

Holy Bible

Aionian Edition®

Azərbaycan dilində Müqəddəs Kitab
Azerbaijani Bible

AionianBible.org

Müqəddəs Kitabın ilk geri tərcüməsi
Surətini çıxarmaq və çap etmək tamamilə pulsuzdur
Həmçinin, Bənövşəyi Müqəddəs Kitab kimi tanınır

Holy Bible Aionian Edition ®

Azərbaycan dilində Müqəddəs Kitab
Azerbaijani Bible

CC Attribution NoDerivatives NonCommercial 4.0, 2018-2023

Source text: eBible.org

Source version: 3/3/2023

Source copyright: CC Attribution NoDerivatives Noncommercial 4.0
Bible Society of Azerbaijan and Institute for Bible Translation, 2008

Formatted by Speedata Publisher 4.13.11 (Pro) on 3/18/2023

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc

<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Additional Information:

Non-profit commercial sales granted to Nainoia, Inc on 12/21/2019.

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Ön söz

Azeri at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

This *un-translation* helps us to see these ten underlying words in context. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

Mündəricat

ƏHDI-ƏTIQ

Yaradılış	11
Çixış	40
Levililər	64
Saylar	82
Qanunun Təkrarı	106
Yeşua	127
Hakimlər	142
Rut	157
Birinci Samuel	159
İkinci Samuel	178
Birinci Padşahlar	194
İkinci Padşahlar	213
Birinci Salnamələr	231
İkinci Salnamələr	248
Ezra	269
Nehemya	275
Ester	284
Əyyub	289
Zəbur	304
Süleymanın Məsəlləri	340
Vaiz	352
Nəgmələr Nəgməsi	357
Yeşaya	360
Yeremya	389
Mərsiyələr	422
Yezekel	425
Daniel	456
Huşə	466
Yoel	471
Amos	473
Avdiya	477
Yunus	478
Mikeya	479
Nahum	482
Habaqquq	484
Sefanya	486
Haqqay	488
Zəkəriyyə	489
Malaki	494

ƏHDI-CƏDID

Matta	499
Mark	518
Luka	531
Yəhya	552
Həvarilərin İşləri	568
Romalilara	589
1 Korinflilərə	598
2 Korinflilərə	607
Qalatiyalilara	613
Efeslilərə	616
Filipililərə	619
Kolosselilərə	621
1 Saloniklilərə	623
2 Saloniklilərə	625
1 Timoteyə	626
2 Timoteyə	629
Titə	631
Filimona	632
Ibranilərə	633
Yaqub	640
1 Peter	643
2 Peter	646
1 Yəhya	648
2 Yəhya	651
3 Yəhya	652
Yəhuda	653
Vəhy	654

ƏLAVƏ

Oxucular Üçün Göstərişlər

Lügət

Xəritələr

Destiny

İllüstrasiyalar, Doré

ƏHDI-ƏTİQ

Rəbb Allah insanı qovdu. O, Eden bağının şərqiñə keruvlarını və hər tərəfə fırlanan odlu
qılıncını qoydu ki, həyat ağacına gedən yolu qorusunlar.
Yaradılış 3:24

Yaradılış

1 Başlangıçda Allah göyləri və yeri yaratdı. **2** Yer quruluşuz və boş idi. Dərin sular üzərində qaranlıq var idi. Allahan Ruhu suların üzərində dolaşırı. **3** Allah dedi: «Qoy işiq olsun». İşiq oldu. **4** Allah gördü ki, işiq yaxşıdır. Sonra O, işiqi qaranlıqdan ayırdı. **5** Allah işiği «gündüz», qaranlığı isə «gecə» adlandırdı. Axşam oldu, səhər açıldı; bu, birinci gün idi. **6** Sonra Allah dedi: «Qoy suların arasında bir qübbə olsun və suları bir-birindən ayırsın». **7** Allah qübbəni düzəltdi və qübbənin altındakı suları onun üstündəki sularlardan ayırdı. Belə də oldu. **8** Allah qübbəni «göy» adlandırdı. Axşam oldu, səhər açıldı; bu, ikinci gün idi. **9** Sonra Allah dedi: «Qoy göyün altındakı sular bir yerə yiğilsin ki, quru görünsün». Belə də oldu. **10** Allah qurunu «yer», su yiğinlarını isə «dənizlər» adlandırdı. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. **11** Sonra Allah dedi: «Qoy yer üzü bitkiler yetirsin: toxumlar bitirən ot-alaf və torpaqda hər növ bəhərli ağaclar yetişsin. Ağaclar meyva gətirsin və toxumları meyvələrinin içində olsun». Belə də oldu. **12** Yer üzü bitkiler yetirdi: hər növ toxum bitirən ot-alaf və hər növ ağaç yetişdi. Ağaclar meyva gətirirdi və toxumları meyvələrinin içində idi. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. **13** Axşam oldu, səhər açıldı; bu, üçüncü gün idi. **14** Sonra Allah dedi: «Qoy göy qübbəsində gecəni gündüzdən ayıran çıraqlar olsun. Onlar işarələri, fəsilləri və günlərlə illəri göstərsin. **15** Qoy onlar göy qübbəsində çıraq olub, yer üzünə işiq saçın». Belə də oldu. **16** Allah iki böyük çıraq düzəltdi: gündüzü idarə etmək üçün böyük çıraq, gecəni idarə etmək üçün kiçik çıraq. O həmçinin ulduzları düzəltdi. **17** Allah onları göy qübbəsinə qoydu ki, yer üzünə işiq saçın, **18** gündüzü və gecəni idarə etsin, işiqi qaranlıqdan ayırsın. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. **19** Axşam oldu, səhər açıldı; bu, dördüncü gün idi. **20** Sonra Allah dedi: «Qoy sular çıxı canlı məxluqlarla qaynaşın, yer üstündəki göy qübbəsində quşlar uçsun». **21** Allah nəhəng su əjdahalarını və suda qaynaşan hər növ bütün sürünen canlı məxluqları, həmçinin hər növ bütün qanadlı quşları yaratdı. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. **22** Allah onlara bərəkət verərək dedi: «Törəyib çıxalın və dənizlərdəki suları doldurun, quşlar da yer üzündə çıxalsın». **23** Axşam oldu, səhər açıldı; bu, beşinci gün idi. **24** Sonra Allah dedi: «Qoy yer üzü hər növ canlı məxluqlar – hər növ ev heyvanları, sürünen canlılar və çöl heyvanları əməla gətirsin». Belə də oldu. **25** Allah hər növ çöl heyvanlarını, hər növ ev heyvanlarını və yerdə sürünen bütün canlıları yaratdı. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. **26** Sonra Allah dedi: «Öz surətimizə və bənzərimizə görə insanı yaradaq. Qoy o, dənizdəki heyvanlara, göydəki quşlara, yerdəki heyvanlara, bütün yer üzünə və yerdə sürünen canlıların hamısına hökmərliq etsin». **27** Allah insanı Öz surətində yaratdı, Allahan surətində yaratdı, onları kişi və qadın olaraq yaratdı. **28** Allah onlara xeyir-dua verərək dedi:

«Törəyib çıxalın və yer üzünü bürüyüb ona sahib olun: dənizdəki heyvanlar, göydəki quşlar, yerdə sürünen bütün canlılar üzərində hökmərliq edin». **29** Allah dedi: «Budur, yer üzündə toxum verən bütün ot-ələfi və meyvələrində toxumu olan bütün ağacların bəhərini sizə verirəm ki, qidalanıñız. **30** Yerdəki heyvanların, göydəki quşların və yerdə sürünen canlıların hamısına – nəfəsi olan bütün canlılara isə yem olmaq üçün bütün yaşlı otları verirəm». Belə də oldu. **31** Allah gördü ki, yaratdığı hər şey çox yaxşıdır. Axşam oldu, səhər açıldı; bu, altıncı gün idi.

2 Göylər və yer, oradakı hər şey beləcə tamamlandı. **2** Allah yeddinci günə qədər gördüyü işləri qurtardı və yeddinci gün gördüyü işlərdən ayrılib istirahət etdi. **3** Allah yeddinci günə bərəkət verdi və onu taqdis etdi, çünki gördüyü bütün yaratma işini qurtarib həmin gün istirahət etdi. **4** Rəbb Allahan göyləri və yerini yaratmasının hekayəti belədir: Rəbb Allah göyləri və yerini yaradanda **5** yer üzündə heç bir bitki yox idi, heç bir çöl otu da bitmirdi, çünki Rəbb Allah yer üzünə hələ yağış göndərməmişdi və torpağı becərən insan da yaranmamışdı. **6** Amma yerdən su çıxırı və bütün torpağı sulayırdı. **7** Rəbb Allah yerin torpağından insanı düzəltdi və onun burnuna həyat nəfəsi üftirdü. Beləcə insan canlı varlıq oldu. **8** Sonra Rəbb Allah şərqdə yerləşən Edəndə bir bağ saldı və düzəltdiyi insanı orada yerləşdirdi. **9** Rəbb Allah torpaqda gözəl görünüşlü və yemək üçün şirin meyvəli cürbəcür ağaclar yetirdi. O həmçinin bağın ortasında həyat ağacını və xeyirlə şəri bilmə ağacını bitirdi. **10** Bağı suvarmaq üçün Edəndən bir çay çıxırı, oradan isə dörd qola bələnürdü. **11** Onlardan birinin adı Pişondur. O bütün Xavila ölkəsini dolanaraq axır. Orada qızıl çıxır. **12** Bu ölkənin qızılı yaxşıdır. Burada ham da atırlı qatran və damarlı aqiq var. **13** İkinci çayın adı Gixondur. O, Kuş ölkəsini dolanaraq axır. **14** Üçüncü çayın adı Dəclədir. O, Aşşur ölkəsinin şərqindən axır. Dördüncü çay Fəratdır. **15** Rəbb Allah insanı götürüb Eden bağına qoydu ki, oranı becərsin və saxlasın. **16** Rəbb Allah insana əmr edib dedi: «Bağdakı bütün ağacların bəhrəsindən istəyəndə yeyə bilərsən. **17** Ancaq xeyirlə şəri bilmə ağacının meyvəsindən yemə, çünki ondan yeyən gün hökmən ölücəksən». **18** Rəbb Allah yenə dedi: «İnsanın tək olması yaxşı deyil, Mən ona münasib olan bir köməkçi yaradacağam». **19** Rəbb Allah bütün çöl heyvanlarını və göydəki bütün quşları torpaqdan düzəltdi. Sonra onları insanının yanına gətirdi ki, onun bunları necə adlandıracığını görüsün. İnsan hər heyvana hansı adı qoydusa, o cür da adlandı. **20** İnsan bütün ev heyvanlarına, göydəki quşlara və bütün çöl heyvanlarına ad verdi, amma insana münasib olan bir köməkçi tapılmadı. **21** O zaman Rəbb Allah insana dərin yuxu göndərdi və o yuxuya getdi. Onda Rəbb Allah onun qabırğasının birini götürdü və yerini atla örtdü. **22** Rəbb Allah insandan götürdüyü qabırğadan qadını düzəltdi və onu insanın yanına gətirdi. **23** İnsan dedi:

«Bax, nəhayət, bunun Sümüyü mənim sümüyümdən, Bədəni manim bədənimdəndir. Adına “qadın” deyiləcək, Çünkü o, kişidən götürürlüb». 24 Buna görə də kişi öz atasını tərk edib arvadına qovuşacaq və onlar bir bədən olacaq. 25 Adəm və arvadı - ikisi də çilpaq idi, ancaq bundan utanmırıldılar.

3 Rəbb Allahın yaratdığı bütün çöl heyvanlarının ən hiyləgəri ilan idi. İlən qadına dedi: «Doğrudanım, Allah sizə “bağda olan heç bir ağacın bəhrlərindən yeməyin” deyil?» 2 Qadın iləna dedi: «Bağdakı ağacların bəhrlərindən yeyə bilərik. 3 Amma bağın ortasındaki ağacın meyvələri barədə Allah deyib: “Ondan yeməyin və ona toxunmayın, yoxsa ölücəksiniz!”» 4 İlən qadına dedi: «Yox, əsla ölməzsəniz. 5 Əksinə, Allah bilir ki, o meyvələrdən yediyiniz gün gözləriniz açılacaq və xeyirlə şəri bilarək Allah kimi olacaqsınız». 6 Qadın gördü ki, ağacın meyvəsi yemək üçün yaxşıdır, gözə xoş görünür və bu ağac insana dərrakə verməyi vəd edir. Buna görə də o həmin meyvədən dərib yedi. Sonra yanında olan ərinə də verdi, o da yedi. 7 O vaxt ikisinin də gözləri açıldı və çilpaq olduqlarını bildilər. Buna görə də əncir yarpaqlarını bir-birinə hörüb özlərinə fitə düzəltildər. 8 Onlar günün sərinliyində bağda gəzisən Rəbb Allahın səsini eşitdilər. Adəm və onun arvadı Rəbb Allahın hüzurundan qaçıb bağdakı ağacların arasında gizləndilər. 9 Rəbb Allah Adəmi səsləyib dedi: «Haradasan?» 10 O cavab verdi: «Bağda səsini eşitdim və çilpaq olduğum üçün qorxdum, ona görə da gizlənmişəm». 11 Rəbb Allah dedi: «Kim sənə bildirdi ki, çilpaqsan? Sənə yeməyi qadağan etdiyim ağacın meyvəsindən yeməmişən ki?» 12 Adəm dedi: «Mənimlə birgə olmaq üçün verdiyin qadın o ağacın meyvəsindən verdi, mən də yedim». 13 Rəbb Allah qadına dedi: «Sən niyə belə etdin?» Qadın dedi: «İlan məni yoldan çıxardı, mən də yedim». 14 Rəbb Allah iləna dedi: «Sən bunu etdiyin üçün Bütün ev heyvanları və çöl heyvanları arasında Lənət qazanırsan. Qarının üstündə sürüñəcəksən, Bütün ömrün boyu torpaq yeyəcəksən». 15 Mən səninlə qadın arasına, Sənin balanla onun övladı arasına Düşmənçilik salıram. Bu övlad sənin başından vuracaq, Sən də onu dabanından sancacaqsan». 16 Sonra Rəbb Allah qadına dedi: «Hamilə olanda sənə Çox əziyyət verəcəyəm, Uşaqlarını ağrı içində doğacaqsan. Ərinə meylli olacaqsan, O sənə ağlıq edəcək». 17 Sonra Rəbb Allah Adəmə dedi: «Arvadının sözünə qulaq asdırın üçün, Qadağan etdiyim, “meyvəsini yemə” dediyim Ağacdan yediyin üçün Sənə görə torpaq lənətlənir. Ömrün boyu zəhmətlə Torpaqdan yemək əldə edəcəksən. 18 O sənə tikan və qanqal bitirəcək, Sən də çöldəki ot-ələfi yeyəcəksən. 19 Alın tərinən cörək yeyəcəksən. Axırda torpağa qayıdacaqsan, Çünkü oradan götürülmüşən, Ona görə ki yerin torpağısan, Torpağa da qayıdacaqsan». 20 Adəm arvadının adını Həvva qoydu, çünkü o, yer üzündə yaşayınların hamisini anası oldu. 21 Onda Rəbb Allah Adəmlə arvadı üçün dəridən paltar düzəltdi və onlara

geyindirdi. 22 Sonra Rəbb Allah dedi: «Budur, insan xeyirlə şərin nə olduğunu bilərək bizlərdən biri kimi oldu. Qoy indi əlini uzadaraq həyat ağacının meyvəsindən dərib yeməsin və əbədi yaşamasın!» 23 Rəbb Allah insanı Eden bağından çıxartdı ki, o özünün də bir qismindən götürüldüyü torpağı becərsin. 24 Rəbb Allah insanı qovdu. O, Eden bağının şərqiñə keruvlarını və hər tərəfə firlanan odlu qılıncını qoydu ki, həyat ağacına gedən yolu qorusunlar.

4 Adam arvadı Həvva ilə yaxınlıq etdi və Həvva hamilə olub Qabili doğdu. Həvva dedi: «Rəbbin köməyi ilə bir insan qazandım». 2 Sonra o, Qabilin qardaşı Habilə doğdu. Habil çoban oldu, Qabil isə əkinçi. 3 Bir müddət keçəndən sonra Qabil torpağın bəhrləsindən Rəbb Allah'a təqdim gətirdi. 4 Habil də sürüşündə ilk doğulan heyvanlardan bir neçəsini və onların piyini təqdim etdi. Rəbb Habilə və onun təqdimini qəbul etdi, 5 ancaq Qabil və onun təqdimini qəbul etmədi. Buna görə də Qabil bərk qəzəblənib qəşqabağını salladı. 6 Rəbb Qabilə dedi: «Niyə qəzəblənmişən? Niyə qəşqabağını sallamışən? 7 Əgər yaxşı iş görürsənə, Mən qəbul etmərəmmi? Əgər yaxşı iş görmürsənə, günah qapının ağzında durub. Onun meyli sənədir, ancaq sən ona üstün gəlməlisən». 8 Sonra Qabil qardaşı Habilə bir söz dedi və onlar çöla getdilər. Orada Qabil qardaşı Habilin üstünə hücum çəkib onu öldürdü. 9 Sonra Rəbb Qabildən soruşdu: «Qardaşın Habil haradadır?» O dedi: «Bilmirəm, məgər mən qardaşımın keşikçisiyəm?» 10 Rəbb dedi: «Sən nə etdin? Qardaşının qanının səsi torpaqdan Mənə fəryad edir. 11 İndi sən torpaqdan lənət aldin; o torpaq ki sənin əlinlə tökülen qardaş qanını udmaq üçün ağızını açdı. 12 Torpağı becərdiyin zaman o daha gücünü sənə verməyəcək. Yer üzündə qəcaq və sərgərdən olacaqsan». 13 Qabil Rəbbə dedi: «Cəzam çəkə biləcəyimdən daha artıqdır. 14 Bax bu gün Sən məni torpaqdan qovursan. Mən də Sənin hüzurundan gizlənib yer üzündə qəcaq və sərgərdən olacağam. Ancaq kim mənə rast gəlsə, məni öldürəcək». 15 Rəbb ona dedi: «Xeyr! Kim Qabilini öldürsə, ondan yeddi qat intiqam alınacaq». Rəbb Qabilə bir əlamət qoydu ki, ona rast gələn kəs onu öldürməsin. 16 Beləcə Qabil Rəbbin hüzurunu tərk etdi və Eden bağından şərqdə - Nod torpağında yaşamağa başladı. 17 Qabil arvadı ilə yaxınlıq etdi və arvadı hamilə olub Xanoku doğdu. O zaman o, bir şəhər tikdi, şəhərə oğlu Xanokun adını verdi. 18 Xanokdan İrad tərədi. İraddan Mehuyaəl tərədi. Mehuyaəldən Metuşael tərədi. Metuşaeldən Lemek tərədi. 19 Lemek iki arvad aldı: birinin adı Ada, o birinin adı Silla idi. 20 Ada Yavalı doğdu. Yaval çadırda yaşamağın və sürü saxlamağın əsasını qoydu. 21 Onun qardaşının adı Yuval idi. O hər cür lira və tütək çalmağın əsasını qoydu. 22 Silla isə Tuval-Qayını doğdu. Tuval-Qayın tuncdan və dəmirdən hər cür kəsici alətlər düzəldərdi. Onun Naama adlı bacısı var idi. 23 Bir dəfə Lemek arvadlarına dedi: «Ey Ada və Silla, səsimi eşidin, Ey Lemekin arvadları, sözümə

qulaq asın: Məni yaraladığı üçün Bir adam öldürdüm, Məni zədələdiyi üçün Bir cavan öldürdüm. **24** Qabil üçün yeddi qat qıṣas alınacaqsa, Lemek üçün yetmiş yeddi qat alınacaq». **25** Adəm yenə arvadı ilə yaxınılıq etdi və Həvvə bir oğlan doğub adını Şət qoyaraq dedi: «Qabilin öldürdüyü Habilin yerinə Allah mənə başqa bir oğul bəxş etdi». **26** Şətin də bir oğlu oldu və adını Enoş qoydu. O zaman insanlar Rəbbin adını çağırmağa başladı.

5 Adəmin nəsil tarixçəsi belədir. Allah insanı yaradanda onu Öz bənzərinə görə yaratdı. **2** Allah onları kişi və qadın olaraq yaratdı, onlara xeyir-dua verdi və yaratdığı gün onları «insan» adlandırdı. **3** Adəmin yüz otuz yaşı olanda özünə bənzər, öz surətində bir oğlu oldu və adını Şət qoydu. **4** Şət doğulandan sonra Adəm səkkiz yüz il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **5** Adəm doqquz yüz otuz il ömür sürüb oldu. **6** Şət yüz beş yaşında olanda oğlu Enoş doğuldu. **7** Enoş doğulandan sonra Şət səkkiz yüz yeddi il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **8** Şət doqquz yüz on iki il ömür sürüb oldu. **9** Enoş doxsan yaşında olanda oğlu Qenan doğuldu. **10** Qenan doğulandan sonra Enoş səkkiz yüz on beş il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **11** Enoş doqquz yüz beş il ömür sürüb oldu. **12** Qenan yetmiş yaşında olanda oğlu Mahalalel doğuldu. **13** Mahalalel doğulandan sonra Qenan səkkiz yüz qırx il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **14** Qenan doqquz yüz on il ömür sürüb oldu. **15** Mahalalel altmış beş yaşında olanda oğlu Yered doğuldu. **16** Yered doğulandan sonra Mahalalel səkkiz yüz otuz il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **17** Mahalalel səkkiz yüz doxsan beş il ömür sürüb oldu. **18** Yered yüz altmış iki yaşında olanda oğlu Xanok doğuldu. **19** Xanok doğulandan sonra Yered səkkiz yüz il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **20** Yered doqquz yüz altmış iki il ömür sürüb oldu. **21** Xanok altmış beş yaşında olanda oğlu Metușeləh doğuldu. **22** Metușeləh doğulandan sonra Xanok üç yüz il Allahla bir yol getdi. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **23** Xanok üç yüz altmış beş il yaşadı. **24** O, Allahla bir yol getdi. Sonra qeyb oldu, çünkü Allah onu Öz yanına götürdü. **25** Metușeləh yüz səksən yeddi yaşında olanda oğlu Lemek doğuldu. **26** Lemek doğulandan sonra Metușeləh yeddi yüz səksən iki il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **27** Metușeləh doqquz yüz altmış doqquz il ömür sürüb oldu. **28** Lemek yüz səksən iki yaşında olanda bir oğlu doğuldu. **29** O dedi: «Bu oğul Rəbbin lənətlədiyi torpağı becərəndə çəkdiyimiz əziyyətlərdə, əlimizin zəhmətində biza təsəlli verəcək». Buna görə də onun adını Nuh qoydu. **30** Nuh doğulandan sonra Lemek beş yüz doxsan beş il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. **31** Lemek yeddi yüz yetmiş yeddi il ömür sürüb oldu. **32** Nuh beş yüz yaşında olanda Sam, Ham və Yafəs adında oğulları oldu.

6 İnsanlar yer üzündə çoxalmağa başladı və onların qızları doğuldu. **2** O zaman Allah oğulları gördülər ki, insan qızları çox gözəldir və bəyəndikləri hər qızı

özlərinə arvad etdilər. **3** Rəbb dedi: «Mənim Ruhum insanda əbədi qalmayacaq, çünkü onlar ancaq bədəndir. Onların ömrü yüz iyrimi il olacaq». **4** Həmin dövrə və Allah oğulları insan qızlarını arvad alıb övladları doğulan dövrədə yer üzündə böyük adamlar yaşıyirdi. Bunlar qədim dövrün qəhrəman və adlı-sanlı adamları idi. **5** Rəbb gördü ki, yer üzündəki insanların şor əməlləri çoxdur və hər zaman onların ürəyindəki fikirlər və niyyətlər pişliyə doğru yönəlir. **6** O, yer üzündə insanları yaratdıqına peşman oldu və ürəyində kədərləndi. **7** Rəbb dedi: «Yaratdığım insanları yer üzündən siləcəyəm, bunu insanlarla birgə heyvanların, sürünənlərin və quşların da başına gətirəcəyəm, çünkü onları yaratmağima peşman olmuşam». **8** Ancaq Nuh Rəbbin gözündə lütf tapdı. **9** Nuhun tarixçəsi belədir: Nuh saleh və öz nəslə arasında qüsursuz bir adam idi. O, Allahla bir yol gedirdi. **10** Nuhun üç oğlu oldu: Sam, Ham və Yafəs. **11** Ancaq Allahın öündə yer üzündəki insanlar pozğunlaşmışdı və dünya zorakılıqla dolmuşdu. **12** Allah yer üzündəki insanların daha da pozğunlaşdığını gördü, çünkü dünyadakı bütün bəşər yolunu azımsıdı. **13** Allah Nuha dedi: «Önümüzə olan bütün bəşərin sonu çatıb, çünkü yer üzü onların zorakılığı ilə dolub. Buna görə də Mən onları yer üzü ilə birgə məhv edəcəyəm». **14** Özünə qofer ağacından bir gəmi düzəlt, onun içində otaqlar düzəlt, üstüne içəridən və bayırdan qatran vur. **15** Gəminin belə düzəlt: onun uzunluğu üç yüz qulac, eni əlli qulac, hündürlüyü isə otuz qulac olsun. **16** Gəminin üstündən bir qulac aşağı pəncərə açırsan və qapısını yan tərəfdən qoysan. Gəminin üç mərtəbəsi olsun: biri altda, biri ortada, biri da üstda. **17** Bax Mən yer üzünü suya qırq edəcəyəm ki, göylər altında həyat nəfəsi olan bütün canlılar məhv olsun və yer üzündə olanların hamisi oləcək. **18** Ancaq əhdimi səninlə bağlayıram. Sən oğulların, arvadın və gəlinlərinlə birgə gəmiyə minarsən. **19** Bütün heyvanlardan, canlı məxluqlardan bir cütüñ - erkək və dişisini gəmiyə götürərsən ki, səninlə birgə sağ qalsın. **20** Növlərinə görə quşların, heyvanların və yerde sürünenlerin har birindən bir cütüñ sanın yanına galacək ki, sağ qalsın. **21** Həmçinin özünlə birlidə hər cür azuqə götürüb yanına yiğ ki, sənin və onların yeməyi olsun». **22** Nuh hər şeyi etdi: Allah ona necə əmr etmişdə, o da hər şeyi eləcə yerinə yetirdi.

7 Rəbb Nuha dedi: «Sən bütün ailənlə birgə gəmiyə gir, çünkü bu bəşər nəslə içində yalnız səni önmədə saleh gördüm. **2** Hər pak heyvanın erkək və dişisindən yeddi cüt, hər murdar heyvanın erkək və dişisindən bir cüt götür, **3** həmçinin göydəki hər quşun erkək və dişisindən yeddi cüt götür; qoy bütün yer üzündə onların nəslə kəsilməsin. **4** Çünkü yeddi gün sonra yer üzünə qırx gün-qırx gecə yağış yağdıracağam və yaratdığım bütün canlıları yer üzündə məhv edəcəyəm». **5** Rəbb Nuha necə əmr etmişdə, o da hər şeyi eləcə yerinə yetirdi. **6** Yer üzündə daşqın olanda Nuhun altı yüz yaşı var idi. **7** Nuh, onun arvadı, oğulları və gəlinləri daşqından qurtarmaq üçün birlidə gəmiyə mindilər. **8**

Allahın Nuha əmr etdiyi kimi pak və murdar heyvanların, quşların, bütün yerdə sürünenlərin **9** erkək və dişisi cüt-cüt Nuhun yanına gəlib gəmiyə mindi. **10** Yeddi gün sonra yer üzündə daşqın oldu. **11** Həmin gün – Nuhun ömrünün altı yüzüncü ilində, ikinci ayın on yeddinci günü dərinlikdə olan bütün gur su qaynaqları püskürdü və göylərin pəncərələri açıldı. **12** Yer üzünə qırx gün-qırx gecə yağış yağıdı. **13** Elə həmin gün Nuh, onun arvadı, oğulları Sam, Ham, Yafəs və üç galini gəmiyə mindilər. **14** Onlara birgə hər növ çöl heyvanı, hər növ ev heyvanı, hər növ yerdə sürünen, hər növ göydə uçan canlı və hər cür quş gəmiyə girdi: **15** həyat nəfəsi olan bütün canlılardan cüt-cüt Nuhun yanına gəlib gəmiyə mindi. **16** Allahın Nuha əmr etdiyi kimi bütün canlılardan erkək və dişi heyvanlar gəmiyə girdilər. Onların dalınca Rəbb gəminin qapısını örtdü. **17** Yer üzündə qırx gün daşqın oldu və su çoxalıb gəmini yerdən yuxarı qaldırdı. **18** Su çox yuxarı qalxıb yer üzünü aldı və gəmi suyun üzündə üzməyə başladı. **19** Su yer üzünü elə tutdu ki, göylər altında olan bütün uca dağları suya qərq oldu. **20** Su dağların zirvəsindən on beş qulac qalxdı və onları örtdü. **21** Yer üzündə hərəkət edən canlıların hamısı – quşlar, ev heyvanları, çöl heyvanları, yerdə sürünenlər və bütün insanlar məhv oldu. **22** Quruda yaşayan, burnundan həyat nəfəsi olan canlı varlıqların hamısı öldü. **23** Rəbb yer üzündə olan bütün canlıları məhv etdi: insanlardan tutmuş heyvanlara, sürünenlərə və göydəki quşlara qədər hər şey yer üzündə məhv oldu. Yalnız Nuh və onunla birgə gəmidə olanlar sağ qaldı. **24** Yüz əlli gün ərzində su yer üzündə çoxaldı.

8 Allah Nuhu və onunla birgə gəmidə olan bütün çöl heyvanlarını və ev heyvanlarını yada saldı. Allah yer üzünə külək göndərdi və su azalmağa başladı. **2** Dərinlikdə olan su qaynaqları və göylərin pəncərələri bağlandı, yağış dayandı. **3** Su yer üzündən tədricən çəkildi, yüz əlli gün keçidkən sonra su azaldı. **4** Yeddinci ayın on yeddinci günü gəmi Ararat dağlarında dayandı. **5** Onuncu aya qədər su yavaş-yavaş çəkildi, onuncu ayın birinci günü dağların zirvələri göründü. **6** Qırx gün sonra Nuh düzəltdiyi gəminin pəncərəsini açıb **7** bir qarğaya buraxdı; qarğaya uşub getdi və yer üzündə su quruyana qədər hər tərəfi dolaşdı. **8** Nuh bu dəfə bir göyərçin buraxdı ki, suyun yer üzündən çəkilib-çəkilmədiyini bilsin. **9** Amma göyərçin qonmaq üçün rahat bir yer tapmadığına görə onun yanına – gəmiyə qayıtdı, çünkü hələ bütün yer üzündə su var idi. Nuh əlini uzadıb göyərçini tutdu və gəmiyə – öz yanına apardı. **10** O daha yeddi gün gözlədi və göyərçini yena gəmidən buraxdı. **11** Axşamüstü göyərçin onun yanına qayıtdı. Göyərçininin ağzında təzə zeytun yarpağı var idi. Nuh suyun yer üzündən çəkildiyini bildi. **12** O daha yeddi gün gözlədi və göyərçini yena buraxdı, artıq göyərçin onun yanına qayıtmadı. **13** Nuhun ömrünün altı yüz birinci ilində, birinci ayın birinci günü yer üzündə su qurudu. Nuh

gəminin qapağını qaldırdı və torpağın üzərindəki suyun quruduğunu gördü. **14** İkinci ayın iyirmi yeddinci günü yer üzündəki su tamamilə qurudu. **15** Allah Nuha dedi: **16** «Sən öz arvadın, oğulların və gəlinlərinlə birgə gəmidən çıx. **17** Səninlə birgə olan bütün canlıları – quşları, heyvanları və yerdə sürünenləri bayırı çıxart. Qoy yer üzünə yayılsınlar və yer üzündə törəyib çoxalsınlar». **18** Nuh öz arvadı, oğulları və gəlinləri ilə birgə gəmidən çıxdı. **19** Bütün heyvanlar, sürünenlər, quşlar və yerdə sürünen bütün canlılar dəstə-dəstə gəmini tərk etdilər. **20** Nuh Rəbbə bir qurbangah düzəltdi. O hər cür pak heyvandan və pak quşdan götürüb orada yandırma qurbanı təqdim etdi. **21** Bundan Rəbbə xoş ətir qalxdı və Rəbb ürəyində dedi: «Cavanlığından bəri insan ürəyinin fikirlərinin həmişə pis olmasına baxmayaraq, insanlara görə bir daha yer üzünü lənətləməyəcəyəm. İndi elədiyim kimi bütün canlıları bir daha məhv etməyəcəyəm. **22** Dünya durduqca Əkin-biçin, isti-soyuq, Yay-qış və gecə-gündüz Sona yetməyəcək».

9 Allah Nuha və onun oğullarına xeyir-dua verib dedi: «Törəyib çoxalın və yer üzünü bürüyün. **2** Qurudakı bütün heyvanlar, göydəki bütün quşlar, yerdə sürünen bütün canlılar və dənizdə olan bütün baliqlar sizdən qorxub dəhşətə gələcək. Onlar sizin ixtiyarınıza verilib. **3** Bütün canlılar da sizə qida olsun, onların hamisini bütün göy otlar kimi sizə verirəm. **4** Ancaq əti onun canı olan qanla birgə yeməyin. **5** Sizin isə qanınız tökülsə, əvəzini hökmən alacağam. Hər heyvandan hesabınızı alacağam. Həmçinin insandan – qardaşının canını alan hər kəsən əvəzini alacağam. **6** Kim insan qanı töksə, Onun da qanı İnsan əli ilə tökülcək. Çünkü Allah insanı Öz surətinə görə yaradıb. **7** Siz törəyib çoxalın, Yer üzünə yayılın, Orada çoxalın». **8** Allah Nuha və yanında olan oğullarına dedi: **9** «Mən sizinlə, sizdən sonrakı nəslinizlə Öz əhdimi bağlayıram, **10** gəmidən çıxan yer üzündəki bütün canlı məxluqlarla – quşlar, ev heyvanları və bütün çöl heyvanları ilə əhdimi bağlayıram. **11** Sizinlə Öz əhdimi qoyuram ki, bütün canlıları bir daha daşqınla məhv olmayacaq və heç vaxt yer üzünü viran edən daşqın baş verməyəcək». **12** Allah yenə dedi: «Mənim sizinlə və sizinlə olan bütün canlılarla nəsillər boyu əbədi olaraq bağladığım əhdin əlaməti budur: **13** buludda Öz göy qurşağıni qoyuram ki, Mənimlə yer üzü arasında olan əhdin əlaməti olsun. **14** Mən yer üzünə bulud gətirdiyim zamanı buludda göy qurşağı görünəcək. **15** Onda Mən sizinlə və bütün canlı məxluqlarla bağladığım əhdin yada salacağam. Sular bir daha daşqına çevrilib bütün canlıları məhv etməyəcək. **16** Buludda göy qurşağı olacaq. Mən Allah onu görüb yer üzündə yaşayan bütün canlı məxluqlarla bağladığım əbədi əhdi yada salacağam». **17** Allah yenə Nuhu dedi: «Mənim yer üzündə yaşayan bütün canlılarla bağladığım əhdin əlaməti budur». **18** Gəmidən çıxan Nuhun oğulları bunlardır: Sam, Ham və Yafəs. Hamdan Kənan törədi. **19** Nuhun üç oğlu bunlardır

və yer üzündə yayılan bütün insanlar onlardan törədi. **20** Nuh torpağı becərməyə başladı və bir üzüm bağı saldı. **21** O, şərab içib sərəxoş oldu və öz çadırında çılpaq uzandı. **22** Kənanın atası Ham atasının çılpaq olduğunu gördü və bunu bayırda iki qardaşına söylədi. **23** Sam və Yafəs bir paltar götürüb öz çiyinlərinə saldılar və dal-dalı içəri girib, atalarının çılpaq bədənini örtüdülər. Onlar üzlərini eks tərəfə çevirmişdilər ki, atalarının çılpalqlığını görməsinlər. **24** Nuh öz sərəxosluğundan ayıldı və kiçik oğlunun əməlini biliib dedi: **25** «Kənana lənət olsun, Öz qardaşlarının qullarına qul olsun». **26** Yenə dedi: «Samin Allahı Rəbbə alqış olsun, Kənan ona qul olsun. **27** Allah Yafəsə genişlik versin, Samin çadırlarında yaşasın. Kənan ona qul olsun». **28** Nuh daşqından sonra üç yüz əlli il yaşadı. **29** O, doqquz yüz əlli il ömür sürüb öldü.

10 Nuhun oğulları Sam, Ham və Yafəsin nəsil tarixçəsi belədir. Daşqından sonra onların oğulları oldu. **2** Yafəsin oğulları: Qomer, Maqoq, Maday, Yavan, Tuval, Meşək və Tiras. **3** Qomerin oğulları: Aşkenaz, Rifat və Toqarma. **4** Yavanın oğulları: Elişa, Tarşış, Kittim və Dodanim. **5** Onların nəsilləri adalara, öz torpaqlarına yayıldı. Öz millətlərinin arasında dillərə və qəbilələrə ayrıldı. **6** Hamin oğulları: Kuş, Misrayim, Put və Kənan. **7** Kuşun oğulları: Seva, Xavila, Savta, Raama və Savteka. Raamanın oğulları: Səba və Dedan. **8** Kuşun Nəmrud adlı bir oğlu da oldu. O, yer üzündə ilk qüdrətli adam oldu. **9** Nəmrud Rəbbin önündə mahir bir ovçu idi, buna görə də xalqın arasında «Rəbbin önündə Nəmrud kimi mahir ovçu» sözü deyilir. **10** Əvvəlcə onun padşahlığına Şinər ölkəsində olan Babil, Erek, Akkad və Kalne daxil idi. **11** O bu torpaqdan Aşşur torpağına köçüb, Ninevani, Rexovot-İri, Kelahi, **12** Nineva ilə böyük şəhər olan Kelahin arasındaki Reseni tikdi. **13** Misrayimin nəsilləri bunlardır: Ludlular, Anamlılar, Lehavlular, Naftuhlular, **14** Patroslular, Filiştilərin əcdadi olan Kasluhlular, həmçinin Kaftorlular. **15** Kənanın nəsilləri bunlardır: ilk oğlu Sidon, Xet, **16** həmçinin Yevuslular, Emorlular, Qırqaşlılar, **17** Xivlilər, Arqlılar, Sinlilər, **18** Ervadlılar, Semarlılar və Xamatlılar. Sonralar Kənan qəbilələri ətraf yerlərə yayıldı. **19** Kənanlıların ərazisi Sidondan Gerara tərəf Qəzzəyə qədər, Sodoma, Homorraya, Admaya, Sevoyima tərəf Leşaya qədər uzanırdı. **20** Bunlar öz ölkələrində və millətlərinin arasında qəbilələrinə və dillərinə görə ayrılan Ham oğulları idi. **21** Everin bütün oğullarının əcdadi və böyük olan Yafəsin qardaşı Samin da oğulları oldu. **22** Samin oğulları: Elam, Aşşur, Arpakşad, Lud və Aram. **23** Aramın oğulları: Us, Xul, Geter və Maş. **24** Arpakşaddan Şelah törədi, Şelahdan Ever törədi. **25** Everin iki oğlu oldu: birinin adı Peleq idi, cünki onun dövründə yer üzü bölündü. Qardaşının adı Yoqtan idi. **26** Yoqtandan Almodad, Şelef, Xasarmavet, Yerah, **27** Hadoram, Uzal, Diqla, **28** Oval, Avimael, Səba, **29** Ofir, Xavila və Yovav törədi; bunların hamısı Yoqtanın oğulları idi. **30** Onlar şərqdə - Meşadan Sefara tərəf yerləşən dağlıq

bölgədə məskən salmışdı. **31** Bunlar öz ölkələrində və millətləri arasında qəbilələrinə və dillərinə görə ayrılan Sam oğulları idi. **32** Öz millətləri arasında nəsillərinə görə Nuh oğullarının qəbilələri bunlardır. Daşqından sonra onların nəsillərindən yer üzünə millətlər yayıldı.

11 Bütün dünyada bir dil və bir danışq var idi. **2** İnsanlar şərqdən köçüb gəldikləri zaman Şinər torpağında bir düzənlilik rast gəldilər və orada məskən saldılar. **3** Sonra bir-birlərinə dedilər: «Gəlin kərpic düzəldək və onu yaxşı bişirək». Onlar daş əvəzinə kərpic və palçıq əvəzinə qatran götürdülər. **4** Yenə dedilər: «Gəlin özümüzə bir şəhər və başı göylərə çatan bir qüllə tikib ad çıxaraq, daha bütün yer üzünə yayılmayaq». **5** Rəbb bəşər övladlarının tikdiyi şəhəri və qülləni görmək üçün aşağı endi. **6** Rəbb dedi: «Budur, onların hamısı bir xalqdır və bir dilləri var. Buna görə də bu işi görməyə başlamışlar və indi etmək istədikləri işə heç kəs mane olmayıcaq». **7** Gəlin aşağı enib orada onların dilini qarşıdırək ki, bir-birlərinin dilini başa düşməsinlər». **8** Rəbb onları oradan bütün yer üzünə yaydı. Onlar şəhəri tikməyi dayandırıdı. **9** Buna görə də o yerin adına Babil dedilər, cünki orada Rəbb bütün dünyadakı adamların dilini qarışdırıdə və onları bütün yer üzünə yaydı. **10** Samin nəsil tarixçəsi belədir: daşqından iki il sonra Sam yüz yaşında olanda oğlu Arpakşad doğuldu. **11** Arpakşad doğulandan sonra Sam beş yüz il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu. **12** Arpakşad otuz beş yaşında olanda oğlu Şelah doğuldu. **13** Şelah doğulandan sonra Arpakşad dörd yüz üç il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu. **14** Şelah otuz yaşında olanda oğlu Ever doğuldu. **15** Ever doğulandan sonra Şelah dörd yüz üç il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu. **16** Ever otuz dörd yaşında olanda oğlu Peleq doğuldu. **17** Peleq doğulandan sonra Ever dörd yüz otuz il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu. **18** Peleq otuz yaşında olanda oğlu Reu doğuldu. **19** Reu doğulandan sonra Peleq iki yüz doqquz il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu. **20** Reu otuz iki yaşında olanda oğlu Seruq doğuldu. **21** Seruq doğulandan sonra Reu iki yüz yeddi il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu. **22** Seruq otuz yaşında olanda oğlu Naxor doğuldu. **23** Naxor doğulandan sonra Seruq iki yüz il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu. **24** Naxor iyirmi doqquz yaşında olanda oğlu Terah doğuldu. **25** Terah doğulandan sonra Naxor yüz on doqquz il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu. **26** Terah yetmiş yaşında olanda oğulları İbram, Naxor və Haran doğuldu. **27** Terahın nəsil tarixçəsi belədir: Terahdan İbram, Naxor və Haran törədi. Harandan Lut törədi. **28** Haran atası Terahın sağlığında doğulduğu ölkədə - Xaldeylilərin Ur şəhərində öldü. **29** İbram və Naxor özlərinə arvad aldılar. İbramin arvadının adı Saray, Naxorun arvadının adı isə Milka idi. Milka və İska Haranın qızları idi. **30** Saray sonsuz idi, onun usağı olmurdu. **31** Terah oğlu İbramı, Haranın oğlu olan nəvəsi Lutu, oğlu İbramin arvadı olan gəlini Sarayı özü ilə götürdü və Kənan torpağına getmək üçün Xaldeylilərin

Ur şəhərindən çıxdı. Onlar Xarana gəlib, orada məskən saldılar. **32** Terah iki yüz beş il ömür sürüb Xaranda öldü.

12 Rəbb İbrama dedi: «Öz torpağından, qohumlarının arasından, ata evindən çıx, sənə göstərəcəyim torpağa get. **2** Səndən böyük bir millət törədəcəyəm, sənə xeyir-dua verəcəyəm, adını ucaldacağam və bərəkət qaynağı olacaqsan. **3** Sənə xeyir-dua verənlərə xeyir-dua verəcəyəm, sənə lənət edənləri lənətləyəcəyəm. Yer üzünüün bütün tayfaları sənin vasitənlə xeyir-dua alacaq». **4** İbram Rəbbin ona söylədiyi kimi oradan çıxdı. Lut da onunla birgə getdi. Xarandan çıxdığı vaxt İbram yetmiş beş yaşında idi. **5** İbram arvadı Sarayı, qardaşı oğlu Lutu, Xaranda əldə etdikləri bütün əmlakı və özünüün bütün nökərlərini götürüb Kənan torpağına tərəf yola düşdü. Onlar Kənan torpağına gəldilər. **6** İbram oranı dolaşıb, Şekem deyilən yerdəki More palidinin yanına çatdı. O vaxt bu torpaqda Kənanlılar yaşıyordı. **7** Rəbb İbrama görünüb dedi: «Bu torpağı sənin nəslindən olana verəcəyəm». İbram ona görünən Rəbbə orada bir qurbangah düzəltdi. **8** Buradan Bet-Elin şərqində yerləşən dağlıq yerə tərəf yola düşdü və burada çadır qurdu. Çadırdan qərbədə Bet-El, şərqdə isə Ay şəhəri idi. İbram orada da Rəbbə bir qurbangah qurdu və Rəbbin adını çağırıdı. **9** İbram tədricən cənuba doğru hərəkət edirdi. **10** Bu torpaqda acliq başlandı. İbram müvəqqəti qalmaq üçün Misirə getdi, çünkü ölkədə böyük acliq hökm sürürdü. **11** O, Misirə yaxınlaşanda arvadı Saraya dedi: «Bax mən biliram ki, sən gözəl qadınsan. **12** Misirlilər səni görüb deyəcəklər: "Bu onun arvadıdır". Onda məni öldürəcəklər, səni isə sağ buraxacaqlar. **13** Bəlkə sən deyəsən ki, mənim bacımsan, onda sənin xatırınə mənimlə yaxşı rəftar edərlər və mən də sağ qalaram». **14** İbram Misirə gəlib çatanda Misirlilər onun arvadının çox gözəl olduğunu gördülər. **15** Fironun əyanları da qadını gördülər və onu firona təriflədilər. Qadın fironun sarayına aparıldı. **16** Onun xatırına firon İbrama da yaxşı rəftar etdi: İbram qoyun-keçi, mal-qara, erkək və dişi eşşəklər,ullar, qarabaşlar və dəvalər sahibi oldu. **17** Ancaq Rəbb İbramin arvadı Saraydan ötrü fironun və onun ev adamlarının başına böyük fəlakətlər gətirdi. **18** Firon İbrami çağırıb dedi: «Bu nə işdir, mənim başıma gətirdin? Bu qadının sənin arvadın olduğunu niya mənə bildirmədin? **19** Nə üçün "bu mənim bacımdır" dedin ki, mən də onu özümə arvad olmaq üçün aldım? İndi isə arvadını da götür get». **20** Firon adamlara onlar barədə əmr verdi və İbrama arvadını sahib olduğu bütün şeylərlə birgə yola saldılar.

13 İbram arvadı və sahib olduğu bütün şeylərlə birgə Misirdən çıxb Negev torpağına getdi. Lut da onunla idi. **2** İbram çox varlandı: onun çoxlu sürüsü və qızılıgümüşü oldu. **3** Negevdən çıxb bir yerdən o biri yerə keçərək Bet-Elə qədər – Bet-Ellə Ay şəhəri arasında əvvəller çadır qurduğu yerə getdi. **4** İbram ilk vaxt düzəltdiyi qurbangahın yanına çatdı və orada Rəbbin

adını çağırıdı. **5** İbramla birlikdə olan Lutun da qoyunkeçisi, mal-qarası və çadırları var idi. **6** Birlikdə yaşamaq üçün yer onlara darlıq edirdi, çünkü onların mali çox idi və birgə qala bilməzdilər. **7** İbramın sürürlərinin çobanları ilə Lutun sürürlərinin çobanları arasında mübahisə düdü. O vaxt bu torpaqda Kənanlılar və Perizilər yaşıyordı. **8** İbram Luta dedi: «Qoy mənimlə sənin və çobanlarımla çobanların arasında mübahisə olmasın, çünkü biz qohumuq. **9** Bütün torpaqlar gözünün önündə deyilmə? Gəl ayrılaq. Əgər sən sola getsən, mən sağa gedəcəyəm, sən sağa getsən, mən sola gedəcəyəm». **10** Lut başını qaldırıb İordan çayının kənarındaki düzənliyi gördü. O vaxt bu yer Misir torpağı kimi bütünlüklə Soara qədər suvarılırdı və Rəbbin bağı kimi idi. Rəbb hələ Sodom və Homorranı məhv etməmişdi. **11** Lut özüne İordan çayının kənarındaki düzənliyi seçdi. O, şərqə tərəf hərəkət etdi. Beləcə onlar bir-birindən ayrıldı. **12** İbram Kənan torpağında qaldı, Lut isə düzənlikdəki şəhərlərdə yaşamağa başladı və Sodoma qədər öz çadırlarını qurdı. **13** Sodomun əhalisi çox pozğun idi və Rəbbə qarşı çoxlu günah edirdi. **14** Lut İbramdan ayrıldıqdan sonra Rəbb İbrama dedi: «Başını qaldırıb dayandığın yerdə şimala, cənuba, şərqə və qərbə tərəf bax. **15** Gördüyün bütün torpaqları əbədi olaraq sənə və nəslinə verəcəyəm. **16** Nəslini yerin tozu qədər çoxaldacağam. Əgər bir nəfər yerin tozunu saya bilərsə, sənin nəslini da saya bilər. **17** Qalx bu torpağı uzununa və eninə dolaş, çünkü Mən onu sənə verirəm». **18** İbram çadırını götürdü və gəlib Xevronda olan Mamre palidinin yanında məskən saldı. O burada Rəbbə bir qurbangah düzəltdi.

14 Bu zaman Şinar padşahı Amrafel, Ellasar padşahı Aryok, Elam padşahı Kedorlaomer və Qoyim padşahı Tidal 2 Sodom padşahı Beraya, Homorra padşahı Birşaya, Adma padşahı Shinava, Sevoyim padşahı Şemeverə, Bela, yəni Soar padşahına qarşı müharibəyə başladı. **3** Bu son beş padşah indi Duz dənizi adlanan Siddim vadisində öz qoşunlarını birləşdirdi. **4** Onlar on iki il Kedorlaomerin əsərəti altında qalmış, on üçüncü il isə üsyan etmişdilər. **5** On dördüncü il Kedorlaomer və onunla birgə olan padşahlar gəlib Aşterot-Qarnayimdə Rafalıları, Hamda Zuzluları, Şəv-Qırıyatayimdə Emliləri, **6** çöl kənarındaki El-Parana qədər uzanan Seir dağlarında Xorluları qırıldı. **7** Sonra geri qayıdır En-Mişpata, yəni Qadeşə getdi. Bütün Amaleq torpağının əhalisini və Xaseson-Tamarda yaşıyan Emorluları qırıldı. **8** Sodom padşahı, Homorra padşahı, Adma padşahı, Sevoyim padşahı, Bela, yəni Soar padşahı Siddim vadisine gəlib, **9** Elam padşahı Kedorlaomerlə, Qoyim padşahı Tidalla, Şinar padşahı Amrafella, Ellasar padşahı Aryokla döyüşə girdilər: dörd padşah beş padşaha qarşı idi. **10** Siddim vadisində qatranla dolu çoxlu çuxur var idi. Sodom və Homorra padşahları döyüşdən qaçanda oraya yixildilər, sağ qalanlar isə dağlara qaçıdlar. **11** Qalıblər Sodom və Homorranın bütün əmlakını və auzuqəsini götürüb getdilər. **12** İbramın

qardaşı oğlu Lutu və onun əmlakını özləri ilə apardılar, çünkü o da Sodomda yaşıyirdi. **13** Döyüşdən sağ qurtaran bir nəfər gəlib İbranı İbrama bunu xəbər verdi. O, Eşkolun və Anerin qardaşı Emorlu Mamrenin palidinin yanında yaşıyirdi. Onlar İbramın müttəfiqləri idi. **14** İbram qohumu Lutun əsir alındığını eşidəndə evində doğulmuş, döyüş təlimi keçmiş üç yüz on səkkiz nökrəni götürüb düşmənləri Dana qədər təqib etdi. **15** Özü və nökrələri gecə vaxtı dəstələrə bələnüb, onları qırdılar və sağ qalanları Dəməşqin şimal tərəfində olan Xovaya qədər təqib etdilər. **16** İbram qarət olmuş bütün əmlakı, qardaşı oğlu Lutu və onun əmlakını, həmçinin qadınları və xalqı geri qaytardı. **17** İbram Kedorlaomer və onunla olan padşahları məglub edib qayıdanda Sodom padşahı «Padşah vadisi» adlanan Şave vadisində onun pişvazına çıxdı. **18** Onda Salem padşahı Melkisədeq çörək və şərab gətirdi. O, Allah-Taalanın kahini idi. **19** Melkisədeq İbrama xeyir-dua verib dedi: «Göy və yeri yaradan Allah-Taala İbrama xeyir-dua versin. **20** Düşmənlərini sənə təslim edən Allah-Taalaya alqış olsun». İbram bütün qənimətin onda birini Melkisədeqə verdi. **21** Sodom padşahı İbrama dedi: «Adamlarımı mənə ver, əmlak isə sənə qalsın». **22** Ancaq İbram Sodom padşahına dedi: «Göy və yeri yaradan Allah-Taala Rəbbin dərgahına and üçün alımı qaldırıram ki, **23** sənin nə bir ipini, nə də bir çariq bağıını götürürəm, ta deməyən ki, mən İbrami varlandırdım. **24** Nökrələrin yediklərindən başqa, hər şey sənin olsun. Üstəlik mənimlə gedən adamlar – Aner, Eşkol və Mamre öz paylarını götürsün».

15 Bir müddət sonra İbrama görüntüdə Rəbbin bu sözü nazil oldu: «Ey İbram, qorxma. Sənin qalxanın Mənəm. Mükafatın çox böyük olacaq». **2** İbram dedi: «Ey Xudavənd Rəbb, mənə nə verəcəksən? Mənim övladım yoxdur, evimin sahibi bu Dəməşqli Eliezer olacaq». **3** İbram sözüna davam etdi: «Sən mənə övlad vermədiyin üçün evimin nökrəi mənim varisim olacaq». **4** Ona Rəbbin bu sözü nazil oldu: «O sənin varisin olmayıacaq, öz belindən gələn övladın sənin varisin olacaq». **5** Rəbb onu bayırı çıxarıb dedi: «Göyə bax, oradakı ulduzları saya bilərsənsə, say». Yenə dedi: «Nəslin o qədər olacaq». **6** İbram Rəbbə iman etdi və Rəbb bunu ona salehlik saidı. **7** Rəbb İbrama dedi: «Bu torpağı sənə irs olaraq vermək üçün səni Xaldeylilərin Ur şəhərindən çıxaran Mən Rəbbəm». **8** İbram soruşdu: «Ya Xudavənd Rəbb, onu irs olaraq alacağımı necə bilim?» **9** Rəbb ona dedi: «Mənim üçün bir üçyaşlı düyə, bir üçyaşlı keçi, bir üçyaşlı qoç, həmçinin bir qumru və bir göyərçin balası gətir». **10** İbram bunların hamisini götürüb kəsdi və iki hissəyə ayırdı, hər hissəni o birinin qarşısına qoydu, ancaq quşları iki hissəyə ayırmadı. **11** Yırtıcı quşlar cəmdəklərin üzərinə uşub gəldilər, ancaq İbram onları qovdu. **12** Günəş batan vaxt İbrama dərin yuxu gəldi. Birdən onun üzərinə dəhşət və qatı qarənlıq çökdü. **13** Rəbb İbrama dedi: «Yəqin bil ki, nəslin yad ölkədə qərib olacaq, orada olan millətə köləlik edəcək və onlara dörd

yüz il zülm ediləcək. **14** Ancaq onların köləlik edəcəkləri xalqı Özüm cəzalandıracağam. Bundan sonra onlar böyük əmlakla oradan çıxacaqlar. **15** Sən isə atalarının yanına gedəcəksən, uzun ömür sürəndə sonra sülh içində oləcəksən. **16** Sənin dördüncü nəslin buraya qayıdacaq, çünkü Emorluların günah kasası hələ dolmayıb». **17** Günəş batıb qarantalıq düşəndə tüstü çıxan bir təndir və alovlanan məşəl görünərək parçalanmış heyvanların arasından keçdi. **18** O gün Rəbb İbramla əhd bağlayıb dedi: «Misin çayından böyük Fərat çayına qədər uzanan bu torpaqları – **19** Qenililərin, Qenilzilərin, Qadmonluların, **20** Xetililərin, Perizlilərin, Rafalıların, **21** Emorluların, Kənanlıların, Qırqaşlıların və Yevusluların torpağını Mən sənin nəslinə verirəm».

16 İbramın arvadı Sarayın uşağı olmurdı. Onun Həcər adında Misirlı bir qarabaşı var idi. **2** Saray İbrama dedi: «Bax Rəbb mənim bətnimi bağladı ki, uşağım olmasın. Qarabaşımla yaxınlıq et, qoy o mənim üçün uşaq doğsun». İbram Sarayın sözünə qulaq asdı. **3** İbramın arvadı Saray qarabaşı Misirlı Həcəri götürüb əri İbrama arvad olmaq üçün verdi; bu əhvalat İbram Kənan torpağında on il yaşadıqdan sonra baş verdi. **4** İbram Həcərlə yaxınlıq etdi və Həcər hamilə oldu. Həcər hamilə olduğunu görəndə xanımına həqarətlə baxmağa başladı. **5** Saray İbrama dedi: «Mənim təhqir olunmağımı sən səbəb oldun. Mən qarabaşımı sənin qoynuna verdim, o da hamilə olduğunu görəndə mənə həqarətlə baxmağa başladı. Qoy səninlə mənim aramda Rəbb hökm etsin». **6** İbram Saraya dedi: «Qarabaşını sənin ixtiyarına verirəm, ona nə istayırsən, elə». Saray qarabaşı ilə sərt rəftar etməyə başladı və qarabaşı onun yanından qaçıdı. **7** Rəbbin mələyi Şur yolundakı çöldə olan bulağın yanında onu tapdı. **8** Məlek ondan soruşdu: «Ey Sarayın qarabaşı Həcər, haradan gəlib, haraya gedirsən?» Həcər dedi: «Mən xanımım Sarayın yanından qaçıram». **9** Rəbbin mələyi ona dedi: «Xanımının yanına qayıt və ona tabe ol». **10** Rəbbin mələyi sözüne davam etdi: «Sənin nəslini lap çıxaldacağam, çıxluğuna görə sayı hesabı bilinməyəcək». **11** Sonra Rəbbin mələyi ona dedi: «Bax sən hamiləsan, Bir oğul doğacaqsan. Onun adını İsmail qoysan, Çünkü Rəbb əziziyət içində fəryadını eșitdi. **12** O, insanlar arasında Vəhşi eşək kimi olacaq: O hamiya, Hami isə ona qarşı çıxacaq, Bütün qardaşları ilə yola getməyərək yaşayacaq». **13** Həcər onunla danişan Rəbbi «Sən El-Roisən» adlandırdı, çünkü o söyləmişdi: «Doğrudan da, burada məni görən Allahı gördüm». **14** Buna görə də həmin bulaq Beer-Laxay-Roi adlanır. O, Qadeşlə Beredin arasında yerləşir. **15** Həcər İbrama bir oğul doğdu və İbram Hacərdən olan oğlunun adını İsmail qoysdu. **16** Həcər ona İsmaili doğanda İbramın səksən altı yaşı var idi.

17 İbram doqquz yaşında olanda Rəbb ona görünərək dedi: «Külli-İxtiyar Allah Mənəm. Mənim yolumla get və kamil ol. **2** Əhdimi Özümlə sənin aranda

qoyacağam və nəslini lap çoxaldacağam». **3** İbram üzüsta düşdü. Allah onunla danışın dedi: **4** «Mən səninlə əhd bağlamışam, sən çoxlu millətin atası olacaqsan. **5** Daha sənə İbram deyilməyəcək, bu gündən adın İbrahim olacaq, çünkü səni çoxlu millətin atası etdim. **6** Nəslini lap çoxaldacağam, səndən millətlər törədəcəyəm və nəslindən padşahlar çıxacaq. **7** Özümlə sənin və səndən sonrakı nəslinin arasında əbədi əhd qoyuram ki, Mən sənin və səndən sonrakı nəslinin Allahı olacağam. **8** Sənə və səndən sonrakı nəslinə qərib kimi yaşadığın bu torpağı – bütün Kənan torpağını əbədi mülk olaraq verəcəyəm və onların Allahı olacağam». **9** Sonra Allah İbrahimə dedi: «Sən və səndən sonrakı övladların nəsillər boyu əhdimə əməl edin. **10** Mənim səninlə və səndən sonrakı nəslinlə bağlığım, sizin əməl edəcəyiniz əhdin əlaməti budur: qoy aranızda olan bütün kişilər sünnet olunsun. **11** Sünnet ətinizi kəsin; bu Mənimlə sizin aranızda olan əhdin əlaməti olacaq. **12** Evinizdə doğulmuş yaxud nəslinizdən olmayıb bir yadelliğənən satın alınmış kişi cinsindən olan hər uşaq səkkizinci gün sünnet olunsun; bu, nəsildən-nəslə davam etsin. **13** Evinizdə doğulmuş yaxud satın alınmış hər uşaq mütləq sünnet olunmalıdır. Beləcə Mənim əhdimin əlaməti əbədi olaraq bədəninizdə olacaq. **14** Sünnet əti kəsilməmiş kişi cinsindən olan hər kəs xalqının arasından qovulacaq, çünkü əhdimi pozmuş olacaq». **15** Allah yena İbrahimə dedi: «Arvadın Saraya isə artıq Saray demə. Bundan sonra onun adı Sara olacaq. **16** Ona xeyir-dua verəcəyəm, ondan sənə bir oğul verəcəyəm. Saraya xeyir-dua verəcəyəm: o, millətlərin anası olacaq və xalqların padşahları ondan doğulacaq». **17** İbrahim üzüsta düşdü və gülüb ürəyində dedi: «Yüz yaşı adamın oğlu ola bilərmi? Doxsan yaşından olan Sara doğacaqmı?» **18** Sonra İbrahim Allaha dedi: «Kaş ki İsmail Sənin öündə xeyir-dua alaydı!» **19** Allah isə dedi: «Xeyr, arvadın Sara sənə bir oğul doğacaq və adını ishq qoyacaqsan. Onunla və ondan sonrakı nəslə ilə əhdimə əbədi olaraq davam etdirəcəyəm. **20** İsmail barədə dediyin sözləri də eşitdim. Ona xeyir-dua verəcəyəm, onu bəhərlı edəcəyəm, nəslini lap çoxaldacağam. O, on iki başçının atası olacaq. Ondan böyük bir millət törədəcəyəm. **21** Əhdimə isə gələn il bu vaxt Saranın sənə doğaçağı ishqla saxlayacağam». **22** Allah İbrahimlə səhəbatini bitirərək ondan ayrılib yuxarı çəkildi. **23** İbrahim oğlu İsmaili, evində doğulan bütün nökərləri, satın aldığı hər kəsi – öz evində kişi cinsindən olan bütün adamları götürüb həmin gün Allahın ona dediyi kimi sünnet etdi. **24** Sünnet əti kəsilən vaxt İbrahim doqquz yaşından idi. **25** Oğlu İsmail isə sünnet əti kəsilən vaxt on üç yaşında idi. **26** İbrahim oğlu İsmailə birgə həmin gün sünnet olundu. **27** Onunla birgə evdəki bütün kişilər – evində doğulan və yadellilərdən satın alınmış hər kəs sünnet olundu.

18 Mamre pahidinin yanında Rəbb İbrahimə göründü; bu zaman o, günün istisində çadırın girəcəyində oturmuşdu. **20**, başını qaldırıb baxanda qarşısında üç

adamin dayandığını gördü. Onları görən kimi çadırın girəcəyindən onları qarşılıamağa qəçdi və yərə qədər əyilib dedi: **3** «Ey ağam, əgər indi gözündə lütf tapdımsa, qulunun yurdundan yan keçmə. **4** Indi bir az su gətirərlər, ayaqlarınızı yuyub, ağac altında dincələrsiniz. **5** Mən isə bir parça çörək gətirərəm ki, canınıza qüvvət gəlsin. Ondan sonra gedərsiniz, çünkü siz qulunuzun yanından keçirdiniz». Onlar dedilər: «Dediyin kimi elə». **6** İbrahim çadırı – Saranın yanına qəçib dedi: «Tez ol, üç sea narın un götürüb xəmir yoğur və kökə bişir». **7** İbrahim mal-qaraya tərəf qəçdi. Oradan körpə və yaxşı bir buzov götürüb nökərinə verdi. Nökər də onu hazırlamaq üçün tələsdi. **8** İbrahim kəsmiyi, südü və hazırladığı buzovu götürüb onların qabağına qoydu, özü isə ağacın altında, onların yanında durdu. Onlar da yedilər. **9** Sonra İbrahimə dedilər: «Arvadın Sara haradadır?» O dedi: «Burada çadırda dədir». **10** Onlardan biri dedi: «Gələn il bu vaxt yenə da sənin yanına gələcəyəm. Onda arvadın Saranın bir oğlu olacaq». Sara onun arxasında, çadırın girəcəyində durub qulaq asırı. **11** İbrahim və Sara qocalıb yaşa dolmuşdular. Sara aybaşından kəsilməşdi. **12** O, ürəyində gülüb dedi: «Qocaldığım halda mənə belə şadlıq üz verə bilərmi? Ağam da qocadır». **13** Rəbb İbrahimə dedi: «Sara nə üçün “Qocalıqdan sonra mən uşaq doğa bilərəmmi?” deyib güldü? **14** Rəbb üçün çatın bir şey varmı? Gələn il bu vaxt Mən yenə sənin yanında olacağam və Saranın bir oğlu olacaq». **15** Sara qorxduğu üçün «güləmədim» deyib inkar etdi. Ancaq Rəbb dedi: «Xeyr, güldün». **16** O adamlar qalxıb oradan Sodoma tərəf baxdilar. İbrahim onları yola salmaq üçün onlara birgə getdi. **17** O vaxt Rəbb dedi: «Mən edəcəyim şeyi İbrahimdən gizlədəcəyəmmi? **18** Həqiqətən, İbrahimdən böyük və güclü bir millət törəyəcək, onun vasitəsilə yer üzünün bütün millətləri xeyir-dua alacaq. **19** Çünkü Mən onu seçim ki, oğullarına və özündən sonrakı nəslinə saleh və ədalətli işlər görmək üçün Rəbbin yolu ilə getməyi tapşırsın. Rəbb də İbrahim barədə dediyi sözü yerinə yetirsin». **20** Rəbb yena dedi: «Sodom və Homorraya qarşı qalxan fəryad böyük, oranın adamlarının günahı çox ağırdır. **21** Buna görə də aşağı enib baxacağam ki, Mənə çatın fəryadın doğru olub-olmadığını bilim». **22** O adamlar oradan dönüb Sodoma getdilər, ancaq İbrahim hələ də Rəbbin öündə dururdu. **23** İbrahim yaxın gəlib dedi: «Doğrudanmı, Sən salehi də günahkarla birgə məhv edəcəksən? **24** Əgər bu şəhərdə əlli nəfər saleh adam olsa, Sən yenə də oranı məhv edəcəksən? Əlli nəfər saleh adamin xatırına bu yərə rəhm etməyəcəksən? **25** Axi Sən bunu eləməzsən, saleh adəmi günahkarla birgə öldürməzsən. Saleh adamin aqibətini günahkarını kimi etməzsən, Sən bunu eləməzsən. Bütün dünyanın Hakimi belə ədalətsizlik etməz». **26** Rəbb dedi: «Əgər Sodom şəhərində əlli nəfər saleh adam tapsam, onların xatırına bütün bu yərə rəhm edəcəyəm». **27** İbrahim cavab verdi: «Mən öündə toz və kül kimi bir şey olsam da, indi bunu Rəbbə söyləməyə cəsarət edirəm: **28** Əlli nəfərdən

beş nəfər az saleh adam tapılsa, beş nəfər əskik olduğu üçün bütün şəhəri məhv edərsənmi?» Rəbb dedi: «Əgər orada qırx beş nəfər tapsam, şəhəri dağitmayaçağam». **29** İbrahim yenə Onu dilə tutub dedi: «Əgər orada qırx nəfər tapılsa, necə?» Rəbb dedi: «Qırx nəfərin də xatırınə bunu etmərəm». **30** İbrahim dedi: «Mən çox danişdığım üçün Rəbb qəzəblənməsin: əgər orada otuz nəfər tapılsa, necə?» Rəbb dedi: «Əgər orada otuz nəfər də tapılsa, bunu etmərəm». **31** İbrahim dedi: «Mən yenə də Rəbbə bunu söyləməyi cəsarət edirəm: orada iyirmi nəfər tapılsa, necə?» Rəbb dedi: «İyirmi nəfərin də xatırınə oranı məhv etmərəm». **32** İbrahim dedi: «Qoy Rəbb qəzəblənməsin ki, mən son dəfə danişacağam: orada on nəfər tapılsa, necə?» Rəbb dedi: «On nəfərin də xatırınə oranı məhv etmərəm». **33** Rəbb İbrahimlə səhbətini bitirib getdi. İbrahim də öz yerinə qayıtdı.

19 Axşam iki mələk Sodoma gəldi. Lut şəhərin darvazası yanında oturmuşdu. O, mələkləri gördü, qalxıb onları qarşılıdı və yerə qədər əyilib dedi: **2** «Ağalarım, qulunuzun evinə girib gecələyin və ayaqlarını yuyun. Səhər qalxıb yoluñuzda davam edərsiniz». Onlar dedilər: «Yox, biz gecəni şəhər meydanında keçirəcəyik». **3** Lut onları çox dilə tutdu, axırdı onlar Lutla birgə onun evinə getdilər. Lut onları qonaq edib mayasız çörəklər bişirdi və onlar yedilər. **4** Ancaq onlar yatmadan əvvəl cavandan tutmuş qocaya qədər Sodom şəhərinin hər məhəlləsindən olan kişiñər evi əhatəyə aldilar. **5** Adamlar Lutu çağırıb ona dedilər: «Bu gecə sənin yanına gələn adamlar haradadır? Onları bizim yanımıza gətir ki, onlarla yaxınlıq edək». **6** Lut bayır - onların yanına çıxıb arxasında qapını örtdü. **7** O dedi: «Qardaşlarım, pislik etməyin. **8** Mənim ərə getməmiş iki qızım var. Qızlarımı sizin yanımıza gətirim, onlara nə istəyirsiniz, edin. Ancaq bu adamlara toxunmayın, çünki onlar mənim evimin qonaqlarıdır». **9** Kişilər qışqırıb dedilər: «Geri çəkil! Bu adam burada qəribdir, ancaq aqalıq edir. İndi səninlə onlardan da pis rəftar edəcəyik». Onlar Luta hücum edib qapını qırmaq üçün yaxınlaşdırılar. **10** Onda içəridəki mələklər əllərini uzadıb Lutu evin içinə - öz yanlarına saldılar və qapını bağladılar. **11** Evin qapısı arxasında duran adamları kiçikdən tutmuş böyüyə qədər kor etdilər. Bu sabəbdən adamlar qapını tapa bilmədilər. **12** Mələklər Luta dedilər: «Burada daha kimin var? Bu şəhərdə kürəkənlərin, oğulların, qızların - nəslindən olan hər kəs varsa, hamisini bu yerdən çıxart, **13** çünki biz bu yeri məhv edəcəyik. Bu xalqın aleyhina qalxan fəryad Rəbbə galib çatmışdır, buna görə də Rəbb bizi göndərib ki, onu məhv edək». **14** Lut gedib qızlarını almaq istəyən kürəkənlərinə dedi: «Qalxıb bu yerdən çıxın, çünki Rəbb şəhəri məhv edəcək». Ancaq kürəkənləri güman etdilər ki, o zarafat edir. **15** Səhər açılında mələklər Lutu tələsdirərək dedilər: «Qalx yanındakı arvadını və iki qızını götür get, yoxsa şəhərdəkilorin günahlarına görə məhv olacaqsan». **16** Lut yavaş tərpəndi. Rəbb ona mərhəmət etdiyinə görə həmin şəxslər onun, arvadının

və iki qızının əlindən tutub şəhərdən kənara çıxardılar. **17** Onları çıxaran zaman mələklərdən biri dedi: «Öz canını qurtar, arxana baxma. Bu düzənliyin heç yerində qalma, dağa qalx, yoxsa həlak olarsan». **18** Lut onlara dedi: «Aman, ağam! **19** İndi bu qulun sənin gözündə lütf tapdı və canımı xilas etməklə mənə göstərdiyin xeyirxahlığını çıxaltdın. Ancaq dağa çata bilmərəm, çünki bəla mənə də yetişə bilər və həlak olaram. **20** Yaxınlıqda qaca biləcəyim kiçik bir şəhər var. Qoy oraya qaçıb canımı qurtarıram. Axi o şəhər kiçikdir». **21** Mələklərdən biri Luta dedi: «Sənin xatırınə bunu da edərəm: dediyin şəhəri dağitmaram. **22** Tez ol, oraya qaç! Sən oraya çatmamış Mən bir şey etməyəcəyəm». Buna görə də o şəhər Soar adlandı. **23** Günəş doğanda Lut Soara gəldi. **24** Rəbb Sodom və Homorranın üzərinə göydən odlu kükürd yağdırdı, **25** bu şəhərləri, bütün düzənliyi, oranın bütün sakinlərini və torpaqda bitən hər şeyi məhv etdi. **26** Ancaq Lutun arvadı döñüb geriye baxdı və duz sütununa çevrildi. **27** İbrahim səhər erkən qalxıb Rəbbin öündə durduğu yera getdi. **28** Oradan Sodom və Homorraya, bütün düzənliyi baxdı. O, yerdən küra tüstüsü kimi bir tüstü qalxdığını gördü. **29** Allah düzənlikdəki şəhərləri məhv etdiyi zaman İbrahim xatırladı, buna görə də Lutun yaşadığı şəhərləri dağidakon onu fəlakət içindən çıxardı. **30** Lut iki qızı ilə birgə Soardan çıxıb dağda yaşadı, çünki Soarda yaşamaqdan qorxurdu. O, iki qızı ilə bir mağarada qaldı. **31** Onun böyük qızı kiçiyinə dedi: «Atamız qocalıb və bu dünyada insan adətinə görə yanımıza girməyə bir kişi yoxdur. **32** Gəl atamıza şərab içirək və onunla yataq ki, öz atamızdan nəslimiz olsun». **33** Onlar o gecə atalarına şərab içirdilər. Böyük qız içəri girib atası ilə yatdı, atası isə onun nə vaxt yatıb-durduguunu bilmədi. **34** O biri gün böyük qız kiçiyinə dedi: «Mən dünən gecə atamla yatdım. Gəl bu gecə də ona şərab içirək və sən də onunla yat ki, öz atamızdan nəslimiz olsun». **35** O gecə yenə atalarına şərab içirdilər. Kiçik qız qalxıb onunla yatdı, atası isə onun nə vaxt yatıb-durduguunu bilmədi. **36** Lutun iki qızı beləcə atalarından hamılə oldu. **37** Böyük qız bir oğul doğdu və onun adını Moav qoydu. O, indiki Moavlıların əcədadi. **38** Kiçik qız da bir oğul doğdu və onun adını Ben-Ammi qoydu. O, indiki Ammonluların əcədadi.

20 İbrahim Mamredən Negev torpağına köçdü və Qadeşlə Şur arasında məskən saldı. Sonra bir müddət Gerarda qaldı. **2** İbrahim orada arvadı Sara barəsində «bu mənim bacımdır» söylədi. Gerar padşahı Avimelek adam göndərib Saranı apardı. **3** Ancaq gecə yuxuda Allah Avimelekə göründüb dedi: «Apardığın qadına görə sən oləcəksən, çünki o, bir nəfərin arvadıdır». **4** Avimelek qadına toxunmamışdı. O dedi: «Ya Rəbb, məgər sən günahsız xalqı öldürə bilərsən? **5** O adam mənə «bu mənim bacımdır» demədimi? Qadın özü də «o mənim qardaşımdır» dedi. Mən bunu sadədillik və təmiz niyyətlə etdim». **6** Allah yuxuda dedi: «Mən də bilirəm ki, sən bunu sadədilliklə etdin. Buna görə də səni ona toxunmağa

qoymayaraq Mənə qarşı günah etməkdən saxladım. **7** İndi isə qadını ərinə qaytar, çünkü o, peyğəmbərdir. Sənin üçün dua edər, salamat qalarsan. Ancaq qadını qaytarmasan, özün və bütün nəslin hökmən oləcək». **8** Avimelek sahər tezdən qalxıb bütün adamlarını çağırırdı və bu sözləri onların qarşısında söylədi. Adamlar çox qorxdular. **9** Avimelek İbrahimini çağırıb ona dedi: «Bizə nə etdin? Sənə qarşı nə günah etdim ki, özümün və padşahlığımın üzərinə bu böyük təqsiri gətirdin? Mənə qarşı nalayıq işlər etdin». **10** Avimelek yənə İbrahimə dedi: «Bu işi görəndə nə düşünürdün?» **11** İbrahim dedi: «Düşünürdüm ki, burada Allah qorxusunu yoxdur və arvadımı görə məni öldürəcəklər. **12** O, doğrudan da, mənim bacımdır: atamız birdir, ancaq anamız ayrıdır. Mən onu arvad aldım. **13** Allah məni ata evimdən qürbətə apardığı vaxt ona dedim: «Mənə bu cür yaxşılıq elə: gedəcəyimiz hər yerda mənim barəmdə «bu mənim qardaşımdır» söyla». **14** Avimelek İbrahimə qoyun-keçi, mal-qara, qullar və qarabaşlar verdi. Arvadı Saranı da ona qaytardı. **15** Avimelek dedi: «Mənim ölkəm sənin öündədir; istədiyin yerdə yaşaya bilərsən». **16** Sonra Saraya dedi: «Bax qardaşına min parça gümüş verdim. Qoy bu gümüş sənin yanındakılara günahsızlığını göstərən bir sübut olsun və hər kəs sənin günahsız olduğunu bilsin». **17** İbrahim Allaha dua etdi, Allah da Avimeleka, onun arvadına və cariyələrinə şəfa verdi: onların uşaqları oldu. **18** Çünkü Rəbb İbrahimin arvadı Saradan ötrü Avimelekin evində olan bütün qadınların bətnini bağlamışdı.

21 Rəbb dediyi kimi Saraya nəzər saldı və ona söylədiyi sözü yerinə yetirdi: **2** Sara hamılə oldu və İbrahimin qocalıq çağında – Allahan ona söylədiyi vaxt bir oğul doğdu. **3** İbrahim Saradan doğulan oğluna ishaq adını qoydu. **4** Allahın İbrahimə əmr etdiyi kimi o, oğlu ishaqı doğulandan səkkiz gün sonra sünnət etdi. **5** İshaq doğulanda İbrahimin yüz yaşı var idi. **6** Sara dedi: «Allah mənim üzümü güldürdü. Bunu eşidən hər kəs mənimlə birgə güləcək». **7** O yənə dedi: «Kim İbrahimə deyərdi ki, Sara uşaq əmizdirəcək? Amma qocalıq çağında mən ona bir oğul doğmuşam». **8** Uşaq böyükübü süddən kəsildi. İshaqın süddən kəsildiyi gün İbrahim böyük bir ziyafət verdi. **9** Sara gördü ki, Misirlı Həcərin İbrahimə doğduğu oğlu ona gülür. **10** Sara İbrahimə dedi: «Bu cariyəni və onun oğlunu qov. Bu cariyənin oğlu mənim oğlum İshaqla birgə varis olmayacaq». **11** Bu iş İbrahimə çox narahat etdi, çünkü İsmail də onun oğlu idi. **12** Allah İbrahimə dedi: «Uşaqdan və cariyəndən ötrü narahat olma. Saranın sənə söylədiyi bütün sözlərə qulaq as, çünkü İshaqdan törayənlər sənin nəslin adlanacaq. **13** Amma cariyənin oğlundan da bir millət törədəcəyəm, çünkü o da sənin nəslindir». **14** İbrahim sahər tezdən qalxdı, çörək və bir tuluq su götürüb cıynınə qoyaraq Həcərə verdi. Uşağı da ona verib onu yola saldı. Həcər gedib Beer-Şeva çölündə dolaşdı. **15** Tuluqda su qurtardı. O, oğlunu bir kolun altına qoydu. **16** Sonra oradan bir ox məsafəsi qədər

arananıb uzaqda oturdu. «Oğlumun ölümünü görməyim» dedi və uşağın qarşısında oturub hönkür-hönkür ağladı. **17** Allah uşağın səsini eşitdi. Allahın mələyi göylərdən Həcəri çağırıb dedi: «Sənə nə olub, Həcər? Qorxma, çünkü uşağın oturduğu yerdən Allah onun səsini eşitdi. **18** Qalx uşağı qaldır, onu qucağına götür. Mən ondan böyük bir millət törədəcəyəm». **19** Allah Həcərin gözlərini açı və o, bir su quyusu gördü. Gedib tulugu su ilə dolduraraq uşaga içirdi. **20** Allah bu uşaqla idi. O böyükübü, çöldə yaşamağa başladı və mahir oxatan oldu. **21** O, Paran çölündə məskən saldı. Anası ona Misir torpağından bir arvad aldı. **22** O zaman Avimelek və onun ordu başçısı Pikel İbrahimə dedilər: «Sən nə etsən, Allah səninlədir. **23** İndi burada Allahın haqqına mənə and iç ki, nə mənə, nə oğluma, nə də nəvəm xəyanət edəcəksən: mən sənə sadiq olduğum kimi sən də mənə və qaldığın torpağın adamlarına sadiq ol». **24** İbrahim «mən and içirəm» dedi. **25** Avimelekin adamlarının qəsb etdiyi su quyusundan ötrü İbrahim Avimeleki məzəmmət etdi. **26** Avimelek dedi: «Bilmirəm, bu işi kim etdi. Sən də mənə bildirmədin, mən ancaq indi eşidirəm». **27** İbrahim qoyun-keçi və mal-qara alıb Avimelekə verdi. Beləcə ikisi bir əhd bağladı. **28** İbrahim sürüsündə yeddi diş quzunu ayırib qoydu. **29** Avimelek İbrahimə dedi: «Ayırib qoyduğun bu yeddi diş quzu nə üçündür?» **30** O dedi: «Bu yeddi diş quzunu məndən götür ki, bu quyunu qazdığima şəhadət olsun». **31** Buna görə də o buranı Beer-Şeva adlandırdı, çünkü onların ikisi də orada and içdi. **32** Beləcə Beer-Şevada əhd bağladılar. Sonra Avimelek və onun ordu başçısı Pikel qalxıb Filistililərin ölkəsinə qayıtdılar. **33** İbrahim Beer-Şevada bir yulğun ağacı əkdi və orada əbədi Allah olan Rəbbin adını çağırıdı. **34** İbrahim Filistililərin ölkəsində uzun müddət qaldı.

22 Bir müddət sonra Allah İbrahimini sınağa çəkdi. O «Ey İbrahim!» deyə çağırıdı. İbrahim «Buradayam!» dedi. **2** Allah dedi: «Səvdiyin yegana oğlunu – İshaqı götürüb Moriya torpağına get. Orada sənə göstərəcəyim bir dağda oğlunu yandırma qurbanı olaraq təqdim et». **3** İbrahim sahər tezdən qalxdı və eşşəyini palanladı. Özü ilə iki nökrəni və oğlu İshaqı götürdü. O, yandırma qurbanı üçün odun yarlı və qalxıb Allahan dediyi yera yollandı. **4** İbrahim üçüncü gün başını qaldırıb uzaqdan o yeri gördü. **5** O, nökrəlinə dedi: «Siz eşşəklə birlikdə burada qalın, mən uşaqla oraya gedəcəyəm. Səcdə edib, yanınıza qayıdırıq». **6** İbrahim yandırma qurbanı üçün odun götürüb oğlu İshaqın kürəyinə qoydu, odu və biçağı isə özü götürdü. İkisi birlikdə getdilər. **7** İshaq atası İbrahimini çağırıdı: «Ay atal!» O cavab verdi: «Buradayam, oğlum». İshaq dedi: «Od və odun var, bəs yandırma qurbanı olacaq quzu haradadır?» **8** İbrahim dedi: «Oğlum, yandırma qurbanı olacaq quzunu Allah Özü hazırlayacaq», ikisi birlikdə getdilər. **9** Sonra Allahın İbrahimə göstərdiyi yera geldilər. İbrahim orada bir qurbangah düzəldib odunları düzdü və oğlu İshaqın əl-qolunu bağlayıb qurbangaha,

odunların üstünə qoydu. **10** İbrahim əlini uzadıb oğlunu kəsmək üçün bıçağı götürdü. **11** Rəbbin mələyi göylərdən onu çağırdı: «İbrahim, İbrahim!» O «Mən buradayam!» dedi. **12** Mələk dedi: «Uşağa əl qaldırma və ona bir şey etmə. İndi bildim ki, sən Allahdan qorxursan; öz yeganə oğlunu Məndən əsirgəmədin». **13** İbrahim başını qaldırıb baxdı və arxasında buynuzları kolluğa ilişmiş bir qoç gördü. İbrahim gedib qoço götürdü və oğlunun əvəzinə yandırma qurbanı olaraq təqdim etdi. **14** İbrahim o yeri Yahve-İre adlandırdı; buna görə də indiyə qədər belə deyilir: «Rəbbin dağında hazırlanacaq». **15** Rəbbin mələyi yenə göylərdən İbrahimini çağırıb dedi: **16** «Rəbb bəyan edir: “Öz varlığımı and içirəm ki, sən bu işi etdiyinə və yeganə oğlunu əsirgəmədiyinə görə. **17** Mən sənə böyük xeyir-dua verəcəyəm, nəslini göydəki ulduzlar və dəniz kənarındaki qum qədər artırıb çıxaldacağam. Sənin nəslin öz düşmənlərinin şəhərlərinə sahib olacaq. **18** Dünyanın bütün millətləri sənin nəslinin vasitəsilə xeyir-dua alacaq, çünki sən Mənim sözümə qulaq asdin”». **19** Sonra İbrahim öz nökərlərinin yanına qayıtdı və onlar qalxıb Beer-Şevaya getdilər. İbrahim Beer-Şevada sakın oldu. **20** Bir müddət sonra İbrahimə xəbər verib söylədilər: «Budur, Milka qardaşın Naxora oğullar doğdu; **21** ilk oğlu Us, onun qardaşı Buz, Aramin atası olan Qemuel, **22** Kesed, Xazo, Pildaş, İdlaf və Betuel». **23** Betuelən Rivqa töradi. Bu səkkiz övladı Milka İbrahimin qardaşı Naxora doğdu. **24** Onun adı Reuma olan cariyəsi də Tebahı, Qahamı, Taxaşı və Maakanı doğdu.

23 Sara yüz iyirmi yeddi il yaşadı; o bu qədər ömür sürdü. **2** Sara Kənan torpağında olan Qiryat-Arbada, yəni Xevronda öldü. İbrahim yas tutub ağlamaqdan ötrü Saranın cəsədinin yanına getdi. **3** İbrahim cəsədin yanından gedib Xetlilərə dedi: **4** «Mən sizin aranızda qərib və qonağam. Yanınızda qəbir düzəltmək üçün mənə torpaq sahəsi satın ki, öz ölümü götürüb orada basdırıb». **5** Xetlilər İbrahimə cavab verdilər: **6** «Ey ağamız, bizə qulaq as: sən aramızda Allahın qoymuş olduğu bir başçısın, öz ölümü də qəbirlərimizin ən yaxşısında basdır; ölümü basdırmaq üçün bizdən heç kəs qəbrini səndən əsirgəməz». **7** İbrahim qalxıb o ölkənin xalqı olan Xetlilərə təzim etdi. **8** Sonra onlarla danışıb dedi: «Əgər siz mənim ölümü basdırmağa razısanızsa, mənə qulaq asın: mənim üçün Sohar oğlu Efrondan xahiş edin ki, **9** tarlasının qurtaracağında ona məxsus olan Maxpela mağarasını mənə satsın, yanınızda qəbir düzəltmək üçün onu tam dəyəri ilə mənə versin». **10** Efron Xetlilərin arasında oturmuşdu. Xetli Efron şəhər darvazasının yanına yiğilan bütün Xetlilərin önünde İbrahimə belə cavab verdi: **11** «Yox, ağam, mənə qulaq as: mən tarlanı və orada olan mağarani sənə verirəm, öz xalqımın adamları önünde onu sənə verirəm; get ölümü basdır!». **12** İbrahim o ölkənin xalqına təzim etdi. **13** Sonra o ölkənin xalqının yanında Efrona belə dedi: «Xahiş edirəm, mənə qulaq as: tarlanın dəyərini verirəm, onu məndən götür, qoy mən

də öz ölümü orada basdırıb». **14** Efron İbrahimə cavab verdi: **15** «Ay ağam, mənə qulaq as: torpağın qiyməti dörd yüz şekel gümüşdür; mənimlə sənin aranda bu nədir? Ölünü basdır!». **16** İbrahim Efronun sözünü qəbul edib Xetlilərin yanında Efronun dediyi kimi tacirlərin tərəzi daşları ilə dörd yüz şekel gümüş çəkdi. **17** Beləcə Mamre qarşısındaki Maxpelada olan Efronun tarası, oradakı mağara, tarlada və onun ərazisində olan bütün ağaclar **18** Xetlilərin gözü önünde – şəhər darvazasında yiğilənlərin karşısındı İbrahimin mülkü oldu. **19** Bundan sonra İbrahim arvadı Saranı Kənan torpağında olan Mamre, yəni Xevron qarşısındaki Maxpela tarlasının mağarasında basdırıb. **20** Beləcə Xetlilər tarlanı və orada olan mağarani qəbir düzəltmək üçün İbrahimə mülk verdilər.

24 İbrahim qocalıb yaşa dolmuşdu. Rəbb hər şeydə ona xeyir-dua vermişdi. **2** Bir gün İbrahim evində bütün işləri idarə edən qulbaşıya dedi: «Əlini budumun altına qoyub **3** göyün və yerin Allahı Rəbbin adına mənə and iç ki, oğluma aralarında yaşadığım Kənanlıların qızlarından arvad almayaqçasan, **4** ancaq mənim ölkəmə, qohumlarımın yanına gedib oğlum İshaq üçün arvad alacaqsan». **5** Nökər ona dedi: «Bəlkə qız mənimlə birgə bu ölkəyə gəlməyə razı olmadı? Onda oğlunu sənin çıxığın ölkəyə aparımmı?» **6** İbrahim ona dedi: «Bax oğlumu oraya aparma. **7** Məni atamın evindən və doğuldugum torpaqdan çıxaran, mənimlə danışan və and içərək “bu torpağı sənin nəslinə verəcəyəm” deyən göylərin Allahı Rəbb Öz mələyini sənin önünde göndərəcək və sən oradan oğluma arvad alıb gətirəcəksən. **8** Əgər o qadın səninlə gəlmək istəməsə, sən bu anddan azad olursan. Ancaq mənim oğlumu oraya aparma». **9** Nökər əlini ağası İbrahimin budu altına qoyub bu işə görə ona and içdi. **10** Nökər ağasından on dəvə və ən yaxşı hədiyyələr götürüb getdi və Aram-Naharayımı, Naxor şəhərinə gəldi. **11** Axşam qadınlar su çəkmək üçün çıxıqları zaman onun dəvələri şəhərin kənarında olan su quyusunun yanında dayandı. **12** Sonra dua etdi: «Ya Rəbb, ağam İbrahimin Allahı, yalvarıram, bu gün işimi avand elə və ağam İbrahimə xeyirxahlıq göstər. **13** Mən bu bulağın yanında dururam; şəhər sakinlərinin qızları su çəkmək üçün buraya gəlirlər. **14** Qoy elə olsun ki, mənim “xahiş edirəm, səhəngini endir, su içim” deyəcəyim və mənə “özün də iç və dəvələrinə də verim” söyləyəcək qız qulun İshaq üçün təyin etdiyin arvad olsun; bundan biləram ki, ağama xeyirxahlıq edirsən». **15** O, duasını bitirməmişdi ki, İbrahimin qardaşı Naxorun arvadı Milkadan doğulan oğlu Betuelin qızı Rivqa cıynında səhəng gəldi. **16** Qız görünüşə çox gözəl idi və hələ bakırə idi. O, bulağa endi və səhəngini doldurub yuxarı qalxdı. **17** Nökər onun qabığına qaçıb dedi: «Xahiş edirəm, səhəngindən mənə bir az su ver, içim». **18** Qız dedi: «Ağam, buyur iç». Qız tez səhəngini əli üstüne endirdi və ona su verdi. **19** Ona su verəndən sonra dedi: «Dəvələrin üçün də su

çəkim, içib doysunlar». **20** Qız tez səhəngini təknəyə boşaltdı, su çəkmək üçün cəld quyunun yanına qaçıdı və nökərin bütün dəveləri üçün su çəkdi. **21** O adam sakit duraraq diqqətlə qızı baxırdı ki, Rəbbin onun yoluna xeyir-dua verib-vermədiyini bilsin. **22** Dəvelər su içib qurtaranda o adam çəkisi bir beqə olan qızıl burun sırgası, qızın qolları üçün çəkisi on şekel olan iki bılərzik götürürüb dedi: **23** «Mənə de görüm, sən kimin qızısan? Atanın evində bizə gecə qalmaq üçün yer tapılarımı?» **24** Qız ona dedi: «Mən Milkənin Naxora doğduğu Betuelin qızıyam». **25** Yenə dedi: «Bizdə saman da, yem də çoxdur və gecələməyə yer də var». **26** O adam əyilib Rəbbə səcdə etdi. **27** Sonra dedi: «Ağam İbrahimin Allahı Rəbbə alqış olsun ki, xeyirxahlığını və sədaqətini ağamdan əsirgəmədi: Rəbb məni birbaş ağamın qardaşının evinə gətirdi». **28** Qız qaçıb anasının evində bu barədə danışdı. **29** Rivqanın bir qardaşı var idi, adı Lavan idi. Lavan çıxıb o adamın yanına – bulağa qaçıdı. **30** O, bacısının burun halqasını və qollarındaki bılərzizi görəndə, bacısı Rivqanın «bu adam mənimlə belə danışdı» sözlərini eşidəndə o adamın yanına gəldi. O, bulaq başında dəvelərin yanında dayanmışdı. **31** Lavan dedi: «Ey Rəbbin xeyir-dua verdiyi adam, içəri gir. Nə üçün bayırda durursan? Mən sənə otaq və dəvelərinə yer hazırlamışam». **32** O adam evə girdi. Lavan dəvelərin yükünü boşaltdı, onlara saman və yem verdi, o adama və onunla birgə olanlara ayaqlarını yumaq üçün su verdi. **33** Onların qabağına yemək gətirildi, ancaq həmin adam dedi: «Məqsədimi söyləməyinçə yeməyəcəyəm». Lavan dedi: «Söylə». **34** O dedi: «Mən İbrahimin nökəriyəm. **35** Rəbb ağama çoxlu xeyir-dua verdi: onu varlandırdı, ona qoyun-keçi, mal-qara, qızıl-gümüş, qullar, qarabaşlar, dəvelər və eşşəklər verdi. **36** Ağamın arvadı Sara da qoca ikən ağama bir oğul doğdu. Ağam özünə məxsus olan hər şeyi ona verdi. **37** Sonra da məni and içdirərək dedi: “Ölkələrində yaşadığım Kənanlıların qızlarından oğluma arvad alma, **38** ancaq atamın evinə – qohumlarımın yanına gedib oradan oğluma bir arvad al!». **39** Mən ağama dedim: “Bəlkə o qadın mənimlə galınmədi”. **40** O mənə dedi: “Önündə davrandığım Rəbb səninlə Öz mələyini göndərəcək, yoluň ugurlu olacaq və qohumlarımın arasından – atamın evindən oğluma bir arvad alacaqsan. **41** Qohumlarımın yanına getdiyin zaman içdiyin anddan azad olacaqsan: əgər o qızı sənə verməsələr, içdiyin anddan azad olacaqsan”. **42** Mən də bu gün bulağın yanına galib dua etdim: “Ey ağam İbrahimin Allahı Rəbb, yalvarıram, getdiyim yolu aç. **43** İndi mən bulağın yanında dururam; su çəkməyə gələn və mənim ona «xahiş edirəm, mənə səhəngindən bir az su ver, içim-deyəcəyim, **44** onun da mənə «sən də iç, dəvelərinə da gedib su çəkim» söyləyəcək qız ağamın oğlu üçün Rəbbin təyin etdiyi arvad olsun”. **45** Mən ürəyimdə dua etməyi qurtarmamışdım ki, Rivqa səhəngi ciyindən gəldi və bulağa enib su çəkdi. Ona dedim: “Xahiş edirəm, mənə su ver”. **46** O tez səhəngini ciyindən endirib dedi: “Sən iç,

gedim dəvelərinə də su verim”. Mən içdim, o isə dəvelərə su verdi. **47** Ondan soruştum: “Sən kimin qızısan?” O dedi: “Milkanın Naxora doğduğu Betuelin qızıyam”. Mən də onun burnuna halqə və qollarına bılərziklər taxdim. **48** Sonra əyilib Rəbbə səcdə etdim. Ağamın qardaşı qızını ogluna almaq üçün məni birbaş buraya götürən ağam İbrahimin Allahı Rəbbə şükür etdim. **49** İndi mənə deyin görüm, siz ağama xeyirxahlıq və sədaqət göstərmək istəyirsiniz ya yox? Bunu mənə bildirin ki, mən də nə edəcəyimi bilim». **50** Lavan və Betuel ona belə cavab verdilər: «Bu iş Rəbdən oldu; sənə nə yaxşı, nə də pis söz deyə bilərik. **51** Bax Rivqa qarşındadır: onu götürüb get və qoy o, Rəbbin söylədiyi kimi ağamın ogluna arvad olsun». **52** İbrahimin nökəri onların sözlərini eşidəndə yer qapənib Rəbbə səcdə etdi. **53** Nökər qızıl-gümüş şeylər və paltalar çıxarıb Rivqaya verdi. Onun qardaşına və anasına da qiyaməli şeylər bağışladı. **54** Özü və onunla birgə olan adamlar yeyib-icdilər və orada gecələdilər. Səhər qalxanda nökər dedi: «Məni ağamın yanına göndərin». **55** Qızın qardaşı ilə anası dedilər: «Qoy qız bizimlə heç olmasa on gün qalsın, sonra gedər». **56** Nökər onlara dedi: «İndi ki Rəbb mənə yol açdı, məni gecikdirməyin, buraxın ağamın yanına gedim». **57** Onlar dedilər: «Qoy qızı çağırıb öz dilindən eşidək». **58** Rivqanı çağırıb ona dedilər: «Bu adamlı gedirənmi?» O da «gedirəm» dedi. **59** Onlar bacıları Rivqanı, onun dayasını, İbrahimin nökərini və onunla olan adamları yola saldılar. **60** Rivqaya xeyir-dua verib dedilər: «Ey bacımız, Minlərlə, on minlərlə övlada ana olasan! Qoy nəslin yağıların yurduna sahib olsun!». **61** Rivqa və qulluqçuları qalxıb dəvelərə mindilər və o adamlı birgə getdilər. Beləliklə, nökər Rivqanı götürüb getdi. **62** İshaq Beer-Laxay-Roi yolu ilə gəldi, çünki o, Negev torpağında yaşıyirdi. **63** Axşam düşəndə İshaq bir qadər düşünmək üçün çölliyyə getdi. O, başını qaldırıb baxanda gördü ki, dəvelər gəlir. **64** Rivqa da başını qaldırıb İshaqı görəndə dəvədən düşdü. **65** O, nökərdən soruştu: «Bizi qarşılımaq üçün çölliyyə galən bu adam kimdir?» Nökər «ağamdır» dedi. Rivqa rübəndini üzüna çəkib örtündü. **66** Nökər baş vermiş bütün işlər barədə İshaq'a danışdı. **67** İshaq Rivqanı anası Saranın yaşadığı çadırı apardı və Rivqa onun arvadı oldu. İshaq onu sevdi və anasının ölümündən sonra onunla təsəlli tapdı.

25 İbrahim başqa bir arvad aldı. Onun adı Qetura idi. **2** Qetura ona bunları doğdu: Zimran, Yoqşan, Medan, Midyan, İşbaq və Şuah. **3** Yoqşandan Səba və Dedan törədi. Dedanın nəsilləri: Aşşurlular, Letuşlular, Leumlular. **4** Midyanın oğulları: Efa, Efer, Xanok, Avida və Eldaa. Bunların hamısı Qeturanın övladlarıdır. **5** İbrahim özünə məxsus olan hər şeyi İshaq'a verdi. **6** Cariyələrinin oğullarına isə hədiyyələr verdi. Sağlığında onları oğlu İshaqın yanından şərqi torpağına tərəf göndərdi. **7** İbrahim yüz yetmiş beş il ömür sürdü. **8** O, uzun ömür sürdü, qoca vaxtında son nəfəsini verərək ölüb

əcdadlarına qoşuldu. **9** Oğulları İshaq və İsmail onu Mamre qarşısında olan Maxpela mağarasında, Xetli Sohar oğlu Efronun tarlasında basdırıldılar. **10** O tarlanı İbrahim Xetlilərdən satın almışdı. İbrahim və arvadı Sara orada basdırıldı. **11** Allah İbrahimin ölümündən sonra oğlu İshaqa xeyir-dua verdi. İshaq Beer-Laxay-Roidə yaşıyirdi. **12** Saranın qarabaşı Misiqli Həcərin İbrahimə doğduğu İsmailin nəşil tarixçisi belədir. **13** Doğulma sırasına görə İsmailin oğullarının adları belədir: İsmailin ilk oğlu Nevayot, Qedar, Adbeel, Mıvsam, **14** Mişma, Duma, Massa, **15** Xadad, Tema, Yetur, Nafis və Qedma; **16** İsmailin oğulları bunlardır, kəndləri və obaları ilə birgə onların adları belədir. Onlar öz tayfalarının on iki başçısı idi. **17** İsmail yüz otuz yeddi il ömür sürdürdü. O, ömrünü başa vurdur və ölüb əcdadlarına qoşuldu. **18** İsmailin nəsilləri Xaviladan Şura qədər olan ərazidə məskən saldı. Şur Aşşura gedərkən Misirin qarşısındadır. Onlar qardaşlarının yaşadığı yerin qarşısında yerləşmişdi. **19** İbrahimin oğlu İshaqın tarixçisi belədir: İbrahimdən İshaq törədi. **20** İshaq Paddan-Aramdan Aramlı Lavanın bacısı, Aramlı Betuelin qızı Rivqanı arvad alanda qırx yaşında idi. **21** İshaq arvad üçün Rəbbə yalvardı, cünki o, sonsuz idi. Rəbb İshaqın yalvarısını eşitdi, onun arvadı Rivqa hamilə oldu. **22** Rivqanın bətnindəki uşaqlar çarpışmağa başladı. O da «Niyə bu iş başıma gəldi?» deyib bu baradə Rəbdən soruşmağa getdi. **23** Rəbb ona dedi: «Sənin bətnində iki millət var, Sənin qarnından iki xalq çıxacaq. Bir xalq o biri xalqdan güclü olacaq, Böyükü kiçiyinə qulluq edəcək». **24** Rivqanın doğmaq vaxtı çatanda məlum oldu ki, onun bətnində əkizlər var. **25** İlk doğulan uşaqın bütün dərisi qırmızı və tüklü cübbə kimi idi. Onda onun adını Esav qoydular. **26** Ondan sonra qardaşı doğuldu. O, əli ilə Esavin topuğundan tutmuşdu. Onun adını Yaqub qoydular. Onların doğulduğu vaxt İshaq altmış yaşında idi. **27** Uşaqlar böyüdü. Esav mahir ovçu və çöl adamı oldu. Yaqub isə çadırlarda yaşıyan müləyim bir adam oldu. **28** İshaq Esavı sevirdi, cünki onun ovladığı heyvanlar İshaqın xoşuna gəlirdi. Rivqa isə Yaqubu sevirdi. **29** Bir gün Yaqub şorba bişirirdi. Esav isə çöldən yorğun gəldi. **30** Esav Yaquba dedi: «Bu qırmızı şorbadan bir az ver, yeyim, cünki acmışam». Buna görə də ona Edom adı verildi. **31** Yaqub dedi: «Əvvəlcə ilk oğulluq haqqını manə sat». **32** Esav dedi: «Bir halda ki mən acıdan ölürem, ilk oğulluq haqqı nəyimə lazımdır?» **33** Yaqub dedi: «Əvvəlcə mənə and iç». Esav ona and içdi və ilk oğulluq haqqını Yaquba satdı. **34** Yaqub Esava cörək və mərci şorbası verdi. Esav yeyib-içdi, sonra qalxıb getdi. Beləcə Esav ilk oğulluq haqqına etinasızlıq etdi.

26 İbrahimin yaşadığı dövrda olan acliqdan başqa, ölkədə daha bir achiq oldu. İshaq Gerara, Filiştililərin padşahı Avimelekin yanına getdi. **2** Rəbb ona görünüb dedi: «Misirə getmə, sənə söylədiyim ölkədə məskən sal, **3** bu torpaqda qal. Mən səninlə olacağam və sənə xeyir-dua verib bütün bu ölkələri sənə və nəslinə verəcəyəm;

atan İbrahimə içdiyim andi yerinə yetirəcəyəm. **4** Nəslini göydəki ulduzlar qədər çoxaldacağam və bütün bu ölkələri nəslinə verəcəyəm. Yer üzünün bütün millətləri sənin nəslinin vasitəsilsə xeyir-dua alacaq. **5** Cünki İbrahim sözümə qulaq asıb Mənim buyruğuma, əmrlərimə, qaydalarıma və qanunlarıma əməl etdi». **6** İshaq da Gerarda yaşıdı. **7** O ölkənin sakinləri İshaqın arvadı barədə soruşanda «bu mənim bacımdır» dedi, cünki «mənim arvadımdır» deməyə qorxdı. Öz-özünə dedi: «Yoxsa Rivqadan ötrü bu yerin adamları məni öldürərlər». Rivqa görünüşcə çox gözəl idi. **8** İshaq orada uzun müddət qaldı. Bir gün Filiştililərin padşahı Avimelek pəncərədən baxıb gördü ki, İshaq arvadı Rivqanı əzizləyir. **9** Avimelek İshaqı çağırıb dedi: «O ki sənin arvadındır. Bəs niyə onun barəsində “bu mənim bacımdır” dedin?» İshaq ona dedi: «Cünki istəmədim ki, ondan ötrü ölüüm». **10** Avimelek dedi: «Bu nə işdir başımıza gətirdin? Az qalmışdı ki, xalqdan biri sənin arvadına yatsın. Beləcə bizi günaha batıracaqdın». **11** Sonra Avimelek «bu adama və onun arvadına toxunan mütləq öldürüləcək» deyə bütün xalqa elan etdi. **12** İshaq o torpaqda toxum əkdi və o il yüz qat mahsul aldı. Beləcə Rəbb ona xeyir-dua verdi. **13** Bu şəxs böyük adam oldu. Çox böyük adam olana qədər getgedə yüksəldi. **14** Onun çoxlu qoyun-keçisi, mal-qarası və xidmətçiləri olduğuna görə Filiştililər ona paxılıq etməyə başladı. **15** Atası İbrahimin dövründə atasının qullarının qazlığı bütün quyuları Filiştililər qapayıb torpaqla doldurmuşdular. **16** Avimelek İshaqı dedi: «Yanımızdan get, cünki bizdən çox güclü oldun». **17** İshaq oradan getdi, Gerar vadisində məskən saldı və orada qaldı. **18** İshaq atası İbrahimin dövründə qazılmış su quyularını yenə qazdı, cünki Filiştililər İbrahimin ölümündən sonra onları qapamışdır. O, atasının qoyduğu adları yenə onlara verdi. **19** İshaqın qulları vadida torpaq qazdlar və bir içməli su quyuşu tapdilar. **20** Gerar çobanları «su bizimdir» deyib İshaqın çobanları ilə mübahisə etdilər. O, quyunun adını Eseq qoydu, cünki onun üstündə mübahisə etmişdilər. **21** Onlar başqa bir quyu qazdlar. Onun üçün də mübahisə etdilər. İshaq bu quyunun adını Sitna qoydu. **22** İshaq oradan köçüb başqa bir quyu qazdı. Ancaq onun üçün mübahisə etmədi, buna görə də İshaq onun adını Rexovot qoyub dedi: «İndi Rəbb biza geniqlik verdi və biz bu torpaqda çoxalacaqıq». **23** İshaq oradan Beer-Şevaya getdi. **24** Gecə Rəbb ona görünüb dedi: «Mən atan İbrahimin Allahiyam. Qorxma, cünki Mən səninləyəm. Qulum İbrahimə görə sənə xeyir-dua verəcəyəm və nəslini çoxaldacağam». **25** İshaq orada bir qurbangah düzəltdi və Rəbbin adını çağırıdı. O özünə çadır qurdu. İshaqın qulları orada bir quyu qazdlar. **26** O zaman Avimelek məsləhətçisi Axuzzat, ordu başçısı Pikel ilə birgə Gerardan İshaqın yaşadığı torpağa gəldi. **27** İshaq onlara dedi: «Nə üçün yanına gəlmisiniz? Sizin ki məndən acığınız gəlirdi və məni yanınızdan qovdunuz». **28** Onlar dedilər: «Biz aydın gördük ki, Rəbb, doğrudan da, səninlədir. İndi istəyirik ki, səninlə bizim aramızda

and olsun. Gəl səninlə əhd bağlayaq ki, **29** biz sənə toxunmadığımız və yalnız yaxşılıq edib sağ-salamat yola saldığımız kimi sən də biza heç bir pişlik etməyəcəksən. İndi sən Rəbbin xeyir-dua verdiyi adamsan». **30** İshaq onlara ziyafət verdi və onlar yeyib-icdilər. **31** Səhər tezdən qalxıb bir-birlərinə and içdilər. İshaq onları yola saldı və onlar sağ-salamat onun yanından getdilər. **32** O gün İshaqın qulları göldilər və qazdıqları quyu barəda ona bildirərək «su tapdıq» dedilər. **33** İshaq bu quyunun adını Şiva qoydu, buna görə də şəhərin adı bu günə qədər Beer-Şevadır. **34** Esav qırx yaşında olanda Xetli Beerinin qızı Yehuditı və Xetli Elonun qızı Basmatı arvad aldı. **35** Onlar İshaqın və Rivqanın ürəklərinə dərd oldu.

27 İshaq qocalıb gözləri görməyəndə böyük oğlu Esavı yanına çağırıb dedi: «Ay oğlum». Esav ona «mən buradayam» dedi. **2** İshaq dedi: «Mən artıq qocalmışam, bu gün-sabah oləcəyəm. **3** İndi silahını, yayını və oxdanını götür, çölliyyə get və manim üçün heyvan ovla. **4** Sonra da mənə xoşladığım ləzzətli yeməyi hazırla və gətir ki, yeyim. Onda ölməmişdən qabaq mən sənə xeyir-dua verərəm». **5** İshaq oğlu Esavla danişarkən Rivqa eşidirdi. Esav heyvan ovlayıb gətirmək üçün çölliyyə getdi. **6** Rivqa oğlu Yaquba belə dedi: «Bax mən eşitdim ki, atan qardaşın Esava bu sözləri dedi: **7** «Mənim üçün ov atı gətir, mənə ləzzətli yemək hazırla ki, yeyim. Sonra sənə ölümündən qabaq Rəbbin hüzurunda xeyir-dua verərəm». **8** Oğlum, indi sənə əmr edəcəyim sözlərə qulaq as: **9** bu saat sürüyə gedib oradan mənə iki yaxşı oğlaq gətir. Onlardan atanın xoşladığı kimi ləzzətli yemək hazırlayacağam. **10** Sən də onu yeməsi üçün atana aparacaqsan ki, ölümündən qabaq sənə xeyir-dua versin». **11** Yaqub anası Rivqaya dedi: «Qardaşım Esav tüklü bir adamdır, mən isə tüksüzəm. **12** Birdən atanam mənə əlini sürtər və mən onun nəzərində yalançı olaram. Onda üzərimə xeyir-dua yox, lənət gətirərəm». **13** Anası ona dedi: «Sənə olunacaq lənət mənə gəlsin, oğlum. Anıq sözüma qulaq as: get, dediyim şeyi mənə gətir». **14** Yaqub gedib oğlaqları götürdü və anasına gətirdi, anası da onun atanının xoşladığı kimi ləzzətli yemək hazırladı. **15** Rivqa böyük oğlu Esavın evdə saxladığı ən gözəl paltarını götürüb kiçik oğlu Yaquba geyindirdi. **16** Onun əllərinə və boyunun tüksüz yerinə oğlaq dəriləri bağladı. **17** Sonra hazırladığı ləzzətli yeməyi və çörəyi oğlu Yaqubun əlinə verdi. **18** Yaqub atanının yanına gəlib dedi: «Ay ata». Atası dedi: «Mən buradayam. Sən kimsən, oğlum?» **19** Yaqub atanına dedi: «Sənin ilk oğlun Esavam. Dediyiñ kimi elədim. Qalx otur və gətirdiyim ov ətindən ye ki, mənə xeyir-dua verəsan». **20** İshaq oğluna dedi: «Necə oldu ki, belə tez ov tapdin, oğlum?» O dedi: «Sənin Allahın Rəbb mənə uğur verdi». **21** İshaq Yaquba dedi: «Yaxın gəl, oğlum, əlimi sənə sürtüb bilim ki, doğrudanmı, oğlum Esavsan ya yox?» **22** Yaqub atası İshaq'a yaxınlaşdı. İshaq əlini ona sürtüb dedi: «Səs Yaqubun səsidiir, anıq əllər Esavın əlləridir». **23** İshaq onu tanımadı, cünki onun əlləri qardaşı Esavın əlləri kimi tüklü idi. İshaq Yaquba

seyir-dua verdi. **24** O soruşdu: «Doğrudanmı, sən oğlum Esavsan?» Yaqub dedi: «Bəli». **25** İshaq dedi: «Oğlum, gətirdiyin ov ətini qabağıma qoy, yeyim, sonra da sənə xeyir-dua verərəm». Yaqub yeməyi onun qabağına qoydu və o yedi, Yaqub ona şorab gətirdi və o içdi. **26** Atası İshaq Yaquba dedi: «Oğlum, indi yaxınlaş, atanı öp». **27** O yaxınlaşış atmasını öpdü. İshaq onun paltarının qoxusunu hiss etdi və ona xeyir-dua verib dedi: «Bax oğlumun qoxusu Rəbbin xeyir-dua verdiyi Çölün qoxusu kimidir. **28** Allah sənə göylərin şəhini, Torpağın şirəsini, Bol buğda və çoxlu təzə şərab versin. **29** Xalqlar sənə qulluq etsin, Ümmətlər sənə baş əysin. Öz qardaşlarına ağa ol, Ananın oğulları sənə baş əysin. Sənə lənət edənlərə lənət gəlsin, Sənə xeyir-dua verənlər xeyir-dua alsın». **30** İshaq Yaquba xeyir-dua verib qurtarandan sonra Yaqub atası İshaqın yanından çıxar-çıxmaz qardaşı Esav ovdan qayıtdı. **31** Esav da ləzzətli yemək hazırlayıb atasına gətirdi və ona dedi: «Atam qalxıb oğlunun gətirdiyi ov ətindən yesin və mənə xeyir-dua versin». **32** Atası İshaq ondan soruşdu: «Sən kimsən?» O cavab verdi: «Mən ilk oğlun Esavam». **33** İshaqın canına bərk titrətmə düşdü və o dedi: «Bəs onda heyvan ovlayıb mənə gətirən kim idi? Sən gəlməmişdən qabaq hər şeydən yedim və ona xeyir-dua verdim. Xeyir-dua da onunku oldu». **34** Esav atanının sözlərini eşidəndə ucadan və acı səsələ fəryad edib dedi: «Ay ata, mənə da xeyir-dua ver». **35** İshaq dedi: «Qardaşın hiylə ilə gəlib sənin xeyir-duanı aldı». **36** Esav dedi: «Onu nəhaq yerə Yaqub çağırımlar ki? Bununla ikinci dəfədir ki, məni aldadır: əvvəl ilk oğulluq haqqımı, indi də xeyir-duamı aldı». Sonra soruşdu: «Bəs mənə xeyir-dua saxlamamışan?» **37** İshaq Esava cavab verdi: «Onu sənə ağa etdim, bütün qardaşlarını ona qul olaraq verdim, buğda və təzə şərabla onu təmin etdim. Bəs sənə na edim, oğlum?» **38** Esav atanına dedi: «Sənə yənənə bir xeyir-dua varmı, ata? Mənə də xeyir-dua ver, ata». Esav hönkürüb ağladı. **39** Atası İshaq ona belə cavab verdi: «Yaşadığın yer torpağın şirəsindən, Yuxarıda göylərin şəhindən uzaq olacaq. **40** Qılincınlı yaşayılb Qardaşına qulluq edəcəksən. Amma azad olmaq istəyəndə Onun boyunduruşunu Boynundan qırıb atacaqsan». **41** Atası Yaquba xeyir-dua verdiyinə görə Esav qardaşına nifrat etdi. O öz-özünə dedi: «Atamın matəm günləri yaxınlaşır. O zaman qardaşım Yaqubu öldürərəm». **42** Böyük oğlu Esavın dediyi sözlər Rivqanın qulağına çatdı. Buna görə də xəbər göndərib kiçik oğlu Yaqubu çağırıb və ona dedi: «Bax qardaşın Esav səni öldürməklə qısaş almaq istəyir. **43** Oğlum, indi sözüma qulaq as: qalxıb Xarana, qardaşım Lavanın yanına qaç. **44** Qardaşının hırsı soyuyana qədər bir müddət Lavanın yanında qal. **45** Sənə qarşı qəzəbi sənəndə, ona elədiyini unudanda xəbər göndərib səni oradan çağıraram. Nə üçün bir gündə ikinizdən də məhrum olum?» **46** Sonra Rivqa İshaqa dedi: «Xetli qızların əlindən həyatımdan bezdim. Əgər Yaqub da beləcə bu ölkənin qızlarından – Xetli qızlardan özünə arvad alsa, daha mən niyə yaşayıram?»

28 İshaq Yaqubu çağrırib ona xeyir-dua verdi və xəbərdarlıq edərək dedi: «Kənan qızlarından arvad alma. 2 Qalxib Paddan-Arama, ana baban Betuelin evinə get. Oradan dayın Lavanın qızlarından özüne arvad al. 3 Külli-İxtiyar Allah sənə xeyir-dua versin, sənə bəhərli edib nəslini çoxaltınsın, səndən çoxlu xalq törəsin; 4 İbrahimin xeyir-duasını sənə və səninlə birgə nəslinə versin ki, Allahın İbrahimə verdiyi torpağı – qərib kimi yaşıdırın torpağı ırs olaraq alasan». 5 İshaq Yaqubu yola saldı. O, Paddan-Arama, Yaqubla Esavin anası Rivqanın qardaşı Aramlı Betuel oğlu Lavanın yanına getdi. 6 Esav gördü ki, İshaq Yaquba xeyir-dua verdi və özünə arvad almaq üçün onu Paddan-Arama göndərdi; həm də ona xeyir-dua verən zaman «Kənan qızlarından arvad alma» deyib xəbərdarlıq etdi. 7 Yaqub da ata-anasına qulaq asıb Paddan-Arama getdi. 8 Esav gördü ki, Kənan qızları atası İshaqın xoşuna gəlmir. 9 Esav İsmailin yanına getdi. O, İbrahim oğlu İsmailin qızı Maxalatı arvadlarının üstünə arvad aldı. Maxalat Nevayotun bacısı idi. 10 Yaqub Beer-Şevadan çıxıb Xarana tərəf getdi. 11 Bir yərə çatıb orada gecələdi, çünki günəş batmışdı. O torpaqdan bir daş götürüb başının altına qoydu və orada yatdı. 12 O, yuxuda gördü ki, yerin üzərində bir nərdivan durmuş və onun başı göylərə çatmışdır. Allahın maləkləri onunla çıxıb-düşürdülər. 13 Rəbb nərdivanın üstündə durub deyirdi: «Mən baban İbrahimin və İshaqın Allahı Rəbbəm. Üstündə yatıldığın torpağı sənə və nəslinə verəcəyəm. 14 Sənin nəslin yerin tozu kimi çox olacaq, qərbə, şərqə, şimala və cənuba yayılacaq. Yer üzünütün bütün tayfaları sənin və nəslinin vasitəsilə xeyir-dua alacaq. 15 Mən həmişə səninlayəm, gedəcəyin hər yerdə səni qoruyacağam və bu torpağa qaytaracağam. Dediyiimi edənə qədər səni tərk etməyəcəyəm». 16 Yaqub yuxusundan oyanıb dedi: «Doğrudan da, Rəbb buradadır. Mən isə bunu bilmirdim». 17 Sonra qorxub dedi: «Bu yer necə də qorxuludur. Bu, Allahın evindən başqa bir şey ola bilməz, bura göylərin qapısıdır». 18 Yaqub səhər tezən qalxdı. O, başının altına qoyduğu daş götürüb sütün kimi qoydu və üstünə zeytin yağı tökdü. 19 O yerin adını Bet-El qoydu, ancaq əvvəlcə şəhərin adı Luz idi. 20 Yaqub əhd edib dedi: «Əgər Allah mənimlə olsa, getdiyim bu yolda məni qorusa, mənə yemək üçün çörək və geymək üçün paltar versə, 21 sağ-salamat atamın evinə dönsəm, o zaman Rəbb mənə Allah olacaq. 22 Sütün kimi qoyduğum bu daş da Allahın evi olacaq. Ay Allah, mənə verəcəyin hər şeyin onda birini Sənə verəcəyəm».

29 Yaqub yoluna davam edərək şərq xalqlarının torpağına getdi. 20 Gördü ki, çöllükdə bir quyu var və onun yanında üç qoyun sürüsü yatıb, çünki quyudan o sürürlərə su verirdilər. Quyunun ağızından böyük bir daş var idi. 3 Bütün sürürlər oraya yığıldı. Adamlar daş quyunun ağızından yuvarlayıb qoyunlara su verir və yenə daş yerinə – quyunun üstünə qoyurdular. 4 Yaqub onlardan soruşdu: «Ey qardaşlar, haradansınız?» Onlar

dedilər: «Biz Xarandaniq». 5 Yaqub onlara dedi: «Naxorun nəvəsi Lavani tanıyırsınız?» Onlar dedilər: «Taniyırıq». 6 Yaqub onlardan soruşdu: «O, sağ-salamatdır mı?» Onlar dedilər: «Bəli, sağ-salamatdır. Odur, qızı Rəhilə də qoyunlara gəlir». 7 Yaqub dedi: «Hələ axşama çox vaxt var, sürürlərin yığılma vaxtı deyil. Qoyunlara su verin, sonra aparıb otarın». 8 Onlar dedilər: «Bütün sürürlər yığılmayınca və daş quyunun ağızından yuvarlanmayınca bunu edə bilmərik, yalmız onda qoyunlara su verə bilərik». 9 Yaqub onlara danişərkən Rəhilə atasının qoyunları ilə gəldi, çünki o, çoban idi. 10 Yaqub dayısı Lavanın qızı Rəhiləni və dayısı Lavanın qoyunlarını görəndə yaxınlaşıb daşı quyunun ağızından yuvarladı və dayısı Lavanın qoyunlarına su verdi. 11 Yaqub Rəhiləni öpdü və hönkürtü ilə ağladı. 12 Yaqub atasının qohumlarından və Rivqanın oğlu olduğunu Rəhiləyə bildirdi. Rəhilə də qaçıb atasına danişdi. 13 Lavan bacısı oğlu Yaqubun gəldiyini eşidəndə onu qarşılıqla qəçdi. Onu qucaqlayıb öpdü və evinə gətirdi. Yaqub hər şeyi Lavana danişdi. 14 Lavan ona dedi: «Sən, doğrudan da, mənim sümüyümdən, mənim etimdənsən». Yaqub onun yanında bir ay qaldı. 15 Lavan Yaquba dedi: «Məgər qohum olduğun üçün mənə havayı xidmət edəcəksən? Mənə söylə, haqqın nə olsun?» 16 Lavanın iki qızı var idi: böyüyüünün adı Lea, kiçiyininki Rəhilə idi. 17 Leaın gözləri zəif görürdü, Rəhilə isə çox gözəl və qamatlı idi. 18 Yaqub Rəhiləyə vuruldu və dedi: «Kiçik qızın Rəhilə üçün sənə yeddi il xidmət edərəm». 19 Lavan dedi: «Onu sənə vermək başqa adama verməkdən daha yaxşıdır. Yanımda qal». 20 Yaqub Rəhiləyə görə yeddi il xidmət etdi. Onu sevdiyi üçün bu müddət gözünə bir neçə gün kimi göründü. 21 Yaqub Lavana dedi: «Vaxtim çatdı; indi arvadımı mənə ver ki, onun yanına girim». 22 Lavan o torpağın bütün adamlarını topladı və bir ziyafat verdi. 23 Gecə qızı Leaini götürüb Yaqubun yanına apardı. Yaqub onun yanına girdi. 24 Lavan öz qarabaşı Zilpanı Leaya qulluqçu olmaq üçün verdi. 25 Səhər məlum oldu ki, bu, Leadır. Yaqub Lavana dedi: «Na üçün mənimlə belə rəftar etdin? Sənin yanında Rəhilə üçün xidmət etmədimmi? Bəs məni niyə aldatdin?» 26 Lavan dedi: «Bizim yerdə kiçik qızı böyüyündən əvvəl əra vermək olmaz. 27 Bu həftəni bitir, onu da sənə verərik. Onun üçün də yanımda daha yeddi il xidmət etməlisən». 28 Yaqub belə də etdi: o həftəni bitirdi. Lavan da qızı Rəhiləni ona arvad olmaq üçün verdi. 29 Öz qarabaşı Bilhanı da qızı Rəhiləyə qulluqçu olmaq üçün verdi. 30 Yaqub Rəhilənin də yanına girdi. Rəhiləni Leadən da çox sevdi. O, Lavanın yanında daha yeddi il xidmət etdi. 31 Rəbb Leannın sevilmədiyini görüb onun bətnini açdı. Rəhilə isə sonsuz idi. 32 Lea hamilə olub bir oğul doğdu və onun adını Ruven qoyaraq dedi: «Yəqin Rəbb mənim fəgirliğimi gördü. İndi ərim məni sevəcək». 33 O yenə hamilə olub bir oğul doğdu və dedi: «Rəbb sevilmədiyimi eşidib mənə bunu da verdi». Onun da adını Şimeon qoydu. 34 Lea yenə hamilə olub bir oğul doğdu və dedi: «İndi bu dəfə ərim mənə bağlanacaq,

çünkü ona üç oğul doğdum». Buna görə də adını Levi qoydu. **35** O yənə hamilə olub bir oğul doğdu və dedi: «Bu dəfə Rəbbi mədə edəcəyəm». Buna görə də onun adını Yəhuda qoydu. Sonra o, bir müddət doğmadı.

30 Rəhılə Yaquba uşaq doğmadığını görəndə bacısına həsəd apardı və ərinə dedi: «Mənə uşaq ver, yoxsa ölərəm». **2** Yaqubun Rəhıləyə qəzəbi alovlandı və o dedi: «Məgər mən sənin bətninə bəhər verməyən Allaham?» **3** Rəhılə dedi: «Qarabaşım Bilhanı götür və yanına gir. Qoy o, dizlərimin üstüne bir uşaq doğsun və ondan uşaqlarını olsun». **4** Rəhılə qarabaşı Bilhanı ona arvad olmaq üçün verdi və Yaqub onun yanına girdi. **5** Bilha hamilə olub Yaquba bir oğul doğdu. **6** Rəhılə dedi: «Allah məni haqlı çıxardı və səsimi eşidib mənə bir oğul verdi». Buna görə də onun adını Dan qoydu. **7** Rəhılənin qarabaşı Bilha yənə hamilə olub Yaquba ikinci oğul doğdu. **8** Rəhılə dedi: «Bacımlı güclü mübarizəyə girişib ona üstün geldim». O, uşağın adını Naftali qoydu. **9** Lea daha doğmadığına görə qarabaşı Zilpanı götürüb Yaquba arvad olmaq üçün verdi. **10** Leanın qarabaşı Zilpa Yaquba bir oğul doğdu. **11** Lea «uğur qazandım» deyib onun adını Qad qoydu. **12** Leanın qarabaşı Zilpa Yaquba ikinci oğul doğdu. **13** Lea dedi: «Xoşbəxtəm, çünkü qadınlar mənə bəxtiyar sayacaqlar». O, uşağın adını Aşer qoydu. **14** Ruven bugda biçini vaxtri gedib tarlada məhəbbət otları tapdı və onları anası Leaya gətirdi. Rəhılə Leaya dedi: «Oğlunun məhəbbət otlarından mənə də ver». **15** Lea ona dedi: «Ərimi əlimdən aldiğin bəs deyilmə? İndi də oğlumun məhəbbət otlarını almaq istəyirsən?» Rəhılə dedi: «Elə isə qoy ərim oğlunun məhəbbət otlarının əvəzində bu gecə səninlə yatsın». **16** Yaqub axşam çöldən gələndə Lea onu qarşılıqla çıxıb dedi: «Mənim yanımı gir, çünkü səni oğlumun məhəbbət otları ilə satın almışam». Yaqub o gecə onunla yatdı. **17** Allah Leanı eşitdi və o hamilə olub Yaquba beşinci oğlunu doğdu. **18** Lea dedi: «Allah haqqını verdi, çünkü qulluqcumu ərimə verdim». O, uşağın adını İssakar qoydu. **19** Lea yənə hamilə olub Yaquba altıncı oğlunu doğdu. **20** O dedi: «Allah mənə yaxşı bir hadiyyə verdi, bu dəfə ərim mənə hörmət edəcək, çünkü ona altı oğul doğdum». O, uşağın adını Zevulun qoydu. **21** Sonra bir qız doğub, adını Dina qoydu. **22** Allah Rəhıləni yada salıb onu da eşitdi və bətnini açdı. **23** O hamilə olub bir oğul doğdu və dedi: «Allah xəcalətimi götürdü». **24** O «Rəbb mənə bir oğul da artırsın» deyib uşağın adını Yusif qoydu. **25** Rəhılə Yusifi doğandan sonra Yaqub Lavanə dedi: «Məni göndər, öz torpağıma və ölkəmə gedim». **26** Əvəzində sənə xidmət etdiyim arvadlarımı və uşaqlarını da ver, gedim, çünkü sənə necə xidmət etdiyimi yaxşı bilirsən». **27** Lavan ona dedi: «Əger indi sənin gözündə lütf tapdimsa, yanımda qal, çünkü baxıcılıq edib sənə görə Rəbbin mənə xeyir-dua verdiyini gördüm». **28** Sonra dedi: «Haqqını mənə təyin et, verim». **29** Yaqub ona dedi: «Sənə necə xidmət etdiyimi və mənimlə olan sürülərini necə saxladığımı bilirsən». **30** Çünkü mən gəlməmişdən

əvvəl sənin malin az idi, sonra isə xeyli çoxaldı; Rəbb mənim galişimlə sənə xeyir-dua verdi. Bəs mən öz ailəm üçün nə vaxt çalışacağam?» **31** Lavan dedi: «Sənə nə verim?» Yaqub dedi: «Mənə heç nə vermə. Əger bunu etsən, yənə sənin sürüünü qoruyub ona baxaram: **32** qoy bu gün sənin bütün sürülərinin içindən keçib qoyunlar arasından hər xallı, zolaqlı qoyunu və qara quzunu, keçilər arasından hər zolaqlı və xallı keçini ayırıb; haqqım da bu olsun. **33** Bundan sonra qarşında olan haqqım üçün geldikdə düzülyüm mənim barəmdə şəhadət edəcək. Qoy keçilərdən xallı və zolaqlı olmayı, quzulardan da qara olmayı oğurlanmış sayılsın». **34** Lavan dedi: «Yaxşı, qoy dediyin kimi olsun». **35** Amma o həmin gün alabəzək və xallı təkələri, bütün zolaqlı və xallı keçiləri, ağ keçiləri və bütün qara quzuları ayırıb oğullarının ixtiyarına verdi. **36** Sonra özü Yaqubdan üç günlük yol qədər uzaqlaşdı. Yaqub isə Lavanın qalan sürüsünü otarırdı. **37** Yaqub ağaçqovaq, badam və çinar ağacından düzəldilmiş təzə çubuqlar götürdü və çubuqların qabığını soyub ağ rəngli içi üzə çıxana qədər zolaqlar açdı. **38** Sonra qabığını soyduğu çubuqları sürülərin su içmək üçün gəldikləri təknələrə, heyvanların qabağına qoydu. Onlar gəlib su içəndə döllənirdi. **39** Beləcə heyvanlar çubuqların qabağında döllənirdi və sürülərdə alabəzək, xallı və zolaqlı heyvanlar doğulurdu. **40** Yaqub quzuları ayırırdı və sürüünün üzünü Lavanın sürüsündə olan bütün alabəzək və qara heyvanlara tərəf tuturdu. O öz sürüsünü ayrıca qoydu və onları Lavanın sürüsünə qatmadı. **41** Hər dəfə sürüünün qüvvəli heyvanları dölləndikləri zaman Yaqub təknələrə, sürüünün gözləri öünüə çubuqlar qoyurdu ki, çubuqlar arasında döllənsinlər. **42** Ancaq heyvanlar zəif olanda onları qoymazdı. Beləcə zəif heyvanlar Lavanın, qüvvəli heyvanlar isə Yaqubun oldu. **43** Bu adam çox varlandı: onun coxlu sürüsü, qarabaşı, qulu, dəvəsi və eşşeyi oldu.

31 Yaqub Lavanın oğullarının bu sözləri dediklərini eşitdi: «Yaqub atamıza məxsus olan hər şəy sahib oldu, bütün bu var-dövləti atamıza məxsus olan əmlakdan əldə etdi». **2** Yaqub Lavanın ona münasibətini gördü, o da Yaqubla əvvəlki kimi rəftar etmirdi. **3** Rəbb Yaquba dedi: «Atalarının ölkəsinə, öz qohumlarının yanına qayıt. Mən səninlə olacağam». **4** Yaqub xəbər göndərib Rəhıləni və Leanı çöllərə – sürüsünü otardığı yerə çağırıdı. **5** Yaqub onlara dedi: «Mən atanızın münasibətini görürəm ki, mənimlə əvvəlki kimi rəftar etmir. Ancaq atamın Allahı mənimlədir. **6** Siz bilirsiniz ki, var gücümlə atanıza xidmət etmişəm. **7** Atanız məni aldatdı və haqqını on dəfə dəyişdirdi, amma Allah onu mənə pişlik etməyə qoymadı. **8** O, «xallı heyvanlar sənin haqqın olacaq» deyəndə bütün sürüdə xallı heyvanlar doğuldu. «Sənən haqqın alabəzək heyvanlar olacaq» deyəndə isə bütün sürüdə alabəzək heyvanlar doğuldu. **9** Beləcə Allah atanızın sürüsünü alıb mənə verdi. **10** Sürüün dölləndiyi vaxt yuxuda başımı qaldırıb gördüm ki, sürüdəki heyvanlarla cütləşən

təkələr alabəzək, xallı və ləkəlidir. **11** Yuxuda Allahın mələyi mənə dedi: "Yaqub!" "Mən buradayam!" deyə cavab verdim. **12** O dedi: "İndi başını qaldır, gör ki, sürüdəki heyvanlarla cütlaşən bütün təkələr alabəzək, xallı və ləkəlidir, çünki Lavanın sənə etdiyi hər şeyi gördüm. **13** Mən Bet-Eldə sənə görünən Allaham. Orada bir sütun qoyub məsh etdin və Mənim önumdə əhd etdin. İndi qalxib bu torpaqdan get və doğulduğun torpağı qayıt". **14** Rəhīlə və Lea ona cavab verdilər: «Məgər atamızın mülkündə bir payımız ya mirasımız var? **15** Məgər o bizi özgə hesab etmir? Axi o bizi satib bizim üçün ödənmış pulu da xərclədi. **16** Buna görə də Allahın atamızdan aldığı bütün o var-dövlət bizim və uşaqlarımızdır. İndi sən də Allahın söylədiyi şəyələrin hamısına əməl et». **17** Onda Yaqub qalxib uşaqlarını və arvadlarını dəvələrə mindirdi. **18** Bütün sürüşünü, qazandığı bütün var-dövlətini, Paddan-Aramda əldə etdiyi öz sürüşünü sürdü ki, Kənan torpağına, atası İshaqın yanına getsin. **19** Lavan qoyunlarını qırıxmağa gedəndə Rəhīlə atasına məxsus olan ev bütürəni oğurladı. **20** Yaqub qaçdığını bildirməməkla Aramlı Lavani aldatdı. **21** Beləcə özünə məxsus olan hər şeyi götürüb qaçı. O, Fərat çayını keçib Gilead dağlıq bölgəsinə yönəldi. **22** Yaqubun qaçdığını Lavana üçüncü gün bildirildi. **23** O, qohumlarını özü ilə götürüb yeddi gün onu təqib etdi və Gilead dağlıq bölgəsində Yaquba çatdı. **24** Allah gəcə yuxusunda Aramlı Lavana görünüb dedi: «Özünü gözlə, Yaquba nə yaxşı, nə də pis söz de». **25** Lavan Yaquba çatdı. Yaqub dağda çadır qurmuşdu. Lavan qohumları ilə birgə Gilead dağında çadır qurdu. **26** Lavan Yaquba dedi: «Niyə belə etdin? Məndən gizlিচə qaçdırın və qızlarımı müharibə əsirləri kimi apardın. **27** Nə üçün gizlিচə qaçış məni aldatdırın? Mənə bunu bildirmədin ki, sənə sevinclə, mahmə oxumaqla, dəf və lira calmaqla yola salım. **28** Məni nəvələrimlə qızlarımı öpməyə qoymadın; ağılsızcasına rəftar etmisən. **29** Sizə pislik edə bilərdim, ancaq atanızın Allahı dünən gəcə mənə belə söylədi: "Özünü gözlə, Yaquba nə yaxşı, nə də pis söz de". **30** İndi atanın evi üçün bərk darixdığına görə çıxıb gedirsən. Bəs büt allahlarıni niyə oğurlayıb aparırsan?» **31** Yaqub Lavana cavab verdi: «Qorxub düşündüm ki, qızlarını zorla məndən alarsan. **32** Büt allahlarıni isə kimin yanında tapsan, o sağ qalmayacaq. Qohumlarımızın öündə yoxlayıb məndə nəyini tapsan, özünə götür». Ancaq Yaqub Rəhīlənin onları oğurladığını bilmirdi. **33** Lavan Yaqubun, Leanin və iki qarabaşın çadırına girdi, ancaq büt allahları tapmadı. O, Leanin çadırından çıxıb Rəhīlənin çadırına girdi. **34** Rəhīlə ev bütürəni götürürək dəvənin yəhərinə qoyub onların üstündə oturmuşdu. Lavan bütün çadırı yoxladı, ancaq onları tapmadı. **35** Rəhīlə atasına dedi: «Hüzurunda qalxa bilmədiyim üçün ağam qəzəblənməsin, çünki qadın adətinə mübtəlayam». Lavan axtardı, ancaq ev bütürəni tapmadı. **36** Yaqub qəzəbləni Lavanla mübahisə etdi. O, Lavana söylədi: «Günahım və təqsirim nədir ki, mənə belə təqib edirsən? **37** Bütün

şeylərimi yoxladın, bütün ev şeylərindən nə tapdin? Tapdiğın şeyi mənim qohumlarımın və öz qohumlarının qabağına qoy ki, ikimizin arasında şəhadət olsun. **38** Ətən iyirmi il sənin yanında işlədim, qoyunların və keçilərin balalarını salmadı, sürülərindəki qoçlarını yemədim. **39** Vəhşə heyvanların parçaladığı heyvanı sənin yanına gətirməzdim, zərərini özüm çəkərdim. İstər gündüz, istərsə də gecə oğurlanan hər heyvanı məndən tələb edərdim. **40** Gündüzün istisi, gecənin soyuğu məni əldən salardı, yuxum gözümdən töküldər. **41** İyirmi il sənin evində qaldım: iki qızın üçün on dörd il və sürün üçün altı il sənə xidmət etdim. Sən isə on dəfə haqqını dəyişdirdin. **42** Atamın və İbrahîmin Allahı, İshaqın sitayı etdiyi Allah mənimlə olmasayı, indi yəqin məni elibos yola salardın. Allah əzabımı və əlimin zəhmətini gördü, dünən gecə sənə xəbərdarlıq etdi». **43** Lavan Yaquba belə cavab verdi: «Qızlar mənim qızlarım, uşaqlar mənim uşaqlarım, sürülər mənim sürülərim və sənin gördüğün hər şey mənimdir. Bu gün qızlarımı yaxud onların doğduqları uşaqlara nə edə bilərəm? **44** İndi gəl bir-birimizə əhd edək ki, sənində mənim aramda şahid olsun». **45** Yaqub bir dəs götürüb sütun kimi qoydu. **46** O öz qohumlarına dedi: «Daş yığın». Onlar daşları götürüb bir qalaq düzəlddilər və o qalağın yanında yeyib-icidilər. **47** Lavan onun adını Yeqar-Sahaduta qoydu, Yaqub isə onun adını Qaled qoydu. **48** Lavan dedi: «Bu qalaq bu gün mənimlə sənin aranda şahiddir». Buna görə də onun adı Qaleddir. **49** Ona həm də Mispa deyildi, çünki Lavan demişdi: «Bir-birimizdən ayrılan zaman qoy Rəbb sənində mənim aramda gözətçi olsun». **50** Söz ver ki, qızlarımı incitməyəcəksən və onların üstünlərə arvad almayıacaqsan. Bil ki, bizim aramızda bir nəfər şahid olmasa da, Allah aramızda şahiddir». **51** Lavan yenə Yaquba dedi: «Bax bu da öz aramızda düzəldtiyim qalaq və sütün! **52** Bu qalaq və sütün şahid olsunlar ki, nə mən sənin tərəfinə - qalağın o tayına gedəcəyəm, nə də sən pislik etmək üçün mənim tərəfimə - qalağın və sütunun bu tayına gələcəksən. **53** Qoy İbrahîmin, Naxorun və onların atalarının Allahı aramızda hökm etsin!» Yaqub atası İshaqın sitayı etdiyi Allah'a and içdi. **54** Sonra Yaqub o dağda qurban kəsdi və qohumlarını çörək yeməyə çağırıldı. Onlar çörək yedilər və dağda gecələdilər. **55** Lavan səhər tezən qalxib nəvələrini və qızlarını öpdü, onlara xeyir-dua verdi. Sonra öz yerinə qayıtdı.

32 Yaqub yoluna davam etdi. Allahın malaklıları ona rast gəldi. **2** Yaqub onları görəndə dedi: «Bu, Allahın ordugahıdır». O yerin adını Maxanayım qoydu. **3** Yaqub özündən qabaq Edom çölünə, Seir torpağına, qardaşı Esavın yanına qasıdlər göndərdi. **4** Onlara bu əmri verdi: «Ağam Esava söyləyin ki, qulun Yaqub belə deyir: "Mən Lavanın yanında qalıb indiyə qədər yaşadım". **5** Mal-qaram, eşşəklərim, qoyun-keçim, qullarım və qarabaşlarım oldu. Mən ağama xəbər vermək üçün yanına qasıdlər göndərdim ki, sənin gözündə lütf tapım».

6 Qasidlər Yaqubun yanına qayıdış dedilər: «Qardaşın Esavin yanına getdik. Özü da səni qarşılıqlaq üçün gəlir və yanında dörd yüz nəfər var». 7 Yaqub çox qorxub həyəcanlandı. Yanında olan adamları, qoyun-keçini, mal-qarəni və dəvələri iki dəstəyə ayırib dedi: 8 «Əgər Esav bir dəstəyə hücum edib onları qırsa, arxada qalan dəstə qaça bilsin». 9 Sonra Yaqub dedi: «Ey babam İbrahimin Allahı, atam İshaqın Allahı Rəbb, Sən mənə demisişin: “Öz ölkənə və qohumlarının yanına qayıt. Mən sənə yaxşılıq edəcəyəm”. 10 Quluna göstərdiyin bütün xeyirxahlığa və sədaqətə layiq deyiləm; bu İordan çayını təkcə dəyənəyimlə keçdim, indi isə iki dəstə köçüm var. 11 Yalvarıram, məni qardaşım Esavin əlindən qurtar. Çünkü onun gəlib məni, uşaqlımla analarını öldürməsindən qorxuram. 12 Sən dedin: “Hökəmən sənə yaxşılıq edəcəyəm, nəslini saysız-hesabsız dəniz qumu qədər çoxaldacağam”. 13 Yaqub o gecəni orada keçirdi. Özündə olan hər şeydən qardaşı Esava hədiyyə olaraq 14 iki yüz keçi, iyirmi təkə, iki yüz qoyun, iyirmi qoç, 15 balaları ilə birgə otuz sağermal dəvə, qırx inək, on buğa, iyirmi diş və on erkək eşşək götürdü. 16 Sürüləri ayrı-ayrı qullarına tapşırıdı və onlara dedi: «Menim qabağında gedin və bir sürü ilə o biri sürü arasında məsafə saxlayın». 17 Yaqub birinci qula əmr edib dedi: «Qardaşım Esav sənə rast galib “Kimin adamışan, hara gedirən, qabağındakı bu heyvanlar kimindir?” deyə soruşanda 18 ona söylə: “Bunlar qulun Yaqubundur, bu da ağam Esava göndərilmis hədiyyələrdir. Özü də bizim dalımızca gəlir”». 19 Sonra o, ikinci, üçüncü quluna və sürülərin dalınca gedən hər kəsə əmr edib dedi: 20 «Esava rast gələndə ona eyni sözləri söyləyin: “Qulun Yaqub da dalımızca gəlir”». Çünkü o öz-özünə deyirdi: «Əvvəlcə qabağında göndərdiyim hədiyyələrlə onu rəhma gətirərəm, sonra onunla görüşərəm. Bəlkə onda məni qəbul edər». 21 Hədiyyələr Yaqubun qabağında getdi, o isə gecəni düşərgədə yatdı. 22 Yaqub gecə qalxıb iki arvadını, iki cariyəsini və on bir uşağını götürərək Yabboq çayının keçidindən keçdi. 23 Onları götürüb çayı keçirdi və özünə məxsus şəyələri də keçirdi. 24 Sonra Yaqub tək qaldı. Dan yeri sökülənə qədər bir Şəxs onunla güləşdi. 25 Yaquba üstün gələ bilmədiyini görüb onun budunun oynağına zərbə vurdu. O Şəxsə güləşərkən Yaqubun budunda oynağı zədələndi. 26 O Şəxs dedi: «Burax, gedim, çünkü səhər açılır». Yaqub dedi: «Mənə xeyir-dua vermasən, Səni buraxmaram». 27 O Şəxs soruşdu: «Adın nədir?» O dedi: «Yaqub». 28 O Şəxs dedi: «Artıq sənə Yaqub deyil, İsrail deyiləcək, çünkü sən Allahla və insanlarla güləşib üstün gəlmisin». 29 Yaqub soruşdu: «Xahiş edirəm, adını söylə». O dedi: «Adımı niyə soruşursan?» O Şəxs orada Yaquba xeyir-dua verdi. 30 Yaqub o yerin adını Peniel qoydu, çünkü demisişdi: «Allahı üz-üzə gördüm və salamat qaldım». 31 Yaqub Penieldən keçəndə günəş doğdu. O, bir budundan axsayırdı. 32 Ona görə bu günə qədər də İsraililər bud

oynağının üzərindəki vətərləri yeməzlər. Çünkü güləşən Şəxs Yaqubun bud oynağının vətərinə toxunmuşdu.

33 Yaqub başını qaldırıb gördü ki, Esav dörd yüz adamlı birlikdə gəlir. O, Leanin, Rəhilənin və iki cariyəsinin uşaqlarını ayırdı: 2 cariyələrlə onların uşaqlarını qabağa, Lea ilə onun uşaqlarını ortaya, Rohilə ilə Yusifi isə arxaya qoydu. 3 Özü isə onların qabağına keçdi və qardaşına yaxınlaşanda yeddi dəfə yerə ayıldı. 4 Esav Yaqubu qarşılıqlaq üçün qaçıb onu qucaqladı və boynuna sarılıb öpdü. Onlar ağlaşdırılar. 5 Esav başını qaldırıb qadınları və uşaqları görəndə dedi: «Bunlar sənin nəyindir?» Yaqub dedi: «Allahın sənin quluna lütf etdiyi uşaqlardır». 6 Əvvəl cariyələrlə uşaqları yaxınlaşış təzim etdilər, 7 sonra Lea ilə uşaqları yaxınlaşış təzim etdilər, axırdı isə Yusifla Rəhilə yaxınlaşış təzim etdilər. 8 Esav soruşdu: «Rast gəldiyim o biri dəstəni nə üçün göndərmişdin?» Yaqub dedi: «Ağamın gözündə lütf tapmaq üçün». 9 Esav dedi: «Mənim sürüm çoxdur, qardaşım, səndə olan sənin olsun». 10 Yaqub dedi: «Yox, xahiş edirəm, indi gözündə lütf tapdımsa, məndən bu hədiyyələri götür. Çünkü sənin üzünü görəndə Allahın üzünü görmüş sandım, mənə qarşı çox xeyirxah oldun. 11 Xahiş edirəm, sənə gətirilən hədiyyələri götür. Çünkü Allah mənə lütf etdi və indi mənim hər şeyim var». Yaqub təkəd etdikdən sonra Esav hədiyyələri götürdü. 12 Esav dedi: «Köç edib gedək. Mən sizin qabağınızda gedəcəyəm». 13 Yaqub ona dedi: «Ağam bilir ki, uşaqlar zəifdir, yanında olan qoyun-keçi və mal-qara da sağlamdır. Sürüləri bir gün bərk sürsələr, hamısı tələf olar. 14 Xahiş edirəm, ağam qulundan qabaqda getsin, mən isə ağamın yanına, Seirə çatana qədər qabağında olan sürülərin və uşaqların yerinə görə yavaş sürəcəyəm». 15 Esav dedi: «Mənimlə olan adamların bəzisini səninlə qalmaq üçün qoyum». Yaqub dedi: «Bu nəyə lazımdır? Mən ancaq ağamın gözündə lütf tapmaq istəyirəm». 16 Esav o gün yola düşüb Seirə qayıtdı. 17 Yaqub Sukkota köçüb özünə ev tikdi və sürüsünə ağıllar düzəldti. Ona görə də bu yerin adını Sukkot qoyular. 18 Yaqub Paddan-Aramdan qayıtdıdan sonra sağ-salamat Kənan torpağında olan Şekem şəhərinə gəldi və şəhərin qarşısında məskən saldı. 19 O, çadırını qurdugu tarla sahəsini Şekemin atası Xamorun oğullarından yüz parça gümüşlə satın aldı. 20 Yaqub orada bir qurbangah qurub adını El-Elohe-İsrail qoydu.

34 Leanin Yaquba doğduğu qızı Dina o ölkənin qızlarını görməyə çıxdı. 20 ölkənin ağası Xivli Xamorun oğlu Şekem onu gördü. Qızı aparıb onunla yatdı və onu zorladı. 3 Onun ürəyi Yaqubun qızı Dinaya bağlandı. Şekem qızı sevdı və onunla xoş rəftar etdi. 4 Şekem atası Xamora dedi: «Bu qızı mənə arvad al». 5 Yaqub qızı Dinanın zorlandığını eşitdi, ancaq oğulları çöldə sürülərinin yanında olduqları üçün onlar gələnə qədər susdu. 6 Şekemin atası Xamor Yaqubla danışmaq üçün onun yanına getdi. 7 Yaqubun oğulları bunu eşidib çöllükdən

gəldilər. Onlar məyus oldular və bərk qəzəbləndilər. Çünkü Şekem Yaqubun qızı ilə yatmaqla İsraili rüsvay etmişdi, belə iş etmək olmazdı. **8** Xamor onlara belə dedi: «Oğlum Şekemin ürəyi qızınıza bağlanıb. Xahiş edirəm, qızı ona arvad olmaq üçün versəniz. **9** Bizimlə qohum olun: öz qızlarını bizə arvad verin, bizim qızlarımızı özünüzü alın. **10** Bizimlə qalın, ölkə də sizin ixtiyarınızdadır: burada yaşayın, ticarət edin və mülk sahibi olun». **11** Şekem qızın atasına və qardaşlarına dedi: «Sizin gözünüzdə lütf tapmaq üçün məndən nə istəsəniz, verərəm. **12** Məndən çoxlu başlıq və hədiyyələr istəyin, səylədiyiniz hər şeyi verərəm. Ancaq qızı arvad olmaq üçün mənə verin». **13** Yaqubun oğulları Şekemə və onun atası Xamora hiylə ilə cavab verdilər, çünkü Şekem bacıları Dinanı zorlamışdı. **14** Onlara dedilər: «Biz bunu edə bilmərik, bacımızı sünnətsiz bir adama əra verə bilmərik. Bu bizim üçün rüsvayçılıq olar. **15** Ancaq bir şərtlə sizinlə razı oluruq: bütün kişiləriniz sünnət edilib bizim kimi olsalar, **16** öz qızlarınısı sizə əra verərik, sizin qızlarınısı özümüzə alarıq və sizinlə yaşayib bir xalq olarıq. **17** Əgər bizə qulaq asmasanız və sünnət olunmasanız, qızımızı götürüb gedəcəyik». **18** Onların sözləri Xamorun və oğlu Şekemin xoşuna gəldi. **19** Cavan oğlan bu işi dərhal etdi, çünkü Yaqubun qızı çox xoşuna gəlmişdi. Şekem atasının evində ən hörmətli adam idi. **20** Xamor və oğlu Şekem öz şəhərlərinin darvazasına gəldilər və şəhərin adamlarına belə dedilər: **21** «Bu adamlar bizimlə səmimidir. Qoy bu ölkədə yaşasınlar və ticarət etsinlər. Bu ölkə onlar üçün kifayət qədər genişdir. Onların qızlarını özümüzə arvad alarıq, öz qızlarını da onlara əra verərik. **22** Bu adamlar yalnız bir şərtlə bizimlə yaşamağa və bir xalq olmağa razı olurlar ki, bizim də bütün kişilərimiz onlar kimi sünnət olunsun. **23** Onların sürürləri, mülkləri və heyvanları bizim olmayıacaqmı? Gəlin onlarla razılışaq və onlar bizimlə yaşasın». **24** Şəhərin bütün sakinləri Xamora və oğlu Şekemə qulaq asdlar: şəhər əhalisindən olan bütün kişilər sünnət olundu. **25** Üçüncü gün onlar hələ də ağrı çəkan zaman Dinanın qardaşları – Yaqubun iki oğlu Şimeon və Levi qılınclarını götürüb maneəsiz şəhərə girdilər və bütün kişiləri qılıncdan keçirtilər. **26** Xamoru və oğlu Şekemi də öldürdilər. Dinanı Şekemin evindən götürüb getdilər. **27** Yaqubun oğulları önlənlərin yanına gəldilər və şəhəri qarət etdilər, çünkü bacılarını zorlamışdılar. **28** Onların qoyun-keçilərini, mal-qaralarını, eşşəklərini, şəhərdə və çöldə olan hər şeyi götürdülər. **29** Bütün mallarını, uşaqlarını və qadınlarını əsir apardılar, onların evlərində olan hər şeyi qarət etdilər. **30** Yaqub Şimeona və Leviyə dedi: «Ölkədə yaşayan Kənanlılarda və Perizilərdə mənə qarşı nifrat oydab məni bəlaya saldim. Biz sayca aziq, əgər birləşib bizi qırsalar, özüm də ailəmlə birgə həlak olacağam». **31** Amma onlar dedilər: «Bəs bizim bacımızla bir fahisə kimi rəftər etmək olar mı?»

35 Allah Yaquba dedi: «Qalxib Bet-Elə get və orada qal. Qardaşın Esavin əlindən qaçanda sənə görünən

Allaha orada bir qurbangah düzəlt». **2** Yaqub ailəsinə və onunla olanların hamisina dedi: «Yanınızda olan özgə büt allahlarını atın və özünüüz pak edib paltarlarını dəyişin. **3** Qalxib Bet-Elə gedək. Dərdli günlərdə mənə cavab verən və getdiyim yolda mənimlə olan Allaha orada bir qurbangah düzəldəcəyəm». **4** Onlar yanlarında olan bütün özgə büt allahlarını və qulaqlarındakı sırgaları Yaquba verdilər. Yaqub bunları Şekem yaxınlığında olan palidin altında basdırıldı. **5** Onlar yola düşdülər. Allah ətraf şəhərlərin sakinlərini dəhşətə salmışdı və buna görə də onlar Yaqubun oğullarını təqib etmədilər. **6** Yaqub yanındaki bütün adamlarla birgə Kənan torpağında olan Luza, yəni Bet-Elə gəldi. **7** Burada bir qurbangah düzəldib o yerin adını El-Bet-El qoydu, çünkü qardaşının əlindən qaçanda Allah Özünü orada Yaquba zahir etmişdi. **8** Rivqanın dayası Devora öldü. Onu Bet-Elin aşağısında olan palidin altında basdırıldılar. Oranın adını Allon-Bakut qoydular. **9** Yaqub Paddan-Aramdan qaydanda Allah yəna Yaquba göründü və ona xeyir-dua verdi. **10** Allah ona dedi: «Sənin adın Yaqubdur. Artıq adın Yaqub çağırılmayacaq, bundan sonra adın İsrail olacaq». Allah onun adını İsrail qoydu **11** və ona dedi: «Külli-İxtiyar Allah Mənəm. Qoy nəslin artıb çoxalsın. Səndən bir millət və çoxlu millət törəyəcək, sənin nəslindən çoxlu padşahlar çıxacaq. **12** İbrahimə və İshaqə verdiyim torpağı sənə verəcəyəm. Səndən sonra da onu sənin nəslinə verəcəyəm». **13** Allah Yaqubla danişdiyi yerdə onun yanından yuxarı çəkildi. **14** Yaqub Allahın onunla danişdiyi yerdə bir sütun qoydu, üstünə içmə təqdimi sapdı və sonra üzərinə zeytun yağı töküdü. **15** Yaqub Allahın onunla danişdiyi yerin adını Bet-El qoydu. **16** Onlar Bet-Eldən yola düşdülər. Efrata çatana yaxın Rəhilə doğdu. Onun doğuşu ağır oldu. **17** Doğuş zamanı ağrı çəkəndə mamaça ona dedi: «Qorxma, yəna də bir oğlun oldu». **18** O, ölüm ayağında can verərkən oğlunun adını Ben-Oni qoydu, ancaq atası onun adını Binyamin qoydu. **19** Rəhilə öldü və Efrata, yəni Bet-Lexemə gedən yolda basdırıldı. **20** Yaqub onun qəbri üstüna bir daş qoydu. O bu günə qədər Rəhilənin başdaşıdır. **21** İsrail yola düşdü və Eder qülləsinin o biri tərəfində çadır qurdı. **22** İsrail bu ölkədə yaşayanda Ruven gedib atasının cariyesi Bilha ilə yətdi. İsrail bunu eşitdi. **23** Yaqubun on iki oğlu var idi. Leanin oğulları: Yaqubun ilk oğlu Ruven, Şimeon, Levi, Yəhuda, İssakar və Zevulun. **24** Rəhilənin oğulları: Yusif və Binyamin. **25** Rəhilənin qulluqçusu Bilhanın oğulları: Dan və Naftali. **26** Leanin qulluqçusu Zilpanın oğulları: Qad və Aşer. Yaqubun Paddan-Aramda doğulan oğulları bunlardır. **27** Yaqub Qiryat-Arbada, yəni Xevronda olan Mamreyə, atası İshaqın yanına gəldi. İbrahim və İshaq Mamredə qərib idilər. **28** İshaq yüz səksən il ömür sürdürdü. **29** O qocalıb yaşa dolaraq canını tapşırı və ölüb əcdadlarına qoşuldu. Oğulları Esav və Yaqub onu basdırıldılar.

36 Esavin, yəni Edomun tarixçəsi belədir. **2** Esav Kənan qızlarından Xetli Elonun qızı Adanı, Xivli Siveonun

qızı Ananın qızı Oholivamanı, 3 həmçinin İsmailin qızı, Nevayotun bacısı Basmatı arvad aldı. 4 Ada Esava Elifazı doğdu, Basmat isə Reueli doğdu. 5 Oholivama Yeuş, Yalami və Qorahi doğdu; Esavin Kənan torpağında doğulan oğulları bunlardır. 6 Esav arvadlarını, oğullarını, qızlarını, evindəki adamların hamısını, sürürlərini, bütün heyvanlarını və Kənan torpağında qazandığı bütün vərdövləti götürüb qardaşı Yaqubun yanından başqa bir torpağa getdi. 7 Çünkü əmlakları çox olduğuna görə bir yerdə yaşaya bilmədilər; sürürləri çox olduğu üçün qaldıqları torpağa sığmındılar. 8 Esav, yəni Edom Seir dağlıq diyarında məskən saldı. 9 Edomluların əcdadı Esavin Seir dağlıq diyarındaki tarixçəsi belədir. 10 Esavin oğullarının adları belədir: Esavin arvadı Adanın oğlu Elifaz, Esavin arvadı Basmatın oğlu Reuel. 11 Elifazın oğulları: Teman, Omar, Sefo, Qatam və Qenaz. 12 Timna Esavin oğlu Elifazın cariyəsi idi. O, Elifaza Amaleqı doğdu. Esavin arvadı Adanın nəvələri bunlardır. 13 Reuelin oğulları bunlardır: Naxat, Zerah, Şamma və Mizza; bunlar Esavin arvadı Basmatın nəvələridir. 14 Esavin arvadı Siveon qızı Ana qızı Oholivamanın oğulları bunlardır: o, Esava Yeuş, Yalami və Qorahi doğdu. 15 Esav oğullarının başçıları bunlardır: Esavin ilk oğlu Elifazın oğulları: başçı Teman, başçı Omar, başçı Sefo, başçı Qenaz, 16 başçı Qorah, başçı Qatam, başçı Amaleq. Edom torpağında Elifazdan olan başçılar bunlardır; onlar Adanın nəvələridir. 17 Esavin oğlu Reuelin oğulları bunlardır: başçı Naxat, başçı Zerah, başçı Şamma, başçı Mizza. Edom torpağında Reuelən olan başçılar bunlardır; onlar Esavin arvadı Basmatın nəvələridir. 18 Esavin arvadı Oholivamanın oğulları bunlardır: başçı Yeuş, başçı Yalam, başçı Qorah; onlar Esavin arvadı Ana qızı Oholivamanın nəsindən olan başçılardır. 19 Bunlar Esavin, yəni Edomun oğullarıdır, bunlar da onların başçılarıdır. 20 Ölkədə yaşayan Xorlu Seirin oğulları bunlardır: Lotan, Şoval, Siveon, Ana, 21 Dişon, Eser və Dişan. Edom torpağında başçılıq edən Xorlu Seirin oğulları bunlardır. 22 Lotanın oğulları Xori və Hemam, Lotanın bacısı Timna. 23 Şovalın oğulları bunlardır: Alvan, Manaxat, Eval, Şefo və Onam. 24 Siveonun oğulları bunlardır: Ayya və Ana; atası Siveonun eşşəklərini otararkən çöldə isti bulaqlar tapan Ana budur. 25 Ananın övladları bunlardır: Dişon və Ananın qızı Oholivama. 26 Dişonun oğulları bunlardır: Xemdan, Eşban, İtran və Keran. 27 Eserin oğulları bunlardır: Bilhan, Zaavan və Aqan. 28 Dişanın oğulları bunlardır: Us və Aran. 29 Xorlulardan olan başçılar bunlardır: başçı Lotan, başçı Şoval, başçı Siveon, başçı Ana, 30 başçı Dişon, başçı Eser, başçı Dişan; Seir torpağında qəbilələrinə görə Xorlu başçılar bunlardır. 31 İsraililərə bir kəs padşahlıq etməzdən əvvəl Edom ölkəsində padşahlıq edən adamlar bunlardır: 32 Edomda Beorun oğlu Bela padşahı oldu. Onun şəhəri Dinhava idi. 33 Bela öldü və onun yerinə Bosradan olan Zerah oğlu Yovav padşahı oldu. 34 Yovav öldü və onun yerinə Temanlıların torpağından olan Xuşam padşahı oldu. 35 Xuşam öldü və onun yerinə Moav

çöldündə Midyanlıları qırın Bedad oğlu Hadad padşah oldu. Onun şəhəri Avit idi. 36 Hadad öldü və onun yerinə Masreqadan olan Samla padşah oldu. 37 Samla öldü və onun yerinə Rexovot-Hannahardan olan Şaul padşah oldu. 38 Şaul öldü və onun yerinə Akbor oğlu Baal-Xanan padşah oldu. 39 Akbor oğlu Baal-Xanan öldü və onun yerinə Hadar padşah oldu. Onun şəhəri Pau idi. Onun arvadının adı Me-Zahav qızı Matred qızı Mehetavel idi. 40 Esavin nəsindən olan başçıların qəbilələrinə və yerlərinə görə adları belədir: başçı Timna, başçı Alva, başçı Yetet, 41 başçı Oholivama, başçı Ela, başçı Pinon, 42 başçı Qenaz, başçı Teman, başçı Mivsar, 43 başçı Maqdiel, başçı İram; sahib olduqları ölkədə yaşadıqları yerlərə görə Edom başçıları bunlardır. Esav da Edomluların əcdadıdır.

37 Yaqub atasının qərib olduğu Kənan torpağında yaşadı. 2 Yaqubun tarixçəsi belədir. Yusif on yeddi yaşında bir gənc idi. O öz qardaşları – atasının arvadları Bilhanın və Zilpanın oğulları ilə birlikdə sürü otarırdı. Yusif onların pis işləri barədə xəbərləri atasına çatdırırı. 3 İsrail Yusifi bütün oğullarından çox sevirdi, çünkü Yusif onun qocalıq çağının oğlu idi. O, Yusifə əlvan paltar tikidirdi. 4 Qardaşları gördülər ki, ataları onlardan çox Yusifi sevir. Buna görə də ona nifrat etdilər və onunla yaxşı rəftar etmədilər. 5 Bir dəfə Yusif yuxu gördü və onu qardaşlarına danışdı. Bundan sonra ona daha çox nifrat etməyə başladılar. 6 Yusif onlara dedi: «Gördüyüm bu yuxuya qulaq asın: 7 biz zəminin ortasında dərz bağlayırdıq; mənim dərzim qalxıb dik dardu, sizin dərzləriniz isə mənim dərzimi əhatəyə alıb ona təzim etdilər». 8 Qardaşları ona dedilər: «Doğrudanmı, sən bizi padşah olacaqsan, hökmənlilik edacəksən?» Onlar yuxularına və sözlərinə görə Yusifə daha çox nifrat etdilər. 9 Yusif başqa bir yuxu gördü və onu qardaşlarına danışdı dedi: «Yenə bir yuxu gördüm; gördüm ki, günəş, ay və on bir uledz mənə təzim edir». 10 O, yuxusunu atasına və qardaşlarına danışında atası onu danlayıb dedi: «Bu gördüyüün yuxu nə deməkdir? Doğrudanmı, mən, anan və qardaşların yerə əyilib sənə təzim etmə üçün gələcəyik?» 11 Qardaşları ona paxilliq etdilər, atası isə bu sözü yadda saxladı. 12 Bir gün Yusifin qardaşları atalarının sürisiňü otarmaq üçün Şekemə getdilər. 13 İsrail Yusifə dedi: «Qardaşların Şekemədə sürü otarırlar. Gəl səni də onların yanına göndərim». O, atasına dedi: «Getməyə hazırlam». 14 İsrail yenə ona dedi: «Get bax, qardaşların yaxşıdırı, sürü salamatdırı? Sonra mənə xəbər gətir». Beləcə onu Xevron vadisindən yola saldı. Yusif gəlib Şekemə çatdı. 15 Çöldə dolaşarkən bir nəfər ona rast gəldi. Bu adam «Nə axtarırsan?» deyə ondan soruşdu. 16 O dedi: «Mən qardaşlarımı axtarıram. Mənə de görüm, onlar sürüünü harada otarırlar?» 17 Bu adam dedi: «Buradan getdilər, çünkü mən onların "Dotana gedək" sözlərini eşitdim». Yusif qardaşlarının dalınca düşdü və onları Dotanda tapdı. 18 Qardaşları onu uzaqdan gördülər. Yusif onların yanına çatmamış onu öldürmək qərarına

gəldilər. **19** Qardaşlar bir-birlərinə dedilər: «Baxın, bu yuxular görən galır. **20** İndi gəlin onu öldürüb bir quyuya ataq, sonra da deyək ki, vəhşi heyvan onu parçaladı. Onda görərik, yuxuları necə çin çıxır». **21** Ruven bunu eşidib Yusifi onların əlindən qurtarmaq üçün dedi: «Gəlin ona toxunmayaq». **22** Ruven onlara «qan tökməyin, onu çöldə olan bu quyuya atın, ancaq ona toxunmayın» dedi. Bunu ona görə deyirdi ki, Yusifi qardaşlarının əlindən qurtarıb atasının yanına qaytarsın. **23** Yusif qardaşlarının yanına çatanda onlar Yusifin əyninə geydiyi alabəzək paltarı dartıb çıxardılar. **24** Özünü də götürüb quyuya atdırılar. Quyu boş idi, orada su yox idi. **25** Qardaşlar çörək yemək üçün oturdular. Onlar başlarını qaldıranda gördülər ki, Gileaddan İsmaililərin bir karvani gəlir. Onların dəvələri ədviyyat, balzam və ətriyyatla yüklenmişdi və bunları Misirə aparırdılar. **26** Yəhuda qardaşlarına dedi: «Əgər qardaşımızı öldürüb qətli ört-basdır etsək, bunun nə xeyri olar? **27** Gəlin onu İsmaililərə sataq və ona toxunmayaq, çünki qardaşımızdır, biz eyni qandaniq». Qardaşları onun sözü ilə razılaşdırılar. **28** Oradan Midyan tacırıları keçəndə Yusifi quyudan çıxarıb İsmaililərə iyirmi gümüşə satdılar. Onlar da Yusifi Misirə apardılar. **29** Ruven quyuya tərəf qayıdış gördü ki, Yusif orada yoxdur. O, paltarını cirdi. **30** Sonra qardaşlarının yanına qayıdış dedi: «Uşaq yoxdur, bəs man nə edim?» **31** Onlar Yusifin paltarını götürdüler və bir keçisi paltarı qana batırdılar. **32** Sonra qardaşlar bu əlvan paltarı götürüb atalarına götürdüler və dedilər: «Biz bunu tapdıq: gör, oğlunun paltarıdır ya yox?» **33** O, paltarı taniyib dedi: «Bu, oğlumun paltarıdır; yəqin onu vəhşi bir heyvan yeyib. Həqiqətən, Yusif parçalanıb». **34** Yaqub öz paltarını cirdi və belinə çul bağladı; o uzun müddət oğlu üçün yastıdu. **35** Bütün oğulları və qızları ona təsəlli vermək üçün yığışdı, ancaq o təsəlli tapmaq istəməyib dedi: «Kədərlə oğlumun yanına – ölürlə diyarına enəcəyəm». Beləcə atası onun üçün ağladı. (*Sheol h7585*) **36** Midyanlılar isə Yusifi Misirdə fironun bir əyani olan mühafizəçilər rəisi Potifara satdılar.

38 O zaman Yəhuda qardaşlarından ayrılaraq Xira adlı Adullamlı bir adamın yanına gedib məskən saldı. **2** Yəhuda orada Şua adlı Kənanlı bir adamın qızını gördü. Yəhuda qızı arvad alıb yanına girdi. **3** Qadın hamilə olub bir oğlan doğdu və Yəhuda onun adını Er qoydu. **4** Qadın yenə hamilə olub bir oğlan doğdu və adını Onan qoydu. **5** Sonra yenə də bir oğlan doğub, adını Şela qoydu. Qadın onu doğduğu zaman Yəhuda Kezivdə idi. **6** Yəhuda ilk oğlu Er üçün bir arvad aldı, onun adı Tamar idi. **7** Yəhudanın ilk oğlu Er Rəbbin gözündə pis idi və Rəbb onu öldürdü. **8** Yəhuda Onana dedi: «Qardaşın arvadının yanına gir, öz qayınlıq vəzifəni yerinə yetirib qardaşın üçün nəsil yetişdir». **9** Onan bilirdi ki, bu nəsil ona məxsus olmayıcaq. Buna görə də qardaşı arvadının yanına girəndə toxumunu yerə tökərdi ki, qardaşı üçün nəsil yetişdirməsin. **10** Onun etdiyi bu iş

Rəbbin gözündə pis oldu və Rəbb onu da öldürdü. **11** Yəhuda gəlini Tamara dedi: «Atanın evinə qayıt, oğlum Şela böyüyənə qədər dul olaraq qal». Yəhuda fikirləşdi ki, Şela da qardaşları kimi öle bilər. Tamar gedib atasının evində qaldı. **12** Uzun müddət dən sonra Şuanın qızı olan Yəhudanın arvadı öldü. Yəhuda matəm qurtarandan sonra dostu Adullamlı Xira ilə birlikdə Timnata sürüşünü qırxanların yanına getdi. **13** Tamara bildirdilər: «Bax qayınatan sürüşünü qırxmaq üçün Timnata gəlir». **14** Tamar dulluq paltarını əynindən çıxarıb rübənd örtdü və bürünüb Timnata gedən yolda olan Enayim darvazasının yanında oturdu. Çünkü o göründü ki, Şela böyüyüb, o isə hələ də Şelaya ərə verilməyib. **15** Yəhuda onu görəndə elə bildi ki, bir fahişə qadındır, çünkü üzünü örtməsdü. **16** Yəhuda yolunu ona tərəf salıb dedi: «İçəzə ver, sənin yanına girim». Ancaq onun öz gəlini olduğunu bilmədi. Qadın dedi: «Yanıma girmək üçün mənə nə verirən?» **17** Yəhuda dedi: «Sürtdən bir oğlaq göndərərəm». O dedi: «Onu göndərənə qədər mənə girov olaraq bir şey verərsənmə?» **18** Yəhuda soruşdu: «Girov olaraq sənə nə verim?» Qadın dedi: «Öz möhürünü, qaytanını və əlində olan əsanı». Yəhuda bunları qadına verib yanına girdi. Qadın ondan hamile qaldı. **19** Sonra Tamar qalxıb getdi və rübəndini çıxarıb dulluq paltarını geydi. **20** Yəhuda qadından girovunu almaq üçün Adullamlı dostunun vasitəsilə oğlağı göndərdi. Ancaq o, qadını tapmadı. **21** Qadının olduğu yerin adamlarından soruşdu: «Enayimdə yol kənarında olan fahişə haradadır?» Onlar dedilər: «Burada fahişə yoxdur». **22** O, Yəhudanın yanına qayıdış dedi: «Onu tapa bilmədim. O yerin adamları da “burada fahişə yoxdur” dedilər». **23** Yəhuda dedi: «Qoy bu şeylər onunku olsun, ancaq biz bu işdən rüsvay olmayaq. Bax mən bu oğlağı ona göndərdim, amma sən onu tapmadın». **24** Bundan təxminən üç ay sonra Yəhudaya bildirdilər: «Gəlinin Tamar zina edib, həm də bu zinadan hamilə qalıb». Yəhuda dedi: «Onu çıxarıb yandırın». **25** O bayırda çıxarıldığı zaman qayınatmasına xəbər göndərib dedi: «Mən bu şeylərin sahibi olan adamdan hamilə qaldım». Sonra dedi: «Bax gör, bu möhür, qaytan və əsa kimindir?» **26** Yəhuda bunları taniyib dedi: «O məndən haqlıdır, çünki onu oğlum Şelaya vermədim». Yəhuda onunla bir dəha yaxınlıq etmədi. **27** Tamar doğanda məlum oldu ki, bətnində əkiz var. **28** Doğuş vaxtı bir uşaq alını çıxartdı. Mamaça götürüb onun əlinə qırmızı ip bağladı və dedi: «Əvvəlcə bu doğuldu». **29** Ancaq o uşaq əlini geri çəkdi və qardaşı birinci doğıldı. Mamaça dedi: «Özünə necə deşik açdın?» Buna görə də onun adını Peres qoydular. **30** Ondan sonra əlində qırmızı ip olan qardaşı doğuldu. Onun adını Zerah qoydular.

39 Yusif Misirə aparıldı. Fironun bir əyani – mühafizəçilər rəisi Misirli Potifar onu oraya götirmiş İsmaililərdən satın aldı. **2** Rəbb Yusiflə idi və o, işlərində uğur qazanırdı. Yusif Misirli ağasının evində qalrırdı. **3** Ağası gördü ki, Rəbb onunladır və etdiyi hər işdə ona

uğur verir. 4 Yusif ağasının gözündə lütf tapdı və onun şəxsi xidmətçisi oldu. Ağası Yusifi evinə nəzarətçi təyin etdi və özünə məxsus olan hər şeyi onun ixtiyarına verdi. 5 Evinin və özünə məxsus olan har şeyin ixtiyarını ona verən vaxtdan bəri Rəbb Yusifə görə Misirlinin evinə bərəkət verdi, evində, tarlasında və özünə məxsus olan hər şeydə Rəbbin bərəkəti göründü. 6 Ağası özüňə məxsus olan hər şeyi Yusifin ixtiyarına vermişdi, yediyi yeməkdən başqa, evində olan heç nədən xəbəri yox idi. Yusif gözəl və yaraşlıdı. 7 Bir müddət sonra ağasının arvadının Yusifə gözü düşüb dedi: «Gəl mənimlə yat!». 8 Ancaq Yusif bundan imtina edib ağasının arvadına dedi: «Mən burada olarkən ağam evində nə olduğunu bilmir və özünə məxsus olan hər şeyi mənim ixtiyarına verib. 9 Bu evdə isə hətta o məndən böyük deyil və səndən başqa heç bir şeyi məndən əsirgəmədi, çünki sən onun arvadısan. Bəs mən necə bu böyük pisliyi edib Allahın önündə günaha bata bilərəm?». 10 Qadın hər gün bunu Yusifə deyirdi, Yusif isə onunla yatmağa, hətta birgə olmağa razı olmurdur. 11 Bir gün Yusif öz işini görmək üçün evə girdi. İçərədə ev adamlarından heç kas yox idi. 12 Qadın «Mənimlə yat!» deyib onun paltarından tutdu. Yusif paltarını onun əlində qoyub qaçıdı və bayırına çıxdı. 13 Qadın onun paltarını əlində qoyub qaçıdığını görəndə 14 ev adamlarını çağırıb dedi: «Baxın, ağanız bu İbranını bizi təhqir etmək üçün yanımıza gətirib. O mənimlə yatmaq üçün yanımı gəldi, mən isə ucadan qışqırdım. 15 O, səsimi ucaldıb qışqırğıımı görəndə paltarını yanımıda qoyub qaçıdı və bayırına çıxdı». 16 Yusifin ağası evə gələnə qədər qadın onun paltarını özündə saxladı. 17 Sonra ərinə də bu sözləri söyləyib dedi: «Bizi gətirdiyin bu İbrani qul məni təhqir etmək üçün yanımı gəldi. 18 Səsimi ucaldıb qışqırğıım zaman paltarını yanımıda qoyub bayırına qaçıdı». 19 Yusifin ağası arvadının «sənin qulun mənimlə belə rəftar etdi» sözlərini eşidəndə bərk qəzəbləndi. 20 Ağası Yusifi götürüb padşahın məhbuslarının saxlanıldığı zindanın təhvil verdi. Yusif zindanında qaldı. 21 Ancaq Rəbb Yusiflə idi və ona xeyirxahlıq göstərdi. O, zindanın baş nəzarətçisinin gözündə lütf tapdı. 22 Zindanın baş nəzarətçisi zindanında olan bütün məhbusları Yusifin ixtiyarına verdi. Orada görülən hər işə o başçılıq edirdi. 23 Zindanın baş nəzarətçisi Yusifin ixtiyarında olan heç nəyə nəzarət etmirdi, çünki Rəbb Yusiflə idi və etdiyi hər işdə ona uğur verirdi.

40 Bir müddət sonra Misir padşahının saqısı və çörəkçisi ağaları Misir padşahına qarşı günah etdilər. 2 Firon bu iki əyanına – baş saqıya və baş çörəkçiyə bərk qəzəbləndi 3 və onları mühafizəçilər rəisinin evində – Yusifin mahbus olduğu zindanında saxladı. 4 Mühafizəçilər rəisi Yusifi onlara xidmətçi təyin etdi və Yusif də onlara xidmət etdi. Onlar bir müddət zindanında qaldılar. 5 Bir gün Misir padşahının zindanında mahbus olan saqısı və çörəkçisi yuxu gördülər. Hər ikisi bir gecədə müxtəlif mənali yuxular gördü. 6 Səhər Yusif

onların yanına gəldi və kədərli olduqlarını gördü. 7 Yusif onunla birgə ağasının evində, zindanında olan firon əyanlarından soruşdu: «Niyə bu gün üzünüz kədərlidir?». 8 Onlar Yusifə dedilər: «Yuxu görmüşük, ancaq onu yozan yoxdur». Yusif onlara dedi: «Yuxu yozmaq Allahın işi deyilmə! Onu mənə danişin». 9 Baş saqı yuxusunu Yusifə danişib dedi: «Yuxumda gördüm ki, önmədə bir üzüm tənəyi var. 10 Tənəkdə üç budaq var idi. Onlarda tumurcuqlar görünüb çiçək açdı və salxımlar yetişdi. 11 Fironun piyaləsi mənim əlimdə idi. Üzümləri götürüb fironun piyaləsinə sıxdim və piyaləni firona verdim». 12 Yusif ona dedi: «Onun yozması belədir: üç budaq üç gündür. 13 Üç gün ərzində firon səni yüksəldəcək. Səni öz işinə qaytaracaq, sən də onun saqısı olduğun vaxtdakı kimi əvvəlki qaydaya görə fironun piyaləsini elinə verəcəksən. 14 Ancaq sənin vəziyyətin yaxşılaşanda məni yadına sal və xeyirxahlıq göstər. Haqqında firona danişib məni bu yerdən çıxart. 15 Doğrudan da, mən İbranilərin torpağından oğurlanmışam və burada da zindana salınmağa layiq bir iş görməmişəm». 16 Baş çörəkçi Yusifin yuxunu yaxşılıqla yozduğunu görüb ona dedi: «Mən isə yuxuda gördüm ki, başımın üstündə üç səbət ağ çörək var. 17 Ən üstdəki səbətdə çörəkçinin firon üçün bişirdiyi hər cür çörək var. Quşlar başımın üstündəki səbətdən onları yeyirdi». 18 Yusif belə cavab verdi: «Onun yozması belədir: üç səbət üç gündür. 19 Üç gün ərzində firon sənin başını bədənində ayıracaq, özünü də ağacdən asacaq və quşlar sənin etini didəcək». 20 Üçüncü gün – fironun ad günü o bütün əyanlarına ziyafət verdi. Baş saqını və baş çörəkçini əyanlarının öününe çıxardı. 21 Baş saqını saqılıyinə qaytarıdə və o, piyaləni fironun elinə verdi, 22 baş çörəkçini isə asıldı; hər şey Yusifin yozduğu kimi oldu. 23 Ancaq baş saqı Yusifi yada salmadı və onu unutdu.

41 İki il keçəndən sonra firon belə bir yuxu gördü: o, Nil çayının sahilində dayanmışdı. 2 Çaydan yeddi bəslənmiş və kök inək çıxdı. Onlar qamışlıq içində otlamağa başladı. 3 Onlardan sonra haldan düşmüş və ariq olan başqa yeddi inək Nil çayından çıxdı. Onlar çayın sahilindəki inakların yanında dayandılar. 4 Haldan düşmüş və ariq inaklar bəslənmiş və kök olan yeddi inəyi yedilər. Onda firon yuxudan oyandı. 5 Sonra yatıb ikinci dəfə bu yuxunu gördü: bir saplaqdan yeddi dolu və yaxşı sünbül çıxdı. 6 Onlardan sonra isə ciliz və şərq küləyindən yanmış yeddi sünbül bitdi. 7 Cılız sünbüllər yeddi böyük və dolu sünbülü uddular. Onda firon oyandı; bu bir yuxu idi. 8 Səhəri gün onun ürəyi narahat oldu. O xəbər göndərib Misirin bütün sehrbazlarını və müdrikələrini çağırıb. Firon onlara öz yuxusunu danişdi, ancaq onların arasında fironun yuxusunu yozan bir adam tapılmadı. 9 Baş saqı firona belə söylədi: «Mən bu gün öz günahımı yadına saldım: 10 bir dəfə firon qullarına qəzəbləndi və mənimlə baş çörəkçini zindana, mühafizəçilər rəisinin evinə saldı. 11 Biz bir gecə yuxu gördük, hər birimiz müxtəlif mənali yuxular gördük. 12

Orada bizimlə birgə mühafizəçilər rəisinin qulu olan bir ibrani gənc var idi. Biz ona dəmişdiq, o da yuxularımızı yozdu, hər birimizə yuxusunun mənasını izah etdi. **13** O bizi necə yozmuşdusa, elə də oldu: mən öz vəzifəmə qaytarıldım, baş çörəkə isə asıldı». **14** Firon xəbər göndərib Yusifi çağırırdı. Onu tez zindandan çıxartdılar. O, başını qırxb paltarlarını dəyişdi və fironun hüzuruna gəldi. **15** Firon Yusifə dedi: «Bir yuxu görmüşəm, ancaq onu yozan yoxdur. Mən sənin barəndə eşitmışəm ki, yuxuları eşidib yoza bilirsən». **16** Yusif firona cavab verdi: «Bu məndən deyil, Allah fironun xeyrinə cavab verəcək». **17** Firon Yusifə dedi: «Yuxumda gördüm ki, Nil çayının sahilində durmuşam. **18** Çaydan kök və bəslənmiş yeddi inək çıxdı. Onlar qamışlıq içində otlamağa başladı. **19** Onlardan sonra halsiz, çox ciliz və ariq olan başqa yeddi inək çıxdı. Bütün Misir ölkəsində bunlar kimi ciliz inək görməmişəm. **20** Ariq və ciliz inəklər əvvəlki yeddi kök inəyi yedilər. **21** Kök inəklər onların qarınlarına girdiklərinə baxmayaraq, bu bilinmirdi, onlar əvvəlki kimi ariq idi. Onda oyandım. **22** Yenə yuxumda gördüm ki, bir saplaqdan yeddi dolu və böyük sünbül çıxdı. **23** Onlardan sonra solğun, ciliz və şərq küləyində yanmış yeddi sünbül bitdi. **24** Ciliz sünbüllər yeddi dolu sünbülü uddular; bunları sehrbazlara danışdım, ancaq izah edən olmadı». **25** Yusif firona dedi: «Fironun yuxularının mənası eynidir. Allah etmək istədiyi işi firona bildirdi. **26** Yeddi bəslənmiş inək yeddi ildir, yeddi dolu sünbül də yeddi ildir; yuxuların mənası eynidir. **27** Onlardan sonra çıxan yeddi ariq, ciliz inək və şərq küləyində yanmış boş yeddi sünbül də yeddi ildir; yeddi il ariq olacaq. **28** Firona demək istədiyim işi firona göstərdi. **29** Bütün Misir torpağında yeddi il böyük bolluq olacaq. **30** Bundan sonra yeddi il ariq olacaq. Misir ölkəsində olan bütün bolluq yaddan çıxacaq və ariq ölkəni əldən salacaq. **31** Ölkədəki bolluq ondan sonra gələn ariq üzündən görünməyəcək, çünki ariq çox ağır olacaq. **32** Firon yuxunu iki dəfə görüb, çünki Allah belə qərara gəlmışdır və tezliklə bu işi görəcək. **33** Buna görə də firon ağıllı və müdrik bir adam axtarsın, onu Misir ölkəsinə başçı təyin etsin. **34** Firon ölkədə məmurlar qoymağı əmr etsin və yeddi il bolluq zamanı Misir torpağının məhsullarının beşdə birini yişsin. **35** Qoy onlar uğurlu olan bu illərin bütün məhsullarını toplasınlar. Taxılı isə azuqə olaraq şəhərlərdə fironun nəzarəti altında yiğib saxlasınlar. **36** Bu azuqə Misir torpağına gələn yeddi il ariq dövrü üçün ehtiyat olacaq, ta ki ölkə əhalisi ariqdan qırılmassın». **37** Bu sözlər fironun və onun əyanlarının xoşuna gəldi. **38** Firon əyanlarına dedi: «Bu adam kimi Allahın Ruhuna malik olan bir kəs tapa biləcəyikmi?» **39** Sonra firon Yusifə dedi: «İndi ki Allah sənə bütün bu şəyələri bildirdi, deməli, sənin kimi ağıllı və müdrik adam yoxdur. **40** Sən mənim saray adamlarımı başçılıq edəcəksən və bütün xalqım sənin əmrinlə idarə olunacaq. Mən yalnız taxtda səndən böyük olacağam». **41** Firon yənə Yusifə dedi: «Səni

bütün Misir ölkəsinə başçı təyin edirəm». **42** Firon öz möhürüni barmağından çıxarıb Yusifin barmağına taxdı, ona incə kətan paltar geyindirdi və boynuna qızıl zəncir asdı. **43** Firon əmr etdi ki, onu özünün ikinci arabasına mindirsinlər və qarşısında «Diz çökənl» deyib bağırınlardı. Beləcə o, Yusifi bütün Misir ölkəsinə başçı qoydu. **44** Firon Yusifə dedi: «Mən fironam. Bütün Misir ölkəsində heç kəs sənsiz əlini yaxud ayığını tərpətməyəcək». **45** Firon Yusifin adını Safrat-Paneah qoydu və On şəhərinin kahini Poti-Feranın qızı Asnatı ona arvad olmaq üçün verdi. Yusif bütün Misir ölkəsini gəzməyə çıxdı. **46** Misir padşahı fironun hüzurunda olarkən Yusif otuz yaşında idi. Yusif fironun hüzurundan çıxıb bütün Misir ölkəsini dolaşdı. **47** Yeddi bolluq ilində torpaq qucaq-qucaq məhsul verdi. **48** Yusif yeddi ildə Misir torpağında yiğilmiş bütün məhsulu topladı. O, məhsulu şəhərlərə qoydu. Hər şəhərin ətrafında olan tarlada yetişən məhsulu o şəhərdə saxladı. **49** Yusif dəniz qumu qədər çox taxıl yiğdi və daha onu hesablamadı, çünki sayı-hesabı yox idi. **50** Ariq illərindən qabaq Yusifin iki oğlu oldu; onları Yusifə On kahini Poti-Feranın qızı Asnat doğdu. **51** Yusif ilk oğlunun adını Mənaşə qoydu, çünki demişdi: «Allah bütün zəhmətimi və atamın evindəkilərin hamisini mənə unutdurdur». **52** İkinci oğlunun adını Efrayim qoydu, çünki demişdi: «Allah əziyyət çəkdiyim torpaqda məni bəhərlə etdi». **53** Misir torpağında yeddi il bolluq qurtardı. **54** Yusifin söylədiyi kimi yeddi il ariq başladı. Bütün ölkələrdə ariq oldu, lakin Misir torpağının hər yerində ərzaq var idi. **55** Bütün Misir əhalisi ariq çəkəndə çörək üçün firona fəryad etdi. Firon bütün Misirlilərə dedi: «Yusifin yanına gedin, onun dediyini edin». **56** Bütün yer üzündə ariq oldu. Yusif məhsul olan bütün anbarları açıb Misirlilərə taxıl satırdı. Misir torpağında ariq gücləndi. **57** Bütün ölkələrin adamları taxıl almaq üçün Misirə, Yusifin yanına gəlirdilər, çünki bütün yer üzündə siddətli ariq idi.

42 Yaqub öyrəndi ki, Misirdə taxıl var. O öz oğullarına dedi: «Nə üçün bir-birinə baxırsınız?» **2** Yenə dedi: «Mən eşitdim ki, Misirdə taxıl var, gedib oradan bizim üçün taxıl alın ki, ölməyib yaşayaq». **3** Yusifin on qardaş taxıl almaq üçün Misirə getdi. **4** Ancaq Yaqub Yusifin qardaşı Binyamini qardaşları ilə birgə göndərmədi, çünki fikirləşirdi ki, onun başına bir fəlakət gələ bilər. **5** Taxıl almağa gələnlər arasında İsrailin oğulları da var idi, çünki Kənan torpağında da ariq hökm süründü. **6** Yusif ölkənin başçısı idi və ölkənin bütün əhalisine də taxılı özü satırdı. Yusifin qardaşları galib onun üzündə üzərini yərə qoyub səcdə etdilər. **7** Yusif qardaşlarını görüb tanıdı, ancaq onlarla yad adam kimi rəftər edərək sərt danişdi. Yusif onlardan soruşdu: «Haradan gəlirsiniz?» Onlar dedilər: «Ərzaq almaq üçün Kənan torpağından gəlirik». **8** Yusif qardaşlarını tanıdı, amma onlar Yusifi tanımadılar. **9** Yusif qardaşları barədə gördüyü yuxuları xatırlayıb onlara dedi: «Siz casussunuz,

ölkənin zəif yerlərini öyrənmək üçün galmışınız». **10** Qardaşları ona dedilər: «Xeyr, ey ağamız, qulların yalnız ərzaq almaq üçün gəliblər. **11** Biz hamımız bir adamın oğullarıyız. Biz təmiz adamlarıq, qulların casus deyil». **12** Ancaq Yusif onlara dedi: «Xeyr, siz ölkənin zəif yerlərini öyrənmək üçün gəlmışınız». **13** Onlar dedilər: «Biz qulların on iki qardaşq və Kənan torpağında bir adamın oğullarıyız. Kiçik qardaşımız indi atamızın yanındadır, bir qardaşımız isə yoxa çıxıb». **14** Yusif onlara dedi: «Hər şey mən dediyim kimidir: siz casussunuz, **15** ancaq mən siz belə yoxlayacağam: fironun canına and olsun ki, kiçik qardaşınız buraya gəlməsə, siz buradan gedə bilməyəcəksiniz. **16** Aranızdan bir nəfəri göndərin ki, qardaşınızı gətirsin, siz isə burada saxlanacaqsınız. Onda sizin düz deyib-demədiyiniz bilinəcək. Yoxsa fironun canına and olsun ki, siz casussunuz». **17** Yusif üç gün onları zindanda saxladı. **18** Üçüncü gün Yusif onlara dedi: «Dediyimə əməl edib canınızı qurtarın, çünki mən Allahdan qorxuram. **19** Əgər siz təmiz adamsınızsa, qoy qardaşlarınızdan biri həbs olunduğunuz yerdə qalsın, siz isə gedib ailələrinizi acliqdan qurtarmaq üçün taxil aparin. **20** Sonra kiçik qardaşınızı mənim yanuma gətirin. Beləcə düz dediyinizi biləcəyəm və canınızı qurtaracaqsınız». Qardaşlar belə də etdilər. **21** Onlar bir-birlərinə dedilər: «Doğrudan da, biz qardaşımızın qarşısında təqsirkarıq. O bizi yalvardıq vaxt çəkdiyi əziyyəti gördük, ancaq ona qulaq asmadıq. Buna görə də başımıza bu bəla gəldi». **22** Ruven onlara belə cavab verdi: «Mən demədimmi uşağa pislik etməyin, lakin siz mənə qulaq asmadınız. İndi isə onun qanına görə cəza çəkir». **23** Qardaşları Yusifin onları başa düşdüyüünü bilmirdilər, çünki onlar tərcüməçi vasitəsilə danışındılar. **24** Yusif onların yanından kənara çəkilib ağıladı. Sonra qardaşlarının yanına qayıdb onlara səhbət etdi. Aralarından Şimeonu götürüb qardaşlarının gözü qabağında onun əl-qolunu bağladı. **25** Yusif əmr etdi ki, onların çuvalları taxilla doldurulsun, hər birinin verdiyi pul da öz çuvalına qoyulsun və onlara yol üçün azuq verilsin. Belə də edildi. **26** Qardaşlar taxillarını eşəklərinin belinə yükləyib oradan getdilər. **27** Onlardan biri gecələdiyi yerdə eşşəyinə yem vermek üçün çuvalını açanda öz pulunu gördü: pul çuvalın aşınmışlığından idi. **28** O, qardaşlarına dedi: «Pulum özümə qaytarılıb, budur, o, çuvalımın içindədir». Qardaşların ürəyi həyacana düşdü və onlar qorxa-qorxa bir-birlərinə dedilər: «Allah bizim başımıza nə iş gətirdi?» **29** Onlar Kənan torpağına, ataları Yaqubun yanına goldilər və başlarına gələn bütün hadisələri ona danışın dedilər: **30** «O ölkənin başçısı olan adam bizimlə sərt danışdı, bizi ölkəyə gələn casuslar hesab etdi. **31** Ona dedik: «Biz təmiz adamlarıq, casus deyilik. **32** Biz bir atanın oğulları, on iki qardaşq. Bir qardaşımız yoxa çıxıb, biri də indi Kənan torpağında atamızın yanındadır!». **33** O ölkənin başçısı olan adam bizi dedi: «Sizin təmiz adam olduğunu bundan biləcəyəm: qardaşlarınızdan birini yanımda qoyub, ailələrinizi

acliqdan qurtarmaq üçün taxil götürərək gedin. **34** Sonra kiçik qardaşınızı yanına gətirin. O zaman sizin casus deyil, təmiz adam olduğunu biləcəyəm. Onda qardaşınızı siza təhvil verəcəyəm və ölkədə alver edə bilərsiniz!». **35** Qardaşlar çuvallarını boşaldarkən gördülər ki, hər kəsin çuvalında pul kisəsi var. Özləri və onların atası pul kisələrini görəndə qorxdular. **36** Ataları Yaqub onlara dedi: «Siz məni övladsız qoydunuz. Yusif yox, Şimeon yox, Binyamini də aparacaqsınız. Bütün bunları mənim başıma gətirmək istəyirsiniz». **37** Ruven atasına belə dedi: «Əgər onu sənin yanına gətirməsəm, iki oğlumu öldürərsən. Onu mənim ixtiyarıma ver, mən də onu qaytarıb yanına gətirəcəyəm». **38** Yaqub dedi: «Oğlum sizinlə getməyəcək, çünki onun qardaşı ölüb və tək qalıb. Əgər getdiyiniz yolda onun başına bir iş gəlsə, mənim aşağı başımı kədər içində ölürlər diyarına endirəcəksiniz». (Sheol h7585)

43 Kənan torpağında acliq güclənmişdi. **2** Qardaşların Misirdən gətirdiyi buğda yeyilib tükənəndə ataları onlara dedi: «Yenə gedib bizi bir az ərzaq alın». **3** Yəhuda ona belə söylədi: «O adam bizə ciddi xəbərdarlıq edib dedi ki, əgər qardaşınız sizinlə gəlməsə, gözümə görünməyin. **4** Əgər sən qardaşımızı bizimlə göndərsən, gedib ərzaq alarıq. **5** Ancaq onu göndərməsən, getməyəcəyik, çünki o adam bizi dedi ki, qardaşınız sizinlə gəlməsə, gözümə görünməyin». **6** İsrail dedi: «Niye o adama daha bir qardaşınız olduğunu bildirib mənə pislik etdiniz?» **7** Onlar dedilər: «O adam özümüz və ailəmiz barədə dəfələrlə bizə belə suallar verdi: "İndi atanız sağdır mı? Başqa qardaşlarınız varmı?" Biz də onun bu suallarına cavab verdik. Ağlımızə gələrdi ki, o bizi "qardaşınızı gətirin" deyəcək?» **8** Sonra Yəhuda atası İsrailə dedi: «Uşağı mənimlə göndər ki, qalxıb gedək. Sən də, biz də, uşaqımız da ölməyib sağ qalarıq. **9** Mən ona zəmin dururam, onu məndən tələb edərsən. Əgər onu sənin yanına gətirib qarşında dayandırmamasam, ömrüm boyu öündə təqsirkar olacağam. **10** Çünkü biz gecikməsəydi, indi iki dəfə gedib-qayıdardıq». **11** Ataları İsrail onlara dedi: «Əgər belədirsə, bunu edin: torbalarınızda bu torpağın ən yaxşı məhsullarından o adama hədiyyə olaraq bir qədər balzam, bal, ədviyyat, ətriyat, püstə və badam götürün. **12** Özüntüzlə iki qat artıq pul götürün. Çuvallarınızın içində geri qaytarılmış pulu öz əllərinizlə aparıb verin, bəlkə bir səhv olub. **13** Qardaşlarınızı götürüb gedin və o adının yanına qayıdın. **14** Külli-ixtiyar Allah o adamda sizə qarşı mərhəmət oyandırsın, o da digər qardaşınızı və Binyamini sizə təhvil versin. Mən uşaqırmışdan məhrum olacağamsa, qoy olum». **15** Qardaşlar özləri ilə hədiyyə və iki qat artıq pul götürdülər. Binyamini də götürüb qalxdılar və Misirə gəlib Yusifin öündə durdular. **16** Yusif Binyamini onlara bərabər görəndə öz ev nəzarətçisində dedi: «Bu adamları evə apar və heyvan kəsib hazırla, çünki onlar mənimlə nahar edəcəklər». **17** O adam Yusifin dediyinə əməl etdi: bu

adamları Yusifin evinə apardı. **18** Bu adamlar Yusifin evinə aparıldıqları üçün qorxub dedilər: «Keçən dəfə əvvallarımızda geri qaytarılmış pul üstündə bizi aparırlar. O istəyir ki, bizi qarşı bəhanə tapıb üstümüze düşsün, bizi özünə qul etsin və eşşəklərimizi alsın». **19** Onlar Yusifin ev nəzarətçisindən yaxınlaşdırıvə evin astanasında ona belə söylədilər: **20** «Ey ağamız, keçən dəfə biz ərzaq almaq üçün gəlməmişik. **21** Ancaq gecələdiyimiz yerə çatdığımız zaman əvvallarımızı açıb gördük ki, hər birimizin pulu çəkisi əşkik olmayaraq əvvalımızın içindədir. İndi onu öz əllərimizlə geri qaytarırıq. **22** Ərzaq almaq üçün özümüzzlə başqa pul da gətirmişik. O pulu isə əvvallarımıza kimin qoyduğunu bilmirik». **23** Ev nəzarətçisi dedi: «Narahat olmayın, qorxmayın. Özünüzün və atanızın Allahı sizə əvvallarınızda xəzinə verdi. Pulunuz mənə golub çatdırı». Sonra Şimeon onların yanına gətirdi. **24** O adam qardaşları Yusifin evinə gətirdi. Ayaqlarını yumaq üçün onlara su verdi və eşşəklərinə yem verdi. **25** Qardaşlar Yusif nahara gələnə qədər hədiyyəni hazırladılar, çünki orada yemək yeyəcəklərini eşitdilər. **26** Yusif evə gələndə onlar hədiyyəni otağa gətirib təqdim etdilər, onun öündə yerə qədər aylılıb səcdə etdilər. **27** Yusif onların kefini soruşub dedi: «O dediyiniz qoca atanız salamatdır mı? Hələ də yaşayır mı?» **28** Onlar dedilər: «Sənin qulun atanız salamatdır, hələ də yaşayır». Onlar Yusifa ayılıb təzim etdilər. **29** Yusif başını qaldıranda öz anasının oğlu olan qardaşı Binyamini görüb dedi: «Mənə söylədiyiniz kiçik qardaşınız budurmu?» Sonra Binyaminə dedi: «Ey oğlum, Allah sənə lütf etsin». **30** Yusif tələsik oradan çıxdı, çünki qardaşını görəndə ürəyi sızıldı, onu ağlamaq tutdub və otağa girib orada ağladı. **31** Sonra üzünü yuyub çıxdı, özüna golub dedi: «Yemək gətirin». **32** Yeməyi ona ayrıca, qardaşlarına ayrıca, onurla birgə yeyən Misirlilər isə ayrıca qoydular, çünki Misirlilər İbranilərlə birgə yemək yeməzdilər; bu, Misirlilər üçün iyrənc bir şey idi. **33** Qardaşlar böyük-kicikliyinə görə Yusifin hüzurunda oturdular. Onlar bir-birlərinə baxıb çəsdilər. **34** Yusifin öündəki yeməklərdən onlara pay ayrıldı. Ancaq Binyaminin payı onların hər birinin payından beş qat artıq idi. Onlar yeyib-icdilər və onunla bərabər xoş vaxt keçirdilər.

44 Yusif öz ev nəzarətçisindən əmr edib dedi: «Bu adamların əvvallarını gücləri çatana qədər ərzaqla doldur və hər kəsin pulunu öz əvvalının ağızına qoy. **2** Kiçiyinin əvvalının ağızına isə mənim kasamı – gümüş kasamı və taxıl əvəzini verilən pulu qoy». O, Yusifin dediyi sözə əməl etdi. **3** Səhər açılında bu adamları eşşəkləri ilə birgə yola saldılar. **4** Onlar hələ şəhərdən uzaqlaşmamışdı ki, Yusif öz ev nəzarətçisindən dedi: «Qalx o adamların dalınca get və onlara çatdığın zaman belə söylə: “Nə üçün yaxşılığa pisliklə cavab verdiniz? **5** Bu kasa ağamın içdiyi və onurla baxıclıq etdiyi kasa deyilməti? Siz çox pis iş tutdunuz”». **6** Ev nəzarətçisi onlara çatdı və bu sözləri söylədi. **7** Qardaşlar ona dedilər:

«Nə üçün ağam belə sözlər söyləyir? Bu iş qullarından uzaq olsun. **8** Biz əvvalımızın içində tapdığımız pulu Kənan torpağından sənə geri qaytardıq. Ağanın evindən necə qızıl yaxud gümüş oğurlaya bilərik? **9** Qoy bu şey qullarından kimdə tapılsa, o adam öldürüsün və biz də ağamiza qul olaq». **10** O dedi: «Yaxşı, qoy siz deyən kimi olsun: bu kimin yanında tapılsa, o mənə qul olsun, qalanlarınız isə təqsirkar olmayıcaqsınız». **11** Onların hər biri tələsik əvvalını yerə endirdi və əvvalının ağızını açdı. **12** Ev nəzarətçisi böyükdən başlayıb kiçiyə qədər onları axtardı və kasa Binyaminin əvvalından tapıldı. **13** Qardaşlar paltarlarını cirdildər və hər biri eşşəyini yükleyib şəhərə qayıtdı. **14** Yəhuda qardaşları ilə birgə Yusifin evinə gəldi. O hələ də orada idi. Onlar Yusifin öündə yera qapandılar. **15** Yusif onlara dedi: «Bu nə işdir, görmüsünüz? Güman etmədiniz ki, mənim kimi bir adam baxıclıq edə bilər?» **16** Yəhuda dedi: «Ağama nə deyim, nə söyləyim? Özümüzü necə təmizə çıxara bilərik? Allah öz qullarında təqsir gördü. İndi biz də, yanında kasa tapılan adam da ağamızın quluyuq». **17** O dedi: «Yox, man belə etməyəcəyəm. Yalnız yanında kasa tapılan adam mənə qul olacaq, siz isə sağ-salamat atanızın yanına gedin». **18** Yəhuda ona yaxınlaşdırıb dedi: «Ey ağam, xahiş edirəm ki, qulunun dediyi sözlərə qulaq as və quluna qarşı qəzəbin alovlanması, çünki sən firon kimi bir adamsan. **19** O zaman ağam qullarından “Sizin atanız yaxud qardaşınız varmı?” deyə sorusunda **20** biz ağamiza söyləmişdik: “Bizim bir qoca atanız və onun da ixtiyar çağında doğulan bir kiçik uşağı var. Onun bir qardaşı oldu, anasından doğulan yalnız o qaldı. Atası onu çox sevir”. **21** Sən qullarına demişdin: “Onu mənim yanına gətirin ki, öz gözümlə görüm”. **22** Biz də ağamiza demişdik: “Uşaq atasından ayrıla bilməz, çünki atasından ayrılsa, atası olös”. **23** Amma sən qullarına demişdin: “Əgər kiçik qardaşınız sizinlə gəlməsə, bir daha gözüüm görünməyin”. **24** Sənin qulun atamın yanına gəldiyimiz zaman ağamızın sözlerini ona çatdırırdıq. **25** Atamız dedi: “Yenə gedin, biza bir az ərzaq alıb gətirin”. **26** Biz dedik: “Gedə bilmərik. Kiçik qardaşımız bizimlə getsə, gedərək, kiçik qardaşımız bizimlə getməsə, o adamın gözüün görünə gərənə bilmərik”. **27** Sənin qulun atam biza dedi: “Bilirsiniz ki, arvadım mənə iki oğul doğdu. **28** Bir oğlum yanından getdi və dedim ki, onu yəqin vəhşi bir heyvan parçalayıb; indiyə qədər o oğlumu görməmişəm. **29** Bu oğlumu da yanından aparsanız və onun başına bir iş gəlsə, aq saçlı başımı kədər içində ölürlər diyarına endirəcəksiniz”. (Sheol h7585) **30** İndi sənin qulun atamın yanına qayıtdığım zaman uşaq bizimlə olməsə və ürəyi bütün sevgisi ilə uşağı bağlanan atamız **31** onu görməsə, olös. Onda biz qulların qulun atamızın aq saçlı başını kədər içində ölürlər diyarına endirərik. (Sheol h7585) **32** Mən qulun, atama uşaq üçün zəmin durub dedim: “Əgər onu sənin yanına gətirməsəm, atamın öündə ömrüm boyu təqsirkar olacağam”. **33** İndi xahiş edirəm, qoy uşağın əvəzinə mən ağama qul olmaq üçün qalım, uşaq isə

qardaşlarımla birgə getsin. **34** Çünkü o mənimlə olmasa, necə atamın yanına gedə bilərəm? Onda mən atamın başına fəlakət gəldiyini görərəm».

45 Yusif yanında duranların hamisinin öntündə özünü saxlaya bilməyib qışqırdı: «Hamını yanından çıxarıñ». Yusif özünü qardaşlarına tanıdıñ zaman yanında heç kəs yox idi. **20** hönkürüb ağladı. Misirilər və fironun saray adamları eşitdilər. **3** Yusif qardaşlarına dedi: «Mən Yusifəm. Atam halə sağdırıñ?» Qardaşları ona cavab vermədilər, çünki çəşib qalmışdılar. **4** Yusif qardaşlarına dedi: «Mənə yaxın galın». Onlar yaxın geldilər. Yusif dedi: «Misirə satdıñınız qardaşınız Yusif mənəm. **5** İndi məni buraya satdıñınız üçün kədərlənməyin və təəssüflənməyin, çünki Allah həyatınızı qorumaq üçün məni sizdən qabaq buraya göndərdi. **6** Artıq iki ildir ki, ölkədə acliqdır, hələ beş il də əkin-biçin olmayıcaq. **7** Allah məni sizdən qabaq buraya göndərdi ki, sizi yer üzündə saxlaşın və böyük bir qurtuluşla həyatınızı qorusun. **8** Ona görə də məni buraya göndərən siz deyilsiniz, Allahdır. O məni firona ata, onun bütün saray adamlarına ağa, bütün Misir ölkəsinə isə başçı etdi. **9** Tez atamın yanına gedib ona söyləyin ki, oğlun Yusif belə deyir: «Allah məni bütün Misir ölkəsinə ağa etdi. Daha durma, yanına gəl. **10** Qoşen vilayətində yaşayarsan. Özün, oğulların, nəvələrin, qoyun-keçin, mal-qaran – sənin hər şeyin mənə yaxın olar. **11** Orada sənin qayğına qalarım, çünki daha beş il acliq olacaq. Yoxsa özün, ailən və bütün yaxın adamların yoxsulluq çəkəcək». **12** İndi sizin və qardaşım Binyaminin gözləri görür ki, bu sözləri dilimlə sizə deyirəm. **13** Misirdə sahib olduğum böyük izzəti və bütün gördüklerinizi atama bildirin və tezliklə atamı buraya götərin». **14** Yusif qardaşı Binyaminin boynuna sarılıb ağladı, Binyamin da onun boynuna sarılıb ağladı. **15** Yusif bütün qardaşlarını öpdü və onların boynuna sarılıb ağladı. Bundan sonra qardaşları onunla səhbət etdilər. **16** Yusifin qardaşlarının gəlməsi barədə fironun sarayına xəbər çatdı. Bu xəbər fironun və onun ayanlarının xoşuna gəldi. **17** Firon Yusifa dedi: «Qardaşlarına söylə ki, belə etsinlər: heyvanlarınızı yüklayın və yola düşüb Kənan torpağına gedin. **18** Atanızı və ev adamlarınızı götürüb yanına golin. Sizə Misir ölkəsində ən yaxşı torpağı verəcəyəm, torpağın şirəsini yeyəcəksiniz. **19** Sənə isə əmr olunur ki, onlara söyləyəsən: “Belə edin: arvad-uşağıñ üçün Misir ölkəsində özünüzə arabalar götürürün və atanızı gətirib gəlin”. **20** Orada qalan şeylərinizdə gözünüz qalmasın, çünki bütün Misir torpağıñın ən yaxşı şeyləri sizindir». **21** İsrailin oğulları belə də etdilər. Yusif fironun əmri ilə onlara arabalar və yol üçün azuqə verdi. **22** Onların har birinə bir dəst paltar verdi, Binyaminə isə üç yüz parça gümüş və beş dəst paltar verdi. **23** Yusif atası Misirin ən yaxşı şeyləri ilə yüklənmiş on eşşək, yol üçün taxıl, çörək və azuqə yüklənmiş on dişli eşşək göndərdi. **24** O, qardaşlarını yola saldı və onlar getdilər. Yusif onlara

dedi: «Yolda dava etməyin». **25** Onlar Misirdən çıxıb Kənan torpağına, ataları Yaqubun yanına gəldilər. **26** Ona hər şeyi dəniş dedilər: «Yusif sağ-salamatdır, özü də bütün Misir ölkəsinə başçılıq edir». Yaqub heyrətlənib qaldı və onlara inanmadı. **27** Qardaşlar Yusifin onlara dediyi bütün sözləri ona söylədilər. Onu aparmaq üçün Yusifin göndərdiyi arabaları görəndə ataları Yaqubun ürəyi ruhlandı. **28** İsrail dedi: «İndi inandım ki, oğlum Yusif sağ-salamatdır. Qoy ölməmişdən qabaq gedib onu görəm».

46 İsrail özünü məxsus hər şeyi ilə birgə yola çıxdı. Beer-Şevaya gəlib atası İshaqın Allahına qurbanlar kəsdi. **2** Gecə görüntülərində Allah İsraili çağırdı: «Yaqub! Yaqub!» Yaqub cavab verdi: «Mən buradayam». **3** Allah dedi: «Mən Allaham, atanın Allahiyam. Misirə getməkdən qorxma, çünki orada səndən böyük bir millət törədəcəyəm. **4** Mən də səninla birgə Misirə gedəcəyəm. Səni yənə oradan çıxaracağam. Yusif öz əli ilə sənin gözlərini bağlayacaq». **5** Yaqub Beer-Şevadan çıxdı. İsrailin oğulları ataları Yaqubu və arvad-uşaqlarını fironun Yaqubu aparmaq üçün göndərdiyi arabalara mindirdilər. **6** Yaqub və onun bütün övladları heyvanlarını və Kənan torpağında əldə etdikləri hər şeyi götürüb Misirə gəldilər. **7** 0 özü ilə birgə oğullarını və qızlarını, oğul nəvələrini və qız nəvələrini – bütün övladlarını Misirə gətirdi. **8** İsrailin Misirə gələn oğullarının – Yaqubla oğullarının adları belədir: Yaqubun ilk oğlu Ruven. **9** Ruvenin oğulları: Xanok, Pallu, Xesron və Karmi. **10** Şimeonun oğulları: Yemuel, Yamin, Ohad, Yakin, Sohar və bir Kənanlı qadından doğulan Şaul. **11** Levinin oğulları: Gerşon, Qohat və Merari. **12** Yəhudanın oğulları: Er, Onan, Şela, Peres və Zerah. Ancaq Er və Onan Kənan ölkəsində öldülər. Peresin oğulları: Xesron və Xamul. **13** İssakarın oğulları: Tola, Puvva, Yov və Şimron. **14** Zevulunun oğulları: Sered, Elon və Yaxleel. **15** Bunlar Yaqubun Leadan doğulan övladlarıdır. Lea onları və qızı Dinam Paddan-Aramda doğdu. Yaqubun oğul və qızı övladları cəmi otuz üç nəfər idi. **16** Qadın oğulları: Sifyon, Haqqi, Şuni, Esbon, Eri, Arodi və Areli. **17** Aşerin oğulları: İmna, İşva, İşvi, Beria və onların bacısı Serah. Berianın oğulları: Xever və Malkiel. **18** Bunlar Lavanın qızı Leaya verdiyi Zilpadan doğulan Yaqub övladlarıdır. Onlar on altı nəfər idi. **19** Yaqubun arvadı Rəhilənin oğulları: Yusif və Binyamin. **20** Yusifin Misirdə On şəhərinin kahini Poti-Feranın qızı Asnatdan Menaşə və Efrayim adlı iki oğlu oldu. **21** Binyaminin oğulları: Bela, Beker, Aşbel, Gera, Naaman, Exi, Roş, Muppim, Xuppim və Ard. **22** Bunlar Yaqubun Rəhilədən doğulan övladlarıdır. Onlar on dörd nəfər idi. **23** Danın oğlu Xuşim. **24** Naftalının oğulları: Yaxseel, Quni, Yeser, Şillem. **25** Bunlar Lavanın qızı Rəhiləyə verdiyi Bilhanad doğulan Yaqub övladlarıdır. Onlar cəmi yeddi nəfər idi. **26** Yaqubun oğullarının arvadlarından başqa, Yaqubun nəslindən olan və onunla Misirə gələn övladları altmış

altı nəfər idi. **27** Yusifin Misirdə doğulan iki oğlu ilə birlikdə Misirə köçən Yaqubun ailəsində yetmiş nəfər var idi. **28** Yaqub Qoşen yoluna bələdçilik etmək üçün özündən əvvəl Yəhudanı Yusifin yanına göndərdi. Onlar Qoşen torpağına girəndə **29** Yusif arabasını hazırlayıb Qoşenə atası İsraili qarşılamaya getdi. Özünü atasına tanıtdırb onun boynuna sarıldı və uzun müddət onu qucaqlayıb ağladı. **30** İsrail Yusifə dedi: «İndi ölü bilərəm, cümlə üzünü gördüm. Sən sağ-salamatsanmış». **31** Yusif qardaşlarına və atasının ailəsinə dedi: «Qoy gedim firona xəbər verim ki, Kənan torpağında yaşayış qardaşlarımıla atamın ailəsi yanına gəliblər. **32** Onlar sürü sahibi olan çobanlardır. Ona görə də qoyun-keçiləri, mal-qaraları və bütün şeyləri ilə birlikdə galiblər. **33** Firon sizi çağırıb “Nə işin sahibiniz?” deyə soruşa, **34** deyin: “Atalarımız kimi biz də uşaqlıqdan bəri heyvandarlıqla məşguluq”. Belə deyin ki, qoy sizi Qoşen vilayətində yerləşdirsin, cümlə Misirlilər çobanlardan iyrənlər».

47 Yusif fironun yanına daxil olub dedi: «Kənan torpağından atam və qardaşlarım qoyun-keçiləri, mal-qaraları və özlərinə məxsus hər şeyləri ilə birgə buraya gəliblər və indi Qoşen vilayətindədirler». **2** Sonra qardaşları arasından beşini götürüb fironun hüzuruna gətirdi. **3** Firon Yusifin qardaşlarına dedi: «Nə işin sahibiniz?» Onlar firona dedilər: «Biz qulların, atalarımız kimi çobanıq. **4** Bu ölkəyə müvəqqəti yaşamaq üçün gəlmişik, cümlə Kənan torpağında dəhşətli acliq hökm sürür. Sürülərimiz üçün olaq yox idi. İndi xahiş edirik ki, Qoşen vilayətində yaşamağa izin verəsiniz». **5** Firon Yusifə dedi: «Atanla qardaşların yanına galiblər. **6** Misir torpağı sənin önündədir: atanla qardaşlarını bu torpağın ən yaxşı yerlərində yerləşdir. Qoy Qoşen vilayətində yaşasınlar. Aralarında hansı bacarıqlıdırsa, onu mənim sürülərimə çoban qoy». **7** Yusif atası Yaqubu götürüb fironun hüzuruna gətirdi. Yaqub firona xeyir-dua verdi. **8** Firon Yaqubdan soruşdu: «Neçə yaşın var?» **9** Yaqub firona cavab verdi: «Ömrümün yüz otuz ilini qürbətdə keçirdim, amma ömrüm az və ağır oldu, atalarımın qürbətdəki ömrü qədər uzun olmadı». **10** Sonra firona xeyir-dua verib onun hüzurundan çıxdı. **11** Yusif atası ilə qardaşlarını Misirdə yerləşdirdi və fironun əmrinə əsasən onlara ölkənin ən yaxşı yerində – Ramses bölgəsində mülk verdi. **12** Bundan əlavə, Yusif atasına, qardaşlarına və atasının ailəsinə malik olduqları uşaqların sayına görə çörək saxladı. **13** Acliq getdikcə o qədər gücləndi ki, heç bir ölkədə çörək tapılmadı. Misir və Kənan ölkələrinin əhalisini acliq taqətdən salmışdı. **14** Yusif satdığı taxılın əvəzində Misir və Kənan ölkələrində yiğilən bütün pulları toplayıb fironun sarayına apardı. **15** Misir və Kənan ölkələrində pul qurtaranda bütün Misirlilər Yusifin yanına gəlib dedilər: «Biza çörək ver. Gərək qarşında olək? Axi pulumuz qurtarib». **16** Yusif dedi: «Onda heyvanlarınızı verin. Əgər pulunuz qurtarıbsa, heyvanlarınızı verin, onların əvəzinə sizə çörək verərəm». **17** Onlar heyvanlarını Yusif üçün götirdilər. Yusif da

atların, qoyun-keçi və mal-qara sürülərinin, eşşəklərin əvəzinə onlara çörək verdi. Həmin il onları heyvanları əvəzinə verdiyi çörəklə saxladı. **18** İl başa çatanda ikinci il yenə onun yanına gəlib dedilər: «Ağamızdan gizli deyil ki, pulumuz qurtarib, heyvan sürülərimiz də ağamızındır. Ağamızın hüzurunda canımız və torpaqlarımızdan başqa bir şeyimiz qalmadı. **19** Nə üçün gözünün önündə torpağımızla bərabər məhv olaq? Bizi və torpaqlarımızı çörək əvəzinə satın al. Qoy firon bizim də, torpaqlarımızın da sahibi olsun. Toxum ver ki, ölməyib yaşaya bilək, həm də torpağımız səhərəyə çevriləməsin». **20** Beləliklə, Yusif Misirin bütün torpaqlarını firon üçün satın aldı. Bütün Misirlilər öz zəmirlərini satdırılar, cümlə achiqdan əzab çəkirdilər. Bütün torpaqlar fironun oldu. **21** Yusif Misir ərazisinin bir ucundan o biri ucuna qədər bütün əhalisini şəhərlərə köçürdü. **22** Yalnız kahinlərin torpağını satın almadı, cümlə onlar firondan məvacib alır və fironun verdiyi məvaciblə dolanırdılar. Buna görə də torpaqlarını satmadılar. **23** Yusif xalqa dedi: «Sizi də, torpaqlarını da firon üçün satın almışam. Alın, bu sizin toxumunuz, torpağı əkin. **24** Məhsul yiğilanda onun beşdə birini firona verin. Beşdə dördünü isə toxumluq olaraq istifadə edin. Həm özünüz, həm külfətiniz, həm də övladlarınız yesin». **25** Xalq isə dedi: «Sən bizim canımız qurtardın. Qoy ağamızın gözündə lütf tapaq, biz fironun köləsi oluruq». **26** Yusif mahsulun beşdə birinin firona verilməsi barədə Misirdə bir torpaq qanunu qoydu. Bu qanun bu gün qədər qüvvədədir. Yalnız kahinlərin torpaqları firona verilmədi. **27** İsrailin nəslə Misirdəki Qoşen vilayətində yaşayaraq orada mülk sahibi oldu. Onlar artaraq çoxaldılar. **28** Yaqub Misir torpağında on yeddi il yaşadı. O, yüz qırx yeddi il ömür sərdü. **29** İsrailin ölcəyi gün yaxınlaşanda oğlu Yusifi çağırıb dedi: «Əgər gözündə lütf tapmışsə, əlini budumur altına qoy və and iç ki, xeyirxahlıq və sədəqət göstərib məni Misirdə basdırılmayaçsan, **30** ancaq atalarımla birgə uyumaq üçün öləndə məni Misirdən aparıb onların məqbərəsində basdıracaqsan». Yusif dedi: «Dədəyin kimi edərəm». **31** Atası dedi: «Mənə and iç». O da and içdi. İsrail yatağının başına söykləb Allaha səcdə etdi.

48 Bir müddət sonra Yusifə dedilər: «Atan xəstədir». O, iki oğlunu – Menaşə və Efrayimi özü ilə götürdü. **2** Yaquba xəbər verib dedilər: «Budur, oğlun Yusif yanına gəlir». İsrail gücünü toplayıb yatağı üstündə oturdu. **3** Yaqub Yusifa dedi: «Külli-İxtiyar Allah Kənan torpağında olan Luzda mənə göründü və xeyir-dua verdi. **4** Mənə belə dedi: “Bax Mən səni bəhərli edib nəslini çoxaldacağam, sandən çoxlu xalq törədəcəyəm. Sandən sonra bu torpağı övladlarına əbədi mülk olaraq verəcəyəm”. **5** İndi sənin yanına, Misirə gəlməzdən əvvəl Misir torpağında doğulan iki oğlun da mənimdir: Efrayim və Menaşə Ruvenlə Şimeon kimi mənimki olacaq. **6** Onlardan sonra sənin üçün doğulan uşaqlar isə saninkı olacaq, öz miras torpaqlarında qardaşlarının adları ilə qeyd olunacaq. **7** Mən Paddandan gələndə Kənan

torpağında Efrata yaxın yerde Rəhilə yanimdaca öldü. Onu ela orada - Efrat yolunda, yəni Bet-Lexemdə basdırırdı». **8** İsrail Yusifin oğullarını görüb dedi: «Bunlar kimdir?» **9** Yusif atasına dedi: «Allahın burada mənə verdiyi oğullarımızdır». İsrail dedi: «Onları yanına gətir, xeyir-dua verim». **10** İsrail artıq qocalmış, gözləri zəifləmişdi və görə bilmirdi. Yusif oğullarını atasının yanına apardı və atası onları öpüb qucaqladı. **11** Sonra İsrail Yusifa dedi: «Düşünmürdüm ki, üzünü bir də görərəm, amma Allah mənə sənin övladlarını da göstərdi». **12** Yusif övladlarını atasının dizləri yanından kənarə çəkib onun qarşısında üzünü yerə qoyaraq səcdə etdi. **13** Sonra oğullarını götürüb Efrayimi sağ əli ilə İsrailin sol tərəfina, Mənaşenin isə sol əli ilə İsrailin sağ tərəfinə çəkərək ona yaxınlaşdırıldı. **14** İsrail əllərini çarpez uzatdı: sağ əlini kiçik olan Efrayimin, sol əlini isə Mənaşenin başına qoydu. Mənaşə ilk oğul olduğuna baxmayaraq, İsrail əllərini qəsən dəyişdi. **15** İsrail Yusifa xeyir-dua verərək belə dedi: «Atalarım İbrahim, İshaqın xidmət etdiyi Allah, Bu gün qədər mənim qayğıma qalan Allah, **16** Məni bütün pisliklərdən xilas edən Malak Qoy bu uşaqlara da xeyir-dua versin! Onlar mənim adımla, Atalarım İbrahim və İshaqın Adı ilə çağırılsın, Yer üzündə çoxaldıqca çoxalsın!» **17** Yusif atasının sağ əlini Efrayimin başına qoymuşunu gördü və bu onun xoşuna gəlmədi. O, atasının əlini Efrayimin başından götürüb Mənaşenin başına qoymaq istədi. **18** Buna görə də atasına dedi: «Ata, ilk oğul Mənaşədir, sağ əlini onun başına qoy. Belə ditz deyil». **19** Lakin atası istəməyib dedi: «Bilirəm, oğlum, bilirəm. Mənaşenin nəslindən də böyük bir xalq olacaq. Amma kiçik qardaşından daha böyük bir xalq törəyəcək, onun nəslindən çoxlu millətlər yaranacaq». **20** O gün İsrail nəvələrinə xeyir-dua verərək dedi: «İsrail nəsli “Qoy Allah səni Efrayim və Mənaşə kimi etsin” Deyərək sizin adınızla Xeyir-dua verəcək». Yaqub belə Efrayimi Mənaşədən üstün tutdu. **21** İsrail Yusifa dedi: «Artıq mən ölürom, amma Allah sizinlə olacaq, sizi atalarınızın torpağına qaytaracaq». **22** Sənə qardaşlarından bir payda artıq olaraq Şekemi verirəm. Onu mən Emorluların əlindən qılincım və kamanımla alısmış».

49 Yaqub oğullarını çağırıb dedi: «Yanıma toplaşın, gələcəkdə başınıza gələnləri siza söyləyim: **2** Ey Yaqub oğulları, yığılib eşidin, Atanız İsrailə qulaq asın: **3** Ey Ruven, ilk oğlum, Sən mənim gücümən, qüdrətimin başlanğıcınan. Ləyaqətin hamidan üstündür, Qüvvətin hamidan çoxdur. **4** Amma sən su kimi oynaqsan, Artıq üstün olmayıacaqsan. Çünkü atanın yatağına girib Onu murdar etdin - Bax o, döşəyimə çıxı. **5** Şimeonla Levi qardaşdır, Qəddarlıq qılıncları ilə silahlanıblar. **6** Ey qəlbim, onların məclisinə getmə, Ey şərəfim, onların toplantısında olma. Çünkü onlar qəzəblənəndə qətl etdilər, Əylənəndə öküzlərin ayaq vətərini kəsdi. **7** Lənət olsun vəhşi qəzəblərinə, Lənat olsun qəddar hiddətlərinə. Onları Yaqubda bölgəcəyəm, İsraildə səpələyəcəyəm. **8** Yəhuda, qardaşların səni mədh edəcək, Düşmənlərin boynu əlində

olacaq, Atanın oğulları öündə səcdə edəcək. **9** Yəhuda bir aslan balasıdır, Ey oğlum, sən şikara çıxanda Bir şir kimi yerə ayılırsən, Dişi aslan kimi torpağa yatırsan. Kim səni yerində qaldıra bilər? **10** Padşahlıq əsası Yəhudanın əlindən getməyəcək, Hökmədarlıq əsası onun nəslindən itməyəcək; O vaxta qədər ki əsanın Sahibi galəcək. Onda xalqlar Ona itaat edəcək. **11** Eşşəyini tənəyə, Ulağını ən seçmə bir tənəyə bağlayacaq. Paltarını şərabda, Köynəyini üzümün qanında yuyacaq. **12** Gözləri şərabdan da parlaq olacaq, Dişləri süddən də ağ olacaq. **13** Zevulun isə dəniz kənarında yaşayacaq, Ora gəmilərin limanı olacaq, Ərazisi Sidonun yanındakı uzanacaq. **14** Qoyun ağılları arasında uzanan İssakar Bir qüvvətli ulağə oxşar. **15** O, yaxşı və rahat olan yer, Bir səfahı ölkə görsə, Çiyinini yük daşımaq üçün əyər, Mükkələfiyyətçi qul olar. **16** Dan İsrail qəbilələrindən biri olub Öz xalqına hökm edəcək. **17** Dan yol üstündə bir ilan, Cığırda bir gürzə olacaq; Elə bir gürzə ki atın topuğundan sancır, Süvarisi arxası üstə yixilir. **18** Ya Rəbb! Mən Sənin xilasını gözləyirəm. **19** Qad talançı basqınına düçər olacaq, Lakin onları topuğundan vuracaq. **20** Aşərdən zəngin nemətlər galəcək, O, şahanə ləzzətli yeməklər yetirəcək. **21** Naftali azad edilmiş bir maraldır, Ondan gözel balalar doğulacaq. **22** Yusif barlı bir ağac, Çəşmə kənarında meyvəli bir ağacdır, Budaqları divarın üstündə aşar. **23** Oxçular ona güclü hücum etdilər, Düşməncilik edib üstüna ox yağırdılar. **24** Amma Yaqubun qüdrətli Allahı - İsrailin Daşı və Çobanı olan Allahın sayəsində Onun kamanı möhkəm, Qolları qüvvətli oldu. **25** Sənə kömək edən Atanın Allahıdır, Sənə xeyir-dua verən Külli-Ixtiyardır. Yuxarıda göylərin bərəkəti ilə, Dərinlikdə olan Su mənbələrinin bərəkəti ilə, Döşlərin və bətnlərin bərəkəti ilə Sənə xeyir-dua verəcək. **26** Atanın xeyir-duası Atalarının xeyir-duasından daha ucadır; Əbədi qalan təpələrin Zirvəsinə çatar. Qoy xeyir-dualarım Yusifin - qardaşlar arasında Başçı olanın üstündə olsun. **27** Binyamin acgöz bir qurddur, Səhər ovunu yeyər, Axşam qənimət paylar». **28** Bunların hamısı İsrailin on iki qəbiləsidir. Ataları onlara xeyir-dua verərək bu sözləri söylədi və hər birinə xeyir-dua verdi. **29** Sonra Yaqub oğullarına vəsiyyət edib dedi: «Mən ölüb əcdadlarına qoşulacağam. Məni atalarımın yanında - Xetli Efronun tarlasında olan mağarada basdırın. **30** O mağara Kənan torpağında olan Mamre qarşısındaki Maxpela tarlasındadır. İbrahim o mağarani qəbir düzəltmək üçün Xetli Efrondan tarlası ilə birləkədə satın almışdı. **31** İbrahimla arvadı Sara və İshaqla arvadı Rivqa orada basdırılmışdı. Mən Leani da orada basdırırdım. **32** Həmin tarla ilə oradakı mağara Xetlilərdən satın almıb». **33** Yaqub oğullarına vəsiyyət edib qurtaranda ayaqlarını yatağına yiğaraq son dəfə nəfəs aldı və ölüb əcdadlarına qoşuldu.

50 Yusif özünü atasının üstünə atdı və ağlayaraq onu öpdü. **2** Sonra həkim xidmətçilərinə atasının meyitini mumiyalamağı əmr etdi. Həkimlər İsraili

mumiyaladılar. **3** Bu iş qırx günə görüldü, çünkü mumiyalamaq üçün qırx gün lazım idi. Misirlilər yetmiş gün İsrail üçün yas tutdular. **4** Yas günleri qurtarandan sonra Yusif fironun saray adamlarına müraciət edib dedi: «Əgər gözünüzdə lütf tapmışansa, firona söyləyin ki, **5** atam məni and içdirib demişdi: "Mən can üstəyəm. Kənan torpağında özüm üçün qəbir qazmışam, məni orada basdır". İndi qoy o mənə izin versin ki, gedib atamı basdırırm və qayıdım». **6** Firon dedi: «Get, atanın sənə and içdirdiyi kimi onu basdır». **7** Beləliklə, Yusif atasını basdırmağa getdi. Fironun bütün əyanları, sarayın və Misirin bütün ağsaqqalları, **8** Yusifin bütün ev adamları, qardaşları və atasının ev adamları onu müşayiət etdilər. Qoşen vilayətində yalnız uşaqlarını, qoyun-keçilərini və mal-qaralarını qoydular. **9** Onlara birgə atlılar və arabalar da yola çıxmışdı, ona görə də dəstə çox böyük idi. **10** Onlar İordan çayının yaxınlığındakı Atad xırmanına çatanda böyük ağlaşma ilə matəm qurdular. Yusif atası üçün yeddi gün yas tutdu. **11** O ölkənin əhalisi olan Kənanlılar Atad xırmanındaki yası görəndə dedilər: «Gör Misirlilər necə böyük matəmə ya tuturlar». Ona görə də İordan çayının yaxınlığındakı bu yerə Avel-Misrayim adı verildi. **12** Yaqubun oğulları atalarının vəsiyyətini əmr etdiyi kimi yerinə yetirdilər. **13** Onu Kənan ölkəsinə gətirib Mamre qarşısındaki Maxpela tarlasında olan mağarada basırdılar. İbrahim bir vaxt həmin mağarani qəbir düzəltmək üçün tarla ilə birlikdə Xetli Efrondan satın almışdı. **14** Yusif aşısını dəfn etdikdən sonra həm özü, həm qardaşları, həm də onunla birlikdə aşısının dəfninə gələnlərin hamısı Misirə qayıdı. **15** Ataları ölündən sonra Yusifin qardaşları öz aralarında dedilər: «Bəlkə Yusif biza qarşı kin saxlayır. Əgər ona etdiyimiz pisliyə görə bizdən qısaq alarsa, nə edərik?» **16** Buna görə də Yusifə xəbər göndərdilər: «Atan ölümündən qabaq biza vəsiyyət etdi ki, gedib Yusifə belə deyin: **17** "Bax səndən xahişim budur ki, qardaşlarının günahını və təqsirini bağışlayanın, Axı onlar sənə pislik ediblər". Xahiş edirik, sən atanın Allahının qulları olan biz qardaşlarının günahını bağışla». Bu sözlər Yusifə çatanda o ağladı. **18** Sonra qardaşları özləri Yusifin yanına gedib önlündə yerə qapandılar və dedilər: «Biz sənin qullarınıq». **19** Yusif onlara dedi: «Məgər man Allaham ki, məndən qorxursunuz? **20** Baxın siz mənə qarşı pis fikrə düşdünüz, lakin Allah onu yaxşı işə çevirdi ki, bu gün gördüyünüzü etsin və çoxlu adamin həyatını qorusun. **21** Ona görə də qorxmayın, mən həm sizi, həm də övladlarınızı saxlayacağam». Yusif onlara ürəklərincə olan sözlərlə təsəlli verdi. **22** Yusifin və atasının nəslı Misirdə sakin oldu. Yusif yüz on il ölüm sürdü. **23** O, Efrayimin üç nəsil övladlarını gördü. Menaşenin oğlu Makirin övladları da Yusifin yanında doğuldu. **24** Bir gün Yusif qardaşlarına dedi: «Mən ölüram, amma Allah mütləq sizə nəzər salacaq. O sizə bu ölkədən İbrahimə, İshaqə və Yaquba and içdiyi torpağa aparacaq». **25** Sonra Yusif İsrailin övladlarını and içdirib dedi: «Allah mütləq sizə nəzər salacaq. Gedən

zaman mənim sümüklərimi də buradan çıxarı». **26** Yusif yüz on yaşında öldü. Onu Misirdə mumiyalayıb bir tabuta qoydular.

Çıxis

1 Yaqubla birlikdə ailələri ilə Misirə gələn İsrail övladlarının adları bunlar idi: **2** Ruven, Simeon, Levi, Yəhuda, **3** İssakar, Zevulun, Binyamin, **4** Dan, Naftali, Qad, Aşer, **5** Yaqubun nəslindən törənən yetmiş nəfər idi. Yaqubun oğlu Yusif artıq Misirdə idi. **6** Vaxt yetişdi, Yusif, qardaşları və o nəslin hamisi oldu. **7** Amma İsrail övladları çoxalıb böyüdürlər, sayıları artdı və onlar çox qüvvətləndi; ölkə onlara doldu. **8** Misirdə Yusifi tanımayan yeni bir padşah taxta çıxdı. **9** O, xalqına dedi: «Baxın İsrail övladları sayca bizzən çox və daha qüvvətlidir. **10** Gəlin onlara ağılla rəftar edək, yoxsa çoxalar və müharibə vaxtı düşmənlərimizlə birləşib bizi qarşı vuruşar, sonra isə ölkəni tərk edərlər». **11** Misirlilər İsrail övladlarına əziyyət vermek üçün onların üzərinə zülmkar iş nəzarətçiləri qoydular. İsrail övladları firon üçün Pitom və Ramses adlanan şəhərlər tikdilər. Orada anbarlar yerləşdirdilər. **12** Ancaq İsrail övladlarına əziyyət vermələrinə baxmayaraq, onlar çoxalıb artırdı. Onda Misirlilər İsrail övladlarından qorxub, **13** onları sıxıntılı əsərətə saxladılar. **14** Misirlilər İsrail övladlarını ağır işlərlə – palçıq tapdalaməqla, kərpic kasmaklə və hər cür tarla işləri ilə amansızcasına işlədib onların həyatını acı etdilər. **15** Misir padşahı birinin adı Şifra, o birinin adı Pua olan İbrani mamaçalarına dedi: **16** «İbrani qadınlarını doğuduranda baxın: eğer uşaq oğlan olarsa, onu öldürün, yox, eğer qız olsa, qoy yaşasın». **17** Ancaq mamaçalar Allahdan qorxurdular və buna görə Misir padşahının onlara əmr etdiyi kimi etmədilər və oğlan uşaqlarını sağ buraxdilar. **18** Misir padşahı mamaçaları çağırtdırb onlara dedi: «Niyə belə etdiniz? Niyə oğlan uşaqlarını sağ buraxdınız?» **19** Mamaçalar firona dedilər: «Çünki İbrani qadınları Misirli qadınlar kimi deyil, onlar daha sağlamdırular və mamaçalar onların yanına gəlməzdən əvvəl doğurlar». **20** Buna görə Allahın xalqı çoxalıb artdı. Allah mamaçalara da xeyirxahlıq göstərdi. **21** Ondan qorxuduqlarına görə bu qadınlara da ailə nəsib etdi. **22** Firon bütün xalqına əmr edib dedi: «İbranilərdən hər doğulan oğlan uşağıni Nil çayına atın! Hər qız uşağını isə sağ qoyun».

2 O zaman Levi qəbiləsindən bir kişi öz nəslindən bir arvad aldı. **2** O hamilə olub oğul doğdu və uşağın gözəl olduğunu görüb üç ay gizlətdi. **3** Bundan artıq onu gizlədə bilməyərək qamışdan bir səbət götürüb ona qır və qatran sürtdü, körpəni səbətin içinə salıb Nil çayının kənarındaki qamışlığın arasına qoydu. **4** Körpənin bacısı isə onun başına nə gələcəyini bilmək üçün uzaqda durub baxırdı. **5** Fironun qızı cımmək üçün çaya girdi. Onun qarabaşları isə çayın kənarında gəzisirdilər. Fironun qızı qarğıların arasında səbəti görüb onu gətirmək üçün kənizini göndərdi. **6** Sonra səbəti açıb bir oğlan gördü. Körpə ağlayırdı. Fironun qızı ona rəhmi gəldiyindən dedi: «Bu, İbrani oğlanlarındandır».

7 Körpənin bacısı fironun qızına dedi: «Bəlkə gedib sənin üçün İbrani qadınlarından bir dayə çağırıım ki, körpəni əmizdirlər!» **8** Fironun qızı ona «get» dedi. Qız gedib körpənin anasını çağırırdı. **9** Fironun qızı ona dedi: «Bu körpəni götürüb mənim üçün əmizdir, sənə bunun haqqını verərəm». Qadın körpəni götürüb əmizdirdi. **10** Uşaq böyüdü və qadın onu firon qızının yanına apardı. Fironun qızı uşağı oğulluğa götürdü. O, uşağın adını Musa qoyub dedi: «Oğlunu sudan çıxartdığım üçün ona bu adı qoydum». **11** Cox illər keçdi, Musa böyüdü. Bir dəfə o öz xalqının yanına getdi və onların ağır zəhmətini gördü. Bir Misirlinin onun xalqından olan İbranini döydüyünü gördü. **12** Musa ətrafına baxıb heç kəsin olmadığını görəndə Misirlini öldürüb qumda gizlətdi. **13** Ertəsi gün o yenə gedəndə gördü ki, iki İbrani bir-biri ilə dalaşır. Musa haqsız olana dedi: «Yoldaşını niyə vurursan?» **14** O adam dedi: «Səni bizim üstümüzə kim başçı və hakim qoyub? Yoxsa Misirlini öldürdüyün kimi məni də öldürmək fikrindəsan?» Musa qorxaraq ürəyində dedi: «Deyəsən, bu iş barədə bilirlər». **15** Firon bu işdən xəbərdar olanda Musanı öldürdürütmək istədi. Ancaq Musa fironun əlindən qaçıb Midyan torpağına çataraq bir quyunun yanında oturdu. **16** Midyan kahininin yeddi qızı var idi. Onlar galib quyudan su çekərək atalarının quyun-keçilərinə su vermek üçün təknələri doldurdular. **17** O vaxt çobanlar galib onları qovdular; onda Musa qalxıb qızlara kömək etdi və quyun-keçilərinə su verdi. **18** Qızlar ataları Reuelin yanına gələndə o dedi: «Necə oldu ki, bu gün tez gəldiniz?» **19** Onlar dedilər: «Bir Misirli bizi çobanların əlindən qurtardı və bizim üçün quyudan su çəkib quyun-keçiyə su verdi». **20** O, qızlarına dedi: «O adam haradadır? Onu niyə buraxdiniz? Çağırın, galib çörək yesin». **21** Musa o adamin evində qalmaga razi oldu. O da qızı Sipporanı Musaya arvad olaraq verdi. **22** Sippora bir oğlan doğdu. Musa onun adını Gerşom qoyub dedi: «Mən yad bir ölkədə qərib oldum». **23** Xeyli vaxt keçəndən sonra Misir padşahı öldü. İsrail övladları ağır zəhmətlərinə görə etdikləri nəslərə Allaha çatdı. **24** Allah onların iniltisini eşitdi; İbrahimla, İshaqla və Yaqubla olan əhdini xatırladı. **25** Allah İsrail övladlarının qul olduğunu gördü və onlara nəzər saldı.

3 Musa qayınatı Midyan kahini Yetronun sürüsünü otarırdı. Bir dəfə o, sürüünü səhranın o biri tərəfinə aparıb Allahın dağı Xoreva gəldi. **2** Birdən Rəbbin maləyi ona bir kol arasından od-əlov içərisində göründü; od içində kolun sönmədən yanmasını görüb **3** Musa öz-özüne dedi: «Gedim, bu qəribə mənzərəyə baxım, görüm nə üçün bu kol yanıb qurtarmır». **4** Rəbb Musanın baxmağı gəldiyini görəndə Allah kolun ortasından onu çağırıb dedi: «Musa, Musa!» O da «mən buradayam» dedi. **5** Allah dedi: «Buraya yaxınlaşma. Ayaqlarından çarıqlarını çıxart, çünki durduğun yer müqəddəs torpaqdır». **6** Sonra dedi: «Mən atanım Allahı, İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun Allahiyam». Musa üzünü örtdü, çünki

Allaha baxmağa qorxurdu. 7 Rəbb dedi: «Həqiqətən, Mən Misirdə olan xalqının əziyyətini gördüm, nəzarətçilərin əlindən etdikləri fəryadlarını eşitdim və dərdlərinə nəzər saldım. 8 Mən ona görə gəldim ki, onları Misirlilərin əlindən qurtarıb bu ölkədən çıxarıram və geniş, nemətli bir diyara, süd və bal axan torpağa – Kənanlıların, Xetilərin, Emorluların, Perizlilərin, Xivlilərin və Yevusluların ölkəsinə aparıram. 9 İndi isə İsrail övladlarının fəryadı Mənə çatdı, Misirlilərin onlara etdikləri zülmü görürəm. 10 Buna görə də get. Sənə fironun yanına göndərirəm ki, xalqım İsrail övladlarını Misirdən çıxarasan». 11 Musa Allaha dedi: «Axi mən kiməm ki, fironun yanına gedib İsrail övladlarını Misirdən çıxarıram?» 12 Allah dedi: «Mən səninləyəm. Mənim səni göndərdiyimə əlamət bu olacaq: sən xalqı Misirdən çıxaranda bu dağda Mənə ibadət edəcəksiniz». 13 Musa Allaha dedi: «İsrail övladlarının yanına gedib “məni sizin yanınızda atalarınızın Allahı göndərib” deyəndə onlar məndən soruşa bilərlər: “Bəs Onun adı nədir?” Onda mən nə deyim?» 14 Allah Musaya dedi: «Var Olan Mənəm». Sonra dedi: «İsrail övladlarına belə söylə: “Mənəm” deyən sizin yanınızda məni göndərdi!». 15 O yenə Musaya dedi: «İsrail övladlarına söylə: “Atalarınızın Allahı, İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun Allahı Rəbb məni sizin yanınızda göndərdi!”. Əbədi olaraq adım budur. Nəsildən-nasla anılan ismim budur. 16 Get, İsrail ağsaqqallarını topla və onlara belə söylə: “Atalarınızın Allahı, İbrahimin, İshaqın və Yaqubun Allahı Rəbb mənə görünərək bunları dedi: **“Siz və Misirdə başınıza gətirilənlərin hamisi nəzərimdədir. 17 Söz verdim ki, sizi Misirdəki əziyyətdən qurtarıb Kənanlıların, Xetilərin, Emorluların, Perizlilərin, Xivlilərin və Yevusluların ölkəsinə – süd və bal axan torpağa aparacağam”**. 18 İsrail ağsaqqalları sənin sözünə qulaq asacaqlar. Sən onlara birgə Misir padşahının yanına gedib de: “İbranilərin Allahı Rəbb biza göründü. İndi bizə izin ver ki, cöldə birlikdə üç günlük yol gedək və orada Allahımız Rəbbə qurban gətirək”. 19 Amma bilirəm ki, Misir padşahı qüdrətli əl vasitəsilə məcbur olmasa, sizin getməyinizə izin verməyəcək. 20 Mən də əlimi uzadıb orada har cür xariqələrimi göstərərək Misiri vuracağam; bundan sonra Misir padşahı sizi buraxacaq. 21 Bu xalqa qarşı Misirlilərin gözündə lütf qazandıracağam ki, yola düşdürüünüz zaman əlibəs getməyəsiniz. 22 Hər qadın öz qonşusundan, yaxınlıqda qalan qadından qızıl-gümüş əşya və paltar istəsin. Bunlarla oğul və qızlarını bəzəyəcəksiniz, beləcə Misirliləri soyacaqsınız».

4 Musa belə cavab verdi: «Bəlkə onlar mənə inanmayaraq sözünmə qulaq asmayıb “Rəbb sənə görünməyib” deyəcəklər?» 2 Rəbb Musaya dedi: «Sənin elindəki nədir?» O dedi: «Əsa». 3 Rəbb dedi: «Onu yerə at». Musa onu yera atdı və əsa ilan oldu. Musa onun qabağından qaçıdı. 4 Rəbb Musaya dedi: «Əlini uzadıb onun quyuğundan tut». Musa əlini uzadıb tutanda o yena elində əsa oldu. 5 Sonra Rəbb dedi: «Bu əlamət ona görədir ki, İsraililər

atalarının Allahı, İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun Allahı Rəbbin sənə göründüyüne inansınlar». 6 Rəbb yenə dedi: «İndi əlini qoynuna qoy». Musa əlini qoynuna qoyma. Onu qoynundan çıxaranda, əli cüzama tutulub qar kimi ağappaq oldu. 7 Sonra Rəbb dedi: «Əlini yenə qoynuna qoy». Musa yenə əlini qoynuna qoyma. Əlini qoynundan götürəndə əli yenə də bədəni kimi oldu. 8 Rəbb davam etdi: «Əgər sənə inanmasalar və əvvəlki əlaməti qəbul etməsələr, sonrakı əlaməti qəbul edəcəklər. 9 Bu iki əlamətə də inanmayıb sözünə qulaq asmasalar, Nil çayının suyundan götürüb quruya tök. Çaydan götürdüyü su quruda qana çevriləcək». 10 Musa Rəbbə dedi: «Ya Xudavənd, mən nə keçmişdə, nə də qulunla danişdığın vaxt natiq olmamışam, çünki dili ağır, salis danişmayan bir adamam». 11 Rəbb ona dedi: «Ağzı insana kim verib? İnsani lal, kar, kor yaxud gözlü edən kimdir? Bunu edən Mən Rəbb deyiləmmi? 12 İndi get, Mən ağızınla danişacağam və deyəcəyin sözü sənə öyrədəcəyəm». 13 Musa dedi: «Ya Xudavənd, yalvarıram, başqa adamı göndər». 14 Rəbb Musaya qəzəblənib dedi: «Qardaşın Levili Harun yoxdurmu? Bilirəm ki, onun yaxşı nitqi var. İndi o səni qarşılıqla gəlir. Səni görəndə ürəkdən sevinəcək. 15 Qardaşınla daniş, nə demək lazımdırsa, ona başa sal. Mən isə sənin və onun ağızı ilə danişacağam. Sizə nə etməyi öyrədəcəyəm. 16 Sənin əvəzinə xalqla Harun danışacaq. O sənin üçün ağız kimi, sən isə onun üçün Allah kimi olacaqsan. 17 Bu əsanı əlinə götür; onunla əlamətlər göstərəcəksən». 18 Musa oradan getdi və qayınatıs Yetronun yanına qayıdıb dedi: «İzin ver qayıdıb Misirdəki xalqının yanına gedim, görüm onlar sağ-salamatdırılar ya yox?» Yetro Musaya dedi: «Salamat get». 19 Midyan torpağında Rəbb Musaya dedi: «Misirə qayıt, çünki sənin canını almaq istəyən adamların hamisi ölüb». 20 Musa arvadını və oğullarını götürüb eşşəyə mindirdi və Allahın buyurduğu əsanı əlinə götürüb Misirə yollandı. 21 Rəbb Musaya dedi: «Misirə qayıdanda sənə buyurduğum bütün möcüzələrə fikir ver və fironun hüzurunda onları göstər; ancaq Mən onun ürəyini inadkarlaşdıracağam və o, xalqı buraxmayaçaq. 22 Firona söyləyəcəksən: “Rəbb belə deyir: İsrail Mənim oğlum, Manım ilkimdir. 23 Sənə dedim ki, Mənə ibadət etmək üçün oğlumu burax! Sən isə onu buraxmaqdan boyun qaçırın. Onda Mən sənin ilk oğlunu öldürəcəyəm”». 24 Yolda gecələyərkən Rəbb Musaya rast gəldi və onu öldürmək istədi. 25 O zaman Sippora çaxmaq daşı götürüb oğlunu sünnet etdi və sünnet ətini Musanın ayaqlarına toxundurub dedi: «Sən mənim qan adaxlımsan». 26 Beləliklə, Rəbb ondan əl çəkdi. Sippora Musaya sünnetə görə «qan adaxlımsan» demişdi. 27 Rəbb Haruna dedi: «Musanı qarşılıqla üçün səhraya get». Harun gedib Allahın dağında qardaşına rast gəldi və onunla öpüdü. 28 Musa Haruna Rəbb onu necə göndərdiyini bildirdi. Rəbbin bütün sözlərini və ona göstərmək üçün əmr etdiyi bütün əlamətləri barədə Haruna danişdi. 29 Musa və Harun gedib İsrail

övladlarının bütün ağısaqqallarını topladılar. **30** Harun Rəbbin Musaya söylədiyi sözlərin hamisini onlara dedi və xalqın qarşısında əlamətlər göstərdi. **31** Xalq bunlara inandı. Onlar Rəbbin İsrail övladlarının əziyyətini görüb nəzər saldığını eşidəndə əylib Ona səcdə etdilər.

5 Musa və Harun gəlib firona dedilər: «İsrailin Allahu Rəbb belə deyir: "Xalqını burax ki, səhrada Mənim üçün bayram keçirsinlər!"» **2** Firon dedi: «Rəbb kimdir ki, Onun səsinə qulaq asıb İsrail övladlarını buraxım? Rəbbi tanımırıam, İsrail övladlarını da buraxıram». **3** Onlar dedilər: «İbranilərin Allahi bizi göründü. Qoy səhrada üç gün yol gedək və Allahımız Rəbbə qurban gətirək ki, bizə vəba göndərməsin yaxud da qılıncla məhv etməsin». **4** Misir padşahı onlara dedi: «Ey Musa və Harun, nə üçün xalqı işindən ayırsınız? Gedin, işinizi görün». **5** Sonra firon dedi: «Artıq ölkədə xalq çoxdur, siz isə onları işindən ayırb istirahət verirsiniz». **6** Həmin gün firon xalqın nəzarətçilərinə və gözətçilərinə əmr edib dedi: **7** «İndiyə kimi etdiyinizdən fərqli olaraq, bir daha xalqa kərpic düzəltmək üçün saman verməyin. Qoy özləri gedib saman yişsinlar. **8** Ancaq indiyə qədər onların üzərlərinə qoymuşunuz gündəlik kərpic sayını azaltmayın. Çünkü onlar tənbəldirlər və buna görə də "gedək Allahımıza qurban gətirək" deyib fəryad edirlər. **9** Bu adamlara daha ağır iş verilsin ki, çox çalışınlar və yalanlara fikir verməsinlər». **10** Xalqın nəzarətçi və gözətçiləri adamların yanına gəlib onlara dedilər: «Firon belə deyir: "Mən sizə saman verməyəcəyəm. **11** Gedin, özüntüz haradan istayırsınız, saman götürün, ancaq işiniz azalmayacaq"». **12** Xalq bütün Misir torpağına səpələnib saman əvəzinə küləş yiğməga başladı. **13** Nəzarətçilər onları məcbur edərək deyirdilər: «Sizə saman verilən vaxt gördünүünz gündəlik işi yerinə yetirin». **14** Firon nəzarətçiləri İsrail övladlarının üzərinə qoymuşları İsraili gözətçiləri döyüb dedilər: «Niyə dünən və bu gün indiyə qədər olan gündəlik kərpic sayını yerinə yetirməmisiniz?» **15** İsrail övladlarından olan gözətçilər fironun yanına gəlib ona fəryad edərək dedilər: «Qullarınla niyə belə rəftar edirsən? **16** Qullarına saman vermirlər, ancaq biza "kərpiclər düzəldin" deyirlər. Budur, qulların döyültür. Bu sənin xalqının günahıdır». **17** O isə dedi: «Tənbəlsiniz, tənbəl, buna görə də "gedək, Rəbbə qurban gətirək" deyirsiniz. **18** İndi gedin işləyin. Siza saman verilməyəcək, ancaq gündəlik kərpic sayını düzəltməlisiniz». **19** İsraili gözətçilər "sizin üçün müəyyən olunmuş gündəlik kərpic sayı azalmayacaq" sözlərini eşidəndə pis vəziyyətə düşdükənləri anladılar. **20** İsraili gözətçilər fironun yanından çıxanda yolda durub onları gözləyən Musa və Harunla rastlaşüb **21** dedilər: «Qoy Rəbb sizin nə etdiyinizi görsün və sizi məhkum etsin! Siz bizi fironla əyanlarının gözündə iyrənc etdiniz və bizi öldürmək üçün əllərinə qılınc verdiniz». **22** Musa Rəbbə müraciət edib dedi: «Ey Xudavənd, nə üçün xalqı belə bələyə saldın? Məni niyə göndərdin? **23** Sənin adımla fironla damışmaq üçün

gələndən bəri o bu xalqı bələyə salır, Sən isə onları heç azad etmirsin». **6**

Rəbb Musaya dedi: «İndi Mənim firona nə edəcəyimi görəcəksən: qüdrətli əllə məcbur olanda İsrail xalqını buraxacaq, qüdrətli əllə məcbur olub onları ölkəsindən qovacaq». **2** Sonra Allah Musaya dedi: «Mən Rəbbəm. **3** Mən İbrahimə, İshaqə və Yaquba Külli-İxtiyar Allah adı ilə göründüm, ancaq Rəbb adı ilə Özümü onlara tanıtdırmadım. **4** Onlara da Mən əhd bağladım ki, qərib yaşadıqları ölkəni – Kənan torpağını onlara verim. **5** İndi də Misirlilərin əsərətdə saxladığı İsrail övladlarının iniltisini eşidib Öz əhdimizi xatırladım. **6** Buna görə də İsrail övladlarına söyle: «Mən Rəbbəm. Sizi Misirlilərin zülmündən qurtaracağam, onların əsərətindən çıxaracağam və qolumu uzadıb böyük cəzalar bahasına sizə satın alacağam. **7** Sizi Özümə xalqı edəcəyəm və sizin Allahımız olacağam. Onda biləcəksiniz ki, siz Misirlilərin zülmündən qurtaran Allahınız Rəbb Mənəm. **8** Mən İbrahimə, İshaqə və Yaquba and içərək verəcəyimi vəd etdiyim torpağa sizə aparıb, oranı sizə mülk olaraq verəcəyəm. Mən Rəbbəm». **9** Musa İsrail övladlarına elə söylədi. Ancaq onlar ruhdan düşdükərlərinə və ağır əsərət çəkdiklərinə görə Musaya qulaq asmadılar. **10** Rəbb Musaya dedi: **11** «Misir padşahı fironun yanına gedib söylə ki, İsrail övladlarını ölkəsindən buraxsı!» **12** Musa Rəbbin öündə dedi: «İsrail övladları mənə qulaq asmadı, firon mənə necə qulaq asacaq? Mən yaxşı danışa bilmirəm». **13** Rəbb Musa və Harunla danışb onlara İsrail övladları və Misir padşahı firon üçün əmrlər verdi ki, İsrail övladlarını Misir torpağından çıxartsınlar. **14** İsrail övladlarının nəsil başçıları bunlardır: İsrailin ilk oğlu Ruvenin oğulları: Xanok, Pallu, Xesron və Karmi; Ruvenin nəslidən ibarətdir. **15** Şimeonun oğulları: Yemuel, Yamin, Ohad, Yakin, Sohar və Kənanlı bir qadının oğlu Şaul; Şimeonun nəslidən ibarətdir. **16** Nəsillərinə görə Levinin oğulları bunlardır: Gerşon, Qohat və Merari. Levi yüz otuz yeddi il ömür sürdü. **17** Nəsillərinə görə Gerşonun oğulları: Livni və Şimey. **18** Qohatın oğulları: Amram, İshar, Xevron və Uzziel; Qohat yüz otuz üç il ömür sürdü. **19** Merarının oğulları: Maxli və Muşı; nəsillərinə görə Levinin ailəsi bunlardan ibarətdir. **20** Amram bibisi Yokevedi arvad olaraq aldı; arvadı ona Harunu və Musanı doğdu. Amram yüz otuz yeddi il ömür sürdü. **21** İsharın oğulları: Qorah, Nefeq və Zikri. **22** Uzzielin oğulları: Mısael, Elsafan və Sitri. **23** Harun Naxşonun bacısı Amminadəvin qızı Elişevanı arvad aldı; arvadı ona Nadavi, Avihu, Eleazarı və İtamarı doğdu. **24** Qorahın oğulları: Assir, Elqana və Aviasaf; Qorahın ailəsi bunlardan ibarətdir. **25** Harunun oğlu Eleazar Putielin qızlarından birini arvad aldı; arvadı ona Pinxası doğdu. Ailələrinə görə Levililərin nəsil başçıları bunlardır. **26** Adları çəkilən Harun və Musa o adamlardır ki, Rəbb onlara «İsrail övladlarını dəstələrlə Misir torpağından çıxarıñ» demişdi. **27** Onlar həmin Musa və Harun idi

ki, İsrail övladlarını Misir torpağından çıxarmaq üçün Misir padşahu fironla danışmışlardır. **28** Misir torpağında Rəbbin Musa ilə danışlığı gün **29** Rəbb Musaya dedi: «Mən Rəbbəm! Sənə dediyim bütün sözləri Misir padşahu firona söylə». **30** Musa Rəbbin önündə dedi: «Mən yaxşı danışa bilmirəm, firon mənə necə qulaq asacaq?»

7 Rəbb Musaya dedi: «Səni firon üçün Allah kimi qoydum, qardaşın Harun isə sənin peyğəmbərin olacaq. **2** Mənim sənə verdiyim əmri qardaşın Haruna söylə. Qoy o da firona söyləsin ki, İsrail övladlarını ölkəsindən buraxsı! **3** Lakin Mən fironun ürəyini inadkar edəcəyəm ki, Misir torpağında göstərəcəyim çoxlu əlamətlər və möcüzələrə baxmayaraq, **4** firon siza qulaq asmasın. Onda Mən əlimi Misir torpağına uzadıb böyük cəzalar göndərərək ordularımı – xalqım İsrail övladlarını onların arasından dəstələrlə çıxarıcağam. **5** Əlimi Misir torpağına uzadaraq İsrail övladlarını onların arasından çıxardığım vaxt Misirlilər biləcəklər ki, Rəbb Mənəm!» **6** Rəbb Musa və Haruna necə əmr etmişdə, onlar da elə etdilər. **7** Fironla danışdıqları vaxt Musanın səksən, Harunun isə səksən üç yaşı var idi. **8** Rəbb Musaya və Haruna dedi: **9** «Firon sizə “məni inandırmaq üçün bir möcüzə göstərin” deyəndə Musa Haruna desin: “Öz əsanı götürüb fironun önündə yerə at ki, ilana dönsün”». **10** Musa və Harun fironun yanına gəlib Rəbb necə əmr etmişdə, elə də etdilər. Harun öz əsasını fironun və onun əyanlarının qarşısında yerə atdı və əsa ilana döndü. **11** Firon isə müdrik adamları və cadugərləri çağırıdı. Misir sehrbazları da öz sehrləri ilə belə etdilər. **12** Hər biri öz əsasını yera atıb ilana döndərdi, ancaq Harunun əsası onların əsalarını uddu. **13** Lakin Rəbbin söylədiyi kimi fironun ürəyi inadkar oldu və onlara qulaq asmadı. **14** Rəbb Musaya dedi: «Fironun inadkar ürəyi var, xalqı buraxmaqdın boyun qaçırrı. **15** Sən sabah səhər firon suya tərəf gedəndə qarşısına çıx. ilana döñən əsanı əlinə götürüb, onu Nil çayının sahilində gözlə. **16** Sonra firona de: “ibranilərin Allahı Rəbb məni yanına göndərdi ki, sənə deyim: *“Xalqımı burax ki, səhrada Mənə ibadət etsin!”* Ancaq sən indiyə qədər qulaq asmadın, **17** buna görə də Rəbb belə deyir: *“Bundan biləcəksən ki, Rəbb Mənəm. Bax mən əlimdəki əsanı Nil çayının suyuna vuracağam, onda su qana döñəcək. **18** Çayda olan balıqlar ölacək və çay iylənəcək, Misirlilər çaydan su içməyə iyrənəcəklər!”*. **19** Rəbb Musaya dedi: «Haruna belə söylə: “Əsanı götür və əlini bütün Misir çayları, arxları, gölləri, hovuzları üzərinə uzat”. Onlar qana dönsün, bundan başqa bütün Misir torpağından həm taxta, həm də daş qablarda qan olacaq». **20** Rəbb Musa və Haruna necə əmr etmişdə, onlar da elə etdilər: fironun və onun əyanlarının qarşısında Harun əsasını qaldırdı və çaydakı suya vurdu. Nil çayındaki bütün su qana döndü; **21** çaydakı balıqlar öldü və çay iyləndi. Misirlilər buradan su içə bilmədilər. Misir torpağı qan içinde id. **22** Amma Misir sehrbazları da öz sehrləri ilə belə etdilər. Rəbbin

söylədiyi kimi fironun ürəyi inadkar oldu və onlara qulaq asmadı. **23** Firon qayıdır öz sarayına gəldi; bu işi də ürəyinə salmadı. **24** Bütün Misirlilər Nil çayı sahilində yer qazmağa başladılar ki, içməli su tapsınlar. Çünkü çayın suyundan içə bilmirdilər. **25** Rəbb çaya bəla göndərəndən sonra yeddi gün keçdi.

8 Rəbb Musaya dedi: «Fironun yanına gedib ona söylə: “Rəbb belə deyir: xalqımı burax ki, Mənə ibadət etsin! **2** Əgər sən xalqımı buraxmaq istəməsən, mən sənin bütün torpağını qurbağalarla doldurub bəlaya salacağam. **3** Çay qurbağalarla qaynaşacaq və oradan çıxıb sənin sarayında, yataq otağında, yatağının üstündə gəzəcəklər, əyanlarının, xalqının evlərinə, təndirlərinə və xəmir tabaqlarına gırəcəklər. **4** Sənin, xalqının və bütün əyanlarının üstünə qurbağalar çıxacaq”. **5** Rəbb Musaya dedi: «Haruna belə söylə: əsanı götür və əlini çayları, arxları və göllərin üzərinə uzat. Qoy Misir torpağı qurbağalarla dolsun». **6** Harun əlini Misir suları üzərinə uzatdı və oradan qurbağalar çıxıb Misir torpağını bürdü. **7** Sehrbazlar da öz sehrləri ilə belə etdilər və Misir torpağına qurbağalar yetirdilər. **8** Firon Musanı və Harunu çağırıb dedi: «Rəbbə yalvarın ki, məndən və xalqımdan qurbağaları rədd etsin, onda Rəbbə qurban getirmək üçün xalqı buraxaram». **9** Musa firona dedi: «Söylə, nə vaxt sənin, əyanların və xalqın üçün dua edim ki, qurbağalar səndən və evlərindən yox olsun və yalnız çayda qalsınlar?» **10** Firon dedi: «Sabah». Musa dedi: «Sən dediyin kimi olacaq. Bundan biləcəksən ki, Allahımız Rəbbə bənzəri yoxdur! **11** Qurbağalar səndən, evlərindən, əyanlarından və xalqından rədd olacaq, yalnız çayda qalacaqlar». **12** Musa və Harun fironun yanından çıxdılar. Musa Rəbbin fironun üzərinə göndərdiyi qurbağalara görə Ona yalvardı. **13** Rəbb də Musanın sözüne əmal etdi. Evlərdə, həyətlərdə, tarlalarda olan qurbağalar öldü. **14** Onları qalaq-qalaq yığdırı və torpaq iylənməyə başladı. **15** Ancaq firon vəziyyətin yüngülləşdiyini görəndə Rəbbin söylədiyi kimi ürəyində inad etdi və onlara qulaq asmadı. **16** Rəbb Musaya dedi: «Haruna belə söylə: “Əsanı uzadıb yerin tozuna vur ki, o bütün Misir ölkəsində miğmiğalara dönsün”». **17** Onlar belə də etdilər. Harun əlindəki əsanı uzadıb yerin tozuna vurdı və insanların da, heyvanların da üstünə miğmiğalar qondu. Bütün Misir torpağında yerin tozu miğmiğaya döndü. **18** Sehrbazlar da öz sehrləri ilə miğmiğalar getirmək istədilər, ancaq bunu bacarmadılar. İnsanların da, heyvanların da üstünə miğmiğalar qondu. **19** Sehrbazlar firona dedilər: «Bunda Allahın əli var». Ancaq Rəbbin söylədiyi kimi fironun ürəyi inadkar oldu və o qulaq asmadı. **20** Rəbb Musaya dedi: «Səhər tezən qalx. Firon suya tərəf gedəndə onun qarşısına gedib belə söylə: “Rəbb belə deyir: xalqımı burax ki, Mənə ibadət etsin! **21** Əgər sən onları azad etmək istəməsən, sənin, əyanlarının, xalqının üzərinə və evlərinin içənə mozałan yığınları göndərəcəyəm. Misirlilərin evləri, yaşadıqları

torpaq mozalanlarla dolacaq. **22** Ancaq o gün xalqımın yaşadığı Qoşen torpağını ayıracağım ki, orada mozalanlar olmasın. Bundan biləcəksən ki, bu ölkədə Rəbb Mənəm. **23** Sənin xalqınla Öz xalqım arasında fərq qoyacağam. Bu əlamət sabah olacaq». **24** Rəbb belə də etdi. Fironun sarayını, əyanlarının evlərini, bütün Misir torpağını ağır mozalan yığını basdı. Mozalanların əlindən ölkə viran oldu. **25** Firon Musanı və Harunu çağırıb dedi: «Gedin, bu ölkədə öz Allahınıza qurban gətirin». **26** Ancaq Musa dedi: «Belə etmək olmaz, çünkü bizim Allahımız Rəbbə qurban kəsməyimiz Misirlilərdə ikrah hissi oyadacaq. Misirlilərin qabağında ikrah oyadan qurbanlar kəssək, onlar bizi daşqalaq etməzlərmi? **27** Biz istəyirik ki, səhrada üç gün yol gedək və Allahımız Rəbbin bizi əmr etdiyi kimi qurban gətirək». **28** Firon dedi: «Mən sizi buraxıram ki, səhrada Allahınız Rəbbə qurban gətirəsiniz, ancaq çox uzağa getməyin. Mənim üçün də yalvarın». **29** Musa dedi: «Mən sənin yanından gedirəm. Rəbbə dua edəcəyəm ki, sabah fironu, əyanlarını və xalqını mozalanlardan qurtarsın. Ancaq qoy firon xalqı Rəbbə qurban gətirməyə buraxmamaqla yena də bizi aldatmasın». **30** Musa fironun yanından gedib Rəbbə yalvardı. **31** Rəbb Musanın sözüne əməl etdi. Fironu, əyanlarını və xalqını mozalanlardan qurtardı. Daha mozalan qalmadı. **32** Ancaq bu dəfə də firon ürəyində inadkarlıq etdi və xalqı buraxmadı.

9 Rəbb Musaya dedi: «Fironun yanına gedib ona söylə: “İbranilərin Allahı Rəbb belə deyir: xalqımı burax ki, Mənə ibadət etsin! **2** Əgər sən onları buraxmaqdan boyun qaçırib saxlamağı davam etsən, **3** budur, Rəbb tarlanda olan heyvanların – at, eşşək, dəvə, mal-qara və qoyun-keçinin üzərinə alını qaldıracaq; çox ağır qırğın olacaq. **4** Ancaq Rəbb İsrail övladlarının heyvanları ilə Misirlilərin heyvanları arasında fərq qoyacaq. İsrail övladlarına məxsus olan heyvanlardan heç biri ölməyəcək». **5** Rəbb vaxt təyin edib dedi: «Rəbb burnu ölkədə sabah edəcək». **6** Məhz bunu da Rəbb səhəri gün etdi. Misirlilərin bütün heyvanları öldü. Ancaq İsrail övladlarının heyvanlarından heç biri ölmədi. **7** Firon vəziyyəti soruşdu və İsrail övladlarının heyvanlarından heç birinin ölmədiyi barədə xəbər aldı. Ancaq fironun ürəyi inadkar oldu və o, xalqı buraxmadı. **8** Rəbb Musaya və Haruna dedi: «Kürədən əlinizə ovuc-ovuc qurum götürün. Qoy Musa onu fironun gözü öniündə göye səpsin. **9** Bütün Misir torpağında toz qalxacaq, insanların və heyvanların bədənində irinli çibanlar əmələ gətirəcək». **10** Onlar kürə qurumunu götürüb fironun hüzurunda dayandılar. Musa onu göye qədər səpdi, insanların və heyvanların bədəninə irinli çibanlar çıxdı. **11** Sehrbazlar da bu cəzaya görə Musanın qabığında dayana bilmədilər, çünki sehrbazların və bütün Misirlilərin bədənlərinə çibanlar çıxmışdı. **12** Rəbbin Musaya söylədiyi kimi oldu: Rəbb fironun ürəyini inadkar etdi və firon onlara qulaq asmadı. **13** Rəbb Musaya dedi: «Sabah səhər tezdən qalx və fironun qarşısına gedib ona belə söylə: “İbranilərin Allahı Rəbb belə deyir:

xalqımı burax ki, Mənə ibadət etsin! **14** Çünkü Mən bu dəfə sənin ürəyinə, əyanlarının və xalqının da üzərinə bütün bələlərimi göndərəcəyəm. Bundan bilməksən ki, bütün dünyada Mənə bənzər yoxdur. **15** Əgər indi əlimi uzadıb səni və xalqını qırğınla cəzalandırmış olsaydım, yer üzündən silinib atılardın. **16** Amma ona görə səni qoruyub saxladım ki, Öz gücümüz sənə göstərim və adım bütün dünyaya elan edilsin. **17** Sən hələ də Mənim xalqına qarşı durmusan və onu buraxmırısan. **18** Budur, Mən sabah bu vaxt çox güclü bir dolu göndərəcəyəm: elə bir dolu ki Misir qurulandan indiyə qədər orada olmayıb. **19** İndi heyvanlarını və çöldə olan hər şeyini apar, çünki tarlada qalan bütün insanlar və heyvanlar evə gətirilməsə, onların üzərinə dolu yağacaq və oləcəklər». **20** Fironun əyanlarından bəzisi Rəbbin sözündə qorxub öz qul və heyvanlarını tələsik evlərinə gətirdi. **21** Rəbbin sözünə etinəsizliq edənlər isə öz qul və heyvanlarını tarlada qoydular. **22** Rəbb Musaya dedi: «Əlini göyə uzat. Qoy bütün Misir torpağına və orada olan insanların, heyvanların və bütün tarla bitkilərinin üzərinə dolu yağsın». **23** Musa əsasını göyə qaldırdı. Rəbb ildirimla dolu göndərdi və yerə od düdüdü; Rəbb Misir torpağı üzərinə dolu yağdırdı. **24** Beləliklə, çox güclü bir dolu yağdı. Dolu içində od alışırı; Misir milləti mövcud olduğu vaxtdan bəri burada belə dolu olmamışdı. **25** Dolu bütün Misir torpağında insandan tutmuş heyvana və tarla bitkilərinə qədər hər şeyi məhv etdi. Çöldə bitən bütün otlar və ağaclar tələf oldu. **26** Ancaq İsrail övladlarının yaşadığı Qoşen torpağına dolu yağmadı. **27** Firon Musanı və Harunu çağırtdırb onlara dedi: «Bu dəfə günah etdim. Rəbb ədalətlidir, mən və xalqım isə haqsızıq. **28** Kifayətdir! Rəbbə yalvarın ki, bu dəhşətli ildirim və dolu dayansın. Sizi azad edərəm, daha burada qalmayın». **29** Musa ona dedi: «Şəhərdən çıxanda əlimi Rəbbə tərəf qaldıracağım, ildirim dayanacaq və daha dolu yağmayaçaq. Bundan biləcəksən ki, dünya Rəbbə məxsusdur. **30** Ancaq mən bilirəm ki, sən və əyanların yenə də Rəbb Allahıdan qorxmursunuz». **31** Bu vaxt kətan və arpa məhsulu məhv oldu, çünki arpa dən gətirmiş, kətan isə qozalanmışdı. **32** Ancaq bugđa və pərinc məhsulu məhv olmadı, çünki onlar gec yetişir. **33** Musa fironun yanından ayrılib şəhərdən çıxdı və əlini Rəbbə tərəf qaldırdı; ildirim və dolu dayandı və yerə yağış yağımadı. **34** Firon yağışın, dolunun və ildirimin dayandığını görüb yenə də günah etməyə başladı, özü və əyanları ürəklərini inadkar etdi. **35** Rəbbin Musa vasitəsilə söylədiyi kimi fironun ürəyi inadkarlaşı və o, İsrail övladlarını buraxmadı.

10 Rəbb Musaya dedi: «Fironun yanına get. Mən fironun və əyanlarının ürəyini ona görə inadkar etmişəm ki, onların arasında Öz əlamətlərimi göstərim. **2** Sən isə Misirdə nə cür işlər etdiyimi və onlara göstərdiyim əlamətləri oğluna və nəvənə nəql edərsən. Onda biləcəksin ki, Rəbb Mənəm». **3** Musa və Harun

yenə fironun yanına gəlib ona söylədilər: «İbranilərin Allahı Rəbb belə deyir: "Nə vaxta qədər qarşımızda özünü aşağı tutmaqdan imtina edəcəksən? Xalqımı burax ki, Mənə ibadət etsin! 4 Əgər sən Mənim xalqımı azad etməsən, Mən sabah ölkənə çayırkələr göndərəcəyəm. 5 Çayırkələr yer üzünü elə örtəcək ki, torpağı görmək olmayıcaq. Dolu yağandan sonra sizə qalan şeyləri də onlar yeyəcəklər; tarladakı ağaclarınızın verdiyi zoqları da yeyəcəklər. 6 Onlar sənin, əyanlarının və bütün Misirlilərin evlərini dolduracaqlar. Belə şeyi nə ataların, nə də babaların bu torpaqda məskən saldıqları gündən indiyə qədər görməmişdilər"». Musa döntüb fironun yanından çıxdı. 7 Fironun əyanları ona dedilər: «Nə vaxta qədər bu adam biza tələ quracaq? Bu adamları burax, qoy onları özlərinin Allahı Rəbbə ibadət etsinlər. Məgər sən hələ bilmirsən ki, Misir məhv olur?» 8 Musanı və Harunu yenə fironun yanına çağırıldılar. Firon onlara dedi: «Gedin, Allahınız Rəbbə ibadət edin. Ancaq deyin görək kimlər gedəcək?» 9 Musa dedi: «Uşaq, qoca, oğul, qızlarımız, qoyun-keçi və mal-qaramızla birgə gedəcəyik, çünkü Rəbbə bayram etməliyik». 10 Firon onlara dedi: «Əgər mən sizi arvad-uşağıınızla birgə buraxsam, qoy Rəbb sizə kömək olsun! Yəqin sizin pis niyyətiniz var. 11 Belə olmaz! Siz kişilər gedin və Rəbbə ibadət edin. Məgər bunu istəmirsiniz?» Sonra firon onları öz hüzurundan qovdu. 12 Onda Rəbb Musaya dedi: «Əlini Misir torpağının üzərinə uzat. Qoy Misir torpağına çayırkələr hücum etsin və bütün ölkənin bitkilərini, dolu yağandan sonra qalan hər şeyi yesinlər». 13 Musa əsasını Misir torpağının üzərinə uzatdı. Rəbb ölkəyə bütün o günü və gecəni davam edən şərqi küləyi göndərdi. Səhər açılında şərqi küləyi özü ilə çayırkələr gətirdi. 14 Çayırkələr Misir ölkəsinə hücum edərək bütün Misir torpağında yayıldılar. Onlar o qədər çox idi ki, bu qədəri heç vaxt olmayıb və bundan sonra da olmayıacaq. 15 Çayırkələr bütün yer üzünü elə bürdü ki, torpaq görünmürdü. Onlar ölkənin bütün bitkilərini və dolu yağandan sonra qalan bütün meyvalarını yedilər; bütün Misir torpağında na ağaclarda, nə də çöllüklərdə heç bir yaşıllıq qalmadı. 16 Firon tələsik Musanı və Harunu çağırıb onlara dedi: «Allahınız Rəbbə və sizə qarşı günah etdim, 17 xahiş edirəm, təkcə bu dəfə günahimi bağışlayın və Allahınız Rəbbə yalvarın ki, bu ölümçül belə məni tərk etsin». 18 Musa fironun yanından çıxb Rəbbə yalvardı. 19 Rəbb küləyi döndərib çox güclü qərb küləyi göndərdi və külək çayırkələri aparıb Qırmızı dənizə atdı və bütün Misir ölkəsində bir çayırkə belə, qalmadı. 20 Ancaq Rəbb fironun ürəyini inadkarlaşdırıldı və o, İsrail övladlarını buraxmadı. 21 Sonra Rəbb Musaya dedi: «Əlini göyə tərəf uzat ki, Misir torpağında zülmət, qatı qaranlıq olsun». 22 Musa əlini göyə tərəf uzatdı və Misir torpağında üç gün qatı zülmət oldu. 23 Üç gün heç kəs bir-birini görmədi və heç kəs yerində tərəpənə bilmədi. Bütün İsrail övladlarının yaşadıqları yerlər isə işıqlıq idi. 24 Firon Musanı çağırıb dedi: «Gedin, Rəbbə ibadət edin. Qoy uşaqlarınız da sizinlə getsin, ancaq

qoyun-keçiniz və mal-qaranız burada qalsın». 25 Musa isə dedi: «Sən bizə ünsiyyət qurbanları və yandırma qurbanları da verməlisən ki, Allahımız Rəbbə qurban gətirək. 26 Heyvanlarınız da bizimlə getməlidir: bir dirnaqlı da qalmamalıdır, çünkü Allahımız Rəbbə qurban gətirmək üçün onları götürməliyik. Ancaq biz oraya gedib çatmamış Rəbbə nəyi qurban gətirəcəyimizi bilmirik». 27 Rəbb fironun ürəyini inadkar etdi və o, İsrail övladlarını buraxmaq istəmədi. 28 Sonra firon Musaya dedi: «Rədd ol, özünü gözlə və bir də mənim gözüma görünmə. Yenə də gözümə görünsən, ölcəksən». 29 Musa dedi: «Düz deyirsən, bir daha gözünə görünmərəm».

11 Sonra Rəbb Musaya dedi: «Fironun və Misirlilərin üzərinə daha bir cəza göndəracəyəm. Bundan sonra o sizi buradan buraxacaq. Hətta nəinki buraxacaq, buradan tamam qovacaq. 2 Xalqa çatdır ki, hər kişi öz qonşusundan və hər qadın öz rəfiqəsindən qızıl-gümüş əşyalar istəsin». 3 Rəbb Öz xalqına Misirlilərin gözündə lütf qazandırdı. Musa özü də Misir ölkəsində fironun əyanlarının və xalqın gözündə çox böyük adam idi. 4 Musa dedi: «Rəbb belə deyir: "Gecə yarısı Mən Misirin ortasından keçəcəyəm; 5 Misir torpağında taxtda oturan fironu oğlundan tutmuş dəyirman arxasında olan kəniz oğluna qədər hamının ilk oğlu oləcək. Hətta bütün heyvanların da ilk balaları oləcək. 6 Bütün Misir torpağında elə böyük fəryad qopacaq ki, indiyədək beləsi olmamışdır və bundan sonra da olmayıacaq. 7 Lakin bütün İsraililərin arasında nə insanların, nə də heyvanların üstünə heç it də hürməyəcək. Bundan biləcəksiniz ki, Rəbb İsrail övladları ilə Misirlilər arasında fərq qoymuşdur". 8 Sonra bütün bu qulların yanına gələcək və mənə təzim edib deyəcəklər: "Sən və ardınca gələn bütün xalq buradan çıxın!" Bundan sonra mən çıxacağam». Sonra Musa qızığın qəzəblə fironun yanından çıxdı. 9 Rəbb Musaya demişdi: «Misir torpağında möcüzələrim çoxalsın deyə firon sizə quləq asmayacaq». 10 Musa və Harun bütün bu möcüzələri fironun hüzurunda göstərdilər. Ancaq Rəbb fironun ürəyini inadkarlaşdırıldı və o, İsrail övladlarını öz torpağından buraxmadı.

12 Misir torpağında Rəbb Musaya və Haruna dedi: 2 «Bu ay sizin üçün ilin ilk ayı olacaq. 3 Bütün İsrail icmasına söyləyin: qoy bu ayın onuncu günündə hər kəs öz ailəsi üçün bir quzu, hər ev üçün bir quzu götürsün. 4 Əgər bir adəmin ailəsi bir quzu üçün sayca azdırsa, qoy o adam evinə yaxın qonşusu ilə birgə bir quzu götürüb insanların sayına, hər kəsin yeyəcəyinə görə bölsün. 5 Özünüzə birillik qüsursuz erkək heyvan götürün: ya qoyunlardan bir tökü yaxud keçilərdən bir çəpiş olsun. 6 Onu ayın on dördüncü gününə qədər saxlayın. Qoy axşamçağı bütün İsrail icmasının camaatı onu kəssin. 7 Qurbanın qanından götürüb onu yeyəcəkləri evin qapısının har iki yan taxtasına və üst dirəyinə sürtsünlər. 8 Qoy həmin gecə onun ətini yesinlər; əti odda bişirib mayasız çörək və acı göyərti ilə yesinlər.

9 Onu çiy yaxud suda qaynadılmış halda yox, başı, ayaqları və içalatı ilə birgə odda bışırılmış halda yeyin. **10** Ondan səhərə qədər bir şey saxlamayıñ və səhər qalanını yandırın. **11** Onu belə yeyin: beliniz qurşanmış, çarıqlarınız ayağınızda və dəyənəyiniz əlinizdə olsun, onu tələsik yeyin. Bu, Rəbbin Paxxasıdır. **12** Mən isə o gəcə Misir torpağından keçəcəyəm. Misir torpağından həm insanların bütün ilk oğullarını, həm də heyvanların bütün ilk balalarını öldürəcəyəm. Bütün Misir allahlarına da cəza verəcəyəm. Rəbb Mənəm. **13** Sizin olduğunuz evlər üzərindəki qan sizin üçün əlamət olacaq. Qanı görəndə yan keçəcəyəm və Misir ölkəsini cəzalandırdığım zaman sizə məhvədici bəla gəlməyəcək. **14** Bu gün sizin üçün xatır gənə olacaq və onu Rəbb üçün bayram edəcəksiniz. Nəsildən-nəslə əbədi qayda olaraq onu bayram edin. **15** Yeddi gün mayasız çörək yeyin. Hətta birinci gün evlərinizdən mayanı yiğisdirin. Çünkü birinci gündən yeddinci günə qədər mayalı çörək yeyən hər kəsin ayağı İsrail övladlarının arasından kəsilməlidir. **16** Sizin üçün birinci və yeddinci günlərdə müqəddəs toplantı olsun. Bu günlər hər kəs özüne yemək hazırlamaqdan başqa heç bir iş görməsin. **17** Bu Mayasız Çörək bayramına ona görə riayət edin ki, məhz həmin gün sizi dəstələrə Misir torpağından çıxardıdım. Qoy nəsildən-nəslə bu sizin üçün əbədi qayda olsun və bu günə riayət edin. **18** Birinci ayın on dördüncü gününün axşamından ayın iyirmi birinci gününün axşamına qədər mayasız çörək yeyin. **19** Yeddi gün evinizdə maya olmasın, çünkü mayalı bir şey yeyən hər kəs istər ölkədə qərib, istərsə də yerli olsun, ayağı İsrail icmasının arasından kəsilməlidir. **20** Həc bir mayalı şey yeməyin, yaşadığınız hər bir yerdə mayasız çörək yeyin». **21** Musa İsrailin bütün ağsaqqallarını çağırıb dedi: «Ailələrinizə görə özünüñ üçün toğlu ya çəpiş seçib götürün və Pasxa qurbanını kəsin. **22** Bir çəngə züfa otu götürüb ləyənda olan qana batırın və oradakı qandan qapının üst dirəyinə və yan taxtalarına sürtün. Səhərə qədər heç kəs evinin qapısından çıxmasın. **23** Rəbb Misirliləri bələya salmaq üçün gələndə qapının üst dirəyinin və hər iki yan taxtasının üzərində qan götürüb o qapıdan yan keçəcək. Məhvədiciyi evinizə girməyə qoymayacaq. **24** Buna özünüz və övladlarınız üçün əbədi qayda kimi həmişə riayət edin. **25** Rəbbin söylədiyi kimi sizə verdiyi torpağa çatanda bu ibadətə riayət edərsiniz. **26** Övladlarınız sizdən “Bu ibadətin mənası sizin üçün nədir?” deyə soruştuları zaman **27** onlara söyləyin: “Bu, Misirliləri bələya saldıgi zaman Misirdə İsrail övladlarının evləri yanından keçib xilas edən Rəbb üçün Pasxa qurbanıdır”. Xalq əyilib səcdə etdi. **28** Rəbb Musaya və Haruna necə əmr etmişdisə, İsrail övladları gedib elə də etdilər. **29** Gecəyarısı Rəbb Misir torpağından olan bütün ilk oğulları öldürdü; taxtda oturan fironun ilk oğlundan tutmuş zindanda olan əsirin ilk oğluna qədər hər ilk oğul, heyvanların hər ilk balası da öldü. **30** O gecə firon, onun əyanları və bütün Misirlilər qalxdılar. Misirdən böyük bir fəryad qopdu, çünkü elə bir ev yox idi

ki, orada ölen olmasın. **31** Firon gecə Musanı və Harunu çağırıb dedi: «Çixin gedin! Həm özünüz, həm də bütün İsraililər xalqının arasından çıxın gedin, istədiyiniz kimi Rəbbə ibadət edin. **32** Necə ki deyiriniz, qoyun-keçinizi və mal-qaranızı da götürüb gedin, mənə də xeyir-dua verin». **33** Misirlilər xalqı ölkədən tələsik qovdular. Onlar deyirdilər: «Yoxsa hamımız öləcəyik». **34** Xalq maya qata bilmədiyi xəmiri götürdü, paltarlarına bürünmüş xəmir tabaqlarını ciyinlərində apardı. **35** İsrail övladları Musanın sözünə əməl etdilər. Misirlilərdən qızıl-gümüş əşyalar və paltar istadılər. **36** Rəbb xalqa Misirlilərin gözündə lütf qazandırdı və onlara istədiklərini verdilər. Beləcə onlar Misirliləri soydular. **37** İsrail övladları Ramsesdən Sukkota yola düşdülər. Arvad-uşaqdan əlavə, altı yüz minə qədər piyada gedən kişi var idi. **38** Qarışqı bir izdiham, çoxlu qoyun-keçi, mal-qara sürütləri də onlara birgə yollandı. **39** Misirdən çıxardıqları maya qatılmayan xəmirdən mayasız köklər bişirdilər. Çünkü Misirdən qovulmuşdular və orada qalib özlərinə yol üçün azuqə hazırlaya bilməmişdilər. **40** İsrail övladlarının Misirdə yaşadığı müddət dörd yüz otuz il olmuşdu. **41** Məhz bu dörd yüz otuz il tamam olan gün Rəbbin bütün dəstələri Misir torpağından çıxdı. **42** Rəbb o gecə onları Misirdə qurtarmaq üçün ayıq saxladı. İsrail xalqı bütün nəsillər boyu o gecə Misirlilərin əlindən qurtarmağın xatırəsi kimi Rəbb üçün ayıq qalmalı idilər. **43** Rəbb Musaya və Haruna dedi: «Pasxa bayramının qaydaları belədir: heç bir qərib ondan yeməsin; **44** ancaq hər kəsin pulla satın alınmış qulu sünnət olunduqdan sonra onu yeyə bilər. **45** Qonaq və muzdlu işçi ondan yeməməlidir. **46** Qoy bu yemək bir evdə yeyilsin, əti evdən bayırına çıxarılmasın və onun bir stümüyə də qırılmasın. **47** Bütün İsrail icması bu yeməyi yesin. **48** Sənin yanında qonaq olan qərib Rəbbin Pasxa bayramını keçirmək istəsə, ailəsində olan bütün kişilərlə birgə sünnət olunsun. Yalnız bu zaman onu keçirə bilər və o da sizin həmtayfanız kimi sayilar. Sünnət olunmayan heç bir kişi ondan yeməsin. **49** Yerli üçün də, yanınızda yaşayan yadelli üçün də qanun eynidir». **50** İsrail övladları Rəbbin Musaya və Haruna əmr etdiyi kimi də etdilər. **51** Rəbb o gün İsrail övladlarını Misir torpağından dəstələrlə çıxardı.

13 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladları arasında hər bəndən ilk doğulan bütün oğlanları və bütün heyvanların balalarını Mənim üçün təqdis et; onlar Mənimdir». **3** Musa xalqa dedi: «Misirdən, köləlik diyarından çıxdığınız bu günü xatırlayın. Çünkü Rəbb sizi qüdrətli əli ilə oradan çıxardı və buna görə də mayalı çörək yeməyin. **4** Çıxdığınız bu gün Aviv ayındadır. **5** Rəbb atalarınıza and etmişdi ki, Kənanlıların, Xətlilərin, Emorluların, Xivlilərin, Yevusluların ölkəsini sizə verəcək. Sizi süd və bal axan torpağa gətirəcəyi vaxt bu ibadəti həmin ayda icra edin. **6** Yeddi gün mayasız çörək yeyin, yeddinci gün Rəbbə bayram olsun. **7** O yeddi gün ərzində yalnız mayasız çörək yeyilməlidir. Aranızda bütün ölkədə

nə mayalı çörək, nə də maya görünməsin. **8** O günü övladlarına bildirib deyin: "Misirdən çıxdığım vaxt Rəbb mənim üçün nələr etdiyinə görə belə edirəm". **9** Qoy bu əlinizdə nişanə və gözlərinizin önündə xatıra olsun ki, Rəbbin qanunu dilinizdən düşməsin. Çünkü Rəbb sizi qüdrətli əli ilə Misirdən çıxartdı. **10** İldənilə təyin olunan vaxt bu qanuna riayət edin. **11** Rəbb sizə və atalarınıza and içdiyi kimi Kənanlıların ölkəsinə gətirib, oranı sizə verən vaxtdan bəri **12** ana bətnindən hər ilk doğulan oğlanınızı Rəbbə təqdim etməlisiniz: ilk doğulan bütün heyvan balaları da Rəbbin olsun. **13** Hər ilk doğulan eşşək balası əvəzinə bir qoyun-keçə balası verin. Əgər əvəzini verməsəniz, boynunu sindirin. Övladlarınızın arasında hər ilk oğulun əvəzini ödəyin. **14** Gələcəkdə övladlarınız sizdən "Bu nədir?" sorusunda deyin: "Rəbb bizi Misirdən, köləlik diyarından qüdrətli əli ilə çıxardı. **15** Firon bizi buraxmamağa inadkarlıq edəndə Rəbb Misir torpağında olan həm insanların bütün ilk oğlanlarını, həm də heyvanların bütün ilk balalarını öldürdü. Buna görə mən bütün ilk doğulan heyvan balalarını Rəbbə qurban verirəm, bütün ilk oğullarının isə əvəzini ödəyirəm". **16** Qoy bu əlinizdə nişanə və gözünüz önündə xatıra olsun, çünkü Rəbb bizi qüdrətli əli ilə Misirdən çıxardı. **17** Firon xalqı buraxdığı zaman Allah onları Filiştililərin ölkəsindən yol qısa olduğuna baxmayaraq, o yolla gətirmədi. Çünkü O dedi: «Yoxsa xalq mühərribə görəndə bəlkə peşman olub Misirə qayıdar». **18** Allah xalqı Qırmızı dənizə tərəf səhra yolu ilə dolayı apardı. İsrail övladları Misir torpağından silahlanıb çıxdılar. **19** Musa Yusifin sümüklərini özü ilə apardı, çünkü Yusif İsrail övladlarına «Allah mütləq sizə nəzər salacaq. Gedən zaman özünüzlə sümüklərimi də buradan çıxarın» deyərək and içdirmişdi. **20** İsrail övladları Sukkotdan yola düşüb səhranın kənarında olan Etamda düşərgə saldılar. **21** Rəbb onların qabağı ilə gündüz onlara yol göstərmək üçün bulud dirayındə, gecə isə onlara işıq vermek üçün od dirayında gedirdi ki, gündüz də, gecə də gedə bilsinlər. **22** Gündüzlər bulud dirayı, gecələr isə od dirayı xalqın önündə ayrılmadı.

14 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına belə söyle: "Dönüb Pi-Haxirot qabağında düşərgə salın. Miqдол ilə dənizin arasında, Baal-Sefon qarşısında dənizin sahilində düşərgəniz olsun". **3** Firon düşünəcək ki, İsrail övladları torpaqda dolaşır, səhra onların yolunu kəsmişdir. **4** Mən isə fironu inadkar edəcəyəm ki, o sizi təqib etsin. Sonra firon və onun ordusunu məglub edib izzətimi göstərəcəyəm. Bütün Misirlilər biləcəklər ki, Rəbb Mənəm». İsraililər belə də elədilər. **5** Misir padşahına İsrail xalqının qaçdığını xəbər verəndə firon və məmurlarının fikr dəyişdi. Onlar dedilər: «Biz nə üçün belə etdik? İsrail övladları bizim qullarımız id. Axi niyə onları buraxdıq?» **6** Firon döyüş arabalarını hazırlayıb adamlarını özü ilə götürdü. **7** O, altı yüz seçmə döyüş arabasını və Misirin bütün arabalarını götürdü. Hər

arabanın öz zabiti var idi. **8** Rəbb Misir padşahı fironun ürəyini yenə də inadkar etdi və o, İsrail övladlarını təqib etdi. İsrail övladları isə cürətlə gedirdilər. **9** Misirlilər, fironun bütün araba atları, süvariləri və ordusu onları təqib edib Pi-Haxirot yanında, Baal-Sefon qarşısında dənizin sahilində qurduqları düşərgəyə çatdilar. **10** Firon yaxınlaşanda İsrail övladları baxıb gördülər ki, Misirlilər onlara doğru golirlər. Buna görə də İsrail övladları çox qorxdu və Rəbbə fəryad etdilər. **11** Onlar Musaya dedilər: «Məgər Misirdə qəbiristanlıq yoxdur ki, sən bizi səhrada ölməyə apardın? Bizi Misirdə çıxarıb başımıza nə gətirdin? **12** Misirdə sənə "Bizdən əl çək, Misirlilərə qulluq edək!" demirdikmi? Səhrada ölməkdən Misirlilərə qulluq etmək bizim üçün yaxşıdır». **13** Musa isə xalqa belə dedi: «Qorxmayın! Durun, Rəbbin bu gün sizə necə xilas edəcəyinə baxın. İndi gördütüünüz Misirliləri daha heç vaxt görməyəcəksiniz. **14** Sakit olun, Rəbb sizin üçün döyüşəcək!» **15** Rəbb Musaya dedi: «Nə üçün Mənə fəryad edirsən? İsrail övladlarına de ki, yola düşsünlər. **16** Sən isə əsanı qaldırıb, əlini dənizin üzərinə uzat, sularını yar ki, İsrail övladları dənizin ortasında quru yerdən keçsinlər. **17** Mən Misirlilərin ürəklərini inadkar edəcəyəm ki, sizi təqib etsinlər. Sonra fironu, onun bütün ordusunu, döyüş arabalarını və süvarilərini məglub edib izzətimi göstərəcəyəm. **18** Fironu, döyüş arabalarını və süvarilərini məglub edib izzətimi göstərdiyim zaman Misirlilər biləcəklər ki, Rəbb Mənəm». **19** İsrail düşərgəsinin önündə gedən Allahın mələyi onların arxasına keçdi. Bulud dirayı önlərindən arxalarına keçib, **20** Misir ordusunun və İsrail düşərgəsinin arasında durdu. Bulud bir tərəfə zülmət verdi, o birisinə isə gecə işığı verdi. Bütün gecə bu xalqlar bir-birinə yaxınlaşmadılar. **21** Musa əlini dəniz üzərinə uzatdı. Rəbb bütün gecə əsan qüvvəti şərq küləyi ilə dənizin suyunu qovub yerini quruya əvvəldi. Sular yarıldı və **22** İsrail övladları dənizin ortasında quru yerdən keçdilər. Sular onlar üçün sağ və sol tərəfdən divar oldu. **23** Misirlilər onları təqib etdilər; fironun atları, döyüş arabaları və süvariləri İsrail övladlarının ardına dənizin ortasına girdilər. **24** Dan yeri söküldənə Rəbb od və bulud dirayındə Misir ordusuna baxıb onların arasına qarışılıq saldı. **25** O, arabaların çarxlarını elə ləngitdi ki, arabalar güclə hərəkət etdi. Misirlilər dedilər: «Gelin İsrail övladlarından qaçqın, çünkü Rəbb onların tərəfində bizə qarşı döyüşür». **26** Rəbb Musaya belə dedi: «Əlini dənizin üzərinə uzat ki, sular Misirlilərin, döyüş arabalarının və süvarilərin üzərinə qayıtsın». **27** Musa əlini dənizin üzərinə uzatdı. Səhərə yaxın dəniz adı hala qayıtdı. Misirlilər sulardan qaçmaq istəyəndə Rəbb onları itələyib dənizin ortasına atdı. **28** Yerinə qayıdan sular döyüş arabalarını, süvariləri, İsrail övladlarının ardına dənizə gedən fironun bütün ordusunu örtüb uddu. Onlardan bir nəfər də olsun sağ qalmadı. **29** İsrail övladları isə dənizin ortasında quru yerdən keçib getmişdilər. Sular onlar üçün sağ və sol tərəfdə divar

olmuşdu. **30** Məhz o gün Rəbb İsraili Misirlilərin əlindən xilas etdi. İsrail xalqı Misirliləri dənizin sahilində ölü gördü. **31** İsrail xalqı Rəbbin Misirlilərə böyük qüvvətlə nə etdiyini görəndə Rəbdən qorxdu, Ona və qulu Musaya güvəndi.

15 O vaxt Musa ilə İsrail övladları Rəbbə bu ilahini oxudular: «Rəbbə ilahi oxuyacağam, Çox böyük zəfər çaldı. Atı və süvarini dənizə tulladı. **2** Rəbb qüvvətim, məzmurundur, O məni xilas etdi. Rəbb mənim Allahimdir, Ona həmd edəcəyəm. Atamın Allahıdır, Rəbbi yüksəldəcəyəm. **3** Rəbb döyüşçüdür, Rəbdir Onun adı. **4** Fironun döyüş arabalarını, Ordusunu da dənizə atdı. Döyüş arabalarının başçıları Qırmızı dənizdə boğuldular. **5** Əngin sulara bürünüb Daş tək dərinliklərə Necə də qərəq oldular. **6** Ya Rəbb! Sənin sağ əlin qüdrətdən izzətləndi. Ya Rəbb! Sənin sağ əlin düşməni əzəndir. **7** Sənə qarşı çıxanları möhtəşəm əzəmətin yıxar, Sənin göndərdiyin qəzəb onları saman çöpü tək yandırı. **8** Burnunun nəfəsi ilə sular toplanar, Yığilar bir yere, axınlar dayanar, Dəniz qoynunda coşan sular qatılaşar. **9** Düşmən dedi: «İzlayım, çatıb qənimət paylayım: Bündan canım doyacaq, Qılincımla onları məhv edəcəyəm». **10** Nəfəsinə üfürdün, dənizlə onları büründün. Qurğuşun tək onlar nəhəng sularda batdır. **11** Ya Rəbb, allahlar arasında Sənin kimisi varmı? Mütqaddəslidə əzəmətli, zəhmlı və alqışlara layiq, Məcūzələr yaradan Sənin kimisi varmı? **12** Sağ əlini uzadanda torpaq onları uddu. **13** Məhəbbətinlə qurtardığın xalqa Sən yol göstərdin. Mütqaddəs məskəninə Öz gücünlə apardın. **14** Xalqlar eşidib əsdi, Filist sakinlərini qorxu kəsdi. **15** Edom başçılarını o an dəhşət büründü. Moav igidlərini vahimələrə saldı. Kənan sakinləri isə üzütlüb qaldı. **16** Onların üzərini qorxu, vəlvələ aldı. Güclü qoluna görə daş tək lal-kar oldular, O vaxtadək ki xalqın keçəcək, Ya Rəbb, qurtardığın xalq keçəcək! **17** Ya Rəbb, xalqını gətirib salacaqsan mülkün olan dağına, Yaşamaq üçün Özünə yaratdığını yerə, Ey Xudavənd! Əlinlə qurduğun Mütqaddəs məkanına. **18** Rəbb əbədi, daima padşahlıq edəcəkdir». **19** Fironun atları, döyüş arabaları və süvariləri ilə birgə dənizə girəndə Rəbb dənizin sularını onların üzerine geri qaytarmışdı. İsrail övladları isə dənizin ortasında quru yerdə keçmişdilər. **20** Harunun bacısı peyğəmbər Məryəm əlinə dəf aldı; bütün qadınlar əllərinə dəf alıb oynayaraq onun ardınca çıxılar. **21** Məryəm onların qarşısında bu ilahini oxudu: Rəbbə ilahi oxuyun, Çox böyük zəfər çaldı. Atı və süvariləri dənizə tulladı! **22** Musa İsrail xalqını Qırmızı dənizin sahilindən gedən yola gətirdi. Onlar Şur səhrasına çıxıb orada üç gün yol getdilər, amma su tapmadılar. **23** Maraya çatdilar, lakin oranın suyunu içə bilmədilər, çünkü çox açı idi. Buna görə də o yer Mara adlanırdı. **24** Xalq «Nə içək?» deyə Musadan giley-güzar etdi. **25** Musa Rəbbə fəryad etdi və Rəbb ona bir ağac göstərdi. Musa onu suya atdı və su şirin oldu. Orada İsrail övladlarını sınağa çəkdiyi yerde Rəbb onlar üçün qayda-qanun qoyaraq dedi: **26** «Əgər siz

Allahınız Rəbbin səsinə qulaq asıb Onun gözündə doğru olsanız, Onun əmrlərini dinləyib bütün qanunlarına riayət etsəniz, Misirlilərə verdiyim xəstəliklərin heç birini sizə verməyəcəyəm. Çünkü sizə şəfa verən Rəbb Mənəm». **27** Sonra İsrail övladları Elimə gəldilər. Orada on iki su qaynağı və yetmiş xurma ağacı var idi. İsrail xalqı orada sular ətrafında düşərgə qurdu.

16 Bütün İsrail övladlarının icması Elimdən yola düşdü. Onlar Misir ölkəsindən çıxıdan sonra ikinci ayın on beşinci günü Elim və Sina dağının arasında Sın səhrasına çatdilar. **2** Səhrada bütün İsrail övladlarının icması Musa ilə Harunun əlindən giley-güzar etdi. **3** İsraililər onlara dedilər: «Kaş ki Misir ölkəsində et qazanlarının yanında oturanda doyuncu çörək yediymiz vaxt Rəbbin əlində ölüydik! Siz bizi bu səhraya ona görə getirdiniz ki, bütün bu camaati acliqdan öldürəsiniz». **4** Rəbb Musaya dedi: «Budur, Mən sizin üçün göydən çörək yağıdıracağam. Qoy xalq hər gün çıxıb lazımı miqdarda o çörayı yişsin. Mənsə onları sinayacağam ki, qanunuma görə yaşayırlar ya yox. **5** Altıncı gün yiğdiqları digər günler yiğdiqlarından ikiqat artıq olsun, o gün də onu hazırlasınlar». **6** Musa və Harun bütün İsrail övladlarına dedilər: «Axşam biləcəksiniz ki, sizi Misir ölkəsindən çıxaran Rəbdir. **7** Səhər isə Rəbbin izzətini görəcəksiniz. Çünkü Rəbb Onun əlindən giley-güzarınızı eşitdi. Axi biz kimik ki, siz əlimizdən giley-güzar edirsiniz?» **8** Musa dedi: «Sizə axşam yeməyət, səhər isə doyuncu çörək verən Rəbdir; çünkü sizin Ona qarşı olan deyinməyinizi eşidən Odur. Axi biz kimik ki? Deyinməyiniz bizə qarşı deyil, Rəbbə qarşıdır». **9** Musa Haruna dedi: «Bütün İsrail icmasına belə söylə: "Rəbbin hüzuruna yaxınlaşın, çünkü O sizin deyinməyinizi eşitməşdir"». **10** Harun bütün İsrail övladlarının icması ilə danişdi vaxt onlar səhraya baxıb Rəbbin əzəmətinin buludda göründüyünü gördülər. **11** Rəbb Musaya dedi: **12** «Mən İsrail övladlarının deyinməklərini eşitmədim. Onlara de: axşamçağı et yeyəcək, səhər isə çörəklə doyacaqsınız. Onda biləcəksiniz ki, Allahınız Rəbb Mənəm». **13** Axşam bildirçinlər uçub bütün düşərgəni bürüdürlər. Səhər düşərgənin ətrafına şəh düşdü. **14** Şəh buxarlananda səhrada, torpaq üzərində qirova bənzər nazik lopalar göründü. **15** İsraililər bunu gördükdə bir-birinə «Bu nədir?» dedilər, çünkü onun nə olduğunu bilmirdilər. Musa onlara dedi: «Bu Rəbbin sizə yeməyə verdiyi çörəkdir. **16** Rəbbin əmri budur: hər adam yemək üçün özüne lazımı miqdarda ondan yişsin. Öz çadırında olan adamların sayına görə adambaşı bir omer götürsün». **17** İsrail övladları belə də etdilər. Kimi çox, kimi də az yiğdi. **18** Onlar omer ilə ölüdükləri zaman çox yiğanın artığı, az yiğanın əşkiyi olmadı. Hər kəs özüne lazımı miqdarda yemək yiğdi. **19** Musa İsrail övladlarına dedi: «Qoy səhərə qədər heç kimdə bu yeməkdən qalmاسın». **20** Lakin bəziləri Musanın sözünə baxmayıb bundan səhərə qədər saxladılar. Saxladıqları yemək qurdlanıb iylandı. Musa onlara qəzəbləndi. **21** İsrail övladlarından hər kəs

özünə lazımi miqdarda hər sahər ondan yiğirdi. Günəş qızanda isə o əriyirdi. **22** İsrail övladları altinci gün bu yeməkdən ikiqat artıq, adambası iki omer yiğdilar. İcma başçıları gəlib bunu Musaya bildirdilər. **23** Musa onlara dedi: «Rəbb belə deyir: "Sabah istirahət günü – Rəbb üçün təqdis olunan Şənbə günüdür. Bu gün bişirdiyiniz hər şeyi bişirin, qaynatığınız hər şeyi qaynadın, artıq da özünüz üçün səhərə qoyub saxlayın"». **24** İsrail övladları Musa onlara əmr etdiyi kimi yeməyi səhərə saxladılar. Onun içində nə qurd oldu, nə də iyəndi. **25** Musa dedi: «Bu gün o yeməyi yeyin, çünkü Rəbb üçün Şənbə günüdür. Bu gün çöldə yemək tapmayacaqsınız. **26** Siz onu altı gün ərzində yiğin; yeddinci gün – Şənbə günü o yemək yox olacaq». **27** Xalqın bəziləri yeddinci gün yemək yiğməgə çıxdılar, amma tapmadılar. **28** Rəbb Musaya dedi: «Nə vaxta qədər əmrlərimə və qanunlarımı itaet etməkdən boyun qaçıracasınız? **29** Baxın Rəbb sizə Şənbə günü verdi. Buna görə də O sizə hər altinci gün iki günlük yemək verir. Qoy hər kəs öz evində qalsın və yeddinci gün heç yerə çıxməsin». **30** Beləcə xalq yeddinci gün istirahət etdi. **31** İsrail xalqı bu yeməyin adını «manna» qoydu. O, görünüşə keşniş toxumu kimi idi, rəngi aq, dədi isə ballı yuxaya bənzəyirdi. **32** Musa dedi: «Rəbbin əmri budur: "Mannadan bir omer doldurun; Misir ölkəsindən sizi çıxardığım zaman səhrada siza yedirtdiyim yeməyi görmək üçün qoy bu nasilden-nasla qorunsun"». **33** Musa Haruna dedi: «Bir qab götür, ona omer dolu manna qoy. Bu Rəbbin hüzurunda nəsildən-nəslə qorunub saxlanmalıdır». **34** Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi Harun onu şəhadət ləvhələrinin önündə qoruyub saxladı. **35** İsrail övladları qırx il ərzində əhalisi olduqları Kənan ölkəsinin sərhədində gələnə qədər manna yedilər. **36** Bir omer efanın onda bir hissəsidir.

17 Bütün İsrail övladlarının icması Sin sahrasından yola düşüb Rəbbin buyurduğuna görə dayana-dayana köç edirdilər. Onlar Refidimdə düşərgə saldılar. Orada xalqın içməyə suyu yox idi. **2** Ona görə də xalq Musa ilə münaqışa edib belə dedi: «Bizə içməyə su verin». Musa onlara dedi: «Niyə mənimlə münaqışa edirsiniz? Nə üçün Rəbbi sinayırsınız?» **3** Xalq orada olanda susamışdı. Ona görə də Musanın əlindən deyinib dedi: «Axı niyə bizi Misirdən çıxartdin? Bu bizi, oğullarımızı və heyvanlarımızı susuzluqdan öldürmək üçündürmü?» **4** Musa Rəbbə fəryad edib dedi: «Axı mən bu xalq ilə nə edim? Bir az da keçə, məni daşqalaq edəcəklər». **5** Rəbb Musaya dedi: «Xalqın qarşısına çıx. Özünlə bərabər bir neçə İsrail aqsaqqalı götür. Nil çayına vurduğun əsanı əlinə alıb irəli get. **6** Orada – Xorevdəki qayanın üstündə Mən sənini öünüdə dayanacağam. Zərbə ilə qayaya vur və oradan xalq üçün içməli su çıxacaq». Musa da İsrail aqsaqqallarının gözü qarşısında bunu etdi. **7** Musa o yeri Massa və Meriva adlandırdı, çünkü orada İsrail övladları münaqışa etmişdilər və «görəsan Rəbb aramızdadır ya yox» deyə Rəbbi sənmişdilər. **8** Bundan

sonra Amaleqlilər gəlib Refidimdə İsrail övladları ilə döyüşdülər. **9** Musa Yesuaya dedi: «Bizim üçün bir neçə adam seç, get Amaleqlilərlə döyüş. Sabah mən əlimdə Allahın əsası ilə təpənin başında dayanacağam». **10** Yesuaya da Musa deyən kimi etdi və gedib Amaleqlilərlə döyüşdü. Musa, Harun və Xur isə təpənin başına çıxdılar. **11** Musa əlini qaldıranda İsrail övladları üstün gəldi, əlini endirəndə isə Amaleqlilər üstün gəldi. **12** Lakin Musanın əlləri yorulurdu. Ona görə də bir daş götürüb onun altına qoydular. Musa daşın üstündə oturdu. Əlinin birindən Harun, o birisindən isə Xur yapışdı. Beləcə Musanın gün batanacaq əlləri möhkəm qaldı. **13** Yesuaya Amaleq padşahını və xalqını qılıncdan keçirib qırdı. **14** Rəbb Musaya dedi: «Bunu xatirə olaraq kitaba yaz, Yesuanın qulağına çatdır ki, Mən Amaleqin adını büsbüütin yer üzərindən siləcəyəm». **15** Musa bir qurbangah düzəldərək adını Yahve-Nissi qoyub **16** dedi: «Rəbbin taxtına doğru əl uzadılırı. O, nəsildən-nəslə Amaleqlilərə qarşı döyüşəcək».

18 Midyanlıların kahini olan Musanın qayınatısı Yetro Allahın Musa və xalqı İsrail üçün gördüyü bütün işləri, Rəbbin İsraili Misirdən çıxartdığını eşitdi. **2** Musanın qayınatısı Yetro Musanın arvadı Sipporanı iki oğlu ilə birgə geri gətirdi. Musa əvvəlcədən arvadını onun yanına göndərmişdi. **3** Musa «mən yad bir ölkədə qərib oldum» deyib oğlanlarının birinin adı Gerşəm qoymuşdu. **4** «Atəmin Allahı köməyim oldu və məni fironun qılıncından qurtardı» deyib o birisinin adını Eliezer qoymuşdu. **5** Musanın qayınatısı Yetro, oğulları və arvadı Musanın düşərgə saldığı Allahın dağı yerləşən səhraya gəlib, **6** bu xəbəri Musaya göndərdi: «Mən – sənin qayınatın Yetro, arvadın və iki oğlunla yanına galırəm». **7** Musa qayınatısının qarşısına çıxdı, təzim edib onunla öpüdü; onlar bir-birlərindən hal-əhval tutub çadırı girdilər. **8** Musa qayınatısına Rəbbin İsrail övladlarının xatirinə firona və Misirlilərə etdiyi bütün şeylər, yolda çəkdikləri bütün ażiyəti və Rəbbin onları necə qurtardığını nəql etdi. **9** Yetro Rəbbin İsrail övladlarına etdiyi bütün yaxşılıqlara və Misirlilərin əlindən onları qurtardığına görə sevindi. **10** Yetro dedi: «Sizi Misirlilərin və fironun əlindən qurtaran Rəbbə alqış olsun! Xalqı Misirlilərin əlinin altından qurtaran Odur. **11** İndi bildim ki, Rəbb bütün allahlardan böyükdür, çünkü onların öyündüklərindən də üstün oldu». **12** Sonra Musanın qayınatısı Yetro Allaha yandırma və ünsiyyət qurbanları gətirdi. Harun ilə İsrail övladlarının bütün aqsaqqalları Musanın qayınatısı ilə Allahın hüzurunda yemək yeməyə gəldilər. **13** Ertəsi gün Musa oturub xalqa hakimlik edirdi. Xalq da sahərdən axşamadək Musanın ətrafında dayanmışdı. **14** Qayınatısı Musanın xalq üçün nə etdiyinə baxıb dedi: «Nə üçün bu xalqa belə edirsən? Niyə sən tək oturursan və bütün xalq sahərdən axşamadək ətrafında dayanıb gözləyir?» **15** Musa qayınatısına dedi: «Ona görə ki xalq Allahdan

soruşmaq üçün mənim yanına gəlir. **16** Həll olunmalı məsələləri olan adamlar yanına gələndə aralarında qərar çıxarıram. Allahın qayda-qanunlarını da onlara bildirirəm». **17** Musanın qayınatası ona dedi: «Gördüyün iş yaxşı deyil. **18** Əlbəttə, həm sən, həm də səninlə olan xalq üzüllərsiniz. Axi bu iş sənin üçün ağırdır, onu təkbaşına edə bilməzsən. **19** İndi sözümə qulaq as, sənə bir məsləhət verim. Qoy Allah sənə yar olsun! Sən bu xalqa görə Allahın hüzurunda dayan və işlərini də Ona çatdır. **20** Onları qayda-qanunlar barəsində xəbərdar et, gedəcəkləri yolu və görəcəkləri işi göstər. **21** Bütün xalq arasından bacarıqlı, Allahdan qorxan, etibarlı, haram qazanca nifrət edən adamları seç. Onları minbaşı, yüzbaşı, əllibaşı, onbaşı təyin et ki, **22** xalqı hər zaman mühakimə etsinlər. Qoy hər böyük işi sənin yanına gətirsinlər, hər kiçik işə isə özləri hakimlik etsinlər. Beləcə öz yükünü yüngülləşdir. Qoy o adamlar bu yükü səninlə daşısinlar. **23** Əgər belə etsən, Allah da sənə belə əmr etsə, dözə bilərsən. Bütün xalq da razi olub öz yerinə gedər». **24** Musa qayınatası deyən sözlərə qulaq asib əmal etdi. **25** Bundan sonra Musa İsrail övladları arasından bacarıqlı adamlar seçdi və onlardan xalqa başçı – minbaşilar, yüzbaşilar, əllibaşilar, onbaşilar təyin etdi. **26** Onlar hər vaxt xalqı mühakimə edirdilər. Çətin işləri isə Musanın yanına gətirir, hər kiçik işi isə özləri mühakimə edirdilər. **27** Sonra Musa qayınatmasını yola saldı, o da öz ölkəsinə getdi.

19 İsrail övladları Misir torpağından çıxdıqdan sonra üçüncü ayda – yeni ay günü Sina səhrasına gəldilər. **2** Onlar Refidimdən köcüb Sina səhrasına gəldilər. O səhrada İsrail övladları dağın qarşısında düşərgə saldılar. **3** Musa isə dağa – Allahın hüzuruna çıxdı. Rəbb onu dağdan çağırıb dedi: «Yaqub nəslinə, İsrail övladlarına belə söylə: **4** «Misirlilərə nələr etdiyimi, sizi qartal qanadlarında daşıdığım kimi yanına gətirdiyimi siz özünüüz gördünüz. **5** İndi isə əgar sözümə diqqətlə qulaq asib əhdimə riayat etsəniz, siz bütün xalqlar arasından Mənə məxsus xalq olacaqsınız. Bütün yer üzü Mənimdir; **6** siz isə Mənə xidmət edən kahinlər padşahlığı, müqəddəs millət olacaqsınız». Bu sözləri İsrail övladlarına söylə». **7** Musa ələib xalqın ağsaqqallarını çağırıb və Rəbbin ona əmr etdiyi hər kəlməni onların qarşısına qoyma. **8** Bütün xalq bir nəfər kimi belə cavab verdi: «Rəbbin bütün söylədiklərinə əmal edəcəyik». Musa xalqın cavabını Rəbba çatdırı. **9** Rəbb Musaya dedi: «Budur, Mən sənin yanına qatı buludda gəlirəm, qoy xalq səninlə danışdığımı eşidib sənə daim inansın». Musa xalqın sözlərini Rəbbə çatdırı. **10** Rəbb Musaya dedi: «Xalqın yanına get. Bu gün və sabah onları təqdis et. Qoy paltarlarını da yusunlar. **11** Üçüncü günə hazır olsunlar, çünki üçüncü gün bütün xalqın gözü qarşısında Rəbb Sina dağ üzərinə enəcək. **12** Xalqın ətrafına sərhəd çəkib de: «Özünüüzü dağa çıxməqdən, onun ətəyinə toxunmaqdən gözləyin. Dağla toxunan hər kəs öldürülməlidir. **13** Eləsində əl

vurulmasın, ancaq daşqalaq edilsin ya da oxla vurulsun. İstər heyvan, istərsə də insan, bunların yaşamaq üçün izni yoxdur. Qoç buynuzundan olan şeypur uzun-uzadı çalınanda onlar dağa çıxa bilərlər». **14** Musa dağdan xalqın yanına endi. O, xalqı təqdis etdi. Onlar paltarlarını yudular. **15** Sonra Musa xalqa dedi: «Üçüncü günə hazır olun, qadımlarla yaxınlıq etməyin». **16** Üçüncü günün səhəri açılında göy gurultusu, şimşəklər, dağ üzərində qatı bir bulud və çox uca şeypur səsi oldu. Düişərgədə olan bütün xalq titrədi. **17** Allahı qarşılımaq üçün Musa xalqı ordugahdan apardı və onlar dağın ətəyində durdular. **18** Bütün Sina dağı tüstü içində idi, çünki Rəbb onun üzərinə alov içərisində enmişdi. Bütün dağ kürənin verdiyi tüstü kimi tüstünlənirdi, bərk titrəyirdi. **19** Şeypur səsi get-gedə ucalırdı. Musa danışındı və Allah ona səslə cavab verirdi. **20** Rəbb Sina dağı üzərinə, dağın başına endi və Musanı dağın başına çağırırdı. Musa oraya qalxdı. **21** Rəbb Musaya dedi: «Düş, xalqa təpsir ki, məbədə Rəbbi görmək üçün Onun tərəfində olan sərhədi keçsin, yoxsa çoxları məhv olar. **22** Rəbbə yaxınlaşan kahinlər də özlərini təqdis etsin ki, Rəbb onlara qarşı çıxməsin». **23** Musa Rəbbə dedi: «Xalq Sina dağına çıxmaz, çünki Sən “dağa sərhəd çək və oranı təqdis et” deyə bize təpsiriq verdin». **24** Rəbb ona dedi: «Düş get. Sən və səninlə bərabər Harun bura çıxin. Qoy kahinlərlə xalq Rəbbin yanına çıxməq üçün sərhədi keçməsinlər, yoxsa Rəbb xalqa qarşı çıxar». **25** Musa xalqın yanına enib bunu onlara söylədi.

20 Allah bütün bu sözləri belə söylədi: **2** «Səni Misir torpağından, kələlik diyarından çıxaran Allahın Rəbb Mənəm. **3** Məndən başqa allahların olmasın. **4** Özün üçün heç bir oyma büt, nə yuxarıda – samada və ya aşağıda – yerda, nə də yerdən aşağıya yığılan sulardakı şəylerin heç birinin surətini düzəltmə. **5** Belə şəylərə səcdə qılaraq ibadət etmə. Çünki Mən, sənin Allahın Rəbb, qısqanc Allaham. Mənə nifrət edən ataların cəzasını üç-dörd nəslə qədər övladlarına çəkdirəm. **6** Məni sevib əmrərimə əmal edənlərin isə minlərlə nəslinə mahəbbət göstərərəm. **7** Allahın Rəbbin adını boş yerə dilinə gətirmə, çünki Rəbb Öz adını boş yerə dilinə gətirəni cəzasız qoymaz. **8** Şənbə gününü yadda saxlayıb təqdis et. **9** Altı gün çalışıb bütün işlərini gör. **10** Lakin yeddinci gün Allahın Rəbbin Şənbə günüdür. Bu gün sən, oğlun, qızın, qulun, qarabaşın, heyvanların, yanında qalan yadelli də heç bir iş görməsin. **11** Çünki altı gün ərzində Rəbb göyləri və yeri, dənizi və kainatdakı hər şeyi yaratdı, yeddinci gün isə istirahət etdi. Bunun üçün Rəbb Şənbə gününə bərəkət verib onu müqəddəs saydı. **12** Ata-anana hörmət et ki, Allahın Rəbbin sənə verdiyi torpaqda ömrün uzun olsun. **13** Qatl etmə. **14** Zina etmə. **15** Öğurluq etmə. **16** Heç kimə qarşı yalandan şahidlilik etmə. **17** Heç kimin evinə tamah salma. Heç kimin arvadına, quluna, qarabaşına, öküzünə, eşşeyinə – heç bir şeyinə tamah salma». **18** Bütün xalq göy gurultusunu, şimşəkləri, şeypur səsini, dağın tüstünlənməsini eşidib görəndə qorxub sarsıldı və

uyaqda durdu. **19** Musaya dedilər: «Sən bizimlə danış, biz də eşidək. Qoy Allah bizimlə danışmasın, yoxsa ölərik». **20** Musa xalqa dedi: «Qorxmayıñ, Allah ona görə galib ki, sizi sınağa çəksin və siz günah etməmək üçün Onun qorxusu qarşınızda olsun». **21** Xalq uzaqda duranda Musa orada Allahın olduğu qatı qaranlıq yaxınlaşdı. **22** Rəbb Musaya dedi: «İsrail övladlarına belə de: "Siz gördünüz ki, Mən sizinlə göylərdən danışdım. **23** Mənimlə yanaşı olan başqa allahlar düzəltməyin, özünüz üçün qızıldan və gümüşdən allahlar düzəltməyin. **24** Mənim üçün torpaqdan qurbangah düzəldib yandırma və ünsiyyət qurbanları olaraq öz qoyun-keçisi və mal-qarəni onun üstündə qurban götür. Adım çəkilən hər yerdə yanına gəlib sənə bərəkət verəcəyəm. **25** Əgər Mənim üçün daşdan qurbangah düzəltəsən, yonma daşdan tikmə, cünki onun üzərində alətlə işləsən, onu murdar edərsən. **26** Ayıbin açılmamaq üçün Mənim qurbangahıma pilləkənlə çıxma".

21 Sən onların qarşısına bu hökmələri qoymalısan: **2** Sizdən biri İbrani qul alarsa, o qul altı il qulluq edib yedinci il pulu ödəmədən azad olunsun. **3** Əgər qulun tək gəlib, qoy tək də getsin; yox, əgər arvadı vardısa, qoy arvadı ilə getsin. **4** Əgər qul sahibi quluna arvad veribsa və qulun arvadı oğlan yaxud qız doğubsa, arvadla uşaqları ağası üçün qalsın. Qul isə tək getsin. **5** Lakin qul təkidlə: "Ağamı, arvadımla uşaqlarımı sevirəm və azad olmaq istəmirəm" desə, **6** onda qoy qulun ağası onu məbədə - Allahın hüzuruna götərsin. Qulunu qapıya yaxud qapının yan taxtasına söykəyib qulağını bızlə deşsin. Bu qul ağasına ömürlük qulluq etsin. **7** Bir adam qızını qarabaş olaraq satarsa, qız kişi qullar kimi azad olmasın. **8** Əgər o qız onu özü üçün təyin edən ağasının gözündə pis görünərsə, ağası qızın ödənmə pulunu qəbul edib onu azad etsin; o ağanın qızı yadellilərə satmağa ixtiyarı yoxdur, cünki o qızla xaincəsinə rəftər etdi. **9** Əgər ağa onu oğlu üçün təyin edibsa, onunla adət görə öz qızı kimi rəftər etməlidir. **10** Əgər o adam ikinci arvad alırsa, birinci arvadını yemək və paltar təminatından və arvadlıq hüququndan məhrum etməsin. **11** Əgər əri bu üç haqqı qadına vermirsə, qoy bu qadın heç nə ödəmədən azad edilsin. **12** Adam vurub öldürən şəxs öldürülməlidir. **13** Lakin o şəxs öldürmək qəsdində olmasa və ölüm Mənim iznimlə olsa, o zaman onun üçün bir yer təyin edərəm ki, oraya pənah götərsin. **14** Bir adam başqa adamı qəsdən hiylə ilə öldürsə, o adamı hətta Mənim qurbangahımdan götür ki, öldürülsün. **15** Atasını yaxud anasını döyən adam öldürülməlidir. **16** İnsan oğurlayıb satan yaxud saxlayan adam öldürülməlidir. **17** Atasını yaxud anasını söyən adam öldürülməlidir. **18** Adamlar münaqışa edəndə başqa adamın daşla yaxud yumruqla vurduğu bir adam ölməyib yatağa düşərsə və **19** sonra yataqdan qalxıb əl ağacı ilə bayırda gəzərsə, onu vuran adam cəzasız qalsın və yatdığı müddətin əvəzinə ödəsin, sağalana qədər ona qayğı göstərsin. **20** Bir adamın dəyənəklə vurduğu qul yaxud qarabaşı zərbədən ölərsə, o adam

cəzalandırılmalıdır. **21** Əgər qul yaxud qarabaş bir-iki gün ərzində ölməsə, ağa cəzalandırılmasın; cünki qul yaxud qarabaş ağanın əmlakıdır. **22** Adamlar dalaşanda bir hamıl qadın ona dəyən zərbədən uşaq salarsa və başqa ziyan ona dəyməsə, o qadının ərinin tələbi ilə təqsirkar adam hakimlərin təyin etdiyi məbləğdə cərimə ödəməlidir. **23** Əgər qadına ziyan dəyişsə, təqsirkar adam can əvəzinə can, **24** göz əvəzinə göz, diş əvəzinə diş, əl əvəzinə əl, ayaq əvəzinə ayaq, **25** yanıq əvəzinə yanıq, yara əvəzinə yara, zədə əvəzinə zədə ödəsin. **26** Ağa qulunun yaxud kənizinin gözünə vurub onu kor edərsə, gözün əvəzinə onu azad etsin. **27** Əgər ağa qulunun yaxud kənizinin dişini sindirsa, dişin əvəzinə qulunu azad etsin. **28** Mal-qaradən olan heyvan kişini yaxud qadını buyuzla vurub öldürərsə, heyvan daşqalaq edilsin; onun əti yeyilməsin, heyvan sahibi isə günahsız sayılsın. **29** Lakin əgər heyvan o vaxta qədər vurağan olub, sahibi isə bundan xəbərdar edilsə də, onun qarşısını almasa və nəticədə heyvan kişini yaxud qadını öldürərsə, heyvan daşqalaq edilsin, sahibi isə öldürülsün. **30** Əgər heyvanın sahibindən ödenmə pulu istənilirsə, o istənilən pulun məbləğini ödəyib canının əvəzini ödəyə bilər. **31** Oğlunu ya qızı buyuzlayan heyvana qarşı eyni hökm işlənsin. **32** Əgər heyvan qulu ya kənizi buyunu ilə vursa, ağasına otuz şekel gümüş verilsin, heyvan isə daşqalaq olsun. **33** Bir adam qeyunu açıb ya da qazdıığı qeyunun üstünü örtməsə və ora mal-qara yaxud eşşək düşsə, **34** qeyunun sahibi zərəri ödəsin; heyvanın dəyərini sahibinə versin, ələn heyvan isə o adama qalsın. **35** Bir admanın mal-qarasi başqasının mal-qarاسını vurub öldürsə, sahiblər həm sağ qalan heyvanı satıb dəyərini yarı bölməli, həm də ölü heyvanı yarı bölməlidirlər. **36** Amma heyvanın o vaxta qədər vurağan olduğu məlum olanda onun qarşısını almayan sahibi heyvanın əvəzinə heyvan verib zərəri ödəsin; ələn heyvan isə ona qalmalıdır.

22 Bir adam mal-qara yaxud qoyun-keçidən oğurlayıb kəsər yaxud satarsa, qoy o adam mal-qara əvəzinə beş heyvan, qoyun-keçi əvəzinə dörd heyvan verib zərəri ödəsin. **2** Əgər gecə oğru birinin evinə girərkən yaxalanıb öldürülsə, qoy qanı batsın. **3** Əgər hadisə gün doğandan sonra baş versa, qan tökən müqəssir sayılsın. Oğru zərəri ev yiyəsinə ödəməlidir. Əgər oğrunun zərəri ödəməyə gücü çatmırsa, qoy oğurluğuna görə özü satılsın. **4** Əgər oğurlanan mal-qara, eşşəklər ya qoyun-keçi oğrunun əlində diri tapılsa, qoy oğru zərəri ikiqat ödəsin. **5** Bir adam öz tarlasında yaxud üzüm bağında otardığı heyvanları başqa admanın tarlasına otlamağa buraxarsa, o adam öz tarlasının yaxud üzüm bağının ən yaxşı barından zərəri ödəsin. **6** Alışan od kollara düşüb dərz, əkin yaxud tarlanı məhv edərsə, yanğını yandıran adam zərəri ödəməlidir. **7** Bir adama saxlamaya verilən gümüş yaxud əşya onun evindən oğurlanarsa və oğru tapılsara, zərəri ikiqat ödəsin. **8** Əgər oğru tapılmasa, evin sahibi Allahın hüzuruna yaxınlaşıb and içsin ki, başqa

adamin əmanətinə xəyanət etməyib. **9** Hər hansı itmiş bir əşya – mal-qara, eşşək, qoyun-keçisi, paltar barədə “bu mənimdir” deyən iki tərafın mübahisəli işi Allahın hüzuruna gətirilməlidir; Allahın haqsız çıxardığı adam o birisinə zərəri ikiqat ödəməlidir. **10** Bir adama saxlamağa verilən başqa adamin eşşəyi, mal-qarası, qoyun-keçisi yaxud başqa bir heyvanı heç kəs görmədən ölü, yaralanar yaxud aparıllarsa **11** bu adamlar arasında Rəbbin adına içilən and olsun ki, biri o birisinin əmanətinə xəyanət etməyib. Qoy heyvanın sahibi bunu qəbul etsin, ona zərəri ödəməsin. **12** Əgər heyvan həmin adamdan oğurlanıbsa, onu saxlayan adam zərəri sahibinə ödəsin. **13** Əgər heyvanı vəhşi heyvan parçalayıbsa, onu saxlayan adam parçalanan heyvanı sübut kimi sahibinə gətirsin, zərərini isə ödəməsin. **14** Bir adamin borc aldığı heyvan sahibinin yanında olmayanda yaralanar yaxud ölürsə, o adam zərəri ödəməlidir. **15** Əgər heyvanın sahibi yanındadırsa, zərər ödənməməlidir. Əgər heyvan muzdla tutulubsa, zərər muzd haqqına daxil edilir. **16** Bir adam nişanlı olmayan bakıra qızı tovlayıb onunla yaxınlıq edərsə, qızın görə başlıq verib onu özünə arvad etməlidir. **17** Əgər qızın atası onu o adama ərə verməyə qəti razi deyilsə, o adam bakıra qızların başlığına müvafiq məbləğdə pul ödəsin. **18** Cadugar qadın sağ qalmasın. **19** Heyvanlarla cinsi əlaqəyə gırın hər kəs öldürülməlidir. **20** Rəbdən başqa digər allahlara qurban gətirən adam tamamilə məhv olunsun. **21** Qərib adama nə haqsızlıq, nə də zülm edin, çünki siz özünüz də Misir ölkəsində qərib idiniz. **22** Heç bir dul qadına və yetimə əziyyət verməyin. **23** Əgər bunlardan birinə əziyyət versəniz və o Mənə fəryad etsə, Mən hökmən fəryadını eşidəcəyəm. **24** Qəzəblənlən sizi qılıncdan keçirəcəyəm. Arvadlarınız dul, uşaqlarınız isə yetim qalacaq. **25** Xalqıma, yanında yaşayan kasiba pul borc versəniz, onunla sələmçi kimi rəftar etməyin, üstüna sələm qoymayın. **26** Əgər başqasının paltarını girov alırsınızsa, gün batandan əvvəl ona girovu qaytarın. **27** Çünki bu paltar onun yeganə örtüyü və əyninin geyimidir. Bəs o adam yatanda nə ilə üstünü örtsin? O Mənə fəryad edəndə səsini eşidəcəyəm, çünki Mən lütfkaram. **28** Allaha küfr etmə və xalqın başçısına lənət etmə. **29** Öz məhsulunu və şirə təqdimlərini Mənə gətirməyini gecikdirmə. İlk oğullarını Mənə hast et. **30** Mal-qaranın və qoyun-keçinin ilk balaları ilə də belə et: yeddi gün onları anaları ilə qoyub, səkkizinci gün Mənə həsr et. **31** Mənim üçün müqəddəs xalq olun. Məhz buna görə də vəhşi heyvanın çöldə parçaladığı heyvanın ətini yeməyin, onu itlərə atın.

23 Boş xəbər gəzdirməyin. Yalançı şahid olmaq üçün haqsız adamlı əlbir olmayın. **2** Şər iş görən izdihama qoşulmayın. Məhkəmədə çıxları ilə birləşərək ədaləti təhrif edib yalançı şahid olmayın. **3** Kasiba da məhkəmədə meylini salma. **4** Sən düşməninin azmiş bugasına, inəyinə yaxud eşşəyinə rast gəlsən, sahibinə qaytarmalısan. **5** Sənə nifrat edən adamin eşşəyini yüksək altında yixilmiş

halda görəndə onu tərk etmə; ona kömək et ki, bu yükdən azad olsun. **6** Möhtac olan adamin məhkəmə işində ona qarşı ədaləti təhrif etmə. **7** Yalan işdən uzaq ol. Günsəzə və salehə ölüm hökmü vermə. Çünkü Mən haqsızə bərəət qazandırmayacağam. **8** Rüşvət alma, çünki rüşvət gözüəçinqələri kor edər, salehələrin sözlərini isə təhrif edər. **9** Qəribə zülm etmə. Siz də qəribliyi hiss etmisiniz, çünki özünüz də Misir ölkəsində qərib idiniz. **10** Altı il torpağınızı əkin və məhsulunu yiğin. **11** Yeddinci il ona əl dəyməyin ki, xalqınızdan olan möhtaclar oradan yesin. Onlardan artıq qalanı isə çöl heyvanları yesin. Üzüm və zeytin bağlarınızda da belə hərəkət edin. **12** Altı gün işlərinizi görün, yeddinci gün isə istirahət edin ki, mal-qaranız və eşşəyiniz rahatlansın, evinizdə doğulan qullar və qəriblər də dincəlsin. **13** Mənim sizə söylədiyim hər şeyə riayət edin. Başqa allahların adını çəkməyin, qoy o adlar sizin ağzınızdan heç vaxt çıxmasın. **14** Mənə ildə üç dəfə bayram edin: **15** Mayasız Çörək bayramını qeyd edin. Mən siza əmr etdiyim kimi Aviv ayında təyin olunmuş vaxt yeddi gün mayasız çörək yeyin. Çünkü Misirdən o ayda çıxdınız. Heç kəs öünüə əlibəs gəlməsin. **16** Tarladaki əkinin nübarı ilə Biçin bayramını qeyd edin. İlin sonunda işinən bütün məhsulunu tarladan yiğib Yiğim bayramını qeyd edin. **17** İldə üç dəfə sizin bütün kişiləriniz Sahibləri Rəbbin hüzuruna gəlsinlər. **18** Mənə gətirilən qurbanın qanını mayalı çörəklə təqdim etməyin. Bayram qurbanımın piyi səhərə qədər qalmasın. **19** Torpağın nübarının ilk hissəsini Allahınız Rəbbin məbədində gətirin. Oğlağın anasının südündə bışırmayın. **20** Budur, Mən yolda sizi qorumaq və hazırladığım yerə gətirmək üçün qarşınızda bir Mələk göndərirəm. **21** Onun hüzurunda ehtiyatlı olun və səsinə qulaq asın. Ona qarşı üsyan qaldırmayın, O, itaatsizliyinizi bağışlamaz, çünki Mənim adım onun üzərindədir. **22** Əgər Onun səsində qulaq asib dediyimə əməl etsəniz, onda Mən sizin düşmənlərinizə düşmən, yağılarınıza isə yağı olacağam. **23** Mələyim qarşınızda gedəcək və sizi Emorluların, Xetilərin, Perizilərin, Kənanlıların, Xivlilərin və Yevulsuların yanına gətirəcək; Mən onları silib atacağam. **24** Onların allahlarına səcdə etməyin, onlara ibadət etməyin və qaydalarına əməl etməyin. O allahları dağıdıb yox edin, onların daş sütunlarını parça-parça etməlisiniz. **25** Siz isə Allahınız Rəbbə xidmət edin, O da cörəyinizi və suyunuzu bərəkət verəcək; sizin daxilinizdən xəstəliyi yox edəcəyəm. **26** Ölkənizdə nə uşaq salan, nə də sonsuz qadın olacaq. Ömrünüzü də uzun edəcəyəm. **27** Öz dəhşətimi qarşınızca göndərirəm. Sizin aralarına getdiyiniz bütün xalqlara qarışılıq salacağam və bütün düşmənlərinizin dönüb sızdır qəçmasına bails olacağam. **28** Eşşəkarisini da qarşınızca göndərəcəyəm, o da Xivliləri, Kənanlıları və Xetiləri öünüzdən qovacaq. **29** Lakin bir il ərzində onları öünüzdən qovmayacağam ki, ölkə viranə qalmasın və çöl heyvanları çıxalıb sizin üstünüüzə daraşmasın. **30** Yavaş-yavaş onları öünüzdən o vaxtacan qovacağam

ki, siz törayıb çıxalaraq ölkənin sahibi olacaqsınız. **31** Qırmızı dənizdən Filişt dənizinə qədər, sahradan Fərat çayına qədər sərəhdərlərini çəkəcəyəm. Ölkənin sakinlərini sizə təslim edəcəyəm, siz isə onları yanınızdan qovarsınız. **32** Nə onlarla, nə də allahları ilə əhd kəsin. **33** Qoymayın ki, onlar ölkənizdə yaşasınlar və sizin Mənə qarşı günah edərək onların allahlarına ibadət etməyinizə bəis olsunlar. Bu sizə tələ olacaq.

24 Rəbb Musaya dedi: «Sən, Harun, Nadav, Avihu və İsrail ağsaqqallarından yetmiş nəfər Rəbbin yanına çıxın. Uzaqdan səcdə edin. **2** Sonra yalnız sən, ey Musa, Rəbbin hüzuruna yaxınlaş, o biriləri yaxınlaşmasınlar. Xalq isə səninlə buraya çıxməsin». **3** Musa galib Rəbbin bütün sözlərini və hökmlərini xalqa naql etdi. Bütün xalq bir səslə cavab verib dedi: «Rəbbin söylədiyi sözlərin hamisəna əməl edəcəyik». **4** Musa Rəbbin bütün sözlərini yazdı. O, səhər erkən durub dağın ətəyində qurbangah və İsrailin on iki qəbiləsinə görə on iki süttün qurdı. **5** Sonra Musa İsrailin cavanlarına Rəbbin öntündə yandırma qurbanları və ünsiyyət qurbanları olaraq bugalar kəsdirdi. **6** Musa heyvanların qanının yarısını götürüb ləyənlərə töküd. Qanın o biri yarısını isə qurbangahın üstünə səpdi. **7** O, əhd kitabını əlinə alıb xalqa ucadan oxudu və onlar dedilər: «Rəbbin söylədiyi bütün sözlərə əməl edib qulaq asacaq!». **8** Sonra Musa qanı götürüb xalqın üstünə səparək dedi: «Budur bütün bu sözlərə görə Rəbbin sizinlə kəsdiyi əhdin qanı». **9** Bunu edib Musa Harun, Nadav, Avihu və İsrail ağsaqqallarından yetmiş nəfərlə birgə çıxıb, **10** İsrailin Allahını gördülər. Onun ayaqları altında göy yaqutdan döşəməyə bənzər, səmanın özü kimi aydın bir şey var idi. **11** Allah İsrailin başçılarına əl qaldırmadı; onlar Allahı gördülər və yeyib-icdilər. **12** Rəbb Musaya dedi: «Mənim yanımı dağa çıx və orada dur; xalqı öyrətmək üçün qanunu və əmrləri yazdıqım daş lövhələri sənə verim». **13** Musa köməkçisi Yesua ilə Allahın dağına çıxməq üçün qalxdı. **14** Ağsaqqallara isə dedi: «Biz geri qayıdanadək burada gözləyin. Budur, Harun və Xur yanınızdadır; kimin nə çətin işi varsa, onların yanına gedə bilər». **15** Musa bunu deyəndən sonra dağa çıxdı. Bulud dağı büründü. **16** Rəbbin izzəti Sina dağının üstündə məskən saldı. Bulud onu altı gün bürüdü. Yedinci gün Rəbb Musanı buludun içindən çağırıldı. **17** Rəbbin izzəti İsrail övladlarının gözündə dağın başında yandırıb-yaxan alov kimi görünürdü. **18** Musa buludun içində girib dağa çıxdı və qırx gün-qırx gecə dağda qaldı.

25 Rəbb Musaya dedi: **2** «Mənə ianələr gətirmək barədə İsrail övladlarına belə söylə: könlü istəyən hər bir adamdan ianəni qəbul edin. **3** Onlardan qəbul edəcəyiniz ianələr budur: qızıl, gümüş, tunc, **4** bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik, inca kətan, keçi yunu, **5** qırmızı boyanmış qoç dəriləri, suiti dəriləri, əbrişim ağacı, **6** çıraq üçün zeytun yağı, məsh yağı və ətirli buxur üçün ətriyyatlar, **7** efodla döşələyün üstünə taxılan damarlı

əqiq və sağanaq daşları. **8** Mənim üçün Müqəddəs məkan düzəltsinlər ki, aralarında məskunlaşım. **9** Mənim məskənim və onun bütün avadanlığını göstərdiyim nümunələrə görə düzəldin. **10** Qoy əbrişim ağacından sandıq düzəltsinlər: uzunluğu iki qulac yarımla, eni qulac yarımla, hündürlüyü qulac yarımla olsun. **11** Onu içəridən və bayırda xalis qızılla ört, ətrafına qızıl zolaq qoy. **12** Sandıq üçün dörd tökmə qızıl halqa düzəlt və onları onun dörd ayağına, iki halqanı bir yanına, iki halqanı isə o biri yanına bərkit. **13** Əbrişim ağacından şüvüllər düzəlt və üzərini qızılla ört. **14** Sandığın daşımıq üçün şüvülləri sandığın yanlarındakı halqlarala keçir. **15** Şüvüllər sandığın halqlarlarında qalıb oradan ayrılmamasın. **16** Sənə verəcəyim şəhadət lövhərini sandığın içinə qoy. **17** Xalis qızıldan kəffarə qapağını düzəlt. Qoy uzunluğu iki qulac yarımla, eni isə qulac yarımla olsun. **18** Kəffarə qapağının hər iki ucu üçün yastılanmış qızıldan iki keruv düzəlt. **19** Bir keruv qapağın bir ucunda, o birisi isə o biri ucunda olaraq qapağın iki ucunda olan keruvlar düzəlt ki, onunla bir hissədən olsun. **20** Keruvlar yuxariya açılmış qanadları ilə kəffarə qapağını örtsinlər. Keruvların üzərləri bir-birinə qarşı qapağın doğru olsun. **21** Kəffarə qapağının sandığın üstünə qoy; sənə verəcəyim şəhadət lövhərini isə sandığın içinə qoy. **22** Orada kəffarə qapağının üzərində, Şəhadət sandığının üstündəki iki keruv arasında səninlə görüşəcəyim və İsrail övladları üçün sənə əmr edəcəyim hər şeyi söyləyəcəyəm. **23** Əbrişim ağacından bir masa düzəlt: uzunluğu iki qulac, eni bir qulac, hündürlüyü isə qulac yarımla olsun. **24** Onu xalis qızılla ört. Ətrafına qızıl zolaq qoy. **25** Ətrafında eni bir ovuc olan yan lövhələri düzəlt. Yan lövhələrin ətrafına da qızıl zolaq qoy. **26** Masa üçün dörd qızıl halqa düzəlt, halqlarları onun dörd künçünə, dörd ayağına bərkit. **27** Halqlar yan lövhələrə yaxın olaraq masanı aparan şüvüllərin keçdiyi yerlər olsun. **28** Şüvülləri əbrişim ağacından düzəlt və onları qızılla ört; masa onların vasitəsi ilə aparılsın. **29** Masa üçün xalis qızıldan sinilər və nişçələr, içmə təqdimlərini tökmək üçün dolçalar və piyalələr düzəlt. **30** Daima Mənim hüzurundan masanın üstüna təqdis çörəkləri qoy. **31** Xalis qızıldan bir çıraqdan düzəlt. Bu çıraqdan yastılanmış qızıldan olmalıdır. Altlığı, gövdəsi, kasacıqları, qönçələri və gülləri onunla bir hissədən olsun. **32** Çıraqdanın yanlarından altı budaq - onun bir yanından üç budaq, o biri yanından da üç budaq çıxınsın. **33** Hər bir budağında badam çıçayına bənzər üç kasacıq, qönçə və gül olsun. **34** Çıraqdanın gövdəsində isə badam çıçayına bənzər dörd kasacıq, qönçə və gül olsun. **35** Çıraqdanın gövdəsindən çıxan altı budağın bir cütünün altında bir qönçə, o biri cütünün altında bir qönçə, o birinin də altında bir qönçə olsun. **36** Qönçələr və budaqlar onunla bir hissədən ibarət olsun; hamısı eyni hissədən, yastılanmış xalis qızıldan olsun. **37** Onun üçün yeddi çıraq düzəlt və çıraqları onun üstünə qoy ki, qabaq tərəfinə işiq salsın. **38** Maşaları və xəkəndazları da xalis qızıldan olsun. **39** Çıraqdan və onun bütün avadanlığını bir

talant xalis qızıldan düzəldilsin. **40** Dağda sənə göstərilən nümunəyə görə bunların hamisini ehtiyatla düzəlt.

26 Müqəddəs məskəni on pərdədən düzəlt. Pərdələri nəfis toxunmuş incə kətandan, bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən, üstünü isə keruvar şəklində naxışla düzəlt. **2** Hər pərdənin uzunluğu iyirmi səkkiz qulac, eni isə dörd qulac olsun. Qoy bütün pərdələr bir ölçüdə olsun. **3** Pərdələrdən beşi bir-birinə birləşdirilsin, digər beşi də bir-birinə birləşdirilsin. **4** Bir birləşmənin ucunda olan pərdənin kənarında bənövşəyi ilgəklər düzəlt, o biri birləşmənin ucunda olan pərdənin kənarında da eyni şəkildə ilgəklər düzəlt. **5** Bir pərdəyə əlli ilgək, o biri birləşmədəki pərdənin kənarında onlara uyğun gələn əlli ilgək düzəlt. **6** Qızıldan əlli bənd düzəlt. Bəndlərlə pərdələri bərkit və çadırı birləşdir ki, məskən bütöv olsun. **7** Məskəni örtən çadır üçün keçi yunundan on bir ədəd pərdə düzəlt. **8** Hər pərdənin uzunluğu otuz qulac, eni isə dörd qulac olsun. On bir pərdə bir ölçüdə olsun. **9** Beş pərdəni ayrıca və altı pərdəni ayrıca birləşdir. Altinci pərdəni isə çadırın qabaq tərəfindən qatla. **10** Bir birləşmənin qıraq pərdəsinin kənarında əlli ilgək, o biri birləşmənin qıraq pərdəsinin kənarında da əlli ilgək düzəlt. **11** Tuncdan əlli bənd düzəlt; bəndləri ilgəklərə tax və çadırı birləşdir ki, o bütöv olsun. **12** Çadırın pərdələrindən artıq qalan pərdənin yarısını məskənin arxa tərəfindən salla. **13** Çadırın pərdələrinin uzunluğunun hər iki ucunda artıq qalan bir qulac parça məskəni örtmək üçün onun hər iki tərəfindən sallansın. **14** Çadır üçün qırmızı boyanmış qoç dərilərindən bir pərdə və onun üstündə suiti dərilərindən bir pərdə düzəlt. **15** Müqəddəs məskən üçün əbrişim ağacından dik duran çərçivələr düzəlt. **16** Hər çərçivənin uzunluğu on qulac, eni isə qulac yarım olsun. **17** Hər çərçivənin üstündə iki bir-birinə bağlanan zivana olsun; məskənin bütün çərçivələrini belə düzəlt. **18** Məskənin cənub tərəfi üçün iyirmi çərçivə **19** və onların altına qoyulacaq qırx gümüş allıq düzəlt; hər çərçivənin altında iki zivanası üçün iki allıq olsun. **20** Məskənin şimal tərəfi üçün də iyirmi çərçivə **21** və qırx gümüş allıq, hər çərçivənin altında iki allıq olsun. **22** Məskənin qarba doğru arxası üçün altı çərçivə düzəlt. **23** Məskənin arxa küncləri üçün isə iki çərçivə düzəlt ki, **24** bunlar aşağıda birləşib yuxarıda bir halqaya taxılsın; hər iki künç üçün elə iki çərçivə olsun. **25** Bu səkkiz çərçivə üçün on altı gümüş allıq, hər çərçivənin altında iki allıq olsun. **26** Əbrişim ağacından şüvüllər düzəlt: məskənin hər iki tərəfindəki çərçivələri üçün beş şüvül, **27** məskənin qarba doğru arxa tərəfdəki çərçivələri üçün də beş şüvül olsun. **28** Orta şüvül çərçivələrin ortasından bir ucdan o biri uca qədər uzansın. **29** Çərçivələri qızilla ört; şüvüllərin keçdiyi halqaları qızıldan düzəlt; şüvüllərin da qızilla ört. **30** Dağda sənə göstərilən layihəyə görə müqəddəs məskəni qur. **31** Pərdəni bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan, üstünü

isə keruvar şəklində naxışla düzəlt. **32** Onu dörd dirək üstündə as; hər dirək qızilla örtülmüş əbrişim ağacından olsun. Üstündə qızıl qarmaqları olsun və dörd gümüş allıq üstündə dursun. **33** Pərdəni bəndlərdən as və Şəhadət sandığını oraya, pərdənin arxasına gətir. Bu pərdə Müqəddəs yerlə ən Müqəddəs yeri ayırsın. **34** Ən Müqəddəs yerdə Şəhadət sandığının üstünə kəffarə qapagını tax. **35** Masanı pərdənin bayır tərəfinə, çıraqdanı masanın qarşısına – məskənin cənub tərəfinə, masanı isə şimal tərəfinə qoy. **36** Hüzur çadırının girişi üçün arakəsməni bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan, naxış tikməsi ilə düzəlt. **37** Bu arakəsmə üçün də əbrişim ağacından beş dirək düzəlt və üstünü qızilla ört; üstündə qızıl qarmaqlar olsun və onlar üçün tuncdan beş allıq tök.

27 Qurbangahı əbrişim ağacından düzəlt. Qoy dördbucaq şəklində olub uzunluğu beş qulac, eni da beş qulac, hündürlüyü isə üç qulac olsun. **2** Qurbangahın dörd küçündən onunla bir hissədən olan dörd buynuz düzəlt. Qurbangahın üstünü tuncla ört. **3** Oranın kül qablarını, kürəklərini, layənlərini, çəngallərini, xəkəndazlarını – bütün avadanlığını tuncdan düzəlt. **4** Qurbangah üçün tuncdan torlu şəbəkə düzəlt. Torun dörd bucağında tuncdan dörd halqa düzəlt. **5** Onu qurbangahın kənarından aşağıya qoy ki, şəbəkə onun yarısına qədər yetişsin. **6** Qurbangah üçün əbrişim ağacından şüvüllər düzəlt və üstünü tuncla ört. **7** Şüvülləri halqalara tax ki, onlar qurbangahı aparan zaman onun hər iki yanında olsun. **8** Qurbangahın içi boş və taxtadan olsun. Dağda sənə göstərdiyim kimi onu düzəlt. **9** Müqəddəs məskənin həyətini düzəlt. Həyətin cənub tərəfində bir tərəf üçün uzunluğu yüz qulac olan pərdələr nəfis toxunmuş incə kətandan olsun. **10** Onların iyirmi dirəyi və iyirmi allığı tuncdan, dirəklərin qarmaqları və bəndləri isə gümüşdən olsun. **11** Şimal tərəfi üçün də uzunluğu yüz qulac pərdə olsun; onların iyirmi dirəyi və iyirmi allığı tuncdan, dirəklərin qarmaqları və bəndləri isə gümüşdən olsun. **12** Qərb tərəfində uzunluğu həyətin eni qədər əlli qulac pərdələr olsun. Onlar üçün on dirək və on allıq düzəlt. **13** Şərq tərəfində də həyətin eni əlli qulac olsun. **14** Darvazanın bir tərəfi üçün üç dirəyi və üç allılığı olan uzunluğu on beş qulac pərdələr olsun. **15** O biri tərəf üçün də üç dirəyi və üç allığı olan uzunluğu on beş qulac pərdələr olsun. **16** Həyətin darvazası üçün uzunluğu iyirmi qulac olan banövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan naxış tikməli arakəsmə, onun dörd dirəyi və dörd allığı olsun. **17** Həyətin bütün ətraf dirəkləri gümüşlə bəndlənsin; onların gümüş qarmaqları və tunc allıqları olsun. **18** Həyətin uzunluğu yüz qulac və eni hər yerdə əlli qulac olsun; nəfis toxunmuş incə kətandan olan pərdənin hündürlüyü isə beş qulac, allıqları da tuncdan olsun. **19** Müqəddəs məskənin ibadəti üçün işlənən bütün avadanlığı, onun bütün payaları kimi həyətin bütün payaları da tuncdan

olsun. 20 Sən İsrail övladlarına əmr et ki, işiq yandırmaq üçün sənə zeytundan çəkilmiş xalis yağı gətirsinlər. Bu yağıdan çraqlar daima 21 Hüzur çadırında, Şəhadət sandığının qarşısındaki pərdənin bayır tərəfində yansın. Harunla oğulları onu hər axşam Rəbbin hüzurunda yandırıb səhərə qədər nəzarət etsinlər. Qoy bu, nəsildən-nəslə İsrail övladları üçün əbədi qayda olsun.

28 Sən isə qardaşın Harunu və onun oğulları Nadavi,

Avihunu, Eleazarı və İtamari İsrail övladlarının arasından yanına gotir ki, onlar Mənə kahinlik etsin. 2 Qardaşın Haruna izzət və gözəllik üçün müqəddəs geyimlər hazırla. 3 Sən də hikmət ruhu ilə doldurdurduğum bütün məharətli ustalara Harunun təqdis olunması üçün ona geyimlərin hazırlanmasını tapşır ki, o Mənə kahinlik etsin. 4 Onların hazırlayacağı geyimlər bunlardır: döşlük, efod, üst cübbə, dama-dama xırqə, çalma və qurşaq. Bu müqəddəs geyimləri qardaşın Haruna və oğullarına hazırlasınlar ki, Mənə kahinlik etsinlər. 5 Qoy geyimləri hazırlayanlar qızıl, bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplik və inca kətan götürsünler. 6 Efodu qızıldan, bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş inca kətandan naxışla düzəltsinlər. 7 Hər iki ucunu bir-birinə bağlayan iki ciyinlik olsun ki, o bərkidilsin. 8 Efodun üstündəki kəmər eyni hissədən olsun. O da qızıldan, bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik və nəfis toxunmuş inca kətandan olsun. 9 İki ədəd damarlı əqiq daşı götür və üstündə İsrailin oğullarının adlarını həkk et. 10 Onların doğulma sırası ilə bir daşın üstündə altı ad, o birisinin üstündə qalan altı adı, 11 həkkakın işi olan möhür oyması kimi iki daş üstündə İsrailin oğullarının adlarını həkk et. Bunları hörmə qızıl sağanaqlara salıb, 12 bu iki daşı efodun ciyinliklərinə tax. Bunlar İsrailin oğullarının xatırə daşlarıdır; Harun onların adlarını Rəbbin öbündə iki ciyində xatırə kimi gəzdircək. 13 Hörmə qızıldan sağanaqlar düzəlt, 14 xalis qızıldan iki ipə bənzər burma zəncir düzəlt; burma zəncirləri sağanaqlara tax. 15 Hökm döşləyünü efod kimi naxışlı düzəlt. Onu qızıldan, bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş inca kətandan düzəlt. 16 Döşlük ikiqat, dördbucaq şəklində olub uzunluğu bir qarış, eni də bir qarış olsun. 17 Üstündəki bir çərçivəyə dörd sira daş tax. Birinci sira yaqut, topaz, zümrüd 18 ikinci sira firuzə, gőy yaqut və almaz, 19 üçüncü sira sirkon, əqiq və ametist, 20 dördüncü sira sarı yaqut, damarlı əqiq və yaşam daşı olsun. Bu daşlar hörmə qızıl sağanaqlara taxılsın. 21 Daşlar İsrailin oğullarının adlarına görə on iki dənə olsun; hər daş on iki qəbilədən birinin adının oyma möhürü olsun. 22 Döşlük üçün xalis qızıldan ipəbənzər burma zəncirlər qayır. 23 Döşlük üçün iki qızıl halqa düzəlt və onları döşləyün iki ucuna tax. 24 İki qızıl ipi döşləyün uclarındakı iki halqaya tax. 25 İplərin o biri uclarını iki hörmə sağanağa taxib efodun ciyinliklərinin qabaq tərəfinə bağla. 26 Yenə də iki qızıl halqa düzəlt və onları döşləyün iki ucuna,

efodla yanaşı iç qatına tax. 27 Digər iki qızıl halqa düzəlt və onu efodun ciyinliklərinin qabaq tərəfinə, aşağıya, efodun kəməri ilə birləşmə üzərinə bərkit. 28 Döşlük halqları ilə efodun halqlarına bənövşəyi qaytanla bağlanıb efodun kəmərinin üzərinə bərkidilsin ki, döşlük efoddan sallanmasın. 29 Harun Müqəddəs yərə daxil olduğu zaman Rəbbin öbündə daima xatırə olaraq İsrailin oğullarının adlarını hökm döşləyində, ürəyinin üstündə daşıyacaq. 30 Urim və Tummimi də hökm döşləyünə qoy ki, Rəbbin hüzuruna daxil olduğu zaman onlar da ürəyinin üstündə olsun. Beləcə Harun İsrail övladlarının hökmünü Rəbbin hüzurunda daima ürəyinin üstündə daşıyacaq. 31 Efodun cübbəsini büsbütün bənövşəyi iplikdən tik. 32 Ortasında baş keçirmək üçün yer olsun. Onun kənarında cirilmamaq üçün yaxa toxunsun. 33 Cübbənin ətəyinin ətrafına bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən narlar və zinqirovlar düz: 34 cübbənin ətəyi boyunca ətrafında qızıl zinqirov və nar sira ilə düzülsün. 35 Qoy cübbə Harun xidmət etdiyi zaman əynində olsun. Verdiyi səs də onun Müqəddəs yərə – Rəbbin hüzuruna girib-çıxdığı zaman eşidilsin ki, o ölməsin. 36 Xalis qızıldan bir lövhəcik düzəlt və onun üzərində möhür oyması olaraq “Rəbbə həsr edilmiş” yazısını həkk et. 37 Onu bənövşəyi qaytanla çalmanın üstüne – qabaq tərəfinə tik. 38 Beləcə lövhəcik Harunun alınının üstündə olsun. İsrail övladlarının təqdis etdikləri bütün müqəddəs hədiyyələrin Rəbbin qarşısında məqbul olub-olmamasının məsuliyyətini Harun daşıyacaq. Buna görə də qoy lövhəcik həmişə Harunun alanında olsun. 39 Xırqəni inca kətandan dama-dama hör. Çalmanın da inca kətandan düzəlt. Qurşağın üzərinə naxış tikib düzəlt. 40 Harunun oğullarına izzət və gözəllik üçün xırqələr, qurşاقlar və papaqlar düzəlt. 41 Bunları qardaşın Harunla oğullarına geyindirib onları məsh et, vəzifəyə qoy və Mənə kahinlik etmək üçün təqdis et. 42 Beldən buda qədər lüt bədənlərini örtən kətan alt paltarları tik. 43 Bunları Harunla oğulları Müqəddəs yerdə xidmət etmək üçün Hüzur çadırına daxil olanda yaxud qurbangaha yaxınlaşanda cəza çəkib ölməmək üçün geyəcəklər. Bu, Harunla övladlarına əbədi qayda olsun.

29 Mənə kahinlik etmək üçün onları bu qaydada təqdis et. Qüsursuz bir buga və iki qoç götür. 2 Mayasız çörəkləri, zeytun yağı ilə yoğrulmuş mayasız kökələri və üstüne zeytun yağı sürtülmüş mayasız qoğalları narın bugda unundan hazırla. 3 Onları bir səbətin içinə qoy, buga və iki qoçla birgə təqdim et. 4 Sonra Harunla oğullarını Hüzur çadırının girişinə gətir və onları su ilə yuyundur. 5 Geyimlərini götürüb Harunun əyninə xırqəni, efod cübbəsini, efodu və döşləyi geyindir və efodun kəmərini belinə bağla. 6 Onun başına çalmanın, çalmaya da müqəddəslik tacını qoy. 7 Məsh yağını götürüb Harunun başına tök və onu məsh et. 8 Sonra oğullarını gətir və onlara xırqələr geyindir. 9 Haruna və onun oğullarının belinə qurşaq bağla və başlarına papaq qoy. Əbədi qaydaya görə kahinlik onların olsun.

Beləcə Harunla oğullarını vəzifəyə qoy. **10** Sonra Hüzur çadırının öünüə buğanı gətir. Qoy Harunla oğulları əllərini buğanın başına qoysunlar. **11** Buğanı Rəbbin öündə, Hüzur çadırının girişində kəs. **12** Buğanın qanından götür və barmaqlıa qurbangahın buynuzlarına çək. Qanın qalan hissəsini isə qurbangahın altlığına tök. **13** Heyvanın içalatını örtən bütün piyi, qaraciyərin quyuğu bənzər hissəsini, hər iki böyrəyini və üstündəki piyi qurbangahda tüstüldəb yandır. **14** Buğanın ətini, dərisini və bağırsağı düşərgənin kənarında yandır. Bu, günah qurbanıdır. **15** Bir qoç da götür; qoy Harunla oğulları əllərini qoçun başına qoysunlar. **16** Sonra qoçu kəs, qanını götür və onu qurbangahın hər tərəfinə səp. **17** Qoçu parça-parça doğra, içalatını və budlarını yuyub, tikələrinin və başının üstünə qoy. **18** Bütün qoçu qurbangahda tüstüldəb yandır. Bu, Rəbb üçün yandırma qurbanı, Onun xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir. **19** Sən o biri qoçu da götür, Harunla oğulları əllərini onun başına qoysunlar. **20** Sonra qoçu kəs; qanından bir az götürüb Harunun sağ qulağının mərcəyinə, oğullarının sağ qulaq mərcəklərinə, onların sağ əllərinin və sağ ayaqlarının baş barmaqlarına çək. Qoçun qanını qurbangahın hər tərəfinə səp. **21** Qurbangahdakı qandan və mash yağından götürüb Haruna və onun geyimlərinə, oğullarına və onların geyimlərinə çilə. Beləcə Harun və onun geyimləri, oğulları və onların geyimləri təqdis olunsun. **22** Sonra qoçun piyini, quyuğunu, içalatını örtən piyi, qaraciyərinin quyuğu bənzər hissəsini, hər iki böyrəyini, üstündəki piyi və sağ budunu götür. Çünkü bu təqdis qoçudur. **23** Rəbbin öündə olan mayasız çörəklər səbətindən bir yasti çörək kökəsi, bir zeytun yağı ilə yoğrulmuş çörək kökəsi və bir qoğal götür. **24** Bunların hamısını Rəbbin hüzurunda yellədərək təqdim etmək üçün Harunun və onun oğullarının əllərinə qoy. **25** Sonra bu şeyləri əllərindən alıb qurbangahda yandırma qurbanı ilə tüstüldəb yandır. Bu, Rəbbin hüzurunda Onun xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir. **26** Harunun təqdis qurbanı olan qoçdan döş ətini götürüb Rəbbin hüzurunda yellədərək təqdim et. Bu sənin payındır. **27** Harunla oğullarının təqdis qurbanı olan qoçdan yellədilən döş ətini və qaldırılan budu təqdis et. **28** Bu qaldırılan pay Harunla övladlarının İsraililərdən galan obədi pay olsun. Bu da İsrail övladlarının ünsiyyət qurbanlarından Rəbbə qaldırılan pay olsun. **29** Harunun müqəddəs geyimləri özündən sonra oğullarına qalsın ki, onları geyərək mash olunub vəzifəyə qoyulsunlar. **30** Onun yerinə kahin olub Müqəddəs yerdə xidmət etmək üçün Hüzur çadırına daxil olan oğlu yeddi gün o geyimləri geysin. **31** Təqdis qurbanı olan qoçun ətini götür və müqəddəs bir yerdə qaynat. **32** Harunla oğulları o qoçun ətini və səbətdə olan çörəyi Hüzur çadırının girişində yesinlər. **33** Özlərini vəzifəyə qoyub təqdis edəndə günahlarının kəffarə olması üçün istifadə edilən bu şeyləri onlar yesin; amma yad adamlar bunları yeməsin, çünki bu şeylər müqəddəsdir. **34** Əgər təqdis qurbanının ətindən və çörəkdən səhərə

qədər qalarsa, qalığını yandır; bu şeylər yeyilməz, çünkü müqəddəsdir. **35** Mən sənə necə əmr etmişəm, o cür də Harunla oğulları üçün et. Onların vəzifəyə keçmə vaxtını yeddi gün davam etdir. **36** Hər gün kəffarə üçün günah qurbanı olaraq bir buğa gətir. Qurbangah üçün kəffarə edərək onu pak et və təqdis etmək üçün məsh et. **37** Yeddi gün ərzində qurbangah üçün kəffarə edərək onu təqdis et. Sonra qurbangah ən müqəddəs sayılacaq və ona toxunan hər şey müqəddəs olacaq. **38** Daimi olaraq hər gün qurbangah üzərində birlillik iki toğlu gətir. **39** Toğlunun birini səhər, digərini isə axşamçı təqdim et. **40** Birinci toğlu ilə birlikdə dördə bir hin zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda bir efa narın un və içmə təqdim olaraq dördə bir hin şərab gətir. **41** Axşamçı təqdim etdiyin o biri toğlu ilə səhərki kimi taxıl təqdimi və içmə təqdimi gətir. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətirli təqdimidir. **42** Bu sizin üçün nəsildən-nəslə Hüzur çadırının girişində, Rəbbin öündə daimi yandırma qurbanı olacaq. Mən orada sizinlə görüşüb, səninlə danışacağam. **43** Orada Mən İsrail övladları ilə görüşəcəyəm; Hüzur çadırı Mənim izzətimlə təqdis olunacaq. **44** Mən Hüzur çadırını və qurbangahı təqdis edəcəyəm; Harunla oğullarını da təqdis edəcəyəm ki, Mənə kahinlik etsinlər. **45** İsrail övladları arasında məskunlaşacağam və onların Allahı olacağam. **46** Onlar da biləcəklər ki, aralarında maskunlaşmaq üçün onları Misir torpağından çıxaran Allahı Rəbb Mənəm, onların Allahı Rəbb Mənəm.

30 Əbrişim ağacından buxur yandırmaq üçün qurbangah düzəlt. **2** Qoy uzunluğu bir qulac eni də bir qulac, hündürlüyü isə iki qulac olsun, buynuzları onunla bir hissədən olsun. **3** Onun üzərini, hər yanını və buynuzlarını xalis qızılla ört və ətrafına qızıl zolaq qoy. **4** Onun üçün iki qızıl halqa düzəlt; qarşı-qarşıya olan iki yanda, zolağın altında düzəlt. Bu onu aparan şüvüllərin keçdiyi yerlər olsun. **5** Şüvülləri əbrişim ağacından düzəlt və qızılla ört. **6** Bu qurbangahı Şəhadət sandığının qarşısında olan pərdənin öünüə – Mənim səninlə görüşəcəyim yerə, kəffarə qapağının öünüə qoy. **7** Harun qurbangahda ətirli buxur yandırınsın. Həm səhər çıraqları hazırladığı zaman, **8** həm də axşamçı çıraqları yandırıldığı zaman onu yandırınsın. Bu sizin üçün nəsildən-nəslə Rəbbin öündə daimi buxur təqdimidir. **9** Onun üstündə nə yad buxur, nə yandırma qurbanı, nə də taxıl təqdimi gətirin; içmə təqdimi də tökməyin. **10** İldə bir dəfə Harun günah üçün kəffarə qurbanının qanını qurbangahın buynuzlarına çəkərək qurbangah üçün kəffara etsin. Nəsildən-nəslə, ildən-ilə bir dəfə belə etsin. Qurbangah Rəbb üçün ən müqəddəsdir». **11** Rəbb Musaya belə dedi: **12** «İsrail övladlarını siyahıya alıdığın zaman sayılan har bir adam öz həyatının əvəzini Rəbbə versin ki, sayıldıqlarına görə aralarında belə olmasın. **13** Sayılmış adamlara daxil olan hər kəs yarım şəkel gümüş versin. Bu, iyirmi geradan ibarət olan Müqəddəs yerdəki şəkələ görə sayılsın. Bu yarım şəkel Rəbbin payıdır. **14** İyirmi

və ondan yuxarı yaşıda sayılmış adamlar arasından hər bir kişi bu payı Rəbbə versin. **15** Həyatlarınızı kəffarə etmək üçün Rəbbin payını verəndə varlı yarım şekeldən çox, kasib yarım şekeldən əşkik verməsin. **16** Bu kəffarə pulunu İsrail övladlarından götürüb Hüzur çadırının ibadəti üçün təyin et. Bu, həyatlarınızı kəffarə etmək üçün Rəbbin öündə İsrail övladlarının xatirəsi olacaq». **17** Rəbb Musaya belə dedi: **18** «Yuyunmaq üçün bir tunc ləyən düzəlt. Qoy alıhgı da tuncdan olsun. Onu Hüzur çadırı ilə qurbangahın arasına qoy, içini də su ilə doldur ki, **19** Harunla oğulları əl-ayaqlarını o su ilə yusunlar. **20** Onlar Hüzur çadırına daxil olduğu zaman su ilə yuyunsunlar, yoxsa öləcəklər. Xidmət etmək və Rəbb üçün yandırma təqdimi tüstünlədib yandırmaq üçün qurbangaha yaxınlaşanda da **21** əl-ayaqlarını yusunlar, yoxsa öləcəklər. Bu, Harunla övladları üçün nəsildən-nəslə əbədi qayda olsun». **22** Rəbb Musaya dedi: **23** «Bu gözel ətriyyatlardan götür: beş yüz şekel duru mirra, onun yarısı qədər iki yüz əlli şekel ətirli darçın, iki yüz əlli şekel ətirli qarnış **24** və beş yüz şekel چin darçını, hər şey Müqəddəs yerdəki şekelə görə sayılışin; həm də bir hin zeytun yağı. **25** Bunların hamisindən müqəddəs məşəh yağı hazırla; bu ətriyyatçının tərtib etdiyi ətriyyat, müqəddəs mash yağı olacaq. **26** Həmin yağıla bunları məşəh et: Hüzur çadırını, Şəhadət sandığını, **27** masanı və onun bütün ləvazimatını, çiraqdanı və onun aşyalarını, buxur qurbangahını, **28** yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahı və onun bütün avadanlığını, tunc ləyəni və onun althığını. **29** Beləcə bu şəyləri təqdis et ki, ən müqəddəs olsunlar; onlara toxunan hər şey müqəddəs olacaq. **30** Harunla oğullarını da məşəh edərək təqdis et ki, Mənə kahinlik etsinlər. **31** İsrail övladlarına belə de: «Bu sizin üçün nəsildən-nəslə Mənə müqəddəs məşəh yağı olacaq. **32** Bu yağı insan bədənlərinə tökülməsin. Tərkibinə görə ona bənzər heç nə hazırlamayın. Bu yağı müqəddəsdir, onu müqəddəs sayın. **33** Ona bənzərini düzəldən yaxud onu kənar şəxsin üzərinə tökən hər kəs xalqı arasından qovulsun». **34** Sonra Rəbb Musaya dedi: «Bu ətirli maddələrdən götür: balzam, onika, ilan kölgəsi, xalis kündür; hər şey eyni miqdarda olsun. **35** Bunların hamisindən buxur hazırla; ətriyyatçının düzəltdiyi bu qatışqı duzlanmış, temiz və müqəddəs olsun. **36** Ondan bir qədərini narın döy və Mənim səninlə görüşəcəyim yer olan Hüzur çadırında Şəhadət sandığının öünüə qoy. Bu sizin üçün ən müqəddəs olsun. **37** Hazırladığın buxurun tərkibinə görə özünüz üçün buxur hazırlamayın; bunu Rəbb üçün müqəddəs sayın. **38** Ona bənzər olan ətir vurmaq üçün hazırlayan hər kəs xalqın arasından qovulsun».

31 Rəbb Musaya dedi: **2** «Bax Yəhuda qəbiləsindən Xur oğlu Uri oğlu Besaleli adı ilə çağırıb, **3** onu Allahın Ruhu ilə hikmət, dərrakə, bılık və hər cür məharətlə doldurmuşam ki, **4** qızıl, gümüş və tuncla işləməyi bacarsın, **5** daş-qas yonsun, ağaç oysun, hər cür məharət

göstərə bilsin. **6** Mən də Dan qəbiləsində olan Axisamak oğlu Oholiavi ona köməkçi təyin etmişəm. Hər müdrik adəmin ürəyinə hikmət qoymuşam ki, Mən sənə necə əmr etmişəm, belə də etsinlər: **7** Hüzur çadırını, Şəhadət sandığını və üstündəki kəffarə qapağını, çadırın bütün avadanlığını, **8** masanı və onun ləvazimatını, xalis qızıldan çiraqdanı və onun bütün aşyalarını, buxur qurbangahını, **9** yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahı və onun bütün avadanlığını, ləyəni və onun althığını, **10** toxunmuş geyimləri – kahin Harunun müqəddəs geyimlərini və oğullarının kahinlik etmək üçün geyimlərini, **11** məşəh yağı, Müqəddəs yer üçün ətirli buxuru Mən sənə necə əmr etmişəmsə, qoy o cür də düzəltsinlər». **12** Rəbb Musaya dedi: **13** «Sən İsrail övladlarına belə söylö: “Mənim Şənbə günlərimə riayət edin. Çünkü bu Mənimlə sizin aranızda nəsildən-nəslə onu bilmək üçün bir əlamətdir ki, sizi təqdis edən Rəbb Mənəm. **14** Beləliklə, Şənbə gününə riayət edin, çünkü o sizin üçün müqəddəsdir. Onu ləkələyən öldürülməlidir. O gün iş görən hər kəs xalqı arasından qovulsun. **15** Altı gün iş görəlsün, yeddinci gün isə Rəbb üçün təqdis olunan Şənbə istirahət günü olsun. O gün iş görən har kəs öldürülməlidir. **16** İsrail övladları nəsildən-nəslə əbədi əhd kimi Şənbə gününə riayət və əməl etsinlər. **17** Mənimlə İsrail övladları arasında əbədi bir əlamətdir ki, altı gün ərzində Rəbb göyərələri və yeri yaradı, yeddinci gün isə istirahət etdi və dincaldi!». **18** Sina dağında Allahın Musa ilə səhəbəti qurtarandan sonra Allah Öz barmağı ilə yazılmış iki şəhadət daş lövhəsini Musaya verdi.

32 Xalq Musanın dağdan enmədiyini, gecikdiyini görəndə Harunun ətrafına toplaşib ona dedi: «Qalx və bizim üçün allahlar düzəlt ki, qabağımızca getsinlər. Çünkü bizi Misir torpağından çıxaran adəmin – bu Musanın başına nə iş goldiyini bilmirik!» **2** Harun onlara cavab verdi: «Arvadlarınızın, oğullarınızın, qızlarınızın qulaqlarından qızıl sırgaları çıxarıb mənim yanımı gətirin». **3** Bütün xalq qulaqlarında olan qızıl sırgaları çıxarıb Haruna gətirdi. **4** Harun onlardan qızıl götürdü, oyma aləti ilə surət verib dana şəklində tökmə büt düzəltdi. Xalq «Ey İsrail övladları, budur sizi Misir torpağından çıxaran allahlarınız!» dedi. **5** Harun bunu gördükdə dənanın qabağında bir qurbangah düzəltdi və elan etdi: «Sabah Rəbb naminə bayram olacaq». **6** Ertəsi gün xalq sahər tezən qalxıb yandırma qurbanları ilə ünsiyyət qurbanları kəsdi. Xalq oturub yeyib-icdi, sonra isə qalxıb oynasıdı. **7** Rəbb Musaya dedi: «Tez ol, düş aşağı, çünkü Misirdən gətirdiyin xalqın öz əxlaqını pozdu və **8** Mən onlara əmr etdiyim yoldan yaman tez döndü. Özləri üçün tökmə dana düzəldib ona sadə qıldılar, qurban kəsdiilər və dediilər: “Ey İsrail övladları, budur sizi Misir torpağından çıxaran allahlarınız!”» **9** Rəbb Musaya sözünü davam etdi: «Görürəm ki, bu xalq dikbas xalqıdır. **10** Qoy Mən xalqa qarşı qəzəblənib onu yox edim, səndən isə böyük millət əmələ gətirim». **11** Musa Allahı Rəbbə yalvarıb dedi: «Ya Rəbb, nə üçün Öz

xalqına qarşı qəzəbin alovlansın? Sən onları Misirdən böyük qüvvətinlə və qüdrətli əlinlə qurtarmadınmı? **12**

Axı nə üçün Misirlilər “Onları pis niyyetlə, dağlarda öldürüb yer üzündən yox etmək üçün çıxardı” desinlər? Yalvarıram, qəzəbini yatır və Öz xalqına bəla gətirmək niyyətindən dən. **13** Qulların İbrahimim, İshaqı, və İsraili xatırla və Özün naminə onlara and edərək “nəslinizi göydəki ulduzlar qədər çoxaldacağam, vəd etdiyim bu ölkənin hamisini nəslinizə verəcəyəm və onlar əbdilik oraya sahib olacaqlar” dedin». **14** Beləliklə, Rəbb Öz xalqına bəla gətirmək niyyətindən döndü. **15** Musa əlində iki şəhadət lövhəsi ilə döñüb dağdan endi. Lövhələrin iki tərəfi - bu üzü da, o üzü də yazılı idi. **16** Onlar Allahın işi idi; üzərindəki oyuma yazılar Onun yazısı idi. **17** Yesüa xalqın səs-küyünü eşidərək Musaya dedi: «Düşərgədən müharibə səsi gəlir». **18** Musa cavab verdi: «Bu qələbə çalanlarınnidası deyil, Məğlubiyyətə uğrayanların da səsi deyil. Mən nəğmə səsi eşidirəm». **19** Musa düşərgəyə yaxınlaşış dananı və onun ətrafindəki rəqsləri gördü. O qəzəbləndi və lövhələri əlindən atıb dağın ətəyində parçaparça etdi. **20** Xalqın düzəltdiyi dananı götürüb yandırdı, toza döñənə qədər əzdi və suyun üzünə səpələyib İsrail övladlarına içirdi. **21** Musa Harundan soruşdu: «Bu xalq sənə nə etdi ki, onları bəla böyük günaha batırdın?» **22** Harun cavab verdi: «Qoy ağam qəzəblənməsin. Sən bu xalqı tanıyırsan. Onun niyyəti pisdir. **23** Onlar mənə dedilər: “Bizim üçün allahlar düzəlt ki, qabağımızda getsinlər. Çünkü bizi Misir torpağından çıxaran adamın - bu Musanın başına nə iş gəldiyini bilmirik!” **24** Mən isə onlara dedim: “Kimdə qızıl varsa, onu çıxarıñ”. Xalq da qızılı mənə verdi. Mən onu oda atdım və bu dana alındı». **25** Musa bildi ki, xalq nəzarətdən çıxıb. Harun nəzarəti o qədər zəifləmişdi ki, düşmənlər onları lağşa qoyurdular. **26** Musa düşərgənin girişində durub çağrıldı: «Rəbbin tərəfində olanlar, mənim yanımı gəlin!» Büttün Levi övladları onun yanına toplasdı. **27** Musa onlara dedi: «İsrailin Allahı Rəbb bəla deyir: “Qoy hər biriniz qılınımı belina qurşasın. Hər kas düşərgədə qapı-qapı gəzərək öz qardaşım, dostunu və qonşusunu öldürsün”». **28** Levililər də Musa onlara etdiyi əmrə əməl etdilər. O gün üç mina yaxın adam həlak oldu. **29** Musa Levililərə dedi: «Bu gün sizin hər biriniz oğlunun və qardaşının canı bahasına xeyir-dua alıb Rəbb üçün vəzifəyə tayin olundunuz». **30** Ertəsi gün Musa xalqa dedi: «Siz böyük günaha batırdınız. İndi isə Mən Rəbbin hüzuruna qalxacağam ki, bəlkə günahınızı kəffarə edə bilim». **31** Musa Rəbbin hüzuruna qayıdır dedi: «Ah, bu xalq böyük günaha batıb, özüne qızıldan allahlar düzəltdi; **32** İndi yalvarıram, onların günahlarını bağışla. Əgər belə etməsən, adımı yazdırın kitabdan sil». **33** Rəbb Musaya dedi: «Mənə qarşı kim günah işlədib, onun adını kitabından siləcəyəm. **34** Lakin indi get, xalqı sənə dediyim yerə apar. Budur, Mələyim sənin qarşında gedəcək. Ancaq cəza günü gələndə onlara günahlarına görə cəza verəcəyəm». **35**

Rəbb Harunun düzəltdiyi danaya və gördükleri işə görə İsrail xalqını bəlaya saldı.

33 Rəbb Musaya dedi: «Sən və Misir torpağından çıxardığın xalq bu yeri tərk edin; İbrahimə, İshaqə və Yaquba and edərək “Sənin nəslinə onu verəcəyəm” dediyim torpağa, **2** qarşında bir molək göndərib Kənanlıları, Emorluları, Xetliləri, Perizliləri, Xıvliləri və Yevsuluları oradan qovacağım **3** süd və bal axan torpağa gedin. Siz dikbaş xalqınız, buna görə Mən aranızda getməyəcəyəm, yoxsa yolda sizi məhv edərəm». **4** Xalq bu bəd xəbəri eşidəndə yas tutdu. Heç kəs bəzək taxmadı. **5** Rəbb Musaya demişdi: «İsrail övladlarına bələ söylə: “Siz dikbaş xalqınız, Mən aranızdan bir anlıq getsəydim, sizi məhv edərdim. İndi isə bəzəklərinizi çıxarıñ, Mən də bilim ki, sizinlə nə edəcəyəm”». **6** Beləcə Xorev dağının ətəyində İsrail övladları bəzəklərini soyundular. **7** Musa çadırı götürüb onu düşərgədən kənardı - uzaqda qurardı. Onu Hüzur çadırı adlandırdı. Rəbələ məsləhətləşən hər kəs düşərgədən kənardakı Hüzur çadırına gedərdi. **8** Musa çadırı tərəf çıxdığı vaxt bütün xalq durardı. Hər kəs çadırının girişində gözləyib, Musa çadırı girənə qədər ardına baxardı. **9** Musa Hüzur çadırına girəndə bulud dirayı düşüb çadırın girişində durardı; Rəbb Musa ilə danişardı. **10** Büttün xalq Hüzur çadırının girişində duran bulud dirəyini görər, hamı qalxıb öz çadırının girişində səcdə qılardı. **11** Rəbb Musa ilə üz-üzə, dostu ilə səhəbə etdiyi kimi danişardı. Sonra Musa düşərgəyə qayıdır. Lakin onun gənc köməkçisi Nun oğlu Yesüa çadırı tərk etməzdi. **12** Musa Rəbbə dedi: «Bax Sən mənə “bu xalqı çıxart” deyirsən, amma mənimlə birləşə kimi göndərəcəyini mənə bildirmirsən. Halbuki Sən dedin: “Səni adınlı tanıyıram və gözündə lütf tapmışan”. **13** Əgər mən, doğrudan da, Sənin gözündə lütf tapmışsə, yalvarıram, Öz yolunu mənə agah elə ki, Səni tanıyım və gözündə lütf tapım. Bax bu camaat Sənin xalqındır». **14** O isə Musaya cavab verdi: «Mənim hüzurum səninlə gedəcək. Özüm sənə rahatlıq verəcəyəm». **15** Musa Rəbbə cavab verdi: «Əgər Sənin hüzurun bizimlə getməsə, bizi buradan göndərəm». **16** Xalqımın mənimlə birlikdə Sənin gözündə lütf tapması indi nə ilə bilinəcək? Sənin bizimlə getməyindən deyilmi? Biz yer üzündə olan digər xalqlardan nə ilə fərqlənək?» **17** Rəbb Musaya cavab verdi: «Sən Məndən dilədiyin bu şeyi edəcəyəm. Çünkü gözümüzdə lütf tapdırın və səni adınlı tanıyıram». **18** Musa dedi: «İzzatini mənə göstər». **19** Rəbb dedi: «Mən bütün xeyirxahlığımı Sənin qarşısından keçirəcəyəm və Rəbb olan adımı qarşında bəyan edəcəyəm. Kimə istəsəm, lütf göstərərəm, kimə istəsəm, rəhm edərəm». **20** Sonra O davam etdi: «Üzümü isə görə bilməsən, çünkü Məni görən adam sağ qalmaz». **21** Sonra Rəbb dedi: «Budur, Mənim yanımıda yer var, elə burada, bu qayanın üstündə dur. **22** İzzatım keçəndə səni qayadakı bir yarığa qoyacağam; Mən keçənə qədər səni əlimlə örtəcəyəm.

23 Sonra əlimi səndən çəkəcəyəm və sən Məni arxadan görəcəksən, üzüm isə görünməyəcək».

34 Rəbb Musaya dedi: «Əvvəlki kimi özün üçün iki daş lövhə yon; qırdığın əvvəlki lövhələrdə yazılın sözləri yeni lövhələrin üstündə yazacağam. **2** Səhərə hazır ol və Sina dağına çıx. Dağın zirvəsi üstündə öñümdə dur. **3** Qoy heç kəs səninlə çıxməsin və dağda heç bir adam görünməsin. Dağın ətəyində nə qoyun-keçisi, nə də mal-qara otlaşın». **4** Rəbb ona buyurduğu kimi Musa əvvəlki lərə bənzər iki daş lövhə yondu və səhər erkən durub, əlində iki daş lövhə tutaraq Sina dağına çıxdı. **5** Rəbb buludun içindən enib orada Musa ilə dardu və Rəbb olan Öz adını bəyan edib **6** Musanın qarşısından keçərək dedi: «Rəbb Mənəm, rahimli və lütfkar Rəbb Allaham. Mən hədsiz sabırlı, bol məhəbbətli və sədaqətliyəm, **7** minlərlə nəslinə məhəbbətimi göstərərəm, cəzani, qanunsuzluğunu və günahı bağışlayaram; lakin cəzasız qoymaram, ataların cəzasını üçüncü-dördüncü nəslə qədər nəvə-nəticələrinə verərəm». **8** Musa dərhal yera sərilib Rəbbə səcda qıldı. **9** Sonra Musa dedi: «Ey Xudavənd, əgar gözündə lütf tapmışamsa, yalvarıram, Sən, ey Xudavənd, aramızda ol. Biz dikbaş bir xalq olsaq da, təqsirimizlə günahımızı bağışla və bizə sahib ol». **10** Rəbb Musaya dedi: «Budur, Mən sənin bütün xalqınla əhd kəsirəm. Haminin qarşısında elə möcüzələr edəcəyəm ki, beləsi dünyada heç yerdə, heç bir millət arasında yaranmamışdı. Sizin ətrafinızdakı bütün xalqlar görəcəklər ki, Rəbbin işi, Mənim sənin üçün etdiyim şeylər qorxuncudur. **11** Mənim sizə bu gün verdiyim əmrə riayət edin. Budur, Mən öünüzdən Emorluları, Kənanlıları, Xetililəri, Perizliləri, Xıvliləri və Yevusluları qovuram. **12** Özünüüz girdiyiniz torpağın sakınları ilə əhd kəsməkdən gözləyin ki, o sizə bir tələ olmasın. **13** Onların qurbangahlarını dağdırın, daş sütunlarını sindirin, ilahə Aşera bütürərini kəsin. **14** Başqa allahlara səcdə etməyin, çünki Rəbbin adı qısqancıdır, O, həqiqətən, qısqanc Allahdır. **15** Ona görə də nə o torpağın sakınları ilə əhd kəsin, nə də öz allahları ilə xəyanət edib, onlara qurban kəsən vaxt sizi də dəvət edəndə qurbanlarından dadın. **16** Onların qızlarını öz oğullarınıza arvad olaraq almayıñ ki, onlar öz allahları ilə xəyanət edib sizin oğullarınıza da o allahlara xəyanət etdirməsinlər. **17** Özünüüz tökmə allahlar düzəltməyin. **18** Mayasız Çörək bayramını qeyd edin. Mən sizə əmr etdiyim kimi Aviv ayında təyin olunan vaxtı yeddi gün mayasız çörək yeyin, çünki Aviv ayında Misirdən çıxdınız. **19** Bütün ilk doğulan oğlanlar və bütün heyvanlarınızın, istər mal-qaranızın, istərsə də qoyun-keçinizin ilk doğulan balaları Mənimdir. **20** İlk doğulan eşşək balası əvəzinə bir qoyun-keçi balası verin. Əgər əvəzinə verməsəniz, boynunu sindirin. Aranızda hər adamın ilk oğlunun əvəzini öðəyin. Heç kəs öñümə əlibəs gəlməsin. **21** Altı gün işlərinizi görün, yeddinci gün isə istirahət edin. Şum və biçin vaxtı da belə istirahət edin. **22** Buğda biçinin nübarı ilə Həftələr

bayramını qeyd edin. İlin sonunda isə Yiğim bayramını qeyd edin. **23** İldə üç dəfə sizin bütün kişiləriniz Sahibləri İsrailin Allahi Rəbbin hüzuruna gəlsinlər. **24** Çünkü Mən sizin qarşınızdan millətləri qovub sərhədlərinizi elə genişləndirəcəyəm ki, siz ildə üç dəfə öz Allahınız Rəbbin hüzurunda görünmək üçün gələndə heç kəs sizin torpağımıza tamah salmasın. **25** Mənə gətirilən qurbanın qanını mayalı çörəklə təqdim etməyin. Pasxa bayramının qurban atı səhərə qədər qalmasın. **26** Torpağın nübarının ilk hissəsini Allahınız Rəbbin məbədində gətirin. Oğlağı anasının südündə bisirməyin». **27** Rəbb Musaya dedi: «Bu sözləri yaz, çünki bu sözlərə görə Mən səninlə və bütün İsrailə əhd kəsirəm». **28** Beləliklə, Musa Rəbələ qırx gün-qırx gəca qaldı. Bu müddət ərzində Musa heç nə yemədi, heç nə içmədi. O, lövhələrin üstündə əhdin sözlərini, On Əmrini yazdı. **29** Musa əlində iki şəhadət lövhəsi tutub Sina dağından enəndə bilmirdi ki, Rəbələ danışdırına görə üzü nur saçır. **30** Harun və bütün İsrail övladları Musanın üzünü nur saçan gördülər və ona yaxınlaşmaqdan qorxdular. **31** Musa onları çağıranda Harunla bütün icma başçıları ona yaxınlaşdı və Musa onlara söhbət etdi. **32** Sonra bütün İsrail övladları ona yaxınlaşdı. Musa Rəbbin Sina dağında ona nəql etdiyi bütün işləri onlara əmr etdi. **33** Musa söhbəti bitirəndə üzünə bir niqab çəkdi. **34** Musa Rəbbin hüzuruna Onunla danışmaq üçün gedəndə niqabı çıxarın və çıxanadək niqabsız olardı. Çıxanda ona nə əmr olunduğunu İsrail övladlarına nəql edirdi. **35** İsrail övladları isə Musanın üzünün nur saçığını görərdilər. Sonra Musa içəri girib Rəbələ danışana qədər yenə də niqabı üzüna çəkərdi.

35 Musa İsrail övladlarının bütün icmasını toplayıb onlara dedi: «Rəbb sizə bu şeylərə əmal etməyi əmr etdi. **2** Altı gün işlərinizi görün, yeddinci gün isə sizin Rəbb üçün müqəddəs Şənbəniz, istirahət gününüzdür. O gün iş görünən hər kəs öldürülsün. **3** Şənbə günü yaşadığınız heç bir yerdə od yandırmayın». **4** Musa bütün İsrail övladlarının icmasına dedi: «Rəbbin əmr etdiyi iş budur: **5** öz aranızdan Rəbbə bir ianə toplayın. Qoy könlü istəyən hər kəs Rəbbə belə ianə gətirsin: qızıl, gümüş, tunc, **6** bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik, inçə kətan, keçi yunu, **7** qırmızı boyanmış qoç dəriləri, suiti dəriləri, əbrişim ağacı, **8** çiraq üçün zeytun yağı, məsh yağı və ətirli buxur üçün ətriyyatlar, **9** efodla döşələyin üstünə taxilan damarlı əqiq və saqanə daşları. **10** Aranızdakı ürəyi hikmətlə dolu hər adam gəlib Rəbbin əmr etdiyi hər şeyi düzəltsin: **11** müqəddəs məskəni, onun ədərimi, örtüyüni, bəndlərini, çərçivələrini, şüvüllərini, dirəklərini və altlıqlarını; **12** sandığı və onun şüvüllərini; kəffarə qapığını, arakəsmə pardəsini; **13** masanı, onun şüvüllərini və bütün ləvazimatını; təqdis çörəklərini; **14** işıq verən çiraqdəni, onun ləvazimatını, çiraqlarını və işıq yağı; **15** buxur qurbangahını və şüvüllərini; məsh yağı, ətirli buxur; məskənin girişü üçün arakəsməni; **16** yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahı, onun

üçün tunc şəbəkəni, şüvüllərini və bütün avadanlığını; ləyəni və onun altlığını; **17** həyətin pərdələrini, dirəklərini və altlıqlarını; həyətin darvazası üçün arakəsməni; **18** məskənin payalarını; həyətin payalarını; onların iplərini; **19** müqəddəs yerdə xidmət üçün toxunmuş geyimləri; kahin Harunun müqəddəs geyimlərini və oğullarının kahinlik etmək üçün geyimlərini». **20** İsrail övladlarının bütün icması Musanın yanından çıxdı. **21** Ürəyinə toxunan və könlü istəyən hər adam gəlib Hüzur çadırı, onun inşası və müqəddəs geyimlər üçün Rəbbə ianə gətirdi. **22** Kişilər və qadınlar – könlü istəyənlərin hamisi bəzəkli sancaqlar, sırgalar, üzüklər, bilərziklər kimi bütün qızıl əşyalarını gətirdilər. Hər kəs qızılı yellətmə təqdimi kimi Rəbbə təqdim etdi. **23** Kimdə bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik, incə kətan, keçi yunu, qırmızı boyanmış qoç dəriləri və suiti dəriləri var idisə, bunları təqdim etdi. **24** Gümüş və tunc gətirən hər kəs də onu Rəbbə ianə olaraq təqdim etdi. Kimdə əbrişim ağacı var idisə, onu bütün inşa işi üçün təqdim etdi. **25** Ürəyi hikmətlə dolu bütün qadınlar öz əlləri ilə əyirdiyi bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik və incə kətan ipliyi təqdim etdilər; **26** bu işi ürəkdən görmək istəyən bacarıqlı qadınlar keçi yunu əyirdilər. **27** Xalqın başçıları bunları təqdim etdilər: efodla döşələyin üstünə taxılan damarlı əqiq və sağanaq daşlarını, **28** qıraq, məsh yağı, ətirli buxur üçün ətriyyatı və zeytun yağıını. **29** İsrail övladlarından hər kişi, hər qadın Rəbbin Musa vasitəsilə yerinə yetirmək üçün verdiyi əmrə əsasən Rəbbə könlüllü təqdimlər gətirdilər. **30** Musa İsrail övladlarına dedi: «Baxın Rəbb Yəhuda qəbiləsindən Xur oğlu Uri oğlu Besaleli adı ilə çağırıb **31** Allahın Ruhu ilə hikmət, dərrakə, bilik və hər cür məhərətlə doldurmuşdur ki, **32** o, qızilla, gümüşlə, tuncla işləməyi bacarsın, **33** daş-qas yorsun, ağac oysun, hər cür məhərətlə bacarıq göstərə bilsin. **34** Rəbb onun və Dan qəbiləsindən olan Axisamak oğlu Oholiavın ürəklərinə başqlarını əyrətmək bacarığını qoymuş, **35** ürəklərini hikmətlə doldurmuşdur ki, oymaçlıq, naxışlıq, bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdə və inca kətanda naxış tikməsi, toxuculuq – hər cür sənəti bacara bilsinlər.

36 Besalel, Oholiav və bütün ürəkləri hikmətlə dolu, Rəbbin onlara bu işi bacarmaq üçün hikmət və dərrakə verdiyi adamlar Rəbbin etdiyi hər şəyə görə müqəddəs yerin inşa işini görsünlər». **2** Musa Besaleli, Oholiavi və bütün ürəkləri hikmətlə dolu – Rəbbin onların ürəklərinə hikmət qoymuş adamları, bu işi ürəkdən görmək istəyənlərin hamısını çağırıdı. **3** Onlar müqəddəs yerin inşa işini görmək üçün İsrail övladlarının gətirdiyi bütün ianələri Musanın yanından götürdürlər. İsrail övladları hər səhər könlüllü təqdimlər gətirməyə davam edirdilər. **4** Onda müqəddəs yerin inşası ilə məşğul olan hikmətlə sənətkarlar hər işlərindən ayrılaraq **5** Musanın yanına galib dedilər: «Xalq Rəbbin əmr etdiyi inşa işi üçün lazım olandan çox şey gətirir». **6** Musa əmr verdi və düşərgədə elan etdirdi ki, nə kişi, nə

də qadın müqəddəs yer üçün daha ianə gətirməsin. Beləcə xalq bir daha ianə gətirmədi. **7** Çünkü bütün işi görmək üçün xammal lazımi miqdardan artıq idi. **8** İşi görmək üçün ürəkləri hikmətlə dolu bütün adamlar müqəddəs məskəni on pərdədən düzəlttilər. Pərdələri nəfis toxunmuş incə kətandan bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən, üstünü isə keruflar şəklində naxışla düzəlttilər. **9** Hər pərdənin uzunuğu iyirmi səkkiz qulac, eni isə dörd qulac idi. Bütün pərdələr eyni ölçüdə idi. **10** Pərdənin beşini də bir-birinə birləşdirdilər. Digər beşini də bir-birinə birləşdirdilər. **11** Bir birləşmənin qıraq pərdəsinin kənarında bənövşəyi ilgəklər düzəlttilər; o biri birləşmənin qıraq pərdəsinin kənarında da eyni şəkildə ilgəklər düzəlttilər. **12** Bir pərdəyə əlli ilgək, o biri birləşmədəki pərdənin kənarında da onlara uyğun gölən əlli ilgək düzəlttilər. **13** Qızıldan əlli bənd düzəlttilər. Bəndlərlə pərdələri bərkitdilər və çadırı birləşdirdilər. Beləliklə, müqəddəs məskən bütöv oldu. **14** Məskəni örtən çadır üçün keçi yunundan on bir adəd pərdə düzəlttilər. **15** Hər pərdənin uzunuğu otuz qulac, eni isə dörd qulac idi. On bir pərdə bir ölçüdə idi. **16** Beş pərdəni ayrıca, altı pərdəni də ayrıca bitişdirdilər. **17** Bir birləşmənin qıraq pərdəsinin kənarındaki kimi o biri birləşmənin qıraq pərdəsinin kənarında da əlli ilgək düzəlttilər. **18** Çadırı birləşdirib bütöv etmək üçün tuncdan əlli bənd düzəlttilər. **19** Çadır üçün qırmızı boyanmış qoç dərilərindən bir pərdə və onun üstündə suiti dərilərindən bir pərdə düzəlttilər. **20** Müqəddəs məskən üçün əbrişim ağacından dik duran çərçivələr düzəlttilər. **21** Hər çərçivənin uzunuğu on qulac, eni isə qulac yarım idi. **22** Hər çərçivənin üstündə iki bir-birinə bağlanan zivana var idi; məskənin bütün çərçivələrini belə düzəlttilər. **23** Məskənin cənub tərəfi üçün iyirmi çərçivə düzəlttilər. **24** Onların altına qoyulmaq üçün hər çərçivənin altındaki iki zivana üçün iki altlıq düzəlttilər; beləcə qırx gümüş altlıq düzəldildi. **25** Məskənin şimal tərəfi üçün də iyirmi çərçivə düzəlttilər. **26** Hər çərçivənin altında iki altlıq olmaqla qırx gümüş altlıq düzəlttilər. **27** Məskənin qırba doğru arxası üçün altı çərçivə düzəlttilər. **28** Məskənin arxa küncləri üçün isə iki çərçivə düzəlttilər; **29** bunlar aşağıda birləşib yuxarıda bir halqaya taxıldı; hər iki künc üçün o tür iki çərçivə düzəlttilər. **30** Bu səkkiz çərçivə üçün on altı gümüş altlıq, hər çərçivənin altında iki altlıq düzəldildi. **31** Əbrişim ağacından şüvüllər düzəlttilər: məskənin hər iki tərəfdəki çərçivələri üçün beş şüvül, **32** məskənin qırba doğru arxa çərçivələri üçün də beş şüvül düzəldildi. **33** Çərçivələrin ortasında bir ucdan o biri uca qədər uzanan orta şüvül düzəlttilər. **34** Çərçivələri qızilla örtdürlər; şüvüllərin keçdiyi halqları qızıldan düzəlttilər; şüvülləri də qızilla örtdürlər. **35** Pərdəni bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan, üstünü isə keruflar şəklində naxışla düzəlttilər. **36** Onun üçün əbrişim ağacından dörd dirək düzəlttilər və onları qızilla örtdürlər, üstündə qızıl qarmaqları qoydular; onlar üçün dörd gümüş altlıq

tökdüler. **37** Çadırın girişini arakəsməni bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan naxış tikməsi ilə düzəldilər. **38** Onun beş dirək və qarmaqlarını da düzəldilər. Yuxarılarını və bəndlərini qızılla örtdürlər; beş altlığı isə tuncdan düzəldilər.

37 Besalel əbrişim ağacından sandıq düzəldti. Sandığın uzunluğu iki qulac yarımla, eni qulac yarımla və hündürlüyü qulac yarımla idi. **2** Onu içəridən və bayırda xalis qızılla örtdü, ətrafına isə qızıl zolaq qoydu. **3** Onun dörd ayağı üçün dörd tökmə qızıl halqa, iki halqanı bir yani, qalan iki halqanı isə o biri yani üçün düzəldti. **4** Əbrişim ağacından şüvüllər düzəldib üzərini qızılla örtdü. **5** Sandığı daşımaq üçün şüvülləri sandığın yanlarında halqlara keçirdi. **6** Xalis qızıldan kəffarə qapağını düzəldti. Uzunluğu iki qulac yarımla, eni isə qulac yarımla idi. **7** Kəffarə qapağının hər iki ucu üçün yastılanmış qızıldan iki keruv düzəldti. **8** Bir keruv qapağın bir ucunda, o birisi isə o biri ucunda olaraq qapağın iki ucunda olan keruvlar onunla bir hissədən idi. **9** Keruvlar yuxarıya açılmış qanadları ilə kəffarə qapağını örtdürlər. Keruvların üzərləri bir-birinə qarşı qapağa doğru idi. **10** Əbrişim ağacından masa düzəldti; uzunluğu iki qulac, eni bir qulac, hündürlüyü isə qulac yarımla idi. **11** Onu xalis qızılla örtdü. Ətrafına qızıl zolaq qoydu. **12** Ətrafında eni bir ovuc olan yan lövhələr düzəldti. Yan lövhələrin ətrafına da qızıl zolaq qoydu. **13** Masa üçün dörd qızıl halqa tökdi, halqları onun dördüncüünə, dörd ayağına bərkitti. **14** Halqlar yan lövhələrə yaxın olaraq masanı aparan şüvüllərin keçdiyi yerlər idi. **15** Masanı aparmaq üçün şüvülləri əbrişim ağacından düzəldti və onları qızılla örtdü. **16** Masanın ləvazimatını – xalis qızıldan siniləri və nimçələri, piyalələri və içmə təqdimlərini tökmək üçün dolçaları düzəldti. **17** Xalis qızıldan bir çiraqdan düzəldti. Bu çiraqdan yastılanmış qızıldan idi; altlığı, gövdəsi, kasacıqları, qönçələri və gülləri onunla bir hissədən ibarət idi. **18** Çiraqdanın yanlarından altı budaq – bir yanından üç budaq, o biri yanından da üç budaq çıxdı. **19** Hər bir budağında badam çiçəyinə bənzər üç kasacıq, qönçə və gül var idi. **20** Çiraqdanın gövdəsində isə badam çiçəyinə bənzər dörd kasacıq, qönçə və gül var idi. **21** Çiraqdanın gövdəsindən çıxan altı budağın bir cütünün altında bir qönçə, o biri cütünün altında bir qönçə, o birinin də altında bir qönçə var idi. **22** Qönçələr və budaqlar onunla bir hissədən idi; hamisi eyni hissədən, yastılanmış xalis qızıldan idi. **23** Onun üçün yeddi çiraq düzəldti. Maşaları və xəkəndazları da xalis qızıldan idi. **24** Çiraqdanı və onun bütün avadanlığını bir talant xalis qızıldan düzəldti. **25** Əbrişim ağacından buxur yandırmaq üçün qurbangah düzəldti; uzunluğu bir qulac, eni də bir qulac, hündürlüyü isə iki qulac idi. Buynuzları onunla bir hissədən idi. **26** Onun üzərini, hər yanını və buynuzlarını xalis qızılla örtdü, ətrafına qızıl zolaq qoydu. **27** Onun üçün iki qızıl halqa düzəldti; qarşı-qarşıya olan iki yanda, zolağın altında düzəldti. Bu onu aparan şüvüllərin keçdiyi yerlər idi. **28** Şüvülləri

əbrişim ağacından düzəldti və onları qızılla örtdü. **29** Ətriyyatçının işi olan Müqəddəs məşh yağı və təmiz ətirlə buxuru da hazırladı.

38 Yandırma qurbanı üçün qurulan qurbangahı əbrişim ağacından düzəldti. Dördbucaq şəklində olub uzunluğu beş qulac, eni də beş qulac, hündürlüyü isə üç qulac idi. **2** Qurbangahın dördüncüündə onunla bir hissədən olan dörd buynuz düzəldti. Qurbangahın üstünü tuncla örtdü. **3** Qurbangahın bütün avadanlığını – kül qabalarını, kürəkləri, ləyənləri, çəngalləri və xəkəndazları – hər şeyi tuncdan düzəldti. **4** Qurbangah üçün kənarından aşağıya onun yarısına qədər yetişəcək torlu şəbəkəni tuncdan düzəldti. **5** Tunc şəbəkənin dörd bucağında şüvüllərin keçdiyi dörd halqanı tökdü. **6** Əbrişim ağacından şüvüllər düzəldib üstünü tuncla örtdü. **7** Qurbangahı aparmaq üçün şüvülləri onun hər iki yanındaki halqlara taxdı. Qurbangahın içi boş və taxtadan idi. **8** Tunc ləyəni və onun tunc altlığını Hüzur çadırının girişində xidmət edən qadınların güzgülərindən düzəldti. **9** Müqəddəs məskənin həyətini düzəldti. Həyətin cənub tərəfində uzunluğu yüz qulac olan pərdələr nəfis toxunmuş incə kətandan idi. **10** Onların iyirmi dirəyi və iyirmi altlığı tuncdan, dirəklərin qarmaqları və bəndləri isə gümüşdən idi. **11** Şimal tərəfində də uzunluğu yüz qulac pərdə idi; onların iyirmi dirəyi və iyirmi altlığı tuncdan, dirəklərin qarmaqları və bəndləri isə gümüşdən idi. **12** Qərb tərəfində uzunluğu əlli qulac pərdələr idi. Onların on dirəyi və on altlığı var idi. Dirəklərin qarmaqları və bəndləri isə gümüşdən idi. **13** Şərqi tərəfində də həyətin eni əlli qulac idi. **14** Darvazanın bir tərəfində üç dirəyi və üç altlığı olan uzunluğu on beş qulac pərdələr var idi. **15** Həyətin darvazasının o biri tərəfində də üç dirəyi və üç altlığı olan uzunluğu on beş qulac pərdələr var idi. **16** Həyətin bütün ətraf pərdələri nəfis toxunmuş incə kətandan, **17** dirəklərin altlıqları tuncdan, dirəklərin qarmaqları və bəndləri gümüşdən, başlıqların örtüyü də gümüşdən idi; həyətin bütün dirəkləri gümüşlə bəndləndi. **18** Həyətin darvazasının naxış tikməli arakəsməsi bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan idi; uzunluğu iyirmi qulac, hündürlüyü isə həyətin pərdələri kimi beş qulac idi. **19** Onun dörd dirəyi, dörd tunc altlığı, gümüş qarmaqları, başlıqlarının gümüş örtüyü və bəndləri var idi. **20** Məskənin və həyətin bütün ətraf payaları tuncdan idi. **21** Musanın əmri ilə kahin Harunun oğlu İtamarın başçılığı ilə Levilərin xidmət göstərib apardığı məkanın – Şəhadət məskəninin hesabatı budur. **22** Yəhuda qabiləsindən Xur oğlu Uri oğlu Besalel Rəbbin Musaya əmr etdiyi har şeyi düzəldti. **23** Onunla çalışan Dan qabiləsindən olan Axisamak oğlu Oholiav oymaçılıq, naxışçılıq, bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdə və incə kətanda naxış tikməsi işini bacarırdı. **24** Müqəddəs yerin bütün inşası üçün işlənən qızılın, ianə verilən qızılın ümumi çəkisi Müqəddəs yerdəki şekələ görə iyirmi

doqquz talant yeddi yüz otuz şekel idi. **25** Siyahıya alınan icmanın verdiyi gümüşün çökisi Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz talant və min yeddi yüz yetmiş beş şekel idi. **26** Bu, sayılış adamlara daxil olan hər kəs, iyrimi yaşında və ondan yuxarı olan altı yüz üç min beş yüz əlli kişi üçün adambaşı bir beqa, yəni Müqəddəs yerdəki şekelə görə yarım şekel idi. **27** Müqəddəs yerin altlıqlarını və pərdələrin altlıqlarını tökmək işinə yüz talant gümüş yüz altlıq üçün yüz talant, yəni hər altlıq üçün bir talant gümüş işləndi. **28** Min yeddi yüz yetmiş beş şekel gümüş isə dirəklər üçün qarmaqlar düzəltmək, başlıqlarını örtmək və onları bəndləmək üçün işləndi. **29** İanə verilən tuncun çökisi yetmiş talant və iki min dörd yüz şekel idi. **30** Ondan Hüzur çadırı girişinin altlıqları, tunc qurbangah, oradakı tunc şəbəkəni, qurbangahın bütün avadanlığı, **31** həyətin ətraf altlıqları, həyətin darvazasının altlıqları, məskənin bütün payaları və həyətin bütün ətraf payaları düzəldildi.

39 Rəbb Musaya əmr etdiyi kimi bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən Müqəddəs yerdə xidmət üçün toxunmuş geyimlərini və Harunun müqəddəs geyimlərini hazırladılar. **2** Efodu qızıldan, bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş ince kətandan hazırladılar. **3** Qızıl lövhələri döyüb onlardan saplar kəsdi dərək və onlarla bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik və nəfis toxunmuş kətanın arasına naxışlar tikdilər. **4** Hər iki ucunu bir-birinə bağlayan çiyinlik düzəltdi dərək və tünd qırmızı, o bərkidilsin. **5** Efodun üstündəki kəmər eyni hissədən idi. O da qızıldan, bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik və nəfis toxunmuş ince kətandan idi. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **6** Hörmə qızıl sağanaqlara salınıb üstündə möhür oyması kimi İsrailin oğullarının adları həkk olunmuş damarlı əqiq daşlarını **7** efodun çiyinliklərinə taxdilar. Bunlar İsrailin oğullarının xatirə daşlarıdır. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **8** Döşlüyü də efod kimi naxılı qızıldan, bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş ince kətandan düzəltdi dərək və tünd qırmızı, dördbucaq şəklində olub uzunluğu bir qarış, eni də bir qarış düzəldildi. **10** Üstüna dörd sira daş taxdilar. Birinci sira yaqut, topaz, zümrüd; **11** ikinci sira firuzə, göy yaqut və almaz; **12** üçüncü sira sirkon, əqiq və ametist; **13** dördüncü sira sarı yaqut, damarlı əqiq və yaşəm daşı idi. Bu daşlar hörmə qızıl sağanaqlara salındı. **14** Daşlar İsrailin oğullarının adlarına görə on iki dənə idi; hər daş on iki qəbilədən birinin adının oyma möhürü idi. **15** Döşlük üçün xalis qızıldan ipəbənzər burma zəncirlər qayrdilar. **16** İki hörmə qızıl sağanaq və iki qızıl halqa düzəltdi dərək və tünd qırmızı, yəni Müqəddəs yerdə xidmət üçün toxunmuş geyimlərini və oğullarının kahinlik etmək üçün qızılı qırmızı, tunc qurbangahını, onun üçün tunc şəbəkəni, onun şüvüllərini və bütün avadanlığını, ləyəni və onun althığını, **40** həyətin pərdələrini, dirəklərini və altlıqlarını, həyətin darvazası üçün arakəsməni, onun iplərini və payalarını – Hüzur çadırı və məskənin ibadəti üçün bütün əşyaları, **41** müqəddəs yerdə xidmət üçün toxunmuş geyimləri – kahin Harunun müqəddəs geyimlərini və oğullarının kahinlik etmək üçün qızılı qırmızı, tunc qurbangahını, ona gətirdilər. **42** Rəbb Musaya necə əmr etmişdi, İsrail övladları da bu işi eləcə tamamladılar. **43** Musa bütün işləri nəzərdən keçirib gördü ki, onlar bu işə Rəbbin əmr etdiyi kimi əməl ediblər. Musa onlara xeyir-dua verdi.

birləşmələrin üzərinə bərkitdi dərək və tünd qırmızı, yəni Müqəddəs yerdə xidmət üçün toxunmuş geyimlərini və oğullarının kahinlik etmək üçün qızılı qırmızı, tunc qurbangahını, ona gətirdilər. **44** Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **45** Efodun cübbəsini büsbüütün toxunma bənövşəyi iplikdən tikdilər. **46** Onun ortasında baş keçirmək üçün yer tikdilər. Onun kənarında cirilmamaq üçün yaxa toxudular. **47** Cübbənin ətəyinin ətrafına nəfis toxunmuş bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən narlar düzəldilər. **48** Xalis qızıl zinqirovlar düzəldib, cübbənin ətəyi boyunca narların arasına tikdilər. **49** Beləcə xidmət cübbəsinin ətəyi boyunca ətrafında zinqirov və nar sira ilə düzəldü. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **50** Harun və oğulları üçün toxunma incə kətan xırqələri, **51** nəfis toxunmuş ince kətandan çalma, incə kətan papaqları, əyirmə ince kətan alt paltarı, **52** nəfis toxunmuş ince kətan və bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən naxış tikməli qurşağı tikdilər. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **53** Xalis qızıldan müqəddəslilik tacı olan lövhəciyi düzəldilər və onun üzərinə möhür oyması olaraq «Rabbə həsr edilmiş» yazısını yazdırılar. **54** Onu çalmanın üstüna qoymaq üçün bənövşəyi qırmızı qırmızı tikdilər. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **55** Beləliklə, müqəddəs məskən, yəni Hüzur çadırı üçün bütün işlər tamamlandı. Rəbb Musaya necə əmr etmişdi, İsrail övladları da bu işi eləcə tamamladılar. **56** Müqəddəs maskəni Musanın qarşısına gətirdilər. Çadırını və onun avadanlığını, bəndlərini, çörçivələrini, şüvüllərini, dirəklərini, altlıqlarını, **57** xalis qızıldan çiraqdəni, onun düzülmüş çiraqlarını və işiq yağı, **58** qızıl qurbangahını, məsh yağını, ətirli buxur, çadırın giriş arakəsməsini, **59** tunc qurbangahını, onun üçün tunc şəbəkəni, onun şüvüllərini və bütün avadanlığını, ləyəni və onun althığını, **60** həyətin pərdələrini, dirəklərini və altlıqlarını, həyətin darvazası üçün arakəsməni, onun iplərini və payalarını – Hüzur çadırı və məskənin ibadəti üçün bütün əşyaları, **61** müqəddəs yerdə xidmət üçün toxunmuş geyimləri – kahin Harunun müqəddəs geyimlərini və oğullarının kahinlik etmək üçün qızılı qırmızı, tunc qurbangahını, ona gətirdilər. **62** Rəbb Musaya necə əmr etmişdi, İsrail övladları da bu işi eləcə tamamladılar. **63** Musa bütün işləri nəzərdən keçirib gördü ki, onlar bu işə Rəbbin əmr etdiyi kimi əməl ediblər. Musa onlara xeyir-dua verdi.

40 Rəbb Musaya dedi: **2** «Birinci ayın birinci günü müqəddəs maskəni, yəni Hüzur çadırını qur. **3** Şəhadət sandığını oraya qoyma və pərdə ilə qabağını kəs. **4** Sonra masanı gətir, üstüne əşyaları düz. Çiraqdəni gətir, çiraqları da quraşdır. **5** Buxur üçün qızıl qurbangahı Şəhadət sandığının qabağına qoyma. Məskənin giriş arakəsməsini də qur. **6** Yandırma qurbanları üçün

qurulan qurbangahi məskənin - Hüzur çadırının girişinin qarşısında yerleşdir. **7** Ləyəni Hüzur çadırı ilə qurbangahın arasına qoy, içiñə su tök. **8** Ətrafında həyat qur və həyatın darvazasının arakəsməsini as. **9** Sonra məsh yağını götürüb məskəni və içindəki hər şeyi məsh et. Beləliklə, onu və bütün avadanlığını təqdis et ki, müqəddəs olsun. **10** Yandırma qurbanlar üçün qurulan qurbangahi, onun avadanlığını məsh edib qurbangahi təqdis et ki, o ən müqəddəs olsun. **11** Ləyənlə altlığını məsh edib təqdis et. **12** Harunla oğullarını Hüzur çadırının girişinə gətirib onları su ilə yuyundur. **13** Haruna müqəddəs geyimlər geyindir. Onu məsh edib təqdis et ki, Mənə kahinlik etsin. **14** Sonra Harunun oğullarını təqdim et və onlara xırqələr geyindir. **15** Atalarını məsh etdiyin kimi onları da məsh et ki, Mənə kahinlik etsinlər. Onlar nəsildən-nəslə əbədi kahinlik üçün məsh olunacaqlar». **16** Rəbb Musaya necə əmr etmişdisə, o da bu cür etdi. **17** İsrail övladlarının Misirdən çıxdığı vaxtin ikinci ilində, birinci ayın birinci günündə məskən quruldu. **18** Musa çadırı qurdur: altlıqlarını qoydu, taxtalarını bərkitdi, şüvüllərini qurdur və dirəklərini dikəltdi. **19** Məskənin üzərinə çadır saldı, onun üstünə də çadırın örtüyünü qoydu. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **20** Bundan sonra o, şəhadət lövhələrini götürüb sandığın içiñə qoydu. Şüvülləri sandığa taxdı, kaffarə qapağını da sandığın üstünə qoydu. **21** Sandığı maskənin içina gətirdi və arakəsmə pərdəsini qurub şəhadət sandığının qabağını kəsdi. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **22** Masanı Hüzur çadırının içində, şimal tərəfində, pərdənin bayır tərəfindən yerləşdirdi. **23** Onun üstüñə Rəbbin hüzurunda çörək düzdü. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **24** Çıraqdanı isə Hüzur çadırının içində, masanın qarşısında, məskənin cənub tərəfində yerləşdirdi. **25** Çıraqlarını da Rəbbin hüzurunda quraşdırıldı. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **26** Qızıl qurbangahı da Hüzur çadırının içində, pərdənin önündə yerləşdirdi; **27** onun üstündə ətirli buxur yandırıldı. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **28** Məskənin girişində arakəsməni qurdur. **29** Yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahi məskənin, Hüzur çadırının girişində yerləşdirdi; onun üstündə yandırma qurbanını və taxıl təqdimini gətirdi. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **30** Ləyəni Hüzur çadırı ilə qurbangah arasında yerləşdirib içiñə yuyunmaq üçün su tökdü. **31** Musa, Harun və oğulları orada əl-ayaqlarını yuyardılar. **32** Onlar Hüzur çadırına girdikləri və qurbangaha yaxınlaşdıqları zaman yuyunardılar. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **33** Məskənlə qurbangahının ətrafında həyəti qurdur və həyat darvazasının arakəsməsini asdı. Beləliklə, Musa işləri bitirdi. **34** O vaxt bulud Hüzur çadırını bürüdü və Rəbbin izzəti məskəni doldurdu. **35** Musa Hüzur çadırına girə bilmədi, çünki bulud onun üstündə yerləşmişdi və Rəbbin izzəti məskəni doldurmuşdu. **36** İsrail övladlarının bütün səfəri boyu bulud məskənin üstündən qalxanda yola düşərdilər; **37** bulud qalxmayanda isə, qalxdığı günə qədər yola düşməzdilər. **38** Səfərləri boyu bütün İsrail

xalqının gözləri önünde gündüz Rəbbin buludu məskənin üzərində, gecələr isə od buludun içində idi.

Levililər

1 Rəbb Musanı Hüzur çadırından çağırıb belə dedi: **2** «İsrail övladlarına bəyan et və de: "Sizdən bir nəfər öz heyvanlarından Rəbbə qurban gətirəndə qoy qurbanlığı mal-qara yaxud qoyun-keçisi olsun. **3** Əgər qurbanı bir baş mal-qaradan ibarət yandırma qurbanıdırsa, bu qüsursuz erkək heyvan olsun. Bu qurbanın Rəbbin hüzurunda məqbul olması üçün onu gətirən adam onu Hüzur çadırının girişinə gətirsin. **4** O adam əlini yandırma qurbanının başına qoysun ki, qurban özü üçün kəffarə kimi qəbul olunsun. **5** O, bugəni Rəbbin öündə kəssin. Harun nəslindən olan kahinlər qanı təqdim edərək Hüzur çadırının girişini yarındakı qurbangahının hər tərəfinə səpsinlər. **6** Sonra o adam yandırma qurbanının dərisini soyub qurbanı parça-parça doğrasın. **7** Kahin Harunun övladları qurbangahda od qalayıb üstünə odun düzsünlər. **8** Harun nəslindən olan kahinlər buganın başını və piyini parça-parça doğranmış hissələrlə birlikdə qurbangahın odunları ilə qalanan od üstünə düzsünlər. **9** Qurbanın içalatı və budlarını isə o adam su ilə yusun. Kahin bunların hamisini qurbangahda tüstüldəb yandırsın. Bu, yandırma qurbanı, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir. **10** Əgər kiminsə yandırma qurbanı qoyun-keçidən ibarətdirsə, qoy bu qüsursuz erkək heyvan olsun. **11** Onu qurbangahın şimal tərəfində, Rəbbin öündə kəssin; Harun nəslindən olan kahinlər isə heyvanın qanını qurbangahın hər tərəfinə səpsinlər. **12** Sonra o adam heyvani parça-parça doğrasın, başını və piyini kəssin; xidmət edən kahin də qurbanı qurbangahın odunları ilə qalanan od üstünə düzsün. **13** İçalatı və budları isə o adam su ilə yusun. Kahin bunların hamisini təqdim edib qurbangahda tüstüldəb yandırsın. Bu, yandırma qurbanı, Rəbbin xoşuna gələn ətirli təqdimidir. **14** Əgər kiminsə Rəbbə yandırma qurbanı quşdan ibarətdirsə, qoy qumru quşlarından yaxud göyərçinlərdən qurban gətirsin. **15** Kahin onu qurbangaha gətirsin, boynunu üzüb başını qurbangahda tüstüldəb yandırsın; qanı isə qurbangahın yan tərəfindən axıdılsın. **16** Kahin quşun çinədənini lələkləri ilə çıxarıb qurbangahın şərq tərəfinə, külliyyə atsin. **17** Sonra o, qanadlarını tutaraq quşu yırtsin, amma iki yerə bölməsin. Bundan sonra kahin quşu qurbangahda odunla qalanan od üstündə tüstüldəb yandırsın. Bu, yandırma qurbanı, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir.

2 Kimsə Rəbbə taxil təqdimi gətirərsə, təqdimi narın undan olulsun, üstünə də zeytun yağı töküb kündür qoysun. **2** Onu Harun nəslindən olan kahinlərə gətirsin. Sonra isə kahin bir ovuc unla yağ və kündürün hamisini götürərək qurbangahda xatırə təqdimi kimi tüstüldəb yandırsın. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir. **3** Taxil təqdiminin qalan hissəsi isə Harunla övladlarına məxsus olsun. Bu, Rəbb üçün verilən yandırma təqdimindən götürüldüyü ən müqəddəsdir. **4** Təndirdə bisirilmiş

taxil təqdimi gətirəndə zeytun yağı ilə narın undan yoğunluğlu mayasız kökələr və üstünə zeytun yağı sürtülmüş mayasız qoşgallar təqdim et. **5** Əgər təqdimin sacda bişmiş taxil təqdimidirsə, onu narın undan, zeytun yağı ilə yoğunluğlu mayasız kökə kimi bişir. **6** Onu ov və üstünə zeytun yağı tök. Bu, taxil təqdimidir. **7** Əgər təqdimin tavada bişən taxil təqdimidirsə, onu narın undan zeytun yağı ilə hazırla. **8** Bu üsullarla hazırlanan taxil təqdimini Rəbbin yanına gətir və kahinə təqdim et. O da təqdimini qurbangaha aparsın. **9** Kahin bu təqdimdən xatırə təqdimi kimi pay götürərək qurbangahda tüstüldəb yandırsın. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir. **10** Taxil təqdiminin qalan hissəsi isə Harunla övladlarına məxsus olsun. Bu, Rəbb üçün verilən yandırma təqdimindən götürüldüyü ən müqəddəsdir. **11** Rəbbə gətirilən heç bir taxil təqdimi mayalı xəmirdən hazırlanmasın. Tərkibində ya maya ya da bal olan təqdim Rəbb üçün yandırma təqdimi kimi tüstüldəlib yandırılmamasın. **12** Bunları ilk məhsul təqdimləri kimi Rəbbin yanına gətirin. Amma xoşa gələn ətir kimi qurbangahda təqdim olunmasın. **13** Taxil təqdimlərinin hər birini duzla, onlardan Allahınla əhdinin duzunu asırgəmə. Bütün təqdimlərini duzla. **14** Əgər san Rəbbə nübarından taxil təqdimini gətirsin, onda təzə taxılı odda qovurub yarmasını təqdim et. **15** Onun üstünə zeytun yağı və kündür qoysun. Bu, taxil təqdimidir. **16** Kahin bir az yarma və zeytun yağı götürərək bütün kündürlər xatırə təqdimi kimi tüstüldəb yandırsın. Bu, Rəbb üçün verilən yandırma təqdimidir.

3 Əgər kimsə ünsiyyət qurbanı gətirsin və qurbanlıq heyvan mal-qaradandırısa, qoy o, Rəbbin hüzuruna qüsursuz erkək və ya diş Heyvan gətirsin. **2** Qoy adam əlini qurbanlığının başına qoysun Hüzur çadırının girişində kəssin və Harun nəslindən olan kahinlər qanı qurbangahın hər tərəfinə səpsinlər. **3** Qoy o adam ünsiyyət qurbanından bunları Rəbb üçün yandırma təqdimi kimi gətirsin: içalatı örtən piyi və üstündəki piyi, **4** belindəki hər iki böyrəyi, üstündəki piyi və qaraciyərin quyruga bənzər hissəsini – bunları böyrəkləri ilə birgə çıxartsın. **5** Bunları Harun övladları qurbangahda odunlarla qalanan od üstündəki yandırma qurbanı ilə tüstüldəb yandırsınlar. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir. **6** Əgər Rəbbə təqdim olunan ünsiyyət qurbanı qoyun-keçidəndirsə, qoy o, qüsursuz erkək və yaxud diş Heyvan gətirsin. **7** Əgər gətirdiyi qurban bir qoyundursa, qoy onu Rəbbin öündə belə təqdim etsin: **8** əlini qurbanının başına qoysun onu Hüzur çadırının qabağında kəssin, Harun övladları qanı qurbangahın hər tərəfinə səpsinlər. **9** Qoy o adam ünsiyyət qurbanından bunları Rəbb üçün yandırma təqdimi kimi gətirsin: onurğayadək kəsdiyi quyrugunu, içalatı örtən piyi və üstündəki bütün piyi **10** belindəki hər iki böyrəyini, üstündəki piyi və qaraciyərin quyruga bənzər hissəsini – bunları böyrəkləri ilə birgə çıxartsın. **11** Bunları kahin qurbangahda tüstüldəb yandırsın. Bu, Rəbb üçün yandırma təqdimi olaraq verilən paydır. **12**

Əgər adamın qurbanlığı bir keçidirsə, qoy onu Rəbbin önünde belə təqdim etsin: **13** əlini heyvanın başına qoyub onu Hüzur çadırının qabağında kassın. Harun övladları onun qanını qurbangahın hər tərəfinə səpsinlər. **14** Qoy o adam qurbanın bunları Rəbb üçün yandırma təqdimi kimi gətirsin: içalatı örtən piyi və üstündəki bütün piyi, **15** belindəki hər iki böyrəyini və üstündəki piyi, qaraciyərin quyuğu bənzər hissəsini - bunları böyrəkləri ilə birgə çıxartsın. **16** Kahin bunları qurbangah üstündə tüstüldəb yandırınsın. Bu, yemək - yandırma təqdimi, xoşa gələn ətirdir. Bütün piy Rəbbə məxsusdur. **17** Bu bütün yaşadığınız yerlərdə nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qayda olsun: piyi də, qanı da yeməyin».

4 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına belə de:

“Əgər kimsə etməməli olduğu halda Rəbbin bütün əmrlərindən birini bilmədən pozarsa, qoy bunlara əməl etsin. **3** Əgər məş edilmiş baş kahin günah işlədib xalqı da borclu etsə, o günaha görə Rəbbə günah qurbanı olaraq qüsursuz bir buğa təqdim etsin. **4** Buğanı Hüzur çadırının girişinə, Rəbbin hüzurunda gətirsin və əllərini heyvanın başına qoyub onu Rəbbin hüzurunda kassın. **5** Sonra məş edilmiş kahin buğanın qanından götürüb Hüzur çadırına gətirsin. **6** Kahin barmağını qana batıraraq Rəbbin hüzurunda Müqəddəs yerin pərdəsi qabağında yeddi dəfə çiləsin. **7** Sonra kahin Hüzur çadırında, Rəbbin önünde olan ətirli buxur qurbangahının buynuzlarına o qandan çəksin, buğanın qanının qalan hissəsini isə Hüzur çadırının girişindəki yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahın allığına töksün. **8** Qoy sonra kahin günah qurbanı olan buğanın piyini bütövlükde götürsün. İçalatı örtən piyi və üstündəki bütün piyi, **9** belindəki hər iki böyrəyi və üstündəki piyi, qaraciyərin quyuğu bənzər hissəsini - bunları böyrəkləri ilə birgə çıxartsın. **10** Bunların hamısı ünsiyyət qurbanı olan məlqaradan götürüldüyü kimi götürürləstin və həmin kahin onları yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahda tüstüldəb yandırınsın. **11** Buğanın dərisini, başından budlarına qədər bütün ətini - içalatını, bağırsaqlarını, **12** hər qalan hissəsini düşərgədən kənara çıxarıb kül tökülen pak bir yera atsın və orada odunla yandırınsın. **13** Əgər bütün İsrail icması bilmədən günah işlətsə, bu onların nəzərindən qaçsa və etməməli olduqları halda Rəbbin bütün əmrlərindən birini pozub təqsirkar olsalar, **14** işlədikləri günah aşkarla çıxanda camaat günah qurbanı olaraq bir buğa götürüb Hüzur çadırının qabağına gətirsin. **15** İcmanın ağsaqqalları Rəbbin hüzurunda əllərini buğanın başına qoyub onu kəssinlər. **16** Sonra məş edilmiş kahin buğanın qanından götürüb Hüzur çadırına gətirsin. **17** Kahin barmağını qana batırıb Rəbbin hüzurunda pərdənin qabağına yeddi dəfə çiləsin. **18** Sonra kahin Hüzur çadırında Rəbbin önündeki qurbangahın buynuzlarına o qanı çəksin və buğanın qanının qalan hissəsini isə Hüzur çadırının girişindəki yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahın allığına töksün. **19** Sonra o heyvanın bütün piyini götürərək

qurbangahda tüstüldəb yandırınsın; **20** günah qurbanı olan buğaya nə cür etsə, bu buğaya da eyni cür etsin. Bununla kahin xalq üçün kəffarə etsin ki, xalq bağışlansın. **21** Sonra kahin buğanı düşərgədən kənara çıxarıb əvvəlki buğanı yandıran kimi yandırınsın. Bu, camaat üçün verilən günah qurbanıdır. **22** Başçılardan biri günah işlədərək etməməli olduğu halda Allahı Rəbbin bütün əmrlərindən birini bilmədən pozub təqsirkar olsa, **23** işlətdiyi günah özünə aşkar olanda qoy qurban olaraq qüsursuz təkə gətirsin; **24** əlini təkənin başına qoyub onu Rəbbin hüzurunda - yandırma qurbanlar kəsilən yerdə onu kəssin. Bu, günah qurbanıdır. **25** Sonra kahin barmağı ilə günah qurbanının qanından bir az götürüb yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahın buynuzlarına çəksin. Qanın qalan hissəsini isə həmin qurbangahın allığına töksün. **26** Sonra o heyvanın bütün piyini ünsiyyət qurbanının piyi kimi qurbangahda tüstüldəb yandırınsın. Bununla kahin o adam üçün günahını kəffarə etsin ki, o bağışlansın. **27** Əgər ölkə xalqından bir nəfər etməməli olduğu halda Rəbbin əmrlərindən birini pozaraq bilmədən günah işlədib bu günahda təqsirkar olsa, **28** işlətdiyi günah özünə aşkar olanda qoy o, günahına görə özü üçün qurban - qüsursuz diş keç gətirsin **29** və əlini günah qurbanının başına qoyub bu qurbanı yandırma qurbanları kəsilən yerdə kəssin. **30** Sonra kahin barmağı ilə qurbanın qanından bir az götürüb yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahın buynuzlarına çəksin; qanın qalan hissəsini isə qurbangahın allığına töksün. **31** Sonra heyvanın bütün piyini ünsiyyət qurbanının piyini çıxardığı kimi çıxarıb onu Rəbbin xoşuna golən ətir kimi qurbangahda tüstüldəb yandırın. Bununla kahin o adam üçün kəffarə etsin ki, o bağışlansın. **32** Əgər adam günah qurbanı olaraq qoyun gətirsə, qoy o, qüsursuz diş heyvan ətirsin **33** və əlini günah qurbanının başına qoysun və onu yandırma qurbanları kəsilən yerdə kəssin. **34** Sonra kahin öz barmağı ilə günah qurbanının qanından bir az götürüb yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahın buynuzlarına çəksin; qanın qalan hissəsini isə qurbangahın allığına töksün. **35** Sonra o adam heyvanın bütün piyini ünsiyyət qurbanı olan qoyunun piyi kimi çıxarsın və kahin onu qurbangahda Rəbb üçün verilən yandırma təqdimi üzərində tüstüldəb yandırınsın. Bununla kahin o adam üçün işlətdiyi günahı kəffarə etsin ki, o bağışlansın.

5 Günahın işlədiyini görərək yaxud bilərək şahidi olan adam and içdiriləndə bu barədə şəhadət etməsə, cəzasını çəkər. **2** Bilmədən hər hansı murdar bir aşyaya, çöl, ev ya da qaynaşan heyvanın leşinə toxunan hər kəs murdar və təqsirkar sayılır. **3** Birini murdarlayan ifrazata, insandan ifraz olan murdarlıqla bilmədən toxunan kəs - nə cür murdarlıq olursa olsun - onu dərk edəndə təqsirkar sayılır. **4** Düşünmədən və bilmədən hər hansı bir ehtiyatsız andla pislik yaxud yaxşılıq etmək üçün and içən hər kəs bunu biləndə təqsirkar sayılır. **5** Bu adam

bunlardan birinə görə təqsirini biləndə qoy günahını etiraf etsin **6** və o, günaha görə Rəbbin qarşısında təqsirini yumaq üçün sürüdən diş qoyun ya da diş keçi götürüb günah qurbanı olaraq gətirsin. Bununla kahin o adam üçün günahını kəffarə etsin. **7** Lakin əgər o adamın qoyun-keçi qurbanı kəsməyə gücü çatmırsa, günahına görə təqsirini yumaq üçün Rəbbə iki qumru quşu yaxud da iki göyərçin – biri günah qurbanı, digərini yandırma qurbanı olaraq gətirsin **8** və kahinə versin. Kahin əvvəl günah qurbanı olan quşu təqdim etsin: başını bədəndən ayırmadan boynunu üzüsün **9** və günah qurbanının qanından qurbangahın bir tərəfinə ciləsin, qanın digər hissəsini isə qurbangahın altlığına töksün. Bu, günah qurbanıdır. **10** İkinci quş da qayda-qanuna uyğun olaraq yandırma qurbanı kimi təqdim olunsun. Bununla kahin o adam üçün işlətdiyi günahı kəffarə etsin ki, o bağışlansın. **11** Əgər o adamın hətta iki qumru quşuna və yaxud iki göyərçinə gücü çatmırsa, qoy işlətdiyi günah üçün narın undan efanın onda birini günah qurbanı kimi təqdim etsin. Lakin qoy onun üstünə nə zeytun yağı, nə də kündür qoyması, çünki bu günah qurbanıdır. **12** Qoy bu adam onu kahinin yanına gətirsin. Kahin ondan xatırə təqdimi kimi bir ovuc götürüb qurbangahda Rəbb üçün verilən yandırma təqdimini üzərində tüstületsin. Bu, günah qurbanıdır. **13** Bununla kahin o adam üçün işlətdiyi hər hansı bir günahı kəffarə etsin ki, o adam bağışlansın. Qalan hissə taxil təqdimi kimi kahinə məxsus olsun”». **14** Rəbb Musaya dedi: **15** «Rəbbin müqəddəs şeylərinə etinasız yanaşib bilmədən günah edən hər kəs təqsir qurbanı olaraq sürüdən qüsursuz bir qoç gətirsin. Bu təqsir qurbanı Müqəddəs yerdəki sekələ münasib gümüş şekellə qiyətləndirilməlidir. **16** Müqəddəs şeylərə vurduğu ziyanı da qoy o adam ödəsin və üstünə beşdə birini əlavə edərək kahinə versin; kahin onun üçün təqsir qurbanı olan qoçla kəffarə etsin ki, o bağışlansın. **17** Əgər bir naşer günah işlədib etməməli olduğu halda Rəbbin bütün əmərlərindən birini pozarsa və bunu bilmədən edərsə, təqsirkar sayılıb cəzasını çəkməlidir. **18** Qoy o, kahinin yanına təqsir qurbanı olaraq sürüdən qüsursuz və dəyərli bir qoç gətirsin. Bununla kahin onun bilmədən törətdiyi günahı kəffarə etsin ki, o bağışlansın. **19** Bu, təqsir qurbanıdır. Həmin adam Rəbbin qarşısında təqsirkar olmuşdur».

6 Rəbb Musaya dedi: **2** «Əgər bir şəxs günah edib Rəbbə xəyanət edərsə, özüna əmanət edilən, girov qoyulan yaxud oğurluq bir şey barəsində başqa bir adamı aldadarsa ya da ona haqsızlıq edərsə, **3** itmiş bir aşyanı tapıb yalan söylərsə, yalandan and içərsə, yəni insanların edə biləcəyi bu günahlardan birini edərsə, **4** o şəxs günah etmiş olur və təqsirkar sayılır. Oğurladığı ya da haqsızlıqla ələ keçirdiyi şeyi, özüne əmanət edilən ya da tapdığı itmiş aşyanı **5** yaxud barəsində yalandan and içdiyi şeyin üzərinə beşdə birini də əlavə edərək təqsir qurbanını gətirdiyi gün sahibinə geri qaytarsın. **6** Bu

adam Rəbbin qarşısında təqsirini yumaq üçün kahinin yanına təqsir qurbanı olaraq sürüdən qüsursuz və dəyərli bir qoç gətirsin. **7** Bununla kahin günah edən adam üçün təqsirinə səbəb olduğu hər şeyi Rəbbin önündə kəffarə etsin ki, o bağışlansın». **8** Rəbb Musaya dedi: **9** «Harunla oğullarına əmr verib de: “Yandırma qurbanına aid olan təlimat budur. Yandırma qurbanı bütün gecə səhərə qədər qurbangahdakı odda qalsın, bu od isə qoy sənmədən yansın. **10** Qoy kahin kətan paltarını, kətan alt geyimini əyninə geyib qurbangahda yandırma qurbanını məhv edən oddan çıxan külülü götürüb qurbangahın yanına qoysun. **11** Sonra kahin geyimini çıxarıb başqa paltar geyinsin və külülü düşərgədən kənara çıxararaq pak bir yerə töksün. **12** Qoy od qurbangahda yansın və sənməsin. Hər səhər kahin odunla od qalayıb üstünə yandırma qurbanını düzüsün və ünsiyyət qurbanlarının piyini tüstületib yandırsın. **13** Qoy bu od qurbangahda daima yansın və sənməsin. **14** Taxil təqdiminə aid olan təlimat budur. Harun övladları bunu Rəbbin hüzurunda qurbangahın qabağında təqdim etsinlər. **15** Qoy kahin bir ovuc taxil təqdimini, narın un ilə zeytun yağı və üstündəki kündürün hamisini götürüb qurbangahda tüstületsin. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətir – xatırə təqdimidir. **16** Təqdimin qalan hissəsini Harunla övladları yesin; onu müqəddəs bir yerdə – Hüzur çadırının həyətində mayasız cörək kimi yesinlər. **17** Bu, taxıldan maya ilə bişirilməsin. Bunu Mənə gətirilən yandırma təqdimlərindən kahinlərə düşən pay kimi verirəm. O, günah qurbanı və təqsir qurbanı kimi ən müqəddəsdir. **18** Harunun hər kişi övladı nəsildən-nəslə bunu yesin. Bu, Rəbbə gətirilən yandırma təqdimlərindən onlara verilən əbədi paydır. Bunlara toxunan hər şey müqəddəs sayilar”». **19** Rəbb Musaya dedi: **20** «Harunun məsh olunacağı gün Harunla oğullarının Rəbbə edacəkləri təqdim budur; daimi taxil təqdimi olaraq narın undan efanın onda birini – yarısı səhər, yarısı isə axşam, **21** zeytun yağı ilə qarışdırılmış, sacda bişmiş halda gətirsin və bu taxil təqdimini parçaparça qırıb təqdim etsin. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətirdir. **22** Harun nəsildən yerinə keçən məsh edilmiş kahin onu belə də hazırlasın; bunu Rəbbə əbədi pay olaraq bütünlüklə tüstületib yandırsın. **23** Kahinin gətirdiyi hər taxil təqdimi bütünlüklə yandırılsın, o yeyilməməlidir». **24** Rəbb Musaya dedi: **25** «Harunla oğullarına belə de: “Günah qurbanına aid olan təlimat budur. Günah qurbanı yandırma qurbanı kəsilen yerdə – Rəbbin önündə kəsilsin. Bu qurban ən müqəddəsdir. **26** Günah qurbanının təqdim edən kahin onu müqəddəs bir yerdə – Hüzur çadırının həyətində yesin. **27** Onun ətinə toxunan hər bir şey müqəddəs sayilar; o qurbanın bir damla qan geyimlərə sıçrasa, o geyim müqəddəs bir yerdə yuyulsun. **28** Ətin bişirildiyi saxsı qab sindirilsin; əgər o, tunc qabda bişiriləbsə, həmin qab təmizlənib su ilə yaxalansın. **29** Kahin nəsildən hər kişi onu yesin; o ən müqəddəsdir. **30** Lakin Müqəddəs yerdə günahı kəffarə etmək üçün

qanından Hüzur çadırına gətirilən günah qurbanının hamisi yeyilməməlidir, qoy yandırılsın.

7 Təqsir qurbanına aid olan təlimat budur. O ən müqəddəsdir. **2** Təqsir qurbanı yandırma qurbanları kəsilən yerdə kəsilsin. Kahin onun qanını qurbangahın hər tərəfinə sapsın. **3** Onun bütün piyini təqdim etsin; quyruğunu, içalatı örtən piyi, **4** belindəki hər iki böyrəyini və üstündəki piyi, qaraciyərin quyruğa bənzər hissəsini - bunları böyrəkləri ilə birgə çıxartsın. **5** Qoy kahin bunu Rəbb üçün yandırma təqdimi olaraq qurbangahda tüstüldəb yandırınsın. Bu, təqsir qurbanıdır. **6** Ətini kahin nəslindən olan hər kişi yesin; bu ət müqəddəs bir yerdə yeyilsin, çünki o ən müqəddəsdir. **7** Günah qurbanına da, təqsir qurbanına da aid olan təlimat eynidir: qurbanının əti həmin qurbanla kəffarə edən kahinə məxsus olsun. **8** Bir adamın gətirdiyi yandırma qurbanının dərisi da həmin qurbanı təqdim edən kahinə məxsus olsun. **9** Təndirdə bişirilmiş hər taxil təqdimi, tavada, sacda hazırlanın hər bir şey onu götürüb təqdim edən kahinə məxsus olsun. **10** Zeytun yağı ilə yoğrulmuş yaxud hər quru taxil təqdimi isə bütün Harun övladlarının arasında bərabər paylara bölgünsün. **11** Rəbbə təqdim olunan ünsiyyət qurbanına aid olan təlimat budur. **12** Əgər kimsə onu təşəkkür etmək üçün qurban gətirsə, onda o, zeytun yağı ilə yoğrulmuş mayasız kökələr, üstüne zeytun yağı sürtülmüş mayasız qoğallar və zeytun yağı ilə narın undan yoğrulmuş kökələr gətirsin. **13** Bundan əlavə, o, mayalı çörək kökələrini təşəkkür ifadə edən ünsiyyət qurbanı ilə təqdim olaraq gətirsin. **14** Bunların hər növündən birini Rəbbə qaldırılan pay kimi təqdim etsin. O, ünsiyyət qurbanının qanını səpən kahinə məxsus olsun. **15** Təşəkkür ifadə edən ünsiyyət qurbanının əti qurban kəsilən gün yeyilsin. O, səhərə qədər qalmamalıdır. **16** Əgər kimsə verdiyi əhdə görə yaxud könüllü təqdim olaraq qurban gətirərsə, qurbanın əti kəsildiyi gün yeyilsin, qalan hissəsi isə sabahki gün yeyilə bilər, **17** lakin üçüncü günə qalan qurbanlıq əti yandırılsın. **18** Əgər ünsiyyət qurbanlarının ətindən üçüncü gün yeyilsə, o qurbanı gətirən adam qəbul olunmaz və qurban onun xeyrinə sayılmaz, bu ət iyrənc sayilar və onu yeyən adam cəzasını çəkər. **19** Murdar sayılan hər hansı bir şəyə toxunan ət yeyilməməli və yandırılmalıdır. Hər pak adam murdar ətdən başqa hər cür ət yeyə bilər; **20** murdar halda isə Rəbbə kəsilən ünsiyyət qurbanının ətini yeyən hər kəs xalqı arasından qovulsun. **21** Bir nəfər hər hansı murdar əşyaya, insandan ifraz olan murdarlığa yaxud murdar bir heyvana yaxud hər hansı iyrəndirici bir murdar şəyə toxunub sonra da Rəbbin ünsiyyət qurbanının ətindən yeyərsə, xalqı arasından qovulsun". **22** Rəbb Musaya dedi: **23** «İsrail övladlarına belə de: "Mal-qara, qoyun və keçi piyini yeməyin. **24** Təbii yolla ölen yaxud parçalanıb ölen heyvanın piyini hər bir başqa iş üçün işlədə bilərsiniz, lakin onu qətiyyən yemək olmaz. **25** Rəbb üçün yandırma təqdimi olaraq

verilən heyvanın piyindən yeyən hər kəs xalqı arasından qovulsun. **26** Bütün yaşadığınız yerlərdə heç vaxt quşların və heyvanların qanını yeməyin; **27** qan yeyən hər kəs xalqı arasından qovulsun". **28** Rəbb Musaya dedi: **29** «İsrail övladlarına belə de: "Rəbbə ünsiyyət qurbanı təqdim edən şəxs onun bir hissəsini Rəbbin hüzuruna qurban gətirsin. **30** Onu öz əli ilə Rəbb üçün yandırma təqdimi olaraq gətirsin; heyvanın piyi ilə döş ətini gətirib Rəbbin hüzurunda yellətmə təqdimi versin. **31** Kahin piyi qurbangahda tüstüldəb yandırınsın; döş əti isə Harunla övladlarına məxsus olsun. **32** Ünsiyyət qurbanları olan heyvanlarınızın sağ budunu qaldırma təqdimi kimi kahin verin; **33** həmin sağ bud ünsiyyət qurbanının qanını və piyini təqdim edən Harun övladlarının payı olsun". **34** Çünki Mən yellədilən döş ətini və qaldırılan budu İsrail övladlarından, onların ünsiyyət qurbanlarından götürüb kahin Harunla övladlarına İsraililərdən gələn əbədi pay kimi vermişəm. **35** Bu, Rəbbə kahinlik etmək üçün bunları təqdim etdiyi gün Rəbb üçün verilən yandırma təqdimlərindən Harunun və övladlarının payıdır; **36** Harunla övladları məsh olunduğu gün Rəbb əmr etmişdir ki, nəsildən-nəslə İsrail övladları bu əbədi payı onlara versinlər". **37** Bu, yandırma qurbanına, taxil təqdiminə, günah qurbanına, təqsir qurbanına, təqdis təqdiminə və ünsiyyət qurbanına aid olan **38** Rəbbin Sina dağında Musaya əmr etdiyi təlimatdır. Rəbb bu təlimatı İsrail övladlarına Sina səhərasında qurbanlarını Ona təqdim etməklə əlaqədar əmr etdiyi gündə vermişdi.

8 Rəbb Musaya dedi: **2** «Harunla oğullarını, geyimlərini, məsh yağını və günah qurbanı kəsmək üçün bir buga, iki qoç, bir sabət mayasız çörək götür. **3** Sonra bütün icməni Hüzur çadırının girişinə topla». **4** Musa Rəbbin əmrinə əməl etdi. İcma Hüzur çadırının girişinə yığılanda **5** Musa onlara dedi: «Rabbin əmr etdiyi budur». **6** Sonra Musa Harunla oğullarını irəli gətirib onları su ilə yuyundurdu. **7** Harunun əyninə xırqəsini geyindirdib belinə qurşağı bağladı, üstündən cübbəsini geyindirdi və üstüne efodu qoydu. Efodun kəmərini belinə bağlayıb efodu özüne bərkitdi. **8** Efodun üstündən döşləyin, döşləyində isə Urim və Tummimini yerləşdirdi. **9** Onun başına çalmanı, çalmanın qabaq hissəsinə qızıl lövhaciyi olan müqəddəslik tacını qoydu. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **10** Musa məsh yağını götürüb məskəni və içindəki hər şeyi məsh edərək təqdis etdi. **11** Sonra məsh yağını qurbangaha yeddi dəfə çiləyib onunla bütün avadanlığını, ləyənlə althığını da təqdis etmək üçün məsh etdi. **12** Musa bir az məsh yağı götürüb Harunun başına tökərək onu təqdis etmək üçün məsh etdi. **13** Sonra Musa Harunun oğullarını irəli gətirdi, onlara xırqə geyindirdi, bellərinə qurşaq bağladı və başlarına papaq qoydu. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **14** Bundan sonra Musa günah qurbanı üçün nəzərdə tutulmuş buganı gətirdi. Harunla oğulları həmin buganın başına əllərini qoydular. **15** Musa buganı kəsdi,

qanını götürüb barmağı ilə qurbangahın buynuzlarının ətrafına çəkərək qurbangahı pak etdi. Sonra qanın qalan hissəsini qurbangahın allığına tökdü və murdarlığını kəffarə etmək üçün onu təqdis etdi. **16** Musa heyvanın içalatının üstündəki bütün piyi, qaraciyərin quyuğşa bənzər hissəsini, hər iki böyrəklə piyini götürərək qurbangahda tüstünlədib yandırdı. **17** Buğanı – dərisini, ətini və bağırsaqlarını düşərgənin kənarında yandırdı. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **18** Musa yandırma qurbanı üçün nəzərdə tutulmuş qoço gətirdi. Harunla oğulları əllərini qoçun başına qoydular. **19** Musa qoço kəsdi və qanını qurbangahın hər tərəfinə səpdi. **20** Qoço parça-parça doğradı; Musa qoçun başını, parçalarını və piyini tüstünlədib yandırdı. **21** Sonra içalatını və budlarını su ilə yudu və bütün qoço qurbangahda tüstünlədib yandırdı. Bu, yandırma qurbanı, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimi idi. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **22** Musa o biri qoço – təqdis qoçunu gətirdi; Harun və oğulları əllərini qoçun başına qoydular. **23** Musa onu kəsdi; qanından bir az götürüb Harunun sağ qulağının mərcəyinə, sağ əlinin və sağ ayağının baş barmağına çəkdi. **24** Bundan sonra Musa Harunun oğullarını gətirib onların sağ qulaq mərcəklərinə, sağ əllərinin baş barmaqlarına və sağ ayaqlarının baş barmaqlarına qan çəkdi. Musa heyvanın qanını qurbangahın hər tərəfinə səpdi. **25** Sonra piyini, quyuğunu, içalatının üstündəki piyi, qaraciyərinin quyuğşa bənzər hissəsini, hər iki böyrəklə piyini və sağ budunu götürdü. **26** Rəbbin önündə olan mayasız çörəklər səbətindən bir mayasız kökə, bir zeytun yağı ilə yoğrulmuş çörək kökəsi və bir qoğal götürüb piylə sağ budun üstünə qoydu. **27** O bunların hamısını Rəbbin hüzurunda yellətmə təqdimi üçün Harunun və oğullarının əllərinə verdi. **28** Sonra Musa həmin şəyərə onların əllərindən alıb qurbangahda yandırma qurbanı ilə birlikdə tüstünlədib yandırdı. Bu, təqdis qurbanı, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir. **29** Musa döş ətini götürdü və onu Rəbbin hüzurunda yellədərək təqdim etdi. Bu, təqdis qurbanı olan qoçdan Musanın payı idi. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **30** Musa məş yağı və qurbangahdakı qanı götürüb Haruna, onun geyimlərinə, oğullarına və geyimlərinə çılıdı. Beləliklə, Harunu və onun geyimlərini, oğullarını və onların geyimlərini təqdis etdi. **31** Sonra Musa Harunla oğullarına dedi: «Əti Hüzur çadırının girişində qaynadin və “Harunla oğulları onu yesin” deyib əmr etdiyimə görə onu orada təqdis təqdimi üçün səbətdəki çörəklə yeyin. **32** Çörəyin və ətin qalan hissələrini yandırın. **33** Təqdis günləri başa çatana qədər yeddi gün Hüzur çadırının girişindən kənara çıxmayıñ; çünki vəzifəyə keçmə vaxtınız yeddi gün davam edəcək. **34** Bu gün edilən hər şeyi Rəbb kəffarəniz üçün əmr etdi. **35** Yeddi gün ərzində gecə-gündüz Hüzur çadırının girişində qalın və Rəbbin buyruğuna riayət edin ki, ölməyəsiniz. Mənə belə əmr verilib». **36** Harunla oğulları Rəbbin Musa vasitəsilə əmr etdiyi hər şeyə əməl etdilər.

9 Bundan səkkiz gün sonra Musa Harunla oğullarını və İsrail ağsaqqallarını yanına çağırıb **2** Haruna dedi: «Özün üçün günah qurbanı kimi qüsursuz bir erkək dana və yandırma qurbanı kimi qüsursuz bir qoç götür və Rəbbin hüzurunda təqdim et. **3** Sonra İsrail övladlarına de: “Günah qurbanı kimi bir təkə, yandırma qurbanı kimi birilik qüsursuz bir dana və birilik qüsursuz bir toğlu, Rəbbin hüzurunda kəsilən ünsiyyət qurbanları kimi bir buğa, bir qoç və zeytun yağı ilə yoğrulmuş taxıl təqdimləri götürün. Çünki bu gün Rəbb sizə görünəcək». **5** Musanın əmr etdiyi hər şey Hüzur çadırının önünə gətirildi. Sonra bütün icma yaxınlaşış Rəbbin hüzurunda durdu. **6** Musa dedi: «Rəbb bu işi əmr etdi ki, siz əməl edəsiniz, onda Rəbbin izzəti sizə görünəcək». **7** Musa Haruna dedi: «Qurbangaha yaxınlaş və özün üçün günah qurbanı ilə yandırma qurbanını gətir. Həm özünün, həm də xalqının günahlarını bunlarla kəffarə et. Xalqın qurbanını da təqdim edərək onların günahını bununla kəffarə et. Rəbb əmr etdiyi kimi olsun». **8** Harun qurbangaha yaxınlaşış özü üçün günah qurbanı olan danamı kəsdi. **9** Onun qanını Harunun oğulları atalarına təqdim etdilər. Harun barmağını qana batırıb qurbangahın buynuzlarına çəkdi; qanın qalan hissəsini isə qurbangahın allığına tökdü. **10** Sonra günah qurbanının piyini, böyrəklərini, qaraciyərini, quyuğşa bənzər hissəsini qurbangahda tüstünlədib yandırdı. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **11** Qurbanın atı ilə dərisini düşərgənin kənarında yandırdı. **12** Bundan sonra Harun yandırma qurbanını kəsdi. Onun qanını Harunun oğulları atalarına gətirdilər; o da qanı qurbangahın hər tərəfinə səpdi. **13** Parça-parça kəsilən qurbanı və başını Haruna gətirdilər; o da onları qurbangahda tüstünlədib yandırdı. **14** Qurbanın içalatı ilə budlarını yuyaraq qurbangahda yandırma qurbanı ilə birgə tüstünlədib yandırdı. **15** Bundan sonra Harun xalqın qurbanını təqdim etdi. Xalq üçün günah qurbanı olan təkəni götürüb kəsdi; onu birinci günah qurbanı kimi gətirdi. **16** Yandırma qurbanı üçün heyvan gətirdi və onu qayda-qanuna uyğun olaraq təqdim etdi. **17** Sonra Harun taxıl təqdimini gətirdi. Səhər təqdim olunan yandırma qurbanından savayı ovuclarını taxıl təqdimi ilə doldurub qurbangahda tüstünlədərək yandırdı. **18** Harun xalq üçün ünsiyyət qurbanı olan buğanı və qoço kəsdi. Harunun oğulları bunların qanını atalarına gətirdilər; o da qanı qurbangahın hər tərəfinə səpdi. **19** Buğanın və qoçun piyini, quyuğunu, içalatı örtən piyini, böyrəklərini, qaraciyərinin quyuğşa bənzər hissəsini götürüb **20** döş ətlərini üstünə qoydular. Harun da bu piyi qurbangahda tüstünlədib yandırdı, **21** döş ətlərini isə sağ budları ilə birlikdə Rəbbin önündə yellədərək təqdim etdi. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. **22** Harun günah qurbanını, yandırma qurbanını və ünsiyyət qurbanını gətirdikdən sonra əllərini xalqa doğru uzadıb onlara xeyir-dua verdi. Sonra o aşağıdü. **23** Musa ilə Harun Hüzur çadırına girdilər. Sonra onlar çıxıb birlikdə xalqa xeyir-dua verdilər. O vaxt Rəbbin izzəti

bütün xalqa göründü 24 və Rəbbin hüzurundan od çıxıb qurbangahdakı yandırma qurbani ilə piyi yandıraraq yox etdi. Bütün xalq bunu görərək sevincdən qışqırıb üzüsta yerə döşəndi.

10 Harun oğulları Nadav və Avihu buxurdanlarını götürüb içina közərmış kömürlə buxur qoydular və Rəbbin öünüə haram od gətirdilər. Belə təqdimi Rəbb əmr etməmişdi. 2 Rəbb hüzurundan od göndərib onları məhv etdi. Onlar Rəbbin hüzurunda öldülər. 3 Musa Haruna dedi: «Budur, Rəbb belə demmişdir: «Mənə yaxınlaşanlar Məni müqəddəs saysınlar; Bütün xalq Məni izzətləndirsin». Harun isə susurdu. 4 Musa Harunun əmisi Uzzielin oğulları Mişaellə Elsafani çağırıb dedi: «Yaxın gəlin və qardaşlarınızın cəsədlərini Müqəddəs yerin öündən düşərgənin kənarına aparib qoyun». 5 Musa bu sözü deyən kimi onlar yaxınlaşdırıb və cəsədləri xırqələri əynindəcə düşərgənin kənarına aparib qoydular. 6 Musa Haruna və onun sağ qalan oğulları Eleazar və İtamara dedi: «Siz yas tutaraq saçlarınızı dağıtmayın, geyimlərinizi cırmayın. Yoxsa ölərsiniz və Rəbb bütün icmaya qəzəblənər. Ancaq bütün İsrailli soydaşlarınız Rəbbin yandırıldığı adamların yasını tutsun. 7 Hüzur çadırının girişindən kənara çıxmayıñ, yoxsa ölərsiniz, çünki Rəbbin məsh yağı sizin üstünüzdədir». Onlar da Musanın dediyi kimi etdilər. 8 Rəbb Haruna dedi: 9 «Sən və övladların Hüzur çadırına nə şərab, nə də başqa kefləndirici ikiç içib girməyin, yoxsa ölərsiniz. Qoy bu, nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qayda olsun. 10 Müqəddəslə adı şeyləri ayırd edin, həm də pak və murdar şeylər arasında fərq qoyun. 11 Mənim Musa vasitəsilə bəyan etdiyim bütün qaydaları İsrail övladlarına öyrədin». 12 Musa Haruna və sağ qalan oğulları Eleazarla İtamara dedi: «Rəbb üçün verilən yandırma təqdimlərindən qalan taxıl təqdimini götürün və mayasız çörək bişirib qurbangahın yanında yeyin, çünki bu ən müqəddəsdir. 13 Onu müqəddəs bir yerə yeyin, mənə verilmiş əmrə görə bu, Rəbb üçün verilən yandırma təqdimlərindən sənin və övladlarınızın payına düşür. 14 Yellədilən döş ətini və qaldırılan bud ətini isə sən, oğulların və qızların pak bir yerdə yeyin; çünki bunlar İsrail övladlarının ünsiyyat qurbanlarından sənin və övladlarınızın payı kimi ayrılib. 15 Qaldırılan bud ətini və yellədilən döş ətini Rəbbin öündə yellətmək üçün yandırma təqdimi olan piylə birlikdə gətirin. Bu sizin və övladlarınızın əbədi payı olacaq. Rəbb belə əmr etmişdir». 16 Musa günah qurbanı olan təkəni axtdı. O isə yandırılmışdı. Musa Harunun sağ qalan oğullarına - Eleazara və İtamara qəzəbləni bəndi: 17 «Siz nə üçün günah qurbanını müqəddəs sayılan yerdə yemədiniz? Çünki bu qurban ən müqəddəsdir və sizə verilib ki, onunla icmanın günahlarının cəzasını üzərindən götürüb onlar üçün Rəbbin öündə kəffarə edəsiniz. 18 Təkənin qanı içəri, Müqəddəs yerə gətirilmədi. Mən sizə əmr etdiyim kimi siz onun ətini mütləq Müqəddəs yerdə

yeməli idiniz». 19 Harun Musaya dedi: «Bu gün günah qurbanı və yandırma qurbanı Rəbbin önündə təqdim olunmuşdur. Ancaq başıma belə iş gəldi. Əgər mən bu gün günah qurbanını yemiş olsaydım, o, Rəbbə məqbul olardı». 20 Musa bunu eşidib razılaşdı.

11 Rəbb Musa ilə Haruna belə dedi: 2 «İsrail övladlarına belə deyin: «Quruda yaşayın heyvanlardan belələrinin ətini yemək olar. 3 Hər hansı qoşadırnaqlı gövşəyən heyvanın ətini yeyə bilərsiniz. 4 Lakin gövşəyən yaxud qoşadırnaqlı heyvanlar içində bunları yeməyin: dəvə, çünki o gövşəsə də, qoşadırnaqlı deyil, buna görə də sizin üçün haramdır; 5 qayadovşanı, çünki o gövşəsə də qoşadırnaqlı deyil, buna görə də sizin üçün haramdır; 6 dovşan, çünki o gövşəsə də qoşadırnaqlı deyil, buna görə də sizin üçün haramdır; 7 donuz, çünki o qoşadırnaqlı olsa da, gövşəmir, buna görə də sizin üçün haramdır. 8 Onların nə ətini yeyin, nə də lesinə toxunun, onlar sizin üçün haramdır. 9 Sularda, dənizlərdə yaxud çaylarda yaşayan heyvanlardan üzgəcləri və pulcuqları olanların hamısını yeyə bilərsiniz. 10 Amma sularda, dənizlərdə yaxud çaylarda qaynaşan heyvanlardan üzgəcləri və pulcuqları olmayan hər canlı məxlüq sizin üçün iyrənc olsun. 11 Onların ətini yeməyin və lesindən iyrənin; onlar sizin üçün iyrənc olsun. 12 Sularda üzgəcləri və pulcuqları olmayanların hamısı sizin üçün iyrənc olsun. 13 Quşlardan bunları iyrənc olduğuuna görə yeməyin: qartal, keçəlkərkəs, qaraquş, 14 çalağan, bütün şahin cinsindən olanlar, 15 bütün qarğı cinsindən olanlar, 16 dəvəquşu, bayquş, qağayı, bütün qırğı cinsindən olanlar, 17 yapalaq, qarabatdaq, böyük bayquş, 18 ağ bayquş, qutan, leş kərkəsi, 19 leylək, bütün vəg cinsindən olanlar, şanapipik, yarasa. 20 Dördəyəqla gəzən, qanadlı qaynaşan heyvanların hamısı da sizin üçün iyrənc olsun. 21 Lakin dördəyəqla gəzən, qanadlı qaynaşan heyvanlardan yerdə sıçramaq üçün oynaqlı ayaqları olanları yeyə bilərsiniz; 22 onlardan bütün çayırtkə cinsindən olanları, bütün keçəl çayırtkə cinsindən olanları, bütün sisək cinsindən olanları, bütün şala circiraması cinsindən olanları yemək olar. 23 Bütün digər dördəyəqla qanadlı qaynaşan heyvanlar isə sizin üçün iyrənc olsun. 24 Bu heyvanlardan siz özünüz murdar ola bilərsiniz. Hər kim onların lesinə toxunursa, axşama qədər murdar sayılsın. 25 Onların lesindən bir hissəsini daşıyan hər kəs də geyimlərini yusun; axşama qədər murdar sayılsın. 26 Qoşadırnağı olmayan yaxud gövşəməyən hər dırnaqlı heyvan sizin üçün murdar olsun. Onların lesinə toxunan hər kəs murdar sayılsın. 27 Pəncələri üstündə yeriyən dördəyəqli hər heyvan sizin üçün murdar olsun; onların lesinə toxunan hər kəs axşama qədər murdar sayılsın. 28 Onların lesini daşıyan geyimlərini yusun və axşama qədər murdar sayılsın. Bu heyvanlar sizin üçün murdar sayılsın. 29 Yerdə qaynaşan heyvanlar arasında sizin üçün murdar olan bunlardır: kor siçan, siçan, hər növ kərtənkələ, 30 gekkon, varan, kərtəncik, kələz, buqələmun. 31 Bunlar bütün qaynaşan heyvanlar arasında sizin üçün murdar

olsun. Onların leşinə toxunan hər kəs axşamadək murdar sayılsın. **32** Onlardan birisinin leş üstünə düşən hər şey murdar sayılsın. Hər taxta, parça, dəri yaxud giş əşya na cür iş üçün işlənsə, sua salınsın. Axşama qədər murdar sayılsın, axşamdan sonra təmiz sayılsın. **33** Onlardan biri gil qabın içinə düşsə, onun içindəki hər şey murdar sayılsın və qab qırılsın. **34** Belə bir qabdən su xörəyin içinə tökülsə, o xörək murdarlanır. Bu cür qabın içində hər iki murdarlanır. **35** O heyvanlardan birinin leş üstünə düşən hər bir şey murdar sayılsın. İstər təndir, istərsə də ocaq sökülsün, çünki murdarlanıb; onlar sizin üçün murdar olsun. **36** Ancaq su bulağı yaxud su anbarı pak sayılsın. Bu heyvanların leşinə toxunan hər kəs murdar sayılsın. **37** Bunlardan birinin leş əkin üçün ayrılmış toxumun üstünə düşərsə, o toxum təmiz sayılsın. **38** Amma leş sua salınmış toxumun üstünə düşərsə, toxum sizin üçün murdar olsun. **39** Əti sizin üçün yeməli olan heyvanlardan biri ölərsə, leşinə toxunan adam axşama qədər murdar sayılsın. **40** O heyvanın leşindən yeyən adam geyimini yusun və axşama qədər murdar sayılsın. Leşini daşyan adam da geyimləri yusun və axşama qədər murdar sayılsın. **41** Yer üzündə sürünen hər qaynaşan heyvan sizin üçün iyrənc olsun; onu yeməyin. **42** İstər qarnı üstündə, istər dörd ayağı ilə sürünen ya da yer üzündəki çoxayaqlı olan qaynaşan heyvanlardan yeməyin, çünki onlar iyrəncdir. **43** Qaynaşan heyvanların heç biri ila özünüüz iyrənc edib murdarlamayın, çünki onlara görə siz murdar olarsınız. **44** Allahınız Rəbb Mənəm. Özünüüz təqdis edin və müqəddəs olun, çünki Mən müqəddəsəm; özünüüz yerdə sürünen heç bir qaynaşan heyvan murdar etməyin. **45** Çünki Allahınız olmaq üçün sizi Misir torpağından çıxaran Rəbb Mənəm. Müqəddəs olun, çünki Mən müqəddəsəm”». **46** Heyvan, quş, sularda üzən hər cür canlı məxlüq, yer üzündə qaynaşan hər cür heyvan haqqında təlimat budur. **47** Bununla pakla murdar şeylər arasında, yeyilən və yeyilməyən heyvanlar arasında fərq qoyulur.

12 Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına belə de: “Hamilə olub oğlan uşağı doğan bir qadın ayaşısı, murdarlıq dövründə olduğu kimi yeddi gün murdar sayılsın. **3** Səkkizinci gün uşaq sünnet olunsun. **4** Qadın qanaxmadan paklanmaq üçün daha otuz üç gün gözləsin. Bu paklanma dövrü bitənə qədər qadın heç bir müqəddəs şeyə toxunmamalı və Müqəddəs məkana yaxınlaşmamalıdır. **5** Əgər bir qadın qız uşağı doğarsa, ayaşısı vaxtı kimi iki həftə murdar sayılsın və paklanmaq üçün əlavə olaraq altmış altı gün gözləsin. **6** Oğlan yaxud qız uşağı doğub paklanma müddəti bitəndə qadın Hüzur çadırının girişinə birillik toğlunu yandırma qurbanı kimi və gəyərçin yaxud qumru quşunu kahinin yanına günah qurbanı kimi gətirsin. **7** Kahin bunları Rəbbin hüzurunda qurban gətirib, zahi qadın üçün kəffarə etsin ki, o qan axmasından pak olsun. Qız ya oğlan doğan zahi qadın üçün təlimat budur. **8** Əgər qadının toğlu gətirməyə gücü çatmırsa, onda birini yandırma qurbanı, o birini isə

günah qurbanı olaraq iki qumru quşu yaxud iki gəyərçin gətirsin. Bununla kahin həmin zahi üçün kəffarə etsin ki, o pak olsun”».

13 Rəbb Musaya və Haruna dedi: 2 «Bir adəmin dərisində iş yaxud səpki yaxud ləkə əmələ gəlib dəridə cüzam kimi görünən bir əlaməti olarsa, qoy o adam kahin Harunun yaxud onun nəslindən olan kahinlərin birinin yanına gətirilsin. **3** Kahin dəridəki əlamətə baxsin. Əlamət üstündəki tükkləri ağardıb dəridən dərin görünə, bu, cüzamın bir əlamətidir. Kahin baxıb o adamı murdar elan etsin. **4** Əgər dərisindəki ləkə aq olub dəridən dərin görünməsə və üstündəki tükkləri ağartmasa, kahin azarlısı yeddi gün müddətinə təcrid etsin. **5** Yeddinci gün kahin ona baxsin. Onun nəzərində əlamət yerində qalıb dərisinə yayılmayıbsa, kahin onu yenə də yeddi gün müddətinə təcrid etsin. **6** Yeddinci gün kahin yenə də ona baxsin. Əlamət dərisinə yayılmayıb, solubsa, kahin o adamı pak elan etsin. Bu azar dəri səpməsidir. Qoy o adam geyimlərini yusun, sonra pak sayılsın. **7** Lakin kahin ona baxıb pak sayıldıdan sonra səpmə dərisinə yayılırsa, o yenə də özünü kahinə göstərsin. **8** Kahin yenə də ona baxsin, dərisindəki səpmə yayılıbsa, kahin o adamı murdar elan etsin. Bu cüzamdır. **9** Bir adəmin dərisində cüzam əlaməti əmələ gələrsə, qoy o adam kahinin yanına gətirilsin. **10** Kahin ona baxsin, dəridəki tükkləri ağardan xoralı aq bir işs varsa, **11** bu, bədəninin dərisində kök salmış cüzamdır. Kahin o adamı murdar elan etsin, amma tacrid etməsin, çünki o murdardır. **12** Əgər cüzam dəriyə yayılıb bütün bədəni bürüsə və əlamətin onu təpədən dırnağadək tutması kahinə görünə, **13** qoy kahin diqqətlə baxsin. Cüzam bütün bədəni bürüyübsə, kahin azarlısı pak elan etsin. Ağardığı üçün o adam pak sayılsın. **14** Lakin o adama xoralanma görünə o, murdar sayılsın. **15** Kahin o adama baxıb xoralanma görəsə, onu murdar elan etsin. Xoralanma murdardır, o, cüzamdır. **16** Xoralanma sağalıb ağardığı halda o adam kahinin yanına getsin. **17** və kahin ona baxsin; əlamət aqarıbsa, o adamı pak elan etsin, çünki o, pakdır. **18** Bir adəmin dərisində çiban əmələ gəlib sağaldıqdan sonra **19** və yerində aq iş yaxud qırmızımtıl-ağ parlaq ləkə əmələ gələn halda bu əlamət kahinə göstərilsin. **20** Kahin ləkəyə baxsin, üstündəki tükkləri ağarib dəridən dərin görünə, kahin o adamı murdar elan etsin. Bu, çibanla başlanan cüzamdır. **21** Əgər kahin baxıb görəsə ki, ləkənin üstündəki aq tükklər yoxdur və ləkə dəridən dərin deyil, solğundur, onda kahin azarlısı yeddi gün müddətinə təcrid etsin. **22** Əgər dəridəki ləkə yayılırsa, kahin adımı murdar elan etsin. Çünki bu, əlamətdir. **23** Amma ləkə yerində qalıb yayılmayıbsa, bu, çibandan qalan çıpiqdır. Kahin o adımı pak elan etsin. **24** Bir adəmin dərisində olan yanğı yerində qırmızımtıl-ağ yaxud aq parlaq ləkə əmələ gələrsə, **25** kahin ləkəyə baxsin, ləkə üstündəki tükkləri ağardıb dəridən dərin görünə, bu yanğıda başlanan cüzamdır. Kahin o adımı murdar elan etsin, çünki bu cüzamın

əlamətidir. **26** Əgər kahin baxıb görsə ki, ləkənin üstündə ağ tüklər yoxdur və ləkə dəridən dərin olmayıaraq solğun görünür, bu halda kahin azarını yeddi gün müddətinə təcrid etsin. **27** Yeddinci gün kahin yenə azarlıya baxsin. Əgər ləkə dəriyə yayılıbsa, kahin o adamı murdar elan etsin; bu, cüzamın əlamətidir. **28** Amma ləkə yerində qalıb dərisində yayılmayıbsa və solubsa, bu, yanıqdan qalan şışdir; kahin o adamı pak elan etsin, çünki bu, yanıqdan qalan izdir. **29** Bir kişinin ya qadının başında ya çənəsində əlamət olanda **30** kahin ona baxsin. Əlamət dəridən dərin görünürsə və üstündəki tüklər sarı və nazikdirsə, kahin onu murdar elan etsin. Bu başda ya da çənədə iyrənc xəstəlik – qoturdur. **31** Kahin qotur əlamətinə baxsin. Əlamət dəridən dərin görünməyib üstündə qara tüklər olmayan halda kahin qotur adamı yeddi gün müddətinə təcrid etsin. **32** Kahin yeddinci gün yenə də əlamətə baxsin, qoturluq yayılmayıbsa, üstündəki tüklər saralmayıbsa, qoturluq da dəridən dərin görünümürsə, **33** qoy o adam qoturluq olan yerdən başqa bütün bədənini qırxsın. Sonra kahin onu yenə də yeddi gün müddətinə təcrid etsin. **34** Yeddinci gün kahin yenə də əlamətə baxsin. Əgər qotur dəriyə yayılmayıbsa və dəridən dərin görünməsə, kahin o adamı pak elan etsin.

Qoy o adam geyimlərini yusun, sonra da pak sayılsın. **35** Lakin əgər kahin xəstəni pak saydıqdan sonra qoturluq dəriyə yayılırsa, **36** kahin ona takraran baxsin. Qoturluq dərisinə yayılıbsa, kahin üstündəki sarı tükün olub-olmamasına baxmasın. O adam murdar sayılsın. **37** Lakin kahinin nəzərində qoturluq yerində qalıbsa və üstündə qara tük əmələ galırsə, qotur keçir və onda o adam pak sayılsın, kahin onu pak elan etsin. **38** Bir kişinin yaxud qadının dərisində ağ parlaq ləkələr olarsa, **39** qoy kahin baxsin; dərisində donuq ağ ləkələr varsa, bu başlanan dəmrovndur. O adam pak sayılsın. **40** Başının təpəsində saç tökülmüş kişi dazdır. O pak sayılsın. **41** Əgər alnından saç tökülibsə, o adının alni açılmışdır və o pak sayılsın. **42** Lakin daz və yaxud alni açılmış adamin saç tökülen yerdən qırmızımtıl-ag ləkə çıxarsa, bu həmin yerdə başlanan cüzamdır. **43** Kahin oraya baxsin, saç tökülmüş yerdəki iş qırmızımtıl-agdırsa və cüzam kimi görünürsə, **44** o kişi iyrənc xəstəliyə tutulduğu üçün murdar sayılsın. Başındakı əlamətə görə kahin mütləq onu murdar elan etsin. **45** Belə iyrənc xəstəliyə tutulan adamin geyimləri cırıq, saç işa dağınış olmalıdır. O adam üzünün aşağı hissəsinə örtüb “Murdaram! Murdaram!” deyə çığırın. **46** Dərisində əlamət olduğu bütün müddət o murdar sayılsın. Murdarlığına görə düssərgədən kənarda tək yaşasın. **47** Üstündə iyrənc kif əlaməti olan hər cür parça: yun ya da kətan geyim **48** yaxud hər cür toxunma parça yaxud dəri və hər dəri məmələti haqqında təlimat budur. **49** Ya geyimdə, dəridə ya da hər cür parçada, dəridən düzəlmış hər bir əşyada əmələ gələn əlamət yaşıltəhər və ya qırmızımtıl olsa, bu, iyrənc kif əlamətidir. Qoy bu, kahinə göstərilsin. **50** Kahin ona baxıb, əşyani yeddi gün müddətinə təcrid etsin. **51** Yeddinci gün yenə də ona

baxıb görsə ki, geyimə, parçaya, dəriyə yaxud dəridən düzəlmış mamulata əlamət yayılıb, bu əlamət təhlükəli iyrənc kifdir, murdar sayılsın. **52** Üstündə əlamət olan yun ya da kətan geyimi yaxud parçanı yaxud dəridən olan əşyani kahin yandırsın. Bu, iyrənc təhlükəli kifdir, yandırılsın. **53** Amma əgər kahin baxıb görsə ki, geyimə, parçaya yaxud dəridən olan əşyaya əlamət yayılmayıb, **54** kahin əmr versin ki, üstündə əlamət olan hər şey yuyulsun. Sonra onu yenə də yeddi gün müddətinə təcrid etsin. **55** Əlamət yuyulduğdan sonra kahin yenə də o şeyə baxsin. Əlamət yayılmadığı halda görkəmini dəyişməyibsə, o şey murdar sayılsın. Əlamət istər ön, istərsə arxa tərəfində olsun, onu yandırmalısınız. **56** Lakin kahin baxıb görsə ki, əlamət yuyulduğdan sonra rəngi solub, qoy onu geyimdən, dəridən yaxud parçadan qopartsın. **57** Əgər bundan sonra əlamət geyimdə, parçada yaxud dəri əşyada yenidən əmələ gələrsə, o əşyaniın sahibi onu yandırsın. **58** Yuyulduğdan sonra əlamət üstündən yox olan paltar, parça yaxud dəri əşya yenə də yuyulub pak sayılsın. **59** Bu, yun və ya kətan geyimdə, hər toxunma parçada və dəridən olan hər əşyada əmələ gələn iyrənc kif əlamətinə əsasən onu pak ya murdar saymaq üçün təlimatdır».

14 Rəbb Musaya dedi: 2 «Dərisində cüzam olan adamin paklanması haqqında təlimat budur. Bu adam kahinin yanına gətirildikdə **3** kahin düssərgədən kənara çıxıb cüzama tutulan xəstəyə baxsin; onun dərisindəki əlamətlər saqalıbsa, **4** onda qoy kahin paklanan adam üçün iki pak diri quş, sidr ağacının budağı, al rəngli ip və züfa otu gətirməyi əmr etsin. **5** Kahinin buyurduğuna görə quşların biri saxsı qabda axar su üzərində kəsilsin. **6** Sonra kahin sağ qalan quşu, sidr ağacının budağını, al rəngli ipi və züfa otunu götürürüb, axar suyun üzərində kəsilən quşun qanına batırsın. **7** Sonra qoy cüzamdan paklanan adamin üstünə yeddi dəfə qamı çı�ayıb onu pak elan etsin. Sağ qalan quşu çöla buraxsin. **8** Paklanan adam geyimlərini yusun, özünü bütünlükə qırxsın, su ilə yuyunsun; sonra pak sayılsın və düssərgəyə girsin. Amma o, yeddi gün ərzində öz çadırından kənarda yaşasın. **9** Yeddinci gün o adam saçını, saqqalını, qaşlarını, bədənidəki bütün tüklərini qırxsın, geyimini yusun, bədənini su ilə yusun, sonra pak sayılsın. **10** Səkkizinci gün o adam qüsursuz iki erkək təğli, birillik qüsursuz diş təğli, taxıl təqdimi olaraq bir efanın onda üç hissəsi miqdardında zeytun yağı ilə yoğrulmuş un və bir loq zeytun yağı gətirsin. **11** Paklanma mərasimi ilə məşğul olan kahin paklanan adımı və gətirdiyi təqdimləri Rəbbin hüzuruna – Hüzur çadırının girişinə gətirsin. **12** Kahin erkək təğluların birini götürürüb zeytun yağı ilə təqsir qurbanı kimi təqdim etsin. Onları Rəbbin hüzurunda yellədərək təqdim etsin. **13** Toğlunu günah qurbanı və yandırma qurbanı kəsdiyi yerdə – müqəddəs sayılan yerdə kəssin, çünki günah qurbanı kimi təqsir qurbanı da kahinə aiddir. O qurban ən müqəddəsdir. **14** Sonra kahin

təqsir qurbanının qanından bir az götürüb paklanan adamın sağ qulağının mərcəyinə, sağ əlinin və sağ ayağının baş barmağına çəksin. **15** Kahin bir az zeytun yağı götürüb sol ovcuna töksün və **16** sağ əlinin bir barmağını sol ovcundakı zeytun yağına batıraraq Rəbbin hüzurunda yeddi dəfə çiləsin. **17** Ovcunda qalan yağıdan kahin paklanan adamın sağ qulaq mərcəyinə, sağ əlinə və sağ ayağının baş barmağına, yəni təqsir qurbanının qanından çəkdiyi yerlərə sürtsün. **18** Kahin ovcundakı yağı qalan hissəsini bu adamın başına çəkib bununla onun üçün Rəbbin öündə kəffarə etsin. **19** Bundan sonra kahin günah qurbanını kəssin. Bununla paklanan adam üçün murdarlığını kəffarə etsin. Sonra isə yandırma qurbanını kəsib **20** onunla taxil təqdimini qurbangahda təqdim etsin. Beləcə kahin o adam üçün kəffarə etsin ki, o pak sayılsın. **21** Əgər o adam yoxsuldur və bu təqdimlərə gücü çatmırsa, özünün kəffarəsi üçün yellədilən təqsir qurbanı kimi bir erkək toğlu, taxil təqdimi kimi zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda bir efa narın unla bir loq zeytun yağı, **22** biri günah qurbanı, o biri yandırma qurbanı olaraq iki qumru quşu yaxud iki göyərçin götürsün. Bunlara gücü çatar. **23** Paklanmasının səkkizinci günü bu adam bunları kahinin yanına, Hüzur çadırının girişinə - Rəbbin hüzuruna gətərsin. **24** Kahin təqsir qurbanı olan toğlunu və bir loq zeytun yağını götürüb yelləmə təqdimi olaraq Rəbbin hüzurunda yellasın və **25** təqsir qurbanı olan toğlunu kəssin. Sonra kahin təqsir qurbanının qanından bir az götürüb paklanan adamın sağ qulaq mərcəyinə və sağ əli ilə sağ ayağının baş barmaqlarına çəksin. **26** Kahin zeytun yağından bir az sol ovcuna töksün **27** və sağ əlinin bir barmağı ilə sol ovcundakı yağıdan Rəbbin hüzurunda yeddi dəfə çiləsin. **28** Ovcundakı yağıdan paklanan adamın sağ qulaq mərcəyinə, sağ əlinin və sağ ayağının baş barmağına, yəni təqsir qurbanının qanını çəkdiyi yerlərə çəksin. **29** Kahin ovcundakı yağı qalan hissəsini bu adamın başına çəksin. Bununla o adam üçün Rəbbin öündə kəffarə etsin. **30** Sonra bu adam gücü çatan qədər qumru quşlarından ya göyərçinlərdən birini təqdim etsin. **31** Gücü çatan qədər birini günah qurbanı kimi, o birisini isə taxil təqdimi ilə birgə yandırma qurbanı kimi təqdim etsin. Beləcə kahin paklanan adam üçün Rəbbin öündə kəffarə etsin». **32** Bu, darısında cüzamin əlaməti olub paklanmasına gücü çatmayan adam üçün təlimatdır. **33** Rəbb Musaya və Haruna dedi: **34** «Sizə mülk olaraq verəcəyim Kənan torpağına girəndən sonra Mən ölkənizdə olan bir evə iyrənc kif əlaməti göndərsəm, **35** qoy ev sahibi gedib kahinə “evimdə kifə bənzər bir şey göründüb” deyə xəbər versin. **36** Kahin kifə baxmazdan əvvəl evi boşaltmağı əmr etsin ki, evdə hər bir əşya murdar sayılmasın, sonra o evə baxmağa getsin. **37** Əlamətə baxsın: evin divarlarında yaşıltəhər yaxud qırmızımtıl, divarın səthindən dərin görünən ləkələr varsa, **38** kahin evdən çıxısn və onu bağlayıb yeddi gün müddətinə təcrid etsin. **39** Yedinci gün kahin yenə də gəlib baxsın. Əlamət evin divarına yayılıbsa, **40** onda

əmr etsin ki, kifli daşlar qoparılsın və şəhərdən kənara - murdar yerə atılsın. **41** Sonra evin içinin hər tərəfini qasıyb təmizləsinlər və qasıdıqları malanı şəhərdən kənara - həmin murdar yerə töksünlər. **42** Qoparılmış daşların yerinə başqa daşları götürüb qoysunlar, sonra təzə mala götürüb evi malalasınlar. **43** Əgər daşları qoparıldıqdan və evi qasıyb malalayandan sonra yenə də evdə kif əlaməti əmələ gəlsə, **44** kahin gedib baxsın. Əlamət evə yayılıbsa, evdə olan təhlükəli, iyrənc kif budur və o murdar sayılsın. **45** Belə halda qoy ev sökülsün, onun daşları, taxtaları, bütün malası şəhərdən kənara - murdar yerə atılsın. **46** Ev bağlı olduğu vaxt ərzində evə girən hər bir adam axşama qədər murdar sayılsın. **47** O evdə yeyən yaxud yatan adam geyimlərini yusun. **48** Ev malalanandan sonra kahin gəlib evə baxanda görə ki, əlamət evə yayılmayıb, o, evi pak elan etsin, çünki kif keçib gedib. **49** O, evi pak etmək üçün iki quş, sidr ağacının budağı, al rəngli ip və züfa otunu götürüb **50** quşların birini saxsı qabda axar su üzərində kəssin. **51** Sonra kahin sidr ağacının budağını, züfanı, al rəngli ipi və sağ qalan quşu götürüb kəsilən quşun qanına və axar suya batusın, evə yeddi dəfə çileyərək **52** quşun qanı, axar su, sağ qalan quş, sidr ağacının budağı, züfa otu və al rəngli ipə o evi pak etsin. **53** Qoy kahin sağ qalan quşu şəhərdən kənara - çölə buraxsın. Beləcə o evi kəffarə etsin ki, o pak sayılsın». **54** Bu, hər cür cüzam, qotur, **55** geyimlərdə və evlərdə əmələ gələn iyrənc kif, **56** şış, səpki və ləkə, **57** belə cüzamın nə vaxt murdar, nə vaxt pak sayılması barədə müəyyən edən təlimatdır.

15 Rəbb Musaya və Haruna dedi: **2** «İsrail övladlarına belə deyin: “Bir nəfərin xəstəliyə görə bədən axıntısı olarsa, o murdar sayılsın. **3** Xəstəliyə görə bədən axıntısı istər sərbəst aksın, istərsə də qatılışın, o şəxs murdar sayılır. **4** Üstündə yatdığı hər yataq və oturduğu hər şey murdar sayılsın. **5** Kim onun yatağına toxunarsa, geyimini yusun, su ilə yuyunsun; sonra axşama qədər murdar sayılsın. **6** Xəstəliyə görə bədən axıntısı olan şəxs üstündə oturduğu əşyanın üstündə oturan hər kəs də geyimlərini yusun, su ilə yuyunsun, sonra axşama qədər murdar sayılsın. **7** Xəstəliyə görə bədən axıntısı olan şəxsin bədəninə toxunan hər kəs də geyimini yusun və özü su ilə yuyunsun, sonra axşama qədər murdar sayılsın. **8** Xəstəliyə görə bədən axıntısı olan şəxs pak adama tüpürsə, o adam geyimini yusun, su ilə yuyunsun. O, axşama qədər murdar sayılsın. **9** Xəstəliyə görə bədən axıntısı olan şəxsin mindiyi hər yəhər murdar sayılsın. **10** Onun altında olmuş hər şeyə toxunan hər kəs də geyimlərini yusun, su ilə yuyunsun, sonra axşama qədər murdar sayılsın; belə şey daşıyan hər kəs də geyimini yusun. **11** Xəstəliyə görə bədən axıntısı olan şəxs əllərini yumamış kimə toxunarsa, o adam geyimlərini yusun və su ilə yuyunsun, sonra axşama qədər murdar sayılsın. **12** Xəstəliyə görə bədən axıntısı olan şəxsin toxunduğu hər saxsı qab sindirilsin, taxta qab isə su ilə yuyulsun. **13** Bu adam öz axıntısı kəsildiyi halda paklanmaq üçün yeddi

gün gözləsin, geyimini yusun, bədənini axar su ilə yusun, sonra pak sayılsın. **14** Səkkizinci gün iki qumru quşu ya iki göyərçin götürüb Rəbbin hüzuruna – Hüzur çadırının girişinə gəlsin və bunları kahinə versin. **15** Kahin quşların birini günah qurbanı, o birini isə yandırma qurbanı kimi təqdim etsin. Bunlarla kahin o şəxs üçün axıntsına görə Rəbbin öündə kəffarə etsin. **16** Toxumu tökülən hər kişi bütün bədənini su ilə yusun, sonra axşama qədər murdar sayılsın. **17** Üstünə toxum tökülüb bulaşan hər geyim ya da dəri əşya yuyulsun, sonra axşama qədər murdar sayılsın. **18** Kişi qadınla yaxınlıq edəndə toxumu tökülsə, hər ikisi su ilə yuyunsun. Sonra onlar axşama qədər murdar sayılsın. **19** Aybaşı vaxtı qanaxması olan hər qadın yeddi gün murdar sayılsın, ona toxunan hər kəs isə axşama qədər murdar sayılsın. **20** Aybaşı müddəti qadın nəyin üzərində uzanıb və yaxud otursa, hər şey murdar sayılsın. **21** O qadının yatağına toxunan hər kəs öz geyimlərini yusun, su ilə yuyunsun və axşama qədər murdar sayılsın. **22** O qadının oturduğu hər şəxə toxunan hər kəs də geyimlərini yusun, su ilə yuyunsun, sonra axşama qədər murdar sayılsın. **23** Əgər bir adam o qadının yatağına ya üstündə oturduğu şəxə toxunsa, o adam axşama qədər murdar sayılsın. **24** Əgər kişi qadınla yaxınlıq edən zaman qadın aybaşı görəsə və kişi onunla bulaşsa, kişi də yeddi gün murdar sayılsın; kişinin yatdığı hər yataq da murdar sayılsın. **25** Bir qadının aybaşı vaxtından kənar ya da sonra neçə gün davam edən qanaxması olarsa, bütün bu axıntı müddəti aybaşı murdarlığı dövründəki kimi murdar sayılsın. **26** Bütün axıntı vaxtı aybaşı murdarlığı vaxtı kimi üstündə yatdığı yataq və oturduğu hər şey murdar sayılsın. **27** Onlara toxunan hər kəs də murdar sayılsın. Qoy o, geyimini yusun, su ilə yuyunsun və axşama qədər murdar sayılsın. **28** Əgər axıntsı kəsilsə, o qadın yeddi gün gözləsin, sonra pak sayılsın. **29** Səkkizinci gün həmin o qadın iki qumru quşu yaxud iki göyərçin götürüb Hüzur çadırının girişinə, kahinin yanına götərsin. **30** Kahin quşların birini günah qurbanı, o birisini isə yandırma qurbanı kimi təqdim etsin. Bunlarla kahin bu qadın üçün axıntsının murdarlığını Rəbbin öündə kəffarə etsin. **31** Beləcə İsrail övladlarını öz murdarlığından ayıran ki, aralarında olan Mənim məskənim murdarlığı ilə murdar edib ölməsinlər”». **32** Bu təlimat xəstəliyə görə bədən axıntsı olan adamlar üçün, toxumu tökülməklə murdarlanan hər kişi üçün, **33** aybaşı olub murdarlanan hər qadın üçün, axıntı növüna görə olan hər kişi və hər qadın üçün, murdar qadınla yaxınlıq edən hər kişi tükündür.

16 Harunun iki oğlu Rəbbin hüzuruna yaxınlaşıb öündən sonra Rəbb Musaya dedi: **2** «Qardaşın Haruna söylə ki, istənilən vaxt pərdənin iç tərəfindəki Müqəddəs yerə, sandıq üzərindəki kəffarə qapağının öünüə keçməsin ki, özü ölməsin, çünkü Mən kəffarə qapağının üzərindəki buludda zahir oluram. **3** Buna görə Harun Müqəddəs yerə yalnız belə girə bilər: günah

qurbanı üçün bir buğa və yandırma qurbanı üçün bir qoç götürsün; **4** müqəddəs kətan xırqə geysin, əynində kətan alt paltarı da olsun, belinə kətan qurşaq bağlaşın, başına çalma qoysun. Bunlar müqəddəs geyimlərdir. Qoy Harun əvvəl bədənini su ilə yusun, sonra onları geysin. **5** İsrail övladlarının icmasından günah qurbanı iki təkə və yandırma qurbanı üçün bir qoç götürsün. **6** Harun özü üçün günah qurbanı olan buganı təqdim etsin. Bununla həm özü, həm də ailəsi üçün günahını kəffarə etsin. **7** Sonra Harun iki təkəni götürüb Rəbbin öündə Hüzur çadırının girişində saxlaşın. **8** Harun bu təkələrdən birini Rəbb üçün, o birisini Azazel üçün püşklə seçsin. **9** Sonra Harun püşklə Rəbbə məxsus olan təkəni günah qurbanı olaraq təqdim etsin. **10** Püşklə Azazel olmaq üçün seçilən təkəni isə Rəbbin öündə diri saxlaşın ki, onu sonra Azazel olaraq çöla göndərib onunla kəffarə etsin. **11** Harun özü ilə ailəsi üçün kəffarə edən günah qurbanını – buganı kəssin. **12** Rəbbin hüzurundan, qurbangahdan gətirilən közərmis kömürlə dolmuş bir buxurdan götürüb, iki ovuc dolu narın əzilən xoş ətirli buxurla pərdənin iç tərəfinə keçsin. **13** Rəbbin hüzurunda buxuru oda qoysun. Beləcə buxur tüstüsü bulud ilə Şəhadət sandığının üzərində olan kəffarə qapağını örtəsün ki, özü ölməsin. **14** Buğanın qanından götürüb barmağı ilə qapağın ön tərəfinə – qapağın qarşısına da yeddi dəfa çiləsin. **15** Sonra xalq üçün günah qurbanı olan təkəni kəssin və onun qanını pərdənin iç tərəfinə gətirib qanını buganın qanı kimi kəffarə qapağının ön tərəfinə və qarşısına çiləsin. **16** Bununla Harun İsrail övladlarının murdarlığını, qanunsuzluğuna və bütün günahlarına görə Müqəddəs yer üçün kəffarə etsin; murdar xalqın arasında yerləşdiyinə görə Hüzur çadırı üçün belə etsin. **17** Müqəddəs yerdə kəffarə etməyə girəndən çıxana qədər Hüzur çadırında da heç kim olmasın. Harun özü, ailəsi və bütün İsrail camaatı üçün kəffarə edib **18** çıxsın, sonra Rəbbin öündə olan qurbangaha gedib onun üçün kəffarə etsin; buganın və təkənin qanından götürüb qurbangahın buyuzlarının ətrafına çəksin. **19** Harun qurbangahının üstünə barmağı ilə yeddi dəfa qan çiləsin. Beləcə onu İsrail övladlarının murdarlığından pak edib təqdis edin. **20** Qoy Harun Müqəddəs yeri, Hüzur çadırını, qurbangahı kəffarə edib qurtarandan sonra sağ qalan təkəni götərsin **21** və iki əlini o təkənin başına qoyub İsraililərin bütün qanunsuzluğundan və günahlarından ötrü qazandığı cazanın hamisini onun üzərində etiraf etsin və təkənin başına ölürsün. Sonra bu iş üçün təyin olunan bir adamın vasitəsilə çöldə yola salınsın. **22** Təkə onların bütün cəzasını öz üzərində ayaq dəyməmiş torpağa aparsın. O adam təkəni çöldə yola salsın. **23** Harun Hüzur çadırına gərsin və Müqəddəs yera girən zaman geymiş olduğu kətan geyimi çıxarıb orada qoysun. **24** Müqəddəs bir yerdə bədənini su ilə yusun və öz geyimini geysin. Oradan çıxıb öz yandırma qurbanını və xalqın yandırma qurbanını təqdim etsin. **25** Günah qurbanının piyini də qurbangahda tüstüldəb yandırsın. **26** Azazel olan təkəni

yola salan adam da geyimini və bədənini su ilə yusun, sonra düşərgəyə girsin. **27** Müqəddəs yerdə kəffarə etmək üçün qanı oraya gətirilən günah qurbanı olan buğa ilə təkənin dəri, et və bağırşaları düşərgənin kənarına aparılıb yandırılsın. **28** Onları yandıran adam geyimini, bədənini su ilə yusun, ondan sonra düşərgəyə girsin. **29** Bu sizin üçün əbədi bir qayda olsun. Yedinci ayın onuncu günündə özünüzü hər şeydən məhrum edib heç bir iş görməyin; həm yerliləriniz, həm də aranızda yaşayan yadellilər belə etsin. **30** Çünkü o gün sizin üçün kəffarə olunacaq ki, siz pak olasınız və Rəbbin hüzurunda bütün günahlarınızdan təmizlənəcəksiniz. **31** O gün sizin üçün Şənbə gününə bənzər istirahət günüdür. Özünüzü hər şeydən məhrum edin. Bu, əbədi qayda olsun. **32** Atasının yerinə kahinlik etmək üçün məsh edilmiş vəzifəli baş kahin belə kəffarə etsin: o, müqəddəs kətan geyimlərini geyib **33** ən Müqəddəs yer, Hüzur çadırı, qurbanbah üçün kəffarə etsin; kahinlər və camaatın hər biri üçün də kəffarə etsin. **34** ildə bir dəfə İsrail övladlarının bütün günahlarının kəffarə edilməsi üçün bu sizə əbədi qayda olsun». Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu.

17 Rəbb Musaya belə dedi: **2** «Harunla oğullarına və bütün İsrail övladlarına söylə: “Rəbbin əmri budur: **3** İsraililərdən düşərgədə yaxud onun kənarında mal-qara, qoyun ya da keçi kəsən **4** onu Rəbbin məskəninə, Onun öünüə qurban kimi təqdim edərək Hüzur çadırının girişinə gətirməyən hər kəs qan tökməkdə müqəssir sayılsın. Belə adam xalqı arasından qovulsun. **5** Belə ki İsrail övladları qurbanlarını çöldə kəsmək əvəzinə onları Rəbbin hüzuruna, Hüzur çadırının girişinə, kahinin yanına gətirsinlər və Rəbbə ünsiyyət qurbanları olaraq kəssinlər. **6** Kahin belə qurbanın qanını Hüzur çadırı girişinin yanındakı Rəbbin qurbanbahına səpsin, piyini isə Rəbbin xoşuna gələn etir kimi tüstünlədib yandırınsın. **7** İsrail övladları bir daha Rəbbə xəyanət edib heç vaxt təkə görkəmində bütünlərə qurban kəsməsinlər. Bu, nəsildən-nəslə onlar üçün əbədi qayda olsun”. **8** Bir də ki onlara de: “İsrail övladlarından yaxud aralarında yaşayan yadellilərdən kim yandırma qurbanını və ya ünsiyyət qurbanını kəsəndə **9** Rəbbin hüzuruna təqdim edərək Hüzur çadırının girişinə qurban gətirməyən hər adam xalqı arasından qovulsun. **10** İsrail övladlarından ya da aralarında yaşayan yadellilərdən bir az da olsa, qan yeyən hər kəsdən Mən üz döndərib xalqı arasından qovacağam, **11** çünkü hər məxluqa həyat verən qandır. Mən onu həyatının kəffarəsi üçün qurbanbahda təqdim olunmağa təyin etmişəm; çünkü həyat verdiyinə görə kəffarə edən qandır. **12** Buna görə də Mən İsrail övladlarına demişəm: «Sizdən heç bir kas, aranızda yaşayan yadelli də qan yeməsin». **13** İsrail övladlarından ya da aralarında yaşayan yadellilərdən yeyilə bilən heyvan yaxud quş ovlayan insan onun qanını yerə axıdib torpaqla örtüsün. **14** Çünkü hər məxluqa həyat verən onun qandır. Buna görə Mən İsrail övladlarına heç bir məxluqun qanını yeməyin» demişəm. Çünkü hər məxluqa həyat verən onun qandır.

Onu yeyən hər kəs xalqının arasından qovulsun. **15** Yerli olsun, yadelli olsun, təbii yolla ölen, parçalanıb ölen heyvanı yeyən adam qoy geyimini yusun, su ilə yuyunsun və axşamadək murdar, sonra pak sayılsın. **16** Əgər belə adam geyimini və bədənini yumasa, cəzasını çəkəcək”».

18 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına belə de: “Allahınız Rəbb Mənəm. **3** Nə əvvəl yaşadığınız Misir torpağının ənənələrinə əməl edin, nə də sizi aparacağım Kənan torpağına girəndən sonra adət-ənənələrinə əməl edib uymayın; **4** Mənim hökmərimə əməl edib qanunlarına riayət edin, onlara uyğun yaşayın. Allahınız Rəbb Mənəm. **5** Qaydalarına və hökmərimə səylə əməl edin; onları yerinə yetirən adam bunların sayasında yaşayacaq. Rəbb Mənəm. **6** Qoy heç kəs öz yaxın qohumları ilə cinsi əlaqədə olmaq üçün onlara yaxınlaşmasın. Rəbb Mənəm. **7** Atanla cinsi əlaqədə olma, ananla da cinsi əlaqədə olma; o sənin anandır, onunla cinsi əlaqədə olma. **8** Atanın arvadı ilə cinsi əlaqədə olma, çünkü o sənin atanın namusudur. **9** Atabir yaxud anabir bacınlə, səninlə bir evdə yaxud başqa yerdə böyümüş bacınlə cinsi əlaqədə olma. **10** Öz oğlunun qızı yaxud qızının qızı ilə cinsi əlaqədə olma, çünkü onların namusu sənin namusundur. **11** Atanın başqa arvadından doğulan qızı ilə cinsi əlaqədə olma; o sənin bacındır. **12** Bibinlə cinsi əlaqədə olma, çünkü o, atanın yaxın qohumudur. **13** Xalanla cinsi əlaqədə olma, çünkü o, ananın yaxın qohumudur. **14** Əminin namusunu tapdalamama, onun arvadı ilə yaxınlıq etmə, çünkü o sənin əmiarvadındır. **15** Oğlunun arvadı ilə cinsi əlaqədə olma. Oğlunun arvadı olduğu üçün onunla cinsi əlaqədə olma. **16** Qardaşının arvadı ilə cinsi əlaqədə olma, çünkü bu, qardaşının namusudur. **17** Bir qadının həm özü, həm də qızı ilə cinsi əlaqədə olma. O qadının oğul ya da qız nəvəsi ilə cinsi əlaqədə olmaq üçün onları alma, çünkü onlar sənin yaxın qohumların olduğu üçün bu, əxlaqsızlıqdır. **18** Arvadın sağ ikən onun bacısını günü olaraq alma və onunla cinsi əlaqədə olma. **19** Aybaşı murdarlığı zamanı qadınlə cinsi əlaqədə olmaq üçün onurla yaxınlıq etmə. **20** Başqasının arvadı ilə yaxınlıq edib özünü murdarlama. **21** Övladlarının heç birini Molekə qurban olaraq təqdim etma. Beləliklə, Allahının adını ləkələmə. Rəbb Mənəm. **22** Kişi qadınlə yaxınlıq etdiyi kimi kişi ilə yaxınlıq etməsin, bu, iyrəncdir. **23** Nə kişi, nə də qadın heç bir heyvanla cinsi əlaqəyə girib özünü murdarlaşmasın. Bu, rəzillikdir. **24** Bu şəyərin heç biri ilə özünü müdar etməyin, çünkü öünüüzdən qovacağım millətlər bunların hamısı ilə murdarlanıb, **25** torpaqlarını da murdarlayıblar. Buna görə də Mən o torpağı cəzalandırıb sakınlarını oradan radd edirəm. **26** İstər yerli, istər aranızda yaşayan yadelli – hamınız qaydalarına və hökmərimə riayət edərək iyrənc işlərin heç birinə əməl etməyin. **27** Öünüüzdəki ölkənin sakınları bütün bu iyrənc işləri edərək torpağı murdarlayıblar. **28** Əgər siz də bu torpağı murdarlaşanız, torpaq sizdən əvvəlki milləti ağızından qaytarlığı kimi sizi də ağızından qaytaracaq. **29** Buna görə də bu iyrənc

işlərin hər hansı birinə əməl edən hər kəs xalqının arasından qovulsun. **30** Beləliklə, öünüzdə edilən iyrənc adətlərinə əməl edib onlarla özünüüzü murdar etməmək üçün Mənim buyruğuma riayət edin. Allahınız Rəbb Mənəm”».

19 Rəbb Musaya dedi: **2** «Bütün İsrail övladlarının icmasına bəyan edib de: “Müqəddəs olun, çünkü Mən Allahınız Rəbb müqəddəsəm. **3** Sizdən hər kəs atasına və anasına hörmət etsin və Mənim Şənbə günlərimə riayət etsin. Allahınız Rəbb Mənəm. **4** Bütlərə tərəf dönməyin və özünüzə tökmə allahlar düzəltməyin. Allahınız Rəbb Mənəm. **5** Rəbbə ünsiyyət qurbanları gətirəndə elə gətirin ki, qurbanınız qəbul edilsin. **6** Qurbanınız kəsilən gün yaxud ertəsi gün yeyilsin, üçüncü günə qalan hissəsi yandırılsın. **7** Əgər ondan üçüncü gün yeyilsə, o qurban qəbul olunmaz, iyrənc sayılır. **8** O qurbanı yeyən adam Rəbbin müqəddəs yeməyini murdar etdiyinə görə cəzasını çəkar. Qoy o, xalqı arasından qovulsun. **9** Torpağınızda məhsul biçəndə tarlanın qıraq-bucaqlarını biçməyin və biçindən düşən başaqları yiğməyin. **10** Üzüm bağında da tənəkləri büsbüütün təmizləyib yerə düşən salxımları yiğməyin. Qalan məhsul kasıblara və qəriblərə qalsın. Allahınız Rəbb Mənəm. **11** Oğurlamayıñ, bir-birinə yalan satıb aldatmayıñ. **12** Allahınızın adını ləkələməmək üçün adıma yalandan and içməyin. Rəbb Mənəm. **13** Qonşunu istismar etmə, onu soyma; muzdlu işçinin zəhmət haqqını axşamdan səhərəcən özündə saxlama. **14** Kar adamı söymə və kor adamin qarşısına büdrədən heç bir şey qoyma. Allahindan qorx. Rəbb Mənəm. **15** Məhkəmədə haqsızlıq etməyin. Nə yoxsula üstünlük ver, nə də varlıya meyl sal, amma bir-birinizi ədalətlə mühəkimə edin. **16** Xalq arasında xəbərçilik etmə; qonşunun qanının tökülməsini istəmə. Rəbb Mənəm. **17** Soydaşına qarşı ürəyində nifrət bəsləmə. Başqa adamı mütləq tənbəh et ki, sən də günahının cəzasını çəkməyəsən. **18** Öz xalqından heç kəsdən qisas alma, heç kimə qarşı kin saxlama. Ancaq qonşunu özün kimi sev. Rəbb Mənəm. **19** Mənim qaydalarıma riayət edin. Başqa növlərdən olan heyvanları cütləşdirməyin. Tarlanızda iki növ toxum əkməyin. Əyninə iki növ sapdan toxunmuş paltar geyməyin. **20** Bir kişi başqa kişinin nişanlı, hələ qiyaməti ödənməmiş, azad olunmamış qarabaşı ilə yaxınlıq edərsə, ona cəza verilsin. Amma onlar öldürülməsinlər, çünkü qarabaş azad deyil, **21** o kişi isə Rəbbin öntüne – Hüzur ədərinin girişinə təqsir qurbanı kimi bir qoç gətirsin. **22** Kahin o kişi üçün işlətdiyi günahını təqsir qurbanı olan qoçla Rəbbin öündə kəffarə etsin ki, bu günahı bağışlansın. **23** Kənan torpağına girib yemək üçün hər hansı bir meyvə ağacını əksərin, meyvəsi sizin üçün üç il haramdır, onu yeməyin. **24** Dördüncü ildə onun bütün meyvəsi şükür təqdimi kimi Rəbb üçün müqəddəs sayılsın. **25** Beşinci ildə isə o ağacın meyvəsini yeyə bilərsiniz. Bunu edin ki, məhsul xeyriniz üçün artsin. Allahınız Rəbb Mənəm. **26** Heç bir əti qanlı-qanlı yeməyin. Baxıcılıq etməyin və gələcəyi deməyin. **27** Gicgahlarıñizi

qırxmayın, saqqallarınızın kənarlarını kəsməyin. **28** Ölülər görə bədəninizə yara vurmayın, bədəninizə heç bir şəkil döydürməyin. Allahınız Rəbb Mənəm. **29** Qoy heç kim qızını fahisəlik edib ləkələnməyə qoymasın. Qoy fahisəlik ölkəyə yayılmasın ki, ölkə əxlaqsızlıqla dolub daşmasın. **30** Şənbə istirahət günlərimə riayət edin və Müqəddəs məkanıma ehitiramlı yanaşın. Rəbb Mənəm. **31** Cindarlara və ruh çağırınlara tərəf dönməyin, onlarla danışmayın, yoxsa murdarlanarsınız. Allahınız Rəbb Mənəm. **32** Yaşlıların qarşısında ayağa durun, aqsaqqallara hörmət eləyin. Allahınızdan qorxun. Rəbb Mənəm. **33** Sizinlə ölkənizdə yaşayın heç bir qəribə haqsızlıq etməyin. **34** Hamınız onu öz adamınız, yerliniz kimi qəbul edin, hər kəs onu özünü sevən kimi sevsin. Çünkü siz özünüz də Misir ölkəsində qərib idiniz. Allahınız Rəbb Mənəm. **35** Məhkəmədə, ölçüdə, çəkida və miqdarda haqsızlıq etməyin. **36** Qoy tərəziniz, çəki daşınız, taxıl və maye ölçüsü üçün işlənən qabalarınız düzgün olsun. Sizi Misir torpağından çıxaran Allahınız Rəbb Mənəm. **37** Bütün Mənim qaydalarıma və hökmərimə səylə əməl edin. Rəbb Mənəm”».

20 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına de: “İsraillilərdən və İsraildə yaşayan yadəllilərdən övladını Molekə təqdim edən hər kəs öldürülməlidir. Qoy ölkə xalqı onu daşqalaq etsin. **3** Öz övladını Molekə təqdim etdiyi üçün Mən o adamdan üz döndərib xalqı arasından qovacağam; çünkü o, Müqəddəs məkanımı murdarlayıb müqəddəs adımı ləkələmişdir. **4** Əgər ölkə xalqı o adamin övladını Molekə təqdim etdiyini görüb göz yumaraq onu öldürməsə, **5** Mən Özüm həmin adamdan və ailəsindən üz döndərib onu və onunla birgə Molekə Mənə xəyanət edən hər kəsi xalqın arasından qovacağam. **6** Mənə xəyanət edərək cindarlara və ruh çağırınlara tərəf döñən hər kəsdən üz döndərib xalqın arasından qovacağam. **7** Buna görə də özünüüz təqdis edin və müqəddəs olun, çünkü Allahınız Rəbb Mənəm. **8** Qaydalarıma səylə əməl edin, çünkü sizi təqdis edən Rəbb Mənəm. **9** Atasına yaxud anasına lənət edən hər kəs öldürülməlidir. O adam öz atasına yaxud anasına lənət etdiyi üçün qanının tökülməyinə özü bəsdir. **10** Başqa kişinin arvadı ilə zina edənlərə aid: qonşusunun arvadı ilə zina edən kişi zinakar qadınla birləşdir. **11** Atasının arvadı ilə yaxınlıq edən kişi atasının namusunu tapdaləmiş olur. Bunu edənlərin hər ikisi öldürülməlidir. Onlar qanlarının tökülməyinə özü bəsdir. **12** Gelini ilə yaxınlıq edən kişi gəlini ilə birgə – hər ikisi öldürülməlidir, çünkü bu rəzillikdir. Bunlar qanlarının tökülməyinə özü bəsdir. **13** Kişi qadınla yaxınlıq etdiyi kimi kişi kişi ilə yaxınlıq edərsə, hər ikisi iyrənc iş görür və onlar öldürülməlidirlər; qanlarının tökülməyinə özü bəsdir. **14** Qadınla bərabər anasını arvad alan kişi əxlaqsızlıq edər; aranızda belə əxlaqsızlıq olmamaq üçün o kişi də, o qadınlar da yandırılsın. **15** Heyvanla cinsi əlaqəyə girən kişi öldürülməlidir; heyvan isə kəsilməlidir. **16** Hər hansı bir heyvanla cinsi əlaqəyə girən qadın heyvanla birgə

oldürülmelidir. Bunlar qanlarının tökülmeyinə özləri bəsdir. **17** Əgər bir kişi atabir yaxud anabir bacısını alıb onunla cinsi əlaqədə olsa, qadın da onunla cinsi əlaqədə olsa, bu, rüsvayılıqdır. Onlar xalqı arasından qovulsun. Bacısı ilə cinsi əlaqədə olan kişi cəzasını çekər. **18** Əgər bir kişi aybaşı olan qadınlı yaxınlıq edib onunla cinsi əlaqədə olarsa, qadının qanaxma mənbəyinin üstünü açar, qadın da öz qanaxma mənbəyinin üstünü açar. Hər ikisi xalqı arasından qovulsun. **19** Xalanla yaxud bibinlə yaxınlıq etmə, çünki yaxın qohumları ilə yaxınlıq edənlər cəzasını çekərlər. **20** Əmisi arvadı ilə yaxınlıq edən kişi öz əmisinin namusunu tapdalamış olur; ikisi də günahının cəzasını çekərək övladları olmadan öləcəklər. **21** Qardaşı arvadını alan kişi qardaşının namusunu tapdalayaraq murdar iş görür; onlar sonsuz qalacaqlar. **22** Siz Mənim qaydalarıma və hökmlərimə səylə əməl edin ki, yaşamaq üçün aparacağım torpaq sizi rədd etməsin. **23** Qarşınızdan qovacağım millətlərin adətlərinə uymayın; onlar bütün bu şeyləri etdiklərinə görə Mənim gözündə iyrəncidirlər. **24** Mən sizə dedim ki, onların torpağına siz sahib olacaqsınız; Mən o süd və bal axan torpağı sizə ırs olaraq verəcəyam. Sizi digər xalqlardan ayıran Allahımız Rəbb Mənəm. **25** Beləliklə, siz pak və murdar heyvan və quşları bir-birindən ayırd edin. Sizin üçün ayırd etdiyim murdar sayılan heyvanlar yaxud quşlar ya da yerdə sürütən maxluqlarla özünüzi iyrənc etməyin. **26** Siz Mənim üçün müqəddəs olun, çünki Mən Rəbb müqəddəsəm. Mən sizi digər xalqlardan ayırdım ki, siz Mənim xalqım olasınız. **27** Cindar yaxud ruh çağırıran kişilər və ya qadınlar öldürülmelidir, onlar daşqalaq olmalıdır. Bunlar qanlarının tökülmeyinə özləri bəsdir”.

21 Rəbb Musaya dedi: «Harun nəslindən olan kahinlərə bəyan edib belə de: “Qoy kahinlər öz xalqı arasından olan hər hansı bir meyitə görə özlərini murdar etməsin; **2** ancaq kahinin yaxın qohumu – anası, atası, oğlu, qızı, qardaşı **3** yaxud da yanında yaşayan subay bacısı olsa, kahin o ölüyə görə özünü murdar etməsin. **4** Qoy o, xalq arasında başçı olduğunu görə özünü murdar edib ləkələməsin. **5** Qoy kahinlər yas tutaraq başının heç bir hissəsini qırxmasın, saqqalının kənarını kəsməsin, bədənlərinə də yara vurmasınlar, **6** özlərinin Allahı üçün müqəddəs olsunlar və Onun adını ləkələməsinlər, çünki onlar özlərinin Allahına pay, Rəbb üçün yandırma təqdimi gətirirlər. Buna görə də müqəddəs olsunlar. **7** Kahin fahişəni yaxud ləkələnmiş və ya ərindən boşanmış qadını da arvad almasın, çünki kahin Allahı üçün müqəddəsdir. **8** Onu müqəddəs say, çünki Allahına gətirilən payı təqdim edən odur; o sənən üçün müqəddəs olsun, çünki Mən – sizi təqdis edən Rəbb müqəddəsəm. **9** Fahişliklə ləkələnən kahin qızı atasını da ləkələdiyinə görə yandırılsın. **10** Qohumları üzərində olan başında məsh yağı ilə məsh olunan və müqəddəs geyimləri geyən vazifəli baş kahin yas tutaraq nə saçını dağitsın, nə də əynindəki geyimini cırısin. **11** Bu kahin heç bir meyitə, hətta ölən ata-anasına

yaxınlaşış özünü murdar etməsin. **12** O, Müqəddəs məkanı tərk etməsin və Allahın Müqəddəs məkanını ləkələməsin, çünki Allahın nişanəsi olan məsh yağı üzərindədir. Rəbb Mənəm. **13** Bu kahin bakırə qız alsın; **14** dul, boşanmış yaxud fahişliklə ləkələnmiş qadın yox, yalnız öz xalqından olan bakırə qız alsın ki, **15** onun övladları xalqı arasında ləkəli olmasın. Onu təqdis edən Rəbb Mənəm”». **16** Rəbb Musaya dedi: **17** «Haruna belə söylə: “Nəsildən-nəslə övladlarından qüsuru olan adam Allahına pay təqdim etmək üçün yaxınlaşmasın. **18** Bunlardan heç biri bu xidmətə yaxınlaşmasın: nə kor, nə aksaq, nə eybəcər, nə əlil, **19** nə əl-ayağından şikəst, **20** nə qozbel, nə cirtdanboy, nə gözündə titə olan, nə xorali yaxud dəmrovlu, nə axtalanmış adam, **21** yəni kahin Harunun nəslindən bədənində hər hansı bir qüsuru olan şəxs Rəbb üçün yandırma təqdimi verməyə yaxınlaşmasın. Onun bədənində qüsür var. Buna görə də, Allahına pay gətirmək üçün yaxınlaşmasın. **22** Belə adam Allahına gətirilən paydan – həm ən müqəddəs yeməkdən, həm də müqəddəs yeməkdən yeyə bilər. **23** Lakin o, bədənində qüsür olduğunu görə nə müqəddəs pərdəyə, nə də qurbangaha yaxınlaşmasın ki, Müqəddəs məkanlarımı ləkələməsin, çünki onları təqdis edən Rəbb Mənəm”». **24** Musa Harunla oğullarına və bütün İsrail övladlarına belə dedi.

22 Rəbb Musaya dedi: **2** «Harunla oğullarına söylə ki, İsrail övladlarının Mənim üçün təqdis etdikləri müqəddəs şeylərlə ehtiyatlı olsunlar və müqəddəs adımı ləkələməsinlər. Rəbb Mənəm. **3** Onlara de: “Nəsildən-nəslə İsrail övladlarının Rəbb üçün təqdis etdikləri müqəddəs şeylərə murdar halda yaxınlaşan hər hansı bir övladınız Mənim hüzurumdan qovulsun. Rəbb Mənəm. **4** Harun nəslindən iyrənc dəri xəstəliyi yaxud xəstəliyə görə bədən axıntısı olan heç kəs pak olana qədər müqəddəs yeməkdən yeməsin. Meyitə görə murdar olan şeyə toxunan hər kəs, toxumu tökülen hər kəs, **5** onu murdarlayan qaynaşan heyvana və yaxud hər cür murdarlığı olan insana toxunan hər kəs də – **6** belə şeylərə toxunan hər adam axşamadək bədənini yumayınca murdar sayılsın və müqəddəs yeməkdən yeməsin. **7** Günəş batanda isə o adam pak sayılsın, sonra müqəddəs yeməkdən yesin, çünki bu onun xörəyidir. **8** Murdarlanmamaq üçün kahin nə təbii yolla ölən, nə də parçalanıb ölən heyvanın ətinini yesin. Rəbb Mənəm. **9** Mənim buyruğuma riayət etsinlər ki, onu ləkələdikləri üçün günahının cəzasını çəkərək ölməsinlər. Onları təqdis edən Rəbb Mənəm. **10** Heç bir kənar şəxs: nə kahinin qonağı, nə də onun muzdlu işçisi müqəddəs yeməkdən yeməsin. **11** Lakin kahinin satın aldığı ya da evində doğulan qul o yeməkdən yeyə bilər. **12** Kənar adama əra gedən kahin qızı müqəddəs təqdim yeməyindən yeməsin. **13** Amma dul qalmış və ya boşanmış, sonsuz qalaraq atasının evinə qayıdış ailə üzvü kimi yaşayan kahin qızı atasının yeməyindən yeyə bilər. Lakin heç bir kənar şəxs ondan yeyə bilməz. **14** Bilmədən

müqəddəs yeməkdən yeyən adam beşdə birini əlavə edərək əvəzini kahinə qaytarsın. **15** Qoy kahinlər İsrail övladlarının Rəbbə təqdim etdikləri müqəddəs yeməyi ləkələməsinlər. **16** Onlara bu müqəddəs yeməyi verib bunun təqsirini və cəzasını boyunlarına qoymasınlar; çünki onları təqdis edən Rəbb Mənəm”». **17** Rəbb Musaya dedi: **18** «Harunla oğullarına və bütün İsraililərə belə de: “İsrail övladlarından yaxud İsraildə yaşayın yadəllilərdən kimsənin yandırma qurbanı olaraq Rəbbə təqdim etdiyi hər əhdə görə təqdim və hər könülli təqdim **19** sizdən qəbul olunsun deyə ya mal-qaradan ya da qoyun-keçidən qüsursuz erkək olsun. **20** Qüsurlu heyvanı gətirmək olmaz, çünki belə qurban sizdən qəbul olunmaz. **21** Kimsə Rəbbə əhdini ödəmək üçün yaxud könülli təqdim olaraq mal-qaradan ya da qoyun-keçidən ünsiyyət qurbanı təqdim edərsə, heyvan qəbul olunsun deyə qüsursuz olsun; onun bədənində heç bir qüsür olmasın. **22** Rəbbə kor, yaralı, şikəst, qaysaqlı, xoralı, dəmrovlu heyvanları təqdim etməyin, Rəbb üçün yandırma təqdimi vermek üçün onları qurbangaha gətirməyin. **23** Mal-qaradan yaxud qoyun-keçidən çələq yaxud qısaqıç heyvanı könülli təqdim etmək olar, lakin əhdini ödəmək üçün o qəbul olunmaz. **24** Xayası zədələnmiş, əzilmiş, burulmuş ya da kəsilmiş heyvanı Rəbbə qurban gətirməyin, ölkənizdə buna yol verməyin. **25** Belə bir heyvanı yadəllidən götürüb pay olaraq Allahiniza təqdim etməyin, çünki bu heyvan xarab və qüsurlu sayilaraq sizdən qəbul olunmaz”». **26** Rəbb Musaya dedi: **27** «Buzov, quzu ya da oqlaq doğularsa, yeddi gün anasının yanında qalsın. Səkkizinci gündən etibarən Rəbb üçün yandırma təqdimi kimi qəbul oluna bilər. **28** Nə inək, nə qoyun, nə də keçi ilə balasını eyni gündə birlikdə kəsməyin. **29** Rəbbə təşəkkür qurbanı gətirəndə elə gətirin ki, o sizdən Rəbbə məqəbəl olsun. **30** Qurbanın atı həmin gün yeyilsin, səhərə qədər saxlanılmassisin. Rəbb Mənəm. **31** Mənim əmrərimə səylə əməl edin. Rəbb Mənəm. **32** Mənim müqəddəs adımı ləkələməyin. Qoy İsrail övladları arasında müqəddəs tutulum. Sizi təqdis edən Rəbb Mənəm. **33** Allahınız olmaq üçün sizi Misir torpağından çıxardım. Rəbb Mənəm».

23 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına belə de: “Rəbbin təyin etdiyi bayramlar, Mənim bayramlarım bunlardır. Bu vaxt müqəddəs toplantı çağırın: **3** Altı gün işinizi görün, yedinci gün isə Şənbə istirahət və müqəddəs toplantı günüdür. Qoy Rəbbin bu Şənbə günü yaşadığınız bütün yerlərdə heç bir iş görülməsin. **4** Rəbbin təyin etdiyi bu müqəddəs toplantı günlərini bayramlar elan edin. **5** Birinci ayın on dördü axşamçağı Rəbbin Pasxa bayramıdır. **6** Həmin ayın on beşi Rəbbin Mayasız Çörək bayramıdır. Yeddi gün mayasız çörək yeyin. **7** Birinci gün müqəddəs toplantı olsun; gündəlik işlərinizi görməyin. **8** Bu yeddi gün ərzində Rəbb üçün yandırma təqdimi gətirin. Yedinci gün isə müqəddəs toplantı olsun; gündəlik işlərinizi görməyin”». **9** Rəbb Musaya belə dedi: **10** «İsrail övladlarına de:

“Sizə verəcəyim torpağa gəldiyiniz zaman məhsulunuza biçəndə biçdiyiniz ilk dərzi kahinin yanına gətirin. **11** O, dərzi Rəbbin hüzurunda yellədərək təqdim etsin ki, sizdən qəbul olunsun. Kahin onu Şənbənin ertəsi günü yellətsin. **12** Dərzi yellətdiyiniz gün Rəbbə birillik qüsursuz erkək toğlu yandırma qurbanı kimi kəsin. **13** Toğlu ilə birlikdə taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş bir efanın onda ikisi olan miqdarda narın un gətirin. Bu, Rəbb üçün yandırma təqdimi – Onun xoşuna gələn atıdır. İcmə təqdimi olaraq da bir hin şərabın dördə birini gətirin. **14** Bu qurbanı Allahiniza təqdim etdiyiniz həmin günə qədər nə çörək, nə qovurğa, nə də təzə sünbül yeməyin. Bu bütün yaşadığınız yerlərdə nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qayda olsun. **15** Şənbənin ertəsi günü olan yellədilən dərzi gətirdiyiniz gündən tam yeddi həftə, **16** yedinci Şənbə gününün ertəsinədək elli gün sayın, sonra Rəbbə təzə taxıl təqdimi gətirin. **17** Yaşadığınız hər yerdən yellədib təqdim etmək üçün bir efanın onda ikisi narın undan maya ilə bişirilmiş iki kömə çörəyi Rəbbə nübar təqdimi gətirin. **18** Çörəklə birgə birillik yeddi qüsursuz toğlu, bir buğra və iki qoç təqdim edin. Bunlar taxıl təqdimləri və icmə təqdimləri ilə birlikdə Rəbb üçün yandırma qurbanıdır, Rəbbin xoşuna gələn atı – yandırma təqdimidir. **19** Günah qurbanı üçün bir təkə, ünsiyyət qurbanı üçün isə iki birillik toğlu gətirin. **20** Kahin bu iki toğlunu nübar çörəyi ilə birgə Rəbbin hüzurunda yellədərək təqdim etsin. Bunlar kahinin Rəbb üçün müqəddəs payı olsun. **21** Həmin gün özünüz üçün müqəddəs toplantı elan edin və heç bir gündəlik iş görməyin. Bu bütün yaşadığınız yerlərdə nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qayda olsun. **22** Torpağınızda məhsul biçəndə tarlanın qırqlarını biçməyin və biçindən düşən başqları yiğməyin. Qoy qalan məhsul kasıblara və qəriblərə qalsın. Allahınız Rəbb Mənəm”». **23** Rəbb Musaya dedi: **24** «İsrail övladlarına belə de: “Yedinci ayın birinci gün isə sizin üçün istirahət günü, şeypur çalınma ilə qeyd olunan gün, müqəddəs toplantı günü olsun. **25** O gün heç bir gündəlik iş görməyin və Rəbb üçün yandırma təqdimi gətirin”». **26** Rəbb Musaya dedi: **27** «İsrail övladlarına de: “Yedinci ayın onu isə Kəffarə günüdür, müqəddəs toplantı olsun; özünüüz hər şeydən məhrum edin və Rəbb üçün yandırma təqdimi gətirin. **28** Həmin gün heç bir iş görməyin, çünki bu, Allahınız Rəbbin hüzurunda sizin üçün kəffarə edilən Kəffarə günüdür. **29** Həmin o gün özünü hər şeydən məhrum etməyən adam xalqı arasından qovulsun. **30** O gün hər hansı bir iş görən adamı Mən xalqı arasından yox edəcəyəm. **31** Heç bir iş görməyin. Bu bütün yaşadığınız yerlərdə nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qayda olsun. **32** O gün sizin üçün Şənbə istirahət günü kimidir. Özünüüz hər şeydən məhrum edin. Ayın doqquzuncu günü axşamdan ertəsi günün axşamına qədər Şənbə günü kimi istirahət edin”». **33** Rəbb Musaya dedi: **34** «İsrail övladlarına söylə: “Həmin yedinci ayın on beşinci günündən Rəbb üçün yeddi gün Çardaqlar

bayramını keçirin. **35** Birinci gün müqaddəs toplantı günüdür. Gündəlik işlərinizi görmeyin. **36** Bu yeddi gün ərzində Rəbbə yandırma təqdimləri gətirin. Səkkizinci gün isə müqaddəs toplantıınız olsun və Rəbbə yandırma təqdimləri gətirin. Bu gün təntənəli toplantı günüdür, gündəlik işlərinizi görmeyin. **37** Bunlar Rəbbin təyin etdiyi bayramlardır: bu zaman müqaddəs toplantı çağırıb hər birini öz günündə olmaqla yandırma təqdimlərini – yandırma qurbanlarını, taxıl təqdimlərini, ünsiyyət qurbanlarını və içmə təqdimlərini Rəbbə gətirin. **38** Bunlar Rəbbin Şənbələrinə və Rəbbə verdiyiniz bütün ianələrə, bütün əhədlərin ödəmələrinə, bütün könüllü təqdimlərə əlavədir. **39** Üstəlik yeddinci ayın on beşinci günü torpağın məhsullarını yiğəndən sonra yeddi gün Rəbb üçün bayram keçirin. Birinci gün və səkkizinci gün istirahət günləri olsun. **40** Birinci gün gözəl ağacların meyvələrini, xurma ağaclarının budaqlarını, six yarpaqlı ağacların və çay kənarında bitən qovaq ağaclarının budaqlarını toplayıb Allahınız Rəbbin hüzurunda yeddi gün şənlik edin. **41** Hər il Rəbb üçün bu bayramı yeddi gün keçirin. Bu, nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qaydadır; bu bayramı yeddinci ayda qeyd edin. **42** Yeddi gün çardaqlarda qalın; bütün yerli İsraililər çardaqlarda yaşasın. **43** Beləliklə, sizin nəsilləriniz bilsin ki, Mən İsrail övladlarını Misir torpağından çıxarandan sonra onları çardaqlarda yerləşdirdim. Allahınız Rəbb Mənəm”», **44** Beləcə Musa İsrail övladlarına Rəbbin təyin etdiyi bayramlar barəsində nəql etdi.

24 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına əmr et ki, işiq yandırmaq üçün sənə zeytundan çəkilmış xalis yağı gətirsinlər. Bu yağıdan çiraqlar daima **3** Hüzur çadırında, şəhadət pərdəsinin bayır tərəfində yansın. Harun onu hər axşam Rəbbin hüzurunda yandırıb sahərə qədər nəzarət etsin. Bu, nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qayda olsun. **4** Rəbbin hüzurunda xalis qızıldan düzəlmış çiraqdandakı çiraqlara daim nəzarət edilsin. **5** Narın un götürüb hər kökə bir efanın onda ikisi qədər miqdarda on iki kökə bisir. **6** Onları Rəbbin hüzurunda xalis qızıldan düzəlmış masaya, iki sıraya altı-altı qoy. **7** Çörək sıralarının üstünə xalis kündür qoy. Çörəklərin üstündəki kündür Rəbb üçün yandırma təqdimi, çörək yerinə xatira təqdimi olsun. **8** Qoy bu çörəklər hər Şənbə günü daim Rəbbin hüzurunda düzülsün. Bu, İsrail övladları üçün əbədi əhddir. **9** Bu çörəklər Harunla övladlarının payıdır. Onlar bu çörəkləri müqaddəs bir yerdə yesinlər. Çünkü bunlar Rəbb üçün verilən yandırma təqdimlərindən ən müqaddəs, Harun övladları üçün əbədi paydır». **10** Bir gün anası İsraili, atası Misirli olan bir adam İsrail övladlarının arasına çıxdı. O, düşərgədə bir İsraili ilə savaşıb **11** Allahın adına küfr və lənət etdi. O adamı Musanın yanına gətirdilər. Onun anası Dan qəbiləsindən Dibri qızı Şelomit idi. **12** O adamı həbs edib Rəbbin qərarını gözlədilər. **13** Rəbb Musaya belə dedi: **14** «Lənət edəni düşərgədən kənara çıxar; qoy bu lənəti eşidənlər

əllərini o adamın başına qoysunlar. Sonra qoy bütün icma onu daşqalaq etsin. **15** İsrail övladlarına belə de: “Allahına lənət edən hər kəs öz günahının cəzasını çəkəcək; **16** Rəbbin adına küfr edən hər kəs öldürülməlidir. Bütün icma onu daşqalaq etsin; istər yadelli, istər yerli olsun, Allahın adına küfr etdiyinə görə öldürülməlidir. **17** Başqa bir adamın canını alan hər kəs öldürülməlidir. **18** Heyvanı öldürən isə can əvəzinə can olaraq zərəri ödəsin. **19** Bir adam başqa adamı yaralayarsa, o na cür edibsə, ona da belə edilsin: **20** sınıq əvəzinə sınıq, göz əvəzinə göz, diş əvəzinə diş; o adama nə cür yara vurubsa, ona da belə yara vurulsun. **21** Heyvan öldürən zərərini ödəsin. Adam öldürən isə özü öldürülsün. **22** Sizdə istər qərib, istər yerli üçün ədalət bir olsun; çünkü Allahınız Rəbb Mənəm”». **23** Musa İsrail övladlarına bunu dedi. Lənət edəni düşərgədən kənara çıxarıb daşqalaq etdilər. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi İsrail övladları buna əməl etdilər.

25 Rəbb Sina dağında Musaya belə söylədi: **2** «İsrail övladlarına de: “Sıza verəcəyim torpağa daxil olanda bütün ölkədə Şənbə günü kimi Rəbb üçün dinclik vaxtları olsun. **3** Altı il tarlanı ək, üzümlüyün budaqlarını kəs və məhsulunu yiğ. **4** Yeddinci ildə isə torpaq Şənbə günü kimi dincə qoyulsun. Bu, Rəbbin dinclik ilidir. Bu il sən nə tarlanı ək, nə də üzümlüyünü buda, **5** biçinindən düşən toxumdan bitən məhsulu biçmə və kəsilməmiş tənəklərdən salxımları yiğma. Bu, torpaq üçün dinclik ili olsun. **6** Bu dinclik ilində torpağın verdiyi hər məhsul sizin üçün qida olacaq; qulunuz, qarabaşınız, muzdlu işçiniz, aranızda yaşayış gəlmənin, **7** ev heyvanının və ölkədəki vahşi heyvanın qidası olacaq. **8** Özün üçün yeddi dinclik ili – yeddi dəfə yeddi il say. Yeddi dinclik ilinin müddəti qırx doqquz ildir. **9** Sonra yeddinci ayın onu – Kəffarə günü bütün ölkənizdə yüksək səslə şeypur çaldırmışla **10** əllinci ili təqdis edin və ölkənin bütün sakınları üçün azadlıq elan edin. Bu il sizin üçün Azadlıq ili olsun; hamı öz mülküñə, öz ailəsinə qaytsın. **11** Qoy əllinci il sizin üçün Azadlıq ili olsun. O il heç nə əkməyin, düşən toxumdan bitən məhsulu biçməyin, budanmamış meynələrinizdən yiğməyin, **12** çünkü bu Azadlıq ili sizin üçün müqaddəs olsun. Tarlalarınızın verdiyi məhsulu yeyin. **13** Bu Azadlıq ilində hər kəs öz mülküñə qaytsın. **14** Kim torpaq sahəsini başqa adama satarsa, ondan alan soydaşına haqsızlıq etməsin. **15** Alan şəxs Azadlıq ilindən neçə il keçməsinə görə qiymətləndirib alsın. Satan isə məhsul götürəcəyi illərə münasib olaraq satsın. **16** İllərin sayı çoxdursa, qiyməti qaldır, azdırısa, onu endir, çünkü o sənət satılan məhsulların miqdardır. **17** Bir-birinizi qarşı haqsızlıq etməyin, amma Allahınızdan qorxun, çünkü Allahınız Rəbb Mənəm. **18** Məniim qaydalarımı əməl edin, hökmərimə səylə riayət edin ki, ölkədə arxayın yaşayışınız. **19** Torpaq da barını verəcək ki, siz doyunca yeyib orada sakit yaşayışınız. **20** «Məhsul əkib-biçmədiyimiz yeddinci ildə nə yeyək?» sorusunda bilin: **21** altinci il üstünüzə elə bərəkət göndərəcəyəm

ki, torpaq üçillik məhsul verəcək. **22** Səkkizinci il əkin və köhnə məhsuldan yeyin; doqquzuncu il təzə məhsul yetişənə qədər köhnəni yeyin. **23** Torpaq əbədi olaraq satılmaz; çünkü torpaq Mənimdir, siz isə yanında qərib və gəlməsiniz. **24** Bütün mülkünüzdən sahə satanda onu geri satınalma hüququnu saxlayın. **25** Yanındakı soydaşın yoxsullaşış mülkündən bir sahə satınmalıdır, onun yaxın qohumu o sahəni geri satın ala bilər. **26** Geri satın alan qohumu yoxdursa, o soydaş sonra gücü çatıb geri satınalma məbləği tapsa, **27** qoy satınlanan vaxtdan neçə illər keçdiyini hesablaşın və qiymətin qalığını satdığı adama verib yenə öz mülkünə malik olsun. **28** Əgər gücü çatıb bu məbləği tapmasa, sahəsi Azadlıq ilinə qədər onu geri satın alan adama məxsus qalsın. Azadlıq ilində isə qaytarılsın ki, satan adam yenə öz mülkünə malik olsun. **29** Bir adam qalalı şəhərdə olan yaşayış evini satarsa, onu geri satınalma hüququ satıldığı gündən bir il müddətinə qüvvədədir; satan adam evi geri satın ala bilər. **30** Amma əgər bütün il tamamlananan o adam evi geri satın ala bilməsə, qalalı şəhərdəki ev onu alana məxsus həmişəlik nəsildən-nəslə qalsın. Bu, Azadlıq ilində qaytarılmaz. **31** Ətraf qala divarı olmayan kəndlərdəki evlər isə torpaq sahələri kimi sayılsın; onları geri satınalma hüququ olsun və Azadlıq ilində qaytarılsın. **32** Lakin Levililər özlərinə aid şəhərlərdə mülklərini satdıqları evləri daima geri satınalma hüququna malik olsunlar. **33** Levililərdən birinin mülkü satıldığı və geri satın almadığı şəhər evi Azadlıq ilində ona qaytarılsın. Çünkü Levililərin şəhərlərindəki evlər onların İsrail övladları arasındaki ırsdır. **34** Onların şəhərlərinin ətraf otaqları isə heç satınmamalıdır, çünkü bunlar Levililərin ayrılmaz mülküdür. **35** Yanındakı soydaşın yoxsullaşış və özünü təmin edə bilmirsə, ona yardım et. Qoy o sənin yanında yadelli ya gələmə kimi yaşasın. **36** Ondan nə sələm, nə də mənəfət götür. Allahından qorx və qoy soydaşın sənin yanında yaşaya bilsin. **37** Ona nə sələmlə pul ver, nə də mənəfətini güdmək üçün yemək ver. **38** Kənan torpağımı siza vermək və Allahınız olmaq üçün sizi Misir torpağından çıxaran Allahınız Rəbb Mənəm. **39** Yanındakı soydaşın yoxsullaşış sənə özünü qul kimi satarsa, ona qulun ağır işini gördürmə. **40** Qoy o, yanında muzdlu işçi yaxud gəlmə kimi olsun. O, Azadlıq ilinədək yanında işləsin, **41** sonra uşaqları ilə birlikdə səndən ayrılib ailəsinin yanına, atalarının mülkünə qayitsın. **42** Çünkü İsrail övladları Mənim Misir torpağından çıxardığım qullarımdır, buna görə də onlar qul kimi satınmasınlar. **43** O soydaşına sərt aqalıq etmə. Allahından qorx. **44** Qullarınız və kənizləriniz ətrafinzdakı millətlərdən olsun. Siz onlardan nökər və qarabaş geri satın ala bilərsiniz. **45** Aranızda yaşayan gəlmələrdən və onların ölkənizdə doğulmuş ailə üzvlərindən də geri satın ala bilərsiniz. Bunlar sizin mülkiyyətiniz olacaq. **46** Siz özünüzdən sonra bunları oğullarınıza əmlak kimi vəsiyyət edə bilərsiniz və onlar oğullarınızın mirası olub həyatı boyunca iş görəcəklər. Ancaq İsailli soydaşlarınız arasında heç kim

soydaşına sərt aqalıq etməsin. **47** Yanındakı soydaşın yoxsullaşıbsa, qonşuluqda yaşayan pulu olan bir yadelli ya da gəlməyə yaxud onun ailə üzvüne özünü qul olaraq satarsa, **48** satıldıqdan sonra onun geri satınalma hüququ var. Qardaşlarından biri onu geri satın ala bilər; **49** əmisi ya da əmisi oğlu da onu geri satın ala bilər. Ailəsindən hər bir yaxın qohumu da onu geri satın ala bilər. Öz gücü çatanda o adam özünü geri satın ala bilər. **50** Qoy bu adam ağası ilə özünü satdığı ildən Azadlıq ilinə qədər muzdlu işçinin iş müddəti kimi hesablaşın və illərin sayına görə qiyməti qoyulsun. **51** Əgər illərin sayı hələ də çoxdursa, o buna görə geri satınalınmanın qiyməti olaraq satın alındığı məbləğin böyük bir hissəsini ödəsin. **52** Lakin əgər Azadlıq ilinə az qalırsa, o müddətə görə hesab edərək geri satınalınmanın qiyməti olaraq az ödəsin. **53** Yəni ilbəl muzdlu işçi kimi ağası ilə hesablaşın. Qoy ağası da sənin gözün qarşısında ona sərt aqalıq etməsin. **54** Əgər o adam bu yolla geri satın alınmamışdırsa, Azadlıq ilində uşaqları ilə birgə azad olsun. **55** Çünkü İsrail övladları Mənim qullarım, Mənim Misir torpağından çıxardığım qullarımdır. Allahınız Rəbb Mənəm.

26 Özünüza büt düzəltməyin; oyma büt yaxud sütun qoymayın, ölkənizdə yonulmuş daş qoyub saçdır etməyin; çünkü Allahınız Rəbb Mənəm. **2** Şənbə istirahət günlərimə riayət edin, Müqəddəs məkanıma ehtiramla yanaşın. Rəbb Mənəm. **3** Əgər qaydalarımla yaşayıb əmrlərimə səylə əməl etsəniz, **4** sizə mövəsümündə yağış göndərəcəyəm ki, torpaq öz məhsulunu, ağaclar isə meyvələrini versin. **5** Sizin xırmanınız o qədər bol olacaq ki, onun döyülməsi üzüm yığımına qədər davam edəcək, üzümünüz o qədər bol olacaq ki, onun yığılması əkin vaxtına qədər davam edəcək. Cörəyinizi doyunca yeyib ölkənizdə arxayın yaşayacaqsınız. **6** Ölkənizə sülh verəcəyəm; yatanda sizi vahiməyə salan olmayıcaq. Yırtıcı heyvanları ölkədən qovacağam və müharibə üzü görməyəcəksiniz. **7** Düşmənlərinizi qovacaqsınız, onlar döyüş zamanı qarşınızda həlak olacaqlar. **8** Beşiniz yüz adımı, yüzünüz on min adımı qovacaq. Düşmənləriniz döyüş zamanı qarşınızda həlak olacaqlar. **9** Mən üzümü sizə çevirəcəyəm, sizi artırıb çoxaldacağam, sizinlə olan Öz əhdimi yerinə yetirəcəyəm. **10** Saxladığınız məhsul bütün il boyu sizə çatacaq. Yeni məhsula yer tapmaq üçün köhnəni boşaltmalı olacaqsınız. **11** Üstəlik, Mən aranızda məskunlaşacağam və sizə nifrat etməyəcəyəm. **12** Mən həm də aranızda yaşayıb sizin Allahınız olacağam, siz isə Mənim xalqım olacaqsınız. **13** Sizi Misir torpağından çıxardan və onların köləliyindən azad edən, boyunduruğunuza qırıb başınızı uca edən Allahınız Rəbb Mənəm. **14** Amma əgər Mənə qulaq asıl bütün bu əmrlərimə əməl etməsəniz, **15** əvəzində qaydalarıma xor baxıb hökmlərimi qəlbinizdən rədd etsəniz, Mənim bütün əmrlərimə əməl etməyib, əhdimi pozsanız, **16** Mən sizə bunu edəcəyəm: göz çıxaran və qəlbi sixan fəlakət, vərəm, qızdırma göndərəcəyəm. Toxumlarınızı hədər yerə əkəcəksiniz;

düşmənləriniz onlardan əmələ gələn məhsulu yeyəcək. **17** Üzümü sizdən döndərəcəyəm, düşmənlərinizin qarşısında məğlub olacaqsınız, yağılarınız üzərinizdə hökm sürəcək; sizi qovan olmasa da, qaçacaqsınız. **18** Əgər buna baxmayaraq yenə də Mənə qulaq asmasanız, o vaxt günahlarınıza görə sizi yeddi qat artıq tənbəh edəcəyəm. **19** Öyündüyünüz güclü təkəbbürünüzü qıracağam. Başınız üzərində olan göyləri dəmir və ayağınız altındaki yeri tunc kimi edəcəyəm ki, **20** qüvvətiniz tükənsin; nə torpağınız məhsul, nə də ağaclarınız meyvə verəcək. **21** Əgər Mənə qarşı çıxıb sözlərimə hələ də qulaq asmaq istəməsəniz, Mən sizə günahlarınıza görə yeddiqat artıq bəla göndərəcəyəm. **22** Üstünüzə vəhşi heyvanlar göndərəcəyəm. Onlar övladlarınızı öldürüb, ev heyvanlarınıza parçalayacaq. Buna görə siziniz elə azalacaq ki, yollarınız viran qalacaq. **23** Əgər bunlardan ibrət dərsi almayıb Mənə qarşı çıxmada davam etsəniz, **24** Mən də sizə qarşı çıxacağam və günahlarınıza görə yena də yeddiqat artıq cəzalandıracağam. **25** Əhdi pozduğunuza görə qisas almaq üçün üstünüzə müharibə göndərəcəyəm. Siz şəhərlərinizdə siğınanda aranıza vəba salacağam ki, düşmənin əlinə düşəsiniz. **26** Cörəyinizin kökünü kəsəcəyəm. On qadın bir təndirdə çorak bişirəcək və onu sizə çəki ilə paylayacaq, siz isə yeyib doymayaqsınız. **27** Əgər siz bundan sonra da Mənə qulaq asmasanız və Mənə qarşı çıxsanız, **28** bu dəfa Mən də sizə qarşı qazabla çıxıb günahlarınıza görə yeddiqat artıq tənbəh edəcəyəm. **29** Oğul və qızlarınızın ətini yeməyə məcbur olacaqsınız. **30** Səcdəgahlarıınızı məhv edib, buxur qurbangahlarını yox edəcəyəm, bütürünizi devirəcəyəm və meyitlərinizi o bütürün üstünə sərəcəyəm. Sizi rədd edəcəyəm; **31** şəhərlərinizi xaraba qoyacağam, Müqəddəs məkanlarınızı viranlıyə döndərib xoş atırlarınızı qəbul etməyəcəyəm. **32** Mən ölkənizi elə viran qoyacağam ki, orani işğal edən düşmənləriniz baxıb dəhşətə gəlsinlər. **33** Sizi isə millətlər arasında səpələyəcəyəm və arxanızca qılınla düşəcəyəm. Torpağınız viranlıyə, şəhərləriniz xarabalığa döñəcək. **34** O zaman ölkə viran qalacaq, siz isə düşmən torpağında yaşayacaqsınız. Bütün bu vaxt ərzində ölkə dincilik illərini qeyd edəcək. Yalnız o vaxt ölkə dincilik illərini qeyd edərək şadlanacaq. **35** Orada yaşadığınız dincilik illərində görmədiyi dinciliyi ölkə viran qalan bütün müddət görəcək. **36** Düşmən ölkələrində sizdən sağ qalanların ürəklərinə elə cəsarətsizlik salacağam ki, onlar hətta küləkdən tərpənən yarpağın xişlitsindən qorxub qaçacaqlar. Onları qovan olmasa da, müharibədən qaçan kimi qaçıb yixilacaqlar; **37** büdrəyib bir-birinin üstünlə yixilacaqlar, amma onları qovan olmayacaq; düşmənləriniz qarşısında durmağa qüvvətiniz olmayacaq. **38** Millətlər arasında həlak olacaqsınız, düşmən torpağı sizi udacaq. **39** Sizdən sağ qalanlarsa düşmən ölkələrində həm öz günahlarının cəzasını, həm də atalarının günahlarının cəzasını çəkib çürüyəcəklər. **40** Amma özlərinin və atalarının günahlarını, Mənə xainlik etdiklərini və Mənə qarşı çıxıqlarını etiraf etsələr, **41** – buna görə Mən də

onlara qarşı çıxıb düşmən torpağına aparmışam – daş ürəkləri yumşalıb günahlarının əvəzini ödəsələr, **42** o zaman Mən də Yaqubla, ishaqla və İbrahimlə bağlığım əhdimi və onlara vəd etdiyim ölkəni xatırlayacağam. **43** Bu torpaq onlar tərəfindən tərk ediləcək, onlarsız boş qalıb Şənbə istirahəti edib şadlanacaq. Onlara öz cəzalarını çəkəcəklər, çünkü Mənim hökmərimi rədd edərək qaydalarına nifrat etdilər. **44** Bütün bunlara baxmayaraq, düşmən ölkəsində yaşadıqları zaman onlara xor baxıb rədd etməyəcəyəm. Beləcə Mən onları məhv edib bağlığım əhdimi pozmayacağam, çünkü onların Allahı Rəbb Mənəm. **45** Mən onların əcədələrini başqa millətlərin qarşısında onların Allahı olmaq üçün Misir torpağından çıxaran vaxt bağlığım əhdimi xatırlayacağam; Rəbb Mənəm". **46** Bunlar Rəbbin Özü ilə İsrail övladları arasında Sina dağında Musa vasitəsilə verdiyi qaydalar, hökmər və qanunlardır.

27 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına söyle:

“İnsanları Rəbbə həsr edən adam əhdini bu dəyərlərinə görə ödəyə bilər: **3** Müqəddəs yerdəki şekelin ölçüsünə görə iyirmi yaşından altmış yaşına qədər kişinin dəyəri əlli şekel gümüş, **4** qadının dəyəri otuz şekeldir; **5** beş yaşından iyirmi yaşına qədər oğlanın dəyəri iyirmi şekel, qızın isə on şekeldir; **6** bir aydan beş yaşa qədər olan oğlanın dəyəri beş şekel gümüş, qızın dəyəri isə üç şekel gümüşdür; **7** altmış yaşından yuxarı olan kişinin dəyəri on beş şekel, qadının isə on şekeldir; **8** Əgər əhdinə əməl edən adam belə dəyəri ödəmək üçün çox kasibdirlər, qoy həsr etdiyi adəmi kahinin öünüə gətərsin ki, kahin onu qiymətləndirsin. Əhdinə əməl edənin gücü nəyə çatırsa, kahin onun qiymətini təyin etsin. **9** Əgər bir nəfər Rəbbə qurban gətirilən heyvanlardan birini həsr etsə, bunlardan Rəbbə verilən hər baş heyvan müqəddəs sayılır. **10** O adam heyvanı dəyişdirməsin. Nə pisi yaxşı ilə, nə yaxşını pislə əvəz etməsin. Əgər o, heyvanı dəyişdirirsə, dəyişdirilən heyvanların ikisi də müqəddəs sayılsın. **11** Əgər Rəbbə qurban gətirməyə layiq olmayan hər hansı murdar heyvanlardan birini həsr etsə, qoy o heyvanı kahinin yanına gətirib ona göstərsin; **12** kahin onu yaxşı ya pis olduğuna görə qiymətləndirsin və dəyəri onun təyin etdiyinə görə olsun. **13** Əgər heyvanı həsr edən onu geri satın almaq istəsə, qoy o dəyərinə beşdə biri qədər əlavə edərək ödəsin. **14** Bir nəfər öz evini müqəddəs təqdis kimi Rəbbə təqdis edəndə kahin evi yaxşı ya pis olduğuna görə qiymətləndirsin. Qiymət kahinin təyin etdiyi kimi qalsın. **15** Əgər o adam evini geri satın almaq istəsə, qoy o qiymətə görə beşdə birini əlavə edərək ödəsin və ev ona qaytsın. **16** Əgər bir nəfər mülkü olanı tarla sahəsini Rəbbə təqdis edirsə, oraya əkilən toxum miqdarına görə bir xomer arpa əkilən tarlanın qiyməti əlli şekel gümüş olsun. **17** Əgər o adam tarlasını Azadlıq ilindən başlayaraq təqdis edirsə, bu dəyər olduğu kimi qalsın. **18** Əgər tarlasını Azadlıq ilindən sonra təqdis edirsə, kahin onunla qiymətini sonrakı Azadlıq ilinə qədər

qalan müddətə görə hesablaşın və dəyəri belə aşağı salınsın. **19** Əgər tarlanı təqdis edən adam onu geri satın almaq istəsə, qoy o, gümüşə görə dəyərinə beşdə birini əlavə edərək ödəsin və tarla ona qayitsın. **20** Əgər tarlanı geri satın almadan başqa birinə satarsa, sonra onu heç vaxt geri satın ala bilməz. **21** O tarla Azadlıq ilində azad olanda həmişəlik həsr olunmuş bir tarla kimi Rəbb üçün təqdis edilmiş sayılsın; kahinin mülkü olsun. **22** Əgər bir nəfər öz mülkü olmayıaraq, satın aldığı bir tarlanı Rəbbə təqdis edərsə, **23** qoy kahin onunla Azadlıq ilinə qədər dəyərini hesablaşın. O adam həmin gün qiyməti Rəbb üçün təqdis edilmiş bir şey kimi versin. **24** Azadlıq ilində həmin tarla mülk olub onu satan adama qaytarılsın. **25** Bütün dəyərlər Müqəddəs yerdəki şəkelə görə sayılsın. Bu şəkel iyirmi geraya bərabərdir. **26** Heyvanlar arasında ilk doğulanlar Rəbbə məxsusdur. Heç kim onu yenidən təqdis etməsin. İstər mal-qara, istər qoyun-keçi olsun, onlar Rəbbindir. **27** Əgər murdar heyvanın balası olsa, onu gətirən adam ümumi dəyərinə beşdə birini əlavə edərək geri satın ala bilər. Əgər o geri satın alınmırsa, dəyərinə satılsın. **28** Bir nəfərin öz əmlakından istər adam, istər heyvan, istər mülkü olan tarla sahəsi olsun – Rəbb üçün məhv edilməyə həsr etdiyi har bir şey nə satılsın, nə də geri satın alınsın. Məhv edilməyə həsr olunmuş hər şey Rəbb üçün ən müqəddəsdir. **29** Məhv edilməyə həsr olunmuş hər kas geri satın alınmamalıdır, hamısı öldürülməlidir. **30** Torpağın məhsulundan – onun verdiyi taxıldan və ağacların meyvəsindən bütün onda bir hissə Rəbbə məxsusdur və Onun üçün təqdis edilib. **31** Əgər bir nəfər öz onda bir hissəsini geri satın almaq istəsə, qoy qiymətinə beşdə birini əlavə edərək ödəsin. **32** Bütün mal-qaradən, qoyun-keçidən onda bir hissə, sayla çoban dəyənəyinin altından keçən hər onuncu heyvan Rəbb üçün təqdis edilmiş sayılsın. **33** Qoy heyvan sahibi heyvanlara yaxşı yaxud pis fərq qoyub baxmasın; birini o biri ilə dəyişdirməsin. Əgər o belə dəyişdirilsə, dəyişdirilən heyvanların ikisi də müqəddəs sayılb geri satın alınmamalıdır”». **34** Bu, Rəbbin Musaya İsrail övladları üçün Sina dağında verdiyi əmrlərdir.

Saylar

1 İsrail övladlarının Misirdən çıxmasının ikinci ilində, ikinci ayın birinci günü Sina səhrasında, Hüzur çadırında Rəbb Musaya belə dedi: **2** «Bütün İsrail övladlarının icmasını, nəsilləri və ailələri ilə birlikdə siyahıya alın. Bütün kişiləri ayrı-ayrı sayıb adlarını yazın. **3** İsraildə iyirmi və ondan yuxarı yaşıda döyüşə qabil olan hər kişini sən və Harun siyahıya alıb dəstələrə ayıracasın. **4** Sizinlə bərabər hər qəbilədən bir kişi olsun; bu adamlar aile başçısı olmalıdır. **5** Siz kəmək edəcək adamlar bunlardır: Ruven qəbiləsindən: Şedeur oğlu Elisur; **6** Şimeondan: Surişadday oğlu Şelumiel; **7** Yəhudədarı: Amminadav oğlu Naxşor; **8** İssakardan: Suar oğlu Netanel; **9** Zevulundan: Xelon oğlu Eliav; **10** Yusif övladlarından: Efrayimdan: Ammihud oğlu Elişama; Menaşədən: Pedahsur oğlu Qamlie; **11** Binyamindən: Gidoni oğlu Avidan; **12** Dandan: Ammişadday oğlu Axiezer; **13** Aşerdən: Okran oğlu Pagiel; **14** Qaddan: Deuel oğlu Elyasaf; **15** Naftalidən: Enan oğlu Axira». **16** Bunlar icmadan tayin edilmiş adamlar, öz ata-babalarının qəbilə rəhbərləri və İsrailin tayfa başçıları idilər. **17** Musa ilə Harun adları göstərilən bu adamları apardılar. **18** İkinci ayın birinci günündə bütün icmanı topladılar; nəsillərinə və ailələrinə görə adlarının siyahısı ilə iyirmi və ondan yuxarı yaşıda olanlar ayrı-ayrı yazıldılar. **19** Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi onlar Sina səhrasında xalqı elə də siyahıya aldılar. **20** İsrailin ilk oğlu Ruvenin övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşıda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına ayrı-ayrı qeyd edildi. **21** Ruven qəbiləsindən 46 500 nəfər siyahıya alındı. **22** Şimeon övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşıda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına ayrı-ayrı qeyd edildi. **23** Şimeon qəbiləsindən 59 300 nəfər siyahıya alındı. **24** Qad övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşıda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **25** Qad qəbiləsindən 45 650 nəfər siyahıya alındı. **26** Yəhuda övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşıda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **27** Yəhuda qəbiləsindən 74 600 nəfər siyahıya alındı. **28** İssakar övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşıda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **29** İssakar qəbiləsindən 54 400 nəfər siyahıya alındı. **30** Zevulun övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşıda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **31** Zevulun qəbiləsindən 57 400 nəfər siyahıya alındı. **32** Yusif nəslindən - Efrayim övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşıda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **33** Efrayim qəbiləsindən 40 500 nəfər siyahıya alındı. **34** Menaşə övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşıda

döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **35** Menaşə qəbiləsindən 32 200 nəfər siyahıya alındı. **36** Binyamin övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşıda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **37** Binyamin qəbiləsindən 35 400 nəfər siyahıya alındı. **38** Dan övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşıda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **39** Dan qəbiləsindən 62 700 nəfər siyahıya alındı. **40** Aşer övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşıda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **41** Aşer qəbiləsindən 41 500 nəfər siyahıya alındı. **42** Naftali övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşıda döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. **43** Naftali qəbiləsindən 53 400 nəfər siyahıya alındı. **44** Musa, Harun və İsrailin on iki rəhbəri tərəfindən bunlar siyahıya alındı; hər biri mənsub olduqları ailəni təmsil edirdi. **45** İsraildə iyirmi və ondan yuxarı yaşıda döyüşə qabil olan kişilərin hamısı mansub olduqları ailəyə görə siyahıya alındı. **46** Siyahıya alınanlar cəmi 603 550 nəfər idi. **47** Lakin onların arasında Levililər ailələrinə görə siyahıya alınmadı. **48** Çünkü Rəbb Musaya demişdi: **49** «Ancaq Levi qəbiləsini siyahıya alma və digər İsrail övladlarını aldığın siyahıya daxil etma. **50** Şəhadət məskəni ilə onun bütün avadanlığı və məskənə aid olan hər şey üçün məsuliyyəti Levililərin üzərinə qoy. Məskəni və onun bütün avadanlığını onlar daşısınlar, məskənə baxsınlar və onun ətrafında düşərgə salsınlar. **51** Məskən daşınacağı zaman Levililər onu toplasınlar. Məskən bir yerə qoyulacağı zaman yenə Levililər onu qursunlar. Onlardan savayı məskənə yaxınlaşan öldürürsün. **52** İsrail övladları öz çadırlarını böyüklerinə görə qurşunlar. Hər kəs öz düşərgəsində bayraqının altında olsun. **53** Levililər isə Şəhadət məskənə ətrafında düşərgə salsınlar ki, İsrail icması Rəbbin qəzəbinə düçər olmasın. Levililər Şəhadət məskənininə cavabdeh olsunlar». **54** İsrail övladları bütün bunları Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi etdilər.

2 Rəbb Musaya və Haruna dedi: **2** «İsrail övladları Hüzur çadırını əhatə edərək bir az kənarda, hər biri öz bayraqının altında ailələrinin nişanı ilə düşərgə salsınlar. **3** Şərqi tərəfində, gündoğana tərəf Yəhuda ordugahına aid böyükler öz bayraqlarının altında düşərgə salsınlar. Yəhudalıların rəhbəri Amminadav oğlu Naxşon olsun. **4** Yəhuda ordusunda 74 600 nəfər siyahıya alındı. **5** Onun yanında düşərgə salanlar İssakar qəbiləsi olacaq. İssakarlıların rəhbəri Suar oğlu Netanel olsun. **6** Onun ordusundan 54 400 nəfər siyahıya alındı. **7** Sonra Zevulun qəbiləsi düşərgə salacaq. Zevulun övladlarının rəhbəri Xelon oğlu Eliav olsun. **8** Onun ordusundan 57 400 nəfər siyahıya alındı. **9** Yəhuda ordugahində böyüklerinə görə bütün sayılanlar 186 400 nəfər idi. Onlar birinci köçəcəklər. **10** Cənub tərəfində Ruven

ordugahına aid böülüklər öz bayraqlarının altında düşərgə salacaqlar. Ruvenlilərin rəhbəri Şedeur oğlu Elisur olsun. **11** Ruven ordusundan 46 500 nəfər siyahiya alındı. **12** Onun yanında düşərgə salanlar Şimeon qəbiləsi olacaq. Şimeonluların rəhbəri Surişadday oğlu Şelumiel olsun. **13** Onun ordusundan 59 300 nəfər siyahiya alındı. **14** Sonra Qad qəbiləsi düşərgə salacaq. Qadlıların rəhbəri Deuel oğlu Elyasaf olsun. **15** Onun ordusundan 45 650 nəfər siyahiya alındı. **16** Ruven ordugahından böülüklərinə görə sayılanların cəmi 151 450 nəfər idi. İkinci onlar gedəcəklər. **17** Hüzur çadırı yola düşəndə Levililərin düşərgəsi düşərgələrin ortasında dursun. Hərə necə düşərgə salıbsa, həmin nizamla, öz bayraqı altında yola düşsün. **18** Qərb tərəfində Efrayim ordugahına aid böülüklər öz bayraqlarının altında düşərgə salacaqlar. Efrayimlilərin rəhbəri Ammihud oğlu Elişama olsun. **19** Efrayim ordusundan 40 500 nəfər siyahiya alındı. **20** Onun yanında düşərgə salanlar Menaşə qəbiləsi olacaq. Menaşəlilərin rəhbəri Pedahsur oğlu Qamliel olsun. **21** Onun ordusundan 32 200 nəfər siyahiya alındı. **22** Sonra Binyamin qəbiləsi düşərgə salacaq. Binyaminlilərin rəhbəri Gidoni oğlu Avidan olsun. **23** Onun ordusundan 35 400 nəfər siyahiya alındı. **24** Efrayim ordugahından böülüklərinə görə sayılanların cəmi 108 100 nəfər idi. Üçüncü onlar gedəcəklər. **25** Şimal tərəfində Dan ordugahına aid böülüklər öz bayraqlarının altında düşərgə salacaqlar. Danlıların rəhbəri Ammīşadday oğlu Axiezer olsun. **26** Dan ordusundan 62 700 nəfər siyahiya alındı. **27** Onun yanında düşərgə salanlar Aşer qəbiləsi olacaq. Aşerililərin rəhbəri Okran oğlu Pagiel olsun. **28** Onun ordusundan 41 500 nəfər siyahiya alındı. **29** Sonra Naftali qəbiləsi düşərgə salacaq. Naftalililərin rəhbəri Enan oğlu Axira olsun. **30** Onun ordusundan 53 400 nəfər siyahiya alındı. **31** Dan ordugahından cəmi 157 600 nəfər siyahiya alındı. Öz bayraqlarının altında ən sonuncu onlar gedəcəklər». **32** İsrail övladlarından ailələrinə görə siyahiya alınanlar bunlardır. Ordugahlardan böülüklərinə görə cəmi 603 550 nəfər siyahiya alındı. **33** Ancaq Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi Levililər digər İsrail övladları ilə birgə siyahiya alınmadı. **34** İsrail övladları Rəbbin Musaya əmr etdiyi hər şeyi yerinə yetirdilər. Bayraqlarının altında belə düşərgə salıqlar və hər kəs nəsil və ailəsi ilə birgə belə yoldu.

3 Rəbb Sina dağında Musa ilə dənmişdi zaman Harunla Musanın nəsil tarixçəsi belədir. **2** Harun oğullarının adları belədir: ilk doğulan Nadav, Avihu, Eleazar və İtamar. **3** Harun oğullarının kahinlik vəzifəsinə keçirdiyi məsh olunmuş kahinlər bunlardır. **4** Nadav ilə Avihu Sina səhrasında Rəbbin öündə haram od təqdim edərkən oradaca ödüllər. Onların övladları yox idi. Eleazarla İtamar ataları Harunun yanında kahinlik etdilər. **5** Rəbb Musaya dedi: **6** «Levi qəbiləsini gətir və kahin Harunun öündə dayandır ki, ona kömək etsinlər. **7** Qoy Hüzur çadırında Harun və bütün icma üçün öz vəzifələrini

yerinə yetirərək müqəddəs məskənə xidmət etsinlər. **8** Hüzur çadırının bütün avadanlığına baxsınlar və məskənə xidmət edərək İsrail övladları üçün vəzifələrini yerinə yetirsinlər. **9** Levililəri Harunla oğullarının ixtiyarına ver; onlar İsrail övladları arasından tamamilə Onun xidmətinə verilmişdir. **10** Harunla oğullarına tapşır ki, öz kahinlik vəzifələrini yerinə yetirsinlər; müqəddəs yərə yaxınlaşan kənar adam isə öldürülsün». **11** Rəbb Musaya dedi: **12** «Budur, hər İsrail qadınının doğduğu ilk oğlan uşağıının əvəzinə İsraililər arasından Levililəri seçmişəm. Levililər Mənimdir. **13** Çünkü bütün ilk oğlanlar Mənimdir. Misir torpağında bütün ilk doğulanları məhv etdiyim gün İsraildə iştir insan, istərsə heyvan – erkək olan bütün ilk doğulanları Özüm üçün ayırdım. Onlar Mənim olacaq. Rəbb Mənəm». **14** Rəbb Sina səhrasında Musaya belə dedi: **15** «Levililəri ailələrinə, nəsillərinə görə siyahiya al. Bir aylıq və ondan yuxarı yaşıda olan bütün kişi cinsindən olanları siyahiya al». **16** Musa da Rəbbin sözünə görə əmr edildiyi kimi onları siyahiya aldı. **17** Adbaad Levi oğulları bunlardır: Gerşən, Qohat və Merari. **18** Nəsillərinə görə Gerşənon nəsil başçısı olan oğullarının adları belədir: Livni və Şimey. **19** Qohatın nəsil başçısı olan oğulları: Amram, İshar, Xevron və Uzziel. **20** Merarinin nəsil başçısı olan oğulları: Maxli və Muşı. Ailələrinə görə Levi nəsilləri bunlardır. **21** Livni və Şimey nəsilləri Gerşən nəslindəndir. Gerşən tayfaları bunlardır. **22** Bir aylıq və ondan yuxarı yaşıda olan bütün kişi cinsindən 7500 nəfər siyahiya alındı. **23** Gerşən nəsilləri qərb tərəfində məskənən arxasında düşərgə salmalıdır. **24** Gerşən nəslinə mənsub olan ailələrin rəhbəri Lael oğlu Elyasafdır. **25** Hüzur çadırında Gerşən övladları Müqəddəs məskənə, çadır örtüklərinə, Hüzur çadırının girişində olan arakəsməyə, **26** həyətin pərdələrinə, məskənlə qurbangahın ətrafindəki həyətin darvazasının arakəsməsi ilə iplərinə və bunlara əlaqədar olan bütün xidmətə cavabdehdir. **27** Amram, İshar, Xevron və Uzziel nəsilləri Qohat nəslindəndir. Qohat nəsilləri bunlardır. **28** Bir aylıq və ondan yuxarı yaşıda olan bütün kişi cinsindən 8600 nəfər siyahiya alındı. Onlar müqəddəs əşyalara cavabdehdir. **29** Qohat nəsilləri çadırın cənub tərəfində düşərgə salmalıdır. **30** Qohat nəsillərinə mənsub ailələrin rəhbəri Uzziel oğlu Elisafandır. **31** Onlar sandığa, masaya, çiraqdana, qurbangahlara, müqəddəs yerdə ibadət üçün işlənən bütün əşyalara, arakəsmə pərdəsinə və bunlara əlaqədar olan bütün xidmətə cavabdehdir. **32** Levili rəhbərlərinin rəhbəri kahin Harun oğlu Eleazarddır. O, Müqəddəs yərə cavabdeh olanlara nəzarətçi təyin edilmişdir. **33** Maxli və Muşı nəsilləri Merari nəslindəndir. Merari nəsilləri bunlardır. **34** Bir aylıq və ondan yuxarı yaşıda olan bütün kişi cinsindən 6200 nəfər siyahiya alındı. **35** Merari nəsillərinə mənsub ailələrin rəhbəri Avixayil oğlu Surieldir. Onlar məskənin şimal tərəfində düşərgə salmalıdır. **36** Merarililərə məskənin çərçivələri, şüvülləri, dirəkləri, altlıqları, bütün avadanlığı və bunlarla əlaqədar bütün

xidmət, 37 məskənin ətrafındakı həyətin dirəkləri ilə altlıqları, payaları və ipləri həval olundu. 38 Musa və Harun ilə oğulları məskənin şərq tərəfində, gündoğana doğru Hüzur çadırının önündə düşərgə salmalıdırlar. Onlar İsrail övladları üçün öz vəzifələrini yerinə yetirərək Müqəddəs məkana cavabdehdirlər. Oraya yaxınlaşan kənar adam öldürüləməlidir. 39 Rəbbin əmri ilə Musa və Harunun Levi nəsillərindən sayıqları bir aylıq və ondan yuxarı yaşda kişi cinsindən olanlar cəmi 22 000 nəfər idi. 40 Rəbb Musaya dedi: «Bir aylıq və ondan yuxarı yaşda kişi cinsindən olan, ilk doğulan bütün İsrail övladlarını adları ilə siyahıya al. 41 İsrail övladlarının bütün ilk oğlanlarının əvəzinə Levililəri və İsraililərin ilk doğulan heyvanlarının əvəzinə Levililərin heyvanlarını Mənim üçün ayır. Rəbb Mənəm». 42 Musa Rəbbin ona əmr etdiyi kimi etdi. İsrail övladları arasında bütün ilk doğulanları siyahıya aldı. 43 Adları qeyd edilən, bir aylıq və ondan yuxarı yaşda ilk doğulan kişi cinsindən olanlar cəmi 22 273 nəfər idi. 44 Rəbb Musaya dedi: 45 «Levililəri İsrail övladlarının ilk doğulanlarının əvəzinə və Levililərin heyvanlarını onların heyvanları əvəzinə ayır. Levililər Mənim olacaq; Rəbb Mənəm». 46 İsraililərin ilk oğlanlarından olub Levililərin sayını aşan 273 nəfəri satın almaq məqsədi ilə, 47 hər adam üçün hər şəkəldə iyrimi gera olan Müqəddəs yerdəki şəkelə görə beş şəkel götür. 48 Onları Levililərin sayını aşanları satınalma ödənişi olaraq Haruna və oğullarına ver. 49 Musa Levililərlə əvəz olanların sayını aşan İsrail övladlarından satınalma ödənişini götürdü. 50 İsrail övladlarının ilk oğlanlarından Müqəddəs yerdəki şəkelə görə 1365 şəkel aldı. 51 Musa Rəbbin sözüna görə, Rəbbin ona əmr etdiyi kimi satınalma ödənişini Harunla oğullarına verdi.

4 Rəbb Musaya və Haruna dedi: 2 «Levililər arasından Qohat övladlarına mənsub nəsillərlə ailələri siyahıya alın. 3 Hüzur çadırında xidmət etməyə gələn otuz yaşından əlli yaşına qədər kişilərin hamisini hesablayın. 4 Qohatlının Hüzur çadırında xidməti budur: ən müqəddəs əşyalara baxmaq. 5 Düşərgə yola düşəndə Harunla oğulları içəri girsinlər, arakəsmə pərdəsini endirərək onunla Şəhadət sandığını örtəsünlər. 6 Onun üzərinə suiti dərisindən örtük çəkərək üstüna büsbüttün bənövşəyi kətan sərsinlər və onun şüvüllərini yerinə qoysunlar. 7 Təqdis masası üzərinə bənövşəyi kətan sərərək kətanın üstündə sinilər, nımçələr, dolçalar və içmə təqdimi tökmək üçün piyalələr olmalıdır. Daimi çörək onun üzərində qalsın. 8 Onların üzərinə al rəngli bir kətan sərərək suiti dərisindən bir örtük çəksinlər və onun şüvüllərini yerinə qoysunlar. 9 Bənövşəyi kətan götürüb, işıq verəcək çiraqdanı, çiraqlarını, maşalarını, xəkəndazlarını və çiraqdanı xidmətində işlədilən bütün zeytun yağı qablarını örtəsünlər. 10 Çiraqdanı və onun bütün avadanlığını suiti dərisindən bir örtüklə sarıyalı xərəya qoysunlar. 11 Qızıl qurbangahin üzərinə bənövşəyi kətan sərərək onu suiti dərisindən bir örtüklə örtəsünlər və şüvüllərini taxsınlar. 12 Müqəddəs yerdə ibadət zamanı

işlədilən bütün əşyaları götürərək bənövşəyi kətanla sarısınlar və suiti dərisindən bir örtüklə örtüb xərəye qoysunlar. 13 Qurbangahdan külə təmizləyib, üzərinə tünd qırmızı kətan çəksinlər. 14 İbadət zamanı işlədilən bütün əşyaları: xəkəndazı, çəngəlləri, kürəkləri, layənləri, qurbangahin bütün avadanlığını onun üzərinə qoysunlar. Sonra bunların üstünü suiti dərisindən bir örtüklə örtüb şüvüllərini taxsınlar. 15 Düşərgə yola düşəndə Harunla oğulları müqəddəs əşyaları və bütün avadanlığı örtməyi qurtarandan sonra Qohatlılar onu daşımağa gəlsinlər. Amma müqəddəs şeylərə toxunmamalıdırlar ki, ölməsinlər. Hüzur çadırında olan bu şeyləri daşımaq məsuliyyəti Qohatlılar aiddir. 16 Kahin Harun oğlu Eleazarın işi çıraq üçün zeytun yağına, ətirli buxura, daimi taxıl təqdimi və məsh yağına nəzarət etməkdir. O bütün məskənə və içində olan hər şeyə, müqəddəs yerlə avadanlığına nəzarət edəcəkdir». 17 Rəbb Musaya və Haruna dedi: 18 «Qoymayın ki Levililər arasından Qohatlıların nəsilləri yox olsun. 19 Ancaq ən müqəddəs şeylərə yaxınlaşdıqları zaman ölməyib sağ qalsınlar deyə Harunla oğulları içəri girib onların hərəsini öz işinin üstünü və öz yükünün başında qoysun. 20 Lakin Qohatlılar bir an belə, içəri girib müqəddəs əşyalara baxmasınlar, yoxsa ölərlər». 21 Rəbb Musaya belə dedi: 22 «Gerşənləri da mənsub olduqları ailələrə və nəsillərə görə siyahıya al. 23 Onlardan otuz yaşından əlli yaşına qədər olanların hamisini siyahıya al. Qoy xidmət edib Hüzur çadırında iş görmək üçün gəlsinlər. 24 İş görmək və yük daşımaq xüsusunda Gerşən nəsillərinin vəzifəsi budur: 25 Müqəddəs məskənin pərdələrini, Hüzur çadırı ilə onun örtüyünü, üzərindəki suiti dərisindən xarici örtüyü, Hüzur çadırının girişində olan arakəsməni, 26 həyətin pərdələrini və qurbangahin ətrafındakı həyətin darvazasının arakəsməsi ilə iplərini və onların ibadət üçün işlənən bütün əşyalarını daşısınlar; bu şeylərlə görünləcək bütün işləri Gerşənlər görəsünlər. 27 İstər yük daşımaq, istərsə başqa iş görmək, edəcəkləri bütün xidmətlər Harunla oğullarının rəhbərliyi ilə görülsün. Gerşənlər daşıyacaqları hər yüksək cavabdeh olsunlar. 28 Hüzur çadırında Gerşən nəsillərinin xidməti budur. Onların vəzifələri kahin Harun oğlu itamarın nəzarəti altında olsun. 29 Merarılırları mənsub olduqları nəsillərə və ailələrə görə siyahıya al. 30 Otuz yaşından əlli yaşına qədər Hüzur çadırının işini görmək üçün galənlərin hamisini siyahıya al. 31 Hüzur çadırında xidmət edərən onların vəzifəsi budur: məskənin çərçivələrini, şüvüllərini, dirəklərini, altlıqlarını, 32 çadırın ətrafındakı həyətin dirəkləri ilə altlıqlarını, payalarını, iplərini, bütün avadanlığını və işlətdikləri hər şeyi daşımaq. Hər kəsi adbaad təyin et ki, müəyyən əşyaları daşısin. 33 Hüzur çadırında Merari nəsillərinin vəzifəsi budur. Onlar kahin Harun oğlu itamarın nəzarəti altında xidmət edəcəklər». 34 Musa ilə Harun və icma başçıları, Qohatlardan nəsillərə və ailələrə görə 35 otuz yaşından əlli yaşına qədər Hüzur çadırına xidmət edib iş görmək üçün gələn

kişilərin hamisini siyahiya aldılar. **36** Nəsillərinə görə 2 750 nəfər siyahiya alındı. **37** Hüzur çadırında xidmət edən Qohat nəsillərinə mənsub kişilərin cəmi bu idi. Rəbbin Musa vasitəsilə verdiyi əmrə görə Musa ilə Harun onları siyahiya aldılar. **38** Gerşənlulardan nəsillərinə və ailələrinə görə **39** otuz yaşından əlli yaşına qədər Hüzur çadırına xidmət edib iş görmək üçün gələn kişilərin hamisi siyahiya alındı. **40** Nəsillərinə və ailələrinə görə 2630 nəfər siyahiya alındı. **41** Gerşən nəslindən siyahiya alınan, Hüzur çadırında xidmət edən kişilərin cəmi bu idi. Rəbbin əmrinə görə Musa ilə Harun onları siyahiya aldılar. **42** Merari övladlarından nəsillərinə və ailələrinə görə **43** otuz yaşından əlli yaşına qədər Hüzur çadırına xidmət edib iş görmək üçün gələn kişilərin hamisi siyahiya alındı. **44** Nəsillərinə görə 3200 nəfər siyahiya alındı. **45** Hüzur çadırında xidmət edən Merari nəsillərinə mənsub kişilərin cəmi bu idi. Rəbbin Musa vasitəsi ilə verdiyi əmrə görə Musa ilə Harun onları siyahiya aldılar. **46** Musa ilə Harun və İsrail rəhbərləri, nəsillərinə və ailələrinə görə bütün Levililəri, **47** otuz yaşından əlli yaşına qədər, Hüzur çadırında xidmət etmək və yüksək daşımış galen kişilərin hamisini siyahiya aldılar. **48** 8580 nəfər siyahiya alındı. **49** Rəbbin əmrinə görə hər biri edəcəyi xidmətə və daşıyacağı yüksək görə Musanın nəzarəti ilə siyahiya alındılar; onlar Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi siyahiya alındılar.

5 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına əmr et ki, bütün iyrənc dəri xəstəliyi və xəstəliyə görə bədən axıntısı olan yaxud da meyitdən murdarlanan hər kəsi düşərgədən çıxarsınlar. **3** Onlar istər kişi olsun, istər qadın, arasında olduğum düşərgələrini murdar etməsinlər, onları düşərgədən çıxarın». **4** İsrail övladları beləcə etdirilər: onları düşərgədən çıxardılar. Rəbb Musaya necə söylədi, İsrail övladları elə də etdirər. **5** Rəbb Musaya dedi: **6** «İsrail övladlarına söylə: “İnsanların işlətdiyi günahlardan birini edərək Rəbbə xəyanət edən kişi yaxud qadın təqsirkardır”. **7** Qoy o işlətdiyi günahı etiraf edib təqsirinin əvəzinin beşdə birini əlavə edərək qarşısında təqsirkar olan adama ödəsin. **8** Əgər o adamın təqsirinin əvəzini ala biləcək qohumu yoxdursa, ödənəcək əvəz Rəbb üçün verilsin; qoy bu təqsirkar üçün verdiyi kəffara təkəsi ilə birləkə kahininkı olsun. **9** İsrail övladlarının kahinə təqdim etdikləri bütün müqəddəs ianələr kahinə məxsusdur. **10** Hər kəsin özü üçün təqdis etdiyi əşyalar özüne məxsusdur, amma kahinə nə verərlərsə, kahinə aiddir». **11** Rəbb Musaya belə dedi: **12** «İsrail övladlarına belə söylə: “Bir kişinin arvadı əyri yola düşüb ona xəyanət etsə və **13** başqa kişi ilə yaxınlıq edib cinsi əlaqədə olduğu ərindən gizlədirilsə və beləcə qadının murdar işi ortaya çıxmamışsa, heç bir şahid olmadığı üçün günah üstündə tutulmamışsa, **14** əri qısqanlıqla qapılıb murdar iş görən arvadından şübhələnməyə başlayarsa yaxud arvadı murdar iş görmədiyi halda yənə qısqanlıqla qapılıb ondan şübhələnərsə, **15** kişi arvadını kahinin yanına aparsın və arvadı üçün təqdim olaraq istənilən efanin

onda biri qədər arpa unu gətirsin. Onun üzərinə nə zeytun yağı töksün, nə də kündür qoysun, çünki bu qısqanlıq üçün taxil təqdimidir. Təqsirkarlığı xatırladan xatırə təqdimidir. **16** Kahin qadını Rəbbin hüzuruna gətirsin; **17** gil qaba müqəddəs su alaraq müqəddəs məskənin döşəməsindən toz götürüb suya salsın. **18** Kahin qadını Rəbbin önlündə dayandıraraq onun saçını dağıtsın. Sonra xatırə təqdimini onun ovuclarına qoysun. Bu, qısqanlıq üçün taxil təqdimidir. Kahinin əlində isə lənət gətirən acı su olacaq. **19** Kahin qadına and içdirib desin: «Əgər sən başqa kişi ilə yaxınlıq etməməsən, ərinin nikahı altında olaraq əyri yola düşüb murdarlıq etməməsən, lənət gətirən bu acı su sənə zərər vurmayaçaq. **20** Lakin əri ilə nikahda olaraq əyri yola düşərək ərindən başqa bir kişi ilə yaxınlıq edib murdar olmusansa» **21** onda kahin qadına lənət andını içdirib belə desin: «Rəbb sənin bətnini sonsuz edib qarnı şırttdiyi zaman səni xalqının içində lənət və töhmətə düşür etsin. **22** Lənət gətirən bu su sənin qarnını şırttmək və bətnini sonsuz etmək üçün bağırsaqlarına daxil olsun». Qadın «Amin, amin!» desin. **23** Kahin bu lənətləri bir tumara yazsın və acı suda islatınsın, **24** sonra lənət gətirən acı suyu qadına içərtsin. Lənət gətirən su onun bətninə girəcək və acı olacaq. **25** Kahin qısqanlıq üçün taxil təqdimini qadının əlindən alsın və Rəbbin hüzurunda yellədikdən sonra qurbangaha gətirsin. **26** Xatıra təqdimi olaraq taxil təqdimindən ovuc dolusu götürsün və qurbangahda tüstülädib yandırsın, sonra qadına suyu içərtsin. **27** Qadına suyu içirdikdən sonra əgər qadın murdar olub ərinə xəyanət etmişsə, lənət gətirən su onun bətninə girəcək və acılıq verəcək; onun qarnı şırtcək, bətni sonsuz olacaq və özü xalqının arasında lənətlənəcəkdir. **28** Əgər qadın murdarlıq etməmişə və pakdırısa, su zərər vurmayaçaq və uşaq doğa biləcəkdir. **29** Qısqanlıqla aid olan qanun belədir: bir qadın əri ilə nikahda olarkən əyri yola düşüb murdar olanda **30** yaxud bir kişi qısqanlıqla qapılıb arvadından şübhələnəndə kahin qadını Rəbbin hüzurunda qoysun və ona bütün bu qanunu icra etsin. **31** Kişi bu işdə cəzasız qalsın, o qadın isə öz günahının cəzasını çəksin»».

6 Rəbb Musaya belə dedi: **2** «İsrail övladlarına söylə və onlara əmr et: “Bir kişi və yaxud bir qadın nəzirilik əhdilə edib özünü Rəbbə həsr edərsə, **3** şərabdan və başqa kefləndirici içkiden çəkənsin. Hətta şərab sirkəsi də, başqa kefləndirici içkiden hazırlanmış sirkə də, üzüm suyu da içəsiniş; nə üzüm, nə də kişmiş yesin. **4** Nəziri olduğu müddədə çayırdaqdan qabığa qədər meynədən istehsal edilmiş heç bir şey yeməsin. **5** Nəziri olduğu bütün müddədə başına ülgic dəyməsin, saçını uzatsın; özünü Rəbbə həsr etdiyi müddət qurtarana qədər müqəddəs olsun. **6** Özünü Rəbbə həsr etdiyi günlərdə meyitə yaxınlaşmasın. **7** Atası və anası, qardaşı və bacısı olsə, onlara görə özünü murdar etməsin; çünki özünü Allahına həsretmə rəmzi onun başı üzərindədir. **8** Nəziri olduğu bütün müddədə o, Rəbbə həsr edilmişdir. **9** Yanında

bir adam birdən-birə qəflətən ölərsə və nəzirinin saçını murdar eləyərsə, o təmiz olduğu gün – yeddinci gün başını qırxdırsın. **10** Səkkizinci gün Hüzur çadırının girişində kahinə iki qumru quşu yaxud iki göyərçin gətirsin. **11** Kahin birini günah qurbanı və o birini yandırma qurbanı kimi təqdim etsin ki, nəzirinin günahı üçün kəffarə olsun, çünki meyitlə bir yerdə olmaqla o günah işlətdi. Həmin gün yenidən başını təqdis etsin. **12** Nəziri olduğu müddətdə özünü Rəbbə yenidən həsr etsin və təqsir qurbanı olaraq birillik erkək toğlu gətirsin. Əvvəlki günlər isə boş getsin, çünki nəziriliyi murdarlanmışdır. **13** Nəziriyə aid olan qanun budur: özünü həsr etdiyi müddət qurtaranda nəziri Hüzur çadırının girişinə gətirilsin. **14** Orada Rəbbə bu təqdimləri gətirsin: yandırma qurbanı olaraq birillik qüsursuz bir erkək toğlu, günah qurbanı olan birillik qüsursuz bir dişi toğlu, ünsiyət qurbanı olan qüsursuz bir qoç, **15** bir səbət mayasız çörək, narin undan zeytun yağı ilə yoğrulmuş mayasız kökələrdən və üstünə zeytun yağı sürtülmüş mayasız qoğallardan ibarət olan taxıl təqdimləri və içmə təqdimləri. **16** Kahin Rəbbin öündə onları təqdim etsin; günah qurbanını və yandırma qurbanını gətirsin. **17** Mayasız çörək səbəti ilə birgə qoçu Rəbbə ünsiyət qurbanı kimi gətirsin; kahin onun taxıl təqdimi ilə içmə təqdimini də gətirsin. **18** Nəziri Hüzur çadırının girişində öz həsr etdiyi saçını qırxın, sonra saçını götürüb ünsiyət qurbanının altındaki oda qoysun. **19** Nəziri həsr etdiyi saçını qırxdıqdan sonra kahin qoçun bişmiş bir qolunu, səbətdən götürdürüyü mayasız bir kökə və mayasız bir qoğal ilə birgə nəzirinin ovuclarına qoysun. **20** Sonra yellətma təqdimi kimi onları Rəbbin hüzurunda yellətsin. Onlar yellədilən döş atı və qaldırılan budla birgə müqəddəsdir, kahinə məxsusdur. Ondan sonra nəziri şərab içə bilər. **21** Özünü həsr etdiyinə görə Rəbba təqdimini və buna əlavə olaraq verə biləcəyi başqa şeyləri əhd edən nəziri ilə əlaqədar qanun budur. Nəzirilik qanuna görə nəziri nə əhd etmişə, onu icra etməlidir”». **22** Rəbb Musaya dedi: **23** «Harun və oğullarına belə de: İsrail övladlarına belə xeyir-dua verin: **24** “Qoy Rəbb sənə xeyir-dua verib səni qorusun; **25** Rəbb Öz nurlu üzünü sənə göstərərk lütf versin. **26** Rəbb üzünü sənə təraf çevirsin, sənə sülh versin”. **27** Beləcə kahinlər Mənim adımla İsrail övladlarına xeyir-dua verəndə Mən də onlara xeyir-dua verəcəyəm».

7 Musa məskəni qurub qurtaranda onu və bütün avadanlığını məsh və təqdis etdi. Qurbangah və bütün avadanlığını da məsh və təqdis etdi. **2** Sonra İsrail rəhbərləri təqdimləri gətirdilər. Onlar nəsil başçıları, siyahiya alınan xalqa nəzarət edən qəbilə rəhbərləri idi. **3** Rəbə təqdim olaraq üstü örtülü altı araba və on iki öküz gətirdilər; hər iki rəhbər üçün bir araba və hər rəhbər üçün bir öküz. Bu təqdimləri məskənin önünə gətirdilər. **4** Rəbb Musaya belə dedi: **5** «Onları bu adamlardan götür ki, Hüzur çadırındaki xidmətlərdə işlənilsin. Onları Levililərə, hər birinin vəzifəsinə görə

ver». **6** Musa arabaları və öküzləri götürüb Levililərə verdi. **7** Gerşənlulara vəzifələrinə görə iki araba və dörd öküz verdi; **8** Merarililərə isə vəzifələrinə görə dörd araba və səkkiz öküz verdi. Onların hamısı kahin Harun oğlu İtamarın nəzarəti altında idi. **9** Lakin Qohatlılara bir şey vermedi, çünki onların vəzifəsi müqəddəs əşyaları çiyinlərində daşımaqdır. **10** Qurbangah məsh edilən gün rəhbərlər onun təqdisi üçün təqdimlər gətirdilər; onlar təqdimlərini qurbangahın qabağına gətirdilər. **11** Çünki Rəbb Musaya demişdi: «Qurbangahın təqdisi üçün hər gün bir rəhbər öz təqdimini gətirsin». **12** Birinci gün təqdimi gətirən Yəhuda qəbiləsindən Amminadav oğlu Naxşon oldu. **13** Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz otuz şekel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narin unla dolu idi; **14** buxur dolu on şekel ağırlığında bir qızıl nımçə; **15** yandırma qurbanı olaraq bir buga, bir qoç, bir erkək toğlu; **16** günah qurbanı olaraq bir təkə; **17** ünsiyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Amminadav oğlu Naxşonun gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **18** İkinci gün İssakarlıların rəhbəri Suar oğlu Netanel təqdimlərini gətirdi. **19** Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz otuz şekel ağırlığında bir gümüş sini; yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narin unla dolu idi; **20** buxur dolu on şekel ağırlığında bir qızıl nımçə; **21** yandırma qurbanı olaraq bir buga, bir qoç, bir erkək toğlu; **22** günah qurbanı olaraq bir təkə; **23** qurban ediləcək ünsiyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Suar oğlu Netanelin gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **24** Üçüncü gün Zevulunluların rəhbəri Xelon oğlu Eliav təqdimlərini gətirdi. **25** Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz otuz şekel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narin unla dolu idi; **26** buxur dolu on şekel ağırlığında bir qızıl nımçə; **27** yandırma qurbanı olaraq bir buga, bir qoç, bir erkək toğlu; **28** günah qurbanı olaraq bir təkə; **29** qurban ediləcək ünsiyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Xelon oğlu Eliavin gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **30** Dördüncü gün Ruvenlilərin rəhbəri Şedeer oğlu Elisur təqdimlərini gətirdi. **31** Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz otuz şekel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narin unla dolu idi; **32** buxur dolu on şekel ağırlığında bir qızıl nımçə; **33** yandırma qurbanı olaraq bir buga, bir qoç, bir erkək toğlu; **34** günah qurbanı olaraq bir təkə; **35** qurban ediləcək ünsiyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Şedeer oğlu Elisurun gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **36** Beşinci gün Şimeonluların rəhbəri Surişadday oğlu Şelumiəl təqdimlərini gətirdi. **37** Onun təqdimləri

bunlar idi: Mütqaddas yerdəki şəkələ görə yüz otuz şəkel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şəkəllik bir gümüş ləyən - bunların ikisi də taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş nərin unla dolu idi; **38** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **39** yandırma qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, bir erkək toğlu; **40** günah qurbanı olaraq bir təkə; **41** ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Surişadday oğlu Şelumielin gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **42** Altıncı gün Qadılıların rəhbəri Deuel oğlu Elyasaf təqdimlərini gətirdi. **43** Onun təqdimləri bunlar idi: Mütqaddas yerdəki şəkələ görə yüz otuz şəkel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şəkəllik bir gümüş ləyən - bunların ikisi də taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş nərin unla dolu idi; **44** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **45** yandırma qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, bir erkək toğlu; **46** günah qurbanı olaraq bir təkə; **47** ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Deuel oğlu Elyasafın gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **48** Yeddinci gün Efrayimlilərin rəhbəri Ammihud oğlu Elişama təqdimlərini gətirdi. **49** Onun təqdimləri bunlar idi: Mütqaddas yerdəki şəkələ görə yüz otuz şəkel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şəkəllik bir gümüş ləyən - bunların ikisi də taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş nərin unla dolu idi; **50** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **51** yandırma qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, bir erkək toğlu; **52** günah qurbanı olaraq bir təkə; **53** ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Ammihud oğlu Elişamanın gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **54** Səkkizinci gün Menaşselilərin rəhbəri Pedahsur oğlu Qamliel təqdimlərini gətirdi. **55** Onun təqdimləri bunlar idi: Mütqaddas yerdəki şəkələ görə yüz otuz şəkel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şəkəllik bir gümüş ləyən - bunların ikisi də taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş nərin unla dolu idi; **56** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **57** yandırma qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, bir erkək toğlu; **58** günah qurbanı olaraq bir təkə; **59** ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Pedahsur oğlu Qamlielin gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **60** Doqquzuncu gün Binyaminlilərin rəhbəri Gidoni oğlu Avidan təqdimlərini gətirdi. **61** Onun təqdimləri bunlar idi: Mütqaddas yerdəki şəkələ görə yüz otuz şəkel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şəkəllik bir gümüş ləyən - bunların ikisi də taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş nərin unla dolu idi; **62** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **63** yandırma qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, bir erkək toğlu; **64** günah qurbanı olaraq bir təkə; **65** ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Gidoni oğlu Avidanın gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **66** Onuncu gün Danlıların rəhbəri Ammişadday oğlu Axiezer təqdimlərini gətirdi. **67** Onun təqdimləri bunlar idi: Mütqaddas yerdəki şəkələ görə yüz otuz şəkel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şəkəllik bir gümüş ləyən - bunların ikisi də taxil təqdimi

olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş nərin unla dolu idi; **68** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **69** yandırma qurbanı olaraq bir dana, bir qoç, bir erkək toğlu; **70** günah qurbanı olaraq bir təkə; **71** ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Ammişadday oğlu Axiezerin gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **72** On birinci gün Aşerlilərin rəhbəri Okran oğlu Pagiel təqdimlərini gətirdi. **73** Onun təqdimləri bunlar idi: Mütqaddas yerdəki şəkələ görə yüz otuz şəkel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şəkəllik bir gümüş ləyən - bunların ikisi də taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş nərin unla dolu idi; **74** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **75** yandırma qurbanı olaraq bir dana, bir qoç, bir erkək toğlu; **76** günah qurbanı olaraq bir təkə; **77** ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, birillik beş erkək toğlu. Okran oğlu Pagielin gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **78** On ikinci gün Naftalililərin rəhbəri Enan oğlu Axira təqdimlərini gətirdi. **79** Onun təqdimləri bunlar idi: Mütqaddas yerdəki şəkələ görə yüz otuz şəkel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şəkəllik bir gümüş ləyən - bunların ikisi də taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş nərin unla dolu idi; **80** buxur dolu on şəkel ağırlığında bir qızıl nimçə; **81** yandırma qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, bir erkək toğlu; **82** günah qurbanı olaraq bir təkə; **83** ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Enan oğlu Axiranın gətirdiyi təqdimlər bunlar idi. **84** Qurbangah məsh ediləndə İsrail rəhbərlərinin onun təqdisi üçün gətirdiyi təqdimlər bunlardır: on iki gümüş simi, on iki gümüş ləyən, on iki qızıl nimçə; **85** hər gümüş nimçənin ağırlığı yüz otuz şəkel və hər ləyənin ağırlığı isə yetmiş şəkel idi; bütün gümüş qabların ağırlığı Mütqaddas yerdəki şəkələ görə iki min dörd yüz şəkel idi; **86** buxurla dolu on iki qızıl nimçədən hər birinin ağırlığı Mütqaddas yerdəki şəkələ görə on şəkel olub. Beləliklə, nimçələrdəki bütün qızılın ağırlığı yüz iyirmi şəkel idi; **87** yandırma qurbanı olaraq, taxil təqdimləri ilə birlikdə heyvanların cəmi on iki buğa, on iki qoç, on iki erkək toğlu və günah qurbanı olaraq on iki təkə; **88** ünsiyyət qurbanı üçün heyvanların cəmi iyirmi dörd buğa, altmış qoç, altmış təkə, altmış erkək toğlu. Qurbangah məsh ediləndən sonra onun təqdisi üçün verilən təqdimlər bunlar idi. **89** Musa Rəbb ilə danışmaq üçün Hüzur çadırına girdiyi zaman Şəhadət sandığında olan kəffarə qapağıının üzərindəki iki keruvun arasından ona xıtab edən Rəbbin səsini eşidərdi. Rəbb Musa ilə danışardı.

8 Rəbb Musaya belə dedi: **2** «Haruna de: "Yeddi çıraqı elə qoy ki, çıraqdanın önünü işıqlandırsın"». **3** Harun belə etdi; Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi çıraqları çıraqdanın önündə yerləşdirdi. **4** Çıraqdanın quruluşu belə idi: altlığından gül təsvirlərinə qədər yastılanmış qızıldan hazırlanmışdı. Çıraqdan Rəbbin Musaya göstərdiyi nümunəyə görə düzəldilmişdi. **5** Rəbb Musaya dedi: **6** «İsrail övladlarının arasından

Levililəri götür və onları pak et. 7 Onları pak etmək üçün belə et: paklama suyunu üzərlərinə çilə, sonra bədənlərdəki bütün tükləri qırıb geyimlərini yusunlar. Beləliklə, pak olarlar. 8 O zaman bir buga və onun taxıl təqdimi olan zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın un götürsünlər. Günah qurbani olaraq yenə bir buga götür. 9 Levililəri Hüzur çadırının öününe gətir. İsrail övladlarının bütün icmasını da topla. 10 Levililəri Rəbbin öününe gətirdikdə qoy İsrail övladları əllərini onların üzərinə qoysunlar. 11 Harun yellətmə təqdimi olaraq İsrail övladlarının arasından Levililəri Rəbbin öününe gətirəcək ki, Rəbbə xidmət etsinlər. 12 Levililər əllərini bugaların başlarına qoysunlar; birini günah qurbani və o birini yandırma qurbani olaraq Rəbbə gətir ki, Levililər üçün kəffarə olunsun. 13 Levililəri Harunla oğullarının öündənə dayandır. Sonra da onları Rəbbə gətirib yellətmə təqdimi olaraq həsr edəcəksən. 14 Levililəri İsrail övladları arasından beləcə ayrı ki, Levililər Mənim olsun. 15 Levililəri pak edib yellətmə təqdimi olaraq həsr et; bundan sonra onlar Hüzur çadırında xidmət etmək üçün içəri gira bilər. 16 Çünkü İsrail övladları arasından onlar tamamilə Mənə verilmişdir; İsrailli qadınların doğduğu bütün ilk oğlanların əvəzinə onları Özümə götürdüm. 17 İsrail övladları arasında ilk doğulan bütün oğlanlar və bütün heyvan balaları Mənimdir; Misir diyarında bütün ilk oğlanları mahv etdiyim gün onları Özümə təqdis etdim. 18 Ona görə də İsrail övladları arasında bütün ilk oğlanların yerinə Levililəri götürdüm. 19 İsrail övladları arasından Levililəri Haruna və oğullarına hədiyyə olaraq verdim ki, Hüzur çadırında İsrail övladları üçün xidməti yerinə yetirib kəffarə etsinlər və beləcə Müqəddəs yerə yaxınlaşan İsrailliləri bələya dütçar olmaqdan qorusunlar». 20 Musa ilə Harun və bütün İsrail övladlarının icması Levililər üçün deyilənləri etdi. İsrail övladları Rəbbin Levililər haqqında Musaya əmr etdiyi hər şeyi yerinə yetirdilər. 21 Levililər özlərini pak edib geyimlərini yudular. Harun onları Rəbbin öününe gətirib yellədilən təqdim olaraq həsr etdi və onlar üçün kəffarə etdi ki, pak olsunlar. 22 Ondan sonra Levililər Harunla oğullarının nəzarəti altında Hüzur çadırında xidmətlərini icra etmək üçün Rəbbin Musaya əmr etdiyini yerinə yetirdilər. 23 Rəbb Musaya belə dedi: 24 «Bu qanun Levililərə aiddir. İyirmi beş yaş və ondan yuxarı olanlar Hüzur çadırının işini görmək üçün içəri girsinlər. 25 Əlli yaşa çatanda isə gördükələri xidmətlərini dayandırıb daha işləməməlidirlər. 26 Hüzur çadırında öz vəzifələrini yerinə yetirən qardaşlarına yardım edə bilərlər, lakin özləri xidmət etməsinlər. Levililərin vəzifələrini belə qaydaya sal».

9 İsrail övladları Misir torpağından çıxdıqdan sonra ikinci ilin birinci ayında Rəbb Sina səhrasında Musaya dedi: 2 «İsrail övladları Pasxa bayramını təyin olunmuş vaxtda qeyd etsinlər. 3 Onu ayın on dördüncü gündündə, axşamçağı, təyin olunmuş vaxtda keçirin; onu bütün

qaydalarına və hökmərinə görə qeyd edin». 4 Beləcə Musa İsrail övladlarına əmr etdi ki, Pasxa bayramını keçirsinlər. 5 Sina səhrasında, birinci ayın on dördüncü gündündə, axşamçağı Pasxa bayramını keçirtdilər. İsrail övladları Rəbbin Musaya əmr etdiyi hər şeyi yerinə yetirdilər. 6 Ölüyü toxunub murdar olan adamlar vardı ki, o gün onlar Pasxa bayramını keçirə bilmədilər. Həmin gün bu adamlar Musa və Harunun yanına galib 7 belə dedilər: «Ölüyə görə biz murdarıq, nə üçün biz başqa İsrail övladları kimi Rəbbə qurban təqdim etməkdən məhrum olaq?» 8 Musa onlara dedi: «Dayanın, görüm Rəbb sizin barədə nə əmr edəcək». 9 Rəbb Musaya dedi: 10 «İsrail övladlarına belə de: “Əgər sizdən yaxud nəsliniziñdən bir nəfər ölüyə toxunub murdar olarsa yaxud uzaq yolda olarsa, yenə də Rəbbin Pasxa bayramını keçirtsin. 11 İkinci ayın on dördüncü günü axşamçağı Pasxa bayramını qeyd etsinlər. Pasxa qurbanını mayasız çörək və acı göyərti ilə yesinlər. 12 Ondan sabaha qədər heç nə qalmasın və bir sümük belə qırımasın. Pasxaya aid olan bütün qanunları icra etsinlər. 13 Amma kim ki pakdır, uzaq yolda deyil və Pasxanı keçirmirsə, öz xalqı arasından qovulsun; çünkü təyin olunan vaxtda Rəbbin təqdimini gətirməmişdir, o adam günahının cəzasını çəksin. 14 Əgər sizinlə yaşayın bir yadelli Rəbbin Pasxa bayramını keçirmək istəyirsə, Pasxanı qaydalarına və hökmərinə görə keçirsin; ham yadelli üçün, ham da yerli əhali üçün qayda bir olsun”. 15 Məskənin qurulduğu gün məskəni, Şəhadət çadırını bulud bürüyərdi; axşamdan səhərə qədər məskənin üzərindəki bulud alovə oxşayırı. 16 Daima belə oldu. Məskəni bürüyən bulud gecələr oda oxşayırı. 17 Bulud çadırın üzərində qalxan zaman İsrail övladları köç edərdilər; əgər bulud harada dayanardısa, İsrail övladları da orada düşərgə salardılar. 18 Onlar Rəbbin əmrinə görə yola düşər və Rəbbin əmrinə görə də məskən salardılar. Nə vaxt bulud məskənin üzərində dayanardısa, onlar düşərgə saldıqları yerdə qalardılar. 19 Bulud uzun müddət çadırın üzərində dayananda İsrail övladları Rəbbin buyruğuna riayət edərdilər. 20 Bəzən bulud məskənin üzərində bir neçə gün görünərdi; onlar Rəbbin əmrinə görə düşərgə saldıqları yerdə qalar, yenə Rəbbin əmrinə görə yola düşərdilər. 21 Bəzən da bulud axşamdan səhərə kimi dayanırdı; səhər erkən bulud qalxıqdə yola düşərdilər. İstər gecə, istər gündüz olsun bulud qalxanda yola düşərdilər. 22 İstər iki gün olsun, istər bir ay və yaxud bir il, bulud məskən üzərində dayanıb qalanda İsrail övladları düşərgə saldıqları yerdə qalar, köç etməzdilər. Lakin qalxan zaman yola düşərdilər. 23 Rəbbin əmrinə görə düşərgə salardılar və Rəbbin əmrinə görə də yola düşərdilər. Musa vasitəsilə verdiyi əmrə görə Rəbbin buyruğuna riayət edərdilər.

10 Rəbb Musaya belə dedi: 2 «Özünə yastılanmış gümüşdən iki kərənay düzəlt. Bunları icməni çağırmaq və düşərgədəkilərin köçməsi üçün işlət. 3 İki kərənay birdən çalınarsa, bütün icmənin yanına, Hüzur çadırının girişinə toplansın. 4 Əgər tək

biri çalınarsa, rəhbərlər, İsrailin tayfa başçıları sənin yanına toplansınlar. **5** Yüksək səslə çalınanda şərqi düşərgədəkilər yola düşsünler. **6** Yenə də yüksək səslə çalınanda cənubi düşərgədəkilər yola düşsünlər. Onları yola salmaq üçün yüksək səslə çalınsın. **7** Camaatı toplamaq lazımlı olanda çalın, amma yüksək səslə çalmayıñ. **8** Kərənayları Harun oğulları olan kahinlər çalsınlar. Bu, nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qayda olsun. **9** Sizi torpağınızda sıxışdırın düşmənə qarşı döyüşə çıxanda kərənayları yüksək səslə çalın ki, Allahınız Rəbbin yadına düşüb düşmənlərinizdən xilas olasınız. **10** Şad gününüzdə, bayramlarınızda və Təzə Ay mərasimində yandırma qurbanlarınızı və ünsiyət qurbanınızı verərkən kərənay çalın; Allahınızın qarşısında bu sizin üçün bir xatirə olsun. Allahınız Rəbb Mənəm». **11** İkinci ilin ikinci ayında, ayın iyirminci günündə Şəhadət məskəninin üzərindən bulud çəkildi. **12** İsrail övladları köçlərinə görə Sina səhrasından yola düşdülər. Bulud Paran sahrasında dayandı. **13** İlk dəfə olaraq Musa vasitəsilə Rəbbin əmrinə görə yola düşdülər. **14** Öncə Yəhuda ordu dəstələri öz bayraqları altında yola düşdülər. Bu orduya Amminadav oğlu Naxşon rəhbərlik edirdi. **15** İssakar qəbiləsinin ordusuna Suar oğlu Netanel rəhbərlik edirdi. **16** Zevulun qəbiləsinin ordusuna isə Xelon oğlu Eliav rəhbərlik edirdi. **17** Məskən söküldənə məskəni daşıyan Gerşən övladları və Merari övladları yola düşdülər. **18** Ruven ordu dəstələri öz bayraqları altında yola düşdülər. Onlara Şedəur oğlu Elisur rəhbərlik edirdi. **19** Şimeon qəbiləsinin ordusuna Surişadday oğlu Şelumiel rəhbərlik edirdi. **20** Qad qəbiləsinin ordusuna Deuel oğlu Elyasaf rəhbərlik edirdi. **21** Müqəddəs aşyaları daşıyan Qohatlılar yola düşdülər; onlar gələnədək o birilər məskəni qurardılar. **22** Efrayim ordu dəstələri öz bayraqları altında yola düşdülər. Onlara Ammihud oğlu Elişəma rəhbərlik edirdi. **23** Menaşə qəbiləsinin ordusuna Pedahsur oğlu Qamliel rəhbərlik edirdi. **24** Binyamin qəbiləsinin ordusuna isə Gidoni oğlu Avidan rəhbərlik edirdi. **25** Ən axırdı isə Dan ordu dəstələri öz bayraqları altında yola düşdülər. Bu orduya Ammişadday oğlu Axiezer rəhbərlik edirdi. **26** Aşer qəbiləsinin ordusuna Okran oğlu Pagiel, **27** Naftali qəbiləsinin ordusuna Enan oğlu Axira rəhbərlik edirdi. **28** İsrail ordu dastaları bu nizamlı yola düşərdilər. **29** Musa qayınatı Midyanlı Reuel oğlu Xovava dedi: «Rəbbin “sizə verəcəyəm” dediyi yerə yola düşürük, bizimlə gal, biz sənə yaxşılıq edərik. Çünkü Rəbb İsrailə yaxşılıq edəcəyinə söz verib». **30** Xovav ona dedi: «Geda bilmərəm. Mən öz torpağıma və qohum-əqrəbəmin yanına gedəcəyəm». **31** Musa dedi: «Xahiş edirəm, bizi tərk etmə, çünkü səhrada düşərgə salacağımız yerləri sən bilirsən. Bize bələdçilik et. **32** Bizimlə getsən, Rəbbin biza edəcəyi yaxşılığı biz də sənə edərik». **33** İsrail övladları Rəbbin dağından ayrılb üç gün yol getdilər. Rəbbin əhd sandığı da üç gün onların önündə getdi ki, dincələcəkləri yeri onlara göstərsin. **34** Düşərgə salıqları yerdən yola düşətlər vaxt Rəbbin buludu gündüz onların üzərində

idi. **35** Sandıq yola düşəndə Musa deyirdi: «Ya Rəbb qalx! Qoy düşmənlərin dağlışın, Sənə nifrət edənlər Sənin hüzurundan qaçın». **36** Sandıq dayananda belə deyirdi: «Ya Rəbb, İsrail tayfalarının on minlərinin yanına qayıt».

11 Camaat çəkdiyi sıxıntıdan Rəbbə şikayət etdi. Rəbb bunu eşidəndə qəzəbi alovlandı. Rəbbin odu onların arasında yandı və düşərgə ətrafindakıların bəzilərini məhv etdi. **2** Camaat Musaya fəryad etdi. Musa Rəbbə yalvardı və od söndü. **3** O yerin adı Tavera qoyuldu, çünkü onların arasında Rəbbin odu yanırı. **4** Xalqın arasında olan alçaq yadellilərin iştahası ifrat dərəcədə artdı. İsrail övladları da yenə ağlayıb dedilər: «Kaş ki yeməyə etimiz olaydı! **5** Misirdə müftə yedyiymiz baliqları, xişaları, qarşıtları, kəvərləri, soğanları və sarımsaqları yadımıza salırıq. **6** Ancaq indi iştahamız küsüb, yeməyə mannanan başqa bir şey görmürük». **7** Manna görünüşə keşniş toxumu kimi idi, rəngi də mirvari rəngində idi. **8** Camaat dolaşar və onu yiğib dəyirmənda üyidər yaxud da həvəngdə döyərdilər. Qazanda qaynadaraq kökə düzəldərdilər. Onun dadi zeytun yağı ilə bişirilmiş yeməklərə oxşayırı. **9** Manna gecə düşərgə üzərinə düşən şəhə bərabər düşərdi. **10** Musa xalqın, hər ailinən çadırının qarşısında ağlamaqlarını eşitdi və Rəbbin qəzəbi çox alovlandı. Musa da narazı idi. **11** Ona görə Rəbbə dedi: «Sən nə üçün quluna əzab verdin? Sənin gözündə lütf tapmadığım üçün bu xalqın bütün yükünü mənim üzəriməni qoyursan? **12** Bütün bu xalqa mənmi hamilə olmuşam? Bunları mənmi doğmuşam? Məgər Sən istayırsən ki, südəmər uşağı gəzdirən dayə kimi atalarına and içib söz verdiyin torpağa onları qucağımda mən aparım? **13** Bütün bu xalqa yedirtmək üçün eti mən haradan tapım? Çünkü onlar mənim qarşısında ağlayaraq “bizə et ver, yeyək” deyirlər. **14** Bu xalqı mən təkbaşına daşıya bilmərəm, çünkü bu mənim üçün çox ağırdır. **15** Əgər mənimlə bu cür davranışaqsansa, gözündə lütf tapdimsa, onda nə olar, məni öldür ki, belə əzabı görməyim». **16** Rəbb Musaya dedi: «Mənə xalq arasında rəhbər və mötəbər saydığın İsrail ağsaqqallarından yetmiş nəfər topla. Onları Hüzur çadırına gətir və qoy səninlə dursunlar. **17** Mən enərək orada səninlə danışacağam. Səndə olan Ruhdan götürüb onlara verəcəyəm ki, xalqın yükünü səninlə bərabər çəksinlər. Bununla da bu yükü təkbaşına daşılmayacaqsan. **18** Xalqa de ki, sabah üçün özlərini pak etsinlər, çünkü et yeyəcəklər. «Kaş ki etimiz olaydı! Misirdə halımız yaxşı idi» deyərək bərkədən ağladınız. Bunu Rəbb eşitdi. Ona görə Rəbb sizə et verəcək, yeyəcəksiniz. **19** Nə bir gün, nə iki gün, nə beş gün, nə on gün, nə də iyirmi gün yeyəcəksiniz. **20** Düz bir ay, burnunuñdan gələnə qədər, iyrənənə qədər yeyəcəksiniz; çünkü aranızda olan Rəbbi rədd etdiniz və Onun qarşısında “nə üçün Misirdən çıxdıq?” deyərək ağladınız». **21** Musa dedi: «Arasında olduğum bu xalqda altı yüz min piyada vardır və Sən deyirsən: “Mən onlara bir aylıq yemək üçün et verəcəyəm”. **22** Bütün qoyun-keçi və mal-

qara kəsilərsə, onlar doyarmı? Dənizin bütün balıqları tutulursa, onlar doyarmı?» **23** Rəbb Musaya dedi: «Məgər Rəbbin əli qısaldım? İndi görəcəksən sənə dediklərim yerinə yetir ya yox». **24** Musa çıxdı və Rəbbin sözünü xalqa çatdırdı. Xalqın ağısaqqallarından yetmiş nəfəri topladı və çadırın ətrafında dayandırdı. **25** Rəbb buludda endi və Musa ilə dəmişdi. Ondakı Ruhdan götürüb yetmiş nəfər ağısaqqallara verdi; onların üzərinə Ruh çökən zaman peyğəmbərlik etdiłər, amma sonra etmədiłər. **26** Düşərgədə iki adam qalmışdı, birinin adı Eldad və o birinin adı Medad idi. Onlar yazılın yetmiş nəfər arasında idilər, lakin çadırı getməmişdilər. Ruh onların da üzərinə çökdü və onlar düşərgədə peyğəmbərlik edirdilər. **27** Bir gənc qaçaraq Musaya xəbər verib dedi: «Eldad və Medad düşərgədə peyğəmbərlik edirlər». **28** Gəncliyindən bəri Musanın köməkçisi olan Nun oğlu Yesua «ağam Musa, onlara qadağan et» deyib fikrini bildirdi. **29** Musa ona cavab verdi: «Sən mənə görəmi qısqanırsan? Kaş Rəbbin bütün xalqı peyğəmbər olaydı və Rəbb onlara Ruhunu verəydi!» **30** Sonra Musa və İsrail ağısaqqalları düşərgəyə qayıtdılar. **31** Rəbb dənizdən bildirçin gətirən bir külək əsdirdi. Külək bildirçinləri düşərgənin har istiqamətindən bir günlük yol qədər uzaqlığa, yerin üzərindən iki qulac qədər hündürlüyə saldı. **32** Bütün o gün, o gecə və ertəsi gün camaat çıxıb bildirçinləri yığdı. Ən az yığan on xomer yığdı. Bildirçinləri özləri üçün düşərgənin ətrafına sarırdılar. **33** Amma əti hələ dişləri arasında çeynəməmişdən əvvəl xalqa qarşı Rəbbin qəzəbi alovlandı, Rəbb onları şiddetlə vəba ilə cəzalandırdı. **34** O yerin adı Qırvot-Hattaava qoyuldu, çünki iştahası başqa yemək çəkənlər orada basdırıldı. **35** Camaat Qırvot-Hattaavadan Xaserota köçüb orada qaldı.

12 Məryəm ilə Harun Kuşlu qadından ötrü Musadan giley edirdilər. Çünki Musa özünə arvad olaraq həmin Kuşlu qadını almışdı. **2** Onlar dedilər: «Rəbb yalnız Musa vasitəsiləmə dəmişdi? Bizim vasitəmizlə də dəmişmadımı?» Rəbb bunu eşitdi. **3** Musa yer üzündə yaşayan bütün adamlardan daha itaətkar bir insan idi. **4** Rəbb bir anlıq Musaya, Haruna və Məryəmə dedi: «Üçünüz də Hüzur çadırına gəlin». Üçü də oraya getdiłər. **5** O zaman Rəbb bulud diriyində endi və çadırın girişində durub Harunla Məryəmi çağırıdı; hər ikisi önə çıxanda **6** Rəbb onlara dedi: «İndi sözlərimi dinləyin; Əger aranızda bir peyğəmbər varsa, Mən Rəbb görtüntüdə ona Özümü bildirərəm, Yuxuda onunla danışaram. **7** Qulum Musa isə elə deyil, O bütün evimdə sadıqdir. **8** Mən onunla müəmmalarla deyil, Üzbəüz açıq danışaram və O, Rəbbin surətini görür. Nə üçün qorxmayaraq qulum Musadan gileyəndiniz?» **9** Rəbb onlara bərk qəzəbləndi və oradan getdi. **10** Bulud çadırın üzərindən çəkiləndə Məryəm cüzama tutulmuş, qar kimi ağarmışdı. Harun Məryəmə baxdıqda gördü ki, o cüzama tutulub. **11** Harun Musaya dedi: «Ey ağam, rica edirəm ki, axmaqlıq və günah işlədiyimizə görə bizi bu cəzani çəkməyə qoyma. **12** Rica edirəm, qoyma ki onun bədəni ananın bətnindən

çıxan ölü doğulmuş uşaqın yarı çürümüş bədəninə bənzəsin». **13** Musa Rəbbə fəryad edib dedi: «Yalvarıram, ay Allah, ona şəfa ver!» **14** Rəbb Musaya dedi: «Əgər atası onun üzünə tüpürmüş olsayıdı, yeddi gün gözdən düşməyəcəkdim?» **15** Məryəm yeddi gün düşərgədən kənar yerdə saxlandı. O geri gətirilənə qədər camaat köçmədi. **16** Ondan sonra camaat Xaserotdan yola düşdü və Paran səhrasında düşərgə saldılar.

13 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına verəcəyim Kənan torpağına nəzər salmağa adamlar göndər; atalarının hər qəbiləsindən bir rəhbər göndər». **3** Musa Rəbbin əmrinə görə Paran səhrasından onları göndərdi; hamısı İsrail övladlarının başçılarındandır. **4** Adları bunlardır: Ruven qəbiləsindən Zakkur oğlu Şammua; **5** Şimeon qəbiləsindən Xori oğlu Şafat; **6** Yəhuda qəbiləsindən Yefunne oğlu Kalev; **7** İssakar qəbiləsindən Yusif oğlu İqal; **8** Efrayim qəbiləsindən Nun oğlu Huşə; **9** Binyamin qəbiləsindən Rafu oğlu Palti; **10** Zevulun qəbiləsindən Sodi oğlu Qaddiel; **11** Yusif qəbiləsindən, yəni Menaşə qəbiləsindən Susi oğlu Qaddi; **12** Dan qəbiləsindən Gemallı oğlu Ammiel; **13** Aşer qəbiləsindən Mikael oğlu Setur; **14** Naftali qəbiləsindən Vofsi oğlu Naxbi; **15** Qad qəbiləsindən Maki oğlu Geuel. **16** Ölkəni nəzərdən keçirmək üçün Musanın göndərdiyi adamların adları belədir: Musa Nun oğlu Huşəyə Yesua adını verdi. **17** Musa onları Kənan torpağını nəzərdən keçirmək üçün göndərərən dedi: «Bu yoldan Negevə gedin və dağlığa çıxın. **18** Ölkənin necə olduğunu görün. Orada yaşayan xalq güclümü, zəifmi, azmi, çıxmı? **19** Yaşadıqları ölkə necə, yaxşımı, pismi? Şəhərləri necə, hasarlımı, istehkamsızmı? **20** Torpaq necə, münbitmi, məhsulsuzmu? Orada ağac varmı, yoxsa yox? Əlinizdən gələnə edib ölkənin meyvəsindən gətirin». O zaman üzüm yetişən mövsüm idi. **21** Onlar yola düşdülər və Zin səhrasından Xamat keçidindəki Rexova qədər ölkəni nəzərdən keçirdilər. **22** Negevə çıxdılar və Xevrona çatdılar; orada Anaqlı Aximan, Şəsəy və Talmay yaşıyordı. Xevron Misirdəki Soan şəhərindən yeddi il əvvəl tikilmişdi. **23** Eşkol vadisinə çatanda bir salxım üzümü olan bir tənək budağı kəsdiłər və adamların ikisi bir neçə nar və əncirlə birlikdə tənək budığını aralarında bir şüvildə aparırdılar. **24** İsrail oğullarının oradan kəsdikləri salxıma görə o yerə Eşkol vadisi deyildi. **25** Qırx gündən sonra ölkəni nəzərdən keçirib qayıtdılar. **26** Paran səhrasındaki Qadeşə, Musa ilə Harunun və bütün İsrail övladlarının icmasının yanna gəldilər. Onlara və bütün icmaya xəbər götərdilər, sonra ölkənin meyvələrini onlara göstərdilər. **27** Musaya belə izah edərək dedilər: «Bizi göndərdiyin ölkəyə çatdıq. Həqiqətən də, orada süd və bal axır. Budur o torpağın meyvələri! **28** Lakin orada yaşayan xalq çox güclüdür. Şəhərlər istehkamlı və çox böyükdür. Hətta orada Anaqlıları gördük. **29** Negev məntəqəsində Amaleqlilər, dağlıqlıda Xetlilər, Yevuslular və Emorlular, dəniz kənarında və İordan çayı sahilində isə Kənanlılar yaşayırlar». **30** Kalev Musanın öündə

camaatı sakitləşdirib dedi: «Gedib oranı ələ keçirək. Çünkü biz mütləq onların öhdəsindən galərik». **31** Onunla gedən adamlar isə dedilər: «O xalqa hücüm edə bilmərək, çünkü onlar bizdən güclüdürlər». **32** Nəzərdən keçirdikləri torpaq haqqında İsrail övladlarına pis xəbər gətirib dedilər: «Gözdən keçirmək üçün içindən keçdiyimiz torpaq öz əhalisinin başını yeyən torpaqdır və orada gördiyümüz hər kəs uca boyıldur. **33** Orada nəhəng adamların nəslindən olan Anaqlıları gördük. Onların yanında özümüzü çayırkı boyda hiss etdik, onlara da elə göründük».

14 Bütün icma uca səslə fəryad qoparıb gecə boyu ağladı. **2** İsrail övladları Musaya və Haruna qarşı deyindilər; bütün icma onlara dedi: «Kaş Misir torpağında ya da bu səhrada ölüyik! **3** Nə üçün Rəbb bizi bu torpağa aparır? Yəni biz qılınla qırılaq? Arvadlarımız və uşaqlarımız əsir olacaqlar. Misirə qayıtməq bizim üçün daha yaxşı olmazdım?» **4** Sonra bir-birlərinə dedilər: «Özümüzə başçı seçək və Misirə qayıdaq». **5** O zaman Musa ilə Harun orada toplanmış bütün İsrail icmasının camaatının önündə üzüstə yera sərildi. **6** Ölkəyə nəzər salanlardan Nun oğlu Yəsua və Yefunne oğlu Kəlev paltarlarını cırdılar; **7** bütün İsrail övladlarının icmasına belə dedilər: «Nəzərdən keçirmək üçün içərisindən keçdiyimiz ölkə çox yaxşı bir ölkədir. **8** Əgər Rəbb bizdən razi qalarsa, bizi o ölkəyə aparacaq, süd və bal axan torpağı bizi verəcək. **9** Ancaq Rəbbə qarşı üsyankarlıq etməyin. Ölkənin xalqından qorxmayın, onları məglub edə bilərik. Müdafiəçiləri onları atıb getmişdir, amma Rəbb bizimlədir. Onlardan qorxmayın!» **10** Lakin bütün icma «Onları daşqalaq edin!» deyəndə Rəbbin izzəti Hüzur çadırında bütün İsrail övladlarına göründü. **11** Rəbb Musaya belə dedi: «Na vaxtadak bu xalq Mənə hörmətsizlik edəcək? Aralarında etdiyim əlamətləri görə-görə nə vaxta qədər Mənə iman gətirməcəklər? **12** Onları vəba ilə cəzalandıracağam. İrsdən məhrum edəcəyəm. Onlardan çox böyük və güclü bir milləti səndən törədəcəyəm». **13** Musa Rəbbə dedi: «O zaman Misirlilər eşidəcək, çünkü bu xalqı onların arasından qüdrətinlə Sən çıxardın. **14** Bunu ölkənin əhalisinə anladacaqlar. Eşitdilər ki, Sən Rəbb bu xalqın arasından. Çünkü, ya Rəbb, Sən onlara üzbəüz görüşürsən, Sənin buludun onların üzərində durur. Sən gündüz bulud sütunu və gecə alov sütunu ilə onlara yol göstərirsən. **15** Əgər bu xalqın hamısını bir nəşər kimi öldürsən, Sənin şöhrətini eşidən millətlər belə deyəcəklər: **16** «Rəbb and içərək və etdiyi ölkəyə bu xalqı apara bilmədiyi üçün onları səhrada öldürdü». **17** İstəyirəm ki, qoy indi Xudavəndin böyük qüdrəti göstərilsin, necə ki Sən dedin: **18** «Rəbb hədsiz səbirlə, bol məhəbbətli, cəzani və qanunsuzluğunu bağışlayandır, lakin cəzasız da qoymaz, ataların cəzasını üçüncü-dördüncü nəslə çəkdir». **19** İstəyirəm ki, Misirdən çıxdıqları gündən bu günə kimi bu xalqı necə bağışlamışsən, onların günahını böyük

məhəbbətinə görə bağışlayasan». **20** Rəbb dedi: «Sənin ricana görə bağışladım, **21** amma Varlığımı və Rəbbin bütün dünyani dolduran izzətinə and olsun ki, **22** izzətimi və Misirdə, eləcə də səhrada etdiyim əlamətləri görüb Məni on dəfa sinayan, Mənim sözümü dinləməyən bu adamların heç biri **23** atalarına and içərək və etdiyim torpağı görməyəcək və Mənə hörmətsizlik edənlərin heç biri oranı görməyəcək. **24** Ancaq qulum Kəlevdə başqa ruh var. O bütün qəlbi ilə ardımca getdi. Onu gəzdiyi torpağa aparacağam və onun nəslı oranı ırs olaraq alacaq. **25** Amaleqlilər və Kənanlılar dərədə yaşıyırlar. Ona görə sabah qayıdın və Qırmızı dənizin yolu ilə səhraya gedin». **26** Rəbb Musaya və Haruna dedi: **27** «Nə vaxta qədər bu pis icma Mənə qarşı deyinəcək? İsrail oğullarının Mənə deyinmələrini eşitdim. **28** Onlara de ki, Rəbb deyir: «Varlığımı and olsun ki, Mənə qarşı dediklərinizin eynisini sızə edəcəyəm. **29** Meyitləriniz bu səhraya səriliçək. Mənə deyinən iyirmi və ondan yuxarı yaşıda olub siyahıya alınanların hamısı səhrada ölücək, **30** sizi sakın edəcəyimə elimi qaldırıb and içdiyim torpağı girməyəcəksiniz. Oraya yalnız Yefunne oğlu Kəlev və Nun oğlu Yəsua gıracaq. **31** Lakin «sir olacaqlar» dediyiniz uşaqlarınızı oraya aparacağam və sizin rədd etdiyiniz ölkəni onlar tanıyaçaqlar. **32** Siza gəldikdə isə meyitləriniz bu səhraya səriliçək. **33** Övladlarınız qırx il səhrada çobanlıq edəcəklər. Na vaxta qədər ki siz səhrada məhv olmamışınız, sizin xəyanətinizin acısını çəkəcəklər. **34** Ölkəni nəzərdən keçirdiyiniz günlərin sayına görə qırx gün, hər gün üçün bir il olmaqla, qırx il günahlarınızın cəzasını çəkəcəksiniz və sizdən üz döndərdiyimi biləcəksiniz». **35** Mən Rəbb söylədim: «Həqiqətən, Mənə qarşı birləşən bu pis icmaya belə də edəcəyəm. Bu səhrada ölüb tələf olacaqlar». **36** Musanın ölkəni nəzərdən keçirmək üçün göndərdiyimi adamlar qayıdib ölkə haqqında pis xəbər gətirərək bütün icmanın Rəbbə qarşı deyinməsinə səbəb oldular. **37** Ölkə haqqında pis xəbər gətirənlər Rəbbin önündə vəbadan öldü. **38** Ölkəni nəzərdən keçirmək üçün gedənlərdən yalnız Nun oğlu Yəsua və Yefunne oğlu Kəlev sağ qaldılar. **39** Musa bu sözləri bütün İsrail övladlarına danışdı və xalq çox kədərləndi. **40** Onlar səhər tezən qalxıb dağın təpəsinə çıxaraq dedilər: «Günah etmişik, indi Rəbbin vəd verdiyi yerə çıxırıq». **41** Musa dedi: «Nə üçün Rəbbin emrinə qarşı çıxırsınız? Bunu bacara bilməzsizsiniz. **42** Döyüşə çıxmayıñ, çünkü Rəbb aranızda deyil. Düşmənlərinizə məglub olacaqsınız. **43** Çünkü Amaleqlilər və Kənanlılar orada öünüñzdədir və qılınla ölcəcəksiniz; madam ki Rəbbin ardınca getməkdən vaz keçdiniz, Rəbb sizinlə bərabər olmayıcaq». **44** Ancaq onlar özlərinə güvənərək dağlığın ən yüksək təpəsinə çıxdılar. Lakin nə Rəbbin Əhd sandığı, nə də Musa düşərgədən ayrılmadı. **45** O zaman həmin dağlıqda yaşayan Amaleqlilər və Kənanlılar enib onlara hücüm etdiłər və Xorma şəhərinə qovub məglubiyətə uğratdılar.

15

Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına belə söylə: “Sakin olmaq üçün sizə verəcəyim torpağa girib yaşadığınız vaxt **3** əgər kimsə Rəbbin xoşuna gələn ətri təqdim etmək üçün yandırma qurbanı, əhd qurbanı, könüllü qurban yaxud bayram qurbanı olaraq mal-qaradan yaxud qoyun-keçidən Rəbb üçün yandırma təqdimi versə, **4** Rəbbə qurban gətirən adam taxıl təqdimi kimi dördə bir hin zeytun yağı ilə yoğrulmuş efanın onda biri qədər narın un gətirsin. **5** Yandırma qurbanı yaxud digər növlü qurban üçün hər bir quzuya tökülen içmə təqdimi olaraq dördə bir hin şərab hazırlayın. **6** Qoç üçün taxıl təqdimi kimi hinin üçdə biri qədər zeytun yağı ilə yoğrulmuş efanın onda iki hissəsi qədər narın un və **7** içmə təqdimi kimi hinin üçdə biri qədər şərab hazırlayın. Bunları Rəbbin xoşuna gələn ətr olaraq təqdim edin. **8** Rəbbə yandırma qurbanı, əhd qurbanı və yaxud ünsiyyət qurbanı kimi bir buğa kəsərkən **9** buğa ilə birlikdə taxıl təqdimi kimi yarım hin zeytun yağı ilə yoğrulmuş efanın onda üçü qədər narın un gətirin. **10** İcmə təqdimi kimi yarım hin şərab təqdim edin. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətr - yandırma təqdimidir. **11** Hər buğa, qoç, quzu və yaxud keçi belə hazırlansın. **12** Nə qədər heyvan kəssəniz, hər biri ilə birlikdə eyni təqdimi gətirin. **13** Hər bir yerli İsrail övladı Rəbbin xoşuna gələn ətri - yandırma təqdimini gətirərən bu şeyləri belə etsin. **14** Müvəqqəti yaxud nəsildən-nəslə aranızda yaşayan yadelli Rəbbin xoşuna gələn ətri - yandırma təqdimini gətirərən eynilə sizin etdiyiniz kimi etsin. **15** Ey camaat, sizin üçün də, sizinlə yaşayan yadelli üçün də qayda birdir, nəsillər boyu daimi qaydadır, çünkü Rəbb sizə də, yadellilərə də bir gözəl baxır. **16** Sizin üçün də, sizinlə yaşayan yadellilər üçün də eyni qanun və eyni hökm olmalıdır!». **17** Rəbb Musaya belə dedi: **18** «İsrail övladlarına belə söylə: “Mən sizi aparacağım torpağa girib yaşadığınız vaxt **19** torpağın çörəyindən yeyəndə onun müəyyən hissəsini Rəbbə qaldırma təqdimi kimi verin. **20** İlk xəmirinizdən bir yasti kökə gətirin, bunu xırmanınızın qaldırma təqdimi kimi verin. **21** İlk xəmirinizdən edilən bu qaldırma təqdimini nəsildən-nəslə qədər Rəbbə verin. **22** Əgər sahv edib Rəbbin Musaya buyurduğu əmrlərin birinə - **23** Rəbbin əmr etdiyi gündən başlayaraq nəsildən-nəslə Musa vəsítəsilə sizə buyurduğu hər hansı bir şəyə əməl etmirsizsə **24** bu iş sahvən İsrail icması tərəfindən bilmədən edilirsə, onda bütün icma Rəbbin xoşuna gələn ətr olaraq qaydaya görə taxıl və içmə təqdimləri ilə birlikdə yandırma qurbanı olaraq bir buğa və günah qurbanı olaraq bir təkə gətirsin. **25** Kahin bütün İsrail övladlarının icması üçün kəffarə etsin. Beləcə onlar bağışlanacaqlar, çünkü sahv olmuşdur və bu sahv üçün də Rəbb üçün yandırma təqdimi olan qurbanlarını və Onun hüzurunda günah qurbanlarını gətirmişlər. **26** Bütün İsrail icması və aralarında yaşayan yadellilər bağışlanacaq, çünkü bütün xalq bilmədən sahv etmişdir. **27** Əgər bir nəfər bilmədən günah edərsə, qoy günah qurbanı olaraq birillik diş

keç gətirsin. **28** Kahin bilmədən günah işlədən adam üçün Rəbbin öündə kəffarə etsin ki, o bağışlansın. Kəffarə edilən adam bağışlanacaq. **29** İsrail övladları arasında yerli olsun ya da yadelli olsun, bilmədən günah edənər üçün qoy qanun bir olsun. **30** Lakin əgər yerli ya yadelli qəsdən günah işlətsə, Rəbbə küfr etmişdir və xalqı arasından qovulsun. **31** Çünkü o, Rəbbin sözünə xor baxıb və Onun əmrini pozub. Belə adam mütləq qovulsun və öz cəzasını çəksin”. **32** İsrail övladları səhrada olarkən Şənbə gündə odun yiğan bir adama rast goldilər. **33** Odun toplayan adamlı rastlaşanlar onu Musanın, Harunun və bütün icmanın qarşısına gətirdilər. **34** O adamı həbs etdilər, çünkü onunla nə edəcəkləri hələ qərara alınmamışdı. **35** Rəbb Musaya dedi: «Bu adam öldürülməlidir; qoy bütün icma onu düsərgədən kənara aparsın və daşqalaq edərək öldürsün». **36** İcma o adamı düsərgədən kənara çıxarıb Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi daşqalaq edərək öldürdü. **37** Rəbb Musaya belə dedi: **38** «İsrail övladlarına de ki, nəsildən-nəslə geyimlərinin ətəklərinə dörd tərəfdən qotaz tiksinlər. Hər qotazın üzərinə bənövşəyi qaytan salsınlar. **39** Bu qotazlara baxanda Rəbbin bütün əmrlərini xatırlayın və onlara əməl edin; öz ürəyinizin və gözlərinizin istəklərinə qapılıb Mənə xəyanət etməyin. **40** O zaman bütün əmrlərimi yadda saxlayıb yerinə yetirəcəksiniz və Allahınızın hüzurunda müqəddəs olacaqsınız. **41** Allahınız olmaq üçün siz Misir torpağından çıxaran Allahınız Rəbb Mənəm. Bəli, Allahınız Rəbb Mənəml!»

16

Levi oğlu Qohat oğlu İshar oğlu Qorah qürurlambilə Ruven nəslindən Eliav oğulları Datan ilə Aviram və Pelet oğlu On ilə birlikdə **2** Musaya qarşı üşyan qaldırdılar. İsrail övladlarından icmada seçilmiş və ad qazanmış iki yüz əlli nəfər icma rəhbəri onlara qoşuldu. **3** Birlikdə toplanaraq Musa ilə Haruna qarşı çıxdılar və onlara dedilər: «Artıq bəsdir! Çünkü bütün icmanın hamısı müqəddəsdir və Rəbb onların arasındadır. Nə üçün siz özünüzü Rəbbin camaatından üstün tutursunuz?» **4** Musa bunu eşidib üzüsta yerə sərıldı. **5** Sonra Qorah ilə bütün yoldaşlarına dedi: «Səhər Rəbb kimin Ona məxsus, kimin müqəddəs olduğunu göstərəcək və həmin adamın Öz hüzuruna girməsinə izin verəcək. Rəbbin seçdiyi adam hüzuruna girməsinə izin verdiyi adamdır. **6** Ey Qorah və bütün yoldaşları, özünüz üçün buxurdanlar alın; **7** səhəri gün Rəbbin hüzurunda onların içinə közərmış kömür və buxur qoyun. Beləliklə, Rəbb kimi seçib, müqəddəs olan o olacaqdır. Ey Levililər, artıq bəsdir!» **8** Musa Qoraha bunu da söylədi: «Ey Levililər, mənə qulaq asın! **9** İsrailin Allahu sizi İsrail icmasından seçib Öz hüzuruna gelməniz üçün imkan yaratdı ki, Rəbbin məskənində iş görəsiniz və icmanın öündə duraraq onlara xidmət edəsiniz. **10** Sizə və bütün Levili qardaşlarınıza Öz hüzuruna girmə səlahiyyətini verdi. Bu siza azmı gəlir? İndi kahinliyi də istəyirsiniz? **11** Deməli, ey Qorah, sən və bütün yoldaşların belə toplanaraq Rəbbə

şarşı çıxırsınız. Harun kimdir ki, ona şarşı deyinirsiniz?»

12 Musa Eliav oğulları Datani və Aviramı çağırtdırdı və onlar dedi: «Gəlməyəcəyik! **13** Bizi səhrada öldürmək üçün süd və bal axan ölkədən çıxardığın bəs deyil, hələ özünü üzərimizdə başçı etmək istəyirsən? **14** Bundan başqa, bizi süd və bal axan bir ölkəyə gətirmədin, ırs olaraq bizə tarlalar və bağlar vermadın. Bu adamların gözündən pərdə asmaq istəyirsən? Gəlməyəcəyik! **15** Musa çox qəzəblənib Rəbbə dedi: «Onların təqdimlərinə əhəmiyyət vermə; onlardan bir eşək belə, almadım və onların heç birinə pislik etmədim». **16** Musa Qoraha dedi: «Sən və bütün yoldaşların, sabah Rəbbin hüzurunda olun – sən, onlar və Harun. **17** Hər biriniz öz buxurdanınızı götürüb üzərinə buxur qoyun. Sonra iki yüz əlli nəfərin hər biri buxurdan götürüb Rəbbin hüzuruna gətirsin. Sən və Harun da buxurdanınızı gətirin». **18** Hər kəs öz buxurdanını götürüb içinə közərmış kömür və buxur qoydu. Sonra Musa və Harunla birgə Hüzur çadırının girişində durdular. **19** Qorah Musa ilə Haruna şarşı çıxmak üçün bütün yoldaşlarını Hüzur çadırının girişinə toplayanda Rəbbin izzəti bütün icmaya göründü. **20** Rəbb Musaya və Haruna dedi: **21** «Bu icmadan ayrılin ki, onları bir an içində məhv edim». **22** Onlar üzüstə yerə sərildilər: «Ey Allah, bütün bəşərə ruh verən Allah! Bir adamın günahına görə bütün icmayamı qəzəblənirsən?» **23** Rəbb Musaya dedi: **24** «İcmaya de: "Qorah, Datani və Aviramın məskənlərinin ətrafından çəkilin!"» **25** Musa qalxıb Datanla Aviramın yanına getdi. İsrailin aşağıqalları da onun ardınca getdilər. **26** Musa icmaya xəbərdarlıq edib dedi: «Nə olar, bu pis adamların məskənlərindən uzaqlaşın və onlara aid olan heç bir şəyə toxunmayın. Yoxsa onların bütün günahlarına görə siz məhv olarsınız». **27** Hami Qorah, Datani və Aviramın məskənlərindən uzaqlaşdı. Datanla Aviram, arvadları, oğulları və körpə uşaqları ilə çıxıb çadırlarının girişində durdular. **28** Musa dedi: «Bütün bu işləri etmək üçün məni Rəbbin göndərdiyini, özbaşına hərəkət etmədiyimi bununla biləcəksiniz. **29** Əgər bu adamlar hər kəsin öldüyü kimi olsalar və yaxud hər kəsin başına galən təcrübələrdən keçsələr, o halda Rəbb məni göndərməmişdir. **30** Lakin Rəbb yeni bir şey etsə, yer ağzını açaraq onları və onlara aid olan hər şeyi udsa, onlar ölürlər diyarına diri-dirı ensələr, bu adamların Rəbbi təhjir etdiklərini anlayacaqsınız». (*Sheol h7585*) **31** Musa bütün bu şəyləri danişib qurtaran kimi onların altındaki yer yarıldı. **32** Yer ağzını açdı, onları, ailələrini, Qoraha aid olan bütün adamları və bütün mallarını uddu. **33** Onlar və onlara aid olanların hamisi diri-dirı ölürlər diyarına endilər. Yer üzərlərinə qapandı və camaat arasından yox oldular. (*Sheol h7585*) **34** Onların ətrafında olan bütün İsrail övladları onların fəryadını eşidib «Yer bizi də udmasın!» deyərək qaçırlıqlar. **35** Rəbbin hüzurundan od çıxdı və buxur təqdim edən iki yüz əlli nəfəri məhv etdi. **36** Rəbb Musaya dedi: **37** «Kahin Harun oğlu Eleazara de, buxurdanları yanmış adamların üstündən götürsün, sən isə közləri kənara dağıt, çünki

buxurdanlar müqəddəsdir. **38** Öz hayatı bahasına günah edən bu adamların buxurdanlarından qurbangah üçün örtük olaraq lövhələr düzəltsinlər. Çünkü buxurdanlar Rəbbə təqdim edildiyi üçün müqəddəsdir. Qoy bu, İsrail övladlarına əlamət olsun». **39** Yandırılan adamların təqdim etmiş olduqları mis buxurdanları, kahin Eleazar Rəbbin Musa vasitəsilə ona dediyi kimi götürüb döyüd və onlardan qurbangahı örtmək üçün lövhələr düzəltdi. **40** Bu, İsrail övladlarına bir xatırıdır ki, Harunun nəslindən olmayan bir kənar şəxs Rəbbin hüzuruna gəlib buxur yandırmamasın, yoxsa Qorah və yoldaşları kimi məhv olar. **41** Ancaq ertəsi gün bütün İsrail övladlarının icması Musaya və Haruna şarşı deyinərək dedilər: «Rəbbin xalqını siz öldürdünüz». **42** İcma Musaya və Haruna şarşı çıxmak üçün toplandı. Hüzur çadırına yönələndə qəflətən bulud çadırı bürdü və Rəbbin izzəti göründü. **43** Musa ilə Harun Hüzur çadırının önüne gəldilər. **44** Rəbb Musaya dedi: **45** «Bu icmanın arasından çıxın ki, onları bir anda məhv edim». Musa ilə Harun üzüstə yerə sərildilər. **46** Sonra Musa Haruna dedi: «Öz buxurdanını götür, içinə qurbangahdan közərmış kömür və buxur qoy. Tez icmaya əpar, onlar üçün kəffarə et, çünkü Rəbb qəzəbini tökdü. Vəba başlıdı». **47** Musanın dediyi kimi Harun buxurdanı götürdü və camaatın arasına qəçdi. Gördü ki, xalq arasında vəba başlamışdır. Buna görə buxuru təqdim edərək xalq üçün kəffara etdi. **48** Harun ölürlərdirilər arasında duranda vəba dayandı. **49** Qorah əhvalatında ölenlərdən başqa vəbədan ölenlər on dörd min yeddi yüz nəfər idi. **50** Vəba dayandığına görə Harun Musanın yanına Hüzur çadırının girişinə qayıtdı.

17 Rəbb Musaya belə dedi: **2** «İsrail övladlarına de və hər qəbilə üçün bir əsa götür. Qəbilə rəhbərlərinin hər birindən alınan on iki əsa olacaq. Hər birinin adını öz əsasının üzərinə yaz. **3** Harunun adını Levi əsasının üzərinə yaz ki, hər qəbilə başçısı üçün bir əsa olsun. **4** Əsaları sizinlə göründüyüm yerə, Hüzur çadırındaki Şəhadət sandığının qarşısına qoy. **5** O zaman seçəcəyim adının əsası tumurcuqlayacaq və İsrail övladlarının sizə qarşı sürəkli deyinmələrinə son qoyacağam». **6** Musa İsrail övladları ilə danişdi. Onların bütün rəhbərləri ona bir əsa verdilər. Hər qəbilə rəhbəri üçün biri olmaqla on iki əsa var idi. Harunun əsası da onların əsaları arasında idi. **7** Musa əsaları Şəhadət çadırında Rəbbin önünə qoydu. **8** Ərtəsi gün Musa Şəhadət çadırına girdi və gördü ki, Levi nəslini təmsil edən Harunun əsası tumurcuqlayıb. Budur, tumurcuq qöncələnmiş, çiçək açmış və badam yetişdirmişdi. **9** Musa əsaların hamisini Rəbbin hüzurundan bütün İsrail övladlarının qarşısına çıxardı. Əsalara baxdilar və hər kəs öz əsasını götürdü. **10** Rəbb Musaya dedi: «Üşyan edənlərə şarşı əlamət olaraq saxlamaq üçün Harunun əsasını Şəhadət sandığının önünə qoy. Bu onların Mənim üçün deyinmələrinə son qoyacaq ki, ölməsinlər». **11** Musa Rəbbin əmər etdiyinə əməl etdi. **12** İsrail övladları Musaya dedilər: «Yox

olacağımız bəllidir! Məhv olacaq! Hamımız həlak olacaq! 13 Rəbbin məskəninə yaxınlaşan hər kəs ölüür. Doğrudanmı hamımız ölcəcəyik?»

18 Rəbb Haruna dedi: «Sən, övladların və atanın nəslini

Müqəddəs məkanla əlaqədar hər hansı bir günah üçün məsuliyyət daşıyacaqsınız. Kəhinliklə əlaqədar günahlar üçün məsuliyyəti yalnız sən və oğulların daşıyacaqsınız. 2 Atanın qabiləsi olan Levi qəbiləsinə mənsub olan soydaşlarını da özünlə götür ki, sən və övladların Şəhadət çadırının öündə ikan sənə qoşulub kömək etsinlər. 3 Sənən qarşında cavabdehlik daşıyaraq çadırın bütün işlərinə baxsınlar. Ancaq müqəddəs yerin aşyalarına və qurbangaha yaxınlaşmasınlar ki, həm onlar, həm də siz ölməyəsiniz. 4 Sənən qoşulsunlar və Hüzur çadırının işlərinə, çadırdakı bütün xidmətlərə cavabdeh olsunlar. Başqa heç kimsə sizə yaxınlaşmamalıdır. 5 Müqəddəs yerə və qurbangaha cavabdeh olun ki, İsrail övladları bir də qəzəbimə düçər olmasınlar. 6 Budur, Mən İsrail övladları arasından Levili soydaşlarını sizə hədiyyə olaraq seçdim. Onlar Rəbbə Hüzur çadırında xidmət etmək üçün həsr olunmuşlar. 7 Lakin qurbangaha və pərdənin iç tərəfinə aid olan hər şeyə yalnız sən və oğulların kəhin kimi xidmət edin. Kəhinlik xidmətinizi sizə hədiyyə olaraq verirəm. Sizdən başqa müqəddəs yerə kim yaxınlaşsara, öldürülən». 8 Rəbb Haruna dedi: «Budur, Mənə gətirilən təqdimlərə nəzarət etməyi sənə tapşırdım. İsrail övladlarının bütün müqəddəs təqdimlərini əbədi pay olaraq sənə və övladlarına verirəm. 9 Qurbangahda yandırılmayan ən müqəddəs təqdimlərdən bunlar sənin olsun: taxıl təqdimləri, günah qurbanları və təqsir qurbanları – Mənə gətirilən ən müqəddəs təqdimlərin hamısı sənin və övladlarının olsun. 10 Bu ən müqəddəs şəyəri ye. Kişi cinsindən hər kəs onlardan yeyə bilər. Onları müqəddəs say. 11 Bunlar, İsrail övladlarının xüsusi hədiyyə olaraq gətirdikləri yellətmə təqdimlərinin hamısı sənindir. Onları sənə və oğullarına qızlarına əbədi pay olaraq verdim. Sənin ailəndə pak olan hər kəs onu yeyə bilər. 12 Rəbbə verdikləri ilk məhsulları, zeytin yağının ən yaxşısının hamısını, təzə şərabın və bugdanın ən yaxşısının hamısını sənə verdim. 13 Torpaqlarında bitən nübarдан Rəbbə gətirdiklərinin hamısı sənin olsun. Sənin ailəndə pak olan hər kəs onu yeyə bilər. 14 İsrailda Rəbbə həmişəlik həsr olunan hər şey sənin olsun. 15 Hər bətnənd ilk doğulan, Rəbbə həsr olunan bütün oğlanlar və bütün heyvan balaları sənin olsun. Ancaq hər ilk oğlanın əvəzini mütləq öðə, hər murdar heyvanın ilk balasının da əvəzini öðə. 16 Onlar bir aylıq olanda sənin qoyduğun qiymətə görə iyirmi gera ağırlığında olan Müqəddəs yerdəki şekelsə görə beş şəkel gümüşə əvəzlərini öðə. 17 Ancaq inəyin, qoyunun və yaxud da keçinin ilk balasının əvəzini ödəmə. Onlar müqəddəsdir. Qanlarını qurbangah üzərinə səp və piyələrinin tüstüldəb yandır ki, Rəbbin xoşuna gələnətir – yandırma təqdimi olsun. 18 Yellədilən döş əti

və sağ budu kimi onların əti də sənin olsun. 19 İsrail övladlarının Mənə qaldırma təqdimi kimi gətirdikləri müqəddəs təqdimlərin hamısını Mən Rəbb sənə və oğullarına qızlarına əbədi pay olaraq verdim. Bu, Rəbbin səninqələ və nəslinqələ kəsdiyi əbədi və pozulmaz əhddir». 20 Rəbb Haruna dedi: «Onların torpağında sənin irsin olmayıcaq və onlar arasında heç bir payın olmayıacaq. İsrail övladları arasında sənin payın və irsin Mənəm. 21 Levililər isə İsraildə olan bütün varidatın onda birini irs olaraq verdim. Bu, xidmətlərinin, Hüzur çadırında etdikləri xidmətin əvəzidir. 22 Artıq İsrail övladları Hüzur çadırına yaxınlaşmasınlar ki, günahlarının cəzasını çəkib ölməsinlər. 23 Lakin Hüzur çadırının xidmətini Levililər etsinlər və çadırla əlaqədar günahlarının cəzasını çəksinlər. Bu, nəsildən-nəslə qədər sizin üçün əbədi qaydadır. İsrail övladları arasında onların irsi olmayıacaq. 24 Bunun yerinə Levililər irs olaraq İsrail övladlarının Rəbbə qaldırma təqdimi kimi verdikləri onda birini verdim. Buna görə Levililər üçün dedim ki, İsrail övladları arasında onların irsi olmayıacaq». 25 Rəbb Musaya dedi: 26 «Levililər belə söyə: “İsrail övladlarının məhsullarından irsiniz olaraq sizə verdiyim onda bir hissəni alıñızın vaxt bu hissənin onda birini Rəbbə qaldırma təqdimi kimi verin. 27 Təqdiminiz xırmandı döyülen taxıl yaxud üzümsixandan çıxan məhsul kimi sayılıcaq. 28 Beləliklə, siz də İsrail övladlarından alacağınız onda birlərinizin hamısından Rəbbə qaldırma təqdimini gətirib kəhin Haruna verin. 29 Bütün hədiyyələrinizdən Rəbbə qaldırma təqdimi verin. Hər təqdim onun təqdis olunmuş ən yaxşı hissəsindən olsun”. 30 Bunun üçün onlara deyin: “Ondan ən yaxşısını təqdim etdiyiniz zaman bu, Levililər üçün xırman məhsulu yaxud üzümsixan məhsulu kimi sayılıcaq. 31 Siz və ev xalqınız hər yerdə onu yeyəcəksiniz, çünki o, haqqımız, Hüzur çadırında olan xidmətinizin əvəzidir. 32 Ondan ən yaxşısını təqdim edəndə ondan savayı günahın cəzasını çəkməmək üçün İsrail övladlarının müqəddəs təqdimlərini pozmayın ki, ölməyəsiniz”».

19 Rəbb Musaya və Haruna dedi: 2 «Bu, Rəbbin əmr etdiyi qanunun qaydasıdır: İsrail övladlarına deyin ki, qüsursuz, eyibsiz, heç vaxt boyununa bir boyundurraq taxılmayan bir qırmızı düyü gətirsinlər. 3 Onu kəhin Eleazara verin. Düyü düşərgənin kənarına çıxarılsın və onun öündə kəsilsin. 4 Kəhin Eleazar barmağı ilə onun qanından götürərək Hüzur çadırının öününe doğru yeddi dəfə çiləsin. 5 Onun gözləri öündə düyü yandırılsın. Dərisi, əti və qanı, bağırşağı ilə birgə yansın. 6 Kəhin sidr ağacının budağını, ziüfa otunu və al rəngli ipi götürüb yandırılan düyüni üstüne atsın. 7 Kəhin geyimlərini yusun, bədənini su ilə yusun, sonra düşərgəyə gırsın. O, axşama qədər murdar sayılsın. 8 Qoy düyüni yandırıran adam da geyimlərini yusun, bədənini də su ilə yusun və axşama qədər murdar sayılsın. 9 Düyüni külünü pak adam toplayıb düşərgənin kənarında pak bir yere

qoysun və İsrail övladlarının icması naminə paklama suyu düzəltmək üçün saxlanılsın. Bu, günah qurbanıdır. **10** Düyənin külünü toplayan adam geyimlərini yusun və axşama qədər murdar sayılsın. Bu, İsrail övladları üçün və aralarında yaşıyan yadellilər üçün də əbədi bir qaydadır. **11** Hər hansı bir insan meyitinə toxunan yeddi gün murdar olacaq. **12** Üçüncü və yeddinci gün özünü paklama suyu ilə paklaşın ki, pak olsun. Əgər üçüncü və yeddinci gün özünü paklamasa, pak olmayıacaq. **13** Bir ölüyə, hər hansı bir insan meyitinə toxunan və özünü pak etməyən adam Rəbbin məskənini murdar edər, o şəxs İsraildən qovulsun. Paklama suyu onun üzərinə səpilmədiyi üçün murdar sayılsın. Onun murdarlığı həla üzərində qalır. **14** Çadırda ölen adam üçün təlimat belədir: çadırda girən və çadırda olan hər kəs yeddi gün murdar sayılsın. **15** İplə bağlanmış qapğı olmayan hər açıq qab murdar sayılsın. **16** Çöldə qılıncla öldürülmüş olana, bir ölüyə yaxud bir insan sümüyünə yaxud da qəbirə toxunan şəxs yeddi gün murdar sayılsın. **17** Murdar adam üçün yanmış günah qurbanı külündən götürüb onun üzərinə axar su töküni. **18** Pak bir adam züfa otunu götürüb, o suya batırsın və çadırın, bütün qabların və orada olanların üzərinə çiləsin. Sümüyə, öldürülən adama, meyitə yaxud da qəbirə toxunan adamın üzərinə də çiləsin. **19** Pak adam murdar adamın üzərinə üçüncü gün və yeddinci gün çiləsin və yeddinci gün bu pak olacaq. O, geyimlərini yusun, su ilə yuyunsun və axşam pak sayılsın. **20** Ancaq murdar olub özünü pak etməyən adam camaat arasından qovulsun, çünkü Rəbbin Müqəddəs məkanını murdarlayıb. Onun üzərinə paklama suyu çilənmədiyi üçün o murdar sayılsın. **21** Bu onlara əbədi qayda olsun: paklama suyu çiləyən adam geyimlərini yusun və paklama suyuna toxunan adam axşama qədər murdar sayılsın. **22** Murdar adamın toxunduğu hər şey murdar sayılsın. O şeyə toxunan adam axşama qədər murdar sayılsın.

20 Birinci ay bütün İsrail övladlarının icması Zin sahəsinə gəldi. Onlar Qadeşə dayandılar. Məryəm oradaca öldü və elə orada da basdırıldı. **2** İcma üçün su yox idi, ona görə Musa və Haruna etiraz etmək üçün toplandılar. **3** Xalq Musaya narazılıq edib dedi: «Kaş ki biz də soydaşlarımızla birgə Rəbbin öündən ölüydik! **4** Rəbbin camaatını bu səhraya nə üçün götirdiniz? Bizim və heyvanlarımızın burada ölməsi üçünmür? **5** Nə üçün bizi Misirdən çıxarıb belə pis yera götirdiniz? Bura nə əkin, nə əncir, nə bağ, nə də nar yeridir. İcməyə belə, su yoxdur». **6** Musa ilə Harun camaatın öündən Hüzur çadırının girişinə getdiłər və üzüstə yerə sərildilər. Rəbbin izzəti onlara göründü. **7** Rəbb Musaya dedi: **8** «Əsanı götür, sən və qardaşın Harun icmanı toplayın və onların gözü öündə qayaya su versin deyə söyləyin. Qayadan onlara su çıxart, icmaya və heyvanlarına içirt». **9** Musa əmr olunduğu kimi əsam Rəbbin öündən götürdü. **10** Musa ilə Harun camaatı qayanın öününe topladılar və onlara

dedilər: «Ey dönük olanlar, indi dinləyin; bu qayadan sızı su çıxaraqmı?» **11** Musa əlini qaldırdı və əsasi ilə iki dəfə qayaya vurdı, qayadan bol su çıxdı. Bütün icma və onların heyvanları su içdiłər. **12** Lakin Rəbb Musaya və Haruna dedi: «Madam ki İsrail övladlarının gözü öündə Mənim müqəddəsləşməm göstərərək Mənə iman etmədiniz, bu camaati onlara verdiyim ölkəyə aparmayacaqsınız». **13** Bu sulara Meriva suları deyilir, çünkü bu yerdə İsrail övladları Rəbb ilə mübahisə etdiłər və Rəbb onlara Öz müqəddəsləşməm göstərdi. **14** Musa Qadeşən Edom padşahına bu xəbərlə qasidlər göndərdi: «Qardaşın İsrail belə deyir: «Çəkdiyimiz zəhmətin hamısını bilirsən. **15** Atalarımız Misirə köçdülər və biz bir xeyli vaxt Misirdə yaşadıq. Misirlilər bizimlə və atalarımızla pis rəftar etdiłər. **16** Rəbbə fəryad etdi, O da səsimizi eşitdi və bir mələk göndərdi, bizi Misirdən çıxardı. İndi biz sənin sərhədindən yaxın bir şəhər olan Qadeşdəyik. **17** Sənə rica edib torpağından keçmək üçün izin istəyirəm. Biz tarladan və bağdan keçməyəcəyik, heç bir quyudan su içməyəcəyik. Padşah yolu ilə sənin torpaqlarından keçənədək sağa və sola dönməyəcəyik!». **18** Lakin Edomlular ona dedilər: «Torpağımızdan keçməyin, yoxsa qarşınıza qılıncla çıxarıq». **19** İsrail övladları onlara dedilər: «Biz əsas yolla getmək istəyirik. Əgər biz və sürülərimiz sularından içəriksə, dəyərini ödəyərik; yalnız piyada getməkdən başqa heç nə istəmirik». **20** Edomlular dedilər: «Keçmək olmaz». Sonra Edomlular böyük və güclü bir ordu ilə onların qarşısına çıxdılar. **21** Edomlular ölkəsindən İsrail övladlarının keçməsinə izin verməyəndə İsraililər onların torpaqlarından çəkildilər. **22** Bütün İsrail icması Qadeşən yola düşüb Hor dağına gəldi. **23** Rəbb Edom torpağı sərhədində Hor dağında Musa ilə Haruna belə dedi: **24** «Harun ölüb öz xalqına qovuşacaq, çünkü Meriva sularında sözüma qarşı çıxdığımız üçün İsrail övladlarına və etdiyim ölkəyə girməyəcək. **25** Harunu və oğlu Eleazarı götür, onları Hor dağına apar. **26** Harunun paltarlarını çıxar və onları oğlu Eleazara geyindir, Harun isə oradaca ölüb xalqına qovuşacaq». **27** Musa Rəbbin əmr etdiyi kimi etdi və bütün icmanın gözü öündə Hor dağına çıxdılar. **28** Musa Harunun kahinlik geyimlərini çıxarıb oğlu Eleazara geyindirdi. Harun orada dağın təpəsində öldü. Musa ilə Eleazar dağdan etdiłər. **29** Bütün icma Harunun ölüyünü bildi. Bütün İsrail xalqı onun üçün otuz gün yas tutdu.

21 Negevda yaşayan Kənanlı Arad padşahı İsrail övladlarının Atarim yoluñdan keçdiyini eşitdi. O, İsrail övladları ilə vuruşaraq bir neçə nəfəri əsir tutdu. **2** İsrail övladları Rəbbə əhəd edib dedilər: «Əgər, həqiqətən, bu xalqı biza təslim etsən, o zaman onların şəhərlərini tamamilə yox edəcəyik». **3** Rəbb İsraililərin səsini eşitdi. Kənanlıları onlara təslim etdi. İsraililər də onları və şəhərlərini tamamilə yox etdiłər və beləliklə, o yerin adı Xorma qoyuldu. **4** Xalq Hor dağının tərk edib Edom torpağının ətrafindan keçmək üçün Qırmızı dəniz

yolundan keçdi. Yolda onların sabri tükəndi. **5** Onlar Allaha və Musaya qarşı deyinirdilər: «Nə üçün siz bizi Misirdən çıxardınız? Səhrada ölmək üçün mü? Axi burada nə çörək, nə də su var. Bu dadsız yeməkdən də iyrənirik». **6** O zaman Rəbb xalqın arasına zəhərli ilanlar göndərdi. İlanlar xalqı sancdı və İsrail övladlarından çox adam öldü. **7** Xalq golib Musaya dedi: «Biz günah etdik, çünkü Rəbbə və sənə qarşı deyindik. İndi işə ilanları bızdən uzaqlaşdırmaq üçün Rəbbə yalvar». Musa xalqı xilas etmək üçün Rəbbə yalvardı. **8** Rəbb Musaya dedi: «Özüna bir ilan düzəlt və onu uzun dəyənəyin üzərinə qoy. İlan vuran adam ona baxıqdə sağalsın». **9** Musa tuncdan bir ilan düzəltdi və dəyənəyin üzərinə qoydu, ilan vuran hər adam tunc ilana baxan kimi sağalırdı. **10** İsrail övladları yola düşüb Ovotda düşərgə saldılar. **11** Ovotdan köç edib Moavın şərqindəki səhrada iye-Avarimdə dayandılar. **12** Oradan da yola düşdülər və Zered vadisində dayandılar. **13** Oradan da yola düşüb Emorluların sərhədindən başlanan səhradakı Arnon dərəsinin o tayında dayandılar, çünkü Arnon dərəsi Moavlılarla Emorlular arasındaki sərhəddir. **14** Bu barədə «Rəbbin Döyüşləri» kitabında yazılmışdır: «Sufada olan Vahev və vadilər, Arnon, **15** Arın məskəninə uzanıb Moav sərhədinə çatan vadilərin yamacları...». **16** Oradan Beerə yola düşdülər; Rəbbin Musaya «xalqı topla, onlara su verəcəyəm» dediyi quyu budur. **17** O zaman İsrail övladları bu nağməni oxudular: «Ey quyu, suların fışqırsın, Ona nəğmə oxuyun, **18** O quyu ki onu başçıların açdı, Xalqın əsilzadələri əsa ilə, dəyənəklə qazdı». Sonra səhradan Mattanaya yollandılar. **19** Mattanadan Naxalielə, Naxalieləndən Bamota, **20** Bamotdan isə Moav torpağında olan dərəyə, çölə baxan Pisqa dağının yamaclarına getdilər. **21** İsrail Emorluların padşahı Sixona qasidlər göndərib dedi: **22** «Rica edirəm, sənin torpağından keçmək üçün biza izin verəsan. Nə tarlaya, nə da bağa girəcəyik. Quyularının suyundan belə, içməyəcəyik. Sənin sərhədindən keçənədək yalnız padşah yolu ilə gedəcəyik». **23** Lakin Sixon İsraili öz sərhədlerindən buraxmayaraq bütün ordusunu topladı və İsrail övladları ilə vuruşmaq üçün səhraya çıxdı. Yahsaya çatanda İsraililərə hücum etdi. **24** İsrail övladları onu qılınçdan keçirdilər, Arnondan Yabboq və Ammonluların sərhədində qədər uzanan torpaqlarını aldılar. Çünkü Ammon sərhədinin möhkəm istehkamı var. **25** İsrail övladları bu şəhərlərin hamisini ələ keçirdilər. Xeşbon və ətrafindəki qəsəbələr daxil olmaqla Emorluların bütün şəhərlərinə yerləşdilər. **26** Çünkü Xeşbon Emorluların padşahı Sixonun şəhəri idi. Sixon Moavın əvvəlki padşahı ilə döyüşmüs və Arnona qədər uzanan bütün torpaqlarını ələ keçirmişdi. **27** Bunun üçün şairlər belə deyirlər: «Xeşbona gəlin; Qoy yenidən qurulsun, Sixonun şəhəri bərpa edilsin. **28** Çünkü Xeşbondan atəş, Sixonun şəhərindən alov çıxdı; Moavın Ar şəhərini, Arnonun təpələrinin başçılarını Yandırıb məhv etdi. **29** Vay halına, ey Moav! Ey Kemoşun xalqı, yox oldun! Kemoş övladları Emorluların padşahı Sixonun qarşısından qaçı, Qızları əsir aparıldı. **30** Lakin biz onları

məğlub etdik, Xeşbondan Divona qədər məhv oldular, Medvaya uzanan Nofahadək Hər tərəfi viran etdik». **31** İsraililər Emorluların torpağında məskunlaşdı. **32** Musa Yazeri nəzərdən keçirmək üçün adamlar göndərdi. İsrail övladları ətraf qəsəbələri ələ keçirərək orada yaşayan Emorluları qovdular. **33** Sonra istiqaməti dəyişib Başana yollandılar. Başan padşahı Oq bütün ordusu ilə birlikdə Edreidə onlarla döyüş çıxdı. **34** Rəbb Musaya dedi: «Ondan qorxma, çünkü Mən onu, bütün xalqını və torpağını sənə təslim edirəm. Xeşbona yaşayan Emorluların padşahı Sixonun başına gətirdiyini onun da başına gətir». **35** İsraililər onu, övladlarını və bütün xalqını bir nəfər qalmayana qədər qırıldılar və torpağını ələ keçirdilər.

22 İsrail övladları yola düşüb Moav düzənliyində, İordanın şərqində Yerixonun qarşısında dayandılar. **2** İsrailin Emorluların başına gətirdiyi hər şeyi Sippor oğlu Balaq görmüşdü. **3** Camaatı gördükdə Moavlılar bərk qorxdular, çünkü İsrail xalqı çox idi. Moav sakinləri İsrail övladlarından vahiməyə düşdü. **4** Moavlılar Midyan ağsaqqallarına dedilər: «Öküz çöl otunu yediyi kimi bu camaat da indi bütün ətrafımızı yeyib qurtaracaq». O vaxtlar Sippor oğlu Balaq Moav padşahı idi. **5** Beor oğlu Bilamı çağırmaq üçün Fərat çayının kənarındaki Petora, onun vətəninə qasidlər göndərib dedi: «Budur, Misirdən bir xalq çıxıb, yer üzünü bürüyərək yaxınlığında yerləşmişdir. **6** Xahiş edirəm, indi gel, mənim xeyrimə bu xalqa lənət oxu, çünkü onlar məndən güclüdür. Bəlkə onda mən onları məğlub edib ölkədən qova bildim. Sənin xeyir-dua verdiyin şəxsin xeyir-duali, lənətlədiyin şəxsin lənətli olduğunu bilirəm». **7** Moav ağsaqqalları ilə Midyan ağsaqqalları fala baxmaq haqqını əllərinə götürüb Bilamin yanına getdilər və Balaqın sözlərini ona söylədilər. **8** Bilam onlara dedi: «Bu gecəni burada keçirin ki, Rəbb mənə söyləyəcəyini sizə deym». Beləliklə, Moav başçıları Bilamin yanında qaldılar. **9** Allah Bilamin yanına galib dedi: «Evindəki bu adamlar kimdir?». **10** Bilam Allah'a dedi: «Moav padşahı Sippor oğlu Balaq mənim yanına adam göndərib dedi: **11** «Budur, Misirdən çıxan xalq yer üzünü bürüyür. İndi gel, mənim xeyrimə görə ona lənət oxu, bəlkə döyüşüb onları qova bildim». **12** Allah Bilama dedi: «O adamlarla getmə, o xalqa lənət etmə, çünkü xeyir-duali xalqdır». **13** Bilam şəhər tezən durdur və Balaqın başçılarına dedi: «Torpağıniza qayıdin, çünkü Rəbb sizinlə birgə getməyə mənə izin vermir». **14** Moav başçıları qalxdılar və Balaqın yanına galib dedilər: «Bilam bizi məsələ birgə gəlmək istəmədi». **15** Yənə Balaq əvvəlkilərdən daha çox və daha etibarlı başçılar göndərdi. **16** Bilamin yanına galib ona dedilər: «Sippor oğlu Balaq belə deyir: «Xahiş edirəm, yanına gəlməkdən imtina etmə». **17** Çünkü sənə çox mükafat verəcəyəm və nə desən, hamisini edəcəyəm. İndi xahiş edirəm, gel, mənim xeyrimə görə bu xalqa lənət oxu». **18** Bilam cavab verib Balaqın adamlarına dedi: «Balaq evini qızıl və gümüşlə

dolu mənə versə belə, Allahım Rəbbin sözündən yan keçib, nə kiçik, nə də böyük iş görə bilərəm. **19** İndi xahiş edirəm, siz də bu gecə burada qalın və görünüm Rəbb mənə başqa nə deyəcək». **20** O gecə Allah Bilama görünüb ona dedi: «Əgər bu adamlar səni çağırmaq üçün galiblərsə, qalx onlarla get, ancaq Mənim sənə söyləyəcəyim şəyləri et». **21** Bilam səhər tezdən qalxaraq eşşayınə palan vurub Moav başçıları ilə birgə getdi. **22** O getdiyi üçün Allahın qəzəbi alovlandı və Rəbbin mələyi ona qarşı çıxməq üçün yolda durdu. Bilam eşşayınə minmişdi və onunla bərabər iki nökeri də vardi. **23** Eşşək sıyrılmış qılıncı əlində, yolda duran Rəbbin mələyini gördü və yoldan döñərək tarlaya girdi. Bilam yoluna döndərmək üçün eşşayı vurdu. **24** Rəbbin mələyi bağların arasında dar bir yolda durdu. Hər iki tərəf divar idi. **25** Eşşək Rəbbin mələyini götürüb divara sıxıldı və Bilamın ayağını divara sıxışdırı. O yenə eşşayı vurmağa başladı. **26** Rəbbin mələyi irəli çıxdı və sağa-sola dönmək üçün yol olmayan dar bir yerdə durdu. **27** Eşşək Rəbbin mələyini gördü və Bilamın altında çökdü. Bilamın qəzəbi alovlandı, dəyənəklə eşşayı vurdu. **28** Rəbb eşşayın dilini açdı və o, Bilama dedi: «Sənə nə etdim ki, məni üç dəfa vurdun?» **29** Bilam eşşayə dedi: «Çünki mənimlə əyləndin. Kaş ki alımdə bir qılınc olaydı, indi səni öldürərdim». **30** Eşşək Bilama dedi: «Ömrünün əvvəlindən bu günə qədər belinə mindiyin eşşayın mən deyiləmmiş? Mən sənə heç belə edərdimmi?» Bilam dedi: «Xeyr». **31** Sonra Rəbb Bilamın gözlərini açdı. Bilam əlində sıyrılmış qılınc olan Rəbbin mələyinin yolda durduğunu gördü və başını ayıb üzüstə yera sərildi. **32** Rəbbin mələyi ona dedi: «Nə üçün eşşayını üç dəfa vurdun? Budur, mən sənə qarşı durmaq üçün çıxdım. Mənəcə tezliklə yoluñ məhvə doğru gedir. **33** Eşşək məni gördü, bu üç dəfədir ki, onümüzən yana döndü. Əgər yoldan dönməsəydi, həqiqətən, indi səni öldürərdim və onu sağ buraxardım». **34** Bilam Rəbbin mələyinə dedi: «Günah etdim, çünki sənin mənə qarşı yolda durduğunu bilmədim. İndi əgər bu sənin gözündə pis görünürsa, qoy evimə qayidim». **35** Rəbbin mələyi Bilama dedi: «Bu adamlarla get, ancaq yalnız sənə deyəcəyim sözü de». Bilam Balaqın başçıları ilə bərabər getdi. **36** Balaq Bilamın göldiyini eşitdikdə onu qarşılımaq üçün Arnon çayının kənarında, torpağının ən uzaq sərhədində olan İr-Moav şəhərinə getdi. **37** Balaq Bilama dedi: «Sənə çağırtdırmış üçün adam göndərmədimmi? Nə üçün manim yanına gəlmədin? Məgər mən sənə mükafat vera bilmərəm?» **38** Bilam Balaqa dedi: «Budur, indi sənin yanına gəldim! Amma nə deyə bilərəm ki? Ancaq Allahın dilimə qoyacaq sözü söyləyəcəyəm». **39** Bilam Balaqla birgə getdi və Qiryat-Xusota geldilər. **40** Balaq mal-qarəni və qoyun-keçinə qurban kəsdi. Bilama və onunla birgə olan başçılarla at göndərdi. **41** Bundan sonra səhəri gün Balaq Bilamı götürdü və onu Bamot-Baala çıxartdı. Bilam oradan İsrail xalqının bir hissəsini gördü.

23 Bilam Balaqa dedi: «Burada mənə yeddi qurbangah düzəlt və mənim üçün burada yeddi buğa və yeddi

qoç hazırla». **2** Balaq Bilamın dediyi kimi etdi. Balaq ilə Bilam hər qurbangahda bir buğa və bir qoç təqdim etdilər. **3** Bilam Balaqa dedi: «Sən yandırma qurbanının yanında dur, mən gedim. Bəlkə Rəbb məni qarşılımağə gələcək və mənə nə göstərsə, sənə bildirərəm». Sonra çılpaq bir təpəyə çıxdı. **4** Allah Bilamla qarşılaşı və Bilam Ona dedi: «Yeddi qurbangah hazırladım və hər qurbangahda bir buğa ilə bir qoç təqdim etdim». **5** Rəbb Bilamın vasitəsilə bir kəlam dedi: «Balaqın yanına qayıdib belə de». **6** Bilam Balaqın yanına qayıtdı. Gördü ki, Balaq və Moavın bütün başçıları yandırma qurbanlarının yanında durublar. **7** Bilam galəcəkdən xəbər verib dedi: «Balaq məni Aramdan, Moav padşahı məni şərq dağlarından gətirdi, “Gəl, mənim xeyrimə görə Yaquba lənət oxu, Gəl İsrailə qarşış et” dedi. **8** Allahın lənət etmədiyinə mən necə lənət edim? Rəbbin qarşış etmədiyinə mən necə qarşış edim? **9** Qayaların zirvəsindən onları görürəm mən, Təpələrdən onlara baxıram. Müstəqil yaşıyan, Ellərdən özünü ayıran Bir xalq görürəm. **10** Kim Yaqubun tozunu saya bilar? İsrailin dördə birini Axi kim hesablar? Qoy saleh adamların ölümü ilə ölüm! Onlar necə olubsa, sonum elə olsun!» **11** Balaq Bilama dedi: «Mənə nə etdin? Düşmənlərimə lənət etmək üçün səni gətirdim, budur, sən onlara xeyir-dua verdin!» **12** Bilam cavab verdi: «Rəbbin dilimə qoyduğunu söyləməyə diqqət etməli deyiləmmiş?» **13** Balaq ona dedi: «Xahiş edirəm, mənimlə gal, başqa bir yera gedək, oradan onları görəcəksən. Onların hamisini yox, bir qismini görəcəksən. Oradan mənim xeyrimə onlara lənət oxu». **14** Onu Pisqa təpəsindəki Sofim yaylağına apardı, yeddi qurbangah düzəltdi və hər qurbangahda bir buğa, bir qoç təqdim etdi. **15** Bilam Balaqa dedi: «Bir az irəlidə Rəblə görüşə gedirəm. Sən burada yandırma qurbanının yanında dur». **16** Rəbb Bilama görünüb nə deyəcəyini ona bildirərək dedi: «Balaqın yanına qayıt və belə de». **17** Beləliklə, Bilam Balaqın yanına gəldi. Gördü ki, Balaq yandırma qurbanının yanında durub. Moav başçıları da onunla bərabər idi. Balaq ondan soruştu: «Rəbb nə dedi?» **18** Bilam galəcəkdən xəbər verib dedi: «Ey Balaq, oyan və dirlə; Ey Sippor oğlu, mənə qulaq as. **19** Allah insan deyil ki, Yalan söyləsin, Başər oğlu deyil ki, Fikrini dəyişdirsin. Dediyini həyata keçirməzmi? Verdiyi sözü yerinə yetirməzmi? **20** Budur, xeyir-dua üçün əmr aldım; O, xeyir-dua vermişdir, Man onu dəyişə bilmərəm. **21** Yaqubda bədbəxtlik üz verməyəcək. İsraildə bəla olmayacaq. Özlərinin Allahı Rəbb onlarıdır, Onları padşah kimi alqışlayırlar. **22** Allah onları Misirdən çıxardı; Onların çöl öküzü kimi qüvvəti vardır. **23** Yaqub üçün edilən baxıçılıq baş tutmaz, İsrail üçün edilən falçılıq alınmaz. Bax indi deyiləcək: «Yaqub və İsrail üçün Allah nələr etdi!» **24** Budur, xalq dişi aslan tək oyanır, Şir kimi qalxır, Şikarını yeməyincə, Ölənlərin qanını içməyincə yatmayacaq». **25** Balaq Bilama dedi: «Onlara nə lənət oxu, nə də xeyir-dua ver». **26** Ancaq Bilam Balaqa cavab verib dedi: «Məgər sənə demədim ki, Rəbb nə desə, hamisini etməliyəm?» **27** Balaq Bilama dedi: «Xahiş edirəm gəl,

səni başqa bir yera aparım; bəlkə Allahın gözüünə xoş gələr ki, oradan onlara mənim xeyrimə görə lənət oxuyasan». **28** Balaq Bilamı çölsə baxan Peor tapşınə apardı. **29** Bilam Balaqa dedi: «Burada mənə yeddi qurbangah düzəlt və burada mənim tükün yeddi buğşa və yeddi qoç hazırla». **30** Balaq Bilamin dediyi kimi etdi. Hər qurbangahda bir buğşa və bir qoç təqdim etdi.

24 Bilam Rəbbin gözündə İsrailə xeyir-dua verməyin yaxşı olduğunu gördükdə əvvəlki kimi baxıcılıq etmədi, amma üzünü səhraya doğru çevirdi. **2** Bilam gözlərini qaldırıb və İsraili qəbilələrinə görə yerləşmiş görəndə onun üzərinə Allahın Ruhu endi. **3** O, gələcəkdən xəbər verib dedi: «Budur, Beor oğlu Bilamin kələmi, Uzaq görən adamın kələmi, **4** Allahın sözlərini eşidən, Külli-İxtiyarın görüntüsünü görən, Gözləri açıq, yerə sərilən adamın kələmi: **5** «Ey Yaqub, sənin çadırlarınız, Ey İsrail, məskənlərin nə gözəldir! **6** Yayılırlar vadilər tək, Çay kənarındaki bağ-bağçalar tək, Rəbbin bitirdiyi əzvay ağacları tək, Çay kənarındaki sidr ağacları tək. **7** Satillərindən sular axacaq, Toxumları bol su ilə sulanacaq, Padşahları Aqaqdan böyük olacaq, Padşahlıqları ucalacaq. **8** Allah onları Misirdən çıxartdı; Onların çöllə öküzü kimi qüvvəti var. Onlar düşmən millətləri yeyib qurtaracaq. Sümüklərini qıracaq, Oxları ilə onları dələcək. **9** Onlar pusub şir kimi yatar, Dişlər aslana oxşar. Onları oyandırmaga kim cürət edər? Sizə xeyir-dua verən xeyir-duali olsun, Sizə lənət oxuyan qoy lənətli olsun!» **10** Bilama qarşı Balaqın qəzəbi alovlandı. Balaq əllərini bir-birinə vurdu və Bilama dedi: «Səni düşmənlərimə lənət etmək üçün çağirdim və budur, üçüncü dəfədir ki, onlara ancaq xeyir-dua verirsən. **11** İndi tez get, yerinə qayıt. Demişdim ki, səni çox mükafatlandıracağam, amma Rəbb səni mükafatdan məhrum etdi». **12** Bilam Balaqa dedi: «Yanıma göndərdiyin qasidlərə demədimmi, **13** Balaq mənə qızıl və gümüşlə dolu evini versə belə, Rəbbin sözündən bilə-bilə yan keçib yaxşılıq yaxud pislik edə bilmərəm. Rəbb nə desə, onu deyəcəyəm. **14** İndi mən xalqımın yanına qayıdıram. Qoy mən bu xalqın gələcəkdə sənin xalqının başına nə gətirəcəyini bildirim». **15** Sonra Bilam gələcəkdən xəbər verib dedi: «Budur, Beor oğlu Bilamin kələmi, Uzaq görən adamın kələmi, **16** Allahın sözlərini eşidən, Haqq-Taalanın biliyinə qovuşan, Külli-İxtiyarın görüntüsünü görən, Gözləri açıq, yerə sərilən adamın kələmi: **17** «Onu mən görürəm, amma indi deyil, Mən ona baxıram, amma yaxından deyil. Yaqubdan bir ulduz çıxacaq, İsraildən bir əsa ucalacaq, Moavliların alınları, Şəhərdə sağ qalanları məhv edəcək». **18** Onun düşməni Edomla Seir təslim olacaq, İsrail isə get-gedə güclənəcək. **19** Yaqubun nəslindən olan o adam Saltənət sürəcək, Şəhərdə sağ qalanları məhv edəcək». **20** Bilam Amaleqliləri görəndə gələcəkdən xəbər verib belə dedi: «Amaleq millətlərin birincisi id, Ancaq axırda məhv olacaq». **21** Qenililəri görəndə gələcəkdən xəbər verib belə dedi: «Məskəniniz möhkəm, Yuvanız qayada qurulub. **22**

Amma, ey Qenililər, Aşşurlular sizi əsir alanda Yanib yox olacaqsınız». **23** Bilam gələcəkdən xəbər verməyə belə davam etdi: «Vay, Allah bunu etdiyi zaman kim yaşaya biləcək? **24** Kittim sahillərində gəmilər gələcək, Aşşur ilə Everi ram edəcək, Amma onlar da məhv olacaq». **25** Bundan sonra Bilam yola çıxıb evinə qayıtdı. Balaq da öz yoluna davam etdi.

25 İsrail xalqı Şittimdə yaşayarkən kişiləri Moav qızları ilə zina etməyə başladı. **2** Bu qadınlar allahlarına qurban kəsəndə İsrail xalqını da dəvət edirdilər. İsrail xalqı qurban etdən yedi və onların allahlarına səcdə etdi. **3** İsrail övladları Peordaki Baal bütünə səcdə edənlərə qoşuldular və Rəbbin qəzəbi İsraililərə qarşı alovlandı. **4** Rəbb Musaya dedi: «Xalqın bütün başçılarını götürüb gündüz Rəbbin öündə dar ağacından asdır. Beləliklə, qoy Rəbbin qızığın qəzəbi İsraildən dönsün». **5** Buna görə Musa İsrailin hakimlərinə dedi: «Hər biriniz öz adamlarınız arasında Peordaki Baala səcdə edənlərə qoşulanları öldürün». **6** Bu an İsrail övladlarından olan bir nəfər gəldi, Musanın və Hüzur çadırının girişində alaşan bütün İsrail övladlarının icmasının gözü öündə qohumlarına Midyanlı bir qadın gətirdi. **7** Kahin Harun oğlu Eleazar oğlu Pinxas bunu görən kimi icmanın arasından qalxdı və əlinə bir nizə götürdü. **8** İsraili adəmin ardınca çadırın içində girdi, nizəni İsraili kisinin və qadının qarnına soxdu. Beləliklə, İsrail övladlarını qıran vəba dayandı. **9** Vəbadan ölenlərin sayı iyirmi dörd min nəfər idi. **10** Rəbb Musaya dedi: **11** «Kahin Harun oğlu Eleazar oğlu Pinxas Mənim qəzəbimi İsrail övladlarından döndərdi, çünki aralarında yalnız o Mənim qeyrətimi çəkdi. Beləliklə, Mən qeyrətimə görə İsrail övladlarını məhv etmədim. **12** Buna görə söylö: «Budur, Mən onunla sülh əhdini bağlayıram. **13** Bu onun üçün və ondan sonra gələn nəslü üçün əbədi kahinlik əhdini olacaq. Çünki Allahının qeyrətini çəkib İsrail övladları üçün kəffarə etdi». **14** Midyanlı qadınla birgə öldürülən İsraili kisinin adı Salu oğlu Zimri idi. O, Şimeonlular arasında bir nəsil rəhbəri idi. **15** Öldürürlən Midyanlı qadının adı Sur qızı Kozbi idi. Sur Midyanda bir nəsil başçısı idi. **16** Rəbb Musaya dedi: **17** «Midyanlıları düşmən hesab edin və onları qırın. **18** Çünki onlar hıylə ilə sizə düşməncilik etdilər. Peor hadisəsində və Peorda baş verən vəba gündündə öldürülən bacıları, Midyanlı bayin qızı Kozbi məsələsində sizi aldatdılın». **19**

26 Vəbadan sonra Rəbb Musaya və kahin Harun oğlu Eleazara dedi: **2** «Bütün İsrail övladlarının icmasını, ailələrinə görə iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan İsrail övladlarınılayın». **3** Musa ilə kahin Eleazar İordan çayı yanında, Yerixo qarşısında Moav düzənliyində onlara danışıb dedi: **4** «Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi iyirmi və ondan yuxarı yaşda olanları siyahıya alın!» Misir torpağından çıxan İsrail övladları bunlardır: **5** İsrailin ilk oğlu Ruven, Ruvenilər bunlardır: Xanok soyundan Xanok nəslisi; Pallu soyundan Pallu nəslisi; **6** Xesron soyundan

Xesron nəslisi; Karmi soyundan Karmi nəslisi. **7** Ruvenlilərin nəsilləri bunlardır, sayıları 43 730 nəfər idi. **8** Palunun oğlu Eliav, **9** Eliavin oğulları Nemuel, Datən və Aviram idi. Bunlar o Datənla Aviramdır ki, icma tərəfindən seçildi və Rəbbə üsyan edən Qorahın tərəfdarlarına qoşulub Musa ilə Haruna zidd getdilər. **10** Qorahla 250 yoldaşını od yandırıb yox edəndə yer yarıqları onları uddu. Qorahla birlikdə önlənlər başqalarına da bir iibrət oldu. **11** Qorahın nəslisi isə ölmədi. **12** Nəsillərinə görə Şimeonlular bunlardır: Nemuel soyundan Nemuel nəslisi; Yamin soyundan Yamin nəslisi; Yakin soyundan Yakin nəslisi; **13** Zerah soyundan Zerah nəslisi; Şaul soyundan Şaul nəslisi; **14** Şimeon nəsilləri bunlardır, sayıları 22 200 nəfərdir. **15** Nəsillərinə görə Qadlılar bunlardır: Sefon soyundan Sefon nəslisi; Haqqı soyundan Haqqı nəslisi; Şuni soyundan Şuni nəslisi; **16** Ozni soyundan Ozni nəslisi; Eri soyundan Eri nəslisi; **17** Arod soyundan Arod nəslisi; Areli soyundan Areli nəslisi. **18** Qad nəsilləri bunlardır, sayıları 40 500 nəfərdir. **19** Yəhudanın iki oğlu var idi: Er və Onan. Onlar Kənan torpağında öldürlər. **20** Nasillərinə görə Yəhudilər bunlardır: Şela soyundan Şela nəslisi; Peres soyundan Peres nəslisi; Zerah soyundan Zerah nəslisi. **21** Peres övladları bunlardır: Xesron soyundan Xesron nəslisi; Xamul soyundan Xamul nəslisi. **22** Yəhuda nəsilləri bunlardır, sayıları 76 500 nəfərdir. **23** Nəsillərinə görə İssakar övladları bunlardır: Tola soyundan Tola nəslisi; Puva soyundan Puva nəslisi; **24** Yaşuv soyundan Yaşuv nəslisi; Şimron soyundan Şimron nəslisi. **25** İssakar nəsilləri bunlardır, sayıları 64 300 nəfərdir. **26** Nəsillərinə görə Zevulunlular bunlardır: Sered soyundan Sered nəslisi; Elon soyundan Elon nəslisi; Yaxleel soyundan Yaxleel nəslisi. **27** Zevulun nəsilləri bunlardır, sayıları 60 500 nəfərdir. **28** Nəsillərinə görə Yusifin oğulları: Menaşə və Efrayim. **29** Menaşə övladları bunlardır: Makir soyundan Makir nəslisi; Makir Gileadin atası idi; Gilead soyundan Gilead nəslisi; **30** Gilead övladları bunlardır: İezer soyundan İezer nəslisi; Xeleg soyundan Xeleg nəslisi; **31** Asriel soyundan Asriel nəslisi; Şekem soyundan Şekem nəslisi; **32** Şemida soyundan Şemida nəslisi; Xefer soyundan Xefer nəslisi. **33** Xefer oğlu Selofxadin oğlu olmadı, amma Maxla, Noa, Xoqla, Milka və Tirsa adında qızları var idi. **34** Menaşə nəsilləri bunlardır, sayıları 52 700 nəfərdir. **35** Nəsillərinə görə Efrayim övladları bunlardır: Şuteləh soyundan Şuteləh nəslisi; Beker soyundan Beker nəslisi; Taxan soyundan Taxan nəslisi; **36** Şuteləh övladları bunlardır: Eran soyundan Eran nəslisi. **37** Efrayim övladlarının nəsilləri bunlardır, sayıları 32 500 nəfərdir. Nəsillərinə görə Yusif övladları bunlardır. **38** Nəsillərinə görə Binyaminlilar bunlardır: Bela soyundan Bela nəslisi; Aşbel soyundan Aşbel nəslisi; Axiram soyundan Axiram nəslisi; **39** Şufam soyundan Şufam nəslisi; Xufam soyundan Xufam nəslisi. **40** Belanın oğulları Ardla Naaman nəslindən törənənlər bunlardır: Ard soyundan Ard nəslisi; Naaman soyundan Naaman nəslisi. **41** Nəsillərinə görə Binyamin övladları bunlardır, sayıları 45 600 nəfərdir. **42** Nəsillərinə görə Dan övladları bunlardır;

Şuxam soyundan Şuxam nəslisi. Bunlar Dan nəslindən törənən nəsillərdir. **43** Hamisi Şuxam nəslindəndir, sayıları 64 400 nəfərdir. **44** Nəsillərinə görə Aşerilər bunlardır: İmna soyundan İmna nəslisi; İşvi soyundan İşvi nəslisi; Beria soyundan Beria nəslisi. **45** Beria övladları bunlardır: Xever soyundan Xever nəslisi; Malkiel soyundan Malkiel nəslisi. **46** Aşerin Serah adında bir qızı var idi. **47** Aşer övladları bunlardır, sayı 53 400 nəfərdir. **48** Nəsillərinə görə Naftali övladları bunlardır: Yaxseel soyundan Yaxseel nəslisi; Quni soyundan Quni nəslisi; **49** Yeser soyundan Yeser nəslisi; Şillem soyundan Şillem nəslisi. **50** Naftali nəsilləri bunlardır, sayıları 45 400 nəfərdir. **51** Sayilan İsrail övladlarının cəmi 601 730 kişi idi. **52** Rəbb Musaya belə dedi: **53** «Adamların sayına görə ölkə bunlara ırs olaraq bölünsün. **54** Sayı çox olana böyük, sayı az olana az pay verəcəksən. Siyahiya yazılılanların sayına görə hər birinə düşən pay verilsin. **55** Ancaq torpaq püşkə bölünsün. Hər kəsin payı atalarının aid olduğu qəbilələrin adına görə olacaq. **56** Kiçik ya böyük – hər qəbilənin payı püşkə bölünsün». **57** Nəsillərinə görə sayılan Levililər bunlardır: Gerşən soyundan Gerşən nəslisi; Qohat soyundan Qohat nəslisi; Merari soyundan Merari nəslisi. **58** Bunlar da Levi nəsilləridir: Livni nəslisi, Xevron nəslisi, Maxli nəslisi, Muşı nəslisi, Qorah nəslisi. Qohat Amramın atası idi. **59** Amramın arvadının adı Yokevədi idi. O, Misirdə Levi nəslindən doğulmuşdu. Amramdan Harun, Musa və bacıları Məryəm doğuldu. **60** Harunun Nadav, Avihu, Eleazar, İtamar adlı uşaqları oldu. **61** Nadavla Avihu Rəbbin önünde haram od təqdim edərkən öldürlər. **62** Levililərdən sayılan bir aylıq və ondan yuxarı yaşda bütün kişi cinsindən olanlar 23 000 nəfər idi. Bunlar o biri İsrail övladları ilə birlikdə siyahiya alınmışdı. Çünkü İsrail övladları arasında onlara miras verilməmişdi. **63** İsrail övladlarının siyahisi İordan çayının yanında, Yerixo karşısındaki Moav düzənləyində Musa və kahin Eleazar tərəfindən tutuldu. **64** Amma Musa ilə kahin Harunun Sina səhərəsində sayıldığı İsrail övladlarından heç kim bu siyahida olmadı. **65** Ona görə ki Rəbb o vaxt siyahiya alınan İsrail övladlarının səhərədə oləcəyini qətiyyətlə söyləmişdi. Onlardan Yefunne oğlu Kəlevlə Nun oğlu Yəşuadın başqa kimsə sağ qalmamışdı.

27 Menaşə oğlu Makir oğlu Gilead oğlu Xefer oğlu Selofxadin qızları Yusif oğlu Menaşənin nəsillərinə mənsub idi. Qızların adları belədir: Maxla, Noa, Xoqla, Milka və Tirsa. **2** Onlar Musanın, kahin Eleazarın və rəhbərlərə bütün icmanın önünde, Hüzur çadırının girişində durub dedilər: **3** «Atamız səhərada öldü, lakin Qorahın tərəfini tutub Rəbbə qarşı üsyan edənlərin arasında deyildi. O öz günahına görə öldü və oğulları olmadı. **4** Oğlu olmadığına görə onun adı öz nəslisi arasından nə üçün silinməlidir? Atamızın qardaşları arasında bizə bir mülk verin». **5** Musa onların işini Rəbbin öbüna qoydu. **6** Rəbb Musaya dedi: **7** «Selofxadin qızları doğru deyirlər: mütləq onlara atalarının qardaşları arasında mülk ver və atalarının mirasını onlara keçir. **8** İsrail övladlarına de ki, aqər bir adam olərsə və onun

oğlu yoxdursa, o zaman mirası onun qızına keçir. **9** Əgər onun qızı yoxdursa, onda mirasını onun qardaşlarına ver. **10** Əgər qardaşları yoxdursa, onda mirasını atasının qardaşlarına ver. **11** Əgər atasının qardaşları yoxdursa, o zaman mirasını nəslindən ona ən yaxın olan qohumuna ver ki, mülk onun olsun. Bu, Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi İsrail övladlarına qanun və hökm olsun». **12** Rəbb Musaya dedi: «Bu Avarim dağına çıx və İsrail oğullarına verdiyim ölkəni gör. **13** Onu gördükdən sonra qardaşın Harun nə cür xalqına qovuşdusa, sən də elə ölüb, xalqına qovuşacaqsan. **14** Çünkü Zin səhrasında əmrimə qarşı çıxdınız. İcma Mənə üsyən edəndə sulara görə onların gözləri öündə Mənim müqəddəsliyimi etiraf etmədiniz». Bunlar Zin səhrasındaki Qadeşdə olan Meriva sularıdır. **15** Musa Rəbbə dedi: **16** «Rəbb – bütün bəşər ruhlarının Allahı, icma üzərinə bir adam nəsib etsin, **17** o da onların öündə girib-çixsın, onların öündə döyüşə gedib-gəlsin. Qoy Rəbbin icması çobansız sürü kimi olmasın». **18** Rəbb Musaya dedi: «İçində Ruh olan bir adamı – Nun oğlu Yəşuanı yanına gətirərək elini onun üzərinə qoyacaqsan. **19** Onu kahin Eleazar və bütün icma qarşısında dayandırıb onların gözləri öündə ona vəzifə təpsir. **20** Ona öz səlahiyyətindən ver ki, bütün İsrail icması ona itaət etsin. **21** O, hökm almaq üçün kahin Eleazarın qarşısında duracaq. Eleazar isə Urim vasitəsilə Rəbdən soruşmalıdır. Yəşua ilə bütün İsraililər icması Eleazarın əmri ilə döyüşə gedib-gəlsinlər». **22** Musa Rəbbin ona əmr etdiyi kimi etdi: Yəşuanı götürüb kahin Eleazarın və bütün icmasının öündə dayandırı. **23** Rəbbin Musa vasitəsilə əmr etdiyi kimi əllərini onun üzərinə qoyaraq ona vəzifə təpsirdi.

28 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına əmr edib de: "Diqqət edin ki, Mənə təqdim olunan payı – yandırma təqdimini, Mənim xoşuma gələn ətri öz vaxtında verəsiniz". **3** Onlara de: "Rəbbə verəcəyiniz yandırma təqdimi budur: daimi yandırma qurbanı olaraq hər gün iki birillik qüsursuz erkək toğlu. **4** Toğlulardan birini sahər, o birini isə axşamçağı təqdim edin. **5** Toğlu ilə birlikdə taxil təqdimi olaraq dörrdə bir hin çəkilmış zeytun yağı ilə yoğrulmuş efanın onda biri narın un təqdim edin. **6** Bu, daimi yandırma qurbanı, Sina dağında buyurulan, Rəbbin xoşuna gələn ətri – Onun üçün yandırma təqdimidir. **7** Hər toğlu ilə birlikdə icma təqdimi olaraq dörrdə bir hin kefləndirici içkini Rəbbin adına müqəddəs yerdə tökü. **8** O biri toğlunu axşamçağı təqdim edin. Səhərki kimi taxil təqdimi və icma təqdimi ilə birlikdə onu təqdim edin. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətri – yandırma təqdimidir. **9** Şənbə günündə iki birillik qüsursuz erkək toğlu və taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş orda iki efa narın un və onun icma təqdimini təqdim edin. **10** Daimi yandırma qurbanı və onun icma təqdimindən başqa hər Şənbənin yandırma qurbanı olan təqdim budur. **11** Hər ayın başında Rəbbə yandırma qurbanı olaraq qüsursuz iki buğa və bir qoç, birillik yeddi erkək toğlu təqdim edin. **12** Hər buğ-

üçün taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda üç efa narın un və tək qoç üçün taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda iki efa narın un, **13** hər toğlu üçün taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda bir efa narın un təqdim edin. Bu, yandırma qurbanı Rəbbin xoşuna gələn ətr – Onun üçün yandırma təqdimidir. **14** Onların içmə təqdimləri bir buğa üçün yarım hin, qoç üçün üçdə bir hin və bir toğlu üçün dörrdə bir hin şərab olacaq. il boyu hər yeni ayda veriləcək yandırma qurbanı budur. **15** Daimi yandırma qurbanı və onun içmə təqdimlərindən başqa Rəbbə günah təqdimi olaraq bir təkə də təqdim edin. **16** Birinci ayın on dördüncü günü Rəbbin Pasxa bayramıdır. **17** Bu ayın on beşinci günü bayram olsun, yeddi gün mayasız çörək yeyilsin. **18** Birinci gün müqəddəs toplantı keçirin, gündəlik işlərinizi görməyin. **19** Rəbbə yandırma qurbanı, yandırma təqdimi olaraq iki buğa, bir qoç və birillik yeddi erkək toğlu təqdim edin; hamısı qüsursuz olsun. **20** Hər buğla üçün taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda üç efa, qoç üçün onda iki, **21** yeddi toğludan hər toğlu üçün onda bir efa narın un təqdim edin. **22** Özünüüzü kəffarə etmək üçün günah qurbanı olaraq bir təkə təqdim edin. **23** Hər səhər təqdim edəcəyiniz daimi yandırma qurbanına əlavə olaraq bunları da təqdim edin. **24** Beləliklə, yeddi gün ərzində hər gün Rəbbin payını, Onun xoşuna gələn ətri – yandırma təqdimini verin. Bunu daimi yandırma qurbanı ilə içmə təqdiminə əlavə olaraq verin. **25** Yeddinci gün müqəddəs toplantı keçirin, gündəlik işlərinizi görməyin. **26** Nübarın təqdim edilməsi günü Həftələr bayramında Rəbbə təzə taxil təqdimi gətirəndə müqəddəs toplantı keçirin, gündəlik işlərinizi görməyin. **27** Yandırma qurbanını Rəbbin xoşuna gələn ətri kimi iki buğa, bir qoç və birillik yeddi erkək toğlu olmaqla təqdim edin. **28** Hər buğla üçün taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda üç efa, tək qoç üçün onda iki efa, **29** yeddi toğludan hər toğlu üçün isə onda bir efa narın un təqdim edin. **30** Özünüüzü kəffarə etmək üçün bir təkə də təqdim edin. **31** Daimi yandırma qurbanı taxil və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. Qurban etdiyiniz heyvanlar qüsursuz olmalıdır.

29 Yeddinci ayda, ayın birində müqəddəs toplantı keçirin, heç bir gündəlik işlərinizi görməyin. O gün sizin üçün şeypur çalma günü olacaq. **2** Yandırma qurbanını Rəbbin xoşuna gələn ətr kimi qüsursuz bir buğa, bir qoç və birillik yeddi erkək toğlu olmaqla verin. **3** Buğla üçün taxil təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda üç efa, qoç üçün onda iki efa, **4** yeddi toğludan hər toğlu üçün onda bir efa narın un təqdim edin. **5** Özünüüzü kəffarə etmək üçün günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. **6** Aylıq və gündəlik yandırma qurbanları ilə lazımi taxil və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətri – Onun üçün yandırma təqdimidir. **7** Həmin yeddinci ayın onunda müqəddəs toplantı keçirin; özünüüzü hər şeydən məhrum edin və heç bir iş görməyin. **8** Rəbbə xoş ətri kimi

yandırma qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, birillik yeddi erkək toğlu təqdim edin. Onlar qüsursuz olmalıdır. **9** Buğa üçün taxıl təqdimi olaraq zeytin yağı ilə yoğrulmuş onda üç efa, qoç üçün onda iki efa, **10** yeddi toğludan hər toğlu üçün onda bir efa narın un təqdim edin. **11** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Kəffərələr üçün günah qurbanına, daimi yandırma qurbanına, onun taxıl təqdiminə və onların içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **12** Yeddinci ayın on beşinci günündə müqəddəs toplantı keçirin; heç bir gündəlik işlərinizi görməyin. Rəbbin şərəfinə yeddi gün bayram keçirin. **13** Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimi olaraq qüsursuz on üç buğa, iki qoç və birillik on dörd erkək toğlu verin. Onlar qüsursuz olmalıdır. **14** Hər buğa üçün taxıl təqdimi olaraq zeytin yağı ilə yoğrulmuş onda üç efa, hər qoç üçün onda iki efa, **15** on dörd toğludan hər toğlu üçün onda bir efa narın un təqdim edin. **16** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi yandırma qurbanı ilə taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **17** İkinci gün qüsursuz on iki buğa, iki qoç, birillik on dörd erkək toğlu təqdim edin. **18** Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımi taxıl və içmə təqdimlərinə gətirin. **19** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi yandırma qurbanı ilə taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **20** Üçüncü gün qüsursuz on bir buğa, iki qoç, birillik on dörd erkək toğlu təqdim edin. **21** Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımi taxıl və içmə təqdimlərinə gətirin. **22** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi yandırma qurbanı ilə taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **23** Dördüncü gün qüsursuz on buğa, iki qoç, birillik on dörd erkək toğlu təqdim edin. **24** Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımi taxıl və içmə təqdimlərini gətirin. **25** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi yandırma qurbanı ilə taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **26** Beşinci gün qüsursuz doqquz buğa, iki qoç, birillik on dörd erkək toğlu təqdim edin. **27** Buğa, qoç və toğluların sayına görə lazımi taxıl və içmə təqdimlərini gətirin. **28** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi yandırma qurbanı ilə taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **29** Altıncı gün qüsursuz səkkiz buğa, iki qoç, birillik on dörd erkək toğlu təqdim edin. **30** Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımi taxıl və içmə təqdimlərini gətirin. **31** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi yandırma qurbanı ilə taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **32** Yeddinci gün qüsursuz yeddi buğa, iki qoç, birillik on dörd erkək toğlu təqdim edin. **33** Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımi taxıl və içmə təqdimlərini gətirin. **34** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi yandırma qurbanı ilə taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **35** Səkkizinci gün özünüz üçün təntənəli toplantı keçirin, heç bir gündəlik işlərinizi görməyin. **36** Yandırma qurbanı, Rəbbin xoşuna gələn

ətir – yandırma təqdimi olaraq qüsursuz bir buğa, bir qoç və birillik yeddi erkək toğlu təqdim edin. **37** Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımi taxıl və içmə təqdimlərini gətirin. **38** Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi yandırma qurbanı ilə taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. **39** Əhdə görə və könüllü təqdimlərinizdən əlavə təyin olunan bayramlarınızda Rəbbə bu yandırma qurbanlarınızı, taxıl təqdimlərinizi, içmə təqdimlərinizi və ünsiyət qurbanlarınızı təqdim edin". **40** Musa Rəbbin ona əmr etdiyi hər şeyi İsrail övladlarına bildirdi.

30 Musa İsrail övladlarının qəbilə başçılarına dedi:

«Rəbb belə amr etmişdir: **2** bir kişi Rəbbə əhd edərək yaxud and içərkək əhdəsinə nə isə götürürsə, verdiyi sözü pozmasın, ağızından çıxan hər şeyi yerinə yetirsin. **3** Əgər atasının evində yaşayış gənc qız Rəbbə əhd edib əhdəsinə nə isə götürürsə, **4** lakin atası onun əhdini və əhdəsinə götürdüyü şeyi eşidəndə ona qarşı çıxmazsa, qızın etdiyi əhdlər və əhdəsinə götürdüyü şeylərin hamısı qüvvədə qalar. **5** Amma atası bunları eşidən gün manə olarsa, qızın etdiyi əhdlər və əhdəsinə götürdüyü şeylər qüvvədən düşər. Rəbb onu bağışlayar, çünki atası manə olmuşdur. **6** Əgər qız əhd yaxud düşünmədən əhdəsinə bir şey götürdükdən sonra əra gedərsə, **7** bunu eşidən əri həmin gün ona qarşı çıxmazsa, onun etdiyi əhdlər və düşünmədən əhdəsinə götürdüyü şeylər qüvvədə qalar. **8** Amma əri bunu eşidən gün manə olarsa, galinin etdiyi əhdlər və əhdəsinə götürdüyü şeylər qüvvədən düşər. Rəbb onu bağışlayar. **9** Dul yaxud boşanan qadının əhdı və əhdəsinə götürdüyü hər şey qüvvədə qalar. **10** Əgər ərlı bir qadın əhd edər yaxud əhdəsinə nə isə götürürsə, **11** əri bunu eşidəndə ona qarşı çıxmayıb manə olmazsa, qadının bütün əhdləri yaxud əhdəsinə götürdüyü şeylər qüvvədə qalar. **12** Amma əri bunları eşidən gün ona manə olarsa, qadının bütün əhdləri və əhdəsinə götürdüyü şeylər qüvvədən düşər. Əri manə olduğu üçün Rəbb qadını bağışlayar. **13** Əri qadının özünü mahrum etmək üçün etdiyi əhdləri yaxud and içərkək əhdəsinə götürdüyü şeyləri təsdiq edə bilər ya da manə ola bilər. **14** Əgər əri bir gün içində bu barədə ona qarşı çıxmazsa, bütün əhdləri yaxud əhdəliklərini təsdiqləmiş olur. Onları eşidən gün qadına qarşı çıxmamaqla təsdiqləmiş sayilar. **15** Əgər onları eşitdikdən bir müddət sonra manə olursa, qadının cəzasını əri çəkər». **16** Kişi ilə arvadı, atası ilə onun evində yaşayış gənc qızı arasında müənasibət baradə Rəbbin Musaya əmr etdiyi qaydalar bunlardır.

31 Rəbb Musaya belə dedi: **2** «İsrail övladlarının

qisasını Midyanlılardan al. Sonra isə ölüb öz xalqına qovuşacaqsan». **3** Buna görə Musa xalqa belə dedi: «Aranızdan bəzi adamları silahlandırin ki, Midyanlılarla döyüşə çıxıb Rəbbin qisasını onlardan alsınlar. **4** İsrail qabilələrinin hər birindən döyüşə min nəfər göndərin». **5** Beləliklə, İsrailin tayfalarından, hər qabilədən min nəfər

olmaqla döyüşə hazır on iki min nəfər seçildi. **6** Musa hər qəbilədən min nəfəri kahin Eleazarın oğlu Pinxasla birlikdə döyüşə göndərdi. Pinxas özü ilə müqəddəs yera aid bəzi əşyaları və işarə vermək üçün kərənayları götürdü. **7** Onlar Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi Midyanlılarla döyüşüb bütün kişiləri qırdılar. **8** Qırılanlar arasında Midyanın beş padşahı vardi: Evi, Reqem, Sur, Xur və Reva. Beor oğlu Bilamı da qılıncla öldürdülər. **9** Sonra İsraililər bütün Midyan qadınlarını ilə uşaqlarını əsir götürüb onların bütün naxır və sürürlərini, bütün əşyalarını talan etdilər. **10** Midyanlıların yaşadıqları bütün şəhərlərə, obalara od vurdular. **11** İnsanları, heyvanları, bütün qəniməti, talan mallarını götürdülər. **12** Əsirləri, qəniməti, talan mallarını İordan çayının şərqində, Yerixonun qarşısında, Moav düzənliyindəki düşərgədə olan Musa ilə kahin Eleazarın və İsrail övladlarının icmasının yanına gətirdilər. **13** Musa, kahin Eleazar və icma rəhbərləri onları qarşılıqlaşdırmaq üçün düşərgənin kənarına çıxdılar. **14** Musa döyüşdən qayıdan sərkərdələrə – minbaşılıra və yüzbaşılıra qəzəblənib **15** «Bütün qadınları nə üçün sağ saxladınız?» dedi. **16** «Bunlar həmin qadınlardır ki, Bilamın verdiyi nəsihətə uyub Peor hadisəsində İsrail övladlarının Rəbdən dönməsinə səbəb oldular. Ona görə Rəbbin icması arasında vəba törəndi. **17** İndi bütün oğlan uşaqlarını və kişi ilə yaxınlıq etmiş qadınları öldürün. **18** Yalnız kişi ilə yaxınlıq etməmiş cavan qızları özünüz üçün sağ saxlayın. **19** Aranızda kimisə öldürən yaxud meyitə toxunan hər kəs yeddi gün düşərgənin kənarında qalsın. Üçüncü və yedinci gün özünüüz, həm də asırlarınızı pak edin. **20** Hər paltarı, dəridən, keçi tükündən və ağacdan düzələn nə varsa, hamısını pak edin». **21** Bundan sonra kahin Eleazar döyüşdən qayıdan əsgərlərə dedi: «Rəbbin Musaya əmr etdiyi qanunun qaydası belədir. **22** Qızılı, gümüşü, tuncu, dəməri, qalayı, qurğuşunu, **23** oda davamlı hər şeyi alovdan keçirin ki, pak sayılsın. Lakin paklama suyu ilə də paklansın. Oda davamsız şeyləri isə sudan keçirin. **24** Yedinci gün geyimlərinizi yuyun, onda pak olacaqsınız, sonra düşərgəyə girin». **25** Rəbb Musaya dedi: **26** «Sən, kahin Eleazar və icmanın nəsil başçıları elə keçirilən insanları, heyvanları, talan mallarını sayın. **27** Talan mallarını döyüşə çıxan igidlərlə icmanın qalan qismi arasında yarı bölün. **28** Döyüşə gedən igidlərə düşən insan, mal-qara, eşşək, qoyun-keçi payından vergi olaraq beş yüzdə birini Rəbbə ayırin. **29** Bu vergini igidlərə bölünən paydan götürüb Rəbbə ianə olaraq təqdim etmək üçün kahin Eleazaraya verin. **30** O biri İsrail övladlarına düşən paydan insan, mal-qara, eşşək, qoyun-keçi və başqa heyvanlardan əllidə birini götürüb Rəbbin məskənina cavabdeh olan Levililərə verin». **31** Musa ilə kahin Eleazar Rəbbin Musaya əmr etdiyinə əməl etdilər. **32** Döyüşə gedən igidlərin götürdüyü talan malından bu qənimətlər qalmışdı: 675 000 qoyun-keçi, **33** 72 000 mal-qara, **34** 61 000 eşşək, **35** kişi ilə yaxınlıq etməmiş 32 000 qız. **36** Bunların yarısı döyüşə gedən igidlərə pay düşdü: 337

500 qoyun-keçi, **37** bunlardan Rəbbə vergi olaraq 675 qoyun-keçi verildi; **38** 36 000 mal-qara, bunlardan 72 mal-qara Rəbbə vergi olaraq ayrıldı; **39** 30 500 eşşək, bunlardan 61 eşşək Rəbbə vergi olaraq ayrıldı; **40** 16 000 nəfər, bunlardan 32 nəfər Rəbbə vergi olaraq ayrıldı. **41** Musa Rəbbin ona əmr etdiyi kimi Rəbbə vergi olaraq ayrılanları kahin Eleazara verdi. **42** Musanın döyüşə gedən igidlərdən ayırdığından İsrail övladlarına düşən payın yarısı bunlardır: **43** İcmaya düşən yarı pay 337 500 qoyun-keçi, **44** 36 000 mal-qara, **45** 30 500 eşşək, **46** 16 000 insan. **47** Rəbbin ona əmr etdiyi kimi Musa İsrail övladlarının payından hər əlli nəfərdən və heyvandan birini seçib Rəbbin məskənənə cavabdeh olan Levililərə verdi. **48** Ordu bölmələrində hökm verən sərkərdələr – minbaşılar və yüzbaşılar Musanın yanına gedib dedilər: **49** «Biz qulların hökm etdiyimiz döyüşçülərin sayını öyrəndik. Onlardan heç kim əşkik deyildir. **50** Ona görə də hər birimiz eldə etdiyimiz qızıl əşyaları – xalxalları, bilerzikləri, üzükləri, sırgaları, boyunbağları təqdim olaraq Rəbbə gətirdik ki, Rəbbin önündə özümüz üçün kəffarə edək». **51** Musa ilə kahin Eleazar qızılı və hər cür bəzək əşyalarını onlardan aldı; **52** minbaşılardan və yüzbaşılardan Rəbbə ianə olaraq gətirdikləri qızıl cəmi 16 750 şekel ağırlığında idi. **53** Döyüşə gedən igidlərin hər biri özləri üçün talan edilmiş maldan götürmüştü. **54** Musa ilə kahin Eleazar minbaşılardan və yüzbaşılardan qızılı alıb İsrail övladları üçün Rəbbin önündə bir xatirə olaraq Hüzur çadırına gətirdilər.

32 Ruvenlilərlə Qadlıların çoxlu heyvanları var idi. Onlar Yazer ilə Gilead torpaqların görünəndə heyvan otarmaq üçün bu yerlərin münasib olduğunu başa düşdülər. **2** Qadlılarla Ruvenlilər gəlib Musaya, kahin Eleazara və icmanın rəhbərlərinə dedilər: **3** «Atarot, Divon, Yazer, Nimra, Xeşbon, Elale, Sevam, Nevo və Beon **4** Rəbbin İsrail icmasına təslim etdiyi bu ölkə heyvan otarmaq üçün münasib yerdir; qullarının da heyvanları var». **5** Sonra əlavə etdilər: «Əgər biz sənin gözündə lütf tapmışıqsə, qoy bu torpaq mülk olaraq biz qullarına verilsin. Bizi İordandan o taya keçirməyin». **6** Musa cavab verdi: «İsraili qardaşlarınız döyüşməyə gedərkən siz buradəni qalmaq niyyətindəsiniz? **7** Nə üçün çayı keçib Rəbbin onlara verdiyi torpağı getmək üçün İsrail övladlarını ruhdan salırsınız? **8** Qadeş-Barneadan o torpağı gözdən keçirməyə göndərdiyim atalarınız da belə hərəkət etdilər. **9** Onlar Eşkol vadisində çatıb torpağı gördülər, lakin İsrail övladlarını ruhdan saldılar ki, Rəbbin verdiyi torpağı girməsinlər. **10** O gün Rəbbin qəzəbi alovlandı və and içib dedi: **11** «Misirdən çıxan iyirmi və ondan yuxarı yaşda olan adamların heç biri İbrahimə, İshaqə və Yaquba and içib vəd etdiyim torpağı heç vaxt görməyəcək, çünki onlar Mənim yolumda sədaqətlə getmədilər. **12** Ancaq Qenizli Yefunne oğlu Kəlev və Nur oğlu Yesəna bu torpağı görməcək, çünki onlar yolumda sədaqətlə getdilər». **13** Rəbbin qəzəbi

İsrail qarşı alovlandı ve Rabb gözündə pislik etmiş nəsil öلنə qədər onları qırx il səhrada gəzdirdi. **14** Budur, atalarınızın yerinə siz – günahlılar nəslə qalxaraq Rəbbin qızığın qəzəbini İsrailə qarşı daha da alovlandırsınız. **15** Əgər siz indi Rəbbin ardınca getməkdən dönsəniz, O bütün bu xalqı yenə də səhrada atacaq, siz də onların ölümünə səbəb olacaqsınız». **16** Ruvenlilərlə Qadlılar Musaya yaxınlaşış dedilər: «Burada sürürlərimiz üçün ağıllar, övladlarımız üçün şəhərlər tikəcəyik. **17** Biz isə silahlanıb İsrail övladlarının qabağında getməyə hazırlıq. Onlar vəd olunmuş torpağa daxil olana qədər onları tərk etmərik. Uşaqlarımız isə qoy möhkəmlənmiş şəhərlərdə qalsınlar ki, bu torpağın sakinlərindən qorunsunlar. **18** İsrail övladlarından hər biri öz ırsını alana qədər evlərimizə qayıtmayacaq. **19** Biz onlarla birlikdə İordanın o biri tayındakı torpaqdan ırs istəməyəcəyik, çünkü bizim payımız İordanın şərq tərəfina düşdü». **20** Musa onlara belə cavab verdi: «Əgər siz belə hərəkət edib silahlanaraq Rəbbin hüzurunda döyüşə getsəniz **21** və Rəbb düşmənlərini hüzurundan qovana qədər hamınız Onun hüzurunda İordanın o biri tayına silahlı olaraq keçsəniz, **22** bu torpaq Rəbbin öündə sizə tabe olarsa, onda qayda bilərsiniz. Rəbbin və İsrailin qarşısında borclarınızı yerinə yetirmiş olarsınız. Onda bu torpaq Rəbbin təsdiqi ilə sizin mülküünüz olacaq. **23** Lakin əgər belə etməsanız, budur, Rəbbə qarşı günah etmiş olursunuz və bilin ki, günahınıza görə cəza alacaqsınız. **24** Uşaqlarımız üçün şəhərlər, sürürləriniz üçün ağıllar düzəldin. Lakin vədinizi yerinə yetirin». **25** Qadlılarla Ruvenlilərlə Musaya dedilər: «Agamız necə buyurursa, biz qulların elə də edərik. **26** Arvadlarımız, uşaqlarımız, qoyun-keçi və mal-qaramız, burada – Gilead şəhərlərində qalacaq. **27** Sənin qulların – hamımız silahlanaraq, ağamız buyurduğu kimi çayı keçib Rəbbin əmri ilə döyüşə çıxacaq». **28** Musa onların haqqında kahin Eleazarə, Nun oğlu Yeşuaya və İsrail övladlarının qabilə başçılarına əmr etdi. **29** Musa onlara dedi: «Əgər Qadlılarla Ruvenlilərlə silahlanaraq Rəbbin əmri ilə sizinlə İordan çayının o biri tayına keçərlərsə, torpaq zəbt olunarsa, onda Gilead torpağını onlara mülk olaraq verin. **30** Lakin əgər onlar silahlanıb sizinlə çayın o biri tayına keçməsələr, onlar sizin aranızda – Kənan torpağında miras alacaqlar». **31** Qadlılar və Ruvenlilərlə belə cavab verdilər: «Rəbb sənin qullarına necə deyibsə, biz də elə edərik. **32** Biz Rəbbin hüzurunda silahlanıb çaydan Kənan torpağına keçəcəyik, lakin bizim miras alıdığımız torpaq İordanın bu tayında olsun». **33** Musa Emorlular padşahı Sixonun ölkəsini, Başan padşahı Oqun ölkəsini bütün ətraf şəhərləri və torpaqları ilə birlidə Ruvenlilərlə Qadlılara və Menaşə qəbiləsinin yarısına verdi. **34** Qadlılar möhkəmlənmiş şəhərlər olaraq Divonu, Atrotu, Aroeri, **35** Atrot-Şofanı, Yazeri, Yoqbohanı, **36** Bet-Nimranı və Bet-Harani bərpa etdilər və sürürlər üçün ağıllar düzəldildilər. **37** Ruvenlilərlə isə Xəşbonu, Elaleni, Qiryatayimi, **38** Nevonu, Baal-Meonu – onların adları sonra dəyişdirildi – və Sivmani

bərpa etdilər. Yenidən tikdikləri şəhərlərə başqa adlar qoyular. **39** Menaşə oğlu Makirin övladları Gileada girib oradakı Emorluları qovdular və onları ələ keçirdilər. **40** Musa Gileadi Menaşə oğlu Makirin nəslinə verdi. Onlar orada məskən saldılar. **41** Menaşə nəslindən olan Yair gedib Emorluların kəndlərini alaraq adlarını Xavvot-Yair qoydu. **42** Novah isə gedib Qenatı və ətrafdakı qəsəbələri aldı. Onarı da öz adı ilə Novah adlandırdı.

33 Musa və Harunun başçılığı ilə ordular halında Misir torpağından çıxan İsrail övladlarının köçləri bunlardır. **2** Musa Rəbbin əmrinə görə onların köçlərini və dayanacaqlarını qeyd etdi. Onların köçləri və qaldıqları yerlər bunlardır: **3** İsrail övladları Pasxa bayramının şəhəri, birinci ayın on beşində Misirililərin gözü qarşısında vüqarla Ramsesdən yola düşdü. **4** O vaxt Misirililər Rəbbin qırduğu bütün ilk oğlanları basdırıldılar. Rəbb onların allahlarını da Öz hökmünə məruz qoymuşdu. **5** İsrail övladları Ramsesdən yola çıxıb Sulkotda düşərgə saldılar. **6** Sukkotu tərk edib sahra kənarındaki Etamda düşərgə saldılar. **7** Etamı tərk edib Baal-Sefonun şərqində Pi-Haxirotu qayıtdılar və Miqdol yaxınlığında düşərgə saldılar. **8** Pi-Haxirotu tərk edib dənizin ortasından keçərək səhraya çıxdılar. Etam səhrasında üç gün gəzib dolanandan sonra Marada düşərgə saldılar. **9** Maranı tərk edib on iki su çeşməsi və yetmiş xurma ağacı olan Elimə gedərək orada düşərgə saldılar. **10** Elimi tərk edib Qırmızı dəniz kənarında düşərgə saldılar. **11** Qırmızı dənizin kənarından ayrılib Sin səhrasında düşərgə saldılar. **12** Sin səhrasını tərk edib Dofqada düşərgə saldılar. **13** Dofqanı tərk edib Aluşda düşərgə saldılar. **14** Aluşa tərk edib Refidimdə düşərgə saldılar. Orada xalq üçün içməyə su yox idi. **15** Refidimi tərk edib Sina səhrasında düşərgə saldılar. **16** Sina səhrasını tərk edib Qıvrot-Hattaavada düşərgə saldılar. **17** Qıvrot-Hattaavanı tərk edib Xaserotda düşərgə saldılar. **18** Xaserotu tərk edib Ritmada düşərgə saldılar. **19** Ritmanı tərk edib Rimmon-Peresdə düşərgə saldılar. **20** Rimmon-Peresi tərk edib Livnada düşərgə saldılar. **21** Livnanı tərk edib Rissada düşərgə saldılar. **22** Rissanı tərk edib Qehelatda düşərgə saldılar. **23** Qehelati tərk edib Şefer dağında düşərgə saldılar. **24** Şefer dağının tərk edib Xaradada düşərgə saldılar. **25** Xaradadan ayrılib Maqhelotda düşərgə saldılar. **26** Maqhelotu tərk edib Taxatda düşərgə saldılar. **27** Taxatdan ayrılib Terahda düşərgə saldılar. **28** Terahi tərk edib Mıtqada düşərgə saldılar. **29** Mıtqanı tərk edib Xaşmonada düşərgə saldılar. **30** Xaşmonadan ayrılib Moserotda düşərgə saldılar. **31** Moserotu tərk edib Bene-Yaaqanda düşərgə saldılar. **32** Bene-Yaaqandan ayrılib Xor-Haqqidqadda düşərgə saldılar. **33** Xor-Haqqidqadı tərk edib Yotvatada düşərgə saldılar. **34** Yotvatani tərk edib Avronada düşərgə saldılar. **35** Avronanı tərk edib Eşyon-Geverda düşərgə saldılar. **36** Eşyon-Geveri tərk edib Zin sahrasında, yəni Qadeşdə düşərgə saldılar. **37** Qadeşdən ayrılib Edom torpağının sərhədindəki Hor dağında düşərgə saldılar. **38** Kahin Harun Rəbbin əmrinə

görə Hor dağına çıxdı. İsraillilərin Misirdən çıxmasının qırxinci ilində, beşinci ayın birinci gündə orada öldü. **39** Harun Hor dağında öləndə yüz iyirmi üç yaşında idi. **40** Kənan ölkəsinin Negev bölgəsində yaşayan Kənanlı Arad padşahı eşitdi ki, İsrail övladları galib. **41** İsrail övladları Hor dağından ayrılib Salmonada düşərgə saldılar. **42** Salmonanı tərk edib Punonda düşərgə saldılar. **43** Punonu tərk edib Ovotda düşərgə saldılar. **44** Ovotu tərk edib Moav sərhədindəki İye-Avarimdə düşərgə saldılar. **45** İye-Avarimi tərk edib Divon-Qadda düşərgə saldılar. **46** Divon-Qaddan ayrılib Almon-Divlataymada düşərgə saldılar. **47** Almon-Divlataymanı tərk edib Nevo yaxınlığında olan Avarim dağlıq bölgəsində düşərgə saldılar. **48** Avarim dağlıq bölgəsindən ayrılib İordan çayı yanında, Yerixo qarşısında olan Moav düzənliyində düşərgə saldılar. **49** İordan çayı boyunca Bet-Yeşimotdan Avel-Şittimə qədər Moav düzənliyində düşərgə saldılar. **50** Orada, İordan çayı yanında, Yerixo qarşısındaki Moav düzənliyində Rəbb Musaya belə dedi: **51** «İsrail övladlarına de: "İordan çayından Kənan ölkəsinə keçəndə **52** ölkədə yaşayan bütün ahalini qovun. Oyma daşlarının, tökmə bülərinin hamısını yox edin. Onların bütün səcdəgah yerlərini dağıdın. **53** Ölkəni elə keçirib orada məskunlaşacaqsınız, çünki mülk almaq üçün oranı sizə verdim. **54** Püşkə ölkəni nəsilləriniz arasında bölün. Böyük nəslə böyük torpaq payı, kiçik nasla kiçik torpaq payı verin. Kimin püşküne nə çıxsa, qoy ora onun olsun. Paylarını atalarınızın qəbilələrinə görə ırs alın. **55** Amma yerli əhalini qovmasanız, qalanlar böyrünüzü kol kimi dolayıb tikan kimi gözünüzü girəcək. Yaşadığınız ölkədə sizə əziyyət verəcək. **56** Mən də onlara nə etməyi düşünsəm, onu sizə edəcəyəm"».

34 Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına əmr et və onlara de: "Kənan ölkəsinə girdiyiniz zaman ırs olaraq sizə düşən torpağın – Kənan torpağının sərhədləri belə olacaq: **3** Cənub tərəfiniz Zin səhrasından Edom sərhədi boyunca uzanacaq. Cənub sərhədiniz şərqdə Duz dənizinin ucundan başlayacaq. **4** Sərhədiniz Aqrabbim keçidinin cənubundan dolaşaraq Zin səhrasına keçəcək və oradan Qadeş-Barneanın cənubuna qədər uzanacaq. Oradan Xasar-Addara uzanıb Asmona keçəcək. **5** Sərhəd Asmondan Misir vadisindən qədər dolaşacaq və onun ucu dənizin yanında olacaq. **6** Qərb sərhədiniz Böyük dənizi və onun kənarı olacaq, qərb sərhədiniz belə olacaq. **7** Şimal sərhədiniz bu olacaq: Böyük dənizdən Hor dağına qədər nişan qoyacaqsınız. **8** Hor dağından da Xamat kecidinə qədər nişan qoyacaqsınız. Sərhədin ucu Sedadda olacaq. **9** Sərhəd Zifrona uzanacaq və onun ucu Xasar-Enanda olacaq. Bu, şimal sərhədiniz olacaq. **10** Şərq sərhədinizə Xasar-Enandan Şefama qədər nişan qoyacaqsınız. **11** Sərhəd Şefamdan Ayinin şərq tərəfində olan Rivlaya enəcək və oradan Kinneret gölünün şərq kənarındaki yamaclara çatacaq. **12** Sonra sərhəd İordan çayı boyunca enəcək və onun ucu Duz dənizinin yanında olacaq. Hər tərəfdən ölkənizin sərhədləri bunlar olacaq"». **13** Musa

İsrail övladlarına əmr edib dedi: «Bu o torpaqdır ki, siz onu püşk vasitəsilə bölməlisiniz. Rəbbin əmri ilə onu doqquz yarım qəbila arasında bölməlisiniz. **14** Çünkü Ruven qəbiləsinin nəsilləri, Qad qəbiləsinin nəsilləri və Menaşə qəbiləsinin o biri yarısı öz ırsını alıllar. **15** Bu iki yarımdən qəbila Yerixonun qarşısında İordan çayının şərq tərəfində ırsını aldı». **16** Rəbb Musaya dedi: **17** «Torpaqları sizə ırs olaraq bölcək adamların adları belədir: kahin Eleazar və Nun oğlu Yeşua. **18** Torpaqları bölmək üçün hər qəbilədən bir nəfər rəhbər götürün. **19** Bu adamlar bunlardır: Yəhuda qəbiləsi üçün Yefunne oğlu Kəlev; **20** Şimeon qəbiləsi üçün Ammihud oğlu Şəmuəl; **21** Binyamin qəbiləsi üçün Kislon oğlu Elidad; **22** Dan qəbiləsi üçün rəhbər olan Yoqlı oğlu Buqqi; **23** Yusif oğullarından Menaşə qəbiləsi üçün rəhbər olan Efod oğlu Xanniəl; **24** Efrayim qəbiləsi üçün rəhbər olan Şiftan oğlu Qemuel; **25** Zevulun qəbiləsi üçün rəhbər olan Parnak oğlu Elisafan; **26** İssakar qəbiləsi üçün rəhbər olan Azzan oğlu Paltiel; **27** Aşer qəbiləsi üçün rəhbər olan Şəlomi oğlu Axihud; **28** Naftalı qəbiləsi üçün rəhbər olan Ammihud oğlu Pedahel». **29** Kənan torpağında İsrail övladlarına ırs torpaqları bölmək üçün Rəbbin əmri etdiyi adamlar bunlardır.

35 İordan çayının yanında, Yerixo qarşısında olan Moav düzənliyində Rəbb Musaya dedi: **2** «İsrail övladlarına əmr et ki, mülk etdikləri torpaqda yaşamaq üçün Levililərə şəhərlər versinlər. Sən şəhərlərin ətrafında Levililərə otaqlar da ver. **3** Beləliklə, Levililərin yaşamaq üçün şəhərləri və onların mal-qaraları, sürüləri və digər heyvanları üçün otaqları olsun. **4** Levililərə verəcəyiniz şəhərlərin ətrafindakı otaqlar şəhər divarından min qulac uzanacaq. **5** Şəhər ortada olaraq şəhərin bayırından şərq tərəfini iki min qulac, cənub tərəfini iki min qulac, qərb tərəfini iki min qulac və şimal tərəfini iki min qulac ölçün. Bu onlar üçün şəhər otaqları olsun. **6** Levililərə verəcəyiniz şəhərlərdən altı sığınacaq şəhər olsun ki, kimisə öldürən oraya qaça bilsin. Bunlardan başqa qırx iki şəhər da verin. **7** Levililərə verəcəyiniz şəhərlərin cəmi qırx sakkız şəhər olsun. Onları otaqları ilə birgə verin. **8** Levililərə verəcəyiniz şəhərlər hər qəbiləyə düşən payın nisbətində alınsın, cox şəhəri olan qəbilədən çox şəhər, az şəhəri olan qəbilədən az şəhər alın». **9** Sonra Rəbb Musaya dedi: **10** «İsrail övladlarına de: "Siz İordan çayının keçib Kənan torpağına girəndə **11** sığınacaq şəhərlər olaraq bəzi şəhərlər seçin ki, bilmədən adam öldürən oraya qaçın. **12** Qısaş alandan sığınacaq şəhərləriniz bunlar olsun ki, adam öldürən şəxs icmanın öündə hökm alana qədər öldürülməsin. **13** Verəcəyiniz bu altı şəhər sizin üçün sığınacaq şəhərlər olsun. **14** İordan çayının o biri təyində tıç şəhər və Kənan torpağında üç şəhər verin. Bunlar sığınacaq şəhərlər olsun. **15** Bu altı şəhər İsrail övladlarına, aralarında yaşayan yadəlliilərə və qəriblərə sığınacaq şəhərləri olacaq. Belə ki bilmədən birini öldürən hər kəs oraya qaça bilsin. **16** Əgər biri

dəmir bir alətlə başqa birini vurub öldürmişsə, o adam qatildir. Qatil öldürülməlidir. **17** Əgər kimsə əlində insanın ölü bilecəyi bir daşla kimisə vurmuşsa və o adam ölmüşsə, onda o adam qatildir. Qatil öldürülməlidir. **18** Yaxud əlində adam öldürə bilən ağac bir alətlə birini vurub öldürmişsə, o adam qatildir. Qatil öldürülməlidir. **19** Tökülən qanın qisasını alan özü qatili öldürsün, onunla rastlaşıdıq zaman öldürsün. **20** Əgər onu kinlə itələyib yaxud pusquda duraraq ona tərəf bir şey atıb öldürmişsə **21** ya da ədavətə görə onu əli ilə vurub öldürmişsə, vuran mütləq öldürülməlidir. O qatildir, tökülən qanın qisasını alan adam qatılə rast gəldiyi zaman onu öldürsün. **22** Ancaq ədavəti olmayaraq birini qəflətən itələmişsə yaxud pusquda durmadan ona bir şey atmışsa **23** və yaxud da onu görmədən üstüne adam öldürə bilən bir daş düşürtüb öldürmişsə, onda ölen şəxsi-qərəzlik olmadığından və ona ziyan vurmaq istəmədiyindən **24** adam öldürənlə tökülən qanın qisasını alan arasında bu hökmələr görə icma hökm çıxaracaq. **25** İcma tökülən qanın qisasını alanın əlindən adam öldürəni qurtaracaq, qəçdiqi siğınacaq şəhərə geri göndərəcək və o, müqaddəs yağıla məsh olummuş baş kahinin ölümünə qədər orada qalacaq. **26** Əgər adam öldürən qəçdiqi siğınacaq şəhərin sərhədini keçərsə, **27** tökülən qanın qisasını alan adam öldürəni siğınacaq şəhərin sərhəd kənarında taparsa və onu öldürərsə, o qatil sayılmayacaq. **28** Çünkü adam öldürən baş kahinin ölümünə qədər siğndığı şəhərdə qalmalı idi. Ancaq baş kahinin ölümündən sonra öz mülkü olan torpağına qayıda bilər. **29** Bunlar nəsildən-nəslə bütün yaşadığınız yerlərdə qanun və hökm olacaq. **30** Bir adam bir adamı öldürsə, şahidlərin ifadəsi ilə öldürülsün. Lakin heç bir qatil tək şahidin ifadəsi ilə öldürüləsin. **31** Ölüm cəzasına layiq qatilin canı üçün fidyə almayıñ, çünkü o öldürülməlidir. **32** Siğınacaq şəhərinə qaçan üçün fidyə almayıñ ki, kahinin ölümündən əvvəl torpağında yaşamağa qayıtsın. **33** Beləcə olduğunuz ölkəni murdarlamayın. Çünkü qan tökmək ölkəni murdar edər və ölkədə tökülən qanın əvəzi ancaq onu tökənin qanı ilə kəffarə oluna bilər. **34** Yaşadığınız, Mənim də olduğum ölkəni ləkələməyin. Çünkü İsrail övladları arasında yaşayan Rəbb Mənəm”».

36 Yusif övladlarının nəsillərindən Menaşə oğlu Makir oğlu Gilead nəslinin ailə başçıları yaxınlaşılıb Musannın önünde və İsrail nəsil başçıları olan rəhbərlərin önünde bələ danışdılar: **2** «Rəbb ölkəni ırs olaraq püşk ilə İsrail övladları arasında bölüşdürməyi ağamiza əmr etdi. Soydaşımız Selofxadin ırsını onun qızlarına vermək ağamiza Rəbb tərafindən əmr olundu. **3** Əgər Selofxadin qızları başqa bir İsrail qəbiləsinə mənsub kişilərə ərə getsələr, onların ırsı bizim ırsımızdən götürürlüb mənsub olacaqları qəbilənin ırsınə qatılarsın. Beləliklə, püşklə bizi düşən pay azalar. **4** İsrail övladlarının Azadlıq ili gələndə qızların ırsı ərlərinin mənsub olduqları qəbilənin ırsına əlavə olunar. Beləliklə, qızların ırsı atalarımızın qəbiləsinə

düşən ırsdan alınar». **5** Musa Rəbbin əmrinə görə İsrail övladlarına əmr edib dedi: «Yusif nəslinin qəbiləsi doğru söyləyir. **6** Selofxadin qızları haqqında Rəbbin əmr edib dediyi söz budur: onlar öz istədikləri kişiye ərə gedə bilər, ancaq atalarının mənsub olduğu qəbilədən olan nəsil içində ərə getməlidirlər ki, **7** İsrail övladlarının ırsı qəbilədən qəbiləyə keçməsin. İsrail övladlarının hər biri atalarının qəbiləsinin ırsına bağlı qalsın. **8** İsrail qəbilələrindən hər hansı birində ırsə malik olan hər qız atasının mənsub olduğu qəbilədən və nəsildən bir nəfərə ərə getməlidir ki, hər bir İsrail övladı atalarının ırsına malik olsun. **9** ırs bir qəbilədən başqa qəbiləyə keçməsin. Hər bir İsrail qəbiləsi öz ırsına bağlı qalsın». **10** Rəbbin Musaya əmr etdiyinə əməl edərək Selofxadin qızları **11** Maxla, Tirsə, Xoqla, Milka və Noa əmisi oglanlarına ərə getdilər. **12** Onlar Yusif oğlu Menaşə nəsillərinə mənsub kişilərə ərə getdilər. Ona görə də ırsı atalarının mənsub olduğu qəbilə və nəsil içində qaldı. **13** Rəbbin Musa vasitəsilə İordan çayının yanında Yerixo qarşısındaki Moav düzənliyində İsrail övladlarına verdiyi əmr və hökmələr bunlardır.

Qanunun Təkrarı

1 İordan çayının şərq tərəfində səhrada Paranla Tofel, Lavan, Xaserot və Di-Zahav arasında, Sufun qarşısında olan Arava vadisində Musanın bütün İsraililərə söylədiyi sözlər bunlar idi: **2** Seir dağının yolu ilə getmək üçün Xorevdən Qadeş-Barneaya qədər on bir günlük yol var idi. **3** Misirdən çıxıqlarının qırxinci ilində, on birinci ayın birində Musa Rəbbin İsrail övladları üçün ona əmr etdiyi hər şeyi söylədi. **4** Musa Xəsbonda yaşayan Emorluların padşahı Sixonu və Aştarotda, Edreida yaşayan Başan padşahı Oqu məğlub edəndən sonra bu nitqi söylədi. **5** İordan çayının şərq tərəfində yerləşən Moav torpağında Musa bu Qanunu izah etməyə başladı. **6** «Xorevdə olanda Allahımız Rəbb biza belə dedi: “Bəşdir bu dağda yaşadığınız! **7** Qalxın buradan köçüb Emorluların dağlıq bölgəsinə, Arava vadisində, dağlarda, yamaçlı-düzənlilikli bölgəde, Negevda və dəniz kənarında yaşayan bütün qonşu xalqların arasına, böyük Fərat çayına qədər uzanan Kənan torpağına və Livana gedin. **8** Sizin qarşınıza çıxardığım torpaq budur. Rəbbin atalarınıza – İbrahimə, İshaqə, Yaquba özləri üçün və özlərindən sonra gələn övladları üçün vəd etdiyi bu torpağa gırərək oranı özünüzə mülk edin”. **9** O vaxt mən sizə belə dedim: “Təkbaşına sizin yükünüüzü daşıya bilmərəm. **10** Allahımız Rəbb sizi çoxaltdı və budur, bu gün siz göydəki uledzələr qədər çoxsunuz. **11** Qoy atalarınızın Allahi Rəbbin söylədiyi kimi olsun, sizə xeyir-dua verərək olduğunuzdan min qat artıq etsin. **12** Axi mən təkbaşına zəhmətinizə, əziyiyətinizə və münaqışərinizə necə tab gətirim? **13** Özünüz üçün hər qəbilədən müdrik, uzaqgörən və təcrübəli adamlar seçin. Mən onları sizə başçı təyin edəcəyəm”. **14** Siz də “sən deyən yaxşıdır” dediniz. **15** Mən qəbilərinizin müdrik və təcrübəli ağsaqqallarından götürüb sizə minbaşı, yüzbaşı, əllibaşı, onbaşı və qəbilə məmurları təyin etdim. **16** O vaxt hakimlərinizə belə əmr etdim: “Aralarında münaqışəsi olan soydaşlarınızı dinləyin. Münaqışə istər İsraili soydaşlarınız arasında, istərsə bir İsraili ilə yadelli arasında olsun, hökm çıxararkən ədalətli olun. **17** Heç kimə tərəfkeşlik etmədən kiçiyi da böyük kimi dinləyərək hökm çıxarıın. İnsan şəxsiyyətindən qorxmayıñ, hökm Allahındır. Sizin üçün çətin olan münaqışəli məsələləri isə mənim yanımı gətirin. Mən onlara qulaq asaram”. **18** O vaxt edacayıınız şeylərin hamısını siza əmr etdim. **19** Sonra biz Xorevdən köçdük. Allahımız Rəbbin biza əmr etdiyi kimi gördüyüünüz böyük və qorxunc səhrəni keçərək Emorluların dağlıq bölgəsinə tərəf köçüb Qadeş-Barneaya çatdıq. **20** Mən orada sizə dedim: “Allahınız Rəbbin biza verdiyi Emorluların dağlıq bölgəsinə çatdınız. **21** Budur, Allahınız Rəbb torpağı sizə verdi. Atalarınızın Allahi Rəbbin sizə söylədiyi kimi qalxın, orani mülk edin. Heç nədən qorxub çəkinməyin”. **22** O zaman hamının yanımı gəlib dediniz: “Adamlar göndərək, qoy əvvəlcə

torpağı onlar nəzərdən keçirsinlər. Qoy gedəcəyimiz yol və çatacağımız şəhərlər barədə biza məlumat gatırsınlər”. **23** Bu fikir xoşuma geldi. Hər qəbilədən bir nəfər olmaqla aranızdan on iki nəfər götürdüm. **24** Onlar dağlıq bölgəsinə qalxdılar. Eşkol vadisində qədər gəlib oranı gözdən keçirdilər. **25** Bu torpağın məhsullarından əllərinə götürüb yanımıza qayıtdılar və belə məlumat verdilər: “Allahımız Rəbbin biza vermək istədiyi münbit torpaqdır”. **26** Siz isə Allahımız Rəbbin əmrinə qarşı çıxaraq oraya qalxmaq istəmədiniz. **27** Öz çadırlarınızda deyindiniz: “Rəbb bizə nifrət edir. Bizi Misir ölkəsindən ona görə çıxardı ki, Emorlulara təslim etsin və həlak etsin. **28** Axi biz hara gedirik? Soydaşlarımız «xalq sayca bizdən çox və ucaboydur, böyük şəhərləri, göyə çatan hasarları var, Anaqlıları da orada gördük» deyə-deyə bizdə türək qoymadılar”. **29** Onda mən sizə dedim: “Onlardan qorxub çəkinməyin. **30** Allahınız Rəbb qarşınızca gedir. Sizin üçün Özü döyüşəcək. Misirdə və səhrada gözünüz qarşısında sizin üçün etdiyi hər şeyi yenə də edəcəkdir. **31** İnsan öz balasını apardığı kimi səhradan bu yera çatana qədər Allahınız Rəbbin də sizi elə apardığını gördünüz”. **32** Buna baxmayaraq, sizə düşərgə salmağa yer axtarmaq və gedəcəyiniz yolu göstərmək üçün gecə alovla, gündüz buludla **33** qarşınızca yol gedən Rəbbə etibar etmədiniz. **34** Rəbb bu danışığınızı eşidib qəzəbləndi və and içərək dedi: **35** “Atalarınıza vermek üçün and etdiyim bu gözəl torpağı Yefunne oğlu Kaledvənə başqa bu iyrənc nəslin adamlarından heç biri görməyəcək. **36** Oranı Kaled görəcək. Tamamilə Rəbbin ardınca getdiyi üçün ayaq basıldığı torpağı ona və övladlarına verəcəyəm”. **37** Sizin ucbatınızdan Rəbb mənə də qəzəbləndi və belə dedi: “Sən də oraya girməyəcəksən. **38** Oraya sənin köməkçin Nun oğlu Yesua girəcək. Onu cəsərətləndir, çünki torpağı İsraililərə ırs olaraq o bölgəcək. **39** «Əsir olacaqlar» dediyiniz balalarınız, yaxşını pisdən hələ ayıra bilməyən uşaqlarınız oraya girəcəklər. Ölkəni onlara verəcəyəm, oranı onlar mülk olaraq alacaqlar. **40** Siz isə döniüb Qırmızı dəniz yoluñdan səhraya köçün”. **41** Sonra siz mənə belə cavab verdiniz: “Rəbbə qarşı günah etdik. Allahımız Rəbbin biza etdiyi əmrə əsasən çıxıb döyüşəcəyik”. Hamınız dağlıqa çıxmışın asan olduğunu düşünərək döyüş silahlarına sarıldınız. **42** Rəbb mənə dedi: “Onlara de ki, aralarında Mən yoxam. Döyüşə çıxmışınlar, yoxsa düşmənlərinə məğlub olalar”. **43** Siz isə mənim sözümə qulaq asmadınız. Rəbbin əmrinə qarşı çıxaraq döyüşə çıxmışa cürat etdiniz. **44** Bu dağlıq bölgəsində yaşayan Emorlular müqavimət göstərərək sizi arı kimi qovdular və sizi Seirdən Xormaya qədər qırdılar. **45** Belə olanda qayıdır Rəbbin hüzurunda ağladınız, lakin Rəbb səsinizi eşitmədi və sizə qulaq asmadı. **46** Uzun müddət yerinizdəcə – Qadeşdə qaldınız.

2 Rəbbin mənə əmr etdiyi kimi qayıdır Qırmızı dəniz yolu ilə səhraya köç etdik. Xeyli vaxt Seir dağlıq bölgəsini gəzib dolaşandan sonra **2** Rəbb mənə belə dedi:

3 “Bu dağlıq bölgəsini gəzib dolaşmağınız kifayətdir, indi şimala döñün. 4 Xalqa belə əmr et: ‘Seirdə yaşayın qohumlarınız Esav övladlarının torpağından keçəcəksiniz. Onlar sizdən qorxacaqlar, buna görə çox diqqətli olun. 5 Onlarla münaqış yaratmayın, çünkü torpaqlarından bir qarış da sizə verməyəcəyəm. Ona görə ki Mən mülk olaraq Seir dağlıq bölgəsini Esav nəslinə vermişəm. 6 Onlardan yeməyi də, suyu da pulla alın, yeyib-icməyiniz qoy belə olsun”. 7 Çünkü Allahınız Rəbb əlinizdə olan hər işə xeyir-dua verib. Belə böyük səhrada gəzib-dolaşdığınız zaman O sizi qorumuşdu. Bu qırx il ərzində sizinlə olan Allahınız Rəbbin sayəsində heç nəyə ehtiyacınız olmayıb. 8 Biz Seir dağında yaşayan qohumlarınız Esav övladlarının torpağından, Elat və Esyon-Gevardən Arava yolundan burularaq Moav səhrəsi yolundan keçdi. 9 Rəbb mənə dedi: “Moavliları incitmə və onlarla döyüşə girmə. Mən onların torpağından mülk olaraq sizə heç nə verməyəcəyəm, çünkü Ar ölkəsinə mülk olaraq Lut övladlarına vermişəm”. 10 Orada əvvəl Emlilər, Anaqlılar kimi ucaboy, güclü və coxşayı bir xalq yaşayırırdı. 11 Onlar da Anaqlılar kimi Rafalılar sayılırdı, lakin Moavlilar onları Emlilər adlandırrırdılar. 12 Seirdə isə əvvəllər Xorlular yaşayırırdı. Esav övladları onları qovdu, İsraillilərin Rəbbin mülk olaraq verdiyi torpağın əhalisine etdiyi kimi qarşılara çıxan Xorluları qırıb torpaqlarında məskən saldılar. 13 Rabb sözüna davam etdi: “İndi qalxib Zered vadisini keçin”. Biz Zered vadisini keçdi. 14 Qadeş-Barneadan köçdüyümüz vaxtdan Zered vadisini keçənədək otuz səkkiz il oldu. Rəbbin and içdiyi kimi düşərgədə olan o dövrəki nəslin döyüşülərindən heç biri sağ qalmamışdı. 15 Onları ordugahdan yox edib qurtaranadək Rəbbin əli onlara qarşı oldu. 16 Xalqın bütün döyüş adamları ölüb-qurtaranan sonra 17 Rəbb mənə belə dedi: 18 “Siz bu gün Moav torpağından yerləşən Ardan keçəcəksiniz. 19 Ammon övladlarına yaxınlaşanda onları incitməyin və münaqışa yaratmayın, çünkü sizə Ammon övladlarının torpağından mülk olaraq heç nə verməyəcəyəm, ona görə ki oranı da Lut övladlarına vermişəm”. 20 Ora da Rafalıların torpağı sayılırdı, əvvəllər orada Rafalılar yaşayırırdı. Ammonlular onları Zamzumlular adlandırrırdılar. 21 Onlar da Anaqlılar kimi ucaboy, güclü və coxşayı bir xalq idi. Rəbb onları Ammonluların qarşısından yox etmişdi. Ammonlular onları qovub yerlərində məskən salmışdırlar. 22 Rəbb Seirdə yaşayan Esav övladları üçün də həmin işi görərək Xorluları onların qarşısından yox etmişdi. Esav övladları Xorluları qıraraq yerlərində məskən saldılar və bu gün qədər orada yaşamaqdadırlar. 23 Kaftordan çıxan Kaftolular isə Qəzzəyə qədər kəndlərdə yaşayan Avvalıları qırdılar və onların yerində məskən saldılar. 24 Rəbb dedi: “Qalxib köç edin, Arnon vadisindən keçin. Bax Xeşbon padşahı Emorlu Sixonu və onun ölkəsinə sizə təslim etdim. Özünüz üçün mülk olaraq oranı almağa başlayın. Onlarla döyüşə girin. 25 Bu gündən Mən səma altında olan bütün xalqları sizə görə qorxu və vahiməyə

salmağa başlayıram. Sizin sorğınızı eşidənlər qarşınızda titrəyib bütüñəcəklər”. 26 Qedemot səhrasından Xeşbon padşahı Sixonun yanına sülh danışışı üçün qasıdlər göndərdim və dedim: 27 “Rica edirik, sənin torpağından keçmək üçün biza izin verəsən. Yalnız yol keçəcəyik, oradan nə sağa, nə də sola dönəcəyik. 28 Pulla bizi yemək satsanız, yeyəcəyik, su satsanız, içəcəyik. Bizi ölkəni piyada keçmək kifayətdir. 29 Seirdə yaşayan Esav övladları və Arda yaşayan Moavlilar etdiyi kimi sən də izin ver ki, İordan çayından Allahımız Rəbbin bizi verdiyi torpağa keçək”. 30 Lakin Xeşbon padşahı Sixon bizi torpağından keçməyə qoymadı. Çünkü bugünkü kimi Allahınız Rəbb sizə təslim etmək üçün onu inadkar və daşürəklə etdi. 31 Rəbb mənə dedi: “Bax Sixonu və ölkəsinə sənə təslim etməyə başlayıram. Oranı fəth edib irs olaraq almağa başla”. 32 Sixon özü və bütün ordusunu döyüşmək üçün Yahsada bizim qarşımıza çıxdı. 33 Allahımız Rəbb onu biza təslim etdi. Biz də Sixonu, övladlarını və bütün ordusunu qırdıq. 34 O vaxt onun bütün şəhərlərini aldıq. Hər bir şəhəri kişi, qadın və uşaqlarla birlikdə tamamilə məhv etdik: kimsəni sağ qoymadıq. 35 Heyvanları götürüb aldığımız şəhərləri talan etdik. 36 Arnon vadisinin kənarında Aroerdən və vadidə olan şəhərdən Gileadadək qarşımıza bizdən güclü bir şəhər çıxmadi. Allahımız Rəbb onların hamisini biza təslim etdi. 37 Lakin Ammonluların ölkəsinə, bütün Yabboq çayı kənarına və dağlıq bölgəsindəki şəhərlərə - Allahımız Rəbbin qadağan etdiyi heç yerə yaxınlaşmadıq.

3 Sonra istiqaməti dəyişib Başana yollandıq. Başan padşahı Oq bütün ordusunu ilə bərabər Edreidə bizimlə döyüşə çıxdı. 2 Rəbb mənə dedi: “Ondan qorxma, çünkü Mən onu, bütün xalqını və torpağımı sənə təslim edirəm. Xeşbonda yaşayan Emorluların padşahı Sixonun başına gətirdiyini onun da başına gətir”. 3 Allahımız Rəbb Başan padşahı Oqu və bütün ordusunu biza təslim etdi. Biz də kimsəni sağ buraxmadan hamisini qırıb 4 bütün şəhərlərini aldıq, almadığımız bir şəhər belə, qalmadı. Aldığımız şəhərlərin sayı altmış idi. Bu yerlər Başanda Oqun ölkəsi olan bütün Arqov diyarını təşkil edirdi. 5 Şəhərlərin hamisının darvazaları cəftəli idi və hündür divarlarla ahatə olunmuşdu. Bundan əlavə, çoxlu divarsız kəndlər də var idi. 6 Xeşbon padşahı Sixonun başına gətirdiyimiz kimi onları da qırıb kişi, qadın və uşaqları ilə bərabər şəhərlərin hamisini tamamilə məhv etdik. 7 Bütün heyvanları götürüb şəhərləri talan etdik. 8 Beləcə o vaxtlar Arnon vadisindən Xermon dağına qədər olan İordan çayının şərqindəki Emorluların iki padşahının əlinən ölkəni aldıq. 9 Sidonlular Xermonu Sirony adlandırrırdılar. Emorlular isə oraya Senir deyirdilər. 10 Yaylada olan bütün şəhərləri, bütün Gileadi, Oqun Başan ölkəsindəki şəhərləri olan Selka və Edreiyə qədər bütün Başan torpağını aldıq. 11 Rafalılardan ancaq Başan padşahı Oq sağ qalmışdı. O, dəmir çarpayısında yatardı. Hələ Ammon övladlarının Rabba şəhərində olan bu

çarpayının adı ölçüya görə uzunluğu doqquz, eni isə dörd qulac idi. **12** O vaxt ırs olaraq bu torpaqları aldıq: Arnon vadisinin yanında olan Aroerdən başlanan ölkəni, Gilead dağlıq bölgəsinin yarısını şəhərləri ilə bərabər Ruvenlilərə və Qadılilara verdim. **13** Gileadın qalan hissəsini, Oqun ölkəsi olan bütün Başını Menaşə qəbiləsinin yarısına verdim. Başında olan bütün Arqov diyarına Rafalılar ölkəsi deyildi. **14** Menaşə oğlu Yair Geşərlular və Maakatlıların sərhədində qədər Arqov diyarını aldı. Oraya – Başana öz adına uyğun Xavvot-Yair adını verdi, bu günə qədər də belə adlanı. **15** Gileadi Makirə verdim. **16** Ruvenlilərlə Qadılara Gileaddan Arnon vadisinə qədər uzanan torpaqları verdim. Vadinin ortası onların sərhədi, Ammonlularla sərhədləri isə Yabboq çayı idi. **17** Aravada sərhəd İordan çayı idi: Kinneretdən Arava dənizinə, yəni Duz dənizinə, şərqi tərəfdəki Pisqa yamaclarının altına qədər uzanırdı. **18** O vaxtlar sizə əmr edib dedim: “Bu torpağı mülk olaraq almaq üçün Allahınız Rəbb sizə verdi. Siz – bütün cəngavərlər silahlanaraq soydaşlarınız İsrail övladlarının qarşısında gedin. **19** Hər biriniz sizə verdiyim şəhərlərə sonralar qayda bilərsiniz”. **20** Amma Rəbb sizin kimi soydaşlara da rahatlıq verənə qədər, Rəbbin İordan çayının şərqiñə onlara verdiyi torpağı mülk olaraq alana qədər arvadlarınız, uşaqlarınız və heyvanlarınız – bilirom ki, çox heyvanlarınız var – sizə verdiyim şəhərlərdə qalsınlar. **21** O vaxtlar Yesuaya əmr edib dedim: “Allahınız Rəbbin bu iki padşahın başına gətirdiyi hər şeyi gözlərinizlə gördünüz. Rəbb keçəcəyiniz bütün ölkələrdə belə edəcək. **22** Onlardan qorxmayın, çünki Allahınız Rəbb Özü sizin üçün döyüşəcək!” **23** O zaman Rəbbə yalvararaq dedim: **24** “Ya Xudavənd Rəbb, Sən Öz böyükliyünü və qüdrəti elini bu quluna göstərməyə başladın. Göydə və yerdə hansı allah var ki, Sənin etdiyin böyük işləri görə bilsin, Sənin kimi hər şəyə qadir olsun! **25** Rica edirəm, qoy İordan çayını keçib onun qərb tərəfində olan gözəl torpağı – o gözəl dağlıq bölgəsinə və Livanı görmə”. **26** Lakin sizin ucbatınızdan Rəbb mənə qəzəblənməşdi, ona görə də mənə eşitmədi və dedi: “Bəşdir, bu barədə bir daha Mənə müraciət etmə! **27** Pisqa təpəsinə çıxıb qərba, şimala, cənuba və şərqiq göz gəzdir. Qoy gözlərin oraları görsün, çünki sən İordan çayını keçməyəcəksən. **28** Yesuaya əmr ver. Ona cəsarət verərək qüvvətləndir, çünki bu xalqın öündən keçərək görəcəyin torpağı ırs olaraq onlar üçün Yesuaya bölləcək”. **29** Buna görə də Bet-Peor qarşısında olan dərədə dayandıq.

4 İndi, ey İsraililər, sizə öyrədəcəyim qaydalara və hökmlərə qulaq asın. Onlara əməl etsəniz, yaşayacaqsınız, atalarınızın Allahı Rəbbin sizə verəcəyi torpağa daxil olub oranı ırs olaraq alacaqsınız. **2** Sizə verəcəyim əmrlərə heç nə artırıb-əskiltməyin. Yalnız Allahınız Rəbbin əmrlərinə – sizə verəcəyim əmrlərə riayət edin. **3** Rəbbin Baal-Peorda nələr etdiyini öz gözünüzlə gördünüz. Allahınız Rəbb Peordakı Baala

səcdə edənlərin hamisini aranızdan yox etdi. **4** Siz isə Allahınız Rəbbə sadiq olduğunuz üçün bu gün sağsınız. **5** Baxın Allahım Rəbbin mənə əmr etdiyi qayda və hökmləri sizə öyrətməşəm ki, mülk olaraq almaq üçün daxil olacağınız torpaqda bunlara əməl edəsiniz. **6** Onlara diqqətlə riayət edin. Bu, digər xalqlara nə qədər müdrik və aqil olduğunuzu göstərər. Onlar bu qaydaları eşidəndə deyəcəklər ki, bu böyük millət, həqiqətən, müdrik və aqil bir xalqdır! **7** Allahınız Rəbb hər dəfə dua edərkən bizi yaxın olar. Axı hansı millət belə üstündür ki, Allahı ona bu cür yaxın olsun? **8** Hansı millət belə üstündür ki, bu gün qarşınıza gətirdiyim bu Qanun kimi ədalətlə qaydalara və hökmlərə malik olsun? **9** Ancaq diqqətlə olun. Gözünüzlə gördüklerinizi unutmamaq və ömür boyu yaddan çıxarmamaq üçün böyük səy göstərin. Bunları övladlarınıza, nəvələrinizə öyrədin. **10** Xorevdə Allahınız Rəbbin önündə dayandığınız günü xatırlayın. O zaman Rəbb mənə dedi: “Xalqı Mənim üçün bir yera topla. Mən Öz sözərimi onlara eşitdirəcəyəm. Belə ki yer üzərində yaşadıqları müddətdə yalnız Məndən qorxmağı öyrənsinlər və övladlarına öyrətsinlər”. **11** Siz də yaxınlaşış dağın etəyində dayandınız. Dağ yanır, alovu göyün dərinliklərinə çatırdı. Hər yan isə qara bulud və qatı zülmət içində idi. **12** Rəbb sizinlə bu alovun içərisində danişdi. Siz Onun danişq səsini eşitdiniz, lakin bir surət görmədiniz. Yalnız bir səs var idi. **13** O sizə əhdini, yəni əməl etməni buyurduğu On Əmri elan etdi. Bunları iki daş lövhə üzərinə yazdı. **14** Elə o vaxt Rəbb mənə mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz torpaqda əməl edəcəyiniz qayda və hökmləri öyrətmək təşrişini verdi. **15** Rəbb Xorevdə alovun içərisində sizinlə danişan gün heç bir surət görmədiniz. Buna görə çox diqqətlə olun ki, **16** yoldan azıb özünüz üçün kişi və yaxud qadınabənzər, **17** yerdə olan hər hansı bir heyvanabənzər, göydə uçan hər hansı bir qanadlı quşabənzər, **18** torpaqda sürütən hər hansı bir məxluqabənzər, yerin dərinliklərində yiğilan suda yaşayan hər hansı bir balıqabənzər, hər hansı bir cisməbənzər oyma büt yaratmayınız. **19** Gözərinizi göye qaldıraraq günüşə, aylı, uledzələri və bütün səma cismələrini görəndə azmayın. Allahınız Rəbbin bütün səma altındakı xalqlara verdiyi bu şəyərlərə aldanıb onlara səcdə edərək sitayış etməyin. **20** Sizə galidikdə isə, Rəbb sizi götürüb dəmirərdən soba içindən – Misirdən çıxarıb ki, bugünkü kimi Ona məxsus xalq olasınız. **21** Sizin ucbatınızdan Allahınız Rəbb mənə qəzəbləndi və and etdi ki, mən İordan çayını keçib ırs olaraq sizə verdiyi o gözəl torpağı daxil olmayım. **22** İordan çayını keçə bilməyib bu torpaqda oləcəyəm. Siz isə o gözəl torpağı keçəcək və oranı mülk olaraq alacaqsınız. **23** Ehtiyatlı olun ki, Allahınız Rəbbin sizinlə etdiyi əhdli unutmayınız. Allahınız Rəbbin qadağan etdiyi hər hansı bir şəyə bənzər oyma büt yaratmayım. **24** Çünki Allahınız Rəbb hər şeyi yandırıb-yaxan alovdur. O, qısqanc Allahdır. **25** Siz ölkədə yaşayıb övladlarınız, nəvələriniz doğulandan sonra oyma büt yaradaraq yoldan azsanız, Allahınız

Rəbbin gözündə pis olanı edib Onu açıqlandırsanız, **26** sizin qarşınızda bu gün göyleri və yeri şahid tuturam ki, mülk olaraq almaq üçün İordan çayını keçib getdiyiniz torpaq üzərindən tezliklə yox olacaqsınız. O torpaqda uzun ömür sūrməyəcəksiniz, tamamilə məhv olacaqsınız. **27** Rəbb sizi xalqlar arasına səpələyəcək və apardığı yerdə millətlər arasında sizdən az miqdarda adam sağ qalacaq. **28** Orada isə siz insanın əl işi olan – görməyən, eşitməyən, yeməyən, iy bilməyən ağacdən və ya daşdan olan allahlara qulluq edəcəksiniz. **29** Amma o yerdə Allahınız Rəbbi axtaracaqsınız. Əgər Onu bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla axtarsanız, tapacaqsınız. **30** Əzabda olarkən, bütün bu hadisələr başınıza gələrkən, nəhayət, Rəbbə döñüb Ona qulaq asacaqsınız. **31** Axı Allahınız Rəbb rəhmli Allahdır. O sizi atmaz, məhv etməz. Atalarınıza andla təsdiq etdiyi əhdi unutmaz. **32** İndi Allahınızın yer üzərində insan yaratdığı gündən bəri sizdən əvvəlki dövrün günləri barədə göylərin bir başından o biri başına qədər hamidən soruşun. Belə böyük hadisə olubmu? Belə bir şey eşidilibmi? **33** Hansı bir xalq sizin kimi alov içərisindən danişan Allahın səsini eşitdi və sağ qaldı? **34** Yaxud hansı allah Allahınız Rəbb kimi Misirdə gözləriniz önündə sizin xeyrinizə işləyərək imtahanlarla, əlamətlərlə, möcüzələrlə, döyüşlərlə, qüdrətli əli ilə, uzanan qolu ilə, böyük zəhmi ilə başqa millətin üstüne gedib onlardan öz millətini aldı? **35** Bütün bunlar sizə ona görə göstərildi ki, bunu bilsiniz: yalnız Rəbb Allahdır, başqası yoxdur. **36** Sizi təribyə etmək üçün göylərdən səsini sizə eşitdirdi. Öz böyük alovunu yer üzərində sizə göstərdi və alovun içərisindən Onun sözlərini eşitdiniz. **37** Atalarınızı sevdiyindən onlardan sonra övladlarını seçdi. Sizi böyük qüdrəti ilə Misirdən Şəxsən Özü çıxartdı ki, **38** sizdən böyük və qüvvətli millətləri qarşınızdan qovsun və bugünkü kimi onların torpağını ırs olaraq vermek üçün siz oraya gətirsin. **39** Bu gündən bilin və yadınızda qalsın ki, yuxarıda – göyədə və aşağıda – yerdə Rəbb Allahdır. Ondan başqası yoxdur. **40** Bu gün sizə verdiyim Rəbbin qanun və əmərlərinə riayət edin ki, sizə, sizdən sonra gələn övladlarınıza xeyir gətirsin, Allahınız Rəbbin əbədi olaraq verdiyi bu torpaqda uzun ömür sürəsiniz». **41** O zaman Musa İordan çayının şərq tərəfində üç şəhər seçdi. **42** Bu şəhərləri qonşusu ilə əvvəlcədən ədavəti olmayan və bilmədən onu öldürən adamın oraya qaçması üçün ayırdı. Belə adam bu şəhərlərdən birlənə qaçib sağ qala bilər. **43** Bunlar Ruven qəbiləsi üçün yaylada yerləşən sahradakı Beser, Qadlılar üçün Gileaddakı Ramot, Menaşə qəbiləsi üçün isə Başandakı Qolan şəhərləri idi. **44** Musa Qanunu İsrail övladlarının qarşısına qoydu. **45** Bu, Misirdən çıxan zaman Musanın İsrail övladlarına verdiyi göstərişlər, qayda və hökmlərdir. **46** Bunları Musa İordan çayının şərqində Misirdən çıxan zaman Musa ilə İsrail övladlarının hələk etdikləri Xəsbonda yaşayan Emorluların padşahı Sixonun ölkəsində olan Bet-Peor qarşısındaki dərədə söylədi. **47** ırs olaraq onun ölkəsini və Başan padşahı Oqun ölkəsini – İordan çayının

şərq tərəfindən əldə edilən Emorluların iki padşahının ölkəsini, **48** Arnon vadisi kənarında olan Aroerdən Siyon dağına qədər, yəni Xermona qədər, **49** İordan çayının şərqində Arava dənizinə qədər olan Pisqa yamaclarının altındakı bütün Aravanı aldılar.

5 Musa bütün İsailliləri çağırıb dedi: «Dinlə, ey İsrail!

Bu gün sənə deyəcəyim qayda və hökmələri öyrənib dəqiq əməl et! **2** Xorevdə Allahımız Rəbb bizimlə əhd kəsdi. **3** Bu əhdi Rəbb atalarımızla deyil, bu gün məhz burada bizim sağ qalanlarımıza kəsdi. **4** Rəbb dağdakı alovun içərisindən sizinlə üzbəüz danişdi. **5** O zaman Rəbbin sözünü izah etmək üçün sizinlə Rəbbin arasında mən dayanmışdım. Alovdan qorxduğunuzu görə dağa çıxmadınız. **6** Rəbb belə dedi: "Səni Misir torpağından, köləlik diyarından çıxaran Allahın Rəbb Mənəm. **7** Məndən başqa allahların olmasın. **8** Özün üçün heç bir oyma büt, nə yuxarıda – səmada və ya aşağıda – yerdə, nə də yerdən aşağıya yığılan sulardakı şeylərin heç birinin surətini düzəltmə. **9** Belə şeylərə sadə qilaraq ibadət etmə. Çünkü Mən sənin Allahın Rəbb qısqanc Allaham. Mənə nifrat edən ataların cəzasını üç-dörd nəslə qədər övladlarına çəkdiyərəm. **10** Məni sevib əmərlərimə əməl edənələrin isə minlərlə nəslinə məhəbbət göstərərəm. **11** Allahın Rəbbin adını boş yerə diliñə gətirmə, çünkü Rəbb Öz adını boş yerə diliñə gətirəni cəzasız qoymaz. **12** Allahın Rəbbin sənə etdiyi əmrə əsasən Şənbə gününü qeyd və təqdis et. **13** Altı gün çalışıb bütün işlərini gör. **14** Lakin yedinci gün Allahın Rəbbin Şənbə günüdür. Bu gün sən, oğlun, qızın, qulun, qarabaşın, öküzin, eşşəyin, heç bir heyvanın, yanında qalan yadellin də heç bir iş görməsin, sənin kimi qul-qarabaşın da istirahət etsin. **15** Misir torpağında sənin kölə olduğunu və Allahın Rəbbin qüdrətli əli, uzanan qolu ilə səni oradan çıxardığını yadda saxla. Məhz buna görə Şənbə gününü qeyd etməyi Allahın Rəbb sənə əmr edib. **16** Allahın Rəbbin sənə əmr etdiyi kimi ata-anana hörmət et ki, ömrün uzun olsun və Allahın Rəbbin sənə verəcəyi torpaqda xoş güzəranın olsun. **17** Qətl etmə. **18** Zina etmə. **19** Oğurluq etmə. **20** Heç kimə qarşı yalandan şahidlik etmə. **21** Heç kimin arvadına tamah salma. Heç kimin evinə, tarlasına, quluna, qarabaşına, öküzinə, eşşəyinə – heç bir şeyinə tamah salma". **22** Rəbb bu sözləri bütün camaatınıza dağda alovun, buludun və qatı qaranlığın içərisində ucadan söylədi, başqa bir söz demədi. Sonra bunları iki lövhə üzərinə yazıb mənə verdi. **23** Dağ alovlanıb-yanarkən zülmət içindən siz Onun səsini eşidəndə bütün qəbilə başçılarınız və ağsaqqallarınız mənə yaxınlaşdı. **24** Belə dediniz: "Budur, Allahımız Rəbb bizə ehtisamını və əzamatını göstərdi. Alovun içərisindən Onun səsini eşitdi. Bu gün gördük ki, Allah insanla danişanda insan sağ qalır. **25** Bu gün niyə ölməliyik? Axı bu böyük alov bizi külə döndərər. Əgər Allahımız Rəbbin səsini bir də eşitsək, o zaman öləcəyik. **26** Bütün başarıyyət içərisində bizim kimi alov içərisindən var olan Allahın səsini eşidib sağ qalan varmı? **27** Sən Ona yaxınlaş, Allahımız

Rəbbin deyəcəyi hər şeyə qulaq as. Sonra Allahımız Rəbbin dediyi hər şeyi bizi söylə! Biz isə buna qulaq asıb əməl edəcəyik! **28** Rəbb mənə bunları deyəndə bu sözləri siz də eşitdiniz. Rəbb mənə dedi: "Bu xalqın sənə söylədiklərini eşitdim. Söylədikləri hər şeyi yaxşı dedilər. **29** Kaşı ki ürəkləri dönməsin, Məndən qorxsunlar və bütün əmrlərimə əməl etsinlər. O zaman həm özlərinin, həm də övladlarının xos güzəranı olar. **30** Get, onlara de ki, çadırlarına qayıtsınlar. **31** Sən isə burada yanımızda dayan. Bütün əmrləri, qayda və hökmləri sənə deyəcəyəm. Sən xalqa öyrət ki, mülk olaraq almaq üçün onlara verəcəyim torpaqda bunları yerinə yetirsinlər". **32** Allahımız Rəbbin sizə əmr etdiklərinə diqqətlə əməl edin, onlardan nə sağa, nə də sola dönün. **33** Bütünlüklə Allahımız Rəbbin sizə əmr etdiyi yolda gəzin. Onda sağ qalarsınız, xos güzəranınız olar və mülk olaraq alacağınız torpaqda uzun ömür sürərsiniz.

6 Allahımız Rəbbin sizə öyrətmək üçün mənə buyurduğu əmr, qayda və hökmlər bunlardır. Ona görə də irs olaraq almaq üçün gedəcəyiniz torpaqda bunlara əməl edin. **2** Ömrün boyu sən, oğlun, nəvələrin sənə buyurduğum Onun bütün qayda və əmrlərinə əməl etməklə Allahın Rəbdən qorx ki, ömrün uzun olsun. **3** Dirlə, ey İsrail! Bunlara diqqətlə əməl et ki, atalarının Allahı Rəbbin sənə söz verdiyi kimi süd və bal axan torpaqda xos güzəran görərək çoxalıb artasan. **4** Dirlə, ey İsrail! Allahımız Rəbb yeganə Rəbdir. **5** Allahın Rəbbi bütün qəlbini, bütün varlığında, bütün gücünlə sev. **6** Bu gün sənə əmr etdiyim bu sözlər ürəyində kök salsın. **7** Bunları övladlarının şürununa yaxşı-yaxşı yerit. Evində oturanda, yol gedəndə, yatanda, duranda bunları barədə danış. **8** Onları yazib qoluna bir nişan kimi, gözlərinin arasına alın bağı kimi bağla, **9** evlərinin qapı çərcivələrinə və darvazalarına yaz. **10** Allahın Rəbb səni ata-babaların İbrahimə, İshaqa, Yaquba etdiyi anda görə verəcəyi torpağa aparacaq. Orada inşa etmədiyin böyük və gözəl şəhərlər, yiğmədiğin gözəl şəylərlə dolu evlər, **11** zəhmətinin çəkmədiyin qazılmış su quyuları, salmadığın üzümlüklər və zeytunluqlar var. Yeyib-doyanda isə diqqətlə ol. **12** Səni Misir torpağından - köləlik diyarından çıxaran Rəbbi unutma. **13** Allahın Rəbdən qorx və Ona qulluq et. Andi Onun adı ilə et. **14** Yad allahların - başqa xalqların allahlarının ardınca getmə ki, **15** Allahın Rəbbin sənə qarşı qəzəbi alovlanmasın və səni yer üzündən yox etməsin, çünki aranızda olan Allahın Rəbb qısqas bir Allahdır. **16** Allahımız Rəbbi Massada sinadığınız kimi sinamayın. **17** Ona görə də Allahımız Rəbbin sizə buyurduğu əmrlərə, göstərişlərə və qanunlara diqqətlə əməl edin. **18** Rəbbin gözündə doğru və yaxşı olana əməl et ki, xos güzəranın olsun, Rəbbin atalarına və etdiyi gözəl torpağı irs olaraq ala biləsən. **19** Rəbb də söz verdiyi kimi bütün düşmənlərini qarşından qovacaq. **20** Əger gələcəkdə oğlun sənə "Allahımız Rəbbin sizə buyurduğu göstərişlərin, qayda və hökmlərin mənəsi nədir?" deyə soruşsa, **21** oğluna belə de: "Biz Misirdə

fironun köləsi idik. Rəbb oradan bizi qüdrətli əli ilə çıxardı. **22** Rəbb gözümüzün öündə Misirə, fironla bütün ailəsinə böyük, dəhşətli əlamətlər və möcüzələr göstərdi. **23** Bizi oradan çıxardı ki, atalarımıza və etdiyi bu torpağa gətirsin və oranı bizi versin. **24** Allahımız Rəbb bütün bu qaydalara əməl etməyi və Ondan qorxmağı bizi ona görə buyurdu ki, həmişə güzəranımız xos olsun, bugünkü kimi bizi sağ saxlasın. **25** Allahımız Rəbbin hüzurunda bizi buyurduğu bütün bu əmrlərə diqqətlə əməl etsək, bunu bizə salehlik sayacaq".

7 Allahımız Rəbb sizi gedəcəyiniz torpağa aparır. Siz oranı mülk olaraq alacaqsınız. O sizin öünüüzdən bir çox milləti - Xetliləri, Qırqaşlıları, Emorluları, Kənanlıları, Perizililəri, Xivililəri, Yevusluları - sizdən xeyli çox, xeyli qüvvətli yeddi milləti qovacaq. **2** Allahımız Rəbb onları sizə təslim edəcək. Siz onları məğlub edərək tamamilə məhv edin. Onlarla əhd bağlamayın və rəhm etməyin. **3** Onlarla qohum olmayın, oğullarına qız verib, oğullarınıza onlardan qız almayın. **4** Çünkü onlar övladlarınıñ Manim ardımcı getməkdən döndərib, başqa allahlara qulluq etdirəcəklər. Onda Rəbbin sizə qarşı qəzəbi alovlanacaq və tezliklə sizi yox edəcək. **5** Onlarla belə rəftar edin: qurbangahlarınıñ dağıdırıb daş sütunlarınıñ sindirin, ilahə Aşera bütərini baltalayıb oyma bütərini odda yandırın. **6** Çünkü siz Allahınız Rəbbin müqəddəs xalqınız. O sizin yer üzündəki bütün xalqlar içərisindən Özünə məxsus xalq olaraq seçdi. **7** Rəbbin sizi sevməsi, seçməsi o biri xalqlardan daha çox olduğunuz üçün deyil. Həqiqətən, siz onlardan azsınız. **8** Rəbb sizi sevdiyi və atalarınıza verdiyi vədi yerinə yetirmək istədiyi üçün qüdrətli əli ilə siz Misirdən çıxardı. O siz köləlik diyarından, Misir padşahı firondan satın aldı. **9** Bilin ki, Allahınız Rəbb əsl Allahdır. O, vəfali Allahdır. Əhdinə sadıq qalıb Onu sevənlərin, əmrlərini yerinə yetirənlərin minlərlə nəslinə məhəbbətini göstərər. **10** Ona nifrət edənləri isə qisas alaraq məhv edəcək. Onlardan qisasını almağa gecikməyəcək, bunu mütləq edəcək. **11** Ona görə siza bu gün buyurduğum əmrləri, qaydaları və hökmləri diqqətlə yerinə yetirin. **12** Əger bu əmrlərə qulaq asıb diqqətlə əməl edəcəksinizsə, Allahınız Rəbb ata-babalarınıza etdiyi anda sadıq qalıb məhəbbətini göstərəcək. **13** O sizin sevəcək, bərəkətlə edib çoxaldacaq. Sizə vermək üçün atalarınıza and etdiyi torpaqda, bətninizdən doğulanlarını, torpağınızın bahəsini, bugdanızı, təzə şərabınızı, zeytun yağıınızı, mal-qaranızın və qoyun-keçilərinizin balalarını bərəkətlə edəcək. **14** O biri xalqlardan daha çox siz xeyir-dua alacaqsınız. Heç bir kişi və qadınınız sonsuz, heç bir heyvanınız qisır olmayıcaq. **15** Rəbb üzərinizdən bütün xəstəlikləri götürəcək. Sizi Misirdə gördüyünüz dəhşətli xəstəliklərin heç birinə məruz qoymayacaq. Bu bələlərə sizə nifrət edənləri düber edəcək. **16** Allahımız Rəbbin sizə təslim edəcəyi bütün xalqların axırına çıxacaqsınız. Onlara rəhm etməyin, allahlarına sitayı

etməyin. Əgər belə etsəniz, bu sizə tələ olar. **17** Bəlkə düşünürsünüz ki, bu millətlər bizdən güclüdür, onları necə qova bilərik? **18** Onlardan qorxmayın. Allahınız Rəbbin firona və bütün Misirlilərə nə etdiyini xatırlayın. **19** Gözünüzlə gördünüz böyük sınaqları, sizi Misirdən çıxaran zaman Allahınız Rəbbin göstərdiyi əlamətləri, möcüzələri, qüdrətli əlini, uzanan qolunu xatırlayın. Hazırda qorxduğunuz xalqların hamisini Allahınız Rəbb bu hala salacaq. **20** Yerdə qalıb sizdən gizlənənlərin üzərinə də Allahınız Rəbb eşşəkarı göndərib hamisini yox edəcək. **21** Onlardan heç qorxmayın, çünki aranızda olan Allahınız Rəbb böyük və zəhmlı Allahdır. **22** Allahınız Rəbb yavaş-yavaş o millətləri qarşınızdan qovacaq. Onları tezliklə məhv edə bilməyəcəksiniz, yoxsa çöl heyvanları üstünüzə daraşar. **23** Allahınız Rəbb onları sizə təslim edəcək və vahiməyə salaraq, nəhəyat, yox edəcək. **24** Onların padşahlarını da sizə təslim edəcək. Siz də onların adlarını səma altından siləcəksiniz. Siz onları qırarkən kimsə qarşınızı ala bilməyəcək. **25** Onların allah saydıqları oyma bütələrə və vurub yandırın. Onlara çəkilmış qızıl-gümüşə gözünüz düşməsin. Özünüz üçün onlardan götürməyin, yoxsa tələyə düşərsiniz, çünki onlar Allahınız Rəbbin gözündə iyrəncdir. **26** Belə iyrənc şəyələri evinizə gətirməyin, yoxsa siz də onlar kimi məhv olarsınız. Onlara tamamilə ikrəh və nifrət etməlisiniz, çünki belə təsvirlər məhv olunmağa hasr olunub.

8 Bu gün sizə buyurduğum bütün əmrləri yerinə yetirməyə çalışın. Onda yaşayıb çoxalar və Rəbbin atalarınıza vəd etdiyi torpağı daxil olub irs olaraq oranı alarsınız. **2** Allahınız Rəbbin sizi qırx il səhrada gəzdirdiyi uzun səyahəti yada salın. Bunu ona görə etdi ki, təkəbbürünüzi qırsın və sizi sınaqdan keçirərək ürəyinizdəkini öyrənsin; görsün ki, siz Onun əmrlərinə əməl edəcəksiniz ya yox. **3** Təkəbbürünüzi qırmaq üçün sizi ac qoydu, sonra isə nə sizin, nə də atalarınızın gördüyü manna ilə sizi qidalandırdı. Bununla öyrətdi ki, insan yalnız çörəklə deyil, Rəbbin ağızından çıxan hər kəlma ilə yaşıyar. **4** Bu qırx il ərzində paltarınız yırtılıb dağılmadı, ayaqlarınız işşəmədi. **5** Bunu ürəkdən dərk edin ki, insan öz övladına necə tərbiyə verirsə, Allahınız Rəbb də sizə elə tərbiyə verir. **6** Allahınız Rəbbin əmrlərinə riayət edib Onun yolları ilə gedin və Ondan qorxun. **7** Çünkü Allahınız Rəbb sizi gözəl torpağa - çay və gölləri olan, dərə və təpələrində bulaqlar çəğlayan yerlərə aparır. **8** O torpaq buğda, arpa, üzüm, əncir, nar, yağılı zeytin və bal yetirir. **9** Ora elə bir torpaqdır ki, orada qitlıqla çörək yeməyəcək və heç nəyə möhtac olmayıcaqsınız; daşlarından dəmir, dağlarından isə mis çıxara biləcəksiniz. **10** Yeyib-doyanda siza verdiyi gözəl torpağı görə Allahınız Rəbbə həmd edəcəksiniz. **11** Ehtiyath olun ki, Allahınız Rəbbi unutmayasınız. Bu gün sizə buyurduğum Rəbbin əmr, hökm və qaydalarına riayət edin. **12** Yeyib doyanda, gözəl evlər tikib içərisində oturanda, **13** naxırınız, sürüñüz çoxalanda, qızıl-gümüşünüz və hər şeyiniziñ artanda **14** ürəyiniz qürurla dolmasın. Diqqət edin ki, sizi

Misir torpağından - köləlik diyarından çıxaran Allahınız Rəbbi unutmayasınız. **15** Rəbb sizi o böyük və qorxunc səhrada, zəhərli ilan və əqrəbərlə dolu olan o susuz şoran torpaqlarda gəzdirdi, sizə sərt qayalardan su çıxartdı. **16** Sizi atalarınıza məlum olmayan manna ilə qidalandırdı. Xoş güzəranız olsun deyə təkəbbürünüzi qıraraq sizə sınaqdan keçirdi. **17** Ürəyinizdə “biz öz qabiliyyətimizlə və biliyimizin gücü ilə bu sərvəti qazandıq” deməyəsiniz. **18** Unutmayın ki, bu sərvəti qazanmaq qabiliyyətini sizə verən Allahınız Rəbdır. O bunu edir ki, bugünkü kimi atalarınıza vəd verərək sizinlə kəsdiyi əhdi yerinə yetirsin. **19** Əgər Allahınız Rəbbi unudub başqa allahların ardınca getsəniz, onlara sitiyə edərək səcdə etsəniz, bu gün sizin qarşınızda şəhadət edirəm ki, mütləq məhv olacaqsınız! **20** Allahınız Rəbbin sözünə qulaq asmasanız, Rəbb sizin qarşınızdan millətləri yox etdiyi kimi sizi də yox edəcək.

9 Ey Israilliilər, qulaq asın! Bu gün sizdən daha böyük, daha qüdrətli millətlərin torpaqlarını irs olaraq almaq üçün İordan çayını keçmək ərəfəsindəsiniz. Onların şəhərləri böyük, hasarları göylərə çatır. **2** Bu güclü, ucaboy xalq Anaqlıllardır. Onları tanıyrısunuz və bərələrində belə eşitməsiniz: “Anaqlıların qarşısında kim dayana bilər?” **3** Bu gün də bilin ki, sizin öünüzdə gedən Allahınız Rəbb hər şeyi yandırıb-yaxan alovdur. Rəbb onları qıracaq, qarşınızda boyun əydirəcək və sizə söylədiyi kimi onları qovub tezliklə yox edəcəksiniz. **4** Allahınız Rəbb onları öünüzdən kənara atanda ürəyinizdə deməyin ki, bu torpağı almaq üçün Rəbb bizi buraya salehliyimizə görə gətirdi. Belə ki Rəbb bu millətləri pis əməllerinə görə öünüzdən qovur. **5** Torpaqlarına girib irs olaraq oranı almağınız sizin salehliyiniza və ürəyinizin düzüyüne görə deyil. Ancaq Allahınız Rəbb bu millətləri pis əməllerinə görə sizin qarşınızdan qovacaq ki, atababalarınız İbrahimə, İshaqə, Yaquba verdiyi vəd yerinə yetirsin. **6** Bilin ki, Allahınız Rəbb salehliyinizə görə bu gözəl torpağı müllək olaraq almaq üçün siza vermir, çünki siz dikbaş bir xalqsınız. **7** Bunu yada salın və Allahınız Rəbbi səhrada necə qəzəbləndirdiyinizi unutmayın. Misir torpağından çıxdığınız gündən bu yərə gələnədək Rəbbə qarşı nə qədər itaatsizlik etdiniz. **8** Rəbbi Xorevdə qəzəbləndirdiniz. Rəbb sizi məhv edəcək qədər hiddətləndi. **9** Mən Rəbbin sizinlə etdiyi əhdin lövhələri olan daş lövhələri götürmək üçün dağga çıxanda orada qırx gün-qırx gecə qaldım: nə çörək yedim, nə də su içdim. **10** Rəbb Allah mənə Öz barmağı ilə yazdıığı iki daş lövhə verdi. Yığıldığınız gün dağda Rəbbin sizə alovun içində bildirdiyi bütün əmərlər onların üzərində yazılmışdı. **11** Rəbb iki daş lövhəni - əhd lövhələrini qırx gün-qırx gecənin sonunda mənə verdi. **12** Sonra Rəbb dedi: “Tez ol, dağdan en, çünki Misirdən çıxardığın xalq əxlaqsızlıq edir. Onlar buyurduğum yoldan yaman tez azdalar. Özlərinə tökmə büt yaradıblar”. **13** Rəbb mənə bunu da söylədi: “Görürəm ki, bu xalq dikbaş xalqıdır. **14**

Qoy onları yox edim. Adlarını səma altından silim. Səndən isə onlardan daha güclü, daha böyük millət törədim". **15** Mən dönerək dağdan aşağı endim. Dağ alovlanıb yanındı. Əhdin yazılışı iki lövhə əlimdə idi. **16** Gördüm ki, Allahınız Rəbbə qarşı günah edirsınız. Özünüz üçün danayabənzər bir tökmə büt düzəltmisiniz və Rəbbin sizə buyurduğu yoldan yaman tez azmısınız. **17** Buna görə də əlimdə tutduğum iki lövhəni atdım və gözünüz öündə onları parça-parça etdim. **18** Yenə Rəbbin hüzurunda heç nə yeyib-icmədən qırx gün-qırx gecə yerə sərilib qaldım, çünki günah etmişdiniz və Rəbbin gözündə pis sayılan işlər görərək Onu qəzəbləndirmişdiniz. **19** Rəbbin qızığın qəzəbi qarşısında qorxdum. Qəzəbi o qədər alovlanması ki, O sizi yox etmək istəyirdi. Amma Rəbb yenə də yalvarışımı eşitdi. **20** Rəbb Haruna da hiddətlənmişdi. Onu da yox etmək istəyirdi. O an Harun üçün də yalvardım. **21** Etdiyiniz günah əşyasını - o danayabənzər tökmə bütü götürüb oda atdım və sındırdım, əzib toza döndərdim. Sonra tozu dağdan ahan selə tökdüm. **22** Siz Taverada, Massada, Qıvrot-Hattaavada da Rəbbi qəzəbləndirdiniz. **23** Rəbb sizi Qadeş-Barneadan yola salarkən belə buyurmuşdu: "Gedin, sizə verəcəyim torpağı özünüz üçün ırs olaraq alın". Siz isə Allahınız Rəbbin əmrinə qarşı çıxdınız, Rəbbə güvənmədiniz, sözünə qulaq asmadınız. **24** Sizi tanıyan gündən bu vaxta qədər dayanmadan Rəbbə qarşı işyankar oldunuz. **25** Rəbb sizi yox edəcəyini söylədiyi üçün qırx gün-qırx gecə Onun hüzurunda yerə döşənib qaldım. **26** Rəbbə yalvarıb dedim: "Ya Xudavənd Rəbb, Misirdən böyük qüvvətinlə, qüdrətli əlinə çıxararaq qurtardığın xalqını, Öz ırsını yox etmə. **27** Qulların İbrahimini, İshaqı, Yaqubu yada sal. Bu xalqın dikbaşılığına, pisliyinə, günahına nəzər salma. **28** Yoxsa bizi çıxartdığın ölkənin xalqı deyəcək ki, Rəbb onları vəd etdiyi torpağa apara bilmədi və bu xalqa nifrət etdiyi üçün onları səhrada məhv etmək məqsədi ilə Misirdən çıxartdı. **29** Halbuki onlar Sənin xalqın, Sənin ırsındır. Sən onları böyük qüdrətinlə, uzanan qolunla oradan çıxartmışan".

10 O vaxt Rəbb mənə dedi: "Əvvəlki kimi özün üçün iki daş lövhə yon və dağa - yanına çıx. Ağacdan bir sandıq da düzəlt. **2** Qırğılığın əvvəlki lövhələrdə yazılın sözləri yeni lövhələrin üstündə yazacağam. Onları sandığa qoy". **3** Əbrîşim ağacından bir sandıq düzəldib əvvəlki kimi iki daş lövhəni yondum. Sonra bu iki daş lövhəni əlimə götürüb dağa çıxdım. **4** Rəbb yiğildığınız gün dağda alovun içindən Özünün sizə bildirdiyi On əmri bu lövhələr üzərinə yenə də əvvəlki kimi yazdı və mənə verdi. **5** Mən dönbər dağdan enərək Rəbbin mənə əmr etdiyi kimi bu lövhələri düzəltdiyim sandığa qoydum və həmin lövhələr orada qaldı. **6** İsrail övladları Yaaqən övladlarına məxsus quyular olan yerdən Moseraya köçdülər. Harun orada ölüb dəfn olundu. Onun yerinə oğlu Eleazar kahin oldu. **7** Oradan Qudqodaya və Qudqodadan da axar sular diyarı olan Yotvataya köçdülər.

8 O zaman Rəbb Levi qəbiləsini ayırdı ki, Rəbbin əhd sandığını daşışınlar, Rəbbə xidmət edərək, Onun adı ilə xeyir-dua verərək hüzurunda dayansınlar. Onlar bu günədək eyni işi görürər. **9** Elə buna görə də Levililərə İsraili soydaşları ilə birlikdə pay və irsi torpaq düşmədi. Allahımız Rəbbin onlara söz verdiyi kimi onların irsi Rəbb Özüdür. **10** Əvvəlki kimi yenə də qırx gün-qırx gecə dağda qalmışdım. Rəbb bu dəfə də məni dirlədi və ona görə sizi qırmaq istəmədi. **11** Rəbb mənə dedi: "Qalx köçən xalqın qarşısında get ki, atalarına vəd edib söz verdiyim torpağa daxil olub oranı ırs olaraq alınsınlar". **12** İndi, ey İsrail, axı Allahın Rəbb səndən nə istəyir? Yalnız bunu istəyir: Ondan qorx, tamamilə Onun yolunu tut, Onu sev, bütün qalbinlə və bütün varlığınla Allahın Rəbbə sitayış et. **13** Bu gün xoş güzərənin üçün sənə buyurduğum Rəbbin əmr və qaydalarına riayət et. **14** Bax göylər, göylərin ən uca qatları belə, yer üzü və yer üzərində olan hər şey Allahın Rəbbindir. **15** Lakin Rəbb atalarını şəfqətli olmuşdur. Onları sevib sonrakı nəsil olan sizi bugünkü kimi bütün xalqlar arasından seçdi. **16** Elə buna görə ürəklərinizi sünnet edin ki, bir daha dikbaş olmayasınız. **17** Çünki Allahımız Rəbb allahların Allahı, hökmənərin Hökmənədir. O tərəfkeşlik etməyən, rüşvət almayan, böyük, qüdrətli, zəhmli Allahdır. **18** O, yetimin və dul qadının haqqını qoruyur. Qəribi sevir, ona çörək və paltar verir. **19** Siz də qəribi sevin, çünki özünüz də Misir ölkəsində qərib idiniz. **20** Allahınız Rəbdən qorxun, Ona sitayış edərək sadiq qalın və yalnız Onun adı ilə and içün. **21** Ona həmişə həmd edin. Gözünüzlə gördiyyünüz əzəmətli və zəhmli əlamətləri edən Allahınızdır. **22** Atalarınız yetmiş naşer olaraq Misirə getmişdi. İndi isə Allahınız Rəbb sizi çıxaldaraq göydəki ulduzlar qədər edib.

11 Allahınız Rəbbi sevin. Həmişə Onun buyruq, qayda, hökm və əmrlərinə əməl edin. **2** Bu gün yadda saxlayın ki, Allahınız Rəbbin təlimini öyrənib sınaqdan keçirən övladlarınız deyil, sizsiniz. Onun əzəmətini, qüdrətli əlini, uzanan qolunu, **3** Misirdə firona və bütün torpağına etdiyi əlamətləri, gördüyü işləri, **4** Misir ordusuna, onların atlarına, döyüş arabalarına nə etdiyini, ardınızca düşərən onları Qırmızı dənizin sularında necə qırq etdiyini, Rəbbin onları bu günədək davam edən bir qırğına necə düşər etdiyini **5** və səhrada, bu yerə çatanadək sizin üçün nə etdiyini, **6** Ruvenli Eliavın oğullarına - Datana və Avirama nə etdiyini gördünüz: bütün İsraililərin arasında yeri yarlı, onları və evindəkiləri çadırları ilə bərabər onlara məxsus olan bütün canlıları uddu. **7** Siz Rəbbin etdiyi bu əzəmətli işlərin hamısını öz gözlerinizlə görürsünüz. **8** Bu gün sizə buyurduğum əmrlərin hamısına əməl edin ki, qüvvətli olasınız və mülk olaraq almaq üçün İordan çayını keçəcəyiniz torpağa girib oranı zəbt edəsiniz. **9** Rəbbin atalarınıza və onların övladlarına vəd etdiyi südlə bal axan torpaqda uzun ömür sürəsiniz. **10** Çünki mülk

olaraq almaq üçün girəcəyiniz torpaq çıxmış olduğunuz Misir ölkəsinə bənzəmir. Orada toxumunuzu ekirdiniz, bostan kimi ayağınızla sulayırdınız. **11** Amma mülk olaraq almağa gedəcəyiniz torpaq dağlı-dərəli bir diyardır. Bu torpaq göydən yağış suyu içər. **12** Ora Allahınız Rəbbin lütf göstərdiyi elə bir torpaqdır ki, ilin əvvəlindən sonuna qədər Allahınız Rəbbin nəzəri altındadır. **13** Rəbb deyir: “Əgər bu gün sizə buyurduğum əmrlərə yaxşı qulaq assanız, Allahınız Rəbbi sevib bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla ona sitayış etsəniz, **14** o zaman Mən torpağımıza yağış - ilk yağışla son yağışı vaxtı-vaxtında verəcəyəm. Onda taxilinizi, təzə şərabınızı və zeytun yağınızı yiğacaqsınız. **15** Çöldə heyvanlarınıza ot verəcəyəm. Siz doyunca yeyəcəksiniz”. **16** Onda məbədə ürəyiniz aldansın, azmayın, başqa allahlara səcdə və sitayış etməyin. **17** Belə etsəniz, Rəbbin sizə qarşı qəzəbi alovlanacaq. O, göyləri bağlayıb yağış yağıdirmayacaq, torpağınızı mahsulsuz qoyacaq və tezliklə Rəbbin sizə verdiyi o gözəl torpaqdan yox olacaqsınız. **18** Buna görə də mənim bu sözlərimi ürəyinizdə və ağlinizda saxlayın, qolunuza bir nişan kimi, gözlərinizin arasına alın bağış kimi bağlayın, **19** övladlarınıza öyrədin. Evinizdə oturanda, yol gedəndə, yatanda, duranda bunlar barədə danışın. **20** Onları evlərinizin qapı çərçivələrinə və darvazalarına yazın. **21** Belə etsəniz, Rəbbin atalarınıza vəd etdiyi torpaqlarda sizin də, övladlarınızın da ömrü uzun ola və göy yer üzərində durduqca orada yaşayarsınız. **22** Əməl etməniz üçün sizə buyurduğum bütün bu əmrləri diqqətlə yerinə yetirsəniz, Allahınız Rəbbi sevib Onun yolları ilə getsəniz və yalnız Ona bağlı qalsanız, **23** onda Rəbb qarşınızdan bütün millətləri qovacaq və sizdən daha böyük, daha güclü millətlərin torpaqlarını mülk olaraq alacaqsınız. **24** Ayaq basdırığınız hər yer sizin olacaq. Sərhədiniz səhrədan Livana, Fərat çayından Qərb dənizinə qədər uzanacaq. **25** Sizin qarşınızda heç kim dayana bilməyəcək. Allahınız Rəbb sizə vəd etdiyi kimi ayaq basaçağınız hər yerə vahimə və qorxunuzu yayacaq. **26** Budur, bu gün qarşınızda xeyir-dua və lənəti qoyuram. **27** Allahınız Rəbbin əmrlərinə, bu gün sizə buyurduğum əmrlərə qulaq assanız, xeyir-dua alacaqsınız. **28** Əgər Allahınız Rəbbin əmrlərini dinləməsəniz, tanımadığınız başqa allahların ardınca gedərək bu gün sizə buyurduğum yoldan azsanız, lənətə düşər olacaqsınız. **29** Allahınız Rəbb mülk olaraq almaq üçün girəcəyiniz torpağa sizi aparanda Gerizim dağında xeyir-dua, Eval dağında isə lənət oxuyacaqsınız. **30** Bu iki dağ İordan çayının qarşı tayında, yoluñ şərqində - Aravada yaşayan Kənanlılar ölkəsində, Qılqal qarşısında, More palıldlarının yanındadır. **31** Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpağı irs olaraq almaq üçün İordan çayını keçmək ərəfəsindəsiniz. Oranı əla keçirib yerləşəndə **32** bu gün öünüñə qoyacağım bütün qayda və hökmələri yerinə yetirmək üçün diqqətli olun.

12 Atalarınızın Allahı Rəbbin mülk olaraq almaq üçün sizə verəcəyi torpaqda ömür boyu bu qaydalara və

hökmələrə riayət edin. **2** Hansı millətlərin torpaqlarını alacaqsınızsa, allahlarına səcdə etdikləri uca dağlarda, təpələrda, kölgəli hər ağacın altında olan bütün yerləri mütləq viran qoyun. **3** Qurbangahlarını dağıdır daş sütunları sindirin, ilahə Aşera bütərlərini odda yandırıb allah saydıqları oyma bütələri baltalayın və adlarını o yerlərdən silin. **4** Allahınız Rəbbə bu cür pərəstiş etməyin. **5** Allahınız Rəbbin adını qoymaq üçün bütün qəbilələriniz arasından seçəcəyi yeri, Onun məskənini axtarın və oraya gedin. **6** Yandırma qurbanlarınızı, ünsiyyət qurbanlarınızı, qazancınızın onda bir hissəsini, qaldırma təqdimlərinizi, əhd etdiklərinizi, könüllü təqdimlərinizi, mal-qara və qoyun-keçilərinizin ilk balalarını oraya gətirin. **7** Orada sizə bərəkət verən Allahınız Rəbbin öündə ailələrinizlə birlikdə yemək yeyəcəksiniz. Onda hansı işə əl atacaqsınızsa, sevinc tapacaqsınız. **8** Bu gün burada etdiklərinizi orada etməyin. Burada hər kəs öz nəzərində nəyi düz siyarsa, onu da edir. **9** Çünkü hələ Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi rahatlığa və irs torpağı çatmamışınız. **10** Amma İordan çayını keçib Allahınız Rəbbin irs olaraq sizə verəcəyi torpaqda məskunlaşacaqsınız. Rəbb sizi ətrafinizdakı bütün düşmənlərdən qurtararaq rahatlıq verəcək və əmin-amanlıq içərisində yaşayacaqsınız. **11** O zaman sizə əmr etdiyim hər şeyi - yandırma təqdimlərinizi, ünsiyyət qurbanlarınızı, qazancınızın onda bir hissəsini, qaldırma təqdimlərinizi və Rəbbə hərət etdiyiniz bütün seçmə təqdimlərinizi Allahınız Rəbbin Öz isminə məskən seçəcəyi yərə gotirəcəksiniz. **12** Allahınız Rəbbin qarşısında siz, oğullarınız, qızlarınız, qullarınız, qarabaşlarınız, şəhərlərinizdə yaşayan sizinlə birgə payı və irsi torpağı olmayan Levililər qoy sevinsin. **13** Ehtiyatlı olun! Hər gördüyüňüz yerdə yandırma qurbanlarınızı təqdim etməyin. **14** Yandırma qurbanlarınızı qəbilələrinizin birində Rəbbin seçəcəyi yerdə təqdim edin. Sizə əmr etməkdə olduğum hər şeyi orada edəcəksiniz. **15** Ancaq Allahınız Rəbbin sizə verdiyi bərəkətə görə yaşadığınız şəhərlərdə ürəyiniz istəyən qədər heyvan kəsib atındən yeyə bilərsiniz. Pak yaxud murdar insan bu əti ceyran və ya maral əti yediyiniz kimi yeyə bilər. **16** Qanımı isə yeməyin, su kimi yeyə bilər. **17** Taxılımınız, təzə şərablarınızın, zeytun yağınızın onda bir hissəsini, mal-qara və qoyun-keçilərinizin ilk balalarını, əhd etdiklərinizin hamisini, könüllü təqdimlərinizi, qaldırma təqdimlərinizi yaşadığınız şəhərlərdə yeməyin. **18** Siz, oğullarınız, qızlarınız, qul və qarabaşlarınız, şəhərlərinizdə yaşayan Levililər bunları Allahınız Rəbbin hüzurunda, Onun seçəcəyi yerdə yeyəcəksiniz. Allahınız Rəbbin hüzurunda hansı işə əl atsanız, sevinc tapacaqsınız. **19** Ehtiyatlı olun! Bu torpaqda yaşadığınız müddətdə Levililərə etinasız yanaşmayın. **20** Allahınız Rəbbin sizə vəd etdiyi kimi sərhədini genişləndirəndə ət yemək istəyərək “gəlin ət yeyək” desəniz, ürəyiniz istəyən qədər ət yeyə bilərsiniz. **21** Allahınız Rəbbin adını qoymaq üçün seçdiyi yer

sizdən uzaqdırısa, əmr etdiyim kimi Rəbbin verdiyi naxırlardan, sürüldən heyvan kəsib öz şəhərlərinizdə ürəyiniz istəyən qədər ət yeyə bilərsiniz. **22** Pak yaxud murdar insan bu əti ceyran və ya maral əti kimi yeyə bilər. **23** Lakin ehtiyatlı olun ki, əti qanlı-qanlı yeməyəsiniz, çünki ətə can verən qandır. Ətlə birlikdə canı yeməyin. **24** Qanı yeməyin, su kimi yerə tökün. **25** Qan yeməyin. Belə etsəniz, Rəbbin gözündə doğru olanı etmiş olarsınız. Onda həm sizin, həm də sizdən sonra gələn övladlarınızın xoş güzəranı olar. **26** Müqəddəs təqdimlərinizi, əhd etdiyiniz təqdimləri götürüb Rəbbin seçəcəyi yerə gedin. **27** Yandırma qurbanlarınızı, əti və qanı Allahınız Rəbbin qurbangahında təqdim edin. Qurbanlarınızın qanı Allahınız Rəbbin qurbangahında tökülsün. Ətini isə yeyə bilərsiniz. **28** Sizə çatdırğım bütün bu əmrlərə düzgün əməl edin. Allahınız Rəbbin gözündə yaxşı və doğru işlər gördüyüiniz üçün sizin və sizdən sonra gələn övladlarınızın həmişə xoş güzəranı olar. **29** Allahınız Rəbb torpaqlarını almağa gedəcəyiniz millətləri qarşınızdan yox edəcək. Torpaqlarını ırs olaraq alıb orada yaşayanda, **30** onları yox edəndə ehtiyatlı olun ki, onların felina düşməyəsiniz. “Bu millətlər allahlarına necə sitayış edirdilərsə, biz də elə edək” deyərək onların allahlarına müraciət etməyin. **31** Allahınız Rəbbə bu cür pərəstiş etməyin. Onlar öz allahları üçün Rəbbin nifrat etdiyi iyrancı işləri görürler. Belə ki oğullarını, qızlarını odda yandıraraq allahlarına qurban verirlər. **32** Sizə buyurduğum bütün əmrlərə diqqətə əməl edin. Onlardan nəyisə əskildib, onlara nəyisə artırmayın.

13 Əgər aranızdan bir peygəmbər yaxud bir röya görən çıxıb sizə bir əlamət ya da möcüzə olacağını söyləyərsə, **2** sonra “tanimadığınız yad allahların ardına gedək və onlara sitayış edək” deyərsə, bəhs etdiyi əlamət və ya möcüzə həyata keçəsə də, **3** belə peygəmbərin yaxud röya görənin sözlərinə qulaq asmayın. Bilin ki, Allahınız Rəbb sizi sınayır, görmək istəyir, siz Allahınız Rəbbi bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla sevirsinizmi? **4** Siz Allahınız Rəbbin ardına gedin və Ondan qorxun. Onun əmrlərinə əməl edib sözlərinə qulaq asın, Rəbbə sitayış edərək Ona bağlı qalın. **5** O peygəmbər yaxud röya görən isə öldürülsün, çünki sizi Misir ölkəsindən çıxaran və köləlik diyarından qurtaran Allahınız Rəbbə qarşı getməyə sövq edirdi. Onlar sizi Allahınız Rəbbin əmr etdiyi yolla getməkdən azdırmaq istəyirdi. Beləliklə, aranızdan pisliyi atın. **6** Hətta bir anadan doğulan qardaşınız, öz oğlunuz və ya qızınız, qoynunuzdakı arvadınız ya da candan əziz dostunuz sizə gizləcə başdan çıxarmaq üçün sizə və atalarınıza naməlum olan allahlardan, **7** ətraf xalqların, dünyanın bu başından o biri başına qədər siza yaxın və ya uzaq xalqların allahlarından bəhs edib “gedək yad allahlara sitayış edək” desə, **8** ona uyaraq qulaq asmayın. Ona heyfiniz gölməsin, acımayın, onu qorunmayın. **9** Mütləq onu öldürün. Əvvəlcə siz, sonra bütün xalq qoy onu daşqalaq etsin. **10** Sizi Misir torpağından, köləlik diyarından çıxaran Allahınız Rəbdən ayırmاق üçün

çalışlığına görə onu daşqalaq edib öldürün. **11** Onda bunun soragını alan bütün İsaillilər qorxacaq və bir də aranızda buna bənzər pis işlər olmayıcaq. **12** Allahınız Rəbbin sizə yaşamaq üçün verəcəyi şəhərlərin birində **13** sizin aranızdan yaramaz adamlar çıxıb “tanimadığınız yad allahların ardına gedək və onlara sitayış edək” deyərək şəhərlərində yaşayan xalqı azdırıqlarını eşitsəniz, **14** bunu araşdıraraq yaxşı-yaxşı tədqiq edin. Eşitdikləriniz doğrudursa və aranızdan birisinin belə iyrancı iş gördüyü sübut edilərsə, **15** mütləq o şəhərdə yaşayanları qılıncañ keçirin. Şəhəri tamamilə məhv edib oradakı bütün xalqı və heyvanları qılıncañ keçirin. **16** Talan mallarının hamisini toplayib meydanın ortasına yığın. Şəhəri və malların hamisini Allahınız Rəbb üçün tamamilə yandırın. Qoy bu şəhər əbədi olaraq viranlıya çevrilsin və yenidən bərpa edilməsin. **17** Məhv edilməyə həsr edilən mallardan heç nəyi özünü üçün götürməyin. Onda Rəbbin qızığın qəzəbi yatar və atalarına and edib söz verdiyi kimi sizə rəhm edər və mərhamət göstərərək sizi çoxaldar. **18** Ona görə ki siz Allahınız Rəbbin sözünü diniyərsiniz. Beləliklə, bu gün siza buyurduğum əmrlərə əməl edib Rəbbin gözündə doğru olanı etmiş olacaqsınız.

14 Siz Allahınız Rəbbin övladlarınızın. Ölən üçün bədəninizi yaralamayın və saçınızın ön tərəfini qırxmayın. **2** Axı siz Allahınız Rəbbin müqəddəs xalqınızın. Rəbb yer üzərində olan bütün xalqlar arasından sizi Özüne məxsus xalq olaraq seçdi. **3** Murdar şeylər yeməyin. **4** Bu heyvanların ətini yeyə bilərsiniz: öküz, qoyun, keçi, **5** maral, ceyran, xallı maral, dağ keçisi, geyik, cüyür, dağ qoyunu. **6** Heyvanlardan qoşadırınaqlı, gövşəyən heyvanların hamisının ətindən yeyə bilərsiniz. **7** Lakin gövşəyən yaxud qoşadırınaqlı olan bu heyvanların -dəvə, dovsan, qayadovşanının ətini yeməyin, çünki onlar gövşəyir, lakin qoşadırınaqlı deyil, buna görə sizin üçün haramdır. **8** Donuz isə qoşadırınaqlı olsa da, gövşəmir, o sizin üçün haramdır. Onların nə ətini yeyin, nə də lesinə toxunun. **9** Sularda yaşayan heyvanlardan üzgəcləri və pulcuqları olanların hamisini yeyə bilərsiniz. **10** Amma üzgəcləri və pulcuqları olmayanların hamisi sizə haram sayılır, yeməyin. **11** Bütün pak quşların ətindən yeyə bilərsiniz. **12** Lakin bu quşların ətini yeməməlisiniz: qartal, keçəlkərkəs, qaraquş, **13** çalağan, şahin, bütün çalağan cinsindən olanlar, **14** bütün qarğıa cinsindən olanlar, **15** dəvəquşu, bayquş, qağayı, bütün qırğı cinsindən olanlar, şanapipik, yarasa. **19** Bütün qanadlı qaynaşan heyvanlar sizin üçün haramdır, yeməyin. **20** Qanadı olan pak heyvanların hamisini yeyə bilərsiniz. **21** Ölü haldə tapılan heyvan ətindən yeməyin. Şəhərinizdə olan acnəbəyi vərə bilərsiniz ki, yesin yaxud da yadəllilərə sata bilərsiniz. Siz isə Allahın müqəddəs xalqınızın. Oğlağı anasının südündə bisirməyin. **22** İləbil tarlalarınızda bitən bütün məhsulların onda bir hissəsini mütləq ayırın. **23** Daim

Allahınız Rəbdən qorxmağı öyrənmək üçün taxilinizin, təzə şərabınızı, zeytin yağınızı onda bir hissəsini, mal-qaranızın, qoyun-keçilərinizin ilk balalarını Allahınız Rəbbin qarşısında, Öz isminə məskən seçdiyi yerdə yeyin. **24** Allahınız Rəbbin Öz isminə məskən seçdiyi yer sizdən çox uzaqdadırsa, Allahınız Rəbbin sizə bərəkət verdiyi məhsulların onda bir hissəsini siz oraya apara bilməyəcək qədər yol uzundursa, **25** o zaman bunları satıb pula çevirin və bu pulu götürüb Allahınız Rəbbin seçəcəyi yerə gedin. **26** Pulu ürəyiniz istəyəni almağa sərf edin: məlqara, qoyun-keçi, şərab, başqa kefləndirici içki – ürəyiniz nə istəyir, alın. Siz və külfətiniz orada Allahınız Rəbbin qarşısında yeyib sevinin. **27** Şəhərlərinizdə yaşayın Levililərə etinasız yanaşmayın, çünki onların sizinlə birgə payı və irsi torpağı yoxdur. **28** Hər üç ilin sonunda – üçüncü ildə bitən bütün məhsulunuzun onda bir hissəsini çıxarıb şəhərlərinizdə toplayın. **29** Sizinlə birgə payı və irsi torpağı olmayan Levililər, şəhərlərinizdə olan qəriblər, yetimlər və dul qadınlar qoy gəlib bundan doyuncu yesinlər. Belə edin ki, Allahınız Rəbb sizə əlinizin bütün zəhmətinə xeyir-dua versin.

15 Hər yeddi ilin sonunda siza borclu olanları bağışlayın. **2** Borcların bağışlanma işini belə edin: hər alacağınız şəxs qonşusunun borcunu bağışlayın. Qonşusunu yaxud soydaşını borcunu geri qaytarmağa məcbur etməsin, çünki Rəbb tərəfindən borcların bağışlanma ili elan edilmişdir. **3** Yadəllilərdən borclarınızı geri ala bilərsiniz, lakin İsrailli soydaşlarınızın borclarını bağışlamalısınız. **4** Onda aranızda kasib olmaz. Əgər Allahınız Rəbbin sizə mülk olaraq almaq üçün verəcəyi torpaqda **5** Onun sözünə tam itaət etsəniz, bu gün sizə buyurduğum əmərlərin hamisəna diqqətlə əməl etsəniz, **6** Allahınız Rəbb sizə vəd verdiyi kimi mütləq bərəkət verəcək. Siz bir çox millətlərə borc verəcək, lakin onlardan borc almayacaqsınız. Siz bir çox millətlərə hökmərənlik edəcəksiniz, onlar sizə hökmərənlik etməyəcək. **7** Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpağın hər hansı bir şəhərində yaşayan soydaşlarınızdan biri kasibdərsə, daşürəkli olmayınm. Kasib soydaşınıza qarşı əliniz bağlı olmasın. **8** Əksinə, əliaçiq olun, nəyə ehtiyacı varsa, ona lazımlıca borc verin. **9** Məbədə “yeddinci il – borcların bağışlanma ili yaxındır” deyərək ürəyinə pis fikirlər gətirsiniz. Soydaşınız üçün xəsislik etməyin, ona kömək etməkdən boyun qaçırma. Yoxsa kasib soydaşınız sizdən Rəbbə şikayət edər və günah qazanarsınız. **10** Kasiba səxavətlə, könülli surətdə yardım edin, çünki buna görə Allahınız Rəbb bütün əməyinizə, əl atdırığınız hər işə bərəkət verəcək. **11** Ölkədə həmisi kasiblər olacaq, buna görə mən sizə belə əmr edirəm: mütləq öz ölkənizdəki kasib və mölhtac soydaşınıza qarşı əliaçiq olun. **12** Əgər İbrani soydaşlarınızdan bir kişi və yaxud qadın sizə qul kimi satılıbsa, bu qul altı il sizə qulluq edəndən sonra yeddinci il onu azad edin. **13** Azad edərkən onları əlibəs yola salmayın. **14** Səxavət göstərib sürülərinizdən, taxilinizdən, şərabınızdan onlara verin. Allahınız Rəbb sizə necə

bərəkət veribsə, siz də onlara elə verin. **15** Misirdə kölə olduğunuzu, Allahınız Rəbbin sizi qurtardığını yada salın. Bu gün ona görə bu əmri verirəm. **16** Əgər qulunuz sizi və külfətinizi sevirsə, sizinlə güzərəni xoşdursa və “sizdən ayrılmak istəmirəm” deyirsə, **17** onda bir biz götürüb qulunuzun qulağından keçirərk qəpiyə batırın. Bundan sonra o ömrü boyu qulunuz olaraq qalacaq. Qarabaşlarınızla da bu cür rəftar edin. **18** Qullarınızı azad etmək sizə çətin gəlməsin. Sizə qulluq etdiyi altı il ərzində muzdlu işçidən ikiqat artıq iş görmüşdür. Sizə Allahınız Rəbb hər işdə bərəkət verəcək. **19** Mal-qara və qoyun-keçilərinizin ilk doğulan balalarından hər erkək heyvani Allahınız Rəbb üçün təqdis edin. Əküzlərinizin ilk balalarını işlətməyin, qoyun-keçilərinizin ilk balalarını qırxmayın. **20** Siz ailələrinizlə birgə hər il Allahınız Rəbbin öündə, Onun seçəcəyi yerdə bu heyvanların ətini yeyin. **21** Bir heyvanın qüsürü varsa, aksaqla yaxud kordursa, hansısa ciddi çatışmazlığı varsa, onu Allahınız Rəbbə qurban etməyin. **22** Belə heyvanları kəsib şəhərlərinizdə yeyə bilərsiniz. Pak və yaxud murdar insan bu ətdən ceyran və ya maral əti yediyi kimi yeyə bilər. **23** Qanını isə yeməyin, onu su kimi torpağa töküin.

16 Aviv ayını qeyd edin və Allahınız Rəbbin Pasxa bayramını keçirin. Allahınız Rəbb sizə Misirdən Aviv ayında gecə ikən çıxartdı. **2** Allahınız Rəbbin Öz isminə məskən seçəcəyi yerdə qoyun-keçilərinizdən, məlqaranızdan Pasxa qurbanı kəsin. **3** Qurban əti ilə birlikdə mayalı çörək yeməyin. Misirdən tələsik çıxdığınıza görə əziyyət içərisində yediyiniz çörək kimi yeddi gün mayasız çörək, yəni əziyyət çörəyi yeyin. Bununla ömür boyu Misirdən çıxdığınız günü yada salın. **4** Ölkənizin heç bir yerində yeddi gün mayasız istifadə olunmasın. İlk gün axşam qurban kəsdiyiniz heyvanların əti sahərə qədər qalmasın. **5** Pasxa qurbanlarını Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi şəhərlərin heç birində kəsməyin, **6** ancaq Allahınız Rəbbin Öz isminə məskən seçəcəyi yerdə kəsin. Orada qurbanları axşam, gün batanda, Misirdən çıxdığınız saatlarda kəsin. **7** Əti Allahınız Rəbbin seçəcəyi yerdə bişirib yeyin. Səhər açıldına isə oradan çıxıb çadırlarınıza qayıdın. **8** Altı gün mayasız çörək yeyin. Yeddinci gün Allahınız Rəbb üçün təntənəli toplantı keçirin və heç bir iş görməyin. **9** Əkinə oraq vurdugunuz ilk gündən yeddi həftə sayın və **10** Allahınız Rəbbin sizə verdiyi bərəkətə görə könülli təqdim verməklə Allahınız Rəbb üçün Həftələr bayramı keçirin. **11** Allahınız Rəbbin qarşısında – Onun Öz isminə məskən seçəcəyi yerdə siz, oğullarınız, qızlarınız, qullarınız, qarabaşlarınız, şəhərlərinizdə yaşayan Levililər, aranızda yaşayan qəriblər, yetimlər və dul qadınlar birlikdə sevinəcəksiniz. **12** Misirdə kölə olduğunuzu yada salın və bu qaydalara diqqətlə əməl edin. **13** Xırmanınızdan, üzümsixanınızdan məhsul götürəndən sonra özünüz üçün yeddi gün Çardaqlar bayramı keçirin. **14** Bu bayramda siz, oğullarınız, qızlarınız, qullarınız, qarabaşlarınız,

şəhərlərinizdə yaşayış Levililər, qəriblər, yetimlər və dul qadınlarla birləkdə sevinçəksiniz. **15** Allahınız Rəbbin seçəcəyi yerdə Rəbb üçün yeddi gün bu bayramı keçirin, çünkü Allahınız Rəbb bütün məhsullarınıza, əllərinizin hər işinə xeyir-dua verib və siz tam sevinc içində yaşayacaqsınız. **16** Bütün kişiləriniz ildə üç dəfə Mayasız Çörək bayramında, Həftələr bayramında, Çardaqlar bayramında Allahınız Rəbbin hüzurunda olmaq üçün Onun seçəcəyi yərə getsin. Heç kəs Rəbbin hüzuruna əlibəs gəlməsin. **17** Hər biriniz Allahınız Rəbbin sizə verdiyi bərəkətə görə bəxşis götürməlisiniz. **18** Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi şəhərlərdə hər qəbiləniz üçün hakimlər və məmurlar seçin. Qoy onlar xalqa ədalətlə hakimlik etsinlər. **19** Hökm çıxararkən haqsızlıq etməyin, heç kimin tərəfini saxlamayın. Rüşvət almayıñ, çünkü rüşvət müdrik insanın belə, gözlərini kor edir və məhkəmədə məsum bir insana qarşı səhv qərara yol verir. **20** Salehliyin, yalnız salehliyin ardınca gedin, onda həyat taparsınız və Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpağı ırs olaraq alarsınız. **21** Allahınız Rəbb üçün quracağınız qurbangahın yanına ilaha Aşeranın suratində heç bir ağac sütunu qoymayın. **22** Allahınız Rəbbin ikrəh etdiyi daş sütun qoymayın.

17 Hər hansı bir qüsürü və çatışmazlığı olan öküzü ya da qoyunu Allahınız Rəbbə qurban etməyin. Belə etmək Allahınız Rəbb üçün iyrəncdir. **2** Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi şəhərlərin birində aranızdan Onun əhdini pozub gözündə pis olanı edən hər hansı bir kişi və ya qadın çıxarsa, **3** əmərlərimin ziddinə gedib başqa allahlara sitayış edərsə, bütənlərə yaxud günəşə, aya yaxud səma cisiimlərindən hər hansı birinə sitayış və səcdə edərsə, **4** bu hadisədən xəbərdar olsanız, eşitdiklərinizi yaxşı-yaxşı araşdırın. Əgər bu xəbər doğrudursa və belə iyrənc halın İsraildə baş verdiyi sübəta yetərsə, **5** belə pis hərəkət edən kişini və ya qadını şəhərin darvazasına gətirib daşqalaq edərək öldürün. **6** Ölümə məhkum olan adam iki yaxud üç nəfərin şahidliyi ilə öldürülməlidir. Tək bir nəfərin şahidliyi ilə öldürülməsin. **7** O adamı əvvəlcə şahidlər, sonra isə bütün xalq daşqalaq etsin. Beləliklə, aranızdan pisliyi atın. **8** Əgar şəhərlərinizdə qatılık, dava və ya tacavüz barəsində qərar çıxarmaqda həll edə bilmədiyiniz çətinliklərə rast gəlsəniz, Allahınız Rəbbin seçəcəyi yərə gedin. **9** O dövrə xidmət edən Levili kahinlərin və hakimlərin yanına gedib onlara müraciət edin. Qoy onlar araşdırıb məhkəmə qərarını sizə versinlər. **10** Rəbbin seçəcəyi yerdən sizə deyilən qərara əməl edin. Sizə nə öyrətsələr, ona diqqətlə əməl edin. **11** Öyrədilən təlimata və söylənilən hökmə görə rəftar edin. Əmr edilənlərdən nə sağa, nə də sola dönün. **12** Orada Allahınız Rəbbin hüzurunda vəzifəsiniz icra edən kahinə yaxud hakimə qulaq asmamaq iddiasında olan şəxs öldürülsün. Beləliklə, aranızdan pisliyi atın. **13** Bütün xalq bu xəbəri eşidib qorxacaq və bir daha bu iddiaya düşməyəcək. **14** Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpağı

girib, orani ırs olaraq alanda və orada məskunlaşanda əgar “bütün ətraf ölkələrdəki kimi bizə hökm edəcək bir padşah təyin edək” desəniz, **15** mütləq Allahınız Rəbbin seçəcəyi adamı padşah qoyun. Padşah təyin etdiyiniz adam öz soydaşlarınızdan olmalıdır. İsrailli soydaşlarınızdan olmayan yadelli bir adamı padşah edə bilməzsiniz. **16** Qoy padşah özü üçün at çıxaltmasın. İlxsini artırmaq üçün xalqı Misirə – geriə qaytarmasın, çünkü Rəbb sizə belə demişdi: “Bir də bu yoldan geri qayıtmayın”. **17** Padşah çox arvad almasın, yoxsa ürəyi haqq yolundan döñər. O özü üçün çoxlu qızıl-gümüş yığış onu çıxaltmasın. **18** Padşah taxta çıxandan sonra Levili kahinlərin nəzarəti altında bu Qanundan bir surətini özü üçün kitaba köçürsün. **19** Qoy o, Qanunun bu surətini yanında saxlayaraq ömrü boyu hər gün oxusun. Bununla da padşah Allahınız Rəbdən qorxmağı, bu Qanunun bütün sözlərinə və bu qaydalara diqqətlə əməl etməyi öyrənsin. **20** Özünü soydaşlarından üstün tutmasın, əmrəndən nə sağa, nə də sola döñəsün. Onda İsraildə özünü və nəslinin padşahlıq dövrü uzun olar.

18 Levili kahinlərin, bütün Levi qəbiləsinin digər İsraililərlə birgə payı və ırsı olmayıcaq. Onlar Rəbbə verilən yandırma təqdimləri ilə doyacaqlar və bu onların ırsı olacaq. **2** Levililərin soydaşları arasında ırsı torpaqları olmayıcaq və Rəbbin onlara söz verdiyi kimi onların ırsı Rəbb Özüdür. **3** Xalq arasında öküz və qoyun qurbanı təqdim edən qol, çənə və içalatı kahinlərə pay versin. **4** Taxılımınız, təzə şərabınızın, zeytun yağıınızın nübarını və qoyunlarınızdan qırxdığınız ilk yunu kahinlərə verin. **5** Allahınız Rəbb onları və övladlarını bütün qəbilələriniz arasından seçdi ki, daim Rəbbin adına xidmətdə dayansınlar. **6** Əgər bir Levili yaşıadığı İsrail şəhərlərinin birindən könülli surətdə Rəbbin seçəcəyi yerə gedərsə, **7** orada Allaha Rəbbin qarşısında dayanan Levili soydaşları kimi Rəbbin namına xidmət edə bilsin. **8** O, ata mülküün satışından əldə etdiyi vəsaitdən əlavə, onlara bərabər paydan da istifadə edə bilər. **9** Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpağı girdiyiniz zaman o millətlərin iyrənc adətlərini götürüb təqlid etməyin. **10** Aranızda oğul və qızını oda qurban verən, falçı, galacayıdeyən, baxıcı, cadıgər, **11** ovsunçu, cindarlara və ruhağırnlara müraciət edən yaxud ölüləriçağıran olmasın. **12** Rəbb belə iş görənlərə nifrat edir. Elə bu iyrənc işlərə görə Allahınız Rəbb millətləri sizin qarşınızdan qovacaq. **13** Allahınız Rəbbin gözü önünde kamil olun. **14** Çünkü torpaqlarını alacağınız millətlərin hamısı gələcəyideyənlərin və falçıların nəsihətlərinə qulaq asırlar. Amma Allahınız Rəbb sizin üçün buna izin vermir. **15** Allahınız Rəbb sizin üçün aranızdan – öz soydaşlarınız içərisində mənim kimi bir peyğəmbər yetirəcək. Ona qulaq asın. **16** Çünkü Xorevdə yığıldığınız gün Allahınız Rəbdən bunu diləmişdiniz: “Qoy bir də Allahınız Rəbbin səsini eşitməyək və bir də bu böyük alovu görməyək, yoxsa ölərik”. **17** Onda Rəbb mənə

dedi: "Dedikləri doğrudur. 18 Onlar üçün soydaşları arasından sənin kimi bir peyğəmbər yetirəcəyəm və sözlərimi onun dilindən eşidəcəksiniz. O əmr etdiyim hər şeyi sizə söyləyəcək. 19 Mənim adımla söylədiyi sözlərə qulaq asmayan adamı ittihəm edəcəyəm. 20 Lakin hansı bir peyğəmbər ona əmr etmədiyim sözü Mənim adımdan danışmağa cürət edərsə yaxud başqa allahların adından danışarsa, o peyğəmbər öldürülsün". 21 "Axı bu sözün Rəbdən olub-olmadığını necə biliək?" deyə düşünə bilərsiniz. 22 Əgər bir peyğəmbər Rəbbin adından danışanda dediyi söz həyata keçməzsə yaxud düz çıxmazsa, bilin ki, onu Rəbb söyləməmişdir. O peyğəmbərin dediklərinin salahiyəti yoxdur. Ondan qorxmayın.

19 Allahınız Rəbb torpaqlarını sizə verəcəyi millətləri yox edəndə və siz onların mülküni alıb şəhərlərində və evlərində yaşayanda 2 Allahınız Rəbbin mülk olaraq almaq üçün sizə verəcəyi torpağın mərkəzində özüntüz üçün üç şəhər ayırin. 3 Bu şəhərlərə getmək üçün yollar çəkib Allahınız Rəbbin irs olaraq sizə verəcəyi ölkəni üç bölgəyə ayırin. Belə ki qətl edən bu şəhərlərdən birinə qaçın. 4 Sağ qalmaq üçün oraya qaçan qatil haqqında – yəni qonşusu ilə əvvəlcədən ədavəti olmadan və bilmədən onu öldürən adam barədə belə bir qaydanız olsun. 5 Məsələn, odun kəsmək üçün qonşusu ilə məşəyə gedib ağac doğramaq üçün balta vuranda baltanın dəməri sapından çıxıb qonşusuna dəyərsə və qonşusu ölərsə, ölümə bais adam bu şəhərlərdən birinə qaçıb canını qurtarsın. 6 Yoxsa qan qisasını alan qəzəblə qatilin izinə düşə bilər. Yol uzaq olarsa, çatıb onu öldürə bilər. Bu adamın öldürdüyü adamlı əvvəllər heç bir ədavəti olmamışdı. Ona görə də ölüm hökmünə layiq deyil. 7 Bunun üçün "özünüzə üç şəhər seçin" deyə əmr edirəm. 8 Allahınız Rəbbi sevmək və daim Onun yolları ilə getmək üçün bu gün sizə buyurduğum bütün bu əmrlərə diqqətə əmal etdiyiniz üçün 9 Allahınız Rəbb atalarınıza and etdiyi kimi sizin sərhədiniyi genişləndirərsə və atalarınıza verməyi vəd etdiyi bütün torpaqları sizə verərsə, o zaman özünüz üçün bu üç şəhərdən əlavə üç şəhər də seçin. 10 Belə ki Allahınız Rəbbin irs olaraq sizə verəcəyi torpaqda günahsız qan tökülməsin və həm də qan tökməkdə təqsirkar olmayısanız. 11 Lakin kiminsə qonşusu ilə ədavəti varsa, pusquda durub onu izləyərsə, hücum edərk onu vurub öldürərsə və bu şəhərlərdən birinə qaçarsa, 12 bu adamın şəhərinin ağısaqqalları adam göndərib onu oradan götürüb öldürmək üçün qan qisası alana təslim etsin. 13 Ona rəhm etməyin. Günahsız qanı İsraildən təmizləyin ki, güzəranınız xoş olsun. 14 Allahınız Rəbbin mülk olaraq almaq üçün sizə verəcəyi torpaqda alacağınız mülkdə qonşunuzun əvvəlki adamlar tərəfindən qoyulan sərhədini dəyişdirməyin. 15 Bir adamı işlədə biləcəyi hər hansı bir günahda yaxud cinayətdə təqsirləndirmək üçün bir şahid kifayət deyil. Hər iddia iki yaxud üç nəfərin şahidləyi ilə təsdiq

edilsin. 16 Əgər bir yalançı şahid pis məqsədlə birini təqsirləndirərsə, 17 aralarında münaqışə olan iki adam Rəbbin hüzurunda, o dövrdə xidmət edən kahinlərin və hakimlərin qarşısında dayansın. 18 Hakimlər yaxşı- yaxşı arasındaşdırınlar. Əgər şahid yalançıdırsa, soydaşlarına qarşı yalandan şahidlilik etmişə, 19 onda soydaşına etmək istədiyini onun öz başına gətirin. Beləliklə, aranızdan pisliyi atın. 20 Qalanları da bunu eşidib qorxacaq və bir daha bu cür pislik etməyəcəklər. 21 Belə adama rəhm etməyin, can əvəzinə can, göz əvəzinə göz, diş əvəzinə diş, əl əvəzinə əl, ayaq əvəzinə ayaq ödənsin.

20 Düşmənlərinizə qarşı döyüşə çıxanda atları, döyüş arabalarını və sizdən böyük bir ordunu görəndə qorxmayın, çünki sizi Misir torpağından çıxaran Allahınız Rəbb sizinlədir. 2 Kahin döyüş qabağı ordunun yanına galib müraciət edərək 3 belə desin: "Ey İsraillilər, qulaq asın! Bu gün düşmənlərinizlə döyüşə çıxırsınız. Onlardan qorxub ürkəyin və təlaşa düşərək ürəyinizi yeməyin, 4 çünki Allahınız Rəbb düşmənlərinizlə döyüşmək və sizə qələbə qazandırmaq üçün sizinlə gedir". 5 Zabitlər isə orduya belə desinlər: "Yeni ev tikib içində oturmayan kim var? Qoy evinə qayıtsın. Yoxsa döyüşdə ölər, evində başqası yaşıyar. 6 Üzüüm bağı salıb məhsulunu toplamayan varmı? Qoy o da evinə qayıtsın. Birdən döyüşdə ölər, məhsulunu başqası yığar. 7 Bir qızı nişanlı olub evlənməyən varmı? O da evinə qayıtsın. Yoxsa döyüşdə ölər, nişanlısına başqası alar". 8 Zabitlərin orduya müraciətinin davamı belə olsun: "Kim qorxusundan ürəyini yeyirsə, evinə qayıtsın. Öz ürəyi kimi yoldaşlarının da ürəyini üzəməsin". 9 Zabitlər orduya müraciətini bitirəndən sonra bölmələrə rəhbərlər təyin etsinlər. 10 Hansı şəhərə yürüş etsəniz, əvvəl onun xalqını sülhə çağırın. 11 Əgər o sizinlə sülh yolu ilə razılışib qarşınızda darvazalarını açarsa, qoy oranın bütün əhalisi sizə mükəlləfiyyətçi olub qulluğunuzda dursun. 12 Yox, əgər sizin sülh çağırışınızı rədd edib döyüşə başlasa, onda şəhəri mühəsirəyə alın. 13 Allahınız Rəbb şəhəri sizə təslim edəndə oranın bütün kişilərini qılıncdan keçirin. 14 Qadınları, uşaqları, heyvanları və şəhərdə olan bütün məllətləri isə talan edin. Allahınız Rəbbin sizə verdiyi düşmən malını özüntüzə sərf edə bilərsiniz. 15 Sizə yaxın millətlərə aid olmayan, sizdən uzaqlarda yerləşən şəhərlərin hamisini qarşı rəftəriniz belə olsun! 16 Ancaq Allahınız Rəbbin irs olaraq sizə verəcəyi bu millətlərin şəhərlərinə nəfəsi olan heç bir canlımlı belə, sağ buraxmamalısınız. 17 Xətliləri, Emorluları, Kənanlıları, Perizliləri, Xivliləri, Yevulsuları Allahınız Rəbbin sizə əmr etdiyi kimi tamamilə yox edin ki, 18 allahlarına iyrənc adətlərlə səcəd edənlərdən burları öyrənərək Allahınız Rəbbə qarşı günah işlətməyəsiniz. 19 Hər hansı bir şəhərdə döyüşdənə oranı almaq üçün məhasirəsi uzun çəkərsə, ağacları baltalayıb məhv etməyin. Bu ağacların məhsulundan yeyə bilərsiniz, amma onları qırmayın. Məgər çöldəki ağaclar insandır ki, onları məhasirəyə

alasınız? **20** Biləndə ki bir ağac bar vermir, həmin ağacı kəsib yox edə bilərsiniz. Sizə müqavimət göstərən şəhəri alanadək mühəsirə əməliyyatında bu ağaclarдан istifadə edə bilərsiniz.

21 Allahınız Rəbbin mülk olaraq almaq üçün sizə verəcəyi torpaqda, çöldə yerə sərilmiş və kim tərəfindən öldürültüyə bilinməyən meyit görsəniz, **2** aqsaqqallarınız və hakimləriniz gedib meyitin olduğu yerlə ətraf şəhərlər arasında məsafəni ölçsünlər. **3** Meyita ən yaxın şəhər hansıdırsa, oranın aqsaqqalları işə qoşulmamış, boyunduruq taxilmayan bir düzə götürsünlər. **4** Duyəni şumlanmamış, əkilməmiş torpaqdakı axar sulu dərəyə gətirsinlər və orada düzənin boynunu qırınsın. **5** Levili kahinlər də oraya getsin. Çünkü Allahınız Rəbb onları Özünə xidmətçi seçib. Qoy onlar Rəbbin adı ilə xeyir-dua versinlər, aranızdakı münaqış və zoraklıq hallarına baxınsınlar. **6** Meyita ən yaxın şəhərin aqsaqqalları dərədə boynu qırılmış düzənin üzərində əllərini yuyub **7** belə bəyan etsinlər: "Bu qan bizim əllərimizlə tökülməyib. Kimin etdiyini də gözümüzəz görməmişik. **8** Ya Rəbb, qurtardığın xalqı – Israilli'ləri kəffarə et. Xalqını nəhaq tökülen qan cavabdeh etmə". Beləliklə, qan tökmək günahı kəffarə olunacaq. **9** Rəbbin gözündə doğru olanı etdiyiniz üçün nəhaq qan boynunuzdan götürüləcək. **10** Düşmənlərinizlə döyüşə çıxanda, Allahınız Rəbb onları sizə təslim edəndə və siz onları əsir götürəndə **11** aralarında gözəl qadın görüb ona vurulsanız, onu arvad olaraq ala bilərsiniz. **12** Qoy o qadın kişinin evinə aparılsın. O, başını qırxdıraraq dırnaqlarını kəssin, **13** əynindəki əsirlək geyimlərini çıxarsın və evinizdə qalib ata-anası üçün bir ay yas tutsun. Bundan sonra qadını alan kişi onun yanına girib öz arvadı edə bilər. **14** Əgər o sənin sonradan xoşuna gəlməzsə, könlü istədiyi kimi onu azad burax. Qadını pula satma və qul kimi rəftar etmə, çünkü onu zəlil etmişən. **15** Əgər bir kişinin iki arvadı varsa, birini sevib digərini sevmirsə və hər iki qadın ona oğul doğmuşsa, sevmədiyi qadından doğulan oğul ilk oğludursa, **16** bu kişi əmlakını ırs olaraq oğulları arasında bölündə ilk oğulluq haqqını sevdiyi qadının oğluna vera bilməz. **17** Sevmədiyi qadının oğlunu ilk oğul olaraq tanısın və bölünən malın ikiqat payını ona versin, çünkü gücünün ilk yadigarıdır. Ona görə də ilk oğulluq haqqı onundur. **18** Əgər bir adamın dikbaş, itaətsiz, valideynlərinə qulaq asmayan, ata-ana tərbiyəsinə məhəl qoymayan bir oğlu varsa, **19** valideynləri onu götürüb şəhərin darvazasına, şəhərin aqsaqqallarının yanına gətirsinlər. **20** Şəhər aqsaqqallarına belə desinlər: "Bizim oğlumuz dikbaş və itaətsizdir. Həc sözümüzə baxmir, qarınqulu və ayyəşdir. **21** Onda şəhərin əhalisi onu daşqalaq edib öldürəcək. Beləliklə, aranızdan pisliyi atın. Qoy bütün Israilli'lər bu xəbəri eşidib qorxsunlar". **22** Əgər bir adam bir günahdan ötrü ölüm cəzasına məhkum olunub ağacdə asılırsa, **23** meyiti geca ağacdə asılı qoymayı, mütləq onu həmin

gün basdırın, çünkü asilan adam Allahın lənətinə düşər olub. Allahınız Rəbbin ırs olaraq sizə verəcəyi torpağı murdarlamayın.

22 Soydaşının itmiş öküz və ya qoyununu görsən, özünü görməməzliyə vurma. Mütləq öküzü və ya qoyunu soydaşına geri qaytarılsın. **2** Soydaşın səndən uzaqdadırsa ya da heyvanın kima adı olduğunu bilmirsənsə, onu öz evinə apar. Soydaşın onu axtara-axtara sizə gələnədək qoy bu heyvan evində qalsın. Sonra onu geri qaytar. **3** Soydaşının eşşəyini, paltarını yaxud itirdiyi başqa şeyləri tapanda da bu cür etməlisən. Özünü görməməzliyə vurma. **4** Görəndə ki soydaşının eşşəyi yaxud öküzü yolda yixilib, özünü görməməzliyə vurma. Mütləq heyvanı ayağa qaldırmaq üçün soydaşına kömək et. **5** Qadın kişi paltarı, kişi də qadın paltarı geyinməsin, çünkü belə şeyləri edən hər kəs Allahınız Rəbbə iyrənc görünür. **6** Əgər təsadüfən yolda, ağacdə yaxud torpaq üzərində bir quş yuvası görsən və ana quş balalarının ya da yumurtalarının üzərində oturmuşsa, ana quşu balaları ilə birlidə götürmə. **7** Özün üçün balalarını götürə bilərsən, amma mütləq anasını buraxılsın. Belə etsən, güzəranın xoş, ömrün uzun olar. **8** Yeni tikdiyin evin damının kənarına sürahi çək ki, kimsə damından yixilib ölsə, qanı evinin üstüne düşməsin. **9** Bağında iki növ toxumu qarışdırıb əkəmə. Belə etsən, əkdiyin toxumun da, bağın da məhsulundan istifadə etmək sənə qadağandır. **10** Kotan sürmək üçün eşşəkə öküzü yanaşı qoşma. **11** Yunla kətəndən toxunmuş qarışq parçadan paltar geyinmə. **12** Əbanın dörd tərəfində qotaz sal. **13** Əgər bir nəfər arvad alıb yaxınlıq edəndən sonra onu bəyənməzsə, **14** ona şər ataraq adını ləkələyib "bu qızı aldım, onunla yaxınlıq edəndən sonra gördüm ki, bəkirə deyil" deyərsə, **15** onda ata-anası qızın "üzəqliq mələfəsinə" darvazaya – şəhər aqsaqqallarının yanına gətirsin. **16** Qızın atası şəhər aqsaqqallarına belə desin: "Bu adama qızımı arvad olaraq verdim. İndi qızımı bəyənmir. **17** *«Gördüm ki, sənin qızın bakıra deyil»* deyərək mənəm qızımın adını ləkələyir. Bu isə qızımın "üzəqliq mələfəsidir". Mələfə şəhərin aqsaqqallarının qarşısına sərilsin. **18** Şəhərin aqsaqqalları isə o adamı cəza versin. **19** Onu yüz şekel gümüş pul cəzasına məhkum edib gənc qadının atasına versinlər, çünkü o adam Israildə bir qızın adını ləkələyib. Bu qadın həmin adamın arvadı olacaq və ömrü boyu onu boşaya bilməz. **20** Əgər iddiə doğrudursa, gənc qadının üzəqliğti tapılmazsa, **21** onda gənc qadını ata evinin qapısına çıxarsınlar. Şəhər sakinləri onu daşqalaq edib öldürsünlər, çünkü ata evində zina etməklə Israilde namussuzluq edib. Beləliklə, aranızdan pisliyi atın. **22** Kim başqasının arvadı ilə yataqda tutulsə, o zaman o kişi və qadın – hər ikisi öldürüləsün. Beləliklə, Israildən pisliyi atın. **23** Əgər bir qız kiməsə nişanlıdisə, şəhərdə kimsə onu tapıb cinsi yaxınlıq etsə, **24** o zaman onların ikisini də o şəhərin darvazasına çıxaraq daşqalaq edib öldürün. Şəhərdə olduğu halda qışqırmadığı üçün

qızı, yaxınının nişanlığını ləyaqətsiz etdiyi üçün kişini öldürün. Beləliklə, Israildən pişliyi atın. **25** Əgər bir kişi nişanlı qız çöldə rast gəlsə, onu zorlasa, onunla cinsi yaxınlıq etsə, o zaman yalnız onunla cinsi yaxınlıq edən kişi öldürülsün. **26** Gənc qadına heç nə etməyin, çünki onda ölümə layiq günah yoxdur. Ona görə ki bir adam qonşusuna necə hücum edib öldürərsə, bu iş də elədir. **27** Çünkü kişi qız çöldə rast gəlib. Nişanlı qız nə qədər qışqırsa da, köməyin çatan olmayıb. **28** Əgər kimsə nişanlanmamış bakır bir qız rast gəlib onu zorlayarsa və onlar tapırlarsa, **29** o zaman onunla cinsi yaxınlıq edən adam qızın atasına əlli şəkel gümüş versin və həmin qız onun arvadı olsun, çünki onu zəlil etmişdir. O, qadını ömrü boyu boşaya bilməz. **30** Kimsə atasının arvadını almasın və atasının nikahını ləkələməsin.

23 Cinsiyyət üzvü əzilmiş ya da kəsilmiş şəxs Rəbbin camaatı arasına daxil ola bilməz. **2** Qeyri-qanuni doğulan şəxs Rəbbin camaatı arasına daxil ola bilməz. Onun övladları, hətta onuncu nəslə qədər olanı Rəbbin camaatı arasına daxil ola bilməz. **3** Heç bir Ammonlu və yaxud Moavlı Rəbbin camaatı arasına daxil ola bilməz. Onların heç bir övladı, hətta onuncu nəslə qədər olanlar da Rəbbin camaatı arasına əsla daxil ola bilməz, **4** çünki onlar Misirdən çıxdığınız zaman yolda sizi çörək və su ilə qarşılımadılar. Sizə lənət oxumaq üçün Aram-Naharayimdəki Petor şəhərindən Beor oğlu Bilami muzdla tutdular. **5** Lakin Allahınız Rəbb Bilami dini ləmək istəmədi. Ona görə də Allahınız Rəbb bu lənəti xeyir-duaya çevirdi, çünki O sizi sevir. **6** Nə qədər ömrünüz varsa, onların xeyri və rifahı üçün çalışmayın. **7** Edomlulara isə ikrəhla yanaşmayın, çünki onlar sizin qohumlarınızdır. Misirlilərə də ikrəhla yanaşmayın, çünki torpaqlarında qərib olmuşsunuz. **8** Onlardan doğulanların üçüncü nəslı Rəbbin camaatı arasına daxil ola bilər. **9** Düşmənlərinizlə döyüşmək üçün ordugah quranda özünüüz hər cür murdarlıqdan qoruyun. **10** Əgər gecə yatarkən aranızda toxumu tökülen şəxs olarsa, o, ordugahdan kənara çıxın və buraya daxil olmasın. **11** Axşamadək yuyunsun və gün batandan sonra ordugaha qayitsın. **12** Ordugahınızdan kənarda ayaqyolu üçün yer təyin edin. **13** Sursatınız arasında yer qazmaq üçün bel də olsun ki, ayaqyoluna gedəndə ifrazatın üstünü basdırı biləsiniz. **14** Çünkü sizi qurtarmaq və düşmənlərinizi sizə təslim etmək üçün ordugahınızın içində Allahınız Rəbb gedir. Ordugahınız müqaddas olsun ki, Rəbb natəmiz bir şey görüb sizdən üz döndərməsin. **15** Ağasının yanından sizin yanınıza qaçan qulu ağasına qaytarmayın. **16** Qoy öz seçdiyi yerdə, bəyəndiyi bir şəhərdə aranızda yaşasın. Ona əzab verməyin. **17** İsrailli qadın və kişilər arasından heç kim məbəd fahisəliyi etməsin. **18** Qadının və ya kişinin fahisəliklə qazandığı qazancı Allahınız Rəbbin məbədinə təqdim etməyin. Hər ikisi Allahınız Rəbbin gözündə iyrəncidir. **19** Soydaşınıza pulu, ərzağı və yaxud da faiz gətirən başqa bir şeyi sələmlə borc verməyin. **20**

Yadellidənən faiz ala bilərsiniz, amma soydaşlarınızdan almayın ki, Allahınız Rəbb mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz torpaqda əl atdiğiniz hər işə xeyir-dua versin. **21** Allahınız Rəbbə bir əhd təqdimi edəcəyinizi söyləyəndə gecikdirməyin, çünki Allahınız Rəbb mütləq bunu sizdən istəyəcək. Onu yerinə yetirməməyiniz günahdır. **22** Amma əhd etməkdən əkininizi, bu, günah deyil. **23** Ağzınızdan çıxanı yerinə yetirməyə diqqət edin, çünki Allahınız Rəbbə əhd edərək ürəkdən təqdim etməlisiniz. **24** Qonşunuzun bağına girəndə doyunca üzüm yeyə bilərsiniz, amma səbətinizə yiğməyin. **25** Qonşunuzun zəmisinə girəndə əlinizlə başaq yığa bilərsiniz, amma zəmiyi oraq vurməyin.

24 Kimsə bir qadını alıb, evlilik zamanı onda ləyaqətsiz bir şey tapıldığı üçün qadını bəyənməzsə, talaq kağızı yazıb əlinə verərək evindən çıxararsa, **2** evdən çıxmış qadın sonra başqa kişiye əra gedə bilər. **3** O biri kişi də onu bəyənməzsə, ona talaq kağızı yazıb əlinə verərək evdən çıxararsa və yaxud onu alan kişi ölərsə, **4** onu evdə çıxarmış əvvəlki əri onu təkrar özünə arvad edə bilməz, çünki qadını ləkələmişdir. Bu, Rəbbin hüzurunda iyrəncidir. Allahınız Rəbbin sizə ırs olaraq verəcəyi ölkədə belə günaha yol verməyin. **5** Təzə evlənən adam döyüşə getməsin. Ona heç bir iş tapşırmayın. Qoy bir il evində sərbəst qalib aldığı arvadı sevindirsin. **6** Dəyirməni yaxud üst daşını kimsə girov götürməsin, çünki o adamın həyatını girov götürmüş olur. **7** Əgər İsrail övladları arasında kimsə soydaşını oğurlayıb onunla kölə kimi rəftar edərsə yaxud onu satarsa, bu oğru öldürülməlidir. Beləliklə, aranızdan pişliyi atın. **8** Cüzam xəstəliyinə tutulanda Levili kahinlərin əmr etdiyi kimi sizə öyrədəcəkləri hər şeyə əməl etməyə hədsiz diqqət göstərin. **9** Misirdən çıxan zaman Allahınız Rəbbin yolda Məryəmə etdiyi hər şeyi xatırlayın. **10** Qonşunuza bir şey borc verəndə girovu onun evinə girərək özünüz götürməyin. **11** Bayırda dayanın, borc verdiyiniz adam qoy özü girovu bayırda çıxarsın. **12** Əgər o adam kasıbdırsa, onun girovu sizdə ola-ola yatmayın. **13** Girov götürdüyünün üst paltarını mütləq gün batanda geri qaytarın ki, o öz üst paltarında yatıb sizə xeyir-dua etsin və bu, Allahınız Rəbbin öündə sizin üçün salehlik sayılsın. **14** Muzdla İsləyəni, kasıb və möhtac bir İsrailli soydaşınızı yaxud şəhərlərinizdə yaşayan hər hansi bir qəribi istismar etməyin. **15** Muzdunu hər gün gün batmazdan əvvəl verin, çünki kasıbdır, ümidiyi yalnız ona bağlayıb. Yoxsa sizdən Rəbbə fəryad edər və siz günahkar sayılarısınız. **16** Oğula görə ata, ataya görə oğul öldürülməsin, hər kəs öz günahına görə öldürülsün. **17** Qəribi və yetimi ədalətdən məhrum etməyin və dul qadının geyimini girov götürməyin. **18** Misirdə kölə olan zaman Allahınız Rəbbin sizi oradan necə qurtardığını xatırlayın. Bunun üçün belə rəftar etməyi sizə əmr edirəm. **19** Zəminizdə əkinin biçən zaman bir dərz unutmusunuzsa, onu götürmək üçün geri qayıtmayın. Qoy o qəribin, yetimin və dul qadının olsun.

Onda Allahınız Rabb ələ götürdüyünüz hər işdə sizə bərəkət verəcək. **20** Ağacıları döyüb zeytin yığan zaman budaqlarda qalanı dənləmək üçün geri qayıtmayın. Qoy o, qəribin, yetimin və dul qadının olsun. **21** Bağınızın üzümlərini yığan zaman tənəklərdə qalan məhsulu toplamaq üçün geri qayıtmayın. Qoy o, qəribin, yetimin və dul qadının olsun. **22** Misir torpağında kölə olduğunuzu xatırlayın. Bunun üçün belə rəftar etməyi sizə əmr edirəm.

25 İnsanlar arasında münaqışə olarsa, qoy onlar məhkəməyə getsinlər. Hakimlər bu işə baxıb haqlı adama bərət, haqsızı isə cəza versinlər. **2** Əgər təqsirkar adam kötüklənməyə layiqdirlər, qoy hakim onu yera uzandırıb kötüyi günahının ağırlığına görə vurdursun. **3** Təqsirkara qırx zərbədən artıq vurulmasın. Əgər qırxdan çox zərbə vursanız, soydaşınız göz önungə zəlil ola bilər. **4** Xırman çəkən öküzün ağzını bağlama. **5** Əgər qardaşlar bir yerdə yaşıyırlarsa, onlardan biri ölürsə və ölenin oğlu olmazsa, dul qadın başqa ailədən olan bir adama əra getməsin. Qayni yanına gəlib onu arvad olaraq alsin və qayın-qəyyumluq vəzifəsini yerinə yetirsin. **6** Qadının doğacağı ilk oğul mərhumun adını yaşatsın. Qoy İsraildə mərhumun adı batmasın. **7** Kim mərhum qardaşının dul arvadını almaq istəməzsə, dul qadın darvazada yerləşən aqsaqqalların yanına getsin və belə desin: "Qaynim İsraildə qardaşının adını yaşatmaqdan imtina edir. Mənim üçün qayın-qəyyumluq vəzifəsini icra etmək istəmir". **8** Onda şəhər aqsaqqalları onun qayını çağırıb danışacaqlar. Əgər o inad edib yena da "onu almırıam" desə, **9** o zaman həmin qadın aqsaqqallar qarşısında gəlib qayının çarığını çıxaraq üzünə tüpürsün və "qardaşının nəslini yaşatmayana belə edilir" desin. **10** İsraildə onun nəslü "çarıqı çıxarılanın nəslü" adlanacaq. **11** Əgər dalaşan iki kişinin arvadlarından hansısa ərinin döyen kişinin əlindən qurtarmaq üçün gəlib əl uzatsa və o biri kişinin cinsiyət üzvündən yapışsa, **12** belə qadına rəhm etmədən onun əlini kəsin. **13** Aldatmaq üçün torbanızda biri ağır, digəri yüngül çəkən iki cür çəki daşı olmasın. **14** Evinizdə biri böyük, digəri kiçik ölçən iki cür ölçü aşyası olmasın. **15** Çəki daşınız, ölçünüz düzgün və daqiq olsun ki, Allahınız Rabbin siza verəcəyi torpaqda uzun ömür sürəsiniz. **16** Çünkü Allahınız Rabb belə pis işlər görən və haqsızlıq edənlərə nifrət edir. **17** Misirdən çıxanda Amaleqlilərin yolda sizə na etdiyini yada salın. **18** Siz yorulub əldən düşərkən onlara yolda sizə hücum etdilər, arxada qalan bütün gücsüzləri qırdılar, Allahdan qorxmadılar. **19** Allahınız Rabb mülk etmək üçün ırs olaraq sizə verəcəyi torpaqda və ətrafinizdə olan düşmənlərin hamisindən qurtarıb rahatlıq verəndə səma altından Amaleqlilərin xatırəsini silin və bunu unutmayın.

26 Allahınız Rabbin ırs olaraq sizə verəcəyi torpağı girib orada məskunlaşanda **2** Allahınız Rabbin sizə verəcəyi ölkənin torpaqlarından topladığınız bütün

məhsulların nübarını götürüb bir səbətə yiğin. Sonra Allahınız Rabbin Öz isminə məskən seçəcəyi yerə gedin. **3** O dövrda xidmət edən kahinin yanına gedib deyin: "Allahın Rabbə bu gün bəyan edirəm ki, Rabbin atalarımıza vəd etdiyi ölkəyə çatdım". **4** Kahin əlinizdən səbəti alıb onu Allahınız Rabbin qurbangahı önungə yerə qoysun. **5** Allahınız Rabbin önungə bunu bəyan edin: "Atam köçəri Aramlı idi. Azsaylı olaraq Misirə enib orada məskunlaşdı və ondan böyük, güclü, coxsayılı millə törədi. **6** Misirlilər bizimlə pis rəftar etdilər. Bizi zəlil edib üzərimizə ağır işlər yükldilər. **7** Onda atalarımızın Allahı Rabbə fəryad qopardıq və Rabb səsimizi eşitdi. Əzabımızı, əziyyətimizi və zəlalatımızı gördü. **8** Rabb qüdrətli əli, uzanan qolu, böyük zəhmi, əlamət və möcüzələri ilə bizi Misirdən çıxardı. **9** O bizi bu yerə gətirərək süd və bal axan bu torpağı biza verdi. **10** İndi, ya Rabb, mənə verdiyin torpağın məhsulunun nübarını Sənə gətirmişəm". Sonra səbəti Allahınız Rabbin önungə qoysub Onun qarşısında səcda edin. **11** Siz, Levililər, aranızda yaşıyan qəriblər Allahınız Rabbin siza və ailənizə verdiyi bütün yaxşı şeylər üçün sevinəcəksiniz. **12** Üçüncü il onda bir hissəni təqdimetmə ilidir. Bütün məhsulunuzun onda birini bir yana yiğin. Ayırma işini qurtarandan sonra onda bir hissəni Levililərə, qəriblərə, yetimlərə və dul qadınlara verin ki, şəhərlərinizdə onlar da yeyib-doysunlar. **13** Sonra Allahınız Rabbə deyin: "Mənə əmr etdiyin kimi Rabb yolunda ayırdıqlarını evdən çıxarıb Levililərə, qəriblərə, yetimlərə və dul qadınlara verdim. Əmrlərindən çıxmadım, heç birini yaddan çıxarmadım. **14** Bu paydan yas tutarkən yemədim, onu evdən çıxarıdan murdar deyildim və onu ölülərə təqdim etmədim. Allahım Rabbin sözünə qulaq asdim. Mənə əmr etdiklərinin hamisini yerinə yetirdim. **15** Ya Rabb, indi müqəddəs məskənidən - göylərdən aşağıya bax. Xalqın İsrailə, atalarımıza etdiyin anda görə bizə verdiyin torpağa - süd və bal axan torpağa xeyir-dua ver". **16** Bu gün Allahınız Rabb bu qaydalara, hökmələrə əmal etməyi sizə buyurur. Onlara bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla əmal etmək üçün diqqətli olun. **17** Bu gün Rabbin Allahınız olduğunu, Onun yolları ilə gedəcəyinizi, qanunlarına, əmrlərinə, hökmərinə riayət edəcəyinizi, Onun sözünə qulaq asacağınızı bəyan etdiniz. **18** Bu gün Rabb sizə verdiyi sözə görə bəyan etdi ki, Ona məxsus xalq olasınız. Ona görə də bütün əmrlərinə riayət etməlisiniz. **19** O zaman dediyi kimi Allahınız Rabb, yaratdığı bütün millətlərdən tərifdə, şöhrətdə və hörmətdə sizi üstün edəcək ki, Allahınız Rabb üçün təqdis edilmiş xalq olasınız».

27 Musa ilə İsrailin aqsaqqalları xalqa belə dedilər: «Bu gün sizə buyurduğum bütün əmrlərə riayət edin. **2** İordan çayını keçib Allahınız Rabbin siza verəcəyi torpağı gedəndə böyük daşları dik qoysub əhangləyin. **3** Atalarınızın Allahı Rabbin vəd etdiyi kimi Onun sizə verəcəyi ölkəyə - süd və bal axan torpağı girəndə bu

qanunun bütün sözlerini bu daşlara yazın. **4** Bu daşları bu gün sizə əmr etdiyim kimi İordan çayını keçəndən sonra Eval dağında dikəldib əhənglayın. **5** Orada Allahınız Rəbbə dəmir alət vurulmamış daşlardan bir qurbangah düzəldin. **6** Allahınız Rəbbin qurbangahını yonulmamış daşlardan düzəldib üzərində Allahınız Rəbbə yandırma qurbanları təqdim edin. **7** Ünsiyyət qurbanlarını orada kəsib yeyərək Allahınız Rəbbin önündə sevinin. **8** Bu qanunun bütün sözlerini bu daşlara aydın, oxunabilən tərzdə yazın». **9** Sonra Musa ilə Levili kahinlər bütün İsraililərə belə müraciət etdilər: «Ey İsraililər, sakitcə qulaq asın! Bu gündən siz Allahın xalqı oldunuz. **10** Bu gün sizə buyurduğum kimi Allahınız Rəbbin sözlərinə qulaq asib Onun əmərlərinə, qanunlarına və qaydalarına əməl edin». **11** O gün Musa xalqa belə dedi: **12** «İordan çayını keçəndə xalqa xeyir-dua vermək üçün bu qəbilələr Gerizim dağında dursun: Şimeon, Levi, Yəhuda, İssakar, Yusif, Binyamin. **13** Lənətləmək üçün bu qəbilələr Eval dağında dursun: Ruven, Qad, Aşer, Zevulun, Dan, Naftali. **14** Levilər bütün İsrail xalqına ucadan belə müraciət etsin: **15** «Qoy Rəbbin iyrəndiyi, bir sənətkarın əl işi olan oyma və ya tökmə büt yaradana, gizlিলا belə şeylər saxlayana lənət olsun!» Bütün xalq cavab versin: "Amin!" **16** "Qoy ata-anası ilə hörmətsiz rəftar edənə lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **17** "Qoy qonşusunun sarhədini dəyişdirənə lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **18** "Qoy kor olanı yoldan azdırana lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **19** "Qoy qəribə, yetimə, dul qadına haqsızlıq edənə lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **20** "Qoy atasının arvadı ilə yatana lənət olsun! Çünkü o, atasının nikahını ləkələmişdir". Bütün xalq desin: "Amin!" **21** "Qoy hər hansı bir heyvanla cinsi əlaqəyə girənə lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **22** "Qoy anadan yaxud atadan bir olan bacısı ilə yatana lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **23** "Qoy qaymanası ilə yatana lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **24** "Qoy gizlিলا qonşusunu öldürənə lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **25** "Qoy günahsız qan tökmək üçün rüşvət alana lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!" **26** "Qoy bu Qanunun sözlerini əməldə təsdiq etməyənə lənət olsun!" Bütün xalq desin: "Amin!"

28 Əger Allahınız Rəbbin sözlərinə yaxşı-yaxşı qulaq asib bu gün sizə buyurduğum bütün əmərlərinə riayət etsəniz, Allahınız Rəbb sizi yer üzündəki bütün millətlərdən üstün edəcək. **2** Allahınız Rəbbin sözünü dirləsəniz, bütün bu xeyir-dualar sizə gələcək və üzərinizdə qalacaq. **3** Şəhərdə və çöldə xeyir-duali olacaqsınız. **4** Doğulan övladlarınız, torpağınızın məhsulları, heyvanlarınızın, mal-qara və qoyun-keçilərinizin balaları artımlı olacaq. **5** Səbət və xəmir təknələriniz bərəkətlə olacaq. **6** Hər girişiniz, hər çıxışınız xeyir-duali olacaq. **7** Rəbb sizə hücum edən düşmənlərinizi önünüzdə məğlub edəcək. Onlar sizə bir yoldan hücum edəndə öünüüzdən yeddi yolla qaçaqsaq. **8**

Rəbb anbarlarınıza, el atdiğınız hər işə "Bərəkatlı olsun!" deyə əmr verəcək və Allahınız Rəbb sizə verəcəyi torpağa bərəkat yağıdıracaq. **9** Allahınız Rəbbin əmərlərinə riayət etsəniz, Onun yolları ilə getsəniz, Rəbb vəd etdiyi kimi sizə Özü üçün müqəddəs bir xalq kimi qoruyacaq. **10** Yer üzərindəki bütün xalqlar Rəbbə məxsus olduğunu görüb sizdən qorxacaq. **11** Rəbb atalarınıza vəd etdiyi torpaqda sizə bolluq içərisində yaşadacaq. Doğulan övladlarınızın nəslini artırıb-çoxaldacaq, heyvanlarınızın balalarını, torpağınızın məhsulunu artımlı edəcək. **12** Rəbb torpağınızı yağışı vaxtlı-vaxtında yağıdıracaq və bütün zəhmətinizə bərəkat vermək üçün göylərdən zəngin xəzinəsinə açacaq. Siz bir çox millətlərə borc verəcək, lakin heç kimdən borc almayacaqsınız. **13** Rəbb sizə quyruq deyil, baş edəcək. Əgər bu gün sizə buyurduğum Allahınız Rəbbin əmərlərinə qulaq assanız, onlara dəqiq əməl etsəniz, aşağıda deyil, hər zaman yuxarıda olacaqsınız. **14** Bu gün sizə buyurduğum əmərlərdən kənara çıxmayıñ, başqa allahların ardına getməyin, onlara sitayış etməyin. **15** Amma Allahınız Rəbbin sözüñə qulaq asmasanız, bu gün sizə buyurduğum əmərlərin, qaydaların hamisəna dəqiq əməl etməsəniz, bu lənətlər galib üzərinizə tökləcək. **16** Şəhərdə və çöldə lənət qazanacaqsınız. **17** Səbət və xəmir təknələriniz lənətli olacaq. **18** Doğulan övladlarınız, torpaqlarınızın məhsulları, mal-qara və qoyun-keçilərinizin balaları lənətə düşçər olacaq. **19** Hər girişiniz, hər çıxışınız lənətli olacaq. **20** Rəbb əl atdiğınız hər işdə üzərinizə lənət göndərəcək, sizə vahiməyə salıb çəsdirəcaq. Nəhayət, Rəbdən üz döndərib pişlik etdiyinizi görə tezliklə sizə ziyan vurub hələk edəcək. **21** Rəbb mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz torpaqdan sizə yox edənədək vəbaya dütçər edəcək. **22** O sizə vərəm, qızdırma, iltihab, insani qovuran istilik, quraqlıq, səmum küləyi və kifəl cəzalandıracaq. Siz yox olana qədər bunlar sizdən əl çəkməyəcək. **23** Başınız üzərində olan göylər tunc, ayağınız altındakı yer işə dəmir kimi olacaq. **24** Rəbb ölkənizə yağış əvəzinə toz-torpaq yağıdıracaq. Siz hələk olana qədər göydən üzərinizə bunlar yağacaq. **25** Rəbb sizə düşmənlərinizin önündə məğlub edəcək, onlara bir yoldan hücum edəndə önlərindən yeddi yolla qaçaqsaq. Dünyanın bütün ölkələrinə dəhşətli ibrat olacaqsınız. **26** Casadlarınız göydəki quşlara, yerdəki heyvanlara yem olacaq, onları ürküdüb qovan olmayacaq. **27** Rəbb sizə sağalmaz Misir çibarıları, şışlər, xoralar, qoturlarla cəzalandıracaq. **28** O sizə cəzalandıraraq dəli və kor edəcək, ürəyinizi qubarladacaq. **29** Günorta vaxtı kor adam qaranlıqda əl toxundura-toxundura gəzdiyi kimi gəzəcəksiniz. Hər işiniz ugursuz olacaq, daim iztirab çəkəcək və talan olacaqsınız. Sizi qurtaran olmayıacaq. **30** Nişanlanğıınız qızla başqası yatacaq. Tikdiyiniz evdə yaşamayaqsınız. Saldığınız bağın məhsulunu dərməyəcəksiniz. **31** Öküzünüz gözünüz önündə kəsiləcək, atından yeməyəcəksiniz. Eşşəkləriniz sizdən zorla alınacaq və geri qaytarılmayacaq. Sürüləriniz düşmənlərinizə veriləcək və sizi qurtaran olmayıacaq.

32 Oğullarınız və qızlarınız gözünüz önünde başka bir xalqa taşım ediləcək və onların həsrətindən günbəğün gözlerinizin nuru sönəcək. Əlinizdən isə heç nə gəlməyəcək. 33 Torpağınızın və bütün zəhmətinizin məhsulunu tanımadığınız bir xalq yeyəcək, siz isə daima iztirab çəkəcək və əziləcəksiniz. 34 Gözlərinizle gördükleriniz ağlımızın başınızdan çıxaracaq. 35 Rəbb dizlərinizə, baldırlarınıza təpədən dirnəğə qədər sağalmaz çıbanlar çıxararaq siz çəzalandıracaq. 36 Rəbb sizi, öz üzərinizə təyin etdiyiniz padşahı sizin də, atalarınızın da tanımadığı bir millətə əsir apartdıracaq. Orada ağacdən, daşdan düzəldilmiş yad allahlara sitayış edəcəksiniz. 37 Rəbbin siz əsir etdiyi xalqlar arasında heyvət, məsəl və kinaya hədəfinə çevriləcəksiniz. 38 Zəmiyə çox toxum səpib, az yiğacaqsınız, çünki onu çayırtkə yeyib qurtaracaq. 39 Üzüm bağları salacaq, becərəcəksiniz, lakin üzümündən dərməyəcək, şərabından içməyəcəksiniz, çünki onlara qurd düşəcək. 40 Torpağınızın hər tərəfində zeytun ağacları bitsə də, onlardan yağı çəkə bilməyəcəksiniz, çünki zeytun ağaclarınız öz meyvəsini tökəcək. 41 Oğullarınız, qızlarınız olacaq, lakin yanınızda qalmayacaq, çünki əsir düşəcəklər. 42 Bütün ağaclarınızın və əkin sahələrinizin bəhərinə çayırtkələr daraşacaq. 43 Aranızda yaşayış yadellilər sizdən olduqca üstün olacaq, siz aşağı endikcə enəcəksiniz. 44 Sizə onlar borc verəcək, siz onlara borc vera bilməyəcəksiniz, onlar baş, siz isə quyruq olacaqsınız. 45 Bu lənatların hamısı sizin üzərinizə tökülcək. Sizi hələk olanadək qovub yaxalayacaqlar, çünki Allahınız Rəbbin sözünə qulaq asmadınız, sizə buyurduğu əmrlərə və qaydalara riayət etmədiniz. 46 Bunlar sizə və övladlarınıza əbdə bir əlamət, bir möcüzə olacaq. 47 Madam ki bolluq vaxtında Allahınız Rəbbə sevinclə və xoşluqla itaət etmədiniz, 48 Rəbbin sizə qarşı gördərdiyi düşmənlərə ac-susuz, çılpaq və hər cür ehtiyac içərisində qulluq edəcəksiniz. Rəbb sizi hələk edənə qədər boynunuza dəmir boyunduruq salacaq. 49 Rəbb uzaqdan, dünyanın ucqarlarından bir milləti - diliyi başa düşmədiyiniz bir millati qartal kimi üzərinizə şığıdacaq. 50 Bu elə sərt sıfəti bir millətdir ki, nə qocaların şəxsiyyətinə hörməti var, nə də uşaqlara rəhmi gəlir. 51 Bu millət sizi hələk edənə qədər heyvanlarınızın balalarını, torpağınızın məhsulunu yeyib qurtaracaq, sizin üçün nə taxıl, nə təzə şərab, nə zeytun yağı, nə mal-qaranızın, nə də qoyun-keçilərinizin balalarını qoymayacaq. 52 Bütün şəhərlərinizi mühəsirəyə alıb əlkənizdəki güvəndiyiniz möhkəm və hündür divarlarınızı tamamilə yerlə yeksan edəcəklər. Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi əlkənin bütün şəhərlərini mühəsirəyə alacaqlar. 53 Mühəsirəyə düşəndə düşmənlərinizin sizə verəcəyi acliqdan doğulan övladlarınızın - Allahın Rəbbin sizə verdiyi oğul-qızlarınızın ətini yeyəcəksiniz. 54 Aranızda ən ürəyinazik və həssas adam belə, öz qardaşına, sevdiyi arvadına, sağlam övladlarına rəhəm etməyəcək. 55 Yediyi uşaqların ətindən onların heç birinə verməyəcək, çünki mühəsirə olunanda düşmənlərinizin yaratdığı qılıqla görə

şəhərlərinizdə yeməyə heç nə qalmayacaq. 56 Aranızda ən ürəyinazik, həssas qadın - zərifliyindən və incalıyindən ayığını yerə basmaq istəməyən qadın belə, sevdiyi ərinə, öz oğluna, eləcə də qızına rəhəm etməyəcək. 57 Bətnindən çıxan cifti və doğduğu uşaqları verməyib gizli yeyəcək, çünki bütün şəhərləriniz mühəsirəyə düşəndə acliq olacaq. 58 Əgər bu kitaba yazılmış bu Qanunun bütün sözlərinə diqqətlə əməl etməsəniz, Allahınız Rəbbin əzəmətli və zəhəmlili adından qorxmasanız, 59 Rəbb sizi və nəslinizi dəhşətli bələlərə, böyük və sonsuz müsibətlərə, sağalmaz, ağır xəstəliklərə düçər edəcək. 60 Qorxduğunuz bütün Misir xəstəliklərini yenə başınıza gətirəcək, bu xəstəliklərə tutulacaqsınız. 61 Rəbbin bu Qanun kitabında yazılmamış hər cür xəstəlik və bələni siz yox edənədək başınıza gətirəcək. 62 Göydəki ulduzlar qədər çoxalmaq əvəzinə sayca çox az qalacaqsınız, çünki Allahınız Rəbbin sözünə qulaq asmadınız. 63 Sizə yaxşılıq etmək və artırmaqdən Rəbb necə razı qalırdısa, sizi hələk etdiyi və yox etdiyi üçün də elə razi qalacaq. Mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz ölkədən qoparılaçaqsınız. 64 Rəbb sizi dünyanın bu başından o biri başınadək bütün xalqların arasına səpələyəcək. Orada sizin də, atalarınızın da tanımadığı, ağacdən və ya daşdan düzəldilmiş yad allahlara sitayış edəcəksiniz. 65 Bu millətlər arasında nə sülhünüz, nə də rahatlığınız olacaq. Rəbb sizə orada ürəkqopması, ümidsizlik, gözləməkdən yorulan gözlər verəcək. 66 Daim canınızın qayğısını çəkəcək, gecə-gündüz vahimə içərisində yaşayacaqsınız. Həyatınızın asayışı olmayacaq. 67 Ürəyinizə dolan vahimədən və gözünüzlə gördünüz hadisələr üzündə səhər olanda “kaş axşam olaydı”, axşam olanda “kaş səhər olaydı” deyəcəksiniz. 68 Mən sizə demişdim ki, gəldiyiniz yolla geri dönməyəcəksiniz, amma Rəbb sizi gəmilərlə Misirə geri qaytaracaq. Orada qul və qarabaş kimi düşmən bazارında satılacaqsınız, amma sizi pulla alan olmayıacaq».

29 Rəbb İsrail övladları ilə Xorev dağında əhd etmişdir. Moavda isə Musaya əmr etdi ki, yenidən əhd kəssin. Əhdin şərtləri bunlardır: 2 Musa bütün İsraililəri bir yerə yiğib belə dedi: «Rəbbin Misirdə gözləriniz önündə firona, ayanlarına və ölkəsinə etdiyi hər şeyi gördünüz. 3 Böyük sınaqları, bu böyük əlamətləri və möcüzələri öz gözünüzlə gördünüz. 4 Lakin Rəbb bu günədək sizə anlamaq üçün ağıl, görmək üçün göz, eğitmək üçün qulaq vermedi. 5 Rəbb deyir: “Sizi qırıx il səhrada gəzdirdim. Əyninizdəki paltar, ayağınızdakı çarıq yırtılıb-dağıldmadı. 6 Cörək yemədiniz, şərab ya da başqa kefləndirici içki içmədiniz. Bunları ona görə etmişəm ki, Mənim Allahımız Rəbb olduğumu biləsiniz”. 7 Buraya çatanda Xəşbon padşahı Sixon ilə Başan padşahı Oq bizimlə döyüşə başladılar. Amma onları məğlub etdik. 8 Torpaqlarını əl keçirib ırs olaraq Ruvenlilərə, Qadlılara, Menaşə qəbiləsinin yarısına verdik. 9 Əla götürdüyünüz hər işdə uğur qazanmaq üçün bu əhdin hər sözünə diqqətlə

əməl edin. **10** Bu gün siz hamınız – qəbilə başçılarınız, ağsaqqallarınız, məmurlarınız, İsraililərin hamısı, **11** uşaqlarınız, arvadlarınız, aranızda yaşayıb odununuzu doğrayan, suyunuzu daşıyan yadellilər Allahınız Rəbbin qarşısında dayanmışınız ki, **12** bu gün Allahınız Rəbbin and edərək sizinlə bağlılığı bu əhdi həyata keçirəsiniz. **13** Qoy bu gün O sizi Öz xalqı kimi təsdiq etsin, sizə söz verdiyi kimi atalarınız İbrahimə, İshaqə, Yaquba etdiyi anda görə sizin Allahınız olsun. **14** Mən bu əhdi və andı yalnız sizinlə, **15** Allahımız Rəbbin hüzurunda bizimlə bərabər duranlarla deyil, bu gün yanımızda olmayanlarla da edirəm. **16** Misirdə necə yaşadığınızı, o biri millətlərin içərisindən keçərək buraya necə gəldiyinizi özüntüz də bilirsiniz. **17** Onların arasında iyrənc şeyləri – ağacdən, daşdan, qızıldan, gümüşdən düzəldilən iyrənc bütləri gördünüz. **18** Ehtiyatlı olun, bu gün aranızda bu millətlərin allahlarına sitayış etmək üçün Allahınız Rəbdən dənən nə kişi, nə qadın, nə nəsil, nə də qəbilə olsun. Aranızda belə acı pörhəli, zəhərli kök olmasın. **19** Bu andın sözlərini eşidən zaman kimsə öz-özünə gözaydınliyi verib belə bir fikrə düşməsin: "Onsuz da salamat qalacağam, qoy kefim istəyən kimi yaşayım". Bu fikir həm münbəit torpağa, həm də quru torpağa bəla gətirər. **20** Belə adamı Rəbb bağışlamaq istəməz. O adama qarşı qısqanc Rəbbin qəzəbi alovlanacaq. Bu kitabda yazılın bütün lənətlər başına tökülacek və Rəbb onun adını göyün altından siləcək. **21** Rəbb bu Qanun kitabında yazılın əhdiin içərisində yər tutan lənətlərin hamısına görə fəlakətə uğratmaq üçün onu İsrailin bütün qəbilələrinin içərisindən çıxaracaq. **22** Gələcək nəsil, sizdən sonra gələn övladlarınız və uzaq diyardan gələn yadellilər bu ölkənin bələlərini, Rəbbin oraya göndərdiyi xəstəlikləri görəcək. **23** Bütün torpaq yanacaq, kükürd və duzla örtülacek, toxum akeilməyəcək, cürcüti görünməyəcək, ot bitməyəcək. Ölkə Rəbbin qızığın qəzəbi ilə yerlə yeksan etdiyi Sodom, Homorra, Adma və Sevoyim kimi viran olacaq. **24** Bütün millətlər "Rəbb bu ölkəyə niyə belə etdi? Bu böyük qəzəb niyə alovlandı?" deyə soruşacaqlar. **25** O zaman deyəcəklər: "Çünki onları Misir torpağından çıxarıxarkən atalarının Allahi Rəbbin onlarla bağlılığı əhdi atıdlar. **26** Gedib tanimadiqları allahlara, Rəbbin onlara bəxş etmədiyi yad allahlara sitayış və səcdə etdilər. **27** Ona görə Rəbbin qəzəbi bu ölkəyə qarşı alovlandı, oranı bu kitabda yazılın bütün lənətlərə düşər etdi. **28** Rəbb qəzəb, hirs və böyük hiddətlə onları ölkələrindən qopardı. Bu gün olduğu kimi onları başqa bir torpağa atdı". **29** Allahımız Rəbbin sirləri var, lakin bəzi şeyləri bizi və övladımıza əbədilik aşkar etdi ki, bu qanunun bütün sözlərinə əməl edək.

30 Bütün bu hadisələr – qarşısına qoyduğum xeyir-dua və lənət başınıza gələndə Allahımız Rəbbin sizi səpaladıyi millətlər arasında bunları xatırlayacaqsınız. **2** Siz və övladınız Allahınız Rəbb tərəf dönbüd bu gün sizə əmr etdiyim hər işdə Onun sözünü bütün qəlbinizlə və bütün varlığınızla qulağınızda saxlasanız, **3** Allahınız

Rəbb sizə rəhm edib əsirlikdən geri qaytaracaq, sizi yenidən səpaladıyi bütün xalqların arasından toplayacaq. **4** Səpalanıb göyün altındaki ən ucqar ölkəyə döüşəniz belə, Allahınız Rəbb sizə oradan yığıb geri qaytaracaq. **5** Sizi atalarınıza ırs olaraq verdiyi torpağa qovuşduracaq. Oranı yenə də ırs olaraq alacaqsınız, Allahınız Rəbb sizə xoş güzəran verəcək və sizi atalarınızdan da artıq çıxaldacaq. **6** Allahınız Rəbb sizin ürəyinizi və övladlarınızın ürəklərini sünnet edəcək ki, Allahınız Rəbbi bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla sevəsiniz və yaşayasınız. **7** Allahınız Rəbb bütün bu lənətləri isə sizə nifrət və zülm edən düşmənlərinizin üzərinə tökəcək. **8** Siz yənə Rəbbin sözünə qulaq asacaq və bu gün sizə buyurduğum bütün əmrlərini yerinə yetirəcəksiniz. **9** Onda Allahınız Rəbb əlinizdə olan hər işinizi uğurlu edəcək, sizə çoxlu övlad, heyvanlarınıza çoxlu bala, torpaqlarınıza bol məhsul verəcək. Rəbb atalarınıza yaxşılıq etməkdən necə razı qalırdısa, sizə də yaxşılıq etməkdən elə razı qalacaq. **10** Bir şərtlə: Allahınız Rəbbin sözünü qulağınızda saxlayın. Onun bu Qanun kitabında yazılın əmrlərinə və qaydalarına əməl edin, bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla Allahınız Rəbbə tərəf döñün. **11** Bu gün sizə verdiyim əmrə əməl etmək sizin üçün çətin və əlçatmaz deyil. **12** Axi o, göylərdə deyil ki, deyəsiniz: "Kim bizim üçün göylərə çıxacaq və onu oradan götürüb biza çatdıracaq ki, biz buna əməl edək?" **13** O, dənizin o tayında deyil ki, deyəsiniz: "Kim bizim üçün dənizin o tayına gedəcək və onu götürüb biza çatdıracaq ki, qulaq asıb buna əməl edək?" **14** Yox, bu kələm sizə əməl etmək üçün çox yaxındır, o, dilinizdə və ürəyinizdədir. **15** Bax bu gün sizin qarşısında həyatla xoşbəxtliyi, ölümlə bədbəxtliyi qoyuram. **16** Bu gün sizə Allahınız Rəbbi sevməyi, Onun qoyduğu yollarla getməyi, əmrlərinə, qaydalarına, hökmərinə riayət etməyi əmr edirəm. Belə ətsəniz, yaşayıb artacaqsınız və mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz torpaqda Allahınız Rəbb tərəfindən xeyir-dua alacaqsınız. **17** Əgər bu yoldan döñəniz, qulaq asmasanız, azaraq, yad allahlara səcdə qılaraq onlara qulluq ətsəniz, **18** bu gün sizə bildirirəm ki, mütləq məhv olacaqsınız. İordan çayını keçib mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz ölkədə uzun ömür sürməyəcəksiniz. **19** Qarşısında həyatla ölümü, xeyir-dua ilə lənəti qoyduğum üçün bu gün göyü və yeri sizə şahid tuturam. Həyati seçin ki, siz və övladlarınız yaşaya biləsiniz. **20** Allahınız Rəbbi sevin, sözü qulağınızda qalsın və Ona bağlanın. Çünki sizin həyatınız Odur. Belə ətsəniz, Rəbbin atababalarınız İbrahimə, İshaqə və Yaquba verməyi və etdiyi torpaqda sizi uzun ömürlü edəcək».

31 Musa bütün İsraililərin qarşısına çıxıb belə dedi: **2** «Artıq mən yüz iyirmi yaşındayam, daha sizə başçılıq etməyə təqətim yoxdur. Rəbb manə demişdir ki, san İordan çayını keçməyəcəksən. **3** Oranı keçəndə Allahınız Rəbb Özü qabağınızda gedəcək və bu millətləri qarşınızdan yox edəcək, siz də onların torpaqlarını

irs olaraq alacaqsınız. Rəbbin sözünə görə Yesua sizə rəhbərlik edəcək. 4 Rəbb Emorlu padşahları Sixonu və Oqu hələk edərək ölkələrinin başına gətirdiyini bu millətlərin də başına gətirəcək. 5 Rəbb onları sizə taslim edəcək. Onlarla əmr etdiyim kimi rəftar etməlisiniz. 6 Möhkəm və cəsarətli olun! Onlardan qorxub çəkinməyin! Çünkü Allahınız Rəbb sizinlə gedir. O sizə atmaz, tərk etməz! 7 Sonra Musa Yesuanı çağırıb bütün İsraililərin gözü qarşısında ona belə dedi: «Möhkəm və cəsarətli ol! Çünkü Rəbbin atalarına vəd etdiyi ölkəyə bu xalqla birlikdə sən gedəcəksən. Ölkəni ırs olaraq onlara sən verəcəksən. 8 Başının üstündə Rəbb gedəcək. O səninlədir, səni atmaz və tərk etməz. Qorxub çəkinmə!» 9 Musa bu qanunu yazıb sonra Rəbbin əhd sandığını aparan Levili kahinlərə və bütün İsrail ağsaqqallarına verdi. 10 Sonra onlara belə buyurdu: «Hər yeddi ilin sonunda, borcların bağışlanması ilində, Çardaqlar bayramında, 11 bütün İsraililər Allahınız Rəbbin hüzurunda olmaq üçün Onun seçəcəyi yerə gələndə bu qanunu İsraililərə oxuyun. 12 Xalqın kişi, qadın və uşaqlarını, həmçinin şəhərinizdə yaşayan yadelliləri toplayın. Qoy hami eşidib öyrənsin və Allahınız Rəbdən qorxub Qanunun bütün sözlərinə diqqətlə əməl etsin. 13 Qoy qanunu bilməyən uşaqlar da eşitsinlər və mülk olaraq almaq üçün iordan çayından keçib gedəcəyiniz ölkədə ömür boyu Allahınız Rəbdən qorxmağı öyrənsinlər. 14 Rəbb Musaya dedi: «Ölümünə az qalib. Yesuanı çağır. Hüzur çadırında hazır dayanın ki, ona əmərlərimi bildirim». Beləliklə, Musa ilə Yesua gedib Hüzur çadırında gözlədilər. 15 Sonra Rəbb çadırda sütna oxşar bir bulud içərisində göründü. Bulud çadırın qapısı üzərində dayandı. 16 Rəbb Musaya belə söylədi: «Bu yaxınlarda ölüb atalarına qovuşacaqsan. Bu xalq da gedəcəyi ölkənin allahlarına bağlanıb Mənə xəyanət edəcək. Məni atib onlara bağladığım əhdə pozacaqlar. 17 Onda onlara qəzəblənəcəyəm, onları ataraq üz döndərəcəyəm. Onlar başqalarına yem olacaq, başlarına çox bələlər və müsibətlər gələcək. Həmin gün “Allahımız bizimlə olmadığı üçün başımıza müsibətlər gəldi” deyəcəklər. 18 Başqa allahlara tərəf dönməklə pis iş gördükərinə görə mütləq onlardan üz döndərəcəyəm. 19 İndi özünüz üçün bu ilahini yəzin və İsrail övladlarına öyrədin. Qoy onu oxusunlar. Belə ki bu ilahi İsraililərə qarşı Menim şahidim olsun. 20 Çünkü onları atalarına and edib söz verdiyim süd və bal axan torpağı gətirəndə, yeyib-doyanda və kökələndə yad allahlara meyl edərək onlara sitayış edəcəklər, Məni rədd edərək əhdimi pozacaqlar. 21 Onlara çox bələlər və müsibətlər yetişəndə qoy bu ilahi onlara qarşı şahid kimi səslənsin, çünki bu ilahi nəsillərin dilindən düşməyəcək. Ona görə ki Mən onları vəd etdiyim torpağı gətirməzdən əvvəl, bu gün belə, fəndgir olduqlarını bilişəm. 22 Həmin gün Musa bu ilahini yazıb İsrail övladlarına öyrətdi. 23 Rəbb o gün Nun oğlu Yesuaya əmr edib dedi: «Möhkəm və cəsarətli ol, çünki İsrail övladlarını onlara vəd etdiyim ölkəyə sən aparacaqsan və Mən səninləyəm». 24 Musa

bu Qanunu sözlərindən heç nəyi əskiltmədən kitaba yazmağı qurtaranda 25 Rəbbin əhd sandığını daşıyan Levililərə bu əmri verdi: 26 «Bu Qanun kitabını götürüb Allahınız Rəbbin əhd sandığının yanına qoyun. Qoy sizə qarşı bir şahid olaraq orada qalsın. 27 Çünkü sizin üsyankar və dikbaş olduğunu bilirəm. Bu gün mən sağ olaraq aranızda ikən belə, Rəbbə üsyankar oldunuzsa, gör mən öləndən sonra necə olacaqsınız. 28 Qəbilələrinizin bütün ağsaqqallarını və məmurlarınızı yanına toplayın. Bu sözləri onlara eştirdirim ki, göyü və yeri onlara qarşı şahid tutacağam. 29 Ölümündən sonra tamamilə pozulacağınızı, sizə əmr etdiyim yoldan azacağınızı bilişəm. Axır zamanda müsibətlərlə qarşılaşacaqsınız. Çünkü Rəbbin gözündə pis olan işləri görərək əməllərinizlə Onu qəzəbləndirəcəksiniz». 30 Musa bu ilahini axıracan oxudu ki, bütün İsrail camaati ilahinin sözlərini eşitsin.

32 «Ey göylər, qulaq asın, söyləyəcəyəm, Qoy yer üzü diliimdən çıxan sözləri eşitsin. 2 Qoy təlimim yağış kimi tökülsün, Sözüm şəh kimi düşsün, Çəmən üzərinə düşən narin yağış tək olsun, Ot üzərinə tökülen leysana oxşasın, 3 Çünkü Rəbbin ismini elan edəcəyəm! Allahımızın əzəmətini mədh edin! 4 O, işləri kamil Qayadır, Çünkü bütün yolları haqqdır, Sadiq Allahdır, heç zaman haqsızlıq etməz, Adil və doğru olan Odur. 5 Ona xəyanət etdilər, Ona övlad olmadılar, Ona görə rüsvay oldular. Çünkü ayri və tars nəsildirlər. 6 Ey axmaq, ağılsız xalq, Rəbbə budurmu əvəziniz? Sizi yaradan, siza görkəm verən Atanız, Yaradanınız O deyilmi? 7 Ötən günləri yadınıza salın, Keçmiş nəsillərin dövrünə nəzər salın, Atanızdan soruşun, o sizə desin, Ağsaqqallarınızdan soruşun, onlar sizə söyləsin. 8 Haqq-Taala millətlərə irsi torpaq bələrkən, Bəşər övladlarını ayırkən İsrail övladlarının sayına görə Xalqlara sərhəd qoydu. 9 Çünkü Rəbbin payı Öz xalqıdır! Yaqub Onun payına düşən irlədir. 10 Onu quraq bir torpaqda, Uğultulu, boş-biyaban səhrada tapdı. Bir sıpər kimi onu hifz etdi, Göz bəbəyi kimi onu qorudu. 11 Yuvasında balalarını sövq etdirərək uçuran, Onlar üzərində qanad çalan, Qanadlarını açıb onları tutan, Pərlərinin üzərində aparan qartal kimi 12 Ona yol göstərən yalnız Rəbb idi. Yanında özgə bir allah yox idi. 13 Onu yer üzünün yüksəkliklərinə çıxardı, Zəminin məhsulundan yedirdi. Onu qayadan süzülən balla, Çaxmaq daşından çəkilən yağıla bəslədi. 14 Onu inəklərin kəsmiyi, qoyunların südü ilə, Kökəldilmiş quzularla, Başandakı təkələrlə, qoçlarla. Ən yaxşı bugda ilə bəslədi. Xalq şərəbi, üzümün al qanını içdi, 15 Lakin Yesurun kökələrkən təpik atdı, Doyarkən, yoğunlaşış piyləşərkən Onu yaradan Allahı tərk etdi, Xilaskarını, Qayasını rədd etdi. 16 Yad allahlarla Allahı qısqandırlılar, İyanc əməllərlə Onu qəzəbləndirdilər. 17 Allah olmayan cılrlərə, Tanımadıqları allahlara, Atalarının qorxmadiqları, Son zamanlar yeni yaranan allahlara Qurban kəsdi. 18 Sizi hayata gətirən Qayani atdırınız. Sizi yaradan Allahı unutduınız. 19 Rəbb bunu görəndə onları rədd etdi, Çünkü oğul və qızları Onu hiddətləndirdi. 20 O dedi:

“Bax onlardan Mənim üzüm dönəcək, Onların aqibəti görüm necə olacaq? Çünkü onlar etimada layiq olmayan övladlar, azğın nəsildirlər. **21** Məni Allah olmayanlarla qısqandırdılar, Boş bütləri ilə qəzəbləndirdilər. Mən da onları xalq olmayanlarla qısqandıracağam, Axmaq bir millətlə qəzəbləndirəcəyəm. **22** Çünkü qəzəbimdən bir od alovlandı, Ölülər diyarı dibinəcən yandı. Dünyanı və nemətlərini yeyib qurtaracaq, Dağların bünövrəsi odlanıb tutuşacaq. (**Sheol h7585**) **23** Mən onların üzərinə bələlər yiğacağam, Oxlarımı onlara tuşlayacağam. **24** Qıtlıdan tükənəcək, qızdırmadan qırılıcaqlar, Vəbadan tələf olacaqlar. Heyvanların dişlərini, Torpaqda sürünen ilanların zəhərini Onlara sarı göndərəcəyəm. **25** Gənc oğlunu və qızı, Südəmər körpəni, ağısaçlı insanı Bayirdan qılınc, daxildən dəhşət məhv edəcək. **26** Dedim: «Qoy onları uzaqlara dağıdım, Onları insanların yaddaşından çıxarım». **27** Lakin düşmənin istehzasından çəkindim, istəmədim ki, əleyhdarları yanlış anlayıb desinlər: «Bütün bu işləri Rəbb görməyib, Özümü zəfər qazanmışıq». **28** Çünkü onlar düşüncəsiz bir millətdir, Necə də ağılsızdırular. **29** Kaş ki müdrik olub bunu dark edəyilər, Aqıbətlərini düşünüyidilər. **30** Əgər onların Qayası onları satmasayıd, Rəbb onları təslim etməsəydi, Bir adam min nəfəri necə qova bilərdi? İki kişi on min nəfəri necə qaçıra bilərdi? **31** Həqiqətən, onların qayası Qayamız kimi deyil, Hətta düşmənlərimiz bunu qəbul edir. **32** Tənəkləri Sodomdakı üzüm ağaclarındandır, Homorra bağlarındandır. Üzümləri zəhərlidir, Salxımları acıdır. **33** Şərabları əfi ilan zəhəridir, Gürzələrin öldürücü ağısıdır. **34** «Məgər bunların hamisini Mən yanımda saxlamamışam? Bunları xəzinəmdə möhürləyən Mən deyiləmmi? **35** Qisas Mənimdir, əvəzini Mən verəcəyəm. Vaxtı çatarkən sürüşüb yixılıcaqlar, Çünkü onlar hələk gününə yaxındırlar, Əcəlləri tez çatar». **36** Rəbb Öz xalqını mühakimə edəcək. Onların gücünün qurtardığını görərkən, Nə kölədən, na azaddan kimsə qalmayarkən Qullarına rəhm edəcək. **37** O belə deyəcək: “Həni onların Allahı, sığınacaqları qaya? **38** Qurbanlarının yanğını yeyən, Həni içmə təqdimlərini içən allahları? Qoy sizə kömək etmək üçün dursunlar, Pənahgahınız olsunlar. **39** İndi görün ki, Mən, Mən Oyam, Məndən başqa Allah yoxdur. Mənəm öldürən və həyat verən, Mənəm yaralayan və şəfa verən, Heç kim əlimdən qurtara bilməz. **40** Çünkü əlimi göylərə qaldırıb belə bəyan edirəm: «Əbədi Varlığıma and olsun ki, **41** Şimşək çaxan qılıncımı itiləyib Hökm etmək üçün əlimə alsam, Düşmənlərimdən qisas alacağam, Mənə nifrət edənlərdən əvəz çıxacağam. **42** Onların qanı ilə oxlarımı sərəxş edəcəyəm; Qıllıncım atı, qırılanların, əsir edənlərin qanını, Düşmən rəhbərlərinin başını yeyəcək». **43** Ey millətlər, Onun xalqı ilə birgə sevinin! Çünkü O, qullarının qan qisasını alacaq, Düşmənlərindən əvəz çıxacaq, Ölkəsi və xalqı üçün kəffarə edəcək». **44** Musa Nun oğlu Yəsəua ilə bərabər gəlib bu ilahinin bütün sözlərini xalq qarşısında söylədi. **45** Musa bütün İsraililərə bu sözlərin hamisini söyləyib qurtaranda **46** belə dedi: «Bu gün sizə

bəyan etdiyim sözlərin hamisina ürəkdən bağlanın ki, övladlarınıza bu qanunun bütün sözlərinə diqqətlə əməl etməyi əmr edəsiniz. **47** Axi bu sizin üçün əhamiyyətsiz iş deyil, həyatınızdır. Bu sözlər mülk olaraq almaq üçün İordan çayını keçərək gedəcəyiniz torpaqda sizə uzun ömür verəcək». **48** Rəbb elə həmin gün Musaya belə dedi: **49** «Yerixo qarşısında, Moav torpağında olan bu Avarim dağına, Nevo dağına çıx. İsrail övladlarına mülk olaraq verəcəyim Kənan torpağını gör. **50** Qardaşın Harun Hor dağında ölüb əcəddələrinə qoşulduğu kimi sən də çıxacağın dağda ölüb xalqına qovuşacaqsan. **51** Çünkü Zin səhərasında, Meriva-Qadeş sularında, İsrail övladlarının öündə Məni müqəddəs saymamaqla İsrail övladları arasında Mənə xəyanət etdiniz. **52** Ona görə ölkəni uzaqdan görəcəksən, lakin İsrail övladlarına verəcəyim torpağa girməyəcəksən».

33 Allah adamı Musa ölümündən əvvəl İsrail övladlarına bu xeyir-duanı oxudu. **20** belə dedi: «Rəbb Sina dağından gəldi, Bizə Seirdən zühur etdi, Paran dağından şəfəq saçdı, On minlərlə müqəddəs mələklər ilə gəldi. Sağ əlində yanar alov var idi. **3** Ya Rəbb, həqiqətən, Sən xalqları sevirsən! Bütün müqəddəslər Sənin əlindədir! Onlar ayağına düşər, sözlərini dinlər. **4** Musa biza qanuna əməl etməyi tapşırı, Bu, Yaqubun camaati üçün bir irsdir. **5** İsrail qəbilələri, Xalqın rəhbərləri bir yerdə yiğilanda Rəbb Yəşuruna padşah oldu. **6** Qoy Ruven ölməsin, yaşasın! Xalqının sayı azalmasın!» **7** Musa Yəhuda üçün belə dedi: «Ya Rəbb, Yahudanın səsini eşit, Onu xalqına geri qaytar. O özü üçün öz əlləri ilə döyüdü, Düşmənlərinə görə ona kömək et!» **8** Levi üçün belə dedi: «Ya Rəbb, Tummimin və Uriimin Sənin sadiq qulun üçündür. Onu Massada sınaqdan keçirdin, Onunla Meriva sularında mübahisə etdin. **9** O, ata-anası üçün dedi: “Onlara nəzər salmadım”. Qardaşlarını tanımadı, Övladlarını unutdu, Ancaq Sənin sözünə riayət etdi, Sənin əhdini hifz etdi. **10** Hökmələrini Yaqub nəslinə, Qanununu İsraililərə öyrədəcəklər. Onlar hüzurunda buxuru, Qurbangahında bütöv yandırma qurbanını təqdim edəcək. **11** Ya Rəbb, onların malına bərəkət ver, Əməllərindən razı qal. Kim onlara hücum etsə, Kim onlara nifrət etsə, Belini qır, Bir daha qalxmasınlar!» **12** Binyamin üçün belə dedi: «Rəbbin sevimliyi Onun yanında əmin-amarlılıqda yaşasın! Rəbb gün boyu onu qoruyur, O da Rəbbin qucağında qalır». **13** Yusif üçün belə dedi: «Onun torpağı Rəbdən bərəkət alınsın, Göydən gələn qiyəmətli şəhələ, Yer altında yatan dərin sularla, **14** Günsən yetişdirdiyi ən gözəl barlarla, Hər ay yetişən ən gözəl bəhərlərlə, **15** Qədimdən qalan dağların əla nemətləri ilə, Əbədi təpalərin müünbitliyi ilə, **16** Yerin ən qiyəmətli məhsulu və bolluğu ilə, Kolda məskən Salanın lütfü ilə Qoy bərəkət alınsın! Yusifin başı üzərinə - Qardaşlarından ayrı düşənin başı üzərinə Qoy bərəkət yağışın! **17** O, birinci doğulan buga qədər heybətlidir, Buynuzları çöl öküzünün buynuzlarına bənzəyir. Bu buynuzlarla xalqları, Yer üzünən qurtaracağınadək hər yerdə olanları vuracaq.

Bax belədir Efrayimin on minləri, Bax budur Menaşenin minləri». **18** Zevulun üçün belə dedi: «Ey Zevulun, yola düşəndə sevin, Ey Issakar, çadırlarında sevin! **19** Onlar xalqları dağa çağıracaqlar, Orada salehlik qurbanları kəsəcəklər. Bol dəniz nemətləri ilə, Qumlarda gizlənən xəzinələrlə doyacaqlar». **20** Qad üçün belə dedi: «Qadın ərazisini artırana şükür olsun! Qad aslan tək yaşayır, Qolu, başı qoparır. **21** O özü üçün ilk torpağı seçdi. Çünkü onun üçün sərdarın payı saxlanıldı. Xalq rəhbərləri yığılannda Rəbbin ədalətini, İsraililərə gətirdiyi hökmləri icra etdi». **22** Dan üçün belə dedi: «Dan Başandan sıçrayan Bala aslandır». **23** Naftali üçün belə dedi: «Ey Rəbbin lütfü və bərəkəti ilə dolu olan Naftali, Qərbi və cənubu mülk edəcəksən». **24** Aşer üçün belə dedi: «Oğullar arasında Aşer ən çox bərəkət alınsın! Qardaşlarının ən çox bəyəndiyi o olsun! Ayağını zeytun yağına batırsın. **25** Darvazalarının caftələri dəmirdən, tuncdan olsun, Qüvvətin ömrün boyu qurtarmasın! **26** Ey Yeşurun, bax sənə kömək etmək üçün Göylər və buludlara əzəməti ilə minən Allahın bənzəri yoxdur. **27** Pənahgahın əzəli əbədi Allahdır, Səni daim qollarında gəzdirər. Düşmənlərini qarşından qovar, "Yox et onları!" sənə deyer. **28** İsrail əmin-amanlıqda yaşayır. Taxıl və təzə şərab torpağında Yaqubun çeşməsi sakit qalır, Oraya göylərdən şəh damur. **29** Ey İsrail! Nə bəxtiyarsan, Sənin kimisi varmı? Rəbbin qurtardığı xalqsan! Rəbb siperdir, köməyinə çatandır, Əzəmətli qılincindir. Sənə düşmənlər yaltaqlanır, Sən onların yuxarı yerlərini tapdalayırsan».

34 Musa Moav düzənliyindən Nevo dağına gedib Yerixo qarşısında olan Pisqa təpəsinə çıxdı. Rəbb ona bütün ölkəni göstərdi. Dana qədər uzanan Gileadi, **2** bütün Naftalini, Efrayim və Menaşə torpaqlarını, Qərb dənizinə qədər uzanan bütün Yəhuda torpağını, **3** Negevi, Xurmalar şəhəri Yerixo vadisinin Soara qədər uzanan hövzəsini göstərdi. **4** Sonra Rəbb ona dedi: «İbrahimə, İshaqa və Yaquba vəd etdiyim torpaq budur, oranı sizin övladlarınıza verəcəyəm. Mən izin verdim ki, oranı öz gözlərinlə görəsən. Lakin oraya girməyəcəksən». **5** Rəbbin sözünə görə qulu Musa elə orada – Moav torpağında öldü. **6** Rəbb onu Moav torpağında olan Bet-Peor qarşısındaki dərədə dəfn etdi. Bu günde qədər heç kim onun qəbrinin yerini bilmir. **7** Musa öləndə yüz iyirmi yaşında id. Gözü nurdan düşməmiş, taqatı çəkilməmişdi. **8** İsrail övladları Musa üçün Moav düzənliyində otuz gün yas tutdular. Musa üçün olan ağlaşma və yas günləri qurtardı. **9** Nun oğlu Yesua hikmət ruhu ilə dolmuşdu, çünkü Musa onun üzərinə əllərini qoymuşdu. İsrail övladları da ona qulaq asdlar və Rəbbin Musaya əmr etdiyi hər şeyə əməl etdilər. **10** İsraildə Musa kimi Rəbbin üz-üzə görüşdüyü bir peyğəmbər bir daha çıxmadi. **11** Rəbb onu göndərmişdi ki, Misir torpağında firona, onun bütün əyanlarına, ölkəsinə çoxlu əlamətlər və möcüzələr göstərsin. **12** Musanın əməlləri İsraililərin gözləri önünde böyük və zəhmli idi.

Yeşua

1 Rəbbin qulu Musanın ölümündən sonra Rəbb Musanın köməkçisi Nun oğlu Yeşuaya belə dedi: **2** «Qulum Musa öldü. İndi qalx, sən və bütün bu xalq İordan çayını keçib İsrail övladlarına verəcəyim torpağa gedin. **3** Musaya dediyim kimi qədəm qoyacağınız hər yeri sizə vermişəm. **4** Bu səhra ilə Livandan böyük çaya - Fərat çayına qədər, Xetilərin bütün ölkəsi və günbatan tərəfdən isə Böyük dənizə qədər yer sizin torpaqlarınız olacaq. **5** Bütün ömrün boyu heç kəs sənə qarşı çıxa bilməyəcək. Musa ilə olduğum kimi səninlə də olacağam, səni atmayacağam və tərk etməyəcəyəm. **6** Möhkəm və cəsarətli ol, çünkü atalarına vermək üçün and içdiyim bu torpağı bu xalqa irs olaraq sən verəcəksən. **7** Qulum Musanın sənə tapşırıldığı Qanuna tam və dəqiq əməl etmək üçün cəsarətli və çox möhkəm ol. Ondan na sağa, nə də sola dən ki, hara getsən, uğur qazanasan. **8** Bu Qanun kitabının sözləri dilindən düşən, orada yazılın hər şəyə dəqiq əməl etmək üçün gecə-gündüz onun üzərində düşün. Onda yoluń uğurlu olacaq və müvəffəqiyət qazanacaqsan. **9** Sənə möhkəm və cəsarətli olmağı əmr edən Mən deyiləmmi? Qorxma və ruhdan düşmə, çünkü Allahın Rəbb gedəcəyin hər yerdə səninlədir». **10** Yeşua xalqın məmurlarına əmr edib dedi: **11** «Ordugahı gəzin və xalqa əmr edib deyin: "Özünüza azuqə hazırlayın, çünkü üç gün ərzində İordan çayını keçib Allahınız Rəbbin sizə mülk olaraq verdiyi torpağa girərək oraya sahib olacaqsınız"». **12** Yeşua Ruvenlilərə, Qadılilara, Menaşə qəbiləsinin yarısına belə dedi: **13** «Yadınıza salın ki, Rəbbin qulu Musa sizə belə vəsiyyət etmişdi: "Allahınız Rəbb rahatlığınız üçün bu torpağı sizə verdi". **14** Arvadlarınız, uşaqlarınız, sürüləriniz İordan çayının bu tayında Musanın sizə verdiyi torpaqda qalsın. Ancaq siz - bütün ığid adamlar silahlanıb qardaşlarınızın qabağında o taya keçin. **15** Rəbb sizə rahatlıq verdiyi kimi soydaşlarınıza da rahatlıq verənə qədər və Allahınız Rəbbin verdiyi torpağa sahib olana qədər onlara kömək edin. Sonra siz Rəbbin qulu Musanın İordan çayının şərqində sizə mülk olaraq verdiyi torpağa qaydırıb oraya sahib ola bilərsiniz». **16** Onlar da Yeşuaya cavab verib dedilər: «Bize na buyursan, edəcəyik və hara göndərsən, gedəcəyik. **17** Hər işdə Musaya necə qulaq asırıqsa, sənə də elə qulaq asacağıq. Qoy Allahın Rəbb Musa ilə olduğu kimi səninlə də olsun. **18** Sənin əmrlərinə qarşı çıxan, buyurduğun hər sözə qulaq asmayan hər kas öldürüləcək. Yalnız sən möhkəm və cəsarətli ol».

2 Nun oğlu Yeşua Şittimdən iki kişini casusluq etməyə gizli göndərib dedi: «Gedin oranın torpağını və Yerixonu gözdən keçirin». Onlar getdilər və Raxav adlı bir fahişənin evinə girib orada qaldılar. **2** Yerixo padşahına «budur, bu gecə torpağımızı gözdən keçirmək üçün İsrail övladlarından buraya adamlar gəldi» deyə bildirildi. **3** Yerixo padşahı Raxava xəbər göndərib dedi: «Sənin yanına gəlib evinə girən adamları çıxart, çünkü onlar

torpağımızın hər tərəfini gözdən keçirməyə gəliblər». **4** Raxav isə o iki kişini gizlətmədi. O dedi: «Doğrusu, yanına adamlar gəlməmişdi, amma haradan olduğunu bilmirdim. **5** Qaranlıq dündən, darvaza bağlananda o adamlar çıxdılar. Bilmirəm hara gətdilər. Tez dallarınca qaçın ki, onları tuta biləsiniz». **6** Lakin qadın onları dama çıxarıb damda sərdiyi ketan liflərin arasında gizlətmədi. **7** Padşahın göndərdiyi adamlar casusları təqib etmək üçün İordan çayının keçidinə qədər yol boyu qaçdılar. Təqibçilər bayırı çıxan kimi darvazalar bağlandı. **8** Casuslar yatmadan əvvəl qadın dama - onların yanına çıxdı. **9** O bu adamlara dedi: «Mən bilmirəm ki, Rəbb bu torpağı sizə verib. Siz bizi dəhşətə saldınız və bu torpağın bütün sakinləri sizin qarşınızda əsir. **10** Çünkü Misirdən çıxdığınız zaman Rəbb Qırmızı dənizin sularını qarşınızda necə qurutduğunu və İordan çayının o tayında mahv etdiyiniz iki Emor padşahı Sixonla Oqa nə etdiyinizi eşitmışik. **11** Biz bunları eşidəndə üryimiz qorxuya düşdü və vahimənizdən heç kimin taqəti qalmadı; çünkü Allahınız Rəbb yuxarıda göyün və aşağıda yerin Allahıdır. **12** İndi rica edirəm, Rəbbə and içim ki, sizə xeyirxahlıq etdiyim üçün siz də mənə və atamın külfətinə xeyirxahlıq edəcəksiniz. Mənə etibarlı bir nişanə verin ki, **13** atamı, anamı, qardaşlarımı, bacılarımı, onların yanında olan hər kəsi sağ qoyacaqsınız və canımızı ölümən qurtaracaqsınız». **14** Adamlar isə ona dedilər: «Əgər bu işimizin üstünü açmasanız, canımızı belə, sizə fəda edərik. Rəbb bu torpağı bizə verən vaxt sənə xeyirxahlıq və sədəqət göstərərik». **15** O vaxt qadın onları kəndirlə pəncərədən aşağı endirdi, çünkü onun evi şəhərin qala divarında idi və o, divarın içində yaşayırı. **16** Qadın onlara dedi: «Dağ'a gedin ki, təqibçilər sizə çatmasınlar, onlar qayıdانا qədər üç gün orada gizlənin, sonra yolumuza davam edərsiniz». **17** Bu adamlar da ona dedilər: «Sənin bizə içdirdiyin bu anddan bu yolla günahsız olacağıq. **18** Bu torpağa gəldiyimiz vaxt bizi düşürdüün pəncərəyə bu al rəngli ipi bağlayarsan. Atam, anam, qardaşlarımı və atanın bütün qohumlarını yanına - öz evinə toplayarsan. **19** Əgər sənin evinin qapısından kim bayırı çıxarsa, qanı öz başına döñəcək və biz buna günahkar olmayacağıq. Əgər səninlə birgə evində olan bir kimsəyə toxunulursa, qoy onun qanı bizim başımıza döñsün. **20** Ancaq bu işimizin üstünü açmaq istəsən, onda sənin bizə içdirdiyin anddan taqşımız olmaz». **21** Raxav dedi: «Necə deyirsiniz, elə də olsun». Sonra onları yola saldı və onlar getdilər. Raxav al rəngli ipi pəncərəyə bağladı. **22** Bu iki adam getdi. Dağ'a çatıb təqibçilər qayıdانا qədər üç gün orada qaldılar. Təqibçilər bütün yol boyu onları axtardılar, ancaq tapmadılar. **23** O iki kişi isə geri döñüb dağdan endi, çayı keçərək Nun oğlu Yeşuanın yanına gəldi və başlarına gələn hər şeyi ona nəql etdi. **24** Onlar Yeşuaya dedilər: «Həqiqətən, Rəbb bütün o torpağı bizə təslim edib, o torpağın bütün sakinləri də qarşımızda qorxu içində əsir».

3 Yesua səhər erkən qalxdı. Onunla birgə bütün İsrail övladları Şittimdən irəliləyərək iordan çayına qədər gəldilər. Onlar çayı keçməzdən əvvəl orada qaldılar. **2** Üçüncü günün sonunda məmurlar ordugahı gəzdilər. **3** Xalqa əmr edib dedilər: «Allahınız Rəbbin Əhd sandığını Levililərdən olan kahinlərin daşıdığını görəndə siz də yerinizdən irəliləyərək onun ardınca gedin. **4** Ancaq sizinlə onun arasında iki min qulaca qədər məsafə olmalıdır. Ona yaxınlaşmayın ki, hansı yolla gedəcəyinizi bilsiniz, çünki siz əvvəller heç vaxt bu yoldan keçməmisiniz». **5** Yesua xalqa dedi: «Özünüüzü təqdis edin, çünki sabah Rəbb aranızda möcüzələr göstərəcək». **6** Kahinlərə isə Yesua belə dedi: «Əhd sandığını götürün və xalqın önündə gedin». Onlar da əhd sandığını götürüb xalqın önündə getdilər. **7** Rəbb Yesuaya dedi: «Bu gün Mən səni bütün İsraililərin gözündə ucaltmağa başlayacağam ki, onlar Musa ilə olduğum kimi səninlə da olduğumu bilsinlər. **8** Sən isə Əhd sandığını daşıyan kahinlərə əmr edib deyəcəksən: «Siz iordan çayının kənarına çatanda iordan çayına girib dayanın»». **9** Yesua İsrail övladlarına dedi: «Buraya yaxınlaşın və Allahınız Rəbbin sözlərini eşidin». **10** Yesua dedi: «Var olan Allahın aranızda olmasını buradan biləcəksiniz ki, O sizin öünüüzdən hökmən Kənanlıları, Xetliləri, Xivliləri, Perizliləri, Qırqaşlıları, Emorluları və Yevusluları qovacaq. **11** Budur, bütün yer üzünün Sahibinin Əhd sandığı sizin öünüüzdən keçib iordan çayına girəcək. **12** İndi isə özünüzə hər qəbilədən bir adam olmaqla İsrail qəbilələrindən on iki adam götürün. **13** Bütün yer üzünün Sahibi Rəbbin sandığını daşıyan kahinlərin ayaqları iordan çayının sularına dəyən kimi çayın suları kəsiləcək, yuxarıdan axan sular yığın halında dayanacaq». **14** Xalq çadırlarından çıxıb iordan çayını keçmək üçün irəliləyirdi və Əhd sandığını daşıyan kahinlər xalqın önündə gedirdilər. **15** Biçin ərzində iordan çayının suları daşib sahilləri basıldı. Sandığı daşıyan kahinlər iordana girəndə və onların ayaqları çayın sularına dəyəndə **16** yuxarıdan axan sular çox uzaqda Sartan yanında olan Adam şəhərində yığın halında dayanıb qalxdı. Arava dənizinə, yəni Duz dənizinə axan sular tamamilə kəsildi. Xalq çayı Yerixonun qarşısından keçdi. **17** Rəbbin Əhd sandığını daşıyan kahinlər isə iordan çayının ortasında quru yerdə möhkəm durmuşdular. Bütün İsraililər iordan çayını tamamilə keçənə qədər quru yerdə gedirdilər.

4 Bütün millət tamamilə iordan çayını keçəndən sonra Rəbb Yesuaya dedi: **2** «Hər qəbilədən bir adam olmaqla özünüzə xalqdan on iki adam götürün. **3** Onlara əmr et ki, buradan, iordan çayının ortasından, kahinlərin ayaqlarının möhkəm durduğu yerdən on iki daş götürsünlər. Bu daşları aparıb bu gecə qaldığınız yerdə qoyun». **4** Yesua hər qəbilədən bir adam olmaqla İsrail övladlarının arasından seçdiyi on iki adamı çağırıldı. **5** Yesua onlara dedi: «Allahımız Rəbbin sandığı önündən iordan çayının ortasına keçib İsrail qəbilələrinin sayına

görə hərəniz çiyninizə bir daş götürün. **6** Qoy bu sizin aranızda bir əlamət olsun. Sizdən sonra övladlarınız "Bu daşlar nədir?" deyərək soruşanda **7** onlara belə deyərsiniz: "iordan çayının suları Rəbbin Əhd sandığının önündə kəsildi. Əhd sandığını iordan çayından keçirəndə iordan çayının suları kəsilmədi". Bu daşlar İsrail övladlarına əbədi bir xatırə olacaq». **8** İsraililər Yesuanın əmr etdiyi kimi etdilər və Rəbbin Yesuaya dediyi kimi İsrail qəbilələrinin sayına görə iordan çayının ortasından on iki daş götürdülər, özləri ilə gecə qalacaqları yerə aparıb onları orada yerə qoydular. **9** Sonra Yesua iordan çayının ortasında Əhd sandığını daşıyan kahinlərin ayaqlarının möhkəm durduğu yerə on iki daş qoydu. Onlar bu günə qədər oradadır. **10** Musanın Yesuaya dediyi kimi xalqa demək üçün Rəbbin Yesuaya əmr etdiyi şəyələr qurtarana qədər sandığı daşıyan kahinlər iordan çayının ortasında dayandılar, xalq isə tələsərək çayı keçdi. **11** Xalq çayı keçib qurtarandan sonra Rəbbin sandığı və kahinlər xalqın öününa keçdi. **12** Ruvenlilər, Qadlılar və Menaşə qəbiləsinin yarısı Musanın onlara dediyi kimi silahlanaraq İsrail övladlarının önündə çayı keçdi. **13** Döyüş üçün silahlanmış qırx minə yaxın adam Rəbbin önündə Yerixo düzənliliklərinə keçdi. **14** O gün Rəbb Yesuani bütün İsrail xalqının gözündə ucaltdı. Onlar da Musadan çəkindiyi kimi Yesuadan da onun ömrü boyu çəkindilər. **15** Rəbb Yesuaya söyləyib dedi: **16** «Şəhadət sandığını daşıyan kahinlərə əmr et ki, iordan çayından çıxımlar». **17** Yesua da kahinlərə «iordan çayından çıxın!» deyə əmr etdi. **18** Rəbbin Əhd sandığını daşıyan kahinlər iordan çayının ortasından çıxanda kahinlərin ayaqları quru torpağa dəyən kimi iordan çayının suları öz yerinə qayitdi. Yenə əvvəlki kimi bütün sular daşib sahilləri basdı. **19** Birinci ayın onuncu günündə xalq iordan çayından çıxıb Yerixonun şərqi sərhədində olan Qılqalda ordugah qurdu. **20** Yesua iordan çayından götürülmüş həmin on iki daş Qılqalda qoydu. **21** O, İsrail övladlarına dedi: «Sonra övladlarınız atalarından "Bu daşlar nəyə görədir?" deyib soruşanda **22** övladlarınıza bəyan edin: "İsraililər iordan çayını quru yer üzərində keçib". **23** Çünki Allahınız Rəbb biz keçənə qədər qarşımızda qurutduğu Qırmızı dəniz kimi iordan çayının sularını da siz keçənə qədər qarşımızda qurutdu ki, **24** yer üzünün bütün xalqları Rəbbin əlinin qüdrətli olduğunu bilsin və siz də bütün ömrünüz boyu Rəbdən qorxasınız».

5 İordan çayının qərbi tərəfində olan bütün Emorluların padşahları və dəniz kənarında yaşıyan bütün Kənan padşahları biz iordan çayını keçərkən, Rəbbin İsrail övladlarının qarşısında suları necə qurutduğunu eşidərkən ürəkləri qorxuya düşdü. İsrail övladlarının vahiməsindən onlarda taqət qalmadı. **20** zaman Rəbb Yesuaya dedi: «Özün üçün çaxmaq daşından bıçaqlar düzəlt və İsrail övladlarını ikinci dəfə sən sünnet et». **3** Yesua özü üçün çaxmaq daşından bıçaqlar düzəldib Giveat-Haaralotda İsrail övladlarını sünnet etdi. **4**

Yeşuanın sünnet etməsinin səbəbi budur: bütün döyük qabiliyyəti olan kişilər Misirdən çıxandan sonra sahrada - yolda öldülər. **5** Oradan çıxan xalqın hamısı sünnetli idi, ancaq Misirdən çıxandan sonra sahrada - yolda doğulanların heç biri sünnet olunmamışdı. **6** Misirdən çıxan döyük qabiliyyəti olan adamların hamısı ölüb qurtarana qədər İsrail övladları qırx il sahrada dolaşdı, çünkü onlar Rəbbin sözünə qulaq asmamışdı. Rəbb biza vermək üçün atalarımıza and içdiyi süd və bal axan torpağı itaatsizlərə göstərməmək üçün də and içdi. **7** Bunun əvəzinə Rəbb onların övladlarını yetişdirdi və Yeşua onları sünnet etdi. Çünkü onlar sünnetləşdilər və yolda onları heç kim sünnet etməmişdi. **8** Bütün İsraililərin sünnet olunması qurtardıqdan sonra onlar sağalana qədər ordugahda öz yerlərində qaldılar. **9** Rəbb Yeşuaya dedi: «Misir rüsvayçılığını bu gün üzərinizdən atdır». Ona görə də bu günə qədər o yerin adına Qılqal deyilir. **10** İsrail övladları Qılqalda ordugah qurdular. Ayın on dördü axşam vaxtı Yerixo düzənliliklərində Pasxa bayramı keçirdilər. **11** Pasxanın ertəsi günü - həmin o gün bu torpağın bəhrasından olan mayasız çörək və qovurğa yedilər. **12** Onlar o torpağın bəhrasından yedikləri günün səhəri mannanın tökülməsi kəsildi. Artıq İsrail övladlarının manası yox idi və o il Kənan torpağının məhsulları ilə dolandılar. **13** Yeşua Yerixo yaxınlığında olanda başını qaldırıb baxdı və alında sıyrılmış qılınç olan bir şəxsi qarşısında gördü. Yeşua onun yanına gəlib «Sən bizim tərəfdənsən, yoxsa düşmənlərimiz tərəfdən?» deyə soruşdu. **14** O dedi: «Xeyr, mən Rəbbin ordusunun başçısıyam, indi göləmişəm». Yeşua üzüstə yerə yixildi və ona səcdə edib dedi: «Ağamın quluna nə sözü var?» **15** Rəbbin ordusunun başçısı Yeşuaya dedi: «Çarığını ayağından çıxart, çünkü üstündə dardluğun yer mütqaddəsdir». Yeşua belə də etdi.

6 İsrail övladlarının qorxusundan Yerixonu bərk-bərk bağlamışdilar. Oraya girib-çıkan yox idi. **2** Rəbb Yeşuaya dedi: «Bax Yerixonu, onların padşahını, igit adamlarını sənə təslim edirəm. **3** Siz - bütün döyüşçülər səhərinətrafında bir dəfə dolanın; altı gün belə edin. **4** Sandığın qarşısında yeddi kahin qoç buynuzundan olan yeddi şeypur daşısın. Yeddinci gün səhəri yeddi dəfə dolanın və kahinlər şeypurları çalsınlar. **5** Onlar qoç buynuzundan olan şeypuru uzun-uzadı çalıqları və siz şeypurun səsini eşitdiyiniz vaxt bütün xalq gur səslə bağırsın. Onda səhərin qala divarları yera çökəcək və xalqın hər biri dayandığı yerdən səhərə qalxın». **6** Nun oğlu Yeşua kahinləri çağırıb onlara dedi: «Əhd sandığını götürün, Rəbbin sandığı qarşısında yeddi kahin qoç buynuzundan olan yeddi şeypur daşısın». **7** Xalqa isə dedi: «Gedin səhəri dolanın, silahlı adamlar isə Rəbbin sandığı öündə getsinlər». **8** Yeşuanın xalqa dediyi kimi Rəbbin öündə qoç buynuzundan olan yeddi şeypuru daşıyan yeddi kahin keçib şeypurları çaldı. Rəbbin əhd sandığı da onların arasında aparıldı. **9** Silahlı adamlar şeypurları çalan kahinlərin qarşısında gedirdilər, kahinlər şeypurları

çala-çala gedərkən arxada olan dəstə sandığın ardınca gedirdi. **10** Yeşua xalqa əmr edib dedi: «Sənə “çığırın” deyəcəyim günə qədər çıxırmayın, səsinizi eşitdirməyin və ağızınızdan bir söz çıxartmayın, ancaq mən deyən vaxt çığırın». **11** Xalq Rəbbin sandığını bir dəfə səhərinətrafına dolandırdı. Sonra ordugaha gəldilər və orada gecələdilər. **12** Yeşua səhər erkən qalxdı. Kahinlər də Rəbbin sandığını götürürdilər. **13** Qoç buynuzundan olan yeddi şeypuru daşıyan yeddi kahin Rəbbin sandığı öündə gedirdi və şeypurları çalırdı. Silahlı adamlar onların qarşısında gedirdi. Kahinlər şeypurları çala-çala gedir, arxa dəstə Rəbbin sandığının ardınca gedirdi. **14** Onlar ikinci gün də səhəri bir dəfə dolandılar və ordugaha qayıtdılar; altı gün belə etdilər. **15** Yeddinci gün tezdan dan yeri sökükəndə qalxıb səhəri yeddi dəfə bu qayda ilə dolandılar. Ancaq yeddinci gün səhəri yeddi dəfə dolandılar. **16** Yeddinci dəfə dolanın zamanı kahinlər şeypurları çalanda Yeşua xalqa dedi: «Çığırın, çünkü Rəbb səhəri sizə verdi. **17** Səhər mahv edilməyə həsr olunmuşdur və onda olan hər şey Rəbbə təqdim olunmalıdır. Yalnız fahişə Raxav və onurla birgə evdə olanların hamısı sağ qalmalıdır, çünkü o göndərdiyimiz elçiləri gizlətməşdi. **18** Lakin siz məhv edilməyə həsr olunmuş şeylərdən çəkinin ki, heç nə götürməyəsiniz. Əgər bir şey götürürsəniz, onda siz də məhv edilməyə həsr olunacaqsınız və bununla da İsrail ordugahını mahv edilməyə həsr etməkla bələya salarsınız. **19** Ancaq bütün qızıl və gümüş, tunc və dəmir əşyalar Rəbbə məxsus olduğuuna görə Rəbbin xəzinəsinə daxil olacaq». **20** Xalq çığırı və kahinlər şeypur çaldılar. Xalq şeypur səsini eşidəndə ucadan çığrdı. Onda qala divarları yera çökdü və xalqın hər biri dayandığı yerdən irəliləyərək səhəri aldı. **21** Onlar kişini, qadını, cavanı, qocanı, mal-qarani, qoyun-quzunu, eşşəyi və səhərdə olanların hamısını qılından keçirib tamamilə mahv etdilər. **22** Yeşua ölkəni gözdən keçirən o iki nəfər casusa tapşırılmışdı: «Fahişə qadının evinə girin, ona and içdiyiniz kimi qadını və onun yanındakiların hamısını evdən çıxarın». **23** O zaman həmin casus cavarlar qadının evinə gəldi. Raxavı, atasını, anasını, qardaşlarını, onun yanında olan hər kəsi, bütün qohumlarını evdən çıxartdılar və onları İsrail ordugahından kənar yerda qoydular. **24** Səhərə və orada olan hər şəyə od vurub yandırdılar. Yalnız qızıl-gümüşü, mis və dəmir əşyaları Rəbbin evinin xəzinəsinə qoydular. **25** Ancaq Yeşua fahişə Raxavı, onun atasının külfətini və onun yanında olan hər kəsi sağ buraxdı. Qadın bu günə qədər də İsraililərin arasında yaşayır, çünkü Yerixonu gözdən keçirmək üçün Yeşuanın göndərdiyi elçiləri yanında gizlətməşdi. **26** Yeşua o vaxt xalqa and verib xəbərdarlıq etdi: «Bu səhəri - Yerixonu kim bərpa etsə, qoy Rəbbin öündə lənətə gəlsin. Bunu edən həmin şəxs onun bünövrəsini ilk oğlunun həyatı bahasına qoyacaq və kiçik oğlunun həyatı bahasına isə onun qapılarını yerinə vuracaq». **27** Rəbb Yeşua ilə idi və onun şöhrəti bütün ölkəyə yayıldı.

7 Amma İsrail övladları məhv edilməyə həsr olunmuş şəylərə münasibətdə xəyanət etdilər. Çünkü Yəhuda qəbiləsindən Zerah oğlu Zavdi oğlu Karmi oğlu Akan məhv edilməyə həsr olunmuş şəylərdən götürdü. Ona görə də Rəbbin qəzəbi İsrail övladlarına qarşı alovlandı. **2** Yesuə Yerixodan Bet-Elin şərqində, Bet-Avenin yanında olan Ay şəhərinə adamlar göndərib onlara dedi: «Gedin, ölkəni gözdən keçirin». Adamlar çıxıb Ay şəhərinin gözdən keçirdilər. **3** Onlar Yesuanın yanına qayıdış dedilər: «Bütün xalq getməsin, ancaq iki ya üç min nəfərə qədər adam gedib Ay şəhərini məhv etsin. Bütün xalqı oraya göndərib yorma, çünkü onlar azdır». **4** Beləliklə, oraya xalqın üç min nəfərə qədəri getdi, lakin onlar Ay sakinlərinin qarşısından qaçdırılar. **5** Aylılar onlardan otuz altı nəfəri öldürüb, İsailliləri şəhərin darvazasının qabağından daş çıxarılan yerə qədər qovdular və onları enişlikdə qırıdlar. Bundan sonra xalqın ürəyi qorxudan dəhşətə gəldi. **6** Yesuə paltarını cirdi, özü və İsrailin ağsaqqalları Rəbbin sandığı öündə axşama kimi yerə yixilib başlarına torpaq tökdürülər. **7** Yesuə dedi: «Ah, ey Xudavənd Rəbb, bizi Emirlərlərə təslim etmək, bizi məhv etmək üçünümü bu xalqı İordan çayından keçirtdin? Kaş ki İordan çayının o tayında qalib yaşayadıq. **8** Ah, ey Xudavənd, İsaillilər düşmanın qarşısından qaçandan sonra mən nə deyə bilərəm? **9** Bundan sonra Kənanlılar və bu ölkədə yaşayın bütün xalqlar eşidəcək, bizi mühəsirəyə alıb adımızı yer üzündən siləcəklər. Bəs Sən Öz böyük adın üçün nə edəcəksən?» **10** Rəbb Yesuaya dedi: «Qalx, nə üçün belə üzüstə yixilməsan?» **11** İsaillilər günah etdilər və onlara əmr etdiyim əhdimi pozdular. Məhv edilməyə həsr olunmuş şəylərdən götürdülər, onlardan oğurladılar, gizlədərək öz əşyaları arasında qoydular. **12** Buna görə də İsrail övladları düşmən qabağında dura bilmir, düşmənin qarşısından qaçdırılar. Çünkü onlar özləri də məhv edilməyə həsr olunmuşlar. Əgər məhv edilməyə həsr olunmuş şəyələri aranızdan yox etməsəniz, bir daha sizinlə olmayıacağam. **13** Qalx, xalqı taqdis et və de: «Sabahki gün üçün özinüüzü taqdis edin, çünkü İsrailin Allahu Rəbb belə deyir: “Ey İsaillilər, aranızda məhv edilməyə həsr olunmuş şey var. Onu aranızdan götürməsəniz, düşmənləriniz qarşısında dura bilməyəcəksiniz. **14** Sabah haminiz qəbilələrinizə görə Rəbbin hüzuruna çıxacaqsınız və Onun göstərdiyi qəbile nəsillərə görə irəli çıxacaq. Rəbbin göstərdiyi nəsil ailələrə görə irəli çıxacaq. Rəbbin göstərdiyi ailə kişilərə görə irəli çıxacaq. **15** Məhv edilməyə həsr olunmuş şəylərə xəyanət edən adam və ona aid olanların hamisi odda yandırılacaq, çünkü o, Rəbbin əhdini pozmuşdur və İsraildə rüsvayılıq etmişdir”». **16** Yesuə səhər tezdən qalxdı və İsaillilərin qəbilələrinə görə Rəbbin hüzuruna çıxmışını əmr etdi və Yəhuda qəbiləsi göstərildi. **17** Yəhuda qəbiləsini irəli çıxardı və Zerah nəslə göstərildi. Zerah nəslini ailələrinə görə irəli çıxardı və Zavdi ailəsi göstərildi. **18** Zavdi ailəsini kişilərinə görə irəli çıxardı və Yəhuda qəbiləsindən Zerah oğlu Zavdi oğlu Karmi oğlu

Akan göstərildi. **19** Yesuə Akana dedi: «Oğlum, buyur, İsrailin Allahu Rəbbi izzatlıdır və Onun öündə etiraf et. Nə etmişən? İndi mənə bildir, məndən gizlətmə». **20** Akan Yesuaya cavab verdi: «Həqiqətən, mən İsrailin Allahu Rəbbə qarşı günah edərək belə elədim: **21** talan malından Babil mali olan gözəl bir paltar, iki yüz şekel gümüş və ağırlığı əlli şekel olan bir qızıl külçə görəndə onlara tamah salıb götürdüm. Budur, ən altda gümüş olmaqla hamisini çadırım ortasında torpağa basdırımişəm». **22** Yesuə adamlar göndərdi və onlar çadırqa qaçdırılar. Şeylər ən altda gümüş olmaqla onun çadırında gizlədilmişdi. **23** Onları çadırın içindən götürüb Yesuanın və bütün İsrail övladlarının yanına gətirdilər və Rəbbin öündə yerə qoydular. **24** Yesuə, onunla birgə bütün İsaillilər, Zerah oğlu Akanı, gümüşü, paltarı, qızıl külçəni, onun övladlarını, qızlarını, mal-qarasını, eşşəklərini, qoyun-quzularını, çadırını və bütün malını götürüb Akor dərəsinə çıxardılar. **25** Yesuə dedi: «Nə üçün bizi bələya saldin? Rəbb bu gün səni bələya salacaq». Bütün İsaillilər onu və onunla olanları da daşqalaq edib sonra odda yandırdılar. **26** Onların üstüne böyük daş qalağı yığıldı və o bu gənə qədər də durur. Bundan sonra Rəbbin qəzəb alovu söndü. Bunun üçün bu gənə qədər o yerin adına Akor dərəsi deyilir.

8 Rəbb Yesuaya dedi: «Qorxma və dəhşətə gəlmə, bütün döyüşçilərinin öz yanına yiğ və qalxıb Ay şəhərinə hücum et. Mən Ay şəhərinin padşahını, xalqını, şəhərini və torpağını sənə təslim edirəm. **2** Yerixonun və oranın padşahının başına gətirdiyini Ay torpağının və onun padşahının başına gətir. Mallarını və heyvanlarını isə özünüz üçün qarət edin. Şəhərə qarşı arxa tərəfdən pusqu qurun». **3** Yesuə ilə bütün döyüşçülər Ay şəhərinə getmək üçün qalxdılar. Yesuə otuz min igid adam seçib onları gecə ikən oraya göndərəndə belə əmr etdi: **4** «Qulaq asın, şəhərə qarşı arxa tərəfdən pusquda durun, şəhərdən çox uzağa getməyin, hamınız hazır durun. **5** Mən və yanımıda olan bütün xalq şəhərə yaxınlaşacaq. Əvvəlki kimi Ay şəhərinin sakinləri biza qarşı çıxanda biz də onların qarşısından qaçacaq. **6** Biz onları şəhərdən ayırana qədər arxamızca aparacaq, çünkü “əvvəlki kimi qarşımızdan qaçırlar” deyəcəklər. Biz də onların qarşısından qaçacaq. **7** O vaxt siz pusqudan qalxıb şəhəri alın, çünkü Allahınız Rəbb oranı sizə təslim edəcək. **8** Şəhəri əla keçirdiyiniz zaman şəhərə od vurun. Bunu Rəbbin sözünə görə edin. Sizə belə əmr edirəm». **9** Beləliklə, Yesuə onları göndərdi. Onlar pusquda durdular və Bet-El ilə Ay şəhəri arasında, Ay şəhərinin qərb tərəfində gözlədilər. Yesuə gecəni camaatın arasında keçirdi. **10** Yesuə səhər tezdən dardı, xalqı gözdən keçirdi, özü və xalqın ağsaqqalları xalqın qarşısında Ay şəhərinin üzərinə getdilər. **11** Onunla birgə olan bütün döyüşçilər getdilər və yaxınlaşış şəhərin qarşısına gəldilər, Ay şəhərinin şimal tərəfində toplandılar. Onlarla Ay şəhərinin arasında bir dərə var idi. **12** Yesuə beş minə qədər adam götürdü, onları Bet-El ilə Ay şəhəri

arasında, şəhərin qərb tərəfində pusquya qoydu. **13** Şəhərin şimalında olan bütün ordu və şəhərin qərbində pusquda duranlar döyüş üçün yerləşdirildi. Yesua o gecə dərənin ortasına getdi. **14** Ay şəhərinin padşahı bunu gördükdə sahər tezən şəhərin adamları ilə birgə tələsik qalxdı və bütün camaat düz vaxtında İsraililərə qarşı Arava vadisinin önündə döyüşə çıxdı. Lakin padşah bilmirdi ki, şəhər arxasında ona qarşı pusqu qurulub. **15** Yesua ilə bütün İsraililər özlərini onların qarşısında mağlub olmuş kimi göstərərək çölə tərəf qaçdırılar. **16** Onları təqib etmək üçün şəhərdə olan bütün camaat çağırıldı. Yesuanı təqib edərək şəhərdən çıxdılar. **17** Ay və Bet-El şəhərlərində bir nəfər də qalmadı ki, İsraililərin ardına getməsin. Onlar şəhəri açıq qoyaraq İsraililəri təqib etdilər. **18** Rəbb Yesuaya dedi: «Əlindəki nizəni Ay şəhərinə tərəf uzat, çünki oranı sənə təslim edəcəyəm». Yesua əlindəki nizəni Ay şəhərinə tərəf uzatdı. **19** Yesua əlini şəhərə tərəf uzadarkən pusquda duranlar cəld yerlərindən qalxdılar və şəhərə gırıb oranı aldılar. O anda bütün şəhərə od vurdular. **20** Ay şəhərinin əhalisi arxaya dönüb baxanda gördü ki, şəhərdən göyə tüstü qalxır və onların o yan-bu yana qaçmağa da taqəti yox idi. Çölə tərəf qaçan İsraililər də onları təqib edənlərə tərəf döndü. **21** Yesua ilə pusquda olan bütün İsraililər şəhəri alındığını və şəhərdən tüstü qalxdığını görəndə dönüb Ay şəhərinin adamlarını qırdılar. **22** O biri İsraililər də şəhərdən onlara tərəf çıxdılar. Onda onlar iki tərəfdən gələn İsraililərin arasında qaldılar. İsraililər onlardan heç kimi sağ yaxud qaçmağa qoymadan qırdılar. **23** Ay şəhərinin padşahını isə diri tutub Yesuanın yanına gətirdilər. **24** İsraililər Ay şəhərinin əhalisinin hamisini öldürüb qurtarana qədər tarlada və onları təqib etdikləri çöldə qılıncdan keçirtdilər. Sonra bütün İsraililər Ay şəhərinə qayıdub orada qalanları da qılıncdan keçirtdilər. **25** O gün qırılan kişi və qadınlardan hamısı – bütünlükə Ay şəhərinin əhalisi on iki min nəfər idi. **26** Bütün Ay şəhərinin əhalisinin tamamilə qırıb qurtarana qədər Yesua nizə uzadan əlini geri çəkmədi. **27** Ancaq Rəbbin Yesuaya buyurduğu söza görə İsraililər o şəhərin heyvanlarını və əmlakını talan edib özlərinə götürdülər. **28** Yesua Ay şəhərini yandırdı. Oranı əbadi qalan daş qalağına, yəni elə bir viranəyə çevirdi ki, bu günə qədər qalmaqdadır. **29** O, Ay şəhərinin padşahını ağacdan asaraq axşama qədər saxladı. Gün batanda isə Yesua əmr verdi və onun cəsədini ağacdan düşürtdi, onu şəhər darvazasının gırəcəyinə atıldılar. Üstünə bu günə qədər qalan böyük bir daş qalağı yığıdlar. **30** O zaman Yesua Eval dağında İsrailin Allahı Rəbbə bir qurbangah qurdu. **31** O, Rəbbin qulu Musanın İsrail övladlarına əmr etdiyi və Musanın Qanun kitabından yazıldığı kimi üstüne heç kimin dəmir vurmadığı, yonulmamış daşlardan bir qurbangah düzəltdi. Onun üstündə Rəbbə yandırma qurbanları və ünsiyyət qurbanları təqdim etdilər. **32** Yesua orada Musanın İsrail övladları qarşısında yazdığını Qanunun bir nüsxəsini daşlar üzərinə yazdı. **33** Bütün

İsraililər, ağsaqqallar, məmurlar, hakimlər, qəriblər də daxil olmaqla Rəbbin əhd sandığının iki tərəfində sandığı daşıyan Levili kahinlərin qarşısında dayandılar. Xalqın yarısı Gerizim dağının, o biri yarısı isə Eval dağının qarşısında durdu. Çünkü Rəbbin qulu Musa İsrail xalqına xeyir-dua vermek üçün əvvəllər bu cür dayanmayı buyurmuşdu. **34** Ondan sonra Yesua Qanunun bütün sözlərini – xeyir-dua və lənəti, yəni Qanun kitabından yazılışlarının hamisini oxudu. **35** Bütün İsrail camaatının, qadınlarının, uşaqların və aralarında olan qəriblərin qarşısında Musanın bütün buyurduqlarından Yesuanın oxumadığı bir söz belə, qalmadı.

9 İordan çayının qərb tərəfində dağlıqda, yamaçlı-düzenlikli bölgədə, Livana qədər uzanan Böyük dənizin sahilində yaşayan Xetlilər, Emorlular, Kənanlılar, Perizlilər, Xivlilər və Yevusluların padşahları bunu eşidən zaman **2** Yesua və İsraililərə qarşı birlikdə döyüşmək üçün bir yerə toplandılar. **3** Lakin Giveon əhalisi Yesuanın Yerixonun və Ay şəhərinin başına gətirdiklərini eşitdikdə **4** hiylə ilə hərəkət etdilər: gedib özlərini elçi kimi göstərdilər və köhnəlmış torbalar, köhnə, yırtıq və bağlanmış şərab tuluqlarını eşşəklərinə yüklədilər. **5** Ayaqlarında cırıq və yamaqlı çarıqları, əyinlərində köhnə paltaları var idi. Ərzaqları, bütün çörəkləri qurumuş və kiflənmişdi. **6** Onlar Qılqalda olan ordugaha, Yesuanın yanına getdilər, ona və İsraililərə dedilər: «Biz uzaq bir ölkədən gəlmişik, indi bizimlə əhd kəsin». **7** İsraililər Xivlilərə dedilər: «Bəlkə siz bizim aramızda yaşayırınsınız? Biz sizinlə necə əhd kəsək?» **8** Onlar Yesuaya dedilər: «Biz sənin qullarınıq». Yesua isə onlara dedi: «Siz kimsiniz və haradan gəlirsiniz?» **9** Ona dedilər: «Sənin Allahın Rəbbin şöhrətli adına görə biz qulların çox uzaq ölkədən gəlmişik. Çünkü Rəbbin xəbərini, Misirdə etdiyi bütün şeyləri, **10** İordan çayının o tərəfində olan Emorluların iki padşahi – Xeşbon padşahı Sixonun və Aştarotdakı Başan padşahi Oqun başına gətirdiyi hər şeyi eşitmişik. **11** Ona görə ağsaqqallarımız və ölkəmizin bütün əhalisi bizə belə dedilər: «Yol üçün əlinizə ərzaq götürüb onları qarşılıqla gedin və deyin: «Biz sizin qullarınız, indi bizimlə əhd kəsin.» **12** Yanınızda gəlmək üçün çıxdığımız gün bu çörəyimizi ərzaq kimi evlərimizdən isti-isti götürümdürük, indi isə quruyub və kiflənib. **13** Doldurduğumuz bu şərab tuluqları təzə idi, indi isə yırtılıb. Yol çox uzun olduğu üçün paltalarımız və çarıqlarımız da köhnəlib. **14** İsraililər onların ərzaqlarını götürdülər və onlara inandılar, ancaq Rəbdən məsləhət almadılar. **15** Yesua onlara sülh bağlayıb onları sağ buraxacağına söz verdi və icma rəhbərləri də bunun üçün and içdilər. **16** Onlara əhd bağladıqdan üç gün sonra eşitdilər ki, bu adamlar İsraililərlə qonşuluqda – öz aralarında yaşayarlardır. **17** İsraililər çıxıb üçüncü gün onların şəhərlərinə gəldilər. Onların şəhərləri Giveon, Kefira, Beerot və Qiryat-Yearim idi. **18** İsraililər onları qırmadılar, çünkü icma rəhbərləri onlar üçün İsrailin

Allahi Rəbbə and içmişdilər. Bütün icma rəhbərlərin əleyhina danişdi. **19** Rəhbərlərin hamısı icmaya dedi: «Biz onlar üçün Israilin Allahı Rəbbə and içdik ki, onlara toxunmayaq. **20** Ona görə də belə edək: onları sağ buraxaq, yoxsa içdiyimiz anda görə üzərimizə qəzəb gələr». **21** Rəhbərlər xalqa dedi: «Qoy onlar sağ qalsın, amma bütün icma üçün odun kəsən və su daşıyan olsunlar». Beləcə hər şey rəhbərlər deyən kimi oldu. **22** Yesuə onları çağırıb belə dedi: «Aramızda yaşıdagınız halda “biz sizdən çox uzağıq” deyərək bizi nə üçün aldatdınız? **23** İndi lənətlənmisiniz və siz həmisişlik Allahımın evi üçün odun kəsən və su daşıyan kölələr olmalısınız». **24** Onlar Yesuaya cavab verib dedilər: «Sənin Allahın Rəbbin bütün ölkəni siza vermək, ölkənin bütün əhalisini qarşımızda hələk etmək üçün qulu Musaya necə əmr verdiyi bu qullarına aşkar bildirilmişdi. Sizin ucbatınızdan canımız üçün çox qorxduq və ona görə belə etdik. **25** Artıq sənin əlindəyik. Sənin gözündə nə xoşdursa və nə doğrudursa, onu et». **26** Yesuə onlara belə rəftar etdi: onları Israil övladlarının əlindən qurtarır qoymadı ki, öldürülşünlər. **27** O gün Yesuə icma üçün və Rəbbin seçəcəyi yerdəki öz qurbangahı üçün onları odun kəsən və su daşıyan işinə təyin etdi və bu günə qədər də belədir.

10 Yeruşəlim padşahı Adoni-Sedeq Yesuanın Ay şəhərini alıb tamamilə məhv etməsini, Yerixo ilə padşahının, Ay şəhəri ilə padşahının başına gətirdiyini və Giveon əhalisinin İsraililərlə sülh bağlayıb onların arasında olduqlarını eşitdi. **2** O vaxt onun özü və xalqı çox qorxdu, çünki Giveon şəhəri padşah şəhərlərindən biri kimi böyük bir şəhər idi. Giveon Ay şəhərindən də böyük idi və oranın adamları ığid idi. **3** Bunun üçün Yeruşəlim padşahı Adoni-Sedeq Xevron padşahı Hohama, Yarmut padşahı Pirama, Lakiş padşahı Yafiya, Eqlon padşahı Devirə xəbər göndərib dedi: **4** «Yanıma gəlib Giveonluları qırmaqdə mənən kömək edin, çünki onlar Yesuə və Israil övladları ilə sülh bağlayıb». **5** Beş Emor padşahı olan Yeruşəlim padşahı, Xevron padşahı, Yarmut padşahı, Lakiş padşahı, Eqlon padşahı bütün orduları birləşdirərək gəlib Giveon qarşısında ordugah quraraq ona qarşı vuruşdular. **6** Giveon adamları Qilqaldakı ordugaha, Yesuaya xəbər göndərib dedilər: «Əlini qullarının üstündən çəkmə, tez yanımıza gal, bizi qurtar və biza kömək et. Çünki dağlıqda yaşayan bütün Emor padşahları biza qarşı birləşib». **7** Yesuə, onunla birgə bütün döyüçşülər və bütün ığid adamlar Qilqaldan çıxdılar. **8** Rəbb Yesuaya dedi: «Onlardan qorxma, çünki onları sənə təslim etdim, onlardan heç kim sənin qarşısında dura bilməyəcək». **9** Yesuə bütün gecə Qilqaldan yuxarı çıxıb qəflətən onların üstüne gəldi. **10** Rəbb onları İsraililərin qarşısında çəşbaş saldı, İsraililər onları Giveonda böyük tələfata uğratdı və onları Bet-Xoron yoxusunda təqib edərək Azeqaya və Maqqedaya qədər qırdılar. **11** Emorlular İsraililərin qarşısından qaçıqları zaman Bet-Xoron enişində ikən Azeqaya qədər

Rəbb onları üstünə göydən böyük daşlar yağırdı və onlar öldülər. Daş kimi dolu ilə ölenlər Israil övladlarının qılıncla öldürdüklərindən daha çox idi. **12** Rəbb Emorluları Israil övladlarına təslim etdiyi gün Yesuə Rəbbə yarvardı və İsraililərin gözü qarşısında dedi: «Dayan, ey günəş, Giveon üzərində, Ey ay, Ayyalon dərəsində». **13** Israel xalqı düşmənlarından qıtas alana qədər günəş orada dayandı və ay yerində qaldı. Bu hadisə Yaşar kitabında yazılımışdı. Günəş göyün ortasında durdu və ləngiyib təxminən bütün günü batmadı. **14** Rəbbin insan səsini eşitdiyi o gün kimi bir gün nə ondan əvvəl, nə də ondan sonra oldu, çünki Rəbb Israil üçün vuruşdu. **15** Sonra Yesuə və onunla birlikdə bütün İsraililər Qilqaldakı ordugaha qayıtdı. **16** Bu beş padşah qaçıb Maqqedada olan mağarada gizləndi. **17** «Maqqedadakı mağarada gizlənən beş padşah tapıldı» deyə Yesuaya xəbər verdilər. **18** Yesuə dedi: «Mağaranın ağızına böyük daşlar yuvarladın və onlara nəzarət etmək üçün yanına adamlar qoyun. **19** Ancaq siz dayanmayın, düşmənlerinizi təqib edin və arxadakları da qırın. Onları şəhərlərinə girməyə qoymayın. Allahınız Rəbb onları siza təslim edib». **20** Yesuə və Israil övladları düşməni çox ağır bir məğlubiyyətə uğradaraq tamamilə qırıldı. Sağ qalanlar isə qalalı şəhərlərdə siyindı. **21** Bütün xalq Maqqedadakı ordugaha, Yesuanın yanına salamat qayıdı və bundan sonra Israil övladlarına qarşı heç kim bir söz deyə bilmədi. **22** O vaxt Yesuə dedi: «Mağaranın ağızını açın, bu beş padşahı mağaradan mənim yanına gətirin». **23** Elə də etdi, mağaradan bu beş padşahı - Yeruşəlim padşahını, Xevron padşahını, Yarmut padşahını, Lakiş padşahını və Eqlon padşahını onun yanına gətirdilər. **24** Bu padşahları Yesuanın yanına gətirən zaman o bütün Israil adamlarını çağırıdı. Onunla gələn döyüçşülərin başçılarına dedi: «Yaxınlaşın, ayaqlarını bu padşahların boynuna qoyn». Onlar yaxınlaşdır, ayaqlarını onların boynuna qoysalar. **25** Yesuə onlara dedi: «Qorxmayın və ruhdan düşməyin, qüvvətli və ürkəli olun, çünki Rəbb vuruşacağınızı bütün düşmənlerinizin başına bunları gatıracak». **26** Ondan sonra Yesuə onları vurub öldürdü. Onları beş ağacdən asdı və axşama kimi ağacdən asılı qaldılar. **27** Gün batanda Yesuə əmr etdi ki, onları ağacdən endirsinlər və onları gizləndikləri mağaraya atdır. Mağaranın ağızına da böyük daşlar qoysalar və bu daşlar bu günə qədər də oradadır. **28** Yesuə o gün Maqqedanı aldı, onları və onun tərəfində olan bütün adamları tamamilə məhv etdi, bir adamı belə, sağ buraxmadı. Yerixo padşahının başına gətirdiyini Maqqeda padşahının da başına gətirdi. **29** Yesuə və onunla birgə bütün İsraililər Maqqedadan Livnaya keçdi, və Livnaya qarşı vuruşdular. **30** Rəbb həm şəhəri, həm də onun padşahını İsraililər təslim etdi. Yesuə padşahı və orada olan bütün adamları qılıncdan keçirib bir adamı belə, sağ buraxmadı. Yerixo padşahının başına gətirdiyini oranın padşahının da başına gətirdi. **31** Yesuə və onunla birgə bütün İsraililər Livnadan Lakiş keçib onların qarşısında dayanaraq Lakişlilərlə vuruşdular. **32**

Rəbb Lakişi İsraillilərə təslim etdi və onarı ikinci gün aldılar. Livnada etdikləri kimi Lakişi və oradakı bütün adamları qılıncdan keçirdilər. **33** O zaman Gezer padşahı Horam Lakiş kəmək etmək üçün geldi. Yesua bir nəfəri də sağ buraxmadan onu və onun xalqını da qırdı. **34** Yesua və onunla birgə bütün İsraillilər Lakişdən Eqlona keçdilər, onun qarşısına çıxıb Eqlonlularla vuruşdular. **35** Elə həmin gün onarı aldılar və qılıncdan keçirdilər. Lakişdə etdikləri kimi Eqlonda bütün adamları o gün tamamilə məhv etdilər. **36** Yesua və onunla birgə bütün İsraillilər Eqlondan Xevrona keçdilər və oradakılarla vuruşdular. **37** Onarı da alıb padşahını, bütün kəndləri və bütün əhalisini qılıncdan keçirdilər. Eqlonda etdikləri kimi Xevronda da heç kimi sağ qoymadılar, onarı və oradakı bütün adamları tamamilə məhv etdilər. **38** Yesua və onunla birgə bütün İsraillilər Devirə qayıtdılar və oradakılarla vuruşdular. **39** Deviri, onun padşahını və bütün kəndlərini alaraq əhalisini qılıncdan keçirdilər. Orada olan bütün adamları tamamilə məhv etdilər, heç kimi sağ qoymadılar. Yesua Xevronun, Livnanın və onun padşahının başına gətirdiyini Devirin və onun padşahının da başına getirdi. **40** Yesua bütün ölkəni – dağlıq yerləri, Negevi, yamach-düzenlikli bölgəni tutdu və bütün o yerlərin padşahlarını qırdı. İsrailin Allahı Rəbbin əmr etdiyi kimi heç kəsi sağ qoymadı, hər nəfəs alan adamı tamamilə məhv etdi. **41** Yesua Qədəş-Barneadan Qəzzaya və Giveona qədər bütün Qoşen diyarında yaşayanları qırdı. **42** Yesua bir dəfəyə bütün padşahları və onların ölkələrini aldı, çünki İsrailin Allahı Rəbb İsrail üçün vuruşdu. **43** Yesua və onunla birgə bütün İsraillilər Qılqaldakı ordugaha qayıtdı.

11 Xasor padşahı Yavin bunu eşidəndə Madon padşahı Yovava, Şimron padşahına, Akşaf padşahına, **2** şimalda – dağlıq yerlərdəki, Kinneretin cənubunda olan Aravadakı, yamach-düzenlikli bölgədəki və qərbədə yerləşən Nafot-Dordakı padşahlara, **3** şərqdə və qərbədə yaşayan Kənanlılara və Emorlulara, Xetlilərə, Perizlilərə, dağlıqda yaşayan Yevuslulara, Xermon dağının aşağıdakı Mispa diyarında yaşayan Xivlilərə xəbər göndərdi. **4** Bunlar özləri ilə birgə bütün orduları dəniz sahilindəki qum kimi böyük xalq olaraq çoxlu at və döyüş arabaları ilə gəldilər. **5** Bütün bu padşahlar birləşdilər və İsraillilərlə vuruşmaq üçün galib Merom suları yanında birgə ordugah qurdular. **6** Rəbb Yesuaya dedi: «Onlardan qorxma, çünki sabah bu vaxt hamisini İsraillilərin qarşısında öldürüb təslim edəcəyəm, onların atlarının ayaq vətərini kəsəcəksən, döyüş arabalarına odurub yandıracaqsən». **7** Yesua və onunla birgə bütün döyüşçülər Merom suları yanında qəfələnə düşmənlərin üstünə çıxıdalar və onlara hücum etdilər. **8** Rəbb onları İsraillilərə təslim edib qırdırdı. İsraillilər böyük Sidona və Misrefot-Mayimə qədər, şərq tərəfdəki Mispa vadisində qədər düşmənləri qovub heç kim sağ qalmayana qədər hamisini qırdılar. **9** Yesua Rəbbin ona dediyi kimi

onlarla rəftar etdi; atlarının ayaq vətərini kəsdi və döyüş arabalarına odurub yandırıldı. **10** O vaxt Yesua geri qayıdıb Xasoru aldı və onun padşahını qılıncla öldürdü. Xasor əvvəlcə bütün bu ölkələrin başı idi. **11** Orada olan bütün adamları qılıncdan keçirib tamamilə məhv etdilər, nəfəs çəkən bir nəfər də qalmadı. Sonra Xasora od vurdu. **12** Rəbbin qulu Musanın əmr etdiyi kimi Yesua bu padşahların bütün şəhərlərini və bütün padşahları tutub hamisini qılıncdan keçirərək tamamilə məhv etdi. **13** Ancaq Yesuanın yandırıldığı Xasordan başqa təpəciklər üstündə olan şəhərlərdən heç birini İsraillilər yandırmadılar. **14** İsrail övladları bu şəhərlərin bütün əmlakını və heyvanlarını qarət etdilər. Hamisini həlak edənədək qılıncdan keçirib məhv etdilər, nəfəsi çəkən bir adam belə, qalmadı. **15** Rəbbin qulu Musaya əmr etdiyini Musa da Yesuaya əmr etdi və Yesua da belə etdi. Rəbb Musaya nə əmr etmişdi, hamisini yerinə yetirdi. **16** Yesua Seir çıxan Xalaq dağından, Xermon dağı altında, Livan vadisindəki Baal-Qada qədər bütün bu diyarı – dağları, **17** bütün Negevi, bütün Qoşen diyarını, yamach-düzenlikli bölgəni, Aravani və İsrailin dağlıq və yamach-düzenlikli bölgəsini aldı. Onların bütün padşahlarını tutdu və vurub öldürdü. **18** Yesua uzun müddət bu padşahlarla vuruşdu. **19** Giveonun əhalisi olan Xivlilərdən başqa İsrail övladları ilə sülh bağlayan başqa bir şəhər yox idi. Bütün yerlər döyüşlə alınımsıdı. **20** Çünkü Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi İsraillilər onları rəhm etmədən tamamilə məhv etdilər. Beləliklə, İsraillilərə qarşı döyüş çıxmaga onların üzərini sərtləşdirən Rəbbin Özü idi. **21** O vaxt Yesua gedib dağlıq Xevronda, Devirdə, Anavda, bütün Yəhudanın dağlıq bölgəsində və bütün İsrailin dağlıq bölgəsində olan Anaqlıları qırıb məhv etdi. Yesua onları şəhərləri ilə birgə tamamilə yerlə yeksan etdi. **22** İsrail övladlarının torpağında Anaqlılar qalmadı, onlar ancaq Qəzzadə, Qatda və Aşdoddə qaldı. **23** Rəbbin Musaya dediyi kimi Yesua bütün ölkəni aldı. Yesua oranı İsraillilərə, hər qəbiləyə irs olaraq öz payını verdi. Ölkə müharibədən əmin-amarlığa çıxdı.

12 İsrail övladları bu padşahları öldürdülər və onların torpaqlarını – İordan çayının şərqindəki bütün Arava ilə Arnon vadisindən Xermon dağına qədər olan yeri zəbt edib özlərinə mülk etdilər. **2** Xeşbona yaşayan Emorluların padşahı Sixon bu torpaqlarda hökmranlıq etmişdi: Arnon vadisi sahilindəki Aroerdən və vadinin ortasındaki Ammonluların sərhədi olan Yabboq çayına qədər Gileadın yarısı, **3** şərqə tərəf Kinneret gölündən Arava dənizinə, yəni Duz dənizinə qədər, şərqdə Bet-Yeşimot istiqamətinə və cənuba tərəf Pisqa yamaclarının ətaklərinə qədər Arava torpağı idi. **4** Sağ qalan Rafalılardan biri olan Başan padşahı Oq Aştarotda və Edreidə hökmranlıq edirdi. **5** O, Xermon dağında, Sakada, Geşurlular və Maakatlılar sərhədində qədər bütün Başanda, Xeşbon padşahı Sixonun sərhədində qədər Gileadın yarısında hökmranlıq edirdi. **6** Rəbbin qulu

Musa və İsrail övladları onları öldürdüler. Sonra Rəbbin qulu Musa onların torpaqlarını ırs olaraq Ruvenlilərə, Qadılilara, Menaşə qəbiləsinin yarısına verdi. **7** Livan vadisində olan Baal-Qaddan Seir çıxan Xalaq dağına qədər İordan çayının qərb tərəfində olan torpaqlarda. Yeşua ilə İsrail övladlarının öldürdükələri padşahlar bunlardır: **8** Yeşua dağlıq bölgədə, yamaclı-düzenlikli bölgədə, Aravada, yamaclarda, çöldə, Negevda yerləşən bu torpaqları, yəni Xətlilər, Emorlular, Kənanlılar, Perizlilər, Xivlilər və Yevuslular ölkəsini, İsrail qəbilələrinə torpaq payı kimi mülk olaraq verdi. **9** Yerixo padşahı; Bet-Elin yanındaki Ay şəhərinin padşahı; **10** Yeruşəlim padşahı; Xevron padşahı; **11** Yarmut padşahı; Lakiş padşahı; **12** Eqlon padşahı; Gezer padşahı; **13** Devir padşahı; Geder padşahı; **14** Xorma padşahı; Arad padşahı; **15** Livna padşahı; Adullam padşahı; **16** Maqqeda padşahı; Bet-El padşahı; **17** Tappuah padşahı; Xefer padşahı; **18** Afeq padşahı; Laşşaron padşahı; **19** Madon padşahı; Xasor padşahı; **20** Şimron-Meron padşahı; Akşaf padşahı; **21** Taanak padşahı; Megiddo padşahı; **22** Qedeş padşahı; Karmeldəki Yoqneam padşahı; **23** Nafot-Dordakı Dor padşahı; Qılqaldəki Qoyim padşahı; **24** Tirsa padşahı. Bütün padşahlar cəmi 31 nəfər idi.

13 Yeşua qocalıb yaşa dolmuşdu. Rəbb ona dedi: «Sən qocalıb yaşa dolmusan, ancaq mülk olaraq almaq üçün olduqca çox yer qalıb. **2** Qalan yerlər bunlardır: Filiştililərin bütün əyalətləri, Geşurluların bütün torpaqları; **3** Misir qarşısında olan Şixor çayından şimala tərəf Kənanlıların torpağı sayılan Eqron sərhədinə qədər torpaqlar; Filiştililərin beş ağasına məxsus Qəzzəlilərin, Aşdodluların, Aşqelonluların, Qatliların torpaqları və Eqronluların ağalarına məxsus torpaqlar; Avvalıların torpağı; **4** cənubda bütün Kənan torpağı, Sidonlulara məxsus Mearadan Afeqə – Emorluların sərhədlərinə qədər olan torpaqlar; **5** Gevalliların torpağı, Xermon dağı ətəyində olan Baal-Qaddan Xamat keçidinə qədər gün doğana tərəf bütün Livan; **6** Livandan Misrefot-Mayimə qədər bütün dağlıq əhalisi və bütün Sidonluları da İsrail övladlarının qarşısından Mən qovacağam. Ancaq sənə amr etdiyim kimi bu torpaqları İsaillilərə ırs olaraq bəl. **7** İndi bu yerləri doqquz qəbilə ilə Menaşə qəbiləsinin yarısına ırs olaraq bəl». **8** Menaşə qəbiləsinin yarısı ilə birgə Ruvenlilər və Qadılilar Musanın İordan çayının şərqi tərəfində onlara verdiyi ırs torpaqları, Rəbbin qulu Musanın onlara verdiyi bu torpaqları almışdular: **9** Arnon vadisi kənarında olan Aroerdən vadinin ortasında olan şəhərlər Divona qədər bütün Medva yayları; **10** Ammonluların sərhədinə qədər Xeşbonda hökmərləq edən Emorluların padşahı Sixonun bütün şəhərləri; **11** Gilead, Geşurlular və Maakathlıların torpaqları, bütün Xermon dağı, Salkaya qədər bütün Başan; **12** Aştarot və Edreidə hökmərləq edən, sağ qalan Rafalılardan biri olan Oqun Başandakı bütün torpaqları; Musa bütün bu torpaqlarda yaşayanları döyüşlə qovmuşdu. **13**

Ancaq İsaillilər Geşurluları və Maakathlıları qovmadılar. Geşurlularla Maakathlılar bu gün qədər İsaillilər arasında yaşayır. **14** Amma Levi qəbiləsinə ırs olaraq torpaq verilmədi, çünki Rəbbin Musaya dediyi kimi onların ırsı İsrailin Allahı Rəbb üçün gətirilən yandırma təqdimləridir. **15** Musa Ruven övladlarının qəbiləsinə nəsillərinə görə pay verdi. **16** Onların sərhədi belə idi: Arnon vadisi kənarındaki Aroerdən, bu vadinin ortasındaki şəhər və Medva yanında olan bütün yayla; **17** Xeşbon və yaylada yerləşən şəhərlərin hamısı – Divon, Bamot-Baal, Bet-Baal-Meon, **18** Yahsa, Qedemot, Mefaat, **19** Qiryatayim, Sivma, dərə dağında olan Seret-Şahar, **20** Bet-Peor, Pisqa yamacları, Bet-Yeşimot, **21** bu yaylanın bütün şəhərləri, Xeşbona hökmərləq edən Emorlular padşahı Sixonun bütün ölkəsi idi. Musa Sixonu və Midyan başçıları olan və onun ölkəsində yaşayış ağaları – Evini, Reqemi, Suru, Xuru, Revani öldürdü. **22** İsrail övladları öldürdükələri adamlarla birgə Beor oğlu falçı Bilamu da qılıncdan keçirdilər. **23** Ruven övladlarının sərhədi İordan çayı ilə sahil torpaqları idi. Ruven övladlarının nəsillərinə görə ırsı olan şəhərlər və onların kəndləri bunlar idi. **24** Musa Qad qəbiləsinə, Qad övladlarına nəsillərinə görə torpaq verdi. **25** Onların sərhədi isə belə idi: Yazer, Gileadın bütün şəhərləri və Rabba qarşısında olan Aroerə qədər Ammon övladları ölkəsinin yarısı; **26** Xeşbondan Ramat-Mispa və Betonimə qədər; Maxanayımdən Devir sərhədinin qədər; **27** dərədə Bet-Haram, Bet-Nimra, Sukkot, Safon, Xeşbon padşahı Sixonun ölkəsinin qalan hissəsi, İordan çayı ilə onun sahil torpaqları, İordan çayının şərqi tərəfindən Kinneret gölünün cənub sahilinə qədər. **28** Qad övladlarının nəsillərinə görə torpaq ırsı olan şəhərlər və onların kəndləri bunlar idi. **29** Musa Menaşə qəbiləsinin yarısına torpaq verdi ki, bu da Menaşə övladları qəbiləsinin yarısı üçün, nəsillərinə görə idi. **30** Onların torpağı Maxanayımdən, bütün Başan diyarı, Başan padşahı Oqun bütün ölkəsi və Başanda olan Yairin bütün qəsəbələri də daxil olmaqla altmış şəhər idi. **31** Gileadın yarısı Başan padşahı Oqun ölkəsindəki Aştarot və Edrei şəhərlərini də əhətə edirdi. Bunlar Menaşə oğlu Makir övladlarına nəsillərinə görə Makir övladlarının yarısına verilmək üçün idi. **32** Yerixo şəhərinin qarşısında, İordan çayının şərqi tərəfindəki Moav düzənliliklərində Musanın böldüyü ırs olan torpaqlar bunlar idi. **33** Ancaq Musa Levi qəbiləsinə ırs olaraq torpaq vermədi. Rəbbin onlara dediyi kimi İsrailin Allahı Rəbb Özü onların ırsıdır.

14 İsrail övladları Kənan torpağından ırs olaraq aldıqları torpaqlar bunlardır; bu torpaqları kahin Eleazar, Nun oğlu Yeşua və İsrail övladları qəbilələrinin nasıl başçıları, **2** Rəbbin Musa vasitəsilə buyurduğu kimi doqquz qəbilə və bir qəbilənin yarısı üçün ırs olaraq püşk ilə böldülər. **3** Çünki Musa iki qəbilə ilə yarılm qəbilənin ırs olan torpağını İordanın şərqi tərəfində onlara vermişdi, lakin onların arasında Levililərə ırs olaraq torpaq verməmişdi. **4** Çünki Yusif övladları Menaşə və Efrayim qəbiləsindən ibarət iki qəbilə oldu.

Bundan sonra Levililərə yaşamaqdan ötrü şəhərlərdən, sürüləri və naxırları üçün olaqlardan başqa heç bir torpaq hissəsi verilmədi. **5** İsrail övladları Rəbbin Musaya buyurduğu kimi etdilər və torpağı bölüşdürüdlər. **6** Belə bir zamanda Yəhuda övladları Qılqala – Yəşuanın yanına gəldilər. Qenizli Yefunne oğlu Kəlev Yəşuaya dedi: «Qadeş-Barneada Rəbbin səninlə mənim haqqımda Allah adımı Musaya dediyi sözü sən özün bilirsən. **7** Rəbbin qulu Musa ölkəni gözdən keçirtmək üçün Qadeş-Barneadan məni göndərəndə qırx yaşında idim. Mən ona səmimi qəlbdən müjdə gətirdim. **8** Lakin mənimlə birlikdə gedən soydaşlarım xalqın ürəyini üzdülər. Amma mən səmimi qəlblə Allahım Rəbbin ardınca getdim. **9** 0 gün Musa and içib dedi: «Sən qədəm basdırın torpaq mütləq sənə və sənin övladlarına əbədi ırs olaraq veriləcək, çünkü sən Allahım Rəbbin ardınca səmimi qəlblə getdin». **10** İndi artıq İsraililər sahada gedərkən Rəbbin Musaya bu sözü dediyi vaxtdan qırx beş il keçir. Rəbb dediyi kimi mənə ömür verdi, bax mən bu gün səksən beş yaşındayam. **11** Musanın məni göndərdiyi vaxta olduğum kimi bu gün də qüvvətliyəm. O zaman qüvvətim necə idisə, indi də girib-çixmaq və döyüşmək üçün elə qüvvətim var. **12** Buna görə də Rəbbin o zaman dediyi bu dağlıq yeri sən indi mənə ver. Bu dağlıq yerdə Anaqlıların, böyük və qala divarlı şəhərlərin olduğunu o gün sən də eşitdin. Bəlkə Rəbb mənimlə olar və mən də Rəbbin dediyi kimi onları qovaram». **13** Yəşua ona xeyir-dua verdi. Xevronu Yefunne oğlu Kəlevə ırs olaraq verdi. **14** Bunun üçün Xevron bu günə qədər Qenizli Yefunne oğlu Kəlevin ırs torpağıdır. Çünkü o, səmimi qəlbə İsrailin Allahı Rəbbin ardınca getmişdi. **15** Xevronun adı əvvəlcə Qiryat-Arba idi. Anaqlılar arasında Arba ən böyük adam olmuşdu. Ölkə müharibədən dincliyə çıxdı.

15 Nəsillərinə görə Yəhuda övladları qəbiləsinin ırs torpağı Edom sərhədində, cənuba doğru və oranın ən cənubunda yerləşən Zin sahrasına qədər idi. **2** Onların cənub sərhədi Duz dənizi qurtaran yerdə – cənubda yerləşən körfəzdən başlayırdı. **3** Aqrabbim keçidinin cənubundan keçib Zina çatırdı və oradan Qadeş-Barneanın cənubundan qalxaraq Xesrona çatırdı. Buradan Addara qalxıb Qarqaya döndürdü. **4** Sonra isə Asmonadan keçib Misir vadisine çıxırdı və bu sərhədin sonu dənizdə qurtarındı. Rəbb deməşdi ki, cənub sərhədiniz bura olacaq. **5** Şərqi sərhədi İordan çayının mənsəbindən Duz dənizi boyunca id. Şimal tərəfdən isə bu sərhəd İordan çayının mənsəbində yerləşən su körfəzindən başlayırdı. **6** Sonra bu sərhəd Bet-Xoqlaya qalxaraq Bet-Aravanın şimalından keçirdi və Ruven oğlu Bohanın qayasına çatırdı. **7** Sonra isə Akor dərəsindən Devirə çıxıb oranın cənubundakı Adummim yoxusu qarşısında olan Qılqala doğru, şimala yönüldü. Buradan isə En-Şemeş sularına keçirdi və onun sonu En-Rogelə qurtarındı. **8** Sonra sərhəd Ben-Hinnom vadisində cənuba doğru Yevuluların şəhərinin, yəni Yeruşəlimin arxasından keçib buradan Refaim vadisinin

şimal qütbündə olan Hinnom vadisinin qərbindəki dağın təpəsinə qalxırdı. **9** Bu dağın təpəsindən isə Neftoah sularının mənbəyinə doğru uzanıb Efron dağındaki şəhərlərə çıxır və oradan Baalaya, yəni Qiryat-Yearimə tərəf uzanırdı. **10** Baaladan qərbə doğru, Seir dağına qədər döñəndən sonra Yearim dağının, yəni Kesalonun şimal tərəfindən keçib Bet-Şemeşə enərək Timnaya çatırdı. **11** Sonra isə Eqronun yanından şimala doğru çıxaraq Şikkerona uzanıb Baala dağına keçərək Yavneelə qalxırdı. Burada sərhədin sonu dənizdə qurtarındı. **12** Böyük dənizin sahili qərb sərhədi idi. Nəsillərinə görə Yəhuda övladlarına verilən torpağın sərhədi belə idi. **13** Rəbbin əmrinə görə Yəşua Yəhudalıların torpağında olan Qiryat-Arbanı, yəni Xevronu ırs olaraq Yefunne oğlu Kəlev verdi. Arba Anaqın atası idi. **14** Kəlev Anaq oğullarından Anaqın üç oğlu Şeşayı, Aximanı və Talmayı oradan qovdu. **15** Bundan sonra Devir əhalisinə qarşı çıxdı. Devirin əvvəlki adı Qiryat-Sefer idi. **16** Kəlev dedi: «Kim Qiryat-Seferliləri qırıb oranı alarsa, qızım Aksanı ona əra verəcəyəm». **17** Oranı Kəlevin qardaşı Kenazın oğlu Otniel aldı. Kəlev də qızı Aksanı ona əra verdi. **18** Aksa ona əra gedəndə ərini atasından bir tarla istəməyə sövq etdi. Qız eşşayındən düşəndə Kəlev ona dedi: «Nə isteyirsin?» **19** Aksa dedi: «Mənə bir pay da ver. Madam ki Negev torpağını mənə verdin, onda su qaynaqlarını da mənə ver». Kəlev ona yuxarıdakı və aşağıdakı su qaynaqlarını verdi. **20** Nəsillərinə görə Yəhuda övladlarının qəbiləsinin ırs torpağı budur: **21** Yəhuda övladları qəbiləsinin Edom sərhədindən doğru ən cənubda yerləşən şəhərləri bunlardır: Qavseel, Eder, Yaqur, **22** Qina, Dimona, Adada, **23** Qedes, Xasor, İtnan, **24** Zif, Telem, Bealot, **25** Xasor-Xadatta, Qeriyot-Xesron, yəni Xasor **26** Amam, Şema, Molada, **27** Xasar-Qadda, Xeşmon, Bet-Pelet, **28** Xasar-Şual, Beer-Şeva, Biziyyotya, **29** Baala, İyim, Esem, **30** Eltolad, Kesil, Xorma, **31** Ziqlaq, Madmannə, Sansanna, **32** Levaot, Şilxim, Ayin və Rimmon. Bu şəhərlərin hamısı kəndləri ilə birlikdə iyirmi doqquz şəhər idi. **33** Yamachi-düzenlikli bölgədə yerləşən şəhərlər isə bunlardır: Eştaol, Sora, Aşna, **34** Zanoah, En-Qannim, Tappuah, Enam, **35** Yarmut, Adullam, Soko, Azeqa, **36** Şaaryaim, Aditayim, Gedera və Gederotayim. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə on dörd şəhər idi. **37** Senan, Xadaşa, Miqdal-Qad, **38** Dilan, Mispe, Yoqteel, **39** Lakiş, Bosqat, Eqlon, **40** Kabbon, Laxmas, Kitliş, **41** Gederot, Bet-Daqon, Naama və Maqqeda. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə on altı şəhər idi. **42** Livna, Eter, Aşan, **43** İftah, Aşna, Nesiv, **44** Qeila, Akziv və Mareşa. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə doqquz şəhər idi. **45** Qəsəbələri və kəndləri ilə birlikdə Eqron, **46** Eqrondan dənizə qədər kəndləri ilə birlikdə bütün Aşdod ətrafında yerləşənlər, **47** Aşdod və onun qəsəbələri ilə kəndləri, Misir vadisina və Böyük dənizin sahilinə qədər olan Qəzzə və onun qəsəbələri ilə kəndləri. **48** Dağlıq bölgəsində yerləşən şəhərlər isə bunlardır: Şamir, Yattir, Soko, **49** Danna, Qiryat-Sanna, yəni Devir, **50** Anav, Eştemo, Anim, **51** Qoşen, Xolon və Gilo. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə on

bir şəhər idi. **52** Arav, Ruma, Eşan, **53** Yanim, Bet-Tappuah, Afeqa, **54** Xumta, Qiryat-Arba, yəni Xevron, Sior. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə doqquz şəhər idi. **55** Maon, Karmel, Zif, Yutta, **56** Izreal, Yodqdeam, Zanoah, **57** Qayin, Givea, Timna. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə on şəhər idi. **58** Xalxul, Bet-Sur, Qedor, **59** Maarat, Bet-Anot, Elteqon. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə altı şəhər idi. **60** Qiryat-Baal, yəni Qiryat-Yearim, Rabba. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə iki şəhər idi. **61** Çöllükdə yerləşən şəhərlər isə bunlardır: Bet-Arava, Middin, Sekaka, **62** Nivşan, Duz şəhəri, En-Gedi. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə altı şəhər idi. **63** Yəhuda övladları Yerusalimdə yaşayan Yevusluları qova bilmədilər və Yevuslular bu günə qədər Yəhuda övladları ilə birlikdə Yerusalimdə yaşıyır.

16 Yusif övladlarına püşk ilə düşən torpaqların sərhədi şərqdən Yerixo sularından – qarşısındaki İordan çayından başlayıb çölliyyə, Yerixodan Bet-Elin dağlıq bölgəsinə qalxırdı. **2** Bet-Eldən isə Luza çıxıb Arklılar torpağına, Atarota keçirdi. **3** Sonra qərbə doğru Aşağı Bet-Xoron torpağına qədər, Yafetlilər torpağına, bundan sonra isə Gezerə qədər enirdi. Bu sərhədin sonu dənizdə qurtarırdı. **4** Yusifin övladları Menaşə və Efrayim torpaqlarını irs olaraq aldılar. **5** Efrayim övladlarının nəsillərinə görə irs torpağının sərhədi belə idi. Şərqə doğru Atrot-Addardan Yuxarı Bet-Xorona qədər gedib dənizdə bitirdi. **6** Şimal tərəfdən isə Mikmetatdan şərqə tərəf uzanıb, Taanat-Şilo şəhərinin şərqindən dənərək Yanoahın şərqinə çıxırdı. **7** Yanoahdan isə Atarota və Naaraya enərək oradan Yerixoya çatır və sonu İordan çayında qurtarırdı. **8** Bu sərhəd Tappuahdan qərbə tərəf Qana vadisinə gedərək sonu dənizdə bitirdi. Nəsillərinə görə Efrayim övladları qəbiləsinin irs torpağı bunlardır. **9** Bundan əlavə, Menaşə övladlarına düşən torpaqlarda da Efrayim övladları üçün ayrılan şəhər və kəndlər var idi. **10** Amma Efrayim övladları Gezerdə yaşayan Kənanlıları qovmadılar. Onlar bu günə qədər Efrayim övladları arasında yaşıyır, Efrayim övladları üçün mükəlləfiyyətçi quzdurlar.

17 Menaşə qəbiləsinin püşkünə bu torpaqlar düşdü: Menaşə Yusifin ilk oğlu idi. Gileadin atası Makir isə Menaşənin ilk oğlu idi. Makir döyüşü olduğu üçün Gilead və Başan torpağı onun oldu. **2** Menaşənin biri oğulları – Aviezerin, Xeleqin, Asrielin, Şekemin, Xeferin və Şemidanın oğulları üçün də nəsillərinə görə püşk düşdü. Bunlar nəsillərinə görə Yusif oğlu Menaşənin kişi nəslidir. **3** Lakin Menaşə oğlu Makir oğlu Gilead oğlu Xefer oğlu Selofxadin oğlanları yox idi, ancaq qızları var idi. Qızlarının adları belə idi: Maxla, Noa, Xoqla, Milka, Tirsa. **4** Onlar kahin Eleazarın, Nun oğlu Yesuanın və rəhbərlərin qarşısına gəlib dedilər: «Rəbb Musaya buyurmuşdu ki, soydaşlarımızın yanında bizə irs torpaq versin». Onda Yesua Rəbbin əmrinə görə atalarının kişi qohumları arasında onlara irs olaraq torpaq verdi. **5** Menaşeyə İordan çayının o tayında olan Gilead və

Başan torpağından başqa on hissə torpaq da düşdü, **6** çünki Menaşə qızları da onun oğulları arasından irs olaraq torpaq aldılar. Gilead diyarı Menaşənin qalan oğullarına məxsus idi. **7** Menaşənin sərhədi Aşerdən Şekemin şərqində olan Mikmetata uzanaraq cənuba tərəf En-Tappuah əhalisinin yerlərinə gəlib çatırdı. **8** Tappuah torpağı Menaşənin idi, amma Menaşə sərhədində olan Tappuah şəhəri isə Efrayim oğullarına məxsus idi. **9** Sərhəd Qana vadisinə enirdi. Bu vadinin cənubunda olan şəhərlər Menaşənin şəhərləri arasında olsa da, Efrayimin idi. Menaşənin sərhədi vadinin şimal tərəfində idi, sonu isə dənizdə qurtarırdı. **10** Sərhədin cənubu Efrayimin, şimalı isə Menaşənin idi. Dəniz də Menaşənin sərhədi idi. Sərhəd şimaldan Aşerə, şərqdən İssakara gedib çatırdı. **11** İssakar və Aşer torpaqlarının daxilində olan bu şəhərlər Menaşənin idi: Bet-Şeanla qəsəbələri, İvleamla qəsəbələri, Dorla qəsəbələrinin əhalisi, En-Dorla qəsəbələrinin əhalisi, Taanakla qəsəbələrinin əhalisi, Megiddo ilə qəsəbələrinin əhalisi. Bunlar birlikdə üç bölgədən ibarət idi. **12** Menaşə övladları bu şəhərlərdə yaşayanları qova bilmədilər, buna görə Kənanlılar da bu torpaqda qaldılar. **13** İsraililər qüvvətlənəndə Kənanlıları özlerinə mükəlləfiyyətçi etdilər, amma tamamilə qovmadılar. **14** Yusif övladları Yesuaya belə dedilər: «İrs torpaq almaq üçün niyə biza tək püşkə bir pay verdin? Biz böyük xalqıq və indiyə qədər Rəbb bizə bərəkət verib». **15** Yesua onlara dedi: «Əgər siz böyük xalqınızınsa və Efrayimin dağlıq bölgəsi sizə darlıq edirsa, meşəliyə çıxın, orada Perizlilər və Rafalılar torpağında özünüze yer edin». **16** Yusif övladları dedilər: «Dağlıq bölgəsi bizə bəs deyil. Ancaq dərədə olan torpaqda – Bet-Şean və onun qəsəbələrində, Izreal vadisində yaşayan bütün Kənanlıların dəmir döyüş arabaları var». **17** Onda Yesua Yusif nəslinə – Efrayimlilər və Menaşəlilərə belə dedi: «Siz böyük xalqınız, qüvvətiniz də böyükdür, ona görə sizə bir püşk kifayət deyil. **18** Dağlıq bölgə də sizin olacaq, o yer meşəlikdir, amma siz oranı təmizləyəcəksiniz və bütünlüklə sizin olacaq. Kənanlılar qüvvəti olsa da, onların dəmir döyüş arabaları olsa da, siz onları qova biləcəksiniz».

18 Bütün İsrail övladlarının icması Şiloya yığışır orada Hüzur çadırını qurdu. Bu torpaq onların hökmranlığı altında idi. **2** İsrail övladlarının yeddi qəbiləsi arasında isə irs olan torpaqlar hələ paylanmamışdı. **3** Yesua İsrail övladlarına dedi: «Atalarınızın Allahı Rəbbin sizə verdiyi torpağa mülk sahibi kimi girməyə nə vaxta qədər tərəddüd edəcəksiniz? **4** Hər qəbilədən özünüze üç adam seçin. Onları göndərəcəyəm ki, çıxb ölkəni dolaşınlar və alacaqları irs torpaqlara görə oranı təsvir edib mənim yanına gələsinlər. **5** Onlar oranı yeddi hissəyə bölsünlər. Yəhuda cənubda olan öz torpağında qalsın, Yusifin nəslidə şimalda olan torpağında qalsın. **6** Siz ölkəni yeddi hissə kimi təsvir edin və təsviri buraya

mənə gətirin. Burada Allahımız Rəbbin hüzurunda sizin üçün püşk atacağam. 7 Amma aranızda Levililərin payı yoxdur, çünki onların irsi Rəbbin kahinliyidir. Qad, Ruven qəbilələri və Menaşə qəbiləsinin yarısı İordan çayının şərqi tərəfində Rəbbin qulu Musanın onlara verdiyi irs olan torpaqlarını aldılar». 8 Adamlar qalxıb gedəndə Yəsua onlara ölkəni təsvir edərək yazımaqı əmr edib dedi: «Gedin, ölkəni gəzib oranı yazılı təsvir edərək yanına qayıdın. Mən də burada, Şiloda, Rəbbin hüzurunda sizin üçün püşk atacağam». 9 Adamlar gedib ölkəni dolaşdırılar. Şəhərlərinə görə oranı yeddi hissəyə ayıraq təsvirini kitaba yazıb Şilodakı ordugaha, Yəşuanın yanına qayıtdılar. 10 Yəsua Şiloda Rəbbin hüzurunda onlar üçün püşk atdı və orada İsrail övladlarının paylarına görə torpağı payladı. 11 İlk püşk nəsillərinə görə Binyamin övladları qəbiləsinə düşdü. Onlara düşən hissə Yəhuda övladları ilə Yusif övladlarının torpağı arasında idi. 12 Şimal tərəfdən onların sərhədi İordan çayından başlayırdı. Sərhəd Yerixonun şimal tərəfindəki yamacına yüksəldi, sonra qərbə doğru dağlığa qalxırdı, sonu isə Bet-Aven çölündə qurtarırdı. 13 Oradan cənuba doğru sərhəd Luza, yəni Bet-Elə və Luzun yamacına çatırdı. Sonra sərhəd Aşağı Bet-Xoronun cənubunda olan dağlıqdan Atrot-Addara enirdi. 14 Sərhəd oradan uzanaraq qərb tərəfdən cənuba doğru, Bet-Xoronun qarşısında olan dağdan da cənuba doğru döñürdü. Onun sonu Yəhuda övladlarının şəhəri olan Qiryat-Baalda, yəni Qiryat-Yearimdə qurtarırdı; qərb sərhədi bu idi. 15 Cənub sərhədi Qiryat-Yearimin ən son hissəsindən qərbə doğru Neftoħa sularının mənbəyinə çatırdı. 16 Ondan sonra sərhəd Refaim vadisinin şimalında Ben-Hinnom vadisinin qarşısındaki dağın ən son hissəsinə enirdi; buradan da cənuba doğru Hinnom vadisinə, Yevusun cənub yamacına enib En-Rogela çatırdı, 17 sonra sərhəd şimala doğru uzanaraq En-Şemeşə çıxırı, Adummim yoxusu qarşısında olan Gelilota çatırdı; oradan da Ruven oğlu Bohanın qayasına enirdi, 18 sonra şimala doğru Aravanın qarşı tərəfinə keçib Aravaya enirdi. 19 Sərhəd şimala doğru Bet-Xoqla yoxusuna keçir, sərhədin sonu Duz dənizinin şimal körfəzində, İordan çayının cənubunda qurtarırdı. Bu, cənub sərhədi idi. 20 Onun şərqi tərəfdən sərhədi İordan çayı idi. Nəsillərinə görə Binyamin oğullarının irs torpaqlarının ərazisi bunlar idi. 21 Nəsillərinə görə Binyamin övladları qəbiləsinin şəhərləri bunlar idi: Yerixo, Bet-Xoqla, Emeq-Qesis, 22 Bet-Arava, Semarayim, Bet-El, 23 Avvim, Para, Ofra, 24 Kefar-Ammonay, Ofni, Geva, yəni kəndləri ilə birlikdə on iki şəhər; 25 Giveon, Rama, Beerot, 26 Mispe, Kefira, Mosa, 27 Reqem, İrpeel, Tarala, 28 Sela, Elef, Yevus, yəni Yeruşəlim, Givea, Qiryat, yəni kəndləri ilə birlikdə on dörd şəhər. Nəsillərinə görə Binyamin övladlarının irs torpaqları bunlardır.

19 İkinci püşk nəsillərinə görə Şimeona – Şimeon övladlarının qəbiləsinə düşdü. Onların irs torpağı

Yəhuda övladlarının irs torpağı arasında idi. 2 Onların irs torpaqları bunlar idi: Beer-Şeva, Şeva, Molada, 3 Xasar-Şual, Bala, Esem, 4 Eltolad, Betul, Xorma, 5 Ziqlaq, Bet-Markavot, Xasar-Susa, 6 Bet-Levaot, Şaruxen, yəni kəndləri ilə birlikdə on üç şəhər; 7 Ayin, Rimmon, Eter, Aşan, yəni kəndləri ilə birlikdə dörd şəhər; 8 Baalat-Beerə, yəni cənubda Ramaya qədər bu şəhərlərin ətrafındakı bütün kəndlər onların irs olan torpağı idi. Bunlar nəsillərinə görə Şimeon övladları qəbiləsinin irs olan torpaqlarıdır. 9 Şimeon övladlarının irs olan torpağı Yəhuda övladlarının payından oldu, çünki Yəhuda övladlarının payı onlar üçün çox idi. Buna görə də Şimeon övladları onların torpaqları arasında irs torpaqlarını aldılar. 10 Üçüncü püşk nəsillərinə görə Zevulun övladlarına düşdü. Onların irs olan torpağının sərhədi Saridə qədərdir. 11 Sonra sərhədi Maralaya qədər – qərbə doğru yüksəlib Dabbeşətdən keçərək Yoqneam qarşısında olan vadiyə çatırdı. 12 Sariddən sərqə – gün doğana tərəf Kislot-Tavor sərhədində dönüb Davrata qalxaraq Yafiya yüksəldi. 13 Oradan sərqə doğru Qat-Xeferə, Et-Qasınə keçirdi və Neaya dönan Rimmona qalxırdı. 14 Şimala tərəf sərhəd Xannatona dönüb sonu İftah-El dərəsində idi. 15 Qattat, Nahalal, Şimron, İdala, Bet-Lexem, yəni kəndləri ilə birlikdə on iki şəhər idi. 16 Nəsillərinə görə Zevulun övladlarının irsi olan torpaq kəndləri ilə birlikdə bu şəhərlər idi. 17 Dördüncü püşk nəsillərinə görə İssakara – İssakar övladlarına düşdü. 18 Onların torpağı Izreel, Kesulot, Şunem, 19 Xafarayim, Şion, Anaxarat, 20 Rabbit, Qışyon, Eves, 21 Remet, En-Qannim, En-Xadda, Bet-Passes idi. 22 Sərhəd Tavora, Şaxsivmaya, Bet-Şemeşə çatırdı. Sərhədlərinin sonu İordan çayında idi. Bunlar kəndləri ilə birlikdə on altı şəhər idi. 23 Nəsillərinə görə İssakar övladları qəbiləsinin irs olan kəndləri ilə birlikdə bu şəhərlər idi. 24 Beşinci püşk nəsillərinə görə Aşer övladları qəbiləsinə düşdü. 25 Onların torpağı Xelqat, Xali, Beten, Akşaf, 26 Alamelek, Amad və Mişal idi. Sərhəd qərbə tərəf Karmela, Şixor-Livnata çatırdı, 27 Gündoğana tərəf Bet-Daqona döñürdü. Sonra şimala tərəf Zevuluna, İftah-El dərəsinə, oradan Bet-Emeq, Neielə çatırdı, sonra şimala doğru Kavula, 28 Evrona, Rexova, Xammona, Qanaya, böyük Sidona qədər çatırdı. 29 Onda sərhəd Ramaya, qalalı Sur şəhərinə döñürdü. Sərhəd Xosaya döñürdü, sonu Akziv, 30 Uma, Afeq, Rexov torpağında dənizdə qurtarırdı. Bunlar kəndləri ilə birlikdə iyirmi iki şəhər idi. 31 Nəsillərinə görə Aşer övladları qəbiləsinin irs olan torpaqları kəndləri ilə birlikdə bu şəhərlər idi. 32 Altıncı püşk Naftali övladları üçün nəsillərinə görə Naftali övladlarına düşdü. 33 Onların sərhədi Xelefən Saanannimdəki palid ağacından başlayaraq Adəmi-Negev və Yavneeli keçib Laqquma çatır, sonu isə İordan çayında bitirdi. 34 Sərhəd qərbə doğru Aznot-Tavora dönüb oradan Xuqoqa qalxırdı. Cənubda Zevuluna, qərbədə Aşerə, gündoğana tərəf İordan çayına çatırdı. 35 Qalalı şəhərlər bunlar idi: Siddim, Ser, Xammət, Raqqat, Kinneret, 36

Adama, Rama, Xasor, **37** Qedeş, Edrei, En-Xasor, **38** İreon, Miqdal-El, Xorem, Bet-Anat, Bet-Şemeş. Bunlar kendləri ilə birlikdə on doqquz şəhər idi. **39** Nəsillərinə görə Naftali övladları qəbiləsinin ırs olan torpaqları kendləri ilə birlikdə bu şəhərlər idi. **40** Yedinci püşk nəsillərinə görə Dan övladları qəbiləsinə düşdü. **41** ırs torpaqları bunlar idi: Sora, Eştaol, İr-Şemeş, **42** Şaalabbin, Ayyalon, İtla, **43** Elon, Timna, Eqron, **44** Elteqe, Gibbeton, Baalat, **45** Yehud, Bene-Beraq, Qat-Rimmon, **46** Me-Yarqon, Yafo qarşısında olan sərhədi ilə Raqqon. **47** Amma Dan övladlarının torpağı onların əlindən çıxdı. Ona görə də Dan övladları Leşem üzərinə döyüşə getdilər. Oranı alıb əhalisini qılıncdan keçirtdilər və oraya sahib olub məskən saldılar. Ataları Danın şərəfinə görə Leşem və Dan adı verdilər. **48** Nəsillərinə görə Dan övladları qəbiləsinin ırs olan kendləri ilə birlikdə bu şəhərlər idi. **49** Ölkəni torpaq paylarına görə ırs olaraq bölüsdürüb qurtarandan sonra İsrail övladları Nun oğlu Yesuaya aralarında ırs olaraq torpaq verdilər. **50** Rəbbin əmrinə görə istədiyi şəhəri – Efrayimin dağlıq bölgəsində Timnat-Serahi ona verdilər. O da bu şəhəri tikib orada yaşıdı. **51** Şilodakı Hüzur çadırının girişində, Rəbbin hüzurunda kahin Eleazarın, Nun oğlu Yesuannın, İsrail qəbilələrinin nəsil başçılarının püşk ilə bölüsdürdükləri ırs torpaqlar bunlar idi. Beləliklə, onlar ölkənin bölüsdürülməsini başa çatdırıldılar.

20 Rəbb Yesuaya dedi: **2** «İsrail övladlarına söylə: “Özünüz üçün Musa vasitəsilə dediyim siğınacaq şəhərləri seçin ki, **3** bilmədən, səhvən bir adamı öldürən qatil oraya qaçın. Ora sizin üçün qan qisasını alan adamdan siğınacaq yeri olsun. **4** Qoy qatil bu şəhərlərdən birinə qaçın, şəhər qapısının girəcəyində dursun. Orada o şəhərin ağsaqqallarına öz əməlini söyləsin. Onlar da onu şəhərə, yanlarına aparsınlar və yer versinlər ki, onlarla yaşasın. **5** Əgər qan qisası alan onu təqib edərsa, o zaman qatili ona təslim etməsinlər, çünki qonşusunu bilmədən öldürməsdür, əvvəldən onunla ədəvəti yox idi. **6** Bu adam icma qarşısında hökm alana qədər və o dövrədə olan baş kahinin ölümüne qədər qoy bu şəhərdə yaşasın. Bundan sonra qatil qaçıdıq şəhərə, öz şəhərinə, öz evinə qayıda bilar”». **7** Siğınacaq şəhər üçün Qalileyada, Naftalinin dağlıq bölgəsində Qedeş, Efrayimin dağlıq bölgəsində Şekemi və Yəhudanın dağlıq bölgəsində Qiryat-Arbani, yəni Xevronu ayırdılar. **8** İordan çayının şərqində, Yerixonun şərqində isə Ruven qəbiləsinin torpağından yaylada yerləşən səhradakı Beseri, Qad qəbiləsinin torpağından olan Gileaddakı Ramotu, Menaşə qəbiləsindən olan Başanda Qolani ayırdılar. **9** Bilmədən qatl edən hər bir kəs oraya qaçın və icma qarşısında dayananadək qan qisasını alanın əli ilə öldürüləməsin deyə bütün İsraililərlə aralarında yaşayan yadellilər üçün təyin olunan şəhərlər bunlar idi.

21 O zaman Levililərin nəsil başçıları kahin Eleazar, Nun oğlu Yesuaya və İsrail övladları qəbilələrinin

nəsil başçılarına yaxınlaşdırılar. **2** Kənan torpağında yerləşən Şiloda onlara belə dedilər: «Rəbb Musa vasitəsilə biza yaşamaq üçün şəhərlər, heyvanlarımız üçün olaqlar verməyi əmr edib». **3** İsrail övladları Rəbbin əmrinə görə öz ırs torpaqlarından bu şəhərləri və oranın olaqlarını Levililərə verdilər. **4** Püşk Qohatdan olan nəsillərə düşdü. Levililərdən olan kahin Harun övladlarına Yəhuda, Şimeon və Binyamin qəbilələrindən püşk ilə on üç şəhər verildi. **5** Digər Qohat övladlarına isə Efrayim qəbiləsinin nəsillərindən, Dan qəbiləsindən və Menaşə qəbiləsinin yarısından püşk ilə on şəhər verildi. **6** Gerşən övladlarına İssakar qəbiləsi nəsillərindən, Aşer, Naftali qəbilələrindən, Başanda Menaşə qəbiləsinin yarısından püşk ilə on üç şəhər verildi. **7** Nəsillərinə görə Merari övladlarına Ruven, Qad, Zevulun qəbilələrindən on iki şəhər verildi. **8** İsrail övladları Musa vasitəsilə Rəbbin əmr etdiyinə görə bu şəhərləri və onların olaqlarını püşk ilə Levililərə verdilər. **9** Onlara Yəhuda və Şimeon övladlarının qəbilələrindən adları göstərilən bu şəhərləri verdilər. **10** Bunlar Levililərdən olan Qohat övladlarından Harun övladları üçün idi, çünki ilk püşk onların idi. **11** Yəhudanın dağlıq bölgəsindəki Anaqlıların atası Arbanın adı ilə adlanan Qiryat-Arba şəhərini, yəni Xevronu və ətrafında olan olaqları onlara verdilər. **12** Amma şəhərin tarlaları ilə kendlərini mülk olaraq Yefunne oğlu Kalevə verdilər. **13** KAHİN Harun övladlarına qatillər üçün bu siğınacaq şəhərləri verdilər: Xevronla olaqlarını, Livna ilə olaqlarını, **14** Yattırıla olaqlarını, Eştemoa ilə olaqlarını, **15** Xolonla olaqlarını, Devirlə olaqlarını, **16** Ayin, Yutta, Bet-Şemes şəhərləri ilə olaqlarını. Bu, iki qəbilədən cəmi doqquz şəhər idi. **17** Binyamin qəbiləsində isə bu şəhərləri verdilər: Giveonla olaqlarını, Geva ilə olaqlarını, **18** Anatotla olaqlarını, Almonla olaqlarını. Bu, dörd şəhər idi. **19** Harun övladlarının, kahinlərin bütün şəhərləri olaqları ilə birgə on üç şəhər idi. **20** Levililərdən olan digər Qohat övladlarına nəsillərinə görə püşkə düşən Efrayim qəbiləsinə aid şəhərləri verdilər. **21** Onlara Efrayimin dağlıq bölgəsində qatillər üçün bu siğınacaq şəhərləri verdilər: Şekemla olaqlarını, Gezerlə olaqlarını, **22** Qıvsayımla olaqlarını, Bet-Xoronla olaqlarını verdilər. Bunlar cəmi dörd şəhər idi. **23** Dan qəbiləsindən bu şəhərləri verdilər: Elteqe ilə olaqlarını, Gibbetonla olaqlarını, **24** Ayyalonla olaqlarını, Qat-Rimmonla olaqlarını. Bunlar da dörd şəhər idi. **25** Menaşə qəbiləsinin yarısından isə bu şəhərləri verdilər: Taanakla olaqlarını, Qat-Rimmonla olaqlarını. Bunlar isə iki şəhər idi. **26** Digər Qohat övladlarına nəsillərinə görə verilən bütün şəhərlər olaqları ilə birlikdə on şəhər idi. **27** Levililərin nəsillərində Gerşən övladlarına Menaşə qəbiləsinin yarısından qatillər üçün bu siğınacaq şəhərləri verdilər: Başandakı Qolana olaqlarını, Beeştera ilə olaqlarını verdilər. Bunlar iki şəhər idi. **28** İssakar qəbiləsindən Qışyonla olaqlarını, Davratla olaqlarını, **29** Yarmutla olaqlarını, En-Qannimlə olaqlarını verdilər. Bunlar dörd şəhər idi. **30** Aşer qəbiləsindən Mişalla

otlaqlarını, Avdonla otlaqlarını, **31** Xelqatla otlaqlarını, Rexovla otlaqlarını verdilər. Bunlar dörd şəhər idi. **32** Naftali qəbiləsindən qatillər üçün sığınacaq şəhəri olan Qalileyadakı Qedeşə otlaqlarını, Xammot-Dorla otlaqlarını və Qartanla otlaqlarını verdilər. Bunlar üç şəhər idi. **33** Nəsillərinə görə Gerşənluların bütün şəhərləri otlaqları ilə birlikdə on üç şəhər idi. **34** Levililərdən olan Merari övladlarının nəsillərinə bu şəhərləri verdilər: Zevulun qəbiləsindən Yoqneamla otlaqlarını, Qarta ilə otlaqlarını, **35** Dimna ilə otlaqlarını, Nahalalla otlaqlarını. Bunlar dörd şəhər idi. **36** Onlara Ruven qəbiləsindən Beserlə otlaqlarını, Yahsa ilə otlaqlarını, **37** Qedemotla otlaqlarını, Mefaatla otlaqlarını verdilər. Bunlar dörd şəhər idi; **38** Qad qəbiləsindən qatillər üçün sığınacaq şəhəri olan Gileaddakı Ramotla otlaqlarını, Maxanayimlə otlaqlarını, **39** Xeşbonla otlaqlarını, Yazerlə otlaqlarını verdilər. Bunlar dörd şəhər idi. **40** Bunların hamısı Merari övladlarının, yəni Levililərdən qalan nəsillərin şəhərləri idi. Onların püşkü on iki şəhərə düşməşdi. **41** İsrail övladlarının irsi arasında Levililərin bütün şəhərləri otlaqları ilə birlikdə qırx səkkiz şəhər idi. **42** Bu şəhərlərin hər birinin ətrafında otlaqları var idi. Şəhərlərin hamısı belə idi. **43** Rəbb atalarına etdiyi anda görə vəd etdiyi bütün torpağı İsraililərə verdi. Onlar bu torpağı sahib oldular və orada məskən saldılar. **44** Rəbb atalarına etdiyi anda görə hər şeydə onlara hər tərəfdən dinclik verdi və bütün düşmənlərindən heç biri onların qarşısında dura bilmədi. Rəbb bütün düşmənlərini onlara təslim etdi. **45** Rəbbin İsrail nəslinə söylədiyi bütün yaxşı sözlərdən heç biri boş也没 çıxmadi, hamısı yerinə yetdi.

22 O zaman Yesua Ruvenliləri, Qadlıları, Menaşə qəbiləsinin yarısını çağırıb dedi: **2** «Siz Rəbbin qulu Musanın əmr etdiyi har şeyə əməl etdiniz və manım sizə əmr etdiyim hər şeydə sözünmə qulaq asdırınız. **3** Bu günə qədər keçən uzun müddət ərzində soydaşlarınızı tərk etmədiniz və Allahınız Rəbbin sizə buyurduğu işlərə əmal etdiniz. **4** Ona görə də Allahınız Rəbb soydaşlarınıza vəd etdiyi kimi əmin-amanlıq verdi. İndi Rəbbin qulu Musanın İordan çayının o tərəfində sizə mülk olaraq verdiyi torpağı, öz çadırlarınıza qaydırın. **5** Ancaq Rəbbin qulu Musanın sizə buyurduğu əmrə və qanuna əməl etməyə səylə çalışın. Allahınız Rəbbi sevin, tamamilə Allahın göstərdiyi yolla gedin və əmrlərinə əməl edin, Ona bağlanın, bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla yalnız Ona qulluq edin». **6** Yesua onlara xeyir-dua verib yola saldı və onlar çadırlarına qayıtdılar. **7** Musa Başında Menaşə qəbiləsinin yarısına ırs torpağı vermişdi. Yesua isə İordan çayının qərb tərəfində bu qəbilənin o biri yarısına soydaşları arasında ırs torpağı verdi. Yesua onları çadırlarına göndərən zaman xeyir-dua verdi. **8** Onlara belə dedi: «İndi öz çadırlarınıza çoxlu var-dövlətlə qayıdırınız. Özünüze xeyli heyvan, qızıl-gümüş, tunc, dəmir və çoxlu paltar götürmüşünüz. Düşmənlərinizdən qarət etdiyiniz bu mali soydaşlarınıza paylayın». **9**

Ruven övladları, Qad övladları, Menaşə qəbiləsinin yarısı Kənan torpağındakı şilodan, İsrail övladlarının yanından qayıtdılar. Onlar Rebbin əmrinə görə Musa vasitəsilə sahib olduqları Gilead torpağına – mülk olaraq onlara verilən torpağa yola düşdülər. **10** Onlar Kənan torpağında olan İordan çayının yanında Ruven övladları, Qad övladları və Menaşə qəbiləsinin yarısı bir qurbangah – möhtəşəm görünüşlü qurbangah qurdular. **11** İsrail övladları bunu eşitdilər: «Budur, Ruven övladları, Qad övladları və Menaşə qəbiləsinin yarısı Kənan torpağının sərhədində – İordan çayının yanındaki Gelilotda, İsrail övladlarına aid olan tərəfdə bir qurbangah qurub». **12** İsrail övladları bunu eşidəndə bütün İsrail övladlarının icmasını onlara qarşı döyüş çıxməq üçün Şiloya çağırıldılar. **13** İsrail övladları Gilead torpağına, Ruven övladlarının, Qad övladlarının və Menaşə qəbiləsinin yarısının yanına kahin Eleazar oğlu Pinxası, **14** onunla birlikdə İsrail qəbilələrinin hər biri üçün nəsil rəhbəri olmaqla on rəhbər göndərdilər. Onların hər biri İsrail tayfaları arasında nəsil başçıları idi. **15** Onlar Gilead torpağına, Ruven övladlarının, Qad övladlarının və Menaşə qəbiləsinin yarısının yanına gələrək belə dedi: **16** «Rəbbin icması hamiliqlə belə deyir: “Nədir İsrailin Allahına belə xəyanət etdiniz? Niya Rəbbin yolundan döndünüz və bu gün özünüze başqa qurbangah quraraq Ona qarşı üşyan etdiniz? **17** Rəbbin icması üzərinə belə gətirən və bu günə qədər də təmizlənmədiyimiz Peor günü həmçinin bizə azlıq edir ki, **18** bu gün də Rəbbin yolundan dönürsünüz? Əgər siz bu gün Rəbbə qarşı üşyan etsəniz, O da sabah bütün İsrail icmasına qəzəblənəcək. **19** Əgər sahib olduğunuz torpaq mardardırsa, Rəbbin məskəninin yerləşdiyi – Rəbbin mülkü olan torpağı keçin. Qoy torpaq payınız bizim aramızda olsun. Allahımız Rəbbin qurbangahından başqa özünüze qurbangah qurmaqla Rəbbə və bizə qarşı üşyan etməyin. **20** Zerah oğlu Akan məhv edilmək üçün həsr olunan şeylərdən götürməklə xayanat etmədimi? Ona görə bütün İsrail icması üzərinə qəzəb gəlmədimi? Bu günahdan ötrü o adam tək özü məhv olmuşdur!». **21** Ruven övladları, Qad övladları, Menaşə qəbiləsinin yarısı İsrail tayfalarının başçılarına cavab verdi: **22** «Qadir Allah Rəbb! Qadir Allah Rəbb! O bilir, qoy İsrail də bilsin. Əgər Rəbbin əleyhinə çıxıb üşyan edərikə, qoy bu gün O bizə qənim olsun! **23** Əgər Rəbbin yolundan dönmək üçün üzərində yandırma qurbanları, taxıl təqdimləri, ünsiyyət qurbanları təqdim etməkdən ötrü özümüzə başqa bir qurbangah qurmuşuqsa, qoy Rəbb Özü bunun cavabını bizdən istəsin. **24** Amma bunu qorxaraq bu məqsədə etdi ki, sabah sizin övladlarınız övladlarınıza deməsinlər: “İsrailin Allahi Rəbdən sizə nə? **25** Ey Ruven övladları, ey Qad övladları! Rəbb sizinlə bizim aramızda İordan çayını sərhəd qoydu. Rəbdə sizin payınız yoxdur”. Bununla da sizin övladlarınız bizim övladlarınızı Rəbb qorxusundan döndərə bilər. **26** Ona görə belə dedik: “Özümüzə bir qurbangah qurmaq üçün

işə başlayaqq". Bu qurbangah yandırma qurbanı və başqa qurbanlar üçün deyil, 27 bizimlə sizin aranızda və sonrakı nəsillərimiz arasında şahid olmaq üçündür. Ta ki biz də yandırma qurbanlarımız, başqa qurbanlarımız və ünsiyyət qurbanlarımızla Rəbbin hüzurunda Ona xidmət edək. Sabah sizin övladlarınız da bizim övladlarımıza "Rəbdə sizin payınız yoxdur" deməsinlər. 28 Biz dedik: "Sabah bizə yaxud nəsillərimizə belə desələr, biz də belə cavab verərik ki, atalarımızın qurduğu Rəbbin qurbangahının suratınə baxın. Bu yandırma qurbanlar və başqa qurbanlar üçün deyil, yalnız sizinlə bizim aramızda şahid olmaq üçündür". 29 Rəbbə qarşı üşyan etmək, bu gün Rəbbin yolundan dönmək, yandırma qurbanı, taxıl təqdimləri, başqa qurbanlar üçün Allahımız Rəbbin məskəni qarşısında olan Öz qurbangahından başqa qurbangah qurmaq qoy bizdən uzaq olsun». 30 Kahin Pinxas, onunla birgə olan icma rəhbərləri, yəni İsrail tayfalarının başçıları Ruven övladlarının, Qad övladlarının və Menaşə övladlarının söylədiklərini eşidəndə bu sözləri bəyəndilər. 31 Kahin Eleazar oğlu Pinxas və rəhbərlər Ruven övladlarına, Qad övladlarına və Menaşə övladlarına dedilər: «Bu gün bildik ki, Rəbb aramızdadır, çünki Ona qarşı bu xəyanəti etmədiniz və İsrailliləri Rəbbin əlindən qurtardınız». 32 Kahin Eleazar oğlu Pinxas və rəhbərlər Ruven övladları və Qad övladlarının yanından, Gilead torpağından Kənan torpağına İsrail övladlarının yanına qayıdır onlara xəbər gətirdilər. 33 Bu işi İsrail övladları da bəyəndilər. Onlar Allaha şükür etdilər və Ruven övladlarına, Qad övladlarına qarşı mühabibə etmək və onların yaşadıqları ölkəni viran etmək fikrindən döndülər. 34 Ruven övladları və Qad övladları qurbangahın adını «Şahid» qoydular. Çünki onlar dedi: «Bu qurbangah Rəbbin Allah olduğuna aramızda şahiddir».

23 Rəbb İsraillilərə hər tərəfdən düşmənlərindən əmin-amanlıq verəndən sonra uzun müddət keçdi. Artıq Yesua qocalıb yaşa dolmuşdu. 2 O bütün İsraili, ağsaqqalları, başçıları, hakimləri və məmurları çağırıdı və onlara dedi: «Mən qocalmışam, yaşım çoxdur. 3 Allahımız Rəbb sizin uğrunuzda bütün bu millətlərə nə etdiyini gördünüz, çünki Allahınız Rəbb Özü sizin üçün döyüdü. 4 Budur, İordan çayından qərb tərəfa Böyük dənizə qədər qurdığım bütün millətlərin torpaqları ilə birlikdə qalan bu millətlərin də torpaqlarını qəbilələriniz üçün ırs olaraq payladım. 5 Allahınız Rəbb Özü onları qarşınızdan silib atacaq və onları gözünüzün qarşısından qovacaq. Allahınız Rəbbin sizə söz verdiyi kimi onların torpağına sahib olacaqsınız. 6 Musanın Qanun kitabından yazılın hər şeyi saxlayıb yerinə yetirmək üçün çox diqqətli olun ki, ondan nə sağa, nə də sola döñəsiniz. 7 Sizinlə qalan bu millətlərə qarışmayın, allahlarının adını çəkməyin, onlara and içməyin, onlara qulluq etməyin, onlara səcdə qılmayın. 8 Yalnız bu günə qədər etdiyiniz kimi Rəbbə etibar edin. 9 Çünki Rəbb qarşınızdan böyük və qüvvətli millətləri qovdu, ona görə də bu günə qədər

sizin qarşınızda heç kim dura bilmədi. 10 Sizdən bir adam min adamı qova bildi, çünki Allahınız Rəbb sizə dediyi kimi sizin üçün Özü döyüdü. 11 Öz canınız xatırına Allahınız Rəbbi sevməyə cəhd edin. 12 Əgər geri dönsəniz, sizin aranızda yaşayan bu millətlərdən qalanlara bağlansanız, onlarla qohum olsanız, onlarla qaynayıb-qarışsanız, 13 yaxşı bilin ki, Allahınız Rəbb bu millətləri gözünüz qarşısından bir daha qovmayacaq. Allahınız Rəbbin verdiyi bu nemətli torpaq üzərindən yox olana qədər onlar sizin üçün kəmənd, tələ, böyürlərinizə qamçı və gözlərinizə tikan olacaq. 14 Budur, bu gün mən də hamı kimi dünyadan köçəcəyəm. Bütün qəlbinizlə və varlığınızla bilsiniz ki, Allahınız Rəbbin haqqınızda dediyi bütün yaxşı şeylərdən heç biri boşça çıxmadi. Hamısı sizin üçün yerinə yetdi. Onun sözlərindən heç biri boşça çıxmadi. 15 Allahınız Rəbbin sizə vəd etdiyi bütün nemətli şeylər necə yerinə yetdi, verdiyi bu yaxşı torpaq üzərindən sizi həlak edənə qədər bütün piş şeyləri də Rəbb beləcə sizin başınıza gətirəcək. 16 Əgər Allahınız Rəbbin sizə buyurduğu əhdi pozsanız, gedib başqa allahlara qulluq etsəniz, onlara səcdə qılsanız, Rəbbin qəzəbi sizə qarşı alovlanacaq və sizə verdiyi nemətli torpaq üzərindən tezliklə yox olacaqsınız».

24 Yesua İsrailin bütün qəbilələrini Şekemə topladı və İsrailin ağsaqqallarını, başçılarını, hakimlərini və məmurlarını çağırıdı. Onlar Allahın hüzurunda durdular. 2 Yesua bütün xalqa dedi: «İsrailin Allahi Rəbb belə deyir: "İbrahimim, Naxorun atası Terah və atalarınız keçmişdə Fərat çayının o biri tayında yaşayırdılar. Onlar başqa allahlara qulluq edirdilər. 3 Atanız İbrahimim Fərat çayının o biri tayından gətirib bütün Kənan torpağındə gəzdirdim, nəslini çıxaldaraq ona İshaqı verdim. 4 İshaqa Yaqubu və Esavi verdim. Esavin mülk sahibi olması üçün Seir dağını ona verdim. Yaqubla övladları isə Misirə getdilər. 5 Musa ilə Harunu göndərib Misirə bələlərə düçər etdim və sonra siz oradan çıxartdım. 6 Atalarınızı Misirdən çıxartdım, siz Qırmızı dənizə tərəf gəldiniz. Misirlilər Qırmızı dənizə qədər döyüş arabaları və süvarilərlə atalarınızı təqib etdilər. 7 Onlar Rəbbə fəryad edəndə O, Misirlilərlə sizin aranızda qarənlıq yaratdı, onların üstünə dənizi gətirdi, onlar suların altında qaldılar. Misirdə etdiyim şeyləri gözünüzə gördünüz və uzun müddət səhrada yaşadınız. 8 Sizi İordan çayının şərq tərəfində yaşayan Emorlular torpağına gətirdim, onlar sizinlə vuruşanda onları siza təslim etdim, torpaqlarını isə mülk olaraq aldim və hamisini qarşınızdan yox etdim. 9 Moav padşahı Sippor oğlu Balaq qalxıb İsraillilərlə vuruşdu və xəbər göndərib Beor oğlu Bilamı sizə lənət etmək üçün çağırıdı. 10 Lakin Bilamı eşitmək istəmədim. O da ancaq xeyir-dua verdi. Beləcə sizi onun əlindən azad etdim. 11 İordan çayından keçib Yerixoya gəldiniz. Yerixo adamları, Emorlular, Perizlilər, Kənanlılar, Xetlilər, Qırqaşlılar, Xivililər, Yevuslular sizə qarşı vuruşdular, lakin onları sizə təslim etdim. 12 Sizin önünüzə eşşəkarısı çıxarıb

onunla Emorluların iki padşahını qarşınızdan qovdum. Bu iş sizin qılincınızla və ox-kamanınızla olmadı. **13** Üzərində işləmədiyiniz bir torpağı, tikmədiyiniz şəhərləri sizə verdim ki, orada yaşayısınız. Salmadığınız bağlardan və zeytunluqlardan yeyirsiniz". **14** Ona görə də Rəbdən qorxun, səmimiyyətlə və sədaqətlə Ona qulluq edin. Fərat çayının o biri tərəfində və Misirdə atalarınızın qulluq etdiyi allahları atın, yalnız Rəbbə qulluq edin. **15** Əgər Rəbbə qulluq etmək gözünüzdə pisdirsə, bu gün kimə qulluq edəcəyinizi özünüz seçin. Atalarınızın qulluq etdikləri Fərat çayının o tayindəki allahları, yoxsa torpaqlarında yaşadığınız Emorluların allahlarınımı qulluq edəcəksiniz? Amma mən və mənim evimdəkilər Rəbbə qulluq edəcək». **16** Xalq cavab verdi: «Rəbbi tərk edib başqa allahlara qulluq etmək qoy bizdən uzaq olsun! **17** Çünkü bizi və atalarımızı Misir torpağından – köləlik diyarından çıxaran, gözümüzün qarşısında bu böyük əlamətləri göstərən və getdiyimiz bu yolda, arasından keçdiyimiz bütün xalqlar arasında bizi qoruyan yalnız Allahımız Rəbdər. **18** Rəbb bütün xalqları, bu torpaqda yaşayan Emorluları qarşımızdan qovdu. Biz də Rəbbə qulluq edəcəyik, çünkü Allahımız Odur». **19** Yesəua xalqa dedi: «Rəbbə qulluq edə bilməzsiniz, çünkü O, müqəddəs Allahdır. O, qısqancı Allahdır, qanunsuzluğunuzu və günahlarınızı bağışlamayacaq. **20** Əgər Rəbbi tərk edib yad allahlara qulluq etsəniz, sizə yaxşılıq edən Rəbb əleyhinizə dönüb pislik edəcək və sizi məhv edəcək». **21** Xalq Yesəuya dedi: «Xeyr, ancaq Rəbbə qulluq edəcəyik». **22** Yesəua xalqa dedi: «Qulluq etmək üçün Rəbbi seçdiyinizə siz özünüz şahidsiniz». Onlar «biz şahidik» dedilər. **23** Yesəua dedi: «Elə isə indi aranızda olan yad allahları atın, ürəyinizi İsrailin Allahı Rəbbə meyl etdirin». **24** Xalq Yesəuya dedi: «Allahımız Rəbbə qulluq edəcəyik və yalnız Onun sözünüə qulaq asacağıq». **25** Yesəua o gün xalqla əhd bağladı. Onlar üçün Şekemdə qanun və hökm qoysdu. **26** Yesəua bu sözləri Allahın Qanun kitabına yazdı. Sonra böyük bir daş götürüb Rəbbin Müqəddəs məkanının yanında olan pald ağacı altında yerləşdirdi. **27** Yesəua bütün xalqa dedi: «Budur, bu daş bizə qarşı şahid olacaq, çünkü Rəbbin bizi dediyi bütün sözləri o eşitdi. Qoysu daş Allahınızı inkar etməmək üçün sizə qarşı şahid olsun». **28** Bundan sonra bütün xalqı ırs aldıqı torpaqlara göndərdi. **29** Bu hadisələrdən sonra Rəbbin qulu Nun oğlu Yesəua yüz on yaşında vəfat etdi. **30** Onu Qaaş dağının şimalında, Efrayimin dağlıq bölgəsindəki Timnat-Serahda ırs olan torpağının sahəsində dəfn etdilər. **31** Yesəuanın bütün ömrü boyu və ondan sonra sağ qalan, Rəbbin İsrail üçün etdiyi bütün işləri bilən ağsaqqalların ömrü boyu İsrail xalqı Rəbbə qulluq etdi. **32** İsraililər Misirdən çıxarkən Yusifin sümüklərini özləri ilə götürmüştülər. Bunları Yaqubun Şekemdəki tarlasında basdırıldılar. Yaqub bu tarlanı Şekemin atası Xamorun övladlarından yüz parça gümüşə satın almışdı və bu torpaq Yusif övladlarının ırsı oldu. **33** Bundan sonra Harun oğlu Eleazar öldü. Onu

Efrayimin dağlıq bölgəsində oğlu Pinxasa verilən təpədə dəfn etdilər.

Hakimlər

1 Yesuanın ölümündən sonra İsrail övladları Rəbdən soruşdu: «Bizim üçün Kənanlılara qarşı döyüşə birinci kim çıxacaq?» **2** Rəbb dedi: «Yəhudalılar çıxacaq, budur, Mən torpağı onlara təslim edirəm». **3** Yəhudalılar soydaşları Şimeonlulara dedi: «Torpağın biza düşən hissəsinə gəlin, Kənanlılara qarşı vuruşmaq üçün bizimlə döyüşə çıxın. Sonra da torpağın sizə düşən hissəsinə gəlib sizinlə bərabər biz döyüşə çıxarıq». **4** Yəhudalılar döyüşə çıxdı. Rəbb Kənanlılarla Perizliləri onlara təslim etdi və Yəhudalılar Bezeqdə onlardan on min nəfər adımı qırdı. **5** Bezeqdə Adoni-Bezeqi tapıb vuruşdular və həm Kənanlıları, həm də Perizliləri qırdılar. **6** Lakin Adoni-Bezeq qaçı və Yəhudalılar onun ardınca qaçıb əllərinin və ayaqlarının baş barmaqlarını kəsdilər. **7** Adoni-Bezeq dedi: «Mənim masamın altında yetmiş padşah əl və ayaqlarının baş barmaqları kəsilmiş halda çörək qırıntıları dənləyirdi. Mən necə etmişdəm, Allah da mənə əvəzini elə verdi». Yəhudalılar Adoni-Bezeqi Yeruşəlimə gətirdi və o orada öldü. **8** Yəhuda övladları Yeruşəlimə hücum edib vuruşdu və oranı alıb əhalisini qılıncdan keçirdilər. Şəhərə isə od vurub yandırdılar. **9** Bundan sonra Yəhuda övladları dağlıq bölgədə, Negevda və yamaklı-düzenlikli bölgədə yaşayan Kənanlılara qarşı vuruşmaq üçün endilər. **10** Əvvəlki adı Qiryat-Arba olan Xevronda yaşayan Kənanlılara qarşı yürüş edib Şəşayı, Aximanı və Talmayı məğlub etdilər. **11** Oradan da əvvəlki adı Qiryat-Sefer olan Devir əhalisinə qarşı yürüş etdilər. **12** Kəlev dedi: «Kim Qiryat-Seferə hücum edib oranı alarsa, qızım Aksanı ona ərə verəcəyəm». **13** Oranı Kəlevin kiçik qardaşı Kenazın oğlu Otniel aldı. Kəlev qızı Aksanı arvad olaraq ona verdi. **14** Qız Otnielə əra gedəndə ərinin atasından bir tarla yeri istəməyə sövq etdi. Qız eşşəkdən düşəndə Kəlev ona dedi: «Nə istəyirsin?» **15** Aksa Kəlevə dedi: «Mənə bir pay da ver. Madam ki mənə Negev torpağını verdin, onda su qaynaqlarını da ver». Kəlev ona yuxarıdakı və aşağıdakı su qaynaqlarını verdi. **16** Musanın Qenli qayınatásının nəslindən olanlar Yəhudalılarla birgə Xurma şəhərində çıxaraq Aradin cənubunda olan Yəhuda çölündə xalqın arasında məskunlaşdırılar. **17** Yəhudalılar soydaşları Şimeonlularla birgə gedib Sefatda qalan Kənanlıları qıraraq tamamilə məhv etdilər. O şəhərin adı Xorma adlandırıldı. **18** Yəhudalılar Qəzzəni və bütün ərazisini, Aşqelonu və bütün ərazisini, Eqronu və bütün ərazisini aldılar. **19** Rəbb Yəhudalılarla idi. Yəhudalılar dağlıq bölgəsini ələ keçirdilər. Vadi sakinlərini isə qova bilmədilər, çünki onların dəmir döyüş arabaları var idi. **20** Musanın söylədiyi kimi Xevronu Kəlevə verdilər. O da Anaqın üç oğlunu oradan qovdu. **21** Lakin Binyamin övladları Yeruşəlimdə qalan Yevusluları qovmadılar və Yevuslular bu günə qədər Binyamin övladları ilə birgə Yeruşəlimdə yaşayırlar. **22** Yusif nəslə də Bet-Elə hücum etdi və Rəbb onlara idi. **23** Yusif nəslə

Bet-Elə kəşfiyyata adamlar göndərdi. Şəhərin əvvəlki adı Luz idi. **24** Kəşfiyyatçılar şəhərdən çıxan bir adamı görüb dedilər: «Rica edirik, biza şəhərə girmək üçün yol göstərəsiniz və biz də sizinlə yaxşı rəftar edərik». **25** Bu adam onlara şəhərə girmək üçün yol göstərdi. Onlar şəhərə girib əhalisini qılıncdan keçirdilər, lakin həmin adama və qohumlarına dəymədilər. **26** Bu adam Xetlilərin torpağına getdi və orada bir şəhər salıb adını Luz qoydu. Oranın bu günə qədər adı belədir. **27** Menaşə qəbiləsi Bet-Şeanla qəsəbələrinin əhalisini, Taanakla qəsəbələrinin əhalisini, Dorla qəsəbələrinin əhalisini, İvleamla qəsəbələrinin əhalisini və Megiddo ilə qəsəbələrinin əhalisini qovmadı. Kənanlılar bu ölkədə qalmaq iddiasını etdi. **28** İsraililər bu torpaqlarda möhkəmlənəndə Kənanlıların üzərinə mükəlləfiyyət qoydular, amma tamamilə qovmadılar. **29** Efrayim qəbiləsi Gezerdə olan Kənanlıları qovmadı. Bununla da Kənanlılar Gezerdə – onların arasında yaşadı. **30** Zevulun qəbiləsi Qitron əhalisini və Nahalol əhalisini qovmadı. Kənanlılar da onların arasında qalıb mükəlləfiyyətçi oldular. **31** Aşer qəbiləsi Akko əhalisini, Sidon, Axlav, Akziv, Xelba, Afeq və Rexov əhalisini qovmadı. **32** Aşerlilər bu ölkənin sakinləri olan Kənanlılar arasında yaşadı və onları qovmadı. **33** Naftali qəbiləsi Bet-Şemeş və Bet-Anat əhalisini qovmadı, bu ölkənin sakinləri olan Kənanlılar arasında yaşadı. Bet-Şemeş və Bet-Anat əhalisi onlar üçün mükəlləfiyyətçi oldu. **34** Emorlular Dan övladlarını dağlıq bölgəsinə köçməyə vadar etdi və onları vadiyə düşməyə qovmadı. **35** Emorlular Har-Xeresdə, Ayyalonda və Saalvimdə qalıb orada yaşadı. Ancaq Yusif nəslə qüvvətlənəndə Emorlular onlar üçün mükəlləfiyyətçi oldu. **36** Emorluların sərhədi Aqrabbim keçidindən – Seladan yuxarıya uzanırdı.

2 Rəbbin mələyi Qılqaldan Bokimə çıxdı və dedi: «Sizi Mən Misirdən çıxaraq atalarınıza və etdiyim torpağa gətirib dedim ki, sizinlə olan əhdimi heç vaxt pozmayacağam. **2** Siz isə bu torpağın əhalisi ilə əhd bağlaşmayı və onların qurbangahlarını dağıdın. Lakin siz Mənim sözümə qulaq asmadınız. Niyə belə etdiniz? **3** Buna görə də Mən deyirəm: onları qarşınızdan qovmayacağam və onlar sizə əngəl, allahları isə sizə tələ olacaq». **4** Rəbbin mələyi bu sözləri İsrail övladlarına söylədiyi zaman xalq bərkədən ağlamağa başladı. **5** Ona görə də o yerin adına Bokim dedilər və orada Rəbbə qurban təqdim etdilər. **6** Yesua xalqı yola salan zaman İsrail övladlarından hər biri öz torpaq paylarına sahib olmaq üçün getdi. **7** Yesuanın bütün ömrü boyu Rəbbin İsrail üçün etdiyi bütün böyük işləri görən və Yesuadan sonra sağ qalan aqsaqqalların bütün ömrü boyunca xalq Rəbbə qulluq etdi. **8** Rəbbin qulu Nun oğlu Yesua yüz on yaşında vəfat etdi. **9** Onu Qaaş dağının şimalında, Efrayimin dağlıq bölgəsində olan Timnat-Xeres adlı ırs olan torpaq sahəsində dəfn etdilər. **10** Yesua ilə bir dövrə yaşayan bütün nəsil də ölüb atalarına qovuşdu. Bundan sonra Rəbbin İsrail üçün etdiyi işləri bilməyən başqa bir nəsil törədi. **11** İsrail övladları Rəbbin gözündə pis olan işlər görərək Baal bütürinə

qulluq etdilər. **12** Bununla da onları Misir ölkəsindən çıxaran atalarının Allahı Rəbbi atıb başqa allahlara - ətraflarında yaşayan millətlərin allahlarına sitayış edərək onlara səcdə etdilər. Buna görə da Rəbbi qəzəbləndirdilər. **13** Onlar Rəbbi ataraq Baal və Aştoret bütərinə qulluq etdilər. **14** Rəbbin İsrailə qarşı qəzəbi alovlandı və onları basqınçılara təslim etdi. Basqınçılardan da onları talan etdilər. Rəbb onları ətraflarındaki düşmənlərə verdi. İsrail övladları isə dütşən qabağında tab gətirə bilmədilər. **15** Harada döyüdülərsə, Rəbbin onlara dediyi və and içdiyi kimi Rəbbin əli onların əleyhinə qalxdı. Bundan İsraililər pis vəziyyətə düşüb çox əziyyət çəkdilər. **16** Rəbb İsrail övladlarını talançıların əlindən qurtarmaq üçün hakimlər yetirdi. **17** Lakin onlar hakimlərə də qulaq asmadılar. Başqa allahlara sitayış etməklə Rəbbə xəyanət etdilər. Rəbbin əmrlərinə itaət edən atalarına bənzəmədilər və tezliklə ata-babaları gedən yoldan azdilar. **18** Rəbb onlar üçün hakimlər yetirdi və Özü də hakimlərlə oldu. Hakimlərin ömrü boyunca Rəbb İsraililəri düşmənlərin əlindən qurtarırdı. Ona görə ki onları əzənlərin və sıxışdırıların üzündən nələ çəkdikləri zaman Rəbbin xalqa rəhmi golirdi. **19** Hər hansı hakim öləndən sonra xalq yenə başqa allahlara sitayış etməklə, onlara qulluq edib səcdə etməklə atalarından daha betə olurdu. Onlar bu əməllərindən, bu inadkarlıqlarından əl çəkmədi. **20** Ona görə da Rəbbin İsraililərə qarşı qəzəbi alovlandı və dedi: «Madam ki bu millət Mənim atalarına əmr etdiyim əhdi pozub sözümə qulaq asmadı, **21** Mən də Yəsua vəfat edəndə bu torpaqlarda saxladığı millətlərin heç birini daha onların qarşısından qovmayacağam. **22** Ataları kimi bu yolla gedib-getməyəcəklərini görmək üçün İsraililəri bu millətlər vasitəsilə sınaqdan keçirəcəyəm». **23** Rəbb bu millətlərin həmin torpaqlarda qalmasına izin verdi. Onları Yəsuaşa təslim etməyərək dərhal qovmadı.

3 Rəbb Kənan döyüşlərindən heç birini görməyən İsraililəri sinamaq istədi. **2** İsrail övladlarının nəsillərindən əvvəldən döyüşə bilməyənlərin hamisina döyük təlimi vermək üçün Rəbbin ölkədə saxladığı millətlər bunlar id: **3** Beş Filişt ağası, bütün Kənanlılar və Sidonlular, eləcə də Baal-Xermon dağından Xamat keçidinə qədər Livan dağlarında yaşayan Xivililər. **4** Onları orada Rəbb ona görə saxladı ki, İsraililəri sinasın və Musa vasitəsilə atalarına verdiyi əmrlərə necə itaət edib-ətməyəcəklərini öyrənsin. **5** Beləliklə, İsrail övladları Kənanlılar, Xətlilər, Emorlular, Perizlilər, Xivililər və Yevuslular arasında yaşadı. **6** İsrail övladları onların qızlarından özlərinə arvad aldı, öz qızlarını da onların oğullarına verdi və onların allahlarına sitayış etdi. **7** Beləliklə, İsrail övladları Rəbbin gözündə pis olan işlər gördülər. Onlar özlərinin Allahı Rəbbi unudaraq Baal və Aşera bütərinə sitayış etdilər. **8** Ona görə da Rəbbin qəzəbi İsraililərə qarşı alovlandı və onları Aram-Naharayım padşahı Kuşan-Rişatayımə təslim etdi. İsrail övladları səkkiz il Kuşan-Rişatayımə tabe oldu. **9** İsrail övladları Rəbbə fəryad edəndə Rəbb də onlar üçün

bir xilaskar yetirdi. Xilaskar Kalevin kiçik qardaşı olan Qenazın oğlu Otniel idi. O, İsrail övladlarını əsərətdən xilas etdi. **10** Rəbbin Ruhu Otnielin üzərinə endi. O, İsrailin hakimi oldu və döyüşə çıxdı. Rəbb Aram-Naharayım padşahı Kuşan-Rişatayım Otnielə təslim etdi. O, Kuşan-Rişatayımından daha güclü oldu. **11** O dövrədə ölkə qırx il rahat yaşadı. Sonra Qenazın oğlu Otniel öldü. **12** İsrail övladları yenə də Rəbbin gözündə pis olan işləri gördülər. Rəbb də Moav padşahı Eqlonu İsraililərə qarşı qaldıraraq qüvvətləndirdi. Çünkü onlar Rəbbin gözündə pis olan işləri görmüşdilər. **13** Moav padşahı Eqlon Ammon və Amaleq övladlarını öz yanına toplayaraq İsraililəri məğlub edib Xurma şəhərini aldı. **14** Beləliklə, İsrail övladları Moav padşahı Eqlona on səkkiz il tabe oldu. **15** Lakin İsrail övladları Rəbbə fəryad edəndə Rəbb Binyamini Geranın oğlu solaxay Ehudu bir xilaskar kimi onlara yetirdi. İsrail övladları Moav padşahı Eqlona Ehud vasitəsilə xərac gəndərdi. **16** Ehud özüna uzunluğu bir qulac olan ikiağlı xəncər düzəltdi və onu paltarının altında sağ buduna bağladı. **17** Ehud xəracı Moav padşahı Eqlona təqdim etdi. Eqlon isə çox toşqun adam idi. **18** Ehud xərac təqdimini bitirəndən sonra hədiyyə gətirən adamları geri gəndərdi. **19** Amma özü Qılqalın yaxınlığında daş bütərin yanından geriyə qayıdır padşaha dedi: «Ey padşah, sənə gizli sözüm var». Padşah «sus» dedi. Onda yanında dayanan adamların hamısı eşiyyə çıxdılar. **20** Ehud onun yanına gəldi. Padşah üst mərtəbədəki sərin otağında tənha qalırdı. Ehud ona dedi: «Allahdan sənə bir sözüm var». Padşah kürsüsündən qalxdı. **21** Ehud isə sol əlini uzadıb sağ buduna bağlılığı xəncəri çıxarıb padşahın qarnına soxdu. **22** Xəncəri elə bərk vurmuşdu ki, tiyənin ardınca qəbəzi də onun qarnına girmişdi və bağırsaqları yerə tökülmüşdü. Xəncərin tiyəsini isə piy tutmuşdu, çünki Ehud xəncəri padşahın qarnından çıxarmamışdı. **23** Ehud eyvana çıxıb arxasında yuxarıdakı otağın qapılарını örtüb qifilli. **24** O çıxanda padşahın qulları gəlib baxdilar. Yuxarı otağın qapısını qifili görəndə dedilər: «Yəqin padşah yuxarı otaqda ayaqyoluna gedir». **25** Padşahı gözəldilər, lakin otağın qapısını açan olmadığını görə nigaran qaldılar. Sonra açar götürüb qapıları açanda gördülər ki, ağalarının meyiti yerə sərilib. **26** Onlar padşahı gözləyən zaman Ehud artıq aradan çıxmış və daş bütərin yanından keçib Seiraya qaçmışdı. **27** O, İsrailə çatan kimi Efrayimın dağlıq bölgəsində şeypur çaldı və İsrail övladları onunla birgə dağlıq yerdən aşağı düşdürlər. Ehud onların qabağında gedirdi. **28** Ehud İsraililərə dedi: «Ardımcə galin, çünki Rəbb düşmənimiz olan Moavliları sizə təslim etdi». İsrail övladları da Ehudun ardınca enib Moavlilara qarşı bütün İordan çayının keçidlərini bağladılar ki, heç kim keçə bilməsin. **29** O zamanki döyüşdə Moavlilardan on min nəfərə qədər qırıldı. Onların da hər biri qüvvəli bir iğid idi və heç kim canını qurtara bilmədi. **30** Həmin gün Moav ölkəsi İsraililərə tabe oldu və İsrail ölkəsi səksən il rahat yaşadı. **31** Bundan sonra Anat oğlu Şamqar hakim

oldu və o, altı yüz Filistlini öküz payası ilə qıraraq İsraili xilas etdi.

4 Ehud öləndən sonra İsrail övladları yena də Rəbbin gözündə pis olan işlər gördülər. **2** Buna görə də Rəbb onları Xasorda padşahlıq edən Kənan padşahı Yavina təslim etdi. Yaviniñ ordu başçısı Sisra idi. O, Xaroşet-Haqqoyimdə yaşayırırdı. **3** İsrail övladları Rəbbə fəryad etdilər, cüñki doqquz yüz dəmir döyüş arabasına malik olan Yavin iyirmi il idki, İsrail övladlarına zülm edib əziyyət verirdi. **4** 0 vaxtlar Lappidotun arvadı peyğəmbar Devora İsraildə hakimlik edirdi. **5** Bu qadın Efrayimin dağlıq bölgəsində Rama ilə Bet-El arasında olan Devoranın xurma ağacı altında yaşayırırdı. İsrail övladları da hökm çıxarmaq üçün onun yanına qalxırırdılar. **6** Devora adam göndərib Naftali bölgəsində Qedeş şəhərində Avinoam oğlu Baraq çağırıb dedi: «İsrailin Allahu Rəbb sənə əmr etdi ki, yanına Naftali və Zevulun övladlarından on min nəfər kişini alıb Tavor dağına aparasan. **7** Mən də Yaviniñ ordu başçısı Sisranı və onun döyüş arabaları ilə əsgərlərinin yolundan döndərib Qişon çayına – sənin yanına gətirəcəyəm və sənə təslim edəcəyəm». **8** Baraq Devoraya dedi: «Əgər sən mənimlə bərabər getsən, mən də gedəcəyəm, yox, əgər mənimlə bir getməsən, mən də getməyəcəyəm». **9** Devora dedi: «Mən mütləq səninlə bir gedəcəyəm, amma bunu da bil ki, getdiyin yoluñ şöhrəti sənin olmayıcaq, cüñki Rəbb Sisranı bir qadına təslim edəcək». Devora ayağa qalxdı və Baraqla birgə Qedeşə getdi. **10** Baraq Zevulun və Naftali övladlarını Qedeşə topladı və on min nəfər kişi onun ardınca getdi. Devora da Baraqla birgə yola düşdü. **11** Qenli Xever, Musanın qaynı Xovavin nəslindən olan o biri Qenilərdən ayrılmışdı. O, Qedeş yaxınlığında, Saanayimdəki palid ağacının yanında öz çadırını qurmuşdu. **12** Sisraya xəbər çatdı ki, Avinoam oğlu Baraq Tavor dağına çıxıb. **13** Sisra doqquz yüz dəmir arabadan ibarət bütün döyüş arabalarını və yanındakı bütün xalqı Xaroşet-Haqqoyimdən Qişon çayına topladı. **14** Devora Baraqa dedi: «Qalx, cüñki Rəbbin Sisranı təslim etdiyi gün bu gündür. Sənin qarşında gedən Rəbb deyilmə!» Baraq da arxasında gələn on min nəfər kişi ilə birgə Tavor dağından endi. **15** Rəbb Sisranı və bütün döyüş arabaları ilə ordusunu Baraqlın qarşısında qılıncdan keçirərək mağlub etdi. Sisra isə öz döyüş arabasından düşüb qaçıdı. **16** Baraq Xaroşet-Haqqoyimə qədər onların döyüş arabaları ilə ordusunu qovdu. Sisranın bütün ordusu qılıncdan keçirildi və heç kim sağ qalmadı. **17** Sisra Qenli Xeverin arvadı Yaelin çadırına qaçıdı, cüñki Xasor padşahı Yavinlə Qenli Xever arasında sühl var idi. **18** Yael Sisranı qarşılıqla üçün bayırı çıxıb dedi: «Gəl içəri, ağam, qorxma, biza gəl». Sisra onun çadırına girdi və qadın onun üstünü kılımlı örtdü. **19** Sisra qadına dedi: «Susamışam, rica edirəm, mənə bir içim su ver». Qadın süd tulugunu açıb ona süd içirtdi və üstünü örtdü. **20** Sisra qadına dedi: «Çadırın qapısında dayan, əgər bir adam gəlib səndən "Burada kimsə varmı?" deyə soruşa,

deyərsən ki, yox». **21** Lakin Xeverin arvadı Yael əlinə bir çadır payası və bir də toxmaq götürüb yavaş-yavaş ona yaxınlaşdı. Sisra isə çox yorulduğundan dərin yuxuya getmişdi. Yael çadır payasını onun gicgahına zərbə elə vurdu ki, paya onun başından keçib yera girdi və Sisra belə öldürüldü. **22** Bu vaxt Baraq Sisranın izinə düşmüştü. Yael onun qarşısına çıxıb dedi: «Gəl, axtardığın adamı sənə göstərim». O, Yaelə birgə çadırda göründü ki, Sisra gicgahında paya özü yerə sərilmişdir. **23** Beləcə o gün Allah Kənan padşahı Yavini İsrail övladlarına tabe etdi. **24** İsrail övladlarının eli Kənan padşahı Yavini qarşı get-gedə qüvvətləndi və axırda Kənan padşahı Yavini məhv etdi.

5 Həmin gün Devora və Avinoam oğlu Baraq bu ilahini oxudular: **2** Başçılar İsraildə rəhbərlik edəndə, Xalq özünü könlüyü təqdim edəndə Rəbbə alqış edin! **3** Dinləyin, ey padşahlar! Qulaq asın, əmirlər! Mən Rəbbi tərənnüm edəcəyəm, İsrailin Allahu Rəbbə nəğmə söyleyəcəyəm! **4** Ya Rabb, Sən Seirdən çıxarkən, Edom çölündən keçərkən Yer titrədi, göylər damdı. Bəli, buludlardan sular axdı. **5** Sina dağına sahib olan Rəbbin qarşısında, İsrailin Allahu Rəbbin qarşısında Dağlar titrədi. **6** Anat oğlu Şamqar zamanında, Həm də Yael zamanında Karvanlar buraya gəlisiñi kəsdi, Səyyahlar dolanbac yollarla getdi. **7** Mən Devora ayağa qalxanadək, İsraildə ana kimi meydana çıxanadək İsraildə kəndlilər artıq yaşamırı. **8** İsraililər yeni allahlar seçərkən Döyüşlər darvazalarдан keçdi. O zaman qırx min İsrailin əlində Nə nizə, nə də ki qalxan göründü. **9** Mənim könlüm İsrail hökm edənlərlədir, Xalq içində özünü könlüyü təqdim edənlərlədir. Rəbbə alqış edin! **10** Bu nəğməni söyleyin, ey ağappaq eşşəklərə minənələr, Ey əlvan xalıllar üstündə əyləşənlər, Ey bütün yoldan keçənlər! **11** Oxatanların səs-küyündən uzaqda, Su çəkənlər arasında – Orada Rəbbin zəfərlərindən, İsraildəki igidlərin zəfərlərindən nəql ediləcək. O zaman Rəbbin xalqı darvazalara endi. **12** Oyan, ey Devora, oyan! Oyan, ilahi oxu, oyan! Ayağa qalx, ey Baraq! Sən, ey Avinoam oğlu, gəl əsirlərini apar! **13** O zaman sağ qalanlar eyanların yanına endi. Rəbbin xalqı cəngavər tək yanına endi. **14** Amaleq soyundan olanlar Efrayimdən gəldi, Sənin ardınca gələn xalq arasında Binyamin də var idi. Makirdən əmirlər, Zevulundan sərkərdə əsasını daşıyanlar gəldilər. **15** İssakardəki ağalar Devora ilə gəldilər. İssakar necədirsa, Baraq da elə idi, Onun ardınca vadidə hücum çəkildilər. Ruven qəbiləsinin bölmələri çəşib qalmışdı. **16** Çobanların sürülərinə çaldığı tütək səsini dirləmək üçün Niya ağıllar arasında qaldınız? Ruven qəbiləsinin bölmələri çəşib qalmışdı. **17** Gilead xalqı İordan çayının o tayında qaldı. Baş niya Dan gəmiların yanında sakın oldu? Aşər dənizlərin sahilində qaldı, Öz limanlarında məskən saldı. **18** Döyüş meydanının yüksək yerlərində, Zevulunla Naftali Canlarını ölüm təhlükəsinə atan bir xalq oldu. **19** O zaman padşahlar gəlib vuruşdular. Taanakda, Megiddo suları kənarında Kənan padşahları vuruşdular. Nə gümüş, nə də qənimət alan oldu. **20** Ulduzlar göydən döyüsdü,

Sisraya karşı öz dövresində döyüsdülər. **21** Düşmənləri Qişon çayı apardı, Qişon çayı coşub-dاشındı. Ey canım, sən qüvvətlə irəli get! **22** O zaman at dirnaqları vurdur o yerə damğalar, Dördnala, dördnala qaçarkən köhlən atlar. **23** Rəbbin mələyi dedi: «Meroza lənət edin, Onun xalqına ağır lənət söyləyin. Çünkü Rəbbin köməyinə, Cəngavərlərə qarşı Rəbbin köməyinə gəlmədilər». **24** Qenli Xeverin arvadı Yael Qadınlar arasında hamıdan artıq xeyir-dua alınsın, Çadırda yaşayan qadınlardan daha bəxtiyar olsun! **25** Su istəyəndə Sisra Yael ona süd verdi. Ağalara layiq bir camda ayran verdi. **26** Sol əlinə payanı, Sağ əlinə isə işçi toxmağını götürdü, Onlarla Sisranı vurdur, başını əzdidi. Sındırıb gicgahlarını, deşib yerə keçirdi. **27** O yixılıb ayaqlar altına sərildi, Yerə döşəndi, O yixılıb ayaqlar altına sərildi, Yixildiği yerə sərilib öldü. **28** Sisranın anası məhəccər arxasından, Pəncərədən nigaran-nigaran baxıb çıçırdı: «Nə üçün onun döyüş arabası bu qədər gecikir? Döyüş arabalarının səsi axı niyə ləngiyir?» **29** Müdrik əsilzadə xanımlar ona cavab verirdi, O da öz-özüñə təkrar-təkrar deyirdi: **30** «Bəlkə qənimət malını tapıb böülüdürlər, Yəqin ki hər iğidə bir-iki qız düşür. Sisraya talan malından düşür elvan geyimlər, Bəli, talan malından naxışlı elvan geyimlər. Qarət etdiklərinin içindən tapıb böülüdürlər, Talançların boyunları üçün iki tərəfdən elvan naxışlı geyimlər». **31** Ya Rəbb, bütün düşmanların belə yox olur. Amma səni sevənlər qüdrəti ilə doğan günəş kimi olur! Bundan sonra ölkə qırx il rahat yaşıdı.

6 İsrail övladları yenə də Rəbbin gözündə pis işlər gördülər və Rəbb də onları yeddi il Midyanlılara təslim etdi. **2** Midyanlıların güclü ali İsraililərin əleyhinə qalxdı və Midyanlıların üzündən İsrail övladları özləri üçün dağlarda siğınacaq yerləri, mağaralar və qalalar qurdular. **3** İsraililər ekin əkəndə Midyanlılar, Amaleqlilər və şərq xalqları gəlib İsrailə hücum edirdi. **4** İsraildə ordugah quraraq Qəzzayə çatana qədər torpağın məhsullarını məhv edirdilər. İstər qoyun, istər öküz, istərsə də eşşək olsun, İsraililərə dolanmaq üçün heç nə qoymazdilar. **5** Çünkü onlar öz heyvanları və çadırları ilə çıxırdılar. Gələndə isə çeyirkə kimi o qədər çox gəlirdilər ki, nə özlərinin, nə də dəvələrinin sayı-hesabı olmazdı. Onlar İsraili viran qoymaq üçün galırdılər. **6** İsraililər Midyanlıların əlindən çox yoxsullaşdı. Ona görə də İsrail övladları Rəbbə fəryad qopardı. **7** Midyanlıların əlindən İsrail övladları Rəbbə fəryad edəndə **8** Rəbb İsrail övladlarına bir peyğəmbər göndərdi. O, İsraililərə belə dedi: «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: «Mən sizi Misirdən çıxardaraq köləlik diyarından qurtardım. **9** Sizi Misirlilərin və bütün zülmkarları əlindən azad edərək onları qarşınızdan qovdum və torpaqlarını siza verdim. **10** Sizə dedim ki, Allahınız Rəbb Mənəm, torpağında yaşıdagınız Emorluların allahlarına sitayış etməyin. Siz isə Mənim sözüma qulaq asmadıınız». **11** Rəbbin mələyi gəlib Aviezerli Yoşaşın Ofra şəhərindəki palid ağacının

altında durdu. Yoşa oğlu Gideon üzüm sıxılan yerdə Midyanlılardan gizlətdiyi taxılı döyürdü. **12** Rəbbin malayı ona görünüb dedi: «Ey cəsur cəngavər, Rəbb səninlədir». **13** Gideon dedi: «Ah mənim ağam, əgər Rəbb bizimlədirsə, bəs bütün bu işlər başımıza niyə gəldi? Atalarımız «Rəbb bizi Misirdən çıxarmadı?» deyərək danışdıqları bütün möcüzələr görəsən indi harada qaldı? Indi Rəbb bizi atmışdır, ona görə də bizi Midyanlılara təslim edib». **14** Rəbb ona tərəf çevrilib dedi: «Bu qüvvətinlə get, İsraili Midyanlıların əlindən qurtar. Səni göndərən Mən deyiləmmi?» **15** Gideon ona dedi: «Ey Xudavənd, İsraili mən necə qurtarım? Mənim nəslim Menaşə qəbiləsində ən zəif nəsildir, mən də atamın evində ən kiçiyəm». **16** Rəbb ona dedi: «Mən mütləq səninlə olacağam və sən də Midyanlıların hamısını bir nəfər kimi qıracaqsan». **17** Gideon dedi: «Əgər indi Sənin gözündə lütf tapmışsama, mənə bir əlamət göstər, bilim ki, mənimlə danışan Rəbdir. **18** Rica edirəm, mən sənin yanına qurbanımı getirib təqdim edənə qədər buradan getmə». Rəbb Gideona dedi: «Sən geri qayıdana qədər Mən burada gözləyirəm». **19** Gideon içəri girdi. Bir oğlaq kəsib bir efa undan mayasız çörəklər bişirdi və əti səbətə qoydu, ətin suyunu isə qazana tökdü. Sonra onları palid ağacının altına – Rəbbin yanına gətirib Ona təqdim etdi. **20** Allahın mələyi ona dedi: «Əti və mayasız çörəkləri götür, bu qayının üstünə qoy və ətin suyunu da oraya tök». Gideon belə də etdi. **21** Rəbbin mələyi əlində olan əsanın ucunu oraya uzadıb ətlə mayasız çörəklərə toxunanda qayadan alov çıxdı və ətlə mayasız çörəkləri udub yox etdi. Sonra Rəbbin mələyi onun gözü önlündəcə qeyb oldu. **22** Gideon Onun Rəbbin mələyi olduğunu anlayıb dedi: «Ay aman, ya Xudavənd Rəbb! Mən Sənin mələyinin sifətini gördüm». **23** Rəbb ona dedi: «Salamat qal, qorxma, ölməyəcəksən». **24** Gideon orada Rəbbə bir qurbangah düzəltdi və onun adını Yahve-Şalom qoydu. Bu qurbangah bu günü qədər Aviezerlilərin Ofra şəhərindədir. **25** Həmin gecə Rəbb Gideona dedi: «Get, atanın ikinci yeddiillik bugasını götür. Sonra get, atanın Baal bütünə düzəltdiyi qurbangahı dağıt və yanındakı Aşera bütünə kəs. **26** Bu təpanın başında Allahın Rəbbə layiq qurbangah düzəlt. Sonra kasdiyin Aşeranın ağac bütünə od vuraraq götürdüyün ikinci buganı yandırma qurbanı olaraq təqdim et». **27** Gideon qulluqçularından on nəfəri özü ilə götürüb Rəbbin tapşırığı kimi etdi. Lakin atasının ev xalqından və şəhər sakinlərindən qorxduğu üçün işi gündüz deyil, gecə etdi. **28** Şəhər sakinləri şəhər tezən qalxıb gördülər ki, Baal qurbangahı tamamilə dağdırılıb və yanındakı Aşera bütü kəsilib. Qurulan yeni qurbangah üzərində isə ikinci buga yandırma qurbanı olaraq təqdim olunub. **29** Adamlar bunu görüb bir-birlərinə dedilər: «Görəsən bu işi kim görüb?» Onlar bunu aşaşdırından sonra bildilər ki, bu işi görən Yoşaşın oğlu Gideondur. **30** Şəhər sakinləri Yoşa dedilər: «Oğlunu buraya gətir ki, öldürülsün. Çünkü o, Baalin qurbangahını dağıdıb, yanındakı Aşera bütünü isə kəsib». **31** Yoşa ona qarşı çıxanların hamısına

belə dedi: «Bu Baal bütünüñə əvəzinə sizmi mübarizə aparacaqsınız? Ya sizmi onu qurtaracaqsınız? Baal üçün mübarizə aparan səhərə qədər olacak. Əgər o, həqiqətən, allahdırsa, onun qurbangahını dağıdan adamla qoy özü mübarizə aparsın». 32 Bundan sonra «qoy Baal onunla özü mübarizə aparsın, çünkü o, Baalın qurbangahını dağıdır» deyərək Gideonun adını Yerub-Baal qoydular. 33 Bu vaxt bütün Midyanlılar, Amaleqlilər və şərq xalqları bir yera yiğilaraq İordan çayını keçib İzreel vadisində ordugah qurdular. 34 Gideonun üzərinə Rəbbin Ruhu endi və o, şeypur çalıb Aviezerliləri öz yanına yiğdi. 35 O bütün Menaşşeyə qasidlər göndərdi və onları da öz yanına yiğdi. Sonra Aşərə, Zevluluna və Naftaliyə qasid göndərdi. Onlar qasidləri qarşılıqla çıxdılar. 36 Gideon Allaha dedi: «Söz verdiyin kimi İsraili mənim əlimlə qurtaracaqsansa, 37 qoy mən xırmanın üstünə qoyundan qırılan yun qoyum. Əgər şəh yalnız yunu isladarsa, torpaq isə quru qalırsın, onda biləcəyəm ki, Sən dediyin kimi İsraili mənim əlimlə qurtaracaqsan». 38 Belə də oldu. Gideon ertəsi gün tezən qalxıb yunu sixdi. Yundan bir kasa dolu su çıxartdı. 39 Sonra Gideon Allaha dedi: «Qoy mən qarşı qəzəbin alovlanması, yenə bir ricam var. Bu yunla bir də bu işi sinamaq istəyirəm. indi də qoy yalnız bu yun quru qalsın və bütün yer şəhələ islanmış olsun». 40 Allah o gecə belə də etdi. Bütün torpaq şəhə büründü, qırılmış yun isə quru qaldı.

7 Yerub-Baal, yəni Gideon və onunla bərabər bütün xalq tezən durub Xarod çeşməsinin başında ordugah qurdy. Midyan ordugahı isə onların şimal tərəfində More təpəsinin yanındakı vadidə idi. 2 Rəbb Gideona dedi: «Yanında olan xalqın sayı çoxdur, ona görə Midyanlıları onlara təslim etmirəm. Çünkü İsraililər Mənim qarşısında “öz əlimlə özümü qurtardım” deyib öyünəcək. 3 indi sən xalqa bunu eşitdirib de: “Kim qorxudan əsirsə, Gilead dağından geri qayıtsın!”. Xalqdan iyrimi iki min nəfəri geri qayıtdı, on min nəfəri qaldı. 4 Rəbb Gideona dedi: «Xalqın sayı yena də çoxdur, onları su kənarına endir və orada adamları sənin üçün əlkədən keçirəcəyəm. “Bu səninlə gedəcək” dediyim adam səninlə gedəcək və “bu səninlə getməyəcək” dediyim bütün adamlar isə getməyəcək». 5 Gideon xalqı su kənarına endirəndə Rəbb ona dedi: «Suyu it kimi dili ilə içənlərin hamısını bir tərəfə, su içmək üçün dizüstü oturanların hamısını isə o biri tərəfə ayırıb yiğarsan». 6 Əllərini ağızlarına aparıb suyu dili ilə içənlərin sayı üç yüz nəfər oldu. Lakin xalqın qalan hissəsi su içmək üçün dizüstü yera oturdu. 7 Rəbb Gideona dedi: «Sizi dili ilə su içən bu üç yüz nəfərlə qurtaracağam və Midyanlıları sənə təslim edəcəyəm. Qoy xalqın qalan hissəsi öz yerinə qayıtsın!». 8 Bu üç yüz adam xalqın azuqəsini və şeypurlarını əlindən aldı. Gideon qalan İsraililərin hamısını bir nəfər kimi öz evlərinə göndərdi və üç yüz nəfəri yanında saxladı. Midyan ordugahı Gideonun olduğu yerin aşağısındakı vadidə idi. 9 O gecə Rəbb ona dedi: «Qalx, Midyan ordugahına en, çünkü onları sənə təslim edirəm. 10 Əgər

ordugaha enməyə qorxursansa, nökərin Pura ilə bərabər en. 11 Orada sən onların söhbətini eşidəcəksən, onda qüvvət alib ordugaha enərsən». O zaman Gideon və nökəri Pura ordugahın kənarında olan silahlı adamların yanına endilər. 12 Vadiyə yığılan Midyanlılar, Amaleqlilər və bütün şərq xalqlarının sayı çeyirtkə qədər çox idi. Dəvələrinin isə dəniz sahilindəki qum qədər sayı-hesabı yox idi. 13 Gideon gəlib gördü ki, bir nəfər yoldaşına öz yuxusunu danişir və belə deyir: «Bax yuxumda görmüşəm ki, arpa unundan bışırılmış bir yumru çörək yuvarlanaraq Midyan ordugahına girib çadırı çatdı, çadırı vurub yixaraq alt-üst etdi və çadır yerə sərildi». 14 Yoldaşı ona cavab verdi: «Bu İsrailli Yoas oğlu Gideonun qılincindən başqa bir şey deyil. Allah Midyanı və bütün ordugahını ona təslim edib». 15 Gideon yuxu danişan adamın hekayəsini və yozumunu eşidəndə Allaha səcdə qıldı və İsrail ordugahına qayıdıb dedi: «Qalxın, çünkü Rəbb Midyan ordusunu biza təslim edib». 16 Yanında olan üç yüz nəfəri üç dəstəyə ayırdı. Hamisının əlinə şeypurlar, boş dolçalar və dolçanın içində məşəllər verdi. 17 Onlara təpsirdi ki, «mənə baxın, man necə edirəmsə, siz də elə edin. Bax mən ordugahın kənarına çatan zaman nə etsəm, siz də elə edin. 18 Mən və mənimlə bərabər olanların hamısı şeypur çalan kimi siz də ordugahın bütün ətrafında şeypurlarınızı çalın və “Rəbb üçün və Gideon üçün!” deyə bağırın». 19 Gideonla yanında olan yüz nəfər kişi orta növbəsinin başlangıcında – növbətçilər təzə dəyişən zaman ordugahın kənarına çatdilar. Onlar şeypurlarını çalıb əllərindəki dolçaları qırdılar. 20 Üç dəstə də şeypur çalıb dolçaları qırdı, sol əllərində məşəl, sağ əllərində isə çalıqları şeypuru tutub «Rəbbin və Gideonun qılinci!» deyə bağırdılar. 21 Ordugahın ətrafında hamı öz yerində dayandı və bütün Midyan ordusuna vuruxma düşdü. Onlar bağırı-bağıra qaçdilar. 22 Üç yüz nəfər şeypur çalanda Rəbb düşmən ordugahindakıların qılincını bir-birinə qarşı qaldırdı. Düşmən ordusu Sereraya doğru – Bet-Şittaya qədər, Tabbatın yanında olan Avel-Mexola sərhədinə qədər qaçıdı. 23 Naftalidən, Aşerdən və bütün Menaşşədən çağırılmış İsraililər Midyanlıları qovdular. 24 Gideon bütün Efrayimin dağlıq bölgəsinə qasid göndərəb dedi: «Enin, Midyanlılara hücuma keçin. Onların yolunu kəsmək üçün Bet-Baraya qədər İordan çayının sularını tutun». Bütün Efrayimlilər yiğilib Bet-Baraya qədər İordan çayının sularını tutdular. 25 Sonra iki Midyan başçısı Orevlə Zeevi tutdular. Orevi Orev qayasında, Zeevi isə Zeev üzümsiğində öldürdülər. Midyanlıları qovdular və İordan çayını keçərək Orevlə Zeevin başlarını Gideona gətirdilər.

8 Efrayimlilər Gideona dedilər: «Bu nə işdir başımıza gətirdin? Midyanlılarla döyüşə gedəndə niyə bizi çağırmadın?» Bundan ötrü onunla kəskin mübahisə etdilər. 2 Gideon onlara dedi: «Axi sizin gördüyüünüz işlərin yanında indi gördüm bu iş nədir ki? Efrayimin

üzüm başaqları Aviezerin üzüm bağının məhsullarından yaxşı deyilmi? **3** Midyan başçıları olan, Orevi və Zeevi Allah sizə təslim etdi. Axi sizin gördüyüünüz işlərin yanında mən nə edə bilmışəm?» Bunu deyəndən sonra Efrayimlilərin ona olan qəzəbi yatdı. **4** Gideon İordan çayına çatdı, özü və yanındakı üç yüz nəfərlə bərabər çay keçdi. Onlar yorulmaqlarına baxmayaraq düşmənələri təqib etməkdə davam edirdilər. **5** O golib Sukkot adamlarının yanına çataraq dedi: «Rica edirəm, arxamca golən adamlara bir parça çörək verin, çünkü taqətdən düşüblər. Mən isə Midyan padşahları Zevah və Salmunnanın ardınca qaçıram». **6** Sukkot başçıları ona dedilər: «Zevah və Salmunnanın biləyi indi sənin əlindədir ki, sənin döyüçülərinə çörək verək?» **7** Gideon onlara dedi: «Ela buna görə səzə deyirəm ki, Rəbb Zevah və Salmunnanı mənə təslim edəndə çölün tikanları və kolları ilə ətinizi didəcəyəm». **8** Oradan golib Penuelə çıxdı və oradakılardan da eyni şeyi istədi. Sukkot sakinləri necə ona cavab vermişdilər, Penuel sakinləri də ona elə cavab verdilər. **9** Gideon Penuel sakinlərinə isə belə dedi: «Sağ-salamat geriyyə qayıtdığım zaman bu qülləni dağdıracağam». **10** Zevahla Salmunna və bütün şərq xalqlarının ordusundan sağ qalan təxminən on beş min nəfərlik bir ordu Qarqorda idi. Onların ordusundan yüz iyirmi min qılınç gəzdirən adam yərə sarılmışdı. **11** Gideon Novah və Yoqbohanın şərqindən – köçərilərin yolundan keçərək laqeyd dayanan düşmən ordugahına hücum etdi. **12** Zevah və Salmunna qaçıdı. Gideon isə onları təqib etdi. O, Midyanın iki padşahı Zevahla Salmunnanı tutub bütün ordunu mağlub etdi. **13** Yoş oğlu Gideon Xeres keçidi ilə döyüşdən qayıtdı. **14** Sukkot sakinlərindən bir cavani tutub ondan söz aldı. O da ona Sukkot başçısı olan yetmiş yeddi ağsaqqalın adını yazib verdi. **15** Gideon Sukkot sakinlərinin yanına golib dedi: «Zevah və Salmunnanın biləyi sənin əlindədir ki, sənin yorğun adamlarına çörək verək?» deyərək mənİ ələ salırdı. Budur, bu da Zevah və Salmunna!» **16** Sonra o, şəhər ağsaqqallarını topladı və Sukkot sakinlərini çöl tikanları və kollarla döyərək tənbeh etdi. **17** Bundan sonra da golib Penuel qülləsini dağıdı və şəhərin sakinlərini qırdı. **18** Gideon Zevah ilə Salmunnaya dedi: «Tavorda öldürdüyünüz adamlar necə adamlar idi?» Onlar dedilər: «Hamisi sənin kimi padşah oğullarına oxşayırdı». **19** Gideon dedi: «Onlar mənim qardaşlarım, anamın oğulları idi. Var olan Rəbb haqqı, əgər siz onları sağ buraxsayınız, mən də sizi öldürməzdəm». **20** İlk oğlu Yeterə dedi: «Qalx onları öldür». Lakin oğlan qılincını çəkmədi, çünkü hələ cavın olduğunu görə qorxurdu. **21** Zevah və Salmunna dedilər: «Dur, bizi sən vur, çünkü kişi güclü olar». Gideon qalxıb Zevahla Salmunnanı öldürdü və sonra onların dəvələrinin boyunlarından asılan ayparalarını götürdü. **22** İsraililər Gideona dedilər: «Sən, oğlun və nəvən bizə hakimlik edin. Çünkü bizi Midyanın əlindən sən qurtardın». **23** Gideon onlara dedi: «Nə mən sizin üstünüzdə hakimlik edəcəyəm, nə də oğlum. Sizə hökmranlığı Rəbb edəcək».

24 Sonra Gideon onlara dedi: «Ancaq sizdən bir ricam var ki, götürdüyünüz talan malından hər kəs mənə bir sırga versin». Çünkü düşmənələr İsmaili oldular üçün qızıl sırga taxırdılar. **25** Onlar Gideona dedilər: «Bunu məmənuniyyətlə verərik». Onlar yərə bir paltar sərdilər və hamı talan malından götürdüyü sırgaları bu paltarın üstüne atdı. **26** Ayparalardan, boyunbağılardan, Midyan padşahlarının əynindəki tünd qırmızı paltarlardan və dəvələrin boynundakı zəncirlərdən əlavə bu qızıl sırgaların çəkisi min yeddi yüz şekel gəlirdi. **27** Gideon onlardan bir efod düzəltdi və onu öz şəhərində Ofrada qoydu. Bundan sonra bütün İsraililər orada bu efoda səcdə etməklə Rəbbə xəyanət etdilər. Bu efod Gideon və onun külfəti üçün tələ oldu. **28** Midyanlılar İsrail övladlarına tabe olub bir daha başlarını qaldıra bilmədilər. Gideonun dövründə ölkə qırıq il rahat yaşıdı. **29** Yoş oğlu Yerub-Baal qayıdır yənə öz evində yaşıdı. **30** Onun belindən gələn yetmiş oğlu var idi, çünkü arvadı çox idi. **31** Şekemdə olan cariyesi də ona bir oğul doğdu və Yerub-Baal onun adını Avimelek qoydu. **32** Yoş oğlu Gideon uzun və yaxşı ömür sürüb öldü. O, Aviezerlilərin Orfa şəhərində atası Yoşın məqəbərəsində dəfn olundu. **33** Gideonun vəfatından sonra İsrail övladları yenə də Baal bülərinə sitiyəs edərək Rəbbə xəyanət etdilər. Onlar Baal-Beriti özlərinə allah etdilər. **34** İsrail övladları ətraflarındaki bütün düşmənələrinin alından onları azad edən özlerinin Allahı Rəbbi yada salmadılar. **35** Yerub-Baalın, yəni Gideonun İsraililərə etdiyi bütün xeyirxahlığın əvəzinə onun nəslü ilə yaxşı rəftar etmədilər.

9 Yerub-Baalın oğlu Avimelek Şekemə, dayılarının yanına getdi. Onlara və bütün ana nəslinə belə dedi: **2** «Rica edirəm, bütün Şekem başçılarına bunu eşitdirib deyin: «Sizin üçün hansı yaxşıdır, Yerub-Baalın yetmiş oğlu səzə hakimlik etsin, yoxsa bir nəfər? Unutmayın ki, mən sizin stümüyünüzdən və ətinizdənəm!». **3** Dayıları onun söylədiyi bu sözləri bütün Şekem əhalisindən çatdırıldı. Bundan sonra onların da könülləri Avimelekə meyl etdi və «o bizim soydaşımızdır» dedilər. **4** Ona Baal-Beritin ibadət evindən yetmiş şəkel gümüş verdilər. Avimelek isə özünə muzdla yaramaz və macəräci adamlar tutdu. Onlar Avimelekin ardınca getdilər. **5** Avimelek Ofraya – öz ata evinə gəldi və qardaşları Yerub-Baalın yetmiş oğlunu bir daş üstündə öldürdü. Təkcə Yerub-Baalın kiçik oğlu Yotam sağ qalmışdı, ona görə ki gizlənə bilməşdi. **6** Bütün Şekem və Bet-Millo əhalisi toplaşaraq gedib Şekemdə daş sütunun yanındakı palid ağacının yaxınlığında Avimeleki padşah elan etdi. **7** Bu xəbər Yotama çatanda o gedib Gerizim dağının təpəsində durdu və bərkdən çığırıb onlara belə dedi: «Ey Şekem sakinləri, məni dinlayın ki, Allah da sizi dinləsin. **8** Günlərin bir günündə bütün ağaclar özləri üçün padşah məsh etməkdən ötrü gedib zeytun ağacına dedilər: «Bizim padşahımız ol!». **9** Zeytun ağacı dedi: «Allahın və insanın şərəfi üçün məndən alınan yağı ataraq ağacların üstündəməi sallanıb qalıb!». **10** Sonra ağaclar əncir ağacına dedilər: «Gel sən bizə padşah

ol”. 11 Əncir ağacı onlara dedi: “Şirinliyimi və gözəl meyvələrimi ataraq ağacların üstündəmi sallanıb qalıñ?” 12 Bu dəfə ağaclar üzüm tənəyinə dedilər: “Gəl sən biza padşah ol”. 13 Üzüm tənəy işə onlara dedi: “Allahı və insanları sevindirən təzə şərablarımı ataraq ağacların üstündəmi sallanıb qalıñ?” 14 Nəhayət, bütün ağaclar gəlib yabanı göyəmə dedilər: “Gəl sən biza padşah ol”. 15 Yabanı göyəm dedi: “Əgər, həqiqətən, siz məni özünüzə padşah olaraq məsh edirsinizsə, gəlin mənim kölgəmə siğının. Belə olmazsa, qoy yabanı göyəmdən alov çıxıñ və Livanın sidr ağaclarını yandırıb-yaxıñ”. 16 Baxın Avimeleki padşah etməkdə haqq niyyət və doğruluqla iş gördünüzmü? Siz Yerub-Baala və onun nəslinə qarşı yaxşı iş gördünüzmü? Münasibətiniz atama layiqdirmi? 17 Axı atam sizin üçün döyüdü və öz canını təhlükəyə atıb sizi Midyanın əlindən qurtardı. 18 Siz isə bu gün atamın nəslinin əleyhinə çıxıb yetmiş oğlunu bir daş üstündə öldürdüñün və sonra cariysindən olan oğlu Avimeleki Şekem əhalisinin padşahı etdiniz, çünki o sizin soydaşınızdır. 19 Əgər bu gün Yerub-Baalla onun nəslini üçün haqq niyyətlə və doğruluqla raftar etdinizsə, onda bu Avimelekə sevinin və qoy o da sizinlə sevinsin. 20 Yoxsa qoy Avimelekən alov çıxıb Şekem başçılarını və Bet-Millo əhalisini yox etsin, onlardan da od çıxıb Avimeleki yox etsin». 21 Yotam qaćıb aradan çıxdı və Beera getdi. Qardaşı Avimelekən qorxduğu üçün orada qaldı. 22 Avimelek üç il İsrail üzərində başçılıq etdi. 23 Sonra Allahın izni ilə Avimelekə Şekem əhalisinin arasına şər ruh girdi və onlar Avimelekə xəyanətlə yanaşdırılar. 24 Bu ona görə baş verdi ki, həm Avimelek Yerub-Baalin yetmiş oğluna qarşı etdiyi günahın cəzasını çəksin, həm də Avimelekən və onu bu qatlı sövq edən Şekem əhalisindən tökdükələri qanların qisasi alınsın. 25 Şekem əhalisi dağların başında Avimelekə qarşı pusqu qurub yolda yanlarından keçənlərin hamısını soyurdular. Bunu Avimelekə xəbər verdilər. 26 Evedin oğlu Qaal və qardaşları gəlib Şekemdə məskunlaşdırılar. Şekem əhalisi də ona etimad göstərdi. 27 Onlar çölä, bağlara gedib üzüm yığdırılar. Sonra bu üzümləri əzib şənlik qurdular və öz allahlarının ibadətgahına gedərək yeyib-içib Avimelekə lənət oxudular. 28 Eved oğlu Qaal dedi: «Avimelek kimdir ki, biz Şekem sakınları ona xidmət edək? Yerub-Baalin oğlu deyilmə? Onun müavini də Zevul deyilmə? Gəlin Şekemin atası Xamorun adamlarına xidmət edin! Axı nəyə görə biz Avimelekə xidmət etməliyik? 29 Kaş bu xalq mənim əlimdə olaydı! O zaman Avimeleki qovardım». Sonra Qaal Avimelekə dedi: «Ordunu yiğ, meydana çıx!» 30 Şəhər başçısı Zevul Evedin oğlu Qaalın bu sözlərini eşidəndə qəzəbdən alışib yandı. 31 Hiylə işlədərək Avimelekin yanına qasidlər göndərəb dedi: «Budur, Eved oğlu Qaal ilə qardaşları Şekemə gəlib şəhəri sənən əleyhinə qaldırırlar. 32 İndi sən və adamların bu gecə qalxıb çöldə pusquda durun. 33 Səhər açılında günəş doğar-doğmaz qalxıb şəhərə hücum edərsən. Bax Qaal ilə adamları sənə qarşı çıxarkən əlindən gələni

et». 34 Avimelekə adamları gecə ikən qalxdılar və dörd dəstə olub Şekemin yaxınlığında pusquda durdular. 35 Eved oğlu Qaal çıxıb şəhər darvazasının giriş yerində duranda Avimelek və adamları pusqudan çıxdılar. 36 Qaal onları görüb Zevula dedi: «Bax dağların təpəsindən bir dəstə xalq enir». Zevul ona dedi: «Gördüyün dağların kölgəsidir, adamlara oxşadırsan». 37 Qaal sözüne davam edərək dedi: «Bax ölkənin orta hissəsindən xalq enir. Gələcəyideyənlər palıdı yolundan da bir dəstə gəlir». 38 O zaman Zevul ona dedi: «“Avimelek kimdir ki, biz ona xidmət edək” deyə lovğalanan dilin haradadır? Həqarətlə baxdığın xalq bu xalq deyilmə? İndi meydana çıx, onunla döyüş». 39 Qaal Şekem əhalisinin qabağına çıxıb Avimelekə döyüdü. 40 Avimelek onu qovdu, Qaal onun qabağından qaçıdı. Adamların çoxu yaralanaraq darvazanın giriş yerinə qədər yerə sərildi. 41 Avimelek Arumada yaşıdı. Zevul isə Qaal ilə qardaşlarını Şekemdə yaşamağa qoymayıb qovdu. 42 Ertəsi gün Şekem xalqı çölä çıxanda bu barədə Avimelekə xəbər verildi. 43 O, ordusunu götürüb üç dəstəyə ayırdı və onlar çöldə pusqu qurub güddülər. Avimelek xalqın şəhərdən çıxdığını görəndə qalxıb hücuma keçdi. 44 Avimelekə dəstəsi caldı irəli keçərək şəhər darvazasının girişində dayandılar. O biri iki dəstə isə çöldəki xalqın üstüne düşüb onları qırdı. 45 Avimelek bütün günü şəhərə hücum edərək şəhəri aldı. Orada olan adamları qırdı, şəhəri viran edib yerinə duz əkdi. 46 Şekemin qülləsindəki adamlarunu eşidəndə El-Berit məbədinin qalasına girdilər. 47 Bütün Şekem qülləsindəkilərin oraya yığıldığını Avimelekə xəbər verdilər. 48 Avimelek bütün adamları ilə bərabər Salmon dağına çıxdı. Əlinə balta götürüb ağacdən bir budaq kəsdi və onu çiyinlərinin üstüne qoyub yanındakı xalqa belə dedi: «Cəld olun, mən necə edirəməsə, siz də elə edin». 49 Bütün xalq bir-bir budaqları kəsərək Avimelekin arxasında getdi və budaqları qalanın ətrafında qoyub od vurdu. Şekem qülləsindəki adamlardan minə qədər kişi və qadın yanaraq öldü. 50 Avimelek Tevesə getdi və oranı mühasirə edib aldı. 51 Şəhərin ortasında möhkəm bir qüllə var idi. Bütün şəhər əhalisi – kişi və qadınlar qülləyə qaçaraq qapını arxalarınca bağlayıb qüllənin başına çıxdılar. 52 Avimelek gəlib qülləyə hücum etdi. Oraya od vurmaq üçün qüllənin qapısına yaxınlaşdı. 53 Onda bir qadın dəyirmanın üst daşını Avimelekin başına tullayaraq kəlləsini əzdi. 54 Avimelek tez silah daşıyan gənc nökərini çağırıb dedi: «Çək qılıncını, məni öldür. Qoy mənim üçün deməsinlər ki, onu bir arvad öldürdü». Nökər qılıncı ilə onu vuranda Avimelek öldü. 55 İsraililər görəndə ki Avimelek ölüb, hamısı öz yerinə qayıtdı. 56 Bununla da Allah Avimelekin yetmiş qardaşını öldürməklə atasına etdiyi pisliyi öz başına gətirdi. 57 Allah Şekem əhalisinin də bütün pisliyini öz başlarına gətirdi. Yerub-Baalin oğlu Yotamın lənəti onların üstünə düşdü.

10 Avimelekən sonra İsraili xilas etmək üçün İssakar qəbiləsindən olan Dodo oğlu Tola adlı

bir adam çıktı. O, Efrayimin dağlıq bölgəsində Şamirdə yaşıyordı. **2** İsraildə Tola iyirmi üç il hakimlik edəndən sonra öldü və Şamirdə dəfn olundu. **3** Bundan sonra Gileadlı Yair çıxıb iyirmi iki il İsraildə hakimlik etdi. **4** Onun otuz sıçaya minən otuz oğlu və oğlanlarının da otuz şəhəri var idi. Gilead bölgəsində olan bu şəhərlər bu günə qədər Xavvot-Yair deyilir. **5** Yair öldü və Qamonda dəfn olundu. **6** İsrail övladları yenə də Rəbbin gözündə pis olan işlər görərək Baal və Aştoret bütünlərinə, Aram allahlarına, Sidon allahlarına, Moav allahlarına, Ammon övladlarının allahlarına, Filiştililərin allahlarına qulluq edərək Rəbbi atdlar və Ona qulluq etmədilər. **7** Buna görə də İsraililərə qarşı Rəbbin qəzəbi alovlandı və onları Filiştililərə, Ammon övladlarına təslim etdi. **8** Bu dövrədə onlar İsraililəri sıxışdırıb əzdilər. Onlar on səkkiz il İordan çayının o tayında Gileaddakı Emorlular diyarında olan bütün İsrail övladlarını əzdilər. **9** Ammon övladları hətta Yəhuda, Binyamin, Efrayim qəbilələrinə qarşı döyüşmək üçün İordan çayını keçirdilər. Buna görə İsraillilər çox əziyyət çəkirdi. **10** İsrail övladları Rəbbə fəryad edib dedilər: «Sənə qarşı günah etmişik, çünkü Allahımızı atib Baal bütünlərinə qulluq etmişik». **11** Rəbb İsrail övladlarına dedi: «Sizi Misirlilərdən, Emorlulardan, Ammon övladlarından və Filiştililərdən Mən qurtarmadımmi? **12** Sidonlular, Amaleqlilər, Maonlular sizi sıxışdıranda da Mənə fəryad etdiniz və sizi onların alındıq qurtaran Mən deyildimmi? **13** Amma siz Məni atib başqa allahlara qulluq etdiniz, buna görə də bir daha sizi qurtarmayacağam. **14** Gedin seçdiyiniz allahlara fəryad edin, qoy bu əzablı vaxtimizda onlar sizi qurtarsınlar». **15** İsrail övladları Rəbbə dedilər: «Günah etmişik. Gözündə nə xoş görünürsa, onu bizə et. Yalvarırıq bu gün bizi qurtar». **16** Onlar aralarından yad allahları atdlar və Rəbbə qulluq etdilər. Rəbb İsraililərin bu əzabına artıq dözə bilmədi. **17** Ammon övladları yığılıb Gileadda ordugah qurdular. İsrail övladları isə toplanıb Mispada ordugah qurdular. **18** Xalq və Gilead başçıları bir-birlərinə dedilər: «Kim Ammon övladlarına qarşı döyüşə başlasa, o adam bütün Gilead əhalisini rəhbər olacaq».

11 Bir fahisədən doğulan Gileadlı iftah igid döyüşü idi. Onun atası Gilead idi. **2** Gileadın arvadı ona oğullar doğdu və bu qadının oğulları böyükən zaman iftahı qovub belə dedilər: «Atamızın evindən sənə miras düşmür, ona görə ki sən başqa qadının oğlusun». **3** İftah qardaşlarının yanından qaćib Tov diyarında yaşadı. İftahın başına macəraçı adamlar yığıldı və onunla birgə basqınçılıq edirdilər. **4** Bir müddətdən sonra Ammon övladları İsraillilərə qarşı döyüşə çıxdılar. **5** Ammon övladları İsraillilərə qarşı çıxan zaman Gilead aqsaqqalları iftahı Tov diyarından gətirmək üçün onun yanına getdilər. **6** Onlar iftahı dedilər: «Gəl bizə sərkərdəlik et və Ammon övladlarına qarşı birgə vuruşaq». **7** İftah Gilead aqsaqqallarına dedi: «Mənə nifrat edib atamın evindən məni qovan siz deyildinizmi? Bəs indi niyə

çətinliyə düşəndə mənim yanına gəlmisiniz?» **8** Gilead aqsaqqalları iftaha dedilər: «Sənin yanına ona görə gelmişik ki, indi sən bizimlə gedib Ammon övladlarına qarşı döyüşəsan və bize – bütün Gilead əhalisini sərkərdə olasan». **9** İftah Gilead aqsaqqallarına dedi: «Yaxşı, Ammon övladlarına qarşı döyüşmək üçün məni geri aparırsınız. Bəs Rəbb qarşısında onları mənə təslim edəndə sizin başçınız mən olacağammı?» **10** Gilead aqsaqqalları iftahı dedilər: «Səninlə bizim aramızda qoy Rəbb şahid olsun! Biz mütləq sənin sözüna əməl edəcəyik». **11** İftah Gilead aqsaqqalları ilə bərabər getdi və xalq da onu özüne başçı – sərkərdə etdi. İftah Mispada, Rəbbin öündə bütün şərtlərini təkrar etdi. **12** Bundan sonra Ammon padşahının yanına qasidlər göndərib dedi: «Bizim aramızda nə olub ki, torpağında mənimlə vuruşmağa gəlmisiniz?» **13** Ammon padşahı İftahın qasidlərinə dedi: «Ona görə ki İsraillilər Misirdən çıxan zaman mənim torpaqlarımı Arnondan Yabboq və İordan çaylarına qədər alıb. Gəlin onları mənə sülh yolu ilə geri qaytarın». **14** İftah yenə də Ammon xalqının padşahının yanına qasidlər göndərib dedi: **15** İftah belə deyir: «İsraillilər Moav torpağını, Ammon övladlarının torpağını almayıb. **16** Amma İsraillilər Misirdən çıxanda Qırmızı dənizə qədər səhradan keçərək Qadeşə gəlib və **17** Edom padşahının yanına qasidlər göndərib belə demişdilər: «Rica edib torpağından keçmək üçün səndən izin istayıram». Lakin Edom padşahı onlara qulaq asmadı və sonra İsraillilər Moav padşahının yanına adamlar göndərdi, o da razi olmadı. Ona görə də İsraillilər Qadeşdə qalmışdır. **18** İsraillilər səhra ilə gedib Edomla Moav torpaqlarının ətrafından keçərək Moav ölkəsinin şərqiñə çatdı və Arnon vadisinin o biri tərəfində düşərgə salırdı. Lakin Moavın sərhədini keçmədilər, ona görə ki Arnon Moavın sərhədi idi. **19** İsraillilər Emorluların padşahı – Xeşbon padşahı Sixonun yanına qasidlər göndərib demişdi: «Rica edirik, öz ölkəmizə çatana qədər sənin torpağından keçmək üçün bizə izin verəsən». **20** Amma Sixon öz torpağını yol keçmək üçün İsraillilərə etibar etmədi və bütün xalqlını toplayaraq Yahsada ordugah qurub İsraillilərə qarşı döyüdü. **21** İsrailin Allahi Rəbb Sixonu və onun bütün xalqlını İsraillilərə təslim edəndə onları mağlub etdilər. Beləliklə, İsraillilər o yerdə yaşayan Emorluların torpağını ırs olaraq aldı. **22** Arnondan Yabboq çayına qədər, səhradan İordan çayına qədər bütün Emor torpaqlarını İsraillilər ırs olaraq aldı. **23** İndi İsrailin Allahi Rəbb Öz xalqı İsraillilərin qarşısından Emorluları qovandan sonra sənmi buraya sahib çıxacaqsan? **24** Allahın Kemoşun sənə verdiyi torpağı özüne ırs etməzsənmi? Biz də Allahımız Rəbbin bizə verdiyi torpağı özümüzə ırs edəcəyik. **25** İndi sənin Moav padşahı Sippor oğlu Balaqdan nəyin yaxşıdır? Gör o, İsraillə heç çəkişdimi? Yaxud onlara qarşı heç döyüştümü? **26** Üç yüz il İsrail Xeşbon ilə Aroerdə, bunların ətraf qəsəbələrində və Arnon vadisi boyunca yerləşən bütün şəhərlərdə yaşadığı müddətdə niyə bu torpaqları geri almadınız? **27** Mən sənə qarşı günah

etmədim. Lakin sən mənə qarşı döyüşməklə mənə pişlik edirsən. Qoy hakim olan Rəbb bu gün İsrail övladları ilə Ammon övladları arasında hökm etsin». **28** Lakin Ammon padşahı İftahın ona göndərdiyi sözlər qulaq asmadı. **29** İftahın üzərinə Rəbbin Ruhu endi. O, Gileaddan və Menaşədən keçdi, sonra Gileaddakı Mispadan keçib Ammon övladlarının üstünə getdi. **30** İftah Rəbbə əhd edib dedi: «Əgər Ammon övladlarını, həqiqətən, mənə təslim etsən, **31** o zaman Ammon övladları ilə döyüşdən sağ-salamat qayıdanda mənim evimin darvazasından qarşımı birinci nə çıxarsa, Rəbbin olacaq və onu yandırma qurbanı edəcəyəm». **32** İftah Ammon övladları ilə döyüşə çıxdı. Rəbb də Ammon övladlarını İftaha təslim etdi. **33** Aroerdən Minnitə çatana qədər iyirmi şəhəri və Avel-Keramimə qədər Ammon övladlarını çox böyük mağlubiyətə uğratdı. Onlar İsraililərə tabe oldular. **34** İftah Mispaya, öz evinə qayıtdı. Budur, İftahın qızı dəf çalıb oynayaraq onu qarşılımağa çıxdı. Bu onun yeganə övladı idi, ondan başqa nə oğlu, nə də qızı var idi. **35** O, qızını görəndə palтарını cirib dedi: «Vay, qızım! Belimi əydin, qəddimi əyənlərdən biri də sən oldun! Mən Rəbbə əhd etmişəm, artıq sözümdən dönbə bilmərəm». **36** Qızı ona dedi: «Ata, sən Rəbbə əhd etmişən. Madam ki Rəbb düşmənlərindən, Ammon övladlarından sənin üçün qısaş aldı, söz ağızından necə çıxıbsa, mənə eləcə də et». **37** Sonra qız atasına dedi: «Ancaq bu arzumu yerinə yetir: mənə iki ay izin ver, qoy rəfiqələrimlə dağları gəzib-dolaşaraq öz nakam qızlığım üçün ağlayım». **38** Atası ona «yaxşı, gedə bilərsən» deyər ona iki ay müddətinə izin verdi. O da rəfiqələri ilə bərabər gedib dağlarda öz nakam qızlığına ağladı. **39** İki ay keçəndən sonra atasının yanına qayıtdı və atası onun barəsində etdiyi əhdini yerinə yetirdi. Qız ərə getməmişdi. Bundan sonra İsraildə belə bir adət oldu: **40** hər il İsrail qızları gedib Gileadlı İftahın qızı üçün ildə dörd gün yas tutdular.

12 Efrayimlilər yığılaraq Safona gedib İftaha dedilər: «Sən nəyə görə Ammon övladları ilə döyüşə çıxıb bizi özünlə getməyə çağırmadın? Buna görə biz səni də, evini də yandıracaqıq». **2** İftah onlara dedi: «Mən və xalqım Ammon övladları ilə ağır döyüşdə olan vaxt sizi köməyə çağırdım, lakin siz golib məni onların əlindən qurtarmadınız. **3** Mən də gördüm ki, siz məni qurtarmırsınız, onda həyatımı təhlükəyə atıb Ammon övladlarına qarşı özüüm hücumu keçdim və Rəbb onları mənə təslim etdi. Nə üçün bu gün mənimlə davaya çıxmışınız?» **4** İftah bütün Gileadlıları toplayıb Efrayimlilərlə döyüşdü və Gileadlılar Efrayimliləri qırıldılar, çünki Efrayimlilər belə demisidilər: «Ey Efrayim! Menaşə arasında yaşayış Gileadlılar, siz Efrayimdan qaçan fərariłarsınız!» **5** Gileadlılar Efrayimin karşısındakı İordan çayının keçidlərini tutdular. Əgər qaçıb qurtulmaq istəyən Efrayimlilərdən biri galib «qoy çayı keçim» deyərdi, Gileadlılar ondan «sən Efrayimlisənmi?» deyə soruşardılar. O «xeyr» desəydi, **6** o zaman ona «bir

“şibbolet” de görək» deyərdilər. O da kəlməni doğru söyləyə bilməyib «şibbolet» deyərdi. Onda Gileadlılar onu tutub İordan çayının keçidlərində öldürdü. Həmin dövrə Efrayimlilərdən qırx iki min nəfər qırıldı. **7** İftah altı il İsraildə hakimlik etdi. Sonra Gileadlı İftah öldü və Gileadin bir şəhərində dəfn olundu. **8** Ondan sonra Bet-Lexemli İvsan İsraildə hakimlik etdi. **9** Onun otuz oğlu və otuz qızı var idi. Qızlarını başqa nəsillərə ərə vermiş, oğullarına isə başqa nəsillərdən otuz gəlin gətirmişdi. İvsan İsraildə yeddi il hakimlik etdi. **10** Sonra İvsan öldü və Bet-Lexemdə dəfn olundu. **11** Ondan sonra Zevulunlu Elon on il İsraildə hakimlik etdi. **12** Zevulunlu Elon da öldü və Zevulun torpağında, Ayyalonda dəfn olundu. **13** Ondan sonra Piratonlu Hillel oğlu Avdon İsraildə hakimlik etdi. **14** Onun yetmiş sipayə minən qırx oğlu ilə otuz nəvəsi var idi və o, səkkiz il İsraildə hakimlik etdi. **15** Piratonlu Hillel oğlu Avdon da öldü və Amaleqlilərin dağlıq bölgəsindəki Efrayim torpağında – Piratonda dəfn olundu.

13 İsrail övladları yenə də Rəbbin gözündə pis işlər etdilər. Rəbb onları qırx il Filiştililərə təslim etdi. **2** Dan qəbiləsindən Manoah adlı Soralı bir adam var idi. Onun arvadı doğmurdı, sonsuz idi. **3** Rəbbin mələyi bu qadına görünüb dedi: «Bax indi sən sonsuzsan, doğmursan, amma hamilə olub bir oğlan doğacaqsan. **4** İndidən diqqəti ol: sən nə şərab, nə də başqa kefləndirici içki içmə və diliñə heç bir haram şey dəyməsin. **5** Ona görə ki sən hamilə olub bir oğul doğacaqsan və qoy onun başına ülgüt dəyməsin. Çünkü uşaq ana bətnindən Allaha həsr olunmuş Nəziri olacaq. O, İsraili Filiştililərin alındən qurtarmağa başlayacaq». **6** Qadın gedib ərinə belə dedi: «Mənim yanımı bir Allah adəmi gəlmışdı. O, Allahın mələyi görkəmində çox zəhmli idi. Buna görə də onun haradan gəldiyini soruşmadım. Mənə adını da bildirmədi. **7** Lakin dedi ki, sən hamilə olub bir oğul doğacaqsan. İndidən sən nə şərab, nə də başqa kefləndirici içki iç və diliñə heç bir haram şey dəyməsin, çünkü uşaq ana bətnindən ölen gününə qədər Allahın Nəzirisi olacaq». **8** Manoah Rəbbə yalvarıb dedi: «Ya Xudavənd, yalvarıram, göndərdiyin Allah adəmi qoy yanımıza yenə gəlsin və doğulacaq uşaq baradə na edəcəyimizi bize öyrətsin». **9** Allah Manoahın səsini eşitdi. Qadın cöldə oturanda Allahın mələyi yenə onun yanına gəldi. Lakin qadının əri Manoah yanında deyildi. **10** Qadın cəld qaçıb ərinə xəbər verərək dedi: «Budur, ötən gün yanımı galan o adam yenə mənə göründü». **11** Manoah durub arvadının arxasında getdi və o adəmin yanına gəlib soruşdu: «Arvadımla səhbət edən adam sənsənmə?» O «mənəm» dedi. **12** Manoah dedi: «Sənin sözlərin yerinə yetəndə uşağıň həyat tərzı və işi nə olacaq?» **13** Rəbbin mələyi Manoaha dedi: «Arvadın ona tapşırıdığım şeylərdən özünü qorusun. **14** Tənəkədən emal olunan şeylərdən heç nə yeməsin. Nə şərab, nə də başqa kefləndirici içki içsin və diliñə heç bir haram şey dəyməsin. Qoy ona əmr etdiyim hər

seydən özünü qorusun». 15 Manoah Rəbbin mələyinə dedi: «Rica edirəm, bir ayaq saxla, sənin üçün bir oğlaq kəsib yemək hazırlayaq». 16 Rəbbin mələyi Manoaha dedi: «Məni burada saxlasan belə, sənin çörəyindən yemərəm. Əgər yandırma qurbanı vermək istəyirsənə, onu Rəbbə təqdim et». Amma Manoah bilmirdi ki, bu, Rəbbin mələyidir. 17 O, Rəbbin mələyinə dedi: «Sənin adın nədir ki, sözlərin yerinə yetəndə səni şərəfləndirək?» 18 Rəbbin mələyi ona dedi: «Niyə adımı soruşursan? Ecazkar adım var». 19 Manoah oğlağı və taxıl təqdimini götürüb qaya üzərində Rəbbə təqdim etdi. Mələk də Manoah ilə arvadının gözü öündə qeyri-adi bir şey etdi. 20 Qurbangahın üstündən alov göyə qalxanda Rəbbin mələyi də qurbangahın alovu ilə bərabər göyə qalxdi. Manoahla arvadı bunu görəndə ikisi də təzüstə yerə döşəndi. 21 Rəbbin mələyi bundan sonra Manoahla arvadına bir daha görünmədi. Manoah o zaman bildi ki, bu, Rəbbin mələyidir. 22 Manoah arvadına dedi: «Biz mütləq oləcəyik, çünkü Allahı gördük». 23 Arvadı ona dedi: «Əgər Rəbb bizi öldürmək istəsəydi, bizdən yandırma qurbanı və taxıl təqdimi qəbul etməzdi. Bu şəyərə bizə göstərməz və indi eşitdiklərimizi deməzdə». 24 Beləliklə, qadın bir oğul doğdu və adını Şimşon qoymu. Uşaq böyüdükcə Rəbb ona xeyir-dua verdi. 25 Sora ilə Eştaol arasında, Maxane-Danda Rəbbin Ruhu onu idarə etməyə başladı.

14 Bir gün Şimşon Timnaya endi və Timnada Filiş qızlarından bir qadın gördü. 2 O, ata-anasının yanına qayıdış dedi: «Timnada Filiş qızlarının arasında bir qadın görmüşəm, gedin, onu mənim üçün arvad alın». 3 Atası ilə anası ona dedilər: «Məgər qohumlarının qızları arasında, xalqımızın arasında bir qadın yoxdur ki, gedib özünə sünnətsiz Filişlilərdən arvad alırsan?» Şimşon atasına dedi: «Mənim üçün onu alın, çünkü gözümə o xoş görünür». 4 Ata və anası bilmirdi ki, bu istək Rəbdəndir. Ona görə ki Rəbb Filişlilərin hakimiyyətini devirmək üçün fürsət axtarırdı. O dövrə Filişlilər İsraililərin üstündə hökmranlıq edirdi. 5 Şimşon ata və anası ilə birlikdə Timnaya endi. Onlar Timnanın üzüm bağlarına çatanda qəflətən cavan bir aslan nərə çəkərək onun qarşısına çıxdı. 6 Rəbbin Ruhu qüvvəsi ilə Şimşonun üstünə endi. Onun eli boş idi, amma cavan aslanı balaca oğlaq kimi parçaladı. Ata-anasına isə heç nə bildirmədi. 7 Sonra enib qadınla səhbat etdi və qadın Şimşonun gözüne xoş göründü. 8 Bir müddət keçəndən sonra Şimşon qadını almaq məqsədi ilə geri qayıtdı. Aslanın leşinə baxmaq üçün o öz yolundan döndü. Gördü ki, aslanın leşinin üstündə ari beçəsi ilə bal var. 9 O, ovucları ilə baldan götürdü və yeyə-yeyə ata-anasının yanına gəldi. Baldan onlara da verdi, lakin onlara bildirmədi ki, balı aslanın leşinin üzərindən götürüb. 10 Atası qadının evinə getdi və Şimşon orada ziyafat qurdı, çünkü o zamanlar cavanlar belə edərdi. 11 Onu görən xalq müşayiət üçün ona otuz nəfər sağıdış-soldış seçdi. 12 Şimşon onlara dedi: «İndi mən sizə bir tapmaca deyəcəyəm. Əgər ziyafatın yeddinci

günüñə qədər açmasını mənə desəniz, mən sizə otuz dəst kətan paltar və otuz dəst bayram libası verəcəyəm. 13 Yox, əgar tapmacanın açmasını mənə deyə bilməsəniz, onda siz mənə otuz dəst kətan paltar və otuz dəst bayram libası verməlisiniz». Ona dedilər: «Tapmacanı de, bir ona qulaq aşaq». 14 Şimşon onlara dedi: «Yeyəndən bir yeməli şey çıxdı, Güclüdən bir şirin şey çıxdı». Üç gün ərzində onlar tapmacanı tapa bilmədilər. 15 Dördüncü gün olanda Şimşonun arvadına dedilər: «Ərini başa sal ki, bizə bu tapmacanın cavabını desin, yoxsa sənin də, atanın da evini yandırıraq. Siz bizi buraya soymağa çağırımsınız?» 16 Arvadı Şimşonun qarşısında ağlayıb dedi: «Əslində məndə zəhlən gedir, məni sevmirsən, ona görə də xalqımızın oğullarına dediyin tapmacanın cavabını mənə açmırısan». Şimşon ona dedi: «Bax heç atama və anama da bu tapmacanın cavabını açmamışam. Sənəmi açım?» 17 Yeddi gün ziyafat davam edə-edə qadın onun qarşısında ağladı. Yedinci gün Şimşon tapmacanın açmasını arvadına dedi, çünkü qadın onu cana gətirmişdi. Qadın da gedib tapmacanın cavabını öz xalqına söylədi. 18 Şəhərin adamları yeddinci gün günəş batmazdan əvvəl Şimşona dedilər: «Baldan şirini varmı? Aslandan güclüsü varmı?» Şimşon onlara dedi: «Əgər mənim dütəyələ kotan sərməsəydiiniz, tapmacamı tapa bilməzdiniz». 19 Bundan sonra Rəbbin Ruhu qüvvə ilə onun üstünə endi. Şimşon Aşqelona gedib oradakılardan otuz nəfəri öldürərək onların mallarını talan edib tapmacanın açmasını deyənlərə bayram libası verdi. Sonra o, alovlu qəzəblə atasının evinə qalxdi. 20 Şimşonun arvadını isə Şimşonu müşayiət edən sağıdışlarından birinə verdilər.

15 Bir müddət keçəndən sonra, bugda biçini mövsümündə Şimşon bir oğlaq götürüb arvadına baş çəkməyə getdi və dedi: «Arvadımın yanına – gərdəyə girmək istəyirəm». Lakin qadının atası Şimşonu gərdəyə girməyə qoymadı. 2 Qızın atası dedi: «Elə bildim ki, sənin ondan, həqiqətən, zəhlən gedir, ona görə də arvadını sənin sağıdışına əra verdim. Bax onun kiçik bacısı var. O ondan da gözəl deyilmə? Rica edirəm, qoy onun yerinə bu sənin olsun». 3 Şimşon onlara dedi: «Bu dəfə Filişlilərə pislik etsəm, heç təqsirkar olmaram». 4 Şimşon gedib üç yüz tülkü tutdu və məşəllər götürdü. Tülküləri cüt-cüt quyruq-quyruğa bağladı və quyruqların arasına bir məşəl qoymu. 5 Məşəlləri yandırıb tülküləri Filişlilərin əkinlərinə buraxdı və bununla da taxıl dərəzlərinə, əkinlərə, üzümlüklərə, zeytunluqlara od vurdu. 6 Filişlilər bir-birindən soruşdular: «Görəsən bunu kim edib?» Kimsə dedi ki, bunu Timnalının kürəkəni Şimşon edib, çünkü qayınatasi götürüb onun arvadını sağıdışına əra verib. Filişlilər çıxbıq o qadınla atasına od vurub yandırdılar. 7 Şimşon onlara dedi: «İndi ki siz belə etdiniz, mütləq sizdən qisasımı almamış əl çəkməyəcəyəm». 8 Şimşon onlara amansızcasına hücum edərək çoxunun belini qırdı. Özü isə Etam qayasının oyوغuna enib orada qaldı. 9 Filişlilər çıxbıq Yəhudada

ordugah qurdular və Lexidə yayıldılar. **10** Yəhuda adamları dedi: «Nə üçün bizi qarşı çıxmışınız?» Onlar dedilər: «Biz gəlmışık ki, Şimşonun əl-qolunu bağlayaq və bizim başımıza gətirdiyini onun başına gətirək». **11** Yəhudadan üç min nəfər Etam qayasının oyuğuna enib Şimşona dedi: «Bilmirsən Filiştililər bizim üzərimizdə hakimdir? Bu nə işdir başımıza gətirdin?» Şimşon onlara dedi: «Onların mənə elədiklərini onların başına gətirmişəm». **12** Yəhudalılar ona dedi: «Biz sənin əl-qolunu bağlayıb Filiştililər təslim etməyə gəlmışık». Şimşon onlara dedi: «And içün ki, mənə öldürməyəcəksiniz». **13** Yəhudalılar söz verdilər: «Yox, biz ancaq səni möhkəm bağlayıb onlara təslim edəcəyik və səni əslə öldürmərik». Sonra onu iki təzə iplə sarıldılar və qayadan çıxardılar. **14** Şimşon Lexiə gələndə Filiştililər onu bağırı-bağırı qarşılıdlar və elə o anda Rəbbin Ruhu qüvvə ilə Şimşonun üstüne endi. Qollarına bağlanan ip alışb-yanan kətan kimi qırılıb yera töküldü. **15** O, yerdə bir eşşəyin saf çənə sümüyünü tapdı. Əl ataraq sümüyü götürüb onunla min nəfər kişini qirdi. **16** Sonra Şimşon belə dedi: «Eşşəyin çənə sümüyü ilə bir-iki qalaq yaratdım. Eşşəyin çənə sümüyü ilə min nəfəri qırıb-çatdım». **17** Şimşon bu sözləri söyləyib qurtarandan sonra eşşəyin çənə sümüyünü tulladı. Ona görə də o yera Ramat-Lexi deyilir. **18** Bundan sonra Şimşon bərk susadı və Rəbbə fəryad edib dedi: «Sən quluna bu böyük qələbəni verdin, amma indi mən susuzluqdan ölüb sünənətsizlərin əlinə düşümmü?» **19** Onda Rəbb Lexidə çuxur yarib su axıdı. Şimşon su içəndə cana gəlib ruhlandı. Buna görə bu çəşmənin adı En-Haqqore qoyuldu və bu bulaq bu günə qədər Lexidədir. **20** Filiştililərin hökmranlığı dövründə Şimşon İsraildə iyirmi il hakimlik etdi.

16 Şimşon Qəzzəyə getdi və orada bir fahişə görüb evinə girdi. **2** Qəzzəlilərə xəbər çatdı ki, Şimşon buraya gəlib. Qəzzəlilər evi mühəsirəyə aldılar. «Dan yeri ağarana qədər onu öldürərik» deyərək bütün gecəni şəhərin darvazasında pusquda durub onu gözlədilər. **3** Şimşon gecəyarısına qədər yatdı, sonra ayağa qalxdı. O galib şəhər darvazasının hər iki dirəyindən tutaraq cəftə qarşıq darvazanı ciyninə qoydu və Xevronun qarşısındaki dağın təpəsinə çıxardı. **4** Bundan bir qədər sonra Şimşon Soreq vadisində Delila adlı bir qadına vuruldu. **5** Filiştililərin ağaları o qadının yanına galib dedilər: «Şimşonu dilə tutub öyrən, gör onda bu qədər güc haradandır? Onu özümüzə təbe etmək üçün necə gücdən salıb bağlaya bilarık? Bundan ötrü hər birimiz sənə min yüz şekel gümüş verərik». **6** Delila Şimşona dedi: «Rica edirəm, səndəki bu böyük qüvvənin haradan olduğunu mənə söylə. Səni necə ram etmək və bağlamaq olar?» **7** Şimşon ona dedi: «Əgər mənə yeddi kaman yaya düzəldilən qurumamış, təzə iplə bağlasalar, o zaman gücdən düşüb adı adam kimi oluram». **8** Filiştililərin ağaları qadının yanına yeddi qurumamış, təzə ip gətirdilər və Delila bunlarla Şimşonu bağladı. **9** İç otaqda qadının pusquda duran adamları var idi. Qadın Şimşona dedi: «Filiştililər

sənin üstünə gəldilər, ey Şimşon!» Şimşon isə qollarındaki ipləri oda toxunub qırılan kətan lifi kimi qrdi və gücün sirri bilinmədi. **10** Delila Şimşona dedi: «Bax məni lağə qoyub yalan demişdin. Rica edirəm, indi mənə bildir, səni hansı iplə bağlamaq olar?» **11** Şimşon dedi: «Əgər heç işlədilməmiş təzə iplərlə məni yaxşıca bağlasalar, o zaman gücdən düşüb adı adam kimi oluram». **12** Delila yeni iplər götürüb onlara Şimşonu bağlayıb dedi: «Filiştililər sənin üstünə gəldilər, ey Şimşon!» Pusquda duranlar iç otaqda qalmışdı. O isə qollarındaki iplərin sarığını sap kimi qrdi. **13** Delila Şimşona dedi: «Bəsdir, indiyə qədər məni lağə qoyub yalan dedin. Indi isə bir başa sal görüm, səni nə ilə bağlamaq olar?» Şimşon dedi: «Saçımın yeddi hörüyünü toxucu dəzgahındaki parça ilə toxusən». **14** Sonra Delila onun saçının yeddi hörüyünü payaya bərkitdi və onu səslədi: «Filiştililər sənin üstünə gəldilər, ey Şimşon!» O yuxudan oyandı və toxucu dəzgahının payasını parça ilə qopardı. **15** Delila dedi: «Ürəyində mənə etibarın yox ikən necə «səni sevirəm» deyirsən? Bununla üçüncü dəfadır ki, mənə lağə qoyursan və bu böyük qüvvənin səndə haradan olduğunu mənə bildirmirsən». **16** Qadının bu sözlərindən, hər gün ona əziyyət və başağrısı vermasından Şimşonun canı boğazına yiğildi. **17** Ona görə də ürəyinin sərrini qadına açdı: «Mənim başıma ülgüt dəyməmişdi, çünki mən ana batmındən Allahın Nəzirisiyəm. Əgər başım qırılsı, o zaman bu qüvvə məndən çıxar və gücdən düşüb adı adam kimi olarəm». **18** Delila Şimşonun ürəyinin sərrini ona açdığını görəndə Filiştililərin ağalarına xəbər göndərib onları çağırıdı və dedi: «Bu dəfə də buraya gəlin, çünki o, ürəyindəki sərrı mənə açdı». Filiştililərin ağaları əllərində gümüş gətirərək Delilənin yanına gəldilər. **19** Delila dizləri üstündə Şimşonu yuxuya verdi. Sonra adam çağırıb onun saçının yeddi hörüyünü qırxdırdı və bununla onu gücdən saldı. Şimşonun gücü get-gedə yox oldu. **20** Delila yenə dedi: «Filiştililər sənin üstünə gəldilər, ey Şimşon!» Şimşon yuxudan oyaniq düşündü: «Başqa vaxtlarda olduğu kimi bu dəfa də onların əlindən sıçrayıb çıxaram». Lakin bilmirdi ki, Rəbb ondan ayrılib. **21** Filiştililər onu yaxalayıb gözlərini çıxardılar. Onu Qəzzəyə endirib tunc zəncirlərə bağladılar. O, zindanda dəyirmən daşı çəkirdi. **22** Lakin Şimşonun qırılmış saçı yenidən bitməyə başladı. **23** Filiştililərin ağaları öz allahları Daqona böyük qurban kəsmək və şənlik etmək üçün yığılıb dedilər: «Allahımız dushmanımız Şimşonu biza təslim etdi». **24** Xalq Şimşonu görəndə öz allahlarına həmdlər etdi və dedi: «Ölkəmizə ziyan vuran, Bizdən bir çoxunu öldürən Düşmənimizi allahımız bizə təslim etdi». **25** Onların kefi kökələndə dedilər: «Şimşonu bura getirin, qoy bizi əyləndirsən». Onlar Şimşonu zindandan çağırtdırlar və Şimşon onların qarşısında oynadı. Onu dirəklər arasında dayandırdılar. **26** Şimşon elindən tutan gəncə dedi: «Nə olar, mənə burax, məbədin damını saxlayan dirəklərə toxunum və onlara söykənəm». **27** Məbəd kişi və qadınlarla dolu idi. Filiştililərin bütün

ağaları da orada idi. Şimşonun oynamasına tamaşa eden üç minə qədər kişi və qadın isə damın üstündə idi. **28** Şimşon Rəbbə fəryad edib dedi: «Ey Xudavənd Rəbb, yalvarıram, məni yada sal. Yalvarıram, ay Allah, mənə ancaq bu dəfəlik qüvvət ver ki, bu Filistililərdən iki gözüm üçün bir zərbə ilə qisas alım». **29** Şimşon əllərini məbədin damını saxlayan iki orta dirəyə uzatdı. Sağ əli ilə bir, sol əli isə o biri dirəkdən yapışdı. **30** Şimşon «qoy mən də Filistililərlə bir ölüm» dedi. Sonra var gücü ilə əylərək dirəkləri itələyib məbədin damını oradakı bütün ağaların və xalqın üzərinə saldı. Beləliklə, Şimşon öləndə həyatı boyu öldürdüyü adamlardan daha çox adam öldürdü. **31** Onun qardaşları, atasının bütün küləfəti məbədə endilər və Şimşonun meyitini oradan çıxarıb apardılar. Onu Sora ilə Eştaol arasında atası Manoahın məqbərəsində dəfn etdilər. Şimşon İsraildə iyirmi il hakimlik etmişdi.

17 Efrayimin dağlıq bölgəsindən olan Mikeya adlı bir adam var idi. **20**, anasına belə dedi: «Səndən uğurlanan min yüz şekel gümüşdən ötrü lənət etdin və bunu mənə eşitdirdin. Budur, o gümüş məndədir, onu mən götürmüşəm». Anası ona dedi: «Oğlum, qoy Rəbb sənə xeyir-dua versin». **30**, min yüz şekel gümüşü anasına qaytardı. Anası ona dedi: «Bu gümüşün hamisini Rəbb üçün təqdis edirəm. Qoy oğlum ondan bir oyma və bir tökmə büt düzəltsin. İndi bu gümüşü sənə qaytarıram». **4** Gümüşü anasına geri qaytararkən anası iki yüz şekel gümüş götürüb zərgərə verdi. Ondan bir oyma və bir tökmə büt düzəltirdi. Bu bütləri Mikeyanın evinə qoydular. **5** Mikeyanın ibadətgahı var idi. O, bir efod və ev bütləri düzəldib oğullarından birini özünə kahin təyin etdi. **6** O dövrədə İsraildə padşah yox idi, hərə öz gözündə doğru görünən işi edirdi. **7** Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən olan bir Yəhudalının ailəsində yaşayan gənc Levili var idi. **8** Həmin adam yaşamağa bir yer tapmaq üçün Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən çıxdı. Səfərə çıxarkən Efrayimin dağlıq bölgəsinə - Mikeyanın evinə gəldi. **9** Mikeya ona dedi: «Haradan gəlirsən?» O, Mikeyaya dedi: «Mən Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən gələn bir Leviliyəm, bir yer tapıb yaşamaq istəyirəm». **10** Mikeya ona dedi: «Mənimlə qal, mənə ata və kahin ol. Mən də sənə ildə on şekel gümüş, bir dəst paltar və yeməyini verərəm». Levili onunla getdi. **11** O, Mikeya ilə qalmağa razı oldu və bu gənc ona bir oğul kimi oldu. **12** Mikeya Levilini özünə kahin təyin etdi və bu gənc onun evində yaşadı. **13** Mikeya dedi: «İndi bilirəm ki, Rəbb mənə yaxşılıq edəcək, çünki bir Levili kahinim var».

18 O dövrədə İsraildə padşah yox idi. Elə həmin dövrə Dan qəbiləsi yaşamaq üçün özlərinə irsi torpaq axtarırırdı, çünki o günə qədər İsrail qəbilələri arasında onlara irs olaraq torpaq düşməmişdi. **2** Dan övladları ölkəni axtarıb aramaq üçün Sora və Eştaol şəhərərindən olan bütün nəsillərindən beş nəfər igid adəmi kəşfiyyata göndərdilər və onlara dedilər: «Gedin, ölkəni axtarın». Onlar Efrayimin dağlıq bölgəsinə - Mikeyanın evinə

gəldilər və orada gecələdilər. **3** Hələ Mikeyanın evinin yanında ikən gənc Levilinin səsini tanıdlar və evə tərəf dönlüb ondan soruşular: «Buraya səni kim gətirib? Burada nə edirsən? Sənin burada nə işin var?» **4** Levi onlara dedi: «Mikeya mənim üçün belə-bəla işlər gördü. O məni muzdla tutdu və mən də onun kahini oldum». **5** Danlılar ona dedilər: «Rica edirik, Allaha müraciət et. Qoy biz getdiyimiz bu yolun necə uğurlu olacağını öyrənək». **6** Kahin onlara dedi: «Salamat gedin, getdiyiniz bu yol Rəbbə xoşdur». **7** Bu beş igid gedib Layışə çatdı və gördü ki, orada yaşayan xalq qayğısızdır. Sidonlular kimi dinc və rahat yaşayırlar. Bu bölgədə onlara hökm edib əziyət verən heç kim yox idi. Onlar Sidonlulardan uzaqda olub başqa heç kəsə əlaqələri yox idi. **8** İgidlər Sora və Eştaol şəhərlərinə, öz xalqının yanına qayıdanda xalq onlara dedi: «Na öyrənə bildiniz?» **9** İgidlər onlara dedilər: «Qalxın, Sidonlulara hücum edək, çünki onların torpağını gördük, çox yaxşıdır. Niyə boş dayanmısınız? Tərəddüd etməyin, gedib torpağı alın! **10** Oraya çatanda qayğısız bir xalq görəcəksiniz. Allahın sizə verdiyi bu torpaq çox genişdir. Ora elə torpaqdır ki, heç nəyə ehtiyacları yoxdur». **11** Dan nəslindən altı yüz kişi silahlanaraq Sora və Eştaoldan yola düşdülər. **12** Yəhudaya qalxıb Qiryat-Yearimda gecələdilər. Buna görə də o yer bu günə qədər Maxane-Dan adlanır. O yer Qiryat-Yearimin qərbində yerləşir. **13** Oradan Efrayimin dağlıq bölgəsinə keçidilər və Mikeyanın evinə gəldilər. **14** Layış diyarını axtarmaq üçün gedən beş nəfər kişi öz xalqına sual verdi: «Bu evlərdə efod, ev bütləri, həm də oyma və tökmə bütlərinin olduğunu bilirsinizmi? Onda görünə nə edirsiniz, bu barədə bir qərara gəlin». **15** Onlar oraya burulub, o gənc Levilinin qaldığı Mikeyanın evinə gələrək onun hal-əhvalını xəbər aldılar. **16** Dan övladlarından döyüş üçün silahlanmış altı yüz nəfər onun darvazasının girişində dayandı. **17** Ölkəni axtarmağa gedən həmin o beş igid evə girib oyma bütü, efodla ev bütlərini və tökmə bütü götürdürlər. Kahin və silahlanmış altı yüz nəfər isə darvazanın girişində dayanmışdı. **18** Onlar Mikeyanın evinə girib oyma bütü, efodla ev bütlərini və tökmə bütü götürdükləri zaman kahin onlardan soruşdu: «Na edirsiniz?» **19** Onda dedilər: «Sus, əlinlə ağızını yum və dur bizimlə gedək, biza ata və kahin ol. Sənin üçün bir adama kahin olmaq yaxşıdır, yoxsa bir İsrail qəbiləsinə, bir nəslə?» **20** Kahinin könlü şad oldu, efodla ev bütlərini və oyma bütü götürüb xalq ilə bərabər getdi. **21** Onlar öz küləfələrini, heyvanları və ev əşyalarını qabaqlarına qatıb yola düşdülər. **22** Mikeyanın evindən uzaqlaşanda Mikeyanın qonşuları toplaşaraq Dan övladlarına çatıdlar. **23** Onlar Dan övladlarını səslədi. Dan övladları üzlərini Mikeyaya tutub dedi: «Sənə nə olub ki, bunları buraya yığmışın?» **24** Mikeya onlara dedi: «Düzəltdiyim allahları və kahini götürüb getdiniz, bəs mənə nə qaldı? Hələ bir soruşursunuz ki, sənə nə olub?» **25** Dan övladları ona dedilər: «Səsin aramızda eşidilməsin, yoxsa qəzəbindən odlanan adamlarımız sənin üstünə

düşər, həm öz həyatını, həm də evindəkilərin həyatını itirəsən». **26** Dan övladları yollarına davam etdilər. Mikeya bu adamların ondan güclü olduğunu görüb evinə qayıtdı. **27** Dan övladları Mikeyanın düzəltdiyi şeyləri və onun kahinini götürüb Layişə, dinc və rahat bir xalqa hücum etdi. Əhalisini qılıncdan keçirib şəhərə od vurdular. **28** Onları qurtaran olmadı, çünki Layiş Sidondan uzaqda idi. Bu xalqın başqa heç kəslə əlaqəsi yox idi. Bu şəhər Bet-Rexovun yanında olan bir vadidə yerləşir. Danlılar bu şəhəri bərpa edib orada yaşıdadılar. **29** Onlar İsraildən törənən öz ataları Danın xatirinə bu şəhərin adını Dan qoydular. Amma əvvəlcə şəhərin adı Layiş idi. **30** Dan övladları orada oyma bütü qurdular və əhali əsirliyə düşən günə qədər Musa oğlu Gerşom oğlu Yonatan özü və oğulları Dan qəbiləsinə kahin oldu. **31** Allahın evi Şiloda olarkən bütün bu dövrə Danlılar Mikeyanın düzəltdiyi oyma bütə sitaş edirdilər.

19 Israildə padşah olmayan dövrə Efrayimin dağlıq bölgəsinin ucqar bir hissəsində bir Levili yaşayırı. O, Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən özü üçün bir cariə almışdı. **2** Bu cariə ona qarşı zina etdi və ondan ayrılib atasının evinə, Yəhudanın Bet-Lexem şəhərinə qayıdaraq orada dörd ay qaldı. **3** Əri cariənin könlünü alıb geri qaytarmaq üçün onun dalınca getdi. O özü ilə nökərini və bir cüt eşşək götürdü. Cariyə ərini ata evinə apardı və atası kişini görəndə onu sevinclə qarşılıdı. **4** Bu kişinin qayınatası – gənc qadının atası kürəkənina dedi: «Bir loğma çörək ye ki, ürəyində taqət olsun, ondan sonra gedərsiniz». **5** Onlar oturdular və ikisi də birlikdə yeyib-icdilər. Sonra gənc qadının atası bu kişiyya dedi: «Rica edirəm, bu gecəni də bizimlə qal, qoy ürəyin şad olsun». **7** Kişi isə yola düşmək üçün ayağa qalxdı, lakin qayınatası takidlə onun qalmasını istədiyinə görə o gecəni orada keçirdi. **8** Beşinci gün kişi geri qayıtmaq üçün səhbi tezdan qalxanda gənc qadının atası ona dedi: «Rica edirəm, bir az yemək ye ki, ürəyində taqət olsun. Günortadan sonraya qədər ləngisəniz, nə olar?» Onlar ikisi də birlikdə yedilər və içdilər. **9** Kişi cariəsi və nökəri ilə getmək üçün ayağa qalxanda qayınatası – gənc qadının atası ona dedi: «Bax gün günortanı keçib, axşama çatır. Rica edirəm, bu gecəni də burada qal, qoy ürəyin şad olsun. Sabah səhər tezden durub evinizə qayıdarsınız». **10** Lakin bu kişi gecəni onunla qalmaq istəməyərək ayağa qalxıb yola düşdü. O, Yevus, yəni indiki Yeruşalim şəhərinin qarşısına gəlib çıxdı. Onun palarını iki eşşəyi var idi, cariəsi də yanında idi. **11** Onlar Yevusa yaxınlaşanda artıq gün batmaqdə idi. Nökəri ağasına dedi: «Rica edirəm, gəl Yevusluların bu şəhərinə girək və burada gecələyək». **12** Ağası ona dedi: «Yox, İsrail övladlarından olmayan yadellilərin şəhərinə girməyək, Giveaya gedək». **13** Sonra ağası nökərinə dedi:

«Gəl çalışaq Giveaya ya da ki Ramaya çataq. Onların birində gecələyək». **14** Onlar oradan keçib getdilər. Binyaminin Givea şəhərinə yaxınlaşarkən artıq günəş batmışdı. **15** Gecəni Giveada keçirmək üçün oranın yoluna döndülər. Kişi şəhərə girib meydanda oturdu, amma onları gecələmək üçün evinə aparan kimsə yox idi. **16** Bu zaman axşam bir qoca tarladan – işdən evə qayıdırı. O, Efrayimin dağlıq bölgəsindən idi, amma Giveada yaşayırı. Oranın sakinləri isə Binyaminlilərdən ibarət idi. **17** Bu qoca başını qaldırıb şəhərin meydanındaki yolunu görüb dedi: «Haradan gəlib, hara gedirən?» **18** Kişi ona dedi: «Biz Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən Efrayimin dağlıq bölgəsinin ucqar bir hissəsinə gedirik. Mən oralyam. Yəhudanın Bet-Lexem şəhərinə getmişdim, indi isə Rəbbin evinə qayıdırıam, amma mənəni evinə aparan yoxdur. **19** Halbuki eşşəklərimizin samanı da var, yemi də var. Mənim, qarabaşımın və yanındakı nökərin çörəyi və şərabı var, heç nəyə ehtiyacımız yoxdur». **20** Qoca dedi: «Canın sağ olsun! Təki mənim üzərimə sənin ehtiyacların düşsün, ancaq meydanda gecələmə». **21** Onu götürüb evinə gətirdi və eşşəklərinə yem verdi. Hami ayaqlarını yuyandan sonra yeyib-icdilər. **22** Onlar könüllərini şad edərkən, budur, şəhər sakinlərindən bir dəstə yaramaz adam evi əhatəyə alıb qapını döyüd. Bu adamlar ev sahibi qocaya dedi: «Evinə galən kişini bayırı çıxar, onunla cinsi əlaqədə olaq». **23** Ev sahibi bayırı çıxıb onlara dedi: «Yox, soydaşlarım, yalvarıram pislik etməyin. Madam ki bu adam mənim evimə gəlib, bu alçaqlığı etməyin. **24** Bax mənim evdə ərə getməmiş qızım və o kişinin cariəsi var. Qoy onları bura çıxarım, bu biabırçılığı onlarla edin, onlarla gözünüzə xoş görünəni edin, lakin bu kişi ilə belə alçaqlıq etməyin». **25** Lakin bu adamlar ona qulaq asmaq istəmədilər. Ona görə də Levili cariəsinin qolundan tutub bayırı – onların yanına çıxardı. Onlar onunla cinsi münasibətdə olub bütün gecəni səhərəcən pis işlər gördülər. Dan yeri söküləndə isə qadını buraxdılар. **26** Qadın gün ağaranda ağasının qaldığı yerə – qocanın evinə qayıdırıb darvazanın yanında yerə sərildi və hava açılana qədər orada qaldı. **27** Ağası səhər qalxıb evin qapılını açdı və yoluна davam etmək üçün çıxanda cariəsinə evin darvazasında əlləri astanada yerə sərilişmiş gördü. **28** Kişi qadına dedi: «Dur, gedək». Lakin ondan heç bir cavab gəlmədi. Sonra kişi cariəsini eşşəyin üstüne qoyub öz şəhərinə yola düşdü. **29** O, evinə çatanda bir biçaq götürüb cariəsinin cəsədini hissə-hissə on iki parçaya böldü. O doğradığı hissələri bütün İsrail ərazisində göndərdi. **30** Bu hissələri görən hər kəs belə dedi: «İsrail övladları Misirdən çıxandan bu günədək belə bir hadisə olmamışdır və görünməmişdir. Bu barədə düşünün, məsləhətləşib bir qərar verin».

20 Bütün İsrail övladları Dandan Beer-Şevaya qədər ərazidən və Gilead torpağından Misipaya çıxdılar. İcmə bir nəfər kimi Rəbbin önündə toplandı. **2** Bütün xalqın, bütün İsrail qəbilələrinin başçıları Allahın xalqının toplantısında öz yerlərini tutdular. Orada qılınc daşyan

dörd yüz min piyada var idi. **3** Binyamin övladları İsrail övladlarının Misypaya çıxdıqlarını eşitdi. Orada İsrail övladları dedilər: «Danışın görək, bu piş hadisə necə baş verdi?» **4** Öldürülən qadının eşi olan Levili onlara cavab verdi: «Mənimlə cariyəm gecələmək üçün Binyaminin Givea şəhərinə daxil olduq. **5** Givea kişiləri mənə qarşı qalxdılar və mənim gecələdiyim evi mühəsirəyə aldlar, məni öldürmək istədilər və cariyəni zorladılar. Bunun nəticəsində qadın öldü. **6** Mən də cariyəni götürüb parçaparça doğrayaraq hər hissəsini İsrailin irs torpaqlarının bütün bölgələrinə göndərdim, çünki İsraildə pozğunluq və alçaqlıq edilib. **7** EY İsrail övladları! Baxın hamınız burada öz fikir və məsləhətinizi verin». **8** Bütün xalq bir nəfər kimi ayağa qalxıb dedi: «Bizdən heç kim çadırına getməyəcək və heç kim evinə qayitmayacaq. **9** İndi belə bir iş görməliyik: püşk atıb Giveaya hücum edəcəyik. **10** Orduya azuqə götirmək üçün İsrailin bütün qəbilələrinin hər yüz nəfərdən onunu, min nəfərindən yüzünü, on min nəfərindən minini götürəcəyik ki, Binyaminin Givea şəhərinə gedib çatanda İsraildə etdikləri alçaq işlərin hamısının əvəzini onlara edə bilsinlər». **11** Bütün İsaillilər bir nəfər kimi birləşib o şəhərə qarşı toplandılar. **12** İsrail qəbilələri Binyamin qəbiləsinin torpaqlarının hər tərəfinə qasidər göndərib dedi: «Bu nə pislikdir, sizin aranızdan çıxib? **13** İndi Giveada olan o yaramaz adamları biza verin, onları öldürək və bununla İsraildən bu pisliyi təmizləyək». Lakin Binyamin övladları soydaşları olan İsrail övladlarının sözünü qulaq asmaq istəmədilər. **14** İsrail övladları ilə döyüşə çıxməq üçün Binyamin övladları öz şəhərlərindən Giveaya toplandılar. **15** Həmin gün şəhərlərdən gələn Binyamin övladları Givea əhalisindən yığılmış yeddi yüz seçmə adamdan savayı, qılinc daşıyan iyirmi altı min kişi də yığıldılar. **16** Bütün bu xalqın arasında solaxay olan yeddi yüz seçmə adam var idi ki, hər biri sərrast sapand atıb daşla başda olan bir tükü belə, vura bilirdi və atdıqları boşça çıxmırıldı. **17** Binyaminlilərdən başqa, İsaillilərdən qılinc daşıyan dörd yüz iyirmi kişini saydlar ki, bunların da hamısı döyüşü id. **18** İsrail övladları Bet-Elə çıxdılar və Allaha müraciət edib dedilər: «Binyamin övladlarına qarşı biz tərəfdən əvvəlcə kim döyüşə çıxacaq?» Rəbb dedi: «Əvvəlcə Yəhuda qəbiləsi çıxacaq». **19** İsrail övladları şəhər tezden qalxıb Giveaya qarşı ordugah qurdular. **20** İsaillilər Binyaminlilərlə döyüşə çıxıb Giveada onlara qarşı düzüldüllər. **21** Binyamin övladları Giveadan çıxdılar və o gün İsaillilərdən iyirmi iki min kişini vurub yerə sərdilər. **22** Lakin İsrail ordusu cəsarət gəlib əvvəlki gün düzüldükəri yerdə yenə də döyüşə düzüldü. **23** İsrail övladları Bet-Elə çıxıb Rəbbin öündə axşama qədər ağladılar və Rəbbə müraciət edib dedilər: «Soydaşımız olan Binyamin övladları ilə yenə döyüşə girişəkmi?» Rəbb onlara dedi: «Onların qarşısına çıxın». **24** İkinci gün İsrail övladları Binyamin övladlarına yaxınlaşdırılar. **25** Həmin gün də Binyaminlilər onların qarşısına çıxaraq İsrail övladlarından bu dəfə on səkkiz min kişini vurub yerə sərdi. Bunların hamısı

qılinc daşıyan adamlar idi. **26** Bütün İsrail övladları, bütün ordu Bet-Elə çıxıb ağladı. Orada Rəbbin öündə qalib axşama qədər oruc tutdular. Rəbbin hüzurunda yandırma və ünsiyyət qurbanları təqdim etdilər. **27** İsrail övladları Rəbbə müraciət etdilər, çünki Allahın Əhd sandığı o günlər orada idi. **28** Harun oğlu Eleazar oğlu Pinxas o dövrə sandığın öündə dururdu. Onlar Rəbbə dedilər: «Soydaşlarımız olan Binyamin övladlarına qarşı bir daha döyüşə çıxaqmı, yoxsa bu işdən əl çəkək?» Rəbb dedi: «Çıxın, çünki sabah onları sizə təslim edəcəyəm». **29** İsaillilər pusquda duranları Giveanın ətrafında yerləşdirdilər. **30** Üçüncü gün yenə İsrail övladları Binyamin övladlarına qarşı çıxdılar və əvvəlki kimi Giveaya qarşı düzüldüllər. **31** Binyamin övladları da bu xalqa qarşı çıxdılar və şəhərdən kənara çəkildilər. Əvvəlki kimi onlar İsailliləri qırmağa başladılar. Bet-Elə və Giveaya gedən əsas yollarda otuz nəfər İsaillilər qırıldı. **32** Binyamin övladları dedilər: «Əvvəlki kimi onlar yenə də qarşımızda məğlub olur». İsrail övladları isə dedilər: «Qaçaq, onları şəhərdən uzağa əsas yollara çıxardaq». **33** Bütün İsaillilər yerlərindən qalxıb Baal-Tamarda düzüldüllər. Birdən-birə Givea yaxınlığında pusquda duran İsaillilər də yerlərindən çıxdılar. **34** Bütün İsraildən seçilmiş on min kişi Giveaya ön cəbhədən hücum etdi. Döyüş siddətli idi. Amma Binyaminlilər müsibətlə qarşılaşdıqlarını bilmədilər. **35** Rəbb İsrailin öündə Binyaminliləri darmadığın etdi. Həmin gün İsrail övladları Binyaminlilərdən iyirmi beş min yüz kişini həlak etdi. Bunların hamısı qılinc gəzdirən adamlar idi. **36** Binyamin övladları gördülər ki, məğlub oldular. Belə oldu ki, İsaillilər Giveaya qarşı qurduqları pusquda duranlara güvəndiklərinə görə Binyaminlilərə meydan vermişdilər. **37** Pusquda duran adamlar cəld tərpənib Giveaya hücum etdilər və ətrafə yayılıraq bütün şəhəri qılınçdan keçirtdilər. **38** Şəhərdən qalxan böyük tüstü İsaillilərlə pusquda duranlar arasında təyin olunmuş işarə idi. **39** Bu işarəyə görə döyüş meydanındaki İsaillilər dönbü Binyaminlilərin üzərinə getməli idi. Binyaminlilər İsaillilərlə qırmağa başladılar və otuz nəfərə qədər adamlı öldürdülər. Ona görə də belə dedilər: «Yəqin əvvəlki döyüşdə olduğu kimi öümüzə məğlub olurlar». **40** Lakin şəhərdən sütun kimi tüstü qalxmağa başlayanda Binyaminlilər arxaya baxıb bütün şəhərdən yanığının göyə yüksəldiyini gördülər. **41** İsaillilər dönbü onların üstüne gələndə Binyaminliləri dəhşət bürüdü, çünki fəlakətlə qarşılaşdıqlarını gördülər. **42** Onlar İsaillilərin öündən geri çəkilib çöla tərəf qaçdılar, lakin döyüş oranı da bürüdü. Onları şəhərdən çıxanlar mühəsirəyə alıb qırdılar. **43** Binyaminliləri mühəsirəyə alıb dayanmadan təqib edərək gündoğana tərəf Giveanın qarşısında onları əzdiłər. **44** Binyaminlilərdən on səkkiz min nəfər yerə sərildi. Bunların hamısı igid cəngavər idi. **45** Qalanları dönbü çöla tərəf, Rimmon qayasına qaçdılar. İsaillilər əsas yollar boyunca onlardan beş min kişini qırdılar. Sonra Gidoma qədər Binyaminlilərin ardınca düşüb dəha

iki minini qırdılar. **46** Həmin gün qılınc gəzdirən iyirmi beş min Binyaminli qırıldı. Bınların hamısı ığid cəngavər idi. **47** Altı yüz kişi isə dönbüç çölə təref, Rimmon qayasına qəçdi və dörd ay orada qaldı. **48** İsraililər Binyamin övladlarının torpaqlarına qayıdır bütün şəhər sakinlərini və heyvanlarını, əllərinə nə keçdişə, hamısını qılıncdan keçirdilər. Sonra qarşılara çıxan bütün şəhərlərə od vurdular.

21 İsraililər «bizdən heç kim qızını Binyaminliyə əra vermayəcək» deyə Mispada and içmişdilər. **2** Xalq Bet-Elə gedib orada axşama qədər Allahın hüzurunda oturaraq və fəryad edərək bərkədən ağladı. **3** Onlar dedilər: «Ey İsrailin Allahı Rəbb, niyə İsraildə belə hadisə baş verdi? Nə üçün bu gün İsraildə bir qəbilə əskildi?» **4**

Ertəsi gün xalq tezdən qalxıb orada Rəbbə bir qurbangah tikərək yandırma və ünsiyyət qurbanları təqdim etdi. **5** İsrail övladları dedi: «Bütün İsrail qəbilələrindən Rəbbin öündəki toplantıımıza gəlməyən varmı?» Çürki Mispada olan Rəbbin öündəki toplantıya gəlməyənlər haqqında möhkəm and içmişdilər ki, onlar öldürülməlidirlər. **6** İsrail övladları öz soydaşları Binyaminlilərindən ötrü kədərlənib dedilər: «Bu gün İsraildən bir qəbilə kəsildi. **7** Onlardan sağ qalanlara arvad tapmaq üçün nə edək? Axi onlara qızlarını əra verməmək üçün Rəbbin haqqına and içmişik». **8** Sonra İsrail övladları soruşdu: «İsrail qəbilələrindən Misypaya, Rəbbin hüzuruna kim gəlməyib?» Toplantı üçün ordugaha Yaveş-Gileaddan heç kimin gəlmədiyini öyrəndilər, **9** çünki xalq siyahıya alınanda orada Yaveş-Gilead əhalisindən heç kimin olmadığı məlum oldu. **10** İcma oraya on iki min ığid cəngavər göndərərək onlara əmr edib dedi: «Gedin, qadınlar və uşaqlar da daxil olmaqla Yaveş-Gilead əhalisinin hamısını qılıncdan keçirin. **11** Edəcəyiniz iş belə olacaq: hər kişini və kişi ilə yatan qadınların hamısını tamamilə məhv edin». **12** Yaveş-Gilead əhalisi arasında əra getməmiş dörd yüz qız tapdilar və onları Kənan torpağında olan Şilodakı ordugaha gətirdilər. **13** Bütün icma Rimmon qayasında olan Binyamin övladlarının yanına adam göndərib danişdi və onları barışğa çağırıldı. **14** O vaxt Binyaminlilər qayıtdılar və Yaveş-Gilead qadınlarından sağ qalan qadınlar onlara verildi, lakin gətirilənlər onların hamısına ətmədi. **15** Xalq Binyaminlilərindən ötrü kədərləndi, çünki Rəbb İsrail qəbilələri arasında bir yarıq açmışdı. **16** İcmanın ağsaqqalları dedi: «Qalanlar üçün necə arvad tapaq? Çünki Binyaminliyə qadınlar həlak olmuşdu». **17** Ağsaqqallar sözlərinə davam etdi: «İsraildən bir qəbile silinməsin deyə Binyamində sağ qalan oğulların varisi olmalıdır. **18** Biz qızlarını onlara əra vera bilmərik, çünki İsrail övladları "Binyaminliyə qız verən lənətə golsin" deyə and içmişdilər». **19** Onlar sonra dedilər: «Baxın Bet-Elin şimalında, Bet-Eldən Şekemə çıxan əsas yolun şərqində və Levonanın cənubunda olan Şiloda ilbəil Rəbbin bayramı olur». **20** Beləliklə, Binyamin övladlarına belə əmr etdilər: «Gedib üzüm bağlarında pusquda durun, **21** baxın, güdün, Şilo qızları

rəqsə çıxanda cəld bağlardan çıxın, hər kəs özünə arvad etmək üçün bir şilo qızı götürüb Binyamin torpağına qaçın. **22** Əgər onların ataları ya da qardaşları bizim yanımıza şikayət gəlsələr, onlara belə deyərik: "Bizim xatırımız Binyaminliləri bağışlayın, çünki əsir aldığımız qızlar hamısına ətmədi. Siz də onlara qız vermədiyinizə görə təqsirkar deyilsiniz"». **23** Binyamin övladları belə də etdilər və öz saylarına görə rəqs edən qızlardan götürüb qaçdırılar. Sonra öz ırs olan torpaqlarına qayıtdılar və şəhərləri bərpa edib o yerlərdə yaşadılar. **24** O vaxt İsrail övladları oranı tərk etdilər. Hər biri öz qəbiləsinə və öz nəslinin yanına qayıtdı, hər biri öz ırs olan torpağına getdi. **25** O dövrə İsraildə padşah yox idi, hərə öz gözündə doğru görünən işi edirdi.

Rut

1 Hakimlərin hökm etdiyi günlərdə ölkədə qitlıq oldu. Elə bu vaxtlarda Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən bir kişi arvadı və iki oğlu ilə birgə müvəqqəti yaşamaq üçün Moav torpağına köcdü. **2** Bu kişinin adı Elimelek, arvadının adı Naomi, bir oğlunun adı Maxlon, o birinin adı isə Kilyon idi. Onlar Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən olan Efratlıları idı. Bu adamlar gəlib Moav torpağında yaşadılar. **3** Bir gün Naominin əri Elimelek öldü və o, iki oğlu ilə qaldı. **4** Oğulları özlərinə Moav qadınlarından arvad aldı. Bu qadınların birinin adı Orpa, o birinin adı isə Rut idi. Onlar on ilə yaxın bu torpaqda yaşadı. **5** Sonra Maxlon və Kilyon da öldü, Naomi həm oğulsuz, həm də ərsiz qaldı. **6** Bir gün Naomi gəlinləri ilə Moav torpağından geri qayitmaq üçün ayağa qalxdı. O, Moav torpağında eşitmışdı ki, Rəbb Öz xalqına nəzər salaraq onlara çörək vermişdir. **7** Naomi Yəhuda torpağına qayitmaq üçün gəlinləri ilə yaşadığı yerdə çıxıb yola düşdü. **8** Naomi hər iki gəlininə dedi: «Gəlin siz hər biriniz ananızın evinə qayıdın. Sizin mərhumlara və mənə etdiyiniz xeyirxalılıq görə qoy Rəbb sizə xeyirxalılıq etsin. **9** Rəbb elə etsin ki, hər biriniz ər evində rahatlıq tapasınız». Sonra o, gəlinlərini öpdü və onlar hönkürüb ağladılar. **10** Gəlinləri ona dedilər: «Xeyr, biz də səninla birgə xalqının yanına gedirik». **11** Naomi isə dedi: «Ay qızlarım, qayıdın geri. Axi niyə siz də mənimlə getməlisiniz? Məgər bətnimdə yenə oğullarım var ki, sizə ər olsun? **12** Qayıdın, ay qızlarım, öz yolunuzla gedin. Mən indi ərə getmək üçün çox yaşışam. Desəm ki, ümidi var, hətta bu gəcə ərə gedib oğullar doğacağam, **13** onlar böyüyənə qədər gözləyərsinizmi? Əra getməyib səbir edərsinizmi? Yox, qızlarım! Sizin halinə çox acı'yıram, cünki mənə qarşı qalxan Rəbbin əlidir». **14** Onlar yenə də bərkədən ağladılar. Orpa qayınanasını öpüb vidalaşdı, Rut isə ona sarıldı. **15** Naomi Ruta dedi: «Bax qayının arvadı öz xalqının və allahlarının yanına qayıtdı, gal sən də onun ardınca geri qayıt». **16** Rut dedi: «Məcbur etmə ki, səni tərk edib Səninlə getməyim. Bil ki, hara getsən, ora gedəcəyəm, Harada qalsan, orada qalacağam; Xalqın xalqım olacaq, Allahın Allahım». **17** Sən harada ölcəksənsə, Mən də orada ölcəcəyəm, Orada da basdırılacağam. Əger ölümdən başqa bir şey Məni səndən ayırsa, Qoy Rəbb mənə beləsini və Bundan betarini etsin». **18** Naomi Rutun onunla getmək üçün qəti qərara gəldiyini görəndə bir daha onu dilə tutmadı. **19** Hər ikisi Bet-Lexemə qədər gedib oraya çatdılar. Bet-Lexemə daxil olanda onları görən bütün şəhər əhalisi hərəkətə gəldi və dedilər: «Bu, Naomi deyilmə?» **20** Naomi onlara dedi: «Mənə Naomi deməyin, mənə Mara deyin, cünki Külli-İxtiyar həyatımı acı etdi. **21** Mən buradan dulu çıxdım, Rəbb məni boş qaytardı. Bir halda ki Rəbb məni ittihəm etdi, Külli-İxtiyar başına müsibət gətirdi, daha niyə məni Naomi çağırırsınız?» **22** Beləliklə, Naomi

Moav torpağından onunla birgə gələn gəlini Moavlı Rutla bərabər geri qayıtdı. Onlar Bet-Lexemə arpa biçini başlananda göldilər.

2 Naominin əri Elimelein nəslindən Boaz adlı mərd və xeyirxah bir qohumu var idi. **2** Bir gün Moavlı Rut Naomiyə dedi: «İzin ver, zəmirlərə gedim. Kimin gözündə lütf tapsam, onun ardınca düşüb başqa yiğaram». Naomi ona «get, qızım» dedi. **3** Rut getdi və bir zəmiyə girib biçinçilərin ardınca başqa yiğmağa başladı. Təsadüfen o, Elimelein nəslindən olan Boazın sahəsinə girmişdi. **4** Bu vaxt Boaz Bet-Lexemdən gəldi və biçinçilərə dedi: «Qoy Rəbb sizinlə olsun! Biçinçilər cavab verdilər: «Rəbb sənə xeyir-dua versin». **5** Boaz biçinçilərə nəzarət edən nökrinə dedi: «Bəs bu cavan qadın kimdir?» **6** Nökrər cavab verdi: «Bu cavan qadın Moavlıdır. O, Moav torpağından buraya Naomi ilə bərlikdə gəlib. **7** Mənə dedi: «Rica edirəm, qoy biçinçilərin ardınca düşüm və dərzlərin arasından düşən başqları yiğib toplayım». Səhərdən gəlib, indiyəcən buradadır, talvar altında isə lap az dincəlib». **8** Boaz Ruta dedi: «Mənə qulaq as, qızım! Başqa yiğmaq üçün buradan ayrılib başqa zəmiyə getmə. Burada işləyən mənim qulluqçu qızlarımıla qal. **9** Yalnız biçinçilərin biçdiyi bu zəmiyə gözünü dik və qızların ardınca get. Nökrərlərə əmr etmişəm ki, heç kimin səninlə işi olmasın. Əgər susasan, su qablarının yanına gedib nökrərlərin çəkdiyi sudan iç». **10** Rut üzüstə yerə döşəndi və yerədək təzim edərək dedi: «Nəyə görə mən gözlərində lütf tapdim? Nə üçün mənə hörmət edirən? Axi mən bir qəribəm». **11** Boaz ona cavab verdi: «Ərin öləndən sonra qayınanana etdiyin hər şeyi eşitmışəm. Sən atanı, ananı, doğma torpağını atıb heç tanımadığın bir xalqın yanına gəlmisən». **12** Bu işinin əvəzini qoy Rəbb versin! Qoy qanadı altına sığınmaq üçün gəldiyin İsrailin Allahı Rəbb sənə bol mükafat versin! **13** Rut dedi: «Qoy sənin gözündə lütf tapım, ağam, necə də mənə təsəlli verdin. Sənin kənizlərinin birinə tay olmadığım halda bu kənizini ürkləndirən sözər söylədin». **14** Yemək zamanı Boaz Ruta dedi: «Buraya gəl, sən də çörəkdən ye, tikəni sirkə-şirəyə batır». Qadın gəlib biçinçilərin yanında əyləşdi. Boaz ona qovurğa uzatdır. Qadın yeyib-doydu və yeməyindən artıq da qaldı. **15** Rut başqa yiğmaq üçün ayağa qalxanda Boaz nökrərlərinə əmr edib dedi: «Qoy o gedib dərzlərin arasından başqa yiğsin, onu incitməyin. **16** Dərzlər arasından çəkib onun üçün də atın ki, o da yiğsin. Onu qınamayın». **17** Rut axşama qədər zəmidə başqa yiğdi və yiğdiği başğı döyüb bir effaya yaxın arpa çıxardı. **18** Sonra onu götürüb şəhərə gəldi. Qayınanası gördü ki, o, başqa gətirib. Rut naharda doyandan sonra artıq qalan yeməyini qayınanasına verdi. **19** Qayınanası ona dedi: «Bu gün harada başqa yiğmişən? Harada işləmişən? Sənə hörmət edən qoy xeyir-dua alsın!» Rut yanında işlədiyi adam haqqında qayınanasına danışıb dedi: «Bu gün yanında işlədiyim adəmin adı Boazdır». **20** Naomi gəlininə dedi: «Dirilərdən

və ölüldən Öz xeyirxahlığını əsirgəməyən Rəbb qoy ona xeyir-dua versin!» Naomi yenə dedi: «O, qohumumuzdur, yaxın qəyyumlarımından biridir». **21** Moavlı Rut dedi: «Bir də mənə dedi ki, mənim biçinim qurtarana qədər işçilərimlə birgə işlə». **22** Naomi gəlininə dedi: «Qızım, onun qulluqçu qızları ilə işləməyin çox yaxşıdır, yoxsa başqa zəmirlərdə səni incidərlər». **23** Beləliklə, Rut arpa və buğda biçinləri qurtarana qədər Boazın qulluqçu qızlarının yanında başaq yiğdi və qayınanasi ilə birgə yaxşadı.

3 Bir gün qayınanasi Naomi Ruta dedi: «Qızım, sənin ailə xoşbəxtliyin üçün rahat bir yer axtarmayımmi? **2** Bax qulluqçu qızları ilə sahəsində işlədiyin Boaz bizim qohumumuzdur. O bu gecə xırmandı arpa sovurur. **3** Sən də yuyun, ətirlən və ən gözəl paltarını geyinib xırmana en. Amma o yeyib-icməyini qurtarmayınca özünü ona göstərmə. **4** Elə ki yatmağa getdi, yerini təpib onun ayaqlarının üstünü açaraq ayaq tərəfində yatarşan. Sonra nə etmək lazımdırsa, o özü sənə deyəcək». **5** Rut ona «dediklərinin hamısına əməl edərəm» dedi. **6** Rut xırmana endi və qayınanasinın bütün tapşırıqlarına əməl etdi. **7** Boaz yeyib-icib kefi kökləndən sonra yatmaq üçün məhsul tayasının kənarına getdi. Rut da sakitcə gəldi və ayaqlarının üstünü açıb ayaq tərəfində uzandı. **8** Gecə yarısı birdən Boaz səksəndi və əvvəlib baxanda gördü ki, ayaqlarının yanında bir qadın uzanıb. **9** O, qadına dedi: «Sən kimsən?» Qadın cavab verdi: «Mən qarabaşın Rutam. Ətəyinlə bu qarabaşının da üstünü ört, çünki sən qəyyumumsan». **10** Boaz dedi: «Qoy Rəbb sənə xeyir-dua versin, qızım! Sonuncu xeyirxahlığın əvvəlkindən də yaxşıdır. Çünki nə kasib, nə də varlı bir cavanın ardınca düşdün. **11** Qızım, daha qorxma! Dediyin hər şeyi sənin üçün edəcəyəm. Şəhərimizin bütün əhalisi yaxşı bilir ki, sən xeyirxah qadınsan. **12** Düzdür, sənin qəyyumun mənəm, amma məndən də yaxın qəyyumun var. **13** Bu gecəni qal, sabah əgər o adam sənə qəyyum olmaq istəse, çox yaxşı, qoy olsun. Yox, əgər bundan imtina etsə, var olan Rəbb haqqı, sənin qəyyumun mən özüm olacağam. Hələlik sabaha qədər yat». **14** Rut onun ayaqlarının yanında sübhədək yatdı və sahərin alaqqarlığında - hələ gözün yaxşı seçmədiyi vaxtda ayağa qalxdı, çünki Boaz demişdi: «Qoy heç kəs bilməsin ki, xırmana bu qadın gəlib». **15** Sonra Boaz Rutu dedi: «Üst örtüyünü götür, burada tut». Rut örtüyünü götürüb kənarından tutdu. Boaz altı ölçü arpanı örtüyün üstüne töküb ona verdi. Rut şəhərə qayıtdı. **16** O, qayınanasinın yanına gələndə qayınanasi ona dedi: «Necə oldu, qızım?» Rut Boazla olan hər şeyi Naomiyə dənişdi, **17** sonra dedi: «O mənə altı ölçü arpa verib dedi ki, qayınanın yanına əlibəş qayıtmə». **18** Naomi Ruta dedi: «Qızım, gözlə, gör bu işin sonu necə qurtarır, çünki o adam bu işi bu gün axıra çatdırılmayınca sakit olmayıcaq».

4 Boaz şəhərin darvazasına çıxbad adamlar toplanan yerdə oturdu. Boazın bəhs etdiyi qəyyum oradan keçirdi.

Onu görən Boaz «ay filankəs, bir dən, burada otur» dedi. O da gəlib orada oturdu. **2** Şəhər ağsaqqallarından on adamı çağırıb «siz də burada oturun» dedi. Onlar da gəlib orada oturdular. **3** Boaz həmin qəyyuma dedi: «Moav torpağından qayıdan Naomi, qardaşımız Elimelekin zəmisi satır. **4** Mən də burada oturanların və xalqımın ağsaqqalları qarşısında sənə eşitdirmək istədim ki, oranı satın alasan. Əgər sən bu qəyyumluq vəzifəsini yerinə yetirəcəksənsə, bunu et, əgər bundan imtina edirsənsə, bunu açıq de, mən də bilim. Çünkü səndən başqa bu vəzifəni öhdəsinə götürən kimsə yoxdur, yalnız səndən sonra mən varam». O, Boaza dedi: «Qəyyumluq vəzifəsinə mən yerinə yetirərəm». **5** Boaz dedi: «Zəmini Naomidən satın alarkən onun mərhum oğlunun arvadı Moavlı Rutu da arvad olaraq almalıdır ki, mərhumun adı öz irsi üzərində qalsın». **6** Qəyyum olan adam dedi: «Mən ona qəyyumluq edə bilmərəm, yoxsa öz irsim dağilar. Mənim vəzifəm sən öz öhdənə götür, mən qəyyum ola bilmərəm». **7** Qədim zamanlarda İsraildə belə bir adat var idi: qəyyumluq vəzifəsinə icra edərkən və mal dayışarkan müqavilə bağlanmasına şəhadət olsun deyə biri öz çarığını çıxarıb başqasına verərdi. Bu, İsraildə qəbul olunan razılışma üsulu idi. **8** Qəyyum olan adam Boaza dedi: «Sən özün satın al». Sonra da o öz çarığını çıxardı. **9** Boaz ağsaqqallara və bütün xalqa dedi: «Siz də bu gün şahidiniz ki, mən Elimelekin bütün mülküünü, Kilyon və Maxlonun bütün mülklərini Naomidən satın alıram. **10** Mərhumun adı öz irsi üzərində qalsın deyə Maxlonun dul arvadı Moavlı Rutu da özümə arvad alıram. Qoy qardaşları arasından, yurd qapılarından mərhumun adı silinməsin. Siz də bu gün şahidiniz». **11** Darvaza yanına yığılan bütün xalq və ağsaqqallar dedilər: «Biz şahidik, qoy Rəbb sənin evinə gələn qadını İsrail evini quran iki qadın Rəhilə və Lea kimi etsin. Efratada qüdrətli işlər görəsən və Bet-Lexemdə adın tanınsın. **12** Qoy Rəbb sənin evini bu gənc qadından verəcəyi nəslü Tamarın Yəhudaya doğduğu Peresin evi kimi etsin». **13** Boaz Rutu aldı və Rut ona arvad oldu. Boaz onun yanına girdi. Rəbb Rutun bətninə uşaq verdi və Rut oğul doğdu. **14** Qadınlar Naomiyə dedilər: «Rəbbə alqış olsun ki, bu gün sənə gələcək qəyyumunu verdi. Qoy onun adı İsraildə tanınsın. **15** Bu körpə səni canlandıracaq və qoca vaxtında səni saxlayacaq. Çünki onu sənə yeddi oğuldan daha yaxşı olan, sənə sevən gəlinin doğmuşdur». **16** Naomi uşağı qucağına alıb gəzdirdi və onun dayası oldu. **17** Qonşu qadınlar ona ad qoyub dedilər: «Naomi üçün oğul doğulub». Onun adını Oved qoydular. O, Davudun atası olan Yesseyin atasıdır. **18** Peresin nəslü budur: Peresdən Xesron törədi. **19** Xesrondan Ram törədi. Ramdan Amminadav törədi. **20** Amminadavdan Naxşon törədi. Naxşondan Salmon törədi. **21** Salmondan Boaz törədi. Boazdan Oved törədi. **22** Oveddən Yessey törədi. Yesseydən də Davud törədi.

Birinci Samuel

1 Efrayimin dağlıq bölgəsində yerləşən Ramatayim-Sofim şəhərində Elqana adlı bir adam yaşayır. O, Efrayim sakini olub Suf tayfasından – Suf oğlu Toxu oğlu Elihu oğlu Yeroxamin oğlu id. **2** Elqananın Xanna və Peninna adında iki arvadı vardı. Peninnanın uşaqları var idi, amma Xannanın övladı olmurdı. **3** Elqana Ordular Rəbbinə səcdə qılmaq və qurban kəsmək üçün hər il öz şəhərindən Şiloya gedərdi. Orada Elinin iki oğlu – Xofni və Pinxas Rəbbin kahinləri idi. **4** Elqana qurban kəsilən gün arvadı Peninneya, oğul və qızlarının hamısına pay verərdi. **5** Xannaya isə ikiqat pay verərdi. Rəbb onun bətnini bağlamışdı, buna baxmayaraq Elqana onu çox sevirdi. **6** Günüüsü Peninna isə Xannanın Rəbb tərəfindən bətninin bağlanmasına görə həmişə ona sataşar və xətrinə dəyərdi. **7** Bu, illərlə belə davam edirdi. Xanna hər dəfə Rəbbin ibadətgahına gedəndə günsüy ona söz atar, Xanna da ağlayar, yemək yeməzdi. **8** Bir gün əri Elqana ona dedi: «Xanna, niyə ağlayırsan? Niyə yemək yemirsən? Axi niyə kədərlisən? Mən sənə on oğuldan da artıq deyiləmmi?» **9** Onlar Şiloda yeyib-içindən sonra Xanna ayağa qalxdı. Kahin Eli Rəbbin məbədinin qapısının yanındakı kürsüdə oturmuşdu. **10** Xanna ürək yanğısı ilə dua edərək acı-acı ağlayırdı. **11** Rəbbə yalvararaq əhdini belə söylədi: «Ey Ordular Rəbbi, Öz dərdli bəndənin vəziyyətini görürsən. Mən bəndəni unutmayıb bir oğul versən, oğlumun həyatını Sənə həsr etmək üçün verər və qoymaram ki, onun başına ülgüt dəysin». **12** Xanna Rəbbin hüzurunda uzun müddət dua etdi. Eli isə onun ağzına baxırdı. **13** Xanna qəlbində yalvardığı üçün yalnız dodaqları tərpanirdi, səsi eşidilmirdi. Eli elə güman etdi ki, o sərxaşdır. **14** Ona görə də dedi: «Nə vaxta qədər sərxaşlıq edəcəksən? Bəsdir, at bu şərabı». **15** Xanna cavabında dedi: «Xeyr, ağam, mən nə şərab içmişəm, nə də başqa kefləndirici içki. Könlü qəm-qüssəli bir qadınam ki, sadəcə Rəbbin hüzurunda ürəyimi boşaldıram. **16** Kənizini pis qadın sanma. Bu yalvarışım indiyədək çəkdiyim böyük qayğı və əziyyətə görədir». **17** Eli cavab verib dedi: «Salamat get, qoy İsrailin Allahı səni muradına çatdırınsın!» **18** Xanna «təki bəndən sənin gözlərində lütf tapsın» deyib yolu ilə getdi və yemək yedi. Artıq çöhrəsi kədərlər deyildi. **19** Ertəsi gün onlar sübh tezden qalxıb Rəbbə səcdə qılandan sonra Ramadakı evlərinə qayıtdılar. Elqana arvadı Xanna ilə yaxınlıq etdi və Rəbb də Xannanı yada saldı. **20** Vaxt keçdi, Xanna hamilə olub bir oğul doğdu. «Onu Rəbdən dilədim» deyərək adını Samuel qoysdu. **21** Elqana Rəbbə illik qurbanını və əhdini yerinə yetirmək üçün evdəkilərlə bərabər Şiloya getdi. **22** Amma Xanna getmədi. Ərinə «körpəni süddən kəsəndən sonra onu Rəbbə xidmət etmək üçün aparacağım və ömrü boyu orada qalacaq» dedi. **23** Əri Elqana ona dedi: «Gözündə nə xoşdursa, elə də et, onu süddən ayıranə qədər evdə

otur. Qoy Rəbb Öz vədini yerinə yetirsin». Qadın evdə qalıb oğlunu süddən ayıranə qədər əmizdirdi. **24** Uşağı süddən ayırandan sonra Xanna onu üç buga, bir efa un və bir tuluş şərabla birləşdə Rəbbin şilodakı ibadətgahına apardı. Uşaq isə hələ balaca idi. **25** Buğanı kəsəndən sonra uşağı Eliyə verdilər. **26** Xanna dedi: «Ey ağam, canına and olsun, burada – sənin yanında durub Rəbbə yalvaran qadın mənəm. **27** Yalvarışım bu uşaq üçün id, Rəbb muradımı yerinə yetirdi. **28** Mən onu Rəbbə əhd etmişdim və ömrü boyu Rəbbə həsr olunmalıdır». Sonra uşaq orada Rəbbə səcdə etdi.

2 Xanna Rəbbə belə dua etdi: «Rəbdə tapdığım sevincdən türəyim cuşa gəlir, Rəbb mənə böyük güc verir, Düşmənlərimin önünde öyünürəm, Çünkü Sən məni qurtardığına görə sevinirəm. **2** Rəbbə oxşar ikinci müqəddəs yoxdur, Ey Rəbb, yeganəsən Sən! Allahımız kimi siğınacaq qaya yoxdur! **3** Artıq qururla danışmayıñ, Diliniziñ təkəbbürlü sözlər çıxmasın. Çünkü Rəbb hər şeyi bilən Allahdır, Hər iş Onun tərəfindən ölçülür. **4** İgidlərin yolları qırılır, Büdərəyənlər isə Onun qüdrəti ilə qurşanır. **5** Toxlar azuqə üçün muzdla işlərkən Aclar doyuzdurulur. Sonsuz qadın yeddi övlad doğur, Coxuşaqlı qadın isə tənha qalır. **6** Rəbb insanı həm öldürür, həm dirildir. Ölülər diyarına həm endirir, həm çıxarır. (Sheol h7585) **7** Rəbb yoxsulluq və var-dövlət göndərir, Alçaldır va yüksəldir. **8** O, yoxsulları toz-torpağın içində götürür, Fəqirləri külliğden çıxarır. Onları hökmdarların yanında əyləşdirir, Onlara ərs olaraq şərəf taxtını verir. Çünkü Rəbb yerin təməlini qoysu, Onun üzərində dünyani qurdu. **9** Sadiqullarının addımlarını qoruyur, Pisləri isə zülmətdə susdurur. Çünkü insan öz qüvvəsi ilə zəfər calmır. **10** Rəbbə qarşı duranlar parça-parça olacaq, Haqq-Taala onların üzərində göyleri gurladacaq. Rəbb yer üzünün qurtaracağındək hər yerde hakimlik edir, Öz padşahına qüvvət verəcək, Məşh etdiyinə böyük güc verəcək!» **11** Sonra Elqana Ramadakı evinə qayıtdı. Kiçik Samuel isə kahin Elinin nəzəri altında Rəbbə xidmət etməyə başladı. **12** Elinin oğulları yaramaz adamlar id. **13** Onlar Rəbbi tanımırdı. Bu kahinlərin xalqla rəftəri belə idi: qurban təqdim edilən zaman, ət qaynayarkən kahinin xidmətçisi əlinde üçdışı ət qarmağı ilə golərdi. **14** Ət qarmağını qazana, təknəyə, tavaya, bardağə salardı və qarmaqla nə çıxardısa, bu kahinlər onu özlərinə götürürədi. Onlar Şiloya qurban gətirən İsraililərin hamısı ilə belə rəftar edirdilər. **15** Üstəlik də qurbanın iç piyini yandırırmazdan əvvəl kahinin xidmətçisi gəlib qurban gətirən adama deyərdi: «Kahinə qızartma üçün ət ver. İndi isə o səndən bişmiş ət deyil, ciy ət istəyir». **16** Əgər qurban gətirən «qoy əvvəlcə iç piyi yandırılsın, sonra istədiyin piyi gəl götür» deyərdi, xidmətçi «xeyr, indi ver, yoxsa zorla götürərəm» deyə cavab verərdi. **17** Rəbbin gözü önünde bu gənclər çox böyük günah işlədirdilər, çünkü onlar Rəbbə gətirilən təqdimlərə hörmət etmirdilər. **18** Kiçik Samuel isə aynınə kətan efod geyərək Rəbbin önünde

xidmət edirdi. **19** Anası Şamuel kicik cübbə tikərdi. Hər il atası illik qurbanı təqdim etmək üçün Şiloya galəndə o da tikdiyi kicik cübbəni gətirib oğluna verərdi. **20** Kahin Eli isə Elqana ilə arvadına xeyir-dua verərək «arvadının istədiyi və Rəbbə əhd etdiyi usağın yerinə Rəbb sənə bu qadından yeni övladlar versin» deyərdi. Bundan sonra onlar evlərinə qayıdardı. **21** Rəbbin lütfü ilə Xanna yenə hamilə olub bundan sonra üç oğul və iki qız doğdu. Kicik Şamuel isə Rəbbin hüzurunda böyüyürdü. **22** Eli artıq çox qocalmışdı. O, oğullarının İsraililər etdikləri və Hüzur çadırının girişində xidmət edən qadınlarla əxlaqsızlıqları barədə hər şeyi eşitmışdı. **23** Eli onlara dedi: «Nə edirsiniz? Bütün xalqdan etdiyiniz pis əməllər barədə eşidirəm. **24** Belə yaramaz, oğullarım! Eşitdiyim yaxşı xəbər deyil. Rəbbin xalqını yoldan çıxarırsınız. **25** İnsan insana qarşı günah işlədərsə, onun üçün Allaha yalvarmaq olar. Amma Rəbbə qarşı günah işlədənə kim yalvarişla zəmin durur?» Lakin onlar atalarının sözlerinə qulaq asmazdilar, çünki Rəbb onları ölüma məhkum etmişdi. **26** Kicik Şamuel isə getdikcə böyüür, Rəbbin və insanların gözündə hörmət qazanırdı. **27** Həmin dövrədə bir Allah adamı Elinin yanına gəlib söylədi: «Rəbb belə deyir: "Misirdə atan və onun nəslİ fironun xalqına kölə olarkən Özümü onlara aydın göstərmədimmi? **28** Qurbangahıma çıxaraq buxur yandırıb önungə efod geyması üçün bütün İsrail qəbilələri arasından yalnız atanı Özümə kahin seçmədimmi? İsraililərin verdiyi yandırma təqdimlərinin hamısını atanın nəslinə vermədimmi? **29** Nəs nə üçün məskənimə buyurduğum qurban və təqdimlərə hörmətsizlik edirsiniz? Nə üçün oğullarını Məndən üstün tutursan? Xalqım İsrailin bütün təqdimlərinin ən ələsi ilə özünü kökəltdiyinizə görəmi?" **30** Ona görə də İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Həqiqətən, ailən və ata nəslinə əbadılık Mənə xidmət edəcək" demişdim, amma indi belə deyirəm: "Yox, Mən belə etməyəcəyəm. Mənə hörmət edənləri hörmətə çatdıracağam, Məni saymayanlar isə rüsvay ediləcək! **31** Budur, elə günlər gəlir ki, sənində, ata nəslinində gücünü qıracağam və nəslindən heç kim uzun ömür sürməyəcək. **32** İsrailə etdiyim yaxşılığın əvəzinə sən evində qəm-qüssə görəcəksən və artıq nəslindən heç kim uzun ömür sürməyəcək. **33** Aranızda qurbangahımdan ayağını kəsmədiyim bir adam olacaq ki, onu da gözlərini kor etmək və qəlbini kədərləndirmək üçün sağ saxlayacağam. Nəslindən olanların hamısı az ömür sürüb olacak. **34** İki oğlunun - Xofni və Pinxasın eyni bir gündə ölməsi sənə bir işarə olacaq. **35** Mən isə Özümə istəklərimi və arzularımı yerinə yetirən vəfali bir kahin seçəcəyəm. Onun nəslini əbadılardırıçəyəm. Məsh etdiyimin önündə o xidmət edəcək. **36** Ailəndən sağ qalan hər kəs bir az gümüş pul və bir parça çörək üçün gəlib onun qarşısında əyiləcək, «na olar, bir parça çörək üçün mənə hər hansı bir kahinlik işi ver» deyərək yalvaracaq".

3 Gənc Şamuel Elinin başçılığı altında Rəbbə xidmət edirdi. O vaxt Rəbbin sözünün nazil olması və

görüntülərin görüləməsi nadir hallarda baş verirdi. **2** Bir gecə Eli yatağında uzanmışdı. Onun gözləri zəif olduğuna görə yaxşı görmürdü. **3** Samuel isə Rəbbin məbədində - Allahın sandığı olan yerde uzanmışdı və Allahın çrağı hələ sönüməmişdi. **4** Rəbb Şamueli çağırıldı. O «buradayam» deyə cavab verdi. **5** Sonra da Elinin yanına qaçış «məni çağırırdın, mən buradayam» dedi. Amma Eli «mən çağırımadışam, get yat» deyə cavab verdi. Samuel gedib yatdı. **6** Rəbb «Şamuel!» deyə yenidən çağırıldı. Samuel yenə qalxıb Elinin yanına getdi və «Məni çağırırdın? Mən buradayam!» dedi. Eli yenə də «mən çağırımadım oğlum, get yat» deyə cavab verdi. **7** Samuel Rəbbi hələ tanımırdı və Rəbbin sözü ona açılmamışdı. **8** Rəbb üçüncü dəfə Şamueli çağırıldı və Samuel yenə qalxaraq Elinin yanına gedib dedi: «Bax buradayam, məni sən çağırırdın». O anda Eli anladı ki, gənc Şamueli çağırılan Rəbdirdi. **9** Buna görə də Samuelə dedi: «Get uzan, yenə səni çağırırsa, belə deyərsən: "Dəniş, ya Rəbb, qulun Səni eşidir"». Samuel gedib yerində yatdı. **10** Rəbb galib orada durdu və əvvəlki kimi «Şamuel! Şamuel!» deyə çağırıldı. Samuel dedi: «Dəniş, ya Rəbb, qulun Səni eşidir». **11** Rəbb Samuelə belə dedi: «Bax İsraildə elə bir iş görəcəyəm ki, eşidənin qulaqları cingildəyəcək. **12** Həmin gün Elinin evi haqqında dediklərimin hamısını əvvəldən axıra qədər yerinə yetirəcəyəm. **13** Çünkü ona çatdırılmışdım ki, özü bildiyi günahlarına görə onun evini əbədi məhkum edəcəyəm. Oğulları özlərini alçaltıdilar. Eli isə onların qarşısını almadi. **14** Buna görə də and içmişəm ki, Elinin ailəsinin günahı heç vaxt nə qurban, nə də başqa təqdimlərlə bağışlanmayıcaq». **15** Samuel səhərə qədər uzandı, sonra Rəbbin ibadətgahının qapılını açdı. Eşitdiyi görüntünü isə Eliyə bildirməyə qorxdı. **16** Amma Eli onu «Şamuel, oğlum» deyə səslədi. Samuel cavab verib dedi: «Bəli, buradayam». **17** Eli ondan soruşub dedi: «Rəbb sənə nə dedi? Rica edirəm, məndən gizlətmə. Əgər sənə dediklərdən birini belə, məndən gizlətsən, Allah sənə beləsini və bundan betarını etsin». **18** Bundan sonra Samuel heç nə gizlətmədi və ona har şeyi dənişdi. Eli də dedi: «O, Rəbdird, gözündə nə xoşdursa, onu da etsin». **19** Samuel böyüdü. Rəbb onunla idi və Rəbb onun sözlərindən heç birini boşça çıxartmadı. **20** Rəbbin Şamueli peyğəmbər kimi təsdiq etdiyini Dandan Beer-Şevaya qədər bütün İsrail bildi. **21** Rəbb yənə Şiloda görünməyə başladı. O Özünü Şamuelə kələmi ilə göstərmişdi.

4 Şamuelin sözü bütün İsrailə yayılmışdı. O dövrə İsraililər Filiştililər qarşı döyüşmək üçün çıxdılar. **2** İsraililər Even-Ezerdə, Filiştililər isə Afeqdə ordugah qurdular. Filiştililər İsraililərlə döyüşmək üçün düzüldürlər. Döyüş qızışında İsraililər Filiştililərə məğlub oldular və döyüş meydanında dörd minə yaxın İsraili qırıldı. **3** Xalq ordugaha qayıdarkən İsrail aqsaqqalları bir-birindən soruşdu: «Görəsən Rəbb bu gün bizi Filiştililər qarşısında nə üçün məğlub etdi? Şilodan Rəbbin əhd sandığını yanımıza gətirək. Qoy aramızda olsun və

bizi düşmənlərin əlindən qurtarsın». **4** Xalq Şiloya adam göndərdi. Keruqlar arasında taxt qurmuş Ordular Rəbbinin əhd sandığını oradan gətirdilər. Elinin iki oğlu Xofni və Pinxas Allahın əhd sandığının yanında idi. **5** Rəbbin əhd sandığı ordugaha çatan kimi bütün İsaillilər bərkədən elə qışqırdılar ki, yer titrədi. **6** Bu qışqırığın gurultusunu eşidərkən Filiştililər belə dedilər: «İbranilərin ordugahında niyə belə böyük qışqırıq və gurultu var?» Ordugaha Rəbbin sandığının göldiyini bildikdə **7** Filiştililər qorxub dedilər: «Ordugaha allahlar gəlib, vay halimiz! Çünkü bundan əvvəl belə bir şey olmamışdı. **8** Vay halimiz! Bu qüdrətli allahların əlindən bizi kim qurtaracaq? Səhrada Misirlilərə hər cür bəla verən allahlar bunlardır. **9** Ey Filiştililər, cəsur olun, kişi kimi dayanın! Yoxsa İbranilər siza necə boyun əydiłərsa, siz də onlara elə boyun əyəcəksiniz! Kişi kimi dayanın və döyüşün!» **10** Filiştililər vuruşdular. İsaillilər məglub oldu və hamısı öz çadırına qaçıdı. Çox böyük qırğın oldu və İsaillilərdən otuz min piyada həlak oldu. **11** Allahın sandığı əla keçirildi və Elinin iki oğlu – Xofni ilə Pinxas öldü. **12** Bir nəfər Binyaminli döyüş yerindən qaçaraq elə həmin gün gəlib Şiloya çatdı. Onun paltarı cirilmiş, başı toz-torpaq içində idi. **13** Budur, o gələn zaman Eli kürsü üstündə oturub yol kənarında gözlayır və Allahın sandığından ötrü ürəyi çırpinirdi. Bu adam şəhərə girib baş verən hadisələri danışanda bütün şəhər şivən qopardı. **14** Eli bu səsi eşidəndə «Bu nə səsküydür?» deyə soruşdu. Bu adam tez golib hər şeyi Eliyə danışdı. **15** Eli doxsan səkkiz yaşında idi, artıq gözləri tutulmuşdu, görmürdü. **16** Həmin adam Eliyə dedi: «Mən döyüş meydandanın gəlirəm. Bu gün döyüşdən qaçmışam». Eli soruşdu: «Oğlum, nə baş verib?» **17** Xəbər gətirən adam belə cavab verdi: «İsaillilər Filiştililərin qabağından qaçdlar və xalq arasında böyük qırğın oldu. iki oğlun Xofni ilə Pinxas ölmüş, Allahın sandığı isə əla keçirilmişdir». **18** Bu adam Allahın sandığından danişan zaman Eli kürsüdən arxaya – qapının yanına yixildi; həm qoca, həm də kök olduğu üçün boyunu qırıldı və öldü. O, qırıq il İsrail xalqına hakimlik etmişdi. **19** Elinin gəlini – Pinxasın arvadı hamıla idi. Doğuş vaxtı çatmışdı. Allahın sandığının əla keçirildiyini, qayınatası ilə ərinin ölüm xəberini eşidərkən onun ağrısı tutdu və çömbəlib doğdu. **20** Ölüm ayağında ona kömək edən qadınlar dedilər: «Qorxma, bir oğlun oldu». O isə bunu əhəmiyyətsiz bir şey söyledi üçün cavab vermədi. **21** Çünkü Allahın sandığı əla keçmiş, qayınatası ilə əri ölmüşdü. Buna görə də «İsrail şərəfdən düşdü» deyərək körpəsinin adını ikavod qoydu. **22** O dedi: «Allahın sandığı əla keçirildi, İsrail şərəfdən düşdü».

5 Filiştililər Allahın sandığını əla keçirib Even-Ezerdən Aşdoda apardılar. **2** Allahın sandığını Daqonun məbədində aparıb Daqonun heykəlinin yanına qoydular. **3** Ertəsi gün Aşdodlular erkən duranda Daqonu Rəbbin sandığının önündə üzüstə yerə düşmüş gördülər. Onlar

Daqonu götürüb öz yerinə qoydular. **4** Amma ertəsi gün səhər erkən durduqları vaxt gördülər ki, Daqon yenə Rəbbin sandığının önündə üzüstə yerə düşmüşdür. Bu dəfə isə Daqonun başı ilə iki əli qırılıb kandarın üstüne düşmüş və yalnız gövdəsi qalmışdı. **5** Daqonun kahinləri də, Aşdodluları Daqon məbədində gələnlər də buna görə bu günə qədər bu məbədin kandarına ayaq basmırlar. **6** Rəbbin əli Aşdodlular üzərində ağırlaşdı. Onlara və ətrafindakı camaata bəla verib bədənlərinə şışələr çıxartdı. **7** Aşdodlular vəziyyətin belə olduğunu görəndə dedilər: «Qoy İsrail Allahının sandığı bizim yanımızda qalmasın, çünkü Onun əli bizim və allahımız Daqonun üzərində ağır oldu». **8** Ona görə də hər tərəfə qasidlər göndərərək bütün Filiştililərin ağalarını yanlarına toplayıb soruşdular: «İsrail Allahının sandığını nə edək?» Filiştililərin ağaları isə dedilər: «İsrail Allahının sandığı Qata aparılsın». Beləliklə, İsrail Allahının sandığını Qata apardılar. **9** Onlar sandığı Qata gətirəndən sonra Rəbbin əli bu şəhərin üstündə də ağırlaşdı. Şəhəri dəhşətli qorxu bürüdü, böyükdən-kiçiyə qədər şəhər sakinlərinin hamisəna zərbə dəydi. Onların da bədənlərinə şış çıxdı. **10** Bu hadisədən sonra Allahın sandığını Eqrona göndərdilər. Allahın sandığı Eqrona çatanda Eqronlular fəryad qoparıb dedilər: «Bizi və xalqımızı öldürmək üçün İsrailin Allahının sandığını bura gətirdilər!» **11** Ona görə də hər tərəfə qasidlər göndərib bütün Filiştililərin ağalarını yanlarına toplayaraq dedilər: «İsrail Allahının sandığını göndərən getsin yerinə, qoy bizi və xalqımızı qırməsin». Çünkü bütün şəhəri ölüm vahiməsi bürümüşdə və Allahın əli ora üçün də çox ağır olmuşdu. **12** Sağ qalanların da bədənlərinə şış çıxdı və şəhərin fəryadı ərşə qalxdı.

6 Rəbbin sandığı Filiştililərin diyarında yeddi ay qaldı. **2** Filiştililər kahinlərlə falçıları çağırıb dedilər: «Bu Rəbbin sandığını nə edək? Onu öz yerinə necə qaytarmağı bizi başa salın». **3** Kahinlər və baxıcılar dedilər: «İsrail Allahının sandığını geri göndərmək istəyirsinizsə, boş göndərməyin. Ona mütləq təqsir təqdimi verməlisiniz. O zaman sağalacaqsınız və O sizdən nə üçün əl çəkmədiyini bildirəcək». **4** Filiştililər soruşdular: «Ona göndərəcəyimiz təqsir təqdimi na olmalıdır?» Kahinlər və baxıcılar belə cavab verdi: «Filiştililərin ağalarının sawına görə beş qızıl şış surəti ilə beş qızıl sıçovul surəti düzəldib göndərin. Çünkü bu bəla həm sizin, həm də ağalarınızın üstündədir. **5** Ona görə də həm şışərinizin, həm də ölkənizi dağıdan sıçovulların surətlərini yaradın və İsrailin Allahını şərəfləndirin. Bəlkə O sizin, allahlarınızın və torpağınızın üstündə əlini yüngülləşdirdi. **6** Misirlilərlə fironun ürəyi inadkarlıq etdiyi kimi nə üçün sizin də ürəkləriniz inadkarlıq edir? Allah onlara sərt davrananda İsailliləri azad buraxmadılar mı? **7** İndi isə bir təzə araba düzəldin və boyunduruğa qoşulmayan iki sağlam inəyi arabaya qoşun. Balalarını isə onlardan ayırib evə göndərin. **8** Rəbbin sandığını götürüb arabaya qoyun və təqsir təqdimi olaraq Ona ödəyəcəyiniz qızıl əşyaları

isə bir mürçü içərisində sandığın yanına qoyun, sonra da yola salın getsin. **9** Amma baxın, onlar sandığın olduğu torpağa – Bet-Şemeş yoluna qalxarlarsa, deməli, bu böyük bələni bizə verən Odur. Yox, əgər oraya getməzlərsə, onda biləcəyik ki, bizi vuran Onun əli deyil və bu qəza başımıza təsadüfən gəlmışdır». **10** Adamlar belə də etdiłər. İki sağmal inək gətirib arabaya qoşdular və balalarını da evdə bağladılar. **11** Rəbbin sandığı ilə bərabər içərisində sıçovulların və şişlərin qızıl surətləri yiğilmiş mürçünü də arabaya qoydular. **12** İnəklər birbaşa Bet-Şemeşə gedən yolla sağa-sola dönmədən, böyüürə-böyüürə getdiłər. Filiştılərin ağaları isə onları Bet-Şemeş sərhədində qədər ötürdüłər. **13** O zaman Bet-Şemeşlilər zəmidə bugda biçirdilər. Onlar başlarını qaldırıb sandığı görəndə sevindilər. **14** Araba Bet-Şemeşli Yesuanın zəmisinə giriib böyük bir daşın yanında dayandı. Bet-Şemeşlilər arabanın ağaclarını qırdılar, inəkləri isə Rəbbə yandırma qurbanı verdilər. **15** Levililər Rəbbin sandığını və onun yanındaki qızıl əşyalar yiğilmiş mürçünü arabadan endirib böyük bir daşın üstünə qoydular. O gün Bet-Şemeşlilər Rəbbə yandırma qurbanı verib başqa qurbanlar da kəsdiłər. **16** Filiştılərin beş ağası bu hadisəni gördükdən sonra həmin gün Eqrona qayıtdı. **17** Filiştılərin təqsir təqdimi olaraq Rəbbə gətirdikləri qızıl şişlərin hər biri Aşdod, Qəzzə, Aşqelon, Qat, Eqrən üçün olub bu şəhərlərin sayına görə idi. **18** Qızıl sıçovullar isə qala divarlı şəhərlərə ətraf kəndlər də daxil olmaqla beş ağaya məxsus Filişt şəhərlərinin sayına görə beş dənə idi. Bet-Şemeşli Yesuanın zəmisində Rəbbin sandığı qoyulan böyük daş bu günə qədər şahid kimi qalmaqdadır. **19** Rəbbin sandığının içində baxdıqları üçün Allah Bet-Şemeşliləri də vurdur və əlli ailədən yetmiş nəfəri öldürdü. Xalq isə Rəbbin onların başına gətirdiyi müsibətə görə yas tutdu. **20** Bet-Şemeşlilər dedilər: «Bu müqəddəs Allah olan Rəbbin qarşısında kim dayana bilər? Bizdən sonra kimin yanına gedəcək?» **21** Sonra Qiryat-Yearim əhalisinə qasidlər göndərib dedilər: «Filiştılər Rəbbin sandığını geri qaytardılar, galin onu aparın».

7 Qiryat-Yearim əhalisi gəlib Rəbbin sandığını apardı. Onu təpədə olan Avinadavin evinə çıxartdı və oğlu Eleazarı Rəbbin sandığına nazarətçi təyin etdi. **2** Sandıq Qiryat-Yearimə gələn gündən çox vaxt keçdi: iyirmi il tamam oldu. Bütün İsrail xalqı Rəbbin intizarını çəkirdi. **3** Samuel bütün İsraililərə müraciət edib dedi: «Əgər bütün qəlbinizlə Rəbbə döñürsünüzsə, yad allahları, Aştoret bütərini atıb ürəyinizi Rəbbə verin və yalnız Ona qulluq edin. Sizi Filiştılərin əlindən O qurtaracaq». **4** O zaman İsrail övladları Baal bütərini və Aştoret bütərini rədd edib yalnız Rəbbə qulluq etdiłər. **5** Samuel dedi: «Bütün İsraililəri Mispaya toplayın və mən sizə görə Rəbbə yalvaracağam». **6** Onlar Mispaya toplaşdırılar, su çəkib Rəbbin öntüna tökdülər və o gün orada oruc tutub dedilər: «Rəbbə qarşı günah işlətmışik». Samuel Mispada İsraililərə hakimlik edirdi. **7** İsrail övladlarının

Mispada toplandığını Filiştılər eşidəndə Filiştılərin ağaları İsraililərə qarşı çıxdılar. Bunu eşidən İsrail övladları Filiştılərdən qorxdu. **8** Ona görə də İsrail övladları Samuelə dedilər: «Bizi Filiştılərin əlindən qurtarmaq üçün Allahımız Rəbbə durmadan yalvar». **9** Samuel bir əmlik quzu götürərək onu bütövlükə Rəbbə yandırma qurbanı verdi və o, İsrail üçün Rəbbə yalvardı. Rəbb Samuelə cavab verdi. **10** Samuel yandırma qurbanı verərkən Filiştılər İsrailə hücum etmək üçün yaxınlaşdırılar. Rəbb o gün güclü səsələ gurlayıb Filiştılərin üzərinə vəlvələ saldı və onları İsrailin öündən məğlub etdi. **11** İsraililər Mispadan çıxıb Bet-Kar altına çatana qədər Filiştıləri qovaraq qırdılar. **12** Sonra Samuel bir daş götürüb Mispa ilə Şen arasına qoydu və «Rəbb bizə buraya qədər kömək etdi» deyərək bu daşı Even-Ezer adlandırdı. **13** Məğlubiyyətə uğrayan Filiştılər bir daha İsrail torpağına gəlmədi. Samuelin bütün ömrü boyu Rəbbin əli Filiştılərə qarşı oldu. **14** Filiştılər Eqrondan Qata qədər İsraildən aldıqları şəhərləri geri qaytardılar. Bundan əlavə, İsrail ətrafındaki torpaqları da Filiştılərin əlindən aldı və İsraililərlə Emorluların arasında sülh yarandı. **15** Samuel ömrü boyu İsrailə hakimlik etdi. **16** O, ilbəil, növbə ilə Bet-Eli, Qılqalı, Mispanı gəzir və bu yerlərdə İsrailə hakimlik edirdi. **17** Sonra isə Ramaya qayıdardı, çünki evi orada idi. Oradan da İsrailə hakimlik edirdi. O həmin yerdə Rəbbə bir qurbanbah tıktı.

8 Samuel qocalanda oğullarını İsrailə hakim etdi. **2** Onun ilk oğlunun adı Yoel, ikincisinin adı isə Aviya idi. Onlar Beer-Şevada hakim idilər. **3** Oğulları onun yolu ilə getməyib şərəfsiz qazanc aradınca düşdülər və rüşvət alıb düzgün olmayan hökmələr verirdilər. **4** Bütün İsrail aqsaqqalları yiğilib Ramaya – Samuelin yanına gəldilər. **5** Ona dedilər: «Bax sən qocasan və oğulların sənin yoluyla getmir. İndi isə digər millətlərde olduğu kimi bizə bir padşah təyin et ki, bizə hökmərliq etsin». **6** Lakin Samuel «biza bir padşah təyin et ki, hökmərimiz olsun» deyilən zaman bu sözlərdən narazı qaldı və Rəbbə dua etdi. **7** Rəbb Samuelə dedi: «Sənə dedikləri məsələlərlə əlaqadır xalqın hər sözüna qulaq as, çünki rədd etdikləri sən deyilsən, onlar üzərində hökmərliq etməyim deyə, yalnız Məni rədd edirlər. **8** Onları Misirdən çıxartdığım gündən bu günə qədər yad allahlara qulluq etməklə Məni tərk edirlər. Mənə etdiklərini indi eyni şəkildə sənə edirlər. **9** Sən onların sözlərinə qulaq as, amma açıqca xəbərdarlıq et ki, onlara hökmərliq edəcək padşahın hakimiyəti necə olacaq». **10** Samuel ondan padşah istəyən xalqa Rəbbin bütün sözlərini söylədi. **11** O dedi: «Sizə hökmərliq edəcək padşahın hökmərliyi belə olacaq: oğullarınızı döyüş arabaları və süvari qoşununda xidmət etmək üçün aparacaq və döyüş arabalarının qabağında qaçıracaq». **12** Onlardan bəzisi minbaşı və əllibəsi təyin edəcək, bəzisini torpaqlarını şumladaçaq və əkinini biçdirəcək, bəzisini isə hərbi sursat və döyüş arabalarına ləvazimat hazırlamaq üçün işlədəcək. **13** Qızlarınızı ətir düzəltmək, aşşaz və çörəkçi işlətmək

üçün aparacaq. 14 Ñen yaxşı tarlalarınızı, üzüm və zeytun bağlarınızı alıb əyanlarına verəcək. 15 Taxillarınızın və üzümlüklərinizin məhsullarından onda birini alıb xadimlərinə və əyanlarına verəcək. 16 Qullarınızla qarabaşlarını, ən seçmə cavamlarınızı və eşşəklərinizi götürüb öz işində işlədəcək. 17 Sürülərinizin onda birini özünə götürəcək və siz onun qulu olacaqsınız. 18 Gün gələcək ki, seçdiyiniz padşahın əlindən fəryad edəcəksiniz, amma o vaxt Rəbb sizə cavab verməyəcək». 19 Xalq isə Samuelin sözüna qulaq asmaq istəməyib dedi: «Yox, mütləq üzərimizdə bir padşah olsun. 20 Başqa millətlərdə olduğu kimi bizə də padşahımız hökmərənliq etsin, qabağa düşüb döyüşərimizə başçılıq etsin». 21 Samuel xalqın hər sözünü dinləyib Rəbbə söylədi. 22 Rəbb Samuelə belə dedi: «Onların sözlərinə qulaq as və bir padşah təyin et». Samuel İsraililərə «hər kəs öz şəhərinə qayıtsın» dedi.

9 Binyamindən Afiah oğlu Bekorat oğlu Seror oğlu Aviel oğlu Qiş adlı bir adam var idi. Binyaminli bu adam cəsür cəngavər idi. 2 Onun Şaul adlı gənc, yaraşıqlı oğlu var idi və İsrail ovladları arasında ondan yaraşıqlı yox idi. O, xalqın hamisindən bir çiyin hündür idi. 3 Şaulun atası Qişin eşşəkləri itmişdi. Qiş oğlu Şaula dedi: «Qalx nökrəldən birini yanına al, get, eşşəkləri axtar». 4 Onlar Efrayimin dağlıq bölgəsini gəzdilər və Şalışa diyarından keçdilər, lakin eşşəkləri tapa bilmədilər. Şalısim diyarını dolandılar, eşşəklər orada da yox idi. Sonra Binyamin torpağını gəzdilər, lakin eşşəkləri tapa bilmədilər. 5 Bundan sonra Suf bölgəsinə gəldilər və Şaul yanındakı nökrəninə dedi: «Gal qayıdaq, yoxsa atam eşşəkləri yaddan çıxarıb bizim üçün narahat olacaq». 6 Nökrəi isə ona dedi: «Bax bu şəhərdə bir Allah adəmi var. O, möhtərəm bir adəmdir və nə deyirsə, hamısı mütləq doğru çıxır. Gal oraya gedək, bəlkə bizə gedəcəyimiz yolu o göstərdi». 7 Şaul nökrəninə dedi: «Əgər getsək, o adama na aparaq? Artıq torbalarımızda çörək qurtarmış və Allah adəmına vermək üçün bir hədiyyəmiz belə, yoxdur. Axi nəyimiz var?» 8 Nökrə Şaula cavab olaraq belə dedi: «Bax əlimdə dördə bir şəkel gümüş var. Mən onu Allah adəmına verərəm, qoy o bizə yolumuzu göstərsin». 9 Əvvəllər İsraildə Allahın iradəsini öyrənmək üçün gedəndə adamlar belə deyərdilər: «Gəl görүünün yanına gedək». O vaxt peyğəmbərləri görүü adlandırdılar. 10 Şaul isə nökrəninə dedi: «Yaxşı deyirsən, gəl gedək». Onlar Allah adəminin olduğu şəhərə getdilər. 11 Yoxusdan şəhərə qalxanda su çəkmək üçün şəhərdən çıxan gənc qızlara rast gəldilər və onlara dedilər: «Görücü buradadır!» 12 Onlara cavab verdilər: «Buradadır, sizdən qabaqdadır. Tələsin, elə bu gün şəhərə galib, çünki xalq bu gün səcdəgahda qurban kəsəcək. 13 Şəhərə girən kimi onu yemək üçün səcdəgahda qalxmazdan əvvəl taparsınız, ona görə ki o gəlməyinçə xalq yeməyə başlamaz. O, qurbanə xeyir-dua verəndən sonra çağırılanlar yeyər. Tez qalxsınız, ona çatarsınız». 14 Onlar şəhərə qalxdılar.

Şaul da təpədə yerləşən şəhərin mərkəzinə çatanda Şamuellə rastlaşı, çünki o da səcdəgahda çıxırı. 15 Şaul galxməmişdən bir gün əvvəl Rəbb Samuelə bunu bildirərək qulağına demişdi: 16 «Sabah bu vaxtlar sənin yanına Binyamin torpağından bir adam göndərəcəyəm və onu Mənim xalqım İsraililərə başçı olaraq məsh edəcəksən. Filiştililərin əlindən xalqımı o qurtaracaq, çünki xalqımın halına yanırıam. Ona görə ki fəryadı gəlib Mənə çatdı». 17 Samuel Şaula görəndə Rəbb ona dedi: «Bax sənə dediyim bu adam xalqına hökmərənliq edəcək». 18 Şaul darvazada Samuelə yaxınlaşış dedi: «Rica edirəm, görүünün evinin harada olduğunu mənə göstərəsiniz». 19 Samuel Şaula cavab verdi: «Görücü mənəm, qarşımca səcdəgahda qalx. Bu gün mənimlə bərabər yemək yeyəcəksiniz, sabah açılanda isə ürəyində olanların hamisini sənə bildirib yola salaram. 20 Üç gün əvvəl itən eşşəklərinə gəlinçə, onların fikrini çəkəm, artıq tapılıblar. Bütün İsrail nəyin həsrətindədir? Bu sənə və ata nəslinə aid deyilmə?» 21 Şaul cavab verdi: «Mən İsrail qabilələrinin ən kiçiyi olan Binyamindən deyiləmmi? Nəslim isə Binyamin qabiləsinin nəsillərinin ən kiçiyi deyilmə? Axi nə üçün mənə belə söz söyləyirsiniz?» 22 Samuel Şaul ilə nökrəi götürüb otağa apardı və otuz nəfərə qədər çağırılmış adamların arasında baş tərəfdə ona yer verdi. 23 Samuel aşpaza dedi: «Bir yana ayrı qoy» deyib sənə verdim yəni payı bura gətir!» 24 Aspaz yağılı budu Şaulun qarşısına qoydu. Samuel dedi: «Buyur yə, bu sənin üçün ayrılan paydır, bunu sənin üçün saxladım ki, təyin etdiyim gün çağırırdıım xalqla birlikdə yeyəsan». O gün Şaul Şamuella birlikdə yemək yedi. 25 Onlar səcdəgahdan şəhərə endilər, Samuel Şaulla evin damında səhbət etdi. 26 Onlar erkən qalxdılar. Dan yeri söküldən damdan Samuel Şaulu çağırıb dedi: «Dur, səni yola salı». O da qalxıb Şamuella birlikdə bayır çıxdı. 27 Omlar şəhər kənarına enərkən Samuel Şaula dedi: «Nökrə de ki, qabaqda getsin». Nökrə qabağa keçdi. «Amma sən indi ayaq saxla, qoy Allahın sözünü sənə bildirim». 28

10 Samuel bir qab zeytun yağı götürüb Şaulun başına tökdü və onu öpərək dedi: «Rəbb səni Öz irsi olan İsrail üzərində başçı olmaq üçün məsh etdi, elə deyilmə? 2 Bu gün məndən ayrıldan sonra Binyamin torpağında, Selsahda olan Rəhilənin məzarı yanında iki adama rast gələcəksən və onlar sənə deyəcək: «Axtarmağa getdiyin eşşəklər tapılıb. Artıq atan eşşəkləri unudub sizin dərdinizi çəkərək deyir: «Oğluma görə na edim?» 3 Oradan da irəli keçib Tavordəki palid ağacının yanına çatacaqsan və həmin yerdə səni Bet-Elə - Allahın hüzuruna çıxan üç adam qarşılıyacaq. Onlardan biri üç oğlaq, o biri üç kömə çörək, biri də bir tuluq şərab aparacaq. 4 Onlar səni salamlayaraq iki kömə çörək verəcəklər. Sən də o çörəkləri onlardan alacaqsan. 5 Bundan sonra Filişt keşf dəstəsinin olduğu yerə - Giveat-Elohimə çatacaqsan. Şəhərə girən zaman orada səcdəgahdan enən bir peyğəmbər dəstəsinə rast gələcəksən. Onların qarşısında çəng, dəf, ney, lira çalınacaq və onlar

peyğəmbərlək edəcək. **6** Onda Rəbbin Ruhu üzərinə qüvvə ilə enəcək və sən də onlara birgə peyğəmbərlik edəcəksən və döntüb tamam başqa bir adam olacaqsan. **7** Bu əlamətlər səndə baş verəndə vəziyyətə uyğun hərəkət et, çünkü Allah sənirlədir. **8** Sən məndən əvvəl Qılqala enəcəksən, mən də yandırma qurbanları təqdim etmək və ünsiyət qurbanları kəsmək üçün oraya enəcəyəm. Amma mən yanına gəlib nə edəcəyini sənə bildirənədək yeddi gün gözləməli olacaqsan». **9** Şaul Şamuelin yanından yola düşmək üçün çevriləndə Allah onun ürəyini dəyişdirdi və bütün bu əlamətlər o gün yerinə yetdi. **10** Oradan Giveaya gedərkən onları bir peyğəmbər dəstəsi qarşılıdı və Allahın Ruhu Şaulun üstüna qüvvə ilə endi. Onların arasında Şaul da peyğəmbərlilik etməyə başladı. **11** Əvvəldən onu tanıyan camaatın hamısı onun peyğəmbərlilik etdiyini görəndə bir-birinə belə dedi: «Qişin oğluna nə olub? Məgər Şaul da peyğəmbərlərin sırasındadır?» **12** Bir adam cavab verib dedi: «Görün onların atası kimdir?» Buna görə də «Məgər Şaul da peyğəmbərlərin sırasındadır?» sözü məsələ çevrildi. **13** Şaul peyğəmbərlilik edəndən sonra sadəcə qalxdı. **14** Şaulun əmisi ondan və nökərindən soruşdu: «Hara getmişdiniz?» Şaul dedi: «Eşəkləri axtarmağa getmişdik, amma gördük ki, tapa bilmirik, ona görə də Şamuelin yanına getdik». **15** Şaulun əmisi dedi: «Rica edirəm, Şamuelin sənə nə dediyini mənə danış». **16** Şaul əmisi şəhərə dəyişdirdi: «Eşəklərin tapıldığıni biza aydın bildirdi». Lakin padşahlıq haqqında Şamuelin sözünü əmisişə danişmadı. **17** Samuel xalqı Rəbbin önüne - Misipayə çağıldı. **18** O, İsrail övladlarına dedi: «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "İsraili Misirdən Mən çıxarddım. Misirlilərin və sizə zülm edən bütün padşahlıqların əlindən sizi Mən azad etdim"». **19** Lakin bələlərinizdən və müsibətlərinizdən sizi qurtaran Allahınızı bu gün rədd etdiniz və Ona "üzərimizə bir padşah qoy" dediniz. İndi isə qəbilələrinizə və nəsillərinizə görə Rəbbin hüzurunda durun». **20** Samuel İsrailin bütün qəbilələrini bir-bir qabağa çıxardı, Binyamin qəbiləsi püşk ilə seçildi. **21** Sonra Binyamin qəbiləsinə nəsilbənəsl qabağa çıxartdı. Püşk Matri nəslinə düşdü. Nəhayət Qiş oğlu Şaul seçildi. Lakin onu axtarır tapa bilmədilər. **22** Yena Rəbdən soruştular: «O buraya hələ gəlməyibmi?» Rəbb dedi: «Odur, yüksəklerin arasında gizlənib». **23** Qaçış Şaulu oradan gətirdilər. Xalq arasında duran zaman Şaul xalqın hamisindən bir çiyin hündür görünürdü. **24** Samuel bütün xalqa dedi: «Rəbbin seçdiyi bu xalqın arasında bənzəri olmayan adamı görürsünüz mü?» O zaman xalq bir səsən qışqırıb dedi: «Yaşasın padşah!» **25** Samuel padşahlıq qaydalarını xalqa söylədi və kitabə yazıb Rəbbin öönüne qoydu. Sonra Samuel bütün xalqı evinə göndərdi. **26** Şaul da Giveaya, öz evinə qayıdı və qəlblərində Allahın oyanış yaratdığı igidlər onunla bərabər getdi. **27** Bəzi yaramaz adamlar isə belə dedilər: «Bu adam bizi necə qurtaracaq?» Ona xor baxıb hədiyyə göndərmədilər. Şaul isə buna susdu.

11 Ammonlu Naxaş gəlib Yaveş-Gileada qarşı ordugah qurdu. Bütün Yaveş əhalisi Naxaşa dedi: «Bizimlə saziş bağla, biz də sənə qulluq edək». **2** Ammonlu Naxaş isə onlara dedi: «Bu şərtlə sizinlə razılığa gölərəm ki, hər birinizin sağ gözünü çıxarıb bütün İsraili rüsvay edim». **3** Yaveş aqsaqqalları ona dedilər: «Bizə yeddi gün möhlət ver ki, İsrailin bütün ərazisində qasidlər göndərək və əgər bizi heç kim xilas edə bilməsə, sənə təslim olarıq». **4** Qasidlər Şaulun Givea şəhərinə gəldilər və xalq arasında bu sözləri car çəkdilər. Bütün xalq da şivən qoparib ağladı. **5** Bu vaxt Şaul öküzlərin arxasında tarladan gəlirdi. O dedi: «Xalqa nə olub ki, ağlayır?» Ona Yaveşlilərin sözünü çatdırıldılar. **6** Həmin sözləri eşidən zaman Allahın Ruhu Şaulun üstüna qüvvə ilə endi, qəzəbindən od tutub yandı. **7** O, bir cüt öküzünü götürüb parça-parça doğradı və onları qasidlərin əli ilə bütün İsrail ərazisində göndərib dedi: «Kim Şaulun və Şamuelin ardınca getməsə, bax öküzləri bu kökə salınacaq». Xalqın arasına Rəbbin xofu düşdü və hamı bir nəfər kimi ayağa qalxdı. **8** Şaul onları Bezeqdə saidy: İsrail övladları üç yüz min və Yəhuda adamları isə otuz min nəfər oldu. **9** Gələn qasidlərə dedilər: «Yaveş-Gileadlılara belə deyərsiniz: "Sabah gün qızınca sizə qurtuluş olacaq"». Qasidlər gedib bunu Yaveşlilərə bildirdilər və onlar da sevindilər. **10** Yaveşlilər Ammonlulara dedilər: «Sabah taslim olacaq və bizimlə gözünüzdə xəş görünən kimi rəftar edin». **11** Ertəsi gün Şaul xalqı üç bölməyə ayırdı və səhər qarovalunda düşmən ordugahının içinə girərək gün qızana qədər Ammonluları qirdi. Qalanlar isə elə dağıldılar ki, onlardan iki nəfər bir yerdə qalmadı. **12** Xalq Samuelə dedi: «"Şaulmu üzərimizdə padşah olacaq?" deyənlər kimlərdir? O adamları verin öldürərək». **13** Şaul isə dedi: «Bu gün heç kəs öldürülməyəcək, çünkü Rəbb bu gün İsrailə qurtuluş verdi». **14** Samuel xalqa dedi: «Gəlin Qılqala gedək və orada padşahlığı yenidən təsdiq edək». **15** Bütün xalq Qılqala getdi. Orada - Qılqalda Şaulu Rəbbin öündə padşah olaraq qəbul etdi. Bütün İsraililər Şaulla birgə böyük bayram etdi. **16** Samuel İsrailin hamisine dedi: «Baxın mən dediklərinizə axıradək qulaq asaraq üzərinizə bir padşah təyin etdim. **2** İndi qarşınızda padşah gedir, mən isə qocalmışam, saçlarım ağarıb. Budur, oğlanlarım da sizinlərdir. Mən də gəncliyimden bu günə qədər sizin qarşınızda getmişəm. **3** Budur, qarşınızdayam, hansınızın öküzünü almışam? Kimin eşşeyini almışam? Kimi aldatmışam, kimi incitmişəm və yaxud kimdən rüşvət alıb haqsız əməlinə göz yummuşam? Rəbbin və Onun məşh etdiyinin qarşısında mənə qarşı şəhadət edin ki, haqqınızı ödayım». **4** Onlar belə cavab verdilər: «Sən bizi heç vaxt aldatmamışın, incitməmişən, heç kimin əlindən də heç nə almamışın». **5** Samuel onlara dedi: «Siz qarşı əlimdə bir şey tapmadığınıza bu gün Rəbb və Onun məşh olunmuş padşahı da şahiddir». Xalq

dedi: «Bəli, şahiddir». **6** Samuel xalqa dedi: «Musanı və Harunu təyin edən, atalarınızı Misir torpağından çıxaran Rəbdir. **7** İndi isə Rabbin hüzurunda dayanın. Rəbbin siza və atalarınıza etdiyi bütün haqq işlər barədə sübutlar göstərəcəyəm. **8** Yaqub Misirə gəldi. Sonra atalarınız Rəbbə fəryad etdilər. Rəbb Musa ilə Harunu göndərdi ki, atalarınızı Misirdən çıxardıb bu yerdə məskunlaşdırınsın. **9** Lakin onlar özlərinin Allahı Rəbbi unutdular, Rəbb də onları Xasor ordusunun başçısı Sisraya, Filiştililərə və Moav padşahına təslim etdi. Onlar atalarınıza qarşı vuruşdular». **10** Xalq Rəbbə fəryadla dedi: «Rəbbi atib Baal və Aştoret bütünlərinə qulluq etməklə günah etdik. Ya Rəbb, indi bizi düşmənərimizin əlindən qurtar və biz Sənə qulluq edərik». **11** Rəbb də Yerub-Baali, Bedani, İftahı və Şamueli göndərdi. O sizi ətrafinızdakı düşmənərin əlindən qurtardı və əmin-amanlıqla yaşadınız. **12** Amma siz Ammon padşahı Naxaşın siza qarşı gəldiyini görəndə Rəbb Allahınız siza padşah ikən mənə dediniz: «Xeyr, gərək biza bir padşah hökmənlilik etsin». **13** İndi isə budur seçdiyiniz və istədiyiniz padşah! Baxın Rəbb üzərinizə bir padşah qoydu. **14** Əgər Rəbdən qorxub Ona qulluq edərək səsinə qulaq assanız, əmrinə qarşı çıxmasanız, həm siza hökmənlilik edən padşahınız, həm də siz Allahınız Rəbbin ardına gedəcəksiniz. **15** Yox, əgər Rəbbin səsinə qulaq asmasanız və Rəbbin əmrinə qarşı çıxsanız, o zaman Rəbbin əli atalarınıza qarşı olduğu kimi sizin də əleyhinizə olacaq. **16** İndi isə dayanın, Rəbbin gözünüñtüzünün dənəndə edəcəyi bu böyük hadisəni görün. **17** Bu gün bugda biçimi deyilməti? Götürən və yağış göndərsin deyə Rəbbi çağıracağam, özünüz üçün padşah istəməklə etdiyiniz pisliyin Rəbbin gözündə nə qədər böyük olduğunu dərk edib görəcəksiniz. **18** Samuel Rəbbi çağrırdı və Rəbb o gün göy gurladıb yağış yağırdı. Bütün xalq həmin gün Rəbdən və Samueldən çox qorxdu. **19** Camaat Samuelə belə dedi: «Qulların üçün Allahın Rəbbə yalvar ki, ölməyək, çünkü bütün günahlarımızın üzərinə özümüzə padşah istəmək təqsirini də əlavə etdik». **20** Samuel isə xalqa dedi: «Qorxmayıñ, bu pisliyi həqiqətan siz etmisiniz, lakin Rəbbin yolundan dönməyin, bütün qəlbinizlə yalnız Rəbbə qulluq edin. **21** Dönməyin, çünkü o zaman boş bütünlərin ardına getmiş olacaqsınız, o bütünlər ki fayda verməz və xilas etməzlər, çünkü puçdurlar. **22** Amma Rəbb xalqını Öz böyük ismi naminə atmayaçaq, ona görə ki sizi Öz xalqı etmək Rəbbin xoşuna gəlmişdi. **23** Mənə gəlincə, sizin üçün yalvarmağı dayandırmaqla Rəbbə qarşı günah etmək qoy məndən uzaq olsun. Man sizə xeyirli və düz yolu öyrədəcəyəm. **24** Ancaq Rəbdən qorxun, Ona sədaqətlə, bütün qəlbinizlə xidmət edin. Görün sizin üçün necə əzəmətli işlər görüb. **25** Əgər pislik etməkdə davam etsəniz, həm siz, həm də padşahınız məhv olacaq».

13 Saul bir il padşah oldu və İsrailin üzərində dəha iki il padşahlıq edəndən sonra **2** o özü üçün üç min nəfər İsraili seçdi. Bunlardan iki min nəfəri

Mikmasda və Bet-El təpələrində Şaulun yanında qaldı, min nəfəri isə Binyaminin Givea şəhərində Yonatanın yanında saxladı. Xalqın qalan hissəsini isə Şaul öz evlərinə göndərdi. **3** Yonatan Gevadakı Filiştililərin keşik dəstəsinin əsgərlərini qırdı və bunu bütün Filiştililər eitdi. Şaul isə İbranilər eşitsinlər deyə bütün ölkədə şeypur çaldırdı. **4** İsraililərin hamısı Şaulun Filiştililərin keşik dəstəsini qırdıgını, Filiştililərin İsrailə nifrat etdiyini eitdi. Xalq Şaulun ətrafında yığılmaq üçün Qılqala çağırıldı. **5** Filiştililər İsrailə vuruşmaq üçün yığıldılar. Otuz min döyüş arabası, altı min atlı və dənizdəki qum dənələrinin sayı qədər camaat çıxıb Bet-Avenin şərqində Mikmasda ordugah qurdu. **6** İsraililər təhlükə qarşısında olduqlarını gördülər, çünkü xalq sixşdırıldı, xalq mağaralarda, kolluqlarda, qayalarda, məqəbərlərdə və nohurlarda gizləndi. **7** İbranilərdən bəzisi İordan çayından Qad və Gilead torpağına keçmişdi, lakin Şaul isə hələ Qılqalda idi və bütün xalq qorxudan əsə-əsə onun ardına gedirdi. **8** Şaul Samuel təyin etdiyi vaxta qədər yeddi gün gözlədi, lakin Samuel Qılqala gəlmədi, ona görə də xalq Şaulun yanından dağıılmağa başladı. **9** Şaul dedi: «Yandırma qurbanını və ünsiyyət qurbanını yanına gətirin». O, yandırma qurbanını təqdim etdi. **10** Yandırma qurbanının təqdimi qurtaranda Samuel gəlib çıxdı və Şaul salamlaşmaq üçün onu qarşılıqla çıxdı. **11** Samuel dedi: «Sən nə etmişən?» Şaul isə dedi: «Gördüm ki, ətrafimdakı xalq dağılır, sən isə təyin etdiyin gün gəlmədin və Filiştililər Mikmasda toplanıb. **12** Dədim ki, indi Filiştililər Qılqala, üstümə gələcəklər, mən isə hələ Rəbbin razılığını almamışam. Ona görə də özümü məcbur edib yandırma qurbanını təqdim etdim». **13** Samuel Şaula dedi: «Ağlılsızlıq etdin, Allahın Rəbbin sənə verdiyi əmər əməl etmədin. Belə olmasaydı, Rəbb İsrail üzərində sənin padşahlığını əbadi saxlayacaqdı. **14** Lakin indi padşahlığın davam etməyəcək. Rəbb Özü üçün Öz ürəyinə yatan bir adam tapıb. Həmin adamı Rəbb xalqına başçı təyin etdi. Çünkü sən Rəbbin verdiyi əmərlərə əməl etmədin». **15** Bundan sonra Samuel Qılqalı tərk edib Binyaminilərin Givea şəhərinə çıxdı. Şaul yanında olan xalqı saidı: altı yüz nəfərə qədər idi. **16** Şaul, oğlu Yonatan və yanında olan xalq Binyaminilərin Geva şəhərində qalmadı. Filiştililər isə Mikmasda ordugah qurmuşdular. **17** Filişt ordugahından qarətçi hückümçular üç dəstəyə bölünüb çıxdılar. Bir dəstə Ofra yoluna - Şual torpağına yönəldi. **18** Digər dəstə isə Bet-Xoron yoluna, o biri dəstə isə çolə - Sevoim vadisində baxan sərhəd yoluna yönəldi. **19** Bütün İsrail ölkəsində bir nəfər də olsun dəmirçi yox idi. Filiştililər demisidilər ki, qoy İbranilər qılınc, nizə düzəltməsinlər. **20** Bütün İsraililər kotanlarını, kərkilərini, baltalarını və oraqlarını itiləmək üçün Filiştililərin yanına gəlirdi. **21** Kotanın, kərkinin itiləmə qiyəmatı bir pim idi. Bellər, baltalar, bizlər üçün isə şekelin üçdə biri qədər gümüş pul alardılar. **22** Ona görə də müharibə zamanı Şaulla Yonatanın yanında olan xalqın əlində qılınc və nizə yox idi, bu silahlar ancaq

Şaulun və oğlu Yonatanın əlində olardı. 23 Filiştililərin keşik dəstəsi Mikmas keçidinə çıxdı.

14 Bir gün Şaulun oğlu Yonatan silahdarı olan nökərə dedi: «Gəl qarşı tərəfdə olan Filiştililərin keşik dəstəsinə keçək». Lakin bunu atasına bildirmədi. 2 Şaul isə Givea kənarında Miqrondakı nar ağacı altında oturmuşdu, yanındaki xalq altı yüz nəfərə qədər idi. 3 Əsildə Rəbbin kahini, Eli oğlu Pinxas oğlu İkavodun qardaşı Axituvun oğlu Axiya efod geyinmişdi. Yonatanın getdiyindən xalqın xəbəri yox idi. 4 Filiştililərin keşik dəstəsinə getmək üçün Yonatanın keçmək istədiyi keçidlər iki şısuclu qayalığın arasında idi. Qayalıqlardan birinin adı Boses, o birinin adı isə Sene idi. 5 Qayalıqlardan biri şimal tərəfdən Mikrnasa, o biri qayalıq isə cənub tərəfdən Gevaya baxırdı. 6 Yonatan silahdarı olan nökərə dedi: «Gəl bu sünətsizlərin keşik dəstəsinə keçək, bəlkə Rəbb bizim üçün bir iş gördü. Çünkü həm çox, həm də az adamların üzərində qələbə çalmaq üçün Rəbbə mane olan yoxdur». 7 Silahdarı ona dedi: «Ürəyin necə istayırsə, elə də et. Get bax, man səninləyəm, çünkü ürəyimizin istəyi birdir». 8 Yonatan dedi: «Gəl bu adamlara tərəf gedib özümüzü onlara göstərək. 9 Əgər bizi «sizin yanımıza biz gələnə qədər dayanın» desələr, o zaman yerimizdə durub onların yanına çıxmariq. 10 Lakin «yanımıza çıxın», desələr, o zaman yerimizdən durub onların yanına qalxarıq, çünkü Rəbb onları bize təslim etmişdir və bu bizim üçün əlamət olacaq». 11 İkisi də özünü Filiştililərin keşik dəstəsinə göstərdi. Filiştililər isə dedilər: «Bax İbranilər gizləndikləri deşiklərdən çıxırlar». 12 Əsgərlər Yonatana və onun silahdarına dedilər: «Yanımıza çıxın, sizin dərsinizi verək». Yonatan silahdarına dedi: «Ardımcı gəl, çünkü Rəbb onları İsrailə təslim etdi». 13 Yonatan, onun ardınca silahdarı el və ayaqları ilə yuxarı dırmaşdılar, Yonatan Filiştililəri vurub yixır, arxadan silahdarı onları öldürdü. 14 Bu ilk döyüşdə yarım sahə torpaqda Yonatanla silahdarı iyirmi nəfərə qədər adamı qirdi. 15 Ordugaha, çöle, bütün xalq arasına velvelə düşdü. Keşikçi əsgərlər və qarət hücumcuları arasına elə bir caxnaşma düşdü ki, yer sarsıldı. Bu, Allah xofu idi. 16 Şaulun Binyamında olan Givea şəhərindəki gözətçiləri baxanda gördülər ki, Filişt qoşunu dağlıb ora-bura qaçırm. 17 Şaul yanında olan xalqa dedi: «İndi sayın, görün bizdən kim yoxdur». Sayıqları zaman Yonatanla silahdarı olmadı. 18 Şaul Axiyaya dedi: «Allahın sandığını buraya gətirin». Çünkü o vaxtlar Allahın sandığı İsraililərin yanında idi. 19 Şaul kahinə bunu deyərkən Filiştililərin ordugahından gurultu getdikcə çoxalırdı və Şaul kahinə «Əl saxla!» dedi. 20 Şaul və yanında olan bütün xalq yığılıb döyüş meydanına getdilər. Budur, Filiştililərdən hər bir kəs qılıncını öz ətrafindəki qonşusuna qarşı çıxardı və çox böyük çəşqnlıq yarandı. 21 Əvvəlcədən Filiştililər tərəfinə keçən İbranilər Filiştililərlə bərabər ordugaha gəlmisidilər. Onlar da Şaulun və Yonatanın yanında olan İsraililərlə

birləşdilər. 22 Efrayim dağlıq bölgəsində gizlənən bütün İsraililər da Filiştililərin qəçdiğini eşitdikdə öz döyüş meydanından Filiştililəri qovmağa başladılar. 23 Beləcə o gün Rəbb İsrailə qələbə qazandırdı və döyüş Bet-Avendən o tərəfə keçdi. 24 İsraililər o gün çox yorulmuşdu. Çünkü Şaul «Axşama qədər, Şaul düşmənlərindən qisas alana qədər kim çörək yesə, lənətə gəlsin!» deyərək onlara and içdirmişdi. Xalqdan heç kim dilinə heç nə vurmadı. 25 Bütün xalq meşyə getdi və torpaq üzərində olan bal şanısına rast gəldi. 26 Xalq meşədə bal şanısına rast gələndə şanıdan bal süzüldü, lakin heç kəs əlini ağzına aparmırdı, çünkü xalq anddan qorxurdu. 27 Lakin Yonatan atasının xalqa and içdirdiyini eşitməmişdi. O, əlindəki dəyənəyi uzadıb ucunu şanı balına batıraraq əlini ağzına apardı və gözlərinə işıq gəldi. 28 Camaat arasından bir nəfər dedi: «Bu gün kim çörək yesə, lənətə gəlsin!» deyə atan xalqa möhkəm and içdirmiş, buna görə də xalq taqətdən düşməşdi. 29 Yonatan dedi: «Atam ölkəyə azab verir. Rica edirəm, baxın bu baldan bir az daddim, gör necə gözlərim işıqlandı! 30 Əgər bu gün düşmənlərdən ələ keçirilən yeməkləri xalq doyuncu yemiş olsayıd, gör nələr olardı? O zaman Filiştililər arasında daha böyük qırğın olmazdim?» 31 Həmin gün İsraililər Mikmasdan Ayyalona qədər Filiştililəri məğlub etdilər. Xalq çox yorğun idi. 32 Ona görə də düşmən malının üstüne düşüb qoyunları, öküzləri, buğaları yerindəcə kəsdilər və onları qanlı-qanlı yedilər. 33 Bunu Şaula xəbər verdilər: «Bax xalq əti qanlı-qanlı yeyərək Rəbbə qarşı günah edir». Şaul dedi: «Xəyanət etmisiniz, indi isə yanımı böyük bir daş yuvarlayın». 34 Şaul sözünmə davam etdi: «Xalqın arasına gedib onlara deyin: «Hər kəs öküzünü, qoyununu yanımı gətirsin və burada kəsib yesin. Əti qanlı-qanlı yeyərək Rəbbə qarşı günah etməyin»». Bütün xalq o gecə öküzünü öz əli ilə oraya gətirib kasdi. 35 Şaul Rəbbə bir qurbangah düzəldti. Bu onun Rəbb üçün qurduğu ilk qurbangah idi. 36 Şaul dedi: «Filiştililərin ardınca gecə ikən düşək ki, dan yeri sökülnənə qədər onları talan edək və onlardan heç kimi sağ buraxmayaq». Ona dedilər: «Gözündə nə xoşdursa, onu da et». KAHİN İSƏ DEDİ: «GALİN BURAYA - ALLAHİN HÜZURUNA YAXINLAŞAQ». 37 Şaul Allahdan soruşdu: «MƏN FILİŞTİLİLƏRİN ARDİNÇA DÜŞÜMMÜ? SAN ONLARI İSRAILİLƏRƏ TASLIM EDƏÇKSƏNMİ?» Lakin həmin gün Allah ona cavab vermədi. 38 Şaul dedi: «EY BÜTÜN XALQ BAŞÇILARI, BURAYA YAXINLAŞIN, BU GÜN HANSI GÜNAH ETDİYİNİZİ ÖYRƏNİN VƏ GÖRÜN. 39 ÇÜNKİ İSRALİL QURTARAN, VAR OLAN RƏBBƏ AND OLSUN, BU İŞDƏ OĞLUM YONATAN TƏQSİRKAR OLSA BELƏ, MÜTLƏQ ÖLMƏLİDİR». Lakin xalq arasından ona cavab verən olmadı. 40 Şaul bütün İsraililərə dedi: «SİZ BİR TƏRƏFDƏ, MƏN DƏ OĞLUMLA BAŞQA BİR TƏRƏFDƏ DURAQ». Xalq Şaula dedi: «GÖZÜNDƏ NƏ XOŞDURSA, ONU DA ET». 41 Şaul İsrailin Allahı Rəbbə dedi: «HƏQİQƏTİ ÜZA ÇİXART!» PÜŞK ŞAULLA YONATANA DÜŞDÜ. XALQ TƏMİZƏ ÇİXDI. 42 Şaul dedi: «MƏNİMLƏ OĞLUM YONATAN ARASINDA DA PÜŞK ATIN». PÜŞK YONATANA DÜŞDÜ. 43 Şaul Yonatana dedi: «NƏ ETMİŞƏN, MƏNƏ BİLDİR!» Yonatan ona dedi: «ANCAQ ƏLİMƏ

olan dəyənəyin ucu ilə bir az bal dadmışam, buna görə ölməliyəmmi?» **44** Şaul dedi: «Yonatan, əgər mən səni öldürməsəm, Allah mənə beləsini və bundan betərini etsin! Sən mütləq ölməlisən». **45** Xalq Şaula belə dedi: «İsraildə belə böyük qurtuluş zəfəri çalan Yonatanımlı olacak? Əslə! Var olan Rəbbə and olsun, onun başından bir tük belə, yerə düşməyəcək. Çünkü bu gün o, Allahın köməyi ilə iş gördü». Beləliklə, xalq Yonatanı qurtardı və o ölmədi. **46** Şaul daha Filiştililəri təqib etməyib geri qayıtdı və Filiştililər öz yerlərinə qayıtdılar. **47** Beləliklə, Şaul İsrail üzərində padşah olandan sonra ətrafdakı bütün düşmənlərinə - Moavlılara, Ammonlulara, Edomlulara, Sova padşahlarına və Filiştililərə qarşı döyüdü. Hansı tərəfə gedərdi, onların başına bəla gətirdi. **48** O şücaət göstərərək Amaleqliləri məğlub etdi və İsraili talan edənlərin əlindən qurtardı. **49** Şaulun oğulları Yonatan, İsvi və Malki-Şua idi. İki qızından böyüyünün adı Merav, kiçiyinin adı isə Mikal idi. **50** Şaulun arvadının adı Aximaas qızı Axinoam idi. Ordu başçısı Şaulun əmisi Nerin oğlu Avner idi. **51** Şaulun atası Qışla Avnerin atası Ner Avielin oğulları idi. **52** Şaul ömrü boyu Filiştililərə qarşı şiddetli döyüşlərdə oldu və o, güclü yaxud da cəsur bir adam görən zaman öz yanına götürdü.

15 Şamuel Şaula dedi: «Rəbb məni göndərdi ki, Öz xalqı İsrail üzərində padşah olaraq səni məsh edim. İndi isə Rəbbin sözünü dinlə, **2** Ordular Rəbbi belə deyir: «İsraililər Misirdən çıxan zaman yolda Amaleqlilər onlara qarşı müqavimət göstərdilər. Ona görə də onları cəzalandıracağam. **3** İndi get, Amaleqliləri qır, hər şeylərini tamamilə darmadığın et və onlara heyfin gəlməsin. Kişidən qadınadək, yeniyetmədən südəmər körpəyadək, öküzdən qoyunadək, dəvədən eşşayadək hamısını qır!». **4** Şaul xalqı çağırırdı və onları Telaimdə saydı: iki yüz min piyada əsgərlə bərabər Yəhudadan on min nəfər var idi. **5** Şaul Amaleqlilərin şəhərinə gəlib vadidə pusqu qurdı. **6** O, Qenlilərə dedi: «Gedib Amaleqlilərdən ayrılm ki, sizi də onlara bərabər qırmayım. Çünkü İsrail övladları Misirdən çıxan zaman siz onlara xeyirxahlıq etdiniz». Qenlilər Amaleqlilərdən ayrıldılar. **7** Şaul Xaviladan Misirin şərqindəki Şura çatana qədər Amaleqliləri qırı. **8** Amaleq padşahı Aqaqı sağ tutdu, bütün xalqı isə tamamilə qılıncañdan keçirdi. **9** Amma Şaul xalqı ilə birlikdə Aqaqa və Amaleqlilərin ən yaxşı qoyunlarına, öküzlərinə, kökəldilmiş heyvanlarına, quzularına və yaxşı şeylərin hamısına heyfi gəlib tamamilə məhv etmək istəmədi, bütün gərəksiz və yararsız şeyləri isə tamamilə yox etdi. **10** Bundan sonra Rəbbin sözü Şamuelə nazil oldu: **11** «Şaulu padşah etdiyimə peşman oldum. Çünkü o dönüb Mənim ardimca getməyərək sözlərimi yerinə yetirməyib». Şamuel qəzəbləndi və bütün gecəni Rəbbə fəryad etdi. **12** O, Şaulla səhər görüşmək üçün erkən durdu, amma ona belə xəbər verdilər: «Şaul Karmelə getdi və özünə abidə qoyandan sonra geri qayıdib

irəlidəki Qılqala endi». **13** Şamuel Qılqala, Şaulun yanına geldi. Şaul ona dedi: «Qoy Rəbb sənə xeyir-dua versin, mən Rəbbin sözüne əməl etdim». **14** Şamuel isə dedi: «Elə isə qulaqlarına gələn bu qoyun mələşməsi və eşitdiyim bu öküz böyürtüsü nədir?» **15** Şaul dedi: «Onları Amaleqlilərdən gətiriblər. Çünkü xalq sənin Allahın Rəbbə qurban etmək üçün qoyunlarla öküzlərinə ən yaxşısını saxlayıb, qalanlarını isə tamamilə yox etdi». **16** Şamuel Şaula dedi: «Dayan, bu gecə Rəbbin mənə söylədiklərini sənə deyəcəyəm». Şaul dedi: «Danış». **17** Şamuel dedi: «Sən öz gözündə kiçik olduğunu halda İsrail qəbilələrinin başçısı olmadınmı? Rəbb səni İsrail üzərində padşah olaraq məsh etməyibmi? **18** Rəbb səni yürüşə göndərib dedi: «Günahkarları - Amaleqliləri tamamilə məhv et və qırıb qurtarana qədər onlara vuruş». **19** Bəs nə üçün Rəbbin sözüne itaat etmədin, qarətçilik edib talana girişdin və Rəbbin gözündə pis siyalar iş gördün?» **20** Şaul Şamuelə dedi: «Mən Rəbbin sözüne itaat etdim. Rəbbin məni göndərdiyi yürüşə getdim. Amaleq padşahı Aqaqı bura gətirdim, Amaleqliləri isə tamamilə məhv etdim. **21** Lakin xalq talan malından qoyunları və öküzləri, məhv edilməyə həsr olunanlardan ən yaxşısını götürdü ki, Qılqalda Allahın Rəbbə qurban versin». **22** Şamuel isə dedi: «Rəbb Öz sözüne itaat edilməsindən xoşu gəldiyi qədər Yandırma qurbanı və başqa qurbanlardan xoşu gələrmi? Bax itaat etmək qurbanın, Qulaq asmaq qoşların iç piyindən daha yaxşıdır. **23** Çünkü üşyankarlıq falçılığa bərabər günahdır, İnadkarlıq isə özbaşınalıq və bütpərəstliyə bərabərdir. İndi ki sən Rəbbin sözünü rədd etdin, O da səni padşahlıqdan rədd etdi». **24** Şaul Şamuelə dedi: «Günah etdim, çünkü Rəbbin əmrini və sənin sözlərini pozdum və xalqdan qorxub onların sözünə qulaq asdım. **25** Rica edirəm, günahımı bağışla və indi mənimlə bərabər geri qayıt ki, Rəbbə səcdə qılım». **26** Şamuel Şaula dedi: «Mən səninlə geri qayıtmayağam, çünkü sən Rəbbin sözünü rədd etdin. Ona görə Rəbb İsraildə padşah olmayaşan deya səni rədd etdi». **27** Şamuel geri qayıtmak üçün dönen zaman Şaul onun cübbəsinin atəyindən yapışında atək qopdu. **28** Şamuel ona dedi: «Bu gün Rəbb də səndən İsrail padşahlığını bu cür qoparıb səndən də yaxşı olan yaxınına verdi. **29** İsrailin izzətlisi yalan söyləməz və fikrini dəyişməz. Axi insan deyil ki, fikrini dəyişsin». **30** Şaul dedi: «Günaha batdım. Rica edirəm, indi xalqımın ağsaqqalları və İsrail qarşısında mənə hörmət et və mənimlə birlikdə geri qayıt ki, Allahın Rəbbə səcdə qılım». **31** Şamuel Şaulun arxasında geri qayıtdı və Şaul Rəbbə səcdə qıldı. **32** Şamuel dedi: «Amaleq padşahı Aqaqı buraya - mənim yanına gətirin». Aqaq isə onun yanına tərəddüb içində gəldi. Aqaq öz-özünə deyirdi: «Görəsən acı ölüm məni mütləq haqlayıbmi?» **33** Şamuel dedi: «Sənin qılıncañ qadınları necə övladsız qoyurdusa, sənin anan da qadınlar arasında beləcə övladsız qalacaq». Şamuel Qılqalda - Rəbbin öündə Aqaqı doğradı. **34** Sonra Şamuel Ramaya getdi, Şaul isə Giveadakı evinə qalxdı. **35** Şamuel ölüənə

qədər daha Şaulu görmədi, çünkü Şaulun dərdini çəkirdi. Rəbb Şaulu İsrailin padşahı etdiyinə peşman olmuşdu.

16 Rəbb Şamuelə dedi: «İsrail üzərində padşah olmasın deyə Şaulu rədd etdiyim halda sən nə vaxta qədər onun dərdini çəkəcəksən? Yağ buynuzunu yağıla doldur və get. Sən i Bet-Lexemli Yesseyin yanına göndərirəm. Çünkü onun oğulları arasında Özüm üçün padşah təyin etmişəm». **2** Şamuel dedi: «Neca gedim! Axi Şaul eşitsə, məni öldürər». Rəbb dedi: «Özünlə bir düyə götürür “Rəbbə qurban kəsmək üçün gəlmİŞəm” de. **3** Yesseyi da qurban mərasimina dəvət et və sonra nə edəcəyini sənə bildirəcəyəm. Sənə deyəcəyim adamı Mənim üçün məsh edəcəksən». **4** Şamuel Rəbbin söylədiyi kimi Bet-Lexemə getdi. Şəhərin aqsaaqqalları onu həyəcanla qarşıladılar və dedilər: «Bu gəlişin xeyirdirmi?» **5** O dedi: «Bəli, xeyirdir. Rəbbə qurban kəsmək üçün gəlmİŞəm. Özünüzi təqdis edin və mənimlə bərabər qurban mərasimina gəlin». Şamuel Yesseyələ oğullarını da təqdis edərək onları da qurban mərasimina dəvət etdi. **6** Onlar gələrkən Şamuel Eliava baxıb dedi: «Doğrudan da, Rəbbin məsh etdiyi Rəbbin qarşısındadır!» **7** Lakin Rəbb Şamuelə belə dedi: «Onun görünüşünə və uca boyuna baxma, Mən onu rədd etmişəm. Ona görə ki Rəbb insanın gördüyü kimi görməz, çünkü insan zahira, Rəbb isə ürəyə baxar». **8** O zaman Yessey Avinadavi çağırı və onu Şamuelin qarşısından keçirdi. Şamuel dedi: «Rəbb bunu da seçmədi». **9** Yessey Şammanı gətirdi və Şamuel dedi: «Rəbb bunu da seçmədi». **10** Yessey isə oğlanlarının yeddisini Şamuelin qarşısından keçirdi. Şamuel Yesseyə dedi: «Rəbb bunları seçmədi». **11** Sonra Yesseydən soruşdu: «Oğlanlarının hamısı budur?» Yessey cavab verdi: «Ləp kiçiyi də var, odur, qoyun otarır». Şamuel Yesseyə dedi: «Bir nəfər göndər, qoy o da buraya gəlsin. Çünkü o buraya gəlməsə, biz süfrəyə oturmayaçaqıq». **12** Yessey adam göndərib onu içəri gətirdi. Oğlan alyanaq, gözləri gözal, üzü göyçək idi. Rəbb Şamuelə dedi: «Dur, onu məsh et, çünkü seçilmiş budur». **13** Şamuel yağ buynuzunu götürüb qardaşları arasında onu məsh etdi və o gündən başlayaraq Davudun üzərinə Rəbbin Ruhu qüvvə ilə endi. Sonra Şamuel qalxıb Ramaya getdi. **14** Rəbbin Ruhu Şauldan ayrılanan sonra Rəbbin izni ilə şər bir ruh ona azab verirdi. **15** Şaulun əyanları ona belə dedilər: «Budur, indi Allahın izni ilə şər bir ruh sənə əziyyət verir. **16** Ey ağamız, qarşında olan qullarına əmr et ki, yaxşı çəng çalan bir adam axtarsınlar. Allahın izni ilə şər ruh sənin üstünə gələn zaman o, lira çalar, sən də ruhlanarsan». **17** Şaul əyanlarına dedi: «Elə isə mənim üçün yaxşı çəng çalan bir adam tapıb yanına gətirin». **18** Gənc əyanlardan biri cavab verdi: «Mən görmüşəm ki, Bet-Lexemli Yesseyin oğlu yaxşı çəng çalır. O, əgid, cəsur döyüşü, müdrikliklə danişan, yaraşıqlı bir oğlandır və Rəbb onunladır». **19** Şaul Yesseyin yanına qasidər göndərib dedi: «Qoyunotaran oğlun Davudu mənim yanına göndər». **20** Yessey bir eşşəyə çörək, bir

tuluq şərab, bir oğlaq yüklədi və oğlu Davudun əli ilə Şaula göndərdi. **21** Davud Şaulun yanına gəldi və onun qulluğunda durdu. Davud Şaulun çox xoşuna gəldi və onu öz silahdarı etdi. **22** Sonra Şaul Yesseyin yanına adam göndərib dedi: «Rica edirəm, qoy Davud yanında qalsın, çünkü o, gözümüzə lütf tapıb». **23** Hər dəfə Allahın izni ilə Şaula şər ruh gələn zaman Davud lirasını götürüb çalar, Şaul sakitləşər, yaxşı olar və şər ruh ondan ayrıldı.

17 Filiştilər mühəribə üçün ordularını toplayıb Yəhudaya mənsub Soko şəhərində camlaşdırılar. Soko ilə Azeqa şəhəri arasında olan Efes-Dammimdə ordugah qurdular. **2** Şaulla İsraililər toplaşıb Ela vadisində ordugah qurdular və Filiştilərə qarşı döyüş üçün düzüldülər. **3** Filiştilər bir təpənin üstündə, İsraililər isə o biri təpədə dayanmışdır, aralarında vadı var idi. **4** Qat şəhərindən olan Qolyat adlı bir cəngavər Filiştilərin ordugahından irəli çıxdı. Onun boyu altı qulac bir qarış idi. **5** Başında tunc dəbilqəsi vardı, əyninən beş min şekel ağırlığında tuncdan pullu zireh geymişdi. **6** Baldırlarına tunc zireh taxmışdı, kürəyində isə tunc mizraq vardı. **7** Nizəsinin sapi toxucu dəzgahının əriş ağacı boyda olub dəmir ucu altı yüz şekel ağırlığında idi. Qalxan daşıyan silahdarı isə onun qabağında gedirdi. **8** Qolyat İsrail alaylarının qarşısında dayanaraq qışqara-qışqara dedi: «Niyə döyüşə çıxıb düzülmüşünüz? Mən Filiştli, siz də Şaulun qulları deyilsinizmi? Aranızdan bir kişi tapın, qoy yanına gəlsin. **9** Əgər mənimlə vuruşanda o məni öldürərsə, onda biz sizə qul olarıq, yox əgər mən onu vurub öldürsəm, onda siz bizə qul olub qulluq edəcəksiniz». **10** Sonra Filiştli sözünü belə davam etdirdi: «Bu gün mən İsrail alaylarına meydan oxuyuram. Mənim qarşımı təkbətək vuruşmaq üçün bir kişi çıxarıñ!» **11** Filiştilinin bu sözlərini eşidən Şaul və bütün İsraililər vahiməyə düüşüb çox qorxdu. **12** Davud Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən olan Yessey adlı bir Efratlının oğlu idi. Yesseyin səkkiz oğlu var idi. Şaulun dövründə Yessey qocalıb yaşa dolmuşdu. **13** Onun üç böyük oğlu Şaulun ardınca döyüşə getmişdi. Döyüşə gedən üç oğlunun adı belə idi: birincisi Eliav, ikincisi Avinadav və üçüncüsi Şamma. **14** Davud Yesseyin ən kiçik oğlu idi. Üç böyük oğlu isə Şaulun ardınca gedirdi. **15** Davud da atasının sürüşünü otarmaq üçün Şaulun yanından Bet-Lexemə gedər və geri qayıdardı. **16** Filiştli Qolyat qırx gün səhər-axşam İsraililərə meydan oxudu. **17** Bir gün Yessey oğlu Davuda dedi: «İndi qardaşların üçün bu bir efa qovurğa və on kömə çörəyi götür, ordugaha – qardaşlarının yanına tələs. **18** Bu on parça pendiri də minbaşı üçün götür, ondan qardaşlarının hal-əhvalını soruş və mənə onlardan bir xəbər gətir». **19** Davudun qardaşları Şaul və bütün İsraililərlə birgə Ela vadisində Filiştilərlə döyüşdə idi. **20** Davud səhər tezdən durub qoyunlarını çobana təpşirəraq Yesseyin buyurduğu kimi ərzaqları götürüb getdi. O, ordugaha galən zaman ordu döyüş meydanına çıxır və nərə çəkərək döyüşə düzüldürdü. **21** İsraililərlə Filiştilər döyüşmək üçün üz-üzə dayandılar. **22** Davud gətirdiyi

şeyləri tədarük keşikçisinə verdi, özü isə cəbhəyə qaçdı və qardaşlarının yanına gəlib onları salamladı. **23** Davud onlarla səlbət edərkən Filiştililərin Qat şəhərindən olan Qolyat adlı cəngavər öz alaylarının arasından irəli çıxıb yenə əvvəlki kimi sözlər söylədi. Davud bunu eşitdi. **24** Bütün İsraililər bu adamı görəndə bərk qorxdular və onun qarşısından qaçdırılar. **25** İsraililər dedilər: «Qabağa çıxan bu adamı görürsünüz mü? Doğrudan da, o, İsrailə meydan oxumağa çıxıb. Kim onu öldürsə, padşah onu vərdövlətə çatdıracaq, qızını ona verəcək və atasının ailəsini İsraildəki vergidən azad edəcək». **26** Davud yanındakı adamlara dedi: «Bu Filiştini öldürüb İsraili bu xəcalətdən qurtaran adama nə ediləcək? Axi bu sünnətsiz Filiştli kimdir ki var olan Allahın alaylarına meydan oxuyur?» **27** Xalq onu öldürən adama nə ediləcəyini deyərək eyni sözü təkrar etdi. **28** Davud adamlarla danışarkən böyük qardaşı Eliav onun səsini eşitdi və qəzəbdən alovlanaraq dedi: «Sən niyə aşağı enmişən? Çöldəki bir neçə qoyunumuzu kima tapşırmışan? Bilirəm, sən lovgalığından və ürəyinin pis niyyətindən ötrü buraya döyüşa tamaşa etmək üçün gəlmisən». **29** Davud dedi: «Axi indi mən nə etmişəm? Yəni danışa da bilmərəm?» **30** Davud oradan qayıdırıb başqasından soruşdu və xalq ona yenə də əvvəlki kimi cavab verib eyni sözləri dedi. **31** Davudun bu sözlərini eşidənlər bunu Şaula çatdırırdılar. Şaul onu yanına çağırtdırdı. **32** Davud Şaula dedi: «Bu adamdan ötrü heç kim ürəyini üzməsin. Sənin qulun gedib o Filiştli ilə vuruşacaq». **33** Şaul Davuda dedi: «Bu Filiştli ilə vuruşmağa hünərin çatmaz, cünki sən hələ uşaqsan, o isə cavanhıqdan döyüşcütür». **34** Davud Şaula dedi: «Sənin qulun atasının qoyunlarını otaranda aslan yaxud da ayı gəlib süründən bir quzu götürürəndə **35** mən arxadan çıxıb onu vurardım və ağızından quzunu qurtardım. Əgor üstüñə atılırdısa, mən boğazının tüklərindən tutaraq çırpıb öldürərdim. **36** Bu qulun həm aslan, həm də ayı öldürüb, bu sünnətsiz Filiştli də onlardan biri kimi olacaq, cünki o, var olan Allahın alaylarına meydan oxumuşdur». **37** Davud sözüne davam etdi: «Məni aslan pəncəsindən, ayı pəncəsindən qurtaran Rəbb bu Filiştlinin dəlindən qurtaracaq». Şaul Davuda dedi: «Get, Rəbb sənə yar olsun!» **38** Şaul öz silahlarını Davuda bağladı və başına tunc dəbilqə qoyub əyninə zireh geyindirdi. **39** Davud bu zirehin üstündən qılinc taxıb gəzməyə çalışdı, cünki ona alışmamışdı. Sonra Davud Şaula dedi: «Bunlara alışmadığım üçün gəzə bilmirəm». Davud onları əynindən çıxartdı. **40** Sonra əlinə dəyənəyini götürüb çaydan özünə beş hamar daş seçdi və onları üstündəki çoban torbasına - dağarcığına qoyub əlində sapand Filiştliyə yaxınlaşdı. **41** Filiştli irəliləyərək Davuda yaxınlaşdırdı. Qalxan daşıyan nökəri isə onun qabağında idi. **42** O nəzər salıb Davudu görəndə ona kinayə ilə baxdı. Cünki Davud gənc, alyanaq, üzügöyçək idi. **43** Filiştli Davuda dedi: «Məgər mən itəm ki, üstüñə dəyənəklərlə gəlirən». Filiştli öz allahları ilə Davudu lənətlədi və dedi: **44** «Yanıma gəl, sənin ətini göydəki quşlara və çöldəki

heyvanlara verim». **45** Davud isə Filiştliyə dedi: «Sən mənim üstümə qılinc, nizə və mizraqla galırsən, lakin mən sənin üstünə söydüün İsrail alaylarının Allahı Ordular Rəbbinin ismi ilə gəlirəm. **46** Bu gün Rəbb səni mənə təslim edəcək və mən səni öldürəcəyəm. Başını bədənindən ayıracagam. Bu gün Filişt ordusunun leşlərini göydəki quşlara və yerdəki heyvanlara verəcəyəm. Bundan sonra bütün dünya biləcək ki, İsraildə Allah var. **47** Bütün bu camaat biləcək ki, Rəbb qılincla və nizə ilə xilas etməz, cünki bu döyük Rəbbindir və O sizə biza təslim edəcək». **48** Davudun qabağına çıxməq üçün Filiştli durub yaxınlaşanda Davud cəld onu qabaqlayıb Filişt alaylarına tərəf qaçdı. **49** Davud əl atıb dağarcığından bir daş götürdü, sapandla fırladaraq Filiştlinin əlindən vurdu. Daş onun alınmasına batdı və o, üzüstə yerə yixildi. **50** Davud Filiştlini sapandla, daşla mağlub etdi və vurub yerə sərdi. Davudun əlində qılinc yox idi. **51** O qaçış bu Filiştlinin üstünə çıxdı. Filiştlinin qılincını götürdü, qırından çəkib onu öldürdü və sonra başını kəsdi. Filiştililər öz cəngavərinin öldürüldüyünü görəndə qaçdırılar. **52** İsraililərlə Yəhudalılar isə qalxıb nərə çəkdilər və Filiştililəri Qatın girişinə və Eqronun darvazalarına çatana qədər qovdular. Filiştililərdən ölenlər Şəarayim yolu boyu Qata və Eqrona qədər yerə sarılmışdır. **53** İsrail övladları Filiştililəri arxadan qovandan sonra qayıdırıb onların ordugahını talan etdilər. **54** Davud Qolyatın başını götürüb Yerusəlimə gətirdi, lakin silahını öz çadırına qoydu. **55** Şaul Davudun Filiştliyə qarşı çıxdığını görən zaman ordu başçısı Avnerə «Avner, bu gənc kimin oğludur?» deyə soruşdu. Avner isə dedi: «Padşah sağ olsun, bilmirəm». **56** Padşah dedi: «Öyrən gör, bu cavan kimin oğludur». **57** Davud Qolyatı öldürüb qayıdan sonra Avner onu götürüb Şaulun qarşısına gətirdi. Filiştlinin başı onun əlində idi. **58** Şaul ona dedi: «Ey cavan, kimin oğlusan?» Davud cavab verdi: «Qulun Bet-Lexemli Yesseyin oğluyam».

18 Davud Şaulla danışığını qurtaran kimi Yonatanın qəlbini Davudun qəlbini bağlandı və Yonatan onu öz canı kimi sevdi. **2** Şaul o gündən sonra Davudu öz yanında saxlayıb bir daha atasının evinə qayıtmaga qoymadı. **3** Yonatan isə Davudla əhd bağladı, cünki onu öz canı kimi sevirdi. **4** Yonatan cübbəsini əynindən çıxarıb qılinc, oxkaman və kəməri ilə birlikdə zirehini Davuda verdi. **5** Şaul Davudu hansı işə göndərirdi, o uğur qazanırdı. Ona görə də Şaul Davudu döyüşçülərinin başçısı etdi və bu da həm xalqın, həm də Şaulun əyanlarının gözünə xoş göründü. **6** Davud Filiştli Qolyatı öldürüb qayıdanda əsgərlər geri gələrkən İsrailin bütün şəhərlərindən qadınlar dəflərlə, üçsimli alətlərlə şənlik mahnisi oxuyaraq və rəqs edərək padşah Şaulu qarşılıqlaşmaq üçün çıxırdılar. **7** Qadınlar rəqs edə-edə belə mahni oxuyurdular: «Şaul qırdı minləri, Davudsa on minləri». **8** Şaul bundan çox qəzəbləndi, cünki bu söz onun gözündə pis göründü və dedi: «Davud üçün on minləri, mənim üçünsə ancaq minləri deyirlər. Təkcə

padşahlıq qaldı, bundan başqa nə var ki, ona verilsin?» **9** O gündən sonra Şaul Davuda çəp-çəp baxmağa başladı. **10** Ertəsi gün Allahın izni ilə şər ruh Şaulun üstünə qüvvə ilə gəldi və o, evinin ortasında sayıqlamağa başladı. Davud isə hər gün etdiyi kimi yenə də elində lira çalırdı. Şaulun nizəsi elində olardı. **11** Şaul «qoy Davudu bu nizə ilə divara yapışdırırm» deyərək nizəni atdı. Lakin Davud onun qabağından iki dəfə kənara çəkildi. **12** Şaul Davuddan qorxdu, çünki Rəbb Davudla idi və Şauldan ayrılmışdı. **13** Ona görə də Şaul onu öz yanından uzaqlaşdırıb minbaşı etdi və Davud xalqı döyüşə aparıb-gətirməyə başladı. **14** Davud bütün yürüşlərində uğur qazanırdı, çünki Rəbb onunla idi. **15** Şaul Davudun böyük uğurlar qazandığını görüb çox qorxdu. **16** Bütün İsrail və Yəhuda xalqı isə Davudu çox sevirdi, çünki onları döyüslərə aparıb-gətirirdi. **17** Şaul Davuda dedi: «Bax, budur böyük qızım Merav, onu sənə əra verəcəyəm. Ancaq sən uğrunda cəsər ol və Rəbbin döyüslərini apar». Çünki Şaul «qoy o mənim yox, Filiştililərin əlində ölsün» deyə fikirləşdi. **18** Davud Şaula dedi: «Axi mən kiməm ki? Ailəm kimdir, İsrailde atamın nəslü kimdir ki, padşaha kürəkən olum?» **19** Şaulun qızı Merav isə Davuda veriləcəyi vaxt Mexolali Adrieli əra verildi. **20** Şaulun o biri qızı Mikal Davuda vurulmuşdu. Bu xəbəri Şaula çatdırıldılar və bu onun gözündə xoş göründü. **21** Şaul «Davuda Mikalı verim ki, bu ona bir tələ olsun. Qoy Davud Filiştililərin əli ilə öldürünsün» deyə fikirləşdi. Sonra Şaul Davuda dedi: «Bu gün mən kürəkən olmaq üçün elində ikinci fürsət var». **22** Şaul əyanlarına əmr etdi ki, Davudu gizlincə belə desinlər: «Bax padşahın səndən xoş golır və bütün əyanları da səni sevir; gəl indi padşaha sən kürəkən ol». **23** Şaulun əyanları bu sözləri Davuda eşitdirəndə o belə dedi: «Kasib və gərəksiz adam olan mən padşahamı kürəkən olum? Məgər bu sizin gözünüzdə kiçik işdirmi?» **24** Şaulun əyanları «Davud belə söylədi» deyərək onun sözünü Şaula çatdırıldılar. **25** Şaul dedi: «Davuda deyərsiniz: "Padşah səndən başlıq pulu istəmir. Ancaq padşahın düşmənlərindən qisas almaq üçün yüz Filiştililin sünnetətini istəyir"». Bunu da Şaul Davudu Filiştililərin əli ilə həlak etmək üçün quraşdırılmışdı. **26** Şaulun əyanları bu sözləri Davuda çatdırıldılar və padşahın kürəkəni olmaq onun gözündə xoş göründü. Təyin olunan günlər hələ başa çatmamış **27** Davud qalxıb adamları ilə getdi və Filiştililərdən iki yüz kişini öldürdü. Padşahın kürəkəni olmaq üçün Davud onların sünnetətini gətirdi və onları tam sayda padşaha verdilər. Şaul qızı Mikalı Davuda əra verdi. **28** Şaul Rəbbin Davudla olduğunu görüb başa düşdü. Şaulun qızı Mikal isə Davudu sevirdi. **29** Bundan sonra Şaul Davuddan daha da qorxdu və ömrünün sonuna qədər ona düşmən oldu. **30** Filiştililərin başçıları döyüşə çıxıldılar. Onlar hər dəfə döyüşə çıxanda Davud Şaulun əyanlarının hamisindən daha çox uğur qazanırdı. Buna görə də onun adı çox şöhrətlənmişdi.

19 Şaul oğlu Yonatana və bütün əyanlarına təpşirdi ki, Davudu öldürsünlər. Lakin Şaulun oğlu Yonatanın

Davuddan çox xoşu gəlirdi. **2** Yonatan Davuda xəbər verib dedi: «Atam Şaul səni öldürmək istəyir. İndi isə rica edirəm, səhərə qədər özünü qoru. Bir yer tap, gizlən. **3** Mən isə çöldə gizləndiyin yera çıxaraq atamın yanında dayanıb sənin haqqında onunla danışacağam. Əgər bir şey görsəm, gəlib sənə xəbər verərəm». **4** Yonatan atası Şaula Davudu tərifləyib dedi: «Padşah qulu Davuda qarşı günah etməsin, çünki o sənə qarşı heç vaxt günah etməyib və onun işləri sənin üçün çox xeyirli olmuşdur. **5** O, canını dişinə tutub Qolyati öldürdü və Rəbb bütün İsrailə böyük qələbə qazandırdı. Bunu sən də görüb sevindin. Davudu boş yerə öldürməklə nə üçün nahaq qan töküb günah edirsən?» **6** Şaul Yonatanın sözünü dinləyib «var olan Rəbb haqqı, onu öldürməyəcəyəm» deyə and içdi. **7** Yonatan Davudu çağırıldı və bütün bu sözləri ona xəbər verdi. Sonra o, Davudu Şaulun yanına gətirdi və Davud əvvəlki kimi Şaulun qulluğunda durdu. **8** Yenidən müharibə başladı. Davud qalxıb Filiştililərə qarşı vuruşdu, onları mağlubiyyətə uğradı və Filiştililər Davudun qabağından qaçdırılar. **9** Şaul əlində nizə evdə oturmuşdu, Rəbbin izni ilə şər ruh onun üzərinə endi. Davud isə əlində lira çalırdı. **10** Şaul Davudu nizə ilə divara yapışdırımağa çalışdı, lakin Davud Şaulun qabağından qaçı, nizə divara yapıdı. Davud o gecə qaçıb canını qurtardı. **11** Şaul Davudun evinə adamlar göndərdi ki, onu güdüb səhər ikan öldürsünlər. Davudun arvadı Mikal bunu Davuda xəbər verib dedi: «Əgər bu gecə canını qurtarmasan, səhər ikan öldürüləcəksən». **12** Sonra Mikal Davudu pəncərədən aşağı saldı və o qaçaraq qurtuldu. **13** Mikal ev bütünü götürüb yatağa uzadı və başına tüklü keçi dərisi keçirib üstünü paltarla örtdü. **14** Şaulun Davudu yaxalamaq üçün göndərdiyi adamlar gələndə Mikal dedi ki, o xəstədir. **15** Şaul Davudu görmək istəyirdi. Onun üçün başqa adamlar göndərib dedi: «Onu yatağının içindən çıxarıb yanına gətirin ki, öldürüm». **16** Bu adamlar içəri girib gördülər ki, yataqda başına tüklü keçi dərisi keçirilmiş büt uzanıb. **17** Şaul Mikala dedi: «Niyə məni aldatdırın? Düşmənim buraxdırın, o da qurtuldu». Mikal Şaula cavab verdi: «Davud mənə dedi ki, məni burax, gedim! Axi niyə səni öldürüm?» **18** Davud qaçıb qurtuldu və Ramaya, Samuelin yanına gəldi. Şaulun ona qarşı nə etdiyini təfsilatı ilə Samuelə dənişdi və onunla birlikdə gedib Nayot məhəlləsində qaldılar. **19** «Budur, Davud Ramanın Nayot məhəlləsindədir» deyə Şaula xəbər verdilər. **20** Şaul Davudu gətirmək üçün oraya adamlar göndərdi. Adamlar Samuelin başçılığı altında peyğəmbərlər dəstəsinin peyğəmbərlik etdiyini gördülər. Onda bu adamların da üstünə Allahın Ruhu endi və onlar da peyğəmbərlik etməyə başladılar. **21** Bunu Şaula xəbər verdilər, o başqa adamlar göndərdi və onlar da peyğəmbərlik etdilər. Şaul üçüncü dəfə yenə adamlar göndərdi, onlar da peyğəmbərlik etdilər. **22** Axırda özü Ramaya getdi və Sekuda olan böyük quyunun yanına gəlib oradakılardan soruşdu: «Şamuellə Davud haradadırlar?» Bir nəfər dedi ki, budur, Ramadakı Nayotda. **23** Şaul

Ramadakı Nayota gedəndə onun da üstünə Allahın Ruhu endi və Ramadakı Nayota çatana qədər peyğəmbərlik edərək getdi. **24** Sonra o, paltarını soyunub Şamuelin qabağında peyğəmbərlik etdi və gəlib bütün o günü və gecəni çılpaq yerə sərildi. Buna görə də «Məgər Şaul da peyğəmbərlərin sırasındadır?» deyirlər.

20 Davud Ramadakı Nayotdan qaçıdı və gəlib Yonatana dedi: «Axı nə etmişəm? Təqsirim nədir? Atana qarşı nə günahım var ki, canımın qəsdinə durub?» **2** Yonatan ona cavab verdi: «Əsla, sən olmayaçəksən. Bax böyük olsun, kiçik olsun, atam mənə deməmiş bir iş görməz. Axı niyə atam məndən bu işi gizlətsin? Belə şey ola bilməz!» **3** Davud yenə and içib dedi: «Atan əmənidir ki, mən sənin gözündə lütf tapmışam. Ona görə deyir ki, qoy Yonatan bunu bilməsin, yoxsa kədərlənər. Lakin var olan Rəbbə və canına and olsun, mənimlə ölüm arasında, həqiqətən, ancaq bir addım var». **4** Yonatan Davuda dedi: «Sənin üçün ürəyin nə istəsə, onu da edəcəyəm». **5** Davud Yonatana dedi: «Sabah Təzə Ay mərasimidir və mütləq padşahla yeməyə oturmaliyam. Lakin sən mənə birisi gün axşama qədər izin ver, gedib çöldə gizlənim. **6** Əgər atan məni axtararsa, o vaxt de ki, Davud öz şəhərinə – Bet-Lexemə dəymək üçün məndən izin istədi. Çünkü orada bütün ailəsinin illik qurbanı vardır. **7** Əgər “lap yaxşı” deyərsə, deməli sənin qulun salamatdır, yox, əgər qəzəblənərsə, onda o mənə pislik etmək niyyətindədir. **8** Belə olarsa, bu quluna xeyirxahlıq et, çünkü qulunu özünlə Rəbbin əhdinə saldın. Əgər mənim təqsirim varsa, sən özün məni öldür. Axı nə üçün məni atanın yanına aparmalısan?» **9** Yonatan dedi: «Əsla, bu sənin başına galməz! Atamın sənə pislik etmək niyyətində olduğunu bilsəydim, sənə xəber verməzdimmə?» **10** Davud Yonatana dedi: «Atan sənə sərt cavab versə, bunu mənə kim bildirəcək?» **11** Yonatan Davuda dedi: «Gəl çöлə çıxaq». Hər ikisi çöлə çıxdı. **12** Sonra Yonatan Davuda dedi: «İsrailin Allahı Rəbbə and olsun, sabah yaxud o birisi gün bu vaxtlar man atamdan fikrini öyrənərəm. Əgər, həqiqətən, Davuda qarşı fikri yaxşıdırsa, bu xəbəri sənə qatdıraram. **13** Yox, əgər sənə pislik etmək atamın xoşuna galırsə və mən bunu sənə deməsəm, salamat gedəsan deyə səni yola salmasam, Rəbb Yonatana beləsini və bundan betərini etsin. Rəbb necə atamla oldusa, qoy sənini də elə olsun. **14** Əgər sağ qalaramsa, Rəbbin sədaqətini mənə göstərərsən. Yox, əgər ölsəm, **15** bu sədaqəti Rəbb Davudun bütün düşmənlərini yer üzündən silən zaman da heç vaxt evimdən kəsməyəcəksən». **16** Yonatan Davud nəslü ilə əhd bağlayıb dedi: «Qoy Rəbb Davudun düşmənlərini Özü cəzalandırsın!» **17** Yonatan Davuda olan sevgisi naminə bir də ona and içirdi, çünkü onu öz canı kimi sevirdi. **18** Yonatan dedi: «Sabah Təzə Ay mərasimidir, yerin boş olduğu üçün səni axtaracaqlar. **19** Üç gün qalandan sonra tezən bura enərsən və əvvəl gizləndiyin yerə galib Ezel daşının yanında oturarsan. **20** Mən hədəfə atan kimi

daşın bir tərəfinə üç ox atacağam. **21** Sonra “get oxları tap” deyərək bir uşaq göndərəcəyəm. Bax əgər uşaq “oxlar burada – sənin yanında, get onları oradan götür” desəm, yanına gəl, çünkü sənin üçün salamatlıqdır və var olan Rəbbə and olsun, heç bir şey yoxdur. **22** Lakin əgər uşaq “oxlar səndən uzaqdadır” desəm, öz yolunla çıx get, çünkü Rəbb səni uzağa göndərmişdir. **23** Aramızda danişdiğimiz sözə gəlinçə, bil ki, Rəbb əbədi olaraq sənini mənim aramadıdır». **24** Davud çöldə gizləndi. Təzə Ay mərasimi başlayarkən padşah yeməyə oturdu. **25** Həmişəki kimi padşah öz yerində – divarın yanında oturdu. Yonatan ayağa qalxdı və Avner Şaulun yanında oturdu. Davudun yeri isə boş idi. **26** Şaul o gün bir söz demədi, çünkü elə düşünürdü ki, Davudun başına nə isə gəlib. Yəqin ki natəmizdir. **27** Ertəsi gün – Təzə Ay mərasiminin ikinci günü Davudun yeri yenə də boş idi və Şaul oğlu Yonatana dedi: «Nə üçün Yesseyin oğlu nə dünən, nə də bu gün yeməyə gəlməyib?» **28** Yonatan Şaula belə cavab verdi: «Davud Bet-Lexemə getmək üçün təkidlə məndən izin istədi. **29** Mənə dedi: “Rica edirəm, izin ver gedim, çünkü şəhərdə ailəmizin qurbanı var. Orada olmağımı böyük qardaşım mənə əmr etmişdi. Əgər indi gözündə lütf tapmışamsa, rica edirəm, mənə burax, gedim qardaşlarımıla görüşüm”. Buna görə də padşahın süfrəsinə gələ bilməyib». **30** Yonatana qarşı Şaulun qəzəbi alovlandı və ona belə dedi: «Ey xəyanətkar və dönük qadının oğlu, öz rüsvayılığına görə, ananın biabırçılığına görə Yesseyin oğlunu özünə dost seçdiyini guya mən bilmirəm? **31** Nə qədər ki Yesseyin bu oğlu yer üzündə yaşıyır, nə sən rahat olacaqsan, nə də padşahlığın. İndi isə adam göndər, qoy onu yanına gətirsin, çünkü o mütləq olməlidir». **32** Yonatan atası Şaula cavab verdi: «Axı nə üçün olməlidir? O nə edib ki?» **33** Şaul Yonatani öldürmək üçün nizə atdı. Onda Yonatan atasının Davudu öldürmək niyyətində olduğunu başa düşdü. **34** Yonatan qızığın qəzəblə süfrə üstündən qalxdı. Təzə ayın ikinci günündə yemək yemədi, çünkü atası Davuda namərdlik etdiyi üçün qanı qaralımsı. **35** Sahəri gün erkən Yonatan Davudla təyin etdiyi vaxt çöлə getdi. Yanında kiçik bir uşaq var idi. **36** O, uşaqı dedi: «Qaç, indi atacağım oxları tap». Uşaq qaçarkən Yonatan onun başı üzərindən bir ox atdı. **37** Uşaq Yonatanın atlığı oxun yanına çatanda Yonatan uşağı arxadan çağırıb dedi: «Ox səndən uzaqda deyilmə?» **38** Yonatan uşağı yenə arxadan çağırıb «Tez ol, qaç, dayanma!» dedi. Yonatanın nökəri oxu götürüb ağasının yanına gəldi. **39** Lakin uşağın heç nədən xəbəri yox idi. Bu işi ancaq Yonatanla Davud bilirdi. **40** Yonatan silahlarını uşaqı verib dedi: «Get, bunları şəhərə apar». **41** Uşaq gedəndən sonra Davud daşın cənub tərəfindən çıxıb üzüstə yera sərildi və üç dəfə onun qarşısında əyildi. Onlar öpüşüb ağlaşdırılar, Davud daha çox ağladı. **42** Yonatan Davuda dedi: «Sağ-salamat get, çünkü “sənini mənim aramda və sənin övladımla mənim övladılarım arasında əbədilik Rəbb olacaq” deyərək ikimiz də Rəbbin

isminə and içmişik». Bundan sonra Davud qalxıb öz yolu ilə getdi, Yonatan isə şəhərə qayıtdı.

21 Davud Nov şəhərinə – kahin Aximelekin yanına gəldi. Aximelek qorxudan əsarək Davudu qarşılıyib dedi: «Niyə tənhasan, məgər yanında heç kim yoxdur?» **2** Davud kahin Aximelekə dedi: «Padşah mənə iş buyurub dedi ki, səni nə üçün göndərdiyimi və sənə əmr etdiyim işi heç kim bilməsin. Ona görə də nökərləri müəyyən yerlərə təyin etmişəm. **3** İndi yanında yeməyə nə var? Mənə bəs köməc çörək yaxud nə varsa, ver». **4** Kahin Davuda dedi: «Yanımızda adı çörək yoxdur, ancaq gənclər qadınlarla yaxınlıq etməyiblərsə, müqəddəs çörək var». **5** Davud kahinə belə cavab verdi: «Adətə görə mənim adamlarım adı səfərə çıxanda belə, bədənlərini təmiz saxlayır və qadınlarla yaxınlıq etmirlər. O ki qaldı bugünkü səfərə, sözsüz ki hamı pak olmalıdır». **6** Kahin ona müqəddəs çörək verdi, çünki Rəbbə təqdim edilən çörəklərdən başqa, çörək yox idi. O çörəklər Rəbbin öündən götürülmüşdü ki, yerinə isti çörəklər qoyulsun. **7** O gün Şaulun əyanlarından bir nəfər orada idi. O, Rəbbin öündə olan dini mərasimə görə yubanmışdı. Bu, Şaulun baş çobanı Edomlu Doeq idi. **8** Davud Aximelekə dedi: «Burada yanımızda bir nizə yaxud bir qılinc varmı? Çünkü padşah mənə tacili iş buyurduğu üçün nə qılincımı, nə də silahlarımı götürürebildim». **9** Kahin dedi: «Ela vadisində öldürdüyün Filistli Qolyatın qılınıcı bezə büküllü olaraq orada – efodun arxasındadır. Əgər onu istayırsənsə, götür, çünki burada ondan başqası yoxdur». Davud dedi: «Onun əvəzi yoxdur, mənə ver». **10** O gün Davud Şauldan qaçıdı və Qat padşahı Akişin yanına getdi. **11** Akişin əyanları ona dedilər: «Bu öz ölkəsinin padşahı Davud deyilmə? Rəqsələrdə qadınlar bunu tərənnüm edib oxumurdularmı? "Şaul qirdi minləri, Davudsa on minləri"». **12** Davud bu sözləri ürəyinə salıb Qat padşahı Akişdən çox qorxdu. **13** Onların qarşısında görkəmini dəyişdirdi və yanlarında özünü dəli kimi göstərərək darvaza qapısının taylarını cırmaqladı və ağzının suyunu saqqalına axıtdı. **14** Akiş əyanlarına dedi: «Bax görüsünüz ki, bu adam dəlidir. Nə üçün onu mənim yanımı gətirmisiniz? **15** Mənim dəlilərim əşkikdir ki, qarşısında dəlilik etmək üçün bunu da gətirdiniz? Hec belə adam da mənim evimə girərmi?»

22 Davud oradan yola çıxıb Adullam mağarasında gizlendi. Qardaşları və atasının külfəti bunu eşidəndə onun yanına gəldilər. **2** Vəziyyəti ağır olanların, borcu olanların, narazıların hamısı yanına yığıldı və Davud onların başçısı oldu. Onun yanında dörd yüz nəfərə qədər adam var idi. **3** Davud oradan Moavın Mispa şəhərinə gəlib Moav padşahına dedi: «Rica edirəm, Allahın mənə nə edəcəyini bilən qədər qoy atamlı anam gəlib yanında qalsın». **4** Davud onları Moav padşahının yanında qoydu və özü qalada qaldığı müddətdə ata və anası Moav padşahının yanında qaldı. **5** Peyğəmbər Qad Davuda dedi: «Sən burada – qalada belə dolanma, Yəhuda diyarına get». Davud gedib Xeret mesəsinə girdi.

7 Şaul Davudla yanındaki adamlarının yerini övrəndi. O, Giveadakı bir təpədə, yulğun ağacının altında əlində nizə oturmuş, bütün ayanları isa ətrafında dayamışdır. 8 Şaul ətrafındakı ayanlarına belə dedi: «Ey Binyaminlilər, indi mənə qulaq asın. Yesseyin oğlu haminiza tarlalar və üzümlükərlər verəcəkmi? Haminizi minbaşı və yüzbaşı edəcək ki, 9 mənim üçün hiylə qurursunuz? Mənim oğlum Yesseyin oğlu ilə əhd bağlayan zamanı bunu qulağıma çatdırınmadı və heç birinizin mənə yazıçı gəlmədi. Pusqu qurmaq üçün oğlum mənim üstümə qulunu qiyama qaldırır, deyə bu xəbəri qulağıma çatdırın oldumu?» 10 Şaulun ayanlarının yanında Edomlu Doeq də dayanmışdı və o dedi: «Yesseyin oğlunu Novda, Axituv oğlu Aximelekin yanına gələndə gördüm. 11 Orada Aximelek Davud üçün Rəbbə müraciət etdi və ona həm ərzaq, həm də Filistili Qolyatın qılincını verdi». 12 Padşah Axituv oğlu kahin Aximeleki və atasının külfətinini, həm də Novda olan kahinləri çağırmaq üçün adam göndərdi. Onların hamisi padşahın yanına gəldi. 13 Şaul dedi: «Ey Axituv oğlu, indi məni dinlə». Aximelek dedi: «Buyurun, ağam». 14 Şaul dedi: «Allaha müraciət edib bugünkü kimi mənim üstümə qiyam qaldırmaq üçün Yessey oğlunun əlinə çörək və qılinc verərək niyə mənə qarşı fənd qurdunuz?» 15 Aximelek padşaha cavab verdi: «Bütün ayanlarının arasında Davud kimi sədəqətli olanı varmı? O, padşahın kürəkəni, mühafizəçilərin başçısı və sənin evində çox etibarlı sayılan adamdır. 16 Onun üçün Allaha müraciət etməyə arəncəq o gündənmi başlamışam? Əslə! Padşahımlı bu quluna və atamın külfətinə şər atmasın, cüntki az-çox olsa belə, qulunun bu işdən heç bir xəbəri yoxdur». 17 Padşah dedi: «Ey Aximelek, sən və atanın külfəti mütləq ölməlisiniz». 18 Padşah yanındaki mühafizəçi əsgərlərə dedi: «Dönün, Rəbbin kahinlərini öldürün. Ona görə ki onlar da Davudla əlbir olub. Cüntki onun qədidiğim bilib bu xəbəri qulağıma çatdırımayıblar». Lakin padşahın adamları əl qaldırıb Rəbbin kahinlərini öldürmək istəmədilər. 19 Padşah Edomlu Doeq dedi: «Dön, bu kahinləri öldür». Edomlu Doeq döniüb kahinləri öldürdü və o gün kətan efod geyən səksən beş kişi öldürüldü. 20 Sonra o, kahinlərin şəhəri olan Novu da qılincdan keçirdi. Kişi, qadın, gənc, körpə bilmədən bütün adamları, eləcə da öküzləri, eşşəkləri və qoyunları qılincdan keçirdi. 21 Axituvun oğlu Aximelekin oğullarından Ewyatar adlı bir nəfər qurtulub Davudun yanına qaçıdı. 22 Ewyatar Şaulun Rəbbin kahinlərini öldürdüyüni Davuda xəbər verdi. 23 Davud Ewyatara dedi: «O vaxt Edomlu Doeq orada olanda mütləq bunu Şaula çatdıracağıni anlamışdım. Atanın külfətinin qırılmasına səbəb mən oldum. 24 Yanımda qal, qorxma, cüntki mənim canımı almaq istəyən sənin də canını almaq istəyir. Əgər yanımda galsan, salamat olarsan».

23 Davuda xəbər verərək dedilər: «Budur, Filiştililər
Qeilyaya hücum çəkib xırmanları talan edirlər». 2
Davud Rəbbə müraciət edib dedi: «Gedib Filiştililərə

vuruşummu?» Rəbb Davuda dedi: «Get Filiştililərə hücum et və Qeilani qurtar». 3 Davudun adamları isə ona dedilər: «Bax burada – Yəhudada biz qorxu içərisindəyik. Bəs biz Qeilaya, Filişt ordularına qarşı necə çıxaq?» 4 Davud Rəbbə yenidən müraciət etdi və Rəbb ona cavab verib dedi: «Qalx Qeilaya en, çünki Filiştililəri sənə təslim edəcəyəm». 5 Davudla adamları Qeilaya gedib Filiştililərə qarşı hücuma keçdi. Davud onların mal-qaralarını apardı və Filiştililərə güclü zərbə vurub Qeila əhalisini qurtardı. 6 Aximelekin oğlu Eyyatara Qeilaya – Davudun yanına qaçarkən əlində efod enmişdi. 7 Davudun Qeilaya gəlməsi Şaula çatdırıldı. Şaul dedi: «Allah onu mənim ovcumun içəin qoyub, çünki cəftəli darvazaları olan bir şəhərə girməklə o özünü çıxılmaz vəziyyətə salıb». 8 Şaul Qeilaya enmək və Davudla adamlarını mühasirəyə almaq üçün bütün xalqı müharibəyə çağırıldı. 9 Şaulun ona pislik etmək istədiyini Davud bilirdi. O, kahin Eyyatara dedi: «Efodu bura gətir». 10 Davud sözünə davam etdi: «Ey İsrailin Allahı Rəbb, mən ciddi məlumat almışam ki, bu quluna görə şəhəri məhv etmək üçün Şaul Qeilaya gəlmək istəyir. 11 Qeila sakınları məni ona təslim edəcəklərmi? Ey İsrailin Allahı Rəbb, yalvarıram, bunu quluna agah et. Şaul da Sənin qulun eşitdiyi kimi bura enəcəkmi?» Rəbb «o enəcək» dedi. 12 O zaman Davud dedi: «Qeilaşalar məni və adamlarımı Şaula təslim edəcəkmi?» Rəbb «təslim edəcəklər» dedi. 13 Davud taxminən altı yüz nəfər adam ilə qalxıb Qeiladan çıxdı və bu yerdən başqa yerə getdi. Davudun Qeiladan qaçdığını eşidən Şaul oraya getmək fikrindən döndü. 14 Davud çöllükdə qalalarda qalıb Zif səhrasındaki dağlıq bölgəsində yaşadı. Şaul hər gün Davudu axtarırırdı, lakin Allah onu Şaulun təslim etmədi. 15 Zif səhrasındaki Xoreşdə olan Davud gördü ki, Şaul onun canını almaq üçün yola çıxıb. 16 Şaulun oğlu Yonatan qalxıb Xoreşə, Davudun yanına gəldi və onu Allah naminə ruhlandırdı. 17 Ona dedi: «Qorxma, atam Şaulun elinə düşməyəcəksən, İsrailin padşahı sən olacaqsan, mən səndən sonra ikinci olacağam. Bunu hətta atam Şaul da bilir». 18 Sonra ikisi də Rəbbin öündə əhd bağladı və Davud Xoreşdə qaldı, Yonatan isə evinə qayıtdı. 19 Ziflilər Giveaya, Şaulun yanına qalxıb dedilər: «Davud bizim yanımızda, Yeşimonun cənubundakı Xakila təpəsində, Xoreşdəki qalalarda gizlənmişdi. 20 Ey padşah, indi oraya ensən, ürəyindəki arzuna çatarsan. Onu padşaha təslim etmək bizim payımıza düşər». 21 Şaul dedi: «Mənə xeyirxahlıq etdiyiniz üçün Rəbb sizə bərəkət versin. 22 Gedin daha yaxşı arasdırın və öyrənin ki, hara ayaq basıb, kimlər onu görüb. Deyirlər ki, o çox hiyləgərdir. 23 Gizləndiyi yerlərin hamisini tapıb öyrənin, doğru xəbərlə mütləq yanına gəlin və mən də sizinlə oraya gedəcəyəm. Əgər o bölgədə olsa, onu bütün Yəhuda tayfaları arasında axtaracağam». 24 Ziflilər qalxıb Şauldan qabaq Zifa qayıtdılar. Davudla adamları Yeşimonun cənubunda – Aravadakı Maon səhrasında idi. 25 Şaulla adamları onu axtarmaq üçün həmin yerə getdilər. Bu, Davuda xəbər verildi və o da qayalığa enib Maon səhrasında

qaldı. Şaul bunu eşidərkən Maon səhrasında Davudu təqib etdi. 26 Şaul dağın bir tərəfi, Davudla adamları isə dağın o biri tərəfi ilə getməkdə idi. Davud cald tərpanıb Şaulun qabağından qaçı, çünki Şaulla adamları Davudla adamlarını tutmaq üçün oranı mühasirəyə alırdılar. 27 Bu vaxt Şaulun yanına bir qasid gəlib dedi: «Tez ol, geri qayıt, çünki Filiştililər ölkəyə hücum ediblər». 28 Şaul Davudu təqib etməkdən əl çəkərək Filiştililərə qarşı döyüşə getdi. Ona görə də o yera Sela-Hammoxleqot adı verildi. 29 Davud oradan çıxıb En-Gedi qalalarında qaldı.

24 Şaul Filiştililəri təqib edib döñərkən ona belə xəbər verildi: «Davud En-Gedi səhrasındadır». 2 O bütün İsraildən üç min seçmə adam götürüb Davudla adamlarını axtarmaq üçün Dağ Keçiləri qayasının yaxınlığını getdi. 3 Yol kənarındaki qoyun ağıllarına gəldi. Orada bir mağara vardı. Şaul ayaqyoluna getmək üçün oraya girdi. Davud adamları ilə mağaranın lap içəri tərəfində oturmuşdu. 4 Davudun adamları ona dedi: «Budur, Rəbbin sənə “bax düşmənini sənə təslim edəcəyəm, gözündə nə xoşdursa, ona edəcəksən” dediyi gün bu gündür». Davud qalxıb gizlice Şaulun cübbəsinin ətəyindən kəsdi. 5 Sonra Şaulun ətəyindən bir parça kəsdiyinə görə Davudun ürəyi ağrıdı. 6 O, adamlarına belə dedi: «Rəbbin məsh etdiyi ağama əl qaldırıb belə bir iş görməyi Rəbb məndən uzaq etsin, çünki o, Rəbbin məsh olunmuşudur». 7 Davud bu sözlərlə adamlarının qarşısını aldı və onları Şaula qarşı qalxmağa qoymadı. Şaul da mağaradan çıxıb yoluna davam etdi. 8 Ondan sonra Davud qalxıb mağaradan çıxdı və Şaulun arxasında «Ağam padşah!» deyə çığdı. Şaul arxaya baxdı. Davud üzüstə yerədək təzim etdi. 9 O, Şaula dedi: «“Davud sənin pisliyini istəyir” deyən adamların sözünə niyə qulaq asırsan? 10 Bax öz gözlərinlə gördün ki, bu gün Rəbb mağarada səni mənə necə təslim etdi. Mənə təklif etdilər ki, səni öldürüm, lakin mən sənə qiyadım. Dədim ki, ağama qarşı əl qaldırmaram, çünki o, Rəbbin məsh olunmuş padşahıdır. 11 Ey atam, əlimdəkina bax, bu sənin cübbənin ətəyidir. Cübbənin ətəyindən kəsib səni öldürmədiyimdən gör və anla ki, sənə qarşı pislik və qiyam etmək əlimdən gəlmir. Sən canımı almaq üçün məni ovladığın halda mən sənə qarşı günah etmədim. 12 Səninlə mənim aramda qoy Rəbb hakim olsun! Qoy Rəbb səndən mənim qisasımı alsin. Mən sənə əl qaldıram. 13 Qadim zamanlardan belə bir məsələ var: “Pislik pislərdən çıxar”. Bu məsələdə deyildiyi kimi sənə əl qaldırmayaçağam. 14 İsrailin padşahı kimə qarşı çıxıb? Sən kimi qovursan? Ölü itimi qovursan, yoxsa bir birənim? 15 Qoy Rəbb səninlə mənim aramda hakim olub hökm versin və baxıb bu çəkişməni görsün, məni sənin əlindən qurtarsın». 16 Davud bu sözləri Şaula söyləyib qurtarandan sonra Şaul «Oğlum Davud, bu sənin səsindirmi?» dedi və bərkədən ağladı. 17 O, Davuda dedi: «Mən sənin qədər sahə deyiləm, çünki sən mənə pisliyimin əvəzini yaxşılıq etdin. 18 Bu gün də mənə yaxşı münasibətini bəlli etdin, çünki Rəbb məni sənə

təslim etdi, sən isə məni öldürmədin. **19** Əgər bir insan düşmənini taparsa, onu salamat buraxarmı? Buna görə də bugünkü işinin əvəzini Rəbb sənə yaxşılıqla ödəsin. **20** İndi isə bax bilirəm ki, sən mütləq padşah olacaqsan və İsrailin padşahlığı sənin elinə keçib güclənəcək. **21** Məndən sonra nəslimi kəsməyəcəyinə və atimin nəslindən adımı silməyəcəyinə indi burada mənə Rəbbin haqqı naminə and iç. **22** Davud Şaula and içdi və Şaul evinə qayıtdı. Davud isə adamları ilə sığınacağa çıxdı.

25 Samuel öldü və bütün İsrail yığılıb onun üçün yas qurdı. Onu Ramada – öz evinin yanında dəfn etdilər. Sonra Davud durub Paran sahrasına endi. **2** Maonda yaşayan, Karmeldə mülkü olan çox varlı bir adam var idi. Onun üç min baş qoyunu, min baş keçisi vardı. O, qoyunlarını Karmeldə qırxdırırdı. **3** Bu adamın adı Naval, arvadının adı isə Aviqail idi. Qadın ağıllı və gözəl idi. Kalev nəslindən olan kişi isə kobud və bədxasiyyət idi. **4** Davud səhrada eşitdi ki, Navalın qoyun qırxımı var. **5** O, on nökər göndərib onlara dedi: «Karmelə qalxıb Navalın yanına gedin və məndən ona salam deyin. **6** Sonra ona belə deyərsiniz: "Ömrün uzun olsun! Sən və evin, səninkilərin hamısı qoy var olsun! **7** Eşitmışəm ki, indi sizdə yun qırxımdır. Sənin çobanların bizim yanımızda olanda biz onları incitmədik və Karmeldə qaldıqları günlər ərzində heç nəyi əskilmədi. **8** Bunu öz nökərəndən də soruşa bilərsən və onlar da sənə deyər. Qoy nökərlərim sənin gözündə lütf tapsın, çünki yanına bayram zamanı gəlməmişik. Rica edirəm ki, qullarına və oğlun Davuda əlində olanından ver"». **9** Davudun nökərləri galib bütün bu sözləri Davudun adından Navalı söyləyib gözlədilər. **10** Naval isə Davudun nökərlərinə belə cavab verdi: «Davud kimdir? Yessey oğlu kimdir? İndilərdə ağasından qaçan çox qullar var. **11** Çörəyimi, suyumu və qırwünsərlər üçün kəsdiyim heyvanların ətini götürüb haradan olduğunu bilmədiyim adamlarımı verim?» **12** Davudun nökərləri öz yolları ilə geriə qayıtdılar və galib bu sözlərin hamisini Davuda söylədilər. **13** Davud adamlarına «hami qılincını bağlaşın» dedi. Hami bir nəfər kimi qılincını bağladı. Davud da belə etdi. Dörd yüz nəfər Davudun ardınca getdi və iki yüz nəfər isə ərzaqların yanında qaldı. **14** Navalın nökərlərindən biri onun arvadı Aviqailə xəbər verdi: «Bax ağamızı salamlamaq üçün Davud səhradan qasidlər göndərdi, ağamız isə onları təhqir etdi. **15** Amma həmin adamlar biziçərək yaxşılıq etmiş və bizi incitməmişdilər. Çöldə olduğumuz, onlara gözdiyimiz bütün günlər ərzində heç nəyimiz əskilməmişdi. **16** Qoyunları otararkən yanlarında olduğumuz günlər gecə və gündüz biza dayaq oldular. **17** İndi isə budur, bax nə edəcəyini düşün, çürkli ağamiza, onu bütün külfətinə qarşı pis qərar verilmişdir. Çünki Naval elə yaramaz insandır ki, ona kimsə söz deyə bilmir». **18** Bundan sonra Aviqail cəld tərəpənib, iki yüz köməkçərək və iki tuluq şərab hazırladı. Beş qoyun cəmdəyi, beş ölçü qovurğa, yüz salxım quru üzüm və iki yüz parça basılmış

əncir lavaşanası götürüb eşşəklərə yüklədi. **19** Sonra nökərlərinə dedi: «Siz qabaqda gedin, arxanızca gəlirəm». Bu barədə əri Navalı heç nə bildirmədi. **20** Aviqail eşşəyə minib dağın bağlı tərəfindən enərkən Davud da adamları ilə oraya enməkdə idi və qadın onlara rastlaşdı. **21** Davud demişdi: «Doğrudan da, bu adamin çöldə olan bütün mallarını qorudum və onun heç nəyini əskilməyə qoymadım, amma nahaq yera. O isə mənə yaxşılığımın əvəzində pislik etdi. **22** Əgər səhərədək onun bütün divar isladanlarından – kışılərindən birini belə, sağ buraxsam, qoy Allah Davudun düşmənlerinə beləsini və bundan betərini etsin». **23** Aviqail Davudu görcək cəld eşşəkdən düşdü və Davudun öündə üzünü yera qoyaraq təzim etdi. **24** Sonra onun ayaqlarına düşüb dedi: «Ey ağam, bu günahı mənim üzərimə qoy. İzin ver ki, kənizin səninlə danışın. Nə olar, kənizinin sözlərinə qulaq as. **25** Ağam, rica edirəm, Navalın – o yaramaz insanın acığını qalbinə salma, çünki adı necədirse, özü də elədir. Adı Naval olduğu kimi özü də axmaqdır. Ey ağam, mən kənizin ağamın göndərdiyi nökərləri görməmişəm. **26** Madam ki Rəbb səni indi qana batmaqdən və öz əlinlə qisas almaqdən saxladı, var olan Rəbbə və canina and olsun, ağamın düşmənləri və bədxahları Naval kimi olsun. **27** İndi isə izin ver, kənizinin ağama gətirdiyi bu hadiyyələr arxanca gələn cavanlara verilsin. **28** Yalvarıram, kənizinin günahını bağışla, çünki Rəbb mütləq ağam üçün möhkəm sülələ yaradacaq, ona görə ki ağam Rəbbin döyüşlərini edir və ömrün boyu səndə şər olmayacaq. **29** Kimsə qalxıb səni qovmaq və canını almaq istəyəndə ağamın canı Rəbb Allahın hayatı kisəsində saxlanılacaq, sənin düşmənlerinin canı isə sapandın ortasından atılan daş kimi atılaçq. **30** Rəbb ağama dediyi yaxşılıqların hamisini həyata keçirəndə və səni İsrailə hökmədar edəndə **31** ağam nahaq qan töküb özü üçün qisas allığına görə peşman olmayacaq, vicedən əzəbi çəkməyəcək. Rəbb ağama yaxşılıq edəndə kənizini də yada sal». **32** Davud Aviqailə dedi: «İsrailin Allahı Rəbbə alqış olsun ki, bu gün məni qarşılıqla səni göndərdi. **33** Ağılma bərəkallah, xeyir-duali olasan! Bu gün məni qan tökməkdən və alımla öz qisasını almaqdən saxladın. **34** Həqiqətən, məni sizə pislik etməkdən sən saxladın, İsrailin Allahı var olan Rəbbə and olsun, əgər cald tərəpənib mənim qarşımı çıxməsaydın, mütləq səhər işığına qədər Navalın divar isladanlarından – kışılərindən biri də sağ qalmayacaqdı». **35** Davud onun gətirdiyi şeyləri alındən alıb dedi: «Evinə salamat get, budur, sənin sözünə baxıb xahişini yerinə yetirdim». **36** Aviqail Navalın yanına gəldi. Navalın evində padşah ziyafrətinə oxşar bir ziyafrət vardi. O çox sərəxos olduğuna görə könlü nəşəli idi. Səhər açılına qədər qadın ona heç nə bildirmədi. **37** Səhər açıldı, Naval şərabdan ayılan kimi arvadı baş verən hadisələri ona danışdı və Navalın ürəyindən ağrı tutdu, bədəni daşa döndü. **38** Bununla da təxminən on gündən sonra Rəbb Navalı vurdu və o öldü. **39** Davud Navalın öldüyünü eşidəndə dedi: «Navalın əli ilə yaranan rüsvayçılığımı görüb qulunu

davadan və pislikdən saxlayan Rəbbə alqış olsun! Rəbb Navalın bədxahlığını öz başına gətirdi». Davud Aviqaili özünə arvad olaraq almaq üçün ona elçi göndərdi. **40** Davudun elçiləri Karmelə, Aviqailin yanına gəlib belə söylədilər: «Səni arvad olaraq almaq üçün Davud bizi elçi göndərdi». **41** Aviqail qalxıb yerədək təzim edib dedi: «Qoy kəniniz ağamın qullarının ayaqlarını yumaq üçün bir qarabaş olsun». **42** O cəld qalxıb eşşəyə mindi. Ona xidmət edən beş gənc qadını yanına alaraq Davudun qasidlərinin ardına getdi və Davudun arvadı oldu. **43** Davud İzreelli Axinoamı da almışdı. Hər ikisi onun arvadı oldu. **44** Şaul isə qızı Mikalı – Davudun arvadını Qallimli Layiş oğlu Paltiyə ərə vermişdi.

26 Zifilər Giveaya, Şaulun yanına gəlib dedilər: «Davud Yeşimon şəhəri ilə üzbəüz olan Xakila təpəsində gizlənmirmi?» **2** Şaul durub Davudu axtarmaq üçün özü ilə bərabər İsraildən üç min seçmə adam götürərək Zif səhərasına endi. **3** O, Yeşimonla üzbəüz olan Xakila təpəsindəki yol kənarında ordugah qurdy. Səhrada qalan Davud Şaulun onun ardına düşüb gəldiyini gördü. **4** Davud kəşfiyyatçılar göndərdi və həqiqətən, Şaulun gəldiğini öyrəndi. **5** O qalxıb Şaulun ordugah qurdugu yera gəldi və Şaulla ordu başçısı Ner oğlu Avnerin yatdığı yera baxdı. Şaul ordugahın içərisində yatırdı. Xalq onun yanında düşərgə salmışdı. **6** Davud Xetli Aximelekə və Yoavin qardaşı Seruya oğlu Avışaya dedi: «Kim mənimlə Şaulun yanına – ordugaha enər?» Avışay dedi: «Mən səninlə enərəm». **7** Davud və Avışay gəcə xalqın yanında çatdılardı və budur, Şaul ordugahının içərisində yatıb yuxuya getmişdi, nizəsi isə başı üstündə yerə sancılmışdı. Avnerla xalq isə onun ətrafında yatırdı. **8** Avışay Davuda dedi: «Allah bu gün düşmənini sənə təslim etdi. İndi isə qoy nizə ilə onu birdəfəlik yerə elə yapışdırıb ki, ikinci dəfə vurmağa ehtiyac olmasın». **9** Davud Avışaya dedi: «Yox, onu öldürmə! Bax Rəbbin məsh etdiyinə əl qaldırın günahsız sayıları?» **10** Davud yenə dedi: «Var olan Rəbbə and olsun, Rəbb onu mütləq vuracaq. Elə gün gələcək ki, öz əcəli ilə oləcək ya da döyüşdə hələk olacaq. **11** Qoy Rəbbin məsh etdiyinə əl qaldırmaqdan Rəbb Özü məni uzaq etsin. Rica edirəm, indi başının yanındakı nizəsini və su qabını götür gedək». **12** Davud Şaulun başının yanındakı nizəsi ilə su qabını götürdü və onlar getdi. Onları görən olmadı. Bu işi bilən və oyanan da olmadı. Rəbb tərəfindən onların üstüne dərin yuxu gəldiyinə görə hamı yatmışdı. **13** Davud qarşı tərəfə keçib uzaqda, dağın başında durdu; onların arasında xeyli məsafə var idi. **14** Davud xalqa və Ner oğlu Avnerə «ey Avner, mənə cavab ver» deyə qışqırdı. Avner də cavab verdi: «Sən kimsən ki, qışqıra-qışqıra padşahi çağırırsan?» **15** Davud Avnerə dedi: «Sən igidsən! İsraildə sənə bənzər kim var ki? Bəs niyə ağan padşahın keşiyini çəkmirsən? Axı xalq arasından biri ağan padşahi öldürmək üçün gəlmişdi. **16** İşini yaxşı görmürsən. Var olan Rəbb haqqı, hamımız ölümə layiq adamlarınız, ona görə ki ağanınız – Rəbbin məsh etdiyinin keşiyini çəkmirsiniz. Bax padşahın

başının yanında olan nizə və su qabı indi haradadır?» **17** Şaul Davudun səsini tanıyb dedi: «Bu sənin səsindirmi, oğlum Davud?» Davud dedi: «Mənim səsimdır, ağam padşah». **18** Sonra sözünə davam etdi: «Ağam nə üçün qulunu belə təqib edir? Nə etmişəm ki? Əlimdən nə pislik gəlib? **19** Rica edirəm, ağam padşah indi qulunun sözlərinə qulaq assın. Əgər mənə qarşı səni qaldıran Rəbdirsə, bir təqdim qəbul etməyə razi olsun, yox, əgər başər övladlarırsa, qoy onlar Rəbb qarşısında lənətə gəlsinlər. Belə ki “get özgə allahlara qulluq et” deyərək Rəbbin irsindən pay almayım deyə məni qovdular. **20** Qoy qanım Rəbbin hüzurundan uzaq yerdə tökülməsin. Dağlarda necə kəklik ovlayırlarsa, indi İsrail padşahı da bir tək birəni axtarmaq üçün eləcə ova çıxıb». **21** Şaul dedi: «Günah etdim, qayıt, oğlum Davud. Mənim canım bu gün sənin gözündə qiymətli olduğu üçün bir daha sənə pislik etməyəcəyəm. Bax ağılsızlıq edib lap çox yanıldım». **22** Davud cavab verdi: «Budur nizən, ey padşah! Qoy nökərlərindən biri gəlib onu aparsın. **23** Rəbb hər kəsə öz salehliyinin və sədaqətinin əvəzini verəcək. Bu gün Rəbb səni mənə təslim etdiyi halda mən Rəbbin məsh etdiyinə əl qaldırmaq istəmədim. **24** Qoy bu gün sənin canın gözümdə necə qiymətlidirsə, mənim canım da Rəbbin gözündə elə qiymətli olsun və məni hər çətinlikdən qurtarsın». **25** Şaul Davuda dedi: «Oğlum Davud, bəxtiyan olasan! Sən böyük işlər görüb mütləq qalib gələcəksən». Bundan sonra Davud öz yolu ilə getdi və Şaul da öz yerinə qayıtdı.

27 Davud ürəyində düşündü: «Bir gün Şaulun əlində oləcəyəm. Mənim üçün Filistililərin ölkəsinə qəçməqdan yaxşı çarə yoxdur. Şaul da məni bütün İsrail torpağında axtarmaq fikrindən əl çəkər və mən onun əlindən qurtararam». **2** Davud durub yanındaki altı yüz kişi ilə Qat padşahı Maok oğlu Akişin tərəfinə keçdi. **3** Davud həm özü, həm də adamlarının hər biri küləfəti ilə – Davudun iki arvadı İzreelli Axinoam və Karmelli Navalın dul arvadı Aviqailə birlikdə Qatda, Akişin yanında qaldı. **4** Davudun Qata qaçdığını Şaula xəbər verdilər və o da bir daha onu axtarmadı. **5** Davud Akişə dedi: «Əgər indi sanın gözündə lütf tapmışsə, qoy atraf şəhərlərin birində mənə yer verilsin və mən də orada qalıb. Axı nə üçün bu qulun padşah şəhərində sənin yanında qalsın?» **6** O gün Akiş ona Ziqlaqı verdi. Bu güna qədər Ziqlaq Yəhuda padşahlarına məxsusdur. **7** Davudun Filistililərin ölkəsində qaldığı müddət bir il dörd ay idi. **8** Davudla adamları gəlib Gəşurlulara, Girzlilərə və Amaleqlilərə basqın etdi. Bu xalqlar qədim zamanlardan bəri Şura çatanadək – Misir ölkəsinə qədər olan ərazidə məskən salmışdılar. **9** O hütçüm etdiyi bu yerlərdə nə kişi, nə də qadınlardan heç kimi sağ buraxmadı. Onların qoyunlarını, öküzlərini, eşşəklərini, dəvələrini və geyimlərini götürüb Akişin yanına qayıdırdı. **10** Akiş ondan soruşanda ki bu gün hara basqın etdiniz, Davud belə cavab verirdi: «Yahudanın, Yeraxmeellilərin

və Qenlilərin cənub bölgəsinə basqın etdi». 11 Davud belə edirdi. Filiştilərin ölkəsində qaldığı müddət ərzində onun iş üsulu belə idi: «Bizim haqqımızda qoy xəbər verməsini lər» deyərək nə kişi, nə də qadınlardan heç kimi sağ buraxmaz və onlardan heç birisini Qata gətirməzdi. 12 Akiş Davuda inanaraq belə düşüñürdü: «Artıq o öz xalqının – İsrailin gözündən tamamilə düşüb və bundan sonra həmisişlik qulum olacaq».

28 Həmin dövrə İsrailə qarşı döyüşmək üçün Filiştilər ordularını döyüşə yığıdlar. Akiş Davuda dedi: «Bunu yaxşı bil ki, sən və adamların mənimlə bir orduda döyüşəcəksiniz». 2 Davud Akişə dedi: «Əla! Sən qulunun nə edəcəyini görəcəksən». Akiş Davuda dedi: «Çox yaxşı, mən səni həmişə özüümə mühafizəçi qoyacağam». 3 Şamuel ölmüşdү və bütün İsrail onun üçün yas tutmuşdu. Onu Ramada – öz şəhərində dəfn etmişdilər. Saul isə bütün cindarları və ruhçağırları ölkədən qovmuşdu. 4 Filiştilər yığılaraq gəlib Şunemdə ordugah qurdular. Saul bütün İsraili yığıb Gilboa dağında ordugah qurdu. 5 Saul Filişt ordugahını görəndə qorxudan ürəyi əsdi. 6 O, Rəbbə müraciət etdi. Amma Rəbb ona nə yuxu, nə Urim, nə də peyğəmberlər vasitəsilə cavab verdi. 7 Saul əyanlarına dedi: «Mənim üçün bir cindar qadın tapın ki, gedib ona müraciət edim». Əyanları ona dedilər: «Bax En-Dorda bir cindar qadın var». 8 Saul zahiri görkəmini dəyişirdi, başqa palтар geyinib, iki nəfərlə bərabər oraya getdi və gecə ikən qadının yanına gəlib çatdı. Saul dedi: «Rica edirəm, mənim falıma baxıb cindarlığını göstər və kimi desəm, onu mənim üçün çıxar». 9 Qadın dedi: «Bax Saulun bu ölkədə nə etdiyini, cindarları və ruhçağırları necə qırdığını bilirsən. Niyə məni öldürmək üçün canıma tələq qurursan?» 10 Saul qadına «var olan Rəbbə and olsun, bu işin sənə bir ziyanı olmayacaq» deyərək Rəbbə and içdi. 11 Qadın dedi: «Sənin üçün kimi çıxarım?» Saul «mənə Şamueli çıxar» dedi. 12 Qadın Şamueli görünçə bərkədən çıçırib Şaula dedi: «Sən ki Şaulsan, niyə məni aldatdin?» 13 Padşah ona dedi: «Qorxma, de görüm, nə görürsən?» Qadın Şaula dedi: «Yer altından çıxan allahlar kimi bir şəxs görürəm». 14 Saul dedi: «O kimə oxşayır?» Qadın dedi: «Cübbə geyinmiş qoca bir adam çıxır». Saul onun Şamuel olduğunu başa düşüb üzüstə əyilib yerə sərildi. 15 Şamuel Şaula dedi: «Məni çıxaraq niyə narahat etdin?» Saul dedi: «Çox dara düşmüşəm, çünkü Filiştilər mənə qarşı müharibə edirlər. Artıq Allah da məndən üz döndərib, dəha mənə peyğəmberlər, yuxular vasitəsilə cavab vermir. Ona görə də səni çağırıdım ki, nə etməliyəmə, onu mənə bildirəsən». 16 Şamuel dedi: «Əgər Rəbb sandən üz döndərib, demək O sənə düşmən olmuşdur. Belə halda bunu niyə məndən soruşursan?» 17 Rəbb mənim vasitəmlə söylədiyini etdi və padşahlığı sənin əlindən qoparıb onu sənin yaxının Davuda verdi. 18 Sən Rəbbin sözüne baxmadığın və Onun qızığın qızəbini Amaleqlilərin üstünə gətirmədiyin üçün bu gün O səni bu hala salıb. 19 Rəbb səninlə bərabər İsraili də Filiştilərə təslim edəcək və sabah sən və oğulların mənimlə bərabər

olacaqsınız, çünkü Rəbb İsrail ordusunu da Filiştilərə təslim edəcək». 20 Şaul o zaman tir-tap yerə sərildi. Ona görə ki Şamuelin sözlərindən çox qorxmuşdu, həm də onda taqət qalmamışdı, çünkü bütün günü və gecəni çörək yeməmişdi. 21 Qadın Şaulun yanına gəldi və onu sarsılmış halda gördükə dedi: «Bax kənizin sənin sözünə itaat etdi. Canımı dişimə tutub mənə dediyin sözlərə qulaq as və qabağına bir tıkə çörək qoyum, onu ye ki, yola düşəndə qüvvən olsun». 23 Lakin Şaul bunu rədd edib «yemirəm» dedi. Amma əyanları da qadınla bərabər onu məcbur etdiyidə Şaul onların sözünə qulaq asdı və yerdən qalxıb yatağın üstündə oturdu. 24 Qadının evində kökəldilmiş bir dana var idi. Tez onu kəsdi və un götürüb yığurdu, ondan mayasız çörək bişirdi. 25 Sonra onu Şaulla əyanlarının qarşısına qoydu. Onlar yeyib ayaga qalxdılar və həmin gecə də durub getdilər.

29 Filiştilər bütün ordularını Afeqdə topladılar. İsraililər isə Izreel dəki bulağın yanında ordugah qurdular. 2 Filiştilərin ağaları yüz və min nəfərlik dəstələrlə irəliləyirdilər. Davudla adamları isə Akişə birlikdə arxadan gölərdilər. 3 Filiştilərin ağaları dedilər: «Bu İbranilərin burada nə işi var?» Akiş onlara belə cavab verdi: «Bu adam bu günlərdə yaxud daha doğrusu, bu illərdə yanında olan İsrail padşahı Şaulun qulu Davud deyilmə? Mənim yanımı gələn gündən bəri onda pis bir şey görmədim». 4 Filiştilərin ağaları Akişin üstünlə qəzəblənib dedilər: «Bu adamı geri qaytar, qoy o təyin etdiyin yerə qayitsın və bizimlə döyüşə getməsin, yoxsa döyüşdə biza düşmənçilik edər. Çünkü o, ağasının rəğbətini qazanmaq üçün buradakı adamların başını kəsib ona aparmaqdan daha yaxşı yol taparmı?» 5 Rəqsərdə «Şaul qırı minləri, Davudsə on minləri» deyə haqqında tərənnüm sözləri söylənən Davud bu deyilmə?» 6 Akiş Davudu çağırıb ona dedi: «Var olan Rəbbə and olsun, sən düz adamsan. Orduda mənimlə yürüşə çıxmağın gözündə xoşdur, çünkü yanımı gəldiyin gündən bu günə qədər səndə pis bir şey tapmadım. Lakin ağaların gözünə xoş görünmürsən. 7 İndi sağ-salamat öz yerinə qayıt. Filiştilərin ağalarının gözündə pis olanı etmə». 8 Davud Akişə dedi: «Axi mən nə etmişəm? Yanına galən gündən bu günə qədər qulunda nə tapdin ki, ağam padşahın düşmənərinə qarşı gedib vuruşmayı?» 9 Akiş Davuda cavab verdi: «Bilirəm ki, mənim gözündə sən Allahın mələyi kimi yaxşısan, amma Filiştilərin başçıları dedilər: «O bizimlə bir döyüşə çıxmasın». 10 İndi səninlə galən ağanın qulları ilə birgə səhər tezəndən qalxın. Sübə tezəndən qalxın və dan yeri ağarar-ağarmaz buradan gedin». 11 Səhəri yola çıxməq üçün Davud özü və adamları qalxıb Filiştilərin torpağına qayıtdı. Filiştilər isə Izreel getdilər.

30 Davudla adamları üçüncü gün Ziqlaqa çatdılardı. Elə bu zaman Amaleqlilər Negevə və Ziqlaqa hücum edərək Ziqlaq şəhərinə od vurub yandırmışdilar. 2

Orada olan qadınlardan isə heç kimi öldürməmişdilər, böyükdən kiçiyə qədər hamisini əsir edib öz yolları ilə geri qayıtmışdilar. **3** Davud adamları ilə şəhərə galib gördü ki, şəhər yandırılıb və onların arvadları, oğul və qızları əsir aparılıb. **4** Buna görə Davud yanına yığılan camaatla birgə taqətdən düşənə qədər hökürüb ağladı. **5** Əsir aparanlıar arasında Davudun iki arvadı, izreelli Axinoamla Karmelli Navalın dul arvadı Aviqail də var idi. **6** Davudun ürəyi çox sixılırdı, çünki xalq «onu daşlayaqq» deyirdi. Ona görə ki camaatın hər birinin oğul və qızından ötrü canı yanındı. Lakin Davud Allahı Rəbdən qüvvət aldı. **7** O, Aximelekin oğlu kahin Ewyatara dedi: «Rica edirəm, efodu mənim üçün buraya gətir». Ewyatar da efodu Davudun yanına gətirdi. **8** Davud Rəbbə müraciət edərək dedi: «Bu basqınçıların arxasında düşsəm, onlara çatarammı?» Rəbb ona dedi: «Ardalarınca düş, mütləq onlara çatacaqsan və mütləq əsirləri qurtaracaqsan». **9** Davud yanında olan altı yüz nəfərlə gedib Besor vadisində çatdı. Yorulub dala qalanlar isə vadidə qaldılar. **10** Lakin Davud dörd yüz nəfərlə basqınçıların ardıcınca qaçmaqdə davam etdi, çünki iki yüz nəfər adam yorularaq Besor vadisini keçə bilməmişdi. **11** Çöldə bir Misirli tapdilar və onu Davudun yanına gətirdilər. Ona çörək yedirib, su içirtildilər. **12** Sonra bir dilim basılmış əncir lavaşanasi ilə iki salxım quru üzüm verdilər. O da yeyib özüna gəldi, çünki üç gün-üç gecə çörək yeməmiş və su içməmişdi. **13** Davud ona dedi: «Sən kimin qulusan? Haradansan?» O dedi: «Bir Amaleqlinin qulu, Misirli bir gəncəm. Üç gün əvvəl xəstələndim, ona görə ağam məni atdı. **14** Biz Keretilərin cənubuna, Yəhuda torpağına və Kalevin cənubuna basqın etdik, Ziqlaqa od vurub yandırıq». **15** Davud ona dedi: «Məni bu basqınçıların yanına apararsanmı?» Həmin adam dedi: «Məni öldürməyəcəyinə və ağama təslim etməyəcəyinə Allah haqqı üçün and iç, mən də səni basqınçıların yanına aparım». **16** O, Davudu basqınçıların yanına endirdi. Bu zaman basqınçılar hər yana yayılmışdalar. Onlar Filişt və Yəhuda diyarından böyük talan mali götürmiş və bundan ötrü yeyib-içərək şənlik edirdilər. **17** Davud gün bandan ertəsi günün axşamınadək onları qırdı. Dəvələrə minib qacaq dörd yüz nəfər gəndən başqa heç kim canını qurtara bilmədi. **18** O, Amaleqlilərin götürüb apardığı hər bir şeyi və iki arvadını geri qaytardı. **19** Böyükləri, kiçikləri, bütün oğul və qızları, talan edərək əla keçirdikləri bütün şeyləri Davud geri qaytardı və onlardan heç nə əşkik olmadı. **20** Davud qoyunlarla öküzləri da geri qaytardı. Onları o biri heyvanların qarşısından sürüb «bu, Davudun talan malıdır» deyirdilər. **21** Davud yorulub ardınca gələ bilməyən və Besor vadisində qalan iki yüz nəfərin yanına gəldi. Onlar Davudu və yanındakı adamları qarşılamaga çıxdılar. Davud oraya yaxınlaşanda xalqa salam verdi. **22** Davudla birlikdə gedən adamlar arasında olan bütün pis və yaramaz adamlar belə dedilər: «Onlar bizimlə birlikdə getmədikləri üçün biz də qurtardığımız talan malından onlara heç nə verməyəcəyik. Ancaq

hər adama öz arvad-uşaqlarını verəcəyik. Qoy onları götürüb buradan getsinlər». **23** Amma Davud onlara belə dedi: «Xeyr, qardaşlarım! Rəbbin bizi və verdiyi şeylərlə belə etməyəcəksiniz. Bizi qoruyan Rəbdər və üstümüze gələn basqınçıları O bizə təslim etdi. **24** Sizin bu sözünüzü kim dinləyər? Çünkü döyişə gedənin payı nə qədərdirsə, yüklərin yanında qalanın da payı o qədər olacaq, bərabər bölünəcək». **25** Davud bütün İsrail üçün o gündən bu günə qədər davam edən bir qanun və hökm yaratdı. **26** Davud Ziqlaqa gəldi və «budur, sizin üçün Rəbbin düşmənlərindən alınan talandan bir hədiyyə» deyərək dostları olan Yəhuda ağsaqqallarına, **27** Bet-Eldə, Negevdəki Ramotda və Yattirdə, **28** Aroerdə, Sifmotda, Eştemoada, **29** Rakalda, Yeraxmeellilərin və Qenlilərin şəhərlərində, **30** Xormada, Bor-Əşanda, Atakda, **31** Xevronda olanlara və adamları ilə gəzdiyi yerlərin hamisində yaşayanlara talan malından göndərdi.

31 Filiştilər İsaillilərlə döyüdü. İsaillilər Filiştilərin öündən qaçdırılar, qırılanlar Gilboa dağında qaldı. **2** Filiştilər Şaulla oğullarını təqib edib Şaulun oğulları Yonatanı, Avinadavi və Malki-Şuani öldürdülər. **3** Döyiş Şaulun ətrafında siddətlənəndə oxatanlar onu tapdilar və ağır yaraladılar. **4** Şaul öz silahdarına dedi: «Qılincını çək, məni vur, yoxsa bu sünətsizlər gəlib qılınclarını mənə batıraraq əylənəcəklər». Lakin silahdarı çox qorxduğundan bunu etmək istəmədi. Ona görə də Şaul qılincını götürüb özünü onun üstünə yixdi. **5** Şaulun öldüyünü görəndə silahdarı da özünü qılincının üstünə yixib Şaulla birgə öldü. **6** O gün Şaul üç oğlu, silahdarı və bütün adamları ilə birlikdə belə hələk oldu. **7** Dərənin o biri tərəfində və İordan çayının o biri təyində olan İsaillilər İsrail ordusunun qaçıdığını və Şaulla oğullarının öldüyünü görəndə şəhərləri qoyub qaçdırılar. Filiştilər galib o yerlərdə yaşadılar. **8** Ertəsi gün Filiştilər öldürünlərini soymaq üçün gələndə Gilboa dağında Şaulla üç oğlunun meyitini tapdilar. **9** Şaulun başını kəsib silahlarını götürdürlər. Bütünlərinin məbədində və xalqa xoş xəbər vermək üçün Filiştilərin ölkəsinin hər tərəfinə qasid göndərdilər. **10** Şaulun silahlarını ilahə Aştovetin məbədində qoydular və cəsədini Bet-Şean şəhərinin divarına mixlədular. **11** Yavəş-Gilead əhalisi Filiştilərin Şaulla etdiklərini eşidəndə **12** bütün igidləri qalxıb gecə boyu yol gedərək Şaulun və oğullarının cəsədini Bet-Şeanın divarından götürdürlər. Yavəşə gəlib orada cəsədləri yandırdılar. **13** Sonra cəsədlərin sümüklərini götürüb Yavəşdə, yulğun ağacının altında basıldılar və yeddi gün oruc tutdular.

Ikinci Samuel

1 Saulun ölümündən sonra Davud Amaleqliləri məglub edib qayıdan zaman iki gün Ziqlaqda qaldı. **2** Üçüncü gün Saulun yanından – ordugahdan paltarı cirilmiş, başı toz-torpağa batmış bir adam gəldi. O, Davudun yanına çatıq qarşısında üzünü yera qoyaraq təzim etdi. **3** Davud ondan soruşdu: «Haradan gəlirsən?» Həmin adam ona dedi: «Qaçış canımı İsrail ordugahından qurtardım». **4** Davud ona dedi: «Orada nə baş verib? Rica edirəm, mənə de». O dedi: «Ordu döyüş meydanından qaçıq və onların bir çoxu qırılıb oldu. Şaula oğlu Yonatan da həlak oldu». **5** Davud ona xəbər verən cavan adamdan soruşdu: «Bəs sən haradan bildin ki, Şaula Yonatan da öldü?» **6** Davud xəbər verən cavan belə dedi: «Təsadüfən Gilboa dağında idim və gördüm ki, Şaul nizəsinə söykənərək dayanıb. Athilar və döyüş arabaları isə artıq ona çatmaqda idi. **7** Şaul geriyə baxanda mənini görüb çağırıldı. Mən dedim: "Buyurun, buradayam". **8** O mənə "Sən kimsən?" dedi. Mən ona dedim ki, mən bir Amaleqliyəm. **9** Şaul mənə dedi: "Gəl əyil üzərimə, mənini öldür, can üstəyəm, bu ağrılardan qurtarmaq istəyirəm". **10** Elə buna görə da mən onun üstüne əyilib nəfəsinə kəsdim, çünki biliirdim ki, o yixiləndən sonra artıq yaşaya bilməyəcək. Sonra onun başının tacını və qolunun bilərziyini götürdüm və buraya, ağam üçün gətirdim». **11** Bunu eşidən Davud dərtib paltarlarını cirdi və yanındakı bütün adamlar da belə etdilər. **12** Onlar Şaul üçün, oğlu Yonatan üçün, Rəbbin xalqı və bütün İsrail nəslini üçün axşamacaq yas qurub ağladılar və oruc tutdular, çünki onlar qılıncdan keçirilərək həlak olmuşdu. **13** Davud əhvalatı ona danışan cavana dedi: «Haralısan?» O cavab verdi: «Mən yadəlliyyəm, bir Amaleqlinin oğluyam». **14** Davud ona dedi: «Bəs niyə qorxmayaq Rəbbin məsh olunmuş padşahını öldürmək üçün əl qaldırdın?» **15** Davud adamlarından birini çağırıb dedi: «Get, onu öldür». O da Amaleqlini vurub öldürdü. **16** Davud Amaleqliyi dedi: «Qoy qanın öz başına dönsün! Çünki sənin əleyhinə "mən Rəbbin məsh olunmuş padşahını öldürdüm" deyən ağzın şahidlik etdi». **17** Davud Şaul və oğlu Yonatanın yasında bu mərsiyyəni oxudu. **18** Sonra tapşırı ki, «Oxfatan yay» adlı bu mərsiyyəni Yəhuda övladlarına öyrətsinlər. Bu mərsiyyə Yaşar kitabında yazılmışdır: **19** Ey İsrail, şərəfin öz yüksək yerlərinin üstündə öldürüldü! İgidlər necə də qırıldı! **20** Filistililərin qızları sevinməsinlər deya, Sünnettsizlərin qızları fərəhəlnəməsinlər deya Bunu Qatda bildirməyin, Aşqelon küçələrində yaxmayın. **21** Ey Gilboa dağları, Üstüna şəh, yağış düşməsin, Qoy zəmirlərin məhsul vermasın! Çünki orada ləkələndi igidlərin qalxanı, Şaulun yağı ilə silinməmiş qalxanı. **22** Öldürürlənlərin qanına, igidlərin piyinə görə Yonatanın yayı geri dönəməzdı, Şaulun qılıncı boş qayıtmazdi. **23** Şaul ilə Yonatan necə sevimli, əziz, Həyatda və ölümündə ayrılmaz oldunuz siz, Onlar qartallardan sürətli idi, Aslanlardan qüvvətli idi.

24 Ey İsrail qızları, ağlayın Şaul üçün. O sizə qiymətli al qumaşlar geydirərdi, Geyiminizə qızıl naxışlar vurardı. **25** Ah, döyüş meydanında necə də igidlər qırıldı! Yonatan sənin yüksək təpələrində həlak oldu. **26** Ey qardaşım Yonatan, sənin üçün ürəyim yanar. Sən mənə çox əziz idin. Sənin sevgin mənim üçün heyranedici idi, Qadın sevgisindən də üstün idi. **27** İgidlər necə də qırıldı! Döyüş silahları necə də yox oldu!

2 Bundan sonra Davud «Yəhuda şəhərlərindən birinə qalxımmı?» deyə Rəbbə müraciət etdi. Rəbb «ora qalx» deyə cavab verdi. Davud dedi: «Hara qalxım?» Rəbb dedi: «Xevrona». **2** Davud iki arvadı – İzreelli Axinoam və Karmelli Navalın dul arvadı Aviqailə birləkde Xevrona qalxdı. **3** Davudun yanında olan adamları öz külfətlərini götürüb Xevronun ətraf məhəllələrində yaşamağa başladı. **4** Yəhuda adamları isə galib Davudu orada Yəhuda nəslinin padşahı olaraq məsh etdilər. O vaxt Davuda bildirdilər ki, Şaulu Yaveş-Gilead əhalisi dəfn edib. **5** Davud Yaveş-Gilead sakinlərinin yanına qasidlər göndərib belə dedi: «Rəbb sizə xeyir-dua versin, çünki ağanız Şaula sadaqətli oldunuz və onu dəfn etdiniz. **6** Bu işinizin əvəzini indi Rəbb sizə qoy xeyirxahlıq və sədaqətlə versin! Bu işinizin və bu yaxşılığınızın əvəzini mən də sizə ödəyəcəyəm. **7** Ağanız Şaul öldüyü üçün qoy indi qollarınız qüvvətdən düşməsin və casur olun, çünki Yəhuda nəslə mənini öz üzərində padşah olaraq məsh edib». **8** Şaulun ordu başçısı Ner oğlu Avner Şaulun oğlu İş-Boşeti götürüb Maxanayımə aparmışdı. **9** Orada Avner onu Gilead, Aşuri, Izreel, Efrayim, Binyamin və bütün İsrailin üzərində padşah etdi. **10** Şaul oğlu İş-Boşet İsrailin padşahı olan zaman qırx yanında idi. O, cəmi iki il padşahlıq etdi. Yəhuda nəslə isə Davudun tərəfində idi. **11** Davud Xevronda, Yəhuda nəslə üzərində yeddi il altı ay idi ki, padşahlıq edirdi. **12** Bir gün Ner oğlu Avner, Şaul oğlu İş-Boşetin ayanları ilə Maxanayımdən Giveona getdi. **13** Seruya oğlu Yoav isə Davudun adamları ilə çıxıb Giveon gölməçəsi yanında onları qarşılıdı. Yoav adamları ilə gölməçənin bir tərəfində, Avner isə adamları ilə gölməçənin o biri tərəfində əyləşdi. **14** Avner Yoava dedi: «Qoy cavanlar qalxıb qarşımızda təkbətək döyüşsün». Yoav dedi: «Qalxsınlar». **15** Onlar qalxdılar. Binyamin və Şaul oğlu İş-Boşet tərəfindən on iki nəfər və Davudun adamlarından da on iki nəfər qalxıb sayı-hesabı ilə yerlərinə keçidilər. **16** Onlar bir-birinin başından tutub hər biri öz qılıncı qarşısında olanın böyrünə sapladı. Hamısı birləkə yerə yixildi. Buna görə də Giveonda olan o yera Xelqat-Hassurim deyilir. **17** O gün döyüş çox siddətli oldu və Avnerlə İsraililər Davudun adamları qarşısında məglub oldular. **18** Seruyanın üç oğlu Yoav, Avışay və Asahel də orada idi. Asahel çöl ceyrəni kimi ayaqdan iti idi. **19** O, Avnerin dalınca düşüb onu qovurdu və Avnerin arxasında qaçarkən düz gedərək nə sağa, nə də sola döndürdü. **20** Avner arxaya baxıb dedi: «Asahel, bu sənsənmi?» O dedi: «Bəli, mənəm». **21** Avner ona dedi: «Bir sağına yaxud soluna dön. O gənclərdən birini

tut, onun silahlarını al». Lakin Asahel əl çəkmədən onu qovurdu. **22** Avner Asahelə bir də dedi: «Qayıt, əl çək, məni qovma! Axı niyə səni öldürüb yerə sərim? Sonra qardaşın Yoavın üzünə necə baxaram?» **23** Lakin Asahel yolundan dönmək istəmədi. Avner də nizəsinin arxa ucu ilə onun qarnından elə vurdur ki, nizə onun kürəyindən çıxdı. Asahel yerindəcə öldü. Bu hadisədən sonra Asahelin yixilb olduyü yerə gələnlərin hamisi ayaq saxladı. **24** Yoavla Avışay Avnerin ardınca qaçdırılar və gün batarkən Giveon çölli yolunda Giahla üzbüəz olan Amma təpəsinə çatdırılar. **25** Binyamin övladları topları Avnerin ardınca getdirər və yiğilib bir təpənin başında dayandılar. **26** Avner Yoava iüz tutub çığırı-çığırı dedi: «Həmişə bizi qılincmə yeyib qurtarmalıdır? Bəs bilmirsən ki, bunun sonu acı olacaq? Nə vaxta qədər bu xalqa demyəcəksən ki, soydaşlarınızdan əl çəkin?» **27** Yoav dedi: «Var olan Allaha and olsun, əgər sən bu sözləri deməsəydin, həqiqətən, sabaha qədər döyüşçülər dayanmadan öz soydaşlarını təqib edəcəkdi». **28** Sonra Yoav şeypur çaldı, hamı dayandı. Artıq İsraililəri təqib etmədilər və bir daha döyüşmədilər. **29** Avnerla adamları bütün gecəni Arava vadisindən ötüb İordan çayını keçdilər və bütün Bitron boyunca irəliləyərək Maxanıymə çatdırılar. **30** Yoav Avnerin ardınca düşməkdən vaz keçib qayıtdı və bütün xalqı topladı. Davudun adamlarından Asaheldən başqa on doqquz nəfər də əskik idi. **31** Davudun adamları isə Binyaminliləri və Avnerin adamlarını vurdur və üç yüz altmış nəfəri öldürdü. **32** Asaheli götürüb atasının Bet-Lexemdə olan qəbrində dəfn etdirilər. Yoavla adamları bütün gecəni yol getdirər və gün doğanda Xevrona çatdırılar.

3 Şaul nəslə ilə Davud nəslə arasında çəkişmə çox uzun çəkdi. Getdikcə Davud nəslə qüvvətlənir, Şaul nəslə isə zəifləyirdi. **2** Xevronda Davudun oğulları doğuldular. İlk oğlu İzreelli Axinoamdan doğulan Amnon idi. **3** İkinci Karmelli Navalın dul arvadı Aviqailden doğulan Kılav, üçüncüsü Geşur padşahı Talmayın qızı Maakadan doğulan Avşalom, **4** dördüncüsü Haqqitdən doğulan Adoniya, beşinciisi Avitaldan doğulan Şefatya, **5** altıncısı isə Davudun arvadı Eqladan doğulan İteam id. Davudun bu oğulları Xevronda doğulmuşdu. **6** Şaul nəslə ilə Davud nəslə arasında olan çəkişmə zamanı Şaul nəslini himaya edən Avner qüvvə toplayırdı. **7** Şaulun Ayya qızı Rispa adlı bir cariyəsi var idi. İş-Boşet Avnerə dedi: «Niyə atamın cariyəsinin yanına girdin?» **8** İş-Boşetin bu sözlərinə görə Avner çox qəzəbləndi və dedi: «Mən Yəhuda tərəfini saxlayan bir köpək başıyammı? Mən bu gün atan Şaulun nəslinə, onun soydaşlarına və dostlarına havadar olub sənə Davuda təslim etmədim, lakin indi sən bir qadindan ötrü mənim üstümə günah yixırsan? **9** Rəbb padşahlığı Şaul nəslindən alıb Dandan Beer-Şevaya qədər İsraildə Davudun taxtını quracağına and içdi. **10** Bunu Davud üçün mən də etməəm, qoy Allah Avnerə beləsini və bundan betərini etsin!» **11** Belə olanda iş-

Boşet Avnerdən qorxdu, daha cavab qaytara bilmədi. **12** Sonra Avner Davudun yanına öz adından qasidlər göndərib dedi: «Bu torpaq kimindir? Gəl sən mənimlə əhd bağla və sonra mən bütün İsraili sənin tərəfinə çəkmək üçün səninlə əlbir olacağam». **13** Davud dedi: «Lap yaxşı, mən səninlə əhd bağlayaram. Ancaq bir şortla ki mənimlə görüşməyə gələn zaman əvvəlcə Şaulun qızı Mikalı yanına gətirməlisən, yoxsa məni görməyəcəksən». **14** Davud Şaul oğlu İş-Boşetin yanına qasidlər göndərib dedi: «Yüz Filistlinin sünnet ətini gətirib nişanlandığım arvadım Mikalı mənə qaytar». **15** İş-Boşet adam göndərib qadını əri Layış oğlu Paltieldən aldı. **16** Onun əri ağlaya-ağlaya Baxurimə qədər arvadının dalınca getdi. Burada Avner ona dedi: «Geri qayıt». O da geri yə qayıtdı. **17** Avner İsrail ağsaqqallarına müraciət edib dedi: «Xeyli vaxtdır istəyirsiniz ki, Davud padşahınız olsun. **18** İndi isə bunu edin! Çünkü Rəbb “qulum Davudun əli ilə xalqım İsraili Filistlilərin və bütün düşmənlərinin alından qurtaracağam” sözünü Davud üçün söyləmişdi». **19** Avner bunu Binyaminlilərə də söylədi və İsrail ilə bütün Binyamin nəslinin gözündə xoş olan hər şeyi Davuda nəql etmək üçün Xevrona getdi. **20** Avner və onunla bərabər iyirmi nəfər Xevrona, Davudun yanına geldi. Davud Avnerla adamları üçün ziyafət qurdı. **21** Avner Davuda dedi: «Qoy gedim, bütün İsraili ağam padşaha tərəfdar edim ki, onlar da səninlə əhd bağlaşın. Sən də ürəyin istəyən kimi bütün ölkəyə padşahlıq et». Davud Avneri buraxdı, o da sağ-salamat çıxıb getdi. **22** Bu vaxt Davudun adamları ilə Yoav bir basqından qayıtmışdı. Özləri ilə çoxlu talan mali gətirmişdilər. Avner isə Xevronda Davudun yanında deyildi, çünkü Davud onu buraxmışdı, o da sağ-salamat çıxıb getmişdi. **23** Yoavla birlikdə bütün ordu gəldi və Yoava bunu xəbər verib dedilər: «Ner oğlu Avner padşahın yanına gəlmişdi və padşah onu buraxdı, o da sağ-salamat çıxıb getdi». **24** Yoav padşahın yanına gəlib dedi: «Sən nə etmişən? Bax Avner sənin yanına gəlmişdi, bəs nə üçün onu buraxdin? O getdi. **25** Sən Ner oğlu Avneri tanıyırsan, bilirsən ki, o səni aldatmaq, hara gedib-gəldiyini öyrənmək və etdiyin hər şeyi bilmək üçün gəlmişdi». **26** Yoav Davudun yanından çıxıb Avnerin arxasında çaparlar göndərdi və onu Sira quyusunun yanından geri qaytardılar, lakin Davudun bundan xəbəri yox idi. **27** Avner Xevrona qayıdanda Yoav təklikdə danışmaq üçün onu darvazanın içində çəkdi və qardaşı Asahelin qarından ötrü Avneri qarından vurub öldürdü. **28** Sonra Davud bundan xəbər tutanda dedi: «Rəbb qarşısında Ner oğlu Avnerin qarından ötrü əbədi olaraq mən və padşahlığım günahkar deyil. **29** Qoy bu günah Yoavın başına və atasının nəslinin üstünə dönsün. Qoy Yoavın nəslindən yara-xorali, cüzamlı, qolluq ağacına söyklənən, qılincdan keçən yaxud acliq çəkən adamlar heç vaxt əskik olmasın». **30** Beləcə Yoavla qardaşı Avışay Avneri öldürdülər, çünkü onların qardaşı Asaheli Giveondaki döyüşdə o öldürmüdü. **31** Sonra Davud Yoava və yanında olan bütün xalqa belə

dedi: «Paltarlarınızı cirin, çula bürünüb Avner üçün yas qurun». Padşah Davud mafanın ardınca gedirdi. **32** Avneri Xevronda dəfn etdilər. Padşah Avnerin qəbri üstündə bərkdan ağladı və bütün xalq ona qoşulub ağladı. **33** Padşah Avner üçün mərsiyyə oxudu: Avner, bir axmaq kimi ölməli idinmi? **34** Əllərin bağlanmamışdı, Ayaqlarına zəncir vurulmamışdı. Şər adamlar qarşısında yerə düşən bir adam kimi yixildin. Bütün xalq bir daha Avner üçün ağladı. **35** Bütün xalq hələ gündüz ikən Davudun yanına gəlib onu çörək yeməyə məcbur edirdi. Lakin Davud and içib dedi: «Əgər gün batmadan əvvəl çörək yaxud başqa bir şey dilimə vursam, qoy Allah mənə beləsini və bundan betərini etsin!» **36** Bütün xalq buna fikir verdi, əvvəllər padşahın etdiyi hər şey onlara xoş təsir bağışlaşdı ki kimi bu iş də gözlərində o cür yaxşı göründü. **37** O gün xalq – bütün İsraililər başa düşdülər ki, Ner oğlu Avnerin öldürülməsində günahkar padşah deyil. **38** Padşah əyanlarına dedi: «Bu gün İsraildə bir rəhbərin, böyük bir adamın hələk olduğunu bilmirsinizmi? **39** Mən mash edilmiş bir padşah olduğum halda bu gün nə qədər acizəm. Bu adamlar – Seruyanın oğulları məndən çox güclüdür. Qoy Rəbb pişlik edənə əvəzini versin!»

4 **Ş**aul oğlu İş-Boşet Avnerin Xevronda öldürüldüyünü eşidəndə əlləri sustaldı və bütün İsraili dəhşət bürüdü. **2** **Ş**aul oğlu İş-Boşetin dəstə başçısı olan iki adamı var idi. Bunlar Binyamin övladlarından olan Beerotlu Rimmonun oğulları olub, birinin adı Baana, o birinin adı isə Rekav idi. Beerot da Binyaminin bir hissəsi sayılır. **3** Beerotlular Gittiyimə qaçmışdı və bu güna qədər orada qəriblikdə yaşayırlar. **4** **Ş**aul oğlu Yonatanın ayaqdan şikəst bir oğlu var idi. İzreeldən Şaula Yonatanın ölüm xəbəri çatanda onun beş yaşı var idi. Dayası onu götürüb qaçı. Tələsib qaçanda uşaq əlindən düşüb topal oldu. Bu uşağıın adı Mefiboset idi. **5** İş-Boşet günorta vaxtı dincaləndə Beerotlu Rimmonun oğulları Rekav və Baana yola çıxıb günortanın isti çağında onun evinə çatdilar. **6** Rekav qardaşı Baana ilə bugda daşyanılar görkəmində eva girdilər və İş-Boşeti qarnından vurub aradan çıxdılar. **7** Onlar evə girəndə İş-Boşet yataq otağında, öz yatağında yatırdı. Onu vurub öldürdülər, başını kəsdiłər və başını götürüb bütün gecəni Arava yolu ilə getdilər. **8** İş-Boşetin başını Xevrona Davudun yanına gətirdilər və padşaha dedilər: «Budur, sənin canına qəsd etmək istəyən düşmənin **Ş**aul oğlu İş-Boşetin başı! Rəbb **Ş**auldan və onun övladlarından ağam padşaha bu gün qisaslar ehsan etdi». **9** Davud Beerotlu Rimmonun oğullarına – Rekavla qardaşı Baanaya belə cavab verdi: «Canımı hər cür bələlardan qurtaran var olan Rəbbə and olsun, **10** Ziqlaqda olanda özüna görə guya müjdə verərk “budur, **Ş**aul öldü” deyə birisi mənə xəbər gətirmişdi. Buna görə də onu yaxalayıb öldürdüm. Ona gətirdiyi xəbərə görə mükafatım bu oldu. **11** İndi şər adamlar bir günahsızı öz evində, yatağı üstündə öldürərək sizdən onun qan qisasını alıb sizi yer üzündən yox etməyəcəyəmmi?» **12** Sonra Davud

nökərlərinə əmr etdi, nökərlər onları öldürdü və əl-ayaqlarını kəsib Xevronda gölməçənin yanından asdı. İş-Boşetin başını isə götürüb Xevronda Avnerin qəbrinin yanında basdırıldılar.

5 İsrailin bütün qəbilələri Xevrona, Davudun yanına golib belə dedi: «Bax biz sənin sümüyündən, sənin etindənik. **2** Əvvəllər – **Ş**aul padşahımız olanda da İsraililəri yürüşlərə aparan və gətirən sən idin. Rəbb sənə deməmişdi ki, xalqım İsrailə sən çobanlıq edəcəksən, İsrail üzərində sən hökmər olacaqsan». **3** İsrailin bütün ağsaqqalları Xevrona, padşah Davudun yanına gəldilər və padşah orada Rəbbin önünde onlara əhd bağladı. Ağsaqqallar Davudu İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh etdilər. **4** Davud padşah olanda otuz yaşı var idi və qırx il padşahlıq etdi. **5** O, Xevronda Yəhuda üzərində yeddi il altı ay idi ki, padşahlıq etmişdi və Yerusalimdə, bütün İsrail ilə Yəhuda üzərində isə otuz üç il padşahlıq etdi. **6** Padşahla adamları Yeruşəlimə gedib o torpağın yerli əhalisi Yevuslulara hücum etdilər. Yevuslular Davuda dedilər: «Sən buraya gırə bilməzsən. Əgar buraya gəlsən, səni hətta korlar və topallar da geri ata bilər». Onlar fikirləşdilər ki, Davud bu şəhərə gırə bilməz. **7** Buna baxmayaraq Davud indi «Davudun şəhəri» adlanan Sion qalasını aldı. **8** Davud həmin gün dedi: «Hər kim Yevuslulara hücum edəcəksə, yeraltı keçidlə Davudun canına nifrət edən o topallara və korlara çatmalıdır». Elə buna görə də deyirlər ki, kor və topallar saraya girməyəcək. **9** Davud qalada məskən saldı və qalani Davudun şəhəri adlandırdı. Sonra ətrafda, qala yamacından içəriyə doğru olan sahəni tikdi. **10** Davud getdikcə yüksəlirdi, çünki Ordular Allahı Rəbb onunla idi. **11** Sur padşahi Xiram Davudun yanına qasıdlırla sidr ağacları, dülğərlər, bənnalar göndərdi. Onlar Davud üçün bir ev tikdilər. **12** Onda Davud başa düşdü ki, Rəbb onu İsrail üzərində padşah kimi möhkəmləndirib və xalqı İsrailin xatirinə onun padşahlığını yüksəldib. **13** Davud Xevrondan gələndən sonra Yeruşəlimdən özüne təzə arvadlarla cariyələr aldı. Onlar Davuda yenə oğul və qızlar doğdu. **14** Onun Yeruşəlimdə doğulan oğullarının adları belədir: Şammua, Şovav, Natan, Süleyman, **15** İvxar, Elişua, Nefeq, Yafia, **16** Elişama, Elyada və Elifelet. **17** Filiştililər eşitdilər ki, Davud İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh edilib. Onda hamisi Davudu axtarmağa çıxdı. Davud bunu eşidib qalaya endi. **18** Filiştililər gəlib Refaim vadisində yayıldı. **19** Davud Rəbdən soruşdu: «Mən Filiştililərə qarşı çıxmı? Onları mənə təslim edəcəksəm?» Rəbb Davuda cavab verdi: «Çıx, mütləq Filiştililəri sənə təslim edəcəyəm». **20** Davud Baal-Perasimə gəlib Filiştililəri qırı və belə dedi: «Sellər bəndləri dağıdıdı ki mi Rəbb də düşmənlərimi mənim önumdə dağıdı». Buna görə də o yerin adını Baal-Perasim qoydular. **21** Filiştililər qaçanda bütlərini orada qoydular. Davudla adamları o bütləri götürüb apardı. **22** Filiştililər yənə da Refaim vadisində çıxaraq yayıldılar. **23** Buna görə Davud Rəbdən

soruşdu və Rəbb dedi: «Birbaşa onların qarşısına çıxma, arxalarından dolanıb balzam ağaclarının qabağında bu düşmənlərin üstüne gel. **24** Balzam ağaclarının başından addım səslərini eşidənə cəld hərəkətə keç, çünki o zaman Rəbb sənin qarşısında Filiştılilərin ordusunu məğlub etmək üçün çıxacaq». **25** Rəbb Davuda necə buyurmuşdusa, o da elə etdi və Gevadan Gezerə çatana qədər Filiştıliləri qırdı.

6 Davud İsraildə yenidən bütün seçmə adamları topladı.

Onlar otuz min nəfər idi. **2** Davud durub yanındakı xalqla birgə Yəhudanın Baale şəhərinə getdi ki, keruvlar üstündə taxt quran Ordular Rəbbinə aid olan Allahın sandığını oradan çıxartıtsın. **3** Allahın sandığını bir təzə arabaya qoyub Avinadavin təpədəki evindən çıxartıdilar. Təzə arabanı Avinadavin oğulları Uzza və Axyo sürdü. **4** Onlar Allahın sandığını Avinadavin təpədəki evindən arabaya qoyub çıxartıdilar. Axyo sandığın qabağında gedirdi. **5** Davudla bütün İsrail nəslü Rəbbin hüzurunda həvəslə ilahi oxuyur, liralalarla, çənglərlə, dəflərlə, şaxşaxlarla və sinclərlə çalıb oynayırdılar. **6** Nakonun xırman yerindən keçəndə öküzlər bürədi. Buna görə də Uzza əl uzadıb Allahın sandığından tutdu. **7** Uzzaya qarşı Rəbbin qəzəbi alovlandı və Allah onu hörmətsizlik etdiyinə görə oradaca vurdu. Uzza yerindəcə – Allahın sandığı yanında öldü. **8** Davud Rəbbin Uzzani vurmasından çox məyus oldu. O yerə bu günə qədər Peres-Uzza deyilir. **9** Həmin gün Davud Rəbdən qorxub dedi: «Rəbbin sandığı mənim yanımda necə qala bilər?» **10** Davud Rəbbin sandığını öz yanına – Davudun şəhərinə aparmaq istəmədi və sandığı yolundan döndərib Qatlı Oved-Edomun evinə qoydu. **11** Rəbbin sandığı üç ay Qatlı Oved-Edomun evində qaldı. Rəbb Oved-Edoma və onun bütün küləfətinə bərəkət verdi. **12** Padşah Davuda «Rəbb Oved-Edomun nəslinə və ona məxsus hər şeyə Allahın sandığına görə bərəkət verdi» deyə xəber verildi. Davud gedib Oved-Edomun evindən Allahın sandığını sevincə Davudun adı verilən şəhərə çıxardı. **13** Rəbbin sandığını daşıyanlar altı addım gedəndən sonra Davud bir öküzü və kökəldilmiş buganı qurban kəsdi. **14** O, kətan efod geyib Rəbbin önündə var gücü ilə rəqs edirdi. **15** Davudla bütün İsrail nəslü Rəbbin sandığını hay-küyla, şeypur səsi ilə çıxartıdilar. **16** Rəbbin sandığı Davudun şəhərinə gətiriləndə Şaulun qızı Mikal pəncərədən baxıb padşah Davudu Rəbbin önündə atılıb rəqs edərkən gördü və ürəyində ona kınayə etdi. **17** Rəbbin sandığını gotirib Davudun bu məqsadla qurduğu çadırın içərisində onun üçün ayrılan yerə qoydular. Davud Rəbbin önündə yandırma və ünsiyyət qurbanlarını təqdim edib qurtarandan sonra Ordular Rəbbinin adı ilə xalqa xeyir-dua verdi. **19** İstər qadın, istərsə də kişi olsun, xalqın hamisə – İsrail camaatından hərəyə bir kömət çörək, bir parça ət və bir üzüm lavaşanasi paylaşı. Sonra xalqın hamisə öz evinə qayıtdı. **20** Davud öz küləfətinə xeyir-dua vermək üçün qayıdanda Şaulun

qızı Mikal Davudun qarşısına çıxıb belə dedi: «Gör bu gün İsrailin padşahi necə də şərəf qazanıb! Adı bir təlxək kimi utanmadan bu gün əyanlarının və qarabaşlarının qarşısında soyundu!» **21** Davud Mikala dedi: «Mən bunu atanın və onun bütün nəslinin yerinə məni seçib Öz xalqı İsraililərə hökmər qoyan Rəbbin qarşısında etmişəm. Bəli, Rəbbin hüzurunda şənlik edəcəyəm, yalnız sən dediyin qarabaşların qarşısında şərəflənəcəyəm». **23** Buna görə də Şaul qızı Mikalın ölənə qədər övladı olmadı.

7 Rəbb padşah Davuda ətrafında olan bütün düşmənlərinin əlindən rahatlıq verən zamanlarda Davud öz evində oturmuşdu. **20** Vaxt padşah peyğəmbər Natana belə dedi: «Bax mən sidr ağacından tikilən bir sarayda yaşayıram, lakin Allahın sandığı isə bir çadırda qalır». **3** Natan padşaha dedi: «Get, ürəyindəki niyyətini həyata keçir, çünki Rəbb səninlədir». **4** Lakin o gecə Natana Rəbbin bu sözü nazil oldu: **5** «Get, qulun Davuda söylə ki, Rəbb belə deyir: "Sənmi Mənə yaşamaq üçün ev tikacəksən? **6** İsrail övladlarını Misirdən çıxardığım gündən tə bu günə qədər Mən heç bir evdə yaşamamışam, ancaq bir səyyar çadırda oraya-buraya köçmüşəm. **7** Bütün İsrail övladları ilə birgə gəzdiyim o yerlərdə xalqım İsrailin qayğısına qalmağı buyurduğum İsrail qəbilələrinindən birinə «Niyə Mənə sidr ağacından bir ev qurmadınız?» deyə bir söz söyləmişəmmi? **8** İndi qulun Davuda söylə ki, Ordular Rəbbi belə deyir: "Mən səni otlqlarda qoyun otaranda götürüb xalqım İsrail hökmər etdim. **9** Getdiyin hər yerdə səninlə oldum və qarşından bütün düşmənlərini qırıb atdım. İndi isə adını dünyadakı böyükələrin adı kimi məşhur edəcəyəm. **10** Xalqım İsrail üçün bir yer təyin edib onları oraya sakın edəcəyəm ki, öz yurdlarında yaşasınlar və bir daha sarsılmassınlar. Şər adamlar əvvəllər xalqım İsraililərə hakimlər təyin etdiyim günlərdən bəri etdikləri kimi yenə də onlara zülm etməssinlər. **11** Sənə bütün düşmənlərinin əlindən rahatlıq verəcəyəm". Rəbb sənə bildirir ki, Rəbb Özü sənə ev tikacək. **12** "Ömrün başa çatıb atalarınla uyuyanda yerinə sənin toxumundan – belindən gelən övladını çıxaracağam və onun padşahlığını möhkəmləndirəcəyəm. **13** O Mənim ismim ev tikacək və onun şahlıq taxtını əbədi möhkəm edəcəyəm. **14** Mən ona Ata, o isə Mənə oğul olacaq. Günah edəndə onu insanların dəyərəyi ilə, başər övladlarının kötəkləri ilə vuracağam. **15** Qarşından götürdürüüm Şauldan lütfümü geri alıdığım kimi ondan geri almayıacağam. **16** Sənin nəslin və padşahlığın Mənim qarşısında əbədi əmin-amanlıqla olacaq, taxtın isə əbədi möhkəm qalacaq". **17** Natan Davuda bütün bu sözləri və bütün bu vahyi nəql etdi. **18** Padşah Davud içəri keçib Rəbbin önündə diz çökərək dedi: «Ya Xudavənd Rəbb, mən kiməm və nəslim kimdir ki, Sən məni bu yerə çıxardın? **19** Ya Xudavənd Rəbb, Sənin gözündə bu da kiçik göründü, hələ

bu qulunun nəslinin gələcəyi haqqında xəbər verdin. Bu insanlar üçün bir təlimdirmi, ya Xudavənd Rəbb? 20 Davud Sənə daha nə deyə bilər? Ya Xudavənd Rəbb, bu qulunu Sən tanıyırsan! 21 Sən bütün bu böyük şeyləri quluna başa salmaq üçün, həm də Öz sözün uğrunda və Öz ürəyincə etdin. 22 Bunun üçün, ya Rəbb Allah, Sən böyük sən. Axi qulaqlarımızla eşitdiklərimizin hamısına görə Sənin kimisi heç yoxdur və Səndən başqa Allah yoxdur. 23 Yer üzərində xalqın İsrail kimi bir millət varmı? Ey Allah, Sən onu Özüna xalq etmək üçün satin almağa getdin. Sən Misirdən satin aldığın xalqın öündə onlar və Öz ölkən uğrunda böyük və xariqəli işlər gördün. Belə ki millətləri və onların allahlarını qovub Özünə şöhrət qazandın. 24 Əbədi olaraq xalqın İsraili Özün üçün xalq olaraq təyin etdin və Sən, ya Rəbb, onların Allahı oldun. 25 İndi isə, ya Rəbb Allah, bu qulun və onun nəslini haqqında söylədiyin sözü əbədi saxla və dediyinə əməl et. 26 Qoy insanlar "Ordular Rəbbi İsrailə hakim olan Allahdır" deyərək Sənin adını əbədi ucaltsınlardır və qulun Davudun nəslini Sənin öündə möhkəm qalsın. 27 Çünkü Sən Ordular Rəbbi, İsrailin Allahı "sənə ev tikəcəyəm" deyərək bu quluna vəhyy göndərdin. Ona görə də qulun Sənə bu duani etməyə cəsarət tapdı. 28 Ya Xudavənd Rəbb, Sən Allahsan, Sənin sözlərin haqqdır və indi də quluna bu yaxşı şeyi vəd etdin. 29 Əbədi olaraq Sənin öündə əlsün deyə qulunun nəslinə xeyir-dua vermek qoy Sənə xoş görünüşün! Çünkü, ya Xudavənd Rəbb, Sən belə söz verdin. Bu qulunun nəslini Sənin xeyir-duanla əbədilik xeyir-dua alınsın!»

8 Bündan sonra Davud Filiştililəri məğlub edib özüniə tabe etdi və Meteq-Ammahi Filiştililərdən aldı. 2 Moavliları da məğlub etdi və yerə uzadaraq ölçü ipi ilə ölçüdü, ölçüyü iki cərgəni öldürdü, bir cərgəni isə sağ buraxdı. Moavlilar Davuda tabe olub xərac verdilər. 3 Sova padşahı Rexov oğlu Hadadezer Fərat çayının ətrafında öz hakimiyyətini bərpa etmək üçün gedəndə Davud onu məğlub etdi. 4 O, Hadadezerin min yeddi yüz süvarisini və iyirmi min piyada əsgərini əsir etdi və atlardan yüzə qədərini döyüş arabası üçün saxlayaraq qalan atların ayaq vətərini kəsdi. 5 Dəməşqdə yaşıyan Aramlılar Sova padşahı Hadadezerə kömək etməyə gələndə Davud onlardan iyirmi iki min nəfəri qirdi. 6 Davud Dəməşq Aramına hərbi dəstələr yerləşdirdi və Aramlılar ona tabe olub xərac verdilər. Rəbb Davuda getdiyi hər yerdə zəfər qazandırdı. 7 O, Hadadezerin zabitlərinin gəzdirdiyi qızıl qalxanları götürüb Yeruşəlimə gətirdi. 8 Padşah Davud Hadadezerin Betah və Berotay şəhərlərindən çoxlu tunc aldı. 9 Xamat padşahı Toi eşitdi ki, Davud Hadadezerin bütün ordusunu məğlub edib. 10 Toi padşah Davudu salamlamaq və Hadadezeri döyüşdə məğlub etdiyinə görə təbrik etmək üçün oğlu Yoramı onun yanına göndərdi, çünkü Hadadezer Toi ilə həmişə müharibə etmişdi. Yoram Davuda qızıl-gümüş və tunc əşyalar bəxş etdi. 11 Padşah Davud bu bəxşisləri də, özünə tabe etdirdiyi bütün millətlərdən – 12 Aramlıldan, Moavlilardan,

Ammonlulardan, Filiştililərdən, Amaleqlilərdən əldə etdiyi qızıl-gümüşü də Sova padşahı Rexov oğlu Hadadezerdən əldə edilən talan mali ilə birlikdə Rəbbə həsr etdi. 13 Duz vadisində Davud Edomlulardan on səkkiz min nəfəri qırandan sonra geri qayıdan zaman ad qazandı. 14 Edoma hərbi dəstələr yerləşdirdi. Edomun hər tərəfinə hərbi dəstələri yerləşdirəndən sonra Edomluların hamısı Davuda tabe oldu. Rəbb Davuda getdiyi hər yerdə zəfər qazandırdı. 15 Davud bütün İsrailin padşahı oldu. O bütün xalqına ədalət və sahəliliklə hökmənliq edirdi. 16 Seruya oğlu Yoav ordu başçısı idi; Axilud oğlu Yehoşafat salnaməçi idi; 17 Axituv oğlu Sadoq və Evyatar oğlu Aximelek kahin idi; Seraya mirzə idi; 18 Yehoyada oğlu Benaya Keretlilər və Peletlilərin başçısı idi; Davudun oğulları isə vəzir idi.

9 Davud dedi: «Şaul nəslindən sağ qalan kimsə varmı?»

Yonatanın xatırınə ona yaxşılıq edim». 2 Şaulun nəslində Siva adlı bir xidmətçi var idi. Onu Davudun yanına çağırıldılar və padşah ona dedi: «Siva sənənmi?» O dedi: «Qulun özüdür ki, var». 3 Padşah dedi: «Şaul nəslindən bir adam qalmayıb ki, ona Allah xatırınə yaxşılıq edim?» Siva padşaha dedi: «Yonatanın iki ayağından sıkəst bir oğlu var». 4 Padşah ona dedi: «İndi o haradadır?» Siva padşaha dedi: «Budur, indi o, Lo-Devarda Ammielin oğlu Makirin evindədir». 5 Padşah Davud adam göndərib Lo-Devardan Ammielin oğlu Makirin evindən Mefiboşeti gətirdi. 6 Şaul oğlu Yonatanın oğlu Mefiboşet Davudun yanına gəldi və üzünü yerə qoyub təzim etdi. Davud dedi: «Mefiboşet!» O «Budur, qulun özüdür ki, var!» dedi. 7 Davud ona dedi: «Qorxma, atan Yonatanın xatırınə mütləq sənə yaxşılıq edəcəyəm və bəban Şaulun bütün torpağını sənə qaytaracağam. Sən həmişə mənim süfrəmdə yemək yeyəcəksən». 8 Mefiboşet təzim edib dedi: «Axi bu qulun kimdir ki? Mənim kimi ölü bir köpəyə tərəf nə üçün üz tutursan?» 9 Padşah Şaulun xidmətçisi Sivanı çağırıb dedi: «Şaula və onun nəslinə aid olan hər şeyi sənin ağanın nəvəsinə verdim. 10 Ağanızın nəvəsinin torpağını sən, oğulların və qulların becərəcək. Məhsulunu ona verəcəksiniz ki, azıqəsi olsun. Ağanızın nəvəsi Mefiboşet isə həmişə mənim süfrəmdə yemək yeyəcək». Sivanın on beş oğlu və iyirmi qulu var idi. 11 Siva padşaha dedi: «Mən ağam padşahın bu quluna əmr etdiyi hər şeyi edəcəyəm». Beləliklə, Mefiboşet padşah oğullarından biri kimi Davudun süfrəsində yemək yeyirdi. 12 Mefiboşetin kiçik bir oğlu var idi. Onun adı Mika idi. Sivanın evində yaşıyanların hamısı Mefiboşetin xidmətçiləri idi. 13 Bündan sonra Mefiboşet Yeruşəlimdə qaldı, çünkü həmişə padşahın süfrəsində yemək yeyirdi. O, iki ayağundan sıkəst idi.

10 Bir müddət sonra Ammonluların padşahı öldü və onun yerinə oğlu Xanun padşah oldu. 2 Davud dedi: «Atası mənə yaxşılıq etdiyinə görə mən də Naxaşın oğlu Xanuna yaxşılıq edəcəyəm». Davud

əyanlarından bir neçəsini Xanunun atası üçün başsağlığı verməyə göndərdi. Lakin Davudun adamları Ammon ölkəsinə çatanda **3** Ammonluların başçıları öz ağaları Xanuna dedilər: «Sən elə bilirsən ki, Davud bu başsağlığı verən adamları sənin atana hörməti olduğu üçün göndərib? Davudun sənin yanına adamlarını göndərməsi şəhəri gözdən keçirib araşdırmaq və buranı yoxmaq üçün deyilmə!» **4** Xanun Davudun adamlarını tutaraq saqqallarını yarıyacan qırxdırıb paltalarını oturacaq yerinə qədər aşağıdan kəsdirdi və onları geri göndərdi. **5** Bunu Davuda xəbər verdilər, Davud da onları qarşılıamaq üçün qasidlər göndərdi, çünki bu adamlar çox utanırdı. Padşah dedi: «Saqqalınız çıxana qədər Yerixoda qalın, sonra qayıdarsınız». **6** Ammonlular özlərinə qarşı Davudda nifrət oyatdıqlarını görəndə adam göndərib Bet-Rexov Aramlılarından və Sova Aramlılarından iyirmi min piyada əsgəri, Maaka padşahı ilə min adamı və Tov əhalisindən on iki min nəfəri muzdla tutdular. **7** Davud bunu eşidib Yoavla bütün igidlər ordusunu onların üstüne göndərdi. **8** Ammonlular çıxıb darvazanın girişində döyüşə düzüldülər. Sova və Rexov Aramlıları ilə Tov və Maaka adamları çöldə ayrıca durmuşdular. **9** Yoav öndən və arxadan düşmənlərin ona qarşı düzüldüklerini görəndə bütün İsrailin seçmə döyüşçülərindən bəzilərini ayırib Aramlıllara qarşı düzdü. **10** Xalqın qalan hissəsinə isə qardaşı Avışayı başçı qoydu və onları Ammonlulara qarşı düzdü. **11** Yoav dedi: «Əgər Aramlılar məndən güclü çıxarsa, sən mənə kömək edərsən, əgər Ammonlular səndən güclü çıxarsa, mən gəlib sənə kömək edərəm. **12** Cəsarəti ol. Gəl xalqımız naminə, Allahımızın şəhərləri naminə igidlilik göstərək. Qoy Rəbb gözündə xoş olanı etsin». **13** Yoav və yanındakı qoşun Aramlıllara qarşı döyüşə yaxınlaşarkən düşmənlər Yoavin qabağından qaçdalar. **14** Ammonlular Aramlıların qaçğını görəndə Avışayın qabağından qaçıb şəhərə girdilər. Ammonlular ilə döyüş qurtarandan sonra Yoav Yerusalima qayıtdı. **15** Aramlılar İsaillilərin öndən məğlub olduqlarını görəndə bir yera yığıldılar. **16** Hadadezer adam göndərib Fərat çayının o tayindəki Aramlıları döyüşə çıxartdı. Hadadezerin ordu başçısı Şovakla birgə Xelama gəldi. **17** Bunu Davuda xəbər verdilər. O bütün İsailliləri toplayıb İordan çayını keçərək Xelama gəldi. Aramlılar Davuda qarşı düzülib onunla vuruşdular. **18** Aramlılar İsaillilərin qarşısından qaçdilar. Davud Aramlıldan yeddi yüz döyüş arabası ilə qırx min süvarını qırdı və orada ordu başçısı Şovakı vurub öldürdü. **19** Hadadezerə təbe olan padşahların hamısı İsrail qarşısında məğlub olduqlarını görəndə İsaillilərlə sülh bağlayıb onlara təbe oldular. Artıq Aramlılar Ammonlulara kömək etməyə qorxdular.

21 Bahar gələndə padşahlar müharibəyə çıxan vaxt Davud Yoavı, zabitlərini bütün İsrail ordusunu ilə birlilikdə müharibəyə göndərdi. Onlar Ammonluları qırıb Rabbəni mühəsirəyə aldılar. Davud isə Yerusalimdə qaldı. **2** Bir axşamçağı Davud yatağından qalxıb padşah

sarayının damı üstündə gəzisiirdi. O, damdan baxıb gördü ki, bir qadın yuyunur. Qadın çox gözəl idi. **3** Davud adam göndərib bu qadın barəsində xəbər aldı. Biri belə dedi: «Bu qadın Xetli Uriyanın arvadı, Eliamin qızı Bat-Şevadır». **4** Davud qasidlər göndərib onu yanına gətirtdi. Qadın onun yanına galəndə hələ aybaşı murdarlığından təmizlənməkdə idi. Davud onunla yatdı və sonra qadın evinə qayıtdı. **5** Qadın bundan boylu olub Davuda «mən hamiləyəm» deyə xəbər göndərdi. **6** Davud Yoavın yanına adam göndərib dedi: «Xetli Uriyanı mənim yanımı göndər». Yoav Uriyanı Davudun yanına göndərdi. **7** Uriya Davudun yanına gələndə Davud Yoavin, xalqın və döyüşün vəziyyətini soruşdu. **8** Sonra Davud Uriyaya dedi: «Get evinə, ayaqlarını yu». Uriya padşahın sarayından çıxanda padşah arxasında ona hədiyyə də göndərdi. **9** Lakin Uriya padşahın sarayının qapısında ağasının bütün mühafizəçiləri ilə birlikdə yatıb evinə getmədi. **10** Davuda «Uriya evinə getmədi» deyə bildirdilər. Davud Uriyaya dedi: «Sən yoldan gəlməmişənmi? Niyə evinə getmədin?» **11** Uriya Davuda dedi: «Əhd sandığı və İsaillilərlə Yəhudaların çardaqlarda qalarkən, ağam Yoavla ağamın zabitləri cöllərdə məskən salarkən mən yemək-icmək və arvadım ilə yatmaq üçün evimə gedimmi? Həyatına və canına and olsun, mən belə şey etmərəm». **12** Davud Uriyaya dedi: «Bu gün də burada qal, sabah səni yola salaram». Uriya hamıñ günü və ertəsi günü Yerusalimdə qaldı. **13** Davud onu çağırıb yedirib-içirərkər sərəxə etdi. Uriya padşahın yanından axşamüstü çıxdı. O öz hərbi yatağında yatmaq üçün ağasının mühafizəçilərinin yanına gedərək yena da evinə getmədi. **14** Səhər açılında Davud Yoava məktub yazdı və məktubu Uriyanın əli ilə Yoava göndərdi. **15** Məktubunda belə yazılımışdı: «Uriyanı qızğın döyüşlərə göndər. Onu ön xəttə qoy və yanından çəkilin ki, vurulub öldürülsün». **16** Yoav şəhəri mühəsirə altında saxlayarkən igid adamlar olan yeri bilirdi və Uriyanı oraya göndərdi. **17** Şəhərin adamları qalxıb Yoavla döyüşə çıxdılar. Xalqdan, Davudun döyüşçülərindən qırılanlar oldu və Xetli Uriya da ölenlər arasında idi. **18** Yoav Davudun yanına adam göndərib döyüş haqqında olan məlumatların hamısını xəbər verdi. **19** Qasida əmr edib dedi: «Döyüş haqqında olan bütün məlumatları padşaha söyləyib bitirərkən **20** padşah sənə qazəblənib "Şəhərə hücum etmək üçün niyə bu qədər yaxınlaşdırı? Divarın üstündən sizə ox atacaqlarını bilmirdinizmi? **21** Bax Yerubbeşet oğlu Avimeleki kim vurdu? Divarın üstündən bir qadın dəyirmanın üst daşını onun üstünə atmadımı və o, Tevesdə ölmədimi?" deyərsə, o zaman "qulun Xetli Uriya da öldü" deyərsən». **22** Qasid yola düşdü və Davudun yanına gəlib Yoavın göndərdiyi məlumatların hamısını ona xəbər verdi. **23** Qasid Davuda dedi: «Adamlar biza üstün göldilər. Onlar biza qarşı döyüşmək üçün çöllə çıxdılar və onları darvazanın girişinə qədər qovduq. **24** Oxatanlar divardan döyüşçülərin üstünə ox yağırdılar və padşahın döyüşçülərindən ölenlər də oldu. Qulun Xetli Uriya da ölenlər arasındadır». **25** Davud qasidə

dedi: «Yoava deyərsən ki, "bu hadisə sənin gözündə pis görünməsin, çünkü qılınc gah birinin, gah da başqasının başını yeyir. Şəhərə qarşı döyüşü gücləndirib oranı yıxınsı". Bununla Yoavi sən də ruhlandı». **26** Uriyanın arvadı Uriyanın ölümünü eşidib əri üçün yas tutdu. **27** Yas qurtarandan sonra Davud adam göndərib Bat-Şevəni öz evinə gətirdi və o, Davudun arvadı oldu. Sonra Davuda bir oğul doğdu. Lakin Davudun gördiyü bu iş Rəbbin gözündə pis idi.

12 Rəbb Natani Davudun yanına göndərdi. Natan onun yanına galib belə naql etdi: «Bir şəhərdə iki adam var idi. Onlardan biri varlı, o biri isə kasib idi. **2** Varlı adamın çoxlu sürürləri və naxırı var idi. **3** Lakin kasib adamın satın alıb bəslədiyi bir körpə diş quzudan başqa heç nəyi yox idi. O, quzusunu öz yanında uşaqları ilə bərabər böyütmüş, ona öz yeməyindən yedirmiş, öz içdiyi qabdan su içirmiş və qoynunda yatırılmışdı. Quzu ona doğma qızı kimi idi. **4** Bir gün varlı adamgilə yadelli bir qonaq gəlir. Varlı adam onlara gələn qonağa yemək hazırlamaq üçün öz sürüsündən və naxırından heyvan götürüb kəsməyə qiymadı. O gedib kasibin quzusunu götürüb kəsdi və yanına gələn qonağa yemək hazırladı». **5** O adama qarşı Davudun qəzəbi alovlandı və Natana dedi: «Var olan Rəbb haqqı, bunu edən adam ölümə layiqdir. **6** Bu işi gördünən və rəhmsizliyinə görə o, quzunun əvəzini dördqat verəcək». **7** Natan Davuda dedi: «O adam sənsən! İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Mən səni İsrailin üzərində padşah olaraq məsh etdim və səni Şaulun əlindən qurtardım. **8** Sənə ağanın evini verdim. Ağanın arvadlarını qoynunda yatırıb İsrailə Yəhuda nəslini sənə verdim. Əgər bu sənə azlıq edirdisə, Mən sənə daha nələri, nələri əlavə edərdim. **9** Nə üçün Rəbbin gözündə pis olan işi etdin? Niyə Onun sözünə xor baxdin? Xətli Uriyanın arvadını özünə arvad etmək üçün onu qılıncla öldürdürdür. Uriyanı Ammon övladlarının qılıncı ilə öldürdürdür. **10** Bundan sonra heç vaxt qılınc sənin evindən ayrılmayacaq, çünkü sən Mənə xor baxdin və Xətli Uriyanın arvadını özünə arvad etdin". **11** Rəbb belə deyir: "Bax sənə qarşı pisliyi öz nəslindən çıxaracağam və sənin gözünün önündə arvadlarını götürüb yaxınına verəcəyim. O da göz gərə-gərə, gündüzün günorta çığı sənin arvadlarını yatacaq. **12** Bu işi sən gizli etdinsə, Mən bu işi bütün İsraililərin qarşısında gündüzün günorta çığı etdirəcəyəm"». **13** Davud Natana dedi: «Mən Rəbbə qarşı günah etdim», Natan Davuda dedi: «Rəbb sənin günahını sildi, olməyəcəksən. **14** Lakin bunu etməkla Rəbbin düşmənlerinə böyük fürsət verdin ki, Ona küfr etsinlər. Ona gərə də mütləq səndən doğulan uşaqlıqlaçək». **15** Sonra Natan evinə qayıtdı. Rəbb Davudun Uriyanın dul arvadından olan uşağından vurdu və uşaq xəstələndi. **16** Davud uşaq üçün Allahı yalvardı və oruc tutaraq otağına girib bütün gecəni quru yerdə uzandı. **17** Evinin aşısaqqalları onu yerdə qaldırmaq üçün yanında dayandılar, lakin o qalxmaq istəmədi və onlarla birgə

çörək yemədi. **18** Yeddinci gün körpə öldü. Davudun əyanları uşağın öldüyünü ona bildirməyə qorxdular və belə düşündülər: «Uşaq sağ ikən onu dilə tutduq, lakin sözümüzə qulaq asmadı. İndi uşağın öldüyünü ona necə söyləyək? Özünə bir xətər yetirər». **19** Davud əyanlarının piçıldaşmasını görəndə başa düşdü ki, uşaq ölüb və əyanlarına «Uşaq öldüüm?» dedi. Onlar «oldü» dedilər. **20** Davud yerdən qalxdı, yuyunub başına zeytin yağı sürtdü və paltarlarını dəyişərək Rəbbin evinə gedib səcdə qıldı. Evə qayıdib yemək istəyəndə qarşısına yemək qoydular və o yedi. **21** Əyanları ona dedi: «Bu nə işdir edirsən? Körpə sağ ikən nə üçün oruc tutub ağladın, körpə öləndə isə durub çörək yedin?» **22** Davud cavab verdi: «Uşaq sağ olanda oruc tutub ağlayırdım və deyirdim ki, kim bilir, bəlkə Rəbb mənə lütf edər, uşaq sağ qalar. **23** Lakin indi uşaq ölüb, nə üçün oruc tutum? Məgər onu geri qaytara bilərəmmi? Mən onun yanına gedəcəyəm, o mənim yanımı qayıtmayacaq». **24** Davud arvadı Bat-Şevaya təsəlli verdi və yanına girib onunla yatdı. Bat-Şevə bir oğul doğdu və adını Süleyman qoydu. Rəbb bu uşağı sevdı. **25** O, Natan peyğəmbəri göndərdi və o da Rəbbin naminə uşağın adını Yedidiyah qoydu. **26** Yoav Ammon övladlarının Rabba şəhərinə hücum edib padşah qalasını aldı. **27** Sonra Yoav Davudun yanına qasidlər göndərib belə dedi: «Rabbaya hücum edib ehtiyat su mənbələrini aldım. **28** İndi isə sən xalqın qalan hissəsini topla və şəhərə qarşı ordugah qurub oranı al ki, mən gedib oranı almayım və o yer adımla çağırılmasın». **29** Davud da bütün xalqı toplayıb Rabbaya getdi və şəhərə hücum edib oranı aldı. **30** Davud onların padşahının başından tacını götürdü. Tac qızıldan olub çəkisi bir talant idi. Onun üzərində qıymətli daş var idi. Bu tac Davudun başına qoyuldu. Davud bu şəhərdən çoxlu qənimət apardı. **31** O, şəhərdə olan xalqı köçürüb mişar, dəmir külüng, dəmir balta ilə görülen işlərdə və kərpic emalında işlətdi. Davud Ammonluların bütün şəhərlərində belə edəndən sonra bütün xalqla birgə Yeruşəlimə qayıtdı.

13 Davudun oğlu Avşalomun Tamar adlı gözəl doğma bacısı var idi. Rabbanın alınmasından bir müddət sonra Davudun oğlu Amnon Tamara vuruldu. **2** Amnon ögey bacısı Tamardan ötrü o qədər qüssələndi ki, lap xəstaliyə düşdü. Çünkü Tamar bakırə qız olduğuna görə Amnona onunla bir şey etmək çətin gəlirdi. **3** Amnonun Yonadav adlı bir dostu var idi. Yonadav Davudun qardaşı Şimanın oğlu idi və özü də çox hıyləgər idi. **4** Yonadav Amnona dedi: «Ey şahzadə, niyə gündən-günə pərişənsən? Bunu mənə bildirməzsənmi?» Amnon ona dedi: «Qardaşım Avşalomun doğma bacısı Tamara vurulmuşam». **5** Yonadav ona dedi: «Yatağına girib özünü xəstə göstər və atan səni görməyə gələndə ona belə de: "Rica edirəm, bacım Tamar gəlib mənə çörək yedirsin və gözümüzün qarşısında yemək hazırlasın, mən də onu görəm, bışirdiyi yeməyi onun əlindən alıb yeyim"». **6** Amnon yatağına girib özünü xəstə göstərdi. Padşah onu görməyə gələndə Amnon padşaha dedi: «Rica edirəm,

bacım Tamar gəlsin və gözüümün qarşısında iki kökə bişirsin, mən də o kökələri onun əlindən alıb yeyim». 7 Davud evə adam göndərib Tamara dedi: «İndi qardaşın Amnonun evinə get, ona yemək hazırla». 8 Tamar qardaşı Amnonun evinə gedəndə o uzanmışdı. Tamar xəmir yoğurdub və onun gözü öündən kökələr düzəldib bişirdi. 9 Tavanı götürüb onun qarşısına boşaltdı. Lakin o yemək istəmədi. Amnon dedi: «Qoy hamı yanından çıxın». Hamı onun yanından çıxdı. 10 Amnon Tamara dedi: «Yeməyi içəri otağa apar və orada sənin əlindən alıb yeyim». Tamar qardaşı Amnon üçün bişirdiyi kökələri götürüb içəri otağa apardı. 11 Kökələri yemək üçün Amnonun yanına gətirəndə Amnon Tamardan yapışib dedi: «Gəl mənimlə yat, bacım». 12 Tamar isə ona dedi: «Yox, qardaşım, mənim namusuma toxunma, cünki İsraildə belə işlər etmək olmaz. Belə iyrənc iş görmə». 13 Mən bu rüsvayçılıqdan necə qurtara bilərəm? Səni isə İsraildə binamus kimi tanıyacaqlar. İndi isə rica edirəm, get padşahla danış, o məni sənə verər, yox deməz». 14 Lakin Amnon onun sözünü dirləmək istəmədi və qızdan qüvvətli olduğu üçün qızı zorlayaraq onunla yatdı. 15 Bundan sonra Ammonda Tamara qarşı həddən çox nifrət yarandı. Ona olan nifrəti əvvəlki sevgi hissindən daha güclü idi. Amnon ona «dur, buradan rədd ol» dedi. 16 Tamar isə dedi: «Yox! Axi indi manı qovmaqla etdiyin bu pislik mənə etdiyin o biri pislikdən daha böyükdür». 17 Amma Amnon ona qulaq asmaq istəməyib öz nökərini yanına çağırıb dedi: «Bunu yanından rədd edib bayırə at və arxasında da qapını qifilla». 18 Qızın əynində əlvan paltar var idi, cünki padşahın bakıra qızları belə paltar geyirdilər. Amnonun nökəri Tamarı bayırə atıb arxasında qapını qifilli. 19 Tamar da başına kül tökdü. Əynindəki əlvan paltarını cirib əlləri ilə başını tutaraq getdi. O gedə gedə hönkürdü. 20 Qardaşı Avşalom ona dedi: «Sənə toxunan qardaşın Amnon idimi? Hələlik sus, bacım, axtı o sənin qardaşındır, bunu qəlbinə salma». Tamar tənha və qəm içində qardaşı Avşalomun evində yaşıdı. 21 Padşah Davud bu hadisani eşidərkən çox qazəbləndi. 22 Avşalom isə Amnona nə yaxşı, nə də yaman bir söz dedi, cünki bacısı Tamarı zorlağına görə Avşalom Amnona nifrət edirdi. 23 İki il tamam olandan sonra Efrayimə yaxın Baal-Xasorda Avşalom qoyun qırxımı keçirirdi. Avşalom padşahın bütün oğullarını oraya davət etdi. 24 O, padşahın yanına gəlib dedi: «Bax bu qulun qoyun qırxımı keçirir. Rica edirəm, qoy padşah və ayanları bu qulunun yanına gəlsin». 25 Padşah Avşalomla dedi: «Yox, ay oğul, qoy hamımız getməyək, sənə ağırlıq düşər». Avşalom nə qədər təkid etsə də, padşah getmək istəmədi, lakin ona xeyir-dua verdi. 26 Sonra Avşalom dedi: «Heç olmasa qardaşım Amnon bizimlə getsin». Padşah ona dedi: «Axi nə üçün o səninlə getsin?» 27 Avşalom isə təkid etdi. Davud Amnonu və bütün şahzadələri onunla göndərdi. 28 Avşalom nökərlərinə belə əmr etmişdi: «Baxın Amnonun ürəyi şərabla nəşələnəndə sizə "Amnonu vurun!" deyəcəyəm, o zaman onu öldürün,

qorxmayıñ. Sizə əmri verən mən deyiləmmi? Cəsur və igid olun». 29 Avşalom necə buyurmuşdusa, nökərləri elə edib Amnonu vurdular. Bunu gərən bütün şahzadələr qalxıb hər biri öz qatırına minərək qaçıdı. 30 Hələ onlar yolda ikən Davuda belə xəbər çatdı: «Avşalom bütün şahzadələri qırıb, onlardan heç birini sağ qoymayıb». 31 Padşah qalxıb paltarını cirdi və yerə sərildi. Yanındakı əyanların hamısı öz paltarını cirdilər. 32 Davudun qardaşı Şimanın oğlu Yonadav belə dedi: «Ağam bütün gəncləri, şahzadələri ölmüş zənn etməsin, təkcə Amnon ölüb. Ona görə ki o, ögey bacısı Tamarı zorlağı gündən bəri Avşalom bu niyyətdə idı. 33 Onun üçün də ağam padşahın bütün şahzadələrin ölüm xəbərindən ürəyi narahat olmasın, cünki təkcə Amnon ölüb». 34 Avşalom isə qaçmışdı. Növbətçi nökər başını qaldırıb baxdı və budur, arxa yoldan dağın yamacından böyük bir qələbəlik gəlirdi. 35 Yonadav padşaha dedi: «Budur, şahzadələr galır, qulun necə dedisə, elə də oldu». 36 O, sözünü qurtaran kimi şahzadələr içəri girib bərkədən ağladılar və padşahla bütün ayanları da acı göz yaşları tökdülər. 37 Avşalom qaçıb Geşur padşahı Ammihud oğlu Talmayın yanına getdi. Davud isə oğlu Amnon üçün hər gün yas tuturdu. 38 Geşura qaçan Avşalom üç il orada qaldı. 39 Avşalom üçün padşah Davud ürəyində hasrat çəkirdi, cünki Amnonun ölümünə görə artıq təsəlli tapmışdı.

14 Seruya oğlu Yoav başa düşdü ki, padşah Avşalomun həsrətini çəkir. 2 Yoav Teqoaya adam göndərib oradan müdrik bir qadın getirtdi və ona dedi: «Rica edirəm, özünü yash adam kimi göstər. Yas paltarı geyin, başına zeytun yağı sürtmə, özünü çıxdan bəridir ki, ölen üçün yas tutan bir qadına bənzət. 3 Padşahın yanına gedib ona belə söyləyərsən». Yoav qadına nə demək lazım olduğunu öyrətdi. 4 Teqoalı qadın padşahın hüzurunda üzüstə yerə döşəndi və ona müraciət edib belə dedi: «Kömek et, ey padşah!» 5 Padşah da ona dedi: «Dərdin nədir?» Qadın dedi: «Həqiqətən, mən dul bir qadınam, ərim ölüb. 6 Kənizinin iki oğlu var idi. Bir gün onların ikisi də çöldə bir-biri ilə dalaşdı. Orada onları ayıran heç kim yox idi və biri o birini vurub öldürdü. 7 Bax bütün nəşil manə - kənizinə qarşı çıxdı və "qardaş qatilini bize ver, öldürdüyü qardaşının canının əvazına onu öldürək, qoy mirasa varis olan qardaş da hələk olsun" dedilər. Onlar ocağımin qalan közünü də söndürəcəklər və ərimin yer üzündə nə adı, nə də yadigarı qalacaq». 8 Padşah qadına dedi: «Evinə qayit. Mən sənin haqqında əmr verərəm». 9 Teqoalı qadın padşaha dedi: «Ağam padşah, günahın qoy mənim və atamın nəslü üzərinə düşsün! Qoy padşahla taxtı günahsız qalsın!» 10 Padşah dedi: «Kim sənə bir söz desə, onu mənim yanımı getir, heç kim sənə toxuna bilməz». 11 Qadın dedi: «Rica edirəm, padşah Allahı Rəbbi xatırlasın ki, qan qisasını alaraq qırğını davam etdirməsin, yoxsa onlar mənim oğlumu halak edəcək». Davud dedi: «Var olan Rəbb haqqı, oğlunun başından bir tük belə, əskik olmayıcaq». 12 Qadın dedi:

«Rica edirəm, izin ver, kəniniz ağam padşaha bir söz söyləsin». O «söylə» dedi. **13** Qadın dedi: «Əgər belə olarsa, nə üçün Allahın xalqına qarşı bu cür iş gördün? Çünkü padşahın bu sözü onun özünü də mühakimə edir. Ona görə ki sürgün etdiyi adamı qaytarıb geri getirtmir. **14** Axı hamımız oləcəyik, yərə dağilan və yenidən bir yərə yiğilmayan su kimiyik. Allah da canı insandan çəkib almaz, lakin bir çarə düşünər ki, sürgündə olan adam Özündən uzaq düşməsin. **15** İndi ağam padşaha bu sözü söyləmək üçün gəlməyimin səbəbi budur ki, xalq məni qorxutdu və bu kəninizin dedi: «Qoy indi gedib bunu padşaha söyləyim, bəlkə padşah kəninizin xahişini yerinə yetirər. **16** Ona görə ki padşah bu kənizini eşidəcək və oğlunu Allahın ırs olaraq verdiyi torpaqdan qoparıb atmaq istəyənin əlindən qurtaracaq». **17** Ona görə kənizin belə düşündü. Rica edirəm, ağam padşah, sözünlə mənə təskinlik ver, çünkü yaxşımı-pisi başa düşməkdə Allahın mələyi necadırsə, ağam padşah da elədir. Qoy Allahın Rəbb sənə yar olsun!» **18** Bu sözdən sonra padşah qadına belə dedi: «Səndən bir şey soruşacağam, cavabını məndən gizlətmə». Qadın dedi: «Ağam padşah, söylə, rica edirəm». **19** Padşah dedi: «Sənənin bu işlərinin hamisində Yoavın da əli varmı?» Qadın cavab verdi: «Ağam padşah sağ olsun, padşahın sözündən heç kim nə sağa, nə də sola döñə bilməz. Qulun Yoav mənə əmr etdi və bu sözlərin hamisini kənizinə o öyrətdi. **20** Qulun Yoav bunu işin istiqamətini dəyişmək üçün etdi. Ağam Allahın mələyi qədər müdrikdir, ölkədə olub-keçən hər şeyi bilir». **21** Padşah Yoava dedi: «Yaxşı, bu işi görərəm. Get, o cavani – Avşalomu geri qaytar». **22** Yoav üzüstə düşüb yərə döşəndi və padşahı alqışladı. Sonra Yoav dedi: «Ağam padşah, bu gün sənin gözündə lütf tapdığını bu qulun bilir, çünkü padşah qulunun ricasına əməl etdi». **23** Yoav durub Geşura gedib Avşalomu Yeruşalıma götürdü. **24** Lakin padşah dedi: «Qoy o öz evinə qayıtsın, mənimmən gözümə görünməsin». Avşalom evinə qayıtdı və padşahın gözüne görünmədi. **25** Bütün İsrailde Avşalom qədər gözalliyi madh olunan heç kim yox idi. Təpədən dırnağa qədər onda bir eyib yox idi. **26** Hər ilin sonunda saç ona ağırlıq etdiyi üçün kəsərdi, başından saçını kəsəndən saç padşah tərəzisi ilə iki yüz şekel gələrdi. **27** Avşalomun üç oğlu və Tamar adında bir qızı vardi. Tamar çox gözəl bir qadın olmuşdu. **28** Avşalom tam iki il Yeruşalımdə qaldı və padşahın gözünə görünmədi. **29** O, Yoavi padşahın yanına göndərmək üçün onun yanına adam göndərdi, amma Yoav onun yanına golmək istəmədi. Avşalom ikinci dəfə Yoavın yanına adam göndərdi və o yənə də golmək istəmədi. **30** Sonra Avşalom qullarına dedi: «Baxın Yoavın tarası mənimkinə bitişikdir və orada onun arpası var. Gedib ora od vurun». Avşalomun qulları gedib tarlaya od vurdular. **31** Yoav durub Avşalomun evinə gəlib dedi: «Niyə sənin qulların gəlib mənim tarlama od vurdular?» **32** Avşalom Yoava dedi: «Bax sənənin yanına adam göndərdim, dedim ki, buraya gələsən. «Söylə, mən Geşurdan buraya nə üçün golmişəm? Orada

qalsaydım, mənim üçün bundan daha yaxşı olardı» deyərək səni padşahın yanına göndərmək istəyirdim. İndi gedib padşahın gözünə görünüm, günahım varsa, qoy məni öldürsün». **33** Yoav da padşahın yanına gəlib bunu ona bildirdi və padşah Avşalomu çağrırdı. Avşalom padşahın yanına gedib onun qarşısında üzüstə yərə təzim etdi və padşah onu öpdü.

15 Bir müddət keçəndən sonra Avşalom özü üçün bir döyüş arabası ilə atlar və onun qabağında qaçmaq üçün əlli adam hazırladı. **2** Avşalom tezən durub darvaza yolunun kənarında dayanardı. O, hökm almaq üçün padşahın yanına aparılacaq davası olan hər adamı öz yanına çağırıb, «Sən hansı şəhərdənsən?» deyə ondan soruşardı. O adam da deyərdi ki, qulun İsrailin filan qəbiləsindəndir. **3** Avşalom ona belə deyərdi: «Bax sənin işin yaxşı və düzgündür, lakin padşah tərəfindən heç kim sənə qulaq asmayacaq». **4** Avşalom deyərdi: «Kaş bu ölkəyə məni hakim qoyaydılarsın. O zaman mənim yanına davası və yaxud da iddiası olub gələn hər adamın işinə ədalətlə baxardım». **5** Bir nəfər ona təzim etmək üçün yaxınlaşanda o əl uzadıb onu qucaqlayaraq və öpərdi. **6** Avşalom hökm üçün padşahın yanına gələn bütün İsraililərlə belə rəftar edərdi. İsraililərin könlünü bu surətdə ələ alardı. **7** Dörd il keçəndən sonra Avşalom padşaha dedi: «Rica edirəm, izin ver, gedib Xevronda Rəbbə ahd etdiyim qurbanı təqdim edim. **8** Çünkü qulun Aram torpağının Geşur şəhərində qalandı belə ahd etmişdi: «Əgər Rəbb məni Yeruşalıma geri qaytarsa, Ona qulluq edəcəyəm!». **9** Padşah ona «salamat get» dedi. Avşalom qalxıb Xevrona getdi. **10** Avşalom İsrail qəbilələrinin hamisən gizli qasidlər göndərərək onlara tapşırıb: «Şeypur səsini eşidəndə «Avşalom Xevronda padşah oldu» deyin». **11** Yeruşalımdən çağırıldığı iki yüz nəfər də Avşalomla getdi. Onlar pak niyyətlə onun arxasında gedirdi və heç bir seydən xəbərləri yox idi. **12** Avşalom qurbanları təqdim edərkən Davudun müşəvviri Gilolu Axitofeli öz şəhərindən – Gilodan öz yanına getirtdi. Fitnakar dəstə qüvvətli idi, çünkü Avşalomun yanında olan xalq get-gedə çoxalırdı. **13** Bir adam gəlib Davuda xəbər verərək dedi: «İsraililər Avşalomla rəğbət bəsləyir». **14** Davud Yeruşalımda – yanında olan bütün əyanlarına dedi: «Durun qacaq, yoxsa Avşalomun qarşısından heç kim qaçıb qurtula bilməz. Cəld olun, gedək, yoxsa o tez gəlib biza çatar, başımıza bəla açar və şəhəri qılınçdan keçirər». **15** Padşahın əyanları dedilər: «Ağam padşahın istədiyi kimi olsun, bax biz sənin qullarınıq». **16** Padşah və onun ardına bütün küləfti çıxdı. Lakin padşah cariyələrindən on qadını evə nəzarət etmək üçün qoydu. **17** Padşah və ardına bütün xalq çıxıb şəhərin sonuncu evində dayandı. **18** Bütün əyanları onun qarşısından keçdi və bütün Keretlilər, Peletlilər və Qatdan onun ardına golmiş altı yüz nəfər Qatlı da padşahın qarşısından keçdi. **19** Padşah Qatlı Yettaya dedi: «Sən niyə bizimlə gedirsən? Qayıt təzə padşahla qal-

Sən ki yadellisən və öz yurdundan sürgüna aparılmış adamsan, qayıt öz yerinə. **20** Sən bura hələ dünən gəlmisən. Bu gün səni özümüzə getməyəm məcbur edim? Mən hara gedə bilsəm, ora gedəcəyəm. Sən isə qayıt, öz soydaşlarını da geri qaytar. Xeyrəxahlıq və sədaqət sənə yar olsun!» **21** Yettay padşaha cavab verdi: «Var olan Rəbbə və ağam padşahımın canına and olsun, padşahım harada olsa, mütləq bu qulun ölsə də, qalsada, orada olacaq». **22** Davud Yettaya dedi: «Onda gəl, keç». Qatlı Yettay ilə bütün adamları və yanında olan bütün uşaqlar gəlib onların tərəfinə keçdi. **23** Camaat keçərkən bütün bölgə əhalisi bərkədən ağılayırdı. Padşah da Qidron vadisini keçdi və bütün camaat çöllə tərəf irəlilədi. **24** Sonra Sadoq Allahın əhd sandığını daşıyan bütün Levililərlə bərabər gəldi. Allahın sandığını yerə qoydular. Bütün xalq şəhərdən tamamilə çıxandan sonra Ewyatar da çıxdı. **25** Padşah Sadoqa yena dedi: «Allahın sandığını şəhərə qaytar. Əgər mən Rəbbin gözündə lütf tapsam, O məni geri qaytarıb Öz sandığını və məskənini yenə mənən göstərər. **26** Lakin “səndən razi deyiləm” desə, budur, qoy gözündə nə yaxşı görünənə, manım üçün elə etsin. Mən hazırlam». **27** Padşah kahin Sadoqa dedi: «Sən görücü deyilsənmi? Sən oğlun Aximaas və Ewyatarın oğlu Yonatanla bərabər salamat şəhərə qayıt. Sən və Ewyatar iki oğlunu da özünüzlə aparın. **28** Baxın sizdən mənə hal-ahval bildirən söz çatana qədər man çöldə - çayın dayaz yerində gözləyəcəyəm». **29** Sadoqla Ewyatar Allahın sandığını Yeruşəlimə geri qaytardı və orada qaldı. **30** Davud Zeytun dağının yoxusu ilə çıxır və çıxarkən ağılayırdı. Başörtülü, ayaqyalın gedirdi. Onunla bərabər gedən bütün xalq da başörtülü dağçı çıxır və gedə-gedə ağılayırdı. **31** Kimsə «Axitofel Avşalomun yanında - qiyamçıları arasındadır» deyə Davuda xəbər verdi. Davud dedi: «Ya Rəbb, Səndən diləyirəm, Axitofelin məsləhətlərini boşça çıxar». **32** Davud xalqın Allah'a səcdə etdiyi təpənin başına çatanda, budur, Arklı Xuşay paltarı cirilmiş və başı toz-torpaq içində onu qarşılımağa gəldi. **33** Davud ona dedi: «Əgər sən də mənimlə bərabər getsən, mənənən yüksəlsən. **34** Lakin əgər şəhərə qayıdib Avşalomu “ey padşah, mən də sənin qulun olacağam. Keçmişdə necə atana qul oldumsa, sənə də indi elə qul olacağam” desən, o zaman mənim xeyrimə Axitofelin məsləhətini poza bilərsən. **35** Kahin Sadoq və kahin Ewyatar orada səninlə deyilməti? Padşah sarayından eşidəcəyin hər şeyi kahinlərə - Sadoq və Ewyatara bildirəcəksən. **36** Budur, iki oğlu - Sadoqun oğlu Aximaas, Ewyatarın oğlu Yonatan onların yanındadır və eşidəcəyiniz hər şeyi onların əli ilə mənənən çatdıracaqsınız». **37** Avşalom Yeruşəlimə girərkən Davudun dostu Xuşay da şəhərə girdi.

16 Davud təpə başından bir az yana keçərkən Mefiboşetin xidmətçisi Siva iki yüz kömə çörək, yüz salxım quru üzüm, yüz ədəd yay meyvəsi və bir tuluq şərab yüklənmiş bir sürü palanlı eşşəklə onu qarşılıdı. **2** Padşah Sivaya dedi: «Bunları hara aparırsan?» Siva

dedi: «Eşşəkləri padşahın külfətinin minməsi, çörəklə yay meyvələrini nökərlərin yeməsi və bu şərabı isə çöldə olan yorğunların içməsi üçün gətirmişəm». **3** Padşah Sivaya dedi: «Bəs sənin ağanın oğlu haradadır?» Siva padşaha dedi: «Bax o “bu gün İsrail nəslə atamın padşahlığını mənə geri qaytaracaq” deyərək Yeruşəlimdə qaldı». **4** Padşah Sivaya dedi: «Belə isə, onda Mefiboşetin hər şeyi sənindir». Siva cavab verdi: «Ayağının torpağı olum, ağam padşah, təki sənin gözündə lütf tapım». **5** Padşah Davud Baxurıma gəldi və oradan Şaulun nəslindən olan Gera oğlu Şimey adlı bir nəfər çıxırdı. Şimey Davuda lənət edə-edə çıxırdı. **6** Davuda və Davudun adamlarına daş atırdı. Bütün xalq və ığidlərin hamısı Davudun sağında və solunda idi. **7** Şimey Davuda lənət edərkən belə deyirdi: «Rədd ol, rədd ol, ey əliqanlı, yaramaz adam! **8** Yerinə padşah olduğun Şaul nəslinin töküklən qan qisasını Rəbb səndən alır. Rəbb padşahlığı oğlun Avşaloma verdi. Budur, sən öz şərinin qurbanısan, cüntki sən əliqanlı insansın». **9** Seruya oğlu Avişay padşaha dedi: «Axi nə üçün bu köpək leşи ağam padşahə belə lənət etsin? İzin ver gedim, onun başını üzüm». **10** Padşah dedi: «Ey Seruya oğulları, axı mandən sizə nə? Madam ki lənət edir, demək Rəbb ona “Davuda lənət et” deyib. Elə isə kim ona “belə etmə” deyə bilar?» **11** Davud Avişaya və bütün əyanlarına dedi: «Bax əgər öz belimdən gələn oğlum canımı almaq istayırsa, bu Binyaminli bundan daha beterini etməzmi? Buraxın onu, qoy o, lənətini etsin, cüntki ona Rəbb belə əmr etmişdir. **12** Bəlkə Rəbb çəkdiyim əzabı görüb bu gün onun etdiyi lənətələrin əvəzinə mənənən yaxşılıq edər». **13** Davud və adamları yolla gedirdi, Şimey isə onun qarşısında dağın yamacı ilə gedir və gedə-gedə lənət edir, ona daş-torpaq atırdı. **14** Padşahla yanındakı bütün xalq yorulmuşdu və bu yerdə dincilərini aldı. **15** Avşalom ilə bütün xalq - İsrail adamları Yeruşəlimə gəldilər, Axitofel də onunla idi. **16** Davudun dostu Arklı Xuşay Avşalomun yanına gəlib «Yaşasın padşah! Yaşasın padşah!» dedi. **17** Avşalom Xuşaya dedi: «Dostuna etibarın budurmu? Niyə dostunla bərabər getmədin?» **18** Xuşay Avşalomu dedi: «Xeyr, mən ancaq Rəbbin, bu xalqın və bütün İsrail adamlarının seçdiyi adamın tərəfində olacağam və onunla da qalacağam. **19** Bir de görün, axı mən kimə xidmət edəcəyəm, dostumun oğluna deyilmi? Atana necə qulluq etdimsə, sənə də elə qulluq edəcəyəm». **20** Avşalom Axitofelə dedi: «Məsləhətinizi verin görək, nə etməliyik?» **21** Axitofel Avşalomu dedi: «Eva nəzarət etmək üçün atanın qoyub getdiyi cariyələrin yanına gir. Onda atanın nifrətini qazandığını bütün İsraililər eşidəcək və sənin tərəfində olanların hamisinin əl-qolu qüvvətlənəcək». **22** Dam üstündə Avşalom üçün çadır qurdular və bütün İsraililərin gözü qarşısında Avşalom atasının cariyələrinin yanına girdi. **23** O zamanlar Axitofelin verdiyi məsləhət Allah kələməna müraciət edən şəxsin aldığı məsləhətlərlə bərabər sayılırdı. Axitofelin hər məsləhəti Davud üçün də, Avşalom üçün də bu cür idi.

17 Axitofel Avşaloma dedi: «İndi seçəcəyim on iki min nəfərlə çıxıb bu gecə Davudu təqib edəcəyəm. 2 Gərək onu yorğun və qol-qanadı qırılmış ikən dəhşətə gətirim. Onda yanında olan bütün xalq qaçar və mən də yalnız padşahı öldürərəm. 3 Bütün xalqı isə sənə qaytararam. Hamının sənə tərəf dönməsi üçün axtardığın adamin öldürülməsi vacibdir. O zaman bütün xalq salamat qalar». 4 Bu söz Avşalomun və bütün İsrail aşıqallarının nəzərində doğru göründü. 5 Avşalom dedi: «İndi isə Arkli Xuşayı da çağır, bir onun da dediyinə qulaq asaqq». 6 Xuşay Avşalomun yanına gəldi. Avşalom ona müraciət edib dedi: «Axitofel belə bir məsləhət verdi. Onun təklifinə əməl edəkmi? Əgər belə etməyəcəyiksə, sən məsləhətini ver». 7 Xuşay dedi: «Axitofelin bu dəfə verdiyi məsləhət yaxşı deyil». 8 Sonra Xuşay sözünə davam etdi: «Bilirsən ki, atan və adamları igiddir. Onlar çöldə balalarından məhrum olan ayı kimi qəzəbli adamlardır. Atan isə təcrübəli cəngavərdir, o xalqla bir yerdə gecələməz. 9 Bax indi mağaraların birində yaxud başqa bir yerdə gizlənmişdir. İlk həmlədə sizlərdən qırılanlar olsa, hər eşidən "Avşalomun arşınca gedən xalqın arasında qırğın var" deyəcək. 10 Aslan ürəyi kimi ürəyi olan iğid oğul da bundan tamamilə yumşalıb əriyəcək. Çünkü bütün İsrail bilsə ki, atan qoçaqdır və onunla əlbir olan adamlar da igiddir. 11 Lakin mən belə məsləhət verirəm: Dandan Beer-Şəvəya qədər bütün İsraililər dəniz kənarında qum kimi yanına yiğilsin və döyüşə şəxsən sən gedəsən. 12 Davudun qaldığı yerlərin birində onun üstünlə gedərək torpağa düşən şəh kimi onların üstünlə elə səpələnərək ki, na özü, na də ki yanındakı adamlardan biri belə, sağ qalmaz. 13 Əgər o bir şəhərə çəkilibsə, o zaman bütün İsraililər oraya iplər gətirər və yerdə kiçik bir çinqıl belə, qalmayana qədər şəhəri vadidiyə çəkib atarıq». 14 Avşalomla bütün İsrail adamları dedilər: «Arkli Xuşayın məsləhəti Axitofelin məsləhətindən yaxşıdır». Çünkü Rəbb Avşalomun başına falakət gətirmək üçün Axitofelin yaxşı məsləhətinin pozulmasına qərar vermişdir. 15 Xuşay kahin Sadoqa və kahin Eyyatara dedi: «Axitofel Avşaloma və İsrail aşıqallarına bu cür məsləhət verdi, man də başqa cür məsləhət verdim. 16 İndi cəld Davudun yanına adam göndərin və ona belə deyin: "Bu gecə çöldə, çayın dayaz yerində qalma, mütləq qarşı tərəfə keç, yoxsa padşah və onunla birlikdə bütün xalq mahv olacaq"». 17 Yonatanla Aximaas En-Rogelə qalırdılar. Bir qulluqcu qız gedib onlara məlumat gətirir, onlara gedib bunu padşah Davuda çatdırırdılar. Ona görə ki şəhər içərisində görünə bilməzdilər. 18 Lakin bir gənc onları görüb Avşaloma xəbər verdi. Ona görə də Yonatanla Aximaas cəld dedib Baxurimdə bir adamin evinə girdilər. Bu adamin həyatında bir quyu var idi. Onlar quyunun içində girdilər. 19 Ev sahibəsi bir örtük götürüb quyunun üstünə döşəyib ora yarma sərdi və heç bir şey bilinmədi. 20 Avşalomun adamları bu evə - qadının yanına gəlib dedilər: «Aximaas və Yonatan haradadır?» Qadın onlara dedi: «Çayı keçdilər». Onlar

axtarmağa başladılar, lakin heç kəsi tapa bilməyib Yeruşəlimə qayıtdılar. 21 Avşalomun adamları gedəndən sonra Yonatanla Aximaas quyudan çıxdı və gedib padşah Davuda xəbər verərək dedi: «Qalxin, tez axar sulardan keçin, çünki Axitofel sizə qarşı bu cür məsləhət verib». 22 Davud və yanında olan bütün xalq qalxıb İordan çayını keçdilər və səhər açılına qədər çayı keçməmiş adam qalmadı. 23 Axitofel görəndə ki işlər onun məsləhətinə görə edilməyib, eşşəyinin üstünə palan vuraraq yola çıxdı və öz şəhərinə, öz evinə getdi. Ev işlərini nizama salandan sonra özünü asıb öldürdü və onu atasının qəbri yanında basdırıldılar. 24 Davud Maxanayıma gəldi. Avşalomla yanında olan bütün İsraililərə İordan çayını keçdilər. 25 Avşalom Amasani Yoavin yerinə ordu başçısı qoymuşdu. Amasa Yoavin anası Seruyaın bacısı, Naxaşın qızı Aviqailin yanına girmiş olan İsrailli Yetra adlanan bir adamin oğlu idi. 26 İsraililərlə Avşalom Gilead torpağında ordugah qurdu. 27 Belə oldu ki, Davud Maxanayıma galəndə Ammon oğullarının Rabba şəhərində Naxaş oğlu Şovi, Lo-Devardan Ammiel oğlu Makir və Rogelimdən Gileadlı Barzillay 28 Davudla yanındakı camaata döşəklər, ləyənlər, gil qablar, yemək üçün buğda, arpa, un, qovurğ, paxla, marci və qovrulmuş dən, 29 bal və kəsmik, qoyun və inək pendiri gətirdilər. Çünkü düşünürdülər ki, xalq çöldə ac, yorğun və susuzdur.

18 Davud yanındakı xalqı sayıdı. Onların üzərinə minbaşılardan və yüzbaşılardan təyin etdi. 2 Davud xalqı üç dəstəyə böldü. Birincisinə Yoavi, ikincisinə Yoavin qardaşını - Seruya oğlu Avışayı, üçüncüsüne isə Qatlı Yettayı başçı etdi. Padşah xalqa dedi: «Mütələq mən də sizinlə bərabər döyüşə çıxacağam». 3 Lakin xalq ona dedi: «Yox, sən döyüşə çıxmayaçaqsan, çünki əgər biz qəçsəq, biza əhəmiyyət verməzlər, yarımız ölsək belə, yenə də əhəmiyyəti olmaz. Ancaq sən bizim on minimizdən də qiymətlisən və indi şəhərdə qalıb biza kömək etməyə hazır olmağın daha yaxşıdır». 4 Padşah onlara dedi: «Sizin gözünüzda yaxşı sayılan nədir, onu edəcəyəm». Padşah darvazanın yanında dayandı və bütün xalq yüzüyüz, min-min şəhərdən çıxdı. 5 Padşah Yoava, Avışaya və Yettaya müraciətlə əmr edib dedi: «Mənim xatırıma o cavanla - Avşalomla mülayim davranışın!» Padşahın Avşalomla əlaqədar bütün bu rəislərə müraciətlə əmrini bütün xalq eşitdi. 6 Ordu çöle, İsrail xalqına qarşı döyüşə çıxdı və döyüş Efrayim meşəsində oldu. 7 İsrail xalqı orada Davudun adamları qarşısında məğlub oldu. O gün o yerdə böyük qırğın oldu, iyirmi min nəfər qırıldı. 8 Orada olan döyüş bütün ətrafa yayıldı və həmin gün qılıncla qırılanlardan çox məsədə qırılanlar oldu. 9 Avşalom Davudun adamlarına rast gəldi. O, qatırı minniyi və qatır böyük bir palid ağacının six budaqları altından keçəndə Avşalomun saçılı palid ağacına ilişdi. O, göylə yer arasında asılı qaldı, altındakı qatır isə yoluna davam etdi. 10 Bir nəfər bunu görüb Yoava xəbər verdi: «Bax Avşalomun bir palid ağacından asıldığını gördüm». 11

Yoav ona xəbər verən adama dedi: «Bəs sən gördünsə, nə üçün onu oradaca vurub yerə sərmədin? Onda mən sənə on şəkel gümüş və bir kəmər verərdim». **12** Həmin adam Yoava dedi: «Ovcuma min gümüş alsam belə, padşahın oğluna əl qaldırmaram. Çünkü sənə, Avişaya və Yettaya "mənim xatırıma o cavana – Avşalomu qıymayın" deyə əmr etdiyini qulaqlarımızla eşitdik. **13** Əgər mən xəyanət edib onun canını almış olsaydım, heç bir şey padşah üçün gizli qalmazdı və sən də mənə kömək etməzdin». **14** Yoav «sənənlə belə vaxt itirə bilmərəm» dedi. Avşalom palid ağacının içində hələ sağ ikən Yoav əlinə üç mizraq alıb onun sinəsinə sapladı. **15** Yoavin silahlarını daşıyan on nəfər cavan adam Avşalomu əhatə edərək onu vurub öldürdü. **16** Yoav şeypur çaldı və ordu İsraililəri təqib etməkdən əl çəkdi, çünkü Yoav buna mane oldu. **17** Avşalomu işa götürüb meşədəki dərin cuxura atdırılar və üstüne böyük daş qalağı yığıdlar. Sonra İsraililər öz evlərinə dağılışdır. **18** Avşalom hələ sağ ikən bir sütunu götürüb özü üçün tikdirmişdi, çünkü «adımı yaşıdan bir oğlum olmadı» deyərək həmin sütuna öz adımı qoymuşdu. Bu sütun Padşah Vadisindədir və bu günə qədər ona Avşalomun abidəsi deyilir. **19** Sadoq oğlu Aximaas dedi: «Qoy qəçim, padşahın haqqını düşmanların əlindən Rəbbin necə aldığıni padşaha müjdələyim». **20** Yoav ona dedi: «Sən bu gün müjdəçi olmayacaqsan, müjdəni başqa gün verəcəsan. Bu gün verma, ona görə ki padşahın oğlu ölüb». **21** Yoav Kuşlu kişiyyə dedi: «Get, bütün gördüklərini padşaha xəbər ver». Kuşlu kişi Yoavin qarşısında baş əydi və qəçdi. **22** Sadoq oğlu Aximaas yena Yoava dedi: «Nə olursa-olsun, qoy mən də Kuşlu kişinin ardınca qəçim». Yoav dedi: «Axı nə üçün qəçirsan, oğlum? Getdiyin üçün mükafat almayıacaqsan». **23** O dedi: «Nə olursa-olsun, qəçəcəğam». Yoav ona «Yaxşı, qəç» dedi. Aximaas hövzə yolu ilə qəçib Kuşlu kişini ötdü. **24** Davud içəri və çöl darvazaların arasında oturmuşdu. Növbətçi divara, darvazanın üstünə çıxdı, başını qaldırıb gördü ki, bir adam təkbaşına qəçir. **25** Növbətçi qışqıraraq padşaha xəbər verdi. Padşah dedi: «Əgər o tək gəlirsə, müjdə gətirir». Həmin adam getdikcə yaxınlaşırı. **26** Növbətçi qəcan başqa bir adam gördü və qapıçıya qışqırıb «bax takbaşına qəcan daha bir adam da gəlir» dedi. Padşah dedi: «O da müjdəcidir». **27** Növbətçi dedi: «Baxıram, birincisinin qəçisi Sadoq oğlu Aximaasın qəçisini benzəyir». Padşah dedi: «O yaxşı adamdır, müjdə ilə gəlir». **28** Aximaas bərkədən padşaha belə dedi: «Salamıtlıqdır». Sonra padşaha təzim edib üzüstə yera döşəndi və dedi: «Allahın Rəbbə alqış olsun ki, ağam padşaha əl qaldırınları Rəbb ona təslim etdi». **29** Padşah dedi: «O cavan – Avşalom salamatdırımı?» Aximaas dedi: «Yoav padşahın bir qulunu və mən qulunu göndərən zaman gördüm ki, orada böyük bir qarışqlıq var, lakin nə olduğunu bilmədim». **30** Padşah dedi: «Çəkil, bir yanda dayan». O da çəkilib bir yanda dayandı. **31** Budur, Kuşlu gəldi və dedi: «Ağam padşaha müjdə var! Rəbb bu gün sənə qarşı qalxanların hamisini əlindən səni

qurtardı». **32** Padşah Kuşluya dedi: «O cavan – Avşalom salamatdırımı?» Kuşlu dedi: «Ağam padşahın düşmənləri, pis niyyətlə sənə qarşı qalxanların hamisi qoy o cavan kimi olsun». **33** Padşah həyəcandan titrəyərək darvazanın üstündəki otağa qalxdı və aqlədi. Gedə-gedə belə deyirdi: «Oğlum Avşalom, oğlum, oğlum Avşalom! Kaş sənin yerinə mən ölüydim, oğlum! Oğlum, Avşalom!»

19 Yoava «budur, padşah Avşalom üçün ağlayır və yas tutur» deyə bildirildi. **20** gün qələbə xalq üçün yasa çevrildi, çünkü bütün xalq eşitdi ki, padşah oğlu üçün kədərlidir. **3** Fərəri döyüsdən qaçandan sonra utanan oğru kimi necə geri qayıdırısa, o gün ordu da şəhərə o cür oğru kimi qayıtdı. **4** Padşah tütünü örtüb fəryadla çığırıldı: «Oğlum Avşalom, ey Avşalom, oğlum, oğlum!» **5** Yoav saraya – padşahın yanna gəlib dedi: «Bu gün sənin canını, oğullarının, qızlarının və cariyələrinin canlarını xilas edən bütün qullarını xəcalətlə etdin. **6** Çünkü sənə nifrət edənleri sevib, səni sevənlərə isə nifrət edirən. Bu gün sən aşkar etdin ki, başçıların və zabitlərin sənin gözündə əhəmiyyətsizdir. Mən bu gün başa düşdüm ki, əgər Avşalom sağ qalıb, biz hamımız bu gün ölsəydik, bundan razi qalardın. **7** İndi isə qalx ayağa, xalqın qarşısına çıx, adamlarının könlünü al. Çünkü mən Rəbbin haqqı üçün and içirəm, xalqın qarşısına çıxməsan, bu gecə sənənlə bir nəfər belə, qalmayacaq. Bu da sənin üçün uşaqlıqdan indiyədək başına gələn müsibətlərin hamisindən betə olacaq». **8** Padşah qalxıb darvazada oturdu. Bütün xalqa «budur, padşah darvaza ağzında oturub» deyə bildirdilər və bütün camaat padşahın qarşısına gəldi. Bu vaxt İsraililərin hamisi öz evlərinə dağılmışdı. **9** İsrailin bütün qabilələrində hər kəs mübahisə edib deyirdi: «Padşah bizi düşmənlərimizin əlindən qurtardı və Filiştillərin əlindən xilas etdi. İndi isə Avşalomə görə o bu ölkədən qaçı. **10** Bizə hakim olmaq üçün məsh etdiyimiz Avşalom isə döyüşdə öldü. İndi padşahi geri qaytarmaq barədə niyə susursunuz?» **11** Padşah Davud kahin Sadoq və kahin Eyyatara bu xəbəri göndərib dedi: «Yəhuda ağsaqqallarına belə deyin: "Padşahı evinə qaytarmaqda siz niyə axıra qalırsınız? Bütün İsraildə gəzən söz-söhbət padşahın qulağına çatmışdır. **12** Siz mənim qardaşlarım, etimdən, sümüyündənsiniz. Niyə padşahu geri qaytarmaqda axıra qalmısınız?" **13** Amasaya da deyin ki, məgər sən də mənim etimdən, sümüyündən deyilsənmi? Daim mənim qarşısında Yoavin yerinə ordu başçısı olmasan, qoy Allah mənə beləsini və bundan betərini etsin». **14** Beləliklə o, bir nəfər kimi bütün Yəhudalıların könlünü aldı və onlar padşahın yanına adam göndərib dedilər: «Ey padşah, sən bütün qullarınla bərabər geri qayıt». **15** Padşah geri qayıtdı və İordan çayına çatdı. Yəhudalılar padşahı qarşılıqla və onu İordan çayından keçirmək üçün Qılqlala gəldilər. **16** Baxurimdən olan Binyaminli Geranın oğlu Şimey də Yəhuda adamları ilə birgə padşah Davudu qarşılıqla üçün cəld tərpanıb aşağı endi. **17** Onun yanında Binyamindən min nəfər və Saul evinin

xidmətçisi Siva ilə on beş oğlu və iyirmi qulu var idi. Onlar İordan çayına tərəf – padşahın qarşısına çıxmışa tələsildilər. **18** Padşahın külfətini çaydan keçirmək və onu razı salmaq üçün qayıqla o tay-bu taya keçirttilər. Gera oğlu Şimey padşah İordan çayını keçən kimi onun qabağında yerə sərıldı. **19** O, padşaha dedi: «Qoy ağam məni günahkar saymasın və ağam padşah Yeruşəlimdən çıxdığı gün bu qulunun etdiyi azgınlığı üzərinə salib xatırlamasın. **20** Çünkü günah etdiyimi bu qulun özü də bilir və budur, ağam padşahı qarşılıqla üçün bütün Yusif nəslindən hamıdan əvvəl bu gün mən gəlmışəm». **21** Lakin Seruya oğlu Avişay cavab verib dedi: «Sən Rəbbin məşh etdiyinə lənət yağıdır. Ona görə sən Şimey öldürüləməsən». **22** Davud dedi: «Ey Seruya oğulları, məndən sizə nə? Niyə mənə düşmənçilik edirsiniz? Heç bu gün də İsraildə kimi isə öldürmək olarmı? Məgər mən bilmirəm ki, bu gün İsrailin padşahı mənəm?» **23** Padşah sonra Şimeyə dedi: «Sənə ölüm yoxdur». Buna görə padşah ona and içdi. **24** Şaulun nəvəsi Mefiboşet padşahı qarşılıqla gəldi. Padşah gedən gündən evinə sağ-salamat qayıdan günə qədər o, ayaqlarına baxmamış, bığlarını kəsməmiş və paltalarını yumamışdı. **25** Padşahı qarşılıqla üçün Yeruşəlimə gələn zaman padşah ona dedi: «Mefiboşet, bəs niyə sən də mənimlə getmədin?» **26** O isə cavab verib dedi: «Ey ağam padşah, xidmətçim məni aldatdı, çünki bu qulun demişdi ki, padşahla bərabər getmək üçün eşşəyə palan vurub üstünə minim. Axi qulun şikəstdir. **27** Lakin xidmətçim ağam padşahın qarşısında quluna böhtən atdı. Ağam padşah Allahın mələyi kimidir. İndi sənin gözdənə nə xoşdursa, mənə et. **28** Atamın bütün evi ağam padşahın önündə ölümdən başqa bir şəyə layiq deyikən sən bu qulunu öz süfrəndə yemək yeyənlər arasında qoydun. Artıq padşahdan bir şey istəməyə nə haqqım var ki?» **29** Padşah ona dedi: «Öz işlərin haqqında nə üçün sözü uzadırsan? Sən və Siva torpağı öz aranızda bölün, deyirəm». **30** Mefiboşet padşaha dedi: «İndi ki padşah öz sarayına salamat gəldi, qoy hər şeyi o götürsün». **31** Gileadlı Barzillay Rogelimdən gəlməşdi. Padşahı İordan çayından keçirmək üçün onunla bərabər o da İordan çayına qədər getdi. **32** Barzillay səksən yaşına çatmış, yaşlanmışdı. Padşah Maxanayımda qalan zaman Barzillay onun dolanacağıını təmin etmişdi, çünki o çox böyük adam idi. **33** Padşah Barzillaya dedi: «Mənimlə bərabər çay keç, sən Yeruşəlimdə öz yanımda dolandırıb». **34** Barzillay padşaha dedi: «Ömrümün illəri və günlərinin tamamına nə qalib ki, padşahla bərabər Yeruşəlimə qalxım? **35** Mənim bu gün səksən yaşım var, yaxşını pisdən ayıra bilməməm? Bu qulun heç yədiyinin, içdiyinin dadını bilirmi? Kişi və qadın xanəndələrinin səsini eşidə bilməməm? Belə isə, nə üçün bu qulun ağam padşaha artıq yük olsun? **36** Bu qulun ancaq padşahla İordan çayını keçib bir az yol getmək istəyir. Axi niyə görə padşah mənə belə mükafat versin? **37** Qoy mən qulun qayıdib öz şəhərimdə – ata-anamın qəbrinin yanında ölüm. Lakin budur, qulun Kimham,

qoy o, ağam padşahla çay keçsin və sən də gözdənə xoş görünəni onun üçün et». **38** Padşah dedi: «Kimham mənimlə bərabər o taya keçəcək, sənin gözdənə xoş olanı onun üçün edəcəyəm. Məndən umduğun hər şeyi sənin üçün edəcəyəm». **39** Bütün xalq İordan çayını keçdi. Padşah da çay keçdi. Sonra padşah Barzillayı öpdü və ona xeyir-dua verdi. O da öz yerinə qayıtdı. **40** Padşah Qılqala tərəf yolunu davam etdi və Kimham da onunla bir getdi. Bütün Yəhudə xalqı və İsrail xalqının yarısı padşahı müşayiət edirdi. **41** Bütün İsraililər padşahın yanına gəlib və padşaha dedi: «Nə üçün qardaşımız Yəhudalılar səni ogurladılar? Nə üçün padşah Davudla külfətini və yanındaki bütün adamları İordan çayından keçirttilər?» **42** Bütün Yəhudalılar İsraililərə cavab verdi: «Çünki padşah qohumumuzdur. Belə isə nə üçün bundan qəzəblənirsiniz? Biz padşah kasasından bir şey yedikmi? Yaxud padşah bizə bir hədiyyə verdimi?» **43** İsraililər Yəhudalıllara cavab verib dedilər: «Padşah biza sizdən on qat artıq yaxındır. Davudda bizim sizdən də artıq haqqımız var. Axi niyə bizə xor baxırsınız? Padşahı geri qaytarmaqdən ilk bəhs edən biz deyildikmi?» Lakin Yəhudalılar İsraililərdən daha ötəm danışındılar.

20 Elə bu zamanlar Binyaminli Bikri oğlu Şeva adında yaramaz bir adam təsadüfən Qılqalda idi. O, şeypur çalıb dedi: «Bizim Davudla şərikiyimiz yoxdur. Yesseyin oğlu ilə heç bir irləmiz yoxdur! Ey İsraililər, hərə öz çadırına!» **2** Bütün İsraililər də Davudu atıb Bikri oğlu Şevanın ardına getdi. Lakin Yəhudalılar padşahları Davuda sadiq qalaraq İordan çayından Yeruşəlimə qədər onu müşayiət etdi. **3** Padşah Davud Yeruşəlimdəki evinə gedib on qadını – sarayı qorumaq üçün saxladığı cariələri götürərək öz nəzarəti altında saxladı və onların yaşayışını təmin etdi, lakin yanlarına girmədi. Ölənə qədər bu qadınlar dül kimi qalaraq qapalı saxlandılar. **4** Padşah Amasaya dedi: «Üç gün ərzində Yəhudalıları mənim yanımı çağırı və özün də burada ol». **5** Amasa Yəhudalıları bir yera çağırmaq üçün getdi, lakin onun üçün təyin olunan vaxtda geri qayıtmadı. **6** Davud Avişaya dedi: «İndi Bikri oğlu Şeva bizə Avşalomdan dəhaç ziyən vuracaq. Sən ağanın qullarını götür, onu təqib etməyə get. Yoxsa o özüne qala divarlı şəhərlər tapar və gözümüzdən qaçar». **7** Beləcə Yoavın adamları, Keretlilərlə Peletlilər və bütün cəngavərlər Bikri oğlu Şevanı təqib etmək üçün Avişayın başçılığı altında Yeruşəlimdən çıxdılar. **8** Onlar Giveondakı böyük qayanın yanında olanda Amasa onları qarşılıqla qəldi. Yoav döyüş libasını geymişdi və paltaının üstündə kəməri var idi. Kəmərinə bağlı qırınında olan bir qılınc belində idi. O ıralıyərkən qılınc qırından çıxdı. **9** Yoav Amasaya dedi: «Qardaşım, yaxışanmı?» Sonra Yoav onu öpmək üçün sağ əli ilə Amasanın saqqalından yapışdı. **10** Amasa isə Yoavın sol əlindəki qılıncın əhəmiyyət vermedi. Yoav qılıncı ilə Amasanın qarnından vurub bağırşalarını yərə elə tökdü ki, ikinci zərbəyə ehtiyac qalmadan Amasa

oldü. Yoavl qardaşı Avişay Bikri oğlu Şevani təqib etdilər. **11** Yoavın adamlarından biri onun yanında durub dedi: «Kim Yoavdan razıdırsa, kim Davudun tərəfindədirə, Yoavın ardınca gəlsin». **12** Amasa əsas yolun ortasında qan içində üzürdü. Yoavın tərəfdarı həmin adam gördü ki, Amasanın cəsədinin yanına gələn hər kəs dayanır. Xalqın dayandığını gördüyü üçün cəsədi böyük yoldan götürüb çölə apararaq üstünə bir paltar atdı. **13** Amasa böyük yoldan götürüləndən sonra hamı Bikri oğlu Şevani təqib etmək üçün Yoavın ardınca getdi. **14** Şeva Avel-Bet-Maaka və bütün Berim diyarlarına qədər bütün İsrail qəbilələrinin içərisindən keçdi və bütün camaat yığılib onun ardınca getdi. **15** Yoavın yanındaki bütün xalq gəlib Şevanın qaldığı Avel-Bet-Maaka şəhərini mühasirəyə aldı və şəhərin qarşısında bir torpaq qalağı töküdü. Onlar divarı uçurtmaq üçün lağım atarkən **16** bir ağıllı qadın şəhərdən qışqırıb dedi: «Qulaq asın! Qulaq asın! Rica edirəm, Yoava söyləyin ki, buraya yaxınlaşın, ona sözüm var». **17** Yoav ona yaxınlaşanda qadın «Yoav sənsən?» dedi. O «bəli, mənəm» dedi. Qadın ona dedi: «Sən bu kənizinin sözünə qulaq as». Yoav «eşidirəm səni» dedi. **18** Qadın sözünə davam etdi «Qədim zamanlarda “Aveldə məsləhət alın” deyərdilər və işləri belə həll edərdilər. **19** Mən İsrailin rifahını istəyən sadiq adamlardan biriymə. Sən İsrailda şəhərlərin anası olan bir şəhəri dağıtmaq istəyirsən. Axı nə üçün Rəbbin irsini məhv etmək istəyirsən?» **20** Yoav cavab verdi: «Dağıtmaq yaxud məhv etmək niyyəti məndən uzaq, qoy uzaq olsun! **21** İş burasındadır ki, Efrayimin dağlıq bölgəsindən Bikri oğlu Şeva adlı bir adam padşah Davuda qarşı ışyan qaldırıb. Yalnız onu bızə verin, mən də bu şəhərdən çəkiliş». Qadın Yoava dedi: «Onun başı şəhər divarından sənə atılacaq». **22** Qadın ağıllı tərpənib xalqının yanına getdi. Onlar da Bikri oğlu Şevanın başını kəsib Yoava atdı. Bundan sonra Yoav şeypur çaldı və ordu şəhərin mühasirəsindən çəkildi. Hami öz evinə qayıtdı. Yoav isə Yerusalimə – padşahın yanına qayıtdı. **23** Yoav bütün İsrail ordusunun başçısı idi. Yehoyadannın oğlu Benaya Keretilərin və Peletilərin qabağında idi. **24** Adoram mükəlləfiyyətçilərin başçısı və Axilud oğlu Yehoşafat salnaməçi idi. **25** Şeva mirzə, Sadoqla Evyatar kahin, **26** Yairli İra isə Davudun kahini idi.

21 Davudun dövründə üç il dalbadal qılıq oldu. Davud buna görə Rəbbə müraciət edəndə Rəbb dedi ki, bu qılıq Şaula və onun qan tökən nəslinə görədir. Çünkü o, Giveonluları öldürmüdü. **2** Padşah Giveonluları çağrırdı və onlarla danışdı. Giveonlular İsrail övladları deyildi. Emirlərdən sağ qalan bir xalq idi ki, İsraililər onları sağ buraxacaqlarına and içmişdilər. Lakin Şaul İsrail və Yəhuda övladları naminə onları ciddi-cəhdə yox etməyə çalışmışdı. **3** Davud Giveonlulara dedi: «Sizin üçün mən nə edə bilərəm? Edilən bu günahı nə ilə təmizləyə bilərəm ki, siz Rəbbin irsina xeyirdən verəsiniz?» **4** Giveonlular ona dedi: «Şaulla onun nəslindən qızıl-gümüş istəmək fikrində deyilik. İsraildə

adam öldürmək niyyətində də deyilik». Davud dedi: «Siz nə istəsəniz, onu edərəm». **5** Onlar padşaha dedi: «Bizi qırıb məhv edən və İsrail ərazisində qalmamaq üçün biza qəsd quran adəmin övladlarından yeddi nəfər biza verilsin. **6** Rəbbin seçdiyi Şaulun Givea şəhərində onları Rəbbin önündə asaq». Padşah dedi: «Yaxşı, mən onları sizə verərəm». **7** Lakin padşah Davud Rəbbin önündə and içdiyi Şaul oğlu Yonatan oğlu Mefiboşetə qymadı. **8** Ayya qızı Rispanın Şauldan doğulan iki oğlunu – Armoni ilə Mefiboşeti, bir də Şaulun qızı Meravın Mexolalı Barzillay oğlu Adrieldən doğduğu beş oğlunu padşah götürüb **9** Giveonlulara təslim etdi. Giveonlular onları Rəbbin önündə, dağın üstündə asdilar və yeddisi də birlikdə öldü. Onlar biçin vaxtının ilk günlərində, arpa biçini başlangıçında öldürüldü. **10** Ayyanın qızı Rispa çul götürüb özü üçün qayaya sərdi. Biçin başlanandan cəsədlərin üstüne yağış yağanadak Rispa orada qalaraq onların meyitlərini gündüz göydəki quşlardan, gecə vahşi heyvanlardan qorudu. **11** Şaulun cariyəsi Ayya qızı Rispanın etdiyi bu işi Davuda xəbər verdilər. **12** Davud gedib Şaulun sümüklərini və oğlu Yonatanın sümüklərini Yaveş-Gilead əhalisindən aldı. Filiştililər Gilboada Şaulu öldürdükləri gün onların cəsədlərini Bet-Şean meydanında asmışdilar, Yaveş-Gilead əhalisi də galib cəsədləri oradan oğurlamışdı. **13** Davud Şaulun və oğlu Yonatanın sümüklərini həmin yerdən çıxardı və asılanların da sümüklərini topladılar. **14** Onlar Şaulun və oğlu Yonatanın sümüklərini Binyamin torpağında – Selada, Şaulun atası Qişin məqbərəsində basıldılar, padşahın onlara əmr etdiyi hər şəyə əməl etdilər. Bundan sonra Allah ölkə üçün duaları qəbul etdi. **15** Yenə Filiştililərin İsraililərlə döyüşü oldu. Davud adamları və birgə döyüşə getdi və onlar Filiştililərlə döyüşərək Davud yoruldu. **16** Rafa övladlarından İshı-Benov Davudu öldürmək istədi. Onun nizəsinin başı üç yüz şekel ağırlığında tuncdan idi və belinə təzə qılınca bağlamışdı. **17** Seruya oğlu Avişay Davudun köməyinə çatıb həmin Filiştilini vurub öldürdü. O zaman Davudun adamları ona and verib dedilər: «Bir daha sən bizimlə bərabər döyüşə çıxmə ki, İsrailin çırğını söndürməyəsən». **18** Bundan sonra yenə Filiştililərlə Qovda döyüş oldu. O zaman Xuşalı Sibbekay Rafa övladlarından Safi öldürdü. **19** Yenə Filiştililərlə Qovda döyüş oldu və Bet-Lexemli Yaare-Orgimin oğlu Elxanan Qatlı Qolyatı öldürdü. Qolyatın nizəsinin sapi toxucu dəzgahının əriş ağacı boyda idi. **20** Qatda bir də döyüş oldu. Orada Rafa övladlarından digər ucaboy bir adam var idi. Bu adəmin əlləri və ayaqları altı barmaqlı idi və cəmi iyirmi dörd barmağı var idi. **21** O, İsrailə meydan oxudu. Onu Davudun qardaşı Şimanın oğlu Yonatan öldürdü. **22** Bu dörd kişi Rafa övladlarından olub Qatda doğulmuşdu. Onlar Davudun və onun adamlarının əli ilə qırıldı.

22 Rəbb Davudu bütün düşmənlərinin və Şaulun əlindən qurtaranda Davud bu ilahinin sözlərini

Rəbbə söylədi; 2 O belə oxudu: Rəbb qayam, qalamdır, xilaskarımızdır, 3 Allahım qayamdır, Ona pənah gətirəcəyəm, Odur qalxanım, qüvvətli qurtarıcıım, qülləm, Sığınacaq yerim, xilaskarım! Sən məni zalımların əlindən qurtarırsan! 4 Həmdə layiq olan Rəbbi çağıracağam, Düşmənlərimin əlindən qurtulacağam. 5 Çünkü ətrafımı ölüm dalğaları bürümüşdü, Məni əcal selləri üzkütmüşdü, 6 Ölülər diyarının ipləri mənə sarılmışdı, Ölüm kəməndləri məni qarşılımamışdı. (Sheol h7585) 7 Əzab içində Rəbbə yalvardım, Allahımı köməyə çağırdım. O, məbədindən səsimi eşitdi, Fəryadımsa Onun qulığına yetdi. 8 O zaman sarsılıb dünya titrədi, Göylər təməllərindən sarsılıb lərzəyə gəldi. Çünkü O qəzəbləndi. 9 Burnundan tüstü çıxıb yüksəldi, Ağzından yandırıb-yaxan alov püskürdü, Bundan közlər tutuşdu. 10 O, göyləri yarib yerədək endi. Qatı zülmət ayaqları altında idi. 11 Bir keruva minib uçu, Yel qanadları üstündə şığıdı. 12 Ətrafını zülmətə bürdü, Tufan qoparan qara buludlardan özüne çardaqlar qurdı. 13 Hüzurunun nuru şəfəq saçdı, Oradan odlu közlər düşüb alovlandı. 14 Rəbb göylərdən gurladı, Haqq-Taala səs saldı. 15 Oxlar atıb düşmənləri darmadağın etdi, Şimşeyini çaxdırıb onları dağıtdı. 16 Rəbbin məzəmmətindən, Burnundakı nəfəsinin şiddətindən Dənizin dərinlikləri göründü, Dünyanın bünövrələri açıq qaldı. 17 O, ucalardan əl uzadıb məni tutdu, Məni dərin suların içindən çıxartdı. 18 Məni qüvvətli düşmənimdən azad etdi, Çünkü yağılarım məndən güclü idi. 19 Fəlakətli gündən qarşıma çıxdılar, Lakin Rəbb mənə dayaq oldu. 20 O məni geniş yera çıxartdı, Məndən razı qalıb məni qurtardı. 21 Rəbb mənə salehliyim naminə ənam verdi, Mənə əlitəmizliyimin əvəzini verdi. 22 Çünkü Rəbbin yoluñututmuşam, Pis olub Allahımın yoldan azmamışam. 23 Onun bütün hökmləri önumdədir, Qaydalardan imtina etməməşəm. 24 Onun öndənə kamilliyyə çatmışam, Özümüñünahdan qorunuşam. 25 Rəbb mənə salehliyimin əvəzini verdi, Gözünün öndənə təmizliyimin əvəzini verdi. 26 Sədaqətlilərlə sədaqətlisən, Kamillərlə kamilsən. 27 Təmizlərlə təmizsən, Əyrlilərlə əyrliliklərinə görə davranışırsan. 28 İtaətkar insanları qurtarırsan, Lovğalara göz qoyursan, onları alçaldırsan. 29 Ya Rəbb, Sən mənim çırğımsan, Rəbb zülmətimi nura çevirir. 30 Səninləqoşun üstünə hücum çəkirmən, Allahımla sədlər keçirəm. 31 Allahın yolu kamildir, Rəbbin kələmi safdır, Rəbb ona sığınanların sıpəridir. 32 Rəbdən başqa Allah kimdir ki? Allahımızdan başqa qaya kimdir ki? 33 Allah qalamdır, mənə qüvvət verər, Yolumu kamil edər. 34 Ayaqlarımı maral ayaqları kimi əcəvik edər, Məni zirvələrdə saxlar. 35 Əllərimə döyüş təlimi verər, Qollarım tunc kaməni dərtar. 36 Sən mənə qurtuluş qalxanını verdin, Etdiyin köməklə Sən məni yüksəldin. 37 Geniş yer açdın ki, addımlayım, Büdrəməsin ayaqlarım. 38 Düşmənlərimi qovdum, onları qırdım, Onlar məhv olanadək geriye qayitmadım. 39 Onları əzib qurtardım, qalxa bilmədilər, Ayaqlarımın altına sərildilər. 40 Döyüş üçün məni qüvvə ilə büründün, Əleyhdarlarımı ayığımın

altına saldın, 41 Düşmənlərimin kürəyini mənə sari əvirdin, Mənə nifrat edən yağıları məhv etdim. 42 Gözləsələr də, onları qurtaran olmadı, Rəbbə baxsalar da, Ondan cavab gəlmədi. 43 Onları yerdəki toz kimi əzdim, Küçələrin palçığı kimi tapdaladım. 44 Sən məni xalqımın çəkışmələrindən qurtardın, Məni millətlərə başçı qoysun, Tanımadığım xalqları mənə təbe etdirdin. 45 Yadellilər mənə boyun əyirlər. Səsimi eşidənə mənə itaat edirlər. 46 Yadellilərin cəsarəti qırıldı, Titrəyərək sığınacaqlarından çıxdılar. 47 Rəbb əbədi yaşayır, Qayama alqış olsun! Məni qurtaran Qayam, Allahım ucalınsın! 48 O Allahdır, mənə görə qisas alır, Xalqları mənə təbe etdirir. 49 O məni düşmən içindən çıxarı, Məni yağılar üstündə ucaldır, Məni zalımların əlindən qurtarır. 50 Buna görə, ya Rəbb, Millətlər arasında Sənə şükür edəcəyəm, İsminə tərənnüm söyləyəcəyəm! 51 Rəbb padşahına böyük zəfərlər verər, Məsh etdiyi Davuda və nəslinə əbədi məhəbbət göstərər.

23 Davudun son sözləri bunlardır: Yessey oğlu Davud deyir, Allahın ucaltdığı adam, Yaqubun Allahının məsh etdiyi, İsrailin sevimli məzəmər şairi belə söyləyir: 2 Rəbbin Ruhu mənim vasitəmələ söylədi, Onun sözü dilimin ucundadır. 3 İsrailin Allahı belə dedi, İsrailin Qayası mənə belə söylədi: İnsanlar üstündə doğruluqla hökm edən, Allah qorxusunu ilə səltənət sürən şəxs 4 Buludsuz bir səmada gün doğarkən şübh şəfəqi kimidir, Şüası yağışdan sonra yerdən təzə ot bitirir. 5 Həqiqətən, mənim evim Allahla belə deyilmə? Çünkü O mənimlə əbədi əhd bağladı, Kamil və tam təminatlı əhd bağladı, Qurtuluşumu və arzumu tam həyata keçirməzmi? 6 Bütün yaramazlar tikanlar kimi atılacaq, Onlara heç kim əl vurmayaçaq. 7 Lakin onlara toxunanlar Dəmirlə və nizə sapi ilə silahlanmalıdırlar. Yaramazlar yerindəcə tamamilə yandırılacaqlar. 8 Davudun iğid döyüşçülərinin adları belədir: Taxkemonlu Yoşev-Başşəvet «üç iğid»ın başçısı idi. O, nizəsini qaldırıb bir hücumda səkkiz yüz nəfəri vurub öldürdü. 9 Ondan sonra Axoah nəslindən Dodo oğlu Eleazar idi. O, döyüş üçün orada yığılan Filiştililərə meydan oxunanda Davudun yanındakı «üç iğid»dən biri idi. İsraililər döyüş meydanından geriye çəkiləndə 10 Eleazar möhkəm dayandı və qılinc çəkib əlləri taqətdən düşənə qadər Filiştililəri qırı. Rəbb o gün İsraililər böyük qələbə bəxş etdi. İsraililər onun ardına yalnız talan malı götürmək üçün qayıtdılar. 11 Ondan sonra Hararlı Age oğlu Şamma idi. Filiştililər Laxidə yiğilmişdilər. Orada mərci əkilən bir tarla sahəsi vardi. Xalq Filiştililərin öndən qəçdi. 12 Lakin Şamma tarlanın ortasında durub oranı qorudu və Filiştililəri qırı. Rəbb İsraililər böyük bir zəfer verdi. 13 Bıçın zamanı otuz başçı arasından «üç iğid» Davudun yanına - Adullam mağarasına getdi. Filiştililərin bir döyüş dəstəsi Refaim vadisində orduğan qurmuşdu. 14 Bu zaman Davud qalada idi. Filiştililərin bir keşikçi dəstəsi isə Bet-Lexemə idi. 15 Davud həsrət çəkərək dedi: «Kaş ki biri Bet-Lexem darvazası yanındakı quyudan mənə içmək üçün

su gətirəydi!» **16** Bu «üç igid» Filiştılın ordugahını yararaq darvazanın yanında olan Bet-Lexem quyusundan su çəkdi və onu götürüb Davuda gətirdi. Lakin Davud bu suyu içmək istəmədi və onu Rəbbə təqdim olaraq yere tökdü. **17** O dedi: «Ya Rəbb, bunu etmək qoy məndən uzaq olsun, canlarını təhlükəyə salaraq gedən adamların qanındanmi içəcəyəm?» Buna görə də bu suyu içmək istəmədi. Bunları «üç igid» etmişdi. **18** Yoavin qardaşı Seruya oğlu Avişay bu «üç igid»in başçısı idi. O, nizəsini qaldırıb üç yüz nəfəri qırdı. Buna görə də onun adı «üç igid»in adı qədər şöhrətləndi. **19** Əslində «üç igid»dən daha şöhrəti idi və onlara başçı oldu, lakin «üç igid» kimi deyildi. **20** Yehoyada oğlu Benaya da böyük işlər görən igid adam idi. O, Qavseeldən gəlməşdi. Benaya iki Moavlı igidi öldürdü. O, qarlı gündə çuxura enib bir şir öldürdü. **21** O həm də qədd-qamətli bir Misirlini vurub öldürdü. Misirlinin elində nizə vardi. Benaya onun üstüna dəyənəklə getdi və Misirlinin elindən nizəsini çəkib aldı, onu öz nizəsi ilə öldürdü. **22** Bunları Yehoyada oğlu Benaya etdi. Buna görə də onun «üç igid» qədər şöhrəti var idi. **23** O, «otuz igid»dən daha məşhur idi, lakin «üç igid» kimi deyildi. Davud onu öz mühafizəçilərinə başçı qoydu. **24** «Otuz igid»in arasında olanlar: Yoavin qardaşı Asahel, Bet-Lexemli Dodo oğlu Elxanan, **25** Xarodlu Şamma və Eliqa, **26** Peletli Xeles, Teqoalı İqqəs oğlu İra, **27** Anatotlu Aviezer, Xuşalı Mevunnay, **28** Axoahlı Salmon, Netofali Mahray, **29** Netofali Baana oğlu Xelev, Binyamin övladlarından Givealı Rivay oğlu Yettay, **30** Piratlonlu Benaya, Qaaş vadilərindən Hidday, **31** Aravalı Avi-Alvon, Barxumlu Azmavet, **32** Şaalvonlu Elyaxba, Yaşenin oğulları Yonatan, **33** Hararlı Şamma, Ararlı Şarar oğlu Axiam, **34** Maakalı Axasbay oğlu Elifelet, Gilolu Axitofel oğlu Eliam, **35** Karmelli Xesro, Aravalı Paaray, **36** Sovalı Natan oğlu İqal, Qadlı Bani, **37** Ammonlu Seleq, Seruya oğlu Yoavin silahdarı olan Beerotlu Naxray, **38** Yeterli İra və Yeterli Qarev, **39** Xetli Uriya. Hamısı birlikdə otuz yeddi nəfər idi.

24 İsrailə qarşı Rəbbin qəzəbi yenə də alovlandı və «get, İsraililərlə Yəhudalıları say» deyə Davudu onlara qarşı təhrik etdi. **2** Padşahının ordusunu başçısı Yoava dedi: «İndi Dandan Beer-Şevaya qədər İsrailin bütün qəbilələri arasında dolanın və xalqı siyahiya alın ki, sayımı bilim». **3** Yoav padşahı dedi: «Xalqın nə qədərdir, qoy Allahın Rəbb onu yüz qat artıq etsin və ağam padşah bunu gözləri ilə görsün. Axi niyə belə seylər ağam padşahın xoşuna gəlir?» **4** Lakin padşahın sözü Yoava və onun ordusunu başçılarına üstün gəldi. Yoavla ordusunu İsrail xalqını siyahiya almaq üçün padşahın hüzurundan çıxdı. **5** İordan çayını keçdilər və Qad vadisinin ortasında olan şəhərin cənubunda - Aroerdə düşərgə qurdular. **6** Sonra Yazerə, Gileada və Taxtim-Xodş torpağına getdilər və Dan-Yaani keçib Sidona çatdilar. **7** Sur qalasına və Xivlilərlə Konanlıların bütün şəhərlərinə yetişib, nahayat, Yəhudanın cənubunda olan Beer-Şevaya gəldilər. **8** Bütün ölkəni dolandılar və doqquz ay iyirmi gün keçəndən

sonra Yerusəlimə qayıtdılar. **9** Yoav xalqın siyahısını padşaha verdi. İsraildə qılinc çəkən səkkiz yüz min igid, Yəhudada isə beş yüz min igid var idi. **10** Lakin xalqı sayandan sonra Davud vicdan əzabı çəkdi. O, Rəbbə dedi: «Bu işi görməklə böyük günah etdim. İndi isə, ya Rəbb, yalvarıram, qulunun bu təqsirindən keç, cünki çox ağılsızlıq etmişəm». **11** Davud ertəsi gün səhər qalxanda Rəbb Davudun görüşüsü Qad peyğəmbərə sözünü bildirib dedi: **12** «Get, Davuda söylə ki, Rəbb belə deyir: «Sənin qarşına üç şey qoyuram, özün üçün bunların birini seç ki, sənə edim». **13** Qad Davudun yanına gəlib bunu bildirdi: «Sənin ölkəndə yeddi il aqılıq olsun, yoxsa səni təqib edən düşmənərin öündə üç ay qacaşan yaxud da ölkəndə üç gün vəba olsun? İndi yaxşı fikirləş və qərar ver, məni Gəndərənə mən nə cavab verim?» **14** Davud Qada dedi: «Mənim üçün çox çətindir. İnsan elinə düşməkdənə qoy Rəbbin elinə düşək, cünki Onun rəhmi çoxdur». **15** Beləcə Rəbb sabahdan təyin olunan vaxta qədər İsrailin üzərinə vəba göndərdi. Dandan Beer-Şevaya qədər xalqdan yetmiş min nəfər öldü. **16** Xalqı həlak edən mələk Yerusəlimi məhv etmək üçün oraya doğru əlini uzadanda Rəbb veracayı bələdan vaz keçib mələyə dedi: «Bəsdir, əl saxla!» Rəbbin mələyə Yevuslu Aravnanın xırmanının yanında idi. **17** Davud xalqı quran mələyi görən zaman Rəbbə belə dedi: «Budur, günah edən mənəm, mən təqsirkaram. Bəs bu yaxşı xalq nə edib? Qoy Sənin əlin mənim və ata nəslimin əleyhinə qalxın». **18** O gün Qad Davudun yanına gəlib dedi: «Çıx, Yevuslu Aravnanın xırmanında Rəbbə bir qurbangah düzəlt». **19** Qadın sözü ilə Davud Rəbbin əmr etdiyi kimi çıxdı. **20** Aravna aşağı baxıb gördü ki, padşahla əyanları onlara tərəf gəlir. O bayırda çıxıb padşahın qarşısında yerə qədər təzim etdi və dedi: **21** «Ağam padşah nə acəb bu qulunun yanına gəlib?» Davud dedi: «Rəbbə qurbangah qurmaq üçün səndən bu xırmanını satın almağa gəldim ki, xalqın üzərinə gələn vəba dayansın». **22** Aravna Davuda dedi: «Qoy ağam padşah öz gözünə xos görünəni götürsün və Rəbbə təqdim etsin. Budur yandırma qurbanı üçün öküzlər, yandırmağa odun yerinə vallər və öküzlərin boyunduruqları. **23** Ey padşah, Aravna bunların hamısını sənə verir». Aravna padşaha yenə dedi: «Qoy Allahın Rəbb səndən razi olsun». **24** Lakin padşah Aravnaya dedi: «Bələ yox, amma səndən bunu mütləq qiymət qoyub satın alacağam. Cünki mən havayı malı Allahım Rəbbə yandırma qurbanı vermərəm». Beləliklə, Davud xırmanı və öküzləri əlli şekel gümüşə satın aldı. **25** Davud orada Rəbbə bir qurbangah düzəldib yandırma qurbanları və ünsiyət qurbanları təqdim etdi. Rəbb ölkə üçün edilən duaları qəbul etdi və İsrailin üzərinə gələn vəbəni dayandırdı.

Birinci Padşahlar

1 Padşah Davud qocalıb yaşa dolmuşdu. Onun üstünü örtüklərlə nə qədər örtürdülərsə, o isinmirdi. **2** Əyanları ona dedilər: «Ağamız padşah üçün gənc bir qız axtaraq. Qoy o, padşahın önündə durub qayğısına qalsın və qoynunda yatsın ki, ağamız padşah isinsin». **3** Onlar İsrailin bütün ərazisində gözəl bir qız axtardılar və Şunemli Avişaqlı tapıb padşahın yanına gətirdilər. **4** Qız çox gözəl idi. O, padşaha baxıb xidmət etdi, amma padşah onunla yaxınlıq etmədi. **5** Davudun Haqqıtdən olan oğlu Adoniya «mən padşah olacağam» deyə lovğalanırdı. O özü üçün döyük arabaları, atlıları və önlündə gedəcək əlli nəfər hazırlamışdı. **6** Atası Davud heç vaxt ona «Niye belə etdin?» deməmişdi. Adoniya görkəmcə çox yaraşlı idi. O, Avşalomdan sonra dünyaya galmışdı. **7** Adoniya Seruya oğlu Yoav və kahin Ewyatarla əlbir oldu və onlar Adoniyyaya kömək etdilər. **8** Amma kahin Sadoq, Yehoyada oğlu Benaya, peyğəmbər Natan, Şimey, Rei və Davudun ığidləri Adoniyanın tərəfində deyildilər. **9** Adoniya En-Rogel yaxınlığındakı Zoxelet qayasında qoyun-keçi, mal-qara və bəslənmiş heyvanlar qurban kəsdi. Bütün qardaşlarını – padşahın oğullarını və padşaha qulluq edən bütün Yəhudaları çağırıldı, **10** amma peyğəmbər Natanı, Benayani, ığidləri və qardaşı Süleymanı çağırmadı. **11** Onda Natan Süleymanın anası Bat-Şevaya dedi: «Məgər eşitməmisən ki, Haqqıt oğlu Adoniya ağamız Davudun xəbəri olmadan padşahlıq edir? **12** İndi qulqı as, özünün və oğlun Süleymanın canını necə qurtaracağın barədə sənə məsləhət verim: **13** get, padşah Davudun yanına gir və ona söyle: «Ağam padşah! Məndən sonra hökmən oğlun Süleyman padşah olacaq və taxtında o oturacaq» deyib kənizinə and içmədinmi? Bəs onda nə üçün Adoniya padşahlıq edir?» **14** Sən orada padşahla danişkən mən səndən sonra gırəcəyəm və sözlərini təsdiq edəcəyəm». **15** Bat-Şeva otağa – padşahın yanına girdi. Padşah çox qoca idi və Şunemli Avişaqlı ona qulluq edirdi. **16** Bat-Şeva padşahın önündə diz çöküb təzim etdi. Padşah «Nə istəyirsən?» dedi. **17** Bat-Şeva ona dedi: «Mənim ağam! Məndən sonra hökmən oğlun Süleyman padşah olacaq və taxtında o oturacaq» deyib kənizinə Allahın Rəbbin haqqı üçün and içdin. **18** Ağam padşah, indi isə Adoniya padşahlıq edir və sənin bundan xəbərin yoxdur. **19** O, çoxlu mal-qara, bəslənmiş heyvan və qoyun-keçi qurban kəsdi. Padşahın bütün oğullarını, kahin Ewyatarı və ordu başçısı Yoavı çağırıldı, amma qulun Süleymanı çağırmadı. **20** Ağam padşah, bütün İsrailin gözü səndədir; sən onlara bildirməlisən ki, ağam padşahdan sonra taxtında kim oturacaq. **21** Yoxsa ağam padşah ataları ilə uyuyanda mən və oğlum Süleyman müqəssir sayılacağıq». **22** Bat-Şeva hələ padşahla danişkən peyğəmbər Natan gəldi. **23** Padşaha «peyğəmbər Natan gəldi» dedilər. O, padşahın hüzuruna gəldi və üzüstə əyilib təzim etdi. **24** Natan dedi: «Ağam padşah! Məndən sonra

Adoniya padşah olacaq və taxtında o oturacaq» deyib söyləmişənmi? **25** Adoniya bu gün gedib çoxlu məlqara, bəslənmiş heyvan və qoyun-keçi qurban kəsdi və padşahın bütün oğullarını, ordu başçılarını və kahin Ewyatı çağırıldı. Budur, «Yaşasın padşah Adoniya!» deyərək onun önündə yeyib-içirlər. **26** Ancaq o mən qulunu, kahin Sadoqu, Yehoyada oğlu Benayani və qulun Süleymanı çağırmadı. **27** Məgər bu iş ağam padşahın əmri ilə olub? Bəs sən nə üçün qullarına bildirmədin ki, ağam padşahdan sonra taxtında kim oturacaq?» **28** Padşah Davud cavab verib «Bat-Şevanı yanına çağırın!» dedi. Bat-Şeva padşahın hüzuruna gəlib önündə durdu. **29** Padşah and içib dedi: «Canımı bütün bələlərdən qurtarmış var olan Rəbbə and olsun ki, **30** «məndən sonra hökmən oğlun Süleyman padşah olacaq və mənim əvəzimə taxtında o oturacaq» deyib sənin üçün İsrailin Allahı Rəbbə içdiyim andi bu gün yerinə yetirəcəyəm». **31** Bat-Şeva padşahın önündə üzüstə yerə əyilib təzim etdi və «Ağam padşah Davud əbədi yaşasın!» dedi. **32** Padşah Davud dedi: «Kahin Sadoqu, peyğəmbər Natanı və Yehoyada oğlu Benayani mənim yanına çağırın». Onların hamısı padşahın hüzuruna gəldi. **33** Padşah onlara dedi: «Ağanızın əyanlarını yanımıza alın və oğlum Süleymanı mənim qatırıma mindirib Gixon bulağına endirin. **34** Orada kahin Sadoq və peyğəmbər Natan onu İsrail padşahı olmaq üçün məsh etsinlər. Şeypur ələb «Yaşasın padşah Süleyman!» söyləyin. **35** Sonra onun dalınca qalxin, o da gəlib taxtında otursun, çünki mənim yerimə padşah olacaq. Onu İsrail və Yəhudaya hökmədar təyin etdim». **36** Yehoyada oğlu Benaya cavab verib dedi: «Amin! Ağam padşahın Allahı Rəbb belə istəyir. **37** Rəbb ağam padşaha yar olduğu kimi Süleymanı da yar olsun və onun taxtını ağam padşah Davudun taxtından daha uca etsin». **38** Kahin Sadoq, peyğəmbər Natan, Yehoyada oğlu Benaya, Keretlilər və Peletlilər Süleymanı padşah Davudun qatırına mindirib aşağı endilər və onu Gixon qədər apardılar. **39** Kahin Sadoq ibadət çadırından yağ buynuzunu götürüb Süleymanı məsh etdi. Şeypur əlində və bütün camaat «Yaşasın padşah Süleyman!» söylədi. **40** Camaat onun dalınca qalxıb getdi. Onlar ney ələbarəq elə sevinirdilər ki, səslərindən yer titrəyirdi. **41** Adoniya və onunla olan bütün qonaqlar yeməklərini qurtaranda bu səsi eşitdilər. Yoav şeypur səsini eşidəndə dedi: «Şəhərdən niyə gurultu galır?» **42** O, sözünü qurtarmamış birdən kahin Ewyatarın oğlu Yonatan gəldi. Adoniya ona dedi: «Gəl, sən ığid adımsan, yaxşı xəbər gətirərsən». **43** Yonatan Adoniyyaya cavab verib dedi: «Yox, elə deyil, ağamız padşah Davud Süleymanı padşah etmişdir. **44** Padşah kahin Sadoqu, peyğəmbər Natanı, Yehoyada oğlu Benayani, Keretliləri və Peletliləri Süleymanla birgə göndərdi və onu padşahın qatırına mindirdilər. **45** Kahin Sadoq və peyğəmbər Natan Gixonada onu padşah olmaq üçün məsh etdilər. Oradan sevinclə qalxıb getdilər və şəhər canlandı. Eşitdiyiniz səs budur. **46** Üstəlik Süleyman padşahlıq taxtında oturdu. **47** Ağamız padşah

Davudu təbrik etməyə gələn əyanları da “Sənin Allahın Süleymanın adını sənin adından daha böyük, taxtnı sənin taxtından daha uca etsin!” deyəndə padşah yatağının üstündə əyildi. **48** Sonra belə dedi: “İsrailin Allahı Rəbbə alqış olsun ki, bu gün hələ gözlərim görərkən taxtında oturan bir nəfər verdi!” **49** Bunu eşidəndə Adoniyanın bütün qonaqları təşvişə düşüb qalxdılar və hər kəs öz yolu ilə getdi. **50** Adoniya isə Süleymandan qorxaraq qalxıb getdi və qurbangahın buynuzlarından yapışdı. **51** Bunu Süleymana bildirib dedilər: «Adoniya padşah Süleymandan qorxur və qurbangahın buynuzlarından yapışaraq “qoy padşah Süleyman bu gün mənə and içsin ki, bu qulunu qılıncla öldürməyəcək” deyir». **52** Süleyman dedi: «Əgər o, ləyaqətli adam olsa, başından bir tük belə, əskik olmaz, amma onda bir pislik tapılsa, ölacək». **53** Padşah Süleyman Adoniyanı qurbangahdan düşürüb görtirdi. O da gəlib padşah Süleymana təzim etdi və Süleyman ona «Evinə get!» dedi.

2 Davudun ölüm günü yaxınlaşanda oğlu Süleymana vəsiyyət edərək dedi: **2** «Bu yaxınlarda mən də hamı kimi dünyadan köçəcəyəm. Sən möhkəm və igid ol. **3** Allahın Rəbbin verdiyi buyruğu yerinə yetirib Onun yolları ilə get və Musanın Qanununda yazıldıği kimi Allahın qaydalarına, əmrlərinə, hökmərəninə və göstərişlərinə əməl et ki, elədiyin hər işdə və getdiyin hər yerdə uğur qazanasan. **4** Onda Rəbb mənə verdiyi bu sözü yerinə yetirəcək: “Əgər övladların öz yollarına diqqət etsələr, bütün ürkəkləri və canları ilə Mənə sadıq qalsalar, İsrail taxtında sənin nəslindən bir kişi əskik olmayacaq”. **5** Sən Seruya oğlu Yoavin mənə nə elədiyini bilirsən: İsrail ordusunun iki başçısı Ner oğlu Avnerlə Yeter oğlu Amasani öldürərək sülh zamanı hərb qanı tökdü və belindəki kəmərlə ayağındakı çarıqları qana bulaşdırıldı. **6** Sən öz hikmətinə görə davran, qoy onun ağarmış başı ölülər diyarına salamat enməsin. (Sheol h7585) **7** Gileadlı Barzillayın oğullarına xeyirxahlıq et, qoy süfrəndə yemək yeyənlərin arasında olsunlar. Çünkü mən qardaşın Avşalomun öündən qəçdiğim vaxt onlar mənə kömək etdilər. **8** Baxurimdən olan Binyaminli Gera oğlu Şimey də sənin yanındadır. Maxanayımə getdiyim gün o məni ağır lənətlədi. Ancaq sonra məni qarşılıqla üçün İordan çayı sahilinə endi və mən ona “səni qılıncla öldürməyəcəyəm” deyə Rəbbin haqqı üçün and içdim. **9** İndi onu cəzasız qoyma, çünkü sən müdrik adamsan və ona nə edacayını bilirsən. Onun ağarmış başını qan içində ölülər diyarına göndər». (Sheol h7585) **10** Davud ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində basdırıldı. **11** Davud İsrail üzərində qırılx padşah olmuşdu: yeddi il Xevronda və otuz üç il Yeruşəlimdə padşahlıq etmişdi. **12** Süleyman atası Davudun taxtında oturdu və onun padşahlığı çox möhkəm oldu. **13** Haqqit oğlu Adoniya Süleymanın anası Bat-Şevanın yanına gəldi. Bat-Şeva dedi: «Xeyirlə gəlirsənmi?» Adoniya «bəli» deyə cavab verdi. **14** Sonra dedi: «Sənə səyləyəcək sözüm var». Bat-Şeva «səylə» dedi. **15** O dedi: «Sən bilirsən ki, padşahlıq mənim idi və

bütün İsaillilər mənim padşah olacağımı gözləyirdilər,ancaq hər şey dəyişdi, padşahlıq qardaşımın əlinə keçdi, çünkü Rəbb belə etdi. **16** İndi səndən bir xahişim var, mənə “yox” demə». Bat-Şeva ona «söylə» dedi. **17** O dedi: «Xahiş edirəm, padşah Süleymana söylə - o sənə “yox” deməz - qoy Şunemli Avısaqı mənə arvad olmaq üçün versin». **18** Bat-Şeva dedi: «Yaxşı, mən səndən ötrü padşahla danışaram». **19** Bat-Şeva Adoniya barədə padşah Süleymanla danışmaq üçün onun yanına getdi. Padşah onu qarşılıqla üçün ayağa qalxdı və ona təzim etdi, sonra taxtına oturdu. Padşah anası üçün də bir taxt qoydurdu. O, padşahının sağında oturdu, **20** sonra dedi: «Mənim səndən kiçik bir xahişim var, mənə “yox” demə». Padşah ona dedi: «Söylə, ana, mən sənə “yox” demərəm». **21** Bat-Şeva dedi: «Şunemli Avısaqı qardaşın Adoniyyaya arvad olmaq üçün ver». **22** Padşah Süleyman anasına cavab verib dedi: «Niyə Adoniya üçün Şunemli Avısaqı istəyirsən? Padşahlığı da onun üçün istə, üstəlik onunla birlikdə kahin Evyatlarla Seruya oğlu Yoav üçün istə. Axi o mənim böyük qardaşımdır!» **23** Padşah Süleyman Rəbbin haqqı üçün and içərək dedi: «Əgər Adoniya bu sözü öz həyatı bahasına söyləməmişsə, Allah mənə beləsini və bundan betərini etsin. **24** İndi məni möhkəmləndirib atam Davudun taxtında oturtmuş və söylədiyi kimi mənə bir ev qurmuş var olan Rəbbə and olsun ki, Adoniya hökmən bu gün öldürüləcək!» **25** Padşah Süleyman Yehoyada oğlu Benayaya əmr etdi, Benaya da gedib Adoniyanı vurdu və o öldü. **26** Padşah kahin Evyatara da dedi: «Anatota, öz tarlalarına get! Sən ölümə layiqsən, amma indi səni öldürmürəm. Çünkü atam Davudun önündə Xudavənd Rəbbin sandığını daşıyırdın və atamın çəkdiyi hər əzabı sən də çəkirdin». **27** Beləcə Süleyman Evyatara Rəbbin kahinliyindən qovdu. Bununla da Elinin evinə qarşı Rəbbin şiləda söylədiyi söz yerinə yetdi. **28** Xəbər Yoava çatdı. Yoav Avşaloma qoşulmadığı halda Adoniyanın tərafını tutmuşdu. Buna görə də o, Rəbbin ibadət çadırına qəçdi və qurbangahın buynuzlarından yapışdı. **29** Padşah Süleymana söylədilər: «Yoav Rəbbin ibadət çadırına qəçdi və indi qurbangahın yanındadır». Süleyman «get, onu öldür» deyə Yehoyada oğlu Benayani göndərdi. **30** Benaya Rəbbin ibadət çadırına galib Yoava dedi: «Çıx, padşah belə deyir!» O dedi: «Yox, burada ölacəyəm». Benaya padşaha «Yoav belə dedi və mənə bu cavabı verdi» deyə xəbər getirdi. **31** Padşah ona dedi: «Onun dediyi kimi et: onu orada öldür və basdır ki, Yoavin səbəbsiz tökdüyü qanın təqsirini mənim və atamın evi üzərində götürərsən. **32** Rəbb onun qanını öz başına döndərəcək, çünkü o özündən daha saleh və daha yaxşı olan iki nəfəri qılıncla vurdu: atam Davudun xəbəri olmadan İsrail ordusunun başçısı Ner oğlu Avnerlə Yəhuda ordusunun başçısı Yeter oğlu Amasani öldürdü. **33** Beləcə onların qanı həmisişlik Yoavin və onun nəslinin üstündə qalacaq, amma Rəbb Davuda, onun nəslinə, evinə və taxtına əbədi əmin-amanlıq verəcək». **34** Yehoyada oğlu Benaya yuxarıya getdi, Yoavi vurub öldürdü və onu çöldəki

evində basıldılar. **35** Padşah Yoavın yerinə Yehoyada oğlu Benayani ordu başçısı qoydu. Ewyatarın yerinə isə kahin Sadoqu təyin etdi. **36** Padşah Şimeyi çağırtdırib ona dedi: «Yerusəlimdə özünə bir ev tik və orada yaşa, heç yera getmə. **37** Oradan çıxıb Qidron vadisini keçdiyin gün, bil ki, hökmən öləcəksən və qanın öz üstündə qalacaq». **38** Şimey padşaha dedi: «Sözünlə raziyam, ağam padşah necə dedisə, qulun elə də edəcək». Şimey uzun müddət Yerusəlimdə yaşadı. **39** Üçüncü ilin sonunda Şimeyin iki qulu Qat padşahı Maaka oğlu Akişin yanına qəçdi. Şimeyə xəbər gəldi ki, qulları Qatdadır. **40** O qalxıb eşşeyini palanladı, qullarını axtarmaq üçün Qata, Akişin yanına gedib onları Qatdan gətirdi. **41** Şimeyin Yerusəlimdən Qata gedib-gəlmək xəbəri Süleymanı çatdı. **42** Padşah Şimeyi çağırtdırib ona dedi: «Səni Rəbbin haqqına and içdirmədimmi? «Çıxıb bir yerə getdiyin gün, bil ki, hökmən öləcəksən!» deyə sənə xəbərdarlıq etmədimmi? Sən də mənə “yaxşı, sözünlə raziyam” demədinmi? **43** Elə isə Rəbbə içdiyin anda və sənə verdiyim əmrə niyə əməl etmədin?» **44** Sonra padşah Şimeyə dedi: «Sən atam Davuda qarşı ürəyində saxladığın və etdiyin pisliklərin hamisini bilirsən. Pisliyini Rəbb sənin öz başına döndərəcək. **45** Amma qoy padşah Süleyman xeyir-dua alsın və Davudun taxtı Rəbbin önündə əbədi möhkəmlənsin». **46** Padşah Yehoyada oğlu Benayaya əmr etdi, Benaya da gedib Şimeyi vurdur və o öldü. Beləliklə, Süleymanın padşahlığı möhkəmləndi.

3 Süleyman Misir padşahı fironun qızını arvad alaraq onunla müttəfiq oldu. Öz sarayı, Rəbbin məbədi və Yerusəlimin ətrafındakı divarlar tikilib qurtarana qədər arvadını Davudun şəhərinə gətirdi. **2** Xalq isə hələ səcdəgahlarda qurban gətirirdi, çünki o günlərə qədər Rəbbin adına tikilmiş bir məbəd yox idi. **3** Süleyman atası Davudun qanunlarına əməl edərək Rəbbi sevirdi, ancaq səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur yandırıldı. **4** Padşah qurban gətirmək üçün Giveona getdi, çünki ora səcdəgahların ən böyükü idi. Süleyman o qurbanbahadə min baş yandırma qurbanı təqdim etmişdi. **5** Giveonda Rəbb Süleymanı gecə vaxtı yuxuda göründü. Allah dedi: «Nə istəyirsən, sənə verim?» **6** Süleyman dedi: «Sən qulun atam Davuda böyük xeyirxahlıq göstərdin, çünki o Sənin önündə sadiq və saleh işlər görürdü, düz qəlblə Səninlə idi. Bu gün də taxtında oturan bir oğul verməklə ona Öz böyük xeyirxahlığını saxladın. **7** İndi, ya Rəbb Allahim, Öz qulunu atam Davudun yerinə padşah etdin. Ancaq mən çox cavanam, nə edib-etməyəcəyimi bilmirəm. **8** Qulun Sənin seçdiyin xalqın – saysız-hesabsız böyük bir kütənin arasındadır. **9** İndi mənə elə bir dərrakəli ürək ver ki, yaxşı ilə pisi ayırd edib Sənin xalqına hökm edə bilim. Başqa cür Sənin bu böyük xalqını kim idarə edə bilər?» **10** Süleymanın bu istəyi Xudavəndin gözünə xoş gəldi. **11** Allah ona dedi: «İndi ki özün üçün uzun ömür, var-dövlət və düşmənlərinin canını istəmədin, bunların yerinə ədaləti ayırd etmək

üçün dərrakə istədin, **12** Mən istayıni yerinə yetirirəm: sənə elə bir hikmətli və dərrakəli ürək verirəm ki, sənin kimisi nə səndən əvvəl olmuş, nə də səndən sonra olacaq. **13** Hətta sənə istəmədiyini – var-dövləti də, şöhrəti də verirəm; belə ki bütün ömrün boyu padşahlar arasında sənin kimisi olmayıcaq. **14** Əgər sən də atan Davud kimi qanunlarına və əmrlərimə əməl edib yolumla getsən, sənin ömrünü də uzadacağam». **15** Süleyman oyandı. Bu, bir yuxu idi. Sonra Yerusəlimə gəldi. Xudavəndin əhd sandığının önündə durub yandırma qurbanları və ünsiyyət qurbanları təqdim etdi və bütün əyanları üçün ziyanat verdi. **16** Bir gün iki fahişə qadın galib padşahın hüzurunda durdu. **17** Qadınlardan biri dedi: «Yalvarıram, ay ağam! Mən bu qadınlı bir evdə yaşayıram. Bu evdə onun yanında uşaq doğдум. **18** Mən doğandan sonra üçüncü gün bu qadın da doğdu. Biz bir yerda olurduq, evdə bizdən başqa heç kəs yox idi, yalnız ikimiz idik. **19** Gecə bu qadın yatanda oğlu onun altında qalıb öldü. **20** Kəniniz yuxuda ikən gecə yarısı bu qadın qalxaraq oğlunu yanından götürüb öz qoynuna almış, ölü oğlunu isə mənim qoynuma qoymuşdur. **21** Səhər oğlumu əmizdirmək üçün duranda gördüm ki, o ölüb. Amma sonra diqqətlə baxanda bildim ki, bu mənim doğduğum uşaq deyil». **22** O biri qadın isə dedi: «Yox, sağ olan uşaq mənim oğlumdur, ölen isə səninkidir». Amma birinci qadın dedi: «Yox, ölen uşaq sənin oğlundur, sağ olan mənimkidir». Padşahın önündə onlar beləcə mübahisə edirdilər. **23** Padşah dedi: «Biri deyir, sağ olan uşaq mənim oğlumdur, ölen səninkidir; o biri isə deyir, yox, ölen uşaq sənin oğlundur, sağ olan mənimkidir». **24** Padşah yenə dedi: «Mənə qilinc gətirin!» Padşaha qilinc gətirdilər. **25** Padşah dedi: «Sağ olan uşağı iki yerə bölün: yarısını birinə, yarısını isə o birinə verin!» **26** Oğlu sağ olan qadın balası üçün ürəyi yandığına görə padşaha belə söylədi: «Aman, ağam, sağ olan uşağı ona verin, amma öldürməyin». O biri isə dedi: «Bölin, qoy nə onun olsun, nə mənim». **27** Onda padşah cavab verib dedi: «Sağ olan uşağı birinci qadına verin, onu öldürməyin, sağın anası odur». **28** Bütün İsraililər padşahın verdiyi hökmü eşidib ona hörmət etdilər, çünki gördülər ki, hökm etmək üçün onda Allahın hikməti var.

4 Padşah Süleyman bütün İsrail üzərində hökmran idi. **2** Əyanları da bunlar idi: Kahin – Sadoq oğlu Azarya; **3** Mirzələr – Şisanın oğulları Elixoref və Axiya; Salnaməçi – Axilud oğlu Yehoşafat; **4** Ordu başçısı – Yehoyada oğlu Benaya; Kahinlər – Sadoq və Ewyatar; **5** Baş vali – Natan oğlu Azarya; Padşahın həmsöhbəti – kahin Natan oğlu Zavud; **6** Saray rəisi – Axişar; Mükəlləfiyyətçilər üzərində nəzarətçi – Avda oğlu Adoniram. **7** Bütün İsrail üzərində Süleymanın on iki bölgə valisi var idi. Onlar padşahı və onun evini ərzaqla təmin edirdilər və hər biri ildə bir aylıq ərzaq göndərməli idi. **8** Onların adları belədir: Efrayimin dağlıq bölgəsində Ben-Xur; **9** Maqas, Şaalvim, Bet-Şemeş və Elon-Bet-Xanan bölgələrində Ben-Defer; **10** Soko və

bütün Xefer torpağının da aid olduğu Arubbot bölgəsində Ben-Xesed; **11** bütün Nafat-Dor bölgəsində Süleymanın qızı Tafatın əri olan Ben-Avinadav; **12** Taanak, Megiddo, İzreelin altındakı Sartanın yanında olan bütün Bet-Şean bölgəsində və Bet-Şeandan Avel-Mexolaya, Yoqmeamin o biri tərəfinə qədər uzanan bölgədə Axilud oğlu Baana; **13** Gileadda olan Menaşə oğlu Yairin kəndlərinin və Başanda olan Arqov ətrafında divarlar və tunc sürgülərlə bağlanmış altmış böyük şəhərin aid olduğu Ramot-Gilead bölgəsində Ben-Gevez; **14** Maxanayim bölgəsində İddo oğlu Axinadav; **15** Naftali torpağında Süleymanın qızı Basmati arvad alan Aximaas; **16** Aşer torpağında və Alot bölgəsində Xuşay oğlu Baana; **17** İssakar torpağında Paruah oğlu Yehoşafat; **18** Binyamin torpağında Ela oğlu Şimey; **19** Gilead torpağında, yəni keçmişdə Emorluların padşahı Sixona və Başan padşahı Oqa məxsus olan ölkədə bu bölgənin yeganə valisi olan Uri oğlu Gevez. **20** Yəhudilər və İsraililər dəniz qırığında olan qum qədər çox idi. Onlar yeyib-içir və xoşbəxt yaşayırdılar. **21** Süleyman Fərat çayından Filiştililərin torpağına və Misir sərhədinə qədər bütün padşahlıqlar üzərində hökmənlilik edirdi. Onlar Süleymanın ömrünün axırına qədər xərac verdilər və ona qulluq etdilər. **22** Süleymanın evinin gündəlik ərzağı burlardan ibarət idi: otuz kor narin un və altmış kor iri üyüdülmüş un, **23** on baş bəslənmiş mal-qara, iyirmi otlaq öküzü, yüz qoyun, maral, ceyran, cüyür və bəslənmiş ev quşları. **24** Tifsahdan Qəzzəyə qədər Fərat çayının bu tayındakı bütün torpaqlar və çayın bu tayındakı bütün padşahlar üzərində Süleyman hökmənlilik edirdi və bütün ətraf ölkələrlə sülh şəraitində yaşayırırdı. **25** Onun bütün ömrü boyu Dandan Beer-Şevaya qədər Yəhuda və İsraildə hər kəs öz üzüm meynəsinin və əncir ağacının altında dincilik içində yaşayırırdı. **26** Süleymanın qırx min axurunda döyüş arabaları üçün atları və on iki min atlısı var idi. **27** Valilərin hər biri öz ayında padşah Süleymana və onun süfrəsinə gələnlərin hamısına ərzaq göndərirdi və heç bir şəya ehtiyac qalmırırdı. **28** Hər vali ona verilmiş amrə görə döyüş və çapar atlarının olduqları yerə arpa-saman göndərirdi. **29** Allah Süleymana dəniz sahilindəki qum qədər bol hikmət, dərrakə və ürək genişliyi verdi. **30** Süleymanın hikməti bütün şərqi xalqlarının və Misirilərin hikmətindən üstün idi. **31** O bütün adamlardan, Ezrahlı Etandan, Maxolun oğulları Heman, Kalkol və Dardadan hikmatlı idi, şöhrəti bütün ətraf millətlər arasında yayılmışdı. **32** O, üç min məsəl söyləmişdi və onun min beş nəğməsi var idi. **33** Livanda olan sidr ağacından tutmuş divarda bitən züfa otuna qədər bitkiler barədə bəhs etdi, həmçinin heyvanlar, quşlar, həşəratlar və bəliqlər haqqında danişdi. **34** Süleymanın hikmətli sözlərinə qulaq asmaq üçün bütün xalqlardan və onun hikməti barədə eşitmış bütün dünya padşahlarından yanına adamlar gəlirdi.

5 Sur padşahı Xiram atasının yerinə Süleymanın padşah olmaq üçün məsh edildiyini eşidəndə öz adamlarını

onun yanına göndərdi, çünki Xiram Davudla bütün ömrü boyu dost olmuşdu. **2** Süleyman Xirama xəbər göndərib dedi: **3** «Sən bilirsən ki, atam Davud Allahı Rəbbin adına bir məbəd tikə bilmədi. Çünkü Rəbb dushmanlarını onun ayaqları altına atana qədər ətrafında müharibələr gedirdi. **4** Ancaq indi Allahim Rəbb mənə hər tərəfdən əmin-amanlıq verib: nə bir düşmən var, nə də bir əngəl. **5** Mən Allahim Rəbbin adına bir məbəd tikmək niyyətindəyəm; necə ki Rəbb atam Davuda demişdi: «Sənin yerinə taxtında oturdacağım oğlun Mənim adıma məbəd tikəcək». **6** İndi əmr et ki, mənim üçün Livan dağlarından sidr ağacları kəsilsin. Adamlarım da sənin adamlarınla birgə olacaq və mən sənin adamların üçün nə qədər desən, o qədər zəhmət haqqı verəcəyəm. Çünkü bilirsən ki, bizdə Sidonlular kimi ağac kəsməyi bilən adamlar yoxdur». **7** Xiram Süleymanın sözlərini eşidəndə çox sevindi və dedi: «Bu gün Rəbba alqış olsun ki, bu böyük xalqı idarə etmək üçün Davuda belə müdrik oğul verdi!» **8** O, Süleymana xəbər göndərib dedi: «Mənə göndərdiyin sözü eşitdim. Mən sənin sidr və şam ağacları barədə hər istəyini yerinə yetirəcəyəm: **9** mənim adamlarım onları Livandan dənizə endirirər və mən bu ağaclarдан sallar düzəldərəm, dəniz yolu ilə təyin edəcəyin yerə apararam və onları orada ayırıb yiğaram, sən isə götürərsən. Ancaq sən də mənim istəyimi yerinə yetirib evimi ərzaqla təmin et». **10** Xiram Süleymana istədiyi qədər sidr və şam ağacları verirdi. **11** Süleyman isə hər il Xiramin evi üçün ərzaq olaraq iyirmi min kor bugda və iyirmi kor xalis zeytun yağı verirdi. **12** Rəbb vəd etdiyi kimi Süleymana hikmət verdi. Xiramlı Süleyman arasında sülh var idi və onlar bir-biri ilə saziş bağlamışdilar. **13** Padşah Süleyman bütün İsraililər üzərinə əmək mükəlləfiyyəti qoysdu. Mükəlləfiyyətçilər otuz min nəfər idi. **14** Hər ay onların on min nəfərini növbə ilə Livanda göndərirdi; bir ay Livanda, iki ay evlərində qalırdılar. Onların üzərində Adoniram nəzarət edirdi. **15** Süleymanın yük daşyan yetmiş min və dağlarda daş yonan səksən min adamı var idi. **16** Burlardan başqa, Süleyman işə nəzarət etmək üçün üç min üç yüz nəfər məmər qoymuşdu. Onlar adamlara hökm edir və iş görürdülər. **17** Padşahın əmrinə görə işçilər məbədin bünövrəsini yonulmuş daşdan qoymaq üçün böyük və dəyərli daşlar kəsib gətirdilər. **18** Süleymanın və Xiramin ustaları Gevallılarla birgə məbədi tikmək üçün taxtalar və daşlar yonub hazırladılar.

6 İsrail övladları Misir torpağından çıxdıqdan dörd yüz səksən il sonra – Süleymanın İsrail üzərində padşahlığının dördüncü ilində, ikinci ay olan Ziv ayında o, Rəbba məbəd tikməyə başladı. **2** Padşah Süleymanın Rəbba tikdiyi məbədin uzunluğu altmış, eni iyirmi və hündürlüyü otuz qulac idi. **3** Məbədin böyük otağının önündə olan eyvanın uzunluğu məbədin eninə görə iyirmi qulac və eni məbədin önündə on qulac idi. **4** O, məbəd üçün qəfəslə bağlı pəncərələr düzəltdi. **5** Məbədin divarına bitişik, bütün məbədin divarını, yəni

böyük otağı və iç otağı dövrəyə alan artırma tikdi. Onun içində məbədi əhatə edən yan otaqlar düzəldti. **6** Artırmadanın alt mərtəbəsinin eni beş, ortasındakının eni altı, üçüncüsünün eni isə yeddi qulac idi. Çünkü artırmadanın dirəkləri məbədin divarına dəyməsin deyə məbədin divarı ətrafında bayır tərəfdən çıxıntılar düzəldilmişdi. **7** Məbədin tikilməsi üçün karxanada hazırlanan yonulmuş daşlar işlədilmişdi. Məbəddə tikinti zamanı nə gürzün, nə iskənənin, nə də başqa bir dəmir alətin səsi eşidildi. **8** Orta mərtəbəyə giriş məbədin sağ tərəfində idi. Pilləkənlərlə orta mərtəbəyə, orta mərtəbədən isə üçüncü mərtəbəyə çıxırlar. **9** Beləcə Süleyman məbədi tikib qurtardı. Məbədi sidr ağacından olan tirlər və taxtalarla örtüdü. **10** Bütün məbədə bitişik olan mərtəbələri beş qulac hündürlüyündə tikdi və bunlar sidr dirəklərlə məbədə bərkidilmişdi. **11** Süleymana Rəbbin bu sözü nazil oldu: **12** «Budur, sən məbəd tikirsən. Əgər sən Mənim qaydalarımla getsən, hökmlərimə və əmrlərimə uyğun hərəkət etsən, onda Mən atan Davuda verdiyim sözü sənin vasitənlə yerinə yetirəcəyəm: **13** İsrail övladlarının arasında yaşayacağam və xalqım İsraili tərk etməyəcəyəm». **14** Süleyman məbədi tikib qurtardı. **15** Məbədin divarlarına içəridən sidr taxtalarla örtük vurdub və məbədin döşəməsini şam ağacından olan taxtalarla örtüdü. Beləcə məbədi döşəməsindən divarlarına və tavanına qədər ağacla örtüdü. **16** Məbədin arxa tərəfində döşəmədən tavanə qədər sidr taxtalarla örtülmüş uzunluğu iyirmi qulac olan bir bölmə ayırbı orada ən Müqəddəs yer üçün bir iç otaq hazırladı. **17** İç otağın bayırında olan böyük otaq qırx qulac uzunlığında idi. **18** Məbədin içindəki sidr ağaclarının üstündə balqabaq və açılmış güllərin təsviri oyulmuşdu. Hər şey sidrlə örtülmüşdü, daş heç görünmürdü. **19** Məbədin içərisindəki iç otağı isə o, Rəbbin Əhd sandığını qoymaq üçün hazırladı. **20** İç otağın uzunluğu iyirmi, eni iyirmi və hündürlüyü iyirmi qulac idi. Oranı və sidr ağaçından olan qurbangahın üstünü xalis qızılla örtüdü. **21** Süleyman məbədi içəridən xalis qızılla örtüdü, iç otağın öündən qızıl zəncirlər keçirdi və onu qızılla örtüdü. **22** O bütün məbədi tikib qurtararaq onu başdan-başa qızılla örtüdü. İç otağa aid olan qurbangahı da tamamilə qızılla örtüdü. **23** İç otaqda zeytin ağacından hündürlüyü on qulac olan iki keruv düzəldti. **24** Keruvun bir qanadının uzunluğu beş qulac, o biri qanadının da uzunluğu beş qulac idi; bir qanadının ucundan o biri qanadının ucuna qədər on qulac idi. **25** O biri keruvun ölçüsü də on qulac idi. Hər iki keruv eyni ölçüdə və eyni görkəmdə idi. **26** Hər ikisinin hündürlüyü on qulac idi. **27** O, keruvları məbədin iç otağının ortasına qoysdu. Keruvların qanadları açıq idi. Bir keruvun qanadı bir divara, o birisinin qanadı isə o biri divara toxunurdu. Onların o biri qanadları məbədin ortasında bir-birinə toxunurdu. **28** O, keruvları qızılla örtüdü. **29** Məbədin iç və bayır otağında bütün divarlarında keruvların, xurma ağaclarının və açılmış güllərin oyuma təsvirini düzəldti. **30** Məbəddə iç və bayır otağın döşəməsini qızılla örtüdü. **31** İç otağın girişi üçün zeytin ağacından qapılar düzəldti. Onların çərçivəsi beşguşəli idi. **32** O, zeytin ağacından düzəldilmiş iki qapı üzərində keruvların, xurma ağaclarının və açılmış güllərin təsvirini oydu və qapıları qızılla örtüdü. Keruvların və xurma ağaclarının üstünə qızıl çəkdi. **33** Eləcə də böyük otağın girişi üçün zeytin ağacından dördguşəli çərçivə, **34** həmçinin şam ağacından iki qapı düzəldti. Bir qapının hər iki tayı qatlanırdı, o biri qapının da hər iki tayı qatlanırdı. **35** Onların üstündə keruvların, xurma ağaclarının, açılmış güllərin təsvirini oydu və oyuma işinin üstünü qızılla örtüdü. **36** O, üç cərgə yonulmuş daşlardan və bir cərgə sidr dirəklərdən içəri həyat tikdi. **37** Dördüncü ildə, Ziv ayında Rəbbin məbədinin bünövrəsi qoymuldu, **38** on birinci ildə, səkkizinci ay olan Bul ayında məbəd bütün ləvazimatı ilə birgə və bütün şəklinə görə tikilib qurtardı. Beləcə Süleyman onu yeddi ilə tikdi.

7 Ancaq Süleyman öz sarayını ətrafdakı bütün evlərlə birlikdə on üç ilə tikib qurtardı. **2** Onun tikidiyi «Livan meşəsi» adlı sarayın uzunluğu yüz, eni əlli, hündürlüyü isə otuz qulac idi. O, dörd cərgə sidr sütunlardan və sütunlar üzərində olan sidr dirəklərdən ibarət idi. **3** Sütunlar üzərindəki qırx beş dirəyin üstündə sidrdən olan dam salınmışdı və hər cərgədə on beş dirək var idi. **4** Pəncərə çərçivələri üç cərgə idi və onların içində qarşı-qarşıya üç cərgə pəncərə var idi. **5** Bütün girişlər və onların çərçivələri dördguşəli idi. Girişlər qarşı-qarşıya olmaqla üç cərgə idi. **6** Süleyman uzunluğu əlli, eni otuz qulac olan sütunlu bir eyvan tikdi. Qabağında artırma və sütunlar, onların qabağında isə eşik düzəldti. **7** O həmçinin hökm verəcəyi taxt eyvanını, yəni məhkəmə otağını tikdi və onu döşəmədən tavanə qədər sidr ağaçları ilə örtüdü. **8** Onun yaşadığı ev eyvanın arxasında, o biri həyətdə idi və eyni quruluşda tikilmişdi. Süleyman arvad aldığı firon qızı üçün də bu eyvan kimi bir ev tikdirdi. **9** Bütün bunlar iç və bayır tərəfdən, bünövrədən dama və bayır tərəfdən böyük həyətə qədər ölçüyə görə yonulmuş, daş misarı ilə kəsilmiş dəyərli daşlardan düzəldilmişdi. **10** Bünövrə böyük və dəyərli daşlardan – on qulaklıq və səkkiz qulaklıq daşlardan qoymulmuşdu. **11** Onların üstündə ölçüyə görə yonulmuş dəyərli daşlar və sidr dirəklər var idi. **12** Rəbbin məbədinin içəri həyatı və məbədin eyvanı kimi böyük həyat də üç cərgə yonulmuş daş və bir cərgə sidr dirəklərlə əhatə olunmuşdu. **13** Padşah Süleyman Xiram adlı bir nəfəri Surdan gətirtdi. **14** Onun anası Naftali qəbiləsindən dul bir qadın, atası isə Surlu bir misgər idi. Xiram tuncdan hər cür şey qayırmadı, işində hikmətli, dərrakəli və bilikli idi. O, padşah Süleymanın yanına gəldi və onun bütün işlərini gördü. **15** Xiram iki tunc sütun düzəldti. Hər sütunun hündürlüyü on səkkiz qulac idi və hər birinin ətrafına on iki qulaklıq bir ip dolanmışdı. **16** O, sütunların üstünə qoymaq üçün tökmə tuncdan iki başlıq düzəldti. Hər iki başlıqın hündürlüyü beş qulac idi. **17** Sütunlarının

üstündə olan başlıqlarda hörmə torlar və zəncirvari çələnglər var idi. Hər iki başlıqda yeddi dənə var idi. **18** O, sütunları belə düzəltdi. Sütunların üstündəki başlıqları örtmək üçün hörmə torların ətrafında iki cərgə nar düzəltdi və hər başlıq üçün də belə etdi. **19** Evvanda olan sütunların üstündəki başlıqlar su zanbağı şəklində düzəldilmişdi və hər birinin hündürlüyü dörd qulac idi. **20** Hər iki sütunun yuxarısında olan başlıqlar hörmə torların yanındakı girdə çıxıntının üst tərəfində idi. Hər başlığın üzərində dairəvi cərgələrdə iki yüz nar var idi. **21** Xiram məbədin eyvanında sütunlar qoydu. Sağ tərəfdə olan sütunu Yakin, sol tərəfdəkini isə Boaz adlandırdı. **22** Sütunların üstündəki başlıqlar su zanbağı şəklində idi. Beləcə sütunların işi qurtardı. **23** Xiram tuncdan tökülmüş dairəvi bir hovuz düzəltdi. Onun hündürlüyü beş qulac idi və bir kənarından digər kənarına qədər on qulac idi, otuz qulaclıq bir ip də onun ətrafına dolanmışdı. **24** Hər tərəfdən kənarının altından onu balqabaq təsvirləri əhatə edirdi. Hər qulacda on balqabaq var idi. Balqabaqlar iki cərgə idi və onlar hovuzla birgə tökülmüşdü. **25** Hovuz on iki tökmə buğanın üstündə dururdu: üçü şimala, üçü qərbə, üçü cənuba, üçü də şərqə baxırdı. Hovuz yuxarıda – onların üzərində idi və buğaların bütün sağlıları içəriyə doğru idi. **26** Hovuzun qalılığı bir ovuc idi, onun kənarı kasa kənarı kimi düzəldilmişdi və açılan zanbağa bənzəyirdi. O, iki min bat su tuturdu. **27** Xiram tuncdan on dayaq düzəltdi. Hər dayağın uzunluğu dörd, eni dörd və hündürlüyü üç qulac idi. **28** Dayaqlar belə hazırlanmışdı: onların yan lövhələri var idi və yan lövhələr gövdəyə bərkidilmişdi. **29** Gövdəmin arasında olan yan lövhələr üzərində şir, buğa və keruv təsvirləri var idi. Həmçinin gövdədə, şir və buğa təsvirlərinin yuxarısında və aşağısında asma çələnglər var idi. **30** Hər dayağın dörd tunc çarxi, tunc oxları və ləyən üçün dörd tökmə çıxıntı var idi. Çıxıntılar hər tərəfdən çələnglərlə bəzədilmişdi. **31** Dayağın başlığında bir oyuq var idi. Başlığın hündürlüyü bir qulac idi, oyuq isə dəyirmi və bir qulac yarım enində idi, üstündə oymalar var idi. Yan lövhələr dairəvi deyil, dördguşəli idi. **32** Dörd çarx yan lövhələrin altında idi və çarxların oxları dayaqda idi. Bir çarxın hündürlüyü bir qulac yarım idi. **33** Çarxların quruluşu döyük arabalarının çarxlarının quruluşu kimi idi. Onların oxları, sağanaqları, milləri və topları – hər şeyi tökmə idi. **34** Hər dayağın dörd küncündə çıxıntı var idi. Çıxıntılar dayağa bitişik idi. **35** Dayağın başında yarım qulac hündürlüyündə dəyirmi bir çənber var idi. Dayağın başında olan dəstəkləri və yan lövhələri özünə bitişik idi. **36** Xiram dəstəklərin və yan lövhələrin üzərində yer çatan qədər keruv, şir, xurma ağacı təsvirləri, ətrafında isə çələnglər oydu. **37** Beləcə on dayaq düzəltdi. Onların hamısı bir tökmədə, bir ölçüdə və bir quruluşda idi. **38** Xiram on dayağın üstünə qoymaqla üçün tuncdan on ləyən düzəltdi. Hər ləyən qırx bat tuturdu və dörd qulac enində idi. **39** Dayaqların beşini məbədin sağ tərəfində, beşini də məbədin sol tərəfində qoydu. Hovuzu

isə məbədin cənub-şərq küçündə yerləşirdi. **40** O həmçinin qazanlar, kürəklər, piyalələr düzəltdi. Xiram Rəbbin məbədi üçün padşah Süleymanın əmri ilə bütün bu işləri görüb qurtardı: **41** iki sütun; sütunların üstündə iki dəyirmi başlıq; sütunların üstündəki başlıqları örtmək üçün iki hörmə tor; **42** sütunların üstündə olan dəyirmi başlıqları örtən hər hörmə torun üzərində iki cərgədə dörd yüz nar; **43** on dayaq; dayaqların üzərində on ləyən; **44** bir hovuz; hovuzun altında on iki tökmə buğa; **45** qazanlar, kürəklər və piyalələr. Bütün bu əşyaları Xiram Rəbbin məbədi üçün padşah Süleymanın əmri ilə cılalanmış tuncdan düzəltmişdi. **46** Padşah bunları İordan çayının kənarındaki düzənlilikdə Sukkot ilə Sartan arasındaki gilli torpaqlarda tökmüşdü. **47** Bütün bu əşyalar həddən artıq çox olduğu üçün Süleyman onlara işlədilən tuncun çəkisini müəyyən etmədi. **48** Süleyman Rəbbin məbədindəki bütün bu əşyaları düzəltdi: qızıl qurbangah; təqdis çörəkləri qoyulan qızıl masa; **49** iç otağın öbündə beşi sağ tərəfdə, beşi də sol tərəfdə olan xalis qızıldan çıraqdanlar; qızıldan olan qönçə, çıraqlar və maşalar; **50** xalis qızıldan kasalar, maqqaslar, piyalələr, nimçələr və buxurdanlar; iç otağın, yəni ən Müqəddəs yerin və böyük otağın qapıları üçün qızıldan ilgəklər. **51** Padşah Süleymanın Rəbbin məbədində gördüyü bütün işlər qurtardı. Atası Davudun təqdis etdiyi qızıl-gümüşü və əşyaları Süleyman içəri gətirib Rəbbin məbədinin xəzinələrinə qoydu.

8 O zaman padşah Süleyman İsrailin ağsaqqallarını, bütün qəbilə başçılarını, yəni İsrail övladlarının nəsil rəhbərlərini Yerusəlimə, özünün yanına topladı ki, Rəbbin Əhd sandığını Davudun şəhəri olan Siondan yuxarı götərsinlər. **2** Yeddinci – Etanim ayında olan bayram vaxtı bütün İsrail xalqı padşah Süleymanın yanına toplandı. **3** Bütün İsrail ağsaqqalları gələndə kahinlər Rəbbin sandığını götürdülər. **4** Onunla birgə Hüzur çadırını və çadırda olan bütün müqəddəs əşyaları kahinlər və Levililər yuxarı gətirdilər. **5** Padşah Süleyman və onun yanına toplanmış bütün İsrail icması sandığın öbündə çoxluğuna görə sayı-hesabı bilinməyən qədər qoyun-keçi və mal-qara qurban kəsirdilər. **6** Kahinlər Rəbbin Əhd sandığını öz yerinə, məbədin iç otağına – Ən Müqəddəs yerə, keruvtarın qanadları altındakı yerinə gətirdilər. **7** Keruvtar qanadlarını sandığın yeri üzərində açmışdı, onlar sandığın və onun şüvüllərini örtmüşdü. **8** Şüvüllər elə uzun idi ki, onların ucu iç otağın öbündəki Müqəddəs yerdən görünürdü, ancaq bayır tərəfdən görünmürdü. Onlar bu günə qədər oradadır. **9** İsrail övladları Misir torpağından çıxdıqları zaman Rəbbin onlarla əhd bağladığı Xorevdə Musa sandığın içində iki daş lövhə qoymuşdu. Bunlardan başqa, sandığın içində heç bir şey yox idi. **10** Kahinlər Müqəddəs yerdən çıxdıqları vaxt bulud Rəbbin məbədini elə doldurdu ki, **11** buluda görə onlar ibadət etmək üçün orada dayana bilmədilər. Çünkü Rəbbin izzəti Onun məbədini

doldurmuşdu. **12** O zaman Süleyman dedi: «Rabb istədi ki, qatı qaranlıqla məskən salsın. **13** Mən Sənin üçün uca bir məbəd tikdim ki, Sənin əbədi yaşayacağın yer olsun». **14** Padşah dönüb bütün İsrail camaatına xeyir-dua verdi. Bu zaman bütün İsrail camaatı ayaq üstə durmuşdu. **15** Padşah dedi: «İsrailin Allahı Rabbə alqış olsun ki, atam Davuda Öz ağız ilə dediyini Öz əli ilə yerinə yetirdi. O söyləmişdi: **16** "Mən xalqım İsraili Misirdən çıxardığım gündən bəri bir məbəd tikmək üçün İsrailin heç bir qəbiləsindən şəhər seçməmişdim ki, adım üstündə olsun, ancaq xalqım İsrailin üzərində olmaq üçün Davudu seçdim". **17** Atam Davudun ürəyində İsrailin Allahı Rəbbin adına bir məbəd tikmək istəyi var idi. **18** Lakin Rabb atam Davuda dedi: "Sən yaxşı eləmisən ki, Mənim adıma bir məbəd tikmək niyyətinə düşmüsən. **19** Ancaq məbədi sən tikməyəcəksən, sənin belindən gələn oğlun Mənim adıma məbəd tikacək". **20** Rabb vəd etdiyini yerinə yetirdi: belə ki mən atam Davudun yerinə qalxdım, Rəbbin dediyi kimi İsrail taxtında oturdum və İsrailin Allahı Rəbbin adına məbəd tikdim. **21** Orada sandıq üçün yer hazırladım. Atalarımızı Misir torpağından çıxardığı vaxt Rəbbin onlarla bağlılığı əhd onun içindədir». **22** Süleyman Rəbbin qurbangahı önünde, bütün İsrail camaatının qarşısında durdu və əllərini göyə açıb dedi: **23** «Ya Rabb, İsrailin Allahı! Nə yuxarıda göydə, nə də aşağı yerdə Sənin kimi Allah yoxdur. Sən bütün ürəkləri ilə yoluyla gedən qullarına əhdini və lütfünü saxlayırsan. **24** Sən qulun atam Davuda verdiyin vədə əməl etdin, Öz dilinə söylədiyini bu gün Öz əlinlə yerinə yetirdin. **25** Ya Rabb, İsrailin Allahı, indi də qulun atam Davuda dediyin sözə əməl et, Özün söyləmişdin: "Sən yolumla getdiyin kimi oğulların da yolumla gedərək öz əməllərinə diqqət etsələr, İsrail taxtında sənin nəslindən bir kişi əskik olmayıacaq". **26** Ey İsrailin Allahı, indi qulun atam Davuda dediyin sözü təsdiq et! **27** Lakin, doğrudan da, Allah yerde yaşayarmı? Sən göyə və göylərin göyünə siğmazsan, o ki qaldı mənim tikdiyim məbədə! **28** Ancaq Sən bu qulunun duasına və yalvarışına nəzər sal, ya Rabb Allahım. Bu gün qulunun Sənin önünde etdiyi fəryadı və duanı eşit. **29** Qoy Sənin nəzərin gecə-gündüz bu məbədin üstündə olsun. Bu yer barədə Sən demisən: "Mənim adım orada olacaq". Qulunun buraya üz tutub etdiyi duanı eşit. **30** Bu yerə tərəf dua etdikləri vaxt Öz qulunun və xalqın İsrailin yalvarışlarını Sən eşit, göydə - Öz məskənində eşit və bağışla! **31** Əgər bir adam öz yaxınına qarşı günah edərsə və ondan and içmək tələb olunarsa, o da galib bu məbəddə, Sənin qurbangahın önünde and içərsə, **32** o vaxt Sən göydə eşit və belə et, qulların üzərində hökm et: əməlini öz başına döndərərək müqəssiri ittiham et və təqsirsizə salehliyinə görə bərəət ver. **33** Əgər xalqın İsrail Sənə qarşı günah etdiyi üçün düşmən önünde məğlub olsa, onlar təkrar Sənə tərəf dönüb adını dillərinə gətirsələr və bu məbəddə Sənə yalvarıb fəryad etsələr, **34** o vaxt Sən göydə eşit və xalqın İsrailin günahını bağışla, onları yenə atalarına verdiyin

torpağa qaytar. **35** Əgər xalqın Sənin önünde günah etdiyi üçün göy bağlanıb yağış yağmaya vaxt bu yerə tərəf dua edərək adını dillərinə gətirsələr və Sən onlara bəla göndərdiyin vaxt öz günahlarından dönsələr, **36** o vaxt Sən göydə eşit, qullarının və xalqın İsrailin günahını bağışla və gedəcəkləri doğru yolu onlara göstər. Xalqına ırs kimi verdiyin torpağına da yağış göndər. **37** Əgər ölkədə acliq, vəba olarsa, səmum küləyi ya kif, çayirtkə ya bitki qurdı olarsa, əgər düşmən onları ölkənin hər hansı bir şəhərində mühəsirəyə alarsa - hansı bəla, hansı xəstəlik olursa-olsun - **38** kimsə tərəfindən yaxud da bütün xalqın İsrail tərəfindən bir dua və yalvarış olarsa, hər kəs öz ürəyinin dərdini biliib bu məbədə tərəf əllərini açarsa, **39** o vaxt Sən göydə - Öz məskənində eşit, bağışla və bir əlac et. Ürəyini bildiyin hər adama bütün əməllərinə görə əvəz ver, çünkü hər insanın ürəyini yalnız Sən bilirsən. **40** Ta ki onlar atalarımıza verdiyin torpaqda yaşıdlıqları bütün günlər boyu Səndən qorxsunlar. **41** Əgər xalqın İsraildən olmayan yadelli də Sənin adın naminə uzaq ölkədən gəlsə, **42** Sənin böyük adın, qüdrətli əlin və uzanan qolun baradə eşidib bu məbədə tərəf dua etsə, **43** o vaxt Sən göydə - Öz məskənində eşit və yadellinin Sənə fəryad etdiyi hər şeyi elə ki, yer üzünün bütün xalqları da Sənin adını tanışınlar, xalqın İsrail kimi Səndən qorxsunlar və tikdiyim bu məbədin Sənin adınlı çağırıldığını bilsinlar. **44** Əgər xalqın göndərdiyin yolla düşməninə qarşı müharibəyə çıxsa və Sənin secdiyin şəhərə tərəf, Sənin adına tikdiyim məbədə doğru üz çevirib Rəbbə dua etsə, **45** Sən göydə onların dua və yalvarışlarını eşit, onların tərəfində ol. **46** Əgər onlar önünde günah etsələr - çünkü günah etməyən insan yoxdur - Sən qəzəblənib onları düşmənə təslim etsən və düşmən onları əsir edib yaxın ya uzaq torpağına aparsa, **47** onlar əsirlikdə olduqları ölkədə türklərini döndərib tövbə etsələr və Sənə dua edərək "biz günah və haqsızlıq etdik, pislik etdik" desələr, **48** onları əsir edən düşmənlerin ölkəsində bütün türkləri və canları ilə Sənə tərəf dönsələr, atalarına verdiyin torpağı, secdiyin şəhərə və adına tikdiyim məbədə tərəf üz tutub Sənə dua etsələr, **49** o vaxt Sən göydə - Öz məskənində onların dua və yalvarışlarını eşit, onların tərəfində ol. **50** Sənin önünde günah edən xalqını və onun Sənə qarşı etdiyi bütün ışyankarlıqları bağışla və onları əsir alamlara insaf ver ki, onlara qarşı rəhmli olsunlar. **51** Çünkü onlar Sənin xalqın, Sənin ırsındır, Sən onları Misirdən, dəmir kürənin içindən çıxartmışan. **52** Bu qulunun və xalqın İsrailin yalvarışına nəzər yetir ki, onların Sənə fəryad etdikləri hər sözü eşidəsən. **53** Çünkü, ya Xudavənd Rəbb, Sən ırsın olmaq üçün onları yer üzünü bütün xalqlarından ayırdın. Bunu atalarımızı Misirdən çıxardığın vaxt qulun Musa vasitəsilə söyləmişdin». **54** Süleyman bütün bu dua və yalvarışlarını Rəbbə söyləyib qurtarandan sonra Rəbbin qurbangahı önünde, əlləri göyə açıq halda diz çökdüyü yerdən qalxdı. **55** O ayağa durdu və bütün İsrail camaatına uca səslə xeyir-dua verib dedi: **56** «Rəbbə alqış

olsun ki, vəd etdiyi kimi xalqı İsrailə dinclik verdi! Öz qulu Musanın vasitəsilə verdiyi yaxşı vədlərindən heç biri hədər getmədi. **57** Qoy Allahımız Rəbb atalarımıza yar olduğu kimi biza də yar olsun, qoy bizi buraxmasın və tərk etməsin. **58** Bizim ürəklərimizi Özüna tərəf yönəltsin ki, Onun yolları ilə gedək və Onun atalarımıza buyurduğu əmrlərinə, qanunlarına və hökmərlərinə əməl edək. **59** Qoy Rəbbin öündə bu yalvarış sözlərim gecə-gündüz Rəbb Allahımızın xatirində olsun, Öz qulunun və xalqı İsrailin yaxşılığı üçün günbəgün çalışın. **60** Ta ki yer üzünün bütün xalqları bilsin: yalnız Rəbb Allahdır, Ondan başqası yoxdur. **61** Qoy sizin türəyiniz bütünlükə Allahımız Rəbbə sadıq olsun ki, bu gün olduğu kimi Onun qanunları ilə gedəsiniz və Onun əmrlərinə əməl edəsiniz». **62** Padşah və onunla birgə bütün İsaillilər Rəbbin öündə qurbanlar kəsdilər. **63** Süleymanın Rəbbə təqdim etdiyi ünsiyyət qurbanlarının sayı iyirmi iki min baş mal-qara və yüz iyirmi min baş qoyun-keçi idi. Beləliklə, padşah və bütün İsrail övladları Rəbbin məbədini təqdis etdilər. **64** Həmin gün padşah Rəbbin məbədi öündəki həyatın ortasını təqdis etdi ki, yandırma qurbanlarını, taxil təqdimlərini və ünsiyyət qurbanlarının piyini orada təqdim etsin, çünkü Rəbbin öündəki tunc qurbangah kiçik olduğu üçün yandırma qurbanları, taxil təqdimləri və ünsiyyət qurbanlarının piyi oraya yerləşməzdi. **65** O vaxt Süleyman və onunla birgə böyük bir camaat – Xamat keçidindən Misir vadisində qədər yaşıyan bütün İsaillilər Allahımız Rəbbin öündə yeddi gün və daha yeddi gün – on dörd gün bayram etdilər. **66** Səkkizinci gün Süleyman xalqı buraxdı. Onlar padşaha xeyir-dua verib Rəbbin qulu Davuda və xalqı İsrailə etdiyi bütün yaxşılıqlara görə sevinclə və şad ürəklə öz evlərinə getdilər.

9 Süleyman Rəbbin məbədini, padşah sarayını və tikmək istədiyi bütün şeyləri tamamlayıb qurtarandan sonra **2** Rəbb Giveonda göründüyü kimi ikinci dəfə ona göründü. **3** Rəbb Süleymana dedi: «Mən önumdə etdiyin dua və yalvarışımı eşitdim. Adımı əbədilik oraya qoymaq üçün tikdiyin bu məbədi təqdis etdim. Mənim nəzərim və ürəyim daim orada olacaq. **4** Əgər Mənim sənə əmr etdiklərimi yerinə yetirərək atan Davud kimi ürək bütövlüyü və düzüzlük yolumla getsən, Mənim qanunlarına və hökmərimə əməl etsən, **5** sənin padşahlıq taxtımı İsrail üzərində əbədi ucaldacağam. Bunu atan Davuda “İsrail taxtında sənin nəslindən bir kişi əskik olmayacaq” deyə vəd etmişdim. **6** Ancaq siz və övladlarınız ardımcı getməkdən döñüb qarşınıza qoyduğum əmrlərimə və qaydalarıma əməl etməsəniz, gedib başqa allahlara qulluq edərək onlara səcdə etsəniz, **7** Man İsailliləri onlara verdiyim torpaqdan silib atacağam və Öz adıma təqdis etdiyim bu məbədi hüzurumdan rədd edəcəyəm. Onda İsrail barədə bütün xalqlar arasında məsəl və kinaya söyləniləcək. **8** Bu məbədin qalaqları elə uca olacaq ki, yanından keçən hər kəs dəhşətə galərək deyəcək: “Nə üçün Rəbb bu torpağı və bu məbədi bu cür rədd etdi?” **9** Onlara deyəcəklər: “Ona görə ki bu

xalq atalarını Misir torpağından çıxaran özlərinin Allahı Rəbbi tərk etdi və başqa allahlardan yapıdı, onlara səcdə və qulluq etdi. Buna görə də Rəbb bütün bu bələni onların üzərinə göndərdi”». **10** Süleyman iki evi – Rəbbin məbədini və padşah sarayını iyirmi ilə tikib qurtardıqdan sonra **11** Sur padşahı Xirama Qalileya diyarında iyirmi şəhər verdi, çünkü Xiram Süleymana onun arzusuna görə sidr, şam ağacları və qızıl göndərmişdi. **12** Xiram Surdan çıxdı ki, Süleymanın ona verdiyi şəhərlərə baxın. Onlar Xiramin xoşuna gəlmədi. **13** O dedi: «Qardaşım, bu nə şəhərlərdir, mənə vermisən?» Onları Kavul torpağı adlandırdı və bu günə qədər onlar belə adlanır. **14** Xiram padşaha yüz iyirmi talant qızıl göndərdi. **15** Padşah Süleyman əmək mükəlləfiyyəti qoyub bu işləri gördü: Rəbbin məbədini, öz sarayını, qala yamacını, Yeruşalim divarını, Xasoru, Megiddonu və Gezeri tikdi. **16** Misir padşahı firon gəlib Gezeri tutmuşdu və oranı yandırmışdı. Şəhərdə yaşıyan Kənanlıları qırımsı və bu şəhəri öz qızına – Süleymanın arvadına cehiz vermişdi. **17** Süleyman yenidən Gezeri tikdi. O həmçinin Aşağı Bet-Xorunu, **18** Baalatı, ölkədəki səhərliqdə olan Tadmoru, **19** özünün bütün anbar şəhərlərini, döyük arabalarının olduğu şəhərləri, süvarilərin olduğu şəhərləri, Yeruşalimda, Livanda və onun hökmərləğin altında olan bütün yerlərdə tikmək istədiyi hər şeyi tikdi. **20** Ölkədə İsrail övladlarından olmayan başqa xalqlar – Emorlular, Xetlilər, Perizlilər, Xıvlilər və Yevuslular qalmışdı, **21** çünkü İsaillilər onların atalarını tamamilə məhv edə bilməmişdilər. Süleyman onları mükəlləfiyyətçi qul etdi və bu indiyə qədər belədir. **22** İsrail övladlarını isə qul etmədi, ancaq onlar Süleymanın əsgərləri, əyanları, rəisləri və sərkərdələri, döyük arabalarının və süvarilərinin başçıları idi. **23** Süleymanın işlərinə nəzarət edən rəislər də İsaillilərdən idi. İş görən xalqa raislık edən bu adamlar beş yüz əlli nəfər idi. **24** Fironun qızı Davudun şəhərindən Süleymanın onun üçün tikdiyi evinə köçdü. Sonra Süleyman qala yamacını tikdi. **25** Süleyman Rəbbə tikdiyi qurbangahın üzərində ildə üç dəfə yandırma qurbanları və ünsiyyət qurbanları gətirirdi, bununla bərabər Rəbbin öündə buxur yandırırdı. Beləcə o, məbədin işini görürdü. **26** Padşah Süleyman həmçinin Edom ölkəsində, Qırımızı dənizin körfəzində, Elatın yanında olan Esyon-Gever limanında donanma düzəldti. **27** Xiram öz təbəəsi olan dənizə bələd gəmiçiləri Süleymanın adamları ilə birgə donanmaya göndərdi. **28** Onlar Ofirə gəldilər və oradan dörd yüz iyirmi talant qızıl götürüb padşah Süleymana gətirdilər.

10 Səbə mələkəsi Rəbbin adından ötrü Süleymanın şöhrətini eşidib onu tapmacalarla sinamağa gəldi. **2** O, çox böyük karvanla – ətriyyat, çoxlu qızıl və qiymətli daşlarla yüklənmiş dəvələrlə Yeruşalimə, Süleymanın yanına gəldi və ürəyində olan hər şey baradə onunla səhəb etdi. **3** Süleyman onun bütün suallarına cavab verdi, elə bir gizli şey olmadı ki,

padşah ona izah etməsin. **4** Səba mələkəsi Süleymanın bütün hikmətini və onun tikdiyi sarayı, **5** süfrasındakı yeməyi, əyanlarının oturuşunu, qulluqçularının xidmətini və onların geyimlərini, saqılılarını, Rəbbin məbədində gətirdiyi yandırma qurbanlarını görəndə daha özünü saxlaya bilmədi. **6** O, padşaha dedi: «Sənin işlərin və hikmətin barədə öz ölkəmdə eşitdiyim sözlər düz imiş. **7** Gəlib öz gözlərimlə görənə qədər mən bu sözlərə inanmamışdım. Mənə heç gördükərimin yarısı danışılmayıb, sənin hikmətin və var-dövlətin mən eşitdiyim söhərətdən üstündür. **8** Sənin adamların nə bəxtiyardır, bu qulluqçuların nə bəxtiyardır ki, həmisiə önündə durub hikmətini eşidirlər. **9** Allahın Rəbbə alqış olsun ki, səni istəyib İsrail taxtında oturtdı! Rəbb İsrailə olan əbədi sevgisi naminə ədalət və salehliklə hökm etmək üçün səni padşah qoydu». **10** Səba mələkəsi padşaha yüz iyirmi talant qızıl, çoxlu ətriyyat və qiymətli daşlar bağışladı. Onun padşah Süleymana verdiyi qədər çox ətriyyat halə heç vaxt gəlməmişdi. **11** Ofirdən qızıl gətirən Xirəmin gəmiləri oradan çoxlu ardic ağacı və qiymətli daşlar gətirdi. **12** Padşah ardic ağacından Rəbbin məbədi və padşah sarayı üçün sürəhi, müsiqiçilər üçün lira və çəng düzəltdi. Heç vaxt bu qədər ardic ağacı gəlməmişdi və bu günə qədər görünməmişdi. **13** Padşah Süleymanın öz səxavətinə görə Səba mələkəsinə verdiklərindən başqa, padşah onun arzuladığı və istədiyi bütün şəyləri verdi. O da adamları ilə birgə qaydırıb öz ölkəsinə getdi. **14** Bir ildə Süleymana gələn qızılın çəkisi altı yüz altmış altı talant idi. **15** Alver edən adamlardan, tacirlərin ticarətindən, bütün Ərəb padşahlarından və ölkənin valilərindən gələn qızıl buraya daxil deyildi. **16** Padşah Süleyman döymə qızıldan iki yüz sıpər düzəltdi. Bir sıpər altı yüz şəkel qızıl işləndi. **17** O, döymə qızıldan üç yüz qalxan da düzəltdi. Bir qalxana üç mina qızıl işləndi. Padşah omları «Livan meşəsi» adlı sarayına qoydu. **18** Padşah fil sümüyündən böyük taxt düzəltdi və onu xalis qızilla örtdü. **19** Taxtin altı pilləsi var idi. Arxa tərəfdən taxtin başı dəyirmi idi. Oturacağın hər iki tərəfində qollar var idi, qolların yanında iki şir təsviri var idi. **20** Altı pillənin iki tərəfində isə on iki şir təsviri var idi. Heç bir padşahlıqda belə şey yox idi. **21** Padşah Süleymanın bütün içki qabları qızıldan idi, «Livan meşəsi» adlı sarayında olan bütün əşyalar da xalis qızıldan idi. Gümüşdən heç bir şey yox idi, çünkü gümüş Süleymanın dövründə heç na sayılırdı. **22** Padşahın dənizdə Xirəmin gəmiləri ilə birgə Tarşış gəmiləri var idi. Üç ildə bir dəfə Tarşış gəmiləri qızıl, gümüş, fil sümüyü, meymunlar və əntərlərlə yüklenərək gəldi. **23** Padşah Süleyman var-dövlətdə və hikmətdə yer üzünün bütün padşahlarından üstün idi. **24** Süleymanın ürəyinə Allahın qoyduğu hikməti eşitmək üçün hamı onun üzünü görmək istəyirdi. **25** Onun yanına gələn hər kəs hədiyyə gətirirdi. Beləcə ona hər il qızıl və gümüş qablar, palalar, silahlar, ətriyyat, atlar və qatırlar gətirilirdi. **26** Süleyman döyüş arabaları və süvarılər topladı. Onun min

dörd yüz döyüş arabası və on iki min süvarisi var idi. Onları arabalar üçün ayrılan şəhərlərdə və Yeruşalimdə, padşahın yanında yerləşirdi. **27** Padşah Yeruşalimdə çoxluğuna görə gümüşü daşlara, sədr ağacını isə yamaclı-düzənlikli bölgədə bitən firon ənciri ağacına bərabər etdi. **28** Süleymanın atları Misirdən və Quvedən gətirilirdi, padşahın tacirləri onları Quvedən satın alırdılar. **29** Hər bir döyüş arabası altı yüz şəkel, hər bir at isə yüz əlli şəkel gümüşə başa gəlib, Misirdən gətirilirdi. Bütün Xet və Aram padşahları da bunları Süleymanın tacirlərinin vasitəsilə alırdılar.

11 Padşah Süleyman fironun qızından başqa, Moavlilar, Ammonlular, Edomlular, Sidonlular və Xetlilərdən çoxlu yadelli qadın sevdilər. **2** Rəbb İsrail övladlarına bu xalqlar barədə demişdi: «Onlardan qız almayı və onlara qız verməyin. Əgər belə etsəniz, hökmən ürəyinizi öz allahlarına tərəf azdıracaqlar». Bu qadınlar da həmin xalqlardan idi. Süleyman sevgi ilə onlara bağlandı. **3** Onun zadəgan nəslindən olan yeddi yüz arvadı və üç yüz kənizi var idi. Arvadları onun ürəyini yoldan çıxartdılar. **4** Onlar Süleymanın qocalıq çağında onun ürəyini başqa allahlara tərəf azdırırdılar və onun ürəyi atası Davuddan fərqli olaraq Allahı Rəbbə sadıq deyildi. **5** Süleyman Sidonluların ilahəsi Aştoreta və Ammonluların iyrənc bütü Milkoma xidmət etdi. **6** Süleyman Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və atası Davuddan fərqli olaraq Rəbbə tamamilə xidmət etmədi. **7** Onda Süleyman Yeruşalimin şərqindəki dağda Moavın iyrənc bütü Kemoş üçün və Ammon övladlarının iyrənc bütü Molek üçün səcdəgah düzəltdi. **8** O öz allahlarına buxur yandıran və qurbanlar gətirən bütün yadelli arvadları üçün belə etdi. **9** Rəbb Süleymana qazəbləndi, çünki onun ürəyi İsrailin Allahı Rəbdən dönmüşdü. Rəbb ona iki dəfə görünərək **10** «başqa allahlara xidmət etmə» deyə bu barədə əmr etdi, o isə Rəbbin əmrinə əməl etmədi. **11** Ona görə də Rəbb Süleymana dedi: «Bu niyyətdə olduğuna görə, sənə əmr etdiyim əhdimə və qaydalarına əməl etmədiyin üçün Mən hökmən padşahlığı əlindən çəkib alacağam və onu sənin quluna verəcəyəm. **12** Ancaq atan Davudun xatırınə Mən bunu sənin dövründə etməyəcəyəm, onu sənin oğlunun əlindən çəkib alacağam. **13** Həm də bütün padşahlığı çəkib almayıacağam, qulun Davudun xatırınə və Mənim seçdiyim Yeruşalimdə ötrü bir qəbiləni sənin oğluna verəcəyəm». **14** Rəbb Edomlu Hadadi Süleymanə düşmən etdi. O, Edomun padşahı nəslindən idi. **15** Davud Edomda olarkən ordu başçısı Yoav ölənləri basdırmaq üçün gəlib Edomda bütün kişiləri qırılmışdı. **16** Yoav bütün İsraililərlə birgə Edomda olan bütün kişiləri qırana qədər altı ay orada qalmışdı. **17** O zaman Hadad və atasının əyanlarından olan bəzi Edomlular onunla birgə Misirə tərəf qaçmışdılar. Hadad balaca bir uşaq idi. **18** Onlar Midyandan qalxıb Parana gəldilər, Parandan özləri ilə adamlar götürüb Misirə, Misir padşahı fironun yanına gəldilər. O, Hadada ev və torpaq verdi, onu azuqə ilə təmin

etdi. **19** Hadad fironun gözündə böyük rəğbət qazandı və firon arvadı mələkə Taxpenesin bacısını ona arvad olmaq üçün verdi. **20** Taxpenesin bacısı ona oğlu Genuvatı doğdu. Taxpenes özü fironun evində onu böyüdü. Genuvat fironun evində, fironun oğulları arasında idi. **21** Hadad Misirdə olanda Davudun vəfat etdiyini və ordu başçısı Yoavin öldüyünü eşidib firona dedi: «Göndər məni, öz ölkəmə gedim». **22** Firon ona dedi: «Məgər mənim yanımda bir şeyə ehtiyacın var ki, öz ölkənə getmək istəyirsən?» O cavab verdi: «Yox, ancaq sən məni göndər, gedim». **23** Allah həmçinin ağası Sova padşahı Hadadezerdən qaçan Elyada oğlu Rezonu Süleyman'a düşmən etdi. **24** Davud Sovalıları qırından sonra o, yanına adamlar toplayıb bir quldur dəstəsinin başçısı olmuşdu. Bu adamlar Dəməşqə gedib orada qalmışdilar və Dəməşqda hökmənlər edirdilər. **25** O, Süleymanın bütün ömrü boyu İsrailə düşmən idi. Hadadın etdiyi pisliklərlə birgə o da həmişə İsraililərə pislik edirdi və kin bəsləyirdi. Aranda o, padşahlıq edirdi. **26** Süleymanın təbəələrindən biri – Seredadan olan Efrayimli Nevat oğlu Yarovam da padşahə qarşı çıxmışdı. Onun dul bir qadın olan anasının adı Serua idi. **27** Yarovamın padşahə qarşı çıxmasının səbəbi bu idi: Süleyman qala yamacını tikdi və atası Davudun şəhərinin divarındaki yarığı bərpa etdi. **28** Yarovam bacarıqlı adam idi. Süleyman cavan oğlanın iş bacarığını gördü və onu Yusifin nəslindən olan ağır işdə işləyən adamların üzərində rəis qoydu. **29** O zaman günlərin birində Yarovam Yeruşəlimdən çıxdı və yolda şilolu peyğəmbər Axiya onu qarşılıdı. Axiya təzə paltar geymişdi. Çöldə yalnız onlar ikisi idi. **30** Axiya əynində olan təzə paltarı götürüb on iki yerə cirdi. **31** Sonra Yarovama dedi: «Özüna on hissə götür, çünki İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Mən padşahlığı Süleymanın əlindən çəkib alıram və on qəbiləni sənə verirəm. **32** Ancaq qulum Davudun xatırınə və İsrailin bütün qəbilələrindən seçdiyim şəhər olan Yeruşəlimdən ötrü bir qəbila onun olacaq. **33** Bunu ona görə edirəm ki, Süleyman Məni tərk etdi və Sidonluların ilahəsi Aştoreta, Moav allahı Kemoşa, Ammonluların allahı Milkoma səcdə etdi. Atası Davud gözümüzə doğru olan işlər etməklə, qaydalarına və əmrlərimə əməl etməklə Mənim yolumla getdi, amma Süleyman belə etmadı. **34** Buna baxmayaraq, bütün padşahlığı onun əlindən çəkib almayıacağam. Əmrlərimə və qaydalarımı əməl edən seçdiyim qulum Davudun xatırınə onu bütün ömrü boyu hökmər edəcəyəm. **35** Padşahlığı onun oğlunun əlindən çəkib alacağam və on qəbiləni sənə verəcəyəm. **36** Onun oğluna isə bir qəbiləni verəcəyəm ki, Mənim önumdə, adımı oraya qoymaq üçün seçdiyim şəhər olan Yeruşəlimdə həmişə qulum Davudun çərəğinə olsun. **37** Mən səni seçirəm, sən türəyin istədiyi hər şey üzərində hökmənlər edəcəksən və İsrailin padşahı olacaqsən. **38** Əgər qulum Davud kimi Mənim qanunlarına və əmrlərimə əməl edərək sənə buyurduğum hər şeyə qulaq assan, Mənim yolumla getsən və Mənim gözümdə doğru

olan işlər görsən, onda Mən səninlə olacağam. Davud üçün qurdugum kimi sənin üçün də möhkəm bir sülalə quracağam və İsraili sənə verəcəyəm. **39** Mən bundan ötrü Davudun nəslini alçaldacağam, ancaq həmişəlik yox». **40** Süleyman Yarovamı öldürmək istədi, ancaq Yarovam qalxıb Misirə, Misir padşahı Sisaqın yanına qaçıb və Süleymanın ölümünə qədər Misirdə qaldı. **41** Süleymanın qalan işləri, etdiyi hər şey və onun hikməti barədə Süleymanın əməlləri kitabında yazılmışdır. **42** O, Yeruşəlimdə bütün İsrail üzərində qırx il padşahlıq etmişdi. **43** Süleyman ataları ilə uyudu və atası Davudun şəhərində basdırıldı. Onun yerinə oğlu Rexavam padşah oldu.

12 Rexavam Şekəmə getdi, çünki bütün İsraililər onu padşah etmək üçün Şekəmə gölmüşdilər. **2** Nevat oğlu Yarovam bunu eşitdiyi zaman hələ Misirdə idi. Oraya padşah Süleymanın əlindən qaçmışdı və Misirdə yaşayırdı. **3** Onu çağırtdırdılar. Yarovam goldı və bütün İsrail camaati ilə birgə Rexavama söylədi: **4** «Atan üzərimizə ağır boyunduruq qoydu. Sən isə indi atanın çətin qulluğunu və üzərimizə qoyduğu ağır boyunduruğu yüngülləşdir, biz də sənə qulluq edərik». **5** Rexavam onlara dedi: «İndi gedin və üç gündən sonra yenə mənim yanımı galın». Xalq getdi. **6** Padşah Rexavam atası Süleymanın sağlığında onun önündə duran aqsaaqqallarla məsləhət edib dedi: «Bu xalqa cavab vermək üçün mənə nə məsləhət verirsiniz?» **7** Aqsaaqqallar ona dedilər: «Əgər bu gün sən bu xalqa xidmətçi olsan, onlara qulluq etsən və onlara cavab verəndə yaxşı sözələr desən, daim sənə qul olacaqlar». **8** Ancaq o, aqsaaqqalların verdikləri məsləhətə məhəl qoymadı, onunla birgə böyümüş və onun önündə duran cavan adamlarla məsləhətləşdi. **9** Onlara dedi: «Siz nə məsləhət verirsiniz? Mənə “atanın üzərimizə qoyduğu boyunduruğu yüngülləşdir” deyən bu xalqa nə cavab verim?» **10** Onunla birgə böyümüş cavan adamlar ona dedilər: «Sənə “atan üzərimizə ağır boyunduruq qoydu, sən isə onu yüngülləşdir” deyən bu xalqa belə söylə: “Mənim kiçik barmağım atamın belindən yoğundur. **11** Atam sizi ağır boyunduruqla yüklemişdi, mən isə sizin boyunduruğunuza daha da artıracağam; atam sizi qamçılarla cəzalandırırdı, mən isə sizi əqrəblərlə cəzalandıracağam”». **12** «Üç gündən sonra yenə yanımı galın» deyə padşahın söylədiyi kimi Yarovam bütün xalqla birgə üç gündən sonra Rexavamın yanına gəldi. **13** Padşah xalqa sərt cavab verdi, aqsaaqqalların ona verdiyi məsləhətə məhəl qoymayıb **14** cavan adamların məsləhətinə görə xalqa dedi: «Atam sizi ağır boyunduruqla yüklemişdi, mən isə sizin boyunduruğunuza daha da artıracağam; atam sizi qamçılarla cəzalandırırdı, mən isə əqrəblərlə cəzalandıracağam». **15** Padşah xalqa qulaq asmadı, çünki bu hadisə Rəbb tərəfindən oldu ki, O, şilolu Axiya vasitəsilə Nevat oğlu Yarovama söylədiyi sözü yerinə yetirsin. **16** Bütün İsraililər padşahın onlara qulaq asmadığını gördülər. Onda xalq ona cavab verib

dedi: «Davudla bizim nə şərīkliyimiz var? Yesseyin oğlu ilə heç bir ırsimiz yoxdur! Ey İsraillilər, çadırımıza! İndi, ey Davud, öz evinin halına özün bax!» İsraillilər evlərinə getdilər. **17** Rexavam yalnız Yəhuda şəhərlərində yaşayan İsrail övladları üzərində padşahlıq etdi. **18** Padşah Rexavam mükəlləfiyyətçilər üzərində nəzarətçi olan Adoniramı göndərdi, bütün İsraillilər onu daşqalaq edib öldürdülər. Padşah Rexavam Yeruşəlimə qaćmaq üçün tələsik öz döyüş arabasına mindi. **19** Beləcə İsraillilər Davudun sülaləsinə qarşı qalxdılar və bu indiyə qədər belədir. **20** Bütün İsraillilər Yarovamın qayıtdığını eşidəndə onu toplantıya çağırıldılar və bütün İsrail üzərində onu padşah etdilər. Yəhuda qəbiləsindən başqa Davud sülaləsinin arxasında gedən olmadı. **21** Rexavam Yeruşəlimə gəldi. O, İsrail evi ilə müharibə edib öz padşahlığını qaytarmaq üçün bütün Yəhuda evini və Binyamin qəbiləsini – yüz səksən min seçmə döyüşçünü topladı. **22** Ancaq Allah adımı Şemayaya Allahın bu sözü nazil oldu: **23** «Yəhuda padşahı Süleyman oğlu Rexavama, bütün Yəhuda və Binyamin evinə, qalan xalqa söyla ki, **24** Rəbb belə deyir: “Getməyin və öz soydaşlarınızın olan İsrail övladları ilə müharibə etməyin. Hər kəs öz evinə qayitsın, çünki bu iş Mənim tərəfimdən oldu!». Onlar Rəbbin sözünə qulaq asdırılar və Rəbbin sözünə görə geri qayıtdılar. **25** Yarovam Efrayimin dağlıq bölgəsində Şekemi tikdi və orada yaşıdı. Oradan çıxıb Penueli tikdi. **26** Yarovam ürəyində dedi: «Padşahlıq yenə Davud sülaləsinə qayıda bilər. **27** Əgər bu xalq Yeruşəlimə, Rəbbin məbədində qurban götirmək üçün gedərsə, bu xalqın ürəyi ağalarına – Yəhuda padşahı Rexavama tərəf döñəcək. Onlar məni öldürüb Yəhuda padşahı Rexavamın tərəfinə keçəcəklər». **28** Padşah məsləhətləşib iki qızıl dana düzəltdi və xalqa dedi: «Sizə daha Yeruşəlimə getmək lazımlı deyil. Ey İsraillilər, sizi Misir torpağından çıxaran allahlarınız bunlardır!». **29** O, danalardan birini Bet-Eldə, o birini isə Danda qoysdu. **30** Bu iş günah oldu. Xalq onlardan birinə səcdə etmək üçün Dana qədər gedirdi. **31** Yarovam səcdəgahlıarda ibadət evləri tikdi və xalqın arasından Levililərdən olmayan kahinlər təyin etdi. **32** Yarovam səkkizinci ayın on beşinci günü Yəhudada keçirilən bayram kimi bir bayram keçirdi. Bet-Eldə düzəltdiyi danalara qurban götirmək üçün qurbanğaha qalxdı və tikdiyi səcdəgahların kahinlərini Bet-Eldə vəzifəyə qoysdu. **33** O öz istəyinə uydurduğu vaxt – səkkizinci ayın on beşinci günü İsrail övladları üçün bayram keçirdi və buxur yandırmaq üçün Bet-Eldə düzəltdiyi qurbanğaha qalxdı.

13 Yarovam buxur yandırmaq üçün qurbanğahın yanında darduğu vaxt bir Allah adımı Rəbbin sözü ilə Yəhudadan Bet-Elə gəlib **2** Rəbbin adından qurbanğaha müraciətlə dedi: «Qurbanğah, ay qurbanğah! Rəbb belə deyir: “Budur, Davudun nəslində bir oğlan uşağı doğulacaq, onun adı Yoşıya olacaq. O sənin üstündə, orada buxur yandırıran səcdəgahların kahinlərini qurban edib

insan sümükləri yandıracaq!». **3** Allah adımı həmin gün bir əlamət verib dedi: «Rəbbin söylədiyi əlamət budur: “Bu qurbanğah bölünəcək və üstündəki kül tökülləcək!». **4** Padşah Yarovam Allah adımının Bet-Eldə qurbanğaha müraciətlə dediyi sözü eşidəndə qurbanğahın üzərində əlini uzadıb «onu tutun» dedi. Onun Allah adamına qarşı uzadığı əli qurudu və əlini özünə tərəf döndərə bilmədi. **5** Allah adımının Rəbbin sözü ilə verdiyi əlamət görə qurbanğah bölündü və kül qurbanğahdan töküldü. **6** Onda padşah Allah adamına dedi: «Allahın Rəbbi rəhmə gətir və mənim üçün dua et ki, əlini özümə tərəf döndərə bilim». Allah adımı Rəbbi rəhmə gətirdi və padşahın əli özünə tərəf döntüb əvvəlki kimi oldu. **7** Padşah Allah adamına dedi: «Mənimlə birgə evə gedib nahar edək. Mən sənə hədiyyə verərəm». **8** Allah adımı isə padşaha dedi: «Sən mənə malının yarısını da versən, səninlə getmərəm, bu yerdə çörək yeyib su içmərəm. **9** Çünki Rəbbin sözü ilə mənə belə əmr gəldi: “Orada çörək yeyib su içmə və getdiyin yolla geri qayıtma!». **10** Allah adımı başqa yolla getdi və Bet-Elə gəldiyi yolla geri qayıtmadı. **11** Bet-Eldə qoca bir peyğəmbər yaşıyırırdı. Onun oğullarından biri galib Allah adımının həmin gün Bet-Eldə etdiyi bütün işlər baradə dənişdi. Oğulları onun padşaha söylədiyi sözləri də atalarına bildirdilər. **12** Ata onlara dedi: «O hansı yolla getdi?» Oğulları Yəhudadan galən Allah adımının hansı yolla getdiyini ona göstərdilər. **13** O öz oğullarına dedi: «Mənim üçün eşşəyi palanlayın». Eşşəyi onun üçün palanlaşdırılar və o, eşşəyin üstünə minib **14** Allah adımının dalınca getdi. Onu palid ağacının altında oturmuş halda tapdı və ona dedi: «Yəhudadan galən Allah adımı sənsənmى?» O da «mənəm» dedi. **15** Sonra qoca peyğəmbər ona dedi: «Mənimlə birgə evə gedib nahar edək». **16** O dedi: «Səninlə qayıdış evinə getmərəm, bu yerdə səninlə çörək yeyib su içmərəm. **17** Çünki Rəbbin sözü ilə mənə deyildi: “Orada çörək yeyib su içmə və getdiyin yolla geri qayıtma!». **18** Qoca peyğəmbər ona dedi: «Mən də sənin kimi bir peyğəmbərəm. Bir malək Rəbbin sözü ilə mənə dedi: “Onu qaytarib özünlə evinə gətir, çörək yeyib su içsin!». Ancaq bunu ona yalandan söylədi. **19** Allah adımı onunla qayıtdı, onun evində çörək yeyib su içdi. **20** Onlar süfrə arxasında oturarkən onu yoldan qaytaran peyğəmbərə Rəbbin sözü nazil oldu. **21** O, Yəhudadan galən Allah adamına müraciətlə dedi: «Rəbb belə deyir: “Sən Rəbbin sözünə qarşı getdin və Allahın Rəbbin sənə etdiyi əmərə əməl etmədin, **22** geri qayıdaraq Onun sənə «çörək yeyib su içmə» dediyi yerdə çörək yeyib su içdin. Buna görə də cəsədin atalarının qəbrinə girməyəcək!». **23** Yoldan qaytardığı peyğəmbər çörək yeyib su içdikdən sonra qoca peyğəmbər onun üçün eşşəyi palanlaşdırı. **24** Allah adımı getdi, yolda ona bir şir rast gəldi və onu öldürdü. Onun cəsədi yola sərilməşdi və eşşək onun yanında dayanmışdı, şir də cəsədin yanında durmuşdu. **25** Adamlar onların yanından keçirdilər, yola sərilməş cəsədi, cəsədin yanında durmuş şiri gördülər və gəlib

qoca peyğəmbərin yaşadığı şəhərdə söylədilər. **26** Onu yoldan qaytaran peyğəmbər bunu eşidib dedi: «O, Rəbbin sözünə qarşı gedən Allah adamıdır. Rəbb da ona söylədiyi sözə görə onu şirə verdi və şir onu didib öldürdü». **27** O, oğullarına dedi: «Mənim üçün eşşəyi palanlayın». Onlar eşşəyi palanlaşdırılar. **28** O gedib yola sərilmış cəsədi tapdı. Eşşək və şir cəsədin yanında durmuşdu. Şir cəsədi yeməmiş və eşşəyə toxunmamışdı. **29** Qoca peyğəmbər Allah adamının cəsədini götürüb eşşəyin üstünə qoydu və yas tutub onu basdırmaq üçün öz şəhərinə geri gətirdi. **30** Onun cəsədini özünün qəbrinə qoydu. «Ah, qardaşım!» deyib onun üçün yas tutdular. **31** Onu basdırandan sonra qoca peyğəmbər oğullarına dedi: «Öləndə məni Allah adamının basdırıldığı qəbərdə basdırın, sümüklərimi onun sümüklərinin yanına qoyun. **32** Çünkü Bet-Eldə olan qurbangaha və Samariya şəhərlərində olan səcdəgahların bütün ibadət evlərinə müraciətlə deyilmiş Rəbbin sözü hökmən yerinə yetəcək». **33** Bu işdən sonra da Yarovam öz pis yolundan dönmədi. Yenə da səcdəgahlara xalqın hər tabaqəsindən olan kahinlər qoydu. O, səcdəgahların kahini olmaq istəyən hər kəsi təqdis etdi. **34** Bu günah iş Yarovam nəslinin yer üzündən silinib atılmasına və məhv olmasına səbəb oldu.

14 O vaxt Yarovamın oğlu Aviya xəstələndi. **2** Yarovam arvadına dedi: «Qalx öz qiyafəni elə dəyiş ki, sənin Yarovamın arvadı olduğunu bilməsinlər. Şiloya get, peyğəmbər Axiya oradadır. O mənim barəmdə demişdi ki, bu xalqın padşahı olacağam. **3** Əlinə on kömək, qurabiyələr və bir kūpə bal götürüb onun yanına get. Oğlana nə olacağını o sənə bildirəcək». **4** Yarovamın arvadı belə də etdi: qalxib şiloya getdi və Axiyanın evinə gəldi. Axiya artıq görə bilmirdi, çünkü qocaldığı üçün gözləri zəifləmişdi. **5** Rəbb Axiyaya demişdi: «Yarovamın arvadı oğlu barədə səndən soruşmağa gəlir, çünkü oğlu xəstədir. O başqa bir qiyafədədir. Sən ona belə-bələ deyərsən». **6** Qadın qapıdan girəndə Axiya onun ayaq səslərini eşidib dedi: «Yarovamın arvadı, içəri gəl! Sən nə üçün qiyafəni dəyişmişən? Mən sənə ağır xəbər söyləmək üçün göndərilmisəm. **7** Get, Yarovama söylə ki, İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Mən səni xalqın içində yüksəldib xalqım İsrailin üzündə hökmən etdim. **8** Padşahlığı Davudun nəslindən çəkib aldım və sənə verdim. Sən isə qulum Davud kimi olmadın. O, əmrlərimə əməl edib gözündə yalnız doğru olan işi görmək üçün bütün ürəyi ilə Mənə xidmət edirdi. **9** Sandən əvvəl olanların hamisindən çox pislik etdin. Məni qəzəbləndirmək üçün gedib özünə başqa allahlar, tökmə bətlər düzəldindən və Məni kənara atdın. **10** Bunun üçün Mən Yarovamın nəslini üzərinə bəla getirəcəyəm. İsraildə Yarovamın nəslindən divar isladan hər kəsi – bütün kişiləri, istər kölə olsun, istər azad, kəsib atacağam və onları peyin yandırılan kimi hamisi tükənənə qədər bütünlükə yandırıb məhv edəcəyəm. **11** Yarovamdan şəhərdə ölenləri köpəklər, çöldə ölenləri quşlar yeyəcək, çünkü Rəbb belə söylədi».

12 Sən qalxib evinə get. Şəhərə ayaq basdırın vaxt oğlan oləcək. **13** Bütün İsaillilər yas tutub onu basdıracaq. Amma Yarovam nəslindən yalnız o, qəbirə gedəcək, çünkü İsrailin Allahı Rəbb Yarovamın nəslindən yalnız onda yaxşı bir şey tapmışdır. **14** Rəbb Öz üçün İsrail üzərində bir padşah qoyacaq, o da Yarovamın nəslini bu gün kəsib atacaq, hətta indi belə olacaq. **15** Rəbb İsraili suda yellənən bir qamış kimi vuracaq və İsailliləri atalarına verdiyi bu yaxşı torpaqdan çəkib çıxaracaq, onları Fərat çayının o tərəfinə səpələyəcək, çünkü özlərinə Aşera bütələri düzəldərək Rəbbi qəzəbləndirdilər. **16** Yarovamın etdiyi və İsaillilər etdirdiyi günahları ucbatından Rəbb İsraildən üz döndərəcək». **17** Yarovamın arvadı qalxib getdi və Tirsaya gəldi. Evin astanasına ayaq basdırı vaxt oğlan oldu. **18** Bütün İsaillilər onu basdırıb yas tutdular. Beləcə Rəbbin Öz qulu peyğəmbər Axiya vasitəsilə söylədiyi sözü yerinə yetdi. **19** Yarovamın qalan işləri, necə döyüdüyü və necə padşahlıq etdiyi barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **20** Yarovam iyirmi iki il padşahlıq etdi. O, ataları ilə uyudu və yerinə oğlu Nadav padşah oldu. **21** Süleyman oğlu Rexavam Yəhudada padşahlıq etdi. Rexavam padşah olan vaxt qırıq bir yaşında idi. O, Rəbbin Öz adını qoymaq üçün İsrailin bütün qəbilələrindən seçdiyi şəhərdə – Yeruşalimdə on yeddi il padşahlıq etdi. Anası Ammonlu olub adı Naama idi. **22** Yəhudalılar Rəbbin gözündə pis olan işlər etdilər və atalarının etdiyi bütün günahlardan da çox günah etməklə Rəbdə qısqanlıq oytadılar. **23** Onlar da hər yüksək təpə üzərində və hər kölgəli ağac altında özləri üçün səcdəgahlar, sütunlar və Aşera bütələri düzəldtilər. **24** Ölkədə həm də məbəd fahisəliyi ilə məşğul olan kişilər var idi. Xalq İsrail övladlarının önündən Rəbbin qovduğu millətlərin bütün iyrənc işlərinə görə davrandı. **25** Rexavamın padşahlığıının beşinci ilində Misir padşahı Sisaq Yeruşalimə hücum etdi. **26** O, Rəbbin məbədinin və padşah sarayının xəzinələrini götürdü. Hər şeyi aldı, Süleymanın düzəldtiyi bütün qızıl qalxanları da götürdü. **27** Padşah Rexavam onların yerinə tunc qalxanlar düzəldti və bunları padşah sarayının qapısını qoruyan mühafizəçi rəislərin əlinə verdi. **28** Hər dəfə padşah Rəbbin məbədində gələndə mühafizəçilər onları daşıyır və sonra mühafizəçilərin otağına geri gətirildilər. **29** Rexavamın qalan işləri və onun etdiyi har şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **30** Rexavamla Yarovam arasında həmişə müharibə gedirdi. **31** Rexavam ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldı. Anası Ammonlu olub adı Naama idi. Onun yerinə oğlu Aviya padşah oldu.

15 Nevat oğlu Yarovamın padşahlığının on sakkizinci ilində Aviya Yəhuda üzərində padşah oldu. **2** O, Yeruşalimdə üç il padşahlıq etdi. Anasının adı Avişalom qızı Maaka idi. **3** Aviya atasının ondan qabaq etdiyi bütün günahları ilə getdi. Onun ürəyi babası Davuddan fərqli olaraq Allahı Rəbbə sadıq deyildi. **4** Ancaq Allahı

Rəbb Davudun xatırınə ona Yeruşəlimdə bir çıraq verdi, özündən sonra oğlunu onun yerinə oturtdu və Yeruşəlimi möhkəmləndirdi. 5 Çünkü Xetli Uriya ilə olan işindən başqa, Davud Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi və bütün ömrü boyu Onun əmr etdiyi heç bir şeydən kənara çıxmadi. 6 Aviyanın bütün ömrü boyu Rexavam və Yarovam arasında müharibə gedirdi. 7 Aviyanın qalan işləri və onun etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. Aviya ilə Yarovam arasında müharibə gedirdi. 8 Aviya ataları ilə uyudu və onu Davudun şəhərində basdırıldı. Onun yerinə oğlu Asa padşah oldu. 9 İsrail padşahı Yarovamin padşahlığının iyirminci ilində Asa Yəhuda üzərində padşah oldu. 10 O, Yeruşəlimdə qırx bir il padşahlıq etdi. Nənəsinin adı Avışalom qızı Maaka idi. 11 Asa babası Davud kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. 12 O, məbəd fahisəliyi ilə məşğul olan kişiləri ölkədən qovdu və atalarının düzəltdiyi bütün bütünləri aradan qaldırdı. 13 Nənəsi Maakanı da mələkəlkəldən mahrum etdi, çünkü o, Aşera üçün iyrənc bir büt düzəltmişdi. Asa onun bütünü kəsib Qidron vadisində yandırdı. 14 Ancaq səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, lakin Asanın ürəyi bütün ömrü boyu Rəbbə sadiq idi. 15 O, atasının və özünün təqdis etdiyi əşyaları – qızılı, gümüşü və qabları Rəbbin məbədində qətiirdi. 16 Asa ilə İsrail padşahı Baaşa arasında ömürleri boyu müharibə gedirdi. 17 İsrail padşahı Baaşa Yəhudaya hücum etdi və Yəhuda padşahı Asanın yanına galib-getmək istəyənləri buraxmamaq üçün Rama şəhərini tikdi. 18 Asa Rəbbin məbədinin və padşah sarayının xəzinələrində qalan bütün qızılı-gümüşü götürüb əyanlarına verdi. Padşah Asa onları Dəməşqda yaşıyan Aram padşahı Xezyon oğlu Tavrımmon oğlu Ben-Hadada bu xəbərlə göndərdi: 19 «Sənən atanla mənim atam arasında sazış var idi, qoy bizim aramızda da sazış olsun. Sənə qızılı-gümüş hədiyyə göndərirəm. Get İsrail padşahı Baaşa ilə olan sazişini poz ki, torpağımdan geri çəkilsin». 20 Ben-Hadad padşah Asaya qulaq asdı və qoşun başçılarını İsrail şəhərlərinin üstünə göndərdi. Onun qoşunları bütün Naftali torpağına – İyona, Dana, Avel-Bet-Maakaya və bütün Kinneretə zərbə vurdur. 21 Baaşa bunu eşitdikdə Raməni tikməyi dayandırdı və Tirsada qaldı. 22 Padşah Asa istisna etmədən bütün Yəhuduluları çağırıldı və onlar Ramada Baaşanın tikməkdə olduğu yerlərin daşlarını və dirəklərini daşıdlılar. Bunlara padşah Asa Binyamin torpağındakı Gevəni və Mispanı tikdi. 23 Asanın bütün qalan işləri, onun bütün hünəri, etdiyi hər şey və tikdiyi şəhərlər barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. Ancaq qocalanda onun ayaqları xəstə oldu. 24 Asa ataları ilə uyudu və atası Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Yehoşafat padşah oldu. 25 Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının ikinci ilində Yarovam oğlu Nadav İsrail üzərində padşah oldu və iki il padşahlıq etdi. 26 O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, atasının yolu və İsrailə etdirdiyi günahı ilə getdi. 27 İssakar qəbiləsindən

Axiya oğlu Baaşa ona qəsd hazırladı və Filiştılərə məxsus olan Gibbetonda onu öldürdü. O zaman Nadav və bütün İsraillişər Gibbetonu mühasirəyə almışdır. 28 Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının üçüncü ilində Baaşa Nadavı öldürdü və onun yerinə padşah oldu. 29 O, padşah olan kimi Yarovamin bütün nəslini qrdı, Yarovamdan nəfəs çəkən hər kəsi məhv edənə qədər bir nəfəri sağ buraxmadı. Beləcə Rəbbin Öz qulu Şilolu Axiya vasitəsilə söylədiyi söz yerinə yetdi. 30 İsrailin Allahı Rəbbi qəzəbləndirərək Yarovamin özünü etdiyi və İsrailə etdirdiyi günahların ucbatından bu iş oldu. 31 Nadavin qalan işləri və onun etdiyi hər şey barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 32 Asa ilə İsrail padşahı Baaşa arasında bütün ömürleri boyu müharibə gedirdi. 33 Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının üçüncü ilində Axiya oğlu Baaşa bütün İsrail üzərində padşah oldu və Tirsada iyirmi dörd il padşahlıq etdi. 34 O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, Yarovamin yolu və İsrailə etdirdiyi günahı ilə getdi.

16 Baaşaya qarşı Xanani oğlu Yehuya Rəbbin bu sözü nazıl oldu: 2 «Sən torpaqdan yüksəldib xalqım İsrail üzərində hökmran etdim, sən isə Yarovamin yolu ilə gedib xalqım İsrailə günah etdirərək Məni qəzəbləndirdin. 3 Buna görə də Baaşamı və onun nəslini Nevat oğlu Yarovamin nəslini kimi yandırıb məhv edəcəyəm. 4 Baaşadan şəhərdə önlərini köpəklər, çöldə önlərini quşlar yeyəcək». 5 Baaşanın qalan işləri, etdiyi hər şey və onun hünəri barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 6 Baaşa ataları ilə uyudu və Tirsada basdırıldı. Onun yerinə oğlu Ela padşah oldu. 7 Baaşa Rəbbin gözündə pis olan işlər edərək Yarovamin nəslini kimi əməllərini ilə Rəbbi qəzəbləndirdi. O, Yarovamin nəslini də qrdı. Buna görə də peyğəmbar Xanani oğlu Yehu vasitəsilə onun özünə və nəslinə qarşı Rəbbin sözü nazıl oldu. 8 Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının iyirmi altinci ilində Baaşa oğlu Ela İsrail üzərində padşah oldu və Tirsada iki il padşahlıq etdi. 9 Döyüş arabalarının yarısına başçılıq edən əyani Zimri ona qəsd hazırladı. Ela Tirsada, öz saray rəisi olan Arsanın evində içib sərxoş olarkən 10 Zimri içəri girdi, onu vurub öldürdü və onun yerinə padşah oldu. Bu hadisə Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının iyirmi yeddinci ilində oldu. 11 O, padşah olub taxtda oturan kimi Baaşanın bütün nəslini qrdı, istər onun qohumlarından, istərsə də dostlalarından divar isladan heç kəsi – bir kişini də sağ buraxmadı. 12 Peyğəmbar Yehu vasitəsilə Baaşaya qarşı Rəbbin söylədiyi sözə görə Zimri Baaşanın bütün nəslini məhv etdi. 13 Çünkü Baaşa və oğlu Ela öz bülərlə ilə etdikləri və İsrailə etdirdikləri bütün günahlara görə İsrailin Allahı Rəbbi qəzəbləndirmişdilər. 14 Elanın qalan işləri və onun etdiyi hər şey barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 15 Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının iyirmi yeddinci ilində Zimri Tirsada yeddi gün padşahlıq etdi. O vaxt xalq Filiştılərə məxsus

olan Gibbetona qarşı qurulmuş ordugahda qalırdı. **16** Zimrinin padşaha qəsd hazırladığını və onu öldürdüyünü ordugahda olan xalq eşitdi. O gün bütün İsraillilər ordu başçısı Omrini ordugahda İsrail üzerinde padşah etdilər. **17** Omri bütün İsraillilərlə birgə Gibbetondan gəlib Tırsanı mühəsirəyə aldı. **18** Zimri şəhərin alınacağını görəndə padşah sarayının qalasına girdi və padşah sarayını odladı, özü də həlak oldu. **19** Ona görə ki günah edərək Rəbbin gözündə pis olan işlər etmişdi: Yarovamin yolu və günahı ilə gedib İsrailə günah etdirmişdi. **20** Zimrinin qalan işləri və onun hazırladığı qəsd barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **21** O vaxt İsrail xalqı iki hissəyə bölündü: xalqın yarısı Ginat oğlu Tıvnini padşah etmək üçün onun dalınca, yarısı isə Omrinin dalınca getdi. **22** Omrinin dalınca gedən xalq Ginat oğlu Tıvninin dalınca gedən xalqa üstün gəldi. Beləliklə, Tıvni öldü və Omri padşah oldu. **23** Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının otuz birinci ilində Omri İsrail üzerinde padşah oldu və on iki il padşahlıq etdi. Tırsada altı il padşahlıq etdi. **24** O, Samariya dağını Samardan iki talant gümüşə satın aldı və dağın üstündə şəhər tikib, adını dağın sahibi Samarin adına görə Samariya qoydu. **25** Omri Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və özündən əvvəl olanların hamisindən çox pislik etdi. **26** O, Nevat oğlu Yarovamin yolu və onun İsrailə etdirdiyi günahlarla gedib İsrailin Allahı Rabbi öz bülətləri ilə qəzəbləndirdi. **27** Omrinin etdiyi qalan işlər və göstərdiyi hünər barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **28** Omri ataları ilə uydudu və Samariyada basdırıldı. Onun yerinə oğlu Axav padşahı oldu. **29** Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının otuz səkkizinci ilində Omri oğlu Axav İsrail üzərində padşah oldu. O, Samariyada iyirmi iki il padşahlıq etdi. **30** Omri oğlu Axav özündən əvvəl olanların hamisindən çox Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **31** Nevat oğlu Yarovamin günahları ilə getmək ona az gəlirdi, üstəlik Sidonluların padşahı Ebtalın qızı İzeveli də arvad alıb Baala qulluq və səcdə etdi. **32** O, Samariyada tikdiyi Baal məbədində Baal üçün qurbangah qurdu. **33** Aşera bütü də düzəldti. Axav özündən əvvəl olan bütün İsrail padşahlarından çox pislik edərək İsrailin Allahı Rabbi qəzəbləndirdi. **34** Onun dövründə Bet-Elli Xiel Yerixonu tikdi. Nun oğlu Yesuə vasitəsilə Rəbbin söylədiyi sözə görə o, ilk oğlu Aviramin hayatı bahasına şəhərin bünövrəsini tikdi və kiçik oğlu Sequvun həyatı bahasına qapılarını qoydu.

17 Gilead sakinlərindən olan Tişbeli İlyas Axava dedi: «Önündə durduğum İsrailin Allahı var olan Rəbbə and olsun ki, mənim bir sözüm olmayaqca bu illərdə şəh və yağış olmayıacaq». **2** Ona Rəbbin bu sözü nazil oldu: **3** «Buradan get və şərqa tərəf yollan, İordan çayının şərqində olan Kerit vadisində gizlən. **4** Orada vadidən su içəcəksən, səni yedirməyi də qarşılara əmr etdim». **5** O, Rəbbin sözünə əməl etdi və İordan çayının şərqində olan Kerit vadisində gedib orada qaldı. **6** Qarğalar ona hər şəhər-axşam çörək və at gətirərdilər, vadidən də su içərdi. **7** Bir

müddət sonra vadi qurudu, çünki ölkədə yağış yağımırı. **8** İlyasa Rəbbin bu sözü nazil oldu: **9** «Qalx Sidonun Sarfat şəhərinə get və orada qal. Orada bir dul qadına sənə yemək verməyi əmr etdim». **10** O qalxıb Sarfata getdi. Şəhərin darvazasına çatanda bir dul qadının odun yiğdiğini gördü və onu çağırıb dedi: «Mənə bir qabda azca su gətir, içim». **11** Qadın gətirməyə gedəndə onu çağırıb dedi: «Mənim üçün əlinə bir tikə çörək də al». **12** Qadın dedi: «Allahın var olan Rəbbə and olsun ki, bişmiş heç nəyim yoxdur, ancaq küpdə bir ovuc un və qabda bir az yağı var. Bax mən iki parça odun yiğiram və içəri girib özümlə oğlum üçün bunlardan yemək hazırlayacağam. Biz onu yeyəcəyik və sonra oləcəyik». **13** İlyas ona dedi: «Qorxma, get söylədiyin kimi et. Amma əvvəlcə mənim üçün ondan kiçik bir kökə düzəlt və mənə gətir, özünlə oğlun üçün sonra hazırlayarsan». **14** Çünkü İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: «Rəbb torpaq üzərinə yağış verəcəyi günə qadər nə küpdə un tükənəcək, nə də qabda yağı qurtaracaq!». **15** Qadın gedib İlyasın sözünə əməl etdi. Qadın və onun ailisi İlyasla birgə uzun müddət ərzində yemək yedilər. **16** İlyas vasitəsilə Rəbbin söylədiyi sözə görə nə küpdə un tükəndi, nə də qabda yağı qurtardı. **17** Bundan sonra ev sahibi qadının oğlu xəstaləndi, xəstəliyin də çox ağır oldu, belə ki onun heç nəfəsi gəlmirdi. **18** Qadın İlyasa dedi: «Mən sənə nə etdim, ey Allah adamı? Günahimi xatırlatmaq və oğlumu öldürmək üçün yanına gəlmisən?» **19** İlyas ona dedi: «Oğlunu mənə ver». Uşağı qadının qucağından götürüb özünün qaldığı yuxarı otağa çıxardı və onu öz yatağının üstünə uzandı. **20** O, Rəbbi çağırıb dedi: «Ey Allahım Rəbb, yanında qaldığım dul qadının oğlunu öldürməklə onun başına bəla gətirirsən?» **21** Sonra uşağının üstünə üç dəfə uzandı və Rəbbi çağırıb dedi: «Ey Allahım Rəbb, Sənə yalvarıram, qoy bu uşağın canı özüna qayıtsın». **22** Rəbb İlyasın səsini eşitdi: uşağın canı özüna qayıtdı və o dirildi. **23** İlyas uşağı götürüb yuxarı otaqdan evə döşürtdü və onu anasına verib dedi: «Bax oğlun sağdır». **24** Qadın İlyasa dedi: «İndi bildim ki, sən Allah adamısan və sənin ağzında Rəbbin sözü haqqdır».

18 Uzun müddət sonra, quraqlığın üçüncü ilində İlyasa Rəbbin bu sözü nazil oldu: «Get, Axava görün. Mən torpağın üzərinə yağış verəcəyəm». **2** İlyas Axava görünmək üçün getdi. O vaxt Samariyada şiddetli acliq idi. **3** Axav saray rəisi olan Avdiyanı çağırıdı. Avdiya Rəbdən çox qorxurdu. **4** İzevel Rabbin peyğəmbarlarını qırıb öldürən zaman Avdiya peyğəmbarlardan yüz nəfəri aparıb onları əlli-əlli olaraq mağaralarda gizlətmiş, çörək və su ilə təmin etmişdi. **5** Axav Avdiyaya dedi: «Ölkədə olan bütün su mənbələrinə və vadilərə get. Bəlkə ot tapdıq, atları və qatırları salamat saxladıq, heyvanlar da tələf olmadı». **6** Onlar ölkəni aralarında böldülər ki, hər tərəfi gəzib dolaşınlar. Axav ayrıca, bir yolla, Avdiya isə ayrıca, başqa bir yolla getdi. **7** Avdiya yolda ikən İlyas ona rast gəldi. O, İlyası tanıdı və üzüstə yərə

döşənib dedi: «Ağam İlyas, bu sənsənmi?» 8 İlyas dedi: «Mənəm. Get, ağana de ki, İlyas buradadır». 9 O dedi: «Na günah etmişəm ki, mən qulunu öldürmək üçün Axavin əlinə verirsən? 10 Allahın var olan Rəbbə and olsun ki, ağamız səni axtarmağa adam göndərmədiyi bir millət, bir padşahlıq qalmadı. Onlar “o burada yoxdur” dedikləri vaxt həmin padşahlıq və millətə səni tapmadıqlarına and içirdi. 11 Amma indi sən deyirsən: “Get, ağana de ki, İlyas buradadır”. 12 Sənin yanından getdiyim vaxt Rəbbin Ruhu səni bilmədiyim bir yerə aparacaq. Mən də gedib Axava bildirəndə o səni tapmayacaq və məni öldürəcək. Ancaq bu qulun cavanlığından bəri Rəbdən qorxur. 13 İzevel Rəbbin peyğəmbərlərini qırıb öldürən zaman mənim etdiyim iş ağama bildirilmədim? Mən onda Rəbbin peyğəmbərlərindən yüz nəfəri əlli-əlli olaraq mağaralarda gizlətdim, onları çörək və su ilə təmin etdim. 14 İndi sən deyirsən: “Get, ağana de ki, İlyas buradadır”. Axi o məni öldürər”. 15 İlyas dedi: «Önündə durduğum var olan Ordular Rəbbinə and olsun ki, bu gün hökmən ona görünəcəyəm». 16 Avdiya Axavin yanına getdi və ona hər şeyi danışdı. Axav da İlyası qarsılamışa getdi. 17 Axav İlyası görəndə ona dedi: «Ey İsraili dərdə salan adam, bu sənsənmi?» 18 O cavab verdi: «İsraili mən yox, sən və atanın evi dərdə saldırın. Siz Rəbbin əmrlərindən döniüb Baal bütələrinə xidmət etdiniz. 19 İndi bütün İsrailləri, İzevelin süfrəsində yemək yeyən dörd yüz əlli Baal peyğəmbərini və dörd yüz Aşera peyğəmbərini Karmel dağına, yanına çağırtdır». 20 Axav bütün İsrail övladlarını və peyğəmbərləri Karmel dağına çağırtdı. 21 İlyas bütün xalqın yanına gəlib dedi: «Nə vaxta qədər iki tərəfə ayıləcəksiniz? Əgər Rəbb Allahdırsa, Ona xidmət edin, yox, Baal Allahdırsa, onda ona xidmət edin». Xalq onun sözünə cavab vermedi. 22 Onda İlyas xalqa dedi: «Rəbbin peyğəmbərlərindən təkçə mən qaldım, amma Baalin peyğəmbərləri dörd yüz əlli nəfərdir. 23 İndi qoy bizi iki buğa verilsin: onlar özləri üçün bir buğa seçsinlər, onu doğrayıb odunların üstünə qoysunlar, ancaq od vurmasınlar. Mən isə başqa buganı hazırlayıb onu odunların üstünə qoymağam, ancaq od vurmayacağam. 24 Siz öz allahınızın adını çağırın, mən də Rəbbin adını çağıracağam; hansı odla cavab verərsə, Allah odur». Bütün xalq cavab verib «qoy belə olsun» dedi. 25 İlyas Baal peyğəmbərlərinə dedi: «Bir buganı özünüz üçün seçin və mandən əvvəl onu hazırlayı, ancaq siz çıxsunuz. Siz öz allahınızın adını çağırın, ancaq od vurmayı». 26 Onlar özlərinə verilən buganı götürüb hazırladılar və səhərdən günortaya qədər «Ey Baal, bizi cavab ver!» deyə Baalin adını çağırıdalar, ancaq heç səs-soraq çıxmadi. Onlar düzəldikləri qurbangahın ətrafında gəzərək atılıb-düşdülər. 27 Günorta olanda İlyas onları lağla qoyub dedi: «Onu uca səsələ çağırın. O ki allahdır, bəlkə fikrə gedib yaxud bayırə çıxıb ya da səfərdədir? Bəlkə də yatıb, oyatmaq lazımdır?» 28 Onlar uca səsələ çağırıdalar və adətlərinə görə bədənlərindən qan axana qədər qılınc və nizələrlə özlərini yaraladılar. 29 Günorta

keçincə, axşam qurbanı təqdim olunan vaxta qədər coşub dəlilik etdiłər, ancaq nə bir səs-soraq verən, nə də bir qulaq asan var idi. 30 İlyas bütün xalqa dedi: «Mənim yanımı gəlin». Bütün xalq onun yanına gəldi. O, Rəbbin dağıdılmış qurbangahını bərpa etdi. 31 İlyas Yaqub oğulları qobilələrinin sayına görə on iki daş götürdü, çünki Yaquba «sənin adın İsrail olacaq» deyə Rəbbin sözü nazıl olmuşdu. 32 İlyas daşlarla Rəbbin adına qurbangah tikdi. O, qurbangahın ətrafında iki sea toxum tutacaq qədər bir xəndək düzəltdi. 33 Odunları düzdü, buganı doğrayıb odunların üzərinə qoydu və 34 dedi: «Dörd səhəng su gətirin, onu yandırma qurbanının və odunların üstünə tökü». Sonra o dedi: «İkinci dəfə edin». Onlar ikinci dəfə etdiłər. O dedi: «Üçüncü dəfə edin». Onlar üçüncü dəfə etdiłər. 35 Su qurbangahın ətrafına axdı və xəndək də su ilə doldu. 36 Axşam qurbanı təqdim edilən vaxt peyğəmbər İlyas qabağa çıxıb dedi: «Ey İbrahimim, İshaqın və İsrailin Allahı Rəbb! Qoy bu gün bilinsin ki, İsraildə Sən Allahsan və mən Sənin qulunam, bütün bu işləri da Sənin sözünə etdim. 37 Səsimi eşit, ya Rəbb, mənə cavab ver. Qoy bu xalq bilsin ki, Sən Allahsan, ya Rəbb, onda onların ürəyini Özünə tərəf döndərəcəksən». 38 O vaxt Rəbdən od düşdü, yandırma qurbanını, odunları, daşları, torpağı yandırıb-yaxdı və xəndəkdə olan suyu uddu. 39 Bütün xalq bunu gördü və onlar üzüstə düşüb dedilər: «Rəbb Allahdır! Rəbb Allahdır!» 40 İlyas onlara dedi: «Baal peyğəmbərlərini tutun, onlardan bir nəfər də qaçıb qurtarmasın». Onları tutdular. İlyas onları Qışon vadisində endirib orada öldürdü. 41 İlyas Axava dedi: «Get, yeyib-iç, çünki güclü yağış səsi gəlir». 42 Axav yeyib-içməyə getdi. İlyas Karmel dağının təpəsinə çıxdı, yerə ayılıb üzünü dizləri arasına qoydu. 43 Öz nökərinə dedi: «İndi qalx və dəniz tərəfə diqqətlə bax». Nökər qalxdı və diqqətlə baxıb «bir şey yoxdur» dedi. İlyas yeddi dəfə ona «yena get» dedi. 44 Yedinci dəfə gedəndə nökər dedi: «Budur, dənizdən insan boyda kiçik bir bulud çıxır». İlyas dedi: «Gedib Axava söylə: “Arabani qoşub aşağı en ki, yağış səni langıtməsin”». 45 Bu vaxt göylər qalın buludlarla qaralı, külək əsdi və güclü yağış yağmağa başladı. Axav arabaya minib İzreela getdi. 46 İlyasa Rəbbin gücü gəldi və o, belini qurşayıb Axavin öündə İzreelin girəcəyinə qədər qaçıdı.

19 Axav İlyasın etdiyi bütün işləri və onun necə bütün peyğəmbərləri qılıncla öldürdüyüni İzevel dənisi. 2 İzevel İlyasın yanına qasid göndərib dedi: «Sabah bu vaxt man səni onların gününə salmasam, qoy allahlar mənə beləsini və bundan betarını etsin». 3 İlyas bunu görüb canını qurtarmaq üçün Yəhudada olan Beer-Şevaya getdi. Nökərinin orada qoyub, 4 özü çöldə bir günlük yol getdi. Gəlib bir süptürgə ağacının altında oturdu və canına ölüm diləyib dedi: «Bəsdir, ya Rəbb, indi mənim canımı al, çünki mən atalarımdan yaxşı deyiləm». 5 O, süptürgə ağacının altında uzamb yuxuya getdi. Bu zaman bir mələk ona toxunub dedi: «Qalx yemək yel!» 6 İlyas baxıb gördü ki, başının kənarında isti daş üzərində

bışən bir kökə və bir bardaq su var. O yeyib-içdi və yenə yuxuya getdi. **7** Rəbbin mələyi ikinci dəfə qayıtdı və ona toxunub dedi: «Qalx yemək ye, çünkü çox uzun yol gedəcəksən». **8** Qalxdı və yeyib-içdi. Yeməyin gicci ilə qırx gün-qırx gecə Allahın dağı Xorevə qədər getdi. **9** İlyas oradakı mağaraya girdi və burada gecələdi. Ona «İlyas, burada nə edirsən?» deyə Rəbbin sözü nazıl oldu. **10** O dedi: «Mən Ordular Allahi Rəbb üçün çox fədakarlıq göstərdim. Çünkü İsrail övladları Sənin əhdini unutdular, qurbangahlarını dağıtdılar və peyğəmbərlərini qılıncla öldürdülər. Təkcə mən qaldım, onlar canımı almaq üçün məni də axtarırlar». **11** O dedi: «Çıx, dağda Rəbbin önündə dur, çünkü Rəbb buradan keçəcək». Dağları yaran və Rəbbin önündə qayaları parçalayan böyük və güclü bir külək əsdi, ancaq Rəbb küləkdə deyildi. Küləkdən sonra zəlzələ oldu, ancaq Rəbb zəlzələdə deyildi. **12** Zəlzələdən sonra od düşdü, ancaq Rəbb odda deyildi. Oddan sonra xəzif bir meh səsi gəldi. **13** İlyas bunu eşidəndə üzünü cübbəsi ilə örtdü və çıxıb mağaranın ağızında dayandı. Bir səs ona dedi: «İlyas, burada nə edirsən?» **14** O dedi: «Mən Ordular Allahi Rəbb üçün çox fədakarlıq göstərdim. Çünkü İsrail övladları Sənin əhdini unutdular, qurbangahlarını dağıtdılar və peyğəmbərlərini qılıncla öldürdülər. Təkcə mən qaldım, onlar canımı almaq üçün məni də axtarırlar». **15** Rəbb ona dedi: «Qalx çöl yolu ilə Dəmaşqə get. Oraya çatanda Xazaeli Aram üzərində padşah olmaq üçün məsh et, **16** Nimiş oğlu Yehunu İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh et, Avel-Mexoladan olan Şafat oğlu Elişanı öz yerinə peyğəmbər olmaq üçün məsh et. **17** Xazaelin qılıncından qurtaranı Yehu öldürəcək, Yehunun qılıncından qurtaranı Elişan öldürəcək. **18** Ancaq Mən İsraildə Baal qarşısında diz çökməmiş və dodaqları onu öpməmiş hər kəsi - yeddi min adamı saxlamışam». **19** İlyas oranı tərk etdi və Şafat oğlu Elişanı tapdı. O, yer şumlayırdı, önündə on iki cüt öküz var idi və özü on ikinci cüt öküzü süründü. İlyas Elişanın yanından keçəndə cübbəsini onun üstüntə atdı. **20** Elişan öküzləri qoyub İlyasın dalınca qəçdi və dedi: «Qoy gedib ata-anamı öpüm, sonra sənən dalınca gələrəm». İlyas ona dedi: «Geri qayıt, mən sənən nə etdim?» **21** Elişan ondan ayrılib geri qayıtdı. Öz bir cüt öküzünü götürüb onları qurban kəsdi. Öküzləri kotanın taxtaları ilə bisirib atlarını xalqa verdi və onlar yedilər. Sonra o qalxıb İlyasın dalınca getdi və ona xidmət etdi.

20 Aram padşahı Ben-Hadad bütün ordusunu topladı. Onunla birgə otuz iki padşah, atlar və döyüş arabaları var idi. Ben-Hadad gəlib Samariyanı mühasirəyə aldı və şəhərə hücum etdi. **2** O, şəhərə, İsrail padşahı Axavin yanına qasidlər göndərib dedi: «Ben-Hadad belə deyir: **3** «Sənin qızıl-gümüşün mənimdir, arvadlarının və oğullarının ən yaxşları da mənimdir!». **4** İsrail padşahı cavab verib dedi: «Ağam padşah, sənin söylədiyin kimi özüm və hər nəyim var, sənindir!». **5** Qasidlər yenə gəlib dedilər: «Ben-Hadad belə söyləyir: «Hərçənd ki sənə «qızıl-gümüşünü, arvadlarını və oğullarını mənə ver» deyə xəbər göndərdim, **6** ancaq sabah bu vaxt adamlarımı sənin yanına göndərəcəyəm. Evini və əyanlarının evlərini axtaracaqlar və sənin xoşuna gələn hər şeyi götürüb gətirəcəklər!». **7** İsrail padşahı ölkənin bütün aqsaqqallarını çağırıb dedi: «Görün bu adam necə pislik axtarır. Arvadlarını, oğullarını, qızıl-gümüşümü məndən tələb etdi, mən ondan əsirgəmədim». **8** Bütün aqsaqqallar və xalq ona «qulaq asma və razı olma» dedilər. **9** O, Ben-Hadadın qasidlərinə dedi: «Ağam padşaha deyin: «Bu qulundan əvvəlcə istədiyin hər şeyi verərəm, ancaq bunu edə bilməyəcəyəm». Qasidlər gedib onun sözünü çatdırıldılar. **10** Ben-Hadad ona xəbər göndərib dedi: «Əgər Samariya torpağı mənim dalımcı gedən qoşunun ovuclarını doldurmağa bəs edərsə, allahlar mənə beləsini və bundan betərini etsin». **11** İsrail padşahı cavab verib dedi: «Söyləyin, qurşanan adam soyunan kimi öyünməsin». **12** Bu sözü eşidəndə Ben-Hadad padşahlarla birgə çadırlarda şərab içirdi. O, əsgərlərinə «Sıraaya düzültün!» dedi. Onlar şəhərin qarşısında sıraaya düzüldülər. **13** Bu vaxt bir peyğəmbər İsrail padşahı Axavin yanına gəlib dedi: «Rəbb belə deyir: «Bu böyük qoşunu görürsənmi? Bu gün onu sənən təslim edəcəyəm və biləcəksən ki, Rəbb Mənəm!». **14** Axav dedi: «Kimin vasitəsilə?» O dedi: «Rəbb belə deyir: «Əyalət başçılarının xidmətində olan igidlərin vasitəsilə bunu edəcəyəm!». Sonra Axav dedi: «Döyüşü kim başlayacaq?» O cavab verdi: «Sən». **15** Sonra Axav əyalət başçılarının igidlərini sıraaya düzdü: onlar iki yüz otuz iki nəfər idi. Onlardan sonra orada olan xalqın hamısını - bütün İsrail övladlarını sıraaya düzdü: onlar yeddi min nəfər idi. **16** Onlar günorta oradan çıxdılar. Ben-Hadad və ona kömək edən otuz iki padşah çadırlarda işib sərxişluq edirdi. **17** Əvvəl əyalət başçılarının igidləri çıxdılar. Ben-Hadadın göndərdiyi casuslar ona «Samariyadan adamlar çıxır» deyə bildirdilər. **18** O dedi: «Əgər sülh üçün çıxırlarsa, onları diri tutun, yox, döyüş üçün çıxırlarsa, yenə onları diri tutun». **19** O vaxt bu adamlar - həm əyalət başçılarının igidləri, həm də onların ardına gələn qoşun artıq şəhərdən çıxmışdı. **20** Onlardan hər biri qarşısında duranı vurdu. Aramlılar qaçdırılar və İsraililər onları təqib etdilər. Aram padşahı Ben-Hadad at üstündə süvariləri ilə birgə qaçıb qurtardı. **21** İsrail padşahı oradan çıxıb atlara və döyüş arabalarına hückum etdi və Aramlıları böyük tələfata uğratdı. **22** Həmin peyğəmbər İsrail padşahının yanına gəlib ona dedi: «Get özünü möhkəmləndir, gör ki, nə etməlisən. Çünkü bahar gələndə Aram padşahı yenə sənin üstüntə gələcək». **23** Aram padşahının əyanları ona deyirdilər: «İsraililərin Allahı təpələr Allahıdır, buna görə də onlar biza qalib gəldilər. Onlarla düzənlilikdə vuruşaq, hökmən biz onlara qalib gələcəyik. **24** Belə et: padşahların hər birini vəzifəsindən götür və onların yerinə valilər təyin et. **25** Sən isə at yerinə at, araba yerinə araba qoyaraq itirdiyin ordu kimi özün üçün bir ordu düzəlt ki, biz onlara qarşı düzənlilikdə vuruşaq. Hökmən biz onlara

qalib gələcəyik». Ben-Hadad onların sözünə qulaq asdı və belə etdi. **26** Bahar galəndə Ben-Hadad Aramlıları topladı və İsraililər vuruşmaq üçün Afeqə doğru getdi. **27** İsrail övladları da toplaşdırılar, azuqə hazırladılar və onların qarşısına getdilər. İsrail övladları onların öündə iki kiçik sürü kimi ordugah qurdular, Aramlılar isə hər tərəfi tutmuşdular. **28** Allah adəmi İsrail padşahının yanına gəlib dedi: «Rəbb belə deyir: «Aramlılar Rəbb təpələr Allahıdır, düzənləklər Allahı deyil» deyirlər. Buna görə də Mən bu böyük qoşunu bütünlükə sənə təslim edəcəyəm və biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm»». **29** Onlar bir-birlərinin qarşısında yeddi gün ordugahda qaldılar. Yedinci gün döyüş başlandı. İsrail övladları bir gündə Aramlıların piyada qoşunundan yüz min nəfəri qırdılar. **30** Onların qalanları Afeqə – şəhərin içində qaçdırılar. Şəhərin divarı qalan iyirmi yeddi min nəfərin üstünə yıxıldı. Ben-Hadad şəhərə qaçıb bir iç otağa girdi. **31** Əyanları ona dedilər: «Biz eşitmışık ki, İsrail padşahları mərhəmətli padşahlardır. Gəlin bellərimizə çul, başlarımıza ip sariyaq və İsrail padşahının yanına gedək. Bəlkə o səni sağ buraxar». **32** Onlar bellərinə çul, başlarına ip bağladılar və gəlib İsrail padşahına dedilər: «Qulun Ben-Hadad “yalvarıram, məni sağ burax” deyir». İsrail padşahı dedi: «O hələ sağdır? O ki mənim qardaşımdır». **33** Bu adamlar bir əlamət gözləyirdilər, padşahın sözünü yaxşı əlamət sayıb cəld dedilər: «Bəli, Ben-Hadad sənin qardaşındır». O dedi: «Gedin, onu gətirin». Ben-Hadad onun yanına gəldi və o, Ben-Hadadi öz döyüş arabasına mindirdi. **34** Ben-Hadad ona dedi: «Mənim atamın sənin atandan aldığı şəhərləri geri qaytarıram. Atamın Samariyada düzəldiyi kimi sən də Dəməşqda özün üçün bazarlar düzəldərsən». İsrail padşahı dedi: «Mənimlə saziş bağlayandan sonra səni buraxacağam». Ben-Hadadla saziş bağladı və onu buraxdı. **35** Peyğəmbərlərdən olan bir nəfər Rəbbin sözü ilə öz yoldaşına dedi: «Məni vur». O adam onu vurmaq istəmədi. **36** Onda peyğəmbər o adama dedi: «İndi ki sən Rəbbin sözünə qulaq asmadın, mənim yanımdan gedəndə bir şir səni öldürəcək». Peyğəmbərin yanından gedəndə bir şir ona rast galib onu öldürdü. **37** Peyğəmbər başqa bir adam tapıb ona dedi: «Məni vur». O adam peyğəmbəri vurub yaraladı. **38** Peyğəmbər getdi və gözlerini örtərək qiyafasını dəyişib padşahın yolu üstündə dayandı. **39** Padşah keçəndə onu səsləyib dedi: «Bu qulun döyüşün ortasına girmişdi. Bu zaman bir adam kənarə çəkildi və mənim yanımı bir nəfər gətirib dedi: “Bu adəmi qorū. Əgər aradan çıxsa, əvəzində ya canını verəcəksən ya da bir talant gümüş”. **40** Bu qulun orada-burada çalışarkən o, yanımdan qaçı». İsrail padşahı bu adama dedi: «Hökmün elə də olmalıdır, özün qərar vermisən». **41** O cəld gözlərindən örtüyü götürdü. İsrail padşahı onun peyğəmbərlərdən biri olduğunu gördü. **42** O, İsrail padşahına dedi: «Rəbb belə deyir: «Mənim lənətlədiyim adəmi sən əldən buraxdırın. Buna görə də onun yerinə sən oləcəksən və onun xalqının başına gələcək işlər sənin

xalqının başına gələcək»». **43** İsrail padşahı qəşqabaqlı və dilxor halda Samariyada olan evinə gəldi.

21 Izreelə, Samariya padşahı Axavin sarayının yanında Izreelli Navotun bir üzüm bağı var idi. **2** Bir müddət sonra Axav Navota dedi: «Üzüm bağıni mənə ver ki, oranı özüm üçün bostan edim, çünki evimə yaxındır. Mən onun əvəzinə sənə daha yaxşı bağı verərəm ya da istəsən, onun dəyərini sənə pulla ödəyərəm». **3** Navot Axava dedi: «Qoy atalarımın mirasını sənə verməyi Rəbb məndən uzaq etsin!» **4** Axav evinə qəşqabaqlı və dilxor halda qayıtdı, çünki Izreelli Navot ona «atalarımın mirasını sənə vermərəm» demişdi. O, yatağı üzərinə uzanıb üzünü çevirdi və yemək yemədi. **5** Arvadı İzevel yanına gəlib ona dedi: «Niyə qanın qaradır, heç yemək də yemirsən?» **6** O dedi: «Mən Izreelli Navota “üzüm bağıni pulla mənə sat ya da istəsən, onun əvəzində sənə başqa üzüm bağı verərəm” söylədim, o isə dedi: “Üzüm bağıni sənə vermərəm”». **7** Arvadı İzevel ona dedi: «İndi İsrail üzərində padşahlıq edən sənsən ya yox? Qalx yemək ye, ürəyini sixma. Izreelli Navotun üzüm bağıni mən sənə verərəm». **8** O, Axavin adından məktublar yazdı və onları Axavin möhürü ilə möhürlədi. Navotun şəhərində onunla birgə yaşayın ağsaqqallara və əyanlara məktublar göndərdi. **9** İzevel məktublarda belə yazdı: «Oruc elan və Navotu xalqın arasında yuxarı başda əyləşdirin. **10** İki nəfər yaramaz adəmi onun qarşısında oturdun və onlar şahidlik edərək desinlər: “Sən Allahı və padşahı lənətlədin”. Sonra onu bayırı çıxarın və ölənə qədər daşqalaq edin». **11** Navotun yaşadığı şəhərin adamları – orada yaşayan ağsaqqallar və əyanlar İzevelin onlara göndərdiyi məktublarda yazdığı kimi etdi. **12** Onlar oruc elan etdilər və Navotu xalqın arasında yuxarı başda əyləşdirdilər. **13** İki nəfər yaramaz adəm gəlib onun qarşısında oturdu. Onlar xalqın öündə Navotu qarşı «Navot Allahı və padşahı lənətlədi» deyə şahidlik etdilər. Sonra onu şəhərin kənarına çıxartdılar və daşqalaq edib öldürdülər. **14** Onlar İzevelə xəbər göndərib dedilər: «Navot daşqalaq olunaraq öldü». **15** İzevel Navotun daşqalaq olunaraq öldüyünü eşidəndə Axava dedi: «Qalx Izreelli Navotun sənə pulla vermək istəmədiyi üzüm bağıni özünə mülk götür, çünki Navot sağ deyil, ölüb». **16** Axav Izreelli Navotun öldüyünü eşidəndə onun üzüm bağıni özünə mülk götürmək üçün oraya yollandı. **17** Tişbeli İlyasa Rəbbin bu sözü nazil oldu: **18** «Qalx Samariyada İsrailə padşahlıq edən Axavi qarsılıamağa get. O, Navotun üzüm bağındadır. Axav onu mülk etmək üçün oraya yollandı. **19** Sən ona söylə ki, Rəbb belə deyir: “Qatılık etdin, hələ özünə mülk də götürürsən?” Sonra ona söylə ki, Rəbb belə deyir: “Navotun qanını köpəklərin yaladıqları yerdə sənin də qanını köpəklər yalayacaq”». **20** Axav İlyasa dedi: «Ey düşmənim, axır məni də tapdin». O dedi: «Bəli, səni də tapdim. Sən Rəbbin gözündə pis olan işlər etməyə özünü təslim etdin. **21** “Budur, sənin üzərinə bəla gətirəcəyəm, səni yandırıb məhv edəcəyəm.

İsrailde Axavin neslindən divar isladan hər kəsi – bütün kişiləri, istər kölə olsun, istər azad, kəsib atacağam. **22** Mən sənin evini Nevat oğlu Yarovamın evi kimi, Axiya oğlu Baasanın evi kimi edəcəyəm. Çünkü sən İsrailə günah etdirərək Məni qəzəbləndirdin”. **23** Rəbb İzevel barədə dedi: “İzreal divarının içərisində İzeveli köpəklər yeyəcək”. **24** Axavin neslindən şəhərdə öləni köpəklər, çöldə öləni isə quşlar yeyəcək”. **25** Həqiqətən, Axav kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etməyə özünü təslim edən hələ olmamışdı. Arvadı İzevel onu buna təhrik edirdi. **26** Axav İsrail övladlarının önungdən Rəbbin qovduğu Emorlular kimi büttlərə xidmət edərək çox iyrənc işlər etdi. **27** Axav bu sözləri eşidəndə libasını cirib əyninə çul geydi. O, oruc tutub çulda yatdı və qüssəyə batdı. **28** Tişbeli İlyasa Rəbbin bu sözü nazil oldu: **29** «Gördünmü Axav Mənim önungdə özünü necə aşağı tutdu? Önungdə özünü aşağı tutduğu üçün Mən bu bələni onun dövründə göndərməyəcəyəm, oğlunun dövründə bu bələni onun evinə göndərəcəyəm».

22 Üç il keçdi. Bu müddətdə Aramla İsrail arasında müharibə getmirdi. **2** Üçüncü ildə Yəhuda padşahı Yehoşafat İsrail padşahının yanına gəldi. **3** İsrail padşahı əyanlarına dedi: «Bilirsiniz ki, Ramot-Gilead bizimdir? Biz isə onu Aram padşahının əlindən almaq üçün heç nə etmirik». **4** Sonra o, Yehoşafata dedi: «Sən mənimlə birgə vuruşmaq üçün Ramot-Gileada gedirsənmi?» Yehoşafat İsrail padşahına dedi: «Məni özün kimi, xalqımı xalqın kimi, atlarımı atların kimi hesab et». **5** Yehoşafat yənə İsrail padşahına dedi: «Əvvəlcə görək Rəbbin sözü nədir?» **6** İsrail padşahı dörd yüzə qədər peyğəmbəri topladı və onlara dedi: «Vuruşmaq üçün Ramot-Gileada gedim ya getməyim?» Onlar dedilər: «Get, Xudavənd onu padşahə təslim edəcək». **7** Yehoşafat dedi: «Burada olanlardan başqa, Rəbbin bir peyğəmbəri yoxdur ki, ondan soruşaq?» **8** İsrail padşahı Yehoşafata dedi: «Rəbdən soruşmaq üçün bir nəfər də var: İmla oğlu Mikeya. Ancaq mənim ondan zəhləm gedir, çünkü yaxşılığımı deyil, pisliyim peyğəmbərlik edir». Yehoşafat dedi: «Qoy padşah belə söyləməsin». **9** İsrail padşahı bir saray xidmətçisini çağırıb dedi: «Tez İmla oğlu Mikeyani buraya gətir». **10** İsrail padşahı və Yəhuda padşahı Yehoşafat Samariya darvazalarının girəcəyindəki meydanda şahlıq libası geymiş halda hər biri öz taxtında oturmuşdu və bütün peyğəmbərlər onların önungdə peyğəmbərlik edirdilər. **11** Kenaana oğlu Sıdqiya özünə dəmir buynuzlar düzəldib dedi: «Rəbb belə deyir: “Aramlıları qırıb qurtarana qədər onları beləca buynuzlayacaqsan”». **12** Bütün peyğəmbərlər də peyğəmbərlik edərək deyirdilər: «Ramot-Gileada get, qalib gələcəksən, Rəbb onu padşaha təslim edəcək». **13** Mikeyani çağırmaq üçün geden qasid ona dedi: «İndi peyğəmbərlər padşaha bir ağızdan xoş sözlər deyirlər. Sənin sözün də onlardan birinin sözü kimi olsun və yaxşılıq daniş». **14** Mikeya dedi: «Var olan Rəbbə and olsun ki, Rəbb mənə nə desə, onu söyləyəcəyəm». **15**

O, padşahın yanına gəldi və padşah ona dedi: «Mikeya, vuruşmaq üçün Ramot-Gileada gedək, yoxsa getməyək?» Mikeya ona dedi: «Get, qalib gələcəksən, Rəbb onu padşaha təslim edəcək». **16** Padşah ona dedi: «Səni neçə dəfə and içdirim ki, mənə Rəbbin adı ilə həqiqətdən başqa bir şey söyləməyəcəksən?» **17** Mikeya dedi: «Mən bütün İsraililəri təpələr üstündə çobanı olmayan sürü kimi səpələnmiş gördüm. Rəbb dedi: “Onların ağaları yoxdur. Qoy hər biri salamat öz evinə qayıtsın”». **18** İsrail padşahı Yehoşafata dedi: «Sənə demədimmi o mənim yaxşılığıma deyil, pisliyim peyğəmbərlik edəcək?» **19** Mikeya dedi: «Onda Rəbbin sözünü eşit. Mən Rəbbi Öz taxtında oturmuş və bütün göylər ordusunu Onun sağında və solunda durmuş gördüm. **20** Rəbb dedi: «Ramot-Gileada gedib həlak olması üçün Axavı kim tovlayacaq?» Biri elə dedi, o biri belə. **21** Bir ruh irəli çıxıb Rəbbin önungdə dayandı və dedi: «Mən onu tovlayaram». Rəbb ona dedi: «Necə?» **22** O dedi: «Mən çıxıb bütün peyğəmbərlərin ağızında yalançı bir ruh olaram». Rəbb dedi: «Sən onu tovlayacaqsan, bunu bacarırsan, get və belə et!». **23** Mikeya davam etdi: «İndi, budur, Rəbb sənin bütün bu peyğəmbərlərinin ağızına yalançı bir ruh qoymuşdur. Beləcə Rəbb sənin başına bəla getirməyi qərara aldı». **24** Kenaana oğlu Sıdqiya yaxınlaşdı və Mikeyannın yanağına vurub dedi: «Rəbbin Ruhu səndə danışmaq üçün məndən sənə necə keçdi?» **25** Mikeya dedi: «Sən gizlənmək üçün iç otağa girdiyin gün bunu biləcəksən». **26** İsrail padşahı dedi: «Mikeyani götür, onu şəhər rəisi Amonun və padşahın oğlu Yoasın yanına göndər. **27** Onlara söyla ki, padşah belə deyir: “Bu adamı zindana atın və mən salamat qayıdana qədər ona çox az çörək və su verərək zülm edin”». **28** Mikeya dedi: «Əgər sən salamat qayıtsan, Rəbb mənim vasitəmlə danışmamışdır». Sonra dedi: «Ey camaat, hamınıñ eşidin!» **29** İsrail padşahı və Yəhuda padşahı Yehoşafat Ramot-Gileada getdilər. **30** İsrail padşahı Yehoşafata dedi: «Mən qiyafəmi dəyişib döyüşə girəcəyəm, ancaq sən öz şahlıq libasını gey». İsrail padşahı qiyafasını dəyişib döyüşə girdi. **31** Aram padşahı öz döyüş arabalarının otuz iki başçısına «na kiçiklə, nə da böyükəl vuruşun, yalnız İsrail padşahı ilə döyüşə girin» deyə əmr etmişdi. **32** Döyüş arabalarının başçıları Yehoşafatı görəndə dedilər: «Yəqin İsrail padşahı budur». Dönbə onunla vuruşmağa getdilər. Onda Yehoşafat çığırdı. **33** Döyüş arabalarının başçıları onun İsrail padşahı olmadığını görəndə ardınca getməyib geri qayıtdılar. **34** Bir adam nişan almadan yay çəkib İsrail padşahını zirehlərin birləşdiyi yerdən vurdu. Padşah arabacısına dedi: «Döndər və məni döyüşdən çıxar, çünkü yaralanmışam». **35** O gün döyüş qızıldı. Padşah öz döyüş arabasında Aramlıların önungdə söykənib dayandı. Döyüş arabası onun yarısının qanına bulaşdı. Axşam o öldü. **36** Gürəş batmaqdə ikən ordugahın içində «Hər kəs öz şəhərinə! Hər kəs öz ölkəsinə!» deyə car çəkildi. **37** Beləcə padşah öldü və onu Samariyaya gətirib orada basdırıldılar. **38** Arabanı Samariya hovuzunun suyunda

yudular. Rəbbin söylədiyi sözə görə köpəklər onun qanını yaladı. O hovuzda fahişələr yuyunardı. **39** Axavin qalan işləri və onun etdiyi hər şey, fil sümüyündən tikdiyi saray və tikdiyi bütün şəhərlər barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **40** Axav ataları ilə uyudu və yerinə oğlu Axazya padşah oldu. **41** İsrail padşahı Axavin padşahlığının dördüncü ilində Asa oğlu Yehoşafat Yəhuda üzərində padşah oldu. **42** Yehoşafat padşah olduğu vaxt otuz otuz beş yaşında idi. O, Yerusalimdə iyirmi beş il padşahlıq etdi. Anasının adı Şilxi qızı Azuva idi. **43** O, atası Asanın yolu ilə getdi və Rəbbin gözündə doğru olan işlər edərək bunlardan kənara çıxmadı. Ancaq səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur yandırıldı. **44** Yehoşafat İsrail padşahı ilə sülh içində yaşadı. **45** Yehoşafatın qalan işləri, onun göstərdiyi hünər və necə döyüdüyü barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **46** O, atası Asanın qovmadığı məbəd fahişəliyi ilə məşğul olan kişiləri ölkədən qovdu. **47** Edomda padşah yox idi, bir canışın orada hökmranlıq edirdi. **48** Yehoşafat qızıl dalınca Ofirə getmək üçün Tarşış gəmiləri düzəltdi. Ancaq gedə bilmədilər, çünki gəmilər Esyon-Geverdə parçalandı. **49** Onda Axav oğlu Axazya Yehoşafata dedi: «Qoy gəmilərdə sənin adamlarınla birgə mənim adamlarım da getsinlər». Ancaq Yehoşafat razi olmadı. **50** Yehoşafat ataları ilə uyudu və atası Davudun şəhərində, ataların yanında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Yehoram padşah oldu. **51** Yəhuda padşahı Yehoşafatın padşahlığının on yeddinci ilində Axav oğlu Axazya Samariyada İsrail üzərində padşah oldu. O, iki il İsrail üzərində padşahlıq etdi. **52** Axazya Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, ata-anasının və İsrailə günah etdirmiş Nevat oğlu Yarovamin yolu ilə getdi. **53** Axazya atasının etdiyi kimi Baala qulluq və səcdə edərək İsrailin Allahı Rəbbi qəzəbləndirdi.

İkinci Padşahlar

1 İsrail padşahı Axavin ölümünden sonra Moav İsraille çarşı usyan qaldırdı. **2** Padşah Axazya Samariyada olan yuxarı otağındaki barmaqlığı olan pəncərədən yixılıb yaralandı. O, qasidlərinə «Gedin, Eqron allahı Baal-Zevudan soruşun, bu yaram sağalacaqmı?» deyib onları göndərdi. **3** Rəbbin mələyi Tişbeli İlyasa dedi: «Qalx Samariya padşahının qasidlərini qarşılıqlaşdırın çix və onlara de: “İsrailde Allah yoxdur ki, Eqron allahı Baal-Zevuva müraciət etməyə gedirsiniz?” **4** Buna görə də Rəbb belə deyir: “Üstündə uzandığın yataqdan qalxa bilməyəcəksən, çünkü hökmən oləcəksən!”» İlyas getdi. **5** Qasidlər padşahın yanına qayıtdılar. Padşah onlara dedi: «Niye geri qayıtdınız? **6** Ona dedilər: «Bir adam bizi qarşılıqlaşdırıb çıxdı və bizə dedi: “Sizi göndərən padşahın yanına qayıdır ona söyleyin ki, Rəbb belə deyir: ‘İsrailde Allah yoxdur ki, Eqron allahı Baal-Zevuva müraciət etmək üçün qasidlər göndərdin?’ Buna görə də üstündə uzandığın yataqdan qalxa bilməyəcəksən, çünkü hökmən oləcəksən!”» **7** Padşah onlara dedi: «Sizi qarşılıqlaşdırıb çıxan və sizə bu sözləri söyleyən adam nə qiyafədə idi?» **8** Ona dedilər: «Tüklü bir adam idi, belinə dəri qurşaq bağlamışdı». Padşah dedi: «O, Tişbeli İlyasdır». **9** Padşah bir əllibəsi ilə əlli adamını İlyasın yanına göndərdi. Əllibəsi onun yanına qalxdı. İlyas təpənin başında oturmuşdu. Əllibəsi ona dedi: «Ey Allah adamı, padşah “aşağı düş” deyir». **10** İlyas əllibəsiyle cavab verib dedi: «Əgər mən Allah adamı yamsa, göydən od yağışın, səni və əlli adamını tələf etsin!» Onda göydən od yağıdı, əllibəsi ilə əlli adamını tələf etdi. **11** Padşah başqa bir əllibəsi ilə əlli adamını onun yanına göndərdi. Əllibəsi ona dedi: «Ey Allah adamı, padşah belə deyir: “Tez aşağı düş”». **12** İlyas onlara cavab verib dedi: «Əgər mən Allah adamı yamsa, göydən od yağışın, səni və əlli adamını tələf etsin!» Onda göydən Allahın odu yağıdı, əllibəsi ilə əlli adamını tələf etdi. **13** Padşah yenə üçüncü bir əllibəsi ilə əlli adamını göndərdi. Üçüncü əllibəsi qalxıb gəldi, İlyasın qarşısında diz çökdü və ona yalvarıb dedi: «Ey Allah adamı, xahiş edirəm, mənim və bu əlli qulunun canına yazığın galsın. **14** Göydən od yağıb əvvəl gələn iki əllibəşini və onların hərəsini əlli adamını tələf etdi. İndi mənim canımı yazığın galsın». **15** Rəbbin mələyi İlyasa dedi: «Onunla bırgə aşağı düş, ondan qorxma». İlyas qalxıb aşağı düşdü və əllibəsi ilə bırgə padşahın yanına gəldi. **16** Ona dedi: «Rəbb belə deyir: “İsrailde sözünü soruşmağa Allah yoxdur ki, Eqron allahı Baal-Zevudan soruşmaq üçün qasidlər göndərdin? Buna görə də üstündə uzandığın yataqdan qalxa bilməyəcəksən, çünkü hökmən oləcəksən!”» **17** İlyasın söyleyişi Rəbbin sözüne görə Axazya öldü. Oğlu olmadığı üçün yerinə Axavin oğlu Yehoram padşah oldu. Bu da Yəhuda padşahı Yehoşafat oğlu Yehoramın padşahlığının ikinci ilində

oldu. **18** Axazyanın qalan işləri İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır.

2 Rəbb İlyası qasırğa ilə göyə qaldırmazdan əvvəl İlyas və Elişa Qılqaldan getdilər. **2** Onda İlyas Elişaya dedi: «Burada qal, çünkü Rəbb məni Bet-Elə göndərir». Elişa dedi: «Var olan Rəbbə və sənin canına and olsun ki, səndən el çəkmərəm». Onlar Bet-Elə getdilər. **3** Bet-Elə olan peyğəmbərlər Elişanın yanına gəlib ona dedilər: «Rəbbin bu gün sənin ağanı başının üstündən götürəcəyini bilirsənmi?» O dedi: «Bəli, bilirəm, susun». **4** İlyas ona dedi: «Elişa, burada qal, çünkü Rəbb məni Yerixoya göndərir». Elişa dedi: «Var olan Rəbbə və sənin canına and olsun ki, səndən el çəkmərəm». Onlar Yerixoya geldilər. **5** Yerixoda olan peyğəmbərlər Elişanın yanına gəlib ona dedilər: «Bilirsənmi, Rəbb bu gün ağanı sənin başın üstündən götürəcək?» O dedi: «Bəli, bilirəm, susun!» **6** İlyas ona dedi: «Burada qal, çünkü Rəbb məni İordan çayının yanına göndərir». Elişa dedi: «Var olan Rəbbə və sənin canına and olsun ki, səndən el çəkmərəm». Onlar getdilər. **7** Peyğəmbərlərdən allı adam gedib uzaqda onların qarşısında dayandı. Onlar da İordan çayının yanında dayandılar. **8** İlyas cübbəsini götürdü və onu büküb suya vurdu. Su iki yerə ayrıldı və onlar quru yerin üstündən keçdilər. **9** Onlar keçəndən sonra İlyas Elişaya dedi: «Mən sənin yanından götürülməzdən əvvəl məndən bir şey istə, sənin üçün nə edim?» Elişa dedi: «Qoy indi səndə olan ruh ikiqat artıq məndə olsun». **10** İlyas dedi: «Sən çətin bir şey istədin. Əgər sənin yanından götürüldüyü görsən, səminlə belə olacaq, yoxsa bu olmayıacaq». **11** Onlar danişa-danişa gedərkən qəflətən odlu bir araba və odlu atlar göründü, onları bir-birindən ayırdı və İlyas qasırğa ilə göyə qaldırıldı. **12** Elişa bunu görüb qışkırdı: «Atam, ey atam! İsrailin arabası və atlilar!» O, İlyası daha görməyəndə öz paltarını götürdü və onu cırıb iki yerə böldü. **13** Sonra İlyasın əynindən düşən cübbəni götürüb geri döndü və İordan çayının sahilində dayandı. **14** İlyasın əynindən düşən cübbəni götürüb suya vurdu və dedi: «İlyasın Allahı Rəbb haradadır?» O da cübbəni suya vuranda su iki yerə ayrıldı. Elişa oradan keçdi. **15** Yerixoda olan peyğəmbərlər onu uzaqdan görüb dedilər: «İlyasın ruhunun gücü Elişanın üstünə qondu». Onlar Elişanın qarşılıqlaşdırıb öz paltarını götürdü və onu cırıb iki yerə böldü. **16** Ona dedilər: «Bu qullarının yanında əlli igid var, qoy gedib ağanı axtarsınlar. Bəlkə Rəbbin Ruhu onu qaldırıb dağların yaxud da dərələrin birinə atmışdır?» Elişa dedi: «Göndərməyin». **17** Amma onlar o qədər inad etdilər ki, Elişa utabı dedi: «Göndərin». Əlli nəfər göndərdilər və onlar üç gün axtardılar, ancaq İlyası tapa bilmədilər. **18** Sonra Yerixoda qalan Elişanın yanına qayıtdılar. Elişa onlara dedi: «Mən sizə demədim ki, getməyin?» **19** Şəhərin adamları Elişaya dedilər: «Ağamın gördüyü kimi bu şəhərin yeri yaxşıdır, ancaq suyu pisdir, torpağı bəhər vermir». **20** O dedi: «Mənə təzə bir qab getirin

və onun içində duz qoyun». Bunu ona gətirdilər. **21** O, bulağa çıxdı, duzu oraya atıb dedi: «Rəbb belə deyir: «Bu suları pak edirəm, artıq onda ölüm və bəhərsizlik olmayıcaq»». **22** Elişanın söylədiyi sözə görə bu su indiyə qədər də pak qalır. **23** Elişə oradan Bet-Elə qalxdı. O, yola düşəndə kiçik oğlanlar şəhərdən çıxdılar və onu lağla qoyub dedilər: «Rədd ol, keçəl, rədd ol, keçəl!» **24** O arxaya dönüb oğlanları gördü və onları Rəbbin adı ilə lənətlədi. Meşədən iki dişi ayı çıxıb onlardan qırx iki nəfəri parçaladı. **25** Elişə oradan Karmel dağına getdi, oradan da Samariyaya qayıtdı.

3 Yəhuda padşahı Yehoşafatın padşahlığının on səkkizinci ilində Axav oğlu Yehoram Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və on iki il padşahlıq etdi. **2** O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, ancaq atası və anası kimi deyildi, çünki atasının düzəltdiyi Baal sütununu yox etdi. **3** Ancaq Nevat oğlu Yarovamin İsrailə etdirdiyi günahlardan yapışdı, onlardan əl çəkmədi. **4** Moav padşahı Meşanın sürüsü var idi. O, İsrail padşahına yüz min quzu və yüz min qoçun yununu göndərərdi. **5** Axavin ölümündən sonra Moav padşahı İsrail padşahına qarşı üsyən qaldırdı. **6** O vaxt padşah Yehoram Samariyadan çıxdı və bütün İsraililəri topladı. **7** O gedəndə Yəhuda padşahı Yehoşafata xəbər göndərib dedi: «Moav padşahı mənə qarşı üsyən qaldırdı. Moavlilara qarşı vuruşmaq üçün mənimlə birləş gedərsənmi?» Yehoşafat dedi: «Gedərəm, məni özün kimi, xalqımı xalqın kimi, atlarımı atların kimi hesab elə». **8** Yehoram dedi: «Hansi yolla çıxaq?» O dedi: «Edom çölünün yolu ilə». **9** İsrail padşahı, Yəhuda padşahı və Edom padşahı gedib o yolu yeddi gün dolaşdırılar. Əsgərlər və dallarınca gələn heyvanlar üçün su yox idi. **10** İsrail padşahı dedi: «Ay aman! Rəbb bu üç padşahı Moavlilara təslim etmək üçün bir yerə çağırıb». **11** Yehoşafat dedi: «Burada Rəbbin bir peyğəmbəri yoxdur ki, onun vasitəsilə Rəbdən soruşaq?» İsrail padşahının əyanlarından biri cavab verib dedi: «Şafat oğlu Elişə buradadır. O, İlyasın əlinə su tökərdi». **12** Padşah Yehoşafat dedi: «Onda Rəbbin sözü var». Sonra İsrail padşahı, Edom padşahı və Yehoşafat Elişanın yanına enib getdilər. **13** Elişə İsrail padşahına dedi: «Məndən sənə nə? Öz ata-ananın peyğəmbərlərinin yanına get». İsrail padşahı ona dedi: «Yox! Bu üç padşahı Moavlilara təslim etmək üçün Rəbb bir yerə çağırıb». **14** Elişə dedi: «Önündə durduğum var olan Ordular Rəbbinə and olsun ki, Yəhuda padşahı Yehoşafata hörmət etməsəydim, sənin üzünə baxmazdım. **15** İndi mənim yanına çəng çalan bir adam gətirin». Gətirilən adam çəng çalarken Rəbbin əli Elişanın üzərinə gəldi. **16** O dedi: «Rəbb belə deyir: «Bu vadinin hər tərfində xəndaklar qazın». **17** Çünki Rəbb belə deyir: «Siz külək və yağış görməyəcəksiniz, amma bu vadı su ilə dolacaq. Siz, mal-qaranız və heyvanlarınız doyunca su içəcəksiniz». **18** Bu, Rəbbin gözündə çox asan bir şeydir. O, Moavliləri da sizə təslim edəcək. **19** Bütün qalalı şəhərləri və seçme

şəhərləri dağıdacaqsınız, hər yaxşı ağacı kəsəcəksiniz, bütün bulaqların gözünü tutacaqsınız və hər yaxşı tarlanı daşlarla dolduracaqsınız». **20** Ertəsi gün səhər təqdim gətirilən zaman birdən Edom yolundan su geldi və torpaq su ilə doldu. **21** Bütün Moavlilər eşitdilər ki, padşahlar onlara vuruşmağa gəlir. Silah qurşana bilən hər kəsi və daha yaşılı adamları çağırıldılar. Onlar sərhəddə dayandılar. **22** Moavlilər ertəsi gün səhər tezən duran zaman günəş çıxıb suların üzərinə şəfq salmışdı. Onlar qarşılardakı suları qan kimi qırmızı gördülər. **23** O zaman dedilər: «Bu qandır, yəqin padşahlar vuruşub bir-birlərini qırıblar. İndi, ey Moavlilər, qarət etməyə gedək!» **24** Onlar İsrail ordugahına gəldilər. İsraililər qalxıb Moavliləri qırdılar və Moavlilər onların qabağından qaçmağa başladılar. İsraililər qalxıb Moav torpağını viran etmək üçün hücum etdilər. **25** Onlar şəhərləri dağıtdılar, hər yaxşı tarlanı daşlarla doldurdular, bütün bulaqların gözünü tutdular və hər yaxşı ağacı kəsildər. Yalnız Qır-Xaresetin daşları yerində qaldı, ancaq sapandıclar onu da mühasirəyə alıb vurdular. **26** Moav padşahı döyüşdə məğlub olduğunu görəndə özü ilə yeddi yüz nəfər əli qılınclı adam götürdü. Onlar Edom padşahının qoşununu yarmaq istədilər, ancaq bunu edə bilmədilər. **27** Sonra o, vəliəhd olan ilk oğlunu götürüb divarın üzərində yandırma qurbanı gətirdi. Onda İsraililərə qarşı böyük bir qəzəb oyandı, onlar da oranı tərk edib öz ölkələrinə qayıtdılar.

4 Peyğəmbərlərdən olan bir adamin arvadı Elişaya fəryad edərək dedi: «Sənin qulun ərim öldü! Bilirsən ki, o qulun Rəbdən qorxurdu. İndi isə bir borc sahibi iki oğlumu özünə qul etmək üçün gəlməşdi». **2** Elişə ona dedi: «Sənin üçün nə edim? Mənə söylə görüm, evində nəyin var?» Qadın dedi: «Bir qab yağıdan başqa bu kənizinin evində heç nə yoxdur». **3** Elişə dedi: «Get bayırda bütün qonşularından özün üçün boş qablar istə, qoy çox olsun. **4** Sonra içəri gir, özünün və oğullarının dalınca qapını bağla, öz yağıni bütün bu qablarla tök və onları doldurub bir tərəfa qoy». **5** Qadın onu tərk edib qapını özünün və oğullarının dalınca bağladı. Oğulları qabları onun yanına gətirdilər, o da doldurdu. **6** Qablar dolanda o, oğullarından birinə dedi: «Mənə bir qab da gətir». Oğlu ona dedi: «Daha qab qalmadı». Onda yağı kəsildi. **7** Qadın galib bunları Allah adamına danışdı, o da dedi: «Get yağı satıb borcunu ödə. Qalanı ilə də oğullarına birgə dolanarsan». **8** Bir gün Elişə Şunemdən keçirdi. Orada yaşayan varlı bir qadın Elişanı çörək yeməyə davət etdi. Sonralar Elişə hər dəfə keçəndə çörək yemək üçün oraya gedərdi. **9** Qadın ərinə dedi: «İndi bildim ki, həmişə yanınızdan keçən bu adam müqəddəs bir Allah adamıdır. **10** Gal damda ona kiçik bir otaq düzəldək, oraya onun üçün yataq, süfra, taxt, bir də çıraq qoqək ki, bizə gələndə orada qalsın». **11** Bir gün Elişə oraya gəldi və damdakı otağa çıxıb orada yatdı. **12** O, nökəri Gehaziyə dedi: «Şunemli qadını çağır!». O, qadını çağırıldı və qadın onun qarşısında dayandı. **13** Elişə nökərinə dedi: «İndi qadına söylə: «Bizim üçün bu qədər zəhmət çəkmisən. Mən sənin

üçün nə edə bilərəm? Sənin barəndə padşahla ya ordu başçısı ilə danışım?"» Gehazi bunu söylədi. Qadın dedi: «Yox, lazım deyil, mən öz xalqımla birgə yaşayıram». **14** Elişa dedi: «Elə isə onun üçün nə edə bilərəm?» Gehazi dedi: «Doğrusu, oğlu yoxdur, əri də qocadır». **15** Elişa dedi: «Qadını çağır». Gehazi qadını çağırırdı və o gəlib qapıda durdu. **16** Elişa dedi: «Bir ildən sonra bu fəsildə qucağında bir oğlun olacaq». Qadın dedi: «Yox, ey ağam Allah adamı, kəninizə yalan söyləmə!» **17** Elişanın söylədiyi kimi qadın hamilə oldu və bir il sonra həmin fəsildə bir oğlan doğdu. **18** Uşaq böyüdü. O, bir gün biçincilərlə birgə işləyən atasının yanına getdi. **19** O, atasına «Başım ağrıyrı, başım!» dedi. Atası nökərə dedi: «Onu anasının yanına apar». **20** Nökər onu götürüb anasının yanına gətirdi. O, günortaya qədər anasının dizləri üstündə qaldı və sonra öldü. **21** Qadın yuxarı çıxıb usağı Allah adamının yatağı üstünə uzandırdı, sonra qapını dalınca örtüb çıxdı. **22** O, ərini çağırıb dedi: «Nökərlərindən biri ilə mənə bir eşşək göndər. Tez Allah adamının yanına gedib-qayıdacağam». **23** Əri dedi: «Nə üçün bu gün onun yanına gedirsən? Nə Təzə Ay mərasimi, nə də Şənbə günüdür». Qadın dedi: «Eybi yox». **24** O, eşşəyi palanlayıb nökərinə dedi: «Sür və mən sənə deməyinca dayanma». **25** O getdi və Karmel dağına, Allah adamının yanına gəldi. Allah adamı qadını uzaqdan gördükdə nökəri Gehaziyə dedi: «Şunemli qadın buraya gəlir». **26** İndi onun qabağına qaçıb soruş: «Necəsən, yaxışanmı, ərin və oğlun yaxşıdırımı?» O gedib soruşdu. Qadın dedi: «Yaxşıyıq». **27** Qadın dağa çıxıb Allah adamının yanına gəldi və onun ayaqlarına sarıldı. Gehazi onu geri itələmək üçün yaxınlaşdı, ancaq Allah adamı dedi: «Onu burax, çünkü ürəyi kədərlidir, ancaq Rəbb bunun səbəbini gizlətdi və mənə bildirmədi». **28** Qadın dedi: «Mən ağamdan uşaq istədimmi? "Məni aldatma" demədimmi?» **29** Elişa Gehaziyə dedi: «Belini qurşa və əsamı əlinə götürüb get. Əgər bir adamlı rastlaşan, ona salam vermə və sənə salam verən salamını alma. Get, əsamı oğlanın üzünü üstünə qoy». **30** Oğlanın anası dedi: «Var olan Rəbbə və sənin canına and olsun ki, səndən əl çəkmərəm». Elişa qalxıb onun dalınca getdi. **31** Gehazi onlardan qabaq getdi və əsanı oğlanın üzünü üstünə qoydu, ancaq nə bir səs, nə da bir cavab oldu. Gehazi Elişanı qarşılıqlaq üçün geri döndü və «oğlan dirilmədi» deyə ona bildirdi. **32** Elişa evə girdi. Ölən oğlan onun yatağı üstündə uzanmışdı. **33** O içəri girib qapını onların üzünə bağladı və Rəbbə dua etdi. **34** Sonra yatağa qalxıb usağını üstünə əyildi. Ağzını onun ağızının, gözlərini onun gözlərinin, ovuclarını onun ovuclarının üzünə qoydu. Uşağının bədəni isindi. **35** Elişa yataqdan düşüb otaqda o tərəf-bu tərəfə gəzdi. Sonra yenə yatağa qalxıb onun üzünə əyildi. Oğlan yeddi dəfə asqırıb gözlərini açdı. **36** Elişa Gehazini çağırıb dedi: «Şunemli qadını çağır». O, qadını çağırırdı. Qadın Elişanın ayaqlarına gələndə o dedi: «Al oğlunu». **37** Qadın gəlib Elişanın ayaqlarına düşürək yerə qədər əyildi və oğlunu götürüb getdi. **38**

Elişa yena Qılqala gəldi. Vilayətdə acliq idi. Peyğəmbərlər onun öündə oturmusḍular. O, nökərinə dedi: «Böyük qazanı ocağa qoy və peyğəmbərlər üçün şorba bişir». **39** Onlardan biri ot yiğmaq üçün çöle çıxdı. Bir çöl tənəyi tapıb ondan ətək dolusu yabanı balqabaq yiğdi və gətirib şorba qazanına doğradı. Bunun nə olduğunu bilməyərək **40** yemək üçün adamlara verdilər. Şorba yeyənlər qışqırıb dedilər: «Qazandakı yeməkdən yesək, ölərik, ey Allah adamı!» Heç kəs ondan yeyə bilmədi. **41** Elişa dedi: «Elə isə un gətin». Sonra onu qazana atıb dedi: «Adamlar üçün tök, yesinlər». Qazanda zərərli bir şey olmadı. **42** Baal-Şalışadan bir adam gəldi. O, Allah adamı üçün ilk nübardan bişirilən iyirmi kömbə arpa çörəyi və təzə sünbülləri torbada gətirdi. Elişa dedi: «Adamlara ver, yesinlər». **43** Onun qulluqçusu dedi: «Bunu yüz adəmin qabağına necə qoyaq?» Elişa dedi: «Adamlara ver, yesinlər. Çünkü Rəbb belə deyir: "Yeyəcəklər, hələ artıq da qalacaq"». **44** Yeməyi onların qabağına qoydular. Rəbbin dediyi kimi onlar yedilər və yemək artıq qaldı.

5 Aram padşahının ordu başçısı Naaman ağasının yanında hörmət və etibar sahibi idi, çünkü Rəbb onun vasitəsilə Arama qurtuluş vermişdi. O, cəsur bir döyüşçü idi, ancaq cüzamlı idi. **2** Aramlılar dəstələrlə çıxıb İsrail torpağından kiçik bir qızı əsir götürmüştürlər. Bu qız Naamanın arvadının yanında qalırdı. **3** O, xanimına dedi: «Kaş ki ağam Samariyada peyğəmbərin yanında olaydı. O zaman peyğəmbar onun cüzamına şəfa verərdi». **4** Naaman gedib «İsrail torpağından olan qız belə-bələ söylədi» deyə ağasına bildirdi. **5** Aram padşahı dedi: «Get, mən İsrail padşahına bir məktub göndərəram». Naaman özü ilə altı min şekel qızıl, on talant gümüş və on dəst paltar götürüb getdi. **6** Məktubu da İsrail padşahına gətirdi. Orada belə yazılmışdı: «İndi bu məktubla bərabər qulum Naamanı da yanına göndərirəm ki, sən onun cüzamına şəfa verəsən». **7** İsrail padşahı məktubu oxuyanda paltarını cirib dedi: «Məgər mən öldürüb- dirildən Allaham? Niya bu adam cüzamına şəfa vermək üçün mənim yanına adam göndərir? Baxarsınız, mənimlə dava etmək üçün bəhanə axtarır». **8** Allah adamı Elişa İsrail padşahının öz paltarını cirdığını eşidəndə ona xəbər göndərib dedi: «Nə üçün paltarını cirdin? Qoy indi o mənim yanına gəlsin və bilsin ki, İsraildə bir peyğəmbər var». **9** Naaman atları və döyüş arabası ilə gəldi və Elişanın evinin qapısında dayandı. **10** Elişa onun yanına qasid göndərib dedi: «Get, iordan çayında yeddi dəfə yuyun ki, bədənin sağalıb tər-təmiz olsun». **11** Ancaq Naaman açıqlanıb getdi və dedi: «Mən güman edirdim ki, mütləq bayırı çıxıb yanına gələcək, durub Allahı Rəbbin adını çağıracaq və əlini cüzamlı yerin üzərində yelləyib şəfa verəcək. **12** Dəməşqin çayları Avana və Parpar İsrailin bütün sularından daha yaxşı deyilmə? Onlarda yuyunub təmiz ola bilməzdimmə?» O hirsə dönbüb getdi. **13** Naamanın adamları onun yanına gəlib dedilər: «Ey atamız, əgər peyğəmbər sənə böyük bir şey

əmr etsəydi, ona əməl etməzdinmi? O yalnız sənə “yuyun və təmiz ol” deyir». **14** Bundan sonra Naaman Allah adamının sözünə görə İordan çayına enib yeddi dəfə suya baş vurdu. Onun bədəni sağaldı və körpə bədəni kimi tər-təmiz oldu. **15** Naaman bütün dəstəsi ilə yena Allah adamının yanına gəldi və onun öündə dayanıb dedi: «Bax indi bildim ki, İsraildən başqa, dünyanın heç bir yerində Allah yoxdur. Buyur bu qulunun hədiyyəsini götür». **16** Lakin Elişə dedi: «Önündə durdugum var olan Rəbbə and olsun ki, heç nə götürməyəcəyəm». Naaman götürməyi təkəd etdi, ancaq Elişə istəmədi. **17** Naaman dedi: «Əgər götürmürsənsə, onda qoy bu quluna buradan iki qatır yükü torpaq verilsin. Çünkü bu qulun artıq başqa allahlara deyil, yalnız Rəbbə yandırma qurbanları və təqdimlər gətirəcək». **18** Ancaq Rəbb bu işi quluna bağışlasın: ağam padşahı səcdə etmək üçün Rimmon məbədində girəndə mən onun sağında durmaliyam, onda Rimmon məbədində mən də səcdə etməliyəm. Orada səcdə etdiyimi Rəbb quluna bağışlasın». **19** Elişə ona dedi: «Səq-salamat get». Naaman onun yanından çıxıb bir az yol getdi. **20** Allah adəmi Elişanın nökəri Gehazi dedi: «Ağam gətirdiyi şeyi bu Aramlı Naamandan götürmək istəmədi. Var olan Rəbbə and olsun ki, onun dalınca qəçib ondan nəsə alacağam». **21** Gehazi Naamanın dalınca qəçdi. Naaman dalınca bir nəfərin geldiyini görəndə onu qarşılıqla üçün arabadan düşüb dedi: «Xeyir ola?» **22** Gehazi dedi: «Xeyirdir. Ağam məni göndərdi ki, sənə deyim: “Elə indicə Efrayimin dağlıq bölgəsindən yanına peyğəmbərlərdən olan iki cavan oğlan gəldi. Xahiş edirəm, onlara bir talant gümüş və iki dəst paltar ver”». **23** Naaman dedi: «Buyur iki talant götür». Ona təkəd edərək iki talant gümüşü iki torbaya qoyub bağladı və iki dəst paltarla birgə nökərlərdən ikisini verdi. Nökərlər Gehazinin qabağında gedib bunları daşıdılar. **24** Təpəyə çatanda Gehazi şeyləri onların əlindən alıb evinə qoydu. Nökərləri geri göndərdi və onlar getdilər. **25** Sonra ağası Elişanın yanına gedib öündə dayandı. Elişə ondan soruşdu: «Haradan galırsən, Gehazi?» Gehazi dedi: «Bu qulun heç yera getməyib». **26** Elişə ona dedi: «O adam sənə qarşılıqla üçün arabasından düşəndə ürəyim orada deyildimi? indi gümüş götürmək, paltar, zeytun və üzüm bağları, qoyun-keçə, mal-qara, qullar və kənizlər almaq vaxtidırımi? **27** Buna görə də Naamanın cüzamı əbədi olaraq sənə və sənin nəslinə yapışacaq». Gehazi qar kimi cüzamlı olub onun hüzurundan çıxdı.

6 **Peyğəmbərlər Elişaya dedilər:** «Bax indi sənin yanında qaldığımız yer bizə dardır. **2** Qoy İordan çayının kənarına gedək, hərəmiz bir ağac kəsib gətirək və qalmaq üçün orada özümüzə yer düzəldək». Elişə «gedin» dedi. **3** Onlardan biri dedi: «Xahiş edirəm, sən də bu qullarınla gəl». Elişə «gələrəm» deyib **4** onlara getdi. Onlar İordan çayının kənarına gəldilər və ağac kəsməyə başladılar. **5** Onlardan biri ağac kasərkən baltanın dəməri suya düşdü. O qışqırıb dedi: «Vay, ağam! Onu borc almişdim». **6** Allah adəmi dedi: «Hara düşdü?» O, Elişaya

həmin yeri göstərdi. Elişə bir budaq kəsib oraya atdı və dəmir suyun üzərinə çıxdı. **7** Elişə «onu qaldır» dedi. Həmin adam əlini uzadıb onu qaldırdı. **8** Aram padşahı İsrailə qarşı vuruşduğu zaman əyanları ilə məsləhətləşib dedi: «Filan yerdə ordugah quracağam». **9** Allah adəmi İsrail padşahına xəbər göndərib dedi: «O yerdən keçmə, çünkü Aramlılar oraya enirlər». **10** İsrail padşahı Allah adamının dediyi yerə xəbər göndərdi. Beləcə padşah onun xəbərdarlıq etdiyi yerlərdə dəfələrlə özünü qorudu. **11** Aram padşahı bundan çox qəzəbləndi və əyanlarını çağırıb onlara dedi: «Mənə deyin görək, bizimkilərdən İsrail padşahına tərəfdar olan kimdir?» **12** Əyanlardan biri dedi: «Heç kim, ağam padşah. Bunları İsrail padşahına bildirən İsraildə olan peyğəmbər Elişadır. O hətta yataq otağında söylədiyin sözləri ona çatdırır». **13** Padşah dedi: «Gedin görün, o haradadır, mən onu buraya gətirtirdirəcəyəm». Padşaha «o, Dotandadır» deyə bildirdilər. **14** Padşah atlar, döyüş arabaları və çoxlu qoşun göndərdi və onlar gecə ikən gəlib şəhəri əhatəyə aldılar. **15** Allah adamının qulluqçusu sahər tezden durub bayırı çıxdı və şəhərin ətrafında qoşunun, atların və döyüş arabalarının olduğunu gördü. O, Elişaya dedi: «Vay, ağam, nə edəcəyik?» **16** O dedi: «Qorxma, çünkü bizimlə olanlar onlara olanlardan çıxdur». **17** Sonra Elişə dua edib dedi: «Ya Rəbb, onun gözlərini aç ki, görəsün». Rəbb nökərin gözlərini açdı və o gördü ki, dağ odlu atlar və döyüş arabaları ilə doludur. Onlar Elişanı əhatəyə almışdı. **18** Qoşun ona tərəf enəndə Elişə Rəbbə dua edib dedi: «Bu adamları kor et». Elişanın sözüne görə Rəbb onları kor etdi. **19** Elişə onlara dedi: «Yol bu deyil, şəhər də bu deyil. Ardımcı golin, sizi axtardığınız adəmin yanına aparım». Elişə onları Samariyaya gətirdi. **20** Onlar Samariyaya girəndə Elişə dedi: «Ya Rəbb, onların gözlərini aç ki, görəsün». Rəbb onların gözlərini açdı və onlar gördülər ki, Samariyanın ortasındadırlar. **21** İsrail padşahı onları görəndə Elişaya dedi: «Mənim atam, onları qırıb məhv edimmi?» **22** Elişə dedi: «Yox, qırma. Məgər bu adamları sən qılınçın və ox-kamənlıla əşir etmişən ki, qırmağa haqqın olsun? Onların qabağına çörək və su qoy ki, yeyib-içsinlər və sonra öz ağalarının yanına getsinlər». **23** O, Aramlılar üçün böyük bir ziyanat verdi və onlar yeyib-içdilər. Sonra onları öz ağalarının yanına göndərdi. Aramlıların dəstələri bir daha İsrail torpağına gəlmədi. **24** Bir müddət sonra Aram padşahı Ben-Hadad bütün ordusunu toplayıb çıxdı və Samariyanı mühasirəyə aldı. **25** Samariyada böyük bir aqlıq oldu. Çünkü şəhəri o qədər mühasirədə saxlamışdır ki, bir eşşək başı səksən şekel gümüşə və bir kabin dördə biri qədər göyərçin peyini beş şekel gümüşə satılırdı. **26** Bir dəfə İsrail padşahı qala divarının üstündən keçəndə bir qadın fəryad edib ona dedi: «Ağam padşah, kömək et!» **27** Padşah dedi: «Rəbb sənə kömək etməsə, mən sənə necə kömək edim? Xirmandan yoxsa tüzümsizxandan?» **28** Sonra padşah ona dedi: «Nə istəyirsin?» O dedi: «Bu qadın mənə demişdi: “Sən öz oğlunu ver, bu gün yeyək, mənim oğlumu isə

sabah yeyərik". 29 Oğlumu bışırıb yedik. Ertəsi gün ona dedim: "Öz oğlunu ver, yeyək". Ancaq o, oğlunu gizlətdi». 30 Padşah qadının sözlərini eşidənən paltarını cirdi. O bu vaxt qala divarının üstündən keçirdi və xalq gördü ki, onun əynində çul var. 31 Padşah dedi: «Əgər bu gün Şafat oğlu Elişanın başı ciyini üstündə qalsa, Allah mənə beləsini və bundan betərini eləsin». 32 Elişə öz evində oturmuşdu, aqsaqqallar da onun yanında əyləşmişdi. Padşah hüzurundan bir qasid göndərdi. Amma qasid yanına gəlməzdən qabaq Elişə aqsaqqallara dedi: «Görürsünüm, bu qatıl mənim boynumu vurmaq üçün adam göndərir! Baxın qasid gələndə qapını bağlayın və onu içəri buraxmayın. Onun arxasında ağasının da ayaq səsleri gələcək!» 33 Elişə hələ danişərkən qasid onun yanına gəlib dedi: «Bax bu bələni göndərən Rəbdir. Nə üçün daha Rəbdən kömək gözləyək?»

7 Elişə dedi: «Rəbbin sözünü eşidin, Rəbb belə deyir:

"Sabah bu vaxt Samariya darvazasında bir sea narın un bir şekelə və iki sea arpa bir şekelə satılacaq"». 2 Padşahın sağında duran köməkçi Allah adamına cavab verib dedi: «Rəbb göylərdə pəncərələr açsa da, bu iş ola bilməz». Allah adamı isə dedi: «Bax sən gözlərinlə bunu görəcəksən, ancaq ondan yeməyəcəksən». 3 Şəhər darvazasının öndən dörd cüzamlı adam var idi. Onlar bir-birlərinə dedilər: «Nə üçün biz ölenə qədər burada oturub qalmalıyiqu? 4 Əgər şəhərə gərsək, şəhərdə olan acliqdan öləcəyik, burada qalsaq, burada öləcəyik. Onda Aramlıların ordugahına gedib təslim olaq. Əgər bizi sağ buraxsalar, sağ qalarıq, öldürsələr, ölürik». 5 Onlar Aramlıların ordugahına getmək üçün axşam alaqqaranlığında qalxıb onun kənarına gəldilər. Orada heç kəs yox idi. 6 Rəbb Aramlıların ordusuna döyük arabalarının gurultusunu, atların tappiltisini və böyük ordunun səsini eşitdirmişdi. Onlar bir-birlərinə söyləmişdilər: «İsrail padşahı Xet və Misir padşahlarını muzdla tutmuşdur ki, bizim üstümüzə gəlsinlər». 7 Onlar axşam alaqqaranlığında qalxıb qaçmışdilar. Çadırlarını, atlarını, eşşəklərini – bütün ordugahı olduğu kimi buraxıb getmişdilər. Beləcə canlarını qurtarmaq üçün qaçmışdilar. 8 Bu cüzamlılar ordugahın kənarına gəlib bir çadıra girdilər və yeyib-icdilər. Oradan qızıl-gümüş, paltar götürüb getdilər və onları gizlətdilər. Sonra qayıdırıb başqa bir çadıra girdilər. Oradan da şeylər götürüb getdilər və onları da gizlətdilər. 9 Onlar bir-birlərinə dedilər: «Biz yaxşı eləmirik, bu gün müjdə gündür, biz isə susuruq. Şəhər açılana qədər gözləməyə haqqımız yoxdur, indi gedək, saray adamlarına bu xəbəri bildirək». 10 Onlar gəlib şəhərin qapılarını səslədilər və onlara bildirib dedilər: «Aramlıların ordugahına getdik, orada heç kəs yox idi və insan səsi də gəlmirdi. Ancaq bağlı atlar, bağlı eşşəklər və olduğu kimi qalan çadırlar var idi». 11 Qapıçılar da qışqırıb bu xəbəri saray içərisində olan adamlara bildirdilər. 12 Padşah gecə ikən qalxıb əyanlarına dedi: «Aramlıların bizə nə etmək istədiklərini indi sizə deyərəm: onlar bilirlər ki, biz açıq, buna görə

də ordugahdan çıxıb çöldə gizlənmişlər və "şəhərdən çıxanda onları diri tutarıq və şəhərə girərik" deyə düşünürər». 13 Əyanlardan biri cavab verib dedi: «Qoy bir neçə adam şəhərdə qalmış atlardan beşini götürsün və onları göndərək, gedib görsünlər. Onların da aqibəti qalan bütün İsrail camaatının aqibəti kimi olacaq, çünki bütün İsrail camaatı həlak olacaq». 14 Onlar atlar qoşulmuş iki döyük arabası götürdülər. Padşah «gedin görün» deyib onları Aram ordusunun dalınca göndərdi. 15 Onlar Aramlıların dalınca İordan çayına qədər getdilər. Bütün yol Aramlıların tələsik qaçıqları vaxt atdıqları geyim və əşyalarla dolu idi. Qasidlər geri qayıdırıb padşaha bu xəbəri bildirdilər. 16 Xalq çıxıb Aramlıların ordugahını qarət etdi. Rəbbin sözünə görə bir sea narın un bir şekelə və iki sea arpa bir şekelə satıldı. 17 Padşah sağında duran köməkçini darvazanın ağızına qomyuşdu. Padşah Allah adamının yanına enib gəldiyi zaman onun söylədiyi kimi xalq padşahın köməkçisini darvazanın ağızında tapdaladı və o öldü. 18 Allah adamının padşaha söylədiyi kimi oldu. O demişdi: «Sabah bu vaxt Samariya darvazasında iki sea arpa bir şekelə və bir sea narın un bir şekelə satılacaq». 19 Padşahın köməkçisi də Allah adamına cavab verib demişdi: «Rəbb göylərdə pəncərələr açsa da, bu iş ola bilməz». Allah adamı isə demişdi: «Bax sən gözlərinlə bunu görəcəksən, ancaq ondan yeməyəcəksən». 20 Həmin şey da onun başına gəldi: xalq onu darvazanın ağızında tapdaladı və o öldü.

8 Elişə oğlunu diriltdiyi qadına demişdi: «Qalx öz ev adamlarınla birgə get və qala biləcəyin yerdə qal. Çünkü Rəbb qərar verdi ki, yeddi il ölkədə acliq olacaq». 2 Qadın Allah adamının sözünə əməl etmişdi və ev adamları ilə birgə gedib Filistililərin ölkəsində yeddi il qalmışdı. 3 Bu müddətdən sonra qadın Filistililərin ölkəsindən qayıtdı. O, evini və tarlasını istəmək üçün padşahın yanına getdi. 4 O vaxt padşah Allah adamının nökəri Gehazi ilə danişaraq ona deyirdi: «Buyur Elişanın etdiyi bütün böyük işləri mənə danış». 5 O, Elişanın ölüünü necə diriltdiyini padşaha danışdı vaxt oğlu dirilən qadın da evini və tarlasını istəmək üçün padşaha yalvarmağa başladı. Gehazi dedi: «Ağam padşah, o qadın budur, Elişanın diriltdiyi oğlu da yanındadır». 6 Padşah qadından soruşanda o, padşaha hər şeyi danışdı. Padşah ona bir saray xidmətçisi verib dedi: «Onun hər şeyini qaytar, ölkəni tərk etdiyi gündən indiyə qədər tarlasının yetirdiyi bütün məhsulu ona ver». 7 Elişə Dəməşqə gəldi. Aram padşahı Ben-Hadad xəstə idi. «Allah adamı buraya gəlib» deyə ona bildirdilər. 8 Padşah Xazaelə dedi: «Bir hədiyyə götürüb Allah adamını qarşılımağa get. "Bu xəstalıkdən sağalacağammı?" deyib onun vasitəsilə Rəbdən soruş». 9 Xazael onu qarşılımağa getdi. Əlindəki hədiyyə ilə birgə Dəməşqin bütün yaxşı şeylərindən qırx dəvə yüksü hədiyyə götürüb gəldi və onun önünde durub dedi: «Oğlun Aram padşahı Ben-Hadad "Bu xəstalıkdən sağalacağammı?" deyib məni sənin yanına göndərdi». 10

Elişə ona dedi: «Get, ona “mütləq sağalacaqsan” söylə. Ancaq Rəbb mənə göstərdi ki, o mütləq oləcək». **11** Allah adəmi Xazaeli utandırana kimi gözünü onun üzünə dikdi və sonra ağladı. **12** Xazael dedi: «Ağam nə üçün ağlayır?» O dedi: «Ona görə ki İsraililərə sənin edəcəyin pişliyi bilirəm: onların qalalarına od vuracaqsan, cavanlarını qılıncla öldürəcəksən, uşaqlarını daşlara çırpacacaqsan və hamilə qadınlarını doğrayacaqsan». **13** Xazael dedi: «Bu köpək qulun kimdir ki, bu böyük işi etsin?» Elişə dedi: «Rəbb mənə göstərdi ki, sən Aram üzərində padşah olacaqsan». **14** Xazael Elişəni tərk edib ağasının yanına gəldi. Ağası ondan soruşdu: «Elişə sənə nə dedi?» O cavab verdi: «Mənə dedi ki, sən mütləq sağalacaqsan». **15** Ertəsi gün Xazael bir örtük götürüb suya batırı, ağasının üzünün üstünə çəkdi və o boğulub öldü. Onun yerinə Xazael padşah oldu. **16** İsrail padşahı Axav oğlu Yehoramın padşahlığının beşinci ilində, Yehoşafat Yəhuda padşahı olanda onun oğlu Yehoram da onunla birgə padşah oldu. **17** O, padşah olduğu vaxt otuz iki yaşında idi və Yeruşəlimdə səkkiz il padşahlıq etdi. **18** Axav nəslinin etdiyi kimi o da İsrail padşahlarının yolu ilə getdi, çünkü Axavın qızı onun arvadı idi. Yehoram Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **19** Ancaq Rəbb Öz qulu Davudun xatirinə Yəhudalıları məhv etmək istəmədi, çünkü Davuda və onun nəslinə əbədi olaraq bir çəraq verəcəyini vəd etmişdi. **20** Onun dövründə Edomlular үşyan qaldırıb Yəhudanın əsarəti altından çıxıdlar və özlərinə bir padşah qoydular. **21** Yehoram bütün döyük arabaları ilə birgə Sairə getdi. Gəcə ikən qalxıb onu hər tərəfdən əhatə edən Edomluları və araba rəisiğini qırıb, lakin xalq öz torpağına qaçıb. **22** Beləcə Edomlular үşyan qaldırdılar, bu günə qədər də Yəhudanın əsarəti altında deyillər. Həmin vaxt Livnalılar da үşyan qaldırmışdır. **23** Yehoramın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **24** Yehoram ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Axazya padşah oldu. **25** İsrail padşahı Axav oğlu Yehoramın padşahlığının ikinci ilində Yehoram oğlu Axazya Yəhuda üzərində padşah oldu. **26** Axazya padşah olduğu vaxt iyirmi iki yaşında idi və Yeruşəlimdə bir il padşahlıq etdi. Anası İsrail padşahı Omrinin nəvəsi olub adı Atalya idi. **27** Axazya da Axav nəslinin yolu ilə getdi və onlar kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, çünkü Axav nəslinin kürəkəni idi. **28** O, Aram padşahı Xazaelə qarşı vuruşmaq üçün Axav oğlu Yehoramla birgə Ramot-Gileada getdi. Aramlılar Yehoramı yaraladılar. **29** Padşah Yehoram Ramot-Gileadda Aram padşahı Xazaelə qarşı vuruşarkən Aramlıların ona vurduqları yaraları saqlaməq üçün İzreelə qayıtdı. Yəhuda padşahı Yehoram oğlu Axazya, Axav oğlu Yehoramı görmək üçün İzreelə gəldi, çünkü o, yaralı idi.

9 Peyğəmbər Elişə peyğəmbərlərdən birini çağırıb ona demisişdi: «Belini qurşa və bu yağ qabını əlinə alib Ramot-Gileada get. **2** Oraya çatınca Nimşı oğlu Yehoşafat

oğlu Yehunu tap. Girib onu yoldaşlarının arasından çağır və içəri otağa apar. **3** Yağ qabını götür və yağı onun başına töküb söylə: «Rəbb belə deyir: «Səni İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh etdim». Sonra qapını açıb qaç və orada durma». **4** Peyğəmbərin nökəri olan bu cavan oğlan Ramot-Gileada getdi. **5** Oraya gəlib gördü ki, qoşun başçıları burada oturmuşlar. O dedi: «Ey rəis, sənə sözümüz var». Yehu dedi: «Aramızdan kimə?» Nökər dedi: «Ey rəis, sənə». **6** Yehu qalxıb içəri girdi. Nökər yağı onun başına töküb dedi: «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: «Səni Rəbbin xalqı olan İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh etdim. **7** Ağan Axavin nəslini qırıb məhv edəcəksən. Qullarım peyğəmbərlərin və Rəbbin bütün qullarının qanı üçün Mən İzeveldən qisasımı alacağam. **8** Bütün Axav nəslini məhv olacaq: İsraildə Axavdan divar isladan hər kəsi – bütün kişiləri, istər kölə olsun, istə azad, kəsib atacağam. **9** Axavin nəslini Nevat oğlu Yarovamın və Axiya oğlu Baaşanın nəsilləri kimi edəcəyəm. **10** İzeveli isə İzreel tarlasında köpəklər yeyəcək və onu basdırın olmayacaq». Sonra o, qapını açıb qaçıb. **11** Yehu çıxıb ağasının adamlarının yanına gəldi. Onlardan biri Yehuya dedi: «Xeyir ola? Bu dəli sənin yanına nə üçün gəlib?» Yehu onlara dedi: «Onun necə adam olduğunu və nə deyəcəyini bilirsiniz». **12** Onlar dedilər: «Yalan deyirsən! Onun nə dediyini biza bildir». Yehu dedi: «Mənə söylədi ki, Rəbb belə deyir: «Səni İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh etdim». **13** Hami tez qalxıb öz paltarını götürdü və onları pilləkənin üstünə – Yehunun ayağı altına sərdi. Onlar şeypur çalıb «Yehu padşahdır!» dedilər. **14** Nimşı oğlu Yehoşafat oğlu Yehu Yehoramı qəsd hazırladı. O vaxt Yehoram və onunla birgə bütün İsraililər Ramot-Gileadı Aram padşahı Xazaelin hückumundan qoruyurdular. **15** Ancaq padşah Yehoram Aram padşahı Xazaelə qarşı vuruşarkən Aramlıların ona vurduqları yaraları saqlaməq üçün İzreelə qayıtmışdı. Yehu dedi: «Əgər siz mənimlə razısim, qoy şəhəri heç kəs tərk etməsin ki, bu xəbər İzreelə gedib çatmasın». **16** Yehu arabaya minib İzreelə getdi, çünkü Yehoram orada yatırıldı. Yəhuda padşahı Axazya Yehoramı görmək üçün gəlmişdi. **17** İzreelək qıllə üzərində duran gözətçi Yehunun oraya yaxınlaşan qoşununu görüb dedi: «Qoşun görürəm». Yehoram dedi: «Bir atlı götürüb onları qarşılımağa göndər ki, soruşsun: «Xeyir ola?»» **18** Bir atlı Yehunu qarşılımağa getdi və ona dedi: «Padşah soruşur: «Xeyir ola?»» Yehu dedi: «Xeyirdən sənə nə? Döñ, dalimca gəl». Gözətçi dedi: «Qasid onların yanına gəldi, ancaq geri qayıtmır». **19** İkinci atını göndərdilər, o da Yehunun yanına gəlib dedi: «Padşah soruşur: «Xeyir ola?»» Yehu dedi: «Xeyirdən sənə nə? Döñ, dalimca gəl». **20** Gözətçi dedi: «Qasid onların yanına gəldi, ancaq geri qayıtmır. Araba sürməyi Nimşı oğlu Yehunun sürməyinə oxşayır, çünkü o dəli kimi sürür». **21** Yehoram dedi: «Arabamı qoş». Onun arabasını qoşdular. İsrail padşahı Yehoram və Yəhuda padşahı Axazya öz arabalarında Yehunu qarşılımağa çıxdılar və İzreelli

Navotun tarlasında onunla rastlaştılar. **22** Yehoram Yehunu görəndə soruşdu: «Xeyir ola, Yehu?» Yehu dedi: «Anan İzevelin xainlikləri və cadugərlilikləri bu qədər çox olduğu halda necə xeyir ola bilər?» **23** Yehoram arabasını döndərdi və Axazyaya «Xəyanət, ey Axazyal» deyib qaçı. **24** Yehu ox-kamanını çəkdi və Yehoramı kürəyindən vurdu. Ox onun ürəyindən keçib çıxdı və o öz arabasına yixildi. **25** Yehu padşahın köməkçisi Bidqara dedi: «Onu götürüb İzreeli Navotun tarlasına at. Yadına sal, mən səninlə birgə onun atası Axavin dəlincə gedərkən Rəbb ona qarşı belə söyləmişdi: **26** «Navotun və onun oğullarının qanı dünən Mənim gözümün qabağına gəldi» bəyan edir Rəbb. «Səndən bu tarlada qisas alacağam» bəyan edir Rəbb. İndi Rəbbin sözünə görə onu götürüb tarlaya at». **27** Yəhuda padşahı Axazya bunu gördükdə Bet-Haqqan yolu ilə qaçı. Yehu onu təqib edib dedi: «Onu da vurun». İvleam yanında olan Qur yoxusunda onu arabada vurdular. O, Megiddoya qaçıb orada öldü. **28** Adamları onu araba ilə Yerusəlimə gətirdilər və Davudun şəhərində, atalarının yanında, öz qəbrində basdırıldılar. **29** Axav oğlu Yehoramın padşahlığının on birinci ilində Axazya Yəhuda üzərində padşah olmuşdu. **30** Yehu İzreelə gəldi. İzevel bunu eşitdi. O, gözlərinə sürmə çəkib başına bəzək vurdu və pəncərədən boylanıb baxdı. **31** Yehu darvazadan girəndə İzevel dedi: «Xeyir ola, ey öz ağasını öldürən Zimri?» **32** Yehu üzünü pəncərəyə doğru qaldırıb dedi: «Kim mənimlədir, kim?» İki-üç saray xidmətçisi boylanıb ona baxdı. **33** Yehu dedi: «Onu aşağı atın». İzeveli aşağı atıldılar. Qanı divarın və atların üstüne sıçradı və atlar onun cəsədini tapdaladı. **34** Yehu içəri girərək yeyib-icdi və dedi: «Bu lənətə gəlmış qadını götürüb basdırın, çünki padşah qızıdır». **35** Onlar İzeveli basdırmaq üçün getdilər. Ancaq onun kəlləsindən, ayaqlarından və ovuqlarından başqa heç na tapmadılar. **36** Geri qayıdış Yehuya söylədilər. O dedi: «Qulu Tişbeli İlyas vasitəsilə Rəbbin söylədiyi söz belədir: "İzreel tarlasında İzevelin ətini köpəklər yeyəcək. **37** İzevelin cəsədi Izreel tarlasına tökülmüş peyin kimi olacaq və heç kəs deyə bilməyəcək ki, bu, İzeveldir».

10 Samariyada Axavin nəslindən olan yetmiş nəfər şahzadə var idi. Yehu İzreel başçılarına, ağsaqqallara və Axavin nəslindən olan uşaqların himayəçilərinə məktublar yazıb Samariyaya göndərdi. O belə yazdı: **2** «Ağanızın şahzadələri sizin yanınızdadır, döyük arabalarınız və atalarınız, qalalı şəhəriniz və silahlılarınız var. Bu məktub sizə çatanda **3** ağanızın şahzadələrindən ən yaxşısını, ən layiqlısını seçib onu atasının taxtında oturdun və ağanızın nəsl üçün vuruşun». **4** Onlar çox qorxub dedilər: «İki padşah ona qarşı dayana bilmedi, biz necə dayanacaqıq?» **5** Saray rəisi, şəhər başçısı, ağsaqqallar və himayəçilər Yehuya xəbər göndərib dedilər: «Biz sənin qullarınıq və bizi dediyin hər şeyi edərik, heç kəsi də padşah etməyəcəyik. Sən nə istəyirsin, onu da et». **6** Yehu ikinci məktubunda onlara belə yazdı:

«Əgər siz mənimlə razi olub sözüma qulaq asırsınızsa, ağanızın şahzadələrinin başlarını götürüb sabah bu vaxt İzreelə, yanına gəlin». Yetmiş nəfər şahzadə onları tərbiyə edən şəhərin böyük adamlarının yanında qalırdı. **7** Məktub onlara çatanda onlar yetmiş nəfər şahzadəni tutub öldürdülər və başlarını səbətlərə qoyub İzreelə, Yehuya göndərdilər. **8** Qasid gəldi və ona bildirib dedi: «Şahzadələrin başlarını gətirdilər». Yehu dedi: «Onları iki qalaq edib darvazanın girişində səhərə qədər qoyun». **9** Səhəri gün Yehu bayırı çıxdı və qalxıb bütün xalqa dedi: «Sizin təqsiriniz yoxdur. Ağama mən qəsd hazırladım və onu mən öldürdüm. Bəs bunların hamisini kim qırdı? **10** Onda bilin ki, Axavin nəslinə qarşı Rəbbin söylədiyi sözlərdən heç biri hədər gedə bilməz. Rəbb Öz qulu İlyas vasitəsilə söylədiyi işi etmişdir». **11** Yehu Axavin İzreelək sarayında olan adamlardan sağ qalanların hamisini – onun bütün böyüklerini, yaxın adamlarını və kahinlərini qırdı, bir adamını da sağ buraxmadı. **12** Yehu Samariyaya tərəf yola düşdü. Yolda çobanlara məxsus olan Bet-Eqeddən keçəndə **13** Yəhuda padşahı Axazyanın qohumlarına rast gəldi və onlara dedi: «Siz kimsiniz?» Onlar dedilər: «Biz Axazyanın qohumlarıyız. Padşahın və mələkənin övladlarını salamlamaq üçün gedirik». **14** Yehu dedi: «Bunları diri tutun». Onları diri tutdular və bu qırx iki nəfər adəmi Bet-Eqed quyusunun yanında öldürdülər. Yehu onlardan heç birini sağ buraxmadı. **15** Yehu oradan gedəndə onu qarşılıqla gələn Rekav oğlu Yehonadava rast gəldi və onu salamlayıb dedi: «Sənin niyyətin mənim ürəyimcə olduğu kimi mənim də niyyətim sənin ürəyincədirmi?» Yehonadav «bəli» dedi. Yehu dedi: «Elə isə əlini ver». O, əlini verdi və Yehu onu öz arabasına qaldırdı. **16** Sonra dedi: «Mənimlə gəl və Rəbb üçün göstərdiyim qeyrəti gör». Onu Yehunun arabasına mindirib apardılar. **17** Yehu Samariyaya gəldi və Rəbbin İlyasa söylədiyi sözə görə Axavin Samariyada qalan bütün adamlarını tamamilə qırıb məhv etdi. **18** Yehu bütün xalqı toplayıb onlara dedi: «Axav Baala az səcdə etdi, ancaq Yehu ona çox səcdə edəcək. **19** İndi Baalın bütün peygəmbərlərini, ona səcdə edənlərin hamisini, onun bütün kahinlərini mənim yanına çağırın, heç kəs qalmasın, çünki Baala böyük qurbanım var. Kim gəlməsə, sağ qalmayacaq». Ancaq Yehu burada hiyəl işlətdi ki, Baala səcdə edənləri məhv etsin. **20** Yehu dedi: «Baal üçün təqdis olunmuş bir toplantı çağırın». Onlar toplantı çağırıldılar. **21** Yehu İsrailin hər tərəfinə xəbər göndərdi. Baala səcdə edənlərin hamisi gəldi, gəlməyən bir nəfər də qalmadı. Onlar Baal məbədində girdilər və Baal məbədi ağızınan adamlı doldu. **22** Yehu paltarlara baxan adama dedi: «Baala səcdə edənlərin hamisi üçün əba ver». Bu adam da onlar üçün əba verdi. **23** Yehu Rekav oğlu Yehonadavla birgə Baal məbədində girib Baala səcdə edənlərə dedi: «Axtarib baxın, burada Rəbbə səcdə edən bir nəfər sizinlə olmasın, yalnız Baala səcdə edənlər olsun». **24** Onlar təqdimlər və yandırma qurbanları getirmək üçün qabağa gəldilər. Yehu bayırda səksən

adam qoymuşdu və onlara demişdi: «Əlinizə verdim bu adamlardan biri kimdən qaçıb qurtarsa, o adam əvəzində öz canını verəcək». **25** Yandırma qurbanları gətirilməsi sonra çatanda Yehu öz mühafizəçilərinə və rəislərinə dedi: «İçəri girib onları qırın, heç kəs çıxa bilməsin». Mühafizəçilər və rəislər onları qılıncdan keçirib qırdılar və meyitlərini bayırına atdırılar. Sonra Baal məbədinin içəri otağına girdilər. **26** Oradan Baal məbədinin büt olan sütununu çıxarıb yandırdılar. **27** Beləcə Baala qoyulan sütunu yıxdılar. Baal məbədini də dağdırıb ayaqyolu etdilər, ora bu gənə qədər də belədir. **28** Beləliklə, Yehu İsraildən Baalın kökünü kəsdi. **29** Ancaq Yehu Nevat oğlu Yarovamın İsrailə etdirdiyi günahlardan, Bet-Eldə və Danda olan qızıl danalara səcdə etməkdən əl çəkmədi. **30** Rəbb Yehuya dedi: «Sən gözümdə doğru olan işlər görməklə yaxşı elədin və Mənim ürəyimdə olan hər şəyə görə Axavin adamları ilə rəftar etdin. Buna görə də dördüncü nəslinə qədər sənin övladların İsrail taxtında oturacaq». **31** Ancaq Yehu bütün qəlbini ilə İsrailin Allahı Rəbbin Qanunu ilə getmək istəmədi və Yarovamın İsrailə etdirdiyi günahlardan əl çəkmədi. **32** Rəbb o dövrda İsrail torpağını kəsib kiçiltməyə başladı. Xazael bütün İsrail hüdudlarında onları məglub etdi: **33** İordan çayının şərqi tərəfindəki Qadılilara, Ruvenlilərə və Menaşəlilərə məxsus olan bütün Gilead torpağını, Arnon vadisinin kənarında olan Aroerdən Gileada və Başana qədər hər tərəfi zəbt etdi. **34** Yehunun qalan işləri, etdiyi hər şey və onun bütün hünəri barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **35** Yehu ataları ilə uyudu və onu Samariyada basdırıldılar. Onun yerinə oğlu Yehoaxaz padşah oldu. **36** Yehunun Samariyada İsrail üzərində padşahlıq etdiyi müddət iyirmi səkkiz il idi.

11 Axazyanın anası Atalya oğlunun öldüyünü görəndə qalxb bütün padşah nəslini məhv etdi. **2** Ancaq padşah Yehoramın qızı, Axazyanın bacısı Yehoşeva öldürülən şahzadələr arasından Axazyanın oğlu Yoası gizlincə apardı və onu dayəsi ilə birgə yataq otağında yerləşdirdi. Beləcə Yoası Atalyadan gizlətdilər və o öldürülədi. **30**, altı il gizli olaraq Rəbbin məbədində dayəsi ilə birgə qaldı. Atalya isə ölkə üzərində padşahlıq etdi. **4** Yedinci ildə Yehoyada Karyalıların və mühafizəçilərin yüzbaşalarını çağırıldı, onları öz yanına – Rəbbin məbədinin içərisinə gətirdi. Orada bu adamlarla əhd kəsib onları and içirdi və şahzadəni onlara göstərdi. **5** Sonra Yehoyada onlara əmr edib dedi: «Siz belə edin: Şənbə günü növbə çəkənlərinizin üçdə biri sarayın keşiyini çəksin, **6** üçdə biri Sur darvazasında dursun, üçdə biri isə mühafizəçilərin arxasındaki darvazada dayansın. Beləcə sarayın keşiyini çəkin. **7** Sizin iki bölliünüz – Şənbə günü növbə çəkməyənlərin hamisi padşahın tərəfində olub Rəbbin məbədinin keşiyini çəksin. **8** Hər kəs silahı əlində padşahı əhatəyə alınsın, cərgalarınıza girən öldürülsün. Padşah gərib-çıxdığı vaxt onunla olun». **9** Yüzbaşilar kahin Yehoyadanın əmr etdiyi hər şeyi etdilər: hər biri öz adamlarını, Şənbə

günü növbə çəkənləri və növbədə olmayanları götürüb kahin Yehoyadanın yanına gəldi. **10** Kahin yüzbaşılara Rəbbin məbədində olan padşah Davudun nizələrini və qalxanlarını verdi. **11** Mühafizəçilər məbədin sağ tərəfindən sol tərəfinə qədər qurbangahın və məbədin yanında, padşahın ətrafında dayandılar. Hər kəsin silahı əlində idi. **12** Kahin şahzadəni irəli çıxartdı və tacı başına qoyub şəhadətnaməni ona verdi. Onu padşah olmaq üçün məş etdilər və əl çalıb «Yaşasın padşah!» dedilər. **13** Atalya mühafizəçilərin və xalqın səsini eşidəndə xalqın yanına, Rəbbin məbədininə gəldi. **14** O baxıb gördü ki, padşah qaydaya görə sütunun yanında dayanmış, rəislər və kərənay çalanlar da padşahın yanındadır. Bütün ölkə xalqı sevinərək kərənay çalırdı. Atalya paltarını cirib bağırdı: «Xəyanət! Xəyanət!» **15** Kahin Yehoyada qoşun üçün cavabdeh olan yüzbaşılara əmr edib dedi: «Onu cərgələrin arasından çıxarıın və dalınca gələni qılıncla öldürün». Çünkü kahin «qoy o, Rəbbin məbədində öldürüləməsin» demişdi. **16** Atalyanı tuttular, onu atların girdiyi darvazadan saraya gətirdilər və orada öldürüldü. **17** Yehoyada Rəbb ilə padşah və xalq arasında əhd kəsdi ki, onlar Rəbbin xalqı olsun. O, padşahla xalq arasında da əhd kəsdi. **18** Bütün ölkə xalqı Baal məbədindən getdi. Onu dağdırıb qurbangahlarını və bütürərini parça-parça etdilər, Baal kahini Mattanı qurbangahların önündə öldürdülər. Kahin Rəbbin məbədindən gözətçilər qoydu. **19** O, yüzbaşılı, Karyalıları, mühafizəçiləri, bütün ölkə xalqını özü ilə götürdü. Onlar padşahı Rəbbin məbədindən düşürtüdülər və mühafizəçilər darvazasının yolu ilə saraya gəldilər. Yoası padşahların taxtında oturdu. **20** Bütün ölkə xalqı sevindi və şəhər sakitləşdi. Çünkü Atalyanı padşah sarayında qılıncla öldürmüştüdülər. **21** Yoası padşah olduğu vaxt yeddi yaşında idi.

12 Yehunun padşahlığının yeddinci ilində Yoası padşah oldu və Yerusalimda qızıl padşahlıq etdi. Anası Beer-Şevadan olub adı Sivya idi. **2** Kahin Yehoyada Yoası öyrətdiyi dövr ərzində Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. **3** Ancaq səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur yandırırdı. **4** Yoası kahinlərə dedi: «Müqəddəs şeylər kimi Rəbbin məbədindən gətirilən gümüşü, siyahıyalma zamanı toplanmış gümüşü, hər kəsin öz canı əvəzinə verdiyi gümüşü və Rəbbin məbədindən gətirmək üçün hər kəsin ürəyi istədiyi qədər verdiyi gümüşün hamisini 5 kahinlərin har biri öz xəzinədən götürsün və məbəddə harada ucqı bir yer varsa, o ucuqları özləri təmir etsin». **6** Ancaq padşah Yoası padşahlığının iyirmi üçüncü ilində kahinlər hələ məbədin ucuqlarını təmir etməmişdilər. **7** Padşah Yoası kahin Yehoyadanı və o biri kahinləri çağırıb onlara dedi: «Nə üçün siz məbədin ucuqlarını təmir etmirsınız? İndi daha xəzinədarlarınızdan özünüz üçün gümüş almayıñ, qoy bu gümüş məbədin ucuqlarının təmiri üçün verilsin». **8** Kahinlər razi oldular ki, daha xalqdan gümüş almasınlar

və məbədin ucuşlarını da özləri təmir etməsinlər. **9** Kahin Yehoyada bir sandıq götürdü və onun qapağında dəlik açdı. Onu qurbangahın yanına, Rəbbin məbədində girən yerdə sağ tərəfə qoydu. Astana keşikçisi olan kahinlər Rəbbin məbədində gətirilən gümüşün hamisini oraya qoyardı. **10** Sandıqda çoxlu gümüş olduğunu görəndə padşahın mirzəsi və baş kahin gələrək Rəbbin məbədindən tapılan gümüşü torbalara doldurub tərəzidə çəkirdilər. **11** Çekilən gümüşü Rəbbin məbədinin işinə nəzarət edən rəislərə verirdilər. Onlar da bunu Rəbbin məbədində işləyən düləgərlərə, ustalara, **12** bənnalara, daşyonanlara, Rəbbin məbədinin ucuşlarını təmir etmək üçün taxta və yonulmuş daşlar satın alan adamlara verir və məbədin bütün təmir işlərinə xərcləyirdilər. **13** Ancaq Rəbbin məbədində gətirilmiş gümüşdən məbəd üçün gümüş kasalar, maqqaslar, piyalələr, kərənaylar və qızıl yaxud gümüş qablar düzəldilmirdi. **14** Çünkü gümüşü iş görənlərə verirdilər və onunla Rəbbin məbədini təmir edirdilər. **15** İş görənlərə vermək üçün əllərinə gümüş verdikləri adamlardan hesabat istəmirdilər, çünkü onlar sədaqətlə çalışırdılar. **16** Təqsir təqdimlərinin və günah təqdimlərinin gümüşü Rəbbin məbədində gətirilmədi, çünkü o, kahinlərin idi. **17** O vaxt Aram padşahı Xazael gəldi və Qata hücum edib oranı aldı. Sonra o, Yerusalima hücum etməyə yönəldi. **18** Yəhuda padşahı Yoşa babaları olan Yəhuda padşahları Yehoşafatın, Yehoramın və Axazyanın təqdis etdiyi bütün şəyələri, özünüň təqdis etdiyi şəyələri, Rəbbin məbədinin və sarayın xəzinələrində tapılan bütün qızılı götürüb Aram padşahı Xazaelə göndərdi. O da Yeruşalimdən geri çəkildi. **19** Yoşa qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **20** Əyanları qalxıb ona qəsd hazırladılar və Sillaya enən yoldakı Bet-Milloda Yoşa vurdular. **21** Onu vuranlar əyanları Şimeat oğlu Yozakar və Şomer oğlu Yehozavad idi. Yoşa ataları ilə uyudu və onu Davudun şəhərində, atalarının yanında basıldılar. Onun yerinə oğlu Amasya padşah oldu.

13 Yəhuda padşahı Axazya oğlu Yoşa padşahlığının iyirmi üçüncü ilində Yehunun oğlu Yehoaxaz Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və on yeddi il padşahlıq etdi. **20**, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və Nevat oğlu Yarovamın İsrailə etdirdiyi günahların dalınca getdi, onlardan el çəkmədi. **3** İsrailə qarşı Rəbbin qəzəbi alovlandı və Yehoaxazın bütün ömrü boyu onları Aram padşahı Xazaelin və Xazaelin oğlu Ben-Hadadin əlinə verdi. **4** Yehoaxaz Rəbbə üz tutub yalvardı və Rəbb onu eşitdi, çünkü İsraililərin əzabını və Aram padşahının onlara necə zülm etdiyini gördü. **5** Rəbb İsraililərə bir xilaskar verdi və onlar Aramın əsərəti altından çıxdılar. İsraililər əvvəlki kimi öz torpaqlarında yaşıdalılar. **6** Ancaq onlar Yarovam nəslinin İsrailə etdirdiyi günahlardan əl çəkmədilər və bu günahların dalınca getdilər, Aşera bütü də Samariyada qalırdı. **7** Əlli süvaridən, on döiyüş arabasından və on min piyadadan başqa, Yehoaxazın daha qoşunu qalmadı, çünkü Aram padşahı onları xırmandı

toz kimi əzmişdi. **8** Yehoaxazın qalan işləri, etdiyi hər şey və onun hünəri barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **9** Yehoaxaz ataları ilə uyudu və onu Samariyada basıldılar. Onun yerinə oğlu Yoşa padşah oldu. **10** Yəhuda padşahı Yoşa padşahlığının otuz yeddinci ilində Yehoaxaz oğlu Yoşa Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və on altı il padşahlıq etdi. **11** O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, Nevat oğlu Yarovamın İsrailə etdirdiyi bütün günahlardan əl çəkmədi və bu günahların dalınca getdi. **12** Yoşa qalan işləri, etdiyi hər şey və Yəhuda padşahı Amasya ilə döyüdə göstərdiyi hünər barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **13** Yoşa ataları ilə uyudu və onun taxtında Yarovam oturdu. Yoşa Samariyada İsrail padşahlarının yanında basıldı. **14** Elişa ölümcül halda xəstələnmişdi. İsrail padşahı Yoşa ona baş çəkmək üçün yanına gəldi və ağlayıb dedi: «Atam, ey atam! İsrailin arabası və atlilar!» **15** Elişa ona dedi: «Kaman və oxlar götür». O, kaman və oxlar götürdü. **16** Elişa İsrail padşahına dedi: «Kamanı çək». O, kamanı çəkdi. Elişa əllərini padşahın əlləri üstüne qoydu. **17** Sonra dedi: «Şərq tərəfdəki pəncərəni aç». O açdı. Elişa «oxu at» dedi. O atdı. Elişa dedi: «Bu, Rəbbin qurtuluş oxu, Arama qarşı qurtuluş oxudur! Sən Aramlıları Afeqdə axıra qədər qıracaqsan». **18** Sonra dedi: «Oxları götür». O götürdü. Elişa İsrail padşahına dedi: «Yerə vur». O, üç dəfə vurub dayandı. **19** Allah adamı ona qəzəblənib dedi: «Beşaltı dəfə vurmali idin. Onda Aramlıları axıra qədər qırı bilərdin, indi isə onları üç dəfə qıracaqsan». **20** Elişa öldü və onu basıldılar. Moavlıların dəstələri har bahar fəslində ölkəyə gələrdi. **21** Bir dəfə bir nəfəri basdırırcən adamlar bir dəstə gördülər və ölümü Elişanın qəbrinə atıldılar. Ölü düşüb Elişanın sümüklərinə toxunan kimi dirildi və ayaq üstə qalxdı. **22** Yehoaxazın bütün ömrü boyu Aram padşahı Xazael İsraililərə zülm etdi. **23** Ancaq Rəbb İbrahim, İshaq və Yaqubla etdiyi əhdindən ötrü lütf və mərhəmət göstərib onlara tərəf üz tutdu, onları məhv etmək istəmədi və indiyə qədər Öz hüzurundan kənar etmadı. **24** Aram padşahı Xazael öldü və yerinə oğlu Ben-Hadad padşah oldu. **25** Yehoaxaz oğlu Yoşa müharibədə atası Yehoaxazın əlindən alınan şəhərləri Xazaelin oğlu Ben-Hadadin əlindən aldı. Yoşa Aramlıları üç dəfə qırıb İsrail şəhərlərini geri aldı.

14 İsrail padşahı Yehoaxaz oğlu Yoşa padşahlığının ikinci ilində Yəhuda padşahı Yoşa oğlu Amasya padşah oldu. **20**, padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yeruşalimdə iyirmi doqquz il padşahlıq etdi. Anası Yeruşalimdən olub adı Yehoaddan idi. **3** Amasya atası Yoşa etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi, amma babası Davud kimi deyildi. **4** Lakin səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur yandırırırdı. **5** Padşahlıq əlində möhkəmlənəndə Amasya padşah olan atasını öldürmiş əyanları öldürdü. **6** Ancaq Musanın Qanun kitabından yazıldığı kimi qatillərin oğullarını öldürmədi, çünkü Rəbb əmr edib demişdi: «Oğula görə ata, ataya görə oğul

oldürülməsin, hər kəs öz günahına görə ölməlidir». 7 O, on min nəfər Edomlunu Duz dərəsində qırıb Selani mühəribə ilə aldı. Onun adını Yoqteel qoydu və bu günə qədər də belədir. 8 O vaxt Amasya İsrail padşahı Yehu oğlu Yehoaxaz oğlu Yoasın yanına qasidlər göndərib dedi: «Gəl, qarşılaşaq». 9 İsrail padşahı Yoas Yəhuda padşahı Amasyaya cavab verib dedi: «Livanda olan qanqal oradakı sidr ağacına xəbər göndərib “qızını oğluma arvad olmaq üçün ver” dedi. Amma Livanda olan bir çöl heyvani keçərək qanqalı tapdaladı. 10 Əlbəttə, sən Edomluları qırın və ürəyin qırurla. Bununla öyün və öz evində otur. Nə üçün sən Yəhudilərlər birlikdə bələyə düşmək üçün münaqışəyə atılırsan?» 11 Ancaq Amasya qulaq asmadı. İsrail padşahı Yoas çıxıb Yəhuda padşahı Amasya ilə Yəhudədə olan Bet-Şemeşdə qarşılaşdı. 12 Yəhudilərlər İsraililərin öntündə məglub oldular və hər kəs öz evinə qaçı. 13 İsrail padşahı Yoas Yəhuda padşahı Axazya oğlu Yoas oğlu Amasyanı Bet-Şemeşdə tutdu. Yoas Yeruşəlimə gəlib şəhər divarının Efrayim darvazasından Künc darvazasına qədər dörd yüz qulacını ucurdu. 14 Rəbbin məbədində və sarayın xəzinələrində tapılan bütün qızıl-gümüşü, bütün əşyaları apardı. Girov olaraq tutduğu adamları da götürüb Samariyaya qayitdi. 15 Yoasın qalan işləri, onun hünəri və Yəhuda padşahı Amasya ilə necə vuruşduğu barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 16 Yoas ataları ilə uyudu və Samariyada İsrail padşahlarının yanında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Yarovam padşah oldu. 17 Yəhuda padşahı Yoas oğlu Amasya İsrail padşahı Yehoaxaz oğlu Yoasın ölümündən sonra on beş il yaşadı. 18 Amasyanın qalan işləri barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 19 Yeruşəlimdə Amasyaya qəsd hazırladılar. O, Lakişə qaçı. Lakişə onun dalınca adamlar göndərib orada onu öldürdüler. 20 Onu atlar üstündə gətirib Yeruşəlimdə, Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldılar. 21 Bütün Yəhuda xalqı on altı yaşı Azaryanı götürüb atası Amasyanın yerinə padşah etdi. 22 Padşah ataları ilə uyuduqdan sonra o, Elati Yəhudaya qaytarıb oranı tikdi. 23 Yəhuda padşahı Yoas oğlu Amasyanın padşahlığının on beşinci ilində Yoas oğlu Yarovam Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və qırıq bir il padşahlıq etdi. 24 O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və Nevat oğlu Yarovamın İsrailə etdirdiyi bütün günahlardan əl çəkmədi. 25 Qulu Qat-Xeferli peyğəmbar Amitay oğlu Yunus vasitəsilə İsrailin Allahı Rəbbin söylədiyi sözə görə o, Xamat keçidindən Arava dərininə qədər İsrail torpaqlarını geri aldı. 26 Çünkü Rəbb İsraililərin acı fəlakətini görmüşdü: istər kölə olsun, istər azad, İsraililər kömək edən bir kəs olmadı. 27 Rəbb heç vaxt İsrailin adını göylər altından siləcəyini deməmişdi, buna görə də Yoas oğlu Yarovamın vasitəsilə onlara qurtuluş verdi. 28 Yarovamın qalan işləri, etdiyi hər şey, onun hünəri, necə vuruşduğu və əvvəllər Yəhudaya məxsus olan Dəməşqi və Xamatı İsrailə necə qaytarması barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır.

29 Yarovam ataları İsrail padşahları ilə uyudu və yerinə oğlu Zəkəriyyə padşah oldu.

15 İsrail padşahı Yarovamın padşahlığının iyirmi yeddinci ilində Yəhuda padşahı Amasyanın oğlu Azarya padşah oldu. 2 O padşah olduğu vaxt on altı yaşında idi və Yeruşəlimdə əlli iki il padşahlıq etdi. Anası Yeruşəlimdən olub adı Yekolya idi. 3 Azarya atası Amasyanın etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. 4 Lakin səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur yandırırdı. 5 Rəbb padşaha bəla göndərdi, o, ölüm gününə qədər cüzamlı oldu. Padşah başqa bir evdə yaşayırırdı. Onun oğlu Yotam isə saraya başçılıq edərək ölkə xalqına hökm edirdi. 6 Azaryanın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 7 Azarya ataları ilə uyudu və onu Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldılar. Onun yerinə oğlu Yotam padşah oldu. 8 Yəhuda padşahı Azaryanın padşahlığının otuz səkkizinci ilində Yarovam oğlu Zəkəriyyə Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və altı ay padşahlıq etdi. 9 O, atalarının etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və Nevat oğlu Yarovamın İsrailə etdirdiyi günahlardan əl çəkmədi. 10 Yavəş oğlu Şallum ona qəsd hazırladı, onu xalqın qabağında vurub öldürdü və yerinə padşah oldu. 11 Zəkəriyyənin qalan işləri barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 12 Rəbbin Yehuya «dördüncü nəslinə qədər sənin övladların İsrail taxtında oturacaqlar» deyə söylədiyi sözə görə belə oldu. 13 Yəhuda padşahı Uzziyanın padşahlığının otuz doqquzuncu ilində Yavəş oğlu Şallum padşah oldu və Samariyada bir ay padşahlıq etdi. 14 Qadi oğlu Menaxem Tirsadan çıxıb Samariyaya gəldi. Samariyada Yavəş oğlu Şallumu vurub öldürdü və yerinə padşah oldu. 15 Şallumun qalan işləri və necə qəsd hazırladığı barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 16 O vaxt Menaxem Tirsadan çıxıb Tifsahdə və onun ətrafında yaşayanların hamisini qırdı. Darvazaları onun üzünə açmadıqlarına görə onları məhv etdi və orada olan bütün hamilə qadınları doğradı. 17 Yəhuda padşahı Azaryanın padşahlığının otuz doqquzuncu ilində Qadi oğlu Menaxem İsrail üzərində padşah oldu və Samariyada on il padşahlıq etdi. 18 O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və bütün ömrü boyu Nevat oğlu Yarovamın İsrailə etdirdiyi günahlardan əl çəkmədi. 19 Aşşur padşahı Pul ölkəyə hücum etdi. Menaxem ona min talant gümüş verdi ki, padşahlığını möhkəmləndirmək üçün Pul onunla müttəfiq olsun. 20 Menaxem Aşşur padşahına vermək üçün İsrailin varlı adamlarının hamisində gümüş yiğdi, onların hər birindən əlli şəkel gümüş aldı. Onda Aşşur padşahı bu ölkədə qalmayıb geri qayitdi. 21 Menaxem qalan işləri və etdiyi hər şey barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 22 Menaxem ataları ilə uyudu və yerinə oğlu Peqahya padşah oldu. 23 Yəhuda padşahı Azaryanın padşahlığının əllinci ilində Menaxem

oğu Peqahya Samariyada İsrail üzerinde padşah oldu ve ikisi il padşahlığı etti. 24 O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və Nevat oğu Yarovamin İsrailə etdirdiyi günahlardan əl çəkmədi. 25 Peqahyanın mühafizəçilər rəsi Remalya oğu Peqah ona qəsd hazırladı, Gileadlılardan əlli nəfərin köməyi ilə Samariyada sarayın qalasında onu Arqov və Arye ilə birgə vurub öldürdü və onun yerinə padşah oldu. 26 Peqahyanın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 27 Yəhuda padşahı Azaryanın padşahlığının əlli ikinci ilində Remalya oğu Peqah Samariyada İsrail üzerinde padşah oldu və iyirmi il padşahlığı etti. 28 O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və Nevat oğu Yarovamin İsrailə etdirdiyi günahlardan əl çəkmədi. 29 İsrail padşahı Peqahın dövründə Aşşur padşahı Tiqlat-Pilesər gəlib İyonu, Avel-Bet-Maakanı, Yanoahı, Qedeş, Xasoru, Gileadi, Qalileyani və bütün Naftali torpağını tutdu, əhalisini də Aşşura sürgün etdi. 30 Ela oğu Huşə Remalya oğu Peqaha qəsd hazırladı, onu vurub öldürdü və Uzziya oğu Yotamin padşahlığının iyirminci ilində onun yerinə padşah oldu. 31 Peqahın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 32 İsrail padşahı Remalya oğu Peqahın padşahlığının ikinci ilində Uzziya oğu Yotam Yəhuda üzerinde padşah oldu. 33 O, padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yeruşəlimdə on altı il padşahlığı etti. Anası Sadoq qızı Yeruşə idi. 34 Yotam atası Uzziyanın etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etti. 35 Lakin səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur yandırırdı. O, Rəbbin məbədinin yuxarı darvazasını düzəltdi. 36 Yotamın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 37 Rəbb o dövrə Aram padşahı Resini və Remalya oğu Peqahı Yəhudalıların üstünə göndərməyə başladı. 38 Yotam ataları ilə uyudu və babası Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldı. Onun yerinə oğu Axaz padşah oldu.

16 Remalya oğu Peqahın padşahlığının on yedinci ilində Yotam oğu Axaz Yəhuda üzerinde padşah oldu. 2 Axaz padşah olduğu vaxt iyirmi yaşında idi və Yeruşəlimdə on altı il padşahlığı etti. O, babası Davuddan fərqli olaraq Allahı Rəbbin gözündə doğru olan işlər etmədi. 3 Axaz İsrail padşahlarının yolu ilə getdi və Rəbbin İsrail övladlarının önündə qovduğu millətlərin iyəncə əməllərini edərək oğlunu oda qurban verdi. 4 O, səcdəgahlarda, təpələr üstündə və hər kölgəli ağaç altında qurban gətirir və buxur yandırırdı. 5 Onda Aram padşahı Resin və İsrail padşahı Remalya oğu Peqah Yeruşəlimin üzərinə hücum etdilər və Axazı mühasirəyə aldılar, ancaq onu məğlub edə bilmədilər. 6 O vaxt Aram padşahı Resin Elatı Arama qaytardı və Yəhudalıları Elatdan qovub çıxardı. Edomlular Elata girdilər və bugün qədər orada yaşayırlar. 7 Axaz Aşşur padşahı Tiqlat-Pilesərin yanına qasıdlər göndərib dedi: «Mən sənin qulun və nökərinəm. Gəl, məni üstümə hücum edən Aram

və İsrail padşahlarının əlindən qurtar». 8 Axaz Rəbbin məbədində və sarayın xəzinələrində tapılan qızıl-gümüşü götürüb Aşşur padşahına hədiyyə göndərdi. 9 Aşşur padşahı ona qulaq asdı: Dəməşqə hücum edib onu aldı, əhalisini Qırə sürgün etdi və Resini öldürdü. 10 Padşah Axaz Aşşur padşahı Tiqlat-Pilesəri qarşılıqla qızıl-gümüşü gətirdi. O, Dəməşqdə olan qurbanahı gördü, qurbanahın bütün quruluşunu və təsvirini kahin Uriyaya göndərdi. 11 Kahin Uriya padşah Axazın Dəməşqdən göndərdiyi bütün şeylər görə bir qurbanah düzəltti. O, padşah Dəməşqdən qayıdana qədər bunu etdi. 12 Padşah Dəməşqdən qayıdır qurbanahı gördü. O yaxınlaşır qurbanahın üstünə qalxdı. 13 Qurbanahın üstündə öz yandırma qurbanını və taxıl təqdimini yandırdı, tökmə təqdimini tökdü və ünsiyyət qurbanlarının qanını oraya səpdi. 14 Rəbbin öndən tunc qurbanahı məbədin qabaq tərəfindən, öz qurbanahı ilə Rəbbin məbədi arasından gətirdi və onu öz qurbanahının şimal tərəfinə qoydu. 15 Padşah Axaz kahin Uriyaya əmr edib dedi: «Hər gün səharın yandırma qurbanını, axşamın taxıl təqdimini, padşahın yandırma qurbanını və taxıl təqdimini, bütün ölkə xalqının yandırma qurbanını, taxıl təqdimini və tökmə təqdimini böyük qurbanahın üstündə yandır. Yandırma qurbanlarının və başqa qurbanların bütün qanını onun üstünə səp. Ancaq tunc qurbanahın soraq etmək üçün manim olacaq». 16 Kahin Uriya da padşah Axazın əmr etdiyi hər şeyi yerinə yetirdi. 17 Padşah Axaz dayaqların yan lövhələrini kəsib dayaqların üstündən ləyənləri götürdü. Hovuzu altında olan tunc bugaların üstündən qaldırıb bir daş səkinin üstünə qoydu. 18 Şənbə günü üçün məbəddə düzəldilmiş bağlı yeri və padşahın bayırdağı giriş yerini Aşşur padşahından ötrü Rəbbin məbədindən götürdü. 19 Axazın qalan işləri barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 20 Axaz ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldı. Onun yerinə oğu Xızqıya padşah oldu.

17 Yəhuda padşahı Axazın padşahlığının on ikinci ilində Ela oğu Huşə Samariyada İsrail üzerinde padşah oldu və doqquz il padşahlığı etti. 2 O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, ancaq özündən əvvəlki İsrail padşahları kimi deyildi. 3 Aşşur padşahı Şalmaneser Huşənin üstünə hücum etmişdi və Huşə ona tabe olub xərac vermişdi. 4 Amma Aşşur padşahı Huşənin xəyanət etdiyiğini gördü, cünki o həm Misir padşahı Sonun yanına qasıdlər göndərmişdi, həm də hər il olduğu kimi Aşşur padşahına xərac verməmişdi. Buna görə da Aşşur padşahı onu tutub zindana saldı. 5 Aşşur padşahı bütün ölkəyə hücum etdi. O, Samariyaya yaxınlaşdı və oranı üç il mühasirədə saxladı. 6 Huşənin padşahlığının doqquzuncu ilində Aşşur padşahı Samariyani aldı və İsraililəri Aşşur torpağına sürgün etdi. Onları Xalahda, Qozan çayı sahilindəki Xavorda və Midya şəhərlərində yerləşdirdi. 7 Bu iş ona görə İsrail övladlarının başına gəldi ki, onları Misir padşahı fironun əsərəti altından, Misir torpağından

çıxaran özlərinin Allahı Rəbbə qarşı günüň etmişdilər. İsrail övladları başqa allahlara səcdə etmişdilər. **8** Onların önündən Rəbbin qoyduğu millətlərin adətlərinə və Israil padşahlarının qoyduğu qanunlara görə davranmışdilar. **9** Gizlində özlərinin Allahı Rəbbə qarşı doğru olmayan işlər etmişdilər. Məskən saldıqları hər yerdə keşikçi qülləsindən qalalı şəhərə qədər özləri üçün səcdəgahlar tikmişdilər. **10** Hər hündür təpənin üstündə, hər kölgəli ağacın altında sütunlar və Aşera bülətri qomyuşdular. **11** Onların önündən Rəbbin qoyduğu millətlərin etdiyi kimi bütün bu səcdəgahlarda buxur yandırmış və pis işlər görüb Rəbbi qəzəbləndirmişdilər. **12** Rəbb onlara «belə etməyin» söylədiyinə baxmayaraq, onlar bütünlərə qulluq etmişdilər. **13** Rəbb bütün peyğəmbərləri və görüçüləri vasitəsilə İsraililərə və Yəhudalılara xəbərdarlıq edib demişdi: «Pis yolunuzdan dönen. Atalarınıza buyurduğum və qullarım peyğəmbərlər vasitəsilə sizə öyrətdiyim Qanunda olan bütün əmrlərimə və qanunlarımıza əməl edin». **14** Ancaq onlar bu sözlərə qulaq asmamışdilar və iman etməyən ataları kimi özlerinin Allahı Rəbbə boyun əyməmişdilər. **15** Onun qanunlarını, ataları ilə bağladıqlı əhdini və onlara etdiyi xəbərdarlıqları rədd etmişdilər. Boş şey dəlincə gedib boş adamlar olmuşdular. Rəbb «ətrafinizdakı millətlər kimi etməyin» deyib əmr etdiyi halda onlar kimi davranışmışdilar. **16** Özlərinin Allahı Rəbbin bütün əmrlərindən üz döndərib iki tökma dana bütü və Aşera bütü düzəltmişdilər, bütün səma cisişlərinə səcdə etmişdilər və Baala qulluq etmişdilər. **17** Oğullarını və qızlarını oda qurban vermişdilər, falçılıq və baxıcılıq etmişdilər. Rəbbin gözündə pis olan işlərə özlərini təslim edib Onu qəzəbləndirmişdilər. **18** Buna görə də Rəbb İsraililərə qəzəblənib onlardan üz döndərdi. Yalnız Yəhuda qəbiləsindən başqa heç biri qalmadı. **19** Yəhudalılar da özlərinin Allahı Rəbbin əmrlərinə əməl etməmişdilər və İsraililərin qoyduğu adətlərlə davranışmışdilar. **20** Rəbb bütün İsrail nəslindən üz döndərək onları alçaldıb soyğunçulara təslim etdi və nəhayət, onları hüzurundan kənara atdı. **21** Rəbb İsraili Davud sülaləsindən alıb ayırmışdı və İsraililər Nevat oğlu Yarovamı padşah etmişdilər. Yarovam onları Rəbbin yoluñdan azdırımsı və onlara böyük günahlar etdirmişdi. **22** İsrail övladları Yarovamın etdiyi bütün günahlara görə davranışmışdilar və bu günahlardan əl çəkməmişdilər. **23** Rəbb Öz qulu olan bütün peyğəmbərlər vasitəsilə söylədiyi kimi, nəhayət, İsraililərdən üz döndərdi. Onlar öz torpaqlarından Aşşur torpağına sürgün olundular və bu günə qədər belədir. **24** Aşşur padşahı Babilən, Kutadan, Avvadan, Xamatdan və Sefarvayımdan adamlar gətirib İsrail övladlarının yerinə Samariyanın şəhərlərində yerləşdirdi. Onlar Samariyaya sahib oldular və oranın şəhərlərində yaşadılar. **25** Onlar orada yaşamağa başlayanda Rəbbə sitiyət etmirdilər. Rəbb də üstlərinə şirlər göndərdi və şirlər onları öldürməyə başladı. **26** Onlar Aşşur padşahına dedilər: «Sürgün edib Samariyanın şəhərlərində yerləşdirdiyin

millətlər bu ölkə Allahının adətlərini bilmirlər. O Allah da üstlərinə şirlər göndərdi və şirlər onları öldürür, çünki bu adamlar ölkə Allahının adətlərini bilmirlər». **27** Aşşur padşahı əmr edib dedi: «Oradan sürgün etdiyiniz kahinlərdən birini geri qaytarın, adamları ilə gedib orada yaşasın və ölkə Allahının adətlərini onlara öyrətsin». **28** Samariyadan sürgün etdikləri kahinlərdən biri gəlib Bet-Eldə yaşadı və Rəbbə necə sitiyət etməyi onlara öyrətməyə başladı. **29** Ancaq hər millət öz allahının bütünü düzəltdi. Onları yaşadıqları şəhərlərdə Samariyaların səcdəgahlarda tikdikləri məbədlərə qoydular: **30** Babillilər Sukkot-Benot bütünü, Katalılar Nerqal bütünü, Xamatlılar Aşima bütünü, **31** Avvalılar Nivxaz və Tartaq bülətrini düzəlttilər. Sefarvayımlılar isə oğullarını Sefarvayım allahları Adrammelek və Anammelek üçün odda yandırırdılar. **32** Onlar Rəbbə də sitiyət edirdilər. Səcdəgahların məbədlərində xidmət etmək üçün öz aralarından kahinlər seçib qoydular. **33** Onlar ham Rəbbə, həm də aralarından sürgün olunduqları millətlərin adətlərinə görə öz allahlarına sitiyət edirdilər. **34** Onlar bu günə qədər də əvvəlki adətlərinə görə davranışırlar və Rəbbə sitiyət etmirlər, adını İsrail qoyduğu Yaqubun nəslinə Rəbbin buyurduğu qaydalara, hökmələrə, qanunlara və əmrlərə əməl etmirlər. **35** Rəbb Yaqub övladları ilə əhd etmişdi və onlara əmr edib demişdi: «Başqa allahlara sitiyət və səcdə etməyin, onlara qulluq edib qurban gətirməyin. **36** Ancaq böyük qüdrəti və uzadığı əli ilə sizi Misir torpağından çıxaran Rəbbə sitiyət və səcdə edin, Ona qurban gətirin. **37** Sizin üçün yazdırıq qaydalara, hökmələrə, qanunlara və əmrlərə həmişə diqqətlə əməl edin və başqa allahlara sitiyət etməyin. **38** Sizinlə bağlıdım əhdi unutmayın. Başqa allahlara deyil, **39** yalnız Allahınız Rəbbə sitiyət etsəniz, O sizin bütün düşmənlərinizin əlindən qurtarar». **40** Ancaq onlar bu sözlərə qulaq asmadılar və bu günə qədər də özlərinin əvvəlki adətlərinə görə davranışırlar. **41** Beləcə bu millətlər ham Rəbbə, həm də öz bülərinə sitiyət edirdilər. Ataları necə edirdi, oğulları və nəvələri də bu günə qədər belə edirlər.

18 İsrail padşahı Ela oğlu Huşenin padşahlığının üçüncü ilində Axaz oğlu Xızqıya Yəhuda üzərində padşah oldu. **2** O, padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yeruşəlimdə iyirmi doqquz il padşahlıq etdi. Anası Zəkeriyə qızı Avi idi. **3** Xızqıya babası Davudun etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. **4** O, səcdəgahları aradan qaldırdı, sütunları parça-parça etdi və Aşera bütünü kəsdi. Musanın düzəltdiyi tunc ilanı əzib parçaladı, çünki İsraililər onun adını Nəxuştan qoyub o vaxta qədər ona buxur yandırırdılar. **5** Xızqıya İsrailin Allahı Rəbbə güvəndi. Özündən əvvəl və sonra olan bütün Yəhuda padşahları arasında onun kimisi olmadı. **6** O, Rəbdən yapışip Onun yoluñdan dönmədi və Rəbbin Musaya verdiyi əmrlərinə əməl etdi. **7** Rəbb də onunla idi və hara gedirdisə, uğur qazanırdı. Xızqıya

Aşşur padşahına qulluq etməkdən boyun qaçırdı. **8** Qəzzadə və onun sərhədləri boyu, keşikci qülləsindən qalalı şəhərə qədər har yerda yaşıyan Filistililəri qırdı. **9** Xizqiyanın padşahlığının dördüncü ilində, yəni İsrail padşahı Ela oğlu Huşənin padşahlığının yeddinci ilində Aşşur padşahı Şalmaneser Samariya üzərinə hücum edib oranı mühasirəyə aldı. **10** Üç ildən sonra şəhəri aldılar. Xizqiyanın padşahlığının altıncı ilində, yəni İsrail padşahı Huşənin padşahlığının doqquzuncu ilində Samariya alındı. **11** Aşşur padşahı İsraililəri Aşşur torpağına sürgün etdi və onları Xalahda, Qozan çayı sahilindəki Xavorda və Midiya şəhərlərində yerləşdirdi. **12** Bu iş ona görə onların başına gəldi ki, özlərinin Allahı Rəbbin sözünə qulaq asmamışdır və Onun əhdini, Rəbbin qulu Musanın əmri etdiyi hər şeyi pozmuşdular. Onlar buna nə qulaq asmış, nə də əmal etmişdilər. **13** Xizqiyanın padşahlığının on dördüncü ilində Aşşur padşahı Sanxeriv Yəhūdanın bütün qalalı şəhərlərinə hücum edib onları aldı. **14** Yəhūda padşahı Xizqiya Lakişa, Aşşur padşahına xəbər göndərib dedi: «Təqsirkaram, üzərimdən geri çəkil, məndən nə qədər xərac tələb etsən, verərəm». Aşşur padşahı Yəhūda padşahı Xizqiyadan xərac olaraq otuz talant qızıl və üç yüz talant gümüş tələb etdi. **15** Xizqiya Rəbbin məbədində və sarayın xəzinələrində tapılan gümüşün hamisini verdi. **16** O vaxt Yəhūda padşahı Xizqiya Rəbbin məbədinin qapılarının və sütunlarının üstüne özünü örtdüyü qızılı çıxartdı və onu Aşşur padşahına verdi. **17** Aşşur padşahı öz ordu başçısını, baş məmuru və baş vəzirini böyük qoşunla Lakişdən Yerusalımə, padşah Xizqiyanın yanına göndərdi. Onlar çıxb Yerusalıma gəldilər və Mahudbasan tarlası yoluна, yuxarı hovuzun su kəmərinin yanına qalxıb orada dayandılar. **18** Onlar padşahı çağırıldılar. Saray rəsi Xilqiya oğlu Elyaqim, mirzə Şevna və salnəməçi Asəf oğlu Yoah onların qabağına çıxdı. **19** Baş vəzir onlara dedi: «İndi Xizqiyaya söyləyin ki, böyük padşah – Aşşur padşahı belə deyir: "Nəyə güvənirsən? **20** Sən yalnız boş sözlər deyirsən, müharibə üçün tədbir və güc lazımdır. İndi sən kimə güvənirsən ki, mənə qarşı çıxırsan? **21** Yəqin sən əzilmiş qamış çubuğuna – Misirə güvənirsən. Bil ki, kim ona səykənsə, əlinə batıb deşər. Misir padşahı firon ona güvənənlərin hamısı üçün belədir. **22** Bəlkə mənə «biz Allahımız Rəbbə güvənirik» söyləyəsiniz. Məgər bu həmin Allah deyildi ki, Xizqiya Onun səcdəgahlarını və qurbangahlarını aradan qaldırdı? O, Yəhūdalılara və Yerusalımlılərə də yənə Yerusalımdəki bu qurbangahın örtündə səcdə edin demədim? **23** İndi ağam Aşşur padşahı ilə mərcə gəl: aqər sən iki min süvari tapa bilsən, mən sənə o qədər at verərəm. **24** Görək sən ağamın kiçik qulu olan bir başçını necə məğlub edəcəksən. Sən hələ döytış arabaları və süvarilər almaq üçün Misirə güvənirsən! **25** Məgər indi mən bu yeri viran etməyə Rəbbin istəyi ilə gəlmədimmi? Rəbb mənə «bu ölkəyə hücum edib onu viran et» dedi». **26** Xilqiya oğlu Elyaqim, Şevna və Yoah baş vəzirə dedi: «Xahiş edirik, bu qullarınla Aramı dilində

daniş, biz bu dili başa düşürük, amma divar üzərindəki xalqın eşitdiyi yerdə bizimlə Yəhūdi dilində danişma».

27 Baş vəzir onlara dedi: «Məgər ağam məni göndərib ki, bu sözləri təkcə sənin ağana və sənə söyləyim, yoxsa divar üzərində oturan bu adamlara? Axi onlar da sizinlə birgə nəcişlərini yeyib sidiklərini içəcəklər». **28** Onda baş vəzir durub Yəhūdi dilində uca səslə bağıraraq dedi: «Böyük padşahın – Aşşur padşahının sözünü eşidin! **29** Padşah belə deyir: "Xizqiya sizi aldatmasın, sizi mənim əlimdən qurtara bilməyəcək. **30** Qoy Xizqiya sızə «Rəbb bizi hökmən qurtaracaq və bu şəhər Aşşur padşahına təslim edilməyəcək» deyib Rəbbə arxayı etməsin». **31** Ona qulaq asmayın! Çünkü Aşşur padşahı belə deyir: "Mənimlə sülh bağlayın və yanımı gəlin. Mən gələnə qədər hər kəs öz üzüm meynəsinin və əncir ağacının bəhrəsindən yeyib öz quyusunun suyundan içəcək. **32** Sonra mən gəlib sizi ölkənizə bənzər bir ölkəyə – bugda, şərab, çörək, üzüm bağları, zeytun yağı və bal olan bir torpağa aparacağam. Beləcə olməyib sağ qalarsınız. **33** Rəbb bizi qurtaracaq» deyib sizi azdırın Xizqiyaya qulaq asmayın. **34** Millətlərin allahlarından biri öz ölkəsini Aşşur padşahının əlindən qurtardı? **35** Hani Xamatın və Arpadın allahları? Hani Sefarvayimin, Henanın və Avvanın allahları? Onlar Samariyanı mənim əlimdən qurtardılar mı? **36** Bütün bu allahlardan hansı öz ölkəsini mənim əlimdən qurtardı? Bəs Rəbb necə Yerusalimi mənim əlimdən qurtara bilər?» **37** **36** Xalq susdu və onun cavabında heç nə demədi. Çünkü padşah «ona cavab verməyin» deyə əmr etmişdi. **38** Saray rəsi Xilqiya oğlu Elyaqim, mirzə Şevna və salnəməçi Asəf oğlu Yoah cirilmiş paltarlarda Xizqiyanın yanına gəlib baş vəzirin sözlərini ona çatdırıldılar.

19 Padşah Xizqiya bunu eşidəndə paltarını cirdi və çula bürünüb Rəbbin məbədinə girdi. **20** Saray rəsi Elyaqimi, mirzə Şevnanı və kahinlərin ağsaqqallarını çula bürünmüş halda peyğəmbər Amots oğlu Yesayanın yanına göndərdi. **3** Onlar Yesayaya dedilər: «Xizqiya belə deyir: "Bu gün bəla, təhqir və rüsvaylıq günüdür, çünkü uşaqların doğulması vaxtı çatıb, ancaq doğmağa güc yoxdur. **4** Bəlkə ağası Aşşur padşahının var olan Allahı təhqir etməyə göndərdiyi baş vəzirin bütün sözlərini Allahın Rəbb eşidib buna görə məzəmmət edər. Ona görə də qalanlar üçün dua et"». **5** Padşah Xizqiyanın adamları Yesayanın yanına gələndə **6** Yesaya onlara dedi: «Ağanıza söyləyin ki, Rəbb belə deyir: "Aşşur padşahının nökrələrinin Mənə qarşı küfr edərək söylədiyi və sənin eşitdiyin sözlərdən qorxma. **7** Mən onun daxilinə elə bir ruh göndərəcəyəm ki, bir xəbər eşidib öz ölkəsinə qayıdaq və orada onu qılınca öldürdürcəcəyəm"». **8** Baş vəzir geri qayıdır Aşşur padşahının Livna üzərinə hücum etdiyini gördü. Çünkü Lakişdən geri çəkildiyini eşitmişdi. **9** Aşşur padşahına «Kuş padşahı Tırhaqa sənin üstüne vuruşmağa gəlir» xəbəri çatdı. O, Xizqiyanın yanına yenidən qasidər göndərib dedi: **10** «Yəhūda padşahı Xizqiyaya belə söyləyin: "Qoy güvəndiyin Allahın

«Yeruşalim Aşşur padşahına taşlim edilmeyəcək» deyə səni aldatmasın. **11** Axi sən eşitdin ki, Aşşur padşahları bütün ölkələrə nə ediblər, oraları necə vıran ediblər. Sən qurtula biləcəksənmi? **12** Atalarının məhv etdikləri millətlərin – Qozanın, Xaranın, Resefin və Telassarda olan Edenlilərin allahları onları qurtardı? **13** Hani Xamat padşahı, Arpad padşahı, Sefarvayim şəhərinin, Henanın və Avvanın padşahı?» **14** Xızqıya məktubu qasidlərdən alıb oxudu. O, Rəbbin məbədinə qalxıb məktubu Rəbbin öündə yerə sərdi. **15** Xızqıya Rəbbin öündə dua edib dedi: «Ey keruvarlar üstündə əyləşən İsrailin Allahı Rəbb! Bütün dünya padşahlıqlarının Allahı yalnız Sənsən. Göyü və yeri Sən yaratmışan. **16** Ya Rəbb, qulağın eşitsin, gözün görsün, Sanxerivin var olan Allahə qarşı küfr edərək göndərdiyi sözlərə qulaq as. **17** Ya Rəbb, doğrudur, Aşşur padşahları millətləri və onların torpaqlarını talan etdilər, **18** allahları oda atib məhv etdilər. Çünkü onlar Allah deyildi, insanlar onları ağaç və daşdan düzəltmişdilər. **19** Ey Allahımız Rəbb, indi isə yalvarıram, bizi onun əlindən qurtar və bütün dünya padşahlıqları bilsinlər ki, ya Rəbb, Sən, yalnız Sən Allahsan!» **20** Amots oğlu Yeşaya Xızqiyaya xəbər göndərib dedi: «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: «Aşşur padşahı Sanxeriv bərədə Mənə etdiyin duanı eşitdim». **21** Onun haqqında Rəbbin söylədiyi söz budur: «Bakira Sion qızı Sənə xor baxıb lağ edir, Yeruşalim qızı Sənin arxanca başını bulayır. **22** Kimi söyüb küfr etdin? Kima qarşı səsini qaldırdın? Kimə lovğalıqla baxdın? İsrailin Müqəddəsinə! **23** Qasidlərinin vasitəsilə Rəbbi təhqir edib dedin: «Çoxlu döyüş arabalarımla Dağların zirvəsinə, Livanın ən uca yerlərinə çıxdım. Uca sidr ağaclarını, Gözəl sərv ağaclarını kəsdim, Ən son məskəninə, Yaşıl meşələrinə girdim. **24** Quyu qazdım və özgə sularını içdim, Misirin bütün çaylarını ayağımla qururdum». **25** Məgər eşitməmişən ki, Mən çoxdan bu işi hazırladım, Qədimdən bəri müyyəyən etdiyimi indi yerinə yetirirəm ki, Sən qalalı şəhərləri dağıdırıb Viranlıyə çevirəsən. **26** Bu şəhərlərin sakinləri zəiflədi, Çəşqinləğə və xəcalətə düşdülər. Yetişməmişdən əvvəl yandırılan Cöl otu, göyərti və damda bitən ot kimi oldular. **27** Sənin oturuşunu, Girişini-çixınızı, Mənə qarşı hiddətini biliram. **28** Mənə qarşı hiddətləndiyinə görə, Lovğalığın qulağıma çatdırığınə görə Halqamı burnuna və yüyənimə ağızına taxacağam, Səni gəldiyin yolla geri qaytaracağam. **29** Ancaq sənin üçün əlamət budur, ey Xızqıya! Bu il və gələn il özü yetişən barını, Üçüncü il isə taxıl zəmilərini, Üzüm bağları salıb onların bəhrəsini yeyin. **30** Yəhuda nəslindən xilas olub qalanlar Yenə aşağıya doğru kök atacaqlar, Yuxarıya doğru bəhrə verəcəklər. **31** Çünkü qalanlar Yeruşalimdən, Xilas olanlar Sion dağından çıxacaqlar. Rəbbin qeyrəti bunu edəcək». **32** Buna görə Aşşur padşahı bərədə Rəbb belə deyir: «O bu şəhərə girməyəcək, Oraya ox atmayacaq, Qarşısına qalxanla çıxmayacaq, Qala öündə torpaq qalağı qurmayacaq. **33** Ancaq gəldiyi yolla geri qayıdacaq, Bu şəhərə girməyəcək» Rəbb belə bəyan edir. **34** «Mən bu

şəhəri Özüm üçün, Qulum Davudun xatirinə qoruyub xilas edəcəyəm». **35** O gecə Rəbbin mələyi çıxıb Aşşur ordugahında yüz səksən beş min nəfəri qirdi. Səhər erkən qalxıb gördülər ki, onların hamısı öldürülüb. **36** Aşşur padşahı Sanxeriv geri çəkilib getdi və Ninevada qaldı. **37** O öz allahı Nisrokun məbədində səcəd edərkən oğulları Adrammelek və Şareser onu qılınca öldürdülər və Urartu ölkəsinə qaçdilar. Sanxerivin yerinə oğlu Esar-Xaddon padşah oldu.

20 O günlərdə Xızqıya ölümcül xəstalandı. Peygəmbər Amots oğlu Yeşaya onun yanına gəlib dedi: «Rəbb belə deyir: «Evin üçün vəsiyyət et, çünkü xəstəlikdən sağalmayıb ölcəksən». **2** Xızqıya üzünü divara çevirdi və Rəbbə dua edib dedi: **3** «Yalvarıram, ya Rəbb, yadına sal ki, necə Sənin öündə sahəliliklə və sidq ürkələ dəvranmışam, necə Sənin gözündə yaxşı olan işlər etmişəm». Xızqıya acı-acı ağladı. **4** Yeşaya hələ orta həyətdən çıxmamış ona Rəbbin bu sözü nazil oldu: **5** «Qayıt, Mənim xalqımın hökmdarı Xızqiyaya söylə ki, baban Davudun Allahı Rəbb belə deyir: «Sənin duanı eşitdim, göz yaşlarını gördüm. İndi Mən səni sağaldıram və üçüncü gün Rəbbin məbədinə qalxacaqsan. **6** Sənin ömrünü on beş il artırıram. Səni və bu şəhəri Aşşur padşahının əlindən qurtaracağam, onu Özüm üçün və qulum Davudun xatirinə qoruyaçağam». **7** Sonra Yeşaya «əncir kündəsi götürün» dedi. Bunu götürüb çibamın üstünə qoydular və padşah sağaldı. **8** Xızqıya Yeşaya deməşdi: «Rəbbin məni sağaldacağına və üçüncü gün Rəbbin məbədində qalxacağımı əlamət nədir?» **9** Yeşaya dedi: «Söylədiyi sözə əməl edəcəyinə Rəbbin verdiyi əlamət budur: sənin istəyinə görə kölgə ya on dərəcə qabağı gedəcək ya da on dərəcə geri çəkiləcək». **10** Xızqıya dedi: «Kölgə üçün on dərəcə qabağı getmək asandır. Qoy on dərəcə geri çəkilsin». **11** Peygəmbər Yeşaya Rəbbi çağırıdı, Rəbb də Axazın tikdiyi günəş saatının üstünə düşən kölgəni on dərəcə geri çəkdi. **12** O zaman Babil padşahı Baladan oğlu Merodak-Baladan Xızqiyaya məktublar və hədiyyələr göndərdi, çünkü Xızqiyanın xəstələndiyini eşitmədi. **13** Bunlar Xızqiyanı sevindirdi. O, xəzinəsində olan bütün şəyləri – qızıl-gümüşü, ətriyyati, qiymətli yağları, silah anbarını elçilərə göstərdi. Xızqiyanın sarayında və bütün ölkəsində onlara göstərmədiyi bir şey qalmadı. **14** Onda Yeşaya peygəmbər padşah Xızqiyanın yanına gəlib ona dedi: «Bu adamlar nə dedilər? Sənin yanına haradan gəldilər?» Xızqıya dedi: «Uzaq bir ölkədən – Babilən gəldilər». **15** Yeşaya dedi: «Sənin sarayında olan bütün şəyləri gördülər. Xızqıya dedi: «Sarayında olan bütün şəyləri gördülər. Xəzinəmdə onlara göstərmədiyim bir şey qalmadı». **16** Yeşaya Xızqiyaya dedi: «Rəbbin sözünü dinlə: **17** «Bir gün gələcək ki, sənin sarayında olan hər şey və atalarının bu günə qədər yığıdları şeylər Babilə aparılacaq, heç nə qalmayıacaq» deyir Rəbb. **18** «Sənin nəslindən olan və səndən törəyən bəzi oğullarını götürüb aparacaqlar və onlar Babil padşahının sarayında hərəməğası olacaq»».

19 Xızqıya Yeşayaya dedi: «Söylədiyin Rəbbin sözü yaxşı sözdür». Sonra dedi: «Heç olmasa mənim dövrümə sülh və əmin-amənlıq olacaq. Bu, yaxşı deyilmə!» **20** Xızqıyanın qalan işləri, onun bütün hünəri, hovuz və su kəməri düzəldib suyu necə şəhərə gətirməsi barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **21** Xızqıya ataları ilə uyudu və yerinə oğlu Menaşə padşah oldu.

21 Menaşə padşah olduğu vaxt on iki yaşında idi və Yeruşalimda əlli beş il padşahlıq etdi. Anasının adı Xefsivah idi. **2** O, İsrail övladlarının önündən Rəbbin qovduğu millətlərin etdikləri iyrənc işlər kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **3** Atası Xızqıyanın dağıdıığı səcdəgahları yenidən tikdi, İsrail padşahı Axav kimi Baal bütü üçün qurbangahlar qurdur və Aşera bütü düzəldti, bütün səma cisimlərinə səcdə və qulluq etdi. **4** Rəbbin «adımı Yeruşalimda qoyacağam» dediyi məbədində Menaşə qurbangahlar tikməyə başladı. **5** Rəbbin məbədinin hər iki həyətində bütün səma cisimlərinə qurbangahlar düzəldti. **6** O, oğlunu oda qurban verdi, galacayı dedi, baxıçılıq edib cindarlarla və ruhçagırlara müraciət etdi. Beləliklə, Rəbbin gözündə çoxlu pis işlər görərək Onu qəzəbləndirdi. **7** Düzəldiyi oyma Aşera bütüni məbədə qoydu. Rəbb Davuda və oğlu Süleymana demişdi: «Bu məbəddə və bütün İsrail qəbilələrindən seçdiyim Yeruşalimda Öz adımı əbədi qoyacağam. **8** Əgər Mənim onlara buyurduqlarımı və qulun Musanın onlara əmr etdiyi bütün Qanuna əməl etsələr, İsraililəri atalarına verdiyim torpaqdan didərgin düşməyə qoymayacağam». **9** Ancaq onlar bu sözlərə qulaq asmadılar. İsrail övladlarının önündə Rəbbin məhv etdiyi millətlərdən də çox pis işlər etmək üçün Menaşə onları yoldan çıxartdı. **10** Rəbb Öz qulları peyğəmbərlər vasitəsilə dedi: **11** «Yəhuda padşahı Menaşə bu iyrənc işləri etməklə özündə əvvəlki Emorluların etdiklərindən də çox pislik etdi və bülərlə ilə Yəhudalıllara da günah etdirdi. **12** Buna görə də İsrailin Allahu Rəbb belə deyir: «Mən Yeruşalimin və Yəhudanın üzərinə elə bir bəla gətirəcəyəm ki, bunu eşidən hər kəsin qulaqları cingildəyəcək. **13** Samariyanı ölcətiyüm ipi və Axav nəslinin üstünə çəkdiyim şaqlu Yeruşalimin üzərinə də çəkəcəyəm. Bir nəfər boşqabı necə silib üzüstə çevirirsa, Mən də Yeruşalimi elə siləcəyəm. **14** İrsimin qalanlarından üz döndərəcəyəm, onları düşmənlarına təslim edəcəyəm və düşmənləri onları soyub talan edəcək. **15** Çünkü gözündə pis olan işlər edirdilər və ataları Misirdən çıxıqları gündən bu günə qədər Məni qəzəbləndirdilər!». **16** Menaşə Rəbbin gözündə pis olan işlər edərək Yəhudalıllara etdirdiyi günahdan başqa çoxlu günahsız qan töküb Yeruşalimi başdan-başa qana buladı. **17** Menaşənin qalan işləri, etdiyi hər şey və elədiyi günah barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **18** Menaşə ataları ilə uyudu və öz sarayının bağçasında – Uzza bağçasında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Amon padşah oldu. **19** Amon padşah

olduğu vaxt iyirmi iki yaşında idi və Yeruşalimda iki il padşahlıq etdi. Anası Yotvali Xarusun qızı olub adı Meşullet met iddi. **20** O, atası Menaşənin etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **21** Atasının yolu ilə gedib onun qulluq etdiyi bülətlərə səcdə və qulluq etdi. **22** Atalarının Allahu Rəbbi tərk etdi və Rəbbin yolu ilə getmədi. **23** Amonun ayanları ona qəsd hazırladılar və padşahı sarayında öldürdülər. **24** Ölək xalqı padşah Amona qəsd hazırlayanların hamisini qırdı və onun yerinə oğlu Yoşiyani padşah etdi. **25** Amonun qalan işləri barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **26** O, Uzza bağçasında, öz qəbrində basdırıldı. Onun yerinə oğlu Yoşiya padşah oldu.

22 Yoşiya padşah olduğu vaxt səkkiz yaşında idi və Yeruşalimda otuz bir il padşahlıq etdi. Anası Bosqatlı Adayanın qızı olub adı Yedida idi. **2** O, Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi, hər işdə baba Davudun yolu ilə gedərək ondan kənara çıxmadi. **3** Yoşiyanın padşahlığını on səkkizinci ilində padşah mirzə Meşullam oğlu Asalya oğlu Şafanı Rəbbin məbədində göndərib dedi: **4** «Baş kahin Xilqiyənin yanına get. Qoy o, astana keşkçilərinin xalqdan yiğidiqları Rəbbin məbədində gətirilən pulu tərəzida çəksin. **5** Onu Rəbbin məbədinin işinə nəzarət edənlərə versinlər. Onlar da pulu məbədin üçüq yerlərini tamir etmək üçün Rəbbin məbədində olan işçilərə – **6** dülğərlərə, ustalara, bənnalara, məbədi təmir etmək üçün taxta və yonulmuş daş alanlara versinlər. **7** Ancaq əllərinə verilən pulun hesabı onlara aparılmasın, çünki sədaqətlə çalışırlar». **8** Baş kahin Xilqiyə mirzə Şafanı dedi: «Rəbbin məbədində Qanun kitabını tapdim». Xilqiyə kitabı Şafanı verdi və Şafan onu oxudu. **9** Mirzə Şafan padşahın yanına geldi və ona xəbər gətirib dedi: «Qulların məbəddə tapılan pulu boşaltıdilar və onu Rəbbin məbədinin işinə nəzarət edənlərə verdilər». **10** Mirzə Şafan padşaha bildirib dedi: «Kahin Xilqiyə mənə bir kitab verdi». Şafan onu padşahın önündə oxudu. **11** Padşah Qanun kitabının sözlərini eşidəndə paltarını cirdi. **12** Padşah kahin Xilqiyaya, Şafan oğlu Axiqama, Mikeya oğlu Akbora, mirzə Şafanı və padşahın xidmətçisi Asayaya əmr edib dedi: **13** «Gedin, tapılmış bu kitabın sözlərinə görə mənim üçün, xalq və bütün Yəhuda üçün Rəbdən soruşun, çünki Rəbbin biza qarşı alovlanmış qəzəbi böyükdür. Ona görə ki atalarımız bu kitabın sözlərinə qulaq asmamışdı və orada bizim üçün yazılmış bu şeylərə əməl etməmişdi». **14** Kahin Xilqiyə, Axiqam, Akbor, Şafan və Asaya qadın peyğəmbər Xuldanın yanına getdi. O, paltarlarla baxan Harhas oğlu Tiqva oğlu Şallumun arvadı idi və Yeruşalimdə ikinci məhəllədə yaşayırı. Onunla söhbat etdilər. **15** Qadın onlara dedi: «İsrailin Allahu Rəbb deyir: sizi Mənim yanımı göndərən adama söyləyin ki, **16** Rəbb belə deyir: «Mən Yəhuda padşahının oxuduğu kitabda bütün sözlərə görə bu yerə və burada yaşayınların üzərinə bəla gətirəcəyəm. **17** Onlar Məni tərk etdilər və başqa allahlara buxur yandıraraq bütün əməlləri ilə Məni qəzəbləndirdilər. Buna görə də bu yerə qarşı qəzəbim

alovlanacaq və sönməyəcək". **18** Ancaq Rəbdən soruşturmaq üçün sizi göndərən Yəhuda padşahına söyleyin ki, İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Sözlərimi dinlədin. **19** Mənim bu yer və orada yaşayanlar barədə «viranəlik və lənət olsun» deyə söylədiyim sözü eşidənə ürəyin yumşaldı və Rəbbin önündə özünü aşağı tutdu, paltarını cirib önmədə ağladın. Buna görə də Mən səni eşitdim" belə deyir Rəbb. **20** "Bundan ötrü Mən səni atalarına qoşacağam, rahatlıqla öz qəbrinə qoyulacaqsan və bu yerin üzərinə gətirəcəyim bütün bələni gözlərin görməyəcək". Onlar bu xəbəri padşaha çatdırıldılar.

23 Padşah Yəhuda və Yeruşəlimin bütün ağsaqqallarını çağırtdırb öz yanına topladı. **2** Padşah, onunla birgə bütün Yəhuda adamları, Yeruşəlimdə yaşayanların hamısı, kahinlər, peyğəmbərlər və böyükdən kiçiyə qədər bütün xalq Rəbbin məbədinin qalxdı. O, Rəbbin məbədində tapılmış əhd kitabının bütün sözlərini onlara eşitdirərək oxudu. **3** Padşah sütunun yanında dayandı. O, Rəbbin önündə əhd bağladı ki, Rəbbin ardınca gedib Onun əmərlərinə, göstərişlərinə, qaydalarına bütün qəlbi, bütün varlığı ilə əməl etsin və bu kitabda yazılımış əhdin sözlərini yerinə yetirsin. Bütün xalq da onunla birgə əhd bağladı. **4** Padşah baş kahin Xilqiyaya, müavin kahinlərə və astana keşikçilərinə əmr etdi ki, Baal, Aşera və bütün səma cismiləri üçün düzəldilmiş şeylərin hamısını Rəbbin məbədindən çıxarsınlar. Onları Yeruşəlimin kənarında olan Qidron vadisindəki tarlalarda yandırdı və küllərini Bet-Elə apardı. **5** O, Yəhuda şəhərlərində və Yeruşəlimin ətrafında olan səcdəgahlarda buxur yandırmaq üçün Yəhuda padşahlarının qoyduqları kahinləri və Baala, günəşə, aya, bürclərə, bütün səma cismilərinə buxur yandırınları işdan kənar etdi. **6** Aşera bütünü Rəbbin məbədindən Yeruşəlimin kənarına, Qidron vadisine çıxartdı. Onu Qidron vadisində yandırdı, əzib toz etdi və tozunu adı adamların qəbirləri üstüna səpələyib murdarladı. **7** Rəbbin məbədində məbəd fahışlıyi ilə məşğul olan kişilərin evlərini dağdı. Qadınlar orada Aşera üçün çadırlar toxuyurdular. **8** Yoşıya Yəhuda şəhərlərindən bütün kahinləri gətirdi, Gevadan Beer-Şevaya qədər bu kahinlərin buxur yandırıqları səcdəgahları murdar etdi. Şəhər rəisi Yoşuanın darvazasının girəcək yerində, sol tərəfdə olan şəhər darvazasındaki səcdəgahları dağdı. **9** Lakin səcdəgahların kahinləri Yeruşəlimdə Rəbbin qurbangahına qalxımdılar, amma qardaşları ilə birlikdə mayasız çörək yeyirdilər. **10** Yoşıya Ben-Hinnom vadisində olan Tofeti murdar etdi ki, heç kəs oğlunu ya qızını Molek üçün oda qurban verməsin. **11** O, Rəbbin məbədində, saray xidmətçisi Natan-Melekin həyatda olan otağına Yəhuda padşahlarının günəşə həsr etdikləri atların gətirilməsinə son qoydu və günəş arabalarını odda yandırdı. **12** Axazin yuxarı otağının damında Yəhuda padşahlarının düzəldiyi qurbangahları və Rəbbin məbədinin iki həyətində Menaşənin düzəldiyi qurbangahları da

padşah dağdı. Onları orada qırıb əzdi və tozlarını Qidron vadisində səpələdi. **13** Yeruşəlimin şərq tərəfində, Həlak dağının cənub tərəfində Sidonluların iyrənc bütü Aşöret, Moavlıların iyrənc bütü Kemoş və Ammonluların iyrənc bütü Milkom üçün İsrail padşahı Sütleymanın düzəldiyi səcdəgahları padşah murdar etdi. **14** O, sütunları parçaparça etdi, Aşera bütürərini kəsdi və onların yerlərini insan sümükləri ilə doldurdu. **15** Həmçinin Bet-Elə olan qurbangahı və İsrailə günah etdirmiş Nevat oğlu Yarovamin düzəldiyi səcdəgahı dağdı. O, səcdəgahı yandırdı və əzib toz etdi, Aşera bütünü də yandırdı. **16** Yoşıya dənəbür qarşısındaki dağda olan qəbirləri gördü və sümükləri qəbirlərdən götürdü. Bu işləri qabaqcadan söyleyən Allah adamının dediyi Rəbbin sözünə görə onları qurbangah üzərində yandırb onu murdar etdi. **17** Yoşıya dedi: «Orada gördüğüm abidə nədir?» Şəhərin adamları ona dedilər: «Yəhudadan galən Allah adamının qəbridir. O, Bet-El qurbangahına qarşı sənin etdiyin bu işləri qabaqcadan söylemişdi». **18** O dedi: «Ona toxunmayın, heç kəs onun sümüklərini narahat etməsin». Onun və Samariyadan galən peyğəmbərin sümüklərinə toxunmadılar. **19** Yoşıya Samariya şəhərlərində olan bütün səcdəgahlardakı məbədləri aradan qaldırdı. İsrail padşahları bu məbədləri tikib Rəbbi qəzəbləndirmişdilər. O, Bet-Elə etdiyi bütün işləri bu yerlərdə də etdi. **20** Yoşıya qurbangahların üstündə həmin səcdəgahlardakı bütün kahinləri qurban gətirdi və insan sümükləri yandırdı. Sonra Yeruşəlimə qayıtdı. **21** Padşah bütün xalqa əmr edib dedi: «Bu əhd kitabında yazılığına görə Allahımız Rəbb üçün Pasxa bayramını keçirin». **22** İsrailə rəhbər edən hakimlərin dövründən bəri, İsrail və Yəhuda padşahlarının bütün dövrü boyu Pasxa bayramı belə keçirilməmişdi. **23** Ancaq Yoşyanın padşahlığının on səkkizinci ilində bu Pasxa Rəbb üçün Yeruşəlimdə keçirildi. **24** Bundan başqa, Yoşıya Rəbbin məbədində kahin Xilqiyanın tapdıgi kitabda yazılın Qanunun sözlərinə əməl edərək cindarları və ruhçagırınları, ev bütürərini və başqa bütürər - Yəhuda əlkəsində və Yeruşəlimdə gözüne dəyən bütün mənfur şeyləri məhv etdi. **25** Musanın bütün Qanununa görə bütün qəlbi, bütün varlığı, bütün gücü ilə onun kimi Rəbbə üz tutan bir padşah nə ondan əvvəl, nə də ondan sonra oldu. **26** Ancaq Menaşənin Rəbbi qəzəbləndirmək üçün etdiyi bütün əməllərindən ötrü Rəbb Yəhudalıllara qarşı alovlanan böyük qəzəbindən dönmədi. **27** Rəbb dedi: «İsrailliəri gözümün önündən rədd etdiyim kimi Yəhudalıları da rədd edəcəyəm, secdiyim şəhər Yeruşəlimdən və "adım orada olacaq" dediyim məbəddən üz döndəracəyəm». **28** Yoşyanın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **29** Onun dövründə Misir padşahı firon Neko Fərat çayına tərəf Aşşur padşahının üstünə hücum etmək istədi. Padşah Yoşıya onunla qarşılaşmağa çıxdı. Firon Neko Yoşıya ilə Megiddoda qarşılaşış onu öldürdü. **30** Adamları onun cəsədini Megiddodan götürüb arabə ilə Yeruşəlimə

götirdilər və öz qəbrində basıldılar. Ölkə xalqı Yoşyanın oğlu Yehoaxazı götürüb məş etdi və onu atasının yerinə padşah etdi. **31** Yehoaxaz padşah olduğu vaxt iyirmi üç yaşında idi və Yeruşəlimdə üç ay padşahlıq etdi. Anası Livnalı Yeremyanın qızı olub adı Xamutal idi. **32** O, atalarının etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **33** Firon Neko Xamat torpağında Rivlada onu əsir aldı ki, Yeruşəlimdə padşahlıq edə bilməsin. O, ölkə üzərinə bir talant qızıl və yüz talant gümüş miqdardında xərac qoydu. **34** Firon Neko Yoşyanın oğlu Elyaqimi atası Yoşyanın yerinə padşah etdi və onun adını dəyişdirib Yehoyaqım qoydu. Yehoaxazı isə götürüb apardı. Yehoaxaz Misirə gəlib orada öldü. **35** Yehoyaqım firona qızıl-gümüş verdi və fironun istədiyi qədər gümüş vermək üçün ölkə üzərinə vergi qoydu. O, firon Nekoya vermək üçün ölkə xalqından hər kəsə təyin olunmuş mablağə görə qızıl-gümüş alırdı. **36** Yehoyaqım padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yeruşəlimdə on bir il padşahlıq etdi. Anası Rumalı Pedayanın qızı olub adı Zevida idi. **37** O, atalarının etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi.

24 Yehoyaqımın dövründə Babil padşahı Navuxodonosor onun üzərinə hücum etdi. Yehoyaqım üç il ona tabe oldu, amma sonra ona qulluq etməkdən boyun qaçırdı. **2** Xaldeylilərin, Aramlıların, Moavlıların və Ammonluların qoşunlarını Rəbb ona qarşı göndərdi; Rəbbin Öz qulları peyğəmbərlər vəsítəsile söylədiyi sözünə görə Yəhudanı məhv etmək üçün onun üzərinə göndərdi. **3** Həqiqətən, Rəbbin sözünə görə Yəhudanın başına bu iş gəldi ki, Menaşşenin etdiyi bütün günahlardan ötrü Rəbb onları hüzurundan rədd etsin. **4** Çünkü onun günahsız qan töküb Yeruşəlimi qanla doldurmasını Rəbb bağışlamaq istəmədi. **5** Yehoyaqımın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **6** Yehoyaqım ataları ilə uyudu və yerinə oğlu Yehoyakin padşah oldu. **7** Misir padşahı bir daha öz ölkəsindən kənara çıxmadi, çünki Misir vadisindən Fərat çayına qədər Misir padşahının əvvəllər işğal etdiyi hər yeri Babil padşahı tutmuşdu. **8** Yehoyakin padşah olduğu vaxt on səkkiz yaşında idi və Yeruşəlimdə üç ay padşahlıq etdi. Anası Yeruşəlimli Elnatanın qızı olub adı Nəxuşa idi. **9** Yehoyakin atasının etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **10** O zaman Babil padşahı Navuxodonosorun qoşunları Yeruşəlimə yaxınlaşdı. Şəhər mühəsirəyə alındı. **11** Qoşunlar şəhəri mühəsirəyə alanda Babil padşahı Navuxodonosor onun ətrafına gəldi. **12** Yəhuda padşahı Yehoyakin anası, əyanları, rəisləri və saray xidmətçiləri ilə birlikdə Babil padşahına taslim oldu. Padşahlığının səkkizinci ilində Babil padşahı onu əsir aldı. **13** Rəbbin söylədiyi kimi Rəbbin məbədinin və sarayın xəzinələrinin oradan çıxartdı. İsrail padşahı Süleymanın Rəbbin məbədi üçün düzəltdiyi bütün qızıl şeyləri parça-parça etdi. **14** O bütün Yeruşəlimliləri, bütün rəisləri, əigid adamların hamisini – cəmi on min

nəfəri və bütün ustalarla sənətkarları sürgün etdi. Ölkədə yoxsul xalqdan başqa heç kəs qalmadı. **15** Yehoyakini də Babilə sürgün etdi. Padşahın anasını, arvadlarını, saray xidmətçilərini və ölkənin adlı-sanlı adamlarını Yeruşəlimdən sürgün edib Babilə apardı. **16** Babil padşahı sayı yeddi min nəfər olan bütün döyüşçüləri, min nəfər ustəni və sənətkarı – müharibədə iş görən bütün bacarıqlı adamları əsir edib Babilə götirdi. **17** Babil padşahı Yehoyakinin yerinə əmisi Mattanyanı padşah etdi və onun adını dəyişib Sidqiya qoydu. **18** Sidqiya padşah olduğu vaxt iyirmi bir yaşında idi və Yeruşəlimdə on bir il padşahlıq etdi. Anası Livnalı Yeremyanın qızı olub adı Xamutal idi. **19** O, Yehoyaqımın etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **20** Həqiqətən, Rəbbin qəzəbinə görə Yeruşəlimin və Yəhudanın başına bu iş gəldi və Rəbb onları hüzurundan kənar etdi. Sidqiya Babil padşahına qarşı üsyan etdi.

25 Onun padşahlığının doqquzuncu ilində, onuncu ayın onuncu günü Babil padşahı Navuxodonosor bütün ordusunu ilə Yeruşəlimin üzərinə hücum etdi, oraya qarşı ordugah qurdu və ətrafında mühəsirə divarları düzəltdi. **2** Padşah Sidqiyanın hakimiyətinin on birinci ilinə qədər şəhər mühəsirə qaldı. **3** Dördüncü ayın doqquzuncu günü şəhərdə achiq elə gücləndi ki, ölkə xalqının yeməyə çörəyi qalmadı. **4** Həmin vaxt şəhərin divarlarında dəlik açıldı. Gecə ikən Xaldeylilər şəhərin ətrafında olanda padşah və bütün döyüşçülər padşah bağçasının yanında olan iki divar arasındakı darvazadan çıxıb Arava yolu ilə getdi. **5** Ancaq Xaldeylilərin qoşunu padşahı təqib etdi və Yerixo düzənliklərində ona çatdı. Padşahın ordusu onu tərk edib dağlımsıdı. **6** Padşahı tutub Rivlaya, Babil padşahının yanına apardılar və onun haqqında hökm verdilər. **7** Sidqiyanın oğullarını gözü qabağında öldürdüler, özünü isə gözlərini çıxardılar və qandallayıb Babilə apardılar. **8** Babil padşahı Navuxodonosorun padşahlığının on doqquzuncu ilində, beşinci ayın yedinci günü Babil padşahının əyani olan mühafizəçilər rəisi Nevuzaradan Yeruşəlimə gəldi. **9** O, Rəbbin məbədini, padşah sarayına, Yeruşəlimdəki bütün evlərə od vurub bütün əsas binaları yandırdı. **10** Mühafizəçilər rəisi ilə birgə gələn bütün Xaldey ordusunu Yeruşəlimin ətrafındakı divarları uçurdu. **11** Mühafizəçilər rəisi Nevuzaradan şəhərdə qalan xalqı, Babil padşahının tərəfinin keçən fərəriləri və başqa əhalini sürgün etdi. **12** Ancaq o, bağçılıq və əkinçilik etmək üçün ölkədəki yoxsulların bir hissəsinə orada saxladı. **13** Xaldeylilər Rəbbin məbədində olan tunc sütunları, dayaqları və tunc hovuzu parçalayıb tunclarını Babilə apardılar. **14** İbadət zamanı işlədilən qazanları, kürakları, maqqasları, nişçələri və bütün tunc qabları götürüb apardılar. **15** Mühafizəçilər rəisi xalis qızıldan və gümüşdən olan bütün şeyləri – buxurdanları və piyalaları götürdü. **16** Rəbbin məbədi üçün Süleymanın düzəltdiyi iki sütundan, hovuzda və dayaqlarda olan bütün tuncun ağırlığı hesaba galməzdi. **17** Bir sütunun

hündürlüyü on sakkız qulac idi və üzərində tunc başlıq var idi. Başlığın hündürlüyü üç qulac idi. Bu başlığın ətrafında hörmə tor və narlar var idi. Hər şey tuncdan düzəldilmişdi. O biri sütun da hörmə torla bırgə bu cür idi. **18** Mühafizəçilər rəisi başçı kahin Serayani, başçı kahinin müavini Sefanyanı və üç astana keşikçisini əsir aldı. **19** Şəhərdə qalan döyüşçülərin sərkərdəsini, padşahın məsləhətçilərindən şəhərdə olan beş nəfəri, ölkə xalqını orduya yayan sərkərdənin mirzəsini və ölkə xalqından şəhərdə qalan altmış nəfəri əsir tutdu. **20** Mühafizəçilər rəisi Nevuzaradan onları götürüb Rivlaya, Babil padşahının yanına apardı. **21** Babil padşahı Xamat torpağında olan Rivlada onları öldürdü. Beləcə Yəhuda xalqı öz ölkəsində sürgün olundu. **22** Yəhuda ölkəsində Babil padşahı Navuxodonosorun toxunmadığı qalan xalqa gəlincə, padşah Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalyani onların üzərində vali qoydu. **23** Babil padşahının Gedalyani vali qoyduğunu eşitdikdə bütün qoşun başçıları və onların adamları – Netanya oğlu İsmail, Qareah oğlu Yoxanan, Netofali Tanxumet oğlu Seraya, bir Maakkalının oğlu Yaazanya və onların döyüşçüləri Mispaya, Gedalyanın yanına gəldilər. **24** Gedalya onların özlərinə və adamlarına and içib dedi: «Xaldeylilərdən qorxmayın. Ölkədə qalıb Babil padşahına qulluq edin. Belə etsəniz, sizin üçün yaxşı olar». **25** Yedinci ayda padşah nəslindən olan Elişama oğlu Netanya oğlu İsmail on nəfərlə birgə galib Gedalyani öldürdü. Onlar Mispada Gedalyanın yanında olan Yəhudalıları və Xaldeyliləri də öldürdülər. **26** Böyükdən kiçiyə qədər bütün xalq və qoşun başçıları qalıb Misirə qaçı, çünki Xaldeylilərdən qorxurdular. **27** Yəhuda padşahı Yehoyakinin sürgündə olmasının otuz yeddinci ilində Evil-Merodak Babil padşahı oldu. Həmin ilin on ikinci ayının iyirmi yedinci günü Evil-Merodak Yəhuda padşahı Yehoyakinə mərhəmət göstərərək onu zindandan azad etdi. **28** Onunla mehribanlıqla səhbət etdi və onun üçün özü ilə birgə Babilə olan padşahların taxtlarından yuxarı bir taxt qoydurdu. **29** Yehoyakin həbsxana paltalarını əynindən çıxartdı. O yaşadığı müddətdə padşahın süfrəsində yemek yeyərdi. **30** Bütün ömrü boyu ona padşah tərəfindən gündəlik azuqə verilirdi.

Birinci Salnamələr

1 Adəm, Şət, Enoş, **2** Qenan, Mahalalel, Yered, **3** Xanok, Metuşelah, Lemek, **4** Nuh, Sam, Ham və Yafəs. **5** Yafəsin oğulları: Qomer, Maqoq, Maday, Yavan, Tuval, Meşek və Tiras. **6** Qomerin oğulları: Aşkenaz, Rıfat və Toqarma. **7** Yavanın oğulları: Elişa, Tarşış, Kittim və Rodanım. **8** Hamin oğulları: Kuş, Misrayim, Put və Kənan. **9** Kuşun oğulları: Seva, Xavila, Savta, Raama və Savteka. Raamanın oğulları: Səba və Dedan. **10** Kuşun Nəmrud adlı bir oğlu da oldu. O, yer üzündə ilk qüdrətli adam oldu. **11** Misrayimin nəsilləri bunlardır: Ludlular, Anamlılar, Lehavlılar, Naftuhlular, **12** Patroslular, Filiştililərin ocdadı olan Kasluhlular, həmçinin Kaftorlular. **13** Kənanın nəsilləri bunlardır: ilk oğlu Sidon, Xet, **14** həmçinin Yevuslular, Emorlular, Qırqaşlılar, **15** Xivlilər, Arqlılar, Sinlilər, **16** Ervadlılar, Semarlılar və Xamatlılar. **17** Samin oğulları: Elam, Aşşur, Arpakşad, Lud, Aram, Us, Xul, Geter və Meşek. **18** Arpakşaddan Şelah törədi və Şelahdan Ever törədi. **19** Everin iki oğlu oldu: birinin adı Peleq idi, çünki onun dövründə yer üzü böldündü. Qardaşının adı Yoqtan idi. **20** Yoqtandan Almodad, Şelef, Xasarmavet, Yerah, **21** Hadoram, Uzal, Diqla, **22** Eval, Avimael, Səba, **23** Ofir, Xavila və Yovav törədi. Bunların hamısı Yoqtanın oğulları idi. **24** Sam, Arpakşad, Şelah, **25** Ever, Peleq, Reu, **26** Seruq, Naxor, Terah, **27** İbram, yəni İbrahim. **28** İbrahimin oğulları: İshaq və İsmail. **29** Onların oğulları bunlardır: İsmailin ilk oğlu Nevayot, sonra Qedar, Adbeel, Mivsam, **30** Mişma, Duma, Massa, Xadad, Tema, **31** Yetur, Nafış və Qedma. Bunlar İsmailin oğullarıdır. **32** İbrahimin cariyəsi Qeturanın doğduğu oğullar bunlardır: Zimran, Yoqşan, Medan, Midyan, İşbaq və Şuah. Yoqşanın oğulları: Səba və Dedan. **33** Midyanın oğulları: Efa, Efer, Xanok, Avida və Eldaa. Bunların hamısı Qeturanın övladlarıdır. **34** İbrahimidən İshaq törədi. İshaqın oğulları: Esav və İsrail. **35** Esavin oğulları: Elifaz, Reuel, Yeuş, Yalam və Qorah. **36** Elifazın oğulları: Teman, Omar, Sefi, Qatam, Qenaz, Timna və Amaleq. **37** Reuelin oğulları: Naxat, Zerah, Şamma və Mizza. **38** Seirin oğulları: Lotan, Şoval, Siveon, Ana, Dişan, Eser və Dişan. **39** Lotanın oğulları: Xori və Homam, Lotanın bacısı Timna. **40** Şovalın oğulları: Alvan, Manaxat, Eval, Şefo və Onam. Siveonun oğulları: Ayya və Ana. **41** Ananın oğlu Dişon. Dişonun oğulları: Xamran, Eşban, İtran və Keran. **42** Eserin oğulları: Bilhan, Zaavan və Yaaqan. Dişanın oğulları: Us və Aran. **43** İsraililərə bir kəs padşahlıq etməzdən əvvəl Edom ölkəsində padşahlıq edən adamlar bunlardır: Beor oğlu Bela. Onun şəhəri Dinhava idi. **44** Bela öldü və onun yerinə Bosradan olan Zerah oğlu Yovav padşah oldu. **45** Yovav öldü və onun yerinə Temanlıların torpağından olan Xuşam padşah oldu. **46** Xuşam öldü və onun yerinə Moav çölündə Midyanlıları quran Bedad oğlu Hadad padşah oldu. Onun şəhəri Avit idi. **47** Hadad öldü və onun yerinə Masreqadan olan Samla padşah oldu. **48** Samla öldü və onun yerinə

Rexovot-Hannahardan olan Saul padşah oldu. **49** Saul öldü və onun yerinə Akbor oğlu Baal-Xanan padşah oldu. **50** Baal-Xanan öldü və onun yerinə Hadad padşah oldu. Onun şəhəri Pau idi. Onun arvadının adı Me-Zahav qızı Matred qızı Mehətəvel idi. **51** Hadad öldü və bunlar Edomun başçıları oldu: başçı Timna, başçı Alva, başçı Yetet, **52** başçı Oholivama, başçı Ela, başçı Pinon, **53** başçı Qenaz, başçı Teman, başçı Mivsar, **54** başçı Maqdiel, başçı İram. Edomun başçıları bunlardır.

2 İsrailin oğulları bunlardır: Ruven, Şimeon, Levi, Yəhuda, İssakar, Zevlun, **2** Dan, Yusif, Binyamin, Naftali, Qad və Aşer. **3** Yəhudanın oğulları: Er, Onan və Şela. Onun bu üç oğlu Kənanlı Bat-Şuadan doğuldular. Yəhudanın ilk oğlu Er Rəbbin gözündə pis adam idi və Rəbb onu öldürdü. **4** Yəhudanın gəlini Tamar ona Peresi və Zərahi doğdu. Yəhudanın cəmisi beş oğlu var idi. **5** Peresin oğulları: Xesron və Xamul. **6** Zərahin oğulları: Zimri, Etan, Heman, Kalkol və Dara. Bunlar cəmisi beş nəfər idi. **7** Karminin oğlu həsr olunmuş şeydə xainlik edib İsraili bələyə salan Akan idi. **8** Etanın oğlu Azarya idi. **9** Xesronun oğulları: Yeraxmeel, Ram və Kəlev. **10** Ramdan Amminadav törədi və Amminadavdan Yəhūdaların rəhbəri Naxşon törədi. **11** Naxşondan Salmon törədi və Salmondan Boaz törədi. **12** Boazdan Oved törədi və Oveddən Yessey törədi. **13** Yesseyin oğulları bunlar idi: ilk oğlu Eliav, ikinci Avinadav, üçüncü Şimea, **14** dördüncü Netanel, beşinci Radday, **15** altıncı Osem, yeddinci Davud. **16** Onların bacıları Seruya və Aviqail idi. Seruyanın üç oğlu var idi: Avişay, Yoav və Asahel. **17** Aviqail Amasani doğdu. Amasanın atası İsmaili Yeter idi. **18** Xesron oğlu Kəlevin arvadı Azuva və Yeriot ona övladları doğdu. Kəlevin Azuvadan olan oğulları bunlardır: Yeşer, Şovav və Ardon. **19** Azuva öldü. Kəlev Efrati arvad aldı və o da Kəlevə Xuru doğdu. **20** Xurdan Uri törədi. Uridən Besalel törədi. **21** Bundan sonra Xesron altmış yaşında ikən Gileadin atası olan Makirin qızını aldı və onuyla yaxınlıq etdi; o, Xesrona Sequvu doğdu. **22** Sequv Yairin atası idi. Yairin Gilead torpağında iyirmi üç şəhəri var idi. **23** Amma Geşurlular və Aramlılar onlardan Xavvot-Yairi aldılar, bundan başqa, Qenatı və onun qəsəbələrini da - cəmisi altmış şəhəri aldılar. Bunların hamısı Gileadin atası olan Makirin nəsilləri idi. **24** Xesron Kəlev-Efratada öldükdən sonra Xesronun arvadı Aviya ona Teqoanın atası Aşxuru doğdu. **25** Xesronun ilk oğlu Yeraxmeelin oğulları: ilk oğlu Ram, Buna, Oren, Osem və Axiya. **26** Yeraxmeelin başqa bir arvadı var idi, onun adı Atara idi. Onamın anası o idi. **27** Yeraxmeelin ilk oğlu Ramin oğulları: Maas, Yamin və Eger. **28** Onamın oğulları: Şammay və Yada. Şammayın oğulları: Nadav və Avişur. **29** Avişurun arvadının adı Avihayil idi. O, Avişura Axbanı və Molidi doğdu. **30** Nadavin oğulları: Seled və Appayim. Seled oğulsuz öldü. **31** Appayimin oğlu İslı idi. İslının oğlu Şəşan idi. Şəşanın oğlu Axlay idi. **32** Şammayın qardaşı Yadanın oğulları: Yeter və Yonatan. Yeter oğulsuz öldü.

33 Yonatanın oğulları: Pelet və Zaza. Bunlar Yeraxmeelin nəsilləri idi. **34** Şesanın oğulları yox idi, yalnız qızları var idi. Şesanın bir Misiqli qulu var idi, onun adı Yarxa idi. **35** Şesan qulu Yarxaya qızını arvad olmaq üçün verdi. Arvadı ona Attayı doğdu. **36** Attaydan Natan törədi. Natandan Zavad törədi. **37** Zavaddan Eflal törədi. Eflaldan Oved törədi. **38** Oveddən Yehu törədi. Yehudan Azarya törədi. **39** Azaryadan Xeles törədi. Xelesdən Eleasa törədi. **40** Eleasadan Sismay törədi. Sismaydan Şallum törədi. **41** Şallumdan Yeqamya törədi. Yeqamyanın Elişama atası ilk oğlu Meşa, Xevronun atası Mareşa. **43** Xevronun oğulları: Qorah, Tappuah, Reqem və Şema. **44** Şemadan Yorqoamin atası olan Raxam törədi. Reqemdən Şammay törədi. **45** Şammayın oğlu Maon idi. Maon Bet-Surutikdi. **46** Kalevin cariyəsi Efa Xaranı, Mosanı və Qazezi doğdu. Xaran Qazezin atası idi. **47** Yahdayın oğulları: Regem, Yotam, Geşan, Pelet, Efa və Şaafl. **48** Kalevin cariyəsi Maaka Şeveri və Tirxanani doğdu. **49** O həm də Madmannanın atası Şaaflı, Makbenanın və Giveanın atası Şevanı doğdu. Kalevin qızı Aksa idi. **50** Bunlar Kalevin nəsilləri idi. Efratanın ilk oğlu Xurun oğulları bunlardır: Qiryat-Yearimin atası Şoval, **51** Bet-Lexemin atası Salma, Bet-Qaderin atası Xaref. **52** Qiryat-Yearimin atası Şovalın nəsilləri bunlardır: Haroelilər, Manaxatlıların yarısı. **53** Qiryat-Yearimin sakinləri: Yeterlilər, Putlular, Şumalılar, Mışralılar. Bunların arasından Soralılar və Eşəollular çıxdılar. **54** Salmanın nəsilləri: Bet-Lexemli, Netofahilər, Atrot-Bet-Yoavlilar, Manaxatlıların yarısı və Soralılar. **55** Yabesdə yaşayan mirzələrin nəsilləri: Tirealılar, Şimeallılar, Sukalılar. Bunlar Bet-Rekavın atası Xammatin nəslindən olan Qenlilərdir.

3 Davudun Xevronda doğulan oğulları bunlardır: ilk oğlu Izreelli Axinoamdan doğulan Amnon, ikincisi Karmelli Aviqaildən doğulan Daniel, **2** üçüncüsü Geşur padşahı Talmayın qızı Maakadan doğulan Avşalom, dördüncüsü Haqqitdən doğulan Adoniya, **3** beşincisi Avitaldan doğulan Şefatya, altıncısı arvadı Eqladan doğulan İtream. **4** Davudun bu altı oğlu Xevronda doğuldu. Davud orada yeddi il altı ay padşahlıq etdi, Yeruşəlimdə isə otuz üç il padşahlıq etdi. **5** Davudun Yeruşəlimdə doğulan oğulları bunlardır: Ammielin qızı Bat-Şevadan doğulan dörd oğlu: Şimea, Şovav, Natan və Süleyman, **6** daha doqquz oğlu: İvxar, Elişa, Elpelet, **7** Noqah, Nefeq, Yafia, **8** Elişama, Elyada və Elifelet. **9** Cariyələrdən doğulan oğullarından başqa Davudun bütün oğulları bunlardır. Tamar da onların bacısıdır. **10** Süleymanın oğlu Rexavam, onun oğlu Aviya, onun oğlu Asa, onun oğlu Yehoşafat, **11** onun oğlu Yehoram, onun oğlu Axazya, onun oğlu Yoaş, **12** onun oğlu Amasya, onun oğlu Azarya, onun oğlu Yotam, **13** onun oğlu Axaz, onun oğlu Xızqiya, onun oğlu Menaşə, **14** onun oğlu Amon, onun oğlu Yoşıya. **15** Yoşıyanın oğulları: ilk oğlu Yoxanan, ikincisi Yehoyaqim, üçüncüsü Sidqiya, dördüncüsü Şallum. **16** Yehoyaqimın oğulları: onun oğlu Yekonya, onun oğlu Sidqiya. **17** Əsir

aparılmış Yekonyanın oğulları: Şealtiel, **18** Malkiram, Pedaya, Şenassar, Yeqamya, Hoşama və Nedavya. **19** Pedayanın oğulları: Zerubbabil və Şimey. Zerubbabilin oğulları: Meşullam və Xananya, onların bacısı Şelomit, **20** daha beş oğlu: Xaşuva, Ohel, Berekyə, Xasadaya və Yuşav-Xesed. **21** Xananyanın nəsilləri: Pelatya, Yeşaya, Refayanın oğulları, Arnanın oğulları, Avdiyanın oğulları, Şekanyanın oğulları. **22** Şekanyanın oğlu Şemaya idi. Şemayanın altı oğlu: Xattuş, İqal, Bariyah, Nearya və Şafat. **23** Nearyanın üç oğlu: Elyoenay, Xızqiya və Azriqam. **24** Elyoenayın yeddi oğlu: Hodavya, Elyəşiv, Pelaya, Aqquv, Yoxanan, Delaya və Anani.

4 Yəhudanın oğulları: Peres, Xesron, Karmi, Xur və Şoval. **2** Şovalın oğlu Reayadan Yaxat törədi; Yaxatdan Axumay və Lahad törədi. Bunlar Soralıların nəsilləri idi. **3** Etamin oğulları bunlardır: Izreel, İşma və İdbaş. Onların bacısının adı Hasleponidir. **4** Penueldən Qedor, Ezerdən isə Xuşa törədi. Bunlar Bet-Lexemin atası Efratanın ilk oğlu Xurun övladlarıdır. **5** Teqoanın atası Aşxurun iki arvadı var idi: Xela və Naara. **6** Naara ona bunları doğdu: Axuzzam, Xefer, Temeni və Axaştarı. Bunlar Naaranın oğulları idi. **7** Xelannı oğulları: Seret, İsxar, Etnan və Qos. **8** Qosdan Anuv, Soveva və Harum oğlu Axarxelin nəsilləri törədi. **9** Yabes qardaşlarından daha hörmətli idi. Anası «onu ağrı ilə doğdum» deyib adını Yabes qoymuşdu. **10** Yabes İsrailin Allahını çağırıb dedi: «Kaş Sən mənə xeyir-dua verəydi! Torpaqlarımı genişləndir, mənə kömək ol və əzab çəkməyim deyə məni şərdən qor». Allah da istədiyi şeyi ona verdi. **11** Şuxanın qardaşı Keluvdan Mexir törədi. Mexirdən Eşton törədi. **12** Eştondan Bet-Rafa, Paseahin və İr-Naxaşın atası Texinna törədi. Bunlar Rekahlardır. **13** Qenazın oğulları: Otniel və Seraya. Otnielin oğulları Xatat və **14** Ofranın atası olan Meonotay. Serayadan Ge-Xaraşimin atası Yoav törədi. Bu şəhərin sakinləri ustalar olduğuna görə belə adlanırdı. **15** Yefunenin oğlu Kalevin oğulları: İru, Ela və Naam. Elanın oğlu Qenaz idi. **16** Yehalleleinin oğulları: Zif, Zifa, Tirya və Asarel. **17** Ezranın oğulları: Yeter, Mered, Efer, Yalon. Meredin arvad aldığı firon qızı Bityanın oğulları: Məryəm, Şammay və Eştemoanın atası İşbah. **18** Yəhudalı arvadı isə bunları doğdu: Qedorun atası Yered, Sokonun atası Xever və Zanoahın atası Yequtiel. **19** Naxamın bacısı Hodiyanın arvadı idi. Onun oğullarından Qarmılı Qeila və Maakal Eştemoa törədi. **20** Şimeonun oğulları: Amnon, Rinna, Ben-Xanan və Tilon. İşinin oğulları: Zoxet və Ben-Zoxet. **21** Yəhudanın oğlu Şelanın nəsilləri: Lexanın atası Er, Mareşanın atası Laada və Bet-Asbeada olan incə kətan toxuyanların nəsilləri, **22** Yoqim və Kozevalılar, Yoaş və Saraf. Bunlar Moavda arvad aldlar və Lexema qayıtdılar. Bu, qədim hadisələrdir. **23** Onlar dulusçu idi, Netaimdə və Gederada yaşayırlılar. Padşah üçün iş görərək orada qalırlılar. **24** Şimeonun oğulları: Nemuel, Yamin, Yariv, Zerah və Saul. **25** Şaulun oğlu Şallum, onun oğlu Mivsam, onun oğlu Mişma. **26** Mişmanın oğulları:

onun oğlu Xammuel, onun oğlu Zakkur, onun oğlu Şimey. **27** Şimeyin on altı oğlu ve altı kızı var idi, lakin qohumlarının oğulları çok deyildi ve onların bütün nesli Yəhuda oğulları qədər çoxalmadı. **28** Onlar bu yerlərde yaşayırıdı: Beer-Şeva, Molada, Xasar-Şual, **29** Bilha, Esem, Tolad, **30** Betuel, Xorma, Ziqlaq, **31** Bet-Markavot, Xasar-Susim, Bet-Biri ve Şaşarayım. Davudun padşahlıq etdiyi dövrə qədər onların şəhərləri bunlardır. **32** Onların qəsəbələri bunlardır: Etam, Ayin, Rimmon, Token ve Aşan – cəmi beş şəhər. **33** Bu şəhərlərin ətrafında Baala qədər olan bütün kəndlər də onların yaşadıqları yerlərdir. Onların nəsil şəcərəsi belədir: **34** Meşovav, Yamlek, Amasya oğlu Yoşa, **35** Yoel, Asiel oğlu Seraya oğlu Yoşivya oğlu Yehu, **36** Elyoenay, Yaaqova, Yeşoxaya, Asaya, Adiel, Yesimiel, Benaya, **37** Şemaya oğlu Şimri oğlu Yedaya oğlu Allon oğlu Şifi oğlu Ziza. **38** Bu adları çəkilənlər nəsil rəhbərləri idi ve onların nəsilləri artıb çoxalmışdı. **39** Onlar sürürləri üçün otlaq axtarmaqdan ötrü Qedorun yaxınlığına, dərənin şərq tərəfinə qədər getdilər. **40** Bol ve yaxşı otlaq tapdilar, ölkə də geniş, sakit ve dinc idi. Onlardan əvvəl orada Hamlılar yaşayırıdı. **41** Bu adları yazılınlar Yəhuda padşahı Xizqiyənin dövründə gəlib öz çadırlarında olan Hamlıları ve orada olan Maonluları qırdılar. Onları tamamilə məhv edib yerlərində yaşadılar, çünki orada sürürləri üçün otlaq var idi. Bu günə qədər də belədir. **42** Həmin Şimeonlulardan beş yüz naşer Seir dağına getdi. İşinin oğulları Pelatya, Naarya, Refaya ve Uzziel onlara başçılıq edirdi. **43** Onlar sağ qalan Amaleqli qaçanları qırdılar. Onlar bu günə qədər də orada yaşayır.

5 İsrailin ilk oğlu Ruven idi, amma atasının yatağını murdarlığı üçün onun ilk oğulluq haqqı İsrailin oğlu Yusifin nəslinə verildi ve Ruvenin nəсли şəcərədə ilk oğul kimi sayılmadı. **2** Ancaq Yəhuda qardaşları arasında daha güclü oldu ve hökmər onun nəslindən çıxdı. İlk oğulluq haqqı isə Yusifin idi. **3** İsrailin ilk oğlu Ruvenin oğulları: Xanok, Pallu, Xesron ve Karmi. **4** Yoelin nəсли: onun oğlu Şemaya, onun oğlu Qoq, onun oğlu Şimey, **5** onun oğlu Mikeya, onun oğlu Reaya, onun oğlu Baal, **6** onun oğlu Beera. Onu Aşşur padşahı Tiqlat-Pilesər sürgünə aparmışdı. Beera Ruvenlilərin başçısı idi. **7** Nəsil şəcərələrinə görə onların qohumları bunlar idi: başçı Yeiel, Zəkəriyyə, **8** Yoel oğlu Şema oğlu Azaz oğlu Bela. O, Aroerdə yaşayırıdı, torpağı Nevoya ve Baal-Meona qədər uzanırıdı. **9** Şərqə tərəf Fərat çayının bu tayındakı çöllün başlanğıc yerinə qədər torpaqlar onun idi, çünki Gilead torpağında çoxlu heyvanları var idi. **10** Şaulun dövründə bu adamlar Həcərlilərlə müharibə edib onları məğlub etdi ve Gileadin şərqindəki bütün torpaqlarda Həcərlilərin çadırlarında yaşadı. **11** Qadlılar Salkaya qədər uzanan Başan torpağında Ruvenlilərin qarşısında yaşayıdı. **12** Başanda başçı Yoel, köməkçisi Şafam, sonra Yanay ve Şafat idi. **13** Öz nəsillərindən olan qohumları bunlardır: Mikael, Meşullam, Şeva, Yoray, Yakan, Ziya ve Ever – cəmi yeddi nəfər. **14** Bunlar Buz oğlu Yaxdo oğlu Yeşışay oğlu Mikael oğlu Gilead oğlu Yaroah oğlu Xuri

oğlu Avixayilin oğulları idi. **15** Quni oğlu Avdiel oğlu Axi onların nəsil başçısı idi. **16** Onlar Gileadda, Başanda ve onun qəsəbələrində, Şaronun sərhədlərinə qədər uzanan bütün otlaq torpaqlarında yaşadı. **17** Yəhuda padşahı Yotamın ve İsrail padşahı Yarovamın dövründə onların hamısı nəsil şəcərələrində qeyd olundu. **18** Ruvenlilərdən, Qadlılardan, Menaşə qəbiləsinin yarısından olan, qalxan ve qılınc daşıyan, ox atan, döyüş üçün təlim görmüş ve döyüşməyi bacaran igit adamlar qırx dörd min yeddi yüz altmış nəfər idi. **19** Onlar Həcərlilərdən olan Yeturun, Nafisin ve Nadavin nəsilləri ilə müharibə etdi. **20** İsraililər düşmənləri ilə döyüşdə kömək alıqları üçün Həcərliləri ve onlara olanların hamısını məğlub etdilər, çünki İsraililər döyüş zamanı Allahı çağırıldılar ve Ona güvəndikləri üçün Allah onları eşitdi. **21** Onlar düşmənlərinin heyvanlarını – əlli min dəvəsini, iki yüz əlli min qoynu-keçisini, iki min eşşeyini əla keçirdi ve yüz min adamını götürüb apardı. **22** Həlak olanlar çox oldu, çünki bu döyüş Allahdan idi. Onlar sürgün olunan zamana qədər Həcərlilərin yerlərində yaşadı. **23** Menaşə qəbiləsinin yarısının nəsilləri də həmin torpaqda yaşadı. Onlar çoxalıBaşandan Baal-Xermona, Senira ve Xermon dağına qədər uzanan torpağa yayıldılar. **24** Onların nəsil başçıları bunlardır: Efer, İslı, Eliel, Azriel, Yeremya, Hodavya ve Yaxdiel. Bunlar igit döyüşçülər, adlı-sanlı adamlar ve nəsil başçıları idi. **25** Amma onlar atalarının Allahına qarşı xainlik etdilər ve onların önünde Allahın məhv etdiyi ölkə xalqlarının allahlarına sitayış edib xəyanət etdilər. **26** Onda İsrailin Allahı Aşşur padşahı Pulda, yəni Tiqlat-Pilesərdə niyyət oyandırdı, o da Ruvenliləri, Qadlıları ve Menaşə qəbiləsinin yarısını əsir aparıb Xalaha, Xavora, Haraya ve Qozan çayının sahilində yerləşdirdi. Onlar bu günə qədər də oradadır.

6 Levinin oğulları: Gerşon, Qohat ve Merari. **2** Qohatın oğulları: Amram, İshar, Xevron ve Uzziel. **3** Amramın övladları: Harun, Musa ve Məryəm. Harunun oğulları: Nadav, Avihu, Eleazar ve İtamar. **4** Eleazardan Pinxas törədi. Pinxasdan Aviştua törədi. **5** Aviştadan Buqqi törədi. Buqqidən Uzzi törədi. **6** Uzzidən Zerahya törədi. Zerahyadan Merayot törədi. **7** Merayotdan Amarya törədi. Amaryadan Axituv törədi. **8** Axituvdan Sadoq törədi. Sadoqdan Aximaas törədi. **9** Aximaasdən Azarya törədi. Azaryadan Yoxanan törədi. **10** Yoxanandan Azarya törədi. Yeruşəlimdə Süleymanın tikdiyi məbəddə Azarya kahin idi. **11** Azaryadan Amarya törədi. Amaryadan Axituv törədi. **12** Axituvdan Sadoq törədi. Sadoqdan Şallum törədi. **13** Şallumdan Xilqiya törədi. Xilqiyadan Azarya törədi. **14** Azaryadan Seraya törədi. Serayadan Yehosadaq törədi. **15** Navuxodonosorun vasitəsilə Rabb Yəhudilərləri ve Yeruşəlimliləri sürgün etdiyi zaman Yehosadaq da sürgün olundu. **16** Levinin oğulları: Gerşon, Qohat ve Merari. **17** Gerşonun oğullarının adları belədir: Livni ve Şimey. **18** Qohatın oğulları: Amram, İshar, Xevron ve Uzziel. **19** Merarının oğulları: Maxli ve Muşı. Nəsillərinə

görə Levililərin övladları bunlardır. 20 Gerşonun nəslisi: onun oğlu Livni, onun oğlu Yaxat, onun oğlu Zimma, 21 onun oğlu Yoah, onun oğlu İddo, onun oğlu Zerah, onun oğlu Yeatray. 22 Qohatın nəslisi: onun oğlu Amminadav, onun oğlu Qorah, onun oğlu Assir, 23 onun oğlu Elqana, onun oğlu Evyasaf, onun oğlu Assir, 24 onun oğlu Taxat, onun oğlu Uriel, onun oğlu Uzziya və onun oğlu Saul. 25 Elqananın oğulları: Amasay, Aximot və Elqana. 26 Elqananın nəslisi: onun oğlu Sofay, onun oğlu Naxat, 27 onun oğlu Eliav, onun oğlu Yeroxam, onun oğlu Elqana. 28 Şamuelin oğulları: ilk oğlu Yoel və ikincisi Aviya. 29 Merarinin nəslisi: onun oğlu Maxli, onun oğlu Livni, onun oğlu Şimey, onun oğlu Uzza, 30 onun oğlu Şima, onun oğlu Haqqiya, onun oğlu Asaya. 31 Əhd sandığı rahatlıq yerinə qoyulduğandan sonra Rəbbin evində musiqi xidməti üzərində Davudun qoyduğu adamlar bunlardır. 32 Süleyman Yerusalimdə Rəbbin məbədini tikən qədər onlar müqəddəs məskən olan Hüzur çadırının önünde ilahi oxumaqla xidmət edirdilər və növbələrinə görə öz xidmətlərində dayanırdılar. 33 Orada xidmət edənlar və onların oğulları bunlardır: Qohatın nəslindən ilahi oxuyan Heman. Onun nəsil şəcərəsi belədir: Yoel oğlu Şamuel oğlu 34 Elqana oğlu Yeroxam oğlu Eliel oğlu Toah oğlu 35 Suf oğlu Elqana oğlu Maxat oğlu Amasay oğlu 36 Elqana oğlu Yoel oğlu Azarya oğlu Sefanya oğlu 37 Taxat oğlu Assir oğlu Evyasaf oğlu Qorah oğlu 38 İshar oğlu Qohat oğlu Levi oğlu İsrail oğlu. 39 Sağında xidmət edən qohumu Asəf. Onun nəsil şəcərəsi belədir: Berekyə oğlu Şima oğlu 40 Mikael oğlu Baaseya oğlu Malkiya oğlu 41 Etni oğlu Zerah oğlu Adaya oğlu 42 Etan oğlu Zimma oğlu Şimey oğlu 43 Yaxat oğlu Gerşon oğlu Levi oğlu. 44 Sol tərəfində xidmət edən qohumları Merarinin nəslindən Etan. Onun nəsil şəcərəsi belədir: Qişi oğlu Avdi oğlu Malluk oğlu 45 Xaşavya oğlu Amasya oğlu Xilqiya oğlu 46 Amsi oğlu Bani oğlu Şemər oğlu 47 Maxli oğlu Muş oğlu Merari oğlu Levi oğlu. 48 Onların qohumları olan Levililər müqəddəs məskən olan Allah evinin bütün xidmət işlərinə təyin olunmuşdu. 49 Harunun və onun nəslinin öhdəsinə isə bu işlər qoyulmuşdu: yandırma qurbangahında və buxur qurbangahında təqdim gətirilməsi, ən Müqəddəs yərə aid hər iş – İsraililərin günahlarını kəffarə etmək üçün Allahın qulu Musanın əmr etdiyi bütün işlər. 50 Harunun nəslisi budur: onun oğlu Eleazar, onun oğlu Pinxas, onun oğlu Avişa, 51 onun oğlu Buqqi, onun oğlu Uzzi, onun oğlu Zerahya, 52 onun oğlu Merayot, onun oğlu Amarya, onun oğlu Axituv, 53 onun oğlu Sadoq, onun oğlu Aximaas. 54 Levililərin öz torpaqlarında yaşıdığı yerlər bunlardır: ilk püşk Qohat nəslindən olan Harunun övladlarına düşdürüү üçün onlara 55 Yəhuda torpağında olan Xevronu və onun ətrafındakı otaqları verdilər. 56 Ancaq bu şəhərin çölünü və kəndlərini Yefunne oğlu Kəlevə verdilər. 57 Harunun nəslinə bu şəhərləri verdilər: sıginacaq şəhəri olan Xevron, Livna ilə otaqları, Yattir, Eştemoa ilə otaqları, 58 Xilenlə otaqları, Devirlə otaqları, 59 Aşanla otaqları, Bet-

Şemeşlə otaqları, 60 Binyamin qəbiləsinin torpağından Geva ilə otaqları, Alemetlə otaqları, Anatotla otaqları. Onların bütün şəhərləri nəsillərinə görə on üç şəhərdir. 61 Digər Qohat övladlarına isə Menaşə qəbiləsinin yarısının torpağından püşkə görə on şəhər verildi. 62 Gerşon övladlarına nəsillərinə görə İssakar qəbiləsinin, Aşer qəbiləsinin, Naftali qəbiləsinin və Başanda olan Menaşə qəbiləsinin torpağından on üç şəhər verildi. 63 Merari övladlarına nəsillərinə görə Ruven, Qad və Zevulun qəbilələrinin torpağından püşkə on iki şəhər verildi. 64 İsrail övladları Levililərə bu şəhərləri və onların otaqlarını verdilər. 65 Yəhuda, Şimeon və Binyamin qəbilələrinin torpağından adları göstərilən bu şəhərləri püşkə görə verdilər. 66 Qohat nəslindən bəzilərinə Efrayim qəbiləsinə aid şəhərləri verdilər. 67 Efrayimin dağlıq bölgəsində sıginacaq şəhəri olan Şekemla otaqları, Gezerlə otaqları, 68 Yoqmeamla otaqları, Bet-Xoronla otaqları, 69 Ayyalonla otaqları, Qat-Rimmonla otaqları. 70 Menaşə qəbiləsinin yarısının torpağından Anerlə otaqları, Bileamla otaqları Qohat nəslinin qalanına verildi. 71 Gerşon nəslinə bu yerlər verildi: oğullarına Menaşə qəbiləsinin yarısının torpağından Başandaki Qolanla otaqları, Aştarotla otaqları, 72 İssakar qəbiləsinin torpağından Qedeşlə otaqları, Davratla otaqları, 73 Ramotla otaqları, Anemlə otaqları, 74 Aşer qəbiləsinin torpağından Maşalla otaqları, Avdonla otaqları, 75 Xuqoqla otaqları, Rexovla otaqları, 76 Naftali qəbiləsinin torpağından Qalileyada olan Qedeşlə otaqları, Xammonla otaqları, Qiryatayimlə otaqları. 77 Merari nəslinin digər adamlarına bu yerlər verildi: Zevulun qəbiləsinin torpağından Rimmono ilə otaqları, Tavorla otaqları, 78 Yerixonun qarşısındakı, İordan çayının şərqi tərəfində olan Ruven qəbiləsinin torpağından səhradakı Beserlə otaqları, Yahsa ilə otaqları, 79 Qedemotla otaqları, Mefaatlə otaqları, 80 Qad qəbiləsinin torpağından Gileaddakı Ramotla otaqları, Maxanayimlə otaqları, 81 Xeşbonla otaqları, Yazerlə otaqları.

7 İssakarın oğulları: Tola, Pua, Yaşuv və Şimron – cəmisi dörd nəfər. 2 Tolanın oğulları: Uzzi, Refaya, Yeriel, Yaxmay, ıvsam və Şamuel. Bunlar Tolanın nəsil başçıları idi. Davudun dövründə onların nəslindən olan igid döyüşçülər iyirmi iki min altı yüz nəfər idi. 3 Uzzinin nəslisi: Izrahya və onun oğulları: Mikael, Avdiya, Yoel, İşşıya – cəmisi beş nəfər. Onların hamısı başçı idi. 4 Bunlardan başqa nəsil şəcərələrinə görə döyüş bilən dəstələrdə otuz altı min nəfər var idi, çünkü onların çoxlu arvadları və oğulları var idi. 5 İssakarın bütün nəsilləri arasında igid döyüşçülər olan qohumları nəsil şəcərəsinə görə cəmisi saksən yeddi min nəfər idi. 6 Binyaminin oğulları: Bela, Beker və Yediael – cəmisi üç nəfər. 7 Belanın oğulları: Esbon, Uzzi, Uzziel, Yerimot və İri – cəmisi beş nəfər nəsil başçısı. Onların nəslindən olan igid döyüşçülər nəsil şəcərələrinə görə iyirmi iki min otuz dörd nəfər idi. 8 Bekerin oğulları: Zemira, Yoşa, Eliezer, Elyoenay, Omri, Yeremot, Aviya, Anatot

və Alemet. Bunların hamısı Bekerin oğulları idi. **9** Nəsil başçılarının şəcərəsinə görə onların igit döyüşüləri iyirmi min iki yüz nəfər idi. **10** Yediaelin nəslə: Bilhan və onun oğulları Yeuş, Binyamin, Ehud, Kenaana, Zetan, Tarşış və Axışaxar. **11** Bunların hamısı Yediaelin nəsil başçıları idi. Onlardan döyüşə bilən igit döyüşülər on yeddi min iki yüz nəfər idi. **12** İrin nəsilləri: Şuflular və Xuflular. Xuşlular isə Aixerin nəslindən idi. **13** Naftalinin oğulları: Yaxasiel, Quni, Yeser, Şallum. Bunlar Bilhanın nəsilləri idi. **14** Menaşenin oğulları: Aramlı cariyasının doğduğu Asriel, həmin qadının doğduğu Gileadin atası Makir. **15** Makir Xuflulardan və Şuflulardan bir arvad aldı. Onun bacısının adı Maaka idi. Selofxad isə onların qohumu idi. Onun yalnız qızları var idi. **16** Makirin arvadının da adı Maaka idi. O, bir oğul doğub adını Pereş qoydu. Pereşin qardaşının adı Şereş idi, onun oğulları isə Ulam və Reqem idi. **17** Ulamin oğlu Bedan idi. Menaşə oğlu Makir oğlu Gileadin nəslə bunlardır. **18** Onun bacısı Hammoleket İshodu, Aviezəri və Maxlani doğdu. **19** Şemidanın oğulları: Axyan, Şekem, Liqxı və Aniam. **20** Efrayimin nəslə: Şuteləh, onun oğlu Bered, onun oğlu Taxat, onun oğlu Eleada, onun oğlu Taxat, **21** onun oğlu Zavad, onun oğlu Şuteləh. Efrayimin başqa oğulları Ezer və Eleadi o torpağın yerli sakınləri olan Qatlılar öldürdü, çünki onların heyvanlarını oğurlamağa getmişdilər. **22** Ataları Efrayim uzun müddət onlara yas tutdu və qohumları ona təsəlli vermək üçün gəldi. **23** Sonra o, arvadının yanına girdi, qadın hamilə oldu və bir oğul doğdu. Atası onun adını Beria qoydu, çünki evinə bəla üz vermişdi. **24** Onun Şeera adlı qızı da var idi. O, Aşağı və Yuxarı Bet-Xorunu, Uzzen-Şeerəni tikdi. **25** Efrayimin başqa oğlu Refah, onun oğlu Reşef, onun oğlu Telah, onun oğlu Taxan, **26** onun oğlu Ladan, onun oğlu Ammihud, onun oğlu Elişama, **27** onun oğlu Nun, onun oğlu Yeşua. **28** Onların mülkləri və yaşadıqları yerlər bunlardır: Bet-Ella qəsəbələri, şərq tərəfdə Naaran, qərb tərəfdə Gezerlə qəsəbələri, Şekemlə qəsəbələri, Ayya ilə qəsəbələri, **29** həm də Menaşələrin torpağına yaxın olan Bet-Şeanla qəsəbələri, Taanakla qəsəbələri, Megiddo ilə qəsəbələri, Dorla qəsəbələri. İsrail oğlu Yusifin nəslə bu yerlərdə yaşıdı. **30** Aşerin övladları: İmna, İsva, İsvi, Beria və onların bacısı Serah. **31** Berianın oğulları: Xever və Birzayitin atası olan Malkiel. **32** Xever bunların atası idi: Yaflet, Şomer, Xotam və onların bacısı Şua. **33** Yafletin oğulları bunlardır: Pasak, Bimhal və Aşvat. **34** Şemerin oğulları: Axi, Rohqa, Xubba və Aram. **35** Onun qardaşı Helemin oğulları: Sofah, İmna, Şeleş və Amal. **36** Sofahin oğulları: Suah, Xarnefer, Şual, Beri, İmra, **37** Beser, Hod, Şamma, Şilşa, İtran və Beera. **38** Yeterin oğulları: Yefunne, Pispa və Ara. **39** Ullanın oğulları: Arah, Xanniel və Risya. **40** Aşerin nəslindən olan bu adamların hamısı nəsil başçıları, seçilmiş adamlar, igit döyüşütlər və baş rəislər idi. Onlardan döyüşə bilən adamlar nəsil şəcərələrinə görə iyirmi altı min nəfər idi.

8 Binyaminin oğulları bunlardır: ilk oğlu Bela, ikincisi Aşbel, üçüncüü Axrah, **2** dördüncüü Noxa, beşinci Rafa. **3** Belanın oğulları bunlardır: Addar, Gera, Avihud, **4** Avışua, Naaman, Axoah, **5** Gera, Şefufan və Xuram. **6** Gevada yaşayanların nəsil başçıları olan, sonra isə Manaxata köçürürlən Ehudun oğulları bunlardır: **7** Naaman, Axiya və onları köçürən Gera. Geradan Uzza və Axixud törədi. **8** Şaxarayim arvadları Xuşim və Baaranı boşadıqdan sonra Moav ölkəsində övlad atası oldu, **9** arvadı Xodeş ona bunları doğdu: Yovav, Sivya, Meşa, Malkam, **10** Yeus, Sakya və Mirma. Onun bu oğulları nəsil başçıları idi. **11** Xuşim isə ona Avituvu və Elpaalı doğmuşdu. **12** Elpaalin oğulları: Ever, Mişam və Şamed. Şamed Ono ilə Lodu, onun qəsəbələrini tikdi. **13** Ayyalonda yaşayanların nəsil başçıları Beria və Şema idi. Onlar Qatda yaşayanları qovdu. **14** Berianın oğulları: Axyo, Şaşaq, Yeremot, **15** Zevadya, Arad, Eder, **16** Mikael, İşpa və Yoxa. **17** Elpaalin oğulları: Zevadya, Meşullam, Xizqi, Xever, **18** İşmeray, İzlia və Yovav. **19** Şimeyin oğulları: Yaqim, Zikri, Zavdi, **20** Elienay, Silletay, Eliel, **21** Adaya, Beraya və Şimrat. **22** Şaşaqın oğulları: İspan, Ever, Eliel, **23** Avdon, Zikri, Xanan, **24** Xananya, Elam, Antotiya, **25** İfdeya və Penuel. **26** Yeroxamin oğulları: Şamşeray, Şexarya, Atalya, **27** Yaareşa, İlyas və Zikri. **28** Bunlar nəsil şəcərələrinə görə nəsil başçıları idi və Yeruşəlimdə yaşıdilar. **29** Giveonun atası Yeiel Giveonda yaşıyırdu və arvadının adı Maaka idi. **30** İlk oğlu Avdon idi, o biriləri isə bunlar idi: Sur, Qış, Baal, Nadav, **31** Qedor, Axyo, Zeker, **32** Şimannın atası Miqlot. Onlar qohumlarının yanında, Yeruşəlimdə qohumları ilə birgə yaşıyırdu. **33** Nerdan Qış törədi və Qışdən Şaul törədi. Şauldan Yonatan, Malki-Şua, Avinadav və Eşbaal törədi. **34** Yonatanın oğlu Merib-Baal idi. Merib-Baaldan Mikeya törədi. **35** Mikeyanın oğulları: Piton, Melek, Tarea və Axaz. **36** Axazdan Yehoadda törədi. Yehoaddadan Alemet, Azmavet və Zimri törədi. Zimridən Mosa törədi. **37** Mosadan Bina törədi. Binanın oğlu Rafa, onun oğlu Elasa, onun oğlu Asel. **38** Aselin altı oğlu var idi, onların adları belədir: Azriqam, Bokru, İsmail, Şearya, Avdiya və Xanan. Bunların hamısı Aselin oğulları idi. **39** Onun qardaşı Eseçin oğulları: ilk oğlu Ulam, ikincisi Yeus və üçüncüü Elifelet. **40** Ulamin oğulları oxatan igit döyüşütlər idi. Oğulları və nəvələri çox idi: yüz əlli nəfər. Bunların hamısı Binyaminin nəslindəndir.

9 Beləcə bütün İsraililər nəsil şəcərələrində qeyd olunmuşdu və bunlar İsrail padşahlarının kitabında yazılmışdır. Yəhudalılar xainliklərinə görə Babilə sürgün olunmuşdu. **2** İlk dəfə mülklərinə qayıdır yaşıyanlar İsraililərdən bəzi adamlar, kahinlər, Levililər və məbəd qulluqçuları idi. **3** Yeruşəlimdə isə Yəhudalılardan, Binyaminlilərdən, Efrayimlilərdən və Menaşəlilərdən olan bu adamlar yaşıdı. **4** Yəhudanın oğlu Peresin nəslindən: Bani oğlu İmri oğlu Omri oğlu Ammihud oğlu Utay. **5** Şəlinin nəslindən: ilk oğlu Asaya və onun oğulları. **6** Zərahın nəslindən: Yeuel və onun qohumları. Hamisi

birlikdə altı yüz doxsan nəfər idi. 7 Binyaminin nəslindən: Hassenua oğlu Hodavya oğlu Meşullam oğlu Sallu, 8 Yeroxam oğlu İvniya, Mikri oğlu Uzzi oğlu Ela və İvniya oğlu Reuel oğlu Şefatya oğlu Meşullam. 9 Onlar qohumları ilə birgə nəsil şəcərələrinə görə doqquz yüz əlli altı nəfər idi. Bunların hamısı nəsil başçıları idi. 10 Kahinlərdən: Yedaya, Yehoyariv, Yakin, 11 Allah məbədinin rəisi Axituv oğlu Merayot oğlu Sadoq oğlu Meşullam oğlu Xilqiya oğlu Azarya, 12 Malkiya oğlu Paşxur oğlu Yeroxam oğlu Adaya və İmmer oğlu Meşillemit oğlu Meşullam oğlu Yaxzera oğlu Adiel oğlu Maasay. 13 Bunlar nəsil başçıları idi. Onlar qohumları ilə birgə – Allah evinin xidməti işində bacarıqlı olan bu adamlar min yeddi yüz altmış nəfər idi. 14 Levililərdən: Merarinin nəslindən Xəsavya oğlu Azriqam oğlu Xəşşuv oğlu Şemaya, 15 Baqbaqqar, Xereş, Qalal, Asəf oğlu Zikri oğlu Mikeya oğlu Mattanya, 16 Yedutun oğlu Qalal oğlu Şemaya oğlu Avdiya və Netofalıların kəndlərində yaşayış Elqana oğlu Asa oğlu Berekya. 17 Qapıcılar: Şallum, Aqquv, Talmon, Aximan və onların qohumları. Şallum onların başçısı idi. 18 Onlar bu günə qədər də məbədin şərq tərəfdəki padşah qapısında keşik çəkirlər. Levililərin düşərgə qapıcıları bunlardır. 19 Qorah oğlu Evyasaft oğlu Qore oğlu Şallum və onun Qorah nəslindən olan qohumları məbədin astana keşikçilərinin xidmət işinə başçılıq edirdi. Əvvəllər onların babaları Rəbbin düşərgəsinin girəcək yerinin keşiyini çəkirdi. 20 Eleazar oğlu Pinxas onların başçısı idi və Rəbb onunla idi. 21 Hüzur çadırının girişində Meşelemya oğlu Zəkəriyyə qapıcı idi. 22 Astana keşikçisi olmaq üçün seçilən bütün bu adamlar iki yüz on iki nəfər idi. Onlar öz kəndlərində nəsil şəcərələrində qeyd edilmişlər. Onları vəzifələrinə Davud və görəcü Şamuel təyin etmişdi. 23 Bu adamlar və onların nəsilləri çadırın və Rəbbin məbədinin qapılarda keşik çəkirdi. 24 Bu qapıcılar məbədin dörd tərəfində – şərq, qərb, şimal və cənub qapılarda dururdu. 25 Öz kəndlərində yaşayış qohumları vaxtaşırı yeddi günlüyü onların yanına gəlməli idi. 26 Allah evinin otaqlarının və xəzinələrinin keşiyini çəkmək Levili olan qapıcıların dörd nəfər rəisiinin öhdəsində idi. 27 Onlar gecə də Allah evinin ətrafında qalırı, çünki onun keşiyini çəkmək və hər səhər qapıları açmaq onların işi idi. 28 Onların bəzisi xidmət üçün olan qablarla baxırdı: bunları sayıb içəri götürir və sayıb bayırə aparırdılar. 29 Bəziləri isə başqa əşyalar, bütün təqdis olunmuş şeylər və un, şərab, yağı, kündür, ətriyyatlar üzərində nəzarətçi qoyulmuşdu. 30 Kahinlərdən bəzisi ətriyyatlardan qatışq maddə hazırlayırdı. 31 Kökələr bışırılməsi Qorah nəslindən olan Şallumun ilk oğlu olan Levili Mattityanın öhdəsində idi. 32 Onların Qohat nəslindən olan qohumlarından bəzisində isə hər Şənbə günü çörək hazırlanması tapşırılmışdı. 33 Levililərin nəsil başçıları olan ilahiçilər başqa xidmətdən azad olub məbədin otaqlarında qalırdılar, çünki onlar gecə-gündüz öz işləri ilə məşğul olmalı idi. 34 Bunlar nəsil şəcərələrinə görə Levililərin nəsil başçıları idi və Yeruşəlimdə yaşayırdılar. 35 Giveonun atası Yeyel

Giveonda yaşayırdı və arvadının adı Maaka idi. 36 İlk oğlu Avdon idi, o biriləri isə bunlar idi: Sur, Qiş, Baal, Ner, Nadav, 37 Qedor, Axyo, Zəkəriyyə və Miqlot. 38 Miqlotdan Şima töredi. Onlar qohumlarının yanında, Yeruşəlimdə qohumları ilə birgə yaşayırdılar. 39 Nerdən Qiş töredi. Qişdən Şaul töredi. Şauldan Yonatan, Malki-Şua, Avinadav və Eşbaal töredi. 40 Yonatanın oğlu Merib-Baal idi. Merib-Baaldan Mikeya töredi. 41 Mikeyanın oğulları: Piton, Melek, Taxrea və Axaz. 42 Axazdan Yehoadda töredi. Yehoaddadan Alemet, Azmavet və Zimri töredi. Zimridən Mosa töredi. 43 Mosadan Bina töredi. Binanın oğlu Rafa, onun oğlu Elasa, onun oğlu Asel. 44 Aselin altı oğlu var idi, onların adları belədir: Azriqam, Bokru, İsmail, Şearya, Avdiya və Xanan. Bunların hamısı Aselin oğulları idi.

10 Filiştililər İsraillilərlə döyüdü. İsraillilər Filiştililərin öündən qaçdilar və qırılanlar Gilboa dağında qaldı. 2 Filiştililər Şaula oğullarını təqib edib Şaulun oğulları Yonatanı, Avinadavı və Malki-Şuanı öldürdülər. 3 Döyüş Şaulun ətrafında şiddetlənəndə oxatanlar onu tapdilar və yaraladılar. 4 Şaul öz silahdarına dedi: «Qılincını çək, məni vur, yoxsa bu sünətsizlər gəlib mənimlə əyləncəklər». Lakin silahdarı çox qorxduğundan bunu etmək istəmədi. Ona görə də Şaul qılincını götürüb özünü onun üstünə yixdi. 5 Şaulun öldüyüünü görəndə silahdarı da özünü qılincının üstüne yixib Şaula birgə öldü. 6 Beləcə Şaul və üç oğlu öldü, bütün nəсли də onunla birgə öldü. 7 Dərədə olan bütün İsraillilər öz ordularının qaçdığını və Şaula oğullarının öldüyünü görəndə şəhərlərini qoyub qaçdilar. Filiştililər galib o yerlərdə yaşadı. 8 Ertəsi gün Filiştililər öldürülənləri soymaq üçün gələndə Gilboa dağında Şaula oğullarının meyitini tapdilar. 9 Onun paltalarını soyundurdular, başını və silahlarını götürdülər, öz bütürənin məbədində və xalqa xoş xəbər vermek Filiştililərin ölkəsinin hər tərəfinə qasid göndərdilər. 10 Şaulun silahlarını öz allahlarının məbədində qoydular və başını Daqon məbədində mixlədilər. 11 Yaveş-Gilead ahalisi Filiştililərin Şaula etdiklərini eşidəndə 12 onların bütün igidləri qalxıb Şaula oğullarının cəsədini götürərək Yaveşə gətirdilər. Onların sümüklərini götürüb Yaveşdə olan palid ağacının altında basıldırlar və yeddi gün oruc tutdular. 13 Beləcə Şaul Rəbbə qarşı xainlik etdiyi üçün öldü. O, Rəbbin sözünə əməl etməyib cindara müraciət etdi, 14 amma Rəbdən məsləhət istəmədi. Ona görə də Rəbb onu öldürdü və padşahlığı Yesseyin oğlu Davudə verdi.

11 Bütün İsraillilər Xevrona, Davudun yanına toplasib dedilər: «Bax biz sənin sümüyündən, sənin ətindənək. 2 Əvvəlki vaxtlarda, Şaul padşahımız olanda da İsrailliləri yürüşlərə aparan və gətirən sən idin. Allahın Rəbb sənə demişdi ki, xalqım İsrailə sən çobanlıq edəcəksən, xalqım İsrail üzərində sən hökmər olacaqsan». 3 İsrailin bütün ağsaqqalları Xevrona, padşahın yanına gəldilər. Davud Xevronda, Rəbbin öündə onlarla əhd bağladı və onlar Şamuel vasitəsilə

Rəbbin söylədiyi söza görə Davudu İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh etdilər. **4** Davud və bütün İsraililər Yeruşəlimə gəldilər. O vaxt şəhər Yevus adlanırdı və burada Yevuslular yaşayırırdı. **5** Onlar Davuda dedilər: «Sən buraya gərə bilməzsən». Ancaq Davud indi «Davudun şəhəri» adlanan Sion qalasını aldı. **6** Davud dedi: «Yevusluları hamidan əvvəl kim məğlub etsə, rəis və ordu başçısı o olacaq». Seruya oğlu Yoav hamidan əvvəl Yevusa qalxdı və buna görə də o, başçı oldu. **7** Davud qalada məskən saldı və buna görə onu «Davudun şəhəri» adlandırdılar. **8** O, qala yamacından qalanın ətrafına qədər bütün yerləri tikdi. Yoav isə şəhərin qalan hissəsini bərpa etdi. **9** Davud getdikcə yüksəldi, çünki Ordular Rəbbi onunla idi. **10** Davudun igid döyüşülərinin başçıları bütün İsraililərlə birgə Rəbbin sözünə görə Davudu İsrail üzərində padşah etmək üçün onun padşahlığında şücaət göstərirdilər. **11** Davudun igid döyüşülərinin siyahısı belədir: «otuz igid»in başçısı olan Xakmoni oğlu Yaşoveam. O, bir hückümədə üç yüz nəfəri nizəsi ilə vurub öldürdü. **12** Ondan sonra «üç igid»dən biri olan Axoahlı Dodo oğlu Eleazar idi. **13** Filiştılər döyüşmək üçün Pas-Dammimədə toplaşanda o da Davudla birgə orada idi. Orada arpa əkilən bir tarla sahəsi var idi. Xalq Filiştılərin öündən qaçı. **14** Lakin Eleazar və döyüşüləri bu sahənin ortasında durub oranı qorudular və Filiştıləri qırıldı. Rəbb İsraililəri xilas edib böyük zəfər qazandırdı. **15** Otuz başçı arasından «üç igid» qayaya, Davudun yanına, Adullam mağarasına enib gəldi. Filiştılərin ordusu Refaim vadisində ordugah qurmuşdu. **16** Bu zaman Davud qalada idi, Filiştılərin bir keşikçi dəstəsi isə Bet-Lexemdə idi. **17** Davud həsrət çəkərək dedi: «Kaş ki biri Bet-Lexem darvazasının yanından quyudan mənə içmək üçün su gətirəydi!» **18** Bu üç nəfər Filiştılərin ordugahını yararaq dərvazanın yanında olan Bet-Lexem quyusundan su çəkdilər və onu götürüb Davuda gətirdilər. Lakin Davud suyu içmək istəmədi və Rəbbə təqdim olaraq yərə tökdü. **19** O dedi: «Allahım bunu etməkdən mən uzaq eləsin. Bu adamların qanını içəcəyəmmi? Axi canlarını tahlükəyə salaraq bu suyu gətirdilər». Buna görə də bu suyu içmək istəmədi. Bunları «üç igid» etmişdi. **20** Yoavin qardaşı Avişay bu «üç igid»in başçısı idi. O, nizəsini qaldırıb üç yüz nəfəri qırdı. Buna görə də onun adı «üç igid»in adı qədər şöhrətləndi. **21** Əslində «üç igid»dən ikiqat artıq şöhrəti var idi və onlara başçı oldu, lakin «üç igid» kimi deyildi. **22** Yehoyada oğlu Benaya da böyük işlər görmüş igid adam idi. O, Qavseeldən gəlmişdi. Benaya iki Moavlı ığidi öldürdü. O, qarlı gündə cuxura enib bir şir öldürdü. **23** O həm də boyu beş qulac olan bir Misirlini öldürdü. Misirlinin əlində toxucu dəzgahının əriş ağacı boyda nizə var idi. Benaya onun üstünə dəyənəklə getdi, nizəni Misirlinin əlində çəkib aldı və onu öz nizəsi ilə öldürdü. **24** Bunları Yehoyada oğlu Benaya etdi, buna görə də onun «üç igid» qədər şöhrəti var idi. **25** O, «otuz igid»dən daha şöhrəti idi, lakin «üç igid» kimi deyildi. Davud

onu öz mühafizəçilərinə başçı qoysdu. **26** Ordunun igid döyüşülləri bunlardır: Yoavin qardaşı Asahel, Bet-Lexemli Dodo oğlu Elxanan, **27** Harorlu Şammot, Pelonlu Xeles, **28** Teqoalı İqqəs oğlu İra, Anatotlu Aviezer, **29** Xuşalı Sibbekay, Axoahlı İlay, **30** Netofalı Mahray, Netofalı Baana oğlu Xeled, **31** Binyamin övladlarından Giveali Rivay oğlu Yetay, Piratonlu Benaya, **32** Qaaş vadisindən olan Xuray, Aravalı Aviel, **33** Baxarumlu Azmavet, Şaalvonlu Elyaxba, **34** Gizonlu Haşemin oğulları, Hararlı Şage oğlu Yonatan, **35** Hararlı Sakar oğlu Axiam, Ur oğlu Elifal, **36** Mekeralı Xefer, Pelonlu Axiya, **37** Karmelli Xesro, Ezbay oğlu Naaray, **38** Natanın qardaşı Yoel, Haqri oğlu Mivxar, **39** Ammonlu Seleq, Seruya oğlu Yoavin silahdarı olan Beerotlu Naxray, **40** Yeterli İra, Yeterli Qarev, **41** Xetli Uriya, Axləy oğlu Zavad, **42** Ruvenlilərin başçısı Ruvenli Şiza oğlu Adina və onunla birgə otuz nəfər, **43** Maaka oğlu Xanan və Meterli Yehoşafat, **44** Aşteratlı Uzziya, Aroerli Xotamın oğulları Şama və Yeiel, **45** Şimri oğlu Yediael və qardaşı Tisli Yoxa, **46** Maxavlı Eliel və Elnaamin oğulları Yerivay, Yoşavya və Moavlı Yetma, **47** Eliel, Oved və Mesovalı Yaasiel.

12 Davud, Qış oğlu Şauldan gizlənən vaxt bir neçə nəfər

Ziqlaqa, Davudun yanına gəldi. Onlar döyüsdə ona kömək edən igidlər arasında idi. **2** Binyamin nəslindən, Şaulun qohumlarından olan bu adamlar ox-kamanla silahlanıb sağ və sol əllə sapandan daş atmağı və kamanla ox atmağı bacarırdı. Onların adları belədir: **3** onların başçısı olan Giveali Şemaanın oğulları, Axiezer və Yoşa, Azmavetin oğulları Yeziel və Pelet, Beraka və Anatotlu Yehu, **4** «otuz igid»dən biri olan və onlara başçılıq edən Giveonlu İşmaya, Yeremya, Yaxaziel, Yoxanan, Gederalı Yozavad, **5** Eluzay, Yerimot, Bealya, Şemarya, Xaruflu Şefatya, **6** Qorahın nəslindən olan Elqana, İşşıya, Azarel, Yoezer, Yaşoveam, **7** Qedorlu Yeroxam oğulları Yoela və Zevadya. **8** Qadılillardan sıpər və nizə işlədə bilən, döyüşməyi bacaran igidlər Davudun tərəfina keçdiilər və çöldəki qalaya gəldilər. Onların üzləri şir üzü kimi idi və dağlardakı ceyranları kimi qaça bilirdilər. **9** Bu başçıların adları belədir: Ezer, ikincisi Avdiya, üçüncüsi Eliav, **10** dördüncüsi Mişmanna, beşinci Yeremya, **11** altıncısı Attay, yeddinci Eliel, **12** səkkizinci Yoxanan, doqquzuncusu Elzavad, **13** onuncusu Yeremya, on birincisi Makbannay. **14** Bunlar Qadılillardan olan qoşun başçıları idi. Ən zəif yüz adı, ən güclüsü isə min adının qabağına çıxa bilərdi. **15** Onlar birinci ayda, İordan çayı bütün sahilləri boyu daşanda onu keçib vadilərdə yaşıyanların hamısını şərq və qərbə tərəf qovdular. **16** Binyaminilərdən və Yəhudililərdən da Davudun yanına, qalaya adamlar gəldi. **17** Davud onları qarşılamaya çıxdı və onlara dedi: «Əgər mənə kömək üçün sülhə gəlmisinizsə, gözüm üstə yeriniz var, ancaq zorakılıq etmədiyim halda mənə düşmənlərimə təslim etmək üçün gəlmisinizsə, atalarımızın Allahı bunu görməsi və hökm etsin». **18** Ruh «otuz igid»in başçısı Amasayın üzərinə endi və o dedi: «Ey Davud, biz səninləyik, Ey Yessey oğlu, biz

sənin tərəfindəyik. Sülh, sülh olsun sənə və sənə kömək edənə, Cünki Allahın sənə kömək edir». Davud onları götürüb dəstə başçıları təyin etdi. **19** Davud Filiştılrlarla birgə müharibə etmək üçün Şaulun üstünə goləndə Mənaşəlilərdən də bəzisi Davudun tərəfinə keçdi, ancaq Filiştılrlar kömək etmədilər. Cünki Filiştılrların ağaları məsləhətləşib «Davud bizim başımızı verib ağası Şaulla barışacaq» dedilər və onu geri göndərdilər. **20** Davud Ziqlaqa gedərkən onun tərəfinə keçən Mənaşəlilər bunlardır: Adnah, Yozavad, Yediael, Mikael, Yozavad, Elihu və Silletay. Onların hamısı Mənaşəlilər arasında minbaşı idi. **21** Onlar quldur dəstəsinə qarşı döyüşdə Davuda kömək etdilər, cünki onların hamısı igid adamlar idi. Sonra onlar qoşun başçıları oldu. **22** Beləcə gündəngünə Davuda kömək etmək üçün onun yanına döyüşçülər gəlirdi və onun ordusu Allah ordusu qədər böyük oldu. **23** Rəbbin sözünə görə Şaulun padşahlığını Davuda vermək üçün onun yanına, Xevrona gələn silahlanmış döyüşçülərin sayı belədir: **24** Yəhudalılardan altı min səkkiz yüz nəfər sıpər və nizə ilə silahlanmış əsgər; **25** Şimeonluların döyüş üçün yeddi min yüz nəfər igid döyüşü; **26** Levililərdən dörd min altı yüz nəfər; **27** Harun evinin rəhbəri Yehoyada və onunla birgə üç min yeddi yüz nəfər; **28** gənc və igid bir döyüşçü olan Sadoq və onun nəslindən olan iyirmi iki başçı; **29** Şaulun qohumları olan Binyaminliların əksəriyyəti o vaxta qədər Şaul sülaləsinə sadıq qaldığı üçün onlardan yalnız üç min nəfər; **30** Efrayimlilərdən iyirmi min səkkiz yüz nəfər igid və öz nəsillərinin adlı-sanlı adamları; **31** Mənaşə qobiləsinin yarısının arasından gəlib Davudu padşah etmək üçün təyin olunmuş on səkkiz min nəfər; **32** İssakarlılardan dövrün vəziyyətinə görə İsrailə nə etmək lazımlı gəldiyini bilən adamlar - iki yüz nəfər başçı və onların əmri altında olan bütün qohumları; **33** Zevulunluların döyüşməyi bacaran, bütün silahlarla döyüş nizamını qura bilən və sıdəq ürəkdən kömək edən əlli min nəfər; **34** Naftalilərdən min başçı, onlarla birgə sıpər və nizəsi olan otuz yeddi min nəfər; **35** Danlılardan döyüş nizamını qura bilən iyirmi səkkiz min altı yüz nəfər; **36** Aşerilərdən döyüşməyi bacaran və döyüş nizamını qura bilən qırx min nəfər; **37** İordan çayının o tayında yaşayan Ruvenlilərdən, Qadılılardan və Mənaşə qobiləsinin yarısından döyüş üçün hər cür silahı olan yüz iyirmi min nəfər. **38** Döyüşməyi bacaran bu könüllü döyüşçülərin hamısı Davudu bütün İsrail üzərində padşah etmək üçün Xevrona gəldi. İsraililərin qalan hissəsi də Davudu yekdilliklə padşah etmək niyyətində idi. **39** Döyüşçülər orada üç gün Davudla birgə qaldılar və yeyib-içdilər, cünki qohumları onlar üçün hazırlıq görmüşdü. **40** İssakara, Zevluna və Naftaliyə qədər yayılmış yaxınları da onlara eşşəklər, dəvələr, qatırlar və öküzlər üstündə ərzaq - yaxşı un, sixilmiş əncir, kişmiş, şərab, yağı, mal-qara və qoyun-keçi gətirmişdi. O zaman İsraildə şadlıq var idi.

13 Davud minbaşilar, yüzbaşilar və bütün başçılarla məsləhətləşdi. **2** O bütün İsrail camaatına dedi: «Əgər bu iş sizə xoş gelsə və Allahımız Rəbbin iradəsi ilə olsa, İsrailin hər tərəfində yaşayın soydaşlarımıza, onlarla birgə otağı olan şəhərlərdə yaşayın kahinlərə və Levililərə xəbər göndərək ki, bizim yanımıza toplaşınlar. **3** Sonra Allahımızın sandığını yanımıza qaytaraq, axı Şaulun dövründə biz ona məhəl qoymurduq». **4** Bütün camaat «belə edək» dedi, cünki bütün xalqın nəzərində bu iş doğru idi. **5** Davud Allahın sandığını Qiryat-Yearimdən gətirmək üçün Misirdəki Şixor çayından Xamat keçidinə qədər uzanan torpaqda yaşayan bütün İsraililəri topladı. **6** Davud bütün İsraililərlə birgə «keruvlar üzərində taxt quran Rəbb» çağırılan Allahın sandığını Yəhudaya məxsus olan Baalatdan, yəni Qiryat-Yearimdən çıxartmaq üçün oraya getdi. **7** Allahın sandığını bir təzə arabaya qoyub Avinadavın evindən apardılar. Arabanı Uzza və Axyo sürürdü. **8** Davud və bütün İsraililər Allahın hüzurunda həvəslə ilahi oxuyur, liralarla, cənglərlə, dəflərlə, sinclərlə və kərənaylarla çalış oynayırdılar. **9** Kidonun xırıman yerindən keçəndə öküzlər büdrədi. Buna görə də Uzza əl uzadıb sandığı tutdu. **10** Uzza əlini uzadaraq sandığa toxunduğu üçün Rəbb qəzəblənib onu vurdu. Beləcə Uzza orada Allahın öündə öldü. **11** Davud Rəbbin Uzzanı vurmasından çox məyus oldu. O yerə bu gənə qədər Peres-Uzza deyilir. **12** Həmin gün Davud Allahdan qorxub dedi: «Allahın sandığını necə yanına gotıra bilərəm?» **13** Buna görə də Davud sandığı öz yanına - Davudun şəhərinə gətirmədi, onu yolundan döndərib Qatlı Oved-Edomun evinə qoydu. **14** Allahın sandığı üç ay Oved-Edomun evində - onun ailəsinin yanında qaldı. Rəbb Oved-Edomun ailəsinə və ona məxsus hər şeyə bərəkət verdi.

14 Sur padşahı Xiram Davudun yanına qasidlər və ona saray tikmək üçün sidr ağacı, bənnalar və dülğərlər göndərdi. **2** Onda Davud başa düşdü ki, Rəbb onu İsrail üzərində padşah kimi möhkəmləndirmiş və xalqı İsrailin xatırınə onun padşahlığını yüksəltmişdi. **3** Davud Yeruşəlimdə başqa arvadlar aldı, yenə oğullar və qızlar atası oldu. **4** Onun Yeruşəlimdə doğulan oğullarının adları belədir: Şammua, Şovav, Natan, Süleyman, **5** İvkar, Elişua, Elpelet, **6** Noqah, Nefeq, Yafia, **7** Elişama, Beelyada və Elifelet. **8** Filiştılər eşitdilər ki, Davud bütün İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh edilmişdir. Onda hamısı Davudu axtarmağa çıxdı. Davud bunu eşidib onlarla qarşılaşmağa çıxdı. **9** Filiştılər gəlib Refaim vadisini tələyirdilər. **10** Davud Allahdan soruşdu: «Filiştılərin qarşısına çıxmı? Onları mənə təslim edəcəksəm?» Rəbb ona cavab verdi: «Çıx, onları sənə təslim edəcəyəm». **11** Davud Baal-Perasimə çıxıb Filiştıləri qırdı. Davud dedi: «Sellər bəndləri dağıtdığı kimi Allah da mənim olimlə düşmənərimi dağıtdı». Buna görə də o yerin adını Baal-Perasim qoydular. **12** Filiştılər qəçəndə öz allahlarının bütürərini orada qoydular. Davudun əmri

ilə bunlar odda yandırıldı. **13** Filiştililər yenə o vadini taladılar. **14** Davud yenə Allahdan soruşdu və Allah ona dedi: «Onların arxasında çıxma, onların atrafına dolanıb balzam ağaclarının qabağında bu düşmənlərin üstünə gəl. **15** Balzam ağaclarının başından addım səsləri eşidəndə döyüşə çıx, çünkü o zaman Allah sənin qarşınca Filiştililərin ordusunu məglub etmək üçün çıxacaq». **16** Davud Allahın ona buyurduğu kimi etdi və onlar Giveondan Gezerə qədər Filiştililərin ordusunu qırdılar. **17** Davudun şöhrəti bütün ölkələrə yayıldı və Rəbb onun qorxusunu bütün millətlərin üzrəyinə saldı.

15 Davud özü üçün Davudun şəhərində evlər tikdi və

Allahın sandığı üçün da yer hazırlayıb çadır qurdı. **2** Onda Davud dedi: «Levililərdən başqa heç kəs Allahın sandığını daşıya bilməz, çünkü Rəbbin sandığını daşımaq və Ona əbədi olaraq xidmət etmək üçün Rəbb onları seçdi». **3** Davud Rəbbin sandığını onun üçün hazırladığı yerə çıxmaq üçün bütün İsrailliləri Yeruşəlimə yığıdı. **4** Davud Harunun nəslindən olan adamları və Levililəri topladı: **5** Qohat nəslindən başçı Uriel və onun yüz iyirmi nəfər qohumu; **6** Merarının nəslindən başçı Asaya və onun iki yüz iyirmi nəfər qohumu; **7** Gerşən nəslindən başçı Yoel və onun yüz otuz nəfər qohumu; **8** Elisafan nəslindən başçı Şemaya və onun iki yüz nəfər qohumu; **9** Xevron nəslindən başçı Eliel və onun səksən nəfər qohumu; **10** Uzziel nəslindən başçı Amminadav və onun yüz on iki nəfər qohumu. **11** Davud kahin olan Sadoqu və Eyyatarı, Levili olan Urieli, Asayani, Yoeli, Şemayani, Elieli və Amminadavı çağırıb **12** onlara dedi: «Siz Levililər arasında nəsil başçılarınız, Siz və qohumlarınız özünüüz təqdis edin və İsrailin Allahı Rəbbin sandığını onun üçün hazırladığım yerə çıxarın. **13** Çünkü keçən dəfə siz onu daşımadığınıza və lazımlı olduğu kimi Allahımız Rəbbi axtarmadığımıza görə O bizi cəzalandırdı». **14** İsrailin Allahı Rəbbin sandığını çıxarmaq üçün kahinlərlə Levililər özlərini təqdis etdilər. **15** Rəbbin sözüna görə, Musanın əmr etdiyi kimi Levililər Allahın sandığının şüvüllərini çıyıllarına qoyub onu daşıdlılar. **16** Davud Levililərin başçılarına əmr etdi ki, şadlıq etmək üçün öz qohumları arasından müsiki alətlərində - çənglərdə, liralarda və sinclarda - çalıb-oxuyan ilahiçilər təyin etsinlər. **17** Levililər bu adamları təyin etdilər: Yoel oğlu Heman, onun qohumlarından Berekyə oğlu Asəf - qohumları Merari nəslindən Quşaya oğlu Etan, **18** onların köməkçisi olan Zəkəriyyə, Ben, Yaaziel, Şemiramot, Yexiel, Unni, Eliav, Benaya, Maaseya, Mattitya, Elifelehu, Mıqneya, qapıcılar Oved-Edom və Yeiel. **19** İlahiçilər Heman, Asəf və Etan yüksək səsli tunc sinclər, **20** Zəkəriyyə, Aziel, Şemiramot, Yexiel, Unni, Eliav, Maaseya, Benaya Alamot ahəngi üzrə çənglər, **21** Mattitya, Elifelehu, Mıqneya, Oved-Edom, Yeiel və Azazya Şeminit ahəngi üzrə lira çalmaçı idi. **22** Levililərin rəhbəri Kenanya musiqiyə rəhbərlik edirdi, çünkü onun bu işdə bacarığı var idi; **23** Berekyə və Elqana sandığın

yanında qapıcı idi; **24** kahinlər Şevanya, Yehoşafat, Netanel, Amasay, Zəkəriyyə, Benaya və Eliezer Allahın sandığı öündə kərənəy çalırdılar; Oved-Edom və Yexiya sandığın yanında qapıcı idi. **25** Davud, İsrail aqsaqqalları və minbaşılardan şadlıq etməklə Rəbbin əhd sandığını Oved-Edomun evindən gətirməyə getdilər. **26** Rəbbin əhd sandığını daşıyan Levililər yeddi buğa və yeddi qoç qurban kəsdi, çünkü Allah onlara kömək edirdi. **27** Davud incə kətandan cübbə geyinmişdi, sandığı daşıyan bütün Levililər, ilahiçilər və ilahiçilərin rəhbəri olan Kenanya da belə geyinmişdi. Davudun əynində kətan efod da var idi. **28** Bütün İsraillilər səs-küylə şeypur, kərənay, sinc çalaraq çənglərin və liraların yüksək səsi altında Rəbbin əhd sandığını çıxardılar. **29** Rəbbin əhd sandığı Davudun şəhərinə gətiriləndə Şaulun qızı Mikal pəncərədən baxdı, padşah Davudu tullanıb rəqs edən gördü və üzrəyində ona kinaya etdi.

16 Allahın sandığını gətirib onun üçün Davudun

qurduğu çadırın ortasına qoydular. Allahın öündə yandırma və ünsiyyət qurbanları təqdim etdilər. **2** Davud yandırma və ünsiyyət qurbanlarını təqdim edib qurtarandan sonra Rəbbin adı ilə xalqa xeyir-dua verdi. **3** O bütün İsraillilər - kişilərin və qadınların hər birinə bir kömək çörək, bir parça ət və bir tüzüm lavaşanasi payladı. **4** Davud İsrailin Allahı Rəbbi çağırıb Ona şükür və həmd etmək üçün Levililərdən xidmət edən bu adamları Rəbbin sandığının önüne qoydu. **5** Başçı Asəf, onun köməkçisi Zəkəriyyə, çəng və lira çalan Yeiel, Şemiramot, Yexiel, Mattitya, Eliav, Benaya, Oved-Edom və Yeiel, sincları yüksək səsə çalan Asəf, **6** Allahın əhd sandığı öündə həmişə kərənəyler çalan kahinlər Benaya və Yaxaziel. **7** O gün Davud ilk dəfə olaraq Rəbbə şükür etmək işini Asəflə yoldaşlarına təpsirdi. **8** «Rəbbə şükür edin, ismini çağırın, Əməllərini xalqlar arasında elan edin! **9** Onu ilahilərlə tərənnüm edin, Bütün xariqələrini bəyan edin! **10** Onun müqəddəs adı ilə fəxr edin, Ey Rəbbi axtaranlar, ürəkləriniz qoy sevinsin! **11** Rəbbi, Onun qüvvətini arayın, Daim hüzurunu axtarın. **12** Etdiyi xariqələri, Möcüzələri, dilindən çıxan hökməleri xatırlayın, **13** Ey Onun qulu İsrail nəslı, Ey Yaqub övladları, ey Onun seçidləri! **14** Allahımız Rəbb Odur, Hökmü bütün yer üzərindədir. **15** Əbədi olaraq - min nəslə qədər əhdini, Əmr etdiyi sözü, **16** İbrahimlə kəsdiyi əhdini, ishaqa and içərək verdiyi vədini unutmaz. **17** Bunu qayda kimi Yaqub üçün təsdiq etdi, Bu əbədi əhdı İsrail üçün etdi, **18** Dedi: «Övladlarının payına düşən mülk kimi Kənan torpağını sənə verəcəyəm». **19** O zaman sayca onlar az idilər, Azsaylı olaraq ölkədə qərib idilər. **20** Ölkədən-ölkəyə, Məmləkətdən-məmləkətə köçürdürlər. **21** Rəbb heç kimi onlara əzab verməyə qoymadı, Onlara görə padşahları tənbəh etdi. **22** Dedi: «Məşh eladıklorıma dəyməyin, Peyğəmbərlərimə pislik etməyin». **23** Ey bütün dünya, Rəbbə ilahi oxuyun, Xilaskar olduğunu gündəngünə müjdələyin. **24** Ehtişamını millətlərə elan edin, Xariqələrini bütün xalqlara bəyan edin! **25** Axı Rəbb

əzəmətlidir, bol həmdə layiqdir, O bütün allahlardan daha zəhmlidir. **26** Bütün özgə xalqların allahları bütlərdir, Lakin göyləri yaradan Rəbbdir. **27** Ehtişam və əzəmət hüzurunda olar, Sevinclə qüdərət Onun yerindədir. **28** Ey xalqların tayfaları, Rəbbə verin – Ehtişamı, qüdərəti Rəbbə verin, **29** Adına layiq ehtişamı Rəbbə verin, Hüzuruna girib təqdimlər verin. Müqəddəslik zinəti ilə Rəbbə səcdə edin. **30** Ey bütün dünya, Onun hüzurunda lərzəyə gəlin! O, dünyani sarsılmaz və möhkəm qurub. **31** Göylər sevinsin, yer üzü şad olsun! Millətlərə belə elan edin: “Rəbb hökmərləq edir”. **32** Dənizin və dənizdəki canlıların səsi ucalsın, Cöllər və çöldə yaşayanlar fərəhələnsin, **33** Meşədəki bütün ağaclar mədəh söyləsin Rəbbin hüzurunda! O, dünyanın hökmənən vermək üçün golir. **34** Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır, Çünkü məhəbbəti əbədidir. **35** Deyin: “Ey qurtarıcıımız Allah, bizi qurtar, Bizi millətlərin arasından topla və azad et. Müqəddəs isminə şükür edək, Biz fəxrələ Sənə həmd söyləyək”. **36** Alqış olsun İsrailin Allahı Rəbbə əzəldən sonsuza qədər!» Bütün xalq «Amin!» söylədi və Rəbbə həmd etdi. **37** Davud orada – Rəbbin əhd sandığının önündə bu adamları qoydu: hər günün işinə görə sandığın önündə daim xidmət edən Asəf və onun yoldaşları, **38** Oved-Edom və onun almış səkkiz nəfər yoldaşı, qapıcılar Yedutun oğlu Oved-Edom və Xosa. **39** O, Giveonda olan səcdəgahda, Rəbbin məskəni önündə, kahin Sadoqu və onun kahin yoldaşlarını qoydu ki, **40** Rəbbin İsrailə əmr etdiyi Qanunda yazılışlarının hamisən görə daim səhər və axşam Rəbbə yandırma qurbanları üçün düzəldilən qurbanbahda Ona yandırma qurbanları versinlər. **41** Onlarla birgə Hemanı, Yedutunu və adları çəkilən başqa seçilmiş adamları təyin etdi ki, Rəbbə şükür etsinlər, çünkü Onun məhəbbəti əbədidir. **42** Heman, Yedutun və həmin adamların əlində Allahə yüksək səsələ musiqi çalmaq üçün kərənəylər, sinçalar və başqa alətlər var idi. Yedutunun oğulları isə qapıcı oldular. **43** Bütün xalq – hər kəs evinə getdi, Davud da öz evinə xeyir-dua vermek üçün qayıtdı.

17 Davud sarayında yaşayan vaxt peyğəmbər Natana dedi: «Mən sidr ağacından tikilən bir sarayda yaşayıram, Rəbbin əhd sandığı isə çadır altındadır». **2** Natan Davuda dedi: «Ürəyindəki niyyəti həyata keçir, çünkü Allah səninlədir». **3** Lakin gecə Natana Allahın bu sözü nazil oldu: **4** «Get qulun Davuda söylə ki, Rəbb belə deyir: “Yaşamaq üçün Mənə evi sən tikməyacəksən, **5** çünkü İsraili çıxardığım gündən bu günə qədər heç bir evdə yaşamadım, yalnız çadırdan çadıra, məskəndən məskənə gəzdim. **6** Bütün İsraililərlə birgə gəzdiyim yerlərdə xalqımın qayğısına qalmağı buyurduğum İsrail hakimlərindən birinə: ‘Niyə Mənə sidr ağacından bir ev tikmədiniz? deyə bir söz söyləmişəmmi?’ **7** İndi qulun Davuda söylə ki, Ordular Rəbbi belə deyir: “Mən səni otlaqlarda qoyun otararkən götürüb xalqım İsrailə hökmərət etdim. **8** Getdiyin hər yerdə səninə oldum, qarşından bütün düşmənlərini qırıb atdım. İndi isə adını dünyadakı böyüklərin adı kimi məşhur edəcəyəm. **9**

Xalqım İsrail üçün bir yer təyin edəcəyəm, o kök atıb bu yerdə yaşayacaq və bir daha sarsılmayacaq. Şər adamlar əvvəllər – xalqım İsraililərə hakimlər təyin etdiyim günlərdən bəri etdikləri kimi yenə də onu qırıbatmayacaq. **10** Bütün düşmənlərini əzəcəyəm. Sənə bildirirəm ki, Rəbb sənə bir ev tikəcək. **11** Ömrün başa çatıb ataların kimi dünyadan getdiyin zaman sənin övladını – oğullarından birini çıxarıcagam və onun padşahlığını möhkəmləndirəcəyəm. **12** O Mənim üçün ev tikəcək və Mən onun taxtımı əbədi möhkəm edəcəyəm. **13** Mən ona Ata, o isə Mənə oğul olacaq. Lütfümü səndən əvvəl olan adamdan geri alırdığım kimi ondan geri almayıacağam. **14** Onu Öz evimin və padşahlığımın üzərinə əbədi olaraq qoyacağam, onun taxtı əbədi möhkəm qalacaq”. **15** Natan Davuda bütün bu sözləri və bütün bu vəhiyi nəql etdi. **16** Padşah Davud içəri keçib Rəbbin önündə diz çökərək dedi: «Ya Rəbb Allah, mən kimə və nəslim kimdir ki, Sən məni bu yerə çıxardın? **17** Ey Allah, Sənin gözündə bu da kiçik göründü, hələ bu qulunun nəslinin galəcəyi haqqında xəbər verdin. Mənə yüksək bir adam kimi baxırsan, ya Rəbb Allah! **18** Bu quluna izzət verdiyin üçün Davud Sənə daha na deyə bilər? Sən ki bu qulunu tanıyırsan. **19** Ya Rəbb, qulundan ötrü və Öz istəyinə görə bu böyük işlərin hamisini etdin ki, bütün əzəmətini göstərəsan. **20** Ya Rəbb, qulaqlarımızla eşitdiklərimizin hamisənən görə Sənin kimisi heç yoxdur və Səndən başqa Allah yoxdur. **21** Yer üzərində xalqın İsrail kimi bir millət varmı? Ey Allah, Sən onu Özünə xalq etmək üçün satın almağa getdin. Sən Misirdən satın aldığı xalqının önündən millətləri qovaraq böyük və xariqəli işlərlə Özünə şöhrət qazandın. **22** Əbədi olaraq xalqın İsraili Özün üçün xalq olaraq müəyyən etdin və Sən, ya Rəbb, onların Allahı oldun. **23** İndi isə, ya Rəbb, bu qulun və onun nəslini haqqında söylədiyin söz əbədi olaraq yerinə yetsin və deyidiyinə əməl et. **24** Qoy adın əbədi olaraq qalsın və izzətlənsin, “İsrailin Allahı Ordular Rəbbi İsraili saxlayan Allahdır” desinlər. Qulun Davudun nəslisi də Sənin önündə möhkəm qalsın. **25** Çünkü, Sən ey Allahım, “sənə ev tikəcəyəm” deyərək bunu quluna çatdırıdın və buna görə qulun önündə dua etməyə cəsarət tapdi. **26** Ya Rəbb, Sən Allahsan və indi də quluna bu yaxşı şeyi vəd etdin. **27** Əbədi olaraq Sənin önündə olsun deyə bu qulunun nəslinə xeyir-dua vermek Sənə xoş göründü. Sən, ya Rəbb, ona xeyir-dua verdiyin üçün o əbədi olaraq xeyir-dua almışdır».

18 Bundan sonra Davud Filistililəri məğlub edib özüne tabe etdi və Qati, onun qəsəbələrini Filistililərdən aldı. **2** O, Moavliları da məğlub etdi və Moavlilar Davuda tabe olub xərac verdilər. **3** Sova padşahı Hadadezer Fərat çayının ətrafindəki yerlərdə hakimiyətini bərpa etməyə gedəndə Davud Xamatda onu məğlub etdi. **4** O, Hadadezerin min döyüş arabasını aldı, yeddi min süvarisini, iyirmi min piyada əsgərinin asır etdi və atlardan yüzə qədərini döyüş arabası üçün saxlayaraq qalan atların ayaq vətərini kəsdi. **5** Dəməşqdə yaşayan Aramlılar

Sova padşahı Hadadezerə kömək etməyə gələndə Davud onlardan iyirmi iki min nəfəri qirdi. **6** Davud Dəməşq Aramına hərbi dəstələr yerləşdirdi və Aramlılar ona tabe olub xərac verdilər. Rəbb Davuda getdiyi hər yerdə zəfər qazandırdı. **7** O, Hadadezerin zabitlərinin gəzdirdiyi qızıl qalxanları götürüb Yeruşəlimə gətirdi. **8** Davud Hadadezerin şəhərləri olan Tivxatdan və Kundan çoxlu tunc aldı. Sonralar Süleyman ondan tunc hovuzu, sütunları və tunc qabları düzəldti. **9** Xamat padşahı Tou eşitdi ki, Davud Sova padşahı Hadadezerin bütün ordusunu məğlub edib. **10** O, Davudu salamlamaq və Hadadezeri döyüşdə məğlub etdiyinə görə təbrik etmək üçün oğlu Hadoramı onun yanına göndərdi, çünkü Hadadezer Tou ilə həmişə müharibə etmişdi. Hadoram hər cür qızıl-gümüş və tunc əşyalar gətirdi. **11** Padşah Davud bütün millətlərdən – Edomlulardan, Moavlilardan, Ammonlulardan, Filiştılardan və Amaleqlilərdən alıb gətirdiyi qızıl-gümüşlə birləşdirdi. **12** Seruya oğlu Avişay Duz vadisində Edomlulardan on səkkiz min nəfəri qirdi. **13** O, Edoma hərbi dəstələr yerləşdirdi və bütün Edomlular Davuda tabe oldular. Rəbb Davuda getdiyi hər yerdə zəfər qazandırdı. **14** Davud bütün İsrailin padşahı oldu. O bütün xalqına ədalət və salehliklə hökmərənlik edirdi. **15** Seruya oğlu Yoav ordu başçısı idi; Axilud oğlu Yehoşafat salnaməçi idi; **16** Axituv oğlu Sadoq və Evyatar oğlu Avimelek kahin idi; Şavşə mirzə idi; **17** Yehoyada oğlu Benaya Keretlilər və Peletlilərin başçısı idi; Davudun oğulları padşahın baş məmurları idi.

19 Bir müddət sonra Ammonluların padşahı Naxaş öldü və yerinə oğlu padşah oldu. **2** Davud dedi: «Naxaşın oğlu Xanuna yaxşılıq edəcəyəm, çünkü atası mənə yaxşılıq etdi». Davud qasidlər göndərdi ki, atasına görə Xanuna başsağlığı versin. Lakin Davudun adamları Ammon ölkəsinə, onun yanına gələndə **3** Ammonluların başçıları Xanuna dedilər: «Sən elə bilirsən ki, Davud bu başsağlığı verən adamları sənin atana hörməti olduğunu üçün göndərib? Bəlkə onun adamları bu torpaqdan keçməklə onu yoxlayıb öyrənmək, sonra da elə keçirmək üçün sənin yanına gəliblər». **4** Xanun Davudun adamlarını tutub saqqallarını qırxdıraq palтарlarını oturacaq yerinə qədər aşağıdan kəsdirdi və onları geri göndərdi. **5** Bu adamlar barədə Davuda xəbər çatdı. Davud onları qarşılıqla qasidlər göndərdi, çünkü bu adamlar çox utanırdı. Padşah dedi: «Saqqalınız çıxana qədər Yerixoda qalın, sonra qayıdarsınız». **6** Xanun və Ammonlular Davudun yanında nifrət qazandıqlarını görəndə Aram-Naharayimdən, Aram-Maakadan, Sovadan özlərinə muzdla döyüş arabaları və atlılar tutmaq üçün min talant gümüş göndərdilər. **7** Özləri üçün otuz iki min araba, Maaka padşahını və onun qoşunlarını muzdla tutdular, onlar da golib Medvanın önünde ordugah qurdular. Ammonlular öz şəhərlərindən yığılıb döyüşə gəldilər. **8** Davud bunu eşidib Yoavla bütün igidlər ordusunu onların üstünə göndərdi. **9** Ammonlular çıxib

şəhərin girişində, gələn padşahlar isə ayrıca çöldə döyüş üçün düzüldü. **10** Yoav öndən və arxadan düşmənlərin ona qarşı düzüldükərini görəndə bütün İsrailin seçmə döyüşçülərindən bəzisini ayırb Aramlılar qarşı düzdü. **11** Xalqın qalan hissəsinə isə qardaşı Avişayı başçı qoydu və onlar Ammonluların qarşısında düzüldü. **12** Yoav dedi: «Əgər Aramlılar məndən güclü çıxarsa, sən mənə kömək edərsən, əgər Ammonlular səndən güclü çıxarsa, mən sənə kömək edərəm. **13** Möhkəm ol. Gəl xalqımız naminə və Allahımızın şəhərləri naminə ığidlik göstərək. Qoy Rəbb gözündə xoş olanı etsin». **14** Yoav və yanındakı qoşun vuruşmaq üçün Aramlıların qarşısına yaxınlaşdı. Aramlılar Yoavin öündən qaçı. **15** Ammonlular da Aramlıların qaçıdığını görəndə Yoavin qardaşı Avişayın qabağından qaçıb şəhərə girdilər. Sonra Yoav Yeruşəlimə gəldi. **16** Aramlılar İsraillilərin öündə məğlub olduqlarını görəndə qasidlər göndərib Fərat çayının o tayindəki Aramlıları döyüşə çıxardılar. Onların başçısı Hadadezerin ordu başçısı Şofak idi. **17** Bunu Davuda xəbər verdilər. O bütün İsrailliləri toplayıb İordan çayını keçdi və Aramlıların qarşısına galib qoşununu onlara qarşı düzdü. Davud öz qoşununu Aramlıların öünə çıxardı və Aramlılar onunla vuruşdu. **18** Aramlılar İsraillilərin qabağından qaçı. Davud Aramlıldan yeddi min araba döyüşsüntü və qırx min piyadani qirdi, ordu başçısı Şofakı da öldürdü. **19** Hadadezerin adamları İsraillilərin öündə məğlub olduqlarını görəndə Davudla sülh bağladılar və ona tabe oldular. Aramlılar bir daha Ammonlulara kömək etmək istəmədi.

20 Bahar gələndə padşahlar müharibəyə çıxan vaxt Yoav ordusunu səfərə çıxardı. O, Ammonluların ölkəsini viran etdi və galib Rabbani mühəsirəyə aldı. Davud isə Yeruşəlimdə qaldı. Yoav Rabbani vurub dağıdı. **2** Davud onların padşahının başından tacını götürdü. Tac qızıldan olub çəkisi bir talant idi. Onun üzərində qıymətli daş var idi. Bu tac Davudun başına qoyuldu. Davud bu şəhərdən çoxlu qənimət apardı. **3** O, şəhərdə olan xalqı köçürdü və əllərinə mişar, dəmir, külüng və balta verib ağır işlərə qoydu. Davud Ammonluların bütün şəhərlərində belə edəndən sonra xalqın hamısı ilə birləşdirildi. **4** Bundan sonra Gezerdə Filiştılrla döyüş oldu. O zaman Xuşalı Sibbekay Rafa övladlarından Sippayi öldürdü. Beləcə Filiştılilar tabe oldu. **5** Filiştılrla daha bir döyüşdə Yair oğlu Elxanan Qatlı Qolyatın qardaşı Laxmini öldürdü. Onun əlindəki nizənin sapı toxucu dəzgahının əriş ağacı boyda idi. **6** Qatda bir də döyüş oldu. Orada Rafa övladlarından digər ucaboy bir adam var idi. Bu adının əlləri və ayaqları altı barmaqlı idi və cami iyirmi dörd barmağı var idi. **7** O, İsrailə meydən oxudu. Onu Davudun qardaşı Şimanın oğlu Yonatan öldürdü. **8** Bunlar Rafa övladlarından olub Qatda doğulmuşdu. Onlar Davudun və onun adamlarının əli ilə qırıldı.

21 Şeytan İsraillilərə qarşı qalxdı və Davudu İsrailliləri siyahiya almağa təhrif etdi. **2** Davud Yoava və xalqın başçılarına dedi: «Gedin, Beer-Şevadan Dana qədər İsrailliləri siyahiya alın və siyahını mənə gətirin ki, onların sayını bilim». **3** Yoav dedi: «Rəbb xalqını olduğundan yüz qat artıq etsin. Ancaq, ağam padşah, onların hamısı ağamın qulları deyilmə? Nə üçün ağam bunu istəyir? Nə üçün bu, İsrailə cəza gətirsən?» **4** Lakin padşahın sözü Yoava üstün gəldi. Yoav çıxıb bütün İsraili dolaşdı və sonra Yeruşalimə gəldi. **5** O, xalqın siyahisini Davuda verdi. Bütün İsraildə qilinc çəkən bir milyon yüz min nəfər, Yəhudada isə qilinc çəkən dörd yüz yetmiş min nəfər adam var idi. **6** Ancaq Yoav onların arasında Levililəri və Binyaminliləri siyahiya almadı, çünkü padşahın sözündən acıqı gəlməşdi. **7** Bu iş Allahın gözündə pis oldu və O, İsrailə cəza verdi. **8** Davud Allaha dedi: «Bu işi görməkə böyük günah etdim. İndi isə, yalvarıram, bu qulunun təqsirindən keç, çünkü çox ağılsızlıq etmişəm». **9** Rəbb Davudun görücüsü Qada dedi: **10** «Get, Davuda söylə ki, Rəbb belə deyir: "Sən üç şey taklif edirəm, özün üçün bunların birini seç ki, sənə edim"». **11** Qad Davudun yanına gəlib ona dedi: «Rəbb belə deyir: "Özün üçün seç: **12** ya üç il achiq olacaq ya üç ay düşmənlərin səni təqib edəcək və onların qilinci səni vuracaq ya da üç gün Rəbbin qilinci olan vəba ölkənin üzərinə gələcək və Rəbbin mələyi İsrailliləri har yerda qıracaq". İndi qərar ver görək məni göndərənə nə cavab verim?» **13** Davud Qada dedi: «Mənim üçün çox çətindir. İnsan əlinə düşüncə qoy Rəbbin əlinə düşüm, çünkü Onun rəhmi çox böyükdür». **14** Beləcə Rəbb İsrail üzərinə vəba göndərdi və İsraillilərdən yetmiş min nəfər hələk oldu. **15** Allah Yeruşalimin əhalisinə hələk etmək üçün bir məlek göndərdi. Məlek onları hələk edərək Rəbb bunu görüb bələya görə təəssüfləndi və hələk edən mələyə dedi: «Bəsdir, əl saxla!» Rəbbin mələyi Yevuslu Ornanın xırmanının yanında dayandı. **16** Davud başını qaldırıb Rəbbin mələyini gördü. Məlek əlindəki siyrilmiş qilinci Yeruşalimin üzərinə uzadaraq yerlə göyün arasında dayanmışdı. Çula bürünən Davud və aqsaqallar üzüsta yerə qapandı. **17** Davud Allaha dedi: «Xalqı siyahiya almağı əmr edən mən deyildimmi? Mən günah etdim və həqiqətən, pis iş gördüm, bas bu yəziq xalq nə edib? Ya Rəbb Allahum, qoy Sənin əlin mənim və ata nəslimin əleyhina qalxsın, amma Öz xalqına vəba göndərmə». **18** Rəbbin mələyi Davuda söyləmək üçün Qada dedi: «Qoy Davud çıxıb Yevuslu Ornanın xırmanınında Rəbbə bir qurbangah düzəltsin». **19** Rəbbin adı ilə Qadın söylədiyi sözə görə Davud çıxdı. **20** Ornan geri dönüb mələyi gördü. Onunla birgə olan dörd oğlu gizləndi, Ornan isə yenə də buğda döyürdü. **21** Davud Ornanın yanına galəndə Ornan baxıb Davudu gördü, xırmandan çıxdı və ona yerə qədər təzim etdi. **22** Davud Ornanı dedi: «Bu xırmanını mənə ver ki, burada Rəbb üçün qurbangah tikim, onu mənə tam dəyərinə sat. Beləcə xalqın üzərinə gələn vəba dayansın». **23** Ornan Davuda dedi: «Götür, havayı sənin olsun, ağam

padşah gözündə xoş olanı etsin. Mən yandırma qurbanı olaraq öküzləri, odun yerinə vəlləri və taxıl təqdimi kimi buğdanı verirəm, bunların hamisini verirəm». **24** Padşah Davud Ornanı dedi: «Yox, mütləq tam dəyərinə satın alacağam, çünkü sənin malını Rəbb üçün götürmərəm, havayı malı yandırma qurbanı vermərəm». **25** Buna görə də Davud bu yer üçün Ornanın çəkisi altı yüz şekel qızıl verdi. **26** Davud orada Rəbbə bir qurbangah düzəldib yandırma qurbanları və ünsiyyət qurbanları təqdim etdi. O, Rəbbi çağırıdı, Rəbb də yandırma qurbanlarının gətirildiyi qurbangaha göydən od göndərib ona cavab verdi. **27** Rəbb mələyə əmr etdi, o da qilincini qınıma qoydu. **28** Davud Yevuslu Ornanın xırmanınında Rəbbin ona cavab verdiyini gördükdə orada qurban kəsdi. **29** Musanın səhrada düzəltdiyi Rəbbin məskəni və yandırma qurbanları üçün düzəldilən qurbangah o vaxt Giveondakı səcdəgahda idi. **30** Ancaq Davud Allahdan soruşmaq üçün Onun hüzuruna gedə bilmədi, çünkü Rəbbin mələyinin qilincindən qorxurdu.

22 Buna görə də Davud dedi: «Rəbb Allahın evi burada olsun, burada İsrail üçün yandırma qurbanları gətirilən qurbangah da olsun». **2** Davud İsrail torpağında olan qəriblərin yiğilmasını əmr etdi və Allah evinin tikilişinə yonma daşlar düzəltmək üçün onların arasından daşyonanlar təyin etdi. **3** Davud qapı taylarının mixləri və rəzələri üçün çoxlu dəmir hazırladı. Həmçinin çoxluğuna görə çəkiyə gəlməz tunc hazırladı **4** və saysız-hesabsız sidir ağacları da yiğdi. Çünkü Sidonlular və Surlular Davuda çoxlu sidir ağacları gətirmişdi. **5** Davud öz-özüñə dedi: «Oğlum Süleyman cavandır, təcrübəsi yoxdur, Rəbbə tikiləcək məbəd isə əzəmətli olmalı, şöhrəti və izzəti bütün ölkələrə yayılmalıdır. Buna görə onun üçün hazırlıq görməliyəm». Beləliklə, Davud ölümündən əvvəl çoxlu hazırlıq işləri gördü. **6** Davud oğlu Süleymanı çağırıdı və İsrailin Allahı Rəbb üçün məbəd tikməyi ona vəsiyyət etdi. **7** Davud Süleymana dedi: «Ey oğlum, mənim ürəyimdə Allahum Rəbbin adına məbəd tikmək istəyi vardı. **8** Ancaq mənə Rəbbin bu sözü nazıl oldu: "Sən çoxlu qan tökdün və böyük mühabibələr etdin. Sən Mənim adıma məbəd tikməyəcəksən, çünkü öümədə yerə çoxlu qan tökmüşən. **9** Sənin bir oğlun olacaq. O, dinc yaşayacaq, onu ətrafindəki bütün düşmənlərindən qoruyaçağam. Onun adı Süleyman olacaq. Onun dövründə İsrailə sülh və əmin-amanlıq verəcəyəm". **10** O Mənim adıma məbəd tikəcək. O Mənə oğul olacaq, Mən də ona ata olacağam. Onun padşahlıq taxtını İsrail üzərində əbədi olaraq möhkəmlədəcəyəm". **11** İndi, oğlum, qoy Rəbb sənə yar olsun, sənin barəndə söylədiyi kimi Allahın Rəbbin məbədini uğurla tikəsan. **12** Ancaq Rəbb səni İsrailə hökm etmək üçün qoyanda sənə müdriklik və həssaslıq versin ki, Allahın Rəbbin verdiyi Qanuna əməl edəsən. **13** Əgar İsrail barədə Rəbbin Musaya əmr etdiyi qaydalara və hökmələrə əməl etsən, uğur qazanacaqsan. Möhkəm və cəsarətli ol, qorxma və ruhdan düşmə. **14**

Bax böyük cahdla Rəbbin məbədi üçün yüz min talant qızıl, bir milyon talant gümüş, çox olduğu üçün çəkiyə gəlməz tunc və dəmir yığdım, həmçinin ağaclar və daşlar hazırladım. Sən də bunların üstünə əlavə et. **15** Sənin yanında çoxlu işçilər – daşyananlar, bənnalar, dülərələr, **16** hər cür qızıl, gümüş, tunc və dəmir işini bacaran ustalar var. Onların sayı-hesabı yoxdur. Buryur, işə başla, Rəbb sənə yar olsun». **17** Davud İsrailin bütün başçılarına oğlu Süleymana kömək etməyi vəsiyyət edib dedi: **18** «Allahınız Rəbb sizinlə deyilmə? O, ölkədə yaşayanları mənim ixtiyarıma verməklə sizə hər tərəfdən dinclik vermadımi? Ölkə Rəbbə və Onun xalqına tabe edilib. **19** İndi ürəyinizi və canınızı Allahınız Rəbbi axtarmağa yönəldin. Rəbb Allahın Müqəddəs məkanını tikməyə başlayın ki, Rəbbin əhd sandığını və Allahın müqəddəs əşyalarını Rəbbin adına tikilmiş məbədə gətirəsiniz».

23 Davud qocalıb yaşa dolanda oğlu Süleymani İsrail üzərində padşah etdi. **2** Davud İsrailin bütün başçılarını, kahinləri və Levililəri topladı. **3** Otuz yaşında və bundan yuxarı yaşda olan Levililər siyahıya alındı. Onlardan kişişərin sayı otuz səkkiz min nəfər idi. **4** Bunlardan iyirmi dörd min nəfəri Rəbbin məbədində xidmət üçün qoyuldu. Altı min məmər və hakim, **5** dörd mini isə qapıcı oldu. Dörd min nəfər Davudun bu məqsədlə düzəltdiyi musiqi alətləri ilə Rəbbi həmd etmək üçün qoyuldu. **6** Levinin Gerşən, Qohat və Merari nəsillərinə görə Davud onları bölmələrə ayırdı. **7** Gerşənun nəslindən: Ladan və Şimey. **8** Ladanın oğulları: ilk oğlu Yexiel, Zetam və Yoel – üç nəfər. **9** Şimeyin oğulları: Şelomit, Xaziel və Haran – üç nəfər. Bunlar Ladanın nəsil başçıları idi. **10** Şimeyin oğulları: Yaxat, Ziza, Yeuş və Beria. Bu dördü Şimeyin oğulları idi. **11** Yaxat ilk oğlu, Ziza isə ikincisi idi. Ancaq Yeuşun və Berianın oğulları çox deyildi. Onlar birləşdə bir nəsil kimi siyahıya alındı. **12** Qohatın oğulları: Amram, İshar, Xevron və Uzziel – dörd nəfər. **13** Amramın oğulları: Harun və Musa. Harun ən müqəddəs şeyləri təqdis etmək üçün təyin olundu. Onun nəslü əbədi olaraq Rəbbin öündə buxur yandırmaq, Rəbbə xidmət etmək və həmişə Onun adı ilə xeyir-dua vermek üçün təyin olundu. **14** Allah adəmi Musaya gəlincə, onun nəslü Levi qəbiləsi arasında siyahıya alındı. **15** Musanın oğulları: Gerşəm və Eliezer. **16** Gerşəmun ilk oğlu Şevuel. **17** Eliezerin ilk oğlu Rexavya. Eliezerin başqa oğlu yox idi, amma Rexavyanın oğulları olduqca çox idi. **18** İsharın ilk oğlu Şelomit. **19** Xevronun oğulları: ilk oğlu Yeriya, ikincisi Amarya, üçüncüüsü Yaxaziel və dördüncüüsü Yeqameam. **20** Uzzielin oğulları: ilk oğlu Mikeya və ikincisi İşşıya. **21** Merarinin oğulları: Maxli və Muşı. Maxlinin oğulları: Eleazar və Qiş. **22** Eleazar öləndə onun oğlu yox idi, ancaq qızları var idi və əmləri Qişin oğulları onları arvad aldlılar. **23** Muşinin oğulları: Maxli, Eder və Yeremot – üç nəfər. **24** Bunlar adları ilə siyahıya düşən Levililərin ailə başçılarıdır. Rəbbin məbədinin xidmət işini görən Levililər iyirmi yaşında və bundan yuxarı yaşda idi. **25**

Davud demişdi: «İsrailin Allahı Rəbb xalqına dinclik vermişdir və əbədi olaraq Yerusəlimdə məskən salacaq. **26** Levililər müqəddəs məskəni və onun bütün xidmət əşyalarını daha daşımayaçaq». **27** Buna görə də Davudun son sözlərinə görə iyirmi yaşında və bundan yuxarı yaşda olan Levililər siyahıya alındı. **28** Onların vəzifəsi Rəbbin məbədində Harunun nəslindən olan kahinlərin yanında dayanıb bu xidmət işlərini görmək idi: həyətlərə və otaqlara baxmaq, bütün müqəddəs əşyaları təmizləmək, Allahın evində xidmət etmək, **29** təqdim çörəklərinə, təqdim üçün verilən una, mayasız qoğallara, onların yoğrulmasına və bişməsinə, hər cür ölçü qablarına baxmaq, **30** hər səhər durub Rəbbə şükür və həmd etmək, hər axşam da elə etmək, **31** Şənbə günlərində, Təzə Ay mərasimlərində, bayramlarda əmr edilən qaydalara görə düzgün sayda daim Rəbbin öündə yandırma qurbanları təqdim etmək. **32** Beləcə Levililər Hüzur çadırının, Müqəddəs yerin xidmətlərinə, Rəbbin evinin xidmətlərində qohumları Harun nəslinə xidmət etməyə cavabdeh idilər.

24 Harun nəslinin böülükləri bunlardır. Harunun oğulları: Nadav, Avihu, Eleazar və İtamar. **2** Ancaq Nadav və Avihu atalarından əvvəl öldü və oğulları da yox idi. Buna görə də Eleazar və İtamar kahin oldu. **3** Davud, Eleazar nəslindən Sadoq və İtamar nəslindən Aximelek onları xidmət işlərinə görə növbələrə ayırdı. **4** Eleazar nəslə arasında İtamar nəslindən daha çox nəsil başçısı tapıldı. Onlar belə ayrıldı: Eleazar nəslindən nəsil başçısı on altı nəfər, İtamar nəslindən nəsil başçısı səkkiz nəfər. **5** Beləcə onlar püskələ eyni qayda ilə ayrıldı, çünki həm Eleazar nəslindən, həm də İtamar nəslindən Müqəddəs yerdə və Allahın öündə durmaq üçün başçılar var idi. **6** Padşahın, rəislərin, kahin Sadoqun, Eyyatən oğlu Aximelekin, kahinlərin və Levililərin nəsil başçılarının öündə Levili mirzə Netanel oğlu Şemaya onları qeydə aldı. Bir nəsil Eleazar üçün, o biri İtamar üçün alındı. **7** Birinci püskə Yehoyerivə, ikincisi Yedayaya, **8** üçüncüüsü Xarimə, dördüncüüsü Seorimə, **9** beşinciisi Malkiyaya, altıncısı Miyaminə, **10** yedinciisi Haqqosa, səkkizinciisi Aviyaya, **11** doqquzuncusu Yeuaya, onuncusu Şekanyaya, **12** on birincisi Elyəşivə, on ikincisi Yaqimə, **13** on üçüncüüsü Xuppaya, on dördüncüüsü Yeşevaya, **14** on beşinciisi Bilqaya, on altıncısı İmmerə, **15** on yedinciisi Xezirə, on səkkizinciisi Happisə, **16** on doqquzuncusu Petahiyaya, iyirminciisi Yezekelə, **17** iyirmi birincisi Yakinə, iyirmi ikincisi Qamula, **18** iyirmi üçüncüüsü Delayaya, iyirmi dördüncüüsü Maazyaya çıxdı. **19** İsrailin Allahı Rəbbin əmr etdiyi kimi babaları Harunun vasitəsilə onlara verilən qaydalarına görə, Rəbbin məbədində girmək üçün xidmət işinə görə növbələri belə idi. **20** Levililərin qalan bölmələri bunlardır: Amramın nəslindən Şuval, Şuvalın nəslindən Yexdeya. **21** Rexavyanın nəslindən ilk oğlu İşşıya. **22** İsharın nəslindən Şelomit, Şelomitun nəslindən Yaxat. **23** Xevronun oğulları: ilk oğlu Yeriya, ikincisi

Amarya, üçüncüsü Yaxaziel, dördüncüsü Yeqameam. **24** Uzzielin nəslindən Mikeya, Mikeyanın nəslindən Şəmir. **25** Mikeyanın qardaşı İşsiya, İşsiyanın nəslindən Zəkəriyyə. **26** Merarının oğulları: Maxli, Muş, onun nəslindən Yaaziya. **27** Merari nəslindən olan Yaaziyanın oğulları: Şoham, Zakkur və İvri. **28** Maxlinin nəslindən Eleazar. Onun oğlu yox idi. **29** Qışın nəslindən Yeraxmeel. **30** Muşinin oğulları: Maxli, Eder və Yerimot. Bunlar nəsillərinə görə Levililərin bölgüləridir. **31** Onlar da qohumları olan Harun nəslini kimi padşah Davudun, Sadoqun, Aximelekin, kahinlərin və Levililərin nəsil başçılarının önündə püşk atdırılar. Böyük nəsil başçıları da, qohumları olan kiçik nəsil başçıları da eyni qayda ilə püşk atdırılar.

25 Davud və ordu başçıları, Asəfin, Hemanın və Yedutunun nəslindən liralarla, çənglərlə və sinclərlə peyğəmbərlik etsinlər deyə xidmət üçün ayrıldılar. Bu xidməti işini görənlərin siyahısı budur: **2** Asəfin nəslindən: onun oğulları Zakkur, Yusif, Netanya, Asarela. Asəfin başçılığı altında olan oğulları padşahın əmrinə görə peyğəmbərlik edirdilər. **3** Yedutunun nəslindən: onun oğulları Gedalya, Seri, Yeşaya, Xaşavya, Mattitya. Ataları Yedutunun başçılığı altında olan bu altı nəfər Rəbbə şükür və həmd edərək lira ilə peyğəmbərlik edirdi. **4** Hemanın nəslindən: onun oğulları Buqqiya, Mattanya, Uzziel, Şevuel, Yerimot, Xananya, Xanani, Eliata, Giddalti, Romamti-Ezer, Yoşbeqaşa, Malloti, Hotir və Maxaziot. **5** Bunların hamısı padşahın görücüüsü Hemanın oğulları idi, çünki Hemani yüksəltmək barədə Allahın verdiyi söza görə Allah ona on dörd oğul və üç qız vermişdi. **6** Onların hamısı Rəbbin məbədində atalarının başçılığı altında Allah evinin xidməti üçün sinclər, çənglər və liralar çalışıb ilahi oxuyurdu. Asaf, Yedutun və Heman isə padşahın başçılığı altında idi. **7** Rəbbə ilahi oxumaq öyrədilmiş qohumları ilə birgə bütün bunu bacaranlar iki yüz səksən səkkiz nəfər idi. **8** Hamısı – böyüyü də, kiçiyi də, müəllimi də, sağırkı də eyni qayda ilə vəzifələri üçün püşk atdı. **9** Birinci püşk Asəfin nəslindən olan Yusifə çıxdı. İkincisi qohumları və oğulları ilə birgə Gedalyaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **10** Üçüncüsü oğulları və qohumları ilə birgə Zakkura çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **11** Dördüncüsü oğulları və qohumları ilə birgə İsrayı çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **12** Beşincisi oğulları və qohumları ilə birgə Netanyaaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **13** Altıncısı oğulları və qohumları ilə birgə Buqqiyaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **14** Yedincisi oğulları və qohumları ilə birgə Yesarelaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **15** Səkkizincisi oğulları və qohumları ilə birgə Yeşayaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **16** Doqquzuncusu oğulları və qohumları ilə birgə Mattanyaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **17** Onuncusu oğulları və qohumları ilə birgə Şimeyə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **18** On birincisi oğulları və qohumları ilə birgə Azarelə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **19** On ikincisi oğulları və qohumları ilə birgə Xaşavyaya

çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **20** On üçüncüsü oğulları və qohumları ilə birgə Şuvaelə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **21** On dördüncüsü oğulları və qohumları ilə birgə Mattityaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **22** On beşincisi oğulları və qohumları ilə birgə Yeremota çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **23** On altıncısı oğulları və qohumları ilə birgə Xananyaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **24** On yedincisi oğulları və qohumları ilə birgə Yoşbeqaşaşa çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **25** On səkkizincisi oğulları və qohumları ilə birgə Xananiyə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **26** On doqquzuncusu oğulları və qohumları ilə birgə Mallotiyə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **27** İyirminci oğulları və qohumları ilə birgə Eliataya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **28** İyirmi beşincisi oğulları və qohumları ilə birgə Hotira çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **29** İyirmi ikincisi oğulları və qohumları ilə birgə Giddaltiyə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **30** İyirmi üçüncüsü oğulları və qohumları ilə birgə Maxaziota çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. **31** İyirmi dördüncüsü oğulları və qohumları ilə birgə Romamti-Ezerə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi.

26 Qapıçıların bölgüləri belədir: Qorah nəslindən, Asəfin övladlarından olan Qore oğlu Meşəlemya. **2** Meşəlemyanın oğulları: ilk oğlu Zəkəriyyə, ikincisi Yediael, üçüncüsü Zevadya, dördüncüsü Yatniel, **3** beşincisi Elam, altıncısı Yehoxanan, yedincisi Elyehoenay. **4** Oved-Edomun oğulları: ilk oğlu Şemaya, ikincisi Yehozavad, üçüncüsü Yoah, dördüncüsü Sakar, beşincisi Netanel, **5** altıncısı Ammiel, yedincisi İssakar, səkkizincisi Peulletay, çünki Allah Oved-Edoma xeyirdə verdi. **6** Onun oğlu Şemayanın da oğulları oldu və onlar nəsil başçıları oldu, çünki igit adamlar idi. **7** Şemayanın oğulları: Otni, Refael, Oved və Elzavad. Qohumları Elihu və Semakya da igit adamlar idi. **8** Bunların hamısı Oved-Edomun nəslindən idi. Özləri, oğulları və qohumları xidmət işində bacarıqlı və igit adamlar idi. Hamısı birlikdə altmış iki nəfər idi. Onlar Oved-Edomdan idi. **9** Meşəlemyanın oğullarından və qohumlarından olan igit adamlar on səkkiz nəfər idi. **10** Merari nəslindən olan Xosanın oğulları: ilk oğlu olmadığı halda atasının böyük başçı qoyduğu Şimri, **11** ikincisi Xilqiya, üçüncüsü Tevalya, dördüncüsü Zəkəriyyə. Xosanın bütün oğulları və qohumları on üç nəfər idi. **12** Bu adamların başçılıq etdiyi qapıçı bölgüləri başqa qohumları kimi Rəbbin məbədində xidmət etmək üçün vəzifələrinə təyin olundular. **13** Böyüyü də, kiçiyi də ata nəsillərinə görə hər qapı üçün püşk atdı. **14** Şeleyma üçün püşk Şərq qapısına düşdü. Onun oğlu ağıllı məsləhətçi olan Zəkəriyyə üçün də püşk atdırı. Onun püşkü Şimal qapısına düşdü. **15** Oved-Edom üçün püşk Cənub qapısına, oğulları üçün isə anbar evinə düşdü. **16** Suppim və Xosa üçün püşk Qərb qapısına və yuxarı qalxan yolda olan Şalleket qapısına düşdü. Bunların hamısı növbə ilə beləcə keşik çəkirdi. **17** Şərq qapısı üçün altı Levili, Şimal qapısı üçün gündə dörd Levili, Cənub qapısı üçün

gündə dörd Levili və hər iki anbar üçün iki Levili. **18** Qərb tərəfdə olan həyət üçün isə yolda dördü, həyətdə ikisi dururdu. **19** Bunlar Qorah və Merari nəsillərindən olan qapıcı bölmələridir. **20** Allah evinin xəzinələrinə və təqdis olunan şeylərin xəzinələrinə nəzarət edən Levililər – onların qohumları bunlardır: **21** Gerşonlulardan olan Ladanın nəslindən Ladanın nəsil başçısı Gerşonlu Yexieli, **22** Rəbbin məbədinin xəzinələrinə nəzarət edən Yexielinin oğulları Zetam və onun qardaşı Yoel. **23** Amramın, İsharın, Xevronun və Uzzielin nəsillərindən **24** Musa oğlu Gerşomun nəslindən olan Şevuel xəzinələr üzərində baş nəzarətçi idi. **25** Gerşomun qardaşı Eliezerin nəslisi: onun oğlu Rexavya, onun oğlu Yeşaya, onun oğlu Yoram, onun oğlu Zikri, onun oğlu Şelomit. **26** Şelomit və onun qohumları bütün təqdis olunan şeylər xəzinələri üzərində nəzarətçi idi. Bu şeyləri padşah Davud, minbaşı və yüzbaşı olan nəsil və ordu başçıları təqdis etmişdi. **27** Müharibələrdə ələ keçirilən təqdis olunmuş qənimatın bir hissəsini Rəbbin məbədini təmin etmək üçün ayırmışdır. **28** Hər kəsin təqdis etdiyi şeylər – görücü Samuelin, Qiş oğlu Şaulun, Ner oğlu Avnerin və Seruya oğlu Yoavin təqdis etdiyi şeylərin hamısı Şelomitin və onun qohumlarının nəzarəti altında idi. **29** İshar nəslindən Kenanya və onun oğulları İsrail üzərində məmər və hakim olub məbəddən kənardakı işlərə baxırdı. **30** Xevronun nəslindən iigid adamlar olan Xəşavya və onun qardaşları – min yeddi yüz nəfər Rəbbə ibadət işi və padşahın xidmət işi üçün İordan çayının qərb təyində yaşıyan İsraillilər üzərində məmər idi. **31** Xevronun nəslindən olan Yeriya Xevronluların nəsil başçısı idi. Davudun padşahlığının qırxinci ilində onların nəsil şəcərələrinə baxıldı və Gileadin Yazer şəhərində onların arasında iigid adamlar tapıldı. **32** Yeriyannın nəsil başçıları olan qohumları iigid adamlar idi və sayıları iki min yeddi yüz nəfər idi. Padşah Davud Allahın və padşahın xidmət işi üçün Ruvenlilər, Qadlılar və Menaşə qəbiləsinin yarısı üzərində onları məmər qoydu.

27 ilin hər ayında bir bölmə növbə çəkirdi. Hər bölmədə iyirmi dörd min nəfər var idi. Bu bölmələrin bütün işlərində padşaha xidmət edən İsraillilərin nəsil başçılarının, minbaşıların, yüzbaşıların və məmurların siyahısı budur: **2** birinci ay üçün birinci bölməyə Zavdiel oğlu Yaşoveam başçılıq edirdi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **3** O, Peres nəslindən idi və birinci ay üçün bütün ordu başçılarının böyüyü idi. **4** İkinci ayın bölməsinə Axoahli Doday başçılıq edirdi. Miqlot onun köməkçisi idi və onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **5** Üçüncü ay üçün üçüncü qoşun başçısı kahin Yehoyadannın oğlu Benaya idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **6** «Otuz iigid»dan biri və «otuz iigid»in başçısı olan Benaya budur. Oğlu Ammizavad onun köməkçisi idi. **7** Dördüncü ay üçün dördüncü başçı Yoavin qardaşı Asahel idi, ondan sonra oğlu Zevadya idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **8** Beşinci ay üçün beşinci başçı Izrahili

Şamhut idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **9** Altıncı ay üçün altıncı başçı Teqoali İqqəşin oğlu İra idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **10** Yeddinci ay üçün yeddinci başçı Efrayimlilərdən Pelonlu Xeles idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **11** Səkkizinci ay üçün səkkizinci başçı Zerah nəslindən Xuşalı Sibbekay idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **12** Doqquzuncu ay üçün doqquzuncu başçı Binyaminlilərdən Anatotlu Aviezer idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **13** Onuncu ay üçün onuncu başçı Zerah nəslindən Netofali Mahray idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **14** On birinci ay üçün on birinci başçı Efrayimlilərdən Piratlonlu Benaya idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **15** On ikinci ay üçün on ikinci başçı Otnielin nəslindən Netofali Xelday idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. **16** İsrail qəbilələri üzərində olan başçılar bunlardır: Ruvenlilərin başçısı Zikri oğlu Eliezer; Simeonluların başçısı Maaka oğlu Şefatya; **17** Levililərin başçısı Qemuel oğlu Xəşavya, Harun nəslinin başçısı Sadoq; **18** Yəhudalıların başçısı Davudun qardaşlarından biri Elihu; İssakarlıların başçısı Mikael oğlu Omri; **19** Zevulunluların başçısı Avdiya oğlu İşmaya; Naftalililərin başçısı Azriel oğlu Yerimot; **20** Efrayimlilərin başçısı Azazyə oğlu Huşə; Menaşəlilərin yarısının başçısı Pedaya oğlu Yoel; **21** Gileadda olan Menaşəlilərin yarısının başçısı Zəkəriyyə oğlu İddo; Binyaminlilərin başçısı Avner oğlu Yaasiel; **22** Danlıların başçısı Yeroxam oğlu Azarel. Bunlar İsrail qəbilələrinin başçılarıdır. **23** Davud iyirmi yaşında və bundan aşağı yaşda olanları hesaba almadi, çünki Rəbb İsraili göydəki ulduzlar qədər çoxaldacağını vəd etmişdi. **24** Seruya oğlu Yoav siyahiya almağa başladı, ancaq bunu başa çatdırımadı. Bu siyahiyalımadan ötrü Rəbbin qazəbi İsrail üzərinə gəldi və siyahiyalıma padşah Davudun salnamələr kitabına daxil olmadı. **25** Padşahın anbarlarına nəzarət edən Adiel oğlu Azmavet; tarlalarda, şəhərlərdə, kəndlərdə və qalalarda olan anbarlara nəzarət edən Uzziya oğlu Yonatan; **26** tarlada çalışan əkinçilərin üzərində nəzarətçi Keluv oğlu Ezri; **27** üzüm bağlarına nəzarət edən Ramalı Şimey; üzüm bağlarındakı şərab anbarlarına yiğilan üzüm məhsuluna nəzarət edən Şifemli Zavdi; **28** yamaçlı-düzənliliklə bölgədə olan zeytunluqlar və firon ənciri ağaclarına nəzarət edən Gederli Baal-Xanan; yağ anbarlarına nəzarət edən Yoaş; **29** Şaron düzənliliyində otlayan mal-qaraya baxan Şaronlu Şitray; dərələrdə olan mal-qaraya baxan Adlay oğlu Şafat; **30** dəvələrə baxan İsmaili Ovil; eşşəklərə baxan Meronotlu Yexdeya; **31** qoyun-keçiyə baxan Həcərlı Yaziz. Bunların hamısı padşah Davudun mülklərinə baxan rəislər idi. **32** Davudun əmisi Yonatan məsləhətçi idi. O çox ağıllı və savadlı idi. Xakmoni oğlu Yexiel padşah oğullarının tərbiyacısı idi. **33** Axitofel padşahın məsləhətçi idi. Arkli Xuşay padşahın həmsöhbəti idi. **34** Axitofel dən sonra yerinə Benaya oğlu Yehoyada və Evyatar oldu. Padşahın ordu başçısı isə Yoav idi.

28 Davud İsrailin bütün başçılarını - qabilə başçılarını, padşaha xidmət edən bölmələrin başçılarını, minbaşları və yüzbaşları, padşahla oğullarının bütün mülküə və heyvanlarına baxanların başçılarını, saray xidmətçilərini, sərkərdələri və bütün igit adamları Yeruşəlimə topladı. **2** Padşah Davud ayağa qalxıb dedi: «Ey qardaşlarım və xalqım, mən dinləyin! Ürəyimdə Allahımızın kətili və Rəbbin əhd sandığı üçün bir rahatlıq evi tikmək arzusu var idi və onu tikmək üçün hazırlıq gördüm. **3** Ancaq Allah mənə dedi: "Sən Mənim adıma məbəd tikməyəcəksən, çünki sən hərb adamısan və qan tökmüsən". **4** Lakin İsrailin Allahı Rəbb İsrail üzərində əbədi olaraq padşah olmaq üçün bütün nəslimdən mənı seçdi, çünki hökmər olmaq üçün O, Yəhudani və Yəhuda qəbiləsindən mənim nəslimi seçdi. Bütün İsrail üzərində padşah etmək üçün nəslimin arasında mən xoşuna gəldim. **5** Rəbbin mənə verdiyi çoxlu oğul arasından da İsrail üzərində Rəbbin padşahlıq taxtında oturmaq üçün oğlum Süleymani seçdi. **6** Rəbb mənə dedi: "Oğlun Süleyman da həmin adamdır ki, Mənim məbədimi və həyətlərimi tikcək, çünki onu Özümə oğul seçdim və Mən ona Ata olacağam. **7** Əgər bu gün olduğu kimi əmrlərimə və hökmərimə əməl etməkdə sadıq olsa, onun padşahlığını əbədi olaraq möhkəmləndirəcəyəm". **8** İndi isə bütün İsaillilərin, Rəbbin camaatının gözü önünde və Allahımız eşidərən belə təşşirəm: "Allahınız Rəbbin bütün əmrlərinə əməl edin, onları öyrənən ki, bu nemətli torpaqda qalasınız və sizdən sonra övladlarınıza onu əbədi miras verəsiniz". **9** Sən də, oğlum Süleyman, atanın Allahını təni, səmimi qolbdan və həvəslə Ona qulluq et, çünki Rəbb bütün ürəkləri sinayır və ağılların bütün istəklərini bilir. Əgər Onu axtarsan, sən Onu tapacaqsan. Əgər Onu tərk etsən, O da səni əbədi olaraq atacaq. **10** İndi bax Rəbb səni Müqəddəs məkan olan bir ev tikmək üçün seçmişdir, sən də möhkəm ol və bu işi gör». **11** Davud oğlu Süleymana eyvanın, onun evlərinin, xəzinələrinin, yuxarı otaqların, iç otaqların, Kəffarə yerinin, fikrində olan bütün bunların təsvirini və **12** Ruhun vasitəsilə ona aşkar olmuş bütün bunların təsvirini verdi: Rəbbin məbədinin həyətləri, ətrafdakı bütün otaqlar, Allah məbədinin xəzinələri, təqdis olunan şeylərin xəzinələri, **13** kahinlərin və Levillilərin bölkülləri, Rəbbin məbədində hər cür xidmət işi, Rəbbin məbədində olan bütün xidmət əşyaları, **14** hər cür xidmət üçün işlədilən bütün qızılın çəkisində görə qızıl əşyalar, hər cür xidmət üçün işlədilən gümüşün çəkisində görə gümüş əşyalar, **15** hər çiraqdanın və onun çiraqlarının çəkisində görə qızıl çiraqdanlar və onların qızıl çiraqları, hər cür xidmət üçün çəkisində görə gümüş çiraqdanlar və onların çiraqları, **16** təqdis çörəkləri qoyulan masalar üçün hər masanın çəkisində görə qızıl, hər gümüş masa üçün gümüş, **17** xalis qızıldan olan çəngəllər, piyalələr və dolçalar, hər kasanın çəkisində görə qızıl kasalar, hər kasanın çəkisində görə gümüş kasalar, **18** çəkisində görə xalis qızıldan buxur qurbangahı. Davud həm də qanadlarını açıb əhd sandığını örtən

Rəbbin arabası olan qızıl keruvtarın təsvirini verdi. **19** Davud dedi: «Bunların hamısının təsviri bütün təfsilatı ilə yazılı şəkildə Rəbb tərəfindən mənə aşkar edildi». **20** Davud oğlu Süleymana dedi: «Möhkəm və cəsarətli ol, bu işi gör, qorxma və ruhdan düşmə, çünki Rəbb Allah, mənim Allahum sənindədir. O, Rəbbin məbədinin bütün xidmət işi sənə çatmamış səni atmaz və tərk etməz. **21** Allah məbədinin bütün xidməti üçün kahinlərin və Levililərin bölkülləri hazır durub. Sənin yanında bütün işlər üçün hər cür xidməti bacaran könüllü adamlar da var. Rəislər və bütün xalq sənin hər əmrini gözləyir».

29 Padşah Davud bütün camaata dedi: «Allahın yeganə seçdiyi oğlum Süleyman cavan və təcribəsizdir, bu iş isə böyükdür, çünki bu bina insan üçün deyil, Rəbb Allah üçün olacaq. **2** Bütün səyimlə Allahımın məbədindən ötrü qızıl şeylər üçün qızıl, gümüş şeylər üçün gümüş, tunc şeylər üçün tunc, dəmir şeylər üçün dəmir, ağac şeylər üçün ağac, damarlı aqiq daşları və onların sağanaqları, cilalı və cürbəcür rəngli daşlar, hər cür qiymətli daşlar və çoxlu mərmər daşlar hazırlamışam. **3** Bundan başqa, Allahımın məbədini tikməyə həvəsim naminə müqəddəs məbəd üçün hazırladığım hər şeydən əlavə nə qədər qızıl-gümüş xəzinəm varsa, onu da Allahum Rəbbin məbədi üçün verirəm: **4** Ofir qızılından üç min talant qızılı, yeddi min talant xalis gümüşü evlərin divarını örtmək üçün, **5** qızıl şeylər üçün qızılı, gümüş şeylər üçün gümüşü ustaların düzəldəcəyi bütün işlər üçün verirəm. Kim bu gün Rəbbə könüllü nəzir təqdim etmək istəyir?» **6** Nəsil başçıları, İsrail qəbilələrinin başçıları, minbaşları, yüzbaşları və padşahın işləri üzərində olan rəislər könüllü gəlib **7** Allah məbədinin xidməti üçün beş min talant və on min darik qızıl, on min talant gümüş, on sakkız min talant tunc və yüz min talant damır verdilər. **8** Kimdə qiymətli daşlar var idisə, onları Gerşən nəslindən olan Yexielin nəzarəti altında olan Rəbbin məbədinin xəzinəsinə verirdi. **9** Xalq onların könüllü nəzir vermasına sevindi, çünki bütün qəlbi ilə Rəbbə nəzir təqdim etmişdilər. Padşah Davud da çox sevindi. **10** Davud bütün camaatın gözü önünde Rəbbə alqış edib dedi: «Ey atamız İsrailin Allahı Rəbb, əzəldən sonsuza qədər Sənə alqış olsun! **11** Ya Rəbb, əzəmat, qüdrət, calal, zəfər və şöhrət Sənə məxsusdur, çünki göydə və yerdə olan hər şey Sənindir. Ya Rəbb, padşahlıq Sənindir və Hökmər olaraq hər şeydən ucasan. **12** Var-dövlətə şöhrət Səndən gəlir və Sən hər şeyə hökmərliq edirsən. Hər kəsi yüksəltmək və gücləndirmək üçün qüdrət və güc Sənin əlindədir. **13** İndi, ey Allahımız, biz Sənə şükür edirik və izzətli adına həmd edirik. **14** Ancaq mən kiməm və xalqım nədir ki, bu cür könüllü nəzirlər verə bilək? Çünki hər şey Səndəndir və əlindən aldığımızı Sənə verdi. **15** Biz bütün atalarımız kimi Sənin önünde bir qərib və qonağıq. Gündələrimiz yer üzündə kölgə kimidir və heç nəyə ümidişimiz yoxdur. **16** Ya Rəbb Allahımız, Sənin müqəddəs adına məbəd tikmək üçün hazırladığımız

bütün bu var-dövlət Sənin əlinlə verilib, bunların hamısı Sənindir. **17** Bilirəm ki, ey Allahım, Sən ürəyi sınayırsan və düzlüyü sevirsən. Mən bütün bu şeyləri ürəyimin düzlüyü ilə könüllü olaraq təqdim etdim, indi də burada olan xalqının Sənə könüllü nəzir verdiyini sevinclə gördüm. **18** Ya Rəbb, atalarımız İbrahimin, İshaqın və İsrailin Allahı! Xalqının ürəyindəki istəklərində bunu əbədi olaraq qoruyub saxla və onların ürəyini Özünə tərəf yönəlt. **19** Oğlum Süleymana sadiq bir ürək ver ki, Sənin əmrlərinə, göstərişlərinə və qanunlarına əməl etsin, bütün bu işləri görsün, tikintisinə hazırlıq gördüyüüm bu binanı tiksin». **20** Davud bütün camaata dedi: «İndi Allahınız Rəbbə həmd edin». Bütün camaat atalarının Allahı Rəbbə həmd etdi. Onlar əyilib Rəbbə səcdə, padşaha isə təzim etdilər. **21** Ertəsi gün Rəbbə qurbanlar kəsdilər və Rəbbə yandırma qurbanı olaraq min baş buğa, min baş qoç, min baş quzu, onların içmə təqdimlərini və bütün İsrail üçün çoxlu qurbanları təqdim etdilər. **22** O gün onlar böyük sevinclə Rəbbin öündə yeyib-içdilər. Sonra ikinci dəfə Davud oğlu Süleymanı padşah etdilər. Rəbb üçün onu hökmdar və Sadoqu kahin olaraq məsh etdilər. **23** Süleyman atası Davudun yerinə padşah olaraq Rəbbin taxtında oturdu və uğur qazandı. Bütün İsaillilər ona itaət etdi. **24** Bütün raislər, ığid adamlar, həm də Davudun bütün oğulları padşah Süleymanı tabe oldu. **25** Rəbb Süleymanı bütün İsaillilərin gözündə çox ucałdı və özündən əvvəl İsraildə heç bir padşahın malik olmadığı padşahlıq əzəmətini ona verdi. **26** Beləliklə, Yessey oğlu Davud bütün İsrail üzərində padşahlıq etdi. **27** Onun İsrail üzərində padşahlıq etdiyi müddət qırx il idi; yeddi il Xevronda və otuz üç il Yeruşalimdə padşahlıq etdi. **28** O, uzun ömür sürüb sərvət və şöhrətdən doymuş halda xoş bir qocalıq çağında öldü və yerinə oğlu Süleyman padşah oldu. **29** Padşah Davudun əvvəldən axıra qədər bütün işləri görücü Samuelin kitabında, peyğəmber Natanın kitabında və görücü Qadın kitabında yazılmışdır. **30** Bu kitablarda həm Davudun padşahlığı və qüdrəti, həm də onun, İsrailin və bütün dünya padşahlıqlarının başına gələn əhvalatlar barədə yazılmışdır.

Ikinci Salnamələr

1 Davud oğlu Süleyman öz padşahlığını möhkəmləndirdi, Allahı Rəbb onunla idi və onu çox yüksəltdi. **2** Süleyman bütün İsrailləri, minbaşılıları, yüzbaşılıları, hakimləri, bütün İsraildə hər bir rəhbəri və nəsil başçılırını çağirdi. **3** Süleyman və onunla bərabər bütün camaat Giveonda olan səcdəgahə getdi, çünki Rəbbin qulu Musanın cöldə qurduğu Allahın Hüzur çadırı orada idi. **4** Ancaq Davud Allahın sandığını Qiryat-Yerimdən onun üçün hazırladığı yerə gətirmişdi, çünki Davud onun üçün Yeruşəlimdə bir çadır qurmuşdu. **5** Xur oğlu Uri oğlu Besalelin düzəltdiyi tunc qurbangahı Giveonda, Rəbbin maskəni öündə idi və Süleymanla camaat oraya Rəbdən söz soruşmağa getdi. **6** Süleyman oraya – Rəbbin öündə, Hüzur çadırının qarşısındaki tunc qurbangahı qalxdı və onun üzərində min baş yandırma qurbanı təqdim etdi. **7** Həmin gecə Allah Süleymana görünüb ona dedi: «Na istəyirsən, sənə verim?» **8** Süleyman Allaha dedi: «Sən atam Davuda böyük xeyirxahlıq göstərdin və onun yerinə mənə padşah etdin. **9** İndi, ya Rəbb Allah, atam Davuda olan vədin yerinə yetsin, çünki Sən mənə yerin tozu qədər çox olan bir xalq üzərində padşah etdin. **10** İndi mənə hikmət və bilik ver ki, bu xalqa nə edib-ətməyəcəyimi bilim, çünki bu qədər böyük olan bu xalqına kim hökm edə bilər?» **11** Allah Süleymana dedi: «İndi ki ürəyində bu istək var və sən var-dövlət, əmlak, izzət, hətta sənə nifrət edənlərin canını və özünə uzun ömür istəmədin, ancaq sənə üzərində padşah etdiyim xalqıma hökm edəsən deyə özün üçün hikmət və bilik istədin, **12** Mən sənə nəinki hikmət və bilik, həm də var-dövlət, əmlak və izzət verəcəyəm ki, nə səndən əvvəl olan padşahlarda olub, nə də səndən sonrakılarda olacaq». **13** Süleyman Giveonda olan səcdəgahdan, Hüzur çadırının öündən Yeruşəlimə gəldi və İsrail üzərində padşahlıq etdi. **14** Süleyman döyüş arabaları ilə süvarilər topladı. Onun min dörd yüz döyüş arabası və on iki min süvarisi var idi. Onları arabalar üçün ayrılan şəhərlərdə və Yeruşəlimdə, padşahın yanında yerləşdirdi. **15** Padşah Yeruşəlimdə çoxluğuna görə qızıl və gümüşü daşlara, sidr ağacını isə yamacli-düzenlikli bölgədə bitən firon ənciri ağacına bərabər etdi. **16** Süleymanın atları Misirdən və Quvedən gətirilirdi, padşahın tacirləri onları Quvedən satın alırdı. **17** Hər bir döyüş arabası altı yüz şekel, hər bir at isə yüz əlli şekel gümüşə başa galib Misirdən gətirildi. Bütün Xet və Aram padşahları da bunları Süleymanın tacirlərinin vasitəsilə alırdı.

2 Süleyman Rəbbin adına bir məbəd və özü üçün bir saray tikməyi niyyət etdi. **2** Süleyman yük daşıyan yetmiş min nəfər, dağlarda daş yonan səksən min nəfər, onların üzərində nəzarətçi olan üç min altı yüz adam sayıb ayırdı. **3** Süleyman Sur padşahı Xirama xəbər göndərib dedi: «Yaşamaq üçün özünə saray tiksin deyə atam Davuda sidr ağacları göndərdiyin kimi mənə də

göndər. **4** Mən Allahım Rəbbə təqdis etmək üçün Onun adına bir məbəd tikirəm ki, Onun öündə xoş ətirli buxur yandırmaq üçün, daimi təqdis çörəkləri üçün, səhər-axşam, Şənbə günlərində, Təzə Ay mərasimlərində və Allahımız Rəbbin bayramlarında yandırma qurbanları üçün olsun. Bunlar İsrail üçün əbədi qaydadır. **5** Tikəcəyim məbəd böyükdür, çünki Allahımız bütün allahlardan böyükdür. **6** Kim Ona ev tikməyə qadirdir? O, göyə və göylərin göyünə sığmaz və mən kiməm ki, Ona bir ev tikəm? Onun öündə yalnız buxur yandırmaq üçün bir yer tıka bilərəm. **7** Atam Davudun hazırladığı, Yəhudada və Yeruşəlimdə mənim yanımda olan ustalarla birgə işləmək üçün mənə bir adam göndər ki, qızıl, gümüş, tunc, dəmir işlərini, tünd qırmızı, al rəngli və bənövşəyi parça işlərini bacarsın, hər cür oyma işi görsün. **8** Livandan mənə sidr, şam və ardıc ağacları göndər, çünki bilirəm ki, sənin adamların Livanda ağaç kəsməyi bacarır. **9** İndi mənə bol taxta-şalban hazırlasınlar deyə mənim adamlarım sənin adamlarınla birgə olacaq. Çünki tikəcəyim məbad böyük və möcüzəli bir şey olacaq. **10** Mən isə sənin adamlarına – ağaç kəsənlərə iyirmi min kor döyülmüş buğda, iyirmi min kor arpa, iyirmi min bat şərab və iyirmi min bat zeytun yağı verirəm». **11** Sur padşahı Xiram göndərdiyi məktubla Süleymana cavab verdi: «Rəbb xalqını sevdiyi üçün səni onların üzərində padşah etdi». **12** Xiram belə davam etdi: «Göyü və yeri yaradan İsrailin Allahı Rəbbə alqış olsun ki, padşah Davuda Rəbb üçün bir məbəd və özü üçün bir padşah sarayı tikən bacarıqlı, dərrakəli və müdrik oğul verib. **13** Bacarıqlı və həssas olan Xiram-Avini yanına göndərdim ki, sənin ustalarınla və atanın – ağam Davudun ustaları ilə birgə ona da iş təpşirilsin. **14** O, Danlı bir qadının oğludur, atası isə Surlu idi. Bu adam qızıl, gümüş, tunc, dəmir, daş, ağaç işlərini, tünd qırmızı, bənövşəyi, al rəngli parça və ince kətan işlərini bacarır, hər cür oyma işini və ona təpşirilən hər naxışı çəkə bilir. **15** Ağamın söylədiyi buğdanı və arpanı, zeytun yağı və şərəbi qullarına göndər. **16** Biz isə sənə lazımlı olduğu qədər Livandan ağaç kəsərik, onu sallarla dəniz yolu ilə sənin yanına Yafoya gətirərik və sən də onu Yeruşəlimə çıxarırsan». **17** Atası Davud İsrail torpağında olan bütün qəribləri siyahıya alırdıqdan sonra Süleyman onları bir də saydı. Qəriblər yüz əlli üç min altı yüz nəfər idi. **18** Onlardan yetmiş min nəfəri yük daşımağa, səksən min nəfəri dağlarda daş yonmağa qoydu. Üç min altı yüz adamı da xalqı işlətmək üçün nəzarətçi qoydu.

3 Süleyman Yeruşəlimdə atası Davuda Rəbbin göründüyü Moriya dağında, Yevuslu Ornanın xırmanında Davudun hazırladığı yerda Rəbbin məbədini tikməyə başladı. **2** Onu padşahlığının dördüncü ilində, ikinci ayın ikinci günündə tikməyə başladı. **3** Allahın məbədinin tikilməsi üçün Süleymanın qoyduğu bünövrələr bunlardır: bünövrələrin uzunluğu köhnə ölçüyə görə altmış qulac və eni iyirmi qulac idi. **4** Məbədin öündəki eyvanın uzunluğu məbədin eninə görə iyirmi qulac və hündürlüyü yüz iyirmi qulac idi. Onu

İçeridən xalis qızilla örtdü. 5 Büyök otağa şam ağacı ilə örtük vurub onu xalis qızilla örtdü, onun üstüne xurma ağacları və zəncir təsvirləri həkk etdi. 6 Əzəmətli olsun deyə evi qiymətli daşlarla bəzədi. Qızıl Parvayım qızılı idi. 7 Məbədi və onun dirəklərini, astanalarını, divarlarını və qapılarını qızilla örtdü, divarlarda keruvların təsvirini oydu. 8 Süleyman Ən Müqəddəs yeri də tikdi. Onun uzunluğu məbədin eninə görə iyirmi qulac və eni iyirmi qulac idi. Onu altı yüz talant xalis qızilla örtdü. 9 Qızıl mismarların ağırlığı əlli şekel idi. Yuxarı otaqları da qızilla örtdü. 10 Ən Müqəddəs yerdə heykəltərə işi olan iki keruv düzəldti və onları qızilla örtdü. 11 Keruvların qanadları iyirmi qulac uzunlığında idi. Bir keruvun qanadı beş qulac idi və evin divarına dəyirdi. O biri qanadı da beş qulac idi və o biri keruvun qanadına dəyirdi. 12 O biri keruvun da qanadı beş qulac idi və evin divarına dəyirdi. O biri qanadı da beş qulac idi və o biri keruvun qanadına birləşmişdi. 13 Bu keruvların qanadları iyirmi qulac uzanırdı. Keruvlar ayaq üstə durmuşdu və üzləri böyük otağa doğru çevrilmişdi. 14 O, bənövşəyi, tünd qırmızı, al ranglı parça və incə kətandan pərdə tikdi, üzərində keruvlar işlədi. 15 Süleyman məbədin önündə otuz beş qulac hündürlüyündə iki sütun düzəldti və hər bir sütunun üstündəki başlıq beş qulac idi. 16 İç otaqda zəncirlər düzəldti və onları sütunların üstüne qoydu, yüz nar düzəldti və onları zəncirlərin üzərinə qoydu. 17 O, sütunları məbədin önünə – birini sağa və o birini sola qoydu. Sağda olanı Yakin, solda olanı isə Boaz adlandırdı.

4 Süleyman tuncdan bir qurbangah tikdi. Onun uzunluğu və eni iyirmi qulac, hündürlüyü isə on qulac idi. 2 O, təkələməs dairəvi bir hovuz düzəldti. Onun hündürlüyü beş qulac idi, bir kənarından digər kənarına qədər on qulac idi və otuz qulaclıq bir ip onun ətrafına dolanmışdı. 3 Altının hər tərəfindən onu buğa təsvirləri əhatə edirdi. Hər qulacda onu buğa vardi. Buğalar iki cərgə idi və onlar hovuzla birgə tökülmüşdü. 4 Hovuz on iki tökmə buganın üstündə dururdu: üçü şimala, üçü qərbə, üçü cənuba, üçü də şərqə baxırdı. Hovuz yuxarıda – onların üzərində idi və buğaların bütün sağrıları içəriyə doğru idi. 5 Hovuzun qalınlığı bir ovuc idi. Onun kənarı kasa kənarı kimi düzəldilmişdi və açılan zanbağa bənzəyirdi. O, üç min bat su tuturdu. 6 Süleyman on ləyən düzəldti, onlarda yuyunmaq üçün beşini sağa, beşini sola qoydu. Yandırma qurbanı olacaq şeyləri onların içində yuyardılar. Ancaq hovuz kahinlərin yuyunması üçün idi. 7 O, təsvirinə görə on qızıl çiraqdan düzəldti, beşi sağda və beşi solda olmaqla onları məbədə qoydu. 8 On masa düzəldti, beşi sağda və beşi solda olmaqla onları məbədə qoydu. Qızıldan yüz piyalə də düzəldti. 9 Kahinlər həyatını, böyük həyatı, həyatın qapılarını düzəldti və onların qapılarını tuncla örtdü. 10 Hovuzu məbədin sağında, cənub-şərq küncündə yerləşdirdi. 11 Xiram həmçinin qazanlar, kürəklər, piyalələr düzəldti. Xiram Allahın məbədi üçün padşah Süleymanın əmri ilə bütün bu işləri

görüb qurtardı: 12 iki sütun; sütunların üstündə iki dəyirmi başlıq; sütunların üstündəki başlıqları örtmək üçün iki hörmə tor; 13 sütunların üstündə olan dəyirmi başlıqları örtən hər hörmə torun üzərində iki cərgədə dörd yüz nar; 14 dataqlar; dataqların üzərində on ləyen; 15 bir hovuz; onun altında on iki tökmə buğa; 16 qazanlar, kürəklər və piyalələr. Bütün bu əşyaları Xiram-Avi Rəbbin məbədi üçün padşah Süleymanın əmri ilə cılalanmış tuncdan tökmüşdü. 17 Padşah bunları İordan çayının kənarındaki düzənlikdə, Sukkot ilə Seredata arasındaki gil torpaqlarda tökmüşdü. 18 Süleyman bu əşyaların hamisindən lap çox düzəldti və onlara işlədilən tuncun çəkisini müyyəyən etmədi. 19 Süleyman Allahın məbədindəki bütün əşyaları düzəldti: qızıl qurbangah; təqdis çörəkləri qoyulan masalar; 20 qaydaya görə iç otağın önündə yandırmaq üçün xalis qızıldan çiraqdanlar və onların çiraqları; 21 xalis qızıldan güllər, çiraqlar və maşalar; 22 xalis qızıldan maqqaşlar, piyalələr, nimçələr və buxurdanlar; məbədin qızıl qapıları, yəni Ən Müqəddəs yerə açılan içəri qapı tayları və məbədin böyük otağının qapı tayları.

5 Rəbbin məbədi üçün Süleymanın gördüyü bütün işlər qurtardı. Atası Davudun təqdis etdiyi qızıl-gümüşü və əşyaları Süleyman içəri gətirib Allahın məbədinin xəzinalarına qoydu. 2 O zaman padşah Süleyman İsrailin ağsaqqallarını, bütün qobilə başçılarını, yəni İsrail övladlarının nəşil rəhbərlərini Yeruşəlimə, özünün yanına topladı ki, Rəbbin əhd sandığını Davudun şəhəri olan Siondan yuxarı gətirsinlər. 3 Yedinci ayda olan bayram vaxtı bütün İsrail xalqı padşahın yanına toplandı. 4 Bütün İsrail ağsaqqalları gələndə Levililər sandığı götürdü. 5 Onunla birgə Hüzur çadırını və çadırda olan bütün müqəddəs əşyaları Levili kahinlər yuxarı gətirdi. 6 Padşah Süleyman və onun yanına toplanmış bütün İsrail icması sandığın önündə çoxluğunə görə sayı-hesabı bilinməyən qoyun-keçi və mal-qara qurban kəsirdi. 7 Kahinlər Rəbbin əhd sandığını öz yerinə, məbədin iç otağına – Ən Müqəddəs yerdə, keruvların qanadları altındaki yerinə gətirdi. 8 Keruvlar qanadlarını sandığın yeri üzərində açmışdı, onlar sandığı və onun şüvüllərini örtməşdi. 9 Şüvüllər elə uzun idi ki, onların ucu iç otağın önündəki Müqəddəs yerdən görünürdü, ancaq bayır tərəfdən görünmürdü. Onlar bu gənə qədər oradadır. 10 İsrail övladları Misirdən çıxıqları zaman Rəbbin onlara əhd bağladı Xorevdə Musa sandığın içində iki lövhə qoymuşdu. Bunlardan başqa onun içində heç bir şey yox idi. 11 Kahinlər Müqəddəs yerdən çıxdılar. Hazır olan kahinlərin hamısı bölmələrini gözləmədən özlərini təqdis etmişdi. 12 İlahi oxuyan Levililərin hamısı da – Asəf, Heman, Yedutun və onların oğulları ilə qohumları incə kətan geyrək sinclər, çənglər və liralarla qurbangahın şərq tərəfində dayandılar və onlara bərabər yüz iyirmi kahin kərənay çalırdı. 13 Kərənay çalanlar və ilahiçilər bir səslə Rəbbə həmd və şükür etməklə səslərini birgə ucaltdılar. Kərənayların, sinclərin, müsiki alətlərinin

səsi yüksələndə onlar dedi: «Rəbbə həmd edin, çünki yaxşıdır, çünki məhəbbəti əbədidir». O vaxt bulud Rəbbin məbədini elə doldurdu ki, **14** o buluda görə kahinlər ibadət etmək üçün orada dayana bilmədilər, çünki Rəbbin izzəti Allahın məbədini doldurmuşdu.

6 O zaman Süleyman dedi: «Rəbb istədi ki, qatı qarənlıqda məskən salsın. **2** Mən Sənin üçün uca bir məbəd tikdim ki, Sənin əbədi yaşayacağın yer olsun». **3** Padşah dönüb bütün İsrail camaatına xeyir-dua verdi. Bu zaman bütün İsrail camaatı ayaq üstə durmuşdu. **4** Padşah dedi: «İsrailin Allahı Rəbbə alqış olsun ki, atam Davuda Öz ağızı ilə dediyini Öz əli ilə yerinə yetirdi. O söyləmişdi: **5** «Mən xalqımı Misir torpağından çıxartdığını gündən bəri bir məbəd tikmək üçün İsrailin heç bir qəbiləsindən şəhər seçməmişdim ki, adım üstündə olsun. Xalqım İsrail üzərində hökmər olmaq üçün bir adam da seçməmişdim. **6** İndi isə adım orada olsun deyə Yeruşəlimi seçmişəm və xalqım İsrail üzərində hökmər olmaq üçün Davudu seçmişəm». **7** Atam Davudun ürəyində İsrailin Allahı Rəbbin adına bir məbəd tikmək istəyi var idi. **8** Lakin Rəbb atam Davuda dedi: «Sən yaxşı eləmisan ki, Mənim adıma bir məbəd tikmək niyyətinə düşmüsən. **9** Ancaq məbədi sən tikməyəcəksən, sənin belindən gələn oğlun Mənim adıma məbəd tikəcək». **10** Rəbb vəd etdiyini yerinə yetirdi: belə ki mən atam Davudun yerinə qalxdım, Rəbbin dediyi kimi İsrail taxtında oturdum və İsrailin Allahı Rəbbin adına məbəd tikdim. **11** Sandığı oraya qoydum. Rəbbin İsrail övladları ilə bağlılığı əhd onun içindədir». **12** Süleyman Rəbbin qurbangahı önünde, bütün İsrail camaatının qarşısında durub əllərini göyə açdı. **13** O, tuncdan uzunluğu ilə eni beş qulac, hündürlüyü isə üç qulac olan bir kürsü düzəldib həyətin ortasına qoymuşdu və indi onun üstündə dururdu. Bütün İsrail camaatı önünde diz çöküb əllərini göyə açdı. **14** Süleyman dedi: «Ya Rəbb, İsrailin Allahı! Nə göydə, nə də yerdə Sənin kimi Allah yoxdur. Sən bütün ürəkləri ilə yoluyla gedən qullarına əhdini və lütfünü saxlayırsan. **15** Sən qulun atam Davuda verdiyin vədə əməl etdin, Öz diliñə söylədiyini bu gün Öz əlinlə yerinə yetirdin. **16** Ya Rəbb İsrailin Allahı, indi də qulun atam Davuda dediyin söza əməl et. Özün söyləmişdən: «Sən yolumla getdiyin kimi oğulların da qanunuma görə əməl edərək öz yollarına diqqət edərlərsə, İsrail taxtında sənin nəslindən bir kişi əskik olmayacaq». **17** Ey İsrailin Allahı Rəbb, indi qulun atam Davuda dediyin sözü təsdiq et! **18** Lakin, doğrudan da, Allah yerdə, insanların yanında yaşayarmış? Sən göyə və göyərin göyünə siğmazsan, o ki qaldı mənim tikdiyim məbədə! **19** Ancaq Sən bu qulunun duasına və yalvarışına nəzər sal, ya Rəbb Allahım, bu gün onun önünde etdiyi fəryadı və duanı eşit. **20** Qoy Sənin nəzərinin gecə-gündüz bu məbədin üstündə olsun. Bu yer barədə Sən demisən ki, adını orada qoysursan. Qulunun buraya üz tutub etdiyi duanı eşit. **21** Bu yerə tərəf dua etdikləri vaxt Öz qulunun və xalqın İsrailin yalvarışlarını Sən eşit, göydən - Öz məskənidən eşit və bağışla! **22** Əgər

bir adam öz yaxınına qarşı günah edərsə və ondan and içmək tələb olunarsa, o da gəlib bu məbəddə, Sənin qurbangahın önünde and içərsə, **23** o vaxt Sən göydən eşit və belə et, qulların üzərində hökm et: əməlini öz başına döndərək müqəssiri ittiham et və təqsirsizə sahəliyinə görə bərəat ver. **24** Əgər xalqın İsrail Sənə qarşı günah etdiyi üçün düşmən önünde möglüb olsa və onlar təkrar Sənə döñüb adını dillərinə götirsələr və bu məbəddə Sənə yalvarıb fəryad etsələr, **25** o vaxt Sən göydən eşit və xalqın İsrailin günahını bağışla, onları yenə özlərinə və atalarına verdiyin torpağa qaytar. **26** Əgər xalqın Sənin önünde günah etdiyi üçün göy bağlanıb yağış yağımayan vaxt bu yerə tərəf dua edərək adını dillərinə götirsələr və Sən onlara bəla göndərdiyin vaxt öz günahlarından döñsələr, **27** o vaxt Sən göydə eşit, qullarının və xalqın İsrailin günahını bağışla və gedəcəkləri doğru yolu onlara göstər. Xalqına ırs kimi verdiyin torpağına da yağış göndər. **28** Əgər ölkədə acliq, vəba olarsa, səmum külüyi ya kif, çayırkıya bitki qurdu olarsa, əgər düşmən onları ölkənin hər hansı bir şəhərində mühəsirəyə alarsa - hansı bəla, hansı xəstəlik olursa-olsun - **29** kimsə tərəfindən yaxud da bütün xalqın İsrail tərəfindən bir dua və yalvarış olarsa, hər kəs öz bələsini və dərdini bilib bu məbədə tərəf əllərini açsa, **30** o vaxt Sən göydən - Öz məskənidən eşit və bağışla. Ürəyini bildiyin hər adama bütün əmallarına görə əvəz ver, çünki insan ürəklərini yalnız Sən bilirsən. **31** Ta ki onlar atalarımıza verdiyin torpaqda yaşadıqları bütün günlər boyu Sənin yoluyla getmək üçün Səndən qorxsun. **32** Əgər xalqın İsraildən olmayan yadelli də uzaq ölkədən gəlsə, Sənin böyük adın, qüdrətli əlin və uzanan qulun barədə eşidib bu məbədə tərəf dua etsə, **33** o vaxt Sən göydən - Öz məskənidən eşit və yadellinin Sənə fəryad etdiyi hər şeyi et ki, yer üzünün bütün xalqları da Sənin adını tanışın, xalqın İsrail kimi Səndən qorxsun və tikdiyim bu məbədin Sənin adınlı çağırıldığını bilsin. **34** Əgər xalqın göndərdiyin yolla düşmənlərinə qarşı mühabibəyə çıxsa və Sənin seçdiyin bu şəhərə tərəf, Sənin adına tikdiyim məbədə doğru üz çevirib Sənə dua etsə, **35** Sən göydən onların dualarını və yalvarışlarını eşit, onların tərəfində ol. **36** Əgər onlar önünde günah etsələr - çünki günah etməyən insan yoxdur - Sən qəzəblənib onları düşmənə təslim etsən və düşmən onları əsir edib yaxın ya uzaq torpağına aparsa, **37** onlar əsirlilikdə olduqları ölkədə ürəklərini döndərib tövbə etsələr və Sənə dua edərək "biz günah və haqsızlıq etdik, pişlik etdik" desələr, **38** onların əsir olunub aparıldığı ölkədə bütün ürəkləri və canları ilə Sənə tərəf döñsələr, atalarına verdiyin torpağı, seçdiyin şəhərə və adına tikdiyim məbədə tərəf üz tutub Sənə dua etsələr, **39** o vaxt Sən göydən - Öz məskənidən onların dua və yalvarışlarını eşit və onların tərəfində ol. Sənin önünde günah edən xalqını bağışla. **40** İndi, ey Allahım, Sənə yalvarıram, bu yerdə edilən duanı gözlərin görsün və qulaqların eşitsin. **41** Ya Rəbb Allah, qüvvənin rəmzi olan sandığınla birgə, Gücün rəmzi olan

sandığınla birgə istirahət edəcəyin yerə qalx. Ya Rəbb Allah, kahinlərin zəfərinlə əhatə olunsun, Möminlərin xeyirxahlılığını görə sevinsin. **42** Ya Rəbb Allah, məsh etdiyindən üz döndərmə, Qulun Davuda göstərdiyin məhbəbatını yada sal».

7 Süleyman duanı bitirdikdə göydən od düşüb yandırma qurbanları və təqdimləri uddu. Rəbbin izzəti məbədi doldurdu. **2** Kahinlər Rəbbin məbədində girdi bilmədi, çünki Rəbbin izzəti Öz məbədini doldurmuşdu. **3** Bütün İsrail övladları odun düşdüyüntü və məbədin üzərində olan Rəbbin izzətinə görəndə daş döşəmənin üstündə üzüstə yerə çökiüb «Rəbbə şükür olsun, çünki O yaxşıdır, Onun məhbəbəti əbədidir» deyərək səcdə etdilər. **4** Padşah və bütün xalq Rəbbin önündə qurbanları kəsdi. **5** Padşah Süleyman qurban olaraq iyirmi iki min baş mal-qara və yüz iyirmi min baş qoyun-keçi təqdim etdi. Beləliklə, padşah və bütün xalq Allahın məbədini təqdis etdi. **6** Kahinlər öz vəzifələrinə görə dayandı, Levililər isə Rəbbin musiqi alətləri ilə durdu. Padşah Davud bunları düzəltmişdi ki, o, «Rəbbə şükür olsun, çünki məhbəbəti əbədidir» oxuyaraq həmd edəndə Levililər onlarda çalsın. Kahinlər onların qarşısında kərənəyalar çalırdı və bütün İsraililər ayaq üstə dayanmışdı. **7** Süleyman Rəbbin məbədi öündəki həyətin ortasını təqdis etdi ki, yandırma qurbanları və ünsiyət qurbanlarının piyini orada təqdim etsin. Çünki düzəltdiyi tunc qurbangah kiçik olduğu üçün yandırma qurbanları, taxıl təqdimləri və piy oraya yerləşməzdi. **8** O vaxt Süleyman və onunla birgə çox böyük bir camaat – Xamat keçidindən Misir vadisində qədər yaşıyan bütün İsraililər yeddi gün bayram etdi. **9** Səkkizinci gün təntənəli toplantı oldu. Qurbangahın təqdisi yeddi gün, bayram da yeddi gün oldu. **10** Yeddinci ayın iyirmi üçüncü günü Süleyman xalqı buraxdı. Rəbbin Davuda, Süleymanı və xalqı İsrailə etdiyi yaxşılıqlara görə onlar sevinclə və şad ürəklə öz evlərinə getdi. **11** Süleyman Rəbbin məbədini və padşah sarayını tikib qurtardı. Rəbbin məbədində və öz sarayında ürəyi istədiyi hər şeyi ugurla etdi. **12** Rəbb Süleymanı gecə görünüb ona dedi: «Sənin duanı eşitdim və bu yeri Özümə qurban evi seçdim. **13** Göyləri bağladıgm və yağış olmadığı vaxt yeri yeyib qurtarsın deyə, çayırkıyə əmr etdiyim və xalqının arasına vəba göndərdiyim zaman **14** Əgər Mənim adımla çağırılan xalqım özünü aşağı tutarsa, dua edib Məni axtararsa və pis yollarından dönersə, o vaxt göydən eşidib onların günahını bağışlayacağam və torpaqlarını sağaldacağam. **15** İndi bu yerdə edilən duanı gözlərim görəcək və qulaqlarım eşidəcək. **16** İndi adımı əbədilik oraya qoymaq üçün bu məbədi seçib təqdis etdim. Mənim nəzərim və ürəyim daim orada olacaq. **17** Əgər sən Mənim əmr etdiklərimi yerinə yetirərək atan Davud kimi yolumla getsən, Mənim qanunlarımı və hökmlərimə əməl etsən, **18** sənin padşahlıq taxtını ucaldacağam. Mən “sənin nəslindən İsrailə hökmənən bir kişi əşkik olmayıcaq” deyərək atan Davudla əhd bağlamışdım. **19** Ancaq siz dönbələrinə qoyduğum qanunları

və əmərlərimi tərk etsəniz, gedib başqa allahlara qulluq edərək onlara səcdə etsəniz, **20** Mən İsraililəri onlara verdiyim torpaqdan qovub atacağam və Öz adıma təqdis etdiyim bu məbədi hüzurumdan rədd edəcəyəm. Onda İsrail baradə bütün xalqlar arasında məsəl və kinayə söylədəcəyəm. **21** İndi uca olan bu məbədin yanından keçən hər kəs dəhşətə gələrək deyəcək: “Nə üçün Rəbb bu torpağı və bu məbədi bu cür rədd etdi?” **22** Onlara deyəcəklər: “Bu xalq atalarını Misir torpağından çıxaran Allahı Rəbbi tərk etdi və başqa allahlardan yapışdı, onlara səcdə və qulluq etdilər. Buna görə də O bütün bu bələni onların üzərinə göndərdi”».

8 Süleyman Rəbbin məbədini və öz sarayını iyirmi ilə tibik qurtardıqdan sonra **2** Xiramın Süleymanı verdiyi şəhərləri Süleyman yenə tikdi və İsrail övladlarını orada yerləşdirdi. **3** Süleyman Xamat-Sovaya getdi və bu ölkəni tutdu. **4** Səhrada Tadmoru və Xamatda bütün anbar şəhərlərini tikdi. **5** Yuxarı Bet-Xorunu və Aşağı Bet-Xorunu, divarlarla, qapılarla və sürgülərlə olan qalalı şəhərlər kimi tikdi. **6** Baalatı, özünün bütün anbar şəhərlərini, bütün döyüş arabalarının olduğu şəhərləri, süvarilərin olduğu şəhərləri, Yeruşəlimdə, Livanda və onun hökmənliyi altında olan bütün yerlərdə tıkmək istədiyi hər şeyi tikdi. **7** Ölkədə İsraililərdən olmayan başqa xalqlar – Xetlilər, Emorlular, Perizlilər, Xivlilər və Yevuslular qalmışdı. **8** Çünki İsrail övladları onların atalarını məhv etməmişdi. Süleyman onları mükəlləfiyyətçi etdi və bu indiyə qədər belədir. **9** İsrail övladlarından isə heç kəsi öz işi üçün qul etmədi, ancaq onlar Süleymanın əsgərləri, keşik rəisləri, döyüş arabalarının və süvarilərinin başçıları idi. **10** Padşah Süleymanın nəzarətçi rəisləri də İsraililərdən idi. Xalqa rəislik edən bu adamlar iki yüz əlli nəfər idi. **11** Süleyman fironun qızını Davudun şəhərində onun üçün tikdiyi evinə köçürüdü. Çünki o dedi: «Arvadım İsrailin padşahı Davudun sarayında yaşamasın, ona görə ki Rəbbin sandığının geldiyi yerlər müqəddəsdir». **12** O vaxt Süleyman eyvanının öündə düzəltdiyi Rəbbin qurbangahında Rəbbə yandırma qurbanları təqdim edərdi. **13** Şənbə günlərində və Təzə Ay mərasimlərində, ildə üç dəfə bayramlarda – Mayasız Çörək bayramında, Həftələr bayramında və Çardaqlar bayramında Musanın əmr etdiyi təqdimlər günündə təqdim edərdi. **14** Atası Davudun hökmənə görə, o, kahinlərin bölmələrini xidmətlərinə görə, hər günün qaydası ilə kahinlərin yanında həmd və xidmət etmək üçün Levililəri vəzifələrinə görə və hər qapıya qapıçıları bölmələrinə görə təyin etdi. Çünki Allah adımı Davud belə əmr etmişdi. **15** Onlar hər məsələdə, xəzinələrlə bağlı məsələlərdə padşahın kahinlərə və Levililərə olan əmrindən çıxmadı. **16** Rəbbin məbədinin bünövrəsinin qoyulmasından tikilib qurtarmasına qədər Süleymanın hər işi hazırlanmışdı. Beləcə Rəbbin məbədi tikilib qurtardı. **17** Süleyman Edom ölkəsində, dənizin körfəzində

olan Eson-Geverə və Elata getdi. **18** Xiram adamlarının vasitəsilə ona gəmilər və dənizə bələd adamlar göndərdi. Onlar Süleymanın adamları ilə birgə Ofirə gəldi və oradan dörd yüz əlli talant qızıl götürüb padşah Süleymanə gətirdilər.

9 Səba mələkəsi Süleymanın şöhrətini eşidib onu tapmacalarla sinamağa gəldi. O, çox böyük karvanla - ətriyat, çoxlu qızıl və qiymətli daşlarla yüklənmiş dəvələrlə Yeruşəlimə, Süleymanın yanına gəldi və ürəyində olan hər şey barədə onunla səhbət etdi. **2** Süleyman onun bütün suallarına cavab verdi, elə bir gizli şey olmadı ki, padşah ona izah etməsin. **3** Səba mələkəsi Süleymanın hikmətini və onun tikdiyi sarayı, **4** süfrəsindəki yemayı, əyanlarının oturusunu, qulluqçularının xidmətini və onların geyimlərini, saqılışını və onların geyimlərini, Rəbbin məbədində gətirdiyi yandırma qurbanları görəndə daha özünü saxlaya bilmədi. **5** O, padşaha dedi: «Sənin işlərin və hikmətin barədə öz ölkəmdə eşitdiyim sözlər düz imiş. **6** Gəlib öz gözlərimlə görənə qədər mən bu sözlərə inanmamışdım. Mənə sənin böyük hikmətinin yarısı belə, danışılmayıb, sənin şöhrətin barədə eşitdiklərimdən də üstünsən. **7** Sənin adamların nə bəxtiyardır və bu qulluqçuların nə bəxtiyardır ki, həmişə önlündə durub hikmətini eşidirlər. **8** Allahın Rəbbə alqış olsun ki, səni istəyib Allahın Rəbbə üçün padşah kimi İsrail taxtında oturdu! Allahın İsraili əbədi möhkəmləndirməkdən ötrü ona olan sevgisi naminə ədalət və sahəliliklə hökm etmək üçün səni onlar üzərinə padşah qoydu». **9** Səba mələkəsi padşaha yüz iyirmi talant qızıl, çoxlu ətriyat və qiymətli daşlar bağışladı. Onun padşah Süleymanə verdiyi qədər ətriyat hələ heç vaxt gəlməmişdi. **10** Ofirdən qızıl gətirən Xiramin adamları ilə Süleymanın adamları ardıc Ağacı və qiymətli daşlar da gətirdilər. **11** Padşah ardıc Ağacından Rəbbin məbədi və padşah sarayı üçün pilləkənlər, müsiqicilər üçün lira və çəng düzəldti. Yəhuda diyarında bu günə qədər beləsi görünməmişdi. **12** Padşah Süleyman Səba mələkəsinin arzuladığı və istədiyi bütün şəyələri ona verdi; bu, mələkənin padşaha gətirdiklərindən də çox idi. Sonra mələkə əyanları ilə birgə qaydırıb öz ölkəsinə getdi. **13** Bir ildə Süleymanə gələn qızılın çəkisi altı yüz altmış altı talant idi. **14** Alver edən adamların və tacirlərin gətirdiyi qızıl buraya daxil deyildi. Bütün Ərəb padşahları və ölkənin valiləri də Süleymanə qızıl və gümüş gətirdi. **15** Padşah Süleyman döymə qızıldan iki yüz sıpər düzəldti. Bir sıpərə altı yüz şekel döymə qızıl işləndi. **16** O, döymə qızıldan üç yüz qalxan da düzəldti və bir qalxana tüt yüz şekel qızıl işləndi. Padşah onları «Livan meşəsi» adlı sarayına qoydu. **17** Padşah fil sümüyündən böyük taxt düzəldti və onu xalis qızilla örtdü. **18** Taxtin altı pilləsi və ayaq qoymaq üçün qızıl kətili var idi, bunlar taxta bağlı idi. Oturacağın hər iki tərəfində qollar var idi və qolların yanında iki şir təsviri var idi. **19** Altı pillənin iki tərəfində isə on iki şir təsviri var idi. Heç bir padşahlıqda belə bir şey yox

idi. **20** Padşah Süleymanın bütün içki qabları qızıldan idi. «Livan meşəsi» adlı sarayında olan bütün əşyalar da xalis qızıldan idi. Çünkü gümüş Süleymanın dövründə heç nə sayılırdı. **21** Padşahın gəmiləri Xiramin adamları ilə birgə Tarşışə gedərdi. Üç ildə bir dəfə Tarşış gəmiləri qızıl, gümüş, fil sümüyü, meymunlar və əntərlərlə yüklənərək gəlirdi. **22** Padşah Süleyman var-dövlətdə və hikmətdə yer üzünün bütün padşahlarından üstün idi. **23** Bütün yer üzünün padşahları Süleymanın ürəyinə Allahın qoyduğu hikməti eşitmək üçün onun üzünü görmək istəyirdi. **24** Onun yanına gələn hər kəs hədiyyə gətirirdi. Beləcə ona hər il qızıl qablar, gümüş qablar, paltarlar, silahlar, ətriyat, atlar və qatırlar gətirilirdi. **25** Süleymanın dörd min axurunda döyüş arabalar üçün atları və on iki min süvarisi vardı. Onları arabalar üçün ayrılan şəhərlərdə və Yeruşəlimdə, padşahın yanında yerləşdirdi. **26** O, Fərat çayından Filiştillilərin torpağına və Misir sərhədində qədər bütün padşahlar üzərində hökmənlər edirdi. **27** Padşah Yeruşəlimdə çoxluğuna görə gümüşü daşlara, sidr ağacını isə yamacli-düzənlilikli bölgədə bitən firon ənciri ağacına barəbər etdi. **28** Süleymanın atları Misirdən və bütün ölkələrdən gətirilirdi. **29** Süleymanın qalan işləri, ilk işlərindən son işlərinə qədər peyğəmber Natanın tarix kitabında və Şilolu Axiyanın peyğəmberliliyində və görəcü İddonun Nevat oğlu Yarovam haqqındaki vəhylərində yazılmışdır. **30** O, Yeruşəlimdə bütün İsrail üzərində qırx il padşahlıq etmişdi. **31** Süleyman ataları ilə uyudu və atası Davudun şəhərində basdırıldı. Onun yerinə oğlu Rexavam padşah oldu.

10 Rexavam Şekəmə getdi, çünki bütün İsraililər onu padşah etmək üçün Şekəmə göləmişdi. **2** Nevat oğlu Yarovam bunu eşitdiyi zaman padşah Süleymanın elindən qaçlığı Misirdən oraya qayıtdı. **3** Onu çağırtdırdılar. Yarovam gəldi və bütün İsraililərlə birgə Rexavama söylədi: **4** «Atan üzərimizə ağır boyunduruq qoydu. Sən isə indi atanın çətin qulluğunu və üzərimizə qoyduğu ağır boyunduruğu yüngülləşdir, biz də sənə qulluq edərik». **5** Rexavam onlara dedi: «Üç gündən sonra yenə mənim yanımı gəlin». Xalq getdi. **6** Padşah Rexavam atası Süleymanın sağlığında onun önlündə duran ağsaqqallarla məsləhət edib dedi: «Bu xalqa cavab vermək üçün mənə nə məsləhət verirsiniz?» **7** Ağsaqqallar ona dedi: «Əgər sən bu xalqa xeyirxahlıq göstərməklə onları razi salıb yaxşı sözlər desən, daim sənə qul olacaq». **8** Ancaq o, ağsaqqalların verdikləri məsləhətə mahəl qoymadı, onunla birgə böyümüş və onun önlündə duran cavan adamlarla məsləhətləşdi. **9** Onlara dedi: «Siz nə məsləhət verirsiniz? Mənə “atanın üzərimizə qoyduğu boyunduruğu yüngülləşdir” deyən bu xalqa nə cavab verim?» **10** Onunla birgə böyümüş cavan adamlar ona dedi: «Sənə “atan üzərimizə ağır bir boyunduruq qoydu, sən isə onu yüngülləşdir” deyən bu xalqa belə söylə: “Mənim kiçik barmagım atamın belindən yoğundur. **11** Atam sizi ağır boyunduruqla yükəmişdi, mən isə sizin boyunduruğunuuzu daha da artıracağam. Atam

sizi qamçılara cəzalandırırdı, mən isə sizi əqrəblərlə cəzalandıracağam"». **12** «Üç gün sonra yenə yanına gəlin» deyə padşahın söylədiyi kimi Yarovam bütün xalqla birgə üç gün sonra Rexavamin yanına gəldi. **13** Padşah onlara sərt cavab verdi. Padşah Rexavam ağsaqqalların məsləhətinə mahəl qoymayıb **14** cavan adamların məsləhətinə görə xalqa dedi: «Atam sizi ağır boyunduruqla yükləmişdi, mən isə onu daha da artıracağam. Atam sizi qamçılara cəzalandırırdı, mən isə əqrəblərlə cəzalandıracağam». **15** Padşah xalqa qulaq asmadı, çünki bu hadisə Allah tərəfindən oldu ki, Rəbb Şilolu Axiya vasitəsilə Nevat oğlu Yarovama söylədiyi sözü yerinə yetirsin. **16** Bütün İsraililər padşahın onlara qulaq asmadığını gördü. Onda xalq ona cavab verib dedi: «Davudla bizim nə şərikləyimiz var? Yesseyin oğlu ilə heç bir irləmiz yoxdur! Ey İsraililər, çadırınıza! İndi, ey Davud, öz evinin halına özün bax!» Bütün İsraililər evlərinə getdi. **17** Rexavam yalnız Yəhuda şəhərlərində yaşayış İsrail övladları üzərində padşahlıq etdi. **18** Padşah Rexavam mükəlləfiyyətçilər üzərində nəzarətçi olan Adoniramı göndərdi. İsrail övladları onu daşqalaq edib öldürdülər. Padşah Rexavam Yerusalima qəcməq üçün tələsik öz döyüş arabasına mindi. **19** Beləcə İsraililər Davudun sülaləsinə qarşı qalxdı və bu indiyə qədər belədir.

11 Rexavam Yerusalima gəldi. O, İsraililərlə müharibə edib öz padşahlığını qaytarmaq üçün Yəhuda və Binyamin evini – yüz səksən min seçmə döyüşçünü topladı. **2** Ancaq Allah adamı Şemayaya Rəbbin bu sözü nazıl oldu: **3** «Yəhuda padşahı Süleyman oğlu Rexavama, Yəhuda və Binyamında olan bütün İsraililər söyle ki, **4** Rəbb belə deyir: "Getməyin və soydaşlarınızla müharibə etməyin. Hər kəs öz evinə qayıtsın, çünki bu iş Mənim tərəfindən oldu"». Onlar Rəbbin sözünə qulaq asdilar və Yarovamın üzərinə getməkdən əl çəkdilər. **5** Rexavam Yerusalimə yaşadı və Yəhudada müdafiə olunmaq üçün bu şəhərləri tikdi. **6** Bet-Lexem, Etam, Teqoa, **7** Bet-Sur, Soko, Adullam, **8** Qat, Mareşa, Zif, **9** Adorayim, Lakiş, Azeqa, **10** Sora, Ayyalon və Xevron. O, Yəhuda və Binyamin torpağında olan bu qalalı şəhərləri tikdi. **11** Qalaları möhkəmləndib onlara rəislər təyin etdi və ərzaq, yağ, şərab ehtiyatı gördü. **12** Hər şəhərə sıpər və nizələr qoydu, onları çox möhkəmləndirdi. Beləcə Yəhuda ilə Binyamin torpaqları onun tərəfində qaldı. **13** Bütün İsraildə olan kahinlər və Levililər onların bütün mahallələrindən gəlib Rexavamin yanına toplandı. **14** Levililər otaqlarını və mülklərini qoyub Yəhudaya və Yerusalimə gəldilər. Çünki Yarovam onları oğulları ilə birgə Rəbbə kahinlilik etməkdən kənar etmişdi. **15** O, səcdəgahlar, təkə bütərləri və düzəltdiyi dana bütərləri üçün özüne kahinlər qoymuşdu. **16** Onların ardınca bütün İsrail qəbilələrindən olan İsrailin Allahı Rəbbi sidq ürəkdən axtarmaq istəyənlər atalarının Allahı Rəbbə qurban təqdim etmək üçün Yerusalimə gəldilər. **17** Yəhuda

padşahlığını möhkəmləndirdilər və üç il Süleymanın oğlu Rexavama kömək etdilər. Çünkü üç il Davudun və Süleymanın yolu ilə getdi. **18** Rexavam Maxalatı özünə arvad aldı. Maxalat Davudun oğlu Yerimotunla Yesseyin oğlu Eliavın qızı Avihayilin qızı idi. **19** O, Rexavama oğullar – Yeuşu, Şemaryanı, Zahamı doğdu. **20** Rexavam Maxalatdan sonra Avşalomun qızı Maakanı aldı. O, Aviyani, Attayı, Zizanı və Şelomiti doğdu. **21** Rexavam Avşalomun qızı Maakanı bütün arvadları və cariylərindən daha çox sevirdi. O, on səkkiz arvad və altmış cariylərmişdi, iyirmi səkkiz oğul və altmış qız atası oldu. **22** Rexavam Maaka oğlu Aviyani qardaşları arasında padşah etmək üçün ayıraq vəliəhd təyin etdi. **23** Ağılı davranıb bütün Yəhuda və Binyamin torpağında hər qalalı şəhərə oğullarını göndərdi və onlara bol ərzaq verdi, onlar üçün çoxlu arvad aldı.

12 Padşahlığı möhkəmlənib özü qüvvətləndikdə Rexavam, onurla bərabər bütün İsraililər Rəbbin Qanunundan üz döndərdilər. **2** Padşah Rexavamın beşinci ilində Rəbbə qarşı vəfəsizliq etdiklərinə görə Misir padşahı Sisaq min iki yüz döyüş arabası və altmış min süvari ilə Yerusalima hücum etdi. **3** Onurla bərabər Misirdən gələn xalqın, Luvluların, Sulkuların və Kuşluların sayı hesabı bilinmirdi. **4** O, Yəhudadan qalalı şəhərlərini aldı və Yerusalimə yaxınlaşdı. **5** Peyğəmbər Şemaya Rexavamın və Sisaqdan ötrü Yerusalimə toplanan Yəhuda rəislərinin yanına gəlib onlara dedi: «Rəbb belə deyir: "Siz Məni tərk etdiniz, buna görə Mən də sizi Sisaqa təslim etdim"». **6** İsrail rəisləri ilə padşah özlərini aşağı tutdular və «Rəbb adıldır» dedilər. **7** Rəbb onların özlərini aşağı tutduğunu görəndə Şemayaya Rəbbin bu sözü gəldi: «Özlərini aşağı tutduqları üçün onları məhv etməyəcəyəm, onlara bir az qurtuluş verəcəyəm, Sisaqın əli ilə qəzəbim Yerusaliminə üzərinə tökülməyəcək. **8** Amma Mənə qulluq etməklə dünya padşahlıqlarına qulluq etməyin fərqini başa düşsünlər deyə onun qulları olacaqlar». **9** Misir padşahı Sisaq Yerusalimə hücum etdi və Rəbbin məbədinin və padşah sarayının xəzinələrini götürdü. Hər şeyi aldı, Süleymanın düzəltdiyi qızıl qalxanları da götürdü. **10** Padşah Rexavam onların yerinə tunc qalxanlar düzəltdi və bunları padşah sarayının qapısını qoruyan mühafizə rəislərinin elinə verdi. **11** Hər dəfə padşah Rəbbin məbədindən gələndə mühafizəçilər onları daşıyır və sonra mühafizəçilərin otağına geri gətirirdilər. **12** Özünü aşağı tutduqda onu büsbütin məhv etməmək üçün Rəbbin qəzəbi üzərindən döndü. Çünkü Yəhudada yaxşı işlər də var idi. **13** Padşah Rexavam Yerusalimə özünü möhkəmləndirək padşahlıq etdi. Rexavam padşah olan vaxt qırx bir yaşında idi. O, Rəbbin Öz adını qoymaq üçün İsrailin bütün qəbilələrindən seçdiyi şəhərdə – Yerusalimə on yeddi il padşahlıq etdi. Anasının adı Ammonlu Naama idi. **14** O, pis olan işlər etdi, çünki ürəyi Rəbbi axtarmaq istəmədi. **15** Rexavamın etdiyi işlər, ilk işlərindən son işlərinə qədər peyğəmbər Şemayanın və görücü İddonun tarix kitablarında nəsil

şəcərəsinə görə yazılmışdır. Rexavamlı Yarovam arasında həmişə müharibə gedirdi. **16** Rexavam ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində basdırıldı. Yerinə oğlu Aviya padşah oldu.

13

Yarovamın padşahlığının on səkkizinci ilində Aviya Yəhuda üzərində padşah oldu. **20** Yeruşəlimdə üç il padşahlıq etdi. Anasının adı Giveali Urielin qızı Maaka idi. Aviya ilə Yarovamın arasında müharibə gedirdi. **3** Aviya dörd yüz min seçmə igid döyüşündən ibarət olan bir ordu ilə hərba girişdi. Yarovam isə səkkiz yüz min seçmə igid döyüşünü ona qarşı döyüş üçün düzdü. **4** Aviya Efrayimin dağlıq bölgəsində olan Semarayına dağına qalxıb dedi: «Ey Yarovam və bütün İsraililər, məni dinləyin! **5** Bilmirsiniz ki, İsrailin Allahı Rəbb İsrail üzərində padşahlığı əbədi olaraq Davuda və onun oğullarına vermişdir? Bunu duzla əhd etmişdir. **6** Ancaq Davudun oğlu Süleymanın qulu Nevat oğlu Yarovam qalxıb ağasına qarşı üşyan etdi. **7** Onun ətrafına boş və yaramaz adamlar yiğilib Süleyman oğlu Rexavama qarşı çıxdılar. Rexavam gənc və zəif iradəli olduğu üçün onlara qarşı dura bilmədi. **8** İndi siz Davud oğullarının əlində olan Rəbbin padşahlığına qarşı durmağı düşünürsünüz və siz böyük bir kütəsiniz. Yarovamın allahlar deyə sizə düzəltdiyi qızıl danalar da aranızdadır. **9** Amma Harun nəslindən olan Rəbbin kahinlərini və Levililəri qovmadınız mı? Başqa ölkələrin xalqlarının qaydasına görə özünüz kahinlər qovmadınız mı? Buğa və yeddi qoçla təqdis olunmaq üçün gələn hər kəs yalançı allahların kahini ola bilər. **10** Amma Rəbb Allahımız olduğuna görə biz Onu tərk etməmişik və bizdə Rəbbin xidmətində Harun nəslindən olan kahinlər və onlara kömək edən Levililər vardi. **11** Onlar hər səhər-axşam Rəbbə yandırma qurbanları və xoş ətirli buxur yandırar, təmiz masa üzərində cörək təqdimi verər və hər axşam qızıl çiraqdanda çiraqları yandırar. Çünkü biz Allahımız Rəbbin qoyduğu qaydalara əmlə edirik, siz isə Onu tərk etdiniz. **12** Budur, Allah bizimlədir, başımızın üstündədir. Onun kahinləri də bizimlədir. Siz qarşı çılmak üçün əllərində yüksək səs verən kərənaylar var. Ey İsrail övladları, atalarınızın Allahı Rəbbə qarşı müharibə etməyin, çünkü işiniz yaxşı getməz». **13** Yarovam onların arxasından pusqu qurmaq üçün dəstə göndərmişdi. Onun özü Yəhudalılardan qabaqda idi. Pusqu isə onların arxasında idi. **14** Yəhudalılar geriyə baxdıqda gördülər ki, onlara öndən və arxadan hücum olunacaq. Onlar Rəbbə fəryad etdilər və kahinlər kərənayları yüksək səslə çaldılar. **15** Yəhudalılar nərə çəkdilər və onlar nərə çəkəndə Allah Yarovamı və bütün İsraililəri Aviyanın və Yəhudanın öündə qırıldı. **16** İsrail övladları Yəhudalıların öündən qaçırdı və Allah onları bunlara taslim etdi. **17** Aviya ilə xalqı onları böyük tələfata uğratdılar; İsraililərdən beş yüz min seçmə adam həlak oldu. **18** Beləcə o vaxt İsrail övladları sakitləşdirilər, Yəhudalılar isə atalarının Allahı Rəbbə güvəndikləri üçün üstün geldilər. **19** Aviya Yarovamı təqib etdi və ondan şəhərləri – Bet-

Eli və qəsəbələrini, Yeşanəni və qəsəbələrini, Efronu və qəsəbələrini aldı. **20** Aviyanın dövründə Yarovam bir daha güclü olmadı. Rəbb onu vurdur və o öldü. **21** Ancaq Aviya dağda gücləndi. O, on dörd arvad aldı, iyirmi iki oğul və on altı qız atası oldu. **22** Aviyanın qalan işləri, əməlləri və sözləri peyğəmbər İddonun təlimində yazılmışdır.

14

Aviya ataları ilə uyudu və onu Davudun şəhərində basdırıldılar. Yerinə oğlu Asa padşah oldu. Onun dövründə ölkə on il rahat yaşadı. **2** Asa Allahı Rəbbin gözündə yaxşı və doğru olan işlər etdi. **3** Özgə allahların qurbangahlarını və səcdəgahları aradan qaldırdı və sütunları qırıldı, Aşera bütüllərini kəsdi. **4** Asa atalarının Allahı Rəbbi axtarmağı və qanunla əmərlərinə əmlə etməyi Yəhudaya söylədi. **5** Yəhudanın bütün şəhərlərindən səcdəgahları və buxur qurbangahlarını aradan qaldırdı. Onun dövründə ölkə rahat yaşadı. **6** O, Yəhudada qalalı şəhərlər tikdi, çünki o illərdə ölkədə əmin-amanlıq idi və orada müharibə yox idi. Rəbb ona dinclik vermişdi. **7** Asa Yəhudalılara dedi: «Bu şəhərləri tikək, ətrafında divarlar və qüllələr, qapılar və sürgülər düzəldək. Ölkə hələ bizimdir, çünki biz Allahımız Rəbbi axtardıq, Onu axtardığımıza görə Allah bizə hər tərəfdən dinclik verdi». Onlar beləcə uğurla tikdilər. **8** Asanın orduyu Yəhudadan sıpər və niza daşıyan üç yüz min nəfər, Binyamin nəslindən qalxan daşıyan və kaman çəkən iki yüz səksən min nəfərdən ibarət idi. Onların hamısı igid döyüşüllər idi. **9** Birləşmələr qarşı Kuşlu Zerah milyon əsgərlər və üç yüz döyüş arabası ilə Maresəya hücum etdi. **10** Asa onun üzərinə getdi və Maresəda Sefata dərəsində döyüş üçün düzüldü. **11** Asa Allahı Rəbbi çəkərib dedi: «Ya Rəbb, güclülər arasında gücüzəm, yardım edəcək Səndən başqası yoxdur. Ya Rəbb Allahımız, bizə yardım et, çünki Sən bizim dayağımızsan və Sənin isminlə bu qoşunun üstünə gəlməsi. Ya Rəbb, Allahımız Sənsən, qoy insan Sənə üstün gəlməsin». **12** Asanın və Yəhudalıların öündə Rəbb Kuşluları qırıldı və Kuşlular qədidi. **13** Asa və onunla birgə olan xalq onları Gerara qədər təqib etdi. Kuşlulardan o qədər ölən oldu ki, heç kəs salamat qalmadı, çünki Rəbbin və onun ordusunun öündə məhv olmuşdular. Yəhudalılar çoxlu qənimət ələ keçirdilər. **14** Gerət ətrafındakı bütün şəhərləri dağıtdılar, çünki onların canına Rəbbin qorxusu düşməşdi. Bütün şəhərləri qarət etdilər, orada çoxlu qənimət vardi. **15** Çoban çadırlarını da dağıtdılar, çoxlu qoyun-keçi və dəvə apardılar. Sonra Yerusəlimə qayıtdılar.

15 Oded oğlu Azaryanın üzərinə Allahın Ruhu gəldi. **2** O, Asanın qarşısına çıxıb ona dedi: «Ey Asa, bütün Yəhudalılar və Binyaminlilər, məni dinləyin! Siz Rəbb ilə bərabər olarkən O da sizinlədir. Əgər siz Onu axtarsanız, O da Özünü siza göstərər. Ancaq siz Onu tərk etsəniz, O da siz tərk edər. **3** Uzun zamandan bəri İsraildə həqiqi Allah yoxdur. Onun öyrədən kahini və Qanunu da yoxdur. **4** Ancaq ağır günlərində İsrailin Allahı Rəbbə qayıdır Onu axtaranda O Özünü onlara göstərdi. **5** O vaxtlar gedib-

gəlmək təhlükəli idi. Çünkü bütün ölkələrin əhalisi böyük həyəcana düşmüdü. **6** Millət millətə qarşı, şəhər şəhərə qarşı vuruşdur. Çünkü Allah onları hər cür bəla ilə əşqinqılıq salmışdı. **7** Ancaq siz möhkəm olun və əlləriniz gücdən düşməsin, çünkü işiniz üçün mükafat alacaqsınız». **8** Asa bu sözləri və peyğəmbər Odedin peyğəmbərliyini eşitdikdə cəsarətə gəlib bütün Yəhuda və Binyamin torpağından, Efrayimin dağlıq bölgəsində olan aldığı şəhərlərdən iyrənc bülətri götürüb atdı, Rəbbin evvəli öündə olan Rəbbin qurbanlığını təmir etdi. **9** Bütün Yəhudalıları və Binyaminliləri, onların arasında yaşayan Efrayimliləri, Menaşşeliləri və Şimeonluları bir yerə yığıdı. Allahı Rəbbin onunla birgə olduğunu gördükdə çoxlu İsraili onun tərəfinə keçmişdi. **10** Asanın padşahlığının on beşinci ilinin üçüncü ayında onlar Yerusəlimə toplandılar. **11** O gün gətirdikləri qənimətdən yeddi yüz baş mal-qara və yeddi min baş qoyun-keçi Rəbbə qurban etdilər. **12** Atalarının Allahı Rəbbi bütün ürəkləri ilə və bütün canları ilə axtarmaq üçün əhd etdilər. **13** İstər kiçik ya böyük, istərsə də kişi ya qadın olsun, İsrailin Allahı Rəbbi axtarmayan hər kəs öldürülməli idi. **14** Borular və şeypurlar çalaraq bağırtı və yüksək səslə Rəbbə and içdilər. **15** Bu anda görə bütün Yəhudalılar sevindi, çünkü bütün ürəkləri ilə and içmişdilər, bütün səyləri ilə Onu axtarmışdalar və O da onlara Özünü göstərmişdi. Rəbb onlara hər tərəfdən dinclik vermişdi. **16** Padşah Asa nənəsi Maakanı mələkəlikdən məhrum etdi, çünkü o, Aşera üçün iyrənc bir büt düzəltmişdi. Asa onun bütününü kəsdi və toz edib Qidron vadisində yandırdı. **17** Ancaq İsraildə səcdəgahlar aradan qaldırılmadı. Lakin Asanın ürəyi bütün ömrü boyu Rəbbə sadiq idi. **18** O, atasının və özünün təqdis etdiyi şeyləri – qızılı, gümüşü və qabları Allahın məbədinə gətirdi. **19** Asanın padşahlığının otuz beşinci ilinə qədər müharibə olmadı.

16 Asanın padşahlığının otuz altıncı ilində İsrail padşahı Baaşa Yəhudaya hücum etdi və Yəhuda padşahı Asanın yanına gəlib-getmək istəyənləri buraxmamaq üçün Rama şəhərini tikdi. **2** Asa Rəbbin məbədinin və padşah sarayının xəzinələrindən qızılı-gümüşü götürdü və onları Dəməşqdə yaşayan Aram padşahı Ben-Hadada bu xəbərlə göndərdi: **3** «Sənin atanla mənim atam arasında saziş var idi, qoy bizim aramızda da saziş olsun. Sən qızılı-gümüş göndərdim, get İsrail padşahı Baaşa ilə olan sazişini poz ki, torpağından geri çəkilsin». **4** Ben-Hadad padşah Asaya qulaq asdı və qoşun başçılарını İsrail şəhərlərinin üstünə göndərdi. Onun qoşunları İyona, Dana, Avel-Mayimə və Naftalinin bütün anbar şəhərlərinə zərbə vurdu. **5** Baaşa bunu eşitdikdə Ramani tikmayı dayandırdı və işini buraxdı. **6** Padşah Asa bütün Yəhudalıları yanına yığıdı. Onlar Ramada Baaşanın tikməkdə olduğu yerlərin daşlarını və dırklərini daşıdı. Bunlarla Gevanı və Mispanı tikdi. **7** O vaxt görəcü Xanani Yəhuda padşahı Asanın yanına gəlib ona dedi: «Madam ki Allahın Rəbbə deyil, Aram padşahına güvəndin, buna görə də Aram padşahının ordusunu sənin əlindən qaçıb qurtardı.

8 Kuşlular və Luvlular çoxlu süvari və döyüş arabaları ilə çox böyük bir ordu deyildimi? Rəbb Ona güvəndiyin üçün onları sənə təslim etdi. **9** Çünkü Rəbbin gözləri yer üzünü seyr edir ki, ürəyi bütünlükə Onunla olanları qüvvətləndirsin. Ağlışlıq etdin. İndidən sənə müharibə olacaq». **10** Asa görəcüyə qəzəbləndi və onu işgəncə zindanına atdı, çünkü bunun üçün ona hiddətlənmişdi. O vaxt Asa xalqdan bəzilərinə zülm etdi. **11** Asanın işləri, ilk işlərindən son işlərinə qədər Yəhuda və İsrail padşahlarının kitabında yazılmışdır. **12** Padşahlığının otuz doqquzuncu ilində Asa ayaqlarından xəstələndi, xəstəliyi get-gedə ağırlaşdı. Həm də xəstə olduqda Rəbbi deyil, ancaq həkimləri axtardı. **13** Asa padşahlığının qırx birinci ilində ölüb ataları ilə uyudu. **14** Onu Davudun şəhərində özü üçün qazdığı qəbirdə basdırıldılar və onu gözəl ədvayıyat və hər cür qatışmış ətriyatla dolu yatağı qoydular. Onun xatırına böyük bir tonqal yandırdılar.

17 Onun yerinə oğlu Yehoşafat padşah oldu və İsrailə qarşı özünü möhkəmləndirdi. **2** Yəhudanın hər qalalı şəhərinə qoşun qoydu və Yəhuda torpağına və atası Asanın aldığı Efrayim şəhərlərinə hərbi dəstələr yerləşdirdi. **3** Rəbb Yehoşafatla idi, çünkü atası Davudun əvvəlki yolları ilə getdi və Baal bülətrini deyil, **4** yalnız atasının Allahını axtardı və İsraililərin etdiyi işlərə görə deyil, Allahın əmərləri ilə getdi. **5** Rəbb padşahlığı onun əlində möhkəmləndirdi və bütün Yəhudalılar Yehoşafata xərac gətirdilər. Onun bol sərvəti və sərafı vardi. **6** Rəbbin yollarında cəsarətləndi. Üstəlik səcdəgahları və Aşera bülətrini Yəhudadan götürdü. **7** Padşahlığının üçüncü ilində Yəhuda şəhərlərində xalqa təlim versinlər deyə bunları göndərdi: rəisləri olan Ben-Xayil, Avdiya, Zəkəriyyə, Natanel və Mikeya. **8** Onlara bərabər Levililər: Şemaya, Netanya, Zevadya, Asahel, Şemiramot, Yonatan, Adoniya, Toviya, Tov-Adoniya və onlara birgə kahinlər: Elişama və Yehoram. **9** Onlar Yəhudada xalqa təlim verdilər. Yanlarında Rəbbin Qanun kitabı olmaqla Yəhudanın bütün şəhərlərini dolaşdırılar və xalqı öyrətdilər. **10** Yəhuda ətrafında olan bütün ölkələrin padşahlıqları üzərinə Rəbbin qorxusu düşdü və Yehoşafata qarşı müharibə etmədilər. **11** Filiştillərdən bazisi Yehoşafata hədiyyə və xərac olaraq gümüş gotirdi. Ərəblər də ona qoyun-keçi – yeddi min yeddi yüz qoç və yeddi min yeddi yüz təkə gətirdi. **12** Yehoşafat get-gedə əzəmət qazandı. Yəhudada qalalar və anbar şəhərləri tikdi. **13** Yəhuda şəhərlərində çoxlu ehtiyatları vardi. Yerusəlimdə igid döyüşçülər olan əsgərləri vardi. **14** Nəsillərinə görə onların siyahısı bu idi: Yəhudadan minbaşılardır: başçı Adna və onunla bərabər üç yüz min igid döyüşçü; **15** onun yanında başçı Yehoşanarı və onunla birgə iki yüz səksən min nəfər; **16** onun yanında könfülli olaraq Rəbbin işini boynuna götürən Zikri oğlu Amasya və onunla birgə iki yüz min igid döyüşçü; **17** Binyamindən igid bir döyüşçü olan Elyada və onunla bərabər ox-kaman və qalxanla silahlansmış iki yüz min

nəfər, **18** onun yanında Yehozavad və onunla döyüşə hazırlı olan yüz səksən min nəfər. **19** Bunlar padşahın bütün Yəhudadakı qalalı şəhərlərə qoysduğu döyüşçülərdən əlavə ona xidmət edənlər idi.

18 Yehoşafatın bol sərvəti və şərəfi vardi. O, Axavla qohum və müttəfiq oldu. **2** Bir neçə il sonra Samariyaya Axavin yanına gəldi. Axav onun üçün və onunla bərabər olan xalq üçün çoxlu qoyun-keçi və mal-qara kəsdi, onu Ramot-Gileada qalxmağa təhrik etdi. **3** İsrail padşahı Axav Yəhuda padşahı Yehoşafata dedi: «Sən mənimlə birgə Ramot-Gileada gedirsənmi?» Yehoşafat ona dedi: «Məni özün kimi, xalqımı xalqın kimi hesab elə, səninlə bərabər vuruşarıq». **4** Yehoşafat yena İsrail padşahına dedi: «Əvvəlcə görək Rəbbin sözü nədir?» **5** İsrail padşahı dörd yüz peyğəmbəri topladı və onlara dedi: «Vuruşmaq üçün Ramot-Gileada gedim ya getməyim?» Onlar dedi: «Get, Allah onu padşaha təslim edəcək». **6** Yehoşafat dedi: «Burada olanlardan başqa Rəbbin bir peyğəmbəri yoxdur ki, ondan soruşaq?» **7** İsrail padşahı Yehoşafata dedi: «Rəbdən soruşmaq üçün bir nəfər də var: İmlə oğlu Mikeya. Ancaq mənim ondan zəhləm gedir, çünki həmişə yaxşılığıma deyil, pisliyimə peyğəmbərlik edir». Yehoşafat dedi: «Qoy padşah belə söyləməsin». **8** İsrail padşahı bir saray xidmətçisini çağırıb dedi: «Tez İmlə oğlu Mikeyani buraya gətir». **9** İsrail padşahı və Yəhuda padşahı Yehoşafat Samariya darvazalarının girəcəyindəki meydanda şahlıq libası geyinib oturmuşdu. Hər biri öz taxtında oturmuşdu və bütün peyğəmbərlər onların öündə peyğəmbərlik edirdi. **10** Kenaana oğlu Sidqiya özünə dəmir buynuzlar düzəldib dedi: «Rəbb belə deyir: «Aramlıları qırıb qurtarana qədər onları beləcə buynuzlayacaqsan». **11** Bütün peyğəmbərlər də peyğəmbərlik edərək deyirdilər: «Ramot-Gileada get, qalib gələcəksən, Rəbb onu padşaha təslim edəcək». **12** Mikeyani çağırmaq üçün gedən qasid ona dedi: «İndi peyğəmbərlər padşaha bir ağızdan xoş sözər deyir. Sənin sözün də onlardan birinin sözü kimi olsun və yaxşılığı danış». **13** Mikeya dedi: «Var olan Rəbbə and olsun ki, Allahım mənə nə desə, onu söyləyəcəyəm». **14** O, padşahın yanına gəldi və padşah ona dedi: «Mikeya, vuruşmaq üçün Ramot-Gileada gedək, yoxsa getməyək?» Mikeya ona dedi: «Gedin, qalib gələcəksiniz, onlar sizə təslim ediləcək». **15** Padşah ona dedi: «Səni neçə dəfə and içdirim ki, mənə Rəbbin adı ilə həqiqətdən başqa bir şey söyləməyəcəksən?» **16** Mikeya dedi: «Mən bütün İsraililəri təpələr üstündə çobanı olmayan sürü kimi səpələnmiş gördüm. Rəbb dedi: «Onların ağası yoxdur. Qoy hər biri salamat öz evinə qayıtsın». **17** İsrail padşahı Yehoşafata dedi: «Sənə demədimmə o mənim yaxşılığıma deyil, pisliyimə peyğəmbərlik edəcək?» **18** Mikeya dedi: «Onda Rəbbin sözünü eşit. Mən Rəbbi Öz taxtında oturmuş və bütün göylər ordusunu Onun sağında və solunda durmuş gördüm. **19** Rəbb dedi: «Ramot-Gileada gedib həlak olması üçün Axavi kim

tovlayacaq?» Biri elə dedi, o biri belə. **20** Bir ruh irəli çıxıb Rəbbin öündə dayandı və dedi: «Mən onu tovlayaram». Rəbb ona dedi: «Necə?» **21** O dedi: «Mən çıxıb bütün peyğəmbərlərin ağızında yalançı bir ruh olaram». Rəbb dedi: «Sən onu tovlayacaqsan, bunu bacarırsan, get və belə elə». **22** Mikeya davam etdi: «İndi, budur, Rəbb sənin bütün bu peyğəmbərlərinin ağızına yalançı bir ruh qoyub. Beləcə Rəbb başına bəla gətirməyi qərara aldı». **23** Kenaana oğlu Sidqiya yaxınlaşdı və Mikeyanın yanağına vurub dedi: «Rəbbin Ruhu səndə danişmaq üçün məndən sənə hansı yolla keçdi?» **24** Mikeya dedi: «Sən gizlənmək üçün iç otaga girdiyin gün bunu biləcəksən». **25** İsrail padşahı dedi: «Mikeyani götürün, onu şəhər rəisi Amonun və padşahın oğlu Yoasın yanına göndərin. **26** Onlara söyləyin ki, padşah belə deyir: «Bu adamı zindana atın və mən salamat qayıdana qədər ona çox az çörək və su verərək zülm edin». **27** Mikeya dedi: «Əgər sən salamat qayıtsan, Rəbb mənim vasitəmə danişmayıb». Sonra dedi: «Ey camaat, hamınız eşidin!» **28** İsrail padşahı və Yəhuda padşahı Yehoşafat Ramot-Gileada getdi. **29** İsrail padşahı Yehoşafata dedi: «Mən qiyafəm dəyişib döyüşə girəcəyəm, ancaq sən öz şahlıq libasını gey». İsrail padşahı qiyafasını dəyişib döyüşə girdi. **30** Aram padşahı öz döyüş arabalarının başçılarına «nə kiçiklə, nə də böyükələ vuruşun, yalnız İsrail padşahı ilə döyüşa girin» deyə əmr etmişdi. **31** Döyüş arabalarının başçıları Yehoşafati görəndə dedi: «İsrail padşahı budur». Dönüt onunla vuruşmağa getdilər. Yehoşafat çıçırdı. Rəbb ona yardım etdi, Allah onları onun yanından geri çəkdi. **32** Döyüş arabalarının başçıları onun İsrail padşahı olmadığını görəndə onun ardından geri qayıtdılar. **33** Bir adam nişan almadan kaman çəkib İsrail padşahını zirehlərin birləşdiyi yerdən vurdu. Padşah arabaçısına dedi: «Dön və məni döyüşdən çıxar, çünki yaralanmışam». **34** O gün döyüş qızışdı. İsrail padşahı axşamacan öz döyüş arabasında Aramlıların öündə söyklənib dayandı. Günəş batmaqdə ikən o öldü.

19 Yəhuda padşahı Yehoşafat Yeruşəlimə, evinə salamat qayıtdı. **2** Xanani oğlu görəcü Yehu onun öünüə çıxdı və padşah Yehoşafata dedi: «Pis adama kömək etmək və Rəbbə nifrat edənləri sevmək sənə lazımdı? Bundan ötrü Rəbbin qəzəbi sənin üzərindədir. **3** Lakin sənin yaxşı işlərin də var: Aşera bütərini ölkədən yox etdin və öz ürəyini Allahı axtarmaq üçün hazırladın». **4** Yehoşafat Yeruşəlimdə yaşadı. Təkrar Beer-Şevadan Efrayimin dağlıq bölgəsinə qədər xalq arasında gəzdi və onları atalarının Allahı Rəbbə tərəf döndərdi. **5** Ölkəyə, Yəhudanın bütün qalalı şəhərlərinə hakimlər - hər şəhərə bir hakim qoysdu. **6** O, hakimlərə dedi: «Baxın ki nə edirsiniz, çünki insan üçün deyil, Rəbb üçün hakimlik edirsiniz və hakimlik işində O sizinlədir. **7** İndi sizin üzərinizdə Rəbb qorxusunu olsun. Ehtiyat edin, çünki Allahımız Rəbdə haqsızlıq, tərəfkeşlik, rüşvətxorluq yoxdur». **8** Yehoşafat Rəbbin hakimliyinə və mübahisəli işlər üçün Yeruşəlimə də bəzi Levililəri, kahinləri və

İsrailin nəsil başçılarını təyin etdi. Onlar Yerusəlimə qaydanda **9** padşah onlara əmr edib dedi: «Rəbb qorxusu ilə, sədəqətlə və bütün ürəklə belə edin: **10** öz şəhərlərində yaşayış qohumlarınızdan sizə galəcək hər mübahisəli iş üçün, istər qan işi olsun, istərsə də qanun, əmr, qayda və hökm barədə olsun, onlara xəbərdarlıq edin ki, Rəbbin qarşısında təqsirkar olmasınlar və Onun qəzəbi sizin və qohumlarınızın üzərinə gəlməsin. Belə etməklə siz təqsirkar olmayıcaqsınız. **11** Budur, Rəbbin hər işi üçün başçı kahin Amarya, padşahın hər işi üçün isə Yəhudanın qəbilə rəisi İsmail oğlu Zevadya başçınız olacaq, önünüzdə də Levililər məmər olacaq. Cəsarətlə davranışın. Rəbb yaxşılıq edənlərlə olsun».

20 Bundan sonra Moavlilar və Ammonlular, onlara bərabər Maonlulardan bəzisi Yəhoşafata qarşı döyüşmək üçün gəldi. **2** Adamlar gəldi və Yəhoşafata bildirib dedi: «Dənizin o biri tərafindən, Aramdan sənə qarşı böyük bir izdiham gəlir. İndi onlar Xaseson-Tamardadır. Bura En-Gedidir». **3** Yəhoşafat qorxdu və üzünü Rəbbi axtarmağa döndərdi və bütün Yəhuda üçün oruc elan etdi. **4** Yəhudalılar Rəbdən kömək diləmək üçün toplandı, Yəhudanın bütün şəhərlərindən də Rəbbi axtarmaq üçün gəldilər. **5** Yəhoşafat Rəbbin məbədində, yeni həyətin qabağında, Yəhuda və Yerusalim camaatının önündə durub dedi: **6** «Ya Rəbb, atalarımızın Allahı, göylerdə olan Allah Sən deyilsənmi? Bütün millətlərin padşahlıqları üzərinə hakim olan Sən deyilsənmi? Qüdrətlə qüvvət Sənin əlindədir və heç kim Sənə qarşı dura bilməz. **7** Ey Allahımız, bu torpaqda yaşayışları xalqın İsrailin önündə qovan və onu dostun İbrahimin nəslinə əbədi olaraq verən Sən deyilsənmi? **8** Orada məskən saldılar, orada Sənin adına müqaddəs bir məbəd tikdilər və dedilər: **9** “Əgər üzərimizə bəla, cəza qılıncı, vəba və ya acliq gələrsə, adın bu məbəddə olduğuna görə bu məbədin önündə, yəni Sənin önündə də duracaqıq və çatın günlərdə Sənə fəryad edəcəyik, onda Sən eşidəcəksən və xilas edəcəksən”. **10** İndi bax Ammonlular, Moavlilar, Seir dağının sakinləri nə edir! Misirdən gələrkən İsraililəri onların torpağına girməyə qoymadın, İsraililər də dönüb onları məhv etmədi. **11** Budur, biziş irs olaraq verdiyin Sənin mülkündən bizi qovmağa gələrək əvəzini necə ödəyirlər. **12** Ey Allahımız, onlara hökm etməyəcəksənmi? Çünkü üzərimizə gələn bu böyük qoşuna qarşı gücümüz yoxdur və biz na edəcəyimizi bilmirik, ancaq gözlərimiz Sənin üzərindədir». **13** Bütün Yəhudalılar uşaqları, qadınları və oğulları ilə birgə Rəbbin önündə durmuşdu. **14** Camaatın arasında olanda Asəf nəslindən olan bir Levili, Mattanya oğlu Yeił oğlu Benaya oğlu Zəkariyyə oğlu Yaxazielin üzərinə Rəbbin Ruhu gəldi. **15** O dedi: «Bütün Yəhudalılar, Yerusalimdə yaşayışları və sən padşah Yəhoşafat, yaxşı dinişən! Rəbb sizə belə deyir: “Bu böyük qoşundan qorxmayın və ruhdan düşməyin, çünkü döyüş sizin deyil, ancaq Allahındır. **16** Sabah onlara qarşı enin: budur, onlar Sis yoxusu ilə qalxır və onları vadinin sonunda, Yeruel

cölünün önündə tapacaqsınız. **17** Bu səfərdə döyüşmək səzə lazımlı olmayacaq. Ey Yəhudalılar və Yerusalimlilər, səfər bağlayıb durun, sizinlə bərabər olan Rəbbin xilasını görün. Qorxmayıñ və ruhdan düşməyin. Sabah onların qarşısına gedin və Rəbb sizinlə olacaq”». **18** Yəhoşafat üzüstə yərə qapandı və bütün Yəhudalılar və Yerusalimdə yaşayışları Rəbbə səcdə etmək üçün Rəbbin önündə yərə qapandı. **19** Qohat və Qorah nəsillərindən olan Levililər ayaga qalxıb İsrailin Allahı Rəbbə yüksək səslə şükür etdilər. **20** Onlar səhər tezədən qalxdı və Teqoa cölünə çıxdılar. Çıxdıqları zaman Yəhoşafat durub dedi: «Ey Yəhuda və Yerusalimdə yaşayışları, məni dinişən: Allahınız Rəbbə inanın, onda qorunacaqsınız, Onun peyğəmbərlərinə inanın və uğur qazanacaqsınız». **21** Xalqla məsləhət etdikdən sonra Rəbbə ilahi oxuyanları irəli qoydu ki, ordusunun önündə gedərək müqaddəs calalına həmd edib oxusunlar: «Rəbbə şükür edin, çünkü Onun məhəbbəti əbədidir». **22** Tərənnümlə həmdə başladıqları zaman Yəhudaya gələn Ammonlular, Moavlilar və Seir dağının sakinlərinə qarşı Rəbb pusqu qurdı və onlar qırıldı. **23** Çünkü Ammonlularla Moavlilar Seir dağının sakinlərini qırıb tamam yox etmək üçün onlara qarşı qalxdı və Seir sakinlərini qırandan sonra bir-birlərini məhv etməyə başladı. **24** Yəhudalılar çöle baxan gözətçi yeriňə çatdıqda qoşuna baxıb yərə yixilmiş meyitlər gördülər. Sağ qalan yox idi. **25** Yəhoşafat və onun xalqı onların qənimatini götürməyə gəldi, onların arasında çoxlu mallar, paltarlar və qiymətli seylər tapıldılar. Bunlardan o qədər yiğdilar ki, daşıya bilmədilər. Qənimat o qədər çox idi ki, onu üç gün yiğdilar. **26** Dördüncü gün Beraka vadisində Rəbbə həmd etmək üçün toplandılar. Bundan ötrü o yeriň adını Beraka vadisi qoydular və bu günə qədər də belədir. **27** Bütün Yəhuda və Yerusalim xalqı Yəhoşafatın başçılığı altında sevinç Yerusalima qayıtdı, çünkü Rəbb düşmənlərini məhv edərək onları sevindirmişdi. **28** Çənglər, liralar və kərənəyalar çalaraq Yerusalimə, Rəbbin məbədindən gəldilər. **29** İsrailin düşmənlərinə qarşı Rəbbin döyüşdürüünü eşitdikdə bütün ölkələrdəki padşahlar üzərinə Allahın qorxusu düşdü. **30** Yəhoşafatın padşahlığında isə amin-amanlıq oldu, çünkü Allahı ona hər tərəfdən dinclik verdi. **31** Yəhoşafat Yəhuda üzərində padşahlıq etdi. Padşah olduğu zaman otuz beş yaşında idi. O, Yerusalimdə iyirmi beş il padşahlıq etdi. Anasının adı Şilxi qızı Azuva idi. **32** O, atası Asanın yolu ilə getdi və Rəbbin gözündə doğru olan işlər edərək bunlardan kənara çıxmadi. **33** Ancaq səcdəgahlar aradan qaldırılmışdı və xalqın ürəyi hələ atalarının Allahı Rəbbə tərəf yönəlməmişdi. **34** Yəhoşafatın qalan işləri, ilk işlərindən son işlərinə qədər İsrail padşahlarının kitabına daxil olan Xanani oğlu Yehunun tarix kitabında yazılmışdır. **35** Ondan sonra Yəhuda padşahı Yəhoşafat pis işlər görən İsrail padşahı Axazya ilə razılığa gəldi. **36** Tarışə getməyə gəmilər düzəltmək üçün onunla razılaşdı və gəmiləri Eson-Geverdə düzəltildilər. **37** Mareşadan olan Dodavin oğlu Eliezer Yəhoşafata qarşı peyğəmbərlik edib dedi: «Axazya

ilə razılığa gəldiyin üçün Rəbb sənin işlərini pozdu». Gəmilər parçalandı və Tarşış gedə bilmədilər.

21 Yehoşafat ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Yehoram padşah oldu. **2** Onun qardaşları, Yehoşafatın oğulları bunlar idi: Azarya, Yexiel, Zəkəriyyə, Azarya, Mikael və Şefatya. Bunların hamisi İsrail padşahı Yehoşafatın oğulları idi. **3** Ataları onlara çoxlu hədiyyələr – qızıl, gümüş və qiyaməti şeylər, bunlarla bərabər Yəhudada olan qalalı şəhərlər verdi. Padşahlıq isə Yehoram verdi, çünkü o, ilk oğul idi. **4** Yehoram atasının padşahlıq taxtına çıxıb möhkəmləndikdə bütün qardaşlarını və İsrail rəislərindən bəzisini da qılıncdan keçirdi. **5** Yehoram padşah olduğu vaxt otuz iki yaşında idi və Yeruşəlimdə səkkiz il padşahlıq etdi. **6** Axav nəslinin etdiyi kimi o da İsrail padşahlarının yolu ilə getdi, çünkü Axavın qızı onun arvadı idi. Yehoram Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **7** Ancaq Rəbb Davudla etdiyi əhddən ötrü Davudun sülələsini mahv etmək istəmədi. Çünkü Davuda və onun nəslinə əbədi olaraq bir çaraq verəcəyini vəd etmişdi. **8** Onun dövründə Edomlular üşyan qaldırıb Yəhudanın əsarəti altından çıxdılar və özlərinə bir padşah qoydular. **9** Yehoram rəisləri və bütün döyüş arabaları ilə birgə getdi. Gecə ikən qalxıb onu hər tərəfdən əhatə edən Edomluları və araba rəislərini qirdi. **10** Beləcə Edomlular üşyan qaldırdı, bu günə qədər də Yəhudanın əsarəti altında deyil. Həmin vaxt Livnalılar da üşyan qaldırıb onun əsarəti altından çıxdılar, çünkü Yehoram atalarının Allahı Rəbbi tərk etmişdi. **11** O, Yəhuda dağlarında da səcdəgahlar tikmişdi. Yeruşəlimdə yaşayanları da xəyanətə təhrik edib Yəhudanı da yoldan azdırımdı. **12** Ona peyğəmbər İlyasdan bu məktub gəldi: «Atan Davudun Allahı Rəbb belə deyir: “Atan Yehoşafatın və Yəhuda padşahı Asanın yolları ilə deyil, **13** ancaq İsrail padşahlarının yolu ilə getdin, Axav nəslinin etdiyi kimi Yəhudanı və Yeruşəlimdə yaşayanları xəyanətə təhrik etdin. Həm də atanın nəslində qardaşlarını, səndən daha yaxşı olanları öldürdü. **14** Buna görə də Rəbb sənin xalqına, oğullarına, arvadlarına və bütün malına böyük zərbə vuracaq. **15** Sən isə ağır xəstələnəcəksən, elə bir siddətli xəstəlik keçirəcəksən ki, nəticədə bağırsaqların tökülcək!». **16** Rəbb Yehoramı qarşı Filistililərin ruhunu və Kuşluların qonşuluğunda yaşayan ərəblərin ruhunu oyandırdı. **17** Onlar Yəhudanın üstünə gəlib oraya hücum çəkdilər. Padşahın sarayında tapdıqları bütün malı, onun oğullarını və arvadlarını apardılar. Oğullarının ən balacısı Axazyadan başqa oğlu qalmadı. **18** Bunların hamisindən sonra Rəbb Yehoramı bağırsaqlarından sağlamaz bir xəstəliklə vurdu. **19** Onun xəstəliyi gündən-günə siddətləndi. Nəhəyat, ikinci ilin sonunda xəstəliyinə görə bağırsaqları töküldü və o, siddətli ağrılarla öldü. Onun xalqı Yehoramın ataları üçün tonqal yandırıldığı kimi onun xatirinə yandırmadı. **20** Yehoram padşah olduğu vaxt otuz iki yaşında idi və Yeruşəlimdə səkkiz

il padşahlıq etdi. Ölümünə heç kəs təəssüf etmədi. Onu Davudun şəhərində basdırıldılar, lakin padşahların qəbirlərində basdırmadılar.

22 Yeruşəlimdə yaşayanlar onun yerinə ən kiçik oğlu Axazyani padşah etdilər, çünkü Ərəblərlə birgə ordugahı giron dastalar bütün böyükleri öldürmüdü. Beləcə Yəhuda padşahı Yehoramın oğlu Axazyə padşah oldu. **2** Axazyə padşah olduğu vaxt qırx iki yaşında idi və Yeruşəlimdə bir il padşahlıq etdi. Anası Omrinin nəvəsi olub adı Atalya idi. **3** Axazyə da Axav nəslinin yolları ilə getdi, çünkü anası ona pislik etmək öyrədirdi. **4** O da Axav nəslə kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. Çünkü atasının ölümündən sonra məhv üçün bu adamlar onun məsləhətçiləri oldu. **5** Onların məsləhəti ilə Aram padşahı Xazael qarşı vuruşmaq üçün İsrail padşahı Axav oğlu Yehoramla birgə Ramot-Gileada getdi. Aramlılar Yehoramı yaraladı. **6** Ramot-Gileadda Aram padşahı Xazael qarşı vuruşarkən aldığı yaraları sağaltmaq üçün İzreelə qayıtdı. Yəhuda padşahı Yehoram oğlu Axazyə, Axav oğlu Yehoramı görmək üçün İzreelə gəldi, çünkü o yaralı idi. **7** Axazyanın bu yolla məhv olması Allahdan idi. O, Yehoramın yanına gəldi və oraya gəlib Axav nəslini yox etmək üçün Rəbbin məsh etdiyi Nimşı oğlu Yehuya qarşı Yehoramla birgə çıxdı. **8** Yəhu Axav nəslinə hökmü icra edərkən Yəhuda rəislərini və Axazyanın ona xidmət edən qardaşı oğullarını tapdı və onları öldürdü. **9** Axazyanı axtardı və onu Samariyada gizləndiyi halda tutdular. Yəhunun yanına getirdilər və onu öldürdülər. Sonra onu basdırıldılar, çünkü dedilər: «Rəbbi bütün ürəyi ilə axtaran Yehoşafatın oğlu budur». Beləliklə, Axazyanın nəslində padşahlığı əldə saxlaya biləcək adam qalmadı. **10** Axazyanın anası Atalya oğlunun öldüyünü görəndə qalxıb Yəhudanın bütün padşah nəslini mahv etdi. **11** Ancaq padşahın qızı Yehoşeva öldürürlən şahzadələr arasından Axazyanın oğlu Yoaşı gizlincə apardı və onu dayası ilə birgə yataq otağında yerləşdirdi. Kəhin Yəhoyadanın arvadı və padşah Yehoramın qızı olan Yehoşeva Axazyanın bacısı olduğu üçün Yoaşı Atalyadan gizlətdi ki, Atalya onu öldürməsin. **12** Yoaş altı il gizli olaraq Allahın məbədində onlarla birgə qaldı. Atalya isə ölkə üzərində padşahlıq etdi.

23 Yedinci ildə Yəhoyada cəsarətləndi və yüzbaşılardı. Yeroxam oğlu Azarya, Yehoxanan oğlu İsmail, Oved oğlu Azarya, Adaya oğlu Maaseya və Zikri oğlu Elişafatla əhd etdi. **2** Onlar Yəhudanı gəzib oranın bütün şəhərlərindən Levililəri və İsrailin nəsil başçılarını topladılar və Yeruşəlimə gəldilər. **3** Bütün camaat Allahın məbədində padşahla əhd bağladı. Yəhoyada onlara dedi: «Padşahın oğlu budur. Davud oğulları haqqında Rəbbin söylədiyi kimi padşahlıq edəcək. **4** Siz belə edin: sizdən Şənbə günü növbə çəkən kəhinlərin və Levililərin üçdə biri astanada duran qapıçılar olsun, **5** üçdə biri padşah sarayında və üçdə biri Bünövrə darvazasında olsun. Bütün xalq isə Rəbbin məbədinin

həyətində olsun. **6** Ancaq kahinlərdən və xidmət edən Levililərdən başqa Rəbbin məbədinə heç kəs girməsin, onlar girsin, çünki müqəddəsdirlər. Bütün xalq isə Rəbbin buyurduğunu qorusun. **7** Levililər hər biri silahı əlində padşahı hər tərəfdən əhatəyə alınlardı, məbədə girən hər kəs öldürüləcəkdir. Onlar padşah girib-çıxdığı vaxt onunla olsun». **8** Levililərlə bütün Yəhudalılar kahin Yehoyadanın əmr etdiyi hər şeyi etdirildi. Hər biri öz adamlarını, Şənbə günü növbə çəkənləri və növbədə olmayanları götürdü, çünki kahin Yehoyada bölmələrin heç birini buraxmamışdı. **9** Kahin Yehoyada yüzbaşılara Allahın məbədində olan padşah Davudun nizələrini, qalxanlarını və siperlərini verdi. **10** Bütün xalqı məbədin sağ tərəfindən sol tərəfinə qədər qurbangahın və məbədin yanında, padşahın ətrafında qoydu. Hər kəsin silahı əlində idi. **11** Yehoyada ilə oğulları şahzadəni irəli çıxartdılar və tacı başına qoyub şəhadətnaməni ona verdildi. Onu padşah olmaq üçün məşh etdirildi və «Yaşasın padşah!» dedildi. **12** Atalya qaçısan və padşahı alqışlayan xalqın səsini eşitdikdə xalqın yanına, Rəbbin məbədini gəldi. **13** O baxıb gördü ki, padşah girəcək yerdə öz sütununun yanında dayanmışdır və rəislərlə kərənay çalanlar da padşahın yanındadır. Bütün ölkə xalqı sevinərək kərənay çalırdı. İlahiçilər də musiqi alətləri çalaraq ucadan həmd edirdilər. Atalya palтарını cirib bağladı: «Xəyanət! Xəyanət!». **14** Kahin Yehoyada qoşun üçün cavabdeh olan yüzbaşları çağırıb dedi: «Onu cərgələrin arasından çıxarıvə dalınca gələn qılınla öldürüləcəkdir». Çünki kahin «onu Rəbbin məbədində öldürməyin» demişdi. **15** Atalyanı tutub sarayın atlar darvazasının girəcək yerinə gətirdilər və orada onu öldürdülər. **16** Yehoyada özü və bütün xalqla padşah arasında əhd kəsdi ki, onlar Rəbbin xalqı olsun. **17** Bütün xalq Baal məbədində getdi. Onu dağıdıb qurbangahlarını və bülərləri parçaparça etdirildi. Baalın kahini Mattani da qurbangahların önündə öldürdülər. **18** Yehoyada Rəbbin məbədi üzərində məsuliyyəti Davudun Rəbbin evində bölmələrə ayırdığı Levili kahinlərə verdi. Davud onları öz qaydasına görə sevincə və musiqi ilə Musanın Qanununda yazılılığı kimi Rəbbə yandırma qurbanları təqdim etmək üçün Rəbbin məbədinə qoymuşdu. **19** Hər hansı yolla natəmiz bir kas girməsin deyə Rəbbin məbədinin qapılara qapıçılardı qoydu. **20** O, yüzbaşları, əyanları, xalqın valilərini, bütün ölkə xalqını özü ilə götürdü. Onlar padşahı Rəbbin məbədindən döşürtdilər və yuxarı darvazadan keçib saraya gəldilər. Padşahı padşahlıq taxtında oturtular. **21** Bütün ölkə xalqı sevindi və şəhər sakitləşdi, çünki Atalyanı qılınla öldürməşdilər.

24 Yoşa padşah olduğu vaxt yeddi yaşında idi və Yeruşəlimdə qırıq il padşahlıq etdi. Anası Beer-Şevadan olub adı Sivya idi. **2** Yoşa kahin Yehoyadanın bütün ömrü boyu Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. **3** Yehoyada ona iki arvad aldı. O, oğullar və qızlar atası oldu. **4** Bundan sonra Yoşa Rəbbin məbədini bərpa

etməyi qərara aldı. **5** Kahinlərlə Levililəri toplayıb onlara dedi: «Yəhudanın şəhərlərinə çıxın və Allahınızın məbədini hər il təmir etmək üçün bütün İsraililərdən pul toplayın, bu işi görməyə tələsin». Ancaq Levililər tələsmədi. **6** Başçı olan Yehoyadanı padşah çağırıb və ona dedi: «Rəbbin qulu Musanın və İsrail camaatının Şəhadət qadırı üçün qoysuqları vergini Yəhudadan və Yeruşəlimdən gətirmələrini nə üçün Levililərdən tələb etmədin?» **7** Çünki o pis qadın Atalyanın oğulları Allahın məbədini viran etmişdilər və Rəbbin məbədinin bütün müqəddəs şeylərini də Baal bütürləri üçün işlətmışdilər. **8** Padşah əmr etdi və bir sandıq düzəldib onu Rəbbin məbədinin darvazasına, bayır tərəfə qoydular. **9** Allahın qulu Musanın çöldə İsrail üzərinə qoysuğu vergini Rəbb üçün gətirsinlər deyə Yəhudada və Yeruşəlimdə elan etdirildi. **10** Rəislərlə bütün xalq sevindi və sandıq dolana qədər vergini gətirib onun içəin qoysular. **11** Padşahlığın məmurları Levililərin onların yanına gətirdikləri sandığın içində çox pul olduğunu gördükləri vaxt padşahın mırzası ilə başçı kahinin məmuru gəlib sandığı boşaldar, sonra onu yenə yerinə qaytarardılar. Hər gün beləcə etməklə olduqca çox pul topladılar. **12** Padşahla Yehoyada onu Rəbbin məbədinin xidmət işini görənlərə verdilər və Rəbbin məbədini bərpa etmək üçün daşyananları və dülğərləri, Rəbbin məbədini təmir etmək üçün dəmir və tunc ustalarını muzdla tutdular. **13** İşçilər işlədilər, təmir işi onların əlində irəli getdi və Allahın məbədini qaydasına salıb onu möhkəmləndirdilər. **14** İşi qurtardıqları vaxt yerdə qalan pulu padşahın və Yehoyadanın önünə gətirdilər və bununla Rəbbin məbədi üçün aşyalar - xidmət və yandırma qurbanları üçün aşyalar, nimçələr, qızıl və gümüş aşyalar düzəldildilər. Onlar Yehoyadanın bütün ömrü boyu daim Rəbbin məbədində yandırma qurbanları təqdim edərdi. **15** Yehoyada qocalıb yaşa doldu və öldü. O, öldüyü zaman yüz otuz yaşında idi. **16** Onu Davudun şəhərində padşahların yanında basdırıldılar, çünki İsrail üçün və Allaha məbədi üçün yaxşılıq etmişdi. **17** Yehoyadanın ölümündən sonra Yahuda rəisi ləri gəlib padşaha baş əydi. O zaman padşah onlara qulaq asdı. **18** Xalq atalarının Allaha Rəbbin məbədini tərk etdi, Aşera bütürlərinə və başqa bütürlərə qulluq etdi. Onların bu günahından ötrü Yəhuda ilə Yeruşəlim üzərinə qazəb gəldi. **19** Rəbb onları Özünə tərəf döndərmək üçün onların yanına peyğəmberlər göndərdi və peyğəmberlər onlara qarşı şəhadət etdirildi, ancaq xalq qulaq asmadı. **20** Kahin Yehoyadanın oğlu Zəkəriyyənin üzərinə Allahın Ruhu geldi və xalqın arasında çıxış edib onlara dedi: «Allah belə deyir: nə üçün Rəbbin əmrlərini pozursunuz? İşləriniz yaxşı getməz, çünki siz Rəbbi tərk etdiyiniz kimi O da sizi tərk etdi». **21** Ona qarşı qəsd hazırladılar və onu padşahın əmri ilə Rəbbin məbədinin həyətində daşqalaq etdirildi. **22** Beləcə padşah Yoşa Zəkəriyyənin də atası Yehoyadanın ona etdiyi xeyirxahlığı yada salmadı və oğlunu öldürdü. O da ölərkən dedi: «Rəbb görsün və hökm etsin». **23** O biri ilin əvvəlində Aram ordusunu onun üstüne gəldi.

Onlar Yəhudaya və Yeruşəlimə hücum etdilər. Xalqın bütün rəislərini xalqın arasından götürüb məhv etdilər və onlardan alınan bütün qəniməti Dəməşq padşahına göndərdilər. **24** Aramlılar az qoşunla gəldikləri halda Rəbb çox böyük bir ordunu onlara təslim etdi, çünki xalq atalarının Allahı Rəbdən üz döndərmişdi. Beləliklə, Yoşa qarşı hökmü icra etdilər. **25** Yoşaın yanından getdikləri zaman onu ağır yaralı vəziyyətdə qoydular. Onun əyanları kahin Yehoyadanın oğullarının qanına görə ona qarşı qəsd hazırladılar və onu yatağında öldürdülər. Yoşa öldü və onu Davudun şəhərində basdırıldılar, ancaq padşahların məqbarəsində basdırmadılar. **26** Ona qarşı qəsd quranlar bunlardır: Ammonlu qadın Şimatın oğlu Zavad və Moavlı qadın Şimritin oğlu Yehozavad. **27** Yoşaın oğulları, ona edilən çoxlu xəbərdarlıq və Allah məbədinin bərpası barədə padşahların tarix kitabında yazılmışdır. Onun yerinə oğlu Amasya padşah oldu.

25 Amasya padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yeruşəlimdə iyirmi doqquz il padşahlıq etdi. Anası Yeruşəlimdən olub adı Yehoaddan idi. **2** Amasya Rəbbin心目中 doğru olan işlər etdi, ancaq bunları bütün ürəyi ilə etmədi. **3** Padşahlıq əlində möhkəmlənəndə Amasya atasını öldürmüş əyanlarını öldürdü. **4** Ancaq Musanın Qanun kitabında yazılılığı kimi qatillərin oğullarını öldürmədi, çünki Rəbb əmr edib demişdi: «Oğula görə ata, ataya görə oğul öldürüləməsin, hər kəs öz günahına görə ölməlidir». **5** Amasya Yəhudalıları topladı, nəsillərinə görə bütün Yəhudalıları və Binyaminliləri minbaşaların və yüzbaşaların başçılığı altında düzdü. İyirmi yaşda və ondan yuxarı olanları yığıb onların arasından nizə və sıpər daşıyan, döyüşmək bacaran üç yüz min adam seçdi. **6** Yüz talant gümüşə İsraildən yüz min iigid döyüşçünü da muzdla tutdu. **7** Ancaq bir Allah adımı gəlib ona dedi: «Ey padşah, qoy İsrail ordusunu səninlə bərabər getməsin, çünki Rəbb İsraililərlə, bütün bu Efrayimlilərlə deyil. **8** Əgər getsən, tək get, döyüşdə casarətli ol, amma Allah səni düşmənin öniündə bürdədəcək, çünki Allahda yardım etməyə və bürdətməyə qüdrət var». **9** Amasya Allah adamına dedi: «Ancaq İsrail ordusuna verdiyim yüz talant üçün nə edim?» Allah adamı dedi: «Rəbb sənə bundan artığını verə bilər». **10** Amasya Efrayimdən yanına gələn ordunu yerlərinə getmək üçün ayrdı. Bundan ötrü Yəhudaya qarşı onların qəzəbi alovlandı və qızığın qəzəblə yerlərinə qayıtdılar. **11** Amasya cəsarətləndi və xalqını götürüb Duz dərəsinə getdi, Seirilərdən on min nəfəri qirdi. **12** Yəhudalılar sağ qalan daha on min nəfəri əsir aldılar, onları qayının başına gətirib oradan aşağı atıldılar. Onların hamisi parça-parça oldu. **13** Ancaq özü ilə birgə döyüşə getməsirlər deyə Amasyanın geri göndərdiyi ordunun əsgərləri Samariyadan Bet-Xorona qədər Yəhuda şəhərlərinə basqın etdilər. Onlardan üç min nəfəri qırdılar və qarət olunmuş çoxlu qənimət əla keçirdilər. **14** Amasya Edomluları qırıb gəldikdən sonra Seirilərin bütlərini gətirib onları özü üçün allahlar olaraq

qoydu. O bunların öniündə səcdə etdi və onlara buxur yandırdı. **15** Amasyaya qarşı Rəbbin qəzəbi alovlandı və onun yanına bir peyğəmbər göndərdi. Bu peyğəmbər ona dedi: «Nə üçün o xalqın allahlarına üz tutdu? Onlar öz xalqlarını sənin əlindən qurtara bilmədilər». **16** Bunu söyləyərkən Amasya ona dedi: «Məgər səni padşaha məsləhətçi qoymuşq? Sus, ölməkmi istəyirsən?» Peyğəmbər vaz keçib dedi: «Allahın səni məhv etməyə qərar verdiyini bilirəm, çünki bunu etdin və mənim məsləhətim qulaq asmadın». **17** Yəhuda padşahı Amasya məsləhətləşib İsrail padşahı Yehu oğlu Yehoaxaz oğlu Yoşaın yanına xəbər göndərib dedi: «Gəl, qarşılaşaq». **18** İsrail padşahı Yoşa Yəhuda padşahı Amasyaya cavab verib dedi: «Livanda olan qanqal oradakı sidr ağacına xəbər göndərib “qızını ogluma arvad olmaq üçün ver” dedi. Amma Livanda olan bir çöl heyvanı keçərək qanqalı tapdaladı. **19** Sən “Edomluları qırdım” deyərək ürəyin qırurlanıb, bununla öyüñürsən. İndi öz evində otur. Nə üçün sən Yəhudalılarla birlikdə bəlaya düşmək üçün münaqışaya atılırsan?» **20** Ancaq Amasya qulaq asmadı. Bu iş onları Yoşaın əlinə təslim etmək üçün Allahdan oldu, çünki Amasya Edomun allahlarına üz tutmuşdu. **21** İsrail padşahı Yoşa çıxıb Yəhuda padşahı Amasya ilə Yəhudada olan Bet-Şemeşdə qarşılaşdı. **22** Yəhudalılar İsraililərin öniündə məğlub oldu və hər kəs öz evinə qaçı. **23** İsrail padşahı Yoşa Yəhuda padşahı Axazya oğlu Yoşa oğlu Amasyanı Bet-Şemeşdə tutub onu Yeruşəlimə gətirdi. O, şəhər divarının Efrayim darvazasından Künc darvazasına qədər dörd yüz qulacını uçurdu. **24** Bütün qızıl-gümüşü, Allahın məbədində Oved-Edomun ixtiyarında olan bütün əşyaları, sarayın xəzinələrini apardı. Girov olaraq tutduğu adamları da götürüb Samariyaya qayıtdı. **25** Yəhuda padşahı Yoşa oğlu Amasya İsrail padşahı Yehoaxaz oğlu Yoşaın ölümündən sonra on beş il yaşadı. **26** Amasyanın qalan işləri, ilk işlərindən son işlərinə qədər Yəhuda və İsrail padşahlarının kitabında yazılmışdır. **27** Amasya Rəbbin yoluundan azlığı vaxtdan başlayaraq Yeruşəlimdə ona qarşı qəsd hazırladılar. O, Lakişə qaçı, ancaq Lakişə onun dalınca adamlar göndərdilər və orada onu öldürdülər. **28** Onu atlar üstündə gətirib Yəhuda şəhərində, atalarının yanında basdırıldılar.

26 Bütün Yəhuda xalqı on altı yaşlı Uzziyani götürüb atası Amasyanın yerinə padşah etdi. 2 Padşah ataları ilə uyuduqdan sonra o, Elati Yəhudaya qaytarıb onu tikdi. **3** Uzziya padşah olduğu vaxt on altı yaşında idi və Yeruşəlimdə əlli iki il padşahlıq etdi. Anası Yeruşəlimdən olub adı Yekolya idi. **4** Uzziya atası Amasyanın etdiyi kimi Rəbbin心目中 doğru olan işlər etdi. **5** Allahdan qorxmağı öyrədən Zəkeriyyənin ömrü boyu Uzziya Allahı axtarırdı və Rəbbi axtardığı dövrə Allah onun işini avand etdi. **6** O çıxıb Filiştililərə qarşı döyüşdü və Qat, Yavne və Aşdod şəhərlərinin divarlarını yıxdı. Aşdod torpağında və Filiştililər arasında şəhərlər tikdi. **7** Filiştililərə, Qur-Baaldə yaşayan Ərəblərə və Maonlulara qarşı Allah ona

yardım etti. **8** Ammonlular Uzziyaya vergi verirdi. Onun şöhrəti Misirin girəcəyinə qədər yayıldı, çünkü get-gedə çox güclü oldu. **9** Uzziya Yerusalimdə Künç və Dərə darvazaları, divarın küçüñ üzərində möhkəm qüllələr düzəltti. **10** O, çöldə də qüllələr düzəltti və çoxlu su anbarı üçün yer qazdı, çünkü yamachı-düzənlilikli bölgədə və düzənlilikdə çoxlu heyvanları vardi. Dağlarda və Karmeldə əkinçilər və üzümçülər qoydu, çünkü torpağı çox sevərdi. **11** Uzziyanın döyüşməyi bacaran ordusunda qayda belə idi. Padşahın qoşun başçılarından biri olan Xananyanın nəzarəti altında ordu mirzə Yeielin və məmər Maaseyanın düzdiyü dəstələrin saylarına görə dəstə-dəstə döyüşə çıxardı. **12** Nəsil başçılarının ümumi sayı iki min altı yüz nəfər igid döyüşü idi. **13** Onların əli altında düşmənə qarşı padşaha yardım etmək üçün böyük igidliklə döyüşən üç yüz yeddi min beş yüz nəfərlik hərbi qüvvə vardi. **14** Uzziya bütün ordu üçün qalxanlar, nizələr, dəbilqələr, zirehlər, kamanlar və sapand daşları hazırladı. **15** Yerusalimdə oxlar və böyük daşlar atmaq üçün məharətli adamların icad etdiyi mancanaqlar düzəldib qüllələr və künclər üzərinə qoydu. Onun şöhrəti uzaqlara yayıldı, çünkü ona möcüzəli şəkildə kömək olunduğuna görə çox möhkəmləndi. **16** Ancaq Uzziya qüvvətlənəndə öz hələki üçün onun ürəyi qürurlandı. Allahı Rəbbə qarşı xainlik edərək buxur qurbangahı üzərində buxur yandırmaq üçün Rəbbin məbədindən daxil oldu. **17** Kahin Azarya və onunla bərabər Rəbbin səksən igid kahini onun ardına girdi. **18** Padşah Uzziyaya qarşı durdular və ona dedilər: «Ey Uzziya, Rəbbə buxur yandırmaq sənin işin deyil, buxur yandırmaq üçün təqdis edilmiş Harun nəslindən olan kahinlərin işidir, Müqəddəs məkəndən çıx, çünkü xainlik etdin və bu iş Rəbb Allahdan sənə izzət gətirməyəcək». **19** Uzziya qəzəbləndi. Buxur yandırmaq üçün onun əlində buxurdan vardi. Kahinlərə qarşı qəzəbləndikdə onların önündə Rəbbin məbədində, buxur qurbangahının yanında alnından cüzama tutuldu. **20** Başçı kahin Azarya və bütün kahinlər ona baxıb alnından cüzama tutuldugunu gördülər. Onu oradan tez bayırı çıxardılar. Özü də çıxmaga tələsdi, çünkü Rəbb ona bəla göndərmişdi. **21** Padşah Uzziya ölüm gününə qədər cüzamlı qaldı. O başqa bir evdə yaşıyırı, çünkü cüzamlı olduğu üçün Rəbbin məbədindən uzaqlaşdırıldı. Onun oğlu Yotam isə saray üzərində olaraq ölkə xalqına hökm edirdi. **22** Uzziyanın qalan işləri barədə, ilk işlərindən son işlərinə qədər Amots oğlu peyğəmbər Yəşaya yazmışdır. **23** Uzziya ataları ilə uyudu və onu padşahların qəbiristanlığında, atalarının yanında basıldılar, çünkü «cüzamlıdır» dedilər. Onun yerinə oğlu Yotam padşah oldu.

27 Yotam padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yerusalimdə on altı il padşahlıq etdi. Anası Sadoqun qızı Yeruşa idi. **2** Yotam atası Uzziyanın etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi, ancaq Rəbbin məbədindən böyük otağına girmədi. Xalq hələ də pozğunluq edirdi. **3**

O, Rəbbin məbədinin yuxarı darvazasını düzəltdi, Ofel divarında çoxlu tikinti işi gördü. **4** Yəhudanın dağlıq bölgəsində şəhərlər, meşələrdə qalalar və qüllələr tikdi. **5** Yotam Ammonlular padşahına qarşı vuruşdu və onları məğlub etdi. Ammonlular ona o il yüz talant gümüş və on min kor bugda, on min kor arpa verdi. İkinci və üçüncü il də Ammonlular ona bu qədər ödədi. **6** Yotam qüvvətləndi, çünkü Allahı Rəbbin önündə öz yollarını düzəltmişdi. **7** Yotamın qalan işləri, bütün döyüşləri və əməlləri barədə İsrail və Yəhuda padşahlarının kitabında yazılmışdır. **8** O, padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yerusalimdə on altı il padşahlıq etdi. **9** Yotam ataları ilə uyudu və onu Davudun şəhərində basıldılar. Onun yerinə oğlu Axaz padşah oldu.

28 Axaz padşah olduğu vaxt iyirmi yaşında idi və Yerusalimdə on altı il padşahlıq etdi. O, babası Davuddan fərqli olaraq Rəbbin gözündə doğru olan işlər etmədi. **2** Axaz İsrail padşahlarının yolları ilə getdi, həm də Baallar üçün tökmə bütələr düzəltti. **3** Ben-Hinnom vadisində buxur yandırdı və Rəbbin İsrail övladları önündən qovduğu millətlərin iyrənc əməllərini edərək oğullarını odda yandırdı. **4** O, səcdəgəahlarda, təpələr üzərində və hər kölgəli ağac altında qurban gətirir və buxur yandırdı. **5** Bundan ötrü Allahı Rəbb onu Aram padşahına təslim etdi. Aramlılar onu məğlub edib çoxlu əsir götürdürlər və onları Dəməşqə gətirdilər. Özü də İsrail padşahına təslim edildi. O da onu böyük tələfatla məğlub etdi. **6** Remalya oğlu Peqah Yəhudada yüz iyirmi min adamı bir gündə öldürdü, hamısı igid adam idi. Çünkü onlar atalarının Allahı Rəbbi tərk etmişdi. **7** Efrayimli bir igid olan Zikri padşahın oğlu Maaseyanı və saray raisi Azriqamı, padşahdan sonra ikinci adam olan Elqanani da öldürdü. **8** İsraillilər öz qohumlarından qadınlar, oğullar, qızlar, iki yüz min nəfər əsir götürdü, həm də onlardan çoxlu qənimət götürüb Samariyaya apardılar. **9** Ancaq orada Rəbbin bir peyğəmbəri vardi, adı Oded idi. O, Samariyaya gələn ordunun qarşısına çıxdı və onlara dedi: «Budur, atalarınızın Allahı Rəbb Yəhudaya qarşı qəzəbləndiyi üçün onları sizə təslim etdi, siz də göylərə çatan qəzəblə onları öldürdünüz. **10** İndi Yəhuda və Yerusalim xalqını kölə və cariə olaraq özünüzə tabe etmək istəyirsiniz. Ancaq sizin də Allahınız Rəbbə qarşı təqsiriniz yoxdurmu? **11** İndi mənə qulaq asın! Qohumlarınızdan aldığımız əsirləri geri göndərin, çünkü Rəbbin qızığın qəzəbi üzərinizdadır». **12** Efrayimlilərin başçılarından olan Yehoxanan oğlu Azarya, Meşillemot oğlu Berekyə, Şallum oğlu Yexizqiya və Xadlay oğlu Amasa döyüsdən gələnlərə qarşı qalxıb dedi: **13** «Əsirləri buraya gətirməyin, çünkü etmək istədiyiniz şey Rəbbə qarşı üzərinə təqsir gətirməkələ günahlarımıza və təqsirlerimizi artıracaq. Onsuz da təqsirimiz çoxdur və İsrail üzərinə qızığın qəzəb var». **14** Silahlı əsgərlər əsirləri və qəniməti rəislərin və bütün camaatın öünüə qoydular. **15** Adları çəkilən adamlar qalxdı və əsirləri

götürüb onlardan çilpaq olanların hamısını qənimətdən götürülmüş paltar və çarıqla geyindirdilər. Onları yedirib-içirdilər və onlara yağ sürtdilər, zəif olanların hamısını eşşəklərə mindirdilər və onları xurma ağacları şəhəri Yerixoya – qohumlarının yanına apardılar və sonra Samariyaya qayıtdılar. **16** O zaman padşah Axaz özü üçün kömək istəyərək Aşşur padşahlarına xəbər göndərdi. **17** Çünkü yenə Edomlular golub Yəhudaları məğlub edib əsir götürmüştürlər. **18** Filistililər də yamaklı-düzənlikli bölgədə və Yəhudanın cənubunda olan şəhərlərə basqın etdilər. Bet-Şemeşi, Ayyalonu, Gederotu və Soko ilə qəsəbələrini, Timna ilə qəsəbələrini və Gimzo ilə qəsəbələrini almışdılar və orada yaşayırdılar. **19** Beləcə İsrail padşahı Axazın üzündən Rəbb Yəhudanı alçaltmışdı, çünkü o, Yəhudada azığınlıq edib Rəbbə qarşı çox xainlik etmişdi. **20** Aşşur padşahı Tiqlat-Pilesər onun üstünə gəlib kömək etmək əvəzinə onu sixışdırıldı. **21** Axaz Rəbbin məbədindən, saraydan və rəislərin evlərindən pay toplayıb onu Aşşur padşahına vermişdi. Ancaq bu ona kömək etmedi. **22** Bu padşah Axaz sixintili vaxtında Rəbbə qarşı xainliyi artırdı. **23** Onu mağlub edən Dəməşqlilərin bütünlərinə qurban kəsdi və dedi: «Madam ki Aram padşahlarının allahları onlara kömək etdilər, mən də onlara qurban kəsəcəyəm ki, mənə də kömək etsinlər». Ancaq bunlar onun və bütün İsrailin büdrəməsinə səbəb oldu. **24** Axaz Allahın məbədinin aşyalarını yiğib parçaladı və Rəbbin məbədinin qapılarını bağlı. Yeruşəlimin hər künçündə özü üçün qurbangahlar, **25** Yəhudanın hər şəhərində başqa allahlara buxur yandırmaq üçün səcdəgahlar düzəltdi. Beləcə atalarının Allahı Rəbbi qəzəbləndirdi. **26** Onun qalan işləri və bütün əməlləri, ilk işlərindən son işlərinə qədər Yəhuda və İsrail padşahlarının kitabında yazılmışdır. **27** Axaz ataları ilə uyudu və onu Yeruşəlim şəhərində basdırıldı. Onu İsrail padşahlarının qəbirlərinə qoymadılar. Onun yerinə oğlu Xızqiya padşah oldu.

29 Xızqiya padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yeruşəlimdə iyirmi doqquz il padşahlıq etdi. Anası Zəkəriyyə qızı Aviya idi. **2** Xızqiya babası Davudun etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. **3** Xızqiya padşahlığının birinci ilində, birinci ayda Rəbbin məbədinin qapılarını açdı və onları təmiz etdi. **4** Kəhinləri və Levililəri içəri çağırıldı, onları şərq meydanına topladı. **5** Xızqiya onlara dedi: «Ey Levililər, mənni dirləyin! İndi özünüzü və atalarınızın Allahı Rəbbin məbədini təqdis edin və müqəddas yerdən murdar şeyləri çıxarın. **6** Atalarımız Rəbbin gözündə xainlik və pis olan işlər edib Onu tərk etdilər. Rəbbin məskənidən üz döndərib Ona arxa çevirdilər. **7** Eyvanın qapılarını bağladılar, cıraqları söndürdülər, İsrail Allahının müqəddas yerində buxur yandırmadılar və yandırma qurbanları gətirmədilər. **8** Yəhuda və Yeruşəlim üzərinə Rəbbin qəzəbi gəldi və gözlərinizlə gördüyüünüz kimi onları dəhşət, heyrət və təhəir hadəfinə çevirdi. **9** Ona görə də atalarımız qılınca öldürülmüş, oğullarımız, qızlarımız və arvadlarımız

əsirlikdədir. **10** İndi isə İsrailin Allahı Rəbb ilə əhd bağlamağı ürəyimə qoydum ki, Öz qızığın qəzəbini bizdən döndərsin. **11** Oğullarım, laqeyd olmayın, çünkü Rəbb sizi seçib ki, Onun önündə xidmət edəsiniz və Onun buxur yandıran xidmətçiləri olasınız». **12** Levililərdən bu adamlar qalxdı: Qohat nəslindən Amasay oğlu Maxat və Azarya oğlu Yoel; Merari nəslindən Avdi oğlu Qiş və Yehallelel oğlu Azarya; Gerşən nəslindən Zimma oğlu Yoah və Yoah oğlu Eden; **13** Elisafan nəslindən Şimri və Yeiil; Asaf nəslindən Zəkəriyyə və Mattanya; **14** Heman nəslindən Yexiel, Şimey və Yedutun nəslindən Şemaya və Uzziel. **15** Onlar qohumlarını topladı və özlərini təqdis etdi. Padşahın əmr etdiyi kimi Rəbbin sözüne görə Rəbbin məbədini təmizləmək üçün getdilər. **16** Kəhinlər isə Rəbbin məbədinin içərisinə girib oranı təmizlədilər və böyük otaqda tapdıqları bütün murdar şeyləri məbədin həyatına çıxardılar. Levililər isə onları götürüb bayır, Qidron vadisina apardı. **17** Birinci ayın birinci günündə təqdisetmə işinə başladılar və həmin ayın səkkizinci günündə Rəbbin evyanına qədər çatdılar. Səkkiz gün Rəbbin məbədini təqdis etdilər və birinci ayın on altinci günündə bitirdilər. **18** Onlar padşah Xızqiyanın yanına girib dedilər: «Biz Rəbbin bütün məbədini, yandırma qurbanlarının gətirildiyi qurbangahını və onun bütün avadanlığını, təqdis çörəkləri qoyulan masanı və onun bütün ləvazimatını təmizlədik. **19** Padşah Axaz padşah olanda xainlik edib tulladığı bütün aşyaları da hazırladıq və təqdis etdik. İndi onlar Rəbbin qurbangahı önlündədir». **20** Padşah Xızqiya səhər tezən durdu və şəhərin rəislərini toplayıb Rəbbin məbədindən qalxdı. **21** Padşahlıq, Müqəddəs məkan, Yəhudalar üçün günah qurbanı olaraq yeddi buğa, yeddi qoç, yeddi quzu və yeddi təkə gətirdilər. O, Harun nəslindən olan kəhinlərə əmr etdi ki, onları Rəbbin qurbangahında qurban gətirsinlər. **22** Mal-qaram kəsdi və kəhinlər qanı götürüb qurbangaha səpdi, qoçları kəsdi və qanı qurbangaha səpdi, qızuları kəsdi və qanı qurbangaha səpdi. **23** Təkələri isə günah qurbanı olmaq üçün padşahın və camaatın öünüə gətirdilər və əllərini onların üstünə qoymalar. **24** Kəhinlər onları kəsdi və qurbangahda günah qurbanı olaraq onların qanını bütün İsraililərin günahlarını bağışlamaq üçün axtıdı. Çünkü padşah əmr etmişdi ki, yandırma qurbanı və günah qurbanı bütün İsrail üçün gətirilsin. **25** Davudun, padşahın görüsü Qadın və peyğəmbər Natanan əmrinə görə Xızqiya Levililəri sinclərlə, çənglərlə və liralarla Rəbbin məbədində qoydu. Bu əmr peyğəmbərlər vasitəsilə Rəbdən gəlmədi. **26** Levililər Davudun musiqi alətləri ilə, kəhinlər kərənaylarla dayandı. **27** Xızqiya əmr etdi ki, yandırma qurbanı qurbangahda təqdim edilsin. Yandırma qurbanının təqdimi başlananda kərənayların və İsrail padşahı Davudun musiqi alətlərinin sədasi altında Rəbbin ilahisi də başlandı. **28** Bütün camaat səcdə etdi, ilahiçilər ilahi oxudu, kərənay çalanlar çaldı. Bunların hamısı yandırma qurbanının təqdimi qurtarana qədər davam etdi. **29** Yandırma qurbanının təqdimi qurtaranda padşah

və yanında olanların hamısı əyilib səcdə etdi. **30** Padşah Xızqiya və rəislər Levililərə əmr etdilər ki, Davudun və görütü Asəfin sözləri ilə Rəbbə həmd oxusunlar. Onlar sevinclə həmd oxudu və əyilib səcdə etdilər. **31** Sonra Xızqiya dedi: «İndi özünüüzü Rəbbə həsr etdiniz, yaxın gəlin, Rəbbin məbədinə qurbanlar və şükür təqdimləri gətirin». Camaat qurbanlar və şükür təqdimləri gətirdi, ürəyi istəyənlərin hamısı yandırma qurbanları təqdim etdi. **32** Camaatın gətirdiyi yandırma qurbanlarının sayı yetmiş baş mal-qara, yüz qoç, iki yüz quzu idi. Bunların hamısı Rəbbə yandırma qurbanı gətirildi. **33** Təqdis olunan heyvanların sayı isə altı yüz baş mal-qara və üç min baş qoyun-keçi idi. **34** Ancaq kahinlər az idi və bütün yandırma qurbanlarının dərisini soya bilmədilər. İş qurtarana və kahinlər özlərini təqdis edənə qədər qohumları olan Levililər kahinlərə kömək etdilər. Çünkü Levililər kahinlərdən artıq sidq ürkələ özlərini təqdis etmişdi. **35** Ünsiyyət qurbanlarının yağı və yandırma qurbanları ilə birgə gətirilmiş tökmə təqdimlər da çox idi. Beləcə Rəbbin məbədinin xidməti barpa olundu. **36** Allahın xalq üçün gördüyü işinə görə Xızqiya və bütün xalq sevindi. Çünkü bu iş gözlənilmədən olmuşdu.

30 Xızqiya İsrailin Allahı Rəbbə Pasxa bayramı etmək üçün Yeruşəlimdə olan Rəbbin məbədinə gəlsinlər deyə bütün İsraililərə və Yəhudalılara xəbər göndərdi, Efrayimlilərə və Menaşəlilərə da məktublar yazdı. **2** Yeruşəlimdə padşahla rəislər və bütün camaat Pasxa bayramını ikinci ayda keçirmək barədə qərara gəlmişdi. **3** Çünkü lazımı sayıda kahin özünü təqdis etmədiyinə görə və xalq Yeruşəlimə toplanmadığı üçün onu lazım olan vaxt edə bilməmişdilər. **4** Ona görə də bu qərar padşahın və bütün camaatın gözündə doğru idi. **5** Onlar galib Yeruşəlimdə İsrailin Allahı Rəbbə Pasxa bayramı etsinlər deyə Beer-Şevadan Dana qədər bütün İsraildə elan etməyə qərar verdilər. Çünkü çoxdan bari bunu yazıldıği kimi etməmişdilər. **6** Padşahın əmrinə görə çaparlar padşahın və rəislərin yazdığı məktublarla bütün İsrail və Yəhuda torpağını dolaşib dedilər: «Ey İsrail övladları, İbrahimim, İshaqın və İsrailin Allahı Rəbbə qayıdın! O da sizə – Aşşur padşahlarının əlindən qaçıb qurtarmış, sağ qalan adamlarınıza tərəf qayıdaq. **7** Atalarının Allahı Rəbbə qarşı xainlik edən atalarınız və qohumlarınız kimi olmayıñ. Belə ki gördiyyünüz kimi Rəbb onları tar-mar etdi. **8** İndi atalarınız kimi dikbaş olmayıñ, Rəbbə təbə olun və Onur əbədi olaraq təqdis etdiyi Müqəddəs məkana galib Allahınız Rəbbə qulluq edin ki, qızğın qəzəbi sizdən dönsün. **9** Siz Rəbbə qayıtdıqda qohumlarınız və oğullarınız onları əsir alanların öündə mərhəmət tapacaq və bu torpağa qayıdaq. Çünkü Allahınız Rəbb lütfkar və rahmildir; əgər Ona qayıtsanız, sizdən üz döndərməz». **10** Çaparlar Efrayim və Menaşə torpaqlarından Zevuluna qədər bu şəhərdən o şəhərə keçdi. Ancaq onlara güldülər və lağə qoydular. **11** Amma Aşerdən, Menaşədən və Zevulundan bəzi adamlar

özlərini aşağı tutub Yeruşəlimə gəldi. **12** Yəhudalılara da Allah Öz əli ilə eyni ürək verdi ki, Rəbbin sözünə görə padşahın və rəislərin əmrlərini yerinə yetirsinlər. **13** İkinci ay Mayasız Çörək bayramını Yeruşəlimdə keçirmək üçün çoxlu xalq, böyük bir camaat toplandı. **14** Qalxib Yeruşəlimdə olan qurbangahları və bütün buxur qurbangahlarını ləğv etdilər və Qidron vadisində atıldılar. **15** İkinci ayın on dördüncü günü Pasxa qurbanlarını kəsdi. Kahinlərlə Levililər utanıb özlərini təqdis etdilər və Rəbbin məbədinə yandırma qurbanları gətirdilər. **16** Allah adamı Musanın Qanununda yazılmış qaydalarına görə öz yerlərində durdular. Kahinlər Levililərdən alıqları qanı səpdilər. **17** Çünkü camaat içində özlərini təqdis etməmiş çox adam olduğuna görə Rəbbə təqdis etmək üçün təmiz olmayan hər adının Pasxa qurbanını kəsmək işi Levililərin öhdəsində idi. **18** Çünkü xalqın böyük bir hissəsi, Efrayim və Menaşə, İssakar və Zevulun qəbilələrindən bir çoxu özlərini təmizləyib yazılınlara uyğun olmayaraq öz Pasxa qurbanlarından yedi. **19** Xızqiya onlar üçün dua edib demişdi: «Qoy xeyirxah olan Allah müqəddəs yer üçün təmiz olmadıqları halda sidq ürkələ Allahu, atalarının Allahı Rəbbi axtarmağa hazırlaşmış hər kəsi bağışlasın». **20** Rəbb Xızqiyanı eşitdi və xalqa şəfqət göstərdi. **21** Yeruşəlimdə olan İsraililər yeddi gün Mayasız Çörək bayramını böyük sevinclə keçirdilər. Levililər və kahinlər yüksək səslə musiqi alətləri ilə hər gün Rəbbə həmd edirdilər. **22** Xızqiya Rəbbin xidmətində bacarıqlı olan bütün Levililəri ruhlandırdı. Onlar ünsiyyət qurbanlarını kəsərək və atalarının Allahı Rəbbə şükürlər edərək yeddi gün bayram yeməyi yedilər. **23** Bütün camaat belə qərara gəldi ki, daha yeddi gün də bayram olsun. Yeddi günü də sevinclə keçirdilər. **24** Yəhuda padşahı Xızqiya camaata təqdim etmək üçün min buğə və yeddi min baş qoyun-keçi, rəislər isə camaata min buğə və on min qoyun-keçi verdilər. Bir çox kahin özünü təqdis etdi. **25** Bütün Yəhuda camaati, kahinlər, Levililər, İsraildən gələn bütün camaat və İsrail torpağından olan və Yəhudada yaşayan qəribələr sevindi. **26** Yeruşəlim böyük sevinc içində idi, çünkü İsrail padşahı Davud oğlu Süleymanın dövründən bəri Yeruşəlimdə belə bayram olmamışdı. **27** Levili kahinlər qalxib xalqa xeyir-dua verdi, Allah onların səslərini eşitdi, çünkü duaları Onun müqəddəs məskənə - göylər çatdı.

31 Bütün bu iş qurtaranda orada olan bütün İsraililər Yəhuda şəhərlərinə çıxb daş sütunları sindirdi, Aşera bütərlərini kəsdi. Bütün Yəhuda və Binyamin, Efrayim, Menaşə torpaqlarında olan səcdəgahları və qurbangahları axıra qədər dağıtdılar. Sonra bütün İsrail övladları öz şəhərlərinə, hər kəs öz mülküñə qayıtdı. **2** Xızqiya kahinləri və Levililəri bölmələrə ayrdı və hər kəs öz işinə uyğun olan bölməyə təyin etdi. O, Rəbbin darvazalarla hasarlanmış yerində yandırma və ünsiyyət qurbanlarını gətirmək, xidmət etmək, şükür və həmd oxumaq üçün kahinləri və Levililəri qoydu. **3** Rəbbin

Qanununda yazıldığına göre yandırma qurbanları - səhər və axşamın yandırma qurbanları, Şənbə günlərinin, Təzə Ay mərasimlərinin və bayramların yandırma qurbanları üçün padşah öz malından pay ayırdı. **4** Kəhinlər və Levililər özlərini Rəbbin Qanununa həsr etsinlər deyə onların payını verməyi Yeruşəlimdə yaşayan xalqa əmr etdi. **5** Bu əmr hər yana yayılında İsrail övladları taxılın, təzə şərəbin, yağıın, balın və bütün tarla məhsullarının nübarından bol-bol verdi. Hər şeyin onda birini bol-bol gətirdilər. **6** Yəhudə şəhərlərində yaşayan İsraililər və Yəhudulular mal-qaranın və qoyun-keçinin onda birini, özlərinin Allahı Rəbbə təqdis olunan müqəddəs şəyərlərin onda birini də gətirdilər və qalaq-qalaq verdilər. **7** Üçüncü ayda bunları qalaqlarla üst-üstə yığmağa başladılar və yedinci ayda qurtardılar. **8** Xızqiya və rəislər gəlib qalaqları gördülər, Rəbbə və Onun xalqı İsrailə minnətdarlıqlarını bildirdilər. **9** Xızqiya bu qalaqlar baradə kəhinlərdən və Levililərdən soruşdu. **10** Sadoqun nəslindən olan başçı kəhin Azarya ona belə cavab verdi: «Rəbbin məbədində nəzirlər gətirilən vaxtdan bəri biz yeyib doyuruq, hələ artıq da qalır. Çünkü Rəbb Öz xalqına bərəkət verdi və bu bol şəyər də artıq qaldı». **11** Xızqiya əmr etdi ki, Rəbbin məbədindəki otaqları hazırlasınlar. Onlar hazırladılar. **12** Nəzirləri, onda birləri və təqdis olunan şəyərlər sədaqətlə oraya gətirib saxladılar. Bu şəyərlər rəis olan Levili Konanya və müavini olan qardaşı Şiməy saxlayırdı. **13** Yexiel, Azazyə, Naxat, Asahel, Yerimot, Yozavad, Eliel, İsmakya, Maxat və Benaya da padşah Xızqiyanın və Allahın məbədində rəis olan Azaryanın əmrinə görə Konanyanın və qardaşı Şiməyin əli altında məmür idi. **14** Şərəf darvazasında qapıcı olan Levili İmna oğlu Qore Rəbbə verilən nəzirlər və ən müqəddəs şəyərlər paylamaqdan ötrü Allah üçün verilən könülli təqdimlərə nəzarət edirdi. **15** Onun başçılığı altında olan Edena, Minyaminə, Yeşuaya, Şemayaya, Amaryaya və Şekanyaya bölmələrinə görə kəhin şəhərlərində böyükdən kiçiyə qədər bu qohumlarına paylarını bölmək işi tapşırılmışdı: **16** nəsil şəcərələrinə baxmayıaraq, üç yaşında və ondan yuxarı yaşıda olan, vəzifələrinə və bölmələrinə görə gündəlik xidmət işi üçün Rəbbin məbədində girən kişilərin hamısı; **17** nəsil şəcərələrində yazılışı kimi nəsillərinə görə kəhinlər, vəzifələrinə, həm də bölmələrinə görə iyirmi yaşında və ondan yuxarı yaşıda olan Levililər; **18** nəsil şəcərələrinə görə bütün camaatin uşaqları, arvadları, oğul və qızları - çünkü onlar özlərini sədaqətlə müqəddəs xidmət üçün təqdis etmişdilər - **19** öz şəhərlərinin ətraf çöllərində yaşayan Harun nəslindən kəhinlər. Hər şəhərdə adları çəkilən adamlar qoyulmuşdu ki, kəhinlər arasındaki bütün kişilər və Levililər arasında nəsil şəcərələrində yazılışların hamısına pay versinlər. **20** Xızqiya bütün Yəhududada belə etdi, Allahı Rəbbin öündə yaxşı, doğru və sədaqətlə işlər gördü. **21** O öz Allahını axtararaq Allahın məbədinin xidmətində, qanuna və əmrlərə əməl etməkdə başladığı hər işi bütün qəlbi ilə icra etdi və uğur qazandı.

32 Bu sədaqətlə işlərdən sonra Aşşur padşahı Sanxeriv gəlib Yəhuduya girdi. O, qalalı şəhərlərə qarşı ordugah qurdı və onları ələ keçirmək istədi. **2** Xızqiya Sanxerivin Yeruşəlim üzərinə döyüşmək üçün goldiyini gördükdə 3 şəhərdən kənarda olan su mənbələrini kəsmək üçün öz rəisləri və sərkərdələri ilə məsləhətləşdi və onlar Xızqiya yə kömək etdi. **4** Çoxlu xalq yığıldı və «Aşşur padşahları nə üçün gəlib çoxlu su tapsınlar?» deyib bütün su mənbələrinin və ölkədən axan çayların yollarını kəsdi. **5** Xızqiya cəsarətləndi, divarın bütün uçmuş yerlərini tikdi və onun üstündə qüllələr düzəltdi. Bayır tərəfdən başqa bir divar da tikdi, Davudun şəhərində olan qala yamacını da möhkəmləndirdi. Çoxlu silah və qalxan düzəltdi. **6** O, xalqın üzərinə sərkərdələr qoydu, onları şəhər darvazası meydanında yanına topladı və onları türkətləndirib dedi: **7** «Möhkəm və cəsarətlə olun. Aşşur padşahından və onun yanında olan çoxlu qoşundan qorxmayın, ruhdan düşmeyin, çünkü bizimlə olan onunla olandan böyükdür. **8** Onunla olan insan güclüdür, ancaq bizimlə olan Allahımız Rəbdir ki, bizə kömək edir və müharibələrimizdə vuruşur». Xalq Yəhuda padşahı Xızqiyanın sözlərindən türkələndi. **9** Bundan sonra Aşşur padşahı Sanxeriv yanında olan bütün qərargahı ilə Lakişin qarşısında dayanarkən Yeruşalıma, Yəhuda padşahı Xızqiyanın və Yeruşəlimdə olan bütün Yəhuduluların yanına adamlarını göndərdi və onlar dedi: **10** «Aşşur padşahı Sanxeriv belə deyir: «Siz nəyə güvənirsiniz ki, Yeruşəlimdə mühəsirəyə oturursunuz? **11** «Allahımız Rəbb bizi Aşşur padşahının əlindən qurtaracaq» deyən Xızqiya sizi acliqla və susuzluqla ölümə vermək üçün azdırırmır? **12** O həmin Allahın səcdəgahlarını və qurbangahlarını aradan qaldıran, Yəhuduya və Yeruşəlimə bir qurbangahın önündə səcdə edəcəksiniz və onun üzərində buxur yandıracaqsınız» deyə əmr edən Xızqiyanın özü deyildimi? **13** Bütün ölkələrin xalqlarına mənim və atalarımın nə etdiyini bilmirsinizmi? O ölkələrin millətlərinin allahları öz torpaqlarını mənim əlimdən qurtara bildilərmi? **14** Atalarımın tamamilə məhv etdikləri o millətlərin bütün allahları arasında hansı biri öz xalqını əlimdən qurtara bildi ki, Allahınız sizi mənim əlimdən qurtara bilsin? **15** Qoy indi Xızqiya sizi aldatmasın və bu cür azdırmasın, ona inanmayın. Çünkü heç bir millətin və heç bir ölkənin allahlarından heç biri öz xalqını mənim və atalarımın əlindən qurtara bilmədi. Sizin Allahınız da sizi mənim əlimdən qurtara bilməyəcək!» **16** Sanxerivin adamları Rəbb Allaha və Onun qulù Xızqiya qarşı hələ çox şəyərlə söyledi. **17** Özü də İsrailin Allahı Rəbbi təhqir etmək üçün yazdıığı məktublarda Ona qarşı belə dedi: «Ölkələrin millətlərinin allahları öz xalqlarını necə əlimdən qurtara bilmədilərsə, Xızqiyanın Allahı da xalqını mənim əlimdən qurtara bilməyəcək». **18** Onun adamları şəhəri almaq üçün divar üzərində olan Yeruşəlim xalqını qorxudub dəhşətə salsınlar deyə onlara tərəf uca səslə Yəhudi dilində bağırdılar. **19** Yer üzü xalqlarının insan əllərinin işi olan

allahlarına karşı dedikleri sözleri Yeruşalimin Allahına karşı da söylədilər. **20** Bundan ötrü padşah Xizqiya və peyğəmber Amots oğlu Yeşaya dua edib göyə fəryad etdilər. **21** Rəbb bir məlek göndərdi və o, Aşşur padşahının ordugahında olan bütün igid döyüşçüləri, sərkərdələri və rəisləri məhv etdi. Aşşur padşahı biabırılıqla öz ölkəsinə qayıtdı. O öz allahının məbədində girdi və orada öz doğma oğullarından bəzisi onu qılıncla öldürdü. **22** Beləcə Rəbb Xizqiyanı və Yeruşalimdə yaşayanları Aşşur padşahı Sanxerivin və bütün başqalarının əlindən qurtardı və onları hər tərəfdən qorudu. **23** Onda çoxlu adam Yeruşalima, Rəbbə hədiyyələr və Yəhuda padşahı Xizqiyyaya dəyərli şəylər gətirdi. Bundan sonra Xizqiya bütün millətlərin gözündə ucaldı. **24** O günlərdə Xizqiya ölümcül xəstələndi. O, Rəbbə dua etdi, Rəbb də ona cavab verdi və ona bir əlamət göstərdi. **25** Ancaq Xizqiya ona edilən yaxşılığın əvəzini ödəmədi. Çünkü ürəyi qırıurlanmışdı, buna görə də özünü, Yəhudanın və Yeruşalimin üzərinə Allahın qəzəbi geldi. **26** Amma Xizqiya ürəyinin qürurundan əl çəkib özünü aşağı tutdu, Yeruşalimdə yaşayanlar da belə etdi. Buna görə də Xizqiyanın dövründə onların üzərinə Rəbbin qəzəbi gəlmədi. **27** Xizqiyanın olduqca çoxlu sərvəti və şöhrəti vardi. O özünə qızıl-gümüş, qiymətli daşlar, ətriyyat, qalxanlar və hər cür qiymətli əşya üçün xəzinələr tikdi. **28** Buğda, təzə şərab və yağ məhsulları üçün anbarlar, hər cür heyvan üçün axurlar və sürürlər üçün ağıllar tikdi. **29** O özü üçün şəhərlər də tikdi. Onun çoxlu qoyunkeçisi və mal-qarası vardi. Çünkü Allah ona ləp çox mal-dövlət vermişdi. **30** Həmin Xizqiya Gixon sularının yuxarı mənbəyini bağladı və onları yer altından qərbə doğru, Davudun şəhərinə keçirdi. Xizqiya bütün işlərində uğur qazandı. **31** Ancaq Babil hökmədarlarının ölkədə baş verən əlamət barədə soruşmaq üçün göndərdiyi elçilər gəldiyi zaman bu işdə Allah sınağa çəkib ürəyində olan hər şeyi bilmək üçün onu tərk etdi. **32** Xizqiyanın qalan işləri və sədaqətli əməlləri barədə peyğəmber Amots oğlu Yeşayanın peyğəmberliklərində, Yəhuda və İsrail padşahlarının kitabında yazılmışdır. **33** Xizqiya ataları ilə uyudu və onu Davud sülələsinin qəbirlərinin yuxarısında basdırıldı. Oldüyü zaman bütün Yəhudalılar və Yeruşalimdə yaşayanlar ona ehtiram göstərdilər. Onun yerinə oğlu Menaşə padşah oldu.

33 Menaşə padşah olduğu vaxt on iki yaşında idi və Yeruşalimdə əlli beş il padşahlıq etdi. **2** O, İsrail övladlarının önündən Rəbbin qovduğu millətlərin etdikləri iyrənə işlər kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **3** Atası Xizqiyanın dağıtdığı səcdəgahları yenidən tikdi, Baal bütərləri üçün qurbangahlar qurdı və Aşera bütərləri düzəldti, bütün səma cismilərinə səcdə və qulluq etdi. **4** Rəbbin «adım əbədi olaraq Yeruşalimdə qalacaq» dediyi məbədində qurbangahlar tikməyə başladı. **5** Menaşə Rəbbin məbədinin hər iki həyətində bütün səma cismilərinə qurbangahlar düzəldti. **6** O, oğullarını

Ben-Hinnom vadisində oda qurban verdi, gələcəyi dedi, baxıcılıq və cadugarlıq edib cindarlarla və ruhçağırlarla müraciət etdi. Rəbbin gözündə çoxlu pis işlər görərək Onu qəzəbləndirdi. **7** Düzəldiyi oyma bütüü Allahın məbədində qoydu. Bu məbədə barədə Allah Davuda və oğlu Süleymana demişdi: «Bu məbəddə və bütün İsrail qəbilələrindən seçdiyim Yeruşalimdə Öz adımı əbədi qoyacağam. **8** Əgər Mənim onlara buyurduğum hər şeyə və Musa vasitəsilə onlara verilən bütün qanuna, qaydalara və hökmərlər əməl etsələr, İsrail övladlarının atalarına təyin etdiyim torpaqdan didərgin düşməyə qoymayacağam». **9** Menaşə Yəhudalıları və Yeruşalimdə yaşayanları İsrail övladları önündə Rəbbin məhv etdiyi millətlərdən də çox pis işlər etmək üçün yoldan çıxardı. **10** Rəbb Menaşə və onun xalqı ilə danişdi, amma onlar qulaq asmadı. **11** Rəbb Aşşur padşahının ordu başçılarını onların üzərinə göndərdi. Onlar Menaşəyə qandal və tunc zəncir vurub onu əsir aldılar və Babilə apardılar. **12** O bu kədərində Allahi Rəbbə yalvardı və atalarının Allahi önündə özünü çox aşağı tutdu, **13** Allaha dua etdi. Allah da onun duasını qəbul etdi və yalvarışını eşitdi, onu yenə Yeruşalimə – öz padşahlığına gətirdi. Onda Menaşə bildi ki, Rəbb həqiqi Allahdır. **14** Bundan sonra o, vadidə olan Gixonun qərb tərəfindən Balıqlar darvazasının giracək yerinə qədər Davudun şəhərinə bayır tərəfdən bir divar tikdi, onunla Ofeli ahataya aldı və onu çox yüksəltdi. Yəhudanın bütün qalalı şəhərlərinə qoşun başçıları qoydu. **15** Menaşə özgə allahları, Rəbbin məbədindəki bütü, Rəbbin məbədinin dağında və Yeruşalimdə tikdiyi bütün qurbangahları aradan qaldırıb onları şəhərin bayırına atdı. **16** O, Rəbbin qurbangahını təmir edib orada ünsiyyət və sükür qurbanları təqdim etdi və İsrailin Allahi Rəbbə qulluq etməyi Yəhudalıllara əmr etdi. **17** Bununla bərabər xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirirdi, hərçənd ki bunu özlərinin Allahi Rəbbə görə edirdi. **18** Menaşənin qalan işləri, öz Allahına duası və İsrailin Allahi Rəbbin adı ilə ona söz deyən görüçülərin sözləri İsrail padşahlarının tarix kitabında yazılmışdır. **19** Onun duası və duasının eşidildiyi, bütün günahları və xainliyi, özünü aşağı tutmadan əvvəl səcdəgahlar tikib Aşera bütərləri və oyma bütərləri qoymuş yerlər barədə görüçülərin tarix kitabında yazılmışdır. **20** Menaşə ataları ilə uyudu və onu öz evində basdırıldı. Onun yerinə oğlu Amon padşah oldu. **21** Amon padşah olduğu vaxt iyirmi iki yaşında idi və Yeruşalimdə iki il padşahlıq etdi. **22** O, atası Menaşənin etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. Atası Menaşənin düzəldiyi bütün oyma bütələrə Amon da qurban kəsdi və onlara qulluq etdi. **23** O, atası Menaşədən fərqli olaraq özünü Rəbbin önündə aşağı tutmadı, əksinə, Amon get-gedə daha çox günah etdi. **24** Əyanları ona qarşı qəsd hazırladı və onu öz sarayında öldürdürlər. **25** Ölkə xalqı padşah Amona qarşı qəsd hazırlayanların hamisini qırdı və onun yerinə oğlu Yoşiyani padşah etdi.

34 Yoşıya padşah olduğu vaxt səkkiz yaşında idi və Yeruşəlimdə otuz bir il padşahlıq etdi. **2** O, Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi, hər işdə babası Davudun yolları ilə gedərək onlardan kənara çıxmadi. **3** Padşahlığının səkkizinci ilində hələ gənc ikən babası Davudun Allahını axtarmağa başladı. On ikinci ildə Yəhudanı və Yeruşəlimi səcdəgahlardan, Aşera bütənlərindən, oyma bütənlərindən və tökmə bütənlərindən təmizləməyə başladı. **4** Yoşıyanın önündə Baal bütənlərinin qurbangahlarını dağıtdılar. Onların üzərində qoyulan buxur qurbangahlarını kəsib atdı. Aşera bütənlərini, oyma bütənləri və tökmə bütənləri sindirdi, onları əzib toz etdi və bu bütənlər qurban gətirənlərin qəbirləri üzərinə səpdi. **5** Öz qurbangahlarında onların kahinlərinin sümüklərini yandırdı, beləcə Yəhudanı və Yeruşəlimi təmizlədi. **6** Yoşıya Menaşə, Efrayim və Şimeon qəbilələrinin şəhərlərində və ətraf viranəliklərində Naftali torpağına qədər qurbangahları dağıtdı. **7** Aşera bütənlərini və oyma bütənləri toz edənə qədər azdi, bütün İsrail ölkəsində buxur qurbangahlarının hamisini kəsib atdı, sonra Yeruşəlimə qayıtdı. **8** Padşahlığının on səkkizinci ilində ölkəni və məbədi təmizlədikdən sonra Yoşıya Asalya oğlu Şafanı, şəhər rəisi Maaseyanı, salnaməçi Yoaxaz oğlu Yoahi öz Allahı Rəbbin məbədini təmir etmək üçün göndərdi. **9** Onlar baş kahin Xilqyanın yanına gəldi. Bütün qalan İsraililərin - Menaşəlilərin, Efrayimlilərin, bütün Yəhudalıların, Binyaminilərin və Yeruşəlimdə yaşayanların Allahın məbədinə gətirdikləri, astana keşikçisi olan Levililərin yiğidqları pulu **10** Rəbbin məbədinin işinə nəzarət edənlərə verdilər. Onlar da pulu məbədin üçqırımlı rəzələrlə dıraklara üçün taxta alımlar. **12** Bu adamlar sədaqətlə iş gördülər. İş nəzarət etmək üçün onların üzərinə Levililər - Merari nəslindən olan Yaxat və Avdiya, Qohat nəslindən olan Zəkəriyyə və Meşullam, hər biri musiqi alətlərində çala bilən Levililər qoyulmuşdu. **13** Bunlar yük daşıyanların da üzərində idi və hər cür xidmətdə bütün işi görənlərə nəzarət edirdi. Mirzələr, məmurlar, qapıcılar da Levililərdən idi. **14** Rəbbin məbədində gətirilmiş olan pulu çıxardıqları zaman kahin Xilqiya Musa vasitəsilə verilən Rəbbin Qanun kitabını tapdı. **15** Xilqiya mirzə Şafana dedi: «Rəbbin məbədində Qanun kitabını tapdim». Xilqiya kitabı Şafana verdi. **16** Şafan kitabı padşahın yanına apardı, həm də ona xəbər gətirib dedi: «Qulların tapşırıdığın hər şeyi edir. **17** Rəbbin məbədində tapılan pulu boşaltıldılar, onu nəzarətçilərin və işçilərin elinə verdilər». **18** Mirzə Şafan padşaha bildirib dedi: «Kahin Xilqiya mənə bir kitab verdi». Şafan onu padşahın önündə oxudu. **19** Padşah Qanun sözlərini eşidənə paltarını cirdi. **20** Padşah Xilqiyaya, Şafan oğlu Axiqama, Mikeya oğlu Avdona, mirzə Şafana və padşahın xidmətçisi Asayaya əmr edib dedi: **21** «Gedin, tapılmış kitabın sözlərinə görə

mənim üçün, İsraililərin və Yəhudalıların qalan üçün Rəbdən soruşun, çünki Rəbbin biza qarşı tökülmüş qəzəbi böyükdür. Ona görə ki atalarımız bu kitabda yazılın hər şeyə görə Rəbbin sözünə əməl etməmişdir». **22** Xilqiya və padşahın adamları qadın peyğəmbər Xuldanın yanına getdi. O, paltarlara baxan Xasra oğlu Toqhat oğlu Şallumun arvadı idi və Yeruşəlimdə ikinci məhəllədə yaşayırırdı. Onunla bu barədə səhərbət etdi. **23** Qadın onlara dedi: «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: sizi Mənim yanına göndərən adama söyləyin ki, **24** Rəbb belə deyir: «Mən Yəhuda padşahının önündə oxuduqları kitabda yazılın bütün lənətlərə görə bu yerə və burada yaşayanların üzərinə bəla gətirəcəyəm. **25** Onlar Məni tərk etdi. Buna görə də bu yerə qarşı qəzəbim tökülcək və sənməyəcək». **26** Ancaq Rəbdən soruşmaq üçün sizi göndərən Yəhuda padşahına söyləyin ki, İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: «Sözlərimi dini lədin. **27** Allahın bu yera və orada yaşayanlara qarşı Allah sözlərini eşidəndə ürəyin yumşaldı və Onun önündə özünü aşağı tutdu. Bəli, Mənim önündə özünü aşağı tutdu, paltarını cirib önmədə ağıladın. Buna görə də Mən səni eşitdim» Rəbb belə bayan edir. **28** «Mən səni atalarına qoşacağam və rahat öz qəbrinə qoyulacaqsan, bu yerin və orada yaşayanların üzərinə gətirəcəyim bütün beləni gözlərin görməyəcək». Onlar bu xəbəri padşaha çatdırıldı. **29** Padşah Yəhudanın və Yeruşəlimin bütün ağsaqqallarını çağırtdıb öz yanına topladı. **30** Padşah, onunla birgə bütün Yəhuda adamları, Yeruşəlimdə yaşayanlar, kahinlər, Levililər və böyükdən kiçiyə qədər bütün xalq Rəbbin məbədində qalxdı. O, Rəbbin məbədində tapılmış əhd kitabının bütün sözlərini onlara eşitdirərək oxudu. **31** Padşah öz yerində dayandı. O, Rəbbin önündə əhd bağladı ki, Rəbbin ardınca gedib Onun əmirlərinə, göstərişlərinə, qaydalarına bütün qəlbi və bütün varlığı ilə əməl etsin və bu kitabda yazılmış əhdin sözlərini yerinə yetirsin. **32** O, Yeruşəlimdə olanların hamisina və Binyaminilərə bu əhdi təsdiq etdi. Yeruşəlimdə yaşayanlar Allahın, atalarının Allahının əhdinə görə belə etdi. **33** Yoşıya İsraililərin bütün torpaqlarında iyrənc şeylərin hamisini aradan qaldırdı və İsraildə olanların hamisine özlərinin Allahı Rəbbə qulluq etməyi əmr etdi. Onun bütün ömrü boyu xalq atalarının Allahı Rəbbin ardınca getməkdən dönmədi.

35 Yoşıya Yeruşəlimdə Rəbb üçün Pasxa bayramını keçirdi və birinci ayın on dördüncü günü Pasxa qurbanını kəsdi. **2** O, kahinləri vəzifələrinə qoydu və onları Rəbbin məbədinin xidməti üçün ruhlandırdı. **3** Rəbb üçün təqdis edilmiş və bütün İsrailə təlim verən Levililər dedi: «Müqəddəs sandığı İsrail padşahı Davud oğlu Süleymanın tikiyi məbədə qoyun. O daha sizin çiyinlərinizə yük olmayacaq. İndi Allahınız Rəbbə və onun xalqı İsrailə xidmət edin. **4** İsrail padşahı Davudun və onun oğlu Süleymanın yazdığı kimi nəsillərinizə,

bölmələrinizə görə hazır olun. **5** Qohumlarınızın olan xalqın nəsil bölmələrinə və Levililərin nəsil bölmələrinə görə Müqəddəs yerdə dayanın. **6** Pasxa qurbanını kəsin, özünüzü təqdis edin və Musa vəsítəsilə olan Rəbbin sözünə əməl edərək qohumlarınız üçün hazırlıq görün». **7** Yoşıya xalqa, orada olan hər kəsə Pasxa qurbanı olaraq süründən otuz min quzu və oğlaq verdi, üç min baş mal-qara da verdi. Bunlar padşahın malindən idi. **8** Onun rəisləri də xalqa, kahinlərə və Levililərə könlülli hədiyyələr verdilər. Allah məbədinin rəisləri olan Xilqiya, Zəkəriyyə və Yexiel, kahinlərə iki min altı yüz Pasxa qurbanı olacaq davar və üç yüz baş mal-qara verdi. **9** Konanya, onun qardaşları Şemaya və Netanel, Levililərin rəisləri Xaşavya, Yeiel və Yozavad Levililərə beş min Pasxa qurbanı olacaq heyvan və beş yüz baş mal-qara verdi. **10** Xidmət işi hazır olanda padşahın əmri ilə kahinlər yerlərində və Levililər bölmələrinə görə dayanıb **11** Pasxa qurbanını kəsdi. Kahinlər özlərinə verilən qanı səpdilər, Levililər isə qurbanların dərisini soydular. **12** Onları xalqa nəsil bölmələrinə görə vermek üçün ayırdılar ki, Musanın kitabında yazıldığı kimi xalq Rəbbə yandırma qurbanları təqdim etsin. Mal-qarani da belə etdilər. **13** Pasxa qurbanını da qaydaya görə odda qızartdılar. Müqəddəs qurbanları qazanlıarda, tiyanlarda və tavallarda bışirdılar və bütün xalqa tələsik payladılar. **14** Bundan sonra özləri və kahinlər üçün hazırladılar, çünkü Harun nəslindən olan kahinlər gecə düşənə qədər yandırma qurbanları və yaqları təqdim etməklə məşğul idi. Bundan ötrü Levililər özləri və Harun nəslindən olan kahinlər üçün hazırlıq gördülər. **15** Asəf nəslindən olanı ilahıcılar Davudun, Asəfin, Hemanın və padşahın görücüüsü Yedutunun əmri etdiyi yerlərdə, qapıçılar isə hər darvaza ağızında dayandı. Xidmətlərindən ayrılmaları lazımlı deyildi, çünkü Levili olan qohumları onlar üçün hazırlıq gördü. **16** Padşah Yoşıyanın əmrinə görə Pasxa bayramını keçirmək və Rəbbin qurbangahında yandırma qurbanları təqdim etmək üçün Rəbbin bütün xidməti o gün beləcə hazırlanı. **17** Orada olan İsrail övladları o zaman Pasxa bayramını, yeddi gün isə Mayasız Çörək bayramını qeyd etdilər. **18** Peyğəmbər Şamuelin dövründə bəri Pasxa bayramı İsraildə belə keçirilməmişdi. İsrail padşahlarından heç biri Yoşıya ilə kahinlərin, Levililərin, bütün Yəhudalıların, orada olan İsraililərin və Yeruşəlimdə yaşayanların qeyd etdikləri bu Pasxa kimi bir Pasxa keçirməmişdi. **19** Bu Pasxa Yoşıyanın padşahlığının on səkkizinci ilində keçirildi. **20** Yoşıyanın məbəddə gördüyü bütün bu işlərdən sonra Misir padşahı Neko mühəribə etmək üçün Fərat çayı yanında olan Karkemisin üzərinə gəldi. Yoşıya onunla qarşılışmağa çıxdı. **21** Misir padşahı onun yanına qasidlər göndərib dedi: «Ey Yəhuda padşahı, mənim səninlə nə işim var? Mən bu gün sənin üstünə deyil, mühəribə etdiyim sülaləyə qarşı gedirəm. Allah mənə tələsməyi əmər etdi, mənimlə olan Allahdan çəkin ki, səni hələk etməsin». **22** Yoşıya ondan əl çəkmədi və onunla vuruşmaq üçün qiyafəsini dəyişdi, Allah

tərəfindən olan Nekonun sözlərinə qulaq asmadı və vuruşmaq üçün Megiddo düzənləyinə getdi. **23** Oxatanlar padşah Yoşıyanı oxla vurdu. Padşah adamlarına dedi: «Məni buradan aparin, çünki ağır yaralandım». **24** Adamları onu arabadan götürdülər və onu özünün ikinci arabasına mindirib Yeruşəlimə apardılar. Yoşıya öldü və atalarının qəbirlərində basdırıldı. Bütün Yəhudalılar və Yeruşəlimlilər Yoşıya üçün yas tutdu. **25** Yeremya Yoşıya üçün mərsiyə qoşdu. Bütün kişi və qadın xanəndələr bu günə qədər məlum olan mərsiyələrində Yoşıya barədə danişmışlar. Bu mərsiyələri oxumağı İsraildə adət etdilər və bunlar mərsiyələr kitabında yazılmışdır. **26** Yoşıyanın qalan işləri, Rəbbin Qanununda yazıldıgına görə etdiyi sədaqətli işləri, **27** ilk işlərindən son işlərinə qədər İsrail və Yəhuda padşahlarının kitabında yazılmışdır.

36 Ölkə xalqı Yoşıyanın oğlu Yehoaxazı götürüb atasının yerinə Yeruşəlimdə padşah etdi. **2** Yehoaxaz padşah olduğu vaxt iyirmi üç yaşında idı və Yeruşəlimdə üç ay padşahlıq etdi. **3** Misir padşahı onu Yeruşəlimdə taxtdan saldı və ölkə üzərinə bir talant qızıl və yüz talant gümüş miqdərində xərac qoysdu. **4** Misir padşahı onun qardaşı Elyaqimi Yəhuda və Yeruşəlim üzərində padşah etdi və adını dəyişdirib Yehoyaqim qoysdu. Neko onun qardaşı Yehoaxazı götürüb Misirə apardı. **5** Yehoyaqim padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idı və Yeruşəlimdə on bir il padşahlıq etdi. O, Allahı Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **6** Babil padşahı Navuxodonosor onun üstünə hückum etdi. Tunc zəncir vurub onu əsir etdi və Babilə apardı. **7** Navuxodonosor Rəbbin məbədinin əşyalarından bəzilərini Babilə apardı və onları Babiləkə öz məbədinə qoysdu. **8** Yehoyaqimın qalan işləri, etdiyi iyrənc işlər və onun təqsiri İsrail və Yəhuda padşahlarının kitabında yazılmışdır. Onun yerinə oğlu Yehoyakin padşah oldu. **9** Yehoyakin padşah olduğu vaxt on səkkiz yaşında idı və Yeruşəlimdə üç ay on gün padşahlıq etdi. O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. **10** Bahar gələndə Navuxodonosor onu Rəbbin məbədinin qiyamətli əşyaları ilə birgə Babilə gətirdi və Yehoyakinin qohumu Sıdqiyanı Yəhuda və Yeruşəlim üzərində padşah etdi. **11** Sıdqiya padşah olduğu vaxt iyirmi bir yaşında idı və Yeruşəlimdə on bir il padşahlıq etdi. **12** O, Allahı Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, Rəbbin dili ilə danişan peyğəmbər Yeremyanın öündə özünü aşağı tutmadı. **13** Həm də Allahın adı ilə onu and iğdirmiş padşah Navuxodonosora qarşı üşyan etdi, dikbaşılıqla İsrailin Allahı Rəbbə tərəf dönmək istəməyib ürəyini inadkar etdi. **14** Kahinlərin bütün rəhbərləri də xalqla birgə başqa millətlərin bütün iyrənc işlərinə görə davranaraq böyük xainlik etdilər və Rəbbin Yeruşəlimdə təqdis etdiyi məbədini murdarladılar. **15** Atalarının Allahı Rəbb dəfələrlə Öz elçilərinin vəsítəsilə onlara xəbər göndərdi, çünki Öz xalqına və məskəninə rəhmi gəlirdi. **16** Ancaq Rəbbin qəzəbi Öz xalqının üzərinə gəldi və onlara heç bir çarə tapılmadı, çünki Allahın elçilərini lağla qoysular, Onun sözlərinə xor

baxdilar və peyğəmbərlərini təhqir etdilər. **17** Rəbb onların üzərinə Xaldeylilərin padşahını göndərdi. O da Müqaddəs məkanlarında onların cavanlarını qılıncla öldürdü, yeniyetməyə və bakırə qızı, qocaya və zəifə rəhm etmədi, Rəbb hamısını ona təslim etdi. **18** O, Allahın məbədinin bütün böyük və kiçik əşyalarını, Rəbbin məbədinin xəzinələrini, padşahın və onun rəislərinin xəzinələrini – hər şeyi Babilə apardı. **19** Xaldeylilər Allahın məbədini yandırdılar, Yeruşəlimin divarını uçurdular, onun bütün saraylarına od vurdular və orada olan qiymətli əşyaların hamısını məhv etdilər. **20** Xaldeylilərin padşahı qılıncdan qurtaranları Babilə sürgünlüyə apardı. Onlar Fars padşahlarının hökmranlığına qədər ona və onun oğullarına qul oldu. **21** Yeremyanın dili ilə deyilən Rəbbin sözü yerinə yetsin deyə yetmiş il bitənə qədər torpaq öz Şənbə vaxtlarını qeyd edərək bütün bu viranəlik müddəti dincəldi. **22** Rəbb Fars padşahı Kirin hökmranlığının birinci ilində Yeremyanın dili ilə dediyi sözü yerinə yetirmək üçün Kiri ruhlandırdı. Ona görə Kir padşahlığının bütün arazisində yazılı və şifahi şəkildə elan etdi: **23** «Budur, Fars padşahı Kir belə deyir: “Göylərin Allahı Rəbb dünyanın bütün padşahlıqlarını mənə verdi və Yəhudanın Yeruşəlim şəhərində Öz məbədini tikməyi mənə əmr etdi. Aranızda Onun xalqına mənsub olanların hamısına qoy Allahı Rəbb yar olsun və oraya getsinlər”».

Ezra

1 Rəbb Fars padşahı Kirin hökmranlığının birinci ilində Yeremyanın dili ilə dediyi sözü yerinə yetirmək üçün Kiri ruhlandırdı. Ona görə Kir padşahlığının bütün ərazisində yazılı və şəfahi elan etdi: **2** «Budur, Fars padşahı Kir belə deyir: “Göylərin Allahı Rəbb dünyanın bütün padşahlıqlarını mənə verdi və Yəhudanın Yerusəlim şəhərində Öz məbədini tikməyi mənə əmr etdi. **3** Aranızda Onun xalqına mənəsüb olanların hamisə qoy Allahı yar olsun! Qoy onlar Yəhudanın Yerusəlim şəhərinə qalxın və İsrailin Allahı Rəbbin məbədini tiksinlər. Yerusəlimdə səcdə qılınan Allah Odur. **4** Sağ qalan İsraililər hansı əhali arasında yaşayırsa, qoy onlar Yerusəlimdəki Allah evinə verəcəkləri könüllü ianələrdən başqa, qızıl-gümüş, əşya və heyvanlar verməklə bu adamlara kömək etsinlər”». **5** Yəhuda, Binyamin qabilələrinin nəsil başçıları, kahinlərlə Levililər, eləcə də Allahın ruhlandırdığı bütün adamlar Rəbbin Yerusəlimdəki məbədini tikmək üçün yola düşməyə hazırlaşdırılar. **6** Aralarında yaşadıqları yerli əhalinin hamısı verdikləri könüllü ianələrdən başqa, qızılla, gümüş qablarla, əşyalarla, heyvanlarla və qiymətli şeylərlə onlara kömək etdiril. **7** Padşah Kir Navuxodonosorun Rəbbin Yerusəlimdəki məbədindən götürüb öz allahlarının məbədindən qoymuş əşyaları çıxartdı. **8** Fars padşahı Kir onları xəzinədər Mitredatın əli ilə oradan çıxardaraq hamisini sayıb Yəhuda rəhbəri Şəsbassara verdi. **9** Onların sayı bu qədər idi: otuz qızıl ləyən, min gümüş ləyən, iyirmi doqquz biçaq, **10** otuz qızıl boşqab, bir-birinə oxşayan dörd yüz on gümüş boşqab və min ədəd də başqa qablar. **11** Qızıl və gümüş əşyaların hamısı beş min dörd yüz ədəd idi. Sürgündə yaşayanlar Babilən Yerusəlimə qaytarılanda Şəsbassar bu əşyaların hamisini onlarla bərabər götürdü.

2 Babil padşahı Navuxodonosorun Babilə apardığı əsirlər yaşadıqları vilayətdən Yerusəlimə və Yəhudadakı öz şəhərlərinə qayıtdılar. **3** Onlar Zerubbabil, Yəsua, Nehemya, Seraya, Reelaya, Mordokay, Bilşan, Mispar, Biqvay, Rexum, Baananın başçılığı ilə gəldilər. Sürgündən qayıdan İsraililərin sayı: **4** Paroş övladları – 2172 nəfər; **5** Şəfətya övladları – 372 nəfər; **6** Arah övladları – 775 nəfər; **7** Yəsua və Yoav nəslindən Paxat-Moav övladları – 2812 nəfər; **8** Elam övladları – 1254 nəfər; **9** Zattu övladları – 945 nəfər; **10** Zakkay övladları – 760 nəfər; **11** Bevay övladları – 623 nəfər; **12** Azqad övladları – 1222 nəfər; **13** Adoniqam övladları – 666 nəfər; **14** Biqvay övladları – 2056 nəfər; **15** Adin övladları – 454 nəfər; **16** Ater, yəni Xizqiya övladları – 98 nəfər; **17** Besay övladları – 323 nəfər; **18** Yora övladları – 112 nəfər; **19** Xaşum övladları – 223 nəfər; **20** Gibbar övladları – 95 nəfər; **21** Bet-Lexem övladları – 123 nəfər; **22** Netofa sakinləri – 56 nəfər; **23** Anatot sakinləri – 128 nəfər; **24** Azmavet övladları – 42 nəfər; **25**

Qiryat-Arim, Kefira və Beerot övladları – 743 nəfər; **26** Rama və Geva övladları – 621 nəfər; **27** Mikmas sakinləri – 122 nəfər; **28** Bet-El və Ay sakinləri – 223 nəfər; **29** Nevo övladları – 52 nəfər; **30** Maqbiş övladları – 156 nəfər; **31** Digar Elam övladları – 1254 nəfər; **32** Xarim övladları – 320 nəfər; **33** Lod, Xadid və Ono övladları – 725 nəfər; **34** Yerixo övladları – 345 nəfər; **35** Senaa övladları – 3630 nəfər. **36** Kahinlər: Yəsua nəslindən Yedaya övladları – 973 nəfər; **37** İmmer övladları – 1052 nəfər; **38** Paşxur övladları – 1247 nəfər; **39** Xarim övladları – 1017 nəfər. **40** Levililər: Hodavya nəslindən yaranan Yəsua və Qadmiel övladları – 74 nəfər. **41** İlahiçilər: Asəf övladları – 128 nəfər. **42** Məbəd qapıcıları: Şallum övladları, Ater övladları, Talmon övladları, Aqquv övladları, Xatita övladları və Şovay övladları ilə birlikdə 139 nəfər. **43** Məbəd qulluqçuları: Sixa övladları, Xasufa övladları, Tabbaot övladları, **44** Qeros övladları, Siaha övladları, Padon övladları, **45** Levana övladları, Xaqava övladları, Aqquv övladları, **46** Xaqav övladları, Şəmlay övladları, Xanan övladları, **47** Giddel övladları, Qaxar övladları, Reaya övladları, **48** Resin övladları, Neqoda övladları, Qazzam övladları, **49** Uzza övladları, Paseah övladları, Besay övladları, **50** Asna övladları, Meunim övladları, Nefusim övladları, **51** Baqbuq övladları, Xaqifa övladları, Xarxur övladları, **52** Baslüt övladları, Mexida övladları, Xarşa övladları, **53** Barqos övladları, Sisra övladları, Tamax övladları, **54** Nesiah övladları, Xatifa övladları. **55** Süleymanın əyanlarının nəslindən: Sotay övladları, Hassoferet övladları, Peruda övladları, **56** Yela övladları, Dərqon övladları, Giddel övladları, **57** Şəfətya övladları, Xattil övladları, Pokeret-Hassevayim övladları, Ami övladları. **58** Məbəd qulluqçuları ilə Süleymanın əyanullarının övladları – cəmi 392 nəfər. **59** Tel-Meləhdan, Tel-Xarşadan, Keruvdan, Addondan, İmmerdən qayıdan, ancaq ailələrinin və nəsillərinin İsrail övladlarından olduğunu sübut edə bilməyənlər bunlardır: **60** Delaya övladları, Toviya övladları, Neqoda övladları – 652 nəfər. **61** Kahinlərin nəslindən: Xovaya övladları, Haqqos övladları, Gileadlı Barzillayın qızlarından arvad alib qayınatásının adını götürən Barzillay övladları. **62** Onlar nəsil şəcərəsini axtardılar, lakin öz adalarını tapa bilmədilər və buna görə murdar sayılaraq kahinlikdən çıxarıldılar. **63** Yəhuda valisi onlara əmr edib belə dedi: «Urim və Tummimi işlədən bir kahin olmayıncı onlar ən müqəddəs yeməklərdən yeməsin». **64** Bütün camaat birlikdə 42 360 nəfər idi. **65** Bundan başqa, 7337 nəfər kölə və kənizlər, 200 nəfər kişi və qadından ibarət ilahiçi var idi. **66** Bu adamların 736 atı, 245 qatırı, **67** 435 dəvəsi, 6720 eşşəyi var idi. **68** Rəbbin Yerusəlimdəki məbədinə gələn zaman bəzi nəsil başçıları Allahın evini öz yerində tikmək üçün könüllü ianələr verdilər. **69** Bu iş üçün yığılan xəzinəyə imkan daxilində altmış bir min darik qızıl, beş min mina gümüş və yüz kahin geyimi verdilər. **70** Kahinlər, Levililər, xalqın bəziləri, ilahiçilər, məbəd

qapıcıları və qulluqquları öz şəhərlərində yerləşdilər. Beləliklə, İsaillilər isə öz şəhərlərində yerləşdilər.

3 Artıq İsaillilər öz şəhərlərində idi. Yeddinci ay çatanda xalq bir nəfər kimi Yeruşəlimdə toplandı. **2** Yosadaq oğlu Yesua ilə kahin qardaşları və Şealtiel oğlu Zerubbabilə qardaşları İsrailin Allahının qurbangahını qurdular ki, Allah adamı Musanın Qanununda yazıldığı kimi üstündə yandırma qurbanları təqdim edilsin. **3** Ətrafda yaşayan xalqlardan qorxmalarına baxmayaraq, qurbangahı əvvəlki bünövrə üzərində qurdular. Sonra onun üzərində səhər-axşam Rəbbə yandırma qurbanları təqdim etdilər. **4** Yazıya görə Çardaqlar bayramı keçirdilər və qaydaya görə günbəgün müəyyən miqdarda gündəlik yandırma qurbanları təqdim etdilər. **5** Sonra daimi yandırma qurbanları verdilər. Təzə Ay mərasimlərinin, eləcə də Rəbbin təqdisi etdiyi bütün bayramların təqdimlərini və hamının kömək olaraq Rəbbə etdiyi təqdimləri verdilər. **6** Rəbbin məbədinin bünövrəsinin qoyulmamasına baxmayaraq, onlar yeddinci ayın birinci günündə Rəbbə yandırma qurbanları təqdim etməyə başladılar. **7** Daşyöyanlarla düləqlərə pül verdilər. Fars padşahı Kirdən izin aldıqlarına görə Livandan dəniz yolu ilə Yafoya sidr ağacıları gətirmələri üçün Sidonlularla Surlulara yemək-içmək və zeytin yağı verdilər. **8** Allahın evinə, Yeruşəlimə gəlmişlərinin ikinci ilinin ikinci ayında Şealtiel oğlu Zerubbabil və Yosadaq oğlu Yesua ilə digər qardaşları – kahinlər, Levililər, əsirlikdən Yeruşəlimə qayıdanların hamısı işə başladılar. İyirmi və ondan yuxarı yaşda olan Levililəri Rəbbin məbədinin tikinti işinə nəzarətçi təyin etdilər. **9** Levililərdən Yesua və övladları ilə qardaşları, Hodavya nəslindən törənən Qadmiellə övladları, Xenadad övladları, nəvələri və qardaşları Allahın evində işləyənlərə nəzarət etdilər. **10** Bənnalar Rəbbin məbədinin təməlini qoyan zaman İsrail padşahı Davudun qoymuğu qaydaya əsasən kahinlər xüsusi libas geyinib əllərindəki kərənaylarla, Asəf övladlarından olan Levililərsə sinclərlə Rəbbə həmd etmək üçün öz yerlərini tutdular. **11** Onlar Rəbbə həmd və şükür edib növbə ilə Onu tərənnüm edərək belə deyirdilər: «Rəbb yaxşıdır, çünkü İsrailin üzərində məhəbbəti əbədidir». Onlar Rəbbə həmd edəndə bütün xalq ucadan qışqırı, çünkü Rəbb evinin bünövrəsi qoyulmuşdu. **12** Əvvəlki məbədi görmüş bir çox qoca kahinlər, Levililər və nəsil başçıları məbədin bünövrəsinin qoyulduğunu görəndə hənkürüb ağladılar, bir çoxları isə sevincdən haray çəkdilər. **13** Xalq gurultulu sevinc səsləri ilə aqlaşma səslərini bir-birindən ayıra bilmirdi, çünkü onların gurultu ilə qopan haray səsləri uzaqlarda eşidilərdi.

4 Yəhudililərin və Binyaminlilərin düşmənləri eşidilər ki, sürgündən qayıdanlar İsrailin Allahı Rəbb üçün məbəd tikirlər. **2** Onlar Zerubbabilə və nəsil başçılarına yaxınlaşış belə dedi: «Qoy biz də sizinlə bərabər bu məbədi tikək, çünkü biz də sizin kimi Allahınıza sitayış edirik. Bizi buraya gətirən Aşşur padşahı Esar-Xaddonun

dövründə bəri sizin Allaha qurban təqdim edirik». **3** Lakin Zerubbabil, Yesua və İsrailin digər nəsil başçıları onlara belə dedilər: «Allahımızın evini qurmaq üçün sizin bizimlə heç bir ortaq işiniz yoxdur. Biz özümüz əlbir olaraq Fars padşahı Kirin əmrinə əsasən İsrailin Allahı Rəbbə məbəd tikəcəyik». **4** Onda bu ölkənin xalqı Yəhuda xalqının əllərini işdən soyutmaqla tikinti işində onlara əziyyət verdi. **5** Bu xalq Yəhudilərin məqsədlərini boşça çıxarmaq üçün Fars padşahları olan Kirin dövründə Daranın dövrünə qədər onlara qarşı çıxaraq özlərinə muzdla məsləhətçilər tutdu. **6** Onlar Axaşveroş padşah olanda, onun hökmərliğinin başlanğıcında Yəhuda və Yeruşəlimdə yaşayanların əleyhina bir ittiham məktubu yazdırılar. **7** Fars padşahı Artaxəstən dövründə Bişlam Mitredat, Taveel və digər yoldaşları padşah Artaxəstəyə məktub yazdı. Məktub Arami dilində yazılaraq tərcümə edildi. **8** Sərkərdə Rexum və mirza Şimşay padşah Artaxəstəyə Yeruşəlimi ittiham edən bir məktub yazdı. **9** Sonra məktuba sərkərdə Rexumla mirzə Şimşay və qalan yoldaşları, hakimlər, əmirlər, qulluqqular, Farslar, Erekliyər, Babillilər, Şuənələr, yəni Elamlılar, **10** böyük və şanlı Aşurbanipalın səfərini edib Samariya şəhərlərində və Fərat çayının qərb torpaqlarında yerləşdirdiyi başqa xalqlar imza qoydular. **11** Padşah Artaxəstəyə göndərdikləri məktubun surəti belədir: «Padşah Artaxəstəyə Fərat çayının qərb torpaqlarında yaşayan qullarından. **12** Padşaha məlum olsun ki, sizin yanınızdan qayıdan Yəhudilər bizim yanımıza – Yeruşəlimə gəlib bu pis, üsyankar şəhəri bərpa edirlər. Divarları hörüb qurtardılar və binaların təməlini bərpa etdilər. **13** Padşaha məlum edirik ki, əgər bu şəhər bərpa edilərsə, divarları hörülüb qurtararsa, onlar sənə vergi, xərac və gömrük verməyəcəklər. Bununla da padşahın gəlirinə böyük ziyan dəyəcək. **14** Əgər indi bu sarayı duzu ilə dolanırıqsa, özümüz öndən padşaha ziyan dəyməsini görmək bizi yaraşmaz. Ona görə də padşaha bu xəbəri göndərib belə məlum edirik: **15** qoy ata-babalarının dəftərxanasi axtarılsın. Qeyd kitablarında bu şəhər haqqında məlumat tapanda biləcəksiniz ki, bu şəhər həm üsyankar, həm də padşahlar və dövlətlər üçün zərərlidir. Qədimdən bəri oradan həmişə xəyanət törəyib və bunun üçün şəhər xarabaya çevrilib. **16** Padşaha məlum edirik ki, əgər bu şəhər bərpa edilərsə və divarları tikilib qurtararsa, sənən Fərat çayının qərb torpaqlarında payın olmayıcaq». **17** Padşah belə cavab göndərdi: «Sərkərdə Rexuma, mirzə Şimşaya və Samariya ilə Fərat çayının digər qərb torpaqlarında yaşayan yoldaşlarına salamlar! **18** Bizə göndərdiyiniz məktub hüzurumda tərcümə edildi. **19** Ona görə mən əmr verdim və əmrimə əsasən istintaq aparıldı. Bu şəhərin sakinlərinin qədimdən bəri padşahlara qarşı üsyən qaldırması təsdiq olundu. Üsyankarlıq və xəyanət bu şəhərin daxilindən baş qaldırıb. **20** O zaman Yeruşəlimi idarə edən qüdrətli padşahlar var idi. Fərat çayının qərbindəki bütün torpaqlar üzərində bu padşahlar

hökmənləq edirdilər. Buranın əhalisi isə onlara xərac, vergi və gömrük verirdi. **21** İndi əmr verin, bu adamlar işi dayandırırsılar və mən əmr verənə qədər bu şəhəri bərpa etməsinlər. **22** Bu işə etinəsiz yanaşmaqdan çəkinin. Niyə şər artıb padşahlığımı ziyan vursun?» **23** Padşah Artaxşastanın məktubunun surəti Rexumla mirzə Şimşayın və yoldaşlarının qarşısında oxunanda onlar tələsik Yeruşəlimə Yəhudilərin yanına getdilər. Onların işini zorla, güclə dayandırdılar. **24** Beləliklə, Yeruşəlimdəki Allah evinin tikinti işi dayandırıldı və bu iş Fars padşahı Daranın hökmənlığının ikinci ilinə qədər ləngidi.

5 Peygəmbərlərdən peyğəmbər Haqqayla iddo oğlu Zəkəriyyə Yəhududada və Yeruşəlimdə yaşayan Yəhudilərə İsrail Allahının adı ilə peyğəmbərlilik etdi. **20** O zaman Şealtiel oğlu Zerubbabil və Yosadaq oğlu Yesua işə başlayaraq Yeruşəlimdəki Allah evinin tikintisini davam etdirdilər. Allahın peyğəmbərləri də onlara idi və onlara kömək etdi. **30** Vaxtlar Fərat çayının qərb torpaqlarının valisi olan Tattenay, Şətar-Boznay və yoldaşları onların yanına gəlib dedi: «Bu məbədi bərpa etmək və tikintisini qurtarmaq üçün sizə kim icazə verib?» **4** Onda biz onlara bu binanı tikənlərin adlarını bildirdik. **5** Allahın nəzəri Yəhudi ağsaqqallarının üzərinə yönəlmüşdi. Ona görə bu işin sərağı Daraya çatana və bu barədə məktubla cavab qayıdanadək onlar Yəhudilərin işini dayandırmadılar. **6** Fərat çayının qərb torpaqlarının valisi Tattenay, Şətar-Boznay və yoldaşları, Fərat çayının qərb torpaqlarındakı məmurlar padşah Daraya bu surətdə məktub yolladı. **7** Ona yolladıqları məktubda belə yazılmışdı: «Padşah Daraya böyük ehtiramla salamlar! **8** Padşaha məlum olsun ki, biz Yəhuda vilayətindəki böyük Allahın məbədinə getdik. Məbəd böyük daşlardan tikilmiş, divarların içərisinə dirəklər qoyulmuşdur. Bu iş səylə görülərək uğurla idarə edilir. **9** O zaman oranın ağsaqqallarından soruşub belə dedik: «Bu məbədi bərpa etmək və tikintisini qurtarmaq üçün sizə kim icazə verib?» **10** Həm də onlardan bu işin başçılarının adını soruşduq ki, bunları yazaraq sizə bildirək. **11** Onlar bizə belə cavab verdilər: «Biz göylərin və yerin Allahının qullarıyız. Bundan bir çox il əvvəl tikilən məbədi bərpa edirik. Vaxtı ilə oranı İsrailin böyük padşahu tikib başa çatdırılmışdı. **12** Lakin atalarımız göylərin Allahını qəzəbləndirdiyi üçün Allah onları Babil padşahı Xaldeyli Navuxodonosora təslim etdi. O da bu məbədi xarabaya çevirdi və xalqını Babila asır apardı. **13** Lakin Babil padşahı Kirin hakimiyyətinin birinci ilində padşah Kir Allah evinin bərpası üçün əmr verdi. **14** Həmçinin Yeruşəlimdəki Allah evindən Navuxodonosorun götürüb Babil məbədinin apardığı qızıl və gümüş qabları padşah Kir Babiləki məbəddən çıxartdı. Onları vali təyin etdiyi Şəsbəssar adlı bir adama verərək dedi: **15** «Bu əşyaları götürüb get, Yeruşəlimdəki məbədə qoy. Allahın evi qoy öz yerində bərpa olunsun». **16** O zaman həmin Şəsbəssar gəlib Yeruşəlimdəki Allah evinin təməlini qoysdu. O

zamandan indiyə qədər bu məbəd tikilir, lakin hələ tamamlanmayıb». **17** İndi padşahın xoşuna gələrsə, qoy Babil sarayındakı dəftərxana axtarılaraq Yeruşəlimdəki Allah evinin bərpası üçün padşah Kirin verdiyi əmr üzə çıxarılın. Sonra isə bu iş barədə padşah öz iradəsini bize bildirdirsin.»

6 O zaman padşah Daranın verdiyi əmrə əsasən Babil xəzinəsində olan dəftərxana axtarıldı. **2** Midiya vilayətində olan Ektatana qalasında bir tumar tapıldı. Bu tumarda belə qeyd edilmişdi: **3** «Padşah Kirin hökmərlığının birinci ilində Allahın Yeruşəlimdəki məbədi barədə Kir belə əmr verib: «Bu məbəd – qurbanlar təqdim edilən bu yer əvvəlki bünövrəsi üzərində bərpa edilsin. **4** Üç cərgə böyük daş, bir cərgə təzə dirək qoyulmaqla altmış qulac hündürlükdə və altmış qulac uzunluğda olsun. Bu işin bütün xərci padşah xəzinəsindən ödənilsin. **5** Həm də Yeruşəlimdəki Allah evindən Navuxodonosorun çıxarib Babilə gətirdiyi qızıl və gümüş qablar geri qaytarılsın. Bunların hamısı öz yerinə, Yeruşəlimdə olan məbədə aparılsın. Onları Allahın evinə qoyun». **6** Ona görə Fərat çayının qərb torpaqlarının valisi Tattenay, Şətar-Boznay və yoldaşları – Fərat çayının qərb torpaqlarındakı məmurlar qoy indi oradan uzaqlaşın, **7** Allah evinin işinə qarışmasınlar. Yəhudilərin valisi və Yəhudilərin ağsaqqalları Allahın evini öz yerində bərpa etsinlər. **8** Mən əmr edirəm ki, Allahın bu evinin bərpasında Yəhudilərin bu ağsaqqallarına kömək edəsiniz, işlərinin dayandırılmaması üçün bu adamların xərci mütləq padşah xəzinəsindən, Fərat çayının qərb torpaqlarından yığılan vergilərdən ödənilsin. **9** Göylərin Allahına yandırma qurbanları vermək üçün har gün ehtiyaclarına görə cavan buğalar, qoç və quzular, Yeruşəlimdəki kahinlərin istadıyi miqdarda buğda, duz, şərab, zeytun yağı əskik edilmədən onlara verilsin. **10** Onlar göylərin Allahına xoş ətirli qurbanlar versinlər və buna görə padşahla övladları üçün dua etsinlər ki, canları sağ olsun. **11** Əmr edirəm ki, bu fərmanı dəyişdirən adəmin evindən bir dirək çıxarib dik basdırılsın və həmin adam bu dirəkdən asılsın. Qoy belə ev xarabalığa çevrilsin. **12** Bu məbədi ismənə məskən edən Allah bu fərmanı dəyişirməyə cəhd edən və Yeruşəlimdəki məbədin dağılmاسını istəyən hər padşahi və xalqı yox etsin. Mən Dara əmr edirəm, əmrim sözsüz yerinə yetirilsin». **13** O zaman Fərat çayının qərb torpaqlarının valisi Tattenay, Şətar-Boznay və yoldaşları padşah Daranın göndərdiyi bu əmri alan kimi ona əməl etdiłər. **14** Yəhudilərin ağsaqqalları tikintisi davam etdirildilər və peyğəmbər Haqqay ilə iddo oğlu Zəkəriyyənin peyğəmbərlilik sözələrinə əsasən onların işləri uğurlu gedirdi. İsrail Allahının buyruğuna görə Fars padşahları Kir, Dara və Artaxşastanın əmri ilə məbədi tikib qurtardılar. **15** Məbəd padşah Daranın hakimiyyətinin altıncı ili, Adar aynın üçündə başa çatdı. **16** İsrail övladları – kahinlər, Levililər və sürgündən qayıdanların hamısı bu Allah evinin təqdis

mərasimini sevincə qeyd etdilər. **17** Allahın evinin təqdisi üçün yüz buga, iki yüz qoç, dörd yüz quzu və bütün İsrail üçün qabilələrinin sayına görə gürən qurbanı olaraq on iki təkə təqdim etdilər. **18** Yeruşəlimdə Allahə xidmət üçün Musanın Kitabında yazıldığı kimi kahinləri öz dəstələrində və Levililəri öz bölmələrində düzdülər. **19** Sürgündən qayıdanlar Pasxa bayramını birinci ayın on dördündə keçirdilər. **20** Çünkü kahinlərlə Levililər bir nəfər kimi özlərini pak etdikləri üçün təmiz idilər. Levililər bütün sürgündən qayıdanlar üçün, kahin qardaşları və özləri üçün Pasxa qurbanı kəsdi. **21** Sürgündən qayıdan İsrail övladları və İsrailin Allahı Rəbbə sitəyi etmək üçün özlərini atraf millətlərin murdarlığından təcrid edənlərin hamısı qurban atı yedilər. **22** Yeddi gün sevincə Mayasız Çörək bayramı keçirdilər, çünkü onları sevindirən Rəbb idi. Rəbb İsrail Allahının evinin bərpasına kömək etmək üçün Aşşur padşahının ürəyində meyl yaratmışdı.

7 Bu işlərdən sonra Fars padşahı Artaxəstənin dövründə başçı kahin Harun oğlu Eleazar oğlu Pinxas oğlu Avişa oğlu **2** Buqqi oğlu Uzzi oğlu **3** Zerahya oğlu Merayot oğlu Azarya oğlu Amarya oğlu **4** Axituv oğlu Sadoq oğlu Şallum oğlu **5** Xilqiya oğlu Azarya oğlu Seraya oğlu Ezra Babildən çıxdı. **6** Babilən gələn bu Ezra İsrailin Allahı Rəbbin Musaya verdiyi Qanunu yaxşı bilən ilahiyatçı idi. Allahı Rəbbin əli onun üzərində olduğuna görə padşah Ezranın istədiyi hər bir şeyi vermişdi. **7** Padşah Artaxəstənin hakimiyətinin yeddinci ilində İsrail övladlarından, kahinlərdən, Levililərdən, ilahiçilərdən, məbəddəkəi qapıçılardan və qulluqçularından bəziləri Yeruşəlimə qayıtdı. **8** Ezra Yeruşəlimə çatanda Artaxəstənin hökmardarlığının yeddinci ilinin beşinci ayı idi. **9** O, birinci ayın birinci günündə Babildən yola düşüb beşinci ayın birində Yerusalıma çatdı, çünkü Allahın mərhəmətli əli onun üzərində idi. **10** Ezra özünü Rəbbin Qanununu tədqiq və tətbiq etməyə, İsraildə qayda-qanunları öyrətməyə həsr etmişdi. **11** Rəbbin əmrlərini və İsrailə buyurduğu qanunları öyrədən ilahiyatçı, kahin Ezraya padşah Artaxəstə bu məzmunda məktub vermişdi: **12** «Padşahlar padşahı Artaxəstənən göylərin Allahının qanunlarını öyrədən kahin Ezraya bildir: **13** İndi mən əmr edirəm ki, padşahlığında olan İsrail xalqından, kahinlərdən, Levililərdən könüllü olaraq Yeruşəlimə getmək istəyən hər kəs sənindən getsin. **14** İndi sən padşahla yeddi məsləhətçi tərəfindən əlində olan Allahın Qanununa əsasən Yəhuda və Yeruşəlimdəki vəziyyəti öyrənmək üçün göndərilərsən. **15** Yeruşəlimi məskəni edən İsrailin Allahına padşah və məsləhətçilərinin könüllü təqdim etdikləri qızıl-gümüşü götür. **16** Xalqın və kahinlərin İsrailini Allahının Yeruşəlimdəki məbədində könüllü surətdə verdikləri hədiyyələrlə bərabər Babil vilayətinin hər tərəfindən yiğacığın qızıl-gümüşün hamısını götür. **17** Sonra bu pulla tez bugalar, qoçlar, quzular, taxıl və şərab təqdimlərini alarsan. Onları Allahımızın Yeruşəlimdəki məbədinin qurbangahında təqdim edərsiniz. **18** Sən

və qardaşların qızıl-gümüşün qalan hissəsini Allahın iradəsinə uyğun, istadiyin kimi istifadə edə bilərsiniz. **19** Allahının məbədində ibadət zamanı işlətmək üçün sənə qaytarılan qabları isə Yeruşəlim Allahının hüzurunda təhvil ver. **20** Allahın məbədində başqa nə lazımla olarsa, sən onu padşah xəzinəsindən ödə. **21** Mən padşah Artaxəstə Fərat çayının qərb torpaqlarının bütün xəzinədarlarına əmr edirəm ki, göylər Allahının Qanununun ilahiyatçı, kahin Ezranın hər istəyini diqqətlə yerinə yetirin. **22** Yüz talanta qədər gümüş, yüz kora qədər bugda, yüz bata qədər şərab, yüz bata qədər zeytun yağı və istədikləri qədər duz verin. **23** Gölərin Allahının məbədi üçün, bu Allah tərəfindən hər nə əmr olunarsa, yerli-yerində ona əməl edilsin. Niyə padşahın və övladlarının ölkəsi qəzəbə düşər olsun? **24** Sizə bildiririk ki, kahinlərdən, Levililərdən, ilahiçilərdən, bu Allah evinin qapıçılarından, qulluqçularından, digər xidmətçilərindən xərac, vergi və gömrük istəməyə izin yoxdur. **25** Sən Ezra Allahın sənə verdiyi müdriliklə görə orada hakimlər və qazılər təyin et. Qoy onlar Fərat çayının qərbində olan bütün xalqa - sən Allahının qanunlarını bilənlərin hamısına hökm etsinlər. Bilməyənləri də sən öyrətməlisən. **26** Sən Allahının qanununa və padşahın qanununa əməl etməyən adam mütəqələk ölüm, sürgün, əmlak müsadirəsi yaxud həbs cazaları ilə cəzalansın». **27** Atalarımızın Allahı Rəbbə alqış olsun ki, padşahın qəlbində Rəbbin Yeruşəlimdə olan məbədində belə hörmət göstərmək istəyini yaratdı. **28** Rəbb padşahın, onun məsləhətçilərinin və bütün güclü rəislərinin mənə yaxşı münasibətini yaratdı. Üzərimdə olan Allahım Rəbbin əlindən qüvvət alaraq mənimlə bərabər getmək üçün İsrailin başçılarından bəzilərini yanına topladım.

8 Artaxəstənin padşahlığı zamanı mənimlə bərabər Babildən gələn və adları qeyd edilmiş nəsil başçıları bunlardır: **2** Pinxas övladlarından Gerşom, İtamar övladlarından Daniel, Davud övladlarından Xattuş, **3** Şekanya nəslindən, Paroş övladlarından, Zəkəriyyə və onunla bir nəsildən qeydə alınan yüz əlli kişi. **4** Paxat-Moav övladlarından Zerahya oğlu Elyehoenay və onunla bərabər iki yüz kişi. **5** Şekanya övladlarından Yaxazielin oğlu və onunla bərabər üç yüz kişi. **6** Adin övladlarından Yonatan oğlu Eved və onunla bərabər əlli kişi. **7** Elam övladlarından Atalya oğlu Yeşaya və onunla bərabər yetmiş kişi. **8** Şefatya övladlarından Mikael oğlu Zevadya və onunla bərabər səksən kişi. **9** Yoav övladlarından Yexiel oğlu Avdiya və onunla bərabər iki yüz on səkkiz kişi. **10** Şelomit övladlarından Yosifyanın oğlu və onunla bərabər yüz altmış kişi. **11** Bevay övladlarından Bevay oğlu Zəkəriyyə və onunla bərabər iyirmi səkkiz kişi. **12** Azqad övladlarından Haqqatan oğlu Yoxanan və onunla bərabər yüz on kişi. **13** Adoniqəmin Elifelet, Yeyel, Şemaya adlı sonuncu oğulları və onlarla bərabər altmış kişi. **14** Biqvay övladlarından Utay, Zakkur və onlarla bərabər yetmiş kişi. **15** Onları Ahavaya tərəf axan çayın yanına yığıdım və üç gün orada qaldıq. Mən orada xalqla kahinləri

yoxladım, lakin orada Levi övladlarından heç kimi tapa bilmədim. **16** Başçılardan Eliezeri, Arieli, Şemayani, Elnatani, Yarivi, Elnatani, Natani, Zəkəriyyəni, Meşullamı, savadlılardan Yoyerivi və Elnatani çağırıldım. **17** Sonra onları Kasifya deyilən yerdə başçılıq edən iddönən yanına göndərdim. Allahımızın məbədində xidmət edən adamları bizi gətirmək üçün Kasifya deyilən yerdə iddoya və məbəd qulluqçuları olan qardaşlarına nə deyəcəklərini öyrətdim. **18** Allahımızın mərhəmətli əli üzərimizdə olduğuna görə İsrail oğlu Levi oğlu Maxli övladlarından zəkəli bir adam olan Şerevya ilə oğulları və soydaşlarından on səkkiz nəfəri, **19** Haşavyani, onunla bərabər Merari övladlarından Yeşayani və qardaşları ilə onların övladlarından iyirmi nəfəri, **20** Levililərə kömək etmək üçün Davudla başçlarının təyin etdikləri məbəd qulluqçularından iki yüz iyirmi nəfəri bizi gətirdilər. Onların hamısı adbaad qeyd olunmuşdu. **21** Allahımızın qarşısında özümüzü aşağı tutub Ondan özümüz, övladlarımız və bütün malımız üçün təhlükəsiz yol diləməkdən ötrü Ahava çayı yanında oruc elan etdim. **22** Çünkü düşmənə qarşı yolda bizi kömək etmək üçün padşahdan əsgər və atlilar istəməyə utanırdım, həm də padşaha belə söyləmişdik: «Allahımızın əli yaxşılıq etmək üçün Ona etiqad edənlərin üzərindədir. Lakin Ondan dönenlərə Öz gücünü və qızəbəni göstərir». **23** Elə buna görə də biz oruc tutub Allahımıza yalvardıq. O bizim duamızı qəbul etdi. **24** Kəhinlərin rəhbərləri arasından on iki nəfəri – Şerevya, Haşavya ilə onların on nəfər soydaşını seçdim. **25** Padşahın, məsləhətçilərinin, rəislərinin və orada olan bütün İsraililərin Allahımızın məbədi üçün təqdim etdikləri qızıl və gümüşlə bərabər əşyaları da çəkib onlara verdim. **26** Onların əlinə altı yüz əlli talant gümüş, yüz talant gümüş əşya, yüz talant qızıl, **27** min dariklik dəyəri olan iyirmi qızıl boşqab və qızıl qədər qiymətlili olan parlaq misdən iki gözəl qabı da çəkib verdim. **28** Onlara dedim: «Siz Rəbbin müqəddəslərisiniz, bu əşyalar da müqəddəsdir. Bu qızilla gümüş atalarınızın Allahı Rəbba edilən könlüli təqdimdir. **29** Diqqətli olun! Onları kəhinlərin rəhbərləri, Levililər və İsrailin nəsil başçıları qarşısında Yeruşəlimdəki Rəbbin məbədinin otaqlarında çəkib təhvil verənə qədər qoruyun». **30** Kəhinlərlə Levililər çəkilmış qızıl və gümüşlə qabları Yeruşəlimə, Allahımızın məbədindən aparmaq üçün götürdülər. **31** Yeruşəlimə getmək üçün Ahava çayı sahilindən birinci ayın on ikinci günü köcdük. Allahımızın əli üzərimizdə idi və bizi düşmənin əlindən, yolumuzdakı pusqulardan qurtardı. **32** Biz Yeruşəlimə çatıb orada üç gün qaldıq. **33** Dördüncü gün isə Allahımızın məbədində qızıl-gümüş əşyaları çəkib kəhin Uriyanın oğlu Meremotun əlinə verdik. Pinxas oğlu Eleazar, habelə Levililərdən olan Yəsəa oğlu Yozavad və Binnuy oğlu Noadya da onunla idi. **34** Əşyaların hamısı sayla, çəki ilə təhvil veriləndə bütün çəki miqdəri yazılıdı. **35** Bütün İsrail üçün sürgündən qayıdanlar İsrailin Allahına yandırma qurbanı olaraq on iki buga, doxsan altı qoç, yetmiş yeddi quzu və günah

qurbanı olaraq on iki təkə təqdim etdilər. Bunların hamısı Rəbbə təqdim edilən yandırma qurbanları idi. **36** Sonra onlar padşahın əmrlərini padşahın canışınlarına və Fərat çayının qərb tərəfindəki valilərinə verdilər. Onlar da xalqa və Allahın evinə kömək etdilər.

9 Bu işlər qurtarandan sonra rəhbərlər mənə yaxınlaşdırıdılardı: «Kəhinlərlə Levililər daxil olmaqla İsrail xalqı ətraflarındakı xalqların – Kənanlıların, Xetlilərin, Perizlilərin, Yevusluların, Ammonluların, Moavluların, Misirilərin, Emorluların iyərənc adətlərinə uyub özlərini onlardan fərqləndirməyiylər. **2** Belə ki onlar özlərinə və oğullarına ətraflarındakı xalqların qızlarından alıblar. Bununla müqəddəs xalq başqa xalqlarla qarışır. Rəhbərlərlə məmurlar bu xəyanətə ilk yol açmışlar». **3** Mən bu sözü eşidəndə paltarımı cübbəmi cirib saç-saqqalımı yolaraq çarəsiz oturdum. **4** Sürgündən qayıdanlarım bu xəyanətinə görə İsrail Allahının sözlərindən lərzəyə galənlərin hamısı yanına yığıldı. Mən axşam qurbanı təqdim edilənə qədər çəşqin-çəşqin oturdum. **5** Axşam qurbanı vaxtı pərişan halda ayağa qalxdım. Paltarım və cübbəm ciriq idi. Dizüstü oturub əllərimi Allahım Rəbba açıb **6** belə dua etdim: «Ey Allahım, utanıram! Üzümü Sənə – Allahıma qaldırmağa xəcalət çəkirəm, çünkü təqsirlərimiz başımızdan aşib, günahlarım böyüyərək göylərə çatıb. **7** Atalarımızın dövründən bu günə qədər böyük günah içindəyik. Ona görə də hər zaman bugünkü kimi biz, padşahlarım, kəhinlərimiz təqsirlərimiz üzündən yadelli padşahlara təslim edilib qılınca, əsirliyə, talana, rüsvayçılığa düçər olduq. **8** İndi isə bizi Allahımız Rəbb tərəfindən ani olaraq mərhəmət göstərildi. Əsirlikdən qurtulub sağ qalan bir neçə adamı Allahımız bizim üçün saxladı. Müqəddəs məkanında bizi möhkəm bir yer verdi ki, gözümüzə nur versin, bizi köləlkədən qurtarıb bir az həyata qovuşdursun. **9** Axi biz köləyik, lakin Allahımız bizi köləlkədə qoymadı. Bizi Allahımızın məbədini bərpa etmək, onun xarabalıqlarını abad etmək üçün Yəhuda ilə Yeruşəlimdə özümüzə divar çəkməyə ruhlandırdı. Ona görə də Fars padşahlarının gözündə bizi qarşı lütf yaratdı. **10** Ey Allahımız, daha nə deyə bilərik? Çünkü Sənin əmrlərini tərk etmişdik. **11** Sən əmrlərimi qulların peyğəmbərlər vasitəsilə verib dedin: «Mülk olaraq almaq üçün getdiyiniz ölkə öz əhalisinin pozğunluğu ilə, oranı başdan-başa doldurulan iyərənc adətləri və murdarlıqları ilə cırkaba batan ölkədir. **12** Buna görə də nə qızılarınızı onların oğullarına verin, nə də qızlarından oğullarınıza alın. Əgar qüvvətli olmaq, bu torpağın nemətlərini yemək istəyirsinzsə, heç vaxt onların salamatlığı və firavanhlığı üçün çalışmayın. Onda bu torpağı övladlarınıza ırs olaraq əbədi saxlayarsınız». **13** Hər şey pis işlərimizdən və böyük günahlarımızdən ötrü başımıza gəldi, lakin, ey Allahımız, Sən bizi təqsirlərimizin layiq olduğunu az cəzalandırdın. Əsirlikdən qurtulub sağ qalan bir neçə adamı – bunları bizi verdin. **14** Bundan sonra yenə əmrlərimimi pozaq? Belə iyərənc işlər görən xalqlarla

qohummu olaq? Biz qurtarana, sağ qalib qurtula bilməyənə qədər bizi qəzəblənməyəcəksənmi? **15** Ey İsrailin Allahı Rəbb, Sən adilsən! Bugünkü kimi biz kiçik bir dəstə halında sağ qalmışıq. Budur, Sənin qarşısında günah içindəyik və buna görə heç birimiz Sənin qarşısında dayana bilmirik».

10 Ezra Allah evinin qarşısında ağlayıb yerə sərilərək dua və etiraf edərkən İsraililərdən çox böyük bir camaat - kişilər, qadınlar və uşaq onun yanına yığıldı. Xalq da acı-acı ağlayırdı. **2** Elam övladlarından Yexiel oğlu Şekanya Ezraya müraciət edib dedi: «Biz Allahimizə xəyanət edərək atrafımızdakı xalqlardan yadelli arvadlar aldiq. Buna baxmayaraq, hələ də İsraililərin ümidi var. **3** Ağamızın və Allahımızın əmri üzərində əsənlərin məsləhətinə görə bütün belə arvadları və onlardan doğulanları ataq. Gəlin bunun üçün indi Allahımızla əhd bağlayaqq. Qoy bu Qanuna görə edilsin. **4** Qalx, çünki bu işin məsuliyyətini daşıyan sənsən və biz də səninləyik. Ürəkli ol, işə başla!» **5** Ezra ayağa qalxdı. Kahinlərin rəhbərlərinə, Levililərə və digər İsraililərə bu sözü yerinə yetirmələri üçün and içirdi. Onlar da and içdi. **6** Ezra Allah evinin qarşısından ayrılib Elyaşivin oğlu Yehoxananın otığını girdi. Gecəni orada keçirib nə çörək yedi, nə də su içdi, çünki sürgündən qaydanların bu xəyanətinə görə yas tuturdu. **7** Yəhudada və Yeruşəlimdə sürgündən qaydanların hamisəna elan etdi. ki, Yeruşəlimə yığılsınlar. **8** Başçıların və ağsaqqalların məsləhətinə görə üç gün ərzində buraya gəlməyən hər adamın bütün əmlakı müsədərə ediləcək və özü də sürgündən qaydan camaatın içərisindən çıxarılaçaq. **9** Yəhudanın və Binyaminin bütün adamları üç gün ərzində Yeruşəlimə yığıldı. Bu doqquzuncu ayın iyirmisində oldu. Bütün xalq bu hadisədən, həm də yağışdan ötrü əsə-əsə Allah evinin qarşısında, meydanda oturdu. **10** Kahin Ezra ayağa qalxıb onlara dedi: «Siz xəyanət etmişiniz. İsrailin günahını daha da artıraraq yadelli arvadlar alımsınız. **11** İndi atalarınızın Allahı Rəbba öz günahlarını etiraf edin və Onun iradəsini yerinə yetirin. Atrafımızdakı xalqlardan, yadelli arvadlardan ayrılin». **12** Bütün camaat bərkədən cavab verib dedi: «Bəli, haqlısan, sənin sözlərinə əməl etmək bizim borcumuzdur. **13** Amma yağış vaxtıdır, bayırda dayanmağa təqətimiz yoxdur, xalq isə çoxdur. Bu iş bir-iki günün işi deyil. Çünki belə əməllə günahımızı artırımışıq. **14** Qoy bütün xalqı rəhbərlərimiz təmsil etsin. Bu işə görə Allahımızın coşan qəzəbi soyuyanadək şəhərlərimizdəki hər yadelli arvad alan şəxs şəhər ağsaqqalları və hakimlərlə bərabər təyin olunacaq vaxtda buraya gəlsin». **15** Buna qarşı yalnız Asahel oğlu Yonatan və Tiqva oğlu Yaxzeya çıxdı. Meşullamla Levili Şabbetay da onlara kömək etdi. **16** Sürgündən qaydanlar bu sözə əməl etdi. Kahin Ezra hər nəsildən nasıl başçısını seçib hamisının adını bəyan etdi. Onuncu ayın birində isə oturub bu işi aşadırmışa başladılar. **17** Onlar birinci ayın birinci

günüñə qədər yadelli arvad alanların hamısı barədə lazımi qərar çıxardılar. **18** Kahin övladları arasında yadelli arvad alanlardan bunlar tapıldı: Yosadaqın oğlu Yeşa övladlarından və qardaşlarından Maaseya Eliezer, Yariv və Gedalya. **19** Onlar da arvadlarını boşayaqlaqlarına dair əlbir oldu və öz təqsirlərinə görə təqsir qurbanı olaraq bir qoç təqdim etdi. **20** İmmer övladlarından Xanani və Zevadya, **21** Xarim övladlarından Maaseya, Eliya, Şemaya, Yexiel, Uzziya, **22** Paşxur övladlarından Elyoenay, Maaseya, İsmail, Netanel, Yozavad və Elasa; **23** Levililərdən: Yozavad, Şimey, Qelaya, yəni Qelita, Petahya, Yəhuda və Eliezer; **24** İlahiçilərdən: Elyaşiv, məbəd qapıcılarından Şallum, Telem və Uri; **25** Digər İsraililərdən - Paroş övladlarından Ramya, İzziya, Malkiya, Miyamin, Eleazar, Malkiya və Benaya; **26** Elam övladlarından Mattanya, Zəkəriyyə, Yexiel, Avdi, Yeremot və Eliya; **27** Zattu övladlarından Elyoenay, Elyaşiv, Mattanya, Yeremot, Zavad və Aziza; **28** Bevay övladlarından Yehoxanan, Xananya, Zabbay, Atlay; **29** Bani övladlarından Meşullam, Malluk, Adaya, Yaşuv, Şeal, Yeremot; **30** Paxat-Moav övladlarından Adna, Kelal, Benaya, Maaseya, Mattanya, Besalel, Binnuy və Menaşə; **31** Xarim övladlarından Eliezer, İşşıya, Malkiya, Şemaya və Şimeon, **32** Binyamin, Malluk, Şemarya; **33** Xaşum övladlarından Mattenay, Mattata, Zavad, Elifelet, Yeremay, Menaşə, Şimey; **34** Bani övladlarından Maaday, Amram, Uel, **35** Benaya, Bedeya, Keluhi, **36** Vanya, Meremot, Elyaşiv, **37** Mattanya, Mattenay, Yaasay, **38** Bani, Binnuy, Şimey, **39** Şeleyma, Natan, Adaya, **40** Maknadvay, Şaşay, Saray, **41** Azarel, Şeleyma, Şemarya, **42** Şallum, Amarya, Yusif; **43** Nevo övladlarından Yeiel, Mattitya, Zavad, Zevina, Yadday, Yoel və Benaya. **44** Bu adamların hamısı yadelli arvad almışdı və bəzilərinin bu arvadlardan uşaqları da var idi.

Nehemya

1 Xakalya oğlu Nehemyanın sözleri: Mən iyirminci ildə Kislev ayında Şusan qalasında olarkən 2 qardaşlarımdan biri Xanani və Yəhudadan bəzi adamlar gəldi. Mən onlardan əsirlikdən qurtulub qaydan Yəhudilərlə Yeruşəlim şəhəri barəsində soruşdum. 3 Mənə belə dedilər: «Əsirlikdən qurtulub qayidanlar orada – vilayətdə böyük məşqəqt və xəcalət içinde yaşayır. Yeruşəlimin divarı dağdırılıb, darvazaları isə yandırılmışdır». 4 Bu sözləri eşitdikdə oturub ağladım. Günlərlə yas tutdum və göylər Allahının önündə oruc tutaraq dua edib belə dedim: 5 «Ey göylərin Allahı Rəbb! Səni sevənlərlə, əmrlərinə əməl edənlərlə Öz əhdinə sadıq qalıb lütf göstərirsən. Ey böyük və zahmli Allah! 6 Yalvarıram, mənə diqqətlə qulaq as. Qulların olan İsrail övladları üçün gözlərini aç, Sənin önündə gecə-gündüz bu qulunun etdiyi duanı dinlə. Mən, biz İsrail övladlarının Sənə qarşı etdiyimiz günahları etiraf edirəm. Mən də, atalarım da günah etmişik. 7 Hüzurunda təqsirimiz çoxdur. Qulun Musaya buyurduğun əmrlərə, qaydalara və hökmərlə əməl etmadık. 8 Yalvarıram, qulun Musaya “Əgar xəyanət etsəniz, sizi xalqlar arasına səpələyəcəyəm. 9 Amma Mənə tarəf dönsəniz və əmrlərimi tutub onlara əməl etsəniz, göylərin o başına qovulsanız belə, oradan sizi toplayacağam. Adımı yaşıtmak üçün seçdiyim yerə gətirəcəyəm” deyə buyurduğun sözlərini xatırla. 10 Onlar Sənin qulların və xalqındır. Böyük qüvvətinlə və qüdrəti əlinlə onları Sən qurtardın. 11 Ya Xudavənd, yalvarıram, bu qulunun duasına və Sənin adına ehtiram etməkdən zövq alan qullarının duasına diqqətlə qulaq as! Yalvarıram, bu gün qulunun işini uğurlu et, qoy padşahın gözündə lütf tapsın». Mən o vaxt padşahın saqısı idim.

2 Padşah Artaxşastanın hakimiyyətinin iyirminci ili, Nisan ayı idi. Padşahın qarşısına şərab gətirildi. Mən şərab camını qaldırıb ona verdim. O günə qədər mən heç vaxt onun hüzurunda kədərlər görünməmişdim. 2 Padşah mənə dedi: «Üzün niya belə qəmlidir? Xəstə olmasan da, hər halda ürəyin dərdlidir». Onda mən çox qorxdum. 3 Sonra padşaha dedim: «Padşah həmişə sağ olsun! Atalarımın dəfn edildiyi yer, şəhərimiz xaraba qalıb, darvazaları yandırılıb. Bəs mən necə kədərlənməyim?» 4 Padşah isə mənə dedi: «Sən məndən nə diləyirsən?» Mən göylərin Allahına dua edərək padşaha dedim: 5 «Əgər padşaha bu xoş gəlirsə və qulun sənin gözündə lütf tapıbsa, məni Yəhudaya, atalarımın dəfn edildiyi şəhərə göndər ki, oranı bərpa edə bilim». 6 Mələkə də padşahın yanında oturmuşdu. Padşah mənə dedi: «Bu səfərin nə qədər çəkər? Nə vaxt qayida bilərsən?» Məni göndərmək padşaha məqbul oldu və mən qayıdagığım vaxtı müəyyən etdim. 7 Sonra mən padşaha dedim: «Əgər padşaha xoş gəlirsə, Fərat çayının qərbindəki torpaqların valiləri üçün mənə namələr verilsin ki, Yəhudaya çatana qədər məni vilayətlərindən keçirsinlər. 8 Həm də padşahın meşə

nəzarətçisi Asəfə namə göndərilsin ki, məbədin yanındaki qala darvazalarına, şəhərin divarına və iqamətgahına tırlər düzəltmək üçün mənə ağac versin». Allahın mərhmətli əli üzərimdə olduğuna görə padşahdan nə istədim, mənə verdi. 9 Fərat çayının qərbindəki valilərin yanına getdim və padşahın namələrini verdim. Padşah mənimlə birgə ordu zabitləri ilə atlıları da göndərmişdi. 10 Xoronlu Sanballat və Ammonlu məmər Toviya İsrail övladlarının xeyrinə çalışan bir nəfərin göldiyini eşitdikdə çox hırslınlılar. 11 Mən Yeruşəlimə galib orada üç gün qaldım. 12 Gecə ikən qalxıb özümlə bir neçə adam götürdüm. Yeruşəlim üçün nə etmək barəsində Allahının ürəyimə göndərdiyi fikirləri heç kəsə açmadım. Mindiyimdən başqa heç bir heyvan götürmədim. 13 Gecə Dərə darvazasından çıxıb Əjdaha quyusuna və Peyin darvazasına doğru getdim, Yeruşəlimin dağdırılan divarına və yandırılan darvazalarına nəzər saldım. 14 Sonra Çəşmə darvazasına və Padşah hovuzuna tərəf getdim, lakin mindiyim heyvan o yerdən keçə bilmirdi. 15 Həmin gecə vadi boyunca çıxaraq divarı gözdən keçirtdim. Sonra dönüb Dərə darvazasından girərək geri qayıtdım. 16 Hökumət məməurları hara getdiyimi, nə etdiyimi bilmirdilər. Çünkü Yəhudilərə, kahinlərə, əyanlara, məməurlara və digər vəzifəlilərə heç bir şey danişmamışdım. 17 Mən onlara dedim: «Düşdürümüz bu pis vəziyyəti görtürsünüz; Yeruşəlim xarabalığa çevrilmiş, darvazalarına isə od vurulmuşdur. Gəlin Yeruşəlimin divarını bərpa edək ki, bir daha rüsvayılıq içərisində qalmayaq». 18 Mən Allahın mərhmətli əlinin üzərimdə olduğunu bildirərək padşahın mənə dediyi sözləri onlara çatdırıldım. Onlar belə dedilər: «Gəlin qalxaq, buraları bərpa edək». Bu xeyirli iş üçün hamı əlbir oldu. 19 Lakin Xoronlu Sanballat, Ammonlu məmər Toviya və Ərəb Geşəm bundan xəbər tutanda biza xor baxaraq əla salıb dedilər: «Bu nə işdir tutursunuz? Yoxsa siz padşaha qarşı üşyan qaldırırsınız?» 20 Mən onlara cavab verərək dedim: «Göylərin Allahı işimizi uğurlu edəcək. Onun qulları olan bizlər qalxıb buranı bərpa edəcəyik. Sizin isə Yeruşəlimdə nə payınız, nə haqqınız, nə də adınız olacaq».

3 Baş kahin Elyəşiv ilə qardaşları qalxıb Qoyun darvazasını tikdilər. Sonra onu təqdis edib qapı taylarını yerinə qoydular. Onlar Yüz qülləsindən Xanəl qülləsinə qədər olan divarı təqdis etdilər. 2 Elyəşivin yanındaki hissədə Yerixo sakınları tikdilər. Onların yanında İmri oğlu Zakkur tikdi. 3 Balıqlar darvazasını Hassənaa oğulları tikdi. Onlar tırları yerinə qoydular, qapı taylarını, rəzələrini və cəftələrini yerinə taxdilar. 4 Onların yanında isə Haqqos oğlu Uriya oğlu Meremot bərpa işləri gördü. Meremotun yanında Məşəzəvel oğlu Berekya oğlu Meşullam bərpa işləri gördü. Onların yanında da Baana oğlu Sadoq bərpa etdi. 5 Sadoqun yanında Teqoa sakınları bərpa işləri gördülər, amma oranın əsilzadələri özlərinin Xudavəndinin işlərini görmək üçün qəddini əymədilər. 6 Köhnə darvazasını

Paseah oğlu Yoyada və Besodya oğlu Meşullam bərpa etdi. Onlar tirləri yerinə qoyub qapı taylarını, rəzələri və cəftələri taxdalar. **7** Onların yanında Giveonlu Melatya, Meronotlu Yadon, Fərat çayının qərbindəki torpaqların valisinin hökmünə tabe olan Giveon və Mispa sakinləri bərpa işləri gördü. **8** Onların yanında da zərgərlərdən Xarhaya oğlu Uzziel bərpa işləri gördü. Uzzielin yanında ətriyyatçılardan biri olan Xananya bərpa işləri gördü. Onlar Yeruşəlimi Geniş divara qədər təzədən qurdular. **9** Onların yanındakı divarı Yeruşəlim əyalətinin yarı hissə rəisi Xur oğlu Refaya bərpa etdi. **10** Xarumaf oğlu Yedaya isə onun yanında öz evinin qarşısında bərpa işləri gördü. Onunla yanaşı Xaşavneya oğlu Xattus bərpa işləri görürdü. **11** Xarim oğlu Malkiya və Paxat-Moav oğlu Xaşşuv başqa bir sahəni və Sobalar Qülləsini bərpa etdi. **12** Malkiyanın və Xaşşuvun yanında Yeruşəlim əyalətinin o biri yarısının rəisi Halloxeş oğlu Şallum qızları ilə birgə bərpa işləri gördü. **13** Vadi darvazasını Xanun və Zanoah sakinləri bərpa etdi. Onlar darvazanı təzədən tikib qapı taylarını, rəzələrini və cəftələrini yerinə vurdular. Peyin darvazasına qədər min qulac məsafəyə divarı bərpa etdilər. **14** Peyin Darvazasını Bet-Hakkerem əyalətinin rəisi Rekav oğlu Malkiya bərpa etdi. Oranı təzədən tikib qapı taylarını, rəzələrini və cəftələrini yerinə vurdu. **15** Çəşmə darvazasını Mispa əyalətinin rəisi Qal-Xoze oğlu Şallun bərpa edərək oranı təzədən tikib üstünü örtdü və qapı taylarını, rəzələrini, cəftələrini yerinə vurdu. O, Padşah bağçasının yanında Şelah hovuzunun divarını da Davudun şəhərindən enən pilləkənə qədər bərpa etdi. **16** Şallundan sonra Bet-Sur əyalətinin yarı hissə rəisi Azbuq oğlu Nehemya divarı Davudun qəbrinin qarşısına, hovuza və əsgər qışlaşına qədər tikdi. **17** Ondan sonra isə Levililər Bani oğlu Rexumun rəhbərliyi altında bərpa işləri gördülər. Rexumun yanında Qeila əyalətinin yarı hissə rəisi Xaşavya öz əyaləti üçün bərpa işləri gördü. **18** Xaşavyadan sonra onların qardaşları, Qaila əyalətinin yarı hissə rəisi Xenadad oğlu Binnuy bərpa işləri gördülər. **19** Onun yanında Mispa əyalətinin rəisi Yeşua oğlu Ezer silah anbarına çıxan yolu qarşısından divarın küçünə qədər başqa sahəni bərpa etdi. **20** Onun yanında Zabbay oğlu Baruk divarın küçündə baş kahin Elyəşivin evinin qapısına qədər olan başqa bir sahəni səylə bərpa etdi. **21** Ondan sonra Haqqos oğlu Uriya oğlu Meremot, Elyəşivin evinin girişindən axırına qədər bərpa etdi. **22** Ondan sonra isə o düzənlikdə yaşayış kahinlər bərpa işləri gördülər. **23** Onlardan sonra Binyamin və Xaşşuv öz evlərinin yanındakı sahəni bərpa etdilər. Onlardan sonra Ananya oğlu Maaseya oğlu Azarya öz evinin yanındakı sahəni bərpa etdi. **24** Azaryadan sonra Xenadad oğlu Binnuy Azaryanın evindən divarın küçəbucaqlarına qədər olan sahəni bərpa etdi. **25** Uzay oğlu Palal divarın küçünə qarşısından və padşahın yuxarı sarayından irəli çıxan mühafizəçilər həyətinin yanında olan gözətçilik qülləsindən başlayaraq bərpa işləri gördü. Ondan sonra Paroş oğlu Pedaya ilə **26** Ofeldə yaşayan

məbəd qulluqçuları şərqə doğru Su darvazasının qarşısını və gözətçi qülləsinə qədər sahəni bərpa etdilər. **27** Onların yanında Teqoa sakinləri böyük gözətçi qülləsində Ofel divarınadək olan başqa bir sahəni bərpa etdilər. **28** At darvazasının yuxarı hissəsində kahinlərdən hər biri öz evinin qabağını bərpa etdi. **29** Kahinlərdən sonra İmmer oğlu Sadoq öz evinin qabağını bərpa etdi. Ondan sonra Şərq qapısının gözətçisi Şekanya oğlu Şemaya bərpa işləri gördü. **30** Ondan sonra Şelemya oğlu Xananya və Salafin altıncı oğlu Xanun bir sahəni bərpa etdi. Xananya və Xanundan sonra Berekya oğlu Meşullam öz evinin qarşısını bərpa etdi. **31** Ondan sonra Malkiya adlı bir zərgər məbəd qulluqçularının və tacirlərin Nəzarət darvazasının qarşısındaki binasına və divarın künç tərəfindəki otağa qədər sahəni bərpa etdi. **32** Divarın künç tərəfindəki otağı ilə Qoyun darvazasının arasını zərgərlər və tacirlər bərpa etdilər.

4 Sanballat divarı tikdiyimiz barədə eşidəndə qanı qaraldı, qəzəbləndi və biz Yəhudilər rixşənd etməyə başladı. **2** O, soydaşlarının və Samariyalıların silahlı dəstəsinin qarşısında belə dedi: «Bu yazıq Yəhudilər nə edirlər? Onlar buranı təzədən quracaqlar mı? Onlar qurban kəsəcəklərmi? Görəsən bu işi bir gün bitirə biləcəklərmi? Məgər yanmış viranəlikdən yenidən daşlar yaradacaqlar?» **3** Onun yanında olan Ammonlu Toviya belə dedi: «Əgər tikdikləri daş divarın üstüne bir tülüklə çıxarsa, ora dağılacaq». **4** Eşit, ey Allahımız, çünki bizə xor baxırlar. Qoy həqarətləri öz başlarına düşsün və əsir düşdükləri ölkədə talan olunsunlar! **5** Onların günahını əfv etmə və qoy təqsirləri Sənin yadından çıxmasın! Axi onlar bənnalaları təhqir etdilər. **6** Biz divarın bərpasını davam etdirdik və onun hər yeri hündürlüyüün yarısına qədər bitişdirildi. Çünki xalq ürkədən çalışırdı. **7** Sanballat, Toviya, Ərəblər, Ammonlular və Aşodlular Yeruşəlim divarının bərpa işlərinin irəlilədiyini və dağdırılmış yerlərin tikildiyini eşidəndə çox hirslandilər. **8** Onların hamısı Yeruşəlimə galib hücum etmək və orada qarmaqarışıqlıq salmaq üçün əlbir oldu. **9** Lakin biz Allahımıza dua etdik və divarın üstündə onların hədə-qorxusu qarşısında gecə-gündüz gözətçilər qoysduq. **10** O zaman Yəhudilərlər deyirdi: «İşləyənlər taqədən düşüb, töküntü isə çoxdur. Ona görə də biz bu divarı dəha tikə bilmərik». **11** Düşmənərimiz isə dedilər: «Biz Yəhudilərlər arasına girib onları öldürək. Bu işi elə edək ki, kimsə nə görüsün, nə də başa düşsün». **12** Onların yanında yaşayan Yəhudilər galib bizə on dəfə dedilər ki, düşmənlər hər tərəfdən biza hücum edəcək. **13** Buna görə də mən qılınçı, nizəli, ox-kamanlı xalqı nəsilbənəsil divarın arxasındakı əri aşağıdakı açıq yerlərə düzdüm. **14** Bu vəziyyəti görəndə mən qalxıb əyanlara, hökumət məmurlarına və xalqın qalan hissəsinə belə dedim: «Onlardan qorxmayın! Böyük və zəhmlili Xudavəndi xatırlayın! Siz soydaşlarınız, oğullarınız, qızlarınız, arvadlarınız və evləriniz uğrunda vuruşacaqsınız». **15**

Düşmənlərimiz eşitdi ki, bu iş bizi məlum olub, çünkü Allah onların niyyətini boşça çıxarmışdı. Buna görə hamımız işimizə, divarın tikintisənə qayıtdıq. **16** O gündən sonra adamlarımızın yarısı tikintidə çalışdı. Yarısı isə nizələri, qalxanları, ox-kamanlarını tutub zireh geydi. Rəislər bütün divar tikən Yəhuda xalqının arxasında keşik çəkirdi. **17** Yük daşıyan fohllələr bir əli ilə iş görür, o biri əli ilə silah tutdurdu. **18** Bənnələrin da hər biri qılınçı belinə bağlayaraq divar tikirdi. Şeypurçu isə mənim yanında idi. **19** Əyanlara, hökumət məmurlarına və xalqın qalan hissəsinə dedim: «İşimiz çoxdur, tikinti sahəmiz genişdir. Biz divar üzərində olan ayrı-ayrı sahələrdə bir-birimizdən əzaqqdayıq. **20** Harada şeypur səsi eşitsəniz, oraya – yanımıza toplanın. Allahımız bizim üçün vuruşacaq». **21** Beləliklə, işimizi gördük və xalqın yarısı dan söküldənən əldənənən qədər nizə tutmuşdu. **22** O vaxt mən camaata dedim: «Hər kəs öz nökəri ilə birgə Yeruşəlimdə gecələşsin və gecə keşikdə durub, gündüz isə işləsin». **23** Nə mən, nə soydaşlarım, nə nökərlərim, nə də arxamda dayanan keşikçilər, heç birimiz paltalarımızı soyunmadıq. Su gətirəndə də silah əlimizdə idi.

5 O zaman xalqın kişiləri və qadınları Yəhudi soydaşlarından bərk şikayət etməyə başladılar. **2** Bəziləri belə deyirdi: «Bizim külfətimiz böyük, oğullarımız, qızlarımız çoxdur. Yaşamaq üçün yeməyə taxil tapmalıyıq». **3** Bəziləri isə belə deyirdi: «Qıtlığın üzündən tarlalarımızı, bağlarımızı və evlərimizi girov qoyuruq ki, taxil tapaq». **4** Belə deyənlər də var idi: «Padşahın tarlalarımıza və bağlarımıza qoyduğu vergini ödəmək üçün borc pul aldıq. **5** İndi bizimlə soydaşlarımız eyni nəsildir, bizim əsərlərimiz da onlarkindan fərqlənmir. Budur, oğullarımızı və qızlarımızı kölə kimi satmağa məcburuz. Artıq qızlarımızdan bəziləri belə, satıldı. Lakin biçarəyik, çünkü tarlalarımız və bağlarımız başqalarının əlindədir». **6** Mən onların şikayət və ittihamlarını eşidəndən çox qəzəbləndim. **7** Ciddi düşündükdən sonra əyanlarla hökumət məmurlarını tənbeh edib belə dedim: «Siz hamınız soydaşlarınıza sələmlə pul verirsiniz». Onların aleyhinə böyük yiğincəq topladım. **8** Mən onlara dedim: «Biz yadellilərə kölə kimi satılan Yəhudi soydaşlarınımı gücümüz çatana qədər satın alırıq. Siz isə soydaşlarınımı satırsınız ki, onları təzədən biza satsınlar?» Onlar deməyə bir söz tapmayıb susdular. **9** Sonra mən dedim: «Etdiyiniz bu iş yaxşı deyil. Siz düşmənlərimiz olan yadelli millətlərin danlağından qurtulmaq üçün Allahımıza ehtiram göstərərək yaşamalı deyilsinizmi? **10** Mən də qardaşlarım və nökərlərimlə birgə onlara pul və taxil borc verirəm. Galin bu sələmçiliyi dayandırıq. **11** İndi isə bu gün onlara tarlalarını, bağlarını, zeytunluqlarını, evlərini, onlardan aldığınız pulun, taxilin, təzə şərabın və yağın sələmini geri qaytarın». **12** Əyanlar və hökumət məmurları dedilər: «Biz bunları qaytararıq və daha onlardan heç bir şey

tələb etmərik. Sən necə deyirsən, biz də elə edərik». Mən kahinləri çağirdim və bu sözə əməl edəcəkləri barədə onları and içirdim. **13** Sonra ətəyimi silkələyib dedim: «Qoy bu sözə əməl etməyən hər kəsi Allah evindən, mal-mülkündən silkələyib ataraq boş yerdə qoysun!» Bütün camaat «Amin» deyib Rəbbə həmd etdi. İcma bu sözlərə əməl etdi. **14** Bundan əlavə, padşah Artaxəstanın hökmərliyinin iyirminci ilindən otuz ikinci ilinə qədər – Yəhuda torpağına vali təyin edildiyim gündən bəri on iki il mən və qardaşlarım valilərə təyin olunmuş azuqəni işlətmədi. **15** Amma məndən əvvəlki valilər xalqın üzərində yük olmuşdu. Onlardan çörək və şərabdan əlavə, qırx şekel gümüş alırdılar. Hətta o valilərin nökərləri də xalqa aqalıq edirdi. Mən isə Allah qorxusuna görə belə etmirdim. **16** Mən özümü bu divarın bərpasına həsr etdim. Biz bir tarla belə, almadıq. Bütün nökərlərim oraya – iş başına toplaşmışdı. **17** Ətraf millətlərdən yanımıza gelənlərdən əlavə, Yəhudilərdən və məmurlardan da yüz əlli adam süfrəmdə oturardı. **18** Hər gün mənim üçün bir öküz, altı seçmə qoyun və toyuqlar kəsildi. On gündən bir müxtəlif növ bol-bol şərab gətirilərdi. Buna baxmayaraq, mən valilərə təyin olunmuş azuqəni tələb etmirdim, onsuza xalqın yükü ağır idi. **19** Ey Allahim, bu xalq üçün etdiyim işlərə görə məni yaxşılıqla xatırla!

6 Divarı bərpa etdiyimi və orada ucuq-söküyün qalmadığını Sanballata, Toviyaya, Ərəb Geşəmə və başqa düşmənlərimə xəbər verdilər. Lakin mən o vaxta qədər darvazaların qapı taylarını yerinə vurmamışdım. **2** Sanballat və Geşəm yanına adam göndərib dedi: «Gəl Ono düzənlilikdən kəndlərin birində görüşək». Amma onlar mənə pişlik etmək niyyətində idi. **3** Mən onların yanına qasid göndərib dedim: «Böyük bir iş görürəm və oraya enə bilmərəm. Bu iş qoyub yanımıza endiyim müddət ərzində iş nə üçün dayansın?» **4** Düşmənlər yanımı dörd dəfə bu xəbəri göndərdi və mən onlara eyni cavab verdim. **5** Sanballat beşinci dəfə nökərini eyni xəbərlə mənim yanımı yollandı və onun əlində möhürlənməmiş namə var idi. **6** Məktubda belə yazılmışdı: «Başqa millətlər arasında söz yayılıb və Geşəm deyir ki, sən və Yəhudilər üsyan etmək niyyətindəsiniz. Divarı da buna görə tikirsən. Şayılərə görə sən onların padşahı olmaq istayırsən. **7** «Yəhududada padşah var» deyə özün haqqında car çəkmək üçün Yeruşəlimdə peyğəmbərlər də təyin etmişən. İndi isə bu sözlər padşaha catacaq. Buna görə də gal bu barədə birlikdə məsləhətləşək». **8** O vaxt Sanballatın yanına adam göndərib dedim: «Dediyin şəyərən heç biri olmayıb, sən onları özündən uydurmusan». **9** Çünkü hamı bizi qorxutmağa çalışıb deyirdi: «Bu işdən əlləri soyuyacaq və bu iş baş tutmayacaq». Ay Allah, indi San əllərimə qüvvət ver! **10** Mən Mehətəvel oğlu Delaya oğlu Şemayənin evinə getdim. O, evinə qapanıb qalmışdı. Mənə dedi: «Gəl Allahın evində – məbəddə görüşək və qapılarını bağlayaq. Çünkü səni öldürməyə adamlar gələcəklər». **11** Mən isə dedim: «Mənim kimi adam qaçarı? Canını qurtarmaq üçün məbəddə

gizlənərmə? Əslə belə etmərəm!» **12** Bunu başa düşdüm ki, Şemayəni Allah göndərməmişdi. Bu peyğəmbərlik sözünü mənə qarşı ona görə söyləmişdi ki, Toviya ilə Sanballat onu pulla tutmuşdu. **13** O məni qorxutmaq üçün muzdla tutulmuşdu ki, mən dediyini edib günaha batım. Beləcə məni pisliyə hörmətdən salmağa fürsət axtarırdılar. **14** Ey Allahım, Toviya ilə Sanballatı, həm də məni qorxutmaq istəyən qadın peyğəmbər Noadyanı və digər peyğəmbərləri bu əməllərinə görə yadda saxla! **15** Elul ayının iyirmi beşində, əlli iki gün ərzində divarın tikintisi tamamlandı. **16** Bütün düşmənlərimiz, ətrafımızdakı xalqlar bunu eşidəndə qorxdular və öz gözlərində çox kiçildilər. Çünkü onlar başa düşdülər ki, bu iş Allahımızın köməyi ilə edilib. **17** Həm də o günlər Yəhudanın əyanları Toviyaya çoxlu namə göndərirdi və Toviyadan da onlara cavablar gəldi. **18** Toviya Arah oğlu Şekanyanın kürəkəni olduğuna görə Yəhudada çox adam onunla ahd bağlamışdı. Həm də Toviyanın oğlu Yehoxanan Berekyə oğlu Meşullamın qızını almışdı. **19** Əyanlar onun yaxşı işləri haqqında mənim yanımda danışardılar və mənim sözlərimi ona çatdırırdılar. Toviya məni qorxutmaq üçün namələr göndərirdi.

7 Divar tikilib qurtaranda və mən qapı taylarını vuranda məbəd qapıçıları, ilahiçilər və Levililər təyin olundu. **2** Qardaşım Xananını və qala rəisi Xananyanı Yeruşəlimə məmər təyin etdim. Çünkü Xanani çıxlardan sadiq və Allahdan qorxan adam idi. **3** Mən onlara dedim: «Gün qızana qədər Yeruşəlimin darvazaları açılmasın. Qapıçılar oyaq olduğu müddət qapıları bağlayıb qifillayın. Yeruşəlimdə yaşayınlardan da keşikçi təyin edin, qoy hamı öz evinin qabağında keşik çəksin». **4** Şəhər geniş və böyük idi, lakin içində adam az idi. Evlər hələ tikilməmişdi. **5** Allahım ürəyimə fikir göndərdi ki, əyanları, hökumət məməurlarını və habelə xalqı yığıb siyahıya alım. Mən ilk qayidanların nəsil şəcərələrinin siyahısını əldə edib, içində belə bir yazı tapdım: **6** Babil padşahı Navuxodonosorun asır aldığı adamlar yaşadıqları vilayətdən Yeruşəlimə və Yəhudadakı öz şəhərlərinə qayıtdı. **7** Bunlar Zerubbabil, Yəsua, Nehemya, Azarya, Raamya, Naxamani, Mordokay, Bilşan, Misperet, Biqvay, Nexum və Baananın başçılığı ilə geldi. Sürğündən qayidan İsraililərin sayı: **8** Paroş övladları – 2172 nəfər; **9** Şəfətya övladları – 372 nəfər; **10** Arah övladları – 652 nəfər; **11** Yəsua və Yoav nəslindən Paxat-Moav övladları – 2818 nəfər; **12** Elam övladları – 1254 nəfər; **13** Zattu övladları – 845 nəfər; **14** Zakkay övladları – 760 nəfər; **15** Binnuy övladları – 648 nəfər; **16** Bevay övladları – 628 nəfər; **17** Azqad övladları – 2322 nəfər; **18** Adoniqam övladları – 667 nəfər; **19** Biqvay övladları – 2067 nəfər; **20** Adin övladları – 655 nəfər; **21** Ater, yəni Xızıqıya övladları – 98 nəfər; **22** Xaşum övladları – 328 nəfər; **23** Besay övladları – 324 nəfər; **24** Xarif övladları – 112 nəfər; **25** Giveon övladları – 95 nəfər; **26** Bet-Lexem və Netofa sakinləri – 188 nəfər; **27** Anatot sakinləri – 128 nəfər; **28** Bet-Azmavet sakinləri – 42

nəfər; **29** Qiryat-Yearim, Kefira və Beerot sakinləri – 743 nəfər; **30** Rama və Geva sakinləri – 621 nəfər; **31** Mikmas sakinləri – 122 nəfər; **32** Bet-El və Ay sakinləri – 123 nəfər; **33** Digər Nevo sakinləri – 52 nəfər; **34** Digər Elam övladları – 1254 nəfər; **35** Xarim övladları – 320 nəfər; **36** Yerixo övladları – 345 nəfər; **37** Lod, Xadid və Ono övladları – 721 nəfər; **38** Senaa övladları – 3930 nəfər. **39** Kəhinlər: Yəsua nəslindən Yedaya övladları – 973 nəfər; **40** İmmer övladları – 1052 nəfər; **41** Paşxur övladları – 1247 nəfər; **42** Xarim övladları – 1017 nəfər. **43** Levililər: Hodavya nəslindən Yəsua ilə Qadmiel övladları – 74 nəfər. **44** İlahiçilər: Asəf övladları – 148 nəfər. **45** Məbəd qapıçıları: Şallum övladları, Ater övladları, Talmon övladları, Aqquv övladları, Xatita övladları, Şovay övladları – 138 nəfər. **46** Məbəd qulluqçuları: Sixa övladları, Xasufa övladları, Tabbaot övladları, **47** Qeros övladları, Siya övladları, Padon övladları, **48** Levana övladları, Xaqava övladları, Şalmay övladları, **49** Xanan övladları, Giddel övladları, Qaxar övladları, **50** Reaya övladları, Resin övladları, Neqoda övladları, **51** Qazzam övladları, Uzza övladları, Paseah övladları, **52** Besay övladları, Meunim övladları, Nefuşsim övladları, **53** Baqbuq övladları, Xaqufa övladları, Xarxur övladları, **54** Baslit övladları, Mexida övladları, Xarşa övladları, **55** Barqos övladları, Sisra övladları, Tamax övladları, **56** Nesiah övladları, Xatifa övladları. **57** Süleymanın əyanlarının nəslindən: Sotay övladları, Soferet övladları, Perida övladları, **58** Yaala övladları, Dargon övladları, Giddel övladları, **59** Şəfətya övladları, Xattil övladları, Pokeret-Hassevayim övladları, Amon övladları. **60** Məbəd qulluqçuları ilə Süleymanın əyanlarının övladları – cəmi 392 nəfər. **61** Tel-Melahdan, Tel-Xarşadan, Keruvdan, Addondan, İmmerdən qayidan, ancaq ailələrinin və nəsillərinin İsrail övladlarından olduğunu sübut edə bilməyənlər bunlardır: **62** Delaya övladları, Toviya övladları, Neqoda övladları – 642 nəfər. **63** Kəhinlərdən: Xovaya övladları, Haqqos övladları, Gileadlı Barzillayın qızlarından arvad alib qayınatısının adını götürən Barzillay övladları. **64** Bunlar nəsil şəcərəsini axtardılar, lakin öz adlarını tapa bilmədilər və buna görə murdar sayılırlaş kəhinlikdən çıxarıldılar. **65** Yəhudi valisi onlara əmr edib belə dedi: «Urim və Tummimi işlədən bir kəhin olmayıncı onlar ən müqəddəs yeməklərdən yeməsin». **66** 7337 nəfər kölə və kənizlərdən başqa, **67** bütün camaat birlikdə 42 360 nəfər idi. Onların kişi və qadınlardan ibarət 245 ilahiçisi var idi. **68** Bu adamların 736 atı və 245 qatırı, **69** 435 dəvəsi, 6720 eşşəyi var idi. **70** Nəsil başçılarının bəziləri işin görülməsi üçün könlüllü ianələr verdilər. Vali xəzinəyə 1000 darik qızıl, 50 ləyən, 530 kəhin cübbəsi verdi. **71** Nəsil başçılarından bəziləri iş üçün xəzinəyə 20 000 darik qızıl və 2200 mina gümüş verdilər. **72** Xalqın sağ qalanlarının verdikləri 20 000 darik qızıl, 2000 mina gümüş, **67** kəhin cübbəsi idi. **73** Kəhinlərlə Levililər, qapıçılarla ilahiçilər, xalqın bəzisi, məbəd qulluqçuları və

bütün İsraillilər öz şəhərlərində yerləşdilər. Yeddinci ay çatanda artıq İsraillilər öz şəhərlərində idi.

8 Bütün xalq bir nəfər kimi Su darvazasının qarşısındaki meydana toplaşdı. Xalq ilahiyyatçı Ezraya dedi ki, Rəbbin İsraillilərə əmr etdiyi Musanın Qanun kitabını gətirsin. **2** Yeddinci ayın birinci günü Ezra Qanunu kişilərdən, qadınlardan və dirləyib anlaya bilən uşaqlardan ibarət olan camaatın qabağına gətirdi. **3** Ezra Su darvazasının qarşısındaki meydanda kişilərin, qadınların və anlaya bilənlərin qabağında sahər açıldan günortaya qədər bu kitabdan oxudu. Bütün xalq Qanun kitabına qulaq asdı. **4** İlahiyyatçı Ezra bu iş üçün taxtadan düzəldilmiş hündür kürsünün üstünə çıxdı. Onun sağ tərəfində Mattitya, Şema, Anaya, Uriya, Xilqiya və Maaseya, solunda isə Pedaya, Mişael, Malkiya, Xaşum, Xaşbaddana, Zəkəriyyə və Meşullam dayanmışdı. **5** Ezra bütün xalqın gözü qabağında kitabı açdı, çünkü o bütün xalqdan daha yüksəkdə durmuşdu. O, kitabı açanda bütün xalq ayağa qalxdı. **6** Ezra ulu Allaha, Rəbbə həmd etdi və bütün xalq əllərini qaldıraraq «Amin! Amin!» deyə cavab verdi. Sonra baş əyidər və üzüstə yerə döşənib Rəbbə səcdə qıldılar. **7** Yesua, Bani, Şerevya, Yamin, Aqqub, Şabbetay, Hodiya, Maaseya, Qelita, Azarya, Yozavad, Xanan, Pelaya adlı Levililər Qanunu xalqa izah etdilər. Xalq isə yerində dayanmışdı. **8** Onlar Allahın Qanun kitabından oxuyub aydınlaşdırıldılar və mənasını camaata izah etdilər ki, oxunan ayələr başa düşülsün. **9** Vali Nehemya, kahin ilahiyyatçı Ezra və xalqı öyrədən Levililər hamiya dedilər: «Bu gün Allahınız Rəbb üçün müqəddəs gündür. Buna görə kədərlənməyin və ağlamayın». Çünkü bütün xalq Qanunun sözlərini eşidərkən ağlayırdı. **10** Nehemya da onlara dedi: «Gedin, yağılı yemək yeyin, şirin içki için və hazırlıqlı olmayanlara da pay göndərin, çünkü bu gün Xudavəndimiz üçün müqəddəsdir. Kədərlənməyin, çünkü Rəbbin verdiyi sevinc sizin qüvvətinizdir». **11** Levililər «susun, kədərlənməyin, çünkü bu gün müqəddəsdir» deyə bütün xalqı sakitləşdirildilər. **12** Bütün xalq yeyib-icməyə, paylar göndərməyə və böyük şənlik etməyə getdi. Çünkü xalq ona deyilənləri başa düşdü. **13** Ertəsi gün bütün xalqın nasıl başçıları, kahinlər və Levililər Qanunun sözlərini dinləmək üçün ilahiyyatçı Ezranın yanına toplaşdı. **14** Rəbbin Musa vasitəsilə buyurduğu Qanunda bu yazını tapdılar: «İsrail övladları yeddinci ayın bayram günlərində çardaqlarda yaşasın». **15** Onlar bütün şəhərlərdə və Yeruşalimdə bu xəbəri elan edib yayıldılar: «Dağa çıxın, yazıldığı kimi çardaq qurmaq üçün zeytun, cir zeytun, mərsin, xurum və six yarpaqlı ağacların budaqlarını buraya gətirin». **16** Bütün xalq çıxıb budaq gətirdi, hər kəs öz evinin damında, həyətlərində, Allah evinin həyətində, Su darvazasındaki meydanda və Efrayim darvazasındaki meydanda özlərinə çardaq düzəltdi. **17** Bütün əsirlikdən geri qayıdan camaat çardaqlar düzəldib orada qaldı. Əslində Nun oğlu Yesuanın

dövründən bu gənə qədər İsrail övladları belə etməmişdi. Çok böyük sevinc oldu. **18** Ezra birinci gündən sonuncu gənə qədər hər gün Allahın Qanun kitabından oxuyurdu. Onlar yeddi gün bayram keçirdilər, səkkizinci gün isə qayda-qanuna görə təntənəli toplantı quruldu.

9 Həmin ayın iyirmi dördüncü günü İsrail övladları oruc tutaraq ayınlarında çul və başları toz-torpaq içində toplandı. **2** İsrail övladları nəslü bütün yadellilərdən ayrılaraq durub öz günahlarını və atalarının şər işlərini etiraf etdi. **3** Onlar olduqları yerdə dayanıb günün dördə bir hissəsini özlərinin Allahı Rəbbin Qanun kitabından oxudular. Günün digər dördə bir hissəsini isə günahlarını etiraf edib özlərinin Allahı Rəbbə səcdə qıldılar. **4** Yesua, Bani, Qadmiel, Şevanya, Bunnı, Şerevya, Bani və Kenani Levililərin pilləkəninin üstünə qalxıb özlərinin Allahı Rəbbə uca səslə yalvardılar. **5** Levililər – Yesua, Qadmiel, Bani, Xaşavneya, Şerevya, Hodiya, Şevanya, Petahya dedilər: «Ayağa qalxın və əbədi olan Allahınız Rəbbə həmd edin! Qoy Sənin izzətli adına həmd olsun və etdiyiniz bütün həndlərdən, şüklərdən də çox ucaldılsın! **6** Sən, yalnız Sən Rəbsən, göyləri, göylərin ən uca qatlarını və bütün səma cismilərini, yer üzünü və onun məxluqlarını, danişləri və içindəki hər şeyi Sən yaratdırın və hamısına həyat verirən. Səma cismiləri Sənə səcdə qılır! **7** Ya Rəbb, Sən o Allahsan ki, İbrami seçib Xaldeylilərin Ur şəhərində çıxaraq ona İbrahim adını verdin. **8** Sən Öz öndən onun sadiq ürəyini gördün. Ona görə də Kənanlıların, Xetlilərin, Emorluların, Perizlilərin, Yevusluların və Qırqaşlıların diyarını İbrahim övladlarına vermək üçün onunla əhd kəsdi və sözlərini yerinə yetirdin. Çünkü Sən adilsən. **9** Misirdə atalarımızın çəkidləri əziyyəti gördün və Qırmızı dənizin yanındakı fəryadları eşitdin. **10** Fironla bütün əyanlarına və ölkəsinin bütün xalqına əlamətlər və möctəzələr göstərdi. Çünkü Misirlilərin atalarımıza qarşı azğınlıq etdiyini bildin və bu günə kimi adını izzətləndirdi. **11** Atalarımızın qarşısında dənizi yardım və onlar dənizin ortasında quru yerdən keçib getdilər. Onları təqib edənləri isə dərinliklərə, coşğun sulara atılan bir daş kimi atdır. **12** Atalarımıza gündüz bulud dirəyi ilə, gecələr isə gedəcəkləri yolu nurlandırmaq üçün od dirəyi ilə yol göstərdi. **13** Sina dağının üstünə enib onlara göylərdən danışdırın. Onlara ədalətli hökmələr, doğru qanunlar, yaxşı qaydalar və əmərlər verdin. **14** Sən müqəddəs Şənbə günüünü onlara bildirdin və qulun Musa vasitəsilə əmərləri, qaydaları və qanunu buyurdun. **15** Atalarımız acanda onlara göylərdən çörək göndərdi. Susayanda onlar üçün qayadan su çıxardın. Atalarımıza əmr verdin ki, vad etdiyin torpağı girib sahib olsunlar. **16** Lakin atalarımız təkəbbürlü olub dikbaşlıq etdilər və Sənin əmərlərini dinləmədilər. **17** İtaət etmək istəməyib Sənin onlar üçün göstərdiyin möctəzələri yada salmadılar, dikbaşlıq etdilər, işyankarlıqları ilə köləlik həyatlarına qayıtmış üçün özlərinə bir başçı təyin etdilər. Lakin Sən bağışlamağı sevən, lütfkar, rəhmlı, çox sabırlı və bol

məhbəbəti olan Allah olduğuna görə onları tərk etmədin. **18** Hətta atalarımız özləri üçün tökmə dana düzəldib “Budur, səni Misirdən çıxaran Allahın!” deyə böyük küfr edəndə **19** Sən Öz böyük mərhəmətin naminə onları səhrada tək qoymadın. Gündüz onlara yolda bələdçilik etmək üçün bulud dirəyini, gecələr isə gedəcəkləri yolu nurlandırmaq üçün od dirəyini qabaqlarından əskik etmədin. **20** Sən onlara nəsihət vermək üçün Öz xeyirxah Ruhunu verdin. İsrail övladlarının ağızlarından mannanı əsirgəmədin, susayanda su verdin. **21** Qırx il onları səhrada bəslədin və onlar heç nədən korluq çəkmədi. Nə paltarları köhnəldi, nə ayaqları şətti. **22** Ölkləri və xalqları onlara təslim edərək torpaqlarını aralarında böltüsdürdün. Onlar Sixonun ölkəsini, yəni Xeşbon padşahının ölkəsini və Başan padşahı Oqun ölkəsini ələ keçirtdi. **23** Övladlarını göydəki ulduzlar qədər çoxaltdın. Onların atalarına “oraya girib sahib olsunlar” deyə vəd etdiyin ölkəyə gətirdin. **24** Onların övladları o torpağa girib sahib oldular. Sən oranın əhalisini – Kənanlıları onlara tabe etdirib padşahlarını ölkənin əhalisi ilə bərabər onlara təslim etdirdin ki, o adamlarla istədikləri kimi rəftar etsinlər. **25** Onlar möhkəmlənmiş şəhərləri və bərəkətli torpağı tutub mal-dövlətlə dolu evlərə, qazılmış quyulara, bağlara, zeytunluqlara və bol-bol meyvə ağaclarına sahib oldular. Yeyib doydular, kökəldilər və verdiyin böyük nemətlər üçün sevindilər. **26** Lakin onlar itaətsizlik edərək Sənə qarşı üsyankar oldular. Qanununa arxa əvvirdilər, Sənə tərəf dönmək üçün onlara xəbərdarlıq edən peyğəmbərlərini öldürdülər və böyük küfr etdilər. **27** Onda Sən onları düşmənə təslim etdin. Düşmənləri də onlara zülm etdilər. Sixintili vaxtlarında İsrail övladları Sənə fəryad etdilər. Sən göylərdən eşitdin və Öz böyük mərhəmətinə görə onlara xilaskarlar göndərdin. Onlara da İsrail övladlarını düşmənələrindən qurtardılar. **28** Lakin rahat olan kimi yenə Sənin nəzərində pis işlər gördülər. Buna görə də Sən onları düşmənə təslim etdin, düşmənləri də onlara hökm etdilər. Onlar yenə də Sənə fəryad etdilər, Sən də onları göylərdən eşidib Öz böyük mərhəmətinə görə dəfələrlə qurtardın. **29** Onlara xəbərdarlıq etdin ki, Sənin Qanununa tərəf dönsünlər. Amma onlar təkəbbürlü olub əmrlərinə qulaq asmadılar və hökmərini pozub günah etdilər. Halbuki o hökmərlərə əməl edən har kəs həyat tapar. Onlar inadkarlıqla Sənə arxa əvvirib dikbaşlıq və itaətsizlik etdilər. **30** Lakin Sən illər boyu onlara səbirlə davrandın. Öz Ruhunla, peyğəmbərlərin vasitəsilə onlara xəbərdarlıq etdin. Onlar isə qulaq asmadılar və ona görə Sən onları ətraflarındakı xalqlara təslim etdin. **31** Lakin Sən böyük mərhəmətinə görə İsrail övladlarını məhv olmağa qoymadın, onları tərk etmədin, çünki Sən lütfkar və rəhmli Allahsan. **32** Ey Allahımız! Böyük, qüdrətli və zəhmli, əhdi və məhbəbəti saxlayan Allah! Aşşur padşahlarının dövründən bu günə qədər bizim çəkdiyimiz, padşahlarımızın, ağalarımızın, kahinlərimizin, peyğəmbərlərimizin, atalarımızın və bütün xalqlının çəkdiyi əzab-əziyyət Sənin gözündə

kiçik görünməsin. **33** Sən haqlısan, başımıza gələn hər işdə bizimlə ədalətlə davrandın, biz isə pis işlər etdik. **34** Padşahlarımız, rəislərimiz, kahinlərimiz, atalarımız Sənin Qanununa riayət etmədi. Sənin əmrlərinə və verdiyin xəbərdarlıqlara qulaq asmadılar. **35** Onlar öz ölkələrində verdiyin böyük nemətlər içində, geniş, bərəkətli torpaqda belə, Sənə qulluq etmədilər və pis əməllərindən el çəkmədilər. **36** Budur, bu gün biz köləyik. Atalarımıza meyvəsini və gözəl məhsulunu yemək üçün verdiyin o torpaqda biz köləlik edirik. **37** Günahlarımıza görə torpağımızın bol məhsulu üzərimizdə hökm sürən padşahlara nəsib olur. Bizim özümüzü də, heyvanlarımıza da istədikləri kimi idarə edirlər. Biz isə böyük zülm içindəyik. **38** Bütün bunlara görə biz Səninə yazılı sabit əhd bağlayırıq. Rəislərimiz, Levililərimiz və kahinlərimiz də bu əhdə möhürləyir».

10 Əhdi möhürləyənlər bunlar idi: Xakalya oğlu vali Nehemya, Sidqiya, **2** Seraya, Azarya, Yeremya, **3** Paşxur, Amarya, Malkiya, **4** Xattuş, Şevanya, Malluk, **5** Xarim, Meremot, Avdiya, **6** Daniel, Ginneton, Baruk, **7** Meşullam, Aviya, Miyamin, **8** Maazyə, Bilqay, Şemaya. Bunlar kahinlər idi. **9** Levililər: Azanyanın oğlu Yesua, Xenadad övladlarından Binnuy və Qedmiel, **10** onların qardaşları Şevanya, Hodiya, Qelita, Pelaya, Xanan, **11** Mikeya, Rexov, Xaşavya, **12** Zakkur, Şerevya, Şevanya, **13** Hodiya, Bani, Beninu. **14** Xalqın başçıları: Paroş, Paxat-Moav, Elam, Zattu, Bani, **15** Burni, Azqad, Bevay, **16** Adoniya, Biqvay, Adin, **17** Ater, Xızqiya, Azzur, **18** Hodiya, Xaşum, Besay, **19** Xarif, Anatot, Nevay, **20** Maqpias, Meşullam, Xezir, **21** Meşəzavel, Sadoq, Yaddua, **22** Pelatya, Xanan, Anaya, **23** Huşə, Xananya, Xaşşuv, **24** Halloxeş, Pilxa, Şöveq, **25** Rexum, Xaşavna, Maaseya, **26** Axiya, Xanan, Anan, **27** Malluk, Xarim, Baana. **28** Qalan xalq – kahinlər, Levililər, məbəd qapıçıları, ilahiçilər, məbəd qulluqçuları, Allahın Qanununa görə ətraf xalqlardan ayrılan hər kəs arvadları, ağılkəsən oğul və qızları ilə bərabər **29** əsl soydaşları ilə birləşdi. Allahın qulu Musanın əli ilə verilmiş Qanuna görə hərəkət etmək, Xudavəndimiz Rəbbin bütün əmrlərinə, hökmərinə və qanunlarına etina ilə əməl etmək üçün and içdilər. Əməl etməyənlər isə lənət oxudular. **30** And içdik ki, qızlarımızı ətrafımızdakı xalqlara verməyib onların qızlarını öz oğullarımıza almayıacağıq. **31** Ətraf xalqlara mənsub olanlar Şənbə günü yaxud başqa müqəddəs bir gündə satmaq üçün əşya yaxud taxıl gətirsalər, onlardan heç na almayıacağıq. Yeddi ildə bir dəfə torpağı dincə qoysağıq və bütün borcları ləğv edəcəyik. **32** Allahımızın məbədinin xidməti üçün ildə şəkəlin üçdə bir hissəsini verməyi öhdəmizə götürdüük. **33** Bu pul təqdim cörəkələri, daimi taxıl təqdimi, daimi yandırma qurbanı, Şənbə günləri, Təzə Ay mərasimləri və başqa bayramlar, müqəddəs sovqatlar, İsrail övladlarının günahını kəffarə etmək üçün günah qurbanları və Allahımızın məbədinin digər ehtiyacları üçündür. **34** Biz kahinlər, Levililər və xalq hər il müəyyən vaxtda Allahımızın məbədini

odunla təmin etmək üçün nəsillərimizə görə püşk atdıq. Bu odunlar Qanunda yazıldığı kimi Allahımız Rəbbin qurbangahında yandırılmalı idi. **35** Hər il torpağımızın ilk məhsulunu və hər növlü ağacın nübarını Rəbbin məbədinə aparmalıyıq. **36** Qanunda yazıldığı kimi ilk doğulan oğullarımızı, heyvanlarımız, ilk doğulan mal-qara və qoyun-keçimizi Allahımızın məbədinə, orada xidmət edən kahinlərin yanına gətirməliyik. **37** Həm də xəmirmizin, taxıl təqdimlərimizin, hər növ ağaclarımızın meyvəsinin, təzə şərablarımızın, zeytun yağımızın nübarını kahinlərə, Allahımızın məbədinin anbarına, torpaq məhsullarımızın onda bir hissəsini isə Levililərə gətirməliyik. Çünkü işlədiyimiz bütün şəhərlərdə onda bir hissəni Levililər alır. **38** Levililər onda bir hissəni alarkən Harun oğullarından olan kahin onlarla olacaq. Levililər isə alacaqları onda bir hissənin onda birini Allahımızın məbədini, xəzinənin anbar otaqlarına aparacaq. **39** Çünkü İsrail övladları və Levililər taxılın, təzə şərabın və zeytun yağının təqdimlərini anbar otaqlarına gətirməlidir. Orada Müqəddəs məkanın qabları, xidmət edən kahinlər, məbəd qapıçıları və ilahicilər olacaq. Beləcə biz Allahımızın məbədinə laqeyd yanaşmayacaqıq.

11 Xalqın rəisləri Yeruşəlimdə yerləşdi. Xalqın yerde qalanı isə püşk atdı ki, hər on nəfərindən biri müqəddəs Yeruşəlim şəhərinə yaşamağa getsin, doqquzu isə o biri şəhərlərdə yaşasın. **2** Yeruşəlimdə könlülli yaşamağa gedənlərin hamısına xalq xeyir-dua verdi. **3** Yeruşəlimdə yerləşən vilayət başçıları bunlardır. Ancaq bəzi İsraililər, kahinlər, Levililər, məbəd qulluqçuları və Süleymanın əyanlarının oğulları Yəhuda şəhərlərində, hər kəs öz şəhərindəki mülkündə yerləşdi. **4** Binyamin övladlarından və Yəhuda övladlarından bəziləri isə Yeruşəlimdə məskunlaşdı. Yəhuda övladları: Peres nəslindən Mahalalel oğlu Şəfatya oğlu Amarya oğlu Zəkəriyyə oğlu Uzziya oğlu Ataya, **5** Şilolu Zəkəriyyə oğlu Yoyeriv oğlu Adaya oğlu Xazaya oğlu Qal-Xoze oğlu Baruk oğlu Maaseya. **6** Peres övladlarından Yeruşəlimdə yerləşən 468 nəfər igit adam idi. **7** Binyamin övladları bunlardır: Yeşaya oğlu Yetiel oğlu Maaseya oğlu Qolaya oğlu Pedaya oğlu Yoed oğlu Meşullam oğlu Sallu və **8** ondan sonra Qabbay, Sallay - 928 nəfər. **9** Zikri oğlu Yoel onların rəhbəri idi, Hassenua oğlu Yəhuda isə şəhərin vali müavini idi. **10** KAHİNLERDƏN: Yoyeriv oğlu Yedaya, Yakin, **11** Axituv oğlu Merayot oğlu Sadoq oğlu Meşullam oğlu Xilqiya oğlu Allah evinin başçısı Seraya və **12** məbəddə iş görən soydaşları - 822 nəfər; Malkiya oğlu Paşxur oğlu Zəkəriyyə oğlu Amsi oğlu Pelalya oğlu Yeroxam oğlu Adaya və **13** onun nəsil başçısı olan soydaşları - 242 nəfər; İmmer oğlu Meşillemot oğlu Axzay oğlu Azarel oğlu Amaşşay və **14** onun soydaşları - 128 nəfər igit döyüşü. Haqqedolim oğlu Zavdiel onların rəhbəri idi. **15** Levililərdən: Bunni oğlu Xaşavya oğlu Azriqam oğlu Xaşşuv oğlu Şemaya. **16** Levililərin başçılarından Şabbetay və Yozavad Allah evinin bayır işlərini idarə

edirdilər. **17** Asaf oğlu Zavdi oğlu Mikeya oğlu Mattanya şükür duasını oxuyan məbəd ilahicilərinin dəstə rəhbəri və soydaşlarından Baqbuqa onun müavini idi. Yedutun oğlu Qalal oğlu Şammua oğlu Avda da var idi. **18** Müqəddəs şəhərdə yaşayan bütün Levililər 284 nəfər idi. **19** Məbəd qapıçıları Aqquv, Talmon ilə qardaşları darvazalarda keşik çəkənlər, 172 nəfər idi. **20** İsraililərin, kahinlərin, Levililərin yerdə qalanları bütün Yəhuda şəhərlərində yaşayırırdı. Hər kəs öz mülkündə yaşayırırdı. **21** Məbəd qulluqçuları isə Ofeldə qalırdı. Sixa və Gişa onlara rəhbərlik edirdi. **22** Allahın evindəki ibadətdə ilahilər oxuyan Asaf övladlarından Mikeya oğlu Mattanya oğlu Xaşavya oğlu Bani oğlu Uzzi Yeruşəlimdə Levililərin rəhbəri idi. **23** Bu ilahicilər padşahın fərmanına tabe idi və hər gün vəzifələrini müəyyən edən qaydaları yerinə yetirirdi. **24** Yəhuda oğlu Zerah övladlarından Meşəzavel oğlu Petahya İsrail xalqının ümumi işlərində Fars padşahına kömək edirdi. **25** Kəndlərə və tarlalarına galinçə, Yəhuda övladlarından bəziləri Qiryat-Arba ilə qəsəbələrində, Divon ilə qəsəbələrində, Yeqqavseel ilə kəndlərində, **26** Yeşuada, Moladada, Bet-Peletdə, **27** Xasar-Şulda və Beer-Şeva ilə qəsəbələrində, **28** Ziqlaqda, Mekona ilə qəsəbələrində, **29** En-Rimmonda, Sorada, Yarmutda, **30** Zanoahda, Adullam ilə kəndlərində, Lakiş ilə tarlalarında, Azeqa ilə qəsəbələrində qaldılar. Yaşadıqları məntaqə Beer-Şəvadan Hinnom vadisine qədər idi. **31** Binyamin övladları Gevadan başlayaraq Mikmas ilə Ayyada, Bet-El ilə qəsəbələrində, **32** Anatot, Nov, Ananya, **33** Xasor, Rama, Gittayim, **34** Xadid, Sevoim, Nevallat, **35** Lod, Ono və Sənətkarlar dərəsində məskən saldılar. **36** Yəhudadakı Levililərin bəzi bölmələri Binyamin ərazisi üçün ayrıldı.

12 Şealtiel oğlu Zerubbabil və Yesua ilə qayıdan kahinlər və Levililər bunlar idi: Seraya, Yeremya, Ezra, **2** Amarya, Malluk, Xattuş, **3** Şekanya, Rexum, Meremot, **4** İddo, Ginnetoy, Aviya, **5** Miyamin, Maadya, Bilqa, **6** Şemaya, Yoyeriv, Yedaya, **7** Sallu, Amoq, Xilqiya, Yedaya. Bunlar Yesuanın dövründə kahinlərin və qardaşlarının başçıları idi. **8** Levililər: Yesua, Binnuy, Qadmiel, Şerevya, Yəhuda, Mattanya. Mattanya qardaşları ilə birgə süktür ilahiləri üçün məsuliyyət daşıyırırdı. **9** Onların qardaşları Baqbuqa ilə Unni ibadətdə onların qarşısında dururdu. **10** Yeşuadan Yoyaqim törədi, Yoyaqimdən Elyəşiv törədi, Elyəşivdən Yoyada törədi. **11** Yoyadadan Yonatan törədi, Yonatandan Yaddua törədi. **12** Yoyaqimin dövründə nəsil başçıları olan kahinlər bunlar idi: Seraya nəslindən Meraya, Yeremya nəslindən Xananya, **13** Ezra nəslindən Meşullam, Amarya nəslindən Yehoxanan, **14** Malluk nəslindən Yonatan, Şevanya nəslindən Yusif, **15** Xarim nəslindən Adna, Merayot nəslindən Xelqay, **16** İddo nəslindən Zəkəriyyə, Ginneton nəslindən Meşullam, **17** Aviya nəslindən Zikri, Minyamin nəslindən Moadya nəslindən Piltay, **18** Bilqa nəslindən Şammua, Şemaya nəslindən Yehonatan, **19** Yoyeriv nəslindən Mattenay, Yedaya nəslindən Uzzi, **20** Sallay

nəslindən Qallay, Amoq nəslindən Ever, 21 Xilqiya nəslindən Xaşavya, Yedaya nəslindən Netanel. 22 Elyaşiv, Yoyada, Yoxanan və Yadduanın günlərində Levili nəsil başçıları və kahinlər Fars padşahı Daranın hökmərliğinə qədər qeyd edilmişdi. 23 Levili nəsil başçıları, Elyaşiv oğlu Yoxananın günlərinə qədər salnamələr kitabında yazıldı. 24 Levililərin başçıları Xaşavya, Şerevya və Qadmiel oğlu Yesua bir tərəfdə, qardaşları da o biri tərəfdə dayanıb Allah adəmi Davudun əmrinə görə qarşılıqlı həmdlər və şükürlər edirdi. 25 Mattanya, Baqbuqa, Avdiya, Meşullam, Talmon və Aqquv qapıçılıq edib darvazalardakı anbarları qoruyurdu. 26 Bunlar Yosadaq oğlu Yesua oğlu Yoyaqimin günlərində, vali Nehemya və ilahiyyatçı kahin Ezranın dövründə yaşayırıdı. 27 Yeruşəlim divarının təqdisətmə mərasimini sevincə, şükürlə, ilahilərlə, sinc, çəng və lira ilə keçirmək üçün Levililər yaşadıqları hər yerdən çağırılıb Yerusalıma getirildilər. 28 Yeruşəlim ətrafindakı sahədən və Netofahıların kəndlərindən, 29 Bet-Qilqaldan və Geva ilə Azmavet çöllərindən ilahiçilər toplandı. Çünkü ilahiçilər Yerusalımla ətrafında özləri üçün kəndlər salmışdır. 30 Kahinlər və Levililər özlərini pak edəndən sonra xalqı, darvazaları və divarı pak etdilər. 31 Onda mən Yəhuda rəislərini divarın üstüne çıxardım və şükür ilahiləri oxuyan iki böyük dəstə təyin etdim. Onlardan biri divarın üstü ilə sağ tərəfdən Peyin darvazasına doğru gedirdi. 32 Onların ardınca Hoşaya və Yəhuda rəislərinin yarısı, 33 Azarya, Ezra, Meşullam, 34 Yəhuda, Binyamin, Şemaya, Yeremya, 35 əllərində kərənaylarla kahinlərdən bəziləri – Asəf oğlu Zakkur oğlu Mikeya oğlu Mattanya oğlu Şemaya oğlu Yonatan oğlu Zəkəriyyə, 36 qardaşları Şemaya, Azarel, Milalay, Gilalay, Maay, Netanel, Yəhuda, Xanani, Allah adəmi Davudun müsiqi alətləri ilə gedirdilər. İlahiyyatçı Ezra onların qabağında gedir. 37 Çəşmə darvazası yanında və onların qarşısında divar yoxusunda Davudun şəhərinin pilləkənləri ilə çıxıb Davudun sarayının üst tərəfindən şərqə doğru Su darvazasına qədər getdilər. 38 Şükür ilahiləri oxuyanların o biri dəstəsi divarın üstü ilə sol tərəfə gedirdi. Mən xalqın yarısı ilə onların ardınca yeriyirdim. Sobalar qülləsindən keçib Geniş divara qədər, 39 Efrayim darvazasının üstündə Köhnə darvaza, Bəliqlər darvazası, Xanənel qülləsi, Yüz qülləsi və Qoyun darvazasına qədər gedib Mühafizəçilər darvazasında dayandıq. 40 Şükür ilahiləri oxuyanların iki dəstəsi Allah evinin yanında ayaq saxladı. Mən də hökumət məmurlarının yarısı ilə dayandım. 41 Yanımda kərənay çalan kahinlər bunlar idi: Elyaqim, Maaseya, Minyamin, Mikeya, Elyoenay, Zəkəriyyə və Xananya; 42 habelə Maaseya, Şemaya, Eleazar, Uzzi, Yehoxanan, Malkiya, Elam və Ezer. İlahiçilər İzrahyanın rəhbərliyi altında tərənnüm etdi. 43 O gün çoxlu qurban kəsildi və şadlıq oldu, çünkü Allah xalqa böyük sevinc bəxş etmişdi. Qadınlar və uşaqlar da sevinirdi və Yeruşəlimin şənliyi əzaqlardan eşidilirdi. 44 Elə o gün ianələrin, ilk məhsulun və onda bir hissələrin yığılacağı anbarları qorumaq üçün

adamlar təyin edildi. Bütün bunlar Qanunda kahinlər və Levililər üçün nəzərdə tutulan şəhərlərin ətrafindakı taralardan anbarlara gətirilməli idi. Çünkü Yəhudalılar ibadət edən kahinlərlə Levililərdən məmənun idi. 45 Onlar, ilahiçilərlə məbəd qapıçıları Davud və oğlu Stileymanın əmrinə əsasən özlərinin Allahına xidmət edib pak olma mərasimini yerinə yetirdi. 46 Çünkü qədim zamanlarda – Davudun və Asəfin günlərində ilahiçilərin başçıları var idi və Allaha həmd və şükür mahnları oxunurdu. 47 Zərubbabilin və Nehemyanın günlərində bütün İsraililər hər gün ilahiçiləri və məbəd qapıçılarını gündəlik paylar ilə təmin edirdi. Onlar Levililərə düşən payı ayırdı. Levililər də Harun övladlarına düşən payı ayırdı.

13 O gün Musanın kitabından oxundu və xalq qulaq asırı. Bu kitabda belə bir yazı aşkar olundu: «Allahın camaatına Ammonlu və yaxud Moavlı heç vaxt daxil ola bilməz». 2 Çünkü Moav və Ammon övladları İsrail övladlarını çörək və su ilə qarşışlamamışdı. Lakin İsrail övladlarına qarşı lənət oxumaq üçün Bilamı muzdla tutmuşdular. Allahımız isə lənəti xeyir-duaya çevirdi. 3 İsrail övladları qanunu dinişdikdə bütün yadelliləri aralarından ayırdı. 4 Bundan əvvəl Allahımızın məbədinin anbarlarına nəzarətçi təyin edilən kahin Elyaşiv Toviyanın yaxın tanış olduğuna görə 5 ona böyük bir otaq hazırlamışdı. Oraya əvvəllər taxil təqdimləri, kündür, məbəd əşyaları, qanun üzrə Levililərə, ilahiçilərə və məbəd qapıçılarına verilən taxilin, təzə şərabın və zeytun yağının onda bir hissələri və kahinlərə verilən ianələr qoyulardı. 6 Bu iş baş verəndə mən Yeruşəlimdə deyildim. Ona görə ki Babil padşahı Artaxşastanın hakimiyətinin otuz ikinci ilində onun hüzuruna getmişdim. Bir müddət sonra padşahdan izin alıb 7 Yeruşəlimə qayıtdım. Elyaşivin etdiyi pisliyi – Allah evinin həyətində Toviyaya bir otaq hazırladığı barədə xəbər aldım. 8 Bu məni çox qəzəbləndirdi və Toviyanın bütün ev əşyalarını otaqdan bayırda atdım. 9 Mənim əmrimlə otaqları təmizlədilər və Allah evinin əşyalarını, taxil təqdimlərini kündürlər birləşdirərək geri gətirdim. 10 Bir də xəbər tutdum ki, Levililərin payları onlara verilmir və xidmət edən Levililərlə ilahiçilərin hər biri öz torpağına qayitmışdır. 11 Mən hökumət məmurlarını tənbəh edib dedim: «Nə üçün Allahın evinə etinasızlıq edilir?» Sonra Levililərlə ilahiçiləri toplayıb yerlərinə qaytardım. 12 Bütün Yəhudalılar anbarlara taxilin, təzə şərabın və zeytun yağının onda bir hissələrini gətirdilər. 13 Kahin Şeleymani, ilahiyyatçı Sadoqu və Levililərdən Pedayani anbarlara nəzarətçi və Mattanya oğlu Zakkur oğlu Xanani onların köməkçisi təyin etdim. Bu adamlar etimadə laiyəq sayıldıqlarına görə qardaşlarına pay bölmə işi onlara düşdü. 14 Ey Allahım, buna görə məni yadda saxla. Allahımın məbədi və oradakı xidmətlər üçün etdiyim yaxşı işlərimi yoxa çıxarma! 15 O günlər Yəhudada gördüm ki, bəzi adamlar Şənbə günü üçün sixilan yerdə ayaqları ilə üzüm sıxırı və içəri taxil gətirib eşşəklərin üstüne yükləyirdi. Şərab, üzüm, əncir və hər cür yüksəkləri

də Şənbə gündündə Yerusəlimin içina gətirildilər. Həmin gün mən ərzaq satanları töhmətləndirdim. **16** Orada yaşayan Surlular balıq, hər cür mallar gətirərək Şənbə günü Yerusəlimdə Yəhudalılara satırdı. **17** Yəhuda əyanlarını töhmətləndirib onlara dedim: «Nə üçün bu pis işi görüb Şənbə gününü murdar edirsiniz? **18** Atalarımız belə işlər etmədilərmi? Allahımız bütün bu bələləri bizim və bu şəhərin üzərinə buna görə gətirmədimi? Siz isə Şənbə gününü murdar edərək Onun İsrail övladlarına qəzəbini artırırsınız». **19** Yerusəlim darvazalarında Şənbənin başlayacağı axşamçağı əmr etdim ki, qapılar qifillənsin. Şənbə bitənə qədər qapıların açılmamasını tapşırdım. Bəzi nökərlərimi də darvazaların qabağına qoymuşdum ki, Şənbə günü şəhərə heç bir yüksək gətirilməsin. **20** Tacirlər və hər cür mal satanları bir-iki dəfə Yerusəlimdən kənardə gecələmişdi. **21** Mən onlara xəbərdarlıq edərək dedim: «Nə üçün divarın yanında gecələyirsiniz? Bir də belə etsəniz, siza əl qaldıraram!» Tacirlər də o vaxtdan Şənbə günü gəlmədilər. **22** Sonra mən Levililərə əmr etdim ki, Şənbə gününü təqdis etmək üçün özlərini təmizləyib gəlsinlər və darvazaların keşiyini çəksinlər. Ey Allahım, bundan ötrü məni unutma və böyük məhəbbətinə görə rəhm elə! **23** Həm də o günlər Aşdodlu, Ammonlu və Moavlılardan arvad alan Yəhudiləri də gördüm. **24** Onların uşaqlarının yarısı Aşdod dilində yaxud digər xalqların dilində danışırı, ancaq Yəhudi dilində danışa bilmirdi. **25** Mən onları tənbəh və lənət etdim. Bəzilərini isə döyüb saçlarını yoldum. O adamlara Allah haqqına and içdirib dedim: «Qızlarınıza yadelli oğullarına verməyin, oğullarınıza və özürüzə onların qızlarını almayın. **26** İsrail padşahı Süleyman buna görə günaha batmadı? Çox millətlərin arasında onun kimi padşah yox idi və o, Allahın sevimli idi. Allah onu bütün İsrail üzərinə padşah etdi, lakin yadelli qadınlar onu belə, günaha saldırlar. **27** İndi siz Allahımıza qarşı xainlik edib yadelli qadınlar alırsınız? Etdiyiniz bu böyük pisliyə yol verərikmi?» **28** Baş kahin Elyəşivin oğlu Yoyadanın oğullarından biri Xoronlu Sanballatın kürəkəni idi. Buna görə də onu yanından qovdum. **29** Ey Allahım, onları yadda saxla, çünki onlar kahinliyi, kahinlər və Levililərlə kəsdiyin əhdi murdar etdilər! **30** Beləliklə, xalqı bütün yadelli ənənələrdən təmizlədim. Kahinlərlə Levililərin vəzifələrini müəyyənləşdirdim. Hər kəsin öz işi var idi. **31** Müəyyəyen edilmiş vaxtda odun gətirilməsini və ilk nübarın təqdim edilməsini təşkil etdim. Ey Allahım, məni yadda saxla və mənə xeyirxah ol!

Ester

1 Bu hadisələr Axaşveroşun dövründə baş vermişdi. Axaşveroş Hinddən Kuşa qədər yüz iyirmi yeddi vilayət üzərində padşahlıq edirdi. **2** O dövrədə padşah Axaşveroş Şuşan qalasında taxtında oturmuşdu. **3** Padşahlığının üçüncü ilində o bütün rəisləri və əyanları üçün bir ziyafat qurdu. Farsın və Midiyanın sərkərdələri, əsilzadələri və vilayət başçıları onun hüzuruna gəldi. **4** O, uzun müddət ərzində, yəni yüz səksən gün öz padşahlığının cah-calalını, əzəmətini və parlaq şöhrətini nümayiş etdirdi. **5** Bu ziyafat günləri qurtarandan sonra padşah Şuşan qalasında böyükdən kiçiyə qədər bütün xalqa sarayıının həyat bağçasında yeddi gün ayrı bir ziyafat verdi. **6** Bağçada tünd qırmızı zərif kətan qaytanlarla mərmər sütunlardakı gümüş halqlara keçirilmiş pəmbiq parçadan ağ və bənövşəyi pərdələr var idi. Sumaqdaşı, mərmər, sədef və başqa qiyməti daşlardan düzəldilmiş döşəmə üzərində qızıl və gümüş kürsülər qoyulmuşdu. **7** Oradakılara bir-birindən fərqli qızıl camlarda padşahın səxavətinə layiq bol-bol şahana şərab təqdim edildi. **8** Padşahın əmri ilə şərab içmək üçün hüdud qoyulmamışdı, çünki padşah şərab məmurlarına əmr etmişdi ki, hər kəsə istəyinə görə xidmət göstərilsin. **9** Mələkə Vaştı də Axaşveroşun sarayında qadınlar üçün ziyafat qurdu. **10** Yedinci gün padşah Axaşveroşun ürəyi şərəbdan nəşələnəndə hüzurunda xidmət edən Mehuman, Bizzeta, Xarvona, Biqta, Avaqta, Zetar və Karkas adlı yeddi hərəməğasına belə əmər etdi: **11** «Mələkə Vaştı başında mələkəlik tacı ilə padşahın hüzuruna gətirilsin». O, mələkənin gözallığını xalqa və rəislərə nümayiş etdirmək istəyirdi, çünki mələkə cəzibədar idi. **12** Lakin mələkə Vaştı hərəməğaları vasitəsilə göndərilən padşah əmrindən çıxıb onun hüzuruna gəlmək istəmədi. Padşah buna çox qəzəbləndi və qəzəb ürəyini yandırıb-yaxdı. **13** Padşah adəti üzrə qayda-qanun bilənlərə müraciət edərdi, ona görə də müdrik adamlarla məsləhətləşdi. **14** Karşena, Şetar, Admata, Tarşış, Meres, Marsena, Memukan padşahın yaxın adamları olub Fars-Midiya padşahlığının yeddi raisi, padşahlıqda ən yüksək rütbə sahibi idi. Bu adamlar padşahla üz-üzə görüşə biliirdi. **15** Padşah soruşdu: «Qanuna əsasən mələkə Vaştıya nə edilməlidir? O, padşah Axaşveroşun hərəməğaları vasitəsilə göndərdiyi əmərə əməl etmədi». **16** Memukan padşahın və rəislərin hüzurunda dedi: «Mələkə Vaştı yalnız padşaha deyil, bütün rəislərə qarşı, padşah Axaşveroşun bütün vilayətlərindəki xalqların hamisəna qarşı günah işlətdi. **17** Çünki mələkənin bu hərəkəti hansı qadının qulağına çatsa və onlara “padşah Axaşveroş mələkə Vaştını öz öününe gətirilməsini əmər etmişdi, o isə imtina etdi” deyilsə, bütün qadınlar öz ərlərinə xor baxacaq. **18** Mələkənin bu gün gördüyü işi eşidən Fars və Midiya xanımları padşahın bütün rəisləri ilə belə rəftar edəcək. Bununla da çoxlu itaətsizlik və münaqışə

olacaq. **19** Əgər padşahın gözündə xoş görünərsə, qoy padşah tərəfindən belə bir əmr verilsin: “Vaştı bir daha padşah Axaşveroşun öünüə çıxmasın”. Qoy bu əmr Farsların və Midiyalıların qanunları arasına yazılışın və dəyişdirilməsin. Padşah isə onun mələkəliyini daha yaxşısına versin. **20** Padşahın verdiyi əmr öz böyük padşahlığının hər yerində elan ediləndə böyükdən kiçiyə qədər bütün qadınlar öz ərlərinə hörmətlə yanaşacaq. **21** Bu söz padşahın və rəislərin xoşuna gəldi, padşah Memukanın təklifinə əməl etdi. **22** Padşahın bütün vilayətlərinə yazılı əmrlər göndərdi. Bu əmrlər hər vilayətə öz yazısı və hər xalqa öz dili ilə yazıldı. «Hər kişi öz ailəsində hakim olsun və öz xalqının dilində danışın» deyə elan edildi.

2 Bir müddət keçəndən sonra padşah Axaşveroşun qəzəbi soyudu. O, Vaştını, onun etdiyi işi və əleyhinə verdiyi qərarını xatırladı. **2** Padşahın qulluğunda dayanan xidmətçiləri dedi: «Qoy padşah üçün bakır, gənc və gözəl qızlar axtarılsın. **3** Padşah öz ölkəsinin bütün vilayətlərinə müsahidəçilər təyin etsin. Qoy gözəl surətli qızların hamısı Şuşan qalasına, qalasındaki hərəmhanaya toplanaraq padşahın hərəməğası Heqaya təhvil verilsin və təravətləndirici ləvazimatla təmin olunsun. **4** Padşahın xoşuna gələn qız Vaştının yerinə mələkə olsun». Bu fikir padşahın gözündə xoş göründü və ona əməl etdi. **5** Şuşan qalasında Mordokay adlı bir Yəhudİ var idi. O, Binyamin qəbiləsindən olub Qiş oğlu Şimey oğlu Yairin oğlu idi. **6** Yəhuda padşahı Yekonya əsir alımda Qiş də Yeruşəlimin sakinləri ilə bərabər əsir aparılmışdı. Onları əsir aparan Babil padşahı Navuxodonosor idi. **7** Mordokayın əmisi qızı Hadassanın, yəni Esterin atası yox idi. Bu qızı Mordokay böyütmüşdü. Ester gözəl qamətli, qəşəng surətli idi. Ata-anası ölen gündən Mordokay onu qızlıqğa götürmüdü. **8** Padşahın əmri və fərmanı oxunanda Şuşan qalasına Heqayın nəzarəti altına xeyli qız toplandı. O zaman Ester də padşah sarayında hərəməğası olan Heqayın nəzarəti altına dödü. **9** Bu qız Heqayın xoşuna gələrək hüsn-rəğbətini qazandı. Heqay dərhal onu təravətləndirmək üçün lazımi vəxüsü yeməklərlə təmin etdi. Esterə padşah sarayından münasib görülən yeddi qız təyin edərək onunla xidmətçi qızlarını hərəmhananın ən yaxşı yerinə apartdırdı. **10** Ester öz milliyyəti və nəslini barədə heç kimə bir söz demmişdi, çünki Mordokay ona təpsirmişdi ki, bunu heç kimə bildirməsin. **11** Esterin nə vəziyyətdə olduğunu və ona nə edilcəyini öyrənmək üçün Mordokay hər gün hərəmhananın həyəti qarşısında vurnuxurdu. **12** On iki ay hər qızı gözəlləşdirici vasitələr çəkəndən sonra onları növbə ilə padşah Axaşveroşun yanına gətirildilər. Gözəlləşdirmək üçün qulluq müddəti bundan ibarətdir ki, onlara altı ay mirra yağı, altı ay isə ətirlər və təravətləndirici vasitələr çəkirdilər. **13** Qız padşahın yanına gətiriləndə hərəmhanadan istədiyi hər şeyi götürüb padşahın sarayına aparardı. **14** O,

axşamüstü padşahın yanına gedər, səhər açılanda isə ikinci hərəmxanaya, cariyələrin hərəməgəsi Şaaşqazın nəzarəti altına göndərilərdi. Yalnız padşahın bəyəndiyi və adı ilə çağırıldığı qız bir daha onun yanına gələ bilərdi. **15** Padşahın yanına gəlmək üçün növbə Mordokayın qızlığa götürdüyü əmisi Avixayilin qızı Esterə çatanda o, hərəmə məsul olan padşahın hərəməgəsi Heqayın məsləhət gördiyindən başqa heç nə istəmədi. Ester ona baxanların hamisiniñ gözündə lütf tapdı. **16** Padşah Axaşveroşun hökmənlığının yeddinci ilinin onuncu ayında – Tevet ayında Ester padşah sarayına aparıldı. **17** Padşah Esteri digər qadınlardan çox bəyəndi. O, padşahın həzurunda lütf və hüsн-rəğbat qazandı. Padşah Esterin başına mələkəlik tacını qoyaraq Vaştının yerinə mələkə etdi. **18** Sonra isə Esterin şərəfinə böyük bir ziyafət qurdu. Bu ziyafətə padşahın bütün rəisişləri və əyanları dəvət olunmuşdu. Padşah bütün vilayətlərdə bayram elan etdi və öz səxavətinə görə hədiyyələr verdi. **19** Qızlar ikinci dəfə toplananda Mordokay saray darvazasında vəzifə başında idi. **20** Ester isə Mordokayın əmr etdiyi kimi öz nəslini və milliyyətini məlum etməmişdi. O, Mordokayın tərbiyəsi altında olan vaxtlarda olduğu kimi onun əmərlərinə əməl edirdi. **21** Mordokay padşahın saray darvazasında vəzifə başında olanda saray darvazasının keşikçilərindən Biqtana ilə Tereş adlı iki hərəməgəsi padşaha qəzəblənmişdi və ona sui-qəsd etmək istəyirdi. **22** Bu işdən xəbər tutan Mordokay bunu mələkə Esterə bildirdi. Ester də Mordokayın adından bunu padşaha xəbər verdi. **23** Yoxlama zamanı bu məlumatın həqiqət olduğu üzə çıxarıldı və hər ikisi dar ağacından asıldı. Bu hadisə padşahın həzurunda salnamələr kitabına yazıldı.

3 Bir müddət keçəndən sonra padşah Axaşveroş Aqaqlı Hammedata oğlu Hamanı şərəfləndirib rütbəsini qaldırdı. Ona yanındakı bütün rəisişlərdən üstün mövqə verdi. **2** Padşahın əmrinə görə padşahın saray darvazasında olan bütün əyanları Hamana baş əyib qarşısında təzim edirdi. Mordokay isə Hamana baş əyərək təzim etmirdi. **3** Padşah sarayının darvazasında olan əyanlar Mordokaydan soruştular: «Niye padşahın əmrinə itaət etmirsən?» **4** Bunu Mordokaydan har gün soruştular, lakin o buna əhəmiyyət vermirdi. Bunun xəbəri Hamana çatdı, çünki Mordokay onlara Yəhudü olduğunu söyləmişdi. Hami bilmək istəyirdi ki, Mordokay belə davranışını davam etdirəcək, yoxsa yox. **5** Haman Mordokayın ona baş aymayarak qarşısında təzim etmədiyini görəndə kini artdı. **6** Buna görə də təkçə Mordokayı öldürmək niyyəti ilə kifayətlənmədi. Mordokayın hansı xalqa mənsub olması Hamana məlum edilmişdi. Ona görə də o, Mordokayın xalqını – Axaşveroşun padşahlığının hər tərəfində yaşayış bütün Yəhudiləri qırdırməq qərarına gəldi. **7** Bu işin görüləcəyi günü müəyyənləşdirmək üçün padşah Axaşveroşun hökmədarlığının on ikinci ilində birinci ay olan Nisan ayında Hamanın önündə pur, yəni püşk atdırılar. Püşk

on ikinci ay olan Adara düşdü. **8** Sonra Haman padşah Axaşveroşə dedi: «Sənin padşahlığının hər vilayətinin xalqları arasına səpələnib yayılan bir xalq vardır. Onların qanunları bütün xalqların qanunlarından fərqlidir və padşahın qanunlarına əməl etmirlər. Onları bu halda qoymaq padşaha yaraşmaz. **9** Əgər padşahın xoşuna gələrsə, qoy onların məhv olunmasına dair fərman yazılsın. Buna görə padşahın xəzinəsinə, bu işi görənlər üçün on min talant gümüş çəkib göndərərəm». **10** Padşah barmağından möhür üzüyünü çıxırb Yəhudilərin düşməninə – Aqaqlı Hammedata oğlu Hamana verdi. **11** Padşah Hamana dedi: «Gümüş də sənin ixtiyarından olsun, xalq da. Bu xalqa gözündə nə xoşdursa, onu da et». **12** Birinci ayın on üçüncü gündən padşahın mırzələri çağırıldı. Hamanın əmri hər vilayətə öz yazısı və hər xalqa öz dili ilə yazılaraq canişinlərə, bütün vilayətlərin valilərinə və xalqların rəisişlərinə göndərildi. Bu əmr padşah Axaşveroşun adı ilə yazılı və padşahın möhürlü üzüyü ilə möhürləndi. **13** On ikinci ay olan Adar ayının on üçündə bütün Yəhudiləri – gəncləri, qocaları, körpə uşaqları və qadınları bir gündə qıraraq məhv edib kökünü kesmək və mallarını talan etmək üçün qasidərlər bütün vilayətlərə məktublar göndərildi. **14** Bu fərmanın surəti hər vilayətdə qanun kimi dəst-xətlə yazılmalı və o günə hazır olmaları üçün bütün xalqlara bildirilməli idi. **15** Qasidələr padşahın əmri ilə cəld yola düşdü. Fərman Şuşan qalasında tərtib olundu. Padşahla Haman ayləşib şərab içərkən Şuşan şəhəri çəşbaş qalmışdı.

4 Mordokay baş vermiş bu hadisələrdən xəbər tutanda paltalarını cirdi və çula bürünüb başına kül tökdü. Şəhərin mərkəzində çıxıb nalə ilə acı şivən qopardı. **2** 0 ancaq padşah sarayının darvazasına qədər gəldi, çünki çula bürünən adam padşah sarayına girə bilməzdi. **3** Padşahın bu əmri və fərmanı hansı vilayətə çatmışdısa, oradakı Yəhudilər arasında böyük matəm, oruc, ağlaşma və fəşən var idi. Bir çoxu da çula bürünüb kül üzərində uzanmışdı. **4** Esterin xidmətçi qızları və hərəməgələri galib bu xəbəri ona çatdırıldı. Mələkə bundan çox məyus oldu. O, Mordokay üçün paltar göndərdi ki, çulunu çıxırb əyninə geyinsin, lakin Mordokay bunu qəbul etmadı. **5** Sonra Ester padşahın onun xidmətinə təyin etdiyi hərəməgələrindən biri olan Hatakı çağırıb tapşırı ki, Mordokayın yanına gedərək bu işin nə olduğunu və niye baş verdiyini öyrənsin. **6** Hatak saray darvazasının qarşısında olan şəhər meydanına – Mordokayın yanına getdi. **7** Mordokay başına gələn hal-qəziyyəni ona danışdı. Yəhudü qırğını üçün padşah xəzinələrinə Hamanın vəd edərək vermək istədiyi gümüşün tam miqdarını ona bildirdi. **8** Sonra Yəhudü qırğını üçün Şuşanda dəst-xətlə yazılan fərmanın surətlərindən birini verdi ki, bunu göstərərək Esterə izah etsin, həm də ona padşahın yanına gedib öz xalqı üçün yalvararaq mərhəmət istəməsini tapşırınsın. **9** Hatak qaydıb Mordokayın sözlərini Esterə çatdırı. **10** Ester də Mordokaya Hatak vasitəsilə belə

bir xəbər göndərdi: **11** «Padşahın bütün əyanları və padşah vilayətlərinin xalqları bilir ki, kişi, qadın – kim olursa – olsun – padşahın çağırışı olmadan içəri həyətə girərsə, onun haqqında təkcə ölüm hökmü veriləcək. Yalnız padşah qızıl əsasını kimə uzatsa, o sağ qalar. Otuz gündür ki, padşahın yanına getmək üçün çağırışım yoxdur». **12** Esterin bu sözləri Mordokaya çatdırıldı. **13** Mordokay Esterə belə cavab vermələrini xahiş etdi: «Elə düşünmə ki, padşah sarayında olduğun üçün o biri Yəhudilər qırılanda təkcə sən sağ qalacaqsan. **14** Əgər sən susarsansa, Yəhudilər yardım və qurtuluş başqa yerdən gələcək, amma sən və ata evin tamamilə məhv olacaq. Kim bilir, bəlkə sən elə bu gün üçün mələkəliyə çatmışsan?» **15** Ester Mordokayın bu cavabı qarşısında belə söylədi: **16** «Get, Şuşanda olan bütün Yəhudiləri topla. Üç gün-üç gecə yeməyib-içməyib mənim üçün oruc tutun. Mən də burada xidmətçi qızılarımı oruc tutacağam və sonra qanunu pozub padşahın yanına girəcəyəm. Buna görə ölməliyəmsə, qoy ölüm». **17** Mordokay gedib Esterin ona tapşırıldığı kimi etdi.

5 Üçüncü gün Ester mələkə libasını geyindi və sarayının içəri həyətində padşahın otağı ilə üzbezər dayandı. Padşah otağında üzü qəpiyə tərəf taxtında oturmuşdu. **2** O, mələkə Esterin həyətdə dayandığını görəndə gözündə Esterə qarşı lütf yarandı. Padşah qızıl əsasını ona tərəf uzatdı. Ester də yaxınlaşış əsanın ucuna toxundu. **3** Padşah ona dedi: «Mələkə Ester, sənə nə olub? İstəyin nədir? Padşahlığın yarısını belə, istəsən, verəcəyəm». **4** Ester dedi: «Əgər padşahın xoşuna gələrsə, bu gün onun üçün qurdugum ziyafətə gəlsin, Hamanı da gətirsin». **5** Padşah dedi: «Hamanı tez buraya gətirin, Esterin sözünü yerinə yetirək!» Padşahla Haman Esterin qurduğu ziyafətə gəldi. **6** Şərab içiləndə padşah Esterə dedi: «Arzun nədir? De, sənə verim! İstəyin nədir? Padşahlığın yarısını belə, istəsən, verəcəyəm». **7** Ester cavab verdi: «Arzu-istəyim budur: **8** Əgər padşahın gözündə lütf tapdimsa və mənim arzu-istəyimi yerinə yetirmək padşaha xoş görünürsə, padşahla Haman onlar üçün quracağım yeni ziyafətə gəlsin. Mən də sabah padşahın sualına cavab verərəm». **9** O gün Haman sevincə, könlü xoş oradan çıxdı, lakin saray darvazasında Mordokayın ayağa qalxmadığını və həzurunda yerindən belə, tərpənmədiyini görəndə köksü Mordokaya qarşı qəzəblə doldu. **10** Haman özünü ələ alaraq evə getdi. Adam göndərib dostlarını və arvadı Zereşin çağırtdı. **11** Onlara cah-calalından, coxlu oğullarından, padşahın neçə dəfə rütbəsini qaldıraraq ona digər rəislərdən və əyanlardan üstün mövqə verməsindən danışdı. **12** O belə dedi: «Bəli, mələkə Ester də qurduğu ziyafətə padşahla bərabər gəlmək üçün məndən başqa kimsəni layiq görəmədi. Sabah da o məni padşahla bərabər ziyafətə dəvət edib. **13** Amma mən Yəhudü Mordokayın saray darvazasında oturan görəndə gözümədə hər şey qıymatdən düşür». **14** Arvadı Zereş və dostları belə dedi: «Hündürlüyü əlli qulac olan bir dar ağacı düzəldir. Səhər

açılanda isə padşaha söylə ki, Mordokayı ondan asdırısn və padşah ziyafətinə ehvalı xoş get». Bu sözlər Hamanın ürəyinə yatdı və dar ağacı düzəldirdi.

6 Həmin gecə padşahın yuxusu qaçı. O əmr etdi ki, hökmranlığının xatırə kitabı – salnamələr kitabı gətirilsin. Bunlar padşahın hüzurunda oxundu. **2** Orada belə bir yazı tapıldı: «Saray darvazasının keşikçilərindən Biqtana ilə Tereş adlı iki hərəməğası padşah Axaşveroşa sui-qəsd hazırlamışdı. Mordokay bunu padşaha xəbər vermişdi». **3** Padşah dedi: «Buna görə Mordokaya hansı şərəf və mükafat verildi?» Onun xidmətində duran nökrələr dedi: «Buna görə ona heç nə edilməyib». **4** Padşah dedi: «Həyətdə kim var?» Bu zaman Haman padşah sarayının bayır həyətinə girmişdi ki, padşahla danışb Mordokayı düzəltdiyi dar ağacından asdırısn. **5** Padşahın nökrələri ona dedi: «Budur, Haman həyətdə dayanıb». Padşah dedi: «Gələsin içəri». **6** Haman içəri gələndə padşah ona dedi: «Padşahın şərəfləndirmək istədiyi adama nə edilməlidir?» Haman da özlüyündə düşündü: «Məndən başqa kimi şərəfləndirmək istər ki?» **7** Bu halda Haman padşaha belə dedi: «Padşah kimi şərəfləndirmək istəyirsə, qoy belə edilsin: **8** padşahın geyindiyi şahlıq libası, padşahın mindiyi və başına şahlıq kəkili qoyulan at gətirilsin. **9** Həmin paltar və at padşahın ən yüksək rütbəli rəislərindən birinin alınə verilsin ki, padşahın şərəfləndirmək istədiyi adımı geyindirərək ata mindirsinlər və şəhər meydanında gəzdirlər və qabağı düşüb belə car çəksinlər: "Padşah istədiyi adımı bu cür şərəfləndirir"». **10** Padşah Hamana dedi: «Paltar və atı tez götürüb saray darvazasında vəzifəsi olan Yahudi Mordokaya dediklorinin heç birini əskiltmədən et». **11** Haman paltar və at götürüb Mordokayı geyindirdi. Sonra ata mindirərək şəhərin meydanında gəzdirdi və qarşısında car çəkərək dedi: «Padşah istədiyi adımı bu cür şərəfləndirir». **12** Bundan sonra Mordokay saray darvazasına qayıtdı. Haman isə dərdli və başörtülü halda tez evə qayıtdı. **13** O, arvadı Zereşə və dostlarına başına gələn bütün ehvalatları danışdı. Müdrik məsləhətçiləri ilə arvadı Zereş ona dedi: «Qarşısında mövqeyini əldən verdiyin Mordokay Yəhudü soyundandırısa, ona gücün çatmaz, mütləq qarşısında məhv olacaqsan». **14** Elə onurla səhbət edirdilər ki, padşahın hərəməğaları Hamanı tələsik Esterin qurduğu ziyafətə apardı.

7 Padşahla Haman mələkə Esterin ziyafətinə gəldi. **2** İkinci gün şərab içiləndə padşah yenə Esterə dedi: «Mələkə Ester, nə istəyirsən? De, sənə verim! Arzun nədir? Padşahlığımın yarısını belə, istəsən, verəcəyəm». **3** Ester padşaha cavab verdi: «Əgər padşahın gözündə lütf tapmışsam, əgər padşahın xoşuna gəlirəməsə, istəyim budur ki, mənə həyat bəxş etsin, arzum budur ki, xalqıma qıymasın. **4** Çünkü həm mən, həm də xalqım qırılmaq, öldürülmək, məhv edilmək üçün satılmışım. Əgər bizi qul-qarabaş kimi satsayırlar, susardım, çünkü padşahı belə bir dərdlə narahat etməyə dəyməz». **5** O zaman

padşah Axaşveroş mələkə Esterdən «Bu işi kim etmişdir? Ürəyində belə istəyi olan haradadır?» deyib sorusunda **6** Ester dedi: «Bizə nifrət edən düşmənimiz bu bədxah Hamandır!» Padşahın və mələkənin öündə Hamanı dəhşət bürdü. **7** Padşah qəzəblə şərab süfrəsindən qalxdı və sarayın bağçasına çıxdı. Haman isə mələkə Esterdən canı üçün əfv diləməkdən ötrü içəridə qaldı, çünkü gördü ki, padşah onun aqibətinə qərar verir. **8** Padşah saray bağçasından şərab içdikləri ziyaflət yerinə qayıdanda gördü ki, Haman Ester uzanan kürsünün üzərinə döşənib. Padşah dedi: «Bu nədir? Bu adam evimdə, mənim yanımda mələkəni zorlayacaqmı?» Elə bu sözlər padşahın ağızından çıxanda Hamanın üzünü bağladılar. **9** Hərəməgələrdən Xarvona adlı bir nəfər padşaha belə dedi: «Budur, Hamanın evinin yanında əlli qulac hündürlüyündə dar ağacı var. Onu padşaha xeyir xəbər verən Mordokay üçün hazırlatdırıb». Padşah dedi: «Ondan özü asılsın!» **10** Hamanın Mordokay üçün düzəldirdiyi dar ağacından onun özünü asdilar. Bundan sonra padşahın qızəbə soyudu.

8 Elə həmin gün padşah Axaşveroş Yəhudilərin düşməni olan Hamanın evini mələkə Esterə verdi. Ester Mordokayın kim olduğunu padşaha məlum edəndən sonra o, padşahın hüzuruna gəldi. **2** Padşah Hamandan geri aldığı üzüyü çıxarıb Mordokaya verdi. Ester də Mordokayı Hamanın evinə nəzarətçi qoydu. **3** Bundan sonra Ester yenə də padşaha müraciət etdi. Onun ayaqlarına düşüb ağlaya-ağlaya yalvardı ki, Aqaqlı Hamanın Yəhudilərə qarşı qərəzlə qurduğu qəsdi qüvvədən salsın. **4** Padşah qızıl əsasını Esterə uzatdı. Ester ayağa qalxıb padşahın hüzurunda durdu. **5** Daha sonra belə dedi: «Əgər padşahın xoşuna gələrsə, onun öündə lütf tapmışamsa, bu iş padşahın gözündə doğru görünərsə və o məni bəyənmışsa, Aqaqlı Hammedata oğlu Hamanın qəsd-qərəzlə padşahın vilayətlərində yaşayın Yəhudiləri qırmaq üçün yazdırğı məktubları ləğv edən bir fərman yazsın. **6** Axi xalqımın başına gələn bu müsibətə necə dözm? Görəndə ki qohumlarım qırılırlar, necə dözm?» **7** Padşah Axaşveroş mələkə Esterə və Yəhudilər Mordokaya dedi: «Budur, Hamanın evini Esterə vermİŞəm. Hamanı dar ağacından asdırıbmışam, çünkü Yəhudilərin qəsdinə əl uzadıb. **8** Amma padşahın adı ilə yazılaraq padşahın möhürlü üzüyü ilə möhürlənən qərarı heç kim ləğv edə bilməz. Buna görə də gözünüzdə xoş görünən kimi padşahın adı ilə Yəhudilərə başqa bir qərar yazın və padşahın möhürlü üzüyü ilə möhürləyin». **9** Elə o zaman üçüncü ay olan Sivan ayının iyirmi üçündə padşahın mirzələri çağırıldı. Mordokayın Hinddən Kuşa qədər yüz iyirmi yeddi vilayətdəki Yəhudilərə, canişinlərə, valilərə, rəislərə əmr etdiyi hər şey yazılıb, hər vilayətə öz yazısı ilə və hər xalqa öz dili ilə, habelə Yəhudilərə də öz yazı və dillərində göndərildi. **10** Mordokay padşah Axaşveroşun adı ilə onun əmrini məktublara yazıb padşahın möhürlü üzüyü ilə möhürlədi. Padşah üçün bəslənən xüsusi çapar

atlara minən qasidlərin əli ilə bu məktubları göndərdi. **11** Bu məktublara görə padşah hər şəhərdə yaşayan Yəhudilər izin verdi ki, yiğilib öz canlarını qorusunlar. Onlara, arvad və uşaqlarına hücum edən hər millətin yaxud hər vilayətin silahlı dəstələrini tamamilə qırıb öldürərək yox etsinlər, əmlaklarını isə talan etsinlər. **12** Padşah Axaşveroşun bütün vilayətlərində bu iş üçün müyyəyən olunmuş gün, on ikinci ay olan Adar ayının on üçü idi. **13** Bu fərmanın surəti hər vilayətdə dəst-xətlə yazılmalı və bütün xalqlara elan olunmalı idi ki, Yəhudilər həmin gün öz düşmənlərindən qısaş almağa hazır olsun. **14** Qasidlər padşaha xidmət edən çapar atlara mindirildi və padşahın əmri ilə tələsdirilərək tez yola salındı. Fərman Şuşan qalasında dəst-xətlə yazıldı. **15** Mordokay padşahın hüzurundan başında böyük qızıl tac, ağ və göy rəngli şahana libasda, tünd qırmızı inca kətan cübbə ilə çıxdı. Şuşan şəhəri sevinc içində çığırdı. **16** Artıq Yəhudilərin arasında şadlıq, sevinc, fərəh və təntənə var idi. **17** Padşahın əmri və fərmanı hansı vilayətə, hansı şahərə çatirdısa, orada Yəhudilər üçün sevinc, fərəh, ziyaflət və şənlik günü olurdu. Ölkanın xalqları arasından bir çoxu Yəhudilərdən qorxduqları üçün Yəhudilər oldu.

9 On ikinci ay – Adar ayının on üçü padşahın əmri və fərmanının icra vaxtı yaxınlaşmaqdır idi. Düşmənlər elə güman etmişdir ki, o gün Yəhudilər onların hakimiyəti altına düşəcək. Lakin bunun əksinə, Yəhudilər onlara nifrət edənlər üzərində zəfər çaldılar. **2** Yəhudilər onlara pislik etməyə çalışınlara hücum etmək üçün padşah Axaşveroşun bütün vilayətlərində, yaşıdları şəhərlərə də yiğildilər. Artıq onların qarşısında heç kim dayana bilməzdi, çünkü onların zahmi bütün xalqları bürümüşdü. **3** Bütün vilayət rəisi, canişinlər, valilər və padşahın məmurları Yəhudilərə kömək etdi. Çünkü Mordokaya görə onların canına qorxu düşmüdü. **4** Mordokay padşah sarayında yüksək rütbe sahibi olmuş, şöhrəti bütün vilayətlərə yayılmışdı. Artıq bir şəxsiyyət kimi Mordokay get-gedə yüksəldirdi. **5** Yəhudilər bütün düşmənlərini qılıncdan keçirərək öldürüb yox etdilər. Onlara nifrət edənlərə nə istədilərsə, onu da etdilər. **6** Yəhudilər Şuşan qalasında beş yüz nəfəri öldürüb yox etdilər. Bunlarla bərabər **7** Yəhudilərin düşməni Hammedata oğlu Hamanın on oğlunu – **8** Parşandatanı, Dalfonu, Aspatanı, **9** Poratani, Adalyanı, Aridatanı, **10** Parmaştanı, Arisayı, Aridayı, Vayzzatanı öldürdülər, lakin talana əl atmadılar. **11** O gün Şuşan qalasında öldürülənlərin siyahısı padşahın hüzuruna gətirildi. **12** Padşah mələkə Esterə dedi: «Yəhudilər Şuşan qalasında beş yüz nəfəri və Hamanın on oğlunu öldürüb yox etdilər. İndi gör padşahın digər vilayətlərində nə edibləri! Yenə nə istəyin var? Sənə veriləcək. Nə arzun var? Yerinə yetiriləcək». **13** Ester dedi: «Əgər padşaha xoş görünənsə, Şuşandakı Yəhudilərə sabah da izin verilsin ki, bugünkü fərmani icra etsinlər. Hamanın on oğlunu isə dar ağacından assınlar». **14** Padşah belə edilməsini əmr etdi. Şuşanda

fərman elan edildi. Hamanın on oğlu asıldı. **15** Şuşandakı Yəhudilər Adar ayının on dördündə də yiğlib orada üç yüz nəfəri öldürdülər, lakin talana əl atmadılar. **16** Padşahın vilayətlərində yaşayan digər Yəhudilər öz canlarını qorumaq üçün yiğildilər. Onlara nifrat edən yetmiş beş min nəfəri öldürüb düşmənlərindən azad oldular, lakin talana əl atmadılar. **17** Bu hadisə baş verəndə Adar ayının on üçü idi. On dördüncü gün azad olan Yəhudilər ziyafat və sevinc günü keçirdi. **18** Şuşandakı Yəhudilər isə həmin ayın on üçündə və on dördündə yiğlib ayın on beşində istirahət edərək ziyafat və sevinc günü keçirdilər. **19** Elə buna görə də kəndli olub əyalət şəhərlərində yaşayan Yəhudilər Adar ayının on dördünü sevinc, ziyafat və bir-birlərinə sovgat göndərdikləri şənlik günü kimi keçirməkdədir. **20** Mordokay bu hadisələri qeyd edib padşah Axaşveroşun uzaqda və yaxında olan bütün vilayətlərindəki Yəhudilərin hamisəna məktub göndərdi. **21** Onlara buyurdu ki, hər il Adar ayının on dördünü və on beşini qeyd etsinlər, **22** çünki bu günlər Yəhudilər öz düşmənlərindən azad oldular və o ay kədərləri sevincə, matəmləri şənlik gününe çevrilmişdi. O günlər şənlik qurub sevinməli və bir-birlərinə yemək sovgatları göndərib kasıblara hədiyyə verməli idilər. **23** Yəhudilər özləri başladığı kimi Mordokayın yazılı əmrinə görə buna əməl etməyə razı oldular. **24** Çünki bütün Yəhudilərin düşməni Aqaqlı Hammedata oğlu Haman Yəhudiləri yox etmək üçün onlara qəsd qurmuşdu. Onları əzərək məhv etmək üçün pur, yəni püşk atmışdı. **25** Lakin iş padşahın hüzuruna çatanda padşah məktub vasitəsilə əmr etmişdi ki, Hamanın Yəhudilərə qurduğu qəsd-qərəz Hamanın öz başına gətirilsin və Hamanla oğulları dar ağacından asılsın. **26** Elə buna görə də bu günlər Pur kəlməsinə görə Purim adlandırılır. Bu namədə verilən təlimatdan, bu iş haqqında gördüklarından və başlarına gələn hadisələrdən ötrü **27** Yəhudilər özləri və sonrakı nəsilləri üçün, habelə onlara qoşulanlar üçün bir adət təsis etdirib bunu davam etdirilər. Dediłər ki, bu iki günü hər il qaydalarla və müəyyən vaxta görə qeyd etməkdə laqeydlik göstərməməlidirlər. **28** Bu günlər hər nəsildə, hər ailədə, hər vilayətdə və hər şəhərdə xatırlanıb qeyd edilməli, bu Purim günləri Yəhudilər arasından itməməli və övladlarının yadından çıxmamalıdır. **29** Avixayilin qızı mələkə Ester və Yəhudi Mordokay bu ikinci Purim naməsini tam səlahiyyətlə yazüb təsdiq etdirilər. **30** Mordokay Axaşveroşun padşahlığının yüz iyirmi yeddi vilayətində yaşayan bütün Yəhudilərə sülh və həqiqət sözləri yazaraq məktub göndərdi ki, **31** Yəhudi Mordokayla mələkə Esterin onlara əmr etdikləri kimi, eləcə də tutacaqları oruclar və matəm vaxtları barədəki təlimatla özləri və sonrakı nəsilləri üçün müəyyənləşdirdikləri kimi vaxtı bəlli olan bu Purim günlərini təsis etsinlər. **32** Esterin əmri Purim bayramının bu qaydalarını təsdiqlədi və kitabda yazıldı.

10 Padşah Axaşveroş uzaq dəniz sahillərinə qədər padşahlığında ölkələrə xərac qoydu. **2** Padşahın

bütün güclü və qüdrətli işləri, eləcə də Mordokaya verdiyi yüksək rütbə haqqındaki qərar Midiya və Fars padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. **3** Yəhudi Mordokay rütbə etibarı ilə yalnız padşah Axaşveroşdan aşağı idi. Yəhudilər arasında nüfuz sahibi olub onların əksəriyyətinin hörmətini qazanmışdı. O, xalqının xeyrinə işləyən və bütün millətinin əmin-amanlığını müdafiə edən adam idi.

Əyyub

1 Us ölkəsində Əyyub adlı bir şəxs var idi. O, kamil, əmalisaleh, Allahdan qorxan və özünü şərdən uzaq saxlayan bir adam idi. **2** Onun yeddi oğlu, üç qızı var idi. **3** O, yeddi min baş qoyuna, üç min baş dəvəyə, beş yüz cüt öküzə, beş yüz baş eşşəyə və çoxlu nökərlərə sahib olub şərqdə yaşayanlar arasında ən varlı adam sayılırdı. **4** Oğlanları növbə ilə evlərində ziyaflət qurar və üç bacılarını da çağırıldalar ki, birgə yeyib-icisinlər. **5** Ziyaflət müddəti bitəndən sonra Əyyub əvladlarını çağırtdıb təqdis edər və erkən qalxıb bütün əvladlarının sayına görə yandırma qurbani təqdim edərdi. Əyyub «bəlkə əvladlarım günahına bataraq ürəklərində Allahə lənət ediblər» deyə düşündüyündən həmisiə belə edərdi. **6** Bir gün ilahi varlıqlar Rəbbin hüzuruna qalxmaq üçün gələndə Şeytan da onlara qoşulub gəldi. **7** Rəbb Şeytana dedi: «Haradan gəlirsən?» Şeytan cavabında «dünyanı gəzib-dolaşmaqdən» dedi. **8** Rəbb ona dedi: «Qulum Əyyuba yaxşı-yaxşı nəzər sala bildinmi? Axi yer üzərində onun kimisi yoxdur. O, kamil, əmalisaleh, Allahdan qorxan və özünü şərdən uzaq saxlayan bir adamdır. Məni vadar etdin ki, boş yerə onu məhv edim, amma o hələ kamil olaraq qalib». **9** Şeytan Rəbbə belə cavab verdi: «Dəri əvəzinə dəri! İnsan canına görə hər şeyini verər. **5** Əlini uzadıb onun ətinə və sümüyüna toxun, o, gözünün qabağında mütləq Sənə lənət edəcək». **6** Rəbb Şeytana dedi: «Yaxşı, onu sənə təslim edirəm. Yalnız canını alma». **7** Beləliklə, Şeytan Rəbbin hüzurundan getdi və sonra Əyyubun bədənindən başdan ayağadək ağırli çibnalar çıxartdı. **8** Əyyub çibnalarını qasımaq üçün bir saxsı parçası götürdü və kül içində oturdu. **9** Arvadı ona dedi: «Yenə də kamil olaraq qalacaqsan? Lənət et Allahə, ölü qurtar!» **10** Əyyub cavab verdi: «Lap nadan arvadlar kimi danışırsan. Nə oldu, Allahdan yaxşılığı qəbul edək, pisliyi qəbul etməyək?» Bütün bu hadisələr baş verərkən Əyyub özünə günah qazandıran bir kəlmə də demədi. **11** Əyyubun üç dostu – Temanlı Elifaz, Şuahlı Bildad və Naamath Sofar onun başına gələn bütün bələlərini eşidərkən üçü də yaşıdlıqları yerdən çıxıb bir yerdə göründü. Onun dərdinə şərık olmaq və onu ovutmaq üçün yanına gəldilər. **12** Əyyubu uzaqdan görərkən taniya bilmədilər, hönkürüb ağlayaraq öz cübbələrini cırıbağıtdılar və yerdəki torpağı götürüb başlarına tökdülər. **13** Yeddi gün-yeddi gecə onunla birlikdə quru yerdə oturdular. Kimsə ağızını açmadı, çünki Əyyubun dərdinin nə qədər böyük olduğunu gördülər.

hədisələr baş verərkən Əyyub özüne günah qazanmadı və Allahı təqsirləndirmədi.

2 Başqa bir gün ilahi varlıqlar Rəbbin hüzuruna qalxmaq üçün gələndə Şeytan da onlara qoşulub Rəbbin hüzuruna qalxmaq üçün gəldi. **2** Rəbb Şeytana dedi: «Haradan galırsən?» Şeytan «dünyanı gəzib-dolaşmaqdən» deyə cavab verdi. **3** Rəbb dedi: «Qulum Əyyuba yaxşı-yaxşı nəzər sala bildinmi? Axi yer üzərində onun kimisi yoxdur. O, kamil, əmalisaleh, Allahdan qorxan və özünü şərdən uzaq saxlayan bir adamdır. Məni vadar etdin ki, boş yerə onu məhv edim, amma o hələ kamil olaraq qalib». **4** Şeytan Rəbbə belə cavab verdi: «Dəri əvəzinə dəri! İnsan canına görə hər şeyini verər. **5** Əlini uzadıb onun ətinə və sümüyüna toxun, o, gözünün qabağında mütləq Sənə lənət edəcək». **6** Rəbb Şeytana dedi: «Yaxşı, onu sənə təslim edirəm. Yalnız canını alma». **7** Beləliklə, Şeytan Rəbbin hüzurundan getdi və sonra Əyyubun bədənindən başdan ayağadək ağırli çibnalar çıxartdı. **8** Əyyub çibnalarını qasımaq üçün bir saxsı parçası götürdü və kül içində oturdu. **9** Arvadı ona dedi: «Yenə də kamil olaraq qalacaqsan? Lənət et Allahə, ölü qurtar!» **10** Əyyub cavab verdi: «Lap nadan arvadlar kimi danışırsan. Nə oldu, Allahdan yaxşılığı qəbul edək, pisliyi qəbul etməyək?» Bütün bu hadisələr baş verərkən Əyyub özünə günah qazandıran bir kəlmə də demədi. **11** Əyyubun üç dostu – Temanlı Elifaz, Şuahlı Bildad və Naamath Sofar onun başına gələn bütün bələlərini eşidərkən üçü də yaşıdlıqları yerdən çıxıb bir yerdə göründü. Onun dərdinə şərık olmaq və onu ovutmaq üçün yanına gəldilər. **12** Əyyubu uzaqdan görərkən taniya bilmədilər, hönkürüb ağlayaraq öz cübbələrini cırıbağıtdılar və yerdəki torpağı götürüb başlarına tökdülər. **13** Yeddi gün-yeddi gecə onunla birlikdə quru yerdə oturdular. Kimsə ağızını açmadı, çünki Əyyubun dərdinin nə qədər böyük olduğunu gördülər.

3 Bundan sonra Əyyub ağızını açıb öz doğulduğu günə lənət etdi. **2** Dila gəlib belə dedi: **3** «Kaş ki mən doğulan gün yox olaydı, «Oğlun oldu!» deyilən gecə yox olaydı. **4** O gün qara gələydi, Allah göydən o günün qayğısına qalmayıyadı, O gün üçün sabah açılmayıyadı. **5** O günü zülmət, qatı qaranlıq bürüyəydi, Üzünü bulud tutaydı, Nurunu qaranlıq batırıydı. **6** O gecəni zil qaranlıq udub yeyəydi, İlın günləri arasında fərəh tapmayıyadı, Ayın günləri sırasına girməyəydi. **7** Kaş o gecə qisır olaydı, Sevinsiz, səssiz qalaydı! **8** Günlərə lənət oxuyanlar, Livyatani oyatmağa mahir olanlar Qoy o günə lənət yağıdırınsın. **9** Dan ulduzları sönəydi, İşığa olan ümidi lər boşa çıxayıd, Stühün nuru görünməyəydi. **10** Əfsus ki O, anamın bətninin qapılarını bağlamadı, Gözlərimi əzabsız saxlamadı. **11** Niya doğulanda mən ölmədim, Bətdən çıxarkən nəfəsim kəsilmədi? **12** Niya məni dizlərin arasından aldılar, əmizdirmək üçün ağızma döş saldılar? **13** Belə olmasayıd, indi rahat uzanardım, Yatıb dincələrdim **14** Özləri üçün viranə şəhərləri tikən Dünya

padşahları və müşavirlərlə, **15** Evlərini gümüşə qərəq edən Qızıl xəzinəsi olan rəhbərlərlə. **16** Niyə bətnən yarımçıq uşaq tək düşmədim? Niyə işiq üzü görməyən körpə kimi basdırılmışdım? **17** Orada pis adamlar belə, kini atır, Yorğunlar rahatlıq tapır, **18** Məhbuslar dinc yaşıyır, Nəzarətçinin səsi çıxmır. **19** Orada kiçik də, böyük də vardır, Qul ağasından da azaddır. **20** Niyə əzab çəkənlər işiq üzü görür, Əziyyət içində olanlar həyata gəlir? **21** Ölüm arzulayırlar amma tapmırlar, Dəfinə axtarmaqdan da çox onu axtarırlar, **22** Onlar məzar tapanda fərəhənər, Şadlanaraq sevinər. **23** Hara getdiyi bilinməyən insana, Ətrafına Allah sədd çəkdiyi adama niyə ömür verilir? **24** Çörəkdən əvvəl ah-zar gəlir, Nalələrim sular kimi tökültür. **25** Çəkindiyim şeylər üzərimə tökültür, Qorxduğum şeylər başıma gəlir. **26** Rahatlığım, sakitliyim, dinliyim yoxdur, Ancaq sixintim vardır».

4 Temanlı Elifaz belə cavab verdi: **2** «Kimsə sənə bir söz desə, inciyərsənmi? Dərişmasın deyə kim özünü saxlaya bilər? **3** Bəli, çoxlarına dərs verdin, Onları əlləri taqətdən düşərkən gücləndirdin. **4** Yixılanları sözlərinla qaldırdın, Dizləri əsənlərə güc verdin. **5** İndi bu iş başına gələrkən Özün taqətdən düşdü, Bəla sənə dəyəndə özünü itirdin. **6** Sən Allah xofuna etibar etmirdinmi? Kamil həyatına ümid edən sən deyildinmi? **7** Kimdir günahsız mahv olan? İndi yada sal. Əməlisalehlərin həlak olduğunu harada görmüsən? **8** Mənim gördürüümü görə şər sahəsini belləyən, Əzab toxumu səpən insanlar əkdiyini bıçər. **9** Onlar Allahın nəfəsi ilə yox olar, Qəzəbinin küləyi onları udar. **10** Aslanların nəfəsi, qızımiş şırlərin səsi kəsildi, Gənc aslanların dişləri qırıldı. **11** Şikarı olmadığı üçün güclü aslan həlak olar, Dişi aslanların balaları pərənpərən qalar. **12** Mənə gizli bir söz çatdı, Qulağım bir piçilti eşitdi, **13** Gecə röyalardan doğan düşüncələr içində olanda, İnsanların dərin yuxuya getdiyi zamanda **14** Üstümə bir qorxu, bir titrətəmə gəldi, Bütün sümüklərimi lərzəyə saldı. **15** Qarşımdan bir ruh keçdi, Bütün tüklərimi ürpətdi. **16** Ruh dayandı, bunun nə olduğunu bilmədim. Gözlərimin önündə bir surət dururdu, Sükunətin içindən bir səs eşitdim: **17** "İnsan Allah qarşısında saleh olarmı? Yaradanın qarşısında təmiz adam varmı? **18** Allah bəndələrinə güvənmir, Mələklərində belə, sahv görür. **19** Palçıq evlərdə yaşayanlara, Mayası torpaqdan olanlara, GÜVƏDƏN də tez əzilənlərə O güvənərmi? **20** Ömürləri səhərdən axşama çatır, Fərqi yoxdur, hamı əbədi yox olur. **21** Yaşadıqları çadırın ipləri çəkiləndə Heç nə anlamazlar, ölüb gedərlər".

5 Çağır görək sənə cavab verən varmı? Müqəddəslərin hansi birinə üz tutacaqsan? **2** Səfehi qəzəb öldürər, Nadanı həsəd məhv edər. **3** Səfehin kök sallığına görərən Dərhal yurduna lənət etmişəm. **4** Övladları əmin-amanlıqdan uzaqqır, Məhkəmə qapılarında tapdalınır, Onlara havadar yoxdur. **5** Məhsullarını aclar yeyir, Tikanlar arasında olanlarını belə, yiğirlər, Susayanlar sərvətini udmaq istəyir. **6** Axı torpaqdan bəla gəlməz,

əzab yerdən bitməz. **7** Sənki havaya atılan qığlıcımdır, İnsan əzab çəkmək üçün doğulur. **8** Mən olsaydım, Allaşa üz tutardım, Müşkül işlərimi Ona tapşırdım. **9** Çünkü O, dərk etmədiyimiz böyük işləri görür, Saysız xariqələr göstərir. **10** Yer üzərinə yağış yağdırır, Çöllərə sular axıdır. **11** Alçaldılanları ucaldır, Yaslıları əmin-amanlıqça çıxarır. **12** Əlləri qurğu qurmayı öyrənməsin deyə Hiyləgərlərin fəndini pozur. **13** Müdirkləri hiylə qurarkən yaxalayır, Fəndigirlərin oyununa son qoyur. **14** Gündüzləri qaranlığa dönür, Günorta onlara gecə kimi görünür, Onlar kor kimi əl sürtə-sürtə gəzir. **15** Yoxsulları isə onların ağızlarındakı qılıncdan qurtarır, Zorakının əlindən alır. **16** Kasıblar ümid tapır, Haqsızlıq ağzını yumur. **17** Allahın tərbiyə etdiyi insan nə bəxtiyardır! Sən Külli-İxtiyarın tərbiyəsinə xor baxma. **18** Çünkü O yaralayır, sonra isə sariyə, Ağrı verər, əlləri ilə sağaldar. **19** O, altı dəfə dara düşsən belə, qurtarar, Yeddinci dəfə sənə ziyan dəyməz. **20** O sənə acliqda məhv olmaqdan, Döyüşdəki qılıncdan qurtarar. **21** Kəskin dillərdən uzaq olarsan, Qırğın galərkən qorxmazsan. **22** Qırğına, acliqə gülərsən, Vəhşi heyvanlardan qorxmazsan. **23** Çünkü çöldəki daşlarla belə, əhd kəsərsən, Vəhşi heyvanlarla belə, barışarsan. **24** Çadırının salamat qalacağını biliyorsan, Mülkünə baxanda heç bir əskiklik tapmazsan. **25** Övladlarının necə artdığını görərsən, Nəslin ot kimi bitib qalxar. **26** Vaxtında yiğilan taxıl dərzləri kimi Kama çatıb mazara gedərsən. **27** Bax bunu araşdırmışq, bu həqiqətdir, Onun üçün bunu dirlə və anla».

6 Əyyub belə cavab verdi: **2** «Kaş bu dərdim çəkiləydi, Bütün ağrılarmı tərəziyə qoyulayıdı. **3** Onda dənizlərin qumundan ağır gələrdi, Ona görə tez bu sözləri dedim. **4** Həqiqətən, Külli-İxtiyarın oxları köksümdədir, Ruhum onların zəhərlərini içir. Allahın dəhşətləri mənə hückum çəkir. **5** Ot olanda vəhşi eşşək anqırmı? Yem tapanda öküz heç böyürəmi? **6** Duzsuz, şit yeməyi yemək olarmı? Yumurta ağının dadi varmı? **7** Belə yeməklərə əl vurmaq istəmirəm, Onlardan iyrənirəm. **8** Kaş arzuma çataydım, Allah mənə həsrətində olduğumu verəydi, **9** Lütf edib məni əzsə belə, əldən cald olub həyatımın bağını kəssə belə, **10** Mən yenə ovunardım, Bu amansız dərdimə baxmayaraq Müqəddəs Olanın sözlərini inkar etmədiyimə görə sevinərdim. **11** Na gücüm var ki, gözləyim? Sonum nə qədərdir ki, səbir edim? **12** Daş qədər güclüyəmmi? Ətim tuncdandırı? **13** Ələcsiz qalandə Özümə kömək etməyə gücüm çatarmı? **14** İnsan Külli-İxtiyarın qorxusundan vaz keçəsə belə, Çarəsiz qalandə ona dostun sədaqəti gərəkdir. **15** Qardaşlarım mənə bir vadi kimi xəyanət etdi, Çaylar kimi axıb getdi. **16** Bu vadılər buzlar əriyəndə daşar, Qar suları ilə dolar. **17** Bu vadılər quraq vaxtı quruyar, İstidə yataqlarından yox olar. **18** Bu vadılər görə karvanlar yolunu azar, Səhraya çıxanda həlak olar. **19** Temanın karvanları su axtarar, Səbədan gələn səyyahlar ora ümid bağlar. **20** Amma ora çatanda ümid bağladıqlarına peşman olar, Mat-məttəl qalar. **21** İndi siz də mənim üçün bir

heç olmusunuz, Bu dəhşətə baxıb qorxursunuz. **22** Mən demişəmmi “Mənə nəyiə verin, Var-dövlətinizdən mənə rüşvət göndərin? **23** Yaxud da məni düşmən əlindən qurtarın, Zalimlərin əlindən azad edin?” **24** Mən susum, siz mənə öyrədin, Nə səhv etmişəm, mənə göstərin. **25** Doğru söz kəsərli olar, Sizin bu iradınız bəs nəyi sübut edir? **26** Niyə sözlərimi qınamaq istəyirsiniz? Niyə mən biçarənin dediyini boşbağlıq sanırsınız? **27** Yetim üçün belə, püşk atırsınız, Dostunuzu satırsınız. **28** İndi lütf edib mənə baxın, Bax mən üzünüzə ağ yalan demərəm. **29** Atın haqsızlığı, haqsızlıq etməyin, Düşünün ki, bu davada mən haqlıyam. **30** Dilimdən haqsız söz çıxırı? Pis şeyləri ağzıma alırammı?

7 İnsanın yer üzündəki həyatı ağır xidmət deyilmə? Keçirdiyi günlərin muzdur ömründən fərqi nədir? **2** Kəlgəyə həsrət qalan kölə kimidir, Muzdunu gözləyən fəhlə kimidir, **3** Bəli, ırs olaraq mənə boş aylar verildi, Qısmatıma sixintili gecələr düşdü. **4** Yatanda düşünürəm: “Görəşən nə vaxt qalxacağam?” Geca isa hey uzanır, Mən gün doğana qədər yerimdə qurcalanıram. **5** Bədənimə qurd düşüb, qabılınan, Çatlayan dərimdən irin axır. **6** Günlərim toxucunun məkikindən da sürətli gedir, Ümidsiz sona çatır. **7** Ey Allah, yada sal, həyatım bir nəfəsdir, Gözüm yenidən yaxşılıq görməyəcək. **8** Bu anda mənə baxan gözlər məni təzədən görməyəcək, Sənin gözlərin üzərimdə olacaq, amma mən olmayacağam. **9** Bulud dağlıb getdiyi kimi Ölülər diyarına enən bir daha çıxmaz. (Sheol h7585) **10** Bir daha evinə qayıtmaز, Olduğu yer artıq onu tanımaz. **11** Ona görə sakitləşməyəcəyəm, Ruhumun sixintisini dila gətirəcəyəm, Canımın ağrısından şikayət edəcəyəm. **12** Dənizəmmi, dəniz əjdahasıyam? Niyə üzərimdə nəzarətçi qoyursan? **13** Düşündüm ki, bəlkə yatağım məni rahatlar, Döşəyim şikayətimi azaldar. **14** Məni yuxularla qorxudursan, Röyalarla canımı vəlvələ salırsan. **15** Canım boğulub-ölməyi yaşamadandan üstün tutur, Quru cəsəddə qalmaqdansa ölüm mənə xoşdur. **16** Həyatımdan bezmişəm, Uzun ömür istəmirəm. Məndən əlini çək, Ömrümün mənası getdi. **17** İnsan nədir ki, onu bu qədər böyüdürsən, Qayığını çəkirsən. **18** Ona hər səhər baş çəkirsən, Hər an onu sinayırsan. **19** Nə vaxtadak nəzərini üzərimdən çəkməyəcəksən? Mənə udqunmağa imkan verməyəcəksən? **20** Ey insan nəzarətçi, nədir günahım? Mən Sənə nə etmişəm? Məni niyə Özünə hədəf etdin? İndi öz yükümü çəkə bilmərəm. **21** Niyə üsyankarlığımı əfv etmirsən, Təqsirimi bağışlamırsan? Bir azdan torpaq altda yatacağam, Axtarsan da, məni tapmayacaqsan».

8 Şuahlı Bildad belə cavab verdi: **2** «Bunları nə vaxta qədər deyəcəksən? Sözlərin sərt küləyə bənzər. **3** Allah ədaləti azdırırmı? Külli-İxtiyar salehi ayrı edərmi? **4** Bəlkə oğulların Ona qarşı günah edib, O da üsyankarlıqlarının cəzasını verib. **5** Əgər cəhd göstərib Allahı axtarsaydin, Külli-İxtiyara yalvarsaydin, **6** Əgər təmiz, doğru olsaydin, O sənin üçün, həqiqətən, qalxardı, Sənə layiqincə bir

məskən verərdi. **7** Başlanğıçın kiçik olsa da, Sonun böyük olacaq. **8** Gal indi əvvəlki nəsillərdən soruş, Atababaların sınağından keçənlərə yaxşı nazər sal. **9** Dünənki övladlarıq, heç nə bilmirik. Bu dünyada ömrümüz sadəcə bir kölgədir. **10** Onlar izah edib sənə öyrətməzlərmi? Köksündəki sözləri dilə gətirməzlərmi? **11** Bataqlıq olmayan yerdə qarşı bitərmi? Su olmayan yerdə qamış çıxarmı? **12** Hələ yaşıl ikən qırılmadan, Hər otdan əvvəl onlar quruyar. **13** Allahı unudan hər kəs axırdı belə qalar, Allahsız insanın ümidi beləcə yox olar. **14** Onun etibar etdiyi şeylər qırılar, Bel bağladığı sənki hörümçək toru olar. **15** Evinə söykənərkən evi uşar, Evindən tutarkən dağları. **16** Sənki bu allahsızlar günəşə baxar, yaşıllaşar, Pöhrələri bağçanın hər tərəfinə yayılar. **17** Rışələri daş qalağına dolaşar, Çinqılların arasında yer axtarar. **18** Amma yerindən qoparıklärən Yer inkar edərək deyər: “Səni görməmişəm”. **19** Bax belə sevincinə son qoyular, Onun yerində başqa bitkilər bitər. **20** Allah kamil insanı Özündən kənar etməz, Pislik edənlərinə əlində tutmaz. **21** O sənin ağzını yenə gülüşlə, Dodaqlarını sevinc nidaları ilə doldurur. **22** Düşmənlərinə rüsvayılıq bürüyəcək, Pislərin çadırı məhv ediləcək».

9 Əyyub belə cavab verdi: **2** «Belə olduğunu, həqiqətən, bilişəm. Amma Allah qarşısında insan necə haqlı çıxa bilər? **3** Əgər Onunla kimsə mübahisə etmək istəsə, Onun min sualına bir cavab tapa bilməz. **4** Hikməti dərin, gücü tükənməyən Odur. Ona qarşı duranlardan kim sağ qalıb? **5** Allah dağları yerindən oynadar, Dağlar heç bilməz. Qəzəbi ilə onları alt-üst edər. **6** Dünyamı yerindən oynadar, Dirəklərini lərzəyə salar. **7** Əmr etsə, günəş doğmaz, Ulduzların işığını örtüb möhürlər. **8** Odur təkbaşına göyləri sərən, Dəniz dalğalarının üstündə gəzən. **9** Odur Böyük Ayı, Orion, Ülkər bürclərini, Cənub bürclərini yaradan. **10** Odur dərk etmədiyimizdən də böyük işlər görən, Saysız xarıqələr göstərən. **11** Bax yanımdan elə keçər ki, Onu görə bilmərəm, Elə keçib gedər ki, heç hiss etmərəm. **12** Nə isə tutub apararsa, kim Ona mane ola bilər? Kim Ona “Nə edirsin?” deyə bilər? **13** Allah qəzəbini geri döndərməz, Rahavın köməkçiləri belə, ayağı altda qalar. **14** Belə isə Ona necə cavab verə bilərəm? Hüzurunda necə söz tapa bilərəm? **15** Günahsız olsam belə, Ona cavab verə bilmərəm, Rəhəm etsin deyə Hökmədarıma yalvarmalıyam. **16** Onu çağıranda O mənə cavab versə belə, Yenə inanmirəm ki, O, səsimi eşidir. **17** Çünkü tufanla məni azır, Nahaq yera yaralarımı çoxaldır, **18** Məni nəfəs almağa qoymur, Məni aclarla cana doydurur, **19** İş qüvvədərsə, O qüvvəlidir, İş ədalətdədirsə, kim Onu hakimin qarşısına apara bilər? **20** Mən günahsız olsam belə, dilim məni ittiləm edər, Kamil olsam belə, məni təqsirkar çıxarar. **21** Kamil olsam da, bir şey deyiləm, Öz həyatıma xor baxıram. **22** Hamısı birdir, ona görə deyirəm: “O həm kamil, həm də günahkarı yox edir”. **23** Əgər qəfil ölüm galsə, Günahsızların əzabına gülür. **24** Dünya pislərə təslim edilib, Dünya hakimlərinin gözünü

bağlayan Odur. O deyilsə, bəs kimdir? **25** Günlərim sürətlə qaçı, çapardan sürətlidir, Bir xeyir tapmadan qaçırlar. **26** Qəmiş qayıq kimi keçib gedirlər Ovunun üstüne şığıyan qartal kimidirlər. **27** Bu şikayətimi unutmaq istəsəm, Sifətimin ifadəsini dəyişib ürəyimin açılmasını istəsəm, **28** Bu əziyyətdən yenə vahimələnərəm, Məni günahsız saymayıacağını bilərəm. **29** Madam ki yenə günahkar çıxacağam, Boş yerə niyə belə zəhmət çəkim? **30** Əgər qar suyu ilə yuyunsam, əllərimi gilabı ilə yusam, **31** Yenə də məni çirkəba batırarsan, Paltarlarım belə, məndən iyrənir. **32** O mənim kimi insan olmadığını görə Ona cavab verə bilmirəm, məhkəməyə birgə gedə bilmirəm. **33** Kaş aramızda bir hakim olaydı, əlini ikimizin də üzərinə qoyayıdı. **34** Allah Öz dəyənəyini üstümdən götürəydi, Dəhşəti ilə məni vahimələndirməyəydi. **35** O zaman Ondan qorxmadan danişardım, Amma bu vəziyyətdə heç nə edə bilmirəm.

10 Canım həyatımdan bezib. Şikayətimə məhdudiyyət qoymayacağam, Açı həyatımdan danişacağam. **2** Qoy Allaha deyim: "Məni günahlandırma, Bir mənə söyle, niyə mənimlə çəkişirəm? **3** Məni incitmək, əllərinin işini xor görmək, Pislərin niyyətlərinə işiq vermək Sənə xoşdurmə? **4** Səndə insan gözümü var? İnsan necə görürsə, Sən də elə görürsənmi? **5** Günlərin insan ömrü kimidirmi? illərin insanın yaşadığı illər kimidirmi? **6** Çünkü məndə təqsir axtarırsan, Günahlarımı araşdırırsan. **7** Özün də bilirsən mən şər adam deyiləm, Məni Sənin əlindən qurtaran yoxdur. **8** Əllərin mənə quruluş verdi, məni yaratdı. İndi dönüb məni yox edəcəksənmi? **9** Məni palçıqdan düzəldtin, bunu xatırla. Yenidən məni torpağa çevirəcəksənmi? **10** Məni süd kimi tökmədinmi, Pendir kimi bərkitmədinmi? **11** Et və dərini əynimə geyindirdin, Məni sümük və vətərlərlə hördün, **12** Mənə hayat verdin, sevgi göstərdin, Qayğıma qalmışınla ruhumu hifz etdin. **13** Amma bunları qəlbində gizlətdin. Mən isa biliram, fikrində bu şeylər var: **14** Günah işlətsəydim, mənə nəzarət edərdin, Təqsirlərimi cəzasız qoymazdım. **15** Əgər günahkar olsaydım, vay halıma! Günahsız olsam belə, yenə başımı qaldıra bilmərəm, Çünkü xəcalat içindəyəm, necə də biçarəyəm. **16** Əgər başımı qaldırsam, məni aslan kimi ovlarsan, Yenə heyvətamız qüvvəni mənə göstərərsən. **17** Əleyhimə yeni şahidlər çıxararsan, Mənə qarşı qəzəbini artırırsan, Orduların üstümə dayanmadan hücum çəkər. **18** Niyə məni doğulmağa qoydun? Kimsənin gözü məni görmədən kaş ölüydim. **19** Kaş ki heç yaranmaya ydim, Bətndən məzəra düşəydim. **20** Məgər ömrümə bir neçə gün qalma'yımı? Mənə bir qədər sərbəstlik ver ki, bir az ürəyim açılsın **21** Gedər-gəlməz yərə, Zülmət və ölüm kölgəsi diyarına, **22** Qəti qaranlıq diyarına, Ölüm kölgəsi, qarışılıq diyarına, İşığı qaranlıq olan diyara getməzdən əvvəl"».

11 Naamatlı Sofar belə cavab verdi: **2** «Bu qədər söz cavabsız qalsınmı? Cox danişan haqlı sayılsınmı? **3** İnsanlar boşogazlılarının qarşısında süssunmu? Sən

rişxənd edəndə səni saxlamasınlar? **4** Allaha deyirsən: "imanda safam, Gözün görür ki, pakam". **5** Kaş ki Allah danişaydı, Sənə qarşı ağzını açydı. **6** Səni hikmətin sirlərindən agah etsəydi, Hikmətin çox şaxələri üzə çıxardı. Bil ki, Allah günahlarının neçəsindən keçib. **7** Allahın dərin sirlərini dərk edə bilərsənm? Külli-İxtiyarın sərhədlərinə çata bilərsənm? **8** Onlar göylər qədər ucadır, axı nə edə bilərsən? Ölülər diyarından dərindir, nəyi dərk edə bilərsən? (Sheol h7585) **9** Meyarı aləmdən uzundur, Dənizlərdən genişdir. **10** Əgər gəlib səni zindana salarsa, məhkəm edərsə, Kim Onun qarşısınıala bilər? **11** O, yalancıları tanır, Pisliyi görəndə onu dərk edir. **12** Vəhşi eşək insan olaraq doğulanda Axmaq da ağa爪 gələr. **13** Əgər ürəyini təqdis etsən, əllərini Ona tərəf uzatsan, **14** Günahın varsa, ondan əl çək, Qoyma pislik çadırında sakin olsun. **15** Onda başını utanmadan dik tutarsan, Sağ-salamat, qorxusuz yaşayarsan. **16** Səndar gününü unudub Onu axıb-qurtaran bir su kimi yad edərsən. **17** Həyatın gündüzün günəşindən də parlaq olar, Qaranlığın səhər kimi işıqlanar. **18** Çünkü ümidiñ var, sən arxayınsan, Mühafizə olunaraq rahat yatarsan. **19** Yatanda belə, səni qorxudan olmaz, Sənin lütfünü çoxları arzular. **20** Amma pis adamların gözlərinin nuru sönəcək, Onların pənah yeri olmayacaq, Yegənə ümidiñleri son nəfəslərini vermek olacaq».

12 Əyyub belə cavab verdi: **2** «Yəqin ki siz özünüzü xalq içində müdrik sanırsınız, Siz öləndə hikmət də ölcəcək. **3** Sizin qədər mənim də ağlım var, Sizdən geri qalmırıam. Bu cür şeyləri kim bilmir? **4** Mən dostlarımın gülüş hədəfi olmuşam, Vaxtı ilə Allahə yalvaranda mən də cavab almışam, Amma indi bir saleh, bir kamil insan gülünc olub. **5** Dərdsizlər beləni boş bir şey sanır, Büdrəyənlər üçün bala hazır dayanır. **6** Soyğunçuların çadırlarında rahatlıq var, Allahı qazəbləndirənlər əmin-amanlıqdadır, Axı onlar Allahə yox, öz qollarına arxalanır. **7** Gəl heyvanlardan soruş, qoy sənə bildirsin, Qoy göydəki quşlar sənə desin, **8** Torpağa de, qoy o sənə bildirsin, Dənizdəki baliqlardan soruş, sənə məlumat versin. **9** Bunlardan hansı biri bilmir ki, Bunu Rəbbinə ali edib? **10** Har yaratığının canı Onun alındadır, Bütün insanların nəfəsi Onun alındadır. **11** Yeməyin dadını damaq hiss etdiyi kimi Qulaq da sözləri sınaqdan keçirməzmi? **12** Ağsaqqalların hikməti var, Uzunömürlülər dünyagörmüş olar. **13** Hikmət və qüdrət Allahdandır, O, nəsihat və dərrakə verir. **14** Onun yıldığı bərpa olunmaz, Onun həbs etdiyi insan azad olmaz. **15** Suları kəsərsə, quraqlıq olar, Suları buraxsa, dünyani sel aparar. **16** Qüdrət və hikmət Onundur, Aldadan da, aldanan da Onundur **17** Məsləhətçiləri talana məruz qoyar, Həkimləri axmaqlaşdırır. **18** Padşahların bağladığı bağlı açar, Bellərinə qurşaq salar. **19** Kahnınləri talana məruz qoyar, Mətinləri də devirər. **20** Etibarlı məsləhətçiləri susdurur, Ağsaqqalların ağlınlı alar. **21** Əsilzadələrin üstünə rüsvayçılıq yağıdırar, Güclüllerin

qurşaqlarını çıxarar. 22 Qaranlığın dərin sirlərini açar, Ölüm kölgəsini aydınlığa çıxarar. 23 Millətləri çıxaldar, millətləri yox edər, Millətləri artırır, millətləri sürgün edər. 24 Dünyanın başçılarının ağlını başından alar, Yoluzı məlum olmayan çöllərdə dolandırır. 25 Qaranlıqda əl sürtə-sürtə yeriyərlər, Onları sərəxə kimi aşa-aşa gəzdirər.

13 Bax gözlərim hər şeyi gördü, Qulaqlarım bunu eşidib dərk etdi. 2 Sizin bildiyinizi mən də anlayıram, Sizdən geri qalmıram. 3 Amma istəyirəm Külli-ixtiyarla danışım, Allahla mübarizə aparıım. 4 Sizlərsə yalandan mala çəkirsiniz, Hamınız dəyərsiz həkimlərsiniz. 5 Kaş hamınız səsinizi kəsəydiniz, Onda hikməti görünərdiniz. 6 İndi necə bəhsə girdiyimi eşidin, Dilimin iddiasını yaxşı dinləyin. 7 Məgər Allah üçün haqsız sözər söyləyəcəksiniz? Onun adına yalanını söyləyəcəksiniz? 8 Sizmi Onun tərəfini tutacaqsınız? Sizmi Onun müdafiəsinə qalxacaqsınız? 9 O sizi istintaq edərsə, yaxşı olarmı? İnsanları aldatdığınız kimi Onu da aldadacaqsınızmı? 10 Əgər Onun tərəfini gizli tutsanız, Şübhəsiz ki, sizi də məzəmmət edər. 11 Onun əzəməti sizi vahimləndirməzmi? Xofu üstünüzə düşməzmi? 12 Fikrinizdəki sözlər, məsəllər külə dəyməz, Müdafiəniz lila dəyməz. 13 Susun, qoyun danışım, Qoy başıma gələn gəlsin. 14 Həyatım təhlükəyə düşürsə-düşsün. Canım bələya düşürsə-düşsün. 15 Məni öldürsə də, Ona etibar edəcəyəm, Amma yolumun müdafiəsi üçün hüzuruna çıxacağam. 16 Əslində bu məni qurtaracaq, Çünki Allahın inanmayan Onun hüzuruna gələ bilməz. 17 Diqqətlə sözlərimə qulaq asın, Qoy elan etdiklərim qulaqlarımızda qalsın. 18 Baxın mühakiməyə hazırlaşmışam, Haqlı çıxacağımı bilirəm. 19 Kim məni ittiham edəcək? Eləsi varsa, son nəfəsimi verib susaram. 20 Ey Allah, mənim üçün bu iki şeyi et ki, Səndən gizlənməyim: 21 Əlini üzərimdən götür, Məni dəhşətinə qorxutma. 22 Sonra da məni səslə, qoy Sənə cavab verim, Yaxud da qoy mən danışım, Sən cavab söylə. 23 Təqsirlərim, günahlarım na qədərdir? Mənə əsyankarlığını və günahlarımı bildir. 24 Niyə üzünü gizlədirsən, Məni düşmən hesab edirsən? 25 Məgər yelin qopardığı yarpağı qorxudacaqsan? Məgor quru saman çöpünü qovacaqsan? 26 Çünki əleyhimə acı şeylər yazırsan, Gənclikdə etdiyim günahları mənə irs olaraq verirsən. 27 Ayaqlarımı buxovlayırsan, Bütün yollarıma göz qoyırsan, Hər addımımı yoxlayırsan. 28 Ona görə çürük şey tek məhv oluram. Güvə yemiş paltar kimiyəm.

14 Qadından doğulan insanın ömrü azdır, Həyatı sıxıntı ilə doludur. 2 Çiçək kimi açar, solar, Kəlgə kimi keçib-qedər. 3 Gözlərini beləsinəmə dikirsən? Mühakimə etmək üçünmə məni hüzuruna gətirirsən? 4 Kim çirkab içindən təmiz bir şey tapar? Heç kim! 5 İnsana ömür günləri müəyyən edilib, Aylarının sayını Sən bilirsən, Ömrü üçün müəyyən hədd qoymusan, Bu həddi keçən yoxdur. 6 Sən ondan gücünü çək, iş gününü bitirən

zəhmətəş kimi Bir az dincəlsin. 7 Bir ağac üçün ümid var, Kəsilsə belə, yenə pöhrəsini verər, Şaxələri əskilməz. 8 Kəkli yerdə qocalsa da, Kötüy torpaqda məhv olsa da, 9 Suyun iyini duyanda çıçəklənər, Cavan ağac kimi şaxələnər. 10 Amma insan olər, dəfn olunar, Son nəfəsini verər, yox olar. 11 Dəniz suları çəkilib getdiyi kimi, Çaylar azalıb quruduğu kimi 12 İnsan da yatar, bir daha qalxmaz, Göylər yox olanadək oyadılmaz, Yuxularından ayılmaz. 13 Kaş ki məni ölürlər diyarında gizlədəydi, Qəzəbin keçənədək saxlayaydı, Mənə möhələt verəydi, Sonra məni yada salaydı. (Sheol h7585) 14 İnsan ölsə, dirilərmi? Növbəm çatanacan Bu əzabdan qurtulmaq üçün hər gün gözləyəcəyəm. 15 Sən çağıranda cavab verəcəyəm, Əllərinin bu işinin həsratini çəkəcəksən. 16 O zaman addımlarımı sayacaqsan, Günahımı nəzərə almayıacaqsan. 17 Əsyankarlığım torbada möhürlənəcək, Günahımın üstünü örtəcəksən. 18 Amma dağın uçub dağılması kimi, Qayanın yerindən qopması kimi, 19 Su daşları yuvarladığı kimi, Sellər torpağı yuyub apardığı kimi Sən də insanın ümidi yox edirsən. 20 Onu əbədi məğlub edirsən, o köçüb gedir. Görkəmini dəyişdirib yola salırsan. 21 Övladları şərafələndə də onun xəbəri olmaz, Düşkün hala düşəndə də heç nəyi başa düşməz. 22 Hami öz canının ağrısını duyur, Yalnız özü üçün yas tutur».

15 Temanlı Elifaz belə cavab verdi: 2 «Müdrik insan boş sözlərlə cavab verərmi? Kōksunu şərq külüyə ilə doldurarmı? 3 Faydasız sözlərlə, dəyərsiz nitqlərlə Mübahisə etmək olarmı? 4 Amma sən Allah qorxusunu bir kənara qoyırsan, Allah hüzurunda düşünməyə mane olursan. 5 Çünki sənin ağızın günahdan dərs alıb, Hiyləgərlərin dili ilə danışırsan. 6 Səni məhkum edən mən deyiləm, öz dilindir. Dodaqların öz əleyhinə şəhadət edir. 7 İlk doğulan insan sənsənmı? Yoxsa dağlardan da əvvəl sən var olmusan? 8 Allahın sərrinəm qulaq asırsan? Təkcə özünü müdrik sayırsan? 9 Sən nəyi bilirsən ki, biz onu bilmirik? Sənin dərk etdiyin nədir ki, biz onu dərk etmirik? 10 Bizi də aqsaçılı da, yaşılı da var, Onlar atandan da yaşılı olar. 11 Sənə Allahın təsəllisi, Söylədiyi xoş sözlər kifayət deyilmi? 12 Niyə qəlbin səni belə çəsdirir, Gözlərindən od çıxır? 13 Niyə Allaha qəzəbini göstərirsən, Dilindən belə sözlər çıxır? 14 İnsan, həqiqətən, təmiz ola bilərmi? Qadından doğulan insan saleh ola bilərmi? 15 Allah müqəddəslərinə belə, etibar etmirsə, Göylər belə, Onun gözündə təmiz deyilsə, 16 Haqsızlığı su kimi içən, lıvrənc, korlanmış insana O etibar edərmi? 17 Dirlə məni, sənə deyim, Gördüyümü bəyan edim – 18 Hikməti adamların dediklərini, Atalarından alıb gizlətmədiyi şəyələri. 19 O atalar ki ölkə yalnız onlara verilmişdi, Aralarına yadelli girməmişdi. 20 Pis insan həyatı boyu əzab çəkir, Zorəki adama ayrılan illərin sayı bilinir. 21 Qulağından dəhşətli səslər əskilmir, Dinc oturanda soyğunçular ona hücum edir. 22 İnana bilməz ki, qaranlıqdan qurtara bilər, Onu qılınc gözlər. 23 “Haradadır?” deyib çörək üçün avara gəzər, Qara günlərinin yanında olduğunu bilər. 24 Ağrı və sıxıntı onu

qorxudar, Zəfər çalan padşah kimi onu məglubiyyətə uğradar. **25** Çünkü Allaha belə, əl uzadıb, Külli-İxtiyara meydan oxuyub. **26** Dikbaşlıq edib, dəyirmi sıpərini tutub, Allahın üstüne hücküm çəkir. **27** Onun üzü tosqunluqdan şışər, Qarnı nə qədər piyəşər, **28** O, dağılmış şəhərlərdə, Kimsəsiz, yerlə yeksan olan viranələrdə, Aqibəti dağılmaq olan evlərdə yaşayacaq. **29** Varlı olmayıcaq, sərvətləri tükənəcək, Malları ölkəni bürüməyəcək. **30** Qaranlıqdan qurtulmayıcaq, Pöhrələrini alov tutacaq, Allahın ağzının nəfəsi ilə yox olacaq. **31** Qoy boş şeyə güvənərək özünü aldatmasın, Çünkü əvəzində nəsibi boşluq olacaq. **32** İki vaxtsız bitəcək, Budağı göyərməyəcək. **33** Qorası tökülən üzüm ağacı kimi, Çiçəyi tökülən zeytun ağacı kimi olacaq. **34** Çünkü allahsız icma qisir olar, Rüşvətxorların çadırı od tutub yanar. **35** Onlar bələya hamilə olub şər doğar, Bətnələri hiylə ilə dolar.

16 Əyyub belə cavab verdi: **2** «Bu cür sözləri çox eşitmİŞəM, Mənim adamincıdan təsəllüclilərsiniz. **3** Bu boş səhbətləriniz qurtaracaqmı? Sizi nə vadar edir, belə danişırsınız? **4** Siz mənim yerimdə olsaydımınız, mən də belə deyərdim. Əleyhinizə yaxşı-yaxşı sözlər düzüb başımı yelləyərdim. **5** Ağzım ürkənləndirici sözlər deyərdi, Dilimdən təsəlliverici sözlər çıxarardım, Mən sizi ovudardım. **6** Danışmağımla dərdim azalmır, Susuram, nə dəyişir? **7** Ay Allah, məni taqətdən saldin, Bütün küləftimi darmadağın etdin. **8** Sixılıb əziləməyim buna şahiddir, Taqətsizliyim əleyhimə çıxıb şahidlik edir. **9** Allah məni qəzəbi ilə parçalayır, Mənə nifrət edir, dişlərini qicidir, Düşmənim gözlərini mənə dikir. **10** Mənə qarşı insanlar dodaq bürüür, Həqarətlə üzümə şilləvurur, Mənə qarşı əlbir olur. **11** Allah məni haqsızlara təslim etdi, Pislərin əlinə verdi. **12** Rahat yaşıyirdim, Allah məni pərən-pərən saldı, Boynumdan tutub yerə vurdu, məni Özüna hədəf etdi. **13** Onun oxçuları ətrafımı aldı, Aman vermədən böyrəklərimi deşdilər, Ödümü yerə tökdülər. **14** Bədənimə yara üstündən yara vurulur, Cəngavər tək üzərimə yürüürülər. **15** Əynimə çul tikmişəm, Qürurumu yerə atmışam. **16** Ağlamaqdən üzüm qızardı, Kirpiklərimin altı-üstü kölgə saldı. **17** Yenə də zalimliq əlimdən gəlmir, Sənə səmimiyyətla dua edirəm. **18** Ey torpaq, qanımın üstünü örtmə, Qoy heç nə mənim nələmi saxlamasıın. **19** Lap indidən şahidim göylərdədir, Himayədarım yüksəklərdədir. **20** Dostlarım məni əl salır, Gözlərim Allaha baxıb ağlayır. **21** Bəşər oğlu qonşusu üçün yalvardığı kimi Biri də mən insandan ötrü qoy Allaha yalvarın. **22** Çünkü bir neçə il keçəndən sonra Gedər-galməz yola gedəcəyəm.

17 Taqətim kəsilsər, günlərim batır, Məni məzar gözləyir. **2** Həqiqətən, ətrafıma rişxəndilər yığılır, Gözüm onların düşmənçiliyini görür. **3** Ey Allah, Öz hüzurunda mənə zəmanət ver. Başqa kim var ki, mənə zəmin dursun? **4** Çünkü onların qəlbini anlayış üçün bağladın, Ona görə onlara zəfər qazandırmayacaqsan. **5** Pul üçün dostlarını satanın Övladlarının işi sönəcək. **6**

Allah məni insanların diliñə saldı, Üzüma tüpürdülər. **7** Gözümün nuru kədərdən qaraldı, Bütün əzalarım kölgə kimi qaldı. **8** Buna əməlisaleh insanlar mat qalıb, Günsəhsizlər allahsızlara qarşı çıxır. **9** Saleh insanlar öz yolunu tutur, əlitəmiz olanlar getdiçə güclənir. **10** Amma hamınız qayıdb gəlsəniz, Aranızdan bir hikməli insan tapmaram. **11** Gündərim ölüsdü, Fikirlərim, arzularım pərən-pərən düşdü. **12** Onlar gecəni gündüzə çevirir, “Zülmətə işiq yaxındır” deyir. **13** Əgər ölülər diyarını evimdir deyə gözləsəm, Yatağımı qaranlıqda sərsəm, (Sheol h7585) **14** Qəbirə “atam sənsən”, Qarda “anam-bacım sənsən” desəm, **15** Ümidiñ hara gedər? Mənim ümidiñ kim görər? **16** Ümid mənimlə ölülər diyarınıñ düşər? Mənimlə birgə torpaq altınamı girər?» (Sheol h7585)

18 Şuahlı Bildad belə cavab verdi: **2** «Bu sözlər nə vaxt qurtaracaq? Əgər dərrakəli olsanız, danişarıq. **3** Niyə heyvana bənzəyək? Gözlerinə axmaq kimi görünək? **4** Özünü hirsindən didib-dağdırısan, Sənə görə bu aləmdən vaz keçəkmi? Yoxsa sal qayalar yerindən çıxın? **5** Bəli, şər insanın işi sənəcək, Odu-alovu parlamaçayaq. **6** Çadırında nur qaranlığa dənəcək, Yanındakı çıraq sənəcək. **7** Addımları gücdən düşəcək, Öz işlətdiyi fənddən yixılacaq. **8** Ayaqları onu tələyə aparacaq, Öz ayağı ilə tora düşəcək. **9** Kəmənd topuğundan tutacaq, Tələ açılıb onu qapacaq. **10** Torpaq üstə onun üçün gizli kəmənd səriliçək, Yolu üstə onu tələ gözləyəcək. **11** Dəhşət onu hər tərəfdən bürüyəcək, Hər addımda onu taqib edəcək. **12** Açıq taqətinə yeyib-qurtaracaq, Yanında fəlakət hazır dayanacaq. **13** Dərisini azar yeyəcək, Ölümün ilk övladı əzalarını yeyib işini bitirəcək. **14** Əmin-amanlıq çadırından atılıcaq, Dəhşətlər padşahının yanına aparılacaq. **15** Çadırında ona aid heç nə olmayacaq, Yurduna kükürd yağacaq. **16** Aşağıda rişələri quruyacaq, Yuxarıda budaqları solacaq. **17** Onun adı yer üzündə unudulacaq, Məhəllə-küçələrdə adı yaddan çıxacaq. **18** İşıqdan zülmətə aparılacaq, Dünyadan qovulacaq. **19** Nə övladı, nə navəsi xalqı arasında olmayacaq, Məskənində bir kimsəsi qalmayacaq. **20** Qərbdəkilər halına heyrətlənəcək, Şərqdəkilər onu görüb dəhşətə geləcək. **21** Bəli, pislərin həyatının aqibəti budur, Allahı tanımayanların məskəni budur».

19 Əyyub belə cavab verdi: **2** «Nə vaxtadək məni üzəcəksiniz, Məni sözə əzəcəksiniz, **3** On dəfədir ki, məni təhqir edirsiniz, Utanmadan mənə kəskin sözlər söyləyirsiniz. **4** Həqiqətən, azib yanlış yola düşmişəmsə, Səhvim öz üstümdə qalır. **5** Özünüzü, həqiqətən, məndən üstün tutursunuz, Eybimi üzümə vurursunuz. **6** Amma bilin ki, Allah mənə haqsızlıq etdi, Hər tərəfdən məni toruna saldı. **7** Budur, “Zorakılıqdır!” deyə bağırıram, Bir cavab verən yoxdur, Kömək üçün nalə çəkirəm, ədalət yoxdur. **8** Keçə bilmirəm, yollarıma sədd çəkilib, Yollarımı qaranlıq salıb. **9** Şərəfimi əynimdən soyundurub, Başimdən tacı götürüb. **10** O məni hər tərəfdən yıxı, əldən gedirəm, Ümidiñ ağaç kimi kökündən qopartdı.

11 Mənə qarşı qəzəbi od tutub yandı, Məni özünə düşmən saydı. 12 Orduları üstümə galır, Mənə qarşı torpaq qalağı düzəldir, Çadırımın ətrafında ordugah qurur. 13 Qardaşlarımı məndən uzaqlaşdırı, Tanışlarım mənə yad oldu. 14 Qohumlarım məni tərk eləyib, Yaxın dostlarım məni unudub. 15 Evimin sakinləri və kənizlər Məni özgə sayır, Onların gözündə yad olmuşam. 16 Qulumu çağırıram, Ağız açıb yalvarsam belə, cavab almırıam. 17 Nəfəsimdən arvadımın da zəhləsi gedir, Qardaşlarım məndən iyrənir. 18 Mənə hətta kiçik uşaqlar xor baxır, Ayağa duranda məni ələ salırlar. 19 Bütün səmimi dostlarım belə, məndən ikrəh edir, Əzizlərim belə, əleyhimə çıxır. 20 Bir dəri, bir sümük qalmışam, Ölüm kandarına çatmışam. 21 Aman, ey dostlarım, aman, Allahın əli məni vurdur! 22 Niyə məni Allah kimi qovursunuz? Niyə mənim ətimdən doymursunuz? 23 Kaş ki sözlərim yazılıydı, Kitaba köçürülüydi, 24 Dəmir qələmlə, qurğuşunla əbədi qalmaq üçün bir qayaya həkk olaydı. 25 Amma mən bilirəm ki, Satinalanım yaşayır, Axırda 0, yer üzərində dayanacaq. 26 Dərim yox olandan sonra Bədən alib Allahı görəcəyəm. 27 Mən Ona baxacağam, Başqası yox, mən öz gözlərimlə görəcəyəm, Budur, ürəyim hasratdən üzülür! 28 Mənim üçün “Bəs onu necə qovaq? Bədbəxtliyin kökü ondadır” desəniz, 29 Qılıncdan qorxmalısınız, Çünkü qılınc cəzası qəzəblə golur. Onda ədalətin var olduğunu görəcəsiniz».

20 Naamatlı Sofar belə cavab verdi: 2 «Düşüncələrimə görə cavab verməyə məcburam, Çünkü daxilən narahatam. 3 Məni utandıran bir giley eşidirəm, Ruhum dərrakəsi ilə məni cavab verməyə sövq edir. 4 Bilirsən ki, əzəldən bəri, İnsanın dünyaya gəlisindən bəri 5 Pislərin qələbə calması qısa çəkər, Allahsızın sevinci bir an sürər. 6 Boyu göylərə çatsa da, Başı buludlara dəysə də, 7 Öz nəcisi kimi əbədilik yox ediləcək, Onu görənlər “O haradadır?” deyəcək. 8 Yuxu kimi uçacaq, bir daha tapılmayacaq, Bəli, gecə röyəsi kimi yox olacaq. 9 Onu görən gözlər bir daha görməyəcək, Yaşadığı yerdə görünməyəcək. 10 Övladları fəqirlərdən mərhəmət diləyəcək, Sərvətləri əllərindən gedəcək. 11 İnsanın sümükləri gənclik alovu ilə dolar, Amma insanla birlikdə torpaq altında yatacaq. 12 Pislik ağızına şirin gəlsə də, Dilinin altında gizlənsə də, 13 İnsan pisliyi tutub buraxmasa da, Damağının altında saxlasa da, 14 Yediyi yemək mədəsində qıçırıcaq, Daxilində ilan zəhərinə döñəcək. 15 Yediyi sərvətləri qusacaq, Qarṇundakıları Allah bayırə çıxaracaq. 16 Başqa yerdə əfi ilan zəhərinə əməcək, Gürzənin dışından oləcək. 17 Axar suların, bal və qaymaq axan dərələrin Səfəsini görməyəcək. 18 Zəhmətlə qazandığını yeməyib geri qaytaracaq, Ticarətdən qazandığı sərvətdən ləzzət almayaçaq. 19 Çünkü fəqirləri əzib üzüqyolu qoymuşdu, Özü tikmədiyi evi zorla almışdı. 20 Kənlü rahatlıq nədir bilməz, Zövq aldığı şeylər onu xilas etməz. 21 Yeməyindən artıq qalmayacaq, Ona görə firavanlığı uzun sürməyəcək. 22 Bolluq içində əzaba düşəcək, Fəlakət ona qarşı əl qaldıracaq. 23 Qarının dolduranda Allah siddətlə qəzəbini

onun üzərinə göndərəcək, Onun üstünə tökəcək. 24 Dəmir silahdan qaça bilsə də, Tunc ox onu dəlib-deşəcək, 25 Ox onu dəlib-keçəcək, Onun kürəyində çıxacaq, Parlaq ucu ödünü dağıdır tökəcək. Üstünə dəhşət gələcək. 26 Xəzinələrinin aqibəti qaranlıq olacaq, Üfürülməmiş od onu yeyib-qurtaracaq, Çadırında qalanları da yandırıb-yaxacaq. 27 Göylər şər işlərinin üstünü açacaq, Dünya onun əleyhinə qalxacaq. 28 Allahın qəzəb günündə Azığın sellər sərvətini aparacaq. 29 Pis insan Allahdan belə pay alacaq, Allahın ona verdiyi ırs budur».

21 Əyyub belə cavab verdi: 2 «Sözlərimi diqqətlə dinlayın, Siz bununla mənə təsəlli verin. 3 Qoyun mən də bir şey deyim, Mən danişandan sonra lağ edin. 4 Şikayətim insana qarşıdırı? Mən necə sabır edim? 5 Mənə baxıb mat qalın, Əlinizi ağızınızın üstüne qoyun. 6 Bunu düşünəndə köksümü dəhşət bürüyür, Bədənimə titrətmə düşür. 7 Pisler na üçün yaşayır? Yaşlandıqca niyə gücləri artır? 8 Övladları ətrafında, Nəsilləri gözlərinin karşısındıa sapsağlamdır. 9 Evlərində əmin-amanlıqdır, qorxudan uzaqdır, Allahın dəyənəyi onlara dəymir. 10 Öküzləri cütləşir, qarınları boş qalmır, Doğar inəkləri var, bala salmaz. 11 Övladlarını sürü tək yola salır, Uşaqları oynasır. 12 Dəf və lira çalaraq nəğmə deyirlər, Tütək səsi ilə şənlənir. 13 Ömürlərini firavan keçirirlər, Ölülər diyarına rahat gedirlər. (Sheol h7585) 14 Allaha belə deyirlər: “Bizdən uzaq ol, Yolunu tanımaq istəmirik. 15 Kimdir Külli-İxtiyar, biz Ona qulluq edək? Əgər Ona dua etsək, bize nə fayda verər?” 16 Görürsən ki, xoşbəxtlikləri öz əllərində deyil, Pislerin nəsihəti qoy məndən uzaq olsun! 17 Neçə dəfə pislerin çərəğ söndü, Başlarına bəla geldi. Allah qəzəblənəndə onlara kədəri pay verdimi? 18 Neçə dəfə yel sovuran saman kimi, Tufanın uçurduğu saman çöpü kimi oldular? 19 Deyirsiniz ki, Allah Atanın cəzasını övladına çəkdirir. Bunun nə olduğunu bilsin deyə özünü çəkdirsin. 20 Qoy öz hələkini gözləri görən, Külli-İxtiyarın qəzəbini su kimi içsin. 21 Çünkü ili, aylı qurtaranda, Arxada qalan küləftindən nə zövq ala bilər? 22 Yüksək mənsab sahiblərinə hökm edən Allaha Kim bilik verə bilər? 23 Biri tamam güclü, Tamam rahat və qayğısız, 24 Bədəni atlı-canlı, Sümükləri ilikli ölü. 25 O biri isa dərdində, Həyatdan kam almamış ölü. 26 İkisi də torpaqda yatır, ikisinin də bədənini qurd basır. 27 Bilirom nə fikirdəsiniz, Qəsdiniz mənə qarşı olmaqdır. 28 Deyirsiniz: “Əsilzadaların evi haradadır? Pislerin yaşadığı çadır haradadır?” 29 Yoldan keçənlərdən soruştmadınızmı? Söhbətlərinə qulaq asmadınızmı? 30 Pis insan fəlakət günündə sağ qalır, Qəzəb günü yol göstərilərək qurtulur. 31 Kim davranışını onun üzünə vurur? Kim etdiklərinə görə onu cazalandırır? 32 Qəbiristana aparıllərən Məzəri üstə qaroval çəkilir. 33 Vadının torpağı ona şirin gəlir, Hami onun ardınca düşür. Qarışında gedənlərsə saysızdır. 34 Mən necə boş sözlərlə ovuda bilərsiniz? Cavablarımız axıradək yalandır».

22 Temanlı Elifaz belə cavab verdi: 2 «İnsan Allaha fayda verə bilərmi? Müdrik adam Ona fayda verərmi? 3 Sənin salehliyindən Külli-İxtiyar nə ləzzət alır? Sənin düz həyat tərəzinin Ona nə faydası var? 4 Səni tənbəh etməsi, mübarizə aparması Ondan qorxduğun üçündürmü? 5 Pisliyin böyük deyilmi, Təqsirin hədsiz deyilmi? 6 Çünkü qardaşlarından səbəbsiz girov aldın, Onları lüt qoydun. 7 Yorğuna bir içim su vermediin, Ac olandan çörəyini əsirgədin. 8 Qol gücünlə ölkəyə sahib oldun, Hörmətli insan kimi orada yaşadın. 9 Dul qadınları əlibəş qaytardın, Yetimlərin qol-qanadını qırdın. 10 Ona görə hər yanını tələlər bürüyüb, Qəfil qorxu səni dəhşətləndirib. 11 Hər şəyə qara vurub görmürsən, Sellərdə boğulursan. 12 Allah göylərdə - ucalarda deyilmi? Ən uzaq ulduzlara bir nəzər sal, Gör nə qədər ucalarda yerləşib! 13 Amma deyirsən "Allah nə bilir? Qatı qarənlıq içindən hökm verə bilərmi? 14 Görə bilmir, qara buludlar Ona mane olur, Gök qübbəsinin üzərində dolaşır". 15 Pis adamların gəzdiyi Kōhnə yolumu tutacaqsan? 16 Onlar vaxtı çatmamış çəkilib getdilər, Təməllərini sellər basdı. 17 Allaha dedilər: "Bizdən uzaq ol! Biza Külli-İxtiyar nə edə bilər?" 18 Amma evlərini bərəkətlə doldururan Allah idi, Ona görə pislərin nəsihəti qoy məndən uzaq olsun. 19 Salehler pislərin həlak olduğunu görüb sevinir, Günahsızlar onlara belə istehza edir: 20 "Düşmənlərimiz yox oldu, Onlardan nə qaldısa, yanıb kül oldu". 21 Allahla barişbost olsan, Xeyir taparsan. 22 Onun ağızından çıxan təlimi qəbul et, Onun sözlərini qəlbində saxla. 23 Külli-İxtiyara tərəf dönsən, əvvəlki halına düşərsən. Çadırın şərdən uzaq olsa, 24 Qızılını torpağa, Ofir qızılını dərədəki çinqlılığa atsan, 25 Külli-İxtiyar sənin qızılın olar, Qiymətli gümüşün olar. 26 Onda Külli-İxtiyardan zövq alarsan, Allah'a üz tutarsan. 27 Ona yalvarsan, səni eşidər, Etdiyin nəzirləri yerinə yetirərsən. 28 O da dediyin sözü yerinə yetirər, Yollarına nuri səpilər. 29 İnsanlar səni alçaldanda "Baş ucalığına görədir" deyərsən, Çünkü Allah itaətkarları xilas edər. 30 O, günahsız olmayanı belə qurtarar, Sənin əllərinin təmizliyinə görə günahkar xilas olar».

23 Əyyub belə cavab verdi: 2 «Bu gün də acı-acı şikayət edəcəyəm, Naləmə baxmayaraq üstümdə Allahın əli ağırdır. 3 Kaş biləydim Onu harada tapmaq olar, Məskəninə çatmaq olar. 4 O zaman davamı Onun həzurundan dilə gətirərdim, Dəlillərimi dalbadal düzərdim. 5 Mənə verəcəyi cavabı öyrənardım, Dediyyini dərk edərdim. 6 Əzəmati, qüdrəti ilə əleyhimə çıxardımı? Xeyr, yəqin sözümə qulaq asardı. 7 Həzurunda bir haqlı insan mübahisə etsəydi, Mən hakimimin yanında haqq qazanardım. 8 Şərqə getsəm, Allah orada deyil, Qərbə getsəm, Onu tapa bilməram. 9 O, şimalda işləsə, gözüm seçməz, Cənuba dönsə, Onu görə bilmərəm. 10 Amma tutduğum yolu O tanırı, Məni sinayan zaman qızıl kimi çıxaram. 11 Hər addımını yaxından izlədim, Azmadan yoluna bağlı qaldım. 12 Ağzından çıxan əmərlərdən ayrılmadım, Gündəlik çörəkdən çox ağızından çıxan

sözləri qiymətləndirdim. 13 O təkbəşinə dayanıb, kim Onu döndərə bilər? Könlü nə istəsə, onu edər. 14 Mənimlə bağlı qərarını yerinə yetirəcək, Belə fikirleri çıxdır. 15 Ona görə hüzurunda dəhşətə galırəm, Bunları düşünəndə Ondan vahimələnirəm. 16 Allah qəlbimin casarətini qırdı, Külli-İxtiyar məni qorxuya saldı. 17 Sifətimi qatı qarənlıq bürüsə belə, Məni zülmət susdura bilməz.

24 Niya Külli-İxtiyar hökm üçün zaman təyin etmir? Niya Onu təmiyanlar hökm günlərini görmür? 2 İnsanlar sərhəd daşlarını qaldırı, Sürüləri oğurlayıb otarır. 3 Yetimlərin eşşeyini əlindən alır, Dul qadının ölkəsini girov götürür. 4 Yoxsulları yoldan çıxarır, Ölkədəki fəqirlərin hamısı gizlənməyə məcbur olur. 5 Baxın kasıblar vahşi eşşeklər kimi Yemək tapmaq üçün ertədən işə çıxır, Övladları üçün çöldə çörək axtarır. 6 Zəmirlərdən yem yiğirlər, Pislərin üzüm bağından üzüm qalıqlarını toplayırlar. 7 Gecə paltarsız, çilpaq qalırlar, Soyuqda üstlərini örtməyə bir şey tapmırlar. 8 Dağlara yağan yağışdan İslanırlar, Daldalanacaqları olmadığı üçün qayalara qışılırlar, 9 Yetim uşağı dösdən ayıırlar, Fəqirin körpəsini girov alırlar. 10 Bu yazıqlar paltarsız, çilpaq dolanır, Qarınları acdır, amma taxıl dərzləri daşıyır. 11 Pislərin çəpərləri arasında yağ üçün zeytun sixirlər, Şərab üçün üzüm sixirlər, Amma özləri susuzluqdan yanırlar. 12 Şəhərlərdən insan naşələri ucalır, Canı yaralı olanlar fəryad qoparır, Amma Allah dualarını nəzərə alırm. 13 Elə insanlar var ki, işığa үşyan edir, Nurlu yolu tanınır, Onun dalınca getmir. 14 Qatıl gün batanda qalxır, Fəqiri, yoxsulu öldürür, Gecə oğrusuna bənzəyir. 15 Zinakarın gözü alaqqarlıqdadır, "Kimsə məni görməz" deyə düşünür, Üz-gözünü gizlədir. 16 Oğrular evləri qarənlıqdə yarır, Gündüz gizlənir, işiq nədir, bilmir. 17 Çünkü onların sabahı qatı qarənlıqdır, Zülmətin dəhşəti onların aşnasıdır. 18 Amma onlar su üzərində köpüyə bənzər, Torpaqdan lənət payı alar, Üzüm bağlarına qayitmazlar. 19 Necə ki quraqlıq və istilik qarı əridib udar, Ölürlər diyarı da günahkarları elə götürüb aparar. (Sheol h7585) 20 Onları ana bətni unudar, Qurdalar üçün ləziz yem olar, Bir də onları heç kim yada salmaz, Haqsızlıq bir ağac kimi sinar. 21 Çünkü sonsuz qadınlara yamanlıq edərlər, Dul qadınlara yaxşılıq etməzlər. 22 Allah işa qüdrəti ilə bu güclüləri dərtib yerə vurur, Onlar qalxsa belə, hayatlarından əmin olmazlar. 23 Allah onlara izin verir ki, əmin-amanlıqdə yaşasınlar, Amma onlar gedən yollara göz qoyur. 24 Qisa müddətə ucalır, sonra da yox olurlar. Yixılrlar, lap əvvəlkilər kimi götürürlətib aparılırlar, Sünbül kimi dərilib yığılırlar. 25 Əgər belə deyilsə, Yalançı olduğumu kim sübut edə bilər? Sözlərimin dəyərsiz olduğunu kim deyə bilər?»

25 Şuahlı Bildad belə cavab verdi: 2 «Səltənət və zəhm Allaha məxsusdur, Uca göylərdə nizam quran Odur. 3 Orduları saya gələrmi? İşığı kimin üzünə doğmaz? 4 Fani insan Allah qarşısında necə saleh ola bilər? Qadindan doğulan necə təmiz ola bilər? 5 Bax Onun gözündə ay

belə, parlaq deyilsə, Ulduzlar belə, pak deyilsə, **6** Torpaq qurduna bənzər fani insan necə ola bilər? Axi bəşər oğlu bir cücüyə bənzər».

26 Əyyub belə cavab verdi: **2** «Biçarəyə necə də kömək etdin! Taqətdən düşən qolu necə xilas etdin! **3** Hikmətsiz adama necə məsləhət verdin! Ona bol-bol müdriklik öyrətdin! **4** Axi bu sözləri kima söyləyirsən? Sənin ağızınla kimin ruhu danışır? **5** Ölülər titrəyir, Su altında məskən salanlar lərzəyə gelir. **6** Allahın hüzurunda ölülər diyari çılpaqdır, Hələk yerinin örtüyü yoxdur. (Sheol **h7585**) **7** Şimalı boş fəzannı üstüne yayar, Dünyanı heçliyin üstündən asır. **8** Buludların içində sularını bükbüb yiğir, Onların ağırlığından buludlar yırtılır. **9** Bədirlənmış ayın üzünü örtür, Buludları üstüne çekir. **10** Suların üstüne bir sərhəd çekir, İşıqla qaranlığı böllür. **11** O qəzəblənəndə göyün dirəkləri sarsılır, Çəşib qalır. **12** Dənizi gücü ilə çalxalayır, Müdrikliyi ilə Rahavı vurur. **13** Göyləri nəfəsi ilə açır, Qaçan ilanı əli ilə parçalayır. **14** Bunlar yalnız Onun etdiklərinin bir zərrəsidi, Ondan eșitdiyimiz çox zəif bir piçiltidir. Axi qüdrətli gurultusunu kim dərk edə bilər?»

27 Əyyub misal çəkərək dedi: **2** «Haqqımı əlimdən alan var olan Allaha and olsun, Canımı dərdə salan Külli-İxtiyara and olsun, **3** Nə qədər canımda can, Burnumda Allahın nəfəsi varsa, **4** Ağzımdan pis söz çıxmayacaq, Dilim yalan danışmayacaq! **5** Sizin sözlərinizi əslə təsdiq etməyəcəyəm, Son nəfəsimə qədər kamilliyyimdən əl çəkməyəcəyəm. **6** Salehliyimdən bərk yapışmışam, Onu buraxmaram, Elə gün keçirməmişəm ki, ürəyim tərəfindən ittihəm olunum. **7** Qoy düşmən pis adamların gününə düşsün, Haqsız adamlara nə edilirsə, əleyhdarlarına da elə edilsin. **8** Allahsız insanı Allah kəsib atanda, Canını alanda ümidi olarmı? **9** Dara düşəndə fəryadını Allah eşidəcəkmi? **10** O, Külli-İxtiyardan zövq alır mı? O hər zaman Allaha yalvarımı? **11** Allahın qolu haqqında sizə bilik verəcəyəm, Külli-İxtiyarın niyyətini sizdən gizlətməyəcəyəm. **12** Əslində hamınız bunu görmüsünüz, Bəs niyə boş sözlər söyləyirsiniz? **13** Pis adam Allahdan belə pay alar, Külli-İxtiyardan zorakı adamlara bu nəsib olar: **14** Nə olsun, övladları çoxalır, Hamısı qılıncdan keçiriləcək, Nəslindən sağ qalanlar xəstəlikdən ölərək dəfn ediləcək, Dul arvadları ağlaya bilməyəcək. **16** Pis insan qum qədər gümüş yığsa da, Torpaq zərrələri qədər paltar yığsa da, **17** Onun yığdığını saleh geyəcək, Gümüşünü günahsızlar böləcək. **18** Güva çanağı kimi, Qarovalcu çardağı kimi ev tikir, **19** Varlı olaraq yatır, amma sona qədər belə qalmaz, Gözlərini açanda hamısı yox olub gedəcək. **20** Dəhşət onu sel tək basacaq, Tufan gecə onu qapıb aparacaq. **21** Şərq küləyi onu qaldırıb sovuracaq, Onu öz yerindən süpürüb aparacaq. **22** Ona qarşı amansız küləklər əsəcək, O isə yelin əlindən qəçməq cəhd edəcək. **23** Külək onu əla salaraq al çalacaq. Öz yerindən onun üçün viyıldayaçaq.

28 Gümüşün mədəni, Qızılın təmizlənmə yeri var. **2** Dəmir torpaqdan çıxarılır, Mis daşlardan əridilərək alınır. **3** İnsan qaranlığa son qoyur, Sonanın qatı qaranlıqda, zülmətdə filiz axtarır. **4** İnsan məskənlərindən uzaq bir çuxur açır, İnsan ayağı dəyməyən yerdə, İnsanlardan uzaqlarda ilişib yellənə-yellənə qalır. **5** Torpaqdan çörək çıxır, Torpağın altı isə firlanır, elə bil odlar yanır. **6** Qayalarından göy yaqut çıxır, Orada qızıl tozu da var. **7** Oranın yoluń yırtıcı quşlar bilmir, Şahinin gözü orani görməyib. **8** Ora məğrur heyvanların ayağı dəyməyib, Yırtıcı aslanlar oradan keçməyib. **9** Mədənçi əlini çaxmaq daşına uzadır, Dağları dibindən oynadır. **10** Qayalarдан yeraltı keçidlər açır, Gözləri müxtəlif qiymətli şeylərə baxır. **11** Çayların mənbələrini bağlayır, Gizlini aşkara çıxarır. **12** Amma hikməti haradan tapmaq olar? Müdrikliyin yeri hani? **13** İnsan onun qiymətini bilməz, Dirilər arasında ona rast gəlməz. **14** Dərinliklər deyər: "Məndə yoxdur", Dəniz deyər: "Yanımda yoxdur". **15** Saf qızıl onu əvəz edə bilməz, Qiyməti gümüşlə ölçülməz. **16** Onu Ofir qızılı ilə qiymətlandırmak olmaz, Onu qiymətli damarlı əqiqlə, göy yaqutla dəyərləndirmək olmaz. **17** Nə qızıl, nə da gözəl cam ona tay deyil, Hikmət saf qızıl qablarla əvəz edilmir. **18** Yanında mərcanın, büllürün adı çəkilməz, Hikmətin qiyməti yaqutdan artıqdır. **19** Kuş topazı onun tayı deyil, Onun dəyəri saf qızilla ölçülməz. **20** Baş hikmət haradan gəlir? Müdrikliyin yeri hani? **21** O bütün canlıların gözündən uzaqdır, Göydə uçan quşlardan belə, gizli qalır. **22** Hələk yeri ilə ölüm belə deyir: "Qulaqlarımız yalnız sorğunu eşidir". **23** Onun yoluń Allah dərk edir, Yerini yalnız O bilir. **24** Çünkü yer üzünüн ucqarlarına qədər baxır, Göylərin altındaki hər şeyi görür. **25** Küləyin gücünü təyin edəndə, Suları ölçəndə, **26** Yağışa qanun qoyanda, Şimşəyə yol açanda Hikmətə baxıb qiymət qoydu, Onu bərqrər edib araşdırıldı. **28** İnsana dedi: "Rəbb qorxusu hikmətdir, Pislikdən çəkinmək müdriklikdir"».

29 Əyyub yenə misal çəkərək dedi: **2** «Kaş ki öten aylar geri döñəydi - Allahın məni qoruduğu, **3** Çırağının başım üstə işiq saçdığı, Nuru ilə qaranlıqda gəzdiyim günlər. **4** Kaş ki həyatımın çiçəkli günləri geri döñəydi - Mənə yar olan Allahın çadırımı qoruduğu, **5** Külli-İxtiyarın hər vaxt mənimlə olduğu, Övladlarının ətrafimdə dolanlığı, **6** Yollarımın südlə yuyulduğu, Yanımdakı qayadan zeytun yağı axlığı günler. **7** Şəhər darvazasına gedərən, Kürsüümü meydanın başına qoyarkan **8** Gənclər məni görüb gizlənərdi, Yaşlılar ayağı qalxb hörəmət göstərərdi. **9** Başçılardan səhbətini dayandırırdı, Əlləri ilə ağızlarını tutardı. **10** Əsilzadələrin səsi çıxmazdı, Dilləri damaqlarına yapışardı. **11** Qulaq məni eşidənə alqışlayardı, Göz məni görəndə tərifləyərdi. **12** Çünkü imdad diləyən fəqiri, Köməksiz yetimi qurtardardı, **13** Son anlarını yaşayanlar mənə xeyir-dua verərdi, Dul qadının qəlbina şən nəğmələr verərdim. **14** Libas kimi salehliyi geyinmişəm, Sənki ədalətim mənə cübbə

və tac idi. **15** Korlara göz idim, Topallara ayaq idim, **16** Yoxsulların atası idim, Qəriblərin müsküllərinin qayğısına qalırdım, **17** Haqsızın çənəsini qırırdım, Ovunu dışlərindən qoparırdım. **18** Düşüñürdüm: "Son nəfəsimi yuvamdaça verəcəyəm, Ömrümün günlərini qum qədər çoxaldacağam. **19** Köküm sulara tərəf rişələnəcək, Budaqlarına şəh düşəcək. **20** Qazandığım şərəf təzələnəcək, Əlimə yeni ox-kaman gələcək". **21** İnsanlar ehtiramla məni dinlərdi, Səssizcə məsləhətimi gözlərdi. **22** Heç kim sözümün üstündən söz deməzdi, Sözlərim üzərlərinə töküldər. **23** Məni yağış kimi gözləyirdilər, Yaz yağışı tək sözlərimi içirdilər, **24** Üzlərinə gülümsəyəndə gözlərinə inanmazdilar, Gülər üzümdən ruhlanardılar. **25** Onlara yol göstərərdim, başçı kimi əyləşərdim, Əsgərlərin arasında padşah kimi ömür sərərdim, Yashılara təsəlli verənə bənzəyərdim.

30 Amma indi yaşça məndən kiçiklər Mənə lağ edirlər. Vaxtı ilə atalarını heç bir işə layiq görməzdim, Sürümün itlərinin yanına belə, qoymazdım. **2** Çünkü taqətdən düşmüsdüllər, Biləklərinin gücü getmişdi, Heç biri işimə yaramırdı. **3** Onlar yoxsulluqdan, acliqdan zəifləmişdi, Gecələr çöl-biyabanda bitki kökü gəmirirdi. **4** Kollardan duzu bitkilər toplayırdılar, Süpürgə kollarının köklərini yeyirdilər. **5** Xalq arasından qovulurdular, Üstlərinə elə çığırıldılar ki, Elə bil ki oğrudurlar. **6** Vadi yataqlarında, yerin dalılıklarında, Qaya ovuqlarında yaşıyırdılar. **7** Kollar arasında bağırıldılar, Qara tikan kolu altında daldalanırdılar. **8** Axmaqların, adsız-sansız insanların övladlarıdır, Ölkədən qovulmuşdular. **9** İndisə dillərində dastan olmuşam, Ağızlarında məsəl olmuşam. **10** İkrah edərək məndən gen dayanırlar, Hətta üzümə tüpürməkdən çəkinişlər. **11** Çünkü Allah kamanının ipini boşaltdı, Məni zəlil elədi. Ona görə onlar gözümün qabağında Cilovlarını çıxarıb atıldılar. **12** Bu avara gənclər sağ tərəfimdən çıxır, Ayaqlarımı büdrədir, Mənə qarşı torpaq qalağı düzəldir. **13** Yolumu bərəbad etdilər, Onlara dəstək verən olmasa da, Məni yox etməyə çalışırlar. **14** Sanki geniş dəliklərdən keçib Viranəlikdən üstümə yuvarlanırlar. **15** Dəhşətlər üstümə doldu, Şərəfimi yel tək sovurdu, Xoşbəxtliyim bulud kimi keçib getdi. **16** İndi canım taqətdən düşdü, Dar günlər məndən bərk yapışdı. **17** Gecələr sümüklərim sizildəyir, Canımı gəmirən ağrılar dayanır. **18** Allah paltarı zorla əynimden çıxarı, Məndən cübbəmin yaxası kimi yapışır. **19** Məni lila batırır, Toza, külə dönmüşəm. **20** Sənə yalvarıram, cavab vermirsən, Ayağa qalxmağıma göz qoyursan. **21** Mənə qarşı rəhəmsizəm, Güclü əllərinla məni əzirsən. **22** Məni qaldırıb yel üstünə mindirirsən, Firtına içinə salıb məni darmadağın edirsən. **23** Bilirəm, məni ölümə, Bütün ömür sürənlər üçün təyin olunan son mənzilə aparacaqsan. **24** Yixilana əl qaldırmaq olmaz, Bəlaya düşənin harayına çatan yoxdur. **25** Məgər dara düşənlər üçün ağlamırdımmi? Yoxsulların halına yannırdımmi? **26** Mən yaxşılıq gözlədim, yamanlıq gəldi, Mən işq umarkən qarənliq gəldi. **27** Ürəyim çırpınır, rahatlığı yoxdur, Ağır

günələr qarşımı kəsdi. **28** Yoxdur bir işq ucu, qarala-qarala gəzirəm, Camaat arasında durub fəryad edirəm. **29** Çaqqallara qardaş oldum, Bayquşlara yoldaş oldum. **30** Qaralan dərim soyulur, Qızdırımadan sümüklərim yanır. **31** Liram yas tutub nalə çəkir, Tütəyim zar-zar inləyir.

31 Gözlərim üçün əhd etmişəm, Gözüm bir qızəbaxarmı? **2** İnsan yuxarıdan - Allahdan nə pay alır? İnsana ucalardan - Külli-İxtiyardan nə irs qalır? **3** Məgər haqsızların başına fəlakət gəlmir? Məgər fitnəkarların başına bəla gəlmir? **4** Məgər O, yollarıma baxmır? Məgər O hər addımımı saymır? **5** Əgər yalançı olaraq gəzmişəmsə, Ayağım firıldaq üçün qaçıbsa, **6** Qoy Allah məni haqq tərəzisində çəksin, Kamil olduğumu görsün. **7** Yolumda əyri addım atmışamsa, Gözlərimin ardınca qəlbimi sürükəlməşəmsə, Əllərimi ləkələmişəmsə, **8** Əkdiyimi yadlar yesin, Qoy əkinim kökündən çıxarılsın. **9** Əgər qəlbim başqa bir qadına meyl edibsə, Qonşumun qapısını püşmüşəmsə, **10** Qoy arvadım başqasının taxılım üyütsün, Qoy onunla başqa kişilər yatsın. **11** Axi bu bir xəcalət olardı, Məhkəməyə veriləsi bir günah sayılardı. **12** Çünkü bu Hələk yerinədək yandırıb-yaxan bir alovdır. Bu bütün barımı kökündən çıxarındı. **13** Əgər manımlı çəkişəndə Nökərlərimin və kənizlərimin Haqqını yemişəmsə, **14** Allah ayağa qalxanda Mən nə edə bilərəm? Məni yoxlayanda nə cavab verərəm? **15** Anamın bətnində məni yaranan Onu yaratmayıb? Bətnindən bizə quruluş verən O olmayıb? **16** Əgər yoxsulların istədiklərini bir kənara qoymuşamsa, Dul qadının ümidi qırımsa, **17** Bir tikəmi özüm yeyib Yetimə verməmişəmsə, **18** Gəncliyimdən bəri yetimlərə atalıq etməmişəmsə, Doğulandan bəri dul qadına yol göstərməmişəmsə, **19** Paltarı olmadığı üçün canı ağriyan, Ya örtüyə möhtac qalan yoxsulları görəndə **20** Qoyunlarımin yunu ilə onları isitməmişəmsə, Onlar da mənə ürəkdən alqış etməyiblərsə, **21** Məhkəmədə sözü keçən olduğum üçün Yetimə əl qaldırımsa, **22** Qollarım qırılıb ciyinlərimdən düşsün, Qoy qolum lüləsindən sinsin. **23** Çünkü Allahın bəlasından qorxuram, Əzəməti qarşısında dayana bilmərəm. **24** Əgər qızla ümid bağlamışəmsə, Saf qızla "ümidim sənsən" demişəmsə, **25** Əgər bol sərvətimə görə, Əlimin gəlirinin çoxluğuna görə sevinmişəmsə, **26** Əgər parlayan günəşə, İşqi saçaraq dövranı edən aya baxıb, **27** Kənlümün meylini gizlice azdırıb, Sitayış etmək üçün əlimlə onlara Öpüş yollamışəmsə, **28** Bu da məni ittiham edən günah sayılardı, Çünkü ucalarda olan Allahı danmış olardım. **29** Əgər düşmənlərinin bədbəxtliyinə sevilmişəmsə, Başına bəla gəldi deyə fərəhələnmişəmsə, **30** Kiminsə canına qarğış yağıdıraraq Dilimə günah işlatmaya yol vermişəmsə, **31** Evimdəki insanlar "Əyyubun verdiyi ətlə Qarnını doyurmayan varmı?" deyə soruşmayıblarsa, **32** - Heç bir yadelli gecəni küçədə keçirməzdı, Qapım həmişə yoldan keçənlərin üzünə açıq idi - **33** Əgər təqsirimi gizlətmışəmsə, Adəm kimi üsyankarlığımı örtbasdır etmişəmsə, **34** Camaatdan qorxduğum üçün, El

qınağından dəhşətə gəldiyim üçün Dinməzə bayırə çıxmamışsə... **35** Kaş manı bir eşidən olaydı! Bu sözümü təsdiq edirəm, Qoy Külli-İxtiyar mənə bir cavab versin! Əleyhdarım bunu tumara yazıb olımə versin. **36** Şübhəsiz, bu tumarı ciyinimdə gəzdirərdim, Başına tac edərdim. **37** Onda atdığım hər addımı Allah'a bildirərdim, Mən bir şahzadə kimi Onun yanına gedərdim. **38** Torpağım da məndən fəryad edirəsə, Kotanın açıldığı yarıqlar əlimdən bir ağızdan ağlayırsa, **39** Pulunu vermədən məhsulu yemişəmsə, Buranın sakinlərinin ürəyini qırımsımsa, **40** Qoy sahəmdə buğda yerinə tikan, Arpa yerinə alaq bitsin». Əyyubun söhbəti sona yetdi.

32 Beləliklə, bu üç kişi artıq Əyyuba cavab verməyi dayandırdı, çünkü Əyyub öz gözündə saleh idi. **2** Amma Əyyub özünü Allahdan da saleh saydıği üçün Ram nəslindən Buzlu Barakelin oğlu Elihu ona qarşı qəzəbdən alovlandı. **3** Elihu Əyyubun üç dostuna görə də hirsindən alışib-yandı, çünkü düzgün cavab tapmayıb Əyyubu günahkar çıxartdılar. **4** Elihu Əyyubla danişmaq üçün növbəsini gözləyirdi, çünkü əvvəlkilər yaşça ondan böyük idi. **5** Bu üç nəfərin daha sözü qalmadığını görəndə o, hirsindən alışib-yandı. **6** Buzlu Barakelin oğlu Elihu belə dedi: «Mən yaşça kiçiyəm, sizsə yaşılsınız. Ona görə çəkindim, Bildiyimi sizə söyləməyə qorxdum. **7** Dedim “qoy danışın çox uzun ömür sürənlər, Qoy hikmət öyrətsin çox illərin şahidləri”. **8** Həqiqətən, insanda olan ruh, Külli-İxtiyarın nəfəsi insana ağıl verir. **9** Hikmət yaşda olmaz, Ədaləti dərk etmək yaşa baxmaz. **10** Ona görə deyirəm ki, mənə dirləyin, Qoy mən də bildiyimi söyləyim. **11** Siz danışarkən mənə gözlədim, Siz sözləri araşdırarkən fikirlərinizi dirlədim. **12** Bütün diqqətimi sizə tərəf çevirdim, Amma heç biriniz Əyyuba haqsızlığını sübut etmədiniz, Onun dediklərinə cavab vermədiniz. **13** Əsla deməyin ki, hikmət tapmışq, Haqsızlığını insan yox, Allah ona sübut etsin. **14** Amma Əyyubun sözlərinin hədafi mən deyilməm, Sizin sözlərinizlə ona cavab verməyəcəyəm. **15** Onlar məəttəl qaldılar. Artıq cavab tapmadılar. Deməyə sözləri qalmadı. **16** Onlar danışmırlar, dayanıblar, Cavab vermirlər deyə Mən gözləməliyəmmi? **17** Amma deməyə sözüm var, Mən də bildiyimi söyləyim. **18** Çünkü sinəm sözlə doludur, Kəksümdəki ruh məni sixir, **19** Az qalır açılmamış şərab kimi, Təzə tuluqlar kimi bağrim çatlaşın. **20** Qoy danışım, rahatca nəfəs alaram, Dil açıb cavab verim. **21** Heç kimin tərəfini saxlamayacağam, Heç kimə yaltaqlıq etməyəcəyəm. **22** Çünkü yaltaqlıq nadir bilmərəm, Yoxsa Yaradanım məni yox edər.

33 Əyyub, indisə mənim sözümü dirlə, Hər kəlməmə qulaq as. **2** Bax ağızımı açıram, Dilim bu sözləri deyir. **3** Sözlərim səmimi ürəkdən gəlir, Dodaqlarım biliyi doğru söyləyir. **4** Məni Allahın Ruhu yaratdı, Külli-İxtiyarın nəfəsi mənə həyat verdi. **5** Əgər əlindən gəlirsə, mənə cavab ver, Siraya düz sözlərini, qarşımıda dayan. **6** Mən də Allahın nəzərində sənin kimiyəm, Mən də palçıqdan düzəldilmişəm. **7** Dəhşətimdən vahiməyə

düşmə, Bu həcumum sənə ağır gəlməsin. **8** Həqiqətən, səsin hələ qulaqlarımızdır, Belə demişdin: **9** “Pakam, günahsızam, Təmizəm, təqsirsizəm. **10** Yenə də Allah mənə qarşı bəhanə axtarır, Məni Özünə düşmən sayır. **11** Ayaqlarımı buxovlayır, Bütün yollarımı göz qoyur”. **12** Amma qoy bunu sənə söyləyim ki, Sən bu barədə haqsızsan, Çünkü Allah insandan böyükdür. **13** İnsanın heç bir sözünə cavab vermər deyə Niyə Onunla çəkişirən? **14** Çünkü insan anlamasa da, Allah bu və ya digər yolla danışır. **15** Yuxuda, gecə röyalarda, İnsanlar dərin yuxuya qərq olanda, Yataqda yatanda **16** İnsanın qulağını açır, Xəbərdarlıq edərək onu qorxudur ki, **17** İnsan şər iş görməkdən dönsün, Təkəbbürdən uzaq olsun. **18** İnsanın canını quydan, Həyatını qılıncla həlak olmaqdan qurtarır, **19** İnsanı yatağında ağrırlarla, Sümüklərini kəsilməyən sızıntılarla yola gətirir. **20** Belə ki könlündən yemək keçmir, Ən ləziz yeməkdən iyrənir. **21** Əti tökülür, görünməz hala düşür. Görünməyən sümükləri üzə çıxır. **22** Canı quyuya, Hayatı ölüm məleklerinə yaxınlaşır. **23** İnsana əmalisalehliyini bəyan etmək üçün Min məleyin içindən bir mələk, bir vasitəçi olsa, **24** O zaman Allah ona rəhm edib deyər: “Onu quyuya düşməkdən qurtar, Onun üçün kəffarə tapmışam”. **25** Onda bədəni uşaq bədəni kimi təzə olar, Yeniyetməlik dövrünə qaydır. **26** Dua edəndə Allah ondan razi qalar, Sevinərək Allahın üzünü görər, Allah onun vəziyyətini düzəldər. **27** Sonra insanların öündən nəğmə söyləyər: “Günah işlədib doğru yoldan azmişdim, Allah mənə layiq olduğum cəzəni vermədi. **28** Canımı quyuya düşməkdən qurtardı, Həyatım nur görəcək”. **29** Bax Allah bütün bunları insanlara Ya iki dəfə ya da üç dəfə edər ki, **30** Onların canını quydan xilas etsin, Onlar həyatın nurunu görsün. **31** Yaxşı dirlə, Əyyub, bir qulaq as, Sakit ol, qoy danışım. **32** Əgər deməyə sözün varsa, mənə cavab ver, Danış, çünkü səni haqlı çıxarmaq istəyirəm. **33** Sözün yoxsa, mənə qulaq as, Sakit ol, qoy sənə hikmət öyrədim».

34 Elihu söhbətinə belə davam etdi: **2** «Ey hikmətlilər, sözlərimi dirləyin, Ey çoxbilənlər, məni eşidin. **3** Çünkü damaq yeməyin dadını bildiyi kimi Qulaq da sözləri müəyyən edir. **4** Gəlin doğrunu seçək, Birlikdə yaxşını öyrənək. **5** Çünkü Əyyub deyir: “Mən günahsızam, Allah isə əlimdən haqqımı aldı. **6** Haqlı olduğum halda yalançı sayılırəm, Bir təqsirim yox ikən oxundan sağalmaz yara alımdım”. **7** Əyyub kimi şəxsiyyət varmı? O, kinayəni su kimi içir. **8** Pislik edənlərlə yoldaşlıq edib gəzir, Pis adamlarla yol gedir. **9** Çünkü “çalışib Allahı razi salmaq İnsana xeyir gətirməz” deyir. **10** Buna görə, ey dərrakəli insanlar, məni dirləyin! Məgər Allah pislik edərmə? Məgər Külli-İxtiyar haqsızlıq edərmə? **11** Çünkü O hər kəsə əməlinin əvəzini verir, Qazandığını başına gətirir. **12** Məgər Allah pislik edir? Məgər Külli-İxtiyar haqsızlıq edir? **13** Ona bütün dünyamı kim təslim etdi? Kim Onu yer üzərində təyin etdi? **14** Əgər qəsdinə durub Ruhunu, nəfəsini geri çəkərsə, **15** Bir anda bütün bəşər yox olar,

İnsan torpağa qayıdar. 16 Əgər düşüncən varsa, bunları dirlə, Sözlərimi eşit. 17 Ədalətə nifrət edən səltənət süra bilərmi? Adil və qüdrəti Olanımı məhkum edəcəksən? 18 Padşahlara “yaramazsınız”, Əsilzadələrə “şərsiniz” deyən, 19 Başçılar arasında tərəfkeşlik etməyən, Varlımlı yoxsuldan üstün saymayan O deyilmə? Çünkü hamını Onun əlləri yaratdı, 20 Hami bir an içində, bir gecə yarısı ölüb gedir, Xalq lərzəyə galib ölü. Güclülər belə, əl dəyməmiş aradan götürülür. 21 Allah gözlərinin insanların yolundan çəkmir, Atdıqları hər addımı görür. 22 Şər iş görənlərin gizlənəcəyi Nə qaranlıq, nə də zülmət yeri var. 23 Hökm üçün hüzuruna gəlsinlər deyə Allah insana nəzarət etmək üçün ehtiyac duymur. 24 İstintaq etmədən güclü insanları qırır, Onların yerinə başqalarını qoyur. 25 Çünkü onların işlərini bilir, Bir gecə onları alt-üst edir, onlar əzilir. 26 Hamının gözü önündə Pislikləri üzündən onlara cəza verir. 27 Çünkü Onun ardınca getmədilər, Yollarının heç birinə fikir vermədilər. 28 Ona görə yoxsulların fəryadı Onun hüzuruna yetdi, O, fəqirlərin fəryadını eşitdi. 29 Amma Allah səssiz dursa, kim Onu ittiham edə bilər? Üzünü gizlədərsa, kim Onu görə bilər? Hər millət, hər insan üçün O eynidir ki, 30 Allahsız insan hökmənliq etməsin, Xalqa tələ qurmasın. 31 Allaha deyən olubmü: “Günahkaram, bir də pis iş görməyəcəyəm? 32 Görmədiyimi mənə göstər, Haqsızlıq etmişəm, bir da etmərəm”. 33 Onu atdığın halda sənə Kefin istəyən əvəz verməlidirmi? Qərar verən sənsən, mən deyiləm, İndi bildiyini mənə söyle. 34 Dərrakəli insanlar, Məni dinləyən müdrik adamlar deyəcək: 35 “Əyyub avam-avam danışır, Sözlərinin manası yoxdur”. 36 Bir şər adam kimi cavab verdiyi üçün Qoy Əyyub axıradək sınaqda olsun! 37 Çünkü günahına üsyankarlıq da artırır, Qarşımızda ələ bil rişxənd edərək əl çalır, Allaha qarşı danışdıqca danışır».

35 Elihu sözünü belə davam etdirdi: 2 «Allah öündə haqlı olduğunu deyirsən. Bunun doğru olduğunu düşünürsən? 3 Bəs niyə soruşursan ki, “əgər günah işlətməsəm, Bundan xeyrim, qazancım nə ola bilər?” 4 Həm sənə, həm də dostlarına Belə cavab verəcəyəm. 5 Bir bax səmaya, Nəzər sal başının üstündəki buludlara. 6 Günah işlətsən, bunun Allaha nə ziyanı dəyər? Nə qədər üsyankar olsan da, Ona bir şey olarmı? 7 Samin salehliyin Ona nə verir? Yaxud da O, əlindən nəyi alıb götürür? 8 Pisliyin özün kimisine ziyan vurur, Salehliyin isə bəşər oğlu üçündür. 9 İnsanlar ağır təzyiq altında fəryad edir, Güclülərə qarşı yardım istəyir. 10 Amma deyən yoxdur: “Həni məni yaradan Allah? Həni biza gecələr ilahilər oxutdurən Allah? 11 O bizi yer üzünün heyvanlarından çox öyrədib, Bizo göydəki quşlardan daha çox hikmət verib”. 12 Orada pislərin qıruru üzündən İnsanlar fəryad edir, Amma Allah cavab vermir. 13 Əslində Allah boş fəryadı dinləmir, Külli-İxtiyar buna əhəmiyyət vermir. 14 Sən onu görmədiyini söylədiyin anda belə, Mübahisən öündədir, Onu gözlə. 15 İndi qəzəblənib cəzalandırmırsə,

Təqsirin çoxluğuna baxmir. 16 Ona görə Əyyub boş yerə ağzını yorur, Avam-avam danışdıqca danışır».

36 Elihu sözünü belə davam etdirdi: 2 «Bir az səbir elə, sənə izah edəcəyəm, Çünkü Allah barədə deyiləcək çox sözümüz var. 3 Geniş məlumat toplayacağam, Yaradılmış haqq verəcəyəm. 4 Dediyimin heç biri, şübhəsiz, yalan deyil, Qarşında dayanan kamil bilicidir. 5 Allah güclüdür, kimsəyə xor baxmaz, Güclüdür, dərin şüra malikdir. 6 Pis adamları yaşıtmaz, Fəqirlərin haqqını verər. 7 Salehdən gözünü çəkməz, Onu padşahlarla birgə taxtda oturdar, Əbədilik ucaldar. 8 Amma əgər insanlar zəncirlənib Təzyiq altında saxlanarsa, 9 Onlara əməllərini, günahlarını göstərər, Təkəbbürlü rəftar etdiklərini bildirər. 10 Öyüdlərini eşitdirər, Pislikdən dönmələrini əmr edər. 11 Əgər Ona qulaq asıb qulluq edərlərsə, Qalan günlərini bolluq içində yaşırlar, Qalan illərini əmin-amanlıqda yaşırlar. 12 Qulaq asımlaşsara, qılıncdan keçirilərlər, Cəhalət içinde canları çıxar. 13 Allahsızlar ürəklərində kin saxlayırlar, Allah onları qandallayanda belə, Onu çağırırmırlar. 14 Vaxtsız ölüb gedərlər, Şərəfsiz ömür sürərlər. 15 Amma Allah əzabkeşləri əzablarından xilas edər, Dara düşəndə onlara səsini eşitdirər. 16 Bəli, O səni çatınlıkdən Darisqal olmayan geniş yera, Yağlı yeməklərlə bəzənmis süfrəyə çıxarər. 17 Amma şərin hökmü vücduduna dolar, Haqq-ədalət isə yaxandan tutar. 18 Ehtiyatlı ol, qoy pul səni başdan çıxarmasın, Rüşvətin böyükliyünü görüb azmayasan. 19 Səni dardan qurtarmağa, Varının, yoxsa qırdratının gücü çatarmı? 20 Xalqların öz yerlərindən Yox edildiyi gecənin həsrətini çəkmə. 21 Ehtiyatlı ol ki, şərə tərəf dönməyəsən, Çünkü zəlil olmaqdan çox bunu seçmişən. 22 Budur, Allah əzəməti ilə ucalır, Onun kimi müəllim haradadır? 23 Kim Ona nə etməsinin lazımlı olduğunu söyləyə bilər? Kim Ona “haqsızsan” deyə bilər? 24 Onun işlərini yada sal, insanların ilahilərlə tərənnüm etdiyi işləri mədh etməlisən. 25 Bütün insanlar bunu görür, Hami bu işləri uzaqdan seyr edir. 26 Bəli, Allah çox böyükdür, Onu təməl bilmirik, illərinin sayını araşdırın yoxdur. 27 Su damcılarını yuxarı qaldırır, Buxarlandırır, yağış yağıdır. 28 Bu yağışlar buludlardan töküllür, İnsanların üstüne bol yağışlar səpilir. 29 Buludların necə yayılmasını, Göylərin çadırında guruldamasını Kim dərk edə bilər? 30 Baxın, ətrafında şimşəkləri çaxdırır, Danızın dərinliklərini doldurur. 31 Allah xalqlara rəhbərlik edir, Onları bol ərzaqla təmin edir. 32 Şimşəyi əlləri ilə tutur, Hədəfə vurmasını buyurur. 33 Gurultusunu qasırğadan xəbər verir, Qasırğanın qopacağını öküzlərə belə, bildirir.

37 Bundan qəlbim çırpımb yerində oynayır, 2 Dinlayın! Gurlayan səsini dinləyin, Ağzından çıxan harayıni eşidin! 3 Göy altında, hər yanda səs salır, Yer üzünün dörd bucağında şimşəyini çaxdırır. 4 Ardınca nərə vurur, Əzəmətli səsi ilə gurlayırlar, Hənəri eşidilir, dayanmadan şimşək çıxır. 5 Allahın səsi heyratımız şəkildə gurlayır, O biza məlum olmayan böyük işlər görür.

6 Çünkü “yerə yağı” deyə qara əmr edir, Leysana “şiddətla tökül” deyir. 7 Yaratdığı bütün insanlar Onun işlərini bilsinlər deyə Har kəsin əlini işdən saxlayır. 8 Heyvanlar yuvalarına çəkilir, Öz yerlərində qalır. 9 Tufan otağından çıxır, Soyuq şimal yellərindən gəlir. 10 Allahın nəfəsi suları dondurur, Ümman sular buz bağlayır. 11 Buludlara nəm çəkdirək yükliyir, Buludlar içindən şimşek səpələyir. 12 Buludlar yer üzündə əmrini yerinə yetirmək üçün Onun istəyi istiqamətində dönüb fırlanır. 13 Bəzən insanları cəzalandırmaq üçün, Bəzən torpağı suvarmaq üçün, Bəzən də sevgisini göstərmək üçün yağış göndərir. 14 Əyyub, bunu dirlə, Bir dayan, Allahın heyvətamız işlərindən düşün. 15 Allahın buludlar üçün necə nizam qurduğunu bilirsənmi? Buludlarındakı şimşəkdən necə od çıxır? 16 Buludların tarazlığını, Kamil biliyə malik olanın heyvətamız işlərini bilirsənmi? 17 Səmum küləyi dünyanın nəfəsini kəsərkən Paltarın içərisində istidən huşunu itirirsən. 18 Tökəm bürünç ayna kimi möhkəm olan göy qübbəsini Allahla birlikdə sərə bilirsənmi? 19 Ona nə deyəcəyimizi biza öyrət, Çünkü cəhalətimiz üzündən sözlərimiz nizamsızdır. 20 Onunla danışmaq istərəm, bu Ona xəbər verilərmi? Kimsə udulmasını istərmi? 21 Külək qurtaranda, göyü təmizləyəndə Göydə parlayan işığa kimşə baxmaz. 22 Şimaldan qızılı parıltı görünür, Allah qüdrətli əzəmətində gəlir. 23 Biz Külli-İxtiyarı tapa bilmərik, Qüvvəti möhtəşəmdir. Salehliyi misilsizdir, ədalətlidir, Heç haqsızlıq etmir. 24 Buna görə insanlar Ondan qorxar, O özünü hikmətli sayanlara baxmaz».

38 O zaman Rəbb qasırğanın içindən Əyyuba belə cavab verdi: 2 «Məsləhəti savadsız sözlərlə qaranlığa salan bu kimdir? 3 İndi kişi kimi belinə qurşaq bağla, Sual verəcəyəm, Mənə cavab ver. 4 Mən yerin təməlini qoyarkən haradıdin? Anlayışın varsa, söylə. 5 İndi ki bilirsən, De görüm, yerin ölçüsünü kim qoydu, Yaxud yer üstündə ölçü xəttini kim çəkdi? 6 Nəyin üstündə onun təməlləri quruldu? Kim onun guşədəşini qoydu? 7 Onda dan ulduzları birlə nəğmə oxuyurdu, Bütün ilahi varlıqlar sevincdən haray salırdı. 8 Dəniz bətnən çıxıb fişqırkən Onu qapılar arasında kim bağladı? 9 Ona buludları libas, Qatı qaranlıqları qundaq etdim. 10 Onun sərhədini çəkdim, Qapı və caftələrini qoydum. 11 O vaxt dedim: “Buraya qədər gəlib o tərafə çıxmayaçaqsan, Qürurlu dalğaların burada dursun”. 12 Sən ömründə səhərə buyruq verdinmi? Şəfəqə yerini göstərdinmi? 13 Belə ki yer üzünüñ ucqarlarını tutsun, Üstündən pisləri çırpıb atsun. 14 Torpağın quruluşu dayışır, Möhür vurulanda palçıqda əksi qalan kimi, Libasdakı qırışlar kimi gözə görünüür. 15 Pislerin nuru batırlar, Qaldırıqları qolları qırılar. 16 Dənizin mənbələrinə getmişənmi? Dərinliyin dibində gəzmışənmi? 17 Ölüm dərgahı sənə göstəriləbmi? Ölüm kölgəsinin qapılarını görmüşənmi? 18 Dünyanın həcmini dərk edə bilirsənmi? De görüm, bunların hamısını bilirsənmi? 19 İşiq məskəninə gedən yol haradadır? Qaranlığın yeri haradadır? 20 Onları

yerlərinə apara bilərsənmi? Evlərinin yolunu bilirsənmi? 21 Əlbəttə, heç nə anlamırsan, Çünkü onlara eyni vaxtda doğulmuşan! Yaşın bu qədərdir. 22 Qar anbarlarına girmişənmi? Dolu anbarlarını görmüşənmi? 23 Mən onları dər gün üçün, Döyüş və müharibə günləri üçün saxlayıram. 24 Hansı yolla işiq yayılar, Yer üzündə şərqi küləyi qopar? 25 Kim sellər üçün arx, İldırım üçün yol açdı ki, 26 Kimsəsiz yerləri, İnsan yaşamayan cölləri sulasın, 27 Səhərələr – biyabanlar doyuncu su içsin, Yaşıl ot bitsin? 28 Yağışın atası varmı? Şəh damllarını kim yaratdı? 29 Buz kimin bətnindən çıxdı? Göylərdən düşən şaxtanı kim doğdu? 30 Sular nə zaman daş kimi bərkivir, Dərinliklərin səthi donur? 31 Ülkər uledzərini bağlaya bilirsənmi? Orionun bağlarını aça bilərsənmi? 32 Hər bürcü öz vaxtında çıxara bilərsənmi? Böyük, Kiçik Ayı bürcünə yol göstərə bilərsənmi? 33 Göylərin qanunlarını bilirsənmi? Allahın hakimiyyətini yer üzərində qura bilərsənmi? 34 Başına bol yağış yağışın deyə Buludları səsləyə bilərsənmi? 35 Şimşəkləri göndərə bilərsənmi getsinlər, Sənə də “bax buradayıq” desinlər? 36 Kim ürəyə hikmət qoydu, Dərk etmək üçün şür verdi? 37 Kim buludları ağılla saya bilər? Göyün tuluqlarını kim boşalda bilər? 38 Onda toz yatıb yer bərkivir, Kəsəklər bir-birinə yapışar. 39 Dişi aslanlar üçün ov ovlaya bilərsənmi, Gənc aslanların qarşını doyura bilərsənmi 40 Yuvalarına girənda, Kolluqda pusqu quranda? 41 Kim qarğaya yem verə bilər Balaları Allaha fəryad edəndə, Acından vurnuxanda?

39 Dağ keçilərinin nə vaxt doğduğunu bilərsənmi? Maralların balalamaşının vaxtını sən gözlayırsənmi? 2 Onlar boğaz olanda ayını-gününü sən sayırsənmi? Nə vaxt doğacaqlarını bilərsənmi? 3 Diz çöküb balalarını doğar, Ağrılardan qurtarar. 4 Balaları çöldə böyüyüb güc əlar, Gedər, geri qayıtmaz. 5 Kim vəhşi eşşəyi azad buraxdi? Kim onun iplərini açdı? 6 Ona cölləri məskən verdim, Şoran düzələri ona yurd etdim. 7 O, şəhərdəki izdihama gülər, Sahibinin hay-küyünü eşitməz. 8 Təpaləri dolaşb otlar, Yaşılılığı axtarar. 9 Çöl öküüzü sənə xidmət etmək istəyarmi? Gecəni sənin axurunda keçirərmi? 10 Kotan sürsün deyə onu boyunduruğa sala bilərsənmi? Ardınca dərələrda şırım aça bilərmi? 11 Onun hədsiz gücünə bel bağlaya bilərsənmi? Ona ağır iş gördürə bilərsənmi? 12 Çöl öküüzüne etibar edə bilərsən ki, Əkininin məhsulunu daşısın, Onu xırmanına yişsin? 13 Dəvəquşu qanadını sevincə çırpar, Amma onun qanadı nə leylayın qanadları ilə, Nə də ki pərləri ilə müqayisə olunur. 14 Yerdə yumurtalayır, Onları toz-torpaq üstündə qızdırır. 15 Yadından çıxarıb ki, yumurtalar ayaq altında sinir, Çöl heyvanlarının ayağı altında qalır. 16 Balaları ilə elə sərt rəftar edir ki, Elə bil özünkü deyil, Çəkdiyi zəhmətin boşça getməsindən narahat olmaz. 17 Çünkü Allah ona müdriklik verməyib, Ona dərraka bəşx etməyib. 18 Qaçmaq üçün yenə qanad açında Ata və atlıya gülər. 19 Ata güc verən sənsənmi? Boynuna yali qoyan

sənsənmi? **20** Onu çayırkı kimi tullandıran sənsənmi? Onun təmtəraqlı kişnəməsi xof salır. **21** Dərələrə ayağıni bərk vurur, Öz qüvvəsi ilə sevinib-coşur, Silahlıların qabağına çıxır. **22** Qorxuya gülər, heç bir şeydən çəkinməz, Qılınc qarşısında ayağını geri çəkməz. **23** Onun üstündə oxdan cingildəyir, Parlaq nizə və mizraq şimşək tək keçir. **24** Coşanda qəzəblənib yeri-yurdı qapır, Şeypur çalınan kimi yerindən dik atılır. **25** Şeypur çalınanda “hiaaa!” deyib kişnəyir, Döyüş qoxusunu, sərkərdələrin gurlayan səsini, Döyüşün nərəsini uzaqdan hiss edir. **26** Məgər qırğı sənin dərrakənləmi uçur, Cənuba tərəf qanad açır? **27** Məgər qartal sənin əmrinləmi göyə qalxır, Uca yerlərdə özünə yuva qurur? **28** Sıldırıım qayalarda yaşayır, Şiş uclu qayalarda məskən salır. **29** Oradan şikarını axtarır, Gözləri onları uzaqdan görür. **30** Onun balaları qanla qidalanır, Harada leş olsa, o da oradadır».

40 Rəbb Əyyuba belə dedi: **2** «Kim ki tənbəhə layiq görüür, O, Külli-ixtiyarla mübahisə edə bilərmi? Qoy buna Allahı ittihad edən cavab versin». **3** Onda Əyyub Rəbbə belə cavab verdi: **4** «Mənim gərəksizliyimə bax, Sənə necə cavab verim, Ağzımı əlimlə tutmuşam. **5** Bir dəfə danişdim, daha cavabım yoxdur, Artıq ikinci dəfə nə danişim». **6** Rəbb qasırğanın içindən Əyyuba cavab verdi: **7** «İndi kişi kimi belinə qurşaq bağla, Sual verəcəyəm, Mənə cavab ver. **8** Sənmi ədalətimi boşa çıxaraçaqsan? Özünə haqq qazandırmaq üçün sənmi Məni günahlandıraçaqsan? **9** Allahın qolu kimi qolun varmı? Səsin Onunku kimi gurlayarmı? **10** Əgər belədirse, şərəfə, şana bürün, Ehtişamı, əzəməti geyin. **11** Qoy qəzəbinin alovu saçsın, Hər qırıurluya baxıb onları alçalt. **12** Qırıurluların hamısına baxıb aşağı endir, Pisləri yerindəcə təpiyinin altına sal. **13** Hamisini birləkdə torpaq altında basdır, Məzarda üzləri kəfənə bürünsün. **14** O zaman Mən də bunu qəbul edərəm, Belə ki sağ qolun səni qurtarır. **15** Behemota bax, öküz kimi ot yeyir, Səni yaratdığım kimi onu da Mən yaratmışam, **16** Gör belində nə qədər güc var, Qarın əzələləri necə möhkəmdir. **17** Sallanan quyuğu sidr ağacına bənzəyir, Budlarındakı vətərlər bir-birinə hörültüb. **18** Sümükləri sanki tunc borudur, Qabırğaları elə bil dəmir çubuqdur. **19** Allahın işləri arasında şah əsərdir, Yalnız Yaradan ona qılıncla yaxınlaşa bilir. **20** Təpələr məhsullarını ona verir, Bütün çöl heyvanları yanında oynışır. **21** Nilufərlərin altında, Qamışla örtülü bataqlıqlarda yatır. **22** Nilufərlər üstüne kölgə salır, Dərənin söyüdləri onu əhatəyə alır. **23** Coşğun çaylardan qorxmur, Sellər boğazına çatса da, arxayındır. **24** Gözləri açıq ikən kim onu tuta bilər? Kim qira ilə onun burnunu deşər?

41 Məgər sən Livyatani qarmaqla çəkə bilərsənmi? Dilinə qaytan vura bilərsənmi? **2** Burnuna ip taxa bilərsənmi? Qira ilə çənəsini deşə bilərsənmi? **3** Sənə yalvarıb-yaxararmı, Səninlə şirin-şirin danışarmı? **4** Əbədi qulun olmaq üçün Səninlə əhd kəsərmi? **5** Quşla oynadığın kimi onunla oynaya bilərsənmi? Boynuna

ip bağlayıb onu qızların üçün apara bilərsənmi? **6** Məgər tacirlər onu alib-satarları? Aralarında bələ bilərlərmi? **7** Yabalarla dərisini, Balıqçı neşərləri ilə başını doldura bilərsənmi? **8** Əlini onun üstüñə qoy, nə cəncələ düşəcəyini təsəvvür et, Onda bu işi bir daha görəməzsən. **9** Onu tutmaq ümidiñ boş istəkdir. Onun görkəmli adamı yixmirmi? **10** Onu oyatmaq üçün heç kimdə cəsarət yoxdur. Bəs Mənim qarşısında kim dayana bilər? **11** Kim Mənə bir şey verib ki, ona geri qaytarım? Bax göylər altında hər şey Mənimdir. **12** Sözüñ kəsməyib onun əzalarından, Möhkəm gücündən və gözel görünüşündən deyəcəyəm. **13** Üstündəki paltarı kim çıxara bilər? Qoşa cilovla kim ona yaxınlaşa bilər? **14** Ağzının qapılarını kim aça bilər? Çünkü damağındakı dişlər dəhşətlidir. **15** Kürəyi nizamlı düzülmüş qalxanlara oxşayır, Onlar bir-birinə möhkəm bağlanıb, **16** Bir-birlərinə elə bağlanıb ki, Arasından hava keçməz. **17** Bir-birlərinə elə yapışır ki, Birdir, ayrılmaz. **18** Asqıranda od sıçrayır, Gözləri səhər işi tak par-par yanır. **19** Ağzından alovlu məşəllər çıxır, Qiğlıcımlar saçılır. **20** Burnunun deşiklərindən tüstü çıxır, Elə bil qazan qaynayır, qamış yanır. **21** Nəfəsindən kömürlər közərir, Ağzından alov çıxır. **22** Boynunda qüvvət yaşayır, Qabağında dəhşət oynayır. **23** Ətinin qatları bir-birinə bitişib, Oradan tərpaşa bilməz, üstüñə bark yapışır. **24** Ürəyi daş kimi möhkəmdir, Dəyirmanın alt daşı kimi bərkdir. **25** Qalxanda güclüller lərzəyə gəlir, Qorxub ürkələri gedir. **26** Üstüñə qılınc çəkməyin faydasızdır, Nizə, tir, mizraqdan kar aşmir. **27** Dəməri saman çöpü, Tuncu çürik odun sayıır. **28** O, oxlardan qaçırır, Sapanddan daş atsan, elə bilər ki, çöpdür. **29** Dəyənəkləri küləş qırıntısı sanır, Mizraqın viyiltisənə gülür. **30** Qarnının altı sərt saxsıya oxşayır, Palçıq üstə vəl kimi iz qoyur. **31** Dərin suları bir qazan kimi qaynadır, Dənizi atır küpüna döndərir, **32** Arxasında parlaq bir iz buraxır, İnsan bu dərinliyi ağaran saçə oxşadır. **33** Yer üzündə misli-bərabəri yoxdur, Qorxu bilməyən məxlujdur. **34** Hər lovğalanana xor baxır, Bütün məğrur heyvanların hakimidir».

42 O vaxt Əyyub Rəbbə belə cavab verdi: **2** «Bilirəm, Sən hər şeyə qadırsın, Sənin istəyinin qarşısı alınmaz. **3** Soruşduñ: “Məsləhəti savadsızcasına ört-basdır edən bu kimdir?” Doğrudan da, bilmədiyim şeylərdən, Əlim çatmadığı heyrətəmiz işlərdən danişdim. **4** Dedin: “İndi qulaq as, Mən danişacağam, Sual verəcəyəm, Mənə cavab ver” **5** Qulaqlarına sorğın çatmışdı, İndisə Səni gözlərimlə görürəm. **6** Ona görə özümdən zəhləm gedir, Torpağın, kültün içində tövbə edirəm». **7** Rəbb Əyyuba bu sözləri deyəndən sonra Temanlı Elifaza dedi: «Sənə və iki dostuna qarşı qəzəbdən alışb-yandım. Çünkü siz qulum Əyyub kimi Mənim haqqında doğru oları demədiniz. **8** İndi özünüz üçün yeddi buga və yeddi qoç alıb qulum Əyyubun yanına gedin və özünüz üçün yandırma qurbanı təqdim edin. Qulum Əyyub sizin üçün dua etsin. Mən də onun duasını qəbul edib sizinlə axmaqlığınıza görə

rəftar etməyəcəyəm, çünki siz qulum Əyyub kimi Mənim haqqımda doğru olanı demədiniz». **9** Beləcə Temanlı Elifaz, Şuahlı Bildad və Naamatlı Sofar gedib Rəbbin onlara dediklərinə əməl etdi. Rəbb də Əyyubun duasını qəbul etdi. **10** Əyyub dostları üçün dua edəndən sonra Rəbb ondan alınanları geri qaytardı. O, Əyyuba bütün qabaqkı malından da ikiqat artıq var-dövlət verdi. **11** Əyyubun bütün qardaşları, bacıları və bütün əvvəlki dost-tanışları yanına gəlib evində onunla çörək yedi və dərdinə şərək oldular. Rəbbin onun başına gətirdiyi bütün bəlalara görə ona təsəlli verdilər. Hər biri ona bir parça gümüş və bir qızıl halqa verdi. **12** Rəbb Əyyubun axır günlərini əvvəlki günlərindən daha çox bərəkətli etdi. Onun on dörd min qoyunu, altı min dəvəsi, min cüt öküzü və min eşşəyi var idi. **13** Əyyubun yeddi oğlu, üç qızı oldu. **14** İlk qızının adını Yemima, ikincisinin adını Qesia, üçüncüsünün adını Qeren-Happuk qoydu. **15** Ölkənin heç bir yerində Əyyubun qızları kimi gözəl qızlar yox idi. Əyyub onlara da qardaşları ilə yanaşı miras verdi. **16** Bundan sonra Əyyub yüz qırıq il yaşadı və dörd nəsil övladlarını gördü. **17** O qocalıb yaşa dolaraq öldü.

Zəbur

1 Pislerin məsləhəti ilə getməyən, Günahkarların yolunda dayanmayan, Rıxəndilərin arasında oturmayan insan nə bəxtiyardır! **2** O ancaq Rəbbin Qanunundan zövq alar, Gecə-gündüz bu təlimatı dərin düşünür. **3** Axar sular kənarında əkilən ağac kimi Barını mövsümündə verər, Yarpağı solmaz, Etdiyi hər işdə uğur qazanar. **4** Pis adamlarsa belə deyil, Onlar yelin sovurduğu saman çöpüna bənzəyər. **5** Buna görə pis adamlar hökm gündündə, Günahkarlar salehlərin məclisində dayana bilməz. **6** Çünkü Rəbb salehlərin yolunu bilər, Pislerin yolu isə məhv olar.

2 Nə üçün millətlər belə vurnuxmaya düşür, Ümmətlər boş şeylər düşünür? **2** Dünya şahları yiğisir, Hökmdarlar Rəbbə və Onun məsh etdiyinə qarşı birləşir. **3** Deyirlər: «Gəlin onların buxovlarını qoparaq, Üstümüzdəki zəncirlərini ataq». **4** Göylərin sakini gülür, Xudavənd onlara istehza edir. **5** Sonra onlara hiddəti ilə xəbərdarlıq edəcək, Qəzəbi ilə onları dəhşətə gətirəcək. **6** O deyir: «Mən padşahımı Müqəddəs dağım Sionda əyləşdirmişəm». **7** Rəbbin fərmanı elan edəcəyəm, Rəbb mənə dedi: «Sən Mənim oğlumsan, Mən bu gün sənə Ata oldum. **8** Məndən istə, onda irs olaraq millətləri, Mülk olaraq yer üzünün qurtaracağınadak hər yeri Sənə verərəm. **9** Onları dəmir əsa ilə qıracaqsan, Saxsı qab kimi çilik-çilik edəcəksən». **10** İndi, ey şahlar, müdrik olun! Ey dünya hakimləri, iibrət alın! **11** Rəbdən qorxub Ona xidmət edin, Həm titrəyin, həm sevinin. **12** Oğulu öpün ki, qəzəblənməsin, Yoxsa tutduğunuz yolda məhv olarsınız. Çünkü qəzəbi tezliklə alovlanar. Ona pənah gətirənlərin hamısı nə bəxtiyardır!

3 Davudun məzmu. Oğlu Avşalomun qarşısından qaçanda. Ya Rəbb, düşmənlərim nə qədər çoxalıb! Əleyhimə qalxanlar nə qədər artıb! **2** Mənim üçün coxları deyir: «Allahdan ona xilas yoxdur». (Sela) **3** Amma Sən, ya Rəbb, ətrafimdə sıpərsən, Şərəfimən, başımı ucaldan Sənsən! **4** Rəbbi ucadan səsləyirəm, O, müqəddəs dağından mənə cavab verir. (Sela) **5** Mən yatram, yuxuya gedirəm, Yenə oyanıram, çünkü Rəbb mənə kömək edir. **6** Hər yandan mən mühasirəyə alan On minlərlə xalqdan qorxmuram. **7** Qalx, ya Rəbb! Ey Allahım, mən qurtar! Çünkü Sən bütün düşmənlərimin əngindən vurursan, Pislerin dişlərini qırırsan. **8** Qurtuluş Rəbdəndir, Qoy Sənin xeyir-duan xalqının üzərində olsun! (Sela)

4 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan məzmu. Səni çağıranda mənə cavab ver, Ey adil Allahım! Dara düşən zaman məni genişə çıxar, Mənə lütf edib duama qulaq as! **2** Ey insan övladları, nə vaxtadək Şərəfimi rüsvayılığla çevirəcəksiniz? Nə vaxtadək boş şeylərə meyl göstərib Yalan axtaracaqsınız? (Sela) **3** Bilin ki, mömin insanı Rəbb Özü üçün ayırib;

Nə vaxt Rəbbi çağırısam, məni eşidir. **4** Qorxub-titrəyin, günah etməyin, Yatağınızda olarkən ürəyinizdə düşünün, dinməyin. (Sela) **5** Salehlik qurbanları kəsin, Rəbbə güvənən. **6** Çoxları deyir: «Kim biza yaxşılıq edəcək?» Ya Rəbb, üzünүn nurunu üstümüza sal. **7** Onların bol taxıl və təzə şəraba görə sevindiklərindən də çox Mənim qəlbimə sevinc verdin. **8** Arxayı yatıb yuxuya gedirəm, Çünkü yalnız Sən, ya Rəbb, məni əmin-amanlıqda yaşıdırsan!

5 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun nəfəs alətlərinin müşayiəti ilə oxunan məzmu. Ya Rəbb, sözlerimə qulaq as, Ah-naləmə nəzər sal. **2** Ey Padşahım, ey Allahım, fəryad səsimə qulaq as, Çünkü Sənə dua edirəm. **3** Ya Rəbb, səhər erkən səsimi eşidirsən, Səhər erkən Sənə dua edib cavab gözləyirəm. **4** Çünkü Sən pislikdən xoşlanan Allah deyilsən, Sər Sənin yanına gəlməz. **5** Təkəbbürlülər hüzurunda dayana bilməz, Bütün şər iş görənlərə nifrat edirsən. **6** Yalan söyləyənləri məhv edirsən, Ya Rəbb, qanıçanlərdən, hiyləgərlərdən ikrəh edirsən. **7** Fəqət mən bol məhəbbətin naminə evinə gələcəyəm, Üz tutub müqəddəs məbədinə qorxu ilə səcəd edəcəyəm. **8** Ya Rəbb, ədalətinə məni düz yola yönəlt, Düşmənlərimin üzündən Öz yolunu qarşısında düzəlt. **9** Onların dillərində düz söz yoxdur, Ürəkləri pis niyyətlə doludur. Boğazları açıq qəbdir, Dilləri yalan danışır. **10** Ey Allah, onları təqsirkar çıxar, Qoy niyyətlərinə görə bu şər insanlar yixilsin. Onları saysız günahlarına görə qov, Çünkü Sənin əleyhinə qalxıblar. **11** Sənə pənah gətirənlərsə qoy sevinsin, Qoy Səni daima mədh etsinlər, Çünkü onları Sən qoruyursan. Sənin adını sevənlər sevincdən cuşa gəlsin! **12** Ya Rəbb, salehə xeyir-dua verirsən, Lütfünlə siper kimi onları hifz edirsən.

6 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun səkkiz simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan məzmu. Ya Rəbb, qazəblənib məni töhmətləndirmə, Hiddətlənib məni tənbəh etmə. **2** Ya Rəbb, mənə rəhm et, Çünkü təqətim qalmayıb. Mənə şəfa ver, ya Rəbb, Sümüklərim sizləyir. **3** Canıma valvelə düşüb. Ya Rəbb, bu nə vaxtadək olacaq? **4** Ya Rəbb, gəl, mənə kömək et, Məhəbbətin naminə məni xilas et! **5** Ölüb-gedən insan Səni xatırlamaz. Axi ölürlə diyarından kim Sənə şükür edəcək? (Sheol h7585) **6** Öz ah-naləmdən bezmişəm, Hər gecə ağlamaqdan döşəyim islanır, Göz yaşlarından yatağım yaş olur. **7** Qəmdən gözümün nuru sönüb, Gözərim düşmənləri görməkdən zeifləyib. **8** Siz ey şər iş görənlər, məndən uzaq durun! Çünkü Rəbb hönkürtümü eşitdi, **9** O, yalvarışımı dinlədi, Rəbb duamı qəbul etdi! **10** Bütün düşmənlərim rüsvay olacaq, Canlarına vəlvələ salınacaq, Xəcalət içində bir andaca geri qayıdacaq.

7 Davudun Binyaminli Kuşa görə Allaha oxuduğu şıqqayon. Ey Rəbb Allahım, Sənə siğinmişəm, Məni bütün təqibçilərimdən qurtar, Məni xilas et. **2** Yoxsa aslan kimi məni parçalayalarlar, Xilas edən olmasa, məni didib-dağdıralar. **3** Ya Rəbb Allahım, əgər günah etmişəmə,

Əllərimdən haqsızlıq gəlibəsə, **4** Əgər dostuma xəyanət etmişəmsə, Düşmənimi nahaqdan qarət etmişəmsə, **5** Qoy məni düşmən qovub tutsun, Bədənimi təpik altına salın, Şərəfimi yerə vursun. (Sela) **6** Qəzəblə qalx, ya Rəbb, Düşmənlərimin hiddətinə qarşı çıxib yüksəll! Mənə görə oyan, Hökmünü bəyan et! **7** Ümmətlər icması Sənin ətrafına yiğilsin, Sən onların başı üzərində ucal, hökmünü ver. **8** Rəbb xalqlar üzərində hakimlik edir; Məni mühakimə et, ya Rəbb, Salehliyimə, kamilliyimə görə mənə haqq qazandır! **9** Pislərin pisliyi sona yetsin, Salehlərsə möhkəmlənsin! Ey adil Allah, çünki Sən düşüncələri, hissələri bilirsən. **10** Allah mənim sıparımdır, Ürəyidüz olanları xilas edir. **11** Allah adil hakimdir, Hər gün haqsızlığa görə hökm verir. **12** Pislər yoldan dönməzsə, O, qılıncını itilər, Ox-kamanını qurar, **13** Onlara qarşı ölüm silahları hazırlayın, Yandırıcı oxları ilə nişan alar. **14** Pislər hiyləyə hamilə olar, Şər üçün ağrı çəkər, yalan doğar. **15** Onlar başqasına quyu qazar, dərinləşdirir, Qazdıqları quyuya özləri düşər. **16** Yamanlıqları öz üstlərinə döñər, Zoraklıqları başlarına düşər. **17** Rəbbə ədalətinə görə şükür edəcəyəm, Haqq-Taala Rəbbin ismini tərənnüm edəcəyəm!

8 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Gittit» üstə oxunan məzmuru. Ey Xudavəndimiz Rəbb, İsmi bütün yer üzündə nə qədər əzəmatlidir! Ehtişəmin göylərə qalxır! **2** Düşməni və qısaşını susdurmaq üçün Körpələrin və çağaların səsi ilə Yağlarına qarşı qala qurdun. **3** Əllərinin işi olan göyləri, Öz yerinə düzdiyin ay və ulduzları gördükdə deyirəm: **4** «İnsan kimdir ki, onun haqqında düşünürsən? Bəşər oğlu kimdir ki, onun qayığını çəkirsən?» **5** Onu Allahdan bir az aşağı yaratdırın, İzzət və əzəmat tacını onun başına qoydun, **6** Əllərinin işləri üzərində onu hökmər etdin. Hər şeyi onun ayağının altına qoydun: **7** Bütün sürü və naxırları, Çöldə yaşayan heyvanları, **8** Göydəki quşları, dənizdəki baliqları, Dəryalarda üzənlərin hamisini. **9** Ey Xudavəndimiz Rəbb, İsmi bütün yer üzündə nə qədər əzəmatlidir!

9 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Mut-labben» üstə oxunan məzmuru. Bütün ürəyimlə Rəbbə şükür edəcəyəm, Bütün xariqələrini deyəcəyəm. **2** Sən görə fərəhimdən sevinib cuşa gələcəyəm, Ey Haqq-Taala, ismini tərənnüm edəcəyəm! **3** Düşmənlərim geri döñəndə Sənin önündə səndələyərək yixilib məhv olurlar. **4** Çünki Sən haqqını və mübarizəni gördün, Taxtında oturub ədalətə hökm etdin. **5** Sən millətləri məzəmmət, pisləri yox etdin, Adlarını əbədilik sildin. **6** Düşmənin sonu çatdı, o əbədi viran oldu, Şəhərlərini təməlindən qopartdır, Onların xatirəsi də məhv oldu. **7** Rəbb işə əbədi olaraq hökmərliq edir, O, taxtını hökm üçün qurub. **8** Dünyaya ədalətə hökm edir, Ümmətlərə insafla hakimlik edir. **9** Rəbb məzlumların pənahgahıdır, Sixıntı anlarında müdafiə qalasıdır. **10** İsmini tanyanlar Sənə güvənir, Çünki, ya Rəbb, Səni axtaranları tərk etməzsən! **11** Sionun sakini olan Rəbbi tərənnüm edin! Xalqlar arasında Onun

işlərini bəyan edin! **12** O, tökülen qanın qıisasını alır, yadda saxlayır, Məzlumların fəryadını unutmur. **13** Ya Rəbb, rəhm et! Ey ölüm qapılarından məni qurtaran, Mənə nifrət edənlərin üzündə çəkdiyim dərdə bax! **14** Sion qızının darvazalarında Qoy Sənə edilən həmənlərimdən danişım, Səndə xilas taparaq şadlanıım! **15** Millətlər qazdıqları quyuya özləri düşüb, Qurdıqları tələyə öz ayaqları ilisib. **16** Rəbb Özünü göstərib hökmünü yeritdi, Pislər öz əməlləri ilə tora düşdü. Hiqqayon, (Sela) **17** Pis adamlar olülər diyarına düşəcək, Allahı unudan bütün millətlər də oraya gedəcək. (Sheol h7585) **18** Çünki fəqir adam həmişəlik unudulmaz, Məzlumun ümidi əbədi olaraq boşça çıxmaz. **19** Ya Rəbb, qalx, qoy insan qalib gəlməsin, Sənin hüzurunda millətlər məhkum edilsin. **20** Ya Rəbb, qoy millətlər Səndən qorxsunlar, Qoy onlar bilsinlər ki, yalnız insandırlar. (Sela)

10 Ya Rəbb, nə üçün uzaqda durmusan? Mən dara düşəndə niyə gizlənirsən? **2** Pislər təkəbbürlə məzlumları təqib edir, Öz qurdıqları fəndlərə özləri düşür. **3** Pis insan könlünün istəkləri ilə fəxr edir, Acgöz Rəbbə xor baxır, Ona küfr edir. **4** Təkəbbürlü, pis insan Allahı axtarmaz, «Allah yoxdur» deyə düşünər. **5** Belə insan həmişə uğur qazanar, Bütün düşmənlərinə xor baxar. Sənin hökmərlərsə onun dərrakasından çox uzaqdır. **6** Ürəyində deyir: «Sarsılmaram, Heç zaman fəlakət düşmərəm». **7** Onun ağızı lanətlə, hıyle ilə, hədə ilə doludur, Dilinin altında zülm və şər var. **8** Kəndlərdə pusqu yerlərini qurar, Günahsızları xəlvətə öldürər. Biçaraya göz qoyub gizləcə güdər, **9** Yuvasında oturmuş aslan kimi gizli yerdə pusqu qurar, Məzlumu tutmaq üçün güdər, Toruna salib onu tutar. **10** Biçarələrin başından basıb qəddini qırar, Onlar bu pis adəmin əlindən yixilar. **11** Pis adam belə düşünər: «Allah məni yaddan çıxarıb, Heç vaxt görməz, çünki mənə göz yumub». **12** Ya Rəbb, qalx, ey Allah, onlara əl qaldır! Unutma məzlumları! **13** Niyə pis insan Allaha küfr etsin? Niyə ürəyində «məndən əvəzini çıxmaz» desin? **14** Amma Sən bu əzab-əziiyyətə baxırsan, Məzluma kömək əlini uzadırsan. Biçarə özünü Sənə tapşırar, Yetimlərin imdadı Sənsən. **15** Şər iş görənin, pis insanın qol-qanadını qır, Axıracan pisliklərini ifşa et. **16** Rəbb sonsuzadək, əbədi padşahdır! Onun diyarından millətlər yox olacaq. **17** Ya Rəbb, məzlumların səsini eşidəcəksən, Onları ürəkləndirib diqqət yetirəcəksən. **18** Yetimə, fəqira ədalət göstərəcəksən; Belə ki torpaqdan yaradılan insan Bir dəha təhlükə yaratmasın.

11 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Rəbbə pənah gətirmişəm. Könlümə necə deya bilərsiniz ki, Quş kimi dağlara uç? **2** Bax pislər ox-kaman qurublar, Oxlarını yayın üstüne qoyublar, Qarənlıqla dayanıblar, Ürəyidüz olanları nişan alıblar. **3** Əgər hər şey təməlindən dağlırsa, Salehlər nə edə bilər? **4** Rəbb Öz müqəddəs məbədindədir, Onun taxtı göylərdədir. Rəbbin görən gözləri var, gözünü açar, Bəşər övladlarına diqqətlə baxar. **5** Rəbb saleh adəmi sınaqdan keçirir, Pisə, zülmkarasa

nifrət edir. 6 Pislərin üstünə odlu köz, kükürd yağıdır, Onların kasalarına düşən pay səmum yeli olacaq. 7 Çünkü Rəbb adıldır, ədaləti sevir, Əməlisalehlər Onun üzünüň görəcək.

12 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun səkkiz simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan məzmuru. Ya Rəbb, biza yardım et, mömin insan qalmayıb, Bəşər övladları arasında vəfəlilər qurtarib. 2 Hər kəs başqasına yalan söyləyir, Ağzı yalan danişir, ikiüzlülük edir. 3 Qoy Rəbb yalan danişan hər ağızı yumsun, Hər lovğa dili kəssin! 4 Onlar deyir ki, biz dilimizlə zəfər çalacaq. Bu ağız bizdədir, kim biza ağalıq edə bilər? 5 Rəbb deyir: «İndi qalxacağam, Çünkü faqirlərə zülm edilir, Məzlumlar nala çəkir, qurtuluş istayır. Mən bunu onlara verəcəyəm». 6 Rəbbin kəlamları pakdır, Kürədə əridilən, yeddi dəfə təmizlənən gümüş kimidir. 7 Sən, ya Rəbb, onları qoru, Bu nəsildən onların hər birini əbədilik hifz et. 8 Bəşər övladları arasında namərdlik artarkən Hər yanda pislər gəzər.

13 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Ya Rəbb, nə vaxtadək, Yoxsa əbədilikmi məni umudacaqsan? Nə vaxtadək məndən üzünüñ gizlədəcəksən? 2 Nə vaxtadək qəlbim qəmli olacaq? Kənlümdə hər günümü qubar qalacaq? Nə vaxtadək düşmənim üstün olacaq? 3 Bax mənə, cavab ver, ey Allahım Rəbb! Gözüümə nur ver ki, əcəl yuxusuna getməyim. 4 Qoy düşmənlərim «uddum onu» deməsinlər, Mən sarsılsəkən şənlənməsinlər. 5 Sənin məhəbbətinə güvənirəm, Qurtuluşunla qəlbim şadlanacaq. 6 Rəbbə ilahi nəğməni oxuyacağam, Çünkü mənə comərdlik etdi.

14 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Axmaqlar üzrəyində «Allah yoxdurl!» deyə düşünürər. İnsanlar pozulmuş, əməlləri iyrənc olmuş, Yaxşı iş görən yoxdur. 2 Rəbb göylərdən bəşər övladına baxır. Görəsən Allahı dərk edən, Onu axtaran varmı? 3 Hami birgə pozulub, namus əldən gedib, Bir nəfər də olsun yaxşı iş görən yoxdur. 4 Şər iş görənlərin hər biri məgər heç nə qanırmış? Xalqımı çörək yerinə yeyirər, Rəbbi çağırımlar. 5 Onlar böyük dəhşətə düşəcək, Lakin Allah salehlərin nəslinə yar olacaq. 6 Onlar məzlumların niyyətini boşça çıxarırlar, Amma Rəbb məzlumların pənahıdır. 7 Kaş Israilein azadlığı Siondan gələydi! Rəbb Öz xalqına bəxtəvər günlərini qaytaran zaman Yaqub övladları şadlıq edəcək, İsraillər sevinəcək!

15 Davudun məzmuru. Ya Rəbb, çadırında kim qalar? Müqəddəs dağında kim məskən salar? 2 Kamillik yolу ilə gedən, Əməlisaleh olan, Ürəkdən həqiqəti söyləyən, 3 Dilinə böhtan gəlməyən, Dostuna yamanlıq etməyən, Qonşusunu təhqir etməyən, 4 Şərəfsizə xor baxan, Rəbdən qorxanlarasa hörmət edən, Zərərinə olsa belə, andından geri dönməyən, 5 Sələmlə pül verməyən,

Təqsirsizin əleyhina işləmək üçün rüşvət almayan. Əsla sarsılmaz belə həyat sürən insan!

16 Davudun miktamı. Ey Allah, məni hifz et, Sənə pənah gətirmişəm. 2 Rəbbə dedim: «Mənim Xudavəndim Sənsən. Səndən başqa mənim xoşbəxtliyim yoxdur. 3 Yer üzünün müqəddəsələri isə nəcib insanlardır, Yalnız belələrindən zövq alıram. 4 Yad allahların ardınca qacaşınların dərdi artacaq, Onlar üçün qan təqdimləri vermərəm, Adlarını dilimə gətirmərəm. 5 Ya Rəbb, mənim qısmatımsın, kasama düşən paysan, Püşkümə düşən Səndən asılıdır. 6 Qısmatıma gözəl yerlər düşdü, Bəli, mənə nemət nəsib oldu. 7 Mənə nəsihət verən Rəbbə alqış edirəm, Hətta gecələr də vicdanım mənə ağıl öyrədir. 8 Rəbbə həmisiçə üz tutmuşam, Sağında olduğu üçün sarsılmaram. 9 Elə bunun üçün qəlbim sevinir, ruhum şad olur, Cismim əmin-amanlıqda yaşıyir. 10 Çünkü məni ölürlər diyarına atmazsan, Mömin insanını qəbirə salmazsan. (Sheol h7585) 11 Mənə həyat yolunu öyrədirsən, Doyunca sevinc Sənin hüzurundadır, Sağ əlində hər zaman səadət var.»

17 Davudun duası. Ya Rəbb, haqq sözümü dirlə, fəryadımı eşit, Yalansız dilimdən çıxan duama qulaq as. 2 Gözlərinlə həqiqəti görürsən, Mənə haqq qazandır. 3 Gəca ikən qəlbimi yoxlayıb-araşdırırdın, Məni sinaqdan keçirtdin, Heç nə tapmadın. Niyyətim budur ki, ağızım öz həddini aşmasın. 4 Sənin sözünə görə zalimlərin tutduğu yoldan, Bu insanların əməlindən özümü qorumuşam. 5 Sənin yolundan möhkəm tutmuşam, Sarsılmadan addımlamışam. 6 Səni çağırıram, ey Allah, mənə cavab verirsən, Qulağımı mənə tərəf çevir, sözlərimi dirlə. 7 Məhəbbətinlə Sənə sığınanlara xariqələrini göstər, Sağ əlinlə onları düşmənlərdən qurtar. 8 Məni göz bəbəyin kimi qoru, Qanadlarının kəlgəsində saxla 9 Məni dara salan şər insanlardan, ətrafımı bürüyən, canımı düşmən olanlardan. 10 Onların ürəkləri qapalıdır, harınlayıblar, Ağzlarından lovğa-lovğa sözlər çıxarırlar. 11 İndi izimə düşüb mən mühəsirəyə aldılar, Güdürlər ki, məni yərə vursunlar. 12 Onlar parçalamağa həris bir aslan kimidir, Pusquda duran cavan bir şir kimidir. 13 Ya Rəbb, qalx, Onların öündə dayan, Onları yerlə yeksan et. Qılıncınla bu pis insanlardan canımı qurtar. 14 Ya Rəbb, mənə belə insanlardan, Nəsibi bu həyatda olanlardan Öz əlinlə xilas et! Qarınlarımı xəzinənlə doldurursan, Onlar övladlarını doydurur, Nəvə-nəticalərinə də miras qoyur. 15 Amma mən salehliklə üzünə baxacağam, Oyananda Səni görməklə doyacağam.

18 Musiqi rəhbəri üçün. Rəbb Öz qulu Davudu bütün düşmənlerin və Şaulun əlindən qurtaranda Davudun Ona söylədiyi ilahi. O belə oxudu: Ey mənə qüvvət verən Rəbb, Səni sevirəm. 2 Rəbb qayam, qalam, xilaskarımdır, Allahım qayamdır, Ona pənah getirəcəyəm, Odur qalxanım, qüdrətli qurtarıcım, qülləm. 3 Həmdə layiq Rəbbi çağıracağam, Düşmənlərinin əlindən

qurtulacağam. **4** Etrafımı ölüm ipleri bürümüşdü, Məni əcəl selləri ürkütmüşdü. **5** Ölülər diyarının ipleri mənə sarılmışdı, Ölüm kəməndləri mənə qarşılımışdı. (Sheol h7585) **6** Əzab içində Rəbbə yalvardım, Allahıma fəryad qopardım. O, məbədindən səsimi eşitdi, Fəryadımsa hüzuruna, Onun qulağına yetdi. **7** 0 zaman yer üzü sarsılıb titrədi, Dağların təməlləri lərzəyə gəldi, Onlar sarsıldı, Çünkü O qəzəbləndi. **8** Burnundan tüstü çıxıb yüksəldi, Ağzından yandırıb-yaxan alov püşkündü, Bundan közlər tutuşdu. **9** O, göyləri yarib yerədək endi, Qatı zülmət ayaqları altında idi. **10** Bir keruva minib uçdu, Yel qanadları üstə şığıdı. **11** Gizlənmək üçün ətrafını zülmətə bürüdü, Tufan qoparan qara buludlardan Özünə çardaq qurdu. **12** Hüzurundan şəfəq saçdı, Odlu közlər və dolu buludları yarlı. **13** Rəbb göylərdə gurladı, Haqq-Taala səs saldı, Odlu közlər və dolu yağdı. **14** Oxlarını atıb düşmənləri darmadağın etdi, Şimşayını çaxdırıb onları dağdı. **15** Ya Rəbb, Sənin məzəmmətindən, Burnundakı nəfəsinin siddətindən Suların dərinlikləri göründü, Dünyanın bünövrələri açıq qaldı. **16** O, ucalardan əl uzadıb məni tutdu, Məni dərin suların içindən çıxartdı. **17** Məni qüvvətli düşmənimdən azad etdi, Çünkü yağılarım məndən güclü idi. **18** Fəlakətli gümündə qarşımı çıxdılar, Lakin Rəbb mənə dayaq oldu. **19** O məni genişliyə çıxardı, Məndən razı qalib məni qurtardı. **20** Rəbb mənə salehliyim naminə ənam verdi, Mənə əlitəmizliyimin əvəzini verdi. **21** Çünkü Rəbbin yolunu tutmuşam, Pis olub Allahımın yolundan azmamışam. **22** Onun bütün hökmləri önumdədir, Qaydalarından imtina etməmişəm. **23** Onunla mən kamala çatmışam, Özümü günahdan qorunmuşam. **24** Rəbb mənə salehliyimin əvəzini verdi, Gözünün altında əlitəmiz olmağımın əvəzini verdi. **25** Sədaqətlilərlə sədaqətlisən, Kamillərlə kamilsən. **26** Təmizlərlə təmizsən, Əyrişərlə ayrıliyinə görə davranırsan. **27** İtaatkar insanları qurtarsan, Təkəbbürlü baxışları alçaldırsan. **28** Ya Rəbb, Sən çırğıma işiq verirsən! Allahım Rəbb zülmətimi nura çevirir. **29** Səninlə qoşun üstünə hückum çəkirəm, Allahımla sədələr keçirəm. **30** Allahın yolu kamildir, Rəbbin kələmi safdır, Rəbb Ona siğınanların sıpəridir. **31** Rəbdən başqa Allah kimdir ki? Allahımızdan başqa qaya kimdir ki? **32** Allah məni qüvvəsi ilə bürüyər, Yolumu kamil edər. **33** Ayaqlarımı maral ayaqları kimi çəvik edər, Məni zirvələrimdə saxlar. **34** Əllərimə döyüş təlimi verər, Qollarım tunc kamanın yayını dərtar. **35** Sən mənə qurtuluş qalxanını verdin, Mənə sağ əlinə dayaq oldun, Köməyinlə mənə yüksəldin. **36** Geniş yer açın ki, addımlayım, Ayaqlarım büdrəməsin. **37** Düşmənlərimi qovub onlara çatdım, Onlar məhv olanadək geriye qayitmadım. **38** Onları əzdim, qalxa bilmədilər, Ayaqlarımın altına sərildilər. **39** Döyüş üçün məni qüvvə ilə bürüdü, Əleyhdarlarımı ayağımın altına saldım. **40** Düşmənlərimin kürayini mənə sari əvvirdin, Mənə nifrət edən yağıları məhv etdim. **41** Fəryad etsələr də, onları qurtaran olmadı, Rəbbi çağırsalar da, cavab almadılar. **42** Onları əzib küləksovuran toz etdim, Küçələrin palçığı

kimi tapdaladım. **43** Sən məni xalqın çəkişmələrindən qurtardın, Məni millətlərə başçı qoysun, Tanımadiğım xalqları mənə tabe etdirdin. **44** Yadellilər mənə boyun əydi, Səsimi eşidəndə mənə itaət etdilər. **45** Yadellilərin cəsərəti qırıldı, Titrəyərk sığınacaqlarından çıxdılar. **46** Rəbb əbədi yaşayır! Qayama alqış olsun! Məni qurtaran Allahım ucalsın! **47** O, Allahdır, mənə görə qisas alır, Xalqları mənə tabe etdirir. **48** O məni düşmənlərimin arasından xilas edir, Bəli, məni yağılar üstündə ucaldır, Məni zahımların əlindən qurtarır. **49** Buna görə, ya Rəbb, Millətlər arasında Sənə şükür edəcəyəm, İsminə tərənnüm söyləyəcəyəm. **50** Rəbb padşahına böyük zəfərlər verər, Məsh etdiyi Davuda və nəslinə əbədi məhəbbət göstərər.

19 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Göylər Allahın əzəmətini bəyan edir, Gök qübbəsi əllərinin işini elan edir. **2** Hər gün ertəsi günə nəql edir, Hər gecə o biri gecəyə bilik verir. **3** Onların nə nitqi, nə də sözləri var, Onların səsləri eşidilmir. **4** Amma avazları bütün dünyaya yayılır, Sözləri yerin ucqarlarına çatır. Allah günəş üçün göylərdə çadır qurur, **5** Günəş gərdəyindən bəy kimi çıxır, Qaçışa çıxan bir ığid kimi şad olur. **6** Bir tərəfdən çıxır, göylərdə dövrə vurur, Heç nə istisindən gizlənə bilmir. **7** Rəbbin qanunu kamildir, canı təzələyir, Rəbbin öyüdü etibarlıdır, nadanı müdrik edir. **8** Rəbbin qayda-qanunları düzdür, ürəyi sevindirir, Rəbbin əmərləri pakdır, gözləri aydın edir. **9** Rəbb qorxusu safdır, əbədi yaşayır, Rəbbin hökmləri haqqdır, hamısı ədalətlidir. **10** Onlar qızıldan, bol miqdarda olan saf qızıldan da çox sevilir, Onlar baldan, şanı balından da şirindir. **11** Bəndən bunlardan nəsihat alar, Onlara əməl edənin bol mükafatı var. **12** Kim öz sahvlərini duya bilər? Məni gizli təqsirlərimdən təmizlə. **13** Qulunu aşkar günahlardan qor, Qoyma onların hökmü altında qalı. Onda kamilliyyə çataram, Bütün itaətsizliklərdən ayrılarım. **14** Ağzımdan çıxan sözələr, Qəlbimdəki düşüncələr Hüzurunda qəbul olunsun. Ya Rəbb, ey Qayam və Satinalanım!

20 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Dar gündə Rəbb sənə cavab versin, Yaqubun Allahının ismi səni hifz etsin! **2** Müqəddəs məskənindən köməyinə çatsın, Siondan sənə dayaq olsun! **3** Bütün təqdimlərindən razı qalsın, Yandırma qurbanlarının qəbul olunsun! (Sela) **4** O səni ürəyinin istəyinə çatdırınsın, Hər bir niyyətini yerinə yetirsin! **5** Biz sənin zəfərlərinə mədh oxuyarıq, Allahımız naminə bayraqlarımıza qaldırıraq! Rəbb səni hər bir dileyinə çatdırınsın! **6** İndi bildim ki, Rəbb məsh etdiyinə zəfərlər verər, Müqəddəs səmasından ona cavab göndərər, Sağ əlinin qüdrəti onu qalib edər. **7** Bəziləri döyüş arabaları, bəziləri atları ilə öyünür, Bizi Allahımız Rəbbin adı ilə öyünürük. **8** Onlar büdrəyəcəklər, yixiləcaqlar, Bizi qalxıb dik duracağıq. **9** Ya Rəbb, Sən padşaha zəfər ver, Səni çağırarkən biza cavab ver.

21 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Ya Rəbb, padşah qüdrətinə sevinir, Zəfərinə fərəhənir. **2** Onu ürəyinin arzusuna çatdırımsın, Dilindən çıxan diləyini ondan əsirgəməməsən. (Sela) **3** Çünkü onu yaxşı nemətlər qarşılımamışın, Saf qızıldan başına tac qoymusən. **4** Səndən həyat istəyəndə ona verdin, Onun ömrünü əbədi olaraq uzatımsın. **5** Ona zəfər çaldıraraq şərəfini ucaltımsın, Ehtişam və əzəmət bağışlamışın. **6** Əbədi olaraq başına nemətlər tökmüşən, Hüzurundakı sevinclə Sən onu fərəhələndirmişən. **7** Çünkü padşah Rəbbə güvənir, Haqq-Taalanın məhəbbəti ilə sarsılmazdır. **8** Əlin bütün düşmənlərini tapacaq, Sağ əlin yağıları tutacaq. **9** Ya Rəbb, onlara görünən zaman Sən onları soba tək yandıracaqsan, Onları qəzəbinə yeyib, alovunla udacaqsan. **10** Övladlarını yer üzündən, Gələcək nəsillərini insanlar arasından yox edəcəksən. **11** Çünkü pis niyyətlə əleyhinə çıxdılar, Hiylə işlətdilər, amma gücləri çatmadı. **12** Çünkü Sən onları geri qovacaqsan, Yay çəkib oxla üzlərini nişan alacaqsan. **13** Ya Rəbb, qoy Sənin uca qüdrətini görək! Əzəmətinə ilahilərə tərənnüm edək!

22 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Ayyelet haşşaxar» üstə oxunan məzmuru. Ey Allahım, Allahım, niyə məni tərk etdin? Niyə ah-zarımdan uzaq durursan, mənə imdad etmirsən? **2** Ey Allahım, gündüz çağıranda mənə cavab vermirsən, Gecə rahatlığım yoxdur. **3** Nə qədər müqəddəssən! İsrailin həmdləri üzərində taxt quran Sənsən! **4** Ata-babalarımız Sənə güvənmişdi, Sənə güvənəndə onları xilas etdin. **5** Sənə yalvararkən qurtuldular, Sənə güvənərkən rüsvay olmadılar. **6** Lakin mən torpaq qurduyam, insan deyiləm, Adamların tənə hədəfiyəm, Xalq mənə xor baxır. **7** Məni hər görən lağ edir, Dodaq büzüb, başını yırğalayıb belə deyir: **8** «Qoy güvəndiyi Rəbb onu azad etsin, Rəbb ondan razi qalib, qoy onu xilas etsin». **9** Lakin bətnəndə dünyaya məni gətirən, Ana qucağında ikən mənə əminlik verən Sənsən. **10** Doğulandan bəri Səndən asılıyam, Ana bətnindən bəri Allahım Sənsən. **11** Məndən uzaq durma, çünkü əzab yaxındır, Köməyimə çatan yoxdur. **12** Nə qədər buğa məni dövrəyə salib, Güclü Başan buğaları yan-yörəmi bürüyüb. **13** Yirtıcı aslanlar kimi nərə çəkirlər, Məni parçalamaq üçün ağızlarını açırlar. **14** Mən su kimi töküldüm, Bütün sümüklərim oynaqlarından çıxdı, Köksümdəki ürəyim mum kimi əridi. **15** Saxsı parçası kimi gücüm qurudu, Dilim damağıma yapışdı, Sən məni torpağa salıb ölüm verdin. **16** Şər insanlar dəstəsi məni dövrəyə aldı, it sürüsü kimi yan-yörəmi bürüdülər, Ayaqlarımı, əllərimi deşdilər. **17** Sümüklərimi saya bilirəm, Onlar baxırlar, gözlərini mənə zilləyirlər! **18** Aralarında paltarlarımı böülüdürlər, Geyimim üçün püşk atırlar. **19** Ya Rəbb, uzaq durma, Ey mənim Qüdrətlim, dadıma tez çat! **20** Həyatımı qılıncdan qurtar, Canımı itlərin caynağından qurtar, **21** Məni aslanın ağızından xilas et! Çöl öküzləri məni buynuzlayarkən mənə cavab ver. **22** İsmini qardaşlarımı elan edəcəyəm, Camaat arasında Sənə həmd söyləyəcəyəm: **23** «Siz ey

Rəbdən qorxanlar, Ona həmd edin, Ey bütün Yaqub nəslə, Onu şərəfləndirin, Siz ey İsrail nəslə, Ona ehtiram edin! **24** Çünkü Rəbb bu mazlumun dərdinə xor baxmadı, Ondan ikrəh edərək üzünü gizlətmədi, İmdada çağıranda səsinə cavab verdi». **25** Çoklu camaat arasında həmd etdiyim Sənsən! Səndən qorxanların öündə əhd etdiyim təqdimləri verəcəyəm. **26** Qoy məzəlumlar doyunca yesin, Rəbbi axtaranlar Ona həmd etsin! Qoy canınız həmişə sağ olsun! **27** Yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdə yaşayınlar Rəbbi xatırlayacaq, Ona tərəf döñəcəklər. Bütün millətlərin soyları Onun hüzurunda səcdə qılacaq. **28** Çünkü hökmənlər Rəbbindir, Millətlər üzərində səltənət sürən Odur! **29** Bütün dünya zənginləri yeyib-doyacaq, Rəbbin hüzurunda səcdə qılacaq. Torpağa düşənlərin hamısı – Özlərini ölümdən saxlaya bilməyənlər Onun hüzurunda diz çökəcəklər. **30** Gələcək nəsillər Ona qulluq edəcək, Xudavənd haqqında övladlarına deyəcək; **31** Onun adalətini, Onun əməllərini Gələcəkdə doğulan xalqa bildirəcək.

23 Davudun məzmuru. Rəbb mənim çobanımdır, möhtac olmaram. **2** O, məni yaşıl çəmənlərdə dincəldir, Sakit axan sular kənarında gəzdirir. **3** Məni yenə də canlandırır, İsmi şərəfinə salehlik yolları ilə aparır. **4** Ölüm kölgəsinin dərəsində gəzsəm belə, Şərdən qorxmaram, çünkü Sən mənimləsən, Sənin əsan, Sənin dəyənəyin mənə təsallı verir. **5** Düşmənlərimin qarşısında Mənim üçün süfrə açırsan, Başına ətirli yağ çəkirsən, Ağzınadək camımı doldurursan. **6** Bəli, bütün həyatım boyu Yaxşılıq, məhəbbət məni izləyir. Bütün ömrüm boyu Rəbbin evində yaşayacağam!

24 Davudun məzmuru. Rəbbindir yer üzü və orada mövcud olanlar, Dünya və orada yaşayanlar. **2** O, yerin təməlini dənizlər üstündə qurdı, Dünyanı sular üzərində yaratdı. **3** Rəbbin dağına kim çıxa bilər? Müqəddəs məskəninə kim gira bilər? **4** – Əlləri pak, qəlbi təmiz, Hiyləyə könül verməyən, Yalandan and içməyən insan. **5** O, Rəbdən bərəkət alacaq, Xilaskarı Allahdan salehlik alacaq. **6** Belə adam Rəbbi soraqlayar, Yaqubun Allahının üzünü axtarar. (Sela) **7** Ey darvazalar, başlarınızı qaldırın, Ey qədim qapılar, açılın, Əzəmətli Padşah içəri daxil olsun! **8** Bu əzəmətli Padşah kimdir? – Odur, güclü-qüdrətli Rəbb, Döyüşdə qüvvətli Rəbb. **9** Ey darvazalar, başlarınızı qaldırın, Ey qədim qapılar, açılın, Əzəmatlı Padşah içəri daxil olsun! **10** Bu əzəmətli Padşah kimdir? – Ordular Rəbbi, Odur əzəmətli Padşah! (Sela)

25 Davudun məzmuru. Ya Rəbb, Sənə ürəyimi təqdim edirəm, **2** Ey Allahım, yalnız Sənə güvənirəm! Məni xəcalətdə qoyma, Qoy düşmənlərim mənə qalib gələrək sevinməsinlər. **3** Sənə ümid bağlayanlar heç zaman utanmasınlar, Haqsız xəyanətkarlarla rüsvay olsunlar. **4** Ya Rəbb, yollarını mənə göstər, Öz yollarını mənə öyrət. **5** Məni haqq yolu ilə apar, Həqiqətini mənə öyrət. Məni qurtaran Allah Sənsən, Daim Səni gözləyirəm. **6** Ya Rəbb,

əzəldən bəri var olan Mərhəmətini, məhəbbətini yada sal. **7** Gənclikdə günahkar, üsyankar oldum, Bunları yadına salma. Məni məhəbbətin naminə, Ya Rəbb, xeyirxahlığına görə yada sal! **8** Rəbb xeyirxah və haqqdır, Ona görə günahkara düz yol göstərir, **9** İtaətkarları adalət yolu ilə aparır, Öz yolunu onlara öyrədir. **10** Kim Rəbbin əhdinə və göstərişlərinə bağlılırsa, Rəbb yolunda onun üçün xeyirxahlıq və sədaqət var. **11** Ya Rəbb, ismin naminə məni bağıشا, Təqsirim böyükdür. **12** Rəbdən qorxan kimdir? Rəbb ona yol seçməyi öyrədir. **13** O bəxtəvər yaşayacaq, Ölkə onun nəslinə ırs olaraq qalacaq. **14** Rəbb Ondan qorxanlara sərrini açar, Onlara Öz əhdinə öyrədər, **15** Həmisiə gözüm Rəbdədir, Çünkü O, ayaqlarını tələdən xilas edir. **16** Üzünü mənə sarı çevir və lütfkar ol, Çünkü tənhayam, zülm içindəyəm. **17** Qəlbimdəki qubar artıb, Məni dərdlərdən qurtar. **18** Əzəb-əziyyətimə bax, Bütün günahlarımları bağısha. **19** Düşmənlərimə bax, gör nə qədər çoxalıb, Amansız nifrətlərinə hədəfəm. **20** Canımı qorun, məni qurtar, Sənə pənah gətirdiyimə görə qoyma rüsvay olum! **21** Qoy kamalla düzələk məni hifz etsin, Çünkü Səni gözləyirəm. **22** Ey Allah, İsraili Bütün çətinliklərdən qurtar.

26 Davudun məzmuru. Məni haqlı çıxar, ya Rəbb, Çünkü mən kamalla gəzmişəm, Sarsılmadan Rəbbimə güvənmişəm. **2** Ya Rəbb, məni sınaqdan keçir, Sən məni imtahan et, Qəlbimi, fikirlərimi saf et. **3** Məhəbbətin gözümün önündə durur, Sənin sədaqətinə gəzirəm. **4** Yalançı insanlarla oturmuram, İkiüzlülərlə yoldaşlıq etmirəm, **5** Yaramazların məclisinə nifrət edirəm, Pislərlə oturmuram. **6** Ya Rəbb, günahsızlıq içinde əllərimi yuyuram, Qurbangahının başına dolanıram, **7** Şükür səsimi ucaldıram, Bütün xariqələrini bəyan edirəm. **8** Ya Rəbb, məskənin olan evi, Calalının sakin olduğu yeri sevirəm. **9** Məni günahkarlara qatıb aparma, Qatillərlə birgə canımı alma. **10** Onlar pis niyyəti əllərində tutublar, Sağ əllərini rüşvətlə doldurublar. **11** Mənsə kamalla gəzirəm, Məni qurtar, mənə lütf et! **12** Ayağım düzəllik üstündə durur, Cəmiyyətin içinde Rəbbə alqış edəcəyəm.

27 Davudun məzmuru. Rəbdər nurum, qurtuluşum! Mən kimdən qorxum? Rəbdər ömrümün qalası, Mən kimdən vahimələnim? **2** Ətimi yemək üçün hücum edən şər adamlar – Yağlılarım, düşmənlərim büdrəyərək yixılarlar. **3** Bir ordu qarşısında düzülsə belə, ürəyim qorxmaz, Mənimlə döyüssələr də, arxayınam. **4** Rəbdən bir arzum, bir istəyim var: Bütün ömrüm boyu Rəbbin evində yaşayım, Məbədində Rəbbin camalına baxım, Ona pərəstiş edim. **5** Dar gündə məni çardağında gizlər, Çadırının örtüyü ilə örtər, Qaya başındaki yüksək yerə gətirər. **6** İndi ətrafimdakı düşmənlərinin üzərində Qələbələr çalacağam, Rəbbin çadırında şənlik qurub qurbanlar kəsəcəyəm, Onu ilahilərlə tərənnüm edəcəyəm. **7** Ya Rəbb, dinlə, Səni çağırıram, Lütf edib mənə cavab ver. **8** Sən dedin: «Üzümü axtarın». Ya Rəbb, mən Sənin üzünü axtarıram. **9** Üzünü məndən gizlətmə, Qulunu qəzəblə

qovma. Mənə Sən kömək etmişən, Məni atma, tərk etmə, Ey məni qurtaran Allahım! **10** Ata-anam məni atsa belə, Rəbb məni qəbul edər. **11** Ya Rəbb, yolunu mənə öyrət, Düşmənlərimdən ötrü mənə düz yolda rəhbərlik et. **12** Məni düşmənlərin əlinə salma, Çünkü yalançı şahidlər, zorakılar əleyhimə qalxdılar. **13** Rəbbin xeyirxahlığını dirilər arasında görəcəyəm, Buna şübhəm yoxdur. **14** Rəbbə ümid bağlı! Möhkəm və cəsarətli ol! Rəbbə ümid bağlı!

28 Davudun məzmu. Ya Rəbb, Səni səsləyirəm, Ey Qayam, qulağını tixama. Əgər cavab verməsən, Qəbirə düşənlərə bənzəyərəm. **2** Səni yardımına çağırarkən, Məbədinin ən müqəddəs yerinə tərəf əllərimi qaldırarkən, Yalvarış səsimi eşit. **3** Pislərlə, şər iş görənlərlə birgə Məni dərtib aparma. Onlar qonşuları ilə dost kimi danışır, Lakin qəlbərlərdə şər dolaşır. **4** Əməllərinə, pis işlərinə görə Onların əvəzini ver, əllərindən gələn bu işlər nəyə layiqdirsa, Onlar üçün ödə. **5** Rəbbin əməllərinə əhəmiyyət vermədiklərinə görə, Onun əllərinin əməllərinə fikir vermədiklərinə görə Rəbb onları yerə vuracaq, Bir daha qaldırmayacaq. **6** Alqış olsun Rəbbə, Yalvarış səsimi eşitdi! **7** Rəbb qalam, səpərimdir! Qəlbim Ona güvənəndə köməyimə çatır. Sevincdən qəlbim cuşa gəlir, İləhilərimlə Ona şükür edirəm. **8** Rəbb Öz xalqının gücüdür, Məş etdiyi insanın nicat qalasıdır. **9** Öz xalqını qurtar, Seçidklərinə xeyir-dua ver. Öz sürüünü otar, Xalqının əbədilik qayğısına qal!

29 Davudun məzmu. Ey ilahi varlıqlar, Rəbbə verin – izzəti, qüdrəti Rəbbə verin! **2** Adına layiq olan izzəti Rəbbə verin, Müqəddəslik zinəti ilə Rəbbə səcdə edin! **3** Rəbbin səsi suların üzərindədir, Ehtişam Allahı gurlayır, Rəbb ümman suların üzərindədir. **4** Rəbbin səsi qüdrətlidir, Rəbbin səsi əzəmətlidir, **5** Rəbbin səsi sidr ağacılarını sindirir, Rəbb Livan sidrlərini qırar. **6** Livan dağlarını dana kimi, Sıryon dağını çöl bugası kimi tullandırır. **7** Rəbbin səsi şımqəkləri çaxdırır, **8** Rəbbin səsi çölləri lərzəyə salar, Rəbb Qadeş çöllünü lərzəyə salar. **9** Rəbbin səsi maralları doğuzdurur, Rəbbin səsi meşələri çılpaq qoyar. Məbədində hamı deyər: «Ehtişamlsan!» **10** Rəbb daşan sular üstündəki taxtında oturub, O, əbədi Padşahdır, taxtında oturub. **11** Rəbb Öz xalqına qüvvət verir, O, xalqına firavanlıq və bərəkət verir.

30 Davudun məzmu. Məbədin təqdisinə aid ilahi. Ya Rəbb, Səni ucaldıram, Çünkü Sən məni qurtardın, Düşməni mənə görə sevinməyə qoymadın. **2** Ya Rəbb Allahım, Səni imdada çağırarkən Mənə şəfa verdin. **3** Ya Rəbb, canımı Ölülər diyarından azad etdin, Qəbirə düşməyin deyə Sən mənə həyat verdin. (Sheol h7585) **4** Ey Rəbbin möminləri, Onu tərənnüm edin, Onun müqəddəs ismına şükür edin. **5** Çünkü qəzəbi bir anlıq olur, Lütfü isə özür boyu qalır. Kimin bir gecə gözündən yaş tökülsə, Onun üçün şübhə tezən sevinc doğar. **6** Dinclik tapanda dedim: «Əsla sarsılmaram». **7** Ya Rəbb, lütfünlə

məni Bir dağ kimi möhkəm etdin. Sonra məndən üz gizlətdin, Canımı vəlvalə düşdü. **8** Ya Rəbb, Səni çağırdım, Xudavəndə belə yalvardım: **9** «Qanımı töküb qəbirə düşəm, Sənə fayda verərmi? Torpaq Sənə şükür edə bilərmi, Sədaqətini elan edə bilərmi? **10** Ya Rəbb, dirlə, mənə lütf et, Ya Rəbb, köməyimə çat». **11** Yasımı şənliyə əvirdin, Çulumu çıxarıb məni sevincə bürüdü. **12** Ona görə susmayacağam, Səni ucadan tərənnüm edəcəyəm. Ya Rəbb Allahim, Sənə daim şükür edəcəyəm!

31 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Ya Rəbb, Sənə pənah gətirirəm! Heç vaxt məni xəcalətdə qoyma, Ədalətinə məni xilas et! **2** Qulağını mənə tərəf çevir, Məni tez azad et! Bir qaya ol, qoy sığınım, Möhkəm bir qala ol, qoy qurtulum. **3** Çünkü qayam da Sən, qalam da Sənsən! Öz ismin naminə mənə yol göstərib rəhbərlik et. **4** Məni qarşısında qurulan gizli tordan hifz et, Çünkü Sən mənim siğınacağımsın! **5** Ruhumu Sənin əlinə verirəm, Ya Rəbb, sadiq Allah, Sən məni azad et. **6** Boş şey olan bütülərə pərəstiş edənlərə nifrat edirəm, Mən Rəbbə güvənirəm. **7** Mən Sənin məhəbbətində Şad olub sevinəcəyəm, Çünkü məzəlum halımı görmüsən, Çəkdiyim əzabı bilmisən. **8** Məni düşmənə təslim etmədin, Genişlikdə gəzdirdin. **9** Ya Rəbb, mənə rəhm et, Çünkü əzabdayam, Kədərdən gözüm, qəlbim, bədənim quruyub. **10** Ömrüm qüssə ilə, illərim ah-nalə ilə keçir. Təqsirimə görə taqətim qalmayıb, Sümüklərim quruyub. **11** Bütün düşmənlərim mənə tənə edir, Qonşularımsa onlardan daha betərdir, Tanışlarım məni görərkən dəhşətə düşür, Məni küçələrdə görənlər məndən qaçırl. **12** Ölü bir adam kimi unudulmuşam, Çilik-çilik qırılan bir qaba oxşayıram. **13** Çox adamların piçiltisini eşidirəm, Hər tərəfimi dəhşət alıb, Hami əleyhimə əlbir olub, Canımı almaq üçün qəsd qurub. **14** Ya Rəbb, yalnız Sənə güvənirəm, Dedin: «Allahımsan Sən». **15** Mənim hər anım Sənin əlindədir, Düşmənlərimin, təqibçilərimin əlindən Məni azad et. **16** Bəndənin üstüne üzünüñ nurunu sal, Məhəbbətinə məni qurtar. **17** Ya Rəbb, məni xəcalətdə qoyma, Çünkü Səni çağırıram. Qoy pişlər utansın, Qoy ölürlər diyarında səsləri batsın. (*Sheol h7585*) **18** Təkəbbürlə, həqarətlə yalan danışan, Salehlərə böhtən atan dillər lal olsun! **19** Xeyirxahlığın nə qədər böyükdür! Bunu Səndən qorxanlar üçün saxladın. Bütün bəşər övladları qarşısında Sənə pənah gətirənlərə xeyirxahlıq etdin. **20** Onları insanların qəsdlərindən Hüzurunda siğindırırsan, Böhtənçi dillərə qarşı çardağında gizlədirsin. **21** Qoy Rəbbə alqış olsun! Çünkü mühəsirəyə düşən şəhərdə Məhəbbətinə xariqələrlə mənə göstərdi! **22** Mən təlaşa düşüb demişdim: «Sənin gözlərinin önündən kənara atıldırm». Lakin Səni imdada çağıranda Yalvarış səsimi eşitdim. **23** Rəbbi sevin, siz ey bütün möminlər! Rəbb həmişə Ona sadiq qalanı qoruyur, Təkəbbürlü insana isə layiq olduğunu verir. **24** Ey Rəbbə ümidi bağlayan bütün insanlar, Möhkəm olun, qoy ürəyiniz cəsərətlə olsun!

32 Davudun maskili. Üsyankarlığı bağışlanan, Günahı əfv olunan insan Nə bəxtiyardır! **2** Rəbb tərəfindən təqsirkar sayılmayan, Qəlbində hiylə olmayan insan Nə bəxtiyardır! **3** Etiraf etməyəndə Bütün gün nələ çəkməkdən Sümüklərim taqətdən düşdü. **4** Əlin üzərimdə gecə-gündüz ağırlaşdı, Sənki yayın quraqlığı məni taqətdən saldı. (*Sela*) **5** Sonra Sənə günahımı etiraf etdim, Təqsirlərimi gizlətmədim. Dedin: «Üsyankarlığını Rəbbə etiraf edirəm». Təqsirimi, günahımı bağışladın. (*Sela*) **6** Buna görə hər bir mömin Səni tapan zaman Sənə dua etsin. Azığın sellər daşsa da, Möminə toxunmaz. **7** Sığınacaq yerim Sənsən, Məni dardan hifz edirsən. Zəfər harayı ilə ətrafında dövr edirsən. (*Sela*) **8** Dedin: «Sənə təlim verəcəyəm, Gedəcəyin yolu öyrədəcəyəm. Nəsihət verəcəyəm, Gözüm sənin üstündə olacaq. **9** At yaxud qatır kimi Şüursuz olmayıñ. Cilov, yüyən vurulmasa, Onlar idarə edila bilməz». **10** Pislərin başına çox bəla gelər, Rəbbə güvənənlər isə hər tərəfdən məhəbbətə bürünər. **11** Ey salehlər, fərəhənin, Rəbbə görə sevinin! Ey ürəyidüz olanlar, Onu mədh edin!

33 Ey salehlər, Rəbbi mədh edin, Ürəyidüz olanlara həmd söyləmək yaraşır. **2** Lira çalın, Rəbbə şükür edin, On telli çəngələ Onu tərənnüm edin, **3** Ona yeni bir nəğmə oxuyun, Sevincnidaları ilə çalın. **4** Çünkü Rəbbin sözü haqdır, Hər işini sədaqətlə aparır. **5** Rəbb salehliyi və ədaləti sevir, Yer üzü Onun məhəbbəti ilə dolur. **6** Göylər Rəbbin sözü ilə, Səma cisimləri Onun hökmü ilə yarandı. **7** Dənizin sularını bir yerə yığıdı, Dərin suları anbarlarda saxladı. **8** Qoy bütün dünya Rəbdən qorxsun, Bütün yer üzünün əhalisi Onu şərəfləndirsin. **9** Çünkü nə söylədi, mövcud oldu, Nə əmr etdi, quruldu. **10** Rəbb millətlərin məsləhətini puç edər, Xalqların məqsədini heç edər. **11** Lakin Rəbbin məsləhəti əbədi olar, Ürəyinin məqsədi nəsillər ötsə də, qalar. **12** Nə bəxtiyardır o millət ki Allahı Rəbdir, O xalq ki Rəbb onu ırs olaraq seçmişdir. **13** Rəbb göylərdən baxır, Bütün bəşər övladlarını görür, **14** Taxtında oturduğu yerdən Bütün dünya əhalisini görür. **15** Odur hər bir insanın ürəyini yaradan, Əməllərini anlayan. **16** Qoşunun çoxluğu ilə heç bir padşah qurtulmaz, Qolunun gücü ilə heç bir cəngavər zəfər almaz. **17** Qələbə üçün at boş şeydir, Qüvvətinin çoxluğu ilə bir kimsə xilas olmaz. **18** Rəbbin gözü Ondan qorxanlara, Onun məhəbbətinə ümid bağlayanlara baxar. **19** İstəyir ki, onları ölümdən qurtarsın, Qıtlıqda belə, onlar sağ qalsın. **20** Könlümüz Rəbbin yolunu gözlər, Odur köməyimiz və sıpərimiz. **21** Bizim qalbimiz Onda sevinc tapır, Müqəddəs isminə arxalanmışaq. **22** Ya Rəbb, ümidiimizi Sənə bağlamışıq, Məhəbbətin üzərimizdən tükənməsin.

34 Davudun məzmuru. O, Avimelekin önünde özünü dəli kimi göstərib qovulanda. Hər zaman Rəbbə alqış edəcəyəm, Ona daim mənim dilim həmd edəcək. **2** Rəbələ könlüm fəxr edir, Ey məzlumlar, eşidib sevinin! **3** Gəlin mənimlə birgə Rəbbi müqəddəs tutaq, Rəbbin ismini birgə

ucaldaq. **4** Rəbbə üz tutdum, O mənə cavab verdi, O hər bir dəhşətdən mənə xilas etdi. **5** Rəbbə baxan nur saçar, Üzü qızarmaz. **6** Mən məzлum, Rəbbi çağirdim, O mənə eşitdi, Bütün əzablardan mənə xilas etdi. **7** Rəbdən qorxanları Onun mələyi müdafiə edər, Onlara zəfər verər. **8** Dadın, görün Rəbb nə qədər şirindir, Nə bəxtiyardır Ona pənah gətirənlər! **9** Ey Rəbbin müqəddəsləri, Rəbdən qorxun, Ondan qorxan heç nəyə möhtac qalmaz. **10** Gənc aslanlar ac-yalavac qaldılar, Lakin Rəbbi axtaranlar Heç bir yaxşı şeydən korluq çəkməzlər. **11** Gəlin, ey övladlar, mənə dirləyin, Rəbb qorxusunu sizə öyrədim: **12** Kim həyatdan kam almaq istəyirsə, Uzun ömür sürüb xoş gün görmək istəyirsə, **13** Qoy dilini şərdən, Ağzını firildəq üçün işlətməkdən qorusun, **14** Qoy şərdən çəkinib yaxşılıq etsin, Sülhü axtarın ardına getsin! **15** Rəbbin gözü salehlərin üzərindədir, Qulaqları onların fəryadlarına açıqdır. **16** Rəbbin üzü şər iş görənlərə qarşıdır, Yer üzündə onlardan nişanə qoymayacaq. **17** Salehlər fəryad çəkəndə Rəbb eşidir, Onları bütün əzablarından azad edir. **18** Rəbb qəlbisiniqlərə yaxındır, O, ruhan əzilməsləri qurtarır. **19** Salehlər çox bəlaya düşər olar, Lakin Rəbb onları hər birindən qurtarır. **20** Rəbb onların hər bir sümüyünü qoruyur, Heç biri zədələnməz. **21** Pislər öz şəri ilə məhv olacaq, Salehə nifrat edən məhkum olacaq. **22** Rəbb qullarının canını azad edir, Rəbbə pənah gətirən məhkum olmur.

35 Davudun məzmuru. Ya Rəbb, mənimlə çəkişənlərlə Sən çekiş. Mənimlə döyüşənlərlə Sən döyüş. **2** Qalxan və sıpərini əlinə al, Qalx, mənim imdadıma çat. **3** Nizəni tutub ardimca düşənlərin yolunu kəs, Qəlbimə söylə: «Səni qurtaran Mənəm». **4** Canımın qəsdinə duranlar Qoy utanıb rüsvay olsunlar, Mənə qarşı pis niyyəti olanlar Geri qovulub biabır olsunlar. **5** Saman çöpü tək olsunlar, onları yel sovursun, Rəbbin mələyi onları silib atsın. **6** Qoy yolları zülmət, sürüşkən olsun, Qoy Rəbbin mələyi onları qovsun. **7** Çünkü nahaq yerə mənə tələ qurdular, Nahadın canım üçün quyu qazdilar. **8** Qoy başlarına qəfil fəlakət gəlsin, Qurduları tələyə özləri düşsün, Hazırladıqları bəlaya düşər olsunlar. **9** Onda canım Rəblə şad olacaq, Məni qurtardığı üçün qəlbim fərəh tapacaq. **10** Bütün varlığımıla belə deyəcəyəm: «Ya Rəbb, Sənin kimisi varmı? Məzлumu ondan güclününə əlindən, Məzлumu və fəqiri istismarının əlindən azad edirsən». **11** Amansız şahidlər qalxırlar, Yalandan üzüma dururlar. **12** Yaxşılığımın əvəzində onlardan yamanlıq görüram, Əzizi ölen bir adama bənzəyirəm. **13** Vaxtı ilə onlar xəstələnərkən Çul geyib, oruc tutub canımı zülm edirdim, Başımı aşağı salıb dua edirdim. **14** Onları özüümə dəst və qardaş bilirdim. Anası üçün yas tutan adam tak Bükülüb hüznələ gəzirdim. **15** Lakin mən bürdəyərkən Bir yərə toplaşib sevindilər. Tanımadığım aclaflar mənə qarşı toplaşdilar. Dayanmadan məni didirdilər, **16** Şikəstləri təhqir edən allahsızlar kimi Mənə dislərini qıçayırdılar. **17** Ey Xudavənd, nə vaxta qədər buna baxacaqsan? Canımı məhv edilməkdən, Həyatımı bu gənc

aslanlardan qurtar. **18** Çoxlu camaat arasında Sənə şükür edəcəyəm, Çoxsaylı xalq arasında Sənə həmd edəcəyəm. **19** Qoyma haqsız düşmənlərim mənə görə sevinsin, Mənə nəhaqdan nifrat edənlər bir-birinə göz vursun. **20** Çünkü onlar sülh üçün danişmırlar, Sözləri ilə ölkənin dinc sakinlərinə fənd qururlar. **21** Ağızlarını üstümə iri açıb belə deyirlər: «Aha! Aha! Bax, öz gözümüzə gördük». **22** Ya Rəbb, bunu gördün, indi susma, Ey Xudavənd, məndən uzaq durma. **23** Ey Xudavənd Allahım, oyan, qalx, Bu mübarizəmdən qoy mən haqlı çıxım. **24** Ədalətinə görə mənə bərəət qazandır, Ya Rəbb Allahım, qoyma mənə görə sevinsinlər. **25** Qoyma düşüünsünlər: «Aha! Muradımıza çatmışıqlı!» Qoyma söyləsinlər: «Onun başını yemişik!» **26** Pis günüümə şadlananlar Qoy utanıb biabır olsunlar, Qarşında qürrələnənlər Xəcalətə, rüsvayçılığla bürünsünlər. **27** Mənim haqlı çıxmığımı istəyənlər Sevinib Səni mədh etsinlər. Daim belə söyləsinlər: «Öz qulunun əmin-amanlığını istəyən Rəbb ucalsın!» **28** Dilim Sənin salehliyindən deyəcək, Daim Sənə həmd edəcəyəm!

36 Musiqi rəhbəri üçün. Rəbbin qulu Davudun məzmuru. Şər pis insanın ürəyinə piçıldır, Onun gözündə Allah qorxusu yoxdur. **2** Öz gözündə özünü yüksək tutur, Nə təqsirini görür, nə də ona nifrat edir. **3** Dilindən fitnə-fəsəd düşmür, Müdrük, xeyirxah əməllərdən əl çəkib. **4** Yatağında fitnələr barədə fikirləşir, Pis yolda dayanır, şər işlərdən ikrəh etmir. **5** Ya Rəbb, məhəbbətin göylərdədir, Sədaqətin asimanı bürüyür. **6** Dağlıq kimi salehliyin uludur, Dərya kimi ədalətin dərindir. Ya Rəbb, həm insanı, həm heyvani qoruyursan. **7** Ey Allah, məhəbbətin nə qədər qiymətlidir! Bəşər övladları Sənin qanadlarının kölgəsinə sığınır. **8** Evinin bolluğu ilə onları doydurursan, Sənin xoşhal edən axar çayından onları içirirsən. **9** Çünkü həyat mənbəyi Səndadir, Biz Sənin nurunla görə bilirik. **10** Səni tanıyanlara məhəbbətini, Ürəyidüz olanlara salehliyini daima göstər. **11** Qoy təkəbbülərin təpiyi altında qalmayım, Pis adamların əli ilə qovulmayım. **12** Gördüm ki, şər iş görənlər yixiləblər, Onlar yerə sərilib, daha qalxa bilməzlər.

37 Davudun məzmuru. Pislik edənlərə görə narahat olma, Fitnəkarlıq edənlərə qıbtə etmə. **2** Tezliklə onlar ot kimi quruyacaq, Yaşıl çəmən kimi tez solacaq. **3** Rəbbə güvən, yaxşılıq et, Bu diyarda arxayıñ ömür sür. **4** Rəbdən zövq al, O da səni ürəyinin istəklərinə çatdıracaq. **5** Yolunu Rəbbə ver, Ona güvən, O edəcək. **6** Rəbb sənin salehliyini nur kimi aydınlaşdıracaq, Həqiqətini gündüz günüşə tək çıxaracaq. **7** Rəbbin hüzurunda sükit et, Onu sabırla gözlə. Yolunda uğur qazanan Hiyləger insan üçün narahat olma. **8** Qəzəbi at, hiddətdən çəkin, Narahat olma, bunlar insanı şərə salar. **9** Çünkü şər adamlar kəsilib atılacaq, Rəbbə ümid bağlayanlar ölkəni mütlük olaraq alacaq. **10** Bir az gözlə, pis yox olacaq, Yerini axtarsan belə, tapılmayacaq. **11** Həlimlər yer üzüntü mülük olaraq alacaq, Əmin-amanlığının bolluğundan zövq tapacaq. **12**

Şər adam salehin qəsdiñə durur, Ona qarşı dişlərini qıçayır. **13** Amma Xudavənd şər adama gülür, Onun dövrəninin az olmasını bilir. **14** Məzlumu, fəqiri yera vurmaq üçün, Düz yolda olanı boğazlamaq üçün Pislər qılınc çəkər, ox-kamanını qurur. **15** Lakin onların qılıncları öz ürəklərinə saplanacaq, Ox-kamanları parça-parça olacaq. **16** Salehin az mali Pislərin bütün sərvətlərindən yaxşıdır. **17** Çünkü pislərin qol-qanadı qırılacaq, Rəbb isə salehlərin dayağıdır. **18** Rəbbə kamillərin gündəlik qayğıları məlumdur, Onların irsi əbədi qalacaq. **19** Dar gündə utanmayacaqlar, Qılıqda tox yaşayacaqlar. **20** Lakin pislər hələk olacaq, Rəbbin düşmənləri çəmənin təravatı kimi solacaq, Tüstü kimi çəkilərək yox olacaq. **21** Pis adam borc alır, qaytarmır, Salehlər səxavatlı paylayır. **22** Rəbdən bərəkət alan ölkəni mülk olaraq olacaq, Lənət etdiyi kəslər kəsilib atılacaq. **23** Rəbb insana gedəcəyi yolu göstərir, Kimdən razı qalırsa, onu möhkəmləndirir. **24** Bu insan bürdəsə də, yixilməz, Çünkü Rəbb onun əlindən tutar. **25** Gəncliyimdən qocalığımıdaq Salehin tərk edildiyini, Nəslinin çörək üçün diləndiyini görməmişəm. **26** O hər zaman saxavatlı borc verər, Övladlarına xeyir-dua gələr. **27** Şərdən çəkinib yaxşılıq et ki, Ölkədə əbədi məskən sala biləsen. **28** Çünkü Rəbb ədaləti sevir, Heç zaman möminlərini tərk etmir. Salehlər daim müdafiə olunacaq, Pislər nəsilliklə kəsilib atılacaq. **29** Salehlər ölkəni mülk olaraq olacaq, Onlar orada əbədi məskən salacaq. **30** Salehin ağızından hikmət çıxar, Dili haqq söz danışar. **31** Çünkü Allahın qanunu ürəyindədir, Ayaqları bürdəmir. **32** Pis adam salehi güdür, Onu öldürmək üçün fürsət axtarır. **33** Rəbb salehi pisin əlinə düşməya qymaz, Ona ittihəm oxunanda məhkum olmaz. **34** Rəbbi gözlə, Onun yolunu tut, O sənə ölkəni mülk olaraq verəcək, səni yüksəldəcək. Pislərin kəsilib atılacağı zamanı görəcəksən. **35** Münbit torpaqda yaşıl ağaç tak bitən, Kök salan zalim, pis adəmi görmüşdüm. **36** O keçib-getdi, yeri boş qaldı, Onu axtararkən tapa bilmədim. **37** Kamil adama bax, əməlisələh insana nəzər yetir, Gələcək sülhsevən adama bəxş ediləcək. **38** Amma bütün işyankarlar birlikdə yox olacaq, Pislərin kökü kəsiləcək. **39** Salehlərin qurtuluşu Rəbdəndir, Dar gündə onlara pənah yeridir. **40** Rəbb onların imdadına çatır, Onları qurtarır pislərin əlindən alır, Çünkü onlar Rəbbə pənah aparır.

38 Davudun yadasalma məzmuru. Ya Rəbb, qəzəblənib məni töhmətləndirmə, Hiddətlənib məni tənbeh eləmə. **2** Artıq Sənin oxların mənə saplanıb, əllərin üstümə ağırlıq salıb. **3** Bədənimdə qəzəbindən sağ yer qalmadı, Günahıma görə sümüklərim də xəstəlik tapdi. **4** Çünkü təqsirlərim başımdan aşır, Ağır yük tək onlara gücüm çatmir. **5** Ağılsızlığımın üzündən Yaralarım iyriñən və irinlidir. **6** Mənim qəddim əyilib, ikiqat bükülmüşəm, Gün boyu yaslı gəzirəm. **7** Çünkü belim qızdırımdan yandı, Bədənimdə sağ yer qalmadı. **8** Taqatım kəsildi, çox əzilmişəm, Ürəyimdəki iztiraba görə ah-zar edirəm. **9** Ey Xudavənd, mənim arzu-diləyim hüzurundadır, Mənim iniltilərim Səndən gizli qalmır. **10** Ürəyim çırpınır, gücüm

tükəndi, Gözlərimin nuru da söndü. **11** Azarımı görüb məndən dost-yoldaşım uzaqlaşdı, Qohumlarım məndən uzaqda qaldı. **12** Canımın qəsdiñə duranlar mənə tələqurur, Bədxahlarım ölümündən dənmişir, Gün boyu mənim üçün hiylə qururlar. **13** Mən bir kar kimi eşitmirəm, Dilsiz-ağzsız bir lal kimiyəm. **14** Dilsiz-cavabsız Bir lal-kar kimiyəm. **15** Ya Rəbb, ümidiñ Sənə qalib, Ey Xudavənd Allahım, Səndən cavab gözləyirəm! **16** Dediñ ki, qoy halıma sevinməsinlər, Ayağım bürdəyəndə qarşımıda öyünməsinlər. **17** Mən yixilmaq üzrəyəm, Daim əzabla üz-üzəyəm. **18** Təqsirlərimi etiraf edirəm, Günahlarım üçün nigarənciliq çəkirəm. **19** Düşmənlərim qüvvətlidir, hələ sağdır, Nahaq yera mənə nifrat edənlər çoxdur. **20** Yaxşılığa yamanlıq edənlər Yaxşılığa meyl etdiyimə görə əleyhimə durublar. **21** Ya Rəbb, məni tərk etmə! Ey Allahım, məndən uzaq dayanma! **22** Ey Xudavənd, tez imdadıma çat, Mənim xilaskarım Sənsən!

39 Musiqi rəhbəri Yedutun üçün. Davudun məzmuru. Dediñ: «Hər addimımı diqqət edəcəyəm, Dilimlə günah etməkdən çəkinəcəyəm. Pis adam qarşımıda durarkən Dilimi yüksələyib dinməyəcəyəm». **2** Dilimi saxlayıb susdum, Yaxşılığa belə, danışmadım. Dərdlərim ağırlaşdı, **3** Köksündəki qəlbimə köz doldu. Dərin düşünəndə yanıb-yaxıldım, Dilimlə belə dedim: **4** «Ya Rəbb, mənə bildir, Aqibətim necə olacaq? Ömrümün günləri nə qədər qalıb? Qoy nə qədər fani olduğunu anlayım! **5** Budur, günlərim ovcuna siğdı, Ömrüm qarşında heç oldu. Bəli, insan sadəcə bir nəfəsdir. (Sela) **6** Əlbəttə, insan kölgə kimi dolaşır, Həqiqətən, o boş yera çarşıdır, Var-dövlət yığır, kimə qalacağımı bilmir. **7** Ey Xudavənd, indi mən nə gözləyim? Mənim ümidiñ Sənsən! **8** Məni bütün təqsirlərimdən qurtar, Məni axmaqların tənəsina hədəf etmə. **9** Susdum, ağızımı açmadım, Çünkü Sən bunu etdin! **10** Göndərdiyin bələni mənim üstündən götür, əlinin zərbəsindən gör necə əzildim. **11** İnsani təqsirinə görə məzənnət edən zaman Arzularını güvə kimi dağıdırsan. Bəli, insan sadəcə bir nəfəsdir. (Sela) **12** Dinlə duamı, ya Rəbb, fəryadımı eşit! Biganə qalma göz yaşlarıma. Çünkü Sənin yanında bir qəribəm, Ata-babam kimi bir qonağam. **13** Bir azca nəzərini məndən çək, Qoy köçüb getməzdən əvvəl dinc yaşayım».

40 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Rəbbi səbir edərək gözlədim, Mənə tərəf dörərək fəryadımı eşitdi. **2** O məni çamırlı quyudan, Lilli bataqlıqdan çıxartdı. Ayağımı qaya üzərində bərkitdi, Hər addimımı möhkəm etdi. **3** Dilimə yeni bir nəgmə verdi, ilahi ilə Allahımıza həmd etdim. Bax nə qədər adam bunu görəcək, Qorxub Rəbbə güvənəcək. **4** Rəbbə ümidiñ arxalanan, Təkəbbürlülərə üz tutmayan, Bütlərə aldananlara qoşulmayan İnsan nə bəxtiyardır! **5** Ya Rəbb Allahım, Sənə bənzəyən yoxdur! Bizə aid xariqələrin, düşüncələrin çoxdur. Onlardan danışmaq istəsəm, Belə deyərdim: «Sayı-hesabı yoxdur». **6** Qurbanın, təqdimdən xoşun gəlmədi, Yandırma qurbanı, günah qurbanı tələb

etmədin, Amma mənim qulağımı açdın. 7 O zaman dedim: «Budur, gəlmışəm, Sənin tumarında mənim haqqımda yazılıb. 8 Ey Allahım, Sənin iradəni yerinə yetirmək Mənə zövq verir, Qanunun qalbimdədir». 9 Çoxlu camaat arasında salehliyini car çəkdim, Ya Rəbb, Sən bilirsən ki, ağızımı yummadim. 10 Salehliyini qəlbimdə gizlətmədim, Xilaskar olduğunu, sədaqətini söylədim. Çoxlu camaat arasında Məhəbbətini, həqiqətini gizli saxlamadım. 11 Ya Rəbb, mərhəmətini məndən əsirgəmə, Daim məni məhəbbətinlə, həqiqətinlə qorū. 12 Çünkü sonsuz bələlər ətrafını büründü, Günahlarım mənə sarıldı. Göra bilmirəm, çünki məndə ürək qalmadı, Onlar başımın tükündən çıxdı. 13 Ya Rəbb, lütfünlə məni xilas et, Ya Rəbb, dadıma tez çat! 14 Canımı almaq üçün qəsd quranlar Qoy utanıb biabır olsunlar. Pis günümdən zövq alanlar Geri qovulub rüsvay olsunlar. 15 Mənə «Aha! Aha!» deyənlər Xəcalət içində çəşib qalsınlar. 16 Lakin Səni axtaranlar Sənə görə qoy şad olub sevinsinlər. Xilaskar olduğunu sevənlər Daim «Qoy ucalsın Rəbb!» desinlər. 17 Budur, bir məzələ, bir faqirəm, Lakin Xudavənd qayğıma qalır. Köməyim, xilaskarm Sənsən, Ey Allahım, longıme!

41 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Yoxsulların qayğısına qalan nə bəxtiyardı! Rəbb dər günündə onu qurtarar, 2 Rəbb onu qoruyar, salamat saxlayar. O, ölkədə bəxtiyar olar, Düşmənlərinə təslim edilməz. 3 Yatağa düşəndə Rəbb ona dayaq olar, Onu bütün xəstəlikdən sağaldar. 4 Mən dedim: «Ya Rəbb, mənə rəhm et, Canıma şəfa ver, çünkü Sənə qarşı günah etmişəm». 5 Düşmənlərim məndən pis sözlər söyləyir: «Bu nə vaxt oləcək, adı batacaq?» deyirlər. 6 Mənə baş çəkənlər yalan danişir, Ürəklərinə böhtan yiğir, Bayır çıxanda bundan danişirlər. 7 Bütün mənə nifrət edənlər mənim barəmdə piçıldır, Mənə qarşı pis fikirləri var. 8 Deyirlər: «Bu, ölümcül bəlaya düşüb, Budur, yatır, daha qalxma». 9 Hətta etibarlı saidığım ən yaxın dostum, Çörəyimi yeyən mənə xəyanət etdi. 10 Sən, ya Rəbb, rəhm edib məni ayaga qaldır, Qoy onlardan bunun əvəzini çıxı! 11 Məndən razı qaldığını bundan biliram: Düşmənlərimin mənə qalib gəlmədiyini görürəm. 12 Kamil olduğum üçün məndən möhkəm yapışdım, Məni hüzurunda əbədilik dayandırdım. 13 Alqış olsun İsrailin Allahı Rəbbə Əzəldən sonsuza qədər! Amin! Amin!

42 Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının maskili. Maral axar sulara həsrət qalan kimi, Ey Allah, könlüm Sənin həsrətini çəkir! 2 Ey var olan Allah, mənim qəlbim Sənin üçün susayıb. Ay Allah, nə vaxt galib hüzurunda görünüm? 3 Göz yaşalarım gecə-gündüz qıdam olub, Daim mənə deyirlər: «Bəs həni Allahın?» 4 Bunları yadıma salarkən ürəyim üzülür, Necə də yüksəkdən sevinc, şükür nidalarını söyləyərək Bayram edən xalqın qarşısında gedərdim, Onları Allahın evinə aparardım. 5 Mənim qəlbim, niyə qırılmışan? Axi niyə bu köksümdə təlaşlanırsan? Ümidini yenə Allaha bağla, Qoy Allahıma - məni qurtarana şükür edim. 6 Köksümdəki qəlbim qırılıb,

Ona görə İordan diyarında, Xermon, Misar dağında Səni düşünürəm. 7 Dərin sular şəlalələrinin səsi ilə Dərin suları çağırıdı, Sənin ləpələrin, dalğaların başından aşdı. 8 Rəbb mənə gündüz məhəbbət göstərir, Gecə isə həyatımın Allahına Etdiyim dua və ilahi dilimden düşmür. 9 Qayama - Allahıma deyirəm: «Niyə məni unutdu? Düşmənin zülmünə görə niyə yası gəzməliyəm?» 10 Düşmənlərim sümüklərimi qırıb məni təhqir edirlər, Daim mənə «Bəs həni Allahın?» deyirlər. 11 Mənim qalbim, niyə qırılmışan? Axi niyə bu köksümdə təlaşlanırsan? Ümidini yenə Allaha bağla, Qoy Allahıma - məni qurtarana şükür edim.

43 Ey Allah, etibarsız millətə qarşı olan mübarizəmdən Məni haqlı çıxart, Məni hiyləger, fitnəkar adamın əlindən qurtar. 2 Çünkü Sən pənah götərdiyim Allahsan. Niyə məni atmışan? Düşmənin zülmünə görə niyə yası gəzməliyəm? 3 Göndər Öz nürunu, həqiqətini, Qoy yolunu mənə göstərsinlər, Müqəddəs dağına, məskənlərinə Qoy məni aparsınlar. 4 Onda Allahın qurbanğahına, Sevincim, fərəhim olan Allahımın yanına gedərəm. Lira çalıb Sənə şükür edərəm, Ey Allah, mənim Allahım. 5 Mənim qəlbim, niyə qırılmışan? Axi niyə bu köksümdə təlaşlanırsan? Ümidini yenə Allaha bağla, Qoy Allahıma - məni qurtarana şükür edim.

44 Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının maskili. Ey Allah, öz qulağımızla eşitmışik ki, Atababalarımızdan bizi çatıb ki, Onların dövründə, qədim zamanda Sən hansı işləri görmüsən. 2 Öz əlinə millətləri torpaqlarından götürdüün, Atalarımızı orada yerləşdirdin. Xalqlara bəla verdin, Atalarımızın soyunu şaxalandırdın. 3 Onlar qılıncları ilə deyil, Sənin sağ əlinlə torpaqlara sahib oldular. Öz qolları deyil, Sənin sağ qolun onlara zəfər qazandırdı. Onlara üzündən nur verdin, Çünkü Sən onları sevirdin. 4 Ey mənim Allahım, Sənsən Padşahım, Əmr et, Yaqub nəslə qələbə çəlsin. 5 Köməyinlə düşmənlərimizi devirək, Əsminlə əleyhədarlarımızı əzək. 6 Ox-kamanıma güvənmərəm, Qılincım məni qurtarmaz. 7 Yalnız Sən bizi düşmənlərimizdən xilas etdin, Biza nifrət edənləri rüsvay etdin! 8 Gün boyu Allahla fəxr edirik, Əsminə sonsuza qədər şükür edirik. (Sela) 9 İndi isə bizi atıb rüsvay etmisən, Ordularımızla yürüşə çıxmırsan. 10 Düşmənin qarşısından bizi geriye qovursan, Biza nifrət edənlər bizi soyub-talayıb. 11 Bizi kəsilməyə gedən qoyun kimi etdin, Sən bizi millətlər arasına səpdiin. 12 Öz xalqını yaman ucuz satdın, Onların dəyərindən çox qazanmadın. 13 Bizi qonşularımıza tənə hədəfi etdin, Ələ salıb lağ edənlərlə yan-yörəmizi doldurdun. 14 Bizi millətlərin dilinə saldın, Ümmətlərin güllüş hədəfinə döndərdin. 15 Rüsvaylığım daim qarşımı kəsir, Bu xəcalətin üzündən, 16 Təhqir, söyüş sözlərindən, Düşməndən, qisasçıdan üzümü gizlədirəm. 17 Səni unutmadığımız, əhdinə xəyanət etmədiyimiz halda Bunların hamısı başımıza gəldi. 18 Səndən qəlbim dönmədiyi, Yolundan ayaqlarımız bütürmədiyi halda 19 Sən bizi çəqqalların diyarında əzdiin, Qatı zülmətə qərq

etdin. **20** Allahımızın ismini unutmuş olsaydıq, Yad allaha əl açmış olsaydıq, **21** Allah bunu araşdırmasızdı? Çünkü qəlbən hər sırrını bilən Odur. **22** Biz gün boyu Sənin uğrunda öldürülürük, Qurbanlıq qoyunlar sayılırlıq. **23** Ey Xudavənd, oyan, niyə yatmışan? Qalx, bizi əbədilik atma! **24** Niyə üzünü bizi dən gizlədirsən? Əzab-əziyyətimizi nə üçün unutdu? **25** Qəlbimiz palçıq kimi əzilmişdir, Qəddimiz əyilib yerə dəyir. **26** Qalx, bizə kömək et, Bizi məhəbbətin naminə xilas et!

45 Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının «Şoşannim» üstə oxunan maskili. Sevgi nəğməsi Qəlbim yaxşı sözlərlə çağlıyır, Qoy şeirlərimi padşahıma söyləyim, Dilim mahir bir xəttatın qələminə oxşayır. **2** Bəşər övladlarının ən gözəli sənsən, Dodaqlarından lətafətli sözlər töküllür, Çünkü Allah səni əbədilik xeyir-dəli edib. **3** Ey cəngavər, qılincını belinə bağla, Əzəmətinini, ehtişamını göstər. **4** Həqiqət, itaətkarlıq və salehlik naminə Döyüş arabasına qalx, Əzəmətinlə uğur qazan. Qoy sağ əlindən möhtəşəm işlər gəlsin. **5** Nə itidir oxların, Padşahın düşmənlərinin köksünə saplanır. Xalqlar ayağının altına yixılır. **6** Ey Allah, taxtın əbədilik, sonsuzadək qalır, Sənin şahlıq əsan insaf əsasıdır. **7** Salehliyi sevib pişiyə nifrət edirsən. Ona görə Allah, sənin Allahım Sevinc yağı ilə Yoldaşlarından çox səni məşə edib. **8** Bütün paltarlarından Mirra, əzvay və çin darçınının ətri gəlir. Fil dişindən olan saraylarından Səni şənləndirən simli alətlərin sədasi gəlir. **9** Şərəfə çatdırıldığı qadınlar arasında Şahzadə xanımlar da var. Mələkə olacaq qız sağ qoluna girib, Ofir qızıllarına bürünüb. **10** Dirlə, ey qız, diqqət elə, sözümə qulaq as, Öz xalqını, ata evini unut. **11** Sənin gözəlliyin padşahı məftun etsin. O sənin ağandır, ona itaət et. **12** Sur xalqı yanına hədiyyələr gətirəcək, Xalqın varlıları səndən lütf istəyəcək. **13** Bu şah qızı sarayına cah-calallə gətirilir, Paltarları qızıl tikmələrə bürünmüş. **14** Padşahın yanına əlvan libasda gətirilir, Rəfiqələri sağdışı-soldışıdır. **15** Onlar sevincə, şadlıqla gətirilir, Padşahın sarayına girirlər. **16** Ey padşah, ata-baban kimi oğulların olacaq, Onlara bütün yer üzünüň hakimiyətini verəcəksən. **17** Adını nəsillərdən-nəsillərə çatdıracağam, Xalqlar da sonsuza qədər sənə hamd oxuyacaq!

46 Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının «Alamot» üstə oxunan ilahisi. Allah bizi sığınacaqdır, qüvvətdir, Dar gündə çox kömək edir. **2** Buna görə biz qorxmuruq: Yer üzü alt-üst olsa belə, Dağlar uçub dənizin köksünə aşsa belə, **3** Dalğalar kükərəyib qalxsa belə, Vurub dağları yırğalasa belə, Biz qorxmuruq. (Sela) **4** Bir çay var ki suları Allahın şəhərinə axır, Haqq-Taalanın müqəddəs məskənənə sevinc gətirir. **5** Allah bu şəhərin mərkəzində sarsılmaz durub, Ona dan yeri söküldənə yardım edər. **6** Millətlər kükərəyər, ölkələr sarsılar, Allah səsini çıxarında dünya əriyər. **7** Ordular Rəbbi bizimlədir! Yaqubun Allahı qalamızdır! (Sela) **8** Gəlin, görün Rəbbin işlərini, Dünyada etdiyi viranəliyi. **9** O, yerin ucqarları nadək döyüşləri

dayandırar, Kamanları qırar, nizələri sındırar, Döyüş arabalarını oda atar. **10** «Dayanın, bilin ki, Mən Allaham, Millətlər arasında ucayam, Yer üzündə ucayam!» **11** Ordular Rəbbi bizimlədir! Yaqubun Allahı qalamızdır! (Sela)

47 Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının məzmuru. Ey bütün xalqlar, əl çalın, Cuşa gəlib Allah'a nida edin! **2** Haqq-Taala Rəbb necə də zəhmlidir, Bütün yer üzünən böyük Padşahıdır! **3** Onun sayəsində xalqlar bizi tabe olub, O, ümmətləri ayaqlarımızın altına salıb. **4** Sevdiyi Yaqubun fəxri olan torpağı Bizə mülk etmək üçün secdi. (Sela) **5** Allah nida ilə ucaldı, Rəbb şeypur səsi ilə yüksəldi. **6** Tərənnüm edin Allahı, tərənnüm edin! Tərənnüm edin Padşahımızı, tərənnüm edin! **7** Çünkü Allah bütün yer üzünən Padşahıdır, Onu ilahilərlə tərənnüm edin. **8** Allah Öz müqəddəs taxtında əyləşir, Allah millətlərə padşahlıq edir. **9** İbrahimim Allahının xalqı ilə bir yerdə olmaq üçün Xalqların əsildəzadəri yığılır, Çünkü yer üzünən sıpərləri Allahındır. O nə qədər ucadır!

48 Qorah övladlarının məzmuru. Bir ilahi. Allahımızın şəhərində, Öz müqəddəs dağında Rəbb çox əzəmətlidir, Bol həmdlərə layıqdir. **2** Şimala tarəf böyük Padşahın şəhəri – Sion dağının ucalığı ilə gözəldir, Dünyanın sevincidir. **3** Onun qalalarında Allah Özünü Alınmaz qala kimi göstərmişdir. **4** Padşahlar bir yerə yiğildilər, Siona yürüş etdilər. **5** Onu görəndə mat qaldılar, Qorxub tez qaçdılar. **6** Hamilə qadının ağrısı kimi Canlarına lərzə düşdü. **7** Sən şərqi külüyə ilə Tarşış gəmilərini parçaladın. **8** Ordular Rəbbinin şəhərində – Allahımızın şəhərində Nə eşitmişkəsə, onu gördük, Allah oranı əbədi saxlayacaq. (Sela) **9** Ey Allah, məbədində Məhəbbətin barədə dərindən düşünürük. **10** Ey Allah, yerin ucqarlarına qədər Adın həmdə layıqdir. Sağ əlin ədalətinə doludur. **11** Qoy Sion dağının sevinsin. Sənin hökmərinə görə Qoy Yəhuda qızları şad olsun. **12** Sionun ətrafında gazib-dolaşın, Onun qüllələrini sayın. **13** Dıvarlarına fikir verin, Qalalarına diqqətlə baxın. Gələcək nəslə belə deyin: **14** «Əbədi, sonsuzadək Bu Allah bizim Allahımızdır. Ömrümüzün sonunadək O biza yol göstərəcək!»

49 Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının məzmuru. Siz, ey bütün xalqlar, Bunu dirləyin! Ey dünya sakinləri, **2** Ey sadə insanlar, əsildəzadələr, Ey zənginlər, fəqirələr, Hamınız qulaq asın! **3** Dilimdən hikməti sözə çıxacaq, Bu müdrik fikirlər qalbimdən gəlir. **4** Bu məsəllərə qulaq asacağam, Bu müəmməməti mən lira ilə açacağam: **5** Niyə yaman günlərdən, ətrafımda məni təqib edənlərin pis niyyətdən qorxum? **6** Onlar vədövlətlərinə güvənlərlər, Bol sərvətləri ilə öyünürlər. **7** Amma kimsə öz ömrünü satın ala bilməz, Həyatının haqqını Allaha ödəyə bilməz. **8** Çünkü insanın canının haqqı çox dəyərlidir, ən üstün qiymətlər ona kifayət etmir ki, **9** İnsan əbədi ömür sürsün, Məzəri heç görməsin. **10**

Aydındır ki, həm hikmətlilər ölürlər, Həm axmaqlar, həm də səfəhlər tələf olurlar, Haminin sərvəti başqasına nəsib olur. **11** Torpaqlara sahib olsalar belə, Son mənzilləri qəbəldir, Yenə nəsillərdən-nəsillərdək yerləri məzardır. **12** İnsan dəyərli olsa da, qalmır, Hələk olan heyvana oxşayır. **13** Özünə güvənənlərin yolu ölümə aparır, Özündən razı lovğaların sonu belədir. (Sela) **14** Onlar sürü kimi ölürlər diyarına aparılar, Onları ölüm otarar. Səhər açılanda əməlisalehlər onlara hakim olar. Yurd-yuvasından uzaq bir yerdə, ölürlər diyarında Cəsədləri çürüyüb qalar. (Sheol h7585) **15** Amma Allah ölürlər diyarının əlindən canımı qurtaracaq, Məni oradan alacaq. (Sela) (Sheol h7585) **16** Qorxma bir adam varlı olanda, Evina sərvət yığılnda. **17** Çünkü öləndə heç nə apara bilməz, Sərvəti ardına getməz. **18** Sağ ikən özünü xoşbəxt saysa da, Uğur qazananda təriflənsə də, **19** Ata-babalarının yanına gedəcək, Sonsuzadək orada işq görməyəcək. **20** İnsan dəyərli olsa da, anlamır, Hələk olan heyvana oxşayır.

50 Asafin məzmu. Güclü Rəbb Allah çağırır, Gündoğandan günbatanadək Bütün yer üzünü səsləyir. **2** Qüsursuz, gözəl Siondan Allah Öz nurnunu saçır. **3** Allahımız galır, sakit dayanmaz, Önündə yandırıb-yaxan alov var, Ətrafında şiddetli tufan qopar. **4** O, xalqını mühakimə etmək üçün Yuxarıdakı göyü və yeri şahid çağırır: **5** «Hüzuruma Möiminlərimi, Qurban verib Mənimlə əhd bağlayanları yığın!» **6** Gölər ədalətini bəyan edir, Çünkü hakim Allahın Özüdür. (Sela) **7** «Danışıram, dinlə Məni, ey xalqım! Ey İsrail, aleyhinə şəhadət edirəm. Allaham, sənin Allahın Mənəm. **8** Qurbanlarından ötrü səni tənbəh etmirəm, Yandırma qurbanlarını həmisişə görürəm. **9** Tövləndəki buganı, ağılındakı təkəni Səndən qəbul etmirəm. **10** Çünkü Mənimdir bütün meşələrdə olan heyvanlar, Minlərlə dağda otlayan mal-qaralar. **11** Dağlardakı bütün quşları tanıyıram, Bütün çöl heyvanları əlimin altındadır. **12** Acsam, sənə demərəm, Çünkü dünyaya, dünyadakı hər şəyə sahibəm! **13** Məgər Mən buga atı yeyirəm? Məgər Mən təkə qani içirəm? **14** Şükür qurbanını Allaha təqdim et, Haqq-Taalaya əhd etdiyin təqdimlərini ver. **15** Dar gündə Məni çağır, Mən səni xilas edəcəyəm, Sən də Məni şərəfləndirəcəksən». **16** Pislərəsa Allah deyir: «Qaydalarımı əzbər söyləməyə haqqınız varmı? Əhdimi dilə gətirməyə haqqınız varmı? **17** Mənim iradıma nifrət edirən, Sözlərimi qulaq ardına vurursan. **18** Bir oğru görəndə ona qoşulsursan, Zinakarlara yoldaş olursan. **19** Ağızını şər üçün açırsan, Dilini firıldaq üçün işə salırsan. **20** Oturub qardaşından gileyənlərsən, Ananın oğlundan qeybət edirən. **21** Sən belə edəndə Mən dinməmişəm. Məgər Məni özün kimi sanırsan? İndi isə səni tənbəh edəcəyəm, Əməllərini gözünün önüna düzəcəyəm. **22** Ey Allahi unudanlar, Buna diqqət edin! Yoxsa sizi parça-parça edərəm, Heç birinizi xilas edən olmaz. **23** Kim ki şükür qurbanı təqdim edir, Məni şərəfləndirir. Doğru yol tutan şəxsə Allahın xilasını göstərəcəyəm».

51 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmu. Davudun Bat-Şeva ilə olan münasibətinə görə Natan peyğəmbər onun yanına galib irad tutandan sonra. Məhəbbətinə görə, ey Allah, mənə rəhm et, Bol mərhəmətinə görə qanunsuzluqlarımı sil. **2** Təqsirimi tamamilə yu, Günahimdan məni təmizlə. **3** Çünkü qanunsuzluqlarımı bilirəm, Günahım daim gözümün qarşısındadır. **4** Sənə, yalnız Sənə qarşı günah işləmişəm, Gözündə pis sayılımı etmişəm. Mənə görə çıxarılan hökmündə ədalətlisən, Məni məhkum etməkdə haqlısan. **5** Mən doğulandan bəri günahkaram, Ana bətnindən belə, təqsirkaram. **6** Sənsə ürəkdə düzlüyü olmasını istayırsən, Mənə daxılən hikmət öyrət. **7** Məni züfa ilə pak et, təmiz olum, Məni yu, qardan da ağ olum. **8** Mənə şadlıq, sevinc səsini eşitdir, Qırdığın sümüklərim xoşallansın. **9** Üzünü tut, günahlarımı görmə, Bütün təqsirlərimi sil. **10** Ey Allah, məndə təmiz ürək yarat, Daxilimə yenidən sədaqət ruhunu ver. **11** Məni Öz hüzurundan atma, Müqəddəs Ruhunu məndən götürmə. **12** Xilasının sevincini mənə qaytar, İtaətkarlıq ruhu verib mənə dayaq ol. **13** Qoy Sənin yollarını qanunsuzlara öyrədim, Günahkarlar Sənə səri dönsünlər. **14** Ey Allah, məni azad et, Qan tökmək təqsirindən məni qurtar, Dilim ədalətini məhd etsin. **15** Ey Xudavənd, Sən dilimi aç, Ağzımla Sənə olan həmdlərimi bəyan edim. **16** Sən qurbanlardan zövq almazsan, Yoxsa kasərdim. Yandırma qurbanlarından razi qalmazsan, **17** Allaha məqbul olan qurban simmiş ruhdur, Sən sinan və peşman olan ürəyə xor baxmazsan, ey Allah! **18** Lütfünlə Siona yaxşılıq et, Yeruşəlimin divarlarını bərpa et. **19** Onda doğru yolla təqdim edilən qurbanlardan, Bütöv yandırma qurbanlarından zövq alarsan. O zaman qurbanbahında bugalar qurban kəsilər.

52 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun maskili. Edomlu Doeq Davudun Aximelekin evinə getdiyini Saula xəbər verəndə Pisiyinlə nə üçün öyüniürsən, ey cəngavər? Sonsuzdur Allahın məhəbbəti. **2** Ey hiyləgər, dilin insanı məhv edir, İti ülgüt kimi kəsir. **3** Yaxşılıqdan çox yamanı, Doğru sözdən çox yalanı sevirsən. (Sela) **4** Ey hiyləgər dilli, Məhvədici sözləri çox sevirsən! **5** Allah səni əbədilik qıracaq, Yaxandan yışaraq evindən çölə atacaq, Dirilər arasından köküntü qoparacaq. (Sela) **6** Salehlər buna baxıb qorxacaqlar, Güлə-gülə belə deyəcəklər: **7** «Bu adam Allaha pənah gətirmədi, Öz bol sərvətinə güvəndi, Başqalarını məhv edərək gücləndi». **8** Amma mən Allahın evində Yaşıl zeytun ağacına bənzərəm, Daima, əbədilik Allahın məhəbbətinə güvənirəm. **9** Sənin gördüğün işlərə görə daim şükür edirəm, Möiminlərin qarşısında gözəl ismənə ümidi bağlayıram!

53 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Maxalat» üstə oxunan maskili. Axmaqlar ürəyində «Allah yoxdur!» deyə düşünürlər, İnsanlar pozulmuş, əməlləri iyrənc olmuş, Yaxşı iş görən yoxdur. **2** Allah göylərdən bəşər övladına baxır; Görəsən Allahı dərk edən, Onu axtaran varmı? **3** Hami birgə pozulub, namus əldən gedib, Bir

nəfər də olsun yaxşı iş görən yoxdur. 4 Şər iş görənlərin hər biri məgər heç nə qanılmır? Xalqımı çörək yerinə yeyirlər, Allahı çağırırlar. 5 Onlar böyük dəhşətə düşəcək, Heç görünməmiş dəhşətə düşər olacaqlar. Allah bizi mühəsirəyə salanların Sümüklərini qırıb dağıdacaq. Onlar qarşımızda pərt qalacaq, Çünkü Allah tərəfindən rədd olunacaqlar. 6 Kaş İsrailin azadlığı Siondan gələyid! Allah Öz xalqına bəxtəvər günlərini qaytaran zaman Yaqub övladları şadlıq edəcək, İsraililər sevinəcək!

54 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan maskili. Ziflilər Şaulun yanına gəlib «yaqın ki Davud bizim aramızda gizlənib» deyəndə. Ey Allah, isminlə məni qurtar, Qüvvənlə mənə bərəət ver. 2 Ey Allah, mənim duamı dirlə, Dilimdən çıxan sözlərə qulaq as. 3 Yadellilər əleyhimə qalxıqlar, Zalımlar canımı almaq üçün məni axtarırlar, Heç Allaha baxmırlar. (Sela) 4 Budur, Allah mənə kömək edir, Xudavənd ömrümə dayaq olur. 5 0 bu şəri düşmənlərimə tərəf döndərəcək. Mənim sadiq Allahum, düşmənləri yox et! 6 Sənə könlülli qurban kəsəcəyəm, Ya Rəbb, gözəl isminə şükür edəcəyəm! 7 Məni hər darlıqdan xilas etdin, Gözüm düşmənlərimin mahvini gördü.

55 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan maskili. Ey Allah, duamı dirlə, Yalvarışından gizlənəm! 2 Yaxşı qulaq as mənə, bir cavab söyle, Düşüncələrim məni narahat edir, Çəş-baş qalmışam. 3 Düşmənin səsindən, Zalımların zülmündən narahatam. Məni onların şər işləri sarsırdı, Onlar qəzəblə mənə qəsd-qərəz qurur. 4 Köksümdəki ürəyim sancır, Ölüm dəhşəti üzərimə düşdü. 5 Mənə qorxu və titrətmə gəlib, Canımı vicvica bürüyüb. 6 Dədim: «Kaş göyərçin kimi qanadlarım olaydı, Uçub rahathlıq tapaydım. 7 Doğrudan da, uzaqlara qəçardım, Cöllərdə məskən salardım. (Sela) 8 Bu sərt yellərdən, qasırgaldan Daldalanmaq üçün tez bir yerə gedəydim». 9 Ey Xudavənd, bu şəhəri alt-üst et, Oradakıların dillərinə ayrılıq sal. Orada zorakılıq, dava gördüm; 10 Bunlar gecə-gündüz divarlarının üstündə dolanır, Pislik və şər şəhərin içindədir, 11 Aralarında qırğın var, Meydanlarından hədə-qorxu və firıldaq çıxır. 12 Əgər məni düşmən təhqir etsəydi, dözərdim, Yağı qarşında qürrələnsəydi, gizlənərdim. 13 Amma bunu sən etdin, ey rəfiqim, Ey yoldaşım, ürək həmdəmim. 14 Səninlə şirin-şirin səhəbət edərdik, Allah evinə birlə gedərdik. 15 Qoy düşmənlərə qəfıl ölüm gəlsin, Onlar diridir Ölülər diyarına düşsün, Çünkü şər onların evində və qəlbindədir. (Sheol h7585) 16 Mənəsə Allahi səsləyərəm, Rəbb məni xilas edər. 17 Səhər, günorta, axşam nalə çəkirəm, Ah-zar edirəm, O, səsimi eşidir. 18 Coxları əleyhimə çıxır, Amma O, canımı döyüdən qoruyur. 19 Əzəldən bəri taxtında oturan Allah Məni eşidib onları zəlil edəcək. (Sela) Çünkü onlar əsla dəyişməz, Allahdan qorxmırlar. 20 Yoldaşım dostuna əl qaldırır, Dostluq əhdini pozur. 21 Onun dili kərə yağından da yağılır, Qəlbində isə çəkişmələr yaşayır, Sözləri zeytun yağından yumşaqdır,

Amma siyrlmiş qılınclardır. 22 Sən qayğı yükünü Rəbbə ver, Qoy sənə dayaq olsun. O heç vaxt salehə sarsıntı verməz. 23 Ey Allah, qanlı, hiyətərəf adamları Qəbirə endirəcəksən. Onların ömrü yarıya çatmayacaq. Amma mən yalnız Sənə güvənirəm!

56 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Yonat elem rexoqim» üstə oxunan miktamı. Filişlilər onu Qat şəhərində yaxalayanda. Rəhm et mənə, ey Allah, İnsanlar sel kimi üstümə cumur, Gün boyu döyüşərək məni sixışdırırlar. 2 Gün boyu düşmənlərim sel kimi üstümə cumur, Əleyhimə qalxan məğrur döyüşçülər çoxdur. 3 Bu dəhşətli gündə Mən yalnız Sənə güvənirəm. 4 Vədina görə Allaha həmd edirəm, Mən Allaha güvənirəm, qorxmuram; Fani insan mənə nə edə bilər? 5 Hər işimə onlar ziyan vururlar, Həmişə mənə qəsd-qərəz qururlar. 6 Xəlvət bir yerə yiğilib hər addımımı izləyirlər, Pusqu qurub canımı almaq üçün gözləyirlər. 7 Günahlarına görə onları cəzalandır, Ey Allah, qəzəblə bu xalqları yerla yeksan et. 8 Dərdlərimi saydin, Göz yaşlarını tuluguna yiğ. Bunlar Sənin kitabında yazılmayıbmı? 9 Mən Səni çağıranda düşmənlərim geri döñür, Bunu biliram, Allah mənim tərəfimdədir. 10 Vədina görə həmd etdiyim Allaha, Vədina görə həmd etdiyim Rəbbə, 11 Allaha güvənirəm və qorxmuram; Fani insan mənə nə edə bilər? 12 Ey Allah, Sənə olan əhdlerimə əməl etməliyəm, Sənə şükür qurbanı təqdim edəcəyəm. 13 Çünkü canımı ölümdən qurtardın, Ayaqlarımı büdrəməyə qoymadın, Belə ki Allahın hüzurunda, Həyatın nurunda dolanım.

57 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Al-taşxət» üstə oxuduğu miktamı. Şauldan qaçış mağarada gizlənəndə. Mənə rəhm et, ey Allah, mənə rəhm et! Canımı götürüb Sənin yanına pənah götirmişəm. Bələlər keçib gedənəcən Qanadlarının altına sığınacağam. 2 Allah-Taalani çağırıram, Mənim üçün hər şeyi verən Allahı çağırıram. 3 Göydən mənə qurtuluş göndərəcək, Başımı yemək istəyəni rüsvay edəcək. (Sela) Allah Öz məhəbbətini və sədəqətini göndərəcək. 4 Sənki aslanların arasındayam, Yandırıb-yaxan adamların arasında yatıram. Dişləri nizədir, oxdur, Dilləri iti qılıncdır. 5 Ey Allah, göylər üzərində ucal! Ehtişəmin bütün yer üzərində olsun! 6 Yolumda tələ qurub canımı üzdürlər, Mənə qazdıqları quyuya özləri düşdürlər. (Sela) 7 Ey Allah, qəlbim Sənə möhkəm bağlanıb, möhkəm bağlanıb, Qoy ilahi oxuyum, Səni tərənnüm edim. 8 Ey manim ruhum, oyan! Ey çəng və lira, oyan! Qoy şəhəri oyadım. 9 Ey Xudavənd, xalqlar arasında Sənə şükür edəcəyəm. Ümmətlər arasında Səni tərənnüm edəcəyəm. 10 Məhəbbətin böyüküdür, göylərə çatır, Sədaqətin buludlara dəyir. 11 Ey Allah, göylər üzərində ucal! Ehtişəmin bütün yer üzərində olsun!

58 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Al-taşxət» üstə oxuduğu miktamı. Ey qüdrətlilər, doğrudanmı ədalətlə danişırsınız? Bəşər övladları üçün insaflı hökm çıxarırsınız? 2 Xeyr, qəlbinizdən fitnə-fəsad çıxır, Bu dünyada əlinizdən zoraklıq gelir. 3 Pis

adamlar ana bətnindən belə, azğındırlar, Çəşiblər, doğulan gündən belə, yalançıdlar. **4** Onlar əfi ilan kimi zəhərlidirlər, Qulaqlarını tixayan gürzəyə bənzəyirlər. **5** Onlar ilanoynadanın səsinə galmır, Usta bir ovsunu onu ovsunlaya bilmir. **6** Ey Allah, onların ağızlarındakı dişlərini qır, Ya Rəbb, bu gənc aslanların dişlərini çıxar. **7** Qoy onlar su kimi axıb yox olsun, Kaman üstündəki oxlarının ucları qırılsın. **8** İlbiz kimi gedərkən ərisinlər, Ölü doğulan körpələr kimi günəş nuru görməsinlər. **9** Ocaqda qazanlarını qızdırımdan əvvəl kol-kosları sovrulsun, Nə qurularından, nə də yaşlarından heç nə qalmasın. **10** Pislərdən qısaş alındığını görən salehlər şad olacaq, Ayaqlarını onların qanına batıracaq. **11** İnsanlar belə deyəcək: «Bəli, salehlər barlı olar, Həqiqətən, dünyanim hökmərənən olan bir Allah var!»

59 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Al-taşxət» üstə oxunan miktamı. Şaul onu öldürmək üçün evinə adam göndərib pusqu qoyanda. Ey Allahım, mən i düşmənlərimdən qurtar, əleyhdarlarının əlindən hifz et. **2** Mən i şər iş görənlərdən xilas et, Mən i qaniçənlərdən azad et. **3** Canımı almaq üçün mən güdürlər, Güclülər əleyhimə birləşiblər. Ya Rəbb, üsyankar, günahkar, **4** Təqsirkar olmadığım halda Onlar mən qarşı qəti tədbir görürərlər. Bir oyan, halımı gör, yardım et, **5** Ya Rəbb, Ordular Rəbbi, İsrailin Allahı! Bütün millətlərə cəza vermək üçün oyan, Xəyanətkar pislərin heç birinə rəhm etmə. (Sela) **6** Bu pis adamlar axşamüstü qayıdırular, Köpək kimi mirildayırlar, Şəhərdə sülənib-dolaşırlar. **7** Gör dodaqlarından nələr töküllür, Ağızlarından qılınclar çıxır. Onlar zənn edirlər ki, eşidən yoxdur. **8** Lakin, ya Rəbb, Sən onlara gülürsən, Bütün millətlərə rişxənd edirsən. **9** Ey mənə qüvvət verən, Sən i gözləyirəm! Ey Allahım, qalamsan, **10** Mənə məhəbbətini göstərirən! Ey Allah, imdad etmək üçün çıxacaqsan, Düşmənlərimin qırılmasını mənə göstərəcəksən. **11** Ey Xudavənd, Sənsən sıpərimiz! Xalqının yanında qalsın deyə Düşmənləri qırma, lakin gücünə Onları dağdıraraq məğlub et. **12** Günahkar dillərinə görə, Ağızlarının sözlərinə görə Təkəbbürlülərin tələsinə özləri düşsünlər. Yağdırıqları lənətlərə görə, Dedikləri yalanlara görə **13** Onları qəzəbinə məhv et, Məhv et, qoy bir nişanə qalmasın. Qoy insanlar bilsinlər: Allah saltənət sürür Yaqub nəslinin üzərində, Ta ucqarlar qədər yer üzərində. (Sela) **14** Bu pis adamlar axşamüstü qayıdırular, Köpək kimi mirildayırlar, Şəhərdə sülənib-dolaşırlar. **15** Avara-avara gəzib yem axtarırlar, Doyunca tapmasalar, gecə boyu ulayırlar. **16** Mən isə Sənin qüdrətini tərənnüm edəcəyəm, Stüh tezən məhəbbətini mədh edəcəyəm. Çünkü Sən mənə qala olmusan, Dar gənűmdə mənim pənahımsan. **17** Ey mənə qüvvət verən, Sən i tərənnüm edəcəyəm! Ey Allahım, qalamsan, Mənə məhəbbətini göstərirən!

60 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Şuşan-edut» üstə oxunan təlim miktamı. Davud Naharayım və Sova Aramlıları ilə döyüşkən Yoav gedib Duz vadisində on

iki min Edomlunu öldürəndə. Ey Allah, Sən bizi atmışan, Müdafiə qüvvələrimizi dağıtmışan. Bizi qəzəblənmisən, Bizi əvvəlki halımıza qaytar. **2** Yeri lərzəyə salmışan, Torpağını dağıtmışan. Yarıqlarını yenə bitişdir, Çünkü yer sarsılıb. **3** Öz xalqını çətinliyə salmışan, Şərab içirərək bizi səndələtmisən. **4** Səndən qorxanlara isə bayraq vermişən, Qoy onu həqiqət naminə qaldırsınlar. (Sela) **5** Sevdiyin insanların xilas olması üçün Sağ əlinlə bizi qurtar, mənə cavab ver! **6** Allah Öz müqəddəs məskənindən belə söylədi: «Şəkemi sevinclə bölüştürəcəyəm, Sukkot dərəsini bölcəyəm. **7** Gilead torpağı Mənimdir, Menaşə torpağı da Mənimdir, Efrayim başımın dəbilqəsidi, Yəhuda Mənim əsamdır. **8** Moav yuyunmaq üçün ləyənimdir, Çarığımı ataraq Edomu tutacağam, Zəfər harayı Filişə salacağam». **9** Kim mən i istehkamlı şəhərə apara bilər? Kim mənə Edoma qədər yol göstərər? **10** Ay Allah, Sən niyə bizi atmışan? Ay Allah, qoşunlarımıza niyə yürüşə çıxmırsan? **11** Bizə düşmənin qarşısında imdad et, Çünkü insanın köməyi puçdur. **12** Allahın köməyi ilə igidlik edəcəyik, O, düşmənlərimizi tapdalayacaq!

61 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan məzmuru. Ey Allah, fəryadımı eşit, Duami dirlə. **2** Düşkünlük qəlbimi alıb, Mən dönyanın ucqarından Səni çağırıram. Sən mən i əlcətməz bir qayaya apar. **3** Çünkü Sən mənim pənahgahımsan, Düşmənə qarşı möhkəm qülləsən. **4** Qoy sonsuzadək çadırında yaşayım, Qanadlarının altında pənah tapım. (Sela) **5** Sən, ey Allah, etdiyim əhdı eşitdin, Adımdan qorxanlara təyin etdiyin payı mənə verdin. **6** Sən ömür ver, qoy padşahın yaşasın, illəri nəsillərdən-nəsillərə qədər uzansın. **7** Allahın hüzurunda daim taxtda otursun, Məhəbbət və sədaqət ver, onu qorusun. **8** Mənsə adını həmişə tərənnüm edəcəyəm, Hər gün əhd etdiyim təqdimləri verəcəyəm!

62 Musiqi rəhbəri Yedutun üçün. Davudun məzmuru. Susan qəlbim yalnız Allahı gözləyir, Ondadır qurtuluşum. **2** Yalnız Odur qayam, qurtuluşum, O mənim qalamdır, mən əsla sarsılmaram. **3** İnsan divar kimi əyiləndə, Hasar kimi laxlayanda Nə vaxtadək üstünə hücum edəcəksiniz? Nə vaxtadək onu əzəcəksiniz? **4** Yalnız fikirləşirsiniz, onu nüfuzdan salaq, Çünkü yalandan zövq alırsınız. Diliniz xeyir-dua söyləsə də, Qəlbiniz lənət yağıdır. (Sela) **5** Ey qəlbim, sükütlə Allahı gözlə, Çünkü ümidiş Ondadır. **6** Qayam, qurtuluşum yalnız Odur, O mənim qalamdır, mən sarsılmaram. **7** Qurtuluşum, şərəfim Allah'a bağlıdır, Allah möhkəm qayam və pənahımdır. **8** Ey xalq, hər zaman Ona arxalan, Onun hüzurunda qəlbini açıb-boşalt, Çünkü Allah bizim pənahımızdır! (Sela) **9** Bəşər övladları yalnız bir nəfəsdir - insan övladları fanidir. Tərəzinin gözündə çəkərkən hamısı yuxarı qalxır, Çəkisi bir nəfəsdən yüngül gəlir. **10** Heç zaman zorakılığımıza güvənməyin, Talan malına boş yera ümid bağlamayın, Var-dövlətiniz artsa da, ona arxalanmayın. **11** Allah bir dəfə dedi, Bunu iki dəfə

əştdim: Qüdrət Allahındır, 12 Ey Xudavənd, məhəbbət Sənindir! Sən hər kəsə əməlinə görə əvəz verirsən!

63 Davudun məzmuru. Yəhuda çölündə olanda. Ey Allah, mənim Allahım Sənsən, Sənin üçün yaman qəribsəmisişəm. Quraq, cansıxıcı, susuz bir diyarda Sənsiz könlük susuzdur. Bütün varlığımı həsrətini çəkirəm. 2 Müqəddəs yerdə Səni seyr edirdim, Qüdrətinə, əzəmətinə görürdüm. 3 Mənim dilim Səni tərənnüm edir, Məhəbbətin bu həyatdan gözəldir. 4 Bütün ömrüm boyu Sənə alqış edacəyəm, əllərimi qaldırıb admıla Səni səsleyəcəyəm. 5 Sanki yağı yeməklə canım tox olacaq, Dilim Səni mədh edəcək, ağızım həmd oxuyacaq. 6 Yatanda belə, Səni xatırlayıram, Gecə növbələrində Səni düşünürəm. 7 Sən mənə kömək oldur, Qanadlarının kölgəsində Sənə mədh oxuyacağam. 8 Könlük Sənə bağlanır, Sağ əlin məni möhkəm tutur. 9 Amma canımın qəsdinə duranlar Yerin dibinə batacaqlar, 10 Qılincin ağızına tuş gələcəklər, Çəqqallara yem olacaqlar. 11 Amma padşah Allaha görə sevinəcək, Adına and içən hər kəs həmd söyləyəcək, Yalançıların isə ağızı yumulacaq.

64 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Ey Allah, eşit səsimi, Sənə şikayət edirəm, Hayatımı düşmən vahiməsindən qorur. 2 Pislərin fəndlərindən, Şər iş görənlərin vəlvələsindən Məni qorur. 3 Onlar qılınc kimi dillərini itiləyirlər, Kamanın üstünə ox kimi acı sözlərini qoyurlar, 4 Günahsız insana pusqu qurduqları yerlərdən Qəfildən, çəkinmədən atırlar. 5 Bir-birlərini şər iş görməkdə cəsarətləndirirlər, Gizlənib tələ qurmaq üçün məsləhət edirlər, «Bunu kim görəcək?» deyirlər. 6 Fitnəkarlıqla qəsd qururlar və belə deyirlər: «Ustalıqla fənd işlətdik». İnsanın daxili, qəlbi görünməz. 7 Lakin Allah onlara ox atacaq, Onlar qəflətən yaralanacaq. 8 Öz dilləri özlərini yuxacaq, Onları görənlər başını bulayıb xor baxacaq. 9 Bütün insanlar qorxacaq, Allahın əməllərini bəyan edəcək, Onun işləri baradə düşünəcək. 10 Saleh insan Rəbbə görə sevinəcək, Ona pənah gətirəcək. Bütün ürəyidüz insanlar Rəbbə həmd edəcək!

65 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Bir ilahi. Ey Allah, Səni Sionda həndlər gözləyir, Sənə edilən əhd yerinə yetiriləcək. 2 Ey duaları eşidən, Bütün boşər hüzuruna gələcək. 3 Mən günaha batmışdım, Lakin Sən üsyankarlığımızı kəffarə edirsən. 4 Nə bəxtiyardır evinin həyətlərində yaşıyan, Seçib Özünə yaxın etdiyin insan! Biz Sənin evinin, müqəddəs məbədinin Nəmatları ilə doyacaq! 5 Sən ey qurtuluşumuzun Allahı, Zəhmli işlərinə ədalətini göstərirəsən, Bizə cavab verirsən. Sən yer üzünün bütün ucqarlarının, ən uzaq dənizlərin belə, ümidişən. 6 Sən qüdrətə bürünmüsən, Qüvvətinəsən, dağları möhkəmlətmisən. 7 Dənizlərin ugultusunu, Dalğaların gurultusunu, Ümmətlərin caxnaşmasını Yatırın Sənsən. 8 Dünyanın ucqarlarında yaşıyanlar Sənin əlamətlərinə mat qalırlar. Gündoğandan günbatanadək bütün insanlar Sənə mədh oxuyurlar. 9 Yer üzünün qayğısına qalıb su

verirsən, Onu çox məhsuldar edirsən. Ey Allah, çayın su ilə doludur, Torpağı taxıl üçün hazır edirsən. 10 Torpağın şırımlarını sulayırsən, Aralarını bərkidirsən, Gur yağışla torpağını yumşaldırsən, Məhsuluna bərəkət verirsən. 11 Yaxşılıqlarınla tac qoyursan, Yollarından yağı damır, 12 Çöl otlqlarına töklülər, Təpələr sevincə bürünür. 13 Əmənənlərin sürülərlə dolur, Dərələrini taxıl bürüyür. Onlar cuşa gəlib tərənnüm söyləyir!

66 Musiqi rəhbəri üçün. Bir ilahi. Məzmur. Ey bütün dünya əhli, Cuşa gəlib Allaha nida edin, 2 Şərafli ismini tərənnüm edin, Ona şərəflə həmd edin! 3 Siz Allaha belə deyin: «Əməllərin nə qədər zəhmli! O qədər qüdrətlisən ki, Düşmənlərin qarşında diz çökür! 4 Bütün dünya Sənə sadə edir, Səni tərənnüm edir, ismini tərənnüm edir». (Sela) 5 Gəlin, Allahın işlərini, Bəşər övladları üçün etdiyi zəhmlili əməllərini görün. 6 Dənizi quruya əvvəl, Çayın sularını saxlayıb xalqını piyada keçirtdi. Biz Allahı görə sevinək! 7 Qüdrəti ilə əbədi səltənət sürər, Günahkarlar Ona qarşı qalxmasın deyə Göz qoyub millətlərə nəzarət edər. (Sela) 8 Ey xalqlar, Allahımıza alqış edin, Ona həmd edin, səsiniz eşidilsin! 9 Odur canımızı qoruyan, Ayığımızı bürdənməyə qoymayan. 10 Ey Allah, bizi sınaqqdan keçirtdin, Sən bizi gümüş kimi təmizləyib saflaşdırın. 11 Sən bizi Öz torunu tutdu, Kürəyimizə ağır yük qoysun. 12 Sən insanları başımızın üstündən keçirtdin. Oda düşdük, suya düşdük, Axırda bizi Sən bolluğa çıxardın. 13 Sənin evinə yandırma qurbanları ilə gələcəyəm, Sənə əhd etdiyim təqdimləri verəcəyəm. 14 Dar gündə dilim bunları bəyan etdi, Mənim ağızım bu əhdləri söylədi. 15 Kökəldilmiş heyvanları Sənin üçün yandırma qurbanı verəcəyəm. Qoçların xoş tüstüsü Sənə sarı qalxacaq, Təkələri, öküzləri qurban gətirəcəyəm. (Sela) 16 Ey Allahdan qorxanlar, gəlin, dirləyin, Onun mənə nə etdiyini sizə bəyan edim. 17 Ağızımla Onu səslədim, Dilimlə Onu mədh etdim. 18 Mən qəlbimdə təqsirə yer versəydim, Xudavənd məni eşitməzdə. 19 Lakin Allah məni dirlədi, Duamın səsinə eşitdi. 20 Alqış olsun Allahı! Duamı rədd etmadı, Məndən məhəbbətini əsirgəmədi!

67 Musiqi rəhbəri üçün simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan məzmur. Bir ilahi. Lütf edib, ey Allah, biza xeyir-dua ver, Üzün üstüməzə nur saçın. (Sela) 2 Qoy yer üzündə Sənin yolu, Bütün millətlər arasında qurtuluşun tanınsın. 3 Ey Allah, Sənə xalqlar şükür etsin, Qoy Sənə bütün xalqlar şükür etsin. 4 Qoy ümmətlər sevincə Səni mədh etsin, Çünkü xalqlara insafla hökm edirsən, Yer üzündəki ümmətlərə yol göstərirəsən. (Sela) 5 Ey Allah, Sənə xalqlar şükür etsin, Qoy Sənə bütün xalqlar şükür etsin. 6 Yer üzü bəhrəsini verib, Allah, bizim Allahımız bizi bərəkət verib. 7 Allah bizə xeyir-dua verib. Qoy yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdə olanlar Ondan qorxsun!

68 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Bir ilahi. Allah qalxsın, qoy düşmənlər dağlsın, Ona nifrət

edənlər qarşısından qaçın, **2** Pislər çəkilən tüstü kimi dağlısan, Alovun qarşısında mum kimi ərisin. Qoy onlar Allahın qarşısında məhv olsun. **3** Salehlər sevinsin, Allahın hüzurunda fərəhindən coşsun, Sevinib şad olsun. **4** Allaha ilahi oxuyun, ismini tərənnüm edin, Buludlar üstünə minənə yol açın. İsmi Rəbdır, hüzurunda fərəhiniz çağlaşın. **5** Öz müqəddəs məskənində olan Allah Yetimlərin atası, Dul qadınların müdafiəçisidir. **6** Allah kimsəsizlərə ev qurur, əsirləri firavanhıqça çıxarır, Günahkarlar isə quru yurdda yaşıyir. **7** Ey Allah, Sən xalqının önündə gedərkən, Çöllükdə yürüşə çıxarkən (Sela) **8** Sina dağındaki Allahın qarşısında, Allahın, İsrailin Allahının hüzurunda Yer lərzəyə gəldi, göydən yağış töküldü. **9** Ey Allah, yaxşıca yağışlar yağırdırin, Solan torpaqlarını canlandırdın. **10** Xalqın orada məskən saldı. Ey Allah, xeyirxahlığına görə Məzəlumlar üçün oramı Sən hazırladın. **11** Xudavənd əmr edir, Bir alay qadın Belə müjdə paylayır: **12** «Düşmən orduları qaçı! Padşahları qaçı! Evdə olanlar Talan malını paylayırlar. **13** Siz ağıllar arasında yatanda Qanadları gümüş kimi bərq vuran, Tükləri isə qızıl kimi parlayan, Göyərçinə oxşayırsınız». **14** Külli-İxtiyar padşahları elə dağdı ki, Elə bil Salmon dağına göydən qar töküür. **15** Ey Başan dağı, Allahın dağı, Ey zirvələri çox olan Başan dağı! **16** Ey zirvələri çox olan dağlar, Allah məskən salmaq üçün seçdiyi dağa Niya qibta ilə baxırsınız? Bəli, Rəbb orada abədi yaşar. **17** Allahın döyüş arabaları var Minlərlə, saysız-hesabsız. Xudavənd onlarla birgə Sinadan müqəddəs məskənina gəlib. **18** Ya Rəbb Allah, Sən yüksək yerlərə çıxıb məskən saldın, əsir etdiyin düşmənləri Özünlə oraya apardın, Sən bütün insanlardan, Hətta üsyankarlardan da xərac aldin. **19** Xudavəndə, Bizi qurtaran Allaha – Hər gün qayıq yükümüzü çəkənə alqış olsun! (Sela) **20** Allahımız azad eden Allahdır, Ölümündən qurtaran Xudavənd Rəbdır. **21** Allah düşmənlərin kəlləsini, Günah içinde yaşayanların tüklü təpəsini əzəcək. **22** Xudavənd belə dedi: «Onları Başandan geri qaytaracağam, Dənizin dibində olsalar belə, Oradan geri qaytaracağam. **23** Qoy ayaqların düşmənlərin qanına batsın, Bundan itlərinin dilləri da pay alıb yelasın». **24** Ey Allah, indi burada o zəfər yürüşün, Ey Allahım, Padşahım, müqəddəs yerə gəlisiñ görürür, **25** Öndə ilahi oxuyanlar, Arxalarından isə çalğıçılar, Aralarında dəfçalan qızlar gəlir. **26** Ey İsrailin belindən gələnlər, cəmiyyət içinde Allahımız Rəbbə alqış edin. **27** Qabaqda kiçik Binyamin qəbiləsi gedir, Ardınca çoxlu Yəhuda başçıları, Ondan sonra Zevulunun, Naftalinin başçıları gəlir. **28** Ey Allah, qüdrətini, Bizim üçün işlətdiyin qüvvətini göstər. **29** Yeruşalımdəki məbədinə görə Sənə padşahlar xərac gətirir. **30** Qamışlıqda yaşıyan heyvanları, Xalqların danaları ilə buga sürüsünü tənbəh et. Bu gümüşpərəstləri təpiyinin altına sal, Davakar xalqları pərən-pərən et. **31** Misirdən Allahın hüzuruna elçilər gələcək, Kuşlular da Ona əl açacaqlar. **32** Ey dünya ölkələri, Allaha ilahi söyləyin. Xudavəndi tərənnüm edin, (Sela) **33** Göylərin, ulu göylərin üstünə minəni, Güclü

səslə gurlayarı dirləyin, **34** Allahın qüdrətini bəyan edin, Əzəməti İsrail üzərindədir, Onun qüdrəti göylərdədir! **35** Müqəddəs məkanında olan ey Allah, zəhmlişən! İsrailin Allahı Öz xalqına qüdrət, qüvvət verir. Allaha alqış olsun!

69 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Şoşannim» üstə oxunan məzmuru. Ay Allah, məni qurtar, Su çıxıb boğazımacaq, **2** Dərin bataqlığa batmaqdoram, Ayaq üstə durmağa yer yoxdur. Dərin sulara qərq olmuşam, Sellər məni aparır. **3** Fəryad etməkdən taqətim kəsildi, Allahı gözləməkdən Boğazım qurudu, gözümün nuru söndü. **4** Boş yerə mənə nifrat edənlər Başımın tükündən çıxdur. Haqsız yerə mənə düşmən kəsilənlər, Məni məhv etmək istəyənlər qüvvətlidir. Oğurlamadığım şəyleri necə qaytara bilerəm? **5** Ey Allah, ağılsızlıq etdiyimi bilirsən, Günahlarım Səndən gizli deyil. **6** Ey Ordular Rabbi Xudavənd, Səni gözləyənlər Mənə görə qoy utanmasınlar. Ey İsrailin Allahı, Səni axtaranlar Mənə görə qoy xəcalət içinde qalmasınlar. **7** Sənin uğrunda üzərimə rüsvayçılıq töküldü, Üzümüñ xəcalət bürdü. **8** Qardaşlarımı yad oldum, Anamın oğullarına özgə sayıldım. **9** Evinin qeyrəti məni yandırıb-yaxdı, Səni təhqir edənlərin rüsvayçılıq təhqirləri altında qaldım. **10** Oruc tutub ağlamağımı belə, Mənə rüsvayçılıq saydırılar. **11** Mən çula bürünəndə Onlara söz oldum. **12** Darvazadakı adamlar məndən qeybat edirlər, Sərxişələrin dilinin nəğməsinə çevrildim. **13** Mənsə, ya Rəbb, Sənə dua edirəm. Ey Allah, münasib gördüğün zaman Bol məhəbbətinə görə mənə cavab ver, Çünkü qurtuluşuna etibar etmişəm. **14** Məni qurtar, bataqlığa batmayıam, Qoy düşmənlərimdən, Dərin sulardan xilas olum. **15** Qoy sellər məni aparsın, Dərinlik məni udmasın, Quyu üstündə ağzını yumməsin. **16** Ya Rəbb, mənə cavab ver, Çünkü məhəbbətin yaxşıdır. **17** Üzünü bu bəndəndən gizlətmə, Tez cavab ver, çünkü əzab çəkirəm. **18** Yetiş, canımı azad et, Məni düşmənlərimdən xilas et. **19** Başında gələn rüsvayçılığı, Biabırçılığı, xəcaləti bilirsən, Bütün yağılarım qarşındadır. **20** Rüsvayçılıq qəlbimi qırı, Gör necə biçarayəm. Çox axtardım, halima yanan tapılmadı, Hey axtardım, təsəlli verən olmadı. **21** Mənə yemək avəzinə öd verdilər, Susayanda şirk içirdilər. **22** Süfrələri onlar üçün tələ olsun, Müttəfiqləri üçün tor olsun. **23** Gözlərinə qara gəlsin, görməsinlər, Belləri onları lərzəyə salsın. **24** Qoy qəzəbin onların üzərinə yağsin, Qoy hiddətinin qızınlığı onları tutsun. **25** Düşərgələri viran olsun, Çadırları boş qalsın. **26** Çünkü Sənin vurdugun insanı təqib edirlər, Yaraladıqlarının dərdini ona qaxıncı edirlər. **27** Bu təqsirkarları daha da təqsirkar çıxar, Səndən bərəat almasınlar. **28** Qoy adları həyat kitabından silinsin, Salehlərlə yamaşı yazılmassisn. **29** Mən məzлumam, dərdliyəm, Ey Allah, Sənin qurtuluşun məni ucaltsın. **30** Allahın isminə ilahilərlə həmd oxuyacağam, Onu şükürlərlə ucaldacağam. **31** Mal-qara qurbanından çox Bu, Rəbbin xoşuna gələcək, Buynuzlu, dırnaqlı buğadan çox Bu Ona xoş gələcək. **32** Bunu görən məzлumlar qoy

sevinsin, Ey Allahı axtaranlar, ürəyiniz dirçəlsin. **33** Çünkü Rəbb fəqirləri eşidir, Öz əsir xalqına xor baxmir. **34** Gök, yer, dənizlər, oradakı canlılar Qoy Rəbbə həmd oxusunlar. **35** Çünkü Allah Sionu qurtaracaq, O, Yəhuda şəhərlərini bərpa edəcək. Onun xalqı oranı mülk edib məskən salacaq, **36** Ora qullarının övladlarına ırs olaraq qalacaq, Allahın ismini sevənlər orada sakin olacaq!

70 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun yadasalma məzmunu.

Ey Allah, məni xilas et, Ya Rəbb, dadıma tez çat! **2** Canimin qəsdinə duranlar Qoy utanıb biabır olsunlar. Pis günümdən zövq alanlar Geri qovulub rüsvay olsunlar. **3** «Aha! Aha!» deyənlər Xəcalət içində çəşib-qalsınlar. **4** Lakin Səni axtaranlar Sənə görə qoy şad olub sevinsinlər, Verdiyin xilası sevənlər Daim «Qoy ucalsın Allah!» desinlər. **5** Budur, bir məzəlüm, bir fəqirəm, Ey Allah, Sən Özünü tez yetir. Köməyim, xilaskarım Sənsən, Ya Rəbb, ləngiməl!

71 Ya Rəbb, Sənə pənah gətirirəm, Heç vaxt məni xəcalətdə qoyma. **2** Məni ədalətinlə qurtar, xilas et, Qulağını mənə səri döndər, məni azad et. **3** Mənə sığınacaq qaya ol, Qoy əmrinlə hər vaxt ora gırıb qurtulum. Çünkü qayam da Sən, qalam da Sənsən. **4** Ey Allahım, şər insanın əlindən, Haqsızın, zalimin pəncəsindən məni qurtar. **5** Ey Xudavənd, Sən mənim ümidişən, Ya Rəbb, gəncliyimdən bəri Sənə güvənmışəm. **6** Doğulduğum gündən bəri dayağımsan, Məni ana bətnindən dünyaya gətirmişən, Həmişə Sənə həmd edirəm. **7** Coxlarına qəribə bir şey oldum, Amma Sən mənim möhkəm sığınacağım oldun. **8** Sənə həmd etmək diliimdən düşməz, Daim Sənənən izzətini düşünürəm. **9** Yaşa dolana da məni rədd etmə, Taqətən düşəndə da məni tərk etmə. **10** Mənim barəmdə düşmənlərim belə söyləyir, Məni öldürmək istəyənlər belə məsləhətləşir; **11** Deyirlər ki, Allah onu tərk edib, Gəlin onu təqib edərək tutaq, Çünkü onu xilas edən yoxdur. **12** Ey Allah, məndən uzaq durma, Ey Allahım, dadıma tez çat! **13** Qoy məni ittiham edənlər utanıb mahv olsun, Bədxahlarımı xəcalət, rüsvayçılıq bürüsün. **14** Mənsə hər zaman Sənə ümidi bağlayacağam, Sənə həmd oxuduqca oxuyacağam. **15** Gün boyu salehliyini, qurtuluşunu dilim bəyan edir, Onun ölçüsünü bilməsəm də. **16** Ey Xudavənd Rəbb, qüdrətinlə dolanıb-gazəcəyəm, Sənin, yalnız Sənin salehliyini bəyan edəcəyəm. **17** Ey Allah, gəncliyimdən bəri mənə təlim vermişən, Sənin xariqələrini indiyədək elan edirəm. **18** Yaşa dolub saçımə dən düşənə qədər Gələcək nəslə qüvvətini, Gələcək nəslin hər birinə qüdrətini Elan edəcəyəm. Ey Allah, məni tərk etmə. **19** Ey Allah, salehliyin göylər qədər ucadır, Böyük işlər görmüsən! Ey Allah, Sənin kimisi varmı? **20** Sən mənə çoxlu ağır əzablar versən də, Yenə məni dirçəldirsən, Yerin dibindən yenə məni çıxarırsan, **21** Hörmətimi artırmaqla Mənə yenə əmniyyət verirsən. **22** Ey Allahım, sədaqətinə görə Çəng çalıb Sənə şükür edəcəyəm! Ey İsrailin Müqəddəsi, Səni lira ilə tərənnüm edəcəyəm! **23** Dilim, azadlıq verdiyin qəlbim Mədh oxuyub Səni

tərənnüm edəcək, **24** Dilim daim salehliyindən söyləyəcək, Çünkü bədxahlarıımın xəcalətdən üzləri qızarır.

72 Süleymanın məzmu. Ey Allah, padşaha ədalət ver, Şah oğluna salehlik ver. **2** Qoy Sənin xalqına salehlikla, Məzəlumlara ədalətlə hakimlik etsin. **3** Xalqın firavanhılgı dağlardan aşın, Salehlər tapşları dolasın. **4** Padşah xalq arasında olan məzəlumları qorusun, Fəqirləri xilas etsin, Zalımları əzsin. **5** Nə qədər günəş və ay varsa, Hər galən nəsil qoy Səndən qorxsun. **6** Biçilən tarlaya yağış kimi, Torpağı suvaran gur yağış kimi tökülsün. **7** Bu padşahın ömrü boyu qoy salehlər çiçək aşsin, Göydəy ay durduqca qoy firavanhıq artsın. **8** Dənizdən-dənizə qədər, Fəratdan yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdə hökmərənləq etsin. **9** Onur qarşısında köçəri xalqlar diz çöksün, Düşmənləri isə qoy yerə vurulsun. **10** Tarşışın və adaların padşahları ona xərac gətirsin, Səba və Seva padşahları ona bəxşis versin. **11** Qarşısında bütün padşahlar təzim etsin, Qoy bütün millətlər ona xidmət etsin! **12** Çünkü o imdad deyib çağırın fəqirləri, Məzəlumları, köməksizləri qurtarır. **13** Yoxsula, fəqirə rəhm edir, Fəqirlərin canlarını azad edir. **14** Onları hədə-qorxudan, zoraklıqlıdan qurtarır, Onun gözündə bunların qanı qiymətlidir. **15** Yaşasın padşah! Qoy ona Səba qızılı verilsin, Qoy onun üçün durmadan dua edilsin, Hər gün ona xeyir-dua verilsin. **16** Qoy ölkənin zəmiləri bol olsun, Dağların başında dalgalansın. Bu ölkə Livan kimi məhsul versin, Qoy şəhərin əhalisi ot kimi bitsin. **17** Qoy padşahın adı əbədi qalsın, Günsənin ömrü tək adı var olsun. Onun vasitəsilə insanlar xeyir-dua alsın, Onu bütün millətlər bəxtiyar adlandırsın! **18** Alqış olsun Rəbb Allahı, İsrailin Allahına, Xarıqələrin yeganə yaradınanı! **19** Onun şərəfli adına əbədi alqış olsun, Bütün yer üzü Onun izzətinə bürünsün! Amin! Amin! **20** Yessey oğlu Davudun duaları burada sona çatır.

73 Asəfin məzmu. Doğrudan da, İsrail üçün,

Ürəyitəmiz olanlar üçün Allah xeyirxahdır. **2** Amma mənim ayaqlarım az qala bürəmişdi, Addimlarım məni yixmişdi. **3** Pislərin firavanhılgını görərkən Bu məgrurlara həsəd aparırdım. **4** Ölənədək onların ağrıları yoxdur, Vücuqlar ətə-cana gəlib. **5** Onlar başqları kimi dərədə düşməzər, Əzab çəkməzər. **6** Çünkü takəbbür onlar üçün boyunbağı kimidir, Zoraklıq libas kimi əyinlərini örtür. **7** Köklükdən gözləri dombalıb çıxır, Qəlbərinin pis məqsədləri aşib-daşır. **8** Pis niyyətli sözləri ilə insanlara istehza edirlər, Onlara yuxarıdan baxıb hədə-qorxu galırlər. **9** Ağızlarını göylərin əleyhinə açırlar, Dillərinin sözləri dünyani gəzib-dolaşır. **10** Ona görə bütün xalq onların tarəfinə keçir, Sözlərini axıradək su kimi içir. **11** Deyirlər ki, Allah necə xəbər tutacaq? Haqq-Taala bundan necə xəbərdar olacaq? **12** Belədir pis adamlar, Daim arxayındırlar, var-dövlət artırırlar. **13** Məgər mən boş yərə qəlbimi təmizləmişdim, Günahsızlıq içinde əllərimi yumuşdum? **14** Həmişə əziyyətə düşürəm, Hər səhər töhmətə rast gəlirəm. **15** Əgər «qoy mən də belə danışım»

deyə düşünsəydim, Sənin övladlarına xəyanət edərdim. **16** Bunu anlamaq üçün düşünəndə Çətin bir iş kimi gözümə durdu. **17** Yalnız Allahın Müqəddəs məkanına girərən Onların aqibətini dərk etdim. **18** Doğrudan da, onları sürüşkən yerə qoymusən, Onları məhv yuvarlayırsan. **19** Onlar bir anda yox olacaqlar, Dəhşət içində itibatacaqlar. **20** Yuxudan ayılarda röyalar unudular, Ey Xudavənd, Sənin oyanışınla bu adamlar boş sayılacaq. **21** O vaxt könlüm zəhərlənmişdi, Qəlbim dəlik-deşik olmuşdu. **22** Nəcə axmaq idim, dərrakəm yox idi, Qarşında sənki bir heyvan idim. **23** Amma daim Səninlə olmuşam, Mənim sağ əlimdən tutmusam. **24** Nəsihatinlə mənə yol göstərirsən, Sonra məni şərəfə çatdıracaqsən. **25** Göylərdə Səndən başqa kimim var? Yer üzündə də Səndən başqa heç nə istəmirəm. **26** Cismim və ürəyim taqətdən düşsə belə, Daim, ey Allah, qəlbimin qüvvəti, nəsibimsən. **27** Budur, Səndən uzaq düşənlər məhv olurlar, Sənə xəyanət edənləri yox edirsən. **28** Mənim üçün Allaha yaxınlaşmaq yaxşıdır, Xudavənd Rəbbə pənah gatırısməm, Ona görə bütün işlərini hamiya çatdıracaq!

74 Asəfin maskili. Ey Allah, niyə bizi əbədilik tərk etmisi? Otlığının sürüsüն niyə qəzəbin alovlanıb? **2** Yada sal keçmişdə satin aldiğın icmanı, Özünə xalq etmək üçün azad etdiyin tayfəni, Həm də məskənin olan Sion dağımı. **3** Əbədi viranələrə doğru get, Müqəddəs yerdə hər şeyi düşmən dağdırıb. **4** Səcdəgahının ortasında düşmənlər nərə çəkdilər, Bu yerə zəfər bayraqlarını keçirtdilər. **5** Six meşəni budamaq üçün Balta qaldıran adamlara bənzəyirlər. **6** Müqəddəs yerin bütün oyma işlərini Baltalar və çəkicilər qırıb tökdülər. **7** Sənin Müqəddəs məkanına od vurdular, Adının sakin olduğu yeri uçurub murdarladılar. **8** «Bu xalqı biz birgə əzməliyik» deyə düşünərək Ölkdəki bütün səcdəgahları yandırdılar. **9** Heç bir rəmzimiz görünmür, Daha peygəmbərimiz yoxdur. Kimsə bilmir, biz nə vaxtadək belə qalacaqıq. **10** Ey Allah, nə vaxtadək düşmən Səni söyəcək? Yağı əbədilikmi Sənin adına küfr edəcək? **11** Axi nə üçün əlini geri çakırsən? Çıxart qoynundan sağ əlini, onları məhv et. **12** Ey Allah, əzəldən Padşahımsan, Yer üzünə qurtuluşlar verirsən. **13** Sən dənizi Öz qüdrətinlə böldün, Dəniz ajdahalarının başlarını əzdin. **14** Sən Livyatanın başlarını əzdin, Onu çöl heyvanlarına yem etdin. **15** Sən bulaqlar açıb sellər axıtdın, Həmişəxar çayları isə qurtdun. **16** Gündüz də Sənindir, gecə də Sənin, Ayrı və günaşı Sən yaratmışan. **17** Sən quru yerin bütün sərhədlərini qoydun, Həm yayı, həm qış yaratdin. **18** Ya Rəbb, unutma, düşmən Səni söyür, Sənin adına axmaq bir xalq küfr edir. **19** Öz qurunun canını yırtıcılara verma, Məzəlmlarının həyatını əsla unutma. **20** Özün bizimlə bağladığın əhdə bax! Zorakılıq yuvaları ölkənin hər zülmət yerinə dolub. **21** Qoyma əzabkeş yenə də rüsvay olsun, Qoy səni adına məzəlmlər və fəqirlər həmd oxusun. **22** Qalx, ey Allah, mübarizəni apar, Unutma

ki, axmaqlar həmişə Səni söyür. **23** Düşmənlərinin səsini, Əleyhdarlarının daim yüksələn vəlvələsini unutma.

75 Musiqi rəhbəri üçün Asəfin «Al-taşxet» üstə oxunan məzmuru. Bir ilahi. Ey Allah, biz Sənə şükür edirik, Biza doğma olan isminə şükür olsun, Xarıqələrin bunu bayan edir! **2** Allah deyir: «Müəyyən etdiyim zaman Mən insafla hakimlik edəcəyəm. **3** Yer və üzərindəkilər lərzəyə gelərkən Onu saxlayıb sütunlarından tutan Mənəm. (Sela) **4** Məğrurlara dedim: «Daha məğrurluq etməyin», Pislərə dedim: «Güçünüzü göstərməyin, **5** Buynuz çıxartmayın, Dikbaş-dikbaş danişmayın». **6** İnsanı yüksəltmək Nə şərqdən, nə qərbən, nə də çöllərdən golir. **7** Hökm verən Allah isa Həm alçaldır, həm yüksəldir. **8** Rəbb əlində bir cam tutub, Onu adviyyatlı, köpüklənən şərabla doldurub. Şərəbindən töküb dünyanın bütün pislərinə paylayacaq, Onlar da şərəbi dibinə qədər icib-qurtaracaq. **9** Mənsə daim bunu elan edəcəyəm, Yaqubun Allahına tərənnüm oxuyacağam. **10** Pis adamların buynuzları qırılacaq, Amma salehlərin qüvvəti artacaq!

76 Musiqi rəhbəri üçün. Asəfin simli alətlərin müsəyiəti ilə oxunan məzmuru. Bir ilahi. Allah Yəhudada şöhrətlidir, İsraildə Onun adı böyükdür. **2** Çardağı Salemdədir, Məskəni Sionadır. **3** Allah orada alovlu oxları, Qalxan-qılinci və bütün silahları qirdi. (Sela) **4** Ey Allah, şərəflə Sənsən, Ulu dağlardan da əzəmətlisən! **5** Cəsür ürəklilər talan oldu, Ölüm yuxusuna daldı, Bütün cəngavərlərin əlləri sustaldı. **6** Ey Yaqubun Allahı, Sənin məzəmətinindən Arabaçılardan atlar uyumuş qaldı. **7** Sən zəhmlişən, Sən! Qazəblənəndə qarşında kim dura bilər? **8** Öz hökmünü göylərdən elan etdin, Yer vahimələndi və səsini kəsdi. **9** Onda, ey Allah, hökm çıxarmaq üçün, Dünayadakı məzəlmlərin hamisini qurtarmaq üçün qalxdın. (Sela) **10** Qazəbli insanlar belə, Sənə şükür edir, Qəzəbdən qurtulanları Özünə bağlayırsan. **11** Allahımız Rəbbə əhd edin və yerinə yetirin, Ey bütün ətraf xalqlar, o Zəhəmli Olana xərac gatırın. **12** O, hökmədarların nəfəsini kəsər, Dünya padşahlarını vahimələndirir.

77 Musiqi rəhbəri Yedutun üçün. Asəfin məzmuru. Allahı səsləyirəm, fəryad edirəm, Allahı səsləyirəm, O məni dirlər. **2** Dar gənümədə Xudavəndi axtarıram, Bütün gecə durmadan, Könlüm ovunmadan Ona əl açmışam. **3** Allahı yada salarkən təlaşa düşürəm, Dərindən fikirləşəndə ruhdan düşürəm. (Sela) **4** Qoymursan gözlərimi yumur, Üzgünlükdən danışa bilmirəm. **5** Düşünürəm keçən günləri, Ötən dövranı, illəri. **6** Oxuduğum ilahi gecələr yadına düşür, Ürəyimdə düşünəndə könlüm məndən soruşur: **7** «Xudavənd məni əbədilikmi tərk edib? Bir daha məndən razi qalmayacaqmı? **8** Məhəbbəti həmişəlik qurtardımi? Vədi nəsildən-nasla qədər sona çatdımi? **9** Allah rəhm etməyi unudubmu, Mərhəmətinin yerini qəzəb tutdumu?» (Sela) **10** Dedin: «Bu mənim üçün bəladır, Haqq-Taala daha gücünü göstərmir». **11** Ya Rəbb, Sənin

əməllərini yada salıram, Bəli, xatırlayıram, ta qədimdən xariqələr göstərmisən. **12** Sənin bütün işlərini dərindən düşünürəm, Əməllerin baradə xəyala dalıram. **13** Allahın yolu müqəddəsdir. Allah kimi böyük hansı allah var? **14** Xariqələr yaradan Allah Sənsən, Xalqlar arasında qüdrətini göstərmisən. **15** Əl uzadıb xalqını, Yaqub, Yusif övladlarını azad etmişən. (Sela) **16** Ey Allah, sular Səni gördü, Səni görən sular qorxdu, Hətta ümmanlar lərzəyə gəldi. **17** Buludlar yağışa döndü, Göylərdən gurultular eşidildi, Hər tərəfə oxların töküldü. **18** Qasırğanın içindən ildirim çaxdı, Şimşəklər yer üzünə işq saçdı, Yer lərzəyə gəlib sarsıldı. **19** Sən dənizdə, ümman sularda yol açdın, Amma ayaq izlərin məlum olmadı. **20** Sən Musa və Harunun əli ilə Xalqını bir sürü kimi aparmışdin.

78 Asafin maskili. Ey xalqım, təlimimi dinləyin, Dilimdən çıxan sözləri eşidin. **2** Ağzımı bu məsələ açıb Keçmişdəki müəmmaları bəyan edəcəyəm. **3** Bunları eşitmışık, bilirik, Bizə atalarımız nəql edib. **4** Bunu onların nəvələrindən gizlətməyəcəyik; Rəbbin həmdə layiq işlərini, Onun qüdrətini, etdiyi xariqələri Gələcək nəsillərə söyləyəcəyik. **5** Rəbb öyüd vermək üçün Yaqub nəslinə – İsrailə bir təlim qoydu. Ata-babalarımıza əmr etdi ki, Bu talimi övladlarına öyrətsin. **6** Qoy gələcək nəsil də bilsin, Gələcəkdə doğulacaq övladlar da Balalarına bu təlimi verə bilsin. **7** Qoy ümidişlərini Allaha bağlaşınlar, Allahın işlərini unutmasınlar, Əmərlərini yerinə yetirsinlər. **8** Qoy ata-babaları kimi olmasınlar, Çünkü onlar dikbaş, üsyankar bir nəsil idi. Allaha ürəkləri dönük, Könülləri vəfəsiz idi. **9** Efrayim övladları ox-kamanla silahlandılar, Amma düşyə günü tez geriye qayitdilar. **10** Allahın əhdini pozanlar belə etdilər, Sənin qanununrla yaşamaq istəmədilər. **11** Allahın işlərini, Göstərdiyi xariqələrini unutdular. **12** Allah Misir torpağında, Soan bölgəsində, Ata-babalarının gözləri öündə xariqələr göstərmişdi. **13** Dənizi yarib onları keçirmişdi, Suları divar kimi saxlamışdı. **14** Onlara gündüz buludla, Bütün gəca şəfəq saçan alovla yol göstərmişdi. **15** Çöldə qayaları yarmışdı, içsinlər deyə ümman kimi bol su çıxarmışdı. **16** Qayadan suları sel kimi çıxarmışdı, Bu suları çaylar kimi axıtmışdı. **17** Amma onlar günah etməyi davam etdirdilər, Səhrada Haqq-Taalaaya qarşı üsyankar oldular. **18** İstahaları artdı, yemək tələb etdilər, Ürəklərində Allahu sınığa çəkdilər. **19** Allahın əleyhinə belə danışdilar: «Məgər Allah çöldə süfrə qura bilər? **20** Nə olsun qayaya vuranda sular axdı, Sellər aşib-dasdı. Görəsən O, çörək verə bilərmi? Xalqına ət verə bilərmi?» **21** Rəbb bunu eşidərkən qəzəbləndi, Yaquba qarşı alovunu yera tökdü, İsrailə qarşı hiddəti artdı. **22** Çünkü onlar Allaha inanmirdilar, Onun qurtuluşuna arxalanmirdilar. **23** Bununla belə, uca səmaya əmr etdi, Göylərin qapılarını açdırdı. **24** Onlara yemək üçün manna yağırdı, Göylərin taxilini verdi. **25** İnsan mələklərin çörayından yedi, Onlara doyunca yemək verildi. **26** Göylərdə şərqi küləyini əsdirdi, Qüdrəti ilə cənub küləyini gətirdi. **27** Başlarına toz kimi ət

yağdırdı, Onlara dənizdəki qum qədər quşlar göndərdi. **28** Düşərgalərinin ortasına, Qaldıqları yerin ətrafına səpələdi. **29** Onlar doyunca, çox yedi, İstahaları çəkən şeyləri onlara verdi. **30** Lakin istahaları qurtarmamış, Yemək ağızlarında olarkən **31** Allah onlara qarşı hiddətini artırdı, Ətli-canlılarını qırdı, İsrail igidlərini vurub yere sərdi. **32** Bununla belə, günahlarını davam etdirdilər, Onun xariqələrinə inanmadılar. **33** Buna görə də günərini puç etdi, Dəhşətlə ömürlərini sona yetirdi. **34** Ölənləri görüb Allahı axtardılar, Geri dənəbəllərini səylə aradılar. **35** Yadlarına düşdü ki, Allah onların Qayası idi, Allah-Taala onların Satinalanı idi. **36** Lakin ağızları ilə Ona yaltaqlanırdılar, Dilləri ilə Ona yalan danişirdılar. **37** Qəlbərində Ona qarşı dənək olmuşdular, Əhdinə vəfəsiz çıxmışdilar. **38** Allah isə rəhmlidir, günahı bağlışdır, Günahkarı yox etmir. Dəfələrlə qəzəbini saxlayır, Hiddətini tamamilə oyanmağa qoymayırlar. **39** Yada saldı ki, onlar yalnız bəşərdir, Onlar əsən, geri dənməyən küləyə bənzəyir. **40** Neçə dəfə səhrada Ona qarşı üsyankar oldular, Neçə dəfə çölliikdə Onu kədərləndirdilər! **41** Allah döna-döna sinadılar, İsrailin Müqəddəsinin xətrinə dəydi. **42** Xatırlamadılar Onun qüdrətini, Düşməndən azad etdiyi günü, **43** Misirdə göstərdiyi əlamətləri, Soan bölgəsində göstərdiyi möcüzələri. **44** Misirlilər sulardan içə bilməsinlər deyə Suları qana döndərib çaylardan axıtmışdı. **45** Onları göndərdiyi mozaalanlara yem etmişdi, Göndərdiyi qurbağalar ölkələrini xarabaya çevirmişdi. **46** Əkinlərini tırtıllara, Zəhmətlərinin bəhərini çayırtkələrə vermişdi. **47** Üzümlərinin dolu ilə, Firon ənciri ağaclarını şaxta ilə məhv etmişdi. **48** Naxırlarını dolu ilə, Sürülərini şimşəkla qırmışdı. **49** Onların üzərinə qızığın qəzəbini, Hırsını, hiddətini, dərdləri, Bir qoşun ölüm mələklərinin tökmüşüdü. **50** Qızığın qəzəbinə yol açmışdı, Əsirgəmədən canlarına ölüm vermişdi, Həyatlarına bəla gətirmişdi. **51** Hər Misirlinin ilk oğlunu, Ham nəslindən hər kişinin belindən gələn ilk oğlunu qırmışdı. **52** Öz xalqını isə qoyun kimi oradan çıxarmışdı, Çöldən onları sürü kimi aparmışdı. **53** Onları qorxudan uzaq, asayış içində aparmışdı, Düşmənləri isə dənizdə qərq olmuşdu. **54** Onları Öz müqəddəs torpağına, Sağ əli ilə aldığı dağlar diyarına gətirdi. **55** Onların karşısından başqa millətləri qovdu, Torpaqlarını da İsrail qəbilələrinə mülk olaraq payladı, Yaşamaq üçün yurd-yuvalarını onlara verdi. **56** Lakin onlar Allah-Taalaını sinadılar, Ona qarşı üsyankar oldular, Göstərişlərinə əməl etmədilər. **57** Ataları kimi dənəklilik və xəyanət etdilər, Xarab kamandan atılan ox kimi ayrı getdilər. **58** Onu səcdəgahları ilə qəzəbləndirdilər, Onu yonma bütürləri ilə qısqandırdılar. **59** Bunları eşidən Allah çox hiddətləndi, İsraili tamamilə rədd etdi. **60** İnsanlar arasında qaldığı çadırını, Şilodakı məskənini tərk etdi. **61** Qüdrətini əsarətə, Şərəfini düşmən əlinə təslim etdi. **62** Öz xalqını qılınçdan keçirtdi, Öz ırsını qəzəbinə düşçər etdi. **63** İgidləri alov uddu, Nişanlı qızlara toy çalınmadı. **64** Kəhinləri qılınclarla qırıldı, Arvadları dul qaldı, gözlərinin yaşı qurudu. **65** O zaman Xudavənd

yuxulu insan kimi oyandi, Sanki şərəbin təsirindən ayılan bir pəhləvandır. **66** Düşmənlərini vuraraq geri atdi, əbədi olaraq onları rüsvay etdi. **67** Yusifin nəslini rədd etdi, Efrayim qəbiləsini seçmədi. **68** Yəhuda qəbiləsini, Sevdiyi Sion dağını seçdi. **69** Öz Müqəddəs məkanını səma kimi, əbədi qurduğu dünya kimi tikdi. **70** Çoban olan qulu Davudu seçdi, Onu qoyun ağıllarından götürdü. **71** Əmlək quzuların qayğısına qalanı gətirdi, Xalqı Yaqub nəslinin və Öz irsi İsrailin çobanı etdi. **72** Davud onları kamıl ürəklə otardı, əlindən gələn məhərətlə onları irəli apardı.

79 Asəfin məzmuru. Ey Allah, millətlər Sənin mülkünə giriблər, Müqəddəs məbədini murdar ediblər, Yeruşalimi viranəliyə çeviriblər. **2** Qullarının cəsadını göydək qışlara yem ediblər, Məmənlərinin atını yerdəki heyvanlara veriblər. **3** Yerusalimin hər tərəfində onların qanı axıdılıb, Onları dəfn edən yoxdur. **4** Qonşularımızın tənə hədəfinə döndük, ətrafdakılarımız tərəfindən əla salınış lağ edildik. **5** Ya Rəbb, nə vaxtacan, Yoxsa əbədilikmi bu qəzabində dönməyəcəksən, Qısqanlıqlan od tutub yanacaqsan? **6** Səni tanımayan millətlərin, ismimi çağırmayan ölkələrin üstünə hiddətini tök. **7** Çünkü onlar Yaqub nəslinin başını yeyiblər, Yurd-yuvasını viranəyə çeviriblər. **8** Ata-babalarımızın günahını boynumuza qoyma, Nə qədər alçalmışq, mərhəmətini bizə tez göstər. **9** Ey bizi qurtaran Allah, ismin şərəfinə Sən bizə yardım et, Günahlarımızi kəffarə edərək ismin naminə Sən bizi xilas et. **10** Niyə millətlər «Həni onların Allahı?» desinlər? Qullarının tökələn qan qisasının alınmasını Qoy gözümüz görsün, millətlər də bilsinlər. **11** Qoy əsirlərin ah-naləsi hüzuruna çatsın, Ölümə aparılanları böyük qüdrətinla qoru. **12** Ey Xudavənd, Sənə tənə vuran bizim qonşuların Tənələrini yeddi qat artıq kökslərinə qaytar. **13** Biz Sənin xalqın, otağının sürüşüyük, əbədilik Sənə şükür edərik, Nəsildən-nəslə qədər həmdlərini bəyan edərik!

80 Musiqi rəhbəri üçün. Asəfin «Şoşannim» üstə oxunan şəhadət məzmuru. Ey İsrailin Çobanı, Yusif nəslinə sürü kimi Baxan, qulaq as! Ey keruvlar üstündə Oturan, nurunu saç! **2** Efrayim, Binyamin, Menaşşə qəbilələrinin öndənə Qoy qüvvətin oyansın, gəl, bizi qurtar! **3** Ey Allah, bizi əvvəlki halımıza qaytar, Üzündən nur saçib bizi qurtar! **4** Ya Rabb, ey Ordular Allahı, nə vaxtacan Xalqının duasından qəzəblənəcəksən? **5** Onlara çörək yerinə göz yaşı yedirdin, Onlara bolluca göz yaşı içirdin. **6** Qonşularımızla bizi çəkişməyə vadar etdin, Düşmən bizi əla salıb güllür. **7** Ey Ordular Allahı, bizi əvvəlki halımıza qaytar, Üzündən nur saçib bizi qurtar! **8** Misirdən tənək fidanı gətirərək Qovduğun millətlərin torpağında əkdi. **9** Bunun üçün sahə hazırlamışdin, Tənək rişələnib ölkəni bürüdü. **10** Budaqları dağlara, Böyük sidr ağaclarına kölgə saldı. **11** Dənizə qədər qolbudaq atdı, Zog atıb Fərat çayına çatdı. **12** Bəs niyə ətrafdakı hasarını uçurdun? Budur, yoldan keçən hər kəs məhsullarını qoparır, **13** Tənəyi meşənin qabanları korlayır, Onu çöl heyvanları çeynəyir. **14** Ey Ordular

Allahı, dön, göydən bax, Bu tənəyi gör, qayğısına qal. **15** Axi bu fidanı sağlamla əkmisən, Köküna qüvvət vermişən. **16** Tənəyini kəsib yandırınlar Qəzəbli məzəmmətinə qoy yox olsunlar! **17** Sənin əlin, sağlam Öz seçdiyin adamı - Qüvvət verdiyin bəşər oğlunu qorusun. **18** Qoy Səndən dönlüb ayrılmayaq, Bizi elə yaşat ki, ismini çağırıq. **19** Ya Rəbb, ey Ordular Allahı, bizi əvvəlki halımıza qaytar, Üzündən nur saçib bizi qurtar!

81 Musiqi rəhbəri üçün. Asəfin «Gittit» üstə oxunan məzmuru. Qüvvətimiz olan Allahı mədəh edin, Yaqubun Allahına cuşa gəlib nida edin! **2** İlahı oxuyun, Dəfi, xoş avazlı liranı və çəngi çalın. **3** Təzə Ay mərasimində, ay bədirlənəndə, Bizim bayram gündündə Şeypur çalın! **4** Çünkü bu, İsrail üçün verilən qaydadır, Yaqubun Allahının hökmüdür. **5** O, Misir əleyhinə çıxanda Yusif nəslinə belə bir öyünd verib. Naməlum bir səs eşitdim: **6** «Onun çıyinlərini bu yüksək qurtarıram, Qoy əlləri bu ağır sabətdən azad olsun. **7** Dar gündündə Məni çağırıñ, Mən də səni qurtardım. Gurlayaq tufan içindən sənə cavab verdim, Meriva sularında səni sinadım. (Sela) **8** Ey xalqım, dirlə, xəbərdarlıq edirəm, Ey İsrail, kaş ki Məni dinişəyədin! **9** Aranızda özgə allah olmasın, Yad allaha kimsə səcdə qılmasın. **10** Rəbb Allahınız Mənəm, Mən sizi Misir torpağından buraya gətirmişəm. Ağzını yaxşı aç, Doyunca yemək verirəm. **11** Lakin xalqım səsimi eşitmədi, İsrail nəslı Məni istəmədi. **12** Onların inadkar qəlbərinə izin verdim ki, Necə istəyirlər, elə gəzsinlər. **13** Kaş ki xalqım Mənə qulaq asaydı, İsrail nəslı Mənim yolumla gedəydi! **14** Bir anda düşmənlərini yərə sərərdim, əlimi yağılarının üstünə qaldırırdım. **15** Mən Rəbbə nifrət edənlər Mənə boyun əyərdi, əbədi olaraq vaxtları belə keçərdi. **16** Sizə taxılın ələsini yedirərdim, Sizi qayadan axan balla bəsləyərdim».

82 Asəfin məzmuru. Allah Öz toplantısında durub, Hökmünü verərək allahlar arasında deyir: **2** «Nə vaxtadək nəhaq hökm verəcəsiz, Pislərə tərəfkeşlik edəcəsiz? (Sela) **3** Yoxsulun və yetimin işinə ədalətlə baxın, Məzlumun və fəqirin haqqını verin. **4** Yoxsul və möhtacları qurtarın, Pislərin əlindən onları azad edin. **5** Nə bilirsiniz, nə də ki anlayırsınız! Yerin təməlləri sarsılır, qarənlıqda dolanırsınız. **6** Demişəm: «Siz allahlarınız, Hər biriniz Haqq-Taala övladlarınız». **7** Lakin insan kimi öləcəsiz, Adı bir hökmdar kimi torpağa düşəcəsiz. **8** Ey Allah, qalx, dünyaya hakim ol, Çünkü bütün millətlərə Sən sahib olacaqsan!

83 Bir ilahi. Asəfin məzmuru. Ey Allah, susub səssiz durma! Ey Allah, sakit olma! **2** Budur, düşmənlər qiyamət qoparır, Sənə nifrət edənlər Sənin əleyhinə qalxır. **3** Xalqına qarşı fənd işlədirlər, Sənin qoruduqlarına qarşı bırgə qərara gəlirlər. **4** Deyirlər: «Gəlin, onları millət olmasın deyə məhv edək, İsrailin adı xatırlanmasın deyə onları yox edək». **5** Ürəkləri bir olaraq qərara galiblər, Sənə qarşı bunlar əhd ediblər: **6** Edomlular,

İsmaililər, Moavlilar, Həcərlilər, 7 Geval, Ammon, Amaleq, Filişt və Sur əhalisi. 8 Aşşur da onlara qoşulub, Lutun övladlarına kömək edir. (Sela) 9 Başlarına getir Midyanlılara etdiklerini, Qışon vadisində Sisranın, Yavinin başına gətirdiklərini. 10 Onlar En-Dorda həlak oldular, Torpaq üçün peyin oldular. 11 Əsilzadələrini Orev və Zeev kimi et, Bütün ağalarını Zevah və Salmunna kimi et. 12 Onlar demisidilər: «Allahın otlaqlarına sahib olaq». 13 Ey Allahım, onları sovrulan toza, Küləyin süpürdüyü saman qırıntısına çevir. 14 Meşəni yandıran od kimi, Dağları alışdırın alov kimi. 15 Onları tufanınla qov, Qasırğanla dəhşətə sal. 16 Ya Rəbb, onların üzünü xəcalatə bürü, Qoy Sənin ismini axtarsınlar. 17 Əbədilik utanaraq vəlvaləyə düşünlər, Rüsvay olub yox olsunlar. 18 Bilsinlər ki, Sənin ismin Rəbdir, Bütün yer üzündə ancaq Sən Haqq-Taalasan!

84 Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının «Gittit» üstə oxunan məzmuru. Ey Ordular Rəbbi, məskəniin nə qədər əzizdir, 2 Qəlbim Rəbbin həyatının həsrətindədir, Könlüm, cismim var olan Allaha məhd oxuyur. 3 Ey Ordular Rəbbi, Padşahım, Allahım, Qurbangahının yaxınında sərçələr yurdalar, Qarənüş bala çıxartmaq üçün yuva qurar. 4 Nə bəxtiyardır evində yaşıyanlar, Daim Sənə həmd oxuyanlar! (Sela) 5 Nə bəxtiyardır Səndən qüvvət alanlar, Qəlbində Sionu ziyyət etməyi arzulayanlar! 6 Baka vadisindən keçərkən Onlara çağlayan bulaqlar görünər, ilk yağışdan ora gölməçələrə bürünər. 7 Bu adamlar getdikcə qüvvət alırlar, Sionda Allahın hüzurunda olarlar. 8 Ya Rəbb, ey Ordular Allahı, duamı dinlə, Ey Yaqubun Allahı, qulaq as! (Sela) 9 Ey Allah, bizə sıpər olana bax, Məsh etdiyinin üzünə bax! 10 Sənin həyatında keçən bir günləm Başqa yerdə keçən min günlündən yaxşıdır. Allahımın evinin keşiyində dayanmağım Pislərin çadırında rahat ömür sūrməkdən yaxşıdır. 11 Axi Rəbb Allah günəşdir, sıpərdir, Rəbb lütf və şərəf verir, Xeyirxahlığını düz yolla gedənlərdən əsirgəmir. 12 Ey Ordular Rəbbi, Sənə güvənən nə bəxtiyardır!

85 Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının məzmuru. Ya Rəbb, ölkədən razı qaldın, Yaqub nəslini bəxtəvər günlərə qaytardın. 2 Xalqının təqsirlərini bağışladın, Bütün günahlarını əfv etdin. (Sela) 3 Sən bütün hırsını uddun, Qızığın qəzəbini yatırdın. 4 Ey bizi qurtaran Allah, Bizə bəxtəvər günlərimizi qaytar. Bizə qarşı hiddətindən əl çək. 5 Əbədilikmi bizə acığın tutacaq? Qəzəbin nəsildən-nəslə qədərmi uzanacaq? 6 Xalqın Səndən sevinc alsın deyə Bizi yena dirçəltməyəcəksənmi? 7 Ya Rəbb, bizə məhəbbətini göstər, Bizi xilas et. 8 Rəbb Allah nə söyləsa, dinləyirəm. Sözləri xalqına, məmənlərinə sülh bəyan edər ki, Onlar öz cəhalətlərinə dönməsinələr. 9 Bəli, Rəbb Ondan qorxanları qurtarmaq üçün, Ehtişamını ölkəmizdə saxlamaq üçün yaxınlaşır! 10 Məhəbbətlə həqiqət bir-birinə qovuşacaq, Salehliklə əmin-amanlıq bir-biri ilə öpüşəcək. 11 Həqiqət yerdə bitib-göyərəcək,

ədalət göylərdən baxacaq. 12 Bəli, Rəbb ən yaxşı şeyləri göndəracək, Torpağımız bol məhsul verəcək. 13 Ədalət Rəbbin öündə addımlayın, Qədəmləri üçün cığır salar.

86 Davudun duası. Ya Rəbb, mənə qulaq asıb cavab ver, Çünkü mən məzlamam, fəqirəm. 2 Möminəm, Sən Özün məni qor, Ey Allahım, Sənə güvenən bəndəni qurtar. 3 Rahm et mənə, ey Xudavənd, Çünkü bütün gün Səni səsləyirəm! 4 Bu bəndənin qəlbini sevindir, Ey Xudavənd, Sənə ürəyimi təqdim edirəm. 5 Çünkü Sən, ey Xudavənd, xeyirxahsan, bağışlayan Sənsən, Səni səsləyənlərin hamısı üçün məhəbbətin boldur. 6 Ya Rəbb, duamı dinlə, Yalvarışlarınızın səsinə qulaq as. 7 Dar gündə Səni səsləyirəm, Bilirəm ki, mənə cavab verərsən. 8 Ey Xudavənd, allahlar arasında Sənin kimisi yoxdur, Əməllərin kimi əməl yoxdur. 9 Ey Xudavənd, yaratdırın millətlərin hamısı hüzuruna gələcək, Sənin ismini izzətləndirərək səcdə edəcək. 10 Çünkü əzəmətli, xariqələr yaradan Sənsən, Yeganə Allah Sənsən! 11 Ya Rəbb, mənə yolunu göstər, Sənin həqiqətinlə addımlayım. Qəlbimi səmimi et, Qoy Sənin ismindən qorxum. 12 Ey Xudavənd Allahım, bütün qəlbimlə Sənə şükür edəcəyəm, Daim ismini izzətləndirəcəyəm. 13 Çünkü mənə olan məhəbbətin böyüküdür, Canımı ölürlər diyarına enməkdən qurtardın. (Sheol h7585) 14 Ey Allah, lovgalar əleyhimə qalxır, Bir dəstə zalim canımı almaq üçün məni axtarır, Səni qarşılarda görmür. 15 Ey Xudavənd, Sənəhəmli, lütfkar Allahsan, Hədsiz səbirlisən, məhəbbətin və sədəqətin boldur. 16 Sən mənə baxıb rəhm et, Bu bəndənə Öz gücündən ver, Kənizinin oğlunu xilas et. 17 Xeyirxahlığından mənə bir əlamət göstər, Qoy mənə nifrat edənlər görüb utansınlar. Çünkü, ya Rəbb, mənə kömək edirsən, Könlümə təsəlli verirsən.

87 Qorah övladlarının məzmuru. Bir ilahi. Müqəddəs dağlar Rəbbin şəhərinin təməlidir, 2 Yaqubun bütün məskənlərindən çox Sionun darvazaları Ona əzizdir. 3 Ey Allahın şəhəri, Haqqında bu şanlı sözləri deyirlər: (Sela) 4 «Məni tənyanınların içindən Rahavin, Babilin adını çəkəcəyəm. Həm də Filişt, Sur, Kuş barədə Deyiləcək: "Bunlar da bu yerdə doğulub". 5 Bəli, Sion barədə deyiləcək: "Onların hamısı bu yerdə doğulub, Haqq-Taala buranı sarsılmaz edəcək". 6 Rəbb xalqları siyahıda qeyd edəndə yazacaq: "Bunlar bu yerdə doğulub". (Sela) 7 Oxuyanlar, rəqs edənlər belə deyəcəklər: "Səndə mənim üçün hər cür çeşmə var"».

88 Bir ilahi. Qorah övladlarının məzmuru. Musiqi rəhbəri üçün Ezrahlı Hemanın «Maxalat leannott» üstə oxunan maskili. Ya Rəbb, ey məni qurtaran Allah, Gecə-gündüz Sənə yalvarıram! 2 Qoy duam Sənə çatısn, Qulaq as naşəmə. 3 Bəlalardan canım böğazımı gəldi, Həyatım ölürlər diyarına yaxınlaşır. (Sheol h7585) 4 Qəbirə düşənlərin içində sayılıram, Sənki məndə taqət qalmayıb. 5 Elə bil ölürlər içində düşmüşəm, Yaddaşından silinmişəm, Köməyindən əlimi

üzümüşəm, Məzarda yatan meyitlər kimiyəm. **6** Məni dərin qəbirə, Dərin, qaranlıq bir yerə saldin. **7** Qəzəbin üstüne gəldi, Təlatümün tamamilə məni azdi. (Sela) **8** Tanışlarımı məndən uzaqlaşdırın, Onlarda mənə qarşı ikrəh yaratdırın. Qapalı qalmışam, çıxa bilmirəm, **9** Bu zülmümdən gözlərimin nuru sönür. Ya Rəbb, hər gün Səni çağırıram, Sənə əl açıram. **10** Xariqələrinini ölülrəməni göstərəcəksən? Kölgələrmi qalxıb Sənə şükür edəcək? (Sela) **11** Məhəbbətin məzardamı, Sədaqətin Həlak yerindəməi bəyan olunacaq? **12** Xariqələrin qaranlıqdamı, Ədalətin unudulma diyarındamı tanınacaq? **13** Mən isə, ya Rəbb, Səni imdada çağırıram, Duam hər səhər hüzuruna qalxır. **14** Ya Rəbb, niyə məni rədd edirsən? Niyə məndən üzünü gizlədirsən? **15** Mən uşaqlıqdan məzlamam, ölümcül haldayam, Göstərdiyin dəhşətlərdən çarəsiz qalmışam. **16** Qəzəbin üzərimdən basır, Verdiyin vahimələrdən mahv oluram. **17** Bunlar sel kimi məni dövrəyə salır, Bunlar birgə həmişə başının üstünüñ ahr. **18** Yarımı, yoldaşımı məndən uzaqlaşdırımsın, Yalnız qaranlıqla həmdəm olmuşam.

89 Ezrahlı Etanın maskili. Ya Rəbb, daim məhəbbətindən nəğmə oxuyacağam, Sənin sədaqətini dilim hər nəslə deyəcək. **2** Deyirəm ki, məhəbbətin əbədiyəşardır, Sədaqətin göylər qədər sarsılmazdır. **3** Dedin: «Öz seçdiyimlə əhd kəsmişəm, Qulum Davud üçün belə and içmişəm: **4** «Mən nəslini əbədi sarsılmaz edəcəyəm, Sülaləni taxtında sonsuzadək yaşadacağam»». (Sela) **5** Ya Rəbb, göylər Sənin xariqələrinə şükür etsin, Müqəddəslər camaati arasında sədaqətina həmd edilsin. **6** Göydə Rəbbin tayı-bərabəri varmı? İlahi varlıqlar arasında Rəbbin bənzəri varmı? **7** Müqəddəslər məclisində Allah çox zəhmlidir, Ətrafında olanların hamisindən O heybətlidir. **8** Ya Rəbb, Ordular Allahı, Sənin tək qüdrətli varmı? Səni sədaqətin bürüyüb. **9** Sən qabarən dənizə hökm edirsən, Aşıbadışan dalğaları yatırırsan. **10** Sən Rahavi əzib lesini çıxardın, Qüvvətli qolunla düşmənləri dağıtdın. **11** Göylər Sənin, yer üzü Sənin, Qurdüğün yer üzündə hər şeyin təməlini qoymusən. **12** Sən şimalı, cənubu yaratımsın, Tavor və Xermon adına mədh oxuyur. **13** Qolun nə qədər qüvvətlidir, Sağ əlin ucadır, əllərin qüdrətlidir! **14** Salehlik və ədalət taxtının təməlidir, Məhəbbət və sədaqət önündə gedir! **15** Bayram şənliyində olan xalq nə bəxtiyardır! Ya Rəbb, onlar Sənin üzünüñ nurunda gəzər. **16** İsmiñə görə daim sevinirlər, Salehliyinə görə şərəfə çatırlar. **17** Onların ehtiyamı, qüvvəti Sənsən. Sənin lütfündən gücümüz artır. **18** Çünkü sıpərimiz Rəbdəndir, Padşahımız israilin Müqəddəsidir. **19** Keçmişdə bir göründü ilə Məmənlərinə belə söylədin: «Bir cəngavərə kömək etdim, Xalqın içindən onu seçib yüksəldim. **20** Qulum Davudu tapdim, Müqəddəs yağımı onu məsh etdim. **21** Əlim daim onu möhkəmləndirəcək, Qulum ona qüvvət verəcək! **22** Düşmən ona qalib gələ bilməz, Fitnəkarlar ona zülm edə

bilməz. **23** Qarşısındaki düşmənləri qıracağam, Ona nifrat edənləri vuracağam. **24** Yanında sədaqətim, məhəbbətim olacaq, Gücü isimlə artacaq. **25** Dənizlərə əlini, Çaylara sağ əlini çatdıracağam. **26** Məni çağırıb deyəcək: «Atamsan, Allahımsan, Məni xilas edən Qaya Sənsən!» **27** Mən də ilk oğul haqqını ona verəcəyəm, Onu yer üzünən ən uca padşahı edəcəyəm. **28** Ona daim məhəbbətimi göstərəcəyəm, Sadiq qalib əhdimizi pozmayacağam. **29** Onun nəslini əbədi yaşadacağam, Göylər durduqca taxtını saxlayacağam. **30** Övladları qanunumu atsalar, Hökmərimə görə yaşamasalar, **31** Qaydalarımı pozsalar, Əmrərimə əməl etməsələr, **32** Bu qanunsuzluqlarını kötəklə cəzalandıracağam, Təqsirlərini qamçı ilə tənbəh edəcəyəm. **33** Amma yenə də məhəbbətimi atmaram, Sədaqətimi yalan olmağa qoymaram. **34** Öz əhdimizi pozmaram, Dilimdən çıxan sözləri dəyişmərəm. **35** Müqəddəsliyim naminə bir dəfə and içmişəm: Davuda yalandan söz verməyəcəyəm. **36** Sülaləsi taxtda əbədi qalacaq, Taxtı hüzurumda günəş kimi duracaq. **37** Ay kimi – Göydəki etibarlı şahid kimi sabit qalacaq! (Sela) **38** Amma, ya Rəbb, məsh etdiyin padşaha qəzəblənmisən, Sən onu rədd etmişən, ona arxa çevirmisən. **39** Qulunla bağlılığıñ əhddən imtina etmişən, Tacını toz-torpağa atıb bulaşdırımsın. **40** Bütün divarlarını yuxmisan, Qalalarını viran etmişən. **41** Yoldan keçənlər oranı soyub-talayırlar, Qonşuları ona tənə vururlar. **42** Onun düşmənlərinin sağ əlini yuxarı qaldırmışən, Bütün yağılarını sevindirmisən. **43** Qılincının ağzını kütləşdirmisən, Onu döyüşdə qaldırmamışən. **44** Onu şərəfdən salmışən, Taxtını yerlə yeksan etmişən. **45** Nə tez onu gəncliyindən saldin, Onu xəcalətə bürüdün. (Sela) **46** Ya Rəbb, nə vaxta qədər, Yoxsa əbədilikmi bizdən gizlənəcəksən, Od tutub qəzəbdən yanacaqsən? **47** Ömrümün nə tez keçdiyini xatırla, Bütün başər övladlarını nə fani yaratımsın! **48** İnsanlar arasında ölüm görməyən kimdir? Kim canını ölürlər diyarının pəncəsindən qurtarar? (Sela) (Sheol h7585) **49** Ey Xudavənd, əvvəlki məhəbbətin harada qaldı? Çünkü bu barədə Davuda sədaqətlə and içdin. **50** Ey Xudavənd, unutma, gör bu bəndən necədir, Köksündə nə qədər xalqın tənəsini gəzdirirəm. **51** Ya Rəbb, düşmənlərinin etdiyi təhqirleri, Məsh etdiyinin yoluna vurduları tənələri daşıyıram. **52** Rəbbə əbədilik alqış olsun! Amin, Amin.

90 Allah adamı Musanın duası. Ey Xudavənd, bütün nəsillərdən bəri Biza pənah yeri olmuşan. **2** Dağlara təvəllüd verməmişdən əvvəl, Kainatı, dünyani doğmazdan əvvəl Əzəldən axıradək Allah Sənsən. **3** İnsanları torpağa çevirirəsən, Deyirəsən: «Qoy bəşər övladları toza dönsün». **4** Sənin gözündə min il ötən bir günde, Bir gecə növbəsinə bənzər. **5** İnsanları silirsən, çəkilirələr, Ela bil ki yuxudurlar. Sənki şübhə çəği yerdə bitən otdurlar, **6** Səhər boy atar, çıçək açar, Axşamsa solar, quruyar. **7** Qəzəbindən məhv olur, Hiddatindən vəlvələyə düşürük. **8** Hüzurunda təqsirlərimizi üzə çıxarmışan, Gizli günahlarımıza üzünün

ışığını salmışan. **9** Ömür-günümüz Sənin qəzəbin altında keçir, illərimiz bir nəfəs tək tükənir. **10** Yetmiş il ömür sürərik, Sağlam olsaq, səksənə yetişərik. Ən yaxşı çağımız belə, zəhmətlə, kədərlə keçir, Ömrümüz tez bitir, uçub-qedir. **11** Axi qəzəbinin gücünü kim dərk edə bilər? Hirsinin vahiməsini kim duya bilər? **12** Bizi öyrət nə qədər ömrümüz var, Qoy qəlbimiz hikmətli olsun. **13** Əl çək, ya Rəbb! Nə vaxtadək qəzəbindən dönməyəcəksən? Sən qullarına rəhm et. **14** Səhər-səhər bizi doyunca məhəbbət göstər, Qoy ömrümüz boyu sevinib fərəhələnək. **15** Bizi ziylə saldığın günlər qədər, Bələya düşdürüümüz illər qədər sevindir. **16** Əməllərin qullarına, Əzəmətin övladlarına görünsün. **17** Ey Xudavənd Allahımız, bizimlə xoş rəftər et, Əllərimizin zəhmətini uğurlu et, Bəli, bizim əllərimizin zəhmətini uğurlu et.

91 Haqq-Taalanın pənahında yaşayan, Külli-İxtiyarın kölgəsində oturan insan **2** Rəbb haqqında belə söyləyir: «O manim siğınacağımdır, qalamdır, Allahımdır, Ona güvenirəm». **3** Bil ki, O səni ovçunun tələsindən, Ağır xəstəliyə düşüb olməkdən qurtarar. **4** Səni qanadlarının altına alar, Pərlərinin altında siğınacaqsan. Sədaqəti qalxanın, sıpərin olar. **5** Nə gecənin kabusundan, Nə də gündüz atılan oxdan, **6** Nə zülmətdə dolanan ağır xəstəlikdən, Nə də günorta məhvədici qırğından qorxmasan. **7** Yanında min nəfər, Sağında on min nəfər qırılsa, Sənə xətər dəyməz. **8** Gözlərinlə baxacaqsan, Pislərin cəzasını görəcəksən. **9** «Ya Rəbb, siğınacağımsan!» dediyin üçün, Haqq-Taalaaya siğindiğin üçün **10** Şərə düber olmazsan, Bəla çadırından uzaq qaçar. **11** Allah sənə görə mələklərinə əmr edər ki, Gedəcəyin hər yerdə səni qorusunlar, **12** Səni əlləri üstündə aparsınlar, Ayağın bir daşa dəyməsin. **13** Şiri, gürzəni ayaqlayarsan, Gənc aslanı, əfi iləni tapdalayarsan. **14** «Mən Rəbbi sevdiyinə görə onu azad edəcəyəm, ismimi tanıdığınına görə onu yüksəldəcəyəm. **15** Məni çağırarkən ona cavab verəcəyəm, Dar gündündə ona yar olacağam, Onu xilas edib şərafəşana çatdıracağam. **16** Onu uzun ömürlə doyduracağam, Ona qurtuluşumu göstərəcəyəm.»

92 Məzmur. Şənbə günü üçün bir ilahi. Nə yaxşıdır Rəbbə şükür etmək, Ey Haqq-Taala, isminə tərənnüm söyləmək, **2** Hər səhər məhəbbətinə elan etmək, Hər gecə sədaqətini bəyan etmək, **3** On telli alətin avazı ilə, Çəngin, liranın sədasi ilə oxumaq. **4** Çünki, ya Rəbb, əməllərinə məni sevindirmisən, Əllərinin işlərinə görə Səni mədh edirəm. **5** Ya Rəbb, Sənin işlərin nə qədər əzəmətlidir, Sənin fikirlərin dərindən dərindir! **6** Nadan insan bunu heç vaxt bilməz, Axmaq insan bunu dərk etməz: **7** Pislər ot kimi bitsə də, Bütün şər iş görənlər çiçəklənsə də, Əbədilik yox olacaqlar. **8** Amma, ya Rəbb, Sən əbədi ucasan. **9** Ya Rəbb, düşmənlərin mütləq qırılacaq, Bütün şər iş görənlər darmadığın olacaq. **10** Sən mənə çöl öküzü kimi güc vermisən, Başına təzə zeytun yağı çəkmisən. **11** Düşmənlərimin yərə sərilməsini gözlərimlə gördüm, Bədxahlarımin can verməsini qulaqlarımla

əşitdim. **12** Salehlər xurma ağacı kimi göyərir, Livandaki sidr ağacı kimi böyüyür. **13** Onlar Rəbbin evində əkilib, Onlar Allahımızın həyətində göyərir. **14** Qocalanda da bar verəcəklər, Təravətlə, yamyasıl qalacaqlar, **15** Belə deyəcəklər: «Rəbb haqqdır, O mənim qayamıdır, Onda haqsızlıq yoxdur.»

93 Rəbb hökmənləq edir, əzəmət libasıdır, Rəbbin libasına qüdrət qurşanıb. Dünya möhkəm durub, sarsılmazdır. **2** Ya Rəbb, taxtın əvvəldən qurulub, Əzəldən var olan Sənsən. **3** Ya Rəbb, sellar çağlıyır, Şirildən sellər çağlıyır, Uğuldən sellər çağlıyır. **4** Gur suların uğultusundan da, Dərinin güclü dalğalanmasından da, Ucalarda olan Rəbb qüdrətlidir! **5** Ya Rəbb, öyüdlərin tamamilə etibarlıdır, Evinə müqəddəslik əbədi olaraq yaraşır.

94 Ya Rəbb, qıdas alan Allah! Ey qıdas alan Allah, nurnu saç! **2** Ey dünyanın Hakimi, qalx, Təkəbbürülərin əvəzini ödə! **3** Ya Rəbb, nə vaxtadək pislər – Axi nə vaxtadək pislər sevincdən cuşa gələcəklər? **4** Dillərdən lovğa sözər töküllür, Bütün şər iş görənlər öyünlərlə. **5** Ya Rəbb, xalqını özürlər, Sənin irsindən olan adamlara zülm edirlər. **6** Dul qadını və qəribi öldürürlər, Yetimləri qırırlar. **7** Belə deyirlər: «Rəbb heç nə görmür, Yaqubun Allahı heç nə dərk etmir». **8** Dərk edin, ey xalqın nadanları! Ey axmaqlar, nə vaxt aqla galəcəksiniz? **9** Qulaqları yaradan eşitməzmi? Gözlər quruluş verən görməzmi? **10** Məgər millətlərə təlim verən, İnsanlara bilik öyrədən tənbəh etməzmi? **11** Rəbb insanın düşüncələrini görər, Bunların boş olduğunu bilər. **12** Ya Rəbb, bəxtiyr o insandır ki, ona təlim vermişən, Öz qanununu öyrətmisən! **13** Pislər üçün qəbir qazılanadək Onu dar gündən çıxarıb dinclik verəcəksən. **14** Çünkü Rəbb xalqını Özündən ayırmaz, irsini Öz əlindən verməz. **15** Yenə ədalətli hökmərlər çıxarılaçaq, Ürəyidüz olanlar haqqın ardınca gedəcək. **16** Kim mənim üçün pislərə qarşı durar? Şər iş görənlərə qarşı kim müdafiəçim olar? **17** Əgər Rəbb köməyim olmasaydı, Canım süküt diyarına vaxtsız köçərdi. **18** Mən «ayağım bürdəyir» deyən zaman, Ya Rəbb, mənə məhəbbətinə dayaqsan. **19** Mən daxilən çox narahat olarkən Təsəlli verərək məni fərəhəndirirən. **20** Qanun bəhanəsi ilə şər quran Əzəzil hökmərlərdən Sənə yoldaş olarmı? **21** Əlbir olub salehlərin canına qəsd qururlar, Məhkum edib təqsirsiz qanına bais olurlar. **22** Amma Rəbb mənə qala oldu, Allahım mənə siğınacaq bir qaya oldu! **23** Pislərin şər işlərinə başlarına gətirəcək, Pisliklərinə görə onları yox edəcək, Bəli, Allahımız Rəbb onları yox edəcək!

95 Gəlin Rəbbi mədh edək, Bizi qurtaran Qayaya sevincdən cuşa gələrək nida edək, **2** Şükkür edərək hüzuruna gedək, Cuşa gəlib ilahilərlə Ona nida edək! **3** Axi Rəbb böyük Allahıdir, Bütün allahlar üzərində əzəmətli Padşahdır. **4** Yerin dərin qatları Onun əlindədir, Həm də dağların zirvələri Onundur, **5** Onunkudur dəniz, Özü yaratmış, Torpağı əlləri qurmuş! **6** Gəlin Ona səcdə edək,

ayılək, Bizi yaradan Rəbbin hüzurunda diz çökək. **7** Çünkü O, Allahımızdır, Biz Onun otlığının xalqıçıq, Əlinin altındaki sürüsüyük. Əgər bu gün Onun səsini eşitsəniz, **8** «Qoy ürəkləriniz Merivada olduğunuz kimi, Səhradakı Massada keçən gündə olduğu kimi inadkar olmasın. **9** Orada atalarınız Məni sinadılar, Əməllərimi görsələr də, Məni yoxladılar. **10** Qırx il o nəsildən zəhləm getdi. Dədim: “Onlar azığın ürəkli xalqlıdır, Yollarımı tanımır”. **11** Buna görə qəzəblənib and içmişəm: “Onlar Mənim rahatlıq diyarına girməyəcəklər”».

96 Rəbbə yeni bir ilahi oxuyun, Ey bütün dünya, Rəbbə ilahi oxuyun, **2** İsminə alqış edin, Rəbbə ilahi oxuyun, Xilaskar olduğumu hər gün müjdələyin. **3** Ehtişamını millətlərə elan edin, Xarıqlarını bütün xalqlara bəyan edin! **4** Axi Rəbb əzəmətlidir, bol həmdə layiqdir, O bütün allahlardan daha zəhmlidir. **5** Bütün özgə xalqların allahları bütüldür, Lakin göyləri yaradan Rəbdür. **6** Ehtişam və əzəmət hüzurundadır, Müqəddəs məkanında gözəlliklə qüdrət var. **7** Ey xalqların tayfaları, Rəbbə verin – İzzati, qüdrəti Rəbbə verin, **8** Adına layiq izzəti Rəbbə verin, Həyətinə girib təqdimlər verin. **9** Müqəddəslik zinəti ilə Rəbbə səcdə edin, Ey bütün dünya, Onun hüzurunda lərzəyə gəlin! **10** Millətlərə belə elan edin: «Rəbb hökmənləri edir, O, dünyanı sarsılmaz və möhkəm qurub, O, insafla xalqların hökmünü verəcək». **11** Göylər sevinsin, yer üzü şad olsun, Dənizin və dənizdəki canlıların səsi ucalsın, **12** Çöllər və çöldə yaşayanlar fərəhəlsin, Meşədəki bütün ağaclar mədəh söyləsin **13** Rəbbin hüzurunda! O gəlir, dünyanın hökmünü vermək üçün gəlir, Yer üzünün hökmünü ədalətlə, Xalqların hökmünü həqiqətlə verəcək!

97 Rəbb hökmənləri edir, qoy yer üzü şadlıq etsin, Qoy bütün adalar sevinsin. **2** Buludlar və zülmət Onun ətrafindadir, Salehliklə ədalət taxtının təməlidir. **3** Onun öündən alov çıxar, Ətrafindəki düşmənərə yandırıbyaxar. **4** Şimşəkləri dünyaya işiq saçar, Yer üzü bunu görəndə sarsılar. **5** Dağlar Rəbbin hüzurunda – Bütün yer üzünün Sahibinin hüzurunda mum tək əriyər. **6** Göylər salehliyini bəyan edər, Əzəmətini bütün xalqlar görər. **7** Bütün bütərəstlər, Xeyirsiz bütürlər öyünenlər rüsvay olacaq! Ey bütün allahlar, Rəbbə səcdə edin! **8** Ya Rəbb, Sənin hökmələrinin Sion eşidib sevinir, Yəhuda qızları cuşa gəlir. **9** Çünkü bütün yerlarında, Ya Rəbb, Haqq-Taala Sənsən! Bütün allahların üzərində Sən nə qədər yüksəksən! **10** Ey Rəbbi sevənlər, şəra nifrat edin! O, möminlərinin canını qoruyar, Onları pişlərin əlindən qurtarar. **11** Salehlərin üstüne nur töküller, Ürəyidüz olanların üstüne sevinc səpilər. **12** Ey salehlər, Rəbbə görə sevinin, Onun müqəddəs adına şükür edin!

98 Məzmur. Rəbbə yeni bir ilahi oxuyun, Çünkü O, xariqlər yaratdı. O, sağ əli ilə, Öz müqəddəs qolu ilə zəfərlər qazandı. **2** Rəbb zəfərini bəyan etdi, Millətlərin gözündə salehliyini aydın göstərdi. **3** İsrail nəslinə Göstərdiyi məhəbbətini və sədaqətini xatırladı. Yer

üzünün qurtaracağınadək hər yerdə Allahımızın zəfərini gördü. **4** Ey bütün dünya, cuşa gəlib Rəbbə nida et, Birdən nida edin, mədəh, tərənnüm səsini ucaldın! **5** Rəbbi lira ilə – Lira ilə, ilahi bir səslə tərənnüm edin! **6** Kərənay, şeypur səsi ilə, Padşah olan Rəbbin hüzurunda cuşa gəlin, Ona nida edin! **7** Qoy dənizin və dənizdəki canlıların, Yer üzü və orada yaşayanların səsi ucalsın. **8** Onun hüzurunda qoy çaylar əl çalsın, Dağlar birgə mədəh oxusun! **9** Çünkü Rəbb dünyaya hökm etmək üçün gəlir. Yer üzüna ədalətlə, Xalqlara insafla hökm edəcək!

99 Rəbb hökmənləri edir, qoy xalqlar titrəsin, O, keruvarlər üstündəki taxtındadır, qoy yer üzü lərzəyə golsin! **2** Sionda olan Rəbb əzəmətlidir, O bütün xalqların üzərindədir, yüksəkdədir. **3** Qoy böyük, zəhmli adına şükür etsinlər! O müqəddəsdir! **4** Ey ədalətsevər güclü Padşah, insəfi bərqərər edən Sənsən, Yaqub nəslinə ədalət və salehliyi göstərmisən. **5** Allahımız Rəbbi ucaldın, Ayaqlarına düşüb səcdə qılın, O müqəddəsdir! **6** Onun kahinləri arasında Musa ilə Harun olub, Onun adını çağırınlar arasında Samuel olub. Onlar Rəbbə yalvararkən O cavab verərdi. **7** Bulud sütununun içindən onlara dənmişdi, Onun göstərişlərinə, Onlara verdiyi qaydalarına bağlı qaldılar. **8** Ya Rəbb Allahımız, Sən onlara cavab verdin, Pis əməllərinin cəzasını versən də, Başışlayan Allah olduğunu onlara göstərdin. **9** Allahımız Rəbbi ucaldın, Müqəddəs dağında Ona səcdə qılın, Çünkü Allahımız Rəbb müqəddəsdir!

100 Şükran məzmu. Ey bütün dünya, cuşa gəlib Rəbbə nida edin, **2** Sevinclə Rəbbə qulluq edin, Mədəh oxuyaraq Onun hüzuruna gəlin! **3** Rəbb Allahdır, siz bunu bilin, O bizi yaradıb, biz Ona aidik, Xalqıçıq, otlığında otardığı sürüyük. **4** Dərgahına şükürlərlə, Həyətlərinə həmdlərlə gəlin. Ona şükür edin, İsminə alqış söyləyin. **5** Rəbb nə yaxşıdır, məhəbbəti əbədir, Sədaqəti nəsillərdən-nəslə çatır!

101 Davudun məzmu. Məhəbbətini, həqiqətini tərənnüm edəcəyəm, Ya Rəbb, Sənə ilahi söyləyəcəyəm! **2** Kamillik yolunda müdrik olacağam. Sən yanına nə zaman gələcəksən? Təmiz ürakla evimdə yaşayacağam, **3** lyrancı şeylərdən gözümü çəkəcəyəm. Azığınların işlərinə nifrat edirəm, Qoymaram məndən yapışın. **4** Əyri ürəkdən döncəyəm, Şəri tapdalayacağam. **5** Qonşusuna gizlincə böhtan atanı susduracağam, Yuxarıdan baxan lovğā insana döza bilmərəm. **6** Gözüm ölkənin sadiq insanlarına baxar, Qoy onlar yanımda yaşasın. Kamillik yolu ilə gedənlər qulluğumda dayanar. **7** Fırıldaqçıları sarayımda yaşamağa qoymaram, Yalançını hüzurumda dayanımağa qoymaram. **8** Hər səhər ölkədəki pişləri yox edəcəyəm, Bütün şər iş görənləri Rəbbin səhərindən kəsib atacağam.

102 Bir məzlmun duası. Taqətdən düşüb Rəbbin hüzurunda şikayətlənəndə. Ya Rəbb, bu duama qulaq as, Qoy fəryadım Sənə çatsın. **2** Nə olar, dar günündə

üzüünü məndən gizlətmə, Qulaq as, Səni çağırarkən mənə tez cavab ver. **3** Gündərim tüstü kimi çəkilir, Sümüklərim elə bil yanıb közə döñür. **4** Ürəyim kəsilib atılan ot kimi saralıb-solur, Çörək yemək belə, yadımdan çıxır. **5** Ah-zar çəkməkdən Bir dəri, bir sümük qalmışam. **6** İndi çöldəki yapalağa bənzəyirəm, Viranəlik bayquşu kimi yəm. **7** Gözümə yuxu getmir, Damda tənha qalan bir quşa bənzəyirəm. **8** Bütün gün düşmənlərim məni təhqir edir, Mənə istehza edənlər adımla lənət oxuyur. **9** Yeməyim çörək yerinə kül olub, İcmayım göz yaşına qarışib. **10** Çünkü qəzəbindən, hiddətindən Məni götürüb bir tərəfə atmışan. **11** Gündərim axşamın kölgəsi kimi keçir, Bir ot kimi quruyuram. **12** Lakin Sən, ya Rəbb, əbədi taxtında əyləşmişən, Sənin şöhrətin nəsildən-nəslə deyiləcək. **13** Sən qalxıb Sionə mərhəmət edəcəksən, Zamanını təyin etdin, indi ona lütf ediləcək. **14** Çünkü Sənin qulların onun daşlarını əziz tuturlar, Onun toz-torpağına necə də acıylar. **15** Millətlər Rəbbin ismindən, Dünyanın bütün padşahları Onun əzəmətindən qorxacaqlar. **16** Rəbb Sionu yenidən bərpa edəcək, əzəmətində görünəcək, **17** Yoxsulların duasına qulaq asacaq, Yalvarışlarına xor baxmayacaq. **18** Sonrakı övladları Rəbbə həmd etsin deyə Qoy gələcək nəsil üçün belə yazılınsın: **19** «Rəbb müqəddəs yüksəklikdən, Göylərdən yer üzüne nəzər saldı; **20** Əsirlərin nələsini eşitmək üçün, Ölümə aparılanları azad etmək üçün». **21** Ona görə Rəbbin ismini Sionda elan edəcəklər, Yeruşalimdə Ona həndlər söyləyəcəklər **22** Rəbbə xidmət etmək üçün gələrkən, Xalqlar, ölkələr bir yərə gələrkən. **23** Yolda ikən Rəbb gücümü azaltdı, O, ömrümü qısaltdı. **24** Dədim: «Ey Allahım, canımı alma, ömrümün yarısıdır, Sənin illərin nəsillərdən-nəsillərə çatır». **25** Yerin təməlini əzəldən qurmusən, Göylər Sənin əllərinin işidir! **26** Onlar yox olacaq, amma Sən qalacaqsən, Hamisi paltar kimi köhnələcək, Onları geyim kimi dəyişdirəcəksən, Keçib-gedəcəklər. **27** Amma Sən dəyişməzsən, illərin tükənməzdir. **28** Qullarının övladları yaşayacaq, Nəvə-nəticələri hüzurunda dayanacaq.

103 Davudun məzəmuru. Rəbbə alqış et, ey könlüm, Ey bütün varlığım, Onun müqəddəs adına alqış et! **2** Rəbbə alqış et, ey könlüm, Unutma etdiyi yaxşılıqları: **3** Odur bütün təqsirlərini afv edən, Bütün xəstəliklərinə şəfa verən. **4** Odur həyatını məzara düşməkdən qurtaran, Məhəbbətin, mərhəmətin tacını başına qoyan. **5** Odur ömür boyu səni bərəkəti ilə döyduran, Səni təzələyib gənc, gümrəh qartala oxşadan. **6** Rəbb bütün miskinlər üçün Haqq və ədalət edir. **7** Yollarını Musaya, Əməllərini İsrail övladlarına göstərib. **8** Rəbb rəhmlı və lütfkarlı, Hədsiz səbirli və bol məhəbbətlidir. **9** Həmişə töhmətləndirməz, Qəzəbi sonsuza qədər sürməz. **10** Bizimla günahlarımıza görə davranmaz, Təqsirlərimizin əvəzini çıxmaz. **11** Çünkü göylər yerdən nə qədər ucadırsa, Ondan qorxanlara olan məhəbbəti o qədər böyükdür. **12** Nə qədər şərq qərbənən uzaqdırısa, Qanunsuzluqlarımızı bizdən o qədər uzaqlaşdırıb. **13** Ata övladlarına rəhm etdiyi kimi Rəbb də Ondan qorxanlara elə rəhm edir. **14** Çünkü necə

yarandığımızı bilir, Torpaqdan düzəlməyimizi unutmur. **15** İnsanınsa ömrü bir ota oxşar, Çəmən gülləri kimi çiçək açar, **16** Üstündən yel əsərkən yox olur, Yerində izi belə, qalmır. **17** Rəbbin isə Ondan qorxanlara olan məhəbbəti, Onların övladlarına olan salehliyi əzəldən var, bu əbədi qalacaq. **18** Onun əhdinə vəfa edənlərə bunları göstərir, Qayda-qanunlarını yerinə yetirənləri unutmur. **19** Rəbb taxtını göylərdə qurub, Hər yerdə hökmərənliq edir. **20** Rəbbə alqış edin, ey Onun mələkləri, Ey Onun sözünə baxıb icra edən qüdrətli igidlər! **21** Rəbbə alqış edin, ey səmanın bütün orduları, İradəsini yerinə yetirən xidmətçiləri! **22** Rəbbə alqış edin, ey Onun yaratdıqları, Ey Onun hökm etdiyi yer üzərində olan bütün varlıqlar! Rəbbə alqış et, ey könlüm!

104 Rəbbə alqış et, ey könlüm! Ya Rəbb Allahım, Sən nə qədər böyüksən, Ehtişamı, əzəməti geyinmişən! **2** Nura libas kimi bürünən, Göyləri çadır tək açan, **3** Yuxarı otaqlarını suların üstündə quran, Buludları Özünə araba edən, Yel qanadları üstüna minib gəzən, **4** Küləyi Özünə elçi edən, Yanar odu Özünə xidmətçi edən Sənsən! **5** Yer üzünün təməlini elə qurdun ki, əsla sarsılmassisn. **6** Dərin suları libas kimi yer üzünə geydirdin, Sular dağların üstünə qalxdı. **7** Sənin məzəmmətindən sular çəkildi, Şimşeyinin səsindən qorxub qaçıdı. **8** Dağlardan dərələrə axdı, Sənin təyin etdiyin yerlərə töküldü. **9** Onların öünüə hədd qoydun ki, ondan aşmasınlar, Heç vaxt daşib dünyamı basmasınlar. **10** Bulaqları vadilərdən fışqırdın, Dağların arasından axıtdın. **11** Bu bulaqlar bütün cöl heyvanlarına su verər, Vəhşi eşşəklər içər, susuzluğunu gedər. **12** Yanlarında quşlar yuva qurur, Budaqlara qonub oxuyar. **13** Sən dağları göydəki sarayından sulayırsan, Əlinin bəhrəsindən yer doyur. **14** Heyvanlar üçün ot bitirirsan, İnsana becərmək üçün bitkilər yetirirsan. Qoy insan torpaqdan azuqəsini çıxartsın: **15** Ürəkləri xoşal edən şərəbi, Üzləri güldürən zeytun yağıını, Taqət verən çörəyi. **16** Doyunca su içər Rəbbin ağacları, Lıvanda əkdiyi sidr ağacları. **17** Bu ağaclarla quşlar yuva qurur, Leyləklərin yuvası şam ağacindadir. **18** Uca dağları dağ keçilərinin oylığıdır, Qayalar qayadovşanlarının sığınacağıdır. **19** Fəsilləri müəyyən etmək üçün ayı yaratdır, Günsəz batacağı zamanı bilir. **20** Gəca olsun deyə havanı qaraldırsan, Bütün meşə heyvanları vurnuxmaya düşürlər. **21** Ov üçün gənc aslanları nərə çəkərlər, Öz yemlərini Allahdan istəyərlər. **22** Gün doğanda çəkilirlər, Yuvalarında yatırlar. **23** İnsanlar iş başına gedir, Qaş qaralana qədər işləyirlər. **24** Ya Rəbb, əməllərin çoxdur! Hər birini müdrikliklə etmişən, Yaratdıqların yer üzünü doldurub. **25** Böyük, dərin dənizlərin var, Orada da saysız məxluqlar – Həm kiçik, həm də böyük canlılar qaynaşar. **26** Oradan gəmilər keçir, Yaratdığın Livyatan sularda oynayır. **27** Bunların hamısı gözləyir ki, Sən Vaxtılı-vaxtında onları yemləyəsən. **28** Sən yem verərkən onlar yem yiğirlər, Açıq əlinin nəmatindən doyurlar. **29** Amma üzünü gizlədərkən vəlvələyə düşürlər, Sən

onların nəfəsini kəsərkən ölüb torpağa qarışırlar, **30** Ruhunu göndərək onlar yaranır, Yer üzünə yeni hayat verirsin. **31** Rəbbin ehtişamı qoy əbədi var olsun! Qoy Rəbb yaratıqlarına görə şad olsun! **32** Rəbb yərə baxanda yer lərzəyə golir, Dağa toxunanda dağ tüstünlənir. **33** Rəbbə ömrüm boyu ilahi söyləyəcəyəm, Nə qədər varam, Allahımı tərənnüm edəcəyəm. **34** Düşüncəm Ona xoş görünüşün, Mən Rəbbə görə sevinəcəyəm. **35** Günahkarlar yer üzündən silinsinlər, Pis adamlar yox olsunlar! Rəbbə alqış et, ey könlümlü! Rəbbə həmd edin!

105 Rəbbə şükür edin, ismini çağırın, Əməllərini xalqlar arasında elan edin! **2** Onu ilahilərlə tərənnüm edin, Bütün xariqələrini bəyan edin! **3** Onun müqəddəs adı ilə fəxr edin, Ey Rəbbi axtaranlar, ürəkləriniz qoy sevinsin! **4** Rəbbi, Onun qüvvətini arayın, Daim hüzurunu axtarın. **5** Etdiyi xariqələri, Möcüzələri, dilindən çıxan hökmləri xatırlayın, **6** Ey Onun qulu İbrahim nəslü, Ey Yaqub övladları, ey Onun seçdikləri! **7** Allahımız Rəbb Odur, Hökmü bütün yer üzündədir. **8** Əbədi olaraq min nəslə qədər əhdini, Əmr etdiyi sözü, **9** İbrahimlə kəsdiyi əhdini, işhaqa and içərək verdiyi vədini unutmaz. **10** Bunu qayda kimi Yaqub üçün təsdiq etdi, Bu əbədi əhdi İsrail üçün etdi. **11** Dedi: «Övladlarının payına düşən mülk kimi Kənan torpağını sənə verəcəyəm». **12** O zaman onlar sayca az idilər, Azsaylı olaraq ölkədə qərib idilər. **13** Ölkədən-ölkəyə, Məmləkətən-məmləkətə köçürüldilər. **14** Rəbb heç kimi onlara əzab verməyə qoymadı, Onlara görə padşahları tənbeh etdi. **15** Dedi: «Məsh etdiklərimə dəyməyin, Peyğəmbərlərimə pislik etməyin». **16** Ölkəyə qıtlıq göndərdi, Bütün çörəyin kökünü kəsdi. **17** Lakin bunlardan əvvəl birini göndərmişdi, Bu, qul kimi satılan Yusif idi. **18** Ayaqlarını zəncirleyib əzdilər, Boğazına dəmir halqa keçirdilər. **19** Yusifin sözü düz çıxanadək Rəbbin sözü onu təmizlədi. **20** Padşah buyruq verərək onu azad etdi, Xalqların hökmərdə ona azadlıq verdi. **21** Onu sarayının ağası etdi, Varidati üçün cavabdeh etdi. **22** Ona başçılar üstündə səlahiyyət verdi ki, Ağsaqqallarına uzaqqörənlik öyrətsin. **23** Sonra İsrail Misirə gəldi, Yaqub Ham ölkəsində yerləşdi. **24** Rəbb onun xalqına bərəkat verdi, Düşmənlərindən çox onlara qüdrət verdi. **25** Rəbb düşmənlərinə fikir göndərdi ki, xalqına nifrət etsinlər, Qullarına qarşı firıldaq işlətsinlər. **26** Qulu Musanı, Ham də seçdiyi Harunu göndərdi. **27** Xalqın arasında Rəbbin əlamatlarını, Ham ölkəsində Onun möcüzələrini göstərdilər. **28** Rəbb qaranlıq göndərərək ölkəni zülmət etdi, Çünkü Onun sözlərinə itaat etmədilər. **29** Sularını qana çevirdi, Balıqlarını öldürdü. **30** Ölkəyə qurbağalar qaynaşış goldilar, Padşahın otaqlarına belə, girdilər. **31** Əmr etdi, topa-topa mozalan gəldi, Mığmığalar bütün ərazilərini bürdü. **32** Yağış əvəzinə dolu yağdırdı, Ölkələrini şimşəklərə qərq etdi. **33** Tənəklərinə, əncir ağaclarına zərbə vurdu, Sahələrində olan ağacıları qırdı. **34** Əmr etdi çayırkələrə qaynaşın, Sayız balaları

torpaqlarına daraşın. **35** Onlar ölkədə olan bütün otları yedilər, Torpaqlarının bar-bəhərini yedilər. **36** O, ölkədə hər yerlinin ilk oğlunu, Hər kişinin belindən gelən ilk oğlunu öldürdü. **37** İsraililəri oradan qızilla, gümüşlə çıxardı, Qəbilələri arasında yixılan olmadı. **38** Onlar çıxanda Misirlilər sevindi, Canlarında İsraililərin qorxusu var idi. **39** Üzərlərinə örtük kimi bulud sərdi, Gecəni işıqlandırmaq üçün od göndərdi. **40** İstədiklərinə görə O, bildirçin gətirdi, Onlara göydən doyunca cörək verdi. **41** Qayani yararaq suyu fışırtdı, Quraq yerə çay kimi axdı. **42** Çünkü müqəddəs sözünü yada salmışdı, Qulu İbrahimə verdiyi vədini xatırlamışdı. **43** O, xalqını sevinclə, Öz seçdiklərini mədh səsi ilə çıxardı. **44** Millətlərin torpaqlarını onlara verdi, Onları ümmətlərin sərvətlərinə sahib etdi. **45** Qoy Rəbbin qaydalarına riyət etsinlər, Qanunlarına əməl etsinlər. Rəbbə həmd edin!

106 Rəbbə həmd edin! Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır, Çürük məhəbbəti əbədidir. **2** Rəbbin qüdrətli işlərini sözlə demək olarmı? Onu layiqinçə həmd edən varmı? **3** Nə bəxtiyardır ədalətə bağlananlar, Hər zaman əməlisaleh olanlar! **4** Ya Rəbb, xalqına lütf edərən məni yada sal, Onları nicata çatdırırkən mənim də qayğıma qal. **5** Qoy seçdiklərini bəxtiyar görüm, Millətinin sevinci ilə sevinim, İrsinlə birlikdə faxı edim. **6** Ata-babamız kimi biz də günaha batmışq, Biz də şər iş görməklə təqsirkar olmuşuq. **7** Misirdə olanda atababamız Sonin xariqələrini anlamadı, Bol məhəbbətini yada salmadı, Dəniz kənarında, Qırmızı dənizdə Sənə qarşı üşyankar oldu. **8** Amma Rəbb qüdrətini göstərmək üçün Onları ismi naminə qurtardı. **9** Onun məzəmmətindən Qırmızı dəniz qurudu, Çöldən keçdikləri kimi onları dərin yerdən keçirdi. **10** İsraililəri onlara nifrət edənin əlindən qurtardı, Onları düşməninin əlindən xilas etdi. **11** Yağlıları sular basdı, Bir nəfər də qalmadı. **12** O zaman Rəbbin sözlərinə inandılar, Onu həmdə tərənnüm etdilər. **13** Lakin Rəbbin əməllərini tez unutdular, Ondan məsləhət almadılar. **14** Onlar səhrada iştahaya düşdülər, Çölliükdə Allahı sınığa çəkdilər. **15** O da istədiklərini verdi, Lakin onlara azar göndərdi. **16** Düşərgədə Musaya, Rəbb üçün təqdis olunan Haruna paxılıq etdilər, **17** Torpaq yarılib Datanı uddu, Aviramla yoldaşlarını yera batırdı. **18** Yoldaşlarının içində alov saldı, Bu, pisləri yandırıb-yaxdı. **19** Xorevdə bir dana heykəli düzəldildər, Tökəmə bir bütə səcdə etdilər. **20** Allahın əvəzinə Otyeyən buganın surətinə şərəf verdilər. **21** Onları qurtaran Allahı - Misirdə böyük möcüzələr yaradı, **22** Ham ölkəsində xariqələr göstərəni, Qırmızı dənizdə zəhmli işlər görəni unutdular. **23** Rəbb onları yox etmək üçün niyyətini söylədi, Onu məhvədici qəzabından döndərmək üçün Seçdiyi Musa Onun qarşısına gəldi. **24** Sonra o gözəl diyara da xor baxdilar, Rəbbin vədinə inanmadılar. **25** Çadırlarında giley-güzər etdilər, Rəbbin səsini eşitmədilər. **26** Buna görə Rəbb and içdi: Meyitlərini çöllərə səracək, **27** Övladlarını millətlər arasında səpələyəcək, Onları ölkələr arasında darmadağın edəcək. **28** Onlar Peordakı Baala

səcdə etməyə gəldilər, Ölü bütə verilən qurban ətindən yedilər. **29** Bu işlər Rəbbin qəzəbinə gəldi, Aralarına vəba töküldü. **30** Onda Pinxas qalxıb buna müdaxila etdi, Beləliklə, vəba çəkilib getdi. **31** Bu, nəsillər boyu, əbədilik Onun üçün sahəlilik sayıldı. **32** Onlar Meriva suları kənarında Rəbbi qəzəbləndirdilər, Buna görə Musanın başına qəza gəldi: **33** Onlar Musanın ruhunu incitdilər, O da düşünülməmiş sözlər dedi. **34** Rəbbin əmrini yerinə yetirmədilər, Dediyi xalqları məhv etmədilər. **35** Əksinə, həmin millətlərə qarışdilar, Adət-ənənələrini öyrənib onlara əməl etdilər. **36** Onların bütələrinə ibadət edərək Özlərini bu tələyə saldılar. **37** Oğul-qızlarının Cinlərə qurban verdilər. **38** Oğul-qızlarının günahsız qanını tökdülər, Onları Kənan bütələrinə qurban verdilər, Ölkəni qana bulaşdırıldılar. **39** Belə işlərlə murdarlandılar, Öz əməlləri ilə xəyanətə satıldılar. **40** Rəbb xalqına qarşı qəzəbindən yandı, Öz ırsını iyrənc bir şey sandı. **41** Onları millətlərə təslim etdi, Onlara nifrət edənlər üzərlərində hakim oldu. **42** Düşmənləri onları zülmətə saldılar, Onlara tabe olaraq əl altında qaldılar. **43** Rəbb dəfələrlə onları azad etmişdi, Amma pisniyyətli olduqları üçün üsyankar olmuşdular, Bu insanları öz günahları alçaltdı. **44** Lakin O, fəryadlarını eşidəndə Onların əziziyetinə baxdı. **45** Bu insanlarla bağladığı əhdini yada saldı, Bol məhəbbəti naminə rəhmini göstərdi. **46** Onları əsir edənlərin Qalbinə mərhəmət saldı. **47** Ey Allahımız Rəbb, bizi qurtar, Bizi millətlərin arasından topla. Müqəddəs isminə şükür edək, Biz fəxrələ Sənə həmd söyləyək. **48** Alqış olsun Əsrailin Allahi Rəbbə Əzəldən sonsuza qədər! Qoy bütün xalq söyləsin «Amin!» Rəbbə həmd edin!

107 Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **2** Qoy belə söyləsin Rəbbin xilas etdikləri, Düşmən əlindən qurtardıqları, **3** Şərqdən, qərbdən, şimaldan və cənubdan – Ölkələrdən topladıqları. **4** Bəziləri səhrada, çöllükdə sərgərdan dolanırdılar, Yaşamaq üçün heç bir şəhər tapmirdildər. **5** Acliqdan, susuzluqdan Canlarının taqəti getmişdi. **6** Onlar dara düşəndə Rəbbə fəryad etdilər, Rəbb onları dərdlərindən qurtardı. **7** Yaşamaq üçün onlar bir şəhərə çatanadək Onları düz yolla apardı. **8** Rəbbə şükür etsinlər məhəbbətinə görə, Bəşər övladlarına göstərdiyi xariqələrinə görə! **9** Çünkü O, susuzlara doyunca su verər, Acları bol nemətlərlə bəslər. **10** Bəziləri əsir düşübü zülmətdə yaşayırdı, Zəncirlənib qaranlıqda, əziyyətdə qalırdı. **11** Çünkü Allahın sözlərinə qarşı çıxmışdilar, Haqq-Taalanın məsləhətinə xor baxmışdilar. **12** Ona görə ağır işlə onların ürkəklərinə əzab verdi, Yixilanda heç kim onlara kömək etmədi. **13** Onlar dara düşəndə Rəbbə fəryad etdilər, Rəbb onları dərdlərindən qurtardı. **14** Onların buxovlarını qopardı, Zülmətdən, qaranlıqdan çıxardı. **15** Qoy şükür etsinlər Rəbbə məhəbbətinə görə, Bəşər övladlarına göstərdiyi xariqələrinə görə! **16** Çünkü O, tunc qapılıları qırar, Dəmir caftaları qoparar. **17** Bəzilərinin ağlı çəşib üsyankar oldu, Təqsirləri onları zülmə saldı. **18**

Hər yeməkdən iyrəndilər, Ölüm qapılara yaxın gəldilər. **19** Dara düşərkən Rəbbə fəryad qopardılar, Rəbb onları dərdlərindən qurtardı. **20** Kələmini göndərib onlara şəfa verdi, Məzara düşməkdən onları xilas etdi. **21** Rəbbə şükür etsinlər məhəbbətinə görə, Bəşər övladlarına göstərdiyi xariqələrinə görə! **22** Qoy şükür qurbanlarını təqdim etsinlər, Əməllərinə mədh oxuyub bəyan etsinlər! **23** Bəziləri gəmilərlə dənizlərdə üzdiylər, Dəryalarda böyük işlər gördülər. **24** Orada Rəbbin əməllərinə, Dərin sularda etdiyi xariqələrinə şahid oldular. **25** Çünkü Onun əmri ilə qasırğa qopdu, Dənizin dalğaları qalxıdı. **26** Gəmiçilər göyə qalxıb dərinə enirdi, Qorxudan canları əldən gedirdi. **27** Onlar sərəxş kimi yırğalanıb-səndələyirdi, Ağıllarına heç bir çara gəlmirdi. **28** Onlar dara düşəndə Rəbbə fəryad etdilər, Rəbb onları dərdlərindən qurtardı. **29** Qasırganı yatırıdı, süküt gətirdi, Dalğaları sakit etdi. **30** Sakitlik yarananda onlar çox sevindilər, Rəbb də onları istədikləri limana çatdırıldı. **31** Rəbbə məhəbbətinə görə, Bəşər övladlarına göstərdiyi xariqələrinə görə şükür etsinlər! **32** Qoy Onu xalqın toplantısında ucaltsınlar, Ona ağsaqqallar məclisində həmd etsinlər! **33** O, çayları qurudub səhra edər, Bulaqlar olan yeri quraq cələ döndərər, **34** Orada yaşayanların pisliyinə görə Münbit torpağı şoranlığa çevirir. **35** Səhrəni gölməçəyə döndərər, Quraq torpaqdan bulaqlar çıxardar. **36** Oranı verər ki, aclar məskən salsınlar, Yaşamaq üçün özlərinə şəhər qursunlar, **37** Tarlanı əksinlər, üzümlüklər salsınlar. Bol məhsul götürürsünlər. **38** Onun xeyir-duası ilə törəyib artırlar, Heyvanlarının sayı azalmır. **39** Sonra əzabdan, dərliqdan, bələlərdən Onlar azalıb alçaldılan an **40** Rəbbə əsilzadələrin üstüna həqarət yağdırar, Onları sonsuz çöldə sərgərdan dolandırar. **41** Amma fəqiri zülm altından qaldırıb, Övladlarını sürük kimi çıxaldar. **42** Bunu görən əməlisalehlər şad olar, Fitnə söyləyən ağızlarsa yumular. **43** Kimin ağlı varsa, qoy buna fikir versin, Qoy Rəbbin məhəbbətini dərk etsin!

108 Bir ilahi. Davudun məzmuru. Ey Allahım, qəlbim Sənə möhkəm bağlanıb, Qoy bütün varlığımla ilahi oxuyum, Sənə tərənnüm edim. **2** Ey çəng və lira, oyan! Qoy səhəri oyadım. **3** Ya Rəbb, xalqlar arasında Sənə şükür edəcəyəm. Ümmətlər arasında Sənə tərənnüm edəcəyəm. **4** Məhəbbətin böyükdür, göylərdən ucadır, Sədaqətin buludlara çatır. **5** Ey Allah, göylər üzərində ucal! Ehtişəmin bütün yer üzərində olsun! **6** Sevdiyin insanların xilas olması üçün Sağ əlinə bizi qurtar, mənə cavab ver! **7** Allah Öz müqəddəs məskənindən belə söylədi: «Şəkemi sevinclə bölüştürəcəyəm, Sukkot dərəsini bölcəcəyəm. **8** Gilead torpağı Mənimdir, Mənasə torpağı Mənimdir, Efrayim başının dəbilqəsidi, Yəhuda Mənim əsamdır. **9** Moav yuyunmaq üçün ləyənimdir, Çarığımı ataraq Edomu tutacağam, Zəfər harayı Filişə salacağam». **10** Kim məni istehkamlı şəhərə apara bilər? Edoma qədər kim mənə yol göstərə bilər? **11** Ay Allah, niyə bizi atmışan? Ay Allah, qoşunlarımızla niyə yürüşə

çixmirsan? 12 Düşmənin qarşısında bizi imdad et, Çünkü insanın köməyi puçdur. 13 Allahın köməyi ilə şücaət göstərəcəyik, O, düşmənlərimizi tapdalayacaq!

109 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Ey tərənnüm etdiyim Allah, susma! 2 Çünkü pislər, hiyləgərlər ağızını açıb Yalançı dilləri ilə məndən danışırlar. 3 Mənə hər tərəfdən nifrət dolu sözlər deyirlər, Nahaq yerə hücumlarına məruz qalıram. 4 Sevgimin əvəzinə mənə ittihəm yağıdırırlar, Mən isa dua etməkdəyəm. 5 Yaxşılığımın əvəzinə yamanlıq edirlər, Sevgimin əvəzinə nifrətlə cavab verirlər. 6 Belə adamın qarşısına bir pis insanı çıxar, Sağ tərəfində dayanıb onu ittihəm etsin! 7 Hökm oxunanda o təqsirkar çıxsin, Qoy onun duası günah sayılsın! 8 Onun ömrü az olsun, Vəzifəsini başqası tutsun! 9 Övladları yetim, Arvadı isə dul qalsın! 10 Övladları didərgin düşüb dilənçi olsun, Yaşamağa xarabaliq belə, tapmasın! 11 Sələmçilər hər şeyini əlindən alınsın, Nə qazanıbsa, yadellilər talayaraq aparsın! 12 Ona məhəbbət göstərən olmasın, Yetim qalan balalarına yazıçı gələn tapılmasın! 13 Qoy onun nəslə kəsilsin, Gələcək nəslin arasından adları silinsin! 14 Atababasının təqsiri Rəbbin hüzurunda yaddan çıxmasın, Anasının günahı heç zaman yuyulmasın! 15 Belə adamlar Rəbbin hüzurunda daim təqsirkar qalsınlar, Dünyadan izi-tozu silinsin, yada salınmasınlar! 16 Çünkü məhəbbət göstərməyi unutdular, Məzəlumu, fəqiri, qəlbisiniqləri Hələk etmək üçün təqib etdilər. 17 Qarğış etməyi sevirdi, öz başına dönsün, Alqış etməyi sevmirdi, ona əli çatmasın! 18 Ondan əynindəki paltar kimi qarğış çıxardı, Qoy qarğışı su kimi canına, ilik kimi sümüklərinə hopsun! 19 Qarğışı onu əyninin libası kimi bürüsün, Har gün belinə kəmər tək dolansın! 20 Mənə ittihəm edənlər, Menim barəmdə pis sözlər söyləyənlər Rəbbin cəzasına gəlsinlər! 21 Lakin, ey Xudavənd Rəbb, ismin naminə Özün mənə qayğı göstər, O gözəl məhəbbətinə görə məni azad et. 22 Çünkü mən məzəlum və fəqir insanam, Kəksümdəki ürəyimdən yaralanmışam. 23 Düşən kölgə kimi itirəm, Vurulub atılan çayırktəyə bənzəyirəm. 24 Bax oruc tutmaqdən dizlərim əsir, Bir dəri, bir sümük qalmışam. 25 Görənlər mənə lağ edir, Başlarını yelləyir. 26 Ya Rəbb Allahım, Sən mənə kömək et, Məhəbbətinə görə məni qurtar. 27 Bilsinlər ki, bu Sənin əlindədir, Ya Rəbb, Sən bunu edə bilərsən. 28 Qoy onlar qarğış etsinlər, Sən mənə xeyir-də ver, Qoy onlar aleyhimə qalxarkən utansınlar. Sənin qulunam, qoy sevinim! 29 İttihəmçilərim rüsvayçılığa bürünsünlər, Xəcaləti xalat kimi geyinsinlər. 30 Mənim dilim Rəbba bol-bol şükrət söyləyəcək, Xalq içində Ona həmd edəcək. 31 Çünkü O, fəqirin sağ tərəfində dayanar ki, Edam hökmü verənlərin əlindən onu qurtarsın.

110 Davudun məzmuru. Rəbb mənim Ağama dedi: «Mən düşmənlərini ayaqlarının altına kətil kimi salanadək Sağımda otur». 2 Rəbb Siondan Sənin qüdrətli əsanı göndərəcək, Düşmənlərinin üzərində sənə hökmərənliq verəcək. 3 Döyüşəcəyin gün xalqın

könüllü olaraq sənə qoşulacaq, Gənclərin səhər şəhi kimi müqəddəs libasını geyib yanına gələcək. 4 Rəbb and içdi, qərarını dəyişməz: «Sən Melkisedeq vəzifəli əbədi bir kahinsən». 5 Xudavənd sənin sağ tərəfindədir, Qəzəb gündündə padşahları qıracaq. 6 Millətlərin hökmünü verəndə cəsədləri hər yeri bürüyəcək, O bütün ölkələrin başçılarını əzəcək. 7 Yol kənarında olan vadidən su içəcək, Buna görə güclənib yüksələcək.

111 Rəbbə həmd edin! Əməlisəlehlər məclisində, icma arasında Bütün qəlbimlə Rəbba şükür edacəyəm. 2 Rəbbin işləri böyükdür, Bunlardan zövq alanlar ibrət götürür. 3 Əməllərində ehtisami, əzəməti görünür, Salehliyi əbədi qalır. 4 Xariqələrini xalqının yadına salır. Rəbb lütfkar və rahmildir, 5 Ondan qorxanları bəsləyərək saxlayır, Öz əhdini əbədi olaraq yadda saxlayır. 6 Xalqına millətlərin torpaqlarını verərək Qüdrətli işlərini onlara göstərdi. 7 Əllərinin işləri sədaqət və ədalətdir, Onun bütün qayda-qanunları etibarlıdır. 8 Onlar həmişə, əbədi olaraq möhkəmdir, Sədaqətdən, düzlükdən yaranmışdır. 9 Öz xalqına qurtuluş göndərdi, Əhdi əbədi olsun deyə əmr verdi, İsmi müqəddəsdir, zəhmlidir. 10 Rəbb qorxusu hikmətin başlangıcıdır, Buna əməl edənlərin sağlam düşüncəsi vardır. Ona əbədi olaraq həndlər olsun!

112 Rəbbə həmd edin! Nə bəxtiyardır Rəbdən qorxan, əmrlərindən zövq alan insan! 2 Nəslə yer üzündə güclü olacaq, Əməlisəlehlərin övladları xeyir-dua alacaq. 3 Evindən bolluq və sərvət əskilməz, Salehliyi əbədi qalır. 4 Züləmtədə belə, əməlisələr insanlar üçün, Lütfkar, rahmli və saleh adamlar üçün nur doğar. 5 Səxavətlə borc verən, işlərini ədalətlə görən yaxşı insandır. 6 Belə adam əsla sarsılmaz, Saleh insan əbədi olaraq yadda qalacaq. 7 Pis xəbərdən qorxmaz, Rəbba güvəndiyi üçün ürəyi möhkəmdir, 8 Cəsər ürəklidir, Düşmənlərinin süqutunu görənədək qorxmaz. 9 Səpələyər, fəqirlərə paylayar, Salehliyi əbədi qalır, Qüdrəti və hörməti uclar. 10 Pis adamsa bunu görüb qəzəblənər, Dışlarını qıcıdar, yanıb-tökürlər, Pislərin arzusunu puç olar.

113 Rəbbə həmd edin! Ey Rəbbin qulları, həmd edin, Rəbbin isminə həmd edin! 2 İnidən sonsuzadək Rəbbin isminə alqış olsun! 3 Gündoğandan günbatanadək Rəbbin ismi həmdə layiqdir! 4 Rəbb bütün millətlərdən ucadır, Ehtisami göylərdən yüksəkdir! 5 Allahımız Rəbbin misli varmı? Ucalardakı taxtında oturan, 6 Göyə, yerə əyilərək baxan Odur. 7 O, yoxsulları toz-torpaqdan qaldırır, Fəqirləri külliükdən çıxarır. 8 Onları əsilzadələrlə, Öz xalqının əsilzadələri ilə yanaşı oturdar. 9 Sonsuz qadının evini tikər, Ona övlad verməklə bəxtəvər ana edər. Rəbbə həmd edin!

114 İsraillilər Misirdən çıxanda, Yaqub nəslə başqa dildə danışan xalqdan ayrırlanda 2 Yəhuda Rəbbin müqəddəs maskəni oldu, İsrail Rəbbin səltənəti oldu. 3 Onları görəndə dəniz qaçı, İordan çayı geri çəkildi. 4 Zirvələr qoçlar kimi, Təpələr quzular kimi tullandi. 5 Ey

dəniz, niyə qaçdin, sənə nə oldu? Ey İordan çayı, niyə belə geri çəkildin? 6 Ey zirvelər, qoçlar kimi, Ey təpələr, quzular kimi niyə tullandınız? 7 Ey dünya, Hökmərinin hüzurunda, Yaqubun Allahının qarşısında lərzəyə gel! 8 Qayani gölməçəyə döndərən, Caxmaq daşını çeşməyə çevirən Odur.

115 Bizi yox, ya Rəbb, bizi yox, Məhəbbətin, sədaqətin naminə Öz adını şərfləndir. 2 Niyə millətlər belə desin: «Onların Allahı haradadır?» 3 Allahımız göylərdədir, Öz istədiyini edir. 4 Amma onların bütünləri qızıldan, gümüşdən düzəlməsdir, Onlar insan əllərinin işidir. 5 Ağızları var, danişə bilmir, Gözləri var, amma görmür, 6 Qulaqları var, eşitmır, Burunları var, qoxu bilmir, 7 əlləri var, hiss etmir, Ayaqları var, gəzə bilmir, Boğazlarından səs gəlmir. 8 Bütünləri düzəldən, onlara güvənənə insanlar Bu bütünləri kimi cansız olacaqlar. 9 Ey İsraililər, Rəbbə güvənin, Odur köməyiniz və sipəriniz! 10 Ey Harun nəslı, Rəbbə güvənin, Odur köməyiniz və sipəriniz! 11 Ey Rəbdən qorxanlar, Rəbbə güvənin, Odur köməyiniz və sipəriniz! 12 Rəbb bizi unutmayıb, Biza xeyir-dua verəcək – İsrail nəslinə xeyir-dua verəcək, Harun nəslinə xeyir-dua verəcək, 13 Kiçikdən böyüyə qədər Ondan qorxanlara xeyir-dua verəcək. 14 Qoy Rəbb sizi, Sizi və nəslinizi artırsın! 15 Rəbdən, göyləri və yeri Yaradandan Bərəkət alaşınız! 16 Rəbb səmaya sahibdir, Yeri bəşər övladlarına verdi. 17 Ölənlər, sükut diyarına düşənlər Rəbbə həmd etmirlər. 18 Lakin biz Rəbbə alqış edirik İndidən sonsuzadək. Rəbbə həmd edin!

116 Rəbbi sevirəm, Çünkü O, yalvarışımı eşidir. 2 Səsimə qulaq asdığι üçün Nə qədər varam, Onu çağıracağam. 3 Ətrafıma ölüm bağları sarıldı, Ölülər diyarının sixıntıları məni haqladı, Dərd-bələlər məni tapdı. (Sheol h7585) 4 O zaman Rəbbin adını çağırdım: «Ya Rəbb, amandır, canımı qurtar!» 5 Rəbb lütfkardır, ədalətlidir, Allahımız mərhəmətlidir. 6 Rəbb avam adamı qoruyur, O məni düşkünliyə düşçər olanda qurtardı. 7 Ey canım, rahat ol, Çünkü Rəbb sənə comərdlik etdi. 8 Ya Rəbb, canımı ölümdən, Gözlərimi göz yaşından, ayağımı büdrəməkdən qurtardın. 9 İndi Rəbbin hüzurunda gəzib-dolaşıram, Dirilər arasındayam. 10 «Mən çox əzab çəkirəm» deyərkən inamımı itirməmişdim. 11 Mən təlaşa düşüb belə demişdim: «Bütün insanlar yalançıdır». 12 Mənə etdiyi comərdliyə görə Rəbbin borcunu necə qaytara bilərəm? 13 Qurtuluş piyalaşını qaldıracağam, Rəbbin ismini çağıracağam. 14 Rəbbə Onun bütün xalqı qarşısında əhəd etdiyim təqdimləri verəcəyəm. 15 Rəbbin gözündə hər bir möminin Ölümü çox bahadır. 16 Aman, ya Rəbb, mən Sənin qulunam, Qulunam, kənizinin oğlu yam, Buxovlarımı açmışan. 17 Sənə şükür qurbanları təqdim edəcəyəm, Rəbbin adını çağıracağam. 18 Rəbbə Onun bütün xalqı qarşısında əhəd etdiyim təqdimləri verəcəyəm 19 Rəbbin evinin həyatında, Ey Yeruşəlim, sənin mərkəzində. Rəbbə həmd edin!

117 Ey bütün millətlər, Rəbbə həmd edin! Ey bütün ümmətlər, Onu mədh edin! 2 Biza olan məhəbbəti böyükdür, Rəbbin sədaqəti əbədidir! Rəbbə həmd edin!

118 Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır, Çünkü məhəbbəti əbədidir! 2 Qoy İsraililər belə desin: «Çünki məhəbbəti əbədidir!» 3 Harun nəslə belə desin: «Çünki məhəbbəti əbədidir!» 4 Qoy Rəbdən qorxanlar belə söyləsin: «Çünki məhəbbəti əbədidir!» 5 Sixıntı içində Rəbbi çağırdım, Cavab verib məni genişliyə çıxartdı. 6 Rəbb mənimlədir, heç qorxmaram. İnsan mənə nə edə bilər? 7 Rəbb mənimlədir, mənə yardım edər, Mənə nifrət edənlərin aqibətini görəcəyəm. 8 Rəbbə pənah gətirmək insana güvənməkdən yaxşıdır. 9 Rəbbə pənah gətirmək əsilzadələrə güvənməkdən yaxşıdır. 10 Bütün millətlər məni mühəsirəyə aldılar, Rəbbin ismi ilə onları qırdım. 11 Hər tərəfdən məni mühəsirəyə aldılar, Rəbbin ismi ilə onları qırdım. 12 Arılar tək məni mühəsirəyə aldılar, Lakin kol-kos kimi alışib tez söndülər, Rəbbin ismi ilə onları qırdım. 13 Möhkəm təzyiq altında yixilmeğimə az qalmışdı, Lakin Rəbb imdadıma çatdı. 14 Rəbb qüvvətim, məzmurumdur, O məni xilas etdi! 15 Salehlərin çadırlarından zəfər nidası yüksəlir: «Rəbbin sağ əli qüdrətli işlər göstərir! 16 Rəbbin sağ əli necə əzəmətlidir! Rəbbin sağ əli qüdrətli işlər göstərir!» 17 Ölüməyib sağ qalacağam, Rəbbin işlərini bəyan edəcəyəm. 18 Rəbb mənə möhkəm cəza verdi, Amma məni ölümə təslim etmədi. 19 Salehlik darvazalarını üzümə açın, Qoy oradan keçib Rəbbə şükür edim. 20 Bu, Rəbbin darvazasıdır, Oradan saleh insanlar keçəcək. 21 Ya Rəbb, Sənə şükür edirəm, Çünkü cavab verərək məni xilas etmişən! 22 Bənnaların rədd etdiyi daş Guşədaşı olub. 23 Bu, Rəbbin işi idi, Gözümüzə xariqəli bir işdir. 24 Bu günü Rəbb yaratdı, Onda sevinib şadlıq edək! 25 Aman, ya Rəbb, bizi qurtar! Aman, ya Rəbb, biza uğur göndər! 26 Rəbbin ismi ilə gələnə alqış olsun! Siza Rəbbin evindən xeyir-dua veririk. 27 Rəbb Allahdır, O, üzərimizə nur saçdı, Qurbangahın buyuzlarını bayram qurbanını bağlayın. 28 Allahım Sənsən, Sənə şükür edəcəyəm! Allahımsan, Sən yüksəldəcəyəm! 29 Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır, Çünkü məhəbbəti əbədidir!

119 Nə bəxtiyardır öz yolunda kamil olanlar, Rəbbin qanununa görə yaşıyanlar. 2 Nə bəxtiyardır Onun göstərişlərinə əməl edənlər, Bütün qəlbə ilə Onu axtaranlar. 3 Həqiqətən, onlar fitnəkarlıq etməzlər, Rəbbin yolunda gəzərlər. 4 Sən qayda-qanunlarını qoydun, Bunalara bağlı qalmağı buyurdun. 5 Sənin qaydalarına bağlı qalmaq üçün Kaş tutduğum yolda möhkəm olaydım. 6 Onda xəcalət çəkməzdəm, Sənin bütün əmrlərindən gözümü çəkməzdəm. 7 Adil hökmlərini öyrənərkən Sənə düz qalblə şükür edəcəyəm. 8 Sənin qaydalarına əməl edəcəyəm, Sən məni tamamilə tərk etmə! 9 Bir cavan yolunu necə təmiz saxlaya bilər? – Sənin sözlərinə bağlı qalmaqla. 10 Bütün qəlbimlə Səni axtarmışam, Qoyma əmrlərindən çıxmı. 11 Sənə qarşı günah etməyim deyə

Kələməni qəlbimdə qoruyub saxlamışam. **12** Ya Rəbb, Sənə alqış olsun! Qaydalarını mənə öyrət. **13** Ağzından çıxan hər hökmü Dilimlə bəyan edirəm. **14** Göstərişlərinin ardınca gedərkən sevinirəm, Elə bil bolluca var-dövlətə çatmışam. **15** Qayda-qanunları dərindən düşünürəm, Sənin yollarından gözümü çəkmirəm. **16** Qaydalarından zövq alıram, Sözünü unutmuram. **17** Quluna comərdliyini göstər, Qoy yaşayım və sözünə bağlı qalım. **18** Gözlərimi aç ki, Qanununun xariqələrini görüm. **19** Əmrlərini məndən gizlətmə, Çünkü mən bu dünyada bir qəribəm, **20** Hökmərinin həsrətini çəkməkdən Hər zaman ürəyim ağrıyr. **21** Sənin əmrlərindən çıxan lovğaları məzəmmət etdin, Çünkü onlar lənətləndi. **22** Həqarəti, tənəni məndən uzaq et, Göstərişlərinə əməl etmişəm. **23** Başçılar yiğilib mənim üçün qəsd qurdular, Lakin mən qulun qaydalarını dərin düşünürəm. **24** Göstərişlərin mənə zövq verir, Onlar mənim məsləhətçilərimdir. **25** Mən torpağa düşmüşəm, Öz sözünə görə məni həyata qaytar. **26** Kəcdiyim yolları Sənə bəlli edəndə cavab verdin, Mənə qaydalarını öyrət. **27** Qayda-qanunlarının yollarını mənə Özün izah et, Xariqələrin barədə dərin düşünüm. **28** Kədərdən canım üzüllüb, Öz sözünə görə mənə güc ver, **29** Məni yanlış yoldan uzaqlaşdır, Qanununa görə mənə lütf göstər. **30** Mən sədaqət yolunu seçdim, Hökmərinin gözümün önünə gətirdim. **31** Sənin göstərişlərindən yapışmışam, Ya Rəbb, qoyma xəcalatlı qalım. **32** Qəlbimin düşüncəsini genişləndirərkən əmrlərinin yolu ilə getməyə səy göstərəcəyəm. **33** Ya Rəbb, Sən mənə qaydalarının yolunu öyrət, Onlara axıradək əməl edəcəyəm. **34** Mənə ağıl ver, qanununa görə yaşayım, Bütün qəlbimlə ona bağlanıım. **35** Mənə əmrlərinin yollarını göstər, Bu yollardan zövq alaram. **36** Qəlbimi haram qazanaca deyil, Göstərişlərinə tərəf yönəlt. **37** Qoyma gözlərim fani şeylərə baxsin, Öz yolunda mənə həyat bəxş et. **38** Səndən qorxanlara verdiyin vədini Qulun üçün həyata keçir. **39** Qorxduğum tənələri məndən sovuşdur, Sənin hökmərin nə yaxşıdır! **40** Qayda-qanunlarının həsrətini çəkirəm, Salehliyinə məni yaşıat. **41** Ya Rəbb, mənə məhəbbətini göstər, Kələməna görə məni qurtar! **42** Məni təhqir edənlərə layiqincə cavab verəcəyəm, Çünkü Sənin sözlərinə güvənirəm. **43** Qoy həqiqət kələmi dilimdən düşməsin, Çünkü Sənin hökmərinə ümidi bağlamışam. **44** Daim, əbədi olaraq Qanununa bağlı qalacağam. **45** Azad gəzib-dolaşacağam, Çünkü qayda-qanunları axtarmışam. **46** Padşahların hüzurunda göstərişlərindən danışacağam, Bundan utanmayacağam. **47** Sənin əmrlərindən zövq alıram, Onları sevirəm. **48** Sevdiyim əmrlərinə tərəf əl açacağam, Sənin qaydalarını dərindən düşünəcəyəm. **49** Sən quluna verdiyin sözü xatırla, Bu sözünlə mənə ümidi vermişəm. **50** Əzab çəkəndə bundan təsəlli tapıram ki, Kələmin məni həyata qaytaracaq. **51** Lovğalar mənə çox istehza etdilər, Amma Sənin qanunundan dönmədim. **52** Əzəldən var olan hökmərini xatırladıqca, Ya Rəbb, bunlardan təsəlli tapıram. **53** Qanununu atan pisləri görərkən Qəzəb

məni bürüyür. **54** Sənin qaydalarını bu qürbət eldə ilahi tek oxuyuram. **55** Hər gecə adını yadına salıram, Ya Rəbb, qanununa bağlı qalıram. **56** Bu mənə bir adət oldu, Sənin qayda-qanunlarını yerinə yetirdim. **57** Ya Rəbb, mənim nəsibimsən, Sözlərinə bağlı qalmaq üçün vəd etmişəm. **58** Bütün qəlbimlə Sənə yalvarıram, Sən Öz kələməna görə mənə lütf göstər. **59** Tutduğum yollara nəzər salmışam, Hər addımımı göstərişlərinə tərəf yönəltmişəm. **60** Əmrlərinə bağlanmaq üçün tələsirəm, Bunun üçün ləngimirəm. **61** Pis adamlar mənə kəmənd atarkən Qanununu unutmadım. **62** Adıl hökmərinə görə Sənə şükür etmək üçün Gecə yarısı qalxıram. **63** Səndən qorxanların hamısı ilə, Qayda-qanunlarına bağlı qalanlarla dostam. **64** Ya Rəbb, yer üzü məhəbbətinə bürünüb, Mənə qaydalarını öyrət. **65** Ya Rəbb, verdiyin sözə görə Quluna xeyirxahlıq etmişən. **66** Mənə ağıl, bilik öyrət, Çünkü əmrlərinə inanıram. **67** Əzaba düşməzdən əvvəl yoldan azırdım, Amma indi mən kələməna bağlıyam. **68** Nə qədər yaxşısan, xeyirxahlıq edirsən! Mənə qaydalarını öyrət. **69** Lovğalar yalanları ilə mənə qara yaxırlar, Amma mən bütün qəlbimlə qayda-qanunlarını yerinə yetirirəm. **70** Onların ürəkləri piylənərək daş bağlayıb, Mənsə qanunundan zövq alıram. **71** Çəkdiyim əzəbin xeyri mənə bu olub: Sənin qaydalarını öyrənirəm. **72** Ağzından çıxan qanun mənim üçün Minlərlə qızıldan, gümüşdən daha qiymətlidir. **73** Əllərinlə yaranmışam, mənə surət vermişən, Mənə qabiliyyət ver, qoy əmrlərini öyrənim. **74** Səndən qorxanlar məni görərkən sevinsinlər, Çünkü Sənin sözünə ümidi bağlamışam. **75** Ya Rəbb, bilirəm ki, hökmərin ədalətlidir, Mənə əzəb çəkdirsən də, sədaqətin yox olmur. **76** Quluna verdiyin kələma görə Məhəbbətin mənə təsəlli versin. **77** Mənə mərhəmət et ki, yaşayım, Çünkü qanunundan zövq alıram. **78** Mənim barəmdə yalan danişan lovğaları utandır, Çünkü mən qayda-qanunları dərindən düşünürəm. **79** Səndən qorxanlar yanına gəlsin, Onlar Sənin göstərişlərini bilənlərdir. **80** Qaydalarına görə mənim qəlbim kamil olsun, Qoy heç zaman xəcalət çəkməyim! **81** Qurtuluş həsrətini çəkməkdən qəlbimdə tab qalmayıb, Sözüna ümidi bağlamışam. **82** Sözünün intizarından gözümün nuru sönür. Deyirəm: «Nə vaxt mənə təsəlli verəcəksən?» **83** Tüstü içindəki tuluq kimi oldum, Amma qaydalarını unutmuram. **84** Qulun daha nə qədər gözləsin? Məni təqib edənləri nə vaxt mühakimə edəcəksən? **85** Qanununu pozan lovğa insanlar Mənim üçün quyu qazıblar. **86** Sənin bütün əmrlərin etibarlıdır. Kömək et! Məni yalançı insanlar təqib edir. **87** Az qaldı ki, yer üzündən mən yox etsinlər, Lakin qayda-qanunlarından çıxmamışam. **88** Məhəbbətinə görə mənə həyat ver, Ağzından çıxan göstərişlərə bağlı qalım. **89** Ya Rəbb, sözünə əbədidir, Göylərdədir, dəyişməzdir. **90** Sədaqətin nəsildən-nəslə çatır, Yer üzünü Sən qurmusən, möhkəm qalır. **91** Hökmərinə görə bu günədək hər şey qalır, Onlar Sənin xidmətində dayanırlar. **92** Sənin qanunundan zövq almasaydım, Əzab çəkməkdən hələk

olardım. 93 Qayda-qanunlarını heç vaxt unutmaram, Çünkü onlarla məni həyata qaytarımsın. 94 Qurtar məni, mən Səninəm, Qayda-qanunlarını axtarmışam. 95 Pislər məni öldürmək üçün pusqu qurarkən Mən Sənin göstərişlərinin üzərində düşünürəm. 96 Görmüşəm ki, hər kamil şeyin qarşısına bir hədd qoyulur, Sənin əmrlərin isə sərhəd tanımır. 97 Qanununu nə qədər sevirəm! Həmişə onun üzərində dərindən düşünürəm. 98 Əmrlərin məni düşmənlərimdən daha müdrik edir, Çünkü onlar həmişə mənimlədir. 99 Bütün müəllimlərimdən daha aqil olmuşam, Çünkü göstərişlərin üzərində dərindən düşünürəm. 100 Ağsaqqallardan da artıq dərrakəliyəm, Çünkü qayda-qanunlarına əməl edirəm. 101 Ayağımı hər pis yoldan kənar qoydum ki, Sözlərinə bağlı qalim. 102 Hökmərindən dönməmişəm, Çünkü məni Sən belə öyrətmisən. 103 Vədlərin damağıma necə də ləzzət verir! Onlar dilimdə baldan şirindir. 104 Qayda-qanunlarına görə dərrakəliyəm, Buna görə hər yanlış yola nifrət edirəm. 105 Sözün addıımıma çıraqdır, Yollarıma işıqdır. 106 Ədalətli hökmərinə bağlı qalmaq üçün and içmişəm, Yerinə yetirəcəyəm. 107 Ya Rəbb, nə qədər əzəb çəkmışəm! Öz sözünə görə həyatımı qorū. 108 Ya Rəbb, sidq ürəkdən etdiyim həmdi qəbul et, Mənə Öz hökmərini öyrət. 109 Həyatım daim təhlükəyə düşdü, Amma qanununu unutmadım. 110 Pislər mənə tələ quranda belə, Mən Sənin qayda-qanunlarını pozmadım. 111 Əbədilik Sənin göstərişlərinə malikəm, Çünkü onlar qəlbimə sevinc verir. 112 Qəlbim əbədilik, sonsuzadək Qaydalarına əməl etməyə meyl etdirmişəm. 113 İkiüzlü insanlara nifrət edirəm, Qanununu isə sevirəm. 114 Sən pənahgahim, sıpərimən, Sözüna ümidi bağlamışam. 115 Siz ey pislər, məndən uzaq olun! Qoy Allahımın əmrlərinə əməl edim. 116 Kələminla mənə dayaq ol ki, yaşayım, Ümidim boşça çıxmışın, utanmayım. 117 Özün mənə dayaq ol, qoy mən nicat tapım, Sənin qaydalarını həmişə nəzərimdə tutum. 118 Qaydalarını atanları Özündən kənar edirsən, Çünkü onların bütün fəndləri boşdur. 119 Yer üzünün bütün pislərini tullantı hesab edirsən, Buna görə göstərişlərini sevirəm. 120 Zəhmindən bədənim lərzəyə gəlir, Hökmərindən çox qorxuram. 121 Ədalətli, düz işlər görmüşəm, Məni zülmkarlara təslim etmə. 122 Qulunun xeyri üçün zəmin dur, Qoyma lovğa insanlar mənə zülm etsin. 123 Xilasını, haqq sözüne əməl olunmasını gözləməkdən Gözümün nuru sönür. 124 Quluna məhəbbət göstər, Qaydalarını mənə öyrət. 125 Qulunam, mənə aqıl ver ki, Sənin göstərişlərini dərk edim. 126 Ya Rəbb, insanlar qanununu pozdular, Vaxtı çatıb, onlar üçün bir tədbir gör. 127 Qızıldan, saf qızıldan çox Sənin əmrlərini sevirəm. 128 Bəli, bütün qayda-qanunlarına görə Mən düz yolla gedirəm, Bütün səhv yollarasa nifrət edirəm. 129 Göstərişlərinin heyrətamızlıyına görə Onlara ürəkdən əməl edirəm. 130 Kələminin açıqlanması nur saçır, Hər nadanı ağıllandırır. 131 Ağız açıb ah-zar edirəm, Çünkü əmrlərinin həsrətini çəkirəm. 132 Adını sevənlər üçün etdiyin adətə görə Mənə bax və lütf göstər.

133 Kələminla addımlarımı möhkəmləndir, Qoy heç bir təqsirim mənə hakimlik etməsin. 134 Məni insanların zülmündən qurtar, Qoy Sənin qayda-qanunlarına bağlı qalim. 135 Üzün qulunun üstünə nur saçın, Sən mənə qaydalarını öyrət. 136 Gözlərimdən sellər kimi yaş axır, Çünkü insanlar qanununa bağlı qalmırlar. 137 Ya Rəbb, adilsən, Hökmərin doğrudur. 138 Buyurduğun göstərişlər ədalətlidir, Onlar tamamilə etibarlıdır. 139 Qeyrətim məni yandırıb-yaxıb, Çünkü düşmənlərim Sənin sözlərini unudub. 140 Sənin kələmin çox safdır, Bu qulun onu sevir. 141 Kiçik sayılsam da, mənə xor baxsalar da, Qayda-qanunlarını unutmamışam. 142 Salehliyin əbədi salehlikdir, Sənin qanunun həqiqətdir. 143 Başında sixıntı və məşəqqət gəldi, Amma Sənin əmrlərin mənə zövq verdi. 144 Sənin göstərişlərin həmişə ədalətlidir, Mənə aqıl ver ki, yaşayım. 145 Ya Rəbb, cavab ver! Bütün qəlbimlə Səni səsləyirəm, Sənin qaydalarına əməl edəcəyəm. 146 Səni səslədim, məni qurtar, Qoy göstərişlərinə bağlı qalim. 147 Dan yeri sökülməzdən əvvəl qalxıb Səni imdada çağırıram, Çünkü ümidi Sənin sözlərinə bağlayıram. 148 Geca boyu gözümə yuxu getmir, Kələmini dərindən düşünürəm. 149 Məhəbbətinə görə mənim səsimi eşit, Ya Rəbb, hökmərinə görə mənə həyat bəxş et. 150 Şər ardınca qaçanlar mənə yaxınlaşdırılar, Onlar Sənin qanunundan uzaqlaşdırılar. 151 Ya Rəbb, Sən mənə yaxınsan, Bütün əmrlərin həqiqətdir. 152 Göstərişlərini lap əvvəldən öyrənirəm, əbədi qalsın deyə öyüdlərini verdin. 153 Çəkdiyim əzəbi gör, məni qurtar, Çünkü qanununu unutmamışam. 154 Münaqışəm həll edib Özün məni azad et, Mənə kələmina görə həyat bəxş et. 155 Pislər qurtuluşdan uzaqdır, Çünkü onlar Sənin qaydalarını axtarmırlar. 156 Ya Rəbb, mərhəmətin çıxdır, Hökmərinə görə məni yaşat. 157 Düşmənlərim, məni təqib edənlər çıxdır, Lakin Sənin göstərişlərinindən dönmədim. 158 Bu xainlərə ikrəhla baxıram, Çünkü Sənin vədinə bağlı qalmayıblar. 159 Sənin qayda-qanunlarını gör nə qədər sevirəm, Ya Rəbb, məhəbbətinə görə mənə həyat ver. 160 Sözlərinin mahiyyəti həqiqətdir, Bütün ədalətli hökmərin əbədidir. 161 Başçılardan boş yera məni təqib edir, Amma ürəyim Sənin sözlərindən qorxur. 162 Çoxlu qənimət tapan bir insan kimi Sənin kələmin məni sevindirir. 163 Yalandan zəhləm gedir, tırənirəm, Çünkü qanununu sevirəm. 164 Ədalətli hökmərinə görə Hər gün yeddi dəfə Sənə həmd edirəm. 165 Qanununu sevənlər böyük əmin-amanlıq tapırlar, Onlar heç nə ilə bürdəməzərlər. 166 Ya Rəbb, xilasına ümidi bəsləmişəm, Əmrlərinə əməl etmişəm. 167 Göstərişlərinə ürəkdən bağlanmışam, Onları çox sevirəm! 168 Qayda-qanunlarına, göstərişlərinə bağlı qalıram, Çünkü bütün yollarım Sənin hüzurundadır. 169 Ya Rəbb, mənim fəryadım qoy Sənə çatsın, Mənə Öz sözünə görə aqıl ver. 170 Qoy yalvarışım hüzuruna çatsın, Məni Öz kələminla azad et. 171 Qoy dilimdən həndlər tökülsün, Mənə qaydalarını öyrətmisən. 172 Sənin kələmimi dilim tərənnüm etsin, Çünkü Sənin bütün əmrlərin ədalətlidir. 173 Sənin əlin mənə kömək etsin, Çünkü Sənin qayda-

qanunlarını seçdim. 174 Ya Rəbb, qurtuluşun üçün həsrət çəkirəm, Qanunundan zövq alıram. 175 Mənə həyat bəxş elə, qoy Sənə həmd oxuyum, Hökmərin qoy mənə kömək olsun. 176 İtən quzu kimi azmışsam, qulunu axtar, Çünkü əmrlərini unutmamışam.

120 Ziyarət nəğməsi. Dar gündə Rəbbi səslədim, O mənə cavab verdi. 2 Dədim: «Ya Rəbb, yalançı dodaqlardan, Fitnəkar dillərdən canımı qurtar». 3 Ey fitnəkar dil, sənə nə veriləcək? Bu işinin əvəzi nə ilə ödəniləcək? 4 Cəngavərin iti oxları ilə, Süpürgə ağacının odlu közləri ilə! 5 Yazıq canım, Meşəkdə qərib olmuşam, Qedar çadırlarında yaşayıram! 6 Mənim belə yerdə, Sülhə nifrət edənlərin içində yaşamağım bəsdir. 7 Mən sülh sevirm, buna görə danişıram, Onlarsa mühabirə üçün çalışır.

121 Ziyarət nəğməsi. Gözlərimi dağlara dikirəm, Haradan mənə kömək gələcək? 2 Göyləri və yeri yaradan Rəbdən Mənə kömək gələcək. 3 O, ayaqlarını büdrəməyə qoymaz, Səni qoruyan yatmaz. 4 Bax İsraili qoruyan yuxulamaz, Yatıb qalmaz. 5 Səni qoruyan Rəbdər, O, sağ tərəfindədir, sənə kölgədir. 6 Gündüz günəşin ziyani sənə dəyməz, Gecə ay da sənə zərər verməz. 7 Rəbb səni hər cür şərdən saxlayar, Canını qoruyar. 8 Rəbb gediş-gelişini hifz edər İndidən sonsuza qədər.

122 Davudun ziyarət nəğməsi. Mənə «Rəbbin evinə gedək» deyilərkən sevindim. 2 Ey Yeruşəlim, sənin darvazalarından keçdim, Torpağına qədəm qoymudum. 3 Bu, Yeruşəlim şəhəridir, Çox sıx tikilmişdir. 4 İsrail üçün verilən şahadət naminə Qəbilələr, Rəbbin qəbilələri Rəbbin isminə şükür etmək üçün Buramı ziyarət etməyə gəlirlər. 5 Hökm üçün burada taxtlar qurulub, Bu taxtlarda Davud sülaləsi oturub. 6 Hami Yeruşəlim üçün sülh diləsin: «Qoy səni sevənlər dinc həyat sürsün! 7 Qoy qala divarlarının içində sülh olsun! Qoy saraylarındakılar dinc yaşasın!» 8 Yoldaşlarımı, dostlarımı görə «Sənə sülh olsun!» deyirəm. 9 Allahımız Rəbbin evinə görə Sənə bəxtiyyarlıq diləyirəm.

123 Ziyarət nəğməsi. Ey göylərdəki taxtında Oturan, Gözlərimi Sənə dikmişəm. 2 Ağasının əlinə baxan qul kimi, Xanımının əlinə baxan kəniz tək Biz də Allahımız Rəbbə göz dikmişik, Bizi rəhm etməsini gözləyirik. 3 Bizi rəhm et, ya Rəbb, rəhm et! Çünkü təhqirlərdən doymuşuq. 4 Laqeydlərin rişxəndləri, Təkəbbürlülərin təhqirləri bizi cana doydurdu.

124 Davudun ziyarət nəğməsi. İndi İsrail söyləsin: Rəbb tərafimizi saxlamasıydı, 2 Bizə qarşı insanlar qalxarkən Rəbb tərəfimizi saxlamasıydı, 3 Bize qarşı qəzəblərindən yanarkən Bizi diri-dirisi udardılar, 4 Sular bizi yuyub-aparardı, Sellər üstümüzü basardı, 5 Azığın sular üstümüzü basardı. 6 Alqış olsun Rəbbə! O bizi onların dişlərinə ov etmədi. 7 Bizi ovçunun tələsindən bir quş kimi qurtardı, Tələ qırıldı, canımız azad oldu. 8

Bizə Rəbbin adından, Göyləri və yeri yaradandan yardım gelir.

125 Ziyarət nəğməsi. Rəbbə güvənənlər Sion dağı kimi Sarsılmaz, əbədi qalar. 2 Dağlar Yeruşəlimi dövrəyə allığı kimi Rəbb də indidən sonsuzadək xalqının ətrafındadır. 3 Salehərin payı üstündə Şər insanların dəyənəyi hökm süra bilməz, Yoxsa salehər də şərələ atardı. 4 Ya Rəbb, xeyirxahlara, Ürəyidüz olan insanlara xeyirxahlıq et! 5 Rəbb ayri yola dənənləri aparacaq, Onları şər iş görənlərlə bir yerə qoymacaq. İsrailin üzərinə sülh olsun!

126 Ziyarət nağməsi. Rəbb Siona bəxtəvər günlərini qaytaranda Bizə röya kimi gəldi. 2 Dodaqlarımızdan gülüş töküldürdü, Dilimizdən sevinc harayı yüksəldirdi. Millətlər öz aralarında belə deyirdi: «Rəbb onlar üçün böyük işlər görüb». 3 Bunun üçün sevinirik, Çünkü Rəbb bizim üçün böyük işlər görüb. 4 Selləri Negevə qaytardığın kimi, Ya Rəbb, o bəxtəvər günləri bizə qaytar. 5 Göz yaşı ilə əkənlər Sevinc harayı çəkərək biçəcək. 6 Ağlaya-ağlaya toxum torbasını daşıyıb-gedən Sevinc harayı ilə dərzləri daşıya-daşıya gələcək.

127 Süleymanın ziyarət nəğməsi. Evi Rəbb tikməzsə, Bənnaların zəhməti boşə gedər. Şəhəri Rəbb qorunmazsa, Keşikçilər boş yera orada gözələr. 2 Erkən qalxıb gec yatmağınız, Azuqə üçün özünüüzü çox yormağınız faydasızdır. Rəbb sevdiklərinə yuxuda olanda belə, verə. 3 Övladlar Rəbbin verdiyi paydır, Bətnin bəhrəsi Onun mükafatıdır. 4 İnsanın gənc ikən övladları olarsa, Bir ığidin əlindəki oxlara bənzər. 5 Oxdanı bu cür dolu olan nə bəxtiyyardır! Darvazada əleyhdarları ilə çəkışın zaman Xəcalətlə olmayaçaq.

128 Ziyarət nəğməsi. Nə bəxtiyyardır Rəbdən qorxan, Onun yolları ilə gedən insan! 2 Çünkü öz əlinin bahəsini yeyəcəksən, Xoşbəxt olub uğur qazanacaqsan. 3 Evində arvadın tənək kimi bar gətirəcək, Övladların zeytun pöhrələri kimi Süfrənin ətrafını bürüyəcək. 4 Rəbdən qorxan insan Belə xeyir-dua alacaq: 5 Rəbb Siondan sənə xeyir-dua versin, Ömür boyu Yeruşəlimin xoşbəxtliyini görəsən, 6 Övladlarının övladlarını görəsən! İsrailin üzərinə sülh olsun!

129 Ziyarət nəğməsi. Qoy İsrail söyləsin: «Mənə gəncliyimdən bəri əzab verdilər. 2 Bəli, gəncliyimdən bəri mənə əzab verdilər, Lakin məğlub edə bilmədilər. 3 Elə bil kürəyimdə kotan sürüübələr, Qamçılırlar bədənimə uzun-uzun şirəm çəkiblər. 4 Rəbb isə adıldı, Pislərin buxovlarını qırıdı». 5 Siona nifrət bəsləyənlərin hamısı Qoy xəcalət içində geri qovulsun! 6 Qoy cürcəmədən solsunlar, Damda bitən ot kimi olsunlar! 70, biçincinin ovcunu, Dərz bağlayanın qucağını doldurmasın! 8 Yoldan keçən onlara belə deməz: «Rəbb sizə xeyir-dua versin, Sizə Rəbbin ismi ilə alqış olsun!»

130 Ziyarət nəğməsi. Ya Rəbb, dərinliklərdən Səni səsləyirəm. **2** Ey Xudavənd, səsimi eşit, Yalvarış səsimi yaxşı dinlə. **3** Ya Rəbb, bizim təqsirlərimizi siyahıya alsan, Bəs, ey Xudavənd, kim bunun qarşısında dayana bilər? **4** Amma Sən bağışlayansan, Ona görə hamı Səndən çəkinir. **5** Rəbbi gözləyirəm, döyünen ürəyim gözləyir, Onun sözünə ümid edirəm. **6** Keşikçilər səhərin açılmasını gözlər, Bəli, keşikçilər səhərin açılmasını gözlər, Qəlbimsə bundan da çox Xudavəndin həsrətini çəkər. **7** Ey İsrail, Rəbbə ümidiyi bağla! Çünkü Rəbdə məhəbbət var, Onda bol-bol qurtuluş var. **8** Ey İsrail, O səni Bütün təqsirlərindən azad edər!

131 Davudun ziyarət nəğməsi. Ya Rəbb, təkəbbürlü deyiləm, Gözümü yuxarı yerlərə dikməmişəm, Gütüm çatmayan böyük işlərə girişməmişəm. **2** Ovunub səsimi kəşmişəm, Ana qucağında olan körpə kimiyəm, Sənki bir sakit körpəyə dönmüşəm. **3** Ey İsrail, Rəbbə ümidiyi bağla, İndidən sonsuzadək ümidiyi Ona bağla!

132 Ziyarət nəğməsi. Ya Rəbb, Davudu, Çəkdiyi bütün əzabları, **2** Rəbbə etdiyi andı, Yaqubun qüdrətli Allahına etdiyi əhdini yada sal. **3** O dedi: «Öz evimdə yaşamaram, Yatağında yatmaram, **4** Gözümə yuxu getməz, Gözlərimi yummaram **5** Rəbbə layiq bir yer, Yaqubun qüdrətli Allahına bir məskən tapana qədər». **6** Əhd sandığının Efratada olduğunu eşitdik, Onu Yaar tarlalarında tapdıq. **7** Dədik: «Gəlin, Onun makanına gedək, Kətilində səcda edək». **8** Ya Rəbb, qüvvənin rəmzi olan sandığınla birgə istirahət edəcəyin yərə qalx. **9** Kəhinlərin həqiqətə bürünsün, Möminlərin Səni mədh etsin. **10** Qulun Davudun xatirinə Məsh etdiyindən üz döndərmə. **11** Rəbb Davuda sədaqətlə and içdi, Bu andından dönməz: «Belindən gələn oğullarından birini Səndən sonra taxtında oturdacağam. **12** Əgər övladların əhdimə, Onlara öyrədəcəyim göstərişlərə əməl edərlərsə, Onların oğulları da Sonsuza qədər sənin taxtında oturacaq». **13** Çünkü Rəbb Sionu seçdi, Orada Öz məskənini salmaq istədi. **14** Dedi: «Bura əbədi olaraq istirahət edəcəyim yerdir, istayıram ki, burada məskən salım. **15** Bu yərə bol ruzi-bərəkət verəcəyəm, Buradakı fəqirlərə doyuncu ərzaq verəcəyəm. **16** Kəhinlərini zəfərə bürüyəcəyəm, Möminləri sevinclə mədh oxuyacaq. **17** Burada Davud sülaləsindən güclü hökmər yetirəcəyəm, Məsh etdiyim üçün bir çırqə hazır etmişəm. **18** Düşmənlərini xəcalətə salacağam, Lakin onun tacı nur saçacaq».

133 Davudun ziyarət nəğməsi. Nə yaxşıdır, nə xoşdur Qardaş olub bir yaşamaq! **2** Belə yaşamaq qiyamətli yaq kimidir; O yaq ki başa çəkilib saqqala, Harunun saqqalından paltarının yaxasına axırdı. **3** Sənki Xermon dağının şəhi Sion dağlarına düşür, Çünkü Rəbb buyurub ki, Bu məkana bərəkət, əbədi həyat verilsin.

134 Ziyarət nəğməsi. Rəbbə alqış edin, ey Onun qulları, Ey Rəbb evinin xidmətində gecələr oyaq duranlar! **2** Mütəqəddəs yərə tərəf əllərinizi qaldırın, Rəbbə alqış edin! **3** Göyləri və yeri yaradan Rəbb Siondan sizə xeyir-dua versin.

135 Rəbbə həmd edin! Rəbbin isminə həmd edin, Ey Rəbbin qulları, həmd edin! **2** Ey Rəbbin evində xidmət edənlər, Allahımızın evinin həyatında duranlar, **3** Rəbb yaxşıdır, Rəbbə həmd edin, O nə qədər şirindir, isminə tərənnüm oxuyun! **4** Çünkü Rəbb Özü üçün Yaqubu seçdi, İsraili Özünə məxsus xalq olaraq seçdi. **5** Bilirom, Rəbb əzəmətlidir, Xudavəndimiz bütün allahlardan üstündür. **6** Göylərdə, yer üzündə, Dənizlərdə, bütün ümmanlarda Rəbb istadıyını edər. **7** Yerin ucqarlarından buludları qaldırar, Şimşəkləri çıxdırar, yağış yağdırar, Küləkləri öz mənbələrindən çıxarar. **8** Rəbb Misirlilərin ilk oğullarını qirdi, Hər insanın, hər heyvanın ilk balasını öldürdü. **9** Ey Misir, sənin daxilində, Fironla bütün əyanlarının üzərində O, əlamətlərini, möcüzələrini göstərdi. **10** Nə qədər millətləri qirdi, Qüdrətli padşahları öldürdü. **11** Emirlərin padşahı Sixonu, Başan padşahı Oqu, Bütün Kənan padşahlarını qirdi. **12** Onların torpaqlarını, mülklərini Öz xalqı İsrailə irs olaraq verdi. **13** Ya Rəbb, Sənin adın əbədidir! Ey Rəbb, ismin nəsillərdən-nəsillərə çatır! **14** Rəbb xalqına haqq verəcək, Qullarına rəhm edəcək. **15** Amma millətlərin bütünləri qızdan, gümüsden düzəlmüşdir, Onlar insan əllərinin işidir. **16** Ağızları var, danişə bilmir, Gözləri var, amma görmür, **17** Qulaqları var, eşitmir, Ağızlarından nəfəs gəlmir. **18** Bütünləri düzəldən, onlara güvənən insanlar Bu bütülər kimi cansız olacaqlar. **19** Ey İsraililər, Rəbbə alqış edin! Ey Harun nəslisi, Rəbbə alqış söyleyin! **20** Ey Levi nəslisi, Rəbbə alqış edin! Ey Rəbdən qorxanlar, Ona alqış söyleyin! **21** Rəbbə Siondan alqış oxunsun! Rəbb Yeruşəlimdə yaşıyır! Rəbbə həmd edin!

136 Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **2** Allahların Allahına şükür edin, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **3** Hökmənlərin Hökmənlərinə şükür edin, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **4** Yalnız Odur böyük xariqələr yaradan, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **5** Odur göyləri hikməti ilə quran, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **6** Odur yerin təməlini sular üstündə qoyan, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **7** Odur böyük işqələr yaradan, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **8** Gündüzü günəşin hökmü altına saldı, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **9** Gecə ay-ulduzlarının hökmü altında oldu, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **10** O, Misirlilərin ilk oğullarını qirdi, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **11** İsrail nəslini Misirlilərin arasından çıxardı, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **12** İsraililəri qüdrətli əli, uzanan qolu ilə apardı, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **13** Qırmızı dənizi iki yərə yardı, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **14** İsraililəri dənizin ortasından keçirdi, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **15** Fironla ordusunu Qırmızı dənizdə batırdı, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **16** O, xalqını səhrada apardı,

Çünkü məhəbbəti əbədidir! **17** O, böyük padşahları vurdu, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **18** O, güclü padşahları qırdı, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **19** Emor padşahı Sixonu vurdu, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **20** Başan padşahı Oqu öldürdü, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **21** Onların torpaqlarını ırs olaraq verdi, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **22** Bu yerləri qulu İsrail nəslinin mülkü etdi, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **23** O, miskin halımızda bizi yaddan çıxarmadı, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **24** Bizi düşmən əlindən qurtardı, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **25** O, bəşəriyyətə ruzi verir, Çünkü məhəbbəti əbədidir! **26** Gölərin Allahına şükür edin, Çünkü məhəbbəti əbədidir!

137 Babil torpağında olanda Sionu yada salardıq, Çay kənarında oturaraq ağlayardıq, **2** Liralarımızı söyüb ağaclarından asardıq. **3** Bizi əsir edənlər Nəğmə oxumağımızı əmr edirdilər, Bize zülm verənlər Onları şənləndirməyimizi istəyirdilər, «Bizim üçün Sion nəğmələrini oxuyun» deyirdilər. **4** Axı yad ölkədə Rəbbin nəğmələrini necə oxuyaq? **5** Ey Yeruşəlim, əgər səni unutsam, Qoy sağ əlim qurusun. **6** Ey Yeruşəlim, Səni anmasam, ən böyük sevincim olmasan, Qoy dilim damağıma yapışın. **7** Ya Rəbb, Edomluları bir yada sal, Məglubiyət günü Yeruşəlimdən danişirdilar, Deyirdilər: «Gəlin oranı uçuraq, təməlindən dağdaqlı!» **8** Ey Babil qızı, xaraba qalacaqsan. Bizə etdiyinin əvəzini sənə verən qoy bəxtiyar olsun! **9** Körpələrini daşa çırpıb öldürən bəxtiyar olsun!

138 Davudun məzmuru. Bütün qəlbimlə Sənə şükür edirəm, «Allahlar»ın öündə Səni tərənnüm edirəm. **2** Müqəddəs məbədinə tərəf səcdə edirəm, Məhəbbətin, sədaqətin naminə isminə şükür edirəm. Çünkü ismini, kələmim hər şeydən üstün tutmuşsan. **3** Səni çağıranda mənə cavab vermişən, Canıma taqət verib mən ürəkləndirmişən. **4** Ya Rəbb, bütün dünya padşahları Sənə şükür edəcəklər, Çünkü ağızdan çıxan kələmləri eşidiblər. **5** Rəbbin yollarını tərənnüm edəcəklər, Çünkü Rəbbin ehtişamı böyükdür. **6** Rəbb ucalarda olsa da, yaziqlara nəzər salar, Amma lovğaları uzaqdan tanıyar. **7** Sixıntı içinde gəzsəm də, Mənə həyat verirən. Düşmənin qəzəbinə qarşı əl qaldırırsan, Mənə sağ əlinə qurtarırsan. **8** Rəbb mənə verdiyi vədə əməl edir. Ya Rəbb, məhəbbətin əbədidir. Öz əlinin işini tərk etmə!

139 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Ya Rəbb, mənə yoxlayaraq tanıdin, **2** Oturuşumu-duruşumu Özün bilirsən, Fikirlərimi uzaqdan duyursan. **3** Getməyimə, yatmağima nəzarət edirsən, Nə yollardan keçdiyimi bilirsən. **4** Sözlərimi dilə gətirməmişən əvvəl, Ya Rəbb, hamisini tamamilə bilirsən. **5** Hər yandan mənə ahata etmişən, Öz əlini üzərimə qoymusən. **6** Bu bilik əsrarəngizdir, məndən yüksəkdir, Bunu dərk edə bilmərəm. **7** Hara gedim ki, Ruhun orada olmasın? Hara qəçim ki, həzurunda olmayım? **8** Əgər göylərə çıksam, Sən oradasan, Ölülər diyarında yatsam, Sən

oradasan. (Sheol h7585) **9** Qanad alıb gündoğana uçsam belə, Dənizi keçib günbatana qonsam belə, **10** Sənin sağ əlinə bələdçim olacaq, Sağ əlin məni qoruyacaq. **11** Desəm də: «Qoy zülmət məni bürüsün, İşiq batsın, ətrafım gecəyə dönsün», **12** Sənin qarşında zülmət batar, Önündə gecə də gündüz kimi nur saçar. Nurun, zülmətin Sənin üçün nə fərqi var? **13** Sən mənim daxili üzvlərimi yaratmışan, Mənə ana bətnində quruluş vermişən. **14** Sən məni ecazkar, əsrarəngiz yolla yaratmışan, Ona görə şükür edirəm. Nə qədər xariqəli işlər görmüsən! Bunu ürəkdən yaxşı dərk edirəm. **15** Mən gizli bir yerdə yaranarkən, Dünyanın dərin yerində yaranarkən Bədənim Səndən gizli qalmadı. **16** Dünyaya gəlməzdən əvvəl Sənin gözlerin məni gördü. Ömrüm başlamazdan əvvəl Mənə təyin etdiyin hər bir günü kitabına yazmışan. **17** Ey Allah, mənim üçün fikirlərinin qiyməti çoxdur, Onların sayı-hesabı yoxdur! **18** Saysaydım onları, qum dənələrindən çox olardı, Oyananda yenə mən Səninləyəm. **19** Ey Allah, kaş ki pisləri qıraydın, Qantökənlərin hamısı məndən uzaq olaydı, **20** Onlar Sənə qarşı pis niyyətlə danışır, Düşşəmanların adına küfr edirlər! **21** Ya Rəbb, Sənə nifrət edənlərə nifrət etmərəmmi? Əleyhdarlarından ikrəh etmərəmmi? **22** Onlara tamamilə nifrət edirəm, Onları özümə düşmən sayıram. **23** Ey Allah, məni yoxla, qəlbimi öyrən, Sən məni sınaqdan keçirib bütün fikirlərimi bil. **24** Gör qəlbimdə pisliyə yol verirəmmi? Əbədi yolda mənə rəhbər ol!

140 Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru. Ya Rəbb, məni şər adamlardan xilas et, Mənə qəddar insanlardan hifz et. **2** Ürəklərində pis niyyətləri var, Hər gün dava yaradırlar. **3** Kəskin dilləri ilan tək çalar, Sənki dodaqlarında gürzə zəhəri var. (Selə) **4** Ya Rəbb, şər insanın əlindən, Qəddar insanlardan mani qoru. İstəyirlər ki, ayağımı bürdətsinlər. **5** Bu təkəbbürlü insanlar mənə tələ qurublar, Tor atıblar, cələlərini yolumun üstünə qoyublar. (Selə) **6** Rəbbə dedim: «Allahım Sənsən, Ya Rəbb, yalvarıram, Sən məni eşit! **7** Ey Xudavənd Rəbb, Sən qüvvətli Xilaskarımsan, Döyüş günündə başıma dəbilqə qoymusən. **8** Ya Rəbb, qoy pis adam muradına çatmasın, Pis niyyətinə imkan verma, qoy lovğalanmasın». (Selə) **9** Ətrafimdakıların ağızından çıxan pis sözələr Qoy öz başlarına tökülsün, Onlar quyuya düşüb, çıxa bilməsin! **10** Qoyma ki bu ölkədə iftiraçı ugur qazansın, Bələlər qəddarı vursun, onu ovlasın! **12** Bilirəm ki, Rəbb məzəlumların məhkəmə işinə baxır, Fəqirlərə haqq qazandırır. **13** Bəli, salehlər Sənin isminə şükür oxuyacaq, Əməlisalehlər hüzurunda yaşıyacaq.

141 Davudun məzmuru. Ya Rəbb, Səni çağırıram, tez imdadıma yetiş, Fəryad edərkən səsimi eşit! **2** Qoy həzurunda dualarım buxur kimi, Açılan əllərim axşam qurbanı kimi qəbul olunsun! **3** Ya Rəbb, ağızma nəzarətçi qoy, Dodağının qapısını qorу. **4** Qoyma qəlbim şərə meyl etsin, Şər iş görənlərə qoşulub mən də pis iş

görmeyim, Pislerlə birgə onların ləziz yeməklərindən yeməyim. **5** Saleh insan məni vursa, məhəbbətinə görə tənbeh edər, Büründə imtiyət mərəm, sənki başıma çəkilən yağıdır. Daim pislerin şərinə qarşı dua edərəm. **6** Hakimləri yargından atılarkən Qoy xalq sözlərimi eşitsin, şirinliyini bilsin. **7** Şumlanan yerdə şirumlara narın torpaq töküldüyü kimi Sümüklərimiz ölürlər diyərmin qapısına səpilib. (**Sheol h7585**) **8** Ey Xudavənd Rəbb, gözlərimi Sənə dəkmişəm, Məni təhlükədə qoyma, Sənə pənah gətirmişəm. **9** Şər iş görənlərin tələsindən, Onların qurduğu cələdən məni qoru. **10** Qoy pisler öz torularına düşsün, Mən də yolumu salamat keçib-gedim.

142 Davudun məzmuru. Maskil. Mağarada olanda etdiyi dua. Rəbbə fəryad qoparib haray salıram, Rəbbə yalvararaq haray salıram. **2** Hüzuruna şikayətimi töküram, Qarşısında əziyyətimi söyləyirəm. **3** Ruhdan düşəndə hansı yolda olduğumu bildin, Yolumda gizli tələ qurublar. **4** Sağıma bax, Özün gör, heç kim məni saymır, Pənah yerim yoxdur, Heç kim qayğıma qalmır. **5** Ya Rəbb, Sənə fəryad edərək dedim: «Pənahim Sənsən, Dırılər arasında Sən mənim nəsibim sən». **6** Qulaq as fəryadıma, Nə qədər alçaldılmışam! Məni təqib edənlərdən qurtar, Çünkü onlar məndən güclüdür. **7** Canımı zindandan qurtar, Qoy isminə şükür edim! Onda salehlər məni əhatə edəcək, Çünkü mənə comərdlik etdin!

143 Davudun məzmuru. Ya Rəbb, eşit duamı, yalvararkən məni dirlə, Mənə sədaqətin, salehliyin naminə cavab söylə. **2** Qulunu məhkəməyə çəkmə, Bu bəşəriyyət içindən kimsə qarşında saleh çıxmaz. **3** Məni düşmən təqib etdi, Yerə vurdur, həyatım əldən getdi. Sanki lap çoxdan ölənlərin biriyəm, Bu düşmən məni zülmətə saldı. **4** Ona görə ruhdan düşmüşəm, Bu dəhşət qəlbimi sarsıstdı. **5** Qədim dövrlər yadına düşür, Sənin bütün işlərini dərindən düşünürəm, Əmallərin barədə hey fikirləşirəm. **6** Sənə sari əllərimi açmışam, Bir quraq torpaq kimi Sənin üçün susamışam. (Sela) **7** Ya Rəbb, mənə tez cavab ver, Çünkü ürəyim çəkilir. Üzünü mandən gizlətmə, Qoyma qəbirə düşən insanlara bənzəyim. **8** Hər səhər məhəbbətini mənə hiss etdir, Çünkü Sənə güvənirəm. Gedəcəyim yolu mənə öyrət, Çünkü varlığımı Sənə verirəm. **9** Ya Rəbb, məni düşmənlərdən qurtar, Sənə pənah gətirirəm. **10** Mənə Sənin iradənə əməl etməyi öyrət, Çünkü mənim Allahım Sənsən. Sənin Ruhun yaxşıdır, Düz yer üçün mənə yol göstər. **11** Ya Rəbb, mənə ismin naminə həyat ver, Salehliyin naminə canımı dardan qurtar. **12** Məhəbbətinə naminə yağılarımı məhv et, Canımı düşmən olanları qır, çünkü mən Sənin qulunam.

144 Davudun məzmuru. Alqış olsun Rəbbə, Qayama! Əllərimə döyüş təlimi, Barmaqlarına müharibə təlimi verən Odur. **2** Mənə Məhəbbət göstərən, mənim Qalam, Qülləm, Xilaskarım, Qalxanım, Pənahgahım, Xalqımı mənə itaat etdirən Odur. **3** Ya Rəbb, insan

kimdir ki, qayğısına qalırsan, Bəşər övladı kimdir ki, onu düşünürsan? **4** İnsan bir nəfəsə bənzər, Ömrü kəlgə kimi keçib-gedər. **5** Ya Rəbb, göyləri yar, aşağı en, Dağlara toxun, qoy tüstülsən. **6** Şimşəyini çaxdır, düşmənləri dağıt, Oxlarını yağıdır, yağıları darmadığın et. **7** Goylərdən əl uzadıb dərin sulardan məni xilas et, Məni yadellilərin əlindən azad et. **8** Onların dili yalan danişar, Sağ əlləri yalandan and etmək üçün qalxar. **9** Ey Allah, Sənə yeni bir ilahi ilə şükür edəcəyəm, Səni ontelli çəngəl tərənnüm edəcəyəm. **10** Sənsən padşahlara zəfər qazandıran, Qulun Davudu amansız qılıncaq qurtaran. **11** Məni yadellilərin əlindən xilas et, Sən məni azad et! Onların dili yalan danişar, Sağ əlləri yalandan and etmək üçün qalxar. **12** Qoy yeniyetmə oğullarımız sağlam fidan kimi boy atsın, Qızlarımız oyulmuş saray sütunları kimi gümrah olsun. **13** Anbarlarımız müxtəlif nemətlərlə dolub-dasın, Otladqa qoynularımız minlərlə, on minlərlə çoxalsın. **14** Naxırlarımız çoxlu balalar versin, Hasarlarımız dəlmə-deşiksiz olsun. İnsanlarımız əsir düşməsin, Meydanlarımız şivən səsinə bir daha bürünməsin. **15** Nə bəxtiyardır belə xeyir-dua alan xalq! Nə bəxtiyardır Allahı Rəbb olan xalq!

145 Davudun həmd nəgməsi. Ey Padşahım olan Allahım, Səni yüksəldəcəyəm, İsmiñə sonsuza qədər alqış edəcəyəm. **2** Sənə hər gün alqış edəcəyəm, İsmiñə əbədilik həmd edəcəyəm. **3** Rəbb əzəmətlidir, bol həmdə layiqdir, Onun əzəməti insan ağlına sığmaz. **4** Əməllərin nəsildən-nəslə qədər mədh ediləcək, Qüdrətli işlərin bəyan ediləcək. **5** Əzəmətindən, izzətindən, şərafindən deyiləcək, Xarıqəlli işlərini dərindən düşünəcəyəm. **6** İnsanlar zəhmli işlərinin qüdrətindən danişacaq, Sənin əzəmətini elan edəcəyəm. **7** İnsanlar Sənin bol xeyirxahlığını bəyan edəcəklər, Salehliyini mədh edəcəklər. **8** Rəbb lütfkar və rahmlidir, Hədsiz sabırkı və bol məhəbbətlidir. **9** Rəbb hamiya xeyirxahlıq edər, Yaratdıqlarının hər birinə mərəhəmət göstərər. **10** Ya Rəbb, bütün yaratdıqların Sənə şükür edəcək, Məmənlərin Sənə alqış edəcək. **11** Padşahlığının əzəmətindən deyəcəklər, Qüdrətindən danişacaqlar. **12** Qoy bəşər övladları Sənin qüdrətini, Padşahlığının izzətini, əzəmətini bilsin. **13** Sənin padşahlığının əbədi padşahlıqdır, Səltənətin nəsildən-nəslə qədər uzanır. **14** Rəbb yixilanların hamisən dayaqdır, Qəddi əylənlərin hamisini qaldırır. **15** Ya Rəbb, hamının gözü Sənə baxır, Vaxtli-vaxtında onlara auzuqə verirən. **16** Əlini açırsan, Bütün canlıları doyuncu yedirirən. **17** Rəbb bütün yollarında adıldır, Hər işində sadıqdır. **18** Rəbb Onu çağırın bütün insanlara, Onu sidq ürəkdən çağırın bütün insanlara yaxındır. **19** Ondan qorxanları murada çatdırır, Fəryadlarına qulaq asıb onları qurtarar. **20** Rəbb Onu sevənlərin hamisini hifz edər, Bütün pis adamlarınsa kökünü kəsər. **21** Mənim dilim Rəbbə həmd oxuyacaq, Qoy Onun müqəddəs isminə bütün bəşəriyyət əbədilik alqış etsin!

146 Rəbbə həmd edin! Ey könlüm, Rəbbə həmd et! **2** Ömür boyu Rəbbə həndlər söyləyəcəyəm, Allahımı nə qədər varam, tərənnüm edəcəyəm! **3** Əsilzadələrə, Sizi qurtara bilməyən bəşər oğluna güvənməyin. **4** Onlar canı çıxan kimi torpağa düşər, Niyyətləri bircə anda yox olar. **5** Nə bəxtiyardır Yaqubun Allahından kömək alan, Yalnız Allahı Rəbbə ümid bağlayan insan! **6** Odur göyləri, yeri, dənizi, dənizdəkiləri yaradan, Odur əbədi sadıq qalan. **7** O, miskinlərə haqq qazandırır, O, acları azuqə ilə doydurur. Rəbb əsirləri azad edir, **8** Rəbb kor gözləri açır. Rəbb qəddi əyilənləri düzəldir, Rəbb salehləri sevir. **9** Rəbb qəriblərə dayaq olur, Yetimi, dul qadını ayağa qaldırır, Pislərinə yollarını dolaşdırır. **10** Rəbb əbədi hökmənlər edir, Ey Sion, Allahın nəsillər boyu hökm verir! Rəbbə həmd edin!

147 Rəbbə həmd edin! Allahımızı tərənnüm etmək nə qədər yaxşıdır! O buna layiqdir, Ona həndlər söyləmək xoşdur! **2** Rəbb Yeruşəlimi bərpa edər, İsrailin əsarətdə olanlarını yiğib-götür. **3** O, sınıq qətblərə şəfa verər, Yaralarını sarıyar. **4** Ulduzların sayını hesablar, Hər birini öz adı ilə çağırar. **5** Xudavəndimiz əzəmətlidir, Qüvvəti çıxdır, dərrakəsi hədsizdir! **6** Rəbb məzəlmləriayağa qaldırır, Pisləri isə toz-torpaq içənə atar. **7** Rəbbə şükür nəğməsi söyləyin, Allahımızı lira ilə tərənnüm edin! **8** O, göyləri buludlarla bürüyər, Yer üzünü yağışla təmin edər, Dağlarda ot bitirər. **9** O, heyvanlara yem verər, Çığırışan quzğun balalarını yemlər. **10** O, güclü atlardan zövq almaz, Qüvvəli addimlərdən razı qalmaz. **11** Amma Rəbb Ondan qorxanlardan, Onun məhəbbətinə ümid bağlayanlardan razı qalar. **12** Ey Yeruşəlim, Rəbbi mədh et! Ey Sion, Allahına həmd et! **13** Çünkü darvazalarının cəftələrini bərkidər, Sənin əhalinə bərkət verər. **14** Sərhədinə əmin-amanlıq, Sənə doyunca əla taxıl yetirər. **15** Kəlamını yer üzünə yollar, Onun sözü tez yayılır. **16** Ağ yun kimi qar yağdırır, Kül kimi qirov salar. **17** Parçaparça dolu tökar. Onun soyuğuna kim dözə bilər? **18** Buyruq verəndə buz əriyər, Külək əsdirəndə sular sel tak axar. **19** O, Yaqub nəslinə sözərini, İsraililərə qanun və hökmərini bildirir. **20** Başqa millətlər üçün belə etməyib, Heç birinə hökmərini bildirməyib. Rəbbə həmd edin!

148 Rəbbə həmd edin! Göylərdən Rəbbə həmd edin, Yüksəklərdən Ona həmd edin! **2** Ey Onun bütün mələkləri, Ona həmd edin! Ey Onun bütün orduları, Ona həmd edin! **3** Ey günəş, ey ay, Ona həmd edin! Ey parlayan bütün ulduzlar, Ona həmd edin! **4** Ey göylərin ən uca qatları, Ona həmd edin! Ey göy üzərindəki sular, Ona həmd edin! **5** Rəbbin isminə həmd etsinlər! Çünkü Onun əmri ilə yaranıblar. **6** Rəbb onları həmişəlik, əbədi olaraq yerinə qoyub, Bunun üçün pozulmaz qayda qoyub. **7** Rəbbə həmd edin, ey yer üzündəkilər, Ey dəniz əjdahaları, ey bütün dərinliklər, **8** Ey şimşək, dolu, qar, buludlar, Ey Onun əmrinə tabe olan qasırgalar, **9** Ey dağlar, bütün təpələr, Ey bəhərli ağaclar, bütün sidr ağacları, **10** Ey çöl və ev heyvanları, Ey sürünenlər və uçan quşlar, **11**

Ey dünya padşahları və bütün ümmətlər, Ey başçılar və dünyada olan bütün hakimlər, **12** Ey gənc oğlanlar və qızlar, Ey qocalar, cavanlar! **13** Haminiz Rəbbin isminə həmd edin! Çünkü yalnız Onun ismi ucadır. Əzəməti göylərin, yerin üstündədir, **14** O, xalqına böyük qüvvət verib. Buna görə Ona həmd etsin Onun bütün möminləri, Əziz xalqı olan İsrail övladları! Rəbbə həmd edin!

149 Rəbbə həmd edin! Rəbbə yeni bir ilahi oxuyun, Məminlər camaatı arasında Ona həmd edin! **2** İsrail nəslİ Yaradınanına görə sevinsin, Sion övladları Padşahına görə şad olsun! **3** Rəqsərlər isminə həmd edin, Dəfələ, lira ilə Onu tərənnüm edin! **4** Çünkü Rəbb Öz xalqından zövq alar, Zəfəri ilə itaətkarların üstünə yaraşq salar. **5** Bu şərafə görə qoy möminlər sevinsinlər, Yataqlarında belə, Onu tərənnüm etsinlər. **6** Dilləri ilə Allahı ucaltsınlar, Əllərində ikiağlı qılinc tutsunlar. **7** Millətləri qıraraq qısaş alsınlar, Ümmətləri cazalandırsınlar. **8** Padşahlarına zəncir vursunlar, Sərkərdələrini dəmir buxvlara salsınlar. **9** Onlar üçün yazılan hökmü yerinə yetirsinlər, Rəbbin bütün möminləri bununla şərəfləsinsinlər. Rəbbə həmd edin!

150 Rəbbə həmd edin! Müqəddəs məskənində Allaha həmd edin! Mühtəşəm göy qübbəsində Ona həmd edin! **2** Qüdrətli işləri üçün Ona həmd edin! Bol əzəmətinə görə Ona həmd edin! **3** Şeypur səsi ilə Ona həmd edin! Çənglə, lira ilə Ona həmd edin! **4** Dəfələ, rəqsərlər Ona həmd edin! Sazla, tütəkla Ona həmd edin! **5** Xoş səsli sinclərlə Ona həmd edin! Cingildəyən sinclərlə Ona həmd edin! **6** Ey bütün canlı varlıqlar, Rəbbə həmd edin! Rəbbə həmd edin!

Süleymanın Məsəlləri

1 İsrail padşahı Davud oğlu Süleymanın məsəlləri: **2** Hikmət və tərbiyə malik olmaq, Müdirik sözləri dərk etmək üçün, **3** Salehlik, ədalət, insaf barədə idrak tərbiyəsi almaq üçün, **4** Cahillərə uzaqgörənlilik, Gənc oğlana bilik və dərrakə vermek üçün; **5** Qoy hikmətli qulaq asıl mürdikliyini artırırsın, Dərrakəli adam sağlam məsləhət alınsın. **6** Bu yolla insanlar məsəl və kinayələri, Hikmətilərin sözlərini və müəmmələrini anlısınlar. **7** Rəbb qorxusuna biliyin başlanğıcıdır, Amma səfehlər hikmət və tərbiyə xor baxar. **8** Oğlum, ata tərbiyəsinə qulaq as, Ananın öyrətdiklərini kənara atma. **9** Onlar başını gözəl çələng kimi, Boynunu boyunbağı kimi bəzər. **10** Oğlum, qoyma səni günahkarlar azdırınsın. **11** Desələr ki: «Gəl bizimlə pusqu qurub qan tökək, Nahaq yera günahsızları güdək, **12** Gəl onları ölürlər diyari kimi diridiridir udaq, Tamam qəbirə düşənlərə bənzəsinlər. (Sheol h7585) **13** Onda çoxlu qiymətli sərvət taparıq, Evlərimizi talan malı ilə doldurarıq. **14** Bizə qoşul, Qoy kisəmiz bir olsun», **15** Oğlum, onlara qoşulma, Yollarına ayaq basma. **16** Çünkü onların ayaqları pisliyə tərəf qaçar, Qan tökməyə tələsər. **17** Bir quşun gözü önündə Tələ qurmaq faydasızdır. **18** Çünkü onların qurduğu pusqu öz qanlarını tökmək üçündür, Güdməkləri öz canları üçündür. **19** Tamahkarın yolu həmişə belədir, Tamahi onun canını alar. **20** Hikmət bayırda ucadan çağırır, Meydanlarda onun səsi ucalır. **21** O, səslü-küçülü küçələrin başında çağırır, Şəhər darvazalarında deyir: **22** «Ey cahillər, nə vaxtadək Cəhaləti sevəcəksiniz? Nə vaxtadək rişxəndilər rişxənddən zövq alacaq, Axmaqların bılıkdən zəhləsi gedəcək? **23** Məzəmmətimdən düzəlsəydimiz, Ruhumu üstünüzə tökərdim, Sözlərimi sizə bildirərdim. **24** Sizi çağıranda məni rədd etdiniz, əlimi uzadanda əhəmiyyət vermədiniz. **25** Bütün nəsihətlərimi boş saydırınız, Məzəmmətlərimi qəbul etmədiniz. **26** Ona görə də sizin üzərinizə bəla gələndə güləcəyəm, Dəhşət sizi bürüyəndə, **27** Tufan kimi dəhşət sizə hücum çəkəndə, Sizə qasırğa kimi bəla gələndə, Dara, əziyyətə düşəndə istehza edəcəyəm. **28** O vaxt məni çağırınlara cavab verməyəcəyəm, Səylə axtarsalar da, məni tapa bilməyəcəklər. **29** Çünkü onlar biliyə nifrat etdilər, Rəbdən qorxmaq istəmədilər, **30** Nəsihətimi istəmədilər, Hər məzəmmətimi rədd etdilər. **31** Buna görə də öz yollarının bəhrasını yeyəcəklər, Öz nəsihatları ilə doyacaqlar. **32** Cahili özbaşınılığı, öldürəcək, Axmağı laqeydiliyi məhv edəcək. **33** Mənə qulaq asanlara əmin-amanlıqla yaşayacaq, Rahatlıq tapacaq, pislikdən qorxmayacaq».

2 Oğlum, əgər sözlərimi qəbul etsən, Əmrlərimi qorusan, **2** Qulağımı hikmətə tərəf çevirən, Ürəyimi dərrakəyə tərəf meyl etdirən, **3** Sən, həqiqətən, idrakı çağırısan, Səs ucaldıb dərrakəni səsləsən, **4** Bunları gümüş kimi axtarsan, Gizli xəzinə kimi arasan, **5** Onda Rəbb qorxusunu anlaysan, Allahı taniyarsan. **6** Çünkü Rəbb hikmət verir,

Onun ağızından bilik və dərrakə çıxır. **7** O, əmalisalehlərin sağlam şüurunu qoruyur, Kamalla gəzənlərə sıpər olur. **8** O, ədalətin yollarını qoruyur, Məmənlərin yollarını hifz edir. **9** Onda salehlik və ədaləti dərk edərsən, İnsafi, bütün yaxşı yolları taniyarsan. **10** Hikmət qəlbənə dolar, Bılıkdən könlün xoş olar. **11** İdrak səni hifz edər, Dərrakə səni qoruyar. **12** Hikmət səni pislərin yolundan, Sözü məkrli adamlardan qurtarar. **13** Onlar düz yolları atıblar, Qaranlıq yollarda dolanırlar. **14** Şər iş görəndə şad olurlar, Şərin məkrindən xoşallanırlar. **15** Bu adamların yolları əyridir, Onlar dəlaşiq yollarla gedir. **16** Hikmət səni yad arvaddan, Şirin dilli əxlaqsız qadından qurtarar. **17** Bu qadın gənc vaxtı getdiyi ərini atıb, Allahının əhdini unudub. **18** Onun evi ölütmə, Yolları qəbiristanlıqına aparar. **19** Yanına gələn kimə geri qayıtmaz, Bir daha həyat yollarına çatmaz. **20** Beləliklə, yaxşıların yolu ilə gedərsən, Salehlərin yollarına bağlı qalarsan. **21** Çünkü əmalisalehlər yer üzündə sakın olacaq, Kamillə burada qalacaq. **22** Pis adamlar bu torpaqdan atılacaq, Xainlərin kökü buradan qoparılaceq.

3 Oğlum, təlimimi unutma, Qoy qəlbin əmrlərimə bağlansın. **2** Onlar ömrünü uzadır, Həyatına illər, firavənlilik artırır. **3** Qoy səni xeyirxahlıq və sədaqət tərk etməsin, Onları boynuna bağla, ürəyinin lövhəsinə yaz. **4** Onda Allahın və insanların gözündə Lütf tapıb şərəfə çatarsan. **5** Bütün qəlbinlə Rəbbə güvən, Öz idrakına etibar etmə. **6** Bütün yollarında Onu tanı, O sənin yollarını düzəldər. **7** Öz gözündə özünü hikmətli sanma, Rəbdən qorx, şərdən çəkin. **8** Bu, bədəninə şəfa verə, Sümüklərinə ilik olar. **9** Rəbbi var-dövlətinlə, Məhsulunun nübarı ilə şərəfləndir. **10** Onda anbarların nemətlə dolar, Şərab çənlərin təzə şərabla daşar. **11** Oğlum, Rəbbin verdiyi tərbiyə xor baxma, Onun məzəmmətinə nifrat etmə. **12** Ata sevdiyi oğlunu necə məzəmmət edərsə, Rəbb də sevdiyini elə məzəmmət edər. **13** Hikmətə çatan, Dərrakə tapan insan nə bəxtiyardır! **14** Bunları qazanmaq gümüş qazanmaqdən yaxşıdır, Bu qazanc saf qızıldan dəyərlidir. **15** Hikmət yaqtılardan qiymətlidir, Xoşladığın bütün şeylər ona tay deyil. **16** Onun sağ əlində uzun ömür, Sol əlində sərvət və şərəf var. **17** Onun yolları bəyənilir, Bütün yolları əmin-anmandır. **18** Ona bağlananlar üçün o, həyat ağacıdır, Ondan möhkəm yapısanlar nə bəxtiyardır! **19** Rəbb dünyanın təməlini hikmətlə qurub, Dərrakə vasitəsilə göyləri bərqərar edib. **20** Biliyi ilə dərinliklər yarılıb, Göylərdən şəh cılənir. **21** Oğlum, sağlam şüura, dərrakəyə bağlan, Bunlardan gözünü çəkmə. **22** Onlar sənin həyatın olar, Gözəl naxış kimi boynuna bağlanar. **23** O zaman rahat gəzərsən, Ayaqların büdrəməz. **24** Qorxusuz, rahat yatarşan, Şirin yuxu taparsan. **25** Qəfil fəlakətdən, Pislərə gələn bələdan qorxma. **26** Çünkü güvəndiyin Rəbdir, O qoymaz ki, sən tələyə düşəsən. **27** Əlinən yaxşılıq gəlirsə, Buna layiq insanlardan əsirgəmə. **28** İmkənin varsa, qonşuna demə: «Sonra gələrsən, sabah verərəm». **29** Yanında sakit yaşayın qonşun üçün Şər

qurma. **30** Sənə pislik etməyənlə Nahaq yera çəkişmə. **31** Zorakiya qibə etmə, O gedən yolların heç birini seçmə. **32** Çünkü azığınlar Rəbəd ikrəh yaradır, Rəbb əmlisalehlərlə dəst olar. **33** Rəbb pislərin ocağına lənət edər, Salehlərin yurduna xeyir-dua verər. **34** Rəbb rişxəndilərlə istehza edər, itəətkarlara isə lütf göstərər. **35** Hikmətlilər şərəfi irs alacaq, Axmağın nəsibi şərəfsizlik olacaq.

4 Ey oğullar, atanızın verdiyi tərbiyə qulağınızda qalsın, idrəki dərk etmək üçün diqqətli olun. **2** Çünkü sizə yaxşı dərs verirəm, Təlimimi atmayın. **3** Mən ata ocağında uşaq olanda, Anamın yeganə balası olanda **4** Atam mənə təlim verərək dedi: «Qoy qəlbin sözümə möhkəm bağlanınsın, Əmrərimə əməl et ki, ömrün uzun olsun. **5** Hikmət qazan, idrək qazan, Sözlərimi unutma, sözümdən çıxmə. **6** Hikmətdən ayrılmasan, o səni qoruyar, Əgər onu sevsən, səni saxlayar. **7** Hikmət hər şeydən üstündür, gərək onu qazanasan, idrəka sahib olmaq üçün varyoxunu verəsən. **8** Onu üstün tutsan, səni ucadlar, Əgor ona bağlanınsın, səni şərəfə çatdırı. **9** O sənin başının gözəl çələngi olar, Başına şərəf tacı qoyar». **10** Oğlum, mən i dirlə, Sözlərimi qəbul etsən, ömrünü uzadarsan. **11** Sənə hikmət yoluñun təlimini verirəm, Düz yolda gəzdirirəm. **12** Gedəndə addimların büdrəməz, Qaçanda ayaqların sürüşməz. **13** Aldığın tərbiyəyə bağlan, ayrılmı, Onu saxla, o sənin həyatındır. **14** Pislərin yoluña ayaq basma, Şər insanın yolu ilə getmə. **15** Çəkil, bu yoluñ yaxınından belə, keçmə, Uzaq dur, başqa bir səmtdən yolu keç. **16** Çünkü şər adamlar pislik etməsələr, Yata bilməzələr. Kimisə yixmasalar, yuxuları qaçar. **17** Şərin çörəyini yeyərlər, Zoraklığın şərabını içərlər. **18** Salehlərin yolu isə dan yeri tək şəfəq saçar, Nurunu artıraraq gündüzə qovuşar. **19** Pislərinə yolu zülmətdir, Onlar nəyə görə büdrədiklərini bilməzələr. **20** Oğlum, sözlərimə fikir ver, Dediğimə qulaq as. **21** Onları gözlərinin önündən ayırmı, Onları ürəyində qoru. **22** Çünkü onları tapanlar Həyat və cansağılı tapar. **23** Hər şeydən əvvəl öz ürəyini qoru, Çünkü həyat çeşməsi odur. **24** Əyri danişığı ağızından götür, Azığın dodaqları özündən uzaqlaşdır. **25** Gözlərin iraliyə baxınsın, Düpətdiz qarşına nazər sal. **26** Getdiyin yolu düzəlt, Yollarını sahmana sal. **27** Nə sağa, nə da sola dən, Ayağını pislikdən çək.

5 Oğlum, mənim hikmətimə diqqət yetir, Qulağını müdrik sözlərimə tərəf çevir. **2** Onda dərrakəyə bağlanırsan, Dilin biliyi kənara atmaz. **3** Əxlaqsız qadının dodağından sanki bal axır, Dili şirin, yağıdan yumşaqdır. **4** Amma aqibəti yovşan kimi acidir, İkiağlızlıqlınc kimi kəskindir. **5** Onun ayaqları ölümə aparır, Onun addimları ölürlər diyarına çatır. (*Sheol h7585*) **6** Həyat yoluña fikir vermər, Yolları dəlaşiqdir, özü də bilmir. **7** İndi, ey övladlar, mənə qulaq asın, Dilimdən çıxan sözlərdən yaxınlaşmam. **8** Belə qadından uzaq ol, Evinin qapısına yaxın getmə. **9** Yoxsa şərəfini yadlara verərsən, Ömrünü zələmlərə sərf edərsən. **10** Sənin var-yoxunu yadlara yeyər, Qazancın özgənin evinə gedər. **11** Ömrünün sonu

çatanda, Canında taqət qalmayanda Ah-nalə çəkərək belə deyərsən: **12** «Mən də tərbiyəyə nifrat etdim, Ürəyimdə məzəmmətlərə güldüm! **13** Mülliimimin sözüne baxmadım, Tərbiyəçilərimə qulaq asmadım. **14** Camaatın və icmanın arasında Az qala hər cür bələya düşəcəkdir». **15** Öz su anbarından, Öz quyunun içməli suyundan iç. **16** Niya sənin qaynaqların küçələrə, Su arxaların meydanlara axıb getsin? **17** Onlar yalnız səninki olsun, Yadlara paylama. **18** Qoy çeşmən bərəkətli olsun, Gənc ikən evləndiyin arvadına xoşbəxt yaşa! **19** Sevimli maralın, gözəl ceyranın Həmişə səni öz döşləri ilə doydursun, Onun eşqi ilə məst ol. **20** Oğlum, niyə əxlaqsız qadınla məst olmalsan, Yad arvadı qoynuna almalısan? **21** İnsanların yolları Rəbbin gözü qarşısındadır, Onların hər addimlarını yoxlayır. **22** Şər insan öz təqsirlərinə görə tutular, Günahının kəməndinə dolanar. **23** Tərbiyəsizliyi üzündən hələk olar, Hədsiz safehliyi üzündən azar.

6 Oğlum, qonşuna zəmin durub, Yadlara əlbir olub, **2** Ağzından çıxan sözlərlə tələyə düşmüsənsə, Ağzından çıxan sözlərlə ələ keçmişənsə, **3** Demək bu qonşunun əlinə düşmüsən. Oğlum, çalış, özünü qurtar: Get onun ayağına düş, yalvar-yaxar. **4** Qoy gözüñə yuxu getməsin, Kirpiklərin ağırlaşmasın. **5** Özünü ovçunun əlindən ceyran kimi, Quşbazın əlindən quş kimi qurtar. **6** Ey tənbəl, qarışqalara diqqət yetir, Onların həyatından ibrət götür. **7** Onların nə başçıları var, Nə nəzarətçiləri, nə də hökmədarları. **8** Yayda azuqələrini yiğar, Biçin vaxtı özlərinə yem toplayarlar. **9** Ey tənbəl, nə qədər yatacaqsan? Nə vaxt yuxudan oyanacaqsan? **10** Bir az da uzanıb yuxuya dalsan, Əl-qolunu uzadaraq yatsan, **11** Yoxsulluq soyğunçu kimi üstünə gələr, Ehtiyac quldur kimi sənə hücum çəkər. **12** Yaramaz adam – şər insan Əyri danişaraq dolanar, **13** Göz vurur, ayaqları ilə işarə edər, Barmaqları ilə göstərər. **14** Qəlbinin məkrli niyyəti var, Həmişə şər qurur, nifaq salar. **15** Ona görə başına qafıldan bəla gələr, Birdən yixilib çarəsiz qalar. **16** Rəbbin zəhləsi altı şeydən gedir, Yeddi şey var, ondan ikrəh edir: **17** Təkəbbürə baxan gözlər; Yalan danişan dil; Nahaq qan tökən əllər; **18** Məqsədi şər olan ürək; Şərə çatmaq üçün qaçan ayaqlar; **19** Nəfəsini yalanla çıxaran yalançı şahid; Qardaşlar arasında nifaq salan şəxs. **20** Oğlum, atanın əmrini yerinə yetir, Ananın öyrətdiklərini atma. **21** Onları qəlbinin başına yapışdır, Həmişə onları boynuna bağla. **22** Gəzəndə onlar sənə yol göstərər, Yatanda səni hifz edər, Oyananda sənə məsləhət verər. **23** Bu əmr çiraqdır, bu təlim nurdur, Tərbiyə üçün edilən məzəmmət həyat yoludur. **24** Bunlar səni pozğun qadından, Şirindilli yad arvaddan qoruyar. **25** Onun gözəlliyyinə aşiq olma, Onun kirpiklərinin əsiri olma. **26** Fəhişənin üzündən insan bir tika çörəyə möhtac qalar, Kiminsə zinakar arvadı insanın qiymətli canını ovlar. **27** Bir kişi qoynuna od alanda Əyin-başı yanmazmı? **28** Köz üzərində gəzənin Ayaqları bışməzmi? **29** Qonşusunun arvadının yanına giranın də hali belədir, O qadına toxunan cəzəsini çəkər. **30** Qarnını

doydurmaq üçün ac oğru oğurlarsa, Kimsə onu qınamaz. **31** Amma onu tutsalar, yeddi qat ödəməlidir, Evinin var- yoxunu vermalıdır. **32** Qadınla zina edən qanmazdır, Özünü məhv etmək istəyən belə edər. **33** Bu kişiñin nəsibi kötək, şərəfsizlikdir, Biabırçılığı üzərindən silinməz. **34** Çünkü orını qeyrət coşdurur, Ondan amansızcasına qısaş alar. **35** Heç nə ilə ərinin qarşısını almaq olmaz, Nə verilsə belə, o razılaşmaz.

7 Oğlum, sözlərimə bağlı qal, Əmrərimi özündə saxla.

2 Əmrərimə bağlı qalsan, yaşayacaqsan, Talimimi göz bəbəyin kimi qoru. **3** Onları üzük kimi barmağına keçir, Ürəyinin lövhəsinə köçür. **4** Hikmətə de: «Bacımsan», İdraka söyə: «Yaxın dostumsan». **5** Onlar səni əxlaqsız qadımdan, Şirindilli yad arvaddan qoruyar. **6** Evinin pəncərəsinin şəbəkəsindən Mən bayıra baxırdım. **7** Bir dəstə cahil gənc arasında Qanmaz bir cavani gördüm. **8** Bu qadının evinin tiniñə yaxın küçədən keçirdi, Onun evi olan yolla gedirdi. **9** Alaqlarınlıqda, gün batanda, Gecə düşəndə, hava qaralanda. **10** Fahişə libaslı, qəlbə fitnə dolu bu qadın Dərhal onu qarşılıdı. **11** O hay-kiyicidür, o bihəyadır, Öz evində oturmayandır. **12** Gah küçəyə, gah meydanlara çıxar, Hər tin başı bir pusqu qurar. **13** O, oğlunu tutub öpdü, Həyəsiçasına belə dedi: **14** «Ünsiyyət qurbanı kəsməyə borclu idim, Əhdimə bu gün əməl etmişəm. **15** Ona görə səni görmək üçün qarşına çıxdım, Səni çox axtardım, axır ki tapdım. **16** Yatağıma Misir kətanından toxunan Əlvan üz çəkmişəm. **17** Yorğan- döşəyimə Mirra, əzvay, darçın səpmişəm. **18** Gəl sübhə qədər doyunca sevişək, Eşqdan məst olaq. **19** Ərim evda yoxdur, Uzaq bir səfərə gedib. **20** Pul kisəsini götürüb, Evə ay bədirlənəndə qayıdacaq». **21** Fəndlər işlədib onu tovladı, Şirin dilə tutub yoldan çıxartdı. **22** Kəsilməyə aparılan bir öküz kimi, Kəməndə salinan bir maral kimi Bu oğlan o qadının ardında düşdü. **23** Axırda ciyərinə bir ox saplanacaq. Uçub tez tora düşən quş kimi Bu oğlan da canının alınacağıni bilmirdi. **24** İndi, ey övladlar, mənə qulaq asın, Dilimdən çıxan sözlərə laqeyd olmayın. **25** Qoyma qəlbin o qadının yollarına meyl etsin, Onun yoluna dönəm. **26** Çünkü o qadın nə qədər insani qurban edib, Nə qədər adamı öldürüb. **27** Onun evinin yolu ölütlər diyarına aparır, Ölüm mənzilinə gedib çatır. (Sheol h7585)

8 Məgər hikmət çağırırmı, Məgər dərrakə səsləmirmi **2** Uca yerlərdə, yol kənarında, Yollar ayrıcında dayanıb? **3** Darvazaların yanında, şəhərin qarşısında, Qapıların kandarında çağırır: **4** «Ey insanlar, mən sizi səsləyirəm, Ey bəşər övladları, sizə xıtəb edirəm. **5** Ey cahillər, uzaqgörən olun, Ey axmaqlar, ağıllanın. **6** Dirləyin, əla seylərdən danışıram, Dilimdən düz sözlər çıxır. **7** Ağzım həqiqət söyləyir, Dilim şərdən iyrənir. **8** Ağzımdan yalnız salehlik sözləri çıxır, Sözlərimdə nə əyrlilik, nə də ki yalan var. **9** Anlayanlar üçün hər şey aydındır, Bilik qazananlar üçün bu bir həqiqətdir. **10** Gümüşü yox, tərbiyəmi qəbul edin, Saf qızıldan çox biliyi seçin. **11** Çünkü hikmət yaqtudan qiymətlidir, insanların könlü istəyən şeylər ona tay deyil.

12 Mən hikmətəm, uzaqgörənlik məndə məskən salıb, Biliyi, dərrakəni tapmışam. **13** Rəbb qorxusu pişliyə nifrat etməkdir, Lovğalığa, takəbbürə, pis yola, Hiyləli dilə nifrat edərəm. **14** Nəsihət, sağlam şüur mənimidir, İdrak mənəm, qüvvəm var. **15** Mənim vasitəmlə şahlar hökmərənləq edir, Hökmədarlar ədalətli fərman verir. **16** Ədalətli hakim olan bütün başçılar və əsilzadələr Mənim vasitəmlə hökm verir. **17** Məni sevənləri sevirəm, Məni səylə axtaran tapır. **18** Sərvət və şərəf, Dağılmaz var-dövlət və salehlik yanımızdadır. **19** Barım qızıldan, saf qızıldan dəyərlidir, Bəhərim gümüşdən qiymətlidir. **20** Mən salehlik yolunda, Ədalət yollarının ortasında gəzərəm. **21** Məni sevənləri sərvətə çatdıraram, Xəzinələrini dolduraram. **22** Rəbb Öz yolunun başlanğıcında, Hər işindən əvvəl mənə malik oldu. **23** Yaradılışın əzəlindən, Dünya yaranmazdan əvvəl mən var idim. **24** Dərin sular olmazdan əvvəl, Bol sulu çeşmələr olmazdan əvvəl doğulmuşam. **25** Dağlar yaradılmazdan əvvəl, Təpələr mövcud olmazdan əvvəl təvəllüd tapmışam. **26** Rəbb dünyəni, çöltü-düzü, torpaqları yaradanda, **27** Göyərli yaradanda, Dərinliyin üzü üstündə bir dairə çəkəndə, **28** Buludları yuxarıda yerləşdirəndə, Dərinlikdə bulaqları bağlayanda, **29** Sular əmrindən çıxmasın deyə dənizə sədd çəkəndə, Yerin bünövrələrini təyin edəndə **30** Rəbbin yanında memar idim. Hər gün fərəhənlərdim, Hüzurunda həmişə sevinirdim. **31** Yaratdığı aləmə görə sevinirdim, Başər övladlarına görə fərəhənlərdim. **32** İndi, ey övladlar, mənə qulaq asın: Yoluna bağlı qalan nə bəxtiyardır! **33** Verdiyim tərbiyəyə qulaq asın, Hikmət alın, onu bir tərəfə atmayın. **34** Mənə qulaq asan, Hər gün darvazaların qarşısında duran, Qapılarında dayanıb gözləyən nə bəxtiyardır! **35** Çünkü məni tapan həyat tapar, Rəbbi razi salar. **36** Məni əldən verən canına qəsd edər, Mənə nifrat edənlərin hamisi ölümü sevər».

9 Hikmət evini qurub, Yeddi dirəyini yonub, **2** Heyvanlarını kəsib, Şərabını hazırlayıb, Süfrəsini də düzəldib. **3** Göndərdiyi kənizlər Şəhərin uca yerlərindən car çəkərlər: **4** «Gəlin bura, ey cahillər!» Qanmazlara belə deyərlər: **5** «Gəlin, çörayımdə yeyin, Hazırladığım şərabdan için. **6** Cəhaləti atın, ömür sürün, İdrak yolu ilə düz gedin. **7** Rısxəndçini tənqid edən özünü rüsvayçılığı salar, Şər adımı danlayan axırdı ləkələnər. **8** Rısxəndçini danlama, yoxsa sənə nifrat edər, Müdrik insanı danlaşan, səni sevər. **9** Hikmətliyə öyüd versən, hikmətini artıracaq, Saleha bilik öyrətsən, müdrikliyini çoxaldacaq. **10** Rəbb qorxusu hikmətin başlanğıcıdır, Müqəddəsi tanımaq idraklı olmaqdır. **11** Hikmətin vasitəsilə ömrün-günün çoxalar, Həyatına illər əlavə olar. **12** Əgər hikmət qazansan, özünə xeyir verərsən, əgər rısxənd etsən, zərərini özün çəkərsən. **13** Axmaq qadın hay-küy salır, Cahildir, heç nə qanmir. **14** O, evinin qapısı önünde oturub, Şəhərin uca yerlərində kətil üstə ayləşib, **15** Yoldan ötənləri, Düz yolda olanları çağırır: **16** «Bura gəlin, ey cahillər!» Qanmazlara belə deyir: **17** «Oğurluq su şirin olar, Gizli yeyilən çörəyin başqa ləzzəti var». **18** Lakin yanına gələnlər bilməzlər ki,

Orada ölüm var, Bu qadının çağırıldıları ölüler diyarının dərinliyindədir. (Sheol h7585)

10 Süleymanın məsəlləri: Hikmətli oğul atasını sevindirər, Axmaq oğul anasına dərd gətirər. **2** Şər yolla yığılan xəzinədən fayda götürmək olmaz, Amma salehlik insani ölümündən qurtarar. **3** Rəbb saleh insani ac qoymaz, O, acgöz pisləri doydurmaz. **4** Tənbəlin əlləri onu yoxsullaşdırar, Çalışqanın əli sərvət qazanar. **5** Ağilli oğul yaxda məhsul yığar, Biçin vaxtı yatan oğul rüsvay olar. **6** Saleh insanın başından bərəkət yağar, Şər adamin dili zorakılığı gizli saxlar. **7** Saleh insanın adı xeyir-dua ilə çağırılar, Şər adamin adı isə çürüyər. **8** Qəlbən hikmətli olan əmrləri qəbul edər, Səfəh boşboğazlığı üzündən itib-batar. **9** Kamalla gəzib-dolaşan dinc yaşar, Yolu ayri olanlar üzə çıxar. **10** Göz vuran başına bəla açar, Səfəh boşboğazlığı üzündən itib-batar. **11** Salehin ağızı həyat qaynağı olar, Amma şər adamin dili zorakılığı gizli saxlar. **12** Nifrət nifaq yaradar, Lakin məhəbbət bütün günahları örtər. **13** Dərrakəlinin dilindən hikmət tökürlər, Qanmaz kürəyindən kötəklənər. **14** Hikmətli adamlar bilik toplar, Səfəhin boşboğazlığı onu bələya yaxınlaşdırar. **15** Zənginin var-dövləti ona qalalı şəhərdir, Kasabı yoxsulluq bələya salar. **16** Salehin mükafatı həyatdır, Şər adamınsa qazancı günahdır. **17** Tərbiyəyə bağlanan həyat yolunda olar, Məzəmməti rədd edən yolunu azar. **18** Nifrətini gizlədən yalan danişar, Axmaq hər yana böhtanlar yayar. **19** Çox sözlərlə günahı azaltmaq olmaz, Dilini saxlayan ağillidir. **20** Saleh insanın dili saf gümüşə oxşar, Şər adamin qəlbinin dəyəri az olar. **21** Saleh öz dili ilə çox adımı doydurər, Səfəh qanızlığı üzündən hələk olar. **22** Rəbbin xeyir-duası insana sərvət gətirər, Daha ona qüssə verməz. **23** Axmaq üçün şər iş görmək bir əyləncədir, Dərrakəlininsə hikməti var. **24** Şər adam nədən qorxursa, başına gələr, Saleh isə muradına çatar. **25** Qopan tufan şəri süpürüb aparar, Salehin təməli əbədi qalar. **26** Dişlərə sirkə, gözlərə tüstü necə təsir edirə, Tənbələ iş buyuran bunu elə hiss edər. **27** Rəbb qorxusu ömür uzadır, Şər insanların ömründən illər azalar. **28** Salehləri sevinc gözlər, Şər insanların ümidi boş çıxar. **29** Kamilin pənahı Rəbbin yoludur. Şər iş görənin başı bəla ilə doludur. **30** Saleh heç vaxt sarsılmaz, Şər insanlar yer üzündə qalmaz. **31** Salehin ağızı hikmətə çıçəklənər, Hiyələli dillər kəsilər. **32** Saleh insanın dili razi salmağı bacarar, Şər insanın ağızından hiyələli sözlər çıxar.

11 Aldadıcı tərəzi Rəbdə ikrəh yaradar, Rəbb düz çəki daşından razı qalar. **2** Lovğalıq gələndə şərəfsizlik gətirər, Hikmət itaətkarın yanına gələr. **3** Əməlisalehi kamillik yolu aparar, Xəyanətkar ayrılıyindən məhv olar. **4** Heç kim var-dövləti qəzəb günündən xilas etməz, Amma salehlik insani ölümündən qurtarar. **5** Kamil insanların yolunu salehliyi düz edər, Şər adımı pisliyi yuxar. **6** Əməlisalehi salehliyi qurtarar, Xaini acgözlüyü tələyə salar. **7** Şər insan ölər, ümidi də boşça çıxar, Pislərin arzusunu itib-batar. **8** Saleh dardan qurtular, Onun yerinə pis

insan dara düşər. **9** Allahsızın dili qonşusunu məhv edər, Bilik salehi xilas edər. **10** Salehlər xeyrə çatanda bütün şəhər şad olar, Şər adamlar öləndə sevinc harayı qalxar. **11** Əməlisalehlərin alqışı şəhəri şərəfə çatdırır, Lakin şərin qarğışı oranı vıran qoyar. **12** Qanmaz qonşusuna xor baxar, Dərrakəli insan dinc dayanar. **13** Sözgəzdirən sirləri açıb yayar, Etibarlı adam sözü gizli saxlar. **14** Düz məsləhət verilməyən yerdə xalq yixılar, Doğru nəsihət verən cəxdursa, xalq qurtuluşa çatar. **15** Özgəyə zəmin duran öziünü bələya salar, Belə zəminlikdən zəhləsi gedən dinc yaşıar. **16** Mehriban qadın şərəfdən, Zalim insan isə sərvətdən yapışar. **17** İnsanın sadiqliyi ona xeyir gətirər, Qəddar adam özüne əzab verər. **18** Şər adam saxta mükafat qazanar, Salehlik toxumu əkən, həqiqətən, onun əvəzini alar. **19** Sıdq ürəkdən saleh olan həyata qovuşar, Şərin ardınca düşən ölümə çatar. **20** Əyri türəli olmaq Rəbdə ikrəh yaradar, O, yolu kamil olanlardan razı qalar. **21** Doğrudan da, pis cəzasız qalmaz, Salehlərin nəslə xilas olar. **22** Bir gözlə qadının xoş rəftarı olmazsa, Burnuna qızıl halqa taxılmış donuza bənzər. **23** Salehlər yalnız yaxşılıq arzular, Şər adama qəzəb nəsib olar. **24** Əliaqç adamin bərəkəti artar, Başqasının qazancını yeyən ehtiyaca düşər. **25** Comərd bolluğa yetişər, Su verənə su verilər. **26** Taxılı anbarda gizlədənə camaat lanət oxuyar, Onu satanın başına bərəkət yağar. **27** Səylə yaxşılığın ardınca gedən lütf axtarar, Şər ardınca düşən isə başını bələya salar. **28** Sərvətinə güvənənlər yixılar, Salehlər isə yaşıl yarpaq kimi təzələnər. **29** Küləftəni əzabə salanın nəsibi yel tək sovrular, Qəlbəndə hikmət olana səfəh qul olar. **30** Salehin barı həyat ağacıdır, Hikmətli insan canları qurtarar. **31** Əgər bu dünyada salehlərə belə, cəza verilirsə, Pislərə, günahkarlara gör nə qədər cəza verilər!

12 Tərbiyəni sevən biliyi sevər, Məzəmmətə nifrət edən şüursuzdur. **2** Rəbb yaxşı adamdan razı qalar, Pisniyyət adəmi isə məhkum edər. **3** İnsan şərlə möhkəm olmaz, Salehinsə kökü sarsılmaz. **4** Xeyirxah arvad ərinin tacıdır, Adbatıran qadın çürümüş sümüyüə oxşar. **5** Salehlərin məqsədi ədalətdir, Şər insanların məsləhəti hiyləgərlikdir. **6** Şər adamların sözləri ölüm üçün pusqu qurar, Əməlisalehlər dili ilə xilas olar. **7** Pislər yixilib məhv olar, Salehin evi dağılmaz. **8** İnsan ağılli sözlərinə görə təriflənər, Qəlbəndə hiylə olanlara xor baxılar. **9** Şöhrətsiz, lakin qul sahibi olan insan Lovğalanan, lakin çörəyə möhtac adamdan yaxşıdır. **10** Saleh insan hətta heyvanlarının ehtiyacını duyar, Şər insanın mərhəmətində də zalimliq var. **11** Torpağını əkib-bəcərən doyuncu çörək yeyər, Qanmaz boş şeylərin ardınca gedər. **12** Şər adam pislərin şikarına qıbtə edər, Salehin kökü pöhrələnər. **13** Pis adəmi itaətsiz dili tələyə salar, Saleh dara düşsə də, oradan salamat qurtarar. **14** İnsanın dilindən yaxşı söz çıxarsa, bol xeyir tapar, əlinin zəhmətinin əvəzini alar. **15** Səfəhin yolu öz gözündə düz görünər, Hikmətli adam nəsihəti dinlər. **16** Səfəh dərhal qəzəbini üzə verər, Uzaqgörən şərəfsizliyin üstünü örtər. **17** Doğru şahid həqiqəti danişar, Yalançı şahid hiylə

qurar. 18 Düşünmədən danışanın dili qılınc kimi yaralar, Hikmətinin dili isə insanları sağaldar. 19 Düz söz əbədi yaşar, Yalanın ömrü az olar. 20 Şər quranın qəlbində hiylə olar, Nəsihət verib sülhə çağırın sevinc tapar. 21 Saleh heç vaxt bələya düşməz, Pislərin başı bəla ilə dolu olar. 22 Rəbb yalançı dilə ikrəh edər, Həqiqəti yerinə yetirənlərdən isə razi qalar. 23 Uzaqgörən bildiyini özü üçün saxlar, Axmaq qəlbinin səfəhliyini hamiya yayar. 24 Çalışqanın əli özünü ağa edər, Tənbəllik insanı qula çevirər. 25 Qəlbəi narahat olanın qəddi aylər, Xoş söz könlü şad edər. 26 Saleh insan qonşusuna da yol göstərər, Lakin şər insanın yolu dəlaşiqdir. 27 Tənbəlin əlinə ov düşsə də, onu bişirməz, Çalışqan qiyatlı sərvətə çatar. 28 Salehliyin yollarında həyat var, Kim bu yolla getsə, orada ölüm tapmaz.

13 Hikmətli oğul ata tərbiyəsinə qulaq asar, Rışxəndçi iradı qulaq ardına vurar. 2 İnsanın dilində yaxşı söz olsa, onun xeyrini yeyər, Xain zorakılıq istər. 3 Dilini saxlayan canını qoruyar, Boşboğaz başını bələya salar. 4 Tənbəl arzuladığına çatmaz, Çalışqan bolluğa qovuşar. 5 Saleh adam yalana nifrat edər, Şər insanın sözləri xəcalət və rüsvayçılıq gətirər. 6 Kamillik yolunda olanı salehlik qoruyar, Günahkarı şər yuxar. 7 Adam var ki, heç nəyi yoxdur, özünü varlı göstərir, Adam var ki, mali çoxdur, özünü yoxsul göstərir. 8 Sərvət insanın canını təhlükədən qurtarar, Yoxsul isə hədə-qorxu eşitməz. 9 Saleh insanların işığı könlü sevindirər, Şər insanların çərəğə sönər. 10 Təkəbbürdən ancaq münəaqişə yaranar, Yaxşı nəsihətə qulaq asanın hikməti var. 11 Kələklə gələn sərvət azalar, Zəhmətlə qazanılan sərvət isə artar. 12 Gecikən ümidi ürəyi xəstələndirir, Arzuya çatmaq həyat ağacıdır. 13 Öyüdə xor baxan öz canını hələk edər, əmrə ehtiram edənlərə mükafat verilər. 14 Hikmətli adamın təlimi həyat qaynağıdır, İnsanı ölüm tələsinə düşməkdən geri qaytarır. 15 Dərin ağılı olan lütf qazanır, Xainin yolu dəlaşiqdir. 16 Uzaqgörən hər gördüyü işi bilir, Axmaq öz səfəhliyini hamiya göstərir. 17 Pis qasid bələya düşər, Etibarlı elçi şəfa verər. 18 Tərbiyəni rədd edən yoxsullaş şərəfdən düşər, Məzəmməti qəbul edən şərəfa yetişər. 19 Arzuya çatmaq qəlbə, cana şirin gələr, Axmaq pislikdən dönməyə ikrəh edər. 20 Hikmətli ilə oturub-duran hikmət qazanar, Axmaqlarla ayaqlaşan bədbəxt olar. 21 Günahkarı şər qovar, Salehin yaxşı bir əvəzi var. 22 Yaxşı insan nəvələrinə də irs qoyar, Günahkarın yığıdıği sərvət salehə qalar. 23 Yoxsulların əkinin bol bəhra versə də, ədalət olmayan yerdə bada gedər. 24 Oğlundan kötüyi əsirgəyən sanki ona nifrat edər, Oğlunu sevən ona düzgün tərbiyə verər. 25 Saleh yeyib doyar, Şər adamsa ac qalar.

14 Hikmətli qadın evini qurar, Səfəh qadın onu özəli ilə ucurər. 2 Düz yol tutan Rəbdən qorxar, Yolunu azan Ona xor baxar. 3 Səfəh lovğa sözlərinə görə kötək qazanar, Hikmətinin dili onu qoruyar. 4 Öküz olmayan yerdə axur təmiz olar, Amma bol məhsul

öküzün gücü ilə yaranar. 5 Doğru şahid yalan deməz, Yalançı şahid yalandan üzə durar. 6 Rışxəndçi hikmət axtaranda onu tapmaz, Dərrakəli adama bilik tapmaq asan olar. 7 Axmağın qarşısından çəkil, Onun dilində ağılli söz tapmazsan. 8 Uzaqgörən hikməti ilə öz yolunu anlar, Axmaq səfəhliyi ilə öz-özünü aldadar. 9 Səfəhərlər günaha rışxənd edər, əməlisalehələr bir-birini məmənun edər. 10 Ürək öz dərdini bilər, Özgələr onun sevincinə şərək olmaz. 11 Şərin evi tar-mar olar, əməlisalehələrin yurdunu çiçək açar. 12 Yol var ki, insanın qarşısında düz görünür, Amma sonu ölümür. 13 Ürək güləndə də qəmli olar, Sevincin sonunda da kədər var. 14 Azığın ürəklilər öz yollarının bəhrəsini doyunca yeyir, Yaxşı adam isə əməlinin əvəzini alır. 15 Cahil hər sözə inanar, Uzaqgörən hər addımına nəzər salar. 16 Hikmətli qorxub pislikdən döñər, Axmaq ehtiyatsızdır, özüne güvənər. 17 Hövələsiz səfəh-səfəh iş görər, Pisniyyət adama nifrat edilər. 18 Cahil səfəhliyi irs alar, Uzaqgörənin başına bilik tacı qoyular. 19 Pislər yaxşılardan qarşısında, Şər adam isə salehin qapısında aylər. 20 Yoxsula qonşusuna da nifrat edər, Zəngini isə çox adam sevər. 21 Qonşusuna xor baxan günaha batar, Məzəluma səxavət göstərən nə bəxtiyardı! 22 Şər quranlar yolundan azmirlərmi? Məqsədi xeyirxahlıq olan xeyirxahlıqlı, sədaqətə çatar. 23 Hər zəhmətdə bir fayda var, Boş sözlər insanı ehtiyacında qoyar. 24 Hikmətlinin başına sarvet tacı qoyular, Axmaqlar səfəhliyi ilə tanınar. 25 Doğru şahid canları qurtarar, Yalançı şahid hiylə qurar. 26 Rəbdən qorxan tam arxayındır, Çünkü Rəbb onun övladlarının pənahıdır. 27 Rəbb qorxusunu həyat qaynağıdır, İnsanı ölüm tələsinə düşməkdən geri qaytarır. 28 Padşahın əzəməti xalqın çoxluğu ilə bilinir, Əgər təbəələri olmasa, hökmərdən sütqət edər. 29 Gec qəzəblənənin böyük dərrəkəsi var, Hövələsizlərdən səfəhlik çıxar. 30 Ürəyin rahatlığı cana həyat verər, Paxılıqla sümükləri çürüdər. 31 Kasiba zülm edən Yaradanına xor baxar, Yoxsula lütf göstərən Ona hörmət edər. 32 Şər adam pisliyi üzündən qovular, Salehin ölümündə belə, pənahı var. 33 Hikmət dərrakəlinin qəlbində özünü rahat yuva qurar, Hətta axmaqların arasında da bəlli olar. 34 Salehlik bir milləti ucaldar, Günah ümmətləri utandırar. 35 Padşah ağılli qulundan razi qalar, Adbatıransa onun qəzəbinə düşər olar.

15 Həlim cavab hırsı yatırar, Şər söz qəzəbi alovlandırar. 2 Hikmətlinin dili biliyi mədh edər, Axmaqların dilindən səfəhlik töküller. 3 Rəbbin gözü hər yerə baxar, Pislərə, yaxşılara nəzər salar. 4 Şəfa gətirən dil həyat ağacıdır, Əyri dil ürək qırar. 5 Səfəh ata tərbiyəsinə əla salar, Məzəmməti qəbul edən uzaqgörən olar. 6 Salehin evində böyük xəzina yaşar, Şər insanın isə gəlirində əzab var. 7 Hikmətlinin dili bilik səpələyir, Axmağın qəlbə bunu edə bilmir. 8 Rəbb şər insanın etdiyi qurbanından ikrəh edir, əməlisalehələrin duasından isə razi qalar. 9 Rəbb şər insanın yollarından ikrəh edər, Amma salehliyin ardınca gedəni sevər. 10 Düz yolu buraxana siddətli töhmət verilər, Məzəmmətə nifrat edənən ölüm

gələr. **11** Ölüm və Hələk yeri Rəbbə aşkardır, Gör O, insan ürəyindən necə agahdır. (Sheol h7585) **12** Rişxəndçi iradı sevməz, Hikmətlilərin yanına gəlməz. **13** Qəlbin sevinci üzü xoş edər, Ürəyin kədəri könlü sindirər. **14** Dərrakəlinin könlü bılık axtarar, Axmaqların ağızı səfəhliklə qidalanar. **15** Məzəlumun hər günü qaradır, Ürəyi bəxtəvərin elə bil daima ziyaftı var. **16** Rəbb qorxusu ilə qazanılan az şey Qayğı ilə yiğilan böyük xəzinədən yaxşıdır. **17** Sevgi dolu bir yerdə göyərti yemək Nifrat dolu bir yerdə yağlı dana atı yeməkdən yaxşıdır. **18** Kəmhövsələ dava yaradar, Səbirli münaqışını sovuşdur. **19** Tənbəlin yolunu tikanlar basar, Əməlisalehlərin yolu baş yoldur. **20** Hikməti oğul atasını sevindirər, Axmaq anasına xor baxar. **21** Qanmaz səfəhlikdən sevinər, Dərrakəli düz yolla gedər. **22** Məsləhətsiz niyyət boşça çıxar, Doğru nəsihət verən çoxdursa, uğur qazandırar. **23** İnsan münasib cavab versə, şad ola, Söyü yerində demək nə yaxşıdır! **24** Ağlılı insan aşağıdan – ölülər diyarından ayrılməq üçün Həyat yolunu tutub yuxarı gedər. (Sheol h7585) **25** Rəbb təkəbbürlünün evini yıxar, Dul qadının sərhədini qoruyar. **26** Pisların məqsadları Rəbdə ikrəh yaradar, Ona xoş gələnlərin sözlərini təmiz sayar. **27** Tamahkar külfətini əzaba salar, Rüşvətə nifrat edənin ömrü uzun ola. **28** Saleh insan cavab verməzdən əvvəl qəlbində düşünər, Şər insanın dilindən pislik tökürlər. **29** Rəbb şər adamdan gen dayanar, Saleh insanların duasına qulaq asar. **30** Nurlu gözər qolbi sevindirər, Yaxşı xəbər qəddi düzəldər. **31** Həyatverici məzəmmətə qulaq asan Hikmətlilərin içərisində yaşar. **32** Tərbiyəni rədd edən öz canına xor baxar, Məzəmmətə qulaq asan anlayış qazanar. **33** Rəbb qorxusu hikmət tərbiyəsi verər, İtaətkarlıq şərəfdən əvvəl gələr.

16 Ürəyin fikirləri insandan, Dilin cavabı isə Rəbdəndir. **2** İnsanın bütün yolları öz gözündə təmiz sayilar, Lakin Rəbb ürəkləri yoxlar. **3** Görəcəyin işləri Rəbbə ver, Onda niyyətlərin yerinə yetər. **4** Rəbb hər şeyi məqsədinə müvafiq yaradıb, O, pis insanı bəla günü üçün yaradıb. **5** Rəbb qalbi təkəbbürlərdən ikrəh edər, Doğrudan da, onlar cəzasız qalmaz. **6** Xeyirxahlıq və sədaqət hər təqsiri kəffarə edər, İnsan Rəbb qorxusuna görə pislikdən döñər. **7** Rəbb insanın həyatından razi qaldısa, Düşmənlərini bəla, onunla barışdırar. **8** Salehliklə qazanılan az şey Haqsız yolla olan bol galirdən yaxşıdır. **9** İnsan ürəyində özü üçün yol qurar, Amma Rəbbin verdiyi istiqamətlə addımlar. **10** Padşah uzaqqörənliliklə dilindən sözlər çıxarar, Qoy onda məhkəmədə ədalətdən yan keçməsin. **11** Rəbb düzgün tərəzi və çəkini tələb edər, O, torbadakı hər çəki daşını müəyyən edər. **12** Şər iş görmək padşahlarda ikrəh yaradar, Çünkü salehliklə taxtlar möhkəm olar. **13** Saleh adəmin dili padşahları razi salar, Onlar düz danişanı sevər. **14** Padşahın hiddəti ölüm elçisidir, Amma hikməti insan bu hiddəti yatrıar. **15** Padşahın üzü nuranıdırsa, demək, həyat var, Razılığın yaz yağışı gətirən buluda oxşar. **16** Qızıldan çox hikmət qazanmaq yaxşıdır, Gümüşü yox, idrəki yiğməq üstün

tutular. **17** Əməlisalehlər pislikdən dönmək yolunu tutar, Yoluna diqqət edən canını qoruyar. **18** Əcaldən əvvəl təkəbbür gələr, Fəlakətdən əvvəl lovgalıq ruhu gələr. **19** Məzəlumlar arasında sadə qəlblə olmaq Təkəbbürlülərlə talan malı bölüştürməkdən yaxşıdır. **20** Sözdən hikmət alan xeyir tapar, Rəbbə güvənən insan nə bəxtiyardır! **21** Qəlbində hikmət olan dərrakəli adlanar, Şirin dilli olan müdrikliyi artırır. **22** Ağıl insan üçün həyat çeşməsidir, Axmağa tərbiyə vermək səfəhlikdir. **23** Hikmətinin ürəyi diliñə tərbiyə verir, Ağzındakı müdrik sözləri artıq edir. **24** Xoş sözlər sanki pətəkdə baldır, Cana şirinlik, sümüklərə şəfadır. **25** Yol var ki, insanların qarşısında düz görünür, Amma sonu ölümdür. **26** Əməkçi qarnı üçün zəhmət çəkir, Aclıq onu məcbur edir. **27** Yaramaz şər quyusu qazar, Dili alov kimi yandırıb-yaxar. **28** Hiyləgər adam dava yaradar, Qeybətçi əziz dostları ayırar. **29** Zorakı qonşularını aldadır, Onları yaxşı olmayan yola aparar. **30** Niyyəti hiyləli olan göz vurur, Dodaq büzər, şər qurar. **31** Ağaran saçlar şərəf tacıdır, Salehlik yolunun qazancıdır. **32** İgid olmaqdən sabırı olmaq yaxşıdır, Nəfsə hakim olmaq şəhəri almaqdən üstündür. **33** Ətəyin üstünə püşk atılar, Amma hökm Rəbdən gələr.

17 Quru bir loğması olan dinc ev Münaqışlı olan, ziyaft dolu evdən yaxşıdır. **2** Ağlılı nökər adbatıran oğlun ağası ola, Qardaşlar arasında miras payı alar. **3** Qızıl-gümüş isti kürədə yoxlanar, Rəbb isa ürəyi aşadırar. **4** Pis adəmin diqqəti şər ağızdadır, Yalançı fitnəkarın sözlərinə qulaq asır. **5** Yoxsula rişxənd edən Yaradanına xor baxır, Başqasının bələsinə sevinən cəzasız qalmır. **6** Nəvələr ahilların tacıdır, Oğulların şərəfi atalarıdır. **7** Sarsaşa bələğətli söz yaraşmadığı kimi əsildədəyə də yalançı dil yaraşmaz. **8** Rüşvət verənin gözündə rüşvət bir tilsimdir, Çünkü hansı tərəfə getsə, uğur götürir. **9** Günahı örtən məhəbbət axtarar, Sövgəzdirən əziz dostları ayırar. **10** Qanan insan üçün bir irad Axmağa vurulan yüz zərbədən də artıq təsir edir. **11** Pis insan ancaq üşyankarlıq axtarar, Onun aleyhina qəddar qasid gəndərilər. **12** Balalarını itirmiş bir ayya rast gəlmək Səfahətə batmış axmaqla rastlaşmaqdən yaxşıdır. **13** Kim yaxşılıq əvəzinə pislik etsə, Evindən pislik ayrılmaz. **14** Davanın başlanması su bəndinin açılmasına bənzər, Dava başlanmamış münaqışəni tərk et. **15** Şərə haqq vermək, salehi məhkəm etmək – Hər ikisi Rəbdə ikrəh yaradır. **16** Axmaq hikmət qazanmaq istəməz, Bunun üçün pul sərf etmək fayda verməz. **17** Dost hər zaman sevər, Qardaş dar gün üçün doğular. **18** Qanmaz başqası ilə əlbir ola, O, qonşusuna zəmin durar. **19** İtaətsizliyi sevən münaqışəni sevər, Qapısını ucaldan əcəlini səslər. **20** Əyri ürəkli xeyir tapmaz, Hiyləgər dilli insanı bəlaya salar. **21** Axmağın atası dərdə düşər, Sarsağın atasının sevinci itar. **22** Ürək sevinci can üçün en yaxşı məlhəmdir, Könlün sinması sümükləri qurudar. **23** Şər qoltığuna rüşvət götürər ki, ədalət yollarını pozsun. **24** Qanan adam hikmətə baxar, Axmağın gözləri dünyannı o tayıni

axtarar. **25** Axmaq oğul atasına qəm-kədər verər, Onu doğan anasını qubarlaşdır. **26** Saleh insanı cərimə etmək yaxşı deyil, əsilzadəni düzlüyüն görə döymək yaxşı deyil. **27** Çoxbilən az danişar, Müdrik həlimlik ruhunda olar. **28** Səfəh belə, sakit dayansa, hikmətli hesab edilər, Ağızını yumsa, dərrakəli görünər.

18 Tənhalığı sevən niyyətinin ardınca düşür, Sağlam şüura zidd gedir. **2** Axmaq dərrakəni deyil, Fikrini ortaya tökməyi sevir. **3** Şər insanla hörmətsizlik, Şərfsizliliklə rüsvayçılıq gələr. **4** Dilin sözlərindən dərin sular yaranar, Hikmət qaynağından çay axar. **5** Məhkəmədə salehi haqsız çıxarmaq üçün Pis adama tərəfkeşlik etmək yaxşı deyil. **6** Axmağın dili münaqışaya girişər, Ağzı özünü döydürər. **7** Axmağın ağızı onu bəlaya salar, Dili canına tələ qurar. **8** Qeybətçinin sözləri şirin tikələrə bənzər, Mədənin ən dərin yerlərinə düşər. **9** Ləng işləyən dağlıcuya yoldaşdır. **10** Rəbbin adı qüvvətli bir qaladır, Saleh qəcib ona pənah aparır. **11** Varlı üçün sərvəti ona qala şəhəridir, Öz gümənində özü üçün pənah hasarı tikir. **12** Ürəyin təkəbbürü əcəldən əvvəl gələr, itaətkarlıq şərəfdən əvvəl gələr. **13** Eşitməzdən qabaq cavab vermək Səfəhlik və rüsvayçılıqdır. **14** Xəstənin ürəyi bütün ağrıları çəkər. Amma ürəyi sinqirdısa, buna necə dözər? **15** Dərrakəli ürək bilik qazanar, Hikmətlinin qulağı bilik axtarar. **16** İnsanın hədiyyəsi ona yol açar, Böyük adamların hüzuruna aparar. **17** İddiasını əvvəl deyən haqlı görünər, Amma əleyhdəri gəlib onu istintaq edər. **18** Püşk atmaq davaları yatırar, Savaşanları bir-birindən ayırar. **19** İncik qardaşın könlünü almaq qalalı şəhəri almaqdan daha çatindir, Belə davalar qapısı cəftalı qala kimidir. **20** İnsanın qarnı ağızının bəhəri ilə, Dilinin səmərəsi ilə doyar. **21** Ölüm və hayat dilin əlindədir, Onu sevənlər barından yeyir. **22** Arvad alan uğur qazanar, Rəbbin razılığını alar. **23** Yoxsul rəhm istəyar, Zəngin isə sərt cavab verər. **24** Dost çıxaldan öz-özünü yuxar, Amma qardaşdan daha yaxın dost da var.

19 Kamalla yaşayan yoxsul insan Şər danişan axmaqdən yaxşıdır. **2** Bılık yoxdursa, həvəs yaxşılıq edə bilməz. Tələsən tərsə düşər. **3** İnsan öz səfəhliyi ilə yolunu alt-üst edər, Ürəyində isə Rəbbə hiddətlənər. **4** Var-dövlət dost artırır, Kasibi isə dostları atar. **5** Yalançı şahid cəzasız qalmaz, Yalandan üzə duran qurtuluş tapmaz. **6** Çoxları nəcabətlinin üzünü görmək ister, Səxavətli adamlı çoxları dostluq edər. **7** Yoxsuldan qardaşının da zəhləsi gedər, Dostları ondan lap uzaq gəzər, Yalvararaq ardınca düşsə də, yaxınına gəlməz. **8** Anlayış qazanar öz canını sevar, Dərrakəyə bağlanan uğur qazanar. **9** Yalançı şahid cəzasız qalmaz, Yalandan üzə duran hələk olar. **10** Axmağa dəbdəbəli həyat yaraşmadığı kimi Qulun ağalara hökm etməsi də yaraşmaz. **11** İnsanın ağılı hiddəti ləngidər, Başqasının günahını bağışlaməq ona şərəf gətirər. **12** Padşahın qəzəbi aslan nərəsinə bənzər, Razılığın çəmənə düşən şəhə bənzər. **13** Axmaq oğul atasına bəla olar, Davakar arvad kəsilməyən damciya oxşar. **14**

İnsana ev, var-dövlət atalardan miras qalar, Ağlılı arvadı isə Rəbb nəsib edər. **15** Tənbəllik insana dərin yuxu gətirər, Avaralıq insanı ac qoyar. **16** Əmrə əməl edən canını saxlar, Yoluna baxmayan hələk olar. **17** Kasiba səxavət göstərən sanki Rəbbə borc verər, Çünkü onun əvəzi Rəbdən gələr. **18** Ümid varkən oğluna tərbiyə ver, Ölümünə bais olma. **19** Kəmhövsələ insan cəriməyə dütəş, Onu qurtarsan belə, yenə də davam edər. **20** Nəsihətə qulaq as, tərbiyəni qəbul et, Bunun nəticəsində hikmətli olarsan. **21** İnsanın qəlbində çox amalı var, Amma Rəbbin niyyəti həyata keçər. **22** İnsan etibar arzular, Yoxsul adam fırıldaqçıdan yaxşıdır. **23** Rəbb qorxusu insana həyat verər, Ona şər yaxınlaşmaz, tox yatar. **24** Tənbəl əlini qabda olana batırar, Ağızına belə, aparmaz. **25** Rişxəndçini döysən, cahil insan uzaqqorən olar, Dərrakəlini danlaşan, biliyini artırar. **26** Kim ki atasını soyub, anasını qovar, Xəcalət gətirən övladdır, ad batırar. **27** Oğlum, bilik verən sözlərdən dönmək istəsən, Tərbiyəyə qulaq asmaqdan vaz keç! **28** Yaramaz şahid ədalətə rişxənd edar, Pislərin ağızı acıgözlükli şəri yeyər. **29** Rişxəndçilər üçün məhkəmə, Axmaqların kürəyi üçün kötək hazırlar.

20 Şərab insanları əla salar, Keflandırıcı içki onları dalaşdırır, Sərəxş olan müdrik olmaz. **2** Padşahın vahiməsi aslan nərəsinə bənzər, Onu əsəbləşdirən canını itirər. **3** Münaqışədən çəkinmək insana şərəf gətirər, Hər səfəh davaya girişər. **4** Mövşümündə kotan sūrməyən tənbəl əkinçi Biçin vaxtı heç nə tapmaz. **5** Ürəyin düşüncələri dərin sulara oxşar, Dərrakəli adam onu çəkib çıxarar. **6** İnsanların çoxu sədaqətindən dəm vurur. Amma sadıq adəmi haradan tapmaq olar? **7** Saleh kamalı ilə yaşı, Özündən sonra gələn nəslə bəxtiyar olar. **8** Nə zaman ki padşah hökm üçün taxta çıxar, Gözləri ilə bütün pisliyisovur. **9** Kim deyər ki, qəlbimi təmizləmişəm, Günahımı silmişəm? **10** Aldadıcı ölçü, aldadıcı çəki - Hər ikisi Rəbdə ikrəh yaradar. **11** Hətta uşaq da əməlləri ilə, işlərinin saf, doğru, yoxsa əksinə olması ilə tanınar. **12** Eşidən qulaq, görən gözəl - Bunların hər ikisini yaradan Rəbdır. **13** Sevmə yatmayı, yoxsullaşarsan, Ayiq ol, onda bol çörəyə çatarsan. **14** Müştəri deyər: «Pisdir, pis maldır», Amma alib gedəndə özünü öyər. **15** Qızıl və çox yaqut var, Amma ağılı söz danişan dil qiyəmətli cəvahirdir. **16** Özgəyə zəmin duranın libasını al, Onu qəribələr üçün girov saxla. **17** Kələklə əldə edilən çörək əvvəlcə şirin olar, Axırda ağızı çıngılla doldurur. **18** Nəsihət alaraq möhkəm qərar çıxar, Mühəribəni sağlam məsləhətlə apar. **19** Sözgəzdirən sırələri açıb yayar, Gərək boşbögəza qoşulmayasan. **20** Kim ki atasına, anasına qarğış edər, Zülmətə düşərkən çırğı sönər. **21** Tələsik alınan mülk Axırda xeyir gətirməz. **22** Demə «bu pisliyin avazını çıxacağam» Rəbbi gözlə, qoy O səni xilas etsin. **23** Fərqli çəki daşları Rəbdə ikrəh yaradar, O, aldadıcı tərəzidən xoşlanmaz. **24** Kişiyə addim atdırın Rəbdır. Bəs tutduğu yolu insan necə anlasın? **25** Düşünmədən nəzir edən özünü tələyə salar, Sonra öz əhdi barədə çox fikirləşməli olar. **26** Hikmətli padşah pislərisovur, Onlar dəyirman

daşında üyündülər. **27** İnsanın ruhu Rəbbin çırğıdır, Daxilinin dərin yerlərini aşırıdar. **28** Padşahı məhəbbət və sədaqət qoruyar, Taxtını xeyirxahlı möhkəm saxlar. **29** Gəncləri qüvvəti şərəfləndirir, Ağ saçlar qocalara zinət verir. **30** Yaralayıcı zərbələr pis insanı düzəldə bilər, Kötəkləmək daxilin dərin yerlərinə təsir edə bilər.

21 Padşahın ürəyi Rəbbin əlindədir, Onu su arxı kimi istədiyi səmtə döndərər. **2** İnsanın yolu öz gözündə düz sayilar, Lakin ürəkləri Rəbb yoxlayar. **3** Rəbb Ona qurban təqdimindən çox Salehliyə, adalatə riayət edilməsini istər. **4** Təkəbbürlü baxış, lovğa ürək Pislərin işığı və günahıdır. **5** Çalışqanın niyyəti xeyir gətirər, Tələsən ehtiyac içəna düşər. **6** Yalançılıqla qazanılan xəzinə Havaya yayılan sis-dumandır, bir ölüm tələsidir. **7** Zoraklığına görə pislər süpürülüb atılacaq, Çünkü onlar ədalətə əməl etmək istəmir. **8** Günahkarın yolu dəlaşıqdır, Pak insanın etdiyi doğru sayılır. **9** Davakar arvadla bir evdə yaşamaqdansa Damin bir küçündə yaşamaq yaxşıdır. **10** Pis insan şərə can atar, Qonşusu gözündə lütf tapmaz. **11** Rısxəndcini cərimə etsən, cahil bundan hikmət alar, Hikmətli ibrətdən bilik qazanar. **12** Saleh insan pislərin evi barədə düşünər, Çünkü pislər alt-üst olub bəlaya düşər. **13** Qulağını tutub kasibin fəryadını eşitməyənin Fəryadına cavab verilməyəcək. **14** Gizli hədiyyə qəzəbi, Qoltuqdakı rüşvət hiddəti yatırar. **15** Haqq öz yerinə gələndə saleh sevinər, Şər iş görənin başı bəlaya düşər. **16** Kim ki ağlın yolundan çıxar, Ölülər camaaati arasında uyuyar. **17** Zövq-səfaya düşkün olan ehtiyaca düşər, Şərab və yağı yemək harisi sarvat tapmaz. **18** Pis insan salehin yerinə, Xain əmalisalehin əvəzinə girov verilər. **19** Davakar, deyinən arvadla yaşamaqdansa Çölliükdə yaşamaq yaxşıdır. **20** Hikmətlinin evində istənilən xəzinə və bolluq var, Axmağın nəyi varsa, yeyib-qurtarar. **21** Salehlik və sədaqətin ardınca gedən Həyat, salehlik və şərəf tapar. **22** Bir hikmətli qəhrəmanların şəhərinə hücum çəkər, Alınmaz qalanı darmadağın edər. **23** Ağzını, dilini tutan insan Canını bələlərdən saxlayar. **24** Lovğa, təkəbbürlü adam rısxəndçi adlanır, Lovğalandıqca lovğalanır. **25** Tənbəlin arzusu onu ölümə aparır, Çünkü əlləri zəhmətdən qaçır. **26** Tənbəl bütün gün çox şey arzulayar, Salehsə əsirgəmədən azuqə paylayar. **27** Şər adamın etdiyi qurban iyrəncidir, Pis niyyətlə təqdim olunarsa, daha pisdir. **28** Yalançı şahid hələk ələr, Söz eşidən həmişə danişdırılar. **29** Şər adam üzünə sərtləşdirir, Əmalisaleh tutduğu yolu möhkəmləndirir. **30** Heç bir hikmət, dərrakə, ibrət Rəbbin qarşısında dayana bilməz. **31** Atlar döyüş günü üçün hazırlanar, Amma zəfəri Rəbb qazandırar.

22 Yaxşı ad böyük sərvətdən, Lütfkarlıq isə qızılı gümüşdən üstündür. **2** Zəngin və yoxsul insan bir şeydə bir-birinə bənzəyir - Hər ikisini yaradan Rəbdır. **3** Uzaqqorən qabaqcadan şəri görüb ondan qaçar, Cahil isə irəli çıxar, ziyan tapar. **4** İtaətkarlığın və Rəbb qorxusunun nəticəsi Sərvət, şərəf, həyatdır. **5** Əyri yol tikanlıdır,

orada talələr var, Canını qoruyan bundan uzaqlaşar. **6** Uşağa tərbiyə ver ki, layiqli yol tutsun, O qocalanda da bu yoldan dönməz. **7** Zəngin yoxsulun ağası olar, Borclu adam borc verənə qul olar. **8** Haqsızlıq əkən şər biçər, Onun qəzəbinin dəyənəyi məhv edilər. **9** Əliaçıq bərəkət qazanar, Çünkü çörəyindən kasiba paylar. **10** Rısxəndçi adəmi qovsan, münaqış qurtarar, Çəkişmə, şərəfsizlik sona çatar. **11** Ürək təmizliyini sevən, Dilindən lütfkar sözlər tökülen padşahın dostudur. **12** Rəbbin gözləri biliyi qoruyar, Xainin sözlərini isə boşa çıxarar. **13** Tənbəl deyər: «Bayırda aslan var, Küçəyə çıksam, məni parçalar». **14** Əxlaqsız qadının ağızı dərin çuxura oxşar, Rəbbin lənətinə gələn ora yixilar. **15** Səfəhlik usağın qəlbindən yapışar, Kötəklə tənbəh ediləndə bu ondan uzaqlaşar. **16** Varlanmaq üçün kasiba zülm edən, Zəngin adama verən ehtiyaca düşər. **17** Qulağını aç, hikmətliinin sözlərini eşit, Ürəyini mənim biliyimə ver. **18** Onları sinənə doldursan, Onların hamisini dilinə salsan, yaxşı olar. **19** Rəbbə güvənəsən deyə Bu gün bunları sənə bildirirəm. **20** Sənə nəsihətlə, biliklə dolu əla məsəllər yazmamışəm? **21** Qoy bunlar haqq sözün həqiqətini sənə bildirsinlər ki, Hara səni göndərsələr, düz məlumat gətirəsən. **22** Kasibi fəqir olduğu üçün soyma, Darvazada məzəlumu zülmə salma. **23** Çünkü onların münaqışəsinə Rəbb baxar, Onları soyanları soyub-talayar. **24** Tez qazəblənənə yoldaş olma, Kəməhvəsalı ilə yola çıxma. **25** Yoxsa onun yollarına alışarsan, Canını tələyə salarsan. **26** Başqalarının borclarına zəmin durmaqdən, Belə işə əl atmaqdən çəkin. **27** Ədəməyə pulun olmasa, Altından yatağını apararlar. **28** Ata-babalardan qalan Qədim sərhəd daşının yerini dəyişmə. **29** İşində mahir olanı görürsənmi? Sıravi adamların deyil, şahların hüzurunda dayanar.

23 Bir ağa ilə süfrəyə əyləşəndə Qarşında olana yaxşı bax. **2** İştahan çox olsa da, boğazına sərhəd qoy. **3** Onun ləziz xörəklərinə tamah salma, Çünkü bu yemək adəmi aldadır. **4** Sərvət qazanmaq üçün özünü əldən salma, İdraklı ol, bu fikirdən vaz keç. **5** Gözünü sərvətə diksən, yox olar, Birdən qanadlanar, üçub qartal tək göyə qalxar. **6** Xəsisin çörəyini yemə, Onun ləziz xörəklərinə tamah salma. **7** O, ürəyində hər şeyin hesabını edər. Dilində sənə «ye, iç» deyər, Amma ürəyi ilə dili bir deyil. **8** Yediyin loğmanı qusarsan, Dədinya bütün şirin sözərə boşça çıxar. **9** Axmağın qulağına söz demə, Çünkü sənin ağılli sözlərinə xor baxar. **10** Qədim sərhəd daşının yerini dəyişmə, Yetimlərin əkininə girmə. **11** Çünkü onların Hamisi qüvvətlidir, Səninlə olan münaqışəyə O baxar. **12** Qəlbini tərbiyəyə, Qulaqlarını bilik sözlərinə ver. **13** Uşağa tərbiyə ver, bundan vaz keçmə, Tərbiyə kötəyi ona ölüm gətirməz. **14** Əgər sən onu kötəkləsən, Canını ölülər diyarından xilas edərsən. (**Sheol h7585**) **15** Oğlum, ürəyin hikmətli olarsa, Mənim də ürəyim sevinər. **16** Dilindən düz sözərə çıxarsa, Kənlüm sevincdən cuşa gələr. **17** Ürəyin günahkarlara qıbtə etməsin, Ancaq bütün gün

Rəbb qorxusu ilə yaşa. **18** Sənin də bir aqibətin var, Ümidin boşça çıxmaz. **19** Oğlum, dirlə, hikməti ol, Qəlbini düz yola bağla. **20** Şərab düşkünü olan əyyaşlara, ət qapan qarınqlulara qoşulma. **21** Çünkü əyyaş və qarınqlu yoxsullaşar, Yeyib-içib, məst olan cir-cindir içində qalar. **22** Doğma atana qulaq as, Qoca anana xor baxma. **23** Həqiqət al, onu satma, Hikməti, təriyəni, idrəki qoruyub-saxla. **24** Salehin atası bolluca fərəhəlnəcək, Hikmətlinin övladı onu sevindirəcək. **25** Qoy ata-anan sevinsin, Səni doğan fərəhələnsin. **26** Oğlum, ürəyini mənən yönəlt, Gözlərin mənim yollarımı nəzərdən keçirsin. **27** Fəhişədərin bir çuxurdur, Yad arvad dar quyudur. **28** Quldur kimi pusqu qurar, İnsanlar arasında xainləri artırar. **29** Kimdir yash? Kimdir dərdli? Kimin münaqışısı var? Kimin şikayəti var? Kim boş yera yaralandı? Kimin gözləri qızar? **30** Şərab içməyə oturub qalxmayan, Gedib müxtəlif şərab dadanlar! **31** Şərabın al rənginə, Qədəhdə parlamasına, rahat içilməsinə baxma. **32** Axırda ilan kimi sancar, Əfi ilan kimi zəhərlər. **33** Gözlərinə qəribə şeylər görünər, Qəlbinə əyri fikirlər gələr. **34** Özünü dənizin ortasında sanarsan, Sənki gəmi dirəyinin başında yatmışan. **35** Deyərsən: «Məni vurublar, hiss etməmişəm, Məni döyüblər, heç bilməmişəm. Yenə içmək üçün nə zaman aylacağam?»

24 Pis adamlara qibət etmə, Onlara qoşulmaq istəmə. **2** Çünkü ürəklərində zalimliyi fikirləşər, Dilləri qəddarlıqlan danışar. **3** Ev hikmətə tikilər, Dərrakə ilə möhkəmlənər. **4** Mənəllər bilik vasitəsilə, Hər cür dəyərli, yaxşı şeylərlə dolar. **5** Hikmətli kişi qüvvətli olar, Bilikli adam öz gücünü artırar. **6** Düzgün məsləhətlə mühabirə edə bilərsən, Doğru nəsihət verən çıxdursa, qələbəyə çatarsan. **7** Səfəh üçün hikmət əlçatmadır, Darvazada susub ağzını açmır. **8** Şər quran fitnəkar adlanar, **9** Səfəhin pis əməlləri günah sayilar, Rışxəndilər insanlarda ikrəh yaradar. **10** Dar gündə taqətdən düşsən, Necə də zəif adamsan! **11** Ölümə aparılanları qurtar, Qırğın təhlükəsi altında olanları geri çək. **12** Desən ki, bax bundan xəbərim yox idi, Ürəkləri yoxlayan bunu görməzmi? Canını qoruyan bunu bilməzmi? İnsan əməlinə görə Ondan əvəz almazmı? **13** Oğlum, bal ye, xeyri var, Şəni balının şirin dadi damığında qalar. **14** Bil ki, hikmət də canın üçün belə olar, Onu tapsan, nəticəsi də var, Ümidin boşça çıxmaz. **15** Ey şər insan, salehin yurdunu pusqu qurma, Onun evini soyma. **16** Saleh yeddi dəfə yixilsə belə, yenə qalxar, Şər insan büdrəssə, bələya düşçər olar. **17** Düşmənin yixilmasına sevinmə, Onun büdrəməsinə görə ürəyin fərəhəlnəməsin. **18** Yoxsa Rəbb görər, bundan xoş gəlməz, Düşmənin üzərindən qəzəbini götürər. **19** Pislik edənlərə görə qəzəblənmə, Şər insanlara qibət etmə, **20** Çünkü pis insanın axırı yoxdur, Şər adamin çıraqı sönər. **21** Oğlum, Rəbdən və padşahdan qorx, Xəyanətkarlarla yoldaş olmaqdan çəkin. **22** Onların bələsi qəfildən gəlir. Hər ikisinin veracəyi cəzəni kim bilir? **23** Bu sözləri də hikmətlilər deyib: Məhkəmədə tərəfkeşlik etmək yaxşı deyil. **24** Pis insana «sən salehsən» deyəni

xalqlar qınayar, Ümmətlər lənət yağıdır. **25** Amma onu danlayanlar xeyir tapar, Başlarından bol bərəkət yağar. **26** İnsana doğru cavab verən Sənki onun üzündən öpər. **27** Əvvəlcə cöldəki işini qurtar, Zəmi sal, sonra evini tik. **28** Qonşunun əleyhinə haqsız şahidlik etmə, Qoy dilindən yalan söz çıxmasın. **29** Demə: «Mənə etdiyini mən də ona edəcəyəm, Onun əməlinin əvəzini verəcəyəm». **30** Tənbəlin zəmisi dən, Qanmazın üzümlüyündən keçdim. **31** Gördüm hər yanı tikan basıb, Gicitkən bürüyüb, daşıdivarı uçub. **32** Baxaraq ona diqqət yetirdim, Bundan ibrət götürdüm: **33** Bir az da uzanıb yuxuya dalsan, əl-qolunu uzadaraq yatsan, **34** Yoxsulluq üstünə soyğunçu kimi, Ehtiyac üstünə quldur kimi hücum çəkər.

25 Bunlar da Süleymanın məsəlləridir. Yəhuda padşahı Xızqıyanın adamları bir yerə yığılib bunların üzünü köçürtdü. **2** Allahın işlərinin müəmməsi Onu şərəfləndirir, Bu işləri aşkar etmək padşahlara şərəf gətirir. **3** Göyün yüksəkliyini, yerin dərinliyini, Padşahın da qəlbindən keçənləri bilmək olmaz. **4** Tullantı gümüşdən ayırsan, Zergərələr əl işi qalar. **5** Əger şər adam padşahın yanından ayrılsara, Taxtı salehliklə möhkəmlənər. **6** Padşahın hüzurunda özünü ucaltra, Rütbəlilərin yanında dayanma. **7** Çünkü «buyur yuxarı» dəvətinə almaq Bir əsilzadə qarşısında aşağı endirilməkdən yaxşıdır. **8** Gördüyün şeylər barədə Dava yaratmağa tələsmə. Sonra qonşun səni utandırsa, nə edərsən? **9** Münaqışını qonşunla özün həll et, Özgənin sırrını açma. **10** Yoxsa hər eşidən sənə xor baxar, Bu səni etibardan salar. **11** Yerində deyilən sözlər, Gümüş oymalar içində qızıl almala bənzər. **12** Sözbaxan insana hikmətlinin məzəmməti Qızıl sıraq, qızıl bəzək kimidir. **13** Biçin zamanı qar kimi sərinlik necədir, Etibarlı elçi də onu göndərən üçün belədir. O, ağasının ruhunu təzələyir. **14** Kim ki vermədiyi bəxşislərlə öyünü, Yağışsız buluda və küləyə bənzəyir. **15** Səbirlər hökmdarı da inandırmaq olar, Şirin dil sümükləri belə, yumşaldar. **16** Bal tapsan, lazımi qədər ye, Acgözlüklə yesən, qusarsan. **17** Qonşunun evinə az-az get, Yoxsa bezər, sənə nifrat edər. **18** Kim ki qonşusuna qarşı yalandan şahidlik edir, Toppuza, qılınca, iti oxa bənzəyir. **19** Dar gündə namərdə bel bağlamaq Çürik dişə, şikəst ayağa güvənməyə bənzəyir. **20** Qələbi qubarlıya nəğmə söyləmək Soyuq havada lüt qoyulmağa, Soda üstə sirkə tökülməyə bənzəyir. **21** Düşmənin acdırısa, onu yedizdir, Susuzdursa, ona su ver. **22** Belə etməklə sənki onun başına köz tökərsən, Bunun əvəzini Rəbdən alarsan. **23** Şimal küləyi yağış gətirir, Qeybatçı dil isə insanın üzünü qəzəb gətirir. **24** Davakar arvadla bir evdə yaşamaqdansa Dəmin bir küçündə yaşamaq yaxşıdır. **25** Susuzluqdan yanana sarin su necədirsa, Uzaq diyardan gələn xoş xəbər də elədir. **26** Əgər saleh insan pis adama təslim olarsa, Bulanan bulağa, murdarlanan quyuya bənzəyir. **27** Qədərindən çox bal yemək xeyirli olmadığı kimi Tərifə uymaq da yaxşı deyil. **28** Nəfsini saxlaya bilməyən Dağılmış, hasarsız şəhərə bənzəyir.

26

Yay fəslinə qar, biçinə yağış yaraşmadığı kimi Axmağa da şərəf yaraşmaz. 2 Sərçənin ora-bura uşduğu kimi, Qaranguşun gəlib-getdiyi kimi Nahaq qarğış da boşdur. 3 Ata qamçı, eşşəyə noxta necə yaraşırsa, Axmağın kürəyinə də kötük elə yaraşır. 4 Axmağa səfəhliyinə görə cavab vermə, Yoxsa ona bənzərsən. 5 Axmağa səfəhliyinə görə elə bir cavab ver ki, Öz gözündə hikmətli görünməsin. 6 Kim ki axmaq vasitəsilə xəbər göndərir, Öz ayaqlarını kəsib ziyan çəkənə bənzəyir. 7 Axmağın ağızından çıxan məsəl Topalın ayağının axsamağına bənzəyir. 8 Axmağı tərifləmək Sapanda qoyulan daşa bənzəyir. 9 Sərxoş tikanlı budağı elində tutduğu kimi Axmaq da məsəl çəkər. 10 Axmağı, hər yoldan ötəni muzdla tutan Həmin yaralayan naşı oxatan kimidir. 11 Hansı axmaq öz səfəhliyini təkrarlayırsa, Qusduğuna qayıdan itə oxşayır. 12 Öz gözündə hikmətli sayılanı görmüsənmi? Axmağa ondan artıq ümidi var. 13 Tənbəl deyər: «Yolda aslan var, Şir küçələri dolanır». 14 Qapı öz oxu üstündə necə firlanırsa, Tənbəl də yatağında elə firlanır. 15 Tənbəl əlini qabda olana batırır, Ağzına aparmağə ərinər. 16 Tənbəl öz gözündə Ağlılı cavab verən yeddi nəfərdən də çox hikmətli görünür. 17 Ona aid olmayan münaqişəyə qarışan Elə bil küçədəki iti qulaqlarından tutur. 18 Odlu, öldürücü oxlar atan dəli necadırsə, 19 Qonşusunu aldadıb «zarafat etdim» deyən də eldir. 20 Odun qurtaranda ocaq sənər, Qeybətçi olmayan yerdə dava bitər. 21 Necə ki kömür köz salar, odun alışar, Davakar adam da münaqişəni bu cür alovlandırdı. 22 Qeybətçinin sözləri şirin tikələrə bənzər, Mədəninən dərin yerlərinə düşər. 23 Hərərətli dili, şər dolu üzəyi olan insan Gümüşü suya çəkilmiş saxsı qaba oxşayır. 24 Düşmən kinini dili altında gizlədər, Qəlbində hiyləsini saxlar. 25 Onun mehriban danişığına inanma, Qəlbinə yeddi cür iyrənclik doldurub. 26 Nifrətinin firıldaqla gizlətsə də, Şəri camaat qarşısında üzə çıxar. 27 Quyu qazan özü quyuya düşər, Daş isə onu yuvarlayanın üstünə gələr. 28 Yalan danişan dil sancıdı adamlara nifrətini göstərər, Yaltaqlanan ağız hər yəni xarabaya çevirər.

27

Sabahkı gününlə öyünmə, Günün nə doğacağını bilməzsən. 2 Qoy səni özün yox, başqaları tərifləsin, Sənə tərifi öz dilin yox, yad söylosin. 3 Daşın, qumun çəkisi ağırdır, Səfehin aşib-coşması bunların ikisindən də ağırdır. 4 Hiddət amansızdır, qəzəbsə aşib-daşar, Paxilliq dəha betərdir, ona necə dözmək olar? 5 Aşkar irad gizli məhabbətdən üstündür. 6 Dostun vurdugu yara onun sədaqətinə görədir, Amma düşmən öpdükçə öpər. 7 Toxun könlü şəni balını belə, rədd edər, Lakin acı olana acı şeylər belə, şirin gələr. 8 Yurdundan ayrı düşən insan Bir quş kimi yuvasından ayrı düşür. 9 Gözəl atır və buxurun ürəyə verdiyi ləzzət kimi Dostun nəsihəti də insana xoş gələr. 10 Həm öz dostunu, həm də atanın dostunu tərk etmə, Dara düşəndə qardaşının evinə getmə. Yaxın qonşu uzaq qohumdan yaxşıdır. 11 Oğlum, hikmətli ol, qoy qəlbim sevinsin, Onda məni utandırana cavab verə

bilərəm. 12 Uzaqgörən qabaqcadan şəri görüb ondan qaçar, Cahil isə irəli çıxar, ziyan tapar. 13 Özgəyə zəmin duranın libasını al, Onu qərib qadın üçün girov saxla. 14 Kim ki qonşusunu sübh erkən ucadan salamlar, O zaman salamı söyüş sayılır. 15 Davakar qadın yağışda daman damciya oxşar. 16 Onu yel kimi dayandırmaq olmaz, Zeytun yağı kimi ovucda saxlamaq olmaz. 17 Dəmir dəmiri itilər, İnsan insanın ağlını iti edər. 18 Əncir becərən barını yeyər, Ağasının qayğısına qalan şərəfləndirilər. 19 Sifətin əksi suyun üzüna düşdüyü kimi İnsanın üzəyi də onu elə göstərər. 20 Ölüm və Hələk yeri doymadığı kimi İnsanın da gözü doymaz. (Sheol h7585) 21 İsti kürədə qızıl-gümüş yoxlanar, İnsan da başqalarının tərifi ilə tanınar. 22 Bugđanı həvəngdəstədə döysən, kəpəyi çıxar, Amma səfəhi nə qədər döysən, səfəhliyi çıxmaz. 23 Sürüna yaxşı bax, naxırına nəzər yetir, 24 Nə var-dövlət əbədidir, nə də tac nəsildən-nəslə keçir. 25 Saman yığılından sonra təzə ot bitəndə, Dağlarda ot biçiləndə 26 Quzuların səni geyindirər, Təkələrini satıb tarla ala bilərsən. 27 Keçilər sənə yemek üçün o qədər süd verər ki, Bu, evin azuqəsinə, kənizlərinin dolanışığına çatar.

28

Şər insan onu qovan yox ikən qaçar, Saleh aslan kimi mərd dayanar. 2 Ölkədə üşyan olanda rəhbərlər artar, Dərrakəli, işbilən adam olsa, ölkəni uzun müddət qoruyar. 3 Bir yoxsul kişi kasıbları incidırsə, Bu, əkinin yuyub aparan, qılıq yaradan güclü yağışa bənzər. 4 Qanunu pozanlar pisi təriflər, Qanuna əməl edənlər onlara qarşı çıxar. 5 Pis insanlar nə bilir ki, ədalət nadir, Rəbbi axtaranlar bunu dərk edir. 6 Kamalla yaşıyan yoxsul insan əyri yolla sərvət qazanandan yaxşıdır. 7 Qanan oğul qanunu yerinə yetirər, Qarınquluya qoşulan atasına xəcalət çəkdirər. 8 Kim ki müəamilə ilə, sələmlə var-dövlət yığar, Onun vari axırdıa kasıblara səxavət göstərənə qalar. 9 Kim ki qanunu eşitməmək üçün qulaqlarını bağlayır, Onun duaları iyrənccidir. 10 Kim ki amalısələhləri əyri yola çəkər, Öz qazlığı quyuya düşər, Kamillərə yaxşı şeylər irs qalar. 11 Zəngin özünü hikmətli sanar, Amma müdrik kasib onun qəlbini oxuyar. 12 Salehlərin zəfəri hamiya şərəf götərir, Amma pislər hakim olsa, hamı gizlənər. 13 Gündələrini ört-basdır edən uğur qazanmaz, Onu etiraf edərək tərk edən mərhəmət tapar. 14 Həmişə Rəbdən qorxan bəxtiyardır, Ürəyi inadkar bələya düşər. 15 Kasib xalqın üzərində olan pis hökmərdə Nərildəyən aslan, hücum edən ayyıxa oxşar. 16 Dərrakəsiz hökmərdən qəddar, zülmkar olar, Haram qazanca nifrat edənən ömrü uzanar. 17 Qantökən qorxub məzara düşənədək qaçar. Qoy heç kim ona kömək etməsin. 18 Kamillik yolu ilə gedən qurtular, əyri yolda olanlar qəflətən yixilar. 19 Torpağımı əkib-becərən doyuncu çörək yeyər, Boş şeylərin ardınca gedən müflisləşər. 20 Etibarlı insanın bərəkəti boldur, Tez varlanmaq istəyən cəzasız qalmır. 21 Tərəfkeşlik yaxşı deyil, Kişi bir loğma çörək üçün günah işlədə bilər. 22 Xəsis var-dövlət ardınca düşər, Bilmədən yoxsulluğa

yetişer. **23** Kim ki başqasını danlayır, Yağlı dilə tutandan çox axırda o, lütf qazanır. **24** Ata-anasını soyub «günah deyildir» deyən Qırıcı insana yoldaşdır. **25** Tamahkar dava yaradar, Rəbbə güvənən bolluğa çatar. **26** Öz ağılna güvənən axmaqdır, Hikmətlə gəzib-dolaşan azad olur. **27** Yoxsula əl tutan möhtac qalmır, Ona məhəl qoymayan lənət qazanır. **28** Pislər hakim olsa, hamı gizlənər, Onlar yox olanda salehlər çoxalar.

29 Məzəmmətlərə baxmayıb dikbaşlıq edən Birdən yixiləb çarasız qalar. **2** Salehlər artanda xalq sevinər, Pis hökmdar olanda xalq nala çəkər. **3** Hikmət sevən atasını sevindirər, Fahişələrə aşna olanın əlindən var-yoxu gedər. **4** Padşah ölkəni ədalətlə möhkəmləndirər, Ağır vergilər qoyansa ölkəni süqut etdirər. **5** Bir kişi ki qonşusunu yağlı dilə tutur, Onun addimları üçün tor qurur. **6** Pisin günahı özünə tələdir, Saleh sevincindən haray çəkir. **7** Saleh kasıbların haqqını görür, Pis adam bunu dərk etmir. **8** Rısxəndicilər şəhəri çaxnaşdırır, Hikmətlilər isə qəzəbi yatırır. **9** Hikmətli səfəhi məhkəməyə versə, Safəh coşub lağ edər, dincilik gedər. **10** Qana susayanlar kamil insana nifrat edər, Əmalisalehlər can qurtarar. **11** Axmaq həddini aşib özündən çıxar, Hikmətli səbirlər dayanar. **12** Hökmdar yalan sözə quləq asarsa, Bütün xidmətçiləri şər insana çevirilər. **13** Yoxsul insan və zalim bir-birinə bir şeydə bənzayır: Hər ikisinin gözlərini işqınlardırın Rəbdır. **14** Padşah kasıblara həqiqətlə hökm versə, Taxtı əbədi möhkəmlənər. **15** Kötək və məzəmmət hikmət gətirər, Özbaşına qalan uşaq anasını rüsvay edər. **16** Pislər çoxalanda cinayət artar, Salehlər görəcək ki, onlar necə yixiləcəqlər. **17** Oğluna tərbiyə ver ki, canın dinc olsun, Könlün bundan ləzzət alınsın. **18** İlahi söz nazil olmayanda xalqda hərc-mərclik olar, Qanuna əməl edən nə bəxtiyardır! **19** Qula sözələ tərbiyə vermək olmaz, Çünki başa düşsə belə, quləq asmaz. **20** Düşünmədən danişana baxmışam? Axmağa ondan artıq ümidi var. **21** Kim ərköyün qul böyütsə, Axırda bu ona dərd verər. **22** Qəzəbli insan dava yaradar, Kəmhövəsələ günahı artırır. **23** İnsanı təkəbbürü alçaldar, İtaətkar şərəfə çatar. **24** Oğruya qoşulan öz-özünə düşməndir, And işə də, məhkəmədə həqiqəti söyləməz. **25** İnsandan qorxan özünü tələyə salar, Amma Rəbbə güvənən arxayın yaşar. **26** Çoxu hökmdarın hüzurunu arzular, Amma insan ədaləti Rəbdə tapar. **27** Salehlər haqsızlardan, Pis insanlarınə əmalisalehlərdən ikrəh edər.

30 Yaqə oğlu Aqurun sözələri, onun kələmi. Bu adam Yetiələ, Yetiəl və Ukala belə dedi: **2** Həqiqətən, mən hamidan ağılsızam, İnsan idrakına malik deyiləm. **3** Nə hikmət öyrənmişəm, Nə də Müqəddəsin biliyindən xəbərim var. **4** Kim göylərə qalxıb endi? Kim yeli ovcunda topladı? Kim suları palтарına sarıldı? Yer üzünün qurtaracağımadək hər yeri kim yaratdı? Adı nədir? Oğlunun adı nədir? Bilirsənmi? **5** Allahın hər bir kələmi safdır, Ona pənah gətirənlərin sıpəri Odur. **6** Onun sözünə heç nəyi əlavə etmə, Yoxsa səni tənbeh edər,

yalanını çıxarar. **7** Ey Allah, Səndən iki şey istəyirəm, Nə qədər ömrüm var, məndən onları əsirgəmə: **8** Saxta, yalan sözələr qoy məndən uzaq olsun; Məni nə yoxsul, nə də zəngin et, Ancaq mənə gündəlik çörəyimi ver. **9** Varlansam, «Rəbb kimdir?» deyə Sənə kürfət edərəm, Yoxsul olsam, oğurlaram və Allahımın adını ləkələrəm. **10** Qul barədə ağasına pis sözələr demə, Yoxsa sənə qarğış edər, bu təqsirlər yüklənərsən. **11** Adam var ki, atasına qarğış edir, Anasına alqış etmir. **12** Adam var ki, özünü təmiz sanır, Amma murdarlıqdan təmizlənməyib. **13** Adam var ki, yuxarıdan aşağı baxar, Təkəbbürlə baxmaq üçün gözlərini qaldırar. **14** Adam var ki, dişləri qılınca bənzər, Elə bil çənəsinə biçaqlar düzüb, Yer üzündən məzələmələr udar, İnsanların içindən fəqirləri mahv edər. **15** Zəlinin iki qızı var, «Ver, ver» deyib bağırar. Üç şey var ki, heç doymaz, Dörd şey var ki, «Bəsdir» deməz: **16** Ölülər diyari, qısır bətn, Sudan doymayan torpaq, «Bəsdir» deməyən alov. (**Sheol h7585**) **17** Kim ki atasına rişxənd edir, Anasının sözünə xor baxır, Dərələrdəki qarğalar onun gözlərini deşəcək, Qartal balaları onun bəbəklərini yeyəcək. **18** Mənim ağlım kəsməyən üç şey var, Anlamadığım dörd şey var: **19** Səməda qartalın yolu, Qayada ilanın yolu, Denizdə gəminin yolu, Kişi ilə gənc qadının yolu. **20** Zinakar qadının da yolu belədir: Yeyər, ağzını silər, «Nə pis iş görmüşəm ki?» deyər. **21** Yer içi şeydən lərzəyə galır, Dörd şey var ki, ona tab gətirmir: **22** Qulun padşahı olması, Sarsağın doyunca cörək tapması, **23** Nifrətəlayiq qadının əra getməsi, Qarabaşın öz xanımının yerinə keçməsi. **24** Yer üzündə dörd şey var, Kiçik olsa da, hikməti çoxdur: **25** Qarışqalar qüvvətli olmayan birləşdir, Yemini yayda tədarük edir; **26** Qayadovşanları da güclü olmayan birləşdir, Evlərini qaya içində tikir; **27** Çayırtkələrin şahı yoxdur, Lakin hamısı dəstə-dəstə irəliləyir; **28** Kərtənkələni əlla tutmaq olur, Amma o, padşah saraylarına çıxır. **29** Üç məxlüq var ki, yerişi gözəldir, Dörd məxlüq var ki, gedisi gözəldir: **30** Heyvanların ən güclüsü, Heç nəyin qarşısından geri dönməyən şir, **31** Döyüşkən xoruz, təkə, Qoşun qabağına çıxan padşah. **32** Əger özünü ucaltməqla sarsaqlıq etmişənə, Fikrində pis niyyətin varsa, əlinə ağzını tut. **33** Çünki südü çalxalayanda yağ çıxdığı kimi, Burnu sixanda qan çıxdığı kimi Qəzəbə qızışdıranda da dava yaranar.

31 Lemuel padşahın sözələri, anasının ona öyrətdiyi kəlam. **2** Nə deyim, oğlum, ey doğduğum oğul, Nəzir-niyazla əldə etdiyim oğul? **3** Gücünü qadınlara, Yollarını padşahları məhvə aparanlara sərf etmə. **4** Ey Lemuel, şərab içmək padşahlara yaraşmaz, Kefləndirici içkiyə aluda olmaq hökmdarlarla yaraşmaz. **5** İçəndə qayda-qanunu unudarlar, Bütün məzələmələrin haqqını pozarlar. **6** Kefləndirici içkini düşkünə, Şərabı dərdliyə verin. **7** Qoy içib yoxsulluğuunu unutsun, Öz dərdini daha yada salmasın. **8** Dilsizə görə ağız aç, Bütün möhtacların haqqını qoru. **9** Ağzını aç, ədalətlə hökm ver,

Məzlumların, fəqirlərin haqqını yerinə yetir. **10** Xeyirxah arvad tapan kimdir? O, yaqutlardan daha qiymətlidir. **11** Ərinin qəlbİ ondan arxayındır, Dayanmadan bərəkət qazanır. **12** Ömrü boyu ərinə pislik deyil, yaxşılıq gətirir, **13** Yunu, kətanı təpib seçir, əlindən hər iş zövqlə gəlir. **14** Ticarət gəmilərinə bənzəyir, Uzaqlardan gələn ruzini gətirir. **15** Alaqqarlılıqda yuxudan durur, Ailəsinə yemək hazırlayıır, Kənizlərinə də paylayır. **16** Tarlaya baxandan sonra satin alır, əlinin zəhməti ilə bağ salır. **17** Belini möhkəm bağlayır, Qolları güc üstündən güc alır. **18** Ticarətin şirinliyindən dadır, Bütün gecə boyu çırığı yanır. **19** Əlləri ilə cəhrə ayırır, İyini bərkidir. **20** Məzlumlar üçün əliaçıqdır, Fəqirlərə əl tutur. **21** Qar yağğanda ailəsi üçün qayğısı olmaz, Çünkü hamısı qırmızı paltar geyinib. **22** Yorğan-döşək üçün örtük toxuyur, Öz libası tünd qırmızı incə kətandardır. **23** Əri şəhər darvazalarında yaxşı tanınır, El ağsaqqalları ilə oturub-durur. **24** Qadın tacirlərə qurşaqları, Toxuduğu kətan paltarları satır. **25** Qüvvəyə, şərəfə bürünür, Gələcək üzüna gülür. **26** Ağzını açında hikmət axır, Dilindən sədaqət təlimi çıxır. **27** Ailəsinin işini idarə edir, Tənbələ layiq olan çörəyi yemir. **28** Övladları ayağa qalxıb onu alqışlayır, Əri onu tərifləyir: **29** «Xeyirxah qadınlar çoxdur, Amma sənin təyin yoxdur». **30** Qadının məlahəti aldadıcı, gözəlliyi fanıdır, Yalnız Rəbdən qorxan qadın tərifa layiqdir. **31** Ona əlinin bəhrasını verin, Qoy şəhər darvazasında əməlləri ona tərif gətirsin.

Vaiz

1 Bu, Yeruşəlimdə padşahlıq edən Davud oğlu Vaizin sözləridir. **2** Vaiz deyir: «Hər şey puçdur, puçdur, tamam puçdur! **3** İnsanın səma altında çəkdiyi Bütün zəhmətlərinin nə faydası var? **4** Bir nəsil gedir, o biri nəsil gəlir, Amma dünya daim qalır. **5** Günəş çıxır, günəş batır, Sonra tələsik yerinə dönür ki, Təzədən çıxsın. **6** Külək cənub səmtinə əsir, Sonra şimal səmtinə dönür. Döñə-döñə gedir, Öz yolunu təkrar edir. **7** Bütün çaylar dənizə axır, Amma dəniz heç vaxt dolmur. Axdıqları yerə qayıdlar ki, Təzədən aksınlar. **8** Hər şey çətin başa gəlir. Sözlər kifayət etmir, Göz görməkdən doymur, Qulaq da eşitməkdən. **9** Nə olubsa, yena olacaq, Nə edilibsa, yenə ediləcək. Ona görə də səma altında tamam təzə bir şey yoxdur. **10** Məgər bir şey var ki, Onun haqqında deyilsin: "Bax bu təzə bir şeydir?" O da çoxdan var imiş - Bizim dövrümüzdən əvvəl. **11** Əvvəlki şeylərdən heç nə xatırlanır, Gələcəkdə baş verən şeylərdən də Bundan sonra galanlər arasında Heç nə xatırlanmayacaq. **12** Mən Vaiz Yeruşəlimdə İsrailin padşahı idim. **13** Ürəyimdə niyyət etdim ki, göylər altında edilən bütün işləri hikmətlə öyrənib araşdırıram. Bu çətin işi üzərində zəhmət çəkmək üçün Allah insanlara verib. **14** Səma altında edilən bütün işlərə nəzər saldım və bildim ki, onların hamısı puçdur, külək dalınca qaçmağa bənzər. **15** Əyri olan düz ola bilməz, Əskik olan sayıla bilməz. **16** Öz-özümə dedim: "Bax mən böyük adam olmuşam və məndən əvvəl Yeruşəlimdə yaşayanların hamisindən çox hikmət qazanmışam. Ağlımda çoxlu hikmət və bilik var". **17** Sonra ürəyimdə niyyət etdim ki, hikmətin nə olduğunu, dəlilik və axmaqlığın nə olduğunu öyrənəm. Amma bildim ki, bu da külək dalınca qaçmağa bənzər. **18** Çünkü hikmət çox olduqca Kədər də çoxalır. Bilik artdıqca Dərd də artır.

2 Mən ürəyimdə dedim: "Gəl indi də şadlıq etməyi sınaqdan keçir və kefə bax". Amma gördüm ki, bu da puçdur. **2** Gülmək haqqında "Dəlilikdir!", şadlıq haqqında "Nə faydası var?" dedim. **3** Hələ ağlım başımda olarkən cəhd etdim ki, necə özümü şərabla şənləndirib ağilsız olum. Beləcə görmək istəyirdim ki, göylər altında insanlar üçün bir neçə günlük ömürlərində kef açan nədir. **4** Mən böyük işlər gördüm: özümə evlər tikdim, üzüm bağları saldım, **5** özümə bağçalar və bağlar düzəldim, orada hər cür meyvə ağacı əkdim. **6** Özümə su hovuzları düzəldim ki, meşədə bitən ağacları suvarsı. **7** Nökərlər və kənizlər aldım, evimdə doğulan qullarım var idi. Naxırlarım və sürürlərim də məndən əvvəl Yeruşəlimdə yaşayanların hamisindən çox idi. **8** Özümə qızıl-gümüş, padşahların və vilayətlərin xəzinələrinini yiğdim. Özüma kişi və qadın müğənnilər gətirdim, kişilərin xoşuna gələn ən gözəl qadınların sayını artırırdım. **9** Beləcə yüksəlib məndən əvvəl Yeruşəlimdə yaşayanların hamisindən daha əzəmətli oldum. Hikmətim də özümdə qaldı. **10** Gözlərimin istədiyi

hər şeyi özümdən əsirgəmədim, Ürəyimi heç bir həzzdən məhrum etmadım, Kənlüm etdiyim hər işdən zövq alı. Bu çəkdiyim bütün zəhmətlərin payı idi. **11** Mən etdiyim bütün işlərə, Nail olmaq üçün çəkdiyim bütün zəhmətlərə dönüb baxdım: Gördüm ki, hər şey puçdur, Külək dalınca qaçmağa bənzər. Səma altında bunların faydası yoxdur. **12** Sonra mən hikmət, dəlilik və ağilsızlığın Nə olduğunu dönüb baxdım. Bundan sonra padşah olan adam İndiyə qədər görülən işlərdən başqa Nə edə bilər ki? **13** Mən gördüm ki, Necə işiq qarənliqdan üstündürsə, Hikmət də ağilsızlıqdan eləcə üstündür. **14** Hikmətli adamın gözləri yerindədir, Ağilsız adam isə qarənliqda gəzir. Lakin mən yenə bilirom ki, ikisinin də aqibəti eyni cür olur. **15** Mən ürəyimdə dedim: "Mənim də aqibətim ağilsız adamın Aqibəti kimi olacaq. Onda hikmətli olmağımın Nə faydası var?" Ona görə də ürəyimdə dedim: "Bu da puçdur". **16** Çünkü müdrik adam da Ağilsız adam kimi Bir daha xatırlanmayacaq, Gələcək dövrə hamısı unudulacaq. Heyf ki hikmətli adam da Ağilsız adam kimi ölüür! **17** Beləcə həyata nifrət etdim, Çünkü səma altında edilən işlər Mənim üçün dərddir. Hər şey puçdur, Külək dalınca qaçmağa bənzər. **18** Mən səma altında çəkdiyim bütün zəhmətlərin nifrət etdim. Çünkü onun da səmərəsini məndən sonra gələn adama verməliyəm. **19** Kim bilir, o da bir müdrik adam olacaq, yoxsa ağilsızın biri? Lakin hər halda səma altında hikmatla davranışın çəkdiyim bütün zəhmətlərin səmərəsinə sahib olacaq. Bu da puçdur. **20** Ona görə də səma altında çəkdiyim bütün zəhmətlərdən əlimi üzdüm. **21** Çünkü biri hikmət, bilik və bacarıqla zəhmət çəkir, axırdısa isə onun payını heç bir zəhmət çəkməmiş başqa adama verməli olur. Bu da puçdur, böyük bir dərddir. **22** İnsanın səma altında çəkdiyi bütün zəhmətlərin, ürəyindəki qayğıların ona nə faydası var? **23** Onun bütün günləri dərəd içində, işləri kədər içində keçir. Hətta gecə də ürəyi rahatlanmır. Bu da puçdur. **24** İnsan üçün yeyib-içməkdən və gördüyü işdən zövq almaqdan yaxşı şey yoxdur. Ancaq mən gördüm ki, bunu da verən Allahdır. **25** Çünkü Onsuz kim yeya, kim kef çəkə bilər? **26** Allah hikməti, biliyi və şadlığı razi qaldığı adama verir. Günahkarlara isə var-dövlət yiğib-toplamaq zəhmətini verir ki, sonra onu Özünün razi qaldığı adama bəxş etsin. Bu da puçdur, külək dalınca qaçmağa bənzər.

3 Hər şeyin öz vaxtı var, göylər altında hər işin öz vaxtı var: **2** Doğulmağın öz vaxtı var, ölməyin öz vaxtı. Əkməyin öz vaxtı, kökündən çıxartmağın öz vaxtı. **3** Öldürməyin öz vaxtı, sağaltmağın öz vaxtı. Yixmağın öz vaxtı, qurmağın öz vaxtı. **4** Ağlamağın öz vaxtı, gülməyin öz vaxtı. Yas tutmağın öz vaxtı, rəqs etməyin öz vaxtı. **5** Daş atmağın öz vaxtı, daş yığmağın öz vaxtı. Qucaqlaşmağın öz vaxtı, qucaqlaşmamağın öz vaxtı. **6** Axtarmağın öz vaxtı, itirməyin öz vaxtı. Saxlamağın öz vaxtı, atmağın öz vaxtı. **7** Yırtmağın öz vaxtı, tikməyin öz vaxtı. Susmağın öz vaxtı, danışmağın öz vaxtı. **8** Sevməyin öz vaxtı, nifrət etməyin öz vaxtı. Mühəribənin öz vaxtı, stülhün öz vaxtı. **9** İsləyən adama zəhmət çəkib

gördüyü işin nə faydası var? **10** Gördüm ki, bu işi üzərində zəhmət çəkmək üçün Allah insanlara verib. **11** Allah hər şeyi öz vaxtında gözəl yaratdı və əbədiyyəti də insanların ürəyinə qoydu. Hərçənd ki insan Allahın etdiyi işi əvvəldən axıra qədər anlaya bilməz. **12** Mən bilirəm ki, insan üçün şadlıq etməkdən və ömrü boyu xeyirxahlıq etməkdən yaxşı şey yoxdur. **13** Həm də hər kəsin yeyib-içməyi və gördüyü işdən zövq almağı Allahın bəxşisidir. **14** Bunu bilirəm ki, Allahın etdiyi hər iş daim qalır: ona nə bir şey artırmaq, nə də bir şey əskiltəmək olar. Allah bunu ona görə edir ki, insanlar Ondan qorxsun. **15** İndi nə olursa, keçmişdə də olub, Nə olacaqsə, lap qədimdən də var idi. Allah olub-keçənləri arasdırır. **16** Səma altında bir şey də gördüm: Ədalətin yerində pislik var, Salehliyin də yerində pislik. **17** Mən ürəyimdə dedim: "Allah həm salehi, Həm də pis adamı mühakimə edəcək. Çünkü O hər iş, hər əməl üçün Bir vaxt qoyub". **18** İnsanlar barədə mən ürəyimdə dedim: "Allah onları sinayır ki, heyvan kimi olduqlarını görsünlər". **19** Çünkü heyvanın başına gələn insanın da başına gəlir, ikisinin da aqibəti eyni cür olur. Necə biri ölürsə, eləcə də o biri ölü. İkisi də eyni nəfəsə malikdir, insan heyvandan üstün deyil, çünkü hər şey puçdur. **20** Hamısı bir yerə gedir, hamısı torpaqdan yaranıb, torpağa da qaydır. **21** Bunu kim bilir ki, insanların ruhu yuxarı qalxır, heyvanların ruhu aşağı - yerin altına enir? **22** Gördüm ki, insanın etdiyi işdən zövq almasından yaxşı şey yoxdur, çünkü onun payına düşən budur. Kim onu bir də geri qaytaracaq ki, özündən sonra nə olacağını görsün?

4 Mən yenə səma altında edilən Bütün zülmələri gördüm: Məzəlumların göz yaşlarını gördüm, Onlara təsəlli verən yox idi, Qüdrət zalimlərin əlində idi, Məzəlumlara təsəlli verən yox idi. **2** Coxdan ölüb getmiş adamları Hələ diri qalanlardan daha xoşbəxt saydım. **3** Bunlardan da xoşbəxt o adamdır ki, Hələ dünənyaya gəlməyib, Səma altında edilən pisliyi görməyib. **4** Mən gördüm ki, bir adamın çəkdiyi bütün zəhmətlər, yaxşı gedən bütün işlər qonşusunda qısqanlıqlıdan həvəs yaradır. Bu da puçdur, külək dalınca qaçmağa bənzər. **5** Ağlışız adam əlini qoynuna qoyur, Öz canını üzür. **6** Bir ovuc dolusunun gətirdiyi rahatlıq iki ovuc dolusunun getirdiyi Zəhmətdən və külək dalınca qaçmaqdan yaxşıdır. **7** Mən yenə səma altında puç olan başqa bir şeyi gördüm: **8** Tənha bir adam var idi, Onun nə oğlu, nə də qardaşı var idi. Zəhmət çəkməkdən yorulmazdı, Lakin yenə də gözləri maldövlətdən doymurdu. Özündən soruşturmdu ki, Kimin üçün bu qədər zəhmət çəkirəm, Kimin üçün özümü zövq almaqdən məhrum edirəm? Bu da puçdur, böyük bir dərddir. **9** İki adam bir adamdan yaxşıdır, Çünkü zəhmətləri üçün yaxşı muzd alacaqlar. **10** Əgər biri yixilsə, O biri yoldaşını qaldırırsın. Lakin vay o adamın halına ki, Yixılanda onu qaldıran olmur! **11** Həmçinin iki nəfər bir yerdə yatarsa, Bir-birini isidər. Amma tək yatan necə isinə bilər? **12** Əgər bir nəfər tək qalıb məglub olarsa, iki nəfər hückuma tab gətirə bilər. Üçqat ip tez

qırılmaz. **13** Yoxsul və hikmətli bir cavan irad qəbul etməyən qoca və səfəh padşahdan yaxşıdır. **14** Çünkü o cavan bu ölkədə yoxsulluq içinde doğulsa da, zindana düşsə də, çıxıb padşah ola bilər. **15** Gördüm ki, səma altında dolaşan bütün adamlar padşah taxtına oturan bu cavannın ardınca gedir. **16** Onun başına yiğışan bütün xalqın sayı-hesabı yox idi. Ancaq sonra gələn nəsillər onun üçün də sevinməyəcək. Bu da puçdur, külək dalınca qaçmağa bənzər.

5 Allahın evinə getdiyin zaman hərəkətlərinə diqqət. Qulaq asmaq üçün oraya girmək yaxşı və pisin nə olduğunu bilməyən səfəh adamların qurban təqdim etməsindən yaxşıdır. **2** Dilin tələsməsin, Allahın hüzurunda söz deməyə Ürəyin tələsməsin. Çünkü Allah göydədir, san yerdə. Buna görə də az danış. **3** Necə ki iş çox olanda adam yuxu görər, Söz də çox olanda səfəh danışığa çevirər. **4** Allaha əhd edəndə onu yerinə yetirməkdə yubanma, çünkü ağılsızlar Onun xoşuna gəlməz. Öz əhdini yerinə yetir. **5** Əhd etməmək əhd edib onu yerinə yetirməməkdən yaxşıdır. **6** Qoyma sözlərin səni günaha batırsın. Allahın elçisindən demə ki, bu, kiçik səhv idi. Nə üçün Allah sənin sözünə qəzəblənsin və əlinin zəhmətini yox etsin? **7** Çünkü çox yuxu görəndə də, çox söz danışanda da puç şeylər çox olar. Sən ancaq Allahdan qorx. **8** Əgər bir vilayətdə yoxsullara zülm edildiyini, ədalət və salehliyin ayaq altında tapdalandığını görürsənsə, gördüyüünə təəccüb etmə. Çünkü hər vəzifə başında olana özündən yuxarıda bir nəzarətçi qoyulub və onların başında da özlərindən yuxarıda olanlar var. **9** Ancaq hamidən yuxarıda olan padşah ədalətli olsa, hər kəs öz tarlasının bahrasında xeyir götürür. **10** Pul sevən puldan doymaz, Var-dövlət sevən də qazandan. Bu da puçdur. **11** Var-dövlət çoxaldıqca Onu yeyənlər də çoxalır. Gözləri ilə görməkdən savayı Sahibinə ondan nə fayda var? **12** Fəhlə az da yesə, çox da yesə, Yuxusu şirindir. Amma varlı adamın dövləti qoymaz ki, O, rahat yatsın. **13** Səma altında gördiyyüm Başqa böyük dərd də var: Yığıdı sərvət sahibinə zərər gətirir, **14** Bu sərvəti bədbəxt hadisələr yox edir, Sərvət sahibinin oğlu doğulanda Ona verməyə bir şeyi qalmır. **15** Necə ki o, anasının batnindən çılpaq doğulub, Eləcə də bu dünyadan gedir. Zəhmətinin bəhrəsindən Heç nəyi əlinə götürüb Özü ilə apara bilmir. **16** Bu da böyük bir dərddir: İnsan dünyaya necə gəlirsə, Elə də gedir. Boş yerə çəkdiyi zəhmətin Ona nə faydası var? **17** Ömrü boyu öz cörəyini Qaralıq, böyük sixıntı, xəstəlik və Qəzəb içinde yeyir. **18** İnsan üçün mənim gördiyyüm yaxşı və gözəl olan budur ki, o yeyib-icsin və Allahın ona verdiyi bir neçə günlük ömründə səma altında çəkdiyi bütün zəhmətlərinən zövq alınsın, çünkü ona düşən bəxşis budur. **19** Həmçinin Allah hər kəsa var-dövlət bəxş edərək qüvvət verib ki, ondan yesin, payını götürsün və zəhmətdən zövq alınsın. Bu, Allahın hədiyyəsidir. **20** Çünkü Allah insanın başını

şənliklə qatlığı üçün insan ömrünün günlərini dərindən düşünmür.

6 Səma altında gördüğüm bir dərd də var ki, insanlar arasında çox yayılıb: **2** adam var ki, Allah ona vədövlət, izzət verir, arzu etdiyi hər şeyi yerinə yetirir, ancaq ona bu seylərdən yeyib-icməyə imkan vermir, yad bir adam onun malını yeyir. Bu da puçdur, böyük bir dərddir. **3** Bir adam yüz uşaq atası olub, uzun illər yaşasa da, amma uzun ömrünün əvəzində firavanlığından doymayıb hörmətlə dəfr olunmazsa, mançə, ölü doğulmuş uşaq ondan yaxşıdır. **4** Çünkü ölü doğulmuş uşaq boş yerə doğulur, qaranlıq içində itib-gedir, heç adı da çökilmir. **5** Nə günəş üzü görür, na da bir şey bilir. Amma bu uşaqın rahatlığı o adamın kündən çoxdur. **6** Çünkü o adam iki dəfə min il ömür sürsə də, sevincin nə olduğunu bilmir. Məgər hər ikisi eyni yerə getmirmi? **7** İnsan bütün zəhməti Qarnı üçün çəkir, Amma yenə də iştahası bitib-tükənmir. **8** Hikmətli adamın ağılsızdan Nə üstünlüyü var? Yoxsul başqa insanlarla Necə raftar etməyi bilsə də, Bunun ona nə faydası var? **9** Gözün görməsi ürəyin istəməsindən yaxşıdır. Bu da puçdur, külək dalınca qaçmağa bənzər. **10** Nə varsa, adı çoxdan qoyulmuşdur, İnsanın da nə olduğu bilinir. Heç kəs özündən güclü ilə güləşə bilməz. **11** Sözün çoxluğu puçluğu çoxaldır. Bunun insana nə faydası var? **12** Görəsən kim bilir ki, kölgə kimi keçən qısa puç həyatda insan üçün yaxşı şey nədir? Kim insana deyə bilər ki, özündən sonra səma altında nə baş verəcək?

7 Yaxşı ad etirli yağıdan, Ölüm günü isə doğum gündündən yaxşıdır. **2** Yas evinə getmək Ziyafət evinə getməkdən yaxşıdır, Çünkü hər kəsin axırı ölümündür. Gərək yaşayan hər adam Bunu yadında saxlaşın. **3** Qüssə güləmkən yaxşıdır, Çünkü üzün qəmgin olması İnsan üçün daha yaxşıdır. **4** Hikmətli adamın ürəyi yas evindədir, Amma ağılsızının ürəyi şadlıq evində. **5** Hikmətli adamın məzəmmətini eşitmək Ağılsızın nəğməsini eşitməkdən yaxşıdır. **6** Çünkü ağılsız admanın güləməyi Qazan altında yanan tikanlı kələm səsi kimidir. Bu da puçdur. **7** Haram gəlir hikmətli adəm ağılsıza çevirir, Rüşvət isə ürəyi bərbad edir. **8** Bir şeyin axırı əvvəlindən yaxşıdır, Səbirlər adəm qırıurludan yaxşıdır. **9** Qəzəblənməyə tələsmə, Çünkü qəzəb ağılsızların Ürəyində yuva salar. **10** "Niyə keçən günlər bu gündən yaxşı idi?" demə, Çünkü verdiyin sual hikmətli sual deyil. **11** Hikmət miras mal qədər yaxşıdır, Dünyada yaşayan hər kəs üçün faydalıdır. **12** Çünkü pul necə insanın sıpəridirsə, Hikmət də eləcə insanın sıpəridir. Amma biliyin faydası bundan ibarətdir: Hikmət ona sahib olana həyat verir. **13** Allahan işinə diqqət et: Onun əydiyini kim düzəldə bilər? **14** Yaxşı gündə şad-xürrəm ol, Pis gündə isə bunu anla: Hər cür günü Allah təyin edib ki, İnsan özündən sonra nə olacağını bilməsin. **15** Puç ömrümdə buları gördüm: Saleh adəm salehliyinə baxmayaraq, ölüür, Pis adəmin isə pisliyinə baxmayaraq, ömrü uzanır. **16** Həddən artıq saleh olma, Həddən artıq müdrik olma. Nə üçün özünü üzəsən? **17**

Həddən artıq pis olma, Həddən artıq ağılsız olma. Nə üçün əcəlin çatmamış öləsən? **18** Bir seydən yapışmağın yaxşıdır, Amma o birindən də əlini çekmə. Çünkü Allahdan qorxan adam Hər ikisini tarazlayar. **19** Hikmət ağıllı adama Şəhərdə olan on hakimin hökmündən Daha çox güc verər. **20** Doğrudan da, yer üzündə elə saleh adəm yoxdur ki, Yalnız yaxşılıq edib heç bir günah etməsin. **21** Adamların dediyi hər sözə məhəl qoyma, Onda nökərinin səni söyüdüğünü eşitməzsən. **22** Çünkü sənin ürəyin də yaxşı bilir ki, Sən də başqa adamları çox söymüsən. **23** Bu deyilənlərin hamisini hikmətlə sınadım. "Hikmətli olacağam" söylədim. Amma buna qadir olmadım. **24** Hikmət deyilən şey Cox uzaqda, çox dərindədir. Onu kim tapa bilər? **25** Mən ürəyimdə niyyət etdim ki, Hikməti və hər şeyin əsasını bilim, Axtarış arasıdırım, Bilim ki, pislik ağılsızlıqdır, Ağılsızlıq isə dəlilikdir. **26** Tələ quran qadını Ölümündən acı gördüm. Onun ürəyi tora, əlləri zəncirə bənzər. Allahan razı qaldığı adəm ondan qaçar, Ancaq günahkar adəm ona əsir olar». **27** Vaiz deyir: «Bax bunu öyrəndim: Hər şeyin əsasını tapmaq üçün Bir-bir arasında zaman **28** Ürəyim hey axtarır, ancaq tapa bilmir. Min kisinin içində bir yaxşısını tapdım, Amma bu qədər qadının içində bir yaxşısını tapmadım. **29** Ancaq bunu öyrəndim ki, Allah insanları kamil yaratdı, Onlar isə qarışq fikirlərə düşdü.

8 Kim hikmətli adəma tay ola bilər? Şeylərin mənasını kim bilər? Hikmət insanın üzünü nurlandır, Tutqun simasını dəyişdirir. **2** Mən deyirəm: padşahın hökmünə qulaq as, çünkü Allaha and içmisen. **3** Padşahın hüzurundan çıxmaga tələsmə, onun xoşuna gəlməyən içində inad etmə, çünkü o istədiyi hər şeyi edə bilər. **4** Padşahın sözündə salahiyət var. Kim ona "Nə edirsen?" deyə bilər? **5** Onun hökmünü yerinə yetirən Heç bir balaya düşməz. Hikmətli adəmin ürəyi Bunun vaxtını da, qaydasını da bilir. **6** Axi hər şeyin həm öz vaxtı, Həm də öz qaydası var. Hərçənd ki insanın daşıdığı dard çox ağırdr. **7** Çünkü kim bilir ki, nə olacaq? Bəs kim ona deyə bilər ki, necə olacaq? **8** Küləyi tutub saxlamağa heç kəsin gücü çatmadığı kimi Ölüm gününü saxlamağa da heç kəsin gücü çatmaz. Döyüşü meydani tərk etmədiyi kimi Pislik də pis adəmi tərk etməz. **9** Buların hamisini gördüm və səma altında görürlən hər işə diqqət etdim: bir adəmin başqa adəma ağılıq etməsi başına bəla olur. Sonra mən pis adamların axırını da gördüm. Bu adamlar müqəddəs yərə gəlib-gedər, buna görə də pislik etdikləri şəhərdə təriflənərdi. Bu da puçdur. **11** Pis işin cəzası tez verilmədiyinə görə insanların ürəyi də pislik etməyə cəsarət tapır. **12** Günahkar adəm yüz dəfə pislik edib uzun müddət yaşasa da, Allahdan qorxarları, Onun hüzurunda ehtiramla duranların yaxşılıq görəcəyini bilirəm. **13** Ancaq pis adəm yaxşılıq görməyəcək və onun kölgəyə bənzər günləri uzadılmayacaq, çünkü Allahan hüzurunda ehtiramla durmur. **14** Yer üzündə baş verən başqa puç şey də var: saleh adamlara layiq olan şeylər

pis adamlara qismət olur, pis adamlara layiq olan şeylər saleh adamlara qismət olur. Dedim ki, bu da puçdur. **15** Beləcə mən kef çəkməyi üstün saydım, çünki səma altında insan üçün yeyib-icməkdən və kef çəkməkdən yaxşı şey yoxdur. Çünki səma altında Allahın insana ömrü boyu çəkdirdiyi zəhmətdən ona ancaq bu qalır. **16** O zaman ürəyimdə niyyət etdim ki, hikmət öyrənəm və yer üzündə insanların gecə-gündüz gözlərinə yuxu getməyərək gördükəli işlərə nəzər salım. **17** Onda Allahın bütün işlərini gördüm. Bildim ki, kimsə səma altında edilən işləri anlaya bilməz, nə qədər səy göstərsə də, yenə də bunu anlaya bilməz. Bir hikmətli adam bunu bildiyini iddia etsə də, yenə dərk edə bilməz.

9 Beləcə bunların hamisini ürəyimdə araşdırıb bu nəticəyə gəldim: salehlər, hikmətlilər və onların etdikləri işlər Allahın əlindədir. İstər sevgi olsun, istər nifrət, insan qabağına nə çıxacağımı bilmir. **2** Hər kəsin aqibəti eyni cür olur: salehlərin və pislərin, yaxşılara və yamanların, təmizlərin və murdarların, qurban təqdim edənlərin və qurban təqdim etməyənlərin. Yaxşı adama nə olursa, günahkarlara da elə olur. And içəna nə olursa, and icməkdən qorxana da elə olur. **3** Səma altında edilən işlərin hamisının pis cəhəti bundadır ki, hər kəsin aqibəti eyni cür olur. Doğrudan da, insanların ürəyi pisliklə doludur. Nə qədər ki yaşayırlar, ürəklərində dəlilik var. Sonra isə ölüb gedirlər. **4** İnsan nə qədər ki yaşayır, onun üçün ümidi var, ona görə ki diri it ölü şirdən yaxşıdır. **5** Çünkü dirilər löcəklərini bilir, Ancaq ölülər heç nə bilmir. Onlara daha heç vaxt əvəz verilməyəcək, Çünkü onların xatirəsi də unudulub. **6** Ölülərin sevgisi, nifrəti, Paxilliğ artıq məhv olub. Səma altında görürən işlərdə Daha payları olmayıacaq. **7** Get çörəyini şadlıqla ye, Şərabını şən ürəklə iç. Çünkü artıq Allah Etdiyin işlərdən razıdır. **8** Qoy paltarın həmişə aq olsun, Başından etirli yağı əskik olmasın. **9** Səma altında Allahın sənə verdiyi puç ömrünün bütün günlərini – həyatının hamisini sevdiyin qadınlı xoş həyat keçir. Çünkü həyatından və səma altında çəkdiyin zəhmətdən sənə qalan pay budur. **10** Çalışmaq üçün nə bacarırsan, var gücünlə et. Çünkü gedəcəyin ölülər diyarında nə iş, nə fikir, nə bilik, nə də hikmət var. (Sheol h7585) **11** Səma altında daha bir şey də gördüm: Yarışı həmişə bərk qaçanlar udmur, Mühərribədə həmişə igidlər qalib galmır. Çörək həmişə müdriklərə, Var-dövlət həmişə ağıllılara nəsib olmur, Hörmət alımlərə göstərilmir. Ancaq zaman və fürsətdir ki, hər kəsin qabağına çıxır. **12** Həmçinin insan öz vaxtını bilmir. Balıqlar amansız bir tora, Quşlar tələyə düşdüyü kimi insanlar da pis bir zəmanəyə düçər olur, Onda pis zəmanə qafıldan başlarının üstününlər. **13** Səma altında mənənə çox təsir edən bu hikməti də gördüm: **14** içində az adam yaşayan kiçik bir şəhər var idi. Güclü bir padşah oraya hücum edib onu dövrəyə aldı, atrafında böyük mühasirə işləri gördü. **15** Orada yoxsul, ancaq hikmətli bir adam yaşayırıdı. O öz hikməti ilə şəhəri xilas etdi. Lakin heç kəs bu yoxsul adamı xatırlamadı. **16** O zaman

mən dedim: "Hikmət qüdrətdən yaxşıdır, Lakin yoxsul adamin hikmətinə xor baxırlar, Onun sözləri eşidilmir". **17** Hikmətli adamin piçilti ilə dediyi sözər Ağlışızların içindəki başçının qışqırtısından yüksəkdir. **18** Hikmət döyüş silahından üstündür, Amma bir günahkar hər cür yaxşılığı bərbad edər.

10 Ölü milçəklər etirdüzəldənin yağıni iyələdib xarab edər. Kiçik ağılsızlıq da Hikmət və hörmət sahibini rüsvay edər. **2** Hikmətli adamin ürəyi düzliyə tərəf yönələr, Ağlışız adamin ürəyi əyriliyə. **3** O yol gedəndə də ağlinın azlığı bilinər, Ağlışız olduğunu hamiya göstərər. **4** Əgər hakimin qazəbi sənə qarşı alovlanşa, Yerindən tərpanma. Çünkü sakitlik Böyük xətaların üstünü örər. **5** Səma altında bir dərd də gördüm: O da hökmədarın əlindən çıxan sahvdır. **6** Ağlışızlar yüksək vəzifələrə qoyulur, Halbuki varlılar aşağıda oturur. **7** Gördüm ki, qullar necə at üstündə, Ağalar isə qul kimi piyada gedir. **8** Quyu qazan içinə özü düşə bilər, Divar sökəni ilan sanca bilər. **9** Daş kəsəni daşlar yaralar, Odun yarana odun xətər yetirər. **10** Əgər balta kütdürsə, Onun ağızı itilənməyə verilməyib, Daha çox güc sərf olunmalıdır. Amma hikmət insanın köməyinə çatar. **11** Əgər ilan ovsun oxunmazdan qabaq sanca, Ovsunu çığırmağın faydası yoxdur. **12** Hikmətli adamin ağızından lütfkar sözər çıxar, Lakin ağılsız öz dili ilə hələkina yol açar. **13** Onun dilindəki sözər ağılsızlıqla başlanar, Danışığının axırı da sarsaqlıqdır. **14** Ağlışız adam çox söz danişar. Heç kəs nə olacağını bilməz. Bəs kim ona özündən sonra Nə olacağını deyə bilər? **15** Ağlışızların çəkdikləri zəhmət Özlərini yorar, Onlar şəhərə gedən yolu da bilmir. **16** Əgər padşahın bir uşaqdırsa, Başçıların səhər tezən Ziyafətə başlayırsa, Onda vay halına, ey ölkə! **17** Əgər padşahın bir əsilzadədirse, Başçıların da vaxtında Keflənmək üçün yox, qüvvətlənmək üçün yeyirsə, Onda xoş halına, ey ölkə! **18** Tənbəllik üzündən evin damı uçar, Heç bir iş görməsən, evin tavarı damar. **19** Yemək şadlıq gətirər, Şərab hayatı keflə doldurur, Pul isə hər istəyini ödəyər. **20** Padşahı hətta ürəyində də söymə, Varlı adamı yataq otağında da lənətləmə. Çünkü göydə uçan quşlar xəbər aparar, Qanadlı məxlulqlar sənin sözünü çatdırır.

11 Çörəyini suların üzünə burax, Çünkü uzun müddət sonra yenə onu taparsan. **2** Yeddi ya səkkiz adama pay ver, Çünkü bilmirsən ki, Ölkədə necə bir pis gün olacaq. **3** Əgər buludlar su ilə dolu olsa, Yağışlarını yer üzünə səpər. Əgər bir ağac cənub ya şimal Səmtinə yixilsə, Ela yixildiği yerdə də qalar. **4** Küləyə baxan toxum səpməz, Buludlara baxan əkdiyini biçməz. **5** Küləyin səmtini, Hamilə qadının qarnında Sümüklərin necə böyüdüyüni bilmədiyin kimi Hər şeyi yaradan Allahın işlərindən də xəbərsizsən. **6** Toxumunu səhər vaxtı səp, Axşama qədər də əlin boş durmasın. Çünkü bilmirsən ki, əvvəlki məhsuldar olacaq Yoxsa sonrakı Yaxud hər ikisi birlikdə. **7** Həqiqətən, işiq gözəldir, Günəşti görmək gözlərə xoşdur. **8** Əgər insan uzun ömür sürürsə, Qoy

sevinclə yaşasın. Ancaq qaranlıq günlərinin də olduğunu unutmasın, Çünkü onlar daha çox olacaq. Baş verəcək hər şey puçdur. **9** Ey gənc, cavanlığında sevin, Qoy ürəyin səni cavanlıq günlərində sevindirsin. Ürəyinin istədiyi ilə, Gözlərinin gördüyü ilə get. Ancaq bil ki, Allah Bunların hamisəna görə Səni mühakimə edəcək. **10** Buna görə də təşvişi ürəyindən qov, Əzabı bədənindən uzaqlaşdır. Çünkü cavanlıq da, Cavanlıqdakı güc də puçdur.

12 Pis günlər gəlməzdən qabaq, “Onlardan zövq almırıam” deyəcəyin illər Yaxınlaşmadan əvvəl, Cavanlıq günlərində Səni Yaradəni xatırla. **2** Günəş, işıq, ay və uledzərlər sənməzdən əvvəl, Yağışdan sonra buludlar yenə qayıtmazdan əvvəl Onu xatırla. **3** 0 gün gələndə Evi qoruyanlar tir-tir əsəcək, Güclürlər əyləcək, Əl dəyirməni ilə işləyənlər Az olduqları üçün Dən üyündə bilməyəcək, Pəncərədən baxanlar qaralacaq. **4** Küçəyə açılan qapılar bağlanacaq, Dəyirmənlərin səsi kəsiləcək. Adamlar quş səsi ilə oyanacaq, Nəğmə oxuyan bütün qızların səsini Zəif eşidəcəklər. **5** 0 zaman onlar uca yerdən qorxacaq, Yolda yerimək də təhlükəli olur. Bax badam ağacı çiçək verir, Çayırkə özünü güclə çəkir, Həvəsi zaifləyir. Beləcə insan son mənzilə gedir, Yas tutanlar küçələrə düşür. **6** Gümüş iplər qopmamış, Qızıl kasa qırılmamış, Bulaq başında kuzə tikə-tikə olmamış, Quyu yanında çarx simmamış, **7** Torpaq gəldiyi yerə qayıtmamış, Həyat nəfəsi isə onu verən Allaha dönməmiş Səni Yaradəni xatırla».

8 Vaiz deyir: «Hər şey puçdur, tamam puçdur». **9** Vaiz hikmətli adam olmaqdən başqa, xalqa bilik də öyrədirdi. O bir çox məsəlləri araşdırıb axtardı və tərtib etdi. **10** Vaiz faydalı sözlər tapmağa çalışdı. Onun yazdıqları düzgün və doğrudur. **11** Hikmətlilərin sözləri çoban çubuğu kimi, topladıqları sözləri bərk vurulmuş mixlər kimidir; o sözlər bir Çoban tərəfindən verilir. **12** Bnlardan başqa, oğlum, sən buna diqqət et ki, Çox kitab yazmağın axırı yoxdur, Çox oxumaq adamı yorur. **13** Hər şey aşkar oldu, Nəticə bundan ibarətdir: Allahdan qorx, Onun əmrlərini yerinə yetir. Bəli, insanların əsas vəzifəsi budur. **14** Çünkü Allah hər işi, gizli olan hər şeyi – istər yaxşı olsun, istər pis – Mühakimə edəcək.

Nəğmələr Nəğməsi

1 Bu nəğmələr nəğməsi Süleymanındır. **2** Qoy dodaqların məni öpdükcə öpsün, Çünkü eşqin şərabdan da yaxıdır. **3** Vurduğun ətrin qoxusu nə gözəldir, Adın belə, ətirqabından tökülen ətri xatırladır, Ona görə qızların sevimlisi olmusan. **4** Bağrına bas məni, səninlə qacaq, Qoy padşah məni otağına aparsın. Qızın rəfiqələri: Səninlə sevinib biz şadlanarıq, Şərabdan da artıq eşqinizi anarıq. Qız: Sənə heyər olanlar haqlıdır. **5** Ey Yeruşəlimdəki qızlar, Qedar çadırları tək, Süleymanın pərdələri tək Qaralsam da mən, Yenə gözələm. **6** Baxmayın ki, mən qarayanızam, Günəşdən qaralmışam, Qardaşlarımın mənə qəzəb tutarkən Məni üzümlüklərinə qarovalıç qoydular. Mən də öz üzümlüyümə baxa bilmədim. **7** Ey könlümün sevgilisi, söylə mənə: Sürünü harada otarısan? Günorta sürünen harada yatırısan? Niyə sənin dostlarının sürürlərinin yanında gedən, Üz-gözünü bürüyən bir qadına bənzəyim? **8** Ey gözəllər gözəli, əgər yerini tapa bilməsən, Sürülərin izi ilə get, Oğlaqlarını çoban çadırlarının yanında otar. **9** Ey yarım, sən Fironun arabalarını çəkən Gőzəl madyana bənzəyirsən. **10** Yanağına düşən bəzəklərlə, Boynundakı daş-qasdan olan boyunbağı ilə Bax nə qədər gözəlsən. **11** Sən düymələri gümüşdən Qızıl silsilə düzəldəcəyik. **12** Padşah süfrəsində oturarkən Hər yanı nard çıçayımin ətri bürüyür. **13** Mənim üçün sevgilim Döşlərimin arasında yatan mirra kisəsidir. **14** Mənim üçün sevgilim En-Gedinin üzüm bağlarındakı bir dəstə xinagülüdür. **15** Ey yarım, nə gözəlsən, nə gözəlsən! Goyərçin gözlüsən! **16** Ey sevgilim, nə gözəlsən, Sən nə qədər şirinsən! Yaşıldır yatağımız. **17** Evlərimizin dirəkləri sidr ağacindandır, Tavanımızın oymaları şam ağacindandır.

2 Mən Sharon nərgiziyəm, Dərələrda bitən zanbağam. **2** Mənim yarım qızlar arasındadır, Elə bil bir zanbaq tikanlar arasındadır. **3** Mənim sevgilim oğlanlar arasındadır, Meşədki ağaclar arasında alma ağacına oxşayır. Kölğəsində oturmaqdən zövq alıram, Meyvəsinin dadi damağımdan getmir. **4** O məni ziyafət evinə apardı, Sevgisi bayraq kimi üzərimdə dalğalanır. **5** Mən eşq xəstəsiyəm, Kişmiş verin, qüvvətlənim, Alma verin, cana gəlim. **6** Sevgilim sol əlini başımın altına salır, Sağ əli ilə məni qucağına alır. **7** Ey Yeruşəlimdəki qızlar, sizi and verirəm Dişi ceyranlara, çöldəki marallara! Bizi bu sevgidən oyatmayıñ, ayıltmayıñ, Qoy könlül istəyənəcən qalsın. **8** Bu, sevgilimin həmirtisidir! O, dağlardan aşaraq, təpələrdən sıçrayaraq gəlir. **9** Sevgilim ahuya, maral balasına oxşayır, Budur, hasarımızın o tayında dayanır, Pəncərələrdən boylanır, barmaqlılardan baxır. **10** Mənə belə dedi sevgilim: «Dur gəl, yarım, gözəlim. **11** Budur, artıq qış keçib, Yağıntılar kəsilib. **12** Hər yanda güllər bitib, Nəğmə oxumağın zamanı yetib, Qumrunun səsi torpağı bürüyüb. **13** Əncir yaşıl bar gətirib, Üzüm çiçəklənib ətrini saçır. Dur gəl, yarım,

gözəlim!» **14** Ey gözəl göyərçinim, Sənki sal qayalarda, sildirdimlərda gizlənmisən. Qoy üzünü görüm, səsini eşidim, Çünkü şirin səsli, gözəl surətlisən. **15** Tülkülləri, kiçik tülkülləri tutun, Üzümlükləri korlamağa qoymayın, Çünkü bağlarımız çiçəklənib. **16** Sevgilim mənimdir, mən də onunam, O, sürüsünə zanbaqlıq içərisində otarır. **17** Gün sərindən sənəcən, kölgələr düşənəcən, Ey sevgilim, geri qayıt, Şişuclu dağların qoynunda olan Ahuya, maral balasına bənzərsən.

3 Yatağında bütün gecə Kənlümün sevgilisini axtardım, Axtardım, amma tapa bilmədim. **2** Dedin: «Qoy könlümün sevgilisini axtarım, Durub şəhəri dolaşım, Küçələrda, meydanlarda axtarım». Axtardım, amma tapa bilmədim. **3** Şəhər asayışını qoruyanlar məni tapdı, Onlardan soruştum: «Kənlümün sevgilisini görməmisiniz ki?» **4** Onlardan ayrılan könlümün sevgilisini tapdim, Tutub onu buraxmadım. Onu anamın evinə - Məni doğan qadının otağına apardım. **5** Ey Yeruşəlimdəki qızlar, sizi and verirəm Dişi ceyranlara, çöldəki marallara! Bizi bu sevgidən oyatmayıñ, ayıltmayıñ, Qoy könlül istəyənəcən qalsın. **6** Səhradan keçən, Tüstü sütunları kimi gələn, Tacirlərin ətirli bitkiləri içərisində Mirra və kündür ətri verən kimdir? **7** Budur Süleymanın taxt-rəvanı! Ətrafını israil iğidlərindən altmışi bürüyüb. **8** Onların hamısı qılınc daşıyır, Mahir döyüşcüdür, Hər biri qılıncını belinə bağlayıb, Təhəltikəli gecələr üçün hazırlamış. **9** Taxt-rəvanını padşah Süleyman Livanın ağaclarından düzəltdirib. **10** Sütunları gümüşdən, söyənəcəyi qızıldan, Oturacağı tünd qırmızı qumaşdan düzəltdirib, Yeruşəlim qızları bu qumaşa zövqlə naxış vurub. **11** Ey Sion qızları, çıxın, Padşah Süleymana baxın! O, toy gündə, ürkədən sevindiyi gündə Başına anasının verdiyi tacı qoyub!

4 Ey yarım, nə gözəlsən, nə gözəlsən, Yaşmaq altda gözlerin göyərçinə oxşayır, Saçların Gilead dağının yamaclarından Tökülen keçi sürüsü tək qapqaradır. **2** Dişlərin qırılmış, yenicə yuyunub çıxan qoynun sürüsü tək düzülüb, Bu qoynunların hamısının əkiz balası var, Aralarında balasız olanı yoxdur. **3** Dodaqların qırmızı qaytan kimi alırdı, Dilin nə qədər şirindir, Kəsilmiş nar kimi yaşmaqladığın yanaqlarından qan damır. **4** Boynun sursat üçün tikilmiş Davud qülləsi kimi vüqarlıdır, Sənki buradan pəhləvan qalxanı olan min sıpər asılmışdır. **5** Döşlərin cüt ceyran balası kimi qoşadır, Zanbaqlıqdə otlayan əkiz maral balasına oxşayır. **6** Gün sərindən sənəcən, kölgələr düşənəcən, Mirra dağına, kündür təpəsinə gedəcəyəm. **7** Təpədən dırnağa qədər gözəlsən, Yarım, tamamilə eyibzsən. **8** Ay gəlin, Livan bölgəsindən mənimlə gəl, Gəl, Livandan mənimlə gəl. Amana təpəsindən, Senir, Xermon təpələrindən, dağlardan, Aslanlar yurdundan, dağlardan, bəbirlər məskənidən en. **9** Ay həmdəmim, ay gəlin! Bir baxışla qəlbimi aldın. Ləl-cavahirati boynuna saldın, Gözelliyyinlə qəlbimi aldın. **10** Ay həmdəmim, ay gəlin! Sevgin necə gözəldir, Eşqin şərabdan da ləzzətlidir, Sənin ətrin ətirlərin ən gözəlidir. **11** Ay gəlin, dodaqlarından şanı

balı axır, Bal və süd sənin dilinin altındadır. Paltarlarından Livanın ətri gəlir. **12** Ay həmdəmim, ay gəlin! Bir qapısı bağlı bağçasan, Örtülü bir bulaq, möhürlənmiş bulaqlı. **13** Sənin fidanların nar bağçasına oxşayır, Elə bil cənnətdir, orada seçmə meyvələr, Xina və nard çıçəkləri var. **14** Nard çıçayı və zəfəran, Ətirli qamışla dərçinlər, Hər cür buxur ağacı, Mirralar və əzvaylar, Hər cür seçmə ətriyat var. **15** Sən bağçaların bulağısan, Canlı su qaynağısan, Livanın axar suyusən. **16** Oyan, ey şimal küləyi, Dur gal, ey cənub küləyi, Gəlin mənim bağçamda əsin, Qoy o, ətrini hər yana versin. Sevgilim öz bağçasına gəlsin, Seçmə meyvələrdən yesin.

5 Ay həmdəmim, ay gəlin! Öz bağçama girmişəm, Ətriyatlımla mirramı yiğmişəm. Şəni balımı – öz balımı yemişəm, Şərabımı və südtümü içmişəm. Qızın rəfiqələri: Ay dostlar, yeyin, Ay sevgililər, içün, doyunca için! **2** Yatsam da, qəlbim oyaq idi. Qapını döyən sevgilimin səsi gəldi: «Qapını aç, ay həmdəmim, ay yarım! Ay göyərçinim, ay eyibsizim! İsləndi başım şəhdən, Saçım gecənin nəmindən». **3** Soyunmuşəm paltarımı, Geyinimmi təzədən? Yumuşam ayaqlarımı, Bulaşdırımmi yenidən? **4** Sevgilim əlini qapının deşiyindən uzadı, Onun üçün mənim köksüm oynadı. **5** Mən sevgilim üçün qapı açmağa qalxdım, Əllərimə mirra damdı, Barmaqlarından süzüldü, Cəftə üstə töküldü. **6** Mən sevgilimə qapı açanda Sevgilim çıxb getmişdi. O məni çağıranda huşumu itirmişdim. Mən onu axtardım, tapa bilmədim, Mən onu çağırdım, lakin cavab gəlmədi. **7** Şəhər asayışını qoruyanlar məni tapdilar, Döyüb bədənimi yaraladılar, Hasar keşikləri örəpəyimi açıdilar. **8** Ey Yeruşəlimdəki qızlar, mən sizə and verirəm, Tapsanız sevgilimi, deyin ona: «Mən eşq xəstəsiyəm». **9** Ey gözəllər gözəli, Sevgilinin digərlərindən fərqi nədir? Onu fərqləndirən nədir? Axi niya biza belə and verirən? **10** Sevgilim nur saçır, əlvən rənglidir, O, on minlərin arasından seçilir. **11** Başı sanki saf qızıldır, Qıvrım saçı qara qarğı tak qaradır. **12** Gözləri axar sular kənarındaki göyərçinlərə oxşayır, Süd içinde yuyunmuşlar, Öz yuvasında cəvahir tək görünərlər. **13** Yanaqları ətirli gülüstana oxşayır, Hər yana ətir saçır, Dodaqları zanbaqlara bənzəyir, Ondan mirra töküür. **14** Əlləri sanki sarı yaqutla bəzənən qızıl budaqdır, Qəməti sanki yaqutlarla naxışlanan fil dişidir. **15** Qızları saf qızıl ayaqlıqlar üstündə dayanan Mərmər sütnurlara oxşar. Görkəmi Livanın dağları kimidir, Nadir sidr ağacları kimidir. **16** Şirindilliidir, Təpədən dirnəgədək gözəldir, Ey Yeruşəlimdəki qızlar, mənim sevgilim budur, Mənim yarım budur.

6 Ey gözəllər gözəli, sevgilin hara gedib? O hansı yana dönüb? Səninlə bırgə onu axtarmağa gedək. **2** Sevgilim öz bağçasına – ətirli gülüstana gedib, Bağçalarda sürüşünü otarmağa, Zanbaq gülü toplamağa gedib. **3** Mən sevgilimin, sevgilim da mənimdir, O, sürüsünü zanbaqlıq içərisində otarır. **4** Ey yarım, sən Tirsa şəhəri qədər gözəlsən, Yeruşəlim kimi sevimlisən, Müzəffər ordu kimi

möhtəşəmsən. **5** Gözlərini məndən ayır, Onlar məni mat qoyur. Saçların Gilead dağının yamaclarından Töküllən keçi sürüsü tək qapqaradır. **6** Dişlərin yenice yuyunub çıxan qoyun sürüsü tək düzülüb, Bu qoyunların hamisinin əkiz balası var, Aralarında balasız olanı yoxdur. **7** Kəsilmiş nar kimi yaşmaqladığın yanaqlarından qan damır. **8** Altmış mələkə var, Cariyələr səksənə çatır, Kənizlər isə saysızdır. **9** Göyərçinimin, eyibsizimin tayı yoxdur, Anasının yegana qızıdır, Onu doğanın canı-gözüdür. Qızlar onu görərkən Söyləyirlər: «Bəxtəvərsən!» Mələkələr və cariyələr də onu mədh edir. **10** Şəfəq saçan, Ay tək gözəl, gün tək parlayan, Müzəffər ordu kimi möhtəşəm olan kimdir? **11** Mən qoz bağına endim, Yaşillaşan vadini görmək istədim. Üzülm tumurcuqlanıbı, narlar çıçəklənibmi? Bunu seyr edim. **12** Heç özüm də bilmədən ruhum məni apardı, Şanlı xalqımın döyüş arabalarının üstünə qaldırı. **13** Qayıt, ey Şulam qızı, qayıt, Qayıt, səni görək, qayıt. Oğlan: Maxanıym oyununa tamaşa etdiyiniz kimi Niya Şulam qızına baxmaq istəyirsiniz?

7 Ey əsildən qızı, başıqlı ayaqların gözəldir, Budlarını sanki heykəltərəş yonub, cəvahirə bənzəyir. **2** Gəbəyin cürbəcür şərabların tükənmədiyi Dəyirmi piyaləyə bənzəyir. Belin zanbaqlara bürünən Bir dəstə sünbüle bənzəyir, **3** Döşlərin cüt ceyran balası kimi, əkiz maral balası kimi qoşadır. **4** Boynun fil dişi qülləsi kimi gözəldir. Gözlərin Bat-Rabbim darvazası yanındakı Xəşbon hovuzuna bənzəyir. Burnun Dəməşqə baxan Livan qülləsi kimi gözəldir. **5** Başın Karmel dağı kimi dik durur, Başındakı tellər tünd qırmızı rəngə çalır, Padşah zülfünün əsiri olur. **6** Nə qəşəngsən, nə şirinsən, Ey məlahətli sevgilim. **7** Qəmətin xurma ağacına, Döşlərin salxımlara bənzəyir. **8** Dədim: «Qoy xurma ağacına çıxım, Meyvəli budaqlarından yapışım». Döşlərindən üzüm salxımları kimi dadım, Nəfəsindən alma ətrini duyum. **9** Dodaqların gözəl şərab dadi verir. Qız: Bu şərab birbaşa sevgilim üçün tökülsün, Biz yatanların dodaqlarına süzülsün. **10** Mən sevgiliminkiyəm, Onun meyl etdiyi manəm. **11** Sevgilim, gel çələ gedək, Kəndlərdə gecələyək. **12** Səhər tezdən üzüm bağlarına gedək, Üzülm tumurcuqlanıbı, pöhrə veribmi? Narlar çıçəklənibmi? Bunu seyr edək. Qoy orada sevgimi sənə verim. **13** Ey sevgilim, məhəbbət otları ətir saçır, Qapımızın yanında köhnə, təzə – cürbəcür meyvələr var, Sənin üçün saxlanılb.

8 Kaş ki mənə ananın döşlərindən süd əmən Bir qardaş kimi olaydın, Küçədə səninlə rastlaşarkən səni öpərdim, Heç kim məni qınamazdı. **2** Qarşına düşəydim, mənə öyündən verən Anamın evinə aparaydım. Sərin şərabdan, narımın şirəsindən Sənə içirəydim. **3** Sevgilim sol əlini başımın altına salır, Sağ əli ilə məni qucağına alır. **4** Ey Yeruşəlimdəki qızlar, sizi and verirəm Diş ceyrlərlə, çöldəki marallara! Bizi bu sevgidən oyatmayın, ayıltmayın, Qoy könlü istəyənəcən qalsın. **5** Sevgilisina söykənib çöldən gələn Bu gözəl kimdir? Qız: Alma ağacı altda səni oyadıım. Sən orada ananın

bətninə düşmüsən, Orada anan ağrı çəkib, səni doğub. **6**
Məni qəlbinin başında, qolunun üstündə Bir möhür kimi
saxla. Çünkü sevgi ölüm qədər qüvvəlidir, Qısqanlıq
ölülər diyari kimi möhkəmdir, Onun odu alovlanır, O,
atəşdir, tamamilə yandırıb-yaxır. (**Sheol h7585**) **7** Sevgini
ümman sular söndürə bilməz, Onu çağlayan çaylar batırı
bilməz. Bir insan sevgisi uğrunda var-yoxunu versə belə,
Hami ona xor baxar. **8** Bir kiçik bacımız var, Hələ döşləri
çixmayıb. Bacımıza elçi gələn gün Onun üçün nə edək?
9 Əgər o, bir hasar olsaydı, Biz üstünə gümüşdən bürç
vurardıq. Əgər o, bir qapı olsaydı, Onu sidrdən xonça
bağlayıb dövrəyə alardıq. **10** Mən bir hasaram, Döşlərim
qüllələrə oxşar, Ona görə yarımın gözləri məndən razi
qalar. **11** Süleymanın Baal-Hamonda bir üzüm bağı var
idi, O bu bağı kirayəyə verirdi. Məhsula görə hər kirayə
alan Ona min parça gümüş götirməli idi. **12** Mənim də
bağım var, onun sahibiyəm, Ey Süleyman, min parça
gümüş sənin olsun, İki yüz gümüş kirayə alanlara qalsın.
13 Sən, ey bağçalarda məskən salan gözəl, Dostlar səni
dinləyir, Mənə də səsini eşitdir. **14** Ey sevgilim, qaç, Ətir
saçan dağların üstündə, Bir ahu, bir maral balası kimi ol.

Yeşaya

1 Yəhuda padşahları Uzziya, Yotam, Axaz, Xizqiyanın dövründə Yəhuda və Yerusəlim barəsində Amots oğlu Yeşaya görünən görəntü. **2** Ey göylər, eşidin, Ey yer üzü, dirləyin! Çünkü Rəbbə belə söylədi: «Övladlar yetişdirib böyütdüm, Amma onlar Mənə qarşı üsyankar oldular. **3** Öküz yiyəsini, Eşşək də sahibinin təknəsini tanırı, Lakin İsrail xalqı Məni tanımır, Xalqım anlamır». **4** Günah edən millətin, Şər işlər görən xalqın, Yolunu azımsız nəslin, Pozulmuş övladların vay halına! Onlar Rəbbi tərk etdilər, İsrailin Müqəddəsinə xor baxdılara, Ondan üz döndərdilər. **5** Siz nə üçün yena döyülsəniz, Niyə üsyən etməkdə davam edirsiniz? Xoralar başınızı tamamilə bürüyüb, Ürəyiniz azara düşüb. **6** Təpədən dırnağacan bədəniniz xəstədir, Bir sağlam yeriniz yoxdur: Yaralarınız, zədələriniz, Yenə də vurulmuş yaralarınız Təmizlənməmiş, sarılmamış, Məlhəməl yuṃşaldılmamışdır. **7** Ölkəniz viran qaldı, Şəhərləriniz alışib-yandı, Yedellilər gözünüzün öündəcə torpağını yeyib-dağıldı. Torpağınız kimsəsiz qalıb, Sənki yad adamlar oranı talayıb. **8** Sion qızı bağdağı çardaq, bostandakı koma, Mühasirəyə alımmış şəhər kimi tak qalıb. **9** Əgər Ordular Rəbbi Bizim üçün bir neçə adamı sağ qoymasıydı, Biz Sodom kimi olardıq, Homorraya bənzəyərdik. **10** Ey Sodom başçıları, Rəbbin sözünü eşidin! Siz, ey Homorra xalqı, Allahımızın təlimini dinləyin! **11** Rəbb deyir: «Qurbanlarınız çoxalıb, Mənə nə? Yandırma qoç qurbanlarından, Bəslənmiş heyvanların piyindən doymuşam. Buğa, quzu, təkə qanını istəmirəm. **12** Hüzuruma gələrkən əlinizdə bunları gətirməyinizi kim istədi? Məbədimin həyətlərinə boş yerə ayaq basırsınız. **13** Mənə artıq batıl təqdimlər gətirməyin, Buxur Məndə ikrəh yaradır. Pisliklə dolu Təzə Ay mərasimlərinizə, Şənbə günlərinizə, Müqəddəs toplantılarınıza Dözə bilmirəm! **14** Təzə Ay mərasimlərinizə, Bayram günlərinizə Ürəkdən nifrət edirəm. Bunlar Mənə yük oldu, Onları daşımaqdan yoruldum. **15** Siz əl açıb Mənə yalvaranda Göz yumacağam. Nə qədər çox dua etsəniz də, Yenə qulaq asmayacağam. Əlləriniz qanla doludur, **16** Yuyunub təmizlənin, Gözümün öündə işlərinizi şərdən əzaqlaşdırın, Pislik etməkdən vaz keçin. **17** Yaxşılıq etməyi öyrənin, ədaləti axtarın, Məzлumları qurtarın, Yetimin haqqını qoruyun, Dul qadını müdafiə edin». **18** Rəbb deyir: «Gəlin indi birgə düşünək bu an, Günahlarınız qipqırmızı parça kimi görünəsə də, Onlar qar kimi ağ olacaq. Tünd qırmızı rəngə çalsə də, Onlar ağ yun kimi bəyaz olacaq. **19** İtaətkar olub sözə baxsanız, Torpağın an gözəl bəhrələrindən yeyərsiniz. **20** Əgər üsyankar olub Məni rədd etsəniz, Qılinc sizi yeyəcək». Bu sözlər Rəbbin ağızından çıxıb. **21** Rəbbə sadiq şəhər Necə də fahişəyə bənzər oldu! Axı o, ədalətlə dolu idi, Orada salehlik məskunlaşmışdı, indi isə qatillərlə doludur! **22** Gümüşünüz tullantiya çevrildi, Şərabınıza su qatıldı. **23** Başçılarımız üsyankar olub oğrularla əlbirdir. Hər kəs rüşvəti sevir, bəxşış

dalınca düşür. Yetimin haqqını qorur, Dul qadını müdafiə etmək haqqında düşünmür. **24** Buna görə də Sahibimiz, Ordular Rəbbi, İsrailin Qadir Allahı Belə bəyan edir: «Yağlarımı cəzalandırıb rahatlanacağam, Düşmənərimdən qıṣas alacağam. **25** Ey İsrail xalqı, sənə əlimi uzadacağam, Paxırını gilabı ilə təmizləyəcəyəm, Bütün çirkini yuyacağam. **26** Hakimlərini, məsləhətçilərini əvvəlki kimi geri qaytaracağam. Sənə yenidən: "Salehlik şəhəri, sadiq şəhər" deyiləcək». **27** Sion ədalətlə, Tövbə edən sakinləri salehliklə qurtulacaq. **28** Lakin üsyankarlarla günahkarlar Birgə hələk olacaq, Rəbbi tərk edənlər yox olacaq. **29** Palid ağaclarına səcdə etməkdən xəcalət çəkəcəksiniz, Seçdiyiniz bağlarda ibadət etməkdən utanacaqsınız. **30** Yarpaqları solmuş palid ağacına, Susuz bağa döñəcəksiniz. **31** Güclü adam kətan qırıntısına oxşayacaq, Gördüyü iş qıgilçım kimi olacaq, ikisi birlikdə yanacaq, Onları söndürən olmayacaq.

2 Amots oğlu Yeşayanın Yəhuda və Yerusəlim barəsində gördükəri: **2** Axır zamanda Rəbbin evi olan dağ Dağların zirvəsində möhkəm duracaq, Təpələrdən yuxarı ucalacaq. Bütün millətlər ona sarı galəcək. **3** Cox xalqlar galib deyəcək: «Gəlin Rəbbin dağına, Yaqubun Allahının evinə qalxaq, Qoy Rəbb bizi Öz yollarını öyrətsin, Biz Onun rızları ilə gedək». Siondan Rəbbin təlimi, Yerusəlimdən Onun kələmi yayılacaq. **4** Millətlər arasında Rəbb hakim olacaq, Cox xalqlar haqqında qərar çıxaracaq. Onlar qılınclarından kotan, Nizələrindən isə dəryaz düzəldəcək. Millət millətə qarşı qılınc qaldırmayacaq, Artıq dava etməyi öyrənməyəcək. **5** Ey Yaqub nəсли, galin Rəbbin nurunda gəzək. **6** Ya Rəbb, xalqını – Yaqub nəslini atdın, Çünkü onlar Şərqdən gələn mövhumatlara uymuşdular, Filiştilər kimi falçılıq edirlər, Əcnəbilərin adət-ənənələrinə əmal edirlər. **7** Ölkələri qızıl-gümüşlə dolu, Xəzinələrinin sonu yoxdur. Ölkələrində çoxlu atlar var, Döyüş arabaları külli miqdardadır. **8** Ölkələri bütlərlə doludur, Əlləri ilə düzəldikləri, Barmaqları ilə işlədikləri Bütlərin qarşısında səcdə qılırlar. **9** Buna görə də hamı yerə səriliçək, Hər kəs diz üstə çökdürüləcək. Ya Rəbb, onları bağışlama! **10** Rəbbin zəhəmli üzündən, Ehtişamının əzəmətindən Qayalıqlara gedin, Yerin altında gizlənin. **11** Adamların təkəbbürlü baxışları alçaldılacaq, İnsanların qırurular qırılacaq, O gün yalnız Rəbb yüksəldiləcək. **12** Çünkü o gün Ordular Rəbbi Bütün qürurluları, lovğaları, məğrurları alçaldacaq. **13** Livanın bütün hündür və vüqarlı sidr ağaclarını mahv edəcək, Bütün Başan paliddarını yox edəcək. **14** Bütün ulu dağları, hündür təpələri, **15** Bütün yüksək qıllıları, Qala divarlarını yerlə yeksan edəcək, **16** Bütün Tarşış gəmilərini, Bütün gözəl gəmiləri yox edəcək. **17** Adamların təkəbbürlü qırılacaq, İnsanların qırurular qırılacaq, O gün yalnız Rəbb ucaldılacaq. **18** Bütlər tamamilə aradan götürüləcək. **19** Rəbb yeri sarsıtmaga qalxanda Onun zəhəmli üzündən, ehtişamının əzəmətindən Hər bir insan qayalıqdakı mağaralara, Yerin altındakı xəndəklərə qaçıb girəcək. **20** O gün insanlar

Səcdə etmək üçün düzəldikləri Qızıl və gümüş bütlərini götürüb Köstəbək və yarasaların Qabağına atacaqlar ki, **21** Rəbb yeri sarsıtmışa qalxarkən Onun zəhmli üzündən, ehtisəminin əzəmətindən Qaçmaq üçün qayalıqdağı çatlaqlara, Uçurumlardakı yarıqlarla girsinlər. **22** Nəfəsi burunda olan insandan əl çəkin, Onun nə dəyəri var ki?

3 Budur, Sahibimiz, Ordular Rəbbi Yeruşəlimdən və Yəhudadan hər bir Yardımı, köməyi, Bütün çörək, su yardımını kəsəcək. **2** İgidlərlə cəngavərləri, Hakimlərlə peyğəmberləri, Falçılarda aqsaqqalları, **3** Əllişəşlərlə adlı-sanlı adamları, məsləhətçiləri, Mahir sehrbazlarla caduqərləri aradan qaldıracaq. **4** Uşaqları onların üzərinə başçı qoymaçam, Qoy körpələr onlara hökm etsin. **5** İnsan insanla, qonşu qonşusu ilə, Cavan yaşılı ilə, adı adam nüfuzlu insanla Həyəsizcasına rəftar edəcək. **6** Ailədə qardaş qardaşa sarılıb deyəcək: «Sənin heç olmasa əyninə geyməyə paltarın var. Sən başçımız ol, Qoy bu xarabalıqlar sənin əlinin altında olsun!» **7** O vaxt bu adam uca səslə söyləyəcək: «Mən yaralarınızı sarımağı bacarmaram, Çünkü evimdə nə yemək, nə da paltar var, Məni xalqın başçısı qoymayın». **8** Yeruşəlim sarsıldı, Yəhuda dağıldı, Çünkü sözləri və əməlləri Rəbbə qarşı oldu, Onun əzəmətli hüzuru kimse tərəfindən sayılmadı. **9** Sifətlərinin ifadəsi onlara qarşı şəhadət edir, Günahları haqqda Sodomdakı kimi açıq danişıllar, Bunu gizlətmirlər. Vay onların halına! Axi bu bələni başlarına özləri gətirdi. **10** Saleh adamlara söyləyin ki, Onlara yaxşılıq ediləcək, Çünkü onlar xeyirxahlılarının bəhrəsini yeyəcək. **11** Pis adamların vay halına! Çünkü onlara pislik olunacaq, Elədikləri əməlləri qarşılara çıxacaq. **12** Uşaqlar xalqına zülm edir, Qadınlar üzərimizdə hökm sürür! Ey xalqım, sənə yol göstərənlər Səni azdırır, yolunu dolaşdırırlar! **13** Rəbb məhkəməsini qurmaq üçün qalxır, Xalqları mühakimə etmək üçün durur. **14** Rəbb xalqının rəhbərlərini, Başçılarını məhkəməyə gətirir: «Sizsiniz üzüm bağını yeyib-dəğidən, Kasıbların malı ilə evlərinizi dolduran! **15** Nə haqla xalqına zülm edib Yoxsullara əzab verirsiniz?» Bunu Ordular Rəbbi Xudavənd bəyan edir. **16** Rəbb deyir: Madam ki Sion qızları çox təkəbbürlüdür, Boylana-boylana gəzir, göz-qas oynadır, Addimları asta-asta atırlar, Ayaqlarındakı xalxalları cingildədib yeriylər, **17** Buna görə də Xudavənd Sion qızlarının başlarına qotur salacaq. Ayib yerlərini açıb göstərəcək. **18** O gün Xudavənd onların bəzəklərini - Topuqlara taxılan bilərziklərini, Araççılarını, aypara şəkilli boyunbağlarını, **19** Sırgalarını, qolbaqlarını, örpkələrini, **20** Tac şəkilli başlıqlarını, Bazubəndlərini, qurşaqlarını, Ətirlə dolu mücrülərini, Tilsimlənmiş bəzək əşyalarını, **21** Üzüklərini, burun halqalarını, **22** Bayram libaslarını, paltarlarını, Örtüklərini, əl çantalarını, **23** Güzgülərini, nəfis toxunmuş kətan libaslarını, Cəlmalarını, duvaqlarını əllərindən alacaq; **24** O vaxt gözel ətir yerinə üfunət, Kəmər əvəzinə ip, Lülə-lülə saç əvəzinə keçəl baş, Bəzəkli paltar əvəzinə çul bürünçək, Gözəllik əvəzinə dağınma-

olacaq. **25** Kişiləriniz qılıncla, İqidləriniz döyüşdə məhv olacaq. **26** Yeruşəlimin darvazaları Nalə çəkib yas tutacaq, Bu şəhərsə kimsəsiz qadın tək Quru yerdə oturacaq.

4 O gün yeddi qadın Bir kişinin yaxasından tutub belə deyəcək: «Öz çörəyimizi yeyib öz paltarımızı geyinərik, Təki adın üstümzə olsun, Bizi xəcalatdən qurtar». **2** O gün Rəbbin Pöhrəsi gözel və əzəmətli olacaq, İsrail xalqından xilas olub sağ qalanlar torpağın verdiyi bəhrə ilə fəxr edib şərəflənəcəklər. **3** Sionda, yəni Yeruşəlimdə sağ qalanlara, orada qeyd olunub yaşayınlar «müqəddəs» deyiləcək. **4** Xudavənd Sion qızlarının murdarlığını yuyan zaman ədalət və alov ruhu ilə Yeruşəlimi günahlı qandan təmizləyəcək. **5** Sonra Rəbb Sion dağının hər yanını, orada toplananların üzərini gündüz bulud və tüstü, gecə isə parlaq alovla örtəcək. Həqiqətən, əzəmətli şəhərin üzərinə örtük olacaq. **6** Bu bir çardaq olub gündüz qızmar istidə kölgə olacaq, firtına ilə yağışa qarşı sığınacaq və daldalanma yeri olacaq.

5 Sevgilimin üzüm bağı barəsində Məhəbbət nağməsini oxuyuram: Torpağın məhsuldar bir təpəsində Sevgilimin bir üzüm bağı var idi. **2** O, torpağı belləyib daşlardan təmizlədi, Seçmə meynələr əkdi, Ortada gözətçi qülləsi tikdi, Üzümsixan düzəltdi, Üzümlüyün barını gözlədi, Amma bağ cir üzüm gətirdi. **3** «İndi isə xahiş edirəm, ey Yeruşəlimdə yaşayınlar, Ey Yəhuda adamları, Mənimlə üzüm bağının arasında hakim olun! **4** Bağım üçün daha nə etməliyəm? Üzümlüyün barını gözləyərkən Axi nə üçün bağım cir üzüm gətirsin? **5** İndi qoy mən sizə bağımlı nə edəcəyimi bildirim: Çəpərini sökəcəyəm və onu yeyib-dəğidəcəqlər, Hasarını yuxaçaqam və onlar tapdalanacaq. **6** Oranı vıranəliyə çevirəcəyəm, Oranı nə budayacaqlar, nə də belləyəcəklər. Orada tikan və qanqal bitəcək, Buludlara əmr edəcəyəm ki, Üzərinə yağış yağmasın». **7** İsrail nəslİ Ordular Rəbbinin üzüm bağıdır, Yəhuda adamları isə Onun sevimli meynələridir! O, ədalət gözləyirdi, Budur, zorakılıq gördü, O, salehlik gözləyirdi, Budur, fəryadlar gördü! **8** Yer qalmağana qədər evi evə, Tarlanı tarlaya birləşdirənlərin vay halına! Yaşamağa yer qoymamışınız, Məgər bu ölkədə tək siz yaşayırsınız? **9** Ordular Rəbbi mənə belə eşitdirdi: «Böyük və yaraşıqlı çoxlu evlər xaraba qalacaq, içində yaşayan olmayıacaq. **10** Üzümlüyün on sahəsində bir bat şərab əldə ediləcək, Bir xomer toxumdan bir efa taxıl əmələ geləcək». **11** Vay halına səhər erkən qalxıb içki ardınca düşənlərin, Gecə yarısından şərab içib keflənənlərin! **12** Onların ziyafətlərində Lira, çəng, dəf və ney çalınar, Şərab içilər, Lakin onlar Rəbbin gördüyü işlərə Diqqət etməzlər, əməllərinə baxmazlar! **13** Buna görə xalqım aqılışlılığından sürgünə gedəcək, Onun adlı-sanlı adamları acıdan oləcək, Adı adamlar isə susuzluqdan yanacaq! **14** Ölülər diyari həddindən artıq aqızını açıb Doymaq bilmir. Yeruşəlimin adlı-sanlıları, Adı adamları, səs-külyə aylanən insanları bu diyara enəcək. (*Sheol h7585*) **15** Buna görə də hamı yerə səriliəcək, Hər kəs diz üstə çökürüləcək,

Təkəbbürlü baxışlar alçaldılacaq. **16** Amma Ordular Rəbbi ədaləti ilə ucaldılacaq, Müqəddəs Allah salehliyi ilə Müqəddəsliyini göstərəcək. **17** Quzular öz otlaqlarındaki kimi olayacaq, Varlıların viranə qalan evlərini yadellilər alacaq. **18** Pisliyi yalanla hörülənmiş iplərlə, Günahı arabə kəndirləri ilə çəkənlərin vay halına! **19** Onlar deyir: «Qoy Allah tələssin, Öz əməlini tez həyata keçirsin, biz də görək. Qoy İsrailin Müqəddəsinin niyyəti gerçək olsun ki, bunu bilək!» **20** Vay halına pisə yaxşı, yaxşıya pis söyləyənlərin, Qaranlığı işiq, işığı qaranlıq sayanların, Aciya şirin, şirinə acı deyənlərin! **21** Vay halına özlərini müdrik zənn edənlərin, ağıllı sayanların! **22** Vay halına şərab içməkdə qəhrəman, İçkiləri qarışdırıb içməkdə pərgar olanların! **23** Vay halına rüşvət alıb təqsirkara bərəət qazandırılanların, Haqlıların haqqını əlindən alanların! **24** Beləliklə, alovun dili samani necə yeyib-qurtarırsa, Küləş od içində necə əriyib-gedirsə, Onlar da köklərindən elə çürüyəcək, Tumurcuqları toz kimi havaya sovrulacaq, Çünkü Ordular Rəbbinin qanununu rədd etdilər, İsrailin Müqəddəsinin sözünə xor baxdilar. **25** Buna görə də Rəbbin qəzəbi Öz xalqına qarşı alovlandı, əlini onlara qarşı uzadaraq onları vurdu. Dağlar titradı, küçələrdə meyitləri zibil kimi qaldı, Bütün burlara qarşı yena də Rəbbin qəzəbi sönəmədi, əli hələ də cəzalandırmağa hazır idi. **26** Rəbb uzaqda yaşayış millətləri Bayraq işarəsi ilə, Onları yer üzünün ucqarlarından Fit səsi ilə səsləyəcək. Tezliklə bu millətlər gələcək. **27** Aralarında yorulan, büdrəyən olmayıacaq. Onlar mürgüləməyəcək və yuxuya getməyəcək, Belindəki kəmər açılmayacaq, ayaqqabı bağı qırılmayacaq. **28** Onların oxları iti, yayları da dərtlənmişdir. Atların dırnaqları çaxmaq daşına bənzər, Döyüş arabalarının təkərləri qasırğa kimidir. **29** Onların nərəsi bağırın şikarlarını qapıb aparan, Kimsə onu əlindən ala bilməyən şirin, gənc aslanın nərəsinə bənzər, **30** O gün İsrailə qarşı onlar dənizin uğultusunu kimi gurlayacaqlar. Kim yerə baxarsa, budur, zülmət, dərd görəcək. Axi işiq qara buludlarla örtülüb.

6 Padşah Uzziya ölen il mən Xudavəndi gördüm. O, uca və əzəmətli taxtda oturmuş və geyimlərinin ətəyi məbədin döşəməsini örtməşdi. **2** Onun ətrafında seraflar dayanmışdı. Hər birinin altı qanadı var idi. Qanadının ikisi ilə üzərini, ikisi ilə ayaqlarını örtmiş, ikisi ilə uçurdular. **3** Biri o birini səsləyib deyirdi: «Ordular Rəbbi müqəddəsdir, müqəddəsdir, müqəddəsdir! Bütün yer üzü Onun əzəməti ilə doludur». **4** Serafların səsindən qapı çərçivələri ilə kandarları sarsıldı, məbəd tüstü ilə doldu. **5** Mən dedim: «Vay halima, həlak oldum! Çünkü ağızı murdar bir adamam, Həm də murdar ağızlı adamlar arasında yaşayram. Buna baxmayaraq, qarşında Padşahı - Ordular Rəbbini gözlərləmə gördüm». **6** Seraflardan biri mənə tərəf uçu, əlində də maşa ilə qurbangahdan götürdüyü yanan kömür var idi. **7** O, kömürlə dodaqlarına toxunaraq dedi: «Budur, bu kömür dodaqlarına dəydi, Pisliyin silindi, günahın bağışlandı». **8** Sonra Xudavəndin səsini eşitdim: «Kimi

göndərim? Bizim üçün kim gedəcək?» Mən dedim: «Mən buradayam. Məni göndər». **9** O dedi: «Get bu xalqa bunu çatdır: «Eşidikcə eşidəcəksiniz, amma anlamayacaqsınız, Gördükcə görəcəksiniz, amma qanmayacaqsınız. **10** Bu xalqın ürəyini kütləşdir, qulaqlarını ağır eşidən elə, gözlərini yum ki, Gözləri ilə görməsinlər, qulaqları ilə eşitməsinlər, Ürəkləri ilə anlamsınlar Və Mənə sarı dönüb şəfa tapmasınlar». **11** «Nə vaxtadək, ya Xudavənd?» deyə soruşdum. Rəbb cavab verdi: «Şəhərlər xarabalıqlara dönüb kimsəsiz, Evlər adamsız, bu torpaq büsbüütin viranə qalanadək. **12** Rəbb adamları çox uzaqlara sürgün edəcək, Öləkənin çox yerləri viran qalacaq. **13** Xalqın onda biri qalsa belə, Öləkə yenə dağılacaq; Lakin kəsiləndə kötüyü qalan Yabani püstə və palid ağacı kimi Müqəddəs nəsil onun kötüyüdür».

7 Uzziya oğlu Yotam oğlu Yəhuda padşahı Axazın hökm sürdüyü dövrə Aram padşahı Resinlə İsrail padşahı Remalya oğlu Peqah Yeruşəlimə hücum etdilər, amma oranı ala bilmədilər. **2** Davud nəslinə xəbər verildi ki, Aramlıllar Efrayimlilər birləşib ordu düzəldib. Padşahın və xalqın ürəyi meşə ağacları küləkdən titrəyən kimi titradi. **3** Rəbb Yesayaya dedi: «Axazı qarşılımaq üçün oğlun Şear-Yaşuvla birgə yuxarı hovuzun su yolunun qurtaracağına, Mahudbasan tarlasına gedən yola çıx». **4** Ona belə de: «Diqqətli və sakit ol, qorxma! Qoy ürəyin bu tüstünlənən, yarısı yanmış iki odun parçasından - Resinin, Aramın və Remalya oğlunun qızığın qəzəbindən qorxmasın! **5** Aram, Efrayim və Remalya oğlu sizə qarşı şər quraraq **6** belə deyir: «Gəlin Yəhudanın əleyhinə çıxaq, vahiməyə salaraq zəbt edək və Tabel oğlunu oraya padşah qoyaq!». **7** Xudavənd Rəbb belə deyir: «Bu iş olmayıacaq, baş tutmayıacaq. **8** Çünkü Aramın paytaxtı Dəməşqdir, Dəməşqin başçısı da Resindir. Efrayim isə altmış beş ildən sonra Darmadığın edilib xalq kimi qalmayacaq. **9** Efrayimin paytaxtı Samariyadır, Samariyanın başçısı isə ancaq Remalyanın oğludur. Əgər imanda möhkəm durmasanız, Heç dayana bilməzsiniz». **10** Rəbb yenə Axaza söylədi: «Allahın Rəbdən bir işara istə. **11** Qoy ya ölüər diyari qədər dərin ya da göylər qədər uca olsun». **12** Lakin Axaz cavab verdi: «Xeyr, Rəbbi sinamaq istəmərim». **13** Bunun üstündən Yesaya belə dedi: «Eşidin, ey Davud nəsl! İnsanları bezdirməyiniz bəs deyilmə ki, mənim Allahımı da bezdirirsiniz? **14** Buna görə də Xudavənd Özü sizə işara verəcək: budur, bakıra qız hamile olub oğlan doğaçaq, adını İmmmanuel qoyacaq. **15** Bu uşaq pisə pis deyib yaxşını seçə biləndə kəsmik və bal yeyəcək. **16** Amma bu uşaq pisə pis deyib yaxşını seçə bilməzdən əvvəl səni dəhşətə salan o iki padşahın torpaqları boş qalacaq. **17** Rəbb səni, xalqını və ata nəslini Efrayimin Yəhudadan ayrıldığı bu günə qədər görünməyən fəlakətə uğradacaq, Aşşur padşahını üstünəzə gətirəcək. **18** O gün Rəbb fit çalacaq və Misir çaylarının mənsəblərində yaşayanları milçəklər kimi, Aşşur torpaqlarında yaşayanları arılar kimi səsləyəcək. **19** Onlar axın-axın gəlib dərin vadilərdə,

Qaya yarıqlarında, bütün tikanlı kolluqlarda, Otlaklıarda məskunlaşacaq. **20** O gün Xudavənd Fəratın o tayından muzdla tutduğu ülgüclə - Aşşur padşahı ilə saçlarını, Bədəndəki tüklərini və saqqallarını qırxacaq. **21** O gün bir düyə ilə bir cüt qoyun bəsləyən **22** Aldığı bol süd nəticəsində kərə yağı yeyəcək. Ölkədə sağ qalan hər kəs kərə yağı ilə bal yeyəcək. **23** O gün min gümüş dəyərində min tənək olan Bağ tikanlı, qanqallı çölə dönəcək. **24** Adamlar oralardan oxlarla, kamanlarla keçəcək, Cənubi ölkənin hər yani tikan və qanqalla örtülcək. **25** Bir vaxt şumlanıb əkin əkilən təpələr Kimsənin girə bilməyəcəyi tikanlı, qanqallı çölə dönəcək, Mal-qaramın gəzdiyi, qoyun-keçinin tapdaladığı yerlərə çevriləcək».

8 Rəbb mənə belə dedi: «Böyük tumar götür və üstündə aydın hərflərlə Maher-Şalal-Xaş-Baz yaz. **2** Kahin Uriya ilə Yeverekya oğlu Zəkeriyyəni özümə etibarlı şahid seçdim». **3** Sonra mən peyğəmbər olan arvadımla yaxınlıq etdim və o hamilə olub bir oğlan doğdu. Rəbb mənə dedi: «Onun adını Maher-Şalal-Xaş-Baz qoy. **4** Cənubi körpə “anam, atam” deməyi öyrənməzdən əvvəl Dəməşqin sərvəti və Samariyanın qəniməti Aşşur padşahına aparılacaq». **5** Rəbb mənimlə yenə danişib belə dedi: **6** «Bu xalq sakit axan Şiloah sularını radd edib Resinlə Remalyanın oğluna meyl saldıqlarına görə **7** Mən Xudavənd, Fəratın coşan qüdrətli sularını - Aşşur padşahı və onun qüvvətini bu xalqın üstüne gətirəcəyəm. Bu sular öz yataqlarından yuxarı qalxaraq aşib-dəşəcək. **8** Bu sular Yəhudanı basacaq, daşib içindən keçəcək, Boğaza qədər çatacaq. Ordular qanadlarını açıb bütün ölkəyə dolacaq, ey İmmanuell!» **9** Ey xalqlar, pis işlər görün və qırılı! Ey yer üzünün bütün uzaq ölkələri, eşidin! Döyüşə hazırlaşın və qırılı! Bəli, döyüşə hazırlaşın və qırılı! **10** Birlikdə məsləhətləşin, o boşça çıxacaq. İstədiyiniz qədər danişin, heç bir söz gerçək olmayıcaq, Cənubi Allah bizimlədir. **11** Rəbb bu xalqın tutduğu yol ilə getməməyi söyləyərək məni qüdrətli əli ilə saxladı və belə xəbərdarlıq etdi: **12** «Bu xalqın sui-qəsd dediyi hər şeyə siz sui-qəsd deməyin, Onların qorxduqlarından qorxmayın, lərzəyə gəlmeyin. **13** Ordular Rəbbini müqəddəs sayın, Ondan qorxun və lərzəyə galın! **14** O, Müqəddəs məkan olacaq, Amma İsrailin iki padşahlığına büdrəmə daşı və yixma qayası, Yeruşəlim sakinlərinə tələ və tor olacaq. **15** Bir çoxları büdrəyib yixiləcəq və qırılacaq, Tələyə düşüb əsir aparılacaq». **16** Ya Rəbb, şagirdlərimin arasında Şəhadətini qoruyub saxla, təlimini möhürlə! **17** Yaqub nəslindən üzünü gizlədən Rəbbi gözləyəcəyəm, Ona ümidi edəcəyəm. **18** Mən və Rəbbin mənə verdiyi övladlar Sion dağında məskunlaşan Ordular Rəbbinin İsraildəki rəmzləri və nişanaları yiyik. **19** Siza bəzi adamlar deyəndə ki, «piçildayib-mirtildən cindarlarla, ruhçağırlarla danişın», onlara belə cavab verin: «Xalq öz Allahından məsləhət almamalıdır! Heç dirilər barəsində ölürlərə danişarları? **20** Allahın təliminə, şəhadətinə sarı dönün! Əgər onlar Allahın kələmili ilə danişmasa, onlar üçün nur şəfəqi saçmayıcaq. **21** Onlar çərəsiz və ac qalaraq oradan

keçəcəklər. Ac qalanda qəzəblənəcəklər, padşahlarını və özlərinin Allahını lənətləyəcəklər. **22** Gəyə də, yerə də baxsalar, əzəbdən, qaranlıdan, zülmətdən savayı heç bir şey görməyəcəklər. Qatı zülmətə atılacaqlar».

9 Lakin əzab çəkmış xalq qaranlıqda qalmayacaq. Keçmişdə Rəbb Zevulun və Naftali bölgələrini alçaltdı, Gələcəkdə isə dənizkənarı yolu, İordan çayının o biri tayıni, Müxtalif millətlər yaşayış Qalileyani Şərəfə çatdıracaq. **2** Zülmətdə yaşayan xalq Möhtəşəm bir işiq gördü. Ölüm kölgəsi diyarında məskunlaşanların Üzərinə nur doğdu. **3** Ya Rəbb, milləti çıxaldıb sevinclərini artırırdın, Əkib-biçənlərin fərəhəndiyi, Qənimət bələnlərin sevindiyi kimi Onlar da Sənin hüzurunda sevindilər. **4** Cənubi onlara yük olan boyundurduğunu, Ciyinlərini döyen çomağını, Onlara zülm edənlərin dəyənayını cılıç-cılıç etmişan Midyanlıların başlarına gətirdiyin gün kimi. **5** Döyüşdə geyilən çəkmələri, Qana bulanmış geyimləri yandırılacaq, Oda yem olacaq. **6** Cənubi bizim üçün körpə doğuldu, Bizə oğul verildi, Hakimiyət onun ciyinləri üzərində olacaq, Onun adı Ecazkar Məsləhətçi, Qüdrətli Allah, Əbədi Ata, Sülh Hökmdarı olacaq. **7** Hakimiyətinin və sülhünün artmasının sonu olmayıcaq, O, Davudun taxtı və padşahlığı üzərində hökm sürəcək, O, hakimiyətini ədalətlə və salehliklə inididən sonsuzadək quracaq. Ordular Rəbbinin qeyrəti bunu edəcək. **8** İsrail üzərində həyata keçirilsin deyə Rəbb Yaqub nəslinin əleyhinə xəbərdarlıq etdi. **9** Bütün xalq, Efrayimin, Samariyanın sakinləri Bunu biləcək. Bu qürurlu, təkəbbürlü xalq belə deyir: **10** «Kərpic evlərimiz yixildi, Amma əvəzinə yonma daşdan evlər tikərik. Firon ənciri ağacları kəsildi, Amma biz onların əvəzinə sidr ağacları əkərik». **11** Buna görə Rəbb Resinin düşmənlərini gücləndirəcək, Yağlarınıdırırdı, **12** Aramlılar şərqdən, Filiştıllar qərbdən Ağızlarını açıb İsraili udacaq. Bütün bunlara qarşı yenə də Rəbbin qəzəbi sönmədi, əli hələ də cəzalandırmışa hazır idi. **13** Amma xalq onu cəzalandıran Rəbbə tərəf dönmədi, Ordular Rəbbini axtarmadı. **14** Buna görə Rəbb İsraildən başı, quyruğu, Kurma ağacının budağını, qarşını bir giündə kəsib atacaq. **15** Baş - ağsaqqal və hörəmtli şəxşdir, Quyrug işə yalan təlim verən peyğəmbərdir. **16** Bu xalqa yol göstərənlər onları azdırır, Onların ardınca gedənlər qırılır. **17** Buna görə də Xudavənd Onların cavanlarına görə sevinməyəcək, Yetimlərin və dul qadınlarının halına yanmayacaq. Cənubi hamı allahsızdır, Şər işlər görür, Hamının ağızından axmaq kəlmələr çıxır. Bütün bunlara qarşı yenə də Rəbbin qəzəbi sönmədi, əli hələ də cəzalandırmışa hazır idi. **18** Ona görə pislik alovlanıb-yanır, Tikən qanqalı yandırıb-yaxır, Meşədəki kolluqlar məhv olur, Tüstü sütnuları qalxır. **19** Ordular Rəbbinin qəzəbi Ölkəni od kimi yandırıdı, Xalqı alov yandırıb-yaxır, Qardaş qardaşa rəhm etmir. **20** Adamlar orada-burada tapdıqlarını yeyəcək, Amma doymayıb ac qalacaq. Hər kəs öz usağının ətini yeyəcək. **21** Mənəşə Efrayimi yeyəcək, Efrayim Mənəşəni. Sonra birləşdə Yəhuduya

hücum edəcəklər. Bütün bunlara qarşı yenə də Rəbbin qəzəbi sönmədi, əli hələ də cəzalandırmağa hazır idi.

10 Haqsız qaydalar çıxaranların, ədalətsiz qanun qoyanların, **2** Yoxsullardan ədaləti əsirgəyənlərin, Xalqının kasıblarının haqqını əlindən alanların, Dul qadınları soyanların, Yetimlərin malını ələ keçirənlərin vay halına! **3** Cəza günü uzaqlardan başınıza bəla gələndə nə edəcəksiniz? Kömək üçün kimin yanına qaçacaqsınız? Mal-dövlətinizi harada saxlayacaqsınız? **4** Dustaqlar arasında əyilməkdən Yaxud öldürüünlər arasında yixılmaqdən Başqa bir çərə qalmayacaq. Bütün bunlara qarşı yenə də Rəbbin qəzəbi sönmədi, əli hələ də cəzalandırmağa hazır idi. **5** «Vay Aşşurun halına, O Mənim qəzəb əsam, Əlindəki dəyənəksə qeyzimdir! **6** Aşşuru göndərəcəyəm allahsız millətin üstüne, Qəzabləndiyim xalqın üzərinə hücum etməyə, Qarət etməyə, talan mali götürməyə. Onları küçələrdəki palçıq kimi Tapdalamağa əmr verəcəyəm. **7** Amma Aşşur padşahı Bundan da pis niyyətlər haqda düşünür, Bir neçə millətin kökünü kasib mahv etməyi fikirləşir. **8** O deyir: “Məgər sarkərdələrimin hamısı padşahlardan artıq deyilmə? **9** Kalnonu Karkəmiş kimi ələ keçirmədimmi? Xamat və Arpad şəhərlərini süqut etdirmədimmi? Samariya ilə Dəməşq bizi taslim olmadılarımı? **10** Yeruşəlimlə Samariyadakından daha çox oyma bütləri olan Bütpərəst ölkələri necə ələ keçirdiməsə, **11** Samariyaya və onun bütlərinə nə etdimsə, Yeruşəlimə və onun bütlərinə də elə etmərəmmi?” **12** Xudavənd Sion dağında və Yeruşəlimdə işini bitirəndən sonra belə deyəcək: «Aşşur padşahını qururlu ürəyinə görə, Təkəbürlü baxışlarına görə cəzalandıracağam. **13** Çünkü o deyir: “Bunu mən əlimin qüvvəti ilə, hikmətim və ağlımla etdim. Xalqları ayıran sərhədləri yox etdim, xəzinələrini talan etdim, Bir güclü buga kimi padşahları taxtlarından endirdim. **14** Elə bil əlimi quş yuvasına uzadıb Xalqların var-dövlətini götürdüm. Elə bil yiyəsiz yumurtaları yiğib Bütün dünyani mən beləcə zəbt etdim. Qanad çırpın, ağızını açıb səsini çıxaran belə, olmadı”. **15** Balta onu işlədənin qarşısında öyünermi? Mişar onu qaldırımanın qarşısında qürrələnərmi? Sanki dəyənək onu götürəni işlədir, Elə bil ağacdə düzəlmış əsa canlılı hərəkət etdirir. **16** Buna görə Sahibimiz, Ordular Rəbbi Aşşurun güclü əsgərlərinə əzar göndərəcək, Möhtəşəm orduları od tutub yanacaq. **17** İsrailin Nuru od, İsrailin Müqəddəsi alov olacaq. Aşşuru tikan və qanqal kimi bir gündə yandırıb yox edəcək. **18** Gözəl meşələri, məhsuldar tarlaları Tamamilə xarab olacaq, Ağır xəstəliyə tutulan insanın canı kimi Hələk olacaq. **19** Meşələrdə qalan ağaclarlsa Bir uşaqın saya biləcəyi qədər az qalacaq. **20** O gün İsrailin sağ qalanları, Yaqubun nəslindən xilas olub sağ qalanlar Onları hələk edənlərə artıq bel bağlamayacaq. Lakin, həqiqətən, Rəbbə - İsrailin Müqəddəsinə arxalanacaq. **21** Sağ qalanlar, Yaqub nəslindən sağ qalanlar Qüdrətli Allaha tərəf dönəcək, **22** Ey İsrail, xalqın dəniz qumu qədər çox olsa belə,

Onlar arasından ancaq sağ qalanlar Allaha tərəf dönəcək. Tükənməz ədalətlə dağıdılma hökmü verilib. **23** Xudavənd, Ordular Rəbbi dağıdılma hökmünü Bütün dünyada yerinə yetirəcək. **24** Buna görə də Xudavənd, Ordular Rəbbi belə deyir: «Ey Sonda yaşayan xalqım, Misirlilərin sənə etdiyi kimi Sənə dəyənəklə vuran, Üzərinə çomaq qaldıran Aşşurlulardan qorxma. **25** Çünkü bu yaxında qəzəbim sönəcək, Hiddətim Aşşurluların məhvində səbəb olacaq». **26** Mən Ordular Rəbbi, Midyanlıları Orev qayasında vurdugum kimi Onları da qırmancla vuracağam, Dəyənəyimi Misirlilərə qarşı nə cür dənizin üzərinə uzatdımsa, İndi də elə edəcəyəm. **27** O gün Aşşurun yükü çiyninizdən, Boyunduruğu boynunuzdan götürüləcək. Dirçəldiyinizə görə boyunduruq qırılacaq. **28** Ayat şəhərini alıb Mıqrondan keçdiilər, Mikmasda yüklerini boşaltdılar. **29** Onlar keçidi keçdi, Gevada gecələdi, Rama şəhəri lərzəyə gəldi, Şaulun şəhəri Giveada yaşıyanlar qaçı. **30** Ey Qallim əhli, səsini ucalt! Ey Layşa, dirlə, Ey zavallı Anatot! **31** Madmena sakinləri qaçı, Gevim sakinləri sığınacaq axtarır. **32** Bu gün işğalçılar Novda qalacaq, Sion şəhərinin qurulduğu dağda - Yeruşəlim təpəsinə yumruq göstərəcək. **33** Budur, Sahibimiz, Ordular Rəbbi Düşməni dehşətli gücü ilə budaqlar kimi kəsəcək. Ən hündür ağaclar qırılacaq, Qürurlular alçaldılacaq. **34** Meşədəki kolluqları balta kimi Kasib yera səracək. Livan Qüdrətli Olanın öündə diz çökəcək.

11 Yesseyin kötüyündən yeni bir fidan çıxacaq, Kökündən çıxan bir budaq bar verəcək. **2** Rəbbin Ruhu, Hikmət və anlayış ruhu, Öyünd-nəsihət və qüdrət ruhu, Bilik və Rəbb qorxusuna ruhu Onun üzərində olacaq. **3** O, Rəbb qorxusunda sevinc tapacaq. Gözlərinin gördüyü ilə hökm etməyəcək, Qulağı ilə eşitdiyinə görə qərar çıxarmayacaq. **4** Lakin o, yoxsullara haqq ilə hökm edəcək, Yer üzündəki faqırərin işinə ədalətlə qərar çıxaracaq. Dünyanı ağızının dəyənəyi ilə vuracaq. Pis adamları ağızının nafası ilə öldürəcək. **5** O, belini salehliklə qurşayacaq, Sədaqəti kəmər kimi taxacaq. **6** O gün qurdla quzu bir yerdə yaşayacaq, Bəbirlə çəpiş birgə yatacaq, Dana, gənc aslan və bəslənmiş mal-qara Yan-yanı duracaq, Onları balaca uşaq gəzdirəcək. **7** İnəklə ayı bir yerdə olayacaq, Onların balaları bir yerdə yatacaq, Şir də buga tək saman yeyəcək. **8** Südəmər körpə əfi ilanın Yuvası üstündə oynayacaq, Süddən kəsilmiş uşaq əlini gürzənin yuvasına salacaq. **9** Müqəddəs dağının heç bir yerində Heç kimə zərər dəyməyəcək, Heç bir kəs o birisini məhv etməyəcək. Çünkü sular dənizi büründüyü kimi Dünya Rəbbin biliyi ilə dolacaq. **10** O gün Yesseyin kökü xalqlara bayraq olacaq, Millətlər ona tərəf yönələcək Məskunlaşdırığı yer izzətlə dolacaq. **11** O gün Xudavənd Aşşurdan, Misirdən, Patrosdan, Kuşdan, Elamdan, Şinardan, Xamatdan və uzaq diyarlardan Xalqının sağ qalanlarını qurtarmaq üçün ikinci dəfə əlini uzadacaq. **12** Millətlər üçün

bayraq qaldıracaq, Əsir düşmüş İsrail övladlarını yiğacaq, Dağılmış Yəhudilər Dünyanın dörd bucağından bir yerə gətirəcək. **13** Efrayimın qısqanlığı yox olacaq, Yəhudanı sixışdırınlar məhv olacaq. Efrayim Yəhudaya qısqanmayacaq, Yəhuda Efrayimi sixışdırımayacaq. **14** Onların ikisi qərbədə Filistililərin üstünə hūcum edəcək, Birlikdə şərqdə yaşıyanların var-dövlətini qarət edəcək, Edom və Moav torpaqlarını zəbt edəcək, Ammonlular onlara tabe olacaq. **15** Rəbb Misirdəki dənizin körfəzini Büsbütün qurudacaq. Fərat çayının üzərində Əlini yellədərək səmum küləyi gətirəcək, O, çayı yeddi dərəyə bölgəcək, Adamlar oradan çarıqlarla keçə biləcək. **16** İsrail övladları Misir torpağından çıxdığı kimi Rəbbin Aşşurda sağ qalan xalqı üçün Böyük bir çıxış yolu olacaq.

12 O gün sən, ey İsrail, belə deyacəksən: «Ya Rəbb, Sənə şükür edəcəyəm! Sən mənə qəzəblənirdin, Lakin qəzəbin söndü, Mənə təsəlli verdin. **2** Allah xilasimdır, Ona güvənəcəyəm və qorxmayacağam, Çünkü Rəbb Allahımız qüvvətim, məzmunumdur, O mənə xilas verdi! **3** Sevincə xilas mənbələrindən Su çəkəcəksiniz. **4** Gün belə deyacəksiniz, «Rəbbə şükür edin, Onun adını çağırın, Xalqlar arasında Onun işlərini bəyan edin, Onun adının ucalığını elan edin. **5** Rəbbi tərənnüm edin, Çünkü O, möhtəsəm işlər gördü, Qoy bütün dünya bunu bilsin! **6** Ey Sion sakinləri, səsinizi ucaldın, Sevincə çığırın, Çünkü aranızdakı İsrailin Müqəddəsi böyükdür».

13 Amots oğlu Yeşayaya Babil haqqında görüntü ilə nazil olan xəbərdarlıq: **2** Çılpaq dağın zirvəsinə bayraq sancın! Döyüşürlər bərkdən səsləyin, əl edin ki, onlar əsilzadələr üçün ayrılan qapılardan içəri girsin. **3** Mən seçidlərimə əmr verdim, Qəzəbimi düşmənlərə tökmək üçün Cəsur cəngavərləri, Ucalığımı öyünən igidləri səslədim. **4** Dağlardakı izdihamın gurultusunu eşidin, Bu, böyük bir xalqın səsinə bənzər. Bir yerə toplanan millətlərin, Padşahlıqların nidasını dinləyin! Ordular Rəbbi bir ordunu döyüşə çağırı! **5** Onlar uzaq ölkədən, Üfüqlərin o biri tərəfindən gəlir, Ölkəni tamamilə yerlə yeksan etmək üçün Rəbb və Onun qəzəbinin silahı gəlir. **6** Fəryad edin, çünkü Rəbbin günü yaxınlaşır. O gün Külli-İxtiyarın etdiyi qırğıın kimi gəlir! **7** Buna görə hamının əlləri yanına düşəcək, Hər kəs qorxub ürəyini yeyəcək. **8** Hər bir adamı dəhşət bürüyəcək, Dərd və iztirab içində boğulacaq, Doğan qadın kimi ağrı çəkəcək, Çəşqin-çəşqin bir-birinə baxacaq, Üzləri qızaracaq. **9** Budur Rəbbin günü gəlir, Amansızlıqla, qeyzlə, qırğıın qəzabla gəlir ki, Yeri səhraya döndərsin, Oradakı günahkarları mahv etsin. **10** Göydəki ulduzlar və bürclər işq verməyəcək, Güneş doğarkən tutulacaq, Ay nurunu saçmayacaq. **11** Rəbb deyir: «Pisliyə görə dünyani, Günahlarına görə pis adamları cəzalandıracağam. Təkəbbürlülərin qırurunu qıracğam, Zalımların məğrurluğunu alçaldacağam. **12** İnsan saf qızıldan da az olacaq, Adam Ofir qızılından da nadir halda tapılacaq. **13** Buna görə də Mən

Ordular Rəbbi, Qızığın qəzəb gündündə Qeyzlə göyləri titrədəcəyəm, Yer üzü lərzəyə gələcək. **14** Hər kəs qovulan ceyrana, çobansız qoyunlara dönüb Öz xalqının yanına qayıdacaq, Öz vətəninə qaćacaq. **15** Bütün tutulanların bədəni dəlik-deşik olacaq, Ələ keçənlərin hamısı qılıncdan keçiriləcək. **16** Onların gözleri öündə körpələri parça-parça ediləcək, Evləri talan ediləcək, Arvadlarının namusuna toxunulacaq. **17** Gümüşə qiymət verməyən, Qızılı sevməyən Midiyalıları Onlara qarşı qaldıracağam. **18** Ox-kamanları gəncləri parça-parça edəcək, Körpələrə rəhm etməyəcəklər, Uşaqları əsirgəməyəcəklər. **19** Mən Allah Sodomla Homorrani necə dağdırdımsa, Padşahlıqların ən gözəli olan, Xaldeylilərin calalı və qıruruları olan Babil də elə yixacağam. **20** Orada bir daha heç kim yaşamayacaq, Nəsildən-nəslə kimsə məskunlaşmayacaq. Ərəblər çadırlarını qurmayacaq, Çobanlar sürünlərini orada saxlamayacaq. **21** Ora vəhşi heyvanlarının yaşadığı yer olacaq, Bayquşlar evlərdə qaynaşacaq, Orada dəvəquşular məskən salacaq, Təkələr oynasacaq. **22** Saraylarında goreşənlər çığıracaq, Gözəl imarətlərində çəqqallar gəzəcək. Babilin sonu yaxınlaşır, O günlər tez gəlib çatacaq».

14 Rəbb Yaqub nəslinə rəhm edəcək, İsrail xalqını yənə seçib torpaqlarına sakin edəcək, Yadellilər də Yaqub nəslinə qoşulacaq, onlara birləşəcək. **2** Xalqlar İsrail xalqını götürüb torpaqlarına aparacaq. Onda İsrail xalqı Rəbbin torpağından Onları özlərinə qıl va kəniz edəcək; Onları əsir aparanları özləri əsir edəcək, Onlara zülm edənlərin üzərində hökm sürəcək. **3** Rəbb səni ağrışan, sixıntıdan, Gördüyün ağır işdən qurtaranda **4** Babil padşahına lağ edib belə deyacəksən: «Zülmkarın sonu gör necə oldu! Zorakılığın axırı gör necə oldu! **5** Rəbb pis adamların dəyənəyini, Hökmardarların əsasını qırı. **6** O əsa ki dayanmadan xalqları qəzəblə vurardı, Millətləri qeyzlə, amansızca əzərdi. **7** İndi isə bütün dünya Sakitlik və rahatlıq içində sevincdən coşur. **8** Livanın şam və sidr ağacları Sənin fəlakatına sevinərək deyir: «Sənin ölümündən bəri heç kim bizi kəsməyə gəlmir».

9 Yerin altındakı ölürlər diyari sənə «xoş gəldin» deyib, Səni qarşılımağa can atır, ey Babil padşahı! Yer üzünün ölen bütün başçılıarı Sənin gəlisindən həyəcanlanır, Millətlərin bütün keçmiş padşahları Taxtlarından ayaga qalxır. (Sheol h7585) **10** Hami səni çağırıb belə deyacək: «Sən də bizim kimi zəif oldun, biza bənzədin!» **11** Cahcalalın, çənglərinin səsi Ölülər diyarına endirildi. Altını qurd, üstünü həşərat bürüdü. (Sheol h7585) **12** Ey parlaq ulduz, dan oğlu, Necə də göylərdən yerə düşdün! Ey millətləri tapdalayıb keçən, Necə də yerə yixildim! **13** Sən ürəyində dedin: «Göylər qalxacağam, Taxtımı Allahım ulduzları üzərində ucaldağım, Şimaldakı yüksək yerdə, toplantı dağında oturacağam, **14** Uca buludların üzərinə çıxacağam, Haqq-Taala kimi olacağam». **15** Ancaq ölülər diyarına, Ölüm çuxurunun dərinliyinə endiriləcəksən. (Sheol h7585) **16** Səni görənlər gözlərini zilləyib Sənin

haqqında düüsünüb belə deyəcək: "Dünyani sarsıdan, padşahlıqları lərzəyə salan, **17** Yer üzünü səhraya çevirən, Şəhərlərini yerlə yeksan edən, Dustaqları evlərinə buraxmayan adam bu deyilmə?" **18** Bütün millətlərin padşahları, Hər biri öz əzəmətli sərdabəsində uyuyur. **19** Lakin sən iyrənc budaq kimi Qəbrindən kənara, uzağa atıldın, Bir cuxurun dibinə tullanan, Bədənləri qılıncla deşilən meytılrlə örtülmüşən, Ayaq altında qalan leş kimisən. **20** Ölkəni dağdırıb xalqını öldürdüyüն görə Başqaları kimi dəfn olmayacaqsan. Pislik edənlərin nəsləi bir daha xatırlanmayacaq. **21** Atalarının günahına görə Övladları üçün qırğın hazırlayıb ki, Onlar qalxıb Dünyani zəbt etməsinlər, Dünyanın üzərini şəhərləri ilə bürüməsinlər». **22** «Babil xalqına qarşı qalxacağam» Bunu Ordular Rəbbi bəyan edir. «Babilin adını, sağ qalanlarını, oğullarını, Nəsillərini yox edəcəyəm» Rəbb bəyan edir. **23** «Babili bayquş yuvasına, bataqlığa çevirəcəyəm, Qırğın süpürgəsi ilə süpürəcəyəm» Ordular Rəbbi bəyan edir. **24** Ordular Rəbbi and içib belə deyir: «Mütləq düşündüyüm kimi olacaq, Niyyət etdiyim kimi gerçəkləşəcək. **25** Ölkəmdə Aşşurulları məhv edəcəyəm, Dağlarımda onları tapdalayacağam. Xalqım Aşşurun boyunduruğundan, Çiyinlərindəki yükündən qurtulacaq. **26** Bütün dünya üçün hazırladığım hökm budur, Bütün millətlərə qarşı uzanan əl budur. **27** Ordular Rəbbinin hökmünü kim poza bilər? Uzanan əlini kim geri qaytara bilər?» **28** Padşah Axazın ölüyü ildə görüntülü ilə nazil olan xəbərdarlıq: **29** «Ey bütün Filiştililər, sevinməyin ki, sizi döyən dəyənək qırıldı, Çünkü ilanın kökündən gürzə törəyəcək, Onun törəməsi də ucan ilan olacaq. **30** Kasıbların an kasıbı doyacaq, Fəqirlər rahat dincələcək. Amma sizin kökünüüz qıtlıqla kəsəcəyəm, Sağ qalanlarınız da öldürüləcək. **31** Ey darvaza, fəryad et! Ey şəhər, ağa! Ey bütün Filiştililər, başdan-baş əriyin! Çünkü şimaldan tüstü gəlir, Düşmən əsgərləri nizamı pozmadan gəlir! **32** O millətin elçilərinə nə cavab veriləcək? «Rəbb Sionun təməlini qoyub, Onun xalqının fəqirləri orada Sığınacaq tapacaq» deyiləcək.

15 Moav barədə xəbərdarlıq: Moavin Ar şəhəri bir gecəyə xarabalığa döndü, dağıldı, Moavin Kir şəhəri bir gecəyə viranəliyə döndü, dağıldı. **2** Buna görə Divon xalqı ağlamaq üçün məbədə, Səcdəgahlara çıxdı. Moav xalqı Nevo və Medva üçün fəryad edir. Yas tutmaq üçün hamı saçını kəsdi, Saqqalını qırxdı. **3** Çula bürünərək küçələrdə, Damlarda, meydənlərdə hər kəs fəryad edir, Göz yaşları sel kimi axır. **4** Xeşbon və Elale fəryad edir, Səsləri Yahsaya qədər eşidilir. Buna görə Moav əsgərləri nalə çekir, Ürəkləri qorxu içindədir. **5** Ürəyim Moav üçün kədərlənir, Oranın qəçqinləri Soara, Eqlat-Şəlişiyaya doğru qəcdi. Luxit yoxşusundan ağlayaraq çıxırlar. Xoronayım yolunda məhv olduqları üçün ağlayırlar. **6** Nırmırmı suları quruduğu üçün ot soldu, Bitkilər qalmadı, artıq göy-göyərti yox oldu. **7** Buna görə xalq qazandığı mal-dövlətini, yiğdiqı sərvətinini Söyüdlər vadisindən keçirir. **8** Xalqın ağlaşması Moav torpağını bürüyür, Fəryadi Eqlayimədək, Beer-Elimədək

çatır. **9** Çünkü Dimon suları qanla doludur, Amma Mən Dimonun başına daha betər bəla gətirəcəyəm, Moavdan qəşib-qurtulanların, Ölkədə sağ qalanların üstünə şirlər göndərəcəyəm.

16 Seladan səhra yolu ilə Sion dağına, Ölkənin hökmədarına quzular göndərin. **2** Moav qızları yuvalarından atılmış, Ora-bura uçan quşlara bənzəyir, Onlar Arnon çayının bərələrində dolaşır. **3** «Biza öydür ver, ədalət göstər, Gündüzün istisində gec kimi üstümüze kölə sal, Sürgünləri saxla, qəçqinləri taslim etmə. **4** Qoy Moavdan sürgün olanlar Səninə birlikdə yaşasın, Məhv edənlərə qarşı biz Moavlıların pənahı ol». Qarət və qırğın qurtaranda, Ölkəni ayaqları altına salanlar yox olanda, **5** Məhəbbət üzərində taxt qurulacaq, Davud naşlindən bir nəfər Sədaqətlə padşahlıq edəcək, Hökm edərkən ədaləti axtaracaq, Tezliklə sahəliyi yerinə yetirəcək. **6** Moavlıların na dərəcədə Qırurlanıb loyğalandıqlarını, Nə cür təkəbbürlü olduqlarını eşitdik, Boş yerə öyünlürələr. **7** Buna görə Moavlılar Moav üçün fəryad edəcək; Hamısı fəryad edəcək, Qır-Xaresetin kışmiş köklərini Yada salaraq inləyib kədərlənəcək. **8** Çünkü Xeşbon tarlaları, Sıvma tənəkləri qurudu. Başqa millətlərin başçıları seçmə budaqlarını qirdi, O budaqları ki Yazerə qədər uzanardı, Səhraya çatırdı, saxələnib dənizi aşındı. **9** Buna görə Yazer ağlaşması ilə Sıvma tənəkləri üçün acı-acı ağlayıram. Ey Xeşbon və Elale, Çünkü yay meyvələrinizin və biçininizin üzərinə Döyüş nərəsi düşdü. **10** Meyvə bağlarından sevinc və fərəh götürüldü, Üzümlüklərdə nə nəğmələr, nə də sevinc nidaları səslənir. Üzümsixanlardan şərab götürülməyəcək, Onların sevinc səslərini kəsdim. **11** Buna görə ürəyim Moav üçün lira kimi inləyir, Qəlbim Qır-Xareset üçün sizləyir. **12** Moav xalqı səcdəgahlarına çıxaraq Boş yera özünü yorur, Dua etmək üçün Müqəddəs məkanına gedəcək, Amma hər şey boş-boşunadır! **13** Rəbbin Moav haqqında keçmişdə dediyi sözü budur. **14** İndi isə Rəbb belə deyir: «Tam üç ilin ərzində Moavin şəhərəti coxsayı xalqı ilə birgə alçaldılacaq, sağ qalanları azalıb zəifləyəcək».

17 Dəməşq barədə xəbərdarlıq: Budur, Dəməşq daha şəhər olmayıcaq, Bir yiğin xarabalığa dönəcək. **2** Aroer şəhərləri tərk olunacaq. Oralar sürüülərin otaq yeri olacaq, Onları qorxudan olmayıcaq. **3** Efrayimdə qalalı şəhər qalmayacaq, Dəməşqin hakimiyəti yox olacaq, Sağ qalan Aramlıların qüvvəti İsrail övladlarının qüvvəti tək olacaq. Bunu Ordular Rəbbi bəyan edir. **4** O gün Yaqub nəslinin əzəməti sönəcək, Hamısı bir dəri, bir sümük qalacaq; **5** Biçinçi taxılı necə biçirəsə, Başaqları əli ilə necə yığırsa, Refaim vadisində başaqları necə toplayırsə, Onlar da elə olacaq. **6** Zeytun ağacı silkələnəndən sonra Təpəsində iki-üç zeytun qaldığı kimi, Bəhərli budaqlarında dörd-beş zeytun qaldığı kimi Çox az adam sağ qalacaq. Bunu İsrailin Allahı Rəbb bəyan edir. **7** O gün insan öz Yaradanına nəzər salacaq və gözləri İsrailin Müqəddəsini görəcək. **8** Əlləri ilə

yaratdığı qurbangahlara baxmayacaq, barmaqları ilə düzəldiyi ilahə Aşeranın rəmzi olan sütunlara, buxur qurbangahlarına nəzər salmayacaq. **9** O gün istehkamlı şəhərləri İsrail övladlarından qaçan Hivlilərlə Emorluların tərk etdiyi Şəhərlərə bənzəyəcək, viran qalacaq. **10** Sən, ey İsrail, sənə qurtuluş verən Allahını unutdun, Pənahgahın olan Qayani xatırlamadın. Buna görə də sən əcnəbi bütələr üçün bağ əkirsən, Özgə ağacların budaqlarından peyvənd edirsən. **11** Onları əkdiyin gün böyüdürsən, Ertəsi gün çiçəkləndirirsən, Amma kədərlə, sağalmayan ağırli gündə məhsul verməyəcəklər. **12** Ah, çoxsaylı xalqların gurultusu Dənizlərin gurultusuna bənzər! Ümmətlərin nərəsi böyük suların çağlayışına oxşar! **13** Ümmətlərin səsi böyük suların gurultusuna bənzəyəcək, Lakin Allah onları məzəmmət edəcək, Onlar uzaqlara qaçacaq, Küləyin qarşısında təpəliklərdəki saman çöpü kimi, Qasırganın önündə yuvarlanan küləş kimi qovulacaqlar. **14** Axşamçağı onlar dəhşət doğururlar, Səhər açılmadan yox olurlar. Bizi soyanların aqibəti budur, Bizi qarət edənlərin sonu budur.

18 Kuş çaylarının o tərəfində yerləşən, Qanad viziltiləri eşidilən ölkənin vay halına! **2** Dəniz yolu ilə, qamış qayıqları ilə Bu ölkə elçilər göndər! Ey sürtəli qasıdlər, yola düşün! Çaylarla bölmənmiş ölkəyə, Ucaböylü, parlaq dərili millətin, Hər yanda qorxu doğuran xalqın, Güclü və işgalçi millətin yanına gedin! **3** Ey bütün yer üzündə yaşıyanlar! Ey dünya sakinləri! Dağların zirvəsinə bayraq dikələndə baxın! Şeypur çalınanda eşidin! **4** Çünkü Rəbb mənə belə deyir: «Günaş şüalarından yaranan qızımlıq kimi, Biçin vaxtının istisində şəh buludu kimi Sakitcə məskənimdən baxacağam». **5** Çiçəklənmə qurtarib məhsul yiğimindən əvvəl Üzümlər qora bağlayanda O, bağ qayçıları ilə pöhrələri kəsəcək, Şaxələnmiş budaqları qırıb atacaq. **6** Hamisi dağın yırtıcı quşlarına, Yerin vahşi heyvanlarının qarşısına atılacaq. Yayda yırtıcı quşlara, Qışda bütün vəhşi heyvanlara yem olacaq. **7** O vaxt çaylarla bölmənmiş ölkə Ucaböylü, parlaq dərili xalq, Hər yanda qorxu doğuran xalq Güclü və işgalçi millət Ordular Rəbbinə, Ordular Rəbbinin adını qoyduğu yerə – Sion dağına xərac gətirəcək.

19 Misir barədə xəbərdarlıq: Budur, Rəbb sürətlə gedən buludun üstünə minib Misirə gəlir. Misir bütələri Onun qarşısında titrəyir, Misirlilərin ürkəkləri qorxudan əriyir. **2** Rəbb deyir: «Mən Misirliləri Misirlilərə qarşı qaldıracağam, Qardaş qardaşla, qonşu qonşu ilə, Şəhər şəhərlə, ölkə ölkə ilə vuruşacaq. **3** Misirlilərin ruhu qırılacaq, niyyətlərini boşça çıxaracağam. Onlar bütərdən, ölü ruhlarından, cindarlardan, Ruhçığırnlardan məsləhət istəyəcək. **4** Misirliləri qəddar bir sahibə təslim edəcəyəm, Qüvvətli padşah üzərlərində hökm sürəcək». Sahibimiz, Ordular Rəbbi belə bəyan edir. **5** Nilin suları azalacaq, Çay çəkilib quruyacaq. **6** Çaylar iyənəcək, Misirin arxları boşalıb quruyacaq, Qamışlar və qarşılardan qürüyəcək. **7** Nil kənarında, çayın qırğındakı qarşılardan Nil

boyunca əkilmış zəmılər quruyacaq, sovrulub yox olacaq. **8** Balıqçılar, Nilə tilov atanların hamısı ağlayaraq yas tutacaq, Nilə tilov atanların hamısı ağlayacaq, Suya tor salanlar kədərlənəcək. **9** İncə kətan üzərində işləyənlər, Ağ bez toxuyanlar ümidişlərini itirəcək. **10** Misirin sütunları qırılacaq, Bütün muzdlu işçilər ruhdan düşəcək. **11** Soan şəhərinin başçıları necə də axmaqdır! Fironun hikməti vəzirləri ağılsız məsləhətlər verir. Onlar firona necə: «Mən müdriklərin, Qədim padşahların nəslindənəm!» deyə biler? **12** Ey firon, sənin hikməti vəzirlərin indi haradadır? Qoy sənə bildirsinlər Ordular Rəbbi Misirə qarşı nə hazırlayıb. **13** Soan başçıları axmaq oldu, Nof rəisləri alındı, Misir qəbilələrinin başçıları Misiri yoldan azdırıldı. **14** Rəbb onların ağlını çasdirdı. Necə ki sərəxə adam öz qusdüğünün ətrafında səndələyirsə, Misir də öz əməllərində belə dolaşır. **15** Misirdə heç kim heç bir iş görə bilməyəcək: Nə baş, nə quyruq və nə xurma budağı, nə də qamış. **16** O gün Misirlilər qadına bənzəyəcək, Ordular Rəbbinin onlara qarşı qalxan əlinin öntündə titrəyib dəhşətə gələcək. **17** Yəhuda torpağı Misirliləri dəhşətə gətirəcək. Ordular Rəbbinin Misirə qarşı hazırladığı niyyətə görə Yəhudanın adını eşidən hər kəs vələvələyə düşəcək. **18** O gün Misirdə Kənan dilində danişan və Ordular Rəbbinin adına and içən beş şəhər olacaq. Onlardan biri Hələk şəhəri adlandırılacaq. **19** O gün Misir ölkəsində Rəbbə qurbangah qurulacaq, sarhədində isə Ona sütun tikiləcək. **20** Bu, Misir torpağında Ordular Rəbbinin əlaməti və şəhadəti olacaq. Onlar zülmkarlardan qurtulmaq üçün Rəbbə fəryad edəcək. O, Misirlilərə xilaskar və müdafiəçi göndərib onları qurtaracaq. **21** Rəbb Özünü Misirlilərə tanıtılacaq, onlar da o gün Rəbbi taniyacaq. Misirlilər Rəbbə qurbanlar, təqdimlər gətirəcək, nəzir-niyaz edib yerinə yetirəcək. **22** Rəbb Misirliləri vuracaq və sonra şəfa verəcək. Onlar Rəbbə tərəf döñəcək, yalvarışları qəbul olunacaq və Rəbb onlara şəfa verəcək. **23** O gün Misirdən Aşşura böyük yol olacaq. Aşşurlu Misirə, Misirli Aşşura gedib-gələcək. Misirlilərlər Aşşurlular birlikdə Rəbbə səcdə edəcək. **24** O gün İsrail Misir və Aşşurun yanında üçüncü ölkə olacaq. Dünya bunların sayəsində xeyir-dua alacaq. **25** Ordular Rəbbi onlara xeyir-dua verib deyəcək: «Xalqım Misir, yaratdığım Aşşur, ərisim İsrail bərəkətli olsun».

20 Aşşur padşahı Sarqonun əmri ilə ordusunun başçısı Aşdoda gəlib onu əla keçirtdiyi ildə **2** Rəbb Amots oğlu Yeşayaya belə dedi: «Get, əynindəki ələlən və ayağındaçıları çıxar». Yeşaya əla də etdi, lüt və ayaqyalın gəzməyə başladı. **3** Rəbb dedi: «Misir və Kuş üçün əlamət və ibrət olaraq qulum Yeşaya necə üç il ərzində çılpaq və ayaqyalın dolasdisa, **4** elə də Aşşur padşahı Misiri xəcalatlı etmək üçün Misirliləri əsir, Kuşluları sürgün edib gəncləri, qocaları çılpaq və ayaqyalın, ayıb yerləri açıq aparacaq. **5** Kuşa güvənən, Misirlə fəxr edən xalq qorxacaq və xəcalətə düşəcək. **6** O gün bu sahil boyunca yerləşən ölkənin sakinləri deyəcək: «Aşşur padşahının əlindən qurtulmaq üçün köməyinə

güvendiymiz, bel bağladığımız xalqların başına gör nələr gəldi! Bəs biz nə cür qurtulacaq?"»

21

Dəniz sahilindəki səhra barəsində xəbərdarlıq: Cənubdan neca firtınalar gəlir, Səhradan, dəhşətli ölkədən də elə bir fəlakət gəlir. 2 Dəhşətli görəntü mənə nazil oldu: Xain xainlik edir, virañçı viran edir. Ey Elam, qalx! Ey Midiya, Babil mühəsirəyə all! Babilin bais olduğu bütün fəryadlara son qoyacağam. 3 Gördüklərimdən belimə sancı düşdü, Doğan qadın tək mənə ağrı tutdu. Eşitdiklərimdən sarsıldı Gördüklərimdən mənə vahimə bürdü. 4 Ürəyim əsir, dəhşət mənə bürütür. Həsrətlə gözlədiyim sübh artıq mənə qorxudur. 5 Gördüyüm görəntüdə süfra hərəkətlərlər, Xalçalar sərirlər, Yeyib-içirlər. Qalxın, ey sərkərdələr, Qalxanları yağılayın! 6 Xudavənd mənə belə dedi: «Get, gözətçi təyin et, Qoy o gördüklərini danişsın. 7 Qoşa atlı döyüş arabalarına, Atlara, eşşəklərə, dəvələrə minmiş Adamları gördükdə çox diqqət edin». 8 Gözətçi bağırdı: «Ey Xudavənd, gözətçi qülləsində daim duraram, Hər gecə yerimdə növbəmdə olaram. 9 Budur, döyüş arabalarında süvarılar cüt-cüt gəlir». Sonra o çıçırdı: «Yıxıldı, Babil yıxıldı! Onun allahlarının bütləri isə yerə düşüb parça-parça oldu». 10 Ey xalqım, ey xırmandı buğda kimi döyülmüş xalqım! İsrailin Allahı Ordular Rəbbindən eşitdiyimi sizə bildirmişəm. 11 Duma barəsində xəbərdarlıq: Bir nəfər Seirdən mənə səsləyir: «Ey gözətçi, gecənin qurtarmağınə nə qədər qalib? Ey gözətçi, gecənin qurtarmağınə nə qədər qalib?» 12 Gözətçi cavab verdi: «Səhərin açılmışına az qalib, Lakin yenə gecə gələcək. Soruşmaq istəsəniz, yenə gəlin soruşun». 13 Ərəbistan barəsində xəbərdarlıq: Ey Dedan karvanları, Ərəbistan meşələrində gecələyəcəksiniz! 14 Ey Tema sakinləri, Susamışlara su gətirin! Qaçış qurtulanlara çörək verin! 15 Çünkü onlar qılıncdan, Siyirlmiş qılıncdan, Çəkilmiş ox-kamandan, ağır döyüşdən qaçıb. 16 Xudavənd mənə belə dedi: «Tam bir ilin ərzində Qedərin bütün əzəməti qurtaracaq. 17 Oxatanlardan, Qedər nəslinin cəngavərlərindən az qalacaq». İsrailin Allahı Rəbb belə dedi.

22

Görəntü vadisi barəsində xəbərdarlıq: Ey səhər xalqı, nə olub ki, hamınız damlara çıxmınız? 2 Ey səs-kiylü, aylənən, gurultulu şəhər, Oldırıulenləriniz nə qılıncdan keçirildi, Nə də döyüşlərdə öldürüldü. 3 Başçılarınız birlidə qaçı, Onlar kamanlarından ox atmamış yaxalandı. Uzaqlara qaçıqlarına baxmayaraq hamısı birgə yaxalandı. 4 Buna görə mən belə dedim: «Mən tənha qoyun, qoy acı-acı ağlayım, Əziz xalqım məğlub olduğuna görə Mənə təsəlli verməyə cəhd göstərməyin». 5 Çünkü Ordular Rəbbi Xudavəndin Görəntü vadisində təlaş, basqın və çəşqinqılıq günü var, Divarların dağıdılması və fəryadın dağlara çatdığı gün gəlir. 6 Elamlılar oxdanlarını tutub adamlarla dolu döyüş arabaları ilə, süvarıları ilə gəldilər. Kir sakinləri qalxanlarını açıdalar. 7 Ən gözəl vadilərin döyüş arabaları ilə doludur, Süvarılar səhər darvazalarının qarşısına

düzüldürlər. 8 Yəhudanın istehkamları deşik-deşik oldu, O gün siz «Meşə» adlı evdə saxlanılan silaha nəzər saldiniz. 9 Davudun şəhərinin divarlarında çoxlu dəlik-deşik əmələ gəldiyini gördünüz, Aşağı hovuza su yiğdimiz. 10 Yeruşəlimdəki evləri sayınız, Şəhər divarının təmiri üçün evləri sökündünüz. 11 Köhnə hovuzun suları üçün İki divar arasında su anbarı düzəldtiniz. Lakin bu işi Görənə baxmadınız, Bunu çoxdan hazırlayan Allaha nəzər salmadınız. 12 O gün Ordular Rəbbi Xudavənd sizi ağlaşmağa, Yas tutmağa, saçınızı yolmağa, çula bürünməyə çağırıldı. 13 Fəqət bunun əvəzinə siz sevinc və şadlıq tapdimiz, «Qoy yeyib-içək, cənki sabah oləcəyik!» dediniz, Cöngə, qoyun kəsdiniz, et yediniz, şərab içdiniz. 14 Ordular Rəbbi bunu mənə açdı: «Bu günah sizə ölnənə qədər əsla bağışlanmaz!» Ordular Rəbbi Xudavənd belə buyurur. 15 Ordular Rəbbi Xudavənd belə dedi: Dur, saray rəisi Şəvnanın yanına get və de: 16 «Sənin burada nə işin var? Kim icaza verib ki, Burada - yüksəkdə özün üçün məzar qazasan, Qayanın içində özünə sardabə düzəldəsən? 17 Ey güclü kişi, bax Rəbb səni var-qüvvə ilə atıb-tutacaq, 18 Top kimi yuvarlayacaq, Gen-bol ölkəyə atacaq. Orada oləcəksən və öyündüyün arabaların orada qalacaq, Axi öz ağanın evini biabır edən sənsən! 19 Səni vəzifəndən atacağam, Tutduğun yerindən qovacağam. 20 O gün qulum Xilqiya oğlu Elyaqimi çağırıb 21 Sənin geyimini ona geyindirəcəyəm, Sənin qurşağıını onun belinə bağlayacağam, Səlahiyyətinə onun ixtiyarına verəcəyəm. Bu adam Yeruşəlim sakinlərinə, Yəhuda xalqına ata olacaq. 22 Davud nəslinin aşarını onun ciyinindən asacağam, Açığınızı heç kim bağlaya bilməyəcək, Bağladığınızı heç kim aça bilməyəcək. 23 Mən onu paya kimi bərk yerə vuracağam. O, nəslü üçün fəxr olacaq. 24 Bütün nəslinin şöhrəti onun üzərində olacaq. Nəslin və övladların şərəfi - Taslardan tabaqlaradək Bütün qab-qacaqların şöhrəti Onun üzərində olacaq». 25 Ordular Rəbbi bəyan edir: «O gün bərk yerə vurulmuş paya qırılıb-düşəcək, onun üstünə asılan yük də yox olacaq». Çünkü Rəbb belə söylədi.

23

Sur barəsində xəbərdarlıq: Ey Tarşış gəmiləri, fəryad edin, Çünkü Sur şəhəri evləri ilə, limanları ilə birlikdə dağıldı, Kittim torpağından onlara xəbar gəldi. 2 Ey sahil sakinləri, dənizçilərin sayəsində varlanan Sidon tacirləri, susun! 3 Şixorun taxılı, Nilin məhsulu Dəniz yolundan gələn gəlirlər id. Bütün səhər millətlərin alver yeri idil! 4 Utan, ey Sidon, dəniz sahilində yerləşən qalal! Çünkü dəniz belə deyir: «Mən heç doğuş ağrısı çəkmədim, doğmadım, Nə oğlanlar yetişdirdim, nə də qızlar böyüdülmü». 5 Sur haqqında xəbər Misira çatanda Misirlilərin üzəkləri üzülləcək. 6 Ey sahil sakinləri, Tarşışə doğru gedin, fəryad edin! 7 Uzaq ölkələri müstəmələkə etmiş, Əylənib keflənən sakinləri olan Qədim şəhər bu imiş? 8 Taclar geyindirən Sura qarşı Bunları kim hazırladı? Axi bu şəhərin tacirləri şahzadə idi, Ticarətçiləri dünyanın ən hörmətli adamları idi. 9 Ordular Rəbbi bunu hazırladı ki,

Hər cür gözəlliyin qürurunu qırısun, Yer üzünün hörmətli adamlarını utandırsın. **10** Ey Tarış qızı, öz torpaqlarından Nil kimi keç, Artıq manecilik yoxdur. **11** Rəbb dənizin üzərinə əlini uzatdı, Padşahlıqları titrətdi, Kənanın istehkamlarının dağılıması haqqında əmr verdi. **12** Onda Rəbb dedi: «Ey zorlanmış bakıra Sidon qızı, Sən bir daha sevinməyəcəksən! Qalx, Kittimə yollar, Amma orada da canına rahatlıq tapmayacaqsan!» **13** Xaldey ölkəsinə bax! O xalq artıq yoxdur. Aşşurlular o ölkəni Vəhşi heyvanların məskənинə döndərdi. Onlar hícum etmək üçün qüllələri tikdi, Sarayları dağıtdılar, Bu diyarı viranəliyə çevirdi. **14** Fəryad edin, ey Tarış gəmiləri, Çünkü istehkamınız dağılib. **15** Bundan sonra Sur şəhəri yetmiş il ərzində bir padşahın ömrü qədər unudulacaq. Yetmiş il keçidkən sonra Surun da başına fahıṣ qadın üçün bəstələdiyi nəğmədəki kimi belə gələcək: **16** «Ey unudulmuş fahıṣ, Əlinə bir lira al, şəhəri dolan! Gözəl havalar çal, coxlu nəğmələr oxu, Qoy səni yada salsınlar!» **17** Yetmişinci ilin sonunda Rəbb Sur şəhərini yada salacaq. Bu şəhər yənə də ticarətə başlayacaq. Dünyanın bütün padşahlıqları ilə fahıṣlik edəcək. **18** Amma Surun ticarətdən gələn gəliri Rəbbə həsr olunacaq. Ticarətdən qazanılmış pullar xəzinələrə qoyulmayacaq, gizlədilməyəcək. Bu gəlir Rəbbin hüzurunda gəzən adamların yeməyini və gözəl geyimini təmin edəcək.

24 Budur, Rəbb yer üzünü boş qoyub xarabalığa çevirəcək, Dünyanı alt-üst edəcək, Sakinlərini dağıdacağıq. **2** Nə xalqla kahin arasında, Nə nökərlə ağası arasında, Nə qarabaşa xanımı arasında, Nə alıcı ilə satıcı arasında, Nə borc verənlə borc alan arasında Nə də sələmçi ilə borc alan arasında Heç bir fərqli qoyulmayacaq. **3** Yer üzü tamamilə boş qalıb xarabalığa çevriləcək. Çünkü Rəbb bu sözü söylədi. **4** Dünya saralıb-solur, Yer üzü quruyub-solur. Dünyanın məğrur insanları məyus olur. **5** Dünyanı sakinləri murdar etdi, Çünkü Allahın qanunlarını tapdaladı, Qaydalarına xor baxdı, əbədi əhdi pozdu. **6** Bu səbəbə görə Lənət yer üzünü mahv edir. Yer üzünün sakinləri Günahlarının cəzasını çəkir, Buna görə yanır, Çox az adam sağ qalacaq. **7** Təzə şərab qurtarır, meynələr solur, Nə vaxtsa fərəhələnən adamlar kədərlənir. **8** Dəflərin şən səsi kəsilib, Sevinc nidası eşidilmir, Liraların avazı gəlmir. **9** Bir daha nəğmə oxuyub şərab içmirlər, İçkinin dadı içənə acı gəlir. **10** Viran qalmış şəhər xaraba qalıb, Bütün evlər qifillənib, Heç kim ora gira bilmir. **11** Şərab çatmamazlığına görə kükərlərda qışqırırlar, Fərəhdən əsər-əlamət qalmadı. Dünyanın sevinci əsir aparıldı. **12** Şəhər viranə qaldı, Darvazaları darmadağın oldu. **13** Zeytun ağacından zeytunları tökmək üçün ağacı silkələyib döyündə necə olursa, Üzüm məhsulu yiğiləndən sonra qalan salxımlar necə olursa, Dünyadakı xalqlar da elə olacaq. **14** Sağ qalanlar səsələrini ucaldıb Sevinc ilahiləri söyləyəcək, Qərbədə yaşayanlar Rəbbin əzəmətindən nəql edəcək. **15** Beləliklə, şərqdə yaşayanlar Rəbbi ucaldacaq, Uzaq diyarların sakinləri

İsrailin Allahı Rəbbin adını yüksəldəcək. **16** Dünyanın ən uzaq guşələrindən tərənnüm ilahisi eşidirik: «Saleh Olana izzat olsun!» Amma mən dedim: «Ölürəm, Ölürəm! Vay halıma! Xainlər xainliklərini davam edir, Bəli, xainlər xaincəsinə hərəkət edir!» **17** Ey dünya sakinləri, Qarşımıza dəhşət, dərin çuxur və tələ çıxacaq! **18** Dəhşətdən qaçan dərin çuxura düşəcək, Dərin çuxurdan çıxa bilən tələyə düşəcək. Gölərlər pəncərələri açılacaq, Dünyanın təməlləri sarsılacaq. **19** Yer üzü çatlayacaq, çatlayacaq, Dünya yarılacaq, yarılacaq, Dünya lərzəyə gələcək, lərzəyə gələcək! **20** Dünya sərəxos kimi yırğalanacaq, Külək əsəndə talvar kimi silkələnəcək, Qanunsuzluğun ağırlığı altında yerə yatacaq, Bir daha qalxa bilməyəcək. **21** O gün Rəbb yuxarıda – göydəki orduları, Aşağıda – yer üzünür padşahlarını cəzalandıracəq. **22** Onlar yeraltı zindana dustaq kimi yiğiləcəq, Həbsxanada bağlı saxlanacaq, Uzun müddət keçəndən sonra cəzalanacaq. **23** Ay qaralacaq, günəş işq saçmayacaq. Çünkü Ordular Rəbbi Sion dağında, Yeruşəlimdə hökm sürəcək. Xalqın başçıları Onun əzəmətini görəcək.

25 Ya Rəbb, Sən mənim Allahımsan, Səni ucaldıram, adına həmdlər oxuyuram. Çünkü Sən qədimdən bəri möcüzələrini, niyyətlərini Sədaqətlə həyata keçirdin. **2** Çünkü Sən şəhəri bir daş yiğinə, istehkamlı şəhəri xarabalığa döndərdin. O şəhər yadəllilərin qalası idi, Ondan əsər-əlamət qalmadı, O bir daha bərpa olunmaz. **3** Buna görə qüvvətli xalqlar Səni izzətləndirəcək. Qəddar millətlərə mənsub şəhərlər Səndən qorxacaq. **4** Çünkü Sən yoxsula sığınacaq, Sixıntı içində olan fəqirə pənahgah, Firtına vaxtı çardaq, İstilik vaxtı kölgəlik oldun. Qəddarların nəfəsi divara çarpan firtına kimidir, **5** Quraqlıqda bürkü kimidir. Lakin Sən, ya Rəbb, Zülmkarların ağınlığını bulud bürkünün qarşısını alan kimi aldin, Amansız yağıların nəğmə səslerini kəsdin. **6** Bu dağda Ordular Rəbbi bütün xalqlar üçün Zəngin yemaklardan, gözəl şərablardan ibarət ziyafət düzəldəcək, Orada ən ləziz yeməklər, ən dadlı şərablar olacaq. **7** Bu dağda bütün xalqların üzərindəki duvağı, Bütün millətlərin üstündə olan toxunma örtüyü götürəcək. **8** Ölümü əbədi olaraq yox edəcək, Xudavənd Rəbb bütün adamların üzündən göz yaşlarını siləcək, Bütün yer üzündən xalqının rüsvayılığını götürəcək. Çünkü Rəbb belə söylədi. **9** O gün deyəcəklər: «Budur bizim Allahımız! Ona etibar etdi, O bizi qurtardı, Rəbb Odur, biz Ona ümidi etdik. İndi isə O bizi qurtardığına görə Sevinib şadlanaql!» **10** Rəbbin əli bu dağın üstündə olacaq, Amma Moav peyniliyə düşən saman kimi tapdaq altında qalacaq. **11** Üzgütü üzərkən əl-qol atlığı kimi Moav peynilikdə əl-qol atacaq, Amma Allah Moavın qürurunu əllərinin məharəti ilə alçaldacaq. **12** O, Moavın istehkamlarını, Yüksək divarlarını yerə endirəcək, Dağıdır yerlə yeksan edəcək.

26 O gün Yəhuda diyarında belə ilahi oxunacaq: «Qüvvətli şəhərimiz var, Allahın qurtuluşu şəhər

üçün divarlar, səngərlər kimidir. 2 Açıñ şəhərin darvazalarını, Qoy sadiq qalan saleh millət içəri gırsın. 3 Ağlı Sənə yönəlmış adamlara Sən kamil sülh verirsən, Çünkü onlar Sənə güvənir. 4 Rəbbə həmişə güvənin, Çünkü Rəbb Allah əbədi Qayadır. 5 O, yuxarıdan gedənləri alçaldar, Onların yaşıadığı şəhəri dağıdar, Yerlə yeksan edər. 6 O şəhər məzlmuların ayaqları, Yoxsulların addımları altında tapdalanacaq. 7 Saleh adəmin yolu düzdür. Ey Düz Olan, saleh adəmin yolunu Sən düz edirsən. 8 Həqiqətən, ya Rəbb, Sənin hökmərinin yolunda biz Sənə ümidi bağlayırıq, Sənin adın, ismin ürəyimizin istəyidir. 9 Qəlbim gecələr Sənin üçün həsrət çəkər, Bəli, ruhum daxilimdə Səni arayar. Hökmərin yer üzündə həyata keçdikcə Dünyanın sakinləri doğruluğu öyrənir. 10 Pis adama rəhm etsələr də, O, doğruluğu öyrənməz, Doğruluq hökm sürən ölkədə də haqsızlıq edər, Rəbbin əzəmətini görməz. 11 Ya Rəbb, əlini qaldırdın, Amma pis adamlar bunu görmür. Öz xalqın üçün göstərdiyin qeyrəti görüb utansınlar. Bəli, düşmənlərin üçün yağırdırdığın od onları məhv edəcək. 12 Ya Rəbb, bizə sülh verən Sənsən, Bütün işlərimizi Sən bizim üçün tənzimləyirsən. 13 Ey Allahımız Rəbb, Səndən savayı başqa ağalar üzərimizdə hökm sürürdü, Lakin biz yalnız Sənin adını təməriq. 14 O ağalar öldü, artıq yaşamır, Onlar kölgə kimidir, dirilməyəcək, Çünkü Sən onları cazalandırıb məhv etdin, Onlar haqqında hər bir xatirəni yox etdin. 15 Lakin Sən bu milləti çıxaltdın, ya Rəbb! Bəli, milləti çıxaltdın, Özünü izzətləndirdin. Hər tərəfə ölkənin sərhədlərini genişləndirdin». 16 Ya Rəbb, onlar bələya düşəndə Səni axtardı. Sənin cəzan üzərlərində olanda Sənə dua edib yalvardı. 17 Hamila qadın doğuş vaxtı gələndə Ağrı çəkib qovrularaq necə qışqırırsa, Biz də Sənin qarşısında elə idik, ya Rəbb! 18 Biz də sanki hamilə idik, ağrı çəkirdik, Lakin küləkdən başqa bir şey doğmadıq. Nə dünyaya qurtuluş gətirə bildik, Nə də dünya sakinlərini həyata qovuşdurduq. 19 Sənin ölənlərin həyata qovuşacaq, meyitimlə birgə diriləcəklər. Ey torpaq altında yatanlar, oyanın, Sevinc nəğməsini oxuyun, Çünkü şəh torpağı necə tərəvətləndirirsə, Rəbb də torpaqdakı ölüləri belə dirçəldəcək. 20 Ey xalqım, keç içəri otaqlara, Qapıları ört, Rəbbin qeyzi keçənəcən Qısa bir müddətə gizlən! 21 Çünkü budur, Rəbb yer üzünün sakinlərini Qəbahətləri üzündən cazandırmaq üçün Öz məskənidən galir. Torpaq udduğu qanı üzə çıxaracaq, Öldürülənləri artıq gizlətməyəcək.

27 O gün Rəbb Livyatana, qaçan ilana, Bəli, Livyatana, qırılan ilana Amansız, nəhəng və qüvvətli qılınıcı ilə cəza verəcək, Dənizdəki əjdahani öldürəcək. 2 O gün Rəbb deyəcək: «Xoşladığım bağ üçün nəğmələr oxuyun! 3 Mən Rəbb, bağı qoruyuram, Tez-tez sulayıram, Gecə-gündüz keşiyində dururam ki, Heç kəs ona zərər verməsin. 4 Mən qəzəblənmirəm, Kaş qarşımıza tikan və qanqla çıxayı, Onda onlara qarşı çıxıb döyüşərdim, Hamisini odda yandırardım. 5 Yaxud qoy Mənə pənah gətirsinlər, Mənimlə barışınlar, Bəli, qoy Mənimlə

barışınlar». 6 Yaqub nəslə gələcəkdə kök salacaq, İsrail şaxələnəcək, çıçəklənəcək, Yer üzünü bəhrələri ilə dolduracaq. 7 Rəbb İsraili vuran düşmənləri kimi onu vurdumu? Yaxud O, başqalarını öldürdüyü kimi İsraili də öldürdümü? 8 Rəbb Öz xalqına hökm etdi, Qovub sürgünə göndərdi. Şərq küləyi əsən gün Rəbb onları siddətli yeli ilə qovdu. 9 Yaqub nəslinin qəbahəti bununla bağlısanacaq, Günahın aradan götürülməsinin tam bəhrəsi bu olacaq: Bütərəstə qurbangahların daşları Tabaşir kimi ovulacaq, İləhə Aşeranın rəmzi olan sütunlar Ya da buxur qurbangahları Bir daha dikəlməyəcək. 10 İstehkamlı şəhər tənha, kimsəsiz yurd, Səhra kimi boş qaldı. Orada dana otlayıb yatacaq, Budaqları yeyib-qurtaracaq. 11 Şaxələri quruyanda qoparılaçaq, Qadınlar gəlib onları yandıracaq. Bu xalq ağılsız olduğuna görə Yaradan onlara rəhm etməyəcək, Xalıq onlara qarşı xeyirxah olmayıacaq. 12 O gün Rəbb Fərat çayından Misir vadisində qədər Öz bəhrələrini yiğəcaq. Siz bir-bir toplanacaqsınız, ey İsrail övladları! 13 O gün böyük şeypur çalınacaq, Aşşur torpağında itkin düşənlərlə Misirə sürgün edilənlər galib Yeruşalimdə Müqəddəs dənizdə Rəbbə səcdə edəcək.

28 Məhsuldar vadinin başında yerləşən, Şərəba yumuşların şəhərinin – Efrayim sərəxoslarının qırurlu tacının, İzzətli gözəlliyyin və solan çıçəyin vay halına! 2 Budur, Rəbbin güclü, qüvvətli bir adəmi var. O, bərk yağan dolu, Bəla gətirən firtına kimi, Hər şeyi yolunda məhv edən sel kimi gəlir, Əlləri ilə şəhəri yerlə yeksan edəcək. 3 Efrayim sərəxoslarının şəhəri, qürur tacı Ayaq altında tapdalanacaq. 4 Məhsuldar vadinin başında yerləşən şəhər, izzətli və gözəl tac, Artıq solan çıçəyi xatırladan şəhər, Vaxtından avval yetişən əncir kimi olacaq. Onu görən tez dərib yeyəcək. 5 O gün Ordular Rəbbi Sağ qalan xalqı üçün Gözəllik tacı, izzət çələngi olacaq. 6 Hökm kürsüsündə oturana adəlat ruhu, Şəhər darvazalarını müdafiə edənlərə qüdrət verəcək. 7 Kəhinlər və peyğəmbərlər də şərabdan səndələyir, İckidən bürdəyir, Şərab içib xumarlanıb, İckidən yollarını azıb. Onlar yanlış görüntülər görür, Tutarsız qərarlar qəbul edir. 8 Bütün süfrələri qusmaq və natəmizliklə doludur, Bulanmamış yer yoxdur! 9 «Bu adam kimi öyrədir? Kimə öyündür? Süddən kəsilmiş, ana döşündən ayrılmış körpə uşaqlaramı? 10 Bu nədir? Əmr üstünə əmr, əmr üstünə əmr, Sətir üstünə sətir, sətir üstünə sətir, Bir az oradan, bir az buradan». 11 Onda Rəbb bu xalqla Yadellilərin ağızı ilə, Başqa dildə danışacaq. 12 O sizin hamınıza dedi: «Rahatlıq budur, Yorğunlara dinclik verin, budur istirahət». Amma onlar eşitmək istəmədilər. 13 Rəbbin sözü onlar üçün «Əmr üstünə əmr, əmr üstünə əmr, Sətir üstünə sətir, sətir üstünə sətir, Bir az oradan, bir az buradan» olacaq ki, Gedib arxası üstə yixilsinlər, yaralansınlar, Tələyə düşüb əsir aparılsınlar. 14 Buna görə də, ey rişxəndilər, Yeruşalimdə olan bu xalqın rəhbərləri, Rəbbin sözünə qulaq asın! 15 Madam ki siz

dediniz: «Ölümle əhd bağladıq, Ölülər diyarı ilə razılığa gəldik, Ölkəyə böyük bəla gələndə Bizi zərər verməyəcək, Çünkü yanımı özümüza siğınacaq etdik, Hiyənin arxasında gizləndik», (Sheol h7585) 16 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: Budur, Sonda təməl olaraq bir daş, Sınaqdan keçirilmiş daş, qiyəmtli bir guşədaşı qoyuram. Ona iman edən hər kəs narahat olmayıcaq. 17 Ədaləti ölçü, salehliyi şaqul edəcəyəm. Yalan siğınacığını dolu məhv edəcək, Gizləndiyiniz yerləri sellər yuyub-aparacaq. 18 Ölümle bağladığınız əhd ləğv olunacaq, Ölülər diyarı ilə razılığınız qüvvədən düşəcək. Ölkəyə böyük bəla gələndə sizi məhv edəcək. (Sheol h7585) 19 Bu bəla hər gələndə sizə toxunacaq. O hər səhər, gecə-gündüz keçəcək. Bu xəbəri anlayanda dəhşətə gələcəksiniz. 20 Yataq uzanmaq üçün qısa, Yorğan bürünmək üçün dar olacaq. 21 Çünkü Rəbb Perasim dağında etdiyi kimi qalxacaq, Giveon vadisindəki kimi qəzəblənəcək. O Öz işini, qeyri-adi işini yerina yetirəcək! Öz əməlini, naməlum əməlini həyata keçirəcək. 22 Buna görə də rişxənd etməyin ki, Buxovlarıınız daha da ağırlaşmasın. Çünkü Ordular Rəbbi Xudavənddən eşitmışəm ki, Bütün ölkə məhv olacaq. 23 Qulaq asın, səsimi eşidin, diqqət edin, Dediyimi dirləyin. 24 Əkinçi əkin əkmək üçün durmadan yeri şumlayarmı, Torpaqda şirəm açıb malalayarmı? 25 O, torpağı hamarlayandan sonra qara çörək otunu, zirəni səpməzmi? Buğdani sira ilə, arpanı ayırdığı yera, pərinci də onun yanına əkməzmi? 26 Allah ona öyüd verər, onu öyrədər. 27 Çünkü qara çörək otunu vəl ilə döyməzlər, Zirənin üstünə araba təkərləri ilə sürməzlər. Qara çörək otu dəyənəklə, zirə isə çubuqla döyürlər. 28 Buğdani çörək bişirmək üçün xırmandı döyürlər, Amma o fasılısız döyülməz. Xırmanın üstündən araba və atlar keçəsə də, buğdani əzməz. 29 Bu hikmət Ordular Rəbbindən gelir. Onun məsləhəti ecazkardır, hikməti böyükdür.

29 Ariel, ey Ariel, Davudun ordugah qurduğu şəhər! İl ilə qat, bayramların keçirilsin. 2 Amma Arielə əzəb verəcəyəm, O, fəryad, fəğan edəcək, Mənim üçün qurbangah ocağı kimi olacaq. 3 Sənə qarşı ətrafında ordugah quracağam, Dövrəsinə istehkamlar düzəcəyəm, Sənə hücum etmək üçün qüllələr tikəcəyəm. 4 Alçaldılacaqsan, yerin altından danışacaqsan, Toz-torpaq içindən səsin boğuq gələcək, Səsin ölü səsi kimi yerdən, Sözlərin piçilti kimi torpağın altından çıxacaq. 5 Amma çoxlu düşmənlərin nərin toz kimi, Qorxunc adamların orduları sovrulmuş saman çöpü kimi olacaq. Qəflətən bir an içində, 6 Ordular Rəbbi göy gurultusunu ilə, zəlzələ ilə, Böyük səs-küylə, qasırğa və firtına ilə, Hər şeyi məhv edən od ilə sənin yanına gələcək. 7 Sonra Arielə qarşı döyüşən bütün millətlərdən izdihamlar, Ona və qalalarına qarşı savaşanların hamisi, Ona zülm edənlər bir röya kimi, Gecə görünən yuxu kimi yox olacaq. 8 Yuxuda çörək yediyini görən ac adam Oyananda yenə acdır. Yuxuda su içdiyini görən susuz adam Oyananda yenə susuzluqdan yanır. Sion dağına qarşı döyüşən Bütün millətlərdən izdihamlar da belə

olacaq. 9 Heyrətlənin və təəccüblənin, Gözünüzü kor edin, qoy görməsin. Şərab içmədən sərxoş olun, İki içmədən səndələyin. 10 Çünkü Rəbb sizi dərin yuxuya saldı. Ey peyğəmbərlər, gözlərinizi yumdu, Ey görütürlər, sizi kor elədi. 11 Bütün bu görüntü sizin üçün möhürlənmiş kitabın sözlərinə bənzəyir. Oxumağı bacarana bunu verib desələr: «Rica edirəm, bunu oxu!» O isə cavab verir: «Oxuya bilmərəm, çünkü möhürlüdür». 12 Kitabı oxuya bilməyənə verib desələr: «Bunu oxu, rica edirəm», o isə cavab verir: «Mən oxuya bilmirəm». 13 Xudavənd deyir: «Bu xalq Mənə yaxınlaşış Dilləri və dodaqları ilə Mənə hörmət edir, Amma qəlbələri Məndən uzaqdır. Onların Mənə səcdə etmələri İnsnlardan öyrəndikləri əmrlərdən gəlir. 14 Ona görə Mən bir də bu xalq üçün Yeni möcüzə, ecazkar şəylər edəcəyəm, Müdriliklərinin müdrikliliyi məhv olacaq, Aqillərinin ağılı yox olacaq». 15 Öz niyyətlərini Rəbdən gizlətməyə çalışanların vay halına! Qaranlıqda iş görən bu adamlar «Bizi kim görür, kim tanır?» deyirlər. 16 Bu nə cür ağılsız düşüncədir! Heç dulusunu gil ilə bir tutmaq olarmı? Düzəldilən aşya onu düzəldən barədə «O manı düzəltmədi» deyərmi? Qab onu yaradan barədə «O heç nə anlamır» deyərmi? 17 Livan tezliklə məhsuldar tarlaya, Məhsuldar tarla isə meşəyə dönməyəcəkmi? 18 O gün karlar kitabdakı sözləri eşidəcək, Korların gözləri zülmət qaranlıqda gərəcək. 19 Fəqirlər Rəbdə sevinc tapacaq, Yoxsullar İsrailin Müqəddəsində şadlanacaq. 20 Çünkü zülmkarlar yox olacaq, Rişxəndilər itib-batacaq. Pislik etməyə hazır olanlar məhv olacaq. 21 Onlar başqasına böhtan atanlar, Şəhər darvazasında hakimə tələ quranlardır, Haqlının haqqını nəhaq yerə təhrif edənlərdir. 22 Buna görə də İbrahimim qurtaran Rəbb Yaqub nəslinə belə deyir: «Yaqub nəslə artıq utanmayacaq, Üzləri qorxudan saralmayacaq. 23 Əlimlə yaratdığım övladlarını Aralarında görəndə Adımı müqəddəs tutacaqlar, Yaqubun Müqəddəsini təqdis edəcəklər, İsrailin Allahından qorxacaqlar. 24 Yolunu azanlar anlayacaq, Gileylənənlər təlim öyrənəcək».

30 Rəbb bəyən edir: «Bu dikbaş övladların vay halına, Mənim niyyətlərimi yox, öz niyyətlərini qururlar, Ruhuma uyğun olmayan razılışma edirlər, Eləcə günahı günaha qatırlar. 2 Məndən məsləhət almadan Misirə gedirlər, Fironun himayəsini axtarırlar, Misirin kölgəsi altında siğınacaq tapırlar. 3 Fəqət fironun himayəsi Onlar üçün xəcalətə, Misir kölgəsi altındaki Siğınacaq rüsvayçılığa çevriləcək. 4 Başçıları Soanda olduqlarına, Elçiləri Xanəsə yetişdiklərinə baxmayaq, 5 Özlərinə faydası olmayan xalqa görə hamı utanacaq. O xalqın onlara nə köməyi, nə də faydası olacaq, Ancaq xəcalət və rüsvayçılıq olacaq». 6 Negev heyvanları barəsində xəbərdarlıq: Yəhudanın elçiləri erkək və dişi aslanların, Gürzələrin, uçan ilanların yaşadığı Narahat və təhlükəli torpaqdan keçirlər. Mal-dövlətinə eşşəklərin belinə, Xəzinalarını dəvələrin hürgücünə yükleyib Onlara kömək edə bilməyən xalq üçün aparırlar. 7 Misirin köməyi boş və faydasızdır, Buna görə də Mən Misirə «Tənbəl

Rahav» adını qoymadım. 8 «İndi get, sənə danişdiğimi Onların qarşısında bir ləvhəyə yaz, kitaba köçür ki, Gələcəkdə, əbədiyyatda şahid olsun. 9 Çünkü bu, үşyankar xalq, Yalançılar nəslidir, Rəbbin qanununa qulaq asmaq istəməyən bir soydur. 10 Onlar baxıcılara “bir daha görüntü görməyin”, Görücülərə “bizim üçün düzgün şəylər haqqında peyğəmbərlik etməyin, Biz xəsər sözlər söyləyin, Arzuladığımızı peyğəmbərlik edin. 11 Yoldan çəkilin, biza yol verin, İsrailin Müqəddəsini bizimla üzləşdirməyin” deyirlər». 12 Buna görə də İsrailin Müqəddəsi belə deyir: «Bu sözü rədd etdiyinizi görə, Zorakılığa və yalana güvənib bel bağladığımıza görə 13 Bu qəbəhət sizin üçün hündür divarda əmələ gələn çata bənzəyir, Qəflətən, bir an içində dağla bilər. 14 Ölkəniz də bir gil qab kimi qırılacaq, Elə xincim-xincim olacaq ki, Ocaqdan od götürmək üçün Yaxud hovuzdan su çəkmək üçün bir qırığı da qalmayacaq». 15 Xudavənd Rəbb, İsrailin Müqəddəsi belə deyir: «Mənə tərəf döñüb rahatlıq tapanda xilas olarsınız, Sakitləşib inanmaqla qüdrətli olarsınız, Lakin siz bunu istəmirsiniz. 16 Siz dediniz: “Xeyr, atlara minib-qaçacağıq”, Buna görə siz qəçməli olacaqsınız. “Çevik atlara minəcəyik”. Buna görə təqibçiləriniz də çəvik olacaq. 17 Min nəfər bir nəfərin hədəsinə görə qəçəcəq, Beş nəfərin hədəsinə görə hamınız qəçəcəqsiniz; Sağ qalanlarınız dağın zirvəsindəki bayrağın şüvülli tək, Təpədəki bayraq tək olacaq». 18 Amma Rəbb sizə lütf göstərmək üçün gözləyir, Yenə də sizə rəhm etməyə hazırlır, Çünkü Rəbb adil Allahdır, Onu intizarla gözləyənlər nə bəxtiyardır! 19 Ey Yeruşəlimdə yaşayınlar, ey Sion xalqı, Siz artıq ağlamayacaqsınız, Fəryad etdikdə Rəbb sizin üçün lütfkar olacaq, Fəryadınızı eşidən kimi cavab verəcək. 20 Rəbb çörəyi əzabla, suyu çətinliklə sizə verəcək, Lakin O bir dəha Mürəbbinizi sizdən gizlətməyəcək, Onu gözüñüzlə görəcəksiniz. 21 Sağa ya sola azdığınız vaxt Arxanızdan «Yol budur, gedin bu yolla» Deyilən səsi eşidəcəksiniz. 22 Onda siz gümüşlə örtülen oyma bütürünizi, Qızılla örtülmüş tökmə bütürünizi Murdar hesab edəcəksiniz. Murdar bir şeyi atdığınız kimi onları atıb deyəcəksiniz: «Rədd ol!» 23 Rəbb yerə əkdiyiniz toxum üçün yağış verəcək, Torpağın məhsulu bol və bərəkətlə olacaq. O gün mal-qaranız geniş otlqlarda olayacaq. 24 Torpağı şumlayan öküzlərlə eşşəklər Kürakla, yaba ilə sovrulmuş duzlu yem yeyəcək. 25 O böyük məğlubiyət günündə Qalalar yera çökəndə Hər hündür dağdan, Hər uca təpədən sellər axacaq. 26 Rəbb Öz xalqının yaralarını sarıldığı gün, Zərbəsi ilə açıldığı yaralarına şəfa verən gün, Ay işığı günəş işığı, Günəşin işığı yeddi günün işığı kimi Yeddi qat artıq parlayacaq. 27 Budur, Rəbbin adı uzaqdan golir, Qızığın qeyzlə qara bulud içində Ağzı qəzəbli sözlərlə doludur, Dili sanki hər şeyi məhv edən alovdur. 28 Onun nəfəsi insan boğazına çatmış daşan sel kimidir, Millətləri ələkdən keçirəcək ki, məhv olsunlar, Xalqların ağızına yüyən taxacaq ki, yolunu azsınlar. 29 Siz isə müqəddəs bayram gecəsi kimi İləhilər oxuyacaqsınız.

Rəbbin dağına, İsrailin Qayasına tütk çalaraq çıxan tək Ürəyiniz şadlanacaq. 30 Rəbb əzəmətli səsini eşitdirəcək, Qızığın qəzəblə, hər şeyi yandıran alovla, Fırtına ilə, güclü leysanla, dolu ilə Qolunun qüdrətini göstərəcək. 31 Aşşur Rəbbin səsindən vahiməyə gələcək, Rəbb dəyənəyi ilə onları vuracaq. 32 Rəbbin onlara endirdiyi dəyənəyinin hər zərbəsini Dəf və liralar müşayiət edəcək. Döyüşərkən əl-qol atıb onları vuracaq. 33 Tofet çoxdan hazırlır, Aşşur padşahı üçün də O yer dərinləşdirilib genişləndirilmişdir. Od cuxurunda çoxlu odun, alov var. Rəbbin nəfəsi kükürd axını kimi onu yandırır.

31 Kömək üçün Misirə enənlərin, Atlara güvənənlərin vay halına! Onlar döyüş arabalarının çoxluğununa, Süvarilərin gücünə bel bağlayır! Amma İsrailin Müqəddəsinə baxmırlar, Rəbbi axtarmırlar! 2 Lakin Rəbb tam hikmətə malikdir, O bəla gətirir, Öz sözlərini geri götürməz, Pislik edən adamlara, Günahkarlara kömək edənlərə qarşı çıxar. 3 Misirlilər Allah deyil, insandır, Atları da ətdəndir, ruhdan deyil. Rəbb Öz əlini uzadanda Yardım edən bürdəyəcək, Yardım alan yixılacaq, Hamısı birlikdə məhv olacaq. 4 Çünkü Rəbb mənə belə dedi: «Şir ya gənc aslan öz şikarı üstünə nərə çəkəndə Bir dəstə çoban ona qarşı haray salsa da, Aslan onların səslərindən qorxmur, Qışqırıqlarına məhəl qoymur. Ordular Rəbbi də elə enəcək, Sion dağını, onun təpələrini Qorumaq üçün döyüşəcək. 5 Quş qanad açıb necə balalarını qoruyursa, Ordular Rəbbi Yerusalimi də belə qoruyacaq, Müdafiə edəcək, qurtaracaq, saxlayacaq, xilas edəcək». 6 Ey İsrail övladları, üz döndərdiyiniz Rəbbə tərəf döñün! 7 Çünkü o gün hamınız əlinizlə günahkarsına düzəltdiyiniz qızıl və gümüş bütürünizi tullayacaqsınız. 8 «Aşşurlular qılincdan məhv olacaq, insan qılincından yox. Onlar qılincdan keçiriləcək, Amma bu insan qılinci olmayıacaq. Aşşurlular döyüş meydanından qəçəcəq, Cavanları isə yaxalanıb qul olacaq. 9 Aşşur padşahı dəhşət içinde qəçəcəq. Sərkərdələri bayraqlarını atıb vəlvələyə düşəcək». Bunu alovu Sionda, Ocağı Yeruşəlimdə olan Rəbb bayan edir.

32 Budur, padşah salehliklə hökm sürəcək, Başçılar ədalətlə rəhbərlik edəcək. 2 Onların hər biri Küləyə qarşı bir pənahgah, Fırtına qarşı sığınacaq, Quraqlıqda bulaqlar, Cansıxıcı torpaqda kölgə salan böyük qaya kimi olacaq. 3 Görənlərin gözləri bir dəha yumulmayacaq, Eşidənlərin qulaqları dirləyəcək. 4 Ağlışızların ağlı biliyə doğru yönəlcək, Pəltəklər açıq-aydın danışacaq. 5 Artıq axmaq adama alicənab deyilməyəcək, Alçağı ağayana insan saymayaqlar. 6 Çünkü axmaq safəh-safəh danışır, Ürəyinin niyyəti pislik etməkdir. Onun işi küfr edib, Rəbbə qarşı təhqirana danışmaq, Acları ac, susuzları susuz qoymaqdır. 7 Alçaq adamin emalləri pisdir. O, hiylə işlədir ki, Yalan sözlərlə haqlı olan yoxsula ziyan versin. 8 Amma alicənab adan Alicənab şəyərlə barəsində fikirləşər. Elədiyi xos əməllər ona dayaqdır. 9 Ey qayğısı qadınlar, Qalxin, səsimi eşidin! Ey laqeyd qızlar, sözümüz dirləyin! 10 Ey laqeyd qadınlar, Siz bir ildən sonra sarsılacaqsınız,

Çünki bağıda məhsul, Meyvə yiğimi olmayıcaq. **11** Ey qayğısızlar, əsin! Ey laqeydlər, lərzəyə gəlin, Geyimlərinizi çıxarıın, Soyunun, belinizi çul qurşayın. **12** Gözəl tarlalar, Məhsuldar meynələr üçün, **13** Xalqımın tikanlı kollar bitən torpağı üçün, Zövq-səfali şəhərlərdəki şən evləriniz üçün Sınə döyüն. **14** Çünki saray viranə, İzdihamlı şəhər boş qalacaq, Qala ilə gözətçi qülləsi əbədilik mağaralara əvviləcək, Vəhşi eşşəklərin gəzdiyi, Sürülərin otlaq yeri olacaq. **15** Bunlar yuxarıdan üzərimizə Ruh tökülenədək davam edəcək. O vaxt səhra məhsuldar tarlaya, Məhsuldar tarla isə meşəyə dönəcək. **16** Sonra ədalət səhrada məskunlaşacaq, Salehlik məhsuldar tarlada yaşayacaq. **17** Salehliyin bəhrəsi əmin-amanlıq, Nəticəsi isə əbədi səkitlik və təhlükəsizlik olacaq. **18** Xalqım əmin-amanlıq içinde evlərində, Təhlükəsiz məskəndə, rahat yerlərdə yaşayacaq. **19** Dolu meşələrə düşsə də, Şəhər yerlə yeksan olsa da, **20** Bütün sulu torpaqlarda toxum əkənlər, Oraya malını, eşşəyini sərbəst buraxanlar, Siz nə xoşbəxtsiniz!

33 Vay halına, ey yixib-dağıdan, Amma özü yixilmayan insan! Vay halına, ey xain adam, Hərçənd sənə qarşı xəyanət etməmişlər! Sən məhv edib qurtaran zaman Özün də yixiləcaqsan, Sən xain əməllərindən döñəndə Xəyanətlə rastlaşacaqsan. **2** Ya Rəbb, bizi qarşı lütfkar ol, Çünki Sənə ümid etmişik. Hər şəhər bizim qüvvətimiz ol, Fəlakət gündündə bizi qurtar. **3** Sənin qüdrətli səsindən xalqlar qaçı, Sən ayağa qalxarkən Millətlər pərən-pərən olur. **4** Çeyirkələr tarlanı nə cür talan edirlərsə, Ey millətlər, qənimətiniz də o cür talan olacaq. Malinizin üstünə çayırtkə yiğini kimi cumacaqlar. **5** Rəbb ucadır, yüksəklərdə oturur, Sionu ədalətlə və salehliklə doldurur. **6** O, yaşıdagınız dövrün təməlidir, Qurtuluşun, hikmətin, biliyin mənbəyidir, Rəbb qorxusu sənin xəzinəndir. **7** Budur, millətlərin igidləri kükələrdə çığırırlar. Sülh qasidləri hönkürüb ağlayırlar. **8** Yollar boşalıb, səyyahlar yoxdur. Düşmən əhdi pozdu, Şəhərləri dağıtdı, adamları alçaltdı. **9** Öləkə yas tutur, zəifləyir, Livan məglub olub, solub, Şaron sahraya dönür, Başan və Karmelin ağacları yarpaqlarını tökiir. **10** Rəbb deyir: «İndi qalxacağam, İndi yüksəlacəyəm, İndi ucalacağam. **11** Samana hamilsə qalib küləş doğacaqsınız, Nəfəsiniz sizi məhv edən alovə dönəcək. **12** Xalqlar yanıb kül olacaq, Kəsilib odda yandırılan tikanlı kollara oxşayacaq. **13** Ey uzaqda yaşayanlar, Nə elədiyimi eşidin, Ey yaxında yaşayanlar, Mənim gücüm bilin». **14** Siondakı günahkarlar dəhşətə, Allahsızlar lərzəyə gəldi: «Hər şeyi məhv edən alovun yanında hansımız yaşaya bilərik? Əbədi yanın atəşin yanında hansımız dayana bilərik?» **15** Amma salehlik yolu ilə gedən, Doğru sözlər danişan, Zorakılıqla əldə edilən qazancı rədd edən, Əlini rüşvətdən uzaq tutan, Qatillərin qurduğu qəsədə fikir verməyən, Pişliyə qarşı gözlərinin yuman **16** Yüksəkliliklərde yaşayacaq, Təpələrin başındakı qalalar onun dayağı olacaq. O, cörəklə, su ilə təmin olunacaq. **17** Gözlərin padşahı bütün gözəlliyi ilə görəcək, Ucsuz-bucaqsız ölkəni seyr edəcək. **18** «Haradadır xərac yığan? Haradadır qeydiyyat aparan?

Haradadır qüllələrə nəzər salan?» deyərək Dəhşətli günlər haqqında düşünəcəksən. **19** Anlaşılmaz, yad dildə danişan Təkəbbürlü xalqı daha görməyəcəksən. **20** Bayramlar keçirdiyimiz şəhərə - Siona bax! Gözlərin Yeruşəlimi, Sarsılmaz çadırı, sülh məskənini görəcək. Onun payaları heç vaxt sökülməyəcək, Kəndirlərinin heç biri qırılmayacaq. **21** Lakin orada - Geniş çayların, irmaqların olduğu yerdə əzəmətli Rəbb bizimlə olacaq. Oradan avarlı qayıqlar, böyük gəmilər Keçə bilməz. **22** Çünki Rəbdər hakim olan, Rəbdər qanunumuzu qoyan, Padşahımız Rəbdər, Odur bizi qurtaran. **23** Gəmilərinin ipləri boşaldı, Dor ağacları yerində möhkəm dayanmadı, Yelkənləri açılmadı. O vaxt böyük talan mali paylanacaq, Hətta topal adamlar da talan edəcək. **24** Heç bir Sion sakini «Xəstəyəm» deməyəcək, Orada yaşayan xalqın günahları bağışlanacaq.

34 Ey millətlər, yaxın gəlin, eşidin, Ey ümmətlər, dirləyin! Ey dünya və sakiriləri, Yer üzü və onun bütün yetirmələri, qulaq asın! **2** Çünki Rəbb bütün millətlərə qarşı qəzəbləndi, Onların ordularına qarşı qeyza geldi. Onların hamisini məhv edəcək, Ölümə məhkum edəcək. **3** Ölüləri kənara atılacaq, Meyitlərindən üfunət qalxacaq, Dağlar onların qanına bulanacaq. **4** Bütün göy cisimləri çürtüyəcək, Göylər bir tumar kimi büüküləcək. Göy ulduzları meynə yarpağı kimi, Əncir yarpağı kimi düşəcək, saralıb-solacaq. **5** Rəbb deyir: «Çünki qılincım göylərdə doyub, Bax Edomun üzərinə, Məhv etməyə qərar verdim xalqın üzərinə enir». **6** Rəbbin qılinci qanla, quzu və təkə qanı ilə doydu, Qoç böyrəklərinin yağı ilə piy bağladı. Çünki Rəbb Bosrada qurban, Edomda isə böyük qırğın hazırlayıb. **7** Onlarla birlikdə çöl öküzləri, Buzovlar, güclü bugalar yerə sərələcək. Onların ölkəsi qanla dolacaq, torpaqları piylə münbüt olacaq. **8** Çünki Rəbbin qıisas günü var, Siona edilən zülmlərin intiqam ilə var. **9** Edomun axar suları qatrana, Torpağı kükürdə dönəcək, Ölkənin hər tərəfi yanın qatrana əvviləcək; **10** Gecə-gündüz sönməyəcək, tüstüsü həmisi qalxacaq, Nəsildən-nəsləndək viran qalacaq, Əsrlər boyu oradan heç kəs keçməyəcək. **11** Orada ancaq bayquşlarla kirpilər yurd salacaq, Böyük bayquşlarla qarğalar orada yaşayacaq. Rəbb oranı qarmaqarışıqlıq ipi, viranəlik şaqulu ilə ölçəcək. **12** Orada heç bir adlı-sanlı adam qalmayacaq ki, Onu padşah elan etsinlər. Bütün başçıların sonu galəcək. **13** Saraylarında tikanlar, Qalalarında gicitkən və böyük tikanlarla qarşılıqlı ipi, viranəlik şaqulu ilə ölçəcək. **14** Vəhşi heyvanlarla goreşənlər orada görüşəcək, Təkələr bir-birini səsləyəcək, Gecə heyvanları da orada məskunlaşmış rahat yer tapacaq. **15** Orada bayquş yuva quracaq, yumurtlayacaq, Öz kölgəsi altında balalar çıxaracaq. Çalağanlar da orada cüt-cüt yığışacaq. **16** Rəbbin kitabını araşdırın, oxuyun, Bunlardan heç biri əşik olmayıcaq, Hər bir dişi heyvan öz cütünü tapacaq, Çünki bu əmr Onun ağızından çıxdı, Ruhu da onları toplayacaq. **17** Rəbb Özü onlar üçün püşk atdı, Əli ilə

ölkəni ölçüb, onlara payladı. Onlar bu ölkəyə əbədi malik olacaq, Nəsildən-nəslə burada yaşayacaq.

35 Səhər və quru torpaq sevinəcək, Çöl şadlanacaq, nərgiz kimi çıçəklənəcək. **2** Hər yan gül açacaq, şadlanacaq, sevincdən nəğmə oxuyacaq. Livanın gözəlliyi, şan-şöhrəti, Karmelin və Sharonun cah-calalı ona veriləcək. Hami Rəbbin izzətini, Allahımızın əzəmətini görəcək. **3** Zəif əllərə qüvvət verin, Əsən dizləri möhkəmləndirin. **4** Ürəklərində qorxanlara deyin: «Möhkəm olun, qorxmayın! Budur, Allahınız intiqam almaq, düşmənlərinizdən qisas almaq üçün golur. O gəlib sizə qurtuluş verəcək!» **5** O vaxt korların gözləri, karların qulaqları açılacaq, **6** Axsəqlar ceyran kimi hoppanacaq, Lalların dili sevinclə nəğmə deyəcək, Cüntki səhrada bulaqlar fışqıracaq, Quru torpaqda çaylar axacaq. **7** Qızmar qum hovuza, susuz torpaq su bulaqlarına çevriləcək. Çəqqalların yaşıdığı yerlərdə qamış və qarğı bitəcək. **8** Orada bir yol olacaq, O yol «Müqəddəs yol» adlanacaq. Murdar adam oradan keçməyəcək, O yol qurtuluş tapanların yoludur. Ora ilə gedənlərdən heç biri, Hətta ağılsızlar da keçsələr, əsla yolunu azmayacaq. **9** Orada şirlər olmayıcaq, Yırtıcı heyvanlar o yola çıxmayacaq, Onlara orada rast gəlməyəcəklər. Ancaq qurtuluş tapanlar o yol ilə gəzəcək. **10** Rəbbin satın alınmış adamları qayıdacaq, Sevinclə nəğmə deyərək Siona gələcək. Üzlərində əbədi sevinc olacaq, Onlar fərəh və şadlıq tapacaq, Kədər və qəm-qüssə yox olacaq!

36 Xizqiyanın padşahlığının on dördüncü ilində Aşşur padşahı Sanxeriv Yəhudanın bütün qalalı şəhərlərinə hücum edib onları aldı. **2** Aşşur padşahı baş vəzirini böyük qoşunla Lakişdən Yerusalıma, padşah Xizqiyanın yanına göndərdi. Baş vəzir Mahudbasan tarlaşı yoluna, yuxarı hovuzun su kəmərinin yanına qalxıb orada dayandı. **3** Saray rəisi Xilqiya oğlu Elyaqim, mirzə Şevna və salnaməçi Asəf oğlu Yoah onun qabağına çıxdılar. **4** Baş vəzir onlara dedi: «İndi Xizqiyaya söyləyin ki, böyük padşah – Aşşur padşahı belə deyir: "Nəyə givənirsən? **5** Mən deyirəm ki, sən boş şeyə givənirsən. Mühərribə üçün tədbir və güc lazımdır. İndi sən kimə givənirsən ki, mənə qarşı çıxırsan? **6** Yəqin sən əzilmiş qamış çubuğuna – Misirə givənirsən. Bil ki, kim ona söykənsə, əlinə batıb deşər. Misir padşahı firon ona givənənlərin hamısı üçün belədir. **7** Bəlkə mənə «biz Allahımız Rəbbə givənirik» söyləyəsən. Məgər bu o Allah deyildi ki, Xizqiya Onun səcdəgahlarını və qurbangahlarını aradan qaldırdı? O, Yəhudalılara və Yerusalımlılərə də «yalnız qurbangahın önündə səcdə edin» demədimi? **8** İndi ağam Aşşur padşahı ilə mərcə gel: əgər sən iki min süvarı tapa bilsən, mən sənə o qədər at verərem. **9** Görək, sən ağamın kiçik qulu olan bir başçını necə mağlub edəcəksən. Sən hələ döyüş arabaları və süvarilər almaq üçün Misirə givənirsən! **10** Məgər indi mən bu torpağı viran etməyə Rəbbin istəyi ilə gəlmədimmi? Rəbb mənə «bu ölkəyə hücum edib onu viran et» dedi!» **11** Elyaqim, Şevna və Yoah baş vəzirə

dedi: «Xahiş edirik, bu qullarınla Arami dilində danış, biz bu dili başa düşürük. Ancaq divar üzərindəki xalqın eşitdiyi yerdə bızımlı Yəhudi dilində danışma». **12** Baş vəzir dedi: «Məgər ağam məni göndərib ki, bu sözləri təkcə sənin ağana və sənə, yoxsa divar üzərində oturan bu adamlara söyləyim? Axi onlar da sizinlə birgə nəcislərini yeyib, sidiklərinə içəcəklər». **13** Onda baş vəzir durub Yəhudi dilində uca səslə bağıraraq dedi: «Böyük padşahın – Aşşur padşahının sözünü eşidin! **14** Padşah belə deyir: «Xizqiya sizi aldatmasın, sizi qurtara bilməyəcək. **15** Qoy Xizqiya sizə «Rəbb bizi hökmən qurtaracaq və bu şəhər Aşşur padşahına təslim edilməyəcək» deyib Rəbbə arxayın etməsin». **16** Ona qulaq asmayın! Cüntki Aşşur padşahı belə deyir: «Mənimlə sülh bağlayın və yanına gəlin. Mən gələnə qədər hər kəs öz üzüm meynəsinin və əncir ağacının bəhrəsindən yeyib öz quyusunun suyundan içəcək. **17** Sonra mən gəlib sizi ölkənizə bənzər bir ölkəyə – bugda, şərab, çörək, üzüm bağları olan bir torpağa aparacağam. **18** «Rəbb bizi qurtaracaq» deyib qoy Xizqiya sizi azdırmasın. Millətlərin allahlarından biri öz ölkəsini Aşşur padşahının əlindən qurtardımı? **19** Hani Xamatın və Arpadın allahları? Hani Sefarvayımin allahları? Samariyanı mənim əlimdən qurtardılar mı? **20** Bütün bu allahlardan hansı öz ölkəsini mənim əlimdən qurtardı? Bəs Rəbb necə Yerusalimi mənim əlimdən qurtara bilər?» **21** Camaat susdu və onun cavabında heç nə demədi. Cüntki padşah «ona cavab verməyin» deyə əmr etmişdi. **22** Saray rəisi Xilqiya oğlu Elyaqim, mirzə Şevna və salnaməçi Asəf oğlu Yoah cirilmiş paltarlıarda Xizqiyanın yanına gəlib baş vəzirin sözlərini ona çatdırıldılar.

37 Padşah Xizqiya bunu eşidəndə paltarını cirdi və çula bürünüb Rəbbin məbədinə girdi. **2** O, saray rəisi Elyaqimi, mirzə Şevnanı və kahinlərin aqsaqqallarını çula bürünmüş halda peyğəmbər Amots oğlu Yeşayanın yanına göndərdi. **3** Onlar Yeşayaya dedilər: «Xizqiya belə deyir: «Bu gün bəla, təhqir və rüsvayçılıq günüdür, cüntki uşaqların doğulma vaxtı çatıb, ancaq doğmağa güc yoxdur. **4** Bəlkə ağası Aşşur padşahının var olan Allahı təhqir etməyə göndərdiyi baş vəzirin sözlərini Allahın Rəbb eşidib buna görə məzəmmət edar. Ona görə də qalanlar üçün dua et!» **5** Padşah Xizqiyanın adamları Yeşayanın yanına gələndə **6** Yeşaya onlara dedi: «Ağanıza söyləyin ki, Rəbb belə deyir: «Aşşur padşahının nökarlarının Mənə qarşı küfr edərək söylədiyi və sanın eşitdiyiin sözlərdən qorxma. **7** Mən onun daxilinə elə bir ruh göndərəcəyəm ki, bir xəbər eşidib öz ölkəsinə qayıdacaq və orada onu qılıncla öldürdüürəcəyəm!» **8** Baş vəzir geri qayıdıb Aşşur padşahının Livna üzərinə hücum etdiyini gördü. Cüntki Lakişdən geri çəkildiyini eşitmişdi. **9** Aşşur padşahına «Kuş padşahı Tirhaqa sənin üstünə vuruşmağa gəlir» xəbəri çatdı. O bunu eşidəndə Xizqiyanın yanına qasidər göndərib dedi: **10** «Yəhuda padşahı Xizqiyaya belə söyləyin: «Qoy güvəndiyin Allahın

«Yeruşalim Aşşur padşahına taslim edilmeyəcək» deyə səni aldatmasın. 11 Axi sən eşitdin ki, Aşşur padşahları bütün ölkələrə nə ediblər, oraları necə vıran ediblər. Sən qurtula biləcəksənmi? 12 Atalarının məhv etdikləri millətlərin – Qozanın, Xaranın, Resefin və Telassarda olan Edenlilərin allahları onları qurtardılarımı? 13 Hani Xamat padşahı, Arpad padşahı, Sefarvayim şəhərinin, Henanın və Avvanın padşahı?» 14 Xızqıya məktubu qasidlərdən alib oxudu. O, Rəbbin məbədinə qalxıb məktubu Rəbbin öündə yera sərdi. 15 Xızqıya Rəbbə dua edib dedi: 16 «Ey keruvlar üstündə əyləşən Ordular Rəbbi olan İsrailin Allah! Bütün dünya padşahlıqlarının Allahı yalnız Sənsən. Göyü və yeri Sən yaratmışın. 17 Ya Rəbb, qulağın eşitsin, gözün görsün. Sanxerivin var olan Allahə qarşı küfr edərək göndərdiyi bütün sözlər qulaq as. 18 Ya Rəbb, doğrudur, Aşşur padşahları bütün ölkələri və onların torpaqlarını talan etdi, 19 allahları oda atib mahv etdi. Çünkü onlar Allah deyildi, insanlar onları ağac və daşdan düzəltmişdi. 20 Ey Allahımız Rəbb, indi isə yalvarıram, bizi onun əlindən qurtar və bütün dünya padşahlıqları bilsin ki, Rəbb yalnız Sənsən!» 21 Amots oğlu Yeşaya Xızqiyaya xəbər göndərib dedi: «İsrail Allahı Rəbb belə deyir: «Aşşur padşahı Sanxeriv barədə Mənə dua etdin». 22 Onun haqqında Rəbbin söylədiyi söz budur: “Bakıra Sion qızı Sənə xor baxıb lağ edir, Yeruşalim qızı Sənin arxanca başını bulayır. 23 Kimi söyüb küfr etdin? Kimə qarşı səsini qaldırdın? Kimə lovğalıqla baxdın? İsrailin Müqəddəsinə! 24 Nökərlərinin vasitəsilə Rəbbi təhqir edib dedin: «Çoxlu döyüş arabalarımla Dağların zirvəsinə, Livanın ən uca yerlərinə çıxdım. Uca sidr ağaclarını, Gözəl şam ağaclarını kəsdim, Uzaq təpələrinə, Yaşıl meşələrinə çıxdım. 25 Quyu qazdım və sularını içdim, Misirin bütün çaylarını ayağımla qurutdum». 26 Məgər eşitməmişən ki, Mən çıxdan bu işi hazırladım, Qədimdən bəri müyyəyən etdiyimi indi yerinə yetirirəm ki, Sən qalalı şəhərləri dağıdırıb Viranlılıyə çevirəsən. 27 Bu şəhərlərin sakınları zəiflədi, Çəşqinliğə və xəcalətə düşdü. Yetişməmişdən əvvəl yandırılan Cöl otu, göyərti və damda bitən ot kimi oldu. 28 Sənin oturuşunu, Girişiniçixisini, Mənə qarşı hiddətini bilişəm. 29 Mənə qarşı hiddətləndiyinə görə, Lovğalığın qulağıma çatdıguna görə Halqəmi burnuna və yüyənimə ağızına taxacağam, Səni gəldiyin yolla geri qaytaracağam. 30 Ancaq sənin üçün əlamət budur, ey Xızqıya! Bu il və gələn il özü yetişən barını, Üçüncü il isə taxıl zəmilərini, Üzüm bağları salıb onların bəhrəsini yeyin. 31 Yəhuda nəslindən qurtulub sağ qalanlar Yenə aşağıya doğru kök atacaq, Yuxarıya doğru bəhrə verəcək. 32 Çünkü qalanlar Yeruşalimdən, Xilas olanlar Sion dağından çıxacaq. Ordular Rəbbinin qeyrəti bunu edəcək”. 33 Buna görə Aşşur padşahı barədə Rəbb belə deyir: “O bu şəhərə girməyəcək, Oraya ox atmayıacaq, Qarşısına qalxanla çıxmayacaq, Qala öündə torpaq qalağı qurmayacaq. 34 Ancaq gəldiyi yolla geri qayıdacaq, Bu şəhərə girməyəcək” Rəbb bəyan edir. 35 “Mən bu şəhəri Özüm üçün, Qulum Davudun xatırınə

qoruyub xilas edəcəyəm”». 36 O gecə Rəbbin mələyi çıxıb Aşşur ordugahında yüz səksən beş min nəfəri qırdı. Səhər erkən qalxıb gördülər ki, onların hamısı öldürülüb. 37 Aşşur padşahı Sanxeriv geri çəkilib getdi və Ninevada qaldı. 38 O öz allahı Nisrokun məbədində səcəd edərkən oğulları Adrammelek ilə Şareser onu qılıncla öldürdü və Urartu ölkəsinə qaçıdı. Sanxerivin yerinə oğlu Esar-Xaddon padşah oldu.

38 O günlərdə Xızqıya ölümcül xəstələndi. Peyğəmbər Amots oğlu Yeşaya onun yanına gəlib dedi: «Rəbb belə deyir: “Evin üçün vəsiyyət et, çünkü xəstəlikdən sağalmayıb oləcəksən”». 2 Xızqıya üzünü divara çevirdi və Rəbbə dua edib dedi: 3 «Yalvarıram, ya Rəbb, yadına sal ki, necə Sənin öündə salehliklə və sidq ürkələ davranmışam, necə Sənin gözündə yaxşı olan işlər etmişəm». Xızqıya acı-acı ağladı. 4 Sonra Rəbbin sözü Yeşaya nazıl oldu: 5 «Qayıt, Xızqiyaya söylə ki, baban Davudun Allahı Rəbb belə deyir: “Sənin duanı eşitdim, göz yaşlarını gördüm. Bax sənin ömrünü on beş il artırıram. 6 Səni və bu şəhəri Aşşur padşahının əlindən qurtaracağam. Bu şəhəri qoruyaçağam. 7 Söylədiyi sözə əməl edəcəyinə Rəbbin verdiyi əlamət budur: 8 batan gınaşın Axazın tikdiyi günəş saatının üstünə düşən kölgəsi on dərəcə geri çəkiləcək”». Beləliklə, günəş enmə dərəcəsindən on dərəcə geri çəkildi. 9 Yəhuda padşahı Xızqıya xəstələniş şəfa tapdıqından sonra bunu yazdı: 10 «Mən öz-özümə dedim: Ömrüm yarıya çatan zaman Ölülər diyarının qapısından keçməliyəm, Həyatımın qalan illərindən məhrum olmuşam. (Sheol h7585) 11 Dedim, Rəbbi dirilər arasında, Bəli, Rəbbi bir daha görməyəcəyəm. Bu dünyada yaşıyanlar kimi Artıq insan üzü görməyəcəyəm. 12 Evim çoban çadırı kimi dağlıdı, əlimdən alındı. Həyatım dəzgahda toxunan saplar kimi dövr edirdi, Ya Rəbb, bu dəzgahdan məni kəsdin. Bir günün içində əcəlimi çatdırıdım. 13 Səhərə qədər ağrılardan çığirdim, Rəbb aslan tək bütün sümüklərimi qırır. Bir günün içində əcəlimi çatdırıdım. 14 Qaranşuş kimi, durna kimi çığirdim, Mən göyərçin tək inləyirəm. Göye baxmaqdan gözlərim yoruldu. Ya Xudavənd, imdadıma çat, zülmə düşmüşəm! 15 Nə deyim? Mənimlə danışan, bunu edən Rəbdir. Çəkdiyim əzəblərdən sonra qalan illərimi Sakit yaşayacağam. 16 Ya Xudavənd, adamları yaşıdan Sənsən, Məni da Sən yaşıdırsan. Məni yenə canlandıracıqsan, Yaşat məni! 17 Çəkdiyim əzəb-əziyyətim mənim xeyrimə oldu. Sən sevginlə canımı qəbirdən qurtardın, Bütün günahlarımı aradan götürdün. 18 Axi ölürlər diyari Sənə şükür etməz, Ölüm həmədlər söyləməz, Qəbirə düşənlər Sənin sədaqətinə ümid etməz. (Sheol h7585) 19 Bu gün Sənə etdiyim kimi Dirilər, yalnız dirilər Sənə şükür edər. Atalar Sənin sədaqətini övladlarına tanıtılır. 20 Rəbb mənə qurtuluş verdi, Ömrümüz boyu Rəbbin məbədində Səni simli alətlərlə, ilahilərlə mədh edərək». 21 Əvvəl Yeşaya demişdi: «Əncir kündəsi götürür, çibanın üstüne qoyun ki, padşah sağalsın». 22 Xızqıya dedi: «Rəbbin məbədinə qalxmağım üçün əlamət nədir?»

39 O zaman Babil padşahı Baladan oğlu Merodak-Baladan Xızqiyaya məktublar və hədiyyələr göndərdi, çünki Xızqiyanın xəstələndiğini və sağaldığını eşitmışdı. **2** Bunlar Xızqiyanı sevindirdi. O, xəzinəsində olan şəyləri - qızıl-gümüşü, ətriyyatı, qiymətli yağları, silah anbarındaki bütün əşyaları elçilərə göstərdi. Xızqiyanın sarayında və bütün torpağında onlara göstərmədiyi bir şey qalmadı. **3** Onda Yesaya peyğəmber padşah Xızqiyanın yanına gəlib, ona dedi: «Bu adamlar nə dedi? Onlar sənin yanına haradan gəldi?» Xızqiya dedi: «Uzaq bir ölkədən - Babilən gəldilər». **4** Yesaya dedi: «Sənin sarayında nə gördülər?» Xızqiya dedi: «Sarayimdə olan bütün şəyləri gördülər. Xəzinəmdə onlara göstərmədiyim bir şey qalmadı». **5** Onda Yesaya Xızqiyaya dedi: «Ordular Rəbbinin sözünü dinlə: **6** “Bir gün gələcək ki, sənin sarayında olan hər şey və atalarının bu günə qədər yiğdiqları şəylər Babilə aparılacaq, heç nə qalmayacaq”» deyir Rəbb. **7** “Sənin nəslindən olan və səndən törəyən bəzi oğullarını götürüb aparacaqlar və onlar Babil padşahının sarayında hərəməgəsi olacaqlar”». **8** Xızqiya Yesayaya dedi: «Söylədiyin Rəbbin sözü yaxşı sözdür». Sonra dedi: «Həc olmasa manim dövrümüzə sülh və əmin-amanlıq olacaq».

40 Allahınız deyir: «Təsəlli verin xalqımı, təsəlli verin! **2** Yeruşəlim sakinlərinə təskinlik verən sözlər söyləyin! Əsirlik dövrünün qurtarmasını, Təqsirlərinin əvəzinin verilməsini, Bütün günahlarına görə Rəbbin əlindən ikiqat cəza aldıqlarını onlara bəyan edin». **3** Nida edənin səsi gəlir: «Səhrada Rəbbin yolunu hazırlayın, Çöldə Allahımızın keçəcəyi yerləri hamar edin. **4** Hər dərə yüksəldiləcək, Hər dağ və təpə aşağı endiriləcək, Yoldakı əyriliklər düzələcək, Kələ-kötür yerlər hamar ediləcək. **5** Rəbbin əzəməti aşkar olunacaq, Bütün bəşər bunu birlikdə görəcək». Bu sözlər Rəbbin ağızından çıxıb. **6** Səs deyir: «Bəyan et!» «Nəyi bəyan edim?» deyə soruşdum. «Bütün bəşər ota bənzər, Onun bütün gözəlliyi çöl çiçəyi kimidir. **7** Rəbb nəfəsini üzərinə üfürəndə Ot quruyar, çiçək solar, Həqiqətən, bu xalq ota oxşar. **8** Ot quruyar, çiçək solar, Amma Allahımızın sözü əbədi qalar». **9** Ey Siona müjdə gətirən, yüksək dağ'a çıx! Ey Yeruşəlimə xoş xəbər gətirən, Ucalt səsini, car çək, Qaldır səsini, qorxma. Yəhuda şəhərlərinə de: «Budur Allahımız!» **10** Budur, Xudavənd Rəbb Öz qüvvəsi ilə gəlir, O, qüdrətlə hökm edəcək, Mükafatı Onunladır, Əhami öündəndir. **11** O Öz sürüsünü çoban kimi otaracaq, Quzuları qucağına alacaq, sinəsində gəzdirəcək, Sağmal heyvanların qayığını çəkib otaracaq. **12** Kim dənizləri ovcu ilə, Göyləri qarşı ilə ölüb? Yerin torpağını ölçü ilə, Dağları qapanla, Təpələri tərəzi ilə kim çəkib? **13** Rəbbin Ruhuna kim yol göstərdi? Ona kim məsləhətçi olub öyrətdi? **14** Ağıl öyrənmək üçün O kimdən məsləhət alıb? Ədalət yolunu kimdir ona göstərən? Kimdir Rəbbə bilik verən? Kimdir Ona dərraka yoluń anladan? **15** Rəbb üçün millətlər vədrəda bir damla su kimidir, Tərəzidə toz zərrəsi kimi sayılar,

Budur, adaları da toz kimi göyəsovur. **16** Qurbanları yandırmaq üçün Livan meşəsi kifayət deyil, Yandırma qurbanlar üçün oradakı heyvanlar bəs deyil. **17** Rəbbin önündə bütün millətlər heçdir, Bu Onun önündə hecdən də az, boş sayılar. **18** Bəs onda Allahı kimə bənzədərsiniz? Onu nəyə oxşadarsınız? **19** Bütəm? Onu usta tökür, Zərgər qızılla örtür, Gümüş zəncirlərlə bəzəyir. **20** Belə təqdimi gətirə bilməyən yoxsul adam Çürüməyən bir ağac seçər, Məhərətli usta tapar ki, Yerindən tərpanməyən büt düzəltsin. **21** Məgər siz bilmirsiniz? Məgər eşitməmisiniz? Başlanğıcdan bəri bunu sizə bildirmədilərmi? Dünyanın təməli qoyulduğandan bəri bunu dərk etmədinizmi? **22** Rəbb göy qübbəsinin üstündə oturur, Yer üzündə yaşayanlar çayırtkə kimidir. Göləleri tül pərdə kimi açır, Onları yaşamaq üçün çadır kimi qurur. **23** Rəbb padşahları heç edər, Dünya hökmdarlarını heç endirər. **24** Onlar yenice basdırılan, yenice əkilən, Gövdələri yenice kök salan ağaclarla bənzəyər. Üzərlərindən Rəbbin küləyi əsəndə quruyarlar, Qasırğa onları saman çöpü kimisovur. **25** «Bəs Məni onda kimə bənzədərsiniz ki, Mən ona oxşayım?» Deyir Müqəddəs Olan. **26** Başınızı göylərə qaldırıb baxın: Bunları kim yaratdı? Rəbb göy cisişlərini sıraya düzüb çıxarar, Onların hamisini adları ilə çağırar. Bol qüvvəsinə, böyük qüdrətinə görə Onlardan heç biri askik olmaz. **27** Ey Yaqub nəslı, ey İsrail! Nə üçün «Rəbb başıma gələnləri bilmir, Allahum mənim haqqıma diqqətsizlik edir?» Deyib gileyənlərsən? **28** Məgər sən bilmirsən? Məgər eşitməmisən? Rəbb əbədi Allahdır, Odur bütün dünyani yaradan. Nə yorulur, nə taqətdən düşür, Onun ağılı dərkədilməzdir. **29** O, yorğunlara güc verər, Taqətsizlərin qüvvətini artırar. **30** Hətta cavanlar yorular, taqətdən düşər, İgidlər əldən düşüb titrəyər. **31** Rəbbə ümidi bağlayanlarsa Yeni qüvvət əlar, Qanad açıb qartal kimi yüksəklərə uçar, Qaçanda taqətdən düşməzərlər, Yol gedib yorulmazlar.

41 Rəbb deyir: «Susun qarşısında, ey uzaq diyarlar! Qoy ümmətlər yeni güc alsın, Qoy yaxınlaşib danışınlar, Məhkəmə üçün birgə toplaşaq. **2** Ədalətli adamı şərqdən kim ayağa qaldırdı? Kim ona xidmət etməyi əmr etdi? Millətləri onun ixtiyarına kim verdi? Padşahları kim məglub etdi? O öz qılıncı ilə Onları torpağın tozunu çevirir, Yayı ilə göyəsovulan samana döndərir. **3** O onları təqib edir, Ayaqlarını basmadığı yoldan sağ-salamat keçir. **4** Bunları kim etdi, tamamladı? Əzəldən bəri nəsilləri çağırıran kimdir? Mən Rəbbəm, birinciymə və sonuncularla Mən Oyam». **5** Uzaq diyarlar bunu görüb qorxdu, Dünyanın ucqar yerləri lərzəyə gəldi. Onlar yaxınlaşib gəldilər, **6** Hər kəs qonuşusuna kömək edir, Qardaşına «Çəsur oll» deyir. **7** Usta zərgəri ürəkləndirir, Hamarlayan zindanə çəkicələr vuranı ruhlandıır, «Lehim yaxşı oldu» deyir. Büt yerindən laxlamasın deyə bütün mixləri bərkidirlər. **8** Lakin sən ey qulum İsrail, Seçdiyim Yaqub nəslı, Dostum İbrahimin övladları! **9** Səni dünyanın ucqar yerlərindən topladım, Ən uzaq yerlərdən səslədim:

«Sən qulumsan, səni seçdim, rədd etmədim» dedim. **10** Qorxma, çünkü Mən səninləyəm, Dəhşətə gəlmə, çünkü Allahın Mənəm. Səni qüvvətləndirəcəyəm, Sənə kömək edəcəyəm. Sadiq sağ əlimlə sənə dayaq olacağam. **11** Sənə qarşı hırsınlər hamisi xəcalət çəkib biabır olacaq, Sənə qarşı çıxanlar heçə çıxıb tələf olacaq. **12** Səninlə düşmənçilik edənləri axtaracaqsan, Amma tapa bilməyəcəksən, Səninlə vuruşanlar heç olacaq, **13** Çünkü sənin sağ əlindən tutub «Qorxma, sənə kömək edəcəyəm» deyən Allahın Rəbb Mənəm. **14** «Ey torpaq qurdu olan Yaqub nəslı, Ey İsrail əhli, qorxma! Sənə kömək edəcəyəm» Rəbb bəyan edir. Səni Satinalan İsrailin Müqəddəsidir. **15** Budur, səni təzə, dişləri iti vəl edəcəyəm. Sən dağları döyüb əzəcəksən, Təpələri saman çöpü kimisovuracaqsan. **16** Sən onları sovurduqda külək aparacaq, Qasırğa onları dağıdacaq, Sənsə Rəbdə sevinəcəksən, İsrailin Müqəddəsi ilə öyünəcəksən. **17** Məzlumlar və fəqirlər Su axtarın tapmayanda Dilləri susuzluqdan quruyur. Mən Rəbb onlara cavab verəcəyəm. Mən İsrailin Allahı onları tərk etməyəcəyəm. **18** Çılpaq təpələrdən çaylar, Vadilərdə su mənbələri açacağam. Səhranı gölməçəyə, quraq torpağı bulaqlara çevirəcəyəm, **19** Səhrada sidr, əbrişim, mərsin və zeytun əkəcəyəm. Quru torpaqda şam, çınar və sərv ağacını bir sıradə salacağam. **20** Beləcə insanlar görüb bilsin, Birgə fikirləşib başa düşsün: Bunu edan Rəbbin alıdır, Bunu yaradan İsrailin Müqəddəsidir. **21** Rəbb deyir: «İşinizi təqdim edin, Sübütünüzü göstərin», Bunu Yaqubun Padşahı söyləyir. **22** Bütlərinizi gətirin və qoy onlar sonra nə olacağını biza bildirsin, Olub-keçənləri biza naqıl etsin, Biz dərindən düşünüb sonunu öyrənək. Yaxud onlar gələcəyi biza aqah etsin. **23** Ey bütłər, bundan sonra baş verən hadisələrdən bizə danışın, Qoy sizin allah olduğunu bilək! Yaxşılıq ya pislik edin ki, hamımız qorxub vahiməyə düşək. **24** Amma siz heç nəsiniz, əməlləriniz də heçdir. Sizə səcdə etməyi seçən iyrəncidir! **25** Şimaldan bir nəfəri hərakətə gətirdim, o gəlir. O, gündoğandan adımı çağıracaq. Dulusçu gili tapdalayan kimi O, hökmədarları palçıq kimi tapdalayacaq. **26** Kim bunu başlangıçdan bəyan etdi ki, biz bilək, əvvəlcədən kim bildirdi ki, Biz «O haqlıdır» deyə bilək? Amma bunu bəyan edən yox idi, Bildirən yox idi, Sözlərinizi eşidən da yox idi. **27** İlk olaraq Siona «budur, budur onlar» deyirəm. Yeruşəlimə müjdəçini göndərəcəyəm. **28** Baxdim, aralarında öyünd-nəsihat vera bilən heç kim yox idi ki, Onlardan soruşum, bir cavab alım. **29** Budur, hamisi püçdür, Etdikləri işlər da heç bir seydir, İnsanların tökmə bütłəri yalnız küləkdir, fanidir.

42 Budur, Mənim saxladığım, seçdiyim qulum! Kənlüm ondan razıdır! Mən Öz Ruhumu onun üzərinə qoymuşam. O, millətlərə ədalət gətirəcək. **2** Çiğirmayacaq, səsini qaldırmayacaq, Küçələrdə heç kim onun səsini eşitməyəcək. **3** Əzilmiş qamışı qırmayacaq, Tüstülenən piltəni söndürməyəcək. O, ədaləti sədaqətlə yayacaq. **4** O, yer üzündə ədaləti quranadək Ümidini, cəsarətini

itirməyəcək, Uzaq diyarlar onun qanununa etibar edəcək. **5** Göyərleri yaradıb onları sərən, Yeri və onun üzərindəkiliəri düzəldən, Dünayadakı adamlara nafas verən, Yer üzündə gəzən insanlara ruh verən Rəbb Allah belə deyir: **6** «Mən Rəbb salehliyimlə səni çağirdim, Səni əlindən tutacağam, Səni qoruyaçağam, Səni xalqım üçün əhd edəcəyəm, Millətlərə nur edəcəyəm ki, **7** Korların gözlərini açan, Zindandan dustaqları, Zülmətdə, həbsxanada oturanları azad edəsən. **8** Mən Rəbbəm, adım budur. Öz izzətimi heç kimə vermərəm, Həmədlərimi bütünlərə bəxş etmərəm. **9** Budur, əvvəlki işlər həyata keçdi, İndi Mən təzə işləri bəyan edirəm, Onlar yetişməmişdən əvvəl Sizi xəbərdar edirəm». **10** Ey dəniz səyyahları, dənizdəki canlılar, Uzaq diyarlar və orada yaşayınlar, Rəbbə yeni ilahi oxuyun! Dünyanın ən ucqar yerlərindən Ona həmədlər gətirin! **11** Qoy səhra və oradakı şəhərlər, Qədar xalqı yaşayın kəndlər səsini ucaltsın, Sela sakinləri tərənnüm nəğməsi söyləsin, Dağların zirvəsindən qışqırsın. **12** Hami Rəbbi izzətləndirsin, Uzaq diyarlar da Ona həmd etsin. **13** Rəbb cəsur igid kimi çıxacaq, Cəngavər kimi qeyrətə geləcək, Çığırın döyüş nərəsi çəkəcək, Düşmənlərinə Öz qüdrətini göstərəcək. **14** Rəbb deyir: «Xeyli vaxtdır ki, dinmirəm, Susuram, səbir edirəm, İndi isə doğuş ağrısı çəkən qadın kimi Qişqıracağam, təngnəfəs olub zaryayağam. **15** Dağları, təpələri dağıdacağam, Bütün yaşlıllarını qurudacağam, Çayları adalara çevirəcəyəm, hovuzları qurudacağam. **16** Korları tanımadıqları yolla aparacağam, Onlara bilmədikləri yollarda rəhbər olacağam. Qaranlığı qarşılarda işığa, Kələ-kötür yolları düzənləyi çevirəcəyəm. Bu şeyləri onlar üçün edəcəyəm, Onları tərk etməyəcəyəm. **17** Oyma bütünlərə güvənənlər, Tökmə bütürlərə "Sizsiniz allahlarımız" deyənlər Geri qaytarılıb utandırılacaq. **18** Ey karlar, eşidin! Ey korlar, baxın, görün! **19** Qulum qədər kor olan varmı? Göndərdiyim qasid qədər kar olan varmı? Özünü Mənə həsr edən, Rəbbin qulu qədər kor olan varmı? **20** Siz çox şey gördünüz, amma nəzərə almadınız, Qulaqlarımız açıq idi, amma eşitmədiniz!» **21** Rəbb Öz salehliyi naminə Qanununu ucaldıb izzətləndirməkdən xoşlandı. **22** Lakin bu qarət olunmuş, soyulmuş xalqdır. Hamisi qazamatlarda buxovlanıb zindanlarda saxlanılmışdır. Onlar ovları və qurtaranları yoxdur. Onları qarət edirlər, «geri qaytarın» deyən yoxdur. **23** Sizdən kim buna qulaq asacaq, Gələcəkdə kim diqqətlə dinləyəcək? **24** Yaqub nəslini, İsraili soyğunçular əlinə Kim qarət edilmək üçün təslim etdi? Məgər qarşısında günah işlətdiyimiz Rəbb deyilmi? Onlar Onun yolları ilə getmək istəmədi, Qanununa qulaq asmadı. **25** Buna görə alovlu qazəbini, döyüşün şiddetini üstlərinə yağırdı. Od onları dövrəyə aldı, Amma onlar anlamadılar, Onları yandırdı, Amma ona ciddi fikir vermədilər.

43 İndi isə, ey Yaqub, ey İsrail, səni yaradan, Sənə həyat verən Rəbb belə deyir: «Qorxma, çünkü Mən səni satın aldım, Səni adınlı çağirdim, sən

Mənimsən. **2** Dərin sulardan keçənə belə, Mən səninlə olacağam, Çaylardan keçəndə batmayacaqsan, Odun içindən qaçanə belə, yanmayacaqsan, Alov səni məhv etməyəcək. **3** Çünkü Mən sənin Allahın Rəbbəm, İsrailin Müqəddəsiyəm, Sənin Xilaskarınam. Misiri sənin üçün fidya, Kuş və Seva ölkələrini Sənin azadlığının əvəzinə verdim. **4** Sən nəzərimdə qiymətli, çox əziz olduğuna görə Səni sevdiyim üçün, Sənin əvəzinə adamları, həyatın üçün ümmətləri verəcəyəm. **5** Qorxma, Mən səninləyəm, Nəslindən olanları şərqdən gətirəcəyəm, Səni qarbdən toplayacağam. **6** Şimala “ver” deyəcəyəm, Cənuba “saxlama” söyləyəcəyəm. Oğullarımı əzaqlardan, Qızlarımı dünyanın ucqar yerlərindən getir. **7** Mənim adımla çağırılan hər insanı, İzzətim üçün yaratdığım, Bəli, həyat verdiyim, Yaratdığım hər bir adamı getir». **8** Gözləri olan kor, Qulaqları olan kar xalqı getir. **9** Bütün millətlər bir yerə yığılsın, Ümmətlər toplansın. Bunlardan kim bu sözü bəyan edər? Olub-keçənləri biza bildirər? Qoy onların şahidləri irəli gəlib bərəət qazansın, DİNLEYİB desin: «Bu düzdür». **10** Rəbb bəyan edir: «Sizsiniz Mənim şahidlərim, seçdiyim qullarım, Belə ki Məni tanıyıb, Mənə arxalanınız, Həm də anlayasınız ki, Mən Oyam. Məndən əvvəl Allah mövcud olmayıb, Məndən sonra da olmayıacaq. **11** Mənəm Rəbb, yalnız Mənəm, Məndən başqa qurtarıcı yoxdur. **12** Mən dedim və Mən qurtardım, Mən bəyan etdim, Aranızda başqa allahlar yox idi. Sizsiniz şahidlərim». Rəbb bəyan edir, «Allah Mənəm. **13** Əzəldən bəri Mən Oyam, Mənim əlimdən qurtaran yoxdur. Mən bir şey edəndə buna kim mane ola bilər?» **14** Sizi Satınalan, İsrailin Müqəddəsi, Rəbb belə deyir: «Sizin xatirinizə Babilə ordu göndərəcəyəm. Onların hamisini qaçqın edəcəyəm, Xaldeylilər də öyündükləri gəmilərlə qaçacaq. **15** Mən Rəbbəm, sizin Müqəddəsinizəm, İsraili yaradanan, Padşahınızəm. **16** Dənizdə və azgın sularda yol, riz açan, **17** Atlarla döyük arabalarını, İgid cəngavərləri ilə ordunu bırgə yola çıxaran Rəbb belə deyir: «Onlar yixilb, qalxa bilməyəcək, Basdırılıb piltə kimi söndürüldü. **18** Əvvəlki şeyləri yada salmayın, Köhnə hadisələr barəsində düşünməyin. **19** Budur, Mən təzə bir şey edirəm, O artıq baş verir, Məgər siz bunu başa düşmürsünüz? Bəli, Mən çöllükdə yol salacağam, Quru torpaqda çaylar yaradacağam. **20** Mənim seçdiyim xalqıma su içirtmək üçün Çöllükdə su verdiyimə görə, Quru torpaqda çaylar yaratdığima görə, Vəhşi heyvanlar, çäqqallar və dəvəquşuları Məni ucaldaq. **21** Bu xalqı Mən Özülm üçün yaratdım ki, Mənə həndlər söyləsin. **22** Lakin sən, ey Yaqub nəsl, Mənim adımı çağırmadın, Ey İsrail, Məndən bezdin. **23** Yandırma qurbanı üçün Mənə quzular gətirmədin, Qurbanlarımla Mənə ehtiram etmədin. Sənə təqdimlərə görə əziyyət vermadım, Kündür təqdimləri ilə bezdirmədim. **24** Mənim üçün pulla ətirlə qamış almadın, Qurbanların piyi ilə Məni doydurmadın. Əksinə, sən günahlarını Mənə yükledin, Təqsirlərinlə Məni yordun. **25** Mənəm Öz xatırıma görə sənin əsyankarlığını silən, Bəli, Mən günahlarını

yada salmaram. **26** Yadıma sal, gəl mühakiməyə gedək, Bəraət qazanmaq üçün məhkəmədə işindən danış. **27** İlk əcdadların günahı batdı, Rəhbərlərin Mənə qarşı əsyankar oldu. **28** Buna görə də Mən İbadətgahın rəhbərlərini murdarlıq vadar etdim. Yaqub nəslini qırğına, İsraili isə rəzəlatə məhkum etdim.

44 İndi isə, ey qulum Yaqub nəsl, Seçdiyim İsrail, qulaq as! **2** Səni yaradan, ana bətnində quruluş verən, imdadına çatan Rəbb belə deyir: «Qorxma, ey qulum Yaqub nəsl, Ey seçdiyim Yesurun! **3** Susamış torpağı sulayacağam, Quru torpağa sellər axıdacağam, Övladlarına Ruhumu elşan edəcəyəm, Nəslinə xeyir-duami verəcəyəm. **4** Onlar otlar arasında, Axar sular kənarında, Söyüd ağacları kimi boy atacaq. **5** Biri «Mən Rəbbinəm» deyəcək, O birisi Yaqubun adı ilə çağırılacaq. Digəri də elinə «Rəbbin quluyam» deyə yazacaq, İsrail adını üzərinə götürəcək». **6** Rəbb, İsrailin Padşahı, Satınalanı, Ordular Rəbbi belə deyir: «Mən birinciym, Mən sonuncuyam, Məndən başqa Allah yoxdur. **7** Mənə bənzəyən varmı? Xəbər versin. Qədim xalqımı yaratdığımdan bəri olub-keçənləri, Bundan sonra olduqlarını danişib nəql etsin, Bəli, gələcək hadisələri bildirin! **8** Qorxmayın, dəhşətə golməyin, Mən sizə əzəldən bəri bunu söyləyib danişmadımmi? Siz Mənim şahidlərimsiniz! Məndən başqa Allah varmı? Başqa Qaya yoxdur. O birilərini tanımırıam». **9** Bütləri düzəldən adamlar puçdur, Zövq alıqları əşyalardan heç bir xeyir yoxdur. Bütlərə qulluq edənlər heç bir şey görmür, Heç bir şey bilmir, Onlar axırdı xəcalət içində olacaq. **10** Kim istəyər fayda verməyən allah düzəltsin, Tökəm büt yaratsın? **11** Budur, bunları düzəldənlərin hamısı xəcalət içində olacaq. Ustalar isə özləri də insandır, Qoy onların hamısı toplaşıb məhkəmədə dursun, Dəhşətə düşüb birlikdə xəcalət çəksin. **12** Dəmirçi alətini götürüb, Kömürün odunda işləyir, Çəkiclə dəmirə ölüç verir, Güclü əli ilə üstündə çalışır. Onda ac qalır, taqədən düşür, Susuz qalıb üzülli. **13** Dülger iplə ölçür, Ağacı tabaşırıla nişanlayır, Rəndələyir, istənilən şəkəl salır, Pərgarla dairə çekir, İnsan surəti verir, İnsan gözəlliyyinə bənzər düzəldərk Evinə qoymaq üçün bir büt yaradır. **14** İnsan özü üçün sidr ağacları kəsir, Şam ağacını, palıd ağacını seçir. Meşədə özü üçün bir ağaç götürür, Küknar ağacı əkir və yağış onu böyür. **15** Sonra ağac oduna işlənir. İnsan gətirdiyi odunlu həm isinir, Həm sobanı yandırır, çörək bişirir. Həm də özüna bir allah düzəldir, Düzəltdiyi bütün qarşısında səcdə edir, Yerə sərilir. **16** Odunun bir hissəsini yandırır, Alovunda ət qızardır, Qarnını doyuraraq, isinib deyir: «Ah, isindim, odun istisini hiss etdim!» **17** Ağacın qalğından özünə allah, Bir oyma büt düzəldib Qarşısında yerə sərilir, səcdə edir. Bu bütə dua edib yalvarır: «Məni xilas et, çünkü sənsən mənim allahım!» **18** Onlar bilmir, dərk etmir, Çünkü gözələri də, zehinləri də elə bağlıdır ki, Görməzlər, anlamazlar. **19** Buna fikir vermirlər, bilmirlər, Dərk etmirlər ki, belə desinlər: «Odunun bir hissəsini

yandırdım, Közündə də çörək bişirdim, ət qızartdım, yedim. Qalığından bir murdar şey düzəldimmi? Bir parça taxtanın qarşısında yerə sərilimmi? **20** Bu, kül yemək kimi boş işdir, Aldanmış ürəkləri onları yoldan azdırır, Canlarını qurtara bilmir və sağ əlimdəki əşya aldadıcı deyilmə!» **21** «Ey Yaqub nəslı, Dediym sözləri xatırla, Cünki sən qulumsan, ey İsrail, Mən səni yaratdım, sən Mənim qulumsan, Səni unutmaram, ey İsrail! **22** Üsyankarlığımı bulud kimi dağıldım, Günahlarını duman kimi sildim, Mənə tərəf dön, Cünki Mən səni satın aldım». **23** Tərənnüm edin, ey göylər, Cünki bunu edən Rəbdir. Çığırın, ey torpağın dərinlikləri, Ey dağlar, ey meşə, ey meşədəki bütün ağaclar, Sevincdən haray çəkin, Cünki Rəbb Yaqub nəslini satın aldı, İsraildə izzətini aşkar etdi. **24** Səni Satınalan, Ana bətnində quruluş verən Rəbb deyir: «Bütün şeyləri yaradan, göyləri təkcə yayan, Təkbaşına yer üzünü sərən, **25** Yalançı peyğəmbərlərin möcüzələrini boşça çıxaran, Falçıları ifşa edən, Müdrikləri geri qaytaran, Onların biliyini heçə çevirən, **26** Qulunun sözələrini icra edən, Elçilərinin sözələrini gerçək edən, Yeruşəlim üçün “burada sakinləri təzadən məskunlaşacaq”, Yəhuda şəhərlərinə “bunlar yenidən qurulacaq, Xarabalıqları yenidən bərpa edəcəyəm” deyən Rəbb Mənəm, **27** Dərin sulara “Quru! Mən çaylarını qurudacağam” söyləyən, **28** Kir haqqında “o, çobanımdır, Xoşuma gələnlərin hamısını həyata keçirəcək”, Yeruşəlim haqqında “yenidən qurulacaq”, Məbəd haqqında “təməlin qoyulacaq” deyən Rəbb Mənəm».

45 Rəbb məsh etdiyi adama – Sağ əlindən tutduğu Kira bələ deyir. Onun öündə millətləri baş əydirəcəyəm, Padşahları qüdrətindən məhrum edəcəyəm, Öündə qapıları açacağam, Darvazalar onun qarşısında bir daha bağlanmayacaq. Rəbb deyir: **2** «Mən qarşısında gedib dağları düzəngəha çevirəcəyəm, Tunc qapıları qırıb Dəmir qıffıları sindiracağam. **3** Qarantalıqda gizlənmiş sərvətlərini, Gizli yerlərdə saxlanılan xəzinələri sənə verəcəyəm ki, biləsən: Səni adınla çağırıan Rəbb Mənəm, İsrailin Allahiyam Mən. **4** Qulun Yaqub nəslı, seçdiyim İsrail naminə Səni adınla çağırıb hörmət göstərdim, Halbüki sən Məni tanımirdin. **5** Rəbb Mənəm, başqası yoxdur, Məndən başqa Allah yoxdur. Səni Mən gücləndirəcəyəm, Halbüki Məni tanımirdin. **6** Beləliklə, gündoğandan günbatana qədər qoy bilsinlər ki, Məndən savayı heç kim yoxdur, Rəbb Mənəm, başqası yoxdur. **7** Nuru, qaranlığı, sülhü, fəlakəti yaradan Mənəm, Bütin bunları edən Rəbb Mənəm. **8** Ey göylər, yuxarıdan damlayın, Qoy buludlar salehlik yağıdırsın, Torpaq açılsın, xilas bəhrəsini yetişdirsin, Onunla birlikdə salehlik bitsin. Bunları yaradan Rəbb Mənəm». **9** Yaradəni ilə çəkişənin vay halına! Çəkişən özü də saxsı qablar arasında yalnız saxsı parçasıdır. Gil öz dulusçusuna «Nə düzəldirsən?» Yaxud «yaradığın şeyin dəstəkləri yoxdur» deyə bilərmi? **10** Atasına «Dünyaya məni nə üçün gətirdin?» Anasına «Məni nə üçün doğdur?» deyənin

vay halına! **11** İsrailin Müqəddəsi, Onu yaradan Rəbb bələ deyir: «Övladlarınızın gələcəyi haqqında Mənə sual verə bilərsinizmi? Gördükərim işlər barəsində Mənə əmr edə bilərsinizmi? **12** Dünyanı da, yer üzündə yaşayan adamı da Mən yaratdım. Mənim əllərim göyləri yaydı, əmrimlə səma cisimləri quruldu. **13** Mən Kiri ədalətlə hərəkət etməyə vadar etdim. Yollarını dürüst edəcəyəm. O, şəhərimi tikəcək, Sürgün olunmuş adamları Fidyəsiz, bəxşəsiz azad edəcək». Bunu Ordular Rəbbi deyir. **14** Rəbb bələ deyir: «Misirlilərin var-dövləti, Kuşun ticarət galırı, Ucابولو Sevalılar yanınıza gəlib qulunuz olacaq. Onlar buxovlanacaq və ardınızca gedəcək, Qarşınızda yerə sərilib yalvaracaq: “Allah yalnız sizinlərdir və başqa birisi yoxdur. Bundan savayı Allah yoxdur”». **15** Həqiqətən, Sən Özünü gizlədən Allahsan, Ey İsrailin Allahı, ey Qurtarıcı! **16** Büt düzəldənlərin hamısı utandırılacaq, Rüsvay olacaq, xəcalət çəkib uzaqlaşacaq. **17** Amma İsrailə qurtuluşu Rəbb verəcək. Bu qurtuluş əbədi sürəcək. Əsrlər boyu İsrail utanmayacaq, rüsvay olmayıcaq. **18** Göyləri yaradan Rəbb bircə olan Allahdır! O, dünyani yaradı, ona quruluş verdi, Rəbb dünyani qarşaqarışq yaratmadı, Onu yaşamaq üçün qurdu. O deyir: «Mən Rəbbəm, başqası yoxdur! **19** Mən gizlində, qaranlıq dünyasında danışmadım, Yaqub nəslinə “Məni qarşaqarışq yerdə axtarın” demədim. Doğrusunu söyləyən, ədaləti bəyan edən Rəbb Mənəm. **20** Yığışın, gəlin, bir yera toplaşın, ey millətlərdən sağ qalan kəslər! Taxta bütürləri gəzdirənlər, Xilas verməyən allahlara dua edənlər heç nə bilmir. **21** Danışın, işinizi təqdim edin, Qoy hamı birlikdə məsləhətləşib söyləsin: “Bunu qədimdə kim bəyan etdi, Keçmişdə kim bildirdi?” Bunu Mən Rəbb, demədimmi? Məndən başqa Allah, ədalətli Allah və Qurtarıcı yoxdur. Məndən başqası yoxdur. **22** Ey yer üzünü qurtaracağınadək hər yerdə yaşayanlar, Mənə tərəf dönün və xilas olun! Cünki Mən Allaham və başqası yoxdur! **23** Varlığıma and içdim, Ağzımdan çıxan kəlmə doğrudur, boşça çıxmaz. Hər diz önmədə çökəcək, Hər dil Mənə and içəcək. **24** Mənim üçün bələ deyəcəklər: “Salehlik və qüvvət yalnız Rəbdədir. Ona qarşı qəzəblənlər hüzuruna gəlib utanacaqlar. **25** Bütün İsrail nəslisi Rəbdə haqq qazanacaq və izzətlənəcək”».

46 «Bel allahu diz çökdü, Nevo allahu əyildi, Babilin bütürləri heyvanlara, öküzlərə yüklandı, Daşınan əşyalar heyvanlara ağır yük oldu. **2** Onlar birgə əyildilər, diz çökdülər, Yük oldular, bundan qurtula bilməyib əsirliyə aparıldılar. **3** Qulaq asın Mənə, ey Yaqub nəslı, Ey bütün İsrail nəslinin sağ qalanları! Anadan olandan sizi aparram, Bətnənən çıxandan sizi daşıyıram. **4** Siz qocalanacaq Mən Oyam, Saçlarınızda dən düşənəcan Mən sizi aparacağam, Sizi Mən yaratdım, Mən daşıyağam. Bəli, Mən sizi aparacağam və xilas edəcəyəm. **5** Məni kimə bənzədəcəksiniz, kimə oxşadacaqsınız, Kiminlə müqayisə edəcəksiniz ki, biz oxşar olaq? **6** Kimsə pul kisasından qızıl çıxarı, Tərəzidə gümüş çəkir, Bu puldan zərgərə büt düzəldirir, Sonra öündə yerə sərilib səcdə edir! **7** Onu ciyinlərinə yükleyib daşıyırlar, yerinə

qoyurlar. Beləcə büt durur, yerindən tərpənmir. Ona yalvarıllar, o cavab vermir, Heç bir bələdan qurtarmır. **8** Ey üşyankar insanlar, bunu xatırlayın, Mərd olun, yadınızdan çıxarmayın! **9** Qədimdən bəri olan hadisələri xatırlayın, Çünkü Allah Mənəm, başqası yoxdur, Mənəm Allah, Mənə bənzəri yoxdur! **10** Axırı əvvəldən, Baş verməmiş hadisələri əzəldən bildirən, "Niyyətim baş tutacaq, İstədiyim hər şeyi edəcəyəm" deyən Mənəm. **11** Şərqdən bir yırıcı quşu, Uzaq diyardan niyyətimi yerinə yetirən adamı çağırın Mənəm. Mən bunları dedim, Mütləq yerinə yetirəcəyəm, Mən niyyət etmişəm, bunu icra edəcəyəm. **12** Ey salehlikdən uzaq olan dikbaş insanlar! Məni dinləyin! **13** Salehliyiniz yaxındır, uzaq deyil, Qurtuluşum ləngiməyəcək. Siona xilası, İsrailə izzətimi bəxş edəcəyəm.

47 Ey bakırə Babil qızı, Düş aşağı, torpaqda otur. **1** Ey Xaldey qızı, Artıq taxt yoxdur, yerdə otur. Bundan sonra sənə "Zərif, nazlı" deməyəcəklər. **2** Bir cüt dəyirman daşı götür, unu üyüt. Örpəyini aç, balağını qaldır, Baldırıların açıb çaylardan keç. **3** Çılpaqlığın açılacaq, ayıb yerin görünəcək. Mən intiqam alacağam, Heç kimi əsirgəməyəcəyəm». **4** Bizi Satinalan İsrailin Müqəddəsidir, Onun adı Ordular Rəbbidir. **5** Rəbb deyir: «Ey Xaldey qızı, Qarənlığa çəkil, sakitcə otur! Çünkü bundan sonra sənə daha Padşahlıqların mələkəsi çağrımayaçaqlar! **6** Öz xalqına qəzəbləndim, İrsimi kiçildib sənə verdim. Lakin sən onların halına acımadın, Hətta yaşlılara da ağır boyunduruq yüksəldin. **7** "Həmişə əbədi mələkə olacağam" deyə düşüñürdü. Bunları ürəyinə gətirmirdin, sonu düşünmürdü. **8** İndi isə qulaq as, ey əmin-amanlıqda yaşıyan zövq dliuskünlü! Sən ürəyində deyirdin: "Mən mənəm, Məndən başqası yoxdur. Heç vaxt dul qalmayacağam, Övlad itirmək dərdini bilməyəcəyəm". **9** Bu iki bəla bir gündə, Qəflətən başına gələcək. Böyük cadugərliyinə, hədsiz ovsunçuluq etdiyinə baxmayaraq, Həm övladlarını itirəcək, həm da dul qalacaqsan. **10** Pisliyinə güvəndin, Dedin: "Məni heç kim görmür". Sənin hikmətin və biliyin sənə azdırı. Düşündün: "Mən mənəm, Məndən başqası yoxdur". **11** Lakin üzərinə bəla gələcək, Sən onun qarşısını ala bilməyəcəksən, Sən xərac versən də, bu fəlakət üstünə gələcək, Bilmədiyin bəla qəflətən üzərinə düşəcək. **12** Gənc yaşlarından bəri Məşqul olduğun ovsunçuluğuna və böyük cadugərliyinə davam et. Bəlkə onlardan bir xeyir görərsən, Bəlkə düşmənlarını onlara vahiməyə sala bilərsən! **13** Aldığın çoxlu məsləhətlər sənə üzdü. Qoy ulduz falına baxanlar, münəccimlər, Yeni ay çıxanda olacaq hadisələri bildirənlər İndi gəlib sənə Başına gələn bələlərdən xilas etsinlər. **14** Bax, onlar küləş kimidir, Od onları yandırıb-yaxar. Özlərini alovun gücündən xilas edə bilməyəcəklər. Bu alov isinmək üçün kömərlü od deyil, Qabağında oturulacaq od deyil. **15** Sənin işlədiyin, cavanlığından bəri alver etdiyin adamların Aqıbəti belə

olacaq. Hər kəs öz yolu ilə gedəcək, səni xilas edən olmayıcaq.

48 Ey Yaqub nəslı, İsrail adı ilə çağırılan, Yəhudanın behindən gələn, Rəbbin adı ilə and içən, İsrail Allahının adını etiraf edən, Fəqət buna həqiqətlə və salehliklə əmal etməyən nəsil, Buna qulaq as! **2** Müqəddəs şəhərdən olduğunuzə görə, İsrail Allahına bel bağladığınızə görə fəxr edirsiniz. Onun adı Ordular Rəbbidir. **3** Olub-keçənləri əvvəldən Mən bəyan etdim. Bu sözərək ağızından çıxdı və onları Mən bildirdim. Sonra qəflətən bunları həyata keçirdim və onlar yerinə yetdi. **4** Biliyim inadır olduğunuzu, Dəmir boyunlusunuz, tunc alınlısınız. **5** Bunları siza qədimdən bəri bildirdim, Baş verməməşdən əvvəl siza xəbər verdim ki, Siz "bunu bütün etdi, oyma və tökmə bülətlər Bunları əmr etdilər" deməyəsiniz. **6** Bunu eşitdiniz, indi isə hamisəna nəzər salın. Bəs bunu qəbul etməyəcəksiniz? indi isə Mən siza yeni şeyləri, Bilmədiyinən gizli şeyləri bildirəcəyəm. **7** Bunlar indi yaradılır, keçmişdə yox. Siz bunu bu günü qədər bilmədiniz, Ona görə "bunu bilirdik" deyə bilməzsiniz. **8** Siz bu barədən eşitmisiniz, Nə də xəbəriniz olub, Keçmişdən bəri qulaqlarınız bağlıdır. Nə qədər xain olduğunuzu biliyim, Ana bətnindən belə, sizin üşyankar çağırılacağınızdan xəbərdaram. **9** Adım naminə qəzəbimi saxlayırdım, Şöhrətim naminə qeyzimin qabağını alırdım ki, sizi məhv etməyim. **10** Budur, Mən sizi gümüş kimi olmasa da, təmizlədim, Sizi iztirab ocağında çəkdim. **11** Öz xatırıma, Öz xatırıma bunu edirəm. Axi niyə Mənim adım küfrlə çəkilsin? Mən Öz izzətimi heç kimə vermərəm. **12** Qulaq as Mənə, ey Yaqub nəslı, çağırırdım İsrail! Mən Oyam, Mən birinciyəm, Mən sonuncuyam. **13** Mənim əlim yerin təməlini qoysa, Sağ əlim göyləri sərdi. Mən onları çağıranda onlar birlikdə düzülür. **14** Hamınız toplaşın, dinləyin! Bütərdən hansıdır bu şeyləri bəyan edən? Rəbbin sevdiyi adam Babilə Onun məqsədini yerinə yetirəcək, Onun ali Xaldeylilərə qarşı qalxacaq. **15** Mən, bəli Mən dedim, Onu Mən çağırırdım, Onu gətirdim, O öz yolunda uğurlu olacaq. **16** Mənə yaxın galin, bunu dinləyin! Başlanğıcdan bəri Mən açıq danışdım, O vaxtdan indiyədək oradayam. Xudavənd Rəbb indi Məni və Ruhunu göndərdi. **17** Sənə Satinalan, Rəbb, İsrailin Müqəddəsi belə deyir: «Allahın Rəbb Mənəm, Mən sənin xeyrinə sənə öyrədirəm, Getdiyin lazımlı olan yolla səni aparıram. **18** Ah, kaş ki sən Mənim əmrlərimə diqqət yetirəydi! Onda əmin-amanlığın heç vaxt qurumayan çay kimi axardı, Salehliyin dəniz dalğaları kimi olardı. **19** Nəslin dəniz qumu kimi, Övladların qum dənələri kimi olardı. Adları qarşısında nə pozulardı, nə də silinərdi». **20** Babilən çıxın, Xaldeylilərin torpağından qaçın, Sevinc səsi ilə bəyan edin, bunu bildirin, Dünyanın an uzaq yerlərinə bu xəbəri çatdırın, Deyin: «Rəbb qulu Yaqub nəslini satın aldı». **21** Səhradan keçərkən susuzluq çəkmədilər. Rəbb onlar üçün qayadan su axıtdı, Qayanı

yardı və oradan su fişqirdi. 22 «Pislərə isə sülh yoxdur» Rəbb deyir.

49 Ey uzaq diyarlar, Məni dinləyin! Ey uzaqda yaşıyan ümmətlər, yaxşı qulaq asın! Rəbb məni anadan olandan bəri çağırmışdı, Ana bətnindən adımı yadına saldı. 2 Ağzımı iti qılınc kimi etdi, O məni əlinin kölgəsində gizlətdi. O məni iti ox edib Öz oxdanında saxladı. 3 Mənə dedi: «Qulumsan, ey Israil, Mən səninlə izzətlənəcəyəm». 4 Amma mən dedim: «Mən boş yerə çalışdım, Gücümü hədər yera tükətdim. Rəbb mənə yenə haqq qazandırır, Mükafatım Allahimdadır». 5 Rəbb məni qulu etmək üçün Ana bətnində mənə quruluş verdi ki, Yaqub nəslini Ona tərəf döndərim, Israili Onun öününa toplayım. Onun gözündə hörmət qazandıım, Qüdrətim Allahuñ oldı. Rəbb indi belə deyir. 6 O deyir: «Yaqub qəbilələrinin bərpası, Israilin sağ qalanlarının geri qayitması üçün Qulum olmağın kifayət deyil. Səni millətlərə nur edəcəyəm ki, Xiləsim dünyənin ən uzaq yerlərinə yayılsın». 7 Adamların nifrət etdiyi, Millətin həqarətə baxdıgi, Hökmədarların qulu olan şəxsa, Israilin Satinalanı, Müqəddəsi, Rəbb belə deyir: «Israilin Müqəddəsi, Sadiq Rəbb səni seçdiyinən görə Padşahlar səni görüb ayağa qalxacaq, Əmirlər qarşında yerə səriləcək». 8 Rəbb belə deyir: «Münasib vaxtda sənə cavab verdim, Xiləs günü sənə kömək etdim. Səni hifz edəcəyəm. Səni xalqım üçün əhd edəcəyəm ki, Dağılmış ölkəni bərpa edəsən, ırs olaraq yenə sahiblərinə verəsən. 9 Dustaqlara “çixin”, Zülmətdə oturanlara “Özünüüzü göstərin!” deyəsən. Onlar yol boyunca quzu kimi bəslənəcək, Hər cılpaq təpədə otlaq tapacaq. 10 Onlar nə ac, nə də susuz qalacaq, Qızmar isti və günəş onları vurmayıacaq. Çünkü onlara mərhəmət edən yol göstərəcək, Onları bulaqlara doğru yönəldəcək. 11 Mən bütün dağlarımı yola döndərəcəyəm, Yollarımı hamar edəcəyəm. 12 Budur, xalqım uzaq yerlərdən, Kimisi şimaldan, kimisi qərbədən, Kimisi isə Siniñ ölkəsindən gələcək». 13 Tərənnüm edin, ey göylər, Ey yer üzü, fərəhələn! Ey dağlar, sevincnidalarına qoşulun! Çünkü Rəbb xalqına təsallı verəcək, İztirab çəkənlərinə rəhm edəcək. 14 Amma Sion dedi: «Rəbb məni tərk etdi, Xudavəndim məni unutdu». 15 Rəbb isə deyir: «Ana südəmər körpəsini heç unudarmı? Bətnindən çıxan oğluna rəhm etməzmi? Ana öz körpəsini unutsa belə, Mən səni əsla unutmaram. 16 Mən sənin adını ovuclarımda həkk etmişəm, Ey Sion, divarların daima öñümdədir. 17 Oğulların talasıb yanına gələcək, Səni qarət edənlər, soyğunçular çıxıb gedəcək. 18 Qaldır başını, bax ətrafinə: Hami yığılib yanına gəlir. Mən Rəbb Varlığımı and içib bəyan edirəm ki, Onların hamısı sənin üçün bərbəzək olacaq, Galin kimi onları taxıl fəxr edəcəksən! 19 Xarabalığa, viranəliyə dönmüşdün, Ölkən yerlə yeksan olmuşdu. Amma indi bu torpaq sakinlərin üçün dar olacaq, Səni xaraba qoyanlar səndən uzaqda duracaq. 20 Sənin sürgündə doğulmuş övladların Səsini ucaldıb belə deyəcək: «Bu yer bizim üçün dar gəlir, Yaşamaq üçün

bizə yer ver». 21 Sən qəlbində deyəcəksən: «Axi bunları mənim üçün kim doğdu? Övladlarım itkin düşmüşdü, sonsuz oldum, Stürgün edilmişdim, qovulmuşdum. Belə isə bunları kim böyüdü? Mən tək-tənha qalmışdım, Bəs bunlar haradan golib-çixdı?» 22 Xudavənd Rəbb belə deyir: «Budur, Mən əlimi millətlərə Bir işarə kimi uzadacağam, Bayraqımı xalqlar arasında qaldıracağam. Onlar sənin oğullarını qucağında, Qızlarını ciyinlərində gətirəcək. 23 Padşahlar sənə atalıq, Mələkələr sənə analıq edəcək. Üzüstə yerə sərilib sənə səcdə edəcəklər, Ayaqlarının tozunu yalayacaqlar. Onda biləcəksən ki, Mən Rəbbəm, Mənə güvənənlər utanmayacaq». 24 Məgər güclüntün əlindən qənimət alına bilərmi? Zorakının əlindən əsirlər qurtula bilərmi? 25 Amma Rəbb belə deyir: «Bəli, güclüntün əlindən əsirlər də alına bilər, Zorakının əlindən qənimət də götürürlə bilər, Səninlə çəkişənlərlə Mən çəkişəcəyəm, Övladlarını Mən qurtaracağam. 26 Sənə zülm edənlər öz ətlərini yedirəcəyəm, Öz qanları ilə sərəx olub şirin şərab içənlərin halına düşəcəklər. Beləcə bütün bəşər biləcək ki, Səni qurtaran Rəbb Mənəm. Səni Satinalan, Yaqubun qüdrətli Allahi Mənəm».

50 Rəbb belə deyir: «Boşadığım ananızın talağı haradadır? Borc veranlarımin hansı birinə satdım sizi? Siz şər əməllərinizə görə satıldınız, Ananız üsyankarlığınız üzündən qovuldu. 2 Bəs nə üçün Mən galəndə heç kim olmadı? Axi niyə Mən çağıranda cavab verən olmadı? Məgər Mənim əlim zəifləyib ki, Xiləs etməyə qadir olmasın? Yaxud Mənim sizi qurtarmağa gücüm çatmazmı? Mən qəzəbimlə dənizi quruduram, Çayları səhraya çevirirəm. Suyun çatışmazlığından balıqlar iylnir, susuzluqdan ölürlər. 3 Mənəm göyləri zülmətə bürüyən, Oranı culla örtən». 4 Yorğunlara sözələ dayaq olmağı bilim deyə Xudavənd Rəbb mənə savadlıların dilini verdi. O hər səhər qulağımı oyadır ki, Savadlı adamlar kimi dinləyə bilim. 5 Xudavənd Rəbb qulağımı açdı, Mən qarşı durmadım, geri çəkilmədim. 6 Məni döyənlər üçün belimi açdım, Üzüümü saqqalımı yolanlara tərəf uzatdım. Təhqirlərdən, tüpürcəklərdən üzümü gizlətmədim. 7 Xudavənd Rəbb mənə kömək etdiyinə görə utanmayacağam. Buna görə də üzümü çaxmaq daşı kimi etdim. Bilirəm ki, əsla xəcalət çəkməyəcəyəm. 8 Mənə haqq qazandıran yaxındadır. Mənimlə kim mübahisa etmək istəyir? Qoy mənimlə üz-üzə gəlsin. Kimdir rəqibim? Qoy yanına gəlsin. 9 Mənə kömək edən Xudavənd Rəbdir. Kim məni təqsirkar çıxara bilər? Rəqiblərimin hamısı paltar kimi köhnələcək, Onları güvə yeyib məhv edəcək. 10 Aranızda Rəbdən qorxan, Qulunun sözünə qulaq asan varmı? Qaranlıqla gəzən, nurdan mahrum olan Rəbbin adına güvənsin, Allahına arxalansın. 11 Ey sizlər, oq qalayıb, qığılçımı qoruyanlar, Hamının öz odunuza, yandırığınız qığılçımın içinə atılın. Mənim əlimdən alıdığınız pay bu olacaq: Əzab içində qalacaqsınız.

51 Ey salehliyi arayanlar, Rəbbi axtaranlar, Məni dirləyin! Yonulduğunuz qayaya, Çıxarıldığınız çuxurun dərinliyinə baxın. **2** Atanız İbrahimə, sizi doğan Saraya baxın! Mən onu tək çağirdim, xeyir-dua verdim, Nəslini artırdım. **3** Həqiqətən, Rəbb Siona və onun xarabalıqlarına təsəlli verəcək. Səhralarını Edənə, çöllərini Rəbbin bağına döndərəcək. Orada sevinc və şadlıq tapacaqlar, Şükürlər, ilahilər oxunacaq. **4** Ey xalqım, Məni dirlə, Ey ümmətəm, Məni eşit! Qanun Məndən çıxacaq, Ədalətimi nur tək Xalqlara ehsan edəcəyəm. **5** Salehliyim yaxındır, qurtuluşum gəlir, Xalqları Öz gücümlə mühakimə edəcəyəm. Uzaq diyarlar Mənə bel bağlayır, Qüvvətimə ümidi edir. **6** Başınızı qaldırıb göylərə nəzər salın, Aşağıya, yer üzünə baxın. Çünkü göylər dağılacaq tüstü kimi, Yer üzü paltar kimi köhnələcək. Beləcə yer üzünün sakinləri də qırılacaq. Lakin Mənim xilasım əbədidir, Salehliyim sonsuzdur. **7** Ey salehlikdən xəbərdar olanlar, Qanunumu qəlblərində saxlayan xalq, Mənə qulaq asın! Adamların məzəmmətindən qorxmayın, Onların söyüslərindən dəhsətə düşməyin. **8** Onlar güvənin yediyi paltar kimi məhv olacaq, Qurdun yediyi yun kimi məhv olacaq. Lakin Mənim salehliyim əbədidir, Qurtuluşum nəsillər boyu duracaqdır. **9** Qalx, qalx, güclən, ey Rəbbin qol! Qədim zamanlardakı kimi Qalx əvvəlki nəsillərin vaxtında olduğu kimi! Sən Rahavi parça-parça etmədinmi? Sən ajdahanın bədənini deşmədinmi? **10** Dənizi, dərin suları Sən qurutmadınmı? Satın alınan xalqının keçməsindən ötrü Dənizin dərinliklərini yola çevirən Sən deyildinmi? **11** Rəbbin satın alınmış adamları qayıdacaq, Sevinclə nəğmə deyərək Siona göləcək. Üzlərində əbədi sevinc olacaq, Onlar sevinc və şadlıq tapacaq, Kədər və qəm-qüssə yox olacaq. **12** Rəbb deyir: «Sizə təsəlli verən Mənəm, Mən! Fani insandan, ot kimi solan başər oğlundan qorxan Gör sən kimsən? **13** Səni yaradan, göyləri sərən, Dünyanın təməlini qoyan Rəbbi necə unudursan? Səni məhv etmək niyyətində olan Zülmkarın qəzəbindən gün boyu, dayanmadan qorxursan. Bəs həni zülmkarın qəzəbi? **14** Zəncirlərlə buxovanlanmış dustaqlar Tezliklə azadlığa çıxacaq. Ölüm çıxuruna düşməyəcək, Cörəkləri əskik olmayıacaq. **15** Allahınız Rəbb Mənəm. Mənəm dənizi gur dalğalarla çalxalayan. Ordular Rəbbidir Onun adı! **16** Mən sözlerimi sənin ağzına qoydum, Əlimin kölgəsində səni gizlətdim ki, Göyləri qurum, dünyanın təməlini qoyum, Siona "Xalqım sənsən" deyim». **17** Oyan, oyan, qalx ayağa, ey Yeruşəlim! Sən ki Rəbbin əlindən Qəzəb kasasını alıb içdin. Sərxoşluq kasasını axıra qədər boşaltdın. **18** Doğduğu bütün oğullardan ona yol göstərən, Böyüdüyü bütün oğullardan ona əl tutan olmadı. **19** Bu iki bəla sənin başına gəldi, Dərdinə kim şərik olacaq? Qarət, dağıntı, qitliq və qılınc! Sənə necə təsəlli verim? **20** Övladların taqətdən düşüb, Rəbbin qəzəbi, Allahının məzəmməti üzərlərindədir. Onlar tələyə düşmüş cüyür kimi Hər küçə başında uzanıb. **21** Buna görə də, ey yaralı Yeruşəlim, Sərabsız sərxoş xalq, bunu eşit! **22**

Xudavəndin Rəbb, Öz xalqını müdafiə edən Allahın belə deyir: «Budur, sərxoşluq kasasını əlindən almışam. Qəzəbimin kasasından artıq içməyəcəksən. **23** Bu kasanı sənin zülmkarlarının əlinə verəcəyəm. Axi onlar sənə belə dedi: "Uzan yerə, üstündən keçək". Sən də kürəyini torpaq kimi, yol kimi etdin ki, üstündən keçsinlər».

52 Qalx, qalx, ey Sion, qüdrətinə qurşan! Ey müqəddəs şəhər, ey Yeruşəlim, Gözəl paltarlarını geyin! Çünkü sünnetəsizlər, murdarlar Sənin darvazalarından əsla keçməyəcək. **2** Üst-başındakı tozu çırp, Qalx, ey Yeruşəlim, taxtına otur, Zənciri boynundan qır, Ey əsir aparılan Sion qızı! **3** Rəbb belə deyir: «Siz müftə satılmışdır, Müftə də satın alınacaqsınız». **4** Xudavənd Rəbb belə deyir: «Xalqım qırıbətdə yaşamaq üçün Əvvəller Misirə enmişdi. Sonra Aşşurlular onlara boş yerə zülm etdi. **5** Xalqım nəhaq yerə götürürlüb aparıldı, İndi bundan Mənə nə qaldı?» Rəbb bəyan edir. Bu, Rəbbin sözüdür: «Onların başçıları ah-zar edir, Həmişə, gün boyu adım küfrilər çəkilir. **6** Buna görə xalqım Mənim adımı tanıyacaq, O gün "budur, Mənəm" deyənin Mən olduğunu başa düşəcək». **7** Sülh xəbəri gətirən, Dağları aşib-gələn Müjdəçinin qədəmləri necə də gözəldir! O, xoş müjdə gətirir, Qurtuluş xəbəri verir, Sion xalqına «Allahınız hökm sürür!» bəyan edir. **8** Qulaq asın! Gözətçilər səslərini ucaldır, Birlikdə mədh oxuyur, Çünkü Rəbbin Siona qayıdışını Öz gözləri ilə görür. **9** Ey Yeruşəlim xarabalıqları, Şənlik edin, birlikdə mədh oxuyun, Çünkü Rəbb xalqına təsəlli verdi, Yeruşəlimi satın aldı. **10** Rəbb bütün millətlərin gözləri öntündə Müqəddəs qolunu çırmaladı, Yer üzünün qurtaracağındək hər yer Allahımızın gətirdiyi xilası görəcək. **11** Çəkilin, çəkilin, oradan çıxın, Murdar şeylərə toxunmayın, Oradan çıxın təmizlənin, Ey Rəbbin əşyalarını daşıyanlar! **12** Axi siz tələsmədən çıxacaqsınız, Qaça-qaca getməyəcəksiniz, Çünkü Rəbb qarşınızda gedəcək, Israilin Allahı arxanızda olacaq. **13** Budur, Mənim qulum uğur qazanacaq, O yüksəldiləcək, ucaldılacaq, çox ızıatlanıb. **14** Çoxları onun qarşısında mat qalacaq. Bəli, onun görkəmi çox dəyişmişdi, Zahirən insan surətdən çıxmışdı. **15** Lakin o, çox millətləri heyrətə salacaq, Onun qarşısında padşahlar ağzını yumacaq, Çünkü onlar bilmədiklərini görəcək, Eşitmədiklərini anlayacaq.

53 Xəbərimizə kim inandı, Rəbbin gücü kimə zahir oldu? **2** O, Rəbbin öündə bir fidan kimi, Quru torpaqda biten kök kimi böyüdü. Baxanda onun nə görkəmi, nə gözəlliyi var idi, Gözümüzü oxşayan zahiri siması da yox idi. **3** Adamlar ona həqarətlə baxıb rədd etdi. O, dərdli, xəstəlikləri görən insan idi, Adamlar ondan üz döndərdi, xor baxdı. Biz ona qıymət vermədik. **4** Əslində xəstəliklərimizi o çəkdi, Dərdlərimizi öz üzərinə götürdü. Biz isə onun Allah tərəfindən cəzalandırıldığını, Vurulub iztirab çəkdiyini zənn etdik. **5** Bizim üsyankarlığımıza görə onun bədəni deşildi, Şər əməllərimiz namına azıldı, Bizim əmin-amanlığımız üçün o cəza aldı, Onun yaraları ilə biz şəfa tapdıq. **6** Hamımız qoyun kimi yolu azmışdıq,

Hər birimiz öz yolumuzla gedirdik. Rəbb hamimizin şər əməllərinin yükünü onun üzərinə qoydu. **7** Ona zülm etdilər, O iztirab çəkdi, amma ağzını açmadı. Kəsilməyə aparılan quzu kimi, Qırxımçıların qabağında dilsiz qoyun kimi Ağzını açmadı. **8** Ədalətsizliklə məhkum olunaraq ölümə aparıldı. Onun nəsli haqqında kim düşünə bilərdi? Axı xalqının үşyankarlığına görə O edam olundu, dirilər arasından atıldı. **9** Ə heç bir zorakılıq etmədiyi, Ağzından yalan söz çıxmadiğι halda Qəbri pis adamların yanında quruldu, Dövləti adamin yanında dəfn olundu. **10** Amma Rəbb Özü onun bu iztirablarını istədi, Çəkdiyi əziyyətlər Onun iradəsi idi. Öz canını təqsir qurbanı təqdim edərsə, Nəsil görəcək, ömür uzadacaq. Rəbbin istəyi onun əli ilə uğur qazanacaq. **11** O çəkdiyi iztirablarının bəhrəsini görüb qane olacaq, Mənim saleh qulum öz biliyi ilə çoxlarına bərəət qazandıracaq, Onların şər əməllərinin yükünü üzərinə götürəcək. **12** Buna görə Mən ona böyük adamların arasında pay verəcəyəm. O, qəniməti güclülərlə böləcək. Çünkü o, canını fəda etdi, үşyankarlaraya tutuldu. Cox adamların günahını üzərinə götürdü, үşyankarlardan ötrü yalvardı.

54 «Şənən, ey sonsuz, qisır qadın! Sevincə mahni oxu, Ey doğuş ağrısı çəkməyən qadın! Çünkü atılmış qadının övladları ərli qadının övladlarından çox olacaq», Bunu Rəbb deyir. **2** «Çadırının yerini genişləndir, Məskənlərinin örtüklərini uzat, Çəkinmə, ipləri uzat, payaları vur. **3** Çünkü sağa və sola səpələnəcəksən, Nəslin millətlərə yiyələnəcək, Viran qalmış şəhərlərdə məskunlaşacaq. **4** Qorxma, çünkü utanmayacaqsan, Ruhdan düşmə, çünkü rüsvay olmayacaqsan. Cavanlığın xəcalətini unudacaqsan, Bir daha dulluğun rüsvayçılığını Yadına salmazsan». **5** Çünkü sənin ərin səni Yaradandır, Onun adı Ordular Rəbbidir. Səni Satınalan İsrailin Müqəddəsidir, O bütün dünyadan Allahı adlanır. **6** Allahın deyir: «Rəbb səni çağırır Atılmış və ruhu əzilmiş, Gənc yaşında ərə getmiş, Sonra isə rədd olunmuş bir qadın kimi. **7** Bir anlığa səni tərk etdim, Amma böyük rəhmlə geri qəbul edəcəyəm. **8** Bir anlığa qızığın qəzəblə səndən üzümü döndərdim, Lakin əbədi məhəbbətimlə sənə rəhm edəcəyəm». Bunu səni Satınalan, Rəbb deyir. **9** «Bu Mənim üçün sanki Nuhun dövründə baş verən daşqındır, Nuhun dövründəki daşqının suları Bir daha yer üzünü örtməyəcəyi barədə necə and içmişdimə, İndi də and içirəm ki, Sənə qəzəblənməyəcəyəm, səni məzəmmət etməyəcəyəm. **10** Dağlar yerini dayışsə də, Təpələr sarsılsə də, Sənə olan məhəbbətim dəyişməz, Sülh əhdim sarsılmaz». Bunu sənə rəhm edən Rəbb deyir. **11** «Ey tufana düşmüş, Təsəlli tapmamış yaziq şəhər! Sənin daşlarını aqıqlarla, Təmalini göy yaqtularla qoyacağam. **12** Qüllələrini yaqtudan, Darvazalarını ləl-cəvahirdən, Divarlarını qiymətli daşlardan hörəcəyəm. **13** Bütün övladlarını Mən Rəbb öyrədəcəyəm, Onlar tam sülh içində olacaq. **14** Salehliyində möhkəmlənəcəksən, Zülmədən uzaq olacaqsan, qorxmayacaqsan. Qorxu hissə səndən uzaq olacaq, sənə yaxınlaşmayacaq. **15** Sənə

hücum edən olsa, bil ki, bu Məndən deyil, Sənə hücum edən hər kəs Qarşında yerə yixiləcəq. **16** Budur, odda kömürü körükləyən, Öz məqsədi üçün silah hazırlayan Dəmirçini Mən yaratdım. Məhv etmək üçün qırıcıni da Mən yaratdım. **17** Sənə qarşı işlənən Heç bir silah işə yaramayacaq. Məhkəmədə səni təqsirləndirən Hər kəsi təqsirkar çıxaracaqsan. Rəbbə qulluq edənlərin irsi belədir. Onların salehliyi Məndən gelir». Bunu Rəbb bəyan edir.

55 Ey bütün susamışlar, gəlin su başına! Ey pulu olmayanlar, gəlin, alın, yeyin! Gəlin, şərəbi və südü pulsuz, havayı alın! **2** Nə üçün pulunuza çörək olmayan şeylərə, Qazandığınızı sizi doydurmayan şeylərə xərcləyirsiniz? Meni diqqətlə dinləyin ki, Yaxşı şeylər yeyəsiniz, nemətlərdən dadasınız. **3** Qulaq asın, Mənim yənimə gəlin, Dinləyin ki, sağ qalasınız. Mən sizinlə əbədi əhd, Davuda vəd etdiyim sadiq məhəbbət əhdilərə kəsəcəyəm. **4** Budur, onu ümmətlərə şahid, Xalqlara başçı və hökmədar etdim. **5** Tanımadığınız millətləri çağıracaqsınız. Sizi tanımayan millətlər qaça-qaça yanımıza gələcək. Allahımız Rəbbə görə, İsrailin Müqəddəsindən ötrü onlar gələcək, Çünkü Rəbb sizi ucaldı. **6** Tapmaq fürsəti olarkən Rəbbi axtarın, O yaxın ikən Onu çağırın. **7** Qoy pis adam öz yolunu, Şər adam öz fikirlərini atsin. Qoy Rəbbə sarı dönsün ki, Onda mərhamət tapsın. Qoy Allahımıza tərəf dönsün, Çünkü Onun əfvi boldur. **8** «Çünkü Mənim fikirlərim sizin fikirləriniz deyil, Sizin yollarınız Mənim yollarım deyil» Rəbb belə bəyan edir. **9** «Çünkü göylər yer üzündən nə qədər yüksəkdirsə, Yollarım da sizin yollarınızdan, Fikirlərim də sizin fikirlərinizdən o qədər yüksəkdir. **10** Yağış və qar necə göylərdən yağıb oraya qayıtmırsa, Ancaq torpağı sulayıb yeri məhsuldar edirə, Əkinçiyə toxum, yeyənə çörək verirə, **11** Ağzımdan çıxan kəlma də belədir: Boş yera yənimə qayıtmaz, Ancaq istədiyimi yerinə yetirər, Onu göndərdiyim iş icra olunsun deyə həyata keçirər. **12** Sevincə çıxacaqsınız, Sülhə müsəyyət olunacaqsınız, Dağlar, təpələr öünüüzdə sevincə nəğmə deyəcək, Cöldəki bütün ağaclar əl çalacaq. **13** Tikanlı kol əvəzinə şam ağacı, Qanqal əvəzinə mərsin ağacı bitəcək. Bu, Rəbb üçün şöhrət, Pozulmaz əbədi əlamət olacaq».

56 Rəbb belə deyir: «Ədaləti qoruyun, salehliyə əməl edin. Çünkü xilasım yaxındadır, Salehliyim tezliklə aşkar olunacaq. **2** Bunu edən insan, Buna itaat edən bəşər oğlu nə bəxtiyardır! Şənbə gününü tutar, murdarlamaz, Hər cür şərdən qorunar. **3** Qoy Rəbbə bel bağlayan heç bir yadelli deməsin: “Əlbəttə, Rəbb məni Öz xalqından ayıracacaq”. Qoy heç bir xədim deməsin: “Mən quru bir ağacam!». **4** Çünkü Rəbb belə deyir: «Şənbə günlərimə riayət edən, Mənə xoş gələni seçən, Əhdimə itaat edən xədimlərə **5** Evimdə, divarlarının arasında Oğul və qızlardan daha da yaxşı olan Xatirə və ad verəcəyəm. Onlara silinməz, əbədi bir ad verəcəyəm. **6** Rəbbə xidmət etmək, Onun adını sevmək, Onun qulu olmaq üçün Şənbə

gününe riayət edən, o günü murdarlamayan, Əhdimə itaət edən, Rəbbə bel bağlayan bütün yadelliləri 7 Müqəddəs dağımı gətirib Dua evimdə sevindirəcəyəm. Onların gətirdikləri Yandırma qurbanları, bütün qurbanlar Qurbangahımda qəbul olunacaq. Çünkü Mənim evim bütün xalqlar üçün Dua evi adlandırılacaq». 8 İsrailin əsir düşmüş övladlarını toplayan Xudavənd Rəbb belə bəyan edir: «Mən hələ toplanmışların yanına başqalarını da yiğacağam». 9 Ey bütün çöl heyvanları, Ey bütün meşə heyvanları, Gəlin yeməyə! 10 Xalqımın bütün gözətçiləri kordur, cahildir! Onların hamısı hürə bilməyən lal itlədir, Yuxu görürələr, uzanırlar, Yatmağı sevirlər! 11 Acgöz, azğın köpəklərdir bunlar, Axmaq çobanlardır bunlar! Hər kəs öz yolu ilə gedir, Hər biri öz xeyrini güdürl! 12 Bir-birlərinə deyirlər: «Gəlin, şərab gətirək, Bol-bol kefləndirici içki içək! Sabahki gün də bu gün kimi, Hətta bundan da çox yaxşı olacaq!»

57 «Saleh adam olur və bunu vecinə alan yoxdur. Mömin adamlar da köçüb gedir, Amma heç kim anlamır ki, Bəla gəlməmiş saleh adam canını qurtarır. 2 Saleh adam sülhə qovuşur, Doğru yolla gedən son yatağında rahat yatır. 3 Amma siz, ey caduqər qadının övladları, Fahiş və zinakarlar nəslı, bura, yaxın gəlin! 4 Siz kimi məsxərəyə qoyurusunuz? Kimə ağız əyirsiniz? Kimə dil göstərirsiniz? Məgər siz itaətsiz övladlar, Yalançı nəsil deyilsiniz? 5 Palıd ağacları arasında, Hər kölgəli ağacın altında Şəhəvtə alışib-yanan, Vadılarda, qaya oyuqlarında, Övladlarınızı qurban gətirən Siz deyilmisiniz? 6 Sizin payınız Vadinin hamar daşlarından düzələn bütlərdir. Onlardır, bəli, onlardır sizə nəsib olan. Onların qarşısında içmə təqdimi tökdünüz, Taxıl təqdimi gətirdiniz. Bunlara görə Mən təsəlli taparammı? 7 Yatağınızı yüksək, uca dağda salmışınız, Qurbanlarınızı kəsmək üçün də oraya çıxırsınız. 8 Qapılarınız, qapıların yan taxtalarının arxasına łyərən işarələr düzənmişniz. Məni tərk edib yatağınızı geniş açdırın, Orada uzandınız, oynışlarınızla sövdələşdiriniz, Birlikdə yatmağa can atdırın, Onların çılpalğıına tamaşa etdiniz! 9 Ətirləri bol-bol vurandan sonra Molek allahına sarı getdiniz. Elçilərinizi uzaqlara göndərdiniz, Özünüüz ölürlər diyarına qədər endirdiniz. (Sheol h7585) 10 Uzun yollar sizi taqtdan saldı. Lakin siz “daha bəşdir” demədiniz. Gücünüüzü təzələyib qalxdınız, Buna görə yorulmadınız. 11 Kim sizi qorxudub dəhsətə saldı ki, Məni aldatmadınız? Məni yada salmadınız, Ürayınızda Mənə yer vermadınız? Mən xeyli vaxt susduguma görə, Siz Məndən qorxmursunuz? 12 Mən sizin salehliyinizi, Etdiyiniz əməlləri aşkarla çıxarıcağam, Bunların sizə xeyri olmayacaq. 13 Siz fəryad edəndə Bu yiğdığınız bütlər Görək sizi nə cür qurtaracaq! Onların hamisini küləksovurub atacaq, Bir nəfəs onları yerində tərpədib aparacaq. Lakin Mənə siğınan torpağı ırs olaraq alacaq, Müqəddəs dağımı mülk edəcək». 14 Rəbb deyir: «Tikin, tikin, yol hazırlayın! Xalqımın yolundakı əngəlləri götürün!» 15 Uca və əzəmətli, Əbədi yaşıyan,

adi müqəddəs olan Belə deyir: «Mən yüksək və müqəddəs yerdə yaşadığım halda Ruhu əzilənlərlə, özünü aşağı tutanlarla birləşdəyəm ki, Özünü aşağı tutanların ruhunu dirildim, əzilmişlərin ürəyini dirçəldim. 16 Həmişə çəkişib qəzəblənməyəcəyəm, Yoxsa yaratdığım canlı insan qarşında dura bilməz. 17 Tamahkarlıq günahına görə Qəzəblənib xalqı cəzalandırdım, Hiddətlənib üzümü ondan döndərdim. O da inad edib öz yolu ilə getdi. 18 Əməllərini gördüm, Amma bu xalqa şəfa verəcəyəm. Ona rəhbərlik edəcəyəm, Ona və onun yas tutanlarına təsəlli verəcəyəm. 19 Ağızları ilə həmdlər söyləyəcəyəm. Uzaqdakılara və yaxındakılara qoy sülh, sülh olsun». Rəbb belə deyir: «Mən onlara şəfa verəcəyəm». 20 Pislər isə sanki dalgalanan dənizdir, Bu dəniz sakit dura bilməz, Onun suları palçıq və kir çıxarar. 21 «Pislər isə sülh yoxdur» deyir mənim Allahım.

58 «Avazla çığırın, çəkinməyin, Səsinizi şeypur səsi kimi ucaldın, Xalqına üşyankarlılığını, Yaqub nəsilinə günahlarını bildirin! 2 Onlar hər gün Məni axtarır, Mənim yolumu öyrənməkdən zövq alır. Sənki bu əməlisələh, Allahının hökmündən ayrılmayan millət imiş. Onlar Məndən düzgün hökmər dileyirdi, Allahe yaxınlaşmaqdən zövq alırdı. 3 Onlar belə deyir: “Oruc tutduğumuzu nə üçün görmürsən, Özümüzü aşağı tutanda, Sən niyə fikir vermirsin?” Baxın, oruc tutduğunuz gün Siz istədiyinizi edirsiniz, Bütün işçilərinizi sıxışdırırsınız. 4 Baxın, orucunuzu savaşma ilə, Dava ilə, yumruqla, döyməklə keçirirsınız. Səsinizi ucalara çatdırmaq üçün Bugünkü kimi sizə oruc tutmaq olmaz. 5 İstədiyim oruc, insanın özünü aşağı tutduğu gün belə olmalı idimi? Bu, qamış kimi başınızı ayıb, Əyninizə çul geyib, kül üstündə oturmağımızdır mı? Bunamı oruc və Rəbbə məqbul olan gün deyirsiniz? 6 Mənim istədiyim orucsa Haqsızlığın buxovlarını qırmaq, Boyunduruğun iplərini açmaq, Sıxıntı içində olanları azad etmək, Hər cür boyunduruğu məhv etmək deyilmi? 7 Yədiyiniz çörəyi acla bölüştürmək, Yurdsuz kasıbları evinizə gətirmək deyilmi? Mənim istədiyim oruc bu deyilmi? Çılpaq görəndə geyindirmək, Yaxınlardan kəməyinizi əsirgəməmək deyilmi? 8 Onda nurunuz şəfəq kimi saçacaq, Tezliklə şəfa tapacaqsınız, Qarşınızda salehliyiniz gedəcək, Rəbbin izzəti sizə arxa olacaq. 9 O vaxt Rəbbi kəməyə çağıracaqsınız, Rəbb cavab verəcək. Fəryad edəcəksiniz, O sən “buradayam” deyəcək. Əgər siz boyunduruğu, Yəni başqalarına zülm etməyinizi Aranızdan rədd etsəniz, Barmaq uzadıb şər sözlər söyləməyə yol verməsəniz, 10 Can-dildən acların qayğısına qalsanız, Fəqirlərin ehtiyaclarını ödəsəniz, Nurunuz qarənlıqla parlayacaq, Qarənlığınız günorta işığı kimi nur saçacaq. 11 Rəbb həmişə sizə yol göstərəcək, Quru torpaqlarda sizə doyuzduracaq, güc verəcək. Siz də sulanmış bağça kimi, Suları heç vaxtı əskilməyən Bulaq kimi olacaqsınız. 12 Sizdən törənənlər qədim dağıntıları tikəcək, Nəsillərdən qalma təməllərin üstünü siz bərpa edəcəksiniz. Siz xarabaliqları bərpa edənlər, Camaatın

yasaması üçün Küçələri yenidən quranlar deyiləcək. **13** Şənbə günündə büdrəməsəniz, Müqəddəs günümədə istədiyinizi etməsəniz, Şənbə gününü “şən gün”, Rəbbin müqəddəs gününü “Şərəfli gün” adlandırsanız, Öz yoluuzla getməməkə, İstədiyinizi əldə etməməkə, Boşboğazlıqla məşğul olmamaqla, O günü əziz tutsanız, **14** Rəbəl ünsiyyətdən zövq alacaqsınız. O zaman Mən sizi yer üzünün Yüksək yerlərinə çıxarıcağam, Atanız Yaqubun payından dadacaqsınız». Bu sözlər Rəbbin ağzından çıxıb.

59 Ah, Rəbbin əli qısa deyil ki, xilas edə bilməsin, Qulağı kar deyil ki, eşidə bilməsin. **2** Lakin şər əməlləriniz Allahınızla sizin aranızda ayrılıq saldı. Günahlarınızna görə Onun üzü sizdən döndü, O səsinizi eșitmır. **3** Çünkü əlləriniz qanla, Barmaqlarınız şər əməllərlə murdarlanıb, Dodaqlarınız yalan danışır, Diliniz pislik söyləyir. **4** Məhkəmədə ədalətlə işə baxan yoxdur, Doğruluqla özünü müdafiə edən yoxdur, Boş sözlərə güvənirlər, aldadırlar, Əziyyətə hamilə olub pislik doğurlar. **5** Gürza yumurtalarına qırt yatırlar, Hörümçək toru toxuyurlar. O yumurtalardan yeyən ölü, Qırılan yumurtalardan əfi ilan çıxır. **6** Onların toxuduğu hörümçək torundan paltar çıxmaz, Toxuduqları parça ilə özlərini örtə bilmirlər. Elədikləri əməllər şər əməllərdir, Əllərində zorakılıq işləri var. **7** Ayaqları pis işlər etməyə tələsir, Günsəsiz qan tökməyə cəlddir. Fikirləri, niyyətləri şər əməllərdir, Yollarında viranəlik, qırğın var. **8** Əmin-amanlıq yolu nədir, onlar bilmirlər, Getdikləri yolda ədalət yoxdur, Özlərinə əyri yol seçdilər, O yoldan gedənlərin heç biri Əmin-amanlıq nədir bilmir. **9** Buna görə ədalət bizdən uzaqlaşıb, Salehliyə çata bilmirik. İşiq ümidindəyik, lakin qaranlıqdayıq, Aydınlıq gözləyirik, zülmətdə yeriyirik. **10** Kor kimi əllərimizlə divarı yoxlayırıq, Gözü görməyənlər tək yol axtarırıq. Günorta çığı gecə vaxtı olduğu kimi büdrəyirik, Güclülər arasında ölürlər kimiyik. **11** Hamımız ayı kimi nərildəyirik, Göyərçin tək inildəyirik. Ədalət gözləyirik, lakin heç bir şey yoxdur. Qurtuluş gözləyirik, amma bizi uzaqdır. **12** Çünkü Önündə üsyankarlığımız böyükdür, Günahlarımız bizə qarşı şəhadət edir. Üsyankarlığımız bizi dövrəyə alıb, Şər əməllərimizdən xəbərdarlıq. **13** Üsyankar olub Rəbbi rədd etdi, Allahımızın ardına getmədik, Zorakılıq, xəyanətlə dolu sözlər danışdıq, Yalan kəlmələri ürəyimizdə gizlətdik, Sonra aşkara çıxardıq. **14** Ədalət geri çəkildi, Salehlik uzaqda durdu, Çünkü həqiqət şəhər meydanında yixıldı, Dürüstlük aramıza daxil ola bilmir. **15** Həqiqət heç bir yerdə yoxdur, Şərdən uzaq duran talan olunur. Rəbb bunları gördü, ədalətin yoxluğu Onun xoşuna gəlmədi. **16** Rəbb gördü ki, heç kim yoxdur, Havadarın olmadığını görə O mat qaldı. Onda Onun qolu Ona zəfər gətirdi, Salehliyi Ona dayaq oldu. **17** O, salehliyi zireh kimi geydi, Qurtuluş dəbilqəsini başına taxdı. Qısaş geyimlərini geydi, Qeyrət libasına büründü. **18** O hər kəsə əməllərinə görə əvəz verəcək. Düşmənlərinə

qəzəblə, yağılarına, Uzaq diyarlara qisasla əvəz verəcək. **19** Beləcə qərbədən şərqdək adamlar Rəbbin adından və əzəmətindən qorxacaq. Çünkü düşmən azığın bir çay kimi gəldikdə Rəbbin nəfəsi onu qovacaq. **20** Rəbb bəyan edir: «Satinalan Siona gələcək, Yaqub nəslinin üsyankarlıqdan dönenlərinin yanına gələcək». **21** «Mənim onlarla bağlığım əhd budur: üzərindəki Ruhum, azığına qoyduğum sözlərim indidən sonsuzadək sənin, övladlarının, nəvə-nəticələrinin ağzından düşməyəcək». Bunu Allah deyir.

60 Qalx, işıqlan, çünkü nurun gəldi, Rəbbin izzəti üzərinə gəldi! **2** Budur, dünyani qaranlıq, ümmətləri zülmət bürüyəcək. Amma Rəbb üzərinə nur saçacaq, izzəti səni əhatə edəcək. **3** Millətlər sənin nuruna, Padşahlar üzərinə çökən aydınlığa doğru galəcək. **4** Qaldır başını, bax ətrafına, Hami yığılib yanına gəlir! Oğulların uzaqdan galır, Qızların qucaqda gətirilir. **5** O vaxt bunu görüb üzün nur saçacaq, Ürəyin sevincdən tez-tez çırpinacaq. Çünkü uzaq ölkələrin var-dövləti sənə gətiriləcək, Millətlərin sərvəti sənə gələcək. **6** Dəvə sürüləri, Midyan və Efa köşəkləri Torpaqlarını dolduracaq. Bütün Səba xalqı galib Qızıl və kündür getirəcək, Rəbbə həmdlər söyləyəcək. **7** Qedərin bütün qoyun sürülləri yanına yığılacaq, Nevayotun qoçları sənin əlinin altında olacaq, Qurbangahıma Mənə məqbul olan qurbanlar gətiriləcək. Şərəfli evimi daha da izzətləndirəcəyəm. **8** Kimdir bunlar, bulud kimi, Yuvalarına yaxınlaşan göyərçin tək uçub gölənlər? **9** Uzaq diyarlar Mənə ümidi bağlıqlarına görə Tarşış gəmiləri başda olmaqla Allahın Rəbbin şərəfinə, Səni ucaldan İsrailin Müqəddəsi üçün Sənin övladlarını qızıl-gümüşü ilə Uzaqdan gətirən gəmilərdir bunlar. **10** Əcnəbilər divarlarını tikəcək, Padşahları sənə xidmət edəcək. Qəzəbimdə sənə vurdumsa da, Lütfümlə sənə mərhəmət edəcəyəm. **11** Darvazaların həmişə açıq qalacaq, Nə gecə, nə də gündüz qifillənməyəcək ki, Millətlərin sərvəti sənə təqdim olunsun, Padşahları yanına gətirilsin. **12** Çünkü sənə xidmət etmək istəməyən Millət ya padşahlıq məhv olacaq, Bəli, o millətlər tamamilə yox olacaq. **13** Livanın şan-şöhrəti olan şam ağacı, çinar və sərv ağacları Müqəddəs məkanımdakı yeri gözəlləşdirmək üçün Birgə yanına gətiriləcək, Qədəm qoyduğum yeri şərəfləndirəcəyəm. **14** Sənə zülm edənlərin övladları Gəlib önündə təzim edəcək. Sənə həqarətlə baxanların hamısı Ayaqlarına düşüb səcdə edəcək. Sənə Rəbbin şəhəri, İsrailin Müqəddəsinin Sionu deyacəklər. **15** Səni tərk edib nifrət etdilər, Yanından heç kim keçmirdi, İndi isə Mən səni əbədi fəxr, Nəsillər boyu sevinc edəcəyəm. **16** Millətlər və padşahlar Bir ana kimi sənə süd verəcəklər. O vaxt biləcəksən ki, səni qurtaran Rəbb, Səni Satinalan, Yaqubun qüdrətli Allahı Mənəm. **17** Sənə tunc əvəzinə qızıl, Dəmir yerinə gümüş, Ağac yerinə tunc, Daş əvəzinə dəmir gətirəcəyəm. Əmin-amanlılığı başçın, Salehliyi hökmədarın təyin edəcəyəm. **18** Ölkəndən zorakılıq, Sərhədlərindən viranəlik, Qırğın

xəbəri gəlməyəcək. Divarlarını «Xilas», Darvazalarını «Həmd» adlandıracasən. **19** Artıq gündüz günəş sənin işığın olmayıcaq, Gecə ay sənə aydınlıq verməyəcək. Çünkü Rəbb əbədi nurun, Allahın sənin şöhrətin olacaq. **20** Günsün batmayacaq, ayın gizlənməyəcək, Çünkü Rəbb əbədi nurun olacaq, Sənin yashı günlərin qurtaracaq. **21** Bütün xalqın saleh olacaq, Torpağı əbədi mülk olaraq alacaq. Onlar əkdiyim fidandır, Şöhrətimi göstərmək üçün əlimin işidir. **22** Ən kiçik ailədən böyük nəsil törəyəcək, Azsayı nəsil qüdrətli millət olacaq. Mən Rəbb bunu öz vaxtında tez edəcəyəm.

61 Xudavənd Rabbin Ruhu üzərimdədir, çünkü fəqirlərə müjdəni bildirmək üçün O məni məsh etdi. Qəlbi sinq olanlar üçün, yaralarını sarımaq üçün, Əsirlərə azadlıq, Dustaqlara sərbəstlik elan etmək üçün, **2** Rəbbin lütf ilini, Allahımızın qisas gününü bəyan etmək üçün, Yashıların hamisəna təsəlli vermək üçün, **3** Sionda yas tutanları təmin etmək, Kül yerinə çələng, Yas yerinə sevinc gətirən məsh yağı, Kədərli ruh əvəzinə Həmd libasını bəxş etmək üçün Rəbb məni göndərdi. Rəbbin şöhrətini aşkar etmək üçün Onlara Rəbbin əkdiyi salehlik palidləri deyiləcək. **4** Onlar qədim dağııntıları inşa edəcək, Əvvəlki xarabaliqları bərpa edəcək, Nəsillər boyu viranə qalmış şəhərləri yenidən quracaq. **5** Yadellilər galib sürürlərinizi otaracaq, Əcnəbilər sizə əkinçilik və bağbanlıq edəcək. **6** Sizsə Rəbbin kahinləri, Allahımızın xidmətçiləri adlanacaqsınız. Millətlərin sərvəti ilə bəslənəcəksiniz, Var-dövlətləri ilə fəxr edəcəksiniz. **7** Çekdiyiniz xəcalat yerinə ikiqat şəraf, Rüsvayçılıq əvəzinə payınızı alıb sevinəcəksiniz. İndi isə torpağınızda ikiqat mülk alacaqsınız, Sevinciniz əbədi olacaq. **8** Çünkü Mən Rəbb ədaləti sevirəm. Soyğunçuluğa, haqsızlığa nifrət edirəm. Əlbətta, əməllərinə görə onlara haqqını verəcəyəm, Onlarla əbədi əhd kəsəcəyəm. **9** Nəsillərindən törəyənlər millətlər içində, Övladları xalqlar arasında tanınacaq. Onları görən hər kəs biləcək ki, Rəbb nəsillərinə xeyir-dua verdi. **10** Rəbdə böyük sevinc tapacağam, Allahımda ürəyim şadlıqlan coşacaq, Çünkü çələnglə bəzənmiş bəy kimi, Bər-bəzək taxmış gəlin kimi Mənə qurtuluş paltarı geyindirdi, Salehlik libası ilə büründü. **11** Torpaq zoğlarını necə cüçərdirdə, Bağ əkilən toxumları necə yetişdirirsə, Xudavənd Rəbb də bütün millətlər qarşısında Salehliyi və həmdi belə yetişdirəcək.

62 Salehliyi nur kimi saçanadək, Qurtuluşu məşəl tak yananadək Sion naminə susmayacağam, Yeruşəlim naminə sakit durmayacağam. **2** Millətlər salehliyini, Bütün padşahlar əzəmətini görəcək. Rəbbin ağızı ilə deyəcəyi, Sənə verəcəyi yeni bir adla çağırılacaqsən. **3** Sən Rəbbin əlində gözəllik tacı, Allahının ovcunda padşahlıq çələngi olacaqsən. **4** Artıq sənə «atılmış», Ölkənə «viranə qalmış» deməyəcəklər. Əvəzinə sənə «sevdiyim», Ölkənə isə «ərli» deyiləcək. Çünkü Rəbb səni sevəcək, Ölkən də ərli sayılacaq. **5** Bir gənc bakır qızla

evləndiyi kimi Səni Yaradan da səninlə evlənəcək. Bəy galindən zövq aldığı kimi Allahın da səndən zövq alacaq. **6** *E Yerusəlim, divarlarının üstünə Mən qarovalıçular qoydum. Gecə-gündüz onlar susmayacaq. Ey Rəbbə sözünü xatırladan sizlər, susmayın, **7** Rəbb Yeruşəlimi bərpa edənədək, Onu yer üzünü tərifə layiq şəhərinə döndərənədək Ona rahatlıq verməyin!* **8** Rəbb sağ əlini, güclü qolunu Qaldırıb and içdi: «Düşmənlərinə sənin taxılım bir daha yedirəm, Yadellilər sənin əziyyətlə səxdiğin şərabını içməyəcək. **9** Taxılı yiğan yeyəcək, Rəbbə həmdlər edəcək. Üzümü toplayan şərabını Məbədimin həyətlərində içəcək». **10** Keçin, keçin şəhər darvazalarından, Xalq üçün yol hazırlayıb! Tikin, yol salın, Daşları kənara atın, Xalqlar üçün bayraq qaldırın! **11** Rəbb yer üzünü ən uzaq yerlərinə bəyan etdi: «Sion qızına deyin: «Budur, qurtuluşun gəlir, Rəbbin mükafatı onunladır, ənəmə öündəndir!» **12** Sion xalqına «Rəbbin satın aldığı, müqəddəs xalq» deyəcəklər. Sən, ey Yeruşəlim, «Allahın axtardığı, tərk olmamış şəhər» adlanacaqsən.

63 Edomdan, Bosradan al geyimlər geyib Bu gələn kimdir? Təmtəraqlı libas içinde, Böyük qüdrətlə gələn kimdir? «O Mənəm, həqiqətlə danişan, Qurtarmağa qadir olan». **2** Nə üçün geyimlərin qırmızıdır, Nə üçün libasın al rəngdədir, Sanki sən üzümsixanda üzüm səxirdin? **3** «Üzümsixanda üzümü tək səxidim, Yanımda xalqlardan heç kim olmadı. Qəzəb içinde onları tapdaladım, Qeyzlə təpiyimin altına saldım. Qanları geyimlərimə sıçradı, Bütün libaslarını bulaşdırıb. **4** Çünkü qisas günü qəlbimdə idi, Xalqımı satın alırdıq il gəldi. **5** Mən baxdım, kömək edən bir kəs yox idi, Mənim tərəfimi saxlayan olmadığına məəttəl qaldım, Onda qolum mənə zəfər gətirdi, Qeyzim mənə dayaq oldu. **6** Qəzəb içinde xalqları tapdaladım, Qeyzimi onlara içirtdim, Qanlarını yerə axıtdım. **7** Rəbbin lütfkar işlərindən, Həmdlərə layiq əməllərindən nəql edəcəyəm. Böyük mərhəməti və məhəbbəti naminə, İsrail nəslinə etdiyi böyük xeyirxalılığına görə, Rəbbin bizə etdiyi bütün işlərinə görə Onu xatırlayacağam. **8** Rəbb dedi: «Əlbətə, onlar Mənim xalqımdır, Məni aldatmayan övladlarımdır». Beləcə onlara Qurtarıcı oldu. **9** Onlar əziyyət çəkdikdə O da əziyyət çəkdi. Hüzurundan gələn mələk onları xilas etdi. Məhəbbəti və mərhəməti ilə Onları satın aldı. Bütün keçmiş günlərdə onları götürüb apardı. **10** Lakin İsrail işyankar olaraq Onun Müqəddəs Ruhunu kədərləndirdi. Rəbb də düşməni olub Onlara qarşı döyüdü. **11** Sonra xalq keçmiş günləri – Rəbbin qulu Musanın dövrünü yada saldı. Onları sürüsünün çobanları ilə birgə Dənizdən keçirən haradadır? Onların daxilinə Müqəddəs Ruhunu ehsan edən, **12** Öz əzəmətli gücü ilə Musanın sağ əlindən tutub, Özünə əbədi ad qazandırmaq üçün Suları qarşılardan yaran Rəbb haradadır? **13** Bir at çöldə yixilmənən çaparı kimi Onları da dərinliklərdən elə keçirən Rəbb haradadır? **14** Rəbbin Ruhu onlara

elə rahatlıq verdi ki, Elə bil naxır otu bol olan dərədə otarılır. Bəli, Sən adını şərəfləndirmək naminə Xalqına belə yol göstərdin. **15** Ya Rəbb, göylərdən bax, Müqəddas, izzətli, uca məskənidən bize nəzər sal! Haradadır Sənin qeyrətin, gücün? Qəlbindəki həsrəti, rəhmi bizdən əsirgədin. **16** Sənsən Atamız, İbrahim bizi tanımasa da, İsrail bizim kim olduğumuzu bilməsə də, Atamız Sənsən, ya Rəbb, əzəldən bəri adın «Bizi Satinalan»dır. **17** Nə tıçün, ya Rəbb, Bizi yolundan azdırırsan, Səndən qorxmayaq deyə Qəlblərimizi inadkar edirsən? Qullarının xatırınə, İrsin olan qəbilələrinin xatırına geri dən. **18** Müqəddəs xalqın qısa müddətə Sənin Müqəddəs məkanına sahib oldu. İndi isə oranı düşmənlərimizin ayağı tapdalayır. **19** Əzəldən bəri heç vaxt Hakimlik etmədiyin xalqa bənzədik, Sənki Sənin adına bağlı xalq olmamışq.

64 Ya Rəbb, kaş göyləri yarıb enəydin, Dağlar hüzurunda sarsılırdı! **2** Alov kolluğu yandıran kimi, Od suyu qaynadan kimi Adını yağlılarına tanıtdıradın, Millətlər öündə lərzəyə gələrdi! **3** Sən gözləmədiyimiz əzəmətlə işlər edəndə Endin yer üzünə, dağlar öündə sarsıldı. **4** Ona etibar edənlər üçün belə işlər edən Allahı, əzəldən bəri Səndən başqasını nə göz görüb, nə də qulaq eşidib. **5** Sevinə-sevinə salehlik edəni, Yollarında Səni xatırlayanları qarşılıyırsan. Amma biz günahə batdıq, Sən qəzəbləndin. Beləcə xeyli vaxt yaşıdışq, Bəs biz necə xilas ola bilərik? **6** Hamımız elə bil ki murdarlandıq, Bütün saleh əməllərimiz murdar əskiyə bənzəyir. Hamımız yarpaq kimi solurraq, Şər əməllərimiz bizi külək tək sovurub-aparır. **7** Sənin adını çağırən yoxdur, Sənə bağlanmaq üçün can atan yoxdur. Çünkü bizdən üz döndərdin, Şər əməllərimizə görə bizi yox etdin. **8** Yenə də, ya Rəbb, Sənsən Atamız: Bizgilik, Sən isə dulusçu, Biz hamımız Sənin əlinin işiyik. **9** Ya Rəbb, çox qəzəblənəmə, Şər əməllərimizi heç vaxt xatırlama, Hamımız Sənin xalqınıq, bunu nəzərə al. **10** Müqəddəs şəhərlərin səhryaya, Sion çölliyyə döndü, Yeruşəlim viran qaldi. **11** Atalarımızın Sənə həmd etdikləri yer – Müqəddəs, şanlı məbədimiz yandi, Gözəl binalarımız xaraba qaldı. **12** Bütün bunlardan sonra, Ya Rəbb, yenə də Özünü saxlayacaqsanmı? Susub bizi nə qədər alçaldacaqsan?

65 «Məni soruşmayanlara Mən zühur etdim, Məni axtarmayanlar tərəfindən tapıldım. Adımı çağırmayan millətə dedim: "Buradayam! Buradayam!" **2** Pis yolla gedən, Öz düşüncələri ilə hərəkət edən Dikbaş xalqa gün boyu əllərimi uzadıb durdum. **3** O xalq ki bağlarda qurban kəsərək, Kərpiclərin üstündə buxur yandırb Gözüm öündə daima Məni təhqir edir, **4** Qəbiristanlıqdə oturub Gizli yerlərdə gecələyir, Donuz atı yeyir, Qablarında haram at qaynadır. **5** Onlar bir-birinə deyir: "Uzaq dur, Mənə yaxınlaşma, çünkü mən səndən müqəddəsəm". Belələri burnuma tüstü, Bütün gün yanan alovdur. **6** Budur, qarşımıda bunlar yazılıb: Mən susmayacağam, Ancaq onların əvəzini verəcəyəm, əməllərini başlarına çevirəcəyəm.

7 Onların da, atalarının da qəbahətlərinin cəzasını Onlara çəkdirəcəyəm». Rəbb deyir. «Dağların başında buxur yandırdıqlarına görə, Təpalerin başında Mənə kürf etdiklərinin görə Mən əvvəlki əməllərini ölçüb onların əvəzini onlara çəkdirəcəyəm». **8** Rəbb deyir: «Üzüm salxımında şirə tapıldıgına görə deyirlər: "Salxımı xarab etməyin, içində bərəkət var". Mən də qullarımın xatırınə belə edərəm ki, Onların hamısı məhv olmasın. **9** Yaqubdan törəyənlərin sayını artıracağam, Yəhuda nəslindən dağlarına varis çıxacaq, Seçilmiş xalqım oranı ırs alacaq. Mənim qullarım orada məskunlaşacaq. **10** Məni axtaran xalqım üçün Sharon sürürlərin otlığı, Akor vadisi mal-qarənin rahatlandığı yer olacaq. **11** Lakin sizlər – Rəbbi tərk edənlər, Müqəddəs dağımı unudanlar, Tale allahına süfrə açanlar, Qismət allahına camlarda şərab təqdim edənlər, **12** Mən də sizi qılınca qismət edəcəyəm, Hamınız qırılmaq üçün diz çökəcəksiniz. Çünkü Mən çağıranda sizdən cavab almadım, Danışanda qulaq asmadınız. Gözümədə pis olanı etdiniz, Mənə məqbul olmayıni seçdiniz». **13** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: «Qullarım yeyəcək, sızsə ac qalacaqsınız, Qullarım içəcək, sızsə susacaqsınız, Qullarım sevinəcək, sızsə utanacaqsınız. **14** Qullarım şadlanıb mədhiyyələr söyləyəcək, Sızsə ürək ağrısından qışqıracaqsınız, Kədərlə ruhla fəryad edəcəksiniz. **15** Sizin adını seçilmiş xalqımın Ağzında ancaq lənət kimi qalacaq. Xudavənd Rəbb sizi öldürəcək, Öz qullarına isə başqa ad verəcək. **16** Ölkədə kim xeyir-dua istəsə, Sədiq Allahdan diləyəcək. Ölkədə kim and içsə, Sədiq Allahın adı ilə and içəcək. Çünkü keçmiş əziyyətlər unudulub Gözümün öündən yox olacaq. **17** Budur, Mən yeni göylər və yeni yer yaradıram. Əvvəlki işlər bir daha xatırlanmayacaq, Heç yada düşməyəcək. **18** Yaratdığımıla əbədilik sevinin, şadlanın. Çünkü sevinc üçün yeni Yeruşəlimi, Səkinlərini xoşbəxtlik üçün yaradacağam. **19** Mən Yeruşəlim üçün sevinəcəyəm, Xalqım üçün şadlanacağam. Orada nə aqlaşma, nə fəryad səsi Bir daha eşidilməyəcək. **20** Uşaqlar artıq körpə çäqlərində olmayıəcək, Uzun ömür sürməyən qoca olmayıəcək, Yüz yanında ölenlər cavan sayılacaq, Yüz yaşına çatmayanlar lənətli sayılacaq. **21** Onlar evlər təkib orada məskunlaşacaq, Üzüm bağları salacaq, bəhrələrindən yeyəcək. **22** Təkdikläri evdə özgələr yaşamayacaq, Ədkidikləri bağın meyvələrini başqları yeməyəcək, Çünkü xalqım ağaclar tək uzun ömür sürəcək, Seçilmişlərim əllərinin işlərindən zövq alacaq. **23** Onlar boş yera allşəməyəcək, Övladları bələlərlə üzləşməyəcək. Çünkü özləri də, övladları da, Rəbbin xeyir-duali nəsl olacaq. **24** Onlar Məni çağırırmamışdan Mən onlara cavab verəcəyəm, Onlar hələ danişərkən Mən eşidəcəyəm. **25** Qurdla quzu bir yerdə olayacaq, Şir buğa tək saman yeyəcək, ilanın yediyi torpaq olacaq. Müqəddəs dağımın heç bir yerində Heç kimə zərər dəyməyəcək, Heç bir kəs o birisini məhv etməyəcək». Rəbb belə deyir.

66 Rəbb belə deyir: «Göylər Mənim taxtımıdır, Yer ayaqlarımın altındakı katıldır. Mənim üçün harada

ev tikəcəksiniz, Dincələcəyim yer harada olacaq? **2** Çünkü bütün bunları Mənim əlim yaratdı, Hər şey beləcə əmələ gəldi» Rəbb bəyan edir. «Ancaq Mən özünü aşağı tutan və ruhu əzilmiş insana, Sözümün öündə titrəyənə nəzər salaram. **3** Buğa kəsən şəxs adam öldürən kimidir, Quzunu qurban verən şəxs itin boynunu qıran kimidir, Taxıl təqdimi gətirən şəxs donuz qanını təqdim edən kimidir, Kündür yandıraraq təqdim edən şəxs bütə pərəstiş edən kimidir. Onlar öz yolları ilə gedir, İyrənc işlərindən həzz alır. **4** Mən də onları çətinliyə düşçər edəcəyəm, Qorxduqları bələni başlarına gətirəcəyəm. Çünkü Mən çağıranda onlardan cavab almadım, Danışanda qulaq asmadılar, Gözümdə pis olanı etdiłər, Mənə məqbul olmayıni seçdiłər». **5** Ey Rəbbin sözü öündə titrəyənlər, Onun dediklərini eşidin: «Mənim adıma görə sizə nifrət edib təqib edən soydaşlarınız “Qoy Rəbb izzatını göstərsin, Biz də görək, necə sevinərsiniz” deyirdilər. Amma onlar rüsvay olacaq. **6** Şəhərdən nərələr, Məbəddən bir səs eşidilir! Bu, düşmənlərindən qisas alan Rəbbin səsidi. **7** Bir qadın ağrı çəkmədən, Sancısı tutmadan bir oğlan usağı doğdu. **8** Belə bir şey eşidən olubmu? Belə şəyləri kim görüb? Bir gündə ölkə yarana bilərmi? Bir anda millət doğula bilərmi? Sion isə ağrısı tutan kimi övladlarını doğdu. **9** Mən doğuş anındək gətirib Doğmağa güc vermərəmmi?» deyir Rəbb. «Doğuş üçün güc verən Mən Batnı bağlayarammı?» deyir Allahın. **10** «Yerusəlimlə birgə sevinin, Ey onu sevənlər, hamınız onun üçün şadlanın. Ey Yerusəlim üçün yas tutanlar, Onunla birgə cuşa gəlin, fərəhənin! **11** Siz ananız Yerusəlimin döşələrini əmib Təsəlli tapacaqsınız, doyacaqsınız, Onun bol nemətlərindən dadib zövq alacaqsınız». **12** Rəbb belə deyir: «Budur, Mən əmin-amanlığı bir çay tək, Millətlərin sərvətini daşqın sel kimi Ona sari axıdacağam. Siz ondan bəslənəcəksiniz, Qucağında daşınacaqsınız, Dizlərində oxşanacaqsınız. **13** Övladına təsəlli verən bir ana tək Mən sizə təsəlli verəcəyəm. Yerusəlimdə təsəlli tapacaqsınız. **14** Bunları görüb ürəyiniz sevinəcək; Bədənləriniz yaşlı ot kimi qüvvətlənəcək. Hər kas biləcək ki, Rəbbin qoruyucu əli qullarının, Qəzəbi isə düşmənlərinin üstündədir». **15** Budur, Rəbb odla galır, Onun döyüş arabaları qasırğa tak gəlir. Şiddətli qəzəbini, məzəməmətini Alov kimi tökməyə hazırlır. **16** Rəbb bütün bəşəri odla, Qılıncı ilə mühakimə edəcək, Çoxlarımı məhv edəcək. **17** «Bağlılara girmək üçün Özlərini təqdis edib pak edənlər, Mərkəzdə duranın ardınca gedərək Donuz, siçan və digər murdar heyvanlarının ətini yeyənlərin hamısı məhv olacaq» Rəbb bəyan edir. **18** «Çünkü Mən onların əməllərini də, fikirlərini də bilirəm. Bütün millətləri və dilləri bir yerə topladığım vaxt gəlir. Onlar gəlib Mənim əzəmətimi görəcək. **19** Mən aralarında bir əlamət qoyacağam. Onlardan qaçıb-qurtulanları Mən millətlərə – Tarışə, Pula, mahir oxatanların vətəni Luda, Tuvala, Yavana, şöhrətimi eşitməyən, əzəmətimi görməyən uzaq diyarlara göndərəcəyəm. Onlar Mənim əzəmətimi bu millətlər arasında bəyan edəcək. **20** İsrail

övladları Rəbbin məbədində pak qablarda təqdimlərini necə götirirlərsə, onlar da bütün millətlərdən soydaşlarını atlarla, arabalarla, taxt-ravanlarla, qatırlarla, dəvələrlə müqəddəs dağıma, Yeruşəlimə, Rəbbə elə təqdim edəcək. **21** Onlardan bəzisini Mən kahin və Levili seçəcəyəm» Rəbb bəyan edir. **22** «Yaradacağım yeni göylər və yeni yer önumdə necə qalacaqsə, Nəsliniz və admız da elə qalacaq» Rəbb bəyan edir. **23** «Hər Təzə Ay mərasimində, hər Şənbə günündə Bütün bəşər gəlib qarşında səcdə edəcək». Rəbb deyir. **24** «Onlar eşiye çıxanda Mənə qarşı üşyankar olanların meyitlərini görəcək. Meyitləri yeyən qurd ölməyəcək, Onları yandıran alov sönməyəcək. Bütün bəşər onlardan iyrənəcək».

Yeremya

1 Bunlar Binyamin torpağındaki Anatotda yaşayan kahinlərdən biri olan Xilqiya oğlu Yeremyanın sözləridir. **2** Yəhuda padşahı Amon oğlu Yoşianın dövründə – padşahlığının on üçüncü ilində Yeremyaya Rəbbin sözü nazil oldu. **3** Bu, Yəhuda padşahı Yoşiya oğlu Yehoyaqimin dövründən Yəhuda padşahı Yoşiya oğlu Sidqiyanın padşahlığının on birinci ilinin sonuna dək, beşinci ayda Yerusalim əhalisinin sürgünə aparılmasına qədər davam etdi. **4** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **5** «Mən sənə ananın bətnində Surət verməzdən əvvəl səni tanıdım, Doğulmadan əvvəl səni təqdis edib Millətlərə peyğəmbər etdim». **6** Onda mən dedim: «Ah, ya Xudavənd Rəbb! Axi mənim danişq qabiliyyətim yoxdur, çünki hələ cavanam». **7** Rəbb mənə dedi: «Sən “cavanam” demə. Mən səni kimin yanına göndərsəm, gedəcəksən, sənə nə əmr etsəm, onu söyləyəcəksən. **8** Adamılardan qorxma, çünki səni qurtarmaq üçün Mən səninlə olacağam» Rəbb belə bəyan edir. **9** Rəbb əlini uzadıb ağızına toxundu və mənə dedi: «Bax sözlərimi sənin dilinə qoymudum. **10** Bu gün səni millətlər və ölkələr üzərinə təyin etdim ki, onları kökündən yıxıb dağıdasan, qırıb mahv edəsən, akiş tikəsən». **11** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: «Ey Yeremya, nə görürsən?» Mən dedim: «Badam ağacının bir budağını görürəm». **12** Rəbb mənə dedi: «Düz görmüsən. Axi Mən hər sözümüz yerinə yetirməkdə sayıgam». **13** Mənə yenə Rəbbin bu sözü nazil oldu: «Nə görürsən?» Mən dedim: «Şimaldan bu tərəfə yönəlmış qaynar bir qazan görürəm». **14** Rəbb mənə dedi: «Bu ölkədə yaşayanların hamisinin üzərinə Şimaldan bəla yağacaq. **15** Çünki Mən şimal ölkələrinin bütün tayfalarını çağıracağam» Rəbb belə bəyan edir. «Hər biri gəlib öz taxtını Yerusalim darvazalarının girişində, Onun bütün darvazalarının ətrafında Və bütün Yəhuda şəhərlərində quracaq. **16** Bütün pisliklərinə görə Onların əleyhina hökmələrimi bildirəcəyəm. Çünki Məndən üz döndərib başqa allahlara buxur yandıraraq Öz əl işlərinə səcdə etdilər. **17** Sən belini qurşayıb qalx, sənə əmr edəcəyim bütün şeyləri onlara söylə. Onlardan qorxma, yoxsa Mən də səni onların öündə qorxuya salacağam. **18** Budur, Mən bu gün səni bütün ölkənin – Yəhuda padşahlarının, bu yerin başçılarının, kahinlərinin və ölkə xalqının əleyhina qalalı şəhər, dəmir sütun və tunc divar etdim. **19** Onlar səninlə vuruşacaq, ancaq gücləri çatmayacaq, çünki səni qurtarmaq üçün Mən səninlə olacağam» Rəbb belə bəyan edir.

2 Mənə Rəbbin sözü nazil oldu: «Get Yerusalimə ucadan elan et ki, **2** Rəbb belə deyir: «Mən sənin cavanlığında məhrini, Gəlin olanda məhəbbətini, Səhrada, ot bitməyən torpaqda ardımcı gəldiyini yadına saldım. **3** Onda İsrail Rəbbə həsr olunmuşdu Və Onun məhsulunun nübarı idi. Onu udmaq istəyənlərin hamısı mühakimə olunur, Üstlərinə bəla gəlirdi» Rəbb belə bəyan edir. **4** Ey

Yaqub nəslisi, ey İsrail nəslinin bütün tayfaları, Rəbbin sözünü eşidin, **5** Rəbb belə deyir: «Atalarınız Məndə nə haqsızlıq tapdilar ki, Məndən uzaqlaşdırılar və puç bütər ardınca getdilər, Özləri də puç adam oldular. **6** Daha demədilər ki, Misir torpağından bizi çıxaran, Səhrada, ucurumlarla dolu boz çöllərdə, Ölüm kölgəsində qalan quraq torpaqda, Bir insanın keçmədiyi, heç kəsin yaşamadığı Diyarda gəzdirən Rəbb haradadır? **7** Mən sizi bərəkəti torpağa gətirdim ki, Onun meyvələrindən və nemətlərindən dadasınız. Ancaq siz oraya girən kimi torpağımı murdar etdiniz, Mülkümü iyrənc bir yerə əvvəl etdiniz. **8** Kahinlər «Rəbbi axtaraq demədilər, Qanun müəllimləri Məni tanımadılar, Rəhbərlər Mənə qarşı üşyan etdilər, Peyğəmbərlər Baalın adı ilə peyğəmbərlik etdilər, Faydasız şeylərin dalınca getdilər». **9** Buna görə Rəbb belə bəyan edir: «Mən yenə sizinlə çəkişəcəyəm, Mən övladlarınızın övladları ilə də çəkişəcəyəm. **10** Siz Kittim adalarına gedib görün, Qedara adam göndərib öyrənin. Görün belə bir şey oldumu? **11** Bir millət allahlarını dəyişdirdimi? Əslində onlar allah deyil. Ancaq Mənim xalqım öz Calalını faydasız bütərlərə dəyişdi. **12** Ey göylər, siz buna heyvət edib tir-tir əsin və dəhşətə galın» Rəbb belə bəyan edir. **13** «Çünki xalqım iki pis əməl etdi: Məni – axar suların mənbəyini atıb Özlərinə hovuzlar, su saxlamayan çatlı hovuzlar düzəldildər. **14** Məgər İsrail quldur? Yoxsa o, köla doğulmuşdu? Bəs nə üçün qarət mali oldu? **15** Onun üstünlə cavan aslanlar nərildədi və səslerini ucaltdılar. Ölkəsinin viran etdilər. Şəhərləri yandı, bir nəfər sakın qalmadı. **16** Nof və Taxpanxes sakinləri sənin başını yarlı. **17** Səni yolla aparan Allahın Rəbbi tərk etməklə Bu işi öz başına gətirmədinmi? **18** Bəs Şixor suyundan içmək üçün Misirə niyə gedirsən? Fərat suyundan içmək üçün Aşşura niyə gedirsən? **19** Səni öz pisliyin cəzalandıracaq, Dönlüklüyün töhmətini alacaqsan. Sən də görüb bil ki, Allahın Rəbbi atmağın, Məndən qorxmamağın pis və acı şeydir» Ordular Rəbbi Xudavənd belə bəyan edir. **20** «Sən boyundurugunu ta qədimdən qırdırın, iplarını qopardın Və «sən qulluq etməyəcəyəm» dedin. Üstəlik har uca təpənin üstündə, Hər kölgəli ağacın altında yərə sərilib Bütlərə səcdə edərək Mənə xəyanət etdin. **21** Mən səni gözəl meynə, tər-təmiz toxum kimi əkmışdım. Sən necə əleyhimə çıxıb cir, yabanı meynə oldun? **22** İndi isə sən gilabi ilə yuyunsan, çoxlu sabun əritsən də, Yənə günahın öniündə ləkə kimi qalacaq» Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **23** «Axi necə deyə bilərsən ki, murdar olmadım, Baal bütərlərinin ardınca getmədim? Dərədə necə rəftar etdiyinə bax, nə etdiyini gör. Sən qızışan, ora-bura qaçan diş dəvə kimi, **24** Şəhvətlə havanı ilyəyən, səhraya öyrəmiş vəhşi eşşək kimisən. Qızanda onu kim saxlaya bilər? Onu istəyənlər özlərini yormaz, cütləşmə vaxtı onu tapar. **25** Ayaqyalın gəzmə, boğazın susuzluqdan qurumasın. Ancaq sən dedin: «Xeyr, olmaz! Çünki mən yad allahları sevdim və onların ardınca gedəcəyəm». **26** Oğru tutulanda necə utanırsa, İsrail nəslisi də padşahları, başçıları, kahinləri

Və peyğəmbərləri ilə birgə eləcə utanırlar. **27** Onlar ağaca «atamsan», daşa «bizi sən doğdu» deyir. Çünkü Mənə tərəf üzlərini deyil, arxalarını çevirdilər. Ancaq üstlərinə bəla gələndə «qalxıb bizi qurtar» deyirlər. **28** Bəs özün üçün düzəlddiyin bütünlərin haradadır? Başına bəla gəldiyi vaxt səni qurtara bilərlərsə, gəlsinlər. Sənin allahların şəhərlərinin sayı qədərdir, ey Yəhuda! **29** Nə üçün Mənimlə çəkisişsiz? Hamınız Mənə qarşı üşyan etdiniz” Rəbb bəla bəyan edir. **30** “Övladlarınızı nəhaq yərə cəzalandırdım, Çünkü onlar ibrət götürmədilər. Öz qılıncınız qırıb-çatan aslan kimi Peyğəmbərlərinizi tələf etdi”. **31** Ey bu nəslin övladları, Rəbbin sözünə diqqət edin: “Məgər Mən İsrail üçün bir səhra oldum? Yaxud bir zülmət ölkəsi oldum? Xalqım nə üçün deyir ki, biz öz-özümüzə ağayıq, Bir daha Sənə tərəf gəlmərik? **32** Qız öz bəzəklərini, gəlin öz cehizini unuda bilməri? Ancaq xalqım uzun müddət Məni unutdu. **33** Oynışlarının ardına düşməkdə nə qədər mahirsən. Ən pis arvadlar bələ, səndən dərs ala biler. **34** Sənin ətəklərin öldürdüyü Məzəlum, günahsız adamların qanına bulaşıb, Halbüki onları oğurluq üstündə tutmadın. Hələ bununla bələ, **35** Sən deyirsən: «Mən təqsizsizəm, Rəbbin qəzəbi hökmən mandən yan keçəcək». Bax Mən səni mühakimə edəcəyəm, Çünkü günah etmədiyini söyləyirsən. **36** Nə üçün tez-tez dolanıb dönüklük edirsən? Aşşurda part olduğun kimi Misirdə da part olacaqsan. **37** Oradan da əllərinlə başını tutub çıxacaqsan, Çünkü bel bağladıqlarını Rəbb rədd etdi, Onlarla uğur qazana bilməyəcəksən”.

3 Əgər bir adam öz arvadını boşasa, Arvad da onu tərk edib başqasına ərə getsə, O adam bir də arvadının yanına qayıdarmı? Belə ətsə, ölkə də tamamilə murdar olmazmı? Sənsə çoxlu oynışla zina etdin, yenə də Mənə tərəf dönürsən?» Rəbb bəla bəyan edir. **2** «Başımı çılpaq təpələrə tərəf qaldırıb bax. Sevişmədiyin yer varmı? Səhrada yaşayan bədəvi kimi Yol kənarında oturdun və oynışlarını gözlədin. Zinakarlığın və pisliklərinlə ölkəni murdar etdin. **3** Buna görə də yağışların ardi kəsildi və yaz yağışı yağımadı. Tərs sıfətli fahişəyə oxşadın, utanmaq istəmədin. **4** İndi Məni “Atam, cavanlığımızdan bəri mənim dostumsan. **5** Sən həmişə qəzəbli olacaqsan, əbədi kin saxlayacaqsanmı?” deyə çığırırsan. Belə danışırsan, amma gücün çatlığı qədər pislik edirsən». **6** Yoşiymanın padşahlığı dövründə Rəbb mənə dedi: «Dönük İsrailin nə etdiyini gördünmü? Hər uca təpənin üstüna, kölgəli ağacın altına gedib orada bütürlərə səcdə edərək Mənə xəyanət etdi. **7** İsrail bütün bunları edəndən sonra “o Mənə tərəf qayıdaq” dedim, ancaq o qayıtmadı. Xəyanətkar bacısı Yəhuda da bunu gördü. **8** Dəfələrlə zina etdiyi üçün dönük İsrailə talaq kağızı verib onu boşadım. Ancaq gördüm ki, onun xəyanətkar bacısı Yəhuda yenə qorxmadı, o da gedib fahişəlik etdi. **9** Heç əhəmiyyət vermədən zinakarlığı ilə ölkəni murdar etdi, daşlara və ağaclarla səcdə edib xəyanət etdi. **10** Bütünlər bunlara baxmayaraq onun xəyanətkar bacısı Yəhuda

Mənə bütün qəlbi ilə deyil, hiylə ilə üz tutdu» Rəbb bəla bəyan edir. **11** Rəbb mənə dedi: «Dönük İsrail xain Yəhuda ilə müqayisədə daha sahə oldu. **12** Get, bu sözləri şimal səmtinə elan edib söylə: “Ey dönük İsrail, geri qayıt” Rəbb bəla bəyan edir. “Sənə qəzəbə baxmayacağam, çünkü Mən mərhəmətliliyəm” Rəbb bəla bəyan edir. “Əbədi kin saxlamaram. **13** Ancaq sən öz təqsirini boynuna al ki, Allahın Rəbbə qarşı üşyan etdin, hər kölgəli ağacın altında yad allahlara könül verdin və Mənim sözümə qulaq asmadınız” Rəbb bəla bəyan edir. **14** “Ey dönük övladlar, geri qayıdın” Rəbb bəla bəyan edir. “Çünki ağanız Mənəm. Sizi bir-bir şəhərdən, iki-iki tayfadan çıxarıb Siona gətirəcəyəm. **15** Ürəyimə yatan çobanları sizə verəcəyəm, sizə ağıl və müdrikliklə rəhbərlik edəcəklər. **16** Sizin törəyib çıxaldığınız günlərdə daha Rəbbin Əhd sandığından damışmayacaqlar” Rəbb bəla bəyan edir. “O sandıq bir daha kimsənin ağlına gəlməyəcək, yada salınmayacaq, onun üçün heyfisilənməyəcəklər, yenisi də düzəldilməyəcək. **17** O zaman Yerusəlimə «Rəbbin taxtı» deyəcəklər. Bütün millətlər Rəbbin adı naminə Yerusəlimdə toplaşacaq. Daha pis ürəklərinin inadkarlığına görə hərəkət etməyəcəklər. **18** O günlərdə Yəhuda nəslisi İsrail nəslisi ilə birləşib şimal ölkəsindən atalarını ırs olaraq verdiyim torpağa birgə gələcək”. **19** Mən dedim: “Necə də istərdim, səni oğullarımın arasına qoyum, Sənə füsunkar torpağı – millətlər arasında ən gözəl ırsı verim! Güman etdim ki, Məni «Ata» deyə çağıracaqsınız, Məndən üz döndərməyəcəksiniz. **20** Bir arvad öz ərinə xəyanət edirəsə, Siz də Mənimlə eləcə xəyanətə rəftər etdiniz, ey İsrail nəslil!” Rəbb bəla bəyan edir. **21** “Çılpaq təpələr üzərində bir səs – İsrail övladlarının Ağlaşma və yalvarışları eşidilir, Çünkü onlar yollarını azdı, Özlərinin Allahı Rəbbi unutdu. **22** Geri qayıdın, ey dönük övladlar, Dönlükliyünüzə şəfa verim”. Onlar da deyəcək: “Budur, biz Sənə tərəf gəlirik, Çünkü Allahımız Rəbb Sənsən. **23** Doğrudan da, təpələrdən, dağlardan gələn Hay-küy yalandır. Əslində İsrailin xilası Allahımız Rəbdədir. **24** Cavanlığımızdan bəri Rüsvayçı bütər Atalarımızın zəhmətinin, Sürülərinin və mal-qaralarını, Oğullarını və qızlarını tələf etdi. **25** Biz xəcalətimiz içində yatırıq, Rüsvayçılıq bizim yorğanımızdır, Çünkü cavanlığımızdan indiyədik. Biz və atalarımız Allahımız Rəbbə qarşı günah etdik, Allahımız Rəbbin sözünə qulaq asmadıq”».

4 Rəbb bəyan edir: «Ey İsrail, əgər geri qayıtsan, Mənə tərəf qayıtsan, İyrənc bütərlərini önmədən götürsən, Bir daha sərgərdan gəzməsən, **2** Həqiqət, ədalət və doğruluqla “Var olan Rəbbə and olsun!” deyə and içsən, O zaman millətlər Rəbb vasitəsilə bərəkət alacaq, Onurla öyünəcək». **3** Çünkü Yəhuda adamlarına və Yerusəlimə Rəbb bəla deyir: «Özünüz üçün təzə əkin yeri şumlayın, Ancaq tikanlar arasında əkməyin. **4** Ey Yəhuda adamları və Yerusəlimdə yaşayınlar, Özünüüzü Rəbb üçün sünnət edin, Ürəyinizin sünnət ətini kəsin. Yoxsa pis əməllərinizə

göra Qəzəbim od kimi püskürüb yandıracaq, Söndürən olmayıcaq. 5 Yəhudada elan edin, Yeruşəlimdə car çəkib deyin: "Ölkədə şeypur çalın!" Ucadan qışqırıb söyləyin: "Gəlin toplanıb Qalalı şəhərlərə gırək!" 6 "Siona qaçın" deyə bayraq qaldırın, Qaçın qurtulun, dayanmeyin. Çünkü Mən şimaldan Bəla və böyük qırğın gətirəcəyəm». 7 Aslan yuvasından çıxdı, Millətləri məhv edən yola düşdü. Öz yerindən çıxdı ki, Ölkənizi viran etsin. Şəhərləriniz yerlə yeksan olacaq, Orada sakin qalmayacaq. 8 Buna görə də çul geyinin, Yas tutub ağlayın. Çünkü Rəbbin qızğın qəzəbi Bızdən dönmədi. 9 «O gün padşahın və başçıların Ürəyi gedəcək» Rəbb belə bəyan edir. «Kahinlər çəsəcaq, Peyğəmbərlər karıxacaq». 10 Mən dedim: «Ah, ey Xudavənd Rəbb! Bu xalqı və Yeruşəlimi tamamilə aldatdın. "Sizin üçün əmin-amanlıq olacaq" dedin, halbuki qılınc boğazımıza dırındı». 11 O vaxt bu xalqa və Yeruşəlimə deyiləcək: «Səhradakı çılpaq təpələrdən əziz xalquma tərəf isti bir külək əsir. Bu külək dən sovurmayaçaq, taxıl təmizləməyəcək. 12 Mənim əmrimlə bundan da güclü bir külək əsəcək və Mən indi onlara Öz hökmümü bildirəcəyəm». 13 Budur, düşmən buludlar kimi gəlir, Onun döyüş arabaları qasırğa kimi yüksəlir, Atları qartallardan iti gedir. Vay halimus! Çünkü bərbad olduq. 14 Ey Yeruşəlim, ürəyini pislikdən yuyubətməz ki, xilas olasan. Bəd fikirlərin nə vaxta qədər içində qalacaq? 15 Artıq Dandan bir səs galır, Efrayimin dağlıq bölgəsindən bəd xəbər eşidilir. 16 «Millətlərə elan edin, Yeruşəlimə xəbər çatdırın ki, Uzaq bir ölkədən gələn qoşun onu mühəsirəyə alacaq, Yəhuda şəhərlərinin öündə nərə çəkəcək. 17 Onlar tarla nəzarətçiləri kimi hər tərəfdən şəhərə doğru gəlir, Çünkü o Mənə qarşı üşyan etdi» Rəbb belə bəyan edir. 18 «Bunları sənin başına gətirən öz işlərin, öz əməllərindir. Cəzanın acısı lap ürəyinə çatıb. 19 Ah, sinəmdəki dərdim! Əzabdan qırılıram. Ah, qəlbim, qəlbim çırpinır, susa bilmirəm. Çünkü, ey canım, şeypur səsini, döyüş nərəsini eşidirəm. 20 Qırğın üstüna qırğın gəlir, Bütün ölkə xaraba qalıb, Çadırlarım qəflətən, Pardalərim bir anda dağıldı. 21 Nə vaxta qədər bayraq görəcəyəm, Boru səsi eşidəcəyəm? 22 Həqiqətən, xalqım ağılsızdır, Məni tanımır. Onlar cahil övladlardır, Dərrakaləri yoxdur, Ağilları pislik etməyə çatır, Yaxşılıq etməyin nə olduğunu bilmirlər. 23 Yer üzünə baxdım, Quruluşsuz və boşdur. Göylərə baxdım, işıqları yoxdur. 24 Dağlara baxdım, titrayırdılar, Bütün təpələr yerlərindən qopurdu. 25 Baxıb gördüm ki, bir adam qalmayıb, Göydəki quşların hamısı uğub getmişdir. 26 Baxıb gördüm ki, bəhərli torpaq Səhraya çevrilib, Rəbbin öündə bütün şəhərləri Onun qızğın qəzəbi ilə dağılıb». 27 Bəli, Rəbb belə deyir: «Bütün ölkə viran olacaq, Ancaq tam məhv olmasına yol verməyəcəyəm. 28 Buna görə yer yas tutacaq, Yuxarıda göylər qaralacaq, Çünkü bunu Mən demişəm, Fikrimdən daşınmayağam, Söyümdən dönməyəcəyəm. 29 Bütün şəhərlərin əhaliyi Süvarilərin və oxatanların Gurultusundan qaçacaq. Onlar six meşələrə girir, Qayalara dırmaşır. Bütün şəhərlər

tərk edilmiş, Orada kimsə yaşamır. 30 Bəs sən ey viran şəhər, nə edəcəksən? Qırmızı paltar geyinsən də, Qızıl bəzəklər taxsan da, Gözlərinə sürmə sürtsən də, əbəs yərə özünü bəzəyirsən. Sənə oynaşların xor baxır, Canını almaq istəyir. 31 Mən bir səs eşidirəm: Sanki doğuş ağrısı çəkən, Birinci dəfə doğan qadının – Əllərini uzatmış, Nəfəsi kəsilmiş Sion qızının səsidi. O deyir: "Vay halima! Qatillərin öündə Canım taqətdən düşdü".

5 Yeruşəlimin küçələrini dolaşın, Ətrafa baxıb fikirləşin, Onun meydanlarını axtarın. Əgar bir nəfər düz iş görən, Həqiqət axtaran adam tapsanız, Mən şəhəri bağışlayaram. 2 Onlar "var olan Allaha and olsun" desələr də, Yalandan and içirlər». 3 Ya Rəbb, gözlərin həqiqətə tərəf yönəlməyibmi? Sən onları vurdun, Ancaq ağrı hiss etmədilər. Sən onları qırdırın, Ancaq iibrət götürmədilər. Üzləri qayadan bərk olub, Dönmək istəmədilər. 4 Mən dedim: «Bunlar ancaq yoxsus, ağılsız avamlardır, Çünkü Rəbbin yolu, Özlərinin Allahının hökmələrini bilmirlər. 5 Qoy mən böyüklərin yanına gedib Onlarla danışım, Çünkü Rəbbin yolu, Özlərinin Allahının hökmələrini bilirlər». Ancaq onlar da boyunduruğu sindirib ipləri qopardılar. 6 Buna görə də meşədən bir aslan çıxıb Onları öldürəcək, Səhradan qurd gəlib onları parçalayacaq, Şəhər kənarında bəbir pusqu quracaq, Şəhərdən çıxan hər adam parçalanacaq. Çünkü çox üşyan etdilər, Dəfələrlə dönük oldular. 7 «Buna görə səni neca bağışlaya bilərəm? Övladların Məni tərk etdi, Allah olmayan bülərin adı ilə and içdi. Mən onları doydurdum, Amma onlar zina etdi, Fahişələrin evlərinə yığışdı. 8 Onlar harınlaşmış, şəhvətli atlar kimidir. Hər biri qonşusunun arvadına kişnəyir». 9 Rəbb bəyan edir: «Bunlara görə Mən onlara cəza verməyimmi? Belə bir millətdən qisas almayımmi? 10 Onların bağlarını dolaşib dağıdın, Amma büsbütün məhv etməyin. Meynə budaqlarını qoparıb atın, Çünkü onlar Rəbbə məxsus olmayan insanlardır». 11 Rəbb bəyan edir: «İsrail və Yəhuda nəslə Mənə tamamilə xəyanət etdi. 12 Onlar Rəbb üçün yalandan dedi: "O heç nə etməz, Başımıza bəla gəlməz. Nə qılınc görəcəyik, nə acliq". 13 Peyğəmbərlər boşboğazdır. Allahın sözü onlarda deyil, Qoy onların başına bu iş gəlsin». 14 Buna görə də Ordular Allahı Rəbb belə deyir: «Belə sözlər dedikləri üçün, Ey Yeremya, sözlərimi sənin ağzında atəşə, Bu xalqı işə oduna çevirəcəyəm, Atəş onları yandırıb-qurtaracaq». 15 Rəbb bəyan edir: «Ey İsrail xalqı, Uzaqdan üstünüzə bir millət gətirəcəyəm. Dilini bilmədiyin, Dediklərini anlamadığın Güclü, qədim bir millət. 16 Onların oxdanları Açıq qəbir kimidir, Hamısı ığid döyüşcidir. 17 Onlar sənin məhsul və cörəyini yeyəcək. Oğul və qızlarını yeyəcək, Sürü və naxıllarını yeyəcək, Meynə və əncir ağaclarını yeyəcək. GÜvəndiyin qalalı şəhərləri Qılınca dağıdaşacaq». 18 Ancaq Rəbb bəyan edir: «Hətta o günlər sizi tamamilə qırıb-çatmayacağam. 19 Bir vaxt onlar soruşacaq: "Nə üçün Allahımız Rəbb bütün bunları başımıza gətirdi?" Onda onlara belə söylə: "Necə Məni tərk edərək öz ölkənizdə yad allahlara xidmət etdinizsə,

eləcə də özgə ölkədə yadellilərə xidmət edəcəksiniz". 20 Bunu Yaqub nəslinin içində bildirin, Yəhudada elan edin. 21 Ey gözləri olub görməyən, Qulaqları olub eşitməyən, Ağilsız və dərrakəsiz xalq, Bu sözə qulaq asın! 22 Məndən qorxmursunuzmu?» Rəbb belə bəyan edir. «Mənim qarşısında titrəmirsinizmi? Axi Mən əbədi qayda ilə Dəniz üçün qumu sərhəd qoydum, Dəniz bu sərhədi keçə bilməz. Dalğaları coşsa da, Üstün gələ bilməz. Nəra çəksə də, keçə bilməz. 23 Bu xalqın ürəyi inadlı və tısyankardır. Onlar azib öz yolları ilə getdi. 24 Daha öz-özlərinə demirlər ki, Payız və yaz yağışlarını vaxtında verən, Müəyyən biçin həftələrini bizim üçün qoruyan Allahımız Rəbbə sitiyış edək. 25 Təqsirləriniz bunları sizdən aldı, Günahlarınız sizi bu nemətdən məhrum etdi. 26 Mənim xalqımın içinde pis adamlar var: Quş ovçuları kimi pusquda dururlar, Tələ qurub adam tuturlar. 27 Quşlarla dolu qəfəs kimi Onların evləri hiylə ilə doludur. Bunun sayəsində yüksəldilər, varıldalar. 28 Onlar piylənib, yoğunlaşış, Pis işlərlə hədlərini aşib, Məhkəmə işlərini, Yetimlərin işlərini Ədalətlə həll etmirlər ki, Qalib gəlsinlər. Yoxsulların haqqını müdafiə etmirlər». 29 Rəbb bəyan edir: «Bunlara görə Mən onlara cəza verməyimmi? Belə bir millətdən qıṣas almayımmi? 30 Bu ölkədə heyrətli və dəhşətli bir iş oldu: 31 Peyğəmbərlər yalandan peyğəmbərlik edir, Kəhinlər onların əli ilə hökmənləq edir. Xalqım da bunu bəyanır. Amma axırda nə edəcəksiniz?»

6 Ey Binyamin övladları, Yeruşəlimin içindən qaçıb qurtarın. Teqoada şeypur çalın, Bet-Hakkeremdə odla işarə verin, Çünkü şimaldan fəlakət, Böyük qırğın zahir olur. 2 Mən gözəl və zərif qızı – Sion qızını talan edəcəyəm. 3 Çobanlar öz sürüleri ilə Ona qarşı gələcək, Hər tərəfdən onun öündə çadır quracaq. Hər kəs öz yerində sürüşünü otaracaq. 4 Sion qızı ilə döyüşə hazırlaşın! Qalxın, günorta çağlı hücum edək! Vay halımıza! Gün tutqunlaşır, Axşam kölgələri uzanır. 5 Qalxın, gecə vaxtı hücum edək! Onun imarətlərini dağdaq! 6 Ordular Rəbbi belə dedi: «Ağac kəsin, Yeruşəlimin önündə torpaq qalağı qurun. Bu şəhər cəzalanmalıdır, Çünkü zorakılıqla dolub-daşır. 7 Bir bulaqdan necə su axarsa, Bu şəhərdən də eləcə pislik fişqirir. İçində zorakılıq və soyğunçuluq səsi eşidilir. Önümüzə həmişə dərd və yara görürəm. 8 Ey Yeruşəlim, ibrət al, Yoxsa səndən üz döndərərəm, Səni xarabaya, əhalisiz torpağa çevirərəm». 9 Ordular Rəbbi belə deyir: «Tənəkədən son üzümlər yiğilan kimi İsrailin qalan əhalisi də Yiğilib qurtaracaq. Üzümiyən kimi Yena meynə budaqlarına əlini uzat». 10 Kiminlə danişim, Kima xəbərdarlıq edim ki, qulaq assin? Axi qulaqları tixanıb, Eşidə bilmirlər. Onların arasında Rəbbin sözünə lağ edilir, Ondan xoşları golmir. 11 Buna görə də mən Rəbbin qəzəbi ilə dolmuşam, Özümü ələ almaqdan yorulmuşam. «Qəzəbini kütçədə olan uşaqların, Yiğilan cavanların üzərinə tök. Bəli, ər də, arvad da, Qoca da, yaşa dolmuş adam da ələ keçəcək. 12 Evləri, tarlaları və arvadları da Başqalarına qalacaq. Çünkü əlimi ölkədə yaşıyanlara qarşı uzadacağam» Rəbb belə bəyan edir. 13 «Ona görə

ki böyüyündən kiçiyinə qədər Hər kəs haram qazanc daılınca qaçıır. Peyğəmbərdən kahinə qədər hər kəs hiylə qurur. 14 Xalqımın yarasını yüngülcəsinə müalicə edirlər, "Sülh, sülh" deyirlər, Amma sülh yoxdur. 15 İyrənc işlər görəndə utanırları? Yox, heç utanımlılar, Utanıb qızarmaq bilmirlər. Buna görə yixılanlar arasında Onlar da olacaq. Mən onları cəzalandırırdı Yerə sərıləcəklər» deyir Rəbb. 16 Rəbb belə deyir: «Yolayrıcındə dayanıb baxın, Əzəldən olan yolları soruşun. Yaxşı yoluñ harada olduğunu öyrənin, O yolla gedin. Onda ürəyiniz dinclik tapar. Ancaq siz "o yolla getməyəcəyik" dediniz. 17 Mən sizin üzərinizə Gözətəcələr qoyub dedim: "Şeypur səsinə qulaq asın!" Ancaq siz "qulaq asmayacağıq" dediniz. 18 Buna görə də, ey millətlər, qulaq asın, Ey camaat, bilin ki, Onların başına nə gələcək. 19 Eşit, ey yer üzü, Mən bu xalqın başına fəlakət gətirəcəyəm. Bu onların niyyətlərinin bəhrəsi olacaq. Çünkü Mənim sözlərimə qulaq asmadılar, Mənim qanunumu rədd etdilər. 20 Səbadan gətirilən kündür, Uzaq ölkədən gəlmiş ətirli qamış Nəyimə lazımdır? Yandırma qurbanlarınız Mənə məqbul deyil, Başqa qurbanlarınız da Mənə xoş deyil». 21 Buna görə də Rəbb belə deyir: «Mən bu xalqın qabağına Maneeler qoyacağam. Atalar və oğullar birlikdə Onlara ilisib yixılacaq. Qonşu dostu ilə birgə hələk olacaq». 22 Rəbb belə deyir: «Budur, şimal ölkəsindən Bir xalq gəlir, Dünyanın uzaq yerlərindən Böyük bir millət hərəkətə gəlir. 23 Onlar əllərində ox-kaman və nizə tutub, Rəhmsizdirlər, heç kəsa acımlırlar. Səsləri dəniz kimi gurlayıb, Atlara miniblər. Onlar yekdilliklə səninlə Mühəribəyə hazırlır, ey Sion qızı!» 24 Onlar haqqında xəbər eşitdik, əllərimiz yanımıza düşdü. Doğan qadın kimi bizi Sıxıntı və əzab büründü. 25 Çölə çıxma, yola düşmə, Çünkü düşməndə qılınc, Hər tərəfdə dəhşət var. 26 Ey əziz xalqım! Çul geyin və küldə yuvarlan. Vahid oğluna yas tutan kimi Yas tutub acı-acı ağla. Çünkü məhv edən qəflətən başımızın üstünü alacaq. 27 Rəbb deyir: «Ey Yeremya, Mən səni qoydum ki, Xalqımı yoxlayıb imtahanı edəsən, Onlara nəzər qoyub əməllərini sınavasın. 28 Hamısı inadkar dönükdür, Böhtəncilər kimi dolaşan adamlardır. Tunc və dəmir kimi sərtdirilər, Hamısı pozğun olub. 29 Körük basılır, Atasında qurğuşun əriyir. Ancaq dəmirçi nahaq yərə əridir, Çünkü pislər ayrılmır. 30 Onlara isə "atılmış gümüş" deyəcəklər, Çünkü Rəbb onları atdı».

7 Rəbdən Yeremyaya bu söz nazıl oldu: 2 «Rəbbin məbədinin qapısında dur və orada bu sözü elan edib söylə ki, ey bütün Yəhuda, Rəbbə ibadət etmək üçün bu qapılardan girənlər, Rəbbin sözünə qulaq asın. 3 İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Yollarınızı və əməllərinizi islah edin ki, Mən sizi bu yerdə yaşamağa qoyum. 4 Burada Rəbbin məbədi var, Rəbbin məbədi var, Rəbbin məbədi var" deyib yalan sözlərə güvənməyin. 5 Əgər yollarınızı və əməllərinizi tamamilə islah etsəniz, bir-birinizlə, həqiqətən, ədalətlə rəftar etsəniz, 6 qəribə,

yetimə və dul qadına zülm etməsəniz, bu yerdə günahsız qan tökməsəniz, özünüzə zərər vuraraq başqa allahların tərəfdarı olmasanız, **7** o zaman burada əbədilik atalarınıza verdiyim torpaqda siz yaşamağa qoyacağam. **8** Siz isə faydasız olan yalan sözlərə güvənirsiniz. **9** Siz oğurluq edirsınız, adam öldürürsünüz, zina edirsınız, yalandan and içirsiniz, Baal bütərinə buxur yandırır, tanımadığınız başqa allahların tərəfdarı olursunuz. **10** Sonra bütün bu iyrənc işləri görmək üçün Mənim adımla çağırılan bu məbədə galib önumdə durur və «biz əmin-amanlıqdayıq» deyirsiniz. **11** Mənim adımla çağırılan bu məbəd, sizcə, quldur yuvasına çevrildimi? Amma Mən nə etdiyinizi görürəm» Rəbb belə bəyan edir. **12** «İndi adımı ilk dəfə qoyduğum Şilodakı məskənimə gedin və xalqım İsrailin pisliyinə görə ona nə etdiyimi görün». **13** Rəbb bəyan edir: «Siz bütün bu işləri gördünüz, dəfələrlə xəbərdarlıq etdiyim halda Mənə qulaq asmadınız, sizi çağırırdım halda cavab vermadınız. **14** Buna görə də Şilo ilə necə rəftar etdiməsə, Mənim adımla çağırılan, güvəndiyiniz məbədlə, sizə və atalarınıza verdiyim bu yerlə də elə rəftar edəcəyəm. **15** Efrayim nəslindən olan soydaşlarınızı necə rədd etdiməsə, sizi də eləcə önumdən rədd edəcəyəm. **16** Sən isə, ey Yeremya, bu xalq üçün dua etmə, onlar üçün yalvarıb xahiş etmə və önumdə mərhəmət istəmə, çünki sözüna qulaq asmayacağam. **17** Yəhuda şəhərlərində, Yeruşəlim küçələrində onların nə etdiklərini görmürsənmi? **18** Uşaqlar odun yiğir, ataları od yandırır, qadınlar Göylər Mələkəsinə xəmir yoğurub kökə bışırır. Onlar başqa allahlara içmə təqdimləri verir ki, Məni qəzəbləndirsənət. **19** Rəbb bəyan edir: «Onlar Mənimini incidirlər? Məgər özlərini rüsvay etmirlərmi?» **20** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: «Bax bu yerin, insanların, heyvanların, çöl ağaclarının, torpağın mahsulu üzərinə qəzəbim və qızığlığım töküläcək, alışib sönməyəcək». **21** İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: «Yandırma qurbanlarınızı başqa qurbanlarına qatıb ət yeyin. **22** Çünki atalarımızı Misir torpağından çıxaran vaxt yandırma qurbanı və başqa qurban barədə onlara əmr etmədim və bir söz demədim. **23** Ancaq onlara bunu əmr edib dedim: «Sözümə qulaq asın. Onda Mən sizin Allahınız olacağam, siz də Mənim xalqım olacaqsınız. Hər barədə sizə əmr etdiyim yolla gedin ki, uğur qazanısanız». **24** Ancaq Məni eşitmədilər, qulaq asmadılar. Bunun əvəzinə öz istəklərinə, pis ürəklərinin inadkarlığına görə hərəkət etdilər, irəliyə deyil, geriyə getdilər. **25** Atalarınız Misir torpağından çıxıqları gündən bu günə qədər Öz qullarım olan peyğəmbərləri hər gün dəfələrlə yanınıza göndərdim. **26** Amma Məni eşitmədilər, qulaq asmadılar, inadkarlıq etdilər, atalarından da pis işlər gördülər. **27** Sən bütün bu sözleri onlara söyləyəcəksən, ancaq sənə qulaq asmayacaqlar, onları çağıracaqsan, ancaq sənə cavab verməyəcəklər». **28** Sən onlara söylə: «Bu həmin xalqdır ki, öz Allahı Rəbbin sözüne qulaq asmır və cəzadan ibrət almir. Onlarda həqiqət yox oldu, həqiqətdən heç danışmırlar. **29** Ey Yeruşəlim, saçını

kəsib at, Çilpaq təpələr üzərində mərsiyə oxu, Çünki Rəbb qəzəbləndiyi nəslü Rədd edib tərk etdi. **30** Ona görə ki Yəhuda övladları gözümdə pis olan işlər gördü» Rəbb belə bəyan edir. «Mənim adımla çağırılan məbədə iyrənc bütərini qoyub oranı murdarladılar. **31** Onlar oğul və qızlarını odda yandırmaq üçün Ben-Hinnom vadisindəki Tofetdə səcdəgahlar düzəldilər. Mən belə bir şeyi nə buyurdum, nə də ağlıma gətirdim». **32** Rəbb bəyan edir: «Buna görə də bir gün gələcək ki, oraya Tofet yaxud Ben-Hinnom vadisi deyil, Qırğıın vadisi deyiləcək. Tofetdə yer qalmayana qədər ölüləri basdıracaqlar. **33** Bu xalqın cəsədləri göydəki quşlara, yerdəki heyvanlara yem olacaq, onları qorxudub qaçıran olmayıacaq. **34** Yəhuda şəhərlərində, Yeruşəlim küçələrində sevinc və şadlıq sədasi, bəy-gəlin səsini kəsəcəyəm, çünki ölkə viran olacaq».

8 Rəbb bəyan edir: «O vaxt Yəhuda padşahlarının və başçılarının, kahinlərinin, peyğəmbərlərin və Yeruşalimdə yaşayınların sümüklərini qəbirlərindən çıxarıb atacaqlar. **2** Onların sümükləri sevdikləri, qulluq etdikləri, tərəfdarı olduqları, müraciət və səcdə etdikləri günəşin, ayın və bütün səma cisimlərinin öünüə töküläcək. Onlar bir yerə yığılib basdırılmayacaq, torpağın üstündə peyin kimi olacaq. **3** Bu pis tayfadan sağ qalanların hamısı sürgün etdiyim hər yerdə həyati yox, ölməməcək» Ordular Rəbbi belə bəyan edir. **4** Onlara söyləyəcəksən ki, Rəbb belə deyir: «Yixilanlar qalxmaz mı? Yoldan azan geri qayitmaz mı? **5** Bəs nə üçün bu xalq yoldan azdı? Nə üçün Yeruşəlim daim döñüklük edir? Onlar yalandan bərk yapışır, Dönmək istəmir. **6** Mən diqqət edib qulaq asdım: Heç kəs düz danışmir, «Nə etdim?» deyib öz pisliyindən tövbə etmir. Hər biri döyüşə atılan at kimi Öz yoluna tərəf döñür. **7** Hətta göydə uçan leylək də Öz vaxtını bilir, Qumru, qaranquş, durna da Uçub gələcəkləri vaxtı gözləyir, Amma Mənim xalqım Rəbbin hökmlərini bilmir. **8** Nə haqla deyirsiniz ki, biz müdriklik, Rəbbin Qanunu bizzədirdir? Budur, alımlərin hiyləgər qələmi Onu yalan şərh edir. **9** Müdriklər rüsvay oldu, Çəşib tora düşdü. Onlar Rəbbin sözünü rədd etdi. Bəs onların müdrikliyi nədədir? **10** Buna görə də arvadlarını başqa adamlara, Tarlalarını isə başqa sahiblərə verəcəyəm, Ona görə ki böyükdən kiçiyə qədər Hər kəs haram qazanc dalınca qاقır. Peyğəmbərdən kahinə qədər Hər biri yalan iş görür. **11** Əziz xalqımın yarasını Yüngülcəsinə müalica edirlər. «Sülh, sülh» deyirlər, Amma sülh yoxdur. **12** Iyrənc işlər görəndə utanırlar mı? Yox, heç utanmırlar, Utanıb-quizarmaq bilmirlər. Buna görə yixilanlar arasında Onlar da olacaq. Onları cəzalandırdığım vaxt Yerə səriləcəklər» deyir Rəbb. **13** «Onları qırıb-çatacağam» Rəbb belə bəyan edir. «Tənək üzüm gətirməyəcək, Əncir ağacı bar verməyəcək, Yarpaqlar solacaq. Mən onlara nə verdiməsə, Hamısı əllərindən alınacaq». **14** «Nə üçün yerimizdə oturmuşuq? Yığılnın, gedib qalalı şəhərlərə girək, Orada hələk olaq, çünki Allahımız Rəbb Bizi ölümə təslim

etdi, Bizə zəhərli su içirdi, Ona görə ki Rəbbə qarşı günah etdik. **15** Sülh gözləyirik, amma xeyir gəlmir. Şəfa vaxtını gözləyirik, Amma dəhşət galir. **16** Dandan onların atlarının finxirtüsü eşidilir, Aygırlarının kişnəmə səsindən Bütün ölkə titrəyir. Onlar gəlir, Torpağı və orada olan hər şeyi, Şəhəri və orada yaşayanları yeyib-qurtarır. **17** Baxın Mən üstünüzə ilanlar, Ovsunla ram olmayan gürzələr göndərəcəyəm, Onlar sizi sancacaq» Rəbb belə bəyan edir. **18** Dərdimə təsəlli yoxdur, Ürəyim köksündə taqətsizdir. **19** Baxın uzaq ölkədən əziz xalqının fəryadını eşidirəm: «Məgər Rəbb Sionda yoxdur? Onun padşahı orada deyilmə? Onlar nə üçün oyma bütələri, Yad olan puç şeyləri ilə Məni qəzəbləndirirlər? **20** Bıçın sona çatdı, yay qurtardı, Biz xilas olmadıq». **21** Əziz xalqımı yarasından Mən də yaralandım, Yas tutub dəhşətə gəldim. **22** Məgər Gileadda məlhəm yoxdur? Orada həkim yoxdur? Əgər varsa, Əziz xalqıma nə üçün şəfa verilmədi?

9 Kaş ki başım bulaq olaydı, Gözlərim yaş çeşməsinə döneydi, Əziz xalqımdan öldürünlərlərə Geca-gündüz yas tutaydım. **2** Kaş ki kimsə mənə səhrada Səyyahların sığınacağını verəydi! Mən xalqımı tərk edib Onlardan uzaqlaşardım. Çünkü onların hamısı Zinakar və xain yiğimdir. **3** «Dillərini yalan üçün Kaman kimi dartılar, Həqiqət naminə güc göstərmirlər. Çünkü pisliyi pislik dalınca edirlər, Məni tanımırlar» Rəbb belə bəyan edir. **4** «Hər kəs dostundan çəkinsin, Heç qardaşına da etibar etməsin. Çünkü hər qardaş başqasına badalaq gəlir, Hər dost böhtənçidir. **5** Hər kəs öz dostunu aldadır, Doğru söyləmir. Onlar dillərini yalan danışmağa öyrətdi, Yorulana qədər günah işlətdi. **6** Ey Yeremya, hiylə içində yaşayırsan, Hiyədən ötrü Məni tanımaq istəmirlər» Rəbb belə bəyan edir. **7** Buna görə də Ordular Rəbbi belə deyir: «Mən onları əridəcəyəm, Sınaqdan keçirəcəyəm. Axi Mən əziz xalqımla Başqa cür necə rəftar edə bilərəm? **8** Dilləri öldürücü yoxdur, Məkrələ danışırlar. Ağzı ilə qonşusuna xoş sözər söyləyir, Ürəyində isə ona tələ qururlar». **9** Rəbb bayan edir: «Bunlara görə Mən onlara cəza verməyimmi? Belə bir millətdən qıcas almayımmı?» **10** Dağlar üçün ağlayıb nala çəkəcəyəm, Çölün otlqları üçün mərsiyyə oxuyacağam. Çünkü hamısı yandı, Daha kimsə oradan keçmir, Naxırın böyürtüsü eşidilmir. Quşlar və heyvanlar da qaçıb getdi. **11** «Yeruşəlimi daş qalaqlarına, Çəqqal yuvasına döndərəcəyəm. Yəhuda şəhərlərini Sakinsiz bir xarabalığa çevirəcəyəm» deyir Rəbb. **12** Bir müdrik adam varmı, bunu anlasın? Rəbbin dili ilə danışan bir adam varmı, bunu izah etsin? Niyə bu ölkə məhv oldu, səhra kimi yandı və heç kəs oradan keçmir? **13** Rəbb deyir: «Ona görə belə oldu ki, onlar üçün qoyduğum qanunumu radd etdilər, sözümlə qulaq asıl əməl etmədilər, **14** ürəklərinin inadkarlığına görə rəftar etdilər və atalarının öyrətdiyi kimi Baal bütələrinə itaət etdilər. **15** Buna görə də İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: «Mən bu xalqa yovşan yedirəcək, zəhərli su içirəcəyəm. **16** Onları özlərinin və atalarının tanımadiqları

millətlər arasına səpələyəcəyəm. Onları məhv edənədək arxalarınca qılınc göndərəcəyəm"». **17** Ordular Rəbbi belə deyir: «İndi düşünün, Mərsiyyəçi qadınları çağırın golsinlər, Bu işdə bacarıqlı olanları Gətirin golsinlər. **18** Qoy onlar tələsib o qədər Bizim üçün fəryad etsinlər ki, Gözlərimizdən yaş axsin, Kirpiklərimizdən su süzülsün». **19** Çünkü Siondan fəryad səsi eşidilir: «Biz necə talan olunduq, Yaman rüsvay edildik. Çünkü ölkəni tərk edirik, Məskənlərimiz dağıldılır». **20** Ey qadınlar, Rəbbin sözünü eşidin, Ağzından çıxan sözə qulaq asın. Qızlarınızna fəryad etməyi öyrədin, Hər kəs yoldaşına mərsiyyə oxumağı öyrətsin. **21** Çünkü ölüm pəncərələrimizə dırmaşdı, Saraylarımıza girdi ki, Küçədə uşaqları, Meydanlarda cavanları qırıb-çatsın. **22** Sən söylə ki, Rəbb belə bəyan edir: «İnsan cəsədləri tarlada peyin kimi, Biçinçinin ardınca qalan taya kimi yerə yixiləcəq. Onları yiğib aparan olmayıacaq». **23** Rəbb belə deyir: «Müdrik müdrikliyi ilə öyünməsin, İgid öz gücү ilə öyünməsin, Varlı öz sərvəti ilə öyünməsin. **24** Ancaq öyünən onunla öyünsün ki, Mən Rəbbin dünyada Məhəbbət, ədalət və salehlik yaratdığını Dərk edir və Məni tamır. Çünkü Mən bunlardan xoşlanıram» Rəbb belə bəyan edir. **25** Bəli, Rəbb bəyan edir: «Gün gələcək ki, yalnız bədəni sünət olanları cəzalandıracağam. **26** Misiiri, Yəhudani, Edomu, Ammon övladlarını, Moavi, çöldə yaşayıb kəkillərini qırxanları hamısını cazalandıracağam, çünkü bütün bu millətlər sünətsizdir, bütün İsrail nəslinin də ürəyi sünətsizdir».

10 Rəbbin sizə söylədiyi sözü eşidin, ey İsrail nəsl! **2** Rəbb belə deyir: «Başqa millətlərin yolu ilə getməyin, Goy əlamətlərindən qorxmayın, Bunlardan başqa millətlər qorxur. **3** Çünkü xalqların adətləri boş seydir. Meşədə ağac kəsirlər, Usta əli kəski ilə onu düzəldir. **4** Sonra qızıl-gümüşlə bəzəyirlər, Çəkicələ, mixla bərkidirlər ki, Yerindən tərəpənəsin. **5** Bütələri xiyar bostanındaki müqəvvə kimi Dənişə bilmir. Onları daşımaq lazımdır, Çünkü geda bilmirlər. Onlardan qorxmayın, Çünkü nə pislik edə bilərlər, Nə də yaxşılıq. **6** Sənin kimi Allah yoxdur, ya Rəbb. Sən böyükşən, əzəmətdə adın ucadır. **7** Ey millətlərin Padşahi, Sənə kim hörmət etməz? Sənə hörmət yarası, Çünkü millətlərin bütün müdrikləri arasında, Bütün ölkələrində Sənin kimisi yoxdur. **8** Bütələrə səcdə edənlərin hamısı Ağilsız və axmaqdır, Boş şeylərdən təlim alırlar. Büt bir ağacdır! **9** Tarşışdən döytülmüş gümüş, Ufazdan qızıl götərilir. Ustanın və zərgərin ali ilə düzəldilən bütün Bənövşəyi və tunc qırmızı paltar geyindirilir. Hamısı bacarıqlı toxucu işidir. **10** Ancaq Rəbb həqiqi Allahdır. Var olan Allahdır, Əbədi Padşah Odur. Qəzəbindən dünya titrəyər, Hiddətinin qarşısında Millətlər dura bilməz. **11** Allah mənə dedi ki, onlara belə söylə: «Yeri və göyü yaratmayan allahlar yer üzündən və göyün altından yox olacaq». **12** Rəbb qüdrati ilə yer üzünü yaratdı, Hikməti ilə dünənyəni qurdu, Dərrakəsi ilə göyləri yaydı. **13** O gurlayanda

göylərdəki sular çağlıyır, Yerin ucqarlarından buludları yüksəldir, Yağış üçün şimşek çaxdırır, Anbarlarından külək çıxarır. **14** Hər kəs ağılsız oldu, Bilikləri qalmadı. Hər zərər düzəltdiyi bütən utanacaq, Çünkü onun tökdüyü büt puçdur, Onda nəfəs yoxdur. **15** Onlar boş şey, Masqaraçılardan işidir. Cəza vaxtı məhv olacaqlar. **16** Yaquba Nəsib Olan isə onlara bənzəməz, Çünkü hər şeyi yaradan Odur. İsrail Onun ırs qəbiləsidir, Onun adı Ordular Rəbbidir. **17** Ey sən mühasirəyə alınan şəhərdə yaşayan, Şələ-küləni yerdən yiğisidir. **18** Çünkü Rəbb belə deyir: «Mən bu dəfə ölkənin sakinlərini Sapandla kənara atacağam. Onları dara salacağam ki, Düşmən əlinə keçsinlər». **19** Əzabımı görə vay halima! Yaram sağalmaz. Ancaq mən dedim: «Həqiqətən, bu mənim dərdimdir, Mən də ona dözməliyəm. **20** Çadırıım yixildi, Bütün iplərim qopdu. Uşaqlarım məni tərk etdi, Onlar artıq yoxdur. Çadırımı quran, pərdələrimi asan qalmadı. **21** Çünkü xalqın çobanları ağılsız oldu, Rəbdən soruşmadılar. Buna görə də uğur qazanmadılar, Bütün sürürləri dağıldı. **22** Dirləyin, bir xəbər yayılır: Şimal ölkəsində böyük gurultu galır ki, Yəhuda şəhərlərini xarabalığa, Çəqqal yuvasına çevirsin. **23** Ya Rəbb, biliram ki, İnsanın ömrü öz əlində deyil. Addımlarını düzəltmək Gedən adamın işi deyil. **24** Mənə cəza ver, ya Rəbb, Ancaq qəzəbinə yox, ədalətinə. Yoxsa məni heçə çıxardarsan. **25** Qəzəbini Səni tanımayan millatların, Adını çağırmayan tayfaların üzərinə tök. Çünkü onlar Yaqub nəslini yedi, Onu yeyib-qurtardı, Yurdunu viran etdi».

11 Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: **2** «Bu əhdin sözlərinə qulaq asın, Yəhuda adamlarına və Yeruşəlimdə yaşayanlara söyləyib **3** bildirin ki, İsrailin Allahi Rəbb belə deyir: «Bu əhdin sözlərinə qulaq asmayana lənət olsun. **4** Bu əhd barəsində Mən atalarınızı Misir torpağından, dəmir əridən sobanın içində çıxardığım vaxt əmr edib dedim: «Mənim sözüma qulaq asın, səza əmr etdiyim hər şeyi edin. Onda siz Mənim xalqım, Mən də sizin Allahımız olacağam. **5** Belə etsəniz, Mən də atalarınıza and içib vəd verdim yənə əməl edərəm, bu gün sizin olan torpağı – süd və bal axan torpağı səza verərəm»». Mən də cavab verib «amin, ya Rəbb» dedim. **6** Rəbb mənə dedi: «Bu sözlərin hamisini Yəhuda şəhərlərində və Yeruşəlim küçələrində car çəkib söylə: «Bu əhdin sözlərinə qulaq asın, onlara əməl edin». **7** Bəli, Mən atalarınıza onları Misir torpağından çıxardığım gündən indiye qədər ciddi xəbərdarlıq etdim. Onlara dəfələrlə xəbərdarlıq edib dedim: «Mənim sözüma qulaq asın». **8** Ancaq onlar qulaq asmadı, diqqət etmədi, inadkarlıqla qara ürəklərinin istədiyinə uydular. Buna görə də Mən əhdə deyilən bütün cəzaları onların başına gətirdim. Mən onlara bu əhdə əməl etməyi əmr etmişdim, onlarsa əməl etmədi». **9** Sonra Rəbb mənə dedi: «Yəhuda adamları və Yeruşəlimdə yaşayanlar arasında bir qəsd üzə çıxdı. **10** Sözlərimə qulaq asmaq istəməyən əcadadlarının günahlarına qayıtdılar, başqa allahların tərəfdarı olub

onlara qulluq etdilər. İsrail və Yəhuda nəslə onların ataları ilə bağlıdım əhdimi pozdu. **11** Buna görə də Rəbb belə deyir: «Mən onların üzərinə bəla gətirəcəyəm və onun içindən çıxə bilməyəcəklər. Onlar Mənə üz tutub fəryad edəcək, amma Mən onları eşitməyəcəyəm. **12** O zaman Yəhuda şəhərlərinin əhalisi və Yeruşəlimdə yaşayanlar gedib buxur yandırıqları allahlara üz tutub fəryad edəcək, amma başlarına bəla golən vaxt bu allahlar onlara heç kömək etməyəcək. **13** Çünkü şəhərlərinin sayı qədər sənin bütərlərin var, ey Yəhuda. Siz Yeruşəlim küçələrinin sayı qədər rüsvayçı şeylərə qurbangahlar, Baal bütərlərinə buxur yandırmaq üçün qurbangahlar düzəltdiniz». **14** Sən bu xalq üçün dua etmə, onlar üçün yalvarıb xahiş etmə. Çünkü fəlakətlərindən ötrü Mənə tərəf fəryad edəndə qulaq asmayacağam. **15** Sevimli xalqım, pis niyyətlər qurarkən Mənim evimdə nə işin var? Təqdis olunmuş ətin çoxluğu ilə Üzərinizdən bəla çəkilərmi? Çünkü sən pis iş görəndə sevinirsən. **16** Rəbb sənin adını «Dadlı meyvəsi olan Yaşıl zeytin ağacı» qoydu. İndi isə böyük firtinanın gurultusunu ilə Ağaca od vuracaq, Onun budaqları qırılacaq. **17** Səni əkən Ordular Rəbbi başına fəlakət gətirməyə qərar verdi. Çünkü İsrail və Yəhuda nəslə pislik etdi, Baal bütərlərinə buxur yandırmaqla Məni qəzəbləndirdi». **18** O vaxt Rəbb onların etdiklərini mənə göstərdi. O bunu mənə aşkar etdi, mən də xəbərdar oldum. **19** Mənsə kasılmaya aparılan müti quzu kimi idim, bilmirdim ki, onlar «ağacı və meyvəsini məhv edək, onu dirilər arasından yox edək ki, adı bir dəha xatırlanmasın» deyərək mənə qəsd qururlar. Ancaq, ey Ordular Rəbbi, Ürəkləri və fikirləri sinayan ədalətli Hakim, Mənə imkan ver ki, onlardan alacağın qisasını görüm! Çünkü mən öz işimi Sənə tapşırdım. **21** «Buna görə də Rəbb səni öldürmək istəyən və “Rəbbin adı ilə peyğəmbərlik etma, yoxsa bizim əlimizdə ölərsən” deyən Anatot əhalisi barədə belə deyir. **22** Bəli, Ordular Rəbbi belə deyir: «Bax Mən onları cəzalandıracağam: cavanları qılıncla halak olacaq, oğul və qızları acliqdan oləcək. **23** Onların nəsl də qalmayacaq, çünkü Mən onlar üçün cəza gəldiyi ilə Anatot əhalisinin başına fəlakət gətirəcəyəm»».

12 Əgər Səninlə mübahisə etsəm, Sən haqlı çıxarsan, ya Rəbb. Ancaq yenə də ədalət barədə Səninlə danışmaq istəyirəm. Nə üçün pis adamlar əməllərində Uğur qazanır, Bütün xainlər dinc yaşıyır? **2** Onları Sən əkdi, kök saldılar, Qol-budaq atdlar, Bar verdilər. Sən onların dillərinə yaxınsan, Amma ürəklərindən uzaqsan. **3** Məni isə, ya Rəbb, Sən tanıyırsan, Görürsən və sinayırsan. Ürəyim Səninlədir. Onları qurbanlıq qoyun kimi ayır, Qırğın günü üçün hazırla. **4** Nə vaxta qədər torpaq yas tutacaq, Bütün çöl otları quruyacaq? Orada yaşayanların pisliyi üzündən Heyvanlar və otlar məhv oldu. Onlar isə «bu adam aqibətimizi görməyəcək» deyir. **5** «Ey Yeremya, əgər sən piyadalarla qaçanda yoruldunsa, Atlarla necə yarışa bilərsən? Əgər əmin-amanlıq olan torpaqda büdrəsən, İordan çayının kənarındaki six

meşədə nə edəcəksən? 6 Hətta öz qardaşların – ata evin da Sənə xəyanət etdi, Onlar da sənin ardınca Ucadan bağırdı. Sənə yaxşı sözlər söyləsələr də, Onlara inanma. 7 Evimi tərk etdim, İrsimi əldən verdim, Sevgilimi düşmənlərə təslim etdim. 8 İrsim Mənim üçün Meşədəki aslan kimi oldu. Üstümə nərə çəkdi, Buna görə də ona nifrat etdim. 9 İrsim Mənim üçün Alabəzək yırtıcı quş oldumu? Hər tərəfdən yırtıcı quşlar Onun üstünə töküldü. Gedin bütün vəhşi heyvanları toplayın, Yeyib-qurtarmaq üçün onun üstünə gətirin. 10 Çoxlu çoban bağımı viran etdi, Tarlamı tapdalayıb əzdi, Gözəl zəmimi boş çölə çevirdi. 11 Onu xaraba qoydular, Xarabaliq içində önmədə ağlayır. Bütün ölkə viran oldu, Amma heç kəsin vecinə deyil. 12 Çöldəki bütün çılpaq təpələrə məhv edənlər gəldi. Çünkü ölkənin bir ucundan o biri ucuna qədər Rəbbin qılıncı qırıb-çatır. Heç kim salamat qalmır. 13 Onlar bugda əkdi, qanqal biçdi. Zəhmət çəkdilər, xeyir görmədilər. Rəbbin qızığın qəzəbindən ötrü Məhsullarınızdan utanacaqsınız». 14 Rəbb belə deyir: «Xalqım İsrailə irs olaraq verdiyim mülkə toxunan bütün bədxah qonşularıma galincə, Mən onları torpaqlarından çıxarıb atacağam, onların arasından Yəhuda nəslini də çıxarıb atacağam. 15 Amma onları çıxarıb atdıqdan sonra yenə hallarına acıyağam. Hər kəsi öz mülküna, öz torpağına qaytaracağam. 16 Əgər onlar xalqımın yolunu yaxşı öyrənsələr, xalqımı Baal adı ilə and içməyi öyrətdikləri kimi “var olan Rəbbə and olsun” deyib Mənim adımla and içsələr, o zaman xalqımın arasında sakin olacaqlar. 17 Ancaq qulaq asmasalar, o zaman belə bir milləti mütləq kökündən çıxarıb yox edəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir.

13 Rəbb mənə belə dedi: «Get özünə bir kətan qurşaq al və belinə bağla, amma onu suya qoyma». 2 Mən Rəbbin sözünə görə qurşaq aldım və belimə bağladım. 3 Mənə yenə Rəbbin sözü nazil oldu: 4 «Belindəki aldiğin qurşağı götürüb qalx və Fərat çayına tərəf get. Onu orada qayanın oyuğunda gizlət». 5 Mən gedib Rəbbin əmr etdiyi kimi onu Fərat çayının yaxınlığında gizlətdim. 6 Uzun müddət sonra Rəbb mənə dedi: «Qalx Fərat çayına tərəf get və sənə gizlətməyi əmr etdiyim qurşağı oradan götür». 7 Mən Fərat çayına tərəf getdim və qurşağı gizlətdiyim yerdən qazib götürdüm. Gördüm ki, qurşaq çürüyüb və daha heç nəyə yaramır. 8 O zaman mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 9 «Rəbb belə deyir: “Yəhudanın təkəbbürünü və Yeruşəlimin böyük qırurunu beləcə çürüdəcəyəm. 10 Sözlərimə qulaq asmayan, inadkarlıqla ürəklərinin istədiyinə uyan, başqa allahlara qulluq və səcdə edərək onların tərəfdarı olan bu pis xalq heç bir şəyə yaramayan həmin qurşaq kimi olacaq”. 11 Rəbb deyir: “Qurşaq insanların belinə necə yapışrsa, bütün İsrail nəslini və Yəhuda nəslini Özümə eləcə yapışdırımdı ki, Öz xalqım olub Mənə şöhrət, tərif və izzət gətirsinlər, ancaq onlar qulaq asmadı”. 12 Buna görə onlara bu sözü çatdır ki, İsrailin Allahi Rəbb belə deyir: “Hər tuluq şərabla dolacaq”. Onda sənə deyəcəklər: “Hər tuluğun

şərabla dolacağını biz də bilmirikmi?” 13 O zaman onlara söyle ki, Rəbb belə deyir: “Bütün bu ölkədə yaşıyanları, Davudun taxtı üzərində oturan padşahları, kahinləri, peyğəmbərləri, bütün Yeruşəlimdə yaşıyanları sərəx olana qədər şərabla doyduracağam”. 14 Rəbb bəyan edir: “Mən onları ata və oğulları ilə birlikdə bir-birlərinə çırpacığam. Onlara rəhm etməyəcək, aman verməyəcək, həlak etməyə heyfsilənməyəcəyəm”. 15 Eşidin və qulaq asın, Qürurlu olmayın, Çünkü Rəbb belə söylədi. 16 Nə qədər ki qaranlıq çökdürməyib, Zülmət dağlarında ayaqlarınız bürdənməyib, Allahınız Rəbbi izzatləndirin. Siz işiq gözləyirsiniz, Amma Rəbb onu ölüm kölgəsinə çevirir, Dərin zülmətə döndərər. 17 Ancaq siz ona qulaq asmasınız, Gözlərim acı-acı yaş tökəcək, Göz yaşları sel kimi axacaq. Çünkü Rəbbin sürüşüni Sürgün etdilər. 18 Padşaha və onun anasına söyle: «Taxtınızdan enin, Çünkü şərəf tacınız başınızdan düşdü». 19 Negev şəhərlərinin darvazaları bağlındı, Açıq yoxdur. Bütün Yəhuda sürgün edildi, Hami sürgün edildi. 20 Başınızı qaldırıb Şimaldan galənləri görün. Sənə verilən sürü, Sənin gözəl sürün haradadır? 21 Rəbb müttəfiq kimi hazırladığın adamları Sənə hakim qoyanda nə deyəcəksən? Magər doğan qadının çəkdiyi sancı kimi Səni də ağrı tutmayacaqmı? 22 Əgər ürəyində «Bütün bunlar nə üçün başıma gəldi» desən, Bil ki, günahının çoxluğundan ətəklərin qaldırıldı və zorlandın. 23 Kuşlu öz dərisini, Bəbir öz xallarını dəyişdirə bilərmi? Pislik etməyə alışmış Siz də yaxşılıq edə bilməzsiniz. 24 «Bundan ötrü səni çöl küləyi ilə Sovrulan saman çöpü kimi səpələyəcəyəm. 25 Sənə dütən püşk, Mənim sənə ayırdığım pay budur» Rəbb belə bəyan edir. «Çünki Məni unutduñ, Yalana güvəndin. 26 Bunday ötrü Mən də sənin ətəklərini Üzünə qaldıracağam ki, Ayıbin görünsün. 27 Çöldəki təpələr üzərində Gördüyün iyrənc işləri, Zinakarlığını, şəhvətlə kişnəməyini, Həyəsiz əxlaqsızlığını gördüm. Vay halına, ey Yeruşəlim! Sən nə vaxta qədər Təmizlənə bilməyəcəksən?»

14 Bu, quraqlıq haqqında Yeremyaya nazil olan Rəbbin sözüdür. 2 «Yəhuda yas tutur, Onun şəhər darvazaları qəmli götürünür. Adamlar qara geyinmişlər, Yeruşəlimin fəryadı ucalmışdır. 3 Əyanlar nökərlərini su dalınca göndərir, Onlar isə quyu yanına gəlib Su tapmir, Boş qablarla geri döñürlər, Utanıb xəcalət çəkərək Başlarını örtürlər. 4 Ölkədə yağış olmadığı üçün Torpaq cadar-cadar oldu. Əkinçilər utanır, Başlarını örtür. 5 Hətta çöldəki maral da Balasını doğub tərk edir, Çünkü ot yoxdur. 6 Vəhşi eşşəklər çılpaq təpələrdə durub, Çapqal kimi tez-tez nəfəs alır. Onların gözləri korlaşır, Çünkü otlaq yoxdur». 7 Ya Rəbb, hərçənd təqsirlərimiz Bizə qarşı şəhadət edir, Sən Öz adından ötrü səy göstər. Çünkü dəfələrlə döñüklük etmiş, Sənə qarşı günah etmişik. 8 Ey İsrailin Ümidgahı, Məşəqqət zamanı Xilaskar! Nə üçün Sən bu torpaqda bir qərib, Gecələmək üçün yoldan ayrılan bir səyyah kimişən? 9 Nə üçün çəşmiş adam, Qurtarmağa gücü çatmayan İgid kimi olmuşsan? Ancaq

Sən aramızdasan, ya Rəbb. Biz Sənə məxsususq, Bizi tərk etmə. **10** Rəbb bu xalq barədə belə deyir: «Onlar gəzib-dolaşmağı o qədər sevir ki, ayaq saxlamırlar. Buna görə da Rəbb onlardan razı deyil. İndi onların təqsirkarlığını yada salacaq, günahları üçün cəza verəcək». **11** Rəbb mənə dedi: «Sən bu xalqın uğur qazanması üçün dua etmə. **12** Oruc tutsalar da, Mən onların fəryadını eşitməyəcəyəm. Yandırma qurbanı və taxıl təqđidi gətirdikləri zaman onlardan razı olmayaçağam. Mən onları qılinc, acliq və vəba ilə qırıb-çatacağam». **13** Mən dedim: «Ah, Xudavənd Rəbb, peyğəmbərlər onlara belə deyir: "Qılinc görməyəcəksiniz, acliq olmayacaq. Ancaq Mən bu yerdə sizə həqiqi sülh verəcəyəm"». **14** Rəbb mənə dedi: «Peyğəmbərlər Mənim adımla yalançı peyğəmbərlilik edir. Onları Mən göndərməmişəm, onlara əmr edib söz deməmişəm. Sizə peyğəmbərlik etdikləri şeylər yalan bir görüntü, falçılıq, boş bir şey, öz ürəklərinin uydurmasıdır. **15** Buna görə da Rəbb o peyğəmbərlər baradə belə deyir: «Onları göndərmədiyim halda Mənim adımla peyğəmbərlik edən, «bu torpaqda qılinc və acliq olmayacaq» deyən bu peyğəmbərlər özləri qılinc və acliqdan həlak olacaq. **16** Peyğəmbərlik etdikləri xalq da qılinc və acliq üzündən Yerusəlim küçələrinə atılacaq. Onların özlərini, arvadlarını, oğullarını və qızlarını basdırın olmayacaq, çünki onların pisliklərini öz başlarına gətirəcəyəm». **17** Onlara bu sözü söylə: «Qoy gözlərim gecə-gündüz Dayanmadan yaş töksün. Çünki bakırə qızə bənzəyən əziz xalqım Ağır bir yara aldı, Şiddətli bir zərbə yedi. **18** Çöllə çıxıram, Qılınca öldürülənləri görürəm, Şəhərə girirəm, Acliqdan üzülənləri görürəm. Çünki peyğəmbər da, kahin da Bixəbər olaraq ölkəni dolaşır!». **19** Məgər Sən Yəhudanı birdəfəlik rədd etmişən? Məgər Siona nifrət edirsən? Niyə bizi elə vurdun ki, Sağaltmaq mümkün olmasın? Sülh gözlədik, amma xeyir gəlmədi. Şəfa vaxtını gözlədik, Ancaq dəhşət gəlir. **20** Ya Rəbb, pisliyimizi, Atalarımızın təqsirkarlığını bilirik. Çünki Sənə qarşı günah etdik. **21** Öz adın naminə bizdən imtina etmə, Öz izzətli taxtını alçaltma. Bizimlə olan əhdini pozma, yada sal. **22** Millətlərin bütürləri arasında Yağış yağdırıa biləni varmı? Göylər leysan tökə bilərmi? Bunu edan Sən deyilsənmi, ya Rəbb Allahımız? Ümidimiz Sənədir. Çünki bütün bu şeyləri Sən etdin.

15 Rəbb mənə dedi: «Musa ilə Şəmuəl önumdə dursalar da, yənə ürəyim bu xalqa tərəf yönəlməz. Onları qarşısından rədd et ki, getsinlər. **2** Sənə "Hara gedək?" dedikləri zaman onlara söyle ki, Rəbb belə deyir: "Vəba üçün ayrılanlar vəbaya, Qılinc üçün ayrılanlar qılınca, Acliq üçün ayrılanlar acliğa, Sürgün üçün ayrılanlar sürgüna". **3** Rəbb bəyan edir: «Onların başına dörd növ bəla gətirəcəyəm: öldürmək üçün qılinci, parçalamaq üçün itləri, yeyib həlak etmək üçün göydəki quşları və yerdəki heyvanları. **4** Yəhuda padşahi Xizqiya oğlu Mənaşşeyə, onun Yerusəlimdə etdiyi işlərə görə onları

yer üzünün bütün ölkələrinin qarşısında dəhşətli hala salacağam». **5** Ey Yerusəlim, bəs sənə kim aciyacaq? Sən üçün kim yas tutacaq? Halini soruşmaq üçün Kim yoldan döniüb sənənin yanına gələcək? **6** Rəbb bəyan edir: «Sən Məni rədd etdin, Geri çəkildin. Mən də əlimi uzadıb səni məhv edirəm. Daha bağışlamaqdan yoruldum. **7** Onları ölkənin şəhər darvazalarında Kürəklə sovurdum, Xalqımı övladsız qoydum, Onları məhv etdim. Çünkü yollarından dönmədilər. **8** Mənim önumdə onların dul qadınlarının sayı Dəniz qumundan da çox oldu. Günorta çığı Cavanlarının analarını ağlar qoymaq üçün Məhv edəni gətirdim. Qəflətən onları qorxu və dəhşətə saldım. **9** Yeddi uşaq doğan qadın zəifləyib can verdi, Onun günəsi günorta çığı batdı, Utanib alçaldı. Onlardan sağ qalanlarını Düşmənlərinin önündə Qılınca təslim edəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. **10** Vay mənim halima! Ey anam, sən məni bütün ölkə ilə Mübahisə və dava etmək üçün doğmusan! Mən heç kəsə sələm vermədim, Heç kəs də mənə sələm vermədi. Ancaq hamı məni lənətələyir. **11** Rəbb dedi: «Bundan sonra mütləq səni Xeyir üçün xilas edəcəyəm. Bəla və kədər vaxtı düşmənlərini Sənə yalvarmağa məcbur edəcəyəm. **12** Dəməri, şimaldan gələn dəməri və tuncu Kim qıra bilər? **13** Sənən sərvətini və xəzinələrini Qarət mali kimi başqalarına havayı verəcəyəm. Bunu ölkənin hər tərəfində Sənən qınahlarından ötrü edəcəyəm. **14** Mən səni tanımadığın ölkədə Düşmənlərinə qul edəcəyəm. Çünkü qəzəbim od tutub Sizi yandıracaq». **15** Sən bilirsən, ya Rəbb! Məni yada sal və qayğıma qal. Məni təqib edənlərdən qıisasını al, Səbirli olduğuna görə məni həlak etmə. Bil ki, Sənən üçün rüsvay oldum. **16** Sözlərinə təpib yedim, Sözlərinə mənə sevinc və ürəyimə şadlıq gətirdi. Çünkü Sənə məxsusam, Ey Ordular Allahı Rəbb! **17** Kef çəkənlərin məclisində oturaraq Sevinib coşmadım, Əlin üzərimdə olduğuna görə Tək-tənha oturdum. Çünkü məni qəzəblə doldurmuşdun. **18** Nə üçün ağrım kəsilməz, Yaram çarəsizdir, Səfəsinə ümidi yoxdur? Məgər mənim üçün suyu qurumuş, Etibarsız bir vadi olacaqsan? **19** Buna görə Rəbb belə deyir: «Əgər sən tövbə etsən, Sənən yənə qəbul edib xidmətimə təyin edərəm. Əgər cəfəngiyat danişmaq əvəzinə Qiymətli sözlər söyləsən, O zaman Mənim diliimlə danişacaqsan. Onlar özləri sənə tərəf döñəcək, Amma sən onlara tərəf qayıtmayacaqsan. **20** Sənən bu xalq üçün Möhkəm tunc bir divar edəcəyəm. Sənə qarşı döyüşəcəklər, Ancaq qalib gələ bilməyəcəklər. Çünkü Mən sənənlə olacağam ki, Sən qurtarib azad edim» Rəbb belə bəyan edir. **21** «Səni pis adamların əlindən azad edəcəyəm, Zülmkarların pəncəsindən satın alacağam».

16 Mənə Rəbbin bu sözü nazıl oldu: **2** «Özüna arvad alma, qoy bu yerdə oğulların və qızların olmasına. **3** Çünkü bu yerdə doğulan oğullar və qızlar, onları doğan analar və onları törədən atalar üçün Rəbb belə deyir: **4** «Onlar ölümcül xəstəliklərdən öləcək. Onlar üçün yas tutulmayacaq, basdırılmayacaqlar, torpağın

üstündə peyin kimi olacaqlar. Qılınc və acliqla qırılıb-qurtaracaqlar. Cəsədləri də göydəki quşlara və yerdəki heyvanlara yem olacaq". 5 Çünkü Rəbb belə deyir: "Yas evinə girmə, ağlamaq üçün getmə, başsağlığı vermə, çünkü bu xalqın arasından Öz sülhümü, məhəbbətimi və mərhəmətimi götürdüm" Rəbb belə bəyan edir. 6 "Bu ölkədə böyükər də, kiçiklər də ölcək, qobırı qoyulmayacaq, adamlar onlar üçün yas tutmayacaq, özlərini yaralayıb saçlarını qırxmayacaq. 7 Ölündən ötrü yas tutana təsəlli vermək üçün kimsə onunla çörək kəsməyəcək, ata-anaları üçün onlara təsəlli kasasını içirməyəcək. 8 Sən onlara oturaraq yeyib-icmək üçün ziyafat məcəlislərinə də girmə". 9 Çünkü İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Bax bu yerdə sizin günlərinizdə gözlərinizin öündə sevinc və şadlıq sədəsimi, bəy-gəlin səsini yox edəcəyəm". 10 Bütün bu sözləri xalqa bildirəndə onlar sənə belə deyəcək: "Nə üçün Rəbb başımıza bu qədər böyük belə gətirəcəyini söylədi? Təqsirimiz nədir? Allahımız Rəbbə qarşı nə günah etmişik?" 11 Sən onlara söylə ki: "Sizin atalarınız Məni tərk etdi" Rəbb belə bəyan edir. "Başqa allahların tərafdarı oldular, onlara qulluq və səcdə etdilər, Məni tərk edib qanunumə əməl etmədilər. 12 Siz atalarınızdan da artıq pislik etdiniz, özünüz də Mənə qulaq asmayaraq qara ürəklərinizin inadı ilə hərəkət etdiniz. 13 Buna görə də sizi bu ölkədən atalarınızın və özünüzü tanımadığı bir ölkəyə atacağam. Orada gecə-gündüz başqa allahlara qulluq edəcəksiniz, çünkü sizə mərhəmət etməyəcəyəm". 14 Buna görə də Rəbb bəyan edir: "Bir gün gələcək ki, insanlar artıq "İsrail övladlarını Misir torpağından çıxaran Rəbbin varlığına and olsun" deməyəcəklər, 15 amma "İsrail övladlarını şimal ölkəsindən və qovduğu başqa ölkələrdən çıxaran Rəbbin varlığına and olsun" deyəcəklər. Çünkü onları atalarına verdiyim torpağa qaytaracağam". 16 Rəbb bəyan edir: "Mən çoxlu balıqçı göndərəcəyəm, onları tutacaqlar. Ondan sonra Mən çoxlu ovçu göndərəcəyəm, hər dağ və təpə üzərindən, qaya oyuqlarından onları ovlayacaqlar. 17 Çünkü Mənim nəzərim onların bütün yollarını izləyir. Onlar Məndən gizlənə bilməz, təqsirləri də Mənim nəzərimdən qaça bilməz. 18 İlk növbədə onların təqsirlərinin və günahlarının əvəzini alacağam. Çünkü iyənc bütərinin qurbanları ilə ölkəməi murdarladılar, mülkümü murdar bütərlə doldurdular". 19 Ya Rəbb, qüvvətim və qalam, Sixıntı günündə siğınacağım! Millətlər yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdən Sənin yanına gəlib deyəcək: "Atalarımız saxta və puç bütər - Heç bir fayda görmədikləri şeylərə varis oldu. 20 Adam da özüñə bütər düzəldər? Axi onlar allah deyil. 21 Buna görə də onlara göstərəcəyəm, əlimi və qüdrətimi nümayiş etdirəcəyəm. Onda biləcəklər ki, adımlı Rəbdir.

17 Yəhudanın günahı dəmir qələmə yazıldı, Ürəklərinin lövhələri və qurbangahlarının buynuzları üzərinə Almaz uclu altlı hakk edildi. 2 Onlar kölgəli ağacların yanında, Yüksək təpələrdə, çöldəki dağlarda Qurbangahlarına və Aşera bütərinə Öz

uşaqlarına göstərdikləri qədər maraq göstərir. 3 Sənin mal-dövlətini, Bütün xəzinələrini, səcdəgahlarını Ölkənin hər tərəfində işlənən günahlardan ötrü Qarətə təslim edəcəyəm. 4 Sənə verdiyim irsi Öz qəbahətinlə yox edəcəksən. Tanımadığın ölkədə səni Düşmənlərinə qul edəcəyəm. Çünkü siz Mənim qəzəbimdən Od alışdırınız, O əbədi yanacaq". 5 Rəbb belə deyir: «O adam lənətlidir ki, İnsana güvənir, Bəşərin gücünə arxalanır, Ürəyi Rəbdən ayrırlı. 6 O, çöldəki yulğun ağacı kimi olacaq, Xeyir gələndə onu görməyəcək. Səhrada olan quraq yerlərdə Heç kəs yaşamayan şoranhıda sakın olacaq. 7 Nə xoşbəxtidir o adam ki Rəbbə güvənir, Rəbbi özünə arxa sayır. 8 O, sular kənarında əkilmış ağac kimi olacaq. Elə ağac ki çay kənarında kök salar, İsti gələndə qorxmaz, Yarpağı həmişə yaşıl qalar, Quraqlıq olan il qayğı çəkməz, Bəhər verməkdən qalmaz». 9 İnsan ürəyi hər seydən hiyləgərdir, Çarəsi yoxdur. Onu kim başa düşə bilər? 10 «Mən Rəbb ürəyi yoxlayıram, İnsanın fikrini sinayıram ki, Hər kəsə əməllərinə görə, işlərinin bəhrəsinə görə əvəz verim». 11 Haqsızlıqla var-dövlət toplayan adam Özünün yumurtlamadığı yumurtaların üstünlə Oturan kəkklik kimidir. Ömrünün ortasında var-dövləti alıdən gedəcək, Axırda o adam axmaq çıxacaq. 12 Müqəddəs məkanımızdakı yer əvvəlcədən ucaldılmış izzat taxtidir. 13 Ya Rəbb, İsrailin Ümidgahı, Səni tərk edənlerin hamısı utanacaq. Rəbb deyir: «Məndən üz döndərənlərin adı Toz-torpağa yazılıcaq, Çünkü Rəbbi - axar sular mənbəyini tərk etdilər». 14 Ya Rəbb, mənə şəfa versən, Mən sağalaram. Məni xilas etsən, Mən xilas olaram. Çünkü həmd etdiyim Sənsən. 15 Bax onlar mənə «Rəbbin sözü hanı? Qoy yerinə yetsin!» deyir. 16 Mən Sənin xidmətində Çoban olmaqdan boyun qaçrmadım. Bəla gününün gəlməsini istəmədim. Sən bilirsən ki, Ağızimdən na çıxısa, Sənin gözünün öñündədir. 17 Məni dəhsətə salma, Fəlakət gündündə sığınacağım Sənsən. 18 Qoy məni təqib edənlər utansın, Mənsə utanmayım. Qoy onlar qorxuya düşsün, Mən isə qorxmayım. Qara günü onların başına getir, Tamamilə qırılana qədər onları qır. 19 Rəbb mənə belə dedi: «Get Yəhuda padşahlarının giriş-çıxdıqları Xalq darvazasında və Yeruşəlimin bütün darvazalarında dayanıb 20 onlara söylə ki, ey Yəhuda padşahları, Yəhuda və Yeruşəlimin bütün əhalisi, bu darvazalardan girənlər, Rəbbin sözünə qulaq asın. 21 Rəbb belə deyir: "Öz canınızı qorumaq üçün Şənbə günü yüksək daşımayıñ, Yeruşəlim darvazalarından içəri gətirməyin. 22 Şənbə günü evlərinizdən yüksək daşımayıñ, heç bir iş görməyin. Atalarınıza əmr etdiyim kimi Şənbə gününü təqdis edin. 23 Ancaq onlar eşitmədi, qulaq asmadı. İnadkarlıq edərək Məni eşitmədilər və nəsihət almaq istəmədilər". 24 Rəbb bəyan edir: "Əgər siz Şənbə günü bu şəhərin darvazalarından yüksək daşımamaq, Şənbə gününü təqdis etmək və bu gün heç bir işlə məşğul olmamaqla Mənə, həqiqətən, itaət etsəniz, 25 o zaman Davudun taxtında oturan padşahlar və başçılar döyüş arabalarına və atlara minib Yəhuda

adamları, Yeruşalimdə yaşayınlarla birgə bu şəhərin darvazalarından girəcək. Bu şəhər əbədi olaraq məskunlaşmış qalacaq. **26** Yəhuda şəhərlərindən, Yeruşalimin ətrafindan, Binyamin torpağından, yamaclı-düzenli bölgədən, dağlıq bölgədən və Negevdən adamlar əlib Rəbbin məbədinə yandırma qurbanları, başqa qurbanlar, taxıl təqdimləri, kündür və şükür təqdimləri gətirəcək. **27** Əgər siz Şənbə günü yüksək Yeruşalim darvazalarından girərək Şənbə gününü təqdis etməməkla Mənim sözümə qulaq asmasanız, onda Mən şəhərin darvazalarına od vuracağam, alov Yeruşalimin saraylarını yandırıb-yaxacaq və heç vaxt sönüməyəcək”.

18 Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: **2** «Qalx dulusçunun evinə en, orada sözlərimi sənə bildirəcəyəm». **3** Mən dulusçunun evinə endim. Gördüm ki, o, çarx üzərində işləyir. **4** Palçıqdan düzəltdiyi qab əlində xarab olanda dulusçu özünü istədiyi kimi palçıqdan başqa bir qab düzəldirdi. **5** Mənə yəna Rəbbin sözü nazil oldu: **6** «Ey İsrail nəsli, Mən də sizinlə bu dulusçunun etdiyi kimi rəftar edə bilmərəmmi?» Rəbb belə bəyan edir. «Bilin ki, palçıq dulusçunun əlində necədirləs, siz də Mənim əlimdə o cürsünüz, ey İsrail nəsl. **7** Bir vaxt Mən bir milləti yaxud ölkəni kökündən dağıdacağımı, yixib məhv edəcəyimi söyləyəndə **8** əgər Mənim xəbərdarlıq etdiyim bu millət öz pis əməlindən dənərsə, ona göndərmək istədiyim bələdan vaz keçəcəyəm. **9** Başqa vaxt bir milləti yaxud da ölkəni qurub-tikəcəyimi söyləyəndə **10** əgər bu millət sözümə qulaq asmayıb pis əməl edərsə, ona vəd verdiyim yaxşılıqdan vaz keçəcəyəm. **11** İndi Yəhuda adamlarına, Yeruşalimdə yaşayınlarla söylə ki, Rəbb belə deyir: “Mən sizə bir bəla hazırlayıram, sizə bir qəsd qururam. İndi hər biriniz öz pis yolunuzdan dəniüb yaşayınızı və əməllərinizi islah edin”. **12** Ancaq onlar deyir: “Boş sözdür, biz öz niyyətlərimizdən dənəcəyik, hər birimiz öz qara ürəyimizin inadına görə rəftar edəcəyik”. **13** Buna görə Rəbb belə deyir: “İndi millətlər arasında soruşun ki, Kim belə sözlər eşitmışdır? Bakırə qızı bənzəyən İsrail Dəhşətli bir iş etdi. **14** Livanın qarı qayalı dağ yamaclarından Heç əskik olarmı? Uzaqdan axan soyuq sular quruyarmı? **15** Amma xalqım Məni unutdu, Saxta allahlara buxur yandırdı. Bu allahlar onların gedəcəyi yollarda, Qədim yollarda büdrəmələrinə səbəb oldu, Onları hamar olmayan Dolanbac yollarda gəzdirdilər. **16** Ölkləri viran ediləcək, əbədi kinaya hədəfinə çevriləcək. Onda oradan ötən hər kəs Heyrətə gəlib başını bulayacaq. **17** Onları səmum küləyi kimi Düşmənən öündə pərən-pərən salacağam. Onlara fəlakət gündündə Üzümü deyil, arxamı göstərəcəyəm». **18** O zaman onlar dedi: «Gəlin Yeremyaya qəsd quraq. Çünkü qanunu öyrədəcək kahin, nəsihət verəcək mürdək adam, söz deyəcək peyğəmbər heç vaxt əskik olmayıcaq. Gəlin ona dilimizlə həcüm edək, sözlərinə qulaq asmayıcaq». **19** Ya Rəbb, mənə yaxşı qulaq as, Mənimlə çəkişənlərin sözünü eşit. **20** Yaxşılığın

əvəzində pislik edilərmi? Onlar canımı almaq üçün quyu qazır. Unutma, mən öündə ona görə dayanmışam ki, Onlar üçün yaxşı şey istəyim, Onlardan qəzəbini döndərim. **21** Buna görə də onların övladlarını Aclığa ver, qılınc ağızına təslim et. Qadınları uşaqsız və dul qalsın, ərlərini ölüm aparsın. Cavanlarını müharibədə qılınc öldürsün. **22** Sən onların üzərinə Qəflətən qarətçilər göndərəndə Qoy evlərindən fəryad eşidilsin. Çünkü məni tutmaq üçün quyu qazdır, Ayağımın altında gizlincə tələ qurdular. **23** Ancaq, ya Rəbb, məni öldürmək üçün Qurduqları bütün qəsdləri Sən bilirsən. Təqsirlərini bağışlama, Günahlarını öündən silmə. Sənin öündə yixilsinlər, Qəzəbin vaxtı onlara qarşı hərəkət et.

19 Rəbb belə dedi: «Get, dulusçunun düzəltdiyi bir gil kuzə al. Sonra isə xalqın və kahinlərin aqsaqqallarından bir neçəsini götür, **2** Xarsit darvazasının girişində olan Ben-Hinnom vadisinə get. Sənə deyəcəyim sözləri orada elan edib söylə ki, **3** ey Yəhuda padşahları, Yeruşalimdə yaşayınlar, Rəbbin sözünü eşidin, İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Bax Mən bu yerin üzərinə elə bir bəla gətirəcəyəm ki, hər eşidənin qulağı cingildəyəcək. **4** Çünkü onlar Mandən üz döndərdi, buranı yad bir ölkəyə çevirdi. Orada özlərinin, atalarının və Yəhuda padşahlarının tanımıdları başqa allahlara buxur yandırdılar və bu yeri günahsız qanla doldurdular. **5** Öz uşaqlarını odda Baal bütlərinə yandırma qurbanı vermək üçün Baal sadəcəgahlarını qurdular. Mən belə bir şeyi nə buyurdum, nə söylədim, nə də ağlıma gətirdim”. **6** Rəbb bəyan edir: «Buna görə də bir gün gələcək ki, daha bu yerə Tofet yaxud Ben-Hinnom vadisi deyil, Qırğın vadisi deyiləcək. **7** Bu yerdə Yəhuda ilə Yeruşalimin niyyətlərini boşça çıxarıcağam. Onları düşmənlərinin öündə canlarını almaq istəyənlərin əli ilə qılıncla həlak edəcəyəm. Cəsədlərini göydəki quşlara və yerdəki heyvanlara yem olaraq verəcəyəm. **8** Bu şəhəri viran edəcəyəm, rişxənd hədəfinə çevirəcəyəm. Oradan keçən hər kəs onun başına gələn bələləri görüb heyrət içində fit çalacaq. **9** Oğullarının və qızlarının ətini özlərinə yedirdəcəyəm. Canlarını almaq istəyən düşmənləri onları mühasirəyə alanda çəkdikləri sixintidən ötrü bir-birlərinin ətini yeyəcəklər». **10** Sonra səninlə gedən adamların gözü öündə kuzəni sindirib **11** onlara söylə ki, Ordular Rəbbi belə deyir: «Necə ki dulusçunun əlində qab sinanda bir də düzəlmir, Mən də bu xalqı və şəhəri beləcə məhv edəcəyəm. Basdırmağa yer qalmadığı üçün ölülleri Tofetdə də basdıracaqlar. **12** Bu yer və sakinləri ilə belə rəftar edəcəyəm, bu şəhəri Tofet kimi edəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. **13** «Yeruşalimin evləri və Yəhuda padşahlarının sarayları Tofetin ərazisi kimi murdar olacaq, çünkü bütün evlərin damları üzərində səma cismilərinə buxur yandırdılar, yad allahlara içmə təqdimləri gətirdilər». **14** Peyğəmbərlik etmək üçün Rəbbin Tofetə göndərdiyi Yeremya oradan qayıtdı. O, Rəbbin məbədinin həyatında dayanıb bütün xalqa dedi: **15** «İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Mən

bu şəhər barədə söylədiyim bütün fəlakətləri onun və ətrafında olan kandların üzərinə gətirəcəyəm, çünkü inadkarlıq edərək sözlərimə qulaq asmırlar”».

20 Rəbbin məbədində baş nəzarətçi olan kahin immer oğlu Paşxur Yeremyanın bu sözlərlə peyğəmbərlik etdiyini eşitdi. **2** Paşxur Yeremya peyğəmbəri döyü və Rəbbin məbədinin yanındakı Yuxarı Binyamin darvazasında olan kündəyə saldı. **3** Ertəsi gün Paşxur Yeremyanı kündədən çıxartdı. Yeremya ona dedi: «Rəbb sənin adını Paşxur deyil, Maqor-Missaviv qoysu. **4** Çünkü Rəbb belə deyir: “Bax Mən səni özün və bütün səni sevənlər üçün dəhşətə çevirəcəyəm. Onlar öz düşmənlərinin qılıncı ilə həlak olacaq və sənin gözlərin bunu görəcək. Bütün Yəhudanı Babil padşahına təslim edəcəyəm. O, xalqı Babilə sürgün edəcək və qılıncla həlak edəcək. **5** Bu şəhərin bütün var-dövlətini, qazancını, qiymətli şeylərini və Yəhuda padşahlarının bütün xəzinələrini düşmənlərə təslim edəcəyəm. Onları qarət edəcəklər, götürüb Babilə aparacaqlar. **6** Sən Paşxur və evində yaşayanların hamısı Babilə sürgün olunacaqsınız. Sən və yalandan peyğəmbərlik etdiyin bütün dostların orada ölücəksiniz, orada da basdırılacaqsınız”». **7** Ya Rəbb, Sən məni məcbur etdin, Mən də məcbur oldum. Sən məndən güclüsən, Sən mənə üstün gəldin. Bütün gün mənə gülürlər, Hər kəs mənimlə əylənir. **8** Çünkü mən danışmağa başlayan kimi Fəryad edib «Zorakılıq və talan!» deyə qışqırıram. Rəbbin sözündən ötrü Mən bütün gün rüsvay oldum, Təhəqir edildim. **9** Mən fikirləşdim: «Daha Onu yada salmayacağam, Onun adı ilə danışmayacağam». Onda Onun sözü sümüklərimdə həbs edilən, Ürəyimdə yanan bir od oldu. Onu içimdə saxlamaqdan yoruldum, Artıq bunu edə bilmirəm. **10** Çünkü çıxlarının «Hər tərafda dəhşət! Onu mühakimə edin, Biz də onu mühakimə edək!» Deyə piçildəşdığını eşitdim. Bütün güvəndiyim adamlar Büdrəməyimi gözləyərək «Bəlkə aldanar, onda onu məğlub edərik, Ondan qisasımızı alarıq» dedilər. **11** Ancaq Rəbb igid bir döyücü kimi mənimlədir. Buna görə də məni təqib edənlər bürdəyəcək, Qalib gələ bilməyəcək. Uğur qazana bilmədikləri üçün Böyük xəcalat çəkəcəklər. Rüsvaylıq əbədi olacaq, Heç vaxt unudulmayacaq. **12** Ancaq, ey Ordular Rəbbi, Sən salehi sınığa çəkirsən, Fikri və ürəyi görürsən. Qoy gözüm Sənin onlardan alacağın Qisası görəsün! Çünkü işimi Sənə tapşırdım. **13** Rəbbi tərənnüm edin, Rəbbə həmd edin! Çünkü fəqiri Zalimlərin əlindən qurtardı. **14** Doğuldugum gün lənətə gəlsin! Anamın məni doğduğu güna Bir daş düşsün! **15** Atamı çox sevindirərək «Bir oğlan uşağın oldu!» Deyə müjdə verən adam Lənətə galsın. **16** Qoy o adam Rəbbin Yazığı gəlməyib dağıtdığı Şəhərlər kimi olsun! Səhər fəryad, Günorta naş eşitsin. **17** Çünkü bətnədə ikən məni öldürmədi. Onda anamın qarını qəbrim olardı, Bətni daim hamilə qalardı. **18** Nə üçün ana bətnindən çıxdım? Əzab-əziyyət görmək, Ömrümü rüsvaylıqla keçirmək üçünmü?

21 Padşah Sidqiya Malkiya oğlu Paşxuru və Maaseya oğlu Sefanyanı Yeremyanın yanına göndərəndə Rəbdən Yeremyaya söz nazıl oldu. Paşxur ilə Sefanya belə demişdi: **2** «Gəl bizim barəmizdə Rəbdən soruş. Çünkü Babil padşahı Navuxodonosor biza qarşı müharibə edir. Bəlkə Rəbb keçmişdə etdiyi möcüzələrə bənzər bir şey edər və Navuxodonosor bizdən el çəkər?» **3** O zaman Yeremya onlara dedi: «Sidqiyyaya söyləyin ki, **4** İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: “Divarların o tərəfində sizi mühasirəyə alan Babil padşahı və Xaldeylilərlə müharibədə istifadə etdiyiniz silahları özünüzə qarşı çevirəcəyəm. Silahlınızı bu şəhərin ortasına toplayacağam. **5** Mən sizə qarşı əl qaldıracağam, güclü qolumla, qızğınlıq, qəzəb və böyük hiddətlə sizinlə vuruşacağam. **6** Bu şəhərdə yaşayan insanı da, heyvanı da məhv edəcəyəm. Onlar siddətli vəbadan ölücək”. **7** Rəbb belə bəyan edir: “Bundan sonra Yəhuda padşahı Sidqiyanı və əyanlarını, həmçinin bu şəhərdə vəbadan, qılıncdan və acliqdan sağ qalanları Babil padşahı Navuxodonosora və canlarını almaq istəyən düşmənlərinə təslim edəcəyəm. O onları qılıncdan keçirəcək, onlara nə rəhm, nə şəfqət, nə də mərhəmət edəcək”. **8** Bu xalqa söylə ki, Rəbb belə deyir: “Budur, həyat yolunu və ölüm yolunu öünüüzə qoyuram. **9** Bu şəhərdə qalan qılınc, acliq və vəbadan ölücək. Lakin kim bayırı çıxıb sizi mühasirəyə alan Xaldeylilərlə taslim olsa, sağ qalacaq, heç olmasa öz canını qurtaracaq. **10** Ona görə ki bu şəhərə yaxşılıq deyil, pislik etməyə niyyət etdim” Rəbb belə bəyan edir. “Bura Babil padşahına təslim ediləcək, o da buranı yandırıb yox edəcək”. **11** Yəhuda padşahının ailəsinə söylə ki, Rəbbin sözünü eşidin. **12** Ey Davud nəslü, Rəbb belə deyir: “Hər şəhər ədalətlə rəftar edin, Məzəlumu zalimin əlindən qurtarın. Yoxsa pis əməllərinizə görə Qəzəbim od kimi çıxıb yandıracaq, Onu söndürən olmayıacaq”. **13** Rəbb bəyan edir: “Mən sənə qarşıyam, Ey vadinin üstündəki Yaylada olan qayada oturan Yerusalim!” Siz deyirsiniz: “Üstümüzə kim gələr? Məskənlərimizə kim girər?” **14** Rəbb bəyan edir: “Mən sizi əməllərinizin Bəhrəsinə görə cezalandıracağam. Meşələrinə elə od vuracağam ki, ətrafindəki hər şeyi yandırıb-yaxacaq”.

22 Rəbb belə dedi: «Yəhuda padşahının sarayına get, orada bu sözü bildirib söylə ki, **2** ey Davudun taxtı üzərində oturan Yəhuda padşahı, ey bu darvazalardan girən əyanlarla xalq, Rəbbin sözünü eşidin. **3** Rəbb belə deyir: “Ədalət və salehliklə rəftar edin. Məzəlumu zalimin əlindən qurtarın. Qəribə, yetimə və dul qadına haqsızlıq etməyin, zorakılıq etməyin, bu yerdə günahsız qan tökməyin. **4** Əgər siz bu əmrə, həqiqətən, əməl etsəniz, o zaman Davudun taxtında oturan padşahlar döyüş arabalarına və atlara minib əyanları və xalqları ilə birgə bu sarayın darvazalarından girəcək. **5** Lakin bu sözləri eşitməsəniz, Öz varlığımı and içirəm ki, bu ev viran qalacaq” Rəbb belə bəyan edir. **6** Bəli, Yəhuda padşahının sarayı barədə Rəbb belə deyir: “Sən Mənim üçün Gilead, Livanın zirvəsi kimisən. Ancaq Mən hökmən səni bir

çölə, Kimsənin yaşamadığı şəhərlərə çevirəcəyəm. 7 Sənə qarşı hələk edənlər təyin edəcəyəm, Hamisının əlində silah olacaq. Sənən ən yaxşı sidr ağaclarını kəsəcəklər, Onları oda atacaqlar. 8 Bir çox millətlər bu şəhərin yanından keçib bir-birlərindən soruşacaq: «Bu böyük şəhəri Rəbb niyə belə xaraba qoymuş?» 9 Onda deyəcəklər: «Çünki özlərinin Allahı Rəbbin əhdini tərk etdilər, başqa allahlara səcdə və qulluq etdilər!». 10 Ölən padşah üçün ağlamayın, Yas tutmayın. Ancaq sürgünə gedən üçün acıçı ağlayın, Çünki daha qayitmayacaq, Doğma vətənini görməyəcək. 11 Bəli, atası Yoşyanın yerinə Yəhuda padşahı olan və buradan çıxıb gedən Yoşya oğlu Şallum barədə Rəbb deyir: «O daha bura qayitmayacaq, 12 sürgün olunduğu yerdə oləcək və artıq bu ölkəni görməyəcək. 13 Vay o adamın halına ki, Sarayını haqsızlıqla, Yuxarı otaqlarını ədalətsizliklə tikir, Öz soydaşını müftə işlədir, Ona muzdunu vermir. 14 Vay o adamın halına ki, "Özümə geniş yuxarı otaqları olan Böyük bir saray tikdirəcəyəm" deyib Oraya pəncərələr açır, ətrafını sidr ağacı ilə örtür. Qırmızı rənglə boyayır. 15 Coxlu sidr ağacın olduğu üçünmə Özünü padşah sanırsan? Atan da doyunca yeyib-içirdi, ədalət və sahəliliklə rəftar edirdi. Ona görə də işləri uğurlu oldu. 16 Məhkəmədə məzəlum, yoxsul adamın işinə baxırdı, Ona görə də işləri uğurlu oldu». Rəbb bəyan edir: «Məni tanımaq Elə bu deyilmə! 17 Ancaq sənən gözlərin və ürəyin Öz haram qazancında, Təkmak istədiyin günahsız qanda, Etmək istədiyin qəddarlıqda, Zorakılıqda qalib». 18 Buna görə də Yəhuda padşahı Yoşya oğlu Yehoyaqım barədə Rəbb belə deyir: «Onun üçün "vay qardaşım, vay bacım" söyləyib yas tutmayacaqlar, "Vay ağam, heyf onun izzəti" söyləyib yas tutmayacaqlar. 19 Onu sürüyüb Yeruşəlim darvazalarından kənarə atacaqlar, Eşşək basdırılan kimi basdırılacaq». 20 «Livana qalıxb fəryad et, Başında səsinə ucalt, Avarimdən nala çək, Çünki bütün müttəfiqlərin əzildi. 21 Hər şeyin əmin-amanlıqda olanda Sənə nəsihət etdim, Ancaq "qulaq asmayacağam" dedim. Uşaqlığından xasiyyətin belədir, Sözümə qulaq asan deyilsən. 22 Külək bütün başçılarını alb-aparacaq, Müttəfiqlərin sürgünə gedəcək. O zaman etdiyin bütün pisliklərdən ötrü Utanıb rüsvay olacaqsan. 23 Ey sən "Livanda" yaşıyan, Yuvasını sidr ağacından quran! Sənə hamilə qadın kimi Ağrılar, sancılar galanda Necə ah-zar edəcəksən!» 24 Rəbb bəyan edir: «Varlığımı and olsun ki, ey Yəhuda padşahı Yehoyaqım oğlu Yehoyakin, sağ alimdəki möhür üzüyü olsan da, səni çıxarıb atardım. 25 Canını almaq istəyənlərə, qorxduğun adamlara, Babil padşahı Navuxodonosora və Xaldeylilərə səni təslim edəcəyəm. 26 Özünü, səni doğan ananı doğulmadığınız yad bir ölkəyə atacağam və orada oləcəksiniz. 27 Qayıtmağın atdığınız ölkəyə bir daha qayitmayacaqsınız». 28 Bu adam – Yehoyakin xor baxılan qırıq bir kasa, heç kəsin bəyənmədiyi bir qabdırı? Bəs nə üçün özü də, övladları da aparılıb tanımadıqları bir ölkəyə atıldı? 29 Ölkə, ey ölkə, Rəbbin sözünü eşit, ey ölkə! 30 Rəbb deyir: «Bu adamı övladsız, ömründə işləri uğurlu olmayan bir kişi

hesab edin. Çünkü nəslindən heç kim uğur qazanmayacaq. Nəslindən heç kim Davudun taxtında oturmuyacaq, Yəhudada bir daha padşahlıq etməyəcək».

23 Rəbb bəyan edir: «Otlağımın qoyunlarını məhv edən və pərən-pərən salan çobanların vay halına!» 2 Buna görə də İsrailin Allahı Rəbb xalqını otaran çobanların əleyhinə belə deyir: «Siz Mənim sürümü pərən-pərən salıb qovdunuz, onların qayğısına qalmadınız. İndi Mən də etdiyiniz bəd əməllərə görə cəzanızın qayğısına qalacağam» Rəbb belə bəyan edir. 3 «Sürümün qalanlarını sürgün etdiyim bütün ölkələrdən yiğib-toplayacağam, onları yenə ağıllarına qaytaracağam və törəyib çoxalacaqlar. 4 Üstlərinə onları otaracaq çobanlar qoyacağam. Daha qorxub dəhşətə düşməyəcəklər, biri də itməyəcək» Rəbb belə bəyan edir. 5 «Budur, Davud üçün saleh bir Pöhrə Çıxaracağım günlər gəlir. Bu Padşah müdriliklə padşahlıq edəcək, Ölkədə ədalətli və saleh işlər görəcək» Rəbb belə bəyan edir. 6 «Onun dövründə Yəhuda xilas olacaq, İsrail əmin-amanlıqda yaşayacaq. Onu "Rəbb salehliyimizdir" çağıracaqlar». 7 Buna görə də Rəbb bəyan edir: «Bir gün gələcək ki, insanlar artıq "İsrail övladlarını Misir torpağından çıxaran Rəbbin varlığına and olsun" deməyəcək, 8 amma "İsrail nəslindən törəyənləri şimal ölkəsindən və sürgün etdiyi bütün başqa ölkələrdən geri qaytaran Rəbbin varlığına and olsun" deyəcək. Beləcə öz torpaqlarında yaşayacaqlar». 9 Peyğəmbərlər haqqında: Ürəyim içimdə parçalandı, Bütün sümüklərim titrədi. Rəbbə görə, Onun müqəddəs sözlərinə görə Bir sarxoş kimi, Şərəba aludə olan adam kimiyəm. 10 Çünkü ölkə zinakarlarla doludur, Lənətə görə yas tutur. Cöldəki otlqlar quruyub, Adamlar pis yola düşüb. Güclərini zorakılığa sərf edirlər. 11 Rəbb bəyan edir: «Peyğəmbər də, kahin də allahsızdır, Məbadimdə pisliklərini gördüm. 12 Buna görə getdikləri yol Qaranlıqda sürüşkən yer kimi olacaq, Orada qovulub yixılacaqlar. Çünkü cəzalanacaqları il Başlarına falakət gətirəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. 13 «Samariya peyğəmbərləri arasında Bu iyrənc işi gördüm: Baalin adı ilə peyğəmbərlər edərək Xalqım İsraili yoldan azdırıldilar. 14 Yeruşəlim peyğəmbərləri arasında Bu qorxunc işi gördüm: Zina edirlər, Yalan dalınca gedirlər. Zorakıların qoluna güc verirlər. Beləcə heç kəs pisliyindən dönmür. Hamisi Mənim üçün Sodom kimi, Şəhər xalqı Homorra kimi oldu». 15 Buna görə də Ordular Rəbbi Peyğəmbərlər haqqında bələ deyir: «Baxın Məni onlara yovşan yedirəcəyəm, Zəhərli su içirəcəyəm. Çünkü allahsızlıq Yeruşəlim peyğəmbərlərindən Bütün ölkəyə yayıldı». 16 Ordular Rəbbi belə deyir: «Sizin üçün peyğəmbərlik edən Peyğəmbərlərin sözünə qulaq asmayın. Onlar sizə boş şəyler öyrədir. Rəbbin ağızından çıxanları deyil, Özlərinin uydurduqları görüntüləri söyləyirlər. 17 Onlar Mənə xor baxanlara deyir: "Rəbb söylədi ki, sizin üçün əmin-amanlıq olacaq". Inadkarlıqla ürəklərinin istədiyinə uyanlırlara deyirlər: "Üstünüzə fəlakət gəlməyəcək". 18

Rəbbin sözünü anlayıb eşitmək üçün Rəbbin məclisində kimsə durubmu? Onun sözünə qulaq asib eşidən varmı? **19** Budur, Rəbbin firtınası qəzəblə qopacaq, Qasırğa fırıldan Pis adamların başında çatlayacaq. **20** Ürəyinin istəyinə çatana qədər, Onu bitirənə qədər Rəbbin qəzəbi dayanmayacaq. Gələcək günlərdə bunu açıq-aşkar anlayacaqsınız. **21** Bu peyğəmbərləri Mən göndərmədim, Amma ora-bura qaçdırılar. Onlara Mən söz demədim, Amma peyğəmbərlik etdilər. **22** Ancaq onlar məclisində dursayırlar, Sözlərimi xalqına çatdırırdılar. Pis yollarından, şər əməllərindən Xalqı çəkindirərdilər». **23** Rəbb belə bəyan edir: «Mən yalnız yaxında olan Allah deyiləm, Həm də uzaqda olan Allaham. **24** Kimsə gizli yerlərdə saxlana bilər ki, Mən onu görə bilməyim?» Rəbb belə bəyan edir. «Yeri, göyü Mən doldurmamışammı?» Rəbb belə bəyan edir. **25** «Mənim adımdan yalan söyləyən peyğəmbərlərin "Yuxu gördüm, yuxu gördüm!" sözlərini eşitdim. **26** Nə vaxta qədər yalan söyləyən, öz ürəklərinin uydurmalarını bildirən peyğəmbərlər bu işlə məşğul olacaq? **27** Ataları necə Baal bütünə görə adımı unutdularsa, onlar da zənn edir ki, bir-birlərinə danışdıqları yuxularla xalqına adımı unutduracaq. **28** Yuxu gören peyğəmbər yuxusunu söyləsin. Amma sözüm nazil olan adam onu dəqiq danışın. Daha buğdanın yanında saman nədir?» Rəbb belə bəyan edir. **29** «Mənim sözüm bir od kimi, qayaları parçalayan gürz kimi deyilmi?» Rəbb belə bəyan edir. **30** «Buna görə də Mən peyğəmbərlərə qarşıyam, onlar sözlərimi bir-birlərindən oğurlayırlar» Rəbb belə bəyan edir. **31** «Bax Mən peyğəmbərlərə qarşıyam. Onlar öz dillərini tərpədib "Rəbb belə deyir" söyləyir» Rəbb belə bəyan edir. **32** «Bax Mən yalançı yuxular görüb peyğəmbərlik edənlərə qarşıyam» Rəbb belə bəyan edir. «Onlar bu yuxuları danışib yalanları və boş lovğalıqları ilə xalqımı yoldan azdırır. Onları Mən göndərmədim, onlara heç nə buyurmadım. Bu xalqa heç bir faydalı yoxdur» Rəbb belə bəyan edir. **33** «Əgər bu xalqdan biri yaxud bir peyğəmbər ya da bir kahin sandən "Bəs Rəbbin yük olan kələmi nədir?" soruşa, ona söyle: "Yük sizsiniz. Mən sizi atacağam"» Rəbb belə bəyan edir. **34** «Rəbbin yük olan kələmidir» deyən peyğəmbərə, kahinə yaxud adı adama gəlincə, Mən o adamı da, onun ailəsini də cəzalandıracağam. **35** Hər biriniz öz yoldaşınıza, soydaşınıza belə deyin: "Rəbb nə cavab verdi? Rəbb nə söylədi?" **36** Bir daha Rəbbin yük olan kələmimi yada salmayıacaqsınız, çünki hər kəsin sözü özünə yük olacaq. Bununla siz var olan Allahın, Ordular Rəbbinin, Allahimizin sözlərini təhrif etdiniz. **37** Peyğəmbərə belə söyle: "Rəbb sənə nə cavab verdi? Rəbb nə söylədi?" **38** "Rəbbin yük olan kələmidir" desəniz də, Rəbb hökmən belə deyər: "Rəbbin yük olan kələmidir" deyirsiniz, halbuki Mən sizə xəbərdarlıq edib «Rəbbin yük olan kələmidir» deməməyi söyləmişdim. **39** Buna görə də sizi tamamilə unudacağam, sizi də, özünüzə və atalarınıza verdiyim şəhəri də önmədən rədd edəcəyəm. **40** Üzərinizə

heç vaxt unudulmayan biabırçılıq, əbədi rüsvayçılıq getirəcəyəm»».

24 Babil padşahı Navuxodonosor Yəhuda padşahı Yehoyaqim oğlu Yehoyakini, Yəhuda başçılarını, ustaları və sənətkarları Yerusalimdən sürgün edib Babilə apardı. Bu hadisədən sonra Rəbb mənə Öz məbədi öündə qoyulmuş iki səbət əncir göstərdi. **2** Bir səbətdə ilk məhsula oxşayan çox yaxşı əncirlər, o biri səbətdə isə əzik olduqları üçün yeməyə yararsız olan çox pis əncirlər var idi. **3** Rəbb mənə dedi: «Nə görürsən, Yeremya?» Mən dedim: «Əncir. Yaxşı əncirlər çox yaxşıdır, pis əncirlər isə çox pis, əzilib yararsız hala düşmüşdür, onları yemək olmaz». **4** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **5** «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Buradan Xaldey ölkəsinə sürgünə göndərdiyim Yəhuda əşirlərini bu yaxşı əncirlər kimi yaxşı hesab edəcəyəm. **6** Yaxşı yaşasınlar deyə gözlərim onların üzərində olacaq və onları yenə bu ölkəyə qaytaracağam. Onları dirçəldəcəyəm, yixmayacağam, onları əkəcəyəm, çıxarmayacağam. **7** Onlara ürək verəcəyəm ki, Mənim Rəbb olduğumu bilsinlər. Onlar Mənim xalqım, Mən də onların Allahı olacağam, çünki onlar bütün qəlbəri ilə Mənə üz tutacaq". **8** Rəbb belə deyir: «Amma Yəhuda padşahı Sıdqiyanı, onun başçılarını, Yerusalimdə salamat qalib bu ölkədə yaxud Misirdə yaşayınları yeməyə yararsız olan əzik əncir kimi edəcəyəm. **9** Onları yer üzünün bütün ölkələrinin qarşısında dəhşətli hala salacağam. Onlar sürgün etdiyim hər yerdə rüsvay olub ibratə çevriləcək, kinaya və lənət qazanacaqlar. **10** Özlərinə və atalarına verdiyim torpaqdan silinib qurtarana qədər üstlərinə qılınc, acliq və vəba göndərəcəyəm"».

25 Yəhuda padşahı Yoşya oğlu Yehoyaqimin padşahlığının dördüncü ilində bütün Yəhuda xalqı barədə Yeremyaya söz nazil oldu. Bu, Babil padşahı Navuxodonosorun padşahlığının birinci ilində oldu. **2** Yeremya peyğəmbər bütün Yəhuda xalqına və Yerusalimdə yaşayınları hamısına bu sözü bildirib dedi: **3** «İyirmi üç il ərzində - Yəhuda padşahı Amon oğlu Yoşyanın padşahlığının on üçüncü ilindən bu günə qədər Rəbbin sözü mənə nazil oldu. Mən də dəfələrlə bu sözləri sizə bildirdim, amma siz qulaq asmadınız. **4** Rəbb peyğəmbər qullarını dafalərlə yanınızda göndərdi, amma eşitmədimiz, qulaq asmadınız. **5** Onlar sizə belə söylədi: "İndi öz pis yolunuzdan, pis əməllərinizdən döñün ki, Rəbbin əbədi olaraq sizə və atalarınıza verdiyi torpaqda yaşayınınız. **6** Başqa allahlara qulluq və səcdə edərək onların tərəfdarı olmayın, əl işiniz olan bütərlə Məni qəzəbləndirməyin ki, Mən də sizə pislik etməyim". **7** Rəbb bəyan edir: "Ancaq siz Mənə qulaq asmadınız, əl işiniz olan bütərlə Məni qəzəbləndirib özünüzə ziyan vurdunuz". **8** Buna görə də Ordular Rəbbi deyir: "İndi ki sözlərimə qulaq asmadınız, **9** Mən də bütün şimal tayfalarını və qulum Babil padşahı Navuxodonosoru çağıracağam". Bu, Rəbbin sözüdür. "Onları bu ölkənin,

burada yaşayanların ve bütün ətraf millətlərin üstüne gətirəcəyəm. Bunları tamamilə məhv edəcəyəm, ölkəni dəhşət və rişxənd hədəfinə çevirəcək, əbədi bir xarabalıq döndərəcəyəm. **10** Sevinc və şadlıq sədəsini, bəy-golin səsini, dəyirmən daşlarının taqqıltısını, çıraq işığını onların içindən yox edəcəyəm. **11** Bütün bu ölkə xarabaya, dəhşətli bir yerə çevriləcək. Bu millətlər Babil padşahına yetmiş il qulluq edəcək". **12** Rəbb bəyan edir: "Yetmiş il bitəndən sonra isə günahlarına görə Babil padşahını, onun millətini və Xaldey ölkəsini cəzalandıracağam. Oranı əbədi olaraq viranəliyə əvvəlcəyəm. **13** Ənənə üçün söylədiklərimin hamisini, Yeremyanın bütün millətlər barəsində bu kitabda yazılmış peyğəmbərlik sözlərinin hamisini oranın başına gətirəcəyəm. **14** Bir çox millət, böyük padşahlar onları özlərinə qul edəcək. Əməllərinə və əllərinin işinə görə onlara əvəz verəcəyəm". **15** Bəli, İsrailin Allahı Rəbb mənə belə dedi: «Budur, qəzəbimlə dolu bir şərab kasası! Onu əlimdən al və səni yanına göndərəcəyim bütün millətlərə içirt. **16** Onlar içən kimi səndələyəcəklər, üstlərinə göndərəcəyim qılincın qorxusundan ağılları çəşəcaq». **17** Onda mən kasanı Rəbbin əlindən aldım və Onun mənə yanlarına göndərdiyi bütün millətlərə içirdim. **18** Kasadan burlar içdi: indiki kimi viranəliyə, dəhşətə, rişxənd hədəfinə və lənətə düçər olsunlar deyə Yeruşəlim əhalisi, Yəhuda şəhərləri, padşahları və başçıları, **19** Misir padşahı firon, əyanları, başçıları və bütün xalqı, **20** Misirdə yaşayın bütün yadellilər, Us ölkəsinin bütün padşahları, Filişt ölkəsinin bütün padşahları – Aşqelon, Qəzzə, Eqrən padşahları və Aşdodda sağ qalanlar, **21** Edom, Moav, Ammon övladları, **22** bütün Sur və Sidon padşahları, dənizin o tayındakı ölkələrin padşahları, **23** Dedan, Tema, Buz və kəkkillərini qırxanların hamisi, **24** bütün Ərəbistan padşahları, sahreda yaşayan yadelli xalqın padşahları, **25** bütün Zimri, Elam və Midiya padşahları, **26** səra ilə bütün yaxın və uzaq şimal padşahları, yer üzünün bütün padşahları. Hamidan sonra bu kasanı Şəşək padşahı da içəcək. **27** «Sən onlara söylə ki, İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "İçib sərxoş olun, sonra qusun, üstünüza göndərəcəyim qılınca vurulub-yixılın və bir daha ayağa qalxmayıñ". **28** Əgər onlar kasanı əlindən alıb içmək istəməsələr, söyla ki, Ordular Rəbbi belə deyir: "Mütələq içməlisiniz! **29** Bax Manim adımla çağırılan şəhərin üstünə fəlakət gətirməyə başlayıram. Elə sanırsınız ki, siz cəzasız qalacaqsınız? Sizi cəzasız qoymayacağam. Mən yer üzündə yaşayan hər kəsin üstüne qılinc gətirəcəyəm" Ordular Rəbbi belə bəyan edir. **30** Buna görə də bütün bu peyğəmbərlik sözlərini onlara bildirib söylə: "Rəbb uca yerdən nərə çəkəcək, Müqəddəs məskənidən gurlayacaq. Öz otlağına qarşı şiddətə nərə çəkəcək, Dünyada yaşayanların hamisəna qarşı hayqıracaq, Üzüm əzənlər kimi bağıracaq. **31** Haykuy dönyanın ucqarlarına qədər yayılacaq, Çünkü Rəbbin millətlərlə davası var. Bütün bəşəri mühakimə edəcək, Pisləri qılınca təslim edəcək" Rəbb belə bəyan edir. **32**

Ordular Rəbbi belə deyir: "Bax millətdən millətə bəla yayılır, Dünyanın uzaq yerlərindən Böyük qasırğa qopur". **33** Ə gün Rəbb dünyani bir ucundan o biri ucuna qədər öldürülənlərlə dolduracaq. Onlar üçün yas tutulmayacaq, bir yera yığılıb basdırılmayacaqlar, torpağın üstündə peyin kimi olacaqlar. **34** Ey çobanlar, ağlıyab fəryad edin, Ey sürü başçıları, torpaqda eşəlnin. Çünkü qatlı olunma, Pərən-pərən salınma vaxtiniz çatdı. Siz qiymətli bir qab kimi yixilacaqsınız. **35** Çobanlar qaca bilməyəcək, Sürü başçıları qurtula bilməyəcək. **36** Çobanların fəryadını, Sürü başçılarının bağırışını eşit, Çünkü Rəbb onların otlqlarını viran edir. **37** Rəbbin qızığın qəzəbindən Dinc pəyələr də məhv oldu. **38** Rəbb cavan aslan kimi Yuvasını tərk etdi. Rəbbin qəzəbi üzündən – Zor işlədənin qızığın qəzəbi üzündən Ölkələri viran oldu».

26 Yəhuda padşahı Yoşıya oğlu Yehoyaqimin padşahlığının əvvəlində Rəbdən bu söz naził oldu: **2** «Rəbb belə deyir: "Rəbbin məbədinin həyatında dur, ibadət etmək üçün Yəhuda şəhərlərindən oraya galən hər kəsa müraciət et. Sənə buyurduğum hər şeyi onlara bildir, bir söz də əskiltmə. **3** Bəlkə qulaq asarlar, öz pis yollarından dörnərlər. Mən də pis əməllərinə görə başlarına gətirəcəyim fəlakətdən vaz keçərəm". **4** Onlara söylə ki, Rəbb belə deyir: "Əgər sizə verdiyim qanuna görə davranmasanız, Mənə qulaq asmasanız, **5** dəfələrlə sizin yanınızda göndərdiyim qullarım olan peyğəmbərlərin sözlərinə qulaq asmasanız – necə ki qulaq asmırınsınız – o zaman **6** bu məbədi də şilo kimi edəcəyəm, bu şəhəri yer üzünün bütün millətləri arasında lənətə düçər edəcəyəm"». **7** Kahinlər, peyğəmbərlər və bütün xalq Yeremyanın Rəbbin məbədində söylədiyi bu sözləri eşitdi. **8** Yeremya Rəbbin xalqa çatdırmasının buyurduğu sözləri deyib qurtaranda kahinlər, peyğəmbərlər və oradakı bütün xalq onu tutub söylədi: «Sən ölməlisən. **9** Nə üçün "bu məbəd şilo kimi olacaq, bu şəhər xaraba qalacaq, orada yaşayan olmayacaq" deyib Rəbbin adı ilə peyğəmbərlik edirsin?» Rəbbin məbədində olan bütün xalq Yeremyanın ətrafına yığıldı. **10** Yəhuda başçıları burları eşidən kimi padşah sarayından çıxıb Rəbbin məbədində qalxıdı və məbədin Yeni darvazasının giriçində oturdu. **11** O zaman kahinlər və peyğəmbərlər başçılarla və bütün xalqa söylədi: «Bu adam ölümə layiqdir, çünkü öz qulağınızla eşitdiyiniz kimi bu şəhərin əleyhinə peyğəmbərlik etdi». **12** Onda Yeremya bütün başçıllara və xalqa dedi: «Rəbb manı göndərdi ki, bu məbədin və şəhərin əleyhinə eşitdiyiniz bütün peyğəmbərlik sözlərini bildirim. **13** İndi yaşayışınızı və əməllərinizi islah edin. Allahınız Rəbbin sözünə qulaq asın. O zaman Rəbb başınıza gətirəcəyini bildirdiyi bələdan vaz keçəcək. **14** Mən isə sizin ixtiyarınızdayam. Gözünüzdə nə yaxşı və düzdürsə, mənimlə eləcə də rəftar edin. **15** Ancaq yaxşı bilin ki, məni öldürsəniz, günahsız qanın məsliyyətini özünüüzün, bu şəhərin və orada yaşayanların üzərinə götürmiş olursunuz. Çünkü Rəbb, həqiqətən, məni

yanınıza göndərdi ki, bütün bu sözləri sizə çatdırırm». **16** Başçılar və bütün xalq kahinlərə və peyğəmbərlərə dedi: «Bu adama ölüm hökmü çıxarmaq olmaz, çünkü bizimlə Allahımız Rəbbin adından danişdi». **17** Öləkə aqsaqqallarından bir neçəsi qalxıb toplaşmış bütün xalqa dedi: **18** «Yəhuda padşahı Xızqıyanın dövründə Moreşetli Mikeya peyğəmbərlik edib bütün Yəhuda xalqına söylədi ki, Ordular Rəbbi belə deyir: «Sion tarla kimi şumlanacaq, Yeruşəlim daş qalağına dönəcək, Məbədin tikildiyi dağ Meşəli təpələrə çevriləcək». **19** Yəhuda padşahı Xızqıya yaxud Yəhuda xalqından biri onu öldürdümü? Əksinə, Xızqıya Rəbdən qorxub Ondan lütf istədi, Rəbb də onlara göndərəcəyini söylədiyi bələdan vaz keçdi. Biz isə özümüzə böyük pislik gətirmək təhlükəsindəyik». **20** Qiryat-Yearimli Şemaya oğlu Uriya adlı bir adam da Rəbbin adı ilə peyğəmbərlik edirdi. O da eynilə Yeremya kimi danişaraq bu şəhərin və ölkənin əleyhina peyğəmbərlik edirdi. **21** Padşah Yehoyaqim, bütün cəngavərləri və başçıları onun sözlərini eşitdi. Padşah onu öldürmək istədi. Ancaq Uriya bunu eşidən kimi qorxub Misirə qaçı. **22** Bundan sonra padşah Yehoyaqim öz adamlarını – Akbor oğlu Elnatani və bir neçə nəfəri Misirə göndərdi. **23** Uriyanı Misirdən çıxarıb padşah Yehoyaqimin yanına gətirdilər. Padşah onu qılıncla öldürüb ümumi qəbiristanlığğa atdırıldı. **24** Ancaq Yeremya öldürilmək üçün xalqa təslim edilmədi, çünkü Şafan oğlu Axiqam onu qorudu.

27 Yəhuda padşahı Yoşıya oğlu Sidqıyanın padşahlığının əvvəlində Rəbdən Yeremyaya bu söz naził oldu: **2** «Rəbb mənə belə dedi: "Özünə qayışlarla bağlanan taxta bir boyunduruq düzəlt və boynuna tax. **3** Sonra Yeruşəlimə, Yəhuda padşahı Sidqıyanın yanına gələn qasidlər vasitəsilə Edomun, Moavın, Ammon övladlarının, Surun və Sidonun padşahlarına xəbər göndər". **4** Ağalarına söyləmək üçün onlara bildir ki, İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Ağalarınıza söyləyin ki, **5** dünyani da, yer üzündə olan insanı da, heyvani da böyük gücümlə və uzanan qolumla Mən yaratdım və kimi istəsəm, ona da verərəm. **6** Bəli, bütün bu ölkələri Babil padşahı qulum Navuxodonosorun ixtiyarına verirəm. Hətta vəhşî heyvanları da xidmət etmək üçün ona verirəm. **7** Öləkəsinin axırı çatana qədər bütün millətlər ona, oğluna və nəvəsinə qulluq edəcək. Sonra isə bir çox millətlər və böyük padşahlar onu özlərinə qul edəcək. **8** Hənsi millət və ölkə Babil padşahı Navuxodonosora qulluq etməsə, onun boyunduruğuna girməsə, həmin milləti onun əli ilə qırıb-çatana qədər qılınc, acliq və vəba ilə cəzalandıracağam" Rəbb bəyan edir. **9** "Siz isə öz peyğəmbərlərinizə, falçılarınız, yuxugörənlərinizə, gələcəyideyənlərinizə və cadugərlərinizə qulaq asmayın. Onlar sizə «Babil padşahına qulluq etməyəcəksiniz» söyləyir. **10** Onlar sizə yalandan peyğəmbərlik edir. Bunun nəticəsində öz ölkənizdən qovulacaqsınız. Sizi sürgün edəcəyəm və

məhv olacaqsınız. **11** Ancaq Babil padşahının boyunduruğuna girən və ona qulluq edən milləti öz torpağında saxlayacağam. Torpağı əkib orada yaşayacaqlar" Rəbb belə bəyan edir. **12** Mən bütün bu sözləri Yəhuda padşahı Sidqıyaya bildirib dedim: «Babil padşahının boyunduruğuna girin, özünə və xalqına qulluq edin ki, sağ qalasınız. **13** Babil padşahına qulluq etmək istəməyən hər millət Rəbbin dediyi kimi məhv olacaq. Sən və xalqın qılınc, acliq və vəbadan nə üçün ölsiniz? **14** Sizə "Babil padşahına qulluq etməyəcəksiniz" deyən peyğəmbərlər qulaq asmayın, çünkü onlar sizə yalandan peyğəmbərlik edir. **15** Rəbb bəyan edir: "Onları Mən göndərmədim, onlar Mənim adımla yalandan peyğəmbərlik edir. Bunun nəticəsində Mən sizı sürgün edəcəyəm, siz də, sizə peyğəmbərlik edən peyğəmbərlər də həlak olacaqsınız". **16** Mən kahinlərə və bütün bu xalqa söylədim: «Rəbb belə deyir: "Rəbbin məbədindən götürürlən əşyalar tezliklə Babilə geri qaytarılacaq" deyib sizə peyğəmbərlik edən peyğəmbərlərinizin sözlərinə qulaq asmayın. Çünkü sizə yalandan peyğəmbərlik edirlər. **17** Onlara qulaq asmayın, Babil padşahına qulluq edin ki, sağ qalasınız. Bu şəhər niyə viran olsun? **18** Əgər onlar peyğəmbardırsa, Rəbbin sözünü söyləyirlərə, qoy indi Ordular Rəbbinə yalvarsınlar ki, Rəbbin məbədində, Yəhuda padşahının sarayında və Yeruşəlimdə qalan əşyalar Babilə aparılmasın". **19** Sütunlar, hovuz, ayaqlıqlar və bu şəhərdə qalan başqa əşyalar barədə Ordular Rəbbi belə deyir. **20** Bəli, Yəhuda padşahı Yehoyaqim oğlu Yehoyakini və Yəhuda ilə Yeruşəlimin bütün əşyalarını Yeruşəlimdən Babil sürgün etdiyi zaman Babil padşahı Navuxodonosorun aparmadığı, **21** Rəbbin məbədində, Yəhuda padşahının sarayında və Yeruşəlimdə qalan əşyalar barədə İsrailin Allahı Ordular Rəbbi belə deyir: **22** "Onlar Babilə aparılacaq və Babililərin işinə baxacağım günə qədər orada qalacaq. O zaman onları oradan çıxarıcağam və bu yerə qaytaracağam" Rəbb belə bəyan edir».

28 Həmin il Yəhuda padşahı Sidqıyanın padşahlığının əvvəlində – dördüncü ilinin beşinci ayında Giveonlu Azzur oğlu Xananya peyğəmbər Rəbbin məbədində, kahinlərin və bütün xalqın önündə mənə söylədi: **2** «İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Babil padşahının boyunduruğunu qırdım. **3** Əvvəl Rəbbin məbədində olan, Babil padşahı Navuxodonosorun buradan götürüb Babilə apardığı bütün əşyaları iki il ərzində bu yerə qaytaracağam. **4** Yəhuda padşahı Yehoyaqim oğlu Yehoyakini və Babilə sürgün olunmuş bütün Yəhudalıları bu yerə qaytaracağam" Rəbb belə bəyan edir, "çünki Babil padşahının boyunduruğunu qıracağam". **5** O zaman Yeremya peyğəmbər kahinlərin və Rəbbin məbədində dayanan bütün xalqın önündə Xananya peyğəmbərə cavab verib **6** söylədi: «Amin! Qoy Rəbb belə etsin! Qoy Rəbb Öz evinin əşyalarını, sürgün

olunmuş bütün adamları Babil'den buraya qaytararaq söylediyin peygamberlik sözlerini yerinə yetirsin! 7 Ancaq indi sən və bütün xalq eşidərkən deyəcəyim bu sözə qulaq as: 8 qədim zamanlardan bəri məndən və səndən əvvəl yaşayan peygamberlər bir çox ölkələrin və böyük padşahlıqların əleyhinə müharibə, falakət və vəba olacağını qabaqcadan söyledi. 9 Əgər salamatlıq olacağını söyleyən peygamberin sözü doğru çıxarsa, həqiqətən, onun Rəbbin göndərdiyi peygamber olduğu bilinər». 10 O zaman Xananya peygamber Yeremya peygamberin boynundan boyunduruğu götürüb qırdı. 11 Xananya bütün xalqın öündə söyledi: «Rəbb belə deyir: "İki il ərzində Babil padşahı Navuxodonosorun boyunduruğunu bütün millətlərin boynundan götürüb beləcə qıracağam"». Yeremya isə öz yoluna davam etdi. 12 Xananya peygamber Yeremya peygamberin boynundan boyunduruğu götürüb qırıldıdan sonra Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: 13 «Gedib Xananyaya söyla ki, Rəbb belə deyir: "Sən taxta boyunduruğu qırdın, ancaq onun yerinə dəmir boyunduruq düzəltməli olacaqsan". 14 Çünkü İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Bütün bu millətlərin boynuna dəmir boyunduruq taxdim ki, Babil padşahı Navuxodonosora qulluq etsinlər və onlar ona xidmət edəcək. Vəhşi heyvanları da onun ixtiyarına verdim"». 15 Yeremya peygamber Xananya peygamberə dedi: «İndi eşit, ey Xananya, axtən Rəbb göndərməyib. Sən bu xalqı yalana inandırdın. 16 Buna görə də Rəbb belə deyir: "Bax Mən səni yer üzündən yox edəcəyəm. Bu il ölçəksən, çünkü xalqı Rəbbə qarşı tüsyanə təhrirk etdin"». 17 Xananya peygamber həmin ilin yedinci ayında öldü.

29 Yeremya peygamber sürgündə sağ qalan xalqın ağsaqqallarına, kahinlərə, peygamberlərə və Navuxodonosorun Yeruşəlimdən Babilə sürgün etdiyi bütün xalqa Yeruşəlimdən bir məktub göndərdi. Məktubun mətni aşağıda verilir. 2 Bu məktub padşah Yəhoyakinin, onun anasının, saray əyanlarının, Yəhuda və Yeruşəlim başçılarının, ustaların, sənətkarların Yeruşəlimdən sürgünə aparılmasından sonra göndərildi. 3 Onu Yəhuda padşahı Sıdqiyanın Babil padşahı Navuxodonosorun yanına göndərdiyi Şafan oğlu Elasa və Xilqiya oğlu Gemarya apardı. Belə dedi: 4 «Mən İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi Yeruşəlimdən Babilə sürgün etdiyim adamlara belə söyleyirəm: 5 "Evler tikib yaşayın, bağçalar salib meyvalarını yeyin. 6 Arvad alib oğul-qız atası olun. Oğullarınıza arvad alın, qızlarınıza əra verin ki, oğul-qızları olsun. Orada azalmayıb çıxalın. 7 Sizi sürgün etdiyim şəhərin rifahı üçün çalışın və o şəhər üçün Rəbbə dua edin. Çünkü ora rifah içində olarsa, siz də rifahda yaşayarsınız". 8 İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Aranızdakı peygamberləriniz və falçılarınız sizi aldatmasın, gördüyüünüz yuxulara əhəmiyyət verməyin. 9 Çünkü onlar Mənim adımla sizə yalandan peygamberlik edir. Onları Mən göndərmədim"

Rəbb belə bəyan edir. 10 Çünkü Rəbb belə deyir: "Babildə yetmiş iliniz bitəndə Mən sizə yenə baş çəkəcəyəm və sizə buraya qaytaracağım barədə verdiyim xoş sözü yerinə yetirəcəyəm. 11 Çünkü sizin barənizdə olan fikirlərimi Özüm bilirəm" Rəbb belə bəyan edir. "Mən sizin pisliyiniz deyil, salamatlığınız barədə düşünürəm ki, sizə ümidi bir gələcək verim. 12 Siz Məni çağıracaqsınız, gəlib Mənə dua edəcəksiniz, Mən də sizə eşidəcəyəm. 13 Məni axtaracaqsınız, əgər bütün qəlbinizlə axtarsınız, tapacaqsınız. 14 Məni tapmağıniza izin verəcəyəm" Rəbb belə bəyan edir. "Sizi sürgündən geri qaytaracağam, sürgün etdiyim bütün yerdən və millətlərin arasından toplayacağam. Oradan sizi sürgün olundığınız yerə qaytaracağam" Rəbb belə bəyan edir. 15 Siz belə dediniz: "Rəbb bizə Babilə peygamberlər verib". 16 Davudun taxtında oturan padşah, bu şəhərdə yaşayan bütün xalq, sizinlə birgə sürgünə aparılmamış soydaşlarınız barədə Rəbb belə deyir. 17 Bəli, Ordular Rəbbi belə deyir: "Bax Mən onların üzərinə qilinc, acliq və vəba göndəracəyəm. Onları pisliyinə görə yeməyə yararsız olan əzik əncirə döndəracəyəm. 18 Onları qilinc, acliq və vəba ilə təqib edəcəyəm, yer üzünün bütün ölkələrinin qarşısında dəhşətli hala salacağam. Onları qovdugum bütün millətlərin arasında lənət, dəhşət, rişxənd və rüsvayçılıq hədəfi olacaqlar". 19 Rəbb bəyan edir: "Ona görə ki sözlərimə qulaq asmadılar. Həmin sözləri qullarım olan peygamberlər vasitəsilə dəfələrlə onlara çatdırıldım, ancaq siz qulaq asmadınız" Rəbb belə bəyan edir. 20 Buna görə də, ey Yeruşəlimdən Babilə göndərdiyim bütün sürgün olunmuş adamlar, Rəbbin sözünü eşidin. 21 Mənim adımla sizə yalandan peygamberlik edən Qolaya oğlu Axav və Maaseya oğlu Sıdqiya barədə İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Bax Mən onları Babil padşahı Navuxodonosora təslim edəcəyəm və o, gözlərinizin öündə onları öldürəcək. 22 Onlar barədə Babilək bütün sürgün olunmuş Yəhudalılar bundan sonra Rəbb səni Babil padşahının diri-dirisi yandırıldığı Sıdqiya və Axav kimi etsin" deya lənət edəcək. 23 Çünkü İsraildə çirkin işlər gördülər, qonşularının arvadları ilə zina etdilər, onlara əmr etmədiyim halda Mənim adımdan yalan sözər söylədilər. Mən bunu bilirəm və buna şahidam" Rəbb belə bəyan edir. 24 Nəxələmli Şemaya barədə söylə ki, 25 İsrailin Allahı Ordular Rəbbi belə deyir: "Sən Yeruşəlimdə olan başqa xalqa, kahin Maaseya oğlu Sefanyaya və başqa kahinlər öz adından məktublar göndərdin. Sefanyaya belə dedin: 26 "Rəbb Öz məbədinin cavabdehi kimi Yəhoyadanın yerinə səni kahin qoydu. Peyğəmbər kimi davranışan hər dəliyə kündə və dəmir yaxa vurmalısan. 27 Bəs nə üçün sizə özünü peygamber elan edən Anatolü Yeremyanı məzəmmət etmirsən? 28 Çünkü Yeremya biz Babiləkilərə bu xəbəri göndərdi ki, sürgün uzun çəkəcək. Buna görə də evlər tikib, içində yaşayın, bağça salib, meyvelərini yeyin"». 29 Kəhin Sefanya bu məktubu Yeremya peygamberə uca səslə oxudu. 30 Bu vaxt Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil

oldu: **31** «Bütün sürgün olunmuşlara xəbər göndərib söylə ki, Nəxəlamlı Şemaya baradə Rəbb belə deyir: “İndi ki Mən göndərmədiyim halda Şemaya peyğəmbərlilik edib sizi yalana inandırı, **32** Mən Rəbb də deyirəm ki, Nəxəlamlı Şemayani və onun nəslini cəzalandıracağam. Bu xalqın arasında onun nəslindən olan bir kəs sağ qalmayacaq, xalqına edəcəyim xeyirxahlığı görməyəcək, çünkü o, xalqı Rəbbə qarşı tüsyanaya təhrik etdi” Rəbb belə bəyan edir.

30 Yeremyaya Rəbdən bu söz nazil oldu: **2** «İsrailin Allahi Rəbb belə deyir: “Sənə söylədiyim bütün sözləri bir kitaba yaz”. **3** Çünkü Rəbb bəyan edir: “Xalqım İsraili və Yəhudani sürgündən qaytaracağım günlər yaxınlaşır. Onları atalarına verdiyim torpağa qaytaracağam və oranı mülk edəcəklər”. Bu, Rəbbin sözüdür. **4** İsrail və Yəhuda üçün Rəbbin söylədiyi sözlər bunlardır. **5** Rəbb belə deyir: “Qorxu səsi eşitdik, Asayış deyil, dəhşət səsi. **6** İndi soruşun, bilin ki, Kişi də uşaq doğarmı? Elə isə nə üçün doğan qadın kimi Hər kişinin əllərini belində görürəm? Nə üçün hamının bənizi solub? **7** Ah, bu nə dəhşətli gündür! Bir daha belə gün olmayıacaq, Yaqub nəslü üçün sixıntı dövrü olacaq, Ancaq yenə də bundan qurtulacaq”. **8** Ordular Rəbbi bəyan edir: “O gün boynundakı boyunduruğu qıracaq, iplərini qoparacağam. Bundan sonra yadellilər onları özlərinə qul etməyəcək. **9** Ancaq özlərinin Allahi Rəbbə, onlara təyin edəcəyim padşahları Davuda qulluq edəcəklər”. **10** Rəbb bəyan edir: “Qorxma, ey qulun Yaqub, Dəhşətə düşmə, ey İsrail. Çünkü səni uzaq yerlərdən, Nəslini sürgün olunduğu ölkədən qurtaracağam. Yaqub nəslü yenə geri qayıdacaq, Rahatlıq tapıb qayğısız olacaq, Onu kimsə qorxutmayacaq. **11** Çünkü Mən səiniləyəm, Səni qurtaracağam” Rəbb belə bəyan edir. “Səni aralarına apardığım Millətlərin hamisini yox etsəm də, Səni tamamilə məhv etməyəcəyəm, Səni ədalətlə tərbiyələndirəcəyəm, Amma cəzasız da qoymayacağam”. **12** Çünkü Rəbb belə deyir: “Sənin yaran şəfa tapmaz, Xoran sağalmaz. **13** Məhkəmədə işinə baxan yoxdur, Xəstəliyinə dərman yoxdur, Sənin dərdinə əlac yoxdur. **14** Bütün müttəfiqlərin səni unutdu, Səni arayıb-axtarmırlar. Düşmən vuran kimi Mən səni vurdum. Rəhmətsizsinə cəzalandırdım. Çünkü təqsirkarlığın böyükdür, Günahların çıxdır. **15** Niyə yarandan ötrü qışırırsan? Dərdin şəfa tapmaz. Bu işləri ona görə sənə etdim ki, Təqsirkarlığın böyükdür, Günahların çıxdır. **16** Ancaq səni yeyənlərin də hamisi yem olacaq. Bütün düşmənlərin sürgüna gedəcək. Səni soyanlar soyulacaq, Səni qarət edənlər qarət olunacaq”. **17** Rəbb bəyan edir: “Mən səni yena sağaldacağam, Yaralarına şəfa verəcəyəm. Çünkü deyirlər ki, Sion radd edilib, Onu axtaran yoxdur”. **18** Rəbb belə deyir: “Mən Yaqubun çadırlarını Sürgündən geri qaytaracağam. Onun məskənlərinə rəhm edəcəyəm. Şəhər yenidən viranələri üzərində tikiləcək, Saray öz yerində bərpa olunacaq. **19** Onların arasından Şükür və şənlilik səsləri

əsidiiləcək. Mən onları çıxaldacağam, azalmayacaqlar, izzətləndirəcəyəm, alçalmayacaqlar. **20** Övladları əvvəlki kimi olacaq, icması önmədə möhkəm duracaq. Onları sıxışdırınların hamisini cəzalandıracağam. **21** Rəhbərləri özlərindən olacaq, Başçıları aralarından çıxacaq. Onu Özümə yaxınlaşdıracağam, O da Mənə yaxınlaşacaq. Başqa cür kim Mənə özü yaxınlaşmağa Cürət edə bilər?” Rəbb belə bəyan edir. **22** “Beləcə siz Mənim xalqım, Mən də sizin Allahınız olacağam”. **23** Budur, Rəbbin firtinəsi qəzəblə qopacaq, Şiddətli qasırğası Pis adamların başında çatlayacaq. **24** Rəbb Öz ürəyinin istədiyini Tamamilə edənə qədər Qızğın qəzəbini söndürməyəcək. Siz gələcəkdə bunu anlayacaqsınız.

31 Rəbb bəyan edir: «O zaman Mən bütün İsrail qəbilələrinin Allahi olacağam, onlar da Mənim xalqım olacaq». **2** Rəbb belə deyir: «Mən İsrailə dinclik verməyə gedəndə Qılıncdan qaçıb qurtulan xalq Cöldə lütf tapdı». **3** Rəbb uzaqdan mənə görünüb dedi: «Səni əbədi bir məhəbbətlə sevdim, Buna görə də sevgi ilə Səni Özümə tərəf çəkdim. **4** Səni yenidən ayaga qaldıracağam, Sən də ayaga qalxacaqsan, Ey bəkərə qızı bənzəyən İsrail! Sən yəna daflərinlə bəzənib Şadlıq edənlərlə birgə rəqsə qoşulacaqsan. **5** Yenə də Samariya dağlarında bağ salacaqsan, Bağ salanlar onun meyvələrindən dadacaq. **6** Bir gün galəcək ki, Efrayimın dağlıq bölgəsində Keşikçilər “qalxın, Siona, Allahımız Rəbbin yanına çıxaq” Dəyə qışqıracaq. **7** Rəbb belə deyir: “Yaqubu sevinclə tərənnüm edin, Millətlərin başçısı üçün səs qaldırın! Ucadan həmd edib bildirin! “Ya Rəbb, xalqını, İsraildən sağ qalanları xilas et!” deyin. **8** Mən onları şimal ölkəsindən qaytaracağam, Dünyanın uzaq yerlərindən toplayacağam. Aralarında kor, topal, Hamilə və doğan qadın da olacaq. Böyük bir camaat olub buraya qayıdaqlar. **9** Onlar ağlaya-ağlaya galəcək, Yalvardıqları zaman Onlara yol göstərib geri qaytaracağam. Axar sular boyunca Bütürməyəcəkləri düz yolla aparacağam. Çünkü Mən İsrailin atasıyam, Efrayim də ilk oğlumdur. **10** Ey millətlər, Rəbbin sözünü eşidin, Uzaqlardakı adalarda elan edib deyin: “İsraili səpələyən onu bir yera toplayacaq, Sürüşünü qoruyan çoban kimi Onu qoruyacaq”. **11** Çünkü Rəbb Yaqubu satın aldı, Ondan güclü olmanın əlindən qurtardı. **12** Onlar Sionun yüksək təpəsinə gəlib Tərənnüm edəcək. Rəbbin verdiyi nemətlər – Taxıl, təzə şərab, zeytun yağı, Qoyun-keçi, mal-qara öünüə axtısaqlar. Canları sulanmış bağça kimi olacaq, Bir daha taqətdən düşməyəcəklər. **13** O zaman bəkərə qız, cavan və qoca kişiler Birləkdə rəqs edib sevinəcək, Mən onların yasını şadlıq çevirəcəyəm, Sevincə çevirəcəyəm. Kədərlərinə təsəlli verib Onları sevindirəcəyam. **14** Kahinləri bol yeməklə doyduracağam, Xalqım nemətlərimlə doyacaq» Rəbb belə bəyan edir. **15** Rəbb belə deyir: «Ramada bir səs eşildi, Yas və acı fəryad səsləri! Rəhili uşaqları üçün ağlayır, Təsəlli istəmir, Çünkü onlar daha yoxdur». **16** Rəbb belə deyir: «Səsini ağlamaqdən, Gözlərini yaş tökməkdən qor, Çünkü çəkdiyin zəhmətin əvəzi veriləcək, Xalqım

düşmən ölkəsindən qayıdacaq» Rəbb belə bəyan edir. **17** «Gələcəyin üçün ümidi var, Övladların öz yurdularına döñəcək» Rəbb belə bəyan edir. **18** Beli, Mən Efrayimin nalələrini eştidim: «Sən məni Öyrədilməmiş dana kimi tərbiyələndirdin, Mən də tərbiyə aldım. Məni geri qaytar, qayıdım, Çünkü Allahım Rəbb Sənsən. **19** Mən yolumdan azdıqdan sonra tövbə etdim, Ağlım başıma gələndə əllərimi yanına çırpdım. Cavanlığında etdiyim eyib işlərdən Utandım, rüsvay oldum. **20** Efrayim əziz oğlum deyilmə? Mənim razı olduğum övlad deyilmə? Hər dəfə əleyhinə danışanda Yenə onu yadına salıram. Ürəyim onun üçün sizlər, Ona hədsiz rəhmim gəlir» Rəbb belə bəyan edir. **21** «Yol işarələri qoy, Yol göstərən lövhələr düzəlt. Böyük yola – getdiyin yola fikir ver. Geri dön, ey bakırə qızı bənzəyən İsrail, Öz şəhərlərinə qayıt! **22** Nə vaxta qədər sərgərdən gəzəcəksən, Ey dönük qız? Rəbb dünyada yeni bir şey yaradacaq: Qadın kişini qoruyacaq». **23** İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: «Mən onların sürgün olunmuşlarını geri qaytaranda Yəhuda torpağında və onun şəhərlərində yena belə söyləyəcəklər: “Ey ədalət yurdu, ey müqəddəs dağ, Rəbb sənə xeyir-dua versin!” **24** Xalq – əkinçilər, sürüləri ilə gəzən çobanlar Yəhudada və onun şəhərlərində birlikdə yaşayacaq. **25** Çünkü Mən yorğun adama su verəcəyəm, taqətsiz adamı doyduracağam». **26** Bu zaman oyanıb baxdım, yuxum şirin olmuşdu. **27** Rəbb bəyan edir: «İsrail və Yəhuda torpaqlarında insan toxumu və heyvan toxumu əkəcəyim günlər yaxınlaşır. **28** Kökündən çıxarıb yox edəndə, yixib-dağından və bəla gətirəndə onlara necə nəzarət etdimsə, dırçəldib yerləşdirəndə də eləcə nəzarət edəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. **29** «O vaxt adamlar daha “atalar kal üzüm yedi, oğulların diş qamaşır” deməyəcək. **30** Hər kəs öz təqsirinə görə olacak. Kal üzüm yeyənin öz dişləri qamaşacaq». **31** Rəbb bəyan edir: «İsrail xalqı və Yəhuda xalqı ilə Yeni Əhd bağlayacağım günlər yaxınlaşır. **32** Bu Əhd atalarını Misir torpağından çıxartmaq üçün əllərindən tutduğum gün onlarla bağladığım əhdə bənzəməyəcək. Onların ağası olduğum halda o əhdimi pozdular» Rəbb belə bəyan edir. **33** «O günlərdən sonra İsrail xalqı ilə bağlayacağım Əhd belədir: qanunumu onların daxilinə qoyub ürkələrinə yazacağam. Mən onların Allahı, onlar da Mənim xalqım olacaq» Rəbb belə bəyan edir. **34** «Bundan sonra bir kəs öz qonşusunu yaxud qardaşını “Rəbbi tanıyın” deyib öyrətməyəcək. Ona görə ki böyükdən kiçiyə qədər hamı Məni tanıyacaq. Çünkü təqsirlərinə bağışlayacağam, günahlarını daha yada salmayacağam» Rəbb belə bəyan edir. **35** Gündüz işiq əlsün deyə günəşini çıxaran, Gecə işiq əlsün deyə aya və ulduzlara qaydalar qoyan, Dalğaları kükrəsin deyə dənizi qabardan Rəbb – Adı Ordular Rəbbi Olan belə deyir: **36** «Əgər qoyulan bu qayda-qanunlar Önüməndən götürürlərsə, Yalnız onda İsrail nəslə əbədilik Bir millət olmaqdan çıxar» Rəbb belə bəyan edir. **37** Rəbb belə deyir: «Əgər yuxarıda göylər ölçülə bilsə, Aşağıda yerin təməlləri üzə çıxarıla bilsə, Mən də onda bütün

etdikləri işlərdən ötrü Bütün İsrail nəslini rədd edərəm» Rəbb belə bəyan edir. **38** Rəbb bəyan edir: «Xanaxel qülləsindən Künç darvazasına qədər şəhərin Mənim üçün yenidən tikiləcəyi günlər gəlir. **39** Oradan da ölüü ipi Qarev təpəsinə doğru uzanıb Qoaya döñəcək. **40** Ölülərin və küllərin atıldığı bütün vadi, Qidron vadisində qədər uzanan tarlalar, şərqdə At darvazasının künçünədək Rəbb üçün müqəddəs olacaq. Şəhər bir daha kökündən çıxarılmayacaq, heç vaxt dağıdılmayacaq».

32 Yəhuda padşahı Sidqiyanın padşahlığının onuncu, Navuxodonosorun padşahlığının on səkkizinci ilində Rəbdən Yeremyaya söz nazil oldu. **2** Bu zaman Babil padşahının ordusu Yerusalimi mühəsirəyə almışdı. Yeremya peyğəmbər Yəhuda padşahının sarayındakı mühafizəçilər həyatında məhbus idi. **3** Yəhuda padşahı Sidqiya onu burada həbs edərək demişdi: «Sən nə üçün bu cür peyğəmbərlək edib söyləyirsin ki, Rəbb belə deyir: “Bu şəhəri Babil padşahına təslim edəcəyəm, o buranı əla keçirəcək. **4** Yəhuda padşahı Sidqiya Xaldeylilərin elindən qəçib qurtarmayacaq, hökmən Babil padşahına təslim ediləcək. Onunla üz-üzə səhbət edəcək, göz-gözə dayanacaq. **5** Sidqiya Babilə aparılacaq, Mən ona baş çəkənə qədər orada qalacaq. Əgər Xaldeylilərlə görüşsəniz, uğur qazanmayaqasınız?” Rəbb belə bəyan edir». **6** Yeremya dedi: «Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **7** “Əmin Şallum oğlu Xanamel sənin yanına golib deyəcək ki, Anatotdakı tarlamları satın al. Çünkü qəyyumum kimi tarlamları geri satınalma hüququ sənə məxsusdur”. **8** Sonra Rəbbin sözünə uyğun olaraq əmim oğlu Xanamel mühafizəçilər həyatında yanına golib dedi: “Binyamin bölgəsində olan Anatotdakı tarlamları satın al, çünkü miras haqqı da, qəyyumluq haqqı da sənə məxsusdur. Onu özün satın al!”. O zaman Rəbb sözünü yerinə yetdiyini başa düşdüm. **9** Beləcə Anatotdakı tarlamları əmim oğlu Xanameldən satın aldım. Tarlanın əvəzində ona on yeddi şekel gümüş çəkib verdim. **10** Satış qəbəzini çağırduğum şahidlərin önündə imzalayıb möhürlədim, gümüşü tərəzidə çəkdim. **11** Qayda-qanunlar yazılmış, möhürlənmiş satış qəbəzini və açıq müqavilə kağızını götürdüm. **12** Əmim oğlu Xanamelin, satış qəbəzini imzalayan şahidlərin və mühafizəçilər həyatında oturan bütün Yəhudalıların gözü önündə satış qəbəzini Maxseya oğlu Neriya oğlu Baruka verdim. **13** Onların gözü önündə Baruka əmr edib dedim: **14** “İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Uzun müddət qolsın deyə bu möhürlənmiş satış qəbəzini və açıq müqavilə kağızını götürüb bir gil qabın içində qoy”». **15** Çünkü İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Bu ölkədə yenə evlər, tarlalar və bağlar satın alınacaq”. **16** Satış qəbəzini Neriya oğlu Baruka verdikdən sonra Rəbbə dua edib dedim: **17** “Ah Xudavənd Rəbb, böyük güclünlə və uzanan qolunla yeri, göyü yaratdırın. Edə bilməyəcəyin heç bir şey yoxdur. **18** Sən minlərlə insana məhəbbət göstərirsən, amma ataların etdiyi günahların əvəzini

övladlarından alırsan. Sən böyük və güclü Allahsan, adın Ordular Rəbbidir. **19** Tədbirlərin əzəmətlili, işlərin böyükdür! İnsanların bütün əməlləri Sənin nəzərin altındadır, hər kəsə işlərinə və etdiklərinin nəticəsinə görə əvəz verirsən. **20** Sən Misirdə, İsraildə və bütün insanlar arasında bu güna qədər əlamətlər və möcüzələr göstərdin. Bu gün olduğu kimi söhrət qazandın. **21** Sən Öz xalqın İsraili əlamətlərlə, möcüzələrlə, qüdrətlə əllə, uzanan qolunla böyük dəhşət saçaraq Misir torpağından çıxardın. **22** Atalarına verəcəyinə and içdiyin bu torpağı – süd və bal axan torpağı onlara verdin. **23** Onlar galib torpağı özlərinə mülk etdilər, amma Sənin sözünə qulaq asmadılar, Sənin qanununa uyğun yaşamadılar, əmr etdiyin şeylərin heç birinə əməl etmədilər. Buna görə də bütün bu fəlakətləri başlarına götirdin. **24** Şəhəri əla keçirmək üçün divarlarının yanına torpaq qalaqları yığılır. Şəhər qılınc, acliq və vəba üzündən oraya hücum edən Xaldeylilərə təslim ediləcək. Söylədiklərin yerinə yetdi, Sən də bunu görürsən! **25** Amma, ya Xudavənd Rəbb, Sən mənə «tarları gümüşlə özün üçün satın al və şahidlər çağır» dedin. Şəhər isə Xaldeylilərə təslim edilir!». **26** Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: **27** «Bütün bəşərin Allahı Rəbb Mənəm. Mənim edə bilməyəcəyim bir şey varmı? **28** Buna görə də Rəbb belə deyir: «Bax Mən bu şəhəri Xaldeylilərə və Babil padşahı Navuxodonosora təslim edəcəyam, o da oranı alacaq. **29** Şəhərə hücum edən Xaldeylilər galib oraya od vuracaq. Şəhəri də, evləri də yandıracaqlar. O evlərin damlarında Baalin şərfinə buxur yandırıb başqa allahlara içmə təqdimləri gətirərək Məni qəzəbləndirmişdilər. **30** Çünkü İsrail və Yəhudə övladları cavanlıqlarından bəri həmişə gözümədə pis olan işlər görür. İsrail övladları əllərinin işi ilə Məni qəzəbləndirməkdən başqa bir şey etmədi! Rəbb belə bəyan edir. **31** «Bu şəhər tikildiyi vaxtdan indiyə qədər Məni o qədər qəzəbləndirdi ki, onu önmədən rədd edib atacağam. **32** Çünkü İsrail və Yəhudə övladlarının – özlərinin, padşahlarının, başçılarının, kahinlərinin, peyğəmbərlərinin, Yəhudada və Yeruşalimda yaşayanların Məni qəzəbləndirmək üçün etdikləri pisliklərin sayı-hesabı yoxdur. **33** Onlar Mənə üzlərini deyil, arxalarını çevirdi. Onları dəfələrlə öyrətdiməs də, Mən qulaq asmadılar və dərs almadılar. **34** Mənim adımla çağırılan bu məbədə iyrənc bütlərini qoyaraq onu murdarladılar. **35** Ben-Hinnom vadisində Molek bütüna qurban olaraq oğullarını və qızlarını odda qurban etməkdən ötrü Baal üçün səcdəgahlar qurdular. Mən belə iyrənc bir şeyi etməyi və Yəhudanı günaha batırmağı nə onlara buyurdum, nə də ağlıma götirdim. **36** Siz bu şəhər barədə «qılınc, acliq və vəba ilə Babil padşahına təslim edilir» deyirsiniz». Amma indi İsrailin Allahı Rəbb deyir: **37** «Onları qızğın qəzəb və böyük hiddətlə sürgün etdiyim bütün ölkələrdən toplayacağam. Onları buraya qaytarıb əmin-amanlıq içində yaşamalarını təmin edəcəyəm. **38** Onlar Mənim xalqım olacaq, Mən də onların Allahı olacağam. **39** Onlara eyni ürək, eyni

həyat tərzi verəcəyəm ki, özlərinin və övladlarının yaxşılığı üçün Mənə həmişə hörmət etsinlər. **40** Onlara əbədi bir əhd bağlayacağam. Onlara yaxşılıq etməkdən dönməyəcəyəm, ürəklərinə Öz qorxumu qoyacağam ki, Məndən heç vaxt ayrılmassisinlar. **41** Onlara yaxşılıq etməyə şad olacağam. Həqiqətən, bütün ürəyimlə, bütün canımla onları bu ölkədə dirçəldəcəyəm». **42** Rəbb belə deyir: «Bu xalqın başına bütün bu böyük fəlakətləri necə götirdiməs, söz verdiyim bütün yaxşılıqları da onlara bəxş edəcəyəm. **43** Sizin «viran olmuş, insansız, heyvansız qalmış, Xaldeylilərə təslim olunmuş» dediyiniz bu torpaqda yenə tarlalar satın alınacaq. **44** Binyamin bölgəsində, Yeruşalim ətrafindakı kəndlərdə, Yəhuda şəhərlərində, dağlıq bölgənin, yamaçlı-düzenli bölgənin və Negevin şəhərlərində tarlalar gümüşlə satın alınacaq, satış qəbzləri şahidlərin önündə imzalanıb möhürlənəcək, cünki onların sürgün olunmuşlarını geri qaytaracağam” Rəbb belə bəyan edir».

33 Yeremya hələ mühafizəçilər həyatında məhbus olanda ikinci dəfə ona Rəbbin sözü nazil oldu. **2** O dedi: «Dünyanı yaradan, qurub möhkəmləndirən, adı Rəbb Olan belə deyir: **3** «Məni çağır, sənə cavab verim, bilmədiyin böyük, dərkədilməz şeyləri sənə bildirim». **4** Mühəsirə zamanı torpaq qalaqları və qılınca qarşı sıpər olmaq üçün bu şəhərin uçurulmuş evləri və Yəhuda padşahlarının uçurulmuş sarayları barədə İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: **5** «Xaldeylilər vuruşmaq, evləri qəzəb və qızğınla hələk etdiyim insanların cəsədləri ilə doldurmaq üçün gələcək. Bu insanların etdikləri pisliklər görə bu şəhərdən üz döndərdim. **6** Yenə də bu şəhərə sağlamlıq və şəfa verəcəyəm. Əhalisini sağaldacağam, onların tam salamatlıq və əmin-amanlıq içində yaşamalarını təmin edəcəyəm. **7** Yəhuda və İsrail sürgünlərini yenə geri qaytaracağam. Onları əvvəlki kimi dirçəldəcəyəm. **8** Onları Mənə qarşı etdikləri bütün günahlardan təmizləyəcəyəm. Mənə qarşı etdikləri günahları da, üsyankarlıqları da bağışlayacağam. **9** Dünyanın bütün millətlərinin önündə bu şəhər Mənim üçün sevinc, tərif və şərəf mənbəyinə çevriləcək. Bu millətlər Yeruşalim xalqına etdiyim yaxşılıqları, verdiyim əmin-amanlılığı görəndə qorxuya düşüb titrəyəcək». **10** Rəbb belə deyir: «Deyirsiniz ki, bu şəhər viran olmuş, insansız və heyvansız qalmışdır. Ancaq tərk edilmiş, insansız və heyvansız qalmış Yəhuda şəhərlərində, Yeruşalim küçələrində **11** sevinc və şadlıq sədasi, bay-golin səsi, Rəbbin məbədində şükr təqdimləri gətirənlərin səsi yenə eşidiləcək: «Ordular Rəbbinə şükr edin, Çünkü O, xeyirxahıdır, Məhəbbəti əbədidir». Çünkü Mən ölkədən sürgün olunanları əvvəlki kimi geri qaytaracağam” Rəbb belə bəyan edir. **12** Ordular Rəbbi deyir: «Viran olmuş, insansız və heyvansız qalmış bu ölkənin bütün şəhərlərində yenə çobanların öz sürürlərini dincəltidikləri otlqlar olacaq. **13** Dağlıq bölgənin, yamaçlı-düzenli bölgənin, Negev, Binyamin bölgəsinin şəhərlərində, Yeruşalim ətrafindakı kəndlərdə, Yəhuda şəhərlərində

sürüler yenə çoban dəyənəyinin altından keçəcək” Rəbb belə deyir. **14** Rəbb bəyan edir: “İsrail və Yəhuda nəslinə verdiyim xoş vədi yerinə yetirəcəyim günlər gəlir. **15** O zaman, o günlər Davud üçün saleh bir Pöhrə yetişdirəcəyəm. O, ölkədə ədalət və salehliklə davranacaq. **16** O günlər Yəhuda xilas olacaq, Yeruşəlim əmin-amanlıqda yaşayacaq. O, «Rəbb salehliyimzdır» deyə çağırılacaq”. **17** Rəbb belə deyir: “Davud nəslindən İsrail taxtında oturan bir adam heç vaxt əskik olmayacaq. **18** Levili kahinlərdən önumə yandırma qurbanı gətirən, taxıl təqdimi yandırıran, qurban kəsən bir kəs heç vaxt əskik olmayıcaq”. **19** Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: **20** «Rəbb belə deyir: “Necə ki müəyyən vaxtlarda gecə və gündüz olması üçün gecə-gündüzlə kəsdiyim əhdi poza bilməzsınız, **21** eləcə də padşahlıq etməsi üçün taxtında oturan bir oğlu barədə qulum Davudla və Mənə xidmət edən Levili kahinlərlə bağlıdım əhd pozula bilməz. **22** Qulum Davudun nəslini və Mənə xidmət edən Levililəri saysız-hesabsız göy cisimləri və ölçülü məzə olan dəniz qumu qədər çıxaldacağam”». **23** Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: **24** «Bu xalqın “Rəbb seçdiyi iki ailəni rədd etdi” dediyini görmürsənmi? Xalqımı artıq bir millət kimi saymayaq ona xor baxırlar. **25** Rəbb belə deyir: “Necə ki gecə-gündüzlə əhd bağlayıb yer və göyün dəyişməz qaydalarını qoymudum, **26** eləcə də Yaqub nəslə ilə qulum Davudu da rədd etməyacayam. Davudun oğullarından birini İbrahim, İshaq və Yaqub nəslinə padşahlıq etmək üçün seçəcəyəm. Çünkü Mən onların sürgün olunmuşlarını geri qaytaracağam və onlara rəhm edəcəyəm”.

34 Babil padşahı Navuxodonosor öz hakimiyyəti altındaki bütün padşahlıqlar və xalqlardan yığılan ordusu ilə birgə Yerusalimə və ətrafindəki şəhərlərə qarşı döyüşən vaxt Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: **2** «İsrailin Alları Rəbb deyir ki, get Yəhuda padşahı Sidqiya ilə danış, söylə ki, Rəbb belə deyir: “Bu şəhəri Babil padşahına təslim edacəyəm və o buraya od vuracaq. **3** Sən Sidqiya onun əlindən qaçıb qurtulmayaqsan, mütləq əla keçib ona təslim ediləksən. Babil padşahını öz gözənlə görəcəksən, o səninlə üzbüüz danışacaq. Sonra Babilə aparılacaqsən”. **4** Ancaq, ey Yəhuda padşahı Sidqiya, Rəbbin sözünə qulaq as. Rəbb sənin barəndə belə deyir: “Qılıncla öldürməyəcəksən, **5** əmin-amanlıqda olacaqsən. Səndən əvvəl padşah olan atalarının şərəfinə ətirli maddə yandırıqları kimi sənin da şərəfinə ətirli maddə yandırıb «ah, ağamız» deyərək yas tutacaqlar. Çünkü Mən Rəbb bunu söylədim”. **6** Yeremya peyğəmbər bütün bu sözləri Yeruşəlimdə Yəhuda padşahı Sidqiyyaya söylədi. **7** Həmin vaxt Babil padşahının ordusu Yerusalimə və Yəhudanın hələ əla keçirilməmiş şəhərləri olan Lakişa və Azeqaya hücum edirdi. Yəhudanın qalalı şəhərlərindən yalnız bunlar qalmışdı. **8** Padşah Sidqiya Yeruşəlimdəki xalqla əhd kəsərək qulların azadlığını elan etdiyindən sonra Rəbdən Yeremyaya söz nazil oldu. **9** Bu əhdə görə

hər kəs iibrani xalqından olan kişi və qadın qullarını azad etməli, Yəhudi soydaşını yanında qul kimi saxlamamalı idi. **10** Bir-birləri ilə belə əhd bağlayan bütün başçılar və xalq buna qulaq asıb öz kişi və qadın qullarını azad etdiyər, bir daha heç kəsi özlərinə qul etməyəcəklərinə söz verdilər, qulaq asıb qullarını azad etdiyər. **11** Amma sonra fikirlərini dəyişib azad etdiyər, kişi və qadın qulları yenə özlərinə qul etdiyər. **12** Bundan sonra Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: **13** «İsrail Alları Rəbb belə deyir: “Mən atalarınızı Misir torpağından – köləlik diyarından çıxardığım gün onlarla əhd bağlayıb dedim: **14** «Sizə satılıb altı il qulluq edən iibrani soydaşlarını yeddinci il azad edib sərbəst buraxın». Ancaq atalarınız Məni eşidib qulaq asmadı. **15** İndi isə siz tövbə edib gözümədə doğru olanı etdiyiniz. Hamınız soydaşlarınızın azadlığını elan etdiyiniz. Mənim önmədə, Mənim adımla çağırılan məbəddə bu barədə əhd bağladınız. **16** Amma sonra fikrinizi dəyişib adıma hörmətsizlik etdiyiniz. İstəklərinə görə azad etdiyiniz kişi və qadın qullarınızı təzadən zorla qul etdiyiniz”. **17** Buna görə də Rəbb belə deyir: “Qul olan soydaşlarını – öz həmvətənlarını azad etməyərək Mənə qulaq asmadınız. İndi Mən də sizə azadlıq – qılınç, vəba və aqlıdan məhv olmanız üçün azadlıq elan edəcəyəm. Sizi yer üzünün bütün ölkələrinin qarşısında dəhşətli hala salacağam. **18** Əhdimi pozan, önmədə bağlıdım əhdin şartlarına əməl etməyən bu adamları iki yerə bölib parçaları arasından keçdiyər, dana kimi edəcəyəm. **19** Dana parçalarının arasından keçmiş Yəhuda və Yeruşəlim başçılarını, saray əyanlarını, kahinləri və bütün ölkə xalqını **20** öz düşmənlarına – canlarını almaq istəyənlərə təslim edəcəyəm. Cəsədləri göydəki quşlara və yerdəki heyvanlara yem olacaq. **21** Yəhuda padşahı Sidqiyanı və onun başçılarını canlarını almaq istəyən düşmənlərinə – Babil padşahının üzərinizdən çəkilən ordusuna təslim edəcəyəm”. **22** Rəbb bəyan edir: “Mən əmr edib Babililəri bu şəhərə tərəf geri qaytaracağam. Onlar hücum edib şəhəri əla keçirəcək, ona od vuracaq. Yəhuda şəhərlərini heç kəsin yaşamadığı bir viranəliyə çevirəcəyəm”.

35 Yəhuda padşahı Yoşıya oğlu Yehoyaqimin dövründə Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: **2** «Rekavlıların evinə gedib onlarla danış. Onları Rəbbin məbədinin otaqlarından birinə aparıb içməyə şərab ver». **3** Bunun üçün Xavassinya oğlu Yeremya oğlu Yaazanyanı, onun qardaşlarını, bütün övladlarını və Rekav ailəsinin o biri üzvlərini yanına alıb **4** Allah adəmi İqdalya oğlu Xananın oğullarının Rəbbin məbədindəki otağına apardım. Bu otaq astana keşikçisi Şallum oğlu Maaseyanın otağı üzərindəki başçılar otağının yanında idi. **5** Mən Rekav ailəsinin üzvlərinin qabağına şərab dolu camlar və kasalar qoyaraq «buyurun, şərab için» dedim. **6** Lakin onlar dedi: «Biz şərab içmirik. Çünkü atamız Rekav oğlu Yehonadav bizi belə əmr etdi: “Siz və nəsliniz heç vaxt şərab içməyin! **7** Özünüz üçün ev tikməyin, toxum əkməyin,

bağ salmayın. Bu şeyləri almayın, etməyin, ömrünüz boyu çadırlarda yaşayın. Belə etsəniz, köç etdiyiniz torpaqlarda uzun müddət yaşayarsınız". 8 Atamız Rekav oğlu Yehonadavin biza əmr etdiyi hər şəyə qulaq asdıq. Nə biz, nə arvadlarımız, nə də oğul-qızlarımız heç vaxt şərab içmədik. 9 İçində yaşamaq üçün evlər tikmədik, bağlar, tarlalar və əkinlər salmadıq. 10 Çadırlarda yaşadıq. Atamız Yehonadav nə əmr etdi, hamisə qulaq asib əməl etdi. 11 Amma Babil padşahı Navuxodonosor bu ölkəyə hücum edən zaman "gəlin Xaldey və Aram ordusundan qaçmaq üçün Yeruşəlimə gedək" dedik. Buna görə də Yeruşəlimdə qalırıq». 12 Bundan sonra Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: 13 «İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi deyir ki, get Yəhuda adamlarına və Yeruşəlimdə yaşayanlara bunları söyle: "Siz heç bir dərs almayıacaq, sözlərimə qulaq asmayacaqsınız?" Rəbb belə bayan edir. 14 "Rekav oğlu Yehonadav öz nəslinə şərab içməmələrini əmr etdi, nəslİ də onun əmrinə əməl etdi və bu güna qədər də şərab içmirlər. Çünkü atalarının əmrinə qulaq asdilar. Mən isə sizinlə dəfələrlə danışdığım halda Mənə qulaq asmadınız. 15 Öz qullarım olan peyğəmbərləri dəfələrlə sizin yanınıza göndərdim. Onlar sizə dedi: «İndi hər biriniz öz pis yolunuzdan dönün, əməllərinizi islah edin, başqa allahların tərəfdarı olaraq onlara qulluq etməyin. Onda sizə və atalarınıza verdiyim ölkədə yaşayacaqsınız». Amma Məni eşitməyib qulaq asmadınız. 16 Rekav oğlu Yehonadavin övladları atalarının əmr etdiyinə əməl etdi, amma bu xalq Mənə qulaq asmadı". 17 Buna görə də İsrailin Allahı olan Ordular Allahı Rəbb belə deyir: "Mən söylədiyim bütün fəlakətləri Yəhuda və Yeruşəlimdə yaşayan hər kəsin başına gətirəcəyəm. Çünkü onlara xəbərdarlıq etdim, qulaq asmadılar, onları çağirdim, cavab vermədilər"». 18 Yeremya Rekav nəslinə dedi: «İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Siz atanız Yehonadavin əmrinə qulaq asdınız, onun bütün əmərlərinə əməl etdiniz, sizə əmr etdiyi hər şeyi yerinə yetirdiniz"». 19 Buna görə də İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Rekav oğlu Yehonadavin nəslindən Mənə xidmət edən bir adam heç vaxt əskik olmayıcaq"».

36 Yəhuda padşahı Yoşıya oğlu Yehoyaqiminin padşahlığının dördüncü ilində Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: 2 «Bir tumar götür, Yoşıyanın dövründə səninlə ilk dəfa danışdığım gündəndən indiye qədər İsrail, Yəhuda və başqa millətlər haqqında sənə söylədiyim bütün sözləri oraya yaz. 3 Bəlkə Yəhuda xalqı başına gətirməyi niyyət etdiyim bütün fəlakətlər barəsində xəbər alanda öz pis yolundan döñər, Mən də onların təqsirlərini və günahlarını bağışlayaram». 4 O zaman Yeremya Neriya oğlu Baruku çağirdı. Baruk da Rəbbin Yeremyaya söylədiyi bütün sözləri onun dilindən eşidib tumara yazdı. 5 Yeremya Baruka əmr edib dedi: «Mən məhbəusam, Rəbbin məbadına gedə bilmərəm. 6 Sən oruc günü Rəbbin məbadına get. Oradakı xalqa mənim dilimdən eşidib tumara yazdığını Rəbbin

sözlərini oxu. Yəhuda şəhərlərindən gələn bütün xalqa bunu oxu. 7 Bəlkə onda Rəbbə yalvarişla müraciət edib öz pis yollarından döñərlər. Çünkü Rəbbin bu xalq barədə ifadə etdiyi qəzəb və hiddət böyükdür». 8 Neriya oğlu Baruk Yeremya peyğəmbərin əmr etdiyi hər şəyə əməl etdi, tumarda yazılış Rəbbin sözlərini Onun məbədində oxudu. 9 Yəhuda padşahı Yoşıya oğlu Yehoyaqimin padşahlığının beşinci ilinin doqquzuncu ayında Yeruşəlimdə yaşayan və Yəhuda şəhərlərindən Yeruşəlimə gələn bütün xalq Rəbbin öündə oruc elan etdi. 10 Mirzə Şafan oğlu Gemaryanın yuxarı həyətdə, məbədin Yeni darvazasının girişindəki otağında Baruk tumardan Yeremyanın sözlərini Rəbbin məbədində yığışmış bütün xalqa oxudu. 11 Şafan oğlu Gemarya oğlu Mikeya tumardan oxunan Rəbbin sözlərini eşidən kimi 12 aşağı enib saraydakı mirzə otağına getdi. Bütün başçılar orada toplaşmışdı: mirzə Elişama, Şemaya oğlu Delya, Akbor oğlu Elnatan, Şafan oğlu Gemarya, Xananya oğlu Sidqiya və başqaları. 13 Mikeya Barukun xalqa oxuduğu tumardan hər şeyi onlara dəməşdi. 14 Bundan sonra bütün başçılar Kuşı oğlu Şeleyə oğlu Netanya oğlu Yehudini Barukun yanına göndərdi. Yəhudi Baruka «xalqa oxuduğun tumarı götür gəl» dedi. Neriya oğlu Baruk əlində tumar onların yanına getdi. 15 Başçılar ona dedi: «Buyur əyləş, bunu bizə da oxu». Baruk da tumarı onlara oxudu. 16 Onlar bütün bu sözləri eşidəndə qorxu içində bir-birlərinə baxıb Baruka dedilər: «Bütün bu sözləri mütləq padşaha bildirməliyik». 17 Sonra Barukdan soruştular: «İndi bizə söyle, bütün bu sözləri necə yazdır? Yeremya diktə etdimi?». 18 Baruk onlara dedi: «Bütün bu sözləri Yeremya mənə diktə etdi, mən də mürəkkəbələ tumara yazdım». 19 Başçılar Baruka dedi: «Sən də, Yeremya da gedin gizlənin. Harada olduğunuzu heç kəs bilməsin». 20 Sonra onlar tumarı mirzə Elişamanın otağında qoyub həyətdə olan padşahın yanına getdilər. Eşitdikləri hər şeyi ona dəməşdilər. 21 Padşah tumarı götürüb götürməsi üçün Yehudini göndərdi. Yəhudi tumarı mirzə Elişamanın otağından götürüb götürdü. Onu padşaha və padşahın yanında duran bütün başçılara oxudu. 22 Bu zaman doqquzuncu ay idi və padşah qış sarayında yaşayırı. Onun öündə odlu manqal yanındı. 23 Yəhudi tumardan hələ üç-dörd sütun oxumuşdu ki, padşah mirzə bacığı ilə onları kəsib manqaldakı oda atdı. Bunu o vaxta qədər etdi ki, bütün tumar manqalda yanıb-qurtardı. 24 Tumardakı bütün sözləri eşidən padşah və onun əyanları nə qorxuya düşdülər, nə də paltalarını cirdilər. 25 Elnatan, Delya və Gemarya tumarı yandırmaması üçün yalvarsı da, padşah onlara qulaq asmadı. 26 Əksinə, o, şahzadə Yeraxmeelə, Azriel oğlu Serayaya və Avdeel oğlu Şeleyəmaya əmr etdi ki, mirzə Baruk və Yeremya peyğəmbəri tutsunlar. Ancaq Rəbb onları gizlətməşdi. 27 Barukun Yeremyanın dilindən eşidib yazdığını tumarı padşah yandırandan sonra Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: 28 «Başqa bir tumar götür, bütün əvvəlki sözləri - Yəhuda padşahı

Yehoyaqimin yandirdiği ilk tumarda olanları oraya yaz. **29** Yəhuda padşahı Yehoyaqim üçün də söylə ki, Rəbb belə deyir: "Sən bu tumarı yandırıb söylədin ki, nə üçün Babil padşahının mütləq qalib bu ölkəni xarabalyıq çevirəcəyini, oradakı insanları da, heyvanları da məhv edəcəyini bu tumara yazdır?" **30** Buna görə də Yəhuda padşahı Yehoyaqim barədə Rəbb belə deyir: "Onun nəslindən heç kəs Davudun taxtında oturmayaçaq. Cəsədi gündüzün istisnə, gecənin ayazına atılacaq. **31** Özünü, nəslini və əyanlarını günahlarından ötrü cəzalandıracağam. Haqqında dənişdığım bütün fəlakətləri onların, Yeruşəlimdə yaşayınların və Yəhuda adamlarının başına gətirəcəyəm, çünki qulaq asmadılar"». **32** Yeremya başqa bir tumar götürüb mirzə Neriya oğlu Baruka verdi. Yəhuda padşahı Yehoyaqimin oda atıb yandırıldığı tumardakı bütün sözləri Baruk Yeremyanın diktəsi ilə tumara yazdı. O sözlərə bənzər bir çox söz də oraya əlavə olundu.

37 Babil padşahı Navuxodonosorun Yəhudaya təyin etdiyi Yoşıya oğlu Sidqiya, Yehoyaqim oğlu Yehoyakinin yerinə padşah oldu. **2** Ancaq Yeremya peyğəmbər vasitəsilə Rəbbin söylədiyi sözlərə nə padşah Sidqiya, nə onun əyanları, nə də ölkə xalqı qulaq asdı. **3** Padşah Sidqiya Şeleyma oğlu Yehukali və Maaseya oğlu kahin Sefanyanı Yeremya peyğəmbərin yanına göndərdi ki, ona desinlər: «Bizim üçün Allahımız Rəbbə dua et». **4** O vaxt Yeremya xalqın arasında açıq gedib-gəlirdi, çünki onu hələ zindana atmamışdilar. **5** Bu zaman fironun qoşunları Misirdən çıxmışdı. Yeruşəlimi mühəsirəyə alan Xaldeylilər bu barədə xəbər eşidən kimi Yeruşəlimdən çəkildi. **6** O vaxt Yeremya peyğəmbərə Rəbbin bu sözü nazıl oldu: **7** «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Məndən soruşmaq üçün siz yanına göndərən Yəhuda padşahına söyləyin ki, sizə kömək etməyə çıxan fironun ordusu öz ölkəsinə - Misirə qayıdacaq. **8** Xaldeylilər yenə gəlib bu şəhərə hücum edəcək və onu əla keçirib yandıracaq"». **9** Rəbb belə deyir: "Xaldeylilər mütləq geri çəkiləcək" deyib özünüyü aldatmayın, çünki onlar geri çəkilməyəcək. **10** Əgər sizə hücum edən bütün Xaldey ordusunu mağlub etsəniz və onların arasında yalnız yaralı adamlar qalsa belə, yenə hər biri öz çadırından qalxıb bu şəhəri yandıracaq». **11** Firon ordusunun üzündən Xaldey ordusu Yeruşəlimdən çəkilən zaman **12** Yeremya Binyamin torpağına getmək üçün Yeruşəlimdən yola düşdü. Oradakı xalq arasında öz ırs payını almaq istəyirdi. **13** Binyamin darvazasına çatanda keşikçilərin başçısı Xananya oğlu Şeleyma oğlu İriyanı orada gördü. İriya «sən Xaldeylilərin tərəfinə keçirsan» deyərək onu tutdu. **14** Yeremya «yalandır, mən Xaldeylilərin tərəfinə keçmirməm» dedi. Ancaq İriya Yeremyaya qulaq asmadı və onu tutub başçıların yanına gətirdi. **15** Başçılar Yeremyaya qəzəblənib onu döydülər. Sonra onu mırzə Yonatanın evinə - həbsxanaya saldırlar, çünki o evi həbsxana etmişdilər. **16** Yeremya çəni olan zırzəmidə zindana salındı, uzun müddət orada qaldı. **17**

O zaman padşah Sidqiya adam göndərib onu gətirtdi. Padşah öz sarayında gizlিয from ondan soruşdu: «Rəbdən bir söz varmı?» Yeremya «var» deyə cavab verdi, «Babil padşahına təslim ediləcəksən». **18** Sonra Yeremya padşah Sidqiyyaya dedi: «Sənə, əyanlarına və bu xalqa qarşı nə günah etdim ki, məni həbsxanaya saldırınız? **19** "Babil padşahı sizə və bu ölkəyə hücum etməyəcək" deyə sizin üçün peyğəmbərlik edən peyğəmbərləriniz indi haradadır? **20** Ey ağam padşah, indi xahiş edirəm, qulaq as. Xahiş edirəm, bu yalvarışımı qəbul et və məni mirzə Yonatanın evinə qaytarma, qoy orada ölməyim». **21** Padşah Sidqiya əmr etdi və Yeremyanı keşikçilər həyətində saxladılar. Şəhərdə çörək ehtiyatı qurtarana qədər hər gün ona çörək bisirənlər küçəsindən gətirib bir parça çörək verirdilər. Beləcə Yeremya mühafizəçilər həyətində qaldı.

38 Mattan oğlu Şefatya, Paşxur oğlu Gedalya, Şeleyma oğlu Yehukal və Malkiya oğlu Paşxur Yeremyanın bütün xalqa dediyi bu sözləri eşitdi: **2** «Rəbb belə deyir: "Bu şəhərdə qalan adam qılıncdan, achiqdan və vəbədan oləcək. Ancaq Xaldeylilərə təslim olan yaşayacaq, heç olmasa öz canını qurtarırıb sağ qalacaq"». **3** Rəbb belə deyir: "Bu şəhər hökmən Babil padşahının ordusuna təslim ediləcək və o bu şəhəri tutacaq"». **4** Başçılar padşaha dedi: «Qoy bu adam öldürülsün. Çünkü belə sözler deyib bu şəhərdə salamat qalan döyüşçüleri və bütün xalqı ruhdan salır. Yəqin bu adam xalqa yaxşılıq deyil, pislik arzulayır». **5** Padşah Sidqiya dedi: «Onu sizin əlinizə verirəm, çünki padşah sizin əleyhinizə bir iş görə bilməz». **6** O zaman onlar Yeremyanı götürüb padşahın oğlu Malkiyanın mühafizəçilər həyətində olan quyusuna atdırılar. Yeremyanı kəndrlə oraya saldırlar. Quyuda su yox idi, yalnız çirkəb var idi. Yeremya çirkəba batdı. **7** Padşah sarayında olan hərəməğası Kuşlu Eved-Melek Yeremyanın quyuya atıldığını eşitdi. Bu zaman padşah Binyamin darvazasında oturmuşdu. **8** Eved-Melek padşah sarayından gəlib padşaha belə söylədi: **9** «Ağam padşah, bu adamlar Yeremya peyğəmbəri quyuya ataraq onunla pis rəftar etdi. O orada acıdan oləcək, çünki daha şəhərdə çörək qalmadı». **10** Padşah Kuşlu Eved-Melek əmr edib dedi: «Özünlə otuz nəfər götür, nə qədər ki ölməyib, Yeremya peyğəmbəri quyudan çıxart». **11** Eved-Melek adamları özi ilə götürüb saray xəzinəsinin altında olan bir otşa girdi və oradan yırtıq paltarlar, cırıq əskilər götürdü. Sonra onları iplərlə quyuya Yeremyaya salladılar. **12** Kuşlu Eved-Melek Yeremyaya dedi: «Yırtıq paltarları və əskiləri iplərin üstündən qoltuqlarının altına qoy». Yeremya belə də etdi. **13** Yeremyanı iplərlə çəkib quyudan çıxardılar. Yeremya mühafizəçilər həyətində qaldı. **14** Padşah Sidqiya adam göndərib Yeremya peyğəmbəri öz yanına - Rəbbin məbədinin üçüncü girişinə gətirdi. Padşah Yeremyaya dedi: «Sandən bir şey soruşacağam, məndən heç nə gizlətmə». **15** Yeremya Sidqiyyaya dedi: «Sənə bildirsəm, məni öldürəcəksən. Sənə nəsihət versəm də, mənə qulaq

asmayacaqsan». **16** Padşah Sidqiya Yeremyaya gizlice and içib dedi: «Bizə nəfəs verən, var olan Allaha and olsun ki, səni öldürməyəcəyəm və canını almaq istəyən adamlara təslim etməyəcəyəm». **17** Yeremya Sidqiyyaya dedi: «İsrailin Allahu olan Ordular Allahu Rəbb belə deyir: “Əgər sən Babil padşahının başçılarına təslim olsan, canın qurtaracaq və bu şəhər də odda yanmayacaq, ailənlə birgə sağ qalacaqsan». **18** Ancaq Babil padşahının başçılarına təslim olmasan, bu şəhər Xaldeylilərə təslim ediləcək və onu yandıracaqlar. Sən də onların əlindən qaçıb qurtara bilməyəcəksən!». **19** Padşah Sidqiya Yeremyaya dedi: «Xaldeylilərin tərəfinə keçən Yəhudilərdən qorxuram. Xaldeylilər məni onların əlinə verə bilər, onlar da mənimlə pis rəftar edər». **20** Yeremya dedi: «Verməzlər. Xahiş edirəm, sənə söyleyəcəyimə əməl edərək Rəbbin sözünə qulaq as. Onda xeyir taparsan, canın da amanda qalar. **21** Ancaq sən təslim olmaq istəmədiyin halda Rəbb mənə bunu göstərir: **22** Yəhuda padşahının sarayında qalan bütün qadınlar Babil padşahına təslim ediləcək. Onda o qadınlar deyəcək: “Güvəndiyin adamlar səni aldadıb Məğlubiyyətə düçər etdi. Ayaqların palçığa batanda Onlar səni qoyub qaçıdı”. **23** Sənin bütün arvadların və oğulların Xaldeylilərə təslim ediləcək. Özün də onların əlindən qaçıb qurtara bilməyəcəksən, Babil padşahı səni ələ keçirəcək. Bu şəhər də yandırılacaq». **24** Sidqiya Yeremyaya dedi: «Bu səhbəti heç kəs bilməməlidir, yoxsa ölü bilərsən. **25** Əgər səninlə dənişdığımı başçılar eşitsə, yanına gəlib “padşahə nə söylədin və padşah sənə nə dedi, bizə bildir, bizdən gizlətmə, yoxsa səni öldürərik” desə, **26** onlara “padşaha yalvardım ki, məni Yonatanın evinə qaytarmasın və orada ölməyim” söylə». **27** Bütün başçılar Yeremyanın yanına gəlib ondan söz soruşdu. O da padşahın əmər etdiyi kimi bütün bu sözləri onlara söylədi. Daha ona bir söz demədi, çünki bu səhbəti heç kəs eşitməmişdi. **28** Yeruşəlim alındığı zaman Yeremya orada idi və mühafizəcilər həyətində qalırdı.

39 Yəhuda padşahı Sidqiyanın padşahlığının doqquzuncu ilinin onuncu ayında Babil padşahı Navuxodonosor bütün ordusu ilə Yeruşəlimin qarşısına gəlib şəhəri mühəsirəyə aldı. **2** Sidqiyanın padşahlığının on birinci ilində, dördüncü ayın doqquzuncu günü şəhər divarında dəlik açıldı. **3** Babil padşahının bütün başçıları – Nerqal-Sareser, Samqar-Nevo, baş məmər Sarsekim, baş məsləhətçi Nerqal-Sareser və bütün başqa əyanlar içəri girib Orta darvazada oturdu. **4** Yəhuda padşahı Sidqiya və bütün döyüşçülər onları görəndə gecə vaxtı şəhərdən, padşah bağçası yolundan, iki divar arasındaki qapıdan çıxıb qaçdlar və Aravaya üz tutdular. **5** Xaldey ordusu onları təqib edib Yerixo düzənliyində Sidqiyyaya çatdı. Sidqiyanı tutub Xamat torpağındaki Rivlaya, Babil padşahı Navuxodonosorun yanına gətirdilər. O, Sidqiya barədə hökm verdi. **6** Babil padşahı Rivlada Sidqiyanın gözü önünde onun oğlanlarını öldürdü. Babil padşahı bütün Yəhuda əyanlarını da öldürdü. **7** Sidqiyanın isə

gözlərini kor etdi və onu Babilə aparmaq üçün zəncirlədi. **8** Xaldeylilər padşah sarayını və xalqın evlərini yandırdılar, Yeruşəlimin divarlarını uçurtdular. **9** Keşikçilər rəisi Nevuzaradan şəhərdə sağ qalan xalqı, onun tərəfinə keçənləri – sağ qalan bütün əhalini Babilə sürgün etdi. **10** Keşikçilər rəisi Nevuzaradan xalqdan heç bir şeyi olmayan bəzi yoxsulları Yəhuda torpağında saxladı, həmin gün onlara üzümlüklər və zəmirlər verdi. **11** Babil padşahı Navuxodonosor Yeremya barədə keşikçilər rəisi Nevuzaradana əmr edib dedi: **12** «Onu aparib yaxşı bax, pis rəftar etmə. Özü sənə nə desə, onu elə». **13** Keşikçilər rəisi Nevuzaradan, baş məmər Nevuşəzban, baş məsləhətçi Nerqal-Sareser və Babil padşahının başqa əyanları adam göndərib **14** Yeremyani mühafizəcilər həyətindən gətirdilər və evinə aparmaq üçün Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalyaya tapşırıldılar. O da xalqın arasında yaşamağa başladı. **15** Mühafizəcilər həyətində məhbus ikən Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil olmuşdu: **16** «Get Kuşlu Eved-Melekə söylə ki, İsrailin Allahu olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Bu şəhərin üzərinə yaxşılıq deyil, pislik gətirərək dediyim sözləri yerinə yetirəcəyəm. O gün bunlar sənin gözlərin öündə baş verəcək. **17** Ancaq o gün səni xilas edəcəyəm” Rəbb belə bəyan edir. “Qorxduğun adamlara təslim edilməyəcəksən. **18** Bəli, Mən səni xilas edəcəyəm, sən qılıncla hələk olmayacaqsan. Heç olmasa öz canını qurtaracaqsan, çünki sən Mənə güvəndin” Rəbb belə bəyan edir».

40 Keşikçilər rəisi Nevuzaradan Yeremyanı Ramada qoyub getdikdən sonra Rəbbin sözü Yeremyaya nazil oldu. Nevuzaradan onu Babilə sürgün olunan bütün Yeruşəlim və Yəhuda xalqı ilə birgə zəncirlənmiş halda Ramaya aparmışdı. **2** Keşikçilər rəisi Yeremyanı tapıb ona dedi: «Bu yerin başına Allahın Rəbb bu bələni gətirəcəyini söylədi, **3** sonra da onu yerinə yetirib dediyi kimi etdi. Çünki Rəbbə qarşı günah etdiniz, sözünə qulaq asmadınız, buna görə də başınıza bu iş gəldi. **4** İndi səni əlinə vurulan zəncirlərdən azad edirəm. Əgər mənimlə birgə Babilə getmək istəyirsənə, gel gedək, sənin qayğına qalaram. Ancaq mənimlə birgə Babilə getmək istəmirsənə, getmə. Bax bütün ölkə sənin qarşındadır, hara getmək sənin üçün yaxşı və düzgündürsə, ora da get». **5** Yeremya hələ qayıtmamış Nevuzaradan dedi: «Babil padşahının Yəhuda şəhərləri üzərinə qoyduğu Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalyanın yanına qayit və onunla birgə xalq arasında yaşa. Yaxud da hara getmək istəyirsən, ora get». Keşikçilər rəisi ona azuqə və hədiyyə verib buraxdı. **6** Yeremya Mispaya Axiqam oğlu Gedalyanın yanına getdi və onunla birgə ölkədə qalan xalq arasında yaşadı. **7** Cöldə olan bütün qoşun başçıları və onların adamları eşitdi ki, Babil padşahı, Axiqam oğlu Gedalyanı ölkəyə başçı qoymuş və ölkənin yoxsul əhalisindən Babilə sürgün olunmamış kişiləri, qadınları və uşaqları onun ixtiyarına vermişdir. **8** Bu adamlar Mispaya, Gedalyanın yanına

gəldi: Netanya oğlu İsmail, Qareahın oğulları Yoxanan və Yonatan, Tanxumet oğlu Seraya, Netofali Efayın oğulları, Maakalının oğlu Yezanya və onların adamları. **9** Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalya onlara və öz adamlarına and içib dedi: «Xaldeylilərə qulluq etməkdən qorxmayın. Ölkədə qalib Babil padşahına qulluq edin, sizin üçün yaxşı olar. **10** Mənə gəlincə, bizim yanımıza gələcək Xaldeylilərin qabağında sizi təmsil etmək üçün Mispada qalacağam. Ancaq siz şərab, yay meyvələri və zeytun yağı yiğib qablarınıza doldurun və aldığınız şəhərlərdə yaşayın». **11** Moavda, Ammonlular arasında, Edomda və başqa ölkələrdə olan bütün Yəhudilər Babil padşahının Yəhudədə müəyyən sayda əhali saxladığını və Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalyanı onlara başçı qoyduğunu eșitdi. **12** Yəhudilərin hamısı sürgün olunduqları bütün yerlərdən qayıtdı. Yəhuda torpağına, Mispada olan Gedalyanın yanına gəldilər, çoxlu şərab və yay meyvələri topladılar. **13** Qareah oğlu Yoxanan və çöllərdə olan bütün qoşun başçıları Mispada olan Gedalyanın yanına gəlib **14** ona dedi: «Ammonluların padşahı Baalisin sənin canını almaq üçün Netanya oğlu İsmaili göndərdiyini bilirsənmi?» Ancaq Axiqam oğlu Gedalya onlara inanmadı. **15** Qareah oğlu Yoxanan Mispada Gedalyaya gizləcə söylədi: «Burax gedim, Netanya oğlu İsmaili öldürüm, heç kəs bilməyəcək. Nə üçün o səni öldürsün və ətrafına yiğilmiş bütün Yəhudilər dağılsın, Yəhudədən sağ qalanlar da mahv olsun?» **16** Ancaq Axiqam oğlu Gedalya Qareah oğlu Yoxanana dedi: «Bu işi etmə, çünkü İsmail barəsində yalan danışırsan».

41 Elə oldu ki, yeddinci ayda padşah nəslindən və eyanlarından olan Elişama oğlu Netanya oğlu İsmail on nəfərlə birgə Mispaya, Axiqam oğlu Gedalyanın yanına gəldi. Orada birlikdə yemək yeyərkən **2** Netanya oğlu İsmail və onunla birgə olan on nəfər qalxıb Babil padşahının ölkəyə başçı qoyduğu Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalyanı qılıncla vurub-öldürdülər. **3** İsmail Mispada Gedalya ilə birgə olan bütün Yəhudiləri və oradakı Xaldey döyüşülərini də öldürdü. **4** Gedalyanın öldürüləmsindən bir gün sonra, hələ heç kəs olanları bilməyərkən **5** Şekemdən, Şilordan və Samariyadan saqqalları qırılmış, paltaları cırıq, bədənlərinə yara vurmuş, Rəbbin məbədinə gətirmək üçün əllərində taxıl təqdimi və buxur olan səksən nəfər adam gəldi. **6** Onları qarşılaməq üçün Mispadan Netanya oğlu İsmail gəldi. O ağlaya-ağlaya adamların qabağına çıxıb onlara dedi: «Axiqam oğlu Gedalyanın yanına gəlin». **7** Adamlar şəhərə girəndə Netanya oğlu İsmail və yanında olan adamlar onları öldürüb cəsədlərini quyuya atıldılar. **8** Ancaq onlar arasında olan on nəfər İsmaila dedi: «Bizi öldürmə, çünkü bizim tarlada saxlanan bugda, arpa, zeytun yağı və balımız var». İsmail də fikrindən dönbür onları yoldaşları ilə birgə öldürmədi. **9** İsmailin öldürdiyi Gedalya ilə adamlarının cəsədlərini atdıgi quyunu padşah Asa İsrail padşahı Baaşaya qarşı müdafiə tədbiri olaraq qazmışdı. Netanya oğlu İsmail onu öldürülənlərlə doldurdu. **10**

Sonra İsmail keşikçilər rəisi Nevuzaradanın Axiqam oğlu Gedalyanın ixtiyarına verdiyi Mispadakı bütün xalqı və padşah qızlarını əsir tutdu. Netanya oğlu İsmail Mispada qalan bütün xalqı əsir götürüb Ammonlulara sığınmaq üçün yola düşdü. **11** Qareah oğlu Yoxanan və onunla birgə olan bütün qoşun başçıları Netanya oğlu İsmailin etdiyi bütün pisliklər barədə eştidi. **12** Onda bütün adamlarını götürüb Netanya oğlu İsmailə vuruşmağa getdilər. Onu Giveonda olan böyük hovuzun yanında tapdilar. **13** İsmailin yanında olan bütün xalq Qareah oğlu Yoxananı və onunla olan bütün qoşun başçılarını görəndə sevindi. **14** İsmailin Mispadan sürgün etdiyi bütün xalq dönbür geri qayıtdı və Qareah oğlu Yoxananın yanına getdi. **15** Ancaq Netanya oğlu İsmail səkkiz nəfərlə birgə Yoxanandan qaçıb-qurtuldu və Ammonluların yanına getdi. **16** Qareah oğlu Yoxanan və yanındaki bütün qoşun başçıları sağ qalanların hamisini - Axiqam oğlu Gedalyanı öldürən Netanya oğlu İsmailin Mispadan əsir apardığı döyüşülləri, qadınları, uşaqları və hərəməgalarını Giveondan götürüb gətirdilər. **17** Xaldeylilərdən qaçmaq üçün Misirə tərəf yola düşdülər və Bet-Lexem yaxınlığında Gerut-Kimhamda qaldılar. **18** Çünkü Netanya oğlu İsmail Babil padşahının ölkəyə başçı qoyduğu Axiqam oğlu Gedalyanı öldürdüyü üçün Xaldeylilərdən qorxurdular.

42 Bütün qoşun başçıları, Qareah oğlu Yoxanan, Hoşaya oğlu Yezanya və böyükdən kiçiyə qədər bütün xalq yaxınlaşıb **2** Yeremya peyğəmbərə dedi: «Xahiş edirik, yalvarışımız sənə məqbul olsun, bizim üçün - bu qalan xalq üçün Allahın Rəbbə dua et, çünkü necə ki görürsən, o boyda xalqdan azalıb bu qədər qalmışıq. **3** Qoy hara gedəcəyimizi, nə edəcəyimizi Allahın Rəbb bizi bildirsin». **4** Yeremya peyğəmbər onlara dedi: «Raziyam. İstədiyiniz kimi Allahınız Rəbbə dua edəcəyəm və barənizdə Rəbb nə cavab versə, sizə bildirəcəyəm. Sizdən heç nəyi gizli saxlamayacağam». **5** Onlar Yeremyaya dedi: «Allahın Rəbbi bizi bildirmək üçün sənə nazil etdiyi hər sözə əməl etməsək, qoy Rəbb Özü əleyhimə həqiqi və etibarlı şahid olsun. **6** Sənə yanına göndərdiyimiz Allahımız Rəbbin sözünü bəyənsək də, bəyənməsək də, ona qulaq asacağıq ki, işimiz yaxşı getsin. Bəli, Allahımız Rəbbin sözüni qulaq asacağıq». **7** On gün sonra Rəbbin sözü Yeremyaya nazil oldu. **8** Qareah oğlu Yoxananı, onunla birgə olan bütün qoşun başçılarını, böyükdən kiçiyə qədər bütün xalqı çağırıb **9** onlara dedi: «Yalvarışımızı öbüna təqdim etmək üçün məni yanına göndərdiyiniz İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: **10** «Əgər bu ölkədə qalsanız, Mən sizə dırçəldərəm, daha dağitmaram, sizi əkərəm, daha çıxarmaram. Çünkü başınıza getirdiyim bütün bələlərə görə təssüflənirəm. **11** Babil padşahından qorxmayın. Siz ondan qorxursunuz, ancaq qorxmayın» Rəbb belə bəyan edir. «Çünki Mən sizinləyəm və sizi azad edib onun əlindən qurtaracağam. **12** Mən sizə mərhəmət göstərəcəyəm ki, o da rəhm edib sizi öz torpağına qaytarırsın». **13** Ancaq siz «bu torpaqda

yaşamayacağıq” deyərək Allahınız Rəbbin sözünə qulaq asmasanız, **14** “yox, biz Misir torpağına gedəcəyik, orada mührəbə görməyəcəyik, şəypur səsi eşitməyəcəyik, alich çəkməyəcəyik və orada qalacağıq” desəniz, **15** onda, ey qalan Yəhudalar, Rəbbin sözünü eşidin. İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Əgər siz, doğrudan da, Misirə gedib orada sakin olmayı qərara alsanız, **16** o zaman qorxduğunuz həmin qılinc Misir torpağında sizə yetişəcək. Qorxduğunuz alich Misirdə sizi təqib edəcək və orada ölücəksiniz. **17** Misirə gedib sakin olmayı qərara alan hər kəs qılinc, alich və vəbadan ölücək. Onlardan heç kəs sağ qalmayacaq, başlarına gətirdiyim bələdan qaçıb qurtarmayacaq”. **18** Çünkü İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Yerusalimdə yaşayanların üzərinə necə qəzəbim və qızınlığım töküldüs, siz Misirə getsəniz, eləcə qızınlığım üzərinizə tökülcək. Siz lənət, dəhşət, nifrin və rüsvayçılıq hədəfi olacaqsınız. Bir daha bu yeri görməyəcəksiniz”. **19** Ey Yəhudanın qalan camaati, sizin üçün Rəbb “Misirə getməyin” söylədi. Yaxşı bilin ki, bu gün siza xəbərdarlıq etdim. **20** Çünkü siz fəlakət gətirən bir sahv etdiniz. Məni Allahınız Rəbbin yanına göndərib dediniz: “Allahımız Rəbbə bizim üçün dua et, Allahımız Rəbbin deyəcəyi hər şeyi biza bildir, biz elə də edərik”. **21** Mən bu gün siza xəbər verdim, ancaq siz məni yanınızda göndərdiyi heç bir işdə Allahımız Rəbbin sözüne qulaq asmadınız. **22** İndi yaxşı bilin ki, gedib sakin olmaq istədiyiniz yerdə qılinc, alich və vəbadan ölücəksiniz”.

43 Yeremya bütün xalqa özlərinin Allahı Rəbbin sözlərini, Onun Yeremya vasitəsilə onlara nazil etdiyi hər şeyi söyləməyi qurtaranda **2** Xoşaya oğlu Azarya, Qareah oğlu Yoxanan və bütün dikbəs adamlar Yeremyaya dedi: «Sən yalan söyləyirsən. “Gedib Misirdə sakin olmayın” demək üçün Allahımız Rəbb səni bizim yanımıza göndərmədi. **3** Ancaq Neriya oğlu Baruk səni biza qarşı təhrik edir ki, Xaldeylilər bizi ölüdürsün yaxud da Babilə sürgün etsin». **4** Qareah oğlu Yoxanan, bütün qoşun başçıları və xalq Rəbbin Yəhuda torpağında qalmaq əmrinə qulaq asmadı. **5** Əksinə, Qareah oğlu Yoxanan və bütün qoşun başçıları sürgün olunduqları millətlərin arasından Yəhuda torpağında sakin olmaq üçün qaydan Yəhudaların qalanımları – **6** kişiləri, qadınları, uşaqları, padşahın qızlarını, keşikçilər rəisi Nevuzaradanın Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalyanın yanında qoyduğu hər kəsi, Yeremya peyğəmbəri və Neriya oğlu Baruku götürüb getdilər. **7** Onlar Rəbbin sözüne qulaq asmayıb Misir torpağına getdi və Taxpanxesə çatdı. **8** Taxpanxesə Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: **9** «Əlinə böyük daşlar al və onları Yəhuda kişilərinin gözü önünde Taxpanxesə firon sarayına girilən yerdə olan kərpic döşəmənin palçığında gizlət. **10** Sonra onlara söylə ki, İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Bax Mən xəbər göndərib qulum Babil padşahı Navuxodonosoru gətirdəcəyəm və gizlətdiyim bu daşların üstündə onun taxtını quracağam. Padşah öz çadırını onların üstündə

acacaq. **11** O gəlib Misir ölkəsini məğlub edəcək. Ölüm üçün ayrılanlar ölümə, sürgün üçün ayrılanlar sürgüna, qılinc üçün ayrılanlar qılınca təslim ediləcək. **12** Misir allahlarının məbədlərində od qalayacağam. Babil padşahı onları yandıracaq, bütələri alıb aparacaq. Bir çoban paltarını necə bitdən təmizləyirsə, o da Misir ölkəsini eləcə təmizləyəcək. Sonra oradan sağ-salamat çıxacaq. **13** O, Misir torpağında Günəş allahının məbədinin dik daşlarını dağıdacaq, Misir allahlarının məbədlərini yandıracaq”.

44 Misir ölkəsində, Miqdolda, Taxpanxesə, Nofda yaşıyan və Patros torpağında sakin olan bütün Yəhudaların barədə Yeremyaya bu söz nazil oldu: **2** İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Yerusalim və bütün Yəhuda şəhərləri üzərinə gətirdiyim bələnin hamisini gördünüz. **3** Etdikləri pislikdən ötrü o şəhərlər bu gün viran olmuş və sakinsiz qalmışdır. Onlar özlərinin, sizin və atalarının tanımadiqları başqa allahlara buxur yandırıb qulluq edərək Məni qazəbləndirdi. **4** Mən dəfələrlə qullarım olan peyğəmbərləri sizin yanınıza göndərib Mənim nifrət etdiyim iyərən işləri görməyin dedim. **5** Ancaq onlar eşitmədi, qulaq asmadı. Pisliklərindən dönmədilər, başqa allahlara buxur yandırmağı dayandırmadılar. **6** Buna görə də qızınlığım və qəzəbim daşib-töküldü, Yəhuda şəhərlərində, Yerusalim küçələrində od qaladı. Onlar bu gün olduğu kimi xaraba və viranə oldular”. **7** İndi İsrailin Allahı – Ordular Allahı Rəbb belə deyir: “Kişinizi də, qadınızı da, uşağınızı da, südəmərinizi də Yəhuda içində qırıb-catacağam ki, sizdən heç kəs sağ qalmasın. **8** Sakin olmaq üçün göldiyiniz Misir torpağında əlinizlə düzəltdiyiniz başqa allahlara buxur yandırmaqla Məni qazəbləndirdiniz. Beləcə öz başınıza fəlakət gətirirsiniz. Dünyanın bütün millətlərinin qarşısında lənət və rüsvayçılıq hədəfinə çevriləcəksiniz. **9** Yəhuda ölkəsində, Yerusalim küçələrində atalarınızın, Yəhuda padşahlarının, onların arvadlarının, sizin və arvadlarınızın etdikləri pislikləri unutdunuzmu? **10** Bu günə qədər itaətkarlıq etmədilər, qorxmadılar, qanunuma, sizə və atalarınıza verdiyim qaydalara əməl etmadılər”. **11** Buna görə də İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Bax Mən sizə pislik edib bütün Yəhudaları qırıb-çatmaq qərara aldım. **12** Misirə gəlib sakin olmayı qərara alan Yəhudanın sağ qalanlarını aradan götürəcəyəm və onların hamısı Misir ölkəsində həlak olacaq. Qılınçdan keçiriləcək və alichdən tələf olacaqlar, böyükdən kiçiyə qədər qılinc və alichdən ölücəklər. Lənət, dəhşət, nifrin və rüsvayçılıq hədəfinə çevriləcəklər. **13** Yerusalimi qılinc, alich və vəba ilə necə cəzalandırdımsa, Misir torpağında yaşayanları da eləcə cəzalandıracağam. **14** Sakin olmaq üçün Misir torpağına gələn Yəhudanın sağ qalanlarından heç kəs qaçıb qurtarmayacaq, heç kəs salamat qalıb Yəhuda torpağına qayitmayacaq. Oraya qayıdış sakin olmaq istəsələr də, bir neçə qəçqindan

başqa qayıdan olmayacaq»». 15 Arvadlarının başqa allahlara buxur yandırıqlarını bilən bütün kişilər, orada dayanan qadınlar - böyük bir camaat və Misir torpağında, Patrosda yaşayan bütün xalq Yeremyaya müraciət edib dedi: 16 «Sənin bizi Rəbbin adı ilə söylədiyin sözə qulaq asmayacaq». 17 Dediymiz hər şeyi mütləq edəcəyik: Göylər Mələkəsi ilahəyə buxur yandırıb içmə təqdimləri verəcəyik. Bir zamanlar bu işi biz, atalarımız, padşahlarımız və başçılarımız Yəhuda şəhərlərində, Yeruşəlim küçələrində etdik. O zaman çörəklə doyur, uğur qazanır və heç bir zərər görmürdük. 18 Göylər Mələkəsi ilahəyə buxur yandırıma, ona içmə təqdimlər verməyi dayandırduğumuz vaxtdan bəri hər şeyə möhtac olduq, qılınc və aqlıqdan həlak oluruq». 19 Qadınlar da dedi: «Biz Göylər Mələkəsi ilahəyə buxur yandırarkən, ona içmə təqdimləri verərkən məgər ərlərimizin xəbəri yox idi ki, onun təsvirinə oxşar kökələr düzəldib içmə təqdimləri veririk?» 20 O zaman Yeremya kişilərə və qadınlara - ona bu cavabı vermiş bütün xalqa belə dedi: 21 «Sizin, atalarınızın, padşahlarınızın, başçılarınızın və ölkə xalqının Yəhuda şəhərlərində və Yeruşəlim küçələrində buxur yandırmağınızı Rəbb yadına salmadımı, ağlına gətirmədimi? 22 Rəbb pis işlerinizə, etdiyiniz iyrənc şeylərə daha döza bilmir. Ona görə də indi ölkəniz sakini olmayan xarabalığa, viranəliyə və lənat hədəfinə əvərildi. 23 Siz buxur yandırıb Rəbbə qarşı ginih etdiniz, Rəbbin sözünə qulaq asmadınız, qanununa, qaydalarına və göstərişlərinə əməl etmadınız. Buna görə də bu gün başınıza bu fəlakət gəldi». 24 Yeremya qadınlar da daxil olmaqla bütün xalqa dedi: «Ey Misirdə olan bütün Yəhuda xalqı, Rəbbin sözünə qulaq asın». 25 İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: «Göylər Mələkəsi ilahəyə buxur yandırıb içmə təqdimləri gətirməklə verdiyimiz vədi mütləq yerinə yetirəcəyik» deyərək siz və arvadlarınız dilinizdə dediyinizi öz əlinizlə yerinə yetirdiniz. Eybi yox, verdiyiniz sözə əməl edin və vədлərinizi yerinə yetirin. 26 Ey Misir torpağında yaşayan bütün Yəhuda xalqı, bu işlərə görə Rəbbin sözünü eşidin: «Mən öz böyük adıma and içdim ki, bir daha Misir torpağında heç bir Yəhudalı şəxs «var olan Xudavənd Rəbbin haqqına and olsun» deyib Mənim adımı çəkməyəcək. 27 İndi Mən onlara yaxşılıq etmək üçün deyil, pişlik etmək üçün maqam gözləyirəm. Misir torpağında olan bütün Yəhudalılar yox olana qədər qılınc və aqlıqdan həlak olacaq. 28 Az sayda adam qılıncdan qurtarıb Misir torpağından Yəhuda torpağına qayıdaq. Misir torpağına sakın olmağa gələn Yəhuda xalqından sağ qalanların hamısı o zaman biləcək ki, kimin sözü yerinə yetdi, Mənimki yoxsa onlarıñ? 29 Mən sizi bu yerdə cəzalandıracağam ki, başınıza bəla gələcəyi barədə sözlərimin mütləq yerinə yetəcəyini bilsiniz» Rəbb belə bəyan edir. «Bunun əlaməti bəla olacaq». 30 Rəbb belə deyir: «Yəhuda padşahı Sidqiyani canını almaq istəyən düşməni Babil padşahı Navuxodonosora necə təslim etdimsə, Misir padşahı firon Xofrani da canını almaq istəyən düşmənlərinə eləcə təslim edəcəyəm»».

45 Yəhuda padşahı Yoşa oğlu Yehoyaqimin padşahlığının dördüncü ilində Neriya oğlu Baruk, Yeremyanın dediyi bu sözleri kitaba yazanda Yeremya peyğəmbər ona belə söylədi: 2 «Ey Baruk, sənin barəndə İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: 3 «Sən dedin ki, vay mənim halıma! Çünkü Rəbb dərdlərimə kədər də qatdı, iniltimdən yoruldum, rahatlıq tapmırəm». 4 Sən ona söylə ki, Rəbb belə deyir: «Bax Mən tikdiyimi dağıdacağım, əkdiyimi çıxaracağam, özü də bütün ölkədə. 5 Əgər sən özün üçün çox şey istəyirsənsə, istəmə. Çünkü Mən bütün bəşərin üzərinə bəla gətirəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. «Ancaq hara gedirsən, get, heç olmasa canını qoruyacağam»».

46 Bu, millətlər barədə Yeremya peyğəmbərə nazil olan Rəbbin sözüdür. 2 Misir haqqında, Misir padşahı firon Nekonun ordusu barədə nazil olan sözüdür. Bu ordu Fərat çayı sahilində olan Karkəmişdə idi. Yəhuda padşahı Yoşa oğlu Yehoyaqimin padşahlığının dördüncü ilində Babil padşahı Navuxodonosor onu məğlub etdi. 3 «Qalxan və siper hazırlayıb Döyüşə girin! 4 Atlarınız yəhərləyin, Ayığrlarınıza minin, ey atlılar! Dəbilqə geyinib sıraya düzülin, Nizələrinizi itiləyib zireh geyinin! 5 Nə üçün mən bunu gördüm? Onlar dəhşətə düşüb geri döndü, Döyüşçüləri məğlub oldu, Tez qaçıb heç geriyə də baxmadı. Hər tərəfdə dəhşət var!» Rəbb belə bəyan edir. 6 «Bərk qaçan qaça bilməyəcək, Güclü qurtula bilməyəcək. Şimalda Fərat çayı sahilində Büdrəyib yixiləcəqlər. 7 Nil kimi qalxan, Suları sel kimi çalxalanan kimdir? 8 Nil kimi qalxan, Suları sel kimi çalxalanan Misirdir. O deyir: «Qalxıb yer üzünü basacağam. Şəhərləri və orada yaşayanları həlak edəcəyəm». 9 Ey atlar, şahə qalxın! Ey döyüş arabaları, dəli kimi cumun! Ey qalxanla silahlanmış Kuş və Put döyüşçüleri, Kaman götürən və onu çəkən Ludlular, irəli gedin! 10 O gün Ordular Rəbbi Xudavəndin günüdür, Düşmənlərindən qisas alması üçün Qisas günüdür. Onları qılınc yeyib-doyacaq, Qanlarını içib susuzluğunu yatıracaq. Çünkü şimal ölkəsində, Fərat çayı sahilində Ordular Rəbbi Xudavənd qurban kəsir. 11 Ey bakır qızı bənzəyən Misir, Gileada çıx, məlhəm al. Çoxlu dərman içməyin əbəsdir, Sənin dərdinə əlac yoxdur. 12 Millətlər sənin rüsvayçılığını eşitdi, Fəryadın yer üzünü bürüdü. Çünkü döyüşçü döyüşünü büdrətdi, ikisi də birdən yixildi». 13 Babil padşahı Navuxodonosorun ələb Misir torpağına hücum edəcəyi barədə Rəbb Yeremya peyğəmbərə bu sözleri nazil etdi: 14 «Misirdə bildirin, Miqdolda eşitdirin, Nofda və Taxpanxesdə elan edib deyin: «Qalx və hazırlaş, Çünkü ətrafında olanları Qılınc yeyib-qurtardı». 15 Cəngavərlərin nə üçün yerə yixildi, Dayana bilmədi? Çünkü Rəbb onu yerə vurdu. 16 Dəfələrlə büdrədilər, Bir-birlərinin üstüne yixilib dedilər. «Qalxın zalımların qılıncından qaçıb Öz xalqımızın yanına, Doğma və tənəimizə qayıdaq». 17 Orada onları bağırıldılar: «Misir padşahı firon boşbögazdır, O, fürsəti əldən verdi». 18 Adı Ordular Rəbbi olan Padşah bəyan edir: «Varlığımı and olsun ki, Tavor və dəniz sahilindəki Karmel dağları

Dağlar arasında neçə nəzərə çarparsa, Gələn şəxs də elə olacaq. **19** Ey Misirdə yaşıyan, Sürgünə getmək üçün əşyalarını hazırla. Çünkü Nof viran olub yanacaq, İçində bir sakin qalmayacaq. **20** Misir çox gözəl bir düyədir, Ancaq şimaldan üstüne mozalan gəlir. **21** Onun muzdlu əsgərləri də Bəslənmış dana kimidir. Onlar üz əvvərəb birlikdə qaçı, Yerlərində durmadı. Çünkü fəlakətlərinin günü, Cəzalarının vaxtı gəlməşdi. **22** Sürünən ilan kimi fişiltiləri gəlir, Çünkü ordu ilə irəliləyirlər, Ağac kəsənlər kimi ona qarşı Balta ilə gəlirlər. **23** Keçilməz olsa da, Yenə meşəni kəsəcəklər” Rəbb belə bəyan edir. “Çünki onlar çayırtkələrdən çıxdı, Hesaba gəlməzərlər. **24** Misir utandırılaçq, Şimal xalqına təslim ediləcək”. **25** İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi deyir: “Mən No şəhərinin allahı Amonu, fironu, Misiri, onun allahlarını, padşahlarını və firona güvənənləri cəzalandıracağam. **26** Canlarını almaq istəyənlərə – Babil padşahı Navuxodonosora və onun əyanlarına təslim edəcəyəm. Ancaq sonra əvvəllər olduğu kimi adamlar yenə Misirdə yaşayacaq” Rəbb belə bəyan edir. **27** “Qorxma, ey qulum Yaqub, Dəhşətə düşmə, ey İsrail. Çünkü səni uzaq yerlərdən, Nəslini sürgün olunduğu ölkədən qurtaracağam. Yaqub geri qayidacaq, Rahatlıq tapıb qayğısız olacaq, Onu qorxudan olmayacaq. **28** Qorxma, ey qulum Yaqub, Çünkü Mən səninləyəm” Rəbb belə bəyan edir. “Səni aralarına sürgün etdiyim Millətlərin hamisini yox etsəm də, Səni tamamilə məhv etməyəcəyəm, Ədalətlə tərbiyələndirəcəyəm. Amma cəzasız qoymayacağam”».

47 Firon Qəzzəyə hücum etməzdən əvvəl Yeremya peyğəmbərə Filiştililər barədə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Rəbb belə deyir: “Budur, şimaldan sular qalxır, Onlar sel kimi daşacaq, Ölkənin və oradakı hər şeyin, Şəhərin və orada yaşayanların üstüne axacaq, İnsanlar fəryad edəcək, O ölkədə yaşayanların hamısı nala çəkəcək. **3** Ayğırlarının yeri döyən dirnəqlərinin səsindən, Döyüş arabalarının valveləsindən, Təkərlərinin gurultusundan Əlləri taqətdən düşdüyü üçün Atalar dönbü oğullarına baxmir. **4** Çünkü Filiştililərin məhv ediləcəyi gün galır. Sur və Sidona yardım edə bilən, Sağ qalan hər kas yox ediləcək. Rəbb Kaftor sahilindən gələn Filiştililərin sağ qalanlarını həlak edəcək. **5** Qazza saçını yolacaq, Aşqelon susdurulacaq. Ey düzənliliklərində sağ qalanlar, Nə vaxta qədər bədənlərinizi yaralayacaqsınız? **6** «Ey Rəbbin qılinci, Nə vaxt sakitləşəcəksən? Qınına dön, dayan və sakit ol!» deyəcəksiniz. **7** Rəbb əmr etdiy haldə Qılinc necə susa bilər? Rəbb onu oraya – Aşqelona, Dəniz sahilinə qarşı göndərdi”».

48 Moav barədə İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: «Vay Nevonun halına! Çünkü viranəliyə əvvərəb. Qiryatayım dağılacaq, Ələ keçiriləcək. Qalası dağılacaq, Darmadağın olacaq. **2** Artıq Moavın söhrəti qalmayıb. Xeşbonda onun mahvi üçün niyyat qururlar: “Gəlin onu yox edək ki, Daha bir də belə millət olmasın”. Ey Madmen, sən də susdurulacaqsan, Qılinc səni qovacaq.

3 Xoronayimdən fəryad səsi gələcək: “Şəhər dağıldı və böyük qırğın oldu!” **4** Moav dağıldı, Övladlarının fəryadı ucaldı. **5** Ağlaya-ağlaya Luxit yoxusundan çıxırlar, Çünkü Xoronayım enişində Qırğına görə acı fəryadlar eşidilir. **6** Qaçın, canınızı qurtarın! Çöldəki yulğun ağacı kimi az-az görünüñ. **7** Öz istehkamlarına və mal-dövlətinə güvəndiyin üçün Sən də ələ keçiriləcəksən. Allahın Kemoş da kahinləri və başçıları ilə birlikdə Sürgün ediləcək. **8** Rəbbin söylədiyi kimi Məhv edən hər şəhərin üstünə geləcək, Heç bir şəhər qurtulmayacaq. Vadi yerlə yeksan olacaq, Yayla viran ediləcək. **9** Moav torpağına duz töküñ ki, Bərkətsiz olsun. Şəhərləri elə viran olacaq ki, Orada kimsə yaşamayacaq. **10** Rəbbin işini yarımcıq görənə Lənət olsun! Qılincini qan tökməkdən saxlayana Lənət olsun! **11** Moav cavanlığından bəri qayğısız idi. Tortası dibdə qalan şərabı oxşayırdı. Qabdən qaba boşaldılmadı, Sürgünə getmədi. Buna görə də dadımı dəyişmədi, ətrini itirmədi. **12** Ancaq onu qabdən qaba tökəcək adamları göndərəcəyim günlər gəlir” Rəbb belə bəyan edir. «Bəli, onu tökəcəklər, qablarını boşaldacaqlar, küplərini parçaparça edəcəklər. **13** İsrail xalqı güvəndiyi Bet-Elənd necə utandısa, Moav da allahı Kemoşdan eləcə utanacaq. **14** Nə üçün “biz iigidik, Döyüşə qabil əsgərlərik” deyirsiniz? **15** Moav məhv olacaq, Onun şəhərlərinə hücum edəcəklər. Ən seçmə döyüşçüləri öldürülməyə gedəcək» Adı Ordular Rəbbi olan Padşah bunu bəyan edir. **16** «Moavın fəlakəti gəlmək üzrədir, Onun bələsi sürətlə yaxınlaşır. **17** Ey onun ətrafında olanlar, Onun adını bilişlər, Onun üçün yas tutub deyin: “Qüdrətli əsa, əzəmətli dəyənək Necə də qırıldı!” **18** Ey qızı bənzəyən Divonun sakini, Cahcalalından düş, Susuz yerdə otur. Çünkü Moavi məhv edən Sənin də üstüne gələcək, Qalalarını dağdıracaq. **19** Ey Aroer sakini, Yol kənarında durub gözlə! Qaçan kişidən, qurtulan qadından “Nə olub?” deyə soruş. **20** Moav alçaldıldı, Çünkü dağıldı. Fəryad et, bağır! Moavın məhv olduğunu Arnon vadisində bildir. **21** Yayladakı şəhərlər – Xolon, Yahsa, Mefaat, **22** Divon, Nevo, Bet-Divlatayim, **23** Qiryatayım, Bet-Qamul, Bet-Meon, **24** Qeriyot, Bosra – uzaq və yaxın bütün Moav şəhərləri məhkum oldu. **25** Moavın buynuzu kəsildi, qolu qırıldı» Rəbb belə bəyan edir. **26** «Moavi sərxiş edin, çünkü Rəbbin qarşısında qırurlandı. Moav öz quşduğuna bələnəcək, masqaraya əvvərəb. **27** Bəs İsrail sənə masqara olmadımı? Məgar o, oğrular arasında tutuldu ki, ondan danişanda həqarətlə başını yelləyirsən? **28** Ey Moav sakinləri, Şəhərlərinizi tərk edib Qayalara sığının. Yuvasını uçurumun ağızında quran Göyərçin kimi olun. **29** Moavın qıruru, onun hədsiz məğrurluğu, Təkəbbür, təşəxxüs, lovğalığı, Özünü yüksək tutması barədə biz eşitmədik. **30** Azığlığını bilişlər» Rəbb belə bəyan edir. «Öyünməsi də boş şeydir, etdikləri də. **31** Buna görə də Moav üçün nala çəkəcəyəm, Bütün Moav üçün fəryad edəcəyəm, Qır-Xeres xalqı üçün yas tutacağam. **32** Ey Sivma tənəyi, Sənin üçün Yazer xalqından çox ağlayacağam. Budaqların dənizi aşdı, Yazer dənizinə uzandı. Məhv edən sənin yay meyvələrinin,

Yetişmiş üzümünüň üstünə atıldı. **33** Moavın meyva bağlarından, tarlalarından Sevinc və fərəh götürüldü. Üzümsi xanlardan axan şərəbi kəsdim. Heç kəs sevinc nidası ilə üzüm əzmir. Gələn səda sevinc nidası deyil. **34** Xeşbonun fəryadı Elaleya qədər eşidilir. Yahsaya qədər, Soardan Xoronayım, Eqlat-Şelişiyaya qədər səslərini ucaltdılar. Çünkü Nimrim suları da qurudu. **35** Moavda səcdəgahlarda qurban gətirənləri, öz allahlarına buxur yandırınları məhv edəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. **36** «Buna görə də Moav üçün ürəyim ney kimi inləyir. Qır-Xeres xalqı üçün ürəyim ney kimi inləyir. Çünkü əldə etdiyi mal-dövlət yox oldu. **37** Hər kəs saçını, saqqalını kəsəcək, əlini yaralayacaq, belinə çul sariyacaq. **38** Moav damlarından, meydanlarından yalnız ağlaşma səsi gəlir. Çünkü Moavi heç kəsin bəyənmədiyi bir qab kimi qırdım» Rəbb belə bəyan edir. **39** «Moav necə viran oldu! Necə də fəryad edirlər! Moav xəcalətdən arxaya dönür. Bütün ətrafındakılar üçün rişxənd və dəhşət nümunəsi oldu». **40** Rəbb belə deyir: «Bax düşmən qartal kimi uşub Moav üzərində qanadlarını gəracək. **41** Qeriyot əla keçiriləcək, Qalalar alınacaq. O gün Moav döyüşçülərinin ürəyi Doğuş ağrısı çəkən qadının ürəyi kimi olacaq. **42** Moav viran olacaq, Xalqlar arasından silinəcək. Çünkü Rəbb qarşısında qırurlaşdı. **43** Ey Moav sakınları, Qarşınıza dəhşət, dərin çuxur və tələ çıxacaq» Rəbb belə bəyan edir. **44** «Dəhşətdən qachsen darin çuxura düşəcək, Dərin çuxurdan çıxa bilən tələyə düşəcək. Çünkü Moavin üzərinə Cəza ilini gətirəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. **45** «Xeşbonun kölgəsində Qaçqınlar taqətsiz durmuşlar. Çünkü Xeşbondan od, Sixon ortasından alov çıxdı. Moavin alını, Hər yana səs salanların başlarını Yandırıb-yaxdı. **46** Vay halına, ey Moav! Kemoşun xalqı yox oldu. Oğulların sürgünə göndərildi, Qızların əsir alındı. **47** Ancaq gələcəkdə Moavdan sürgün olunanları geri qaytaracağam» Rəbb belə bəyan edir. Moav barədəki hökm burada sona çatır.

49 Ammon övladları barədə Rəbb belə deyir: «İsrailin övladları yoxmu? Onun varisi yoxmu? Elə isə nə üçün Milkom Qada sahib oldu? Niyə onun xalqı Qad şəhərlərində yaşayır? **2** Bu sabəbdən də o günlər gəlir ki, Ammon övladlarının Rabba şəhərinə Döyüş nərələri eşitdirəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. «Rabba bir xarabalıq qalağı olacaq, Qəsəbələri yandırılacaq. Beləcə İsrail onu torpağından qovanları qovacaq» Rəbb belə deyir. **3** «Nala çək, ey Xeşbon, Çünkü Ay şəhəri viran oldu. Fəryad edin, ey Rabba qızları, Çula bürünüb yas tutun. Divarlar arasında ora-bura qaçın. Çünkü Milkom kahinləri və başçıları ilə birlikdə Sürgünə gedəcək. **4** Vadilərlə nə üçün öyünürsən? Taqətin kasılır, Ey döñük qız! Sən mal-dövlətinə güvənərək “Üstümə kim gələ bilər” deyirdin. **5** Ətrafında olanların hamisində Sənin üzərinə dəhşət gətirəcəyəm» Ordular Rəbbi Xudavənd belə bəyan edir. «Hamı o yan-bu yana qaçacaq, Qaçarları toplayan olmayacaq. **6** Ancaq bundan sonra sürgün olunan

Ammon övladlarını geri qaytaracağam» Rəbb belə bəyan edir. **7** Edom barədə Ordular Rəbbi belə deyir: «Teman şəhərində müdrilik qalmadımı? Ağlı adamların nəsihəti tükəndimi? Onların müdriliyi söndümü? **8** Qaçın, arxaya dönün, Dərin mağaralarda gizlənin, Ey Dedanda yaşıyanlar! Çünkü Esavi cəzalandırdığım vaxt Başına fəlakət gətirəcəyəm. **9** Əgər üzüm yığınlar sənin bağına gəlsəydi, Bir neçə salxımı saxlamazdılarmı? Gecə oğrular gəlsəydi, Yalnız istədiklərini oğurlamazdılarmı? **10** Amma mən Esavi çıl-çılpaq soyunduracağam. Onun gizli yerlərini aşkar edəcəyəm. Özü də gizlənə bilməyəcək, Övladları, qohum-qoşuları həlak olacaq, Özü də məhv olacaq. **11** Öz yetimlərini burax, Onları Mən yaşadaram. Dul qadınların da Mənə güvənsin». **12** Rəbb belə deyir: «Layiq olmayanlar da cəza kasası içmək məcburiyyətində ikən sənmi cəzasız qalacaqsan? Yox, cəzasız qalmayacaqsan, mütləq bu kasadan içəcəksən». **13** Rəbb bəyan edir: «Adım naminə and içirəm ki, Bosra xarabalıqənə çevriləcək, dəhşət, rüsvayçılıq, viranalıq və lənətə düşər olacaq. Bütün şəhərləri əbədi olaraq viran qalacaq. **14** Rabdan bir xəbər eşitdim: Millətlər arasına göndərdiyi qasid “Edoma hücum etmək üçün yığılıb Döyüşə hazırlaşın!” deyir. **15** Bax səni millətlər arasında kiçildəcəyəm, İnsanlar sənə xor baxacaq. **16** Ey sən qaya çatları arasında məskən salan, Təpələrin başını əldə saxlayan! Saldığın dəhşət və ürəyinin qıruru səni aldatdı. Yuvanı qartal kimi yuxarıarda qursan da, Səni oradan endirəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. **17** «Edom dəhşət hədəfi olacaq, Oradan keçən hər kəs Bütün yaralarından ötrü Heyrət içində ona fit çalacaq». **18** Rəbb deyir: «Sodomla Homorranı və ətrafındakı kəndləri Necə dağıtdımsa, Orada da kimsə yaşamayacaq, O yerdə bəşər oğlu sakın olmayıacaq. **19** Budur, aslan İordan çayının kənarındaki six meşədən Yaxşı sulanan otlığa qalxdığı kimi Mən də Edomluları bir anda öz yurdundan qovacağam. Seçib ona rəhbər qoyacağım adam kimdir? Mənim kimisi varmı? Mənimlə dava edən, Mənim qabağında duran bir çoban varmı?» **20** Buna görə də Rəbbin Edoma qarşı fikrini, Temanda yaşıyanlara qarşı məqsədini eşidin: Sürünün ən kiçikləri də sürgün ediləcək, Xalqına görə Edom otləqləri Səhraya çevriləcək. **21** Dağılmalarının gurultusundan Yer üzü titrəyəcək. Qışqırıqlarının səsi Qırmızı danızdək eşidiləcək. **22** Düşmən qartal kimi qalxıb üstüne cumacaq, Bosra üzərində qanadlarını gəracək. O gün Edom döyüşçülərinin ürəyi Doğuş ağrısı çəkən qadının ürəyi kimi olacaq. **23** Bu sözlər Dəməşq barədədir: «Xamat və Arpad utanacaq, Çünkü pis xəbər eşidib Ruhdan düşdülər. Sakit durmayan dəniz kimi Coşub narahat oldular. **24** Dəməşq əldən düşdü, Qaçmağa üz qoydu, Onu vahimə bürüdü. Doğan qadın kimi Onu sancı və ağrı tutdu. **25** Necə oldu ki, Məni sevindirən, Şöhrətlü şəhər tərk edilmədi? **26** Buna görə də cavanları Meydanlarında həlak olacaq. O gün bütün döyüşçüləri susdurulacaq» Ordular Rəbbi belə bəyan edir. **27** «Dəməşqin divarlarına od salacağam, Ben-Hadadın sarayı yandırıb məhv

edəcək». **28** Babil padşahı Navuxodonosorun məğlub etdiyi Qedar və Xasor padşahlıqları barədə Rəbb belə deyir: «Qalxın Qedara hücum edin, Şərqi xalqını məhv edin. **29** Onların çadırlarını və sürünlərini əllərindən alacaqlar, Çadır pərdələri, bütün əşyaları və dəvələri Götürülüb aparılacaq. Onlara “Hər tərəfdən dəhşət!” Deyib bağıracaqlar. **30** Ey Xasorda yaşayınlar, Qaçın, uzaqlaşın, Dərin mağaralarda gizlənin» Rəbb belə bəyan edir. «Çünki Babil padşahı Navuxodonosor Sizin barənizdə bir fikrə gəldi, Sizə qarşı tədbir tökdü. **31** Qalxın qayğısız və asayış içində yaşayın Xalqın üzərinə hücum edin» Rəbb belə bəyan edir. «Onların şəhər darvazaları və sürgüləri yoxdur, Xalqı da özbaşına buraxılıb. **32** Dəvələri qarət ediləcək, Sıysız sürürləri qənimət kimi aparılacaq. Kəkillərini qırxanları Dörd tərəfə səpələyəcəyəm. Hər yandan başlarına fəlakət gətirəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. **33** «Xasor əçqal yuvasına, Əbədi viranəliyə çevriləcək. Orada kimsə yaşamayacaq, O yerdə bəşər oğlu sakın olmayacaq». **34** Yəhuda padşahı Sidqiyanın padşahlığından əvvəlində Rəbb Yeremya peyğəmbərə Elam barədə bu sözləri nazil etdi: **35** «Ordular Rəbbi belə deyir: “Baxın Elamin kamənini, Əsas qüvvələrini sindiracağam, **36** Elam üzərinə göylərin hər tərəfdindən Dörd küləyi gətirəcəyəm, Xalqını dörd tərəfə səpələyəcəyəm. Elamdan sürgün olunanların Aralarına getmədiyi bir millət qalmayacaq. **37** Düşmənlarının qarşısında, Canını almaq istəyənlərin önündə Elamı dəhşətə salacağam. Başlarına fəlakət gətirib şiddətlə qəzəbimi yağıdıracağam” Rəbb belə bəyan edir. “Onları tamamilə yox edənə qədər Arxalarınca qilinc göndərəcəyəm. **38** Elamda taxtımı quracaq, Elam padşahı ilə başçılarını məhv edəcəyəm” Rəbb belə bəyan edir. **39** “Ancaq gələcəkdə Elamdan sürgün olunanları geri qaytaracağam” Rəbb belə bəyan edir».

50 Rəbb Babil və Xaldey ölkəsi barədə Yeremya peyğəmbər vasitəsilə bu sözləri nazil etdi: **2** «Millətlərə bildirib elan edin. Bayraq qaldırıb xəbər verin, Həc nəyi gizlətməyin! Deyin ki, Babil ələ keçiriləcək, Bel allahı utandırılacaq, Marduk allahı dəhşətə düşəcək, Bütləri alçaldılacaq, Məbudları parça-parça olacaq. **3** Çünki onun üstüne şimaldan Bir millət hücum edəcək, Ölkəsinə viran edəcək. Orada yaşayan olmayacaq, İnsan da, heyvan da qaçıb gedəcək». **4** Rəbb bəyan edir: «O gün, o zaman İsrail xalqı ilə Yəhuda xalqı Birlikdə gələcək, Onlar ağlaya-ağlaya gəlib Özlərinin Allahı Rəbbi axtaracaq. **5** Üzərləri Siona tərəf Oraya gedən yolu soruşacaqlar, Onlar gəlib unudulmaz, əbədi bir əhdələ Rəbbə bağlanacaq. **6** Xalqın itmiş qoyunlar kimidir, Çobanları onları azdırı, Dağlarda özbaşına dolandırı, Onlar dağdan təpəyə getdi, Yatdıqları yeri unutdu. **7** Kim onları tapdisa, yedi. Düşmənleri dedi: “Biz təqsirkar deyilik, Çünki onlara əsl otlaq olan Rəbbə - Atalarının Ümidgahı Rəbbə qarşı günah etdilər”. **8** Babildən qaçıb qurtarın! Xaldey ölkəsinə tərk edin, Sürüyə yol göstərən təkə kimi olun! **9** Çünki Mən şimal ölkəsindən Babilə qarşı böyük millətlər

ittifaqını Oyandırıb çıxaracağam. Babilin önündə düzüllüb Onu şimaldan ələ keçirəcəklər. Oxları mahir döyüşü oxları kimi olacaq, Həc biri əlibos qayitmayacaq. **10** Xaldey ölkəsi qarət olunacaq, Onu qarət edənlər maldan doyacaq» Rəbb belə bəyan edir. **11** «Ey ırsimi talayanlar, İndi ki sevinib şadlıqla coşursunuz, Xırmanda taxil döyen döyüə kimi tullanırsınız, Ayğır kimi kişnəyirsiniz, **12** Ananız çox utanacaq, Sizi doğanın üzü qızaracaq. Xaldey millətlərin ən zəfi, Quraq, boz bir səhra olacaq. **13** Rəbbin qəzəbi üzündən Həc kəs orada yaşamayacaq, Tamamilə viran olacaq. Hər keçən Babilin aldığı Bütün yaraları görəndə Heyrət içində fit çalacaq. **14** Ey bütün kaman çəkənlər, Babilin ətrafında döyüş üçün düzültün. Oraya ox atın, oxunuza əsirgəməyin. Çünkü o, Rəbbə qarşı günah etdi. **15** Hər tərəfdən ona qarşı nərə çəkin, O təslim oldu, Qüllələri yixıldı, divarları uçuldu. Çünkü bu, Rəbbin qisasıdır. Ondan qisas alın, O nə etdisə, başına onu gətirin. **16** Babilə əkinçiləri məhv edin, Biçin vaxtı oraqcıları rədd edin. Zalımların qılınıcı üzündən Hər kəs öz xalqının yanına qayıtsın, Hami öz ölkəsinə qaçın. **17** İsrail dağlırmış bir sürüyə bənzər, Onu aslanlar qaçırtdı. Onu əvvəl Aşşur padşahı yedi, Sonra Babil padşahı Navuxodonosor Onun sümüklərini qırı». **18** Buna görə də İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: «Aşşur padşahını necə cazalandırdımsa, Babil padşahı ilə ölkəsini də Eləca cazalandıracağam. **19** Lakin İsraili yenə öz otlağına gətirəcəyəm, O, Karmeldə və Başanda otlayacaq. Efrayim və Gilead dağlıq bölgələrində İstədiyi qədər yeyib-doyacaq. **20** O gün, o zaman İsraildə təqsir axtarılacaq, Ancaq olmayacaq. Yəhudada da günah axtarılacaq, Ancaq tapılmayacaq. Çünkü salamat qoyduğum adamları bağışlayacağam» Rəbb belə bəyan edir. **21** «Meratayım torpağına, Peqoddə yaşayanlara hücum et. Onları təqib edib öldür, Bütünlüklə yox et» Rəbb belə bəyan edir. «Sənə na buyururamsa, hamisini et. **22** Ölkədə müharibə və böyük qırğın Gurultusu eşidilir. **23** Bütün dönyanın gürzü Necə də qırılıb parçalandı! Babil necə də millətlər arasında Viranə oldu! **24** Sənin üçün tələ qurdum, ey Babil, Sən da bilmədən tələmə düşdün. Tutulub yaxalandın, Çünkü Rəbbə qarşı çıxdın. **25** Rəbb cabbəxanını açdı, Qəzəbinin silahlarını çıxartdı. Çünkü Ordular Rabbi Xudavəndin Xaldey ölkəsində edəcəyi bir iş var. **26** Hər yandan ona hücum edin, Anbarlarını açın, Mallarını qalaq-qalaq yiğin. Onu tamamilə məhv edin, Ondan bir şey qalmasın. **27** Bütün buğalarını kasın, Sallaqxanaya getsinlər. Vay onların halına! Çünkü onların günü, Cəza vaxtı geldi. **28** Allahımız Rəbbin qisasını, Onun məbədinin qisasını Sionda elan etmək üçün Babil ölkəsindən qaçıb qurtaranların Səsini eşidin! **29** Bütün oxçuları, kaman çəkənləri Babilə qarşı çağırın. Ətrafinı mühəsirəyə alın, Həc kəs qaçıb qurtara bilməsin. Ona işlərinə görə əvəz verin. O nə etdisə, başına onu gətirin. Çünkü Rəbbə, İsrailin Müqəddəsinə qarşı Məğrurluq etdi. **30** Buna görə də cavanları Meydanlarda həlak olacaq, O gün bütün döyüşülləri susdurulacaq» Rəbb belə

bəyən edir. **31** «Budur, Mən sənə qarşıyam, ey məğrur» Ordular Rəbbi Xudavand belə bəyən edir. «Çünki sənin günün, Səni cəzalandıracağım vaxt gəldi. **32** Məğrur büdrəyib-yixiləcaq, Onu qaldırın olmayacaq, Şəhərlərinə od salacağam, Bütün ətrafda olanları Yandırıb yox edəcək». **33** Ordular Rəbbi belə deyir: «Bütün İsrail xalqı da, Yəhuda xalqı da əziyyət çəkir. Onları əsir tutanlar möhkəm saxlayır, Buraxmaq istəmir. **34** Amma onların Satinalanı güclüdür, Onun adı Ordular Rəbbidir. Rəbb mütləq onların işinə baxacaq ki, Ölkəyə rahatlıq versin, Amma Babil sakinlərinə təşviş gətirsin». **35** Rəbb bəyən edir: «Xaldeylilərə qarşı qılinc gəlsin! Babilə yaşıyanlara, Babil başçılarına, Müdirklərinə qarşı qılinc gəlsin! **36** Yalançı peyğəmbərlərə qarşı qılinc gəlsin! Axmaqlıqları üzə çıxacaq. Döyüşülərinə qarşı qılinc gəlsin! Onlar çəşqinliga düşəcək. **37** Atlarına, döyük arabalarına, Aralarındaki yadelli muzdlulara qarşı qılinc gəlsin! Hamısı arvad kimi türkək olacaq. Xəzinələrinə qarşı qılinc gəlsin! Onlar qarət ediləcək. **38** Sularına quraqlıq gəlsin! Onlar quruyacaq. Çünkü Babil bütələr ölkəsidir, Onlar qorxunc bütələrlə dəli oldu. **39** Buna görə də orada vəhşi heyvanlar, Çaqqallar, bayquşlar yaşayacaq, Daha insan yaşamayacaq, əbədi olaraq orada heç kəs sakın olmayaçaq. **40** Sodomla Homorrani və ətrafindəki kəndləri Allah necə dağıtdısa, Orada kimsə yaşamayacaq, O yerdə başər oğlu sakın olmayaçaq. **41** Budur, şimaldan bir ordu galır, Dünyanın uzaq yerlərindən Böyük bir millət və çoxlu padşahlar Hərəkətə gəlir. **42** Onlar ox-kaman və nizə ilə silahlansı, Qəddar və rəhmətsizdir. Atların üstündə gələrkən Səsləri dəniz kimi gurlayır, Döyüşə hazır döyüşülər Önündə düzüləcək, ey Babil xalqı! **43** Babil padşahı onların xəbərini eşitdi, əlləri yanına düşdü. Doğan qadın kimi Onu üzüntü və sancı bürdü. **44** Budur, aslan İordan çayının kənarındaki six meşədən Yaxşı sulanan otlığa qalxdığı kimi Mən də Xaldeyliləri bir anda öz yurdundan qovacağam. Seçib ona rəhbər qoyacağım adam kimdir? Mənim kimisi varmı? Mənimlə dava edəcək, Mənim qabağında duracaq Bir çoban varmı?» **45** Buna görə də Rəbbin Babilə qarşı fikrini, Xaldey ölkəsinə qarşı məqsadını eşidin: «Sürünün ən kiçikləri da sürgün ediləcək, Xalqına görə otaqlar səhraya çevriləcək. **46** «Babil süqut etdi» səsindən yer üzü titrəyəcək, Millətlər arasında onun fəryadı eşidiləcək».

51 Rəbb belə deyir: «Mən Babilə və Lev-Qamayda yaşayanlara qarşı Həlakedici bir külək asdırəcəyəm. **2** Babilə taxılsovurunlar göndərəcəyəm, Onu sovurub ölkəsini boş qoyacaqlar, Qara gündə hər yandan ona hücum edəcəklər. **3** Oxçu kamanını çəkməsin, Zirehini geyməsin. Onun cavanlarına rəhəm etməyin, Ordusunu tamamilə məhv edin. **4** Öldürülənlər Xaldey ölkəsində, Yaralılar Babil küçələrində Yerə səriləcək. **5** Ancaq İsrailin Müqəddəsinə qarşı Ölklərə təqsirlə dolduğu halda Özlərinin Allahı Ordular Rəbbi İsrail və Yəhuda xalqlarını tərk etmədi. **6** Babilin içindən qaçın! Hər kəs

canını qurtarsın! Onun günahına görə məhv olmayıñ. Çünkü Rəbbin qisas zamanıdır, Ona öz əvəzini verəcək. **7** Babil Rəbbin əlində bir qızıl kasa idi, Bütün dünyani sərəxə edirdi. Millətlər onun şərabını içdi, Ona görə də çılğınlaşdı. **8** Babil qəflətən düşüb parça-parça olacaq, Onun üçün yas tutun! Yarasına məlhəm sürtün, Bəlkə şəfa tapar. **9** Babilə şəfa vermək istədik, Amma sağalmadı. Onu tərk edək, Hər birimiz öz ölkəmizə qayıdaq. Çünkü Babilin hökmü göylərə çatır, Buludlara qədər yüksəlir. **10** Rəbb bizə bərəət verdi. Gəlin Allahımız Rəbbin nələr etdiyini Sionda elan edək! **11** Oxları itiləyin, Kaman qablarını doldurun! Rəbb Midya padşahlarını hərəkətə gətirdi. Məqsədi Babil yox etməkdir, Rəbb Öz qisasını, məbədin qisasını alacaq. **12** Babil divarlarına qarşı Bayraq yüksəldin! Keşikçiləri çoxaldın, Növbətçiləri öz yerinə qoyun, Pusquda durun. Çünkü Rəbb Babilə yaşıyanlara qarşı Həm niyyət qurdu, Həm də söylədiyini yerinə yetirdi. **13** Ey axar suların sahilində yaşıyanlar, Çoxlu xəzinələri olanlar, Axırınız gəldi, Vaxtınız yetişdi». **14** Ordular Rəbbi Öz varlığına and içdi: «Səni çayırtkə sürüüsü ilə doldurun kimi Mütləq əsgərlərlə dolduracağam, Sənə qarşı zəfər nərəsi çəkəcəklər». **15** Rəbb qüdrəti ilə yer üzünü yaratdı, Hikməti ilə dünyani qurdu, Dərrakası ilə göyləri yaydı. **16** O gurlayanda göydəki sular çağlayır, Yerin ucqarlarından buludları yüksəldir, Yağış üçün şimşək çaxdırır, Anbarlarından külək çıxarır. **17** Hər kəs ağılsız oldu, Bılıkları qalmadı. Hər zərgər düzəlddiyi büttdən utanacaq, Çünkü onun tökdüyü büt puçdur, Onda nəfəs yoxdur. **18** Onlar boş şey, masqaraçıların işidir, Cəza vaxtı məhv olacaqlar. **19** Yaquba Nəsib Olan isə onlara bənzəməz, Çünkü irs qəbiləsi ilə birgə Hər şeyi yaradın Odur. Onun adı Ordular Rəbbidir. **20** «Sən mənim toppuzum, döyük silahımsan, Səninlə millətləri qırıram, Səninlə padşahlıqları məhv edirəm. **21** Səninlə atları və süvariləri qırıram, Səninlə döyük arabaları və minicilərini qırıram, **22** Səninlə kişi və qadınları qırıram, Səninlə qoca və cavanları qırıram, Səninlə gənc oğlan və qızları qırıram. **23** Səninlə çoban və sürüsünü qırıram, Səninlə akińci və öküzlərini qırıram, Səninlə valilərlə vəkillərini qırıram. **24** Amma Babilə və Xaldey ölkəsində yaşıyanlara Sionda etdikləri bütün pis əməllərinin əvəzini Gözlerinizin öbündə verəcəyəm» Rəbb belə bəyən edir. **25** «Budur, sənə qarşıyam, Ey hələk edən dağ! Rəbb belə bəyən edir. «Ey bütün dünyani hələk edən! Sənə əlimi qaldırıb Qayanın başından yuvarlayacağam, Səni yanmış bir dağa çevirəcəyəm. **26** Səndən künc və təməl daşı götürməyəcəklər, Sən əbədi bir viranə olacaqsan» Rəbb belə bəyən edir. **27** «Yer üzündə bayraq qaldırın! Millətlər arasında şeypur çalın! Millətləri Babilə qarşı döyüşə hazırlayın! Urartu, Minni və Aşkenaz padşahlıqlarını Ona qarşı toplayın. Ona qarşı bir sərkərdə təyin edin, Üstünə çayırtkə sürüüsü qədər atlar göndərin. **28** Millətləri – Midya padşahlarını, Valilərini və bütün vəkillərini, Başçılıqları altındakı bütün ölkələri Babilə qarşı döyüşə hazırlayın! **29** Ölkə titrəyib lərzəyə gəlir!

Çünkü Rəbbin Babilə qarşı niyyəti – Oranı sakinsiz bir viranəyə çevirmə niyyəti Yerinə yetməlidir. **30** Babil döyüşülləri vuruşmaqdan əl çəkdi, Öz qalalarında oturdu. Gücləri tükəndi, Ürkək qadınlara döndülər. Yaşadıqları yerlər oda verildi, Darvaza sürgüləri qırıldı. **31** Qasid qasid dalınca, Xəbərçi xəbərçi dalınca qaçıb Bu xəbəri Babil padşahına çatdırır: “Şəhər hər tərəfdən alındı, **32** Çay keçidləri tutuldu, Qamışlıqlar yandırıldı, Döyüşüllər çəşqinləğə düşdü!». **33** İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: «Vaxtı gələndə xırman yeri necə tapdalanırsa, Babil xalqı da elə olacaq. Qisa müddətdən sonra Onun da biçin zamanı gələcək». **34** «Babil padşahı Navuxodonosor Bizi əzib yedi, Boş bir qaba əvvirdi. Canavar kimi uddu, Gözəl yeməklərimizlə qarnını doydurdu. Sonra bizi quşdu. **35** Bizi və əhalimizə qarşı edilən zoraklıq Babilin başına gəlsin!» Deyir Sion sakini. «Tökülən qanımızın haqq-hesabı Qoy Xaldeylilərdən soruşulsun» Deyir Yeruşəlim. **36** Buna görə Rəbb belə deyir: «Məhkəmədə işinizi Mən baxacağam, Qisasınızı Mən alacağam. Onun çayını qurudacaq, Bulağının suyunu kəsəcəyəm. **37** Babil daş qalaqlarına, Çəqqal yuvasına döñacək. Dəhşət hədəfi olacaq, istehza ilə ona fit çalacaqlar. Orada heç kas yaşamayacaq. **38** Xalqı cavan aslanlar kimi kükərəcək, Şir balaları kimi nərildəyəcək. **39** Ancaq qızışdıqları vaxt Ziyafat düzəldib onları sarxoş edəcəyəm. Qoy keflənsinlər, əbədi yuxuya dalsınlar, Heç vaxt oyanmasınlar» Rəbb belə bəyan edir. **40** «Onları quzu, qoç və təkə kimi Kəsməyə aparacağam. **41** Şəşək necə alındı! Bütün dünyanın qürurlandığı yer Necə dəhşətli hala düşdü. Babil millətlər arasında Neca dəhşətli hala düşdü! **42** Babilçi çay basacaq, Onu gurlayan dalgalar örtəcək. **43** Qəsəbələri viran olacaq, Torpaqları heç kəsin yaşamadığı, Başər oğlunun keçmədiyi Quraq bir çələ döñəcək. **44** Babilə Bel bütünü cəzalandıracağam, Udduğunu ona qasduracağam. Artıq millətlər oraya axın-axın gəlməyəcək, Babil divarı da yixilacaq. **45** Oradan çıx, ey xalqım! Hamınız canınızı qurtarın! Rəbbin qızığın qəzəbindən qaçın! **46** Ölkədə eşitdiyiniz şayiələrə görə Cəsarətinizi itirib qorxmayın. Bir il bir şayiə gəlir, O biri il başqası. Ölkədə zorakılıq, Başının başçıya qarşı çıxmazı baradə Şayiələr yayılır. **47** Buna görə də yəqin ki Babilin bütünlərini cəzalandıracağım günlər gəlir. Bütün ölkə utandırılacaq, Öldürülənləri onun ortasında yera səriləcək. **48** O zaman yer, göy və onlardakı hər şey Babilin başına gələnlərə sevinəcək. Çünkü şimaldan gələn məhv edənlər Ona hückum edəcək» Rəbb belə bəyan edir. **49** «İsrailin öldürüülənlərinə görə Babil də məhv olmalıdır, Necə ki yer üzündə öldürüülən hər kəs Babilə görə məhv oldu. **50** Ey qılıncdan qurtulanlar, Qaçın, ləngiməyin! Rəbbi uzaqdan yada salın, Yeruşəlim baradə düşünün!» **51** Biz utandıq, Çünkü təhqir eşitdik, Üzümüzü rüsvayılıq örtdü. Çünkü yadellilər Rəbbin məbədinin Müqəddəs yerlərinə girdi. **52** «Buna görə də bütünlərini Cəzalandıracağım günlər gəlir, Bütün ölkədə yaralılar inildəyəcək» Rəbb belə bəyan edir. **53** «Babil göylərə çıxsa da, Ucalardakı qalasını möhkəmləndirəsə

də, Məhv edənləri üstünə göndərəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. **54** «Babildən fəryad, Xaldey ölkəsindən böyük qırğın səsi eşidilir. **55** Çünkü Rəbb Babil məhv edir, Onun hay-küyünü susdurur. Düşmən dalgaları axar sular kimi kükərəyir, Səslerinin gurultusu ucalır. **56** Çünkü Babilə qarşı bir məhv edən çıxacaq, Döyüşülləri əsir tutulacaq, Kamanları qırılacaq. Çünkü Rəbb əvəz verən bir Allahdır, Mütləq cəzalandıracaq. **57** Babil başçılarını, müdriklərini, Valilərini, vəkillərini, döyüşülərini Elə sərxoş edəcəyəm ki, əbədi yuxuya dalacaq, Heç vaxt oyanmayacaqlar» Adı Ordular Rəbbi olan Padşah belə bəyan edir. **58** Ordular Rəbbi deyir: «Babilin qalın divarları yerlə yeksan ediləcək, Uca darvazaları oda veriləcək. Xalqlar boş-boşuna zəhmət çəkir, Ümmətlərin əkədiyi əziyyət Oda təslim ediləcək». **59** Yəhuda padşahı Sidqiyanın padşahlığının dördüncü ilində ordu təsərrüfatçısı Maxseyə oğlu Neriya oğlu Seraya, Sidqiya ilə birgə Babilə gedərkən Yeremya peyğəmbər ona bu əmri tapşırıdı. **60** Yeremya Babilin başına galəcək bütün falakətləri, Babil baradə yazılmış bütün bu sözləri bir tumara yazdı. **61** Yeremya Serayaya dedi: «Babilə çatanda bütün bu sözləri oxumağı unutma. **62** De ki: “Ya Rəbb, buranı dağıdacağıni, içində insanın da, heyvanın da yaşamayacağını, ölkənin əbədi viran qalacağını söylədin”. **63** Bu tumarı oxuyub qurtaranda san ona bir daş bağlayıb Fərat çayının ortasına at və **64** söylə: “Qoy Babil də belə batsın və Mənim onun başına gatıracağım fəlakətdən bir daha çıxa bilməsin, qoy onlar taqətdən düşsün”. Yeremyanın sözləri buraya qədərdir.

52 Sidqiya padşah olduğu vaxt iyirmi bir yaşında idi və Yeruşəlimdə on bir il padşahlıq etdi. Anası Livnali Yeremyanın qızı olub adı Xamutal idi. **2** O, Yehoyaqimın etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər gördü. **3** Həqiqətən, Rəbbin qazəbinə görə Yeruşəlimin və Yəhudanın başına bu iş gəldi. Axırda Rəbb onları hüzurundan kənar etdi. Sidqiya Babil padşahına qarşı üşyan etdi. **4** Sidqiyanın padşahlığının doqquzuncu ilində, onuncu ayın onuncu günü Babil padşahı Navuxodonosor bütün ordusu ilə Yeruşəlimin üzərinə hücum etdi, oraya qarşı ordugah qurdur və ətrafında mühəsirə divarları düzəldti. **5** Padşah Sidqiyanın hakimiyyətinin on birinci ilinə qədər şəhər mühəsirədə qaldı. **6** Dördüncü ayın doqquzuncu günü şəhərdə acliq elə gücləndi ki, ölkə xalqının yeməyə çörəyi qalmadı. **7** Həmin vaxt şəhərin divarlarında dəlik açıldı. Gecə ikən Xaldeylilər şəhərin ətrafında olanda bütün döyüşüllər padşah bağçasının yanında olan iki divar arasındaki darvazadan qaçıb Arava yoluna çıxdı. **8** Ancaq Xaldeylilərin qoşunu padşahı təqib etdi və Yerixo düzənləyində Sidqiyyaya çatdı. Sidqiyanın bütün ordusunu tərk etib dağıldı. **9** Padşahı tutub Xamat torpağında Rivlaya, Babil padşahının yanına apardılar. Babil padşahı onun haqqında hökm verdi. **10** O, Sidqiyanın gözü öündən oğullarını öldürdü, sonra bütün Yəhuda başçılarını da Rivlada öldürdü. **11** Həmçinin Sidqiyanın gözlərini çıxardı, onu qandallayıb Babilə apardı. Babil

padşahı onu ölenə qədər zindanda saxladı. **12** Babil padşahı Navuxodonosorun padşahlığının on doqquzuncu ilində, beşinci ayın onuncu günü Babil padşahına xidmət edən keşikçilər rəisi Nevuzaradan Yeruşəlimə gəldi. **13** O, Rəbbin məbədinə, padşah sarayına, Yeruşəlimdəki bütün evlərə od vurub bütün əsas binaları yandırdı. **14** Keşikçilər rəisinə tabe olan bütün Xaldey ordusu hər tərəfdən Yeruşəlim divarlarını uçurdu. **15** Keşikçilər rəisi Nevuzaradan yoxsul adamların bir hissəsini, şəhərdə qalan xalqı, Babil padşahının tərəfinə keçən fərəriləri və sağ qalan sənətkarları sürgün etdi. **16** Ancaq o, bağçılıq, əkinçilik etmək üçün ölkədəki yoxsulların bir hissəsini orada saxladı. **17** Xaldeylilər Rəbbin məbədində olan tunc sütunları, dayaqları və tunc hovuzu parçalayıb tunclarını Babilə apardı. **18** İbadət zamanı işlədilən qazanları, kürakları, maqqaları, piyalələri, nimçələri və bütün tunc qabları götürüb apardılar. **19** Keşikçilər rəisi xalis qızıldan və gümüşdən olan tasları, buxurdanları, piyalələri, qazanları, çıraqdanları, nimçələri, kasaları götürüb apardı. **20** Rəbbin məbədi üçün padşah Süleymann düzəltdiyi iki sütun, hovuz və altındaki on iki tunc buğa heykəli və dayaqlardan alınan tuncun ağırlığı hesaba gəlməzdi. **21** Bir sütunun hündürlüyü on səkkiz qulac idi, dairəsi on iki qulac idi. Hər biri dörd barmaq qalınlığında idi, içləri boş idi. **22** Üzərində tunc bir başlıq var idi. Başlığın hündürlüyü beş qulac idi. Bu başlığın ətrafında hörmə tor və narlar var idi, hamısı tuncdan düzəldilmişdi. O biri sütun da narlarla bəzənmişdi və əvvəlkinə bənzəyirdi. **23** Yanlıarda doxsan altı nar var idi. Başlığı əhatəyə alan hörmə torlarının üzərində cəmi yüz nar var idi. **24** Keşikçilər rəisi Nevuzaradan başçı kahin Serayani, başçı kahinin müavini Sefanyani və astana keşikçisi olan üç nəfəri əsir aldı. **25** Şəhərdə qalan döyüşçülərin sərkərdəsini, padşahın məsləhətçilərindən şəhərdə olan yeddi nəfəri, ölkə xalqını orduya yazan sərkərdənin mirzəsini və ölkə xalqından şəhərdə qalan altmış nəfəri əsir tutdu. **26** Keşikçilər rəisi Nevuzaradan onları götürüb Rıvlaya, Babil padşahının yanına apardı. **27** Babil padşahı Xamat torpağında olan Rıvlada onları öldürdü. Beləcə Yəhudə xalqı öz ölkəsindən sürgün olundu. **28** Navuxodonosorun sürgünə apardığı xalqın sayı bəldidir: yeddinci ildə üç min iyirmi üç nəfər Yəhudü; **29** Navuxodonosorun padşahlığının on səkkizinci ilində Yeruşəlimdən səkkiz yüz otuz iki nəfər; **30** iyirmi üçüncü ilində keşikçilər rəisi Nevuzaradanın sürgün etdiyi yeddi yüz qırx beş nəfər Yəhudü. Ümumilikdə dörd min altı yüz nəfər idi. **31** Yəhuda padşahı Yehoyakinin sürgündə olmasının otuz yeddinci ilində Evil-Merodak Babil padşahı oldu. Həmin ilin on ikinci ayının iyirmi beşinci günü Evil-Merodak Yəhuda padşahı Yehoyakinə mərhəmət göstərək onu zindandan azad etdi. **32** Onunla mehribanlıqla söhbət etdi və onun üçün özü ilə birgə Babilə olan padşahların taxtından yuxarı bir taxt qoydurdu. **33** Yehoyakin həbsxana paltalarını əynindən çıxartdı. O yaşadığı müddətdə həmişə Babil padşahının

süfrəsində yemək yeyirdi. **34** Bütün ömrü boyu ona Babil padşahı tərəfindən ölcəyi günə qədər gündəlik azuqə verilirdi.

Mərsiyələr

1 Yeruşəlim şəhəri necə də boş qalıb, Bir zaman insanlarla dolu idi, İndi dül qadına bənzəyir - Millətlər arasında ulu sayılan, Ellər arasında mələkə olan, Bu şəhər nökərçilik edir. **2** Gecələr acı-acı ağlar, Göz yaşları ilə yanağı islanaq, Məşuqlarının arasından Ona təsəlli verən yoxdur. Bütün dostları ona xəyanət etdi, düşmən oldu. **3** Yəhuda dərdə, ağır zillətə düşüb, İndi stürgünə gedir. O, millətlər arasında yaşayır, O torpaqlarda rahatlıq tapmir, Yəhuda bu iztiraba düşəndə, Təqibçilər ona çatdırılar. **4** Siona gedən yollar yas tutur, Çünkü bayramlarına gələn yoxdur, Buranın bütün darvazaları kimsəsiz qalıb, Kəhinləri ah-zar edir. Bu şəhərin qızları əzab-əziyyət çəkir, Buranın aqibətiacidir, **5** İndi düşmənər bu şəhərin üstündə hökmrandır, Bu yağılar gör necə firavan yaşayır. Cox üşyankar olduqlarına görə Rəbb onları bu zülmə saldı, Övladları düşmən öündən əsir aparıldı. **6** Sion qızının cah-calalı yox oldu, Onların başçıları olaqşız maral kimi oldu, Onlar təqib edənlərin qarşısından Taqətsiz qaçırlar. **7** Yeruşəlim sixıntı içində avara gəzərkən Ötən günlərdə olan bütün sərvətini xatırlayır, Xalqı düşmənlərinə təslim olanda köməyinə çatan yoxdur. Düşmənləri ona baxır, Yixılmağına gülür. **8** Yeruşəlim böyük günah işlətdi, Ona görə özünü murdar etdi. Yeruşəlimə hörmət edənlərin hər biri İndi ona xor baxır, Çünkü onu çılpaq görürər, O da üzünü yana çevirib inləyir. **9** Ətəyində ləkələr qaldı, Sonunu düşünməz oldu, Ona görə qorxunc surətdə yixildi, Ona təsəlli verən yoxdur, Ya Rəbb, gör bu əzabımı, Çünkü düşmən zəfər caldı. **10** Onun bütün sərvətini talamaq üçün Düşmən əlini uzatdı. Göz öündəcə millətlər, Camaatın arasına girməsini qadağan etdiyin Müqəddəs məkanına soxuldu. **11** Oranın bütün xalqı zariyr, çörək axtarır, Canlarını taqətə getirmək üçün Sərvətlərinin əvəzinə azuqə alır. «Ya Rəbb, indi bax, halımı gör, Bir səfilə dönmüşəm». **12** Ey yoldan keçənlərin hamısı, Bu iş sizin üçün boşdurmu? Baxın dərdimə, bunun kimisi varmı, Mənim başıma gətirilən dərd başqasında olarmı? Rəbb qəzəbdən alovlananda Bu dərdi başıma tökdü. **13** Yuxarıdan od göndərdi, Sümüklərimədək bu odu yeritdi. Ayaqlarım üçün tor qurdu, Məni geri qaytardı. Gün boyu məni yalqız qoydu, taqətdən saldı. **14** Xudavənd günahlarımı mənə boyunduruq etdi, Əli ilə bir-birinə hördü, Onları boynuma keçirdi, Taqətimi tükəndirdi. Məni qarşısında dura bilmədiyim İnsanlara təslim etdi. **15** Məni müdafiə edən cəngavərlər vardı, Hamısı Xudavənd tərəfindən atıldı. Mənə qarşı bir ordu göndərdi, Seçmə igidlərimi qırıb tapdalatdı. Bakıra Yəhuda qızını üzümsizxanda əzdi. **16** Bunlar üçün ağlayıram, Gözlərimdən yaş axır. Təsəlli verən məndən uzaqdır, Məni dirçəldən uzaqdır. Övladıram yalqız qalıb, Çünkü düşmən zəfər çalıb. **17** Sion əl açıb, Amma ona təsəlli verən yoxdur. Rəbb Yaqub nəslinə qarşı bu əmrini verib: «Qoy qonşuları onun

düşməni olsun, Çünkü Yeruşəlim onlar üçün murdar əskiyyəçəvriləb». **18** Rəbb adıldır, mən isə əmrinə qarşı çıxdım, Ey bütün xalqlar, siz mənə qulaq asın! Mənim çəkdiyim bu dərdə baxın, Bakıra qızlarım, igidlərim sürgüna gedib. **19** Müttəfiqlərimi çağirdim, Lakin məni aldatdilar, Kəhinlərim, aqsaqqallarım cana gəlmək üçün Yemək axtardılar, Amma şəhərin içindəcə canlarını tapşırırdılar. **20** Ya Rəbb, bax dara düşmüsəm, Canım əzabdan yanır. Cox üşyankarlıq etmişəm, Buna görə ürəyim üzülür. Bayırdaqı qılınc məni övladısız qoyur, Ölüm evimi içəridən bəzəyir. **21** Necə ah-zar çəkdiyimi eşidiblər, Amma mənə təsəlli verən yoxdur, Düşmənlərim bu əziyyətimdən xəbər tutdu, Onlar başıma gələnlərə sevinir, Elan etdiyin günü yetir! Qoy onlar mənim vəziyyətimə düşsün. **22** Etdikləri pislikləri yada sal, üşyankarlığımı görə mənə etdiyini onlara da et, Cox ah-nalə çəkirəm, Ürəyim taqətdən düşüb.

2 Xudavənd Sion qızına qəzəblənərkən Onu hər tərəfdən qara bulud aldı. İsrailin əzəmətinini göydən yera tulladı, Qəzəbləndiyi gün kətilini xatırından çıxardı. **2** Xudavənd aman vermədən Yaqub nəslinin bütün məskənlərini dağıtdı, Qəzəbə ilə Yəhuda qızının qalalarını yıxıdı, Padşahlığı, başçıları yerlə yeksan etdi. **3** Qızğın qəzəbə ilə İsrailin qüvvəsini kökündən kəsdi, Düşmən öündə onun üstündən sağ əlini götürdü. Sanki Yaqub nəslini hər tərəfdən oda saldı Gəndərdiyi atəşlə yandırıb-yaxdı. **4** Düşmən kimi kamanının yayını dartdı, Yağı kimi sağ əlini qaldırdı, Gözə xoş görünənləri tamamilə öldürdü. Qəzəbini Sion qızının çadırına alov kimi tökdü. **5** Xudavənd İsraili uddu, Onunla düşmən kimi rəftar etdi. Bütün saraylarını yerlə yeksan etdi, Qalalarını viran qoydu, Yəhudanın fəryadını, fəğanını daha da artırdı. **6** Çardağını virana bağlar tak qırıb tökdü, Görüş yerlərini xarabalığa çevirdi, Rəbb Siona bayram və Şənbə günlərini unutdurdu, Qəzəbə ilə padşahını, kəhinini atdı. **7** Xudavənd qurbangahını rədd etdi, Müqəddəs məkanını tərk etdi. Saraylarının səddlərini düşmən əlinə keçirdi, Onlar bayram günlərində olduğu kimi Rəbbin məbədində haray qopardı. **8** Rəbb niyyət etdi ki, Sion qızının divarlarını dağlıtsın. Ölçü ipini dərtib, dağıtmak üçün ondan əl çəkməyəcək. Qala divarını, səddini, matəm bürüyüb, Hamısı qüvvələrini itirib. **9** Onun darvazalarını yera batırdı, Cəftələrini qırıb atdı, Padşahlarını, başçılarını Yad millətlərinə saldı, Qanuna əməl edilmir, Artıq peyğəmbərlərinə Rəbdən görəntü gəlmir. **10** Sion qızının aqsaqqalları susub-dinmir, Onlar toz-torpaq içində ayləşib, Başlarını toz töküb, çul geyib, Yeruşəlimin bakırə qızları başlarını yera dikiib. **11** Ağlamaqdən gözlərimin nuru gedir, Canım əzabdan yanır. Əziz xalqım qırıldıguna görə ürəyimdən qan axır. Çünkü şəhər meydanlarında Körpələrin, uşaqların huşu başından çıxır. **12** Şəhər meydanlarında yaralılar kimi huşunu itirirlər, Ana qıcağında can verirlər. Analarından soruşurlar: «Həni çörək, həni şərab?» **13**

Ey Yeruşəlim qızı, sənə nə deym? Səni kimlə müqayisə edim? Ey bakirə Sion qızı, səni kimə bənzədim? Bununla mən sənə təsəlli verə bilim? Çünkü yaran dəniz qədər dərindir, Sənə kim şəfa verə biler? 14 Sənin üçün görülən görüntülər yalan oldu, Peyğəmbərlərin səni aldatdı. Firavanlığını sənə qaytarmaq üçün Təqsirlərini üzə çıxartmadılar, Amma bu peyğəmbərlər səni azdırdı, Sənin üçün yalandan görüntülər gördü. 15 Yoldan keçən bütün insanlar Qarşında əl çalırlar, Başlarını yelləyib səni fitə basırlar. Yeruşəlim qızına belə deyirlər: «Bütün dünyanın gözəllik və sevinc rəmzi olan şəhər budurmu?» 16 Bütün düşmənlərin səni ələ salır, Fitə basır, diş qicidir, «Onu udduq, Bu günün həsrətini çəkdik, axır ki bunu gördük» deyirlər. 17 Rəbb Öz iradəsini yerinə yetirdi, Qədim zamanlarda əmr etdiyi sözü həyata keçirtdi. Səni viran qoydu, aman vermadı, Düşmənlərini sənin halına sevindirdi, Yağlarını gücləndirdi. 18 Xalq Xudavəndə ürəkdən fəryad etdi, Ey Sion qızının divarı! Qoy gecə-gündüz sənin gözlərindən sel kimi yaş aksın, Dincəlmə, aç gözlərini, yumulmasın. 19 Qalx, gecə fəryad etməyə, Gecə növbələri başlayarkən Xudavəndin hüzurunda qalbini sular kimi açıb tök. Əllərini Ona aç, övladlarının sağ qalmasını dila, Onlar hər tin başında acıdan huşunu itirir. 20 Ya Rəbb, indi bax, xalqının halını gör! Kiminlə belə rəftar etmişən? Analar uşaqlarını, əziz balalarını yesin? Kəhinlər, peyğəmbərlər Xudavəndin Müqəddəs məkanındamı qətlə yetirilsin? 21 Gənclər, qocalar toz-torpaqda, küçələrdə yatr. Bakır qızlarım, igidlərim qılıncdan keçirilir. Qazəbləndiyin gün onları qətlə çatdırımsın, Aman vermadən qırımsın. 22 Qorxduqlarımı hər yandan çağırımsın, Elə bil bayrama dəvət etmişən. Rəbbin qəzəb gündündə qaçıb-qurtulan olmadı, Onların arasından sağ qalan olmadı, Sevə-sevə övlad böyütmüşdüm, Onları düşmənim halak etdi.

3 Rəbbin qəzəb dəyənəyindən Mən əzab çəkirəm, 2 O məni apardı, İşiqda deyil, qaranlıqda gəzdirdi. 3 Bütün gün – dəfələrlə qaldırdığı əli Mənə qarşıdır. 4 Ətimi, dərimi çürütdü, Sümüklərimi sindirdi. 5 Məni əzabla, cəfa ilə sarıldı, Mühəsirəyə saldı. 6 Çoxdan ölü gedənlər kimi Məni zülmətdə yaşıtdı. 7 Ətrafımı hər tərəfdən hasara aldı, Məni zəncirləyib, qaça bilmirəm. 8 Fəryad edib mən imdad istəyərkən O, duamın qarşısına sədd çəkdi. 9 Yonma daşlarla yollarımı kəsdi, Onları dolaşdırdı. 10 Mənə ayı kimi pısqı düzəldir, Gizlənib aslan kimi məni güdürlər. 11 Yoldan sürütükleyib məni parçaladı, Çarəsiz hala saldı. 12 Kamanının yayını çəkdi, Məni Özü üçün bir hədəf etdi. 13 Çəkib oxdanından ox atdı, Böyrəyimə sapladı. 14 Gün boyu xalqının gülüş hədəfinə döndürüm, Məzhəkali nağmə ilə məni ələ salırlar. 15 O, acı otlardan mənə doyunca yedirdi, Yovşan suyunu içirdi. 16 Dişlərimi çıqılla qırdı, Kül içində məni diz çökdürdü. 17 Salamatlıqdan canımı uzaq etdi, Yaxşılığı unutdum. 18 Dedim: «Üzərimdən əzəmətim getdi, Rəbdən ümidiim

kəsildi». 19 Əzabımı və sərgərdanlığımı, Açı yovşanı və zəhəri yada sal. 20 Daim onları xatırlayıram, Ona görə köksümdən ürəyim üzülür. 21 Amma bunları yada salarkən Məndə ümid yaranır. 22 Rəbbin məhəbbətinə görə məhv olmadıq, Çünkü mərhəməti tükənməzdir. 23 Hər səhər bunlar təzələnir, Sənin sədaqətin böyüküdür. 24 Öz-özüm deyirəm: «Rəbb mənim nəsibimdir», Ona görə Rəbbə ümid bəsləyirəm. 25 Rəbb Ona güvənənlərə, Onu axtaran könüllərə xeyirxahdır. 26 Rəbbə ümid bəsləmək, Sakitcə bizə qurtuluş verməsini gözləmək nə yaxşıdır. 27 Yaxşı olar ki, insan Boyunduruğunu gənc yaşından daşısın. 28 Qoy susub tənha otursun, Axi Rəbb boynuna boyunduruq salıb. 29 Üzünü yerə sürtüsün, Bəlkə hələ ümid var. 30 İzin versin, qoy sifətinə vursunlar, Qoy ona doyunca böhət atsınlar. 31 Çünkü Xudavənd əbədilik Bizi Özündən kənar etməz. 32 Qəm-qüssə versa belə, Bol məhəbbətinə görə rəhəmə gələr. 33 Çünkü ürəkdən istəyərək bəşər övladlarına əzab verməz, Həc kimi kədərləndirməz. 34 Dünyadəki bütün əsirlərin ayaq altında əzilməsini, 35 Haqq-Taalanın hüzurunda insanın Öz haqlarından məhrum olmasını, 36 İnsanın ədalətdən məhrum olmasını Xudavənd heç görmürmü? 37 Xudavənd əmr verməsə, Kimin dediyi həyata keçər? 38 Həm xeyir, həm də şər, Haqq-Taalanın əmri ilə galər. 39 Öz günahının cəzasından Sağ qalan insan niyə şikayətlənir? 40 Qoy yollarımıza diqqətlə baxaq, Rəbbə yenidən üz tutaq. 41 Göylərdəki Allaha əllərimizi, Həm də ürəklərimizi açaq. 42 Deyək: «Biz qanunsuzluq və üsyankarlıq etdik, Bunu biza bağışlamadın». 43 Qazəbə bürünmüsən, bizi təqib etmişən, Aman vermadən öldürmüsən. 44 Özüna buludlardan örtük çəkdi, Onların arasından dua keçmir. 45 Xalqlar arasında Bizi zibilə, tullantıya çevirmişən. 46 Bütün düşmənlərimizin bizi qarşı Ağızları açıldı. 47 Dəhşət və cuxur, Məhv və qırğıın birlikdə başımıza gəldi. 48 Qırılan əziz xalqına görə Gözlərimdən sel kimi yaş axdı. 49 Dinmədən, dayanmadan Gözlərimdən yaş axacaq, 50 Rəbb göylərdən aşağıya baxana qədər, Olanları görənə qədər. 51 Şəhərimdəki hər qızın taleyini görərkən Ürayımı kədər bürüyür. 52 Nahaq yerə mənə düşmən olanlar Məni quş tək ovladılar. 53 Quyuya salıb məni öldürmək istədilər, Daşqalaq etdilər. 54 Sular başımdan aşdı, Dedim: «Ömrüm sona çatdı». 55 Ya Rəbb, ismini O quyunun dibindən səslədim. 56 «Qulağını tixama, fəryadımı dirlə» deyərkən Səsimi eşitdin. 57 Səni çağıranda yanımı gəldin, Mənə «qorxma» söylədin. 58 Ey Xudavənd, mənim əməlimə baxdin, Həyatımı satın aldin. 59 Ya Rəbb, başıma gətirdikləri şəri gördün, Bu iş barədə hökmünü ver. 60 Mənə bəslədikləri kini, Mənə qarşı qurulan fəndləri gördün. 61 Ya Rəbb, mənə etdikləri həqarəti eşitdin, Əleyhimə fənd qururlar. 62 Əleyhdarlarının piçiltisini, Gün boyu mənə qarşı mıriltisini eşitdin. 63 Onların oturuşuna-duruşuna bax, Onlara məzhəkə nəğməsi olmuşam. 64 Ya Rəbb, onların əllərinin əməllərinə görə əvəzini verəcəksən. 65 Onların qalbini inadkar et, Qoy lənətin onların üstünə gəlsin. 66

Ya Rəbb, qəzəbinlə onları qov, Səma altından məhv edib at!

4 Qızıl necə də tutqunlaşdı, Saf qızıl parıltıdan düşdü.

Müqəddəs daşlar Hər kütə başına dağılmışlar. **2** Sion övladları tərəziyə qoyulanda Saf qızıldan da qiyəmtli idi. İndi isə onlar saxsı qablarla, Dulusunun el işinə bərabər olublar. **3** Çəqqallar belə, balalarına əmcək verir, Onları əmizdirir. Əziz xalqım isə insafi atır, Səhərə dəvəqüşularına oxşayır. **4** Südəmər körpənin dili Susuzluqdan damağına yapışır. Uşaqlar yemək istəyir, verən yoxdur. **5** Ən ləziz yeməkləri yeyənlər İndi küçələrdə taqətdən düşüblər. Al rəngli paltar geyib-böyüyənlər Zibillikdə yatırlar. **6** Axı əziz xalqımın təqsiri Sodomun günahını keçdi, Bu şəhər əl toxunmadan Bir andaca yerlə yekسان oldu. **7** Yeruşəlimin başçıları qardan da təmiz idi, Süddən də bəyaz idi, Vücudları qıpqırmızı yaqut kimi idi, Zahirən göy yaquta bənzəyirdi. **8** İndisə üzləri kömür kimi qaralıb, Küçələrdə heç birini tanımaq olmur, Onlar cilizləşəraq bir sümük, bir də dəri qalıb, Ağac kimi quruyub. **9** Bu acliğın qurbanındansa Qılinc qurbanı olan bəxtiyardır. Zəminin məhsulundan məhrum olmuşdular, Əriyən canlarında can qalmayıb. **10** Hətta ən qalbiyumşaq qadınlar Öz əlləri ilə balalarını bişirirdi. Əziz xalqım qırıklärən Balalarının ətini yeyirdi. **11** Rəbb hiddətini boşaltdı, Qızğın qəzəbini yağırdı, Sionda alovunu alışdırı, Onu təməlinədək yandırıb-yaxdı. **12** Dünyada heç bir padşah inanmadı ki, Yeruşəlimin darvazalarından keçib Yağilar və düşmənlər Bu şəhəri zəbt edər. **13** Bu iş şəhərdə salehlərin qanının tökülməsi Peyğəmbərlərin günahları, kahinlərin təqsirləri üzündən oldu, **14** Kor kimi kütçələrdə dolanırdılar, Qanla murdar oldular, Onların libaslarına belə, Kimsə toxuna bilməz. **15** İnsanlar onlara qışqırır: «Ey murdarlar, rədd olun! İtilin buradan, bizə dəyməyin, rədd olun!» Onlar qaçqın, sərgərdan dolanarkən Başqa millətlər deyir: «Bunlar burada qalmasın!» **16** Rəbb Özü onları pərən-pərən saldı, Onlara yenidən baxmaz, O daha kahinlərə hörmət etmir, Ağsaqqallara xeyirxahlıq göstərmir. **17** Hər an boş yerə yardım gözləməkdən Gözlərimiz taqətdən düşdü, Bizi qurtara bilməyən milləti Hey gözlədik, gəlmədi. **18** Ardımızca düşmən düşüb, Küçələrdə gəzə bilmirik. Sonumuz çatdı, günlərimiz bitdi, Aqibətimiz sona yetdi. **19** Bizi təqib edənlər Goylərdəki qartallardan sürətlidirlər, Dağlarda ardımızca düşdülər, Pusqu qurub səhrada gözlədilər. **20** Rəbbin məsh etdiyi, həyatımızın nəfəsi Onların xəndəklərində yaxalandı, Halbuki deyirdik: «Onun kölgəsində Millətlərin içində yaşayacağıq». **21** Ey Us ölkəsində yaşayan Edom xalqı, Sevin, fərəhlən! Sən də bu kasadan içəcəksən, Sərəxə olub, çılpaq qalacaqsan. **22** Ey Sion qızı, təqsirinin cəzası sona çatdı, Rəbb səni bir daha sürgünə göndərməyəcək, Ey Edom xalqı, təqsirini cəzasına çatdıracaq, Günahlarını meydana çıxaracaq.

5 Ya Rəbb, başımıza gələni yada sal Gör bu xəcalətimizi, buna nəzər sal. **2** İrs torpağımız yadəllilərin əlinə keçib,

Evlərimiz əcnəbilərə verilib. **3** Atalarımız öldü, yetim qaldıq, Analarımız dül qaldı. **4** Suyumuzu pulla alıb içirik, Pulla odun almağa məcburuq. **5** Bizi qovub başımızdan basırlar, Yorulmuşuq, bizi rahat qoymurlar. **6** Doyunca çörək yemək üçün Misirä, Aşşura əl açmışıq. **7** Atababalarımız günah işlədərək keçib-getdi, Təqsirlərinin cəzası üstümüze yükəndi. **8** Qullar bizi hökmran olub, Bizi onların əlindən qurtaran yoxdur. **9** Çöldəki qılınca görə, Canımız bahasına çörək qazanıraq. **10** Acliq bizi yandırıb-yaxdıgına görə Dərimiz qaralıb, kürəyə bənzəyir. **11** Sionda qadınlar, Yəhuda şəhərlərindəki bakırə qızlar zorlanır. **12** Başçılar əllərindən asılıb, Ağsaqqallar hörmətdən düşüb. **13** Məcburiyyət qarşısında cavanlar əl dəyirməməni çəkir, Oğlanlar odun yükləri altında səndələyir. **14** Şəhər darvazasında ağsaqqallar oturmur, Gənclər çalğı alətlərində calmır. **15** Ürəyimizdən şadlıq çəkilib, Oyunlarımız yasa çevrilib. **16** Başımızın tacı düşüb, Vay halımız! Çünkü günah işlətmişik. **17** Buna görə ürəklərimiz çəkilib, Gözlərimiz qaralıb, **18** Çünkü Sion dağı viran qalıb, Üstündə tülküller gəzib-dolaşır. **19** Sən isə, ya Rəbb, əbədi hökmransan, Nəsildən-nəslə qədər taxtında oturacaqsan. **20** Uzun zamandan bəri niyə bizi bu qədər tərk etmişən? Niyə bizi bu qədər uzun müddətə tərk etmişən? **21** Ya Rəbb, bizi Özünə qaytar, Təzədən əvvəlki günlərimizə qayıdaq! **22** Yoxsa hüzurundan bizi tamamilə atmışan, Bizi qarşı hədsiz qəzəblənmisən?

Yezekel

1 Otuzuncu ıldə, dördüncü ayın beşinci günü mən Kəvar çayı sahilində, sürgündə yaşayınlar arasında olanda göylər açıldı və Allahdan gələn görüntüləri gördüm. **2** Padşah Yehoyakinin sürgün olunmasının beşinci ilində, həmin ayın beşinci günü **3** Xaldey ölkəsində, Kəvar çayı sahilində Buzinin oğlu kahin Yezekelə Rəbbin sözü nazil oldu. Orada Rəbbin əli onun üzərində idi. **4** Mən gördüm ki, budur, şimaldan çögün yeli və dayanmadan şimşək çaxan böyük bir bulud gəlir. Onun ətrafında parıltı var idi, ortasında isə od içində kükərəyən metal kimi bir şey var idi. **5** Ən ortasında canlı məxluqa bənzəyən dörd varlıq mövcud idi. Onların görünüşü insana bənzəyirdi. **6** Hər birinin dörd üzü və dörd qanadı var idi. **7** Onların bacaqları düz idi. Ayaqları dana ayaqlarına oxşayırdı və cilalanmış tunc kimi parıldayırdı. **8** Dörd yanlarında, qanadları altında insan əlləri var idi. Dördü də üzlərə və qanadlara malik idi. **9** Onların qanadları bir-birinə toxunurdu. İralı gedərkən sağa-sola dönmürdülər, hər biri üz tutduğu tərəfə irəliləyirdi. **10** Onların dörd tərəfə yönələn üzlərinin bənzəyi belə idi: qabaq tərəfdə insan üzü, sağ tərəfdə aslan üzü, sol tərəfdə öküz üzü, arxada isə qartal üzü var idi. **11** Onların üzləri və qanadları yuxarıya doğru açılmışdı. Hər canlıının iki qanadı yanda o biri canlıının qanadına toxunur, iki qanadı da bədənlərini örtürdü. **12** Hər biri üz tutduğu tərəfə irəliləyirdi. Ruh hara gedirdi, onlar da ora gedirdi. İralı gedərkən sağa-sola dönmürdülər. **13** Bu canlılar görünüşcə yanar köz kimi, məşəl kimi bir şeyə bənzəyirdi. Canlı məxluqların arasında od hərəkətdə idi. Od parıldayırdı və ondan şimşək çaxırdı. **14** Canlı məxluqlar şimşək çaxan kimi cəld o tərəf-bu tərəfə hərəkət edirdi. **15** Mən canlı məxluqlara baxıb gördüm ki, hər birinin yanında yerə dəyən bir təkər var. **16** Təkərlərin görünüşü və quruluşu belə idi: onlar sarı yaqut kimi parıldayır və dördü də bir-birinə oxşayırdı. Onların görünüşü və quruluşu elə idi ki, sanki bir təkər o biri təkər içində yerləşmişdi. **17** Getdikləri zaman dörd tərəfə də gedə bilirdilər. İralı gedərkən sağa-sola dönmürdülər. **18** Təkərlərin sağanaqları hündür və qorxunc idi. Dördünün də sağanaqları har tərəfdən gözlərlə dolu idi. **19** Canlı məxluqlar irəlilədikcə təkərlər də yanında fırlınır, canlı məxluqlar yerdən qalxdıqca təkərlər də qalxırdı. **20** Ruh hara gedirdi, onlar da ora gedirdi, təkarlar da onlarla bərabər qalxırdı, çünkü canlı məxluqların ruhu təkərlərdə idi. **21** Onlar irəliləyəndə bunlar da irəliləyirdi, onlar dayananda bunlar da dayanırdı. Onlar yerdən qalxanda yanlarında təkərlər də qalxırdı, çünkü canlı məxluqların ruhu təkərlərdə idi. **22** Yuxarı tərəfdə, canlı məxluqların başı üzərində büllur kimi parıldayan göy qübbəsinə oxşayan qorxunc bir şey uzanırdı. **23** Qübbənin altında hər canlı məxluq qanadlarını yanındakılara doğru uzadır, başqa iki qanadla da bədənini örtürdü. **24** Onlar

irəlilədikləri zaman qanadlarının gurultusunu eşitdim: sanki gur suların səsi, Külli-İxtiyarın sədasi, güclü gurultu, qoşunun tappıltısı gəlirdi. Onlar dayandıqları zaman qanadlarını endirirdi. **25** Onlar qanadları enmiş halda dayanarkən başları üzərindəki qübbədən bir səs gəldi. **26** Başları üzərindəki qübbənin üstündə sanki göy yaqutdan düzəldilmiş taxta oxşar bir şey var idi. Yüksəkdə, taxta oxşayan şeyin üzərində insana bənzər bir Şəxs var idi. **27** Mən gördüm ki, Onun belindən yuxarı hissəsi kükərəyən metala oxşayır, içi isə hər tərəfdən alov kimi idi. Mən Onun belindən aşağı görünüşünü də gördüm: sanki bir alov idi və ətrafında parıltı var idi. **28** Yağış günü buludda olan göy qurşaqının görünüşü necə olursa, hər tərəfdən gələn parıltının görünüşü də elə idi. Bu, Rəbbin izzətinə bənzər bir görüntü idi. Bunu görəndə mən üzüstə yera yixildim və danişan bir Şəxsin səsini eşitdim.

2 O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, ayağa qalx, Mən səninlə danışacağam». **2** O mənimlə danışarkən Ruh daxilimə girdi və məni ayağa qaldırdı. Mənimlə danişan bir Şəxsin səsini eşitdim. **3** O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, səni Mənə qarşı üşyan edən İsrail övladlarının - üşyankar bir millətin yanına göndərərim. Onlar ataları ilə birgə bu günə qədər Mənə qarşı üşyan edir. **4** Səni yanlarına göndərəcəyim xalq dikbəs və inadkardır. Sən onlara deyəcəksən: "Xudavənd Rəbb belə deyir!" **5** İstəyirlər sənə qulaq assınlar, istəyirlər yox, çünkü onlar üşyankar bir xalqdır. Ancaq bilsinlər ki, aralarında bir peyğəmbər var. **6** Ancaq, ey bəşər oğlu, sən qanqallar və tikanlar arasında olsan da, aqrəblər içində otursan da, o adamlardan qorxma, onların sözlərindən çəkinmə. Üşyankar bir xalq olsalar da, onların sözlərindən çəkinmə, onlardan qorxma. **7** Sən onlara Mənim sözlərimi söylə, istəyirlər sənə qulaq assınlar, istəyirlər yox, çünkü onlar üşyankardır. **8** Ey bəşər oğlu, sənəsə Mənim söylədiklərimə qulaq as, bu üşyankar xalq kimi sən də üşyankar olma. Ağzını aç və Mənim sənə verəcəyim şeyi ye». **9** Mən baxıb gördüm ki, mənə tərəf bir əl uzandı və əlin içində bir tumar var. **10** O, tumarı qabağımda açdı. Tumarın öni və arxası yazılı idi, üzərində «mərsiyyə, matəm, bəla» sözləri yazılmışdı.

3 O yənə mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, aldiğin şeyi - bu tumarı yeyib get və İsrail nəslinə söylə». **2** Onda mən ağzımı açdım və O, tumarı mənə yedirdi. **3** Sonra mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, mədəni bununla doldur, sənə verdiyim bu tumarla qarınını doydur». Mən yedim, ağzım bal kimi şirin oldu. **4** O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, qalx, İsrail nəsinin yanına get və sözlərimi onlara söylə. **5** Sən ləhcəsi, danişığı anlaşılmaz, dili çətin olan bir xalqın yanına deyil, İsrail nəsinin yanına göndərilirsən, **6** ləhcəsi, danişığı anlaşılmaz, dili çətin olan çoxlu xalq arasına göndərilmirsən. Əgər Mən səni onların yanına göndərsəydim, onlar sənə qulaq asardı. **7** Ancaq İsrail nəslə sənə qulaq asmaq istəməyəcək, onlar Mənə də qulaq asmaq istəmir, çünkü bütün İsrail nəslə inadkar

və dikbaşdır. **8** Bax Mən səni da onlar kimi inadkar edəcəyəm, onlar kimi dikbaş edəcəyəm. **9** Sənin inadını çaxmaq daşından möhkəm olan almaz kimi möhkəm edəcəyəm. Üsyankar bir xalq olsalar da, onlardan qorxma, qarşılarda vahiməyə düşmə». **10** O yenə mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, Mənim dediyim bütün sözləri ürəyində saxla və qulaqlarınla eşit. **11** Qalxib sürgün olunmuş soydaşlarının yanına get, onlara danişib söylə: "Xudavənd Rəbb belə deyir!" Onlar istəyirlər sənə qulaq assin, istəyirlər yox». **12** Sonra Ruh məni yuxarı qaldırdı və arxamdan böyük bir gurultu eşitdim: «Rəbbin izzətinə Öz yerində alqış olsun». **13** Canlı məxluqların qanadları bir-birinə toxunduqca onların səsini, yanlarındakı təkərlərin şaqqıltısını – böyük gurultunu eşitdim. **14** Ruh məni yuxarı qaldırdı və götürüb apardı. Mən də kədərlə və acıqlı halda getdim. Rəbb elini mənim üzərimdə möhkəm tutmuşdu. **15** Mən Tel-Avivdə olan sürgün olunmuş adamların – Kevar çayının sahilində yaşayanların yanına gəldim və onların yaşıdları yerdə qaldım. Orada onların arasında yeddi gün çəşqinliq içində yaşadım. **16** Yeddi gün keçidkən sonra mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **17** «Ey bəşər oğlu, səni İsrail nəslinə gözətçi qoydum. Sən sözü ağzımdan eşidəndə Mənim adımdan onlara xəbərdarlıq et. **18** Mən pis adama "hökəmən öläcəksən" dediyim zaman sən ona xəbərdarlıq etməsən, həyatı qurtulsun deyə pis adəmi öz şər əməlindən döndərmək üçün xəbərdarlıq sözü söyləməsən, onda o pis adəm öz təqsiri içində ölcək, lakin onun qanı üçün məsuliyyəti Mən sənin üzərinə qoyacağam. **19** Ancaq sən pis adəma xəbərdarlıq etsən, o isə pişliyindən və şər əməlindən dönməsə, öz təqsiri içində ölcək, lakin sən bunun məsuliyyətindən qurtarmış olursan. **20** Əgər bir saleh adəm öz salehliyindən döniüb pislik etsə və Mən onun qarşısına manəq qoysam, o ələcək. Ona xəbərdarlıq etmədiyin üçün o adəm öz günahı içində ölcək və etdiyi saleh əməlləri hesabına alınmayacaq, lakin onun qanı üçün məsuliyyəti Mən sənin üzərinə qoyacağam. **21** Ancaq günah etməməsi üçün saleh adəma xəbərdarlıq etsən və o günah etməsə, hökmən yaşayacaq, çünki xəbərdarlığı qəbul etmişdir, sənsə məsuliyyətdən qurtarmış olursan». **22** Orada Rəbbin ali mənim üzərimdə idi. O mənə dedi: «Qalx, düzənləyə çıx, Mən səninlə orada danişacağam». **23** Mən qalxib düzənləyə çıxdım. Orada da Kevar çayının sahilində gördüküm izzət kimi Rəbbin izzəti durmmuşdu. Mən üzüstə yixildim. **24** Ruh daxilimə girdi və məni ayaq üstə qaldırdı. O mənimlə danişib belə dedi: «Get, evində qapını arxadan bağla. **25** Ey bəşər oğlu, sənə kəndir vuracaqlar, sənə kəndirlərlə bağlayacaqlar, daha xalqın arasında gəzə bilməyəcəksən. **26** Dilini damığına yapışdıracağam və sən lal olacaqsan, üsyankar bir xalq olsalar da, onları məzəmmət edə bilməyəcəksən. **27** Yalnız Mən səninlə danişmaga başlayanda dilini açacağam, sən də onlara deyəcəksən: "Xudavənd Rəbb belə deyir". Qoysitmək istəyən eşitsin, eşitmək istəməyən eşitməsin, çünki onlar üsyankar bir xalqdır.

4 Sən ey bəşər oğlu, özün üçün bir kərpic götür və onu qarşına qoypub üstündə Yeruşəlim şəhərini təsvir et. **2** Onu mühasirəyə al, öündə mühasirə divarı tik, qarşısında torpaq qalağı düzəlt, ətrafında ordugahlar qur və ona qarşı hər tərəfdən qoçbaşı alətləri qoys. **3** Bir dəmir sac götürüb onu dəmir divar olmaq üçün özünlə şəhərin arasına qoys və üzünü ona çevir. Şəhər mühasirədə olacaq və sən onu mühasirəyə al. Bu, İsrail nəslinə bir əlamət olacaq. **4** Sən sol yanın üstünə uzan və İsrail nəslinin cəzasını öz üzərinə götür, o tərəfə uzandığın günlərin sayına görə onların cəzasını çəkəcəksən. **5** Mən onların cəza illərinin sayı qədər sənin üçün gün ayırdım. Beləcə üç yüz doxsan gün İsrail nəslinin cəzasını çəkəcəksən. **6** Bunu etdikdən sonra bu dəfə sağ yanın üstündə uzan və Yəhuda nəslinin cəzasını çək. Sənin üçün qırx gün – hər il tütün bir gün ayırdım. **7** Üzünü Yeruşəlimin mühasirəsinə çevir, çılpaq qolunu qaldırıb ona qarşı peygəmbərlik et. **8** Bax Mən səni kəndirlə bağlayacağam və təsvir etdiyin mühasirə günləri qurtarmayınca bir yanından o biri yanın üstünə çevrilə bilməyəcəksən. **9** Sən buğda, arpa, paxla, marcı, darı və pərinc götürüb onları bir qaba qoys. Onlardan özünü çörək yap. Bir yanın üstünə uzandığın üç yüz doxsan gün ərzində onu ye. **10** Gündəlik yeməyinin çəkisi iyirmi şekəl olacaq, onu müəyyən vaxtlarda ye. **11** Həmçinin suyu da ölçü ilə – bir hiniñ altıda biri qədər iç, onu da müəyyən vaxtlarda iç. **12** Ondan arpa kökəsi düzəldərək hamının gözü qabağında insan nəcisinə od vurub üstündə bışırıb ye». **13** Rəbb yenə dedi: «Bax İsrail övladları da aralarına sürgün edəcəyim millətlərin içində belcə murdar yemək yeyəcək». **14** Mən dedim: «Aman, ya Xudavənd Rəbb! Mən heç vaxt murdar olmamışam. Cavanlığımdan indiyə qədər nə leş, nə də heyvan parçalamaş et yemişəm, bir murdar et mənim ağızma dəymayıb». **15** O mənə dedi: «Yaxşı, Mən insan nəcisinə mal təzəyi ilə əvəz edirəm. Çörəyini onun üstündə bışır». **16** Yenə mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, Mən Yeruşəlimdən çörəyin kökünü kəsəcəyəm. Çörəyi dərd içində çəki ilə yeyəcəklər, suyu da çəşqinliq içində ölçü ilə içəcəklər. **17** Çünki çörəyə və suya möhtac olacaqlar. Hər kəs çəşqinliga düşərək öz təqsiri içində əriyib yox olacaq.

5 Sən ey bəşər oğlu, bir iti qılınc götürüb ondan dəllək tilgicü kimi istifadə et, onu başına və saqqalına çək. Sonra bir tərəzi götür və qırxdığın tükələri hissələrə ayır. **2** Onların üçdə birini şəhərin mühasirə vaxtı qurtaranda şəhərin ortasında odda yandırılar, üçdə birini götürüb şəhərin ətrafında doğrayar, üçdə birini isə küləyə sovurarsan, Mən də onların arxasında qılınc çəkəcəyəm. **3** Tükələrin bir azını da götürüb paltarının etəyinə bağlayarsan. **4** Onlardan bir qədər də götürüb odun içində atar və onları odda yandırarsan. Bundan bütün İsrail nəslinin üstünə od yağacaq». **5** Xudavənd Rəbb belə deyir: «Bu, Yeruşəlimdir. Mən onu millətlərin, ətrafında olan ölkələrin arasında yerləşdirdim. **6** Onun

xalqı isə başqa millətlərdən, ətrafındakı ölkələrdən də çox pislik edərək hökmərimə və qaydalarımı qarşı üsyan etdi, çünki hökmərimi rədd etdilər, qaydalarımı əməl etmədilər». 7 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: «Siz ətrafinızda olan millətlərdən də çox azığlıq etdiniz, qaydalarımı əməl etmədiniz, hökmərimi yerinə yetirmədiniz, hətta ətrafinızda olan millətlərin hökmərinə görə də davranmadınız». 8 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: «Budur, Mən Özüm də sənə qarşı durmuşam və başqa millətlərin gözü qabağında sənə cəzalandıracağam. 9 Bütün iyrənc işlərindən ötrü indiyə qədər etmədiyim və bundan sonra da bir daha etməyəcəyim şeyi sənin başına gətirəcəyəm. 10 Buna görə də sənin torpağında atalar oğullarını, oğullarsa atalarını yeyəcək. Səni cəzalandıracağam, salamat qalanlarının hamisini hər tərəfə sovuracağam». 11 Xudavənd Rəbb bəyan edir: «Buna görə də, Varlığımı and olsun, bütün iyrənc və murdar şeylərinə Müqəddəs məkanımı murdarlaşdırın üçün Mən hökmən səni qırıb-çatacağam, sənə yazığım gəlməyəcək və rəhm etməyəcəyəm. 12 Sənin əhalinin üçdə biri vəbadan oləcək, sənin içində acliqdan tələf olacaq, üçdə biri ətrafında qılıncla hələk olacaq, üçdə birini isə hər tərəfə sovurub arxalarınca qılinc çəkəcəyəm. 13 Beləcə hədsiz qəzəbimi göstərəcəyəm, onların üzərində qızgınlığını söndürüb sakitləşəcəyəm. Onlara hədsiz qəzəbimi göstərəndə biləcəklər ki, Mən Rəbb qısqanlıqlıdan onlara belə söylədim. 14 Ətrafında olan millətlər arasında, yoldan keçən hər kəsin gözü öündə səni viranlıyə və rüsvayılıq hədəfinə çevirəcəyəm. 15 Qəzəb və hiddətimlə, qızgın məzəmmətlərimlə səni cəzalandırırankən ətrafında olan millətlər üçün rüsvayılıq, təhqir, ibrət və dəhşət hədəfi olacaqsan. Mən Rəbb bunu söylədim. 16 Mən sizi məhv etmək üçün üstünüüzə acliğın amansız oxlarını göndərəcəyəm. Aranızda acliği gücləndirəcəyəm və çörəyin köküni kəsəcəyəm. 17 Üstünüüzə acliq və vəhşi heyvanlar göndərəcəyəm, sizi usaqlarınızdan mahrum edəcəklər. Aranızdan vaba və tökülen qan keçəcək, üstünüüzə qılinc gətirəcəyəm. Mən Rəbb bunu söylədim».

6 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, üzünü İsrail dağlarına çevir və onların əleyhinə peyğəmbərlik edib 3 söylə ki, ey İsrail dağları, Xudavənd Rəbbin sözünü dinlayın, dağlara, təpələrə, vadilərə və dərələrə Xudavənd Rəbb belə deyir: «Baxın Mən üstünüüzə qılinc gətirəcəyam və sadəgahlarınızı mahv edəcəyəm. 4 Qurbangahlarınız xarabalığa çevriləcək, buxur qurbangahlarınız sindiriləcəq. Öldürülmüş adamlarınızı bütərinizin qabağına atacağam. 5 İsrail övladlarının casadələrini bütərin qarşısında yera sərəcək, sümüklərinizi qurbangahlarınızın ətrafına səpələyəcəyəm. 6 Məskən saldığınız bütün yerlərdə şəhərlər viran olacaq, səcdəgahlar dağıdılacaq ki, qurbangahlarınız xarabalığa və viranlıyə çevrilsin, bütəriniz sindirilib yox edilsin, buxur qurbangahlarınız

kəsilsin və düzəltdiyiniz şəylər yer üzündən silinsin. 7 Aranızda öldürülənlər yərə səriləcək. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. 8 Lakin Mən bəzilərinizi sağ buraxacağam. Ölkələr arasına səpələndiyiniz zaman millətlər içində qılıncaq qaćib-qurtaranlarınız olacaq. 9 Sizin qaćib-qurtaranlarınız aralarına sürgün edildikləri millətlər arasında Məni yada salacaq. Mənə xəyanət edən ürəklərinə, bütələr diqqətləri xəyanətkar gözlərinə görə pərt oldum. Etdikləri pisliklərdən, bütün iyrənc işlərindən ötrü öz-özlərindən ikrəh edəcəklər. 10 Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm və onların başına bu bələni gətirəcəyimi nəhaq yərə söyləməmişəm». 11 Xudavənd Rəbb belə deyir: «Əllərini bir-birinə vur, ayaqlarını yərə çirpib söylə ki, İsrail nəslinin bütün pis və iyrənc işlərinə görə vay onların halına! Çünkü qılıncaq, acliqdan və vəbadan hələk olacaqlar. 12 Uzaqda olan vəbadan oləcək, yaxında olan qılıncla hələk olacaq, mühəsirə zamanı sağ qalan acliqdan oləcək, Mən onlara hədsiz qəzəbimi göstərəcəyəm. 13 Öz bütələri arasında, qurbangahların ətrafında, hər yüksək təpədə, hər dağın zirvəsində, hər kölgəli ağac altında, six yarpaqlı hər palid ağacı altında, bütün bütələrinə ətirli buxur təqdim etdikləri yerlərdə onların hələk olanları yərə səriləcək. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. 14 Onlara qarşı əl qaldıracağam, səhradan Divlaya doğru yaşıdlıları bütün yerlərdə ölkəni xaraba və sakinsiz qoyacağam. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm».

7 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Sən ey bəşər oğlu, Xudavənd Rəbb İsrail torpağına belə deyir: «Axırı çatdı, ölkənin dörd tərəfinin axırı çatdı. 3 İndi sənin axırın çatdı. Qəzəbimi sənin üstüna göndərəcəyəm, öz əməllərinə görə səni cəzalandıracağam, bütün iyrənc işlərinin əvəzini başına gətirəcəyəm. 4 Sənə yazığım gəlməyəcək və rəhm etməyəcəyəm, öz əməllərinə görə səni cəzalandıracağam, iyrənc işlərinin əvəzini alacaqsan. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm». 5 Xudavənd Rəbb belə deyir: «Budur, bir bala, tayı olmayan bir müsibət gəlir. 6 Axırın çatıb, axırın çatıb, sənə qarşı qalxır. Budur, tezliklə gəlir! 7 Ey ölkənin sakini, qiyamət günün çatdı, vaxt gəldi, gün yaxındır. Dağların üstündən sevinc nidası deyil, cəxnaşma səsi gəlir. 8 Tezliklə qızgınlığını üstüna tökəcəyəm, sənə qarşı qəzəbimi bütünlüklə göstərəcəyəm, öz əməllərinə görə səni cəzalandıracaq, bütün iyrənc işlərinin əvəzini başına gətirəcəyəm. 9 Sənə yazığım gəlməyəcək və rəhm etməyəcəyəm, öz əməllərinə görə səni cəzalandıracağam, iyrənc işlərinin əvəzini alacaqsan. Onda biləcəksiniz ki, zərbə vuran Mən Rəbbəm. 10 Budur o gün! Gün gəldi, sənin qiyamət günün çatdı: əsa çıçəkləndi, qürur gül açdı. 11 Zorakılıq çıxalıb pişliyin əsası oldu. Buna görə də xalqdan, onların izdihamından, var-dövlətindən və əzəmətindən əsər-əlamət qalmayacaq. 12 Vaxt gəldi, gün yaxınlaşdı. Alıcı sevinməsin, satıcı heyfisəlməsin, çünki bütün kütlənin üstüna qəzəb yağacaq. 13 Hətta onlar yaşasalar da, satıcı satdığrı torpağı qayıtmayacaq, çünki onların bütün camaatına aid olan bu vəhü hədəfindən dönməyəcək. Heç kəs təqsiri ilə həyatını davam etdirə

bilməyəcək. **14** Şeypur çalındı və hər şey hazırlandı, ancaq müharibə gedən yoxdur. Çünkü qəzəbim bütün camaatın üstünə yağacaq. **15** Bayırda qılınca, içəridə vəba və acliq tuş gələcəklər, cöldə olan qılıncdan öləcək, şəhərdə olanı acliq və vəba yeyəcək. **16** Sağ qalanları qaçıb-qurtulsa da, dərələrdəki göyərçinlər kimi dağlarda yaşayacaq, hər kəs təqsirindən ötrü ah-zar edəcək. **17** Hamının əli yanına düşəcək, hər kəsin dizləri titrəyəcək. **18** Çula bürünəcəklər, onları dəhşət saracaq. Hamının üzündə xəcalət olacaq, hamının başı daz olacaq. **19** Gümüşlərini kütçələrə atacaqlar, qızılları napak söyleləcək. Rəbbin qəzəb günündə qızıl-gümüşləri onları qurtara bilməyəcək, bədənlərini qidalandırmayacaq, qarınlarını doydurmayacaq, çünkü bu şeylər onların təqsirlərinə bails oldu. **20** Bər-bəzəklərinin gözalliyi onları qırurlandırdı. Öz iyrənc və mənfur bütərlərini bu şeylərdən düzəlttilər. Ona görə də bunları özləri üçün murdar bir şeyə əvvirdim. **21** Bunları qənimət kimi özgələrə, qarət mali kimi dünyadaki pis adamların əlinə verəcəyəm və onları murdarlayacaqlar. **22** Mən xalqdan üz döndərəcəyəm, müqaddəs məskənim murdarlanacaq, quldurlar içəri girib oranı murdarlayacaq. **23** Sən zencir düzəlt, çünkü ölkə qanlı cinayətlərlə, şəhər zorakılıqla dolub. **24** Millətlərin ən qəddarını onların üstünə gətirəcəyəm və evlərini əllərindən alacaqlar. Güclülərin qıruruna son qoyacağam, müqaddəs yerləri murdarlanacaq. **25** Dəhşət gəlir. Əmin-amanlıq axtaracaqlar, amma tapmayacaqlar. **26** Bəla üstündən bəla gələcək, qara xəbər dalınca qara xəbər çatacaq. Peyğəmbərlərdən görüntü istəyəcəklər, kahinin qanun öyrətməyi bitəcək, aqsaqqallar nəsihət verməyəcək. **27** Padşah yas tutacaq, əmirləri məyusluq bürüyəcək, ölkə xalqının əli yanına düşəcək. Onları əməllərinə görə cəzalandıracağam, hökmərinə görə hökm edəcəyəm. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”».

8 Sürgünlüyümüzün altıncılığında, altıncı ayın beşinci günü mən evdə oturmuşdum və Yəhuda aqsaqqalları da qarşımıda əyləşmişdi. O zaman orada təstüma Xudavənd Rəbbin əli endi. **2** Mən baxıb insana oxşar bir surət gördüm: belindən aşağı oda bənzəyir, belindən yuxarı isə metal kimi parıldayırdı. **3** O, əla bənzər bir şey uzatdı və məni saçımdan tutdu. Onda Ruh məni yerlərə gəyərəsəna qaldırdı və Allahın görüntülərində Yerusalıma, içəri həyətin şimal qapısının giriş yerinə gətirdi. Orada Allahda qısqanlıq oyadan qısqanlıq bütünlük qurulmuşdu. **4** Düzənlilikdə gördüyüümə bənzər İsrail Allahının izzəti da orada idi. **5** O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, indi başını şimal tərəfə qaldır!». Mən başımı şimal tərəfə qaldırıb gördüm ki, həmin qısqanlıq bütünlük qurbangah qapısının şimalında – giriş yerindədir. **6** O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, görürsənmi nə edirlər? İsrail nəslini burada çoxlu iyrənc işlər edir ki, Mən Müqəddəs məkanımdan uzaqlaşım. Hələ bundan da iyrənc şeylər görəcəksən». **7** O məni həyətin giriş yerinə gətirdi. Mən baxıb gördüm ki, divarda bir dəlik var. **8** O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, gəl divarı dəl». Mən divarı dəlib gördüm ki, bir qapı var. **9** O mənə dedi:

«İçəri gir, onların orada pis və iyrənc işlərini gör». **10** Mən içəri girib gördüm ki, hər cür sürünenlərin, mənfur heyvanların surəti və İsrail nəslinin bütərlərinin hamisiniñ təsviri hər tərəfdən divara çəkilib. **11** İsrail nəslinin aqsaqqallarından yetmiş nəfər onların önündə durmuşdu. Şafan oğlu Yaazanya da onların arasında dayanmışdı. Hər birinin əlində buxurdan var idi və buxurun ətri bulud kimi göyə qalxırdı. **12** O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, görürsənmi İsrail nəslinin aqsaqqalları öz bütərlərinin otaqlarında, qaranlıq yerlərdə nə edir? Ona görə ki onlar “Rəbb bizi görmür, Rəbb ölkəni tərk etdi” deyir». **13** O yenə mənə dedi: «Hələ onların bundan da iyrənc işlərini görəcəksən». **14** O məni Rəbbin məbədinin şimal tərəfdəki qapısının giriş yerinə gətirdi. Mən gördüm ki, Tammuz bütü üçün ağlayan qadınlar orada oturub. **15** O mənə dedi: «Görürsənmi, bəşər oğlu? Hələ bundan da iyrənc şeylər görəcəksən». **16** O məni Rəbbin məbədinin içəri həyətinə gətirdi. Gördüm ki, Rəbbin məbədinin giriş yerində eyvanla qurbangah arasında arxaları Rəbbin məbədində, üzləri isə şərqə çevrilmiş təxminən iyirmi beş kişi var. Onlar şərqə üz tutaraq günəşə sitayış edirdi. **17** O mənə dedi: «Görürsənmi, bəşər oğlu? Məgər Yəhuda nəslü üçün burada etdikləri iyrənc işlər az idi ki, üstəlik ölkəni zorakılıqla doldurur və bununla Məni daha da qəzəbləndirirler? Bax indi onlar budağı burnuma soxaraq Məni təhqir edir. **18** Buna görə Mən da qazəbə rəftar edəcəyəm, onlara yazığım gəlməyəcək və rəhm etməyəcəyəm. Məni ucadan çağırılsalar da, onlara qulaq asmayacağam».

9 Sonra Onun «qoy şəhəri cəzalandırınların hər biri öz qırğıın silahı əlində şəhərə yaxınlaşın» deyə ucadan qışqırıldıqını eșitdim. **2** Mən gördüm ki, şimal tərəfdəki yuxarı qapının yolu ilə altı nəfər gəldi. Hər birinin toppuzu əlində idi. Onların arasında kətan paltar geyinmiş, belində yazı qutusu olan bir adam var idi. Onlar içəri girdi və tunc qurbangahın yanında dayandı. **3** İsrail Allahının izzəti dayandığı keruvun üstündən qalxıb məbədin kandarına getdi. Rəbb kətan paltar geyinmiş, belində yazı qutusu olan adəmi çağırıb **4** ona dedi: «Yerusalım şəhərini gəz və orada edilən bütün iyrənc işlərdən ötrü ah-nalə edən adamların alınına işarə qoy». **5** Sonra o biri adamlara bunu dediyini eșitdim: «Onun arınca şəhəri gəzin və adamları qırın, yazığınız galməsin və rəhm etməyin. **6** Qocanı, cavani, əra getməmiş qızı, uşaqlarla qadınları ölenəcən vurun, ancaq üstündə işarə olan adamlara toxunmayın. Mənim Müqəddəs məkanımdan başlayın». Onlar da məbədin önündə olan aqsaqqalları qırmağa başladı. **7** Rəbb onlara dedi: «Məbədi murdarlayın, həyatları casadərlərə doldurun. Haydi, işə başlayın!» Sonra onlar gedib şəhərdəkiləri qırı. **8** Onlar adamları qırarkən mən tək qalmışdım. Onda mən üzüstə düşərək fəryad edib dedim: «Aman, ya Xudavənd Rəbb! Yerusalım üzərinə qəzəbinə tökərkən İsrailin bütün yerdə qalanlarını da hələk edəcəksənmi?» **9** O mənə dedi: «İsrail və Yəhuda nəslinin təqsiri böyükdür, çox böyükdür.

Ölkə qanla, şəhər azğınlıqla doludur. Çünkü onlar “Rəbb ölkəni tərk etdi, Rəbb görmür” deyir. **10** Mənim də onlara yazığım galmayacak və rəhm etməyəcəyəm, əməllərinin əvəzini başlarına gətirəcəyəm». **11** Mən gördüm ki, belində yazı qutusu olan, kətan paltar geyinmiş adam «mənə əmr etdiyin şəyə əməl etdim» deyib xəbər gətirdi.

10 Mən baxıb gördüm ki, keruqların başı üzərindəki qübbənin üstündə göy yaqt daşı kimi görünüşə taxta bənzər bir şey peyda oldu. **2** Rəbb kətan geyinmiş adama belə söylədi: «Keruqların altındaki firlanan təkərlərin arasına girib keruqların arasından iki ovuc odlu köz götür və şəhərin üzərinə səpələ». O adam gözümüzün qabağında oraya girdi. **3** O adam oraya girəndə keruqlar məbədin cənub tərəfində durmuşdu. Bu zaman bulud içəri həyətə doldu. **4** Rəbbin izzəti keruvun üstündən qalxıb məbədin kandarına getdi. Məbədi bulud büründü və həyət Rəbbin izzətinin nuru ilə doldu. **5** Keruqların qanadlarının səsi bayır həyətə qədər gəlirdi. Bu səs Külli-İxtiyar Allah danışığı zaman çıxan səs kimi uca idi. **6** Rəbb kətan geyinmiş adama «keruqların və firlanan təkərlərin arasından od götür» deyə əmr edəndə o girib bir təkərin yanında durdu. **7** Onda keruvlardan biri keruqların arasından əlini uzadıb onların ortasında olan odu götürdü və kətan geyinmiş adamin ovcuna qoydu. O adam da odu götürüb çıxdı. **8** Keruqların qanadları altında insan əlinə bənzər bir şey göründü. **9** Mən baxıb gördüm ki, keruqların yanında dörd təkər və hər keruvun yanında bir təkər var. Təkərlər sıri yaqt kimi parıldıyırdı. **10** Dördünün də görünüşü eyni cür idi, sənki bir təkər o biri takər içində yerləşmişdi. **11** Getdikləri zaman dörd tərəfə hərəkət edirdilər, gedərkən sağa-sola dönmürdülər. Baş hansı tərəfə yönəlmışdı, o tərəfə də gedirdilər, gedərkən sağa-sola dönmürdülər. **12** Onların bütün bədəni, kürəyi, əlləri, qanadları və təkərləri – dördünün də təkərləri hər tərəfdən gözlərlə dolu idi. **13** Mən bu təkərlərə «firlanan təkərlər» deyildiyini eşitdim. **14** Canlı məxlüqların hər birinin dörd üzü var idi: birincisi keruv üzü, ikincisi insan üzü, üçüncüsi aslan üzü və dördüncüsi qartal üzü idi. **15** Keruqlar yerdən qalxdı. Bunlar Kevar çayının sahilində gördüğüm həmin canlı məxlüqlər idi. **16** Keruqlar gedəndə onların yanında olan təkərlər də gedirdi. Keruqlar yerdən qalxmaq üçün qanadlarını qaldıranda təkərlər də onların yanından ayrılmırdı. **17** Onlar dayananda bunları da dayanırdı, onlar yerdən qalxanda bunları da birlikdə yerdən qalxırdı, çünki canlı məxlüqların ruhu təkərlərdə idi. **18** Rəbbin izzəti məbədin kandarından çıxdı və keruqların üstündə durdu. **19** Keruqlar gedəndə qanadlarını qaldırıb gözümüzün önünde yerdən qalxdı, təkərlər də yanlarında idi. Onlar Rəbbin məbədinin şərq darvazasının giriş yerində dayandı. İsrail Allahının izzəti yuxarıda, onların üzərində idi. **20** Bunlar Kevar çayının sahilində, İsrail Allahının altında gördüğüm həmin canlı məxlüqlər idi. Mən bildim ki, onlar keruvdur. **21** Hər birinin dörd üzü və dörd qanadı

var idi. Qanadları altında insan əllərinə bənzər bir şey var idi. **22** Onların üzlərinin bənzəyişi Kevar çayı sahilində gördüğüm üzlərə oxşayırırdı. Hər biri üz tutduğu tərəfə irəliləyirdi.

11 Ruh məni yerdən qaldırdı və şərqə yönəlmış

Rəbbin məbədinin şərq darvazasına gətirdi. Orada darvazanın girəcəyində iyirmi beş nəfər var idi. Mən onların arasında xalqın başçıları Azzur oğlu Yaazanyanı və Benaya oğlu Pelatyani gördüm. **2** Rəbb mənə dedi: «Ey başər oğlu, pis şeylər niyyət edən və bu şəhərdə bad məsləhətlər verən adamlar bunlardır. **3** Onlar “ev tikmək vaxtı deyil. Şəhər qazan, bizsə ətik” deyir. **4** Buna görə də onlara qarşı peyğəmbərlik et, ey başər oğlu, peyğəmbərlik et». **5** Rəbbin Ruhu üzərimə endi və mənə dedi: «Söylə ki, Rəbb belə deyir: “Ey İsrail nəsl, siz nə deyirsiniz, nə düşünürsünüz, Mən bilirəm. **6** Bu şəhərdə çoxlu adam öldüründünüz, şəhərin küçələrini ölürlərə doldurdunuz”. **7** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Şəhərdə qoyduğunuz ölürlər ət, şəhərsə qazandır. Ancaq Mən sizi şəhərdən çıxaracağam. **8** Siz qılıncaq qorxursunuz, Mən də üstünüze qilinc gətirəcəyəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **9** “Mən sizi şəhərdən çıxarıb yadellilərə təslim edəcəyəm. Sizi beləcə cəzalandıracağam. **10** Qılıncaq həlak olacaqsınız. Sizi İsrail ərazisində cəzalandıracağam. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. **11** Bu şəhər sizə qazan olmayacaq, siz də onun içində ət olmayıacaqsınız. Sizi İsrail ərazisində cəzalandıracağam. **12** Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. Siz qaydalarına əməl etmədiniz, hökmərimi yerinə yetirmədiniz, ətrafinizda olan millətlərin hökmərinə görə davrandınız”. **13** Mən peyğəmbərlik edən zaman Benaya oğlu Pelatyə öldü. Mən üzüstə yera yixildim və ucadan fəryad edib dedim: «Aman, ya Xudavənd Rəbb! Məgər Sən İsrailin yerdə qalanlarını tamamilə məhv edəcəksən?» **14** Onda mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **15** «Öz qohum-əqrəbana, qəyyumlarına və bütün İsrail nəslinə gəlinca, ey başər oğlu, Yeruşəlimdə yaşayınlar onların hamisəna belə deyir: “Rəbdən uzaq olun. Bu ölkə məlk olaraq bizə verildi”. **16** Buna görə də söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Onları uzaqdakı millətlərin arasına aparıb ölkələr arasına səpələdiyimə baxmayaraq, qısa bir müddət Mən onlara getdikləri ölkələrdə Müqəddəs məkan oldum”. **17** Buna görə də söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Sizi xalqlar arasından toplayacağam, səpələndiyiniz ölkələrdən yığıb bir yera gətirəcəyəm, İsrail torpağını sizə verəcəyəm. **18** Oraya qayıdanınca bütün mənfur və iyrənc şeyləri o yerdən yox edəcəklər. **19** Mən onlara eyni ürək verəcəyəm, onların daxilinə yeni ruh qoyacağam. Kökslərindən daş ürəyi çıxarıb onlara etdən olan ürək verəcəyəm ki, **20** qaydalarına əməl etsinlər, hökmərimi saxlayıb yerinə yetirsinlər. O zaman onlar Mənim xalqım, Mən də onları Allahı olacağam. **21** Ancaq ürəkləri öz mənfur və iyrənc şeylərinin ardınca gedənlərə gəlinca, Mən onların əməllərinin əvəzini başlarına gətirəcəyəm”

Xudavənd Rəbb belə bəyan edir». 22 Bu zaman keruvlar qanadlarını qaldırıldı, təkərlər də onların yanında idi. İsrail Allahının izzəti yuxarıda, onların üzərində idi. 23 Rəbbin izzəti şəhərin mərkəzində qalxdı və şəhərin şərqindəki dağın üzərində dayandı. 24 Ruh məni qaldırıb Allahın Ruhundan gələn göründüdə Xaldey ölkəsinə, sürgün olunanların yanına gətirdi. Sonra mənə görünən görünüyü qeyb oldu. 25 Rəbbin mənə göstərdiyi şəylərin hamısını sürgündə olanlara danışdım.

12 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, sən üsyankar bir xalqın arasında yaşayırsan. Onların görmək üçün gözləri var, ancaq görmürlər, eşitmək üçün qulaqları var, ancaq eşitmirlər, çünkü onlar üsyankar bir xalqdır. 3 Ey bəşər oğlu, sən sürgünə getmək üçün şəylərini hazırla və onların gözü önünde günün günorta çığı köç, onların gözü önünde öz yerindən başqa bir yere köç et. Üsyankar bir xalq olsalar da, bəlkə bunu başa düşdülər. 4 Öz şəylərini sürgüna getmək üçün lazım olan şəylər kimi onların gözü önünde günün günorta çığı çıxart. Özün də hamının gözü önünde axşamüstü sürgüna gedən kimi çıx. 5 Onların gözü önünde divarda deşik aç və şəylərini oradan çıxart. 6 Hamının gözü önünde şəylərini ciyində daşı və qaranlıqda çıxart. Üzünü də ört ki, torpağı görməyəsən, çünkü səni İsrail nəslinə əlamət göstərirəm». 7 Mənə necə əmr olunmuşdusa, eləcə də etdim. Şəylərimi sürgünə getmək üçün lazım olan şəylər kimi günün günorta çığı çıxarddım və axşamüstü divarı əllərimlə deşdim. Şəylərimi qaranlıqda çıxarddım və onların gözü önünde ciyinimdə daşdım. 8 Səhər tezdən mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 9 «Ey bəşər oğlu, İsrail nəslə - o üsyankar xalq sənə “Nə edirsən?” demədimi? 10 Sən onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bu xəbərdarlıq Yeruşəlimdə olan rəhbər və orada yaşayan bütün İsrail nəslə üçündür”. 11 Sən belə de: “Mən sizin üçün əlamətam. Mən necə etdimsə, onlara da belə ediləcək, sürgünə və əsərətə gedəcəklər. 12 Aralarında yaşayan rəhbər şəylərini qaranlıqda ciyində daşıyacaq və bayırı çıxacaq. Şəylərini çıxarmaq üçün divarı deşəcəklər. O, üzünü örtəcək ki, torpağı gözləri ilə görməsin. 13 Onun üstünə tor səracəyəm və Mənim tələmə düşəcək. Onu Babila - Xaldey ölkəsinə getirəcəyəm. Oranı görməyəcək, amma orada oləcək. 14 Ətrafindakıların hamısını - köməkçilərini və bütün qoşunlarını küləyin əsdiyi dörd tərəfə səpəcək və onların arxasında qılinc çəkəcəyəm. 15 Mən onları millətlər arasına yayanda və başqa ölkələr arasına səpələyəndə biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. 16 Ancaq onlardan bir azını qılıncdan, alichdan və vəbadan sağ buraxacağam ki, öz iyrənc işlərinin hamısını aralarına gedəcəkləri millətlərə danışsınlar. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm». 17 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 18 «Ey bəşər oğlu, cörəyini titrəyərək ye, suyunu əsə-əsə, qorxu ilə iş. 19 Ölkə xalqına söylə ki, İsrail torpağında, Yeruşəlimdə yaşayanlar üçün Xudavənd Rəbb belə deyir: “Onlar cörəklərini qorxu ilə yeyəcək, sularını

dəhşətlə içəcək, çünkü orada yaşayanların hamısının zorakılığından ötrü ölkələri bolluqdan məhrum olacaq. 20 Adam yaşayan şəhərlər viran olacaq və ölkə xarabalığı çevreıləcək. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm». 21 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 22 «Ey bəşər oğlu, İsrail torpağında nə üçün “günlər keçir, hər göründü puç olur” məsəlini işlədirsiniz? 23 Buna görə də onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bu məsələ son qoyacağam, artıq İsraildə bu məsəli işlətməyəcəklər. Ancaq sən onlara söylə ki, hər göründünүn yerinə yetəcəyi günlər yaxınlaşdı. 24 Daha bundan sonra İsrail nəslinin arasında heç bir boş göründü və aldadıcı falçılıq olmayacaq. 25 Çünkü Rəbb Mənəm, Mən deyirəm və dediyim söz yerinə yetir, artıq təxirə salınmir. Ey üsyankar xalq, bu sözü sizin dövrünüzdə deyirəm və onu yerinə yetirəcəyəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir». 26 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 27 «Ey bəşər oğlu, İsrail nəslə belə deyir: “Ona gələn görünü uzun müddət sonra olacaq, o, uzaq galəcək barədə peyğəmbərlik edir”. 28 Buna görə də onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Heç bir sözümüz təxirə salmayacağam, dediyim söz yerinə yetəcək” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

13 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik edən İsrail peyğəmbərlərinə qarşı peyğəmbərlik et və öz-özlərindən peyğəmbərlik edən adamlara söylə ki, Rəbbin sözünü eşitsinlər. 3 Xudavənd Rəbb belə deyir: “O axmaq peyğəmbərlərin vay halına! Onlar öz ruhları ilə ilhamlanır və heç bir vəhý almayıb. 4 Ey İsrail, sənin peyğəmbərlərin viranəliklərdə dolaşan tülkü'lərə bənzəyir. 5 Ey peyğəmbərlər, siz divarın dəliklərinə çıxmadınız, Rəbbin gündəndə döyüşdə bərk dayanmaq üçün İsrail nəslinin ətrafında divar qurmadınız. 6 Onlar boş şəylər görərək falçılıq edib yalan danışır. Söyləyirlər ki, bunu Rəbb bəyan edir, Rəbb isə onları göndərməyib. Yenə də ümidi verirlər ki, sözləri yerinə yetəcək. 7 Sizin gördünüzün görünü boş və etdiyiniz falçılıq yalan deyilmi? Siz bunlara ‘Rəbb bəyan edir’ deyirsiniz, Mənsə belə söyləmədim”. 8 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “İndi ki boş sözlər söyləyib yalan şəylər gördünüz, Mən sizə qarşıyam” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 9 “Mən boş şəylər görən və falçılıq edib yalan danışan peyğəmbərləri Öz əlimlə cəzalandıracağam. Onlar Mənim xalqımın məclisində olmayıacaq, İsrail nəslinin siyahısına yazılmayıacaq və İsrail torpağına girməyəcək. Onda biləcəksiniz ki, Xudavənd Rəbb Mənəm. 10 Bunu ona görə edəcəyəm ki, onlar sülh olmadığı halda ‘sülh’ deyib xalqımı azdırır. Biri bünövrəsiz divar tikəndə o biri ona suvaq vurur. 11 Sən suvaq vuranlara söylə ki, o divar uçacaq. Şiddətli yağış yağacaq və dolu dənələrini yerə salacağam. Tufan küləyi divara qarşı əsəcək. 12 Bəs divar uçanda sizə ‘vurdugunuz suvaq necə oldu deməyəcəklərmi?’ 13 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən Öz qəzəbimlə tufan küləyi əsdirib,

Öz hiddətimlə şiddetli yağış və dolu yağıdıracağam ki, divar qızgınlığımla məhv olsun. **14** Beləcə suvaq vurdığınız divarı uçurub yerlə yeksan edəcəyəm və bünövrəsi görünəcək. Siz də yixilan divarın altında həlak olacaqsınız. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. **15** Öz qızgınlığımı divarın və ona suvaq vuranların üzərində söndürəcəyəm. Sizə deyəcəyəm ki, divar da yoxdur, ona suvaq vuran İsrail peyğəmbərləri də. **16** O peyğəmbərlər Yeruşəlim üçün peyğəmbərlik edir və sülh olmadığı halda orada sülh olacağı barədə görüntülər görür” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **17** Sən ey bəşər oğlu, öz-özlərindən peyğəmbərlik edən xalqının qadınlarına üzünü tut və onların əleyhinə peyğəmbərlik edib **18** söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Canları ovlamaq üçün hər kəsin biləyinə yastıqçalar tikən və hər boyda olan adamın başına örtükər düzəldən qadınların vay halına! Elə bilirsiniz ki, xalqının canlarını ovlamaqla öz canınızı salamat saxlayacaqsınız? **19** Xalqının ömündə bir neçə ovuc arpa və bir neçə parça çörək üçün Məni izzətdən saldimiz. Yalana qulaq asan xalqına yalan söyləyərək ölməyə layiq olmayanları öldürdünüz və yaşamağa layiq olmayanları yaşıtdınız”. **20** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “İndi Mən sizin ovsun yastıqçalarınıza qarşıyam. Həmin yastıqçalarla siz orada adamları quş kimi ovlayırsınız. Mən onları qollarınızdan qoparacağam. Quş kimi ovladığınız adamları azad edacayam. **21** Örtükərinizi də yırtacaq və xalqımı əlinizdən qurtaracağam. Onlar daha bir ov kimi sizin əlinizdə əsir olmayıcaq. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. **22** Mənim kədərlənməsini istəmədiyim salehin ürəyini siz yalanlarla kədərləndirdiniz, pis adamin qoluna güc verdiniz ki, öz pis yoldan dönməsin və canını qurtarmasın. **23** Buna görə də artıq boş görüntülər görməyəcək və falçılıq etməyəcəksiniz. Mən Öz xalqımı sizin əlinizdən qurtaracağam. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm”».

14 İsrail ağsaqqallarından bəzisi yanına gəlib önmədə oturdu. **2** Onda mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **3** «Ey bəşər oğlu, bu adamlar öz bütlərinə könül verdi və təqsir etmələrinə bais olan şeyləri üzləri öünüə qoydu. Bundan sonra Mən onlara cavab verəcəyəmmi? **4** Buna görə də onlara müraciət edib söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “İsrail nəslindən kimsə öz bütlərinə könül verib təqsir etməsinə bais olan şeyə sadə ətsə və peyğəmbərə müraciət ətsə, Mən Rəbb ona bütlərinin çıxoluğuna görə cavab verəcəyəm. **5** Ona görə ki bütlərindən ötrü Mənə yad olan bütün İsrail nəslinin ürəyini yenidən Özümə cəlb edim”. **6** Buna görə də İsrail nəslinə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bütlərinizdən dönen, onları rədd edin və bütün iyrənc işlərinizdən üz döndərin. **7** Əgər İsrail nəslindən hər kas və İsraildə yaşayan qəriblərdən kimsə Məni tərk ətsə, öz bütüñə könül verib təqsir etməsinə bais olan şeyə sadə ətsə və özü barədə Məndən soruşmaq üçün peyğəmbər müraciət ətsə, Mən Rəbb ona cavab verəcəyəm. **8** Mən üzümü həmin adama

qarşı çevirəcəyəm, onu ibrət və kinaya hədəfi edəcəyəm, xalqımın arasından silib atacağam. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənam. **9** Əgər peyğəmbər yoldan azib bir söz söyləsə, bilin ki, o peyğəmbərin yoldan azmasına səbəb olan Mən Rəbbəm. Mən ona qarşı əlimi qaldıracaq və onu xalqım İsrailin arasından silib-atacağam. **10** Onlar öz təqsirlərinin cəzasını çəkəcək. Peyğəmbərdən soruşanın cəzası necə olacaqsə, peyğəmbərin də cəzası elə olacaq. **11** Bunu ona görə edəcəyəm ki, İsrail nəslə bir də Mənim yolumdan sapmasın və bir daha bütün günahları ilə özlərini murdar etməsin. Beləcə onlar Mənim xalqım, Mən də onların Allahı olacağım” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir». **12** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **13** «Ey bəşər oğlu, əgər bir ölkə Mənə xain çıxıb günah edərsə, Mən ona qarşı əlimi qaldıraram, cörəyinin kökünü kəsib üstüne achiq göndərərəm və oradan insanla heyvanı silib ataram. **14** “Əgər Nuh, Daniel və Əyyub – bu üç adam orada olsa belə, salehlikləri ilə ancaq öz canlarını qurtarar” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **15** “Əgər Mən bu ölkəyə vəhşi heyvanlar göndərsəm, onlar oranı sakinsiz qoysa və o torpaq bu heyvanlara görə xaraba qalıb keçilməz olsa, **16** bu üç adam orada olsa belə” bəyan edir Xudavənd Rəbb, “Varlığımı and olsun, nə də qızlarını qurtarar, yalnız öz canlarını qurtarar, ölkə isə xaraba qalar. **17** Yaxud o ölkənin üzərinə qılinc gatırsəm və ona *ey qılinc, ölkəni qırıb keç* deyərək insanı və heyvanı oradan silib atsam, **18** bu üç adam orada olsa belə” bəyan edir Xudavənd Rəbb, “Varlığımı and olsun, nə oğullarını, nə də qızlarını qurtarar, yalnız öz canlarını qurtarar. **19** Yaxud o ölkəyə vəba göndərsəm, qan tökməklə onun üstüñə qəzəbimi yağıdıraraq insanı və heyvanı oradan silib atsam, **20** Nuh, Daniel və Əyyub orada olsa belə” bəyan edir Xudavənd Rəbb, “Varlığımı and olsun, nə oğullarını, nə də qızlarını qurtarar, salehlikləri ilə yalnız öz canlarını qurtarar”. **21** Çünkü Xudavənd Rəbb belə deyir: “Hələ Mən Yeruşalimdən insanı və heyvanı silib atmaq üçün dörd ağır cəzamı – qılinci, achiqı, vəhşi heyvanları və vəbəni onun üzərinə göndərəndə daha nələr olacaq! **22** Amma orada bir dəstə salamat qalacaq. Sağ qalan oğlan və qızlar oradan çıxarılib sizin yanınıza galəcək. Siz də onların əməllərini və işlərini görəcəksiniz. Onda Yeruşəlim üzərinə gətirdiyim bələya görə, oraya etdiyim hər şeydən ötrü təsəlli tapacaqsınız. **23** Onların əməllərini və işlərini gördüyüünüz zaman bu siza təsəlli olacaq. Onda biləcəksiniz ki, oraya etdiyim hər şeyi boş boşuna etmədim” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

15 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, üzüm tənəyinin ağacı hər hansı bir meşə ağacundakı budagın ağacundan nə ilə üstündür? **3** Bir işdə istifadə etmək üçün ondan ağac alınırmı? Üstüñə əşyalar asmaq üçün ondan payacıq düzəldilirmi? **4** Budur, o yanmaq üçün oda atılır. Od onun uclarını yandırıandan və ortası qovrulandan sonra daha bir işə yarayarmı? **5** Bütöv olanda da bir işə yaramırdı, od onu

yandırıb-qurtaranda və ortası qovrulanda heç bir işə yaramayacaq. **6** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Meşə ağacları arasında üzüm tənəyini yanan şey kimi necə oda verdimsə, Yeruşəlimdə yaşayınları da eləcə oda atacağam. **7** Mən üzümü onlara qarşı çevirəcəyəm. Oddan qaçsalar da, od yenə onları yandıracaq. Üzümü onlara qarşı çevirəndə biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. **8** Ölkəni viran edəcəyəm, çünki onlar xainlik etdi” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

16 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey başər oğlu, murdar əməllərinin Yeruşəlimə bildirib söylə ki, **3** Xudavənd Rəbb Yeruşəlimə belə deyir: “Əslin və mənşəyin Kənan torpağındandır; atan Emorludur, anan isə Xetli. **4** Doğulduğun gün göbök bağın kəsilmədi, səni su ilə yuyub təmizləmədi, duzla ovulmadın və qundağə bələnmədin. **5** Heç kəs sənə şəfqətlə baxmadı, rəhm etmədi ki, bunların birini sənə etsin. Doğulduğun gün səndən iyrəndikləri üçün çölə atıldı. **6** Mən sənin yanından keçərkən öz qanın içində qimildandığını gördüm və öz qanında ikən sənə «Yaşal!» dedim. Bəli, öz qanında ikən sənə «Yaşal!» dedim. **7** Səni çöl bitkiləri kimi çoxaltdım. Sən boy atıb böyüdüñ və həddi-bülüغا çatdin. Döşlərin böyüdü, saçların uzandi. Ancaq sən lüt və çilpaq idin. **8** Mən yanından keçəndə səni gördüm. Bu vaxt sənin məhəbbət çəğin idi. Mən sənin üstünə ətəyimi atıb çilpaqlığını örtdüm. And edib səninlə əhd bağladım” bəyan edir Xudavənd Rəbb, “sən də Mənim oldun. **9** Mən səni su ilə yudum, qanını tamamilə üstündən təmizlədim, yağıla məsh etdim. **10** Sənə əlvan naxışlı paltar geyindirdim, ayağına yunusbalığı dərisindən çarıq geydirdim, belinə inca kətan qurşaq bağladım və səni ipəklərlə örtdüm. **11** Səni bəzəklərlə bəzədim, qollarına bılərzik, boynuna zəncir taxdım. **12** Burnuna halqa, qulaqlarına sıraq keçirdim və başına şərəf tacı qoydum. **13** Sən qızıl-gümüşlə bəzəndin, inca kətandan, ipəkdən və əlvan naxışlı qumasdən paltar geyindin. Narın un, bal və zeytun yağı yedin. Həddindən artıq gözəl oldun və padşahlıq əzəmətinə yüksəldin. **14** Gözəlliyyinə görə millətlər arasında şöhrətləndin. Mənim sənə bəxş etdiyim əzəmətdən ötrü gözəlliyyin qüsursuz idi” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **15** “Ancaq sən gözəlliyyinə güvəndin, şöhrətləndiyinə görə fahisəlik etdin, hər yoldan keçənə özünü təslim edib pozğunluq etdin. **16** Öz paltarlarından götürüb özünə müxtəlif səcdəgahlar düzəldin və onların üstündə fahisəlik etdin. Beləsi nə olmuşdu, nə də olacaq. **17** Mənim sənə verdiyim qızıl-gümüşündən hazırlanan zinətlərini götürüb özünə kişi surətləri düzəldin və onlara pozğunluq etdin. **18** Əlvan naxışlı paltarını götürüb onların üstünə örtdün, zeytun yağımı və buxurumu onların önüne qoydun. **19** Sənə verdiyim çörəyimi, sənə yedirdiyim narın unu, zeytun yağımı və balı da ətirli buxur olaraq onların önüne qoydun. Bu iş baş verdi” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **20** “Mənim üçün doğduğun oğul və qızlarını götürüb

bütlərə yemək olsun deyə qurban etdin. Fahisəliyin az idi ki, **21** hələ övladlarını da kəsdi və onları bütlərə təqdim etdin? **22** Bütün iyrənc işlərini və fahisəliyini edərkən öz cavənlıq günlərini xatırlamadın, o zaman lüt və çilpaq idin, öz qanın içində qimildanırdın”. **23** Xudavənd Rəbb bəyan edir: “Vay, vay sənin halına! Sən bütün pis əməllərindən sonra **24** özüne fahisəlik yuvaları qurdun və hər meydanda səcdəgahlar düzəldin. **25** Hər yoluñ başında öz səcdəgahlarını düzəldin. Öz gözəlliyyini murdar etdin, hər yoldan keçənə ayaqlarını araladın və fahisəliyini artırdın. **26** Cinsiyət üzvləri böyük olan qonşuların Misirlilərlə pozğunluq etdin, Məni qəzəbləndirmək üçün fahisəliyini artırdın. **27** Buna görə də əlimi sənə qarşı uzadıb sənə təyin olunan yeməyi azaltdım. Sənə nifrat edən Filiş qızları səninlə istədikləri kimi rəftar etsinlər deyə sənə onlara təslim etdim. Hətta onlar sənin əxlaqsız əməllərindən utanır. **28** Aşşurlularla da pozğunluq etdin, çünki doymurdun. Onlara pozğunluq etdin, ancaq bu da sənə kifayət etmədi. **29** Öz pozğunluğunu ticarət ölkəsi olan Xaldey torpağına qədər yaydin, ancaq bu da sənə kifayət etmədi”. **30** Xudavənd Rəbb bəyan edir: “Bütün bunları edərkən ürəyin nə qədər acız oldu, sən həyəsiz fahisə kimi davrandın. **31** Hər yoluñ başında fahisəlik yuvaları qurarkən, bütün meydanlarda səcdəgahlar düzəldərkən hətta fahisə kimi da olmadın, çünki işinin əvəzində verilən hədiyyəyə xor baxdin. **32** Zina edən, ərinin əvəzinə yadları qəbul edən bir qadın oldun. **33** Bütün fahisələrə hədiyyə verirlər, ancaq bütün oynashlarına sən hədiyyələr verirən. Onlara rüşvət verirən ki, hər tərəfdən sənin yanına gəlsinlər və səninlə pozğunluq etsinlər. **34** Fahisəlik etməkdə başqa qadınlara bənzəmirsən, çünki heç kəs sənin dalınca düşmür ki, fahisəlik edəsən, əksinə, bunun üçün sən hədiyyə verirən, sənə hədiyyə verilmir. Bu cəhətdən başqalarına bənzəmirsən”. **35** Buna görə də, ey fahisə, Rəbbin sözünə qulaq as. **36** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Həyəsizlərin aşkara çıxlığı üçün, oynashları fahisəlik edərkən çilpaqlığın açıldığı üçün, bütün iyrənc bütlərindən və onlara qurban verdiyin oğullarının qanından ötrü – **37** bütün burlara görə əyləndiyin bütün oynashlarını – sənin sevdiklərini də, nifrat etdiklərini də bir yera yiğacağam. Onları hər tərəfdən sənə qarşı bir yera yiğacağam. Onların öündə sənə çilpaq edəcəyəm və ayıbını bütünlükələ görəcəklər. **38** Zina edən və qan töken qadınlara verilən cəza ilə səni cəzalandıracaq, qanlı qəzəbimə və qışqanchığımı təslim edəcəyəm. **39** Səni oynashlarının əlinə verəcəyəm. Fahisəlik yuvalarını dağıdacağıq, səcdəgahlarını uçuracaq, paltarlarını əynindən soyunduracaq, zinətlərini əlindən alacaq, sənə lüt və çilpaq qoyacaqlar. **40** Camaati üzərinə qaldıracaq, sənə daşqalaq edəcək və qılıncları ilə parça-parça doğrayacaqlar. **41** Evlərinə od vuracaq, çoxlu qadının gözü öündə sənə cəzalandıracaqlar. Fahisəliyinə son qoyacağam və daha oynashlarına hədiyyə verməyəcəksən. **42** Beləcə sənin üzərində

qəzəbimi yatırdacağam, qısqanlığımı söndürəcəyəm. Mən susacağam və bir daha qəzəblənməyəcəyəm. **43** İndi ki sən cavənlıq günlərini yadına salmadın və bütün bu əməllərinlə Məni hiddətləndirdin, Mən də əməllərinin əvəzini başına gətirəcəyəm” bəyən edir Xudavənd Rəbb. “Bütün iyrənc işlərinə elavə olaraq pozğunluq etmədinmi? **44** Bax məsəl söyləyən hər kəs sənə qarşı bu məsəli deyəcək: ‘Anası necədirə, qızı da elədir’. **45** Sən ərindən və övladlarından ikrəh edən ananın qızısan, sən ərlərindən və övladlarından ikrəh edən bacılarının bacısan. Ananız Xetli, atanız isə Emorlu idi. **46** Böyük bacın öz qızları ilə sənin şimalında yaşayan Samariyadır. Kiçik bacın isə qızları ilə sənin cənubunda yaşayan Sodomdur. **47** Ancaq sən onların yolları ilə də getmədin, onların etdiyi iyrənc işlər qədər də etmədin. Bütün bunları kiçik bir iş sayıb öz əməllərində onlardan da pozğun oldun. **48** Varlığımı and olsun” bəyən edir Xudavənd Rəbb, “bacın Sodomla qızları səninlə qızlarının etdiyi işləri etmedi. **49** Bacın Sodomun və onun qızlarının günahı bundan ibarət idi: qürur, toxluq və qayğısızlıq içinde yaşayarkən məzluma və fəqirə əl tutmadılar. **50** Qürurlanıb Mənim önumdə iyrənc işlər etdilər. Mən bunu görəndə onları rədd etdim. **51** Samariya sənin etdiyin günahların yarısını belə, etməmişdi. Iyrənc işlərdə onları da ötüb keçdin. Beləcə etdiyin iyrənc işlərlə bacılarını saleh kimi göstərdin. **52** Sən da öz rüsvayçılığının yükünü daşı, çünki bacılarını təmizə çıxardin. Etdiyin günahlar onlارından da iyrənc olduğunu görə onlar səndən saleh göründü. Xəcalətdən utan, öz rüsvayçılığının yükünü daşı, çünki bacılarını saleh kimi göstərdin. **53** Sodomdan və onun qızlarından sürgün olunmuşları, Samariyadan və onun qızlarından sürgün olunmuşları, onlarla birgə səndən sürgün olunmuşları yenidən öz yerlərinə qaytaracağam. **54** Onda öz rüsvayçılığının yükünü daşıyacaqsan və etdiyin hər işdən utanacaqsan, çünki sən onlara təsəlli oldun. **55** Bacıların Sodomla qızları əvvəlki vəziyyətlərinə qayidacaq, Samariya ilə qızları əvvəlki vəziyyətlərinə qayidacaq, sən və qızların da əvvəlki vəziyyətinizə qayidacaqsınız. **56** Pisliyin üzə çıxmadan, qürurlu olduğun günlərdə bacın Sodomun adını çəkməzdin. **57** İndi sən ətrafindakıların hamısı ilə birgə Aram qızları və Filist qızları – səni təhqir edən etraf xalqlar tərəfindən rüsvay edilirən. **58** Sən pozğunluğunun və iyrənc əməllərinin cəzasını çəkəcəksən” Rəbb belə bəyən edir. **59** Bəli, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Sən əhdi pozub anda xor baxdin. Buna görə də sən necə etdinsə, Mən də sənə elə edəcəyəm. **60** Ancaq Mən cavənlıq günlərində səninlə etdiyim əhdimi yada salacağam. Səninlə əbədi bir əhd bağlayacağam. **61** Səndən böyük və səndən kiçik bacılarını yanına aldiğın zaman öz əməllərini yada salib utanacaqsan. Qızların olmaq üçün onları sənə verəcəyəm, amma səninlə bağladığım əhdə bu yox idi. **62** Səninlə yenidən əhd bağlayacağam və biləcəksən ki, Rəbb Mənəm. **63** Eləcə bütün etdiklərini bağışladığım zaman bunu yada

salib utanacaqsan, rüsvayçılığından bir daha ağzını açmayacaqsan” Xudavənd Rəbb belə bəyən edir».

17 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, İsrail nəslinə bir tapmaca de və bir məsəl danışib **3** söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Qanadları böyük, ləlkələri uzun, üstü rəngbərəng tüklərlə dolu iri bir qartal Livana uçdu və sidr ağacının başından bir zoğ götürdü. **4** Onun körpə budaqlarının başını qoparıb ticarət ölkəsinə apardı və onu tacirlər şəhərinə qoydu. **5** O torpağın toxumunu götürüb bərəkətli torpaqda əkdi. Söyüd ağacı əkilən kimi onu gur axan suların kənarında yerləşdirdi. **6** O da böyüküb enli, balacaboy bir üzüm meynəsi oldu. Budaqları qartala doğru əyilirdi, kökləri isə altında qalırdı. Beləcə şaxə verən, budaq salan bir üzüm tənəyi oldu. **7** Böyük qanadları, çoxlu tükləri olan başqa iri qartal da var idi. Üzüm tənəyi köklərini ona tərəf döndərdi, budaqlarını əkildiyi ləklərdən ona doğru uzatdı ki, sulansın. **8** O, gur axan suların kənarında, bərəkətli torpaqda əkildi ki, qol-budaq atsın, meyvə yetirsin və möhtəşəm bir üzüm tənəyi olsun”. **9** Sən söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bu üzüm tənəyi bəhərlər olacaqmı? Əvvəlki qartal onun köklərini qırıb meyvalarını qurumaq üçün qoparmayacaqmı? Onun təzə bitən bütün pöhrələri quruyacaq. Kökündən qırıb atmaq üçün böyük qüvvəyə yaxud çoxlu adama ehtiyac olmayacaq. **10** O əkilsə də, bəhrəsi olacaqmı? Şərq küləyi ona toxunan kimi tamamilə qurumayacaqmı? Bəli, bitdiyi ləklərdə quruyacaq”. **11** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **12** «İndi o üşyankar nəslə söylə: “Bu şeylərin mənasını bilmirsinizmi?” Onlara de: “Budur, Babil padşahı Yeruşalıma gəldi, oranın padşahını və başçılarını götürüb Babilə, öz yanına apardı. **13** Padşah nəslindən olan bir nəfəri götürürək onunla əhd kəsib and içirdi. Öləkənin ığid adamlarını da götürüb apardı ki, **14** padşahlıq alçaldılıb daha qalxa bilməsin və əhdinə sadiq olub yerində qalsın. **15** Ancaq Yəhuda padşahı atlar və çoxlu əsgər versinlər deyə elçilərini Misirə göndərərək Babil padşahına qarşı üşyan qaldırdı. O uğur qazanacaqmı? Bu işləri görən salamat qalacaqmı? Əhdi pozan salamat qalacaqmı?” **16** Xudavənd Rəbb bəyən edir: “Varlığımı and olsun ki, hökmən onu taxta oturdan padşahın ölkəsində – Babilədən ələcək, çünki içdiyi anda xor baxdı, bağladıqı əhdi pozdu. **17** Babillilər çoxlu adam qırmaq üçün torpaq qalağı və mühasirə divarları düzəldəndən firon güclü orduşu, böyük qoşunu ilə müharibədə ona kömək edə bilməyəcək. **18** Çünki o, əhdi pozaraq içdiyi anda xor baxdı, söz verdiyi halda bütün bu işləri etdiyinə görə özü də qəcib qurtara bilməyəcək”. **19** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Varlığımı and olsun ki, önumdə içdiyi anda xor baxlığına görə, əhdimi pozduğu üçün onu cəzalandıracağam. **20** Onun üstüne Öz torumu sərəcəyəm, onu Öz tələmə salib gətirəcəyəm. Mənə xəyanət etdiyinə görə orada onu mühakimə edəcəyəm. **21** Onun bütün fərari əsgərləri

qılıncı hələk olacaq, yerdə qalanlar küləyin əsdiyi dörd tərəfə dağılacaq. Onda biləcəksiniz ki, Mən Rəbb bunu söylədim". 22 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Mən hündür sidr ağacının başından Bir zoğ götürüb əkəcəyəm. Onun budaqlarının başından Zərif bir budaq qoparacağam, Onu hündür, dik bir dağın zirvəsində əkəcəyəm. 23 Onu İsrailin uca dağına əkəcəyəm. O, qol-budaq atıb meyvə verəcək, Möhtəşəm bir sidr ağacı olacaq. Hər cür quş onun altına sığınacaq, Budaqlarının kölgəsində yuva quracaq. 24 Bütün cöl ağacları biləcək ki, Hündür ağacı Mən Rəbb alçaltdım, Alçaq ağacı yüksəldim, Yaşıl ağacı qurutdum, Quru ağacı yaşıllaşdırdım. Mən Rəbb bunu söylədim və Hökmən yerinə yetirəcəyəm».

18 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Siz İsrail torpağı üçün "Atalar kal üzüm yedi, Oğulların diş qamaşır" məsəlini söyləyərək nə demək istəyirsiniz? 3 Xudavənd Rəbb bəyan edir: "Varlığımı and olsun ki, daha siz İsraildə bu məsəli söyləməyəcəksiniz. 4 Axi bütün adamlar Mənimdir: atanın canı Mənim olduğu kimi oğulun da canı Mənimdir. Yalnız günah işlədən adam ələcək. 5 Əgər bir adam salehdirsə, ədalətli və saleh işlər görürsə, 6 Dağlarda gətirilən qurbanın yemirsə, Gözlərini İsrail naslinin bütələrinə dikmirsə, Qonşusunun arvadını ləkələmirsə, Aybaşı olan qadınla yaxınlıq etmirsə, 7 Kimsəyə haqsızlıq etmirsə, Borclunun girovunu qaytarırsa, Soyğunçuluq etmirsə, Ac olana çörək verirsə, Çılpaq olanı geyindirirəsə, 8 Sələmələ borc pul vermirsə, Müamilə götürmirsə, Pis əməldən çəkinirsə, İki adam arasında ədalətə mühakimə edirsə, 9 Mənim qaydalarına görə rəftar edirsə, Hökmlərimə sədaqətlə əməl edirsə, Bu adam salehdir və əlbəttə, yaşayacaq" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 10 "Deyək ki bu adamin bir oğlu olur. Əgər bu oğul zorakılıq edib qan tökürsə, Soydaşına qarşı bu işlərdən birini görürsə, 11 Atası bunlardan heç birini etmədiyi halda, Oğul dağlarda gətirilən qurbanın yeyirəsə, Qonşusunun arvadını ləkələyirəsə, 12 Fəqirə və yoxsula haqsızlıq edirsə, Soyğunçuluq edirsə, Girov qaytarmırsə, Gözlərini bütələrə dikirsə, İyrənc işlər görürsə, 13 Sələmələ borc pul verib müamilə götürürsə, Belə oğul yaşayacaqmı? Xeyr, o yaşamayacaq. Bütün bu iyrənc işləri gördüyü üçün öldürülməlidir. Ölümü üçün də özü məsuliyyət daşıyacaq. 14 Deyək ki bu oğulun da bir oğlu olur. Bu oğul atasının etdiyi bütün günahları görüb, Diqqət edərək belə işlər etmirsə, 15 Dağlarda gətirilən qurbanın yemirsə, Gözlərini İsrail nəslinin bütələrinə dikmirsə, Qonşusunun arvadını ləkələmirsə, 16 Kimsəyə haqsızlıq etmirsə, Girov almırsə, Soyğunçuluq etmirsə, Ac olana çörək verirsə, Çılpaq olanı geyindirirəsə, 17 Məzlməndən al çəkirsə, Sələm almırsə, Müamilə götürmirsə, Hökmlərimə əməl edib Qaydalarına görə rəftar edirsə, Atasının günahına görə ölməyəcək, əlbəttə, yaşayacaq. 18 Bu oğulun atası isə ınsafsızlıqla qəddarlıq etdiyi üçün, Soydaşını qarət etdiyinə görə, Xalqı içində pis işlər gördüyü üçün Öz təqsirində ötrü, əlbəttə, ələcək. 19 Ancaq siz **atanın**

etdiyi təqsirin məsuliyyətini nə üçün oğul daşımasın?» deyirsiniz. Oğul ədalətli və saleh işlər gördü, bütün qaydalarına riayət edib onlara əməl etdi. Əlbəttə, bu adam yaşayacaq. 20 Yalnız günah işlədən adam ələcək. Oğul atanın təqsirinin məsuliyyətini daşımaz, ata da oğulun təqsirinin məsuliyyətini daşımaz. Saleh adam salehliyinin, pis adam isə pisliyinin əvəzini alacaq. 21 Pis adam etdiyi bütün günahlardan dönərsə, bütün qaydalarına riayət edib ədalətli və saleh işlər görərsə, əlbəttə, əlməyib yaşayacaq. 22 Etdiyi günahlardan heç biri onun ayağına yazılmayacaq, gördüyü saleh işlərlə yaşayacaq". 23 Xudavənd Rəbb bəyan edir: "Elə bilirsiniz ki, Mən pis adamin ölümündən zövq alıram? İstəyirəm ki, o öz yolundan dönsün və yaşasın. 24 Ancaq saleh adam öz salehliyindən dönüb pislik edərsə, pis adamin etdiyi bütün iyrənc işləri görərsə, yaşayacaqmı? Etdiyi saleh işlərindən heç biri onun ayağına yazılmayacaq. Etdiyi xainlik və işlədiyi günahından ötrü ələcək. 25 Ancaq siz **Xudavəndin yolu düz deyil** deyirsiniz. Ey İsrail nəslı, indi quləq asın: Mənimmi yolum düz deyil? Düz olmayan sizin yollarınız deyilmə? 26 Saleh adam öz salehliyindən dönüb pislik edərsə, buna görə ələcək. Bəli, etdiyi pisliyə görə ələcək. 27 Pis adam da etdiyi pislikdən dönüb ədalətli və saleh işlər görərsə, öz həyatını qoruyar. 28 Bir halda ki diqqət edib elədiyi bütün günahlardan dönürsə, əlbəttə, əlməyib yaşayacaq. 29 Ancaq İsrail nəslı **Xudavəndin yolu düz deyil** deyir. Ey İsrail nəslı, Mənimmi yollarım düz deyil? Düz olmayan sizin yollarınız deyilmə? 30 Buna görə, ey İsrail nəslı, sizin hər birinizi əməllərinizə görə mühakimə edəcəyəm" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. "Tövbə edib bütün günahlarınızdan dönen ki, təqsir sizi məhvə sürükleməsin. 31 Etdiyiniz günahların hamisini üstünüzdən götürün, özünüzdə yeni ərək və yeni ruh yaradın. Nə üçün ələsiniz, ey İsrail nəslı?" 32 Xudavənd Rəbb bəyan edir: "Mən məhv olacaq adamin ölümündən zövq almırıam. Buna görə də günahlardan dönen və yaşayın".

19 Sən İsrail rəhbərləri üçün mərsiyyə oxuyub söylə: 2 "Sənin anan nə idi? Şirlər arasında diş bir şir! O, cavan aslanların içində yatardı, Balalarını bəsləyərdi. 3 O, balalarından birini böyüdü, Bala cavan bir şir oldu. Şikar etməyi öyrəndi, Adamları yeməyə başladı. 4 Millətlər onun xəbərini eşitdi, Bu şir onların quyusuna düşüb ələ keçdi. Burnuna halqa taxib onu Misir torpağına gətirdilər. 5 Dişİ şir boş yerə gözlədiyi, Ümid qalmadığını görəndə Balalarından birini götürüb Cavan bir şir etdi. 6 Bu bala şirlər arasında gəzirdi. O da cavan bir şir olub Şikar etməyi öyrəndi, Adamları yeməyə başladı. 7 Onların qəşərələrini dağıtdı, Şəhərlərini viran etdi. Bu şirin nərə səsindən Öləkə və onun əhalisi dəhşət içində idi. 8 Ətraf ölkələrin millətləri Onun üstüne gəldi, Öz torlarını üzərinə atdı, Bu şir onların quyusuna düşüb ələ keçdi. 9 Onun burnuna halqa taxib qəfəsə saldılar. Onu Babil padşahının yanına gətirdilər. Sonra qalaya saldılar ki, İsrail dağları üzərində Bir daha səsi eşidilməsin. 10 Sənin

anan da çay kollarındaki bağında əkilmiş bir üzüm tənəyi kimi idi. Bol sulardan bəhərli oldu, Çoxlu qol-budaq verdi. **11** Onun budaqları Padşah əsası olacaq qədər gücləndi, Boyu hündür ağaclarla qədər ucaldı, Onun çoxlu budaqları ilə Hündürlüyü görünürdü. **12** Ancaq onu qəzəblə Kökündən çıxarıb yerə atılar, Şərq küləyi onun meyvəsini qurutdu, Möhkəm budaqları qoparıldı, Onlar qurudu, Onları od yandırıb-yaxdı. **13** O indi Çöldə, quraq və susuz torpaqda əkildi. **14** Gövdəsinin bir budağından od çıxdı, Onun meyvəsini yandırıb-yaxdı. Onda padşah əsası olmaq üçün Bir möhkəm budaq da qalmadı". Bu bir mərsiyə idi, mərsiyə olaraq da qalacaq».

20 Sürgünlüyüümüzün yedinci ilində, beşinci ayın

onuncu günü İsrailin bəzi aqsaqqalları Rəbdən soruşmaq üçün galib önumdə oturdu. **2** Mənə Rəbbin bu sözü nazıl oldu: **3** «Ey bəşər oğlu, İsrail aqsaqqallarına söyləib bildir ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Siz Məndən soruşmağa gəldinizmi? Varlığımı and olsun ki, Mən sizin çağırışınıza cavab verməyəcəyəm" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **4** Onları mühakimə edəcəksənmi, ey bəşər oğlu, mühakimə edəcəksənmi? Onlara atalarının iyrənc işlərini bildirib söylə ki, **5** Xudavənd Rəbb belə bəyan edir: "O gün Mən İsraili seçdim, Yaqub nəslinin övladlarına and içdim, Misir torpağında Özümü onlara aşkar etdim və **«Allahınız Rəbb Mənəm»** deyə and içdim. **6** O gün söz verdim ki, onları Misir torpağından özləri üçün nəzərdə tutduğum bütün ölkələrdən gözəl olan, süd və bal axan torpağa çıxarıcağam. **7** Mən onlara dedim: «Hər kəs gözünə xoş gələn iyrənc şəyləri atısm. Özünüüzü Misir bütərləri ilə murdarlamayın, Allahınız Rəbb Mənəm». **8** Ancaq onlar Mənə qarşı üsyankar oldu və qulaq asmaq istəmədi. Heç biri gözünə xoş gələn iyrənc şəyləri atmadı və Misir bütərlərindən el çəkmədi. Ona görə Mən dedim: **«Misir torpağında qəzəbimi üstlərinə tökəcəyəm, hədsiz qızışlığımı onlara göstərəcəyəm».** **9** Ancaq Mən Öz adımnınamən elə etdim ki, aralarında yaşadıqları millətlərin gözündə adımlı ləkələnməsin, çünki bu millətlərin gözü önünde İsrail övladlarını Misir torpağından çıxarmaqla Özümü onlara göstərdim. **10** Mən onları Misir torpağından çıxarıb səhraya götirdim. **11** Onlara qaydalarımı verib hökmərimi bildirdim. Əgər insan bu hökmərə əməl etsə, onların vasitəsilə yaşayar. **12** Onlara Öz Şənbə günlərimi də verdim ki, Mənimlə onların arasında əlamət olsun və onları təqdis edənin Mən Rəbb olduğunu bilsinlər. **13** Ancaq İsrail nəslisi səhrada Mənə qarşı üsyankar oldu. Qaydalarımı görə rəftar etmədilər, hökmərimi rədd etdilər. Əgər insan bu hökmərə əməl edərsə, onların vasitəsilə yaşayar. Onlar Mənim Şənbə günlərimə də heç məhəl qoymadı. Ona görə Mən dedim: **«Səhrada onları məhv etmək üçün qızışlığımı üstlərinə tökəcəyəm».** **14** Ancaq Mən Öz adımnınamən elə etdim ki, millətlərin gözündə adımlı ləkələnməsin, çünki bu millətlərin gözü önünde İsrail övladlarını Misirdən çıxarmışdım. **15** Mən də səhrada onlara and içdim ki, onları bütün ölkələrdən

gözəl olan, özlərinə verdiyim süd və bal axan torpağa gətirməyəcəyəm. **16** Çünkü hökmərimi rədd etdilər, qaydalarımı görə rəftar etmədilər və Şənbə günlərimə məhəl qoymadılar. Ona görə ki onların ürəkləri bütərlərinə tərəf meyl edirdi. **17** Ancaq Mənim onlara yazığım geldi, onları hələk etmədim və səhrada qırıb-çatmadım. **18** Səhrada onların övladlarına dedim: **«Atalarınızın qaydasına görə rəftar etməyin, hökmərinə riayət etməyin və onların bütərləri ilə özünüüzü murdarlamayın.** **19** Allahınız Rəbb Mənəm. Mənim qaydalarımı görə rəftar edin, hökmərimə riayət edin və onlara əməl edin. **20** Şənbə günlərimi təqdis edin. Qoy onlar Mənimlə sizin aranızda əlamət olsun. Onda biləcəksiniz ki, Allahınız Rəbb Mənəm». **21** Ancaq övladlar da Mənə qarşı üsyankar oldu. Qaydalarımı görə rəftar etmədilər, hökmərimə riayət və əməl etmədilər. Əgər insan bu hökmərlərə əməl etsə, onların vasitəsilə yaşayar. Onlar Mənim Şənbə günlərimə də məhəl qoymadı. Ona görə Mən dedim: **«Səhrada onları məhv etmək üçün qəzəbimi üstlərinə tökəcəyəm, hədsiz qızışlığımı onlara göstərəcəyəm».** **22** Ancaq Mən onlardan el götürdüm və bunu Öz adımnınamə etdim ki, millətlərin gözü önünde İsrail övladlarını çıxarmışdım. **23** Mən səhrada özlərinə and içib dedim ki, onları millətlərə arasına yayacağam, ölkələrə arasına sapalayacağam. **24** Çünkü onlar hökmərimə əməl etmədi, qaydalarımı rədd etdi, Şənbə günlərimə məhəl qoymadı və gözələri atalarının bütərlərinə dikildi. **25** Mən də onlara xeyirli olmayan qaydalar və həyat verə bilməyən hökmərə verdim. **26** İmkən verdim ki, hər ilk doğulan övladı oddan keçirərk qurban etdikləri hədiyyələrlə özlərini murdarlaşdırılar. Bunu etdim ki, onları dəhşətə salım, qoy bilsinlər ki, Rəbb Mənəm". **27** Ey bəşər oğlu, buna görə də İsrail nəslinə müraciət edib söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: **«Atalarınız bununla yenə xəyanət edərək Mənə kürfət etdi.** **28** Mən onları vəd etdiyim torpağa gətirəndə hər yüksək təpəni, hər qollu-budaqlı ağacı görüb qurbanlarını orada kasdırılar, Mənim qəzəbimə sabəb olan qurbanlarını orada təqdim etdilər, ətirli təqdimlərini orada qoydular və içmə təqdimlərini orada səpdiylər. **29** Ona görə Mən onlara dedim: **«Getdiyiniz o sadəgah nədir?»** Bura indiyə qədər Barma adlanır". **30** Buna görə də İsrail nəslinə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: **«Siz atalarınızın yolu ilə gedib onların iyrənc işləri ilə pozğunluq edərək özünüüzü murdar edərsinizmi?»** **31** İndiyə qədər hədiyyələr keçirək oğullarınızı oda qurban verərk özünüüzü bütərlərinizlə murdar edirsınız. Hələ bununla da Məndən soruşmaq istəyirsiniz, ey İsrail nəslisi?" Xudavənd Rəbb bəyan edir: "Varlığımı and olsun ki, Məndən soruşmağımıza icazə verməyəcəyəm. **32** Ağlıniza gələn şey heç vaxt həyata keçməyacək. Siz deyiriniz: **«Millətlər, yadelli tayfalar kimi biz də ağaca və daşa sitayış edəcəyik».** **33** Xudavənd Rəbb bəyan edir: "Varlığımı and olsun ki, sizin üzərinizdə qüdrətli əllə, uzanan qolla və güclü qəzəblə hökmən padşahlıq edəcəyəm. **34** Mən sizi qüdrətli əllə, uzanan

qolla və güclü qəzəblə xalqlar arasından çıxaracağam, səpələndiyiniz ölkələrdən bir yerə toplayacağam. **35** Sizi xalqların səhrasına gətirəcək və orada üz-üzə mühakimə edəcəyəm. **36** Atalarınızı Misir torpağının səhrasında necə mühakimə etdimsə, sizi də eləcə mühakimə edəcəyəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **37** “Sizi əsanın altından keçirəcək və əhdələ bağlayacağam. **38** Sizin aranızdan Mənə qarşı üsyankar olanları və qanunsuzluq edənləri ayıracığam. Onları müvəqqəti qaldıqları ölkədən çıxaracağam, ancaq İsrail torpağına girməyəcəklər. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm”. **39** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Siz ey İsrail nəslı, gedin hər biriniz öz bütülrinizə qulluq edin. Ancaq bundan sonra Mənə qulaq asacaq, hədiyyələriniz və bütülrinizlə bir daha müqəddəs adımı ləkələməyəcəksiniz”. **40** Xudavənd Rəbb bəyan edir: “Müqəddəs dağım olan İsrailin uca dağında, həmin ölkədə hamı – bütün İsrail nəslə Mənə qulluq edəcək. Orada onlardan razı olacağam. Bütün müqəddəs şeylərinizlə birgə təqdimlərinizi və ən seçmə hədiyyələrinizi sizdən qəbul edəcəyəm. **41** Sizin arasında çıxardığım və səpələndiyiniz ölkələrdən topladığım zaman atırlı təqdim kimi sizdən razı qalacağam. Millətlərin gözü öündə sizin aranızda müqəddəs tutulacağam. **42** Sizi atalarınıza verməyi və etdiyim torpağa – İsrail torpağına gətirdiyim zaman biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. **43** Orada əməllərinizi və bütün işlərinizi yada salacaqsınız, bu işlərlə siz özünüüzü murdar etdiniz. Etdiyiniz bütün pisliklərə görə öz-özünüüzdən iyrənəcəksiniz. **44** Ey İsrail nəslı, pis əməllərinizə və pozğun işlərinizə görə deyil, ancaq Öz adıma naminə sizinlə belə rəftar edəndə biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir». **45** Mənə yenə Rəbbin sözü nazil oldu: **46** «Ey bəşər oğlu, üzünü cənuba doğru çevirib cənuba tərəf daniş və Negev meşəsinə qarşı peyğəmbərlik et. **47** Negev meşəsinə söylə ki, Rəbbin sözünü dinləsin. Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən sənin içində od yandıracağam və səndə olan bütün yaşıl və quru ağacları yandırıb-yaxacaq. Alışan alov sənməyəcək, canubdan şimala qədər bütün üzlər odda qovrulacaq. **48** Bütün bəşər görəcək ki, odu Mən Rəbb alişirdim və o sənməyəcək”. **49** Mən dedim: «Ah, ya Xudavənd Rəbb! Onlar manım barəmdə belə deyir: “Bu adam ancaq məsəllərlə daniş, elə deyilmə!”»

21 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, üzünü Yeruşalıma tərəf çevirib Müqəddəs məkanlara qarşı daniş və İsrail torpağının əleyhinə peyğəmbərlik et. **3** Sən İsrail torpağına söylə ki, Rəbb belə deyir: “Budur, Mən sənin əleyhinəyəm. Qılincimi qınından çıxaraq sənin içində olan salehi də, pis adımı da qırıb-çatacağam. **4** Sənin içində olan salehi də, pis adımı da qırıb-çatıım deyə Mənim qılincım cənubdan şimaladək ərazidə yaşayan bütün bəşərin üzərinə enmək üçün qınından çıxacaq. **5** Onda bütün bəşər biləcək ki, Mən Rəbb qılincimi qınından çıxardım və bir daha yerinə qayıtmayacaq”. **6** İçini çək, ey bəşər oğlu, sən belini büküb onların gözü öündə acı-acı içini çək. **7** Onlar sənə “Nəyə

görə içini çəkirsən?” söyləyəndə onlara deyərsən: “Gələn xəbərə görə. Hər türək əriyəcək, hər əl yanına düşəcək, bütün ruhlar zəifləyəcək və bütün dizlər titrəyəcək. O xəbər galır, bunlar yerinə yetəcək” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **8** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **9** “Ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik edib söylə ki, Xudavənd belə deyir: “Söylə ki, qılinc, qılinc itilənib, cilalanıb. **10** Öldürmək üçün itilənib, Şimşək kimi çaxsın deyə cilalanıb. Necə sevinə bilərik? Qılinc oğlumun əsasına Hər hansı bir əl ağacı kimi xor baxdı. **11** Qılinc əldə tutulmaq üçün Cilanınmağa verildi. Öldürənin əlinə verilsin deyə itilənib cilalandı. **12** Ey bəşər oğlu, fəryad edib ağla. Çünkü bu qılinc xalqımı və Bütün İsrail rəhbərlərinə qarşı qalxıb. Onlar xalqımla birgə Qılınca təslim edildi. Bunun üçün sına döy”. **13** Xudavənd Rəbb bəyan edir: “Qarşıda sınaq var. Qılincin xor baxlığı əsa Daha salamat qalmazsa, nə olar? **14** Sən ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik et, əllərini bir-birinə vur. Qoy qılinc iki, üç dəfə vursun. O öldürən bir qılincdır, Çoxlu adam qırın, insani hər tərəfdən saran qılincdır. **15** Onların ürəyi ərisin, Yerə sərirlənlər çox olsun deyə Bütün darvazalarında qırığın qılinci qoydum. Ah, o, şimşək kimi parıldadı, Öldürmək üçün sıyrıldı. **16** Ey qılinc, sağa-sola dönüb kəs, Sağə dən, sola dən, Üzün hara əvrilsə, ora get. **17** Mən də əllərimi bir-birinə vuracağam, Beləcə qəzəbimi yatırdacağam. Bunu Mən Rəbb söylədim”. **18** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **19** «Sən ey bəşər oğlu, Babil padşahının qılincının gəlməsi üçün iki yol hazırla, ikisi də bir ölkədən çıxın. Bir yerdə nişan qoy, onu şəhər yolunun başında qoy. **20** Qılinc Ammon övladlarının Rabba şəhərinə, Yəhudaya və qalalı Yeruşalıma yönəlsin deyə yol hazırla. **21** Çünkü Babil padşahı yolayırıcında – iki yolun başında falçılıq etmək üçün dayanacaq. Oxları qarışdıracaq, ev bütürlərindən soruşacaq, kasılən bir heyvanın qaraciyərinə baxacaq. **22** Onun sağ əlində Yeruşalımi göstərən fal var. Orada qoçbaşı alətləri qoyacaq, öldürmək əmri verəcək, döyüş nidası ucaldacaq, qoçbaşı alətlərinin darvazaların öündən qoyacaq, torpaq qalağı və mühasirə divarları düzəldəcək. **23** Onunla and içib saziş bağlayanlar falın yalan olduğunu güman edəcək. Ancaq padşah təqsirlərini xatırlayıb onları əsir alacaq. **24** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “İndi ki təqsirlərini və üsyankarlığını göstərməklə bunları yada saldınız, bütün işlərinizdə günahlarınız aşkara çıxdı və yada salındınız, mütləq əsir düşəcəksiniz. **25** Sən ey murdar və pis olan İsrail rəhbəri, günün çatdı, nəhayət, cəza vaxtin geldi”. **26** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Çalmanı və tacı götür. Daha bu belə olmayıacaq. Alçalanı yüksəlt, yüksələni alçalt. **27** Viran, viran, viran qoyacağam şəhəri! Haqq sahibi gələnə qədər bərpa olunmayıacaq. Mən şəhəri ona verəcəyəm”. **28** Sən ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik edib söylə ki, Ammonlular və onların etdikləri təhqirə görə Xudavənd Rəbb belə deyir: “Qılinc, qılinc həlak etmək üçün sıyrılıb, Qırığın üçün itilənib ki, Şimşək kimi parlasın. **29** Elə bir zamanda ki Sənə boş görüntülər görünür,

Sənə yalan falçılıq açırlar. Öləmli olan pis adamların Boyunlarına enəcəksən, ey qılinc! Bu adamların günü çatdı, Nəhayət, cəza vaxtı geldi. **30** Qılinc qırına qoyulsun! Səni yaradıldığın yerdə, Doğulduğun ölkədə mühakimə edəcəyəm. **31** Qəzəbimi üstünə tökəcəyəm, Hiddətimin odunu üstünə püfləyəcəyəm, Səni vəhşi adamlara təslim edəcəyəm. Onlar məhv etməkdə mahirdir. **32** Sən oda qida olacaqsan, Ölkə içində qanın tökləcək. Daha yada salınmayacaqsan, Çünki Mən Rəbb bunu söylədim».

22 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Sən ey bəşər oğlu, mühakimə edəcəksənmi, qan tökən şəhəri mühakimə edəcəksənmi? Gal bütün iyrancı işlərini ona bildir. **3** Ona söyla ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Əcali gəlsin deyə öz içində qan tökən bütür düzəldərək özünü murdarlayan şəhər! **4** Sən tökdiyün qana görə təqsirkar oldun, düzəldtiyin bütür görə murdar oldun. Sən əcəlini yaxınlasdırdın, ömrün sona çatdı. Buna görə də səni millətlər içində rüsvayılıq, bütün ölkələr arasında istehza hədəfinə çevirdim. **5** Ey adı pisliyə çıxan, fitnə dolu şəhər, yaxın olanlar da, uzaq olanlar da sənə istehza edəcək. **6** Budur, sənin içində olan hər bir İsrail rəhbəri əlindən gəldiyi qədər qan tökür. **7** Sənin içində ata-anaya hörmət edilmir, sənin içində qəribə qarşı zoraklıq, yetimə və dul qadına haqsızlıq edilir. **8** Müqəddəs şeylərimə xor baxdin, Şənbə günlərimə məhəl qoymadın. **9** Sənin içində qan tökmək istəyən böhtənçi adamlar var. Sənin içində dağlarda gətirilən qurbanın yeyir, şəhvətə qapılırlar. **10** Sənin içində ögey anaları ilə yatanlar, ayağı olub murdarlanan qadınları zorlayanlar var. **11** Sənin içində kimi qonşusunun arvadı ilə iyrancı iş edir, kimi həyasiqliqla gəlinini murdar edir, kimi öz atasının qızını – bacısını zorlayır. **12** Sənin içində qan tökmək üçün rüşvət alırlar. Sələm və müəamilə ilə pul verirsən, zoraklıqla qonşularından haqsız muzd alırsan. Beləcə Məni unutdun” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **13** “Əldə etdiyin haqsız muzddan ötrü və sənin içində tökülen qana görə əllərimi bir-birinə vururam. **14** Sənə qarşı hərəkətə gəldiyim gün ürəyində taqət olacaqmı, qollarında qüvvət qalacaqmı? Mən Rəbb bunu söylədim və hökmən yerinə yetirəcəyəm. **15** Səni millətlər arasına yayacağam, ölkələr arasına səpaləyəcəyəm, içindəki murdarlığı məhv edəcəyəm. **16** Millətlərin gözündə ləkələnəcəksən. Onda biləcəksən ki, Rəbb Mənəm”. **17** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **18** «Ey bəşər oğlu, mənim üçün İsrail nəslü metal tullantısına çevrilib. Hamısı soba içində qalan tunca, qalaya, dəmirə, qurğuşuna bənzəyir, gümüş tullantısı kimidir. **19** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “İndi ki hamının metal tullantısı kimi oldunuz, Mən siz Yeruşəlimə yiğacagam. **20** Əritmək üçün odu üfürüb gümüşü, tuncu, dəmiri, qurğuşunu və qalayı necə sobada toplayırlarsa, Mən də eləcə sizi qəzəb və hiddətimlə toplayacağam, sizi şəhərə qoyub əridəcəyəm. **21** Sizi toplayıb qəzəbimin odunu üstünüzə üfürəcəyəm və şəhərin içində əriyəcəksiniz. **22** Soba içində gümüş

necə əridilirsə, siz də şəhərin içində əriyəcəksiniz. Onda biləcəksiniz ki, üstünüzə qəzəbimi tökən Mən Rəbbəm”. **23** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **24** «Ey bəşər oğlu, ona söyla: “Sən qəzəb günündə təmizlənməmiş, üstünə yağış yaqmamış bir torpaqsan. **25** Ölkənin peyğəmbərləri nərildəyən, ovunu parçalayan aslan kimi orada tələ qurdu, canlara qiydı, xəzinə və qiyməli şeylər ələ keçirdi, şəhərdə çoxlu qadınları dul qoydu. **26** Kahinləri Mənim qanunumu pozdu, müqəddəs şeylərimi murdarlaşı, müqəddəs şeyi adı şeydən ayırmadı, murdar şeylə pak şey arasındakı fərqi öyrətmədi. Onlar Mənim Şənbə günlərimə göz yumdu və müqəddəsliyimə etinasızlıq etdi. **27** Ölkə içindəki başçıları ovunu parçalayan canavar kimidir, haqsız muzd əldə etmək üçün qan tökür, cana qiyırlar. **28** Peyğəmbərləri uydurma görüntülər görür, yalan fal açaraq bu günahların üstünə suvaq vurur. Mən Rəbb ələ demadiyim halda Xudavənd Rəbb belə deyir, söyləyirlər. **29** Ölkə xalqı isə bir-birini qarət edərək soyğunluqla məşğuldur. Onlar məzlumu və fəqiri incidir, haqsız yerə qəribə zülm edir. **30** Onların içində bir adam axtardım ki, divarı təmir etsin və Mənim hüzurunda ölkə naminə divardakı dəliklərin önündə dayansın ki, oranı yerlə yeksan etməyim, ancaq belə adam tapmadım. **31** Buna görə də üstlərinə qəzəbimi tökəcəyəm, hiddətimlə onları yandırıb məhv edəcəyəm. Əməllərinin əvəzini başlarına gətirəcəyəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

23 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, eyni ananın qızları olan iki qadın var idi. **3** Onlar cavənliliklərində Misirdə olarkən fahışəlik etdi. Onların döşləri orada əlləşdirildi, qızlıq sinələrinə orada əl sürtüldü. **4** Bu qadınlardan böyüyüünün adı Ohola, bacısının isə Oholiva idi. Onlar Mənimki oldu, oğullar və qızlar doğdu. Ohola Samariyaya, Oholiva Yeruşəlimə verilən addır. **5** Ohola Mənimki olarkən fahışəlik etdi. Oynışları olan qonşu Aşşurlulara aludə oldu. **6** Onların hamısı mavi palta geyinmiş valılar və başçılar, cəzibədar cavanlar, atlara minmiş adamlar idı. **7** Onlara fahışəlik etdi. Onların hamısı Aşşurun ən seçmə adamları idı. Ohola kimə aludə oldusa, onun bütün bütür ilə özünü murdar etdi. **8** Misirdə başladığ fahışəliyindən əl çəkmədi. Çünki cavanlığında onunla yatmışdır, qızlıq sinəsinə əl sürtmişdülər, şəhvətlərini onun üstünə tökmüşdülər. **9** Buna görə də onu aludə olduğu oynışlarına – Aşşur övladlarına təslim etdim. **10** Omlar Oholının ayibini açıdı, oğullarını və qızlarını əlindən aldı, özünü isə qılıncla öldürdü. O, qadınları arasında rüsvay oldu, onun hökmünü yerinə yetirdilər. **11** Onun bacısı Oholiva bunu gördü, amma Oholivanın şəhvəti daha qızığın, fahışəliyi bacısından daha betər idi. **12** O da qonşuları Aşşur övladlarına – valilərə və başçılarla, dəbdəbə ilə geyinmiş, atlara minmiş adamlara aludə oldu. Onların hamısı cəzibədar cavanlar idı. **13** Mən gördüm ki, o da murdarlanıb və hər iki qadın eyni yolu gedir. **14** Oholiva

get-gedə fahişəliyini artırdı, çünkü divara oyulmuş insan təsvirlərini – 15 bellərinə qurşaq, başlarına böyük çalma bağlamış Xaldeylilərin qırmızı rəngli şəkillərini gördü. Onların hamısı əsillərinə görə Xaldey ölkəsindən olan Babil zabitlərinə bənzəyirdi. 16 Oholiva görən kimi onlara aludə oldu və onların yanına – Xaldey ölkəsinə qasidlər göndərdi. 17 Babil övladları Oholivanın yanına, işrət yatağına gəlib şəhvətləri ilə onu murdarladı. On onlarla murdar olandan sonra onlardan iyrəndi. 18 O, fahişəliyini göstərəndə, ayıbını açında ürəyim bacısından iyrənən kimi ondan da iyrəndi. 19 Misir torpağında fahişəlik etdiyi gənclik çağını yada salib fahişəliyini daha da artırdı. 20 Cinsiyyət üzvü eşşeyinkı kimi, toxumları ayğırınkı kimi olan oynaşlarına aludə oldu. 21 Beləcə sən gənclik çağında etdiyin pozğunluğa qaytdın. O zaman Misirlilər sənin sinənə əl sürtərək cavan döşlərini əlləşdirirdi. 22 Buna görə də, ey Oholiva, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bax iyrəndiyin oynaşlarını sənə qarşı təhrik edəcək, hər tərəfdən sənin üstünə gətirəcəyəm. 23 Babillilərlə bütün Xaldeyliləri, Peqod, Sha və Qoa xalqını, bütün Aşşurluları gətirəcəyəm. Onlar cazibədar cavanlar, valilər, başçılar, zabitlər və məşhur adamlardır. Hamısı da atlara minib. 24 Onlar silahlarla, mühərabə və yük arabaları ilə, çoxlu xalqdan ibarət qoşunla üstünə galəcək, sıpərlə, qalxanla və dəbilqə ilə hər tərəfdən sənə qarşı düzülləcəklər. Hökm etmək ixtiyarını onlara verəcəyəm, öz hökmərinə görə səni mühakimə edəcək. 25 Qısqanchığımı sənə qarşı çevirəcəyəm, səninlə qəzəbələ rəftar edəcəklər. Burnunu və qulaqlarını kəsib salacaqlar, sağ qalanların qılınca hələk olacaq. Oğullarını və qızlarını əsir alacaqlar, sağ qalanlarını od yandırıb məhv edəcək. 26 Sənin palтарını soyunduracaq, gözəl bəzəklərini alacaqlar. 27 Beləcə Misir torpağından gətirdiyin pozğunluğuna və fahişəliyinə son qoyacağam. Bu şeylərin artıq həsrətini çəkməyəcək, daha Misiri yada salmayacaqsan”. 28 Çünkü Xudavənd Rəbb belə deyir: “Səni nifrət etdiyin adamlara, iyrəndiyin adamlara təslim edəcəyəm. 29 Onlar səninə nifrətlə rəftar edəcək, bütün zəhmətinin bəhrəsini əlindən alacaq, səni lüt və çilpaq qoyacaq. Beləcə fahişəliyinin ayıbı üzə çıxacaq. Pozğunluğun və fahişəliyin 30 bunları sənin başına gətirdi, çünkü başqa millətlərlə birgə fahişəlik etdin, onların bütürləri ilə murdar oldun. 31 Öz bacının yolu ilə getdin. Buna görə də onun kasasını sənin əlinə verəcəyəm”. 32 Xudavənd Rəbb belə deyir: “Sən bacının kasasından içəcəksən. O dərin və genişdir. Sənə gülüb istehza edəcəklər, Çünkü dopdolu bir kasadır. 33 Sərxoşluq və kədərlə dolacaqsan. Bacın Samariyanın kasası Dəhşət və viranəlik kasasıdır. 34 Bu kasadan içəcəksən, Onu boşaldacaqsan, Parçalarını gəmərirəcəksən, Kōksünü yırtacaqsan”. Çünkü bunu Mən söylədim, Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 35 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “İndi ki Məni unutdun, Mənə arxa çevirdin, pozğunluğun və fahişəliyin üçün cəzəni çək”. 36 Rəbb mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, Oholivan və Oholivani mühakimə edəcəksənmi? Elə isə iyrənc

işlərini özlərinə bildir. 37 Çünkü onlar xəyanət etdi və əlləri qana batıb. Onlar bütlərə səcda edib xəyanət etdi. Hətta Mənim üçün doğduqları oğullarını bütlərə yemək olmaq üçün təqdim etdilər. 38 Mənə qarşı hələ bunları da etdilər: həmin gün Müqəddəs məkanımı murdar etdilər, Şənbə günlərimə məhəl qoymadılar. 39 Onlar bütləri üçün övladlarını kəsdiyikdən sonra həmin gün Müqəddəs məkanımı gırərək oranı murdarladılar. Üstəlik bunu məbədinin ortasında etdilər. 40 Bundan başqa, qasidlər göndərib uzaqdan gələn adamlar gətirdilər. Bu adamlar gələndə sən onlar üçün yuyundun, gözlərinə sürmə çəkdi və bər-bəzək taxdır. 41 Möhtəşəm divan üzərində oturdun. Onun öündə hazırlanmış süfrə var idi. Mənim buxurumu və zeytun yağımı onun üstüna qoysun. 42 Ətrafında kef edən bir dəstənin gurultusu yüksəldi. Bayağı adamlar dəstəsi ilə səhradan Sevillar oraya gətirildi. O iki qadının biləklərinə bilərziklər, başlarına şərəf tacları qoysular. 43 Mən zinakarlıqda qarışmış qadın barədə dedim: “İndi qoy onlar bu qadınla zina etsin, çünkü o, fahişədir”. 44 Fahişənin yanına girən kimi onun yanına girdilər. Beləcə pozğun qadınlar olan Ohola ilə Oholivanın yanına girdilər. 45 Amma saleh adamlar zina edən qadına verilən cəzani, qan tökən qadına verilən cəzani onlara verəcək, çünkü bu qadınlar zina edib və əlləri qana batıb. 46 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Üstlərinə bir qoşun gətir və onları dəhşətə, talana düber et. 47 Bu qoşun onları daşqalaq edəcək və qılıncla doğrayacaq. Oğullarını və qızlarını öldürüb evlərini yandıracaqlar. 48 Ölkədə olan pozğunluğa son qoysacağım. Bütün qadınlar bundan dərs alıb sizin kimi pozğunluq etməyəcək. 49 Pozğunluğunuuzun cəzasını öz başınıza gətirəcəklər. Bütənlərinizə tapınmağınızın əvəzini alacaqsınız. Onda biləcəksiniz ki, Xudavənd Rəbb Mənəm”».

24 Sürənlilikümüzün doqquzuncu ilində, onuncu ayın onuncu günü mənə Rəbbin bu sözü nazıl oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, bu günün, məhz bu günün tarixini qeyd elə. Çünkü Babil padşahı məhz bu gün Yeruşəlimi mühəsirəyə aldı. 3 Bu üsyankar xalqa bir məsələ dənisişəb söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Qazanı oda qoy, oda qoy, içində su doldur. 4 Ətin parçalarını, ən yaxşı parçalarını, Budu və döşü oraya yığ. Onu seçilmiş sümüklərlə doldur. 5 Sürüdən ən yaxşı heyvanları götür, Qazanın altına isə odun yiğ. Qoy içindəki su qaynasın ki, Qazandakı sümükləri də bişsin”. 6 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Qan tökən şəhərin vay halına! Ora pas tutmuşdur, Öz pasından təmizlənməmiş qazana bənzəyir. Püşk etmadan əti parça-parça qazandan çıxarın. 7 Çünkü onun tökdüyü qan hələ içindədir. Qanı tozla örtmək üçün hətta yerə də tökmədi, Düz çilpaq qaynanın üstünə axıtdı. 8 Mən də qəzəbi alovlandıraq Qısas alınsın deyə Onun qanını çilpaq bir qayanın Üstünə tökdüm ki, örtülməsin”. 9 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Qan tökən şəhərin vay halına! Mən də odun qalağımı böyübəcəyəm. 10 Odunları yiğ, odu alovlandır,

Əti yaxşı birşir, Ədviyyatını qat, Sümüklər də yansın. **11** Onun közləri üstünə Qazanı boş qoy ki, qızsin, Misi yansın, içindəki murdarlığı getsin, Pasi ərisin. **12** Bütün zəhmət hədər getdi, Qalın pası ərimək bilmir, Pasi odla da çıxmır. **13** Etdiyin pozğunluq səni murdarladı, Səni təmizləmək istədim, Amma sən təmizlənmək istəmadın. Sən qarşı qəzəbim yatana qədər Öz murdarlığından təmizlənməyəcəksən. **14** Mən Rəbb bunu söylədim, Vaxt çatdı ki, yerinə yetirim. Çəkinməyəcəyəm, acımayacağam, Peşman olmayacağam. Adətlərinə və əməllərinə görə cəzalanacaqsən” Xudavənd Rəbb belə deyir». **15** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **16** «Ey bəşər oğlu, gözündə çox qiymətli olan bir nəfəri bir zərba ilə əlindən alacağam. Amma sən yas tutma, ağlayıb göz yaşı tökmə. **17** İçin-için ağla, ölürlər üçün yas tutma. Çalmanın başına qoyub çarığını ayağına gey. Üzünün alt hissəsini örtmə, yas tutanların çörəyini yemə». **18** Mən səhər xalqa bu sözləri söylədim. Axşamüstü arvadım öldü. Ərtəsi gün səhər mənə əmr olunanı etdim. **19** Xalq mənə dedi: «Etdiyin bu şeylərin biza nə dəxli var? Biza bildirməzsən?» **20** Mən onlara dedim: «Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **21** İsrail nəslinə söyla ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Öyündüyünüz güc mənbəyinizi, gözünüzdə an qiymətli olan şeyi, ürəyinizin arzusunu olan Müqəddəs məkanının murdarlanmasına izin verəcəyəm. Arxada qoyduğunuz oğullarınız və qızlarınız qılıncdan keçiriləcək. **22** Mən nə etdiməsə, siz də elə edəcəksiniz: üzünüzün alt hissəsini örtməyəcəksiniz, yas tutanların çörəyini yeməyəcəksiniz. **23** Çalmanız başınızda, çarığınız ayağınızda olacaq. Yas tutmayacaq, ağlamayacaqsınız, ancaq təqsirlərinizin içində əriyib yox olacaq, baş-başa verib inlayəcəksiniz. **24** Yezekel sizə bir əlamət olacaq: o nə edəcəksiz, siz də onu edəcəksiniz. Bu hadisələr olanda biləcəksiniz ki, Xudavənd Rəbb Mənəm”. **25** Sən ey bəşər oğlu, qalalarını, sevinc və izzətlərini, gözlərində qiymətli olan şeyi, ürəklərinin arzusunu, oğulları ilə qızlarını onlardan aldığım vaxt – **26** o gün falakətdən qaçıb qurtulan bir nəfər galib sənə bu xəbəri bildirəcək. **27** O gün bu qəçağın yanında dilin açılacaq, onunla danişacaq, artıq dinnəz qalmayacaqsən. Beləcə onlar üçün bir əlamət olacaqsən. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm».

25 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, üzünü Ammon övladlarına tərəf çevir və onların əleyhinə peyğəmbərlik et. **3** Ammon övladlarına söyla ki, Xudavənd Rəbbin sözünü dinişinlər. Xudavənd Rəbb belə deyir: “Siz Müqəddəs məkanım ləkələnəndə, İsrail torpağı viran ediləndə və Yəhuda nəslisi sürgünə gedəndə nə yaxşı» dediniz. **4** Buna görə də Mən icazə verəcəyəm ki, şərqi xalqları sizin torpağınızı fəth etsin. Onlar torpağınızda yurd salacaq, çadır quracaq. Meyvalərinizi onlar yeyəcək, südünüzü onlar içəcək. **5** Rabbanı dəvələr üçün otlaga, Ammon övladlarının torpağını sürürlər üçün ağla çevirəcəyəm. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm”. **6** Xudavənd Rəbb belə deyir: “İndi ki siz əllərinizi bir-birinə

vurub ayaqlarınızı yerə döydünüz və İsrail torpağını təhqir edib fəlakətinə bütün qəlbinizlə sevindiniz, **7** Mən də sizə qarşı əlimi uzadıb sizi qarət malı kimi millətlər arasında bölgüsürəcək, xalqlar sırasından silib-atacaq, ölkələr içindən yox edəcək və məhv edəcəyəm. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm”. **8** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Moav və Seir xalqi deyir ki, budur, daha Yəhuda nəslinin başqa xalqlardan fərqi yoxdur. **9** Buna görə də Mən Moavin sərhədini açıb ölkənin şöhrəti olan sərhəd şəhərlərini – Bet-Yeşimotu, Baal-Meonu, Qiryatayımı müdafiəsiz qoyacağam. **10** Ammonlular bir daha xalqlar arasında yada salınmasına deyə Moavı Ammonluların torpağı ilə birlikdə şərqi xalqlarına verəcəyəm. **11** Beləcə Moav xalqını cəzalandıracağam. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”. **12** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Edom qisas alaraq Yəhuda nəslisi ilə pis rəftar etdi, onlardan intiqam alaraq böyük təqsir etdi”. **13** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Edom torpağına əlimi uzadıb insanı da, heyvanı da oradan silib-atacaq, ölkəni viran edəcəyəm. Tərəndən Dedana qədər Edomlular qılıncla vurulub həlak olacaq. **14** Mən xalqım İsrail vəsitsilə Edomdan Öz qisasını alacağam. İsraililər Edomda qəzəb və hiddətimə görə rəftar edəcək. Beləcə Edomlular Mənim qisasımın nə olduğunu anlayacaq” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **15** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Filiştillilər Yəhudadan qisas alaraq pis rəftar etdi, ürkəklərindəki əbadi ədavətlə onu yerlə yeksan edərək intiqam aldı”. **16** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən Filiştillilərə qarşı əlimi uzadıb Kerətliləri silib-atacağam, dəniz sahilində yaşayınlardan salamat qalanları məhv edəcəyəm. **17** Onları şiddətlə məzəmmətləyib böyük qisaslar alacağam. Onlardan qisas alanda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”».

26 Sürənlüyümüzün on birinci ilində, ayın birinci günü mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, Yeruşəlimə qarşı Sur belə dedi: “Nə yaxşı ki xalqların qapısı olan şəhər dağıldı, darvazaları mənim üçün açıldı. O dağlığı üçün mən varlanacağam”. **3** Bu sözlərə görə Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ey Sur, Mən sənə qarşı gəlirəm. Dəniz necə dalğalarını coşdurursa, Mən də eləcə çoxlu milləti sənin üstünə coşduracağam. **4** Onlar Surun divarlarını dağıdacaq və qüllələrini uçuracaq. Töküntülərini silib-süpürəcək, onu çılpaq bir qayaya çevirəcəyəm. **5** Sur dənizin ortasında torların serildiyi bir yer olacaq, çünkü Mən bunu söylədim, Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. Sur millətlər üçün qarət malı olacaq. **6** Oraya tabe olan sahil şəhərlərində yaşayanlar qılıncla öldürüləcək. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”. **7** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən padşahlar padşahi olan Babil padşahı Navuxodonosoru atlar, döyüş arabaları, sivərilər, qoşun və çoxlu xalqla birgə şimaldan Surun üstünə gətirəcəyəm. **8** Ey Sur, o sənə tabe olan sahil şəhərlərində yaşayanları qılıncla öldürəcək, sənə qarşı mühəsirə divarları, torpaq qalağı quracaq və siperini əleyhinə qaldıracaq. **9** Sənin divarlarını vurub-dəlmək üçün qoçbaşı alətləri quracaq, baltaları ilə qüllələrini

uçuracaq. **10** Atları çox olduğu üçün onların tozu səni örtəcək. Divarlarında oyuq açılmış bir şəhərə girilən tək sənin darvazalarından girdikləri zaman atlıların, təkərlərin və döyük arabalarının gurultusundan divarların titrəyəcək. **11** O öz atlarının dirnaqları ilə sənin bütün küçələrini tapdalayıb xarab edəcək, xalqını qılıncla öldürəcək. Möhkəm sütunların yerlə yeksan olacaq. **12** Onlar sərvətini talan edəcək, ticarət mallarını qarət edəcək. Sənin divarlarını dağıdacağı, gözəl evlərini uçuracaq, daşlarını, taxtalarını və töküntülərini suya atacaqlar. **13** Oxuduğun nəğmələrin səsinə son qoyacağam. Liralarının sədasi artıq eşidilməyəcək. **14** Səni çılpaq bir qayaya çevirəcəyəm, torların sərildiyi bir yer olacaqsan. Bir daha tikilməyəcəksən", çünki Mən Rəbb bunu söylədim, Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **15** Xudavənd Rəbb Sura belə deyir: "Səndə qırğın olanda, yaralılar inildiyəndə dağılmağının gurultusundan sahil xalqları titrəməyəcəkmi? **16** Bütün dəniz ölkələrinin rəhbərləri taxtlarından enəcək, libaslarını çıxaracaq, əlvan naxışlı paltarlarını soyunacaq, dəhşətə bürünəcək, yera oturacaq, hər an titrəyəcək və sənin taleyində heyrətə düşəcək. **17** Onlar sənin üçün mərsiyyə oxuyub deyəcək: «Dənizçilərin yaşıdagı məşhur şəhər, Sən neca məhv oldun? Dənizdə güclü idin. Sən və sənin əhalin Sahilda yaşayanların hamisini Dəhşətə salmışdır. **18** İndi dağıldığı gün Adalar titrəyir, Adalarda yaşayanlar Sənin yixilməğindən heyrətə düşür». **19** Xudavənd Rəbb belə deyir: "Səni sakinsiz qalmış şəhərlər kimi xaraba bir şəhərə çevirdiyim, əngin dənizlərlə qərq etdiyim vaxt dərin sular səni örtəndə **20** qəbirə enənlərlə birgə qədim zamanlarda yaşayanların yanına endirəcəyəm. Sənin üçün qəbirə enənlərlə birgə qədim xarabalıqlar kimi yer üzünün dərinliklərində məskən quracağam ki, bir daha qayıtmayasan və Mən sənə dirilər arasında izzət verməyim. **21** Aqıbətini dəhşətli edəcəyəm. Sən artıq yox olacaqsan. Səni axtaracaq, ancaq tapmayacaqlar" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

27 Mənən Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Sən ey bəşər oğlu, Sur üçün mərsiyyə oxuyub **3** ona söylə ki, sən ey dəniz qapılarında yerləşən, çoxlu sahil xalqı ilə ticarət edən şəhər, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Ey Sur, sən dedin: «Mən gözəllikdə qüsursuzam». **4** Sərhədlərin dənizin qoynunda idi. Səni tikənlər gözəlliyini kamil etdi. **5** Bütün taxtlarını Seninə şam ağaclarından düzəldtilər. Sənə dor qayırmək üçün Livandan sidr ağacları gətirdilər. **6** Avarlarını Başanın palid ağaclarından qayırdılar, Goyərtəni fil sümüyü ilə bəzənən, Kimm sahillərindən gətirilən Şam ağaclarından düzəldtilər. **7** Sənin yelkənin, bayrağın Misirin naxışlı kətanından oldu. Talvarın Elişə sahillərinin Bənövşəyi və tünd qırmızı parçalarından idi. **8** Sidonda və Ervadda yaşayanlar Sənin avar çəkənlərin id. Ey Sur, səndə bacarıqlı adamlar var id, Gəmiçilərin onlardan id. **9** Gəmilərindəki yarıqları təmir edənlər Gevalın təcrübəli və bacarıqlı adamları id. Dənizdəki bütün gəmilər və dənizçilər Mallarını dəyişmək üçün

Sənin yanına gəldi. **10** Fars, Lud və Put əsgərləri Ordunda xidmət edirdi. Qalxanlarını, dəbilqələrini Divarlarından asdlar, Sənə əzəmət verdilər. **11** Ervaddan və Xeleydən gələnlər Hər tərəfdən divarlarını qorudu. Qammadlılar qüllələrində gözətçi oldu. Qalxanlarını divarlarından asdi, Gözəlliyi kamil etdi. **12** Səndə hər cür mal bol olduğu üçün Tarşış səninlə ticarət etdi, Mallarının əvəzinə sənə Gümüş, dəmir, qalay və qurğuşun verdilər. **13** Yavan, Tuval və Meşək səninlə ticarət etdi, Mallarının əvəzinə sənə Qullar və tunc qablar verdilər. **14** Bet-Toqarma xalqı Mallarının əvəzinə sənə At, döyük atı və qatır verdi. **15** Dedan xalqı səninlə ticarət etdi, Çoxlu sahil xalqı sənin müştərin idı, Səndən aldıqları malın əvəzinə Fil sümüyü və abnos ağacı verdilər. **16** Sənin məmələtin çox olduğu üçün Aram səninlə ticarət etdi, Mallarının əvəzində sənə Firuzə, tünd qırmızı qumaş, naxışlı paltarlar, incə kətan, mərcan və yaqut verdilər. **17** Yəhuda və İsrail ölkəsi səninlə ticarət etdi, Mallarının əvəzinə sənə Minnit bugdası, dari, bal, Zeytun yağı və balzam verdilər. **18** Sənin məmələtin çox olduğu üçün, Səndə hər cür mal bol olduğuna görə Dəməşq səninlə ticarət etdi, Helbon şərəbi, Saxar yunu ilə ticarət etdi. **19** Vadan və Uzaldan gələn Yavan səninlə ticarət etdi. Sənə gətirilən mallar arasında İslənmiş dəmir, darçın və atırlı qamış var id. **20** Dedan xalqı səninlə ticarət edib Sənə yəhər üçün qumaş verdi. **21** Ərabistan və bütün Qedar rəhbərləri Sənin müştərilərin idı, Quzu, qoç və təkə ilə Səninlə ticarət etdirilər. **22** Səba və Raama tacirləri Səninlə ticarət etdi. Mallarının əvəzinə sənə Hər cür dəyərli ətriyyat, qıymətli daşlar və qızıl verdilər. **23** Karan, Kanne, Eden, Səba tacirləri, Aşşur və Kilmad Səninlə ticarət etdi, **24** Onlar bazarlarında Gözəl paltar, bənövşəyi qumaş, naxışlı libaslar, Six toxunmuş, iplərlə bağlanmış Rəngli xalçalarla Səninlə ticarət etdi. **25** Tarşış gəmiləri sənin mallarını daşıdı. Dənizin qoynunda böyük yüksək doldun. **26** Avarçəkənlərin səni açıq dənizlərə çıxardı, Ancaq şərq yeli dənizin qoynunda səni parçaladı. **27** Gəminin qəzaya uğradığı gün Var-dövlətin, malların, ticarət şeylərin, Gəmiçilərin, sükançların, Təmirçilərin, ticarət şərklərin, Döyüşçülərin - içində olan bütün camaat Dənizin dərinliklərinə batacaq. **28** Sükançların fəryadından Dənizin sahilləri titrəyəcək. **29** Avarçəkənlərin hamisi gəmilərini tark edəcək, Gəmiçilərlər sükançların hamisi Gəmilərindən düşüb quruda dayanacaq. **30** Uca səslə sənin üçün acı-acı fəryad edəcəklər. Başlarına torpaq səpələyəcəklər, Küldə eşələnəcəklər. **31** Sənin üçün saçlarını ülgüclə qırxacaqlar, Çula bürünəcəklər. Sənin üçün acı-acı ağlayıb Yas tutacaqlar. **32** Yaslarında sənin üçün mərsiyyə oxuyub Belə deyəcəklər: «Dənizin ortasında Sur şəhəri kimi susdurulan Bir şəhər varmı görəsən?» **33** Malların dənizin o tayına çatanda Çoxlu xalqı döydürurdun. Böyük var-dövlətinlə, malinla Dünya padşahlarını sərvət sahibi edirdin. **34** İndi isə dənizdə, suların dərinliyində Xarabalığa çevrildiyin zaman Mədövlətin və bütün camaatın Səninlə birlikdə batdı.

35 Sahillərdə yaşayınların hamısı Başına gələnlərdən heyrətə düşdü. Onların padşahlarının tükləri biz-biz oldu, Bənizləri soldı. **36** Millətlərin arasındaki tacirlər Sən görə fit çalacaq. Aqibətin dəhşətli oldu, Sən əbədi olaraq yox olacaqsan”».

28 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, Sur hökmədarına söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Sən qürurlandin və belə söylədin: ‘Mən Allaham, Dənizlərin qoynunda, Allahın taxtında otururam’. Ürəyində özünü Allah sandın, Ancaq sən Allah deyil, insansın. **3** Bax sən Danieldən daha müdriksən, Heç kəs öz sərri尼 səndən gizlədə bilməz. **4** Müdrikliliyin və ağıllı özünə sərvət yiğdin, Xəzinələrinə qızıl-gümüş topladın. **5** Ticarətdə çox bacarıqlı olduğun üçün Öz sərvətinini artırdın. Var-dövlətin çoxalanda Özünə qürrələndin”. **6** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “İndi ki ürəyində özünü Allah sandın, **7** Mən də yadəllişləri, ən rəhmətsiz millətləri Üstünə göndərəcəyəm. Onlar sənin müdrikliliyinin gözəlliyinə Qılinc çəkib Əzəmətinə murdarlayacaq. **8** Səni məzara endirəcəklər. Sən dənizlərin qoynunda Dəhşətli bir ölümə mahv olacaqsan. **9** Səni öldürənlərə də ‘Mən Allaham’ deyəcəksənmi? Səni öldürənlərin əlində Sən Allah deyil, insansın. **10** Yadəllişlərin əlində Sünnetəsizlərin ölümü ilə ölcəksən”. Çünkü Mən bunu söylədim, Xudavənd Rəbb belə bəyan edir». **11** Mənə yənə Xudavənd Rəbbin sözü nazil oldu: «Ey bəşər oğlu, Sur padşahı üçün mərsiə oxuyub söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: **12** “Sən kamilliyyin möhürüsən, Müdrikliliyin bütöv, Gözəlliyyin qüsursuz id. **13** Sən Allahın bağçası olan Eden bağında idin. Cürbəcür qiyəmətli daşlarla – Yaqut, topaz, almaz, Sarı yaqut, damarlı əqiq, yəşəm daşı, Götə yaqut, firuzə və zümrüdülə bəzənmişdin. Qaxma və oyma işlərin qızıldan idi. Bunlar yaradıldıgın gün hazırlanmışdı. **14** Sən məşh edilmiş, qoruyucu bir keruv idin. Səni bunun üçün qoymuşdum. Allahın müqəddəs dağının üstündə idin, Odlu daşlar arasında gəzirdin. **15** Yaradıldıgın gündən Səndə pislik tapılana qədər Yollarında qüsursuz idin. **16** Bol ticarətdindən ötrü üçün zorakılıqla doldu, Sən günah etdin. Buna görə də səni murdar bir şey kimi Allahın dağından atdım, Odlu daşların arasından qovdum, Ey qoruyucu keruv! **17** Gözel olduğun üçün ürəyin qürurlandı, Əzəmətinə görə müdrikliliyini korladın. Beləcə səni yerə atdım, Padşahların önündə tamaşaçaya çevirdim. **18** Çoxlu təqsir etdiyin üçün, Ticarətdə əliyəriliyinə görə Müqəddəs məkanlarını murdarladın. Mən içindən bir od çıxardım ki, Səni yandırıb məhv etsin. Bütün seyr edənlərin gözü önündə Səni torpaq üstündə külü çevirdim. **19** Xalqlar arasında səni tanıyanlar Falakatına heyrət etdi. Aqibətin dəhşətli oldu, Artıq salamat qalmaqacaqsan”». **20** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **21** «Ey bəşər oğlu, üzünü Sidona tərəf çevirib onun əleyhinə peyğəmbərlik edərək söylə ki, **22** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ey Sidon, Mən sənin əleyhinəyəm, Sənin içində izzət qazanacağam. Mən sakınlərini cəzalandırıb Onların arasında müqəddəs

tutulanda Biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. **23** Əhalinin içine vəba, Küçələrinə qan göndərəcəyəm. Hər tərəfdən onların üstünə gələn qılıncla Vurulub həlak olacaqlar. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. **24** İsrail nəslinin ətrafında olub onları təhqir edən heç bir xalq bir daha İsrail üçün batan tikan, sancan qanqal olmayıcaq. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”. **25** Xudavənd Rəbb belə deyir: “İsrail xalqını aralarına səpələdiyim xalqların içindən yiğanda, millətlərin gözü önündə müqəddəs tutulanda onlar qulum Yaquba verdiyim torpaqlarında sakin olacaq. **26** Orada asayış içində yaşayacaq, evlər tikəcək və bağlar salacaqlar. Onları təhqir edən bütün ətraf xalqları cəzalandırdığım zaman asayış içində yaşayacaqlar. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”».

29 Sürgünlüyümüzün onuncu ilində, onuncu ayın on ikinci günü mənə Rəbbin sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, üzünü Misir padşahı olan firona tərəf çevir, onun və bütün Misirin əleyhinə peyğəmbərlik edib söylə ki, **3** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ey öz çayları içində yatan Böyük əjdaha Misir padşahı firon, Mən sənin əleyhinəyəm. Sən deyirsən: ‘Nil çayı mənimdir, Onu özüm üçün yaratdım’. **4** Sənin cənənə qarmaq keçirəcəyəm, Çaylarındakı balıqları Sənin pulcuqlarına yapışdıracağam. Pulcuqlarına yapışmış balıqlarla birgə Səni çaylarından çıxarıacağam. **5** Səni də, çaylarındakı bütün balıqları da Səhraya atacağam. Çöllərə düşəcəksən, Yiğilib basdırılmayacaqsan. Səni yem kimi vəhşi heyvanlara, Göydəki quşlara verəcəyəm. **6** Onda Misirdə yaşayan hər kəs Biləcək ki, Rəbb Mənəm. Çünkü sən İsrail xalqı üçün Qamışdan olan bir dəyənək oldun. **7** Səndən yapışdıqları zaman Qırılıb onların ciyinlərini yardin, Sənə səykiəndikləri zaman Qopub onların bellərini burxutdun”. **8** Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən sənin üstünə qılinc gətirəcəyəm, insani da, heyvani da üzərindən silib məhv edəcəyəm. **9** Misir kimsəsiz qalacaq və xarabalığa çeviriləcək. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. Firon dedi: ‘Nil çayı mənimdir, onu man yaratdım’. **10** Buna görə də Mən sənin və çaylarının əleyhinə olacağam. Misir torpağını Miqdoldan Asvana, Kuş sərhədində qədər kimsəsiz qoyacağam və xarabalığa çevirəcəyəm. **11** İçindən insan ayağı da, heyvan ayağı da keçməyəcək, orada qırx il adam yaşamayacaq. **12** Misiri xaraba qalan ölkələr kimi xarabalığa çevirəcəyəm. Şəhərləri viran olmuş şəhərlər kimi qırx il kimsəsiz qalacaq. Misirliləri millətlər arasına yayacağam, ölkələr arasına səpələyəcəyəm”. **13** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Qırx ildən sonra Misirliləri səpələndikləri xalqların arasından bir yerə yiğacağam. **14** Sürgün olunan Misirliləri Patros torpağına – öz vətarflarına geri qaytaracağam. Onlar orada zaif bir padşahlıq yaradacaqlar. **15** Padşahlıqların ən gücsüzü olacaqlar, bir daha millətlərin üzərində ağılıq etməyəcəklər. Daha millətlərə hökmran olmasına deyə onların sayını azaldacağam. **16** Misir bir daha İsrail xalqının güvəndiyi yer olmayıcaq. Misirlilər onlara

Misirə qayıtmaqla günah etdiklərini xatırladacaqlar. İsaillilər onda biləcəklər ki, Xudavənd Rəbb Mənəm»». 17 Sürgünlüyümüzün iyirmi yeddinci ilində, birinci ayın birinci günü mənə Rəbbin sözü nazil oldu: 18 «Ey bəşər oğlu, Babil padşahı Navuxodonosor Surla müharibədə öz ordusuna çox zəhmət verdi: əsgərlərin saçı töküldü, ağır yük daşımadaqdan ciyinləri yağır oldu. Amma Surla müharibədə ordusuna zəhmət verməsinə baxmayaraq, bunun nə özünə, nə də ordusuna bir xeyri oldu. 19 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: "Mən Misir ölkəsini Babil padşahı Navuxodonosora verəcəyəm. O, sərvətini aparıb ölkəni qarət və talan edəcək. Ordusunun xeyri bu olacaq. 20 Çəkdiyi zəhmətin əvəzində Misir ölkəsini ona verdim, çünki o da, ordusu da bu işi Mənim üçün etdi" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 21 "O gün İsrail nəslinin gücünü özünə qaytaracağam. Onların arasında sənin dilini açacağam. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm"».

30 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik edib söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Ah, o gün" deyib fəryad edin, 3 Çünki o gün yaxındır, Rəbbin günü yaxındır. O gün buludlu gündür, Millətlərin qiyamət günüdür. 4 Misirin üstüna qılinc gələcək, Kuş əzab çəkəcək. Misirdə adamlar həlak olanda Ölkanın sərvəti qarət olunacaq, O öz təməlindən dağılacaq. 5 Misirlə birlikdə Kuş, Put, Lud, Bütün Ərəbistan, Kuv və ahd bağladığı ölkənin adamları Qılıncdan keçiriləcək". 6 Rəbb belə deyir: "Misirə arxa olanlar yixılacaq, Onun qürurluğu qüdrət çökəcək. Miqdoldan Asvana qədər ərazidə Qılıncdan keçiriləcəklər" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 7 "Misir xaraba qalmış ölkələr kimi Xaraba qalacaq. Şəhərləri viran olmuş Şəhərlər kimi viran olacaq. 8 Mən Misiri oda təslim edəndə, Ona kömək edənlər əziləndə Biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. 9 O gün qayğısız Kuş əhalisini qorxutmaq üçün gəmilərlə qasidlər göndərəcəyəm. Onlar Misirin dağlığındı günü gələndə dəhşətə düşəcək. Budur, o gün galır!" 10 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Babil padşahı Navuxodonosor vasitəsilə Misirin sərvətinə son qoyacağam. 11 O öz ordusu ilə, millətlər arasında ən rəhmsizi ilə Ölkanı yerlə yeksan etmək üçün gətiriləcək. Misirə qarşı qılinc çəkəcək, Ölkanı ölürlərə dolduracaq. 12 Çayları qurudub, Ölkanı pis adamlara satacağam. Ölkanı də, orada olan hər şeyi də Yadellilərin əli ilə viran edəcəyəm" Mən Rəbb bunu söylədim. 13 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Bütərlər məhv edəcəyəm, Nofdakı bütərləri yox edəcəyəm. Artıq Misirdə rəhbər qalmayacaq, Ölkanı dəhşətə salacağam. 14 Patrosu xarablığı çevirəcəyəm, Soanı oda verəcəyəm, No şəhərinini cəzalandıracağam. 15 Qəzəbimi Misirin qalası olanı Sin üzərinə tökəcəyəm, No şəhərinin çoxlu əhalisini yox edəcəyəm. 16 Misiri oda verəcəyəm, Sin ağrından qırılacaq, No şəhərinin divarı yarılacaq. Gündüz vaxtı Nofda Düşmənərlə çövlən edəcək. 17 On şəhərinin və Pi-Besetiñ cavanları Qılıncdan keçiriləcək. Oradakı əhali sürgün olunacaq. 18 Taxpanxesdə Misirin boyunduruşunu

qırdığım zaman Orada gündüz qaranlığa çevriləcək, Qürurları qüdrət məhv olacaq. Şəhər buludlarla örtülecek, Qızları sürgün olunacaq. 19 Beləcə Misiri cəzalandıracağam. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm". 20 Sürgünlüyümüzün on birinci ilində, birinci ayın yeddinci günü mənə Rəbbin sözü nazil oldu: 21 «Ey bəşər oğlu, Misir padşahı fironun qolunu qirdim. Qolu sağalmaq üçün bağlanmadı, ona sarğı qoyulmadı ki, qılinc ələ alacaq qədər güclənsin. 22 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: "Mən Misir padşahı fironun əleyhinəyəm. Hər iki qolunu - sağlam olanı da, sinanı da qıracaq, qılincı əlindən salacağam. 23 Misirliləri millətlər arasına yayacağam, ölkələr arasına səpələyəcəyəm. 24 Babil padşahının qoluna güc verəcək, qılincımı onun əlinə verəcəyəm. Fironun isə qollarını qıracağam. O, Babil padşahının önündə ağır yaralı kimi inildəyəcək. 25 Babil padşahının qoluna güc verəcəyəm, fironun qolları isə yanına düşəcək. Qılincımı Babil padşahının əlinə verəndə, o da bu qılincı Misir ölkəsinə tuşlayanda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. 26 Misirliləri millətlər arasına yayacağam və ölkələr arasına səpələyəcəyəm. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm"».

31 Sürgünlüyümüzün on birinci ilində, üçüncü ayın birinci günü mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, Misir padşahı firona və onun camaatına söylə: "Əzəmətdə kim səninlə müqayisə edilə bilər? 3 Bax Aşşur Livandakı sidr ağacına bənzəyirdi, Meşəyə kölgə salan gözəl budaqları var idi, Çox uca idi, başı buludlara çatırdı. 4 Onu sular bəslədi, Dərin su qaynaqları böyüdü. Çayları əkildiyi yeri əhatə etdi, Arxları çöldəki bütün ağaclarla çatırdı. 5 Buna görə də çöldəki bütün ağaclarдан böyük oldu, Bol su içdiyi üçün qol-budaq atıb Şaxələri uzandı. 6 Bütün göy quşları onun budaqlarında yuva qurdı, Vəhşi heyvanlar şaxələri altında baladı, Bütün böyük millətlər kölgəsində yaşadı. 7 Böyüklüy və uzun budaqları ilə gözel oldu, Çünki kökləri bol su içdi. 8 Allahın bağçasındaki sidr ağacları da Boydə ona çatmadı, Şam ağacları boyda onun budaqlarına yetməzdi, Çınar ağacları onun şaxələri kimi deyildi, Allahın bağçasındaki ağaclarдан heç biri Onun kimi gözəl deyildi. 9 Six budaqlarla o sidr ağacını gözəlləşdirdim, Allahın bağçası olan Edəndəki Bütün ağaclar ona qısqandı". 10 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: "İndi ki boyu ucalıb başı buludlara çatanda ucalığına görə ürəyi qürurlandı, 11 Mən də onu millətlərin başçısına təslim etdim. O da onunla pişliyinə görə rəftər edəcək. Mən onu qovdum və 12 yadelli millətlərin ən rəhmsizi onu kəsib yera yixdi. Budaqları dağlara və bütün dərələrə düşdü. Şaxələri ölkənin bütün vadilərində qırılıb qaldı. Yer üzünü bütün xalqları kölgəsindən çəkilib onu tərk etdi. 13 Göydəki bütün quşlar onun yixilmiş gövdəsi üstüne qondu, bütün vəhşi heyvanlar şaxələri arasında yaşadı. 14 Bu ona görə oldu ki, bir daha suların yaxınlığında bitən heç bir ağaç boy-buxun atması, başını buludlara çatdırmasın,

bol su içen heç bir ağaç bu qədər yüksəlməsin. Çünkü onların hamısı qəbirə enən insanlarla birgə ölmə - yerin dərinliklərinə təslim edildi". **15** Xudavənd Rəbb belə deyir: "Sıdr ağaçları ölülər diyarına endiyi gün ona yas tutsunlar deyə dərin su qaynaqlarını örtdüüm, çaylarımı dayandırdım, gur sularının qabağını kəsdim. O ağaç üçün Livana yas tutdurdum, bütün çöl ağaclarını qurutdum. (*Sheol h7585*) **16** Qəbirə enənlərlə birgə onu ölülər diyarına endirdiyim zaman dağılmaşının gurultusundan millətləri lərzəyə saldım. O zaman Eden bağındaki bütün ağaclar, Livanın ən seçilmiş, ən yaxşı və bol sulanan ağacları yerin dərinliklərində təsəlli tapdı. (*Sheol h7585*) **17** Kəlgəsində yaşayanlar, millətlər arasında ona arxa duranlar da onunla birlikdə ölülər diyarına - qılınca öldürülmüş adamların yanına endi. (*Sheol h7585*) **18** Eden ağaclarından hansı izzət və əzəmətdə səninlə müqayisə edilə bilər? Ancaq sən Eden ağacları ilə birgə yerin dərinliklərinə endiriləcək, qılınca öldürülənlərlə birgə sünəntsizlərin arasında yatacaqsan. Fironun və onun camaatının aqibəti belə olacaq" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

32 Sürgünlüyüümüzün on ikinci ilində, on ikinci ayın birinci günü mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, Misir padşahı firon üçün mərsiyyə oxuyub ona söylə: "Millətlər içində özünü cavan bir aslana bənzətdin, Amma sən bir dəniz əjdahası kimsən. Çayları qarışdırırsan, Ayaqlarınla suları çalxalayıb Çayları bulandırırsan". **3** Xudavənd Rəbb belə deyir: "Çoxlu xalqdan ibarət bir qoşun göndərib Torumu üstünə atacağam. Onlar səni torumla dərtib çıxaracaq. **4** Səni quruya çıxaracağam, Çöltün üzünə atacağam, Göydəki quşları üstünə qonduracağam. Yer üzünün vəhşi heyvanlarını Səninlə doyduracağam. **5** Bədənini dağların üstünə sərəcəyəm, Dərələri leşinlə dolduracağam. **6** Ölkəni dağlara qədər axan qanınlı sulayacağam, Vadilər meyitinlə dolacaq. **7** Səni məhv etdiyim zaman Göyləri bağlayacağam, Ulduzları qaraldacağam, Günəşini buludla örtəcəyəm, Ay işığını verməyəcək. **8** Sənin üzerinde nur saçan Bütün səma cisimlərini qaraldacağam, Ölkəni qaranlığa qərq edəcəyəm" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **9** "Sənin məhv olmaq xəbərini, Millətlərin arasında, Tanımadığın ölkələrə çatdırırdığım zaman Bir çox xalqların ürəyini kədərləndirəcəyəm. **10** Sənin başına galənlərlə Bir çox xalqı heyrətə salacağam. Onların öündə qılincimi yellədiyim zaman Sənə görə padşahlarının tükləri biz-biz olacaq. Yixildığın gün Onların hamısı öz canları üçün Durmadan qorxu içində titrəyəcək". **11** Xudavənd Rəbb belə deyir: "Babil padşahının qılinci sənin üstünə gələcək. **12** İzin verəcəyəm ki, millətlərin rəhməsiz igidləri Sənin xalqını qılınca qırılınca keçirsin. Onlar Misirin qırurunu qıracaqlar, Bütün ordusunu məhv edəcəklər. **13** Bol suların yanında otlayan Bütün mal-qarani yox edəcəyəm. Bundan sonra insan ayağı da, heyvan ayağı da Suları qarışdırıb bulandırmayacaq. **14** O zaman onların sularını duruldağacağam, Çaylarını yağı kimi axıdacağam" Xudavənd

Rəbb belə bəyan edir. **15** "Misiri xarabaliğa çevirəndə, Ölkəni hər şeydən məhrum edəndə, Orada yaşayan hər kəsi məhv edəndə Bıləcəklər ki, Rəbb Mənəm". **16** Misir üçün oxunan mərsiyyə budur. Millətlərin qızları bu mərsiyyəni oxuyacaq. Misir və onun xalqı üçün bu mərsiyyəni oxuyacaqlar. Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **17** Sürgünlüyüümüzün on ikinci ilində, ayın on beşinci günü mənə yenə Rəbbin sözü nazil oldu: **18** «Ey bəşər oğlu, Misir xalqı üçün yas tut. Onları və güclü millətlərin qızlarını qəbirə enənlərlə birgə yerin dərinliklərinə endir. **19** Onlara söylə: "Məgər sən başqalarından daha gözəlsən? Yerin altına en və oradakı sünəntsizlərlə birgə uzan". **20** Misir xalqı qılınca öldürülənlərin arasında düşəcək. Bu xalq qılınca ixtiyarına verildi. Qoy Misir bütün camaati ilə birgə sürüklənsin. **21** Qüdrətlə başçılar ölülər diyarından Misir və ona arxa olanlar üçün belə söyleyəcək: "Yerin altına endilər, qılınca öldürülən sünəntsizlər kimi indi burada yatırlar". (*Sheol h7585*) **22** Aşşur və bütün ordusu oradadır. Qılınca qırılmış, ölmüş aşğərlərinin məzarları ətrafını bürümüşdür. **23** Onların məzarları qəbirin lap dibində, ordusu məzarının ətrafında uzanıb. Dirilər arasına qorxu salanların hamısı qılınca keçirilib öldürülmüşdür. **24** Elam oradadır və bütün xalqı öz məzarlarının ətrafında uzanıb. Onların hamısı qılınca keçirilmiş, ölmüş və sünəntsiz halda yerin dərinliklərinə enmişdir. Dirilər arasına qorxu salmışdır, indi isə xəcalət içində qəbirə enənlərə qoşuldular. **25** Elam üçün öldürülənlər arasında bir yataq hazırlandı. Bütün xalqı məzarının ətrafindadir. Onların hamısı sünəntsiz halda qılınca keçirilib öldürülmüşdür. Dirilər arasına qorxu salmışdır, indi isə xəcalət içində qəbirə enənlərə qoşulub öldürülənlərin arasında qoyulduqları. **26** Meşek, Tuval oradadır və bütün xalqı öz məzarlarının ətrafında uzanıb. Onların hamısı sünəntsiz halda qılınca keçirilib öldürülmüşdür. Dirilər arasına qorxu salmışdır. **27** Onlar da döyüş silahları ilə öltülər diyarına enən, qılıncları başlarının altına qoyulan, sünəntsiz igidlərlə birgə məzara uzanacaq. Onların cazası özlərinin üzerine gəldi. Sağ ikən bu igidlər dirilər arasına qorxu salmışdır. (*Sheol h7585*) **28** Sən də, ey firon, qırılaqcsan, qılınca öldürülənlərlə birgə sünəntsizlərin arasında uzanacaqsan. **29** Edom, padşahları və bütün rahbərləri oradadır. Güclü olmalarına baxmayaraq, qılınca öldürülənlərin yanına qoyulduqları. Qəbirə enənlərin, sünəntsizlərin yanına uzanırlar. **30** Bütün şimal ölkələrinin başçıları, bütün Sidonlular oradadır. Gücləri ilə qorxu salıqları halda öldürülənlərlə birgə rüsvaylıq içində yerin altına endilər. Sünəntsiz halda qılınca öldürülənlərlə birgə xəcalət içində qəbirə enənlərin yanına uzandılar. **31** "Firon və onun bütün ordusu qılınca öldürülmüş bu böyük kütləni görəndə təsəlli tapacaq" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **32** "Dirilər arasına qorxu salmasına izin verdiyimə baxmayaraq, firon və onun bütün xalqı qılınca öldürülənlərlə birgə sünəntsizlərin yanına uzanacaq" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

33 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, xalqına mənsub olanlara belə söylə: "Deyək ki Mən bir ölkənin üstünə qılinc göndərəndə hamin ölkə xalqı arasından bir nəfəri seçib özü üçün gözətçi qoyur. 3 Bu gözətçi də ölkənin üstünə qılincın gəldiyini görəndə şeypur çalıb xalqa xəbərdarlıq edir. 4 O zaman kim şeypur səsini eşidib xəbərdarlıqla diqqət etməsə və qılinc gəlib onu öldürsə, ölümünün məsuliyyətini özü daşıyır. 5 O, şeypur səsini eşitmış, ancaq xəbərdarlıqla diqqət etməmişdir, buna görə də ölümünün məsuliyyətini özü daşıyır. Amma xəbərdarlıqda diqqət etsəydi, canını xilas edərdi. 6 Lakin gözətçi gələn qılinci görüb şeypur çalmırsa, xalqa xəbərdarlıq edilmirsə və qılinc da gəlib onlardan birini hələk edirsə, o adam öz təqsirinə görə öldürülmüşdür, ancaq ölümünün məsuliyyətini gözətçinin üzərinə qoyaram. 7 Sən ey bəşər oğlu, səni İsrail nəslü üçün gözətçi qoydum. Sən sözü Mənim ağızından eşidib Mənim tərəfimdən onlara xəbərdarlıq edəcəksən. 8 Pis adama Mən «ey pis adam, mütləq ölcəksən» deyəndə sən ona öz yolundan dönmək üçün xəbərdarlıq etməsən, o pis adam öz təqsirinə görə ölcək, ancaq ölümünün məsuliyyətini sənin üzərinə qoyacağam. 9 Əgər sən pis adama öz yolundan dönmək üçün xəbərdarlıq etsən, amma o öz yolundan dönməsə, öz təqsirinə görə ölcək, sənəsə canını qurtarmış olursan». 10 Sən ey bəşər oğlu, İsrail evinə belə söylə: "Siz deyirsiniz ki, üşyanlarımız və günahlarımız bizi üzür və biz onların içində əriyib yox oluruq. Belə halda necə yaşaya bilərik?" 11 Onlara de: "Varlığima and olsun, pis adamin ölümündən yox, onun öz yolundan döniüb yaşamasından zövq alıram" Xudavənd Rəbb bəyan edir. "Döniün, pis yollarınızdan döniün. Nə üçün ölsəniz, ey İsrail nəslisi?" 12 Sən ey bəşər oğlu, xalqına mənsub olanlara söylə: "Üşyan etdiyi halda salehin salehliyi onu xilas etməz. Pis adama golinca, o öz pisliyindən dönerəsə, bundan ötrü hələk olmaz. Saleh adam günah etdiyi halda öz salehliyi ilə yaşaya bilməz. 13 Saleh adama «albəttə, yaşayacaqsan» dediyim zaman o öz salehliyinə güvəniib pislik edərsə, saleh işlərindən heç biri yada salınmayacaq və etdiyi pisliyə görə ölcək. 14 Pis adama «albəttə, ölcəksən» dediyim zaman günahından döniüb ədalətli və saleh işlər görərsə - 15 girovunu geri verərsə, soyğunçuluqla aldığını geri qaytararsa, pislik etmədən həyatverici qaydalara görə rəftar edərsə, albəttə, əlməyib yaşayacaq. 16 Bu adamin etdiyi günahlardan heç biri onun əleyhinə yada salınmayacaq. Ədalətli və saleh əməl etdiyi üçün, albəttə, yaşayacaq". 17 Ancaq sənin xalqına mənsub olanlar deyir: "Rəbbin yolu düz deyil". Halbuki onların öz yolları düz deyil. 18 Saleh adam öz salehliyindən döniüb pislik edərsə, bundan ötrü ölcək. 19 Pis adam öz pisliyindən döniüb ədalətli və saleh əməl etsə, bu əməllərlə yaşayacaq. 20 Ancaq siz deyirsiniz: "Rəbbin yolu düz deyil". Sizin hər birinizi öz əməlinə görə mühakimə edəcəyəm, ey İsrail nəslisi!» 21 Sürgünlüyüümüzün on birinci ilində, onuncu ayın beşinci günü Yerusalimdən qaçıb qurtulmuş bir

nəfər gəlib mənə dedi: «Şəhər zəbt edildi». 22 O qəçqin mənim yanımı gəlməmişdən əvvəl axşam vaxtı Rəbbin əli mənim üstündə idи və man danişa bilmirdim. Səhər adam yanımı gəlməzdən qabaq Rəbb dilimi açdı, dilim açıldı, artıq danişa bilirdim. 23 Onda mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 24 «Ey bəşər oğlu, İsrailin xaraba qalmış şəhərlərində yaşayanlar belə söyləyir: "İbrahim yalqız olduğu halda ölkəni mülk aldı. Biz isə çoxuq, ona görə də ölkə mülk olaraq bizə verilmişdir". 25 Bu sözlərdən ötrü onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Əti qanı ilə yeyirsiniz, bütərinizə güvənirsiniz və qan tökürsünüz. Belə olduğu halda ölkəni mülk ala biləcəksinizmi?" 26 Qılincınızın arxalanırsınız, iyrənc işlər görürsünüz, hər kəs öz qonşusunun arvadını murdar edir. Belə olduğu halda ölkəni mülk ala biləcəksinizmi?" 27 Onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Varlığima and olsun ki, xaraba qalan şəhərlərdə yaşayanlar hökmən qılıncla halak olacaq. Çöldə qalanları yem olsunlar deyə vəhşi heyvanlara verəcəyəm. Qalalarda və mağaralarda olanlar vəbadan ölcək. 28 Ölkəni xaraba və sakinsız qoyacağam. Qürurlaşdıqları qüdrət heç olacaq. İsrail dağları sakinsız qalacaq, oradan kimsə keçməyəcək. 29 Etdikləri bütün iyrənc işlərdən ötrü ölkəni xaraba və sakinsız qoyduğum zaman biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. 30 Sənə gəlinçə, ey bəşər oğlu, xalqına mənsub olanlar divarların dibində, evlərin qapısı qarşısında sənin baranda danışır. Bir-birlərinə deyirlər: "Gəl gedək, Rəbb tərəfindən nazil olan sözə qulaq asaq". 31 Xalq hər vaxt olduğu kimi sənin yanına gəlir. Mənim xalqım olduqları halda öündə oturur, sözlərinə qulaq asır, amma dediklərini etmirlər. Dilləri ilə səmimi olduqlarını iddia edirlər, ancaq ürəkləri haram qazanc daılınca gedir. 32 Sən onlar üçün gözəl səslə sevgi nəğmələri oxuyan yaxşı bir çalğıçı kimisən. Sözlərinə qulaq asır, ancaq dediklərini etmirlər. 33 Lakin bütün bunlar doğru çıxanda - mütləq doğru çıxacaq - aralarında bir peyğəmbər olduğunu başa düşəcəklər»».

34 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik et, İsrailin çobanlarına qarşı peyğəmbərlik edib onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Yalnız özlərinin bəsləyən İsrail çobanlarının vay halına! Çobanlar sürüünü bəsləməli deyilmi? 3 Yağdan yeyir, yundan paltar geyir, bəslənmiş qoyun-keçini kəsirsiniz, ancaq sürüünün qayğısına qalmırınsınız. 4 Zəiflərə qüvvət vermədiniz, xəstə olanı sağaltmadınız, yaralanana sarğı qoymadınız, azanı geri qaytmadınız, itəni axtarmadınız. Ancaq zor və qəddarlıqla onlara ağılıq etdiniz. 5 Onlar da çoban olmadığı üçün dağılışdı və vəhşi heyvanlara yem oldu. 6 Mənim sürüüm bütün dağları və yüksək təpələri avara dolaşdı. Onlar bütün yer üzünə dağılışdı. Bir soruşan, bir axtaran yox". 7 Buna görə də, ey çobanlar, Rəbbin sözüne qulaq asın. 8 Xudavənd Rəbb bəyan edir: "Varlığima and olsun, indi ki çoban olmadığı üçün sürüüm qarət edildi, bütün vəhşi heyvanlara yem oldu, çobanlarım da sürümü

axtarmadı və bəsləmədi, ancaq öz-özlərini bəslədi – 9 bütün bunlara görə, ey çobanlar, Rəbbin sözünə qulaq asın. 10 Xudavənd Rəbb belə deyir: «Mən bu çobanların əleyhinəyəm. Sürüm üçün hesab vermələrini tələb edəcəyəm. Sürünü otarmaq işini bir daha onlara həvalə etməyəcəyəm. Artıq çobanlar özlərini bəsləməyəcək. Sürümü onların dişlərindən qurtaracağam, bir daha onlara yem olmayacaqlar». 11 Çünkü Xudavənd Rəbb belə deyir: «Mən Özüm qoyunlarımı soruşub axtaracağam. 12 Dağlışmış qoyunlarının arasında olan bir çoban sürüsünü necə yoxlayırsa, Mən də qoyunlarımı eləcə yoxlayacağam. Buludlu və qaranlıq bir gündə ətrafa səpələndikləri hər yerdə onları qurtaracağam. 13 Onları xalqların arasından çıxaracağam, ölkələrdən toplayıb öz torpaqlarına gətirəcəyəm. İsrail dağlarında, vadilərdə, ölkənin bütün məskuni yerlərində onları otaracağam. 14 Onları gözlə bir otlaqda otaracağam. Yayaqları İsrailin uca dağları üzərində olacaq. Orada gözlə bir yayaqdə yatacaqlar. İsrail dağları üzərində olan six otlaqda otlayacaqlar. 15 Sürümü Mən Özüm otaracağam, onları Mən Özüm yatıracağam» Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 16 «İtəni axtaracaq, azanı geri qaytaracaq, yaralı olana sarğı qoyacaq, xəstə olana qüvvət verəcək, ancaq harınlayanları və güclü olanları hələk edəcəyəm. Mən qoyunlarımı adaletlə otaracağam». 17 Siz ey Mənim sürüm, Xudavənd Rəbb belə deyir: «Qoyunla qoyun arasında, qoçlarla təkələr arasında Mən hökm edəcəyəm. 18 Gözəl otlaqda otlamağınız sizə az idi ki, otlqlarınızın qalanını da ayaqlarınızın altında tapdalayırsınız? Duru su içməyiniz sizə az idi ki, artığını da ayaqlarınızla bulandırırsınız? 19 Mənim qoyunlarım isə sizin ayaqlarınızla tapdaladıqlarınızı yeyir, ayaqlarınızla bulandırıqlarınızı içir». 20 Buna görə də Xudavənd Rəbb onlara belə deyir: «Mən bəslənmiş qoyunla zəif qoyun arasında hökm edəcəyəm. 21 Siz bütün zəif qoyunları böyrünüzlə və çiyninizlə itələyir, kənarə çıxarmaq üçün buynuzlarınızla vurursunuz. 22 Buna görə də Mən sürümü xilas edəcəyəm. Onlar dəha qarət mali olmayacaq və qoyunla qoyun arasında Mən hökm edəcəyəm. 23 Başlarına onları otaran yeganə çoban olaraq qulun Davudu qoyacağam. Onları o otaracaq, çobanları da o olacaq. 24 Mən Rəbb onların Allahı olacağam, qulun Davud da onların içində rəhbər olacaq» Mən Rəbb bunu söylədim. 25 «Onlara bir sülh əhdilə bağlıyacağam, ölkədən zərərli heyvanları qovacağam ki, onlar çöldə asayış içində yaşayıb meşələrdə yatsın. 26 Onların özlərinə də, təpəmin ətrafindakı yerlərə də bərəkət verəcəyəm. Yağışı vaxtında yağıdıracağam, bərəkətli yağışlar olacaq. 27 Çöldəki ağaclar meyvə yetirəcək, torpaq məhsul verəcək. Xalq öz torpağında asayış içində yaşayacaq. Boyunduruq iplərini qırıb onları qul edənlərin əlindən qurtardığım zaman biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. 28 Artıq millətlərin qarət mali olmayacaqlar, vəhşi heyvanlar da onları yeməyəcəklər. Asayış içində yaşayacaqlar, onları qorxudan olmayacaq. 29 Onlar üçün şöhrətli bir şitillik

yetişdirəcəyəm. Daha ölkədə achiqdan tələf olmayacaq, millətlərin təhqirlərinə məruz qalmayacaqlar. 30 Onda biləcəklər ki, Mən – özlərinin Allahı Rəbb onlarlayam, onlar – İsrail nəslidə Mənim xalqımdır» Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 31 «Mənim qoyunlarım, otlığımın qoyunları siz insanlarınız, Mən də sizin Allahınız» Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

35 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, üzünü Seir dağına çevir və onun əleyhinə peyğəmbərlik edib 3 söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: «Ey Seir dağı, Mən sənin əleyhinəyəm. Mən əlimi sənə qarşı uzadacaq, Səni xaraba, sakinsiz bir yerə çevirəcəyəm. 4 Şəhərlərini viran edəcəyəm və sən xarabalığa çeviriləcəsan. Onda biləcəksən ki, Rəbb Mənəm. 5 Sən İsraililərə həmişə kin bəsləmisiən, fəlakətə düşdükər və cəzalandırıldıqları vaxt zirvəyə yetəndə onları qılınca təslim etmisən». 6 Buna görə də Xudavənd Rəbb bəyan edir: «Varlığima and olsun ki, səni qana bulaşdıracağam, qan səni izləyəcək, qan tökməkdən imtina etmədiyinə görə qan səni izləyəcək. 7 Mən Seir dağını sakinsiz bir yerə və xarabalığa çevirəcəyəm. Oraya gedib-gələnin ayağını kəsəcəyəm. 8 Dağlarını ölürlərə dolduracağam, qılıncaqdan keçirilənlər sənin təpələrində, dərələrində, vadilərində yixilib hələk olacaq. 9 Səni əbədi olaraq xarabalığa çevirəcəyəm, Şəhərlərində heç kəs yaşamayacaq. Onda biləcəksən ki, Rəbb Mənəm. 10 Sən belə söylədin: «Rəbb o yerlərdə olsa da, bu iki millət, bu iki ölkə mənim olacaq, onları özümə mülk edəcəyəm». 11 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə bəyan edir: «Varlığima and olsun ki, xalqıma kin bəslədiyinə görə onlara necə qəzəb və qısqanlıqla rəftar etdinsə, Mən də səninlə elə rəftar edəcəyəm. Səni mühəkimə etdiyim zaman onlara da Özümü göstərəcəyəm. 12 O zaman biləcəksən ki, Mən Rəbb İsrail dağlarına qarşı söylədiyin təhqirlərin hamisini eşitmışəm. Sən belə demişdin: «Yerlə yeksan oldular, yeyilmək üçün bizə verildilər». 13 Ağzınızla Mənə qarşı qırurla danışdırın, Mənim əleyhimə hörmətsiz sözər dediniz. Mən Rəbb də bunları eşitdim». 14 Xudavənd Rəbb belə deyir: «Bütün yer üzü sevindiyi halda Mən səni viran edəcəyəm. 15 İsrail xalqının ırsı yerlə yeksan olanda sən necə sevindinsə, Mən də səninlə elə rəftar edəcəyəm. Ey Seir dağı, viran olacaqsan, bütün Edom da viran olacaq. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm».

36 Sən ey bəşər oğlu, İsrail dağları üçün peyğəmbərlik edib söylə ki, ey İsrail dağları, Rəbbin sözünü eşidin. 2 Xudavənd Rəbb belə deyir: «Düşmən sizin barənizdə «nə yaxşı, bu qədim təpələr bizim mülkümüz oldu» dedi». 3 Buna görə də peyğəmbərlik edib söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: «Sizi viran etdiylər, hər tərəfdən sıxışdırıb tapdaladılar, başqa millətlər mülküniyəzə sahib oldu, dillərə düşdünüz və xalqın dedi-qodusuna çevrildiniz». 4 Bütün bunlara görə, ey İsrail dağları, Xudavənd Rəbbin sözünü eşidin. Xudavənd Rəbb dağlara, təpələrə, vadilərə, dərələrə, ətrafindakı başqa millətlərə, qarət və kinaya

hədəfi olan viran olmuş xarabaliqlara, tərk edilmiş şəhərlərə belə deyir. 5 Buna görə də, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Başqa millətlərə, xüsusilə bütün Edoma qarşı qızığın qısqanlığında danişdim. Onlar bütün ürəkləri ilə sevinib həqarət edərək ölkəmə sahib çıxıdilar ki, onun otlaqlarını qarət etsinlər". 6 Buna görə də İsrail ölkəsi üçün peyğəmbərlik edib dağlara, təpələrə, vadilərə və dərələrə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Millətlərin təhqirinə hədəf olduğunuz üçün qısqanc qəzəbimlə danişdim". 7 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: "And içirəm ki, ətrafinizdakı millətlər də mütləq təhqir olunacaq. 8 Ey İsrail dağları, siz qolbudaq atacaq, xalqım İsrail üçün meyvə verəcəksiniz, ona görə ki xalqım İsrail tezliklə öz yurduna qayıdacaq. 9 Çünkü Mən sizin tərəfinizdəyəm, sizə tərəf döñəcəyəm. Torpağınız şumlanıb əkiləcək. 10 Ölkənizdə adamların sayımı, bəli, bütün İsrail nəslinin sayımı çoxaldacağam. Şəhərlər məskunlaşacaq, xarabaliqlar abad ediləcək. 11 Ölkənizdə adamların və heyvanların sayını çoxaldacağam, törəyib çoxalacaqlar. Keçmişdə olduğu kimi ölkənizi insanlarla məskunlaşdıracaq və sizə əvvəlkindən də artıq yaxşılıq edəcəyəm. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. 12 Ölkənizdə xalqım İsraildən olan insanları gəzdirəcəyəm və onlar sizə sahib olacaq. Siz də onların irsi olacaqsınız. Onları bir daha övladlarından məhrum etməyəcəksiniz". 13 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Ey ölkə, insanlar sənə adam yeyən, millətini övladdan məhrum edən bir ölkə deyir. 14 Ancaq bundan sonra sən daha adam yeməyəcək, millətini övladdan məhrum etməyəcəksən" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 15 "Artıq Mən millətlərin təhqirlərinə eșitdirməyəcəyəm, daha xalqların kinayəsinə düber olmayıacaqsan. Millətini bir daha bürdətməyinə izin verməyəcəyəm" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 16 Mənə Rəbbin sözü nazil oldu: 17 "Ey bəşər oğlu, İsrail nəslini öz torpağında yaşayanda adət və əməlləri ilə onu murdar etdi. Onların adətləri Mənim önmədə qadının aybaşı olduğu vaxtdakı murdarlığı kimi idi. 18 Mən də qəzəbimi onların üstünə tökdüm, çünkü ölkədə qan tökdülər, bütələri ilə onu murdar etdilər. 19 Onları millətlər arasına yadim, ölkələr arasına səpələndilər. Onları adətlərinə və əməllərinə görə mühakimə etdim. 20 Millətlərin arasında, getdikləri hər yerdə müqəddas adımı ləkələdiilər. Çünkü onlar üçün belə deyildi: "Bu xalq Rəbbin xalqı olduğu halda ölkəsində çıxmışa məcbur oldu". 21 İsrail nəslinin getdiyi millətlər arasında ləkələdiyi müqəddas adının izzətdən düşməsi üçün təəssüfləndim. 22 Buna görə də İsrail nəslinə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Ey İsrail nəsl, bunu sizin naminə deyil, ancaq getdiyiniz millətlər arasında ləkələdiyiniz müqəddəs adım naminə edirəm. 23 Millətlər arasında ləkələdiyiniz böyük adının müqəddəsliyini yənə göstərəcəyəm. Millətlərin gözü önündə sizin içinizdə müqəddəsliyimi göstərən zaman biləcəklər ki, Rəbb Mənəm" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 24 "Çünki sizi millətlərin arasından götürəcək, bütün ölkələrdən toplayacaq və öz torpağınıza gətirəcəyəm. 25

Üstünüzə təmiz su səpəcəyəm, pak olacaqsınız. Sizi bütün murdarlıqlarınızdan və bütərinizdən təmizləyəcəyəm. 26 Mən sizə yeni ürək verəcək, daxilinizə yeni ruh qoyacağam. Köksünüzdən daş ürəyi çıxarıb sizə ətdən olan ürək verəcəyəm. 27 Öz Ruhumu sizin daxilinizə qoyacağam. Elə edəcəyəm ki, siz qaydalarına görə rəftar edəsiniz, hökmərimə diqqətlə riyət edəsiniz. 28 O zaman atalarınıza verdiyim ölkədə yaşayacaqsınız. Siz Mənim xalqım, Mən də sizin Allahınız olacağam. 29 Sizi bütün murdarlıqlarınızdan xilas edəcəyəm. Buğdaya əmr edib onu çoxaldacaq, üstünüzə acliq gətirməyəcəyəm. 30 Bir daha millətlər içində acliq rüsvayçılığını çəkməyəsiniz deyə ağacın meyvəsini, tarlanın məhsulunu çoxaldacağam. 31 O zaman pis əməllərinizi, xeyrinsiz işlərinizi yada salacaqsınız. Təqsirlərinizdən və iyrənc işlərinizdən ötrü özünüzdən iyrənəcəksiniz. 32 Bilin ki, bunu sizin naminə etmirəm" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir, "adətlərinizdən utanıb xəcalət çəkin, ey İsrail nəsl!" 33 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Sizi bütün təqsirlərinizdən təmizlədiyim vaxt şəhərləri məskunlaşdıracaq, xaraba yerləri abad edəcəyəm. 34 Boş qalmış ölkə şumlanacaq, halbuki hər yoldan keçənин nəzərində o bir viranə idi. 35 Onda deyəcəklər: *'Viran olan bu torpaq Eden bağlı kimi oldu. Xaraba və viran qalmış, dağlınlıq şəhərlərin istehkamları tikildi, onların içində adamlar yaşayır.'* 36 Onda ətrafinizdə qalan millətlər biləcək ki, dağlınlıq yerləri Mən Rəbb tikdim, çöllə çərviləşmiş yerləri Mən abad etdim. Mən Rəbb bunu söyləndim və hökmən yerinə yetirəcəyəm". 37 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Mən İsrail nəslinin xahişini qəbul edib onlar üçün bunu edəcəyəm: əhalisini sürü kimi çoxaldacağam. 38 Bayram günlərində Yeruşəlimdə qurbanlıq heyvan sürülləri necə çox olursa, viran edilmiş şəhərlər də eləcə insan sürülləri ilə dolu olacaq. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm"».

37 Rəbbin əli üzərimdə idi. Rəbb Öz Ruhu ilə məni bayırı çıxarıb vadinin ortasına qoydu. Vadi sümüklərlə dolu idi. 2 O məni onların üstündə gəzdirib hər tərəfə apardı. Gördüm ki, vadinin üstündə saysız-hesabsız sümük var. Onlar bərk qurumuşdu. 3 Rəbb mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, bu sümüklər dirilə bilərmi?» Mən cavab verdim: «Ey Xudavənd Rəbb, bunu Sən bilirsən». 4 O mənə dedi: «Bu sümüklər üçün peyğəmbərlik edib onlara söylə ki, ey quru sümüklər, Rəbbin sözünü eşidin. 5 Xudavənd Rəbb bu sümüklərə belə deyir: "Mən sizin daxilinizə ruh qoyacağam və siz diriləcəksiniz. 6 Üstünüzə vətərlər qoyacaq, ət bitirəcək, sizi dəri ilə örtəcəyəm, daxilinizə ruh qoyacağam və siz diriləcəksiniz. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm"». 7 Mənə əmr olunduğu kimi peyğəmbərlik etdim. Mən peyğəmbərlik edərkən bir gurultu qopdu, bir taqqılıt eşidildi. Sümüklər yaxınlaşdı, sümük sümüyə bitişdi. 8 Mən baxıb gördüm ki, onların üstünə vətərlər gəldi, ət bitdi, bunları isə dəri örtdü. Ancaq onlarda nəfəs yox idi. 9 Rəbb mənə dedi: «Ey bəşər

oğu, nəfəs üçün peyğəmbərlik et, peyğəmbərlik edib nəfəsə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Ey nəfəs, küləyin əsidiy dörd səmtdən gəl, bu öldürülən adamların üzərinə üfür ki, dirilsinlər"». **10** Mənə əmr olunduğu kimi peyğəmbərlik etdim. Nəfəs onların daxilinə girdi və onlar dirilib ayaq üstə qalxdı. Çox böyük bir kütłə yarandı. **11** Rəbb mənə dedi: "Ey bəşər oğlu, bu sümüklər bütün İsrail nəslinin rəmziidir. Onlar belə deyir: "Sümüklərimiz qurudu, ümidiimiz yox oldu, işimiz bitdi"». **12** Buna görə də peyğəmbərlik edib onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Ey xalqım, Mən qəbirlərinizi açıb sizi oradan çıxaraq və İsrail torpağına gətirəcəyəm. **13** Ey xalqım, Mən qəbirlərinizi açanda, sizi qəbirlərinizdən çıxaranda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. **14** Mən daxilinə Öz Ruhumu qoyacağam və siz diriləcəksiniz. Sizi öz torpağıniza yerləşdirəcəyəm. Onda biləcəksiniz ki, Mən Rəbb bunu söylədim və hökmən yerinə yetirəcəyəm" Rəbb belə bəyan edir». **15** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **16** «Sən ey bəşər oğlu, əlinə bir əsa götür və onun üstüne "Yəhuda və müttəfiqləri olan İsrail övladları" sözlərini yaz. Sonra başqa bir əsa götür və onun üstüne "Yusif və müttəfiqləri olan bütün İsrail nəslə" sözlərini yaz. Bu, Efrayimin əsasıdır. **17** Bu əsaları bir-birinin üstüne qoyaraq öz əlində birləşdir. Elə et ki, əlində bir əsa olsun. **18** Əgər sənin xalqına mənsub olanlar "Etdiklərinin mənəsi nədir, biza bildirməzsən?" deya soruşa, **19** onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Efrayimin əlindəki əsanı – Yusif və onun müttəfiqləri olan İsrail qəbilələrinin əsasını götürərək Yəhudanın əsası ilə birləşdirib bir əsa edəcəyəm. Onlar alımda bir olacaq. **20** Üstüne yazı yazdığın əsaları onların görə biləcəyi şəkildə əlində tut. **21** Sonra onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: İsrail övladlarını yanlarına getdikləri millətlərin arasından götürəcək, onları hər yerdən toplayıb öz torpaqlarına qaytaracağam. **22** Onları ölkədə, İsrail dağları üzərində vahid bir millət edəcəyəm. Hamisinin vahid padşahı olacaq. Daha iki ayrı millət olmayıcaq, iki padşahlıq bölmənməyəcəklər. **23** Artıq bütələri, iyrənc şeyləri və üsyənləri ilə özlərini murdar etməyəcəklər. Onları yaşıdlıqları və içində günah etdikləri yerlərdən qurtarib pak edəcəyəm. Onlar Mənim xalqım, Mən da onların Allahı olacağam. **24** Qulum Davud onların padşahı olacaq, onların hamisəna vahid çoban olacaq. Onlar Mənim hökmələrimə görə rəftər edəcək, qaydalarımı saxlayıb yerinə yetirəcək. **25** Qulum Yaquba verdiyim, atalarının yaşıdlıqları ölkədə yaşayacaqlar, özləri, oğulları və nəvələri əbədi olaraq orada yaşayacaq. Qulum Davud da əbədi olaraq onların rəhbəri olacaq. **26** Mən onlarla sülh əhdili bağlayacağam. Bu onlarla əbədi bir əhd olacaq. Onları orada yerləşdirəcək və saylarını çoxaldacağam. Müqəddəs məkanımı əbədi olaraq onların arasında quracağam. **27** Mənim məskənim onların arasında olacaq. Mən onların Allahı, onlar da Mənim xalqım olacaq. **28** Müqəddəs məkanım əbədi olaraq onların arasında

yerləşəndə millətlər biləcək ki, İsraili təqdis edən Mən Rəbbəm"».

38 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ey bəşər oğlu, Maqoq ölkəsindən olan Roşun, Meşekin və Tuvalın rəhbəri Qoqa üz tut və onun əleyhinə peyğəmbərlik edib söylə ki, **3** Xudavənd Rəbb belə deyir: "Ey Roşun, Meşekin və Tuvalın rəhbəri Qoq, Mən sənin əleyhinəyəm. **4** Səni geri qaytaracağam, çənələrinə çəngollər taxacağam. Səni, bütün ordunu, atları, tam təchiz olunmuş atlaları, hamısı qalxan, sıpar və qılınclla silahlanmış böyük qoşunu qovub çıxaracağam. **5** Onlarda birgə hamısı qalxan və dəbilqəyə bürünmüs Farsları, Kuşluları, Putluları, **6** Qomeri və onun bütün qoşunlarını, uqcər şimaldan Toqarma nəslini və onun bütün qoşunlarını, burlarla birgə bir çox xalqları qovub çıxaracağam. **7** Hazır oll! Ətrafında toplanmış böyük bir qoşunla birgə hazırlaş. Onları sən qoruyacaqsan. **8** Uzun müddət sonra döyüşə çağırılacaqsan. Gələcək illərdə qılınçdan qurtulub rahatlanan ölkəyə hücum edəcəksən. O ölkənin sakinləri çoxlu xalq içindən İsrail dağlarına toplanmışdı. Bu dağlar həmişə xarabalıq idi, ancaq indi sakinləri xalqlar arasından geri qaytarılacaq və hamısı asayış içinde yaşayacaq. **9** Sən, bütün qoşunun və saninlə birgə bir çox xalq çıxıb tufan kimi galəcəksiniz, ölkənin üzərini tutan buluda bənzəyəcəksiniz". **10** Xudavənd Rəbb belə deyir: "O gün ağlına bəzi düşüncələr gələcək, pis niyyətlər qurub **11** deyəcəksən: «Divarsız kəndləri olan bir ölkəyə hücum edib asayış və əmin-amanlıq içinde yaşayan adamların üstüne gedəcəyəm. Bu kəndlərin hamısı divarsızdır, darvazaları da, sürgüləri də yoxdur. **12** Viran olmuş şəhərlərdə yaşayan xalqı qarət edib malını talaşacağam. Sürüsü və malı olan, dönyanın ortasında yaşayan bu millətlərin arasından toplanmış xalqa qarşı elini uzadacaqsan. **13** Səba, Dedan, Tarşış tacirləri və bütün kəndlərinin əhalisi sənə deyəcək: «Qarət üçünmü gəldin? Talan etmək, qızıl-gümüş götürmək, mal-qara və əşya aparmaq, bol qənimat əla keçirmək üçünmü qoşun topladın?» **14** Buna görə da, ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik edib Qoqa söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "O gün xalqım İsrail asayış içinde yaşayanda bunu dərk etməyəcəksinizmi? **15** Sən və özürlə birgə bir çox xalqlardan olan və hamısı ata minmiş böyük bir qoşun, güclü bir ordu öz yerindən – uzaq şimaldan gələcəksən. **16** Ölkəni bürüyən bir bulud kimi xalqım İsrailin üstüne hücum edəcəksən. Ey Qoq, gələcəkdə səni öz ölkəmin üstüne gətirəcəyəm ki, gözləri önünde müqəddəsliyimi sənin vasitənlə göstərdiyim zaman millətlər məni taniya bilsin". **17** Xudavənd Rəbb belə deyir: "Məgər sən qədim zamanlarda İsrail peyğəmbərləri vasitəsilə haqqında danışdığım adam deyilsən? Bu peyğəmbərlər o zaman səni onların üstüne gətirəcəyim barədə illərlə peyğəmbərlik etdi. **18** O gün Qoq İsrail torpağına hücum etdiyi gün qəzəbim alovlanacaq" deyir Xudavənd Rəbb. **19** "Qışqanlıqlımla və siddətlə qəzəbimlə deyirəm ki, o gün İsrail torpağında böyük bir zələzlə olacaq. **20** Dənizdəki

balıqlar, göydəki quşlar, çöldəki heyvanlar, yerdə sürünen bütün canlılar və yer üzündəki bütün insanlar önləndə titrəyəcək. Dağlar yerlə yeksan olacaq, sildirim qayalar uçacaq, bütün divarlar yixiləcəq. **21** Bütün dağlarımda qılınçı Qoqun üstünə getməyə çağıracağam” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir, “hər kəs bir-birinin üstüna qılınç çəkəcək. **22** Üstünə vəba gətirib qanını tökərək onu cəzalandıracağam. Onun, ordularının və yanında gələn çoxlu xalqın üstünə leysan yağış, iri dolu dənələri, od və kükürd yağıdıracağam. **23** Beləcə əzəmətimi və müqəddəsliyimi göstərəcək, bir çox millətlərin gözü öündə Özümü tanıdacağım. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”.

39 Sən ey bəşər oğlu, Qoqun əleyhina peyğəmbərlik edib söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ey Roşun, Meşəkin və Tuvalın rəhbəri Qoq, Mən sənin əleyhinəyəm. **2** Səni geri qaytarib aparacağam, uzaq şimaldan çıxarıracğam və İsrail dağları üzərinə gətirəcəyəm. **3** Sol əlindən kamanını, sağ əlindən oxlarını vurub salacağam. **4** Sən bütün ordularımla, yanında olan xalqlarla birgə İsrail dağları üzərində hələk olacaqsan. Səni qida olmaq üçün hər cür yırtıcı quşə və vəhşi heyvanlara verəcəyəm. **5** Açıq çöldə hələk olacaqsan, çünki Mən bunu söylədim, Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **6** Mən Maqoqun və sahil ölkələrində əmin-amənlıq içinde yaşayınların üstüna od göndərəcəyəm. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. **7** Xalqım İsrailin arasında müqəddəs adımı tanıdacağım, artıq müqəddəs adımlı ləkələnməsinə izin verməyəcəyəm. Onda millətlər biləcəklər ki, Mən Rəbbəm, İsraildə Müqəddəs Olanam. **8** Budur, o vaxt gəlir və mütləq baş verəcək” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir, “bu gün Mənim dediyim gündür. **9** Onda İsrail şəhərlərində yaşayanlar çıxıb od qalayacaq. Silahlarını, qalxanlarını, sıpərlərini, kamanlarını, oxlarını, toppuzlarını və nizələrini bu odda yandıracaqlar. Onları yeddi il ərzində yandıracaqlar. **10** Çöldən odun daşımayaq, meşələrdən ağac kəsməyəcəklər, çünki silahlarla od qalayacaqlar. Onları qarət edənləri qarət edəcək, mallarını talan edənləri talan edəcəklər” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **11** “O gün Duz dənizinin şərqində, Səyyahlar dərəsində Qoqa İsraildə bir qəbiristanlıq verəcəyəm. Orada Qoq və bütün qoşunu basdırılacaq. Bu yerə Hamon-Qoq dərəsi deyiləcək. Oradan yol keçənlərin qabağı kəsiləcək. **12** Ölkəni təmizləmək üçün İsrail nəslə yeddi ay onları basdırmaqla məşəl olacaq. **13** Onları bütün ölkə xalqı basdıracaq. Mənim izzətləndiyim gün onlar üçün əlamətdar olacaq” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **14** “Ölkəni təmizləmək üçün adamlara iş tapşırılaçaq. Bəziləri ölkəni dayanmadan dolasacaq, bəziləri isə yerdə qalan cəsədləri basdıracaq. Yeddi aydan sonra axtarışlara başlayacaqlar. **15** Bu adamlar ölkənin hər yerini dolasacaq. İnsan sümüyü görəndə qəbirqazanlar onu Hamon-Qoq dərəsində basdırıra qədər yanına bir nişan qoyacaq. **16** Orada Hamona adlı bir şəhər olacaq. Beləcə ölkəni təmizləyəcəklər”. **17** Sən ey bəşər oğlu, Xudavənd Rəbb

belə deyir: “Hər cür quşa və hər cür vəhşi heyvana söylə ki, toplaşib gəlsinlər. Sizin üçün kəsəcəyim qurbanın – İsrail dağları üzərindəki böyük qurbanın yanına hər tərəfdən yiğilin. Orada ət yeyib qan içəcəksiniz. **18** Başanın bəslənmiş heyvanlarının – qoçların, quzuların, təkələrin və bugaların atını yeyib qanını içdiyiniz kimi igidlərin atını yeyəcək, dünya rəhbərlərinin qanını içəcəksiniz. **19** Sizin üçün kəsdiyim qurbanın doyunca yağ yeyəcək, sərəxə olunca qan içəcəksiniz. **20** Süfrəmdə atlardan, süvarılardan, igidlərdən və hər cür əsgərdən bol-bol yeyib-doyacaqsınız” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **21** “İzzətimi millətlər arasında göstərəcəyəm. Bütün millətlər onlara verdiyim cəzəni və üstlərinə qoymuşum əlimi görəcək. **22** Bu gündən sonra İsrail nəslə biləcək ki, onların Allahı Rəbb Mənəm. **23** Onda millətlər biləcək ki, İsrail nəslə öz təqsirlərindən ötrü sürgüna getdi. Çünkü onlar Mənə xəyanət etdi, Mən onlardan üz döndərdim, onları düşmənlərinə təslim etdim, hamısı qılınca hələk oldu. **24** Murdarlıqlarına və üsyanlarına görə onlara rəftər etdim, onlardan üz döndərdim”. **25** Buna görə Xudavənd Rəbb belə deyir: “Yaqub nəslindən sürgün olunanları indi geri qaytaracaq, bütün İsrail nəslinə rahm edəcək və müqəddəs adım naminə qısqanc olacağam. **26** Torpaqlarında əmin-amanlıq içinde yaşayanda, onları qorxudan bir kəs olmayanda rüsvayıcılılarını və Mənə etdikləri bütün xəyanətləri unudacaqlar. **27** Onları xalqlar arasından geri qaytarib düşmən ölkələrindən topladığım zaman çoxlu millətin gözü öündə, onların arasında müqəddəs tutulacağam. **28** Onda biləcəklər ki, onların Allahı Rəbb Mənəm. Çünkü onları millətlər arasına sürgünə göndərdim. Amma öz torpaqlarına da qaytaracağam, artıq heç birini qaldığı ölkəsində qoyub getməyəcəyəm. **29** Bir dəha onlardan üz döndərməyəcəyəm, çünki İsrail nəslü üzərinə Öz Ruhumu tökəcəyəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

40 Sürgünlüyümüzün iyirmi beşinci ilində, birinci ayın onuncu günü, Yeruşəlim şəhərinin süqutunun on dördüncü ili – həmin o gün Rəbbin əli mənim üstümə idi. O məni oraya apardı. **2** Görüntüdə Allah məni İsrail ölkəsinə aparıb çox uca bir dağın başına qoysdu. Dağın cənubunda şəhərə bənzər tikililər var idi. **3** Allah məni oraya apardı. Mən orada görünüşcə tunca bənzər adam gördüm. Onun əlində bir kətan ip və ölçmək üçün bir qamış var idi. O, darvazada durmuşdu. **4** O adam mənə dedi: “Ey bəşər oğlu, gözünlə görüüb, qulağınla eşit və sənə göstərəcəyim hər şəyə yaxşı-yaxşı bax. Ona görə buraya gətirildin ki, bunları sənə göstərim. Gördüyün hər şeyi İsrail nəslinə bildir». **5** Mən məbədi hər tərəfdən əhatəyə alan bir divar gördüm. Ölçmək üçün o adının əlində olan qamışın uzunluğu altı qulac idi. Hər qulaca bir ovuc uzunluq əlavə edilmişdi. O adam divarı ölçüdü: qalınlığı bir qamış, hündürlüyü bir qamış idi. **6** Sonra şərqə tərəf olan darvazaya tərəf getdi və onun pilləkənləri ilə yuxarı

galxdı. Darvazanın kandarını öldü: eni bir qamış idi. Bir kandarın eni bir qamış idi. **7** Keşikçi otaqlarının hər birinin uzunluğu və eni bir qamış idi. Keşikçi otaqlarının arası beş qulac idi. Məbədə baxan eyvanın yanındaki darvaza kandarı bir qamış uzunlığında idi. **8** Sonra o, darvaza eyvanını öldü: **9** eni səkkiz qulac idi. Yan taxtaların qalınlığı iki qulac idi. Darvaza eyvanı məbədə baxırdı. **10** Şərq darvazasının hər iki yanında üç-üç keşikçi otağı var idi. Üçünün də ölçüsü bir idi. Hər iki tərəfdə olan bölmə divarlarının da ölçüsü bir idi. **11** O, darvazanın astanasının enini öldü: on qulac idi. Darvazanın uzunluğu isə on üç qulac idi. **12** Hər iki tərəfdə olan keşikçi otaqlarının qarşısında bir qulac yüksəkliyində bir-bir arakəsmə var idi. Hər iki tərəfdə keşikçi otaqları dördbucaqlı idi. Kənarları hər tərəfdən altı qulac idi. **13** Sonra o, darvazanın enini - girişləri bir-birinin qarşısında olan keşikçi otaqlarının arxa divarlarının arasını öldü: iyirmi beş qulac idi. **14** Sütunları öldü: altmış qulac idi. Darvazanın ətrafindakı həyat sütunlara qədər uzanırdı. **15** Darvazanın astanasından eyvanın sonuna qədər məsafə əlli qulac idi. **16** Darvazanın içəri tərəfinin hər yanında keşikçi otaqlarının və bölmə divarlarının içəriyə baxan qəfəsləri pəncərələri var idi. Eyvanlarda da belə idi. Hər yanın içəri tərəfindən pəncərələr var idi. Bölmə divarları üzərində xurma ağacı təsvirləri var idi. **17** O adam məni bayır həyatə gətirdi. Orada bayır həyatı əhatəyə alan otaqlar və daş yol var idi. Daş yol boyunca otuz otaq var idi. **18** Darvazaların hər iki ətrafindəki daş yolun eni qapıların uzunluğu qədər idi. Bu, aşağı daş yol idi. **19** O adam həyatın enini aşağı darvazadan içəri həyatın darvazasına qədər öldü: şərqdə və şimalda olan masafə yüz qulac idi. **20** O adam bayır həyatın şimala baxan darvazasının uzunluğunu və enini öldü. **21** Buranın hər iki ətrafinda üç-üç keşikçi otağı var idi. Bölmə divarları və eyvanları birinci darvazanın ölçüsünə bərabər idi: uzunluğu əlli qulac, eni iyirmi beş qulac idi. **22** Pəncərələrin, eyvanın və xurma ağacı təsvirlərinin ölçüsü şərqə baxan darvazanın ölçüsünə bərabər idi. Oraya yeddi pillə ilə çıxırdılar, bunların qarşısında eyvan var idi. **23** Şərq darvazasında olduğu kimi şimal darvazasına da baxan bir içəri həyat darvazası var idi. O adam bu iki darvaza arasındaki məsafəni öldü: yüz qulac idi. **24** O adam məni cənuba doğru apardı. Orada cənuba baxan bir darvaza gördüm. O, darvazanın yan taxtalarını və eyvanı öldü: ölçüləri o birilərinin ölçülərinə bərabər idi. **25** O birilərində olduğu kimi bu darvaza ilə eyvanın hər tərəfində də pəncərələr var idi. Eyvanın uzunluğu əlli qulac, eni iyirmi beş qulac idi. **26** Oraya yeddi pilləkənlə çıxırdılar. Bunların qarşısında eyvan var idi. Darvazanın yan taxtaları hər iki tərəfdən bir xurma ağacı təsviri ilə bəzənmişdi. **27** İçəri həyatın cənuba baxan bir darvazası var idi. O adam bu içəri darvazadan cənuba baxan darvazaya qədər olan məsafəni öldü: yüz qulac idi. **28** O adam məni cənub darvazasından içəri həyatə apardı. Cənub darvazasını öldü: ölçüləri o birilərinin

ölçülərinə bərabər idi. **29** Keşikçi otaqlarının, bölmə divarlarının və eyvanın ölçüləri o birilərinin ölçülərinə bərabər idi. Darvaza ilə eyvanın hər tərəfində pəncərələr var idi. Darvazanın uzunluğu əlli qulac, eni iyirmi beş qulac idi. **30** Hər tərəfdə uzunluğu iyirmi beş qulac, eni beş qulac olan eyvanlar var idi. **31** Eyvani bayır həyətə baxırdı. Darvazanın yan taxtaları xurma ağacı təsvirləri ilə bəzənmişdi. Oraya səkkiz pillə ilə çıxırdılar. **32** O adam məni şərqdəki içəri həyətə apardı. Oradakı darvazanı ölçüdü. Ölçüsü o birilərinin ölçüsünə bərabər idi. **33** Keşikçi otaqlarının, bölmə divarlarının və eyvanının ölçüsü o birilərinin ölçüsünə bərabər idi. Darvaza ilə eyvanının hər tərəfində pəncərələr var idi. Darvazanın uzunluğu əlli qulac, eni iyirmi beş qulac idi. **34** Eyvani bayır həyətə baxırdı. Darvazanın yan taxtaları iki tərəfdən xurma ağacı təsvirləri ilə bəzənmişdi. Oraya səkkiz pilləkənlə çıxırdılar. **35** Sonra o adam məni şimal darvazasının yanına apardı. O, qapını ölçüdü: ölçüsü o birilərinin ölçüsünə bərabər idi. **36** Keşikçi otaqlarının, bölmə divarlarının və eyvanının ölçüsü o birilərinin ölçüsünə bərabər idi. Darvazanın hər tərəfində pəncərələr var idi. Darvazanın uzunluğu əlli qulac, eni iyirmi beş qulac idi. **37** Yan taxtaları bayır həyətə baxırdı. Darvazanın yan taxtaları hər iki tərəfdən xurma ağacı təsvirləri ilə bəzənmişdi. Oraya səkkiz pilləkənlə çıxırdılar. **38** İçəri həyətin darvazalarındaki eyvanların yanında qapısı eyvana açılan bir otaq var idi. Yandırma qurbanları burada yuyulurdu. **39** Darvaza eyvanının hər iki tərəfində iki sırqa masa var idi. Yandırma qurbanı, günah qurbanı və təqsir qurbanı olacaq heyvanlar bu masaların üstündə kəsildi. **40** Eyvanın bayır divarının yanında, şimal darvazasının pilləkənlərinin hər iki tərəfində iki sırqa masa da var idi. **41** Beləcə qurbanlıq heyvanları kəsmək üçün darvazanın hər iki tərəfində dörd-dörd olmaqla səkkiz masa var idi. **42** Yandırma qurbanları üçün yonulmuş daşdan dörd masa var idi. Hər masanın uzunluğu və eni bir yarım qulac, hündürlüyü bir qulac idi. Yandırma qurbanlarının və başqa qurbanların kəsilməsində istifadə olunan alətləri bunların üstünə qoyurdular. **43** Otağın divarlarına qarmaqlar asılmışdı: hər biri bir ovuc uzunlığında idi. Masalar təqdim edilən heyvanın atı üçün nəzərdə tutulmuşdu. **44** İçəri darvazanın bayır hissəsində, içəri həyətdə ilahiçilər üçün otaqlar var idi. Bunlardan biri şimal darvazasının yanında idi və cənuba baxırdı, o biri cənub darvazasının yanında idi və şimala baxırdı. **45** O adam mənə dedi: «Cənuba baxan otaq məbəd üçün cavabdeh olan kahinlərə məxsusdur. **46** Şimala baxan otaq isə qurbangah üçün cavabdeh olan kahinlərə məxsusdur. Onlar Levinin nəslindən olan və Rəbbə xidmət etmək üçün Ona yaxınlaşan Sədoq övladlarıdır». **47** O adam həyəti ölçüdü: həyət dördbucaqlı olub uzunluğu yüz qulac, eni də yüz qulac idi. Məbədin önündə qurbangah var idi. **48** Sonra o adam məni məbədin eyvanına aparıb eyvanın qapısının yan taxtalarını ölçüdü. Darvazanın hər iki tərəfindəki sütunların eni beş qulac

idi. Darvazanın hər iki tərəfinin eni isə üç qulac idi. **49** Eyanın uzunluğu iyirmi qulac, eni on iki qulac idi. Oraya pilləkənlə çıxırdılar. Darvazanın yan taxtalarının yanında iki sütun var idi: biri bu tərəfində, digəri isə o tərəfində idi.

41 Sonra o adam mənə məbədin əsas hissəsinin gətirib oradakı darvazanın yan taxtalarını ölçüdü: yan taxtaların eni hər tərəfdən altı qulac idi. **2** Girişinin eni on qulac, ona hər iki tərəfdən bitişən hər divarının eni isə beş qulac idi. O adam məbədin əsas hissəsini də ölçüdü: uzunluğu qırx, eni iyirmi qulac idi. **3** Sonra o, iç otağa girib girişin yan taxtalarını ölçüdü: hər birinin eni iki qulac idi. Girişin eni altı qulac, ona hər iki tərəfdən bitişən divarlarının eni yeddi qulac idi. **4** O adam əsas hissənin o biri tərəfindəki iç otağı ölçüdü: həm uzunluğu, həm də eni iyirmi qulac idi. O mənə «bura ən Müqəddəs yerdir» dedi. **5** Sonra məbədin divarını ölçüdü: qalınlığı altı qulac idi. Məbədin ətrafindəki yan otaqlardan hər birinin eni dörd qulac idi. **6** Bu yan otaqlar üç mərtəbə idi, hər mərtəbədə otuz otaq var idi. Məbədin divarları boyu yan otaqlar üçün dayaq olan çıxıntılar var idi ki, dayaqlar məbəd divarlarına girməsin. **7** Məbədin ətrafindəki yan otaqlar yuxarı mərtəbəyə tərəf çıxıqlıq genişlənirdi. Məbədin ətrafindəki tikilinin yuxarıya qalxan bir pilləkəni var idi. Yuxarıya doğru çıxıqlıq yan otaqlar genişlənirdi. Pilləkənlə aşağı mərtəbədən orta mərtəbəyə, oradan da üst mərtəbəyə çıxırdılar. **8** Məbədin ətrafında yan otaqların bünövrəsini təşkil edən uca bir döşəmə gördüm: uzunluğu bir qamış, yəni altı qulac idi. **9** Yan otaqların bayır divarının qalınlığı beş qulac idi. Məbədin yan otaqları ilə kahin otaqları arasında açıq bir sahə var idi. **10** Məbədin ətrafi boyunca uzanan sahənin eni iyirmi qulac idi. **11** Yan otaqların girişləri açıq sahəyə baxırdı: biri şimalda, o biri isə cənubda idi. Açıq sahəyə bitişən bünövrənin eni hər tərəfdən beş qulac idi. **12** Məbədin qərbində açıq sahəyə baxan bir tikili var idi: eni yetmiş qulac idi. Divarının qalınlığı hər tərəfdən beş qulac, uzunluğu doxsan qulac idi. **13** Sonra o adam məbədi ölçüdü: uzunluğu yüz qulac idi. Açıq sahə, tikili və onun divarları yüz qulac uzunlığında idi. **14** Şərqi dəki məbədin açıq sahəsinin eni məbədin ön tərəfi ilə birgə yüz qulac idi. **15** O adam məbədin arxasındaki açıq sahəyə baxan tikilinin və hər iki tərəfindəki dəhlizlərin uzunluğunu ölçüdü: yüz qulac idi. Məbədin əsas hissəsi, iç otaq, həyətə baxan eyvan, **16** darvaza astanaları, qəfəsləri pəncərələri, astanaların qarşısında üç mərtəbəni əhatə edən dəhlizlər döşəmədən pəncərələrə qədər ağaclarla örtülmüşdü. Pəncərələr açılıb-bağlanırdı. **17** Girişin üstü, iç otaq, onun bayırı, bütün içəri və bayır divarları nizamlı aralıqlarla, **18** keruv və xurma ağacı oyma təsvirləri ilə düzəldilmişdi. İki keruv arasında bir xurma ağacı təsviri var idi. Hər keruvun iki üzü var idi: **19** bir yandan xurma ağacına baxan insan üzü, o biri yandan xurma ağacına baxan şir üzü. Məbəd başdan-başa bu oyma təsvirləri ilə bəzənmişdi. **20** Döşəmədən girişin üstündəki hissəyə

qədər məbədin əsas hissəsinin divarları keruv və xurma ağaclarının oyma təsvirləri ilə düzəldilmişdi. **21** Əsas hissənin qapısının yan taxtaları dördəbucaklı şəklində idi. Ən Müqəddəs yerin öündəkəi qapının yan taxtaları da bunlara bənzəyirdi. **22** Orada üç qulac hündürlüyündə, iki qulac uzunlığunda, iki qulac enində ağacların düzəldilmiş bir qurbangah var idi. Onun küncləri, allığı və yanları da ağacların idi. O adam mənə «Rəbbin öündə olan masa budur» dedi. **23** Əsas hissənin və ən Müqəddəs yerin cüt qanadlı qoşa qapısı var idi. **24** Hər qapının iki tərəfə iki qanadı var idi: bir qapı üçün iki qanad, o biri qapı üçün iki qanad. **25** Divarlar üzərində olduğu kimi əsas hissənin qapılarında da keruv və xurma ağaclarının oyma təsvirləri düzəldilmişdi. Bayırda, eyvanın öündə ağacların olan bir asma tavan var idi. **26** Eyanın yan divarlarındakı qəfəsləri pəncərələrin hər iki tərəfi xurma ağaclarının oyma təsvirləri ilə örtülmüşdü. Məbədin yan otaqları ilə asma tavanları da bu cür idi.

42 O adam mənə şimala gedən yoldan bayır həyətə çıxardı, məbədin açıq sahəsinə və bayır həyətin şimalindəki tikililərə baxan otaqlara apardı. **2** Qapısı şimala baxan bu tikilinin uzunluğu yüz, eni əlli qulac idi. **3** İçəri həyətin iyirmi qulaklıq hissəsi ilə bayır həyətin daş yoluna baxan üç mərtəbənin dəhlizləri qarşı-qarşıya idi. **4** Otaqların qabağında eni on qulac, uzunluğu isə yüz qulac olan bir içəri dəhliz var idi. Qapıları şimala baxırdı. **5** Tikilinin üst mərtəbədəki otaqları alt və orta mərtəbədəki otaqlardan daha dar idi, çünki üst mərtəbədəki dəhlizlər daha çox yer tuturdu. **6** Həyatlarda sütunlar olduğu halda üçmərtəbəli otaqların sütunları yox idi. Buna görə də üst mərtəbədəki otaqlar alt və orta mərtəbədəki otaqlardan daha dar idi. **7** Otaqların qabağında, otaqlarla və bayır həyətlə yanaşı bir bayır divar var idi: əlli qulac uzunlığında idi. **8** Çünkü bayır həyətin yanındaki yanbayan otaqların uzunluğu əlli qulac idi. Məbədin əsas hissəsinə daha yaxın yanbayan otaqların uzunluğu isə yüz qulac idi. **9** Bu otaqların aşağıda bayır həyətdən girmək üçün şərqə tərəf bir qapısı var idi. **10** İçəri həyətin cənubu boyu açıq sahəyə və bayır həyətdəki tikililərə baxan başqa otaqlar var idi. **11** Şimal tərəfdəki otaqlarda olduğu kimi bu otaqların qabağında da bir keçid var idi. Otaqların uzunluğu və eni eyni idi, çıxışları və ölçüləri şimal tərəfdə olan otaqların kimi idi. Cənubdakı otaqların qapıları da şimaldakılar kimi idi. **12** Keçidin başlangıcında bir qapı var idi. Arxa divarlar boyunca şərqə uzanan bu keçid otaqlara açılırdı. **13** Sonra o adam mənə dedi: «Məbədin açıq sahəsinə baxan şimaldakı və cənubdakı otaqlar müqəddəsdir. Rəbbin öündə xidmət edən kahinlər orada ən müqəddəs təqdimlərdən yeyəcək. Ən müqəddəs təqdimləri – taxıl təqdimlərini, günah qurbanlarını və təqṣir qurbanlarını orada qoymaqlar, çünki ora müqəddəsdir. **14** KAHİNLER müqəddəs yərə girəndə xidmət edərkən əyinlərindəki geyimləri orada qoymadın bayır həyətə çıxmasın, çünki bu geyimlər müqəddəsdir. Onlar xalqın olduğu yerlərə

getməzdən qabaq başqa paltalar geyməlidir». 15 O adam məbədin sahəsini içəridən ölçüb qurtarandan sonra məni şərq qapısından bayır aopardı və hər tərəfdən bu sahənin bayırını ölçüdü. 16 Şərq tərəfini qamışla ölçüdü: uzunluğu beş yüz qulac idi. 17 Şimal tərəfini də qamışla ölçüdü: uzunluğu beş yüz qulac idi. 18 Cənub tərəfini də qamışla ölçüdü: uzunluğu beş yüz qulac idi. 19 Qərb tərəfinə dönüb onu qamışla ölçüdü: uzunluğu beş yüz qulac idi. 20 Beləcə sahənin dörd tərəfini ölçüdü. Müqəddəs olanı müqəddəs olmayandan ayırməq üçün sahənin ətrafında bir divar var idi: uzunluğu və eni hər biri beş yüz qulac idi.

43 O adam məni şərqə baxan darvazanın yanına gətirdi.

2 Mən gördüm ki, şərq yoluñdan İsrail Allahının izzəti gəlir. Onun səsi gur axan suların səsi kimi idi, izzətindən yer parıldayırdı. 3 Gördiyüm göründü Allah şəhəri məhv etməyə gəldiyi vaxt və Kevar çayı sahilində gördiyüm görüntülərə bənzəyirdi. Mən bu zaman üzüstə yerə yixildim. 4 Rəbbin izzəti şərqə baxan darvazanın yoluñdan məbədə girdi. 5 Ruh məni qaldırıb içəri həyətə gətirdi. Mən gördüm ki, Rəbbin izzəti məbədi doldurub. 6 Adam yanımda durarkən məbəddən mənimlə danişan bir nəfərin səsini eşitdim. 7 O mənə belə dedi: «Ey bəşər oğlu, taxtimin yeri, ayaqlarımın dabanları dəyən, İsrail övladları arasında əbədi yaşayacağım yer buradır. Bundan sonra İsrail xalqı ilə padşahları pozğunluqları və ölen padşahların cəsədləri ilə bir daha müqəddəs adımı murdarlamayacaq. 8 Onlar astanalarını astanama, qapılarının yan taxtalarını qapının yan taxtalarına bitişdirdi. Mənimlə onların arasında yalnız bir divar var idi. Etdikləri murdar işləri ilə müqəddəs adımı murdarlaşdırılar. Mən də qəzəbimlə onları qırıb-çatdım. 9 İndi pozğunluqlarını və padşahlarının cəsədlərini Məndən uzaqlaşdırınlar, Mən də əbədi olaraq onların arasında yaşayaram. 10 Sən ey bəşər oğlu, bu məbədi İsrail nəslinə təsvir et ki, üşyanlarından utansınlar və məbədin layihəsini ölçsünlər. 11 Əgər etdikləri bütün işlərdən utanırlarsa, məbədin şəklini, nizamını, giriş-çixış yerlərini – bütün şəkillərini, bütün qaydalarını, quruluşlarını və qanunlarını onlara bildir. Onların gözü önündə bunları bir yerə yaz. Qoy bütün quruluş və qaydalarına əməl edib onları yerinə yetirsinlər. 12 Məbədə bağılı qanun budur: dağın başında hər tərəfdən onun bütün ərazisi çox müqəddəs olacaq. Bəli, məbədin qanunu budur. 13 Qurbangahın qulacaq ölçüləri belədir. Hər qulaca bir ovuc slava edilmişdir: qurbangalı əhatəyə alan xəndəyin dərinliyi bir qulac, eni bir qulac, ətrafindakı çıxıntı bir qarış olacaq. Qurbangahın hündürlüyü isə belədir: 14 qurbangahın yerdəki xəndəkdən alt çıxıntıya qədərki hissəsinin hündürlüyü iki qulac, eni bir qulac, kiçik çıxıntıdan böyük çıxıntıya qədərki hissənin hündürlüyü dörd qulac, eni bir qulac, 15 qurbangahın qurban yandırılan üst hissəsinin hündürlüyü dörd qulac olacaq. Üst hissədən yuxarıya doğru dörd buynuz uzanacaq. 16 Qurbangahın üst hissəsi dördbucaqlı şəklində olacaq.

Onun uzunluğu on iki, eni on iki qulac olacaq. 17 Üst çıxıntıının dörd tərəfdən uzunluğu və eni hər biri on dörd qulac olacaq. Ətrafindakı kənar yarımla qulac, xəndəyin dövrəsi bir qulac olacaq. Qurbangahın pillələri şərqə baxacaq». 18 O adam yenə dedi: «Ey bəşər oğlu, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Qurbangah tikildiyi gün üstündə yandırma qurbanları gətirmək və qan tökmək barədə olan qaydalar belədir. 19 Mənə xidmət etmək üçün hüzuruma çıxan, Sədoq nəslindən Levili kahinlərə günah qurbanı olaraq bir buga ver" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 20 "Buganın qanından götürüb qurbangahın dörd buynuzuna, çıxıntıının dörd künçünə və ətrafindakı kənarın üstünə sürt. Beləcə qurbangahı pak edib onun üçün kəffarə ver. 21 Günah qurbanı olaraq buganı götürüb Müqəddəs məkandan kənarda, məbədin təyin edilmiş yerində yandır. 22 İkinci gün günah qurbanı olaraq qüsursuz bir təkə təqdim et. Qurbangah buganın qanı ilə pak edildiyi kimi təkənin qanı ilə pak edilsin. 23 Pak etmək işini qurtarandan sonra qüsursuz bir buga ilə sürüdən bir qoç qurban gətir. 24 Onları Rəbbin önünə gətir. Kahinlər onların üstünə duz səpib Rəbbə yandırma qurbanı olaraq təqdim etsin. 25 Yeddi günün günah qurbanı olaraq hər gün bir təkə hazırla. Qüsursuz bir buga ilə sürüdən bir qoç da hazırlanın. 26 Qoy yeddi gün qurbangah üçün kəffarə versinlər, onu pak edib təqdis etsinlər. 27 Yeddi gün tamamlanandan sonra kahinlər səkkizinci gün və ondan sonra yandırma və ünsiyyət qurbanlarını qurbangahın üstündə təqdim etsin. O zaman sizdən razi olacağam" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

44 O adam məni Müqəddəs məkanın şərqə baxan bayır darvazası yoluñdan geri qaytardı. Darvaza bağlı idi. 2 Rəbb mənə dedi: «Bu darvaza bağlı qalacaq, açılmayacaq, heç kəs oradan içəri girməyəcək, çünkü İsrailin Allahı Rəbb oradan içəri girmişdir, buna görə də bağlı qalacaq. 3 Yalnız rəhbər rəhbərliyinə görə Rəbbin önündə çörək yemək üçün orada oturacaq. Darvaza eyvanı yoluñdan girib, o yoldan da çıxacaq». 4 O adam məni şimal darvazası yoluñdan məbədin önünə gətirdi. Mən baxıb gördüm ki, Rəbbin izzəti Öz məbədini doldurub. Bu zaman üzüstə düşdüm. 5 Rəbb mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, Rəbbin məbədinin bütün qayda-qanunları ilə bağlı deyəcəyim sözləri yaxşı-yaxşı dirlə, onlara qulaq as, hər şəyə diqqətlə bax. Müqəddəs məkana kimin girib-çıxacağına diqqət et. 6 Üşyankar olan İsrail nəslinə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Ey İsrail nəslü, artıq bəsdir! Etdiyiniz iyrənc işlərə daha son qoyun. 7 Ürəyi və bədəni sünnet edilməmiş yadelliləri Müqəddəs məkanımı gətirdiniz, Mənə qida olmaq üçün piy və qan təqdim etməklə məbədimi murdarlaşdırınız. Beləcə iyrənc işlərinizlə əhdimi pozduınız. 8 Müqəddəs şeylərim üzərində vəzifənizi yerinə yetirmədiniz. Müqəddəs məkanımda bu şeylərə nəzarət etməyi başqalarına tapşırırdınız". 9 Xudavənd Rəbb belə deyir: "İsrail xalqı

arasında yaşayan ürəyi və bədəni sünnət edilməmiş heç bir yadelli Müqəddəs məkanıma girməsin. **10** İsrail yoldan azlığı zaman Mandən uzaqlaşan və yoldan azib bütərinə sitayış edən Levililər öz günahlarının cəzasını çəkəcək, **11** lakin Müqəddəs məkanımda bu işləri görəcək: məbədin darvazalarına nəzarət edəcək, məbədin xidmət işlərini görəcək, xalq üçün yandırma qurbanları və başqa qurbanlıq heyvanları kəsəcək, xalqın önündə durub onlara xidmət edəcək. **12** İndi ki onlar bütərinin önündə İsrail nəslinə xidmət edərək xalqı günaha batırı, Mən Rəbb də onları günahlarına görə cəzalandıracağıma and içdim” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **13** “Onlar kahin kimi xidmət etmək üçün Mənə yaxınlaşmayacaq, bütün müqəddəs şəyərimə, ən müqəddəs qurbanlarına toxunmayacaq. Etdikləri iyircəməllərinin rüsvayılığını çəkəcəklər. **14** Bundan sonra məbədin xidmət vəzifəsini və orada görülən bütün işləri onlara tapşıracağam. **15** Ancaq İsrail Mənə qoyub yoldan azlığı zaman Müqəddəs məkanımın xidmət vəzifəsini yerinə yetirən Sədoq nəslindən Levili kahinlər önumdə xidmət etmək üçün Mənə yaxınlaşacaq. Onlar piy və qan təqdim etmək üçün hüzuruma çıxacaq” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **16** “Yalnız onlar Müqəddəs məkanıma girəcək, yalnız onlar önumdə xidmət etmək üçün süfrəmə yaxınlaşış buyruğumu yerinə yetirəcək. **17** Kahinlər içəri həyətin darvazalarından girəcəkləri zaman kətan geyim əyinlərində olsun, içəri həyətin darvazalarında yaxud məbəddə xidmət edərkən yun paltar geyməsinlər. **18** Başlarına kətan çalma sarısinlar, bellərinə kətan alt paltarı geysinlər. Bədənlərinini tərlədən bir şey geyiməsinlər. **19** Bayır həyətə, bayır həyətə olan xalqın yanına çıxmazdan qabaq xidmət edərkən əyinlərindəki geyimləri çıxarıb müqəddəs otaqlara qoysunlar və başqa paltarlar geysinlər ki, geyimləri ilə xalqı təqdis etməsinlər. **20** Kahinlər başlarını qırxmasın, saçlarını uzatmasın, yalnız saçlarını kəsib düzəltsin. **21** İçəri həyətə girəcəyi vaxt heç bir kahin şərab içməsin. **22** Kahinlər dul yaxud boşanmış arvad almasın, ancaq İsrail nəslindən olan bir bakıra qız yaxud da başqa kahindən dul qalmış arvadı ala bilərlər. **23** Onlar Mənim xalqına müqəddəs olan şeyi adı şeydən, murdar şeyi pak şeydən ayırmayı öyrədəcək. **24** Mübəhəsəli işlərdə onlar hakimlik edəcək, hökmərlərimə görə qərar vermalıdırlər. Bayramlarımla bağlı qayda-qanunlarına emal etməli, Şənbə günlərimi müqəddəs saymalıdırlar. **25** Kahin adam meyitinə yaxınlaşış özünü murdarlamasın, amma bu, anasının, atasının, oğlunun, qızının, qardaşının yaxud əra getməmiş bacısının meyiti olsa, özünü murdarlaya bilər. **26** Pak olduqdan sonra həla yeddi gün gözləsin. **27** Məbəddə xidmət etmək üçün içəri həyətə girəcəyi gün özü üçün bir günah qurbanı təqdim etsin” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **28** “Kahinlərin irsi var: onların irsi Mənəm. İsraildə onlara mülk verməyin. Onların mülkü Mənəm. **29** Kahinlər taxil təqdimlərini, günah və təqsir qurbanlarını yesin. İsraildə Rəbbə həsr olunan hər şey onlارının olsun. **30** Bütün nübarların ilk

hissəsi və bütün xüsusi hədiyyələriniz kahinlərinki olsun. Eviniz bərəkət yağışın deyə taxilinizin ilkini onlara verin. **31** Kahinlər ölü halda tapılmış yaxud vəhşi heyvanlar tərəfindən parçalanmış heç bir qüş və heyvan yeməsin.

45 Ölkəni ırs olaraq payladığınız zaman Rəbb üçün torpaqdan pay kimi iyirmi beş min qulac uzunluğunda, on min qulac enində müqəddəs bir bölgə ayırin. Bütün bu bölgə müqəddəs olacaq. **2** Bu bölgədən dördbucaqlı şəklində uzunluğu və eni beş yüz qulaclıq bir hissə müqəddəs məskən üçün, əlli qulaclıq bir yer isə ətrafindəki açıq sahə üçün ayrılsın. **3** Bu ölçü ilə bir hissə ölç: uzunluğu iyirmi beş min qulac və eni on min qulac olsun. Müqəddəs məkan – Ən Müqəddəs yer orada olacaq. **4** Bu, ölkənin müqəddəs payı olacaq. Bu yer məbəddə xidmət etmək üçün Rəbbə yaxınlaşan kahinlərə ayrılacaq. Burada kahinlərin evləri, Müqəddəs məkan üçün müqəddəs yer olacaq. **5** Məbəddə xidmət edən Levililər mülk olaraq iyirmi beş min qulac uzunluğunda, on min qulac enində bir bölgə verilsin. Orada yaşamaları üçün onlara məxsus şəhərlər olacaq. **6** Müqəddəs bölgəyə düşən hissə ilə birlikdə şəhər üçün eni beş min, uzunluğu iyirmi beş min qulac olan bir hissə ayırin. Bu bütün İsrail xalqı üçündür. **7** Müqəddəs bölgəyə düşən hissə ilə şəhərə düşən hissənin hər iki tərəfindəki torpaqlar rəhbərə veriləcək. Bu torpaqlar qərbə-dən-qərbə, şərqdən-şərqə doğru uzanacaq və qərb sərhədindən şərq sərhədinə qədər uzunluğu bir İsrail qəbiləsinə düşən hissə qədərdir. **8** Bu torpaq İsrail rəhbərinin payı olacaq. Bundan sonra rəhbərlərim xalqına bir daha zülm etməyəcək, ancaq ölkəni qəbilələrinə görə İsrail nəslinə verəcək”. **9** Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ey İsrail rəhbərləri, artıq bəsdir! Zorakılıqdan və ziyankarlıqdan əl çəkin, ədalətli və saleh əməllər edin. Xalqımı öz torpaqlarından qovmayın” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **10** “Düzung tərəzi ilə çəkin. Çəkdiyiniz efa da, bat da düzgün olsun. **11** Efa ilə bat eyni çəkida olsun. Bat xomerin onda birinə, efa da xomerin onda birinə bərabər olmalıdır. İkisinin çəkisi də xomerə görə olsun. **12** Bir şəkel iyirmi geraya bərabər olmalıdır. İyirmi, iyirmi beş, on beş şəkel birlikdə bir minaya bərabər olmalıdır. **13** Gətirəcəyiniz təqdimlər bunlardır: hər xomer bugdadan efanın altıda biri qədər arpa verin. **14** Zeytun yağıını isə bat çəkisinə görə ölcün və hər kor zeytun yağından batın onda biri qədər təqdim edin. Bir kor on bat yaxud bir xomerə bərabərdir. **15** İsrailin sulu otlqlarındaki sürüdən iki yüz qoyundan bir qoyun götürülsün. Bu qoyunlardan taxil təqdimləri, yandırma qurbanları və ünsiyyət qurbanları üçün istifadə edilsin ki, xalq kəffarə olunsun” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **16** “Bütün ölkə xalqı bu təqdimi İsrail rəhbərinə verəcək. **17** İsraildə keçirilən bütün bayramlarda – şənliklərdə, Təzə Ay mərasimlərində və Şənbə günlərində yandırma qurbanları, taxil və içmə təqdimlərini təmin etmək rəhbərin işi olacaq.

Günah qurbanını, taxil təqdimini, yandırma qurbanını və ünsiyyət qurbanlarını rəhbər təmin edəcək ki, İsrail nəslü üçün kəffarə versin". 18 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Birinci ayın birinci günü qüsursuz bir buğa götürüb Mütqəddəs məkanı pak et. 19 Kahin günah qurbanının qanından götürüb məbədin darvazasının yan taxtalarına, qurbangahın üst çıxıntısının dörd künçünə, içəri həyətin darvazasının yan taxtalarına sürtəsün. 20 Səhvən yaxud bilmədən günah etmiş adam üçün də həmin ayın yedinci günü eyni şəyi et. Beləcə məbədi pak edəcəksən. 21 Birinci ayın on dördüncü günü Pasxa bayramını yeddi gün keçirin və mayasız çörək yeyin. 22 O gün rəhbər özü və bütün ölkə xalqı üçün günah qurbanı olaraq bir buğa hazırlasın. 23 Yeddi gün bayram ərzində hər gün Rəhbər yandırma qurbanı olaraq qüsursuz yeddi buğa ilə yeddi qoç, günah qurbanı olaraq bir təkə təmin etsin. 24 Taxil təqdimi olaraq hər buğa və qoç üçün bir efa taxil, hər efa üçün bir hin zeytun yağı təmin etsin. 25 Yedinci ayın on beşinci günü başlayan və yeddi gün davam edən bayramda rəhbər günah qurbanlarını, yandırma qurbanlarını, taxil təqdimlərini və zeytun yağıni hər gün eyni miqdarda təmin etsin".

46 Xudavənd Rəbb belə deyir: "İçəri həyətin şərqə baxan darvazası altı iş günü bağlı qalmalı, Şənbə günləri və Təzə Ay mərasimi günləri isə açıq olmalıdır. 2 Rəhbər bayırdan, darvaza eyvanı yolundan içəri girib darvazanın yan taxtalarının yanında dursun. Kahinlər onun yandırma qurbanını və ünsiyyət qurbanlarını təqdim etsin. Rəhbər darvaza kandarında ibadət etsin, sonra bayira çıxsın, ancaq darvaza axşama qədər açıq qalsın. 3 Şənbə günləri və Təzə Ay mərasimi günləri ölkə xalqı bu darvazanın girişində Rəbbin öündə ibadət etsin. 4 Rəhbər Şənbə günü Rəbbə yandırma qurbanı olaraq verdiyi qüsursuz altı quzu, bir qoç təqdim etsin. 5 Qoç üçün veriləcək taxil təqdimi bir efa olsun, quzular üçün isə istədiyi qədər taxil təqdimi verə bilər. Hər efa taxil üçün bir hin zeytun yağı versin. 6 Təzə Ay mərasimi günü qüsursuz bir buğa, altı quzu və bir qoç qurban gətirsin. 7 Buğa və qoç üçün taxil təqdimi olaraq hərəsinə bir efa taxil təmin etsin. Quzular üçün istədiyi qədər taxil təmin edə bilər. Hər efa taxil üçün bir hin zeytun yağı təmin etsin. 8 Rəhbər içəri girəcəyi zaman darvaza eyvanından girsin, həmin yolla da bayira çıxsın. 9 Ölkə xalqı bayramlarda Rəbbin öünüə gəldiyi zaman ibadət etmək üçün şimal darvazasından girən adam cənub darvazasından çıxsın, cənub darvazasından girən adam şimal darvazasından çıxsın. Heç kəs girdiyi darvazadan çıxmasın, hər kəs girdiyi darvazanın qarşısındaki darvazadan çıxsın. 10 Rəhbər xalqın arasında olsun, xalqla birgə gərsin, xalqla birgə çıxsın. 11 Bayramlarda və müqəddəs günlərdə buğa və qoç üçün taxil təqdimi olaraq hərəsinə bir efa taxil versin. Quzular üçün isə istədiyi qədər taxil təmin edə bilər. Hər efa taxil üçün bir hin zeytun yağı versin. 12 Rəhbər Rəbbə kənülli olaraq verdiyi yandırma qurbanı

yaxud ünsiyyət qurbanları təqdim edəcəyi zaman şərqə baxan darvaza onun üzünə açılsın. Yandırma qurbanı yaxud ünsiyyət qurbanlarını Şənbə günü qurban gətirdiyi kimi təmin etsin, sonra bayira çıxsın. O çıxıqdıdan sonra darvaza bağlansın. 13 Hər gün səhərlər yandırma qurbanı olaraq Rəbbə bir yaşında qüsursuz bir quzu təmin et. 14 Bununla yanaşı, hər səhər taxil təqdimi olaraq efanın altında biri qədər taxil və narınunu islatmaq üçün bir hının üçdə biri qədər zeytun yağı təmin et. Bu taxil təqdiminin Rəbbə verilməsi daimi bir qayda olsun. 15 Beləcə hər səhər daimi yandırma qurbanı olaraq quzu, taxil təqdimi və zeytun yağı təmin edilsin". 16 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Əgər rəhbər oğullarından birinə öz mülkündən pay verərsə, öz irsi kimi nəslinə də keçsin, irs olaraq bu pay onların mülkü olsun. 17 Lakin rəhbər öz mülkündən qulluqçularından birinə pay verərsə, bu pay azadlıq ilinə qədər qulluqçununku olsun, sonra isə rəhbərə qaytarılsın. Rəhbərin irsi ancaq oğullarına keçə bilər və onların olsun. 18 Lakin rəhbər xalqı mülkündən qovaraq ırsində məhrum etməməlidir. O, oğullarına yalnız öz mülkündən irs vera bilər, ona görə ki xalqımızdan olan heç kəs mülküni tərk edib kənara getməsin". 19 Sonra o adam mənəni darvazanın yanındakı girişdən şimala baxan, kahinlərə məxsus müqəddəs otaqlara gətirdi və mənə qərb tərəfdə bir yer göstərdi. 20 O mənə dedi: «Kahinlərin taqşır qurbanı ilə günah qurbanının ətinini qaynadacaqları və taxil təqdimini bisirəcəkləri yer buradır. Ona görə ki bunları bayır həyətə çıxarıb xalqı təqdis etməsinlər». 21 Sonra o adam mənəni bayır həyətə çıxarıb həyətin dörd künçündən keçirdi. Gördüm ki, həyətin hər künçündə kiçik bir həyat var. 22 Həyətin dörd künçündən olan bu qapılı həyətlərin hər birinin uzunluğu qırıq, eni isə otuz qulac idi. Künlərdəki həyətlər eyni boyda idi. 23 Dörd həyətin hər birinin ətrafında daş divar var idi. Divarın dibində yemək bisirmək üçün yerlər düzəldilmişdi. 24 O adam mənə dedi: «Bunlar mətbəkdir. Məbəd xidmətçiləri xalqın qurbanlıq ətlərini burada qaynadacaq».

47 O adam yenə mənə məbədin girişinə gətirdi. Məbədin kandarının altından şərqə tərəf sular axdığını gördüm. Məbəd şərqə baxırdı. Sular məbədin cənub tərəfinin altından, qurbangahın cənubundan aşağıya axırdı. 2 O mənə oradan – şimal darvazasından çıxarıb bayır yoldan şərqə baxan bayır darvazasına apardı. Sular cənub tərəfdən axırdı. 3 O adam əlində ölçmək üçün bir iplə şərqə tərəf getdi. O, min qulac ölçüdү və mənənə topuğa qədər çıxan suların içinə gətirdi. 4 Daha min qulac ölçüdү və mənənə dizə qədər çıxan suların içinə gətirdi. Yenə min qulac ölçüdү və mənənə belə qədər çıxan suların içinə gətirdi. 5 Daha min qulac ölçüdү və sular keçilməz bir çaya döndü. Sular artmışdı, içindən piyada keçmək mümkün deyildi, adam üzən qədər dərin bir çaya çevrilmişdi. 6 O adam mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, bunu görürsanmı?» Sonra mənə götürüb yenə çayın sahilinə gətirdi. 7 Oraya

çatanda çayın hər iki sahilində çoxlu ağac gördüm. **8** O adam mənə dedi: «Bu sular şərqi bölgəsinə təraf axır, oradan Arava vadisini, sonra isə Duz dənizinə töküür. Dənizə töküülen kimi oradakı su şirin suya çevriləcək. **9** O zaman çayın axlığı yerlərdə hər cür qaynaşan canlı məxluq yaşayacaq, çoxlu balıq olacaq, çünkü bu sular oraya axır, oradakı şor suyu şirin suya çevirir. Çay axlığı hər yerə həyat gətirəcək. **10** Çayın sahili boyu balıqçılardayanaçaq. En-Gedidən En-Eqlayimə qədər tor sərilən yerlər olacaq. Orada da Böyük dənizdəki kimi çoxlu balıq növləri olacaq. **11** Ancaq Duz dənizinin palçıqlı və bataqlıq yerləri şirin suya çevriləmeyecek, şoraniqli olaraq qalacaq. **12** Çayın hər iki sahilində hər cür meyvə ağacı yetişəcək. Onların yarpaqları solmayacaq, meyvələri tükənməyəcək. Hər ay meyvə verəcəklər, çünkü Müqəddəs məkəndən çıxan sular oraya axır. Meyvələrindən yemək, yarpaqlarından şəfa vermək üçün istifadə olunacaq». **13** Xudavənd Rəbb belə deyir: «Ölkəni ırs olaraq İsrailin on iki qəbiləsi arasında bu sərhədlərlə bölün: Yusifa iki pay düşsün. **14** Ölkəni on iki qəbilə arasında hər birinə bərabər olaraq paylayın. Mən ölkəni sizin atalarınıza verəcəyimə and içdim. Bu ölkə sizə ırs olaraq veriləcək. **15** Ölkənin sərhədi belə olacaq: şimalda Böyük dənizdən Xetlon yolu ilə Xamat keçidinə, Sedada, **16** Berotaya və Dəməşq ilə Xamatın torpaqları arasında yerləşən Sivrayimə, Xavran sərhadında olan Xaser-Hattikona qədər uzanacaq. **17** Sərhəd dənizdən Xasar-Enona, Dəməşqin şimal sərhədi boyunca uzanacaq, Xamat sərhədi şimalda olacaq. Şimal sərhədi belədir. **18** Şərqdə sərhədi Xavranla Dəməşq arasından başlayıb Gileadi İsraildən ayıran İordan çayı boyunca Şərqi dənizinə qədər ölçün. Şərqi sərhədi belədir. **19** Cənubda sərhəd Tamardan Meriva-Qadeş sularına, Misir vadisi boyunca Böyük dənizə qədər uzanacaq. Cənub sərhədi belədir. **20** Qərbda Xamat keçidinin qarşısındaki yerə qədər Böyük dəniz sərhəd olacaq. Qərb sərhədi belədir. **21** Bu ölkəni İsrail qəbilələrinin görə öz aranızda böltüdüür. **22** Ölkəni öz aranızda və aranızda yaşayarkən övladları doğulan yadəlliilərlə ırs olaraq böltüdüür. Onları da İsrail övladları arasında yerlilər kimi hesab edin. Onların da İsrail qəbilələri arasında sizin kimi ıslərlə olacaq. **23** Yadelli hansı qəbilədə yaşayırsa, orada ona düşən payı ırs olaraq verin» Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

48 «Qəbilələrin adları belədir: şimal sərhədində olan Dana bir pay veriləcək. Danın sərhədi Xetlon yoluñdan Xamat keçidinə qədər uzanacaq. Xasar-Enon və Xamata yaxın Dəməşqin şimal sərhədi şərqdən qərbe qədər uzanan sərhədin bir hissəsini tutacaq. **2** Aşərə bir pay veriləcək. Sərhədi Danın şərqdən qərbe qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. **3** Naftaliyə bir pay veriləcək. Sərhədi Aşərin şərqdən qərbe qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. **4** Menaşşəyə bir pay veriləcək. Sərhədi Naftalinin şərqdən qərbe qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. **5** Efrayimə bir pay veriləcək. Sərhədi

Menaşşenin şərqdən qərbe qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. **6** Ruvenə bir pay veriləcək. Sərhədi Efrayimin şərqdən qərbe qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. **7** Yəhudaya bir pay veriləcək. Sərhədi Ruvenin şərqdən qərbe qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. **8** Yəhudanın şərqdən qərbe qədər uzanan sərhədinə bitişik torpaqlar ayıracığınız xüsusi pay olacaq. Eni iyirmi beş min qulac, şərqdən qərbe uzunluğu isə bir qəbiləyə düşən pay qədər olacaq. Müqəddəs məkanın ortasında olacaq. **9** Rəbbə xüsusi olaraq verəcəyiniz payın uzunluğu iyirmi beş min qulac, eni on min qulac olacaq. **10** Bu, kahinlər üçün müqəddəs pay olacaq. Şimalda uzunluğu iyirmi beş min qulac, qərbədə eni on min qulac, şərqdə eni on min qulac, cənubda uzunluğu iyirmi beş min qulac olacaq. Rəbbin Müqəddəs məkanı ortasında olacaq. **11** Bu bölgə Sadoq nəslindən təqdis olunmuş kahinlər üçün olacaq. Onlar buyruğumu yerinə yetirdi, İsrail xalqı yoldan azan zaman Levililər də yoldan azdi, ancaq onlar yoldan azmadı. **12** O yer ölkənin müqəddəs payından xüsusi bir pay olaraq onlara veriləcək. Ora Levililərin torpaqlarına bitişik çox müqəddəs bir bölgə olacaq. **13** Kahinlərin sərhədi yaxınlığında Levililərin iyirmi beş min qulac uzunlığında, on min qulac enində bir payları olacaq. Bu bölgənin uzunluğu iyirmi beş min qulac, eni on min qulac olacaq. **14** Levililər oranı satmasın və başqa yerə dəyişmasın. Bu, ölkənin ən yaxşı hissəsidir və başqa adəmin əlinə keçməməlidir, çünkü ora Rəbbə həsr edilmişdir. **15** Rəbbə verdiyiniz bu xüsusi payın qalan iyirmi beş min qulac uzunluqda və beş min qulac enindəki hissəsi müqəddəs deyil və şəhər üçündür. Bu yer evlərə, otlqlara ayrılaçq. Şəhər onun ortasında olacaq. **16** Şəhərin ölçüləri belə olacaq: şimal tərəfi dörd min beş yüz qulac, cənub tərəfi dörd min beş yüz qulac, şərqi tərəfi dörd min beş yüz qulac, qərb tərəfi dörd min beş yüz qulac. **17** Şəhər üçün ayrılan otlagın ölçüləri belə olacaq: şimalda iki yüz əlli qulac, cənubda iki yüz əlli qulac, şərqdə iki yüz əlli qulac, qərbdə iki yüz əlli qulac. **18** Müqəddəs bölgənin sərhədində qalan yerin həm şərqi tərəfi, həm də qərb tərəfi on min qulac olacaq. Müqəddəs bölgəyə bitişik torpaqlarda yetişən məhsul şəhərdə işləyənlərə məxsus olacaq. **19** İsrailin hər qəbiləsindən şəhərdə işləyənlər torpağı şumlayacaq. **20** Bu bölgənin ərazisi dördəbucaklı şəklindədir, hər yəni iyirmi beş min qulacdır. Siz xüsusi bir pay olaraq şəhərin mülkü ilə birlikdə müqəddəs bölgəyə düşən payı ayırın. **21** Müqəddəs bölgəyə aid olan hissə ilə şəhərə aid olan hissədən başqa, ayırdığınız xüsusi paydan hər iki tərəfdə qalan torpaqlar rəhbərə veriləcək. Bu torpaqlar müqəddəs bölgəyə aid olan iyirmi beş min qulaclığ hissənin şərqindən və qərbindən ölkənin şərqi və qərb sərhədlərinə qədər uzanacaq. Qəbilələrə düşən paylar boyunca uzanan bu iki bölgə rəhbərə məxsus olacaq. Müqəddəs yerə aid olan hissə ilə məbədin Müqəddəs məkanı ortasında olacaq. **22** Beləcə Levililərə düşən mülklə şəhərə aid olan mülk rəhbərə

verilən torpaqların arasında qalacaq. Rəhbərə veriləcək torpaqlar Yəhuda ilə Binyaminin sərhədi arasında olacaq. **23** Qalan qəbilələrə düşən pay belədir: Binyamina bir pay veriləcək. Sərhədi şərqdən qərbə qədər uzanacaq. **24** Şimeona bir pay veriləcək. Sərhədi Binyaminin şərqdən qərbə qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. **25** İssakara bir pay veriləcək. Sərhədi Şimeonun şərqdən qərbə qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. **26** Zevuluna bir pay veriləcək. Sərhədi İssakarın şərqdən qərbə qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. **27** Qada bir pay veriləcək. Sərhədi Zevulunun şərqdən qərbə qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. **28** Qadın sərhədi ölkənin cənub sərhədi olub Tamardan Meriva-Qadeş sularına, oradan da Misir vadisi boyunca Böyük dənizə qədər uzanacaq. **29** İrs olaraq İsrail qəbilələri arasında böülüsdürəcəyiniz torpaq budur. Onlara düşəcək paylar bunlardır» Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **30** «Şəhərin çıxış yerləri bunlardır: dörd min beş yüz qulac uzunlığında olan şimal tərəfdə darvazalar olacaq. **31** Şəhərin darvazalarına İsrail qəbilələrinin adları veriləcək. Şimal tərəfdə üç darvaza olacaq: bir Ruven darvazası, bir Yəhuda darvazası, bir Levi darvazası. **32** Dörd min beş yüz qulac uzunlığında olan şərqi tərəfdə üç darvaza olacaq: bir Yusif darvazası, bir Binyamin darvazası, bir Dan darvazası. **33** Dörd min beş yüz qulac uzunlığında olan cənub tərəfdə üç darvaza olacaq: bir Şimeon darvazası, bir İssakar darvazası, bir Zevulun darvazası. **34** Dörd min beş yüz qulac uzunlığında olan qərb tərəfdə üç darvaza olacaq: bir Qad darvazası, bir Aşer darvazası, bir Naftali darvazası. **35** Şəhərin dairəsi on səkkiz min qulac olacaq və o gündən sonra şəhər Yahve-Şamma adlanacaq».

Daniel

1 Yəhuda padşahı Yehoyaqimin padşahlığının üçüncü ilində Babil padşahı Navuxodonosor Yerusalimə hücum edib oranı mühəsirəyə aldı. **2** Xudavənd Yəhuda padşahı Yehoyaqimi və Allah məbədinin əşyalarından bir hissəsini ona təslim etdi. Navuxodonosor onları Şinar torpağına, öz allahının məbədində apardı və əşyaları həmin məbədin xəzinəsinə qoydu. **3** Padşah hərəməgalar rəisi Aşpenaza əmr etdi ki, padşah nəslindən və zadəganlardan olan İsraililərin arasından **4** bədənlərindən qüsür olmayan, yaraşıqlı, hər elmdən xəbərdar, bilikli, dərrakəli, sarayda padşahə xidmət etməyə layiq olan cavanlar seçərək onlara Xaldeylilərin dilini və adəbiyyatını öyrətsin. **5** Padşah onlara özünü yediyi yeməklərdən və içdiyi şərabdan gündəlik yemək payı təyin etdi ki, üç il onlara tərbiyə versinlər, sonra isə padşahın xidmatına gətirsinlər. **6** Onların arasında Yəhuda nəslindən olan Daniel, Xananya, Mişael və Azarya var idi. **7** Hərəməgalar rəisi onlara yeni ad qoydu: Danieli Belteşassar, Xananyani Şadrak, Mişaeli Meşak və Azaryani Aved-Neqo adlandırdı. **8** Daniel qərara aldı ki, padşahın yediyi yeməklərlə və içdiyi şərabla özünü murdar etməsin. Buna görə də özünü murdar etməmək üçün hərəməgalar rəisinə müraciət etdi. **9** Allah hərəməgalar rəisinin gözündə Danielə lütf və rəğbət qazandırdı. **10** Hərəməgalar rəisi Danielə dedi: «Sizin yeyib-içməyinizi təyin edən ağam padşahdan qorxuram. Nə üçün o sizin simanızı həmyaşınızın olan cavanların simasından solğun görsün? Siz bununla padşahın yanında həyatımı təhlükə altına qoyursunuz». **11** Daniel hərəməgalar rəisinin özü, Xananya, Mişael və Azaryanın üzərinə qoyduğu məmərə dedi: **12** «Gəl qullarını on gün ərzində yoxla. Qoy biza yemək üçün göyərti, içmək üçün su versinlər. **13** Sonra isə sənin hüzurunda həm bizim üzümüza, həm də padşah yeməklərindən yeyən cavanların üzüna baxsınlar. Bunu görəndən sonra qullarına necə istəyərsən, elə də rəftar edərsən». **14** Məmər bu məsələdə cavanların sözüna qulaq asdı və onları on gün yoxlaçı. **15** On gün sonra onların siması padşah yeməklərindən yeyən başqa cavanların simasından daha gözəl göründü və onlar bədəncə daha dolğun idi. **16** Onda məmər cavanların yeməyini və içacəkləri şərəbi götürüb onlara göyərti verdi. **17** Allah bu dörd gəncə hər cür adəbiyyatı və elmi öyrənmək üçün bilik və dərrakə verdi. Daniel isə hər cür görüntüleri və yuxuları yozmağı bacarırdı. **18** Onların gətirilməsi üçün padşahın əmr etdiyi gün çatanda hərəməgalar rəisi onları Navuxodonosorun hüzuruna gətirdi. **19** Padşah onlara danışdı və hamının arasında Daniel, Xananya, Mişael və Azarya kimisi tapılmadı. Onlar padşahın hüzurunda xidmət qoyuldu. **20** Padşah onlardan hər cür elm və bilik barədə soruşanda gördü ki, bunlar ölkəsindəki sehrbazların və ruhçağıranların hamisindən on qat

üstündür. **21** Daniel padşah Kirin hökmranlığının birinci ilinə qədər orada qaldı.

2 Navuxodonosor padşahlığının ikinci ilində bir yuxu gördü, buna görə ürəyi sıxıldı və yuxusu qaçı. **2** Padşah əmr etdi ki, yuxusunu yozmaq üçün onun yanına sehrbazlar, ruhçağıranlar, cadugərlər və Xaldeylili müdrikələr çağırılsın. Onlar gəlib padşahın hüzurunda dayandı. **3** Padşah onlara dedi: «Bir yuxu görmüşəm və ürəyim sıxılır. İstəyirəm ki, bu yuxunun yozumunu bilim». **4** Xaldeylili müdrikələr Arami dilində padşaha dedi: «Padşah sağ olsun, yuxunu bu qullarına danış, biz də onu yozaq». **5** Padşah Xaldeylili müdrikələrə cavab verdi: «Mən belə qərara gəlmışəm: əgər siz mənə həm yuxunu, həm də yozumunu söyləməsəniz, parça-parça ediləcəksiniz və evləriniz də viran ediləcək. **6** Əgər yuxunu və yozumunu söyləsəniz, məndən hədiyyələr, mükafatlar və böyük hörmət görəcəksiniz. İndi isə mənə yuxunu və yozumunu söyləyin». **7** Onlar yəna cavab verdi: «Padşah yuxunu bu qullarına danışın, biz də onu yozaq». **8** Padşah cavab verdi: «Yəqin bilirəm ki, siz vaxt qazanmaq istəyirsiniz, çünki görürsünüz ki, mənim qərarım qətidir. **9** Əgər yuxunu mənə söyləməsəniz, sizin üçün yalnız bir cəza olacaq. Siz mənə yalan və uydurma sözlər demək üçün sözləşməsəniz ki, bəlkə vəziyyət dəyişdi. İndi isə mənə yuxunu söyləyin, onda bilərəm ki, siz onu yozmağa qadırsınız». **10** Xaldeylili müdrikələr padşaha cavab verdi: «Yer üzündə padşahın tələbini yerinə yetirə bilən adam yoxdur. Ən əzəmətli və qüdrətli padşah da bir sehrbazdan, ruhçağırandan yaxud Xaldeylili müdrikədən belə bir şey istəməyib. **11** Padşahın istədiyi şey elə çatdırıb ki, allahlardan başqa heç kəs bunu padşaha aşkar edə bilməz. Onların da məskəni insanlar arasında deyil». **12** Padşah bu sözə özündən çıxıb bərk qəzəbləndi və əmr etdi ki, bütün Babil müdrikələrini məhv etsinlər. **13** Müdrikələri öldürmək barədə əmr çıxanda Danieli və onun yoldaşlarını öldürmək üçün axtardılar. **14** O zaman Daniel Babil müdrikələrini öldürməyə gedən padşahın keşikçilər rəisi Aryokla müdriklik və nəzakətə danışdı. **15** O, padşahın hərbi rəisi olan Aryokdan soruşdu: «Niyə padşah belə sərt fərman verib?» Onda Aryok əhvalatı Daniela danışdı. **16** Daniel içəri girib padşahdan xahiş etdi ki, yuxunun yozumunu padşaha bildirmək üçün ona vaxt versin. **17** Daniel öz evinə qayıdır əhvalatı dostları Xananya, Mişael və Azaryaya danışdı ki, **18** bu sərr barədə göyərlərin Allahından mərhəmət diləsinlər və Daniellə onun yoldaşları başqa Babil müdrikələri ilə birgə məhv olmasın. **19** O zaman bu sərr Daniela gecə gələn görüntüdə aşkar oldu, buna görə də Daniel göyərlərin Allahına şükür etdi. **20** Daniel söylədi: «Allahın adı əbədi olaraq izzətlənsin! Çünki hikmət və qüdrət Ona məxsusdur. **21** Vaxtı və dövrü dəyişdirən Odur. O, padşahları taxtdan salar və taxta qoyar, Müdrikələrə hikmət, aqillərə aql verir. **22** Dərin və gizli sırları O açar, Qarənlıqda qalımı O bilər. İşıqla əhatə olunan Odur. **23** Ey

atalarımın Allahi, Sənə şükür və həmd olsun ki, Mənə hikmət və qüdrət verdin, Səndən dilədiyimiz şeyi mənə aşkar etdin. Beləcə padşahın məsələsini bizi bildirdin». **24** Bundan sonra Daniel Babil müdriklərini öldürmək üçün padşahın təyin etdiyi Aryokun yanına galib ona dedi: «Babil müdriklərini öldürmə. Məni padşahın yanına apar, yuxusunu yozum». **25** Onda Aryok Danieli tez padşahın yanına gətirib ona dedi: «Mən sürgün olunmuş Yəhudalılar arasından padşaha yuxunu yozə bilən bir adam tapdim». **26** Padşah Belteşəssar adlanan Danieldən soruşdu: «Gördüyüm yuxunu və yozumunu mənə söyləyə bilərsəm?» **27** Daniel padşahın önündə cavab verdi: «Padşahın soruşduğu sirri müdriklər, ruhçagırınlar, sehrbazlar və əlamət baxıcıları ona aça bilməz». **28** Ancaq göylərdə sirləri açan bir Allah var və gələcəkdə nə olacağımı padşah Navuxodonosora O bildirdi. Yatarkən gördüyü yuxu və görüntü belə idi: **29** Ey padşah, sən öz yatağında düşüñürdün ki, bundan sonra nə olacaq? Sirləri Açıq da nə olacağını sənə göstərdi. **30** Mənə bu sirr başqa adamlardan müdrik olduğum üçün açılmadı, yalnız yuxu padşaha bildirilsin və sən də öz ürəyinin düşüncələrini biləsən deyə bu sirr mənə açıldı. **31** Ey padşah, sən yuxuda böyük bir heykəl görmüsən. Nəhəng və çox parlaq olan bu heykəl sənin önündə dururdu, onun görünüşü qorxuncu idi. **32** Bu heykəlin başı xalis qızıldan, sinasi və qolları gümüşdən, qarını və budları tuncdan idi. **33** Baldırıları dəmirdən, ayaqlarının bir hissəsi dəmirdən, bir hissəsi isə gildən idi. **34** Sən baxdıqın zaman əl dəymədən bir daş yerində qoparıldı, heykəlin dəmir və gil ayaqlarından vurub onları parça-parça etdi. **35** O zaman dəmir, gil, tunc, gümüş və qızıl birlikdə parçalandı və yay xırmanlarındakı saman çöpü kimi sovruldu. Külək onları apardı və onlardan əsər-əlamət qalmadı. Heykəli dağdan daş isə böyük bir dağ oldu və bütün dünyani tutdu. **36** Yuxu budur. İndi isə padşahın önündə onu yozaq. **37** Ey padşah, sən şahənşahsan. Gölərin Allahi padşahlığı, qüvvəti, qüdrəti və izzəti sənə verib. **38** O hər yerdə yaşayın başər övladlarını, çöl heyvanlarını və göy quşlarını ixtiyarına verməklə səni onlara hökmədə edib. Qızdan olan baş sənsən! **39** Sonra səndən aşağı səviyyədə olan başqa padşahlıq yaranacaq. Ondan sonra isə tuncdan olan, bütün dünyaya hökmərləq edən üçüncü bir padşahlıq olacaq. **40** Dördüncü padşahlıq isə dəmir kimi möhkəm olacaq, çünki dəmir hər şeyi qırıb-dağıtdığı kimi o da başqalarını hər şeyi əzən dəmir tək qırıb-əzəcək. **41** Ayaqların və barmaqların bir hissəsinin dulusçu gilindən, bir hissəsinin isə dəmirdən olduğunu görməyinin mənası budur ki, o bölünmiş padşahlıq olacaq. Onda bir qədər dəmir möhkəmliyi qalacaq, necə ki sən dəmiri dulusçu gili ilə qarışq görmüsən. **42** Ayaq barmaqlarının bir hissəsi dəmirdən, bir hissəsi gildən olduğu kimi bu padşahlığın da bir hissəsi möhkəm, bir hissəsi kövrək olacaq. **43** Dəməri dulusçu gili ilə qarışq gördüyüün mənası budur ki, onlar müxtəlif insan nəsilləri vasitəsilə bir-birləri ilə qarışacaq, ancaq

dəmir gillə birləşmədiyi kimi onlar da bir-birləri ilə birləşməyəcək. **44** O padşahların dövründə göylərin Allahi heç vaxt dağılmayan bir padşahlıq quracaq və bu padşahlıq başqa xalqın əlinə keçməyəcək. O bütün əvvəlki padşahlıqları əzib-dağışdıracaq, özü isə əbədi qalacaq. **45** Sən gördün ki, dağdan bir daş əl dəymədən qoparıldı, dəmiri, tuncu, gili, gümüşü və qızılı parçaparça etdi. Beləcə böyük Allah bundan sonra nə olacağını padşaha bildirib. Bu yuxu doğrudur və onun yozumu da etibarlıdır». **46** O zaman padşah Navuxodonosor üzüstə düşüb Danielə səcdə etdi, onun üçün təqdim gətirməyi və buxur yandırmağı əmr etdi. **47** Padşah Danielə dedi: «İndi ki sən bu sirri aça bildin, həqiqətən, sizin Allahınız allahların Allahi və padşahların Ağasıdır, sirləri açan da Odur». **48** Bundan sonra padşah Danieli yüksək vəzifəyə qoydu və ona çoxlu qiymətli hədiyyə verdi. Onu Babil vilayətinin başçısı və bütün Babil müdriklərinin baş rəisi təyin etdi. **49** Daniel padşahdan xahiş etdi, o da Şadrakı, Meşakı və Aved-Neqonu Babil vilayətinə məmər qoydu. Daniel isə padşah sarayında qaldı.

3 Padşah Navuxodonosor bir qızıl heykəl düzəltdi.

Onun hündürlüyü altmış qulac, eni altı qulac idi. Onu Babil vilayətində olan Dura çölündə qoydu. **2** Sonra padşah Navuxodonosor canişinləri, əmirləri, valiləri, müşavirləri, xəzinədarları, hakimləri, vəkilləri, xülasə, bütün vilayətlərin məməurlarını toplamaq üçün xəbər göndərdi ki, qoyduğu heykəlin həsretmə mərasiminiə gəlsinlər. **3** O zaman padşah Navuxodonosorun qoyduğu heykəlin həsretmə mərasimina canişinlər, əmirlər, valilər, müşavirlər, xəzinədarlar, hakimlər, vəkillər, xülasə, bütün vilayətlərin məməurları toplaşdı. **4** Carçı ucadan elan etdi: «Ey müxtəlif xalqlara, millatlərə və dillərə mənsub adamlar, sizə əmr olunur ki, **5** şeypur, zurna, lira, arfa, səntur, tuluq zurnası və hər cür musiqi alətlərinin səsini eşidən vaxt yərə əyilib padşah Navuxodonosorun qoyduğu qızıl heykələ sacdə edasınız. **6** Kim yərə əyilib sacdə etməsə, o saat odla qızmış sobanın içinə atılacaq». **7** Beləliklə, bütün xalqlara, millatlərə və dillərə mənsub adamlar şeypur, zurna, lira, arfa, səntur, tuluq zurnası və hər cür musiqi alətlərinin səsini eşidən zaman yərə əyilib padşah Navuxodonosorun qoyduğu qızıl heykələ sacdə etdi. **8** Elə bu vaxt bəzi Xaldeyli müdriklər Yəhudiləri ittihəm etdi. **9** Onlar padşah Navuxodonosora dedi: «Qoy padşah həmişə sağ olsun, **10** sən əmr etmişən ki, şeypur, zurna, lira, arfa, səntur, tuluq zurnası və hər cür musiqi alətlərinin səsini eşidən hər kəs yərə əyilib qızıl heykələ sacdə etsin». **11** Kim yərə əyilib sacdə etməsə, odla qızmış sobanın içinə atılacaq. **12** Sənən Babil vilayətinə məmər qoyduğun Şadrak, Meşak və Aved-Neqo adlı Yəhudilər var. Ey padşah, bu adamlar sənə itaat etmir, sənin allahlarına xidmət etmir və qoyduğun qızıl heykələ sacdə etmir». **13** O zaman Navuxodonosor qızığın qəzəblə əmr etdi ki, Şadrakı, Meşakı və Aved-Neqonu getirsinlər. Bu adamlar padşahın hüzuruna gətirildi. **14** Navuxodonosor onlara

dedi: «Ey Şadrank, Meşak və Aved-Neqo, bu doğrudur ki, siz mənim allahlarımı qulluq etmirsiniz? Mənim qoyduğum qızıl heykələ səcdə etmirsiniz? 15 Yaxşı olar ki, indi şeypur, zurna, lira, arfa, səntur, tuluq zurnası və hər cür musiqi alətlərinin səsini eşidən zaman yerə əyilib düzəldiyim heykələ səcdə edəsiniz. Əgər səcdə etməsəniz, o saat odla qızmış sobaya atılacaqsınız. O zaman sizi hansı allah mənim əlimdən qurtara bilər?» 16 Şadrank, Meşak və Aved-Neqo padşaha cavab verdi: «Ey Navuxodonosor, bizim bu iş üçün sənin öndən özümüzü müdafiə etməyimizə ehtiyac yoxdur. 17 Ey padşah, əgər belə olsa, qulluq etdiyimiz Allahımız bizi odla qızmış sobadan xilas etməyə qadirdir və sənin də əlindən qurtaracaq. 18 Sənə malum olsun ki, ey padşah, əgər belə olmasa da, biz sənin allahlarına qulluq edən deyilik və sənin qoyduğun qızıl heykələ də səcdə etməyəcəyik». 19 O zaman Navuxodonosor bərk qəzəbləndi və Şadranka, Meşakə, Aved-Neqoya qarşı siması dəyişdi. O əmr etdi ki, sobanı adətən qızdırıcılarından yeddi dəfə artıq qızdırırsınlar. 20 Ordusunun ən güclü əsgərlərinə əmr etdi ki, Şadrankin, Meşakin və Aved-Neqonun əl-qolunu bağlayıb onları odla qızmış sobaya atsınlar. 21 Onda əyinlərində cübbə, şalvar, çalma və başqa paltarlar olan bu adamların əl-qolunu bağladılar və odla qızmış sobaya atdilar. 22 Padşahın əmri qəti idi. Soba həddindən artıq qızdırıldığı üçün alovun dilləri Şadranki, Meşakı və Aved-Neqonu oda atan adamları öldürdü. 23 Bu üç nəfər - Şadrank, Meşak və Aved-Neqo isə əl-qolları bağlanmış halda odla qızmış sobanın içinə yixildi. 24 O zaman padşah Navuxodonosor heyrətə galib tez ayaga qalxdı və öz müşavirlərinə dedi: «Biz üç nəfər əl-qolu bağlanmış adamı oda atmadıqmı?» Onlar cavabında padşaha dedi: «Doğrudur, ey padşah!» 25 O dedi: «Budur, mən odun içində əl-qolu bağlanmamış dörd nəfərin gəzdiyini görürəm və onlara heç nə olmur. Onlardan dördüncüsü allahların oğluna bənzəyir». 26 O zaman Navuxodonosor odla qızmış sobanın astanasına yaxınlaşdı və səsləyib dedi: «Ey Allah-Taalanın qulları Şadrank, Meşak və Aved-Neqo! Çıxın və buraya gəlin». Onda Şadrank, Meşak və Aved-Neqo odun içindən çıxdı. 27 Ətrafa toplılmış canişinlər, əmirlər, valilər və padşahın müşavirləri gördü ki, od bu adamların bədənинə heç bir zərər vurmayıb: nə onların saçları yanmış, nə də paltarları dəyişmişdi, hətta odun hisi də onlara hopmamışdı. 28 Onda Navuxodonosor dedi: «Şadrankin, Meşakin və Aved-Neqonun Allahına şükür olsun ki, Öz mələyini göndərib Ona arxalanan qullarını xilas etdi. Onlar padşahın əmrinə qarşı çıxıb özlərini qurban vermək istədilər ki, özlərinin Allahından başqa bir allaha qulluq yaxud səcdə etməsinlər. 29 Mən fərman verirəm ki, Şadrankin, Meşakin və Aved-Neqonun Allahına küfr edən hər xalqa, millətə və dilə mənsub olan adam parça-parça ediləcək və onların evləri zibilliyyə əvvriləcək, çünki bu cür xilas edən başqa bir allah yoxdur». 30 O zaman padşah Babil vilayətində Şadrankin, Meşakin və Aved-Neqonun vəzifələrini yüksəltdi.

4 Padşah Navuxodonosor bütün dünyada yaşayan xalqlara, millətlərə və dillərə mənsub adamlara müraciət etdi: «Sülbünüz bol olsun! 2 Məsləhət bildim ki, Allah-Taalanın mənim üçün etdiyi əlamətləri və möcüzələri sizə elan edim. 3 Onun əlamətləri necə də böyükdür, Onun möcüzələri necə də qüdrəlidir! Onun padşahlığı əbədi padşahlıqdır, Onun hökmranlığı nəsildən-nəslə qalacaq». 4 Mən Navuxodonosor öz evimdə - sarayımda rahat və naz-nemət içində yaşayırdım. 5 Ancaq bir gün məni qorxudan bir yuxu gördüm. Yatarkən düşüncələrim və gördüyüüm görüntülər məni vahiməyə saldı. 6 Ona görə də əmr etdim ki, yuxunu yozmaq üçün bütün Babil müdriklərini hüzuruma çağırırsınlar. 7 Onda sehrbazlar, ruhçağıranlar, Xaldeyli müdriklər və əlamət baxıcıları geldi. Mən yuxumu danışdım, ancaq onlar yuxunu yoza bilmədi. 8 Nəhayət, allahımın adı ilə Belteşassar adlanan və müqəddəs allahların ruhuna malik olan Daniel hüzuruma gəldi. Mən yuxumu ona danışaraq dedim: 9 «Ey sehrbazların ən böyükü Belteşassar! Bilirəm ki, səndə müqəddəs allahların ruhu var və sənin üçün hər hansı bir sırrı açmaq çətin deyil. İndi yuxuda gördüyüüm görüntüləri və onların yozumunu mənə söyle. 10 Yatarkən belə yuxu görmüştüm: dünyadan ortasında çox hündür bir ağac var idi. 11 Ağac o qədər böyüdü və möhkəmləndi ki, başı göylərə çatdı. O, dünyadan hər tarafından görünürdü. 12 Onun gözəl yarpaqları və çoxlu meyvələri var idi, üstündə hər kəs üçün qida var idi. Ağacın altında cöl heyvanları kölgə tapır, budaqlarında göy quşları yuva salır və bütün canlı məxluqlar onunla qidalanırdı. 13 Yatarkən yuxumda gördüm ki, göylərdən qoruyucu, müqəddəs bir mələk endi. 14 O ucadan elan edib dedi: «Bu ağacı kəsin, budaqlarını qırın, yarpaqlarını yoluñ və meyvəsini səpələyin. Qoy heyvanlar onun altından, quşlar isə budaqlarından qaçın. 15 Ancaq kötүү ilə köklərini dəmər və tuncla çənbərləyib torpağın içində, cöl otları arasında saxlayın. Qoy o, göylərin şəhi ilə islənsin və heyvanlarla birgə yerin otu ilə qidalansın. 16 Onun insan ağılı əlindən alının və ona heyvan ağılı verilsin. Yeddi il keçənə qədər belə qalsın. 17 Qoruyucu mələklər belə əmr edib, müqəddəs mələklər belə qərara galib ki, indi yaşayınlar bunu bilsin: insan padşahlıqları üzərində Allah-Taala hökmranlıq edir, padşahlığı kimə istəyir, ona verir və insanlar arasında ən aşağı olanı onlara başçı qoyur». 18 Mən padşah Navuxodonosor belə bir yuxu gördüm. Ey Belteşassar, sən bu yuxunu yoz, çünki padşahlığının müdrik adamlarından heç biri bu yuxunu yoza bilmir. Sən isə bunu edə bilərsən, çünki səndə müqəddəs allahların ruhu var». 19 O zaman Belteşassar adlanan Daniel bir müddət heyrət içində qaldı və fikirləri onu vahiməyə saldı. Padşah belə dedi: «Ey Belteşassar, bu yuxu və onun yozumu səni vahiməyə salmasın». Belteşassar cavab verdi: «Ey ağam, bu yuxu sənə nifrat edənlərin, onun yozumu sənin düşmənlərinin nəsibi olsun! 20 Sənin gördüyüüm böyük və möhkəm olan, başı göylərə çatan və dünyadan hər tarafından görünən,

21 yarpaqları gözəl, meyvələri çox və hər kəs üçün qidası olan, altında çöl heyvanları kölgə tapan və budaqlarında göy quşları yuva quran 22 ağac sənsən, ey padşah. Sən böyüküb möhkəmləndin, əzəmətin artıb göylərə, hakimiyyətin dünyanın hər tərəfinə çatdı. 23 Padşah gördü ki, qoruyucu, müqəddəs bir mələk göylərdən enib dedi: "Bu ağacı kəsib xarab edin, ancaq kötüyü ilə köklərini dəmir və tuncla çənbərləyib torpağın içində, çöl otları arasında saxlayın. Qoy o, göylərin şəhi ilə islansın və yeddi il keçənə qədər çöl heyvanları ilə birgə qidalansın". 24 Ey padşah, yuxunun yozumu və Allah-Taalanın ağam padşaha qarşı hökmü belədir: 25 sən insanlar arasından qovulacaqsan, çöl heyvanları ilə yaşayacaqsan, sənə öküz kimi ot yedirəcəklər, göylərin şəhi ilə islanacaqsan. Yeddi il keçəcək ki, Allah-Taalanın insan padşahlığı üzərində hökmənlilik etdiyini və onu kimə istəsə verdiyini dərk edəsən. 26 Ağacın kötüyü ilə köklərinin qalması barədə olan fərmanın mənası budur ki, sən göylərin hökmənlilik etdiyini dərk edəndən sonra padşahlığın sənə qaytarılacaq. 27 Ey padşah, buna görə də sən manim məsləhətimi qəbul et: adalatlı rəftar etməklə günahlarından, yoxsullara mərhəmət etməklə təqsirlərindən vaz keç. Bəlkə bununla sənin əmin-amanlığının müddəti uzadılar». 28 Bütün bunlar padşah Navuxodonosorun başına gəldi. 29 On iki ay keçəndən sonra Babiləki sarayının damında gəzən padşah dedi: 30 «Bu, şan-şöhrətim üçün böyük qüdrətimlə paytaxt kimi tikdiyim böyük Babil deyilmə!» 31 Söz padşahın ağızından çıxmamışdı ki, göylərdən səs geldi: «Ey padşah Navuxodonosor, sənə deyilir ki, padşahlığın əlindən alındı. 32 Sən insanlar arasından qovulacaq, çöl heyvanları ilə yaşayacaqsan, sənə öküz kimi ot yedirəcəklər. Yeddi il keçəcək ki, Allah-Taalanın insan padşahlığı üzərində hökmənlilik etdiyini və onu kimə istəsə verdiyini dərk edəsən». 33 Deyilən hadisələr o saat Navuxodonosorun başına gəldi: o, insanlar arasından qovuldu, öküz kimi ot yeməyə başladı və göylərin şəhi ilə islandı. Onun tükü qartal tükü kimi, dırnağı quş dırnağı kimi uzandi. 34 «O günlərin sonunda mən Navuxodonosor üzümü göylərə tutdum və ağlım başıma qayıtdı. Allah-Taalaya həmd etdim, əbədi Yaşayarı mədəh edib izzətləndirdim. Onun hökmənliliyi əbədiidir, Padşahlığı nəsildən-nəslə qalır. 35 Dünyada yaşayanların hamısı heç bir şey sayılır. O həm səma ordusunun, həm də dünyada yaşayanların arasında Öz hökmünü yeridir. Onun əlini saxlayacaq yaxud Ona "Nə edirsin?" deyəcək bir kəs yoxdur. 36 O zaman ağlım başıma gəldi. Padşahlığının izzəti üçün cah-calalım yenə özümə qayıtdı. Müşavirlərim və əyanlarım məni axtarıb tapdı. Mən yenə öz taxtımı qayıtdım və əzəmətim daha da artdı. 37 İndi isə mən Navuxodonosor göylərin Padşahına həmd edirəm və Onu mədəh edib izzətləndirirəm, çünki Onun bütün işləri həqiqət, əməlləri ədalətlidir və qururla gəzənləri alçaltmağa qüdrəti var».

5 Padşah Belşassar min nəfər əyani üçün böyük bir ziyyafət qurdu və onlarla şərab içdi. 2 Belşassar

şərab içərkən əmr etdi ki, babası Navuxodonosorun Yeruşalimdəki məbəddən çıxardığı qızıl və gümüş qabları gətirsinlər və padşah, əyanları, arvadları və cariyləri onlara şərab içsin. 3 Onda məbəddən - Allahın Yeruşalimdə olan evindən çıxarılmış qızıl qablar gətirildi. Padşah, əyanları, arvadları və cariyləri bunlarla şərab içməyə başladı. 4 Onlar şərab içərkəq qızıl, gümüş, tunc, dəmir, ağac və daş allahlara həmd etdi. 5 Elə bu an bir insan əlinin barmaqları göründü və şəmdanın yanında padşah sarayının divarının suvağı üzərinə nəsə yazdı. Padşah yazan əli gördü. 6 Onda padşahın bənizi soldu və düşüncələri onu vahiməyə saldı. Belinin əzələləri zəiflədi və dizləri bir-birinə dəyməyə başladı. 7 Padşah ucadan qışkırdı ki, ovsunçuları, Xaldeyli müdrikləri və falçıları gətirsinlər. Gələn Babil müdriklərinə padşah belə dedi: «Kim bu yazılanı mənə oxuyub mənasını izah etsə, ona qırmızı libas geyindiriləcək, boynuna qızıl zəncir asılıcaq və padşahlıqda üçüncü adam olacaq». 8 Padşahın bütün müdrikləri içəri girdi, ancaq yazılanı nə oxuya, nə də mənasını padşaha izah edə bildilər. 9 Onda padşah Belşassar daha da vahiməyə düşdü və bənizi soldu, əyanları da heyrətə düşdü. 10 Mələkə padşahın və əyanlarının sözlərini eşidib ziyyafət otağına geldi. Mələkə belə dedi: «Qoy padşah həmişə sağ olsun, fikirlərin səni vahiməyə salmasın, bənizin də solmasın. 11 Sənin padşahlığında müqəddəs allahların ruhuna malik olan bir adam var. Sənin babanın dövründə o, nuranılıyə, dərrakəyə və allahların müdrikliyi qədər müdrikliyə malik olması ilə tanınırı. Baban padşah Navuxodonosor özü onu sehrbazların, ruhçagıranların, Xaldeyli müdriklərin və əlamət baxıcılarının başçısı qoymuşdu. 12 Çünkü padşahın Belteşassar adlandırdığı bu adam - Daniel iti ağla, biliyə, dərrakəyə, yuxuları yozmaq, müəmmalaları açmaq və çətinlikləri həll etmək qabiliyyətinə malik olması ilə tanınmışdı. İndi qoy Danieli çağırınsın, o sənə bunun mənasını izah edəcək». 13 Onda Danieli padşahın hüzuruna gətirdilər və padşah ondan soruşdu: «Padşah babamın Yəhudadan sürgün edərək gətirdiyi Yəhudalılardan olan Daniel sənsənmi? 14 Mən sənin barəndə eşitmışəm ki, sənə allahların ruhu var, nuranılık, dərrakə və böyük müdriklik sahibi sən. 15 Budur, hüzuruma müdriklər və ovsunçular gətirildi ki, bu yazılanı oxuyub mənasını mənə açınsınlar, ancaq onlar bunu mənə izah edə bilmədi. 16 Sənin barəndə isə eşitmışəm ki, yozum verib çətinlikləri həll edə bilirsən. Əgar indi bu yazılanı oxuyub mənasını izah edə bilsən, sənə qırmızı libas geyindiriləcək, boynuna qızıl zəncir asılıcaq və padşahlıqda üçüncü adam olacaqsın». 17 Onda Daniel padşaha cavab verdi: «Qoy hədiyyələrin özünə qalsın, mükafatlarını da başqasına ver. Yazılanı isə mən padşaha oxuyub mənasını izah edə bilərəm. 18 Ey padşah! Allah-Taala sənin baban Navuxodonosora padşahlıq, əzəmət, izzət və cah-calal vermişdi. 19 Allahın ona verdiyi əzəmətə görə bütün xalqlara, millətlərə və dillərə mənsub adamlar ondan qorxub əsirdi. O istədiyi

adami öldürər, istədiyi adamı sağ buraxardı, istədiyi adamı yüksəldər, istədiyi adamı alçaldardı. **20** Ancaq ürəyi qırurlanıb inadkar olanda padşahlıq taxtından salındı və izzəti əlindən alındı. **21** O, insanlar arasından qovuldu, ağılı heyvan ağılına çevrildi və vəhşi eşşəklərlə yaşamayağa başladı. Ona öküz kimi ot yedirirdilər, bədəni göylərin şəhi ilə islanırdı. Nəhayət, dərk etdi ki, Allah-Taala insan padşahlıqları üzərində hökmərləq edir və kimi istəyirsə, onlara başçı qoyur. **22** Sən – onun övladı Belşassar da bütün bunları bildiyin halda itaətkarlıq etmədin, **23** əksinə, göylərin Rəbbi qarşı qırurlanıd. Onun məbədinin qablarını sənin hüzuruna gətirdilər və sən, əyanların, arvadların, cariyələrin bunlarla şərab içdiniz. Sən qızıl-gümüş, tunc, dəmir, ağaç və daşdan olub, görməyən, eşitməyən, anlamayan allahlara həmd etdin, ancaq nəfəsin əlində olan və etdiyin hər şeyə göz qoyan Allahı izzətləndirmədin. **24** Buna görə də Onun tərəfindən bir el göndərilib bu sözləri yazdı. **25** Yazılan sözlər budur: Mene, Mene, Teqel və Parsin. **26** Sözlərin mənəsi isə budur: Mene – Allah sənin padşahlıq müddətini hesabladı və ona son qoydu; **27** Teqel – sən tərəzidə çəkildin və yüngül olduğun bilindi; **28** Peres – sənin padşahlığın bölünərək Midiyalılara və Farslara verildi». **29** Onda Belşassarın əmri ilə Danielə qırmızı libas geyindirdilər, boyuna qızıl zəncir asıldılar və o, padşahlıqda üçüncü adam elan olundu. **30** Həmin gecə Xaldey padşahı Belşassar öldürüldü. **31** Altımiş iki yaşılı Midiyalı Dara hakimiyəti əlinə aldı.

6 Dara qərara aldı ki, ölkəyə başçılıq etmək üçün padşahlığın bütün ərazisində yüz iyirmi canışın təyin etsin, **2** onlara isə üç vəzir başçılıq etsin. Bu canışılınlar onlara hesabat versin, padşaha da ziyan dəyməsin. Həmin üç vəzirdən biri Daniel idi. **3** Bu adam – Daniel başqa vəzirlərdən və canışılardan üstün idi, çünki o, iti ağla malik idi. Buna görə də padşah qərara gəlmədi ki, onu bütün ölkəyə başçı qoysun. **4** Belə olanda vəzirlər və canışılınlar Danieli ölkənin idarə işlərində ittihəm etmək üçün bir bəhanə axtarmağa başladılar, ancaq heç bir bəhanə və təqsir tapa bilmədilər, çünki Daniel etibarlı idi və onda heç bir sah vaxt qaydə təqsir tapılmadı. **5** Nəhayət, bu adamlar dedi: «Əgər bu adamin – Danielin Allahının dinində onun əleyhinə bir şey tapmasaq, ona qarşı bir bəhanə tapa bilməyəcəyik». **6** Onda bu vəzirlər və canışılınlar padşahın yanına gəldi və ona belə dedi: «Qoy padşah Dara həmişə sağ olsun! **7** Ölkənin bütün vəzirləri, əmirləri, canışıləri, müşavirləri və valiləri birlikdə razılaşdı ki, belə bir padşah fərmanı və qadağan əmri verilsin: ey padşah, otuz gün ərzində kim səndən başqa bir allaha yaxud insana dua etsa, şirlər olan quyuya atılsın. **8** Ey padşah, indi bu qadağan əmrinə ver, Midiya və Fars qanunlarına əsasən dəyişilməz və heç vaxt pozulmayan bir fərmanı imzala». **9** Padşah Dara belə bir fərmanı və qadağan əmrinə imzaladı. **10** Daniel belə bir fərmanın imzalandığını öyrəndikdə öz evinə

qayıtdı. Onun yuxarı otağının Yeruşəlimə tərəf olan pəncərələri açıq idi. Daniel əvvəllər etdiyi kimi gündə üç dəfə diz çöküb öz Allahına dua etdi və Onun önündə şükür etdi. **11** Onda bu adamlar birlikdə oraya gedib Danielin Allahı dua etdiyini və yalvardığını gördülər. **12** Sonra galib padşaha öz qadağan əmri barədə dedilər: «Ey padşah, otuz gün ərzində kim səndən başqa bir allaha yaxud insana dua edərsə, şirlər olan quyuya atılsın deyə qadağan əmri imzalamadınmı?» Padşah cavab verdi: «Bu qərar dəyişilməz olan Midiya və Fars qanunlarına əsasən qətidir». **13** O vaxt onlar padşaha dedi: «Ey padşah, sürgün olunmuş Yəhudialılardan olan Daniel səni və imzaladığın qadağan əmrinə saymayaq gündə üç dəfə dua edir». **14** Padşah bu sözləri eşidəndə çox kədərləndi və ürəyində niyyət etdi ki, Danieli qurtarsın. Padşah hətta günəş batana qədər onu xilas etməyə çalışdı. **15** Ancaq o adamlar birlikdə padşahın yanına gəlib ona dedi: «Ey padşah, bunu bil ki, Midiya və Fars qanunlarına görə padşahın təsdiq etdiyi qadağan əmri və fərman dəyişilməz». **16** Bunu eşitdikdə padşah əmr etdi və Danieli gətirib şirlər olan quyuya atıldı. Padşah Danielə belə dedi: «Daim qulluq etdiyin Allahın səni qurtarsın!» **17** Sonra bir daş gətirilib quyunun ağızına qoyuldu. Danielin hökmündə heç nə dəyişməsin deyə padşah özünün möhür üzüyü və əyanlarının üzükleri ilə daşı möhürlədi. **18** Sonra padşah öz sarayına qayıtdı. Gecəni yemək yemədən və əylənmədən keçirdi, yuxusu da qəcdi. **19** Səhər açılanda padşah yerindən qalxıb tələsik şirlərin olduğu quyuya getdi. **20** Oraya yaxınlaşanda kədərlə səsən Danieli çağırıb dedi: «Ey Daniel, var olan Allahın qulu! Daim qulluq etdiyin Allahın səni şirlərdən qurtara bildimi?» **21** Onda Daniel padşaha dedi: «Qoy padşah həmişə sağ olsun! **22** Allahım Öz mələyini göndərib şirlərin ağızını bağladı və onlar mənə toxunmadı, çünki mənim Allahın önündə təqsirsiz olduğum bilindi. Ey padşah, sənə qarşı da heç bir cinayət etməmişəm». **23** Onda padşah çox sevindi və Danieli quyudan çıxarmağı əmr etdi. Daniel quyudan çıxarınlanda onun bədənində heç bir zədə yox idi, çünki öz Allahına güvənmişdi. **24** Padşah əmr etdi və Danieli ittihəm edən adamlar gətirildi. Onları uşaqları və arvadları ilə birlikdə şirlərin olduğu quyuya atıldılar. Quyunun dibinə çatmamış şirlər onları qapıb sümüklərini qırdı. **25** O zaman padşah Dara bütün dünyada yaşayan xalqlara, millətlərə və dillərə mənsub olan adamlara belə yazdı: «Sülhünüz bol olsun! **26** Fərman verirəm ki, bütün padşahlığının ərazisində olan adamlar Danielin Allahından qorxub titrəsin. O, var olan Allahdır, əbədi olaraq mövcuddur, Onun padşahlığı daşılmaz və hökmərləq sonsuzdur. **27** O qurtarib xilas edər, göydə və yerdə əlamətlər, Möcüzelər göstərər. Danieli şirlərin pəncəsindən O qurtardı». **28** Bu adam – Daniel Daranın, Fars Kirin padşahlığında uğur qazandı.

7 Babil padşahı Belşassarın padşahlığının birinci ilində Daniel yatarkən bir yuxu gördü və ona görüntülər

gəldi. Sonra yuxunu yazib məzmununu qeyd etdi. **2** Daniel danışmağa başlayıb dedi: mən gecə gələn görüntündə gördüm ki, budur, göylərin dörd külüyi böyük bir dənizin üstündə çarpışır. **3** Dənizdən bir-birinə oxşamayan dörd böyük heyvan çıxdı. **4** Birincisi şirə bənzəyirdi, amma onun qarṭal qanadları var idi. Mən baxarkən onun qanadları qoparıldı və o, yerdən qaldırılıb insan kimi ayaq üstə qalxdı. Ona insan ürəyi verilmişdi. **5** Başqa birisi – ikinci heyvan ayıya bənzəyirdi. O, bir yanı tərəfə əyilmişdi və ağızında – dişləri arasında üç qəbrığa sümüyü var idi. Ona belə deyildi: «Qalx çıxlu at ye». **6** Bundan sonra mən bəbirə bənzəyən başqa bir heyvan gördüm. Heyvanın belində dörd quş qanadı və onun dörd başı var idi. Ona hakimiyyət verilmişdi. **7** Bundan sonra mən gecə gələn görüntülərdə dəhşətli, heybətli və çox güclü olan dördüncü heyvanı gördüm. Onun böyük dəmir dişləri var idi. O hər şeyi əzib yeyir, qalıqları isə ayaqları altında tapdalayırdı. O, heyvanların hamisində fərqlənirdi və on buynuzu var idi. **8** Mən buynuzlara baxırdım ki, onların arasından yenə kiçik bir buynuz çıxdı və əvvəlki buynuzlardan üçü onun qarşısından götürüldü. Bu buynuzun insan gözləri kimi gözləri və təkəbbürlə danişan ağızı var idi. **9** Nəhayət, mən gördüm ki, Taxtlar quruldu və Əzəldən Var Olan oturdu. Onun əynində qar kimi bəyaz paltar var idi, Saçları yun kimi ağappaq idi. Taxtı alov dilləri tək, çarxları yanar od kimi idi. **10** Önündən odlu çay çıxıb axırdı. Minlərlə nəfər Ona xidmət edir, On minlərlə nəfər Onun hüzurunda durmuşdu. Məhkəmə icləsi başlandı və kitablar açıldı. **11** O zaman buynuzun söylədiyi təkəbbürlü sözər mənim diqqətimi cəlb etdi. Heyvan gözlərimin qabağında öldürülü və bədəni parçalanıb yanan oda atıldı. **12** Həmçinin başqa heyvanların da hakimiyyəti əllərindən alındı, ancaq ömürləri müəyyən müddət qədər uzadıldı. **13** Gecə gələn görüntülərdə gördüm ki, budur, bəşər oğluna bənzər Biri göyün buludları ilə gəlir. O, Əzəldən Var Olana yaxınlaşdı və Onun hüzuruna getirildi. **14** Ona hakimiyyət, izzət və padşahlıq verildi ki, bütün xalqlara, millatlara və dillərə mənsub adamlar Ona xidmət etsin. Onun hakimiyyəti sona yetməyən əbədi hakimiyyətdir. Onun padşahlığı əsla yox olmayacağına. **15** Mən Danielin isə bədənimdə ruhum titrdi və gələn görüntülər mənə vahiməyə saldı. **16** Ayaq üstə duran adamlardan birinə yaxınlaşıb «Bütün bu şeylərin həqiqi mənəsi nədir?» deyə soruştum. O adam bu şeylərin mənəsini mənə izah edib bildirdi: **17** «Bu dörd böyük heyvan yerdən çıxacaq dörd padşahlıqdır. **18** Sonra padşahlığı Haqq-Taalanın müqəddəsleri alacaq, əbədi və daim padşahlıqla sahib olacaq». **19** Onda mən başqalarından fərqlənən dördüncü heyvan barədə dəqiq izahat istədim. O, çox qorxunc idi, dəmir dişləri və tunc dirnaqları ilə əzib-yeyirdi, qalıqları isə ayaqları altında tapdalayırdı. **20** Onun başında on buynuz var idi. Daha biri çıxdı və üçü onun öündə düşdü. Bu həmin o buynuz idi ki, gözləri və təkəbbürlə danişan ağızı var idi və görünüşü o biri buynuzlarından daha heybətli idi. **21** Mən gördüm

ki, bu buynuz müqəddəslerlə döyüşib onlara üstün gəlir; **22** o vaxta qədər ki Əzəldən Var Olan gəldi, Haqq-Taalanın müqəddəslerinin xeyrinə hökm verildi və padşahlıq müqəddəslerin sahib olduğu vaxt yetişdi. **23** O bunu belə izah etdi: «Dördüncü heyvan yer üzündə olacaq dördüncü padşahlıqdır. O başqa padşahlıqlardan fərqli olub bütün yer üzünü udacaq və hər şeyi tapdalayıb əzəcək. **24** On buynuzun mənəsi budur ki, bu padşahlıqdan on padşah çıxacaq. Onlardan sonra isə əvvəlkilərdən fərqli başqası çıxıb üç padşahı yoxacaq. **25** Haqq-Taalanın əleyhinə sözlər deyəcək və Haqq-Taalanın müqəddəslerin zülm edəcək. Hətta təqvimi və qanunları dəyişməyə cəhd göstərəcək. Onlar bir vaxt, vaxtlar və yarım vaxt ərzində ona təslim ediləcək. **26** Sonra isə məhkəmə qurulacaq və onun hakimiyyəti əlindən alınacaq, əbədilik məhv olub yox olacaq. **27** Padşahlıq, hakimiyyət və göylərin altındakı bütün padşahlıqların əzəməti Haqq-Taalanın müqəddəs xalqına veriləcək. Onun padşahlığı əbədi padşahlıq olacaq və bütün hökmdarlar Ona qulluq edib itaat edəcək». **28** Burada söz bitir. Mən Danieli isə düşüncələrim bərk vahiməyə saldı və bənizim soldu. Ancaq bu sözləri yadımda saxladım.

8 Əvvəl mənə gələn görüntündən sonra padşah

Beləssərin hökmranlığının üçüncü ilində mən Danielə başqa bir görüntü gəldi. **2** Görüntüdə özümü Elam vilayətinin Şuşan qalasında gördüm. Həmin görüntündə mən Ulay kanalının kənarında dayanmışdım. **3** Başımı qaldırıb gördüm ki, kanalın kənarında bir qoç durub. Onun iki buynuzu var idi. Buynuzlarının hər ikisi uzun idi, biri digərindən uzun idi və uzun olan sonradan çıxdı. **4** Mən gördüm ki, bu qoç qərbə, şimala və cənuba tərəf buynuz vurur. Heç bir heyvan onun qabağında dura bilmirdi və onun əlindən qurtaran yox idi. O istədiyini etdi və özünü yüksəldi. **5** Mən bu barədə düşüñərkən qırbdən bir təkə gəldi. Onun gözləri arasında gözə çarpan bir buynuzu var idi. O, ayağı yera toxummadan bütün yer üzünü keçdi. **6** O, kanalın kənarında durduğunu gördüküm iki buynuzu olan qoçun yanına gəldi və böyük qızığlıqla onun üstünə atıldı. **7** Mən gördüm ki, o qeyzə gəlib qoça hücum etdi və qoçu vurub iki buynuzunu qirdi. Qoçda onun qabağında durmağa qüvvət yox idi. O, qoçu yera yixib tapdaladı. Qoçu onun əlindən qurtaran olmadı. **8** Bir müddət təkə özünü çox yüksəldi, ancaq qüvvətlənəndə böyük buynuzu qırıldı. Onun əvəzinə göylərin dörd səmtinə doğru yönəlmış gözə çarpan dörd buynuz çıxdı. **9** Onların birindən başqa bir kiçik buynuz çıxıb cənuba, şərqə və Gəzəl ölkəyə doğru çox uzandı. **10** Səma orduşuna qədər uzanıb bu ordunun və ulduzların bir hissəsini yera salaraq tapdaladı. **11** Hətta bu ordunun Başçısına qədər özünü yüksəldi. Onun daimi yandırma qurbanı dayandırıldı və Müqəddəs məkanı təhqir olundu. **12** Qanunsuzluq üzündən bu ordu və daimi yandırma qurbanı kiçik buynuza təslim edildi. O, həqiqəti yera vurub etdiyə hər işdə uğur qazandı.

13 Mən bir müqəddəsin səsini eşitdim və başqa bir müqəddəs danişana sual verdi: «Daimi yandırma qurbanı və viranəlik gətirən qanunsuzluq barədəki görüntü nə vaxta qədər uzanır? Müqəddəs yerin və ordunun tapdalanmasına nə vaxta qədər icazə veriləcək?» **14** Sonra mənə dedi: «İki min üç yüz axşam və səhər keçənə qədər. Ondan sonra müqəddəs yer bərpa olunacaq». **15** Mən Daniel bu görüntünü görəndə onun mənasını öyrənmək istədim. Bu zaman qarşısında insan simasında olan bir nəfər dayandı. **16** Mən Ulay kanalından bir insan səsi eşitdim. O nida edib «ey Cəbrayıl, bu görüntünü ona izah et» dedi. **17** O dayandığım yerə yaxınlaşdı. Yanıma çatanda mən dəhşətə düşüb üzüstə yixildim. O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, bil ki, bu görüntü axır zamana aiddir». **18** O mənimlə danişdiyi vaxt üzüstə yixılıb dərin yuxuya getmişdim. O məni tutub ayaq üstə qaldırdı **19** və dedi: «Bax daha sonra Allahın qəzəb günlərində nə baş verəcəyini sənə bildirirəm, çünki görüntü axır zamanın müyyən vaxtına aiddir. **20** Gördüyün iki buynuzlu qoç Mədiya və Fars padşahlarıdır. **21** Tüklü təkə isə Yunan padşahıdır, onun gözləri arasında olan böyük buynuz isə birinci padşahdır. **22** Qırılan buynuzun yerinə çıxan dörd buynuz o millətdən çıxacaq dörd padşahlığı təmsil edir. Ancaq onlar birinci padşah qədər güclü olmayacaq. **23** Onların hakimiyətinin sonunda isə qanunsuzlar azığlılıq edanda hayasız və hiyləgərlikdə mahir bir padşah çıxacaq. **24** O çox güclənəcək, ancaq öz gücü ilə yox. Heyrətləndirici dağıntılar törədəcək, etdiyi hər işdə uğur qazanacaq, igid adamları və müqəddəs xalqı qıracaq. **25** Öz hiyləgərliyi ilə məkrili işlərində uğur qazanacaq və ürəyində özünə qürrələnəcək. Əmin-amanlıqla yaşıyan çoxlu adamı hələk edəcək və başçılar Başçısına qarşı çıxacaq, ancaq əl dəymədən məhv olacaq. **26** Axşam və səhər barədə sənə göstərilən bu görüntü haqiqətdir. Ancaq sən bu görüntünü gizli saxla, çünki o, uzaq dövrə aiddir». **27** Onda mən Daniel təqətdən düşdüm və bir neçə gün xəstə oldum. Sonra qalxıb padşahın işləri ilə məşğul olmağa başladım. Mən bu görüntündən çəşqin hala gəlməmişdim, onu anlaya bilmirdim.

9 Mədiya tayfasından Axaşveroşun oğlu Daranın padşahlığının birinci ili idi. O, Xaldey ölkəsinə padşah qoyulmuşdu. **2** Onun padşahlığının birinci ilində mən Daniel Yeruşəlimin viranə qalacağı müddətin yetmiş il olduğu barədə Rəbbin Yeremya peyğəmbərə göndərdiyi sözü kitablardan anladım. **3** Mən Xudavənd Allahı üz tutdum, çul geyib külə oturdum, oruc tutaraq dua və yalvarişla Onu axtardım. **4** Allahım Rəbbə dua etdim və etiraf edərək dedim: «Sənə dua edirəm, ey böyük və zəhmlı Xudavənd Allah! Səni sevənlər və əmərlərinə əməl edənlər üçün əhdinə sadıq qalıb məhəbbət göstərirsən. **5** Biz günah və təqsir etdik, pişlik edib Sənə qarşı üsyankar olduq. Sənin əmərlərindən və hökmərlərindən üz döndərdik. **6** Padşahlarımıza, başçılarımıza, atalarımıza və ölkənin bütün xalqına Sənin adımla söz deyən qulların

peyğəmbərlərə qulaq asmadıq. **7** Ey Xudavənd, Sənə ədalət var, bizdə isə bugünkü kimi üz qaralığı! Bu, Yəhuda adamlarına, Yeruşəlimdə yaşayanlara və Sənə qarşı etdikləri xainlikdən ötrü sürgün etdiyin bütün ölkələrdə, yaxında və uzaqda olan İsraililərin hamisəna aiddir. **8** Ya Rəbb, bizim padşahlarımızın, başçılarımızın və atalarımızın üzü qaradır, çünki Sənə qarşı günah etmişik. **9** Mərhəmət və bağışlamaq isə Xudavənd Allahımıza məxsusdur, çünki biz Ona qarşı üsyən etmişik. **10** Allahımız Rəbbin sözünə qulaq asmadıq, Öz qulları peyğəmbərlər vasitəsilə bizə verdiyi qanunlarına əməl etmədi. **11** Bütün İsraililər Sənin qanununu pozub azdı, Sənin sözünə qulaq asmadı. Buna görə də Allahın qulu Musanın Qanununda yazılmış lənət başımıza yağıdı və and yerinə yetdi, çünki Ona qarşı günah etdi. **12** O da başımıza böyük bəla gətirərək bizə və hökmən hakimlərimizə qarşı dediyi sözləri yerinə yetirdi, çünki Yeruşəlimə gələn bəla göylər altında olan heç bir yera gəlməyib. **13** Musanın Qanununda yazıldığı kimi bütün bu bəla başımıza gəldi. Ancaq biz Allahımız Rəbbə üz tutmadıq ki, təqsirlərimizdən dönək və Onun həqiqətini dərk edək. **14** Rəbb də bu beləni başımıza gətirməyə tərəddüd etmədi, çünki Allahımız Rəbb etdiyi bütün işlərində ədalətlidir, ancaq biz Sənin səsinə qulaq asmadıq. **15** Ey Allahımız Xudavənd, Sən Öz xalqını Misir torpağından qüdrətli elinlə çıxardın və bu günə qədər davam edən izzət qazandın! Biz isə günah işlətdik, pişlik etdik. **16** Ey Xudavənd, bütün ədalətli işlərinə görə Sənə yalvarıram, qeyz və qəzəbini Öz şəhərin Yeruşəlimdən, müqəddəs dağından döndər. Çünki bizim günahlarımızdan və atalarımızın təqsirlərindən ötrü Yeruşəlim və Sənin xalqın bütün ətraf xalqlar arasında rüsvay oldu. **17** Ey Allahımız, indi qulunun duasını və yalvarişlarını eşit. Ey Xudavənd, Öz xatirinə işqli üzünü viran olan Müqəddəs məkanına tərəf çevir. **18** Ey Allahım, qulaq verib eşit, gözünü açıb bizim viranlıqlarımızı və Sənə məxsus olan şəhəri gör. Çünki öz salehliyimizə görə deyil, Sənin böyük mərhəmətinə görə yalvarişlarımızı Sənin öündə təqdim edirik. **19** Ey Xudavənd, eşit, ey Xudavənd, bağışla, ey Xudavənd, diqqət et və hərəkətə gal. Ey Allahım, Öz adın naminə gecikmə, çünki şəhərinə xalqın Sənə məxsusdur». **20** Mən hələ danişib duada özümün və xalqım İsrailin günahlarını etiraf edərək Allahımın müqəddəs dağı üçün yalvarişımı Allahım Rəbbə təqdim edən zaman - **21** hələ dua edərkən əvvəl görüntündə gördüyüüm insana bənzər mələk Cəbrayıl axşam qurbanı verilən vaxt cəld uğaraq yanımı gəldi. **22** O məni başa saldı və mənimlə danişib dedi: «Ey Daniel! İndi mən gəldim ki, sənə müdriklik və dərrəkə verim. **23** Sənin duanın başlangıcında Allah cavab verdi və mən də gəldim ki, onu sənə çatdırıb, çünki Allah səni çox sevir. İndi isə sözüm barədə düşün və görüntünü bil. **24** Sənin xalqın və müqəddəs şəhərin üçün yetmiş dəfə yeddiilik dövr təyin olunub ki, qanunsuzluq bitsin, günah sona çatdırılsın, təqsirlər üçün kəffarə verilsin, əbədi ədalət gətirilsin,

görüntü və peyğəmbərlik möhürlənsin, Ən Müqəddəs yer məsh edilsin. **25** Bunu bil və anla: Yeruşəlimi bərpa edib tıkmək üçün verilən fərmanın çıxmasından məsh olunmuş hökmdara qədər yeddiillik dövr keçəcək. Altıñış iki yeddiillik dövr ərzində Yeruşəlim yenidən küçələr və xəndəklərlə tikiləcək, amma bu çətin vaxtlarda olacaq. **26** Altıñış iki yeddiillik dövrdən sonra məsh olunan hələk olacaq, amma bu özü üçün olmayıacaq. Gələcək hökmdarın xalqı şəhəri və Müqəddəs yeri viran edəcək. Onun sonu daşqın kimi olacaq. Mühəribə sona qədər davam edəcək. Viranəliklər olacağına qərar verilib. **27** Həmin hökmdar yeddiillik bir dövr ərzində çoxları ilə əhd bağlayacaq. Bu yeddiillik dövrün ortasında qurbanla təqdimi dayandıracaq, məbədin qülləsində viranəlik gətirən iyrənc şey qoyacaq və viranəlik gətirən şey onun təyin edilmiş aqıbətinə qədər orada qalacaq.

10

Fars padşahı Kirin hökmənlığının üçüncü ilində Belteşəsər adlanan Daniël bir vəhylə geldi. Bu vəhylə həqiqi idi, amma anlaşılmazı çox çətin oldu. Görüntü ilə izah ediləndə o bu vəhylə dərk etdi. **2** O günlər mən Daniel üç həftə yas tutdum. **3** Üç həftə bitənə qədər mən dadlı yemək yemədim, ət və şərab dilimə dəymədi və heç bir ətirli yağ sürtmədim. **4** Birinci ayın iyrimi dördüncü günü mən böyük Dəclə çayının kənarında idim. **5** Başımı qaldırıb gördüm ki, qarşımıda kətan paltar geyinmiş, beli xalis qızılla qurşanan bir nəfər var. **6** Onun bədəni sarı yaqut kimi, üzü şimşəyə bənzər, gözləri yanar məşəllər tək, qolları və ayaqları cilalanmış tunc kimi işildiyirdi, danışq səsi kütlənin gurultusunu kimi idi. **7** Yalnız mən Daniel bu göründünə gördüm, mənimlə birgə olan adamlar isə bunu görmədi. Ancaq onların arasına elə vəlvələ düşdü ki, gizlənmək üçün qaçdır. **8** Mən tək qaldım. Bu böyük göründünü görəndə məndə qüvvət qalmadı, üzümün siması dəyişdi və taqətdən düşdüm. **9** Mən onun danışq səsini eşitdim. Danışq səsini eşidəndə dərin yuxuya getdim və üzüstə düşüb torpağa uzandım. **10** Bu vaxt mənə bir əl toxundu və məni əllərimlə dizlərimin üstünə qoydu. **11** O mənə dedi: «Ey Allahın sevimliyi olan Daniel! Sənə dediyim sözləri dərk et və ayağa qalx, çünkü indi sənin yanına göndərilmışəm». O bu sözləri deyəndə mən titrəyərək ayağa qalxdım. **12** O mənə dedi: «Qorxma, Daniel! Dərrakə qazanmağa meyl edib, Allahın önünde özünü aşağı tutmağı qərara aldiğin üçün ilk gündən sözlərin eşidildi və mən sənin sözlərinə görə gəldim. **13** Lakin Fars ölkəsinin hamisi olan mələk iyrimi bir gün mənə qarşı dayandı. O zaman baş mələklərdən biri olan Mikael köməyimə gəldi, çünkü mən orada Fars ölkəsinin hamisi olan mələklə birgə qalmışdım. **14** İndi gəldim ki, gələcəkdə xalqının başına nə gələcəyini sənə başa salım, çünkü bu görüntü gələcək dövrə aiddir». **15** O belə sözlər söyləyərkən mən üzüstə yera yixilüb dinməz qaldım. **16** Bu vaxt bəşər övladına bənzəyən bir nəfər dodaqlarına toxundu. Mən ağızımı açıb danışmağa başladım və qarşımıda durana dedim: «Ağam, bu görüntüyə görə əzabə qərq oldum və taqətim

qalmadı. **17** Mən qulun ağamlı necə danışa bilərəm? Çünkü mənim gücüm tükəndi və canimdə nəfəs qalmadı». **18** Onda insan simasında olan həmin şəxs yenə mənə toxunub güc verdi. **19** O dedi: «Ey Allahın sevimliyi, qorxma, sənə sülh olsun, möhkəm ol, möhkəm oll!» O mənimlə danışanda mən qüvvət tapıb dedim: «Ey ağam, danış, çünkü sən mənə güc verdin». **20** O dedi: «Bilirsənmi mən niyə sənin yanına gəlmışəm? İndi mən Fars hamisi olan mələklə mübarizə etməyə qayıdıram. Mən galincə Yunan hamisi olan mələk gələcək. **21** Ancaq əvvəlcə mən həqiqət Kitabında yazılmış şəyələri sənə bildirəcəyəm. Onlara qarşı mübarizədə başçımız Mikaeldən başqa mənə köməkçi olan heç kəs yoxdur.

11

Mən Midiyali Daranın padşahlığının birinci ilində ona dayaq olmaq və onu qorumaq üçün yanında qaldım. **2** İndi həqiqəti sənə bildirirəm: Fars ölkəsində daha üç padşah olacaq. Dördüncüsünün isə hamisində çox var-dövləti olacaq və bunun hesabına qüvvətlənəndə hamını Yunan padşahlığına qarşı qaldıracaq. **3** Sonra igid bir padşah gələcək, çox qüdrətli hökmdar olacaq və öz istədiyini edəcək. **4** Ancaq onun gəldiyi vaxt padşahlığı dağılıb göyərlərin dörd küləyinin samtinə bəltünəcək, onun nəslinə keçməyəcək və hökmənlığını kimi güclü olmayıacaq. Çünkü onun padşahlığı dağılacaq və nəslindən olmayan adamlara qalacaq. **5** Cənub padşahı güclənəcək, ancaq sərkərdələrindən biri ondan daha güclü olacaq, hökmənlıq edəcək və qüdrətli hökmdar olacaq. **6** Ancaq bir neçə ildən sonra onlar razılığa galəcək. Cənub padşahının qızı şimal padşahının yanına gedəcək ki, sülh sazişi bağlaşın. Amma bu qadın öz mövqeyini saxlaya bilməyəcək. Şimal padşahının ömrü də, hakimiyəti də uzun sürməyəcək. Qadın, onu müsəyiat edənlər, atası və o vaxt ona dayaq duranlar təslim ediləcək. **7** Lakin o qadının nəslindən biri cənub padşahının yerinə keçəcək. O, şimal padşahının ordusuna hücum edib onun qalasına gırəcək. Onlarla vuruşub üstün galəcək. **8** Hətta onların allahlarını, tökmə bütərini qiymətli qızıl və gümüş qabları ilə birlikdə Misirə çəkib aparacaq. Bir neçə il ərzində şimal padşahını rahat buraxacaq. **9** Hərçənd o da cənub padşahının ölkəsinə hücum edəcək, ancaq öz torpağına qayıdacaq. **10** Sonra şimal padşahının oğulları silahlanıb çoxlu qoşun toplayacaq. Qoşun sel kimi galib keçəcək və irəliləyərək cənub padşahının qalasına hücum edəcək. **11** Cənub padşahı qəzəblənib çıxacaq və onunla - şimal padşahı ilə vuruşacaq. O da böyük bir qoşun çıxarácaq, lakin bu qoşun cənub padşahına təslim ediləcək. **12** Qoşun məğlub olanda cənub padşahı ürəyi qırırlənərək on minlərlə adamı hələk edəcək, ancaq qələbəsi uzun sürməyəcək. **13** Çünkü şimal padşahı qayıdib əvvəlkindən daha böyük qoşun çıxarácaq və bir neçə ildən sonra tam silahlanmış böyük bir ordu ilə gələcək. **14** O zaman bir çoxu cənub padşahına qarşı çıxacaq. Görüntü yerinə yetsin deyə sənin xalqından qoluzorlular da ayağa qalxacaq, ancaq uğur qazanmayacaq. **15** Şimal padşahı galib hasarlırlara torpaq yiğaraq istehkamlı şəhəri alacaq.

Cənubun qüvvələri onun qarşısında tab gətirməyəcək, seçmə qoşunu da müqavimət göstərə bilməyəcək. **16** İstilaçı şimal padşahı istədiyini edəcək və heç kəs onun qarşısında dura bilməyəcək. Gözəl ölkədə bir müddət qalacaq və oranı viran etməyə qadir olacaq. **17** Şimal padşahı ölkəsinin bütün qüvvələri ilə birgə gəlməyi qərara alacaq. Sülh sazişinin şərtlərini təklif edib yerinə yetirəcək və cənub padşahlığını məhv etmək üçün ona gənc bir arvad verəcək, ancaq hiyləsi baş tutmayacaq və ona kömək olmayacaq. **18** Sonra nəzərini sahil ölkələrinə çevirəcək və onların çoxunu alacaq. Ancaq bir sərkərdə onun etdiyi təhqirə son qoyacaq, hətta təhqirini öz başına gətirəcək. **19** Sonra nəzərini öz ölkəsinin qalalarına tərəf çevirəcək. Ancaq bürdəyib yixiləcəq və ondan bir əsər qalmayacaq. **20** Onun yerinə keçən padşah padşahlıq izzəti üçün öz vergiyigənini göndərəcək, ancaq az müddət sonra o da hələk olacaq. Amma bu, üsyan yaxud müharibə zamanı olmayacaq. **21** Onun yerinə padşahlıq izzətinə layiq olmayan namərd bir adam keçəcək. O gözlənilmədən gəlib yaltaqlıqla hakimiyəti qəsb edəcək. **22** Sel kimi istilaçı qoşunlar onun öündən silinib-süpürüləcək, onlar da, əhdin başçısı da məhv olacaq. **23** Onunla ittifaq bağlandıqdan sonra o hiylə işlədəcək və gəlib kiçik bir millətlə güc qazanacaq. **24** O gözlənilmədən ən münbit torpaqları istila edəcək, atalarının və babalarının görmədiyi işləri görəcək. Talan və qarət olunmuş mal-dövləti adamlarına paylayacaq və qalalara hücum etmək niyyətində olacaq, amma bu uzun sürməyəcək. **25** Sonra güc və cəsarət toplayıb böyük bir qoşunla cənub padşahına qarşı çıxacaq. Cənub padşahı da böyük və çox güclü bir ordu ilə döyüş girəcək, ancaq müqavimət göstərə bilməyəcək, çünki ona qarşı qəsd quracaqlar. **26** Onunla bir süfrədə oturanlar onu məhv edəcək. Ordusunu silinib-süpürüləcək və çoxlu tələsfat olacaq. **27** Bu padşahların hər ikisinin ürəyində pislik olacaq və bir süfrə arxasında yalan danişacaqlar. Ancaq heç bir şey baş tutmayacaq, çünki onların sonu müəyyən vaxtda olacaq. **28** Şimal padşahı böyük sərvətlə öz ölkəsinə qayıdacaq. Onun müqəddəs əhdə qarşı pis niyyəti olacaq və hərəkətə galib öz ölkəsinə dənənək. **29** Müəyyən bir vaxt yena cənubu istila edəcək, ancaq nəticə əvvalki kimi olmayacaq. **30** Kittim gəmiləri ona qarşı gələcək və o, ruhdan düşüb geri dənənək. Qəzəblənin müqəddəs əhdə qarşı çıxacaq və yenə müqəddəs əhdə xəyanət edənlərlə yaxşı davranacaq. **31** Onun göndərdiyi qoşunlar qalxıb qalanı - Müqəddəs məkanı murdarlayacaq, daimi yandırma qurbanını dayandıracaq və viranəlik gətirən iyrənc şeyi orada qoyacaqlar. **32** O, əhdə xəyanət edənləri yaltaqlıqla yoldan azdıracaq, lakin öz Allahını taniyan xalq qüvvətlənib hərəkətə gələcək. **33** Xalqın ağıllı adamları çoxunu öyrədəcək, ancaq bir müddət qılınca ölümürüləcək, yandırılacaq, əsir düşəcək və qarət ediləcəklər. **34** Onlar məğlub olanda bir qədər kömək alacaqlar, ancaq çox adam riyakarcasına onlara qoşulacaq. **35** Ağıllı adamlardan bəzisi hələk olacaq ki, qalanları axır zamana

qədər paklanıb təmizlənsin və ləkəsiz olsun. Çünki axır zaman yenə də müəyyən vaxtda olacaq. **36** Bu padşah istədiyini edəcək, qırurlanaraq özünü bütün allahlardan üstün sayacaq, allahlar Allahına qarşı eşidilməmiş kürfəs səyləyəcək və Allahın qəzəbi icra olunana qədər uğur qazanacaq, çünki müəyyən edilən şey yerinə yetməlidir. **37** Heç bir allaha - nə öz atalarının allahlarına, nə də qadınların sevdiyi ilahəyə ehtiram göstərməyəcək, çünki özünü bütün allahlardan üstün sayacaq. **38** Ancaq onun əvəzinə qalalar allahını izzətləndirəcək, atalarının tanımadığı bir allahı qızıl, gümüş, qiymətli daşlar və gözəl əşyalarla izzətləndirəcək. **39** O, yad allaha ümidi etməklə ən güclü qalalara hücum edəcək. Onu qəbul edənləri həddindən artıq izzətləndirəcək, çoxlu adama başçı qoysaq və mükafat olaraq torpağı bölüşdürəcək. **40** Axır zamanda isə cənub padşahı onunla vuracaq. Şimal padşahı öz döyüş arabaları, atlaları və çoxlu gəmiləri ilə qasırğa kimi onun üstünə hücum çəkəcək, müxtəlif ölkələri istila edəcək və onlardan sel kimi keçəcək. **41** Gözəl ölkəyə də girəcək. Çoxlu ölkə işğal olunacaq, ancaq Edom, Moav və Ammonluların başçıları onun əlindən qurtaracaq. **42** O, müxtəlif ölkələrə zərbə vuracaq, Misir ölkəsi də xilas ola bilməyəcək. **43** Misirin qızıl-gümüş xəzinələrini və bütün sərvətlərini ələ keçirəcək. Liviyalilar və Kuşlular da ona tabe olacaq. **44** Ancaq şərədan və şimaldan gələn xəbərlər onu narahat edəcək. Bir çoxlarını öldürüb məhv etmək üçün böyük qızğınıqla yola düşəcək. **45** Öz padşah çadırlarını dənizlərə gəzəl müqəddəs dağın arasında quracaq. Ancaq onun aqibəti çatacaq və heç kəs ona kömək edə bilməyəcək.

12 O vaxt xalqına mənsub olanların dayağı baş mələk Mikael qalxacaq və sənin millətin yaranandan bəri olmamış əzəblə vaxt gələcək. O vaxt sənin xalqından kitabda adı yazılmış olan hər kəs xilas olacaq. **2** Torpağın altında yatanların çoxu əbədi həyat, bəzisi isə əbədi xəcalət və rüsvayçılıq üçün oyanacaq. **3** Ağıllı adamlar göy qübbəsinin parılıtı kimi, çoxunu salehliyə döndərənlər ulduzlar kimi əbədi və daim parlayacaq. **4** Ancaq, sən ey Daniel, axır zamana qədər bu sözləri sərr saxla və bu kitabı möhürlə. Çox adam özünü ora-bura vuracaq və bilik artacaq». **5** Onda mən Daniel gördüm ki, başqa iki adam - biri çayın bu tayında, biri isə çayın o tayında durub. **6** Bir adam çayın suları üzərində olan kətan geyinmiş adama dedi: «Bu əcaib hadisələrin sonu nə vaxt olacaq?» **7** Mən eşitdim ki, çayın suları üzərində olan kətan geyinmiş adan sağ və sol əlini göyə qaldırıb əbədi Yaşayının adına and içdi: «Bir vaxt, vaxtlar və yarım vaxt keçəcək, müqəddəs xalqın gücü tamamilə tükənəndən sonra bütün burlar qurtaracaq». **8** Mən bunu eşitdim, ancaq başa düşməyiş soruşdum: «Ey ağam, bəs bunların nəticəsi necə olacaq?» **9** O cavab verdi: «Get, ey Daniel. Çünki bu sözlər axır zamana qədər sərr olacaq və möhürlü qalacaq. **10** Çoxları paklanıb ləkəsiz və təmiz olacaq, pis adamlar isə şər işlərindən dönməyəcək. Pis adamlardan heç biri

bu sözləri başa düşməyəcək, ağıllı adamlar isə başa düşəcək. **11** Daimi yandırma qurbanlarının dayandırıldığı və viranlıq gətirən iyrənc şeyin qoyulduğu vaxtdan min iki yüz doxsan gün keçəcək. **12** Gözləyib min üç yüz otuz beş günə yetişən nə bəxtiyardır! **13** Sən isə öz aqibətinə qədər yaşa, cünki ölüb rahat olacaqsan və axırət günü dirilib qismətini alacaqsan».

Huşə

1 Bu, Yəhuda padşahları Uzziya, Yotam, Axaz, Xizqiya və İsrail padşahı Yoaş oğlu Yarovamin dövründə Beeri oğlu Huşəyə nazil olan Rəbbin sözüdür. **2** Rəbb Huşənin vasitəsilə danışmağa başlayarkən ona belə dedi: «Get xəyanətkar bir arvad al və onun kimi xəyanətkar uşaqların olsun, çünki ölkənin xalqı Rəbdən öz döndərərk Ona hədsiz xəyanət edir». **3** Huşə gedib Divləyimin qızı Qomeri özüne arvad aldı. Qomer hamilə olub ona bir oğul doğdu. **4** Rəbb Huşəyə dedi: «Onun adını İzreel qoy, çünki tezliklə Mən İzreeldə tökülen qanın əvəzini Yehunun nəslindən alacağam və İsrail nəslinin padşahlığına son qoyacağam». **5** Həmin gün İzreel vadisində İsrailin kamanını qıracağam». **6** Qomer yenə hamilə olub bir qız doğdu. Rəbb Huşəyə dedi: «Onun adını Lo-Ruxama qoy, çünki Mən daha İsrail nəslinə mərhəmət edib onu bağışlamayağam». **7** Yəhuda nəslinə isə Mən – onların Allahi Rəbb mərhəmət göstərəcəyəm, onları xilas edəcəyəm, ancaq onları nə kaman, nə qılinc, nə müharibə, nə atlar, nə də süvarilərlə xilas edəcəyəm». **8** Qomer Lo-Ruxamani süddən kəsən kimi yena hamilə olub bir oğul doğdu. **9** Rəbb dedi: «Onun adını Lo-Aməm qoy, çünki siz Mənim xalqım deyilsiniz, Mən də sizin Allahınız olmayıacağam». **10** Ancaq İsrail övladları dəniz qumu kimi saysız-hesabsız olacaq. Onlara “siz Mənim xalqım deyilsiniz” deyilən yerdə “siz var olan Allahın övladlarınız” deyiləcək. **11** Yəhuda və İsrail övladları bir yerə yığılib özlərinə vahid başçı təyin edəcək. Onlar ölkədən çıxacaq, çünki İzreel günü möhtəşəm bir gün olacaq.

2 Qardaşlarınızı “xalqım”, bacılarını isə “mərhəmət tapmış” deyə çağırın. **2** Qınayın siz ananızı, qınayı, çünki o Mənim arvadım deyil, Mən də onu əri deyiləm. Qoy üzündə görünən fahişəliyi, Qoynunda olan xəyanəti atsın. **3** Yoxsa onu çıl-çılpaq soyundurub Lüt, anadangəlmə edəcəyəm. Mən onu səhra, quru torpaq kimi edəcəyəm, Susuzluqdan öldürəcəyəm. **4** Onun balalarına da rəhm etməyəcəyəm, çünki onlar da xəyanət övladıdır. **5** Onların anası zina etdi. Onlara hamilə qalan qadın rəzillik etdi, çünki dedi: “Oynışlarının dalınca gedəcəyəm, Axi çörəyimi, suyumu, yunumu, kətanımı, Zeytun yağımı və içkimi verən onlardır”. **6** Buna görə də onun yolunu qanqallarla kəsib Öñünə hasar çəkəcəyəm. Öz yolunu tapa bilməyəcək. **7** Oynışlarının dalınca gedəcək, ancaq onlara çatmayacaq. Onları axtaracaq, ancaq tapmayacaq. O zaman deyəcək: “Qoy öz əvvəlki ərimin yanına qayıdım, çünki o vaxt halim indikindən yaxşı idi”. **8** Amma o bilmirdi ki, Ona taxili, təzə şərabı, Zeytun yağını verən Mənəm. Baal bütü üçün sərf etdikləri Qızıl-gümüşü çoxaldan Mənəm. **9** Buna görə də öz vaxtında taxılımı, Öz mövşümündə təzə şərabımı geri alacağam. Onun çılpaqlığını örtmək üçün verdim yunu və kətanı alındən alacağam. **10** İndi oynışlarının önündə Onun ayıbını üzə çıxarıcağam. Kimsə onu əlimdən

qurtara bilməyəcək. **11** Onda olan bütün şadlıqlara, Bayramlara, Təzə Ay mərasimlərinə, Şənbə günlərinə və bütün təntənələrə son qoyacağam. **12** Onun meynələrini və əncir ağaclarını məhv edəcəyəm. O bunlar barədə deyirdi: “Bu, oynışlarımın mənə verdiyi muzddur”. Bağları tikanlığa çevirəcəyəm, Cöllər heyvanlarına yem olacaqlar. **13** Baal bütürinə buxur yandırıldığı günlər üçün Onu cəzalandıracağam. O vaxt halqalar və cəvahiratla özünü bəzəyərək Oynışlarının dalınca getmiş, Məni isə unutmuşdu” Rəbb belə bəyan edir. **14** «Amma Mən onu dilə tutub Səhraya aparacağam, Onun ürəyincə olan sözlər deyəcəyəm. **15** Orada ona üzüm bağları verəcəyəm, Akor vadisini ümid qapısına çevirəcəyəm. Cavanlıq günlərində olduğu kimi, Misir torpağından çıxdığı gün kimi Orada nəğmə oxuyacaq». **16** Rəbb bəyan edir: «Həmin gün Mənə “ərim” deyəcəksən, Artıq “ağam” deməyəcəksən. **17** Baal bütürinən adını dilindən siləcəyəm, Onların adı bir də yada salınmayaçaq. **18** O gün sənin asayışin üçün Cöllər heyvanları, göy quşları və Yerdə sürünənlərlə əhd kəsəcəyəm. Ölkədən kamanı, qılinci, Müharibəni götürəcək, Səni əmin-amanlıqda yatrıracığam. **19** Səni əbədi olaraq Özümə nişanlayacağam, Salehlik, ədalət, məhəbbət və mərhəmətlə Səni özümə nişanlayacağam. **20** Səni sədaqətlə Özümə nişanlayacağam, Sən də Rəbbi təniyacaqsan». **21** Rəbb bəyan edir: «O gün hay verəcəyəm, Göylərə hay verəcəyəm, Onlar da yera hay verəcək. **22** Yer isə taxila, təzə şərabı və Zeytun yağına hay verəcək, Onlar da İzreelə hay verəcək. **23** Xalqımı ölkədə Özüm üçün əkəcəyəm, “Mərhəmət tapmamış” dediyimə Mərhəmət edəcəyəm. “Xalqım deyil” dediyimə “Xalqımsan” deyəcəyəm. O isə Mənə “Allahımsan” deyəcək».

3 Rəbb mənə dedi: «Get yenə də aşnasının sevdiyi zina edən qadını sev, necə ki Rəbb İsrail övladlarını sevir, onlarsa başqa allahlara üz tutur və bunlara təqdim edilən üzüm köklərini sevir». **2** Mən də qadını özüm üçün on beş gümüşə və bir yarımxomer arpaya satın aldım. **3** Ona dedim: «Uzun müddət mənim yanımda qal, başqa bir kişi ilə olub zina etmə. Mən də sənini lə belə rəftar edərəm. **4** Ona görə ki İsrail övladları uzun müddət padşah və başçı, qurban və müqəddəs daş, efod və ev bütürləri olmadan yaşayacaq. **5** Sonra İsrail övladları dönbü özlərinin Allahi Rəbbi və padşahı Davudu axtaracaq. Axır zamanda lərza içində Rəbbə və Onun xeyirxahlığına doğru yönələcəklər».

4 «Ey İsrail övladları, Rəbbin sözünü eşidin, çünki bu ölkədə yaşayanları Rəbb ittiham edir. Sədaqət, məhəbbət, Allahi tanımıq Bu yerdə yox olub. **2** Lənət, yalan, qətl, oğurluq və zina Hər yərə yayılıb. Qoluzorluq edərək Qan üstünə qan tökürlər. **3** Bundan ötrü ölkə yas tutur, Orada yaşayan hər kəs bezib. Həmçinin cöllər heyvanları, göy quşları, Hətta dənizdəki balıqlar da məhv olur. **4** Ancaq heç kəs dava etməsin, Heç kəs başqasını təqsirləndirməsin, çünki Mənim davam sənidlədir, ey

kahin. 5 Sən gündüz büdrəyəcəksən, Peyğəmbər də gecə səninlə birgə. Sənin ananı məhv edəcəyəm. 6 Xalqımız biliksizlikdən məhv oldu. Sən biliyi rədd etdiyin üçün Mən də səni rədd edəcəyəm ki, Bir daha Mənə kahinlik etməyəsən. İndi ki öz Allahının qanununu unutdun, Mən də sənin balalarını unudacağam. 7 Kahinlər nə qədər çoxaldısa, Mənə qarşı o qədər çox günah etdi. Onların izzətini rüsvayçılığa çevirəcəyəm. 8 Xalqımızın günahı ilə bəslənirlər, Onların qəbahətinə can atırlar. 9 Xalqın başına gələn Kahinin də başına geləcək. Tutduqları yol üçün onları cəzalandıracağam. Əməllərinin əvəzini onlara ödəyəcəyəm. 10 Yeyəcəklər, amma doymayacaqlar, Fahişəlik edəcəklər, amma çoxalmayacaqlar, Çünkü onlar Rəbbi tərk edib Başqa allahlara könlər verdi. 11 Zina, köhnə və təzə şərab Onların türəklərini cəlb edib. 12 Xalqımız ağacdən olan əşyaya sual verir, əsalarından cavab alır, Çünkü xəyanət ruhu onları azdırı. Özlərinin Allahından ayrılib xəyanət etdirilər. 13 Dağların başında qurban kəsirlər, Təpələrdə palid, ağcaqoq və yabani püstə ağacı altında Kölgələri gözəl olduğu üçün buxur yandırırlar. Buna görə də qızlarınız fahişəlik edir, Gəlinləriniz də zinakardır. 14 Fahişəlik edən qızlarınızı, Zina edən gəlinlərinizi cəzalandırmayacağam. Çünkü kişiləriniz fahişələrlər oynasın, Məbəd fahişələri ilə birgə qurban kəsir. Dərrakəsiz xalq məhv olacaq. 15 Ey İsrail, sən xəyanət etsən də, Heç olmasa Yəhuda təqsirkar olmasın. Qılqala getməyin, Bet-Avenə çıxmayın. "Var olan Rəbbin haqqı üçün" Deyib and içməyin. 16 Bəli, İsrail inadkar bir diyü kimi inad etdi. İndi Rəbb onları Otlaqda quzu otaran kimi necə otarsın? 17 Efrayim bütlərindən yapışdı, Burax onu! 18 Onlar içkiləri qurtarandan sonra Hələ pozğunluq da edir. Onların başçıları rüsvayçılığı çox sevir. 19 Külək onları qanadları ilə sariyacaq, Qurbanlarından ötrü utanacaqlar.

5 Ey kahinlər, bunu eşidin! Ey İsrail nəсли, diqqətlə dinləyin! Ey padşah sarayında olanlar, qulaq verin! Sizin barənizdə hökm çıxarıldı, Çünkü siz Mispedə bir tələ, Tavor dağına sərilmış bir tor oldunuz. 2 Qanunsuzlar adam öldürməklə məşguldur. Amma Mən onların hamısını cəzalandıracağam. 3 Efrayimi tanıyıram, İsrail Məndən gizli deyil, Çünkü indi sən fahişəlik edirsən, ey Efrayim, İsrail də murdarlanıb. 4 Əməlləri qoymur ki, onlar Özlərinin Allahına tərəf dönsün, Çünkü içlərində xəyanət ruhu var, Rəbbi də tanımırlar. 5 İsrailin qüruru özüna qarşı şəhadət edir. İsrailə Efrayim Günahlarından ötrü bürdəyib-yıxılır. Yəhuda da onlarla birgə yıxılır. 6 Qoyun-keçi, mal-qara qurban edərək Rəbbi axtarmağa gedəcəklər, Amma tapmayacaqlar, Çünkü Rəbb onları tərk etdi. 7 Onlar Rəbbə xəyanət etdi, Çünkü bic uşaqlar doğdu. İndi Təzə Ay mərasimi olanda Onlar tarlaları ilə birlikdə məhv olacaq. 8 Giveada şeypur çalın, Ramada kərənay çalın, Bet-Avəndə car çəkin, Düşmən arxandadır, ey Binyamin! 9 Efrayim cəza günündə vıran olacaq, Bu yəqin sözü İsrail qəbilələri arasında bəyan edirəm. 10 Yəhuda başçıları Sərhəd daşı dəyişənlərə bənzəyir. Qəzəbimi sel

kimi onların üstünə tökəcəyəm. 11 Efrayim zülm gördü, Hökm ilə əzildi, Çünkü bilə-bilə Boş şeylərin dalınca getdi. 12 Mən Efrayimlilərə qarşı güvə, Yəhuda nəslü üçün kif olacağam. 13 Efrayim xəstəliyini, Yəhuda yarasını gördü. Efrayim Aşşura getdi, Böyük padşahdan kömək istədi, Amma o sizə şəfa verməz, Yaranızı sağaltmaz. 14 Bəli, Mən Efrayimlilərə qarşı bir şir, Yəhuda nəslü üçün cavan aslan olacağam. Mən, Mən onu parçalayıb gedəcəyəm, Sürüyəcəyəm və kimsə əlimdən qurtarmayacaq. 15 Sonra qayıdır Öz məskənimə gedəcəyəm, O vaxtacan ki özlərini günahkar sayaraq Mənim hüzurumu axtaracaqlar. Bələya düşəndə həsrətlə Məni axtaracaqlar».

6 «Gəlin Rəbbə qayıdaq. O bizi parçaladı, O da bizi şəfa verəcək. O bizi yaraladı, O da yaramızı sariyacaq. 2 İki gün sonra bizi dirildəcək, Üçüncü gün ayağa qaldıracaq, Onun hüzurunda yaşayacaq. 3 Gəlin Rəbbi tanıyaq, tanımağa səy edək. O hökmən dən yeri kimi doğacaq, Yağış kimi, Torpağı sulayan yaz yağışı kimi Yanımıza geləcək». 4 Allah deyir: «Ey Efrayim, sənə nə edim? Ey Yəhuda, bəs sənə nə edim? Çünkü məhəbbətiniz səhər dumani, Erkən ucub gedən şəh kimidir. 5 Buna görə də sizi peyğəmbərlər vasitəsilə parçaladım, Ağzımdan çıxan sözlərlə öldürdüm. Sizin üzərinizdə hökmüm Şimşək kimi parıldayıb. 6 Çünkü Mən qurban deyil, Məhəbbət istəyirəm. Yandırma qurbanlarından çox Allahı tanımağımı istəyirəm. 7 Ancaq onlar Adəm kimi əhdilə pozdu, Orada Mənə xəyanət etdi. 8 Gilead şər adamların şəhəridir, Qan izləri ilə doludur. 9 Quldur dəstələri necə insan üçün pusquya yatırısa, Kəhin dəstələri də Şekəmə gedən yolda adam öldürür, Bəli, xəbislik edir. 10 İsrail nəslində qorxunc bir şey gördüm, Efrayim fahişəliyə batmış, İsrail murdarlanmışdır. 11 Ey Yəhuda, sənin üçün də Bir biçin günü təyin edildi. Mən xalqımı sürgündən qaytaranda,

7 İsrailə şəfa vermək istəyəndə Efrayimin günahları, Samariyanın pislikləri ortaya çıxır. Çünkü hiylə ilə davranırlar. Evlərə oğru girir, Küçədə quldur soyğunçuluq edir. 2 Ürəklərində dişünmürələr ki, Mən onların bütün pisliklərini yada salıram. İndi günahları onları dövrələyib və Gözümün önündədir. 3 Padşahı pislikləri ilə, Başçıları yalanları ilə sevindirirler. 4 Hamısı zinakardır, Yoğrulan xəmir acıyanı qədər Təndirçinin odunu qurdalamağa ehtiyac görmədiyi Soba kimi şəhvətlə yanırlar. 5 Padşahımızın ad günündə Başçılar şərabın atəşindən xəstələndi, Padşah da istehzaçılarla əl-ələ verdi. 6 Pusquda yatarkən Ürəkləri soba kimi qızar. Qəzəbləri bütün gecə için-icin yanar, Səhər də alovlu atəş kimi parlayar. 7 Onların hamısı soba kimi qızışib Öz hakimlərini hələk etdi. Bütün padşahları yıldı, Aralarında Məni çağırın yoxdur. 8 Efrayim başqa xalqlara qarışır; Efrayim bir üzü çiy qalan kökədir. 9 Onun gücünü özgərlər yedi, O isə bilmir, Saçına dən düşüb, O isə bilmir. 10 İsrailin qüruru özüne qarşı şəhadət edir. Ancaq yenə də özlərinin Allahı Rəbbə tərəf dönmür, Onu axtarmırlar. 11 Efrayim səfəh

və dərrakəsiz bir göyərçin kimidir. Gah Misirliləri çağırır, Gah Aşşura gedirlər. **12** Onlar gedən zaman Mən onların başına torumu atacağam. Göydəki quşlar kimi Onları vurub yerə salacağam. İcmalarında bildirildiyi kimi Onları cəzalandıracağam. **13** Vay onların halına! Çünkü Məndən uzaqlaşdırılar. Başlarına bəla gələsin! Çünkü Mənə qarşı üşyan etdilər. Mən onları qurtarmaq istəyirdim, Onlarsa Mənə böhtan deyir. **14** Ürəkdən Mənə fəryad etmirlər, Ancaq yataqlarının içində ulayırlar. Taxıl və təzə şərab üçün özlərini yaralayırlar, Amma Məndən üz döndərirlər. **15** Mən onlara nəsihət verdim, Qollarına güc verdim. Onlarsa Mənə qarşı qəsd qurur. **16** Onlar üz tutur, Ancaq ucalara tərəf yox. Hədəfi əyri vuran kamana bənzəyirlər. Dillərinin arsılıqlı üzündən Başçıları qılıncı tuş gələcək. Buna görə də Misirdə Kinayə hədəfi olacaqlar.

8 Şeypur çalmağa hazırlaş! Rəbbin evinin üzərinə Düşmən qartal kimi hücum çəkir. Çünkü İsraililər Mənim əhdimən pozdu, Mənim qanunuma qarşı çıxdı. **2** Onlar Mənə fəryad edib deyəcək: "Allahım, biz İsraililər Səni tanıyırıq". **3** İsrail yaxşılığı radd etdi, Düşmən onu təqib edəcək. **4** Məndən soruşmadan Özlərinə padşah qoydular. Məndən xəbər almadan Başçılar seçdilər. Özlərinə qızıl və gümüşlərindən Ölüm'lərinə yol açan Bütlər düzəldtilər. **5** Ey Samariya, dana bütün rədd edildi! Mənim qəzəbim onlara qarşı alovlandı. Nə vaxta qədər onlar pak olmayıacaq? **6** Çünkü bu büt İsrailin işidir, Usta onu düzəldib, Ona görə də Allah deyil. Samariyadakı dana bütün Xincim-xincim olacaq. **7** Onlar külək qaldırdı, Qasırğa alacaqlar. Sünbüll bitirməyən bugda un verməz, Versə də, yadlar onu udacaq. **8** İsrail udulmuşdur, İndi onlar millətlər arasında Heç kəsin bəyənmədiyi bir qab kimi oldu. **9** Onlar tənha gəzən vəhşi eşşək kimi Aşşur tərəfə getdi. Efrayim muzdla özünə oynışlar tutdu. **10** Onlar millətlər arasında muzdla oynış tutsalar da, Mən indi onları bir yerə toplayacağam. Onlar qüdrətli padşahın zülmündən Azalmağa başlayacaq. **11** Efrayim günah təqdimi üçün Çoxlu qurbanbah tikə də, Bunlar onu günaha batırıq qurbanbahalar oldu. **12** Mən onlar üçün çoxlu qanun yazdım, Onlarsa bunları yad bir şey hesab etdi. **13** Mənə kəsilən qurbanlara gəlincə, Əti Mənə qurban gətirib Özləri yeyir. Rəbb onlardan razi deyil. İndi onların qəbahətlərini yada salacaq, Günahlarına görə onları cəzalandıracaq. Onlar Misirə qayıdacaq. **14** İsrail də Yaradannı unuttu, Özüna saraylar qurdı. Yəhuda da çoxlu qalalı şəhər tikdi, Ancaq Mən onun şəhərlərinə od göndərəcəyəm, Qalalarını alov yeyəcək.

9 Ey İsrail, başqa xalqlar kimi Sevinib coşma, Çünkü öz Allahına xəyanət etdin. Bütün xırmanlıarda Fahişəlik muzduna könül verdin. **2** Xırman və üzütsizxan xalqı döydürmayacaq, Təzə şərab onlara qismət olmayıacaq. **3** Rəbbin torpağında yaşamayaçaqlar, Efrayim Misirə qayıdacaq, Aşşurda murdar yemək yeyəcək. **4** Rəbbə təqdim olaraq şərab tökməyəcəklər, Qurbanları Ona

məqbul olmayacaq. Qurbanlar onlara yas çörəyi olacaq, Onu yeyənlərin hamısı murdar olacaq. Çörəkləri özlərinə qismət olacaq, Amma Rəbbin evinə gətirilməyəcək. **5** Təntənəli bayramda, Rəbbin bayram gündündə nə edəcəksiniz? **6** Məhvən qaçsalar da, Misir onları yığacaq, Memfis qəbirə basdıracaq. Onların gümüş xəzinələrinin gicitkən tutacaq, Çadırlarında qanqal bitəcək. **7** Onların cəza günləri gəldi, Haqq-hesab günləri yetişdi. Qoy İsrail bunu bilsin! Təqsirlərinizin çoxluğundan, Düşmənçiliyinizin böyüklüyündən Peyğəmbəri əbləh, Ruhani adamı divanə saydınız. **8** Peyğəmbər Allahımın Efrayim üzərində qoyduğu gözətçidir. Amma onun getdiyi hər yerdə tor qurdular, Allahın evində düşmənçilik var. **9** Givea günlərində olduğu kimi Onlar böyük pozğunluğa düşər oldu. Allah onların təqsirlərini yada salacaq, Günahları üçün onları cəzalandıracaq. **10** Səhrada üzüm tapan kimi Mən İsraili tapdım, ilk dəfə məhsul verən əncir nübarı kimi Mən atalarınızı gördüm. Amma onlar Baal-Peora çatanda Rüsvayçı bütlərə təslim oldu. Özləri da sevdikləri şeylər kimi łyərənc oldu. **11** Efrayimın calalı Bir quş kimi uçub gedəcək. Nə doğum, nə hamiləlik, nə mayalanma olacaq. **12** Öz uşaqlarını böyütsələr də, Balalarını əllərindən alacağam, Onları kimsəsiz qoyacağam. Mən onları tərk etdikdə vay hallarına! **13** Mən gördüm ki, Efrayim Sur şəhəri kimi gözəl bir yerdə məskən salıb. Amma Efrayim öz övladlarını Qatıl qabağına çıxaracaq». **14** Ya Rəbb, nə verəcəsən, ver onlara, Onlara uşaq salan bətn, südsüz döşlər ver! **15** Rəbb deyir: «Onlar bütün pis əməllərini Qılqalda edir, Orada onlara nifrat etdim. Etdikləri günahlardan ötrü Onları evimdən qovacağam. Artıq onları sevməyəcəyəm. Bütün başçıları təsyankardır. **16** Efrayim kəsildi, Kökləri qurudu. Onlar bar verməyəcək. Əgər doğsalar da, Bətnlərinin əziz barını Mən məhv edəcəyəm». **17** Allahım onları rədd edəcək, Çünkü Ona qulaq asmadılar. Millətlər arasında sərgərdan gəzəcəklər.

10 İsrail bir qollu-budaqlı meynədir ki, Bol-bol bar gətirir. Ancaq bəri artdıqca Qurbangahları da artırdı. Torpağı bərəkətli olduqca Daha gözəl olan müqəddəs daşları da düzəldti. **2** Onların ürəkləri yalanla doldu, Günahlarına görə də cəzalandıcaqlar. Rəbb onların qurbanbahalarını dağıdacağı, Müqəddəs daşlarını sindiracaq. **3** Onda onlar deyəcək: «Bizim padşahımız yoxdur, Çünkü biz Rəbdən qorxmadiq. Padşahımız olsa da, Bizi nə edəcəkdi?» **4** Əhd bağlayanda boş vədlər verir, Yalandan and içirlər. Buna görə də məhkəmə işləri Şumlanmış tarladakı zəhərlə ot kimi böyüyür. **5** Samariya sakinləri Bet-Avendəki dana bütlərinə görə Qorxan düşəcək. Onun üçün xalqı yas tutacaq. Onun calalı ilə coşan kahinləri Sürgünə aparıldığı üçün ağlayacaq. **6** Büt özü Aşşura - böyük padşaha Hədiyyə aparılacaq. Efrayim biabır olacaq, İsrail aldığı məsləhətdən utanacaq. **7** Samariya və onun padşahı Su üstündəki çubuq kimi Axib gedəcək. **8** İsrailin günahı olan Avendəki səcdəgahlar yox

olacaq, Onun qurbangahlarında Tikan və qanqla bitəcək. O zaman daqlara «Bizi örtün!», Təpələrə «Üstümüze yixilin!» deyəcəklər. **9** «İsrail Giveada keçirdiyi Günlərdən bəri günah etdi. Orada öz işlərini davam etdirdilər. Şər adamlara qarşı mühabirə Onları Giveada yaxalamazmı? **10** Mən istədiyim zaman Onları cəzalandıracağam. Xalqlar onlara qarşı birləşib, ikiqat cinayətlərindən ötrü Onları əsir edəcək. **11** Efrayim əhliləşmiş, Taxil döyməyi sevən düyəyə bənzər. Mən onun incə boynunu əsirgədim. İndi isə Efrayimi sürdürücəyəm. Yəhuda yer şumlaşın, Yaqub isə dirmiq çəksin. **12** Özünüüz üçün salehlik əkin, Məhəbbət bəhərini bıçarsınız. Dincə qoyulmuş torpağınızı şumlayın, Çünkü Rəbbi axtarmaq vaxtidir. Nəhayət, O galib üstünüze Salehliyin nemətlərini yağıdıracaq. **13** Amma siz pislik əkib, Qəbəhət biçdiniz. Yalanın bəhərini yediniz. Çünkü öz üsulunuza, Çoxlu cəngavərlərinizə güvəndiniz. **14** Xalqınızın içində mühabirə gurultusu qopacaq, Bütün qalalarınız dağılacaq, Necə ki Şalman mühabirə günündə Bet-Arbeli dağıtdı, Ana uşaqları ilə birgə yerə çırplıb parçalandı. **15** Ey Bet-El, pisliyinin çoxluğu üzündən Səninlə də belə rəftər ediləcək. Dan ağaranda İsrail padşahı hələk olacaq.

11 İsrail uşaq ikən onu sevdim, Öz oğlumu Misirdən çağırdım. **2** Peyğəmbərlər İsraili çağırdıqca İsrail onlardan uzaqlaşdı. Baal bütərinə qurban kəsdi, Oyma bütərlərə buxur yandırdılar. **3** Efrayimə gəzməyi Mən öyrətdim, Onları qollarım üstüne aldım. Ancaq bilmədilər ki, Onlara Mən şəfa verdim. **4** Onları insani tellərlə, Sevgi bağları ilə Özüma çəkdim. Onlar üçün çənələrindən boyundurduğu qaldıran Bir kəs oldum, əyilib onlara yemək verdim. **5** Məgər Misirə qayitmayacaqlar? Aşşur onlara padşah olmayacaq? Çünkü onlar Mənə üz tutmaq istəmədilər. **6** Şəhərlərinin içində qılınc fırlanacaq, Onların qapı sürgülərini qıracaq. Fitnələri üzündən onları yeyib-qurtaracaq. **7** Xalqım Məndən üz döndərməyi qərara alıb. Haqq-Taalanı çağırsalar da, Onları heç vaxt ucaltmayacaq. **8** Ey Efrayim, səni necə əldən verim? Ey İsrail, səni necə təslim edim? Admaya etdiyimi sənə necə edim? Səni necə Sevoyim kimi edim? Köksündə ürəyim alt-üst oldu, Mərhəmət hissələrim alovlandı. **9** Mən qızığın qəzəbimlə rəftər etmərəm, Efrayimi artıq məhv etmərəm. Çünkü Mən Allaham, insan deyiləm, Aranızda Müqəddəs Olanam. Qəzəblə üzərinizə gəlmərəm. **10** Onlar aslan kimi nərə çəkən Rəbbin arxasında gedəcək. O nərə çəkəndə əvladları qərbən titrəyərək geləcək. **11** Misirdən quşlar kimi, Aşşur ölkəsindən göyərçinlər kimi Titrəyərək geləcəklər. Onları evlərində sakın edəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. **12** Efrayim yalanla, İsrail nəslə hiylə ilə ətrafımı büründü. Amma Yəhuda hələ da Allahla birgə gedir, Müqəddəs Olana sadiqdir.

12 Efrayim yellə bəslənir, Bütün gün şərq küləyinin dalınca düşür. Yalanı, qoluzorluluğu artırır. Aşşurla saziş bağlayır, Misirə zeytun yağı göndərir. **2** Yəhuda ilə Rəbbin davası var, Yaqubu getdiyi yola görə

cəzalandıracaq, Əməllərinə görə əvəz verəcək. **3** 0 hələ ana bətnində ikən Qardaşının topuğundan tutdu, Böyüklik çağında Allahla güləşdi. **4** Mələkə güləşib ona üstün geldi, Ağlayaraq Ondan xeyirxahlıq istədi. Allah onu Bet-Eldə tapdı. **5** Ordular Allahı Rəbb Bizimlə orada danışdı. Onun adı «Rəbb»dir. **6** Buna görə də sən Allahına üz tut, Məhəbbətə, ədalətə bağlan, Daim Allahına ümidi bağla. **7** Efrayim tacirdir, Əlindəki aladıcı tərəzi ilə Aldatmağı sevir. **8** Efrayim deyir: «Doğrudan da, mən varlandım, Özüm üçün sərvət topladım. Çoxlu şeylər qazansam da, Məndə günah sayılacaq bir təqsir tapılmayacaq». **9** «Ancaq səni Misir torpağından çıxaran Allahın Rəbb Mənəm. Bayram günlərdən olduğu kimi Səni yena öz çadırlarında məskunlaşdıracağam. **10** Mən peyğəmbərlərlə danışdım, Çoxlu görüntü göndərdim, Peyğəmbərlərin dilindən məsəllər söylədim». **11** Gilead xalqı pis xalqdır, Doğrudan da, yaramazdır. Qılqalda bugaları qurban kəsirlər. Onların qurbangahları Şumlanmış tarladakı daş qalaqları kimidir. **12** Yaqub Aram torpağına qəçdi, İsrail arvad üçün qul oldu, Arvada görə qoyun otardı. **13** Rəbb İsraili bir peyğəmbər vasitəsilə Misirdən çıxartdı, Bir peyğəmbər vasitəsilə qorudu. **14** Efrayim Allahı bərk qızəbəldəndirdi, Tökdüyü qanı öz başına gətirəcək, Xudavənd onun rüsvayçılığını özünə qaytaracaq.

13 Efrayim danışanda hamı titrəyirdi. İsraildə ucalmışdı, Amma Baala tapının təqsirin edəndə məhv oldu. **2** İndi günah üstünə günah edirlər, Gümüşlərdən özlərinə tökmə bütərlər, Məharətlə düşünlülmüş bütərlə düzəldirlər. Hamısı usta işidir. «Qurban gətirən adamlar Danaları öpsün!» deyirlər. **3** Buna görə də səhər dumani, Erkən uçub gedən şəh, Xirmando sovrulan saman çöpü, Bacadan çıxan tüstü kimi olacaqlar. **4** «Ancaq Səni Misir torpağından çıxaran Allahın Rəbb Mənəm. Sən Məndən başqa allah tanımamalısan, Çünkü Məndən başqa xilaskar yoxdur. **5** Mən sənə çöldə, quraq torpaqlarda göz-qulaq oldum. **6** Onları bəslədiyimə görə doydular, Doyandan sonra onların ürəyi qırurlandı, Buna görə də Məni unutdular. **7** Mən onlara bir aslan olacağam, Bəbir kimi yol kənarında Pusquda duracağam. **8** Balalarından məhrum olmuş ayı kimi Onlara hücum çəkəcəyəm, Ürəklərinin pərdəsini yırtacağam. Diş aslan kimi onları yeyib-qurtaracağam, Vəhşi canavar onları parçalayacaq. **9** Ey İsrail, Mənə – Kəməkçinə qarşı çıxmağın Səni ölümə aparır. **10** İndi padşahın haradadır ki, Bütün şəhərlərdən səni xilas etsin? Hakimlərin haradadır? Sən ki onlar barədə “Mənə bir padşah və başçılar ver” deyirdin. **11** Qəzəb içində sənə padşah verdim, Hiddətlənəndə onu apardım. **12** Efrayimin qəbahəti yiğilib, Günahı qeydə alınıb. **13** Doğan qadının ağrıları ona çatır, Amma o, ağılsız oğuldur. Çünkü vaxtı çatanda Bətnəndən çıxmaga ləngiyir. **14** Mən onları ölürlər diyarının əlindən satın alacağam, Onları ölümdən xilas edəcəyəm. Ey ölüm, belələrin hanı? Ey ölürlər diarı, hələkin hanı? Gözümdə mərhəmət görünməyəcək. (Sheol h7585) **15** Efrayim öz qardaşları arasında Barlı-bəhərli olsa da, Şərq yeli,

səhradan qalxan Rəbbin küləyi gələcək, Onun bulağı quruyacaq, Çəşməsinin suyu kəsiləcək. Bütün qiymətli şeylər xəzinəsi qarət olunacaq. **16** Samariya günahının cəzasını çəkəcək, Çünkü Allahına qarşı üsyankar oldu. Onlar qılıncdan hələk olacaq. Balaları yerə çirpilib parçalanacaq, Hamilə qadınlarının qarnı yarılacaq».

14 Allahın Rəbbə üz tut, ey İsrail, Çünkü günahlarından ötrü büdrədin. **2** Dua sözləri ilə Rəbbə tərəf dönün. Ona belə deyin: «Hər qəbahətimizi bağışla, Bizi mərhəmətlə qəbul et. Buğalar yerinə ağızımızdan çıxan Şükürləri təqdim edirik. **3** Aşşur bizi xilas etməyəcək, Atların belinə minməyəcəyik, Artıq əl işlərimizə “Allahlarımız” deməyəcəyik. Çünkü yetim Səndən mərhəmət görəcək». **4** «Onların dönüklüyüնə əlac edəcəyəm, Onları ürəkdən sevəcəyəm, Çünkü qəzəbim onlardan vaz keçdi. **5** Mən İsrailə bir şəh olacağam, O, zanbaq kimi çiçək açacaq, Livan sidri kimi kök atacaq. **6** Qollu-budaqlı olacaq, Zeytun ağacı kimi gözəl olacaq, Livan sidri kimi ətir saçacaq. **7** Adamlar yenə də kölgəsi altında oturub Buğda kimi cürcərəcək, Meynə kimi tumurcuqlayacaq, Söhrəti Livan şərəbi kimi olacaq. **8** Efrayim deyəcək: “Artıq bütlər nəyimə gərəkdir?” Mən onun səsini eşidəcəyəm, Ona nəzər salacağam. Mən həmişəyəşil şam kimi yəm, Sənin bar verməyin Məndən gələcək. **9** Kim müdrikdirsə, bu sözləri dərk etsin, Kim dərrəkəlidirsə, bunları başa düşsün. Çünkü Rəbbin yolları düzdir. Salehlər o yollarla gedir, Ancaq üsyankarlar o yollarda büdrəyir».

Yoel

1 Petuelin oğlu Yoelə nazil olan Rəbbin sözü budur: **2** Ey ağsaqqallar, bunu dinleyin. Ey bütün ölkə əhalisi, buna qulaq asın, Sizin və atalarınızın dövründə Belə bir şey olubmu? **3** Siz bunu övladlarınıza danışın. Övladlarınızın da öz övladlarına, Onların övladları isə gələcək nəslə danışın. **4** Kəsici çayırtkələrdən qalanı qaynaşan çayırtkə yedi, Qaynaşan çayırtkədən qalanı tullanan çayırtkə yedi, Tullanan çayırtkədən qalanı dağidıcı çayırtkə yeyib-qurtardı. **5** Ayılın, ey sərəxoslar və ağlayın. Ey şirin şərab içənlər, hamınız nalə çəkin, Ona görə ki, şirin şərab ağzınızdan alındı. **6** Çünkü mənim torpağımın üzərinə Qüvvətli və səyisiz-hesabsız bir millət gəldi. Onların dişləri aslan dişləri kimidir, Onlarda diş aslanın köpək dişləri var. **7** Tənəyimi məhv etdi, Əncir ağacımı gəmirdi, Qabıqlarını tamamilə soyub yera atdı, Budaqları ağ qaldı. **8** Cavanlıqda nişanlısim itirən, Büsbüütün çul geyinən Bir qız kimi yas tutun. **9** Rəbbin evindən Taxil təqdimi və içmə təqdimi kəsildi, Rəbbə xidmət edən kahinlər yas tutur. **10** Zəmi viran qalıb, torpaq ağlayır, Çünkü taxil zay oldu, təzə şərab qurudu, Zeytun yağı qurtardı. **11** Buğda və arpaya görə Ey əkinçilər, utanın! Ey bağbanlar, nalə çəkin! Çünkü torpağın məhsulları yoxa çıxdı, **12** Tənək qurudu, Əncir ağacı soldu, Nar, xurma, alma, Çölün bütün ağacları qurudu. Görün ki, bəşər övladları arasından sevinc yox oldu. **13** Ey kahinlər, çul geyinərək yas tutun! Ey qurbangah xidmətçiləri, nalə çəkin! Ey Allahımıza xidmət edənlər, Gəlin çulda gecələyin, Çünkü Allahımızın evindən Taxil təqdimi və içmə təqdimi yox oldu. **14** Oruc üçün vaxt təyin edin, Təntənəli toplantı çağırın. Ağsaqqalları, ölkənin bütün əhalisini Allahınız Rəbbin evinə yığın, Rəbbə fəryad qoparın. **15** Vay o günü! Budur, Rəbbin o günü yaxındır, O gün Külli-İxtiyar fəlakət gətirəcək. **16** O yemək gözlərimizin önündən, Sevinc və şadlıq Allahımızın evindən yox olmadımı? **17** Torpaq kəsəkləri altında toxumlar çürüdü, Zirzəmılər boş qaldı, Anbarlar dağıldı, Çünkü taxillər məhv oldu. **18** Heyvanlar necə də inildəyir, Naxırlar çəşbaş qalıb, Çünkü onlar olaqzsız qalıb, Sürülər də susuzluqdan əldən düşür. **19** Ya Rəbb, Sənə fəryad edirəm, Çünkü çölün olaqlarını alov yandırıb-yaxdı, Bütün düzəngəhin ağacları odda qovruldu. **20** Çöl heyvanları da Sənə çağırır, Axi axar sular quruyub, Çölün olaqlarını alov yandırıb-yaxdı.

2 Sionda şeypur çalın, Müqaddəs dağında bərkədən çalın. Qoy ölkənin bütün əhalisi titrəsin, Çünkü Rəbbin günü gəlir, Həmin gün yaxındır. **2** Qaranlıq zülmətli bir gün! Buludlu və qatı qaranlıq bir gün! Bir qoşun gəlir Dağlar üzərində yayılan dan kimi Coxsayı və qüvvətli bir qoşun. Elə bir qoşun ki, Əzəldən bəri bunun kimisi olmamışdır, Bundan sonra da nəsillər boyu olmayaçdır. **3** Önlərindəki hər şeyi od yandırıb-yaxır, Arxada qalanları alov qovurur. Önlərindəki Eden bağına bənzər yerdir, Arxalarında olansa izsiz bir səhradır, Heç

nə onlardan qaçıb qurtara bilmir. **4** Onlar görkəmcə ata bənzəyir. Atlar necə çapırlarsa, Onlar da eləcə çapırlar. **5** Döyüş arabalarına bənzəyən səslə, Külüsi yandırıb-yaxan od-alovun səsi ilə, Dağların zirvələri üzərindən tullanırlar. Onlar hücum üçün düzələn güclü bir qoşuna bənzəyirlər. **6** Onların qarşısında xalqlar sanki ağrı çəkir, Bütün üzlər solur. **7** Qaçırlar igidlər kimi, Divara dırmaşırlar cəngavərlər kimi. Hami nizamlı gedir sırasını pozmadan. **8** Heç kim yoldasını təpdalamaşdan Yolundan çıxmır. Silahlar sırasını yarib-keçirlər, Lakin salamat qalırlar. **9** Şəhərə doğru qaçışır, Divarlardan atlanıb evlərə soxulurlar, Quldur kimi pəncərələrdən girirlər. **10** Qarşılarda yer sarsılır, Göylər lərzəyə gəlir, Günəş və ay qaralır, Ulduzlar işıqlarını gizlədir. **11** Rəbb Öz ordusu önündə səs salır: Ordularının sayı-hesabı yoxdur. Onun sözüntü yerinə yetirənlər güclüdür. Rəbbin günü möhtəşəm və çox dəhşətlidir. Buna kim döza bilər? **12** Rəbb belə bəyan edir: «İndi isə orucla, ağlamaqla, yas tutmaqla Bütün qəlbinizlə Mənə dönün. **13** Paltalarınızı deyil, ürəyinizi yırtın, Allahınız Rəbbə tərəf qayidin». Çünkü O, lütfkar və rəhmlidir, Hədsiz səbirlidir, bol məhəbbətlidir, Bəla göndərməz, rəhm edər. **14** Kim bilir, bəlkə rəhm edib dənər? Sonra Allahınız Rəbbə Taxil və içmə təqdimlərini verəsiniz deyə Sizə bərəkət verər. **15** Sionda şeypur çalın, Oruc üçün vaxt təyin edin, Təntənəli toplantı çağırın. **16** Xalqı bir yera yığın, Caməati təqdis edin, Ağsaqqalları yığın, Uşaqları və südəmər çəğələri toplayın. Bəy öz otağından, Gəlin də öz gərdəyindən çıxsın. **17** Rəbbə xidmət edən kahinlər Məbədin eyvanı ilə qurbangah arasında ağlayıb desin: «Ya Rəbb, xalqına qıyma, Öz ırsını rüsvay olmağa qoyma! Qoyma onlar millətlərin dilinə düşsün. Axi nə üçün xalqlar arasında belə deyilsin: “Bəs hani onların Allahi?”» **18** O zaman Rəbb Öz torpağına qıymayacaq, Öz xalqına rəhm edəcək. **19** Rəbb xalqına belə cavab verəcək: «Budur, siza taxil, Təzə şərab və zeytun yağı göndərəcəyəm, Bunlarla doyacaqsınız, Artıq sizi millətlər arasında rüsvay etməyəcəyəm. **20** Şimal tərəfdən gələn ordunu sizdən uzaqlaşdıracağam. Onu quraq, izsiz bir yera, Qarşidakı ordunu Şərq dənizinə, Arxadan gələnləri isə Qərb dənizinə aparacağam. Onların casədlərinin pis iyləri ətrafa yayılacaq». Haçıqtən, Rəbb böyük işlər gördü. **21** Qorxma, ey torpaq, sevin, fərəhən. Bu böyük işlər görən Rəbdir. **22** Qorxmayıñ, ey çöl heyvanları, Çünkü çölün olaqları göyərir. Ağac meyvəsi ilə yüksəlir, Əncir ağacı, tənək bəhrələrini verir. **23** Ey Sion xalqı, Allahınız Rəbdə sevinin və şadlanın, Çünkü payız yağışını sizə kifayət qədər verir. Əvvəlki kimi payız yağışı ilə Yaz yağışını yağıdırır. **24** Xırmanlar taxilla dolu olacaq, Təknələr təzə şərab və zeytun yağı ilə daşacaq. **25** «Aranızda göndərdiyim böyük qoşunumun – Kəsici çayırtkənin, qaynaşan çayırtkənin, Tullanın çayırtkənin və dağidıcı çayırtkənin Yeyib-qurtardığı illərin əvəzini verəcəyəm. **26** Bol-bol, doyunca yeyəcəksiniz, Sizin üçün möcüzəli şəyər edən Allahınız Rəbbin adına şükürər edəcəksiniz. Xalqım əbədi olaraq

rüsvay olmayacaq. **27** Onda biləcəksiniz ki, Mən İsrailin arasındayam, Allahınız Rəbb Mənəm, Başqası yoxdur. Xalqım əbədi olaraq rüsvay olmayacaq. **28** Ondan sonra isə Bütün bəşər üzərinə Ruhumu tökəcəyəm. Oğullarınız və qızlarınız peyğəmbərlik edəcək, Ağsaqqallarınız röyalar, Cavanlarınızsa görüntülər görəcək. **29** O günlərdə qul və qarabaşların üzərinə də Ruhumu tökəcəyəm. **30** Göylərdə və yerdə əlamətlər göstərəcəyəm: Qan, alov və tüstü dirəkləri görünəcək. **31** Rəbbin möhtəşəm və dəhşətli günü gəlməzdən əvvəl Günəş qaranlığa və ay qan rənginə dənəcək. **32** Amma Rəbbin adını çağıran hər kəs xilas olacaq, Çünkü Rəbbin dediyi kimi Sion dağında və Yeruşəlimdə qurtuluş olacaq, Rəbbin çağırduğu sağ qalanlar arasında olacaq.

3 O günlərdə Yəhuda və Yeruşəlimin Sərvətlərini geri qaytardığım zaman **2** Bütün millətləri yiğib Yehoşafat vadisinə endirəcəyəm. İrsim və xalqım İsraildən ötrü Orada millətləri mühakimə edəcəyəm, Çünkü xalqımı millətlər arasında dağıtdılar, Torpağımı da böldüllər. **3** Xalqım üçün püşk atdlar, Oğlan uşaqlarını fahişə əvəzinə verdilər, İçki içsinlər deyə Qızları şəraba satdilar». **4** «Ey Surlular, Sidonlular və bütün Filişt vilayətlərinin əhalisi, siz kimsiniz ki, Məndən qisas alasınız, Əgər siz Məndən qisas alsanız, çox tezliklə Mən sizin etdiyinizin əvəzini öz başınıza döndərəcəyəm. **5** Siz qızılımı və gümüşümü aldınız və qiymətli şeylərimi məbədlərinizə apardınız, **6** Yəhuda və Yeruşəlim xalqını öz vətənlərindən uzaqlaşdırmaq üçün Yunan xalqına satdırınız. **7** Amma Mən onları satdırığınız yerdən götürəcəyəm, etdiyinizin əvəzini öz başınıza döndərəcəyəm. **8** Oğul-qızlarınızı Yəhuda xalqına satacağam və Yəhuda xalqı isə onları ucqar bir millətə - Səbəlilərə satacaq», Rəbb belə söylədi. **9** «Millətlər arasında bunu elan edin: Döyüşə hazırlaşın, ığidləri qızışdırın, Bütün döyüşüllər yaxınlaşış yuxarı çıxın. **10** Kotanlarınızdan qılinc, Dəryazlarınızdan nizə düzəldin. Qoy zəif olan “güclüyəm” desin. **11** Tələsin, ey hər tərəfdəki millətlər, Gelin və toplaşın. Ya Rəbb, ığidlərini oraya endir. **12** Millətlər hərəkətə gələrək Yehoşafat vadisinə çıxın, Çünkü hər tərəfdəki bütün millətləri Mühakimə etmək üçün orada oturacağam. **13** Oraq çalın, Çünkü məhsul yetişib. Gəlin ayağınızla əzin, Çünkü üzümsixanlar doludur, Təknələr daşır. Çünkü onların pisliyi böyükdür». **14** Kütələr, mühakimə vadisində olan kütələr, Çünkü mühakimə vadisində Rəbbin günü yaxındır! **15** Günəş və ay qaralır, Ulduzlar işıqlarını gizlədir. **16** Rəbb Siondan nərə çəkəcək, Yeruşəlimdən guruldayacaq, Göt və yer sarsılıcaq. Lakin Rəbb Öz xalqı üçün sığınacaq yer, İsrail övladları üçün qala olacaq. **17** «O zaman biləcəksiniz ki, Müqəddəs dağım Sionda məskən salan Allahınız Rəbb Mənəm! Yeruşəlim müqəddəs olacaq, Artıq yadellilər oradan keçməyəcək. **18** O gün belə olacaq: Dağlardan şirin şərab damacaq, Təpələrdən süd axacaq, Yəhudanın bütün dərələrində sular axacaq. Rəbbin evindən bir

qaynaq çıxacaq, əbrişimlər vadisini sulayacaq. **19** Yəhuda xalqına qəddarlıq etdiyinə, Torpaqlarında günahsız qan tökdüyünə görə Mısır viran qalacaq, Edom izsiz bir səhra olacaq. **20** Lakin Yəhuda əbədi qalacaq, Yeruşəlim nəsildən-nəslə keçəcək. **21** Onların tökdüyü qanları İndiyə qədər bağışlamamışam, Lakin bundan sonra bağışlayacağam. Rəbb Sionda məskən salır».

Amos

1 Bu, Teqoada sürü sahiblərindən biri olan Amosun sözləridir. O, Yəhuda padşahı Uzziyanın və İsrail padşahı Yoş oğlu Yarovamin dövründə - böyük zələzlədən iki il qabaq İsrail barədə belə görüntü görmüşdü. **2** Amos belə dedi: «Rəbb Siondan nərə çəkir, Yeruşəlimdən guruldayır. Bundan otlqlar solur, Karmel dağının başı quruyur. **3** Rəbb belə deyir: "Dəməşqilərin üç-dörd qat günahına görə Onları cəzasız buraxmayacağam, Çünkü onlar Gileadi dəmirdişli vəllərlə döydü. **4** Buna görə də Xazaelin sarayına od yağıdıracağam ki, Ben-Hadadın qalalarını yandırıb-yaxsin. **5** Dəməşqin darvazalarının sürgüllərini qıracağam, Aver dərəsindən əhalini silib-atacağam, Bet-Edəndən əsa gəzdirəni kəsəcəyəm, Aram xalqı Qırə sürgünə aparılacaq" Rəbb belə deyir. **6** Rəbb belə deyir: "Qəzzəlilərin üç-dörd qat günahına görə Onları cəzasız buraxmayacağam. Çünkü onlar bütün camaati əsir edib Edoma təslim etdi. **7** Buna görə də Qəzzanın divarlarına od yağıdıracağam ki, Oranın qalalarını yandırıb-yaxsin. **8** Aşdoddan əhalini silib-atacağam, Aşqelondan əsa gəzdirəni kəsəcəyəm. Eqrona qarşı əlimi qaldıracağam, Qalan Filiştililər də yox olacaqlar" Xudavənd Rəbb belə deyir. **9** Rəbb belə deyir: "Surluların üç-dörd qat günahına görə Onları cəzasız buraxmayacağam, Çünkü onlar bütün camaati Edoma əsir edib qardaşlıq əhdini pozdu. **10** Buna görə də Surun divarlarına od yağıdıracağam ki, Oranın qalalarını yandırıb-yaxsin". **11** Rəbb belə deyir: "Edomluların üç-dörd qat günahına görə Onları cəzasız buraxmayacağam, Çünkü onlar mərhəmət hissini qılınla boğub qardaş xalqı qovdular, Heç vaxt azğınlıqlarının qarşısını almadılar və yırtıcılıq etdilər. **12** Buna görə də Temana od yağıdıracağam ki, Bosranın qalalarını yandırıb-yaxsin". **13** Rəbb belə deyir: "Ammonluların üç-dörd qat günahına görə Onları cəzasız buraxmayacağam, Çünkü onlar ərazilərini genişləndirmək üçün Gileadda hamilə qadınların qarınlarını yırtıdalar. **14** Buna görə də Rabbanın divarına od vuracağam ki, Oranın qalalarını yandırıb-yaxsin. Bu yer döyüş zamanı qışkırtı ilə, Qasırğa günü firtına ilə dağlılaçq. **15** Onların padşahları ilə başçıları Birgə sürgünə aparılacaq" Rəbb belə deyir.

2 Rəbb belə deyir: "Moavlıların üç-dörd qat günahına görə Onları cəzasız buraxmayacağam, Çünkü onlar Edom padşahının sümüklərini yandırıb əhəng hazırladı. **2** Buna görə də Moava od yağıdıracağam ki, Qeriyotun qalalarını yandırıb-yaxsin. Moav qışkırtı və şeypur səsi altında, Səs-küylə məhv olacaq. **3** Onların arasından hakimləri kəsib-atacağam, Bütün başçılarını da öldürəcəyəm" Rəbb belə deyir. **4** Rəbb belə deyir: "Yəhudilərin üç-dörd qat günahına görə Onları cəzasız buraxmayacağam, Çünkü onlar Rəbbin qanununa xor baxıb qaydalarına riayət etmədi, Atalarının sitayış etdiyi saxta bütərlər onları da yollarından azdırdı. **5** Buna görə

də Yəhudaya od yağıdıracağam ki, Yeruşəlimin qalalarını yandırıb-yaxsin". **6** Rəbb belə deyir: "İsraililərin üç-dörd qat günahına görə Onları cəzasız buraxmayacağam, Çünkü onlar düz adamları pula, Möhtacları da bir cüt çarığa satır, **7** Yoxsulları toz-torpağın içində salıb əzir, Məzlumlara yol vermir. Ata və oğul eyni qızla yatıb Müqəddəs adımı ləkələyir. **8** İsraililər hər qurbangahın yanında Girov götürüdükləri paltarın üzərində yatır, Özlərinin Allahının məbədində Cərimə üçün gətirilən şərəbi içirlər. **9** Amma Mən sidr ağacı kimi hündür, Palid ağacı kimi möhkəm olan Emorluları qarşısında yox etdim, Yuxarıdan bəhrəsini, aşağıdan kökünü kəsdim. **10** Mən sizi Misir torpağından çıxarıb Qırx il çöldə gəzdirmişdim ki, Siz Emorluların torpağına sahib olasınız. **11** Oğullarınızdan peyğəmbərlər, Cavanlarınızdan Nəzirilər təyin etdim. Ey İsraililər, bu belə deyilmi?" Rəbb bəyan edir. **12** "Siz isə Nəzirilərə şərab içirdiniz, Peyğəmbərlərə peyğəmbərlilik etmə" əmri verdiniz. **13** Dərzə dolu olan araba torpağı necə əzirsə, Mən də sizi elə əzəcəyəm. **14** Bərk qaçan qaça bilməyəcək, Qüvvətli isə gücünü göstərə bilməyəcək, ığid canını qurtara bilməyəcək, **15** Yay çəkən də mövqə tuta bilməyəcək. Ayaqdan çevik olan qurtula bilməyəcək, Süvari də canını qurtara bilməyəcək. **16** Hətta ən ığid döyüşü belə, O gün əliyalın qaçacaq" Rəbb belə bəyan edir.

3 Ey İsraililər! Rəbbin əleyhinizə dediyi sözü dinləyin!

Misir torpağından çıxardığı bu nəslin hamisəna belə deyir: **2** "Yer üzündəki nəsillərin arasında yalnız sizinlə ünsiyyət yaratmışsam. Ona görə Mən bütün cəzənizi öz başınıza gətirəcəyəm". **3** İki nəfər razılışb görüşməsə, Birgə yol gedərmi? **4** Şikarı olmayan şir Meşədə nərə çəkərmi? Heç nə ovlamamış gənc aslan Yuvasında nərildəyərmi? **5** Yerdə tələ qurub yem qoyulmazsa, Oraya quş düşərmi? Bir şey tutmayan tələ Yerindən atılarımı? **6** Şəhərdə şeypur çalınarsa, Xalq qorxuya düşməzmi? Əgər Rəbb bəla göndərməsə, Hansısa bir şəhərə bəla galərmi? **7** Həqiqətən, Xudavənd Rəbb qulu olan peyğəmbərlərə Öz niyyətini açmadan heç nə etmir. **8** Şir nərə çəkəndə Kim ondan qorxmaz? Xudavənd Rəbb söyləyəndə Kim peyğəmbərlilik etməz? **9** Aşdodon qalalarında, Misir torpağının qalalarında belə elan edin: "Samariya dağlarının üzərinə yiğilin. Oradakı böyük qarışılıqlı, Onun içindəki təzyiqi görün". **10** Rəbb bəyan edir: "Hətta düz iş görməyi bacarmırlar. Onlar qalalarına zorakılıqla, Soyğunçuluqla qənimət yiğir". **11** Ona görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: "Düşmən gəlib ölkəni mühəsirəyə alacaq, Səni gücdən salıb qalalarını qarət edəcək". **12** Rəbb belə deyir: "Çoban şir ağızından necə iki bud sümüyü Yaxud qulagın bir parçasını çəkib qurtararsa, Samariyada divan üzərində, Dəməşqda yataqda oturan İsrail övladları da eləc xilas olacaq". **13** "Buna qulaq asın! Yaqub nəslinə xəbərdarlıq edin!" Ordular Allahı Xudavənd Rəbb belə deyir. **14** "Mən İsraililərə günahlarına görə cəza verəcəyim gün Bet-

Eldəki qurbanı da cəzalandıracağam. O qurbanının buynuzları kəsilib yerə tullanacaq. **15** Mən qış sarayı ilə yay sarayını yixacğam, Fil sümüyü ilə bəzənmiş evlər dağlıcaq, Böyük saraylar viran qalacaq” Rəbb belə bəyan edir.

4 Ey sizlər, Samariya dağında başlanan Başan inəkləril! Bu sözü dinlayın, ey yoxsullara zülm edən, Möhtacları sıxışdırın, ərlərinə “gətir içək” deyən qadınlar! **2** Xudavənd Rəbb Öz müqəddəsliyi naminə belə and içmişdir. “Budur, üstünüze elə vaxt golur ki, Həminiz balıq kimi çəngəllərlə çəkiləcəksiniz, Tilovlarla tutulacaqsınız. **3** Hər biriniz qarşısındakı dəlmə-deşikdən çıxarılaçaq, Harmona tərəf atılaqsınız” Rəbb belə bəyan edir. **4** “Bet-Elə gedib günah işlədin! Qılqlala galib günahlarınızın çıxaldın! Hər səhər qurbanlarınızı gətirin, Hər üç gündən bir qazancınızın onda birini verin. **5** Təşəkkür üçün mayali çörək yandırıb təqdim edin, Öz könlülli təqdimlərinizlə öyünü. Ey İsraililər, sizin xoşunuza gələn budur!” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. **6** “Mən bütün səhərlərinizdə ağınızı boş qoydum. Hər yerda sizə çörək qılıqlı verdim. Lakin yenə Mənim tərəfimə dönmədiniz” Rəbb belə bəyan edir. **7** “Mən biçin vaxtına üç ay qalmış sizdən yağışı kəsdim. Bir səhərin üzərinə yağış yağırdırm, o birinin isə üzərinə yağdırımadım. Yağış bir əkin üzərinə yağı, o birinin isə üzərinə yağmadığını görə o qurudu. **8** İki-üç səhər su içmək üçün bir şəhərə getdi, doyunca su içmədi. Lakin yenə Mənə tərəf dönmədiniz” Rəbb belə bəyan edir. **9** “Əkininizə səmum küləyi və kif göndərərək sizə zərər vurdum. Bağlarınızı və üzümlüklərinizi, əncir və zeytun ağaclarınızı çayırtkə yedi. Lakin yenə Mənə tərəf dönmədiniz” Rəbb belə bəyan edir. **10** “Misirdə olduğu kimi aranıza vəba göndərdim. Cavanlarınızı qılıncla öldürtdüm. Atlarınızı sürüb apartdırımd. Ordunuzdan meyit iyini burnunuza çatdırımd. Lakin yenə Mənə tərəf dönmədiniz” Rəbb belə bəyan edir. **11** “Mən Sodomla Homorrani necə dağdırdımsa, sizdən bəzilərini də elə mahv etdim. Siz oddan götürülen odun kimi sağ qaldınız, Lakin yenə Mənə tərəf dönmədiniz” Rəbb belə bəyan edir. **12** “Ey İsraililər, buna görə də sizinlə belə rəftar edəcəyəm. Bu rəftarına görə Allahınızı qarşılamağa hazır olun, ey İsraililər!” **13** Odur dağlara quruluş verən, küləyi yaradan, Nə düşündüyünü insana bildirən, Dan işığını qaranlıq edən, Yer üzünün yüksək yerlərinə ayaq basan – Onun adı Ordular Allahi Rəbdır.

5 Ey İsrail nəslisi, sizin barənizdə mərsiyyə kimi oxuduğum bu sözləri dinləyin! **2** “İsrail zorlanmış bir qız kimi yixılıb, Bir daha qalxmayaçaq. Öz torpağı üstə atılıb, Onu qaldıran yoxdur”. **3** Çünkü Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bir səhərdən min nəfər döyüşə çıxsa, Yüz nəfəri sağ qalacaq, Yüz adam döyüşə çıxsa, İsrail nəslindən on nəfər sağ qalacaq”. **4** Rəbb İsrail nəslinə belə deyir: “Mənə tərəf döñün ki, sağ qalasınız! **5** Bet-Elə dönməyin, Qılqlala getməyin, Beer-Şevaya keçməyin, Çünkü sürgün olunmaq

hökəmən Qılqlala gəlir, Bet-El bir heçə döñəcək”. **6** Rəbbə tərəf döñün ki, sağ qalasınız! Yoxsa O, Yusif nəslini od kimi yandırıb-yaxacaq, Bet-Eləki odu söndürən olmayıacaq. **7** Ey ədaləti çevirib acı yovşan edənlər, Ey salehliyi yerə vurub tapdalayınlar! **8** Odur Ülkə və Orion bürcərini yaradan, Qaranlığı aydın səhərə çevirən, Gündüzü gecə edib qaraldan, Dəniz sularını götürüb yer üzünə tökən – Onun adı Rəbdır. **9** Güclütləri ildirim kimi məhv edər, Qalalarını viran edər. **10** Siz isə haqsızlığa etirazını bildirənlərə, Düz danışanlara nifrət edirsiniz. **11** Kasıbı ayaq altına saldıığımıza görə, Ondan taxıl qopardığınıza görə Yonulmuş daşdan evlər tikib Onların içində yaşamayaqsınız. Gözəl üzümlüklər salıb Onların şərabını içməyəcəksiniz. **12** Çünkü cinayətlərinizin çox, Günahlarınızın ağır olduğunu bilirom. Ey salehi incidentlər, rüşvət alanlar, Möhtacların haqqını tapdalayınlar! **13** Bu zəmanə o qədər pisdir ki, Ağlı başında olan susur. **14** Pislikdən yaxşılığa döñün ki, sağ qalasınız! Beləcə iddia etdiyiniz kimi Ordular Allahi Rəbb, Həqiqətən, sizə yar olacaq. **15** Pisliyi nifrət edin, Yaxşılığı sevin, Məhkəmədə ədalətə üstünlük verin. Bəlkə Ordular Allahi Rəbb Qalan Yusif övladlarına lütf edər. **16** Ordular Allahi Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bütün meydanlardan fəğan qopacaq, Bütün küçələrdə ah-zar edəcəklər. Fəğan edən mərsiyyə oxuyanlarla Kəndlilər yas tutmağa çağırılacaqlar. **17** Bütün üzüm bağlarından da fəğan qopacaq, Çünkü aranızdan Mən keçəcəyəm” Rəbb belə deyir. **18** Vay halınıza, ey Rəbbin gününü həsrətinə çəkənlər! Rəbbin günü siz nə elə edəcəksiniz? İşiq yox, qaranlıq. **19** Şirdən qaçan adamın qarşısına ayı necə çıxarsa Yaxud evə gəlib əlini divara dayayılan necə çalarsa, **20** Rəbbin günü də eləcə işiq yox, qaranlıq olmayıacaqmı? O, zülmətdir, onda nur yoxdur. **21** Rəbb belə deyir: “Bayramlarınıza nifrət edirəm, Xor baxıram, Təntənəli toplantılarınızdan iyrənirəm. **22** Mənə yandırma qurbanlarınızı, Taxıl təqdimlərinizi gətirsiniz də, razi qalmayacağam. Mənə kökəldilmiş heyvanlarınızdan Ünsiyyət qurbanı təqdim etsəniz də, Onlara nəzər salmayacağam. **23** Gurultulu ilahilərinizi Məndən uzaq edin! Çənglərinizin səsinə qulaq asmayacağam. **24** Lakin qoy adalet sular kimi tökülsün, Salehlik davamlı sel kimi aksın! **25** Ey İsrail nəslisi, Qırx il cöldə olanda Mənə qurban və təqdimlər gətirmişdinizmi? **26** Öz düzəltdiyiniz saxta Sakkut padşahınızı, Kiyun bütürənizi, ilduz allahlarınıza gəzdirmişdinizmi? **27** Elə buna görə də siz Dəməşqin o tayına sürgünə aparacağam” Rəbb belə deyir. Onun adı Ordular Allahi dır.

6 Vay halınıza, ey Sionda laqeyd olanlar, Samariya dağında arxayıñ oturanlar, İsrail nəslinin müraciət etdiyi Millətlər arasında adlı-sanlılar! **2** Kalneyə keçib görün, Oradan böyük Xamata gedin, Filiştılərin Qat səhərinə gəlin. Onların hali bu ölkələrdən daha yaxşıdırımı? Onların əraziləsi sizinkindən böyükdürmü?

3 Vay halınıza, ey bəla gününü uzaq sanıb Zorakılığı

taxtına yaxınlaşdırınlar! 4 Ey fil dişi ilə bəzənmiş çarpayılarda yayxanıb, Yataqlarda uzanıb, Süründəki qızulardan, Axurun yanındakı danalardan götürüb yeyənlər! 5 Çəng çalıb bədahətən oxuyanlar, Guya Davud kimi musiqi alətləri ilə nəğmə deyənlər, 6 Piyala-piyala şərab içənlər, Bədənlərinə əla yağlar sürtənlər, Lakin Yusif nəslinin qırğınınə görə Narahat olmayanlar! 7 Bundan ötrü indi sürgünə Başda siz gedəcəksiniz. Keflənib yayxananların ziyafəti başa çatacaq. 8 Xudavənd Rəbb Öz haqqına and içir, Ordular Allahı Rəbb bəyan edir: "Yaqub nəslinin qıruruna nifrat edirəm, Qalalarından zəhləm gedir. İçində olanlarla birlikdə Paytaxtlarını təslim edəcəyəm". 9 Əgər bir evdə on nəfər qalsa, onlar da öləcək. 10 Ölən bir nəfərin qohumu onun cəsadını götürüb yandırmaq üçün geləcək. Evin içində olana "Yanında kim var?" deyə soruşanda, o da "heç kim" söyləyəcək. Onda o qohum belə deyəcək: "Sus, Rəbbin adını çəkmək olmaz". 11 Çünkü Rəbb əmər edəndə böyük evlər parça-parça olub yixiləcəq, kiçik komalar da qırıq-qırıq olub dağılacaq. 12 Qaya üzərində atlar çaparmı? Orada kim öküzlərlə koton sürər? Siz isa adaləti zəhərə döndərmisiniz, Bərəəti də aciya çevirmisiniz. 13 Ey Lo-Devari tutub "Qarnayımı öz gücümüzə almadıqmı?" deyərək lovğalanınanlar! 14 Ordular Allahı Rəbb belə bəyan edir: "Budur, ey İsrail nəsl! Mən siza qarşı bir millət çıxarıram. Xamat keçidindən Arava vadisina qədər onlar sizə zülm edəcək".

7 Xudavənd Rəbb mənə bu görüntünü göstərdi: budur, padşahın payı biçiləndən sonra əmələ gələn ot bitməyə başlayanda O, çayırka sürüsü düzəldirdi. 2 Çayırkalər ölkədə bütün bitkiliyi yeyib-qurtarmaq üzrə olanda mən dedim: "Ya Xudavənd Rəbb, yalvarıram, bağışla. Buna Yaqub nəsl necə dözər? Axi o kiçikdir". 3 Buna görə Rəbb bu niyyətdən döndü. Rəbb dedi: "Bu olmayıacaq". 4 Sonra Xudavənd Rəbb mənə bu görüntünü göstərdi: budur, Xudavənd Rəbb cəza vermək üçün alov çəgirdi. Alov dənizləri dibindən udaraq torpağı da yandırıb-yaxmaq üzrə olanda 5 mən dedim: "Ya Xudavənd Rəbb, yalvarıram, əl saxla. Buna Yaqub nəsl necə dözər? Axi o kiçikdir". 6 Buna görə Rəbb bu niyyətdən də döndü. Xudavənd Rəbb dedi: "Bu olmayıacaq". 7 Sonra mənə bu görüntünü göstərdi: budur, Xudavənd şaqulla düz tikilmiş bir divarın yanında dayanıb. Onun əlində bir şaqul var idi. 8 Rəbb məndən soruşdu: "Amos, sən nə görürsən?" Mən cavab verdim: "Bir şaqul". Xudavənd dedi: "Budur, Mən xalqım İsraili yoxlamaq üçün aralarına bir şaqul qoyuram. Artıq onlardan əl çəkməyəcəyəm. 9 İshaqın nəslinin səcdəgahları xaraba qalacaq, İsrailin Müqəddəs məkanları viran olacaq. Yarovamın nəslinə qarşı qılıncla çıxacağam". 10 Bet-El kahini Amasya İsrail padşahı Yarovama belə xəbər göndərdi: «Amos İsrail nəsl arasında sənə qarşı qəsd hazırlayıır. Onun sözlərinin öhdəsindən bu ölkə gələ bilməz. 11 Çünkü Amos belə deyir: "Yarovam qılıncdan keçirilib öləcək. İsrail

xalqı öz torpağından hökmən sürgünə aparılacaq"». 12 Sonra Amasya Amosa dedi: «Ey görəcü, buradan get, Yəhuda torpağına qaç. Peyğəmbərliyini orada et, onların çörəyini ye. 13 Bir də Bet-Eldə peyğəmbərlik etmə, çünki bura padşahın müqəddəs məkanı və padşahlıq məbədidir». 14 Amos Amasyaya cavab verib dedi: «Mən nə peyğəmbərəm, nə də peyğəmbərin sağirdi. Mən yalnız bir çobanam, firon ənciri ağaclarını yetişdirirəm. 15 Mən sürü otaran idim, Rəbb məni götürüb belə dedi: "Get, xalqım İsrail peyğəmbərlik et". 16 İndi isə Rəbbin sözünü dinlə. Sən "İsrail qarşı peyğəmbərlik etmə və İshaq nəslinin aleyhinə vəz etmə" deyirsən. 17 Buna görə də Rəbb belə deyir: "Sənin arvadın şəhərdə fahisəlik edəcək, Oğulların və qızların qılıncdan keçiriləcək, Torpağın ölçülüb paylanacaq. Sən isə yad eldə - murdar bir ölkədə öləcəksən. İsrail xalqı öz torpağından hökmən sürgünə aparılacaq".

8 Xudavənd Rəbb mənə belə bir görüntü göstərdi: budur, bir səbət yay meyvəsi gördüm. 2 O məndən soruşdu: "Amos, sən nə görürsən?" Mən cavab verdim: "Bir səbət yay meyvəsi". Rəbb mənə dedi: "Xalqım İsrailin axır günü yetişib. Artıq onlardan əl çəkməyəcəyəm. 3 Həmin gün saray nəğmələri fəryada çevriləcək. Meyit meyit üstə düşəcək, hər tərəfə atılacaq. Sonra sıtkut olacaq". Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 4 Siz, ey möhtacları tapdalayıb əzənlər, ey kasıbların başını yeyənlər, indi buna qulaq asın! 5 Deyirsiniz: "Təzə Ay mərasimi nə vaxt sona çatacaq ki, taxılı başqasına sataq? Şənbə günü nə vaxt qurtaracaq ki, buğdanı satışa qoyaq? Qoy ölçünü azaldaq, qiyməti də artırıq, aldadıcı tərəzi quraq. 6 Qoy yoxsulları pula, möhtacları bir cüt çarıqa satın alaq, buğdanın tör-töküntüsünü də sataq". 7 Yaqubun fəxri olan Rəbb belə and içmişdir: "Onların bütün işlərini heç vaxt unutmayacağam". 8 Bundan ötrü deyilmə ki, yer titrəyəcək, orada yaşayan hər kəs yasa batacaq? Bəli, bütün yer Nil çayı kimi qabaracaq, Misirdəki Nil çayı kimi coşandan sonra çəkiləcək. 9 Xudavənd Rəbb bəyan edir: "Həmin gün günorta günəşini baturacağam, Yer üzündə gündüzü qaraldacağam. 10 Bayramlarınızı yasa döndərcəyəm, Bütün mahnularınızı mərsiyəyə çevirəcəyəm. Hər kasın belinə çul büründürəcəyəm, Hər başın saçını qırxdıracağam. Yeganə oğula yas tutulan kimi O günü sona qədər acı edəcəyəm". 11 Xudavənd Rəbb bəyan edir: "Budur, elə günlər gələcək ki, Ölkəyə qılıq göndərəcəyəm. Bu günlərdə çörək və suyun qılığını deyil, Rəbbin sözlərinin qılığlı olacaq. 12 İnsanlar Rəbbin sözünü axtaracaq. Dənizdən-dənizə, Şimaldan şərqə qədər Sürətlə gəzib-dolaşacaqlar, Lakin onu tapmayacaqlar. 13 Həmin gün gözəl qızlar, igid oğlanlar Susuzluqdan qəş edəcəklər. 14 Samariyanın bütlərə and içib «Ey Dan, allahının haqqıl», «Beer-Şevaya gedən yol haqqıl» deyən adamlar Yixiləcəq və bir dəha qalxmayacaq".

9 Xudavəndi qurbangah yanında duran gördüm. O dedi: "Sütun başlıqlarını elə vur ki, Astanalar sarsılsın.

Binanı hamının başına uçur. Sağ qalanları Mən qılincdan keçirəcəyəm. Onlardan heç kim qaçıb qurtula bilməz. **2** Ölülər diyarına gırsalar belə, Onları orada ələ keçirəcəyəm. Göylərə qalxsalar belə, Onları endirəcəyəm. (**Sheol h7585**) **3** Karmel dağının təpəsində gizlənsələr belə, Onları axtarıb oradan götürəcəyəm. Gözümdən yayınıb dənizin dibinə gırsələr belə, İlana əmr edəcəyəm ki, onları sancısn. **4** Düşmən öündə əsir aparılsalar belə, Qılınca əmr edəcəyəm ki, onları qırsın. Gözlərimi yaxşılıq üçün deyil, Pislik üçün onların üzərinə dikəcəyəm”. **5** Ordular Rəbbi Xudavənd toxunub yeri titrədər, Orada yaşayın hər kəsi yasa batırır, Bütün yer Nil çayı kimi qabarar, Misirdəki Nil çayı kimi çəkilər. **6** Otaqlarını göylərdə tikən, Qübbəsini yer üzündə quran, Dəniz sularını götürüb yer üzünə tökən Odur – Onun adı Rəbdır. **7** Rəbb bəyan edir: “Ey İsraillilər! Mənim üçün Kuşlular kimi deyilsinizmi? Siz İsrailliləri Misir torpağından çıxaran kimi Filiştililəri Kaftordan, Aramlıları Qırdən çıxarmadımmi? **8** Budur, Xudavənd Rəbbin gözləri bu günahkar ölkəyə dikilir. Onları yer üzündən silib-atacağam. Amma Yaqub nəslini tamamilə silib-atmayacağam” Rəbb belə bəyan edir. **9** “Çünki, budur, Mən belə əmr edirəm: Mən İsrail nəslini bütün millətlər arasında xəlbirdən keçirəcəyəm. Xəlbirləyəndə bir çinqıl belə, yera düşməyəcək. **10** Xalqımdan bütün günah işlədənlər, Mənə «bəla biza yaxınlaşmaz, biza rast gəlməz» deyənlərin hamısı qılincdan keçiriləcək. **11** Həmin gün Davudun yixilan çadırını bərpa edəcəyəm. Onun dəlma-deşiklərini tutub cirilan yerlərini tikəcəyəm. Onu əvvəlki halına salacağam, **12** ona görə ki qalan Edomlulara və Mənim adımla çəğirilən bütün millətlərə sahib olsunlar” Rəbb belə bəyan edir. **13** Rəbb bəyan edir: “Budur, elə günlər gələcək ki, Kotan sürən biçinçiyə yetişəcək, Üzüm sıxan meynə əkənlə rastlaşacaq, Dağlardan şirin şərab dəməcəq, Bütün təpələrdən də axacaq. **14** Xalqım İsraili əsirlikdən qaytaracağam, Viran şəhərləri tikib məskən salacaqlar. Üzümlüklər əkib şərabını içəcəklər, Bağlar sahib meyvəsindən yeyəcəklər. **15** Onları özlərinin torpağında yerləşdirəcəyəm, Onlara verdiyim torpaqdan bir daha kənara atılmayacaqlar” Allahın Rəbb belə deyir».

Avdiya

qurtaranlar Sion dağına çıxıb Esav dağına hökm edəcək:
Rəbb səltənət sürəcək».

1 Bu, Avdiyaya zühur olan görüntündür. Xudavənd Rəbb Edom barəsində belə deyir: Biz Rəbdən xəbər eşitdik, Millətlər arasına «Qalxın, Edoma qarşı döyüşəkl!» deyən qasid göndərildi. **2** «Bax səni millətlər arasında kiçildəcəyəm, Hami sənə xor baxacaq. **3** Ey sən qaya çatlarında məskən salan, Evini yüksəklərdə quran! Ürəyinin qüruru səni aldatdı, Çünkü sən qəlbində “Məni kim yera yixa bilər?” dedin. **4** Sən qartal kimi yuxarı uçub Yuvanı ulduzlar arasında qursan da, Səni oradan endirəcəyəm». Rəbb bəyan edir. **5** «Əgər gecə yanına oğrular, quḍurlar gəlsəydi, Ancaq öz istadıkları qədər oğurlamazdılarmı? Əgər üzüm yiğanılar sənin bağına gəlsəydi, Bir neçə salxımı saxlamazdılarmı? Amma gör səni nə cür müsibətlər gözləyir! **6** Esavin hər şeyi talan ediləcək, Gizli xəzinaləri aşkara çıxarılaçaq. **7** Səninlə ahd bağlayanların hamısı Səni ölkəndən qovacaq, Müttəfiqlərin səni aldadıb məğlub edəcək. Səninlə çörək yeyənlər sənə tələ quracaq, “Onun ağılı haradadır?” deyəcək». **8** Rəbb bəyan edir: «O gün Edomun hikmətli adamlarını, Esav dağındaki müdrikləri məhv edəcəyəm. **9** Ey Teman, ığid adamların elə qorxuya düşəcək ki, Esav dağlarının hər sakını qırğında öldürüləcək. **10** Qardaşın Yaquba etdiyin zorakılığa görə Sən xəcalət içində qalacaqsan, Əbədi məhv olacaqsan. **11** Yadəllilər onun sərvətini aparanda Sən uzaqda durub tamaşa etdin. Əcnəbilər onun şəhər darvazalarından girib Yeruşəlim üçün püşk atanda Sən də onlardan biri kimi davrandın. **12** Sən gərək Yəhudəli soydaşlarının Bədbəxtlik günlündən zövq almayıyadın, Hələk olduqları gün sevinməyəydi, O əzablı gündə rişxənd etməyəydi, **13** Xalqının fəlakətli günlündə Onların şəhər darvazalarından girməyəydi, Başlarına bəla gələn gün Onların falakətini sevinclə seyr etməyəydi, Başlarına bəla gələn gün Onların malına əl uzatmayaydı! **14** Sən gərək qaçan Yəhuda övladlarını öldürmək üçün Yol ayricında dayanmayaydı, O əzablı gün qurtulanları Düşmənə təslim etməyəydi! **15** Axi bütün millətlər üçün Rəbbin günü yaxınlaşır, Ey Edom, sən nə cür etdinsə, sənə də belə ediləcək, Əməllərinin əvəzi öz başına galəcək! **16** Çünkü siz Mənim müqəddəs dağında içdiyiniz kimi Bütün xalqlar durmadan içəcək, içib yox olacaq, Sanki avvəldən yox idi. **17** Lakin qurtuluş tapanlar Sion dağına toplanacaq, O dağ müqəddəs olacaq. Yaqub nəslİ mülkünə sahib olacaq! **18** Yaqub nəslİ od, Yusif nəslİ alov, Esav nəslİ isə küləş olacaq, Yaqub və Yusif nəslİ Esav nəslini yandırıb məhv edəcək. Esav nəslindən qurtulan olmayıacaq. Çünkü Rəbb belə söylədi. **19** Negev sakinləri Esav dağını, Yamaclı-düzənlilikli bölgədə yaşayınlar Filiştilərin bölgəsini, Yəhudələr Efrayimla Samariya torpaqlarını, Binyaminlər isə Gileadı zəbt edəcək. **20** Xalaha olan Əsrail sürgünləri Kənanın Sarfata qədər uzanan torpaqlarını, Sefaradda olan Yeruşəlim sürgünləri Negev şəhərlərini zəbt edəcək. **21** Xalqı

Yunus

1 Rəbbin sözü Amitay oğlu Yunusa nazil oldu: **2** «Qalx, Ninevaya – o böyük şəhərə get və ona qarşı car çək, çünkü oradakıların pişliyi gəlib Mənə qədər çatmışdır». **3** Lakin Yunus Rəbbin hüzurundan Tarşışə qaćmaq üçün qalxdı. Yafoya enib Tarşışə gedən bir gəmi tapdı. Yol haqqını verib Rəbbin hüzurundan getmək üçün onlarla birlikdə Tarşışə gedən gəmiyə mindi. **4** Lakin Rəbb dəniz üzərində güclü külək qaldırdı, dənizdə böyük bir firtına qopdu və gəmi az qala parçalanacaqdı. **5** Gəmiçilər qorxuya düşüb hər biri öz allahını çağırıdı və gəmi yüngülləşsin deyə orada olan yülkləri dənizə atıldılar. Yunus isə gəminin aşağı hissəsinə enmişdi və uzanıb bərk yuxuya getmişdi. **6** Gəmi rəisi onun yanına gəlib dedi: «Sən nə yatırsan? Qalx, öz allahını çağır. Bəlkə sənin allahın bizi yada salar və biz məhv olmarıq». **7** Gəmiçilər bir-birlərinə dedi: «Gəlin püşk ataq, görk kımə görə bu bəla başımıza gəldi?» Püşk atıldılar və püşk Yunusa düşdü. **8** O zaman Yunusdan soruştular: «Biza de, başımıza galan bu bəla kimə görədir? Sənin sənətin nədir? Haradan gəlirsən? Vətənin haradır? Hansı xalqdansan?» **9** Yunus cavab verdi: «Mən İbraniyəm. Dənizi və torpağı yaradan göylərin Allahı Rəbdən qorxuram». **10** Onlar çox qorxdu və dedi: «Sən bunu nə üçün etdin?» Çünkü Yunusun Rəbdən uzaqlaşmaq üçün qaćdığını bilirdilər, bunu onlara özü nəql etmişdi. **11** Dəniz get-gedə coşduğuna görə onlar Yunusdan soruştular: «Səninlə nə edək ki, dəniz qarşımızda sakitləşsin?» **12** Yunus onlara dedi: «Məni götürüb dənizə atın, onda dəniz qarşınızda sakitləşər, çünkü bilirəm, bu böyük firtına mənə görə baş verib». **13** Lakin gəmiçilər sahilə yan almaq üçün səylə avar çəkməyə başladı, amma bacarmadı. Ona görə ki dəniz onlara qarşı get-gedə coşurdu. **14** O zaman onlar Rəbbə fəryad edərək dedilər: «Ya Rəbb, Sənə yalvarırıq, qoyma bu adamın canından ötrü məhv olaq. Günahsız qan üstümüzə qalmasın! Çünkü Sən, ya Rəbb, Öz istədiyini etmişən». **15** Onlar Yunusu götürüb dənizə atdı və dənizdəki firtına yatdı. **16** Onda adamlar Rəbdən bərk qorxdu və Rəbbə qurban təqdim edərək əhd etdi. **17** Yunusu udmaq üçün Rəbb böyük bir balıq yetirdi və Yunus üç gün-üç gecə balığın qarınında qaldı.

2 Yunus balığın qarınından Allahı Rəbbə dua edib dedi: **2** «Əzab içində Rəbbi çağırıdım, O mənə cavab verdi. Ölülər diyarının bağlarından fəryad etdim, Sən mənim səsimi eşitdin. (Sheol h7585) **3** Sən məni dərinə, dənizin qoynuna atdın, Məni sellar sarıdı, Sənin bütün ləpələrin və dalğaların Üstümdən keçdi. **4** Mən dedim: "Sənin gözlərinin önlündən qovuldum", Lakin yenə Sənin müqəddəs məbədini görəcəyəm. **5** Nəfəsim kəsilənə qədər məni sular bürüdü, Məni dərinliklər aldı, Başına yosunlar sarıldı. **6** Dağların dibinə qədər endim, Arxamca əbədilik dünya bağlandı. Lakin, ya Rəbb Allahım, Sən canımı dərin cuxurdan çıxardın. **7** Daxilimdə canım

üzüləndə Rəbbə üz tutdum, Mənim duam Sənə, Sənin müqəddəs məbədina çatdı. **8** Puç olan bülərlə səcdə edənlər Onlara verilən lütfən imtina edərlər. **9** Amma mən Sənə şükür nəğməsi ilə qurban gətirəcəyəm, Əhdimi yerinə yetirəcəyəm. Xilas Rəbdədir!» **10** Rəbb balığa əmr etdi və balıq Yunusu ağızından quruya qaytardı.

3 Rəbbin sözü Yunusa ikinci dəfə nazil oldu: **2** «Qalx, Ninevaya – o böyük şəhərə get və sənə söyleyəcəyim sözləri onlara car çək». **3** Yunus Rəbbin sözünə görə qalxıb Ninevaya getdi. Nineva Allahın nəzərində böyük şəhər idi. Oranı üç günə gəzib-dolaşmaq olardı. **4** Yunus şəhəri gəzməyə başlayıb bir günlük yol getdi və car çəkərək dedi: «Qırx gündən sonra Nineva dağılacaqlı!» **5** Ninevalılar Allaha inandılar, oruc elan edərək böyükdən kiçiyə qədər hamı çul geyindi. **6** Bu xəbər Nineva padşahına çatanda o, taxtından qalxaraq şahlıq libasını əynindən çıxardı və çul geyinib külün üstündə oturdu. **7** Padşah özünü və əyanlarının adından buyurdu ki, Ninevada elan edib desinlər: «Nə insanlar, nə heyvanlar, nə mal-qara, nə də ki qoyun-keçi heç nə yeməsin, otlaga getməsin və su içməsin. **8** İnsanlar da, heyvanlar da çul geyinsin və var gücləri ilə Allaha fəryad etsin. Hər kəs öz pis yolundan və əllərinin zorakılığından dönsün. **9** Kim bilir, bəlkə Allah rəhmə gəlib, qızığın qəzəbini bizdən döndərər və biz məhv olmarıq». **10** Allah onların işlərini, pis yoldan döndüklərini gördü. Ona görə də rəhm edib əvvəlcə onların üstünə göndərmək istədiyi bələni göndərmədi.

4 Bu iş Yunusun heç xoşuna gəlmədi və o hirslandı. **2** O, Rəbbə dua edərək dedi: «Ya Rəbb! Mən hələ ölkəmdə ikən bunu demirdimmi? Buna görə də mən Tarşışə qədim, çünkü bilirdim, Sən lütfkar, rəhmlı, hədsiz səbirlı, bol məhəbbətli Allahsan və rəhm edib bəla göndərməzsən. **3** İndi isə, ya Rəbb, yalvarıram, mənim canımı al, çünkü mənim üçün yaşamaqdansa, ölmək yaxşıdır». **4** Rəbb dedi: «Hirsənməyin yaxşı işdirmi?» **5** Yunus şəhərdən çıxdı və şəhərin şərq tərəfində oturdu. Orada özüne çardaq düzəldib kölgəsində oturdu ki, şəhərdə nə baş verəcəyini görsün. **6** Rəbb Allah Yunusun başı üstünə qalxıb kölgə salmaq və onu pis halından qurtarmaq üçün bir gənəgərəçk bitkisi yetirdi. Yunus bu bitkiyə görə çox sevindi. **7** Lakin ertəsi gün sübh tezdən Allah bir bitki qurdu yetirdi. Qurd bitkini içində yedi və bitki qurudu. **8** Günsəç çıxanda Allah isti səmum küləyi yetirdi. Günsəç onun başını yandırdı və o taqətdən düşüb özü üçün ölüm diləyərək dedi: «Mənim üçün yaşamaqdansa ölmək yaxşıdır». **9** Allah Yunusa dedi: «Məgər sənin bu bitkiyə görə hirsənməyin yaxşı işdirmi?» O dedi: «Əlbatta, yaxşıdır, elə hirsəndim ki, az qala ölüm». **10** Onda Rəbb dedi: «Sən zəhmətini çəkmədiyin və yetişdirmədiyin, bir gecədə bitən və bir gecədə məhv olan bitkiyə acıysan. **11** Bəs sağ əlini sol əlindən ayıra bilməyən yüz iyirmi mindən çox insanın və çoxlu heyvanın yaşadığı böyük şəhər Ninevaya Mən necə acımayım?»

Mikeya

1 Yəhuda padşahları Yotam, Axaz və Xızqiyannın dövründə Samariya və Yeruşəlim barəsində Moreştelı Mikeyaya görüntüsü ilə Rəbbin bu sözü nazil oldu. **2** Eşidin, ey bütün xalqlar, Qulaq asın, yer üzü və orada yaşayanlar! Qoy Xudavənd Rəbb sizə qarşı müqəddəs məbədindən Şəhadət etsin. **3** Budur, Rəbb göylərdəki taxtından enir, Yer üzünü dağların zirvəsi ilə gəzir. **4** Od yanında əriyən mum tek öündə dağlar əriyəcək, Təpələrdən gələn sellər tək yarğanlar açacaq. **5** Bunlar Yaqub övladlarının üşyankarlığına, İsrail xalqının günahlarına görədir. Yaqub övladlarının üşyankarlığına görə Axi kimdir müqəssir? Samariya deyilmi? Yəhudanın bütəpərəstliyinə görə Axi kimdir təqsirkar? Yeruşəlim deyilmi? **6** «Buna görə Mən Rəbb Samariyanı yerlə yeksan edəcəyəm, Yerində üzümlük salınacaq. Daşlarını dərəyə tökcəyəm, Təməllərini açıq qoyacağam. **7** Samariyanın bütün oyma bütələri parçaparça olacaq, Məbədinə verilən hədiyyələr yandırılacaq, Bütün heykəllərini dağıdacağam. Axi bu hədiyyələr fahisəlik haqqı ilə yiğilmişdi, Onlar yənə də fahisələr üçün işlədiləcək». **8** Buna görə Mən Mikeya, ağlayıb göz yaşı axıdacağam, Ayaqyalın, lüt-üryan dolaşacağam, Çəqqal kimi ulayacağam, Bayquş kimi səs salacağam. **9** Samariyanın yaraları sağalmaz, Yəhudayadək yayılıb, Xalqının darvazalarınadək, Yeruşəlimdək çatıb. **10** Bunu Qatda bildirməyin, Önlərində ağlamayın. Bet-Leafrada toz-torpaqda yuvarlanın. **11** Siz ey Şafir sakinləri, Lüt-üryan, xəcalət içində əsarət gedin! Saananda yaşayanlar oradan çıxa bilməyəcək. Bet-Esel əhli ys tutacaq, Köməyini sizdən çəkəcək. **12** Marot əhalisi xeyir arzulasa da, Rəbb Yeruşəlimin darvazasına bəla gətirir. **13** Ey Lakiş sakinləri, atlarını Döyük arabalarına qoşun Sion qızını günaha baturdırınız, İsrailin üşyankarlığına bais oldunuz! **14** Buna görə Moreşet-Qata cehiz verəcəksiniz, Akziv şəhəri İsrail padşahlarını aldadacaq. **15** Ey Mareşa sakinləri, Rəbb üzərinizə yənə istilaçı gətirəcək, Adullam mağarasına İsrailin adlı-sanlı adamları sığınacaq. **16** Ey Yəhuda, əziz balalarından ötrü saçını qırx, Qoy başın kərkəs başı kimi keçəl olsun, Çünkü övladların sürgünə aparılacaq!

2 Yatağında şər niyyətdə olanların, Yamanlıq üçün qəsd quranların vay halına! Onların gücü buna çatdırığına görə Ona sahər tezdən əməl edirlər! **2** Tarlalara tamah salıb mənimsəyirlər, Evlərə göz dikib sahib dururlar. Ev sahibi ilə ailəsinə zülm edirlər, Adamları mirasından məhrum edirlər! **3** Buna görə də Rəbb bələ deyir: «Bu xalqa bəla gətirməyə hazırlaşıram, Ondan boyun qaçıra bilməyəcəksiniz. Siz bir daha dikbaş gəzməyəcəksiniz, Çünkü pis zaman gəlir. **4** O gün sizi lağə qoyub, Belə yaniqli mərsiyyə oxuyacaqlar: "Biz tamam məhv olduq! Rəbb xalqının payını dəyişdirdi, Onu necə məndən uzaqlaşdırıldı, Tarlamızı satqınlara payladı". **5** Buna görə

ölkə yenə püşkə bölünsə də, Rəbbin camaatı arasında sizə pay verəcək kimsə olmayacaq». **6** Adamlar deyir: «Vəz etməyin, Bu işlər barədə vəz etməyin, Rüsvay olmayıcağı!» **7** Ey Yaqub nəsl, bələ deyilirmi: «Məgər Rəbbin səbri tükəndi? O belə şeylər edərmə?» Mənim sözlərim düzgün yolla gəzənlərin xeyrinə deyilmə! **8** Dünən xalqım idiniz, Bu gün isə Mənə düşmən oldunuz. Müharibədən qaydanların, Yoldan sakit keçənlərin əynindən paltarlarını alıb Onları soyursunuz. **9** Xalqımın qadınlarını Rahat evlərindən qovursunuz, Uşaqlarını Mənim verdiyim bərəkətdən əbədilik məhrum edirsiniz. **10** Qalxin gedin, Çünkü bura istirahət yeri deyil. Bu yer murdarlığına görə Dəhşətli surətdə darmadağın olacaq. **11** Əgər bir adam hiyləgər ruhla gəlib yalan vəz edib desə: «Sənə vəz edim, şərab və başqa kefləndirici içkiniz bol olacaq», Bu adam xalqın vaizi olar! **12** Ey Yaqub övladları, Mən mütləq hamınızi bir yerə yiğacağam, İsrailin sağ qalanlarını toplayacağam. Sizi ağlıdakı qoyunkeçi kimi bir yerə yiğacağam. Otladakı sürü kimi ölkəniz adamlarla dolacaq. **13** Azad edən qalxacaq, Sağ qalanların yolunu açacaq. Onlar darvazanı qıracaq, Oradan keçib-çixacaq. Padşahları onların qabağında gedəcək, Rəbb önlərində gedəcək.

3 Onda mən dedim: «Dinləyin, ey Yaqub rəhbərləri, Ey İsrail xalqının başçıları! Axi siz ədalətli olmalıdır! **2** Siz ki yaxşıya nifrat edirsiniz, Pisliyi sevirsiniz, Xalqımın dərisini soyursunuz, Ətini sümüklərindən qoparırsınız, **3** Siz xalqımın ətini yeyirsiniz, Dərisini soyursunuz, sümüyünü qırırsınız. Sanki qazanda, tavada bişirilən ət kimi Xalqımı doğrayırsınız. **4** Gün gələcək, Rəbbə fəryad edəndə O sizə cavab verməyəcək. O zaman Rəbb üzünü sizdən gizlədəcək, Çünkü əməlləriniz pis olub». **5** Xalqını azdırıran peyğəmbərlərə qarşı Rəbb bələ deyir: «Yeməyiniz olanda Sülh bəyan edirsiniz. Siza çörək verməyənlərə isə Dava elan edirsiniz». **6** Buna görə sizə görüntüsüz gecə gələcək, Qaranlıqda falçılıq edə bilməyəcəksiniz. Peyğəmbərlər üçün günəş batacaq, Gündüz onlar üçün zülmət olacaq. **7** Görüçülər rüsvay olacaq, Falçılar biabır olacaq, Onların hamısı bundan utanıb susacaq, Çünkü Allahdan cavab olmayıacaq. **8** Mən isə Yaqub övladlarına üşyankarlığını, İsrailə günahını bildirmək üçün Qüvvətlə, Rəbbin Ruhu ilə, ədalət və cəsarətlə qurşanıram. **9** Bunu dinləyin, ey Yaqub rəhbərləri, Ey İsrail xalqının başçıları! Siz ədalətə nifrat edirsiniz, Hər cür düzüyü ayriya çevirirsiniz. **10** Sionu qan bahasına bina edirsiniz, Yeruşəlimi haqsızlıq üzərində tikirsiniz. **11** Rəhbərləri rüsvatlı hökm edir, Kahinləri muzdla təlim verir, Peyğəmbərləri falçılıq edib pul alır. Amma Rəbbə güvənərək bələ deyir: «Rəbb aramızda deyilmə! Üstüməzə bəla gəlməz». **12** Buna görə də sizin üzünüzdən Sion tarla kimi şumlanacaq, Yeruşəlim daş qalağına, Məbədin tikildiyi dağ Meşəli təpələrə çevriləcək.

4 Axır zamanda Rəbbin evi olan dağ Dağların zirvəsində möhkəm duracaq, Təpələrdən yuxarı ucalacaq. Xalqlar

ona sarı gələcək. **2** Çox millətlər gəlib deyəcək: «Gəlin Rəbbin dağına, Yaqubun Allahının evinə qalxaq, Qoy Rəbb bizi Öz yollarını öyrətsin, Biz Onun rızları ilə gedək». Siondan Rəbbin təlimi, Yeruşəlimdən Onun kələmi yayılacaq. **3** Rəbb çox xalqlar arasında hakim olacaq, Güclü millətlər haqqında qərar çıxaracaq. Onlar qılınclarından kotan, Nizələrindən isə dəryaz düzəldəcək. Millət millətə qarşı qılınc qaldırmayacaq, Artıq dava etməyi öyrənməyəcək. **4** Hər kəs öz meynəsinin, əncir ağacının altında əyləşəcək, Onları qorxudan olmayacaq. Ordular Rəbbi belə söz verdi. **5** Bütün xalqlar, Öz allahlarının adı ilə getsələr belə, Biz daim və əbədi Allahımız Rəbbin adı ilə gedirik. **6** «Gün gələcək» Rəbb bəyan edir, «Mən şikətləri yiğacağam, İncitdiyim pərənpərən düşən xalqı Bir yerə toplayacağam. **7** Şikətləri sağ qalan xalq edəcəyəm, Atilanları güclü millətə əvərəcəyəm. Mən Rəbb onlara Sion dağından İndidən sonsuzadək hökm edəcəyəm». **8** Sən, ey Yerusalim, sürüyə nəzarət edən qüllə, Sion qızının qalası, Əvvəlki hakimiyyət sənə yenidən veriləcək, Yeruşəlim qızının səltənatı gələcək. **9** İndi nə üçün uca səslə çağırırsan? Niya doğan qadın kimi ağırı çakırsən? Məğrə sənin yanında padşah yoxdurmu? Məsləhətçilərin həlak olubmu? **10** Ey Sion qızı, ağrından qovrul, Doğan qadın kimi bərkdan qışqır, Çünkü şəhərdən çıxıb, çöldə yaşayacaqsan, Babilə qədər gedəcəksən. Lakin orada xilas olacaqsan, Rəbb səni düşmənlərinin əlindən satın alacaq. **11** Amma indi çox millətlər Sənə qarşı birləşib belə deyir: «Qoy Sion rüsvay olub murdarlansın! Bunu öz gözümüzələ görəkl! **12** Lakin onlar Rəbbin düşüncələrini bilmir, Məsləhətinə anlamır. Xırmandı yağılan dərzlər kimi Rəbb onları bir yerə toplamışdır. **13** Rəbb belə deyir: «Ey Sion qızı, Qalx, xırmandakı taxılımı döy! Səni dəmir buyuzlu buğa kimi, Tunc dırnaqlı öküz kimi güclü edəcəyəm. Sən çox xalqları əzəcəksən, Onların qənimətini Mənə - Rəbbə, Mal-dövlətinini bütün yer üzünün Sahibinə həsr edəcəksən».

5 Ey qoşunlar qızı, indi qoşunları topla! Bizi dövrəyə alıblar, İsrail hökmərinin üzünə dəyənəklə vuracaqlar. **2** Rəbb deyir: «Ey Bet-Lexem Efrata, sən Yəhuda nəsillərinin kiçiyi olsan da, Mənim üçün İsrail üzərində Hökmərən səndən çıxacaq. Onun nəslə çox qədimlərə, Zamanın başlanğıcına gedir». **3** Hamila qadın doğana qədər Rəbb Öz xalqını təslim edəcək. İsrail övladlarının yanına Qalan qohumları qayıdacaq. **4** Bu hökmərən Allahı Rəbbin əzəmətli adı ilə qalxacaq, Rəbbin gücü ilə sürüşünü otaracaq. Çünkü yer üzünün qurtaracağınadak hər yerdə o böyük olacaq, **5** Xalq onun bəxş etdiyi sülhə yaşıyacaq. Əgər Aşşurlular ölkəmizə gələrsə, Qalalarımıza ayaq açırlarsa, Onlara qarşı başçılarımız - Xalqımızdan olan çoxlu rəhbərlərimiz çıxar. **6** Qılıncla Aşşur torpaqlarını, Nəmrud ölkəsini viran edəcəklər. Aşşurlular torpağımiza goləndə, Sərhədimizi keçəndə Bizi rəhbərlərimiz qurtaracaq. **7** Yaqub nəslinin sağ qalanları Çoxlu xalqlar arasında Heç kimi gözləmədən,

Bəşər övladlarından asılı olmadan Rəbbin göndərdiyi şəh tək, Ot üzərinə tökülen leysan kimi olacaq. **8** Yaqub nəslinin sağ qalanları Çoxlu xalqların, millətlərin arasında Sənki meşə heyvanları arasındaki şir, Qoyun sürüsü arasındaki gənc aslandır. Sürünün içində girsə, didib dağıdır, Heç kəs ondan qurtula bilməz. **9** Əlin düşmənlərin üzərinə qalxacaq, Ey İsrail, yağıların məhv olacaq! **10** «Gün gələcək» Rəbb bəyan edir, «Atalarınızı qıracağam, Döytüs arabalarınızı yox edəcəyəm. **11** Əlkənizdəki şəhərləri darmadağın edəcəyəm, Bütün qalalarınızı yerlə yeksan edəcəyəm. **12** Əlinizdəki cadugərliyi məhv edəcəyəm, Sizdə gələcəyideyənlər bir daha olmayacaq. **13** Sizin bütərinizi qıracağam, Daş sütunlarınızı sökübdağıdacağam. Əllərinizlə düzəltdiyiniz əşyaya Artıq səcdə etməyəcəksiniz. **14** Sizin Aşera bütərinizi qırıbdağıdacağam. Şəhərlərinizi viran qoyacağam. **15** İtaətsiz millətlərdən qəzəblə, hiddətlə qisas alacağam».

6 Rəbbin nə dediyini indi dinləyin: «Məhkəmə qarşısında durun, Qoy dağlar bunun şahidi olsun, Qoy təpələr səsinizi eşitsin! **2** Ey dağlar və yerin sarsılmaz təməlləri, Rəbbin ittihamını eşidin! Rəbb Öz xalqını ittiham edir, İsraili məhkəməyə verir. **3** Ey xalqım, nə etmişəm sənə? Nə ilə yormuşam sənə? Mənə cavab ver! **4** Səni Misir torpağından çıxaran, Köləlik diyarından sizi satın alan, Musani, Harunu, Məryəmi, Sənin qabağına göndərən Mən oldum. **5** Ey xalqım, sənə qarşı Moav padşahı Balaqın niyyətlərini, Beor oğlu Bilamin ona nə cavab verdiyini xatırla, Şittimdən Qılqala gedəndə yolda nə baş verdiyini xatırla ki, Rəbbin sənə göstərdiyi sədaqətini biləsən». **6** Rəbbin hüzuruna na ilə gedim? Uca Allaha necə səcdə edim? Önünə yandırma qurbanları ilə - Birillik danalarla çıxmı? **7** Minlərlə qoç qurbanı, Zeytun yağının on minlərlə seli Rəbbin xoşuna gələrmi? Üşyankarlığıma görə ilk oğlumu, Günahım üçün öz övladımı verimmi? **8** Ey insan, Allah sənə yaxşı olanı bildirdi; Ədalət yaratmaqdən, məhəbbət göstərməyi sevməkdən, İtaətkarcasına Allahunla bir yol getməkdən başqa Rəbb səndən nə istəyir ki? **9** Rəbbin səsi şəhərə nida edir, Onun adından qorxmaq hikmətdir. «Ey şəhərdə toplanan camaat, eşidin! Ey şəhər sakinləri, dinləyin! **10** Məğrə pislərin evindəki haram mal-dövlətdən, Lənətli əskik ölçülərdən xəbərim yoxdur? **11** Saxta tərəzi və aldadıcı çəki daşlarından istifadə edəni haqlı sayaramı? **12** Şəhərin varlıları zorakılıq edir, Sakinləri adamları aldadır - Yalanla nafəs alır. **13** Buna görə Mən sizi vurmağa, Günahlarınıza görə əzab verməyə başladım. **14** Yeyəcəksiniz, amma doymayacaqsınız, Qarınlarınız boş qalacaq. Sərvət yiğacaqsınız, amma saxlamayacaqsınız, Qılıncla topladığınızı məhv edəcəyəm. **15** Siz əkəcəksiniz, amma biçməyəcəksiniz, Zeytun sıxacaqsınız, yağından ətir düzəltməyəcəksiniz, Üzüm sıxacaqsınız, şərab içməyəcəksiniz. **16** Axi padşah Omrinin qaydalarına riayət etmisiniz, Axav sülaləsinin adətlərinə uymusunuz, Onların məsləhətinə görə getmisiniz, Buna görə də

sizi viranəliyə döndərəcəyəm, Sakinlərinizi rişxənd hədəfina çevirəcəyəm, Xalqım olduğunuz üçün rüsvay ediləcəksiniz».

7 Vay halıma! Mən bir adama bənzəyirəm ki, Yay mövsümündən sonra Meyvəsi tamam yiğilmiş, Tənəkləri təmizlənmiş, Nə üzüm salxımı, Nə də könlü istəyən bir dənə əncir yeməyə qalıb. **2** Ölkədə Allaha sadıq adam qalmadı, ınsanlar arasında doğru adam tükəndi. Hami qan tökmək üçün pusquda durur, Qardaş qardaşa tələ qurur. **3** Pis işlərə əlləri zirək olur, Rəisler, hakimlər rüşvət tələb edir, Dövlətlilər istədiklərini edir, Hamısı hiylə ilə iş görür. **4** Bunların ən yaxşısı tikandan dəyərsizdir, ən salehi də alaq otundan pısdır. Peyğəmbərlərin xəbərdarlıq etdiyi kimi Cəza günü gəldi. İndi siz çəşbaş qalmısınız. **5** Qonşunuza inanmayın, Dostunuza bel bağlamayın, Hətta qoynunuzda yatan arvadınızdan belə, Ağzınızı möhkəm saxlayın. **6** Çünkü oğul atasına xor baxır, Qız anasına, gəlin də qayınanasına qarşı qalxır. ınsanın düşməni öz ev əhli olub. **7** Mən isə Rəbbə baxacağam, Məni xilas edən Allahi gözləyəcəyəm. O məni xilas edəcək, Allahım məni eşidəcək. **8** Halima sevinmə, ey düşmənim! Mən yixısam da, qalxacağam. Qaranlıqda olsam da, Rəbb mənim nurum olacaq! **9** Mənə bərəət qazandırıb Hökmünü icra edənə qədər Rəbbin qəzəbinə dözəcəyəm, Çünkü Ona qarşı günah işlətdim. O sonra məni işığa çıxarıcaq, Onun salehliyini görəcəyəm. **10** Düşmənim bunu görüb xəcalət çəkəcək. O mənə demişdi: «Allahın Rəbb haradadır?» Bu düşmənin məğlubiyyətini görəcəyəm, O, küçələrdə palçıq kimi tapdalanacaq. **11** Ey Yerusalim, divarlarının bərpa günü yaxınlaşır, O gün sərhədlərin genişlənəcək. **12** O gün xalqın Aşşurdan, Misir şəhərlərindən, Misirdən Fərat çayına qədər uzanan torpaqlardan, Dənizdən dənizədək, dağdan dağadək, Sənin yanına qayıdacaq. **13** Lakin sakınlərinin əməllərinə görə Yer üzü viran olacaq. **14** Ya Rəbb, mirasın olan sürünü – Öz xalqını çomağınla otar. O, çöldə indi tənha qalır, Ətrafında isə yaxşı otlaq var. Qoy keçmiş günlərdəki kimi Başan və Gileadda otlaşınlar. **15** «Misirdən çıxdığın günlərdəki kimi Sizə möcüzələr göstərəcəyəm». **16** Millətlər bunu görəcək, Öz qüvvətlərinə görə utanacaq. Əlləri ilə ağızlarını yumacaq, Qulaqları kar olacaq. **17** İlən kimi torpağı yalayacaq, Əsə-əsə yuvalarından sürünenənlər kimi çıxacaq. Ey Allahımız Rəbb, onlar Səndən qorxub Dəhşət içində Sənə tərəf döñəcək. **18** Sağ qalan xalqının cəzasını aradan götürən, Üsyankarlığını bağışlayan Sənin kimi Allah varmı? Qəzəbini əbədi saxlamazsan, Çünkü məhəbbət göstərməyi xoşlayırsan. **19** Yenə bizə rəhm edib şər əməllərimizi siləcəksən, Bütün günahlarımızi Dənizin dərinliklərinə atacaqsan. **20** Qədim zamanda atalarımıza and içdiyin kimi Yaqub naşlinə sədaqətini, İbrahim övladlarına məhəbbətini göstərəcəksən.

Nahum

1 Bu, Nineva haqqındaki xəbərdarlıq, Elqoşlu Nahumun görüntülərindən ibarət kitabdır. **2** Rəbb qisqancdır, qisas alan Allahdır, İntiqam alır, qəzəblə doludur, Düşmənələrindən qisas alır, Yığularına qarşı qəzəblidir, **3** Rəbb hədsiz səbirlidir, qüdrətlidir, Təqsirkarı əsla cəzasız qoymaz, Onun yolu qasirğadadır, firtinadadır, Buludlar ayaqlarının tozudur, **4** Dənizə əmr edib onu qurudur, Bütün çayların sularını da qurudur, Başan və Karmel meşələri saralır, Livanın gül-çiçəyi solur. **5** Rəbbin hüzurundan dağlar titrəyir, Təpələr əriyir, Yer üzü Rəbbin öndəndə sarsılır, Dünya və onun sakınləri lərzəyə gelir. **6** Onun qəzəbinə qarşı kim dura bilər? Qızığın hiddətinə kim tab gətirər? Rəbbin qeyzi od kimi tökülər, Qarşısında qayalar dağlılar. **7** Rəbb xeyirxahdır, dar gündə sığınacaqdır, Ona güvənənləri tanır. **8** Lakin O, Ninevanın olduğu yeri Azğın sellərlə məhv edəcək. Düşmənələrini zülmətə salacaq. **9** Rəbbə qarşı nə qəsd etsələr, O hər şeyə son qoysaç, Onlardan bir daha bəla çıxmaz. **10** Tikanlar kimi bir-birinə dolşmışlar, Əyyaşlar kimi sərəxş olmuşlar, Quru külləş tək tamamilə yanacaqlar. **11** Ey Nineva, Rəbbə qarşı pişlik düşünən Şər məsləhətçini sən yetirdin! **12** Rəbb belə deyir: «Aşşurlular çox və güclü olsa da, Yenə məhv olub gedəcək. Ey xalqım İsrail, sənə çox əzab vermişəm, Səni bir daha incitmərəm. **13** İndi boyunduruğunu parçalayıb, Qandallarını qıracağam». **14** Ey Nineva, Rəbb sənin haqqında Belə əmr verib: «Artıq övladların olmayıacaq, adını daşımayacaq, Allahlarının məbədindən Oyma bütłəri, tökmə bütłəri məhv edəcəyəm. Qəbir qazacağam sənə, çünki alçaqsan! **15** Budur, müjdə gətirənin Ayaqları dağlar aşır, golur, Sülh xəbəri gətirir. Ey Yəhuda, bayramlarını keçir, Əhdlərini yerinə yetir! O pis millətin ayağı ölkəndən artıq keçməyəcək, çünki tamamilə məhv oldu».

2 Ey Nineva, həlak edən qüvvə qarşına çıxdı, istehkamını qoru, yolunu qoru, Belini möhkəm qurşa, Bütün gücünü topla! **2** Rəbb Yaqub nəslini İsrailin əvvəlki əzəmətinə qaytaracaq. Hərçənd quḍurlar onu viran etdi, Tənəklərini dağdı. **3** İgidlərin qalxanları qıpqırmızıdır, Cəngavərlərin libasıları al rəngdədir. Onlar hazır olan gün Döyüş arabalarının dəmirləri necə də parıldayı, Şam ağacından nizələr havada oynayı! **4** Döyüş arabaları küçələrdən dələcəsinə qaçır, Meydanlarda ora-bura yürüür, Məşəllər kimi parıldayı, Şimşək kimi cəld qaçır. **5** Nineva padşahı seçmə əsgərlərini toplayır, Amma onlar yolda büdrəyir. Düşmən orduları şəhər divarına tərəf qaçır, Qalxanlarını qaldırıb sıpər qurur. **6** Çayların suyunu saxlayan bəndlər açıldı, Sarayı dəhşət bürüdü. **7** Mələkəni lüt-üryan aparıllar, Kənizləri qumru kimi inləyib Sinələrinə vurur. **8** Qədimdən bəri Nineva Sulu hovuz kimi idi, İndi isə sular axıb gedir, Onlara «Dayanın, dayanın!» deyirlər, Amma geri dönen yoxdur. **9** Gümüşü talan edin, qızılı oğurlayın, Sərvətlərin sonu

yoxdur, Bol miqdarda qiymətli əşyalar var. **10** Nineva viran oldu, dağıldı, xaraba qaldı! Sakinlərinin ürəyi əsir, dizləri taqətdən düşür. Hamının bədənləri titrəyir, üzləri solur! **11** Nə oldu aslanlar yuvasına? Gənc aslanların bəsləndiyi, Şirlə dişisinin və balalarının qorxusuz gəzdiyi yerə nə oldu? **12** Aslan öz balalarına kifayət qədər şikar ovladı, Dişisi üçün ovunu boğazladı, Mağarasını ovladığı heyvanlarla, Yuvasını şikarla doldurdu. **13** Ordular Rəbbi bəyan edir: «Mən sizin əleyhinizəyəm, Döyüş arabalarınızı tüstüdə yandıracağam, Gənc aslanlarını qılınc yeyəcək, Yer üzündən şikarını kəsəcəyəm, Qasidlərinin səsi daha eşidilməyəcək».

3 Qanlı şəhərin vay halına! O yalan və soyğunçuluqla doludur, Orada quḍurluğun ardi kəsilmir! **2** Qamçı səsi, təkərlər gurultusu, Çapan atların, yırğalanan döyüş arabalarının sədəsi! **3** Süvarilər hücum edir, qılınclar parıldayı, Nizələr bərq vurur, ölenlər yiğin-yığın, Cəsədlərin sayı yox, İnsanların ayağı meyitlərə dolaşır! **4** Millətləri fahisəliyi ilə, Xalqları cadugərliyi ilə satan, cəzibəli, Cadugərlikdə mahir fahisə - Ninevanın Hədsiz əxlaqsızlığına görə Bunlar baş verdi. **5** Ordular Rəbbi bəyan edir: «Ey Nineva, Mən sənin əleyhinəyəm! Paltarının ətəyini üzünə qaldıracağam, Çilpaqlığını millətlərə göstərəcəyəm, Ayibini ölkələrə açacağam. **6** Üstünə iyrənc şəyləri atacağam, Səni rüsvay edəcəyəm, Tamaşaşa qoysağam! **7** Səni görənlərin hamısı səndən qaçıb Belə deyəcək: "Nineva viran qaldı! Onun üçün kim ağlayacaq?" Haradan sənə təsəlli verənləri tapım?» **8** Axi sənin No-Ammondan nəyin artıqdır? O şəhər çaylar arasında yerləşib Sularla əhətə olunmuşdu, Sipəri dəniz, Qala divarı isa Nil çayı idi. **9** Kuş və Misir onun sonsuz qüvvəti idi, Put və Liviya da köməkçiləri idi. **10** Lakin əsir aparıldı, sürgün oldu, Övladları parça-parça doğrandı, Hər küçə başına atıldı, Adlı-sanlı adamları üçün püşk atıldılar, Əyanlarını qandallara saldılar. **11** Sən də, ey Nineva, sərəxş olacaqsan, Mat-məəttal qalacaqsan, Düşmənələrin əlindən pənahgah axtaracaqsan. **12** Bütün istehkamların əncir ağacının ilk yetişən meyvələri kimi dır, Silkilənəndə yeyənin ağızına düşür. **13** Budur, əsərlərin qadın kimi dır, Ölkənin dərvazaları düşmənələrin üzüնə taybatay açılıb. Qapı rəzələrini od yeyib. **14** Mühəsirə vaxtı tükün özünə su çək, Qalalarını möhkəmləndir, Çamira gir, palçığı tapda, Kərpic kəsmək üçün qılıb götür! **15** Orada od səni yeyib-qurtaracaq, Qılınc səni kəsib-qıracaq, Çayırkələrin yedikləri əkin kimi yox olacaqsan. Sayını çayırkə kimi artır, Özünü qaynaşan çayırkə kimi çoxalt! **16** Tacirlərinin sayı Göylərdəki ulduzlardan çıxdır, Amma düşmənələrin Çayırkə kimi ölkəni talan edib uçacaq. **17** Gözətçilərin çayırkə kimi, Məmurların çayırkə sürüsü kimi dır - Soyuq gündə çəpərlərə yerləşir, Gün doğanda uçub gedir, Getdikləri yer bilinmir. **18** Ey Aşşur padşahı, Əyanların ölüm yuxusuna gedib, Adlı-sanlı adamların yatıb. Xalqın dağlara səpələnib, Onları bir yerə yiğan yoxdur. **19** Dərdinə dərman yoxdur, yaraların sağalmaz. Barəndə

xəbər eşidənlər sevinib əl çalır. Axı sənin bu sonsuz
pisliyin kimə dəyməyib?

Habaqquq

1 Habaqquq peyğembərə görüntüü ilə nazil olan xəbərdarlıq. **2** Ya Rəbb, nə vaxta qədər Səni imdada çağıracağam? Sənsə eşitmirsən. «Zorakılıq var!» deyə Sənə fəryad edirəm, Lakin bizi qurtarmırsan. **3** Niya mənə şər göstərirsən, Özün də haqsızlıq baxırsan? Hara nəzər salsam, Orada soyğunçuluq və zorakılıq var, Davaların, çəkişmələrin sonu yoxdur. **4** Buna görə qanun qüvvədən düşdü, Ədalət üstünlük verilmir. Pis adamlar salehləri dövrəyə alır, Ona görə ədalət təhrif olunur. **5** Baxın o biri millətlərə, Gördüklərinizə təəccüblənərək mat qalın. Sizin vaxtinizda elə işlər görəcəyim ki, Bunu sizə danışsalar, inanmazsınız. **6** Budur, Mən amansız və qəddar milləti – Dünyanın dörd tərəfinə yürüən, Özgə məskənləri zəbt edən Xaldeyliləri qaldırıram. **7** Onlar dəhşətli və qorxundur, Ədalət və şərəf yalnız onlar deyəndir. **8** Atları bəbərdən çevik, Özləri isə ac qurdan daha azğındır, Sürəvələri yeri deşərək uzaqdan galır, Şikarını yeməyə cuman qartal kimi şığıyır. **9** Onların hamısı zorakılıq üçün golir, Hamısı bir nəfər kimi irəliyə üz tutur, Əsirləri qum kimi yiğirlər. **10** Padşahlara rışxand edirlər, Hökmədlərə güllürər. Hər qalalı şəhərə lağ edirlər, Oraya torpaq qalağı tökiüb elə keçirirlər. **11** Onlar yel kimi keçib-gedir. Qüvvələrini özlərinə allah edən bu adamlar Təqsirkar sayılacaq. **12** Əzəldən bəri var olan Sən deyilsənmi? Ya Rəbb, Allahüm, Müqəddəs Olanım, Biz ölməyəcəyik. Ya Rəbb, məhkum etmək üçün onları təyin etdin. Ey Qayamız, bizi cəzalandırma hökmünü onlara verdin. **13** Sənin gözlərin çox təmizdir, Şəri görən gözün yoxdur, Pis əməllərə dözə bilmirsən. Bəs xəyanətkarlar necə baxa bilirsən? Pis özündən daha salehin başını yeyəndə Axı niya susursan? **14** Sən insanları sənki dəniz balıqlarına, Başçıları olmayan sürünen canlılara çevirdin. **15** O onların hamısını qarmaqla çəkir, Torla çıxarıır, ağlarına yiğir, Buna sevinib-şadlanır. **16** Buna görə torları üçün qurban kəsir, Ağları üçün buxur yandırır, Axı o bu torlarla Bol və ləzzətli yemək əldə edir. **17** Torunu durmadan boşaltmağa, Millətləri amansızcasına qırmağa davam edəcəkmi?

2 Keşiyimdə duracağam, Gözətçi qülləsində dayanacağam. Baxım Rəbb mənə nə deyəcək, Görüm şikayətlərimə nə cavab verəcək? **2** Rəbb mənə belə cavab verdi: «Görüntünü yaz, lövhələrdə açıqla ki, Qoy hər kəz tez onu oxuya bilsin. **3** Çünkü bu görüntü müəyyən vaxt üçündür, Başa çatmağa tələsir və yalan deyil. Gecikmiş kimi görünsə də, gözləyin, Hökmən gələcək, gecikməyəcək. **4** Bax, bu adam mağrurdur, köksündəki ürəyi düz deyil, Amma saleh adam imanı ilə yaşayacaq. **5** Həm də bu məğruru şərab aldadır, Bu təkəbbürlü adam sakit durmaz, Açıqlıyunü ölürlər diyari kimi genişləndirir, Ölüm kimi heç doymaz. Bütün millətləri özü üçün toplayar, Bütün xalqları özü üçün əsir alar. (Sheol h7585) **6** Amma bütün bu əsir alınanlar Onu lağ-

qoyacaqlar, istehzali müəmmalarla deyəcəklər: “Özünə aid olmayıni əla keçirənin, Xərac alib varlananın vay halına! Bu nə vaxta qədər davam edəcək?” **7** Sənə xərac verənlər bir gün Qəflətən qiyam etməzmi? Oyanıb sizi qorxutmazmı? Budur, o vaxt onlara qənimət olacaqsan. **8** Bir çox milləti soyduğun üçün Xalqlardan sağ qalanlar səni də soyacaq. Çünkü insan qanı tökdün, Ölklərə və şəhərlərə, Orada yaşayan hər kəsə zorakılıq etdin. **9** Evin haram qazancla doldurunan, Fəlakətdən qaçmaq üçün Yuvasını yüksək yerdə quranın vay halına! **10** Sən çox xalqları qırmaqla Öz evini rüsvay etdin, Öz həyatına günah gətirdin! **11** Belə ki divar daşları bu baradə fəryad qoparacaq, Taxta tırlar əks-səda verəcək! **12** Şəhəri qanlırlar tikənin, Kəndi haqsızlıqla quranın vay halına! **13** Xalqlar odda yandırılmaq üçün zəhmət çəkir, Ümmətlər boş yerə özünü yorur. Bu, Ordular Rəbbindən deyilmə! **14** Çünkü sular dənizi bürüdüyü kimi Dünya Rəbbin izzətinin biliyi ilə doldurulacaq. **15** Qonşuların çılpaq bədənlərinə tamaşa etmək üçün Onlara şərab içirdib sarxoş edənin, içkiyə zəhrimər qatanın vay halına! **16** Hörmət əvəzinə xacalatla doyacaqsan, Sən də iç, çılpaqlığını göstər; Rəbbin sağ əlindəki cam Sənin üzərində firlanacaq. Rüsvayılıq hörmətin üzərinə gələcək. **17** Livanda etdiyin zorakılıq öz başına galacək, Heyvanların qırğını səni dəhşətə gətirəcək; Çünkü insan qanı tökdün, Ölklərə və şəhərlərə, Orada yaşayan hər kəsə zorakılıq etdin. **18** Sənətkarın oyduğu yonma ya tökmə bütün Yalan öyrətməkdən başqa nə xeyri var? Bütü düzəldən sənətkar öz işinə güvənir, Amma onun düzəltdiyi Dilsiz bütən başqa nədir ki? **19** Taxtaya “Oyan!”, dilsiz daşa “Qalx!” Deyən insanın vay halına! Büt yol göstərə bilərmi? Budur o, qızilla, gümüşlə örtülüb, Daxilində isə həyat nəfəsi yoxdur. **20** Lakin Rəbb müqəddəs məbadindədir, Qoy bütün dünya Onun öündə sussun!»

3 Peyğembər Habaqququn duası, Şıqqayonlar kökü üstündə. **2** Ya Rəbb, Sənin şöhrətin haqqında eşitdim, Ya Rəbb, gördüyün işlərə görə qorxdum. Bizim vaxtimızda da eyni işlər gör, Bizim dövrümüzdə bunları bildir! Qəzəblənəndə mərhəmətini xatırla! **3** Allah Temandan, Müqəddəs Olan Paran dağından gəldi. (Sela) Ehtişami göyü bürüdü, Yer üzü Ona edilən həmd-sənalarla doldu. **4** Cah-calalı günəş tək parıldayıır, Əlindən nur töküür, Qüdrəti elində gizli saxlanılır. **5** Vəba Onun öündə gedir, Ölümçül xəstəlik arxasında gəlir. **6** O durdu, yeri tərpatdı, Baxdı, millətləri sarsıtdı, Qadim dağlar dağıldı, Əzəldən qalan təpələr ona baş aydı. Allahın yolu əbədidir. **7** Gördüm ki, Kuşan çadırları əziyyət altındadır, Midyan çadırlarının pərdələri lərzəyə gəldi. **8** Ya Rəbb, məgər Sən Çaylara qarşı qəzəblənmışan? Açığın irmaqlara qarşıdırı? Yoxsa dənizə qarşı hiddətlənmışan? Axı atlarına, müzəffər döyük arabalarına minmisişən? **9** Yayıni açın, Oxdanını oxlarla doldurdun. (Sela) Yer üzünü çaylarla yardin. **10** Səni görüb dağlar lərzəyə gəldi, Sellər hər yani süpürüb axdı, Dərinliklər gurladı, dalğalar qalxdı. **11** Uçan oxlarının qıqlıcmından, işıldayan nizənin

parıltısından Günəş və ay yerlərində durdu. **12** Yer üzündə qəzəb içində gəzdir, Millətləri hiddətlə tapdaladın. **13** Sən Öz xalqının qurtulması üçün, Məsh etdiyinin xilası üçün çıxdın, Şər nəslin başçısını əzdir, Təpədən dirnağa qədər onu soydun. (Sela) **14** Cəngavərləri firtına tək Bizi dağıtmağa gələndə Onların başını öz nizələri ilə deşdin. Onlar gizlənən zavallıları Məhv edənlər kimi sevinərdi. **15** Sən Öz atlarınlı dənizi tapdaladın, Coşğun suları köpüklətdin. **16** Eşitdim və varlığım lərzəyə gəldi, Səsindən dodaqlarım əsdi. Çürüklük sümüklərimə girdi, Dizlərim titrədi. Amma biza hücum edən xalqın Fəlakətə düşdürüyü günü səbirlə gözləyəcəyəm. **17** Əncir ağacı tumurcuqlanmasa da, Meynələr bar gətirməsə da, Zeytun ağaclarına çəkdiyim zəhmət boşə çıxsa da, Tarlalar məhsul yetişdirməsə da, Qoyun-keçi ağıllarda, Məlqara tövlələrdə yox olsa da, **18** Mən yenə Rəbdə sevinc tapacağam. Xilasının Allahı ilə şadlıqdan coşacağam! **19** Xudavənd Rəbb mənim qüvvətimdir, Ayaqlarımı marallar kimi çəvik edir, Zirvələrimdə məni gəzdirir. Musiqi rəhbəri üçün: simli alətlərin müşayiəti ilə.

Sefanya

1 Yəhuda padşahı Amon oğlu Yoşyanın hökm etdiyi dövrə Xizqiya oğlu Amarya oğlu Gedalya oğlu Kuşı oğlu Sefanyaya Rəbbin sözü nازıl oldu. **2** Rəbb belə bəyan edir: «Yer üzündən hər şeyi silib-süpürəcəyəm». **3** Budur, Rəbb belə bəyan edir: «İnsanları, heyvanları, Göydəki quşları, dənizdəki balıqları, Pis adamları ilə Şər üçün qurulan tələlərini Silib-süpürəcəyəm, İnsanı yer üzündən yox edəcəyəm». **4** Əlimi uzadıb Yəhuda və Yeruşəlim sakınlarının Hamisini cəzalandıracağam, Baal bütərinə ibadətin qalıqlarını, Kahinlərlə bütərəst din xadimlərinin adlarını da buradan silib atacağam. **5** Damlarda göy cisimlərinə səcdə edənləri, Həm Rəbbiñ adına, həm də Milkom bütü adına And içib səcdə edənləri, **6** Rəbbin yolundan döñənləri, Rəbbə müraciət etməyənləri, Rəbdən məsləhət almayanları Buradan yox edəcəyəm». **7** Susun Xudavənd Rəbbin qarşısında, Çünkü Onun günü yaxınlaşır, Rəbb qurban hazırlayıb, qonaqlarını dəvət edib. **8** Rəbb deyir: «O qurban günü əmirləri, şahzadələri, əcnəbi dəbi ilə geyinənləri cəzalandıracağam». **9** O gün kandarından tullanıb keçənləri, Öz ağalarının evlərini zorakılıq və hiylə ilə Dolduranları cəzalandıracağam». **10** Rəbb bəyan edir: «O gün Yeruşəlimdə Balıqlar darvazasından fəğan səsi, ikinci Məhəllədən fəryadlar, Təpələrdən isə böyük gurultu eşidiləcək». **11** Ey bazar məhəlləsinin sakınları, nalə çəkin! Bütün tacirləriniz məhv olacaq, Tərəzida gümüş çəkənləriniz qırılacaq. **12** O zaman Yeruşəlimin hər tərəfini Çıraqlarla axtaracağam, Firavan yaşıyan qayğısızları, Ürəklərində «Rəbb nə yaxşılıq, nə də pislik – Heç nə etməz» Deyənləri cəzalandıracağam. **13** Vədövlətləri talan olacaq, Evləri xaraba qalacaq, Tikidikləri evlərdə yaşamayacaqlar, Onlar saldıqları üzümlüklərin Şərablarını içməyəcəklər. **14** Rəbbin möhtəşəm günü yaxınlaşır, Yaxınlaşır, tez gələcək. Rəbbin günündə fəryad səsi çıxacaq, iğid adam belə, fəryad edəcək. **15** O gün qəzəb günüdür: Hər tərəfi əziyyət və məşəqqətin, Viran və talanın, Qaranlıq və zülmətin, Qara buludların büründüyü gündür! **16** O gün istehkamlı şəhərlərə, Hündür künc qüllələrinə qarşı Döyüş üçün çalınan şeypurların, Döyüş nəralərinin səsləndiyi gündür! **17** Rəbb deyir: «Adamlara elə bəla göndərəcəyəm ki, Kor kimi hara gedəcəklərini bilməyəcəklər, Çünkü Men Rəbbə qarşı günah ediblər. Qanları su kimi axacaq, Bədənləri yerdə çürüyüb peyin olacaq». **18** Rəbbin qəzəb günündə Qızıl-gümüşləri Onları qurtara bilməyəcək, Onun qısqanc qəzəbinin alovunda Bütün ölkə yanib yox olacaq, Çünkü O, bir anda ölkənin sakınlarını qıracaq.

2 Ey utanmaz millət, toplaşın! **2** Fərman çıxmadan, O gün saman çöpü tək uçmadan, Rəbbin qızığın qəzəbi başınıza gəlmədən, Rəbbin qəzəb günü sizə yetişmədən öncə toplaşın! **3** Ey Rəbbin hökmünə əməl edən sizlər, Ölkədəki itaətkar insanlar, Rəbbə meyl

salın! Salehliyə meyl salın! İtaətkarlığa meyl salın! Bəlkə siz Rəbbin qəzəb gündündə qurtula bildiniz. **4** Qəzzə bomboş qalacaq, Aşqelon xarabalığı döñəcək, Aşdod əhalisi günorta çığı qovulacaq, Eqron özülündən sökülcək! **5** Dəniz sahilində yaşıyanların – Kərətlilərin vay halına! Ey Filiştilərin torpağı Kənan, Rəbbin hökmü sizə qarşıdır, Rəbb hamınız yox edəcək. Ölkədə heç bir sakin sağ qalmayacaq! **6** Dəniz sahilindəki ölkəniz otlaqlara, Çoban daxmalarına və qoyun-keçi ağıllarına döñəcək! **7** Bu ölkə Yəhuda nəslindən qalanların əlinə keçəcək, Sürülərini orada otaracaqlar, Axşam Aşqelonləki evlərində yatacaqlar, Çünkü özlərinin Allahı Rəbb onları yada salaraq Yenə firavan edəcək. **8** «Moavlıların rişxəndlərini, Ammonluların təhqirlərini eșitdim. Xalqıma rişxənd edib lovgalanaraq dedilər ki, Xalqımin sərhədlərini keçəcəklər. **9** Buna görə də İsrailin Allahı, Ordular Rəbbi bəyan edir. Varlığima and olsun ki, Moav mütləq Sodom kimi, Ammon Homorra kimi olacaq: Oraları alaqlar və duzlu çalalar basacaq, Əbədi viranəliyə döñəcək. Xalqımin qalanları orani talan edəcək, Torpaqlarına millətimdən sağ qalanlar Sahib olacaq». **10** Bu onların mağrurluğunun əvəzi olacaq, Çünkü bu xalqlar Ordular Rəbbinin xalqına rişxənd edib lovğalandı. **11** Rəbb onları dəhşətə salacaq, Yer üzünün bütün allahlarını yox edəcək. Uzaqlarda yaşıyan bütün millatlar Olduqları yerlərdə Ona səcdə edəcək. **12** «Ey Kuşlular, siz də Mənim qılincımla öldürüləcəksiniz» Rəbb deyir. **13** Rəbb əlini şimala doğru uzadıb Aşşuru yox edəcək, Ninevəni viranəliyə, Səhərə kimi quruya çevirəcək, **14** Ora sürürlərin, hər cür heyvanın Yatdığı yer olacaq. Orada sütun başlarında, Bayquşlar, yapalaqlar yuva quracaq, Onlar pəncərələrdən ulayacaq, Qarğalar kandarlardan qırıldayacaq Evlərdə sidr tırları görünəcək. **15** Bu şəhər zövq-səfəli şəhər idi, Əmin-amanlıq içinde yaşayirdi. Hey belə deyərdi: «Mən mənəm, məndən başqası yoxdur!» Necə də bu şəhər xarabalığı döndü, Vəhşi heyvanların yuvası oldu! Yanından keçən hər kəs vahimədən Kənara çəkilir.

3 Üsyankar, pozğun, qəddar şəhərin vay halına! **2** Sözdin ləmədi, ibrət dərsi almadı, Rəbbə güvənmədi, Allahına yaxınlaşmadı. **3** Başçıları nərildəyan aslanlara bənzəyir, Hakimləri axşam gəzən ac qurdalar kimi Səhərə qədər bir şey qoymaz. **4** Peyğəmbərləri məsuliyyətsiz, xain adamlardır, Kahinləri müqəddəs olanı murdarlayıb, Qanunun mənasını pozur. **5** Amma şəhərin içinde olan Rəbb salehdir, O haqsızlıq etməz. Hər yeni günün səhərində Durmadan ədalətini zühur etdirər, Amma haqsız adam utanmaq bilməz. **6** Rəbb belə deyir: «Millətləri məhv etdim, Künc qüllələri dağlıdı. Küçələrini viran qoymud, O küçələrdən artıq gəlib-keçən yoxdur! Şəhərləri xarabalığı döndü, Orada heç bir sakin də qalmadı. **7** Mən dedim: "Xalqım Məndən qorxar, ibrət dərsi ələr". Onda məskənləri dağıdılmaz, Verdiyim cəzaların hamısı üzərlərinə gəlməz, Lakin onlar hər cür

pozğun iş görməkdən zövq aldı». **8** Buna görə Rəbb bəyan edir: «Şahid kimi qalxdığım Günə qədər Məni gözləyin. Çünkü Mən millətləri yiğmağı Padşahlıqları toplamağı qərara almışam. Qoy üzərlərinə qeyzimi, qızğın qəzəbimi töküm. Çünkü qısqanc qəzəbimin odu ilə bütün yer üzü tələf olacaq. **9** O zaman Mən xalqların nitqini dəyişib, Onlara pak dil verəcəyəm ki, Hami Rəbbin adını çağırınsın, Mənə ciyin-ciyinə xidmət etsinlər. **10** Qürbətə dağılmış, Mənə səcdə edənlər Kuş çaylarının o tayından Mənə təqdimlər gətirəcək. **11** O gün sən, ey xalqım, Mənə qarşı üsyankarlıq etdiyinə görə Daha xəcalətli olmayacaqsan. Çünkü qürurlu, təkəbbürlü adamları Sənin arandan uzaqlaşdıracağam, Müqəddəs dağında bir daha təkəbbürlü olmayacaqsan. **12** Sizin aranızda itaətkar və məzлum bir xalqı sağ qoyacağam, Onlar Rəbbin adına pənah gətirəcək. **13** İsraildən sağ qalanlar haqsızlıq etməyəcək! Kimsəni aldadaraq yalan söyləməyəcəklər, Çünkü onlar qarnı tox yatacaq, Onları qorxudan olmayacaq». **14** Ey Sion qızı, tərənnüm elə, Ey İsrail, uca səslə çığır! Ey Yerusalim qızı, bütün qalbinə sevin və fərəhlən! **15** Rəbb sanın cəzəni ləğv etdi, düşmənlərini qovdu! İsrailin padşahı Rəbb sanınlədir, Artıq pislilikdən qorxmayacaqsan! **16** O gün Yerusalimə deyiləcək: «Qorxma, ey Sion, qoy əllərin taqətdən düşməsin! **17** Allahın Rəbb, Qüvvəli Qurtarıcı səninlədir! O sanın üçün sevinib şadlanacaq, Səni məhəbbəti ilə yeniləşdirəcək, Sənin üçün tərənnümlə coşacaq! **18** Bayram gününü qeyd edən kimi Mən sənin üzərindən bələləri götürəcəyəm ki, Onlara görə xəcalətli olmayan. **19** Budur, vaxt gəlir, Mən sizə zülm edənlərin hamısını cəzalandıracağam, Şikəstləri qurtaracağam, sürgünləri yiğacağam, Bütün dünyada çəkdikləri xəcaləti Şanşöhrətə çevirəcəyəm. **20** O zaman sizi toplayıb yurdunuza geri qaytaracağam. Görəcəksiniz, Mən sizi yenə firavan edəndə Bütün dünya xalqları arasında Sizə şan-şöhrət verəcəyəm» Rəbb deyir.

Haqqay

1 Padşah Daranın hakimiyyətinin ikinci ili, altıncı ayın birində Yəhuda valisi Şealtiel oğlu Zerubbabile və baş kahin Yehosadaq oğlu Yesuaya peyğəmbər Haqqay vasitəsilə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Ordular Rəbbi belə deyir: «Bu xalq deyir ki, hələ Rəbbin məbədini qurmaq vaxtı çatmayıb!». **3** Rəbbin bu sözü peyğəmbər Haqqay vasitəsilə nazil oldu: **4** «Bu məbəd xaraba qaldığı halda Sizin üçün damı yaraşıqlı evlərinizdə oturmaq vaxtidır mı?» **5** İndi isə Ordular Rəbbi belə deyir: «Həyat yollarınız haqqında yaxşı düşünün. **6** Çox əkdiniz, amma az götürdüünüz. Yeyirsiniz, amma doymursunuz. İçersiniz, amma susuzluğunuz yatırı. Geyinirsiniz, amma geyiminiz sizi isitmır. Məvacibiniz cırıq kışaya qoyulur». **7** Ordular Rəbbi belə deyir: «Həyat yollarınız haqqında yaxşı düşünün. **8** İndi dağlara çıxıb ağac gətirin və məbədi qurun. Onda razi qalaram, izzətlənərəm». Bunu deyən Rəbdır. **9** Ordular Rəbbi belə bəyan edir: «Çox şey gözlədiniz, budur, az oldu. Az oları da evə gətirəndə onlarısovurdum. Nə üçün? Xaraba qalan məbədimə görə. Amma siz öz evləriniz üçün əlləşirsiniz. **10** Sızdən ötrü buna görə göylər şəhini, yer də məhsulunu kəsdi. **11** Yerə, dağlara, taxila, təzə şəraba, zeytun yağına, Torpağın yetirdiyi nemətlərə, Eləcə də insana, heyvana və əllərinizin bütün zəhmətinə Mən quraqlıq elan etdim». **12** Şealtiel oğlu Zerubbabil ilə baş kahin Yehosadaq oğlu Yesua və xalqın sağ qalanları özlərinin Allahı Rəbbin dediklərinə – peyğəmbər Haqqayın sözünə baxdilar. Çünkü onu onların Allahı Rəbb göndərmişdi. Xalq Rəbdən qorxdu. **13** Rəbbin elçisi Haqqay Rəbbin müraciəti ilə xalqa belə dedi: «Rəbb deyir: "Mən sizinləyəm"». **14** Rəbb Yəhuda valisi Şealtiel oğlu Zerubbabili, baş kahin Yehosadaq oğlu Yesuani və xalqın sağ qalanlarını ruhlandırdı. Xalq yığılıb özlərinin Allahı olan Ordular Rəbbinin məbədində isləməyə başladı. **15** Bu hadisə padşah Daranın hakimiyyətinin ikinci ili, altıncı ayın iyirmi dördündə baş verdi.

2 Yedinci ayın iyirmi birində peyğəmbər Haqqay vasitəsilə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «İndi Yəhuda valisi Şealtiel oğlu Zerubbabilə, baş kahin Yehosadaq oğlu Yesuaya və xalqın sağ qalanlarına belə söylə: **3** "Sizin aranızda kim burada olan məbədin əvvəlki əzəmətini görmüşdür? İndi buranı necə görürsünüz? Gözünüz önündə sanki bir heçə əçvirləməyibmi?" **4** Rəbb deyir: "İndi isə, ey Zerubbabil, qüvvətlən! Qüvvətlən, ey baş kahin olan Yehosadaq oğlu Yesua! Ey bütün ölkə xalqı, qüvvətlənin və işləyin! Çünkü Mən sizinləyəm". Ordular Rəbbi belə bəyan edir: **5** "Misirdən çıxan zaman sizinlə bağlığım əhdə əsasən Ruhum aranızdadır. Qorxmayıñ!" **6** Budur, Ordular Rəbbi belə deyir: "Tezliklə Mən göyləri, yeri, dənizi, torpağı bir də lərzəyə gətirəcəyəm! **7** Bütün millətləri lərzəyə salacağam; bütün millətlərin var-dövləti gələcək və bu evi əzəmətlə dolduracağam". Ordular Rəbbi

belə deyir. **8** "Bütün qızıl-gümüş Mən imdir". Ordular Rəbbi belə bəyan edir. **9** Ordular Rəbbi belə deyir: "İndiki məbədin əzəməti əvvəlkindən üstün olacaq. Bu yerə əmin-amanlıq verəcəyəm". Ordular Rəbbi belə bəyan edir. **10** Daranın hakimiyyətinin ikinci ili, doqquzuncu ayın iyirmi dördündə Rəbbin sözü peyğəmbər Haqqaya nazil oldu. **11** Ordular Rəbbi belə deyir: «Qanun haqqında kahinlərə bir müraciət edin: **12** "Kimsə cübbəsinin ətəyində təqdis olunmuş ət gəzdirən zaman ətəyi ilə cörəyə, şorbaya, şəraba, zeytun yağına və yaxud hər hansı bir ərzağa toxunarsa, bunlar təqdis olunarmı?"» Kahinlər bu suala «xeyr» deyə cavab verdi. **13** Haqqay dedi: «Bəs ölü cəsədə toxunub murdarlanan bir adam həmin ərzaqlardan birinə toxunarsa, bu ərzaq murdar olarmı?» Kahinlər cavab verdi: «Murdar olar». **14** Haqqay sonra belə dedi: «Rəbb belə bəyan edir: "Bu xalq – bu millət Mən im gözümdə belədir. Onların hər əməli belədir. Mənə təqdim etdikləri hər şey murdardır. **15** İndi rica edirəm, bu gündən etibarən nə olacağını dərindən düşünün. Rəbbin məbədinin daşı daş üstünə qoyulmadan əvvəl işləriniz necə gedirdi? **16** O zaman hər kim iyirmi kisə məhsul gözləyirdi, on kisə olurdu. Şərab çəməndən kim əlli qab şərab çəkmək istəyirdi, iyirmi qablıq şərab tapirdi". **17** Rəbb belə bəyan edir: "Özünü və əllərinizin bütün zəhmətini səməm küləyi, kif və dolu ilə vurdum. Yenə Mənə sarı dönmədiniz. **18** Rica edirəm, dərindən düşünün. Bu gün doqquzuncu ayın iyirmi dördündən – Rəbbin məbədinin təməli qoyulan gündən sonra nə baş verəcəyi barədə yaxşı düşünün. **19** Anbarda toxum qalıb! Məgər üzüm, əncir, nar, zeytun ağacı bar gətirməyib? Bu gündən etibarən sizə bərəkət verəcəyəm!"» **20** Rəbbin bu sözü Haqqaya ikinci dəfə ayın iyirmi dördündə nazil oldu: **21** «Yəhuda valisi Zerubbabilə belə de: "Mən göyləri və yeri lərzəyə gətirəcəyəm. **22** Padşahlıqların taxt-taclarını alt-üst edəcəyəm. Millətlərin padşahlıqlarının gücünü darmadağın edəcəyəm. Döyüş arabaları ilə sürücülərini aşıracağam, atlarla süvarilər yerə səriliçəklər. Həm qardaş qılıncı ilə qırılacaq"». **23** Ordular Rəbbi bəyan edir: «Ey qulum Şealtiel oğlu Zerubbabil, o gün səni götürüb möhürlü üzük edəcəyəm, çünkü səni seçdim». Rəbb bu sözləri dedi. Bu, Ordular Rəbbinin bəyanıdır.

Zəkəriyyə

1 Daranın hakimiyyətinin ikinci ilində, sakkizinci ayda iddo oğlu Berekyə oğlu Zəkəriyyə peyğəmbərə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **2** «Rəbb atalarınıza çox qəzəbləndi. **3** Ona görə da sən onlara söylö ki, Ordular Rəbbinin sözü belədir: "Mənə tərəf qayidin" bəyan edir Ordular Rəbbi, "Mən də sizə tərəf qayidaram" deyir Ordular Rəbbi. **4** "Atalarınız kimi olmayın! Əvvəlki peyğəmbərlər onlara müraciət edib söylədi ki, Ordular Rəbbi onlara «pis əməllərinizdən və pis işlərinizdən qayidin» deyir. Ancaq onlar eşitmədi və Mənə qulaq asmadı! Rəbb belə bəyan edir. **5** "Atalarınız indi haradadır! Peyğəmbərlər də əbədi yaşayırmı? **6** Amma qullarım peyğəmbərlərə əmər etdiyim Sözlərim və qaydalarım atalarınıza gəlib çatmadımı?" Onlar da tövbə edib dedi: "Ordular Rəbbi əməllərimizə və işlərimizə görə biza nə etməyi düşündüəsə, bizimlə elə də rəftar etdi". **7** Daranın hakimiyyətinin ikinci ilində, on birinci ay olan Şəvat ayının iyirmi dördüncü günü iddo oğlu Berekyə oğlu Zəkəriyyə peyğəmbərə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **8** gecə yarısı gördüm ki, qırmızı ata minmiş bir nəfər dərənin dibində mərsin ağacları arasında durub. Onun arxasında isə qırmızı, kəhər və ağ atlar var idi. **9** Mən soruşdum: «Ay ağam, bunlar nədir?» Mənimlə danışan mələk dedi: «Bunların nə olduğunu sənə göstərəcəyəm». **10** Mərsin ağacları arasında duran adam cavab verdi: «Bunları dünyani dolaşmaq üçün Rəbb göndərib». **11** Onlar mərsin ağacları arasında duran Rəbbin mələyinə cavab verdi: «Biz dünyani dolaşdıq və gördük ki, bütün dünya asayış və əmin-amanlıq içindədir». **12** Onda Rəbbin mələyi dedi: «Ey Ordular Rəbbi, bu yetmiş il ərzində qəzəbləndiyin Yeruşəlimə və başqa Yəhuda şəhərlərinə nə vaxta qədər mərhəmət etməyəcəksən?» **13** Rəbb mənimlə danışan mələyə yaxşı vədlərlə, təsalliverici sözlərlə cavab verdi. **14** Mənimlə danışan mələk mənə dedi: «Müraciət edib söylə ki, Ordular Rəbbi belə deyir: "Yeruşəlim və Sion üçün böyük qısqanlıq duyuram. **15** Qayğısız olan millətlərə qarşı çox qəzəbliyəm. Çünkü Mən hələ az qəzəbləndiyim zaman Onlar öz pis əməllərini daha da artırdı". **16** Buna görə da Rəbb belə deyir: "Mən mərhəmətlə Yeruşəlimə qayıtdım, Evin yenə orada qurulacaq, Yeruşəlimin üzərinə ölçü ipi çəkiləcək" Bəyan edir Ordular Rəbbi. **17** Sən bir daha müraciət edib söylə ki, Ordular Rəbbi belə deyir: "Şəhərlərim yenə bolluqla dolub-dاشacaq. Rəbb Siona yenə təsallı verəcək, Yenə Yeruşəlimi seçəcək"». **18** Sonra başımı qaldırıb baxdım və dörd buynuz gördüm. **19** Mənimlə danışan mələyə dedim: «Bunlar nədir?» O mənə dedi: «Bunlar Yəhudanı, İsraili və Yeruşəlimi dağıtmış buynuzlardır». **20** Onda Rəbb mənə dörd usta göstərdi. **21** Mən «Bunlar nə etməyə gəlir?» deyə soruşdum. O dedi: «Bu buynuzlar Yəhudanı elə dağıtdı ki, heç kəs başını qaldıra bilmədi. Bu ustalar da Yəhuda ölkəsinin

dağıtmak üçün buynuz qaldırın millətləri dəhşətə gətirib buynuzlarını yerə çalmağa geldi».

2 Mən başımı qaldırıb baxdım və əlində ölçü ipi olan bir adam gördüm. **2** «Hara gedirsən?» deyib soruşdum. O mənə dedi: «Yeruşəlimi ölçməyə, en və uzunluğunun nə qədər olduğunu öyrənməyə gedirəm». **3** Mənimlə danışan mələk yanından çıxanda başqa bir mələk onu qarışlamaga gəldi **4** və ona dedi: «Qaç, o cavava söylə ki, içində adamlar Və heyvanlar çox olduğu üçün Yeruşəlim divarsız bir şəhər olacaq. **5** "Mən Özüm onun ətrafında odlu divara çevriləcəyəm, Onun içində izzət olacağam" bəyan edir Rəbb». **6** «Haydi, haydi! Şimal ölkəsindən qaçın» deyir Rəbb, «Çünki sizi göydə dörd tərəfə əsən Külək kimi dağıtmışdım» deyir Rəbb. **7** «Haydi! Ey Sion, sən ki Babil şəhərində yaşayırsan, qaçıb qurtar!» **8** Çünkü Ordular Rəbbi deyir ki, İzzəti üçün sizi qarət etmiş millətlərin yanına Məni göndərdi. Siza toxunan Onun göz bəbəyinə toxunmuş olur. **9** Mən o millətlərə qarşı əlimi qaldıracağam, əsəratlərində olanlar onları qarət edəcək. Onda biləcəksiniz ki, Məni Ordular Rəbbi göndərmişdir. **10** «Şadlıq edib sevin, ey Sion qızı! Çünkü aranızda yaşamağa galıram» bəyan edir Rəbb. **11** «O gün çoxlu millətlər Rəbbə bağlanacaq, Mənim xalqım olacaq. O zaman aranızda yaşayacağam. Siz biləcəksiniz ki, Məni yanınızda Ordular Rəbbi göndərib. **12** Rəbb müqəddəs torpaqda Yəhudanı Öz payı olaraq mülk alacaq, Yenə Yeruşəlimi seçəcək. **13** Ey bütün bəşər, Rəbbin öündə susun! Çünkü O Öz müqəddəs məskənidən qalxıb gəlir!»

3 Rəbb mənə bunu göstərdi: Rəbbin mələyinin öündə baş kahin Yesua durmuşdu və onu ittiham etmək üçün sağında Şeytan dayanmışdı. **2** Rəbb Şeytana dedi: «Rəbb səni məzəmmət etsin, ey Şeytan, Yeruşəlimi seçən Rəbb səni məzəmmət etsir. Bu adam oddan çıxarılmış, yarısı yanmış odun parçasına bənzəmirmi?» **3** O vaxt Yesua əyninə çox cıraklı paltar geyinib mələyin öündə dayanmışdı. **4** Bu mələk öündə duran mələklərə dedi: «Onun əynindən cıraklı paltarı çıxarıñ». Sonra Yesuaya dedi: «Bax günahını sənin üzərində götürdüm, indi sənə bayram paltarı geyindirəcəyəm». **5** Mən isə dedim: «Qoy başına da tamiz çalma bağlaşınlar». Başına təmiz çalma bağlayıb ona paltar geyindirdilər. Rəbbin mələyi də yanında durmuşdu. **6** Sonra Rəbbin mələyi Yesuaya şəhadət edib dedi: **7** «Ordular Rəbbi belə deyir: "Əgər yollarımla getsən, verdiyim buyruğumu qoruyub saxlasan, Evinə sən başçılıq edəcəksən, həyatlərimi sən qoruyaçaqsan. Burada duranların arasında içəri keçmək haqqını sənə verirəm". **8** Ey baş kahin Yesua, sən və sənin öündə oturan yoldaşların qulaq assıñ! Çünkü onlar geləcək hadisələrin əlamətidir. Mən "Pöhrə" adlı qulumu gətirəcəyəm. **9** Yesuanın öünüə qoyduğum daşə baxın! O tək daşın yeddi gözü var. Onun üzərinə bir yazı oyub yazacağam» bəyan edir Ordular Rəbbi, «Bir gün içində bu ölkənin günahını ortadan götürəcəyəm. **10** O gün

hər biriniz qonşusunu öz tənəyi və əncir ağacı altına çağıracaq» Bəyan edir Ordular Rəbbi.

4 Mənimlə danişan mələk geri qayıdib məni yuxusundan oyanan adam kimi oydadı. **20** məndən soruşdu: «Nə görürsən?» Mən dedim: «Büsbüütin qızıldan olan bir çiraqdan görürəm. Onun başında zeytun yağı üçün bir qab, üzərində yeddi çiraq, çiraqlarda isə yeddi lülə var. **3** Çiraqdanın yanında isə biri yağı qabının sağında, o biri solunda olmaqla iki zeytun ağacı var». **4** Sonra mənimlə danişan mələkdən soruşdum: «Ay ağam, bunlar nədir?» **5** Mənimlə danişan mələk «Bunların nə olduğunu bilmirsənmi?» deyə soruşdu. Mən də «yox, ağam» dedim. **60** mənə cavab verdi: «Zerubbabilə Rəbbin sözü budur: “Güclə, qüdratla yox, yalnız Mənim Ruhumla iş görəcəksən”» Deyir Ordular Rəbbi. **7** Sən kimsən, ey uca dağ? Zerubbabilin önündə düzənləyiçəvriləcəksən. O “nə gözəldir, nə gözəldir”nidaları altında Məbədin təpə daşını götürürəcək». **8** Mənə Rəbbin sözü nazil oldu: **9** «Bu evin təməlini Zerubbabilin əlləri qoydu, Onun əlləri də bunu sona çatdıracaq. Onda biləcəksən ki, Ordular Rəbbi Məni sizin yanımıza göndərib. **10** Bu günü kim əhəmiyyətsiz hesab edə bilər? Məhz bu gün adamlar Zerubbabilin əlində şəqulu görəndə sevinəcək. Bu yeddi çiraq isə Rəbbin bütün yer üzündə dolaşan gözəldiridir». **11** Mən ondan soruşdum: «Bəs çiraqdanın sağ və solunda olan bu iki zeytun ağacı nədir?» **12** Sonra yenə soruşdum: «İki qızıl borucuq vasitəsilə içindən qızıl rəngində yağı axan bu iki zeytun budağı nədir?» **130** məndən soruşdu: «Bunların nə olduğunu bilmirsənmi?» Mən də «yox, ay ağam» dedim. **140** mənə dedi: «Bunlar bütün yer üzünüñ Sahibinə onundə duran məsh olunmuş iki nəfərdir».

5 Mən yenə başımı qaldırıb baxanda uçan bir tumar gördüm. **2** Mələk «Nə görürsən?» deyib məndən soruşdu. Mən dedim: «Uçan bir tumar görürəm: onun uzunluğu iyirmi qulac, eni on qulacdır». **3** O dedi: «Bu bütün yer üzüñüñ yağıcaq lənətdir. Tumarın bir üzüñüñ yazınlara görə oğurlıq edən hər kəs kəsilib-atiлаcaq, o biri üzüñüñ yazınlara görə isə yalandan and içənlər kəsilib-atiлаcaq. **4** Lənət yağıdıracağım» bəyan edir Ordular Rəbbi, «Oğrunun evinə və Mənim adımla Yalandan and içən adamın evinə lənət giriəcək, O evin içində qalacaq, Taxtaları və daşları ilə birləkdə onu yixib məhv edəcək». **5** Sonra mənimlə danişan mələk yaxınlaşıb dedi: «Başını qaldırıb ortaya çıxan bu şeyin nə olduğunu gör». **6** Mən «Bu nədir?» deyə soruşdum. O cavab verdi: «Bu ortaya çıxan şey bir ölçü qabıdır». Sonra alavə etdi: «Bu bütün ölkə xalqının təqsəsirdir». **7** Qabın qurğusun qapağı qaldırıldı. Qabın içində bir qadın oturmuşdu. **8** Mələk «bu qadın pislikdir» dedi və qadını ölçü qabının içində atıb üstünə qurğusun qapağı basdı. **9** Mən başımı qaldırıb baxanda gördüm ki, iki qadın çıxdı, onların qanadlarında külək var idi. Onların da leylik qanadlarına bənzər qanadları var idi. Onlar qabı yerlərə gəy arasına qaldırdı. **10** Mənimlə danişan mələkdən

soruşdum: «Qabı hara aparırlar?» **110** mənə dedi: «Şınar ölkəsində ona bir ev tikmək üçün oraya aparırlar. Ev hazır olanda qab oraya – öz yerinə qoyulacaq».

6 Yenə başımı qaldırıb baxanda iki dağ arasından dörd döyük arabasının çıxdığını gördüm. O dağlar misdən idi. **2** Birinci döyük arabasının qırmızı, ikincisinin qara, **3** üçüncüsünün ağı, dördüncüsünün xallı atları var idi. Hamısı qüvvətlə atlardı. **4** Mənimlə danişan mələkdən «Ay ağam, bunlar nədir?» deyib soruşdum. **5** Mələk mənə cavab verdi: «Bunlar bütün yer üzünüñ Sahibinə xidmət etdikləri yerdən çıxan göylərin dörd səmtinin ruhudur. **6** Qara atları olan döyük arabası şimal torpağına, ağı atları olan döyük arabası qaraba, xallı atları olan döyük arabası isə cənuba tərəf gedir». **7** Qüvvətlə atlardan çıxıb yer üzünü dolaşmaq üçün getmək istədi. Mələk «gedin yer üzünü dolaşın» dedi. Onlar da gedib yer üzünü dolaşdı. **8** Mələk məni çağırıb dedi: «Bax şimal torpağına gedənlər orada ürəyimi rahatlandırdı». **9** Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **10** «Hədiyyələri sürgündən qayıdanlardan – Babildən gələn Xelday, Toviya, Yedayañan götür və həmin gün Sefanya oğlu Yoşyanın evinə get. **11** Onların arasından qızıl-gümüş götürüb taclar düzəlt və baş kahin Yehosadaq oğlu Yoşuanın başına qoy. **12** Ona söylə ki, Ordular Rəbbi belə deyir: «Bax «Pöhrə» adlanan adam budur! O olduğu yerdə qol-budaq atacaq, Rəbbin məbədini tikəcək. **13** Bəli, Rəbbin məbədini o tikəcək. O izzətlənəcək, taxtında oturub hökmənləq edəcək. Taxtının yanında kahin olacaq, ikisinin arasında tam razılıq olacaq». **14** Bu taclar Xeldayın, Toviyanın, Yedayañanın, Sefanya oğlu Yoşyanın xatirəsi kimi Rəbbin məbədini qoyulacaq. **15** Uzaqda olanlar da galib Rəbbin məbədinin tikintisində çalışacaq. Onda biləcəksiniz ki, məni Ordular Rəbbi sizin yanımıza göndərməsidir. Əgər Allahınız Rəbbin səsinə yaxşı qulaq assanız, bunlar olacaq».

7 Padşah Daranın hakimiyyətinin dördüncü ilində, doqquzuncu ay olan Kislev ayının dördüncü günü Zəkəriyyə Rəbbin sözü nazil oldu. **20** vaxt Bet-El əhalisi Sar-Eseri, Reqəm-Meleki və onun adamlarını Rəbbin hüzuruna yalvarmağa göndərdi ki, **3** Ordular Rəbbinin evində olan kahinlərlə peyğəmbərlərdən «illərlə etdiyimiz kimi beşinci ayda yenə də oruc tutub ağlayaqlı?» deyə soruşsunlar. **4** Onda mənə Ordular Rəbbinin bu sözü nazil oldu: **5** «Bütün ölkə xalqına və kahinlərə söyle: “Yetmiş il ərzində beşinci və yeddinci aylarda Oruc tutub yas saxladığınız zaman Mənim üçünmə oruc tuturdunuz? **6** Yeyib-icdiyiniz zaman Özünüz üçün yeyib-icmirdinmiz?» **7** Yeruşalim əmin-amanlıq içində yaşayarkən, ətrafindakı şəhərlər, Negev və yamachi-düzənliliklə bölgədə insanlar sakin olarkən Rəbb indi dediyi bu sözləri əvvəlki peyğəmbərlər vasitəsilə söyləməmişdim?» **8** Zəkəriyyə Rəbbin bu sözü nazil oldu: **9** «Ordular Rəbbi belə deyir: “Düzgün və ədalətlə mühakimə edin. Hər kəs bir-birinə məhəbbət və mərhəmət göstərsin. **10** Dul qadına, yetimə, qəribə və yoxsula zülm etməyin. Ürəyinizdə bir-birinə

qarşı pis niyyətlər tutmayıñ”. **11** Ancaq onlar eşitməkdən boyun qaçırdı, inadkarlıqla arxa çevirdi, eşitməmək üçün qulaqlarını bağladı. **12** Ordular Rəbbinin Öz Ruhu ilə əvvəlki peyğəmbərlər vəsítəsilə göndərdiyi qanunu və nəsihətləri eşitməmək üçün ürəklərini almaz kimi sərtləşdirdilər. Buna görə də Ordular Rəbbi onlara çox qəzəbləndi. **13** Ordular Rəbbi deyir: “İndi ki Mən onları çağıranda qulaq asmadılar, onlar da çağıranda Mən qulaq asmayacağam. **14** Onları qasırğa kimi tanımadıqları millətlərin arasına səpələdim. Arxada qoyduqları torpaq elə viran qaldı ki, oraya gedib-gələn olmadı. Gözəl torpaq xaraba qaldı”.

8 Mənə Ordular Rəbbinin bu sözü nazil oldu: **2** Ordular Rəbbi belə deyir: «Sion üçün böyük qısqanlıq duyuram. Bəli, onu çox qısqanıram». **3** Rəbb belə deyir: «Siona qayıtdım, artıq Yeruşəlimdə yaşayacağam. Yeruşəlim Haqıqət şəhəri, Ordular Rəbbinin dağı Müqəddəs dağ çağırılaçaq». **4** Ordular Rəbbi belə deyir: «Yenə Yeruşəlim meydanlarında qoca kişilər və qadınlar oturacaq, hər kəs yaşı çox olduğuna görə elinə əsa alacaq. **5** Şəhərin meydanları orada oynayan oğlan və qız uşaqları ilə dolacaq». **6** Ordular Rəbbi belə deyir: «O günlər bu xalqın sağ qalanlarının gözündə bu iş qeyri-mümkün görünürsə, Mən də belə görünməlidirmi?» bəyan edir Ordular Rəbbi. **7** «Bax Mən Öz xalqımı şərq və qərb ölkələrindən qaytaracağam» deyir Ordular Rəbbi. **8** «Mən onları gətirəcəyəm və onlar Yeruşəlimdə yaşayacaq. Onlar Mənim xalqım olacaq, Mən də sədaqət və salehliklə onların Allahi olacağam». **9** Ordular Rəbbi belə deyir: «Ordular Rəbbinin evinin – məbədin tikilməsi üçün təməli qoyulan gün orada peyğəmbərlərin dediyi bu sözləri o vaxt eşidənlər, qoy qolunuza güc gəlsin. **10** O vaxtdan əvvəl insan yaxud heyvana heç bir əvəz verilmirdi. Düşmən üzündən heç kəs əmin-amanlıq içinde gedib-gələ bilmirdi. Çünkü adamları bir-birinin üstüne salışdırışdım. **11** Ancaq indi bu xalqın sağ qalanları ilə əvvəlki kimi rəftar etməyəcəyəm» bəyan edir Ordular Rəbbi. **12** «Çünki əkilən toxum bəhərli olacaq: tənək bəhrasını, torpaq məhsulunu, göyərən şəhini verəcək. Bunların hamısını bu xalqın sağ qalanlarına mülk olaraq verəcəyəm. **13** Sizi qurtaracağam, ey Yəhuda və İsrail nəslü. Siz necə milletlər arasında lənət hədəfi oldunuzsa, indi bərəkət qaynağı olacaqsınız. Qorxmayıñ, qolunuza güc gəlsin». **14** Ordular Rəbbi belə deyir: «Atalarınız Məni qəzəbləndirən zaman başınıza flakat gətirmək istədim və fikrimdən dönmədim» deyir Ordular Rəbbi. **15** «İndi isə Yeruşəlimə və Yəhuda nəslinə yenə yaxşılıq etmək fikrindəyəm. Siz qorxmayıñ! **16** Belə edin: hər kəs öz qonşusuna həqiqəti söyləsin, əmin-amanlıq üçün şəhər darvazalarında sədaqət və ədalətlə mühakimə edin. **17** Bir-birinizi qarşı ürəyinidə pis niyyət tutmayın, yalandan and içməkdən əl çəkin, çünkü bunların hamısı Mənim nifrət etdiyim şeylərdir» bəyan edir Rəbb. **18** Mənə Ordular Rəbbinin bu sözü nazil oldu: **19** Ordular

Rəbbi belə deyir: «Dördüncü, beşinci, yedinci və onuncu ayların orucları Yəhuda xalqı üçün sevinc və şadlıq dolu gözəl bayramlar olacaq. Ancaq siz düzgünlüyü və əmin-amanlığı sevin». **20** Ordular Rəbbi belə deyir: «Hələ çoxlu xalq, çoxlu şəhərin əhalisi də gələcək. **21** Bir şəhərdə yaşayanlar başqa şəhərə gedib deyəcək: “Gəlin yola düşək, Rəbbin hüzurunda yalvaraq, Ordular Rəbbini axtaraq. Mən də gedirəm”. **22** Bir çox xalqlar və qüdrətli millətlər Ordular Rəbbini axtarmaq və Rəbbin hüzurunda yalvarmaq üçün Yerusəlimə gələcək». **23** Ordular Rəbbi deyir: «O günlərdə müxtəlif dillərdə danişan millətlərdən olan on adam bir Yəhudinin ətəyindən yapışib “qoy sizinlə gedək, çünkü Allahın sizinlə olduğunu eşitmış” deyəcək».

9 Bu xəbərdarlıq Xadrank ölkəsi və onun rahatlıq yeri Dəməşq şəhəri barəsində nazil olan Rəbbin sözüdür, çünkü insanların və bütün İsrail qabilələrinin gözü Rəbbə baxır. **2** Bu söz oranın sərhədində olan Xamat şəhərinə, çox tərəqqi etmiş Sur və Sidon şəhərlərinə də aiddir. **3** Sur özüñə bir qala tikdi, torpaq qədər gümüş, küçə palçığı qədər saf qızıl yiğdi. **4** Amma Rəbb onu qovacaq, dənizdəki gücünü yox edəcək, od onu yandırıb-yaxacaq. **5** Aşqelonunu görüb qorxacaq, Qəzzə də çox ağrı çəkəcək, Eqron da eləcə, çünkü ümidi sönəcək. Qəzzədə padşah olmayıacaq, Aşqelon sakinsiz qalacaq. **6** Aşdodda bəc doğulanlar yaşayacaq, Filiştılın qırurunu qıracağam. **7** Ağızlarından qanı daman əti, dişlərinin arasından haram yeməkləri alacağam. Onların sağ qalanları Allahımıza məxsus olub Yəhudanın bir nəslü kimi olacaq. Eqrnlular da Yevuslular kimi olacaq. **8** Hüküm edən ordulara qarşı evimin ətrafında ordugah quracağam. Heç bir istilaçı daha xalqının üzərinə tökülməyəcək. Çünkü artıq xalqımı Mən keşik çəkirəm. **9** Ey Sion qızı, böyük sevincələr coş, Ey Yeruşəlim qızı, hayqır! Bax padşahın sənə tərəf galır. O ədalətlə və xilaskardır. O itaətkardır və bir eşşəyə – Eşşəyin balası olan sıpaya minib galır. **10** Döyüş arabalarını Efrayimdən, Atları Yeruşəlimdən uzaqlaşdıracağam. Döyüş kamanları qırılacaq. Padşahının millətlərə sülh elan edəcək. Onun hökmranlığı dənizdən dənizə, Çaydan yer üzünü qurtaracağınadək hər yerə uzanacaq. **11** Siza gelincə, əhd qurbanının qanından ötrü Sürgündəki xalqınızı Susuz quyudan çıxarıb xilas edəcəyəm. **12** Qalanıza qayıdın, Ey ümid edən əsirlər! Bu gün sizə bildirirəm ki, Sizə zəhmətinizin ikiqat əvəzini verəcəyəm. **13** Yəhudanı Özüm üçün kaman kimi çəkəcəyəm, Efrayimi ox kimi ona qoyacağam. Ey Sion, övladlarını Yunan övladlarının üstüne qaldıracağam. Səni bir döyüşçü qılıncı tək edəcəyəm. **14** Onda Rəbb xalqının üzərində görünəcək, Onun oxu şimşək kimi çaxacaq. Xudavənd Rəbb şeypur çalacaq, Cənub qasırğaları ilə irəli gedəcək. **15** Onları Ordular Rəbbi qoruyacaq. Düşmənlərini tələf edəcəklər, Sapand daşları ilə qırıb-çatacaqlar. Onların qanını şərab kimi içib hay-küy salacaqlar. Qurban qanı tökülen qablar kimi, Qurbangahın künç-bucaqları kimi

Qanla dolu olacaqlar. **16** O gün özlərinin Allahı Rəbb Xalqının sürüsü kimi onları xilas edəcək. Onlar Onun torpağında Tac daş-qası kimi parıldayacaq. **17** Neca yaraşıqlı, necə gözəl olacaqlar! Oğlanlar taxılla, Qızlar təzə şərabla gücə gələcək.

10 Yaz yağışı mövsümündə Rəbdən, şimşək çaxdırın Rəbdən Yağış istəyin. O, insanlara bolluca yağış və Hər kəsin tarlasına ot verəcək. **2** Ancaq ev bütlərindən alınan vədlər boş seydir. Falçılar boş görüntülər görür, Mənasız yuxular danişaraq Əbs yera təsallı verir. Buna görə də xalq sürü kimi dağınıqdır, Zəhmət çəkirlər, çünki bir çoban yoxdur. **3** Rəbb deyir: «Çobanlara qarşı qəzəbim alovlandı, Başçılarına cəza verəcəyəm. Ordular Rəbbi Öz sürüsü olan Yəhuda nəslinin qayığısını çəkəcək. Onlar əzəmətli döyüş atları kimi olacaq. **4** Künc daşı, çadır payası, Döyük kaməni ondan olacaq. Bütün xalq başçıları ondan çıxacaq. **5** Onlar döyüşdə Düşməni küçələrdə palçıqla tapdalayan igidilər kimi olacaq, Rəbb onlara olduğu üçün döyüşəcəklər, Süvariləri utandıracaqlar. **6** Yəhuda nəslini qüvvətləndirəcəyəm, Yusif xalqını qurtaracağam. Sürgündən geri qaytaracağam, çünki onlara acıyıram. Elə edəcəyəm ki, sanki onları Həç əvvəlcədən rədd etməmişəm. Çünki Mən onların Allahı Rəbbəm, Onlara cavab verəcəyəm. **7** Efrayimlilər igidilər kimi olacaq, Şərab içmiş kimi türkləri coşacaq. Övladları bunu görüb sevinəcək, Ürəkləri Rəbdə sevinc tapacaq. **8** Fit çalıb onları toplayacağam, çünki Mən onları satın almışam. Əvvəllər necə çoxalırdılar, İndi də eləcə çoxalacaqlar. **9** Onları xalqlar arasına səpələdimsə də, Uzaq ölkələrdə Məni yada salacaqlar. Övladları ilə birgə sağ qalacaq və Geri qayıdacaqlar. **10** Mən onları yena Misir ölkəsindən gətirəcək, Aşşurdan toplayacağam. Onları Gilead torpağına, Livana gətirəcəyəm. Onlara kifayət qədər yer tapılmayacaq. **11** Əziyyət dənizindən keçəcəklər, Dənizin dalğaları sakitləşəcək, Nilin bütün dərin suları quruyacaq. Aşşurun qüruru alçaldılacaq, Misirin padşahlıq əsası əlindən düşəcək. **12** Onları Rəbdə qüvvətləndirəcəyəm, Onlar da Rəbbin adı ilə yaşayacaq» Rəbb belə bəyan edir.

11 Ey Livan, qapılarını aç ki, Od sənin sidr ağaclarını yandırıb-yaxsın. **2** Ey şam ağacı, fəryad et, çünki sidr ağacı yixıldı, Hündür ağaclar məhv oldu. Fəryad edin, ey Başan palıdları, Qalın meşənin ağacları böyrü üstə aşdı. **3** Çobanların fəryadını eşit, çünki onların fəxr etdikləri Otlqları məhv oldu. Cavan aslanların nəriltisiñə qulaq as, çünki İordan çayının kənarındaki six meşə yox oldu. **4** Allahım Rəbb belə deyir: «Kəsmək üçün ayrılmış sürüni sən otar. **5** O sürüniñ qoynularını alanlar onları kəssə də, təqsırsız qalır. Onları satanlar isə «Rəbbə alqış olsun ki, dövlətlət oldum» deyir. Çobanlar öz sürürlərinə acımir. **6** Mən də daha ölkədə yaşayan xalqa acımayacağam» bəyan edir Rəbb. «Hər kəsi öz qonşusuna və padşahına təslim edəcəyəm. Ölkəni dağıdacaqlar, Mən də xalqı əllərindən qurtarmayacağam. **7** Buna görə də kəsmək üçün ayrılmış

sürüniñ zəiflərini otardım. Özümə iki dəyənək götürdüm, birini «Lütf», o birini isə «Birlik» adlandırdım və sürüni otarmağa başladım. **8** Bırca ayın içində üç çobanı işdən qovdum, çünki onların əlindən təngə gəlmişdim, onların da Məndən zəhləsi gedirdi. **9** Sonra sürüyə dedim: «Daha sizi otarmayacağam. Ölen ölsün, kəsilen kəsilsin, yerdə qalanlar da bir-birlərinin ətini yesin». **10** Sonra «Lütf» adlı dəyənəyimi götürdüm və bütün xalqlarla bağlığım əhdi pozmaq üçün onu qirdim. **11** Beləcə əhd o gün pozuldu. Sürüniñ Mənə qulaq asan zəifləri bunun Rəbbin sözü olduğunu anladı. **12** Mən onlara dedim: «Əgər bu sizə xoşdursa, Mənim muzdumu verin, əgər belə deyilsə, verməyin». Onlar Mənə muzd olaraq otuz gümüş verdi. **13** Rəbb Mənə dedi: «Onların Məni qiyətləndirdiyi bu yüksək muzdu dulusçuya at». Beləcə otuz gümüşü götürüb Rəbbin məbədində olan dulusçuya atdım. **14** Sonra Yəhuda ilə İsrail arasındaki qardaşlığı pozmaq üçün «Birlik» adlı o biri dəyənəyimi də qirdim. **15** Rəbb mənə dedi: «Yenə ağılsız bir çobanın əşyalarını özün üçün götür. **16** Mən ölkəyə elə bir çoban qoyacağam ki, oğurlananlara baxmayacaq, itmişləri axtarmayacaq, xəstələri sağaltmayacaq, sağlamları basılmayacak. Ancaq kök qoynuların ətini yemək, pəncələrini kəsməkələ məşğul olacaq. **17** Sürüni tərk edən yaramaz çobanın vay halına! Qıllıc onun qolunu və sağ gözünü vursun! Qoy onun qolunu qurusun, sağ gözü kor olsun!»

12 Bu xəbərdarlıq İsrail barədə nazil olan Rəbbin sözüdür: göyləri yayan, yerin təməlini qoyan, insanın içindəki ruha şəkil verən Rəbb belə bəyan edir: **2** «Bax Yeruşəlimi ətrafındakı bütün xalqları səndələdən şərab dolu kasa edəcəyəm. Yeruşəlim kimi Yəhuda da mühəsirəyə alınacaq. **3** O gün Yeruşəlim bütün xalqlar üçün ağır bir daş edəcəyəm. Onu qaldıranların hamısı ağır yaralanacaq. Dünyanın bütün millətləri ona qarşı birləşəcək. **4** O gün hər atı dəhşətə, süvarisini dəliliyə düşər edəcəyəm» bəyan edir Rəbb, «Mən Yəhuda nəslinə göz qoyacağam, amma o biri xalqların bütün atlarını kor edəcəyəm. **5** Onda Yəhuda başçıları ürəklərində deyəcək: «Özərinin Allahı Ordular Rəbbinin ucbatından Yeruşalimda yaşayanlar mənim üçün qüvvə olub». **6** O gün Yəhuda başçılarını odunlarının arasında yanana bir manqal, dərzlərin ortasında alovlanan bir məşəl kimi edəcəyəm. Hər tərəfdə - sağda və solda olan bütün xalqları yandırıb məhv edəcəklər. Yeruşalimlilar isə yenə öz şəhərlərində yaşayacaq. **7** Mən Rəbb əvvəlca Yəhuda xalqının məskənlərini qurtaracağam. Ona görə ki Davud nəsl və Yeruşalimda yaşayanlar Yəhudadan çox şərəfli olmasın. **8** Mən Rəbb o gün Yeruşalimde yaşayanları qoruyacağam. O gün onların arasında ən gücsüz adam Davud kimi, Davud nəsl isə Allah kimi, onlara başçılıq edən Rəbbin mələyi kimi olacaq. **9** O gün Yeruşəlimə hücum etmək üçün gələn bütün millətləri məhv etməyə çalışacağam. **10** Davud nəsl və Yeruşalimda yaşayanların üzərinə lütf və yalvarış ruhunu tökəcəyəm. Onlar Mənə - bədənini deşidləri şəxsə baxacaq və vahid oğluna yas

tutan adam kimi ona yas tutacaq, ilk oğlu üçün dərd çəkən adam kimi dərd çəkəcək. **11** O gün Yeruşəlimdə böyük matəm olacaq, Megiddo düzənliliyində, Hadad-Rimmonda olduğu kimi böyük matəm olacaq. **12** Ölkədə hər nəsil öz içində yas tutacaq: Davud nəslə ayrı, qadınları ayrı, Natan nəslə ayrı, qadınları ayrı, **13** Levi nəslə ayrı, qadınları ayrı, Şimey nəslə ayrı, qadınları ayrı yas tutacaq. **14** Bütün qalan nəsilləri ayrı-ayrı, qadınları isə ayrı yas tutacaq.

13 O gün Davud nəslini və Yeruşəlimdə yaşayınları günahdan və murdarlıqdan təmizləmək üçün bir bulaq açılacaq. **2** O gün ölkədən bütlərin adını birdəfəlilik siləcəyəm, onlar bir daha xatırlanmayaçaq. Yalançı peyğəmbərləri də, natəmiz ruhu da ölkədən uzaqlaşdıracağım» bəyan edir Ordular Rəbbi. **3** «Əgər kimsə yenə peyğəmbərlək etsə, onu dünyaya gətirmiş ata-anası ona deyəcək: "Sən yaşaya bilməzsən, cünki Rəbbin adı ilə yalan söyləmisiən". Sonra isə peyğəmbərlilik edəndə öz ata-anası onun bədənini deşəcək. **4** O gün hər peyğəmbər peyğəmbərlilik edərkən ona nazil olan göründüdən utanacaq. O daha insanları aldatmaq üçün tüklü paltar geyməyəcək. **5** O deyəcək: "Mən peyğəmbər deyiləm, əkinçiyəm. Cavanlığında bir adam məni özüne qul etdi". **6** O biri ondan soruşacaq: "Bəs sinəndəki bu yaralar nədir?" O isə "dostlarımın evində alındığım yaralardır" deyəcək. **7** Oyan, ey qılınc, Çobanımın, yaxınımin üstüne get» Bəyan edir Ordular Rəbbi. «Çobanı vur, Qoyunları pərən-pərən olsun. Mən də əlimi kiçiklərə qarşı qaldıracağam. **8** Bütün ölkədə Xalqın üçdə ikisi vurulub-öldürüləcək, Üçdə biri isə sağ qalacaq» Bəyan edir Rəbb. **9** «Qalan üçdə birini oda salacağam, Onları gümüşü təmizləyən kimi təmizləyəcəyəm. Qızılı yoxlayan kimi yoxlayacağam. Onlar Mənim adımı çağıracaq, Mən də onlara cavab verib "Bunlar Mənim xalqımızdır" deyəcəyəm, Onlar da "Rəbb Allahımızdır" deyəcək.

14 Budur, Rəbbin günü gəlir! Ey Yeruşəlim xalqı, sənin qarət olunmuş mallarını gözlərin önündə bölüştürəcəklər. **2** Mən bütün millətləri Yeruşəlimə qarşı müharibə etmək üçün toplayacağam. Şəhər əla keçiriləcək, evlər qarət ediləcək, qadınlara təcavüz ediləcək. Şəhər əhalisinin yarısı sürgün göndəriləcək, amma qalanların şəhərdən kökü kəsilməyəcək. **3** O zaman Rəbb çıxıb müharibə günündə necə döyüşdəsə, eləcə o millətlərə qarşı döyüşəcək. **4** O gün Onun ayaqları Yeruşəlimin önündə - şərq tərəfində olan Zeytun dağının üzərində duracaq. Zeytun dağı şərqə və qərbə doğru ortadan yarılıb çox böyük bir vadı olacaq. Dağın yarısı şimala, yarısı cənuba çəkiləcək. **5** Siz isə dağlarındakı vadı ilə qaçacaqsınız, cünki dağlardakı vadı Aselə qədər uzanacaq. Yəhudə padşahı Uzziyanın dövründə zəlzələ olarkən necə qaçdimizsa, eləcə qaçacaqsınız. O zaman Allahım Rəbb bütün müqaddəslərlə birgə gələcək. **6** O gün işiq olmayacaq, işiq verən göy cisimləri qaralacaq. **7** Yalnız Rəbbin bildiyi xüsusi bir

gün olacaq. Gecə də, gündüz də olmayacaq. Axşam vaxtı işıqlı olacaq. **8** O gün Yeruşəlimdən həyat verən sular axacaq. Suların yarısı Şərq dənizinə, yarısı isə Qərb dənizinə axacaq. Yayda da, qışda da belə olacaq. **9** Rəbb bütün dünyənin padşahı olacaq. O gün yalnız Rəbb və Onun adı ucalacaq. **10** Bütün ölkə Gevadan Yeruşəlimin cənubundakı Rimmona qədər Arava düzənliyi kimi olacaq. Amma Yeruşəlim yüksəklidə olacaq, Binyamin darvazasından ilk darvazanın yerinə, Künc darvazasına, Xanənel qülləsindən padşahın üzümsi xanlarına qədər öz yerində duracaq. **11** İnsanlar orada sakin olub asayış içində yaşayacaq. Yeruşəlim bir daha məhvə düçər olmayaçaq. **12** Yeruşəlimə hücum edən bütün xalqları Rəbb bu bəla ilə cəzalandıracaq. Ayaq üstə olanda bədənləri, hədəqələrindəki gözləri, ağızlarındakı dilləri çürüyəcək. **13** O gün Rəbb onları böyük təlaşa düçər edəcək. Hər kəs qonşusunun elini tutacaq, bir-birinin üstünə hücum çəkəcək. **14** Yəhudalılar da Yeruşəlimdə vuruşacaq. Ətrafdakı bütün millətlərin sərvəti, çoxlu miqdarda qızıl, gümüş və paltar toplanacaq. **15** Düşmən ordugahlarındakı bütün heyvanlar da - atlar, qatırlar, dəvələr və eşşəklər bu cür bələya düçər olacaq. **16** Yeruşəlimə hücum edən millətlərdən sağ qalanların hamısı Ordular Rəbbi olan Padşaha səcdə etmək və Çardaqlar bayramını keçirmək üçün hər il Yeruşəlimə gedəcək. **17** Əgər yer üzündəki nəsillərdən hansısa Ordular Rəbbi olan Padşaha səcdə etmək üçün Yeruşəlimə getməsə, onun ölkəsinə yağış yağımayacaq. **18** Misirlilər nəslü Yeruşəlimə getməsə, onların torpağı suvarılmayacaq. Rəbb onlara da Çardaqlar bayramını keçirmək üçün Yeruşəlimə getməyən bütün millətlərə verdiyi cəzani verəcək. **19** Misirlilər və Çardaqlar bayramını keçirmək üçün Yeruşəlimə getməyən bütün millətlərə belə cəza veriləcək. **20** O gün atların zinqrovları üzərinə "Rəbbə həsr edilmiş" sözləri yazılacaq. Rəbbin evindəki qazanlar da qurbanın önündəki ləyənlər kimi olacaq. **21** Yeruşəlim və Yəhudada hər qazan Ordular Rəbbinə həsr olunacaq. Qurban kəsən adamların hamısı gəlib bu qazanlardan qurban ətini bışirmək üçün istifadə edəcək. O gün Ordular Rəbbinin evində artıq Kənanlı qalmayacaq».

Malaki

1 Bu xəbərdarlıq Rəbbin Malaki vasitəsilə İsrailə dediyi sözdür. **2** Rəbb «sizi sevdim» deyir. Ancaq siz «Bizi necə sevdin?» deyib soruşursunuz. Rəbb də cavab verir: «Esav Yaqubun qardaşı deyildimi? Amma Mən Yaqubu sevdim, **3** Esava isə nifrat etdim. Onun dağlarını viran etdim, mirasını çöl çəqqallarına verdim». **4** Edomlular deyir: «Biz əzildik, amma yenidən xarabaliqları bərpa edəcəyik». Ancaq Ordular Rəbbi belə deyir: «Qoy onlar qursun, amma Mən yixacağam. Onların ölkəsi pislik ölkəsi, özləri isə həmişə Rəbbin qəzəbləndiyi xalq olaraq tanınacaq». **5** Siz bunu gözlərinizlə görəndə «Rəbb İsrail sərhədlərindən kənarda da əzəmatlidir!» deyacəksiniz. **6** Ordular Rəbbi sizə deyir: «Ey adıma hörmət etməyən kahinlər! Oğul atasına, qul ağasına hörmət göstərir. Əgər Mən atayamsa, hanı Mənən hörmətiniz? Əgər ağayamsa, hanı Məndən qorxunuz? Ancaq siz “Adına necə hörmət etmədik?” deyib soruşursunuz. **7** Qurbangahının üzərində murdar çörək təqdim edirsiz, hələ “Səni necə murdar etdik?” deyib soruşursunuz. “Rəbbin süfrəsinə hörmət etmək lazımlı deyil” deməkələ belə edirsiniz. **8** Kor heyvanı qurban olaraq gətirmək pis iş deyilmə? Topal yaxud xəstə heyvan qurban etmək pis iş deyilmə? Belə bir heyvanı öz valına təqdim et, gör səndən razi qalırmı yaxud səni qəbul edirmi?» deyir Ordular Rəbbi. **9** «İndi bizi lütf etməsi üçün Allaha yalvarın. Siz belə qurbanlar gətirərkən O heç sizi qəbul edərmi?» deyir Ordular Rəbbi. **10** «Kaş ki aranızdan bir nəfər qurbangahimda boş-boşuna od yandırmamaq üçün məbədin qapılarını bağlayayı! Mən sizdən razi deyiləm, gətirəcəyiniz qurbanları da qəbul etməyəcəyəm» deyir Ordular Rəbbi. **11** «Günəşin çıxdığı yerdən batlığı yerə qədər Mənim adım millətlər arasında əzəmətli olacaq. Hər yerdə adıma buxur yandırılacaq, pak təqdimlər gətiriləcək. Çünkü millətlər arasında adımla əzəmətli olacaq» deyir Ordular Rəbbi. **12** «Siz “Rəbbin süfrəsi murdardır, cörəyinə isə hörmət etmək lazımlı deyil” deyərək adımları müqəddəsliyini pozursunuz. **13** Üstəlik “bu nə zəhmətdir” deyə Mənən burun sallayırsınız» deyir Ordular Rəbbi. «Siz qurban olaraq oğurluq, çəlaq, xəstə heyvan gətirirsinizsə, Mən onu sizdən qəbul edəcəyəmmi?» deyə soruşur Rəbb. **14** «Sürüstündən nəzir etdiyi erkək heyvan əvəzinə Rəbbə qüsurlu heyvan qurban edən firıldaqçıya lənət olsun! Çünkü Mən böyük bir padşahım və adımla millətlər arasında zəhmlidir» deyir Ordular Rəbbi.

2 «İndi, ey kahinlər, bu əmr sizin üçündür». **2** Ordular Rəbbi deyir: «Əgər sözə qulaq asmasanız, adıma izzət verməyi ürkədən istəməsəniz, üzərinizə lənət yağıdırıb xeyir-dualarınızı lənətə çevirəcəyəm. Beli, Mən onları lənətlədim. Çünkü Məni izzətləndirməyi ürkədən istəmirsiniz. **3** Mən sizin nəslinizi məzəmmət edəcəyəm. Bayramlarınızda qurban etdiyiniz heyvanların təzəyini üzünüzə çırpacığam, siz onunla birgə atılacaqsınız. **4**

Onda biləcəksiniz ki, Mən bu əmri Levi ilə bağladığım əhdimin yaşaması üçün sizə göndərmişəm» deyir Ordular Rəbbi. **5** «Onunla həyat və sülh verən bir əhd bağladım, Mənə hörmət etdiyi təqđirdə bunları ona verdim. O da Məndən qorxub adıma hörmət göstərdi. **6** Onun dilindən həqiqi nəsihət çıxardı, ağızından hiylə çıxmazdı. O, sülh və düzülük içində Mənimlə bir yol gedirdi. Çoxunu da günah yolundan qaytarmışdı. **7** Kahinin ağızı biliyi qorunmalı, insanlar onun dilində nəsihət axtarmalıdır. Çünkü o, Ordular Rəbbinin elçisidir. **8** Ancaq siz yoldan azdınız və nəsihətinizlə çox adamı günaha çəkdiniz. Levi ilə bağladığım əhdi pozdunuz» deyir Ordular Rəbbi. **9** «Siz Mənim yollarımla getmədiniz, qanunla bağlı məsələlərdə tərəfkeşlik etdiniz. Buna görə də Mən bütün xalqın öündən sizi alçaldıb xəcalətlə hala saldım». **10** Hamimizin atası bir deyilmə? Bizi eyni Allah yaratmadı? Elə isə nə üçün biz atalarımızın bağladıqı əhdi pozaraq öz qonşumuzu xəyanət edirik? **11** Yəhuda xalqı xəyanət etdi. İsraildə və Yeruşəlimdə iyrənc işlər edildi: Yəhudalar yad allahlara tapınan qızlarla evlənərək Rəbbin sevdiyi müqəddəs yeri murdar etdi. **12** Bunu edən adam hətta keşik çəksə, cavabdeh olsa, Ordular Rəbbinə qurban gatırsə də, Rəbb onu Yaqubun icmasından qovsun. **13** Siz başqa bir şeyi də edirsiniz: ağlayıb sizləməqla Rəbbin qurbangahını göz yaşları ilə doldurursunuz. Çünkü Rəbb artıq gətirdiyiniz qurbanlara diqqət etmir, onları sizdən könül xoşluğu ilə qəbul etmir. **14** Siz «Nə üçün?» deyib soruşursunuz. Çünkü səninlə cavanlığında evləndiyin arvadın arasında Rəbb şahiddir. O qadın sənin yoldaşın və nikah əhdi ilə arvadın olduğu halda ona xəyanət etdin. **15** Allah sizi bir bədən olaraq yaratmadı? Bədənlə də, ruhla da Ona aidsiniz. Bəs nə üçün bir? Çünkü O Özü üçün xüsusi bir nəsil istəyirdi. Buna görə də özünüzü gözləyin. Qoy heç kəs cavanlığında evləndiyi arvadına xəyanət etməsin. **16** İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: «Mən nikahını pozub qəddarlıqğa bürünən adama nifrat edirəm. Buna görə də özünüzü gözləyin və xəyanət etməyin» Ordular Rəbbi deyir. **17** Dediklərinizlə Rəbbi yordunuz. «Onu nə ilə yorduq?» deyə soruşursunuz. «Pislik edən hər kəs Rəbbin gözündə yaxşıdır və Rəbb onlardan razıdır» yaxud «Ədalət keşikçisi olan Allah haradadır?» deyərək Onu yordunuz.

3 «Budur, Mən Öz elçimi göndərirəm. O, önumdə yol hazırlayacaq. Axtardığınız Xudavənd qəflətən Öz məbədindən gələcək. Görmək arzusunda olduğunuz əhd Mələyi gələcək» deyir Ordular Rəbbi. **2** «Ancaq Onun gələcəyi günə kim tab gətirə bilər? Zühur edəndə kim davam gətirə bilər? Çünkü O, əridicinin odu, yuyucunun sabunu kimi olacaq. **3** O, gümüş əridib təmizləyən adam kimi rəftar edəcək: Levililəri saflaşdırıb qızıl və gümüşü təmizləyən kimi təmizləyəcək. Beləcə salehliklə Rəbbə qurbanlar gətirəcəklər. **4** Onda Yəhudanın və Yeruşəlimin qurbanları əvvəlki vaxtlar, keçmiş illərdə olduğu kimi Rəbbə xoş gələcək. **5** Mən cəza vermək üçün sizə yaxınlaşacağam. Ovsunçulara, zinakarlara,

yalandan and içənlərə, muzdurun, dul qadının, yetimin, qəribin haqqını tapdalayanlara - Məndən qorxmayanlara qarşı tezliklə şahid olacağam» Ordular Rəbbi belə deyir. **6** «Mən Rəbbəm və heç vaxt dəyişmərəm. Siz bunun üçün məhv olmadınız, ey Yaqub övladları! **7** Atalarınızın dövründən bəri qaydalarından döndünüz və onlara əməl etmədiniz. Mənə tərəf döñün, Mən də sizə tərəf dənərəm» deyir Ordular Rəbbi. «Siz “Necə dənək?” deyə soruşursunuz. **8** İnsan da Allahdan oğurlayarmı? Siz isə Məndən oğurlayırsınız. “Səndən nəyi oğurlayırıq?” deyə soruşursunuz. Onda birləri və təqdimləri oğurlayırsınız. **9** Siz böyük lənətə dütçar oldunuz. Çünkü bütün millət - hamınız Məndən oğurlayırsınız. **10** Bütün ondabirlərinizi anbara gətirin ki, məbədimdə ərzaq olsun». Ordular Rəbbi deyir: «Siz bununla Məni sınayın. Görəcəksiniz ki, göylərin pəncərələrini sizə açacağam, üzərinizə ehtiyaclarınızdan da çox bərəkət yağıdıracağam. **11** Çayırtempləri əkinlərinizi yeməyə qoymayacağam, tarlada meynəniz mahsulsuz qalmayacaq» deyir Ordular Rəbbi. **12** «Bütün millətlər sizə bəxtiyar sayacaq. Çünkü ölkəniz gözlə bir yer olacaq» deyir Ordular Rəbbi. **13** «Mənə qarşı sərt sözər söylədiniz» deyir Rəbb, «siz isə “Sənə qarşı nə söylədik?” deyə soruşursunuz. **14** Siz dediniz: “Allaha xidmət etmək faydasızdır. Ordular Rəbbinin buyruğunu yerinə yetirək də, Onun önündə yas içində gəzsək də, bunlardan biza nə xeyir oldu? **15** İndi biz məğrurları bəxtiyar sayırıq. Pislək edənlər işlərində uğur qazanır, Allahı sınayanlar da cəzadan qurtarır”». **16** O zaman Rəbdən qorxanlar bir-birləri ilə danişdi. Rəbb bu sözlərə qulaq asıb dirlədi. Rəbdən qorxub adına hörmət edənlər üçün Onun önündə bir yaddaş kitabı yazıldı. **17** Ordular Rəbbi deyir: «Fəaliyyətə keçdiyim gün onlar Mənə məxsus xalq olacaq. Bir ata özünə xidmət edən oğluna necə rəhm edərsə, Mən də onlara elə rəhm edəcəyəm. **18** O zaman siz salehlə pis adam, Allahı qulluq edənlə etməyən arasındaki fərqi yenə görəcəksiniz».

4 Ordular Rəbbi deyir: «Budur, soba kimi yanın o gün gəlir. Bütün məğrurlar və pislik edənlər saman kimi olacaq. Gələn o gün onları yandıracaq. Onlardan nə kök, nə də budaq qalacaq. **2** Ancaq adıma hörmət edən sizlər üçün şüalarında şəfa olan salehlik günəşti doğacaq. Tövlədən buraxılan danalar kimi oynayacaqsınız. **3** Pis adamları tapdalayacaqsınız. Bu işləri etdiyim gün onlar sizin ayağınızın altında kül olacaq» deyir Ordular Rəbbi. **4** «Qulum Musanın qanununu - Xorevda olarkən bütün İsrail üçün ona verdiyim qaydaları və hökmələri yadda saxlayın. **5** Rəbbin böyük və dəhşətli günü gəlməzdən qabaq İlyas peyğəmbəri sizin yanımıza göndərəcəyəm. **6** O, ataların ürəklərini oğullarına, oğullarının ürəklərini isə atalarına tərəf döndərəcək ki, daha Mən gəlib ölkəni lənətləyib məhv etməyim».

Amma İsa deyirdi: «Ata! Onları bağışla, çünkü nə etdiklərini bilmirlər».

Onlar püşk ataraq paltarlarını aralarında bölüşdürüdlər.

Luka 23:34

Matta

1 Davudun Oğlu, İbrahimin də Oğlu olan İsa Məsihin nəsil şəcərəsi: **2** İbrahimdən İshaq törədi. İshaqdan Yaqub törədi. Yaqubdan Yəhuda və onun qardaşları törədi. **3** Yəhudadan Tamarın doğduğu Peres və Zerah törədi. Peresdən Xesron törədi. Xesrondan Ram törədi. **4** Ramdan Amminadav törədi. Amminadavdan Naxşon törədi. Naxşondan Salmon törədi. **5** Salmondan Raxavin doğduğu Boaz törədi. Boazdan Rutun doğduğu Oved törədi. Oveddən Yesseyən törədi. **6** Yesseyən padşah Davud törədi. Davuddan Uriyanın arvadının doğduğu Süleyman törədi. **7** Süleymandan Rexavam törədi. Rexavamdan Aviya törədi. Aviyadan Asa törədi. **8** Asadan Yehoşafat törədi. Yehoşafatdan Yehoram törədi. Yehoramdan Uzziya törədi. **9** Uzziyyadan Yotam törədi. Yotamdan Axaz törədi. Axazdan Xızqiya törədi. **10** Xızqiyadan Menaşə törədi. Menaşədən Amon törədi. Amondan Yoşıya törədi. **11** Babil sürgünü zamanı Yoşıyadan Yekonya və onun qardaşları törədi. **12** Babil sürgünündən sonra Yekonyadan Şealtiel törədi. Şealtieldən Zerubbabil törədi. **13** Zerubbabildən Avihud törədi. Avihuddan Elyaqim törədi. Elyaqimdən Azur törədi. **14** Azurdan Sadoq törədi. Sadoqdan Yaxin törədi. Yaxindən Elihud törədi. **15** Elihuddan Eleazar törədi. Eleazardan Mattan törədi. Mattandan Yaqub törədi. **16** Yaqubdan Məryəmin əri Yusif törədi. Məryəmdən də Məsih adlanan İsa doğuldu. **17** Beləliklə, İbrahimdən Davuda qədər olan bütün nəsillər on dörd nəsildir, Davuddan Babil sürgününə qədər on dörd nəsildir, Babil sürgünündən Məsihə qədər də on dörd nəsildir. **18** İsa Məsihin doğulması belə oldu. Anası Məryəm Yusifə nişanlanmışdı. Amma birlikdə olmalarından əvvəl Məryəmin Müqəddəs Ruhdan hamile olduğu aşkar oldu. **19** Onun nişanlısı Yusif saleh bir adam idi və Məryəmi camaat arasında rüsvay etmək istəməyərək gizləcək boşamaq niyyətinə düşdü. **20** Amma belə düşündüyü halda Rəbbin bir mələyi röyada ona görünüb dedi: «Davud oğlu Yusif! Məryəmi özüne arvad etməkdən qorxma, çünki onun bətnindəki körpə Müqəddəs Ruhdandır. **21** Məryəm bir Oğul doğacaq və Onun adını İsa qoy, çünki O Öz xalqını günahlarından xilas edəcək». **22** Bütün bunlar Rəbbin peyğəmbər vasitəsilə söylədiyi bu söz yerinə yetsin deyə baş verdi: **23** «Budur, bakıra qız hamile olub Oğlan doğacaq, adını İmmanuel qoyacaqlar». «İmmanuel» «Allah bizimlədir» deməkdir. **24** Yusif yuxudan oyananda Rəbbin mələyinin buyurduğu kimi etdi və arvadını qəbul etdi. **25** Amma Məryəm bir Oğul doğana qədər Yusif onunla yaxınlıq etmədi. Doğulan Körpənin adını İsa qoymdu.

2 İsa padşah Hirodun dövründə Yəhudeyanın Bet-Lexem şəhərində anadan olduğuda müdrik adamlar şərqdən Yeruşəlimə gəlib **2** dedilər: «Yəhudilərin anadan olmuş Padşahı haradadır? Şərqdə Onun uluzunu gördük və Ona səcdə qılmağa gəldik». **3** Padşah Hirod

bunu eştdikdə özü və bütün Yeruşəlim xalqı təlaşa düşdü. **4** Hirod xalqın bütün başçı kahinlərini və ilahiyyatçılarnı toplayaraq onlardan Məsihin harada doğulduğunu soruşdu. **5** «Yəhudeyanın Bet-Lexem şəhərində» dedilər. «Çünki peyğəmbər vasitəsilə belə yazılıb: **6** «Ey Yəhuda torpağında Bet-Lexem, sən Yəhuda hökmədarları arasında ən kiçik deyilsən, çünki xalqın İsrailə çoban olan Hökmər səndən çıxacaq». **7** Onda Hirod müdrik adamları gizləcəcə çağırıb onlardan uluzun göründüyü dəqiq vaxtı öyrəndi. **8** «Gedin, Körpəni diqqətlə axtarın, tapan kimi mənə xəbər verin ki, mən də gedib Ona səcdə qılım» deyərək onları Bet-Lexemə göndərdi. **9** Onlar padşahı dinlədikdən sonra yola düşdülər. O vaxt şərqdə gördüklləri uluz onlara yol göstərirdi. O, Körpənin olduğu yerin üzərinə çatdıqda dayandı. **10** Onlar uluzu gördüklləri vaxt çox sevindilər. **11** Evə girib Körpəni anası Məryəmlə birlikdə gördülər və yerə qapanaraq Ona səcdə qıldılar. Xəzinələrini açıb Ona hədiyyələri – qızıl, kündür və mirranı təqdim etdilər. **12** Sonra röyada Hirodun yanına qayıtmamaq üçün xəbərdarlıq alıqlarına görə başqa yolla öz ölkələrinə getdi. **13** Müdrik adamlar yola düşəndən sonra Rəbbin bir mələyi Yusifa röyada görünərək dedi: «Qalx, Körpə ilə anasını götür, Misirə qaç. Mən sənə xəbər verənə qədər orada qal. Çünki Hirod Körpəni öldürmək üçün axtarmağa başlayıv». **14** Beləliklə, Yusif qalxdı, həmin gecə Körpə ilə anasını götürüb Misirə yollandı. **15** Hirod ölənə qədər orada qaldı. Bu, Rəbbin peyğəmbər vasitəsilə söylədiyi söz yerinə yetsin deyə baş verdi: «Öz Oğlumu Misirdən çəğirdim». **16** Hirod müdrik adamlar tərəfindən axmaq yerinə qoyulduğunu görəndə çox hiddətləndi. O, müdrik adamlardan öyrəndiyi vaxta görə Bet-Lexem və onun ətrafında yaşayan iki və iki yaşdan aşağı körpə oğlan uşaqlarını öldürdü. **17** Beləliklə, Yeremya peyğəmbər vasitəsilə söylənən bu söz yerinə yetdi: **18** «Ramada bir səs eşidildi, Ağlaşma və böyük fəryad səsləri! Rəhile uşaqları üçün ağlayır, Təsəlli istəmir. Çünki onlar daha yoxdur». **19** Hirod öləndən sonra Rəbbin bir mələyi Misirdə Yusifə röyada görünüb **20** dedi: «Qalx, Körpə ilə anasını götür, İsrail ölkəsinə qayıt. Çünki Körpənin canını almaq istəyənlər öldü». **21** Yusif qalxdı, Körpə ilə anasını götürüb İsrail ölkəsinə qayıtdı. **22** Amma Arxelanın öz atası Hirodun yerinə Yəhudeya padşahı olduğunu eşidəndə oraya getməyə qorxdu. Röyada xəbərdarlıq alaraq Qalileya bölgəsinə getdi. **23** Gəlib Nazaret deyilən şəhərdə məskən saldı. Bu, peyğəmbərlər vasitəsilə söylənən «Ona Nazaretli deyiləcək» sözü yerinə yetsin deyə baş verdi.

3 O günlərdə Vəftizçi Yəhya Yəhudeya çölündə vəz edərək meydana çıxdı. **2** O belə deyirdi: «Tövbə edin! Çünki Səmavi Padşahlıq yaxınlaşıb». **3** Bu o adamdır ki, Yəsaya peyğəmbər onun barəsində demişdi: «Səhrada nida edənin səsi galır: "Rəbbin yolunu hazırlayın, Onun keçəcəyi yərləri düz edin"». **4** Yəhya dəvə yunundan paltar

geymış, belinə dəri qurşaq bağlamışdı, yeməyi çayırtkə və çöl balı idi. **5** Yerusəlim sakınləri, bütün Yəhudeyə diyarından olanlar və İordan ətrafında yaşayanlar Yəhyanın yanına gəldi. **6** Onlar günahlarını etiraf edərək onun tərəfindən İordan yanında vəftiz olunurdu. **7** Fariseylər və sadukeylərdən çıxunun vəftiz olmaq üçün onun yanına gəldiyini görən Yəhya onlara belə dedi: «Ey gürzələr nəsl! Üzərinizə gələn qəzəbdən canınızı qurtarmağı sizin beyninizə kim yeridib? **8** İndi isə tövbəyə layiq bəhrə verin. **9** Ürəyinizdə “atamız İbrahimdir” deyə düşünməyin. Mən sizə deyirəm: Allah bu daşlardan İbrahimə övlad yaratmağa qadirdir. **10** Artıq balta ağacların dibində yatır. Beləliklə, yaxşı bəhrə verməyən hər ağac kəsilsər və oda atılır. **11** Mən siz tövbəniz üçün su ilə vəftiz edirəm, amma məndən sonra Gələn məndən daha qüdrətlidir. Mən Onun çarıqlarını daşımığa belə, layiq deyiləm. O siz Müqəddəs Ruhla və odla vəftiz edəcək. **12** Onun kürəyi alındədir və xırmanını sovracaq, Öz taxılım anbara toplayacaq. Küləsi isə sönməz odda yandıracaq». **13** O vaxt İsa Yəhya tərəfindən vəftiz olmaq üçün Qalileyanın İordan çayına, Yəhyanın yanına gəldi. **14** Yəhya Ona mane olmaq istəyərək dedi: «Sən Manı vəftiz etməlisan, Sən niyə mənim yanımı gəlirsən?» **15** İsa ona cavab verdi: «Hələlik buna razi ol. Çünkü biz sahəlik işini beləcə yerinə yetirməliyik». Onda Yəhya razi oldu. **16** İsa vəftiz olunan kimi sudan çıxdı. O vaxt göylər yarıldı və Allahın Ruhunun göyərçin kimi endiyini və Öz üzərinə qonduğunu gördü. **17** Göylərdən bir səda gəldi: «Bu Mənim sevimli Oğlumdur, Ondan raziyam».

4 Bundan sonra İsa iblis tərəfindən sınağa çekilmək üçün Ruh tərəfindən səhraya aparıldı. **2** İsa qırx gün-qırx gecə oruc tutandan sonra acdi. **3** O zaman sınağaçkən yaxınlaşış Ona dedi: «Əgər Sən Allahın Oğlusansa, bu daşlara əmr et ki, çörəyə dönsün». **4** İsa ona belə cavab verdi: «“İnsan yalnız çörakla deyil, Allahın ağızından çıxan hər kələm ilə yaşayar” deyə yazılmışdır». **5** Sonra iblis Onu müqəddəs şəhərə gətirdi və məbədin qülləsinə qoyub **6** dedi: «Əgər Sən Allahın Oğlusansa, Özünü aşağı at. Axi “Allah Sənə görə mələklərinə əmr edər ki, Sənə əlləri üstündə aparsınlar, Ayağın bir daşa dəyməsin” deyə yazılmışdır». **7** İsa ona dedi: «“Allahın Rəbbi sənəma” deyə də yazılmışdır». **8** İblis yenə ısanı çox yüksək bir dağa çıxartdı. Ona dünyanın bütün padşahlıqlarını və şan-səhərəti göstərib dedi: **9** «Əgər Sən yera qapanıb mənə səcdə etsən, bütün bu şeyləri Sənə verəcəyəm». **10** İsa dedi: «Rədd ol, Şeytan! “Allahın Rəbbə səcdə et və yalnız Ona ibadət et” deyə yazılmışdır». **11** Bundan sonra iblis ısanı tərk etdi və mələklər galib Ona xidmət edirdi. **12** İsa Yəhyanın həbs olunduğunu eșitdikdə Qalileyaya qayıtdı. **13** Nazaretdən çıxış Zəvulun və Naftali bölgəsində, Qalileya gölü kənarında yerləşən Kefernahumda məskən saldı. **14** Bu, Yeşaya peyğəmbər vəsítəsilə söylənən həmin söz yerinə yetsin deyə baş

verdi: **15** «Zəvulun və Naftali bölgələri, Dənizkənarı yol, İordan çayının o biri tayı, Müxtəlif millətlər yaşayış Qalileya - **16** Zülmətdə yaşayan xalq Möhtəşəm bir işq gördü. Ölüm kölgəsi diyarında məskunlaşanların üzərinə Nur doğdu». **17** O vaxtdan İsa vəz edib belə deməyə başladı: «Tövbə edin! Çünkü Səmavi Padşahlıq yaxınlaşıb». **18** İsa Qalileya gölünün sahilində gəzərkən suya tor atan iki qardaşı - Peter adlanan Şimonu və qardaşı Andreyi gördü. Bu adamlar baliqçi idi. **19** İsa onlara dedi: «Ardımcə gəlin, Mən sizə elə baliqçi edəcəyəm ki, insan tutacaqsınız». **20** Onlar dərhal torları kənara atıb Onun ardınca getdilər. **21** İsa oradan irəli gedib başqa iki qardaşı - Zavday oğlu Yaqubu və qardaşı Yəhyanı gördü. Onlar ataları Zavdayla birlikdə qayıda torlarını düzəldirdilər. İsa onları çağırıdı. **22** Onlar da dərhal qayığı və atalarını qoyub Onun ardınca getdilər. **23** İsa bütün Qalileyanı gəzir, onların sinaqoqlarında öyrədir, Səmavi Padşahlıqın Müjdəsini vəz edir, xalq arasında hər cür xəstaliyə və hər cür naxoşluğa şəfa verirdi. **24** Onun haqqındaki xəbər bütün Suriyaya yayıldı. Ona görə də ısanın yanına hər cür xəstəlik və iztirab çəkənləri, cılınca tutulmuşları, epileptikləri və ifilcili gətirdilər. O da onlara şəfa verdi. **25** Qalileyanın, Dekapolis bölgəsindən, Yerusəlimdən, Yəhudeyadan və İordan çayının o biri tayından böyük izdihamlar ısanın ardınca gedirdi.

5 İsa izdihamı görüb dağa çıxdı. Oturan kimi sağirdləri Onun yanına gəldi. **2** İsa danışmağa başlayıb onları öyrədərək dedi: **3** «Nə bəxtiyardır ruhən yoxsullar! Çünkü Səmavi Padşahlıq onlarındır. **4** Nə bəxtiyardır yash olanlar! Çünkü onlar təsəlli tapacaq. **5** Nə bəxtiyardır halımlər! Çünkü onlar yer üzünü irs alacaq. **6** Nə bəxtiyardır sahəlik üçün acib-susayanlar! Çünkü onlar doyacaq. **7** Nə bəxtiyardır mərhəmətli olanlar! Çünkü onlara mərhəmət ediləcək. **8** Nə bəxtiyardır ürəyi təmiz olanlar! Çünkü onlar Allahı görəcək. **9** Nə bəxtiyardır sülhyaradalar! Çünkü onlar Allahın övladları adlanacaq. **10** Nə bəxtiyardır sahəlik uğrunda təqib edilənlər! Çünkü Səmavi Padşahlıq onlarındır. **11** İnsanlar Mənə görə sizi təhqir edib təqib edəndə, yalan söyləyib sizə hər cür böhtən atanda siz nə bəxtiyarsınız! **12** Sevinin və şadlanın! Çünkü göylərdə müükafatınız böyükdür. Axi sizdən qabaq gələn peyğəmbərləri də belə təqib ediblər. **13** Siz yer üzünün düzusunuz. Amma duz dadımı itirəsə, nə ilə düzlanar? Artıq çölə atılıb insanlar tərəfindən tapdalanmaqdən başqa bir şeyə yaramaz. **14** Siz dünyanın nurusunuz. Dağın zirvəsində qurulan şəhər gizli qala bilməz. **15** Heç kim çırığı yandırıb qabın altına qoymaz. Əksinə, çiraqdana qoyer ki, evdəkilərin hamisini işiqləndirsin. **16** Eləcə də sizin nurnuzun insanların qarşısında elə parlaşın ki, onlar xeyirxah işlərinizi görüb göylərdə olan Atanızı izzətləndirsinlər. **17** Sanmayın ki, Mən Qanun və Peýğəmbərlərin sözlərini lağv etmək üçün gəldim. Mən onları lağv etmək üçün yox, yerinə yetirmək üçün gəldim. **18** Sizə doğrusunu deyirəm: göy

və yer keçib getmədən, hər şey icra olmadan Qanundan ən kiçik bir hərf və ya bir nöqtə belə, yox olmayıcaq. **19** Beləliklə, bu əmrlərdən ən kiçiyindən birini kim pozarsa və başqalarına da bu cür öyrədərsə, Səmavi Padşahlıqda ən kiçik sayılacaq. Amma kim bu əmrləri yerinə yetirər və başqalarına da öyrədərsə, Səmavi Padşahlıqda böyük sayılacaq. **20** Sizə bunu deyirəm: əgər sizin salehliyiniz ilahiyyatçılarla fərişəylərin salehliyindən artıq olmasa, Səmavi Padşahlıq əsla gira bilməzsiniz. **21** Siz qədim zamanlarda adamlara “Qətl etmə, kim qətl edərsə, mühakiməyə məruz qalacaq” deyildiyini eşitmisiniz. **22** Mənsə sizə deyirəm ki, qardaşına hirsənən hər kəs mühakiməyə məruz qalacaq. Kim qardaşına “axmaq” deyərsə, Ali Şurənin hökmünə məruz qalacaq. Kim qardaşına “səfəh” deyərsə, cəhənnəm oduna məruz qalacaq. (**Geenna g1067**) **23** Buna görə də qurbangah qarşısına qurbanını gətirdiyin zaman yadına düşsə ki, qardaşının sənə qarşı bir şikayəti var, **24** qurbanını qurbangahın qarşısında qoy, get, əvvəlcə qardaşınla barış və ondan sonra gal, qurbanını təqdim et. **25** Sən ittihəm edənə yolda ikən tez razılaş ki, o sən hakimə, hakim də sən mühafizəçiyə verməsin və zindana atılmayasan. **26** Sənə doğrusunu deyirəm: axırıncı qəpik-quruşunu verməyinca oradan əsla çıxmayacaqsan. **27** “Zina etmə” deyildiyini eşitmisiniz. **28** Mənsə sizə deyirəm ki, qadına şəhvətlə baxan hər adam artıq ürəyində onunla zina etmiş olur. **29** Əgər sağ gözün səni pis yola çəkərsə, onu çıxar at. Çünkü sənin üçün bədən üzvlərindən birinin məhv olması bütün bədəninin cəhənnəmə atılmasından yaxşıdır. (**Geenna g1067**) **30** Əgər sağ əlin səni pis yola çəkərsə, onu kəs at. Çünkü sənin üçün bədən üzvlərindən birinin məhv olması bütün bədəninin cəhənnəmə düşməsindən yaxşıdır. (**Geenna g1067**) **31** “Kim arvadını boşayarsa, ona talaq kağızı versin” deyilmişdir. **32** Mənsə sizə deyirəm ki, cinsi əxlaqsızlıqdan başqa bir səbəbə görə arvadını boşayan hər kəs onu zinaya sövq edir. Boşanmış qadınla evlənən də zina edir. **33** Yenə qədim zamanlarda adamlara “Yalandan and içmə, amma andları Rəbbin önünde yerinə yetir” deyildiyini eşitmisiniz. **34** Mənsə sizə deyirəm ki, heç and içmə, nə göye, çünki o, Allahın taxtidir; **35** nə yera, çünki yer Onun ayaqlarının altındaki kətildir; nə də Yeruşəlimə, çünki ora böyük Padşahın şəhəridir. **36** Başına da and içmə, çünki sən hətta bir dənə saçı belə, aq və ya qara edə bilməzsən. **37** Ancaq sözünüzde “bəli”niz bəli, “xeyr”iniz xeyr olsun. Bundan qalanı şər olandandır. **38** “Göz əvəzinən göz, diş əvəzinən diş” deyildiyini eşitmisiniz. **39** Mənsə sizə deyirəm ki, pis adama qarşı durma. Əksinə, sağ üzünlə sillə vurana o birini də çevir. **40** Sən məhkəməyə verib köynəyini götürmək istəyənə üst paltarını da ver. **41** Kim səni min addım yol getməyə məcbur edirsə, sən onunla iki min addım yol get. **42** Səndən bir şey diləyənə ver, səndən borc istəyəni geri qaytarma. **43** “Qonşunu sev və düşmənинə nifrət et” deyildiyini eşitmisiniz. **44** Mənsə sizə deyirəm ki, düşmənlərinizi sevin, sizi təqib edənlər üçün dua edin. **45** Belə ki siz göylərdə olan Atanızın övladları

olاسınız, Çünkü O, günəşini həm pislərin, həm yaxşılara üzərinə doğurur, yağışını da həm salehlərin, həm də saleh olmayanların üzərinə yağıdır. **46** Əgər sizi sevənləri sevirsinizsə, nə mükafatınız olacaq? Vergiyanlar da belə etmirmi? **47** Əgər yalnız qardaşlarını salamlayırsınızsa, başqalarından artıq nə etmiş olursunuz? Bütçərəstələr də belə etmirmi? **48** Ona görə də Səmavi Atanız kamil olduğu kimi siz də kamil olun.

6 Ehtiyatlı olun, siz saleh iş görəndə bunu insanların öündə, onlara göstərmək üçün etməyin. Yoxsa göylərdə olan Atanızdan mükafat almazsınız. **2** Ona görə də sədəqə verdiyin zaman öündə şeypur səsi ilə car çəkmə. Çünkü adamlar onları izzətləndirsin deyə ikiüzlülər sinaqoqlarda və küçələrdə belə edirlər. Sizə doğrusunu deyirəm: onlar mükafatlarını alıblar. **3** Amma sən sədəqə verdiyin zaman sol əlin sağ əlinin nə etdiyini bilməsin. **4** Belə ki verdiyin sədəqə gizli qalsın. Gizlində olanı görən Atan səni mükafatlaşdıracaq. **5** Dua etdiyiniz zaman da ikiüzlülər kimi olmayın. Çünkü belələri adamlar onları görən deyə sinaqoqlarda və küçə tinlərində durub dua etməyi sevirlər. Sizə doğrusunu deyirəm: onlar mükafatlarını alıblar. **6** Amma sən dua etdiyin zaman öz otağına gir və qapını örtüb gizlində olan Atana dua et. Gizlində olanı görən Atan səni mükafatlaşdıracaq. **7** Dua edəndə bütçərəstələr kimi boşboğazlıq etməyin. Çünkü onlara düşünür ki, çox söz söyleməklə eşidiləcəklər. **8** Siz onlara bənzəməyin! Çünkü Atanız nələrə ehtiyacınız olduğunu siz Ondan diləməzdən əvvəl bilir. **9** Buna görə siz belə dua edin: “Göylərdə olan Atamız, Adın müqəddəs tutulsun, **10** Padşahlığın gəlsin, Göydə olduğu kimi Yerdə də Sənin iradən olsun. **11** Gündəlik çörəyimizi biza bu gün ver. **12** Bizi borclu olanları bağışladığımız kimi Bizim borclarımızı da bağışla. **13** Bizi sinağa çəkmə, Lakin bizi şər olandan xilas et. Çünkü padşahlıq, qüdrət və izzət əbədi olaraq Sənindir. Amin”. **14** Əgər başqa insanların təqsirlərini bağışlaşanız, Səmavi Atanız da sizi bağışlayar. **15** Amma siz başqa insanların bağışlamasınız, Atanız da sizin təqsirlərinizi bağışlamaz. **16** Oruc tutduğunuz zaman ikiüzlülər kimi qışqabaqlı gəzməyin. Onlar oruc tutduqlarını insanlara göstərmək üçün üzvlərini tutqun hala salırlar. Sizə doğrusunu deyirəm: onlar mükafatlarını alıblar. **17** Amma sən oruc tutanda başına yağ çək və üzünü yu. **18** Belə ki insanlara deyil, gizlində olan Atana oruclu görünəsən. Gizlində olanı görən Atan səni mükafatlaşdıracaq. **19** Yer üzündə özünüzə xəzinələr yığmayıñ. Orada güvə və pas onları məhv edər ya da oğrular girib oğurlayar. **20** Bunun yerinə özünüzə göydə xəzinələr yığın. Orada nə güvə, nə pas onları məhv edər, nə də oğrular girib oğurlayar. **21** Çünkü xəzinən haradadırısa, ürəyin də orada olacaq. **22** Bədənin çırığı gözdür. Əgər gözün sağlam olarsa, bütün bədənin də nurlu olacaq. **23** Yox, əgər gözün zəif görərsə, bütün bədənin qaranlıq olacaq. Əgər səndəki “nur” qaranlıqdırsa, zülmət nə qədər böyükdür! **24** Heç kim iki ağaya qulluq edə bilməz. Çünkü ya birinə nifrət edib o birisini sevəcək ya da

birinə bağlı qalıb o birisinə xor baxacaq. Siz həm Allaha, həm də sərvətə qulluq edə bilməzsiniz. **25** Buna görə sizə deyirəm: “Nə yeyəcəyik?” və ya “Nə içəcəyik?” deyə canınız üçün, “Nə geyinəcəyik?” deyə bədəniniz üçün qayğı çəkməyin. Can yeməkdən, bədən isə geyinməkdən daha vacib deyilmə! **26** Göydə uçan quşlara baxın: onlar nə əkir, nə biçir, nə də anbarlarda saxlayır. Amma Səmavi Atanız onları yedizdirir. Siz onlardan daha qiyəmtli deyilsinizmi? **27** Hansı biriniz qayğı çəkməklə ömrünü bir anlıq belə, uzada bilər? **28** Nəyə görə geyim üçün qayğı çəkirsiniz? Görün çöl zanbaqları necə böyükür: onlar nə zəhmət çəkir, nə də ip əyirir. **29** Lakin sizə bunu deyirəm ki, bütün cah-calalı içində olan Süleyman belə, bunlardan biri kimi geyinməmişdi. **30** Ey imanı az olanlar, bu gün olub sabah ocağa atılan çöl otunu Allah belə geyindirirsə, siz geyindirəcəyi daha da yəqin deyilmə! **31** Beləliklə, “Nə yeyəcəyik?”, “Nə içəcəyik?” və ya “Nə geyəcəyik?” deyə qayğı çəkməyin. **32** Çünkü bütərəstlər bütün bu şəyləri axtarırlar. Doğrudan da, Səmavi Atanız bütün bunlara ehtiyacınız olduğunu bilir. **33** Ona görə də siz əvvəlcə Allahın Padşahlığını və Onun salehliyini axtarın. Onda bunların hamısı sizə əlavə olaraq veriləcək. **34** Beləliklə, sabahın qayığını çəkməyin. Çünkü sabahki gün özü üçün qayğı çəkəcək. Hər günün öz yamanlığı kifayətdir!

7 Mühakimə etməyin ki, siz də mühakimə olunmayasınız. **2** Çünkü hansı hökmə mühakimə etsəniz, onunla da mühakimə olunacaqsınız. Siz hansı ölçü ilə ölüsəniz, sizin üçün də eyni ölçü ilə ölçüləcək. **3** Sən nə üçün qardaşının gözündə çöpü görürsən, amma öz gözündəki tiri seçmirsən? **4** Öz gözündə tir ola-ola qardaşına necə deyə bilərsən: “Qoy gözündəki çöpü çıxarım!” **5** Ey ikiüzlü, əvvəlcə öz gözündən tiri çıxar, onda aydın görərsən ki, qardaşının gözündəki çöpü necə çıxarmaq olar. **6** Müqəddəs olanı itlərə verməyin və mirvarilərinizi donuzlara atmayın; yoxsa bunları ayaqları ilə təpədalayarlar və dönüb sizi parçalayalar. **7** Diləyin, sizə veriləcək, axtarın, tapacaqsınız, qapını döyün və siza açılaçaq. **8** Çünkü hər diləyən alar, axtaran tapar, qapı döyənə açılar. **9** Aranızdan kimsə oğlu ondan çörək diləsa, ona dəs verəmi? **10** Ya da balıq diləsa, ona ilan verəmi? **11** Beləliklə, siz pis olduğunuz halda öz övladlarınıza yaxşı hədiyyələr verməyi bilirsinizsə, göylərdən olan Atanızın Ondan diləyənlərə gözəl hədiyyələr verəcəyi nə qədər yəqindir! **12** İnsanların sizinlə necə rəftar etməsini istayırsınızsə, siz də onlara elə rəftar edin. Çünkü Qanun və Peyğəmbərlərin söylədiyi də elə budur. **13** Dar qapıdan girin. Çünkü həlaka aparan qapı geniş və yolu erlidir. Bu qapıdan girənlər çıxdur. **14** Amma həyata aparan qapı dar və yolu ensizdir, onu tapanlar azdır. **15** Yalançı peyğəmbərlərdən özünüüzü gözləyin! Onlar yanınıza quzu cildində gələrlər, amma daxilən yirtici qurddurlar. **16** Onları bəhralərindən taniyacaqsınız. Qaratikandan üzüm yaxud qanqaldan

əncir yiğiləmi? **17** Beləcə də hər yaxşı ağac yaxşı bəhərə, pis ağac isə pis bəhərə verər. **18** Yaxşı ağac pis bəhərə verə bilməz, pis ağac da yaxşı bəhərə verə bilməz. **19** Yaxşı bəhərə verməyən hər ağac kasılər və oda atılar. **20** Beləliklə, yalançı peyğəmbərləri bəhralərindən taniyacaqsınız. **21** Mənə “ya Rəbb, ya Rəbb” deyən hər kəs Səmavi Padşahlığı girməyəcək; lakin göylərdə olan Atamın iradəsini yerinə yetirən oraya girəcək. **22** O gün bir çoxları Mənə deyəcək: “Ya Rəbb, ya Rəbb, biz Sənin adınıla peyğəmbərlik etmirdikmi? Sənin adınıla cılnları qovmurduqmu? Sənin adınıla bir çox möcüzələr yaratmırıqmı?” **23** Onda Mən onlara bəyan edəcəyəm: “Ey qanunsuzluq edənlər, Mən sizə heç vaxt tanımamışam, Məndən uzaq olun!” **24** Beləliklə, bu sözlərimi eşidib onlara əməl edən hər kəs isə öz evini qaya üzərində quran ağıllı adama bənzəyir. **25** Yağış yağar, sellər gələr, yellər əsər və o evə hücum edər. Amma ev uçmaz, çünkü təməli qaya üzərində qurulub. **26** Bu sözlərimi eşidib onlara əməl etməyən hər kəs isə öz evini qum üzərində tikən ağılsız adama bənzəyir. **27** Yağış yağar, sellər gələr, yellər əsər və o evə hücum edər. Ev uçar və onun yixiləsi bir müsibət olar». **28** İsa bu sözləri bitirəndə xalq Onun təliminə təəccübləndi, **29** çünkü onlara öz ilahiyyatçıları kimi deyil, səlahiyyət sahibi kimi təlim öyrədirdi.

8 İsa dağdan endiyi zaman böyük bir izdiham Onun ardañca getdi. **2** Bu zaman cütəamlı bir adam yaxınlaşır «ya Rəbb, əgər istəsən, məni pak edə bilərsən» deyərək Ona səcdə qıldı. **3** İsa əlini uzadıb ona toxundu və dedi: «İstəyirəm, pak ol!» Dərhal bu adam cütəmdən pak oldu. **4** İsa ona dedi: «Bax heç kəsə bir söz demə, amma get, özünü kahinə göstər. Hər kəsə şəhadət olsun deyə Musanın buyurduğu təqdimi apar». **5** İsa Kefernahuma girərkən bir yüzbaşı Ona yaxınlaşır yalvardı: **6** «Ya Rəbb, xidmətçim iflic olub evdə yatır, çox iztirab çəkir!». **7** İsa ona dedi: «Mən gəlib ona şəfa verəcəyəm». **8** Yüzbaşı cavab verərək dedi: «Ya Rəbb, mən layiq deyiləm ki, Sən mənim evimə gırəsən. Ancaq bir söz söylə, onda xidmətçim sağalacaq». **9** Çünkü mən də tabeçilik altında olan bir adamam, mənim də tabeçiliyimdə əsgərlər var. Birinə “Get!” deyirəm, o gedir, digərinə isə “Gel!” deyirəm, o da gəlir. Quluma “Bunu et!” deyirəm, o da edir». **10** Bunu eşidən İsa heyrət etdi. O ardañca gələn xalqa dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: İsraildə heç kimdə belə böyük iman görmədim. **11** Sizə deyirəm ki, şərqdən və qərbdən bir çoxu gələcək və Səmavi Padşahlıqda İbrahimlə, İshaqla və Yaqubla bir süfrəyə oturacaq. **12** Amma bu padşahlığın əsl övladları isə qaranlıq çöle atılacaq. Orada aqllaşma və diş qıçırtsı olacaq». **13** Sonra İsa yüzbaşıya dedi: «Get, qoy sənin imanına görə olsun». Yüzbaşının xidmətçisi də o saat sağıldı. **14** İsa Peterin evinə gəldi. Onun qayınanının qızdırma içinde yatdığını gördü. **15** İsa onun əlinə toxundu və qadının qızdırması düşdü. Qadın qalxıb İsaya xidmət etməyə başladı. **16**

Axşam olduqda isə cinə tutulmuş bir çox adamı İsanın yanına gətirdilər. O, sözlə ruhları çıxartdı və xəstələrin hamisəna şəfa verdi. **17** Bu, Yeşaya peyğəmbər vasitəsilə söylənən bu sözlər yerinə yetsin deyə baş verdi: «Bizim xəstəliklərimizi O çəkdi, Naxoşluqlarımızı Öz üzərinə götürdü». **18** İsa ətrafında izdihamı gördükdə əmr verdi ki, o biri sahilə keçsin. **19** Bu zaman bir ilahiyyatçı Ona yaxınlaşış dedi: «Müəllim! Sən hara getsən, Sənin ardınca gedəcəyəm». **20** İsa ona dedi: «Tülkülərin də yuvası, göydə uçan quşların da yuvası var. Amma Başər Oğlunun başını qoymağa belə, yeri yoxdur». **21** Şagirdlərindən bir başqası İsaya dedi: «Ya Rəbb, mənə icazə ver, əvvəlcə gedim, atamı dəfn edim». **22** İsa ona dedi: «Ardımcı gol. Qoy ölürlər öz ölürlərini dəfn etsin». **23** İsa qayıga mindiyi zaman şagirdləri də Onun ardınca getdi. **24** Göldə elə böyük tufan qopdu ki, qayıq dalğalarla örtüldü. Amma İsa yatrırdı. **25** Şagirdlər yaxınlaşış İsanı oyadaraq dedilər: «Ya Rəbb, bizi xilas et, biz hələk olur౻q!» **26** İsa onlara «Ey imanı az olanlar, niyə qorxursunuz?» dedi. Sonra durub küləklərə və gölə qadağan etdi, onda dərin süktük çökdü. **27** Onlar heyrət içində qalib dedilər: «Bu necə bir Adamdır ki, küləklər də, göl də Ona itaət edir?» **28** İsa o biri sahilda yerləşən Qadaralıların diyarına gəldiyi zaman qəbir mağaralarından çıxan cinə tutulmuş iki nəfər Onunla qarşılaşdı. Onlar elə təhlükəli idi ki, heç kim o yoldan keçə bilmirdi. **29** Budur, onlar bağirdılar: «Ey Allahın Oğlu, bizdən nə istayırsən? Buraya vaxtından əvvəl biza iztirab verməyəmi gəlmisən?» **30** Onlardan uzaqda böyük bir donuz sürüsü otlayırdı. **31** Cinlər İsaya yalvardılar: «Bizi qovacaqsansa, bu donuz sürüsüնə göndər!» **32** İsa onlara «Gedin!» dedi. Cinlər də adamlardan çıxıb donuzların içində girdi. Beləliklə, bütün sürüň uçurumdan aşağı, gölə atılıb suda boğuldı. **33** Donuz otaranları isə qaçdlar, şəhərə galib hər şeyi və cinə tutulmuş adamların başına gələn əhvalatı xəbər verdilər. **34** Bundan sonra bütün şəhər əhalisi İsanı qarşılamağa çıxdı. İsanı görəndə Ona yalvardılar ki, onların bölgəsindən çıxsın.

9 İsa qayıga minərək gölü keçdi və Öz şəhərinə gəldi. **2** Onun yanına yataqda yatan bir iflic adamı gətirdilər. İsa onların imanını görəndə iflic olan adama dedi: «Cəsarətli ol, oğlum, günahların bağışlandı». **3** Onda bəzi ilahiyyatçılar öz-özünə dedilər: «Bu Adam küfr danışır». **4** Onların nə düşündüklərini görərək İsa dedi: «Niyə ürəyinizdə pis şəyər fikirləşirsiniz? **5** Bax hənsi daha asandır? "Günahların bağışlandı" deməkmi, yoxsa "Qalx, yeri!" demək? **6** Lakin siz bilin ki, Başər Oğlunun yer üzündə günahları bağışlamaq salahiyyəti var» və onda iflicə dedi: «Qalx, yatağını götür və evinə get!» **7** Xəstə qalxıb evinə getdi. **8** Xalq bunu gördükdə qorxdu və insanlara bu cür səlahiyyət verən Allahı izzətləndirdi. **9** İsa oradan keçəndə vergi yiğilan yerdə oturan Matta adlı bir adamı görüb ona dedi: «Ardımcı gol». O da durub İsanın ardınca getdi. **10** İsa evda süfrəyə oturanda bir çox vergiyiganlarla günahkarlar galib Onunla və şagirdləri ilə birgə oturdular. **11** Fariseylər bunu

gördükdə Onun şagirdlərinə dedilər: «Niyə Müəlliminiz vergiyiganlar və günahkarlarla birgə yemək yeyir?» **12** Amma İsa bunu eşidəndə dedi: «Şağamların deyil, xəstələrin həkimə ehtiyacı var. **13** Gedin və "Mən qurban deyil, mərhəmət istəyirəm" sözünün mənasını öyrənin. Çünkü Mən salehləri deyil, günahkarları çağırmaq üçün golmişəm». **14** O zaman Yəhyanın şagirdləri İsanın yanına galib dedilər: «Nə üçün biz və fariseylər çox oruc tuturuq, amma Sənin şagirdlərin oruc tutmur?» **15** İsa onlara cavab verdi: «Bəy yanlarında olanda sağdışı və soldışı yas tuta bilərmi? Lakin bəyin onların arasından aparılacağı günlər gələcək və o zaman oruc tutacaqlar. **16** Heç kim köhnə paltara təzə parçadan yamaq vurmaz. Çünkü təzə yamaq köhnə paltardan qopar və yırtıq daha pis olar. **17** Eləcə də təzə şərabı köhnə tuluqlara doldurmazlar. Yoxsa tuluqlar partlayar, şərab tökürlər, tuluqlar da zay olar. Təzə şərab təzə tuluqlara doldurular; onda hər ikisi qorunur». **18** Bu şeyləri onlara söyləyərkən bir rəis gəldi və Ona səcdə qılaraq dedi: «Qızım indi ölüür, amma gəlib elini onun üstüne qoysan, yaşayacaq». **19** İsa qalxıb şagirdləri ilə onun ardınca getdi. **20** Həmin vaxt on iki il qanaxma xəstəliyinə tutulan bir qadın İsanın arxasından galib Onun paltalarının ətəyinə toxundu. **21** Çünkü öz-özünə deyirdi: «Heç olmasa paltarına toxunsam, sağalaram». **22** İsa da döñüb onu görərək dedi: «Cəsarətli ol, qızım, imanın səni xilas etdi». Qadın o saat sağaldı. **23** İsa rəisin evinə gələndə tütək çalanları və qarışılıqlı salan izdihamı gördü **24** və dedi: «Çəkilin buradan, çünkü qız ölməyib, sadəcə olaraq yatıb». Onlar İsaya güldülər. **25** Amma camaat çöla çıxarılanda İsa içəri girdi və qızın əlinindən tutdu; qız da ayağa qalxdı. **26** Bu xəbər o torpağın hər tərəfinə yayıldı. **27** İsa oradan keçərkən iki kor adam Onun ardınca gələrək qışqırırdı: «Ey Davud Oğlu! Bizi rəhəm elə!» **28** Evin girdikdə korlar Onun yanına gəldilər. İsa onlara dedi: «Bunu etməyə qadir olduğuma inanırsınız mı?» Kor adamlar Ona dedilər: «Bəli, ya Rəbb». **29** O zaman İsa onların gözlərinə toxunaraq dedi: «Sizə imanınızğa görə olsun». **30** Onların gözləri açıldı. İsa «baxın heç kim bu barədə bilməsin» deyə onlara ciddi tapşırı. **31** Onlar İsa çıxıb Onun haqqındaki xəbəri o torpağın hər tərəfinə yayıldılar. **32** Onlar çıxarkən cinə tutulmuş lal bir adamı İsanın yanına gətirdilər. **33** Cin qovulandan sonra lal danışmağa başladı. Xalq heyrətlənərək dedi: «İsraildə heç vaxt belə bir şey baş verməmişdi». **34** Lakin fariseylər deyirdilər: «O, cinlərin başçısının gücü ilə cinləri qovur». **35** İsa bütün şəhər və kəndləri gəzib-dolaşaraq onların sınaqoqlarında təlim öyrədir, Səmavi Padşahlığın Müjdəsini vəz edir, hər cür xəstəliyə və hər cür naxoşluğa şəfa verirdi. **36** Lakin izdihamı görəndə İsanın onlara rəhmi gəldi, çünkü çobansız qoynular kimi taqətsiz və çarəsiz idilər. **37** O zaman İsa şagirdlərinə dedi: «Məhsul çıxdur, işçilərsə azdır. **38** Buna görə də məhsulun Sahibinə yalvarın ki, Öz məhsulunu yiğməq üçün işçilər göndərsin».

10 İsa On İki şagirdini yanına çağırıp onlara natəmiz ruhlar üzərində səlahiyyət verdi ki, bunları qovsunlar, hər cür xəstəliyə və hər cür naxoşluğa şəfa versinlər. **2** Bu On İki həvarinin adları belədir: birincisi Peter adlanan Şimon və onun qardaşı Andrey, Zavday oğlu Yaqub və qardaşı Yəhya, **3** Filip və Bartalmay, Tomas və vergiyigan Matta, Halfay oğlu Yaqub və Tadday, **4** Kənançı Şimon və İsaya xəyanət edən Yəhuda İskaryot. **5** İsa həmin on iki nəfəri belə əmrlə göndərdi: «Başqa millətlərin arasına getməyin və Samariyalıların heç bir şəhərinə girməyin, **6** amma İsrail xalqının itmiş qoyunlarının yanına gedin. **7** Getdiyiniz yerlərdə “Səmavi Padşahlıq yaxınlaşıb” deyə vəz edin. **8** Xəstələrə şəfa verin, ölürləri dirildin, cüzamlıları pak edin, cılneri çıxarıın. Müftə aldınız, müftə verin. **9** Qurşağıınızda nə qızıl, nə gümüş, nə də mis götürün. **10** Yol üçün nə torba, nə iki köynək, nə çariq, nə də əsa götürün. Çünkü işçi öz azuqəsinə layiqdir. **11** Hansı şəhərə ya kəndə girsəniz, orada ləyqətli kimdirən, axtarın və yola çıxanacan onun evində qalın. **12** O evə girərkən ev sakınlarını salamlayın. **13** Əgər ev layiqdirən, əmin-amallığınız onun üzərinə gəlsin; layiq deyilsə, əmin-amallığınız özünüze qayıtsın. **14** Kim sizi qəbul etməyib sözlerinizi dinləməzsə, o evdən və ya şəhərdən çıxarkən ayaqlarınızın tozunu çırpin. **15** Sizə doğrusunu deyirəm: qiyamət günü Sodom və Homorra diyarının həli o şəhərin halından daha asan olacaq. **16** Budur, sizi qurdular arasına quzular kimi göndərərəm. Ona görə də ilan kimi müdrik və göyərçin kimi məsum olun. **17** İnsanlardan özünüzü gözləyin. Çünkü onlar sizi məhkəmələrə çəkəcək, sınaqqlarında qamçılayacaqlar. **18** Onlara və millətlərə şəhadət etmək üçün siz Mənə görə valilərin və padşahların qarşısına aparılaçaqsınız. **19** Onlar sizi təslim edəndə necə və ya nə deyacəyiniz barədə qayğı çəkməyin. Nə deyacəyiniz həmin vaxt sizə bildiriləcək, **20** çünki danişan siz yox, sizdə danişan Atanızın Ruhudur. **21** Qardaş qardaşı, ata övladını ölümə təslim edəcək. Övladlar ata-anasına qarşı çıxıb onları edam etdirəcək. **22** Mənim adıma görə hamisizə nifrat edəcək. Amma axıracan dözen xilas olacaq. **23** Sizi bir şəhərdə təqib edəndə başqasına qaçın. Çünkü sizə doğrusunu deyirəm: siz İsrail şəhərlərini dolasıb-qurtarmamış Başər Oğlu gələcək. **24** Şagird müəllimindən, qul da ağasından üstün deyil. **25** Şagirdin öz müəllimi, qulun isə öz ağası kimi olması ona kifayətdir. Əgər ev sahibinə Baal-Zevl dedilərsə, onun ailə üzvlərinə bundan nə qədər artıq deyəcəklər! **26** Beləliklə, onlardan qorxmayın. Çünkü elə örtülü bir şey yoxdur ki, aşkara çıxmayacaq və elə gizli bir şey yoxdur ki, biliinməyəcək. **27** Sizə qaranlıqda dediklərimi gün işığında söyləyin və qulağımıza piçildənəni damlardan bəyan edin. **28** Bədəni öldürüb canı öldürə bilməyənlərdən qorxmayın. Həm canı, həm bədəni cəhənnəmdə məhv edə bilən Allahdan qorxun. (Geenna g1067) **29** İki sərçə bir qara pula satılmır mı? Onlardan biri belə, Atanızın izni olmadan yerə düşməz. **30** Sizin başınızdakı saçlar belə, sayılıb.

31 Ona görə də qorxmayın, siz saysız-hesabsız sərçədən daha dəyərlisiniz. **32** İnsanlar qarşısında Məni iqrar edən hər kəsi Mən də göylərdə olan Atamın qarşısında iqrar edəcəyəm. **33** Amma kim insanlar qarşısında Məni inkar etsə, Mən də onu göylərdə olan Atamın qarşısında inkar edəcəyəm. **34** Düşünməyin ki, yer üzünə sülh gətirməyə golmişəm. Mən sülh deyil, qılınc gətirməyə golmişəm. **35** Çünkü Mən oğulu atasından, qızı anasından, gəlini də qayınanından ayırmaga gəlmışəm. **36** “İnsanın düşməni öz ev əhlə olacaq”. **37** Atasını ya anasını Məndən artıq sevən kəs Mənə layiq deyil. Oğlunu ya qızını Məndən artıq sevən də Mənə layiq deyil. **38** Çarmiximi götürməyib ardımcı gələn kəs də Mənə layiq deyil. **39** Canını qoruyan kəs onu itirəcək, Mənim uğrunda canımı itirənsə onu qoruyacaq. **40** Sizi qəbul edən kəs Məni qəbul edər. Məni qəbul edən də Məni Gəndərəni qəbul edər. **41** Peyğəmbəri peyğəmbər olduğu üçün qəbul edən kəs peyğəmbərə layiq bir mükafat alacaq. Salehi saleh olduğu üçün qəbul edən də salehə layiq bir mükafat alacaq. **42** Kim bu kiçiklərdən birinə şagird olduğu üçün hətta bir kasa soyuq su içirdərsə, sizə doğrusunu deyirəm: mükafatsız qalmayacaq».

11 İsa On İki şagirdinə nəsihət verib qurtarandan sonra öyrədərək vəz etmək üçün onların şəhərlərinə getdi. **2** Yəhya isə Məsihin işlərini zindanda eşidərək öz şagirdlərini göndərib **3** Ondan soruşdu: «Gəlməli Olan Sənsənmi, yoxsa başqasını gözləyək?» **4** İsa onlara belə cavab verdi: «Gedin, eşidib gördüklerinizi Yəhyaya bildirin: **5** korlar görür, aksaqlar yerişir, cüzamlılar pak olur, karlar eşidir, ölürlər dirilir və yoxsullara Müjdə yayılır. **6** Kim Mənə görə bürdəməsə, nə bəxtiyardır!» **7** Onlar gedərkən İsa camaata Yəhya haqqında danışmağa başladı: «Çöлə nəyə baxmağa getmişdiniz? Küləyin sarsıtdığı qamışamı? **8** Bəs onda nəyə baxmağa getmişdiniz? Nəfis toxunmuş paltar geymiş bir adamamı? Amma nəfis toxunmuş paltar geyənlər padşahların saraylarında qalır. **9** Bəs onda nəyə baxmağa getmişdiniz? Bir peyğəmbərəmi? Bəli, sizə deyirəm, hətta peyğəmbərdən də üstün birinə. **10** Bu o adamdır ki, onun haqqında yazılıb: “Budur, Sənin öndənə Öz elçimi göndərirməm, O Sənin qabağında yolumu hazırlayacaq”. **11** Sizə doğrusunu deyirəm: qadından doğulanlar arasında Vəftizçi Yəhyadan daha üstün olan meydana çıxmayıb. Amma Səmavi Padşahlıqda ən kiçik olan ondan üstündür. **12** Vəftizçi Yəhyanın günlərindən indiyə qədər Səmavi Padşahlıq zorla alınır və zor işlədənlər onu ələ keçirir. **13** Çünkü bütün Peyğəmbərlər və Qanun Yəhyaya qədər peyğəmbərlik etdi. **14** Əgər onu qəbul etmək istəyirsinizsə, gəlməli olan ilyas odur. **15** Qulağı olan eşitsin! **16** Bəs bu nəsli nəyə bənzədim? O, bazar meydانlarında oturan və “Biz sizə tütek caldıq, sizsə oynamadınız. Biz mərsiyələr oxuduq, sizsə matəm tutmadınız” deyib başqalarını səsləyən uşaqlara bənzəyir. **18** Çünkü Yəhya gəldikdə nə çörək yeyir, nə şərab içirdi və onlar deyirlər: “O, cinə tutulmuşdur”.

19 Bəşər Oğlu gəldikdə yeyib-içdi və onlar deyirlər: «Bu qarınqulu və əyyaş adama baxın! Vergiyığnlara və günahkarlara dost oldu!» Amma hikmət öz əmalləri ilə təsdiq olunur». **20** Onda İsa bir çox möcüzələr göstərdiyi şəhərləri tövbə etmədikləri üçün məzəmmət etməyə başladı. **21** «Vay halına, ey Korazin! Vay halına, ey Bet-Sayda! Sizdə baş vermiş möcüzələr Sur və Sidonda olsayıdı, onlar çoxdan çul geyinib külün üstündə oturaraq tövbə edərdilər. **22** Amma sizə deyirəm: qiyamət günü Sur və Sidonun həli sizinkindən daha asan olacaq. **23** Sən, ey Kefernahum, göyə qədər ucalacaqsanmı? Ölürlər diyarına qədər enəcəksən. Çünkü səndə baş vermiş möcüzələr Sodomda olsayıdı, o bu günə qədər durardı. (Hadəs g86) **24** Ancaq Mən sizə deyirəm: qiyamət günü Sodom diyarının həli səninkindən daha asan olacaq». **25** O vaxt İsa davam edərək dedi: «Ey yerin-göyün Sahibi olan Ata! Səndən raziyam ki, bu şeyləri müdrik və dərrakəli adamlardan gizlədib körpələrə agah etdin. **26** Bəli, Ata! Çünkü bu Sənin xoş niyyətin idi. **27** Atam tərəfindən hər şey Mənim ixtiyarına verildi. Oğulu Atadan başqa heç kəs tanımaz. Atanı da Oğuldan və Oğulun agah etmək istədiyi şəxsden başqa heç kəs tanımaz. **28** Ey bütün yorğunlar və yükləri ağır olanlar, Mənim yanımı gəlin, Mən sizə rahatlıq verərəm. **29** Mənim boyunduruğumu üzərinə götürün və Məndən öyrənin. Çünkü Mən həlim və qəlbən itaətkaram. Bununla canınıza rahatlıq taparsınız. **30** Çünkü Mənim boyunduruğum rahat və yüküm yüngüldür».

12 O vaxtlar İsa bir Şənbə günü taxil zəmiləri arasından keçirdi. Şagirdləri ac idи və sünbülləri qırıb yeməyə başladılar. **2** Fariseylər bunu görüb Ona dedilər: «Budur, şagirdlərin Şənbə günü qadağan olunan işləri görürler». **3** İsa onlara dedi: «Davud və yanındakılar ac olanda nə etdiklərini oxumamışınız? **4** Allahın evinə girdi; ona və yanındakılara deyil, yalnız kahinlərə yeməyə icaza verilən təqdis çörəklərini yedilər. **5** Eləcə də Qanunda oxumamışınız ki, kahinlər məbəddə Şənbəni pozurlar, lakin təqsizsiz sayılırlar? **6** Amma sizə deyirəm ki, məbəddən daha üstün Olan buradadır. **7** Əgər siz “Mən qurban deyil, mərhəmət istəyirəm” sözünüñ mənasını bilsəydiniz, təqsizləri məhkum etməzdiniz. **8** Ona görə ki Bəşər Oğlu Şənbə günüñün Sahibidir». **9** İsa oradan ayrılib onların sinaqoquna girdi. **10** Budur, orada əli qurumuş bir adam var idi. Bəzi adamlar ısanı ittiham etmək məqsədi ilə «Şənbə günü şəfa verməyə icazə varmı?» deyə soruştular. **11** İsa onlara belə cavab verdi: «Hansınızın bir qoyunu olarsa və qoyun Şənbə günü çuxura düşərsə, onu tutub çıxartmaz? **12** İnsan qoyundan nə qədər dəyərlidir! Beləliklə, Şənbə günü xeyirxah iş görməyə icaza var». **13** Sonra İsa adama dedi: «Əlini uzat!» O, əlini uzatdı və əli əvvalki halına qayıdır o biri əli kimi sağlam oldu. **14** Fariseylər çıxıb ısanı necə məhv etmək baradə məsləhətləşdilər. **15** İsa bunu bilib oradan uzaqlaşdı. Böyük bir izdiham Onun ardınca getdi və İsa onların hamisəna şəfa verdi. **16** Amma onlara

qadağan etdi ki, Onun kim olduğunu deməsinlər. **17** Bu, Yeşaya peyğəmbər vasitəsilə söylənən həmin söz yerinə yetsin deyə baş verdi: **18** «Budur, Mənim seçdiyim Qulum! Mənə sevimiildir, könlüküm Ondan razıdır. Mən Öz Ruhumu Onun üzərinə qoyacağam. O, millətlərə ədalət elan edəcək. **19** O nə mübahisə, nə də fəryad edəcək. Küçələrdə heç kim Onun səsini eşitməyəcək. **20** Ədaləti zəfərə çatdırana qədər əzilmiş qamışı qırmayacaq, Tüstünlənən piltəni söndürməyəcək. **21** Millətlər Onun adına ümidi bağlayacaq». **22** Ondan sonra ısanın yanına cinə tutulmuş kor və lal bir adamı gətirdilər. İsa ona şəfa verdi. Beləcə o danişmağa və görməyə başladı. **23** Bütün xalq «Bu, Davudun Oğlu deyilmidi?» deyə mat qaldı. **24** Lakin fariseylər bunu eşitdikdə dedilər: «Bu Adam ancaq cinlərin başçısı Baal-Zevulun gücü ilə cinləri qovur». **25** Fariseylərin nə düşündüklərini bilən İsa onlara dedi: «Öz daxilindən bölünmüş hər padşahlıq viran qalar və öz daxilindən bölünmüş hər şəhər yaxud ev davam gətirməz. **26** Əgər Şeytan Şeytani qovarsa, özü daxilindən bölünmüş olur. Bu vəziyyətdə onun padşahlığı necə davam gətirər? **27** Əgər Mən cinləri Baal-Zevulun gücü ilə qovuramsa, bəs sizin adamlarınız kimin gücü ilə qovur? Buna görə də onlar sizin hakimləriniz olacaq. **28** Lakin Mən cinləri Allahın Ruhu ilə qovuramsa, deməli, Allahın Padşahlığı üzərinə gəlib. **29** Bir kimşə güclü adəmin evinə girib əvvəlca onun əl-qolunu bağlamadan onun malını necə qarət edə bilər? Gərək o adəmin əvvəlcə əl-qolunu bağlaşın, sonra evini qarət etsin. **30** Mənimlə olmayan Mən qarşıdır və Mənimlə yiğməyan dağıdır. **31** Buna görə sizə deyirəm: hər bir günah və hər bir kürfə insanlara bağışlanacaq; amma Ruha qarşı söz söyləyərsə, bağışlanacaq; **32** Kim Bəşər Oğluna qarşı söz söyləyərsə, bağışlanacaq; amma kim Müqəddəs Ruha qarşı söyləyərsə, nə bu dövrə bağışlanacaq, nə da galacək dövrə. (aİN g165) **33** Ya ağaca yaxşı, bəhrəsinə də yaxşı deyin yaxud ağaca pis, bəhrəsinə də pis deyin; çünkü ağac bəhrəsindən tanınır. **34** Ey gürzələr nəsliz, siz pis olduğunuz halda necə yaxşı şeylər söyləyə bilərsiniz? Çünkü ürək dolulüğündən ağız danişar. **35** Yaxşı adam yaxşılıq xəzinəsindən yaxşı şeylər çıxarı, pis adam isə pislik xəzinəsindən pis şeylər çıxarı. **36** Mən sizə deyirəm: insanlar səylədikləri hər boş söz üçün qiyamət günü hesab verəcəklər. **37** Çünkü öz sözlərinə görə haqq qazanacaqsan və öz sözlərinə görə məhkum olunacaqsan». **38** O zaman bəzi ilahiyatçılar və fariseylər İsaya dedilər: «Müəllim, Səndən bir əlamət görmək istəyirik». **39** İsa onlara belə cavab verdi: «Pis və vəfəsiz nəsil bir əlamət axtarır. Amma ona Yunus peyğəmbərin əlamətindən başqa heç bir əlamət verilməyəcək. **40** Çünkü Yunus üç gün-üç gecə nəhəng balığın qarnında necə qalmışdı, Bəşər Oğlu da üç gün-üç gecə yerin bağrında elə qalacaq. **41** Nineva xalqı qiyamət günündə bu nəsillə birgə qalxıb onu məhkum edəcək. Çünkü onlar Yunusun vəzinə görə tövbə etmişdilər. Budur, Yunusdan daha böyük Olan buradadır. **42** Cənub mələkəsi qiyamət günündə bu nəsillə birgə qalxıb onu məhkum

edəcək. Çünkü mələkə Süleymanın hikmətli sözlerini dinləmək üçün yer üzünün ucqarlarından gəlmişdi. Budur, Süleymandan daha böyük Olan buradadır. **43** Natəmiz ruh adamdan çıxdıqdan sonra quraq yerlərdə dolaşar, rahatlıq axtarar, lakin tapmaz. **44** O zaman deyər: «Çıxdığım evə dönüm». Evə qaydanda onu boş, süpürülmüş və səliqə-sahman içində görər. **45** Bu vaxt o gedib özündən daha betə yeddi başqa ruhu özü ilə götürür. Onlar da oraya girib məskunlaşar. Onda bu adamın axırı əvvəlkindən daha pis olar. Bu pis nəslin də başına belə iş gələcək». **46** İsa camaatla səhbət edəndə anası və qardaşları bayırda durub Onunla danışmaq istəyirdilər. **47** Bir nəfər İsaya dedi: «Budur, anan və qardaşların bayırda dayanıb Səninlə danışmaq istəyirlər». **48** Amma İsa bu sözü söyləyənə cavab verib dedi: «Mənim anam və qardaşlarım kimlərdir?» **49** Əlini şagirdlərinə doğru uzadaraq dedi: «Mənim anam və qardaşlarım bunlardır. **50** Çünkü kim göylərdə olan Atamın iradəsini yerinə yetirirsa, Mənim qardaşım, bacım və anam odur».

13 O gün İsa evdən çıxdı və gedib göl kənarında oturdu. **2** Yanına elə böyük izdiham toplaşdı ki, Özü bir qayığa minib oturdu və bütün izdiham sahildə durdu. **3** İsa onlara məsəllərlə bir çox şey öyrədərək dedi: «Bir əkinçi toxum səpməyə çıxdı. **4** Əsən zamanı toxumlardan bəzisi yol kənarına düşdü və quşlar gəlib onları dənlədi. **5** Bəzisi torpağı çox olmayan daş-kəsəkli yerlərə düşdü. Torpağı dərin olmadığına görə tez cürcərdi. **6** Lakin günəş doğanda qarsalandı və kökləri olmadığına görə qurudu. **7** Bəzisi tikanlar arasına düşdü. Tikanlar böyüyüb onları boğdu. **8** Başqlarları isə münbət torpağa düşdü. Bəzisi yüz, bəzisi altmış, bəzisi otuz qat səmərə verdi. **9** Qulağı olan eşitsin!» **10** Şagirdlər İsaya yaxınlaşıb dedilər: «Nə üçün onlara məsəllərlə danışırsan?» **11** O isə onlara belə cavab verdi: «Səməvî Padşahlığın sirlərini bilmə qabiliyyəti sizə verilmişdir, lakin onlara verilməmişdir. **12** Çünkü kimin varıdırsa, ona daha çox veriləcək və o, bolluq içində olacaq. Amma kimin yoxudursa, əlində olan da ondan alınacaq. **13** Mənim onlara məsəllərlə danışmağımın məqsədi budur ki, «gördükərə halda görməzlər, eşitdiklərə halda eşitməzlər və anlamazlar». **14** Yeşaya peyğəmbərin onlar üçün dediyi bu sözlər yerinə yetir: «Eşitdikcə eşidəcəksiniz, amma anlamayacaqsınız, Gördükcə görəcəksiniz, amma qanmayacaqsınız. **15** Çünkü bu xalqın ürəyi kütləşdi, Qulaqları ağır eşitdi, Gözlerini yumşular ki, Gözləri ilə görməsinlər, Qulaqları ilə eşitməsinlər, Ürəkləri ilə anlamsınlar Və Mənə səri dönməsinlər ki, Mən onlara şəfa verim». **16** Amma sizin gözleriniz nə bəxtiyardır, çünkü görür və qulaqlarınız nə bəxtiyardır, çünkü eşidir! **17** Siza doğrusunu deyirəm: bir çox peyğəmbərlər və saleh adamlar sizin gördüklerinizi görməyi arzuladılar, amma görmədilər, eşitdiklərinizi eşitməyi arzuladılar, amma eşitmədilər. **18** İndi əkinçi barədə məsəlin izahını dinişəyin: **19** kim Səməvî Padşahlıqla bağlı kəlamı eşidib anlamırsa,

şər olan gəlib onun ürəyində səpilmiş olanı oğurlayır. Yol kənarına səpilən toxum budur. **20** Daş-kəsəkli yerlərə səpilən isə kəlamı eşidir və dərhal sevinclə qəbul edir. **21** Lakin onda kök olmadığına görə dözümüz az olur, kəlama görə əziyyət və təqibə məruz qalan kimi yixılır. **22** Tikanlar arasına səpilən odur ki, kəlamı eşidir, lakin bu dövrün qayğıları və var-dövlətin aldadıcılığı kəlamı boğur və kəlam barsız olur. (aiən g165) **23** Münbit torpağa səpilənsə odur ki, kəlamı eşidir, anlayır və doğrudan da, səmərə – bəzisi yüz, bəzisi altmış, bəzisi otuz qat səmərə verir». **24** İsa onlara başqa bir məsəl də çəkdi: «Səməvî Padşahlıq tarlasına yaxşı toxum səpmiş bir adama bənzəyir. **25** Adamlar yatanda onun düşməni gəlib bugdaların arasına dəlicə səpib getdi. **26** Buğda böyüyüb bəhrə verəndə dəlicələr də göründü. **27** Ev sahibinin qulları gəlib ona belə dedilər: «Ağa, sən tarlana yaxşı toxum səpmədinmi? Bəs bu dəlicə haradan əmələ gəldi?» **28** O isə qullara dedi: “Bunu düşmən etmişdir”. Qullar da ona dedilər: “İstəyirsənmi gedib onları çıxaraq?” **29** O dedi: “Yox, çünkü dəlicələri çıxararkən onlara birgə buğdanı da qopararsınız. **30** Qoy biçinə qədər hər ikisi birlikdə böyüüsün. Biçin vaxtı mən biçinçilərə deyəcəyəm: «Əvvəlcə dəlicələri toplayın və yandırmaq üçün onlardan dərz bağlayın, buğdanı isə anbarlarına toplayın»». **31** İsa onlara başqa bir məsəl də danışaraq dedi: «Səməvî Padşahlıq bir adamin götürüb öz tarlasında səpdiyi xardal toxumuna bənzəyir. **32** Xardal toxumu bütün toxumların ən kiçiyi olsa da, böyüükdə bütün bostan bitkilərindən hündür, lap ağac boyda olur. Belə ki göydə uçan quşlar gəlib onun budaqlarında yuva qurur». **33** İsa onlara başqa bir məsəl də söylədi: «Səməvî Padşahlıq xəmir mayasına bənzəyir. Qadın onu götürüb üç kisə una qarışdırıb bütün xəmir acıyanadək saxlayır». **34** İsa bütün bu şeyləri xalqa məsəllərlə söyləyirdi və onlara məsəlsiz heç bir şey söyləməzdik, **35** peyğəmbər vasitəsilə söylənən bu söz yerinə yetsin: «Ağzımı məsəllərlə açacağam, Dünya yaranandan bəri Gizli qalan şeyləri bəyan edəcəyəm». **36** O zaman İsa xalqdan ayrılib evə girdi. Şagirdləri Onun yanına gəlib dedilər: «Tarladakı dəlicələr məsəlini bizi izah et». **37** Cavabında İsa dedi: «Yaxşı toxum səpən Bəşər Oğludur. **38** Tarla isə dünyadır. Yaxşı toxum Padşahlığın övladlarıdır. Dəlicə isə şər olanın övladlarıdır. **39** Dəlicələri səpmiş olan düşmən iblisdir. Biçin dövrün sonudur və biçinçilər isə mələklərdir. (aiən g165) **40** Dəlicələr toplanıb alovla yandırıldığı kimi bu dövrün sonunda da belə olacaq. (aiən g165) **41** Bəşər Oğlu mələklərini göndərəcək, onlar da pis yola çəkən bütün şeyləri və qanunsuzluq edənləri Onun Padşahlığından toplayacaq **42** və onları odlu sobaya atacaqlar. Orada ağlaşma və diş qıcırtısı olacaq. **43** O zaman salehlər özlərinin Atasının Padşahlığında günəş kimi parlayacaqlar. Qulağı olan eşitsin! **44** Səməvî Padşahlıq tarlada gizlədilən bir dəfinəyə bənzəyir. Tapan adam onu gizlətdi, sevinclə gedib bütün varını satdı və o tarlanı satın aldı. **45** Yenə Səməvî Padşahlıq gözəl mirvarilər axtaran bir tacirə bənzəyir.

46 O, çox dəyərli olan bir mirvari tapanda gedib bütün varını satdı və onu satın aldı. 47 Yenə Səmavi Padşahlıq dənizə atılan və hər cür baliq tutan bir tora bənzəyir. 48 Tor dolduğu zaman onu sahilə çəkdilər və oturub yaxşalarını qablara yiğdilar, pişləri isə kənarə atdılar. 49 Bu dövrün sonunda da belə olacaq. Mələklər galib pişləri salehlərin arasından kənar edəcəklər. (aiōn g165) 50 Sonra onları odlu sobaya atacaqlar. Orada ağlaşma və diş qıçırtsı olacaq. 51 İsa «Bütün bunları anladınızmı?» deyə soruşdu. Onlar İsaya «bəli, ya Rəbb» dedilər. 52 İsa da onlara dedi: «Ona görə də Səmavi Padşahlıq üçün şagirdlik etmiş hər ilahiyatçı xəzinəsindən təzə və köhnə şeylər çıxaran ev sahibinə bənzəyir». 53 İsa bu məsəlləri bitirəndən sonra oradan ayrıldı. 54 Öz yurduna gələrək oradakı sınaqoqda xalqı öyrətməyə başladı. Camaat təccübənlərək dedi: «Bu Adamda belə hikmət, belə möcüzələr yaradan qüdrət haradandır? 55 Bu, dülgərin Oğlu deyilmə? Anasının adı Məryəm deyilmə? Yaqub, Yusif, Şimon və Yəhuda Onun qardaşları deyilmə? 56 Bütün bacıları aramızda yaşamırı? Bəs onda bu Adama bütün bu şeylər haradandır?» 57 Onların İsaya acığı tutdu. Amma İsa onlara dedi: «Bir peyğəmbərə öz yurdundan və öz evindən başqa heç bir yerdə xor baxmazlar». 58 İsa onların imansızlığı üzündən orada çox möcüzə yaratmadı.

14 O vaxt İsa barədə olan xəbərləri hökmər Hirod eşti. 2 Nökərlərinə dedi: «Bu, Vəftizçi Yəhəyadır. O, ötlər arasından dirilib. Buna görə də O, möcüzələr yaradır». 3 Hirod qardaşı Filipin arvadı Hirodiyaya görə Yəhəyani tutduraraq qollarını qandalladıb zindana saldırmışdı. 4 Çünkü Yəhya Hiroda demişdi: «Hirodiyanı almaq sənə qadağandır». 5 Hirod Yəhəyani öldürmək istəyirdi, amma camaatdan qorxurdu. Çünkü camaat Yəhəyani peyğəmbər sayırdı. 6 Hirodun ad günü qeyd ediləndə Hirodiyanın qızı ortaya çıxıb rəqs etməyə başladı. Bu, Hirodun xoşuna gəldi. 7 O and içib bəyan etdi ki, qız nə istəsə, ona verəcək. 8 Qız isə anasının təhriki ilə dedi: «Vəftizçi Yəhəyanın başını burada bir sini içində mənə ver». 9 Padşahi kədər bürüdü, amma içdiyi andlara və qonaqlara görə əmr etdi ki, ona istədiyini versinlər. 10 Beləliklə, zindanda Yəhəyanın boynunu vurdurdı. 11 Onun başı bir sini içində götürülib qızı verildi. Qız da anasına apardı. 12 Yəhəyanın şagirdləri galib onun cəsədini götürdüler. Onu basdırıldılar və galib İsaya bu barədə xəbər verdilər. 13 İsa bunu eşidib qayıga minərək təkbaşına oradan kimsəsiz bir yerə çəkildi. Bunu eşidən camaat şəhərlərdən piyada Onun ardınca getdi. 14 İsa sahilə döşəndə böyük bir izdiham gördü, onlara rəhmi gəldi və xəstələrinə şəfə verdi. 15 Axşama yaxın şagirdlər Onun yanına gəlib dedilər: «Bura çöllükdür, vaxt da gedcir. Camaati burax, qoy gedib kəndlərdən özlərinə yemək alsınlar». 16 Amma İsa onlara dedi: «Getməklərinə ehtiyac yoxdur. Onlara yeməyi siz verin». 17 Şagirdlər İsaya dedilər: «Burada beş çörək və iki balıqdan başqa bir

şeyimiz yoxdur». 18 İsa «onları buraya, Mənə gətirin» dedi. 19 Camaata əmr etdi ki, otların üstündə otursunlar. İsa beş çörəyi və iki balıq götürüb göyə baxaraq şükür duası etdi. Sonra çörəyi bölib şagirdlərə verdi. Şagirdlər də camaata payladılar. 20 Hami yeyib-doydu. Artıq qalan hissələrdən on iki dolu zənbil yiğdilar. 21 Yemək yeyən adamların sayı qadınlar və uşaqlardan başqa, beş min nəfər yaxın idi. 22 Bundan dərhal sonra İsa camaatı evlərinə göndərərək şagirdlərini də məcbur etdi ki, qayıga minib Özündən əvvəl o biri sahilə keçsinlər. 23 İsa camaatı göndərəndən sonra dua etmək üçün tək-tənha dağa çıxdı. Axşam olanda orada tək idi. 24 Qayıq isə artıq qurudan çox stadi uzaqda idi və külək onlara qarşı olduğundan dalğalar qayıga zərbələr endirirdi. 25 Gecənin dördüncü növbəsi İsa gölün üstü ilə yeriyərək onların yanına gəldi. 26 Şagirdlər isə İsanın gölün üstü ilə yeridiyini görəndə «Bu bir kabusdur!» deyərək lərzəyə düşdülər və qorxudan qışqırıldılar. 27 Lakin bu anda İsa onlara müraciət edib dedi: «Cəsərətli olun, Mənəm, qorxmayın!» 28 Peter cavabında Ona dedi: «Ya Rəbb, əgər Sənsənsə, mənə əmr et ki, suların üstü ilə yanına galim». 29 İsa «Gal!» dedi. Peter də qayıqdan çıxıb suların üstü ilə yeridi və İsaya tərəf getdi. 30 Amma küləyin güclü əsidiyini görəndə qorxdı və batmağa başladı. «Ya Rəbb, məni xilas et!» deyə qışqırıldı. 31 İsa o anda əlini uzadıb onu tutdu və dedi: «Ey imanı az olan adam, nə üçün şübhə etdin?» 32 Onlar qayıga mindikləri zaman külək sakitləşdi. 33 Qayıqda olanlar «Doğrudan da, Sən Allahın Oğlusan!» deyə Ona sadə qıldılar. 34 İsa və şagirdlər gölü keçib Ginesar sahilinə çatdırılar. 35 O yerin adamları İsanı tanıdları zaman ətrafdakı hər yerə xəbər yaydılar. Bütün xəstələri Onun yanına gətirdilər. 36 Xəstələr heç olmasa İsanın paltarının ətəyinə toxunmaq üçün yalvarırdılar. Ona toxunanların hamisi sağaldı.

15 Onda Yeruşəlimdən fariseylər və ilahiyyatçılar İsanın yanına gəlib dedilər: 2 «Nə üçün şagirdlərin ağsaqqallardan qalan adət-ənənəni pozur və çörək yedikləri zaman əllərini yumurlar?» 3 İsa cavabında onlara dedi: «Bəs siz nə üçün öz adət-ənənəniz naminə Allahın əmrini pozursunuz? 4 Çünkü Allah belə əmr etdi: “Ata-anana hörmət et” və “Atasını yaxud anasını söyən adam öldürülməlidir”. 5 Sizsə deyirsiniz: “Kim atasına yaxud anasına məndən umduğun yardım Allaha həsr olundu” desə, 6 onda atasına hörmət etməyə bilər”. Beləliklə, siz öz adət-ənənəniz naminə Allahın kələmini heç edirsiniz. 7 Ey ikiüzlülər! Yeşaya peyğəmbər sizin üçün nə yaxşı söyləyi! O demişdir: 8 “Bu xalq dodaqları ilə Mənə hörmət edir, Amma qolbları Məndən uzaqdır. 9 Boş yerə Mənə sadə edirələr, İnsan əmərlərindən çıxardıqları təlimləri öyrədirələr”. 10 İsa camaatı yanına çağırıb onlara dedi: «Qulaq asın və dərk edin. 11 Ağıza daxil olan şey insanı murdar etməz, amma insanı murdar edən ağızdan çıxan şeydir». 12 O zaman şagirdlər galib Ona dedilər: «Bilirsənmi fariseylər bu sözü eşitdikdə incidilər». 13 Amma İsa cavab verib dedi: «Səmavi Atamın

əkmədiyi hər bitki kökündən qoparılaçaq. **14** Onları buraxın. Onlar korların kor rəhbərləridir. Əgər kor koru aparsa, ikisi də cuxura düşər. **15** Peter Ona cavab verərək dedi: «Bu məsəli bizə izah et». **16** Isa dedi: «Siz də hələ dərk etməmisiniz? **17** Başa düşmürsünüz ki, ağıza girən hər şey qarına gedir və ifraz olunur? **18** Ağızdan çıxan şeylərsə ürəkdən çıxar, bunlar da insani murdar edər. **19** Çünkü ürəkdən pis fikirlər, qatılık, zinakarlıq, cinsi əxlaqsızlıq, oğurluq, yalançı şahidlik və küfr çıxar. **20** İnsani murdar edən şeylər bunlardır. Yuyulmamış əllərlə yemək isə insani murdar etməz». **21** Isa oradan çıxıb Sur və Sidon bölgələrinə çəkildi. **22** Budur, Kənanlı bir qadın o diyardan çıxıb «ya Rəbb, ey Davud Oğlu, mənə rəhm elə. Qızım ağır bir halda cinə tutulub» deyə çıçırdı. **23** Isa cavabında ona bir söz belə, demədi. Sağirdləri yaxınlaşdırıb «onu burax, çünkü arxamızca çıçırlır» deyərək isaya yalvardılar. **24** Amma Isa cavab verib dedi: «Mən yalnız İsrail xalqının itmiş qoyunlarının yanına göndərilmışəm». **25** Qadınsa yaxınlaşdı və Ona səcda qılıb dedi: «Ya Rəbb, mənə imdad et». **26** Isa cavab verib dedi: «Uşaqların çörəyini götürüb itlərə atmaq düzgün olmaz». **27** Qadın dedi: «Haqlısan, ya Rəbb! Amma itlər də sahiblərinin süfrəsindən düşən qırıntılarından yeyir». **28** O zaman Isa cavab verib qadına dedi: «Ey qadın! İmanın böyüküdür; sənə istədiyin kimi olsun». Onun qızı o saatda sağaldı. **29** Isa oradan çıxıb Qalileya gölünün sahilindən keçdi və dağın başına çıxıb orada oturdu. **30** Onun yanına böyük bir izdiham gəldi və özləri ilə birlikdə topallar, korlar, şikəstlər, lallar və daha başqa bir çoxunu gətirdilər. Onları İsanın ayaqları yanına qoydular və Isa onlara şəfa verdi. **31** Xalq görəndə ki lallar danışır, şikəstlər sağalır, topallar yeriyir və korlar görür, heyrətləndi və İsrailin Allahını izzətləndirdi. **32** Isa sağirdlərini yanına çağırıb dedi: «Bu camaata yazığım gəlir, çünkü üç gündür ki, yanımıdadırlar və yeməyə heç nələri yoxdur. Onları evlərinə ac yola salmaq istəmirmək ki, yolda taqətdən düşməsinlər». **33** Sağirdlər Ona dedilər: «Bu çöllükdə bu qədər camaati döydürməq üçün çörəyi haradan tapaq?» **34** Isa onlardan soruşdu: «Neçə çörəyiniz var?» Onlar dedilər: «Yeddi və bir az da kiçik balığımız var». **35** Onda Isa camaata əmr etdi ki, yerə otursunlar. **36** Yeddi çörəklə balıqları götürdü və şükrү edərək bələbə sagirdlərə, sağirdlər də camaata verdi. **37** Hami yeyib-döydu. Artıq qalan hissələri yığdılar, yeddi səbət doldu. **38** Yemək yeyən adamların sayı isə qadınlar və uşaqlardan başqa, dörd min nəfər idi. **39** Isa camaati buraxıb qayığa minərək Məcdəl bölgəsinə getdi.

16 Fariseylər və sadukeylər yaxınlaşdırıb İsanı sinamaq üçün xahiş etdilər ki, onlara göydən gelən bir əlamət göstərsin. **2** Amma Isa onlara cavab verdi: «Axşam olanda siz: «Hava yaxşı olacaq, çünkü göy qırmızıdır», **3** səhər çəğ: «bu gün firtına qopacaq, çünkü göy qırmızıdır, tutqundur» deyirsiniz. Göyün görünüşünü seçə bilirsınız, ancaq zamanın əlamətlərini seçə bilmərsiniz? **4** Pis və vəfəsiz

nəsil bir əlamət axtarır. Amma ona Yunusun əlamətindən başqa heç bir əlamət verilməyəcək». Isa onları tərk edib getdi. **5** Sağirdlər o taya keçəndə çörək götürməyi yaddan çıxarmışdır. **6** Isa onlara dedi: «Ehitiyatlı olun! Fariseylərin və sadukeylərin mayasından özünüzü gözləyin». **7** Sağirdlər isə öz aralarında danışır deyirdilər: «Bunu çörək götürmədiyimiz üçün deyir». **8** Isa bunu bilsər dedi: «Ey imamı az olanlar! Nə üçün çörəyinizin yoxluğundan danışırsınız? **9** Hələ dərk etmirsinizmi? Beş min nəfər üçün beş çörəyi və neçə zənbil yiğdiğinizi xatırlamırsınız? **10** Dörd min nəfər üçün yeddi çörəyi və neçə səbət yiğdiğinizi da xatırlamırsınız? **11** Necə anlaya bilmərsiniz ki, Mən sizinlə danışanda çörəyi nəzərdə tutmamışdım? Fariseylərin və sadukeylərin mayasından özünüzü gözləyin». **12** O zaman onlar anladılar ki, Isa çörək mayasından yox, fariseylərin və sadukeylərin təlimindən qorunmağı nəzərdə tutmuşdu. **13** Isa Filip Qeyşəriyyəsi bölgəsinə gəldiyi zaman Öz sağirdlərindən soruşdu: «Adamların dediyinə görə Bəşər Oğlu kimdir?» **14** Onlar da dedilər: «Bəziləri Vəftizçi Yəhya, başqları İlyas, digərləri isə deyirlər ki, Yeremya yaxud peyğəmbərlərdən bəriddir». **15** Isa onlara dedi: «Bəs siz nə deyirsiniz? Sizcə Mən kiməm?» **16** Simon Peter cavab verdi: «Sən var olan Allahın Oğlu Məsihsən». **17** Isa ona cavab verib dedi: «Nə bəxtiyarsan, ey Yunus oğlu Şimon! Çünkü bunu sənə bildirən at və qan deyil, göylərdə olan Atamdır. **18** Mən sənə deyirəm ki, sən Petersən və Mən cəmiyyətəm bu Qayanın üzərində quracağam. Ölülər diyarının qapıları ona qalib gələ bilməyəcək. (Hədəs g86) **19** Səmavi Padşahlığı açarlarını sənə verəcəyəm. Yer üzündə bağlayacağıñ hər şey göylərdə bağlanmış olacaq və yer üzündə açacağıñ hər şey göylərdə açılmış olacaq». **20** Bu sözlərdən sonra Isa sağirdlərə qadağan etdi ki, Onun Məsih olduğunu heç kəsə danışmasınlar. **21** Bundan sonra Isa sağirdlərinə danışmağa başladı ki, Özü Yerusalima getməli, ağsaqqallar, başçı kahinlər və ilahiyyatçılar tərəfindən çox əzab çəkməli, öldürülməli və üçüncü gün dirilməlidir. **22** Peter Onu bir kənarə çəkib etiraz etməyə başladı: «Ya Rəbb, Özüne yazığın gəlsin! Bu əslə Sənin başına gelməyəcək!» **23** Amma Isa dönüb Peterə dedi: «Çəkil qarşısından, Şeytan! Sən Mənə mane olursan. Sən Allahın işləri haqqında deyil, insan əməlləri barəsində fikirlərsən». **24** Sonra Isa sağirdlərinə dedi: «Əgər bir kəs Mənim ardımcı gəlmək istəyirsə, özündən imtina etsin və çarmixını götürüb ardımcı gəlsin. **25** Kim canını xilas etmək istəyirsə, onu itirəcək, amma kim Mənə görə canını itirirsə, onu qoruyacaq. **26** İnsan bütün dünyani qazanıb canını itirərsə, ona nə xeyri var? Yaxud insan öz canının əvəzinə nə verə bilər? **27** Çünkü Bəşər Oğlu Atasının izzəti içində Öz mələkləri ilə gələcək və o zaman hər kəs öz əməlinə görə əvəzini verəcək. **28** Sizə doğrusunu deyirəm: burada duranlardan bəzisi Bəşər Oğlunun Padşahlığı ilə gəldiğini görmədən olmayaçək».

17 Altı gündən sonra Isa Özü ilə yalnız Peter, Yaqub və qardaşı Yəhyəni götürüb hündür bir dağğa çıxdı. **2**

Onların karşısındonda görünüşü dayıdı. Üzü günəş kimi parladi və libasi işiq kimi aq oldu. 3 O an Musa və İlyas onlara göründü. Onlar İsa ilə səhbət edirdi. 4 Peter sözə başlayıb İsaya dedi: «Ya Rəbb! Nə yaxşı ki biz buradayıq. Əgər istəyirsənsə, burada üç çardaq qurum - biri Sənin, biri Musa, biri də İlyas üçün». 5 Peter hələ danışan zaman parlaq bir bulud onların üzərinə kölgə saldı. Budur, buluddan bir səs gəldi: «Bu Mənim sevimli Oğlumdur, Ondan raziyam, Ona qulaq asın!» 6 Şagirdlər bunu eşidəndə tüzüstə yerə qapandılar və onları böyük dəhşət büründü. 7 İsa gəlib onlara toxunaraq «Qalxın, qorxmayın!» dedi. 8 Onlar da başlarını qaldıranda İsadan başqa kimsəni görmədilər. 9 Dağdan enərkən İsa şagirdlərinə əmr etdi: «Bəşər Oğlu öltülər arasından dirilənə qədər gördüyünüüzü heç kimə söyləməyin». 10 Şagirdlər Ondan soruştular: «Elə isə, niyə ilahiyyatçılar deyirlər ki, əvvəlcə İlyas gəlməlidir?» 11 İsa onlara cavab verdi: «Düzdür, İlyas gəlib hər şeyi yoluna qoymalıdır. 12 Lakin sizə deyirəm: artıq İlyas gəldi və onu tanımadılar, lakin nə istədilərsə, onun başına gətirdilər. Eyni cür Bəşər Oğlu da onların əlindən əzəb çəkəcək». 13 Şagirdlər o zaman başa düşdülər ki, İsa onlara bu sözləri Vəftizçi Yəhya haqqında söyləyirdi. 14 Onlar xalqın yanına gələndə bir adam gəlib isanın karşısındıa diz çökərək dedi: 15 «Ya Rəbb! Oğluma rəhm elə, çünki o, epileptikdir və çox əzəb çəkir. Tez-tez gah oda, gah da suya düşür. 16 Onu Sənin şagirdlərinin yanına gətirdim, lakin ona şəfa verə bilmədilər». 17 İsa cavab verərək dedi: «Ey imansız və yolunu azmış nəsil! Nə vaxta qədər sizinlə olacağam? Nə vaxta qədər sizə dözəcəyəm? Uşağı buraya, yanına gətirin». 18 İsa cına qadağan etdi və cin işaqdan çıxdı. Oğlan o saatda şəfa tapdı. 19 O zaman şagirdlər İsaya təklikdə yaxınlaşıb dedilər: «Nə üçün biz o ruhu qova bilmədik?» 20 İsa da onlara dedi: «İmanınız az olduğu üçün. Çünkü sizə doğrusunu deyirəm: bir xardal toxumu qədər imanınız olarsa və siz bu dağa "buradan oraya köç" desəniz, o köçər və sizin üçün mümkün olmayan heç bir şey olmaz». 22 Qaliləyada yığılarkən İsa şagirdlərə dedi: «Bəşər Oğlu insan əllərinə təslim ediləcək 23 və Onu öldürəcəklər, amma O, üçüncü gün diriləcək». Onlar çox kədərləndilər. 24 Kefernahuma gəldikləri zaman məbəd vergisini yığanılar Peterə yaxınlaşıb dedilər: «Sizin Mülliiminiz vergi ödəmirmi?» 25 Peter «ödəyir» dedi. Evə gələndə İsa onu qabaqlayaraq dedi: «Şimon! Sən necə düşünürsən? Yerin hökmədarları gömrük və yaxud vergini kimdən alırlar? Öz övladlarındanmı, yoxsa kənar adamlardan?» 26 Peter Ona «kənar adamlardan» söylədiğə İsa ona dedi: «Belə isə, övladlar sərbəstdir. 27 Lakin bu adamları incitməyək deyə gölə get, tilov at və tilova düşən ilk balığı götür. Onun ağızını açında bir gümüş pul tapacaqsan. Onu götür, həm Mənim, həm də öz əvəzinə ver».

18 Həmin vaxt şagirdlər isanın yanına gəlib dedilər: «Səmavi Padşahlıqda ən böyük kimdir?» 2 İsa yanına

bir balaca uşaq çağırıb onu şagirdlərin arasına qoydu. 3 O dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: əgər siz yolunuzdan dönüb uşaqlar kimi olmasanız, Səmavi Padşahlıqə əsla daxil ola bilməzsiniz. 4 Beləliklə, kim bu uşaq kimi özünü aşağı tutarsa, Səmavi Padşahlıqda ən böyük odur. 5 Kim Mənim adımla belə bir uşağı qəbul edərsə, Məni qəbul edər. 6 Amma kim Mənə iman edən bu kiçiklərdən birini pis yola çəkərsə, öz boynuna böyük bir dəyirman daşı asıb dənizin dibinə atılıraq boğulmaq onun üçün daha yaxşı olar. 7 İnsanları pis yola çəkən şeylər üçün vay bu dünyadan halına! Belə şeylərin gəlməsi qarşısızlaşdır, amma vay o adamın halına ki, bunlar onun vasitəsilə gelir! 8 Əgər əlin və ya ayağın səni pis yola çəkərsə, onu kəs at. Sənin əbədi həyata şikəst və ya topal daxil olmanın iki əl və iki ayaqla əbədi oda atılmağından yaxşıdır. (aiōnios g166) 9 Əgər gözün səni pis yola çəkərsə, onu çıxarıb at. Sənin tək gözələbədi həyata daxil olmanın iki gözələ cəhənnəm oduna atılmağından yaxşıdır. (Geenna g1067) 10 Bu kiçiklərdən birinə belə, xor baxmaqdan çəkinin. Çünkü sizə deyirəm: onların səmadakı maləkləri göylərdə olan Atamın üzünü daima görür. 12 Siz necə deyirsiniz? Bir adamın yüz qoyunu varsa və onlardan biri yolunu azarsa, doxsan doqquzunu dağlarda qoyub yolunu azan qoyunu axtarmağa getməzmi? 13 Sizə doğrusunu deyirəm: əgər onu tapa bilsəsə, yolunu azmayan doxsan doqquz qoyun üçün sevindiyindən artıq onun üçün sevinər. 14 Beləcə bu kiçiklərdən birinin belə, həlak olması göylərdə olan Atanızın iradəsi deyil. 15 Əgər qardaşın sənə qarşı günah işlədərsə, get, onun günahını ona göstər. Qoy hər şey yalnız ikiyiniz arasında qalsın. O sənə qulaq asarsa, qardaşını qazandın. 16 Amma qulaq asmazsa, özünlə bir və ya iki nəfər götür ki, "hər iddia iki yaxud üç şahidin sözü ilə təsdiq edilsin". 17 Əgər o bu adamların da sözünə qulaq asmaq istəməsə, vəziyyəti imanlılar cəmiyyətinə bildir. Əgər cəmiyyətin də sözünə qulaq asmaq istəməsə, onu bir bütürəst və vergiyiğən hesab et. 18 Sizə doğrusunu deyirəm: yer üzündə bağlayacağınız hər şey göyədə bağlanmış olacaq. 19 Yenə siza doğrusunu deyirəm: yer üzündə sizlərdən iki nəfər diliyəcəkləri hər hansı bir şey üçün razılığa gələrsə, göylərdə olan Atam onların istəklərini yerinə yetirəcək. 20 Çünkü harada iki və ya üç nəfər Mənim adımla yığılsara, Mən də orada, onların arasındayam». 21 O zaman Peter gəlib İsaya dedi: «Ya Rəbb! Qardaşım mənə qarşı günah işlədərsə, neçə dəfə mən onu bağışlamalıyam? Yeddi dəfəm?» 22 İsa ona dedi: «Sənə deyirəm: yeddi dəfə yox, yetmiş dəfə yeddi. 23 Ona görə də Səmavi Padşahlıq öz qulları ilə hesablaşmaq istəyən bir padşaha bənzəyir. 24 Hesablaşmağa başladığı zaman onun yanına on min talant borcu olan biri gətirildi. 25 Amma onun ödəməyə bir şeyi olmadığı üçün ağası əmr etdi ki, özü, arvadı, uşaqları və bütün mali satılıqların borcunu ödəsin. 26 Elə bu vaxt qul yerə qapanıb ona səcdə edərək dedi: "Səbir et! Mən hamisini ödəyəcəyəm". 27 Ağasının o

qula rahmi gəldi, onu buraxdı və borcunu bağışladı. **28** Amma o qul kənara çıxıb ona yüz dinar borclu olan bir yoldaşını tapdı. Onu yaxaladı və “Borcunu ödə!” deyərək böğməğa başladı. **29** Yoldaşı yerə qapanıb ona “səbir et, borcunu ödəyəcəyəm” deyə yalvardı. **30** O isə istəmədi. Gedib borcunu ödəyənə qədər onu zindana saldırdı. **31** Ağanın digər qulları baş verən hadisəni görəndə çox kədərləndilər və gedib bütün olanı ağalarına nəqəl etdilər. **32** Onda ağa o qulu yanına çağırıb dedi: “Ey pis qul, bütün o borcu sənə bağlışadım, çünkü mənə yalvardın. **33** Mən sənə mərhamət etdiyim kimi sən də yoldaşına mərhamət etməli deyildinmi?” **34** Ağası qəzəblənib bütün borcunu ödəyənə qədər onu işğanca verənlərə təslim etdi. **35** Hər biriniz qardaşlarınızı türəkdən bağışlamasınız, Səmavi Atam da sizə elə edər».

19 İsa söhbətini bitirdikdən sonra Qalileyədan çıxbı
Yəhudeyanın İordan çayının o biri tayında yerləşən
bölgəsinə getdi. **2** Böyük bir izdiham Onun ardınca gəldi.
İsa orada onlara şəfa verdi. **3** Bəzi fariseylər İsanın yanına
gəlib Onu sinamaq üçün belə bir sual verdilər: «İnsanın öz
arvadını hər səbəbə görə boşamağa icazəsi varmı?» **4** İsa
cavab verib dedi: «Öxumamızınız ki, Yaradın başlangıçdan
“onları kişi və qadın olaraq yaratdı” və dedi: **5** “Buna
görə də kişi ata-anasını tərk edib arvadına qovuşacaq
və ikisi bir bədən olacaq?” **6** Artıq onlar iki deyil, bir
bədəndir. Buna görə də qoy Allahın birləşdirdiyini insan
ayırmasıın». **7** Fariseylər İsaya belə dedilər: «Onda Musa
nə üçün bir talaq kağızı verərək arvadını boşamağı əmr
etdi?» **8** İsa onlara dedi: «Ürəyinizin inadkar olduğuna
görə Musa arvadlarını boşamağınızca icazə verdi. Amma
başlangıçdan belə deyildi. **9** Mənəsə sizə deyirəm ki,
cinsi əxlaqsızlıqdan başqa, hər hansı bir səbəbə görə
arvadını boşayıb başqası ilə evlənən kəs zina edir». **10**
Şagirdləri İsaya dedilər: «Əgər ərlə arvad arasındaki
münasibət belə isə, deməli, evlənməmək daha yaxşıdır».
11 Amma İsa onlara dedi: «Hər adam bu sözü qəbul edə
bilməz, ancaq bu qabiliyətin verildiyi adamlar qəbul
edə bilər. **12** Çünkü elələri var ki, anadangəlmə xədimdir,
elələri var ki, insanlar tərafından xədim ediləblər, elələri
də var ki, Səmavi Padşahlıq uğrunda özlərini xədim
sayırlar. Bunu qəbul edə bilən qəbul etsin». **13** O zaman
uşaqlar İsanın yanına gətirildi ki, İsa onların üzərinə
allərini qoyub dua etsin. Şagirdlər isə onlara qadağan
etdiilər. **14** Amma İsa dedi: «Uşaqları buraxın, qoy Mənim
yanına gəlsinlər! Onlara mane olmayın! Çünkü Səmavi
Padşahlıq belələrinə məxsusdur». **15** İsa onların üzərinə
allərini qoyub oradan getdi. **16** Bir adam İsanın yanına
gəlib dedi: «Müəllim, mən nə yaxşılıq etməliyəm ki,
əbədi həyata malik olum?» (aiōnios q166) **17** İsa ona dedi:
«Nə üçün Məndən yaxşılıq barəsində soruşursan? Yaxşı
olan tək Biri vardır. Əgər sən əbədi həyata qovuşmaq
istəyirsənsə, Onun əmrlərinə riayət et». **18** O adam İsadan
«Hansi əmrlərə?» deyə soruşdu. İsa da dedi: «Qatlı etmə.
Zina etmə. Oğurluq etmə. Yalandan şahidlik etmə. **19**

Ata-anana hörmət et". Həmçinin "qonşunu özün kimi sev"». **20** Cavan adam İsaya dedi: «Bunların hamısına riyət etmişəm, daha nəyim çatışmış?» **21** İsa ona dedi: «Əgər kamil olmaq istəyirsənə, get, əmlakını sat və yoxsullara payla. Onda göylərdə xəzinən olacaq. Sonra qayıt, Mənim ardımcı gal». **22** Lakin cavan adam bu sözü eşitdikdə kədərlənib getdi, çünki var-dövləti çox idi. **23** İsa şagirdlərinə dedi: «Siza doğrusunu deyirəm: varlı adamın Səmavi Padşahlığ'a daxil olması çətindir. **24** Yenə sizə deyirəm ki, dəvənin iynə gözündən keçməsi varlı adamın Allahın Padşahlığına daxil olmasından asandır». **25** Bunu eşidən şagirdlər çox təcəbünlənərək dedilər: «Elə isə, kim xilas ola bilər?» **26** İsa onlara baxıb dedi: «Bu, insanlar üçün qeyri-mümkündür, amma Allah üçün hər şey mümkündür». **27** Bundan sonra Peter cavab verərək Ona dedi: «Bax biz hər şeyi qoyub Sənərin ardınca gəlməmişik, əvəzində nəyimiz olacaq?» **28** İsa onlara dedi: «Siza doğrusunu deyirəm: hər şey yeniləşəndə, Başər Oğlu izzətli taxtına oturanda Mənim ardımcı gələn sizlər də İsrailin on iki qəbiləsinə hökm etmək üçün on iki taxt üzərində oturacaqsınız. **29** Mənim adım uğrunda ya evlərini ya qardaşlarını ya bacılarını ya atasını ya anasını ya uşaqlarını və yaxud tarlalarını atan hər kəs bundan yüz dəfə artıq alacaq və əbədi həyatı da ırs olaraq alacaq. (aiōnios g166) **30** Amma birinci olanların çoxu axırıncı, axırıncı olanlarsa birinci olacaq.

20 Səmavi Padşahlıq səhər erkən durub öz üzüm bağı üçün işçi tutmağa çıxan ev sahibinə bənzəyir. **20**, işçilərlə günü bir dinara razılaşıb onları üzüm bağına göndərdi. **3** Üçüncü saat radalarda çıxıb meydanda işsiz durmuş adamları gördü. **4** Onlara da dedi: "Siz də üzüm bağına gedin və haqqınızı düz verərəm". **5** Onlar da bağa getdilər. Altıncı və doqquzuncu saat radalarda yenə çıxıb belə etdi. **6** On birinci saat radalarda çıxdı və orada duran başqalarını tətip onlara dedi: "Nə üçün bütün günü burada işsiz durursunuz?" **7** "Çünki heç kim bizə iş vermədi" dedilər. Onlara "siz də üzüm bağına gedin" dedi. **8** Axşam olanda bağ sahibi öz nəzarətçisindən dedi: "İşçiləri çağır və axırıncılardan başlayaraq birincilər kimi muzdlarını ver". **9** On birinci saat radalarda işa gələnlər adambaşına bir dinar aldılar. **10** Birinci gələnlərsə daha çox alacaqlarını düşündülər, lakin onlar da adambaşına bir dinar aldılar. **11** Pullarını aldıqları zaman ev sahibinə şikayət edərək dedilər: **12** "Bu ən axırıncılar cəmi bir saat işlədilər və sən onları günün ağırlığını və qızmar istisini çəkən bizlərlə bir tutdu". **13** O isə onlardan birinə cavab verib dedi: "Dostum, axı mən sənə haqsızlıq etmədim, sən mənimlə bir dinara razılaşmadınım? **14** Haqqını al, get! Axırıncıya da sənə verdiyim qədər vermək istəyirəm. **15** Öz pulumla istədiyimi etməyə ixtiyarım yoxdurmu? Sən mənim comərdliyimə qısqanırsan?" **16** Beləcə də axırıncılar birinci, birincilər isə axırıncı olacaq». **17** İsa Yerusalıma gedərkən yolda On iki şagirdi kənara çağırıb ayrıca onlara dedi: **18** «Bax Yerusalıma qalxırıq, Bəşər Oğlu

başçı kahinlərə və ilahiyatçılara təslim olunacaq. Onu ölümə məhkum edəcəklər; **19** elə salaraq qamçılayıb çarmixa çəksinlər deyə başqa millətlərə təslim edəcəklər. O, üçüncü gün diriləcək». **20** O zaman Zavday oğullarının anası oğulları ilə birlikdə İsaya yaxınlaşıb səcdə qılaraq Ondan nə isə dilədi. **21** İsa qadından «Sən nə istayırsən?» deyə soruşdu. Qadın Ona dedi: «Əmr et ki, mənim bu iki oğlum Sənin Padşahlığında biri sağında, biri solunda otursun». **22** Amma İsa cavab verib dedi: «Nə dilədiyinizi özüntüz də bilmirsiniz. Mənim içəcəyim kasadan siz də içə bilərsinizmi?» Onlar dedilər: «Bilərik». **23** İsa onlara dedi: «Mənim içəcəyim kasadan içəcəksiniz. Amma sağımıda və yaxud solumda oturmağa izin vermək Məndən asılı deyil. Atam oranı kimlər üçün hazırlayıbsa, onlara veriləcək». **24** Bunu eşidən on şagirdin iki qardaşa acıqı tutdu. **25** İsa şagirdləri yanına çağırıb dedi: «Bilirsiniz ki, millətlərin rəhbərləri onların üzərində hökmranlıq, əyanları da onlara aqalıq edir. **26** Sizin aranızda İsa qoy belə olmasın. Sizlərdən böyük olmaq istəyən xidmətiniz olsun. **27** Aranızda kim birinci olmaq istəsə, başqalarının qulu olsun. **28** Beləcə Bəşər Oğlu galmədi ki, Ona xidmət etsinlər, gəldi ki, Özü xidmət etsin və çoxlarını satın almaq üçün Öz canımı fidyə versin». **29** İsa şagirdləri ilə Yerixodan çıxarkən böyük bir izdiham Onun ardınca getdi. **30** Yol kənarında oturan iki kor adam İsanın oradan keçdiyini eşitdikdə «Ya Rəbb, ey Davud Oğlu! Bizi rəhm elə!» deyə bağirdı. **31** Camaat onlara qadağan edib susdurmaq istədişə də, onlar «Ya Rəbb, ey Davud Oğlu! Bizi rəhm elə!» deyə daha ucadan bağırdılar. **32** İsa dayanıb onları çağırıb və onlardan soruşdu: «Nə istayırsınız, sizin üçün edim?» **33** Onlar dedilər: «Ya Rəbb, gözlərimiz açılsın». **34** İsanın onlara rəhmi gəldi, gözlərinə toxundu. Həmin an onların gözləri açıldı və İsanın ardınca getdiłər.

21 Yeruşəlimə yaxınlaşıb Zeytun dağının yamacındakı Bet-Faqeyə göldikləri zaman İsa iki şagirdi göndərərək **2** onlara dedi: «Qarşınızdakı kəndə gedin. Dərhal orada bağlanmış bir eşşəklə bir sıpa tapacaqsınız. Onları açıb Mənə gətirin. **3** Kim sizə bir şey desə, ona "bunlar Rəbbə lazımdır, tezliklə onları geri göndərəcək" deyərsiniz». **4** Bunlar da peygəmbər vasitəsilə söylənən bu söz yerinə yetsin deyə baş verdi: **5** «Sion qızına deyin ki, "Bax Padşahın sənə tərəf gəlir; O itaətkardır və bir eşşəyə - Eşşəyin balası olan sıpaya minib gəlir"». **6** Şagirdlər dedib İsanın əmr etdiyi kimi etdiłər. **7** Eşşəkla sıpanı gətirib üzərlərinə paltalarını qoydular və İsa sıpanın belinə mindi. **8** Camaatin çoxu öz paltalarını yola sərdi. Bəzisi də aqaclardan budaqlar kəsib yola döşədi. **9** İsanın öündən gedən və ardınca gələn xalq belə nida edirdi: «Davud Oğluna hosanna! Rəbbin ismi ilə Gələnə alqı olsun! Ən ucalarda hosanna!» **10** İsa Yeruşəlimə daxil olanda bütün şəhər «Bu Kimdir?» deyərək sarsıldı. **11** Camaat İsa deyirdi: «Bu, Qalileyanın Nazaret şəhərindən olan İsa Peyğəmbərdir». **12** İsa məbədə girib orada alver edənlərin hamisini qovdu. Sərrafların masalarını və

göyərçin satanların kürsülərini çevirdi. **13** Onlara belə dedi: «Mənim evim dua evi adlandırılacaq» deyə yazılıb. Amma siz onu "quldur yuvasına" çevirmisiniz!» **14** İsa məbəddə Onun yanına gələn korlara və axsaqlara şəfa verdi. **15** Lakin başçı kahinlər və ilahiyatçılardan Onun etdiyi heyrətamış işləri və məbəddə «Davud Oğluna hosanna!» deyə bağıran uşaqları gördükdə açıqlandılar **16** və Ona dedilər: «Bunların nə söylədiyini eşidirsənmi?» İsa da onlara dedi: «Bəli. "Körpələrin və çağaların ağzından Kamil həmd alındı" sözünü heç oxumamışınız?» **17** İsa onları tərk edib şəhərdən çıxdı. Bet-Anyaya gedib orada gecələdi. **18** Səhəri gün İsa şəhərə qayğıdanda acmışdı. **19** Yol kənarında bir əncir ağacı gördü və ona yaxınlaşdı. Amma ağacda yarpaqdan başqa bir şey tapmadı. İsa ona dedi: «Qoy bir daha sənin meyvən çıxmasın». Əncir ağacı o anda qurudu. (aiən g165) **20** Şagirdlər bunu gördükdə «Əncir ağacı bir anda necə qurudu?» deyərək heyrətləndilər. **21** İsa cavab verib onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: əgər imanınız olub şübhə etməsəniz, nainki əncir ağacının başına gətirilən şeyi edərsiniz, hətta bu dağ «Qalx, dənizə atıl!» desəniz, elə də olacaq. **22** İmanla dua edərək hər nə diləsəniz, alacaqsınız». **23** İsa məbədə gəlib təlim öyrədərkən başçı kahinlər və xalqın aqsaqqalları Ona yaxınlaşıb dedilər: «Sən bu işləri hansı səlahiyyətlə edirsin? Sənə bu səlahiyyəti kim verib?» **24** İsa onlara belə cavab verdi: «Mən də sizə bir sual verəcəyəm; onu Mənə desəniz, Mən də bunları hansı səlahiyyətlə etdiyimi sizə deyərəm. **25** Yəhyanın vəftizi haradan id? Göydən idi, yoxsa insanlardan?» Onlarsa aralarında müzakirə edərək belə dedilər: «Əgər desək "göydən", "Bəs nə üçün ona inanmadınız?" deyəcək. **26** Amma desək "insanlardan", camaatdan qorxuruq, çünki hamı Yəhyanı peygəmbər sayır». **27** Cavabında İsa deyildər: «Bilmirik». İsa da onlara dedi: «Bunları hansı səlahiyyətlə etdiyimi Mən də sizə demirəm. **28** Bəs siz necə düşünürsünüz? Bir adamın iki oğlu vardı. Gəlib birincisinə "oğlum, bu gün get üzüm bağında işlə" dedi. **29** O da cavab verib "İstamıram" dedi. Lakin sonra peşman olub getdi. **30** Həmin adam ikincisini yaxınlaşıb yenə eyni sözü söylədi. O cavab verib "Gedirəm, ağam!" dedi, amma getmədi. **31** Bu iki nəfərdən hansı atasının istəyini yerinə yetirdi?» Onlar «birincisi» dedilər. İsa onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: vergiyiğənlar və fahisələr Allahın Padşahlığına sizdən qabaq girirlər. **32** Çünkü Yəhya sizin yanınıza salehlik yolunu göstərməyə geldi. Sizsə ona inanmadınız, amma vergiyiğənlar və fahisələr ona inandılar. Siz bunu gördükdən sonra da peşman olub ona inanmadınız. **33** Başqa bir məsəli dirləyin: Ev sahibi olan bir adam var idi. Üzüm bağı saldı, oranın ətrafına çəpər çəkdi. İçində yer qazaraq üzümsizxan düzəltdi, nəzarət qülləsi tikdi. Sonra İsa bağı bağbanlara icarəyə verərək başqa ölkəyə getdi. **34** Məhsul vaxtı çatanda məhsulunu almaq üçün qullarını bağbanların yanına göndərdi. **35** Lakin bağbanlar onun qullarını tutub kimini döydürlər, kimini öldürdülər, kimini

də daşqalaq etdilər. **36** Bağ sahibi yenə əvvəlkindən daha çox başqa qullar göndərdi. Bağbanlar onlarla da əvvəlki kimi etdilər. **37** “Oğluma hörmət edərlər” deyərək axırda öz oğlunu onların yanına göndərdi. **38** Bağbanlarsa oğulu görəndə öz aralarında dedilər: “Varis budur. Gəlin onu öldürək və məras biza qalsın”. **39** Beləcə onu tutub bağdan kənara çıxararaq öldürdülər. **40** Beləliklə, bağın sahibi gəldikdə bu bağbanlara nə edəcək? **41** Onlar İsaya dedilər: «Bu xainləri dəhşətli şəkildə hələk edəcək, üzüm bağını isə başqa bağbanlara icarəyə verəcək ki, onlar məhsulu öz vaxtında ona versinlər». **42** İsa onlara dedi: «Məgər siz Müqəddəs Yazılarda bunu heç oxumamışınız? “Bənnaların rədd etdiyi daş Guşədaşı olub. Bu, Rəbbin işi idi, Gözümüzdə xariqəli bir işdir”. **43** Buna görə sizə deyirəm: Allahın Padşahlığı sizdən alınıb onun məhsullarını yetişdirəcək bir millətə veriləcək. **44** Bu daşın üstüne yixilan kəs parçalanacaq, daş isə kimin üzərinə düşərsə, onu əzəcək». **45** Başçı kahinlər və fariseylər Onun məsəllərini eşitdikdə bu sözləri onlar üçün dediyini başa düşdülər. **46** Ona görə də Onu tutmaq üçün yol axtarıldılardı, lakin camaatdan qorxdular, çünki camaat İsanı peyğəmbər hesab edirdi.

22 İsa yenə onlara məsəllərlə xıtab edərək dedi: **2** «Səmavi Padşahlıq oğluna toy ziyafəti verən bir padşaha bənzəyir. **3** O, toy ziyafətinə dəvət olunanları çağırmaq üçün qullarını göndərdi. Lakin onlar gəlmək istəmədi. **4** Bir daha başqa qulları göndərərək onlara dedi: “Dəvət olunanlara deyin ki, budur, mən ziyafətimi hazırladım, öküzlərim və bəslənmiş heyvanlarım kəsilib, hər şey hazırlırdır, toy ziyafətinə gəlin!” **5** Amma dəvət olunanlar etinasızlıq göstərərək kimi tarlasına, kimi ticarətinə getdi. **6** O biriləri İsa onun qullarını tutub təhqir etdilər və öldürdülər. **7** Padşah bundan xəbar tutaraq qəzəbləndi. Öz qoşunlarını göndərib o qatilləri məhv etdi, şəhərlərini isə yandırdı. **8** Onda qullarına dedi: “Toy ziyafəti hazırlırdır, fəqət dəvət olunanlar buna layiq deyil. **9** Beləliklə, yolayrıclarına gedin və kimi tapsanız, toy ziyafətinə dəvət edin”. **10** Həmin qullar yollara çıxdılar. Pis-yaxşı kimi tapdılarsa, hamisini topladılar. Toy məclisi qonaqlarla doldu. **11** Padşah qonaqlara baxmaq üçün girdikdə orada toy libası geyməmiş bir nəfəri gördü, **12** ona dedi: “Dostum! Sən toy libası geyməmiş buraya necə girdin?” O isə susdu. **13** O zaman padşah xidmətçilərə dedi: “Onun əllərini, ayaqlarını bağlayın və qarənliq çölə atın! Orada aqllaşma və diş qırıltısı olacaq”. **14** Çünkü dəvət edilmiş çox, seçilmiş isə azdır». **15** O zaman fariseylər gedib məsləhətləşirdilər ki, Onu söz üstündə necə tutsunlar. **16** Onları hirodçularla birgə öz şagirdlərini İsanın yanına göndərib dedilər: «Müəllim, biz bilirik ki, Sən etibarlı adamsan, Allahın yolunu həqiqətə görə öyrədirsən və heç kimə tərəfkeşlik etmirsən. Çünkü insanlar arasında fərq qoymursan. **17** İndi bizə de görək, Sənəcə bizim üçün qeyşərə vergi verməyə icazə var ya yox?» **18** Amma İsa onların pis niyyətini bilərək dedi:

«Ey ikiüzlülər, Məni niyə sınağa çəkirsiniz? **19** Vergi verdiyiniz sikkəni Mənə göstərin». Onlar da Ona bir dinar getirdilər. **20** İsa onlara dedi: «Sikkənin üstündəki bu təsvir və yazı kimindir?» **21** Ona dedilər: «Qeyşərin». O vaxt İsa onlara dedi: «Elə isə, qeyşərin haqqını qeyşərə, Allahın haqqını Allaha verin». **22** Bunu eşitdikləri zaman heyrətləndilər və İsanı tərk edib getdilər. **23** Həmin gün dirilmənin olmadığını iddia edən bəzi sadukeylər İsanın yanına gəlib soruşdular: **24** «Müəllim, Musa belə demişdir: “Əgər bir adam övladsız olsə, qardaşı onun dul qalmış arvadını alıb ölen qardaşın nəslini davam etdirsin”. **25** Aramızda yeddi qardaş var idi. Birincisi bir arvad aldı və öldü. Uşağı olmadığından arvadı ilə qardaşı evləndi. **26** İkincisi və üçüncüsü, hətta yeddingincinə qədər eləcə öldü. **27** Hamisindən sonra bu qadın da öldü. **28** İndi ölürlər diriləndə bu qadın o yeddi nəfərdən hansının arvadı olacaq? Çünkü hamisi bu qadını almışdı». **29** İsa onlara cavab verib dedi: «Müqəddəs Yazılıları və Allahın qüdrətini bilmədiyinizə görə yanılırsınız. **30** Ona görə ki ölürlər diriləndə insanlar nə evlənir, nə də əra gedirlər. Ancaq səmədakı mələklər kimi olurlar. **31** Baş ölürlərin dirilməsinə gəlinçə, Allah tərəfindən siza “Mən İbrahimin Allahi, İshaqın Allahi və Yaqubun Allahiyyam” deyə söylənən sözü oxumamışınız? Allah ölürlərin deyil, dirilərin Allahıdır». **33** Bunları eşidən camaat Onun taliminə təccübənlərdi. **34** Fariseylər İsanın sadukeyləri susdurdugu eşidəndə bir yerə toplaşdır. **35** Onlardan biri olan qanunşinas İsanı sinamaq məqsədi ilə Ondan bunu soruşdu: **36** «Müəllim, Qanunda ən böyük əmr hansıdır?» **37** İsa ona dedi: «“Allahın Rəbbi bütün qəlbini, bütün varlılığını və bütün düşüncənlə sev”. **38** Bu, böyük və əsas əmrdir. **39** Buna bənzəyən ikincisi budur: “Qonşunu özün kimi sev”. **40** Bütün Qanun və Peyğəmbərlərin sözləri bu iki əmərə əsaslanır». **41** Fariseylər toplaşdıqda İsa onlardan bunu soruşdu: **42** «Məsih haqqında nə düşüntürsünüz? O kimin Oğludur?» Onlar da İsaya «Davudun Oğlu» dedilər. **43** İsa onlara dedi: «Elə isə, nə üçün Davud Ruh vasitəsilə Ona “Ağə” deyə müraciət edir? **44** “Rəbb mənim Ağama dedi: ‘Mən düşmənlərini ayaqlarının altına salanadək Sağında otur’” deyib. **45** Əgər Davud Ona “Ağə” deyə müraciət edirsə, O nəcə Davudun oğlu ola bilər?» **46** Bunun cavabında İsaya kimsə bir söz deyə bilmədi. O gündən sonra artıq heç kim Ondan bir şey soruşmağa cəsərat etmədi.

23 Bundan sonra İsa camaata və şagirdlərinə müraciət edib **2** dedi: «İlahiyyatçılar və fariseylər Musanın kürsüsündə oturmuşlar. **3** Buna görə də sizə əmr etdikləri hər şeyə riayət və əməl edin. Amma onların etdiklərini etməyin, çünkü söyləyərlər, amma riayət etməzlər. **4** Ağır və çətin daşına bilən yükleri bağlayıb insanların ciyinə yükleyərlər, özləri isə bu yükleri daşımak üçün barmaqlarını belə, tərpatmək istəməzlər. **5** Onlar öz əməllərinin hamisini insanlar görsün deyə edərlər. Çünkü onlar dua qutucuqlarını genişləndirib

geyimlərinin qotazlarını uzadalarlar. **6** Ziyafatlarda yuxarı başı və sinaqoqlarda baş kürsüleri tutmayı, **7** bazar meydanlarında salam almağı, insanların onlara "Rabbil" deyə xitab etməsini sevərlər. **8** Amma kimsə sizi "Rabbı" deyə çağırmasın. Çünkü sizin bir Müəlliminiz var. Siz hamınıza qardaşınız. **9** Yer üzündə kimsəyə "ata" deməyin. Çünkü bir Atanız var, O da Səmavi Atadır. **10** Kimsə sizə "rəhbər" deməsin. Çünkü bir Rəhbəriniz var, O da Məsihdir. **11** Aranızda ən böyük olan xidmətçiniz olsun. **12** Kim özünü yüksəldərsə, aşağı tutulacaq və kim özünü aşağı tutarsa, yüksəldiləcək. **13** Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünkü siz Səmavi Padşahlığı insanların üzüna qapayırsınız. Nə özünü girirsiniz, nə də girmək istəyənləri buraxırsınız. **15** Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünkü siz dənizi və qurunu dolaşırsınız ki, bir nəfəri dina gətirəsiniz. Dina gətirdikdə isə onu özünüzdən ikiqat artıq cəhənnəmlik edirsiniz. (Geenna g1067) **16** Vay halınıza, ey kor rəhbərlər! Deyirsiniz ki, "kim məbədə and içirsə, əhəmiyyətli bir şey deyil, lakin kim məbədin qızılma and içirsə, öz andına borcludur". **17** Ey ağılsızlar və korlar! Hansı daha böyükdür? Qızılı, yoxsa qızılı təqdis edən məbədmi? **18** Yenə də deyirsiniz ki, "kim qurbangaha and içirsə, əhəmiyyətli bir şey deyil; lakin qurbangah üzərindəki qurbana and içən öz andını yerinə yetirməlidir". **19** Ey korlar! Hansı daha böyükdür? Qurbanımı, yoxsa qurbanı təqdis edən qurbangahmı? **20** Beləliklə, qurbangaha and içən kəs ona və onun üstündə olan bütün şəylərə and içir. **21** Məbədə and içən kəs ona və içində Yaşayana and içir. **22** Göyə and içən kəs də Allahın taxtına və taxtda Oturana and içir. **23** Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünkü siz nanə, şüyük və zirənin onda birini verirsiniz, lakin Qanunun daha vacib işlərini, adaləti, mərhaməti və imanı atırsınız. Amma onda biri verməklə yanaşı bunları da yerinə yetirməli idiniz. **24** Ey kor rəhbərlər! Ağcaqanadı süzgəclə çıxarı, dəvəni isə udursunuz! **25** Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünkü siz kasanın və boşqabın bayır tərəfini təmizləyirsiniz, lakin onların daxili soyğunçuluq və pozğunluqla doludur. **26** Sən, ey kor farisey! Əvvəlcə kasanın daxilini təmizlə ki, bayır tərəfi də tamiz olsun! **27** Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünkü siz ağardılmış məqbərələrə bənzayırsınız: onların bayır tərəfi gözel görürün, daxili isə ölü sümükləri və hər cür murdarlıqla doludur. **28** Siz də zahirən insanlara saleh görünürtünüz, daxilən isə ikiüzlük və qanunsuzluqla dolusunuz. **29** Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünkü siz peyğəmbərlərə məqbərələr tikirsiniz, salehlərin abidələrini bəzəyirsiniz. **30** "Biz ata-babalarımızın yaşadığını günlərdə yaşasayıq, peyğəmbərlərin qanını tökməkdə onlarla şərik olmazdıq" deyirsiniz. **31** Beləliklə, peyğəmbərlərə öldürənlərin övladları olduğunu özünüz şəhadət edirsiniz. **32** Elə isə, ata-babalarınızın başladığı işi başa çatdırın! **33** Siz ey ilanlar, gürzələr nəsl! Cəhənnəmə

məhkum edilməkdən necə qaçacaqsınız? (Geenna g1067) **34** Ona görə də Mən sizə peyğəmbərlər, müdrik adamlar və ilahiyyatçılar göndərirəm. Siz onlardan bəzisini öldürəcək və çarmixa çəkəcəksiniz. Bəzisini sinaqoqlarınızda qamçılayacaq və şəhərdən şəhərə qovacaqsınız; **35** belə ki saleh olan Habilin qanından tutmuş məbədlə qurbangahın arasında öldürdüyünüz Berekya oğlu Zəkəriyyənin qanına qədər yer üzündə tökülən bütün saleh adamların qanı üçün məsuliyyət daşıyışınız. **36** Sizə doğrusunu deyirəm: bütün bu şeylər üçün bu nəsil məsuliyyət daşıyacaq. **37** Ey Yeruşəlim, Yeruşəlim! Peyğəmbərləri öldürən və ora göndərilənləri daşqalaq edən şəhər! Toyuq cüclərini qanadları altına yiğan kimi Mən də dəfələrlə sənin övladlarını yiğmaq istədim, sizsə istəmədiniz! **38** Baxın, eviniz viran qalır. **39** Çünkü Mən sizə bunu deyirəm: "Rəbbin ismi ilə Gələnənə alqış olsun!" deyənə qədər Məni bir daha görməyəcəksiniz».

24 Isa məbəddən çıxıb gedərkən şagirdləri məbədin binalarını Ona göstərmək üçün yanına gəldilər. **2** Isa onlara cavab verib dedi: «Bütün bunları görürsünüz mü? Sizə doğrusunu deyirəm: onların daşı daş üstündə qalmayacaq, hamısı yerlə yeksan olacaq». **3** Isa Zeytun dağında oturanda şagirdlər ayrıraqda Onun yanına gəlib dedilər: «Bizə söylə, bu dediklərin nə vaxt baş verəcək? Sənin zühurun və dövrün sonuna hansı əlamətlər olacaq?» (aiən g165) **4** Isa onlara cavab verib dedi: «Ehtiyatlı olun, qoy sizi heç kim aldatmasın. **5** Çünkü Mənim adımla çox adam gəlib "Məsih mənəm" deyərək çoxlarını aldadacaq. **6** Siz müharibələr və müharibə xəbərləri eşidəcəksiniz. Amma təlaşa düşməyin. Bunlar baş verməlidir, amma bu hələ hər şeyin axırı deyil. **7** Çünkü millət millətə, padşahlıq padşahlıq qarşı çıxacaq. Yerbəyer aqlıq və zələzlələr olacaq. **8** Bütün bunlar sanki doğuş ağrısının başlangıcıdır. **9** O zaman sizi əziyyətə taslim edib öldürəcəklər. Mənim adıma görə bütün millətlər sizə nifrat edəcək. **10** Onda bir çoxu imandan büidrəyərək bir-birini taslim edəcək və bir-birinə nifrat edəcək. **11** Bir çox yalançı peyğəmbər törəyib çox adımı aldadacaq. **12** Qanunsuzluq çoxaldığı üçün bir çoxunun məhəbbəti soyuyacaq. **13** Amma axıracan dözen xilas olacaq. **14** Səmavi Padşahlığın bu Müjdəsi bütün millətlərə şəhadət olmaq üçün bütün dünyada vəz ediləcək. O zaman hər şeyin axırı gələcək. **15** Beləliklə, Daniel peyğəmbərin bəhs etdiyi viranlıq gətirən şeyin Müqəddəs məkanda qoyulduğunu gördüyüünüz zaman – qoy oxuyanunu anlasın – **16** Yəhudeyada olanlar dağlara qaçın. **17** Damda olan evindəki əşyaları götürmək üçün aşağı enməsin. **18** Tarlada olan üst paltarını götürmək üçün geri qayıtməsin. **19** Həmin günlər hamilələrin və körpə əmizdirənlərin vay halına! **20** Dua edin ki, qaçmağınız qış fəslində və ya Şənbə gündündə baş verməsin. **21** Çünkü o vaxt elə dəhşətli əzab-əziyyət olacaq ki, dünyanın başlangıcından indiyə qədər beləsi olmayıb və heç olmayıacaq da. **22** Əgər o

günlər qısalıdılmasaydı, heç bir insan xilas ola bilməzdı. Amma seçilmişlərə görə o günlər qısalıdılacaq. **23** O zaman ağər kimsə sizə desə ki, “bax, Məsih buradadır” yaxud da “oradadır”, inanmayın. **24** Çünkü yalançı məsihlər və yalançı peyğəmbərlər törəyəcək. Onlar böyük əlamətlər və xariqələr göstərəcəklər ki, imkan taparlarsa, seçilmişləri də aldatsınlar. **25** Bax Mən sizə əvvəlcədən söyləmişəm. **26** Ona görə sizə “bax, O çöldədir” desələr də, çıxmayın. “Bax, O daxili otaqlardadır” desələr də, inanmayın. **27** Çünkü şimşək şərqdə çaxıb qərbədə belə, göründüy kimi Bəşər Oğlunun zühhuru da elə olacaq. **28** Leş haradadırsa, kərkəslər də orada toplaşar. **29** Amma o günlərin əzab-əziyyətindən dərhal sonra Günsə tutulacaq, Ay nurunu saçmayacaq, Ulduzlar göydən töküläcək, Səma cisimləri lərzəyə gələcək. **30** O zaman Bəşər Oğlunun əlaməti göydə görünəcək. O vaxt yer üzünün bütün tayfaları şivən qoparacaq və Bəşər Oğlunun göyün buludları üzərində qüdrət və böyük izzətə gəldiyini görəcək. **31** O, mələklərini uca şeypur səsi ilə göndərəcək. Mələklər də göylərin bir ucundan o biri ucuna qədər dörd külək istiqamətindən Onun seçidlərini toplayacaq. **32** Əncir ağacından ibrət alın: onun budağı cürcərib yarpaqlananda bilirsınız ki, yay fəslı artıq yaxındır. **33** Eləcə siz də bütün bu şeyləri görəndə bilin ki, Bəşər Oğlu yaxındır, lap qapıdadır. **34** Sizə doğrusunu deyirəm: bu nəsil ömrünü sona çatdırımdan əvvəl bütün bunlar baş verəcək. **35** Yer və göy keçib gedəcək, amma Mənim sözlərim əsla keçib getməyəcək. **36** Lakin o günü və o saatı nə göylərin mələkləri, nə də Oğul bilir. Atadan başqa heç kim bilmir. **37** Nuhun günləri necə idisə, Bəşər Oğlunun zühhuru da elə olacaq. **38** Daşqından əvvəlki həmin günlərdə, Nuhun gəmiyə girdiyi günə qədər insanlar yeyib-içir, evlənir, ərə gedirdi. **39** Daşqın gəlib hamisini aparana qədər bixəbər idilər. Bəşər Oğlunun zühhuru da belə olacaq. **40** O zaman tarladakı iki nəfərdən biri götürüləcək, o biri isə qalacaq. **41** Dəyirmanda dən üyündən iki qadından biri götürüləcək, o biri isə qalacaq. **42** Ona görə də oyaq olun. Çünkü Rəbbinizin hansı gün gələcəyini bilmirsiniz. **43** Amma bunu bilin ki, ağər evin yiyəsi oğrunun gecə hansı saatda gələcəyini bilsəydi, oyaq qalıb evinin yarılmasına imkan verməzdi. **44** Buna görə siz də hazır olun, çünkü Bəşər Oğlu gözləmədiyiniz vaxt gələcək. **45** Vaxtlı-vaxtında onlara yemək vermək üçün ağasının öz nökərləri üzərinə qoyduğu sadiq və ağlıqlı qul kimdir? **46** Nə bəxtiyardır o qul ki, ağası evinə qayıdanda onu iş başında görür! **47** Sizə doğrusunu deyirəm: ağası bu qula bütün əmlakı üzərində idarəciliyi tapşıracaq. **48** Amma həmin qul pis olub ürəyində “ağam gec gələcək” deyərsə, **49** öz yoldaşlarını döyməyə və əyyaşlarla yeyib-içməyə başlayarsa, **50** o qulun ağası onun gözləmədiyi gün və ağlına golmədiyi vaxt gələcək, **51** ona ağır cəza verəcək və onu ikiüzlülərlə bir yerdə saxlayacaq. Orada ağlaşma və diş qıçırtsı olacaq.

25 O zaman Səmavi Padşahlıq cıraqlarını götürüb bəyin qarşısına çıxan on qızə bənzəyəcək. **2** Onlardan beşi

ağlılı, beşi isə ağlısız idi. **3** Ağlısızlar özləri ilə cıraqlarını götürmüdü, amma yağ götürməmişdi. **4** Ağlıllara cıraqları ilə birgə qablardı yağ da götürmüdü. **5** Lakin bəy gecikdiyindən hamisini yuxu basdı və onlar yatdı. **6** Amma gecə yarısı bir qışqırıq qopdu: “Budur, bəy gəlir, onu qarşılımağa çıxın!” **7** O zaman o qızların hamisi durub öz cıraqlarını düzəltdi. **8** Ağlısızlar ağlıllara dedi: “Yağınızdan bizə də verin, çünkü cıraqlarımız sönürlər”. **9** Ağlıllara cavab verib dedilər: “Belə olmasın ki, yağı nə biziçatınsın, nə sizə. Yaxşısı budur ki, gedib satıcılardan alaşınız”. **10** Onlar yağı satın almağa getdikləri zaman bəy geldi. Hazır olanlar onunla toy məclisində girdilər və qapı bağlandı. **11** O biri qızları da sonradan gəlib “Ağa! Ağa! Qapımı bizə aç!” dedilər. **12** O isə cavab verib dedi: “Sizə doğrusunu deyirəm: sizi tanımırıam”. **13** Beləliklə, oyaq olun. Çünkü siz nə günü, nə də saatı bilirsınız. **14** Səmavi Padşahlıq səyahətə çıxan bir adama bənzəyir. O, qullarını çağırıb əmlakını onlara əmanət etdi. **15** O hər birinə öz qəbiliyyətinə görə - birinə beş, birinə iki, birinə də bir talant verdi və yola düşdü. **16** Beş talant alan dərhal gedib bunları sərmayəyə qoysdu, daha beş talant qazandı. **17** İki talant alan da beləcə daha iki talant qazandı. **18** Bir talant alansa gedib torpağı qazdı və ağasının pulunu gizlətdi. **19** Uzun zamandan sonra həmin qulların ağası gəldi və onlardan hesabat tələb etdi. **20** Beş talant alan gəlib dən beş talant gətirərək dedi: “Ağa, sən manə beş talant əmanət etdin. Budur, mən daha beş talant qazandım”. **21** Ağası ona dedi: “Afərin, yaxşı və sadiq qulun! Sən xırda işlərdə sadiq oldun, səni böyük işlər üzərinə qoyacağam. Ağanın sevincinə şərək ol!” **22** İki talant alan da gəlib dedi: “Ağa, mən iki talant əmanət etdin. Budur, mən daha iki talant qazandım”. **23** Ağası ona dedi: “Afərin, yaxşı və sadiq qulun! Sən xırda işlərdə sadiq oldun, səni böyük işlər üzərinə qoyacağam. Ağanın sevincinə şərək ol!” **24** Bir talant alan da gəlib dedi: “Ağa, sənin sərt bir adam olduğunu bilirdim. Əkmədiyin yerdən biçərsən, səpmədiyin yerdən yiğarsan. **25** Ona görə qorxdum, gedib sənin talantını torpaqda gizlətdim. Buyur, öz malını geri götür!” **26** Ağası isə cavab verib ona dedi: “Pis və tənbəl qul! Mənim əkmədiyim yerdən biçdiyimi və səpmədiyim yerdən yiğdiğimi bilirdinmi? **27** Onda gərək mənim pulumu sərraflara verəydi ki, mən qayıdanda onu faizlə geri alım. **28** İndi alındıktı talantı ondan alın və on talantı olana verin! **29** Çünkü kimin varıdırsa, daha çox veriləcək və o, bolluq içində olacaq, kimin yoxudursa, əlində olan da ondan alınacaq. **30** Yaramaz qulu isə qarənliq çölə atın. Orada ağlaşma və diş qıçırtsı olacaq”. **31** Bəşər Oğlu bütün mələklərlə birlikdə izzəti ilə gələn zaman Öz izzəli taxtına oturacaq. **32** Bütün millətlər Onun öündən toplaşacaq, O da qoyunları keçilərdən ayıran bir çoban kimi onları bir-birindən ayıracaq. **33** Qoyunları sağına, keçiləri isə soluna qoyacaq. **34** O zaman Padşah sağındakılara deyəcək: “Ey sizlər, Atamın xeyir-dua verdiyi adamlar! Gəlin, dünya yaranandan bəri sizin üçün hazırlanmış olan Padşahlığı ırs alın.

35 Çünkü ac idim, Mənə yemək verdiniz; susamışdım, Mənə su verdiniz; qərib idim, Məni qəbul etdiniz; 36 çılpaq idim, Məni geyindirdiniz; xəstə idim, qayğımı çəkdiniz; zindanda idim, yanına gəldiniz". 37 Onda salehlər Ona cavab verib deyəcəklər: "Ya Rəbb, biz Səni nə vaxt ac görüb yemək verdik və ya susamış görüb su verdik? 38 Nə vaxt Səni qərib görüb qəbul etdik və ya çılpaq görüb geyindirdik? 39 Nə vaxt Səni xəstə və ya zindanda görüb yanına gəldik?" 40 Padşah da cavab verib onlara deyəcək: "Sizə doğrusunu deyirəm: siz bu ən kiçik qardaşlarınızdan birinə etdiyinizi Mənə etmiş oldunuz". 41 O zaman solundakılara deyəcək: "Ey lənətə gəlmışlər, çəkilin öntümdən! İblisla onun mələklərinə hazırlanmış olan əbədi oda yollanın! (aiənios 9:16) 42 Çünkü ac idim, Mənə yemək vermədiniz; susamışdım, Mənə su vermədiniz; 43 qərib idim, Məni qəbul etmədiniz; çılpaq idim, Məni geyindirmədiniz; xəstə və zindanda idim, qayğımı çəkmədiniz". 44 Onda onlar da cavab verib deyəcəklər: "Ya Rəbb, Səni nə vaxt ac, susamış, qərib, çılpaq, xəstə və yaxud zindanda gördük ki, Sənə xidmət etmədik?" 45 O zaman onlara cavab verib deyəcək: "Sizə doğrusunu deyirəm: siz bu ən kiçiklərdən birinə etmədiyinizi Mənə etməmiş oldunuz". 46 Bunlar əbədi əzaba, salehlərsə əbədi həyata gedəcək". (aiənios 9:16)

26 Isa bütün bu sözləri bitirəndən sonra şagirdlərinə dedi: 2 «İki gün sonra Pasxa bayramı olacağınızı bilirsiniz. Bəşər Oğlu çarmixa çəkilmək üçün təslim ediləcək». 3 O zaman başçı kahinlər və xalqın aqsaqqalları Qayafa adlı baş kahinin həyatına toplaşdır. 4 İsanı hiylə ilə tutub öldürmək üçün sui-qəsd hazırladılar. 5 Amma deyirdilər: «Bunu bayramda etməyək, yoxsa xalq arasında qarışılıq düşər». 6 Isa Bet-Anyada cützamlı Şimonun evində ikən 7 bir qadın Onun yanına gəldi və qadının əlində içində çox bahalı ətirli yağı olan ağ mərmər qab var idi. Isa süfrəyə oturanda qadın yağı Onun başına töküdü. 8 Şagirdlər bunu gördükdə acıqlanıb dedilər: «Bu israfçılıq nə üçündür? 9 Axi bu ətiri baha qiymətə satıb pulunu yoxsullara vermək olardı». 10 Lakin Isa bunu bilerək dedi: «Niyə qadını incidirsiz? O Mənim üçün gözəl bir iş gördü. 11 Yoxsullar həmişə sizin yanınızdadır, Mənsə həmişə yanınızda olmayıacağam. 12 Qadın bu ətiri Mənim bədənimə tökməklə Məni dəfn üçün hazırladı. 13 Sizə doğrusunu deyirəm: dünyanın hansı yerində Müjdə vəz edilərsə, bu qadının etdiyi iş də danişılacaq ki, o yada salınsın». 14 O zaman On iki şagirddən Yəhuda İskaryot adlı biri başçı kahinlərin yanına gedib dedi: 15 «Onu sizə təslim etsəm, manə nə verərsiniz?» Onlar da Yəhudaya otuz gümüş taklif etdilər. 16 O vaxtdan Yəhuda İsanı təslim etmək üçün fürsət axtarmağa başladı. 17 Mayasız Çörək bayramının ilk günü şagirdlər İsanın yanına gəlib dedilər: «Sənin Pasxa yeməyin üçün harada hazırlıq görməyimizi istəyirsən?» 18 O da cavab verdi: «Şəhərə girib filankəsin yanına gedin və ona deyin: "Müəllim deyir: 'Vaxtim yaxınlaşdı, şagirdlərimlə birgə Pasxanı sənin evində keçirəcəyəm'».

19 Şagirdlər İsanın əmrini yerinə yetirərək Pasxa yeməyi üçün hazırlıq etdilər. 20 Axşam düşəndə Isa On iki şagirdi ilə birgə süfrəyə oturdu. 21 Onlar yemək yeyərkən Isa dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: sizlərdən biri Mənə xəyanət edəcək». 22 Onlar çox kədərlənib bir-bir Ondan soruşdular: «Ya Rəbb, mən deyiləm ki?» 23 O cavab verib dedi: «Mənimlə birlikdə əlini qaba batırın Mənə xəyanət edəcək. 24 Bəşər Oğlu Özü barəsində yazılışı kimi gedir. Amma vay o adamın halına ki, Bəşər Oğluna xəyanət edir! O adam heç doğulmasayı, onun üçün daha yaxşı olardı». 25 Ona xəyanət edən Yəhuda «Rabbi, mən deyiləm ki?» deyə soruşdu. Isa da ona «sən dediyin kimidir» dedi. 26 Onlar yeyəndə Isa çörək götürdü, şüktür duası edib onuböldü və şagirdlərə verərək dedi: «Alın, yeyin! Bu Mənim bədəniimdir». 27 Sonra bir kasa götürdü və şüktür edib onu da şagirdlərə verərək dedi: «Bundan hamınız için! 28 Çünkü bu, Əhdin bağlanması və günahların bağışlanması üçün çoxları uğrunda axıdılan Mənim qanımdır. 29 Mən sizə deyirəm: Atamın Padşahlığında sizinlə birlikdə təzəsini içəcəyim günə qədər üzüm ağacının bu məhsulundan əsla içməyəcəyəm». 30 Onlar ilahi oxuyandan sonra çıxdılar və Zeytun dağına tərəf getdilər. 31 Onda Isa şagirdlərinə dedi: «Bu gecə hamınız Məni atıb gedəcəksiniz, çünkü belə yazılıb: "Çobanı vuracağam, Sırrünün qoyunları pərən-pərən olacaq"». 32 Amma Mən diriləndən sonra sizdən qabaq Qalileyaya gedəcəyəm». 33 Peter Ona cavab verib dedi: «Hamı Səni atıb getsə də, mən əsla atıb getməyəcəyəm». 34 Isa ona dedi: «Sənə doğrusunu deyirəm: bu gecə xoruz banlamazdan əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəsən». 35 Peter Ona dedi: «Əgər Səninlə birlikdə olmamışım lazımlı olsa belə, Səni əsla inkar etməyəcəyəm». Bütün şagirdlər də belə dedilər. 36 Sonra Isa şagirdlərlə birlikdə Getsemani adlanan bir yera gəldi və onlara dedi: «Mən oraya gedib dua edərkən siz burada oturub-qalın». 37 O, Peter ilə Zavdayın iki oğlunu Özü ilə apardı. Özündə bir kədər və narahatlıq hiss etməyə başladı. 38 Onlara belə dedi: «Ürəyimi elə dərin kədər bürüyüb, az qahr ki, ölüm. Burada qalın və Mənimlə birlikdə oyaq olun». 39 Isa bir qədər irəli getdi və üzüstə yerə qapanıb dua etdi: «Ey Atam, mümkündürsə, qoy bu kasa Məndən yan keçsin. Amma Mənim yox, Sənin iradən olsun». 40 Isa şagirdlərin yanına qayıdış gördü ki, onlar yatıb. O, Peteri səslədi: «Məgar Mənimlə birlikdə bir saat oyaq qala bilməzdinizmi? 41 Oyaq durub dua edin ki, sinağa düşməyəsiniz. Ruh havəslı, cismən isə gücsüzdür». 42 Isa yenə ikinci dəfə uzaqlaşdı və dua etdi: «Ey Atam, əgər Mən içmədən bu kasanın yan keçməsi mümkün deyilsə, qoy Sənin iradən olsun». 43 Isa qayıdanda gördü ki, onlar yenə yatıb. Çünkü onların gözləri yumulurdu. 44 Onları tərk edib təkrarən uzaqlaşdı, yenə eyni sözlər üçüncü dəfə dua etdi. 45 Sonra Isa şagirdlərin yanına qayıdış onlara dedi: «Hələ də yatıb dincəlirsiniz? Budur, vaxt yaxınlaşıb və Bəşər Oğlu günahkarların əlinə təslim olunur. 46 Qalxin gedək. Budur, Mənə xəyanət edən

gəlir!» **47** İsa hələ danışarkən On iki şagirddən biri olan Yəhuda geldi. Onun yanında başçı kahinlərin və xalqın ağsaqqallarının göndərdiyi əli qılınçı və dəyənəkli böyük bir dəstə adam var idi. **48** İsaya xəyanət edən Yəhuda onlara işarə ilə bildirib demişdi: «Kimi öpsəm, İsa Odur, Onu tutun». **49** O anda İsaya yaxınlaşış «Salam, Rabbil» deyərək Onu öpdü. **50** İsa da ona «Dostum, nə üçün gəlmisinən?» dedi. Elə bu vaxt İsaya yaxınlaşış əl ataraq Onu tutdular. **51** Onda İsa ilə birlikdə olanlardan biri əl atıb qılincını çəkdi və baş kahinin qulunu vurub qulağını qopardı. **52** İsa ona dedi: «Qılincını yerinə qoy, çünkü qılinc çəkənlərin hamısı qılınca məhv olacaq. **53** Yoxsa elə düşünürsən ki, Atamdan yardım istəyə bilmərəm? İstəsəm, dərhal Mənə on iki legiondan artıq mələk göndərər. **54** «Bunların olması gərəkdir» deyən Müqəddəs Yazılıar onda bəs necə yerinə yetərdi?» **55** Həmin vaxt İsa camaata dedi: «Nə üçün quldur üstüna golən kimi qılinc və dəyənəklərlə Məni tutmağa gəlmisiniz? Hər gün məbəddə oturub təlim verirdim, heç Mənə tutmadınız. **56** Amma bunların hamısı peyğəmbərlərin Yazılıları yerinə yetsin deyə baş verdi». Onda bütün şagirdlər İsanı atıb qaçdilar. **57** İsanı həbs edənlər Onu baş kahin Qayafanın yanına gətirdilər. İlahiyyatçılar və ağsaqqallar da oraya topladı. **58** Peter uzaqdan baş kahinin həyətinə qədər İsanın ardına gedirdi, sonu görmək üçün içəri girib mühafizəçilərlə birgə oturdu. **59** Başçı kahinlər və Ali Şurəninin hamısı İsanı edam etmək üçün Onun əleyhina yalançı şahidlik ifadəsi axtarırırdılar. **60** Çoxlu yalançı şahid gəldi, lakin yenə də axtardıqlarını tapmadılar. Axırda iki şahid gəlib **61** dedi: «Bu Adam dedi: «Mən Allahın məbədini dağdırıb üç gün ərzində tıkə bilərəm». **62** Baş kahin ayaga qalxıb İsaya dedi: «Sənin heç cavabın yoxdur! Onlar Sənin əleyhina bu nə ifadədir verirərlər?» **63** Amma İsa susmaqla davam etdi. Baş kahin İsa Ona dedi: «Səni var olan Allah'a and etdirirəm, bizə de, Allahın Oğlu Məsih Sənsənmi?» **64** İsa da ona dedi: «Sənin dediyin kimidir. Hətta siz deyirəm: bundan sonra Bəşər Oğlunun Qüdrətli Olannı sağında oturduğunu və göyün buludları üzərində göldiyini görəcəksiniz». **65** Onda baş kahin əynindəki paltarını cirib dedi: «O, Allaha küfr etdi! Artıq şahidlər nə ehtiyacımız var? Elə indi Onun küfr söylədiyini eşitdiniz! **66** Bəs buna nə deyirsiniz?» Onlar cavab verib dedilər: «O, ölüm cəzasına layiqdir». **67** Elə bu vaxt İsanın üzünə tüpürüb yumruq vurdular. Bəziləri də Ona şillə vuraraq **68** dedilər: «Ey Məsih, biza peyğəmbərlik elə görək, Səni vuran kimdir?» **69** Peter İsa bayırda, həyətdə oturmuşdu. Bir qarabaş ona yaxınlaşış dedi: «Sən də Qalileyalı İsa ilə birlikdə idin». **70** Amma Peter hamının qarşısında inkar edərək dedi: «Bilmirəm, sən nə danişəsan». **71** Sonra darvazaya goləndə başqa bir qarabaş onu görüb oradakılara dedi: «Bu adam Nazaretkən İsa ilə birlikdə idi». **72** Peter yenə inkar edib and içdi: «Mən o Adamı tanımiram». **73** Bir az sonra orada duranlar gəlib Peterə dedilər: «Doğrudan da, sən də onlardansan, çünkü nitqin səni ifşa edir». **74** Peter özünü qarşıyıl and

icərək dedi: «O Adamı tanımiram». Həmin anda xoruz banladı. **75** Peter İsanın «xoruz banlamazdan əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən» dediyi sözü yadına saldı. Ona görə oradan çıxıb hönkür-hönkür ağladı.

27 Səhər açıldıda bütün başçı kahinlərlə xalqın ağsaqqalları İsanı edam etmək üçün məşvərət etdilər. **2** İsanın əl-qolunu bağlayaraq vali Pilatın yanına aparıb ona təslim etdilər. **3** O zaman İsaya xəyanət edən Yəhuda Onun məhkum edildiyini görəndə peşman oldu. Otuz gümüşü başçı kahinlər və ağsaqqallara geri gətirib **4** «mən təqsirsiz qanı təslim etməklə günah işlətdim» dedi. Onlarsa ona «Bundan biza nə? Özün bilərsən» dedilər. **5** Yəhuda gümüş pulları məbədin içina atıb oradan çıxdı, gedib özünü asdı. **6** Başçı kahinlər gümüş pulları götürüb dedilər: «Madam ki qan bahasıdır, bu gümüş pulları məbədin xəzinəsinə qoymağə icazəmiz yoxdur». **7** Öz aralarında məşvərət keçirərək o pulla yadelliləri dəfn etmək üçün dulusçunun tarlasını satın aldılar. **8** Buna görə o tarlaya bu günə qədər «Qan tarası» deyilir. **9** Beləcə Yeremya peyğəmbər vasitəsilə söylənən bu söz yerinə yetdi: «İsrail övladlarının qıymətləndirdiyi Adamin dəyərini – otuz gümüşü alıdlar **10** və Rəbbin mənə buyurduğu kimi dulusçunun tarlası üçün verdilər». **11** İsa valinin önündə dayanmışdı. Vali Ondan «Yəhudilərin Padşahi Sənsənmi?» deyə soruşdu. İsa da ona dedi: «Sənin dediyin kimidir». **12** Başçı kahinlər və ağsaqqallar Onu ittiham etdikləri vaxt İsa heç bir cavab vermədi. **13** Onda Pilat Ona dedi: «Sənin əleyhina edilən bu qədər şəhadəti eşitmirsənmi?» **14** İsa onun heç bir sözünü cavab vermədi. Vali buna çox heyrətləndi. **15** Hər Pasxa bayramında valinin xalqın istədiyi bir məhbəbusu azad etməsi adət idi. **16** O günlərdə Barabba adlı məşhur bir məhbəs həbsə saxlanılırdı. **17** Beləliklə, onlar bir yərə toplaşdıqları vaxt Pilat onlardan soruşdu: «Sizin üçün kimi azad etməyimi istəyirsiniz? Barabbanı, yoxsa Məsih deyilən İsanı?» **18** Çünkü bilirdi ki, onlar İsanı paxılılıdan təslim etmişdilər. **19** Pilat hökm kürsüsündə oturarkən arvadı «o saleh Adamlı sənin heç bir işin olmasın, çünkü bu gün röyada Ona görə çox əzəblər çəkmişəm» deyə xəbər göndərdi. **20** Başçı kahinlər və ağsaqqallarla xalqı təhrik edirdilər ki, Barabbanın azad olmasına, İsanın ölümünü istəsinlər. **21** Vali onlardan soruşdu: «İkisindən hansını sizin üçün azad etməyimi istəyirsiniz?» Onlar da «Barabbanı» dedilər. **22** Pilat onlara «Elə isə Məsih deyilən İsaya nə edim?» dedi. Onların hamısı «Çarmixa çəkilsin!» dedilər. **23** Vali «Axı O nə pislik edib?» deyə soruşdu. Onlarsa «Çarmixa çəkilsin!» deyə daha ucadan bağırdılar. **24** Pilat əlindən heç bir şeyin gəlmədiyini və aksinə, iğtişəşin gücləndiyini görərək su götürüb xalqın önündə əllərini yudu və belə dedi: «Mən bu Adamin qanı üçün təqsirkar deyiləm, qoy sizin boynunuzda qalsın». **25** Bütün xalq cavab verib dedi: «Onun qanının məsuliyyəti bizim və övladlarımızın üzərinə olsun!» **26** Onda Pilat onlar üçün Barabbanı azad etdi. İsanı isə

qamçılatdıdan sonra çarmixa çəkilməyə təslim etdi. 27 Sonra valinin əsgərləri isanı vali sarayına apardılar. Bütün alayı Onun başına topladılar. 28 Onu soyundurub al rəngli xalat geyindirdilər. 29 Tikanlardan bir tac hörüb başına qoydular, sağ əlinə də bir qamış verdilər. Önündə diz çöküb «Yəhudilərin Padşahı sağ olsun!» deyərək Onu ələ saldılar. 30 Ona tüpürdülər, qamışı götürüb başına vurdular. 31 Onu ələ salandan sonra xalatı əynindən çıxarıb Öz paltarını geyindirdilər. Sonra Onu çarmixa çəkməyə apardılar. 32 Bayırə çıxanda Şimon adlı Kirenali bir adamla rastlaşdırılar. Onu İsanın çarmixını daşımağa məcbur etdilər. 33 Qolqota, yəni «Kəllə yeri» adlanan yerə galəndə. 34 Ona içməyə ödlə qarışq şərab verdilər. İsa onu daddiqda içmək istəmədi. 35 Əsgərlər Onu çarmixa çəkdilər və püşk ataraq paltarlarını aralarında böltüdürdürlər. 36 Sonra orada oturub Onun keşiyini çəkdilər. 37 Başı üzərinə «Yəhudilərin Padşahı İsa budur» ittihamını yazıb qoydular. 38 O zaman İsa ilə birlikdə biri sağında, biri da solunda iki quldur da çarmixa çəkildi. 39 Gəlib-keçənlər başlarını yırğalayıb Ona böhtan ataraq 40 «Ey məbədi dağdırıb üç gündə tikan! Əgər Allahın Oğlusansa, Özünü xilas et və çarmixdan düş!» deyirdilər. 41 Başçı kahinlər də ilahiyatçılar və aqsaqqallarla birgə eyni şəkildə isanı ələ salaraq deyirdilər: 42 «Başqalarını xilas edirdi, amma Özünü xilas edə bilmir! İsrailin Padşahıdır, qoy indi çarmixdan düşsün və biz də Ona iman edək. 43 Allahı güvənirdi. Allah Onu sevirsə, qoy indi xilas etsin! Çünkü «Mən Allahın Oğluyam» dedi». 44 İsa ilə birlikdə çarmixa çəkilən quldurlar da Onu təhqir edirdilər. 45 Altıncı saatdan doqquzuncu saatə qədər bütün yer üzünə qaranlıq çökdü. 46 Doqquzuncu saatə yaxın İsa uca səslə nida edərək dedi: «Eli, Eli, lema şabaqtan!» Bu «Ey Allahım, Allahım, niyə Məni tərk etdin?» deməkdir. 47 Orada dayanımların bəzisi bunu eşidərkən dedilər: «Bu Adam İlyası çağırır». 48 Aralarından biri dərhal qaçıb bir süngər götirdi, şərab sirkəsinə batırıb bir qamışın ucuna keçirərək İsaya verdi ki, içsin. 49 O biriləri İsa dedilər: «Onu rahat burax, görək İlyas gəlib Onu xilas edəcəkmi?» 50 İsa yenə uca səslə qışqırıb ruhunu tapşırıdı. 51 O anda məbədin pərdəsi yuxarıdan aşağıya qədər iki yerə parçalandı. Yer sarsıldı, qayalar yarıldı. 52 Qəbirlər açıldı, vəfat etmiş bir çox müqəddasın casadı dirildi. 53 Onlar İsanın dirilməsindən sonra qəbirlərdən çıxıb müqəddəs şəhərə girdilər və bir çox insana göründürlər. 54 İsaya nazarət edən yüzbaşı və onunla birlikdə olan əsgərlər zəlzələni və baş verən şeyləri gördükdə «doğrudan da, bu Adam Allahın Oğlu idi» deyərək dəhşətə düşdülər. 55 Orada olub-keçənlərə uzaqdan baxan bir çox qadın var idi ki, xidmət etmək üçün Qalileyadan İsanın ardına golmışdılər. 56 Məcdəlli Məryəm, Yaqub ilə Yusifin anası Məryəm və Zavdayın oğullarının anası da onların arasında idi. 57 Axşam düşəndə İsanın şagirdi olmuş varlı bir adam – Yusif adlı bir Arimateyalı gəldi. 58 O, Pilatın yanına gedib İsanın cəsədini istədi. Pilat da cəsədin ona verilməsini əmr etdi.

59 Yusif cəsədi alıb təmiz bir kəfənə bükdü. 60 Onu qaya içində qazdığı öz yeni qəbrinə qoydu və qəbirin ağızına bir iri daş yuvarlayıb getdi. 61 Məcdəlli Məryəm və o biri Məryəm orada, qəbirin qarşısında oturmuşdular. 62 Ertəsi gün, yəni Hazırlıq günündən sonrakı gün başçı kahinlərlə fariseylər Pilatın yanına toplaşıb 63 dedilər: «Ağa, biz xatırlayıraq ki, o yalançı hələ sağ ikən “üç gün sonra diriləcəyəm” demişdi. 64 Ona görə də əmr et ki, üçüncü günə qədər qəbirin təhlükəsizliyi qorunsun. Yoxsa şagirdləri gəlib Onu oğurlayar və xalqa “O, ölürlər arasından dirildi” deyərlər. Axırıncı yalan birincisindən daha pis olar». 65 Pilat onlara dedi: «Bir dəstə keşikçi götürün, gedin, bacardığınız kimi qəbirin təhlükəsizliyini qoruyun». 66 Onlar gedib qəbirin qarşısında keşikçi dəstəsi qoydular və qəbir daşına möhür basdırılar. Beləliklə, qəbirin təhlükəsizliyi qorundu.

28 Şənbə günü keçəndən sonra, həftənin ilk günü səhər dan yeri ağaranda Məcdəlli Məryəm və o biri Məryəm qəbiri görməyə geldilər. 2 Budur, böyük bir zəlzələ oldu. Çünkü Rəbbin bir mələyi göydən enib gelərək daşı bir tərəfa yuvarladı və üzərində oturdu. 3 Onun görünüşü şimşək kimi, paltarı isə qar kimi ağ idi. 4 Keşikçilər qorxudan titrəyib ölü kimi oldular. 5 Mələk qadınlara müraciət edərək dedi: «Siz qorxmayın! Çarmixa çəkilmiş İsanı axtardığınızı biliram. 6 0 burada yoxdur, dediyi kimi dirilmişdir! Gəlin, Onun yatdığı yeri görün. 7 Tez gedin, Onun şagirdlərinə belə söyləyin: “İsa ölürlər arasından dirildi. Qalileyaya sizdən qabaq gedir. Onu orada görəcəksiniz”. Budur, mən sizə xəbər verdim». 8 Qadınlar qorxu və böyük sevincə dərhal qəbirdən çıxdılar. Onun şagirdlərinə xəbər verməyə qaçdılar. 9 Amma budur, İsa «Sizə salam!» deyə onların qarşısına çıxdı. Onlar da yaxınlaşıb İsanın ayaqlarına sarılaraq Ona səcdə qıldılar. 10 İsa onlara dedi: «Qorxmayın! Gedin, qardaşlarımı xəbər verin ki, Qalileyaya getsinlər. Məni orada görəcəklər». 11 Qadınlar hələ yolda ikən keşikçilərdən bəzisi şəhərə gəlib baş verən bütün şeyləri başçı kahinlərə bildirdilər. 12 Onlar aqsaqqallarla toplaşıb məşvərət keçirdikdən sonra əsgərlərə çoxlu pul verib dedilər: 13 «Deyərsiniz ki, şagirdləri gecə biz yatanda gəlib Onu oğurlayıblar. 14 Əgər bu xəbər valinin qulığına gedib çatsa, biz onu inandırıraq, sizi də bələdan qurtararıq». 15 Beləliklə, əsgərlər pulu alıb tapşırıldı ki, məsələn, keçirdikdən sonra əsgərlərə çoxlu pul verib dedilər. Bu söz bu günə kimi Yəhudilər arasında yayılmışdır. 16 On Bir şagird Qalileyaya, İsanın onlara təyin etdiyi dağa getdi. 17 İsanı gördükdə Ona səcdə qıldılar. Bəzisi İsa şübhə etdi. 18 İsa yaxınlaşıb onlara dedi: «Göydə və yer üzündə bütün səlahiyyət Mənə verilmişdir. 19 Beləliklə, gedin, bütün millətləri Mənim şagirdim edin; onları Ata, Oğul və Müqəddəs Ruh adı ilə vəftiz edin; 20 sizə əmr etdiyim hər şeyə riayət etməyi onlara öyrədin. Budur, Mən dövrün sonuna qədər hər gün sizinləyəm». (alən g165)

Mark

1 Allahın Oğlu İsa Məsihin Müjdəsinin başlangıcı. **2** Yeşaya peyğəmbərin kitabından belə yazılıb: «Budur, Sənin öündən Öz elçimi göndərirəm. O Sənin yolunu hazırlayacaq. **3** Səhrada nida edənin səsi gəlir: «Rabbin yolunu hazırlayın, Onun keçəcəyi yerləri düz edin!». **4** Yazıldığı kimi vəftiz edən Yəhya çöldə meydana çıxdı. O, insanların günahlarının bağışlanması üçün onların tövbə edib vəftiz olummasını vəz edirdi. **5** Bütün Yəhudeya diyarından olanlar və Yerusəlim sakinlərinin hamısı onun yanına gəldi. Onlar günahlarını etiraf edərək onun tərəfindən İordan çayında vəftiz olunurdular. **6** Yəhya davə yunundan paltar geymiş, belinə dəri qurşaq bağlamışdı, çayırta və çöl balı yeyirdi. **7** Yəhya belə vəz edirdi: «Məndən sonra məndən daha Qüdrətli gəlir. Mən əyilib Onun çarıqlarının bağını açmağa belə, layiq deyilam. **8** Mən sizi su ilə vəftiz etdim, amma O sizi Müqəddəs Ruhla vəftiz edəcək». **9** O günlərdə İsa Qalileyanın Nazaret şəhərindən galib Yəhya tərəfindən İordan çayında vəftiz olundu. **10** İsa sudan çıxan kimi göylərin yarıldığını və Ruhun göyərçin kimi Öz üzərinə endiyini gördü. **11** Göylərdən bir səda gəldi: «San Mənim sevimli Oğlumsan, Səndən razıyam». **12** Ruh dərhal İsanı səhraya çəkib-apardı. **13** O, səhrada qırx gün qaldı və bu müddət ərzində Şeytan tərəfindən sınağa çəkildi. İsa vəhşi heyvanlar arasında idi və mələklər Ona xidmət edirdi. **14** Yəhya həbs olunandan sonra İsa Qalileyaya gəlib Allahın Müjdəsini vəz edirdi: **15** «Vaxt yetişib, Allahın Padşahlığı yaxınlaşır. Tövbə edin və Müjdəyə inanın!». **16** İsa Qalileya gölünün sahilindən keçərkən suya tor atan Şimonu və qardaşı Andreyi gördü. Bu adamlar balıqçı idi. **17** İsa onlara dedi: «Ardımcı gəlin, Mən sizi elə balıqçı edəcəyəm ki, insan tutacaqsınız». **18** Onlar dərhal torları kənara atıb Onun ardına getdilər. **19** İsa bir az irali gedib Zavday oğlu Yaqubu və qardaşı Yəhyəni gördü. Onlar qayıqda torlarını düzəldirdilər. **20** İsa dərhal onları çağırıldı. Onlar da qayıqda olan ataları Zavdayı və muzdlu işçiləri qoyub Onun ardına getdilər. **21** Onlar Kefernahuma gəldilər. Şənbə günü İsa sinaqoqa gırıb təlim öyrətməyə başladı. **22** Onun təliminə təəccüblənirdilər, çünki onlara ilahiyyatçılar kimi deyil, səlahiyyət sahibi kimi təlim öyrədirdi. **23** Həmin vaxt onların sinaqoqunda natəmiz ruha tutulmuş bir nəfər var idi. O çıçırdı: **24** «Ey Nazareti İsa, bizdən nə istayırsən? Bizi məhv etməyəni gəlmisən? Mən bilirəm, Sən Kimsən: Allahın Müqəddəsəsinən!». **25** Amma İsa ona qadağan edib dedi: «Sus və bu adamdan çıx!». **26** Natəmiz ruh bu adımı sarsıdıb bərkdan çığıraraq ondan çıxdı. **27** Hamını heyrət bürdü və onlar bir-birindən soruştular: «Bu nədir? Səlahiyyətli yeni bir təlimdir! O, natəmiz ruhlara belə, əmr edir və bunlar da Ona itaat edirlər». **28** İsa haqqında xəbər dərhal Qalileya bölgəsinin hər tərəfinə yayıldı. **29** Onlar sinaqoqdan çıxan kimi Yaqub və Yəhya ilə birgə

Şimon və Andreyin evinə getdilər. **30** Şimonun qayınanası qızdırma içində yatırıldı. Bunu dərhal İsaya xəbər verdilər. **31** İsa xəstənin yanına gəlib əlindən tutaraq onu qaldırdı və qadının qızdırması düşdü. Qadın onlara xidmət etməyə başladı. **32** Axşam gün batanda bütün xəstələri və cinə tutulmuşları İsanın yanına gətirdilər. **33** Bütün şəhər əhalisi qapının yanına yiğildi. **34** İsa müxtəlif xəstəliyə tutulan çox adama şəfa verdi və bir çox cinləri qovdu. Amma cinlərə danişmaga izin vermədi, çünki onlar İsanın Kim olduğunu biliirdilər. **35** Şəhər alaqqarılıqda İsa qalxıb evdən çıxdı və kimsəsiz bir yerə gedib orada dua etdi. **36** Şimon və onun yanındakılar İsanın ardına düşdülər. **37** Onu təpib dedilər: «Hamı Səni axtarır». **38** İsa onlara dedi: «Gəlin başqa yerlərə – ətrafdakı şəhərlərə gedək və orada da vəz edim, çünki Mən bunun üçün gəlmışəm». **39** Beləliklə, İsa onların sinaqoqlarında vəz edərək və cinləri qovaraq bütün Qalileyanı gəzib-dolaşdı. **40** Bir gün cüzamlı bir adam İsanın yanına gəldi və diz çöküb yalvardı: «Əgər istəsən, məni pak edə bilərsən». **41** İsanın ona rəhmi gəldi. Əlini uzadıb ona toxunu və dedi: «İstəyirəm, pak ol!». **42** Dərhal bu adam cüzamdan sağalıb pak oldu, **43** İsa o an onu yola salıb ciddi tapşıraraq **44** belə dedi: «Bax heç kəsə bir söz demə, lakin get, özünü kahinə göstər. Hər kəsə şəhadət olsun deyə cüzamdan paklandığın üçün Musanın buyurduğu təqdimləri apar». **45** Lakin o çıxbı bu sözü vəz edərək hər yanda yaymağa başladı. Ona görə də İsa artıq heç bir şəhərə açıq giri bilmirdi, amma kənarda, kimsəsiz yerlərdə qalır və adamlar hər tərəfdən Onun yanına gəlirdi.

2 Bir neçə gün sonra İsa yenə Kefernahuma gələndə Onun evdə olma xəbəri yayıldı. **2** O qədər çox adam yiğildi ki, qapının yanında durmağa belə, yer qalmamışdı. İsa onlara kələmi vəz edirdi. **3** Adamlar dörd nəfərin daşıdığı bir iflici Onun yanına gətirdilər. **4** Amma böyük izdihama görə onu İsaya xaxın gətirə bilmədilər. Ona görə də İsa olan evin damını söküb yer açandan sonra iflici yatdığı döşəklə birləşəcək endirdilər. **5** İsa onların imanını görəndə iflic olana dedi: «Oğlum, günahların bağışlandı». **6** Lakin orada oturan bəzi ilahiyyatçılar ürəklərində belə düşündülər: **7** «Bu Adam niyə belə danişir? Bu ki küfrür! Tək Allahdan başqa günahları kim bağışlaya bilər?». **8** İsa dərhal onların ürəyində nə fikirləşdiyini ruhən dərk edib dedi: «Niye ürəyinizdə belə düşüñürsünüz? **9** Bax hənsi daha asandır? Iflicə «günahların bağışlandı» deməkmi, yoxsa «Qalx, döşəyini götür və yeri!» demək? **10** Lakin siz bilin ki, Bəşər Oğlunun yer üzündə günahları bağışlamaq səlahiyyəti var» və iflicə dedi: **11** «Sənə deyirəm, qalx, döşəyini götür və evinə get!». **12** Xəsta qalxdı və dərhal döşəyini götürərək hamının qarşısında çıxbı getdi. Hamı mat qaldı və Allahı izzətləndirdi: «Biz heç vəz belə şey görməmişik». **13** İsa yenə gələn sahilinə çıxdı. Bütün izdiham Onun yanına toplasdı və O, camaata təlim öyrədirdi. **14** Yolu keçəndə vergi yiğilan yerdə oturan Halfay oğlu Levini görüb ona dedi: «Ardımcı gəl». O

da durub İsanın ardından getdi. **15** İsa Levinin evinde süfrəyə oturanda bir çok vergiyiğanlarla günahkarlar gəlib Onunla və şagirdləri ilə birgə oturdular. Çünkü İsanın ardından gedənlər çox idi. **16** Fariseylərdən olan ilahiyyatçılar İsanın günahkarlar və vergiyiğanlarla birgə yemək yediyiini görüb Onun şagirdlərinə dedilər: «O niyə vergiyiğanlar və günahkarlarla birgə yemək yeyir?» **17** İsa bunu eşidəndə onlara dedi: «Sağlamların deyil, xəstələrin həkimə ehtiyacı var. Mən salehləri deyil, günahkarları çağırmaq üçün gəlmışəm». **18** Yəhyanın şagirdləri və fariseylər oruc tuturdular. Bəzi adamlar İsanın yanına gəlib soruşdular: «Nə üçün Yəhyanın şagirdləri və fariseylərin şagirdləri oruc tutur, amma Sənin şagirdlərin oruc tutmur?» **19** İsa onlara cavab verdi: «Bəy yanlarında olanda sağdışı və soldışı oruc tutarmış? Nə qədər ki bəy onların yanındadır, onlar oruc tutmazlar. **20** Lakin bəyin onların arasından aparılacağı günlər gələcək və o zaman oruc tutacaqlar. **21** Heç kim köhnə paltara təzə parçadan yamaq vurmaz. Yoxsa təzə yamaq köhnə paltardan qopar və yırtıq daha pis olar. **22** Heç kim təzə şərabı köhnə tuluqlara doldurmaz. Yoxsa şərab tuluqları partladar, həm şərab, həm də tuluqlar zay olar. Təzə şərab təzə tuluqlara doldurulmalıdır». **23** Bir Şənbə günü İsa taxıl zəmənləri arasından keçirdi. Şagirdləri yoldan keçərkən sünbülləri qırmağa başladılar. **24** Fariseylər Ona dedilər: «Bəs niyə onlar Şənbə günü qadağan olunan işləri görürlər?» **25** İsa onlara dedi: «Davud və yanındakılar ac və möhtac olanda nə etdiklərini heç oxumamışımız? **26** O, baş kahin Evyatarın dövründə Allahın evinə girdi; kahinlərdən başqa heç kəsə yeməyə icazə verilməyən təqdis cörəklərini yedi, yanındakılara da verdi». **27** Sonra İsa onlara dedi: «İnsan Şənbə günü üçün deyil, Şənbə günü insan üçün yaradılıb. **28** Bax Başər Oğlu Şənbə günüünü da Sahibidir».

3 İsa yenə də sinaqoqa girdi. Orada əli qurumuş bir adam var idi. **2** Bəzi adamlar İsanı ittiham etmək məqsədi ilə Ona göz qoyurdular ki, görsünlər, bu adama Şənbə günü şəfa verəcək ya yox. **3** İsa əli qurumuş adama dedi: «Qabağa çıx!» **4** Sonra İsa onlara dedi: «Hansına icazə var, Şənbə günü yaxşılıq, yoxsa pislik etməyə, kiminsə canını xilas etməyə, yoxsa öldürməyə?» Onlarsa susurdu. **5** İsa ətrafindakılara qəzəblə baxdı və onların inadkar ürəkli olduqlarına görə kədərlənib o adama dedi: «Əlini uzat!» O, əlini uzatdı və əli əvvəlki halına qayıtdı. **6** Fariseylər çıxıb İsanı necə mahv etmək barədə dərhal hirodçularla məsləhətləşdilər. **7** İsa şagirdləri ilə birgə gələn bir tərəfinə çəkildi. Onun ardından İsa Qalileyadan böyük izdiham gəldi. **8** İsanın etdiklərini eşidəndə Onun yanına Yəhudeyadan, Yeruşəlimdən, İdumeyadan, İordan çayının o biri tayından, Sur və Sidon bölgəsindən çoxlu adam gəldi. **9** İsa izdiham Onu sıxışdırmasın deyə şagirdlərindən xahiş etdi ki, Onun üçün bir qayıq hazırlasınlar. **10** Çünkü O, çox adama şəfa vermişdi. Buna görə bütün xəstələr Ona toxunmaq üçün can atıldılar. **11** Natəmiz ruhlar İsanı görəndə

önündə yerə sərilib ucadan çığırdılar: «Sən Allahın Oğlusan!» **12** Lakin İsa onlara qadağan etdi ki, Onun kim olduğunu deməsinlər. **13** İsa dağa çıxaraq Özü istədiyi adamları yanına çağırı və onlar yanına gəldilər. **14** İsa on iki nəfəri həvari adlandıraq təyin etdi ki, bu adamlar Onun yanında olsun, həm də onları vəz etməyə göndərsin, **15** həmçinin cinləri qovmaq səlahiyyətinə malik olsunlar. **16** Beləliklə, İsa bu on iki nəfəri təyin etdi: Peter adlandırdığı Simon, **17** Bene-Rageş, yəni «İldirim oğulları» adlandırdığı Zavday oğlu Yaqub və Yaqubun qardaşı Yəhya, **18** Andrey, Filip, Bartalmay, Matta, Tomas, Halfay oğlu Yaqub, Tadday, Kənançı Simon **19** və İsaya xəyanət edən Yəhuda İskaryot. **20** Sonra İsa evə getdi. Yenə də izdiham yığıldığına görə onlar yeməyə belə, imkan tapa bilmədilər. **21** İsanın aila üzvləri bu barədə eşidəndə Onu aparmağı göldilər. Çünkü fikirləşirdilər ki, O, ağlıni itirib. **22** Yeruşəlimdən gələn ilahiyyatçılar isə deyirdilər: «O, Baal-Zevula tutulub, cinlərin başçısının gücü ilə cinləri qovur». **23** İsa ilahiyyatçıları yanına çağırıb onlara bu barədə məsəllərlə danışdı: «Şeytan Şeytanı necə qova bilər? **24** Əgər bir padşahlıq öz daxilindən bölnüünsə, davam gətirməz. **25** Əgər bir ev öz daxilindən bölnüünsə, davam gətirməz. **26** Şeytan da özünə qarşı qalxıb öz-özünə bölnüünsə, davam gətirməz, yalnız axırı çatar. **27** Heç kim güclü adamin evinə girib əvvəlcə onun əl-qolunu bağlamadan malını qarat edə bilməz. Gərək o adamin əvvəlcə əl-qolunu bağlaşın, sonra evini qarat etsin. **28** Sizə doğrusunu deyirəm: bütün günahlar və nə qədər küfr söylənərsə, bəşər övladlarına bağışlanacaq. **29** Lakin kim Müqəddəs Ruha küfr edərsə, heç vaxt bağışlanmayıacaq və günahı boynunda əbədi qalacaq». (aiən g165, aiənios g166) **30** İsa bunu «Onda natəmiz ruh var» dediklərinə görə söylədi. **31** İsanın anası və qardaşları geldi. Onlar bayırda durdular və İsanın yanına xəbər göndərib Onu çağırdılar. **32** Bir kütə adam İsanın ətrafında oturmuşdu. Ona xəbər verdilər: «Budur, anan və bacı-qardaşların bayırda dayanıb Səni istəyirlər». **33** İsa onlara cavab verdi: «Mənim anam və qardaşlarım kimdir?» **34** Sonra ətrafında oturanlara baxaraq dedi: «Mənim anam və qardaşlarım bunlardır. **35** Çünkü kim Allahın iradəsini yerinə yetirirsə, Mənim qardaşım, bacım və anam odur».

4 İsa gələn sahilində yenə xalqa təlim öyrətməyə başladı. Yanına elə böyük izdiham topladı ki, Özü bir qayığa minib gələn içərisində oturdu. Bütün izdiham İsa gələn sahilində dayanmışdı. **2** İsa onlara məsəllərlə bir çox şey öyrədərək Öz təlimində belə dedi: **3** «Qulaq asın: bir əkinçi toxum səpməyə çıxdı. **4** Səpinq zamanı toxumlardan bəzisi yol kənarına düşdü və quşlar galib onları dənlədi. **5** Bəzisi torpağı çox olmayan daş-kəsəlli yerə düşdü. Torpağı dərin olmadığına görə tez cürcərdi. **6** Lakin günəş doğanda qarsalandı və kökü olmadığına görə qurudu. **7** Bəzisi tikanlar arasına düşdü. Tikanlar böyüküb onları boğdu və bu toxumlar bar vermədi. **8** Başqaları isə münbət torpağa düşdü. Ona görə də böyüküb artdı və bəzisi otuz, bəzisi

altmış, bəzisi də yüz qat səmərə verdi». 9 Daha sonra İsa dedi: «Eşitməyə qulağı olan eşitsin!» 10 İsa tək qalandan iki şagird və ətrafında olanlar məsəllərin izahını soruştular. 11 O onlara dedi: «Allahın Padşahlığının sırrı sizə açılmışdır, amma kənardan olanlara hər şey məsəllərlə deyilir. 12 Belə ki «Gördükə görsünlər, amma qanmasınlar, Eşitdikə eşitsinlər, amma anlamsınlar, Yoxsa onlar dönüb bağışlanar». 13 İsa onlara dedi: «Siz bu məsəli anlamırsınız? Bəs bütün məsəlləri necə başa düşəcəksiniz? 14 Əkinçi Allahın kələməni əkir. 15 Daxilinə kələm əkilən bəzəi insanlar yol kənarına düşən toxumlara bənzəyir. Bunlar kələməni eşidəndə dərhal Şeytan galib əkilən kələməni götürüb aparır. 16 Daş-kəsəklə yerlərə səpilən bunlardır: kələməni eşidəndə dərhal sevinclə qəbul edirlər. 17 Lakin onlarda kök olmadığına görə dözümləri az olur, kələməni görə əziyyət və təqibə məruz qalan kimi yuxıırlar. 18 Tikanlar arasına səpilən başqaları İsa bunlardır: kələməni eşidirlər, 19 lakin bu dövrün qayğıları, var-dövlətin aldadılığının və başqa şeylərə olan ehtiraslar araya girib kələməni boğur və kələməni barsız olur. (aিন g165)

20 Münbit torpağa səpilənlərsə bunlardır: onlar kələməni eşidib qəbul edir, bəzisi otuz, bəzisi altmış, bəzisi İsa yüz qat səmərə verir». 21 İsa onlara dedi: «Çıraqı qabın yaxud yatağın altına qoymaq üçünümüz götərirsiniz? O, çıraqdana qoymaq üçün deyilmi? 22 Elə gizli bir şey yoxdur ki, aşkar çıxmasın və elə örtülü bir şey yoxdur ki, aydın olmasın. 23 Eşitməyə qulağı olan eşitsin!» 24 İsa yenə onlara dedi: «Eşitdiyinizə diqqət edin: hansı ölçü ilə ölçsəniz, sizin üçün də eyni ölçü ilə ölçüləcək və daha artıq veriləcək. 25 Çünkü kimin varıdırsa, ona daha çox veriləcək. Amma kimin yoxudursa, əlində olan da ondan alınacaq». 26 Sonra İsa dedi: «Allahın Padşahlığı torpağa toxum səpən əkinçiye bənzəyir. 27 O, gecə yatar, gündüz qalxır. Toxum cücarib boy atır, amma əkinçi bunun necə baş verdiyini bilmir. 28 Torpaq özü bar gətirir. Əvvəl cücerti çıxır, sonra sünbüllə, daha sonra sünbüllün dənləri iriləşib yetişir. 29 Məhsul yetişəndə əkinçi dərhal oraq vurur, çünki biçin vaxtı gəlməşdir». 30 Sonra İsa belə dedi: «Allahın Padşahlığını nəyə bənzədək? Onu hansı məsələ göstərək? 31 O, xardal toxumuna bənzəyir ki, yer üzündə torpağı əkilən toxumların ən kiçiyi olsa da, 32 əkiləndən sonra böyüyüb bütün bostan bitkilərindən hündür olur. O qədər böyük qol-budaq atır ki, göydə uçan quşlar onun kölgəsində yuva qura bilər». 33 İsa xalqın başa düşəcəyi dərəcədə buna bənzər çoxlu məsəllərlə kələm söyləyirdi; 34 onlara məsəlsiz söz deməzdi. Amma Öz şagirdləri ilə tək qalandan hər şeyi izah edirdi. 35 Həmin gün axşam düşəndə İsa şagirdlərinə dedi: «Gəlin o biri sahile keçək». 36 Şagirdlər camaatdan ayrırlaraq İsanı mindiyi qayıqla birgə apardılar; onun yanında başqa qayıqlar da var idi. 37 Bu vaxt böyük bir tufan qopdu. Dalğalar qayığa elə hücum çəkdi ki, su artıq onun içəna doldu. 38 İsa qayığın arxa tərəfində başını yastiğə qoyub yatırıldı. Şagirdlər Onu oyadaraq dedilər: «Müəllim! Axi biz həlak oluruq! Bu Səni narahat etmirmi?» 39 İsa durub küləyə qadağan

etdi və gölə dedi: «Sus, sakit oll!» Külək dayandı və dərin sükut çökdü. 40 İsa onlara dedi: «Niyə qorxursunuz? Hələ imanınız yoxdurmu?» 41 Onlar dəhşətə düşüb bir-birindən soruştular: «Bu Adam kimdir ki, külək də, göl də Ona itaat edir?»

5 Onlar gölün o biri sahilində yerləşən Gerasalıların diyarına getdilər. 2 İsa qayıqdan düşən kimi qəbir mağaralarından natəmiz ruha tutulmuş bir adam Onunla qarşılaşdı. 3 O, mağaralarda yaşayırı və heç kim onu hətta zəncirləyərək saxlaya bilmirdi. 4 Neçə dəfə ona buxov, zəncir vurmusḍular, lakin o, zəncirləri qırmiş, buxovları parçalamışdı. Heç kəsin onu sakit etməyə gücü çatmırı. 5 Həmişə, gecə-gündüz qəbiristanlıqda, dağlarda çığırı və özünü daşlarla yaralayırdı. 6 O, İsanı uzaqdan görəndə qaçıb Ona səcdə qıldı, 7 bərkədən çığıraraq dedi: «Ey İsa, Allah-Taalanın Oğlu, məndən nə istəyirsin? Səni and verirəm Allah'a, mənə iztirab vermal!» 8 Çünkü İsa ona demişdi: «Ey natəmiz ruh, bu adamdan çıx!» 9 Sonra İsa ondan soruştu: «Sənin adın nədir?» O cavab verdi: «Mənim adım Qoşundur, çünkü biz çoxuq». 10 Ruhları bu diyardan qovmasın deyə o, İsaya çox yalvardı. 11 Orada – dağın yamacında böyük bir donuz sürüsü olayırdı. 12 Natəmiz ruhlar İsaya yalvardılar: «Bizi donuzlara göndər ki, onların içənə girək». 13 İsa onlara izin verdi. Natəmiz ruhlar adamdan çıxıb donuzların içənə girdi. İki min baş heyvandan ibarət sürüi də uğurumdan aşağı, gölə atılıb orada boğuldu. 14 Donuz otaranlar qaçıb bu xəbəri şəhər və kəndlərdə yayıldılar. Camaat nə baş verdiyinə tamaşa etməyə gəldi. 15 Onlar İsanın yanına gəldilər, əvvəlcə bir qoşun cinə tutulmuş adəmin geyinmiş və ağılanmış oturduğunu görüb qorxuya düşdülər. 16 Hadisəni görənlər cinə tutulmuş adəmin başına gələnlər və donuzlar haqqında camaata söylədilər. 17 İsaya yalvarmağa başladılar ki, onların bölgəsindən çıxısin. 18 İsa qayığa minəndə əvvəlcə cinə tutulmuş adam Ona yalvardı ki, İsanın yanında qalsın. 19 İsa ona izin vermedi, amma dedi: «Evinə, qohum-əqrəbənin yanına get, Rəbbin sənə etdiyi hər şeyi və sənə necə mərhəmət göstərdiyini onlara dəniş». 20 Bu adam da gedib İsanın ona etdiyi hər şeyi Dekapolis bölgəsində yamağa başladı və hamı heyətləndi. 21 İsa yenə qayıqla o biri sahile keçəndə yanına böyük bir izdiham yığıldı. O, gölün sahilində idı. 22 Sinaqoq rəislərindən Yair adlı bir adam galib İsanı görəndə ayaqlarına düşdü. 23 Ona çox yalvarıb dedi: «Qızçıqazım can üstündədir. Gəl əllərini onun üstünlə qoy ki, sağalıb yaşasın». 24 İsa da onunla birlikdə getdi. Ardınca böyük bir izdiham gedərək hər tərəfdən Onu sıxışdırırdı. 25 Orada on iki il qanaxma xəstəliyinə tutulan bir qadın var idi. 26 O, neçə həkimin elindən xeyli əzab çəkmiş, bütün varını buna sərf etsə də, vəziyyəti yaxşılaşmamış, daha da pisləşmişdi. 27 Bu qadın İsa haqqında eşidib izdihamın içindən keçərək Onun arxasından gəldi və Onun paltarına toxundu. 28 Çünkü bu cür düşünürdü: «Heç olmasa paltarına toxunsam, sağalaram». 29 Dərhal onun qanaxması kəsildi və bildi

ki, bədənindəki xəstəlikdən sağıldı. **30** İsa dərhal bildi ki, Ondan bir qüvvə çıxdı və izdihamın içində dönüb soruşdu: «Paltarımı toxunan kim idi?» **31** Şagirdləri Ona cavab verdilər: «Görürsən ki, izdiham Səni sixişdirir. Necə soruşa bilərsən ki, Mənə toxunan kim idi?» **32** Bunu edəni görmək üçün İsa atrafa baxdı. **33** Qadınsa özünə nə olduğunu bildi. Qorxudan titrəyərək golib ışanın ayağına düşdü və bütün həqiqəti Ona söylədi. **34** İsa da ona dedi: «Qızım, imanın səni xilas etdi. Arxayın get və xəstəliyindən sağal». **35** İsa hələ danişirdi ki, sınaqoq rəisinin evindən adamlar gəlib dedi: «Qızın öldü. Daha Müəllimi niyə narahat edirsən?» **36** Lakin İsa bu sözə məhəl qoymayaraq sınaqoq rəisini dedi: «Qorxma, yalnız iman et!» **37** O, Peter, Yaqub və Yaqubun qardaşı Yəhyadan başqa heç kimi ardına gəlməyə qoymadı. **38** Onlar sınaqoq rəisinin evinə gələndə İsa çox hay-küy, ağlaşış nala çəkənlər gördü. **39** İsa içəri girəndə onlara dedi: «Niyə hay-küy salib ağlaşırsınız? Uşaq ölməyib, sadəcə olaraq yatıb». **40** Onlar İsaya güldürlər. Belə olanda İsa hamını bayıra çıxarıandan sonra uşağın ata-anasını, Özü ilə galənləri götürüb uşaq olan yerə girdi. **41** İsa uşağın əlindən tutub dedi: «Talita qum!» Bunun mənəsi belədir: «Qızçıqaz, sənə deyirəm: qalx!» **42** On iki yaşılı qız dərhal qalxıb gəzməyə başladı. O an oradakılar tamamilə mat qaldı. **43** İsa onlara qadağan etdi ki, bunu heç kəbilməsin və sonra dedi ki, qızı yemək versinlər.

6 İsa oradan ayrılib Öz yurduna gəldi. Şagirdləri də Onun ardına gəlirdi. **2** Şənbə günü olanda O, sınaqoqda təlim öyrətməyə başladı. Onu dinləyən adamların çoxu təaccübənərək dedi: «Bu Adamda belə şeylər haradandır? Bu necə hikmətdir, Ona verilib? Bu cür möcüzələr Onun əlindən necə gəlir? **3** Bu Adam həmin dülər deyilmə? Məryəmin oğlu, Yaqubun, Yusifin, Yəhudanın və Şimonun qardaşı deyilmə? Onun bacıları burada - bizim aramızda yaşamırı?» Onların İsaya acıçı tutdu. **4** İsa onlara dedi: «Bir peyğəmbər öz yurdundan, qohum-əqrabaları arasından və öz evindən başqa heç bir yerdə xor baxmazlar». **5** Orada O heç bir möcüzə yarada bilmədi, yalnız bir neçə xəstənin üzərinə əl qoyub şəfa verdi. **6** İsa onların imansızlığına heyrət edirdi. Sonra atraf kəndlərda təlim öyrədərək oraları gəzib-dolaşdı. **7** İsa On iki şagirdi yanına çağırıb onları iki-iki göndərməyə başladı və onlara nətəmiz ruhlar üzərində səlahiyyət verdi. **8** Onlara tapşırı ki, yol üçün əsadan başqa heç nə - nə çörək, nə torba, nə da qurşaqlarında pul götürsünlər, **9** ayaqlarına səndəl geysələr də, əyinlərinə iki köynək geyinməsinlər. **10** İsa onlara dedi: «Harada bir evə gərsəniz, çıxanacaq orada qalın. **11** Harada sizi qəbul etməyib sizə qulaq asmaq istəməzərsə, oradan ayrılarkən onlara qarşı şəhadət olsun deyə ayaqlarınızın tozunu çırpin». **12** Onlar da yola düşdürlər və vəz edərək insanları tövbəyə çağırdılar. **13** Çoxlu cin çıxardılar, yaqla məsh edərək çox xəstəyə şəfa verdilər. **14** Padşah Hirod da olanları eşitdi, cünki ışanın adı tanınirdı. Adamlar deyirdilər: «Vəftiz edən Yəhya ölürlər arasından dirilib. Buna görə də O, möcüzələr

yaradır». **15** Digərləri isə deyirdilər: «Bu, İlyasdır». Bəziləri də deyirdi: «Keçmişdəki peyğəmbərlərdən birinə oxşar peyğəmbərdir». **16** Amma Hirod bunu eşidəndə dedi: «Bu, boynunu vurdurduğum Yəhyadır, dirilib!» **17** Hirod qardaşı Filipin arvadı Hirodiyaya görə Yəhyani tutduraraq qollarını qandalladıb zindana saldırmışdı. Cünki Hirod Hirodiyani özüna arvad olaraq almışdı **18** və Yəhya Hiroda demişdi: «Qardaşının arvadını almaq sənə qadağandır». **19** Hirodiya Yəhyaya qarşı kin saxlayıb onu öldürmək niyyətinə düşmüdü, amma bunu edə bilmirdi. **20** Cünki Hirod Yəhyanın saleh və müqəddəs bir adam olduğunu bildiyinə görə ondan qorxub onu qoruyurdu. Hirod ona qulaq asanda çəşqinliğə düşdü, buna baxmayaraq, onu həvəslə dirləyirdi. **21** Bir gün Hirodiyanın əlinə yaxşı bir fişət düşdü. Hirod ad günündə əyanlarına, minbaşılara və Qalileyanın nüfuzlu şəxslərinə ziyyəfat verdi. **22** Ziyafət zamanı Hirodiyanın qızı içəri daxil olub rəqs etdi. Bu, Hirodun və qonaqlarının xoşuna gəldi. Padşah qızı dedi: «Ürəyin istəyəni məndən dilə, mən də sənə verim». **23** Sonra möhkəm and içərək yena dedi: «Məndən hər nə istəsən, hətta padşahlığımın yarısını belə, istəsən, sənə verəcəyəm». **24** Qız İsa çıxıb anasından soruşdu: «Mən nə istəməliyəm?» O cavab verdi: «Vəftiz edən Yəhyanın başını». **25** Qız o saat padşahın yanına qaçıb və öz istəyini dedi: «İstəyirəm ki, Vəftizçi Yəhyanın başını dərhal bir sini içində mənə verəsan». **26** Padşahı dərin kədər bürdü, amma içdiyi andlara və qonaqlara görə qızın sözünü yerə salmaq istəmədi. **27** Padşah dərhal bir cəllad göndərib Yəhyanın başını gətirməyi əmr etdi. Cəllad gedib zindanda Yəhyanın boynunu vurdu. **28** və onun başını bir sini içində gətirib qızı verdi. Qız da onu anasına verdi. **29** Yəhyanın şagirdləri İsa bunu eşidəndə gəlib onun cəsədini götürdülər və qəbirə qoydular. **30** Həvarilər ışanın yanına yığıldı və gördükleri işlər, öyrətdikləri təlim haqqında Ona nəql etdilər. **31** İsa onlara dedi: «Gəlin kimsəsiz yerdə bir az dincəlin». Cünki gəlib-gedən çox olduğundan yemək yeməyə belə, vaxt tapmırıldılar. **32** Onlar da ayrılib qayıqə minarək hər biri takbaşına kimsəsiz bir yerə getdilər. **33** Gedərkən camaat onları gördü və çoxu tanıdı; bütün şəhərlərdən axışib piyada getdilər, onlardan qabaq oraya çatdılар. **34** İsa sahilə düşəndə böyük bir izdiham gördü və onlara rəhmi gəldi. Cünki onlar çobansız qoyunlara bənzəyirdi. İsa onlara çox şeylər haqqında təlim öyrətməyə başladı. **35** Vaxt keçirdi. Şagirdləri gəlib İsaya dedilər: «Bura cöllükdür, artıq gedər». **36** Camaati burax, qoy gedib atrafdakı kənd və obalardan özlərinə bir şey alıb yesinlər». **37** Amma İsa onlara cavab verdi: «Onlara yeməyi siz verin». Şagirdlər İsaya dedilər: «Bəlkə gedib iki yüz dinarlıq çörək alaş və onlara verək ki, yesinlər?» **38** Amma İsa onlara dedi: «Gedin baxın, neçə çörəyiniz var?» Onlar da baxıb dedilər: «Beş çörəyimiz və iki balığımız var». **39** İsa onlara əmr etdi ki, camaati dəstə-dəstə göy otuların üstündə oturtsunlar. **40** Camaat yüz-yüz, əlli-əlli dəstə şəklində oturdu. **41** İsa beş çörəyi və iki balığı götürüb göyə baxaraq şükür duası

etdi. Sonra çörayı bölib şagirdlerine verdi ki, camaata paylaşınlar. İki balığı da hamiya bölüşdü. **42** Hami yeyib-doydu. **43** Artıq qalan çörək və balıq hissəlerini yiğdilar, on iki zənbil doldu. **44** Çörəkləri yeyən kişilərin sayı beş min nəfər idi. **45** Bundan dərhal sonra İsa camaati evlərinə göndərərkən şagirdlərini də məcbur etdi ki, qayığa minib Özündən əvvəl o biri sahilə – Bet-Saydaya keçsinlər. **46** İsa camaati yola salandan sonra dua etmək üçün dağa çıxdı. **47** Axşam olanda qayıq gölün ortasında idi. Amma İsa quruda tək dayanmışdı. **48** O gördü ki, şagirdləri güclə avar çəkir, çünki külək onlara qarşı əsirdi. Gecənin dördüncü növbəsi İsa gölün üstü ilə yeriyərək onların yanına gəldi və onları keçmək istədi. **49** Şagirdlərsə İsanın gölün üstü ilə yeridiyini görəndə Onu bir kabus bilib qışqırdılar. **50** Çünki hamı Onu görüb lərzəyə düşmüşdü. Lakin bu anda İsa onlara müraciət edib dedi: «Cəsarətli olun, Mənəm, qorxmayın!» **51** Qayığa minib onlara qoşuldu. Külək də sakitləşdi. Hamı tamamilə mat qaldı. **52** Çünki inadkar ürkəli olduqlarına görə çörəklə bağlı işi həla də başa düşməmişdilər. **53** İsa və şagirdlər gölü keçib Ginesar sahilinə çatdılardı və qayığı bağladılar. **54** Onlar qayıqdan düşən kimi camaat İsanı tanıdı **55** və qəcib ətraf yerləri gəzib-dolaşdılardı. İsanın harada olduğunu eşidəndə xəstələri yataqlar üstündə oraya gətirməyə başladılar. **56** İsanın getdiyi hər yerda – kəndlərdə, şəhərlərdə, obalarda xəstələri gətirib meydənlərə qoyurdular. Xəstələr heç olmasa İsanın paltarının ətəyinə toxunmaq üçün yalvarırdılar. Ona toxunanların hamisi sağalırdı.

7 Fariseylər və Yerusəlimdən gələn bəzi ilahiyatçılar İsanın yanına yiğildi. **2** Onlar gördülər ki, İsanın şagirdlərindən bəzisi murdar əllərlə, yəni əllərini yumamış çörək yeyir. **3** Fariseylər və bütün Yəhudiilər ağsaqqallardan qalan adət-ənənəyə əməl edərək əllərini yaxşı-yaxşı yumadan yemək yeməzlər. **4** Onlar bazarдан gələndə yuyunmadan heç nə yeməzlər. Həmçinin bir sırə başqa adət-ənənələrə də əməl edərlər. Belə ki onlar kasaları, dolçaları, tunc qazanları və yataqları yuyub paklayarlar. **5** Fariseylər və ilahiyatçılar İsanın soruşdular: «Nə üçün şagirdlərin ağsaqqallardan qalan adət-ənənəyə görə yaşamayaraq murdar əllərlə çörək yeyirlər?» **6** İsa onlara dedi: «Yeşaya peyğəmbər siz ikiüzlülər üçün nə yaxşı söyləyib! Yazıldığı kimi: "Bu xalq dodaqları ilə Mənə hörmət edir, Amma qələbləri Məndən uzaqdır. **7** Boş yerə Mənə sadə edirlər, İsanın əmrlərindən çıxardıqları təlimləri öyrədirlər". **8** Siz Allahın əmrini atıb insan adət-ənənəsini tutursunuz». **9** Sonra İsa onlara dedi: «Öz adət-ənənənizi bərəqərər etmək üçün Allahın əmrini konara atmağı necə də yaxşı bacarırsınız! **10** Çünki Musa belə əmr etdi: "Atanana hörmət et" və "Atasını yaxud anasını söyən adam öldürilməlidir". **11** Sizsə deyirsiniz: "Bir adam atasına yaxud anasına məndən umduğun yardım qurban oldu", yəni «Allaha həsr olundu» desə», **12** onda həmin adama izin vermirsiniz ki, ata-anasına yardım etsin.

13 Bununla da siz nəsildən-nəslə ötürdüyünüz adət-ənənənizlə Allahın kəlamını heç edirsiniz. Axı buna bənzər çox işlər görürsünüz». **14** İsa yənə camaati yanına çağırıb onlara dedi: «Hamınız Mənə qulaq asın və dərk edin. **15** Kənardan insanın daxilinə girən şey insanı murdar edə bilməz. Amma insanı murdar edən şeylər daxilindən çıxanlardır». **17** İsa camaatdan ayrılib evə gələndə şagirdləri bu məsələ barəsində Ondan soruşdular. **18** İsa onlara cavab verdi: «Siz də hələ dərk etməmisiniz? Başa düşmürsünüz ki, kənardan insanın daxilinə girən şey insanı murdar edə bilməz? **19** Çünki daxil olan şeylər onun ürəyinə deyil, qarnına gedir və ifraz olunur», İsa bununla bütün yeməklərin təmiz olduğunu böyan etdi. **20** O, sözünə davam etdi: «İnsanı murdar edən insandan çıxandır. **21** Çünki insanların daxilindən, ürəyindən pis fikirlər, cinsi əxlaqsızlıq, oğurluq, qatillik, **22** zinakarlıq, tamahkarlıq, şər əməllər, hiylə, pozğunluq, paxılıqlı, kürf, lovğalıq və ağılsızlıq çıxar. **23** Bütün bu pis işlər insan daxilindən çıxıb onu murdar edir». **24** İsa oradan ayrılib Sur bölgəsinə getdi. O bir evə girdi və istəmədi ki, harada olduğunu bilən olsun. Amma bunu gizlədə bilmədi. **25** Bir qadının azyaşlı qızı natəmiz ruha tutulmuşdu. Qadın İsa haqqında xəbər tutan kimi gəlib Onun ayaqlarına düdü. **26** Bu qadın Suriya Finikiyasında doğulmuş bir Yunan idi. O, İsaya yalvardı ki, qızından cini çıxartsın. **27** İsa ona dedi: «Qoy əvvəl uşaqlar doysun, çünki uşaqların çörəyini götürüb itlərə atmaq düzgün olmaz». **28** Qadınsa Ona cavab verdi: «Ya Rəbb, axı itlər də uşaqların süfrə altına tökdüyü qırıntılarından yeyir». **29** İsa qadına dedi: «Get, sənин bu sözünə görə cin qızınızı tərk etdi». **30** Qadın evinə gələndə gördü ki, qızı yatağında uzanıb və cin ondan çıxıb. **31** İsa yənə Sur bölgəsindən çıxdı, Sidonu keçdi və Dekapolis bölgəsindən keçərək Qalileya gölüne çatdı. **32** Bir kar və pəltək adamı İsanın yanına gətirdilər və yalvardılar ki, əlini onun üzərinə qoysun. **33** İsa həmin adamı camaatdan ayrırib başqa bir yerə apardı və barmaqlarını bu adamın qulaqlarına qoysdu, tüpürüb onun dilinə toxundu. **34** Göyə baxdı, ah çəkərək ona dedi: «Effata!», yəni «Açıl!». **35** O anda bu adamın həm qulaqları açıldı, həm də dilinin bağlılığı düşdü və o aydın danışmağa başladı. **36** İsa bunu görənlərə qadağan etdi ki, bu baradə heç kima heç nə deməsinələr. Lakin nə qədər çox qadağan etsə də, o qədər çox xəbər yaxınlıqlıdır. **37** Hami hədsiz təcəcüblənərək dedi: «Hər işin öhdəsindən yaxşı galır: həm karların qulağını, həm də lalların dilini açır».

8 O günlər yənə böyük izdiham toplaşdı. Onların yeməkləri olmadığı üçün İsa şagirdləri yanına çağırıb dedi: **2** «Bu camaata yazığım gəlir, çünki üç gündür ki, yanımızdadırlar və yeməyə heç nələri yoxdur. **3** Əgər onları evlərinə ac yola salsam, yolda taqətdən düşərlər. Onların bəzisi uzaqdan galib». **4** Şagirdləri Ona cavab verdilər: «Kimsə bu çöllükdə haradan çörək tapa bilər ki, bu qədər insani doydursun?» **5** İsa onlardan soruşdu: «Neçə çörəyiniz var?» Onlar dedilər: «Yeddi». **6** Onda İsa camaata əmr etdi ki, yərə otursunlar. Yeddi

çörayı götürdü ve şükür ederek bölüb paylamaq üçün şagirdlərinə verdi. Şagirdlər də camaata payladı. **7** Onların bir neçə kiçik balığı da var idi ve İsa şükür duası edəndən sonra bunları da paylamağı əmr etdi. **8** Camaat yeyib-doydu. Artıq qalan hissələri yiğdilar, yeddi səbət doldu. **9** Orada dörd minə yaxın adam var idi. İsa onları yola saldı. **10** O, şagirdləri ilə birlikdə dərhal qayığa minib Dalmanuta bölgəsinə getdi. **11** Fariseylər İsanın yanına gəlib Onunla mübahisə etməyə başladılar. Onu sinamaq üçün istədilər ki, göydən gələn bir əlamət göstərsin. **12** O, ürəyində dərin bir ah çəkib dedi: «Niyə bu nəsil əlamət axtarır? Sizə doğrusunu deyirəm: bu nəslə heç bir əlamət verilməyəcək». **13** Sonra onları tərk edib yənə qayığa mindi və o biri sahilə tərəf üzdü. **14** Şagirdləri çörək götürməyi yaddan çıxarırdılar. Qayıqda onların yalnız bir dənə çörəyi var idi. **15** İsa onlara xəbərdarlıq edərək dedi: «Ehtiyatlı olun, fariseylərin mayasından və Hirodun mayasından özünüüzü gözləyin». **16** Şagirdlər İsa öz aralarında danışır deyirdilər: «Bunu çörəyimiz olmadığı üçün deyir». **17** İsa bunu bilərək onlara dedi: «Nə üçün çörayinizin yoxluğundan danışırsınız? Hələ dərk etmirsinizmi, başa düşmürsünüz mü? Niyə ürəyiniz inadkarıdır? **18** Gözleriniz ola-ola görmürsünüz mü? Qulaqlarınız ola-ola eşitmirsınız mı? Məgər yadınızdan çıxıb? **19** Mən beş çörayı beş min nəfərin arasında bölüb paylayanda yemək tikələrindən neçə zənbil doldurdunuz?» Onlar dedilər: «On iki». **20** «Yeddi çörəyi dörd min nəfərin arasında bölüb paylayanda çörək tikələrindən neçə səbət doldurdunuz?» Onlar dedilər: «Yeddi». **21** İsa onlara dedi: «Hələ başa düşməmisinizmi?» **22** Onlar Bet-Saydaya gəldilər. Bəzi adamlar İsanın yanına bir kor adam gətirdilər və İsa bu adama toxunsun deyə Ona yalvardılar. **23** İsa korun elindən tutub kənddən kənarə apardı. Sonra onun gözlərinə tüpürtüb əllərini onun üzərinə qoydu və soruşdu: «Bir şey görürsənmi?» **24** Kor yuxarı baxıb dedi: «Adamlar görürəm, ağaclarla oxşayıb, amma yeriyirlər». **25** Onda İsa əllərini yenidən bu adamın gözlərinin üstünə qoydu. Kor adam gözlərini açıb baxdı. O şəfa tapdı və hər şeyi aydın görməyə başladı. **26** İsa onu evinə göndərdi və dedi: «Kəndə belə, girmə». **27** İsa şagirdləri ilə birgə Filip Qeyşəriyyəsinin kəndlərinə tərəf yollandı. Yolda şagirdlərindən soruşdu: «Adamların dediyinə görə Mən kiməm?» **28** Şagirdləri Ona belə cavab verdilər: «Bəziləri Vəftizçi Yəhya, başqları İlyas, digərləri isə deyirlər ki, peyğəmbərlərdən birləşən». **29** İsa onlardan soruşdu: «Bəs siz nə deyirsiniz? Sizcə Mən kiməm?» Peter Ona cavab verdi: «Sən Məsihsən». **30** İsa şagirdlərinə qadağan etdi ki, Onun haqqında heç kəsə danışmasınlar. **31** İsa onlara təlim öyrətməyə başladı: «Bəşər Oğlu çox əzab çəkməli, ağsaqqallar, başçı kahinlər və ilahiyyatçılar tərəfindən rədd edilməli, öldürülməli və üç gündən sonra dirilməlidir». **32** İsa bu sözləri aydın deyirdi. Peter isə Onu bir kənarə çəkib etiraz etməyə başladı. **33** Amma İsa dönüb şagirdlərinə baxdı və Peterə

etiraz etdi: «Çəkil qarşımdan, Şeytan! Sən Allahın işləri haqqında deyil, insan əməlləri barəsində fikirləşirsin». **34** İsa şagirdləri ilə birgə camaatı da yanına çağırıb belə dedi: «Əgər bir kəs Mənim ardımca gəlmək istəyirsə, özündən imtina etsin və çarmıxını götürüb ardımca gəlsin. **35** Kim canını xilas etmək istəyirsə, onu itirəcək, amma kim Mənimlə Müjdə uğrunda canını itirirsə, onu xilas edəcək. **36** İnsana bütün dünyani qazanıb canını itirməyinin nə xeyri var? **37** İnsan öz canının əvəzinə nə verə bilər? **38** Bu vəfasız və günahkar nəsil arasında kim Məndən və Mənim sözlərimdən utanarsa, Bəşər Oğlu da Atasının izzəti içində müqəddəs mələklərlə birgə gələndə o adamdan utanacaq».

9 İsa onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: burada duranlardan bəzisi Allahın Padşahlığının qüdrətli gəlişini görmədən ölməyəcək». **2** Altı gündən sonra İsa Özü ilə yalnız Peter, Yaqub və Yəhəyani götürüb hündür bir dağa çıxdı. Onların qarşısında görünüşü deyişdi. **3** Onun libası göz qamaşdırıcı ağ rəng aldı. Yer üzündə heç bir palta təmizləyən onu belə ağ edə bilməzdi. **4** O an İlyas və Musa onlara göründü. Onlar İsa ilə səhəbə edirdi. **5** Peter sözə başlayıb İsaya dedi: «Rabbi! Nə yaxşı ki biz buradayıq. Gəl üç çardaq quraq, biri Sənin, biri Musa, biri də İlyas üçün». **6** O bilmirdi ki, nə desin, çünki onları dəhşət bürümişdü. **7** Bu zaman bir bulud onların üzərinə kölgə saldı. Buluddan bir səs geldi: «Bu Mənim sevimli Oğlumdur, Ona qulaq asın!» **8** Birdən ətrafa baxanda artıq yanlarında İsadan başqa kimsəni görmədilər. **9** Dağdan enərkən İsa şagirdlərinə qadağan etdi ki, Bəşər Oğlu ölürlər arasından dirilənə qədər orada gördükərini heç kimə deməsinər. **10** Onlar da bu sözü ürəklərində saxladılar, amma bir-birlərindən soruştular ki, ölürlər arasından dirilmək nə deməkdir. **11** Ondan soruştular: «Elə isə niyə ilahiyyatçılar deyirlər ki, əvvəlcə İlyas gəlməlidir?» **12** İsa onlara belə dedi: «Düzdür, əvvəlcə İlyas galib hər şeyi yoluna qoymalıdır. Bəs Bəşər Oğlu barəsində nə üçün yazılıb ki, O, çox əzab çəkib alçaldılmalıdır? **13** Lakin sizə deyirəm: artıq İlyas gəldi və haqqında yazılışı kimi, nə istədilərsə, onun başına gətirdilər». **14** Onlar şagirdlərin yanına geləndə böyük bir izdihamın toplaşdığını və bir neçə ilahiyyatçının şagirdlərlə mübahisə etdiyini gördülər. **15** İsanı görün kimi bütün izdihamı heyrat bürüdü və qarşısına qaçıb Onu salamladılar. **16** İsa adamlardan soruşdu: «Onlarla nə barədə mübahisə edirsiniz?» **17** Camaat arasından biri Ona cavab verdi: «Müəllim! Mən Sənin yanına lallıq ruhuna tutulmuş oğlumu gətirmişəm. **18** Ruh onu harada tutursa, yerə çırprır, uşaqın ağzı köpüklenir, dişlərini qicidir və qic olur. Şagirdlərindən xahiş etdim ki, bu ruhu qovsunlar, amma bacarmadılar». **19** İsa da cavabında onlara dedi: «Ey imansız nəsil! Nə vaxta qədər sizinlə qalacağam? Nə vaxta qədər sizə dözəcəyəm? Uşağı yanına gotirin!» **20** Uşağı Onun yanına gətirdilər və İsanı görən kimi ruh dərhal uşağı sarsıdı. Uşaq yerə yixilib yuvarlanırdı və ağızından köpük daşırdı.

21 İsa onun atasından soruştı: «Bu uşaq nə vaxtdan belə hala düşüb?» Uşağın atası dedi: «Körpəlikdən bəri. 22 Bu ruh onu hələk etmək üçün dəfələrlə oda və suya atıb. Amma bacarırsansa, bizi kömək et, bizi rəhmiin gəlsin!» 23 İsa ona dedi: «“Bacarırsansa” nə sözdür? İman edən üçün hər şey mümkündür!» 24 Uşağın atası dərhal fəryad qopararaq dedi: «İman edirəm, kömək et ki, imansızlığım yox olsun!» 25 İsa camaatin qaçıb gəldiyini görəndə natəmiz ruha qadağan edib dedi: «Ey lallıq və karlıq ruhu, Mən sənə əmr edirəm, bu uşağın içindən çıx və bir daha ora girmə!» 26 Ruh çıçırib uşağı sarsıdaraq çıxdı. Uşaq ölü kimi düşdü və çıxları dedi: «O öldü!» 27 Lakin İsa uşağın əlindən tutub qaldırdı və o, ayağa qalxdı. 28 İsa evə girəndən sonra şagirdləri təklikdə Ondan soruştular: «Bəs nə üçün biz o ruhu qova bilmədik?» 29 İsa onlara cavab verdi: «Bu cür ruhlar yalnız dua ilə çıxa bilər». 30 Onlar oranı tərk edib Qalileyadan keçirdilər. İsa istəmirdi ki, kimsə bundan xəbər tutsun. 31 Çünkü şagirdlərinə talim öyrədirdi. Onlara belə deyirdi: «Bəşər Oğlu insan əllərinə taslim ediləcək və Onu öldürəcəklər. Öldürüldükdən üç gün sonra O diriləcək». 32 Lakin şagirdlər bu sözü başa düşmədilər və Ondan soruşmaqdan da qorxurdular. 33 Onlar Kefernahuma gəldilər. İsa evdə olanda şagirdlərdən soruştı: «Yol boyu nə barədə mübahisə edirdiniz?» 34 Heç kim dillənmədi, çünkü yol boyu öz aralarında kimin ən böyük olması barədə mübahisə etmişdilər. 35 İsa oturub On iki şagirdi yanına çağıraraq dedi: «Əgər bir kəs birinci olmaq istəyirsə, hamidən axırıncı və hamının xidmətçisi olsun». 36 O, balaca bir uşağı götürüb şagirdlərin arasına qoydu və sonra uşağı qucağına alıb onlara dedi: 37 «Kim Mənim adımla belə uşaqlardan birini qəbul edərsə, Məni qəbul edər. Kim Məni qəbul edərsə, Məni yox, Məni Göndərəni qəbul edər». 38 Yəhüya Ona dedi: «Müəllim, biz Sənin adınla cıluları qovan bir nəfəri gördük, amma bizim ardımızca gəlmədiyinə görə ona mane olduq». 39 İsa onlara dedi: «Ona mane olmayın! Elə bir adam yoxdur ki, Mənim adımla möcüzə göstərsin və sonra Məni pişləsin. 40 Çünkü əleyhimizə olmayan bizim tərəfimizdədir. 41 Məsiha məxsus olduğunuz üçün kim siza bir kasa su içirdərsə, sizə doğrusunu deyirəm: mükafatsız qalmayacaq. 42 Kim Mənə iman edən bu kiçiklərdən birini pis yola çəkərsə, öz boynuna böyük bir dəyirmən daşı asib dənizə atılmaq onun üçün daha yaxşı olar. 43 Əgər əlin səni pis yola çəkərsə, onu kəs. Sənin əbədi həyata şikəst olaraq daxil olmağın iki əllə cəhənnəmə, sənməz oda düşməyindən yaxşıdır. (Geenna g1067) 45 Əgər ayağın səni pis yola çəkərsə, onu kəs. Sənin əbədi həyata topal olaraq daxil olmağın iki ayaqla cəhənnəmə atılmağından yaxşıdır. (Geenna g1067) 47 Əgər gözün səni pis yola çəkərsə, onu çıxart. Sənin tək gözəl Allahın Padşahlığına daxil olmağın iki gözəl cəhənnəmə atılmağından yaxşıdır. (Geenna g1067) 48 Oradakları gəmirən qurd ölmür və oranın yanar odu sönmür. 49 Çünkü hamı odla duzlanacaq. 50 Duz yaxşı

şeydir, amma əgər duz dadsız olarsa, ona nə ilə dad vermək olar? Qoy sizdə duz və aranızda da sülh olsun».

10 İsa oradan ayrılib Yəhudeya bölgəsinə və İordan çayının o biri tayına getdi. Yenə çoxlu adam Onun başına yiğildi və O, adatına görə yenidən talm öyrətməyə başladı. 2 Bəzi fariseylər İsanın yanına galib Onu sinamaq üçün belə bir sual verdilər: «Kişinin öz arvadını boşamağa icazəsi varmı?» 3 İsa onlara cavab verdi: «Musa sizə nə əmr etdi?» 4 Onlar dedi: «Musa kişiyyə talaq kağızını yazıb arvadını boşamağa icazə verdi». 5 İsa da onlara belə dedi: «O bu əmri ürəyiniz inadkar olduğuna görə yazdı. 6 Allah yaradılışın başlangıcından “onları kişi və qadın olaraq yaratdı”. 7 Buna görə də kişi ata-anasını tərk edib arvadına qovuşacaq 8 və ikisi bir bədən olacaq». Artıq onlar iki deyil, bir bədəndir. 9 Buna görə də qoy Allahın birləşdiriyini insan ayırması». 10 Onlar evdə olarkən şagirdlər İsaya bu barədə yenə sual verdilər. 11 İsa onlara belə cavab verdi: «Arvadını boşayıb başqası ilə evlənən kəs arvadına münasibətdə zina edir. 12 Ərindən boşanıb başqasına gedən qadın da zina edir». 13 Adamlar uşaqları İsanın yanına gətirirdilər ki, İsa onlara toxunsun. Şagirdlərsə onlara qadağan etdilər. 14 Bunu görən İsa açıqlanaraq onlara dedi: «Uşaqları buraxın, qoy Mənim yanına gəlsinlər! Onlara mane olmayın! Çünkü Allahın Padşahlığı belələrinə məxsusdur. 15 Sizə doğrusunu deyirəm: kim Allahın Padşahlığını bir uşaq kimi qəbul etməsə, oraya əsla daxil ola bilməz». 16 Sonra uşaqları qucaqlayıb əllərini omların üzərinə qoydu və xeyir-dua verdi. 17 İsa yola çıxarkən bir nəfər qaça-qaça Onun yanına gəldi. Onun qarşısında diz çökərək soruştı: «Ey yaxşı Müəllim, mən nə etməliyəm ki, əbədi həyatı ırs olaraq alım?» (aiōnios g166) 18 İsa ona dedi: «Mənə niyə yaxşı deyirsən? Tək Allahdan başqa yaxşısı yoxdur. 19 Onun əmrlərini bilirsən: “Qətl etmə. Zina etmə. Oğurluq etmə. Yalandan şahidlilik etmə. Kimisə aldatma. Ata-anana hörmət et”». 20 Bu adamsa İsaya dedi: «Müəllim, bunların hamisəna gəncliyimdən bəri riayət edirəm». 21 İsa ona məhəbbətlə baxaraq dedi: «Sənin bir şeyin çatışdır: get nəyin varsa, satıb yoxsullara payla. Onda göydə xəzinən olacaq. Sonra qayıt, Mənim ardımcı gəl». 22 Bunu eşidən adam pərt oldu. Kədərlənib getdi, cüntü və dövləti çox idi. 23 İsa ətrafindakılara baxdı və şagirdlərinə dedi: «Var-dövləti olanların Allahın Padşahlığına daxil olması nə qədər çətindir!» 24 Onun sözlərindən şagirdləri heyvət bürüdü. Amma İsa yəna onlara cavab verib dedi: «Övladlarım, Allahın Padşahlığına daxil olmaq nə qədər çətindir! 25 Dəvənin iynə gözündən keçməsi varlı adəmin Allahın Padşahlığına daxil olmasından asandır». 26 Onlar daha da təəccüblənərək bir-birlərinə dedilər: «Elə isə, kim xilas ola bilər?» 27 İsa onlara baxıb dedi: «Bu, insanlar üçün qeyri-mümkündür, amma Allah üçün yox. Çünkü Allah üçün hər şey mümkündür». 28 Peter Ona belə deməyə başladı: «Bax biz hər şeyi qoyub Sənin ardınca gəlmışik». 29 İsa cavab verdi: «Sizə

doğrusunu deyirəm: Mənimlə Müjdə uğrunda ya evini ya qardaşlarını ya bacılarını ya anasını ya atasını ya uşaqlarını və yaxud tarlalarını atan elə bir kəs yoxdur ki, **30** indi bu dövrədə çəkdiyi əzab-əziyyətlə birləş bundan yüz qət artıq evlər, qardaşlar, bacılar, analar, uşaqlar, tarlalar, gələcək dövrədə isə əbədi həyat almasın. (aīn g165, aīnios g166) **31** Amma birinci olanların çoxu axırıncı, axırıncı olanlarsa birinci olacaq. **32** Onlar yola çıxıb Yeruşəlimə gedirdilər. İsa onların qabağında gedirdi. Şagirdləri isə heyərət bürümüşdü, Onun ardınca gələnlər qorxu içində idi. İsa On iki şagirdi yenə bir tərəfə çəkib başına gələcək hadisələr barədə dənişməyə başladı: **33** «Bax Yeruşəlimə qalxırıq, Bəşər Oğlu başçı kahinlərə və ilahiyyatçılara təslim olunacaq. Onu ölümə məhkum edib başqa millətlərə təslim edəcəklər. **34** Onlar Bəşər Oğlunu ələ salacaq, Ona tüpürəcək və qamçılıyib öldürəcəklər. O, üç gündən sonra diriləcək». **35** Zavdayın oğulları Yaqub və Yəhya Ona yaxınlaşış dedilər: «Müəllim, istəyirik ki, dilədiyimizi bizim üçün edəsən». **36** İsa onlardan soruşdu: «Nə istəyirsiniz, sizin üçün edim?» **37** Onlar İsa'yı dedilər: «Sən izzətlənəndə qoy birimiz sağında, o birimiz solunda otursun». **38** Amma İsa onlara dedi: «Nə dilədiyinizi özünüz də bilmirsiniz. Mənim içdiyim kasadan siz də içə bilərsinizmi? Mənim vəftiz olduğum kimi siz də vəftiz ola bilərsinizmi?» **39** Onlar dedilər: «Bilərik». İsa onlara dedi: «Mənim içdiyim kasadan siz də içəcəksiniz, Mənim vəftiz olduğum kimi siz də vəftiz olacaqsınız. **40** Amma sağımda və yaxud solumda oturmağa izin vermək Məndən asılı deyil. Ora kimlər üçün hazırlanıbsa, onlara veriləcək». **41** Bunu eşidən on şagirdin Yaqubla Yəhyyaya acığlı tutmağa başladı. **42** Onda İsa şagirdləri yanına çağırıb dedi: «Bilərsiniz ki, millətlərin rəhbəri sayılanlar onların üzərində hökmranlıq, əyanları da onlara aqalıq edir. **43** Sizin aranzıda isə qoy belə olmasın. Sizlərdən böyük olmaq istəyən xidmətçiniz olsun. **44** Aranızda birinci olmaq istəyən hamının qulu olsun. **45** Çünkü Bəşər Oğlu galmadı ki, Ona xidmət etsinlər, gəldi ki, Özü xidmət etsin və çoxlarını satın almaq üçün Öz canını fidye versin». **46** Sonra onlar Yerixoya gəldilər. İsa şagirdləri ilə birgə böyük izdihamla Yerixodan çıxanda Timay oğlu Bartimay adlı bir kor dilənçi yol kənarında oturmuşdu. **47** Nazareti əsanın orada olduğunu eşitdikdə «Ey Davud Oğlu İsa! Mənə rəhm elə!» deyə bağırmaya başladı. **48** Çox adamsa ona qadağan edib susdurmaq istədişə də, o «Ey Davud Oğlu! Mənə rəhm elə!» deyə daha ucadan bağıldı. **49** İsa dayanıb dedi: «Onu çağırın». Onlar bu kor adəmi çağıraraq dedilər: «Cəsarətli ol, qalx, O səni çağırır». **50** O, üst paltarını üstündən atdı və yerində sıçrayaraq əsanın yanına gəldi. **51** İsa ondan soruşdu: «Nə istəyirsin, sənin üçün edim?» Kor adəm Ona dedi: «Rabbuni, gözlərim açılsın». **52** İsa ona dedi: «Get, imanın səni xilas etdi». Həmin an bu adəmin gözləri açıldı və o da əsanın ardınca getdi.

11 Onlar Yeruşəlimə yaxınlaşarkən Zeytun dağının yamacındakı Bet-Faqə ilə Bet-Anyaya gəldikləri

zaman İsa şagirdlərindən ikisini göndərərək **2** onlara dedi: «Qarşınızdakı kəndə gedin. Oraya girən kimi hələ heç kəsin minmədiyi, bağlanmış bir sipa tapacaqsınız. Onu açıb buraya gətirin. **3** Kim sizdən soruşsa: "Bunu nə üçün edirsiniz?", ona "bu sipa Rəbbə lazımdır, tezliklə yerinə qaytaracaq" deyin». **4** Onlar getdilər. Kükədə bir evin qapısının kənarına bağlanmış sipa təpib onu açıdilar. **5** Orada duran bəzi adamlar onlardan soruşdu: «Nə edirsiniz? Bu sipanı nə üçün açırsınız?» **6** Şagirdlər əsanın dediklərini onlara təkrarlayanda o adamlar şagirdlərə imkan verdilər. **7** Onlar sipanı əsanın yanına gətirdilər və öz paltarlarını sipanın üstüne sərdilər. İsa sipanın belinə mindi. **8** Bir çoxu paltarlarını, bəzisi də ətrafdakı ağaclarдан kəsdikləri budaqları yola döşədi. **9** Əsanın öündən gedənlər və ardınca gələnlər belə nida edirdilər: «Hosanna! Rəbbin ismi ilə Gələnə alqış olsun! **10** Atamız Davudun gələn Padşahlığı xeyir-duali olsun! Ən ucalarda hosanna!» **11** İsa Yeruşəlimə daxil olub məbədə girdi. O hər şeyə nəzər saldı. Sonra On iki şagirdə bərabər Bet-Anyaya getdi, çünki artıq gec idi. **12** Ertəsi gün onlar Bet-Anyadan çıxıdilar. O zaman İsa acmışdı. **13** Uzaqda yarpaqlı bir əncir ağacı gördü və ağaca yaxınlaşdı ki, bəlkə onda meyvə tapar. Amma onun yanına gələndə ağacda yarpaqdan başqa bir şey tapmadı, çünki əncirin bar mövşümü deyildi. **14** Onda İsa ağaca dedi: «Qoy sandən bir daha heç kas meyvə yeməsin!» Bunu şagirdləri də eşitdi. (aīn g165) **15** Onlar Yeruşəlimə gəldilər. İsa məbədə girib orada alver edənləri qovmağa başladı. Sərrafların masalarını və göyərçin satanların kürsülərini əvveldi, **16** heç kimi yüksələşərək məbəd həyətlərindən keçməyə qoymadı. **17** Onlara təlim öyrədərək dedi: «Məgər yazılmayıb ki, "Mənim evim bütün xalqlar üçün Dua evi adlandırılacaq"? Amma siz onu "quldur yuvasına" əvvirmisiniz!» **18** Bunu eşidən başçı kahinlər və ilahiyyatçılar əsanı öldürmək üçün yol axtarırdılar. Çünkü bütün xalq Onun təliminə təəccübləndiyi üçün Ondan qorxurdular. **19** Axşam olanda İsa və şagirdləri şəhərdən kənara çıxdı. **20** Şəhər erkən onlar əncir ağacının yanından keçəndə gördülər ki, ağac kökündən quruyub. **21** Hadisəni xatırlayan Peter İsa'yı dedi: «Rabbi, bax lanətlədiyin əncir ağacı quruyub». **22** İsa cavab verib onlara dedi: «Allaha imanınız olsun. **23** Sizə doğrusunu deyirəm: kim bu dağ «Qalx, dənizə atıl!» deyərsə və ürəyində şübhə etmədən dediyinin olacağına inanarsa, onun üçün ediləcək. **24** Buna görə sizə deyirəm: dua edib hər nə diləsəniz, inanın ki, artıq almışınız və istədiyiniz sizin üçün ediləcək. **25** Durub dua edəndə kimdən narazılığınız varsa, bağışlayın ki, göylərdə olan Atanız da təqsirlərinizi bağışlaşın». **27** Onlar yenə Yeruşəlimə gəldilər. İsa məbəddə gəzən zaman başçı kahinlər, ilahiyyatçılar və aqsaqqallar Ona yaxınlaşış **28** dedilər: «Sən bu işləri hansı səlahiyyətlə edirsin? Bu işləri görmək üçün Sənə bu səlahiyyəti kim verib?» **29** İsa onlara belə cavab verdi: «Mən də sizə bir sual verəcəyəm; ona cavab versəniz, Mən də bunları hansı səlahiyyətlə etdiyimi sizə deyərəm. **30**

Yəhyanın vəftizi göydən idimi, yoxsa insanlardan? Mənə cavab verin». **31** Onlarsa aralarında müzakirə edərək belə dedilər: «Əgər desək “göydən”, “Bəs nə üçün ona inanmadınız?” deyəcək. **32** Amma desək “insanlardan?”?» O zaman xalqdan qorxurdular, çünki hamı Yəhyanı həqiqi peyğəmbər sayırdı. **33** Cavabında İsaaya dedilər: «Bilmirik». İsa da onlara dedi: «Bunları hansi səlahiyyətlə etdiyimi Mən də sizə demirəm».

12 İsa məsəllər söyləyib onlara danişmağa başladı: «Bir adam üzüm bağı saldı, oranın ətrafına çəpər çəkdi. İçində yer qazaraq üzümsizxan düzəltdi, nəzarət qülləsi tikdi. Sonra isə bağı bağbanlara icarəyə verərək başqa ölkəyə getdi. **2** Məhsul vaxtı çatanda bağbanların yanına bir qul göndərdi ki, üzüm bağının məhsulundan bir qədərini onlardan alınsın. **3** Lakin bağbanlar qulu tutub döydülər və əlibəş geri qaytardılar. **4** Bağ sahibi onların yanına yenə başqa bir qul göndərdi. Onun da başını vurub yardımalar və biabır etdilər. **5** Başqasını göndərdi, onu isə öldürdülər. O, çox adam göndərdi, onlardan bəzisini döydülər, bəzisini isə öldürdülər. **6** Yanında ancaq bir nəfər qalmışdı ki, bu da onun sevimli oğlu idi. “Oğluma hörmət edərlər” deyərək axırda onu onların yanına göndərdi. **7** Bağbanlarsa bir-birlərinə dedilər: “Varis budur. Gəlin onu öldürək, onda miras bizə qalacaq”. **8** Beləcə onu tutub öldürdülər və bağdan kənara atdır. **9** Beləliklə, bağ sahibi nə edəcək? Gəlib bağbanları həlak edəcək və bağı başqalarına verəcək. **10** Məgər siz bu Müqəddəs Yazınızı oxumamışınız? “Bənnaların rədd etdiyi daş Guşədaşı olub. **11** Bu, Rəbbin işi idi, Gözümüzda xariqəli bir işdir”. **12** Yəhudi rəhbərləri başa düşdülər ki, İsa bu məsəli onlar barədə söylədi. Ona görə də İsanı tutmaq üçün yol axtarırdılar, lakin camaatdan qorxudular. Beləcə Onu tərk edib getdilər. **13** Sonra İsanı dediyi sözlərlə tələyə salmaq üçün fariseylərdən və hirodçulardan bəzisini Onun yanına göndərdilər. **14** Onlar gəlib İsaaya dedilər: «Müəllim, biz bilirik ki, Sən etibarlı adamsan və heç kimə tərəfkeşlik etmirsən. Çünki insanlar arasında fərq qoymursan və Allahın yolunu həqiqətə görə öyrədirlər. Bizim üçün qeyşərə vergi verməyə icazə var ya yox? Biz vergi verək ya yox?» **15** Onların ikiüzlüliyünü bilən İsa dedi: «Mən niyə sınağa çəkirsiniz? Mənə bir dinar gətirin, baxım». **16** Onlar da gətirdilər. İsa soruşdu: «Sikkənin üstündəki bu təsvir və yazı kimindir?» Ona dedilər: «Qeyşərin». **17** İsa onlara dedi: «Elə isə, qeyşərin haqqını qeyşərə, Allahın haqqını Allaha verin». Onlar İsanın sözlərinə heyrətləndilər. **18** Dirilmənin olmadığını iddia edən bəzi sadukeylər İsanın yanına gəlib soruştular: **19** «Müəllim, Musa bizim üçün belə yazmışdır: “Əgər bir adamın qardaşı ölsə, arvadı dul qalsa, amma övladı olmazsa, o biri qardaş bu dul arvadı alıb ölen qardaşın nəslini davam etdirsin”. **20** Yeddi qardaş var idi. Birincisi bir arvad aldı, amma övladı olmadan öldü. **21** Bu arvadı ikinci qardaş aldı, o da özündən sonra övlad qoymadan öldü, üçüncüsü də, **22** hətta yeddincisənə qədər belə etdi, amma övladı olmadan

oldü. Hamisindən sonra bu qadın da öldü. **23** Qiymət gündündə, ölürlər diriləndə bu qadın onlardan hənsinin arvadı olacaq? Çünkü yeddi qardaşın yeddiyi də bu qadını almışdır». **24** İsa onlara belə cavab verdi: «Nə Müqəddəs Yazılıları, nə də Allahın qüdrətini bilirsiniz. Yanişmanıza səbəb bu deyilmə? **25** İnsanlar ölürlər arasından diriləndə nə evlənir, nə də əra gedirlər. Ancaq səmadakı mələklər kimi olurlar. **26** Bəs ölürlərin dirildiyinə gəlinçə, Musanın kitabındaki kolla bağlı əhvalatda Allahın necə ona “Mən İbrahimim Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun Allahiyam” dediyini oxumamışınız? **27** Allah ölürlərin deyil, dirilərin Allahıdır. Beləliklə, siz çox yanılırsınız». **28** İlahiyyatçılardan biri golib onların mübahisələrinə qulaq asdı və İsanın onlara yaxşı cavab verdiyini görüb Ondan soruşdu: «Əmrərin ən əsası hənsidir?» **29** İsa cavab verdi: «Əmrərin ən əsası budur: “Dinlə, ey İsrail! Allahımız Rəbb yeganə Rəbdir. **30** Allahın Rəbbi bütün qəlbinə, bütün varlıqlınla, bütün düşüncənlə və bütün gücünlə sev”. **31** İkincisi də budur: “Qonşunu özün kimi sev”. Bunlardan böyük əmr yoxdur». **32** İlahiyyatçı Ona dedi: «Müəllim, Sən nə yaxşı dedin, həqiqəti söylödin. Allah yeganadır, Ondan başqası yoxdur. **33** Onu bütün qəlbinə, bütün ağılinla və bütün gücünlə sevmək, qonşunu da özün kimi sevmək yandırma qurbanlarının və başqa qurbanların hamisindən daha vacibdir». **34** Dərrakalı cavab verdiyini goran İsa ona dedi: «Sən Allahın Padşahlığından uzaq deyilsən». Bundan sonra heç kim İsadan bir şey soruşmağa cəsarət etmədi. **35** İsa məbəddə təlim öyrədərək belə sual verdi: «Niyə İlahiyyatçılar Məsih Davudun Oğludur deyirlər? **36** Davud özü Müqəddəs Ruh vasitəsilə “Rəbb mənim Ağama dedi: ‘Mən düşmənlərini ayaqlarımın altına salanadək Sağımda otur’” deyib. **37** Davud özü Ona “Ağa” deyə müraciət edir. O necə Davudun oğlu ola bilər?» Böyük izdiham sevincə Ona qulaq asırdı. **38** İsa təlim öyrədərək dedi: «İlahiyyatçılardan özünüüzü qorun. Onlar uzun paltarlarda gəzməyi, bazar meydanlarında salam almayı, **39** sinaqoqlarda baş kürsüleri, ziyafətlərdə yuxarı başı tutmağı xoşlayarlar. **40** Onlar dül qadınların evlərini yeyib-dağdır və özlərini göstərmək üçün uzunuzadı dua edərlər. Bu adamların cəzası daha ağır olacaq». **41** İsa məbədində ianə qutusunun qarşısında oturub xalqın oraya necə pul atmasına baxırdı. Bir çox varlı adam oraya böyük məbləğdə pul atıldı. **42** Bir kasib dül qadın da gəlib bir kodrant məbləğində iki lepton pul atdı. **43** İsa şagirdlərini yanına çağırıb onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: bu kasib dül qadın ianə qutusuna hamidan çox pul atdı. **44** Çünkü onların hamısı varlarının artıqlığından verdi, bu qadın isə kasibliyinə baxmayaq, dolanmaq üçün əlində nə varsa, hamisini verdi».

13 İsa məbəddən çıxarkən şagirdlərindən biri Ona dedi: «Müəllim, bax nə gözəl daşlar, nə gözəl binalardır!» **2** İsa ona dedi: «Bu böyük binaları görürsənmi? Onların daş üzündə qalmayacaq, hamisi yerlə yeksan olacaq». **3** İsa məbədə üzbəüz olan Zeytun dağında

oturanda Peter, Yaqub, Yəhya və Andrey Ondan ayrılıqda soruştı: **4** «Bizə söylə, bu dediklərin nə vaxt baş verəcək? Bunların hamısı başa çatmaq üzrə olanda hansı əlamətlər olacaq?» **5** İsa onlara cavab verməyə başladı: «Ehtiyatlı olun, qoy sizi heç kim aldatmasın. **6** Mənim adımla çox adam gəlib “mən Oyam” deyərək coxlarını aldadacaq. **7** Müharibələr və müharibə xəbərləri eşidəndə təlaşa düşməyin. Bunlar baş vermelidir, amma bu hələ hər şeyin axırı deyil. **8** Çünkü millət millətə, padşahlıq padşahlıqla qarşı çıxacaq. Yerbəyər zəlzələlər və acliq olacaq. Bunlar sənki doğuş ağrılarının başlangıcıdır. **9** Amma siz ehtiyatlı olun. Adamlar sizi məhkəmələrə çəkəcək, sınaqqlarda döyəcəklər. Onlara şəhadət etmək üçün siz Mənə görə valilərin və padşahların qarşısında duracaqsınız. **10** Əvvəlcə bütün millətlərə Müjdə vəz olunmalıdır. **11** Sizi aparıb məhkəməyə çəkəndə nə deyəcəyiniz barədə qabaqcadan qayıq çəkməyin, amma həmin vaxt sizə nə bildirlərsə, onu danışın. Çünkü danışan siz yox, Müqəddəs Ruhdur. **12** Qardaş qardaşı, ata övladını ölümə təslim edəcək. Övladlar ata-anasına qarşı çıxıb onları edam etdirəcək. **13** Mənim adıma görə hamı sizə nifrət edəcək. Amma axıracan dözen xilas olacaq. **14** Viranəlik gətirən iyrənc şeyin heç olmamalı yerda qoyulduğunu gördiyyünüz zaman – qoy oxuyan bunu anlasın – Yəhudeyada olanlar dağlara qaçın. **15** Damda olan evindən nə isə götürmək üçün aşağı enib evinə girməsin. **16** Tarlada olan üst paltarını götürmək üçün geri qayıtməsin. **17** Həmin günlər hamilələrin və körpə əmizdirənlərin vay halına! **18** Dua edin ki, bu hadisə qış fəslində baş vermasın. **19** Çünkü o günlərdə elə bir əzab-əziyyət olacaq ki, Allahın yaratdığı bu kainatın başlangıcından indiyə qədər beləsi olmayıb və heç olmayıacaq da. **20** Əgər Rəbb o günləri qısaltmasayıd, heç bir insan xilas ola bilməzdi. Amma Rəbb seçilmişlərə – Öz seçdiyi insanlara görə o günləri qısalıb. **21** O zaman əgər kimse sizə desə ki, “bax, Məsih buradadır” yaxud da “bax, oradadır”, inanmayın. **22** Çünkü yalançı masilələr və yalançı peygəmbərlər töryəcək. Onlar əlamətlər və xariqələr göstərəcəklər ki, imkan taparlarsa, seçilmişləri də aldatısınlar. **23** Amma siz ehtiyatlı olun! Bax Mən sizə hər şeyi əvvəlcədən söyləmişəm. **24** Amma o günlərdə, o əzab-əziyyətdən sonra Günsə tutulacaq, Ay nuruunu saçmayıacaq, **25** Ulduzlar göydən tökülləcək, Səma cisimləri lərzəyə gələcək. **26** O zaman onlar Bəşər Oğlunun buludlar içində böyük qüdrət və izzətlə gəldiyini görəcək. **27** Onda Bəşər Oğlu mələklərini göndərəcək və yer üzünün ucundan göyün ucuna qədər dörd külək istiqamətindən Öz seçidlərini toplayacaq. **28** Əncir ağacından ibrət alın: onun budağı cücərib yarpaqlananda bilirsiniz ki, yay fəlli artıq yaxındır. **29** Eləcə siz də bu şeylərin baş verdiyini görəndə bilin ki, Bəşər Oğlu yaxındadır, lap qapıdadır. **30** Sizə doğrusunu deyirəm: bu nəsil ömrünü sona çatdırımdan əvvəl bütün bunlar baş verəcək. **31** Yer və göy keçib gedəcək, amma Mənim sözlərim əsla keçib getməyəcək. **32** Lakin o günü və o saatı nə səmadakı

mələklər, nə də Oğul bilir. Atadan başqa heç kim bilmir. **33** Ehtiyatlı olun, oyaq olun. Çünkü bilmirsiniz ki, o an nə vaxt gələcək. **34** Bu, səyahətə çıxan bir adama bənzəyir. Evindən ayrırlarkən qullarına səlahiyyət verir və hərəsinə bir iş təşşirir. Qapı nəzarətçisənə də əmr edir ki, oyaq olsun. **35** Ona görə də oyaq olun. Çünkü ev sahibinin nə vaxt – axşamı, gecə yarısımı, xoruz banlayandamı yaxud sübh tezdənmi gələcəyini bilmirsiniz. **36** Qoy o qəfil gəlib sizi yatan görməsin. **37** Sizə söylədiklərimi həmiya deyirəm, oyaq olun!»

14 Pasxa və Mayasız Çörək bayramına iki gün qalmışdı. Başçı kahinlər və ilahiyyatçılar ısanı hiylə ilə tutub öldürmək üçün bir yol axtarırdılar. **2** Onlar deyirdilər: «Bunu bayramda etməyək, yoxsa xalq arasında qarşıqliq düşər». **3** İsa Bet-Anyada cüzamlı Şimonun evində süfrəyə oturanda bir qadın Onun yanına gəldi və qadının əlində içində çox bahalı xalis nard yağı olan ağ mərmər qab var idi. Qadın qabı sindirərəq yağı ısanın başına töküdü. **4** Bəziləri acıqlanıb bir-birlərinə dedilər: «Bu ətir niyə boş yerə israf olunur? **5** Axi bu ətiri üç yüz dinardan artıq qiymətə satıb pulunu yoxsullara vermək olardı». Onlar qadını danladılar. **6** Lakin İsa dedi: «Qadını rahat buraxın. Niyə onu incidirsiniz? O Mənim üçün gözəl bir iş gördü. **7** Yoxsullar həmişə sizin yanınızdadır, istədiyiniz vaxt onlara kömək edə bilərsiniz. Mənsə həmişə yanınızda olmayıcağam. **8** Qadın bacardığını etdi. Mənim bədənimə dəfn üçün əvvəlcədən yaq çəkdi. **9** Sizə doğrusunu deyirəm: dünyanın hansı yerində Müjdə vəz edilərsə, bu qadının etdiyi bu iş də danışılacaq ki, o yada salınsın». **10** O zaman On İki şagirddən biri olan Yəhuda İskaryot ısanı başçı kahinlərə təslim etmək niyyəti ilə onların yanına getdi. **11** Başçı kahinlər bunu eşidərkən sevindilər və Yəhudaya pul verəcəklərini vəd ettilər. O da ısanı təslim etmək üçün fürsət axtarmağa başladı. **12** Pasxa quzusu qurban kəsildiyi Mayasız Çörək bayramının ilk günü şagirdləri ısanan soruştular: «Sənən Pasxa yeməyin üçün haraya gedib hazırlıq görməyimizi istəyirsin?» **13** İsa da şagirdlərindən ikisini göndərdi və dedi: «Şəhərə girin, orada qarşınıza səhəngələ su daşyan bir nəfər çıxacaq. Onun ardınca gedin. **14** O hansı evə girərsə, oranın sahibinə deyin: “Müəllim deyir: **Şagirdlərimlə birgə Pasxa yeməyini yeyəcəyim qonaq otağım haradadır?”» **15** Ev sahibi sizə yuxarı mərtəbədə döşənib hazırlanmış böyük bir otaq göstərəcək. Orada bizim üçün hazırlıq işləri görün». **16** Şagirdlər yola çıxıb şəhərə getdilər. Hər şeyin Onun dediyi kimi olduğunu gördülər və Pasxa yeməyi üçün hazırlıq etdilər. **17** Axşam düşəndə İsa On İki şagirdi ilə birlikdə gəldi. **18** Onlar süfrəyə oturub yemək yeyərən İsa dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: sizlərdən biri – Mənimlə yemək yeyən biri Mənə xəyanət edəcək». **19** Onlar kədərlənməyə başladılar və bir-bir Ondan soruştular: «Mən deyiləm ki?» **20** İsa onlara dedi: «Siz On İki nəfərdən biridir. Mənimlə birlikdə çörəyini qaba batırın odur. **21** Bəşər Oğlu Özü barəsində yazıldı**

kim gedir. Amma vay o adamın halına ki, Bəşər Oğluna xəyanət edir! O adam heç doğulmasayı, onun üçün daha yaxşı olardı». **22** Onlar yeyəndə İsa çörək götürdü, şükrү duası edib onu böldü və şagirdlərə verərək dedi: «Alın! Bu Mənim bədənimdir». **23** Sonra bir kasa götürdü və şükrү edib onu da şagirdlərə verdi və hamısı oradan içdi. **24** İsa onlara dedi: «Bu, Əhdin bağlanması üçün çoxları uğrunda axıdılan Mənim qanımdır. **25** Siza doğrusunu deyirəm: Allahın Padşahlığında təzəsini içəcəyim günə qədər tüzüm ağacının məhsulundan əsla içməyəcəyəm». **26** Onlar ilahi oxuyandan sonra çıxdılar və Zeytun dağına tərəf getdilər. **27** İsa şagirdlərinə dedi: «Hamınız Məni atıb gedəcəksiniz, çünki belə yazılıb: "Çobanı vuracağam, Qoyunlar pərən-pərən olacaq"». **28** Amma Mən diriləndən sonra sizdən qabaq Qalileyaya gedəcəyəm». **29** Peter Ona dedi: «Hamı Səni atıb getsə də, mən belə etməyəcəyəm». **30** İsa ona dedi: «Sənə doğrusunu deyirəm: bu gün, bu gecə xoruz iki dəfə banlamazdan əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən». **31** Amma Peter daha qətiyyətlə danışdı: «Əgər Səninlə birlikdə ölməyim lazımlı olsa belə, Səni əsla inkar etməyəcəyəm». Bütün şagirdlər də belə dedilər. **32** Sonra Getsemani adlanan bir yera gəldilər. İsa şagirdlərinə dedi: «Mən dua edərkən siz burada oturub-qalın». **33** O, Peteri, Yaqubu və Yəhyanı Özü ilə apardı. Özündə bir həyəcan və narahatlıq hiss etməyə başladı. **34** Onlara belə dedi: «Ürəyimi elə darin kədər bürüyüb, az qalır ki, ölüm. Burada qalın və oyaq olun». **35** İsa bir qədər irəli getdi və üzüstə yerə qapanıb dua etdi ki, mümkündürsə, bu an Ondan yan keçsin. **36** O belə dedi: «Abba – Ata, Sənin üçün har şey mümkündür. Bu kasanı Məndən əzaqlaşdır. Amma Mənim yox, Sənin iradən olsun». **37** İsa şagirdlərin yanına qayıdib gördü ki, onlar yatıb. O, Peteri səslədi: «Şimon, yatmışan? Məgər bir saat oyaq qala bilməzdim? **38** Oyaq qalıb dua edin ki, sınağa düşməyəsiniz. Ruh həvəslı, cisməsə gücsüzdür». **39** İsa yenə oradan əzaqlaşdı və eyni sözləri təkrar edərək dua etdi. **40** Qayıdanda gördü ki, onlar yenə yatıb. Çünki onların gözləri yumulurdu. Bilmədilər ki, İsaya nə desinlər. **41** İsa üçüncü dəfə onların yanına qayıdib dedi: «Hələ də yatıb dincəlirsiniz? Bəsdir! Vaxt yetişdi! Budur, Bəşər Oğlu günahkarların əlinə təslim olunur. **42** Qalxın gedək. Budur, Mənə xəyanət edən galır!» **43** İsa hələ danışarkən On İki şagirddən biri olan Yəhuda galib çıxdı. Onun yanında başçı kahinlərin, ilahiyyatçıların və aqsaqqalların göndərdiyi əli qılıncı və dəyənəklə bir dəstə adam var idi. **44** İsaya xəyanət edən Yəhuda onlara işarə ilə bildirib demişdi: «Kimi öpsəm, İsa Odur. Onu tutub möhkəm nəzarət altında aparın». **45** O anda İsaya yaxınlaşış «Rabbi!» deyərək Onu öpdü. **46** Yanındakı adamlar əl atıb İsanı tutdular. **47** İsanın yanındakılardan biri qılınc çəkdi və baş kahinin qulunu vurub qulağını qopartdı. **48** İsa onlara dedi: «Nə üçün quldur üstüna gələn kimi qılınc və dəyənəklərlə Məni tutmağa gəlmisiniz? **49** Hər gün məbəddə sizin yan-yörənizdə təlim öyrədirdim, heç Məni tutmadınız. Amma qoy Müqəddəs Yazılır yerinə

yetsin». **50** Onda hamı İsanı atıb qaçıdı. **51** Çılpaq bədənini kətan örtüklə bürüyən bir gənc İsanın ardınca gedirdi. Əsgərlər onu yaxaladılar. **52** Amma o, kətan örtükdən sıyrılıb çılpaq qaçıdı. **53** İsanı baş kahinin yanına gətirdilər. Başçı kahinlərin hamısı, aqsaqqallar və ilahiyyatçılar da oraya toplaşdı. **54** Peter uzaqdan baş kahinin həyatınə qədər İsanın ardınca gedirdi. O, mühafizəçilərlə birgə həyətdə, tonqalın ətrafında oturub qızınırı. **55** Başçı kahinlər və Ali Şurənin hamısı İsanı edam etmək üçün Onun əleyhinə şahidlik ifadəsi axtarıldır, amma tapa bilmirdilər. **56** Çoxları Onun əleyhinə yalançı şahidlik etdi, lakin ifadələri bir-birinə uyğun gəlmirdi. **57** Bəziləri qalxıb Onun əleyhinə yalançı şahidlik edərək dedilər: **58** «Biz Onun belə dediyini eşitdik: "Mən əllə qurulan bu məbədi dağdırıb üç gün ərzində əllə qurulmayan başqa bir məbəd tikəcəyəm"». **59** Amma onların da ifadələri bir-birinə uyğun gəlmirdi. **60** Baş kahin toplantılarından ayaga qalxıb İsadan soruşdu: «Sənin heç cavabın yoxdur? Onlar Sənin əleyhinə bu nə ifadədir verirlər?» **61** Amma İsa susmaqda davam etdi, heç cavab vermadı. Baş kahin yenə Ondan soruşdu: «Xeyir-dua Sahibi Olanın Oğlu Məsih Sənsənmə?» **62** İsa ona dedi: «Mənəm! Siz Bəşər Oğlunun Qüdrətli Olanın sağında oturduğunu və göyün buludları ilə gəldiğini görəcəksiniz». **63** Onda baş kahin əynindəki paltarını cirib dedi: «Artıq şahidlərə nə ehtiyacımız var? **64** Siz Onun küfr söylədiyini eşitdiniz! Bəs buna nə deyirsiniz?» Onların hamısı İsa üçün hökm verdi ki, O, ölüm cəzasına layiqdir. **65** Bəziləri Onun üstüne tüpürməyə, Onun gözlərini bağlayaraq yumruq vurmağa başlıdılara və dedilər: «Peyğombərlik elə görək!» Mühafizəçilər də tutub Ona şillə vurdular. **66** Peter aşağıda, həyətdə ikən baş kahinin qarabaşlarından biri gəldi. **67** Qızınmaqda olan Peteri görən kimi onu diqqətlə süzüb dedi: «Sən də Nazarelli İsa ilə birlikdə idin». **68** Amma Peter bunu inkar edərək dedi: «Bilmirəm və başa düşmürəm, sən nə danışırsın». O, bayır qapının önüne çıxdı və bu anda xoruz banladı. **69** Qarabaş Peteri görəndə yenə yanındakılara deməyə başladı: «Bu da onlardandır». **70** Peter yenə inkar etdi. Bir az sonra orada duranlar yenə ona dedilər: «Doğrudan da, sən onlardansan, çünki Qalileyalısan». **71** Peter İsa özünü qarşıyib and içərək dedi: «Dediiniz o Adamı tanımırıam». **72** Həmin anda xoruz ikinci dəfə banladı. Peter İsanın «xoruz iki dəfə banlamazdan əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən» dediyi sözü yadına saldı. Ona görə ağlamağa başladı.

15 Səhər erkən başçı kahinlər, aqsaqqallar, ilahiyyatçılar və Ali Şurənin hamısı dərhal məşvərət edəndən sonra İsanın əl-qolunu bağlayaraq Pilatın yanına aparıb ona təslim etdilər. **2** Pilat Ondan «Yəhudilərin Padşahı Sənsənmə?» deyə soruşdu. İsa cavabında ona dedi: «Sənin dediyin kimidir». **3** Başçı kahinlər Onu çox şeydə ittiham edirdilər. **4** Pilat Ondan yenə soruşdu: «Heç cavab verməyəcəksənmə? Gör Səni nə qədər ittiham edirlər!» **5** Amma İsa yenə də ona cavab vermədi. Pilat buna heyətləndi. **6** Hər Pasxa bayramında

Pilat xalqın xahişi ilə bir məhbusu azad edərdi. 7 Üşyan zamanı adam öldürən üsyانçularla birlikdə Barabba adlı bir nəfər də həbs olunmuşdu. 8 Xalq Pilatın yanına çıxıb ondan xahiş etməyə başladı ki, həmisiçki kimi onların istəyini yerinə yetirsin. 9 Pilat onlara cavab verərək dedi: «İstəyirsiniz, sizin üçün Yəhudilərin Padşahını azad edim?» 10 Çünkü başçı kahinlərin İsanı paxilliqdən təslim etdiyini bildirdi. 11 Ancaq başçı kahinlər xalqı qızışdırıldılar ki, İsanın yox, Barabbanın azad olmasını xahiş etsinlər. 12 Pilat yenə onlardan soruşaraq dedi: «Bəs nə istəyirsiniz? Yəhudilərin Padşahı dediyiniz bu Adama nə edim?» 13 «Onu çarmixa çək!» deyə yenə bağırdılar. 14 Pilat «Axi O nə pislik edib?» deyə soruşdu. Onlarsa «Onu çarmixa çək!» deyə daha ucadan bağırdılar. 15 Xalqı razi salmaq istəyən Pilat onlar üçün Barabbanı azad etdi. İsanı isə qamçılatıldıqdan sonra çarmixa çəkilməyə təslim etdi. 16 Əsgərlər İsanı həyətdən içəriyə, yəni vali sarayına apardılar. Bütün alayı topladılar. 17 Ona tünd qırmızı bir xalat geyindirdilər və tikanlardan bir tac hörüb başına qoydular. 18 «Yəhudilərin Padşahı sağ olsun!» deyərək İsanı salamlamağa başladılar. 19 Sonra qamışla Onun başına vurub Ona tüpürdülər və öündə diz çökərək səcdə qıldılar. 20 Onu ələ salandan sonra tünd qırmızı xalatı əynindən çıxarıb Öz paltarlarını geyindirdilər. Sonra Onu çarmixa çəkmək üçün bayıra apardılar. 21 O vaxt Şimon adlı Kirenali bir nəfər kənd yerində gəlib oradan keçirdi. O, ısgəndər və Rufusun atasıdır. Onu İsanın çarmixını daşımığa məcbur etdilər. 22 İsanı Qolqota adlanan yerə gətirdilər. «Qolqota» «Kəllə yeri» deməkdir. 23 Ona mirra ilə qarışq şərab vermək istədilər, amma O imtina etdi. 24 İsanı çarmixa çəkdilər. Paltarlarını isə «kimə nə düşdü-düşdü» deyə püşk ataraq aralarında bölüştürdülər. 25 Üçüncü saat idi ki, İsanı çarmixa çəkdilər. 26 Onun üzərində ittihəmini göstərən belə yazı var idi: «Yəhudilərin Padşahı». 27 Onunla birlikdə biri sağında, biri də solunda iki qulduru da çarmixa çəkdilər. 29 Gəlib-keçənlər başlarını yırğalayıb Ona böhtən ataraq «Na oldu, ey məbədi dağırdıb üç gündə tikən!» 30 İndi Özünü xilas et və çarmixdan düş!» deyirdilər. 31 Başçı kahinlər də ilahiyyatçılara birgə eyni şəkildə İsanı ələ salaraq bir-birlərinə deyirdilər: «Başqalarını xilas edirdi, amma Özünü xilas edə bilmir! 32 İsrailin Padşahı Məsih qoy indi çarmixdan düşsün ki, biz də hörüb iman edək». Isa ilə birlikdə çarmixa çəkilənlər də Onu təhəqir edirdilər. 33 Altıncı saatdan doqquzuncu saatə qədər bütün yer üzünə qaranlıq çökdü. 34 Doqquzuncu saatda Isa uca səsə nida edərək dedi: «Elohi, Elohi, lema şəbaqtanı?» Bu «Ey Allahım, Allahım, niyə Məni tərk etdin?» deməkdir. 35 Orada dayananların bəzisi bunu eşidərkən dedi: «Baxın, İlyasi çağırır». 36 Bir nəfər qaçıb bir süngəri şərab sirkəsi ilə doldurdu və bir qamışın ucuna keçirərək İsaya verdi ki, içsin və dedi: «Onu rahat buraxın, görək İlyas galib Onu çarmixdan düşürəcəkmi?» 37 Isa uca səsə qışqırıb son nəfəsini verdi. 38 O anda məbədin pərdəsi yuxarıdan

şəxsiyə qədər iki yerə parçalandı. 39 İsanın qarşısında duran yüzbaşı Onun son nafəsini belə verdiyini gördükdə «doğrudan da, bu Adam Allahın Oğlu idi» dedi. 40 Olub-keçənlərə uzaqdan baxan qadınlar da var idi. Məcdəlli Məryəm, kiçik Yaqubun və Yusifin anası Məryəmlə Şalomit də onların arasında idi. 41 Isa hələ Qalileyada olanda bu qadınlar Onun ardınca getmiş və Ona xidmət etmişdilər. Onunla birgə Yerusalem gələn xeyli qadın da orada idi. 42 O gün Hazırılıq günü, yəni Şənbədən əvvəlki gün idi. Artıq axşam düşəndə 43 Ali Şuranın hörmətli üzvlərindən biri olan, Allahın Padşahlığı gözləyən Arimateyalı Yusif gəldi. O cəsarət edib Pilatın yanına getdi və İsanın cəsədini istədi. 44 Pilat İsanın belə tez olməsinə heyvət etdi və yüzbaşını yanına çağırıb soruşdu: «O çıxdanmı ölüb?» 45 Yüzbaşından vəziyyəti öyrənəndən sonra cəsədi Yusifə verdi. 46 Yusif kəfən aldı, cəsədi çarmixdan endirib kəfənə bükdü və qayada qazılmış qəbirə qoydu. O, qəbirin ağızına bir daş yuvarladı. 47 Məcdəlli Məryəm və Yusifin anası Məryəm baxıb cəsədin hara qoyulduğunu gördülər.

16 Şənbə günü keçəndən sonra Məcdəlli Məryəm, Yaqubun anası Məryəm və Şalomit atırlar aldılar ki, gedib İsanın cəsədini çəksinlər. 2 Həftənin ilk günü səhər tezdən, günəş doğanda onlar qəbirin yanına gəldilər. 3 Onlar bir-birlərinə deyirdilər: «Görəsən qəbirin ağızındaki daşı bizim üçün kim kənara yuvarlayacaq?» 4 Başlarını qaldırıb baxanda gördülər ki, daş kənara yuvarlanıb. Bu daş nəhəng idi. 5 Qəbirə girib sağ tərəfdən xalat geyinmiş bir gəncin oturduğunu gördülər və heyvətə gəldilər. 6 Bu şəxs onlara dedi: «Siz heyvətlənmeyin! Çarmixa çəkilmiş Nazareti İsanı axtarırsınız. O dirilmişdir! Burada yoxdur. Bax bu Onu qoyduqları yerdir. 7 İndi isə gedin, Onun şagirdlərinə və Peterə belə söyləyin: «İsa Qalileyaya sizdən qabaq gedir. Sizə dediyi kimi Onu orada görəcəksiniz!». 8 Qadınlar qəbirdən çıxıb qaçıdlar. Onları bir lərza bürümüşdü, mat qalmışdilar. Qorxularından heç kimə bir söz demirdilər. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Isa haftənin birinci günü səhər tezdən, diriləndən sonra əvvəlcə yeddi cin qovduğu Məcdəlli Məryəmə göründü. 10 Məryəm gedib İsanın yanında olub, indi isə yas tutaraq ağlayanlara xəbər verdi. 11 Amma onlar İsanın dırı olduğunu və Məryəmə göründüyünü eşidərkən inanmadılar. 12 Bundan sonra Isa kənd yerinə gedən yoldan keçən onlardan ikisine başqa surətdə göründü. 13 Onlar geri qayıdır o birilərinə xəbər verdilər, amma o biriləri də bunlara inanmadılar. 14 Nəhayət, Isa süfrəyə oturan On Bir şagirdə göründü; onları imansızlıqlarına və türəklərinin inadkar olduğunu görə məzəmmət etdi, çünki Onun dırı olduğunu görənlərə inanmamışdilar. 15 Isa şagirdlərinə dedi: «Dünyanın hər tərəfinə gedin, bütün yaradılışa Müjdəni vəz edin. 16 İman edib vəftiz olan kəs xilas olacaq, iman etməyənse məhkum olacaq. 17 İman edənləri isə bu olamətlər müşayiət edəcək: Mənim

adımla cılrı qovacaqlar, yeni dillərdə danışacaqlar, **18** ilanları əlləri ilə götürəcəklər, öldürücü zəhər içsələr belə, onlara təsir etməyəcək, əllərini xəstələrin üzərinə qoyacaq və onlar şəfa tapacaq». **19** Beləcə Rəbb İsa onlarla danışandan sonra göyə qaldırıldı və Allahın sağında oturdu. **20** Şagirdlərsə gedib hər yerdə Müjdəni vəz etdilər. Rəbb onlarla birgə işləyirdi, onları müşayiət edən əlamətlərlə kələmi təsdiqləyirdi.

Luka

1 Hörmətli Teofil, çoxları aramızda baş vermiş hadisələrin tarixçəsini yazmağa cəhd göstərib. **2** Əvvəldən bəri Kələmi öz gözləri ilə görənlər və Ona xidmət edənlər bu hadisələri biza nəql etdiyi kimi **3** mən də əvvəlcədən hər şeyi diqqətlə araşdırıb bunları sənə ardıcılıqla yazımağı münasib bildim. **4** Belə ki sən öyrəndiyin şəyələrin doğru olduğunu biləsan. **5** Yəhudeya padşahı Hirodun dövründə Aviya bölgüsündən olan Zəkəriyyə adlı bir kahin var idi. Arvadı da Harun nəslindən idi, adı Elizavet idi. **6** Onların hər ikisi Allahın gözündə saleh idi və Rəbbin qoyduğu əmr və qaydaların hamisən nöqsənsiz əməl edirdilər. **7** Amma Elizavet sonsuz olduğunu görə onların övladı yox idi. Hər ikisinin yaşı çox idi. **8** Bir gün Zəkəriyyə öz bölgüsünün növbəsində Allahın önündə kahinlik xidmətini icra edirdi. **9** Rəbbin məbədinə daxil olub buxur yandırmaq üçün kahinlik adətinə görə atılan püşk ona düşdü. **10** Buxur yandırma zamanı bütün camaat məbəddən kənardə dua edirdi. **11** Bu vaxt Rəbbin bir mələyi buxur qurbangahının sağında durub Zəkəriyyəyə göründü. **12** Zəkəriyyə bunu görüb təlaşa düşdü və çox qorxdu. **13** Mələk isə ona dedi: «Qorxma, Zəkəriyyə! Sənin duan eşidildi. Arvadın Elizavet sənə bir oğul doğacaq. Sən də onun adını Yəhya qoy. **14** Sən sevinib şadlanacaqsan. Çox adam onun dünyaya gəlməsinə görə sevinəcək. **15** Çünkü o, Rəbbin心目中 böyük olacaq. O, şərab və başqa kefləndirici içki içməyəcək; hələ ana bətnində olarkən Müqəddəs Ruhla dolu olacaq. **16** O, İsrail övladlarının çoxunu Allahı Rəbb tərəfə döndərəcək. **17** Ataların türklərini övladlarına, itaətsiz adamları salehlərin düşüncə tərzinə yönəltmək və Rəbbə hazırlanmış xalqı yetişdirmək üçün İlyasın ruhu və qüdrəti ilə Rəbbin önündə gedəcək». **18** Zəkəriyyə mələyə dedi: «Mən bunu necə bilmərəm? Axi mən çox yaşlıyam, elə arvadımın da yaşı ötüb». **19** Mələk ona cavab verdi: «Mən Allahın önündə dayanan Cəbrayılm və səninlə danişib bu müjdəni sənə çatdırmaq üçün göndərilmişəm. **20** Budur, vaxtında həyata keçəcək sözlərimə inanmadığını görə bu yerinə yetən günədək sən lal olub danişə bilməyacəsan». **21** Bu vaxt camaat Zəkəriyyəni gözləyirdi və onun məbəddə ləngiməsinə heyrat edirdi. **22** O isə məbəddən çıxıb xalqla danişə bilmədi. Onlar da Zəkəriyyənin məbəddə görüntü gördiğini başa düşdülər. Zəkəriyyə xalqa işarə edirdi və lal olaraq qaldı. **23** Zəkəriyyə xidmət vaxtı qurtaranda evinə qayıtdı. **24** Bu vaxtdan sonra arvadı Elizavet uşaq qaldı və beş ay evindən çıxmadi. **25** O deyirdi: «Bunu mənim üçün Rəbb etdi. Bu vaxt O mənə nəzər salıb məni el arasında xəcalətdən qurtardı». **26** Elizavetin hamiləliyinin altıncı ayında mələk Cəbrayıll Allah tərəfindən Qalileyadakı Nazaret adlanan şəhərə, **27** Davudun nəslindən olan Yusif adlı bir kişiye nişanlanan bakıra qızın yanına göndərildi. Həmin qızın adı Məryəm idi. **28** Mələk onun yanına gəlib dedi: «Salam, ey lütfə nail

olmuş qız! Rəbb səninlədir». **29** Məryəm bu sözlərdən tam lərzəyə gəldi və ürəyində bu salamın nə demək olduğu barədə düşünməyə başladı. **30** Mələk ona dedi: «Qorxma, Məryəm, çünkü sən Allahın lütfünə nail oldun. **31** Sən hamilə olub bir Oğul doğacaqsan. Onun adını İsa qoy. **32** O, böyük olacaq və Haqq-Taalanın Oğlu adlanacaq. Rəbb Allah Ona atası Davudun taxtını verəcək. **33** O, Yaqub nəslinin üzərində əbədi olaraq Padşah olacaq və Onun Padşahlığının sonu olmayıcaq». (aiən g165) **34** Məryəm mələyə dedi: «Bu necə olacaq? Mən heç kişi üzü görməmişəm». **35** Mələk cavabında ona dedi: «Müqəddəs Ruh sənin üzərinə enəcək, Haqq-Taalanın qüdrəti üstünə kölgə salacaq. Buna görə də doğulacaq müqəddəs Övlad Allahın Oğlu adlanacaq. **36** Bax qohumun Elizavetin də yaşı vaxtında bətninə oğlan usağı düşüb. Onu sonsuz adlandırdılar, amma o artıq altı aydır ki, hamilədir. **37** Çünkü Allah üçün mümkün olmayan şey yoxdur». **38** Onda Məryəm dedi: «Mən Rəbbin quluyam, qoy mənə sənin dediyin kimi olsun». Mələk onu tərk edib getdi. **39** O vaxt Məryəm tələsik qalxıb Yəhudanın dağlıq bölgəsindəki bir şəhərə yollandı. **40** O, Zəkəriyyənin evinə girib Elizaveti salamladı. **41** Elizavet Məryəmin salamını eşidəndə bətnindəki körpə tərpəndi. Elizavet də Müqəddəs Ruhla dolub **42** uca səslə çığrıdı: «Sən qadınlar arasında xeyir-dualısan, sənən bətninin bəhrəsi də xeyir-dualıdır! **43** Bu necə oldu ki, Rəbbimin anası yanına galib? **44** Bax sənin salamının səsi qulağıma çatanda bətnimdəki körpə sevinclə tərpəndi. **45** Rəbbin ona dediyi sözlərin yerinə yetəcəyinə inanın qadın nə bəxtiyardır!» **46** Məryəm isə dedi: **47** «Qəlbim Rəbbi ucaldır, Ruhum Xilaskarım Allahə görə şadlanır, **48** Çünkü O Öz qulunun yazılı halimi gördü. Bundan sonra bütün nəsillər məni bəxtiyar sayacaq, **49** Çünkü Qadır Olan mənim üçün böyük işlər etdi, Onun adı müqəddəsdir! **50** Onun mərhəməti də nəsildən-nəsle Ondan qorxanlara göstərilər. **51** O, qolu ilə qüdrətli işlər gördü, Ürklərində qürurla düşünənləri pərən-pərən saldı. **52** Hökmdarları taxtlarından endirdi, Məzəlumları yüksəltdi. **53** Acları nemətlərlə doydurdu, Vərliləri isə elibos yola saldı. **54** Rəbb qulu İsrailin imdadına çatdı, Ata-babalarımıza və etdiyi kimi İbrahimə və onun nəslinə əbadılık Mərhəmət göstərməyi yada saldı». (aiən g165) **56** Məryəm Elizavetin yanında üç aya yaxın qalıb evinə qayıtdı. **57** Elizavetin doğmaq vaxtı çatdı. O, bir oğlan doğdu. **58** Onun qohum-qonşuları Rəbbin ona böyük mərhəmət göstərdiyini eşidəndə onunla birgə sevindilər. **59** Səkkizinci gün körpəni sünnet etməyə geldilər. Ona atası Zəkəriyyənin adını qoymaq istədilər. **60** Körpənin anası isə dedi: «Yox, onun adı Yəhya olacaq». **61** Ona dedilər: «Axi qohumların arasında belə adı olan bir kəs yoxdur». **62** Körpənin atasından körpəyə nə ad qoyulmasını işarə ilə soruştular. **63** O, bir yazı lövhəciyi istəyib yazdı: «Onun adı Yəhyadır». Hami heyrətə gəldi. **64** Həmin o anda Zəkəriyyənin dili açıldı. O, Allaha alqış etməyə başladı. **65** Qonşuların hamisi qorxuya düşdü. Bütün bu hadisələr haqqında Yəhudeyanın dağlıq

bölgəsinin hər yerində danışırdılar. **66** Bu barədə eşidən hər bir kəs fikrə gedib deyərdi: «Bu körpə böyüküb nə olacaq?» Çünkü Rəbbin əli onun üzərində idi. **67** Körpənin atası Zəkeriyyə Müqəddəs Ruhla dolub belə peyğəmbərlik etdi: **68** «Alqış olsun İsrailin Allahı Rəbbə! Çünkü Öz xalqına nəzər salıb onları satın aldı. **69** O, qulu Davudun nəslindən Bizə qüdrətli Xilaskar yetirdi. **70** Qədimdən bəri Öz müqəddəs peyğəmbərlərinin vasitəsilə bildirdiyi kimi (*aiən 165*) **71** Düşmənlərimizdən və biza nifrət edənlərin əlindən bizi xilas etdi. **72** Beləcə atasabalarımıza mərhəmət göstərib Öz müqəddəs əhdini xatırladı. **73** Atamız İbrahimə and içdiyi kimi Bizə elə güc verdi ki, **74** Düşmənlərimizin əlindən qurtulub Həyatımız boyu qorxmadan Rəbbin öündə Müqəddəslik və salehliklə Ona ibadət edək. **76** Ey körpə, sən Haqq-Taalanın peyğəmbəri adlanacaqsan, Çünkü Rəbbin öündə gedəcəksən, Onun yolunu hazırlayacaqsan. **77** Onun xalqına günahlarının bağışlanması ilə Xilas olunmaları barədə bildirəcəksən. **78** Axi Allahımızın ürəyi mərhəmətlidir, Onun bu mərhəmətinə görə Ucalarda bizim üçün Günəş doğacaq ki, **79** Zülmətdə və ölüm kölgəsində oturanların üzərinə nur saçsın, Ayaqlarımızı sülh yoluna yönəlsin». **80** Körpə isə böyüküb ruhən qüvvətlənirdi və İsrail xalqına görünən günədək çöldə qaldı.

2 O günlərdə qeyşər Avqust bütün Roma ölkəsi üçün siyahıyalma keçirmək barəsində fərman verdi. **2** Bu ilk siyahıyalma Kirini Suriyanın valisi olanda keçirilmişdi. **3** Hami siyahıya alınmaq üçün öz şəhərinə yollandı. **4** Yusif də Davudun aşıl-nəslindən olduğuna görə Qalileyanın Nazaret şəhərində çıxıb Yəhudeyaya, Davudun şəhəri olan Bet-Lexemə yollandı. **5** Oraya hamıla olan nişanlısı Məryəmlə birlikdə siyahıya alınmaq üçün getdi. **6** Onlar orada olarkən Məryəmin doğuş vaxtı çatdı. **7** O, ilk Oğlunu doğdu. Körpəni bələyib axura qoydu, çünkü qonaq evində onlara yer tapılmadı. **8** O ərazidə sürülərinin yanında gecə növbəsini çəkən çobanlar var idi. Onlar çöldə gecələyirdi. **9** Birdən Rəbbin bir mələyi onların qarşısında zühur etdi və Rəbbin ehtişamı onların üzərinə nur saçdı. Çobanları böyük qorxu bürüdü. **10** Mələk onlara dedi: «Qorxmayın! Mən siza bütün xalqı çox sevindirəcək bir Müjdə gətirmişəm. **11** Bu gün Davudun şəhərində sizin üçün Xilaskar doğuldu. Bu, Rəbb Məsihdir. **12** Sizə əlamət bu olacaq: axurda yatan bələnmiş Körpə tapacaqsınız». **13** Qəflətən mələyin yanında Allaha həmd edən çoxsaylı səmavi ordu göründü. Onlar belə deyirdi: **14** «Ən ucalarda Allaha izzət, Yer üzündə Onun razı olduğu insanlara stühəl olsun!» **15** Mələklər çobanları tərk edib göyə qalxandan sonra onlar bir-birinə dedi: «Gəlin Bet-Lexemə gedək və Rəbbin bizə bildirdiyi bu başa vermiş hadisəni görək». **16** Onlar tələsik getdilər, Məryəmi, Yusifi və axurda yatan Körpəni tapdilar. **17** Çobanlar Körpəni görəndə Onun haqqında onlara nəql edilənləri bildirdilər. **18** Bunu eşidənlərin hamisi

çobanların sözlərindən heyrətə gəldi. **19** Məryəm isə bütün bu şeyləri dərin düşünərək öz ürəyində saxlayırdı. **20** Çobanlar bütün gördükleri və eşitdiklərinə görə Allahı izzətləndirib həmd edərək geri qayıtdılar. Çünkü hər şey onlara söylənən kimi baş vermişdi. **21** Səkkizinci gün Körpənin sünnet olunması vaxtı gələndə Onun adını İsa qoydular. Bu ad ona ana bətninə düşməzdən əvvəl mələk tərəfindən verilmişdi. **22** Musanın Qanununa görə paklanma dövrü tamamlanandan sonra Yusiflə Məryəm Körpəni Rəbbə həsr etmək üçün Yeruşəlimə gətirdilər, **23** necə ki Rəbbin Qanununda yazılıb: «Bətndən ilk doğulan bütün oğlanlar Rəbb üçün müqəddəs sayılsın». **24** Həmçinin onlar qurban təqdim etdilər, necə ki Rəbbin Qanununda əmr olunub: «İki qumru quşu yaxud iki göyərçin balası». **25** O vaxt Yeruşəlimdə Şimeon adlı bir adam var idi. O, saleh və mömin idi. İsrailə təsəlli veriləcəyini gözləyirdi və Müqəddəs Ruh onun üzərində idi. **26** Müqəddəs Ruh ona əvvəlcədən açıqlamışdı ki, o, Rəbbin Məsihini görməyinçə olməyəcək. **27** Beləliklə, Şimeon Ruhdan ilham alıb məbədə gəldi. Körpənin ata-anası Qanunda qoyulan adətə əməl etmək üçün Körpə İsanı məbədə gətirəndə **28** Şimeon Körpəni qucağına götürdü və Allaha alqış edərək belə dedi: **29** «Ey Pərvərdigar, indi Sənin sözünə görə Mən – Sənin qulun arxayın öla bilerəm. **30** Çünkü bütün xalqların gözləri öündə hazırladığın xilası, Millətlərə aşkar edən nuru, Xalqın İsrail üçün də izzəti Öz gözlərimplə gördüm». **33** Körpənin ata-anası Onun barəsində deyilən sözlər görə heyrətə gəldi. **34** Şimeon onlara xeyir-dua verib Körpənin anası Məryəmə belə dedi: «Bu Körpə İsraildə bir çox adəmin yixilmasının ya ucalmasının səbəbkarı və insanların rədd etdiyi bir əlamət olmaq üçün təyin olunub. **35** Sənin köksünə isə sənki qılınc saplanacaq. Bütün bunlar bir çoxlarının qəlbindəki fikirlərin aşkara çıxması üçün olacaq». **36** Orada Aşer qəbiləsindən olan Penuel qızı Xanna adlı qadın peyğəmbər də var idi. O, çox yaşılı idi. Gənc yaşında ərə getmiş, əri ilə yeddi il yaşayıb dül qalmışdı. **37** Bu, səksən dörd yaşında dül qadın idi. O, məbədi tərk etmirdi və oruc tutub dua edərək gecə-gündüz Rəbbə ibadət edirdi. **38** Xanna da bu zaman yaxınlaşdı və Allaha şükür edərək Yeruşəlimin satın alınmasını gözləyən bütün adamlara Körpə İsa barədə nəql etməyə başladı. **39** Yusiflə Məryəm Rəbbin Qanununa əsasən har şeyi icra edib qurtardıqdan sonra Qalileyaya – öz şəhərləri olan Nazaretə qayıtdı. **40** Uşaq böyükür, qüvvətlənir və hikmətdə yetkinləşir. Allahın lütfü də Onun üzərində idi. **41** Hər il İsanın ata-anası Pasxa bayramında Yeruşəlimə gedərdi. **42** İsanın on iki yaşı tamam olanda onlar bayram adətinə görə yenə ora getdilər. **43** Bayram qurtarandan sonra onlar evə yollandılar. Amma yeniyetmə İsa Yeruşəlimdə qaldı, onun ata-anasının isə bundan xəbəri yox idi. **44** Onlar İsanın səyyahlar dəstəsi içində getdiyini düşünürdülər. Amma bir günlük yolu gedəndən sonra Onu dostlarının və qohumların arasında axtarmağa başladılar. **45** Onu tapmadılar və

axtara-axtara Yeruşalıma qayıtdılar. **46** Üç gündən sonra Onu məbəddə tapdılar. İsa müəllimlər arasında oturmuşdu və onlara qulaq asır, suallar verirdi. **47** Onu dinləyən hər kəs Onun zəkasına və verdiyi cavablarla mat qalırdı. **48** Ata-anası Onu görüb təəccübləndi. İsanın anası Ona dedi: «Oğlum, bu nədir başımıza gətirdin? Atanla mən nigaran qalib səni axtarırırdıq». **49** İsa onlara cavab verdi: «Məni nə üçün axtarırırdınız? Məgər bilmirdiniz ki, Mən Atamın evində olmalıyam?» **50** Amma onlar Onun nə demək istədiyini başa düşmədilər. **51** Sonra İsa atasını ilə Nazarət qayıtdı. O, ata-anasına itaətli idi. Onun anası isə bütün bu şəyləri öz ürəyində saxlayırdı. **52** İsa böyüyürdü və hikmətdə artırdı. O, Allahın və insanların qarşısında lütf qazanırdı.

3 Qeyşər Tiberinin hakimiyyətinin on beşinci ili idi. O dövrə Ponti Pilat Yəhudeyanın valisi idi. Hirod Qalileyada, qardaşı Filip İtureya və Traxonitis bölgəsində, Lisaniya Abileniyada hökmranlıq edirdi. **2** Xananla Qayafa baş kahin idi. O vaxt çöldə Zəkəriyyənin oğlu Yəhəyaya Allahın kələmi nazil oldu. **3** O da İordan çayının ətrafindakı bütün bölgəni dolaşaraq insanların öz günahlarının bağışlanması üçün tövbə edib vəftiz olunmasını vəz edirdi. **4** Necə ki Yeşaya peyğəmbərin kitabında yazılıb: «Səhrada nida edənin səsi gəlir: “Rəbbin yolunu hazırlayın, Onun keçəcəyi yerləri düz edin. **5** Hər dərə yüksəldiləcək, Hər dağ və təpə aşağı endiriləcək, Yoldakı əyriliklər düzələcək, Kələ-kötür yerlər hamar ediləcək. **6** Bütün bəşər Allahın xilasını görəcək”». **7** Yəhəya vəftiz olunmaq üçün yanına gələn camaata deyirdi: «Ey gürzələr naslı! Üzərinizə gələcək qəzəbdən canınızı qurtarmağı sizin beyninizə kim yeridib? **8** İndi isə tövbəyə layiq bəhrələr verin. Ürəyinizdə “atamız İbrahimidir” deməyə başlamayın. Mən sizə deyirəm ki, Allah bu daşlardan İbrahimə övlad yaratmağa qadırdır. **9** Artıq balta ağacların dibində yatr. Beləliklə, yaxşı bəhra verməyən hər ağac kasilir və oda atılır». **10** Camaat ondan soruşturdu: «Bəs biz nə edək?» **11** Yəhəya onlara belə cavab verdi: «İki köynəyi olan birini köynəyi olmayana versin. Həmçinin yeməyi olan adam da olmayanla böllüşsün». **12** Vergiyəşənlər da vəftiz olunmaq üçün onun yanına gəlib soruşdular: «Müəllim, biz nə edək?» **13** Yəhəya onlara dedi: «Sizə tapşırılan məbləğdən artıq vergi yiğməyin». **14** Bəzi əsgərlər də gəlib ondan soruşdular: «Bəs biz nə etməliyik?» Yəhəya da onlara cavab verdi: «Heç kimdən zorla pul almayıñ, nəhaq yərə ittihəm etməyin, aldiginiz maaşla kifayətlənin». **15** Xalq ümidiə gözləyirdi və hamı ürəyində Yəhəya haqqında öz-özündən soruşdurdu: «Görəsən bu, Məsihdirmi?» **16** Yəhəya onların hamisina belə cavab verdi: «Mən sizi su ilə vəftiz edirəm, amma məndən daha Qüdrətlisi gəlir. Mən Onun çarıqlarının bağını açmağa belə, layiq deyiləm. O sizi Müqəddəs Ruhla və odla vəftiz edəcək. **17** Öz xırmanımı sovrurmaq və taxili anbarına toplamaq üçün kürəyi əlində hazırlırı. Külesi isə sənməz odda yandıracaq». **18** Yəhəya çoxlu başqa öyüd-

nəsihət verərək xalqa Müjdəni vəz edirdi. **19** Amma Yəhəya hökmdar Hirodu qardaşı arvadı Hirodiyanı aldığına və etdiyi hər cür pis işlərə görə məzəmmət etdikdə **20** Hirod etdiyi bütün pis işlərə bunu da əlavə edərək Yəhəyanı zindana saldırdı. **21** Bütün xalq vəftiz olunanda İsa da vəftiz olundu. O dua edərkən göy yarıldı, **22** Müqəddəs Ruh bədəncə göyərçin şəklində Onun üzərinə endi. Göydən bir səda gəldi: «Sən Mənim sevimli Oğlumsan, Səndən raziyam». **23** İsa Öz xidmətinə başlayanda təxminən otuz yaşında idi. İnsanların zənnincə, O bu nəsildən idi: Yusif Oğlu Eli oğlu **24** Mattat oğlu Levi oğlu Melki oğlu Yannay oğlu Yusif oğlu **25** Mattitya oğlu Amos oğlu Nahum oğlu Hasli oğlu Naqqay oğlu **26** Mahat oğlu Mattitya oğlu Şimi oğlu Yosef oğlu Yoda oğlu **27** Yoxanan oğlu Reşa oğlu Zərubbabil oğlu Şealtiel oğlu Neri oğlu **28** Melki oğlu Addi oğlu Kosam oğlu Elmadam oğlu Er oğlu **29** Yeşua oğlu Eliezer oğlu Yorim oğlu Mattat oğlu Levi oğlu **30** Şimeon oğlu Yəhuda oğlu Yusif oğlu Yonam oğlu Elyaqim oğlu **31** Melea oğlu Menna oğlu Mattata oğlu Natan oğlu Davud oğlu **32** Yessey oğlu Oved oğlu Boaz oğlu Salmon oğlu Naxşon oğlu **33** Amminadav oğlu Admin oğlu Arni oğlu Xesron oğlu Peres oğlu Yəhuda oğlu **34** Yaqub oğlu İshaq oğlu İbrahim oğlu Terah oğlu Naxor oğlu **35** Seruq oğlu Reu oğlu Peleq oğlu Ever oğlu Şelah oğlu **36** Qenan oğlu Arpakşad oğlu Sam oğlu Nuh oğlu Lemek oğlu **37** Metuşeləh oğlu Xanok oğlu Yered oğlu Mahalalel oğlu Qenan oğlu **38** Enoş oğlu Şet oğlu Adəm oğlu Allah oğlu.

4 İsa Müqəddəs Ruhla dolaraq İordan çayından qayıdı və Ruh tərəfindən səhraya aparıldı. **2** Orada İsa qırx gün ərzində iblis tərəfindən sınaq çəkildi. Bu müddətdə İsa heç nə yemədi və qırx gün keçəndən sonra acdi. **3** İblis Ona dedi: «Əgər Sən Allahın Oğlusansa, bu daşə əmr et ki, cörəyə dönsün». **4** Lakin İsa ona belə cavab verdi: «“İnsan yalnız cörəklə yaşamaz” deyə yazılmışdır». **5** Sonra iblis İsanı yuxarıya çıxardı və bir anda dünyadan bütün padşahlıqlarını Ona göstərdi. **6** İblis İsaya dedi: «Mən bütün bunların üzərindəki salahiyəti və şan-şörəti Sənə verəcəyəm. Çünkü bunlar mənə verilib və mən kimə istəsəm, ona verə bilərəm. **7** Bax əgər Sən mənə səcdə etsən, bunların hamısı sənin olacaq». **8** İsa ona belə cavab verdi: «“Allahın Rəbba sadət və yalmız Ona ibadət et” deyə yazılmışdır». **9** Sonra iblis Onu Yeruşalıma apardı və məbədin qülləsinə qoyub dedi: «Əgər Sən Allahın Oğlusansa, özünü buradan aşağı at. **10** Axi “Allah Sənə görə maləklərinə əmr edər ki, Səni qorusunlar, **11** Səni əlləri üstündə aparsınlar, Ayağın bir daşə dəyməsin” deyə yazılmışdır». **12** Amma İsa cavabında ona belə dedi: «“Allahın Rəbbi sinama” deyilmışdır». **13** İblis sınaqların hamisini qurtarandan sonra bir müddət Onu tərk etdi. **14** İsa Ruhun qüdrəti ilə Qalileyaya qayıdı. Onun haqqında xəbər bütün bölgəyə yayıldı. **15** İsa oranın sınaqqlarında təlim öyrətməyə başladı. Hamı Onu izzətləndirdi. **16** İsa böyüdüyü Nazaret şəhərinə gəldi və adətinə görə Şənbə günü sınaqqa getdi. O,

Müqəddəs Yazılardan oxumaq üçün ayağa qalxdı. 17 Ona Yesaya peyğəmbərin kitabını verdilər. Isa tumarı açıb bu sözlər yazılın hissəni tapdı: 18 «Rəbbin Ruhu üzərimdədir, Çünkü fəqirlərə Müjdəni bildirmək üçün O Məni məsh etdi. Əsirlərə azadlıq, Korlara gözlərinin açılmasını elan etmək üçün, Məzlumları sərbəstliyə buraxmaq üçün, 19 Rəbbin lütf ilini bəyan etmək üçün Məni göndərdi». 20 Sonra Isa tumarı bağladı və xidmətçiye verib oturdu. Sinaqoqda oturanların hamısı Ona diqqətlə baxırdı. 21 Isa onlara «eşitdiyiniz bu Müqəddəs Yazı bu gün yerinə yetdi» deyə danışmağa başladı. 22 Bu vaxt hamı Onun haqqında yaxşı sözlər deyirdi və Onun ağızından çıxan lütf dolu kəlmələrə heyrət edirdi. Onlar «Məgər bu, Yusifin Oğlu deyilmə!» deyirdilər. 23 Isa onlara belə dedi: «Əlbəttə, siz Mənə «Ey həkim, öz-özünə şəfa ver!» məsəlini xatırladacaqsınız. «Kefernahumda etdiklərin barəsində eşitmışik. Burada, Öz yurdunda da həmin işləri et!» deyəcəksiniz». 24 Sonra dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: heç bir peyğəmbər öz yurdunda qəbul edilməz. 25 Yenə də sizə həqiqəti deyirəm ki, İlyasın dövründə göy üç il altı ay ərzində bağlı qalıb bütün ölkədə böyük acliq olanda İsraildə çoxlu dul qadın var idi. 26 Amma İlyas onlardan heç birinin yanına deyil, Sidonun Sarfat şəhərində olan bir dul qadının yanına göndərildi. 27 Elişə peyğəmbərin dövründə İsraildə çoxlu cüzamlı var idi. Ancaq onlardan heç biri deyil, yalnız Aramlı Naaman pak oldu». 28 Sinaqoqdakı camaatın hamısı bu sözləri eşidib hiddətləndi. 29 Onlar ayağa durdular və İsanı şəhərin kənarına qovdular. Onu uçurumdan atmaq üçün şəhərin qurulduğu təpənin başına gətirdilər. 30 Amma Isa onların arasından keçərək oradan çıxıb getdi. 31 Isa Qalileyanın Kefernahum şəhərinə gəldi və Şənbə günü onlara təlim öyrətməyə başladı. 32 Onun təliminə təccübənləndilər, çünkü O, salahiyətlə danışındı. 33 Həmin vaxt sinaqoqda cinə – natəmiz ruha tutulmuş bir nəfər var idi. O ucadan çıçırdı: 34 «Nə olub? Ey Nazaretli Isa, bizdən nə istəyirsən? Bizi məhv etməyəni gəlmisinən!» 35 Amma Isa ona qadağan edib dedi: «Sus və bu adamdan çıx!» Cin bu adəmi hamının qabağında yerə yixib heç bir zərər vermədən ondan çıxdı. 36 Hamı heyrətə düşdü və bir-birinə dedi: «Bu söz nədir? O, natəmiz ruhlara salahiyət və qüdrətlə əmr edir, onlar da çıxır!» 37 Isa haqqında xəbər bu bölgənin hər yerinə yayıldı. 38 Isa sinaqoqdan çıxıb Şimonun evinə gəldi. Şimonun qayınanası Isa yüksək qızdırma içində yatrıldı. Bu qadından ötrü İsadan kömək istədilər. 39 Isa ona yaxınlaşıb qızdırma xəstəliyinə qadağan etdi və qadının qızdırması düşdü. Qadın o anda durub onlara xidmət etməyə başladı. 40 Gün batanda hamı müxtəlif xəstəliyə tutulanları İsanın yanına gətirdi. O hər birinin üzərinə əllərini qoyub onlara şəfa verdi. 41 Bir çıxılardansı cinlər «Sən Allahın Oğlusun!» deyə bağıraraq çıxırdı. O isə onlara qadağan edir, danışmağa izin vermirdi. Çünkü onlar İsanın Məsih olduğunu bilirdilər. 42 Səhər açılında Isa çıxıb kimsəsiz bir yerə getdi. Camaat isə Onu axtarırdı

və İsanın yanına gəlib onları tərk etməsin deyə Onu yanlarında saxlamaq istədilər. 43 Lakin Isa onlara dedi: «Mən o biri şəhərlərə də Allahın Padşahlığının Müjdəsini yarmalıyam, çünkü Mən bunun üçün göndərilməmişəm». 44 Beləliklə, Isa Yəhudeyanın sinaqoqlarında vəz etməyə davam etdi.

5 Bir gün Isa Ginesar gölünün sahilində dayanmışdı.

İzdiham İsanı dövrəyə almışdı və Allahın kəlamına qulaq asırdı. 2 Isa gəl kənarında duran iki qayıq gördü. Balıqlıçalar isə qayıqdan çıxıb torlarını yuyurdular. 3 Isa iki qayıqdan birinə – Şimonun qayığına minib onu gələn kənarından bir az uzaqlaşdırmasını xahiş etdi. Sonra Isa oturdu və qayıqdan izdihama təlim öyrətməyə başladı. 4 O, sözünü qurtaranda Şimona dedi: «Qayığı dərinliyə aparın və torlarını balıq tutmaq üçün suya atın». 5 Şimon cavab verdi: «Ustad, biz bütün gecə çalışıq, lakin heç nə tuta bilmədik. Amma Sənin sözünə görə yenə də torları ataram». 6 Bunu etdilər və o qədər balıq tutdular ki, hətta torları cirilmağa başladı. 7 O biri qayıqdakı yoldaşlarına da işarə etdilər ki, gəlib kömək etsinlər. Onlar gəlib hər iki qayığı balıqla doldurdular. Qayıqlar da batmağa başladı. 8 Şimon Peter bunu gördükdə İsanın ayaqlarına düşdü və belə dedi: «Ya Rəbb, məndən uzaqlaş, axı mən günahkar bir adamam». 9 Çünkü özü də, yanındakılar da tutduqları balıqların çoxluğuna görə heyrətə düşmüştü. 10 Şimonla ortaq olan Yaqub və Yəhya adlı Zavday oğulları da eyni hissələr keçirirdi. Amma Isa Şimona belə dedi: «Qorxma, bundan belə, balıq əvəzinə adam tutacaqsan». 11 Onlar qayıqları gəl kənarına çıxarıb hər şeyi atıldılar və İsanın ardına getdilər. 12 Bir gün Isa şəhərlərin birində olarkən bütün bədəni cüzama tutulmuş bir kişi ilə rastlaştı. Bu adam İsanı görüb üzüstə yerə qapanaraq yalvardı: «Ya Rəbb, əgər istəsən, məni pak edə bilərsən». 13 Isa əlini uzadıb ona toxundu və dedi: «İstəyirəm, pak ol!» Dərhal bu adam cüzamdan sağaldı. 14 Isa ona tapşırıdı ki, heç kəsə bir söz söyləməsin və dedi: «Amma get, özünü kahina göstər. Hər kəsə şəhadət olsun deyə sənin cüzamdan paklaşdırın üçün Musanın buyurduğuna əsasən təqdimlər apar». 15 Amma indi Isa barəsində xəbər daha çox yayıldı. Çoxlu camaat axışib İsanın yanına gəlirdi ki, Ona qulaq assın və xəstəliklərdən şəfa tapsın. 16 Amma Isa kimsəsiz yerlərə çəkilib dua edirdi. 17 Bir gün Isa təlim öyrədirdi. Qalileyanın və Yəhudeyanın bütün kəndlərindən və Yeruşalimdən gələn fariseylər və Qanun müəllimləri Onun yanında oturmuşdu. Onda şəfa vermək üçün Rəbbin qüdrəti var idi. 18 Bu vaxt bir neçə nəfər yataqda yatan bir iflic adəmi gətirdi. Onlar bu adəmi içəri götürüb İsanın öünüə qoymağa çalışırdılar. 19 Amma böyük izdihamə görə iflic İsanın yanına gətirə bilmirdilər. Ona görə də evin damına çıxıb kiremətləri söküb açıqları yerdən xəstəni yatağı ilə birgə aşağı endirdilər və ortalığa, İsanın qarşısına qoydular. 20 Isa onların imanını görüb dedi: «Dostum, günahlarının bağışlandı». 21 İlahiyatçılar və

fariseylər belə düşünməyə başladılar: «Küfr danışan bu Adam kimdir ki? Tek Allahdan başqa günahları kim bağışlaya bilər?» 22 İsa onların nə fikirləşdiyini dərk edib cavab verdi: «Niyə ürəyinizdə belə düşünürsünüz? 23 Bax hansi daha asandır? "Günahların bağışlandı" deməkmi, yoxsa "Qalx, yeril" demək? 24 Lakin siz bilin ki, Bəşər Oğlunun yer üzündə günahları bağışlamaq səlahiyyəti var» və iflicə dedi: «Sənə deyirəm, qalx, yatağını götür, evinə get!» 25 Xəstə dərhal hamının qarşısında ayağa qalxdı, yatağını götürdü və Allahı izzətləndirərək evinə getdi. 26 Hami mat qaldı və Allahı izzətləndirib böyük qorxu içində dedi: «Bu gün möcüzəli işlər gördük!» 27 Bundan sonra İsa bayırı çıxdı və vergi yığılan yerdə oturan Levi adlı vergiyığanı görüb ona dedi: «Ardımcə gəl». 28 O da durub hər şeyi atdı və İsanın ardına getdi. 29 Sonra Levi evində İsaya böyük bir qonaqlıq verdi. Onlarla birgə bir çox vergiyığan və başqa adamlar süfrəyə oturmuşdu. 30 Fariseylərlə onların ilahiyatçıları şikayet etməyə başladı. Onlar İsanın şagirdlərinə dedi: «Niyə vergiyığanlar və günahkarlarla birgə yeyib-içirsiniz?» 31 Amma İsa onlara belə cavab verdi: «Sağamların deyil, xəstələrin hakimə ehtiyacı var. 32 Mən salehləri deyil, günahkarları tövbəyə çağırmaq üçün gəlmişəm». 33 Onlarsa İsaya dedilər: «Yəhəyanın şagirdləri tez-tez oruc tutub dua edir, fariseylərin şagirdləri də belə edirlər. Amma Səninkilər yeyib-içirlər». 34 İsa onlara cavab verdi: «Bəy yanlarında olanda sağdışı və soldışı oruc tutmaq məcbur edə bilərsinizmi? 35 Lakin bəyin onların arasından aparılacağı günlər gələcək və o zaman oruc tutacaqlar». 36 İsa onlara bir məsəl də çəkdi: «Heç kim təzə paltardan bir parça qoparıb köhnə paltara yamaq vurmaz. Yoxsa təzə paltar həm cirilər, həm də təzə paltardan qoparılan parça köhnə paltara yaraşmaz. 37 Heç kim təzə şərabı köhnə tuluqlara doldurmaz. Yoxsa təzə şərab tuluqları partladar, həm şərab tökürlər, həm də tuluqlar zay olar. 38 Təzə şərab təzə tuluqlara doldurulmalıdır. 39 Heç kim köhnə şərabı içdikdən sonra təzəsini istəməz. Çünkü deyər: "Köhnəsi daha yaxşıdır"».

6 Bir Şənbə günü İsa taxil zəmiləri arasından keçirdi. Şagirdləri sünbülləri qırır və ovuclarında ovub yeyirdilər. 2 Fariseylərdən bəzisi dedi: «Siz nə üçün Şənbə günü qadağan olunan işləri görürsünüz?» 3 İsa onlara cavab verdi: «Davud və yanındakılar ac olanda nə etdiklərini oxumamışınız? 4 O, Allahın evinə girdi; kahinlərdən başqa heç kəsə yeməyə icazə verilməyən təqdisi cörəklərini götürüb yedi, yanındakılara da verdi». 5 Sonra İsa onlara dedi: «Bəşər Oğlu Şənbə gününün Sahibidir». 6 Başqa bir Şənbə günü İsa yenə də sinaqoqa girib təlim öyrədirdi. Orada sağ əli qurumuş bir adam var idi. 7 İlahiyatçılar və fariseylər İsanı ittihəm etməyə bəhanə tapmaq üçün Ona göz qoyurdular ki, görsünlər, Şənbə günü şəfa verəcək ya yox. 8 Amma İsa onların nə düşündüklərini bilib əli qurumuş kişiə dedi: «Ayağa qalx və qabağa çıx!» O adam da ayağa

qalxıb ortaya çıxdı. 9 Sonra İsa onlara dedi: «Sizdən soruşuram, hansına icazə var, Şənbə günü yaxşılıq, yoxsa pişlik etməyə, kiminsə canını xilas, yoxsa məhv etməyə?» 10 İsa ətrafindakıların hamısına baxdı və o adama dedi: «Əlini uzat!» O da elə etdi və əli əvvəlki halına qayıtdı. 11 Onlarsa qəzəbdən coşub İsaya nə edə biləcəkləri barədə bir-biri ilə müzakirə etməyə başladılar. 12 O günlərdə İsa dua etmək üçün dağa çıxdı. O bütün gecəni Allahe dua etməklə keçirdi. 13 Gün açılanda şagirdlərini yanına çağırıb və onlardan on iki nəfəri seçib həvari adlandırdı: 14 Peter adını verdiyi Şimon, onun qardaşı Andrey, Yaqub, Yəhya, Filip, Bartalmay, 15 Matta, Tomas, Halfay oğlu Yaqub, Millətçi adlanan Şimon, 16 Yaqub oğlu Yəhuda və sonralar xəyanətkar olan Yəhuda İskaryot. 17 İsa onlara birgə aşağı endi və düzəngahda dayandı. Orada çox sayıda şagirdlərindən ibarət izdiham var idi. Bütün Yəhudeyədan, Yerusəlimdən, Sur və Sidon yaxınlığında sahil bölgələrindən çoxlu adam 18 Onu diniitmək və öz xəstəliklərindən sağalmaq üçün galmışdı. Natəmiz ruhlardan əzab çəkənlər də şəfa tapdilar. 19 Bütün izdiham İsaya toxunmağa çalışırı. Çünkü Ondan çıxan qüdrət hamını sağaldırdı. 20 İsa Öz şagirdlərinə nəzər salıb dedi: «Nə bəxtiyarsınız, ey yoxsullar! Çünkü Allahın Padşahlığı sizindir. 21 Nə bəxtiyarsınız, ey indi alich çəkənlər! Çünkü doyacaqsınız. Nə bəxtiyarsınız, ey indi ağlayanlar! Çünkü güləcəksiniz. 22 Bəşər Oğluna görə insanlar sizə nifrət edəndə, sizi cəmiyyətdən qovub təhqir edəndə, adınızı bədnam edəndə nə bəxtiyarsınız! 23 O gün sevinin və sevincdən atılıb-düşün! Çünkü göydə mükafatınız böyükdür. Axi onların ata-babaları da peyğəmbərlərə belə davranıb. 24 Amma vay halınıza, ey varlılar! Çünkü artıq təsəllinizi almışınız. 25 Vay halınıza, ey indi tox olan sizlər! Çünkü alich çəkəcəksiniz. Vay halınıza, ey indi gülənlər! Çünkü yas tutub ağlayacaqsınız. 26 Bütün adamlar sizin barənizdə yaxşı şeylər danişanda vay halınıza! Axi onların ata-babaları da yalançı peyğəmbərlərə belə davranıb. 27 Amma sizə deyirəm, ey Məni diniyənlər: düşmənərinizi sevin, sizə nifrət edənlərə yaxşılıq edin, 28 sizə lənətləyənlərə xeyir-dua verin, sizi incidentlər üçün dua edin. 29 Bir üzünə şilla vurana o birini də çevir və üst palturnı aparanan köynəyini də əşirgəmə. 30 Səndən bir şey diləyən hər kəsə ver və sənin malını aparanan geri istəmə. 31 İnsanların sizinlə necə rəftar etməsini istəyirsinizsə, siz də onlara elə rəftar edin. 32 Əgər siz sevənləri sevirsinizsə, hansı tərifə layıqsınız? Çünkü günahkarlar da onları sevənləri sevirələr. 33 Əgər sizə yaxşılıq edənlərə yaxşılıq edirsinizsə, hansı tərifə layıqsınız? Çünkü günahkarlar da elə edirlər. 34 Əgər geri almaq ümidi ilə insanlara borc verirsinizsə, hansı tərifə layıqsınız? Günahkarlar da günahkarlara borc verirələr ki, həmin borcu tam geri alınsılar. 35 Sizə düşmənərinizi sevin, onlara yaxşılıq edin və heç bir şey ummadan borc verin. Onda alacağınız mükafat böyük olacaq və siz Haqq-Taalanın övladları olacaqsınız. Çünkü

O, nankorlara və pis adamlara da xeyirxahdır. **36** Atanız mərhəmətli olduğu kimi siz də mərhəmətli olun. **37** Mühakimə etməyin, siz də mühakimə olunmazsınız. Hökm çıxarmayın, siz də hökm çıxarılmaz. Başqalarını bağışlayın, siz də bağışlanacaqsınız. **38** Verin, sizə də veriləcək: silkələnib basa-basa dolan bol bir ölçü ilə sizə qucaq-qucaq veriləcək. Çünkü hansı ölçü ilə ölçsəniz, sizin üçün də eyni ölçü ilə ölçüləcək». **39** İsa onlara yenə də bir məsəl çəkdi: «Kor koru apara bilərmi? İkisi də çuxura düşməzmi? **40** Şagird müəllimindən üstün deyil, amma tam təlim alandan sonra hər şagird öz müəllimi kimi olacaq. **41** Sən nə üçün qardaşının gözündə çöpü görürsən, amma öz gözündəki tiri seçmirsən? **42** Öz gözündəki tiri isə görmədən qardaşına necə deyə bilərsən: «Qardaşım! Qoy gözündəki çöpü çıxarı!» Ey ikiüzlü, əvvəlcə öz gözündən tiri çıxar, onda aydın görərsən ki, qardaşının gözündəki çöpü necə çıxarmaq olar. **43** Yaxşı ağac pis bəhrə gətirməz, pis ağac da yaxşı bəhrə gətirməz. **44** Çünkü hər ağac öz bəhrəsindən tanınır. Qaratikandan əncir yiğmazlar, tikan kolundan da üzüm dərməzlər. **45** Yaxşı adam ürəyinin yaxşılıq xəzinəsindən yaxşı şəylər çıxarır, pis adamsa pislik xəzinəsindən pis şəylər çıxarır. Çünkü ürək doluluğundan ağız danışar. **46** Nə üçün Məni “ya Rəbb, ya Rəbb” deyə çağırırsınız, amma dediklərimə əmal etmirsınız? **47** Mənim yanımı gələn, sözlərimi eşidib onlara əmal edən hər adamın kimə bənzədiyini sizə izah edərəm: **48** o, ev tikən elə bir adama bənzəyir ki, torpağı qazib dərinə gedər və təməli qaya üzərində qurar. Daşqın gəldiyi zaman sellər o evi bassa da, onu sarsıda bilməz. Çünkü ev yaxşı tikilib. **49** Amma sözlərimi eşidib onlara əmal etməyən kəs torpaq üzərində təməlsiz ev tikən adama bənzəyir. Sellər o evi basar və ev o anda uçar. O evin yixiləsi bir müsibət olar».

7 İsa Ona qulaq asan camaata sözlərini deyib qurtarandan sonra Kefernahuma daxil oldu. **2** Orada bir yüzbaşının çox dəyərli qulu xəstələnib ölüm yatağına düşməşdi. **3** Bu yüzbaşı İsa haqqında eşidənə galib qulunu sağaltsın deyə Yəhudilərin bəzi ağsaqqallarını Onun yanına göndərdi. **4** Onlar İsanın yanına galib Ona ürəkdən yalvardılar və belə dedilər: «Bu adam Sənin kəməyinə layiqdir. **5** Çünkü o bizim millətimizi sevir və bizim üçün sinaqoq tikdirib». **6** İsa onlara birlikdə yola döşdü. O, eva yaxınlaşarkən yüzbaşı bəzi dostlarını yollayıb Ona belə xəbər göndərdi: «Ya Rəbb, zəhmət çəkəm. Mən layiq deyiləm ki, Sən mənim evimə girəsən. **7** Bu səbəbə görə yanına gəlməyə də özümü layiq bilmədim. Amma bir söz söylə ki, xidmətçim sağalsın. **8** Çünkü mən də tabeçilik altında olan bir adamam, monim də tabeçiliyimdə əsgərlər var. Birinə “Get!” deyirəm, o gedir, digərinə isə “Gəll!” deyirəm, o da gəlir. Quluma “Bunu et!” deyirəm, o da edir». **9** Bunu eşidən İsa yüzbaşına heyrat etdi. O döniüb ardınca gələn camaata dedi: «Sizə deyirəm: heç İsraildə də bu qədər böyük iman görmədim». **10** Gəndərilen adamlar evə qaydanda xəstə

qulun sağlam olduğunu gördülər. **11** Bundan bir az sonra İsa Nain adlanan bir şəhərə getdi. İsanın şagirdləri və böyük bir izdiham Onu müşayiət edirdi. **12** O, şəhər darvazasına yaxınlaşarkən bir dul ananın yegənə oğlunun cənəzəsi çıxarıldı. Şəhər sakinlərinin çoxu da ana ilə gedirdi. **13** Rəbb onu görəndə ona rəhmi gəldi və qadına dedi: «Ağlama!» **14** Yaxınlaşış mafəsə toxundu və cənəzəni aparınlar dayandılar. İsa dedi: «Ey cavan oğlan, sənə deyirəm: qalxl!» **15** Ölü durub oturdu və danışmağa başladı. İsa onu anasına verdi. **16** Hamını qorxu bütürdü. «Aramızda böyük bir peyğəmbər ortaya çıxdı!» və «Allah Öz xalqına nəzər saldı!» – deyərək Allahi izzətləndirdilər. **17** İsa barəsindəki bu xəbər bütün Yəhudeyaya və ətraf bölgəyə yayıldı. **18** Yəhyanın şagirdləri də ona bütün bu hadisələr barədə xəbər verdilər. Yəhya şagirdlərindən ikisini yanına çağırıb **19** göndərdi ki, Rəbdən soruşsunlar: «Gəlməli Olan Sənsənmi, yoxsa başqasını gözləyək?» **20** Adamlar İsanın yanına galib dedilər: «Vəftizçi Yəhya bizi Sənin yanına göndərdi ki, soruşaq: “Gəlməli Olan Sənsənmi, yoxsa başqasını gözləyək?”» **21** Həmin vaxt İsa bir çox xəstəliklərə, azarlara və şər ruhlara tutulmuş insanlara şəfa verdi, ham də bir çox korların gözərini açdı. **22** İsa onlara belə cavab verdi: «Gedin, görüb eşitdiklərinizi Yəhyaya bildirin: korlar görür, aksaqlar yeriyir, cüzamlılar pak olur, karlar eşidir, ölülər dirilir və yoxsullara Müjdə yayılır. **23** Kim Mənə görə bürdəməsə, nə bəxtiyardır!» **24** Yəhyanın elçiləri getdikdən sonra İsa camaata Yəhyaya haqqında danışmağa başladı: «Çölə nəyə baxmağa getmişdiniz? Külin yarsıda qəmişəm? **25** Bəs onda nəyə baxmağa getmişdiniz? Nəfis toxunmuş paltar geymiş bir adamam? Amma gözəl paltar geyinib cah-calal içində yaşıyanlar padşah saraylarında qalırlar. **26** Bəs onda nəyə baxmağa getmişdiniz? Bir peyğəmbərəmi? Bəli, sizə deyirəm, hətta peyğəmbərdən də üstün birinə. **27** Bu o adamdır ki, onun haqqında yazılıb: “Budur, Sənin öündən Öz elçimi göndərirəm. O Sənin qabağında yolunu hazırlayacaq”. **28** Sizə deyirəm: qadından doğulanlar arasında Yəhyadan üstün olan yoxdur. Amma Allahın Padşahlığındə ən kiçik olan ondan üstündür». **29** Yəhyanın vəftiz etdiyi xalqın hamısı, hətta vergiyiganlar da bunu eşitdikdə Allahın ədalətini təsdiq etdilər. **30** Amma fariseylər və qanunşunaslar Yəhyanın vəftizindən imtina etdilər və bununla Allahın onlar barəsindəki iradəsini rədd etdilər. **31** İsa sözünü davam etdirdi: «Bu nəslin adamlarını nəyə bənzədim? Onlar nəyə bənzəyir? **32** Bazar meydanında oturan və “Biz sizə tütək çaldıq, sizsə oynamadınız, Biz məsiyələr oxuduq, sizsə ağlamadınız” deyib bir-birini səsləyən uşaqlara bənzəyirlər. **33** Çünkü Vəftizçi Yəhya geldikdə nə cörək yeyir, nə şərab içirdi və siz deyirsiniz: “O, cinə tutulmuşdur”. **34** Bəşər Oğlu gəldikdə yeyib-içdi və siz deyirsiniz: “Bu qarınqulu və əyyaş adama baxın! Vergiyiganlara və günahkarlara dost oldu!” **35** Amma hikmət öz övladlarının hamısı tərəfindən təsdiq olunur». **36** Fariseylərdən biri İsanı onunla birgə yeməyə dəvət

etdi. O da fariseyin evinə girdi və süfrəyə oturdu. **37** Həmin şəhərdə günahkar bir qadın yaşayırı. O, fariseyin evində İsanın süfrəyə oturduğundan xəbər tutanda ağ mərmər bir qabda ətirli yağı gətirdi. **38** Qadın arxada, İsanın ayaqlarının yanında durub ağlayaraq göz yaşları ilə Onun ayaqlarını islatmağa başladı. O, İsanın ayaqlarını saçları ilə sildi, öpdü və onlara ətirli yağı çəkdi. **39** İsanı evinə dəvət etmiş farisey bunu görüb öz-özünə belə dedi: «Əgər bu adam peyğəmbər olsaydı, Ona toxunanın kim və nə cür qadın olduğunu bilərdi, çünki bu qadın günahkardır». **40** İsa ona xitab edib belə söylədi: «Şimon, Mənim sənə sözümüz var». O da dedi: «Müəllim, buyur». **41** «Bir sələmçiye iki nəfərin borcu var idi. Biri beş yüz, o birisi isə əlli dinar borclu idi. **42** Onların borcu ödəməyə imkanları yox idi. Ona görə də sələmçi hər ikisinin borcunu bağışladı. De görüm, bu adamlardan hansı onu daha çox sevəcək?» **43** Şimon cavab verdi: «Güman edirəm, o adam ki ona daha çox bağışlandı». İsa ona «düz seçmişən» dedi. **44** Sonra İsa qadına tərəf baxıb Şimona dedi: «Sən bu qadını görürsənmi? Mən sənin evinə gəldim, sən Mənim ayaqlarımı yumaq üçün Mənə su da vermadın. Bu qadınsa ayaqlarını göz yaşları ilə isladıb saçları ilə sildi. **45** Sən Məni öpmədin, bu qadınsa Mən evə girəndən bəri ayaqlarımı hey öpür. **46** Sən başıma zeytun yağı çəkmədin. O isə ayaqlarına ətirli yağı çəkdi. **47** Buna görə da sənə deyirəm: bu qadının çox olan günahları bağışlandı. Böyük məhəbbət göstərməsi də bu səbəbdəndir. Kimə az bağışlanıbsa, az sevər». **48** Sonra İsa qadına dedi: «Sənin günahlarının bağışlandı». **49** Onda İsa ilə birgə süfrədə oturanlar öz aralarında danışmağa başladılar: «Bu adam kimdir ki, günahları da bağışlayır?» **50** Amma İsa qadına dedi: «İmanın səni xilas etdi. Arxayın get».

8 Bu hadisədən sonra İsa şəhərləri və kəndləri gəzməyə başladı. O, Allahın Padşahlığını vəz edərək Müjdəni yayırı. On iki şagird Onunla birgə idi. **2** Həmçinin şor ruhlardan və xəstəliklərdən şəfa tapmış bəzi qadınlar, daxilindən yeddi cin çıxmış Məcdəlli adlanan Məryəm, **3** Hirodun eşikağası Xuzanın arvadı Yoxanna, Şosanna və bir çox başqa qadınlar İsa ilə idi. Bu qadınlar əmlakları ilə onlara xidmət edirdilər. **4** Böyük izdiham toplaşanda, insanlar hər şəhərdən İsanın yanına gələndə İsa onlara bir məsəl danışdı: **5** «Bir əkinçi toxumunu səpməyə çıxdı. Səpin zamanı toxumlardan bəzisi yol kənarına düşdü, ayaq altında tapdalandı və göydə uçan quşlar onları dənlədi. **6** Bəzisi daşlığa düşdü və cürcərinə susuzluqdan qurudu. **7** Bəzisi tikanlar arasına düşdü. Tikanlar toxumla birgə boy atıb onu boğdu. **8** Başqları İsa münbət torpağa düşdü və böyüküncə yüz qat artıq səmərə verdi». İsa bunları deyərək nida etdi: «Eşitməyə qulağı olan eşitsin!» **9** Şagirdləri isə Ondan soruştular: «Bu məsəlin mənası nədir?» **10** dedi: «Allahın Padşahlığının sirlərini bilmə qabiliyyəti sizə verilmişdir. Başqlarına isə hər şeyi məsəllərlə danışram ki, "Gördükлəri halda görməsinlər,

Eşitdikləri halda anlamsınlar". **11** Məsəlin mənası budur: toxum Allahın kəlamıdır. **12** Yol kənarına düşənlərsə kələmi eşidənlərdir. Sonra iblis galır və iman etməyib xilas olmasına deyə kələmi onların ürəyində götürüb aparır. **13** Daşlığa düşənlərsə kələmi eşidəndə sevinclə qəbul edənlərdir. Lakin onlarda kök olmadığına görə bir müddət iman edir və sınaq vaxtı goləndə imandan dönürlər. **14** Tikanlar arasına düşənlərsə bunlardır: kələmi eşidirlər, amma get-gedə bu həyatın qayğılarından, var-dövlətindən, zövqlərindən boğulur və yaxşı bəhrə vermirlər. **15** Münbit torpağa düşənlərsə bunlardır: belə insanlar kələmi eşidib xeyirxah və sadıq ürkədə saxlayırlar. Bunlar səbirlə səmərə verir. **16** Heç kim çırğı yandırıb onu qabla örtməz yaxud yatağın altına qoymaz. Əksinə, çırqadana qoyar ki, içəri girənlər işi işgörsünlər. **17** Çünkü elə gizli bir şey yoxdur ki, aşkarla çıxmayacaq və elə örtülü bir şey yoxdur ki, bilinib aydın olmayıacaq. **18** Buna görə də necə dinlədiyinizə diqqət edin. Çünkü kimin varıdırsa, ona daha çox veriləcək. Amma kimin yoxudursa, özünükü zənn etdiyi şey də əlindən alınacaq». **19** İsanın anası və qardaşları Onun yanına gəldi. Amma izdihama görə Ona yaxınlaşa bilmədilər. **20** İsaya xəbər verdilər: «Anan və qardaşların bayırda dayanıb Səni görmək istəyirlər». **21** İsa onlara cavab verdi: «Mənim anam və qardaşlarım Allahın kələmini eşidib ona əmal edənlərdir». **22** Bir gün İsa Öz şagirdləri ilə bir qayıga mindi və onlara dedi: «Gəlin gölün o biri sahilinə keçək». Onlar yola düşdülər. **23** Onlar qayıqda gedərkən İsanı yuxu apardı. Göldə tufan qopdu. Qayıq su ilə dolmağa başlayanda onlar təhlükəli vəziyyətə düşdülər. **24** Şagirdlər yaxınlaşıb İsanı oyadaraq dedilər: «Ustad, Ustad, biz hələk oluruq!» İsa durub küləyə və qalxan sulara qadağan etdi. Tufan dayandı və sütük çökdü. **25** Onda O, şagirdlərinə dedi: «Sizin imanınız haradadır?» Onlarsa qorxu və heyət içinde qalıb bir-birlərindən soruşturdular: «Bu Adam kimdir ki, həm küləklərə, həm suya əmr verir, onlar da itaət edir?» **26** Sonra onlar Qalileyanın qarşısında yerleşən Gerasalıların diyarına gəldilər. **27** İsa qayıqdan sahilə düşəndə şəhərdən olan bir nəfər Onunla qarşılaşıdı. Cılrlarə tutulmuş və xeyli vaxtdır ki, paltar geyməyən bu adam evdə yox, qəbir mağaralarında yaşayırı. **28** O, İsanı görən kimi bağırıb Onun qarşısında diz çökdü və bərkədən çığıra-çığıra dedi: «Ey İsa, Allah-Taalanın Oğlu, məndən nə istəyirsən? Yalvarıram Sənə, mənə azab verməl!» **29** Çünkü İsa natəmiz ruha əmr etmişdi ki, həmin adamdan çıxınsın. Bu ruh o adəmi çoxdan tutmuşdu. Buna görə də o adəmi qorumaq üçün onu zəncir və buxovlarla bağlamışdır. O isə zəncirləri qıraraq cin tərəfindən çöle qovulurdu. **30** İsa ondan soruştı: «Sənin adın nədir?» O cavab verdi: «Adım Qoşundur». Çünkü onun daxilinə çox cin girmişdi. **31** Onlar dibsiz dərinliyə düşmələrini əmr etməsin deyə İsaya yalvarırdılar. (Abysos g12) **32** Orada - dağın yamacında böyük bir donuz sürüsü otlayırdı. Cılrlar İsaya yalvardılar ki, donuzların içində girməyə

izin versin. İsa da onlara izin verdi. **33** Cinlər adamdan çıxıb donuzların içini girdi. Sürü də uçurumdan aşağı, gölə atılıb boğuldı. **34** Donuz otaranlar bunları görüb qəçdilər, bu xəbəri şəhər və kəndlərdə yayıldı. **35** Camaat nə baş verdiyinə tamaşa etməyə çıxdı. Onlar İsanın yanına gəldilər, daxilindən cinlər çıxmış adamin İsanın ayaqları yanında geyinmiş və ağıllanmış oturduğunu görüb qorxuya düşdilər. **36** Hadisəni görənlərsə cinə tutulmuş adamin necə sağaldığını camaata danışdilar. **37** Gerasalıların ətraf diyarındakı bütün xalq İsanın xahiş etdi ki, oranı tərk etsin, çünki onları böyük qorxu bürümüşdü. İsa da qayıga minib geri qayıtdı. **38** Daxilindən cinlər çıxmış kişi İsanın yanında qalmaq üçün Ona yalvardı. **39** Amma İsa ona «qayıt evinə və Allahan sənə etdiyi hər şeyi daniş» deyərək onu buraxdı. Bu adam da gedib İsanın ona etdiyi hər şeyi bütün şəhərə yaydı. **40** İsa geri qayıtdıqda xalq Onu qəbul etdi, çünki hamı Onu gözləyirdi. **41** Bu vaxt Yair adlı sinaqoq rəisi olan bir kişi gəlib İsanın ayaqlarına düşdü və Ona yalvardı ki, evinə gəlsin. **42** Çünki onun on iki yaşın içində olan bir çiçə var idi və o, can üstə idi. İsa oraya gedərkən izdiham Onu sıxışdırıldı. **43** Orada on iki il qanaxma xəstəliyinə tutulan bir qadın var idi. O bütün varını həkimlərə xərcləmişdi, lakin onların heç biri ona şəfa verə bilməmişdi. **44** Bu qadın İsanın arxasından gəlib Onun paltarının ətəyinə toxundu və o andaca onun qanaxması dayandı. **45** İsa dedi: «Mənə toxunan kim idi?» Lakin hamı bunu inkar edəndə Peter dedi: «Ustad, izdiham Səni əhatə edib sıxışdırır». **46** Amma İsa dedi: «Mənə kimsə toxundu, çünki Məndən qüvvət çıxdığını bildim». **47** Qadınsa gizlənən bilmədiyiini gördükdə titrəyərək gəlib İsanın ayağına düşdü. Bütün xalq qarşısında Ona nə səbəbdən toxunduğuunu və o anda necə sağaldığını İsaya nəql etdi. **48** İsa da ona dedi: «Qızım, imanın səni xilas etdi. Arxayın get». **49** İsa hələ danışındı ki, sinaqoq rəisinin evindən bir nəfər gəlib dedi: «Qızın öldü. Müəllimi daha narahat etmə». **50** Amma İsa bunu eşidəndə sinaqoq rəisinə dedi: «Qorxma, yalnız iman et! Qızın xilas olacaq». **51** İsa onun evinə gələndə Peter, Yəhya, Yaqub və qızın atasından başqa heç kimi Özü ilə evə girməyə qoymadı. **52** Hamı qız üçün ağlayıb nalə çəkirdi. Amma İsa dedi: «Ağlamayın, o ölməyib, sadacə olaraq yatıb». **53** Onlarsa qızın ölüyüünü bildiklərinə görə İsaya güldülər. **54** Amma İsa qızın əlindən tutub səslədi: «Qızçığaz, qalxl!». **55** Qızın ruhu bədəninə qayıtdı və o dərhal ayağa qalxdı. İsa dedi ki, qızə yemək versinlər. **56** Qızın ata-anası mat qaldı. Amma İsa onlara tapşırıdı ki, bu hadisə barədə heç kəsə danışmasınlar.

9 İsa On iki şagirdi yanına çağırıb bütün cinlər üzərində və xəstəliklərə şəfa vermak üçün onlara qüdrət və səlahiyyət verdi. **2** Onları göndərdi ki, Allahın Padşahlığını vəz edib xəstələri saqlatsınlar. **3** İsa onlara dedi: «Yol üçün heç nə – nə əsa, nə torba, nə çörək, nə pul, nə də iki köynək götürün. **4** Hansı evə girsəniz, orada

qalın və oradan da yola çıxın. **5** Harada sizi qəbul etməzlərsə, o şəhərdən çıxarkən onlara qarşı şəhadət olsun deyə ayaqlarınızın tozunu çırpin». **6** Onlar da yola düşüb hər yerde Müjdəni yayaraq və şəfa verərək kənd-kənd dolaşdlar. **7** Hökmdar Hirod baş verən bütün hadisələr barədə eşitdi və çəşib-qaldı. Çünkü bəziləri «Yəhya ölülər arasından dirilib», **8** digərləri «İlyas zühur edib», başqları da «qədim peyğəmbərlərdən biri dirilib» deyirdi. **9** Hirod isə dedi: «Yəhyanın boynunu mən vurdurdum, bəs haqqında bu xəbərləri eşitdiyim Adam kimdir?» Hirod Onu görməyə can atırdı. **10** Həvarilər İsanın yanına qayıdırıb gördükleri işlər haqqında Ona danışdilar. Sonra İsa yalnız onları Özü ilə götürüb Bet-Sayda adlanan bir şəhərə apardı. **11** Amma camaat bu barədə xəbər tutub Onun ardınca döşdü. İsa onları xoş qarşılıdı, onlara Allahın Padşahlığından danışdı və şəfaya möhtac olanları sağaltdı. **12** Artıq gün batırdı. On iki şagird İsanın yanına gəlib Ona dedi: «Camaati burax, qoy ətrafdakı oba və kəndlərə gedib gecələsinlər və bir şey alıb yesinlər. Axi biz burada çöllük yerdəyik». **13** Amma İsa onlara dedi: «Onlara yeməyi siz verin». Şagirdlər Ona cavab verdilər: «Beş çörək və iki balıqdan başqa bir şeyimiz yoxdur. Bəlkə biz gedib bütün bu camaat üçün bir şey alaql?». **14** Orada beş minə yaxın kişi var idi. İsa şagirdlərinə dedi: «Onları dəstə-dəstə, əlli-əlli oturdun». **15** Şagirdlər də eləcə edib hamını oturtdular. **16** İsa beş çörəyi və iki balığı götürüb göye baxaraq şükür duası etdi. Sonra onları bölbüb şagirdlərə verdi ki, camaata paylaşınlardı. **17** Hamı yeyib-doydu. Artıq qalan hissələr on iki zənbilə yiğildi. **18** Bir gün İsa tək dua edirdi. Şagirdlər də yanında idi. İsa onlardan soruşdu: «Camaatın dediyinə görə Mən kiməm?». **19** Onlar belə cavab verdilər: «Bəziləri Vəftizçi Yəhya, başqları İlyas, digərləri isə deyirlər ki, qadim peyğəmbərlərdən biri dirilib». **20** İsa onlara dedi: «Bəs siz nə deyirsiniz? Sizcə Mən kiməm?» Peter cavab verdi: «Sən Allahın Məsihəsin». **21** İsa şagirdlərinə qadağan edib əmr etdi ki, bunu heç kəsə danışmasınlar. **22** O dedi: «Başər Oğlu çox əzab çekməli, ağsaqqallar, başçı kahinlər və ilahiyyatçılar tarəfindən rədd olunmalı, öldürülməli və üçüncü gün dirilməlidir». **23** Sonra hamisəna söylədi: «Əgər bir kəs Mənim ardımcı gəlmək istəyirsa, özündə imtina etsin və hər gün çarmıxını götürüb ardımcı gəlsin. **24** Kim canını xilas etmək istəyirsa, onu itirəcək, amma kim Mənim uğrunda canını itirirsa, onu xilas edəcək. **25** İnsan bütün dünyani qazanıb canını məhv edər yaxud itirərsə, ona nə xeyri var? **26** Kim Məndən və Mənim sözlərimdən utanarsa, Başər Oğlu da Özünün, Atasının və müqəddəs mələklərin izzəti içinde gələndə o adamdan utanacaq. **27** Amma sizə həqiqəti deyirəm: burada duranlardan bəzisi Allahın Padşahlığını görmədən olmayaçək». **28** Bu sözləri söyləyəndən təxminən səkkiz gün keçmişdi. İsa Özü ilə Peter, Yəhya və Yaqubu götürüb dua etmək üçün dağğa çıxdı. **29** İsa dua edərkən üzünün görünüşü dəyişdi və libası gözqamaşdırıcı aq rəng aldı.

30 O anda iki nəfər İsa ilə söhbət etməyə başladı. Onlar Musa və İlyas idi. 31 Onlar ehtisam içində göründülər və İsanın Yeruşalımda yerinə yetirəcəyi bu dünyadan ayrılması barədə danışındılar. 32 Peter və onun yoldaşları dərin yuxuya dalmışdır. Yuxudan ayılanda isə İsanın ehtisamını və yanında duran iki kişini gördülər. 33 Onlar İsanın yanından gedəndə Peter İsaya dedi: «Ustad! Nə yaxşı ki biz buradayıq. Gəl üç çardaq quraq, biri Sənin, biri Musa, biri də İlyas üçün». Əslində o nə dediyini bilmirdi. 34 Peter bunu deyən zaman bir bulud gəldi və onların üzərinə kölgə saldı. Buluda daxil olarkən onları dəhşət büründü. 35 Buluddan bir səs gəldi: «Bu Mənim Oğlumdur, seçilmişimdir, Ona qulaq asın!» 36 Səs kəsiləndə onlar İsanı tək gördülər. Şagirdlər bunu sərr olaraq saxlayıb o günlərdə gördükərini heç kimə danışmadılar. 37 Ərtəsi gün onlar dağdan enəndə İsanı böyük bir izdiham qarşılıdı. 38 Camaat arasından bir kişi çıçırdı: «Müəllim, yalvarıram, oğluma nəzər sal, o mənim yegana balamdır. 39 Bir ruh onu tutur, o birdən bağırrı. Ruh onu ağızından köpük gələnəcən sarsıdır. Ona əziziyət verib güc-bəla ilə onu tərk edir. 40 Mən şagirdlərindən xahiş etdim ki, bu ruhu qovsunlar, amma bacarmadılar». 41 İsa da ona cavab verdi: «Ey imansız və yolunu azmış nəsil! Nə vaxta qədər Mən sizinla qalib sizə dözəcəyəm? Oğlunu yanuma gətir». 42 Oğlan İsaya yaxınlaşarkən cin onu yera atıb sarsıldı. Amma İsa natəmiz ruha qadağan etdi, oğlunu sağaldıb atasına qaytardı. 43 Hami Allahın əzəmətinə təəccüblənlər. Onlar hamısı İsanın etdiyi işlərə heyət edərkən O, şagirdlərinə dedi: 44 «Bu sözlər qulaq asın: Bəşər Oğlu insan əllərinə təslim edilmək üzrədir». 45 Lakin şagirdlər bu sözü başa düşmədilər. Bu sözün mənəsi onlar üçün gizli qaldı və Ondan bu söz barədə soruşmaqdan da qorxurdular. 46 Şagirdlər aralarında kimin an böyük olduğu barədə mübahisə etməyə başladılar. 47 Amma İsa onların ürəklərindən keçəni bılıb bir balaca uşağı götürüb yanına qoydu. 48 Sonra onlara dedi: «Kim Mənim adımla bu uşağı qəbul edərsə, Məni qəbul edər. Kim Məni qəbul edərsə, Məni Gəndərəni qəbul edər. Sizin aranızda hamidan kiçik olan an böyükdür». 49 Yəhya cavabında dedi: «Ustad, biz Sənin adınlı cılnləri qovan bir nəfəri gördük, amma bizimlə birgə getmədiyinə görə ona mane olduq». 50 Amma İsa ona dedi: «Ona mane olmayın! Əleyhinizə olmayan sizin tərəfinizdədir». 51 Dünyadan ayrılaçığı günlər yaxınlaşdıqca İsa Yeruşalıma getmək qərarına gəldi. 52 İsa qabağınca elçilər göndərdi. Onlar İsanın gəlişi münasibəti ilə hazırlıq işləri görmək üçün gedib Samariyalıların bir kəndinə girdilər. 53 Lakin Samariyalılar İsanı qəbul etmədilər, çünki O, Yeruşalıma doğru gedirdi. 54 Şagirdlərdən Yaqubla Yəhya bunu görüb dedilər: «Rəbb, bunları məhv etmək üçün bir əmrlə göydən alov yağıdırmağımızı istəyirsənmi?» 55 Amma İsa dönüb onlara qadağan etdi. 56 Sonra onlar başqa bir kəndə yollandılar. 57 Onlar yol boyu gedərkən bir nəfər İsaya dedi: «Sən hara getsən, Sənin ardınca

gedəcəyəm». 58 İsa ona dedi: «Tülkülərin da yuvası, göydə uçan quşların da yuvası var. Amma Bəşər Oğlunun başını qoymağə belə, yeri yoxdur». 59 Bir başqasına İsa dedi: «Ardımcı gal». O isə dedi: «Ya Rəbb, mənə icazə ver, əvvəlcə gedim, atamı dəfn edim». 60 İsa ona dedi: «Qoy olulər öz olulərini dəfn etsin. Sənsə get, Allahın Padşahlığını bəyan et». 61 Yenə başqa bir adam dedi: «Ya Rəbb, Sənin ardınca gələrəm, amma əvvəl icazə ver evimdəkilərlə vidalaşım». 62 Lakin İsa ona dedi: «Kotanı tutub geriye baxan Allahın Padşahlığına layiq deyil».

10 Bu hadisələrdən sonra Rəbb başqa yetmiş nəfəri təyin etdi və onları iki-iki Özünü gedəcəyi hər şəhərə və hər yera Özündən əvvəl göndərdi. 2 Onlara dedi: «Məhsul çıxdır, işçilərsə azdır. Buna görə də məhsulun Sahibinə yalvarın ki, Öz məhsulunu yığmaq üçün işçilər göndərsin. 3 Gedin, sizi qurdların arasına quzular kimi göndərirəm. 4 Özünüzlə nə kisa, nə torba, nə də çariq götürün. Yolda heç kimlə salamlaşın danışmayın. 5 Hansı bir evə gırsanız, əvvəl “Bu evə əmin-amanlıq olsun!” deyin. 6 Əgər orada əmin-amanlıq layiq bir adam varsa, dilədiyiniz əmin-amanlıq onun üzərində qalacaq. Əks halda o sizə qayıdacaq. 7 Girdiyiniz evdə qalın, sizə nə verirlərsə, yeyib-için, çünki işçi öz haqqına layiqdir. Evdən evə köçməyin. 8 Hansısa bir şəhərə girdiyiniz zaman siz qəbul edirlərsə, qabağınızı qoyulunu yeyin. 9 Orada olan xəstələrə şəfa verin və onlara deyin: “Allahın Padşahlığı sizə yaxınlaşıb”. 10 Amma hansısa bir şəhərə girdiyiniz zaman siz qəbul etməsələr, oranın küçələrinə çıxbələ deyin: 11 “Sizin əleyhinizə çıxaraq şəhərinizin ayaqlarımıza yığışan tozunu belə, çırpırıq. Amma bunu bilin ki, Allahın Padşahlığı sizə yaxınlaşıb”. 12 Sizə bunu deyirəm: qiyamət günü Sodomun hali o şəhərin halından daha asan olacaq. 13 Vay halına, ey Korazin! Vay halına, ey Bet-Sayda! Sizdə baş vermiş möcüzələr Sur və Sidonda olsayıdı, onlar çıxdan çul geyinib küllün üstündə oturaraq tövbə edərdi. 14 Amma qiyamət günü Sur və Sidonun hali sizinkindən daha asan olacaq. 15 Sən, ey Kefernahum, göyə qədər ucalacaqsanmı? Ötlər diyarına qədər enəcəksən. (Hadəs g86) 16 Sizi dinləyən kəs Məni dinləyir, sizi rədd edən Məni rədd edir. Məni rədd edənə Məni Gəndərəni rədd edir». 17 Yetmiş şagird sevinə-sevinə qayıtdı və dedi: «Ya Rəbb, Sənin adınlı cılnlər belə, bizə tabe olur!» 18 İsa onlara belə cavab verdi: «Mən Şeytanın ildirüm kimi göydən düşməyini görmüştüm. 19 Baxın Mən sizə salahiyət vermişəm ki, ilanları, aqrabləri və düşmənin bütün gücünü ayaq altında əzəsiniz və heç nə sizə zərər vurmayaçaq. 20 Bununla belə, ruhların sizə tabe olduğuna görə sevinməyin, amma sevinin ki, adlarımız göylərdə yazılıb». 21 İsa o vaxt Müqaddəs Ruhda şadlanıb dedi: «Ey yerin-göyün Sahibi olan Ata! Səndən razıyam ki, bu şeyləri müdrik və dərrakəli adamlardan gizlədib körpələrə agha etdin. Bəli, Ata! Çünki bu Sənin xoş niyyətin idi. 22 Atam tərəfindən hər şey Mənim ixtiyarıma verildi. Oğulun kim olduğunu Atadan başqa heç

kəs bilməz. Atanın kim olduğunu da Oğuldan və Oğulun agah etmək istədiyi şəxsən başqa heç kəs bilməz». **23** Sonra İsa şagirdlərə sarı dönüb onlara ayrıca dedi: «Na bəxtiyardır o gözlər ki, sizin gördükələrinizi görür! **24** Sizə bunu deyirəm: bir çox peyğəmberlər və padşahlar sizin gördükələrinizi görmək istədilər, amma görmədilər, eşitdiklərinizi eşitmək istədilər, amma eşitmədilər». **25** Bir qanunşunas İsanı sinamaq məqsədi ilə qalxıb dedi: «Müəllim, əbədi həyatı ırs olaraq almaq üçün mən nə etməliyəm?» (**aiənios g166**) **26** İsa ondan soruşdu: «Qanunda nə yazılib? Orada nə oxuyursan?» **27** Bu adam İsaya belə cavab verdi: «Allahın Rəbbi bütün qəlbini, bütün varlıqları, bütün gücünü və bütün düşüncənlə sev» və «Qonşunu özün kimi sev»». **28** İsa ona dedi: «Sən düz cavab verdin, buna əməl et və yaşayacaqsan». **29** Amma o özüň haqq qazandırmaq üçün İsadan soruşdu: «Bəs mənim qonşum kimdir?» **30** İsa belə cavab verdi: «Bir nəfər Yerusalemın Yerixoya gedən yolda quldurların əlinə düşdü. Quldurlar onu soyundurub döydüler və yarımcən halda qoyub getdilər. **31** Təsadüfən o yoldan bir kahin enirdi. Bu adamı görən kimi yolun o biri tərəfi ilə keçib getdi. **32** Bir Levili də orə yaxınlaşib o adamı görəndə yolun o biri tərəfi ilə keçib getdi. **33** O yolla gedən bir Samariyalı isə bu adamı görəndə ona rəhmi geldi. **34** Ona yaxınlaşdı və zeytun yağı ilə şərab tökarak yaralarını sarıdı. Sonra bu adamı öz heyvanına mindirib mehmanxanaya gətirdi və ona qayğı göstərdi. **35** Ertəsi gün o, iki dinar çıxarıb mehmanxana sahibinə verərək dedi: «Onun qayığını çək. Əgər bundan da çox xərcin çıxsa, mən geri qayıdanda sənə verərəm». **36** Sənəcə bu üç nəfərdən hansı quldurların əlinə düşən adamin qonşusunu id?» **37** Qanunşunas cavab verdi: «Ona mərəhəmət göstərən». İsa da ona dedi: «Get, sən də elə et». **38** İsa şagirdləri ilə yoluна davam edərkən bir kəndə girdi. Burada Marta adlı bir qadın Onu öz evinə dəvət etdi. **39** Onun Məryəm adlı bir bacısı vardi. O, Rəbbin ayaqları yanında oturub Onun sözünə qulaq asırdı. **40** Marta isə işin çıxılığundan çəşib-qalmışdı. O, İsaya yaxınlaşib dedi: «Ya Rəbb! Görmürsən ki, bacım işləri tək mənim üstüma yığıb? Ona de ki, mənə kəmək etsin». **41** Rəbb isə ona belə cavab verdi: «Marta, Marta, sən çox şeyin qayığını çəkib təlaşa düşürsən. **42** Yalnız bir şey lazımdır. Məryəm yaxışını seçdi. Bu da onun əlindən alınmayıacaq».

11 İsa bir yerdə dua edirdi. Duasını bitirəndə şagirdlərindən biri Ona dedi: «Ya Rəbb, Yəhya öz şagirdlərinə öyrətdiyi kimi Sən də bizə dua etməyi öyrət». **2** İsa onlara dedi: «Dua edəndə belə deyin: Göylərdə olan Atamız, Adın müqəddəs tutulsun, Padşahlığın gələsin. Göydə olduğu kimi yerdə də Sənin iradən olsun. **3** Gündəlik çörəyimizi biza hər gün ver. **4** Biza borclu olan hər adamı bağışladığımıza görə Bizim günahlarımıza da bağışla. Bizi sinağa çəkmə». **5** Sonra İsa onlara dedi: «Məsələn, sizlərdən birinin bir dostu var. O da gecə yarısı dostunun yanına gedib deyir: «Dostum, mənə

üç köməc çörək borc ver, **6** çünki yanına dostum gelib, qabağına qoyacaq heç nəyim yoxdur». **7** Dostu da içəridən belə cavab verir: «Məni narahat etmə. Qapı artıq qifillidir, uşaqlarım yanında yatıb, mən durub sənə bir şey verə bilmərəm». **8** Sizə deyim ki, o həmin adamla dost olduğu halda vermek istəməsə də, təkidlə xahiş etdiyinə görə qalxıb nə qədər ehtiyacı olsa, ona verəcək. **9** Mən sizə bunu deyirəm: diləyin, sizə veriləcək, axtarın, tapacaqsınız, qapını döyün və sizə açılacaq. **10** Çünki hər diləyən alar, axtaran tapar, qapı döyənə açılar. **11** Aranızdan hansı ata oğlu ondan baliq diləsə, ona baliq yerinə ilan verər? **12** Yaxud yumurta diləsə, ona əqrəb verər? **13** Beləliklə, siz pis olduğunuz halda öz övladlarınıza yaxşı hədiyyələr verməyi bilirsınızsə, göydə olan Atanın Ondan diləyənlərə Müqəddəs Ruhu verəcəyi nə qədər yəqindir!» **14** İsa bir adamdan lal olan bir cini qovurdu. Cin çıxandan sonra lal danışmağa başladı və camaat heyrətləndi. **15** Amma onların bəzisi deyirdi: «O, cincilərin başçısı Baal-Zevulun gücü ilə cinciləri qovur». **16** Başqaları isə İsanı sinamaq üçün istədilər ki, göydən gələn bir əlamət göstərsin. **17** Nə düşündüklərini bilən İsa onlara dedi: «Öz daxilindən bölmənmiş hər padşahlıq viran qalar və öz içindən bölmənmiş ev dağları. **18** Əgər Şeytan da öz daxilindən bölmənmiş, onun padşahlığı necə davam gətirər? Siz də deyirsiniz ki, Mən cinciləri Baal-Zevulun gücü ilə qovuram. **19** Əgər Mən cinciləri Baal-Zevulun gücü ilə qovuramsa, bəs sizin adamlarınız kimin gücü ilə qovur? Buna görə də onlar sizin hakimləriniz olacaq. **20** Lakin Mən cinciləri Allahın qüdrəti ilə qovuramsa, deməli, Allahın Padşahlığı üzərinizə gəlib. **21** Əgər güclü bir adam təpədən-dırnağadək silahlanıb öz evini qoruyursa, onun əmlakı əmin-amanlıqdadır. **22** Amma ondan güclüsü ona hücum edib qalib gələrsə, onda onun güvəndiyi silahları elindən alıb talan mallarını bölüşürər. **23** Mənimlə olmayan Mənən qarşıdır və Mənimlə yiğmayan dağıdır. **24** Natəmiz ruh adamdan çıxıdan sonra quraq yerlərdə dələşər, rahatlıq axtarar, lakin tapmaz. O zaman deyər: «Çıxdığım evə dönüm». **25** Evə qayıdanda onu süpürülmüş və səliqə-sahman içində görər. **26** Bu vaxt o gedib özündən daha betə yeddi başqa ruhu götürürər. Onlar da oraya girib məskunlaşar. Onda bu adamin axırı əvvəlkindən daha pis olaq». **27** İsa bunu deyərkən bir qadın camaatın arasından uca səslə Ona dedi: «Sənə bətnində daşıyan və Səni əmizdirən nə bəxtiyardır!» **28** Amma İsa dedi: «Daha doğrusu, Allahın kəlamını eşidib ona riyat edənlər nə bəxtiyardır!» **29** Camaat Onun ətrafına yiğləndə İsa danışmağa başladı: «İndiki nəsil pis nəsildir. Onlar əlamət axtarır, amma onlara Yunusun əlamətindən başqa heç bir əlamət verilməyəcək. **30** Çünki Yunus Nineva əhalisində necə bir əlamət oldusa, Bəşər Oğlu da bu nəsil üçün belə olacaq. **31** Cənub mələkəsi qiyamət günündə bu nəslin adamları ilə birgə qalxıb onları məhkum edəcək. Çünki mələkə Süleymanın hikmətli sözlərini dinləmək üçün yer üzünün ucqarlarından gəlmişdi. Budur, Süleymandan daha böyük olan buradadır. **32**

Nineva xalqı qiyamət gündündə bu nəsillə birgə qalxıb onu məhkum edəcək. Çünkü onlar Yunusun vəzinə görə tövbə etmişdilər. Budur, Yunusdan daha böyük olan buradadır. **33** Heç kim çrağı yandırıb onu gizli yera yaxud da qabın altnıa qoymaz. Əksinə, çraqdana qoyar ki, içəri girənlər işişi görsünlər. **34** Bədəninin çrağı gözündür. Gözün sağlam olanda bütün bədənin də nurlu olur. Gözün zəif görəndə isə bütün bədənin də qaranlıq olur. **35** Beləliklə, diqqət et ki, səndəki "nur" qaranlıq olmasın. **36** Əgər sənin bütün bədənin nurlu olub heç bir yerdə qaranlıq qalmırsa, çraq sənə öz nuru ilə işiq saçdığı kimi bədənin də tamamilə nurlu olacaq». **37** İsa bunları deyib qurtaranda fariseylərdən biri Onu evinə yeməyə dəvət etdi. O da içəri girib süfrəyə oturdu. **38** İsanın yeməkdən əvvəl yuyunmadığını görən farisey heyrətləndi. **39** Lakin Rabb ona dedi: «İndi siz fariseylər kasanın və boşqabın bayır tərəfini təmizləyirsiniz, lakin daxiliniz soyğunçuluq və pisliklə dolub. **40** Ey ağılsızlar, zahiri yaradanla daxili yaradan eyni deyilmə! **41** Yaxşısı budur ki, qablarınızın içindəkilərini sədəqə verəsiniz, onda sizin üçün hər şey təmiz olar. **42** Vay haliniza, ey fariseylər! Çünkü siz nənə, sədefotu və hər cür göyərtinin onda birini verirsiniz, lakin ədalətə və Allah məhəbbətinə etinasılıq göstərirsiz. Amma onda biri verməklə yanaşı bunları da yerinə yetirməli idiniz. **43** Vay haliniza, ey fariseylər! Sınaqqlarda baş kürsüleri tutmağı və bazar meydanlarında salam almağı sevirsiniz. **44** Vay haliniza! Çünkü siz insanların xəbəri olmadan üstündən keçidləri itmiş qəbirlərə oxşayırsınız». **45** Qanunşunaslardan biri İsaya cavab verdi: «Müəllim, sən bunları deməkla bizi də təhqir edirsən». **46** İsa da belə dedi: «Elə sizin də vay haliniza, ey qanunşunaslar! Çünkü adamları ağır yük'lərə yükleyirsiniz, amma özünüz barmağınızın biri ilə də bu yük'lərə toxumursunuz. **47** Vay haliniza! Çünkü peyğəmbərlərə məqbərələr tikirsiniz, amma onları sizin ata-babalarınız olduştular! **48** Beləliklə, siz ata-babalarımızın etdiklərinə şahidlilik edib bəyənirsiniz. Çünkü onlar peyğəmbərləri öldürüb, sizsə onlara məqbərələr tikirsiniz. **49** Buna görə də Allahın hikməti belə demişdi: "Mən onlara peyğəmbərlər və həvarilər göndəracəyəm, onların bəzisini öldürüb, bəzisini isə təqib edəcəklər". **50** Beləcə bu nəsil dünya yaranandan bəri Habilin qanından tutmuş qurbangahla məbədin arasında öldürülmüş Zəkeriyənin qanına qədər bütün peyğəmbərlərin tökülen qanı üçün məsuliyyət daşıyacaq. Bəli, Mən sizə deyirəm: onun üçün bu nəsil məsuliyyət daşıyacaq. **52** Vay haliniza, ey qanunşunasları! Çünkü bilik qapısının açarlarını götürmüsünüz. Özünüz bu qapıdan girmədiniz, girmək istəyənlərə də mane oldunuz». **53** İsa oradan çıxanda ilahiyyatçılara fariseylər ona çox təzyiq göstərərək bir çox məsələlər barədə Onu sorğu-suala tutmağa başladılar. **54** Onlar fürsət axtarırdılar ki, İsanın ağızından çıxan bir sözlə Onu tələyə salsınlar.

12 Bu vaxt saysız-hesabsız adam bir-birini sıxışdırı-sıxışdırı oraya yiğildi. İsa əvvəl şagirdlərinə

danişmağa başladı: «Fariseylərin mayasından, yəni ikiüzlülükdən özünüüzü gözləyin. **2** Elə örtülü bir şey yoxdur ki, aşkarla çıxmayacaq və elə gizli bir şey yoxdur ki, bilinməyəcək. **3** Buna görə də qaranlıqda dediyiniz gün işığında eşidiləcək, bağlı qapı arxasında qulağa piçildiğiniz damlardan bəyan olunacaq. **4** Ey dostlarım, sizə deyirəm: bədəni öldürən və ondan sonra başqa heç nə edə bilməyənlərdən qorxmayın. **5** Amma Kimdən qorxmaq lazımlı olduğunu sizə göstərim: adəmi öldürəndən sonra cəhənnəmə atmağa ixtiyarı olan Allahdan qorxun. Bəli, sizə deyirəm: Ondan qorxun! (Geenna g1067) **6** Beş sərçə iki qara pula satılmır mı? Onlardan biri belə, Allahın qarşısında yaddan çıxmır. **7** Sizin başınızdakı saçlar belə, sayılıb. Qorxmayın, siz saysız-hesabsız sərçədən daha dəyərlisiniz. **8** Mən sizə deyirəm: insanlar qarşısında Məni iqrar edən hər kəsi Bəşər Oğlu da Allahın mələkləri qarşısında iqrar edəcək. **9** Amma insanlar öündə Məni inkar edən özü də Allahın mələkləri öündə inkar olunacaq. **10** Bəşər Oğluna qarşı bir söz deyən hər kəs bağışlanacaq; amma Müqəddəs Ruha kürfət edən bağışlanmayıacaq. **11** Sizi sinaqoqlara, başçılara və hökmədarların qarşısına gətirəndə özünüüzü necə müdafiə edəcəyiniz və yaxud nə deyəcəyiniz barədə qayğı çəkməyin. **12** Müqəddəs Ruh sizə o anda nə deməli olduğunu öyrədəcək». **13** İzdihamdan bir nəfər İsaya dedi: «Müəllim, qardaşımı de ki, mirası mənimlə bələd!». **14** İsa ona belə cavab verdi: «Ey insan, Məni kim üzərinizə hakim ya vəkil qoyub?» **15** Sonra İsa onlara dedi: «Diqqətli olun, hər cür tamahkarlıqdan özünüüzü qoruyun. Çünkü insanın həyatı var-yoxunun bolluğundan asılı deyil». **16** İsa onlara bu məsəli dənişdi: «Bir varlığın torpağı bol məhsul verdi. **17** Bu adam ürəyində düşündü: "Məhsulumu qoymağa yerim yoxdur. Axı nə edim?" **18** Sonra dedi: "Bəla edərəm: anbarlarmı söküb daha böyüklərini tikəcəyəm. Bütün taxılımı və malımı oraya yiğaram. **19** Canımı deyərəm: ey canım, illərlə kifayət qədər var-dövlət yiğmisan. İndi dincəl, ye-iç, kef elə". **20** Amma Allah ona dedi: "Ay axmaq, bu gecə canını səndən alacaqlar. Bəs hazırladığın kimə qalacaq?" **21** Özü üçün xəzinə toplayan, amma Allahın öündə varlı olmayan hər bir insanın axırı da elə olacaq». **22** İsa Öz şagirdlərinə belə dedi: «Buna görə sizə deyirəm: "Nə yeyəcəyik?" deyə canınız üçün, "Nə geyinəcəyik?" deyə bədəniniz üçün qayğı çəkməyin. **23** Can yeməkdən, bədənsə geyinməkdən daha vacibdir. **24** Qarğalara baxın: onlar nə əkir, nə də biçir, nə anbarları, nə də zırzəmıləri var. Amma Allah onları yedizdirir. Siz quşlardan nə qədər qiymətlisizsiniz! **25** Hansı biriniz qayğı çəkməklə ömrünü bir anlıq belə, uzada bilər? **26** Əgər siz elə balaca şeyi etməyi bacarmırsınızsa, nə üçün başqa şeylərin qayığını çəkirsiniz? **27** Zanbaqların necə böyüdüyüünə baxın: onlar nə zəhmət çəkir, nə də ip əyirir. Lakin sizə bunu deyirəm ki, bütün cah-calalı içində olan Süleyman belə, bunlardan biri kimi geyinməmişdi. **28** Ey imanı az olanlar, bu gün çöldə olub sabah ocağı atılan otu Allah

belə geyindirirsə, sizi geyindirəcəyi nə qədər yəqindir! 29 «Nə yeyəcəyik?», «Nə içəcəyik?» deyə axtarıb narahat olmayıñ. 30 Çünkü dünyadaki bütþərəstlər bütün bu şeyləri axtarırlar. Doğrudan da, Atanız bunlara ehtiyacınız olduğunu bilir. 31 Lakin siz Allahın Padşahlığını axtarın, onda bunlar da sizə əlavə olaraq veriləcək. 32 Qorxma, ey kiçik sürü! Çünkü Atanız Padşahlığı sizə verməyi münasib gördü. 33 Əmlakınızı satın və sədəqə verin. Özünüzə köhnəlməyən kisələr, göylərdə tükənməyən xəzinə hazırlayın. Oraya nə oğru gələr, nə də onu güvə yeyər. 34 Çünkü xəzinəniz haradadırsa, ürəyiniz də orada olacaq». 35 «Qoy qurşaqlarınız bellərinizdə bağlı və çıraqlarınız yana-yana qalsın. 36 Toy ziyafətindən qayıdan ağasını gözləyən adamlara oxşayın. Onlar ağaları golib qapını döyən kimi qapını açmağa hazır olurlar. 37 Nə bəxtiyardır o qullar ki, ağa qayıdanda onları oyaq görür! Sizə doğrusunu deyirəm: o özü qurşaqlanıb qullarını süfrəyə oturdacaq və golib onlara xidmət edəcək. 38 Ağa istər gecəyəri, istər ondan gec, səhərə yaxın golib qulları oyaq görsə, o qullar necə də bəxtiyardır! 39 Amma bunu bilin ki, aqər evin yiyəsi oğrunun hansı saatda gələcəyini bilsəydi, evinin yarılmasına imkan verməzdi. 40 Beləcə siz də hazır olun, çünkü Bəşər Oğlu gözləmədiyiniz vaxt gələcək». 41 Peter dedi: «Ya Rəbb, bu məsəli ancaq bizi dənişərsən, yoxsa hamiya?» 42 Rəbb cavab verdi: «Vaxtlı-vaxtında onlara yemək vermak üçün ağasının öz nökrələri üzərinə qoyduğu sadiq və ağılli idarəci kimdir? 43 Nə bəxtiyardır o qul ki, ağası evinə qayıdanda onu iş başında görür! 44 Sizə həqiqəti deyirəm: ağası bu qula bütün əmlakı üzərində idarəciliyi tapşıracaq. 45 Amma həmin qul ürəyində “ağam gec gələcək” deyərsə, başqa nökrə və qarabaşları döyməyə, yeyib-icməyə, sərəxoluşa uymaşa başlayarsa, 46 o qulun ağası onun gözləmədiyi gün və ağlinə golmədiyi vaxt gələcək, ona ağır cəza verəcək və onu sədaqətsizlərlə bir yerdə saxlayacaq. 47 Ağasının istəyini bılıb hazır olmayan və onun istəyinə əməl etməyən qul çox döyülləcək. 48 Bilməyi bəzən tələb olunacaq. 49 Mən yer üzüna od yağıdırmağa gəlmışəm. Kaş ki bu od artıq alışbyanayı! 50 Mənim alacağım bir vəftiz var. Bu vəftiz yerinə yetib qurtaranadək nə qədər sıxıntı çəkməliyim! 51 Siz düşüñürsünüz ki, Mən yer üzünə sülh gətirməyə gəlmışəm? Xeyr, siza deyirəm ki, Mən ayrılıq gətirməyə gəlmışəm! 52 Çünkü bundan sonra bir evdə yaşıyan beş nəfər bir-birindən ayrırlaraq üç nəfərə qarşı iki nəfər, iki nəfərə qarşı üç nəfər olacaq. 53 Çünkü ata oğlundan, oğul atasından, ana qızından, qız anasından, qayınana gəlinindən, gəlin də qayınanından ayrılaçraq». 54 İsa camaata bunu da dedi: «Siz qərb tərəfdən qalxan buludu görəndə dərhal “yağış yağıcaq” deyirsiniz, bu da olur. 55 Cənub küləyinin əsməsini görəndə “qızmar isti olacaq” deyirsiniz, bu da olur. 56 Ey ikiüzlülər, yer üzünün və göyün görünüşünü seçə bilirsınız, bəs onda nə üçün

indiki zamanı seçə bilmirsiniz? 57 Nə üçün düzgün olan şəy özünüz qərar vermirsiniz? 58 Səni ittiham edənən birgə hakimin yanına gedəndə yolda ikən onunla barişmağa çalış. Yoxsa səni hakimin qabağına sürüyər, hakimsə məhkəmə icraçısına ötürür, o da səni zindana atar. 59 Sənə bunu deyirəm: axırıcı qəpik-quruşunu verməyinçə oradan əsla çıxmayacaqsan».

13 Bu vaxt orada olan bəzi adamlar İsaya xəbər verdilər ki, Pilat bəzi Qalileyalıların qanını kəsdikləri qurbanların qanına qatmışdı. 2 İsa buna belə cavab verdi: «Siz elə bilirsiniz ki, bu aqibətə uğramış Qalileyalılar bütün digər Qalileyalılardan daha betə günahlı idilər? 3 Xeyr, Mən sizə deyirəm: tövbə etməsəniz, hamınız onları kimi məhv olacaqsınız. 4 Yaxud Şiloah qülləsi on səkkiz adəmin üstüne aşib onları öldürəndə onların Yeruşəlim sakinlərinin hamisindən təqsirkar olduqlarını fikirlərsiniz? 5 Xeyr, Mən sizə deyirəm: tövbə etməsəniz, hamınız onları kimi məhv olacaqsınız». 6 Sonra İsa bu məsəli danişdi: «Bir adəmin bağında bir əncir ağacı əkilmışdı. Bu adam gəlib ağacdə meyvə axtardı, amma tapmadı. 7 O, bağbana dedi: “Bura bax, üç ildir ki, mən gəlib bu əncir ağacında meyvə axtarıram, amma tapmiram. Onu kəs! Nə üçün bu ağac əbəs yerə torpağı tutur?” 8 Bağbana cavabında belə dedi: “Ağa, bir il də buna əl dəymə. Mən onu belləyib dövrəsinə peyin tökərəm. 9 Gələn il bu ağac meyvə gətirsə, yaxşıdır, yox, gətirməsə, onu kəsərsən!». 10 İsa bir dəfə Şənbə günü sinaqoqlardan birində təlim öyrədirdi. 11 Orada on səkkiz il daxilində xəstəlik ruhu olan beli bükülmüş bir qadın var idi. O, belini heç düzəldə bilmirdi. 12 İsa bu qadını görəndə çağırıb dedi: «Ey qadın, sən azarından azad oldun». 13 İsa əllərini qadının üstüne qoyanda o dərhal dikəlib Allahı izzətləndirməyə başladı. 14 Amma sinaqoqun rəisi İsanın Şənbə günü şəfa verdiyinə hiddətlənib camaata belə xıtab etdi: «İş görmək üçün altı gün var, o günlər gəlin və şəfa alın, Şənbə günü yox». 15 Rəbb isə ona belə cavab verdi: «Ey ikiüzlülər, sizlərdən hər biriniz Şənbə gündündə öz öküzünün ya eşşəyinin bağını açıb tövlədən su içməyə aparmırı? 16 İbrahimin qızı olan bu qadını da on səkkiz il arzında Şeytan buxovlamışdı. Şənbə günü bu qadının buxovlarını açmaq lazımlı deyildimi?» 17 İsa bunları deyəndə Ona qarşı çıxanlar hamısı utandı. Camaatin hamısı isə Onun etdiyi bütün izzətlə işlərinə görə sevinirdi. 18 Sonra İsa dedi: «Allahın Padşahlığı nəyə bənzəyir? Onu nəyə bənzədim? 19 O, bir adamın bağçasına əkdiyi xardal toxumuna bənzəyir. O toxum böyüküb ağac olur. Göydə ucan quşlar onun budaqlarında yuva qurur». 20 İsa yenə dedi: «Allahın Padşahlığını nəyə bənzədim? 21 O, xəmir mayasına bənzəyir. Qadın onu götürüb üç kisə una qarışdırıb bütün xəmir acıyanadək saxlayır». 22 İsa şəhər və kəndləri gəzib təlim öyrədərək Yeruşəlimə tərəf gedirdi. 23 Bir nəfər Ondan soruşdu: «Ya Rəbb, xilas tapanların sayı az olacaqmı?» İsa onlara belə cavab verdi: 24 «Dar qapıdan girməyə çalışın. Sizə bunu

deyirəm: çoxları bu qapıdan girməyə can atacaq, amma giri bilməyəcək. **25** Ev iyisi durub qapını bağlayandan sonra siz bayırda durub qapını döyərək deyəcəksiniz: "Ey ağa, bizə qapını aç!" O isə cavabında sizə deyəcək: "Mən sizin haradan gəldiyinizi bilmirəm!" **26** Siz o vaxt belə deyəcəksiniz: "Biz Sənin qarşında yeyib-içmişik. Sən bizim küçələrdə öyrədirdin". **27** O isə sizə deyəcək: "Ey haqsızlıq edənlərin hamısı, Mən sizin haradan gəldiyinizi bilmirəm, Məndən uzaq olun!" **28** İbrahimi, İshaqı, Yaqubu və bütün peyğəmbərləri Allahın Padşahlığında, özünüüz isə bayırda atılmış görəndə aranızda ağlaşma və diş qıcırtısı olacaq. **29** Adamlar şərqdən, qərbdən, şimaldan, cənubdan gələcək və Allahın Padşahlığında süfrəyə oturacaq. **30** Budur, elə axırıncılar var ki, birinci olacaq, elə birincilər var ki, axırıncı olacaq. **31** O zaman bəzi fariseylər gəlib İsaya dedilər: "Buradan çıx get, çünkü Hirod Səni öldürmək istəyir". **32** İsa onlara dedi: «Gedin tülüküyə deyin: "Budur, Mən bu gün və sabah cılular qovub camaatı sağaldacağam və üçüncü gün işimi bitirəcəyəm". **33** Yənə də bu gün, sabah və o biri gün yoluma davam etməliyəm. Çünkü peyğəmbər Yeruşəlimdən kənarda öldürülə bilməz! **34** Ey Yeruşəlim, Yeruşəlim! Peyğəmbərləri öldürən və ora gəndərilənləri daşqalaq edən şəhər! Toyuq cüçələrinin qanadları altına yiğan kimi Mən də dəfələrlə sənin övladlarını yiğmaq istədim, sizsə istəmadınız! **35** Baxın, eviniz viran qalır. Mən sizə bunu deyirəm: "Rəbbin ismi ilə Gələnə alqış olsun!" deyənə qədər Məni bir daha görməyəcəksiniz».

14 Bir Şənbə günü İsa farisey rəhbərlərinin birinin evinə çörək yeməyə getdi. Hami Ona göz qoyurdu. **2** Onun qarşısında hidropos xəstəliyinə tutulmuş bir adam var idi. **3** İsa qanunşunas və fariseylərə xitab edərək soruşdu: «Şənbə günü insanlara şəfa verməyə icazə var ya yox?» **4** Amma onlar dinnirdi. İsa o adama əli ilə toxundu, onu sağaltdı və buraxdı. **5** İsa onlara dedi: «Sizlərdən kimin oğlu yaxud öküzü Şənbə günü quyuya düşsə, onu dərhal oradən dərtib çıxarmaz?» **6** Onlar ışanın bu sualına cavab verə bilmədilər. **7** İsa fikir verdi ki, dəvət olunanlar yuxarı başda oturmağı seçdilər. Onlara belə bir məsəl söylədi: **8** «Bir nəfər səni toya dəvət edirsa, yuxarı başda oturma. Bəlkə ev yiyəsinin səndən də hörmətli bir qonağı var. **9** İkinizi də toya dəvət edən gəlib sənə "bu adama yer ver" desə, sən xəcalət içində aşağı başda ayləşməli olarsan. **10** Amma dəvət olunanda gedib ən aşağı başda otur ki, səni dəvət edən adam gəlib sənə "Dostum! Yuxarı başa keç" desin; o zaman sənənlə birgə oturanların hamısının qarşısında hörmət qazanarsan. **11** Çünkü özünü yüksəldən hər kəs aşağı tutulacaq, özünü aşağı tutansa yüksəldiləcək». **12** İsa Onu dəvət edənə də dedi: «Günorta yaxud axşam yeməyi verdiyin vaxt öz dostlarını, qardaşlarını, qohumlarını, dövlətlə qonşularını dəvət etmə ki, onlar da səni çağıraraq sənə əvəzini versin. **13** Amma qonaqlıq verəndə yoxsulları, əllilləri, topalları, korları çağır. **14** Onda onlar sənə əvəzini verə bilmədiyinə

görə sən bəxtiyar olacaqsan. Çünkü salehlər dirildiyi zaman sənə əvəz veriləcək». **15** Süfrəyə oturanlardan biri bunu eşidib İsaya dedi: «Allahın Padşahlığında çörək yeyən nə bəxtiyardır!» **16** Amma İsa ona dedi: «Bir adam böyük ziyaflə hazırladı və oraya çoxlu qonaq çağırıldı. **17** Yemək vaxtı gələndə öz qulunu dəvət olunanların yanına göndərdi ki, onlara desin: "Buyurun, indi hər şey hazırdır". **18** Amma hamı birdən üzr istəməyə başladı. Birincisi ona dedi: "Mən bir torpaq sahəsi almışam, gedib ona baxmalyam. Səndən xahiş edirəm, məni bağışla". **19** Digəri isə dedi: "Mən beş cüt öküz satın almışam və onları yoxlamığa gedirəm. Səndən xahiş edirəm, məni bağışla". **20** Üçüncüsü dedi: "Mən təzə evlənmişəm, buna görə də gələ bilmərəm". **21** Qul qayıdib bu şeyləri ağasına bildirdi. O zaman ev iyisi qəzəblənin quluna dedi: "Qaç, şəhərin küçə və tınlarında olan yoxsulları, əllilləri, korları və topalları buraya gətir". **22** Qul isə dedi: "Ağ, sənin əmrin yerinə yetirildi, hələ artıq yer də qalıb". **23** Ağası quluna dedi: "Get, bütün yolları və çəpərləri gəz. Evin dolsun deyə adamları gəlməyə vadar et. **24** Sizə bunu deyirəm: ilk dəvət olunanların heç biri mənim ziyaflətimdən dadmayaçaq"». **25** İsa ilə birlikdə böyük izdiham yol gedirdi. Isa dönüb onlara dedi: **26** «Kim Mənim yanına galib ata-anasını, arvad-uşaqlarını, bacı-qardaşlarını, hətta öz həyatını Məndən üstün tutsa, Mənim şagirdim ola bilməz. **27** Öz çarmıxını daşıyıb ardımcı gəlməyən kəs də Mənim şagirdim ola bilməz. **28** Sizlərdən kimsə bir qüllə tikmək istəyirsə, əvvəlcə oturub onun xərclərini hesablamaz ki, görsün onu qurtarmaq üçün pulu çatacaq ya yox? **29** Çünkü qüllənin təməlini qoyub işi qurtara bilməsə, bunu görənlərin hamısı onu əla salıb deyəcək: **30** "Bu adam tikintiya başlayıb qurtara bilmədi". **31** Yaxud da hansı padşah başqa padşahla müharibəyə gedəndə üstüne iyirmi min əsgərlə gələnə qarşı on min əsgərlə durmağa qadir olmayı əvvəlcə oturub götür-qoy eləməz? **32** Əgər padşah buna qadir deyilsə, o biri padşahın hələ uzaqda olduğu vaxt elçilər göndərib sülh müqaviləsi bağlamaq istəyər. **33** Eyni tərzdə sizdən hər biriniz bütün əmlakından əl çəkməsə, Mənim şagirdim ola bilməz. **34** Duz yaxşı seydir, amma əgər duz öz dadını itirərsə, ona nə ilə dad verilə bilər? **35** O nə torpağı yarayır, nə də peyinə. Onu çöla atarlar. Eşitməyə qulağı olan eşitsin!»

15 Bütün vergiyiganlar və günahkarlar ışanı dirləmək üçün Ona yaxınlaşırıdlar. **2** Fariseylər və ilahiyyatçılar isə «bu adam günahkarları qəbul edir və onlara yemək yeyir» deyə deyinirdilər. **3** Amma İsa onlara bu məsəli çəkdi: **4** «Sizlərdən birinin yüz qoyunu olsa və onlardan birini itirəsə, doxsan doqquzunu çöldə qoyub itmiş qoyunu tapanadək onu axtarmazmı? **5** Tapanda isə onu sevincə ciyinlərinə qoyar. **6** Eva gələndə öz dostlarını və qonşularını çağırıb belə deyər: "Mənimlə birlikdə sevinin, itmiş qoyunumu tapmışam!" **7** Sizə bunu deyirəm: beləcə də göydə tövbə edən bircə günahkara

görə tövbəyə ehtiyacı olmayan doqquz saleh insan üçün olduğundan daha çox sevinc olacaq. **8** Yaxud on dirhəmi olan hansı bir qadın bir dirhəmini itirə, çaraq yandırıb evi süpürərək onu tapanadək diqqətələx axtarmaz? **9** Tapanda öz rəfiqələrini və qonşularını çağırıb deyər: “Mənimlə birlikdə sevinin, itirdiyim dirhəmi tapmışam!” **10** Sizə bunu deyirəm: Allahın mələklərinin öniündə də tövbə edən bir günahkara görə sevinc olur». **11** İsa bunu da danişdi: «Bir adamın iki oğlu var idi. **12** Oğlanlardan kiçiyi atasına dedi: “Ata! Var-dövlətindən payına düşəni mənə ver”. Atası da varını onların arasında bölüşdü. **13** Bir neçə gün sonra kiçik oğul nəyi vardısa, yiğib uzaq bir diyara yollandı. Orada pozğun həyat sürüüb var-dövlətini heç-puç etdi. **14** Oğlan hər şeyini xərclədikdən sonra o ölkədə böyük bir achiq oldu. O korluq çəkməyə başladı. **15** Buna görə də oğlan gedib o ölkənin sakinlərindən birinin yanında iş tapdı. Bu adam onu öz otlqlarına donuz otarmağa göndərdi. **16** Oğlan donuzların yediyi keçibunuza qabıqları ilə qarnını doydurmaga şad olardı. Amma heç kim ona bir şey vermirdi. **17** Onda oğlan özüne gəlib dedi: “Atamın nə qədər muzdlu işçisi var, hamisının da doyuncu yeməyə çörəyi var. Mənəsə burada acımdan ölürmə! **18** Durub atamın yanına gedəcəyəm və ona deyəcəyəm: *“Ata, mən göyə və sənə qarşı günah etdim. **19** Mən artıq sənin oğlun adlanmağa layiq deyiləm. Məni öz muzdlu işçilərinin biri kimi qəbul et”*. **20** O durub öz atasının yanına getdi. Oğul hələ uzaqda ikən atası onu gördü. Ona rəhmi gəldi və qacış onun boyununa sarıldı və öpdü. **21** Oğul dedi: “Ata! Mən göyə və sənə qarşı günah etdim. Mən artıq sənin oğlun adlanmağa layiq deyiləm”. **22** Atası isə öz qullarına dedi: “Tez olun, ən gözəl xalat gətirin və onu geyindirin. Barmağına üzük və ayaqlarına çarış taxın. **23** Kökəldilmiş dananı gətirin, kəsin: gelin yeyib-şadlaq! **24** Çünkü bu oğlum ölmüşdü, yenə həyata qayıtdı. O itmişdi, tapıldı”. Beləliklə, şadlıq etməyə başladılar. **25** Atanın böyük oğlu isə tarlada idi. Qayıdaraq evə yaxınlaşanda çalğı və rəqs səsləri eşitdi. **26** O, nökrəldən birini yanına çağırıb soruşdu: “Bu nədir?” **27** Nökrə ona dedi: “Qardaşın qayıdıb. Atan da onun sağ-salamat qayıtmamasına görə kökəldilmiş dananı kəsib”. **28** Böyük oğul isə hırslandı və içəri girmək istəmədi. Atası bayırə xıxb ona yalvardı. **29** Amma o, atasına belə cavab verdi: “Bax neçə ildir ki, sənin üçün qul kimi işləyirəm. Heç zaman sənin əmrindən çıxmamışam. Amma mənə heç vaxt bir oğlağı belə, qiymadın ki, dostlarımı şadlıq edim. **30** Bu oğlunsa sənin bütün varını fahişə qadınlara sərf edib. Amma o qayıdanda sən onun üçün kökəldilmiş dananı kəsdi”. **31** Atası isə ona dedi: “Oğlum, axtən həmisi mənimləsən və bütün varım sənindir. **32** Lakin sevinmək və şadlanmaq lazımdır. Çünkü sənin bu qardaşın ölmüşdü, həyata qayıtdı. O itmişdi, tapıldı!”»

16 İsa şagirdlərə bunları danişdi: «Varlı bir adamın idarəcisi var idi. Ona xəbər çatdırıldı ki, idarəçi onun əmlakını israf edir. **2** Varlı adam onu yanına çağırıb

dedi: “Bu nədir, sənin haqqında mən nələr eşidirəm? Mənə idarəciliyinin hesabatını ver. Sən artıq idarəçi ola bilməzsən”. **3** İdarəçi öz-özünə dedi: “Man nə edəcəyəm? Ağam idarəciliyi əlimdən alır. Torpaq belləməyə gücüm yoxdur, dilənməkdən də utanırıam. **4** İşdən qovulunda məni öz evlərinə qəbul etsinlər deyə nə edəcəyimi bilişəm”. **5** Ona görə də öz ağasına borclu olanları bir-bir çağırıb birincisinə dedi: “Mənim ağama nə qədər borclusən?” **6** O “yüz bat zeytun yağı” dedi. İdarəçi ona dedi: “Öz qəbzini götür, otur və tez yaz: əlli”. **7** Sonra o birisina dedi: “Bəs sənin nə qədər borcun var?” O cavab verdi: “Yüz kor bugđa”. İdarəçi ona dedi: “Öz qəbzini götür və yaz: səksən”. **8** Ağası haqsızlıq edən idarəcini fərasətli hərəkət etdiyinə görə təriflədi. Çünkü bu dövrün övladları öz nəsilləri ilə münasibətlərində nur övladlarından daha fərasətlidir. (a)in g165) **9** Mən sizə bunu deyirəm: haqsız qazanc olan sərvətlə özünüza dostlar qazanın ki, bu sərvət yox olduqda siz əbədi məskənlərə qəbul olunasıınız. (a)in g166) **10** Ən balaca bir işdə sadıq olan kas böyük işdə də sadıqdır, ən balaca bir işdə haqsız olansa böyük işdə də haqsızdır. **11** Beləliklə, əgər siz haqsız sərvətdən istifadə etməkdə sadıq olmadınızsa, əsl var-dövləti sizə kim əmanət edər? **12** Əgər başqasının malından istifadə etməkdə sadıq olmadınızsa, öz malınızı sizə kim verər? **13** Heç bir nökrə iki ağıya qulluq edə bilməz. Çünkü ya birinə nifrət edib o birisini sevəcək ya da birinə bağlı qalıb o birisənə isə xor baxacaq. Siz həm Allaha, həm də sərvətə qulluq edə bilməzsəniz. **14** Fariseylər pulpərət olduqları üçün bütün bu sözləri eşidib İsaya istehza ilə baxdalar. **15** İsa da onlara belə dedi: «İnsanların qarşısında özünüzi saleh göstərən sizsiz, amma Allah sizin ürəyinizi bilir. Çünkü insanlar arasında uca tutulan şey Allah qarşısında iyrənclikdir. **16** Qanun və Peyğəmbərlər Yəhəyanın gəlisiyinə qədər idi. O vaxtdan bəri Allahın Padşahlığının Müjdəsi yayılır və hər kəs oraya zorla girməyə çalışır. **17** Amma göyün və yerin keçib getməsi Qanundan bir nöqtənin düşməsindən daha asandır. **18** Arvadını boşayıb başqası ilə evlənən hər kəs zina edir. Ərindən boşanmış qadınlı evlənən də zina edir. **19** Varlı bir adam var idi. O, tünd qırımızı və inca kətəndən paltar geyərdi və hər gün cah-calal içində kef edərdi. **20** Bütün bədəni yaralı olan Lazar adlı yoxsul bir adam da var idi. O, varlı adamın qapısı ağzına getirilib uzanmışdı. **21** Lazar varlı adamın süfrəsindən tökülen qırıntılarla qarnını doydurmaq arzusunda idı. İtlər də gəlib onun yaralarını yalayırdı. **22** Bir gün yoxsul adam öldü və mələklər onu İbrahimin qucağına apardı. Varlı adam da öldü və dəfn edildi. **23** Varlı adam ölürlər diyrəndə iztirab çəkəndə gözlərini qaldırıb uzaqda İbrahimini və onun qucağında Lazarı gördü. (Hadəs g86) **24** 0 uca səslə dedi: “Ey İbrahim ata, mənə rəhm et! Lazarı göndər, barmağının ucunu suya batırıb mənim dilimi sərinlətsin, çünkü mən bu alov içində əzab çəkirəm”. **25** Lakin İbrahim dedi: “Oğlum, yadına sal ki, sən öz həyatında yaxşı şeyləri, Lazar isə pis şeyləri almışdır. İndi isə o, təsəlli tapır,

amma sən əzab çəkirsən. **26** Üstəlik, sizinlə bizim aramıza böyük bir uğurum qoyulmuşdur ki, nə buradan sizin tərəfinizə keçmək istəyənlər keçə bilir, nə də oradan bizim yanımıza gələ bilirlər”. **27** Varlı adam dedi: “Ata, elə isə yalvarıram sənə, Lazarı atamın evinə göndər. **28** Çünkü beş qardaşım var. Qoy onlara xəbərdarlıq etsin ki, onlar da bu iztirab yerinə gəlməsinlər”. **29** İbrahim ona dedi: “Onlarda Musanın və Peyğəmbərlərin sözləri var. Qoy onlara qulaq assınlar”. **30** Varlı adamsa dedi: “Xeyr, İbrahim atal! Əgər ölülərdən biri onların yanına gəlsə, onlar tövbə edərlər”. **31** Onda İbrahim ona dedi: “Əgər onlar Musaya və Peyğəmbərlərə qulaq asımlarsa, ölülərdən biri dirilsə belə, inanmazlar”».

17 Isa şagirdlərinə belə dedi: «İnsanları pis yola çəkən şeylər mütləq olur. Amma vay o adamın halına ki, bunların baisidir! **2** Bu kiçiklərdən birini pis yola çəkməkdənə öz boynuna böyük bir dəyirmən daşı asıb dənizə atılmaq onun üçün daha yaxşı olar. **3** Özünüza fikir verin. Əgər qardaşın sənə qarşı günah edərsə, ona xəbərdarlıq et. Əgər o tövbə edərsə, onu bağışla. **4** Əgər gündə yeddi dəfə sənə qarşı günah etsə və gündə yeddi dəfə yanına gəlib sənə “tövbə edirəm” deyərsə, onu bağışla». **5** Həvarilər Rəbbə dedilər: «İmanımızı artır!» **6** Rəbb onlara belə dedi: «Bir xardal toxumu qədər imanınız olsaydı, bu tut ağacına “Kökündən çıx və dənizdə əkill!” deyərdiniz, o da sizin sözünüzə baxardı. **7** Sızlərdən hansı biriniz cütçülük və yaxud çobanlıq edən bir qula tarladan qayıdanda “tez ol, gəl süfrəyə otur” deyər? **8** Əksinə, ona “axşam yeməyimi hazırla və qurşanıb mənə xidmət et ki, mən yeyib-içim, sonra da sən özün yə-iç” deməzmi? **9** Əmrələrini yerinə yetirdiyi üçün o, qula təşəkkür edərmi? **10** Beləcə siz də sizə əmr olunanların hamisini yerinə yetirəndən sonra deyin: “Biz dəyərsiz qullarıq, çünkü görməli olduğumuz işləri etmişik!”. **11** Isa Yeruşəlimə doğru yolunu davam edərkən Samariya ilə Qalileya arasındaki sərhəddən keçirdi. **12** Kəndlərin birinə girəndə Onu on nəfər cüzamlı kişi qarşılıdı. Onlar uzaqda durub **13** ucadan çıçırdılar: «İsa, Ustad, biza rəhm et!» **14** Isa onları görüb «gedin, özünüzi kahinlərə göstərin» dedi. Onlar yol gedə-gedə pak oldular. **15** Onlardan biri isə sağaldığını görəndə uca səsəs Allahı izzətləndirərək qayıtdı. **16** O üzüstə isanın ayaqlarına düşərək Ona təşəkkür etdi. Bu adam Samariyalı idi. **17** Onda Isa dedi: «Pak olanlar on nəfər deyildimi? Bəs qalan doqquz adam haradadır? **18** Bu yadelliidən savayı geri dönüb Allahı izzət verən olmadımı?» **19** Sonra o adama dedi: «Ayağa qalx, get. İmanın səni xilas etdi». **20** Fariseylər isadan «Allahın Padşahlığı nə zaman gələcək?» deyə soruşanda Isa onlara cavab verdi: «Allahın Padşahlığı müşahidə ilə gəlməz. **21** Adamlar “bax, o buradadır” yaxud “oradadır” deməyəcəklər, çünkü budur, Allahın Padşahlığı sizin daxilinizdədir». **22** Isa şagirdlərə də belə dedi: «Elə günlər gələcək ki, Bəşər Oğlunun günlərindən birini görməyi arzulayacaqsınız, amma görməyəcəksiniz. **23** Adamlar sizə “bax, O oradadır” yaxud “bax, buradadır” deyəcək.

Gedib onların arxasında düşməyin! **24** Çünkü şimşək göyün bir kənarında çaxıb o biri kənarına qədər necə parlayırsa, Bəşər Oğlu da Öz günündə elə olacaq. **25** Amma əvvəlcə O, çox əzab çəkməli və indiki nəslin adamları tərəfindən rədd olunmalıdır. **26** Nuhun günlərində necə idisə, Bəşər Oğlunun günlərində də elə olacaq. **27** Nuhun gəmiyə girdiyi günə qədər insanlar yeyib-içir, evlənir, ərə gedirdi. Sonra daşqın gəlib hamisini məhv etdi. **28** Lutun günlərində də belə idi: insanlar yeyib-içir, alıbsatır, əkir, tikirdi. **29** Lakin Lut Sodomdan çıxdığı gün göydən od və kükürd yağdı və hamisini məhv etdi. **30** Bəşər Oğlunun züahir edəcəyi gündə də belə olacaq. **31** O gündə özü damda, əşyasi isə evin içində olan adam onları götürmək üçün aşağı enməsin. Eləcə də tarlada olan geri qayıtmaması. **32** Lutun arvadını yadınıza salın! **33** Kim canını qorumaq istəsə, onu itirəcək, amma kim canını itirsə, onu yaşadacaq. **34** Siza deyirəm: o gecə bir yataqda olan iki nəfərdən biri götürüləcək, o biri isə qalacaq. **35** Birlikdə dən üyüdən iki qadından biri götürüləcək, o biri isə qalacaq». **37** Ona müraciət edib dedilər: «Ya Rəbb, bu hadisələr harada olacaq?» O isə onlara dedi: «Leş haradadırsa, karkaslır də orada toplaşar».

18 Isa şagirdlərinə daim dua etmək və heç ruhdan düşməmək lazımlı olduğu barədə bir məsəl çəkdi. **2** O dedi: «Bir şəhərdə Allahdan qorxmayan və adamlara hörmət etməyən bir hakim var idi. **3** Elə həmin şəhərdə bir dul qadın da var idi. Qadın hey onun yanına gələrək deyərdi: “Rəqibimlə olan işimdə mənim haqqımı qor”. **4** Amma hakim bir müddət bunu etmək istəmədi, sonra isə öz-özünə dedi: “Hərçənd mən nə Allahdan qorxur, nə də adamlara hörmət edirəm, **5** bu qadın mənim zəhləmi tökdüyü üçün onun haqqını qoruyum ki, bir də gəlib baş-qulağımı aparsın!». **6** Rəbb sözünə belə davam etdi: «Ədalətsiz hakimin nə dediyini dinleyin. **7** Məgər Allah Öz secdiklərini, gecə-gündüz Ondan imdad istəyənlərin haqqını qorunmayıcaqmı? Onları çox gözlədəcəkmi? **8** Siza bunu deyirəm: tezliklə onların haqqını qoruyacaq. Bəs Bəşər Oğlu gələndə yer üzündə iman tapacaqmı?» **9** Əzlərinin saleh olduğuna güvənib başqalarına xor baxan bəziləri üçün də Isa belə bir məsəl çəkdi: **10** «Biri farisey, digəri isə vergiyigan olan iki nəfər dua etmək üçün məbədə girdi. **11** Farisey ayaq üstə durub öz-özünə belə dua edirdi: “Ya Allah, Sənə şükürlər olsun ki, mən başqaları kimi soyğunçu, haqsız, zinakar ya da bu vergiyigan kimi deyiləm. **12** Həftədə iki dəfə oruc tuturam, bütün qazandığımın onda birini verirəm”. **13** Vergiyigan isə uzaqda durub gözlərini göyə qaldırmağa belə, cəsarət etmirdi, amma sinəsinə vurub hey deyirdi: “Ya Allah! Mən günahkara rəhm et!» **14** Sizə deyirəm ki, o farisey yox, vergiyigan evinə saleh sayilaraq gətdi. Çünkü özünü yüksəldən hər kəs aşağı tutulacaq, özünü aşağı tutansa yüksəldiləcək». **15** Adamlar körpələri də isanın yanına gətirirdilər ki, Isa onlara toxunsun. Bunu görən şagirdlərsə onlara qadağan etdilər. **16** Amma Isa uşaqları

yanına çağrırib dedi: «Uşaqları buraxın, qoy Mənim yanına gəlsinlər! Onlara mane olmayın! Çünkü Allahın Padşahlığı belələrinə məxsusdur. **17** Siza doğrusunu deyirəm: kim Allahın Padşahlığını bir uşaq kimi qəbul etməsə, oraya əsla daxil ola bilməz». **18** Rəhbərlərdən biri İsadan soruşdu: «Ey yaxşı Müəllim, mən nə etməliyəm ki, əbədi həyatı ırs olaraq alım?» (*aiōnios g166*) **19** İsa ona dedi: «Mənə niyə yaxşı deyirsən? Tək Allahdan başqa yaxşısı yoxdur. **20** Onun əmrlərini bilirsən: «Zina etmə. Qətl etmə. Oğurluq etmə. Yalandan şahidlilik etmə. Ata-anana hörmət et!». **21** Bu adamsa dedi: «Bunların hamısına gəncliyimdən bəri riayət edirəm». **22** İsa bunu eşidib ona dedi: «Sənin bir şeyin çatışmır: nəyin varsa, satıb yoxsullara payla. Onda göylərdə xəzinən olacaq. Sonra qayıt, Mənim ardımcı gəl». **23** Amma bu sözləri eşitdikdə həmin adamı dərin kədər büründü, çünkü çox varlı idi. **24** İsa onun dərindən kədərləndiyini görəndə dedi: «Var-dövləti olanların Allahın Padşahlığına daxil olması nə qədər çatindir! **25** Doğrudan da, dəvənin iynə gözündən keçməsi varlı adamın Allahın Padşahlığına daxil olmasından asandır». **26** Bunları eşidənlər dedilər: «Ela isə, kim xilas ola bilər?» **27** O isə dedi: «İnsan üçün qeyri-mümkün olan, Allah üçün mümkündür». **28** Peter isə dedi: «Bax biz hər şəyi qoyub Sənin ardında gəlmişik». **29** İsa onlara dedi: «Siza doğrusunu deyirəm: Allahın Padşahlığı uğrunda ya evini ya arvadını ya bacı-qardaşlarını ya ata-anasını və yaxud uşaqlarını atan elə bir kəs yoxdur ki, **30** bu dövrə bundan neçə qat artıq, gələcək dövrədə isə əbədi həyat almasın». (*aiōn g165, aiōnios g166*) **31** İsa On İki şagirdi kənara çəkib onlara dedi: «Bax Yeruşəlimə qalxırıq, Başər Oğlu üçün peyğəmbərlər vəsaitəsilə yazılanların hamısı tam yerinə yetəcək. **32** Çünkü O, başqa millətlərə təslim ediləcək. Onlar Onu ələ salıb təhqir edəcək, Ona tüpürəcək **33** və qamçılıyib öldürəcəklər. O, üçüncü gün diriləcək». **34** Amma şagirdlər bu sözlərdən heç bir şey başa düşmədilər. Bu sözlər onlar üçün gizli saxlandı və onlar deyilənləri anlamırdılar. **35** İsa Yerixoya yaxınlaşanda bir kor adam yol kənarında oturub dilənirdi. **36** Yanından çoxlu adamın keçdiyini eşitdikdə soruşdu: «Nə olub?» **37** Ona xəbər verdilər: «Nazareti İsa buradan keçir». **38** Onda o qışkırdı: «Ey Davud Oğlu İsa! Mənə rəhm el!» **39** Qabaqda gedənlar ona qadağan edib susdurmaq istəsələr də, o «Ey Davud Oğlu! Mənə rəhm el!» deyə daha ucadan bağırdı. **40** İsa dayanıb əmr etdi ki, onu yanına gətirsinlər. Adam yaxınlaşarkən İsa ondan soruşdu: **41** «Na istayırsən, sənin üçün edim?» O dedi: «Ya Rəbb, gözlərim açılsın». **42** İsa ona dedi: «Qoy gözlərin açılsın, imannın səni xilas etdi». **43** Həmin an bu adamın gözləri açıldı və o, Allahı izzətləndirərək İsanın ardına getdi. Bunu görən bütün xalq Allaha həmdlər etdi.

19 İsa Yerixoya daxil olub oradan keçirdi. **2** Orada vergiyənşənərin rəisi olan Zakkay adlı varlı bir adam var idi. **3** İsanın kim olduğunu görməyə can atıldı. Amma

balacaboy olduğuna görə izdihamın arasından Onu göra bilmirdi. **4** İsanı görmək üçün irəliyə qaçıb bir firon ənciri ağacına dirməşdi. Çünkü İsa oradan keçməli idi. **5** İsa o yerə çatıldıqda yuxarı baxıb onu gördü və ona dedi: «Ey Zakkay, tez aşağı düş. Bu gün Mən sənin evində qalmalıyam». **6** O tez aşağı düşüb İsanı sevincə qəbul etdi. **7** Bütün xalq bunu gördükdə deyinməyə başladı: «Gedib günahkar bir kişinin qonağı oldu!» **8** Zakkay isə ayağa qalxıb Rəbbə belə dedi: «Ya Rəbb, əmlakımın yarısını yoxsullara verərəm və kimdən haqsızlıqla bir şey almışamsa, ona dördqat qaytaracağam». **9** İsa ona dedi: «Bu gün bu evə xilas gəldi, çünkü bu adam da İbrahimin oğludur. **10** Çünkü Başər Oğlu itmişləri axtarış xilas etmək üçün gəlmişidir». **11** Onlar bu şeyləri diniyərək İsa bir məsələdə çakdı. Çünkü O, Yeruşəlimə yaxınlaşmışdı və onlar elə düşünürdülər ki, Allahın Padşahlığı dərhal üzə çıxacaq. **12** İsa belə dedi: «Əsilzadələrdən olan bir nəfər padşah təyin olunub geri dönmək üçün uzaq bir ölkəyə yola düşdü. **13** Getməmişdən əvvəl qullarından on nəfəri çağırıldı və onlara on mina pul verib dedi: «Mən gələnədək bunlarla ticarət et!». **14** Lakin əhalisi bu adama nifrət etdi və onun ardınca elçilər göndərib dedi: «Bu adının üzərimizdə padşah olmasını istəmirik». **15** O, padşah təyin olunub qayıdanda pul verdiyi həmin qulları yanına çağırıldı və nə qazandıqlarını öyrənmək istədi. **16** Birincisi gəlib dedi: «Ağ, sənin bir minan on mina da qazandırdı». **17** Ağası ona dedi: «Afərin, yaxşı qulum! Ən kiçik bir işdə mənə sadıq olduğun üçün on şəhərin idarəsini üzərinə götür». **18** İkincisi gəlib dedi: «Ağ! Sənin bir minan beş mina da qazandırdı». **19** Ağası ona da «sən da beş şəhərə hakim ol» dedi. **20** Bir başqası gəlib dedi: «Ağ! Budur sənin minan, onu dəsmala büküb saxlayırdım. **21** Çünkü səndən qorxurdum, sən qəddar bir adamsan, özün qoymadığını götürürsən və özün əkmədiyini biçirən». **22** Ağası ona dedi: «Ay pis qul, səni öz ağızından çıxan sözlərlə mühakimə edəcəyəm! Mənim qəddar bir adam olduğumu, özüm qoymadığımı götürdüyüümü və özüm əkmədiyimi biçdiyimi biliirdim? **23** Bəs onda nə üçün mənim pulumu sərraflara vermədin ki, mən qaydanda onu faizlə geri alım?» **24** Sonra ətrafında olanlara dedi: «Əlindəki minanı ondan alın və on minası olana verin!» **25** Ona dedilər: «Ay ağ, axta artıq onun on minası var!» **26** O, sözünə belə davam etdi: «Sizə deyirəm: kimin varıdırsa, daha çox veriləcək, kimin yoxudursa, əlində olan da alınacaq. **27** Mənim onların padşahı olmamı istəməyən düşmənlərimi isə buraya gətirin və mənim gözümün qabağında qılınçdan keçirin!» **28** İsa bu sözləri deyib qabaqda yeriyərək Yeruşəlimə doğru qalxdı. **29** Zeytun dəği adlanan dağın yamacındakı Bet-Faqə ilə Bet-Anyaya yaxınlaşarkən şagirdlərdən ikisini göndərərək **30** dedi: «Qarşımızdakı kəndə gedin. Oraya girəndə hələ heç kəsin minmədiyi, bağlanmış bir sıpa tapacaqsınız. Onu açıb buraya gətirin. **31** Kim sizdən soruşsa: «Nə üçün sıpanı açırsınız?», ona «bu sıpa Rəbbə lazımdır» deyərsiniz». **32** Göndərilənlər gedib hər şeyin Onun dediyi

kimi olduğunu gördüler. **33** Onlar sıpanı açanda onun sahibleri onlara dedi: «Bu sıpanı nə üçün açırsınız?» **34** Onlar cavab verdilər: «Bu sıpa Rəbbə lazımdır». **35** Sıpanı İsanın yanına gətirdilər və öz paltarlarını sıpanın üstüne sərib İsanı onun belinə mindirdilər. **36** O irlə gedərkən insanlar öz paltarlarını yola döşeyirdi. **37** İsa Zeytun dağının aşağı düşən yamacına yaxınlaşanda çoxlu şagird gördükələri bütün möcüzələr üçün sevinib uca səslə Allaha həmd etməyə başladı. **38** Onlar deyirdi: «Rəbbin ismi ilə gələn Padşaha alqış olsun! Göydə sülh, ən ucalarda izzət olsun!» **39** İzdihəmin arasından bəzi fariseylər Ona dedilər: «Müəllim, şagirdlərinə qadağan et!» **40** Lakin İsa cavabında onlara dedi: «Siza bunu deyirəm ki, əgər onlar sussa, daşlar dilə gələr!» **41** İsa Yeruşalimə yaxınlaşanda ona baxıb şəhər üçün ağladı. **42** O dedi: «Ah, kaş sən də bu gün sülhə aparan yolu tanıyadın! Amma bu yol hələlik sənin nəzərindən gizlənib. **43** Çünkü səni elə günlər gözləyir ki, düşmənlərin səni sədlə əhatə edəcək, mühasirəyə alacaq və hər yerdən sıxışdıracaqlar. **44** Səni də, qucağındakı övladlarını da yerlə-yeksan edəcəklər. Daşını daş üstə qoymayacaqlar, çünki Allahın sənə yaxınlaşdırğı zamanı anlamadın». **45** İsa məbədə giriş orada satıcılıq edənləri qoymağə başladı. **46** Onlara belə dedi: «“Mənim evim dua evi olacaq” deya yazılıb. Amma siz onu quldur yuvasına əvvirmisiniz!» **47** İsa hər gün məbəddə təlim öyrəirdi. Başçı kahinlər, ilahiyyatçılar və xalqın nüfuzlu adamları Onu öldürmək üçün yol axtarırdı, **48** amma bunu necə edəcəklərini bilmirdilər. Çünkü bütün xalq Onu böyük diqqətlə dinləyirdi.

20 Günlərin birində İsa məbəddə xalqa təlim öyrədir və Müjdəni yayır. Başçı kahinlər, ilahiyyatçılarla əqsaqqallar yaxınlaşış **2** Ona dedilər: «De görək, Sən bu işləri hansı səlahiyyətlə edirsən? Sənə bu səlahiyyəti kim verib?» **3** İsa onlara belə cavab verdi: «Mən də sizə bir sual verəcəyəm. Mənə deyin: **4** Yəhyanın vəftizi göydən idimi, yoxsa insanlardan?» **5** Onlarsa öz aralarında müzakirə edərək belə dedilər: «Əgər desək “göydən”, “Bəs nə üçün ona inanmadınız?” deyəcək. **6** Amma desək “insanlardan”, bütün xalq bizi daşqalaq edər. Çünkü xalq Yəhyanın peyğəmbər olmasına əmindi. **7** Axırda Ona cavab verdilər: «Biz bilmirik haradandır». **8** İsa da onlara dedi: «Bunları hansı səlahiyyətlə etdiyimi Mən də sizə demirəm». **9** İsa xalqa belə bir məsəl çəkməyə başladı: «Bir adam üzüm bağı saldı və bağı bağbanlara icarəyə verərək uzun müddətə başqa ölkəyə getdi. **10** Məhsul vaxtı çatanda bağbanların yanına bir qul göndərdi ki, onlar üzüm bağının məhsulundan bir qədərini ona versinlər. Lakin bağbanlar qulu döyərək əlibəs geri qaytardılar. **11** Bağ sahibi başqa bir qul göndərdi, amma onlar bunu da döyüb biabır etdilər və əlibəs geri qaytardılar. **12** O, üçüncüsünü də göndərdi, amma onlar onu da yaralayıb qovdular. **13** Onda bağ sahibi dedi: “Mən nə edim? Qoy öz sevimli oğlumu göndərim, bəlkə ona hörmət edərlər”. **14**

Amma bağbanlar onu gördükdə öz aralarında danışır dedilər: “Varis budur. Gəlin onu öldürək ki, miras biza qalsın”. **15** Beləcə onu bağdan kənara çıxırbı öldürdülər. Beləliklə, bağ sahibi onlara nə edəcək? **16** Gəlib həmin bağbanları hələk edəcək və bağı başqalarına verəcək. Bunu eşidənlərsə dedilər: «Qoy belə olmasın». **17** Amma İsa onların gözlərinin içinə baxıb dedi: «Bəs bu Yazının mənəsi nədir? “Bənnaların rədd etdiyi daş Guşədaşı olub”. **18** Bu daşın üstüne yixılan hər kəs parçalanacaq, daşsa kimin üzərinə düşərsə, onu əzəcək». **19** İlahiyyatçılar və başçı kahinlər başa düşdülər ki, İsa bu məsəli onlar barədə söylədi. Ona görə də həmin an Onu yaxalamaq üçün yol axtardılar, lakin xalqdan qorxdular. **20** İsanı güdürdürlər və yanına özlərini dürüst insan kimi göstərən bir neçə casus göndərdilər. Onu dediyi söz üstə tutub valinin hökm və səlahiyyətinə təslim etmək məqsədləri var idi. **21** Onlar İsadan soruştular: «Müəllim, biz bılırik ki, Sən düz danışırsan, talim öyrədirsən və heç kimə tərafkeşlik etmirsən, lakin Allahın yolunu həqiqətə görə öyrədirsən. **22** Bəzim üçün qeyşərə vergi verməyə icazə var ya yox?» **23** Amma İsa onların hiyləsini başa düşüb belə dedi: **24** «Mənə bir dinar göstərin. Onun üstündəki təsvir və yazı kimindir?» Onlar cavab verdilər: «Qeyşərin». **25** İsa onlara dedi: «Onda qeyşərin haqqını qeyşərə, Allahın haqqını Allaha verin». **26** İsanı xalq qarşısında söz üstə tuta bilmədilər və Onun cavabına heyrat edib susdular. **27** Dirilmənin olmadığını iddia edən sadukeylərdən bəzisi İsanın yanına gəlib soruştu: **28** «Müəllim, Musa bizim üçün belə yazmışdı: “Əgər bir adamın evli qardaşı ölsə, o biri qardaş dül qalmış arvadı alıb olən qardaşın nəslini davam etdirsin”. **29** Yeddi qardaş var idi. Birincisi bir arvad aldı və övladızsız öldü. **30** İkinci də, **31** üçüncüsü də bu arvadla evləndi. Beləcə yeddiyi də özündən sonra övlad qoymadan öldü. **32** Hamisindən sonra bu qadın da öldü. **33** Ölülər diriləndə bu qadın onlardan hansının arvadı olacaq? Çünkü yeddi qardaşın yeddiyi də bu qadını almışdı». **34** İsa onlara belə cavab verdi: «Bu dövrün insanları evlənir və ərə gedir. (aİN g165) **35** Amma galacək dövrə yetişməyə və ötlər arasından dirilməyə layiq sayılanlarsa nə evlənəcək, nə də ərə gedəcək. (aİN g165) **36** Artıq ölə də bilməzələr, çünki mələklərə benzəyirələr və dirilən övladları olduqlarına görə onlar Allahın övladlarıdır. **37** Amma ölülərin dirildiyini Musa da kolla bağlı əhvalatda Rəbbi “İbrahimin Allahi, İshaqın Allahi və Yaqubun Allahi” adlandıraraq göstərib. **38** Allah ölülərin deyil, dirilərin Allahıdır. Çünkü Onun yanında hamı diridir». **39** İlahiyyatçılardan bəzisi buna cavab olaraq dedi: «Müəllim, Sən nə gözəl dedin». **40** Daha İsadan bir şey soruşmağa cəsarət etmədilər. **41** Amma İsa onlara dedi: «Niyə Məsih Davudun Oğludur deyirlər? **42** Axı Davud özü Zəbur kitabında “Rəbb mənim Ağama dedi: “Mən düşmənlərinin ayaqlarının altına kətil kimi salanadək Sağımda otur” deyib. **44** Deməli, Davud Ona “Ağa” deyə müraciət edir. O necə Davudun oğlu ola bilər?» **45** Bütün xalq bu sözləri dinləyəndə İsa Öz şagirdlərinə

dedi: **46** «İlahiyyatçılardan özünü gözləyin. Onlar uzun paltarlıda gzməyi xoşlayar, bazar meydanlarında salam almağı və sinaqoqlarda baş kürsüleri, ziyaflarında yuxarı başı tutmağı sevərlər. **47** Onlar dul qadınların evlərini yeyib-dağdır və özlərini göstərmək üçün uzun-uzadı dua edərlər. Bu adamların cəzası daha ağır olacaq.»

21 İsa başını qaldırıb baxdı və məbədin ianə qutusuna ianələri atan varlı adamları gördü. **2** Bir kasib dul qadını da gördü. O, ianə qutusuna iki lepton pul atdı. **3** İsa dedi: «Sizə həqiqəti deyirəm: bu kasib dul qadın hamidən çox pul atdı. **4** Çünkü onların hamısı varlarının artıqlığından ianə verdilər, bu qadınsa kasibliğinə baxmayaraq, dolanmaq üçün əlində nə varsa, hamisini verdi». **5** Bəzi adamlar məbədin gözəl daşlar və Allaha həsr olunmuş təqdimlərlə bəzəndiyini söyləyərkən İsa dedi: **6** «Elə günlər gələcək ki, burada gördüyüünüz şeylərin daşı daş üstündə qalmayacaq, hamısı yerləyeksan olacaq». **7** Ondan soruştular: «Müəllim, bəs bu dediklərin nə vaxt baş verəcək? Bunlar baş vermək üzrə olanda hansı əlamətlər olacaq?» **8** İsa dedi: «Ehitiyatlı olun, aldanmayın! Çünkü Mənim adımla çox adam gəlib “mən Oyam” və “vaxt yaxınlaşib” deyəcək. Onların ardına getməyin. **9** Müharibələr və üsyənlər barədə eşidəndə təlaşa düşməyin. Çünkü bunlar əvvəlcədən baş verməlidir, amma hər şeyin axırı tez gəlməyəcək». **10** Sonra onlara belə dedi: «Millət millətə, padşahlıq padşahlıqla qarşı çıxacaq. **11** Güclü zəlzələlər, yerbəyər achiq və vəba, dəhşətli hadisələr və göydən böyük əlamətlər olacaq. **12** Amma bütün bu hadisələrdən əvvəl Mənim adıma görə sizi yaxalayacaqlar, təqib edəcəklər, sinaqoqlara və zindanlara təslim edəcəklər, padşahların və valilərin qarşısına aparacaqlar. **13** Bu işlər şəhadət etdiyiniz vaxt olacaq. **14** Buna görə də ürəyinizdə qərara alın ki, özünüüz necə müdafiə edəcəyiniz barədə əvvəlcədən düşünməyəsiniz. **15** Çünkü Mən sizə elə danişq qabiliyyəti və hikmət verəcəyəm ki, sizə qarşı çıxanların heç biri nə ona etiraz edə biləcək, nə da ona qarşı dura biləcək. **16** Hətta ata-analarınız, bacı-qardaşlarınız, qohumlarınız və dostlarınız sizə təslim edəcək və bəziniizi edam etdirəcək. **17** Mənim adıma görə hamı sizə nifrat edəcək. **18** Amma başımızdan bir tük belə, əskik olmayıacaq. **19** Dayanıb dözməkla canlarını qurtarın. **20** Qoşunların Yeruşəlimi mühəsirə etdiyini görəndə bilin ki, onun virañə qalacağı vaxt yaxınlaşmışdır. **21** O zaman Yəhudeyada olanlar dağlara qaçın, şəhərdə olanlar oradan çıxın və ətrafda olanlar oraya girməsin. **22** Çünkü bu günlər qisas günləridir ki, bütün yazılınlar yerinə yetsin. **23** Həmin günlər hamilələrin və körpə əmizdirənlərin vay halına! Çünkü yer üzünü başına böyük fəlakət gələcək və bu xalq qəzəbə uğrayacaq. **24** Onlar qılınçdan keçiriləcək və bütün millətlər arasına əsirliyə aparılacaq. Başqa millətlərin vaxtı tamam olanadak Yeruşəlim başqa millətlərin ayağı altında tapdalanacaq. **25** Günəşdə, ayda və ulduzlarda

əlamətlər görünəcək. Yer üzündə dənizin və dalğaların gurultusundan millətlər çəşqnlıq içində qalib əzab çəkəcək. **26** İnsanlar qorxudan və dünya üzərinə gələn fəlakətləri gözləməkdən huşunu itirəcək, çünkü səma cismiləri lərzəyə gələcək. **27** O zaman onlar Bəşər Oğlunun bulud içində qüdrət və böyük izzətlə gəldiyini görəcək. **28** Bu hadisələr yerinə yetməyə başladıqda başınızı qaldırın və yuxarı baxın, çünkü satinalınmanız yaxınlaşır». **29** İsa onlara bir məsəl də çəkdi: «Əncir ağacına və bütün ağaclarla baxın: **30** onların yarpaqlandığını görəndə bilirsiniz ki, yay fəsli artıq yaxındır. **31** Eləcə siz də bu şeylərin baş verdiyini görəndə bilin ki, Allahın Padşahlığı yaxınlaşır. **32** Sizə doğrusunu deyirəm: bu nəsil ömrünü sona çatdırımdan əvvəl bütün bunlar baş verəcək. **33** Yer və göy keçib-qedəcək, amma Mənim sözlərim asla keçib-getməyəcək. **34** Özünüzə fikir verin! Qoy ürəkləriniz eyş-işrat və sərəxoluqla, bu həyatın qayğıları ilə yüksəlməsin. Qoy qiyamət günü bir tələ kimi üzərinizə qəflətən gələsim. **35** Çünkü o gün yer üzündə yaşıyanların hamisini üstüne gələcək. **36** Ona görə də baş verəcək bütün bu fəlakətlərdən qaçıb Bəşər Oğlunun öündə dura bilmək üçün hər an dua edərək aşıq olun». **37** İsa gündüzlər məbəddə təlim öyrədirdi, gecələri isə oradan çıxaraq Zeytun dağı adlanan dağda keçirirdi. **38** Səhər tezdən bütün xalq İsanı dinləmək üçün Onun yanına, məbədə gəlirdi.

22 Pasxa adlanan Mayasız Çörək bayramı yaxınlaşırı. **2** Başçı kahinlər və ilahiyyatçılar İsanı öldürmək üçün bir yol axtarırlar, çünkü xalqdan qorxurdular. **3** O zaman Şeytan On İki şagirddən biri olan İskaryot adlanan Yəhudanın ürəyinə girdi. **4** O da gedib başçı kahinlər və məbəd mühafizəçilərinin başçıları ilə danişdi ki, İsanı necə onlara təslim etsin. **5** Onlar sevindilər və ona pul verməyə razı oldular. **6** Buna söz verən Yəhuda İsanı xalqdan gizlin onlara təslim etmək üçün fırsatı xətarmaya başladı. **7** Pasxa qızusunun qurban kəsilməli olduğu Mayasız Çörək bayramı günü gəldi. **8** İsa Peter və Yohannı qabaqça göndərib «gedin, Pasxa yeməyimiz üçün bizə hazırlıq görün» dedi. **9** Onlarsa İsadan soruştular: «Harada hazırlıq görməyimizi istəyirsin?» **10** İsa onlara dedi: «Bax siz şəhərə girəndə qarşınıza sahənglə su daşıyan bir nəfər çıxacaq. Onun ardına gedin və onun girəcəyi eva girin. **11** Oranın sahibinə deyin: “Müəllim sənə deyir: Şagirdlərimlə birgə Pasxa yeməyini yeyəcəyim qonaq otağı haradadır?» **12** Ev sahibi sizə yuxarı mərtəbədə hər şeyi hazırlanmış böyük bir otaq göstərəcək. Orada hazırlıq işləri görün». **13** Onlar gedib hər şeyin Onun dediyi kimi olduğunu gördülər və Pasxa yeməyi üçün hazırlıq etdilər. **14** Yemək vaxtı çatanda İsa həvarilərlə süfrəyə oturdu. **15** İsa onlara dedi: «Mən əzab çəkməzdən əvvəl bu Pasxa yeməyini sizinlə birgə yeməyi çox arzulayırdım. **16** Sizə bunu deyirəm: Pasxa Allahın Padşahlığından yerinə yetəndək Mən bir daha onu yeməyəcəyəm». **17** Sonra İsa bir kasa götürüb şükrə etdi və dedi: «Bunu götürün və aranızda bölüşdürüün. **18** Mən

sizə deyirəm: Allahın Padşahlığı gölənədək üzüm ağacının məhsulundan əsla içməyəcəyəm. 19 Sonra Isa çörak götürdü, şükür edib onu böldü və şagirdlərə verərək dedi: «Bu Mənim sizin üçün verilən bədənimdir. Bunu Məni xatırlamaq üçün edin». 20 Eləcə də axşam yeməyindən sonra kasanı götürüb dedi: «Sizin üçün axidilan bu kasa Mənim qanımla bağlıdım Yeni Əhddir. 21 Amma budur, Mənə xəyanət edən Mənimlə birlikdə əlini bu süfrəyə uzadır. 22 Bəşər Oğlu təyin edilmiş yolla gedir. Amma vay o adamın halına ki, Ona xəyanət edir!» 23 Şagirdlər öz aralarında bunu kimin edəcəyini araşdırmağa başladılar. 24 Aralarında onlardan kimin ən böyük sayılacağı barəsində bir mübahisə də oldu. 25 Amma Isa onlara dedi: «Millətlərin padşahları onların üzərində hökm edir və bu hakimiyətdə olanlar himayədar adlanır. 26 Amma siz belə olmayın. Aranızda ən böyük olan ən kiçik kimi olsun və rəhbərlik edən xidmətçi kimi olsun. 27 Axi kim daha böyükdür, süfrədə oturan, yoxsa xidmet edən? Süfrədə oturan deyilmə? Mənsə sizin aranızda xidmətçi kimiyəm. 28 Keçirdiyim sınqlarda Mənimlə qalanlar sizsiniz. 29 Atam Mənə bir padşahlıq tapşırığı kimi Men də sizə bir padşahlıq tapşırıram; 30 belə ki Mənim Padşahlığında süfrəmdə yeyib-icəsiniz və İsrailin on iki qəbiləsinə hökm etmək üçün taxtlarda oturasınız. 31 Şimon, Şimon! Şeytan sizi bugda kimi xəlbirdən keçirməyə icaza istədi. 32 Amma Men imanınitməsin deyə sənin üçün dua etdim. Sən də bir zaman geri dönbə öz qardaşlarını qüvvətləndir». 33 O, İsaya cavab verdi: «Ya Rəbb, mən Səninlə zindana da, ölümə da getməyə hazırlam». 34 Amma Isa dedi: «Peter, sənə bunu deyirəm: bu gün xoruz banlamazdan əvvəl sən Məni tanığımı üç dəfə inkar edəcəksən». 35 Sonra şagirdlərə dedi: «Mən sizi kisəsiz, torbasız və çariqsız göndərəndə bir şeydə korluq çəkmisinizmi?» Onlar cavab verdilər: «Heç bir şeydə». 36 Onda Isa onlara dedi: «İndi isə kisəsi və torbası olan burları götürsün. Qılıncı olmayan da öz palterni satıb qılınc alsın. 37 Çünkü sizə deyirəm: bu yazılmış olan “Üşyankarlara tay tutuldu” sözü Məndə tam yerinə yetməlidir. Çünkü Mənim barəmdə yazılınlar tamam olur». 38 Onlar dedilər: «Ya Rəbb, budur, burada iki qılınc var». O isə onlara dedi: «Bu kifayətdir». 39 Isa çıxıb adətinə görə Zeytun dağına getdi. Şagirdlər də Onun ardınca getdi. 40 Oraya çatanda Isa onlara dedi: «Dua edin ki, sınaqə düşməyəsiniz». 41 Isa Özü isə onlardan bir daş atımı qədər uzaqlaşdı və diz çöküb dua etdi. 42 O belə dedi: «Ey Ata, əgər Sənin iradənə məqbulidursa, bu kasanı Məndən uzaqlaşdır. Amma Mənim yox, Sənin iradən olsun». 43 Göydən bir məlek İsaya göründü və Onu qüvvətləndirdi. 44 Isa dəhşətli iztirab içində daha səylə dua edirdi. Onun təri yərə düşən qan damlalarına bənzəyirdi. 45 Isa duadan qalxıb şagirdlərin yanına gəldi, onları kədərdən üzülmüş və yatmış tapdı. 46 O, şagirdlər dedi: «Nə üçün yatırsınız? Qalxın, dua edin ki, sınaqə düşməyəsiniz». 47 Isa hələ danişərkən bir izdiham göründü. On iki şagirddən biri, Yəhuda adlı bir nəfər

onlardan qabaqda gedirdi. O, isən öpmək üçün yaxınlaşdı. 48 Amma Isa ona dedi: «Yəhuda, sən Bəşər Oğlunu bir öpüşləmi satırsan?» 49 Isanın ətrafında olanlar nə baş verəcəyini görəndə Ona dedilər: «Ya Rəbb, bəlkə qılıncla vuraq?» 50 Onlardan biri baş kahinin qulunu vurub sağ qulağını qopardı. 51 Lakin Isa dedi: «Bəsdir, eləməyin». Sonra qulun qulağına toxunaraq onu sağaltdı. 52 Isa üstüne gələn başçı kahinlərə, məbəd mühafizəçilərinin başçılarına və ağsaqqallara dedi: «Nə üçün quldur üstünə gələn kimi qılınc və dəyənəklərlə gəlmisiniz? 53 Mən hər gün məbəddə sizinlə birlikdə olanda siz Mənə əl qaldırmadınız. Amma indi sizin vaxtınızdır, zülmət hökmranlığıdır». 54 Isanı tutub apardılar və baş kahinin evinə gətirdilər. Peter isə uzaqdan Onun ardınca gedirdi. 55 Həyətin ortasında tonqal qalanmışdı. Peter gəlib onun ətrafında oturanların arasında oturdu. 56 Qarabaşlardan biri tonqalın işığında oturan Peteri gördü. Ona diqqətlə baxıb dedi: «Bu adam da Isa ilə birlikdə idi». 57 Amma Peter «Ay arvad, mən Onu tanımırıam!» deyərək Onu inkar etdi. 58 Bir az sonra başqa bir adam onu görüb dedi: «Sən də onlardansan». Amma Peter dedi: «Ay kişi, mən deyiləm!» 59 Bir saatə yaxın vaxt keçdi və digər bir adam takidə dedi: «Doğrudan da, bu adam da Onunla birlikdə idi, çünki Qalileyalıdır». 60 Peter isə dedi: «Ay kişi, dədiyini başa düşmüram». Elə o danışığı an xoruz banladı. 61 Onda Rəbb dönbə Peterə baxdı. Peter Rəbbin «bu gün xoruz banlamazdan əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən» dediyi sözü yadına saldı. 62 Ona görə oradan çıxıb hönkür-hönkür ağladı. 63 Isanı tutub saxlayan adamlar Onu ələ sala-sala döyürdülər. 64 Gözlərini bağlayıb Ondan soruşturular: «Peygəmbərlik ələ görək, Səni vuran kimdir?» 65 Ona başqa sözlər də deyib çıxıb böhtən atırdılar. 66 Səhər açıldıqda xalqın ağsaqqalları, başçı kahinlər və ilahiyatçılar yığıldı və Isanı öz Ali Şuralarına gətirdilər. 67 Onlar dedilər: «Bize de, Məsih Sənsənmi?» Isa onlara dedi: «Əgər sizə desəm, inanmazsınız. 68 Əgər sizdən soruşsam, Mənə cavab verməyacaksınız. 69 Bundan sonra isə Bəşər Oğlu qüdrətli Allahın sağında oturacaq». 70 Onların hamısı dedi: «Deməli, Sən Allahın Oğlusan?» Isa onlara cavab verdi: «Sizin dediyiniz kimi O Mənəm». 71 Onda onlar dedilər: «Artıq şəhadətə nə ehtiyacımız var? Axi biz özümüz Onun ağızından eştidik».

23 Ali Şura üzvlərinin hamısı ayağa durub Isanı Pilatın yanına apardı. 2 Onu ittiham etməyə başlayaraq dedilər: «Biz gördük ki, bu adam millətimizi yoldan çıxarıb. Qeyşərə vergi verməyə mane olur və Özünü Məsih, Padşah adlandırır». 3 Pilat Ondan «Yəhudilərin Padşahı Sənsənmi?» deyə soruşdu. Isa cavabında ona dedi: «Sənin dediyin kimidir». 4 Pilat başçı kahinlərə və xalqa dedi: «Mən bu Adamda heç bir təqsir görmürəm». 5 Amma onlar takid edərək deyirdilər: «Bu Adam Qalileyadan tutmuş bu yerə qədər bütün Yəhudeyədə təlim öyrədərək xalqı təşvişə salır». 6 Pilat Qalileya barədə eşidib soruşdu:

«Məgər bu Adam Qalileyalıdır?» 7 İsanın Hirodun idarə etdiyi vilayətdən olduğunu bildikdə Onu Hirodun yanına göndərdi. Çünkü o günlər Hirod da Yeruşəlimdə idi. 8 Hirod İsanı gördükdə çox sevindi. Onun haqqında eşitdiyi şeylərə görə Onu çoxdan görmək istəyirdi. Ondan bir əlamət görməyi umurdu. 9 Hirod Ona çox suallar verdi, amma İsa ona heç bir cavab vermadı. 10 Başçı kahinlər və ilahiyyatçılar durub Onu şiddetlə ittiham edirdilər. 11 Hirod öz əsgərləri ilə Onu təhqir edib əla saldı. Onun əyninə bir gözəl paltar geyindirib Pilatın yanına qaytardı. 12 Əvvəllər düşmən olan Pilatla Hirod o gün bir-biri ilə dostlaşı. 13 O zaman Pilat başçı kahinləri, rəhbərləri və xalqı toplayıb 14 onlara dedi: «Siz bu Adəmi mənim yanımı buna görə getirdiniz ki, O, xalqı yoldan çıxarı. Budur, mən sizin qarşınızda məsələni araşdırıb bu Adəmi sizin irəli sürdürüünüz ittihamlarının heç birində təqsirkar görmədim. 15 Hirod da bir şey tapmadı. Çünkü bu Adəmi bizi geri göndərdi. Budur, O, ölüm cəzasına layiq heç bir şey etməyib. 16 Buna görə də mən Onu cəzalandırıb azad edəcəyəm». 18 Amma bütün xalq birlikdə çıçırdı: «Bu Adam öldürülsün! Biza Barabbani azad et!» 19 Barabba şəhərdə üşyan qaldırmak və adam öldürmək üstündə zindana atılmışdı. 20 Pilat İsanı azad etmək istəyərək yenə də səsini ucaltdı. 21 Amma onlar «Onu çarmixa çək, çarmixa çəkl!» deyə bağırdılar. 22 Pilat üçüncü dəfə onlara dedi: «Ax! O nə pislik edib? Mən Onda ölüm cəzasına layiq heç bir təqsir görmədim. Buna görə də Onu cəzalandırıb azad edəcəyəm». 23 Amma onlar təkid edərək uca səslə tələb edirdilər ki, O, çarmixa çəkilsin. Onların səsi hamidan bərk gəlirdi. 24 Pilat onların tələbini yerinə yetirmək qərarına gəldi. 25 Üşyan qaldırb adam öldürdüyüün görə zindana atılmış adəmi onların tələbina görə azad etdi. İsanı isə onların ixtiyarına təslim etdi. 26 Əsgərlər İsanı apararkən kənd yerində gələn Şimon adlı Kirenalı bir nəfəri yaxaladılar. Çarmixi onun boynuna yükləyib İsanın ardına daşımağa məcbur etdilər. 27 İsanın ardına böyük bir izdiham və Onun üçün ağlayıb nalə çəkən qadınlar gedirdi. 28 İsa onlara tərəf dönüb dedi: «Ey Yeruşəlim qızları, Mənim üçün ağlamayın. Özünüz və övladlarınız üçün ağlayın. 29 Çünkü elə günər gəlir ki «Nə bəxtiyardır sonsuz, doğmamış bətlər və əmizdirməmiş döşləri olan qadınlar!» deyəcəklər. 30 «O zaman dağlara «Üstümüza yixılın», təpelərə «Bizi örtünl» deməyə başlayacaqlar». 31 Çünkü yaşlı ağacın başına bunları gətirirlərsə, bas qurmuş ağaca nə olacaq?» 32 İsa ilə birlikdə iki cinayətkar da edama aparılırdı. 33 Kəllə adlanan yərə gələndə orada Onu və cinayətkarları – birini sağında, birini də solunda çarmixa çəkdilər. 34 Amma İsa deyirdi: «Ata! Onları bağışla, çünkü nə etdiklərini bilmirlər». Onlar püşk ataraq paltarlarını aralarında bölgüsündürdülər. 35 Camaat durub tamaşa edirdi. Onlarla birlikdə rəhbərlər də İsaya istehza edib deyirdilər: «Başqalarını xilas edirdi. Əgər O, Allahın seçdiyi Məsihdirsə, qoy Özünü də xilas etsin!» 36 Əsgərlər də yaxınlaşıb Onu əla saldılar. Ona

şərab sirkəsi təqdim edib 37 belə dedilər: «Əgər Sən Yəhudilərin Padşahınsa, Özünü xilas et!» 38 Onun üzərində «Yəhudilərin Padşahı budur» yazısı yazılmışdı. 39 Çarmixa asılmış cinayətkarlardan biri Ona böhtan ataraq deyirdi: «Məgər Sən Məsih deyilsən? Özünü də, bizi də xilas et!» 40 O biri cinayətkarsa ona qadağan edərək deyirdi: «Sən heç Allahdan qorxmursan? Sən özün də eyni cəzaya məhkum olmusan! 41 Biz ədalətlə məhkum olunmuşuq, çünkü əməllərimizə layiq olan əvəzi alırıq. Bu Adamsa heç bir haqsızlıq etməmişdi». 42 Sonra İsaya dedi: «Ey İsa, Öz Padşahlığına gələndə məni xatırla!» 43 İsa ona dedi: «Sənə doğrusunu deyirəm: bu gün sən Mənimlə birlikdə cənnətdə olacaqsan». 44 Gündüz altıncı saat idi. Doqquzuncu saatə qədər bütün yer üzünə qaranlıq çökdü, 45 günəş işığını saçmırı. Məbədin pərdəsi ortadan parçalandı. 46 İsa uca səslə nida edərək dedi: «Ey Ata! Ruhumu Sənin əlinə verirəm». İsa bunu deyib son nəfəsini verdi. 47 Burları görən yüzbaşı «doğrudan da, bu Adəm saleh idi» deyərək Allahi izzətləndirdi. 48 Burlara tamaşa etmek üçün yiğilan bütün camaat baş verən hadisəni gördükdə sinəsinə döy-döyə geri döndü. 49 İsanı tanıyan adamların hamısı və Onun ardına Qalileyadan gəlmış qadınlar uzaqda durub olub-keçənlərə baxırdılar. 50 Ali Şuranın üzvü olan Yusif adlı xeyirxah və saleh bir kişi var idi. 51 O, Ali Şuranın qərarı və əməli ilə razi olmamışdı. Bu adəm Yəhudeyanın Arimateya şəhərindən idi və o da Allahın Padşahlığını gözləyirdi. 52 O, Pilatın yanına gedib İsanın cəsədini istədi. 53 Cəsədi çarmixdan endirib kəfənə bükdü və qayada qazılmış, hələ indiyədək heç kimin dəfn edilmədiyi bir qəbirə qoydu. 54 O gün Hazırlıq günü idi və Şənbə günü yaxınlaşırırdı. 55 İsa ilə Qalileyadan gəlmış qadınlar da Yusifin ardına gedib qəbir və Onun cəsədinin necə qoyulduğunu gördürlər. 56 Onlar evlərinə qayıdış ətirli maddələr və qiymətli yaqlar hazırladılar. Şənbə günü Allahın əmri ilə istirahət etdilər.

24 Həftənin ilk günü səhər çox erkən qadınlar hazırladıqları ətirləri götürüb qəbirin yanına gəldilər. 2 Qəbirin qapısındaki daşı yuvarlanmış gördülər. 3 Amma içəri girib Rəbb İsanın cəsədini tapmadılar. 4 Onlar bundan çəşqliq içində olarkən şimşək kimi parıldayan paltar geymiş iki kişi qəflətən onların qarşısında peyda oldu. 5 Qadınlar tələş içində üzüstə yərə sərildildilər. Kişilər soruştular: «Nə üçün siz Dırını ölülər arasında axtarırsınız?» 6 O burada yoxdur, O dirilmədir! Hələ Qalileyada olarkən Onun səzə dediklərini yadımıza salın. 7 Demişdi ki, «Bəşər Oğlu günahkar insanlara təslim olmalı, çarmixa çəkilməli və üçüncü gün dirilməlidir». 8 Qadınlar da İsanın sözlərini yada saldılar. 9 Qəbirdən qayıdan qadınlar bütün bunları On Bir şagirdə və başqa adamların hamısına xəbər verdiilər. 10 Həvarilərə bu xəbəri çatdırınlar Məcdəlli Məryəm, Yoxanna, Yaqubun anası Məryəm və onlara birgə olan digər qadınlar idi. 11 Amma bu sözlər həvarilərə mənasız göründü

və qadınlara inanmadılar. **12** Peter isə qalxıb qəbirə tərəf qaçıdı. O əyilib yalnız kətan bezləri gördü və bu hadisəyə heyrət edərək öz evinə qayıtdı. **13** Elə o gün onlardan ikisi Yeruşəlimdən altmış stadi uzaqlığında yerləşən Xamma adlı kəndə gedirdi. **14** Onlar olub-keçən bütün bu hadisələr barədə öz aralarında söhbət edirdi. **15** Onlar söhbət edərək öz aralarında müzakirə edərkən İsa Özü yaxınlaşmış onlarla birlikdə yol getdi. **16** Amma onların gözləri bağlanmışdı, buna görə də Onu tanımadılar. **17** İsa onlardan soruşdu: «Siz yol gedə-gedə öz aranızda nə barədə danışırıınız?» Onlar qışqabaqlı dayandılar. **18** Onlardan Kleopa adlı bir nəfər İsaya cavab verdi: «Yeruşəlimdə qalıb bu günlərdə orada baş vermiş hadisələrdən xəbəri olmayan bircə sənsənmə?» **19** İsa onlara dedi: «Hansi hadisələrdən?» Onlar da Ona dedilər: «Nazaretki İsa barəsindəki hadisələrdən. O, Allahın və bütün xalqın öündə əməldə və sözdə qüdrətli bir peyğəmbər idi. **20** Bizim başçı kahin və rəhbərlərimiz Onu ölümə mahkum etmək üçün təslim edib çarmixa çəkdirdilər. **21** Biz də ümidi edirdik ki, bu, İsrailin gələcək Satinalanıdır. Bundan əlavə, bu hadisələr artıq üç gündür ki, baş verib. **22** Üstəlik bizim qadınlardan bəzisi də bizi mat qoydular: onlar sahər erkən qəbir üstünə gedib **23** Onun cəsədini orada tapa bilməyiblər və galib dedilər ki, görüntündə Onun diri olduğunu bəyan edən maləkləri görüb'lər. **24** Bizimlə olan baziləri qəbirə gedib oranın qadınlarmış dediyi kimi olduğunu müəyyən etdilər, amma Onu görmədilər». **25** Onda İsa onlara dedi: «Ey ağılsızlar və peyğəmbərlərin xəbər verdiklərinə inanmaq üçün üzəyində ləngiyənlər! **26** Məsih bu əzabları çəkib Öz izzətinə qovuşmalı deyildimi?» **27** Sonra Musa ilə bütün Peyğəmbərlərdən başlayaraq Müqəddəs Yaziların hamısında Özü haqqında olanları onlara izah etdi. **28** Onlar getdikləri kəndə yaxınlaşdılar. İsa Özünü yoluna davam etmək istəyən kimi apardı. **29** Amma onlar İsadan təkidlə xahiş edib dedilər: «Bizimlə qal, cüntü axşam düşür və gün batmaq üzrədir». O da onlarla qalmaq üçün içəri girdi. **30** İsa onlara süfrəyə oturanda çörək götürüb şükür duası etdi, böldü və onlara verdi. **31** Bu anda onların gözləri açıldı və onlar isanı tanıdlılar. Amma İsa onlar üçün görünməz oldu. **32** Onlar bir-birlərinə dedilər: «O, yolda bizimlə danişib və Müqəddəs Yaziları biza izah edənə bizim ürəklərimiz alışib-yanmirdimi?» **33** Onlar elə o saat qalxıb Yeruşəlimə qayıtdılar, On Bir şagirdi və onlarla birlikdə olanları bir yerdə toplaşmış gördülər. **34** Bunlar deyirdi: «Rəbb, doğrudan da, dirilmiş və Şimona görünməşdər». **35** Onlar da yolda baş verənləri və çörəyi böldüyü zaman Onu necə tanıdıqlarını nəql etdilər. **36** Onlar bu barədə danişarkən İsa Özü aralarında durub onlara «Sizə salam olsun!» dedi. **37** Onlarsa çəşib dəhşətə gələrək bir ruh gördükлərini zənn etdilər. **38** Amma İsa onlara dedi: «Nə üçün təlaşa düşürsünüz? Nəyə görə ürəklərinizə belə fikirlər gəlir? **39** Əllərimə və ayaqlarımı baxın. Bu – Mən Özüməm! Mənə toxunun və baxın, cüntü Məndə olduğunu gördüyüünüz kimi ruhun əti və

sümüyü olmur». **40** İsa bunu deyib onlara əllərini və ayaqlarını gösterdi. **41** Onlar hələ sevincdən inanmayıb heyrətlənərkən İsa onlara dedi: «Burada yeməyə bir şey varmı?» **42** Ona bir tikə bişmiş balıq verdilər. **43** İsa da yeməyi götürüb onların qabağında yedi. **44** Sonra İsa onlara dedi: «Sizinlə birgə olarkən söylədiyim sözlər bunlardır: Musanın Qanununda, Peyğəmbərlərin kitablarında və Zəburda Mənim haqqımda yazılışların yerinə yetirilməsi lazımdır». **45** Bundan sonra Müqəddəs Yazılıları anlamaq üçün onların zehnini açdı. **46** İsa onlara dedi: «Belə yazılıb: Məsih əzab çəkib üçüncü gün ölürlər arasından dirilməlidir. **47** Yeruşəlimdən başlayaraq bütün millətlərə günahların bağışlanması üçün tövbə Onun adı ilə vəz edilməlidir. **48** Siz bu hadisələrin şahidiniz. **49** Budur, Mən Öz Atamın vəd etdiyini sizə göndərəcəyəm. Sizsə ucalardan gələn qüdrətə bürünənədək bu şəhərdə qalın». **50** İsa onları şəhərdən kənara çıxarıb Bet-Anyayadək gətirdi və əllərini qaldırıb onlara xeyir-dua verdi; **51** xeyir-dua verərkən onlardan uzaqlaşdı və göyə aparıldı. **52** Şagirdləri də İsaya səcdə etdilər və böyük sevinclə Yeruşəlimə qayıtdılar. **53** Onlar daim Allaha alqış edərək məbəddə olurdular.

Yəhya

1 Başlangıçda Kəlam var idi. Kəlam Allahla birlikdə idi. Kəlam Allah idi. **2** O, başlangıçda Allahla birlikdə idi. **3** Hər şey Onun vasitəsilə yarandı və yaranan şeylərdən heç biri Onsuz yaranmadı. **4** Həyat Onda idi və bu həyat insanların nuru idi. **5** Nur qaranlıqda parlayır, qaranlıq isə onu bürüyə bilmədi. **6** Allahın göndərdiyi bir adam ortaya çıxdı, onun adı Yəhya idi. **7** O, şəhadət üçün gəldi ki, Nur barədə şəhadət etsin və hamı onun vasitəsilə iman etsin. **8** O özü Nur deyildi, amma Nur barədə şəhadət etmək üçün gəldi. **9** Bu, həqiqi Nur idi və dünyaya gələrək hər bir insanı işıqlandırırdı. **10** O, dünyada idi, dünyaya Onun vasitəsilə yarandı, amma dünya Onu tanımadı. **11** Öz diyarına gəldi, amma soydaşları Onu qəbul etmədi. **12** Lakin Onu qəbul edənlərin hamisəna, adına iman edənlərə Allahın övladları olmaq ixtiyarını verdi. **13** Onlar nə qandan, nə başər arzusundan, nə da kişi istəyindən deyil, yalnız Allahdan doğuldu. **14** Kəlam bəşər olub, lütf və həqiqətlə dolu olaraq aramızda məskən saldı; biz də Onun ehtiyamını – Atadan gələn vahid Oğulun ehtiyamını gördük. **15** Yəhya Onun barəsində şəhadət etdi və nida edib dedi: «Məndən sonra Gələn məndən üstündür, çünki məndən əvvəl var idi» deyib haqqında danışdığım Şəxs budur». **16** Hamımız Onun bütövlüyündən lütf üstünə lütf aldiq. **17** Qanun Musa vasitəsilə verildi, lütf və həqiqat isə Isa Məsih vasitəsilə gəldi. **18** Allahı heç kəs heç vaxt görməyib, amma Atanın qucağında olan və Allah olan vahid Oğul Onu tanıtdı. **19** Yəhudi başçıları Yəhyadan «Sən kimsən?» deyə soruşmaq üçün Yeruşəlimdən kahinlərlə Levililəri onun yanına göndərdilər. O zaman Yəhya belə şəhadət etdi: **20** o, düzünü deyib inkar etmədi və «mən Məsih deyiləm» deyə bəyan etdi. **21** Onlar Yəhyadan soruşdular: «Bəs sən kimsən? Bəlkə İlyassan?» Yəhya «xeyr, o deyiləm» dedi. Soruşdular: «Bəlkə gəlməli olan peyğəmbərsən?» Yəhya «xeyr» söylədi. **22** Sonra ona dedilər: «Bəs sən kimsən? Bizi göndərənlər nə cavab verək? Özün barədə nə deyirsən?» **23** Yəhya dedi: «Mən Yeşaya peyğəmbərin söylədiyi kimi “Rəbbin yolunu düz edin” deyə sahrada nida edənən səsiyəm». **24** Gəndəriliən bəzi fariseylər **25** Yəhyadan soruşdular: «Bəs sən Məsih, İlyas yaxud gəlməli olan peyğəmbər deyilsənsə, nə üçün vəftiz edirsən?» **26** Yəhya onlara cavab verdi: «Mən su ilə vəftiz edirəm, amma aranızda məndən sonra gələn tanımıdırınız bir Nəfər dayanıb. Mən Onun heç çarğıının bağıını açmağa da layiq deyiləm». **28** Bu hadisələr İordan çayının o tayında olan Bet-Anyada, Yəhyanın vəftiz etdiyi yerdə baş verdi. **29** Ertəsi gün Yəhya ısanın ona tərəf gəldiğini görüb dedi: «Dünyanın günahını aradan götürən Allah Quzusu budur! **30** “Məndən sonra bir Şəxs gəlir ki, məndən üstündür, çünki məndən əvvəl var idi” deyib haqqında danışdığım Kəs budur. **31** Özüm Onu tanımadım, amma Onun İsrailə zahir olması üçün mən su ilə vəftiz edərək

gəldim». **32** Yəhya şəhadət edib dedi: «Gördüm ki, Ruh göydən göyərçin kimi endi və Onun üzərində qaldı. **33** Özüm Onu tanımadım, lakin su ilə vəftiz etmək üçün məni göndərənin Özü mənə dedi: “Ruhun kimin üzərinə enib qaldığını görsən, bil ki, Müqəddəs Ruhla vəftiz edən Odur”. **34** Mən də görüb “Allahın Oğlu budur” deyə şəhadət etmişəm». **35** Ertəsi gün yenə Yəhya orada idi. Şagirdlərinin ikisi onun yanında idi. **36** Isa yoldan keçərkən Yəhya Ona baxıb dedi: «Allah Quzusu budur!» **37** Həmin iki şagird onun sözlərini eşidib ısanın ardınca getdi. **38** Isa dönüb ardınca gəldiklərini görərək onlara «Sizə nə lazımdır?» dedi. Onlar İsaya dedi: «Rabbi, Sən harada qalırsan?» «Rabbi» «Müəllim» deməkdir. **39** Isa onlara dedi: «Mənimlə galin, görərsiniz». Onlar gedib ısanın harada qaldığını gördülər və həmin gün Onunla qaldılar. Onuncu saat radələri idi. **40** Yəhyadan eşidib ısanın ardınca gedən iki nəfərdən biri Simon Peterin qardaşı Andrey idi. **41** Sonra o, ilk öncə qardaşı Simonu tapıb ona «biz Məsihi tapdıq» dedi. «Məsih» «Məşəl olunmuş» deməkdir. **42** Onu ısanın yanına apardı. Isa Şimona baxıb dedi: «Sən Yəhya oğlu Şimonsan, amma Kefa adlanacaqsan». Kefa işa Peter deməkdir. **43** Ertəsi gün Isa Qalileyaya getmək istədi. O, Filipi tapıb ona «ardımcı gol» dedi. **44** Filip də Andrey və Peter kimi Bet-Sayda şəhərindən idi. **45** Filip Natanaeli tapıb ona dedi: «Musanın Qanunda yazdığı, peyğəmbərlərin də bəhs etdiyi Şəxsi – Yusif Oğlu Nazaretlı ısanı tapdıq». **46** Natanael ona dedi: «Nazaretdən yaxşı bir şey çıxarmı?» Filip isə ona «gel özün bax» dedi. **47** Isa Natanaelin Ona tərəf gəldiğini görüb haqqında belə dedi: «Bu, həqiqətən, ürəyində hiylə olmayan bir İsrailidir». **48** Natanael «Sən məni haradan tanıyırsan?» deyə Ondan soruşdu. Isa ona cavab verdi: «Filip səni çağırmasından əvvəl səni əncir ağacının altında gördüm». **49** Natanael Ona dedi: «Rabbi, Sən Allahın Oğlusan, İsrailin Padşahısan!» **50** Isa ona cavab verib dedi: «Səni əncir ağacının altında gördüğümü söylədiyim üçünüm Mənə iman edirsən? Sən bunlardan daha böyük şəyər görəcəksən». **51** Yenə ona dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: göyün yarıldığını və Allahın mələklərinin Bəşər Oğlu üzərinə enib-qalxdığını görəcəksiniz».

2 Bunun üçüncü günü Qalileyanın Qana kəndində toy oldu. ısanın anası orada idi. **2** Isa ilə şagirdləri də toya çağırılmışdı. **3** Şərab qurtaranda anası İsaya dedi: «Şərabları qalmadı». **4** Isa dedi: «Ay ana, Məndən nə istəyirsən? Mənim vaxtım hələ çatmayıb». **5** Anası xidmətçilərə dedi: «Sizə nə desə, edin». **6** Yəhudilərin planlaşdırma mərasimi üçün orada hər biri iki-üç ölüsu su tuta bilən altı daş küp var idi. **7** Isa xidmətçilərə dedi: «Küpleri su ilə doldurun». Onları ağızına qədər doldurdular. **8** O, xidmətçilərə dedi: «İndi bir az götürüb toyagäsəsına aparın». Onlar da apardı. **9** Toyagäsə şərabə çevrilmiş suyun dadına baxdı. O bunun haradan gətirildiyini bilmirdi, bunu yalnız suyu götürən xidmətçilər bilirdi.

Toyağası bəyi çağırıb ona dedi: **10** «Hər kəs əvvəlcə əla şərəbi, çox işləndən sonra isə adı şərəbi təqdim edir. Amma sən əla şərəbi indiyə saxlamışın». **11** İsa Qalileyanın Qana kəndində bu ilk əlamətini göstərdi və izzətini üzə çıxardı. Şagirdləri də Ona iman etdi. **12** Bundan sonra anası, qardaşları və şagirdləri ilə birgə Kefernahuma gedib orada bir neçə gün qaldı. **13** Yəhuditərin Pasxa bayramı yaxınlaşırı. İsa Yerusalıma getdi. **14** Məbəddə öküz, qoyun, gøyərçin satanların və sərrafların oturduğunu gördü. **15** İplərdən bir qamçı düzəldib hamını qoyun və öküzlərlə birgə məbəddən qovdu, sərrafların masalarını çevirib pullarını yera tökdü, **16** gøyərçin satanlara da dedi: «Bunları buradan götürün. Atamın evini bazara döndərməyin». **17** Şagirdləri də «evinin qeyrəti Məni yandırıb-yaxacaq» deyə yazıldıqını xatırladılar. **18** Sonra Yəhudi başçıları Ondan soruştular: «Bunları etməyə ixtiyarın olduğunu bizi hansı əlamətlə göstərə bilərsən?» **19** İsa onlara cavab verdi: «Bu məbədi dağdırın, üç günə Mən onu təzədən quraram». **20** Onda Yəhudi başçıları dedilər: «Bu məbəd qırx altı ilə tikilib, Sən onu üç günəmə quracaqsan?» **21** Lakin İsa məbəd deyəndə Öz bədənini nəzərdə tuturdu. **22** İsa ölülər arasından dirildiyi zaman şagirdləri Onun bu sözləri söylədiyi xatırladılar, Müqəddəs Yazıya və ısanın söylədiyi sözə inandılar. **23** İsa Pasxa bayramı zamanı Yerusalımda olanda göstərdiyi əlamətləri görən bir çox adam Onun adına iman etdi. **24** Amma İsa bütün adamların daxilini bildiyi üçün onlara güvənməzdi. **25** Bir adam haqqında kiminsə Ona şəhadət etməsinə ehtiyacı yox idi, çünki insanın ürəyindən keçənləri bilirdi.

3 Fariseylər arasında Nikodim adlı bir Yəhudi rəhbəri var idi. **20**, gecə ikən ısanın yanına gəlib dedi: «Rabbi, bilirik ki, Sən Allahın yanından gələn bir müəlliməsən. Çünki Allah ona yar olmasa, heç kəs Sənin göstərdiyin əlamətləri edə bilməz». **3** İsa ona cavab verdi: «Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: bir kəs yenidən doğulmasa, Allahın Padşahlığını göra bilməz». **4** Nikodim Ondan soruştı: «Yaşa dolmuş bir adam necə yenidən doğula bilər? O, ikinci dəfə anasının bətninə gırıb doğula bilərmi?» **5** İsa cavab verdi: «Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: bir kəs sudan və Ruhdan doğulmasa, Allahın Padşahlığına daxil ola bilməz. **6** Bəşərdən doğulan bəşərdir, Ruhdan doğulan ruhdur. **7** Sənə «yenidən doğulmalısımız» dediyimə heyrət etmə. **8** Yel istədiyi yerdə əsir, onun səsini eşidirsən, amma haradan gəlib haraya getdiyi bilmirsən. Ruhdan doğulmuş adam da belədir. **9** Nikodim «Bu şeylər necə ola bilər?» deyə soruştı. **10** İsa ona cavab verdi: «Sən İsrailin müəlliməsən. Bunları bilmirsənmi? **11** Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: biz bildiyimizi söyləyirik, gördükümüzə şəhadət edirik, amma siz bizim şəhadətimizi qəbul etmirsiniz. **12** Əgər Mən sizə yerdəki işlərdən danişsam, necə inanacaqsınız? **13** Heç kəs goya çıxmayıb, yalnız goydən enmiş Bəşər Oğlu orada

olub. **14** Musa çöldə ilanı yuxarı qaldırdığı kimi Bəşər Oğlu da yuxarı qaldırılmalıdır ki, **15** Ona iman edən hər kas əbədi həyata malik olsun». (a) **16** Çünkü Allah dünyani elə sevdik, vahid Oğlunu verdi; bunu ona görə etdi ki, Ona iman edən hər kəs həlak olmasın, amma əbədi həyata malik olsun. (a) **17** Allah dünyani mühakimə etmək üçün deyil, Oğlunun vasitəsilə xilas etmək üçün Onu dünyaya göndərdi. **18** Ona iman edən mühakimə olunmur, iman etməyənsə artıq mühakimə olunub, çünkü Allahın vahid Oğlunun adına iman etməyib. **19** Mühakimə bundan ibarətdir ki, dünyaya nur gəldi, amma insanlar qaranlığı nurdan daha çox sevdilər, çünkü əməlləri şər idi. **20** Pislik edən hər kəs nura nifrat edər, əməllərinin üzə çıxmaması üçün nura tərəf gəlməz. **21** Həqiqətə əmal edənsə nura tərəf gələr ki, əməllərini Allah naminə etdiyi bəlli olsun. **22** Bundan sonra İsa və Onun şagirdləri Yəhudeya diyarına gəldilər. İsa bir müddət onlara orada qalıb vəftiz edirdi. **23** Yəhya da Şəlim yaxınlığındakı Aynonda vəftiz edirdi, çünki orada çoxlu su var idi. Adamlar da gəlib vəftiz olunurdu. **24** Yəhya hələ zindana salınmamışdı. **25** Bu zaman Yəhyanın şagirdləri ilə bir Yəhudi arasında paklanma barədə mübahisə düşdü. **26** Şagirdləri Yəhyanın yanına gəlib dedilər: «Rabbi, İordanın o tayında sənin yanında olan və barəsində şəhadət etdiyin Şəxs indi Özü vəftiz edir və həmi Onun yanına galır». **27** Yahya cavabında dedi: «İnsana göydən verilməsə, o heç nə ala bilməz. **28** «Mən Məsih deyiləm, ancaq Ondan əvvəl göndərilmisəm» sözüمə özünüz şahidsiniz. **29** Gəlin kimindirsə, bəy odur. Amma bəyi gözləyərək ona qulqalaşan sağdıçı bəyin səsini eşidib çox sevinir. Mənim sevincim beləcə tam oldu. **30** İndi Ona böyümək, mənə kiçilmək gərkdir». **31** Yuxarıdan Gələn hamidən üstündür. Yer üzündən olan yerə məxsusdur və yer barədə danişar, göydən Gələnə hamidən üstündür. **32** Nə görüb-eşidibəsə, ona şəhadət edər, amma şəhadətini heç kəs qəbul etməz. **33** Onun şəhadətini qəbul edən kəs Allahın haqq olduğunu möhür basıb. **34** Ona görə ki Allahın göndərdiyi Şəxs Allahın sözlərini söyləyər. Çünkü Allah Ruhu hədsiz verir. **35** Ata Oğulu sevir və hər şeyi Onun ixtiyarına verib. **36** Oğula iman edən şəxs əbədi həyata malikdir, Oğula itaət etməyənsə həyat görməyəcək, lakin Allahın qəzəbi onun üzərində qalır. (a) **16**

4 Fariseylər ısanın Özünə Yəhyanın daha çox şagird toplayıb vəftiz etdiyi barədə eşitilər, 2 əslinde ısanın Özü deyil, şagirdləri vəftiz edirdi. **3** İsa bundan xəbər tutan kimi Yəhudeyanı tərk edib Qalileyaya qayıtdı. **4** Onun yolu Samariyadan keçirdi. **5** O, Yaqubun öz oğlu Yusifə verdiyi torpağa yaxın olan Samariyanın Sixar adlanan şəhərinə gəldi. **6** Yaqubun quyusu orada idi. Yol ısanı yorduğu üçün quyunun yanında oturdu. Altıncı saat radələri idi. **7** Samariyalı bir qadın quyudan su çəkməyə gəldi. İsa ona «Mənə su ver, içim» dedi. **8** Çünkü şagirdləri yemək almaq üçün şəhərə getmişdi. **9** Samariyalı qadın

Ona dedi: «Sən bir Yəhudisən, mənsə Samariyalı bir qadın. Sən necə məndən su istəyə bilərsən?» Çünkü Yəhudilər Samariyalılarla ünsiyyət etmir. **10** İsa ona cavab verdi: «Əgər sən Allahın bəxşisini və “Mənə su ver, içim” deyənin Kim olduğunu bilsəydin, özün Ondan su istəyərdin, O da sənə həyat suyu verərdi». **11** Qadın Ona dedi: «Ağa, su çəkmək üçün bir qəbin yox, quyu da dərindir. Bəs o həyat suyunu haradan götürəcəksən? **12** Məgər Sən bu quyunu bizi verən, oğulları və mal-qarası ilə buradan su içən atamız Yaqubdan da üstünsən?» **13** İsa ona cavab verdi: «Bu sudan içən hər kəs yena susayar, **14** amma Mənim ona verəcəyim sudan kim içsə, heç vaxt susamaz. Lakin ona verəcəyim su onun daxilində əbədi həyat verən bir su qaynağına əvviləcək». (aiōn g165, aiōnios g166) **15** Qadın Ona dedi: «Ağa, bu suyu mənə ver ki, mən heç vaxt susamayım və su çəkmək üçün buraya gəlməyim». **16** İsa qadına «get ərinin çağır və buraya gəl» dedi. **17** Qadın da Ona «ərim yoxdur» söylədi. İsa ona dedi: «“Ərim yoxdur” deməkla düz söylədin, **18** çünkü beş kişi olub, indi səninlə yaşayın da ərin deyil, sən bunu düz söylədin». **19** Qadın Ona dedi: «Ağa, görürəm ki, Sən peyğəmbərsən. **20** Bizim ata-babalarımız bu dağda ibadət edirdi, amma siz deyirsiniz ki, ibadət etmək üçün lazımi yer Yeruşəlimdədir». **21** İsa ona dedi: «Ey qadın, Mənə inan, artıq o zaman yetişir ki, Ataya nə bu dağda, nə də Yeruşəlimdə ibadət edəcəksiniz. **22** Siz bilmədiyinizə ibadət edirsiniz, bizsə bildiyimizə ibadət edirik, çünkü xilas Yəhudilərindər. **23** Amma o zaman gəlir və artıq gəlib ki, həqiqi ibadət edənlər Ataya ruhda və həqiqətdə ibadət etsin. Ata da Özüne belə ibadət edənlər axtarır. **24** Allah ruhdur və Ona ibadət edənlər ruhda və həqiqətdə ibadət etməlidir». **25** Qadın Ona dedi: «Bilirəm ki, “Məsih” deyilən məsh olunmuş Şəxs gələcək və gələndə bize hər seyi bildirəcək». **26** İsa ona dedi: «Səninlə danişan Odur, O Mənəm». **27** Bu arada İsanın şagirdləri gəldilər və Onun bir qadının səhbət etməsinə heyratlınlıqlar, ancaq heç biri «Nə istəyirsən?» yaxud «Niyə o qadınıla danışırsan?» demədi. **28** Bu zaman qadın səhəngini yerə qoydu və şəhərə gedib adamlara dedi: **29** «Gəlin, etdiyim bütün əməlləri mənə söyləyən Adamı görün. Bəlkə elə Məsih Odur?» **30** Adamlar da şəhərdən çıxıb İsanın yanına geldilər. **31** Bu arada şagirdlər «Rabbi, yemək yə» deyə Ondan xahiş etdilər. **32** Lakin İsa onlara dedi: «Məndə elə yemək var ki, siz ondan xəbərsizsiniz». **33** Onda şagirdlər «Görəsən kiməsə Ona yemək gatırdımi?» deyə bir-birindən soruşdular. **34** İsa onlara dedi: «Mənim yeməyim Məni Göndərənin iradəsini yerinə yetirmək, Onun işini tamamlamaqdır. **35** Siz “biçinə dörd ay qalıb” demirsinizmi? Budur, Mən sizə deyirəm: başınızı qaldırıb tarlalara baxın; məhsul bar verib, biçilməyə hazırlırdı. **36** Əkən də, biçən də birlikdə sevinsin deyə indi biçinçι zəhmət haqqı alır və əbədi həyat üçün məhsul toplayır. (aiōnios g166) **37** Bu işlə bağlı “biri əkər, biri biçər” ifadəsi doğru deyilib. **38** Mən sizi zəhmətini çəkmədiyiniz bir məhsulu biçməyə göndərdim. Başqaları zəhmət çekdi,

sizsə onların zəhmətindən bəhrələndiniz». **39** «Etdiyim bütün əməlləri mənə söylədi» deyə şəhadət edən qadının sözünə görə o şəhərdən olan Samariyalıların bir çoxu İsaya iman etdi. **40** Sonra Samariyalılar İsanın yanına gəlib Ondan xahiş etdilər ki, onların yanında qalsın. İsa da iki gün orada qaldı. **41** Daha çox adam da İsanın sözünə görə iman etdi. **42** Onlar qadına deyirdilər: «Biz artıq sənin sözlərinə görə iman etmirik, elə özümüz də eşidib bildik ki, həqiqətən, dünyanın Xilaskarı Budur». **43** İsa iki gündən sonra oranı tərk edib Qalileyaya tərəf yola düşdü. **44** Çünkü peyğəmbərin öz yurdunda hörməti olmadığı barədə İsa Özü bir vaxt şəhadət etmişdi. **45** İndi Qalileyaya gələndə Qalileyalılar Onu qəbul etdi, çünkü onlar da bayram zamanı Yeruşəlimə gəlib Onun orada etdiyi hər şeyi görmüşdülər. **46** Beləcə İsa suyu şərəba çevirdiyi Qalileyanın Qana kəndində yənə geldi. Kefernahumda hökmədarın bir məmuru var idi. Onun oğlu xəstələnmişdi. **47** O, İsanın Yəhudeyadan Qalileyaya gəldiyini eşidib yanına getdi və Ondan xahiş etdi ki, gəlib oğlunu sağaltsın, çünkü oğlu ölüm ayağında idi. **48** Onda İsa ona dedi: «Siz əlamətlər və xariqələr görməyinçə iman etməyəcəksiniz». **49** Hökmədarın məmuru Ona dedi: «Ağa, uşağım ölməzdən qabaq gəl!» **50** İsa ona «get, oğlun sağ-salamatdır» dedi. O adam da İsanın sözünə inanıb getdi. **51** Eva gələrkən qulları onu qarşılıyaraq oğlunun sağ-salamat olduğunu söylədilər. **52** Oğlunun nə vaxt yaxşılaşdığını qullarından soruşdu, onlar da dedilər: «Dünən yedinci saatda qızdırması düşdü». **53** O zaman ata başa düşdü ki, İsa elə həmin vaxt ona «oğlun sağ-salamatdır» demişdi. Onda özü də, bütün ev əhli də İsaya iman etdi. **54** Bu, İsanın göstərdiyi ikinci əlamət idi. Onu Yəhudeyadan Qalileyaya gələndə etmişdi.

5 Bu hadisələrdən sonra Yəhudilərin bir bayramı oldu və İsa Yeruşəlimə getdi. **2** Yeruşəlimdəki Qoyun darvazasının yanında, İbranıca Bet-Xasda adlanan beş eyvanlı bir hovuz var. **3** Bu eyvanlarda çoxlu xəstə, kor, topal və iflic adam yatardı. **5** Otuz səkkiz il xəstə olan bir adam da orada idi. **6** İsa onun yatdığını görəndə çoxdan xəstə olduğunu bilərək ondan soruşdu: «Sağalmaq istəyirsənmi?» **7** Xəstə Ona cavab verdi: «Ağa, yanımıda bir adam yoxdur ki, su çalxalanan zaman məni hovuza salsın. Mən çatınca başqası məndən əvvəl oraya enir». **8** İsa ona dedi: «Qalx, döşeyini götür və yeri!» **9** O adam həmin anda sağaldı və döşeyini götürüb yeridi. O gün Şənbə günü idi. **10** Buna görə də Yəhudi başçıları şəfa tapan adama dedilər: «Bu gün Şənbə günüdür, döşeyini daşımaq sənə qadağandır». **11** O adam onlara cavab verdi: «Məni sağaldan Şəxs mənə “döşeyini götür və yeri” dedi». **12** Ondan soruşdular: «Sənə “götür və yeri” deyən Adam kimdir?» **13** Lakin sağalan adam Onun kim olduğunu bilmirdi, çünkü İsa o yerdə olan izdihama qarışmışdı. **14** Bir az sonra İsa məbəddə həmin adamı tapıb dedi: «Bax sən sağaldın, bir də günah etmə ki, başına daha pis iş gəlməsin». **15** O adam gedib onu sağaldan Şəxsin İsa olduğunu Yəhudi başçılarına bildirdi. **16** Buna görə

Yəhudi başçıları isanı təqib etməyə başlıdalar, çünkü bunları Şənbə günü edirdi. **17** Lakin İsa onlara dedi: «Mənim Atam indiyə qədər iş görür, Mən də iş görürəm». **18** Bundan sonra Yəhudi başçıları daha da səylə Onu öldürməyə çalışırdılar, çünkü İsa yalnız Şənbə gününü pozmadı, həm də Allahın Öz Atası olduğunu söyləyərək Özünü Allaha bərabər saydı. **19** Beləcə İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Oğul Atanın nə etdiyini görməsə, Özündən bir şey etməz. Çünkü Ata nə edərsə, Oğul da onu edər. **20** Ona görə ki Ata Oğulu sevir və Özünün etdiyi hər şeyi Ona göstərir. Ona bunlardan da böyük işlər göstərəcək ki, siz heyrətlənəsiniz. **21** Ata ölüleri dirildib onlara həyat verdiyi kimi Oğul da istədiyi şəxslərə həyat verir. **22** Ata heç kəsi mühakimə etmir, lakin hökm çıxarmağı Oğulun ixtiyarına verib ki, **23** hər kəs Ataya hörmət etdiyi kimi Oğula da hörmət etsin. Oğula hörmət etməyən Onu göndərən Ataya da hörmət etmir. **24** Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Mənim sözüma qulaq asib Məni Göndərənə inanan şəxs əbədi həyata malikdir və ona hökm çıxarılmayacaq, əksinə, ölümündən həyata kecib. (aiənios g166) **25** Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Allah Oğulunun səsini ölümürin eşitdiyi zaman gəlir və artıq gəlib; bunu eşidənlər yaşayacaq. **26** Çünkü Atanın Özündən həyat olduğu kimi Oğula da Özündən həyat olmayı bəxş etdi. **27** Hökm çıxarmaq səlahiyyətini də Ona verdi, çünkü O, Bəşər Oğludur. **28** Buna heyrət etməyin, çünkü elə bir zaman galır ki, qəbirdə yatanların hamısı Onun səsini eşidib **29** qəbirlərindən çıxacaq, yaxşılıq edənlər həyat üçün diriləcək, pislək edənlərsə hökm üçün diriləcək. **30** Mən Özümdən heç nə eda bilmərəm, eşitdiyim kimi mühakimə edərəm və Mənim verdiyim hökm ədalətlidir. Çünkü məqsədim Öz iradəmi deyil, Məni Göndərənin iradəsinini yerinə yetirməkdir. **31** Əgər Mən Özüm barədə şəhadət etsəydim, şəhadətim etibarlı olmazdı. **32** Lakin Mənim barəmdə şəhadət edən başqasıdır və Mənim barəmdə etdiyi şəhadətin etibarlı olduğunu bilirom. **33** Siz Yəhyanın yanına adamlar göndərdiniz və o, həqiqətə şəhadət etdi. **34** Lakin insandan şəhadət qəbul etdiyim üçün deyil, yalnız sizin xilas olmayıınız üçün bunları söyləyirəm. **35** Yəhya yanın və nur saçan bir çəraq idi, siz bir müddət onun işığında sevinmək istədiniz. **36** Amma Mənim barəmdə olan şəhadət Yəhyanın şəhadətindən üstündür. Çünkü Atanın Mənə tam yerinə yetirmək üçün tapşırığı işlər – indi etdiyim bu işlər Mənim barəmdə şəhadət edir ki, Ata Məni göndərib. **37** Məni göndərən Atanın Özü də Mənim barəmdə şəhadət etdi. Siz heç vaxt nə Onun səsini eşitmisiniz, nə də surətini görmüsünüz. **38** Onun kələminin da sizdə qalmasına imkan vermirsınız, çünkü Onun göndərdiyi Şəxsə inanmirsınız. **39** Siz Müqəddəs Yazılıları araşdırırsınız. Çünkü düşünürsünüz ki, onların vasitəsilə əbədi həyata malik olacaqsınız. Lakin onlar da Mənim barəmdə şəhadət edir, (aiənios g166) **40** sizsə həyata malik olmaq üçün Mənə tərəf gəlmək istəmirsiniz. **41** İnsanlardan izzət qəbul etmirəm. **42** Ancaq sizi tanıyıb

bilirom ki, ürəyinizdə Allah məhəbbəti yoxdur. **43** Mən Atamın adı ilə gəlmışəm, amma siz Məni qəbul etmirsiniz. Əgər bir başqası öz adı ilə gəlsə, onu qəbul edərsiniz. **44** Siz bir-birinizdən izzət qəbul edirsınız, bir olan Allahdan gələn izzəti isə axtarmırsınız. Bəs onda necə iman edə bilərsiniz? **45** Güman etməyin ki, Mən sizi Atanın önündə ittiham edəcəyəm. Sizi ittiham edən ümidi bağladığınız Musadır. **46** Əgər siz Musaya inansayınız, Mənə də inanardınız, çünkü o Mənim barəmdə yazıb. **47** Lakin onun yazdıqlarına inanmırınsa, Mənim sözlərimə necə inanacaqsınız?»

6 Bu hadisələrdən sonra İsa Qalileya – Tiberiya gölünün o biri sahilinə keçdi. **2** Böyük bir izdiham Onun ardınca gedirdi, çünkü Onun xəstələrlə göstərdiyi əlamətləri görürdü. **3** İsa dağa çıxıb şagirdləri ilə oturdu. **4** Yəhudilərin Pasxa bayramı yaxınlaşırıdı. **5** İsa başını qaldıraraq böyük bir izdihamın yanına gəldiyini görüb Filipə dedi: «Haradan çörək alıb bu adamları yedirək?» **6** Bu sözləri onu sinamaq məqsədi ilə söylədi, çünkü Özü nə edəcəyini bilirdi. **7** Filip Ona cavab verdi: «Bunlara iki yüz dinarlıq çörək də çatmaz ki, hərəsi bir tıkə yemək yəsin». **8** Şagirdlərindən biri olan Şimon Peterin qardaşı Andrey Ona dedi: **9** «Burada beş kiçik arpa çörəyi ilə iki balığı olan bir oğlan var, amma bu qədər adam üçün bunlar nədir ki?» **10** İsa «xalqı yera oturdun» dedi. Ora otla örtülmüşdü. Xalq da oturdu. Kişiərin sayı beş minə yaxın idi. **11** O zaman İsa çörəkləri götürüb şüfür edərək balıqlarla birgə, oturanlara – hər kəs istədiyi qədər paylaşı. **12** Onlar yeyib-doyandan sonra İsa şagirdlərinə dedi: «Artıq qalan hissələri toplayın ki, heç bir şey zay olmasın». **13** Bunları topladılar və beş arpa çörəyini yeyənlərin qabağından qalan hissələrdən on iki zənbil doldurdular. **14** O zaman İsanın göstərdiyi əlaməti görən adamlar «Həqiqətən, dünyaya gəlməli olan peyğəmbər Budur!» deyirdi. **15** İsa bildi ki, adamlar gəlib Onu padşah etmək üçün zorla aparmağa hazırlaşır, buna görə də təkbaşına dağğa çəkildi. **16** Axşam çatanda İsanın şagirdləri gələ enib **17** bir qayığa mindilər. Onlar gələn o biri sahilində olan Kefernahuma gedirdilər. Qaranlıq düşmüşdü, amma İsa hələ onların yanına gəlməmişdi. **18** Güclü külək əsidiyindən gəl dalğanlırdı. **19** Onlar beləcə avar çəkib iyrimi beş ya otuz stadi gedəndən sonra gördülər ki, İsa gələn üstü ilə yeriyir və qayığa yaxınlaşır. Qorxular, **20** amma İsa onlara «Mənəm, qorxmayın» dedi. **21** Onda şagirdlər Onu məməmurluqla qayığa götürürülər. Sonra qayıq o andaca getdikləri sahilə çatdı. **22** Ertəsi gün gələn o biri sahilində qalan xalq başa düşdü ki, orada yalnız bir qayıqolub, İsa Öz şagirdləri ilə həmin qayığa minməyib, şagirdləri Onsuz gedib. **23** O arada Tiberiyadan digər qayıqlar Rabb şükür edəndən sonra yemək yedikləri yerin yaxınlığına gəldilər. **24** Beləcə xalq İsanın da, şagirdlərinin də orada olmadığını görüb qayıqlara minərək İsanı axtara-axtara Kefernahuma gəldi. **25** İsanı gələn o biri sahilində görəndə «Rabbi, buraya nə

vaxt gəldin?» deyə soruşdular. **26** İsa onlara cavab olaraq dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: əlamətlər gördiyyünüz üçün deyil, çörək yeyib doyduğunuz üçün Məni axtarırsınız. **27** Keçib-gedən yemək üçün deyil, əbədi həyat verən, daim qalan yemək üçün işlər görən, onu sizə Bəşər Oğlu verəcək. Çünkü Ata Allah Ona Öz möhürünnü vurub». (aiōnios g166) **28** Onlar İсадan soruşdular: «Allahın istədiyi işləri görmək üçün biz nə edək?» **29** İsa onlara cavab verdi: «Allahın istədiyi iş budur: Onun göndərdiyi Şəxsə iman edin». **30** Onlar İsaya dedilər: «Sən nə əlamət göstərərsən ki, görüb Sənə inanaq? Nə iş görəcəksən? **31** Ata-babalarımız çöldə manna yedi; bu barədə yazılıb: "Onlara yemək üçün göydən çörək verdi!». **32** Onda İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: sizə göydən çörək verən Musa deyildi, göydən həqiqi çörəyi sizə verən Atamdır. **33** Çünkü Allahın çörəyi budur ki, göydən enir və dünyaya həyat verir». **34** Ona dedilər: «Ağə, Sən daim biza bu çörəyi ver». **35** İsa onlara dedi: «Həyat çörəyi Mənəm. Mənim yanımı gələn heç vaxt acmaz, Mənə iman edən heç vaxt susamaz. **36** Lakin siza dedim ki, Məni görürsünüz, amma iman etmirsınız. **37** Atanın Mənə verdiyi şəxslərin hamısı yanımı gələcək və yanımı gələni heç vaxt kənarə atmaram. **38** Çünkü Öz iradəmi deyil, Məni Gəndərənin iradəsini yerinə yetirmək üçün göydən enmişəm. **39** Məni Gəndərənin iradəsi budur ki, Mənə verdiyi şəxslərin heç birini halak olmağa qoymayım, lakin son gündə onları dirildim. **40** Çünkü Atamın iradəsi budur ki, Oğulu görüb Ona iman edən hər şəxs əbədi həyata malik olsun və Mən onu son gündə dirildim». (aiōnios g166) **41** Bunun cavabında Yəhudilər İsanın «göydən enmiş çörək Mənəm» sözüne görə deyinib **42** dedilər: «Bu, ata-anasını tanıdığımız, Yusifin Oğlu olan İsa deyilmə? İndi necə olur ki, "göydən enmişəm" deyir?» **43** İsa onlara cavab verdi: «Öz-özünüüzə deyinməyin. **44** Əgər Məni göndərən Ata bir kəsi cəzb etməsə, o Mənim yanımı gələ bilməz. Yanımı gələni isə Mən son gündə dirildəcəyəm. **45** Peyğəmbərlərin kitablarında yazılıb: "Onların hamisini Allah öyrədəcək". Atadan eşidib öyrənən hər kəs Mənim yanımı gəlir. **46** Əlbətta, Allahdan galən Şəxsdən savayı Atanı heç kəs görməyib, yalnız O, Atanı görüb. **47** Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: iman edən əbədi həyata malikdir. (aiōnios g166) **48** Həyat çörəyi Mənam. **49** Ata-babalarınız çöldə manna yedilər və öldülər. **50** Bu İsa göydən enən elə bir çörəkdir ki, ondan yeyən şəxs heç vaxt ölməz. **51** Göydən enmiş canlı çörək Mənəm. Əgər kimsə bu çörəkdən yesə, əbədi yaşıyar. Dünyanın həyatı üçün verəcəyim çörək Öz ətimdir». (aiōnios g165) **52** Bunun cavabında Yəhudilər «Bu Adam yemək üçün Öz ətini biza necə verə bilər?» deyib bir-birləri ilə mübahisə etdilər. **53** Onda İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Bəşər Oğlunun ətindən yeyib qanından içməsəniz, daxilinizdə həyat olmayacaq. **54** Mənim ətimdən yeyib qanından içən əbədi həyata malikdir və Mən onu son gündə dirildəcəyəm. (aiōnios g166) **55** Çünkü Mənim ətim həqiqi yemək, qanım

da həqiqi içkidir. **56** Mənim ətimdən yeyib qanından içən Məndə qalır, Mən də onda qalıram. **57** Var olan Ata Məni göndərdiyi kimi, Mən də Atanın sayesində yaşadığım kimi Məndən yeyən də Mənim sayəmdə yaşayacaq. **58** Göydən enmiş çörək budur, ata-babalarınızın yediyi kimi deyil. Onlar öldürlər, amma bu çörəyi yeyən əbədi yaşayacaq». (aiōnios g165) **59** İsa bu sözləri Kefernəhumda, sinaqoqda təlim öyrədərkən söylədi. **60** Şagirdlərindən bir çoxu bu sözləri eşidəndə dedi: «Bu söz qəlizdir. Bunu kim anlaya bilər?» **61** Lakin İsa şagirdlərinin buna görə deyindiklərini duyaraq onlara dedi: «Bu söz sizi bürdərdirmi? **62** Yaxşı, bəs Bəşər Oğlunun əvvəllər olduğu yerə qalxdığını görsəniz, necə? **63** Həyat verən Ruhdur, cismanı təbiətinsə heç faydası yoxdur. Sizə söylədiyim sözlər Ruh və həyat gətirir. **64** Lakin sizin aranızda iman etməyənlər də var». Çünkü İsa iman etməyənlərin və Ona xəyanət edəcək adamın kim olduğunu əvvəlcədən biliirdi. **65** O dedi: «Buna görə də sizə söylədim ki, əgər Ata bir kəsə imkan verməsə, o Mənim yanımı gələ bilməz». **66** Birləşmədən sonra şagirdlərinin çoxu İсадan ayrılib daha Onurla gəzmirdi. **67** Onda İsa On İki şagirdə dedi: «Yoxsa siz də Məni tərk etmək istəyirsiniz?» **68** Şimon Peter Ona cavab verdi: «Ya Rəbb, biz kimin yanına gedək? Əbədi həyatın sözlərini söyləyən Sənsən. (aiōnios g166) **69** Biz də iman etmiş və bilirik ki, Allahın Müqəddəsi Sənsən». **70** İsa onlara dedi: «Siz On İki şagirdi Mən seçmədimmi? Amma sizdən biri iblisdir». **71** O bu sözləri Şimon İskaryot oğlu Yəhuda barədə söylədi, çünkü On İki şagirddən biri olduğu halda İsaya xəyanət edəcəkdi.

7 Bu hadisələrdən sonra İsa yalnız Qalileyada gəzirdi. Yəhudi başçılarının Onu öldürməyə çalışdıqlarına görə daha Yəhudeyada gəzmək istəmirdi. **2** Yəhudilərin Qardaqlar bayramı yaxınlaşırı. **3** Qardaşları İsaya dedi: «Buradan çıxıb Yəhudeyaya get ki, şagirdlərin də etdiyin işləri görsün. **4** Çünkü Özünü məşhur etməyə çalışan adam heç nəyi gizləcə etməz. Sən bunları edirsinəsə, Özünü dünyaya tanıtır». **5** Çünkü qardaşları da Ona iman etmirdi. **6** Onda İsa onlara dedi: «Mənim vaxtim hələ gəlməyib, sizin üçünə hər vaxt münasibdir. **7** Dünya sizə nifrət edə bilməz, amma Mənə nifrət edir, çünkü Mən onun əmallərinin şər olduğuna şəhadət edirəm. **8** Siz bayrama gedin, Mənsə hələ vaxtim tamam olmadığı üçün bu bayrama getməyəcəyəm». **9** İsa bu sözləri söylədikdən sonra Qalileyada qaldı. **10** Ancaq Onun qardaşları bayrama gedəndən sonra O da açıq yox, gizləcə bayrama getdi. **11** Yəhudi başçıları bayramda İsanı axtararaq «O haradadır?» deyirdilər. **12** Camaat arasında Onun barəsində çoxlu dedi-qodu gəzirdi. Bəzisi «yaxşı adamdır», başqları İsa «xeyr, xalqı aldadır» deyirdi. **13** Lakin Yəhudi başçılarının qorxusundan heç kəs Onun barəsində açıq danışmirdi. **14** Artıq bayramın yarısı keçəndə İsa məbədə gedib təlim öyrətməyə başladı. **15** Yəhudi başçıları buna heyrlənlənib dedilər: «Bu Adam yaxşı təhsil almadiği halda necə olub ki savadlıdır?» **16** İsa da onlara cavab verdi: «Öyrətdiyim təlim Mənim

deyil, Məni Göndərənindir. **17** Kim Onun iradəsini yerina yetirmək istəyirsə, təlimimin Allahdan olduğunu, yoxsa Özümdən söylədiyimi biləcək. **18** Özündən söyləyən öz izzətini axtarır, lakin Onu Göndərən izzət axtaran Şəxs haqqdır, Onda yalan olmaz. **19** Qanunu sizə Musa vermədim? Amma heç biriniz Qanuna əməl etmirsiniz. Niyə Məni öldürməyə çalışırsınız?» **20** Xalq cavab verdi: «Səndə cin var. Kim Səni öldürməyə çalışır?» **21** İsa onlara dedi: «Mən bir iş gördüm və hamınız buna heyrətlənirsiniz. **22** Musa sizə sünnet etməyi buyurdu, amma Musa yox, ata-babalarınız bunun əsasını qoysu. Siz Şənbə günü də adamı sünnet edirsınız. **23** Musanın Qanunu pozulmasın deyə Şənbə günü adam sünnet edilir; bəs Şənbə günü bir adamı tamam sağaltdığımı görə Mənə niyə qəzəblənirsiniz? **24** Zahirə görə mühakimə etməyin, ədalətlə mühakimə edin». **25** Onda Yeruşəlimlilərin bəzisi dedi: «Öldürməyə çalışıqları Bu deyilmi? **26** Budur, O açıq danışır, amma Ona bir söz demirlər. Balkə rəhbərlər, doğrudan da, Onun Məsih olduğunu öyrəndilər? **27** Ancaq bu adamın haradan olduğunu bilirik, halbuki Məsih gələndə Onun haradan olduğunu heç kəs bilməyəcək». **28** İsa məbəddə təlim öyrədərkən nida edib dedi: «Doğrudan da, Məni tanıyırsınız, haradan gəldiyimi bilirsinizmi? Mən Özümdən gəlmədim, lakin Məni Göndərən haqqdır. Siz Onu tanımirsiniz, **29** Mənsa Onu tanıyıram, çünki Ondan gəlmışəm və O Məni göndərdi». **30** Bu sözlərə görə İsanı tutmaqça çalışılar, lakin heç kəs Ona toxunmadı, çünki vaxtı hələ çatmamışdı. **31** Ancaq xalq arasından çoxu Ona iman edib dedi: «Məsih gələndə bu Adamin etdiklərindən çox əlamət göstərəcəkmi?» **32** Fariseylər xalqın İsa haqqında belə dedi-qodu etdiyi eşitdilər. Başçı kahinlər və fariseylər Onu tutmaq üçün mühafizəçilər göndərdi. **33** İsa dedi: «Bir az müddət də Mən sizinlə olacağam, sonra isə Məni Göndərənin yanına gedəcəyəm. **34** Siz Məni axtarır tapmayacaqsınız və Mənim olacağım yera gələ bilməzsınız». **35** Bunun cavabında Yəhudilər öz aralarında dedilər: «Bu Adam hara gedəcək ki, Onu tapa bilməyəcəyik? Yunanlar arasına səpələnmiş Yəhudilərin yanına gedib Yunanlaramı təlim öyrədəcək? **36** «Siz Məni axtarır tapmayacaqsınız və Mənim olacağım yera siz galə bilməzsınız» sözü ilə nə demək istəyir?» **37** Bayramın sonunu, tantənəli günündə İsa qalxıb nida edərək dedi: «Kim susayıbsa, yanına gəlib işsin. **38** Mütəmməd Yazılarda deyildiyi kimi, Mənə iman edənin daxilindən həyat suyu axan çaylar çıxacaq». **39** Bunu Ona iman edənlərin alacaqları Ruh barədə söylədi. Ruh isə hələ yox idi, çünki İsa hələ izzətlənməmişdi. **40** Xalqın bir qismi bu sözləri eşidəndə «Bu, doğrudan da, gəlməli olan peyğəmbərdir» dedilər. **41** Başqaları isə «Bu, Məsihdir» söylədi, ancaq bəziləri dedi: «Nə? Məsih Qalileyadanmı gəlir? **42** Məgər Mütəmməd Yazılarda deyilmir ki, Məsih Davudun nəsliindən, Davudun yaşıadığı Bet-Lexem kəndindən gəlir?» **43** Beləcə İsa barədə xalq arasında fikir ayrılığı oldu. **44** Bəziləri Onu tutmaq istədi, amma heç kəs Ona toxunmadı. **45** Buna

görə də mühafizəçilər başçı kahinlərin və fariseylərin yanına qayıtdılar. Onlar mühafizəçilərdən «Niyə Onu getirmədiniz?» deyə soruştı. **46** Mühafizəçilər cavab verdilər: «Hələ indiyəcən heç bir insan belə danışmayıb. **47** Fariseylər onlara dedilər: «Yoxsa sizi də aldadıb? **48** Gör bir rəhbər yaxud bir farisey Ona iman etdi? **49** Bu Qanunu bilməyən xalqa gəlinca, onlar lənətə gəlib!» **50** Aralarından biri – bundan qabaq İsanın yanına gələn Nikodim onlara dedi: **51** «Qanunumuza görə, bir adama qulaq asmadan və nə etdiyini bilmədən onu mühakimə etmək doğrudurmu?» **52** Onlar Nikodimə dedi: «Bəlkə sən də Qalileyadansan? Araşdırısan, görərsən ki, Qalileyadan peyğəmbər çıxmaz». **53** Bundan sonra hər kəs öz evinə getdi.

8 Lakin İsa Zeytun dağına getdi. **2** Səhər tezden yenə məbədə gəldi. Bütün xalq Onun yanına toplasdı, O da oturub onlara təlim öyrətməyə başladı. **3** İlahiyyatçılar və fariseylər zina üstündə tutulmuş bir qadını oraya getirdilər. Onu ortaya çıxarıb **4** İsaya dedilər: «Müəllim, bu qadın zina edərkən əməlində yaxalandı. **5** Qanunda Musa biziə əmr edib ki, belələrini daşqalaq edək. Bəs Sən nə deyirsən?» **6** Bunu İsanı sinamaq üçün deyirdilər, Onu ittiham etmək üçün bəhanə axtarırdılar. Amma İsa əyilib barmağı ilə yerə yazı yazmağa başladı. **7** Ondan təkrar soruştular zamanı dikəlib onlara dedi: «Sizdən kim günahsızdırsa, qadına birinci daş atsın». **8** Sonra yenə əyilib yerə yazı yazdı. **9** Bu sözləri eşidənlər başda ağsaqqallar olmaqla bir-bir oradan uzaqlaşdırılar. İsanı tək qoydular, qadın da ortada idi. **10** İsa dikəlib ona dedi: «Qadın, onlar hara getdilər? Bəs heç kim səni məhkum etmədi?» **11** Qadın «heç kim, Ağa» dedi. Onda İsa dedi: «Mən də səni məhkum etmirəm, get, daha günah etmə». **12** Sonra İsa yəna xalqa dedi: «Dünyanın nuru Mənəm. Mənim ardımcı galən heç vaxt qaranlıqda gəzməyəcək, həyat nuruna malik olacaq». **13** Fariseylər Ona dedilər: «Sən Öz barəndə şəhadət edirsən, Sənin şəhadətin etibarlı deyil». **14** İsa onlara cavab verdi: «Mən Öz barəmdə şəhadət etsəm də, şəhadətim etibarlıdır, çünki haradan galib hara gedəcəyimi bilmirsiniz. **15** Siz bəşər qaydalarına görə mühakimə edirsiniz, Mənsa heç kəsi mühakimə etmirəm. **16** Mən mühakimə etsəm də, verdiyim hökm doğrudur, çünki tək deyiləm, Məni göndərən Ata da Mənimlədir. **17** Sizin Qanununuzda da yazılıb ki, iki nəfərin şəhadəti etibarlıdır. **18** Mən Öz barəmdə şəhadət edirəm, Məni göndərən Ata da Mənim barəmdə şəhadət edir». **19** Onda İsadan soruştular: «Atan haradadır?» İsa cavab verdi: «Siz nə Məni, nə də Atamı tanıyırsınız. Əgər Məni tanışaydiniz, Atamı da tanıydınız». **20** İsa bu sözləri məbəddə, nəzir qutuları olan yerdə təlim öyrədərkən söylədi. Heç kəs də Onu tutmadı, çünki vaxtı halə gəlməmişdi. **21** Sonra İsa yəna onlara dedi: «Mən çıxıb gedirəm, siz Məni axtaracaqsınız və öz günahınız içinde oləcəksiniz. Siz Mənim gedəcəyim yerə gələ bilməzsınız».

22 Onda Yəhudilər dedilər: «Məgər O Özünü öldürəcək ki, “siz Mənim gedəcəyim yerə gələ bilməzsınız” deyir?» 23 İsa onlara dedi: «Siz aşağıdansınız, Mən yuxarıdanam, siz bu dünyadansınız, Mənsə bu dünyadan deyiləm. 24 Buna görə də sizə “günahlarınız içində ələcəksiniz” dedim. Əgər inanmasanız ki, Mən Oyam, günahlarınız içində ələcəksiniz». 25 Onda «Sən Kimsən?» deyə İsadan soruştular. İsa onlara dedi: «Əvvəlcədən sizə nə söyləyirəmsə, Oyam. 26 Sizin barənizdə söyləyəcəyim və mühakimə edəcəyim çox şəyər var. Lakin Məni göndərən haqqırdı və Mən Ondan eşitdiklərimi dünyaya söyləyirəm». 27 İsanın onlara Ata barədə danışdığını anlamadılar. 28 Onda İsa dedi: «Bəşər Oğlunu yuxarı qaldırdığınız vaxt biləcəksiniz ki, Mən Oyam və Özümdən bir şey etmirəm, ancaq Ata Mənə necə əyrədib, o cür danışram. 29 Məni Gəndərən Mənimlədir. O Məni tək qoymadı, çünki Mən daim Onun xoşuna gələnləri edirəm». 30 İsa bu sözləri söylədiyi zaman bir çox adam Ona iman etdi. 31 O zaman İsa Ona inanmış Yəhudilərə dedi: «Əgər siz Mənim sözüma sadıq qalsanız, həqiqətən, Mənim şagirdlərimsiniz. 32 Onda siz həqiqəti biləcəksiniz və həqiqət sizi azad edəcək». 33 Yəhudilər İsaya cavab verdilər: «Biz İbrahimin nəslindənik, heç kəsə heç vaxt kölə olmamışq. Bəs Sən niyə “azad olacaqsınız” deyirsin?» 34 İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: günah edən hər kas günahın köləsiidir. 35 Kölə evdə daim qalmaz, oğulsə daim qalar. (aiən g165) 36 Buna görə də əgər Oğl sizə azad etsə, həqiqətən də, azad olacaqsınız. 37 İbrahimin nəslindən olduğunu bilirəm, ancaq bununla belə, Məni öldürməyə çalışırsınız. Çünki Mənim sözüm sizin ürəyinizdə yer tapmir. 38 Mən Atanın yanında gördükərimi söyləyirəm, sizsə öz atanızdan eşitdiklərinizi yerinə yetirirsınız». 39 Onlar İsanın cavabında «bizim atamız İbrahimidir» dedilər. İsa onlara dedi: «İbrahimin övladları olsayıdınız, İbrahimin etdiyi əməlləri edərdiniz. 40 Sizsə indi Məni - Allahdan eşitdiyi həqiqəti sizə söyləyən Adamı öldürməyə çalışırsınız, İbrahim belə etmədi. 41 Siz öz atanızın əməllərini edirsiniz». Ona dedilər: «Biz zinadan doğulmamışq, bizim bir Atamız var, O da Allahdır». 42 İsa onlara dedi: «Əgər Allah sizin Atanız olsayıd, Məni sevərdiniz, çünki Mən Allahdan çıxıb galmışam və indi buradayam. Mən Özümdən gəlmədim, lakin O Məni göndərdi. 43 Söylədiyimi niyə anlamırsınız? Çünki Mənim sözümü dinləyə bilmirsiniz. 44 Siz atanız iblisdənsiniz və atanızın arzularını yerinə yetirmək istəyirsiniz. O, başlangıçdan qatil idi və həqiqətə sadıq qalmadı, çünki onda həqiqət yoxdur. Yalan söyləyəndə öz xasiyyətinə görə söyləyir, çünki yalançıdır və yalanın atasıdır. 45 Mənsə həqiqəti söylədiyim üçün siz Mənə inanmırınsınız. 46 Sizdən kim sübut edər ki, Mən bir günah etmişəm? Mən həqiqəti söyləyirəmsə, niyə Mənə inanmırınsınız? 47 Allahdan olan şəxs Allahın sözlərini dinləyər. Sizsə dinləmirsınız, çünki Allahdan deyilsiniz». 48 Yəhudilər cavabında Ona dedilər: «Sən Samariyalısan və Səndə cin var. Məgər doğru

demirikmi?» 49 İsa cavab verdi: «Məndə cin yoxdur, amma Atama hörmət edirəm, sizsə Məni hörmətdən salırsınız. 50 Mən Özüüm izzət axtarmıram, Mənə izzət axtaran və bu işi mühakimə edən Biri var. 51 Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: kim Mənim sözüma riayət edərsə, heç vaxt ölüm görməyəcək». (aiən g165) 52 Yəhudilər Ona dedilər: «İndi bildik ki, Səndə cin var. İbrahim də öldü, peyğəmbərlər də. Amma Sən “kim Mənim sözüma riayət edərsə, heç vaxt ölüm görməyəcək” deyirsən. (aiən g165) 53 Yoxsa Sən atamız İbrahimdən də üstünsən? O da öldü, peyğəmbərlər də. Axi Sən Özünü kim sayırsan?» 54 İsa cavab verdi: «Əgər Mən Özüüm izzətləndirirəmsə, Mənim izzətim heçdir, amma Məni izzətləndirən Atamdır. Siz Onun barəsində “Allahımızdır” deyirsiniz, 55 lakin Onu tanımırınsınız. Mənsə Onu tanıyıram. Əgər “Onu tanımıram” desəydim, sizin kimi yalançı olardım. Lakin Mən Onu tanıyıram və sözünə riayət edirəm. 56 Atanız İbrahim Mənim günüümü görəcəyi üçün şad oldu, görüb sevindi». 57 Buna görə Yəhudilər Ona dedilər: «Sənin heç əlli yaşı yoxdur, İbrahimim necə görmüsən?» 58 İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: İbrahim olmazdan qabaq Var Olan Mənəm». 59 O zaman İsanı daşqalaq etmək üçün yerdən daş götürdülər, ancaq İsa gizləndi və məbəddən çıxdı.

9 İsa yolla gedərkən anadangəlmə kor bir adam gördü. 2 Şagirdləri Ondan soruştı: «Rabbi, kim günah etdi ki, bu adam kor doğuldı: öyü, yoxsa ata-anası?» 3 İsa cavab verdi: «Nə özü günah etdi, na də ata-anası. Amma Allahın işləri onun həyatında görünsün deyə belə oldu. 4 Nə qədər ki gündüzdür, Məni Gəndərənin işlərini görməliyik. Tezliklə gecə gəlir, o zaman heç kim işləyə bilməz. 5 Dünyada olduğum müddətdə dünyanın nuru Mənəm». 6 Bu sözləri deyəndən sonra yerə tübürdü, tüpürçəklə palçıq düzəltdi və palçıq kor adının gözlərinə sürdü. 7 Sonra ona dedi: «Get, Şiloah hovuzunda yuyun». «Şiloah» «göndərilmış» deməkdir. O da gedib yuyundu və gözləri açılmış halda qayıtdı. 8 Qonşuları və əvvəllər onu bir dilənci kimi tanıyanlar deyirdilər: «Əvvəllər oturub dilənən adam bu deyilmə?» 9 Bəzisi «odur» dedi, bəzisi «xeyr, amma ona oxşayır» dedi. Özü İsa «mənəm» dedi. 10 Ondan «Elə İsa gözlərin necə açıldı?» deyə soruştular. 11 O cavab verdi: «İsa deyilən Adam palçıq düzəldib gözlərim sürdü və mənə “Şiloah hovuzuna get, yuyun” dedi, mən də gedib yuyundum və gözlərim açıldı». 12 Ondan «Bəs İsa haradadır?» deyə soruştular. O İsa «bilmirəm» dedi. 13 Əvvəllər kor olan adımı fariseylərin yanına apardılar. 14 İsanın palçıq düzəldib onun gözlərini açdığı gün Şənbə günü idi. 15 Fariseylər o adamdan gözlərinin necə açıldığı soruştular. O adam da onlara dedi: «O mənim gözlərimə palçıq qoyma, mən də yuyundum və indi görürəm». 16 Onda fariseylərdən bəzisi dedi: «Bu Adam Allahdan gəlməyib, çünki Şənbə gününa riayət etmir». Başqları İsa dedi: «Günahkar adam belə əlamətləri necə göstərə bilər?» Onların arasında fikir ayrılığı düşdü. 17 Onda

yenə kor adamdan sorușdular: «Bəs sən bu Adam barədə nə deyirsən? Axi O sənin gözlərini açdı». Kor adam «O, peyğəmbərdir» dedi. **18** Yəhudi başçıları gözləri açılmış adamin ata-anasını çağırmaçınca onun kor olub gözləri açıldıqına inanmadılar. **19** Ata-anasından sorușdular: «Kor doğulduğunu söylədiyiniz oğlunuz budurmu? Elə isə necə olur ki, indi görür?» **20** Ata-anası dedi: «Bilirik ki, bu bizim oğlumuzdur və kor doğulub. **21** Ancaq bilmirik ki, indi necə görür ya gözlərini kim açıb. Özündən sorușun. Həddi-bülüغا çatıb, qoy özü barədə özü danişsin». **22** Ata-anası Yəhudi başçılarından qorxduqları üçün bu sözləri söylədilər, çünkü Yəhudi başçıları artıq qərara almışdilar ki, ısanın Məsih olduğunu iqrar edən hər kəs sinaqoqdan qovulsun. **23** Buna görə də o adamin ata-anası «həddi-bülüغا çatıb, özündən sorușun» dedi. **24** Yəhudi başçıları əvvəllər kor olan adami ikinci dəfə çağırıb ona dedilər: «Allahın izzəti naminə doğru söylə. Biz bu Adamin günahkar olduğunu bilirik». **25** O da cavab verdi: «O Adamin günahkar olub-olmadığını bilmirəm. Bir şeyi bilirəm ki, əvvəl kor idim, amma indi görürəm». **26** Ondan sorușdular: «O sənə nə etdi? Gözlərini necə açdı?» **27** Onlara cavab verdi: «indicə siza söylədim, amma qulaq asmadınız. Niye bunu yenə eşitmək istəyirsiniz? Bəlkə siz də Onun şagirdi olmaq istəyirsiniz?» **28** Onu söyüb dedilər: «Onun şagirdi sənsən, bizzə Musanın şagirdləriyik. **29** Biz Allahın Musa ilə danışığını bilirik, bu Adaminsa haradan gəldiğini bilmirik». **30** O adam onlara dedi: «Qəribədir ki, siz Onun haradan gəldiyini bilmirsiniz, amma O mənim gözlərimi açdı. **31** Allahın günahkarlara qulaq asmadığını bilirik, lakin məmən olub Allahın iradəsinə əməl edən adama Allah qulaq asır. **32** Əzəldən bəri eşidilməyib ki, kimsə anadangəlmə kor bir adamin gözlərini açısm. (aiən g165) **33** Əgər bu Adam Allahdan gəlməsəydi, heç nə edə bilməzdi». **34** Onlar o adama cavab verdilər: «Başdan-ayağa günah içinde doğuldu. İndi sənmi bizi dərs verirəsən?» Onda onu bayırda atıldılar. **35** O adami bayırda atdıqlarını İsa eşitdi və onu tapıb dedi: «Sən Bəşər Oğluna iman edirənəm?» **36** O sorușdu: «Ağa, O kimdir ki, Ona iman edim?» **37** İsa ona dedi: «İndi gördünү və səninə danişan Adam Odur». **38** O da «ya Rəbb, iman edirəm» dedi və İsaya səcdə etdi. **39** İsa dedi: «Mühakimə etmək üçün bu dünyaya gəldim ki, qoy görməyənlər görsün, görənlərsə kor olsun». **40** Onun yanında olan bəzi fariseylər bu sözləri eşidib «Yoxsa biz də koruq?» deyə Ondan sorușdular. **41** İsa onlara dedi: «Əgər kor olsaydınız, günahınız olmazdı. Amma indi “görürük” dediyiniz üçün günahınız üstünüzdə qalır.

10 Doğrusunu, doğrusunu siza deyirəm: qoyun ağılinə qapıdan girməyib başqa yerdən aşan oğru və quldurdur. **2** Amma qapıdan girən qoyunların çobanıdır. **3** Keşikçi qapını onun üzünə açar və qoyunlar onun səsinə qulaq asar. O da öz qoyunlarını adları ilə çağırar və onları çöla çıxarar. **4** Öz qoyunlarının hamisini çöla çıxarandan sonra onların önündə gedər və qoyunlar da ardınca gedər,

çünki onun səsini tanıyırlar. **5** Amma yad adamin ardınca getməzlər, ondan qaçarlar, çünki yad adamların səsini tanımazlar». **6** İsa bu məsəli onlara söylədi, amma onlar ısanın sözlərinin mənasını anlamadılar. **7** İsa yenə onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu siza deyirəm: qoyunların qapısı Mənəm. **8** Məndən əvvəl gələnlərin hamisi oğru və quldur idi, amma qoyunlar onlara qulaq asmadı. **9** Qapı Mənəm, kim Məndən girərsə, xilas olar, girib-çixar və özünə otlaq tapar. **10** Oğru yalnız qarət etmək, öldürmək və tələf etmək üçün gəlir. Mənsə gəldim ki, onlar həyata, bol həyata malik olsun. **11** Yaxşı çoban Mənəm, yaxşı çoban qoyunlar uğrunda canını qurban verər. **12** Qoyunların çobanı olmayan muzdur isə canavarın gəldiyini görəndə onları atıb qaçar, çünkü qoyunların sahibi deyil. Canavar da onları qapıb pərən-pərən salar. **13** Muzdur qaçar, çünkü muzdurdur, qoyunlar üçün qayğı çakmaz. **14** Yaxşı çoban Mənəm. Necə ki Ata Məni tanır və Mən Atanı tanıyram, eləcə də özümüñükləri tanıyram, özümüñüklər də Məni tanır. Mən qızular uğrunda canımı qurban verirəm. **15** Bu ağilden olmayan başqa qızularım var ki, onları da gətirməliyəm. Onlar da səsimi eşidəcək, beləcə tek sürü, tək Çoban olacaq. **17** Buna görə də Ata Məni sevir, çünkü Mən canımı qurban verirəm ki, sonra onu geri alım. **18** Canımı Məndən heç kəsala bilməz, amma onu Özüm verirəm. Onu verməyə də, sonra geri almağa da ixtiyarım var. Bu əmri Atamdan almışam». **19** Bu sözlər üstündə Yəhudilər arasında yenə fikir ayrılığı döşdü. **20** Onların çıxu dedi: «Onda cin var, dəlidir. Niye Ona qulaq asırsınız?» **21** Başqaları isə dedilər: «Bunlar cina tutulmuş adamin sözləri deyil. Cin heç kor adamin gözlərini aça bilərmi?» **22** O vaxt Yeruşalımda Təqdis bayramı keçirildi. Qiş idi. **23** İsa məbədin həyətində olan Süleymanın evyandasında gəzirdi. **24** Yəhudilər ısanın ətrafına yığılıb Ona dedilər: «Nə vaxta qədər ürəyimizi intizarda saxlayacaqsan? Əgər Sən Məsihsənsə, bizi açıq söylə». **25** İsa onlara cavab verdi: «Siza söylədim, ancaq buna inanmırıñız. Atamın adı ilə gördüüm işlər Mənim barəmdə şəhadat edir. **26** Amma siz inanmırıñız, çünkü Mənim qızularımdan deyilsiniz. **27** Qızularım səsimi eşidir, Mən də onları tanıyram və Mənim ardımcı gəlirlər. **28** Mən onlara əbədi həyat verirəm. Onlar heç vaxt hələk olmayaçaq və heç kim onları əlimdən qapmayıacaq. (aiən g165, aiənios g166) **29** Onları Mənə verən Atam hamidən böyükür. Onları heç kim Atanın əlindən qapa bilməz. **30** Mən və Ata birik». **31** Yəhudilər yenə yerdən daş götürdürlər ki, Onu daşqalaq etsinlər. **32** İsa onlara dedi: «Sizə Atadan gələn çıxlu yaxşı iş göstərdim. Siz bunların hansına görə Məni daşqalaq etmək istəyirsiniz?» **33** Yəhudilər Ona cavab verdilər: «Sənə yaxşı işinə görə deyil, insan olduğun halda Özünü Allah sayaraq kürf etdiyinə görə daşqalaq edirik». **34** İsa onlara dedi: «Məgər sizin öz Qanununuzda yazılmayıb ki, “demisəm: *“Siz allahlarsınız”*”? **35** Allah Öz kələməni göndərdiyi adamlara “allahlarsınız” deyir. Müqəddəs Yazı ki pozula bilməz.

36 Bəs siz niyə «Allahın Oğluyam» dediyim üçün Mənə - Atanın taqdis edib dünyaya göndərdiyi Şəxsə «küfr edirsən» deyirsiniz? 37 Əgər Atanın işlərini görmürəməsə, Mənə inanmayın. 38 Amma bu işləri görürəməsə, Mənə inanmasanız da, bumlara inannın. Onda Atanın Məndə, Mənim də Atada olduğumu anlayıb bilərsiniz». 39 Onlar yenə İsanı tutmağa çalışdı, amma O, əllərindən sıyrılib çıxdı. 40 İsa yenə İordanın o biri sahilinə, Yəhyanın əvvəllər vəftiz etdiyi yerə getdi və orada qaldı. 41 Çoxlu adam Onun yanına gəlib dedi: «Yəhya heç bir əlamət göstərməsə də, onun bu Adam barədə dediyi bütün sözlər doğru çıxdı». 42 Bir çox adam da orada İsaya iman etdi.

11 Lazar adlı bir adam xəstələnmişdi. O, Məryəmlə bacısı Martanın yaşadığı Bet-Anya kəndindən idi. 2 Rəbbin üzərinə ətirli yağ çəkib ayaqlarını saçları ilə silən həmin Məryəm idi. Xəstələnən Lazar onun qardaşı idi. 3 Bu sabəbdən iki bacı «ya Rəbb, sevdiyin adam xəstədir» deyə İsaya xəbər göndərdi. 4 İsa bunu eşidib dedi: «Bu xəstəliyin nəticəsi ölüm yox, Allahın izzəti və Allah Oğlunun bununla izzət qazanması olacaq». 5 İsa Martanı, onun bacısını və Lazarı sevirdi. 6 Buna görə də Lazarın xəstələndiyini eşidəndə olduğu yerdə daha iki gün qaldı. 7 Sonra isə şagirdlərə «yenə Yəhudeyaya gedək» dedi. 8 Şagirdlər Ona dedilər: «Rabbi, oradakı Yəhudilər bir az əvvəl Sənə daşqalaq etməyə çalışırı. Sən yenə də oraya qayıdırısan?» 9 İsa cavab verdi: «Gündə on iki saat yoxdurmu? Kim gündüz vaxtı gəzərsə, büdrəməz, çünki bu dünyadan nurunu görür. 10 Lakin kim gəca vaxtı gəzərsə, büdrəyər, çünki daxilində nur yoxdur». 11 İsa bu sözləri söylədikdən sonra onlara dedi: «Dostumuz Lazar uyuyub. Mən onu oyatmaq üçün gedirəm». 12 Onda şagirdlər Ona dedilər: «Əgər uyuyubsa, sağalacaq». 13 İsa onun ölümü barədə danışmışdı, amma onlar elə bildilər ki, yuxuya getdiyini söyləyib. 14 Onda İsa onlara açıqca dedi: «Lazar ölüb. 15 Mən də sizin uğrunuzda, iman etməyiniz üçün orada olmadığımı sevinirəm. Amma gəlin onun yanına gedək». 16 «Əkiz» adlanan Tomas o biri şagirdlərə dedi: «Biz də gedək ki, Onunla ölek». 17 İsa gəlib Lazarın artıq dörd gündən bəri qəbirdə olduğunu bildi. 18 Bet-Anya ilə Yeruşəlim arasında on beş stadi məsafə var idi. 19 Bir çox Yəhudi Marta və Məryəmə qardaşlarının ölümüնə görə təsəlli verməyə gəlməşdi. 20 Marta İsanın gəldiyini eşidəndə Onu qarşılıamağa çıxdı, ancaq Məryəm evdə oturmuşdu. 21 Marta İsaya dedi: «Ya Rəbb, əgər Sən burada olsaydin, qardaşım ölməzdi. 22 Ancaq bilirom ki, Sən indi də Allahdan nə diləsən, O Sənə verəcək». 23 İsa ona «qardaşın diriləcək» dedi. 24 Marta Ona dedi: «Bilirom ki, dirilmə zamanı, son gündə o da diriləcək». 25 İsa ona dedi: «Diriləmə və həyat Mənəm. Mənə iman edən ölsə də, yaşayar, 26 yaşayıb Mənə iman edən də heç vaxt ölməz. Buna inanırsanmı?» (aiən g165) 27 Marta Ona cavab verdi: «Bəli, ya Rəbb, inanıram ki, dünyaya gəlməli olan Allahın Oğlu Məsih Sənsən». 28 Marta bunu söylədikdən sonra gedib bacısı

Məryəmi gizləcə çağırırdı və dedi: «Müəllim buradadır, səni çağırır». 29 Məryəm bunu eşidən kimi tez qalxıb İsanın yanına getdi. 30 İsa hələ kəndə girməyib Martanın Onu qarşılılığı yerdə qalmışdı. 31 Məryəmlə birgə evdə olan və ona təsəlli verən Yəhudilər qadının tez qalxıb bayırı çıxdığını görəndə elə bildilər ki, ağlamaq üçün qəbirin yanına gedir. Buna görə də onun ardınca getdiilər. 32 Məryəm İsanın olduğu yerə gəlib Onu gördü və ayaqlarına düşüb dedi: «Ya Rəbb, əgər Sən burada olsaydin, qardaşım ölməzdi». 33 İsa onun və yanında gələn Yəhudilərin ağladığını görəndə əhvali pozuldu və təlaşa düşdü. 34 İsa onlardan «Mərhumu haraya qoymusunuz?» deyə soruşdu. Ona «Ağa, gəl bax» dedilər. 35 İsa ağladı. 36 Onda Yəhudilər «Bax onu necə də sevirmiş!» söylədilər. 37 Lakin onlardan bəzisi dedi: «Korun gözlərini açan bu Şəxs bir şey edə bilməzdi ki, bu adam ölməsin?» 38 O zaman İsa yənə əhvali pozulmuş halda qəbirin yanına gəldi. Qəbir bir mağara idi və ağızına daş qoyulmuşdu. 39 İsa «daşı götürün» dedi. Mərhumun bacısı Marta Ona dedi: «Ya Rəbb, artıq iylənib, çünki öldüyü dörd gündür». 40 İsa dedi: «Axi Mən sənə söyləmədimmi, iman etsən, Allahın izzətini görəcəksən?» 41 Beləcə daşı götürdürlər. İsa da başını yuxarı qaldırıb dedi: «Ey Ata, Məni eşitdiyin üçün Sənə şükür edirəm. 42 Bilirom ki, Məni həmişə eşidirsən. Lakin bunu ətrafında duran xalq üçün söylədim ki, Məni Sən göndərdiyinə inansınlar». 43 Bu sözləri söylədikdən sonra «Lazar, bayırı çıx!» deyə bərkədən qışqırı. 44 Ölü də bayırı çıxdı. Onun əl-ayağı sarğılarla və üzü dəsməlla bağlanmışdı. İsa onlara «onu açın və buraxın getsin» dedi. 45 Onda Məryəmin yanına gələn və İsanın nə etdiyini görən Yəhudilərin bir çoxu Ona iman etdi. 46 Lakin onlardan bəzisi fariseylərin yanına gedib İsanın nə etdiyini onlara danışdı. 47 Onda başçı kahinlər və fariseylər Ali Şurəni toplayıb dedilər: «Nə edək? Bu Adam çoxlu əlamət göstərir. 48 Əgər Ona mane olmasaq, hamı Ona iman edəcək. Romalılar da galib məbədimizi və millətimizi məhv edəcək». 49 Orada olanlardan biri, həmin il baş kahin olan Qayafə onlara dedi: «Siz heç nə bilmirsiniz. 50 Başa düşmürsünüz ki, bütün bu millətin məhv olmağından bir Adamın xalq uğrunda ölməsi sizin üçün daha yaxşıdır?» 51 O bu sözləri özündən söyləmədi, lakin o il baş kahin olduğu üçün peyğəmbərlik edib xəbər verdi ki, İsa bu millətin uğrunda - 52 təkcə millətin uğrunda deyil, Allahın hər tərəfə səpalənmış övladlarını bir yerə toplamaq üçün oləcək. 53 Beləcə o gündən etibarən İsanı öldürməyi qərara aldılar. 54 Buna görə də İsa daha Yəhudilərin arasında açıq gəzmirdi. Oradan çölliyyə yaxın diyara, Efrayim adlanan şəhərə getdi və şagirdlərlə orada qaldı. 55 Yəhudilərin Pasxa bayramı yaxınlaşırı. Çoxlu adam paklanmaq üçün Pasxadan qabaq kəndlərdən Yeruşəlimə getdi. 56 Onlar İsanı axtarırdılar və məbəddə dayanıb bir-birlərinə deyirdilər: «Necə fikirlərsiniz? O, bayramaya heç gəlməyəcəkmi?» 57 Başçı kahinlər və fariseylər

Onu tutmaq məqsədi ilə «harada olduğunu kim bilirsə, göstərsin» deyə əmr vermişdilər.

12 Pasxadan altı gün avvəl İsa Bet-Anyaya gəldi. İsanın ölülər arasından diriltdiyi Lazar da orada idi. **2** Orada İsanın şərəfinə ziyafət verdilər. Marta xidmət edirdi. Lazar da İsa ilə birgə süfrə arxasında oturanların arasında idi. **3** Məryəm isə bir litra çox qiymətli xalis nard yağını götürürək İsanın ayaqlarına çəkib onları saçları ilə sildi. Yağın ətri evi bürdü. **4** Lakin İsanın şagirdlərindən biri, Ona xəyanət edəcək Yəhuda İskaryot dedi: **5** «Na üçün bu ətir üç yüz dinara satılıb yoxsullara verilmədi?» **6** Bu sözü yoxsulların qayğısına qaldığı üçün deyil, oğru olduğuna görə söylədi, çünki özündə olan pul qutusuna qoyulanların bir hissəsini ogurlayırdı. **7** Onda İsa dedi: «Qadını rahat burax, qoy bunu Mənim dəfn günüüm üçün saxlasın. **8** Çünkü yoxsullar həmişə sizin yanınızdadır, Mənsə həmişə yanınızda olmayağam». **9** Yəhudilərdən böyük bir kütlə İsanın orada olduğunu öyrənəndə həm İsaya görə, həm də Onun ölülər arasından diriltdiyi Lazarı görmək üçün oraya gəldi. **10** Onda başçı kahinlər öz aralarında Lazarı da öldürməyi qərara aldılar. **11** Çünkü Lazara görə çoxlu Yəhudi gedib İsaya iman edirdi. **12** Ertəsi gün bayrama gələn böyük kütlə İsanın Yerusalima gələcəyini eşidənə **13** xurma budaqları götürürək Onu qarşılımağa çıxdı. Onlar «Hosanna! Rəbbin ismi ilə gələn İsrailin Padşahına alqış olsun!» deyə qışqırıldı. **14** İsa bir sipa tapıb belinə mindi. Necə ki yazılıb: **15** «Ey Sion qızı, qorxma. Bax Padşahın bir sipayə minib gelir». **16** Şagirdləri o zaman bu şeyləri anlamadılar. Lakin İsa izzətlənəndən sonra barəsində bunun yazıldığını və xalqın Ona nə etdiyini yada saldılar. **17** İsanın Lazarı qəbərdən çağırıb ölülər arasından diriltdiyi zaman Onun yanında olan camaat buna şahid idi. **18** Xalq İsanın bu əlaməti göstərdiyini eşitmışdı, buna görə də Onu qarşılımağa çıxdı. **19** Bu səbəbdən fariseylər bir-birlərinə dedilər: «Baxın elinizdən bir iş gəlmir. Artıq aləm Onun ardañca getdi». **20** Bayramda Yeruşalima ibadətə gələnlər arasında bəzi Yunanlar da var idi. **21** Onlar Qalileyanın Bet-Sayda şəhərindən olan Filipin yanına gəlib «ağa, biz İsanı görmək istəyirik» deyə ondan xahiş etdilər. **22** Filip gəlib Andreyə söylədi, Andrey və Filip də birgə gəlib İsaya xəbər verdilər. **23** İsa cavabında dedi: «Bəşər Oğlunun izzətlənmək vaxtı gəldi. **24** Doğrusunu, doğrusunu siza deyirəm: aəgər bir bugda dənəsi torpağa düşüb ölmürse, tək qalır, amma ölürsə, çoxlu məhsul verir. **25** Öz canını sevən kəs onu itirər, bu dünyada canı üçün qayğı çəkməyənsə onu əbədi həyat üçün qoruyar. (aiōnios g166)

26 Kim Mənə xidmət etmək istəsə, ardımcı gəlsin. Mən harada olacağamsa, Mənim xidmətçim də orada olacaq. Kim Mənə xidmət etsə, Ata ona hörmət edəcək. **27** İndi ürəyim təlaş keçirir. Nə deyim? «Ey Ata, Məni bu andan xilas et» deyimmi? Lakin Mən elə bu an üçün gəldim. **28** Ey Ata, Öz adını izzətləndir!» Bunun cavabında göydən «Öz adını izzətləndirdim, yenə də izzətləndirəcəyəm»

deyə bir səs gəldi. **29** Orada duran xalqın bir qismi «göy guruldadı» dedi, başqları isə «Onunla bir mələk danişdi» söylədi. **30** İsa cavab verdi: «Bu səs Mənim üçün deyil, sizin üçün geldi. **31** İndi isə bu dünyaya hökm veriləcək və bu dünyadan hökmдарı bayırə atılacaq. **32** Mən yerdən yuxarı qaldırılsam, bütün insanları Özümə cəzb edəcəyəm». **33** İsa bu sözü söyləməklə necə bir ölümlə ölcəcəyinə işarə etdi. **34** Xalq Onun cavabında dedi: «Qanundan eşitdiyimizə görə Məsih əbədi qalacaq. Bəs Sən niyə «Bəşər Oğlu yuxarı qaldırılmalıdır» deyirsən? Bu Bəşər Oğlu kimdir?» (aiōn g165) **35** Onda İsa onlara dedi: «Qısa bir müddət də nur sizin aranızda olacaq. Nurunuz olarkən gəzin ki, sizi qaranlıq tutmasın. Çünkü qaranlıqla gəzən hara getdiyini bilməz. **36** Nurunuz var ikən nura iman edin ki, nur övladları olasınız». İsa bu sözləri söyləyəndən sonra gedib onlardan gizləndi. **37** Onların qabağında bu qədər əlamət göstərdiyi halda yenə Ona iman etmirdilər. **38** Bunlar ona görə baş verdi ki, Yeşaya peygəmbərin bu sözləri yerinə yetsin: «Ya Rəbb, xəbərimizə kim inəndi, Rəbbin gücü kimə zühr oldu?» **39** Onlar iman edə bilmirdilər, ona görə ki Yeşaya başqa yerdə deyib: **40** «Allah onların gözlərini kor etdi Və ürkəklərini kütləşdirdi ki, Gözləri ilə görməsinlər, Ürkəkləri ilə anlamsınlar Və Mənə sarı dönməsinlər ki, Mən onlara şəfa verim». **41** Yeşaya İsanın ehtişamını gördüyü üçün bu sözləri deyərək Onun barəsində danişib. **42** Bununla bərabər, rəhbərlərdən bir çoxu İsaya iman etdi, lakin sınaqoqdan qovulmasınlar deyə fariseylərə görə bunu açıq bildirmədilər. **43** Çünkü insanlardan izzət qazanmayı Allahdan izzət almaqdan artıq sevdilər. **44** İsa nida edib dedi: «Mənə iman edən Mənə deyil, Məni Göndərənə iman edir. **45** Məni görən də Məni Göndərəni görür. **46** Mən dünyaya nur olub gəldim ki, Mənə iman edən hər kəs qaranlıqla qalması. **47** Kim sözlərimi eşidib onlara riayət etməzsə, Mən onu mühakimə etmərəm, çünki dünyam mühakimə etmək üçün deyil, onu xilas etmək üçün gəldim. **48** Məni rədd edib sözlərimi qəbul etməyəni mühakimə edən bir şey var: bu da Mənim söylədiyim sözü ki, son gündə onu mühakimə edəcək. **49** Çünkü Mən Özümdən söyləmədim, Məni göndərən Ata nə deyəcəyim və nə söyləyəcəyim haqqında Mənə əmr verdi. **50** Mən bilişəm ki, Onun əmri əbədi hayatdır. Beləcə Mənim söylədiklərimi Ata Mənə necə dedisə, eləcə də söyləyirəm». (aiōnios g166)

13 Pasxa bayramı ərafəsi idi. İsa artıq bu dünyadan ayrılib Atanın yanına gedəcəyi məqamın gəldiyini bilirdi. O, dünyada Özünə məxsus olanları həmişə sevmişdi və axıra qədər də sevdil. **2** Axşam yeməyi zamanı iblis artıq Ona xəyanət etmək fikrini Şimon İskaryot oğlu Yəhudanın ürəyinə qoymuşdu. **3** İsa Atanın hər şeyi Onun ixtiyarına verdiyini, Allahdan gəldiyini və Allahın yanına qayıdacağıını bilirdi. **4** O, süfrədən qalxıb üst paltarını bir yana qoysu və bir dəşmal götürüb belinə bağladı. **5** Sonra ləyənə su töküb şagirdlərin ayaqlarını yumaga və

belinə bağladığı dəsmalla silməyə başladı. **6** İsa Şimon Peterə yaxınlaşanda o, İsaya «Ya Rəbb, Sənmi mənim ayaqlarımı yuyacaqsan?» dedi. **7** İsa cavabında ona dedi: «Mənim nə etdiyimi sən indi bilməzsən, amma sonra anlayacaqsan». **8** Peter Ona dedi: «Mənim ayaqlarımı heç vaxt yumayacaqsan!» İsa ona cavab verdi: «Əgər səni yumasam, Mənim yanımda yerin olmaz». (aiən g165) **9** Şimon Peter Ona dedi: «Ya Rəbb, təkcə ayaqlarımı deyil, əllərimi və başımı da yu». **10** İsa ona dedi: «Çimmiş adam üçün təkcə ayaqlarımı yumaq kifayətdir, çünkü başdan-başa təmizdir. Siz də təmizsiniz, amma hamınız yox». **11** Çünkü Ona kimin xəyanət edəcəyini biliirdi, buna görə də «hamınız təmiz deyilsiniz» söylədi. **12** İsa onların ayaqlarını yuduqdan sonra paltarını geyindi və yenə süfrəyə oturaraq onlara dedi: «Mənim sizə nə etdiyimi bilirsinizmi? **13** Siz Məni “Müəllim” və “Rəbb” deyə çağırırsınız və doğru deyirsiniz, çünkü Mən elə Oyam. **14** İndi ki Mən Rəbb və Müəllim olduğum halda sizin ayaqlarınızı yudum, siz də bir-birinizin ayaqlarını yumatısınız. **15** Çünkü siza nümunə göstərdim ki, Mənim sizə etdiyimi siz də bir-birinə edəsiniz. **16** Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: qul ağasından, elçi də onu göndərəndən üstün deyil. **17** Əgər bu şəyəri bilib onlara əməl edirsinizsə, bəxtiyarsınız. **18** Hamınız barədə söyləmirəm. Mən Öz seçidlərimi tənyirəm. Amma qoy “çörayımı yeyən Mənə xəyanət etdi” deyən Müqəddəs Yazı yerinə yetsin. **19** İndi bu şəyəri baş verməzdən əvvəl sizə bunları söyləyirəm ki, baş verəndə inanınız: Mən Oyam. **20** Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Mənim göndərdiyim bir nəfəri qəbul edən şəxs Məni qəbul edər, Məni qəbul edən də Məni Gəndərəni qəbul edər». **21** İsa bu sözləri söylədikdən sonra ürəyi təlaşa düşdü və şəhadət edib dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: sizlərdən biri Mənə xəyanət edəcək». **22** Şagirdlər Onun kimin barəsində danışdığını bilməyib çəşqinliq içinde qalaraq bir-birlərinə baxırdılar. **23** Şagirdlərindən biri – İsanın sevimli şagirdi Onun köksünə sıqınmışdı. **24** Şimon Peter hamin şagirdə işarə etdi ki, kimin barəsində danışdığını Ondan soruşsun. **25** Həmin şagird İsanın sinəsinə əyilərək Ondan soruşdu: «Ya Rəbb, o kimdir?» **26** İsa cavab verdi: «Bu çörək tikəsini baturib kimə versəm, odur». Tikəni baturib Şimon İskaryot oğlu Yəhudaya verdi. **27** Yəhuda tikəni alan kimi Şeytan onun içənə girdi. İsa ona «Na edəcəksənsə, tez et!» dedi. **28** İsanın bunu niyə ona söylədiyini süfrədə oturanların heç biri başa düşmədi. **29** Pul qutusu Yəhudada olduğu üçün bəziləri güman etdi ki, İsa ona «bayrama bizə lazım olan şəyəri al» yaxud «yoxsullara bir şey ver» deyir. **30** Yəhuda tikəni alan kimi dərhal bayır çıxdı. Artıq gecə idi. **31** O çıxandan sonra İsa dedi: «İndi Bəşər Oğlu izzətləndi və Allah da Onda izzətləndi. **32** İndi ki Allah Onda izzətləndi, Allah da Onu Özündə izzətləndirəcək, tezliklə izzətləndirəcək. **33** Ey övladlarım! Az bir müddət də sizinlə olacağam. Siz Məni axtaracaqsınız. Yəhudilərə “Mənim getdiyim yerə siz gələ bilməzsiniz” dediyim kimi indi sizə də

bunu söyləyirəm. **34** Sizə yeni bir əmr verirəm: bir-birinizi sevin, Mən siz sevdiyim kimi siz də bir-birinizi sevin. **35** Əgər bir-birinə məhəbbətiniz olsa, bütün insanlar biləcək ki, siz Mənim şagirdlərimsiniz». **36** Şimon Peter İsadan soruşdu: «Ya Rəbb, hara gedirsən?» İsa cavab verdi: «Getdiyim yerə indi ardımcı gələ bilməzsən, amma sonra ardımcı gələcəksən». **37** Peter Ona dedi: «Ya Rəbb, niyə indi ardınca gələ bilmərəm? Sənin üçün canımı qurban verərəm». **38** İsa ona dedi: «Mənim üçün canımı qurban verərsənmi? Doğrusunu, doğrusunu sən deyirəm: xoruz banlamazdan əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən.

14 Qoy ürəyiniz təlaşa düşməsin. Allaha iman edin, Mənə də iman edin. **2** Atamın evində çoxlu məskən var. Əgər olmasayı, siza deyərdim ki, sizin üçün yer hazırlamağa gedirəm? **3** Gedib sizin üçün yer hazırlayandan sonra yenə gəlib sizi Öz yanına götürəcəyəm ki, Mənim olduğum yerdə siz də olasınız. **4** Gedəcəyim yerə aparan yolu taniyırsınız». **5** Tomas İsaya dedi: «Ya Rəbb, hara gedəcəyini bilmirik, yolu necə taniya bilərik?» **6** İsa ona dedi: «Yol, həqiqət və həyat Mənəm. Mənim vasitəm olmadan heç kim Atanın yanına gələ bilməz. **7** Əgər Məni tanışdırınız, Atamı da taniyardınız. İndidən siz Onu taniyırsınız, Onu görmüştünüz». **8** Filip Ona dedi: «Ya Rəbb, Atanı bizə göstər, bu bizim üçün kifayətdir». **9** İsa ona dedi: «Xeyli müddətdir ki, Mən sizinləyəm, Məni tanımadınmı, Filip? Məni görən, Atanı görmüş olur. Bəs sən niyə “Atanı bizə göstər” deyirsən? **10** Mənim Atada, Atanın da Məndə olduğuna inanırsanmı? Sizə söylədiyim sözləri Özümdən söyləmirəm, Məndə olan Ata Öz işlərini görür. **11** Mən Atadayam, Ata da Məndədir, bu sözüma inanın. Heç olmasa o işlərə görə inanın. **12** Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Mənə iman edən şəxs Mənim etdiyim işləri özü də edəcək, hətta burlardan da artığını edəcək. Çünkü Mən Atanın yanına gedirəm **13** və Mənim adımla hər nə diləsəniz, onu edəcəyəm ki, Ata Oğulda izzətlənsin. **14** Əgər Məni sevirsinizsə, əmərlərimə riayət edəcəksiniz. **15** Mən də Atadan xahiş edəcəyəm və O sizə başqa bir Vəsatətçi göndərəcək ki, daim sizinlə olsun. (aiən g165) **17** O, həqiqət Ruhudur. Onu dünya qəbul edə bilməz, çünkü Onu nə görür, nə də taniyır. Sizsə Onu taniyırsınız, çünkü sizinlə qalır və daxilinizdə olacaq. **18** Sizi yetim qoymaram, yanınıza gələcəyəm. **19** Az bir müddətdən sonra dünya dəha Məni görməyəcək, amma siz Məni görəcəksiniz. Mən yaşadığım üçün siz də yaşayacaqsınız. **20** O gün biləcəksiniz ki, Mən Atamdayam, siz Məndəsiniz və Mən sizdəyəm. **21** Kim əmərlərimə bağlı qalıb onlara riayət edirə, Məni sevən odur. Məni sevəni Atam sevəcək. Mən də onu sevib Özümü ona zahir edəcəyəm». **22** İskaryot deyil, o biri Yəhuda Ona dedi: «Ya Rəbb, necə olacaq ki, Özünü dünəyaya deyil, biza zahir edəcəksən?» **23** İsa ona cavab verdi: «Kim Məni sevsə, sözümə riayət edər, Atam

da onu sevər və Biz onun yanına gəlib onunla məskən salarıq. **24** Məni sevməyənənə sözlərimə riayət etməz. Eşitdiyiniz söz Mənim deyil, Məni göndərən Atanın sözüdür. **25** Hələ yanınızda qalarkən sizə bu sözləri söylədim. **26** Lakin Vəsatətçi – Atanın Mənim adımla göndərəcəyi Müqəddəs Ruh hər şeyi sizə öyrədəcək və söylədiyim bütün sözləri yadınıza salacaq. **27** Aranızda sülh qoyub gedirəm, Öz sülhümü sizə verirəm. Mən onu sizə dünyanın verdiyi kimi vermirəm. Qoy ürəyiniz təlaşa düşməsin və qorxmayın. **28** Siza “indi gedirəm, sonra yena yanımıza gələcəyəm” söylədiyimi eşitdiniz. Əgər Məni sevsəydiiniz, Atanın yanına gedəcəyimə sevinərdiniz, çünki Ata Məndən üstündür. **29** Bunu indi öncədən sizə söylədim ki, baş verəndə buna inanınınız. **30** Daha sizinlə çox danışmayacağam, çünki bu dünyanın hökməndərini golur. Onun Mənim üzərimdə heç bir salahiyəti yoxdur. **31** Ancaq dünya bilməlidir ki, Mən Atanı sevirəm və Ata Mənə nə əmr etdi, ona əməl edirəm. İndi isə qalxın buradan gedək.

15 Mən həqiqi Meynəyəm, Atam da Bağbandır. **2** Məndə olub bəhrə verməyən hər budağı Atam qoparır. Bəhrə verən hər budağı isə budayıb təmizləyir ki, daha çox bəhrə versin. **3** Sizə söylədiyim söz sayəsində siz artıq təmizsiniz. **4** Məndə qalın, Mən də sizdə qalın. Budaq meynədə qalmasa, özündən bəhrə vermədiyi kimi siz də Məndə qalmasanız, bəhrə verə bilməzsınız. **5** Meynə Mənəm, sizsə budaqlarınız. Kim Məndə qalsa, Mən də onda qalsam, çoxlu bəhrə verər, çünki Mənsiz heç nə edə bilməzsınız. **6** Kim Məndə qalmasa, budaq kimi kənara atılıb quruyar. Belə budaqlar yıgilıb oda atılaraq yanar. **7** Əgər Məndə qalsanız və sözlərim sizdə qalsa, nə istayırsınızsə, diləyin, sizə veriləcək. **8** Sizin çoxlu bəhrə verərkən Mənim şagirdlərim olmayıınızla Atam izzətlənir. **9** Ata Məni sevdiyi kimi Mən də sizi sevdim. Mənim məhəbbətimdə qalın. **10** Əgər əmrlərimə riayət etsəniz, Mənim məhəbbətimdə qalacaqsınız, necə ki Mən Atamın əmrlərinə riayət edərək Onun məhəbbətindən qalıram. **11** Bu sözləri sizə söylədim ki, sevincim sizdə olsun və sevinciniz kamil olsun. **12** Mənim əmrim belədir: Mən sizi sevdiyim kimi siz də bir-birinizi sevin. **13** Heç kəsin məhəbbəti dostları uğrunda canını qurban verən adəmin məhəbbətindən üstün ola bilməz. **14** Əgər sizə əmr etdiyim şeylərə əməl etsəniz, siz Mənim dostlarımızsınız. **15** Artıq sizə qul demirəm, çünki qul ağasının nə etdiyini bilmir. Mən sizə dost deyirəm, çünki Atadan eşitdiyim bütün sözləri sizə bildirdim. **16** Siz Məni seçmədiniz, Mən sizi seçib təyin etdim ki, gedib bəhrə verəsiniz və bəhrəniz çox qalsın. Beləcə Mənim adımla Atadan nə diləyirsinizsə, O sizə verəcək. **17** Beləliklə, sizə əmr edirəm: bir-birinizi sevin. **18** Əgər dünya sizə nifrət edərsə, onda yada salın ki, sizdən əvvəl Mənə nifrət edib. **19** Əgər dünyadan olsaydım, dünya özündən olan sizləri sevərdi. Amma siz dünyadan deyilsiniz, Mən sizи dünyadan seçdim, buna görə dünya

sizə nifrət edir. **20** Mənim sizə söylədiyim sözü yadınıza salın: “Qul ağasından üstün deyil”. Əgər Məni təqib etdilərsə, sizi də təqib edəcəklər, Mənim sözümə riayət etdilərsə, sizin də sözünüzə riayət edəcəklər. **21** Lakin bunların hamisini sizə Mənim adıma görə edəcəklər, çünki Məni Göndərəni tanımirələr. **22** Əgər galib onlara söyləməsəydim, günahları olmazdı, amma indi günahları üçün bəhənələri yoxdur. **23** Mənə nifrət edən Atama da nifrət edir. **24** Əgər Məndən başqa heç kəsin etmədiyi işləri onların arasında etməsəydim, günahları olmazdı. Amma indi Mənim nə etdiyimi gördülər, həm Mənə, həm də Atama nifrət etdilər. **25** Lakin bu ona görə baş verdi ki, öz Qanunlarında yazılan “Mənə nahaqdan nifrət etdilər” sözü yerinə yetsin. **26** Atadan sizə göndərəcəyim Vəsatətçi – Atanın yanından çıxan həqiqət Ruhu gəldiyi zaman Mənim barəmdə şəhadət edəcək. **27** Siz də şəhadət edəcəksiniz, çünki başlangıçdan Mənimlə birlikdəsiniz.

16 Büdrəməyəsiniz deyə bunları sizə söylədim. **2** Sizi sinaqoqlardan qovacaqlar. Hətta o zaman gəlir ki, sizə öldürən hər kəs Allaha xidmət etdiyini zənn edəcək. **3** Onlar bunları edəcəklər, çünki nə Atanı, nə də Məni tanıdlar. **4** İndi bu şeyləri sizə bildirdim ki, vaxtı gələndə sizə söylədiyimi yada salasınız. Əvvəldən bunları sizə söyləmədim, çünki sizinlə birlikdə idim. **5** İndi isə Məni Göndərənin yanına gedirəm və heç biriniz Məndən “Hara gedirsən?” deyə soruşmur. **6** Amma sizə bu şeyləri söylədiyim üçün ürəyiniz kədərlə doldu. **7** Bununla belə, Mən sizə həqiqəti söyləyirəm: Mənim getməyim sizin xeyrinizədir. Çünki getməsən, Vəsatətçi yanınızda gəlməz, amma getsəm, Onu sizə göndərəcəyəm. **8** O gələndə günah, salehlik və mühakimə barədə dünyamı ifşa edəcək: **9** günah barədə, çünki Mənə iman etmirlər; **10** salehlik barədə, çünki Atanın yanına gedirəm və daha Məni görməyəcəksiniz; **11** mühakimə barədə, çünki bu dünyanın hökməndərini mühakimə olunub. **12** Hələ sizə söylənəcək çoxlu sözüm var, amma indi bunlar ağlınzı siğmaz. **13** Lakin O – həqiqət Ruhu gələndə sizə hər həqiqətə yol göstərəcək. Çünki heç nəyi Özündən söyləməyəcək, nə eşidirsə, onu söyləyəcək və gələcəyi sizə bildirəcək. **14** O Məni izzətləndirəcək, çünki Mənim olandan götürüb sizə bildirəcək. **15** Atanın hər nəyi varsa, Mənimdir. Buna görə də “Mənim olandan götürüb sizə bildirəcək” söylədim. **16** Az bir müddətdən sonra Məni artıq görməyəcəksiniz, az bir müddətdən də sonra Məni yenə görəcəksiniz. **17** O vaxt ısanın bəzi şagirdləri bir-birinə dedilər: “Az bir müddətdən sonra Məni görməyəcəksiniz, az bir müddətdən də sonra yenə görəcəksiniz” və “çünki Atanın yanına gedirəm” sözlərinin mənası nədir?» **18** Öz aralarında soruşurdular: «Söylədiyi “az bir müddət” nə deməkdir? Nə dediyini anlamırıq». **19** İsa Ondan soruşmaq istədiklərini bilib onlara dedi: «“Az bir müddətdən sonra Məni görməyəcəksiniz, az bir müddətdən də sonra yenə görəcəksiniz” sözüm barədəni bir-birinizi dən soruşursunuz? **20** Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm:

siz ağlayıb nalə çəkəcəksiniz, dünya isə sevinəcək; siz kədərlənəcəksiniz, amma kədəriniz sevincə dönəcək. **21** Qadın doğuş zamanı kədərlənər, çünki vaxtı çatıb. Amma uşağı doğandan sonra dünyaya bir insan gətirməyinin sevincinə görə çəkdiyi ağrını yaddan çıxarar. **22** Beləcə siz də indi kədərlisiniz. Lakin Mən sizi yənə görəcəyəm, onda ürəyiniz sevinəcək və heç kəs sevincinizi sizdən ala bilməyəcək. **23** O gün Məndən heç nə soruşmayaçaqsınız. Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Mənim adımla Atadan nə diləyirsinizsə, O sizə verəcək. **24** İndiyə qədər Mənim adımla heç nə diləmədiniz. Diləyin, alacaqsınız, ta ki sevinciniz kamil olsun. **25** Sizə bu şəyrlər məsəllərlə söylədim. İndi ela bir zaman gəlir ki, daha məsəllərlə sizinlə danışmayacağam, amma Ata barədə sizə açıq danışacağam. **26** O gün siz Mənim adımla diləyəcəksiniz, Mən sizin barənizdə Atadan bir şey xahiş edəcəyimi söyləmirəm. **27** Axı Ata Özü sizi sevir, çünki siz Məni sevdiniz və Mənim Allahın yanından gəldiyimə inandınız. **28** Atanın yanından dünyaya gəldim, yənə dünyani tərk edib Atanın yanına gedirəm». **29** Şagirdləri dedi: «Budur, indi açıq danışırsan, heç bir məsəl söyləmirsən. **30** İndi anlayırıq ki, Sən hər şeyi bilirsən və heç kəsin Səndən soruşmasına ehtiyacın yoxdur. Buna görə də Allahdan gəldiyinə inanırıq». **31** İsa onlara dedi: «İndi inanırsınızmı? **32** Budur, hər birinizin dağlılb öz evinə gedəcəyiniz və Məni tək qoyacağınız vaxt gəlir və artıq gəlib. Amma Mən tək deyiləm, çünki Ata Mənimlədir. **33** Məndə sülhünüz olsun deyə bunları sizə söylədim. Dünyada əziyyətiniz var, amma cəsarətli olun! Mən dünyaya qalib gəldim».

17 İsa bunları söylədikdən sonra başını göye qaldırıb dedi: «Ey Ata, vaxt gəldi; Öz Oğlunu izzətləndir ki, Oğul da Səni izzətləndirsin. **2** Sən Ona bütün bəşər üzərində selahiyət verdin ki, Ona verdiyin şəxslərin hamısına əbədi həyat versin. (aiōnios g166) **3** Əbədi həyat da budur ki, Səni – yeganə həqiqi Allahı və göndərdiyin İsa Məsihi tanışınlar. (aiōnios g166) **4** Mən yerinə yetirməyi tapşırıdığın işi tamamlamaqla Səni yer üzündə izzətləndirdim. **5** Ey Ata, dünya yaranmadzın əvvəl Mən Sənin yanında olarkən malik olduğum izzəti indi Mənə Öz yanında ver. **6** Dünyadan Mənə verdiyin adamlara Sənin adını aşkar etdim. Onlar Səninkidi. Sən onları Mənə verdin və onlar Sənin sözünə riayət etdilər. **7** İndi də bilirlər ki, Mənə verdiyin bütün şəyələr Səndəndir. **8** Çünki Mənə bildirdiyin sözləri onlara bildirdim, onlar da qəbul etdilər. Sənin yanından çıxıb gəldiyimi əminliklə bildilər və Məni Sən göndərdiyinə inandılar. **9** Mənim onlar üçün xahişim var. Dünya üçün deyil, Mənə verdiyin kəslər üçün xahişim var, çünki onlar Səninkidir. **10** Mənim olan hər şey Sənindir, Sənin olanlar da Mənimdir və Mən onlarda izzətlənmişəm. **11** Mən artıq dünyada deyiləm, onlarsa dünyadadır və Mən Sənin yanına gəlirəm. Ey Müqəddəs Ata, onları Mənə verdiyin adınlı qorū ki, Bizim kimi bir olsunlar. **12** Onlara birlikdə olduğum

zaman onları Mənə verdiyin adınlı qoruyurdum. Onları saxladım və Müqəddəs Yazı yerinə yetsin deyə həlaka gedən adamdan başqa, onlardan heç biri həlak olmadı. **13** İndi isə Sənin yanına gəlirəm. Dünyada ikən bu sözləri söyləyirəm ki, Mənim sevincim onlarda kamil olsun. **14** Mən onlara Sənin sözünü verdim. Dünya isə onlara nifrət etdi, çünki Mən dünyadan olmadığım kimi onlar da dünyadan deyil. **15** Onları dünyadan götürməyi deyil, şər olandan qorumağı Səndən xahiş edirəm. **16** Mən dünyadan olmadığım kimi onlar da dünyadan deyil. **17** Onları həqiqətlə təqdis et. Sənin sözün həqiqətdir. **18** Sən Məni dünyaya göndərdiyin kimi Mən də onları dünyaya göndərdim. **19** Mən Özümü onların uğrunda təqdis edirəm ki, onlar da həqiqətlə təqdis olunsun. **20** Yalnız onlar üçün deyil, onların sözü ilə Mənə iman edənlər üçün də xahiş edirəm ki, **21** hamısı bir olsun. Ey Ata, Sən Məndə, Mən də Səndə olduğum kimi onlar da Bizdə olsun ki, dünya Sənin Məni göndərdiyinə inansın. **22** Mənə verdiyin izzəti Mən də onlara verdim ki, Biz bir olduğumuz kimi onlar da bir olsun. **23** Mən onlarda, Sən də Məndə olmaqla bütünlüklə bir olsunlar ki, dünya Sənin Məni göndərdiyini, Məni sevdiyin kimi onları da sevdiyini bilsin. **24** Ey Ata, istayıram ki, Mənə verdiyin şəxslər də Mənim olduğum yerdə Mənimlə birlikdə olub Mənim izətəm görsünler. Bu izzəti dünya yaranmadzdan əvvəl Məni sevdiyin üçün Mənə verdin. **25** Ey ədalətli Ata, dünya Səni tanımadı, Mənsə Səni tanıdım, bunlar da Sənin Məni göndərdiyini bildilər. **26** Sənin adını onlara bildirdim və yenə bildirəcəyəm ki, Sənin Mənə bəslədiyin məhəbbət onlarda olsun, Mən də onlarda olum».

18 İsa bunları söylədikdən sonra şagirdləri ilə birgə çıxıb Qidron vadisinin o biri tayına keçdi. Orada bir bağça var idi. İsa və şagirdləri oraya girdilər. **2** Ona xəyanət edən Yəhuda da bu yeri tanıyırırdı, çünki İsa tez-tez şagirdləri ilə orada yişirirdi. **3** Beləcə Yəhuda bir alay əsgərlər başçı kahinlərin və fariseylərin göndərdiyi bəzi mühafizəçiləri götürüb çırqlar, maşəllər və silahlara oraya gəldi. **4** İsa başına gələcək hər şeyi bildiyi üçün qabağa çıxdı və «Kimi axtarırsınız?» deyə onlardan soruşdu. **5** Ona cavab verdi: «Nazareti İsanı». İsa onlara «Mənəm» dedi. Ona xəyanət edən Yəhuda da onlarla yanaşı idi. **6** İsa onlara «Mənəm» deyəndə geri çəkilib yerə qapandılar. **7** Onda yenə «Kimi axtarırsınız?» deyə onlardan soruşdu. Onlar da «Nazareti İsanı» dedilər. **8** İsa cavab verdi: «Sizə dedim ki, Mənəm. Əgər Məni axtarırsınızsa, yanımdakıları buraxın getsinlər». **9** Bunu etdi ki, əvvəlca dediyi «Mənə verdiyin şəxslərin heç birini həlak olmaqla qoymadım» sözü yerinə yetsin. **10** Şimon Peterin yanında qılınc var idi. Onu çəkib baş kahının qulunu vuraraq sağ qulağını kəsdi. O qulun adı Məlik idi. **11** Onda İsa Peterə dedi: «Qılıncı qırına qoy! Atanın Mənə verdiyin kasanı içməyimmi?» **12** Beləcə minbaşı ilə alay və Yəhudi başçılarının mühafizəçiləri İsanı tutub əl-qolunu bağladılar. **13** Onu əvvəlca Xananın yanına

apardılar, çünkü Xanan o il baş kahin olan Qayafanın şayınatısı idi. **14** Bu həmin Qayafa idi ki, «bir Adamın xalq uğrunda ölməsi yaxşıdır» deyə Yəhudü başçılarına məsləhət vermişdi. **15** Şimon Peter və başqa bir şagird İsanın ardınca gedirdilər. Baş kahin həmin şagirdi tanıldı üçün o, İsa ilə birlikdə baş kahinin həyətinə girdi. **16** Peter isə bayırda qapının yanında durmuşdu. O vaxt baş kahinin tanıldığı bu şagird bayırda çıxıb qapıcı qızla danışdı və Peteri içəri gətirdi. **17** Bu arada qapıcı qız Peterdən soruşdu: «Yoxsa sən də bu Adamın şagirdlərindənsən?» O isə «xeyr, deyiləm» dedi. **18** Soyuq olduğu üçün qullar və mühafizəçilər orada ocaq qalamışdalar və ətrafında dayanıb isinirdilər. Peter də onlara yanaşı dayanıb isinirdi. **19** O vaxt baş kahin İsadan şagirdləri və təlimi barədə soruşdu. **20** İsa ona cavab verdi: «Mən dünyaya açıq söyləmişəm, Yəhudilərin hamisini toplaşdıqları sinaqoqlarda və məbəddə həmişə təlim öyrədirdim, Mən heç nəyi gizli söyləməmişəm. **21** Niyə Məndən soruştursan? Nə dediyimi eşidən adamlardan soruş. Axi onlar Mənim söylədiyim şəyərə bilirlər». **22** İsa bu sözləri söyləyəndən sonra orada duran mühafizəçilərdən biri «Baş kahina beləmi cavab verirsən?» deyib Ona bir sillə vurdu. **23** İsa ona cavab verdi: «Əgər haqsız danışdımsa, haqsız olduğunu sübut et. Əgər doğru dediməsə, onda Məni nə üçün vurursan?» **24** Xanan Onu el-qolu bağlı halda baş kahin Qayafanın yanına göndərdi. **25** Şimon Peter bayırda durub isinirdi. Ondan soruştular: «Yoxsa sən də Onun şagirdlərindənsən?» O inkar edib «xeyr, deyiləm» söylədi. **26** Baş kahinin qullarından biri Peterin vurub qulağını kaşdıyi adamın qohumu idi. Həmin quş «Səni bağçada Onunla birlikdə görmədimmi?» deyə Peterdən soruşdu. **27** Peter yənə inkar etdi. Həmin anda xoruz banladı. **28** Sonra Yəhudü başçıları İsanı Qayafanın yanından vali sarayına apardılar. Şəhər açılırdı. Amma özləri vali sarayına girmədilər ki, murdar olmasınaqlar və Pasxa yeməyini yeyə bilsinlər. **29** Ona görə də Pilat bayırda, onların yanına çıxıb dedi: «Bu Adam nədə ittihad edirsiniz?» **30** Onlar Pilata cavab verdilər: «Əgər bu Adam cinayətkar olmasaydı, Onu sənə təslim etməzdik». **31** Pilat onlara dedi: «Onu siz götürüb öz Qanununuza görə mühakimə edin». Yəhudü başçıları Pilata dedi: «Bizim heç kəsi edam etməyə icazəmiz yoxdur». **32** Onlar belə dedilər ki, İsanın necə bir ölümlə ölcəcini işarə edərək söylədiyi söz yerinə yetsin. **33** Pilat yənə vali sarayına girdi, İsanı çağırıb Ona dedi: «Yəhudilərin Padşahi Sənsənmi?» **34** İsa cavab verdi: «Sən bunu özündənmi söyləyirsən, yoxsa başqları sənə Mənim barəmdə danışdilar?» **35** Pilat dedi: «Məgar mən Yəhudiyəm? Səni Öz millətin və başçı kahinlər mənə təslim etdi. Söylə, nə etmisən?» **36** İsa cavab verdi: «Mənim Padşahlığım bu dünyadan deyil. Əgər Mənim Padşahlığım bu dünyadan olsaydı, xidmətçilərim Yəhudü başçılarına təslim edilməməyim üçün döyüşərdi, amma indi Mənim Padşahlığım buradan deyil». **37** Pilat ona dedi: «Demək, Sən Padşahsan?» İsa cavab verdi: «Sənin dediyin kimi Mən Padşaham. Mən

həqiqət barədə şəhadət etmək üçün doğulub dünyaya geldim. Həqiqətdən olan hər kəs Mənim səsimə qulaq asar». **38** Pilat Ona «Həqiqət nədir?» dedi. Bunu deyəndən sonra yənə bayır, Yəhudilərin yanına çıxıb onlara dedi: «Mən Onda heç bir təqsir görmürəm. **39** Axi sizdə bir adətdir ki, Pasxa zamanı mən sizin üçün bir nəfəri azad edirəm. İndi istayırsınızsə, sizin üçün Yəhudilərin Padşahını azad edim?» **40** Bunun cavabında onlar yənə bağırıb dedi: «Bu adamı yox, Barabbani azad et!» Barabba isə bir quldur idi.

19 Onda Pilat İsanı aparıb qəmçilətdi. **2** Əsgərlər də tikandan bir tac hörüb Onun başına qoydular və Ona tünd qırmızı paltar geyindirdilər. **3** Onlar İsanın yanına galib «Yəhudilərin Padşahı sağ olsun!» deyirdilər və Ona şillə vururdular. **4** Pilat yənə bayırda çıxıb Yəhudilərə dedi: «Budur, Onu bayır, sizin yanınızda gətirirəm ki, Onda bir təqsir görmədiyimi biləsiniz». **5** O zaman İsa başında tikandan tac, əynində tünd qırmızı paltar bayırda çıxdı. Pilat onlara dedi: «O Adam budur!» **6** Başçı kahinlər və mühafizəçilər Onu gördükdə «Çarmixa çək, çarmixa çək!» deyə bağırdılar. Pilat onlara dedi: «Onu özünüz götürüb çarmixa çəkin, cünti mən Onda bir təqsir görmürəm». **7** Yəhudilər ona cavab verdilər: «Bizim bir qanunumuz var, bu qanuna görə O ölməlidir, cünti Özünü Allahın Oğlu adlandırir». **8** Pilat bu sözü eşidəndə daha da qorxdu. **9** Yənə vali sarayına girib İsadan soruştı: «Sən haradansan?» Amma İsa ona cavab vermədi. **10** Pilat Ona dedi: «Mənəmi cavab vermirsin? Bilmirsən ki, Səni azad etməyə xayud çarmixa çəkməyə səlahiyyətim var?» **11** İsa ona cavab verdi: «Əgər sənə yuxarıdan verilməsəydi, Mənim üzərimdə heç bir səlahiyyətin olmazdı. Buna görə də Məni sənə təslim edənin günahı daha böyükdür». **12** Bundan sonra Pilat Onu azad etməyə çalışdı, amcaq Yəhudilər bağırıb dedilər: «Əgər bu Adami azad etsən, qeyşərin dostu deyilsən. Kim özünü padşah elan edirsə, qeyşərə qarşı çıxmış olur». **13** Pilat bu sözü eşitdikdə İsanı bayırda apardı və ibranıca Qabbata, yəni Daş döşəmə deyilən yerdə hökm kürsüsünə oturdu. **14** Pasxaya hazırlıq günü idi. Altıncı saat radaləri idi. Pilat Yəhudilərə «Padşahınız budur!» dedi. **15** Amma onlar «Yox, rədd olsun, rədd olsun! Onu çarmixa çək!» deyə bağırdı. Pilat onlardan soruştı: «Padşahımızı çarmixa çəkim?» Başçı kahinlər cavab verdilər: «Qeyşərdən başqa padşahımız yoxdur!» **16** Onda Pilat İsanı çarmixa çəkilmək üçün onlara təslim etdi. Əsgərlər İsanı götürüb apardılar. **17** İsa çarmixını Özü daşıyaraq ibranıca Qolqota, yəni «Kəllə yeri» adlanan yerə çıxdı. **18** Orada Onu və başqa iki nəfəri çarmixa çəkdilər: biri İsanın sağında, o biri isə solunda idi, İsa da ortada idi. **19** Pilat bir lövhə yazıb onu çarmixinin üstündə asıldı. Orada belə yazılmışdı: «Yəhudilərin Padşahı Nazareli İsa». **20** Yəhudilərin bir çoxu bu lövhəni oxudu, cünti İsanın çarmixa çəkildiyi yer şəhərə yaxın idi və lövhədə ibranıca, latınca və yunanca yazılmışdı. **21** Bunu görüb Yəhudü başçı kahinləri Pilata

dedilər: «Yəhudilərin Padşahı» yox, «Özünü Yəhudilərin Padşahı adlandıran» yaz». **22** Pilat cavab verdi: «Nə yazdimsa, yazdim». **23** Əsgərlər İsanı çarmixa çəkdikləri zaman Onun paltarlarını götürüb hər əsgər üçün bir pay olmaqla dörd hissəyə böldüllər. Tikişsiz və başdan-ayağa toxunma olan köynəyini götürdülər. **24** Onlar bir-birinə dedilər: «Bunu cırmayaq, püşk ataq, görək kimin olur». Müqəddəs Yazidəki «Aralarında paltarları böülüdürlər, Geyimim üçün püşk atdlar» sözü yerinə yetsin deyə əsgərlər bunu etdilər. **25** İsanın çarmixi yanında anası, anasının bacısı, Klopanın arvadı Məryəm və Məcdəlli Məryəm dayanmışdı. **26** İsa anasını və onun yanında Öz sevimli şagirdinin dayandığını gördükdə anasına dedi: «Ana, bu sənin oğlundur!» **27** Sonra İsa şagirdə dedi: «Bu da sənin anandır!» Həmin andan sonra şagird onu öz evinə apardı. **28** Daha sonra İsa hər şeyin artıq tamam olduğunu bilərk Müqəddəs Yazı tam yerinə yetsin deyə «Susadım!» dedi. **29** Orada şərab sirkəsi ilə dolu bir qab qoyulmuşdu. Bir süngəri şərab sirkəsinə batıraraq züfaya taxib İsanın ağızına yaxınlaşdırıldı. **30** İsa şərab sirkəsini daddi. Sonra «tamam oldu» dedi və başını əyib ruhunu tapşırıdı. **31** Hazırkıq günü olduğunu görə Yəhudi başçıları Pilatdan çarmixa çəkilənlərin baldırlarının qırılmasını və cəsədlərin götürülməsini xahiş etdilər. Onlar cəsədlərin Şənbə günü çarmixda qalmasını istəmirdilər, çünki o Şənbə günü böyük bir bayram idi. **32** Onda əsgərlər galib əvvəl İsa ilə çarmixa çəkilən bir adamın, sonra isə o biri adamın baldırlarını qırdılar. **33** İsanın yanına gələndə isə Onun artıq öldüyünü görüb baldırlarını qırmadılar. **34** Amma əsgərlərdən biri Onun böyrünü nizə ilə deşdi, o anda oradan qan və su axdı. **35** Bunu görən adam özü şəhadət edir və onun şəhadəti doğrudur, sizin də iman etməyiniz üçün həqiqəti söylədiyini bilir. **36** Bunlar ona görə oldu ki, Müqəddəs Yazidəki «Onun bir sümüyü də qırılmayacaq» sözü yerinə yetsin. **37** Yenə başqa bir Yazida «bədənini deşidləri Şəxsə baxacaqlar» deyilir. **38** Bundan sonra Arimateyalı Yusif Pilatdan İsanın cəsədini götürməyi xahiş etdi. Yusif İsanın şagirdi idi, amma Yəhudi başçılarından qorxduğu üçün bunu gizli saxlayırdı. Pilat ona izin verdi və Yusif galib İsanın cəsədini götürdü. **39** Vaxtı ilə geca ikən İsanın yanına gələn Nikodim də galib yüz litraya qədər qarışqı mirra və əzvay götürdü. **40** İsanın cəsədini götürüb Yəhudilərin dəfn adətinə uyğun olaraq ətirlərlə birgə kətan bezlərə sarıldılar. **41** İsanın çarmixa çəkildiyi yerdə bir bağça, bu bağçanın içində də hələ heç kəsin qoyulmadığı təzə bir qəbir var idi. **42** Qəbir yaxında olduğuna görə İsanın cəsədini oraya qoydular, çünki o gün Yəhudilərin Hazırkıq günü idi.

20 Həftənin ilk günü tezən, hələ qaranlıq ikən Məcdəlli Məryəm qəbirin yanına gəldi. O gördü ki, daş qəbirin ağızından götürültüb. **2** Onda qaçıb Simon Peterlə İsanın sevimliyi olan o biri şagirdin yanına gəldi və onlara dedi: «Rəbbi qəbirdən aparıblar və hara

qoyulduğunu bilmirik». **3** Peterlə o biri şagird bayır çıxıb qəbirə tərəf getdilər. **4** İkişisi birgə qaçırdı, amma o biri şagird Peterdən daha cəld qaçıdı və qabaqça qəbirə o çatdı. **5** Əyilib içəri baxdı və kətan bezlərin düşüb-qaldığını gördü, ancaq içəri girmədi. **6** O vaxt onun ardınca Şimon Peter də gəlib qəbirə girdi. O, düşüb-qalan kətan bezləri **7** və İsanın başına qoyulmuş dəsmalı gördü. Dəsmal kətan bezlərin yanında deyil, başqa bir yerdə bükütlü qalmışdı. **8** Onda qəbirin yanına qabaqça gələn o biri şagird də içəri girib bunları gördü və iman etdi. **9** Çünki onlar İsanın mütləq ölürlər arasından diriləcəyini bildirən Müqəddəs Yazını hələ anlamırdılar. **10** Beləcə şagirdlər yenə evlərinə qayıtdılar. **11** Məryəm isə ağlayaraq qəbirin bayırında dayanmışdı. Ağlaya-ağlaya əyilib qəbirin içində baxdı. **12** Orada ağ paltar geymiş iki mələk gördü: biri İsanın cəsədinin qoyulduğu yerin yanında, o biri isə ayağında oturmuşdu. **13** Onlar Məryəmdən «Ey qadın, niya ağlayırsan?» deyə soruşdu. Məryəm də onlara dedi: «Rəbbimi qəbirdən aparıblar və hara qoyduqlarını bilmirəm». **14** Bunu deyəndən sonra arxaya dönüb İsanın orada dayandığını gördü, amma Onun İsa olduğunu bilmədi. **15** İsa ondan soruşdu: «Ey qadın, niya ağlayırsan? Kimi axtarırsan?» Məryəm Onun bağban olduğunu güman edərək dedi: «Ağ, aqər Onu Sən aparmısansa, hara qoyduğunu mənə söylə, mən də Onu götürürüm». **16** İsa ona «Məryəm!» dedi. O da dönüb İsaya ibranicə «Rabbuni!» dedi. «Rabbuni» «Müəllim» deməkdir. **17** İsa ona dedi: «Mənə toxunma, çünki Mən hələ Atanın yanına qalxmamışam. Amma qardaşlarımın yanına gedib onlara söylə: Öz Atamın - sizin Atanızın, Öz Allahımın - sizin Allahınızın yanına qalxıram». **18** Məcdəlli Məryəm şagirdlərin yanına gəldi, onlara «Rəbbi görmüşəm!» deyib onun özünə bunları söylədiyini bildirdi. **19** O gün - həftənin ilk günü axşam çəği Yəhudi başçılarından qorxduqları üçün şagirdlərin olduqları yerin qapıları bağlı olsa da, İsa içəri girdi. O ortada durub onlara «Sizə salam olsun!» dedi. **20** Bunu söyləyib onlara əllərini və böyrünü göstərdi. Şagirdlər də Rəbbi görüb sevindilər. **21** İsa yenə onlara dedi: «Sizə salam olsun! Ata Məni göndərdiyi kimi Mən də sizi göndərirəm». **22** Bunu söylədikdən sonra onların üzərinə üfürərək dedi: «Müqəddəs Ruhu alın! **23** Kimin günahlarını bağışlasanız, bağışlanır, kimin günahlarını bağışlaşmasanız, bağışlanmamış qalır». **24** Lakin On iki şagirddən biri «Əkiz» adlanan Tomas İsa gələndə onların yanında deyildi. **25** O biri şagirdlər Tomasə «Rəbbi gördük» deyəndə onlara söylədi: «Əgər Onun əllərində mixlərin açıldığı yaraları görməsəm, mixlərin yerinə barmağımla toxunmasam, böyrünə də əlimi qoymasam, buna heç inanmaram». **26** Səkkiz gündən sonra İsanın şagirdləri yenə otaqda toplaşanda Tomas da onların yanında idi. Qapıları bağlı olsa da, İsa içəri girdi. O ortada durub «Sizə salam olsun!» dedi. **27** Bundan sonra Tomasə söylədi: «Barmağını buraya uzat, əllərimə bax, əlini də uzat, böyrümə qoy. İmansız olma, imanlı ol!» **28**

Tomas cavab verib Ona «Ya Rəbbim və Allahım!» dedi. **29** İsa ona dedi: «Sən Məni gördiünүn üçünmü iman etdin? Görmədən iman edənlər nə bəxtiyardır!» **30** İsa şagirdlərinin gözü önünde bir çox başqa əlamətlər də göstərdi ki, bu kitabda yazılmayıb. **31** Amma buradakılar onun üçün yazılıb ki, siz İsanın Məsih – Allahın Oğlu olduğuna inanınız və iman edərək Onun adı ilə həyata malik olasınız.

21 Bu hadisələrdən sonra İsa Tiberiya gölünün kənarında yənə şagirdlərə göründü. Bu belə oldu: **2** Şimon Peter, «Əkiz» adlanan Tomas, Qalileyanın Qana kəndindən olan Natanael, Zavdayın oğulları və Onun başqa iki şagirdi birlikdə idi. **3** Şimon Peter onlara «balıq ovuna gedirəm» dedi. O birilər də ona «biz də səninə gedirik» dedilər. Onlar gedib qayıqa mindilər, amma o gecə bir şey tuta bilmədi. **4** Günəş doğarkən İsa sahildə dayanmışdı, amma şagirdlər Onun İsa olduğunu bilmədi. **5** İsa onlara dedi: «Uşaqlar, yeməyə bir şey tutmusunuzmu?» Ona «xeyr» deyə cavab verdilər. **6** İsa yənə dedi: «Toru qayığın sağ tərəfinə atın, orada tapacaqsınız». Eləcə də atdlar və o qədər balıq tutdular ki, toru çəkə bilmədi. **7** Onda İsanın sevimli şagirdi Peterə «Bu, Rəbdir» söylədi. Şimon Peter Onun Rəbb olduğunu eşidən kimi əynindən çıxardığı üst paltarına bürünüb gölə atıldı. **8** O biri şagirdlər İsa balıq torunu çəkə-çəkə qayıqda gəldilər, cünki sahildən uzaq deyildilər, cəmi iki yüz qulac məsafədə idilər. **9** Onlar quruya çıxanda orada közərmış ocağı, onun üzərinə qoyulmuş balığı və yanında olan çörəyi gördülər. **10** İsa onlara dedi: «İndi tutduğunuz balıqlardan gətirin». **11** Şimon Peter qayıqa minib yüz əlli üç böyük balıqla dolu toru quruya çəkdi. Balıq lap çox olsa da, tor yırtılmadı. **12** İsa onlara dedi: «Gəlin, səhər yeməyi yeyin». Şagirdlərdən heç biri Ondan «Sən kimsən?» deyə soruşmağa cəsarət etmirdi, cünki Onun Rəbb olduğunu bilirdilər. **13** İsa gəlib çörəyi götürdü və onlara verdi, eləcə balığı da verdi. **14** İsa ölürlər arasından dirildikdən sonra artıq üçüncü dəfə idi ki, şagirdlərə görünürdü. **15** Səhər yeməyindən sonra İsa Şimon Peterə dedi: «Ey Yəhya oğlu Şimon, Məni bunlardan çox sevirsənmi?» Peter ona dedi: «Bəli, ya Rəbb, Səni sevdiyimi bilirsən». İsa ona dedi: «Quzularımı bəslə». **16** İkinci dəfə yenə Peterə dedi: «Ey Yəhya oğlu Şimon, Məni sevirsənmi?» O da İsaya dedi: «Bəli, ya Rəbb, Səni sevdiyimi bilirsən». İsa ona dedi: «Quzularımı otar». **17** Üçüncü dəfə Peterə dedi: «Ey Yəhya oğlu Şimon, Məni sevirsənmi?» Peter üçüncü dəfə İsanın ona «Məni sevirsənmi?» sualını vermayına kədərləndi və Ona dedi: «Ya Rəbb, Sən hər şeyi bilirsən, Səni sevdiyimi bilirsən». İsa ona dedi: «Quzularımı bəslə». **18** Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: cavan olanda qurşağıni özün bağlayıb istədiyin yera gedərdin, amma qocalanda əllərini uzadacaqsan və başqası sənin qurşagini bağlayıb istəmadıyin yera aparacaq». **19** İsa bunu ona görə söylədi ki, Peterin necə öz ölümü vəsítəsilə Allahı izzətləndirəcəyinə işarə etsin. Bunu söylədikdən sonra

ona «ardımcı gəl» dedi. **20** Peter də arxaya dönüb İsanın sevimli şagirdinin onların ardıcınca gəldiyini gördü. Bu həmin şagird idi ki, axşam yeməyi zamanı İsanın sinəsinə əyilib «Ya Rəbb, Sənə xəyanət edəcək adam kimdir?» demişdi. **21** Peter bu şagirdi görüb İsaya dedi: «Ya Rəbb, bəs o necə olacaq?» **22** İsa ona dedi: «Əgər Mən gələnə qədər onun sağ qalmasını istəyirəmsə, bundan sənə nə? Sən ardımcı gəl». **23** Beləcə o şagirdin ölməyəcəyi barədə imanlı bacı-qardaşlar arasında söz yayıldı. Amma İsa onun ölməyəcəyini deməmişdi, sadəcə olaraq «Əgər Mən gələnə qədər onun sağ qalmasını istəyirəmsə, bundan sənə nə?» demişdi. **24** Bu hadisələrə şəhadət edərək bunları yazan həmin şagirddir. Biz də bilirik ki, onun şəhadəti etibarlıdır. **25** İsanın etdiyi çoxlu başqa şəyələr də var. Əgər bunlar da bir-bir yazılsayıdı, fikrimcə, yazılmış kitablar heç dünyaya sığmazdı.

Həvarilərin İsləri

1 Ey Teofil, birinci yazılarım ısanın göyə qaldırıldığı gündək başladığı işlər və öyrətməyə başladığı tam təlim barəsindədir. **2** Göyə qaldırılmazdan əvvəl İsa seçdiyi həvarilərə Müqəddəs Ruh vasitəsilə əmrlər verdi. **3** Ölüm əzabını çəkəndən sonra həvarilərə çoxlu inandırıcı dəllilərlə Özünü diri olaraq göstərdi. O, qırx gün ərzində onlara görünərək Allahan Padşahlığı barədə danişirdi. **4** İsa onlara duz-çörək kəsəndə bu əmri verdi: «Yeruşəlimdən kənara çıxmayıñ, Atanın verdiyi, Məndən eşitdiyiniz vədin həyata keçməsini gözləyin. **5** Belə ki Yəhya su ilə vəftiz edirdi, amma siz bir neçə gündən sonra Müqəddəs Ruhla vəftiz olacaqsınız». **6** Həvarilər bir yərə toplaşanda ısanın soruştular: «Ya Rəbb, İsraildə Padşahlığı indimi bərpa edəcəksən?» **7** İsa cavab verdi: «Atanın hökmü ilə təyin olunan vaxtları və tarixləri bilmək sizin işiniz deyil. **8** Amma Müqəddəs Ruh üzərinizə enəndə siz qüdrət alacaqsınız və Yeruşəlimdə, bütün Yəhudeya və Samariyada, həmçinin yer üzünүn qurtaracağınadak hər yerdə Mənim şahidlərim olacaqsınız». **9** İsa bunları deyəndən sonra həvarilərin gözləri qarşısında yuxarı qaldırıldı. Bir bulud ısanı götürüb onlardan gizlədi. **10** İsa göyə qalxanda onlar səmaya baxırdılar. Elə həmin an ağ libaslı iki kişi onların yanında peydə olub **11** soruşdu: «Ey Qalileyalılar, niyə səmaya baxa-baxa qalmısınız? Aranızdan götürülib göyə qaldırılan ısanın aparıldığı necə gördünzsə, elə də qayıdacaq». **12** Bundan sonra həvarilər Zeytun dağı adlanan yerdə Yeruşəlimə endilər. Bu dağ Yeruşəlimin yaxınlığındadır, oraya olan məsafə Şənbə yolu qədərdir. **13** Onlar şəhərə girib qaldıqları evin yuxarı otağına çıxdılar. Oradakılar bunlar idi: Peter, Yəhya, Yaqub, Andrey, Filip, Tomas, Bartalmay, Matta, Halfay oğlu Yaqub, Millətçi Şimon və Yaqub oğlu Yəhuda. **14** ısanın anası Məryəmlə qardaşları və başqa qadınlardan həvarilərlə birlikdə dayanmadan dua edirdilər. **15** Həmin günlərdə təxminən yüz iyirmi bacı-qardaşdan ibarət olan toplantı arasından Peter qalxıb dedi: **16** «Qardaşlar, ısanı tutanlara yol göstərən Yahuda haqqında Müqəddəs Ruhun Davudun dili ilə əvvəlcədən dediyi Müqəddəs Yazı sözləri yerinə yetmalidir. **17** Yəhuda bizə qoşuldu, bu xidmətdən ona da pay düşdü. **18** Bu adam etdiyi haqsızlığın haqqına bir tarla satın aldı, sonra da oradan kəlləməyallaq aşib qarnı yırtıldı və bağırsaqları töküldü. **19** Bütün Yeruşəlim əhalisi bunu eşitdi və o yeri öz dillərində «Haqal-Dema», yəni «Qan tarası» adlandırdı. **20** Axi Zəbur kitabında yazılıb: «Məskəni viran olsun, Kimsəsiz, boş qalsın» və «Vəzifəsinə başqası tutsun». **21** Buna görə də Rəbb ısanın aramızı gəlib-getdiyi müddət ərzində, yəni Yəhyanın vəftizindən başlayaraq Rəbb ısanın göyə qaldırıldığı günə qədər yanımızdakılardan bir kişi Onun dirilməsinə bizimlə birgə şahid olmalıdır». **22** Beləliklə, iki nəfəri – Barsabba çağırılan, həm də Yust adlanan Yusifi və Mattiyani namizəd göstərdilər. **24**

Sonra dua etdilər: «Ya Rəbb, Sən hamının ürəyindən xəbərdarsan. Bu iki nəfərdən birini seçib bizə göstər ki, **25** qoy onlardan biri bu xidmətə – həvari vəzifəsinə keçsin. Çünkü Yəhuda öz yerini tutsun deyə bu işi atdı». **26** Sonra püşk atdlar. Püşk Mattiyaya düşdü və o, həvari sırasına – on bir nəfərin yanına keçdi.

2 Əllinci Gün bayramı zamanı onların hamısı bir yerə yığılmışdı. **2** Birdən güclü külək uğultusu kimi gəydən bir səs gəlib onlar oturan evin hər tərəfini bürüdü. **3** Onlara göründü ki, nə isə alov kimi dillərə parçalanaraq hər birinin üstünə düşür. **4** Onların hamısı Müqəddəs Ruhla doldu və Ruhun danişdirdiğinə görə başqa dillərdə danişmağa başladılar. **5** Bu vaxt səma altında mövcud olan bütün millətlər arasından gələn mömin Yəhudilər Yeruşəlimdə yaşayırdılar. **6** Bu səs gələndə orada böyük izdiham toplandı. Hami öz dilində danişdığını eşidəndə çəş-baş qaldı. **7** Mat qalaraq heyət içində dedilər: «Bu danişanların hamısı Qalileyalı deyilmə? **8** Bəs necə olur ki, biz hamımız öz ana dilimizi eşidirik? **9** Biz Parfiyalılar, Midiyalılar, Elamlılar, Mesopotamiyada, Yəhudeyada, Kappadokiyada, Pontda və Asiya vilayətində, **10** Frigiyada, Pamfiliyada, Misirdə və Liviyanın Kirenaya yaxın bölgələrində yaşayanlar, Romada yaşayan **11** Yəhudilər və Yəhudi dinini qəbul edənlər, Kritlilər, Ərəblər eşidirik ki, onlar bizim dilimizdə Allahan əzəmətli işlərindən danişir». **12** Hami mat qalıb çəşqinliq içində bir-birindən soruşdur: «Bu nədir?» **13** Bəziləri də rişxəndlə deyirdi: «Bunlar şirin şərabdan sərəxə olublar». **14** Peter On Bir həvari ilə bərabər irəli çıxdı və izdihama ucadan nida etdi: «Ey Yəhudilər və Yeruşəlimin bütün sakinləri, siza bildirirəm, sözlərimə qulaq asın. **15** Bu adamlar fikirləşdiyiniz kimi sərəxə deyil. Hələ günün üçüncü saatıdır. **16** Bu gördüklleriniz Yoel peyğəmbər vasitəsilə əvvəlcədən deyilən hadisədir. **17** Allah dedi ki, axır zamanda “Bütün bəşər üzərinə Ruhumdan tökəcəyəm. Oğullarınız və qızlarınız peyğəmbərlək edəcək, Cavanlarınız görüntüller, Aşağıda – yerdə əlamətlər göstərəcəyəm: Qan, alov və tüstü buxarları görünəcək. **20** Rəbbin möhtəşəm və əzəmətli günün gəlməzdən əvvəl Günsə qaranlığa və ay qan rənginə döñəcək. **21** Rəbbin adını çağırən hər kas xilas olacaq”. **22** Ey İsraililər, bu sözlərimə qulaq asın! Bildiyiniz kimi Allahan aranızda Nazaretli İsa vasitəsilə yaratdığı möcüzələr, xariqələr və əlamətlər aydın göstərdi ki, O, Allahdan gələn Şəxsdir. **23** Allahın əzəldən bilib müəyyən etdiyi məqsədə uyğun olaraq siz bu Şəxsi qanunsuzlara təslim edib onların əli ilə çarmixa mixlatdıraraq öldürdüñünüz. **24** Allah isə ölüm əzablarını kəsərək Onu diriltdi. Çünkü Onu ölüm tutub saxlaya bilməzdi. **25** Davud da Onun barəsində demişdi: “Rəbbə həmişə üz tutmuşam, Sağında olduğu üçün sarsılmaram.

26 Elə bunun üçün qəlbim sevinir, dilim şad olur, Cismim belə, ümidişə yaşıyır. 27 Çünkü mənə ölürlər diyarına atmazsan, Momin insanımı çürüməyə qoymazsan. (Hadəs g86) 28 Mənə həyat yolunu öyrədirlən, Hüzurunda mənə doyuncu sevinc verirən". 29 Qardaşlar, sizə cəsarətlə deməliyəm ki, doğrudan da, ulu babamız Davud ölüb və dəfn olunub. Onun qəbri bu günə qədər buradadır. 30 Davud peyğəmbər idi və öz nəslindən bir Nəfəri onun taxtına çıxarmaq üçün Allahın and içərək Davuda vəd etdiyini bildi. 31 Ona görə Məsihin dirilməsini əvvəlcədən görüb barəsində demişdi ki, Allah Onu ölürlər diyarına atmaz, Cismini çürüməyə qoymaz. (Hadəs g86) 32 Allah bu ısanı ölümdən dirildi və hamımız buna şahid olduq. 33 Allah Onu ucaltdı və sağ əlində oturdu. O, vəd edilən Müqəddəs Ruhu Atadan götürüb sizin görüb-eşitdiyiniz kimi üstümüzə tökdü. 34 Davud özü göylərə qalxmadi, amma belə dedi: "Rəbb mənəm Ağama dedi: 35 'Mən düşmənlərini ayaqlarının altına katıl kimi salanadək Sağımda otur'. 36 Ona görə də qoy bütün İsrail xalqı möhkəm bilsin ki, Allah sizin çarmixa çəkdiyiniz bu ısanı həm Rəbb, həm də Məsih təyin etmişdir". 37 Bu sözlər ona qulaq asanların ürəyinə ox kimi sancıldı. Onlar həm Peterdən, həm də o biri həvarilərdən soruştular: «Qardaşlar, bəs biz nə edək?» 38 Peter onlara cavab verdi: «Təvbə edin, hamınız İsa Məsihin adı ilə vəftiz olun. Onda günahlarınız bağışlanacaq və baxış olaraq Müqəddəs Ruhu alacaqsınız. 39 Çünkü bu vəd siz, övladlarınız, uzaqdakıların hamısı – Allahımız Rəbbin çağırıldığı hər kəs üçündür». 40 Peter başqa çox söz deyib onlara xəbərdarlıq etdi və yalvardı: «Bu ayri nəsildən xilas olun». 41 Onun sözünü qəbul edənlər vəftiz oldular. O gün üç min nəfərə yaxın insan imanlılara qoşuldu. 42 Onlar da özlərini həvarilərin təliminə, hər şeydə sərik olmağa, birgə çörək bölməyə və duaya həsr etdilər. 43 Bütün imanlıların ürəyinə qorxu düşdü. Həvarilər vasitəsilə çoxlu xariqələr və əlamətlər göstərilirdi. 44 İman edənlərin hamısı bir yerdə idi, bütün əmlaklarından da birgə istifadə etirdi. 45 Onlar məllərini, mülkərini satıb pulu hər kəsə ehtiyacına görə paylayırdılar; 46 hər gün məbədə yığılmışda davam edir, evlərdə sevinə-sevinə, səmimi qalbdən çörək böltüb yeyirdilər. 47 Onlar Allaha həmd edir və bütün xalq sırasında lütf qazanırdılar. Rəbb isə hər gün insanları xilas edir və imanlılara qoşurdu.

3 Bir gün Peterlə Yəhya doqquzuncu saatda, dua vaxtı məbədə gedirdilər. 2 Bu zaman ayaqları anadangəlmə şikəst olan bir kişi məbədin Gəzəl adlı qapısına gətirildi. Hər gün bu adamı ona görə oraya gətirərdilər ki, məbədə gəlib-gədənlərdən dilənərək nəzir alınsın. 3 O, məbədə girən Peterlə Yəhyani görüb onlardan nəzir istədi. 4 Peterlə Yəhya ona diqqətlə baxdı. Peter ona dedi: «Biza bax». 5 Bu kişi onlardan nə isə umaraq gözlərini onların üzünə dikdi. 6 Peter ona dedi: «Nə qızılım, nə də gümüşüm var ki, sənə verim. Nəyim varsa, sənə onu verirəm. Nazareti İsa Məsihin adı ilə qalx, gəz». 7 Sonra

sağ əlindən tutub onu qaldırdı. Bu kişinin topuqları və ayaqları dərhal qüvvət aldı. 8 Atilaraq ayağa qalxdı və yeriməyə başladı. Qaçış tullana-tullana, Allaha həmd edərək onlara bərabər məbədə girdi. 9 Bütün xalq gördü ki, bu kişi yeriyir və Allaha həmd edir. 10 Onun məbədin Gəzəl qapısında oturub dilənən kişi olduğunu tanıyanda hamı ondakı dəyişikliyə mat qalıb heyrətə düşdü. 11 Bu kişi Peterin və Yəhyanın əlindən yapıdı. Heyrətə dütən bütün xalq onlara tərəf, Süleymanın eyvanı adlanan yerə qaçı. 12 Bunu görən Peter xalqa nida etdi: «Ey İsraililər, burada heyrətamız nə var ki? Niyə gözlərinizi bizə dikib baxırsınız? Elə bil biz öz qüdrətimizlə, öz möminliyimizlə bu kişinin yeriməsinə səbəb olmuşuq. 13 İbrahimin Allahi, İshaqın Allahi və Yaqubun Allahi, ata-babalarımızın Allahi Qulu ısanı izzətləndirib. Siz Onu sataraq Pilatın qarşısında rədd etdiniz. Pilat Onu azad etmək üçün qərar vermişdi, 14 amma siz Müqəddəs və Saleh Oları rədd edib bir qatilin azad edilməsini istadiniz. 15 Siz Həyat Banisini öldürdünüz, amma Allah Onu ölürlər arasından dirildi. Biz bunun şahidləriyik. 16 Gördüyünüz və tanığınız bu kişi ısanın adı sayəsində, Onun adına olan imanla sağaldı. Isa vasitəsilə olan imanla bu kişi hamının gözü qarşısında tam şəfa tapdı. 17 İndi, ey qardaşlar, biliyəm ki, rəhbərləriniz kimi siz də bunu bilmədən etmişiniz. 18 Amma Allah peyğəmbərlərin dili ilə Öz Məsihinin əzəb çəkməsi barədə əvvəlcədən bəyan etdiyini yerinə yetirdi. 19 Beləliklə, günahlarınız silinsin deyə tövbə edib Allaha tərəf döñün ki, 20 Rəbbin hüzurunda rahatlıq vaxtı tapasınız və O da sizin üçün əvvəlcədən təyin olunan Məsihi, yəni ısanı göndərsin. 21 Çünkü Allahın qədimdən bəri müqəddəs peyğəmbərlərinin dili ilə məlum etdiyi kimi hər şeyin yenidən hazırlanacağı vaxtacan ısanın səmada qalması lazımdır. (aiən g165) 22 Musa belə demişdi: "Allahımız Rəbb sizin üçün öz soydaşlarımız içərisində mənim kimi bir peyğəmbər yetirəcək. Sizə nə söyləyəcəksə, ona qulaq asın". 23 "Bu peyğəmbərə qulaq asmayan hər adam xalqı arasından ayrılib məhv ediləcək". 24 Şəmueldən başlayaraq bütün peyğəmbərlər bu günləri elan etdilər. 25 Siz də peyğəmbərlərin varisləri, Allahın ata-babalarınızla kəsdiyi Əhdin varislərisiniz. Allah İbrahimə demişdi: "Yer üzünən bütün tayfaları sənən nəslin vasitəsilə xeyir-dua alacaq". 26 Allah hər birinizi pis əməllərinizdən döndərmək və xeyir-dua vermək üçün Öz Qulunu dirildərək əvvəlcə sizin yanımıza göndərdi".

4 Kəhinlər, məbəd mühafizəçilərinin başçısı və sadukeylər xalqa vəz edən Peterlə Yəhyanın üstünə getdilər. 2 Çünkü bu həvarilərin xalqı öyrətməsinə, İsaya şəmil edərək ölürlər arasından dirilməni bəyan etməsinə qıcıqlandılar. 3 Onları tuttdular və axşam olduğu üçün sabahkı günə qədər zindanda saxladılar. 4 Lakin onların sözünə qulaq asanlardan bir çoxu iman etdi. Beləliklə, iman edən kişilərin sayı beş minə qədər çatdı. 5 Ərtəsi gün Yəhudilərin rəhbərləri, ağsaqqalları və ilahiyatçıları Yeruşəlimə toplaşdılar. 6 Baş kahin Xanan, Qayafa, Yəhya,

İsgəndər və baş kahinin nəslindən olanların hamısı orada idi. **7** Peterlə Yəhyanı onların qarşısına gətirib soruşdular: «Siz bunu hansı qüdrətlə, kimin adı ilə edirsiniz?» **8** O zaman Peter Müqəddəs Ruhla dolub dedi: «Ey xalqın rəhbərləri və aqsaqqalları! **9** Əgər bu gün biz bir xəstəyə etdiyimiz yaxşılığa və onun necə sağalmasına görə sorğu-suala çəkiliriksə, **10** hamınız, bütün İsrail xalqı bilsin ki, bu adam sizin çarmixa çəkdiyiniz, lakin Allahın ölürlər arasından diriltdiyi Nazaretlı İsa Məsihini adı ilə qarşınızda sağlam durub. **11** Siz “bənnaların rədd etdiyi daş guşədaşı olan” həmin isadır. **12** Ondan başqa heç kimdə xilas yoxdur. Çünkü səma altında biz insanlara verilən başqa bir ad yoxdur ki, onun vasitəsilə xilas olaq». **13** Onlar

Peter və Yəhyanın cəsarətini görəndə, onların savadsız, sadə insanlar olduğunu biləndə heyrətə düşdülər, amma tanıdilar ki, onlar İsa ilə birgə olmuşdular. **14** Şəfa tapan adam Peter və Yəhəya ilə birgə onların gözləri qarşısında durmuşdu, buna görə onların əleyhinə heç nə deyə bilmədilər. **15** Ali Şurənin üzvləri onlara bayırı çıxmağı əmr edəndən sonra aralarında müzakirəyə başlayıb **16** dedilər: «Bu adamlara nə edək? Bütün Yeruşəlim əhalisine aydın olub ki, bu adamların əli ilə əhəmiyyətli bir əlamət göstərilib və biz bunu dana bilmərik. **17** Amma bu xəberin xalq arasında daha çox yayılmasının qarşısını almaq üçün onlara hədə-qorxu gölək ki, bundan sonra bu Adı çəkib heç kimə heç nə deməsinlər». **18** Beləcə onları çağırıb əmr verdilər ki, İsanın adını bəyan etmək və bu adla hər hansı bir təlim öyrətmək qadağandır. **19** Lakin Peterlə Yəhəya cavab verib dedilər: «Özüntüz qərar verin, Allaha deyil, sizə qulaq asmaq Allahın gözündə nə qədər doğrudur? **20** Axi eşidib-gördüklərimizi deməyə bilmərik». **21** Ali Şurənin üzvləri onlara cəza vermək üçün imkan tapa bilmədiklərinə görə onları bir daha hədələyəndən sonra azadlıq buraxdilar. Çünkü bütün xalq baş verən hadisəyə görə Allahi izzətləndirdi. **22** Bu əlamət vasitəsilə sağalan adamin qırxdan artıq yaşı var idi. **23** Azadlıq buraxılan Peter və Yəhəya öz yoldaşlarının yanına galib başçı kahinlərlə aqsaqqalların sözlərini onlara çatdırıldılar. **24** Yoldaşları bunu eşidərkən bir nəfər kimi Allaha nida etdilər: «Ey Pərvərdigarımız, yeri, göyü, dənizi və bunların içindəki hər şeyi yaradan Sənsən. **25** Müqəddəs Ruh vasitəsilə Öz qulun atamız Davudun dili ilə belə dedin: “Na üçün millətlər belə hirslenir, Ümmətlər boş şeylər düşünür? **26** Dünya şahları yüksər, Hökmardalar Rəbbə və Onun mash etdiyinə qarşı birləşir”. **27** Həqiqətən, Hirod və Ponti Pilat başqa millətlər və İsrail xalqı ilə birlikdə Sənin mash etdiyin müqəddəs Qulun İsanın əleyhinə bu şəhərdə toplaşdı ki, **28** Sənin əvvəldən qərar verdiyin, Sənin əlində və niyyətində olan şeyləri həyata keçirsin. **29** İndi, ya Rəbbə, onların etdikləri hədə-qorxuya bax! Biz qullarına güc ver ki, Sənin sözlərini tam cəsarətlə yayaq. **30** Xəstələri sağaltmaq üçün əlini uzat və müqəddəs Qulun İsanın adı ilə əlamətlər və xariqələr göstər». **31** Onlar dualarını qurtaran kimi toplandıqları yer lərzəyə gəldi və onların hamısı Müqəddəs Ruhla

dolub Allahın kələmini cəsarətlə yaymağa başladı. **32** imanlıların hamısı canbir qəlbə idi. Heç kim öz əmlakına «bu mənimdir» demir, bütün əmlaklarından birgə istifadə edirdi. **33** Həvarilər Rəbb İsanın dirilməsi barədə böyük qüdrətlə şəhadət edirdilər və hamisının üzərinə bol-bol lütf ehsan olunurdu. **34** Onların arasında heç kim yoxsul deyildi. Çünkü onların arasında torpaq və ev sahibi olanlar mülkünü satıb pulunu gətirər, **35** həvarilərin ixtiyarına verərdi. Bu da hər kəs ehtiyacına görə paylanardı. **36** Məsələn, Kiprdə anadan olan, həvarilərin Barnaba adlandırdığı (mənəsi «Təsəlli oğlu») Levili Yusif **37** sahib olduğu torpaq sahəsini sataraq pulunu gətirib həvarilərin ixtiyarına verdi.

5 Xananya adında bir kişi arvadı Sapfira ilə razılığa gəlib bir mülk satdı. **2** O, pulun bir hissəsini özünə götürüb qalan hissəsini həvarilərin ixtiyarına verdi. Arvadının da bu işdən xəbəri var idi. **3** Peter ona dedi: «Xananya, niyə ürəyinə Şeytanı buraxıb Müqəddəs Ruha yalan söyləyərək torpağın pulunun bir hissəsini özüna götürdü? **4** Bu torpaq satılmamışdan əvvəl sən deyildim? Sən onu satandan sonra da pul sənin ixtiyarında deyildim? Bu nə niyyətdir, ürəyində tutmuşan? Sən insanlara deyil, Allaha yalan satdır». **5** Xananya bunları eşidən kimi yera yixıldı və canı çıxdı. Bunu eşidən hər kəsi böyük bir vahimə bürdü. **6** Gənclər gəlib Xananyanın meyitini kəfənə bürdüllər və aparıb dəfn etdilər. **7** Bundan taxminən üç saat sonra Xananyanın arvadı içəri daxil oldu. Onun olub-keçənlərdən heç bir xəbəri yox idi. **8** Peter ondan soruşdu: «Mənə söylə, torpağı bu qiymətəni satdınız?» Qadın cavab verdi: «Bəli, o qiymətə». **9** Peter ona dedi: «Niyə əlbir olub Rəbbin Ruhunu sinamaq istədiniz? Budur, ərinin dəfn edənlərin ayaq səsləri qapı ağızındadır, indi də səni aparmağa gəlirlər». **10** Qadın həmin an Peterin ayaqları qarşısına yixıldı və canı çıxdı. İçəri daxil olan gənclər gördülər ki, o da ölüb. Onlar onu götürüb ərinin yanında dəfn etdilər. **11** Bütün imanlılar cəmiyyətini və bu hadisəni eşidənlərin hamisini böyük bir vahimə bürdü. **12** Həvarilər vasitəsilə xalq arasında çox əlamətlər və xariqələr göstərilirdi. Bütün imanlılar Süleymanın eyvanına yığıldı. **13** Xalqın gözündə böyük nüfuz qazansalar da, kənardan heç kim onlara qoşulmağa cürət etmirdi. **14** Buna baxmayaraq, get-gedə daha çox qadın və kişi Rəbbə iman gətirdi. **15** Buna görə də Peter yoldan keçəndə heç olmasa kölgəsi xəstələrin üstüne düşsün deyə xalq öz xəstələrini döşək və çarpayı ilə birlikdə çıxarıb küçələrə qoyardı. **16** Yeruşəlimin ətraf şəhərlərində yaşayınlar da axın-axın gələr, öz xəstələrini və natəmiz ruhdan əzəb çəkənləri gətirirdi. Onların hamısı şəfa tapardı. **17** Bu, baş kahini və yanındakıların hamisini, yəni sadukey təriqətinə mənsub olanları hərəkətə gətirdi, çünkü qısqançıqları aşib-dəşirdi. **18** Ona görə də həvariləri tutub ümumi zindana atıldılar. **19** Amma Rəbbin mələyi gecənən bir vaxtında gəlib zindanın qapısını açdı, onları bayırı çıxarıb dedi: **20** «Gedin, məbəddə durun və camaata yeni həyatla bağlı sözlərin

hamisini deyin». **21** Həvarilər bunu eşidəndə səhər tezədən məbədə daxil olub talimlərini öyrətməyə başladılar. Baş kahin və yanındakilar galib Ali Şurani - İsrailin bütün ağsaqqallar məclisini çağırıdı ki, bir yərə yiğilsinlar. Onlar həvariləri gətirtmək üçün mühafizəçiləri zindana göndərdilər. **22** Lakin mühafizəçilər galib zindanda həvariləri tapa bilmədi və geri qayıdır belə xəbər verdilər: **23** «Gördük ki, zindan bağlıdır, tamamilə nəzarət altındadır və gözətçilər qapıda dayanıb. Amma qapıları açanda içəridə heç kimi tapa bilmədik». **24** Bu sözləri eşidən məbəd mühafizəçilərinin başçısı ilə başçı kahinlər «Bu işin sonu necə qurtaracaq?» deyə çəşib-qaldılar. **25** Elə bu zaman kimsə onların yanına galib xəbər verdi: «Baxın, zindana saldığınız adamlar məbəddə dayanıb camaata təlim öyrədir». **26** Bu vaxt başçı ilə mühafizəçilər gedib həvariləri gətirdilər. Xalqın onları daşqalaq etməsindən qorxduqları üçün güc tətbiq etmədilər. **27** Onlar həvariləri Ali Şurannın qarşısına gətirdilər. Baş kahin onlardan soruşdu: **28** «Bu adla təlim öyrətməyi sizə qəti qadağan etmədikmi? Amma siz təliminizi bütün Yeruşəlimə yaydınız və o Adamın qanını bizim boynumuza yükləmək istəyirsiniz». **29** Peter və başqa həvarilər belə cavab verdi: «İnsana deyil, Allaha itaət etmək daha vacibdir. **30** Ata-babamızın Allahı sizin çarmıxa çəkib öldürdüyünüz Isanı dirildi. **31** İsraila günahlarından tövbə və bağışlanma imkanı vermek üçün Allah Onu Bani və Xilaskar olaraq Öz sağ tərəfinə qaldırdı. **32** Bu şəyələr barədə biz şahidik, Allahın Özünə itaət edənlərə verdiyi Müqəddəs Ruh da şahiddir». **33** Onlar bunu eşidəndə çox qazəbləndi və həvariləri öldürmək istədilər. **34** Lakin bütün xalqın hörmətini qazanmış Qanun müəllimi olan Qamliel adlı bir farisey Ali Şurada ayaq qalxdı və əmr etdi ki, bu adamları qısa müddətə bayır çıxarsınlar. **35** O, Ali Şurannın üzvlərinə belə dedi: «Ey İsraililər, bu insanlara nə edəcəyiniz barədə yaxşı-yaxşı fikirləşin. **36** Bir qədər bundan əvvəl Tevda özü barəsində yüksək iddiada olaraq ortaya çıxdı və ona taxminən dörd yüz nəfər qoşuldu. Lakin bu kişi öldürüldü, bütün tərəfdarları darmadağın edildi və bu hərəkat yatrıldı. **37** Sonra siyahıyalma zamanı Qalileyalı Yəhuda ortaya çıxdı və camaati ardınca apardı. O da öldü və tərəfdarlarının hamısı darmadağın edildi. **38** İndiki iş barəsində sizə onu deyirəm ki, bu adamlardan əl çəkin və azad buraxın. Əgər bu hərəkat, bu iş insandırısa, məhv olub gedəcək. **39** Yox, əgər Allahdandırısa, bu adamların işini məhv edə bilməzsınız. Allah qarşı çıxanların vəziyyətinə belə, düşə bilərsiniz». Onlar Qamlielin sözünə baxdalar, **40** həvariləri içəri çağırıb qamçılatdilar və əmr etdilər ki, Isanın adını çəkərək heç nə danişmasınlar. Sonra onları azad etdilər. **41** Həvarilər bu ad uğrunda təhqirə layiq görüldükləri üçün sevinərək Ali Şurannın öündən ayrıldılar. **42** Onlar hər gün məbəddə və evlərdə təlim öyrətməkdən, Isanın Məsih olması barədə Müjdəni yaymaqdan əl çəkmədilər.

6 O günlərdə - şagirdlərin çoxaldığı vaxtda yunanca danişan Yəhudilər ibranicə danişan Yəhudilərdən şikayet etməyə başladılar. Çünkü gündəlik yardım paylananda onların dül qadınlarını nəzərə almamışdır. **2** Ona görə On İki həvari bütün şagirdləri bir yərə yiğib belə dedi: «Allahın kələməni vəz etmək işini atıb maddi işlərlə məşğul olmamışımız düzgün deyil. **3** Ey qardaşlar, aranızda etibar qazanmış, Ruh və hikmətlə dolu olan yeddi kişi seçin ki, onları bu işə təyin edək. **4** Biz isə özümüzü duaya və Allahın kələməni yaymağa həsr edək». **5** Bu sözlər bütün toplantıının xoşuna gəldi. Stefan, Filipi, Proxoru, Nikanoru, Timonu, Parmenəni və Yəhudü dinini qəbul edən Antakyalı Nikoləni seçdilər. Stefan iman və Müqəddəs Ruhla dolu bir kişi idi. **6** Bunları həvarilərin qarşısına çıxardılar. Həvarilər də dua edib onların üzərinə əl qoydular. **7** Allahın kələmə yayılır, Yeruşəlimdə şagirdlərin sayı xeyli artır və bir çox kahinlər də bu imana tabe olurdu. **8** Lütf və qüdrətlə dolu olan Stefan xalq arasında böyük xariqə və əlamətlər göstərirdi. **9** Belə olanda Azadlar Sinaqoqu adlanan sinaqoqun bəzi üzvləri, Kirenahılardan, ısgandəriyyəlilərdən, Kilikeyadan və Asiya vilayətindən bəzi insanlar Stefanə qarşı çıxıb onunla mübahisəyə başladılar. **10** Amma Stefanın sözündəki hikmətin və Ruhun qarşısında dayana bilmədilər. **11** Onda bir neçə nəfəri şirnikləndirdilər ki, belə desinlər: «Bu adamın həm Musaya, həm də Allaha qarşı küfr dolu sözlər dediyini eşitmışik». **12** Beləliklə, xalqı, ağsaqqalları və ilahiyatçıları da təşvişə saldılar. Stefanın üstünə gəlib onu tutdular və Ali Şurannın qarşısına gətirdilər. **13** Gətirdikləri yalançı şahidlər onun üzünə durub dedilər: «Bu adam dayanmadan bu Müqəddəs məkana və Qanuna qarşı danişir. **14** «Nazaretlı İsa bu məkanı darmadağın edəcək və Musadan bizə əmanət qalan adətləri dəyişəcək» dediyini özümüz eşitmışik». **15** Ali Şurada oturanların hamısı Stefanə diqqətlə baxanda gördü ki, onun üzü bir mələyin üzünə bənzəyir.

7 Baş kahin Stefanın soruşdu: «Bunlar doğrudurmu?» **2** Stefan belə cavab verdi: «Qardaşlar və atalar, məni dinişin! Atamız İbrahim hələ Mesopotamiyada ikən Xaranda məskunlaşmadan əvvəl izzətli Allah ona göründü. **3** Ona belə dedi: «Öz torpağından, qohumlarının arasından çıx, sənə göstərəcəyim torpağa get». **4** Buna görə İbrahim Xaldeylilərin ölkəsini tərk edib Xarana köcdü. Atasının ölümündən sonra Allah onu oradan da götürüb sizin indi yaşadığınız bu ölkəyə gətirdi. **5** Burada ona ırs olaraq bir qarış belə, torpaq vermadı. Amma İbrahimin o zaman hələ övladı olmasa da, Allah bu torpağı mülk olaraq ona və onun gələcək nəslinə verəcəyini vəd etmişdi. **6** Allah ona belə dedi: «Nəslin yad ölkədə qərib olacaq, orada olan millətə köləlik edəcək və onlara dörd yüz il zülm ediləcək». **7** “Ancaq onların köləlik edəcəkləri milləti Özüm cəzalandıracağam” dedi Allah, “bundan sonra oradan çıxacaqlar” və “bu yerdə Mənə ibadət edəcəklər”. **8** Sonra Allah onunla sünnətlə bağlı

Əhd kəsdi. Beləliklə də, İbrahim İshaqın atası olarkən onu səkkiz günlük olanda sünnət etdi. Bundan sonra İshaqdan Yaqub, Yaqubdan da on iki ulu babamız törədi. **9** Bu ulu babalarımız paxıllıqdan Yusifi qul kimi Misirə satdı. Lakin Allah Yusifə yar idi. **10** Onu bütün əziyyətlərdən qurtardı və ona hikmət verərək Misir hökmədəri fironun gözündə lütf qazandırdı. Firon onu Misirin və öz sarayında olan bütün xalqın rəhbəri təyin etdi. **11** Sonra bütün Misir və Kənan torpağı aqılı və böyük əziyyətlərlə üzüldədi. Bu ata-babalarımız yemək tapa bilmədi. **12** Yaqub eşidəndə ki, Misirdə taxıl var, bu ata-babalarımızı birinci dəfə oraya göndərdi. **13** Onlar ikinci dəfə Misirə gələndə Yusif özünü qardaşlarına tanıtdı. Bununla da firon Yusifin ailəsi ilə tanış oldu. **14** Yusif atası Yaquba xəbər göndərib onunla birgə bütün qohumlarını – yetmiş beş nəfəri çağırıldırdı. **15** Beləliklə, Yaqub Misirə getdi. Özü ilə bu ata-babalarımız da orada öldü. **16** Onların cəsədləri sonradan Şekəmə gətirildi və Şekemda İbrahimin Xamor övladlarından bir neçə gümüşə satin aldığı qəbirədə dəfn olundu. **17** Allahın İbrahimə bəyan etdiyi vədin həyata keçdiyi vaxt yaxınlaşanda Misirdəki xalqımızın sayı bir xeyli çoxalmışdı. **18** Axırda Misirdə Yusifi tanımayan yeni bir padşah taxta çıxdı. **19** Bu adam soydaşlarımıza hiylə işlətdi, zorakılıqla ata-babalarımızı məcbur etdi ki, yeni doğulan körpələrini sağ qalmasın deyə bayira atsinlar. **20** Bu dövrədə son dərəcə gözlə bir körpə olan Musa doğuldular. O, üç ay atasının evində bəsləndi. **21** Sonra o da bayırda atıldı. Onu fironun qızı tapıb özünə övlad etdi və öz oğlu kimi böyüdü. **22** Musa Misirlilərin bütün elmi biliklərinə bağlı tərbiyə alıb söz və əmlalında güclü bir şəxsiyyət olduğunu. **23** Musa qırx yaşına çatanda ürəyində soydaşları İsrail övladlarının vəziyyətini yaxından bilmək arzusu oyandı. **24** Onlardan birinin zərər çəkdiyini görəndə Musa onu müdafiə etdi. Zərər vuran Misirlini öldürərək əzilən insanların intiqamını aldı. **25** O belə fikirləşdi: "Soydaşlarım dərk edəcəklər ki, mənim vasitəmə Allah onları xilas edir". Amma onlar bunu dərk etmədilər. **26** Ertəsi gün Musa dalaşan iki İsrailini görəndə onları barışdırmaq istədi və dedi: "Ay kişilər, siz soydaşınız, niyə bir-birinizi zərər vurursunuz?" **27** Lakin soydaşına zərər vuran kişi Musanı itələyib dedi: "Səni bizim üstümüzə kim başçı və hakim qoyub?" **28** Yoxsa dünən Misirlini öldürdürüün kimi məni də öldürmək fikrindəsən?" **29** Bu sözə görə Musa qaçıdı. O, Midyan torpağında, qürbətdə yaşadı və orada iki oğul atası oldu. **30** Qırx il keçəndən sonra Musa Sina dağının yaxınlığında səhrada olanda mələk ona bir kol arasından od-alov içərisində göründü. **31** Musa gördükərinə heyrətləndi. Baxmaq üçün oraya yaxınlaşanda Rəbbin səsini eşitdi: **32** "Mən ata-babalarının Allahı - İbrahimin, İshaqın və Yaqubun Allahıyım". Musa qorxusundan lərzəyə galib baxmağa belə, cəsarət etmədi. **33** Rəbb ona dedi: "Ayaqlarından çarıqlarını çıxart, çünki dardlığından yer mürqəddəs torpaqdır. **34** Həqiqətən, Mən Misirdə olan xalqımın əziyyətini gördüm, fəryadlarıni eşitdim və onları qurtarmaq üçün endim. İndi get, Mən

səni Misirə göndərirəm". **35** Bu, həmin Musadır ki, onu rədd edib demişdilər: "Səni bizim üstümüzə kim başçı və hakim qoyub?" Amma Allah Musanı bir kol arasında görünən məleyin eli ilə başçı və qurtarıcı olaraq göndərdi. **36** O, xalqı Misirdən çıxaran, həm orada, həm Qırmızı dənizdə, həm də qırx il ərzində səhrada xariq və əlamətlər yaranan insan idi. **37** İsrail övladlarına "Allah məni yetirdiyi kimi sizin üçün öz soydaşlarınız içərisindən bir peyğəmbər yetirəcək" deyən bu Musadır. **38** Bu, həmin adamdır ki, Sina dağında onunla danişan mələklə və ata-babalarımızla birgə səhradakı cəmiyyətdə olmuşdu. O, canlı sözlər almışdı ki, biza versin. **39** Ata-babalarımızsa Musanın sözünə baxmaq istəmədi, onu rədd etdi və Misirə qayitmağı arzuladılar. **40** Haruna dedilər: "Bizim üçün allahlar düzəlt ki, qabağımızca getsinlər. Çünkü bizi Misir torpağından çıxaran adamın - bu Musanın başına nə iş gəldiyini bilmirik!" **41** O günlərdə dana şəklində bir büt düzəldib ona qurban getirdilər və öz əlləri ilə düzəldikləri bu büt üçün şənlik qurdular. **42** Buna görə Allah ata-babalarımızdan üz döndərib onları tərk etdi ki, səma cisimlərinə ibadət etsinlər. Peyğəmbərlərin kitabında da belə yazılıb: "Ey İsrail nəsl, Qırx il çöldə olanda Mənə qurban və təqdimlər getirmişdinizmi?" **43** Səcdə edəsiniz deyə düzəldiyiniz Molekin çadırını, Tanrıınız Refanın ulduz bütünü gəzdirdiniz. Elə buna görə də sizi Babilin o tayına sürgünə aparacağam". **44** Səhrada ata-babalarımızın Şəhadət çadırı var idi. Musa bunu onunla danişan Allahın əmr etdiyi kimi, gördüyü nümunəyə əsasən düzəltmişdi. **45** Şəhadət çadırını avvəlki nəsildən təhvil alan ata-babalarımız Yəşəninin başlılığı ilə başqa millətlərin mülkünü əla keçirəndə çadırı da özləri ilə getirmişdilər. Allah Özü millətləri ata-babalarımızın qarşısından qovdu. Şəhadət çadırı Davudun dövrünə qədər qaldı. **46** Allahın lütfünü qazanan Davud yalvardı ki, Yaqubun nəslü üçün bir məskən qura bilsin. **47** Lakin Allaha ev tikən Süleyman oldu. **48** Amma Haqq-Taala əllə tikilən evlərdə yaşamaz. Peyğəmbərin dediyi kimi **49** Rəbb belə deyir: "Göyələr Mənim taxtimdir, Yer ayaqlarımın altındaki kətildir. Mənim üçün nə cür ev tikəcəksiniz, Dincələcəyim yer harada olacaq?" **50** Bütün bunları Mənim əlim yaratmadımı?" **51** Ey dikbaş, həm ürəkləri, həm də qulaqları "sünnat" edilməmiş insanlar, ata-babanzı kimi siz də həmişə Mütqəddəs Ruhun əleyhinə çıxırsınız. **52** Ata-babalarınızın təqib etmədiyi peyğəmbər varmı? Onlar Saleh Olanın zühuru barədə avvəlcədən xəbər verənləri belə, öldürdüllər. Sizsə bu Saleh Olana xayanət edərək Onu qətlə yetirdiniz. **53** Mələklər vasitəsilə verilən Qanunu aldimiz, lakin ona riayət etmədiniz". **54** Ali Şurənin üzvləri bu sözləri eşidəndə çox qəzəbləndilər və Stefanı dişlərini çıçırdılar. **55** Mütqəddəs Ruhla dolan Stefanı isə gözlərini göyə dikib Allahın ehtişamını və Allahın sağında dayanan ısanı gördü. **56** O dedi: «Baxın, mən göylərin yarıldığını və Bəşər Oğlunun Allahın sağında dayandığını görürəm». **57** Onlar qulaqlarını tutub haray qopardılar və hamısı birlikdə Stefanın üstünə hücum

çəkdilər. **58** Onu şəhərdən kənara çıxarıb daşqalaq etdilər. Stefanın əleyhinə şahidlilik edənlər öz üst geyimlərini Şaul adlı bir gəncin ayaqları altına qoydular. **59** Stefan üstünə yağan daşlar altında belə yalvarırdı: «Ya Rəbb Isa, ruhumu qəbul et». **60** Sonra diz çöküb ucadan nida etdi: «Ya Rəbb, bunu onlara günah sayma». Bunu deyəndən sonra gözlərini bu həyata yumdu.

8 Stefanın qətlindən Şaul da razi qalmışdı. O gün Yeruşəlimdə olan imanlılar cəmiyyətinə qarşı güclü təqib başladı. Həvarilərdən başqa bütün imanlılar pərən-pərən düşüb Yəhudeya və Samariyanın hər tərəfinə yayıldı. **2** Bəzi mömin kişilər isə Stefanı dəfn etdi və onun üçün dərin hüznlə yas saxladılar. **3** Amma Şaul imanlılar cəmiyyətini dağıtmağa başladı. Belə ki o, evdən-əvə gedərək qadın-kişi bilmədən imanlıları sürüyüb zindana salırdı. **4** Pərən-pərən düşən imanlılar hər yerdə Allahın kələməni - Müjdəni yayırdı. **5** Filip də Samariya şəhərinə gəlib Məsihi vəz edirdi. **6** Filipi eşidib, göstərdiyi əlamətləri görən izdiham onun sözlərinə birləşdə diqqət yetirirdi. **7** Natəmiz ruha tutulan çox adamdan bu ruhlar bərkədən çıxarıraq çıxır, çox iflic və ayaqları şikət olanlar şəfa tapirdi. **8** Ona görə bu şəhərdə bol sevinc var idi. **9** Amma bu şəhərdə bundan əvvəl cadugərlik edən və Samariya millətini mat qoyan Şimon adlı bir kişi var idi. O özünü böyük bir şəxsiyyət kimi təqdim edirdi. **10** Böyükli-kiçikli hər kəs ona diqqətlə qulaq asır və belə deyirdi: «Böyük adlanan Allahın qüdrəti budur». **11** Onun cadugərliyi hamını çıxdan mat qoymuşdu. Buna görə də ona diqqətlə qulaq asırdılar. **12** Amma Filip Allahın Padşahlığı və İsa Məsihin adı ilə bağlı Müjdəni yayanda sözlərinə iman gətirdilər və kişilər də, qadınlar da vəftiz oldular. **13** Şimon özü də iman gətirdi. Vəftiz olduqdan sonra Filipin yanından ayrılmadı. Göstərilən əlamət və möctüzələr Şimonu mat qoysdu. **14** Yeruşəlimdə qalan həvarilər Samariyalıların Allahın kələməni qəbul etdiklərini eşidən Peterlə Yəhyanı onların yanına göndərdi. **15** Peterlə Yəhya oraya çatanda dua etdilər ki, Samariyalı imanlılar Müqəddəs Ruhu alınsınlar. **16** Çünkü Ruh hələ onların heç birinin üzərinə enməmişdi, sadəcə olaraq Rəbb İsanın adı ilə vəftiz olmuşdular. **17** Sonra Peterlə Yəhya əllərini onların üstünlə qoydular və onlar Müqəddəs Ruhu aldılar. **18** Həvarilərin əl qoyması ilə Ruhun verildiyini görən Şimon onlara pul təklif edərək **19** dedi: «Mənə də belə bir səlahiyət verin. Əlimi kimin üstünlə qoysam, Müqəddəs Ruhu alınsən». **20** Peter ona dedi: «Pulun da yox olsun, sən də! Ona görə ki sən Allahın ənamını pulla əldə edə bilmək xəyalına düşmüsən. **21** Bu işdə sənin nə haqqın var, nə payın. Çünkü Allahın qarşısında ürəyin düz deyil. **22** Bu pişliyin üçün tövbə et, Rəbbə yalvar. Bəlkə ürəyinin bu niyyəti bağışlanar. **23** Görürəm ki, səndə acı zəhər var və haqsızlığın əsirisən». **24** Şimon ona cavab verdi: «Mənim üçün Rəbbə siz yalvarın ki, dediklərinizin heç biri mənim başıma gəlməsin». **25** Peterlə Yəhya şəhadət

edib Rəbbin kələməni söyləyəndən sonra Samariyalıların yaşadığı xeyli kəndlərdə Müjdəni yaya-yaya Yeruşəlimə qayırdırlar. **26** Bu zaman Rəbbin bir mələyi Filipə belə dedi: «Dur, cənuba tərəf, Yeruşəlimdən Qəzzəyə düşən yola - səhra yoluna çıx». **27** Filip qalxıb getdi. Yolda Həbəşli bir hərəməğası ilə rastlaşı. Bu, kandakinin, yəni Həbəşlilərin mələkəsinin vəzirlərindən biri idi. O, mələkənin bütün xəzinəsinə cavabdeh idi. Yeruşəlimə ibadət etmək üçün gəlmişdi. **28** Arabasına oturub geri qayıdərən Yesaya peyğəmbərin kitabını oxuyurdu. **29** Ruh Filipə dedi: «Get, bu arabaya çatıb yanında qal». **30** Filip qaça-qaça arabanın yanına gəldi və eşitdi ki, hərəməğası Yesaya peyğəmbərin kitabını oxuyur. Ondan soruşdu: «Görəsən oxuduğunu başa düşürsənmi?» **31** Hərəməğası ona dedi: «Əgər mənə yol göstərən yoxdursa, bunu necə başa düşmək olar?» Sonra Filipdən xahiş etdi ki, arabaya minib onun yanında otursun. **32** O, Müqəddəs Yazılardan bu hissəni oxuyurdu: «Kəsilməyə aparılan qoyun kimi, Qırxanların qabağında dilsiz quzu kimi Ağzını açmadı. **33** Alçaldığı zaman ədalətdən məhrum oldu. Onun nəslini kim tasvir edə bilər? Onun həyatı yer üzündən götürürlür». **34** Hərəməğası Filipdən soruşdu: «Xahiş edirəm, deyin, burada peyğəmbər kimdən bəhs edir, özündən, yoxsa başqasından?» **35** Bundan sonra Filip söza başlayıb danişdi və Müqəddəs Yazılardan bu hissəsindən başlayıb İsa baradə olan Müjdəni bəyan etdi. **36** Onlar yol gedə-gedə gəlib su olan yərə çatdırılar. Hərəməğası dedi: «Burada su var. Mənim vəftiz olmağıma nə isə mane olurmu?» **38** Sonra əmr etdi ki, araba dayansın. Filip hərəməğəni ilə birgə suya girdi. Beləliklə, Filip hərəməğəsini vəftiz etdi. **39** Sudan çıxanda Rəbbin Ruhu Filipi götürüb oradan uzaqlaşdırıldı. Filipi bir daha görməyən hərəməğası sevinə-sevinə yoluna davam etdi. **40** Filip bir də gördü ki, Aşdod şəhərinə gəlib-çixıb. O, Qeyşəriyyəyə çatananın bütün şəhərləri gəzib-dolaşaraq Müjdəni yaydı.

9 Şaul Rəbbin şagirdlərinə qarşı hələ də ölüm hədələri yağırdırdı. Baş kahinin yanına gedib **2** ondan Dəməşq sinaqoqlarına yazılın məktublar istədi ki, orada İsa yolu tutan kişi və qadınlardan kimi tapsa, əl-qolunu bağlayıb Yeruşəlimə gətirmək üçün səlahiyyəti olsun. **3** Dəməşqə yollanıb oraya yaxınlaşanda birdən göydən galən bir işiq onun atrafında parladı. **4** Şaul yerə yixildi və bir səs eşitdi, ona deyirdi: «Şaul, Şaul, niyə Məni təqib edirsin?» **5** Şaul ona dedi: «Ey Ağam, San kimsən?» O cavab verdi: «Mən sənin təqib etdiyin işyam. **6** Qalxayağa, şəhərə get və nə etmək lazımdırsa, sənə deyiləcək». **7** Şaulla birlək də yola çıxan adamlar yerlərindənə susub qalmışdı. Səsi eşitsələr də, heç kimi görə bilmədilər. **8** Şaul yerdən qalxdı, amma gözlərinə açında heç nə görə bilmirdi. Sonra onun əlindən tutub Dəməşqə apardı. **9** Üç gün ərzində Şaulun gözləri görmədi və o nə yedi, nə də içdi. **10** Dəməşqda İsanın şagirdlərindən Xananya adlı bir nəfər var idi. Rəbb görüntü vasitəsilə «Xananya!»

deyə çağırıldı. O cavab verdi: «Bəli, ya Rəbb!» **11** Rəbb ona dedi: «Qalx, "Düz Küçə" adlanan küçəyə get və Yəhudanın evində adı Şaul olan Tarsuslu bir adamı soruş. Hal-hazırda orada dua edir. **12** O, görüntündə görüb ki, yanına Xananya adlı bir kişi gəlib onun üzərinə əllərini qoyur ki, gözləri açılsın». **13** Xananya cavab verdi: «Ya Rəbb, bu kişi barədə çoxlarından eşitmışəm ki, Yerusalimdə Sənin müqəddəslərinə nə qədər pislik edib. **14** Burada Sənin adını çağırınların hər birinin əl-qolunu bağlamaq üçün başçı kahinlərdən səlahiyyət alıb». **15** Amma Rəbb ona dedi: «Get! Başqa millətlərə, padşahlara və İsrail övladlarına Öz adımı bəyan eləmək üçün bu adam seçdiyim alətdir. **16** Mənim adım uğrunda çəkəcəyi əzəbin nə qədər böyük olduğunu ona göstərəcəyəm». **17** Bundan sonra Xananya gedib həmin evə girdi və əllərini Şaulun üstünə qoyub dedi: «Qardaşım Şaul, Rəbb, yəni bura gələrkən yolda sənə görünən İsa məni göndərdi ki, sənin gözlərin açılsın və Müqəddəs Ruhla dolasan». **18** O andaca Şaulun gözlərində sanki pulcuqlar töküldü və Şaul təkrar görməyə başladı. O qalxdı və vəftiz oldu. **19** Sonra yemək yeyib taqətə gəldi. Bir neçə gün Şaul Dəməşqdə olan şagirdlərin yanında qaldı. **20** Dərhal sinəqoqlarda İsanın Allahın Oğlu olduğunu vəz etməyə başladı. **21** Onu eşidənlərin hamısı mat qalib deyirdi: «Yerusalimdə bu adı çəkənləri dağdan adam bu deyilmə? Buraya belələrini əl-qolunu bağlayıb başçı kahinlərin yanına aparmağa gəlməmişdim?» **22** Şaul isə gündən-günə qüvvətənləndi. İsanın Məsəl olmasına dair sübutlar göstərməklə Dəməşqdə yaşayan Yəhudiləri çəş-baş saldı. **23** Aradan xeyli gün keçdi. Yəhudilər Şaulu öldürmək üçün sui-qəsd hazırladı. **24** Amma onların bu qəsdi haqqında xəbər Şaula çatdı. Yəhudilər onu öldürmək üçün gecə-gündüz şəhərin qapılarda pusqu qururdu. **25** Amma Şaulun şagirdləri gecə olan kimi onu götürüb bir sabətin içində qoyaraq şəhər divarlarından aşağı endirdilər. **26** Şaul Yerusalimə çatanda oradakı şagirdlərə qoşulmağa çalışıdı, lakin onların hamısı Şauldan qorxur və inanmındılar ki, o, İsanın şagirdidir. **27** Amma Barnaba onu götürüb həvarilərin yanına apardı və onlara açıqladı ki, Şaul yolla gedəndə Rəbbi necə görüb, Rəbb onunla necə danişib, o, Dəməşqdə İsanın adını necə cəsarətlə bəyan edib. **28** Beləliklə, Şaul onların yanında qalib Yerusalimdə hər yerə bir gedib-gəlir və orada da Rəbbin adını cəsarətlə bəyan edirdi. **29** O yunanca danişan Yəhudilərlə səhbət edərək mübahisə edirdi. Onlar isə Şaulu öldürmək istəyirdilər. **30** İmanlı bacı-qardaşlar isə bunu öyrənəndə Şaulu Qeyşəriyyəyə aparıb oradan Tarsusa göndərdilər. **31** Beləcə bütün Yəhudeya, Qalileya və Samariyadakı imanlılar cəmiyyəti əmin-amanlığa çatdı. İnkışaf edən və Rəbb qorxusu içinde yaşayan cəmiyyət Müqəddəs Ruhun ürkəkləndirməsi ilə sayca artırdı. **32** Bu zaman hər yanı dolaşan Peter Lodda yaşayan müqəddəslərin yanına gəldi. **33** Orada Eneyə adlı bir nəfərə baş çəkdi. Eneyə iflic olmuşdu və səkkiz il idi ki, yataqda idi. **34** Peter ona dedi: «Eneyə, İsa

Məsih səni sağaldır. Qalx, yatağını yiğişdir». Eneyə dərhal ayaga qalxdı. **35** Lod və Şaronda yaşayanların hamısı bu adamı görüb Rəbbə tərəf döndü. **36** Yafoda İsanın şagirdləri arasında Tabita adlı bir qadın var idi. «Tabita» «Ceyran» deməkdir. Bu qadın həmişə xeyrəxah işlər görür və yoxsullara kömək edirdi. **37** Bu vaxtlarda o xəstələnib öldü. Onun meyitini yuyub yuxarı mərtəbədəki otağa qoydular. **38** Lod Yafoya yaxın idi, ona görə də Peterin Lodda olduğunu eşidən şagirdlər iki kişini onun yanına göndərdilər və onlar gəlib xahiş etdilər: «Vaxt itirmədən yanımıza gəl». **39** Peter durub onlara getdi. Yafoya çatanda onlar Peteri evin yuxarı mərtəbəsinə çıxartdilar. Büttün dul qadınlar ağlaşa-ağlaşa Peterin yanına yığıldı və Tabitanın onlara birlikdə olanda tikdiyi köynəkləri, paltarları göstərirdilər. **40** Peter isə onların hamisini bayırı çıxartdı, sonra diz çöküb dua etdi. Bundan sonra isə ölüyə tərəf dönüb dedi: «Tabita, qalx!» Qadın gözlərini açıb Peteri görən kimi dik oturdu. **41** Peter alini uzadıb onu ayaga qaldırdı və sonra müqəddəslərlə dul qadınları çağırıldı. Tabitanı sağ-salamat onların qarşısına çıxartdı. **42** Bu xəbər bütün Yafoya yayıldı və çox adam Rəbbə iman getirdi. **43** Peter isə xeyli gün Yafoda, Şimon adlı bir dabbagın evində qaldı.

10 Qeyşəriyyədə Korneli adlı bir nəfər yaşayırırdı. O, İtalyalı adlı alayın yüzbaşalarından biri idi. **2** Həm özü, həm də bütün küləfəti mömin olub Allahdan qorxardı. O, xalqa çox nəzir-niyaz paylayar, daim Allaha dua edərdi. **3** Bir gün təxminən doqquzuncu saat radələrində görüntündə aydın gördü ki, Allahın bir mələyi yanına gəlib onu çağırıldı: «Ey Kornelil!» **4** Korneli qorxa-qorxa ona baxıb dedi: «Nədir, ey ağam?» Mələk ona dedi: «Duaların və nəzir-niyazlarının xatirə təqdimi kimi Allahın hüzurunda qəbul olundu. **5** İndi Yafoya adamlar göndər, Peter adlanan Şimonu çağırırdır. **6** O, dabbag Şimonun dəniz kənarındaki evində qonaqdır. **7** Onunla danişan mələk gedəndən sonra Korneli xidmətçilərindən ikisini və mühafizəçilərindən bir mömin əsgəri çağırıldı. **8** Onlara hər şeyi danişdi və sonra onları Yafoya göndərdi. **9** Ertəsi gün təxminən altıncı saat radələrində, onlar yolda olub şəhərə yaxınlaşanda Peter dua etmək üçün dama çıxdı. **10** O acıb yemək istəyirdi. Yemək hazırlanarkən Peterin fikrini bir görüntü apardı. **11** O gördü ki, göy yarıldı, böyük mələfəyə bənzər bir şey dörd künçündən asılıraq yera endi. **12** Onun üstündə hər cür dördəyəqlilər, sürünlənlər və göydə uçan quşlar var idi. **13** Ona bir səda gəldi: «Qalx, Peter, kəs və ye!» **14** Peter Ona dedi: «Əsla, ya Rəbb! Mən heç vaxt nə haram, nə də murdar bir şey yeməmişəm». **15** Səda ikinci dəfə yənə gəldi və Peterə dedi: «Allahın halal dediyi şeylərə sən haram demə». **16** Bu, üç dəfə təkrarlanandan sonra o şey dərhal göyə çökildi. **17** Peter bu görüntünün mənası barədə fikirləri ilə çəşəb qalandı Kornelinin göndərdiyi adamlar Şimonun evini soruşturdu. Onlar qapı ağızında dayanıb **18** bərkdən soruşdular: «Peter deyə çağırılan

Şimon burada qalır mı?» **19** Bu zaman görüntü barədə fikirləşən Peterə Ruh belə dedi: «Bax səni üç kişi axtarır. **20** Dur, aşağı en və heç tərəddüd etmədən onlarla get. Çünkü onları Mən göndərmişəm». **21** Peter aşağı enib həmin adamlara dedi: «Axtardığınız adam mənəm. Niyə gəlmisiniz?» **22** Onlar dedilər: «Korneli adlı bir yüzbaşı var. O, saleh və Allahdan qorxan kişisidir; buna bütün Yəhudi milləti də şahiddir. Müqəddəs bir məlek ona əmr etdi ki, səni öz evinə çağırtdırsın və deyəcəyin sözlərə qulaq assin». **23** Bundan sonra Peter onları içəri dəvət edib qonaq saxladı. Ertəsi gün Peter qalxıb onlarla yola çıxdı və Yafodan olan bəzi qardaşlar da onlara qoşuldu. **24** Sonrakı gün Qeyşəriyyəyə çatdı. Korneli öz qohumlarını və yaxın dostlarını bir yerə yiğib onları gözləyirdi. **25** Peter içəri girəndə Korneli ayağına düşüb ona səcdə etdi. **26** Peter İsa onuaya qaldıraraq dedi: «Qalx, mən də sənin kimi insanam». **27** Peter Korneli ilə danişanlıqda içəri daxil olanda gördü ki, oraya xeyli adam yığılib. **28** Onlara belə dedi: «Bilirsiniz ki, Yəhudilərə hər hansı bir yadelli ilə ünsiyyət yaratmaq, onlara qonaq getmək qadağandır. Amma insanları haram və murdar saymamağı Allah mənə göstərdi. **29** Buna görə məni çağıranda etiraz etmədən gəldim. Deyə bilərsinizmi, məni niyə çağırırsınız?» **30** Korneli cavab verdi: «Üç gün əvvəl elə bu vaxtlarda doqquzuncu saatın duasını edirdim ki, bərdən parlaq libaslı bir kişi qarşısında dayandı **31** və dedi: «Ey Korneli, sənin duaların eşidildi və nəzir-niyazların Allah tərəfindən yada salındı. **32** İndi Yafoya adamlar göndər, Peter adlanan Şimonu çağırtdır. O, dabbəş Şimonun dəniz kənarındaki evində qonaqdır». **33** Ona görə sənin yanına adamlar göndərdim və sən də xeyirxahlıq göstərərək gəldin. İndi hamimiz Allahın öündəyik və Rəbbin sənə əmr etdiyi hər sözə qulaq asmağa hazırlıq». **34** Peter sözə başlayıb dedi: «İndi bildim ki, həqiqətən, Allah tərəfkeşlik etmir. **35** Milliyətindən asılı olmayıaraq kim ki Ondan qorxub əməlisaleh olarsa, Ona məqbuldur. **36** O, İsrail övladlarına Öz kələməni göndərdi və hamının Sahibi olan İsa Məsih vasitəsilə barışdırma Müjdəsini yaydı. **37** Bilirsiniz ki, Yəhyanın vəftiz üçün çağırışından sonra Qalileyədan başlayaraq bütün Yəhudeyada nələr baş verdi. **38** Allah Nazareti isəni Müqəddəs Ruhla və qüdrətla məsh etdi. İsa xeyirxahlıq edərək hər yəni gəzib iblisin təzyiqinə məruz qalanların hamısını sağaltdı. Çünkü Allah Ona yar idi. **39** Yəhudilərin ölkəsində və Yeruşəlimdə isənən nələr etdiyinin şahidi olduq. Onu çarmıxa çəkib öldürdülər. **40** Amma Allah Onu üçüncü gün diriltdi və bütün xalqa deyil, əvvəlcədən seçdiyi Öz şahidlərinə – ölürlər arasından dirilməsindən sonra Onunla birlikdə yeyib-içən bizlərə aydın göstərdi. **42** Bizə isə əmr verdi ki, «Allahın təyin etdiyi ölürlərdir dirilərin Hakimi Budur» deyə bunu xalqa şəhadət etməkla vəz edək. **43** Onun barəsində bütün peyğəmbərlər şəhadət edir ki, Ona iman edən hər kəsin günahı Onun adı ilə bağışlanır». **44** Peter bu sözləri deyirdi ki, Müqəddəs Ruh səhəbət qulaq asan hər kəsin üzərinə endi. **45** Peterlə

birlikdə gəlmış sünnetli imanlılar Müqəddəs Ruhun bəxşis olaraq başqa millətlərin də üstünə töküldüyünə mat qaldı; **46** onların başqa dillərdə danışın Allahı mədəh etdiyini eşitdilər. Onda Peter belə dedi: **47** «Bu adamlar bizim kimi Müqəddəs Ruhu alıb. Bunların su ilə vəftiz olmalarına kim mane ola bilər?» **48** Beləliklə, onların İsa Məsihin adı ilə vəftiz olmalarını buyurdu. Sonra onlar Peterdən xahiş etdilər ki, bir neçə gün onların yanında qalsın.

11 Həvarilərlə bütün Yəhudeyadakı imanlı bacı-qardaşlar eşitdilər ki, başqa millətlər də Allahın kalamını qəbul ediblər. **2** Peter Yeruşəlimə gələndə sünnet tarəfdarları onu tənqid edərək **3** dedilər: «Sən sünnetlərin evinə gedib onlara birgə yemək yemisən». **4** Peter sözə başlayıb onlara hər şeyi bir-bir izah etdi: **5** «Mən Yafo şəhərində dua edirdim. Birdən fikrimi görüntü apardı. Gördüm ki, böyük mələfəyə bənzər bir şey dörd künçündən asılıraq göydən enib mənim yanına çatır. **6** Bu şəyə gözlərimi dikiq diqqətlə baxdım. Gördüm ki, onun üstündə yer üzərində yaşayan dördayaqlılar, çöl heyvanları, sürünlənlər və göydə uçan quşlar var. **7** Sonra eşitdim ki, bir səda mənə deyir: «Qalx, Peter, kəs və ye!» **8** Mən dedim: «Əsla, ya Rəbb! Heç vaxt mənim ağızma nə haram, nə də murdar bir şey dəyməyib». **9** Yenə göydən səda gəldi: «Allahın halal dediyi şeylərə sən haram demə». **10** Bu, üç dəfə təkrarlananın sonra hər şey yenə göyə çəkildi. **11** Elə bu zaman Qeyşəriyyədən mənim yanına göndərilən üç kişi qaldığımız evin qapısında dayandı. **12** Ruh mənə dedi ki, tərəddüd etmədən onlara gedim. İmanlı qardaşlarımızın olan bu altı nəfər də mənə qoşulub həmin kişinin evinə girdik. **13** Bu adam bizə nəql etdi ki, öz evində dayanan mələk görüb. Mələk ona demişdi: «Yafoya adamlar göndər, Peter adlanan Şimonu çağırtdır. **14** Onun sənə deyəcəyi sözlərlə həm sən, həm də bütün küləfətin xilas olacaq». **15** Mən sözə başlayanda Müqəddəs Ruh başlanğıcda bizim üstümüzə endiyi kimi onların da üstünə endi. **16** Onda Rəbbin dediyi bu sözlər yadına düşdü: «Yəhya su ilə vəftiz etdi, amma siz Müqəddəs Ruhla vəftiz olacaqsınız». **17** Beləliklə, Rəbb İsa Məsihə iman edən bizlərə verdiyi eyni bəxşisi Allah onlara da veribə, mən kiməm ki, Allaha qarşı çıxam?» **18** Bu sözləri eşidib hamı sakitləşdi və Allahı izzətləndirib dedi: «Deməli, Allah başqa millətlərə də imkan yaratdı ki, tövbə edib həyat tapsın». **19** Stefanın öldürülməsi ilə başlanan təqib nəticəsində pərən-pərən düşən imanlılar Finikiya, Kipr və Antakyaya qədər getdilər. Allahın kələməni yalnız Yəhudilərə dedilər. **20** Amma onların arasından bəzi Kiprli və Kirenalılar Antakyaya gedib yunanca danışanlarla da səhəbət başladılar. Onlara Rəbb İsa ilə bağlı Müjdəni yayırdılar. **21** Rəbbin əli onların üzərində idi və bunun nəticəsində xeyli insan iman götürüb Rəbbə tərəf döndü. **22** Bunların xəbəri Yeruşəlimdəki cəmiyyətə çatdı və Barnabəni Antakyaya göndərdilər. **23** O oraya çatanda Allahın lütfünün bəhrəsini görüb sevindi. O hamını

həvəsləndirirdi ki, can-dildən Rəbbə bağlı qalsınlar. **24** Çünkü özü Müqəddəs Ruhla və imanla dolu, xeyirxah bir kişi idi. Bunun nəticəsində də böyük bir kütlə Rəbbə iman gətirdi. **25** Sonra Barnaba Tarsusa gedib Şaulu axtardı. **26** Onu tapan kimi Antakyaya gətirdi. Bir il ərzində oradakı imanlılar cəmiyyətinə qoşulub bir yerde yığıllaraq böyük bir kütləyə təlim öyrədirdi. Şagirdlər ilk dəfə olaraq Antakyada məsihçi adlandırdı. **27** Elə həmin günlərdə Yeruşalimdən Antakyaya bəzi peyğəmbərlər gəldi. **28** Bunlardan Aqab adlı biri qalxıb Ruhun təsiri ilə bütün dünyada böyük bir achiq olacağını bildirdi. Bu achiq Klavdinin hakimiyyəti dövrünə təsadüf olundu. **29** Şagirdlər qərara aldılar ki, hər biri gücü çatan qədər Yəhudeyada yaşayan imanlı bacı-qardaşlarına yardım göndərsin. **30** Bu qərara əməl edərək yardımçıları Barnaba və Şaulun əli ilə cəmiyyət aqsaqqallarına göndərdilər.

12 O vaxtlar padşah Hirod cəmiyyətin bəzi üzvlərinə zülm etməyə əl atdı. **2** Yəhyanın qardaşı Yaqubu qılıncdan keçirib edam etdirdi. **3** Bundan Yəhudilərin razı qaldığını görüb üstəlik Peteri də tutdurdur. Bunu Mayasız Çörək bayramı vaxtında etdi. **4** O, Peteri yaxalatdırıb zindana saldırdı; onu hər birində dörd nəfər olmaqla dörd əsgəri dəstəyə nəzarət altında saxlanmaq üçün təslim etdi. Niyyətində tutmuşdu ki, Pasxa bayramından sonra xalq qarşısında onun məhkəməsini keçirsin. **5** Peter buna görə zindanda saxlanılırdı. Lakin imanlılar cəmiyyəti ciddi-cəhdəl onun üçün Allaha dua edirdi. **6** Peter Hirodun ona məhkəmə quracağı günün əvvəlki gecəsi iki əsgər arasında bir cüt zəncirə bağlanmış halda yatırdı. Qarovalıçular da qapıda dayanıb zindanın təhlükəsizliyini qoruyurdu. **7** Qəflətən Rəbbin bir mələyi göründü. Zindanın otağı işıqlandı. Mələk Peterin böyrünə vurub onu oyatdı və dedi: «Tez ol, qalx». O andaca Peterin biləklərindəki zəncirlər düşdü. **8** Mələk ona dedi: «Qurşığını bağla, çarığını geyin». Peter belə də etdi. Mələk yenə dedi: «Üst paltarını geyin, ardımca gəl». **9** Peter onun ardınca düşərək bayırı çıxdı. Amma mələyin etdiyinin həqiqi olduğunu başa düşmürdü, elə biliirdi ki, bir görüntü görür. **10** Birinci, ikinci qarovalıçunun yanından keçərək şəhərə açılan dəmir darvazaya çatdlar. Onların qarşısında darvaza öz-özünə açıldı. Onlar çıxıb küçə uzunu getdilər. Birdən mələk Peterdən ayrıldı. **11** O andaca özünə gələn Peter dedi: «İndi əminliklə başa düşdüm ki, Rəbb Öz mələyini göndərib məni Hirodun əlindən və Yəhudi xalqının gözlədiyi bütün bələlərdən qurtardı». **12** Peter bunları dərk edəndə Mark adlanan Yəhyanın anası Məryəmin evinə getdi. Orada xeyli adam yığılıb dua edirdi. **13** Peter həyət qapısını döyməyə başladı və Roda adlı bir qarabaş eşidib qapıya getdi. **14** Qız Peteri səsindən tanıdı və sevincindən qapını belə, açmadan yənə evə qaçı. Oradakılara xəbər verdi ki, Peter qapıda dayanıb. **15** Onlar isə belə dedilər: «Dəli olmusən?» Amma qız dediyinin üstündə durdu. Belə olanda dedilər: «Yəqin onu qoruyan mələkdir». **16** Peter isə dayanmadan qapını döyürdü. Qapını açıb onu

görəndə mat qaldılar. **17** Peter əli ilə susmaq işarəsi verərək Rəbbin onu necə zindandan çıxardığını nəql etdi. Sonra «bu xəbəri Yaquba və o biri qardaşlara da çatdırın» deyərək onlardan ayrılib başqa yerə getdi. **18** Səhər açılında əsgərləri böyük bir vahimə bürüdü. Bir-birlərindən soruştular: «Bəs Peter necə oldu?» **19** Hirod onu axtartdı. Tapa bilməyəndə isə qarovalıçuları sorğu-suala çəkdirəndən sonra edam edilmələrinə əmr verdi. Bundan sonra Hirod Yəhudeyadan Qeyşəriyyəyə yollandı və orada qaldı. **20** Hirod Sur və Sidon əhalisinə qarşı hiddətindən alışib-yanırdı. Onlar birlikdə onun yanına gəlib sarayın məişət işləri üzrə müdürü Blasti öz tərəflərinə çəkərək sülh istədiklərini bildirdilər. Çünkü onların ölkəsi padşahın ölkəsindən gələn ərzaqdan asılı idi. **21** Təyin olunan gündə şahlıq libasını geyən Hirod hökm kürsüsünə oturaraq Sur və Sidonlulara müraciət etdi. **22** Camaat qışqırmağa başladı: «Bu bir insanın səsi deyil, bir allahın səsidir!» **23** O anda Rəbbin bir mələyi Hirod vurdur. Çünkü izzəti Allaha vermədi. Onu daxildən qurdlar yedi və canı çıxdı. **24** Allahın kələmi isə yayılırdı və təsiri artırdı. **25** Barnaba və Şaul Yeruşalimdəki xidmətlərini yerinə yetirəndən sonra Mark adlanan Yəhyanı özləri ilə götürüb geri qayıtdılar.

13 Antakyadəki cəmiyyətdə peyğəmbərlər və müəllimlər var idi: Barnaba, Niger adlanan Şimeon, Kirenalı Luki, hökmər Hirodun süd qardaşı Menaxem və Şaul. **2** Bu adamlar Rəbbə xidmət edib oruc tutarkən Müqəddəs Ruh onlara dedi: «Barnaba ilə Şaulu Mənim tapşırıdığım iş üçün ayırm». **3** Beləliklə, oruc tutub dua etdiyindən sonra Barnaba ilə Şaulun üzərinə əllərini qoydular və onları yola saldılar. **4** Müqəddəs Ruhun əmri ilə yola çıxan Barnaba və Şaul Selevkiyaya getdilər və oradan da gəmi ilə Kiprə getdilər. **5** Salamis çatanda Yəhudilərin sinaqoqlarında Allahın kələmini bəyan etməyə başladılar. Yəhya isə onların köməkçisi idi. **6** Adanı başdan-başa gəzərək Pafosa çatdlar. Orada Baryeş adlı bir Yəhudi cadugər və yalançı peyğəmbərə rast gəldilər. **7** Baryeş vali Sergi Paula yaxın adam idi. Ağlılı kişi olan vali Barnaba ilə Şaulu çağırtdı. Allahın kələminə qulaq asmaq istədi. **8** Lakin adı cadugər mənasını veran Elima, yəni Baryeş buna qarşı çıxaraq valını imandan azdırmağa çalışırdı. **9** Amma Müqəddəs Ruhla dolan Şaul, yəni Paul gözlərini Elimaya dikib **10** dedi: «Ey iblis oğlu, türəyin hər cür hiylə və firildaqla doludur. Ey salehliyə tamamilə düşman kəsilən, Rəbbin haqq yolunu ayri qələmə verməkdən əl çəkməyəcəksənmi? **11** İndi isə bax, sənin üstünə Rəbbin əli galır. Kor olacaqsan, bir müddət gün işığı görməyəcəksən». O anda həmin adamin üzərinə bir duman, bir qaranlıq çökdü. Ora-bura gəzərək kimisə axtarırdı ki, onun əlindən tutub yol göstərsin. **12** Olanları görən vali Rəbbin təliminə təccübəndləndi və iman etdi. **13** Paulla yanındakılar Pafosdan yelkən açıb Pamfiliya bölgəsindəki Perge şəhərinə çatdı. Yəhya isə onlardan

ayrılıb Yerusalıma qayıtdı. 14 Onlar yollarına davam edib Pergedən Pisidiyada olan Antakyaya çatdilar. Şənbə günü sınaqoqa gırıb oturdular. 15 Qanunun və Peyğəmbərlərin yazılılarının oxunmasından sonra sınaqoq rəisləri onları çağırtdırib dedilər: «Qardaşlar, xalqa ürkəkləndirici müraciətiniz varsa, buyurub deyin». 16 Paul ayağa qalxıb diqqəti cəlb etmək üçün əlini qaldıraraq dedi: «Ey İsraililər və Allahdan qorxanlar, qulaq asın. 17 Bu xalqın, yəni İsraililərin səcdə etdiyi Allah bizim atababalarımızı seçdi və Misirdə – qürbət eldə yaşıdlıqları müddət ərzində onları böyük bir millət etdi. Sonra əlini uzadıb onları Misirdən çıxartdı. 18 Qırx ilə yaxın səhrada qaldıqları müddət ərzində onlara dözdü. 19 Kənan torpağında yaşıyan yeddi milləti qırandan sonra bu millətlərin torpaqlarını ırs olaraq İsrail xalqına verdi. 20 Bütün bunlar təqrübən dörd yüz əlli ili əhatə etdi. Sonra Allah onlar üçün hakimlər yetirdi. Bu, peyğəmbər Şamuelin dövrünə qədər davam etdi. 21 Xalq padşah istəyəndə isə Allah Binyamin qəbiləsindən olan Qiş oğlu Şaulu onlar üçün padşah təyin etdi. O, qırx il padşahlıq etdi. 22 Onu aradan götürdən sonra Allah Davudu ucaldıb onların üzərində padşah etdi və onun barəsində şəhadət etdi: "Öz ürəyimə yatan adam olaraq Yessey oğlu Davudu tapdim və o Mənim bütün istədiklərimi yerinə yetirəcək". 23 Allah Öz vədina sadıq qalıb bu adamın soyundan olan Xilaskar İsanı İsrailə göndərdi. 24 İsanın gəlişindən əvvəl Yəhya bütün İsrail xalqına vəz etmişdi ki, tövbə edib vəftiz olunsunlar. 25 Yəhya işini qurtararkən dedi: "Məni kim sayırsınız? O Şəxs mən deyiləm. Məndən sonra O gəlir. Mən Onun ayağındaçı çarığını açmağa belə, layiq deyiləm". 26 Qardaşlar, ey İbrahimin nəslinin övladları və aranızda olan Allahdan qorxanlar, bu xilas sözü bize göndərilib. 27 Çünkü Yerusalımlı əhalisi və onların rəhbərləri İsanı tanımadı. Beləliklə, Onu mühakima etməklə hər Şənbə günü oxunan peyğəmbərlərin sözünü yerinə yetirdilər. 28 Onda ölüma layiq heç bir təqsir tapmasalar da, Pilatdan Onun edam olunmasını taləb etdilər. 29 Onun barəsində yazılılanların hamısını tam yerinə yetirəndən sonra Onu çarmıxdan düşürüb qəbirə qoydular. 30 Lakin Allah Onu ölülər arasından diriltdi. 31 İsa xeyli günlər ərzində dəha əvvəl Qalileyadan Onunla Yerusalıma galanlara göründü. Bu adamlar indi Onun barəsində xalq üçün şahiddir. 32 Biz indi siza bu Müjdəni bəyan edirik: ata-babalarımıza verilən vəd həyata keçib, 33 Allah İsanı diriltməklə bu vədi onların övladları olan bizlər üçün yerinə yetirib. İkinci məzmurda belə yazılıb: "Sən Mənim Oğlumsan, Mən bu gün Sənə Ata oldum". 34 Allah Onu ölülər arasından dirildərək heç vaxt çürüməyə qoymayacaq. Ona görə demişdi: "Davuda vəd etdiyim sadıq məhəbbəti sizə göstərəcəyəm". 35 Buna görə də başqa yerdə belə deyir: "Mömin insanını çürüməyə qoymazsan". 36 Davud öz müəsirlərinə Allahın iradəsinə müvafiq xidmət edəndən sonra vəfat etdi. O da ataları ilə uyudu və cəsədi çürüyüb-getsdi. 37 Amma Allahın diriltdiyi İsanın cismi

çürümədi. 38 Bununla da, ey qardaşlar, bilin ki, bu İnsan vəsitsələ günahların bağışlanması sizə elan edilir. Belə ki Musanın Qanununa görə saleh sayılmamanızın səbəblərinin heç birinə baxmayaraq, 39 iman edən hər kəs bu İnsanda saleh sayılacaq. 40 Ehtiyatlı olun ki, Peyğəmbərlərin dedikləri baş verməsin: 41 "Baxın, siz ey xor baxanlar, Mat qalın və yox olun. Sizin vaxtimzdə elə işlər görəcəyəm ki, Sizə danişsaydır, inanmadınız". 42 Paulla Barnaba sınaqoqdan çıxarkən camaat onlardan xahiş etdi ki, gələn Şənbə günü yənə də bu mövzudan danişsinər. 43 Sınaqoqda olan camaat çıxıb gedəndən sonra xeyli Yəhudi və Yəhudi dinini qəbul edən möiminlər Paul və Barnabanın ardınca getdilər. Onlar da bu adamlarla səhbətlər edir və Allahın lütfündə dönməz olsunlar deyə onlara öyüd-nəsihət verirdilər. 44 Növbəti Şənbə Rəbbin kələməna qulaq asmaq üçün demək olar ki bütün şəhər əhalisi toplaşmışdı. 45 İzdihəmi görən Yəhudiləri qısqanlıq bürüdü və Paulun nitqinin əleyhinə qalxıb ona böhtən atıldılar. 46 Paulla Barnaba isə cəsarətlə dedilər: «Allahın kələməni avvəlcə sizə bəyan olunmalı idi. Sizin ondan imtina etdiyiniz və özünüzü əbədi həyata layiq görmədiyiniz üçün biz indi başqa millətlərə üz tuturuz. (aiōnios g166) 47 Çünkü Rəbbin bize əmri belə idi: "Səni millətlərə nur etmişəm ki, Xilası dünyanın ən uzaq yerlərinə yayasan"». 48 Başqa millətlərdən olanlar bunu eşidərən sevinirdilər və Rəbbin kələməni izzətləndirirdilər. Əbədi həyat üçün təyin olunanların hamısı iman gətirdi. (aiōnios g166) 49 Beləliklə, Rəbbin kələməni bütün bölgəyə yayıldı. 50 Amma Yəhudilər hörmətli, mömin qadınları və şəhərin nüfuzlu adamlarını təşvişə saldılar. Onlar da Paulla Barnabani təqib edib və bölgədən qovdular. 51 Buna görə də Paulla Barnaba ayaqlarının tozunu onların üstünə çırpıb Konyaya getdilər. 52 Şagirdlər isə sevinc və Müqəddəs Ruhla doldular.

14 Konyada Paulla Barnaba Yəhudilərin sınaqoquna birlikdə daxil olub elə danişdilar ki, ham Yəhudilərdən, həm də Yunanlardan ibarət böyük kütłəni imana gətirdilər. 2 Amma inanmayan Yəhudilər başqa millətlərdən olanları qızışdıraraq onları imanlıların əleyhinə qaldırdılar. 3 Xeyli vaxt orada qalan Paulla Barnaba cəsarətlə Rəbb haqqında danişirdi. Rəbb isə onlara əlamət və xariqə göstərmək gücünü verməklə Öz lütfü barədə kələməni təsdiqlədi. 4 Amma şəhər əhalisi iki hissəyə böldündü. Bəziləri Yəhudilərin, bəziləri isə həvarilərin tərafını saxladı. 5 Yəhudilərlə başqa millətlərdən olanlar və onların rəhbərləri həvariləri təhqir edərək daşqalaq etmək üçün bir sui-qəsd hazırladı. 6 Bundan xəbər tutan bu həvarilər Likaonianın Listra ilə Derbe şəhərlərinə və oranın ətraf yerlərinə qədildər. 7 Orada da Müjdəni yayıldı. 8 Listradə ayaqlarından sıkışt olan bir kişi var idi. Bu adam anadangalmə ailil idi, heç vaxt yeriməmişdi. 9 O, Paulun dediklərinə qulaq asıldı. Ona göz qoyan Paul gördü ki, sağalacağına imanı

var. 10 Ona görə bərkdən dedi: «Qalx, ayaq üstə durl!» Bu adam yerindən atılıb yeriməyə başladı. 11 Camaat Paulun etdiyini görəndə haray salıb Likaoniya dilində dedi: «Tanrılar insan şəklində yanımıza gəlib!» 12 Barnabaya Zevs, Paula isə aparıcı natiq olduğuna görə Hermes dedilər. 13 Şəhərin qarşısında yerləşən Zevs məbədinin kahini şəhər darvazalarına buğalar və çələnglər gətirdi. O, camaatla birgə qurban kəsmək istədi. 14 Amma həvarilər - Barnaba ilə Paul bunu eşidən kimi paltarlarını cırdılar və izdihamın içinə girib haray çəkdiilər: 15 «Ay ağalar, niyə belə edirsiniz? Biz də sizin kimi insanıq, eyni varlılıq. Sizə Müjdə gətirmişik. Əl çəkin bu boş şeylərdən. Yeri, göyü, dənizi və bunların içindəki hər şeyi yaradan, var olan Allaha tərəf döñün. 16 O, əvvəlki nəsillərin dövründə yaşayan bütün millətlərə öz yolları ilə getməyə izin verdi. 17 Lakin yenə də Özünü şahidsiz qoymadı. Sizə yaxşılıq edərək göydən yaşışlar yağıdır, cürbəcür məhsullar yetişdirən fəsillər bəxş edir, sizi yeməkən doydurur və ürəyinizi sevincə qərq edir». 18 Bu sözlərlə camaatın onlara qurban kəsməsinin qarşısını bir çətinliklə alırdılar. 19 Antakya və Konyadan bəzi Yəhudilər gəlib xalqı öz tərəfinə çəkərək Paulu daşqalaq etdiilər. Elə bildilər ki, Paul ölüb, onu şəhərdən kənara sürüdürlər. 20 Şagirdlər ətrafına yiğilanda isə Paul ayağa qalxıb şəhərə qayıtdı. Ertəsi gün isə Barnaba ilə birlikdə Derbəya getdi. 21 O şəhərdə da Müjdə yayıb xeyli şagird hazırladılar. Paulla Barnaba daha sonra Listraya, Konyaya və Pisidiyada olan Antakyaya qayıtdı. 22 Şagirdləri ruhən möhkəmləndirdilər və imanda dönməz olsunlar deyə onları həvəslandıırək dedilər: «Allahın Padşahlığına çox əziziyətlərdən keçərək girməliyik». 23 İmanlılar üçün hər cəmiyyətdə aqsaqqallar seçərək dua və orucla onları inandıqları Rəbbə əmanət etdiilər. 24 Pisidiya bölgəsindən keçərək Pamfiliyaya gəldilər. 25 Pergedə kələm yayandan sonra Antalyaya getdiilər. 26 Oradan gəmi ilə Suriyadakı Antakyaya qayıtdılar. Onların indi yerinə yetirdikləri xidmət üçün burada Allahın lütfünə əmanət edilmişdir. 27 Oraya çatanda cəmiyyəti bir yərə yığıb Allahın onlar vasitəsilə nə etdiyini, başqa millətlərə iman qapısını necə açdığını söylədilər 28 və şagirdlərin yanında uzun müddət qaldılar.

15 Yəhudeyadan gələn bəzi adamlar Antakyadakı imanlı bacı-qardaşlara belə təlim öyrəndirdi: «Əgərsiz Musanın qoymuğu adətə görə sünnet olmasanız, xilas ola bilməzsiniz». 2 Paul və Barnaba bu adamlarla çox çəkişib mübahisə etdi. Nəhayət qərara alındı ki, Paulla Barnaba digər qardaşlardan bir neçəsini götürərək Yerusalemə gedib bu sualın müzakirəsi üçün həvarilər və aqsaqqallarla görüşsünlər. 3 Beləliklə, cəmiyyət tərəfindən göndərilənlər Finikiya və Samariya bölgələrindən keçdiilər. Başqa millətlərin Allahə tərəf necə dönmələrini xəbər verə-verə oradakı bütün imanlı bacı-qardaşları çox sevindirdilər. 4 Yerusalima çatanda oradakı imanlılar cəmiyyəti və həvarilərlə aqsaqqallar

onları yaxşı qarşılıdlar. Allahın onlar vasitəsilə etdiyi hər şeyi danışdılar. 5 Amma farisey təriqətindən olmuş bəzi imanlılar qalxıb belə dedilər: «Başqa millətlərdən olanları sünnet etmək və onlara Musanın Qanununa riayət etmələrini əmr etmək lazımdır». 6 Həvarilərlə aqsaqqallar bu mövzunun müzakirəsi üçün toplaşdılar. 7 Uzun-uzadı mübahisələrdən sonra Peter ayağa qalxıb dedi: «Qardaşlar, bildiyiniz kimi Allah aranızdan çıxdan bəri məni seçib ki, başqa millətlərdən olanlar Müjdəni mənim dilimdən eşidib iman etsinlər. 8 İnsanın ürəyindən xəbərdar olan Allah biza verdiyi kimi Müqəddəs Ruhu onlara da verməklə təsdiq etdi ki, onları qəbul edir. 9 Onlara bizim aramızda heç bir ayrı-seçkilik yaratmadı, imanları ilə onların da ürəklərini təmizlədi. 10 Elə isə nə bizim, nə də ata-babalarımızın gəzdirdə bilmədiyi boyunduruğu niyə bu şagirdlərin boynuna yükləyərək Allahı sınığa çəkirsiniz? 11 Əksinə, inanırıq ki, biz də Rəbb İsanın lütfü ilə xilas oluruq, onlar da». 12 Onda bütün toplantı sakitləşdi və Barnaba ilə Paula qulaq asmağa başladılar. Barnaba ilə Paul Allahın onlar vasitəsilə başqa millətlər arasında göstərdiyi əlamət və xariqələrin hamisini danışdı. 13 Onlar sözlərini yekunlaşdırıdan sonra Yaqub söz alıb dedi: «Qardaşlar, mənə qulaq asın! 14 Allah başqa millətlərdən Öz adı üçün bir xalq yaratmaq məqsədi ilə onlara ilk dəfə necə nəzər salması barədə Şimon izahat verdi. 15 Peyğəmbarlərin sözləri bunu təsdiqləyir. Orada yazıldı ki: 16 “Bundan sonra qayıdacağam, Davudun yixilan çadırını bərpa edəcəyəm. Onun dağılan yerlərini yenidən tikəcəyəm, Onu əvvəlki halına salacağam, 17 Ona görə ki qalan insanlar - Mənim adımla çağırılan bütün millətlər Rəbbi axtarsınlar. Bunları qədimdən bəri məlum edən Rəbb belə deyir”. (ənən g165) 19 Beləliklə, bu qərara golmuşəm ki, başqa millətlərdən Allahə tərəf döñənlərə maneçilik törətməməliyik. 20 Lakin onlara yazmalyıq ki, bütlər təqdim olunub murdarlanan qurbanların ətini, böğürlərə öldürülən heyvanların ətini və qan yemasınlar; əxlaqsızlıqdan da özlərini uzaq saxlaşınlar. 21 Çünkü qədim nəsillərin dövründən bəri hər şəhərdə Musanın sözlərini vəz edənlər var və bu sözlər hər Şənbə günü sinaqoqlarda oxunmaqdadır». 22 Buna görə bütün imanlılar cəmiyyəti ilə həvarilər və aqsaqqallar razılığla gəldilər ki, öz aralarından adamlar seçib Paul və Barnaba ilə birlikdə Antakyaya göndərsinlər. İmanlı bacı-qardaşlar arasında rəhbərlik edən Barsabba adlanan Yəhuda ilə Silani seçdiilər. 23 Onların əlinə bu məktubu verib göndərdiilər: «İmanlı qardaşlarınız olan biz həvarilərlə aqsaqqallardan Antakya, Suriya və Kilikiyada yaşayan, başqa millətlərdən olan bacı-qardaşlara salam! 24 Eştidik ki, bizlərdən bəzi adamlar yanınızga gəlib sözləri ilə sizi lərzəyə salaraq düşüncələrinizi qarışdırıblar. Lakin bunu onlara biz tapşırmamışdıq. 25 Ona görə də aramızdan bəzi adamları seçib sevimli dostlarımız Barnaba və Paulla bərabər sizin yanınızga göndərməyi yekdilliliklə qərara aldıq. 26 Hər ikisi Rəbbimiz İsa Məsihin adı uğrunda canını

təhlükəyə atıb. **27** Qərarımıza müvafiq sizin yanınızda Yəhuda ilə Silanı göndəririk ki, eyni şeyləri sizə şifahı olaraq şərh etsinlər. **28** Müqəddəs Ruh və biz vacib olan bu qaydalardan başqa sizin üstünüzə heç nəyi yüksəlməməyi lazım bildik: **29** Bütülərə təqdim olunan qurbanların ətinə, boğularaq öldürülən heyvanların ətinə və qan yeməyin; əxlaqsızlıqdan da özünüüzə uzaq saxlayın. Bunlardan qəçsanız, düz edərsiniz. Salamat qalın». **30** Beləliklə, adamlar yola düşüb Antakyaya getdilər və camaati bir yerə yığıb məktubu onlara verdilər. **31** İmanlılar ucadan oxunan məktubun ürkələndirici sözlərindən sevindilər. **32** İkiisi də peyğəmbər olan Yəhuda və Sila bir çox danışqlar apararaq imanlı bacı-qardaşları ürkələndirib ruhən möhkəmləndirdilər. **33** Bir müddət orada qalandan sonra onları göndərənlərin yanına qayıtməq üçün bacı-qardaşlar tərəfindən əmin-arxayın yola salındılar. **35** Paulla Barnaba Antakyada qalıb xeyli başqa adamlı birlikdə Rəbbin kələməni öyrədərək Müjdəni yayıdlar. **36** Bundan bir qədər sonra Paul Barnabaya dedi: «Rəbbin kələməni elan etdiyimiz bütün şəhərlərə qayıdış imanlı bacı-qardaşlara baş çəkək, hal-əhval tutəq». **37** Barnaba istədi ki, Mark adlanan Yəhəyani da aparsınlar. **38** Amma Paul Pamfiliyada onları atıb gedən, onlarla birlikdə işini başa çatdırmayan adamı özləri ilə götürməyi məsləhət bilmədi. **39** Onların arasında elə kəskin fikir ayrılığı oldu ki, bir-birlərindən ayrıldılar. Barnaba Markı götürüb Kiprə doğru yelkən açdı. **40** Paul isə Silanı seçdi və imanlı bacı-qardaşlar tərəfindən Rəbbin lütfünə əmanət ediləndən sonra yola çıxdı. **41** Onlar Suriya və Kilikiyani gəzib-dolaşdır və cəmiyyətləri möhkəmləndirdilər.

16 Paul Derbe və Listraya gəldi. Listrada Timotey adlı bir İsa şagirdi var idi. Onun anası imanlı bir Yəhudi, atası isə Yunan idi. **2** Listra və Konyadakı imanlı bacı-qardaşlar onun barəsində xoş sözlər deyirdi. **3** Timoteyi özü ilə aparmaq istəyən Paul bu şəhərlərdəki Yəhudilərə görə onu sünnət etdi. Çünkü hamı onun atasının Yunan olduğunu bilirdi. **4** Onlar şəhərbaşəhər gəzib-dolaşır, Yeruşəlimdəki həvarilərlə aqsaqqalların qərara aldığı qaydaları imanlılara deyir və göstərirdi ki, bunlara riayət etsinlər. **5** Beləliklə, cəmiyyətlər imanda güclənir və sayı günbəgün artırdı. **6** Müqəddəs Ruh onlara imkan vermədi ki, Asiya vilayətində kalımı yaysınlar. Ona görə də onlar Frigiya və Qalatiya ərazisini keçib getdilər. **7** Misiya sərhədinə gələrkən Bitinyaya getməyə çalışıdlar. Amma İsanın Ruhu onlara izin vermədi. **8** Ona görə Misiyadan keçib Troasa getdilər. **9** O gecə Paul bir görüntü gördü. Makedoniyalı bir nəfər onun qarşısında durub yalvarırdı: «Makedoniyaya gol və biza kömək et!». **10** Paul bu görüntünü görəndən sonra Makedoniyaya getmək üçün dərhal bir yol axtardıq. Bundan nəticə çıxardıq ki, Allah bizi orada Müjdə yamaq üçün çağırır. **11** Troasdan yelkən açıb birbaşa Samotraki adasına və ertəsi gün isə Neapolisa gəldik. **12** Oradan Filipiyyə keçdik. Bura Makedoniya bölgəsində əhəmiyyətli bir şəhərdir, əhalisi

əsasən Romalılardır. Bu şəhərdə bir neçə gün qaldıq. **13** Şənbə günü şəhər darvazasından çıxıb çay kənarına getdik. Elə bildik ki, Yəhudilər adətən oraya dua etmək üçün yığılır. Oturduq, oraya yığılan qadınlarla səhbət etməyə başladıq. **14** Bizi qulaq asanlar arasında Tiatira şəhərindən tünd qırmızı parça satan, Allaha mömin olan Lidiya adlı bir qadın var idi. Paulun sözlərinə qulaq asmaq üçün Rəbb ona açıq ürək vermişdi. **15** Lidiya ev əhli ilə bərabər vəftiz olunduqdan sonra bizi evinə dəvət edib dedi: «Əgər siz məni Rəbbə sadiq bir insan kimi qəbul edirsinizsə, gəlin, mənim evimdə qalın». O bizi buna razı etdi. **16** Bir gün biz dua yerinə gedərkən falçılıq ruhuna tutulan bir qarabaş qarşımıza çıxdı. Bu qız baxıçılıq edərək öz ağalarına nə qədər qazanc gətirmişdi. **17** O, Paulun və bizim ardımızca düşərək qışqıra-qışqıra deyirdi: «Bu adamlar Allah-Taalanın qullarıdır. Sizə xilas yolunu bildirirələr». **18** Bunu günbəgün təkrar etdi. Bu, Paulu çox bezdirdi. Nəhayət, o əcərlilər ruha dedi: «İsa Məsihin adı ilə sənə əmr edirəm, bu qızdan çıx!» Ruh dərhal qızdan çıxdı. **19** Qızın ağaları görəndə ki bu qazandan ümidi ləkəsindən kəsildi, Paulla Silanı tutub bazar meydanına – rəhbərlərin qarşısına gətirdilər. **20** Onları hakimlərin qarşısına çıxaraq dedilər: «Bu adamlar Yəhudidir. Şəhərimizə qarşıqlıq salıblar. **21** Biz Romalılara qəbulu və icrası qadağan olunan adatları yayırlar». **22** Xalq da Paulla Silanın əleyhina çıxdı. Hakimlər əmr verdilər ki, onları əyinlərindəki paltarları soyundurub dəyənəklə döysünlər. **23** Onlara çox zərbə vurdular və sonra zindana atıldılar. Zindanın baş mühafizəcisinə əmr etdilər ki, onları möhkəm nəzarət altında saxlasınlar. **24** Bu əmri alan baş mühafizəçi onları zindanın xüsusi otağına aparıb ayaqlarını kündəyə saldı. **25** Gecə yarısına yaxın Paulla Sila dua edir və Allaha ilahilər oxuyurdu. Digər məhbuslar da onlara qulaq asırdılar. **26** Birdən elə güclü zəlzələ oldu ki, zindanın təməli belə, yerindən oynadı. Bir andaca bütün qapılar açıldı, hamının zəncirləri töküldü. **27** Baş mühafizəçi oyaniş zindanın qapılarını açıq görəndə qılıncını çəkib canına qəsd etmək istədi. Elə bildi ki, məhbuslar qaçıb. **28** Amma Paul bərkədən qışqırıb dedi: «Canına qıyma, hamımız buradayıq!». **29** Baş mühafizəçi işıq gətirdib içəri qoşdu. Titrəyə-titrəyə Paul və Silanın qarşısında yerə döşəndi. **30** Onları bayırə çıxaraq soruşdu: «Ağalar, xilas olmaq üçün nə etməliyəm?». **31** Onlar dedilər: «Rəbb İsaya iman et, sən də, ev əhlin də xilas olarsınız». **32** Sonra həm ona, həm də onun ev əhlinə Rəbbin kələməni bildirdilər. **33** Gecənin bu vədəsində baş mühafizəçi onları götürüb yaralarını yudu. Sonra həm özü, həm də ev əhli dərhal vəftiz oldu. **34** Paulla Silanı evinə aparıb onlar üçün süfrə açdı. Allaha iman etdiklərinə görə o və bütün ev əhli şad oldular. **35** Səhər açılanda hakimlər yasavullar göndərib dedilər: «Bu adamları azad et». **36** Baş mühafizəçi bu sözləri Paula çatdırdı: «Hakimlər xəbər göndərdi ki, siz azad ediləsiniz. İndi çıxın, arxayın gedin». **37** Amma Paul yasavullara belə dedi: «Roma vətəndaşı ola-ola bizi məhkəməsiz

hamının karşısındada döyüb zindana atıldılar. İndi bizi gizli-gizli qovmaq isteyirlərmi? Belə şey ola bilməz! Özləri gəlsin, bizi buradan çıxarsın!» **38** Yasavullar bu sözləri hakimlərə çatdırıldılar. Hakimlər Paulla Silanın Roma vətəndaşı olduğunu eşidən qorxdular **39** və ələb onlardan üzr istədilər. Sonra onları bayırı çıxarıb xahiş etdilər ki, şəhərdən çıxıb getsinlər. **40** Paulla Sila zindandan çıxandan sonra Lidyanın evinə getdilər. İmanlı bacı-qardaşlarla görüşüb onları ruhlandırdan sonra yola düşüb getdilər.

17 Onlar Amfipolis və Apolloniyadan keçərək Salonikə gəldilər. Burada bir Yəhudü sinaqoqu var idi. **2**

Paul adətinə görə Yəhudilərin yanına gedib üç Şənbə dalbadal onrlarla Mütqaddəs Yazılıar üstündə mübahisə etdi, **3** şərh və sübut göstərdi ki, Məsihin əzab çəkərək ölüb ölülər arasından dirilməsi lazımdı və dedi: «Sizə elan etməkdə olduğum bu İsa Məsihdir!» **4** Yəhudilərdən bəziləri, mömin Yunanların böyük bir hissəsi, bir çox nüfuzlu qadınlar buna əmin oldu və Paulla Silaya qoşuldu. **5** Yəhudilərin buna paxillığı tutdu. Meydana yığılan camaatın içərisində olan bəzi şər adamlardan bir izdiham toplayıb şəhərdə qarışılıq saldılar. Paulla Silani xalqın öünüə çıxarmaq məqsədi ilə Yasonun evinə hücum etdilər. **6** Onları tapmayanda Yasonla bəzi imanlı qardaşları sürüyə-sürüyə şəhər başçılarının karşısına gətirib hay-küy saldılar: «Dünyaya çaxnaşma salan bu adamlar ələb buraya da çıxdı. **7** Yason onları öz evinə qəbul edib. Bunların hamısı qeyşərin fərmanlarının əksinə gedib deyir ki, İsa adlı başqa bir padşah var». **8** Bu sözləri eşidən izdiham və şəhər başçıları lərzəyə düşdülər. **9** Nəhayət, başçılar təminat alaraq Yason və digərlərini azad etdilər. **10** İmanlı bacı-qardaşlar isə gecə olan kimi Paulla Silanı dərhal Veriya şəhərinə göndərdilər. Onlar oraya çatarkən Yəhudilərin sinaqoquna getdilər. **11** Veriyadakı Yəhudilərsə Salonikdə olanlardan daha açıq fikirli idi. Kələmi böyük həvəslə qarşılıyaraq hər gün Mütqaddəs Yazılıarı arasdırır, «Bu düzgün təlimdirmi?» deyə yoxlayırdılar. **12** Beləliklə, onların arasından xeyli adam, həmçinin çoxlu hörmətli Yunan qadınları və kişiləri iman etdilər. **13** Lakin Salonikdakı Yəhudilər Paulun Veriyada da Allahın kələməni elan etdiyini biləndə oraya getdilər və xalqı qızışdırıb lərzəyə saldılar. **14** Bundan sonra imanlı bacı-qardaşlar Paulu dərhal dəniz sahilinə gedən yolla göndərdilər. Sila ilə Timotey İsa Veriyada qaldı. **15** Paulu yola salanlar onu Afinaya qədər ötürdülər. Sonra Paul onlara əmr verdi ki, geri qayıdır Sila ilə Timoteyi təcili surətdə onun yanına göndərsinlər. **16** Onları Afinada gözləyən Paul gördü ki, şəhər bütlərlə doludur. Bundan ötrü onun ürəyi çox narahat oldu. **17** Buna görə sinaqoqda Yəhudilərlə və mömin Yunanlarla, hər gün bazar meydanında rastlaşdırıb insanların mübahisə edirdi. **18** Epikürü və Stoist fəlsəfi cərəyanından olanların bəziləri onunla mübahisəyə girdi. Kimisi deyir: «Bu boşboğaz nə demək

istəyir?» Kimisi də deyir: «Deyəsən bu yad allahların təbliğatçısidir». Çünkü Paul Isa və dirilmə ilə bağlı Müjdəni yamaqda idi. **19** Onlar Paulu götürüb Areopaq məşvərətinə gətirdilər. Ondan soruştular: «Sənin yaydığını bu yeni təlimin nə olduğunu bilmək olarmı? **20** Çünkü qulağımız öyrəşmədiyi şeyləri bizi eşitdirirsən. İndi bunların mənasını bilmək istəyirik». **21** Bütün Afinalılar və şəhərdəki yadəllilər vaxtlarını yalnız yeni fikirləri söyləyərək və qulaq asaraq keçirirdilər. **22** Paul Areopaqın karşısına çıxıb belə söylədi: «Ey Afinalılar, sizin hər cəhətdən çox pərəstişkar olduğunuzu görürəm. **23** Belə ki mən etrafda gəzəndə səcdəgahlarınıza diqqətlə nəzər salarkən bir qurbangaha da rast gəldim ki, onun üstündə yazılmışdı: "Naməlum Allaha məxsus". Tanımadan ibadət etdiyiniz bu Allahi sizə tanıtmaq istəyirəm. **24** Dünyani və onda mövcud olan hər şeyi yaradan, yerin-göyün Sahibi olan Allah əllə tikilən məbədlərdə yaşamaz. **25** İnsan əli ilə edilən xidmətə Onun ehtiyacı yoxdur, çünki hər kəsə həyat, nəfəs və hər şeyi verən Odur! **26** Allah bütün bəşəriyyətin millətlərini bir insandan yaratdı ki, bütün yer üzərində yaşasınlar. Yaşamaq üçün onlara zaman və məkan təyin etdi ki, **27** Onu axtarsınlar, yəni kor əllərini sürtə-sürtə yol axtarlığı kimi axtarış Onu tapa bilsinlər. Əslində Allah heç birimizdən uzaq deyil. **28** "Axi biz Onda yaşayırıq, hərəkət edirik, mövcuduq". Bəzi şairlərinizin dediyi kimi: "Biz da Onun naslındən". **29** Demək biz Allahın nəslindən olduğumuza görə belə düşünmək olmaz ki, ilahi Varlıq insan layihəsi və istedadı ilə yaranan qızıl, gümüş yaxud daşdan düzəldilən bir şeyə bənzəyir. **30** Allah cəhələt zamanlarında buna göz yumdu, amma indi hər yerda hamının tövbə etməsini insanlara əmr edir. **31** Çünkü Allah Öz seçdiyi Şəxs vəsitsilə dünyəni ədalətlə mühakimə edəcəyi günü təyin edib. Onu ölülər arasından diriltməkla hamının karşısındada buna təsdiq edib». **32** Ölülərin dirilməsi ilə bağlı sözləri eşidən kimi bəziləri onu əla saldı, kimisi də belə dedi: «Bu barədə səndən bir daha eşitmək istəyirik». **33** Beləliklə, Paul onların arasından çıxıb getdi. **34** Bir neçə insan isə ona qoşulub iman gətirdi. Bunların arasında Areopaq üzvü Dionis, Damaris adlı bir qadın və başqaları da var idi.

18 Bundan sonra Paul Afinadan çıxıb Korinfa getdi.

2 Orada Pontda doğulan Akila adlı bir Yəhudiyə rast gəldi. O, arvadı Priskila ilə birlikdə İtaliyadan yenice gelmişdi. Çünkü Klavdi əmr vermişdi ki, Romada olan bütün Yəhudilər oradan çıxınlar. Paul onların yanına getdi. **3** Onların peşəsi çadırçılıq idi və eyni peşə sahibi olan Paul buna görə onların yanında qalıb çalışıdı. **4** Paul hər Şənbə günü sinaqoqda mübahisə edib həm Yəhudiləri, həm də Yunanları inandırırdı. **5** Sila ilə Timotey Makedoniyadan gələn kimi Paul özünü tamamilə kələma həsr etdi və Yəhudilərə İsanın Məsih olmasına dair şəhadət edirdi. **6** Amma Yəhudilər onun əleyhinə çıxaraq böltən atmağa başlayan kimi Paul yaxasını çırpıb onlara dedi: «Qanınız öz başınıza dönsün, mən bu işdə təmizəm. Bundan sonra başqa millətlərdən olanların

yanına gedəcəyəm». 7 Paul oradan çıxdı, Allaha mömin olan Titi Yust adlı bir nəfərin evinə getdi. Onun evi sinaqoqa bitişik idi. 8 Sinaqoq rəisi Krisp bütün ev əhli ilə birgə Rəbbə iman etdi. Korinflərin bir çoxu Paulu dinləyəndə iman gətirərək vəftiz oldu. 9 Bir gecə Rəbb göründüdə Paula dedi: «Qorxma, daniş, susma. 10 Bax Mən səninləyəm, heç kimin sənə pişliyi dəyməyəcək, çünki bu şəhərdə xalqım çıxdur». 11 Paul orada il yarım qaldı və dayanmadan xalqa Allahın kələmərini öyrətdi. 12 Axayya valisi Qalliyə olan zaman Yəhudilər birləşərək Paula hückum etdi lər və onu valinin hökm kürsüsü qarşısına çıxartdılar. 13 Belə dedilər: «Bu adam Allaha qeyri-qanuni şəkildə ibadət etmək üçün insanları tovlayı». 14 Paul danişmaq istəyirdi ki, Qalliyə Yəhudilərə dedi: «Ey Yəhudilər, əgər ittihəminiz bir haqsızlıq və yaxud ağır cinayət işinə görə olsaydı, sizi səbirlə dirləməyi məsləhət bilərdim. 15 Amma məsələlər bir təlimlə, bəzi adlarla və sizin qanununuzla bağlı olduğu üçün bu işi özünüz həll edin. Mən belə şeylərə hakimlik etmək istəmirəm». 16 Beləliklə, onları hökm kürsüsündən qovdu. 17 Hami sinaqoq rəisi Sosteni tutub hökm kürsüsünün qarşısında döydü. Qalliyə isə bu hadisələrə əhəmiyyət vermədi. 18 Paul Korinfədə olan imanlı bacı-qardaşların yanında xeyli gün qaldı və sonra onlarla vidalaşıb Priskila və Akila ilə birgə Suriyaya getmək üçün yelkən açdı. O, Kenxreya limanında saçını qırxdırmışdı, çünki bir ahd etmişdi. 19 Onlar Efesə çatanda Priskila ilə Akiladan ayrılaraq sinaqoqa girdi və Yəhudilərlə mübahisə etməyə başladı. 20 Ondan xahiş edəndə ki burada daha bir müddət qalsın, buna razi olmadı. 21 Amma onlarla vidalaşanda belə dedi: «Allah qoysa, yenə yanımıza gələcəyəm». Sonra Efesdən yelkən açıb getdi. 22 Qeyşəriyyəyə çatandan sonra Yerusalimə gedərək imanlılar cəmiyyətinə baş çəkdi və sonra oradan Antakyaya keçdi. 23 Bir müddət orada qalandan sonra yola çıxdı. Qalatiya və Frigiya bölgələrini gəzib dolaşaraq oradakı şagirdləri ruhən möhkəməndirdi. 24 Bu ərafəda isğəndəriyyədə doğulmuş Apollo adlı bir Yəhudi Efesə gəldi. Onun yaxşı natiqliyi var idi və Müqəddəs Yazılıları çox yaxşı bilsərdi, 25 Rəbb yolunda da təhsil almışdı. O, ruhda alışib-yanaraq danişir və yalnız Yəhyanın vəftizindən xəbəri olduğu halda İsa ilə bağlı həqiqətləri doğru öyrədirdi. 26 O, sinaqoqda cəsarətlə danişmağa başladı. Ona qulaq asan Priskila ilə Akila onu yanlarına çəkib Allah yolu barədə daha dəqiq izahat verdilər. 27 Apollo Axayyaya getmək istəyəndə bacı-qardaşlar onu həvəsləndirdilər və oradakı şagirdlərə məktub yazdılar ki, onu yaxşı qarşılıqların. Apollo oraya çatanda Allahın lütfi ilə iman edənlərə çox kömək etdi. 28 Belə ki Müqəddəs Yazılırla İsanın Məsih olduğunu sübuta yetirərək Yəhudilərin iddialarını açıq şəkildə və güclü surətdə inkar edirdi.

19 Apollo Korinfə olarkən Paul daxili bölgələrdən keçərək Efesə gəldi və orada bir neçə şagirdlə rastlaşı. 2 Onlara dedi: «İman etdiyiniz zaman Müqəddəs

Ruhu aldınızmı?» Onlar dedilər: «Müqəddəs Ruhun mövcudluğundan belə, xəbərimiz yoxdur». 3 Paul onlardan soruşdu: «Elə isə nəyə əsasən vəftiz oldunuz?» Onlar cavab verdilər: «Yəhyanın vəftizinə əsasən». 4 Paul dedi: «Yəhyanın etdiyi vəftiz tövbə ilə bağlı bir vəftiz idi. Xalqı özündən sonra Gələnə, yəni İsaya iman etməyə çağırırdı». 5 Onlar bunu eşidən kimi Rəbb İsanın adı ilə vəftiz oldular. 6 Paul əllərini onların üzərinə qoyanda Müqəddəs Ruh onların üzərinə endi və onlar başqa dillərdə danişmağa və peyğəmbərlik etməyə başladılar. 7 Onlar təxminən on iki kişi idi. 8 Sinaqoqa daxil olan Paul cəsarətlə danişmağa başladı. Üç ay ərzində onlara mübahisələr aparır və Allahın Padşahlığı barədə onları inandırırdı. 9 Bəziləri inadkar olub inanmaq istəmir və xalqın qarşısında İsa yolunu pisləməyə başlayırdı. Buna görə Paul onlardan ayrılib şagirdlərini də götürüb apardı. O, Tiranan mühazira otağında hər gün mübahisələr edirdi. 10 Bu vəziyyət iki il davam etdi. Nəhayət, istər Yəhudi, istərsə də Yunan – bütün Asiya vilayəti əhalisi Rəbbin kələmərini eşitdi. 11 Allah Paul vasitəsilə fəvqələdə möctəzələr yaradırdı. 12 Belə ki Paulun bədənənə toxunan dəsməllər və belinə bağlılığı önlüklər belə, götürürlüb xəstələrin üstünə qoyulanda insanların xəstəlikləri yox olur, şər ruhlar çıxırı. 13 Bəzi ətrafi gəzib-dolaşan Yəhudi cindarlar da şər ruhlara asır olanlara Rəbb İsanın adını çəkərək deyirdilər: «Paulun vaz etdiyi İsanın adı ilə sizə əmr edirəm!» 14 Yəhudilərin Skeva adlı başçı kahinin yeddi oğlu bu işlə məşğul idi. 15 Bir dəfə şər ruh onlara cavab verdi: «İsanı tanıyıram, Paul haqqında da hər şey biliram. Bəs siz kimsiniz?» 16 Daxilində şər ruh olan adam onların üstünə hückum çəkdi, hamisini təpiyinin altına salaraq məglub etdi. Belə ki onlar o evdən lüt-üryun və yaralı halda qaçdırı. 17 Bu xəbər Efesdə yaşayan bütün Yəhudilərə və Yunanlara çatdı. Hamisini bir vahimə bürüdü və Rəbb İsanın adının nüfuzu böyüdü. 18 İman edənlərin çoxu gəlib öz əməllərini açıq etiraf edirdi. 19 Cadugərliklə məşğul olan bir dəstə insan da öz kitablarını yığıb hamının qarşısında yandırdı. Kitablarının qiyməti hesablananda məlum oldu ki, əlli min gümüş pula bərabər idi. 20 Beləliklə, Rəbbin kələm qüdrətlə böyüyüb təsirini artırırdı. 21 Bunlar baş verəndən sonra Paul qərara gəldi ki, Makedoniya və Axayyadan keçərək Yerusalimə getsin. O dedi: «Oraya gedəndən sonra gərək Romani da görəm». 22 Xidmətçilərdən ikisini – Timoteylə Erasti Makedoniyyaya göndərərək özü bir müddət Asiya vilayətində qaldı. 23 O ərafədə İsa yolu ilə bağlı böyük bir qarşıqliq yarandı. 24 Dimitri adlı bir zərgər gümüşdən ilahə Artemidanın ev səcdəgahlarını düzəldirdi və sənətkarlara çoxlu golir gətirirdi. 25 O, sənətkarları və bu cür işlə məşğul olanları bir yerə toplayıb belə dedi: «Ay kişilər, bilirsiniz ki, gəlirimiz bu işdən asılıdır. 26 Amma bu Paul deyir ki, el işi olan allahlar həqiqi allahlar deyil. Yalnız Efesdə deyil, demək olar ki, bütün Asiya vilayətində nə qədər insani tovlayıb azdırıldıqı görmüsünüz və eşitmisiniz. 27 Onda böyük

bir tahlükə ilə üzləşirik. Bu həm bizim sənətimizin nüfuzunu itirə bilər, həm də ulu ilahə Artemidanın məbədini gözdən sala bilər. Bununla da bütün Asiya vilayətinin və bütün dünyanın ibadət etdiyi Artemidanın ululuğu heçə çıxar». **28** Oradakılar bunu eşidənə bərk hiddətləndilər və qışqıra-qışqıra dedilər: «Efes ilahəsi Artemida uludur!» **29** Şəhər bir-birinə qarışdı. Xalq Paulun yol yoldaşları olan Makedoniyalı Qayla Aristarxi tutub sürüyərək birləkə teatra doluşdu. **30** Paul istədi ki, xalqın arasına gırsın, amma şagirdlər onu buraxmadılar. **31** Hətta Paulun dostları olan Asiya vilayətinin sədrələrinin bəziləri də ona xəbər göndərib yalvardı ki, teatra ayaq basmasın. **32** Teatrdağı yiğincədə aləm qarışmışdı, hər ağızdan bir avaz gəldi. Onların çoxu isə bilmirdi ki, buraya nə üçün gəlib. **33** Yəhudilər işgəndəri qarşıya çıxaranda izdihamın içərisindən bəziləri hadisəni onunla əlaqələndirdi. O isə xalqın diqqətini cəmləşdirmək üçün əlini qaldırdı və onların qarşısında özünü müdafiə etmək istədi. **34** Amma xalq onun Yəhudi olduğunu biləndə bir səslə iki saatda yaxın «Efes ilahəsi Artemida uludur!» deyə qışqırışdı. **35** Izdihamı sakitləşdirən şəhərin icra məmərini dedi: «Ey Efesilər, kim bilmir ki, Efes şəhəri ulu Artemida məbədinin və göydən gələn heykəlinin keşikçisidir? **36** Bunları heç kim inkar edə bilməz. Buna görə sakit olmanız və fikirləşmədən bir iş görməməyiniz lazımdır. **37** Buraya gətirdiyiniz adamlar nə məbədimizi soydu, nə də ilahəmizi söyüd. **38** Əgər Dimitrinin və onun sənətkar dostlarının kimdən şikayəti varsa, məhkəmələr açıqdır, valilər də var. Qoy bir-birlərini orada ittiham etsinlər. **39** Sizin araşdıracağınız başqa hallar varsa, bunun da qanuni bir yiğincədə həll olması lazımdır. **40** Bugünkü hadisələrə görə üsyan qaldırıdığımız üçün ittiham olunmaq təhlükəsi qarışındayiq. Biz bu səbəbsiz iğtişaşa bərəat qazandıra bilmərik». **41** O bu sözləri deyərək yiğincəyi dağıtdı.

20 Hay-küy sakitləşdən sonra Paul şagirdləri çağırıb ruhlandırdı. Sonra onlarla vidasalaraq Makedoniyaaya getmək üçün yola çıxdı. **2** O tərəfləri gəzib-dolaşaraq imanlılarla çoxlu səhbətlər aparıb onları ruhlandırdan sonra Yunanistana getdi. **3** Orada üç ay qaldı və dəniz yolu ilə Suriyaya getmək istəyirdi ki, ona qarşı Yəhudilərin hazırladığı sui-qəsədə görə Makedoniya yolu ilə qayitmaq qərarına gəldi. **4** Pir oğlu Veriyali Sopater, Saloniklilərdən Aristarx və Sekund, Derbeli Qay, Timotey, Asiyalılardan Tixik və Trofim onu müşayiət edirdi. **5** Bunlar bizdən əvvəl gedib bizi Troasda gözlədilər. **6** Biz də Mayasız Çörək bayramından sonra Filipidən dəniz yolu ilə beş günə Troasa gələrək onlarla görüşdük. Orada yeddi gün qaldıq. **7** Həftənin ilk günündə çörək bölmək üçün bir yerə yiğildiğimiz zaman Paul camaatla səhbət apardı. Ertəsi gün onlardan ayrılaçqıdı, ona görə səhbəti gecə yarısına qədər davam etdi. **8** Toplandığımız yuxarı mərtəbədəki otaqda çoxlu çırqlar yanındı. **9** Eftik adlı bir yeniyetmə pəncərədə oturmuşdu.

Paul səhbəti uzadanda Eftiki dərin yuxu apardı. Yuxuya gedən kimi o, üçüncü mərtəbədən aşağı düşdü və yerdən onu qaldıranda o, ölü vəziyyətində idi. **10** Paul aşağı enib yeniyetmənin üstünə əyildi və onu qucaqlayaraq dedi: «Narahat olmayın, indi canı sağdır». **11** Təkrar yuxarı qalxıb çörək böldü və yemək yedi. Gün doğana qədər onlara uzun-uzadı səhbət aparandan sonra oradan ayrıldı. **12** Oğlunu sağ-salamat apardılar və bu hadisədən çox ruhlandılar. **13** Biz irəli gedərək gəmiyə mindik və Assosa tərəf üzdi. Çünkü Paulu oradan götürməli idik. O, quru ilə getmək istədiyi üçün bunu belə nizamlamışdı. **14** O bizi Assosda qarşılıyanda onu gəmiyə mindirdik və Mitiliniyə gəldik. **15** Oradan da dənizdən üzərək səhəri gün Xios adasının qarşısına və bir gündən sonra isə Samosa çatdıq. Ertəsi gün Miletə gəldik. **16** Çünkü Paul Asiya vilayətində vaxt itirməmək üçün Efesi ölüb keçmək qərarına gəlmişdi. O tələsirdi ki, imkan tapıb Əllinci Gün bayramında Yeruşəlimdə olsun. **17** Paul Miletədən Efesa xəbər göndərərək cəmiiyyət aqsaqqallarını yanına çağırtdı. **18** Yanına galəndə onlara belə dedi: «Asiya vilayətinə qədəm basdıığım birinci gündən bəri sizinlə olduğum dövrən bu vaxta qədər özümü necə apardığım sizə məlumdur. **19** Yəhudilərin qasd-qərəzi vasitəsilə sinaqlardan keçərkən Rəbbə tam itəatkarlıqla, göz yaşı içində qulluq edirdim. **20** Xeyirli olan hər şeyi sizə bəyan edərək istər açıq, istərsə da evdən-eva gəzib-dolaşaraq təlim verməkdən çəkinmədim. **21** Həm Yəhudiləri, həm də Yunanları tövbə edib Allaha tərəf dönməyə və Rəbbimiz İsaya iman gətirməyə çağirdim. **22** İndi də Ruhun təkidi ilə Yeruşəlimə gedirəm və orada başıma nə galəcəyini bilmirəm. **23** Lakin Müqəddəs Ruh hər səhərdə xəbərdarlıq edirdi ki, mənə zəncirlər və əziyyətlər gözləyir. **24** Öz canıma heç əhəmiyyət vermirəm, onu qiymətləndirmirəm. Mənə kifayətdir ki, yolumu - Rəbb işanın mənə tapşırıdı ki Allahın lütfünü göstərən Müjdəni şəhadətətmə xidmətini başa çatdırırm. **25** İndi aranızda dolaşış Padşahlıq barədə vaz etdiyim sizlərdən heç biriniz mənim üzümü bir də görməyəcək. **26** Ona görə bu gün bunu sizə bəyan etmək istəyirəm ki, mən təmizəm, heç kimin qanına bais olmamışam. **27** Çünkü mən çəkinmədən Allahın bütün iradasını sizə çatdırımişam. **28** Həm özünüze, həm də Müqəddəs Ruhun sizi nəzarətçilər təyin etdiyi bütün sürüyə diqqətlə baxın. Allahın Öz Oğlunun qanı bahasına əldə etdiyi bu cəmiiyyətinə bəsləyin. **29** Bilişəm ki, mən gedəndən sonra sürüyə rəhm etməyən yırtıcı canavarlar aranıza soxulacaq. **30** Aranızdan təhrif edilmiş sözlər deyən, şagirdləri özlərinin ardınca çəkmək istəyən adamlar çıxacaq. **31** Buna görə oyaq olun. Üç il boyu, fasıləsiz, gecə-gündüz göz yaşı tökərək hər birinizi necə nəsihət verdiyimi yada salın. **32** İndi isə mən sizi Allaha və Onun lütfü barədəki kələməna əmanət edirəm. Bu kələm sizi inkişaf etdirib təqdis olunmuş bütün insanlar arasında irsə qovuşdurmağa qadirdir. **33** Mən heç kimin nə qızılına, nə gümüşünə, nə də pal-paltarına

göz dikmişəm. **34** Siz də bilirsiniz ki, bu əllər həm mənim, həm də mənimlə olanların ehtiyaclarını təmin etdi. **35** Gördiyüm har işdə Rəbb ısanın «vermək almaqdan daha çox bəxtiyarlıq gətirər» sözünü yaddan çıxarmayıb belə əmək sərf edərək zəiflərə kömək etməyin vacibliyini sizə göstərdim». **36** Paul bu sözləri söyləyəndən sonra diz çöküb onlarla birlikdə dua etdi. **37** Sonra hamısı ağlayaraq Paulun boyнuna sarıldı və onu öpdü. **38** Onlar ən çox «mənim üzümü bir də görməyəcəksiniz» sözündən kövrəldilər. Sonra onu gəmiyə qədər yola saldılar.

21 Onlardan ayrılib dənizə çıxanda birbaşa Kosa getdik, səhəri gün isə Rodosa, oradan da Pataraya keçdik. **2** Finikiyaya gedən bir gəmi tapdıq və ona minib dənizlə getdik. **3** Kipri gördük və onun cənubundan keçdik. Suriya istiqamatınə getdik və Sur şəhərində sahile çıxdıq. Gəmi yükünü orada boşaltmalı idi. **4** Orada şagirdləri axtarış tapdıq və yanlarında bir həftə qaldıq. Şagirdlər Ruhun təsiri ilə Paula xəbərdarlıq etdilər ki, Yeruşalıma getməsin. **5** Amma oradakı günlərimiz başa çatanda bu şəhərdən çıxıb yolumuza davam etdik. İmanlıların hamısı öz arvad-uşaqları ilə bərabər bizi şəhərin kənarına qədər ötürdü və sahildə diz çökərək dua etdik. **6** Bir-birimizlə vidalaşandan sonra biz gəmiyə mindik, onlar da evlərinə qayıtdılar. **7** Surdan dəniz səyahətimizə davam edərək Ptolemaisə gəldik və orada imanlı bacı-qardaşlara baş çəkib bir gün yanlarında qaldıq. **8** Ertəsi gün onlardan ayrılib Qeyşəriyyəyə gəldik. Yeddi köməkçidən biri olan müjdəçi Filipin evinə gedib orada qaldıq. **9** Bu kişinin peyğəmbərlik edən dörd subay qızı var idi. **10** Oraya çatandan bir neçə gün sonra Yəhudeyadan Aqab adlı bir peyğəmbər gəldi. **11** O bizi yaxınlaşdırıb Paulun kəmərini götürüb öz əllərini və ayaqlarını bağlayaraq dedi: «Müqəddəs Ruh belə deyir: «Yəhudilər bu kəmərin sahibini Yeruşalimdə belə bağlayıb başqa millətlərə təslim edəcəklər»». **12** Bu sözləri eşidəndə həm biz, həm də oranın sakinləri Paula yalvardıq ki, Yeruşalıma getməsin. **13** Buna cavab olaraq Paul belə dedi: «Nə olub? Niyə ağlayıb ürəyimi sizlədirsiniz? Mən Rəbb ısanın adı uğrunda Yeruşalimdə təkcə əl-ayağının bağlanmasına deyil, ölümə də hazırlıram». **14** Paulu razı sala bilmədikdə «Qoy Rəbbin iradəsi olsun!» deyərək susduq. **15** Bir müddət keçəndən sonra biz hazırlıq işlərini görüb Yeruşalıma tərəf getdik. **16** Qeyşəriyyədə yaşayan şagirdlərin bəzisi də bizimlə birləşdi. Onlar bizi ilk şagirdlərdən biri olan Kiprli Minasonun evinə apardı, çünkü biz onların evində qalacaqdıq. **17** Yeruşalıma çatanda imanlı bacı-qardaşlar bizi sevincə qarşılıdalar. **18** Ertəsi gün Paulla birlikdə Yaqubu görməyə getdi. Cəmiyyət ağsaqqallarının hamısı oraya yığılmışdı. **19** Paul onlardan hal-əhval tutandan sonra öz xidməti ilə əlaqədər olaraq Allahın başqa millətlər arasında gördüyü işlərdən ətraflı məlumat verdi. **20** Bunları eşidəndə Allahı izzətləndirdilər. Paula dedilər: «Görürsənmi, qardaş, Yəhudilər arasında on minlərlə imanlı var və hamısı

Qanunun qeyrətini çəkir. **21** Onlar sənin barəndə xəbər tutublar ki, başqa millətlər arasında yaşayın bütün Yəhudilərə oğullarını sünnet etməyib adət-ənənələrimizə görə yaşamamağı və Musadan dönməyi öyrədirən. **22** İndi nə edək? Mütələq sənin bura gəldiyini eşidəcəklər. **23** Ona görə sənə dediklərimizə əməl et. Bizim aramızda əhd edən dörd kişi var. **24** Bunları yanına al və onlara birgə paklanma mərasimindən qoşul. Başlarını qırxdırmak üçün qurban xərclərini sən çək. Bununla da hamı biləcək ki, sənin haqqında eşitdikləri əsassızdır, sən də Qanuna riayət edirsən. **25** Başqa millətlərdən olan imanlılara gəlincə, biz qərara alıb onlara məktub vasitəsilə yazmışıq ki, bütənlər təqdim olunan qurbanların ətini, böyükərəq öldürülən heyvanların ətini və qan yeməsinlər, həmçinin özlərini əxlaqsızlıqdan saxlaşınlar». **26** Bundan sonra Paul bu dörd kişini yanına alıb ertəsi gün onlara bərabər özünü pak etdi. Sonra məbədə girərək paklanma dövrünün nə vaxt qurtaracağı, hər birinin adına nə vaxt qurban təqdim ediləcəyini elan etdi. **27** Yeddi günlük müddət qurtarmaq üzrə Asiya vilayətindən olan Yəhudilər Paulu məbəddə görəndə bütün izdihamı təşvişə salaraq onu yaxaladılar **28** və qışqırıldılar: «Ey İsrailliər, kömək edin! Hər yerdə hər kəsə, xalqımıza, Qanuna və bu Müqəddəs məkana qarşı təlim öyrədən adam budur. Həmçinin məbədə bəzəi Yunanları gətirərək bu Müqəddəs məkəni murdarlaşdır!». **29** Bu Yəhudilər Efesilər Trofimi əvvəllər şəhərdə Paulun yanında gördükləri üçün elə bilirdilər ki, onu Paul məbədə gətirib. **30** Bütün şəhər oyandı. Camaat hər tərəfdən qaçıb-gələrək Paulu tutub məbəddən bayır sürdüü. Dərhal məbəd qapıları bağlandı. **31** Onlar Paulu öldürməyə çalışırdılar ki, bütün Yeruşalimin təşvişə düşməsi xəbəri Roma alayının minbaşısına çatdırıldı. **32** Minbaşı dərhal yüzbaşalarla əsgərləri özü ilə götürərək izdiham olan yera qaçıdı. Minbaşı ilə əsgərləri görən camaat Paulu döyməyi dayandırdı. **33** O zaman minbaşı yaxına gəlib Paulu tutdu və əmr etdi ki, onu qoşa zəncirle bağlaşınlar. Sonra soruşdu: «Bu adam kimdir? Nə edib?» **34** Izdiham içində hər ağızdan bir avaz gəlir, qışqırıldılar. Hay-küydən minbaşı heç nə müyyəyənləşdirə bilmədi, ona görə Paulun qalaya aparılması əmr etdi. **35** Paul pilləkəndə olanda xalq elə qızışmışdı ki, əsgərlər onu əlləri üstündə aparmalı oldular. **36** Çünkü izdiham onun ardınca düşüb qışqırıldı: «Öldürün onu!» **37** Paul qalaya gətirilməkdə iken o, minbaşıdan soruşdu: «Səndən bir söz soruşmaq olar?» Minbaşı dedi: «Sən Yunan dilini bilirsən? **38** Sən bu yaxınlarda iğtişaş yaratmağa başlayan dörd min qatılı səhraya aparan Misirli deyilsənmi?» **39** Paul dedi: «Mən Yəhudiyəm, Kılıkiyanın Tarsus şəhərindənəm, məşhur bir şəhərin vətəndaşıyam. Rica edirəm, bu xalqa bir neçə söz deməyə izin ver». **40** Minbaşı icazə verəndən sonra Paul pilləkənlərin üstünə çıxıb diqqəti cəlb etmək üçün xalqa əli ilə işarə etdi. Dərin sükut çökəndə İbrani dilində danişmağa başlayaraq dedi:

22 «Qardaşlar və atalar, indi mənim özümü müdafiəmə qulaq asın!» **2** Paulun onlara ibranıca danişdığını

esidəndə daha dərin sükut yarandı. Paul sözünə davam etdi: **3** «Mən bir Yəhudiyəm, Kilikiyanın Tarsus şəhərində doğuldum. Bu Yeruşəlim şəhərində isə böyük Qamlielin yanında ata-babalarımızın Qanununa bağlı ciddi bir təlim almışam. Haminizin bu gün etdiyi kimi mən də Allah naminə qeyrət çəkirdim. **4** İsa yolunda olanları ölüncəyə qədər təqib edərdim və qadın-kişi bilmədən onların əl-qolunu bağlayıb zindana salardım. **5** Mənim dediklərim barədə baş kahin və bütün aqsaqqallar məclisi də şəhadət edə bilər. Hətta mən onlardan Dəməşqdəki soydaşlarımıza yazılmış bir məktub alaraq oradakı İsa yolunda olanların əl-qolunu bağlayıb cəzalandırmaq üçün Yeruşəlimə gətirməyə gedirdim. **6** Mən günortaya yaxın yolda, Dəməşqə yaxınlaşmaqdə ikən birdən-birə göydən böyük bir işq ətrafında parlaşı. **7** Mən yerə yixildim və eştidim ki, bir səs mənə belə deyir: "Şaul, Şaul, niyə Məni təqib edirsən?" **8** Mən soruşdum: "Ey Ağam, Sən kimsən?" Səs mənə dedi: "Mən sənin təqib etdiyin Nazaretlı isayam". **9** Yanımdakılar işqi görsələr də, mənimlə danışınan səsini eşitmədilər. **10** Mən dedim: "Ya Rəbb, mən nə edim?" Rəbb mənə dedi: "Qalx, Dəməşqə get, icra etməyin üçün təyin edilən har şey orada sənə deyiləcək". **11** O işqin parlaqlığından gözlərim tutuldu. Yanımda olanlar əllərimdən tutub məni Dəməşqə apardılar. **12** Orada Xananya adlı bir mömin kişi var idi. Bu adam Qanuna əməl edir və o şəhərdə yaşayan Yəhudilər arasında hörmət sahibi idi. **13** O mənim yanımı gəlib dedi: "Qardaşım Şaul, qoy gözlərin açılsın". Dərhal gözlərim açıldı və onu gördüm. **14** O mənə dedi: "Ata-babalarımızın Allahı səni seçdi ki, Onun iradəsini biləsən və Saleh Oları görüb ağızından bir səs eşidəsən. **15** Çünkü görüb-eşitdiklərini bütün insanlara yayaraq Onun üçün şəhadət edəcəksən. **16** İndi nə gözləyirsən? Qalx, vəftiz ol və Onun adını çağıraraq günahlarını yu". **17** Mən Yeruşəlimə qayıdib məbəddə dua etməkdə idim ki, fikrimi bir görüntüsü apardı **18** və Rəbbi gördüm. O mənə dedi: "Tez ol, dərhal Yeruşalimi tərk et, çünkü Mənim baramda etdiyin şəhadəti qəbul etməyəcəklər". **19** Mən dedim: "Ya Rəbb, bilirlər ki, mən sinaqoqdan-sinaqoqa gedərək Sənə iman edənləri həbs edir və döyürdüm. **20** Hətta Sənin uğrunda şəhid olan Stefanın qanı töküldə mən də orada idim. Edilənlərə razi olub onu öldürənlərin üst geyimlərini qoruyurdum". **21** Rəbb də mənə dedi: "Get, Mən səni uzaqlara, başqa millətlərin yanına göndərəcəyəm". **22** Paula buraya qədər qulaq asanlar bu sözdən sonra haray salıb dedilər: «Beləsini yer üzündən silib-atmaq lazımdır! O yaşamığa layiq deyil!» **23** Onlar belə hay-küy qopararaq paltarlarını yelləyib havaya toz qaldıranda **24** minbaşı əmr etdi ki, Paulu qalaya salsınlar. Onların niyə belə hay-küy qoparmalarının səbəbini bilmək üçün onu qamçılatmaqla sorğuya çəkmək istədi. **25** Onu qamçılatmaq üçün bağlayanda Paul orada dayanan yüzbaşıya dedi: «Məhkum olmamış Roma vətəndaşını qamçılatmağa icazəniz varmı?» **26** Yüzbaşı bunu eşidən

kimi minbaşının yanına gəlib xəbər verərək dedi: «Nə edəcəksən? Bu adam Roma vətəndaşıdır». **27** Minbaşı Paulun yanına galib soruşdu: «De görək, sən Roma vətəndaşsan?» Paul dedi: «Bəli». **28** Minbaşı cavabında «mən nə qədər pula bu vətəndaşlığı əldə etmişəm» dedi. Paul isə «amma mən doğulandan Roma vətəndaşıyam» dedi. **29** Onu sorğuya çəkmək istəyənlər dərhal onun yanından geri çəkildilər. Minbaşı qollarını bağladığı Paulun Roma vətəndaşı olduğunu öyrənərkən qorxdu. **30** Minbaşı ertəsi gün Yəhudilərin Paulu nədə ittiham etdiklərini dəqiq öyrənmək istədi. Ona görə Paulu azad etdi. Minbaşı əmr verdi ki, başçı kahinlərlə bütün Ali Şura toplaşın. Sonra Paulu aşağı endirib onların qarşısına gətirdi.

23 Ali Şurani diqqətlə nəzərdən keçirən Paul dedi: «Qardaşlar, mən bu günəcən Allahın qarşısında təmiz vəcdanla yaşışım». **2** Baş kahin Xananya Paulun yanında duranlara əmr etdi ki, onun ağızından vursunlar. **3** Bundan sonra Paul ona dedi: «Ey üzü ağardılan divar, səni Allah vuracaq! Həm oturub Qanuna əsasən məni mühakimə edirsən, həm də Qanunu pozaraq məni döymək üçün əmr verirsən». **4** Yanında duranlar ona dedilər: «Sən Allahın baş kahinini söyürsən?» **5** Paul dedi: «Qardaşlar, onun baş kahin olduğunu bilmirdim. Əlbəttə, "xalqın başçısı barədə pis söz demə" deyə yazılıb». **6** Onların bir hissəsinin sadukey, digər hissəsinin isə farisey olduğunu bilən Paul Ali Şuraya nida etdi: «Ey qardaşlar, mən farisey oğlu fariseyəm. Ölülərin dirilməsinə ümidi bəslədiyim üçün burada mühakimə olunuram». **7** Paulun bu sözündən sonra fariseylərlə sadukeylər arasında çəkişmə başlıdı və toplantı iki hissəyə ayrıldı. **8** Çünkü sadukeylər iddia edirlər ki, ölümdən dirilmə, mələk və ruh yoxdur. Əksinə, fariseylər bunların hamisənin inanırlar. **9** Toplantıda böyük bir hay-küy yarandı. Farisey tərəfini tutan bəzi ilahiyatçılar qalxıb dava yaradaraq belə deyirdilər: «Bu adamda heç bir günah görmürtük. Nə olsun ki, onunla bir ruh və yaxud mələk danışıb». **10** Çəkişmə o qədər qızışdı ki, minbaşı onların Paulu parçalayacağından qorxdu. O, əsgərlərə əmr etdi ki, aşağı enib Paulu zorla onların arasından çıxararaq qalaya aparsınlar. **11** O gecə Rəbb Paulun yanında dayanıb dedi: «Cəsarətlə ol, Yeruşalimdə Mənim haqqında etdiyin şəhadəti Romada etməyin lazımdır». **12** Səhər açılında Yəhudilər öz aralarında Paula sui-qəsd hazırlayaraq and içdilər: «Əgər Paulu öldürməmiş bir şey yeyib-icəriksə, lənətə gələk!» **13** Bu sui-qəsəd qoşulanların sıfatı qırxdan artıq idi. **14** Bu adamlar başçı kahinlərlə aqsaqqalların yanına gəlib belə dedilər: «Biz qəti and içmişik: "Əgər Paulu öldürməmiş bir şey yeyib-icəriksə, lənətə gələk!"» **15** İndi siz Ali Şura ilə birgə guya Paulun işinə daha dəqiq baxmaq istəyərək minbaşıdan xahiş edin ki, onu yanınızda getirsin. Paul buraya gəlməmiş biz onu öldürməyə hazır olacaqıq». **16** Lakin Paulun bacısı oğlu onların pusqu qurduqlarını eşidib qalaya girdi və

Paula xəbər verdi. **17** Paul yüzbaşılardan birini yanına çağırıb dedi: «Bu cavani minbaşının yanına apar, ona çatdırılsı bir xəbəri var». **18** Yüzbaşı cavani götürüb minbaşının yanına apardı və dedi: «Məhbus Paul məni çağırıb xahiş etdi ki, bu oğlani sənin yanına aparım. Sənə bir sözü var». **19** Minbaşı cavanan əlindən tutub bir tərəfə çəkdi və soruşdu: «Mənə nə demək istəyirsən?» **20** Cavan dedi: «Yəhudilər belə razılığa gəlib ki, guya Paulun işinə daha dəqiq baxmaq istəyirlər, ona görə sabah səndən onun Ali Şuraya gətirilməsini xahiş edəcəklər. **21** Amma sən onların sözünə qulaq asma, çünkü qırx nəfərdən artıq kişi «Əgər Paulu öldürməmiş bir şey yeyib-içəriksə, lənətə gələk!» deyə and içib pusquda gözləyir. Onlar hazır dayanıb sənin razılığınızı gözləyirlər». **22** Minbaşı ona belə tapşırıdı: «Bunları mənə xəbər verdiyini heç kimə demə». Sonra oğlani evə göndərdi. **23** Minbaşı yüzbaşılardan ikisini yanına çağırıb belə dedi: «Gecənin üçüncü saatı Qeyşəriyyəyə getmək üçün iki yüz piyada, yetmiş atlı və iki yüz nizəçi hazırlayıın. **24** Həmçinin minmək üçün heyvanlar gətirin və Paulu sağ-salamat vali Feliksə çatdırın». **25** Sonra bu cür məktub yazdı: **26** «Möhtərəm vali Feliksə Klavdi Lisiyadan salamlar! **27** Bu kişini Yəhudilər tutub öldürmək istəyirdi. Mən biləndə ki bu adam Roma vətəndaşdır, özümü yetirib əsgərlərlə onu xilas etdim. **28** Onu nədə təqsirləndirmələrini bilmək üçün Yəhudilərin Ali Şurasının qarşısına çıxarddım. **29** Öyrəndim ki, onu özlərinin Qanunu ilə bağlı məsələlərdə ittiham edirlər, amma ona ölüm yaxud həbsə layiq cəza vermək üçün heç bir əsas yoxdur. **30** Mənə çatdırılanda ki bu kişiyyə qarşı bir sui-qəsd qurulub, dərhal onu sənin yanına göndərdim. Onu ittiham edənlərin də şikayətlərini sənə bildirmələrini əmr etdim». **31** Əsgərlər onlara verilən əmrə əməl edərək gecə ikən Paulu götürüb Antipatrisə apardılar. **32** Ərtəsi gün atlıları Paulla birlikdə yollarına davam etmək üçün ötüründən sonra qalaya qayıtdılar. **33** Atlılar Qeyşəriyyəyə çatan kimi məktubu valiyyə verəndə Paulu da ona təslim etdilər. **34** Vali məktubu oxuyandan sonra Paulun hənsi vilayətdən olduğunu soruştı. Öyrənəndə ki Kilikiyadandır, **35** belə dedi: «Sən ittiham edənlər gələndə sənin işinə baxacağam». Bundan sonra əmr verdi ki, Paulu Hirod sarayında nəzarət altında saxlaşınlar.

24 Bundan beş gün sonra baş kahin Xananya, bəzi ağsaqqallar və Tertul adlı bir vakil Qeyşəriyyəyə gəlib Pauldan edilən şikayətləri valiyyə çatdırıldı. **2** Paul çağırılanda Tertul onu ittiham etməyə başladı: «Möhtərəm Feliks, sənin sayəndə uzun müddətdir ki, əmin-amanlıq içinde yaşamaqdaky. Sənin uzaqgörənliliklə bu millət üçün keçirdiyin islahatları **3** hər yerdə, hər zaman dərin minnətdarlıqla qəbul edirik. **4** Vaxtınızı çox almaq istəmirəm. Rica edirəm, lütfkarlıqlınlı bizi bir qədər dinlə. **5** Bизim gəldiyimiz nəticəyə görə bu kişi dünyanın hər yerində olan Yəhudilər arasında iğtişəşlər salan bir araşdırışdırındır. O, Nəşrani təriqətinin başçılarındandır. **6** Bu insan hətta məbədi murdarlamaga

çalışdı, amma biz onu yaxaladıq. **7** Onu istintaq etsən, bütün bu ittihamlarınızın doğru olduğunu özündən öyrənə bilərsən. **9** Oradakı Yəhudilər də deyilənlərin doğru olduğunu təsdiqləyərək bu işə qoşuldu. **10** Vali Paula işarə verəndə o cavab verdi: «Bilirəm ki, sən neçə illərdir bu millətin hakimisən. Buna görə sənin qarşında özümü müdafia etməyim sevinirəm. **11** Sən özün də öyrənə bilərsən ki, ibadət etmək məqsədi ilə Yeruşəlimə gedisimdən bu yana sadəcə on iki gün keçib. **12** Bu adamlardan heç biri görməyib ki, mən məbəddə, sinaqoqlarda yaxud şəhərin hansısa bir yerində kiminləsə mübahisə edim və yaxud camaati təşviş salım. **13** Bu anda mənə qarşı etdikləri ittihamları sənin hüzurunda sübut edə bilmirlər. **14** Lakin ata-babalarımızın Allahına onların təriqət adlandırdığı İsa yolunun ardıcılı olaraq ibadət etdiyimi sənin qarşında iqrar edirəm. Qanunda olan və Peyğəmberlərin kitablarında yazılın hər şəyə inanırəm. **15** Eyni ilə bu adamların qəbul etdikləri kimi həm saleh, həm də saleh olmayan insanların diriləcəyinə dair Allaha ümidi bəsləyirəm. **16** Bu məqsədla mən istər Allah, istərsə də insanların qarşısında hər zaman vicdanımın təmiz olması üçün çalışıram. **17** Uzun illərdən sonra millətimə yardım və hədiyyələr vermək üçün Yeruşəlimə gəldim. **18** Bununla məşğul olarkən mən məbəddə paklanmış olaraq tapdılardı. Ətrafimdə nə izdiham, nə də hay-küy var idi. **19** Lakin Asiya vilayətindən bəzi Yəhudilər orada idi. Onlar buraya – sənin hüzuruna gəlməli və məndən şikayətləri varsa, ittihamlarını göstərməlidirlər. **20** Yaxud özləri desinlər ki, Ali Şurənin qarşısında dayandığım vaxt hənsi haqsızlığı üzə çıxardılar. **21** Onların qarşısında dayananda nida edərək belə demişdim və yalnız bunda mənim haqsız olduğumu hesab edə bilərlər: «Bu gün mən ölülərin dirilməsi məsələsinə görə öünüzdə mühakimə olunuram». **22** İsa yolu barədə dəqiq məlumatı olan Feliks bu işi təxirə salıb dedi: «İşiniz barədə minbaşı Lisiya gələndən sonra qərarımı verəcəyəm». **23** Oradakı yüzbaşına əmr verdi ki, Paulu nəzarət altında saxlaşın, lakin sərbəstlik versin və ona xidmət edən dostlarına maneçilik yaratmasın. **24** Bir neçə gün keçəndən sonra vali Feliks Yəhudi arvadı Drusilla ilə birlikdə gəlib Paulu çağırıldı və onun Məsih İsaya olan imanından danişdılara qulaq asdı. **25** Paul salehlik, nəfsə hakim olma və gələcək mühakimədən səhəbə edəndə Feliks qorxuya düşdü və dedi: «Bəsdir, indi get, imkan olanda yenə səni çağırıtdıraq». **26** Digər tərəfdən də Pauldan rüşvət umurdu. Ona görə tez-tez Paulu yanına çağırıldı və onunla səhəbə edirdi. **27** İki il keçəndən sonra Feliks öz vəzifəsini Porki Festə təhvil verdi. Feliks Yəhudilərin rəğbətini qazanmaq üçün Paulu həbsə qoyub getdi.

25 Vilayətə çatandan üç gün sonra Fest Qeyşəriyyədən Yeruşəlimə getdi. **2** Başçı kahinlərlə Yəhudilərin nüfuzlu adamları Paulla bağlı şikayətlərini ona açıqladılar. **3** Onlara bir yaxşılıq etsin deyə Festa yalvararaq Paulun Yeruşəlimə gətirilməsini xahiş etdilər, çünkü onu

oldurmak üçün yolda pusqu qururdular. 4 Fest cavab verdi: «Paul Qeyşəriyyədə həbsdadır və tezliklə özüm də oraya gedəcəyəm. 5 Aranızda səlahiyyəti olanlar mənimlə getsin və əgər bu kişi haqsızlıq edibsə, onu ittihəm etsin». 6 Fest onların yanında səkkiz ya on gündən artıq qalmadı və Qeyşəriyyəyə qayıtdı. Ertəsi gün hökm kürsüsünə çıxıb Paulun gətirilməsini əmr etdi. 7 Paul içəri girəndə Yerusalimdən gələn Yəhudilər onun ətrafını büründü və onun barəsində dəlil-sübutsuz bir çox ağır ittihəmlər irəli sürdülər. 8 Paul «nə Yəhudilərin Qanununa, nə məbədə, nə də qeyşər qarşı heç bir günah işlətməmişəm» deyərək özünü müdafiə etdi. 9 Yəhudilərin rəğbətini qazanmaq üçün Fest Paula belə dedi: «Bu iş üzrə mənim qarşısında mühakimənin Yerusalimda olmasını istəyirənmi?» 10 Paul dedi: «Mən qeyşərin hökm kürsüsünün qarşısında dayanmışam. Mənim məhkəməm burada olmalıdır. Sən özün də yaxşı bilirsən ki, Yəhudilərə qarşı heç bir haqsızlıq etməmişəm. 11 Əgər haqsızlıq etmişəm, ölüm cəzasına layiq bir iş tutmuşamsa, ölüm dən qəcmirəm. Yox, əgər bunların ittihəmləri əsasızdırsa, məni onların əlinə təslim etmək üçün heç kimin səlahiyyəti yoxdur. Mən qeyşərin məhkəməsinə müraciət etmək istəyirəm». 12 Fest öz məsləhət şurası ilə müşavirə keçirəndən sonra cavab verdi: «Sən qeyşərin məhkəməsinə müraciət etmək istədiyin üçün qeyşərin yanına gedəcəksən». 13 Bir neçə gündən sonra padşah Aqrippa ilə Berniki Festi təbrik etmək üçün Qeyşəriyyəyə gəldi. 14 Bir müddət orada qaldılar. Fest bu ərəfədə Paulun işini padşaha danışdı. O dedi: «Bir kişi var, Feliks onu məhbus saxlayaraq gedib. 15 Yerusalimda olduğunu ərafədə Yəhudilərin başçı kahinləri ilə aqsaqqalları onunla bağlı şikayətlərini açıqladı və onu cəzalandırmağımı istədi. 16 Mən dedim ki, ittihəm edilən şəxsi ittihəmçilərlə üzlaşdırımdan, ona edilən ittihəmlərə müdafiə imkanı vermədən, onlara təslim etmək Romalıların adətinə xas deyil. 17 Onlar mənimlə buraya toplananda heç bir vaxt itirmədən ertəsi gün hökm kürsüsünə çıxıb bu kişinin gətirilməsini əmr etdim. 18 Amma ittihəmçilər qalxıb danışanda mənim gözəldiyim cinayətlərin heç biri ilə onu təqsirləndirmədi. 19 Lakin onunla öz dini ləri barədə bir neçə məsələ qaldırdılar. Bunlar ölmüş və Paulun iddiasına görə sağ olan İsa adlı bir şəxslə bağlı məsələlərdir. 20 Bunları necə tədqiq edəcəyimdən şübhələndiyim üçün ondan soruşdum ki, Yerusalimə gedib bu iş üçün orada mühakimə olmağa razıdır ya yox. 21 Amma Paul imperatorun məhkəməsinə müraciət etmək və bu olana qədər həbsdə qalmaq istədi. Mən də onu qeyşərin yanına göndərəcəyim zamananacan həbsdə qalması barədə əmr verdim». 22 Aqrippa Festə dedi: «Bu adama mən də qulaq asmaq istəyirəm». Fest dedi: «Sabah qulaq asarsan». 23 Ertəsi gün Aqrippa ilə Berniki təntənəli surətdə gəlib minbaşilar və şəhərin nüfuzlu şəxsləri ilə birlikdə iclas otağına daxil oldular. Festin əmrinə əsasən Paulu içəri gətirdilər. 24 Fest dedi: «Ey padşah Aqrippa və burada bizimlə olan bütün cənablar, istər

Yerusalimda, istərsə də burada, bütün Yəhudi xalqının şikayət etdiyi bu insani görünüşünüzü? «Bu adam daha yaşamamalıdır!» deyə Yəhudilər hay-küy salırdı. 25 Amma mən nəticəyə gəldim ki, bu adam ölümə layiq heç bir iş görməyib. Lakin imperatorun məhkəməsinə müraciət etmək istədiyinə görə onu göndərmək qərarına gəldim. 26 Amma onun barəsində qəti bir sözüm yoxdur ki, cənabımı yazam. Ona görə də onu sizin qarşısına, xüsusən, padşah Aqrippa, sənin qarşına çıxarıram ki, bu işin istintaqından sonra yazmağa sözüm olsun. 27 Çünkü bir məhbusu imperatorun qarşısına göndərəndə ona edilən ittihəmləri göstərməmək mənə mənqısqız göründü».

26 Aqrippa Paula dedi: «Özünü müdafiə edə bilərsən». Onda Paul əl hərəkəti ilə özünü müdafiəyə başladı:

2 «Padşah Aqrippa, Yəhudilərin məni ittihəmləndirdiğι hər şeyə görə bu gün sənin hüzurunda özümü müdafiə edəcəyim üçün özümü xoşbəxt sayıram. 3 Çünkü bütün Yəhudi adət-ənənələrinə və mübahisələrinə yaxşı bələdən. Ona görə rica edirəm, mənə sabırla qulaq as. 4 Bütün Yəhudilər bilir ki, əzəldən, lap cavanlığımızdan bəri həm öz elimdə, həm də Yerusalimdə necə həyat sürmişəm. 5 Məni əvvəldən tanıyrılar, bilirlər ki, keçmişdə dinimizin ən ciddi təriqəti olan farisey təriqətinə necə bağlı yaşayırdım. İstəsələr, bu barədə şəhadət edə bilərlər. 6 İndi isə Allahın ata-babalarımıza verdiyi vədin həyata keçməsinə ümidi bağladığım üçün burada dayanıb mühəkimə olunuram. 7 Xalqımızın on iki qəbiləsi də gecə-gündüz Allaha sidq ürkədən ibadət edə-edə həmin şeyə ümidi bəsləyir. Ey padşah, Yəhudilər məni bu ümidi görə ittihəm edirlər. 8 Niyə Allahın ölürləri diriltməsi aranızda inanılmaz bir şey sayılır? 9 Doğrusu, mən buna əmin olmuşdum ki, Nazareti əsanın adı əleyhinə əlimdən gələni etməliyəm. 10 Yerusalimdə də bunu edirdim. Başçı kahinlərdən aldığım səlahiyyətə əsasən nə qədər müqəddəsi zindanlara saldırdım və edam olunanda onların əleyhinə səs verdim. 11 Bütün sinaqoqları gəzib-dolaşaraq onları tez-tez cəzalandırır və öz etiqadlarına küfr etməyə məcbur edirdim. Mən elə dəli olmuşdum ki, onları ölkə xaricində olan şəhərlərdə belə, təqib edirdim. 12 Bu iş üçün başçı kahinlərdən aldığım səlahiyyət və tapşırıqla Dəməşqə tərəf yola çıxdım. 13 Ey padşah, günorta vaxtı yol gedirdim ki, göydən məni və yoldaşları hər tərəfdən nurlandıran günəşdən daha parlaq bir işiq gördüm. 14 Hamımız yerə yixildi. Bir səsin mənə İbrani dilində dediyini eşitdim: «Şaul, Şaul, niyə Məni təqib edirsən? Biziñ ucuna təpik vurmaq sənə zərər verər». 15 Mən dedim: «Ey Ağam, Sən kimsən?» Rabb cavab verdi: «Mən sənin təqib etdiyin İsayam. 16 Qalx ayağa və dur. Mən ona görə sənə göründüm ki, səni xidmətçi və haqqında gördün, sənə göstərəcəyim şəylerin şahidi olmağa təyin edim. 17 Sən öz xalqından, həm də başqa millətlərin əlindən qurtaracağam. Sən o millətlərin yanına göndərərəm ki, 18 onların gözələrini açıb qarənlıqdan işığa, Şeytanın

hakimiyyatından Allaha tərəf döndərəsən. Belə ki onlar günahlarının bağışlanmasına və Mənə iman etməklə təqdis olunanlar arasında irsə nail olsunlar". 19 Buna görə mən, ey padşah Aqrippa, bu səmavi görünütyə itaatsizlik etmədim. 20 Əvvəlcə Dəməşqin, sonra Yeruşəlimin və bütün Yəhudeya bölgəsinin əhalisini, başqa millətləri da tövbə edib Allaha tərəf dönməyə və bu tövbəyə uyğun tərzə iş görməyə çağirdim. 21 Yəhudilər buna görə mən məbəddə tutub öldürməyə cəhd göstərildilər. 22 Amma bu günə qədər Allah mənim dayağında durdur və bunun sayəsində burada durub böyükdən kiçiyyə qədər hamiya şəhadət edirəm. Mənim dediklərim peyğəmbərlərin və Musanın əvvəlcədən xəbər verdiyi hadisələrdən başqa bir şey deyil. 23 Onlar bildirib ki, Məsih əzab çəkəcək və ölümdən dirilənlərin birincisi olacaq, həm Öz xalqına, həm də başqa millətlərə nur doğduğunu elan edəcək». 24 Paul özünü bu cür müdafiə edəndə Fest bərkədən dedi: «Paul, dəlilik edirsən, çox oxumaqdan başın xarab olub». 25 Paul dedi: «Hörmətli Fest, mən dalılık etmirəm, həqiqəti və aqla batan sözləri danışram. 26 Padşahın bu barədə malumatı olduğu üçün onunla casarətlə danışram. Əminəm ki, olanların heç biri padşahın nəzərindən qaçmayıb. Çünkü bu işlər künc-bucaqda görülən işlər deyil. 27 Padşah Aqrippa, sən peyğəmbərlərə inanırsanmı? Biliyəm ki, inanırsan». 28 Aqrippa Paula dedi: «Bu az müddətə mən də inandırıraq məsihçi edəcəksən?» 29 Paul dedi: «İstər az, istər çox müddət olsun, Allahdan istəyirəm ki, təkcə sən yox, bu gün mənə qulaq asan hər bir adam bu zəncirlərdən başqa mənim kimi olsun!» 30 Sonra padşah, vali, Berniki və onlarla birlikdə oturanlar qalxdılar. 31 Bayırda çıxanda aralarında belə danışdılar: «Bu adam ölümə yaxud həbsə layiq bir şey etmər». 32 Aqrippa da Festə dedi: «Bu adam qeyşərin məhkəməsinə müraciət etmək istəməsəydi, azad edilə bilərdi».

27 İtaliyaya doğru yelkən açmağa qərar veriləndə Paulu və bəzi başqa məhbusları İmperator alayından Yuli adlı bir yüzbaşıya təhvil verdilər. 2 Asiya vilayətinin sahilindəki limanlara gedən bir Edremit gəmisi mənərək dənizlə getdi. Salonikdən Makedoniyalı Aristarx da yanımızda idi. 3 Ertəsi gün Sidona çatdıq. Paulla dəst kimi rəftar edən Yuli ona izin verdi ki, lazımı kömək almaq üçün dostlarının yanına getsin. 4 Oradan yenə dənizlə getdi. Küləklər biza əks istiqamətdə əsdiyi üçün Kipri külək tutmayan tərəfdən keçdi. 5 Dəniz yolu ilə Kilikiya və Pamfiliyanı keçib Likiyanın Mira şəhərinə gəldik. 6 Yüzbaşı orada İtaliyaya gedən bir işgəndəriyyə gəmisi tapıb bizi o gəmiyə mindirdi. 7 Xeyli gün aşağı sürətlə, çətinliklə üzərk Knid şəhərinin qarşısına çatdıq. Külək biza yol vermədiyi üçün Salmoni burnundan dolanaraq Kritin külək tutmayan tərəfi ilə getdi. 8 Sahil boyunca çətinliklə irəliləyərək Laseya şəhəri yaxınlığında Gözəl Limanlar adlanan körfəzə gəlib-çatdıq. 9 Xeyli vaxt itirmişdik, hətta oruc günü

də keçib-getmişdi. Artıq bu mövsümdə dəniz yolu ilə getmək təhlükəli idi. Odur ki, Paul onlara xəbərdarlıq edərək 10 dedi: «Ağalar, görürəm ki, bu səfər yalnız yüksək gəmiyə deyil, canımıza da çox ziyan və bəla gətirəcək». 11 Lakin yüzbaşı Paulun dediklərini dinləməkdən sonra sükənçsinin və sahibinin sözlərinə uydu. 12 Liman qışlamaq üçün əlverişləz idi. Buna görə gəmidəkilərin əksəriyyəti oradan dənizə çıxıb imkan olarsa, Finiksə çataraq qıçı orada keçirmək qərarına gəldi; Finiks Kritdən olan, cənub-qərbə və şimal-qərbə baxan bir liman idi. 13 Cənubdan zəif bir külək əsməyə başlayanda gözlədikləri anın gəldiyini zənn edərək lövbərləri çıxardılar. Krit sahili boyu üzərək irəlilədilər. 14 Amma çox keçmədi ki, qurudan Evrakilon fırtınası qopdu. 15 Fırtınaya düşən gəmi küləyə müqavimət göstərə bilmirdi, ələcsiz qaldıq və külək bizi aparırdı. 16 Qavda adlı kiçik bir adanın külək zəif tutan tərəfinə düşəndə gəminin qayığını güclə qurtara bildik. 17 Qayığı yuxarı çəkəndən sonra gəminin kəndirilərini onun altından dolayıb bağlayaraq tədbir gördülər. Sirt körfəzində saya oturmaqdan qorxub ləngəri aşağı saldılar və gəmi sürüklənməyə başladı. 18 Fırtına bizi bir xeyli çalxaladı. Ertəsi gün gəminin yükünü atmağa başladılar. 19 Üçüncü gün isə öz əlləri ilə gəminin təchizatını atdlar. 20 Gündərlə nə günəş, nə də əlduzlar göründü. Fırtına da o qədər şiddətlə davam edirdi ki, artıq bundan xilas olmağa ümidiyim qalmamışdı. 21 Adamlar uzun müddət yemək yemədikdə Paul ortada durub dedi: «Ağalar, gərək siz mənə qulaq asılı Kritdən çıxmayıyadıñız və bu ziyanı, bu bələya düşməyəydiniz. 22 İndi sizə öyüd verərək deyirəm: ürkəli olun, çünkü heç biriniz canımı itirməyəcək, yalnız gəmi məhv olacaq. 23 Çünkü mənsub olub ibadət etdiyim Allahın bir mələyi bu gecə yanımı gəlib dedi: 24 «Qorxma, Paul, sənin qeyşərin qarşısına çıxmığın lazımdır. Səninlə birgə gəmida olanların hamisini da Allah sənə bağışladı». 25 Ay ağalar, buna görə ürkəli olun! Allaha inandığımı görə bilirəm ki, hər şey mənə deyilən kimi olacaq. 26 Amma biza bir adaya düşmək lazımdır». 27 On dördüncü gecə idi ki, biz İoniya dənizində sürüklənirdik. Gecə yarısına yaxın gəmiçilər hiss etdilər ki, quruya yaxınlaşırlar. 28 Suyun dərinliyini ölçündə gördülər ki, iyirmi qolacdır. Bir az gedəndən sonra bir dəha ölçüdülər və gördülər ki, on beş qolacdır. 29 Qayalığa çıxmışdan qorxaraq gəminin dal tərəfindən dörd lövbər atıb sabahın açılması üçün dua etdilər. 30 Belə olanda gəmiçilər qaçmağa çalışıb gəminin qabaq hissəsindən lövbərlər salmaq bəhanəsi ilə qayığı dənizə endirdilər. 31 Amma Paul yüzbaşıya və əsgərlərə dedi: «Bunlar gəmidə qalmasalar, siz xilas ola bilməzsəniz». 32 Bundan sonra əsgərlər qayığın iplərini kəsib onu dənizə saldılar. 33 Dan yeri söküldən Paul hamiya yemək yeməyi təkəd edərək dedi: «Bu gün on dörd gündür ki, nigarançılıq içindəsiniz və heç nə yemədiyinizə görə acısınız. 34 Bunun üçün sizdən xahiş edirəm ki, yemək yeyəsiniz. Bu, xilasınız üçün lazımdır. Heç birinizin başından bir tük belə,

əskik olmayacaq». **35** Paul bunu deyəndən sonra çorak götürdü və hamının qarşısında Allaha şükür edərək çorayı bələb yeməyə başladı. **36** Bundan hamı ürəklənib yemək yedi. **37** Gəmidə cəmi iki yüz yetmiş altı nəfər idik. **38** Hamı doyandan sonra buğdanı dənizə boşaldaraq gəmini yüngülləşdirdilər. **39** Hava işıqlananda gördükələri qurunu taniya bilmədilər. Amma qumsal sahili olan bir körfəz gördülər. Qərara aldılar ki, imkan olsa, gəminin orada oturulsunlar. **40** Lövbərləri kəsib dənizdə qoydular. Eyni zamanda sükanları saxlayan kəndirləri açıb qabaq yelkəni qaldıraraq qumsallığa tərəf yönəldilər. **41** Gəmi isə dayazlıqda qum üstündə oturdu. Gəminin burnu quma batıb tərpənməz oldu. Arxa tərəfi isə dalğaların zərbəsindən süməgə başlıdı. **42** Əsgərlər məhbusları öldürmək istəyirdi ki, heç biri üzərək qaçmasın. **43** Amma Paulu xilas etmək istəyən yüzbəşə əsgərləri bu fikirdən daşındırdı. Əmr etdi ki, əvvəlca üzməyi bacaranlar dənizə tullanıb üzşünlər, **44** sonra dalda qalanlar ya taxtalar ya da gəminin başqa parçaları üzərində sahilə çıxışınlar. Beləliklə, hamısı sağ-salamat quruya çıxdı.

28 Xilas olandan sonra öyrəndik ki, adanın adı Maltadır. **2** Oranın sakinləri biza gözlənilməz bir mehribanlıq göstərdi. Hava yağışlı və soyuq olduğu üçün ocaq qalayıb hamımızı hərərətlə qarşılıdalar. **3** Paul bir dəstə çırrı götürüb ocağa atdı. O zaman istinin təsirindən bir gürzə çıxıb onun əlinə yapışdı. **4** Oranın sakinləri Paulun əlinə ilanın yapışdığını görəndə bir-birlərinə dedilər: «Demək bu adam qatıldır. Dənizdən xilas olsa da, ədalət ilahəsi onu yaşamağa qoymur». **5** Amma Paul əlini silkələyib ilanı oda ataraq heç bir xətər görmədi. **6** Camaat gözləyirdi ki, Paulun bədəni şışəcək yaxud birdən-birə yixilib oləcək. Amma çox gözlədilər, ona heç nə olmadığını görəndə fikirlərini dəyişib dedilər: «Bu bir allahdır». **7** O yerin yaxınlığında malikanə var idi ki, ora adanın baş məməru Publi adlı bir şəxsin idı. Bu adam bizi öz evində qəbul etdi və üç gün biza mehribanlıqla qonaqpərvərlik göstərdi. **8** O ərəfədə Publinin atası qızdırma və qanlı ishal üzündən xəstə yatırıldı. Paul xəstənin yanına gəldi və dua edərək əllərini onun üzərinə qoyub sağıldı. **9** Bu hadisədən sonra adadakı qalan xəstələr də ələib şəfa tapdilar. **10** Biza çoxlu bəxşis verərək şəraflandırdılar. Biz dənizə çıxanda isə biza lazımlı olan şeyləri gəmiyə yüklədilər. **11** Üç aydan sonra qış adada keçirmiş, başında Əkiz Tanrılar heykəlini gəzdirən bir işgəndəriyyə gəmisi ilə dənizdən yelkən açdıq. **12** Sırakuza şəhərinə çatıb üç gün orada qaldıq. **13** Oradan yolumuza davam edərək Regiuma gəldik. Ertəsi gün əsməyə başlayan cənub küləyinin köməyi ilə iki günə Puteoliyə çatdıq. **14** Orada rastlaştığımız imanlı bacı-qardaşlar bizdən xahiş etdilər ki, onların yanında bir həftə qalaq. Sonra Romaya çatdıq. **15** Bizdən xəbər tutan Romadakı imanlı bacı-qardaşlar bizi qarşılıamaq üçün Appi Bazarına və Üç Mehmanxanaya qədər geldilər. Paul onları görəndə Allaha şükür edib ürəkləndi. **16** Romaya gələndə Paula izin verildi ki, bir

əsgərin nəzarəti altında tək yaşasın. **17** Üç gün sonra Paul Yəhudilərin orada olan başçılarını toplantıya dəvət etdi. Onlar bir yerə yiğiləndən sonra Paul onlara belə dedi: «Soydaşlar, xalqımıza və ata-babalarımızın adət-ənənəsinə zidd heç nə etmədiyim halda Yerusəlimdə həbs edilib Romalıları təslim edildim. **18** Onlar məni sorğu-sualı çəkəndən sonra azad etmək istədilər. Çünkü ölüm cəzasına layiq bir təqsirim yox idi. **19** Amma Yəhudilər buna qarşı çıxanda məcbur olub qeyşərin məhkəməsinə müraciət etmək istədim, lakin öz millətimi heç nədə ittihamlandırmıq istəmirdim. **20** Bu səbəbdən sizi buraya görüşüb səhbət etmək üçün çağırırmışam. Axi mən İsrailin ümidi uğrunda belə zəncirlənmişəm». **21** Onlar Paula dedilər: «Yəhudeyadan sənin barəndə nə məktub almışıq, nə də buraya gələn soydaşlardan kimsə sənin barəndə biza xəbər gətirərək pis bir söz deyib. **22** Biz sənin fikirlərini sənin özündən eşitmək istəyirik. Çünkü hər yerda bu təriqətə qarşı çıxıldığını bilirik». **23** Bir gün təyin edib, həmin gün daha böyük kütłə ilə Paulun qaldığı yerə gəldilər. Paul səhərdən axşamacan Allahın Padşahlığından şəhadət edərək onlara açıqlama verdi, həm Musanın Qanunundan, həm də Peyğəmbərlərin yazdıqlarından onları İsaya inandırmışa çalışdı. **24** Bəziləri onun sözlərinə inandı, bəziləri isə inanmadı. **25** Bir-birləri ilə razılığa gəlməyəndə Paulun bu son sözlərinə qulaq asıb ayırdılar: «Müqəddas Ruh Yesaya peyğəmberin vasitəsilə ata-babalarımıza bu gözəl sözü dedi: **26** “Get bu xalqa bunu çatdır: «Eştdikcə eşidəcəksiniz, amma anlamayacaqsınız, Gördükcə görəcəksiniz, amma qanmayacaqsınız. **27** Çünkü bu xalqın ürəyi kütləşdi, Qulaqları ağır eşitdi, Gözlərini yumdular ki, Gözləri ilə görməsinlər, Qulaqları ilə eşitməsinlər, Ürəkləri ilə anlamsınlar Və Mənə sarı dönməsinlər ki, Mən onlara şəfa verim.”. **28** İndi bilin ki, Allahın verdiyi bu xilas başqa millətlərə göndərilib və onlar buna qulaq asacaqlar». **29** Paul düz iki il kirayə tutduğu evdə qalıb yanına gələnlərin hamisini qəbul edirdi. **30** Heç bir maneə olmadan tam bir cəsarətlə Allahın Padşahlığını vəz edir və Rəbb İsa Məsihlə bağlı həqiqatləri öyrəndirdi.

Romalilara

1 İsa Məsih in qulu, həvari olmağa çağırılmış, Allahın Müjdəsini yaymaq üçün seçilmiş mən Pauldan salam! **2** Allahın Öz peyğəmbərləri vasitəsilə Müqəddəs Yazılarda əvvəlcən vət etdiyi o Müjdə **3** Oğlu Rəbbimiz İsa Məsih haqqındadır. O, cismən Davud nəslindəndir, müqəddəslək Ruhuna görə isə ölürlər arasından dirilərək Allahın Oğlu olduğu qüdrətlə elan olundu. **5** Biz Onun vasitəsilə lütfə və həvariliyə nail olduğunu ki, Onun adı naminə bütün millətlərdən olan insanları imana itaət etməyə çağırıraq. **6** Siz də İsa Məsih məxsus olmaq üçün çağırılmış o insanların arasındasınız. **7** Romada yaşayan, Allahın sevdiyi və müqəddəs olmağa çağırduğu sizin hamınıza Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihden lütf və sülh olsun! **8** Hər şeydən əvvəl, hamınız üçün İsa Məsih in vasitəsilə Allahımıza şükür edirəm ki, imanınız bütün dünyada elan olunur. **9** Oğlunun Müjdəsini yaymaqdə bütün qəlbimlə ibadət etdiyim Allah şahidimdir ki, mən sizi necə daim yada salıram. **10** Dualarımda həmişə yalvarıram ki, Allahın iradəsi ilə nəhayət yanınızda gəlməyə nail olum. **11** Çünkü sizi qüvvətləndirmək üçün sizə ruhani bir ənam çatdırmaq məqsədindəyəm; buna görə də siz görmək üçün həsrət çekirəm. **12** Daha doğrusu, mən aranızda olarkən bir-birimizin imanı ilə qarşılıqlı haldə ruhlanaq. **13** Ey qardaşlar, bixəbər olmağınızı istəmirəm ki, başqa millətlərdən olan digərləri arasında etdiyim kimi sizin aranızda da əməyimin bəhrəsini götürüm deyə dəfələrlə yanınızda gəlmək niyyətində olmuşam, amma indiyədək maneələrə rast gəldim. **14** Mən həm Yunanlara, həm də barbarlara, həm aqillərə, həm də cahillərə borcluyam. **15** Bu səbəbdən mən Romada yaşayan sizlərə də bacardığım qədər Müjdəni yaymağa həvəsim var. **16** Mən Müjdədən utanmırəm, çünki o, iman edən hər kəsin - əvvəlcə Yəhudinin, sonra da Yunanın xilası üçün Allahın qüdrətidir. **17** Müjdədə Allahın salehliyi aşkar olur və bu salehlik tamamilə imanla əldə edilir. Necə ki yazılıb: «Saleh adam imanla yaşayacaq». **18** Həqiqətə haqsızlıqla əngel törədən adamların hər cür allahsızlığı və haqsızlığı ucbatından Allahın qəzəbi göydən aşkar olur. **19** Çünkü Allah haqqında məlum olan şəyələr onlara aşkar, Allah Özü bunu onlara aşkar edib. **20** Dünyanın yaradılışından bəri Allahın gözə görünməyən xüsusiyətləri, yəni əbədi qüdrəti və ilahiliyi Onun yaratdıqları vasitəsilə üzə çıxır. Buna görə də onlar üzrsüzdür. (atdios g126) **21** Adamlar Allahı tanıqları halda Ona nə Allah kimi izzət verdilər, nə də şükür etdilər. Əksinə, boş düşüncələrə uydular və axmaq üzəklərini qaranlıq bürüdü. **22** Müdirlik olduqlarını iddia etdikləri halda ağılsız olub, **23** fani olmayan Allahın izzətini fani olan insana, quşlara, dördayaqlıllara və sürünlənlərə bənzəyən bütünlərə əvəz etdilər. **24** Buna görə də Allah onları üzəklərinin şəhvəti üzündən murdarlığa təslim etdi ki, bir-birlərinin badənini rüsvay etsinlər. **25** Onlar Allahın həqiqətini yalanla əvəz etdilər, Yaradandan

yerinə yaradılışa səcdə və ibadət etdilər; o Yaradana əbədi alqış olsun! Amin. (aiōn g165) **26** Bu səbəbdən Allah onları öz rəzil həvəslərinə təslim etdi. Onların qadınları təbii əlaqəni qeyri-təbii əlaqə ilə əvəz etdilər, **27** eyni tərzdə kişilər də qadınlərə təbii əlaqədən el çəkib bir-birlərinə şəhvətlə qızıldalar; kişilər kişilərlə rüsvaylıq edib öz daxillərində rəzilliklərinə layiq cəzəni aldılar. **28** Allahı şüurlarında saxlamağı yanlış saydıqları üçün Allah da onları yanlış düşüncələrə təslim etdi ki, ədəbsiz işlər görsünlər. **29** Onlar hər cür haqsızlıq, pislik, tamahkarlıq və kinlə doldular; paxılıqlı, qatillik, münaqışə ruhu, hiylə və pis niyyətlə dolub-dasdilar. Onlar qeybatçı, **30** böhtənçi, Allaha nifrət edən, söyüşü, məgrur, təkəbbürlü, pis işlərdə bacarıqlı, ata-anaya itaətsiz, **31** axmaq, xain, şəfqətsiz və rəhmsizdir. **32** Hərçənd ki belə işlərlə məşğul olanların ölümə layiq olduğu barədə Allahın ədalətli hökmünü bilirlər, amma yenə də bu işləri görürələr, hətta belə işlər görən başqalarını da alqışlayırlar.

2 Beləliklə, sən ey başqasını mühakimə edən adam, kim olursa-ol, sən də üzrsüzən. Çünkü başqasını mühakimə edərən özünü də məhkum edirən. Ona görə ki başqasını mühakimə etdiyin halda özün də həmin işləri görürən. **2** Bızsə bılırik ki, belə işlərlə məşğul olanlara Allah həqiqətə əsasən hökm çoxar. **3** Ey belə işlərlə məşğul olanları mühakimə edərək özü də həmin işləri görən insan! Məgər elə güman edirən ki, Allahın hökmündən qaça biləcəksən? **4** Yaxud sən Allahın zəngin xeyirxahlığını, həlimliyinə və səbirli olmasına xor baxırsan? Bəs anlamırsan ki, Onun xeyirxahlığı səni tövbəyə yönəldir? **5** Amma sən Allahın qəzəbinin və ədalətli hökmünün zahir olacağı gün inadkarlığına və tövbə etməyən ürəyinə görə özün üçün qəzəb toplayırsan; **6** Allah hər kəsə əməlinə görə əvəzini verəcək: **7** 7 döziümlə yaxşı əməl sahibi olaraq izzət, hörmət və ölməzlik axtaranlara əbədi həyat, (aiōnios g166) **8** özlərini göstərərək həqiqətə tabe olmayıb haqsızlığa baş əyənlərə isə qəzəb və hiddət göndərəcək. **9** Pislik edən hər kəsə - əvvəlcə Yəhudiyə, sonra da Yunana əziyyət və sıxıntı, **10** yaxşı əməl sahibi olan hər kəsə isə - əvvəlcə Yəhudiyə, sonra da başqa millətdən olana izzət, hörmət və sülh verəcək. **11** Çünkü Allah insanlar arasında tərəfəşlik etməz. **12** Qanunu bilmədən günah edənlərin hamısı Qanunu bilməsələr də, həlak olacaqlar. Qanunu bilərək günah edənlərin də hamısı Qanunla mühakimə olunacaq. **13** Çünkü Allahın nəzərində Qanunu eşidənlər deyil, ona əmal edənlər saleh sayılır. **14** Beləcə Qanuna malik olmayan başqa millətlər təbiətlərinə görə Qanuna əməl edəndə Qanuna malik olmadıqları halda onlar özləri üçün qanun olur. **15** Onlar bununla göstərirlər ki, Qanunun tələbləri üzəklərində yazılıb. Onların vicdanı buna şahiddir, düşüncələri də onları gah ittiham, gah da müdafiə edir. **16** Mənim elan etdiyim Müjdəyə görə, Allahın Məsih İsa vasitəsilə insanların gizli işlərini mühakimə edəcəyi gün belə olacaq. **17** Ey özünü Yəhudü adlandıran! Qanuna güvənərək Allahla öyüntürsən; **18** Onun iradəsini bilirsən,

Qanundan təlim aldığı üçün ən üstün dəyərləri ayırdırsən; **19** əminsən ki, Qanunda bilik və həqiqətin əsasını tapdığın üçün korlara bələdçi, zülmətdə olanlara işiq, ağılsızlara tərbiyəçi, uşaqlara müəllimsən. **21** Bəs nə üçün başqalarını öyrətdiyin halda özün öyrənmirsən? Oğurlamamağı bəyan edərkən özün oğurlayırsan? **22** «Zina etmə» dediyin halda özün zina edırsən? Bütürlərdən iyrənərkən məbədləri soyursan? **23** Qanunla öyünməyinə baxmayaraq, onu pozub Allahi hörmətdən salırsan. **24** Axi belə yazılıb: «Sizin üzünüzdən millətlər arasında Allaha adına küfr edilir». **25** Sünnetin yalnız o zaman faydası var ki, sən Qanuna əməl edəsən. Əgər sən Qanunu pozursansa, sünnetli olduğun halda sünnetəsiz adam kimi olursan. **26** Eləcə də əgər sünnet olunmamış adam Qanunun ədalətləri tələblərinə riayət edırsə, sünnet olunmamasına baxmayaraq, sünnetli sayılır. **27** Onda cismən sünnet olunmadığı halda Qanuna əməl edən adam sənə mühakimə edəcək; sən ki yazılı Qanuna və sünnetə malik olduğun halda Qanunu pozursan. **28** Çünkü zahirən Yəhudi olan Yəhudi deyil, zahirən və cismən sünnet olunan da sünnetli deyil. **29** Yalnız daxilən Yəhudi olan Yəhudidir. Sünnet də ürəyə aid olub, yazılı Qanuna görə deyil, Ruhun işidir. Belə adamin tərifi də insandan yox, Allahdan gələr.

3 Bəs Yəhudi olmağın nə üstünlüyü var? Sünnetin faydası nadir? **2** Hər cəhətdən böyük üstünlüyü var. Hər şeydan əvvəl, Allaha sözləri Yəhudilərə əmanət edilib. **3** Əgər onlardan bəzisi iman etmədiəsə, onda nə olacaq? Məgər onların imansızlığı Allaha sədaqətini ləğv edə bilər? **4** Əsla! Bütün insanlar yalançı olsa da, Allaha haqlıdır. Nəcə ki yazılıb: «Sən Öz sözlərində haqlı çıxacaqsan, Mühakimə etdiyin zaman qalib gələcəksən». **5** Bəs bizim haqsızlığımız Allaha ədalətlə olduğunu üzə çıxarırsa, onda nə deyə bilərik? İnsanların düşündüyü kimi soruşuram: Allaha üzərimizə qəzəbini gətirən zaman haqsızdır mı? **6** Əsla, haqlıdır! Bəs Allaha dünyani başqa cür necə mühakimə edə bilər? **7** «Bəs mənim yalanım Allaha həqiqətini ucaldıb Ona izzət gətirirsə, nə üçün mən üstəlik bir günahkar kimi mühakimə olunmaliyam?» deyə soruşa bilərlər. **8** Belə isə, «gəlin pislik edək ki, bundan yaxşılıq əməla gəlsin» deyə bilərikmi? Bəzəi adamlar bizə böhtən atıb söyləyir ki, biz belə öyrədirik. Belə söyləyənlər haqlı olaraq ceza alacaq. **9** Bəs nə deyək? Biz Yəhudilərin üstünlüyü varmı? Əlbətta, yox! Çünkü biz artıq həm Yəhudiləri, həm də Yunanları təqsirləndirdik ki, onların hamısı günahın hökmü altındadır. **10** Nəcə ki yazılıb: «Saleh olan yoxdur, Bir nəfər belə, yoxdur. **11** Dərk edən bir kəs yoxdur, Allahi axtaran yoxdur. **12** Hamısı yoldan azib, Onlardan fayda yoxdur. Bir nəfər də olsun Yaxşı iş görən yoxdur». **13** «Boğazları açıq qəbirdir, Dilləri yalan danişir». «Dodaqlarında gürzə zəhəri var». **14** «Ağzları lənət və acı sözlərlə doludur». **15** «Ayaqları qan tökməyə tələsir, **16** Yollarında viranlılıq və fəlakət var, **17** Əmin-amanlıq yolu nədir, bilmirlər». **18** «Onların gözündə Allaha qorxusu yoxdur». **19** Biz bilirik ki, Qanunda

deyilənlərin hamısı Qanunun hökmü altında olanlara aiddir; belə ki bütün dillər süssün və bütün dünya Allaha hökmünə məruz qalsın. **20** Beləliklə, Qanuna əməl etməklə heç bir insan Allahın öündə saleh sayılmayacaq. Çünkü Qanun vasitəsilə günah dərk olunur. **21** Amma indi Qanuna bağlı olmayaraq Allahdan gələn salehlik zahir olub. Buna Qanun da, Peyğəmbərlərin yazıları da şəhadət edir. **22** Allahdan gələn bu salehlik İsa Məsihə iman vasitəsilə Ona iman gətirənlərin hamisəna verilir. Heç kəsə fərq qoyulmur. **23** Çünkü hamı günah edib, Allaha izzətindən məhrum olub **24** və Onun lütfü ilə də Məsih İsada satın alınmağa nail olaraq bir hədiyyə kimi saleh sayılır. **25** Allah işani kəffarə qurbanı olaraq təqdim etdi ki, iman edənlərin günahları Onun qanı vasitəsilə bağışlanıb. Bunu Öz salehliyini göstərmək üçün etdi. Çünkü səbirli olub qabaqça edilən günahları cəzasız qoymuşdu. **26** Bunu etdi ki, indiki zamanda salehliyini zahir etsin; beləcə Özü ədalətlə olsun, İsaya olan imana əsaslananı da saleh sayısın. **27** Bəs biz nə ilə öyünə bilərik? Heç bir şeyla. Hansı ehkama əsaslanıa bilərik? Qanuna əməl etmək ehkaminamı? Xeyr, yalnız iman ehkamina! **28** Çünkü bu nəticəyə gəlirik ki, insan Qanuna əməl etməklə deyil, iman vasitəsilə saleh sayılır. **29** Məgər Allah yalnız Yəhudilərin Allahıdır? Başqa millətlərin də Allaha deyilmə? Əlbətta, başqa millətlərin də Allahıdır. **30** Çünkü yalnız bir Allah var və O, sünnetliləri imanla, sünnetəsizləri də iman vasitəsilə saleh sayacaq. **31** Onda biz iman vasitəsilə Qanunu ləğv edirikmi? Əslə! Əksinə, onu bir daha təsdiq edirik.

4 Bəs onda cismanı əcdadımız İbrahim haqqında nə deyə bilərik? O nə əldə etdi? **2** Əgər İbrahim öz əməlləri ilə saleh sayılsayı, öyünməyə haqqı olardı, amma Allahın öündə yox. **3** Müqəddəs Yazı nə deyir? «İbrahim Allaha iman etdi və bu ona salehlik sayıldı». **4** Əməl edən muzdu ona hədiyyə sayılmaz, bu onun haqqıdır. **5** Lakin əməl etməyib allahsız adamları saleh sayan Allaha iman edən şəxsin imanı ona salehlik sayılır. **6** Davud da o adamin bəxtiyarlığından danişir ki, Allaha əməlinə baxmayıb onu saleh sayır: **7** «Üsyankarlığı bağışlanan, Günahı əvvəl olunan insan Nə bəxtiyardır! **8** Rəbb tərəfindən təqsirkar sayılmayan insan Nə bəxtiyardır!» **9** Məgər bu bəxtiyarlı yalnız sünnetlilərə məxsusdur, yoxsa sünnetəsizlərə də aiddir? Bəli, biz deyirik ki, İbrahimim imanı ona salehlik sayıldı. **10** Nə vəziyyətdə sayıldı? Sünnet olunandan sonra, yoxsa sünnet olunandan əvvəl? Sünnet olunandan sonra deyil, sünnet olunandan əvvəl? **11** O, sünnetəsiz ikən imanla malik olduğu salehliyi təsdiq edən möhür olaraq sünnet əlamətini aldı. Beləcə İbrahim sünnetəsiz olaraq iman edən hamının atası oldu ki, onlara da imanları salehlik sayılsın. **12** Atamız İbrahim həm də o sünnetli olanların atası oldu ki, sadəcə sünnetli olmaqla qalmayıb, onun sünnet edilməmişdən əvvəl malik olduğu iman izi ilə gedirler. **13** Çünkü İbrahimə və onun nəslinə dünyani irlər almaq vədi Qanun vasitəsilə deyil, imanla saleh sayılmaq vasitəsilə verildi. **14** Əgər

Qanuna əsaslananlar varis olsayıdı, onda iman mənəsiz, vəd də təsirsiz olardı. **15** Çünkü qanun Allahın qəzəbini üzə çıxarı. Amma qanun olmayan yerdə onun pozulması da olmur. **16** Buna görə də vəd imanla həyatə keçir ki, Allahın lütfünə bağlı olsun və İbrahimin bütün nəslini – yalnız Qanuna deyil, İbrahimin malik olduğu həmin imana da əsaslananları əhatə etsin. İbrahim iman etdiyi Allahın – ölürlərə həyat verən, yoxluqdan varlıq yaradan Allahın öündə hamımızın atasıdır. Necə ki yazılıb: «Səni çoxlu millətin atası etdim». **18** Heç bir ümid olmadığı halda İbrahim çoxlu millətin atası olacağına ümidi inandı. Çünkü ona deyilmişdi ki, «nəslin o qədər olacaq». **19** Hətta təxminən yüz yaşında ikən öz bədəninin artıq ölüyə bənzədiyini, arvadı Saranın da bətninin ölü olduğunu anladı, amma imanı azalmadı. **20** Allahın vədinə imansızlıqla şübhə etmədi, əksinə, imanında möhkəm durub Allahı izzətləndirdi. **21** Tamamilə əmin idi ki, Allah verdiyi vədi yerinə yetirməyə də qadirdir. **22** Buna görə də imanı ona salehlik sayıldı. **23** «Salehlik sayıldı» sözləri yalnız İbrahim üçün yazılmayıb; **24** Rəbbimiz ısanı ölülər arasından Dirildənə iman etməklə saleh sayılacaq bizlər üçün də belə yazılmışdır. **25** İsa bizim təqsirlərimizə görə ölümə təslim edildi və bizim saleh sayılmağımız üçün dirildi.

5 Beləliklə, imanla saleh sayıldığımız üçün Rəbbimiz İsa Məsih vasitəsilə Allahla barışmış olur. **2** Elə Məsihin vasitəsilə da daxilində qaldığımız lütfə imanla nail olduq və Allahın izzətinə ümid bağlamağımızla fəxr edirik. **3** Yalnız bununla deyil, çəkdiyimiz azyiyətlər də fəxr edirik, çünkü bilirik ki, azyiyətdən dözüm, **4** dözümdən Allaha xoş gəlmə, Allaha xoş gəlmədən ümid yaranır. **5** Ümidimiz də boşça çıxmır, çünkü Allah məhəbbəti biza verilən Müqəddəs Ruh vasitəsilə ürəklərimizə tökütlüb. **6** Biz hələ gücsüz ikən Məsih müəyyən zamanda allahsız adamların uğrunda öldü. **7** Saleh bir adam uğrunda kiminsə ölməsi çətin işdir; bəlkə də yaxşı bir adam uğrunda kimsə ölməyə cəsarət edər. **8** Lakin Allah biziə olan məhəbbətini bununla sübut edir ki, biz hələ günahkar ola-ola Məsih bizim uğrumuzda öldü. **9** Beləcə Onun qanı ilə indi saleh sayıldığımıza görə Onun vasitəsilə də Allahın qəzəbindən mütləq xilas olacaq. **10** Əgər biz Allahın düşməni olduğumuz vaxt Onun Oğlunun ölməsi ilə Allahla barışdıqsa, barışdıqdan sonra Onun həyatı vasitəsilə daha qəti olaraq xilas olacaq. **11** Yalnız bununla deyil, Rəbbimiz İsa Məsih vasitəsilə Allahla da fəxr edirik ki, indi Onun vasitəsilə Allahla barışğa nail olmuşuq. **12** Beləliklə, günah bir insan vasitəsilə, ölüm də günah vasitəsilə bu dünyaya gəldi. Beləcə ölüm bütün insanlara yayıldı, çünkü hamı günah etdi. **13** Qanundan əvvəl də dünyada günah var idi. Amma qanun olmayanda günah hesaba alınmır. **14** Lakin Adəmdən Məsəya qədər ölüm hamiya, hətta Adəmin əmri pozmasına bənzər bir günah etməyənlərə da hökmranlıq etdi. Adəm o gələcək insanın əvvəlcədən göstərilən təsviri idi. **15** Amma Allahın ənamı təqsir kimi deyil. Çünkü bir adamin təqsiri üzündən

çox adam ödüsə də, Allahın lütfü və bir Adamın, yəni İsa Məsihin lütfü ilə verilən ənam bir çoxları üçün daha böyük təsir göstərdi. **16** Allahın ənamı həmin bir adamin günahının nəticəsi kimi deyil: bir günahdan sonra gələn hökm məhkumluq gətirdi, amma çoxlu təqsirdən sonra gələn ənam salehlik gətirdi. **17** Əgər bir adamin təqsiri üzündən ölüm həmin adamin vasitəsilə hökmranlıq etdi, Allahın bol lütfünü və salehlik ənamını qəbul edənlər bir Adam, yəni İsa Məsih vasitəsilə dəha qəti olaraq həyatda hökmranlıq edəcək. **18** Deməli, necə ki bir təqsir üzündən bütün adamlar məhkum olundu, eləcə də bir saleh əmələ görə bütün adamlara yaşamaq üçün salehlik verildi. **19** Necə ki bir adamin itaətsizliyi üzündən bir çoxları günahkar sayıldı, eləcə də bir Adamin itaəti sayəsində bir çoxları saleh sayılacaq. **20** Qanunun meydana gəlməsi təqsirin çoxalmasına səbəb oldu. Lakin günah çoxalan yerdə Allahın lütfü dəha da çoxaldı. **21** Nəticədə günah ölüm vasitəsilə hökmranlıq etdiyi kimi lütf də salehlik vasitəsilə hökmranlıq edir; belə ki lütf Rəbbimiz İsa Məsihin vasitəsilə əbədi həyat versin. (aiōnios
q166)

6 Baş nə deyə bilərik? Günah işlətməyi davam etdirək ki, Allahın lütfü çoxalsın? **2** Əslə! İndi ki biz günaha münasibətdə ölmüşük, artıq günah içində necə yaşıya bilərik? **3** Məgər bilmirsiniz ki, biz hamımız Məsih İsa ilə birləşmək üçün vəftiz olunarkən həmin vəftizlə Onun ölümü ilə birləşdik? **4** Deməli, vəftiz olunub Onun ölümü ilə birləşməklə biz də Onunla birgə dəfn olunduq; belə ki Atanın izzəti ilə Məsih ölürlər arasından dirildiyi kimi biz də həmin cür yeni həyat sürək. **5** Əgər Onun ölümüne bənzər ölümədə Onunla bir olmuşuqsa, Onun dirilməsinə bənzər dirilmədə də Onunla bir olacaq. **6** Bunu bilirik ki, günahlı bədənin aradan qaldırılması üçün, dəha günaha qul olmayıq deyə köhnə mənliyimiz Onunla birlikdə çarmixa çəkildi. **7** Çünkü ölmüş adam günahdan azad olub. **8** Əgər Məsihlə ölmüşüksə, Onun yaşayacağıma da inanırıq. **9** Çünkü bilirik ki, Məsih ölürlər arasından dirildiyinə görə bir dəha ölməyəcək və ölüm Ona artıq hökmranlıq etməz. **10** Onun ölümü günahın müqabilində ilk və son ölüm oldu, yaşadığı həyatı isə Allah üçün yaşayır. **11** Beləcə siz də özünüzü Məsih isada olaraq günaha münasibətdə ölü, Allaha münasibətdə isə diri sayın. **12** Ona görə də qoymayın ki, günah sizin fani bədəninizə hökmranlıq etsin və siz də bədəninizin ehtiraslarına itaət edəsiniz. **13** Bədəninizin üzvlərini də haqsızlıq aləti olmaq üçün günaha təslim etməyin; əksinə, özünüzü ölürlər arasından dirilənlər kimi Allaha, bədəninizin üzvlərini də salehlik aləti olmaq üçün yənə Allaha təslim edin. **14** Günah sizə hökmranlıq etməyəcək, ona görə ki siz Qanun altında deyil, lütf altındasınız. **15** İndi nə edək? Qanun altında deyil, lütf altında olduğumuz üçün günah edəkmi? Əslə! **16** Məgər bilmirsiniz ki, itaəti qullar kimi özünüzü kimə təslim etsəniz, onun da qullarısınız? Ya ölümə aparan günahın ya da salehliyə aparan itaətin qulları

ola bilərsiniz. **17** Amma Allaha şükür olsun ki, əvvəllər günahın qulları olduğunuz halda özünüüz həsr etdiyiniz təlimin nümunəsinə ürəkdən itaət etdiniz. **18** Beləcə günahdan azad olub salehliyin qulu oldunuz. **19** Cismani təbiətinizin zəifliyi üzündən insanların düşündüyü kimi danışırıam. Necə əvvəllər üzvlərinizi murdarlığa və Qanunu pozmaq üçün qanunsuzluğa qul kimi təslim etmişdiniz, eləcə də indi üzvlərinizi müqəddəs olmaq üçün salehliyə qul kimi təslim edin. **20** Çünkü siz günahın qulları olanda salehliyə əməl etməkdən azad idiniz. **21** Bəs o zaman nə bəhrə götürdünüz? İndi artıq o şeylərdən utanırsınız. Axı onların axırı ölümdür. **22** Amma indi günahdan azad edilib Allaha qul olduğunuz üçün götürdüyüünüz bəhrə sizi müqəddəsləşə aparır və bunun axırı da əbədi həyatdır. (aiōnios g166) **23** Çünkü günahın əvəzi ölümdür, Allahın ənamı isə Rəbbimiz Məsih İsada olan əbədi həyatdır. (aiōnios g166)

7 Ey qardaşlar, bunu Qanunu bilənlərə söyləyirəm, məgər bilmirsiniz ki, insan yalnız sağ ikən qanun onun üzərində hökmə malikdir? **2** Məsələn, ərli qadın qanunla ərinə o vaxtacan bağlıdır ki, əri sağdır; amma əri öldükdə qadın nikah qanundan azad olur. **3** Buna görə də əgər qadın əri sağ ikən başqa bir kişiə ərə gedirsa, zinakar sayılır. Amma əri ölsə, qadın qanundan azad olur və başqa bir kişiə ərə getdikdə zinakar olmur. **4** Eləcə də, qardaşlarım, siz də Məsihin bədəni vasitəsilə Qanuna münasibətdə ölmüşünüz ki, başqasına, yəni ölülər arasından dirilmiş Məsihə məxsus olasınız; belə ki Allah üçün bəhra verək. **5** Çünkü biz cismanı təbiətə görə yaşayarkən günahın Qanun vasitəsilə gələn həvəsləri üzvlərimizdə fəal idi. Buna görə də biz ölüm üçün bəhrə verirdik. **6** Amma indi əvvəlcə əsiri olduğumuz Qanuna münasibətdə ölüb, ondan azad olduq. Nəticədə yazılı Qanunun köhnə yolunda deyil, Ruhun yeni yolunda qulluq edirik. **7** Bas nə deyə bilarık? Qanun günahdırı? Əsla! Qanun olmasayıdı, günahın nə olduğunu bilməzdim. Əgər Qanun «tamah salma» deməsəydi, tamahın nə olduğunu anlamazdım. **8** Lakin günah bu əmrin vasitəsilə fürsət tapıb məndə hər növ tamah əmələ gətirdi; çünkü Qanun olmasa, günah ölüdür. **9** Bir vaxt Qanun məndə yox ikən man sağ idim, amma o əmr mənə goləndə günah dirildi, **10** mənə öldüm. Beləcə anladım ki, mənə həyat verməli olan bu əmr mənə ölüm gətirdi. **11** Çünkü günah o əmrin vasitəsilə fürsət tapıb məni azdırıdı və onunla məni öldürdü. **12** Buna görə də Qanun müqəddəsdir, əmr də müqəddəs, ədalətli və yaxşıdır. **13** Belə çıxır ki, yaxşı olan bir şey mənə ölüm gətirdi? Əsla! Məhz günah, günah olduğu aşkar olsun deyə yaxşı olan bir şeyin vasitəsilə mənə ölüm gətirirdi; belə ki günah əmrin vasitəsilə hədsiz günahlı olduğunu göstərsin. **14** Biz bilirik ki, Qanun ruhanidir, mənə cismani olub qul kimi günaha satılmışam. **15** Çünkü nə iş gördüyümü anlamıram; istədiyimi deyil, nifrət etdiyim şeyi edirəm. **16** Əgər istəmədiyimi edirəm, onda təsdiq edirəm ki,

Qanun yaxşıdır. **17** Elə isə artıq mən deyil, daxilimdə yaşayın günah bu işi görür. **18** Bilirəm ki, daxilimdə, yəni cismani təbiətimdə yaxşı bir şey yaşamır; çünkü yaxşı şey etmək istəyi məndə var, amma onu yerinə yetirməyə qadir deyiləm. **19** İstədiyim yaxşı şeyi etmirəm, amma istəmədiyim pis şeyi edirəm. **20** Əgər istəmədiyim şeyi edirəm, onda artıq mən deyil, daxilimdə yaşayın günah bu işi görür. **21** Beləcə bu nəticəyə gəlirəm ki, yaxşılıq etmək istərkən məndə pislik üzə çıxır. **22** Bir yandan daxili varlığım Allahın qanundan zövq alır. **23** Amma üzvlərimdə başqa bir qanun da görürəm ki, ağlımin təsdiq etdiy Qanunla mübarizə aparır və üzvlərimdə olan günah qanununa məni əsir edir. **24** Necə də yaziq insanam! Ölümə düşçər olan bu bədəndən məni kim xilas edə bilər? **25** Rəbbimiz İsa Məsihin vasitəsilə Allaha şükür olsun! Beləcə mən ağlımla Allahın qanununa, cismani təbiətimlə isə günah qanununa qulluq edirəm.

8 Deməli, indi Məsih İsada olanlara heç bir məhkumluq yoxdur. **2** Çünkü həyat verən Ruhun qanunu səni günah və ölüm qanundan Məsih İsa vasitəsilə azad etdi. **3** Beləcə cismani təbiət üzündə gücsüz olan Qanunun edə bilmədiyini Allah etdi: Öz Oğlunu günahlı cismiñ bənzərində günah qurbanı olaraq göndərib günahı Onun cismi ilə məhkum etdi ki, **4** Qanunun ədalətli tələbələri artıq cismanı təbiətə görə yox, Ruha görə həyat sürən bizlərdə yerinə yetsin. **5** Cismani təbiətə görə yaşayanlar cismani şeylər barədə düşünür, Ruha görə yaşayanlar isə Ruhla bağlı şeylər barədə düşünür. **6** Cismani təbiətə uyan fikirlər ölüm, Ruha uyan fikirlərsə həyat və sülh gətirir. **7** Çünkü cismani təbiətə uyan fikirlər Allaha qarşı düşmənçilik edir; belə ki bunlar Allahın qanununa tabe deyil və ola da bilməz. **8** Həmçinin cismani təbiətdə olanlar Allahı razi sala bilməz. **9** Lakin Allahın Ruhu sizdə yaşayırsa, siz cismani təbiətdə deyil, Ruhdasınız. Kimdə Məsih Ruhu yoxdursa, o adam Məsihə məxsus deyil. **10** Əgər Məsih sizdədirsa, bədəniniz günah səbəbindən ölü, ruhunuza salehlik səbəbindən diridir. **11** Əgər əsanı ölülər arasından Dirildənin Ruhu sizdə yaşayırsa, Məsihi ölülər arasından Dirildən, sizdə yaşayan Ruhu ilə sizin də fani bədənlərinizə həyat verəcək. **12** Beləliklə, ey qardaşlar, biz cismanı təbiətimizə borclu deyilik ki, ona görə yaşayaq. **13** Çünkü cismani təbiətə görə yaşayırınsa, ölcəksiniz, amma bədənin pis əməllərini Ruhun vasitəsilə öldürürsünzsə, yaşayacaqsınız. **14** Allahın Ruhu ilə yönəldilənlərin hamisi Allahın oğullarıdır. **15** Axı siz köləlik ruhunu almadınız ki, yenə də qorxu içində yaşayısınız; övladlıq Ruhunu aldınız. Elə o Ruhun vasitəsilə Allaha «Abba, Ata» deyə nida edirik. **16** Elə Ruh Özü bizim ruhumuzla birgə şəhadət edir ki, biz Allahın övladlarıyız. **17** Əgər Onun övladları yoxsa, deməli, həm də varisləriyik. Əgər Məsihin izzətinə şərık olmaq üçün Onun çəkdiyi əzablara şərık olurqsa, Allahın varisləri və Məsihin ərsəni olurq. **18** Belə düşünürəm ki, çəkdiyimiz indiki əzablalar bəzə zahir

olacaq izzətlə heç müqayisəyə gəlməz. **19** Yaradılış Allahın oğullarının zahir olmasını böyük həsrətlə gözləyir. **20** Çünkü yaradılış öz iradəsi ilə deyil, onu Təslim Edənin iradəsi ilə puçluğa təslim edildi. Amma ümidi vardır ki, **21** yaradılış özü də çürüməyə əsir olmaqdan xilas olub, Allah övladlarının izzətlə azadlığına qovuşacaq. **22** Çünkü bilirik ki, bütün yaradılış inyicəcən birlikdə inildəyib doğuş ağrısı çəkir. **23** Ancaq təkcə yaradılış yox, Ruhun nübarını alan biz özümüz də övladlığa qəbul olunmağımızı, yəni bədənimizin satın alınmasını gözləyərək içimizdə inildəyirik. **24** Çünkü biz ümidi xilas olduq. Amma gözə görünən ümid ümid deyil. Axi kim gördüyü şeyə ümid edər? **25** Amma görmədiyimiz şeyə ümid edəndə onu səbirlə gözləyirik. **26** Beləcə Ruh da biza zəif olarkən kömək edir. Biz nə üçün və necə dua etmək lazım olduğunu bilmirik, lakin Ruh Özü dilla deyilməyən ahlarla vəsatətçilik edir. **27** Ürəkləri sınayan Allah da Ruhun nə düşündüyünü bilir, çünki Ruh Allahın iradəsinə görə müqəddəslər üçün vəsatətçilik edir. **28** Biz bilirik ki, hər şey birlikdə Allahi sevənlərin, Onun məqsədindən görə çağırılanların xeyrinə işləyir. **29** Çünkü Allah qabaqcadan tanıldığı adamları Öz Oğlunun surətinə uyğunlaşmaq üçün əvvəlcədən təyin etdi ki, O, çoxlu qardaş arasında ilk doğulan olsun; **30** əvvəlcədən təyin etdiyi adamları da çağırırdı; çağırıldığı adamları da saleh saydı; saleh saydığı adamları da izzətləndirdi. **31** Bas bunlar baradə nə deyə bilərik? Əgər Allah bizimlədirsa, kim bizə qarşı dura bilər? **32** O Öz Oğlunu belə, əsirgəməyib Onu hamimizin uğrunda ölümə təslim etdi, Onunla birgə bütün şeyləri də biza lütf etməyəcəkmi? **33** Allahın seçdiyi adamları kim ittiham edə bilər? Onları saleh sayan Allahdır! **34** Məhkum edən kimdir? Ölmüş, üstəlik dirilmiş Məsih İsa həm Allahın sağındadır, həm də bizim üçün vəsatətçilik edir. **35** Məsihini məhəbbətindən bizi kim ayıra bilər? Əziziyətmi, sıxıntımi, təqibmi, acliqmi, çılpalıqmi, təhlükəmi, qılıncımı? **36** Necə ki yazılıb: «Biz gün boyu Sənin uğrunda öldürülürük, Qurbanlıq qoyunlar sayılırlıq». **37** Lakin bizi Sevənin vəsitsələ bütünlarda tam qələbə qazanırıq. **38** Çünkü əminəm ki, nə ölüm, nə həyat, nə mələklər, nə başçılar, nə indiki, nə də gələcək şeylər, nə qüvvələr, **39** nə ucalıq, nə dərinlik, nə də başqa bir məxlüq bizi Rəbbimiz Məsih İsada olan Allah məhəbbətindən ayırmaga qadir olmayıacaq.

9 Məsihdə həqiqəti söyləyirəm, yalan danışmiram, vədanım dediklərimi Müqəddəs Ruhda təsdiq edir ki, **2** ürəyimdə böyük bir kədər, daimi bir iztirab var. **3** Çünkü qardaşlarımın, yəni cismani soydaşlarının xatirinə mən özüm Məsihdən uzaqlaşış lənət qazanmağımı istərdim; **4** bu, İsraililərdir ki, övladlığa götürülmə, izzət, əhdlər, Qanunun verilməsi, məbəd ibadəti və vədlər onlara məxsusdur. **5** Əcdadlar da onlara məxsusdur, Məsih də cismən onlardandır; O hər şeyin üzərində olan Allahdır ki, Ona əbədi alqış olsun! Amin. (əİN g165) **6** Lakin bu o demək deyil ki, Allahın kələmi boşça çıxıb. Çünkü İsraildən

törəyənlərin heç də hamısı İsrailə məxsus deyil. **7** İbrahimin nəslindən olanların heç də hamısı İbrahimin övladları deyil. Amma «İshaqdan törəyənlər sənin nəslin adlanacaq» deyilib. **8** Bu o deməkdir ki, Allahın övladları cismani övladlar deyil, Allahın vədinə görə doğulan övladlardır ki, bunlar İbrahimin nəslə sayılır. **9** Çünkü belə vəd verilmişdi: «Gələn il bu vaxt gələcəyəm və Saranın bir oğlu olacaq». **10** Yalnız bu yox, Rivqə da bir kişidən, yəni babamız İshaqdan hamilə oldu. **11** Amma iki oğlu hələ anadan olmamış və yaxşılıq ya pişlik etməmiş ikən Allah Rivqaya «böyüyü kiçiyinə qulluq edəcək» dedi; belə ki Allahın seçim məqsədi onların əməllərinə deyil, Öz çağırışına əsaslanaraq bərqərər olsun. **12** Necə ki yazılıb: «Yaqubu sevdim, Esava isə nifrat etdim». **14** Bəs indi nə deyə bilərik? Məgər Allah ədalətsizlik edir? Əslə! **15** Çünkü O, Musaya deyir: «Kimə istəsəm, mərhəmət edərəm, kimə istəsəm, rəhm edərəm». **16** Beləliklə, seçim insanın istəyindən yaxud səyindən deyil, yalnız mərhəmət edən Allahdan asildir. **17** Ona görə də Müqəddəs Yazida Allah firona deyir: «Səni buna görə ucaltdım ki, Öz gücüm sənin üzərində göstərim və adım bütün dünyaya elan edilsin». **18** Deməli, Allah kimə istəyirsə, mərhəmət edir, kimi istəyirsə, inadkar edir. **19** İndi san mənə deyə bilərsən: «Bəs Allah daha nə üçün bizi təqsirkar çıxarı? Məgər kimsə Onun iradəsinin əleyhina gedə bilar?» **20** Amma, ey insan, san kimsən ki, Allaha mübahisəyə girişirsən? Məgər düzəldilən bir şey onu düzəldənə «Məni niyə bu cür yaratdır?» deyə bilər? **21** Məgər dulusçunun işlətdiyi gilə ixtiyarı çatmır ki, həmin gildən bir qabı şərəfli iş üçün, o biri qabı isə şərəfsiz iş üçün düzəltsin? **22** Əgər Allah qəzəbinə göstərmək və qüdrətinə bildirmək istəyərək qəzəbinə gəlib məhv olmağa hazırlanmış qablara böyük səbirlə dözdüsə, biz nə deyə bilərik? **23** Məgər O bunu etdi ki, qabaqcadan izzət üçün hazırladığı mərhəmət tapan qablara izzətinin necə zəngin olduğunu bildirsin? **24** O qablara bizik ki, Allah yalnız Yəhudilər arasından deyil, həm də başqa millatlar arasından çağırırdı. **25** Necə ki Huşənин kitabında deyilir: ««Xalqım deyil» dediyimə «Xalqımsan» deyəcəyəm, «Sevdiyim deyil» dediyimə «Sevdıyımsan» deyəcəyəm». **26** «Onlara «siz Mənim xalqım deyilsiniz» deyilən yerdə «siz var olan Allahın övladlarınızınız» deyiləcək». **27** Yeşaya da İsrail barədə belə nida edir: «İsrail övladlarının sayı dəniz qumu qədər çox olsa belə, Ancaq sağ qalanları xilas olacaq. **28** Çünkü Rəbb yer üzündə hökmünü Tam və tez yerinə yetirəcək». **29** Yeşayanın qabaqcadan söylədiyi kimi: «Əgər Ordular Rəbbi Bizim xalqdan bir neçə Sağ qalan adam qoymasayıd, Biz Sodom kimi olardıq, Homorraya bənzəyərdik». **30** Bəs nə deyə bilərik? Salehliyin ardınca getməyən başqa millatlar salehliyi, yəni imanla gələn salehliyi əldə etdilər. **31** Amma salehlik göstərən Qanunun ardınca gedən İsrail xalqı bu Qanuna çata bilmədi. **32** Nə üçün? Çünkü imanla yox, əməllərlə gedirdilər. Beləcə bürdəmə daşına ilisidilər. **33** Necə ki yazılıb: «Budur,

Sionda bir büdrəmə daşı və yixma qayası qoyuram. Ona iman edən kəs utandırılmaz».

10 Ey qardaşlar, İsraillilərin xilasını ürəkdən arzulayıram və bunun üçün Allaha dua edirəm. 2 Onların barəsində şəhadət edirəm ki, Allah naminə qeyrət çəkirlər, amma bu qeyrət biliyə əsaslanır. 3 Çünkü onlar Allahdan gələn salehliyi anlamayıb öz salehliklərini bərqərar etməyə çalışmaqla Allahın salehliyinə tabe olmuşdular. 4 Məsih Qanunun sonu olub ki, iman gətirən hər kəs saleh sayılsın. 5 Musa Qanunla gələn salehlik haqqında belə yazar: «Bu şeyləri yerinə yetirən adam bunların sayəsində yaşayacaq». 6 Amma imanla gələn salehlik barədə belə deyilir: «Ürəyində demə ki, «Kim göylərə, yəni Məsihi endirməyə çıxacaq?» 7 ya da «Kim dəbsiz dərinliyə, yəni Məsihi ölü'lər arasından qaldırmağa enəcək?» (Abyssos g12) 8 Bəs onda nə deyilir? «Kəlam sənə çox yaxındır, o sənən dilində və ürəyindədir». Biz elə hamin iman kəlamını vəz edirik: 9 Ağar sən işanın Rəbb olduğunu dilinlə iqrar edib Allahın Onu ölü'lər arasından diriltdiyinə ürəkdən inənən, xilas olacaqsan. 10 Çünkü insan ürəkdən iman etməklə saleh sayılsın və dili ilə iqrar etməklə xilas olur. 11 Belə ki Müqəddəs Yazıda deyilir: «Ona iman edən hər kəs utandırılmayacaq». 12 Burada Yəhudi ilə Yunan arasında fərq yoxdur, hamisinin Rəbbi birdir və Onu çağırınlara hamisəna bol bərəkət verir. 13 Çünkü «Rəbbin adını çağırıan hər kəs xilas olacaq». 14 Bəs onlar iman etmədikləri Şəxsi necə çağıracaqlar? Barəsində eşitmədikləri Şəxşa necə iman edəcəklər? Vəz edən olmasa, necə eşidəcəklər? 15 Göndərilməsələr, necə vəz edəcəklər? Necə ki yazılıb: «Xoş xəbəri müjdələyən qədəmləri necə də gözəldir!» 16 Amma Müjdəyə hamı qulaq asmadı. Çünkü Yəsaya deyir: «Ya Rəbb, xəbərimizə kim inandı?» 17 Beləliklə, iman eşitməkdən, eşitmək də Məsihin kələmə vəsítəsilə yaranır. 18 Lakin soruşuram: məgər onlar eşitmədilər? Əlbətta ki, eşitdilər: «Avazları bütün dünyaya yayıldı, Sözləri yerin ucqarlarına çatdı». 19 Bir də soruşuram: məgər İsrail anlamadı? Musa ilk olaraq deyir: «Mən sizi xalq olmayanlarla qısqandıracağam, Axmaq bir millətlə qəzəbləndirəcəyəm». 20 Yəsaya isə casarətlə deyir: «Rəbb deyir: «Məni axtarmayanlar tərəfindən tapıldım, Məni soruşmayanlara Mən zühur etdim»». 21 İsrail barədə isə belə deyir: «Gün boyu itaətsiz, dikbaş xalqa əllərimi uzadıb durdum».

11 Beləliklə, soruşuram: məgər Allah Öz xalqını rədd etdi? Əslə! Çünkü mən özüm də İbrahim nəslindən, Binyamin qəbiləsinindən olan bir İsrailliyəm. 2 Allah qabaqcadan tanıdığı Öz xalqını rədd etmədi. Məgər siz bilmirsiniz ki, Müqəddəs Yazıda İlyas barədə nə deyilir? İlyas İsraildən Allaha şikayət edib deyir: 3 «Ya Rəbb! Sənən peyğəmbərlərini öldürdülər, qurbangahlarını dağıtdılar. Təkçə mən qaldım, onlar canımı almaq üçün məni də axtarırlar». 4 Bəs Allahdan ona hansı cavab gəldi? «Mən Özüm üçün Baal qarşısında diz çökməmiş yeddi min

adamı saxlamışam». 5 Beləcə indi də Allahın lütfü ilə seçilmiş sağ qalanlar var. 6 Əgər bu, lütfə oldusa, daha əməllərlə deyil; yoxsa lütf dəhə lütf olmaz. 7 Onda nə deyə bilərik? İsrail axtardığını əldə etmədi, seçilmişlər əldə etdilər; digərləri isə inadkar oldu. 8 Necə ki yazılıb: «Allah onları dərin yuxuya saldı, Onlara bu günədək görməyən gözələr, Eşitməyən qulaqlar verdi». 9 Davud da belə deyir: «Süfrələri onlara tələ, tor, Büdrəmə daşı və cəza olsun. 10 Gözlərinə qara gəlsin, görməsinlər, Belləri həmişə büküllü qalsın!» 11 Beləliklə, soruşuram: məgər İsraillilər bir daha ayağa qalxmamaq üçün büdrəyib-yixildilər? Əslə! Amma onların təqsiri başqa millətlərin xilasına səbəb oldu ki, İsraillilərdə qibətə hissə oyandırsın. 12 Əgər onların təqsiri dünyaya zənginlik, onların qüsürü da başqa millətlərə zənginlik gətirdisə, gör onların bütövlüyü necə böyük zənginlik gətirəcək. 13 Lakin, ey başqa millətlər, sizə bildirirəm: mən başqa millətlərə göndərilen həvari olduğunu görə öz xidmətimi izzətli sayıram ki, 14 bəlkə soydaşlığında qibətə hissə oyandırb bazılərini xilas edə bilim. 15 Çünkü onların rədd edilməsi dünyadan Allahla barışması deməkdirse, onların qəbul edilməsi ölü'lər arasından həyata dönmək deyilmə? 16 Əgər xəmirin ilk hissəsi müqəddəsdir, demək, xəmirin hamısı müqəddəsdir; əgər kök müqəddəsdir, budaqlar da müqəddəsdir. 17 Amma bəzi budaqlar qoparılibsa və sən, ey yabanı zeytun ağacı, onların arasında peyvənd olunub zeytun ağacının barlı kökünə şərık olmusansa, 18 o budaqların qabağında öyünmə; öyünsən, bil ki, sən kökü deyil, kök səni daşıyır. 19 O zaman deyəcəksən: budaqlar qoparıldı ki, mən onların yerinə peyvənd olunum. 20 Doğrudur; onlar imansızlıqlarına görə qoparıldı, amma sən imanına görə yerində durursan. Buna görə təkəbbürlü olma, əksinə, qorx! 21 Çünkü Allah təbii budaqlara rəhm etmədi, bəlkə sənə də rəhm etməyəcək. 22 Sən gör ki, Allah eyni zamanda həm xeyirxahdır, həm də sərt: yixılanlara sərtlik, sənə isə, əgər Onun xeyirxahlığına bağlı qalarsansa, xeyirxahlıq göstərər. Əks təqdirdə sən də kasılıb atılacaqsan. 23 Əgər imansızlıqda qalmasalar, onlar da peyvənd olunacaqlar, çünkü Allah onları yenə də peyvənd etməyə qadirdir. 24 Əgər sən tabiatən yabanı olan zeytun ağacından kasılıb, tabiatənə uyğun olmadan yetişdirilən zeytun ağacına peyvənd edildiñsə, bu təbii budaqlar öz zeytun ağacına necə də asanlıqla peyvənd olunacaq! 25 Ey qardaşlar, özünüzü ağılli saymayaşınız deyə bu sirdən bixəbər olmağınızı istəmirməm: İsrailin bəzisi o vaxta qədər inadkar qalacaq ki, başqa millətlərdən xilas olanların sayı tamamlansın. 26 Beləcə bütün İsrail xilas olacaq. Necə ki yazılıb: «Qurtarıcı Siondan geləcək, Yaqub nəslindən allahsızlığı uzaqlaşdıracaq». 27 «Günahlarını aradan qaldırdığım zaman Mənim onlara bağladığım əhd budur». 28 Müjdə məsələsində İsraillilər sizin üçün Allaha düşməndir, amma Allah onları seçdiyinə görə əcdadlarının xatırınə Onun üçün sevimlidir. 29 Çünkü Allahın ənamları və dəvəti geri alınmaz. 30 Siz bir zamanlar Allaha itaətsiz idiniz və indi onların itaətsizliyi

üzündən mərhəmət tapdırınız; **31** eləcə də sizin tapdığınız mərhəmətdən ötrü onlar indi itaətsiz oldular ki, özləri də indi mərhəmət tapsınlar. **32** Çünkü Allah hamını itaətsizliyə əsir edib ki, hamiya mərhəmət göstərsin. **33** Allahın zənginliyi nə böyük, Hikməti və biliyi nə dərindir! Onun hökmləri necə də ağlışımaz, Yolları necə də anlaşılmazdır! **34** «Rəbbin ağlımı kim dərk etdi? Ona kim məsləhətçi oldu?» **35** «Kim Ona bir şey verdi ki, Əvəzini Ondan istəyə bilsin?» **36** Çünkü hər şeyin mənbəyi Odur, hər şey Onun vasitəsilə və Onun üçün var oldu. Ona əbədi olaraq izzət olsun! Amin. (aiən g165)

12 Beləliklə, ey qardaşlar, Allahın mərhəməti xatırına sizə yalvarıram ki, bədənlərinizi diri, müqəddəs və Allahı razı salan bir qurban olaraq Ona təqdim edin; bu sizin ağılla etdiyiniz ibadətdir. **2** Bu dövrə uyğunlaşmayın, əksinə, düşüncəniniz təzələnməsi ilə dəyişin ki, Allahın yaxşı, razi salan və kamil iradəsinə ayırd edəsiniz. (aiən g165) **3** Mənə verilən lütfə sizin hər birinə deyirəm ki, lazım olduğundan artıq özünüz barədə yüksək fikirdə olmayın; lakin hər biriniz Allahın ona verdiyi imanın ölçüsünə görə ağıllı-kamalla düşünün. **4** Çünkü bizim bir bədənəmizdə çoxlu üzvlər olduğu halda onların hər birinin vəzifəsi heç də eyni deyil. **5** Eləcə biz də çox olduğumuz halda Məsihədə bir bədənək və ayrı-ayrılıqla bir-birimizə bağlı üzvlərik. **6** Allahın biza bağlılığı lütfə görə müxtəlif ruhani ənamlarımız var. Bir kəsin ənəmər peyğəmbərlikdirdə, imanının ölçüsünə görə peyğəmbərlik etsin; **7** ənəmər xidmətdirdə, xidmət etsin; müəllimlikdirdə, öyrətsin; **8** nəsihət verəndirdə, nəsihət versin; pay verəndirdə, səxavətlə, rəhbərdirə, səylə, mərhəmət göstərəndirdə, sevina-sevina öz işini görsün. **9** Qoy məhəbbətiniz riyasız olsun. Pislikdən ikrəh edin, yaxşılığıq bağlanın. **10** Qardaşlıq sevgisi ilə bir-birinizi sevin. Hörmət göstərməkdə bir-birinizi qabaqlayın. **11** Səyiniz azalmasın, ruhunuz alovlu olsun. Rəbbə qulluq edin. **12** Ümidiinizlə sevinin. Əziiyyətdə dözümlü olun. Dayanmadan dua edin. **13** Ehtiyac içində olan müqəddəslərə yardım etməyə şərık olun. Qonaqpərvər olmağa səy göstərin. **14** Sizi təqib edənlərə xeyir-dua verin; lənət yox, xeyir-dua verin. **15** Sevinənlərlə sevinin, ağlayanlarla ağlayın. **16** Bir-birimizlə həmfikir olun; təkəbbürli olmayın, məzumularla dostluq edin. Özünüüzü ağıllı saymayın. **17** Heç kimə pislik əvəzinə pislik etməyin. Hamının gözündə yaxşı olan işlər görməyə diqqət yetirin. **18** İmkən daxilində bacardıqca bütün adamlarla sülh içində yaşayın. **19** Ey sevimilər, heç kəsdən qisas almayın, Allahın qəzəbinə yer verin. Çünkü yazılıb ki, Rəbbələ deyir: «Qisas Mənimdir, əvəzini Mən verəcəyəm». **20** Əksinə, «düşmənin acıdirsa, onu yedizdir, susuzdursa, ona su ver. Belə etməklə sənki onun başına köz tökərsən». **21** Pislik sənə üstün gəlməsin, pisliyə yaxşılıqla qalib gal.

13 Hər kəs başçılıq edən hakimiyyətlərə təbe olsun. Çünkü Allah tərəfindən təyin olunmayan hakimiyyət yoxdur; mövcud olan hakimiyyətlər Allah tərəfindən

təyin olunub. **2** Buna görə də hakimiyyətə qarşı çıxan adam Allahın təyin etdiyinin əleyhinə çıxır və əleyhinə çıxan belələri özlərini mühakiməyə düçər edir. **3** Çünkü yaxşı iş görənlər deyil, pis iş görənlər hökmədarlardan qorxmalıdır. İstəyirənəmə hakimiyyətdən qorxmayasan? Yaxşı iş gör, onda o sənə tərifləyər. **4** Hökmədar sənin xeyrin üçün Allaha xidmət edir. Amma pis iş görürsənsə, qorx! Çünkü o, əbəs yərə qılinc daşımı, Allaha xidmət edir ki, pis iş görəndən qısaş alsın və Allahın qəzəbini onun başına gətirsin. **5** Bu səbəbdən yalnız qazəbə görə deyil, vicdanın xatırına də hakimiyyətə təbe olmaq lazımdır. **6** Vergini də siz buna görə öðəyirsiniz. Çünkü hökmədarlar Allahın xidmətçisidir və məhz bu işlə daim məşğuldurlar. **7** Beləliklə, hər kəs öz haqqını verin: vergi haqqı olana vergi, gömrük haqqı olana gömrük, qorxu haqqı olana qorxu, hörmət haqqı olana hörmət. **8** Bir-birinizi sevməkdən başqa heç nədə heç kimə borclu qalmayın; çünkü başqasını sevən Qanunu yerinə yetirmiş olur. **9** Belə ki «zina etmə, qətl etmə, oğurluq etmə, tamah salma» və bunlardan başqa nə əmr varsa, bu kəlamla yekunlaşdırımaq olar: «Qonşunu özün kimi sev». **10** Sevən insan qonşusuna qarşı pis iş görməz, buna görə də məhəbbət Qanunun tamamlanmasıdır. **11** Zəmanəni, yuxudan ayılmaq vaxtının gəldiğini anlayaraq belə rəftar edin. Çünkü indi xilasımız iman etdiyimiz vaxtda olduğundan daha yaxındır. **12** Gecə keçdi, gündüz isə yaxınlaşdı; buna görə də qaranlığın əməllərini üzərimizdən ataq və nurun silahlarına bürünək. **13** Gün işığında olduğu kimi ləyaqətlə həyat sürək; eyş-işrətə və sərəşələğə, əlaqəsizliğə və pozğunluğə, münaqışəyə və qısqanlığğa qapılmayaq. **14** Əksinə, Rəbb İsa Məsihə bürünün və cismanı təbiətinizin ehtiraslarına uymaq fikrində olmayıñ.

14 İmanı zəif olanı qəbul edin, amma onun fikirləri ilə mübahisəyə girişməyin. **2** Biri inanır ki, hər şeyi yeyə bilər, amma imanı zəif olan yalnız tərəvəz yeyir. **3** Yeyən yeməyənə xor baxmasın, yeməyən də yeyəni mühakimə etməsin. Çünkü Allah onu qəbul edib. **4** Sən kimsən ki, başqasının xidmətçisini mühakimə edirsən? O xidmətçini haqlı yaxud haqsız çıxarmaq ixtiyarı ağasına məxsusdur. Xidmətçi haqlı çıxacaq, çünkü Rəbb onu haqlı çıxarmağa qadirdir. **5** Kimsə bir günü o biri gündən üstün sayır, başqası isə hər günü eyni sayır. Qoy hər kəs öz fikrinə əmin olsun. **6** Bir günü fərqləndirən adam onu Rəbb üçün fərqləndirir. Yeyən Rəbb üçün yeyir, çünkü Allaha şükür edir. Yeməyən də Rəbb üçün yemir və Allaha şükür edir. **7** Çünkü bizim heç birimiz özümüz üçün yaşamırıq və özümüz üçün ölmürük. **8** Yaşayırıqsa, Rəbb üçün yaşayırıq, ölürtüksə, Rəbb üçün ölürtük. Buna görə yaşasaq da, əlsək də Rəbbə məxsususq. **9** Çünkü Məsih ona görə ölüb yenə yaşadı ki, həm ölülərin, həm də yaşayınların Rəbbi olsun. **10** Bəs sən nə üçün qardaşını mühakimə edirsən? Yaxud nə üçün qardaşına xor baxırsan? Axi biz hamımız Allahın hökm kürsüsünün

karşısında dayanacağıq. **11** Çünkü yazılıb: «Rabb deyir: Varlığımı and içdim, Hər diz önumdə çökəcək, Hər dil Allah olduğumu bildirəcək». **12** Beləcə hər birimiz özü üçün Allaha hesabat verəcək. **13** Buna görə də daha bir-birimizi mühakimə etməyək, əksinə, qərara alın ki, heç bir qardaşın öünü onu büdrədən yaxud pis yola çəkən bir şey qoymayınsınız. **14** Rabb İsada olaraq əminəm ki, heç bir şey özlüyündə murdar deyil. Amma nəyiəsə murdar sayan adam üçün o şey murdardır. **15** Əgər sənin qardaşın yediyin bir şeydən ötrü kədərlənirsə, onda sən məhəbbətə görə həyat sürmürsən. Uğrunda Məsihin öldüyü adamı öz yeməyinə görə həlaka təslim etmə. **16** Əmək verməyin ki, sizin yaxşı hesab etdiyiniz bir şey pişlənsin. **17** Çünkü Allaha Padşahlığı yemək-içməkdən ibarət deyil, Müqəddəs Ruhda salehlik, sülh və sevincdən ibarətdir. **18** Kim beləcə Məsihə qulluq edirsə, Allahu razi salır və insanların da rəğbətini qazanır. **19** Beləliklə, özümüzü sülh götirən və bir-birimizi inkişaf etdirən işlərə həsr edək. **20** Qidaya görə Allaha işlərini pozma! Hamısı təmizdir. Amma yeməyi ilə başqasının büdrəməsinə səbəb olan adam pişlik edir. **21** Ət yeməyərək, şərab içməyərək qardaşının büdrəməsinə səbəb olmayan işə yaxşılıq edir. **22** Bu məsələlərdə etiqadını Allaha öündə öz ürəyində saxla. Seçdiyi bir işdə özünü mühakimə etməyən adam nə bəxtiyardır! **23** Amma bir yeməyə şübhə edən adam o yeməyi yeyirsa, məhkum olur. Çünkü gördüyü iş imana əsaslanmır və imana əsaslanmayan hər şey günahdır.

15 Biz imanı güclü olanlar imanı gücsüz olanların zəifliklərinə dözməliyik və yalnız özümüzü razi salmamalıyq. **2** Hər birimiz yaxşılıq naminə inkişaf etdirmək məqsədi ilə qonşumuzu razi salaq. **3** Çünkü Məsih də Özünü razi salmadı. Necə ki yazılıb: «Səni təhqir edənlərin təhqirləri altında qaldım». **4** Bundan əvvəl yazılışların hamısı bizi öyrətmək üçün yazıldı ki, dözümlə və Müqəddəs Yaziların ürək-dirəyi ilə ümidişim olsun. **5** Dözüm verən və ürəkləndirən Allah Məsih İsanın istəyinə uyğun olaraq siza həmfikirlilik bəşər etsin ki, **6** hamınız birlikdə və bir səslə Rəbbimiz İsa Məsihin Atası olan Allahi izzətləndirəsiniz. **7** Buna görə də Məsih sizi qəbul etdiyi kimi siz də Allahın izzəti üçün bir-birinizi qəbul edin. **8** Mən də bunu bildirəm: Məsih Allahın haqlı olduğunu göstərmək üçün sünnetlilərin xidmətçisi oldu ki, əcdadlara verilən vədləri yerinə yetirsin; **9** beləcə başqa millətlər də Allahın mərhəmətinə görə Onu izzətləndirsinlər. Necə ki yazılıb: «Buna görə millətlər arasında Sənə şükür edəcəyəm, isminə tərənnüm söyləyəcəyəm». **10** Yenə deyilir ki: «Ey millətlər, Onun xalqı ilə birləşə sevinin!» **11** Başqa bir yerdə: «Ey bütün millətlər, Rəbbə həmd edin! Ey bütün ümmətlər, Onu mədh edin!» **12** Yesaya da belə deyir: «Yesseyin Kökü galəcək, Millətlərə hökmən olmaq üçün ucalacaq, Millətlər Ona ümid bağlayacaq». **13** Qoy ümid mənbəyi olan Allah iman edən sizləri hər cür şadlıq və sülhə doldursun ki, Müqəddəs Ruhun

qüdrəti ilə ümidi dəlub-dəşasınız. **14** Ey qardaşlarım, mən sizin barənizdə əminəm ki, siz yaxşılıqla dolu, hər cür biliklə kamilsiniz və bir-birinizi nəsilət verməyə qadırsınız. **15** Amma Allahın mənə bəxş etdiyi lütfə bəzi məsələləri sizə xatırlatmaq üçün bu sözləri cəsarətlə yazmışam. **16** Həmin lütfə görə mən başqa millətlər üçün Məsih İsanın xidmətçisi oldum ki, bir kahin kimi Allahın Müjdəsini vəz edim və başqa millətlər Müqəddəs Ruhla təqdis edilərək Allaha məqbul olan qurban olsunlar. **17** Beləcə Allaha xidmət etdiyimə görə Məsih İsa ilə fəxr edirəm. **18** Başqa millətləri itaətə gətirmək üçün Məsihin mənim vasitəmələ söz və əməllə, əlamət və xariqələrin qüvvəti ilə, Allahın Ruhunun qüdrəti ilə etdiyinlərdən başqa bir şey barədə danişmağa cəsarət etmərəm. Belə ki mən Yerusalimdən başlayıb illirikum diyarına qədər hər tərəfdə Məsihin Müjdəsini yayıb qurtardım. **20** Bununla birgə, Müjdəni Məsihin adının hələ eşidilmədiyi yerlərdə yamaq başlıca məqsədim oldu ki, bir başqasının qoymuğu teməl üzərində bina qurmayım. **21** Amma necə ki yazılıb: «Onun haqqında xəbəri olmayanlar görəcək, Eşitməyənlər arlayacaq». **22** Bu səbəbdən sizin yanınızda gəlmək niyyətim bir neçə dəfə əngəlləndi. **23** İndi isə bu diyarlarda işləyəcəyim başqa bir yer qalmır, illərdir ki, yanınızda gəlməyi arzu edirdim. **24** Buna görə İspaniyaya getmək niyyətindəyəm və ümidi varam ki, yoluştı sizi də görüm və əvvəl qısa müddət də olsa, dostluğunuzdan zövq alandan sonra məni oraya yola salasınız. **25** Amma indi mən müqəddəslərə yardım etmək üçün Yerusalimə gedirəm. **26** Çünkü Makedoniya və Axayyada olanlar Yerusalimdə müqəddəslər arasındakı kasıblar üçün ianə yiğməyi məsləhət bildilər. **27** Əlbəttə, özləri məsləhət bildilər, həm də əslində onlara borcludurlar. Çünkü başqa millətlər Yerusalim müqəddəslərinin ruhani nemətlərinə şərık oldularsa, maddi nemətləri ilə onlara xidmət etməyə borcludurlar. **28** Beləcə bu işi başa çatdırıb əldə olunan səmərəni onlara çatdırırandan sonra sizin yerlərdən keçib İspaniyaya gedəcəyəm. **29** Biliram ki, yanınızda gələndə Məsihin tam xeyir-duası ilə gələcəyəm. **30** Ey qardaşlar, Rəbbimiz İsa Məsihin xatırına, Ruhun məhəbbəti naminə səzə yalvarıram, Allaha mənim üçün etdiyiniz dualarda mənimlə birlikdə mübarizə aparın ki, **31** Yəhudeyada olan imansızlardan xilas olum və Yerusalimə olan yardımımı müqəddəslər qəbul etsin. **32** Beləliklə, istayıram ki, Allahın iradəsi ilə sevincən yanımıza galib sizinlə könlümü fərəhələndirim. **33** Qoy sülh qaynağı olan Allah sizin hamınızla olsun. Amin.

16 Kenxreyadakı cəmiyyətin xidmətçisi olan bacımız Fibi barədə sizə zəmanət verirəm. **2** Onu Rəbdə olduğu üçün müqəddəslərə layiq tərzə qəbul edin, nə ehtiyacı varsa, siz ona kömək edin. Çünkü o, coxlarına və şəxşən mənə də hamilik edib. **3** Məsih İsada həmkarlarım olan Priskila və Akilaya salam söyləyin. **4** Onlar mənim həyatım üçün öz canlarını təhlükəyə salıdlar. Onlara yalnız mən yox, başqa millətlərin bütün cəmiyyətləri

də təşəkkür edir. **5** Onların evində toplanan cəmiyyətə də salam söyləyin. Asiya vilayətindən Məsih üçün ilk məhsul olan sevimli qardaşım Epenetə salam çatdırın. **6** Sizin üçün xeyli zəhmət çəkmiş Məryəmə salam söyləyin. **7** Həvarilər arasında şöhrət qazanmış, məndən əvvəl Məsihdə olmuş soydaşlarım və zindan yoldaşlarım Andronikosa və Yuniyaya salam çatdırın. **8** Rəbdə mənə sevimli olan Ampliyata salam söyləyin. **9** Məsihdə həmkarımız olan Urbana və mənə sevimli olan Staxisə salam çatdırın. **10** Məsihdə sədaqəti sübut edilmiş Apellisə salam söyləyin. Aristobulun ailəsindən olanlara salam çatdırın. **11** Soydaşım Hirdionə salam söyləyin. Narkisin ailəsindən Rəbdə olanlara salam çatdırın. **12** Rəbbin xidmətində zəhmət çəkmiş Trifena ilə Trifosaya salam söyləyin. Rəbbin xidmətində xeyli zəhmət çəkmiş sevimli Persisə salam çatdırın. **13** Rəbdə seçmə insan olan Rufusa və mənə də analıq edən anasına salam söyləyin. **14** Asinkrita, Fleqona, Hermesə, Patrobaya, Hermaya və onlarla birlikdə olan bacı-qardaşlara salam çatdırın. **15** Filoloqa, Yuliyaya, Nereyə və onun bacısına, Olimpaya və onlarla birlikdə olan bütün müqəddəslərə salam söyləyin. **16** Bir-birinizi müqəddəs öpüslə salamlayın. Məsihin bütün cəmiyyətləri sizə salam göndərir. **17** Qardaşlar, sizə yalvarıram ki, öyrəndiyiniz təlimin əleyhinə çıxaraq ayrılıq salan və bürdəməyə səbəb olan adamlara nəzarət edin və onlardan uzaq durun. **18** Çünkü belə adamlar Rəbbimiz Məsih deyil, öz qarınlarına qulluq edirlər; onlar yağlı və yaltaq nitqləri ilə sadəlövh adamların ürəklərini tovlayırlar. **19** Sizin itaətiniz hamiya bəllidir. Buna görə də sizin üçün sevinirəm. Amma istəyirəm ki, yaxşı işlərdə müdrik, pis işlərdə məsum olasınız. **20** Sülh qaynağı olan Allah Şeytani tezliklə ayaqlarınızın altında əzəcək. Rəbbimiz İsanın lütfü sizə yar olsun! **21** Həmkarım Timotey, soydaşlarım Luki, Yason və Sosipater sizə salam göndərir. **22** Bu məktubu yazıya alan mən Terti də Rəbbin ismi ilə sizə salam söyləyirəm. **23** Məni və bütün cəmiyyəti qonaq saxlayan Qayın sizə salamı var. Şəhərin xəzinədarı olan Erast və Kvart qardaş də sizə salam göndərir. **25** Allah mənim elan etdiyim Müjdəyə və İsa Məsih barədə vəzə görə, əzaldən bəri gizli saxlanmış sırrı aydınlaşdırın vəhə uyğun olaraq, sizi qüvvətləndirməyə qadirdir; (*aiōnios g166*) **26** bu həmin sirdir ki, indi aşkar olmuş və əbədi Allahın əmrinə əsasən peyğəmbərlərin Yazılıları vasitəsilə bütün millətlərin iman gətirib itaət etməsi üçün bəyan edilmişdir; (*aiōnios g166*) **27** o yeganə və müdrik Allaha İsa Məsih vasitəsilə əbədi izzət olsun!

Amin. (*aiōn g165*)

1 Korinflilərə

1 Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi olmağa çağırılmış mən Pauldan və qardaşımız Sostendən **2** Allahın Korinfədə olan imanlılar cəmiyyətinə salam! Siz Məsih İsada təqdis olunmuşunuz. Rəbbimiz İsa Məsihin adını hər yerdə çağırın hamı ilə birlikdə müqəddəs olmağa çağırılmışınız. O həm onların, həm də bizim Rəbbimizdir. **3** Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! **4** Allahın Məsih İsada sizə bəxş etdiyi lütfə görə sizin üçün həmisi Allahıma şükür edirəm. **5** Çünkü siz Məsihdə hər cəhətdən – hər cür sözə və bilikdə zənginləşmişiniz. **6** Buna görə Məsih haqqında şəhadətimiz sizdə təsdiqləndi. **7** Bu səbəbdən siz Rəbbimiz İsa Məsihin zühurunu gözləyərək ruhani ənamdan heç bir korluq çəkmirsiniz. **8** Rəbbimiz İsa Məsih Öz günündə nöqsansız olmanız üçün sizi sonadak qüvvətləndirəcək. **9** Sizi Oğlu Rəbbimiz İsa Məsihə şərık olmağa çağırın Allah sadiqdir. **10** Ey qardaşlar, Rəbbimiz İsa Məsih naminə sizə yalvarıram: hamınız həmfikir olun. Qoy aranızda dəstəbazlıq olmasın, eyni düşüncədə və eyni ağılda birlaşın. **11** Qardaşlarım, Xloinin evindəkilərdən aranızda münaqışələr olduğunu öyrəndim. **12** Demək istədiyim budur ki, hər biriniz «mən Paulun ardıcılıyam», «mən Apollonun ardıcılıyam», «mən Kefanın ardıcılıyam» və yaxud «mən Məsihin ardıcılıyam» deyir. **13** Məgər Məsih bələdintənmişdi? Məgər sizə görə çarmixa çəkilən Paul id? Məgər siz Paulun adı ilə vəftiz edildiniz? **14** Mən Krisp və Qaydan başqa sizlərdən heç kimi vəftiz etmədiyimə görə Allaha şükür edirəm. **15** Belə etdim ki, heç kim mənim adımla vəftiz edildiyini deməsin. **16** Yeri gəlmışkən, mən bir də Stefananın evindəkiləri vəftiz etdim. Bundan başqa kimisə vəftiz etdiyimi xatırlamıram. **17** Axi Məsih məni vəftiz etməyə deyil, Müjdəni yayağa göndərdi. Məsihin çarmixı boşça çıxmasın deyə Müjdəni müdrik sözlərlə yaymırıam. **18** Çünkü çarmixa barəsindəki kəlam mahv yolunda olanlar üçün ağılsızlıq, xilas yolunda olan bizlər üçünsə Allahın qüdrətidir. **19** Necə ki yazılıb: «Müdriliklərin müdrikliyini mahv edəcəyəm, Aqillərin ağlımı yox edəcəyəm». **20** Hani müdrik? Hani alim? Hani bu dövrün mahir mübahisəcisi? Məgər Allah dönyanın müdrikliyinin ağılsızlıq olduğunu nümayiş etdirmədi? (aiən g165) **21** Allahın müdrikliyində dünyaya öz müdrikliyi ilə Allahı tanımadığı üçün Allah iman edənləri ağılsız sayılan vəz vəsaitəsilə xilas etməyə razı oldu. **22** Çünkü Yəhudilər möcüzəli əlamətlər istəyir, Yunanlar müdriklik axtarırlar. **23** Bızsə çarmixa çəkilmış Məsihi vəz edirik. Bu, Yəhudilər üçün büdrəmə daşı, başqa millətlər üçün isə ağılsızlıq sayılır. **24** Amma çağırılan həm Yəhudilər, həm də Yunanlar üçün Məsih Allahın qüdrəti və Allahın müdrikliyidir. **25** Çünkü Allahın «ağılsızlığı» insan müdrikliyindən daha üstündür, Allahın «zəifliyi» insan gücündən daha güclüdür. **26** Qardaşlar, aldığınız çağırış barəsində düşünün. Bir çoxunuz bəşəri

nöqteyi-nəzərdən müdrik, nüfuzlu və yaxud əsilzadə deyildiniz. **27** Allah isə müdrikləri utandırmaq üçün dönyanın ağılsız saydığı, güclüleri utandırmaq üçün dönyanın zəif saydığı, **28** dönyanın dəyərləri sayılanlarını heç etmək üçün dönyanın xor baxdığı, əsilsiz və dəyərsiz sayılan kəsləri də seçdi ki, **29** Allahın qarşısında heç bir insan öyünməsin. **30** Amma siz Allahın sayəsində Məsih İsadasınız. O bizim üçün ilahi müdriklik, salehlik, müqəddəslik və satınalınma oldu. **31** Buna görə yazılışı kimi «öyüñən Rəbdə öyünsün».

2 Ey qardaşlar, mən Allah barəsində sirlə həqiqəti elan etmək üçün sizə gələndə yüksək natiqlik və müdrikliklə gəlmədim. **2** Çünkü mən aranızda olanda İsa Məsihdən, yəni çarmixa çəkilmış Şəxsədən başqa heç bir şey bilməməyi qərara aldim. **3** Yanınıza zaiflik, qorxu və böyük lərə içində gəldim. **4** Mənim sözüm də, vəzim də, müdrikliyin inandırıcı sözlərindən deyil, Ruhun qüdrətini göstərməsindən asılı id. **5** Belə ki imanınız insan müdrikliyinə yox, Allahın qüdrətinə əsəslənsin. **6** Yetkin insanlar arasında isə biz müdrikliyi öyrədirik. Amma bu müdriklik nə indiki dövrün, nə də bu dövrün fəni hökmədarlarının müdrikliyi deyil. (aiən g165) **7** Biz Allahdan gələn sirlə müdrikliyi öyrədirik. Allah bu müdrikliyi bizim izzətimiz üçün zaman başlamazdan əvvəl müəyyən etdi və gizli saxladı. (aiən g165) **8** Bu dövrün hökmədarlarından heç biri onu anlamadı. Çünkü anlasayıdlar, izzətli Rəbbi çarmixa çəkməzdilər. (aiən g165) **9** Amma necə ki yazılmışdı: «Allahın Onu sevənlər üçün hazırladıqlarını Nə göz görüb, nə qulaq eşidib, Nə də insan ürəyi dərk edib». **10** Bizə isə Allah bunları Öz Ruhu ilə açdı. Çünkü Ruh hər bir şeyi, Allahın dərin düşüncələrini belə, araşdırır. **11** Axi insanın düşüncələrini insanın daxilində olan ruhdan savayı kim bılarsa? Eləcə də Allahın düşüncələrini Onun Ruhundan savayı heç kim bilməz. **12** Allahın bizə verdiyi ənamları dərk edə bilməyimiz üçün biz bu dönyanın ruhunu yox, Allahdan olan Ruhu qəbul etdik. **13** Bunları insanı müdrikliyin öyrətdiyi deyil, Ruhun öyrətdiyi sözlərlə bildiririk. Ruhani anlayışları ruhani sözlərlə ifadə edirik. **14** Təbiətə yaşayan adam Allahın Ruhuna aid olan şeyləri qəbul etmir, çünkü bunları ağılsızlıq sayır. Bunları başa düşə bilmir, çünkü bunlar ruhani nöqteyi-nəzərdən araşdırılır. **15** Ruhani adam isə hər şeyi araşdırıbılarsa. Fəqət onun daxilini heç kim araşdırıbilməz. **16** Axi «Rəbbin ağlımı kim dərk etdi? Ona kim məsləhətçi oldu?» Amma biz Məsihin ağlına malikik.

3 Ey qardaşlar, mən sizinlə ruhani insanlar kimi deyil, cismani təbiətə görə yaşayan, Məsihdə körpə olan insanlar kimi danışa bildim. **2** Mən sizi bərk yeməklərə deyil, südlə qidalandırdım. Çünkü bərk yeməklərə hazır deyildiniz, indi də hazır deyilsiniz. **3** Çünkü siz hələ də cismanınızınız. Əgər aranızda qısqanlıq və münaqışə varsa, onda siz cismani deyilsinizmi? Adı insanlar kimi həyat sürmürsünüz mü? **4** Əgər biriniz «mən Paulun ardıcılıyam», başqası isə «mən Apollonun ardıcılıyam»

deyirsə, siz adı insanlar deyilsinizmi? 5 Apollo kimdir, Paul kimdir? Rəbb hər birimizə təyin etdiyi kimi yalnız iman etməyinə vəsítəçi olan xidmətçiyik. 6 Mən ekdim, Apollo suladı, amma Allah böyüdü. 7 Buna görə da mühüm olan əkən ya da sulayan deyil, əkiləni böyüdən Allahdır. 8 Əkənlə sulayanın isə dəyəri eynidir. Hər biri öz zəhmətinə görə mükafat alacaq. 9 Çünkü biz Allahın əməkdaşlarıyız. Sizsə Allahın zəmisi, Allahın tikilisiniüz. 10 Allahın mənə verdiyi lütfə görə bir mahir bənna kimi bünövrəni qoydum, başqası isə onun üzərində inşa edir. Amma hər kəs necə inşa etdiyinə diqqət yetirsə. 11 Çünkü heç kim qoyulan bünövrədən, yəni İsa Məsihdən başqa bir təməl qoya bilməz. 12 Bu bünövrənin üstündə qızıldan, gümüşdən, qiyamətli daşlardan, taxtadan, samandan, küləsdən kim nə isə inşa edərsə, 13 onun əməli bəlli olacaq və qiyamət günü onu ortaya çıxaracaq, çünkü odla aşkar olunacaq. Od da hər birinin əməlinin keyfiyyətini sınaqdan keçirəcək. 14 Kimin inşa etdiyi əməl tab gətirsə, mükafat alacaq. 15 Kimin əməli yanıb yox olsa, o zərər çəkəcək. Özü isə xilas olacaq, amma sənki od içindən keçəcək. 16 Məgar bilmirsiniz ki, siz Allahın məbədisiniz və Allahın Ruhu sizdə yaşayır? 17 Kim Allahın məbədinə ziyan vursa, Allah da ona ziyan vuracaq. Çünkü Allahın məbədi müqəddəsdir və bu məbəd sizsiniz. 18 Qoy heç kim özünü aldatmasın. Sizlərdən biri bu dövrda özünü müdrik sayırsa, müdrik olmaq üçün ağılsız olsun. (aিন g165) 19 Çünkü bu dünyanın müdrikliyi Allah qarşısında ağılsızlıqdır. Necə ki yazılıb: «O, müdrikləri hiylə qurarkən yaxalayır». 20 Yenə də yazılıb: «Rəbb müdriklərin düşüncələrini, bunların boş olduğunu bilar». 21 Eləcə qoy heç kim insanlarla öyünməsin, çünkü hər şey sizindir. 22 İstər Paul, istər Apollo, istər Kefa olsun, dünya, həyat, ölüm, indiki və gələcək zaman – hər şey sizindir. 23 Sizsə Məsihinsiniz, Məsih də Allahındır.

4 Beləcə insanlar bizi Məsihin xidmətçiləri və Allahın sırı niyyətini yerinə yetirən idarəciliyi saysın. 2 İdarəçilərdənə tələb olunur ki, etibara layiq olsunlar. 3 Siz yaxud insan məhkəməsi mənim işlərimi təhlil edirsə, bu mənim üçün çox az əhəmiyyət kəsb edir; hətta mən öz işlərimi təhlil etmirəm. 4 Heç bir şəyə görə vicedan əzabı çəkməsəm də, beləcə özüma haqq qazandırmırıam. Çünkü mənim işlərimi təhlil edən Rəbdır. 5 Buna görə da münasib vaxtdan əvvəl, yəni Rəbb gəlməyənədək heç bir işi mühakimə etməyin. O gelib qarənlıqda gizlənən şeylərə işiq salacaq və insan türklərinin niyyətlərini aşkarca çıxaracaq. Onda hər kəs Allahdan ona düşən tərifi alacaq. 6 Ey qardaşlar, bizdən nümunə alaraq «yazılanlardan kənara çıxmayıñ» məsəlinin mənasını öyrənəsiniz deyə bunları özüma və Apolloya tətbiq etdim ki, heç kim başqasının qarşısında lovğalanıb o birisinə xor baxmasın. 7 Axi səni kim başqalarından fərqləndirir? Nəyin var ki onu əldə etməmişən? Əgər əldə etmişənsə, nə üçün əldə etməmiş kimi öyünlürsən?

8 Siz daha doymusunuz! Siz artıq varlanmışınız! Siz bəzisiz padşah olmusunuz! Kaş ki siz, doğrudan, padşah olaydınız ki, biz də sizinlə bərabər padşahlıq edəydik! 9 Çünkü mənə elə gəlir ki, Allah biz həvariləri ölümə məhkum olunanlar kimi ən sonda nümayiş etdirdi. Biz də həm dünya, həm mələklər, həm də insanlar üçün bir tamaşa olduq. 10 Biz Məsih naminə ağılsızıq, sizsə Məsihdə ağıllısunuz! Biz zəiflik, siz güclüsünüz! Siz şərəfi adamsınız, bizsə hörmətsiz! 11 Bu vaxtadək biz ac-susuz və cindir içindəyik. Biz döyüürük, qalmağa yerimiz də yoxdur. 12 Öz əllərimizlə işləyib zəhmət çəkirkir. Bizə böhtən atanda xeyir-dua veririk, təqib olunanda dözürük, 13 təhqir olunanda mülayim cavab veririk. Biz bu anadək dünyanın zibili, hamının tullantısı kimi olmuşuq. 14 Bunları sizi utandırmak üçün yox, sevimli övladlarım kimi sizə öyündə-nəsihət vermək üçün yazırıam. 15 Çünkü sizin Məsih yolunda minlərlə mürəbbiniz olsa belə, atalarınız azdır; mən Müjdə vasitəsilə Məsih İsada olan atanız oldum. 16 Buna görə sizə yalvarıram, məndən nümunə götürün. 17 Bu səbəbə görə Rəbdə mənə sadiq və sevimli olan oğlum Timoteyi sizin yanınızda göndərdim. O sizə hər yerdə, hər bir imanlılar cəmiyyətində öyrətdiyim kimi Məsih İsada getdiyim yolları xatırladacaq. 18 Sizdən bəziləri elə bilir ki, mən yanınızda gəlməyəcəyəm və buna görə də lovğa-lovğa danışırılar. 19 Amma Rəbb istəsa, mən bu yaxında yanınızda galacəyəm. O vaxt bu lovğaların sözlərini yox, gücünü yoxlayacağam. 20 Çünkü Allahın Padşahlığı sözdən deyil, gücdən ibarətdir. 21 Siz nə istəyirsiniz? Yanınızda dəyənəklə, yoxsa məhəbbət və həlimlik ruhu ilə gəlim?

5 Danışırılar ki, aranızda cinsi əxlaqsızlıq baş verir: sizdən bir nəfər ögey anası ilə yaşıyır. Belə cinsi əxlaqsızlığa hətta bütəpərəstlər arasında da rast gəlmək mümkün deyil! 2 Siz hələ lovğa-lovğa danışırıñ! Bunun əvəzinə yas tutmalı idiniz. Belə əməlin sahibi aranızdan qovulmalıdır. 3 Mənə cismən uzaqda olub ruhən aranıdayam və bu adam barəsində sənki aranızda olduğum üçün artıq hökm çıxarmışam: 4 siz Rəbbimiz İsanın adı ilə toplaşanda, mən də ruhən və Rəbbimiz İsanın qüdrəti ilə aranızda olanda, 5 həmin adamı Şeytana təslim edin ki, cisməni təbiəti yox olsun, ruhu isə Rəbbin gündəndə xilas olsun. 6 Sizin öyünməyiniz yaxşı deyil. Məgar bilmirsiniz ki, azacıq maya bütün xəməri acıdır? 7 Əslində mayasız olduğunuz kimi köhnə mayadan təmizlənin ki, təzə xəməri olasınız. Çünkü bizim Pasxa qızımız olan Məsih qurban verildi. 8 Buna görə köhnə maya ilə, kin və pislik mayası ilə yox, amma səmimiyyətin və həqiqətin mayasız çörəyi ilə bayram edək. 9 Mən əvvəlki məktubumda sizə əxlaqsızlıq edənlərlə ünsiyyətdə olmamığı yazmışdım. 10 Amma mən demək istəmədim ki, bu dünyanın əxlaqsızları, tamahkarları, soyğunç və yaxud bütəpərəstləri ilə ünsiyyətdə olmayıñ. Belə olsayıd, siz bu dünyani tərk etməyə məcbur olardınız! 11 Əslində mən sizə yazmışdım ki, siz özünü bacı-qardaş adlandırıb,

lakin əxlaqsızlıq, tamahkarlıq, bütperəstlik, böhtançılıq, ayyaşlıq və yaxud soyğunçuluq edənlə ünsiyətdə olmayıñ. Belələri ilə bir yerdə çörək belə, yeməyin. **12** Çünkü cəmiyyətdən kənardakıları mühakimə etməyə mənim nə ixtiyarım var? Məgər sizin mühakimə etməli olduğularınız cəmiyyətdəkilər deyilmə? **13** Cəmiyyətdən kənardakıları Allah mühakimə edəcək. Siz isə öz aranızdan pis adamı atın.

6 Sizlərdən birinin başqası ilə iddiası varsa, müqəddəslərin qarşısında yox, haqsızların qarşısında mühakimə olunmağa cəsarəti çatarmı? **2** Dünyanı müqəddəslərin mühakimə edəcəyini bilmirsinizmi? Madam ki dünyanı mühakimə edəcəksiniz, belə xırda işləri mühakimə etməyə ixtiyarınız çatmır mı? **3** Mələkləri bizim mühakimə edəcəyimizi bilmirsinizmi? Bəs gündəlik həyata aid işlər harada qaldı? **4** Əgər elədirsə, gündəlik həyatda məhkəməyə veriləcək işləriniz varsa, imanlılar cəmiyyətində saymadığınız adamlarını hakim seçsəriniz? **5** Mən bunu sizi utandırmaq üçün deyirəm. Yəni öz bacı-qardaşlarınız arasında hakim olmaq üçün sizlərdən bir nəfər müdrik adam tapılmadı? **6** Amma qardaş qardaşla məhkəməyə gedir, üstəlik imansızlar qarşısında! **7** Əslində bir-birinizi məhkəməyə çəkməyiniz sizin üçün artıq tam mağlubiyətdir. Əvəzində haqsızlığa qatlaşmaq daha yaxşı deyilmə? Aldanıb, dözmək daha yaxşı deyilmə? **8** Amma siz özünüz haqsızlıq edib qardaşlarını aldırdırsınız. Üstəlik bunu bacı-qardaşlarınıza edirsiniz. **9** Məgər bilmirsiniz ki, haqsızlıq edənlər Allahın Padşahlığını irs olaraq almayıacaq? Aldanmayın, çünkü əxlaqsızlar, bütperəstlər, zinakarlar, fahişə kişilər, kişibaz kişilər, **10** oğrular, tamahkarlar, ayyaşlar, böhtançilar, soyğunçular Allahın Padşahlığını irs olaraq almayıacaq. **11** Sizlərdən bəzisi belə idi. Amma Rəbb İsa Məsihin adı ilə və Allahımızın Ruhu ilə yuyulub təmizləndiniz, təqdis olundunuz və saleh sayıldınız. **12** «Mənim üçün hər şeyə icazə var» deyirsiniz, lakin hər şey xeyir vermir. Mən də «hər şeyə icazə var» deyə bilərəm, amma özümü heç bir şeyə tabe etməyəcəyəm. **13** «Yemək qarın üçün, qarın da yemək üçündür» deyirsiniz, amma Allah həm qarını, həm də yeməyi yox edəcək. İnsan bədəni də əxlaqsızlıq üçün deyil, Rəbb üçündür. Rəbb də bədən üçündür. **14** Rəbbi dirildən Allah Öz qüdrəti ilə bizi də dirildəcək. **15** Bilmirsiniz ki, bədənləriniz Məsihin üzvləridir? İndi Məsihin üzvlərini götürüb bir fahişənin üzvləri edimmi? Əslə! **16** Bilmirsiniz ki, fahişə ilə birləşən onunla bir bədən olur? Çünkü deyilmişdir: «İkisi bir bədən olacaq». **17** Rəbələ birləşənsə Rəbələ ruhən bir olur. **18** Cinsi əxlaqsızlıqdan uzaqlaşın. İnsanın etdiyi bütün digər günahlar bədəndən kənardadır, amma əxlaqsızlıq edən öz bədənəna qarşı günah edir. **19** Məgər bilmirsiniz ki, bədənləriniz Allahdan alıǵığınız, sizdə yaşıyan Müqəddəs Ruhun məbədidir? Siz özünüzə məxsus deyilsiniz, **20** çox baha qiymətə satın alınmışınız. Beləliklə, bədənlərinizlə Allaha izzət gətirin.

7 İndi isə «kişi qadına toxunmasa yaxşıdır» yazdığınıza galincə, **2** əxlaqsızlığın qabağını almaq üçün hər kişinin öz arvadı, hər qadının da öz əri olsun. **3** Ər arvadına aid, arvad da ərinə aid olan nikah borcunu yerinə yetirsin. **4** Arvadın bədəni özünün yox, ərinin ixtiyarındadır. Eləcə də kişinin bədəni özünün yox, arvadının ixtiyarındadır. **5** Müvəqqəti olaraq razılıqla, dua üçün vaxt ayırmadan savayı bir-birinizi ər-arvadlıq təminatından məhrum etməyin. Bundan sonra yenə də bir yerdə olun ki, nəfsinizə hakim olmadığınıza görə Şeytan sizi sınaga çəkməsin. **6** Bunları əmr kimi yox, güzəşt kimi deyirəm. **7** Çünkü bütün insanların mənim kimi olmasını istərdim. Amma hər bir insanın Allahdan aldığı öz ənamı var – birininki belədir, digərininki başqa cürdür. **8** Evli olmayanlara və dul qadınlara isə bunu deyirəm: mənim kimi qalsalar, onlar üçün yaxşı olar. **9** Əgər özlərini saxlaya bilmirlərsə, qoy ailə qursunlar. Çünkü ehtirasdan yanmaqdansa ailə qurmaq daha yaxşıdır. **10** Evli olanlara isə mən əmr edirəm, daha düzgün desəm, Rəbb əmr edir: qadın ərindən ayrılmassisn. **11** Ayrılırsa, ərsiz qalmalıdır yaxud əri ilə barışmalıdır. Ər də arvadını boşamasın. **12** Başqalarına isə Rəbb yox, mən deyirəm ki, əgər bir qardaşın iman etməyən arvadı var və arvad onunla yaşamağa razıdırsa, əri onu boşamasın. **13** Bir arvadın iman etməyən əri varsa və əri onuyla yaşamağa razıdırsa, qoy arvadı ondan boşanmasın. **14** Çünkü iman etməmiş ər arvadı vasitəsilə təqdis olunur və iman etməmiş arvad imanlı əri vasitəsilə təqdis olunur. Əks halda uşaqlarınız natəmiz olardı, indi isə onlar müqəddəsdir. **15** İman etməyən ayrılsa, qoy ayrılsın. Qardaş ya da bacı belə hallarda məcburiyyət qarşısında deyil. Allah sizi sülhədə yaşamağa çağırıb. **16** Ey qadın, ərini xilas edib- etməyəcəyini haradan bilirsin? Yaxud sən, ey ər, arvadını xilas edib- etməyəcəyini haradan bilirsin? **17** Amma hər kəs Allahın ona təyin etdiyi kimi Rəbbin çağrışına uyğun həyat sürsün. Bunu bütün cəmiyyətlərə əmr edirəm. **18** Əgər bir nəfər sünnetlə olaraq çağırış alırsa, sünnet olunması aradan qaldırmasın. Digəri isə sünnetətsiz olaraq çağırış alırsa, qoy sünnet olunmasın. **19** Sünnetlilik də, sünnetətsizlik də əhəmiyyət kəsb etmir, əhəmiyyət kəsb edən isə Allahın əmrlərini yerinə yetirməkdir. **20** Qoy hər kəs çağırış alıǵı vaxt nə vəziyyətdə idisə, elə də qalsın. **21** Çağırış alanda qul idinsə, fikir eləmə. Amma əgər azad olmağa imkanın varsa, bu fürsəti əldən vermə. **22** Çünkü Rəbdə çağırış alan vaxt qul artıq Rəbbin azad insanıdır. Eləcə də çağırış alan vaxt azad insan Məsihin quludur. **23** Siz çox baha qiymətə satın alınmışınız, insanlara qul olmayın! **24** Ey qardaşlar, hər kəs çağırış alanda nə vəziyyətdə idisə, eləcə Allahla birlikdə qalsın. **25** İndi isə qızlara gəlincə, bu barədə Rəbdən əmr almamışam. Amma etibara layiq olmaq üçün Rəbbin mərhəmətinə nail olmuş bir insan kimi öz fikirlərimi deyirəm. **26** Məncə, indi yaranmış çatın vəziyyətə görə insanın olduğu kimi qalması yaxşıdır. **27** Arvadımla nikahla bağlılsansa, ondan azad olmağımı arzu etmə. Arvadın yoxdursa, özünə

arvad axtarma. **28** Amma evlənməyin günah deyil. Qızın da ərə getməsi günah deyil. Amma belə adamlar bu həyatda əziyyət çəkəcəklər. Mən sizi bundan qorumaq istəyirəm. **29** Qardaşlar, bunu demək istəyirəm: vaxta az qalib. Bundan sonra arvadı olanlar olmayanlar kimi, **30** yas tutanlar tutmayanlar kimi, sevinənlər sevinməyənlər kimi, mal alanlar mali olmayanlar kimi, **31** bu dünyadan işlərindən faydalananlar bu işlərdən uzaq olanlar kimi olsunlar. Çünkü bu dünyadan indiki vəziyyəti keçib-gedir. **32** Sizin qayğısız olmanızı istəyirəm. Subay kişi Rəbbi necə razi salmaq barəsində düşünüb Rəbbin işlərinin qayğısına qalır. **33** Evli isə arvadını razi salmaqdən ötrü dünyəvi işlərin qayğısına qalır **34** və diqqəti yayınır. Ərsiz qadın yaxud qız da Rəbbin işlərinin qayğısına qalır ki, həm bədəndə, həm də ruhən müqəddəs olsun. Ərli qadın isə ərini razi salmaqdən ötrü dünyəvi işlərin qayğısına qalır. **35** Bunu azadlığını məhdudlaşdırmaq üçün yox, yalnız sizin xeyrinizə deyirəm ki, ədəbələ davramıb fikirlərinizi dağıtmadan özünüüz Rəbbə həsr edəsiniz. **36** Əgər bir nəfər nişanlandığı qızla düzgün davranmadığını düşünürsə, yaşı çatıb və evlənmək lazımlı gəlirsə, qoy o adam istədiyini etsin. O, günah etmir. Qoy onlar evlənsin. **37** Amma kim ürəyində qəti niyyət tutub, könüllü surətdə, öz nəfsinə hakim olaraq nişanlandığı qızla evlənməmək qərarına gəlirsə, o adam da yaxşı edir. **38** Buna görə da nişanlısı ilə evlənən yaxşı edir, evlənməyənsə daha yaxşı edir. **39** Arvad əri sağ ikən ona bağlı qalır. Əgər əri vəfat etsə, arvad azaddır və kimə istəsə, ərə gedə bilər. Lakin o kişi Rəbdə olmalıdır. **40** Amma fikrimcə, dul qadın olduğu kimi qalsa, daha xoşbəxt olar. Zənnimcə, məndə də Allahın Ruhu var.

8 Bütənlərə təqdim olunan qurbanlara gəlincə, biza malumdur ki, bu barədə «hamimizin biliyi var». Bilik insanın lovğalanmağına səbəb olur, məhəbbət isə onu ruhən inkişaf etdirir. **2** Kim fikirləşir ki, bir şey bilir, o hələ lazımlı olduğu kimi heç nə bilmir. **3** Amma kim Allahı sevirsə, Allah onun haqqında hər şeyi bilir. **4** Beləliklə, bütənlərə təqdim olunan qurban ətinin yeyilməsi barəsində bilirik ki, «büt dünyada heç nədir» və «bir olan Allahdan başqası yoxdur». **5** Yerdə və yaxud göyda «allahlar» adlandırılınlar varsa, hətta çoxlu «allahlar» və «sahiblər» varsa, **6** bizim üçünsə bir Allah – Ata var. Hər şey Ondan gəlir, biz də Onun üçün yaşayırıq. Həmçinin bizim bir Sahibimiz var, O da Rəbb İsa Məsihdir. Hər şey Onun vasitəsilə yaranır, biz də Onun vasitəsilə yaşayırıq. **7** Amma bunu hamı bilmir. Hələ bütənrəst adətlərinə uymuş bəziləri yedikləri ətin bütənlərə təqdim olunan qurban əti olduğunu düşünür və onlar zəif olduqlarından vicedanları ləkələnir. **8** Yemək bizi Allahın hüzuruna gətirmir. Biz yeməvəndə heç nə itirmirik, yeyəndə də heç nə əldə etmirik. **9** Amma diqqətli olun ki, sizin seçim ixtiyarınız zəif olanların büdrəməsinə səbəb olmasın. **10** Əgər vicedan məsuliyyəti zəif olan şəxs görə ki, bilik sahibi olan sən büt evində süfrəyə oturmusən, bütənlərə

təqdim olunan qurbanın ətini yeməyə cürət etməzmi? **11** Bunun nəticəsində bu zəif adam – uğrunda Məsihin öldüyü bu bacı ya qardaş səninin biliyinin ucbatından həlak olacaq. **12** Beləliklə, zəif olan bacı-qardaşlarınıza qarşı günah edib vicedanlarını yaralayanda siz Məsihə qarşı günah edirsiniz. **13** Odur ki, əgər yemək qardaşımı büdrədirəsə, mən heç vaxt at yeməyəcəyəm ki, qardaşım büdrəməsin. (aiən g165)

9 Mən azad deyiləmmi? Həvari deyiləmmi? Rəbbimiz İsanı görməmişəmmi? Siz Rəbdə etdiyim əməlin səmərəsi deyilsinizmi? **2** Əgər başqaları üçün həvari deyiləməsə, heç olmasa sizin üçün həvariyəm. Çünkü Rəbdə siz mənim həvariliyimin möhürüsünüz. **3** Mən işlərimi təhlil edənlərə qarşı belə müdafiə olunuram: **4** məgər bizim yeyib-icməyə ixtiyarımız yoxdur? **5** Məgər digər həvarilər, Rəbbin qardaşları və Kefə kimi yanımızda imanlı arvadımızı gəzdirməyə ixtiyarımız yoxdur? **6** İsləməyib dolanmaq üçün yalnız mənim və Barnabənin ixtiyarı yoxdur? **7** Kim öz hesabı ilə əsgərlik çəkər? Kim üzüm bağı salıb barından yeməz? Kim sürüünü otarıb südündən içməz? **8** Məgər mən ancaq insanların düşündüyü kimi danişırəm? Qanun eyni şəyər demirmi? **9** Çünkü Musanın Qanununda yazılıb: «Xırman çəkən öküzün ağızını bağlama». Allah öküzlərinə qayğısına qalır, **10** yoxsa bu sözərə tamamilə bizə aid deyil? Əlbəttə, bu bizim üçün yazılmışdır, çünkü cütçü ümidi şumlamalı, xırmançı da məhsula ortaq olmaq ümidi ilə taxılı döymalıdır. **11** Əgər biz aranızda ruhani toxumlar ədkiksə, sizdən maddi bir məhsul yığışq, çıxdurmu? **12** Əgər başqalarının sizdən bunu istəməyə ixtiyarı varsa, bizim buna daha çox ixtiyarımız yoxdurmu? Bızsə bu ixtiyardan istifadə etməmişik. Bunun əvəzinə Məsihin Müjdəsinin yayılmasına mane olmamaq üçün hər şeyə dözürik. **13** Məgər bilmirsiniz ki, məbəddə iş görənlər məbədə gətirilən təqdimlərdən qidalanır və qurbangahın xidmətçiləri qurbangahdan öz paylarını götürürülər? **14** Beləcə də Rəbb Müjdəni elan edənlərə Müjdədən dolanmağı əmr etmişdir. **15** Amma mən bu hüquqların heç birindən istifadə etməmişəm. Bunları yazmırəm ki, mənə də belə edəsiniz. Fəxr etməyim üçün bu əsasi heç kim boşça çıxarmaz! Belə olmaqdansa, ölməyim dəha yaxşıdır. **16** Müjdəni yayaqsa faxr etməyim üçün əsas deyil. Çünkü bu mənim mühüm borcumdur, əgər Müjdəni yayaqramsa, vay halıma! **17** Əgər bunu könüllü olaraq edirəməsə, mükafatım var. Yox, əgər bunu könüllü etmirəməsə, manə tapşırılan vəzifəmi yerinə yetirirəm. **18** Bəs onda mükafatım nədir? Mükafatım budur ki, Müjdəni yayaraq müftə vəz edirəm və Müjdəni yayaqdan gələn ixtiyarından tam istifadə etmirəm. **19** Mən azadam və heç kəsə məxsus deyiləm, amma mümkün qədər çox insan əldə etmək üçün özümü hamiya qul etdim. **20** Yəhudiləri əldə etmək üçün Yəhudilərlə Yəhudi kimi davrandım. Mən Qanun altında olmasam da, Qanun altında olanları əldə etmək üçün Qanun altında olanlarla Qanun altında olan kimi davrandım. **21** Özüm Allahın qanunundan kənar

deyil, Məsihin qanununa tabeyəmsə də, Qanundan kənar olanları əldə etmək üçün onlarla Qanundan kənar olan kimi davrandım. **22** Zəifləri əldə etmək üçün onlarla zəif kimi davrandım. Hər hansı bir yolla bəzilərini xilas etmək naminə hər kəs üçün hər şey oldum. **23** Bunun hamisini Müjdə uğrunda, onun bərəkətinə şərık olum deyə edirəm. **24** Qaçışda yarişanların hamisının qəçdiğini, amma təkcə bir nəfərin mükafatı aldığıni bilmirsinizmi? Elə qəçin ki, mükafatı qazanınız. **25** Yarışda iştirak edən hər kəs hər cəhətdən öz nəfsinə hakimdir. Onlar bunu solub gedən dəfnə çələngi almaq üçün edər, biz isə solmaz tac almaq üçün çalışırıq. **26** Beləliklə, mən də məqsədsiz qəcmiram. Havani vuran adam kimi yumruq atmırıam. **27** Lakin bədənimi məcburən özümə qul edirəm ki, başqlarına vəz edəndən sonra mükafatımdan məhrum olmayım.

10 Qardaşlar, bixəbər olmağınızı istəmirəm ki, atasabalarımızın hamisi bulud altında qorundu, hamisi dənizdən keçdi. **2** Hamisi Musanın ardınca getmək üçün buludda və dənizdə vəftiz edildi. **3** Hamisi eyni ruhani qida yedi **4** və eyni ruhani içki içdi. Çünkü onlar ardlarınca gələn ruhani Qayadan içirdi. O Qaya da Məsih idi. **5** Amma Allah onların çoxundan razı qalmadı və cəsədləri çöle sərildi. **6** Bu hadisələr bizim üçün ibrət olsun deyə baş verdi ki, biz onlar kimi pisliyə meyl göstərməyək. **7** Onlardan bəzisi kimi bütərəst olmayıñ. Onlar barədə belə yazılıb: «Xalq oturub yeyib-içdi, sonra isə qalxıb oynası». **8** Onlardan bəzisi kimi cinsi əxlaqsızlıq etməyək. Bir gündə onlardan iyirmi üç min nəfər öldü. **9** Məsihi sınamayaq; onlardan bəziləri belə etdi və ilanlar onları öldürdü. **10** Deyinməyin, çünkü onlardan da bəziləri deyində və məhvədici mələk onları öldürdü. **11** Bu hadisələr ibrət dərsi olub onların başına gəldi və bu dövrün sonuna çatan bizim üçün öyündənəsihat kimi yazılıb. (añoñ g165) **12** Buna görə də kim ayaq üstə durduğunu düşünürse, ehtiyatlı olsun ki, yixiləsin. **13** Siz insanın qarşılaşıığı sınaqdan başqa bir sınaqla qarşılaşmadınız. Allah sadiqdir və O sizin gücünüzdən artıq sınaqça çəkilməyə qoymaz. Sınaqla yanaşı bu vəziyyətdən çıxış yolu ilə də təmin edəcək ki, tab gotirə biləsiniz. **14** Beləliklə, ey sevimililərim, bütərəstlikdən uzaqlaşın. **15** Mən ağıllı insanlara xitab edirəm. Dediklərimi siz özünüz araşdırın. **16** Xeyir-dua verdiyimiz xeyir-dua kasası Məsihin qanına şərīklik deyilmə? Böldüyümüz çörək Məsihin bədənində şərīklik deyilmə? **17** Çörək bir olduğu kimi biz də çox olduğumuz halda bir bədənik. Çünkü hamımız bir çörəyi bələb yeyirik. **18** Soy-köküna görə İsrail xalqına nəzər salın: qurbanları yeyənlər qurbangaha şərīk deyilmə? **19** Belədirəsə, mən nə demək istəyirəm? Bütələrə təqdim olunan qurban ətinin bir əhəmiyyəti varmı? Yaxud bütələrin əhəmiyyəti varmı? **20** Xeyr, amma deyirəm ki, bütərəstlər qurbanlarını Allaha yox, cılrlərə gətirirlər. Cılrlarla şərīk olmanızı istəmirəm. **21** Siz həm Rəbbin kasasından, həm də cılrların kasasından içə bilməzsınız; həm Rəbbin, həm də cılrların

süfrəsindən yeyə bilməzsınız. **22** Yoxsa Rəbbi qısqancliğa vadar edirik? Məgər biz Ondan güclüyük? **23** «Hər şeyə icazə var» deyirsiniz, amma hər şey xeyir vermır. «Hər şeyə icazə var», lakin hər şey ruhən inkişaf etdirmir. **24** Hər kəs öz xeyrini yox, başqlarının xeyrini güdüsün. **25** Ət bazarında nə satılırsa, vicdan məsələsini qaldırmadan yeyin. **26** Çünkü «Rəbbindir yer üzü və orada mövcud olanlar». **27** Əgər imanlı olmayanlardan biri sizi yeməyə dəvət edir və siz getmək istəyirsinizsə, qabağınıza nə qoysalar, vicdan məsələsini qaldırmadan yeyin. **28** Amma biri sizə desə ki, «bu, qurban ətidir», onda həm sizə bunu deyənin xatırınə, həm də vicdan xatırınə yeməyin. **29** Mən sizin vicdanınızı yox, başqasının vicdanını nəzərdə tuturam. Axi nə üçün mənim azadlığım başqasının vicdanı ilə müəyyənləşdirilsin? **30** Əgər şükür edərək yeməkdə iştirak edirəmsə, şükür etdiyim yeməyə görə nə üçün mənə şər atrılar? **31** Beləliklə, nə yeyirsinzsə, nə içirsinzsə, nə edirsinzsə, hər şeyi Allahın izzəti üçün edin. **32** Yəhudilərin, Yunanların yaxud Allahın cəmiyyətinin büdramasına səbəb olmayıñ, **33** necə ki mən də hər seydə hər kəsi razi salmağa çalışıram. Bunu öz xeyrim üçün yox, coxlarının xeyri üçün edirəm ki, onlar da xilas olsunlar.

11 Mən Məsihdən nümunə götürdüyüm kimi siz də məndən nümunə götürün. **2** Hər işdə məni xatırladığınız və sizə tapşırıdığım təlimlərə sadiq qaldığınız üçün sizi tərifləyirəm. **3** Bunu da bilmənizi istəyirəm ki, hər kişinin başı Məsih, arvadın başı ər, Məsihin başı isə Allahdır. **4** Başına nə isə qoyub dua yaxud peyğəmbərlik edən hər kişi öz başını şərəfsiz edir. **5** Başıaçıq dua yaxud peyğəmbərlik edən hər qadın da öz başını şərəfsiz edir. Belə qadınla saçları qırılmış qadın arasında fərq yoxdur. **6** Əgər qadın başını örtmürsə, qoy saçlarını qısa kəssin. Amma əgər qadın üçün saçını qısa kəsməsi yaxud qırxması ayıbdırsa, qoy başını örtəsün. **7** Beləliklə, kişiyə Allahın surəti və izzəti olduğuna görə başını örtmək olmaz. Qadınca kişinin izzətidir. **8** Çünkü kişi qadından yox, qadın kişidən yarandı. **9** Kişi qadın üçün yox, qadın kişi üçün yaradıldı. **10** Bu səbəbdən mələklərə görə qadının başı üzərində ixtiyarı olmalıdır. **11** Hər halda Rəbdə nə qadın kişidən, nə də kişi qadından müstəqildir. **12** Çünkü qadın kişidən yarandığı kimi kişi də qadın vasitəsilə yaranır və hər şey Allahdan yaranır. **13** Özünüz qərara gəlin, Allaha başıaçıq dua etmək qadına yaraşmır? **14** Məgər təbiətin özü sizə kişinin saçı uzun olmasının özü üçün hörmətsizlik, **15** qadının saçlarının uzun olması isə onun üçün şərəf olduğunu öyrətmir? Çünkü qadına saç örtük kimi verilir. **16** Bu barədə kim mübahisə etmək istəyirə, bilsin ki, bizim də, Allahın cəmiyyətlərinin də belə bir adəti yoxdur. **17** Sizin toplantılarınız xeyirdən çox zərər gətirdiyinə görə aşağıda yazılın əmrlərdən çıxış edərək sizi tərifləmirməm. **18** Çünkü əvvəl eşitmışəm ki, cəmiyyətdə yığılonda aranızda dəstəbazlıq olur. Buna mən bir az da

olsa, inanıram. **19** Çünkü Allahın sınıqdan keçmiş adamları belli olsun deyə aranızda firqlərə bölünmə olmalıdır! **20** Xüsusun bir yerə toplaşanda yediyiniz Rəbbin süfrəsi deyil. **21** Çünkü biriniz o birisini gözləmədən süfrənizi açırsınız və biri ac qalır, o birisi isə sərxiş olur. **22** Yeyib-içmək üçün evləriniz yoxdurmu? Bəlkə siz Allahın cəmiyyətinə xor baxırsınız və yoxsulları utandırmaq istəyirsiniz? Sizə nə deyim? Sizi tərifləyimmi? Əslə! Bu işdə siz tərifləməyəcəyəm. **23** Çünkü sizə çatdırduğum bu xəbəri Rəbbin Özündən qəbul etmişəm: Rəbb İsa Ona xəyanət edildiyi gecə əlinə çörək götürdü, **24** şükrү edib onu böldü və dedi: «Bu Mənim sizin üçün verilən bədənimdir. Bunu Məni xatırlamaq üçün edin». **25** Eləcə də axşam yeməyindən sonra kasanı götürüb dedi: «Bu kasa Mənim qanımla bağlıdım Yeni Əhddir. Bunu hər dəfə içəndə Məni xatırlamaq üçün edin». **26** Çünkü hər dəfə bu çörəyi yeyəndə və bu kasadan içəndə siz Rəbbin gəlişinədək Onun ölümünü bəyan edirsiniz. **27** Buna görə də kim layiq olmayan tərzdə Rəbbin bu çörəyini yeyib yaxud Onun kasasından içsə, Rəbbin bədənинə və qanına qarşı təqsirkardır. **28** Bunanın əvəzinə qoy insan özünü yoxlaşın və sonra bu çörəkdən yeyib bu kasadan işin. **29** Çünkü kim Rəbbin bədənini dərk etməmiş yeyib-içsə, yeyib-içrək öz üzərinə mühakimə gətirir. **30** Bu səbəbdən də bir çoxunuz zəif və xəstadir, bəziləri isə vəfat etmişdir. **31** Əgər biz özümüzü düzgün dərk etsəydi, mühakiməyə düşməzdik. **32** Rəbb bizi mühakimə edəndə dünya ilə birlikdə məhkum olunmayaq deyə bizi tərbiyə edir. **33** Beləliklə, qardaşlarım, yeməyə toplaşanda bir-birinizi gözlayın. **34** Ac olan varsa, qoy evində yesin ki, toplantınız mühakiməyə çevriləsin. Qalan məsələləri isə özüm gələndə nizama salacağam.

12 Qardaşlar, indi isə ruhani ənamlara gelincə, bixəbər olmayıınızı istəmirəm. **2** Bilirsiniz ki, siz bütünpərəst olarkən necə tovlana-tovlana dilsiz-ağlızsız bütürərək tərəf yöneldiniz. **3** Buna görə sizi xəbərdar edirəm ki, Allahın Ruhu vasitəsilə danışan heç kim «İsaya lənət olsun» deməz və heç kim Müqəddəs Ruh vasitəsi olmadan «İsa Rəbdirl!» deyə bilməz. **4** Müxtəlif ənamlar var, amma Ruh eynidir. **5** Müxtəlif növlü xidmətlər var, amma Rəbb eynidir. **6** Müxtəlif fəaliyyətlər də var, amma hamisini hər adamda göstərən Allah eynidir. **7** Lakin Ruh hər kəsə xeyri üçün aşkar olunur. **8** Birinə Ruh vasitəsilə hikmat sözü, başqasına isə eyni Ruhla bilik sözü verilir. **9** Digərinə isə eyni Ruh imanı, o birisinə həmin Ruh şəfa ənamlarını verir. **10** Birinə möcüze yaratmaq, başqasına peyğəmbərlik, digərinə ruhları ayırd etmək qabiliyyəti, bir başqasına müxtəlif dillərdə danışmaq, o birisinə bu dilləri izah etmək ənamı verilir. **11** Bunların hamısı tək və eyni Ruhun fəaliyyətidir. Ruh bu ənamları hər kəsə Öz istədiyi tərzdə paylayır. **12** Bədən bəldir; və üzvləri çoxdur. Bədən üzvləri çox olduğu halda bir bədən təşkil edir. Məsih də belədir; **13** çünkü istər Yəhudi, istər Yunan, istər qul yaxud azad, hamımız bir bədən olmaq üçün bir Ruhla vəftiz olunmuşuq və hamımız

eyni Ruhdan içirilmişik. **14** Bədən tək üzvdən deyil, çox üzvdən ibarətdir. **15** Ayaq «mən əl olmadığımı görə bədənə aid deyiləm» desə, bu səbəbdən bədəndən kənar deyil. **16** Qulaq «mən göz olmadığımı görə bədənə aid deyiləm» desə, bu səbəbdən bədəndən kənar deyil. **17** Bütün bədən gözdən ibarət olsayıdı, necə eşidərdik? Bütün bədən qulaq olsayıdı, necə iy bilərdik? **18** Amma Allah istədiyi tərzdə bədən üzvlərinin hər birini bədəndə yerləşdirdi. **19** Əgər hamısı bir üzv olsayıdı, bədən nə vəziyyətdə qalardı? **20** Doğrudan da, üzv çox, bədən isə bəldir. **21** Göz ələ «sən mənə lazım deyilsən» və yaxud baş da ayaqlara «siz mənə lazım deyilsiniz» deyə bilməz. **22** Əksinə, bədənin daha zəif görünən üzvləri daha çox lazımlıdır, **23** dəyəri az saydıgımız bədən üzvlərini daha çox dəyərləndiririk, görünməyən üzvlərimizə də xüsusi qayğı göstəririk. **24** Görünən üzvlərimizin isə buna ehtiyacı yoxdur. Lakin Allah aşağı tutulan üzvü daha çox dəyərləndirərək bədəni elə düzəltdi ki, **25** bədəndə ayrı-seçkililik olmasın, əksinə, bütün üzvlər bir-birinə eyni qayğı göstərsin. **26** Buna görə əgər bir üzv əzab çəkirsə, başqları da onunla birgə əzab çəkir. Üzvlərdən biri şərafə çatırsa, başqları da onunla birgə sevinir. **27** Siz də Məsihin bədəniniz, ayrı-ayrılıqla isə bu bədənin üzvləriniz. **28** Allah imanlılar cəmiyyətində birinci yerdə həvarilər, ikinci yerdə peyğəmbərlər, üçüncü yerdə də müəllimlər təyin etdi. Sonra bazılara möcüza yaratmağı, habelə şəfa ənamlarını, yardımçılığı, idarəciliyi, müxtəlif dillərdə danışmağı verdi. **29** Hami həvaridirimi? Hami peyğəmbərdirimi? Hami müəllimidirimi? Hami möcüzə yaradıbılırmı? **30** Hamının şəfa ənamları varmı? Hami naməlum dillərdə danışır mı? Hami belə dilləri izah edə bilirmi? **31** Amma daha böyük ənamları səylə istəyin. İndi isə sizə bundan da əla yol göstərəcəyəm.

13 Əgər mən insan və mələk dilləri ilə danışıramsa, lakin məhəbbətim yoxdursa, cingildəyən mis və ya danqıdayan sincam. **2** Əgər peyğəmbərlik ənammı varsa, bütün sirləri və hər cür biliyi dərk edirəməsə, dağları yerindən tərpadəcək dərəcədə tam imanım varsa, amma məhəbbətim yoxdursa, mən bir heçəm. **3** Əgər bütün var-dövlətimi paylayıb yoxsulları doyduraramsa və bədənim oda taslım edərəməsə, lakin məhəbbətim yoxdursa, bunun mənə heç bir xeyri yoxdur. **4** Məhəbbət səbirli, xeyirxahdır. Məhəbbət paxılıq etməz, öyünməz, lovgalanmaz, **5** kobudluq etməz, öz xeyrini güdməz, hirsəlməz, ona edilən pislikləri sayıb-hesablamaz. **6** Məhəbbət haqsızlığa sevinməz, həqiqətə isə sadlanar. **7** O hər şeyə qatlaşar, hər şeyə inanar, hər şeyə ümidi bəsləyər, hər şeyə dözər. **8** Məhəbbət əsla tükənməz. Amma peyğəmbərliklər sənətə çatacaq, dillər ənamı da qurtaracaq, bilik də aradan qalxacaq. **9** Çünkü biliyimiz məhdud, peyğəmbərliyimiz də məhduddur. **10** Kamillik gələndə məhdud olan aradan qalxacaq. **11** Mən körpə olanda körpə kimi danişır, körpə kimi dərk edir, körpə kimi düşünürdüm. Boya-başa çatıqdə isə körpə fikirlərimi

tərk etdim. **12** İndi biz güzgündəki kimi tutqun görürük, o zaman isə üzbəüz görəcəyik. İndi biliyim məhduddur, o zaman isə haqqında hər şey bilindiyi kimi mən da hər şeyi biləcəyəm. **13** İndi isə tüt şey qalır: iman, ümidi, məhəbbət. Amma bunların arasında məhəbbət ümidi.

14 Məhəbbətin ardınca gedin və ruhani ənamları, xüsusilə, peyğəmbərlik ənamını səylə istəyin. **2** Çünkü naməlum dildə danışan, adamlarla yox, Allahla danışır. Onu heç kim başa düşmür. O, Ruh vasitəsilə sirlər söyləyir. **3** Peyğəmbərlik edənə adamlarla onları ruhən inkişaf etdirmək, həvəsləndirmək və təsəlli vermək üçün danışar. **4** Naməlum dildə danışan özünü inkişaf etdirir, peyğəmbərlik edənə cəmiyyəti inkişaf etdirir. **5** İstərdim ki, hamınız dillərdə danışınızı, daha yaxşı olar ki, peyğəmbərlik edəsiniz. Çünkü cəmiyyətin inkişafı üçün peyğəmbərlik edən insan dillərdə danışan və izah etməyən insandan ümidi. **6** İndi isə, qardaşlar, yanınızda gəlib dillərdə danışsam, amma nazil olan sözü, bilik, peyğəmbərlik yaxud talim sözünü siza deməsəm, siza nə xeyrim dəyər? **7** Tütak ya da cəng kimi cansız alətlər fərqli səslər çıxarmazsa, eşidən nə çalındığını necə bilər? **8** Əgər şəypur aydın olmayan səs çıxararsa, döyüşə kim hazırlaşar? **9** Eyni tərzdə də əgər siz dilinizə anlaşılan sözlər söyləməsəniz, dediyinizi necə başa düşərlər? Siz havaya danışmış olursunuz! **10** Şübhəsiz, dünyada bir çox cürbəcür danışçılar var və onlardan heç biri mənəsiz deyil. **11** Amma söylənilən danışığın mənəsini bilmirəməsə, mən danışan üçün yadelli oluram, danışan da mənə yadelli olur. **12** Eləcə siz də ruhani ənamları səyla istədiyiniz üçün cəmiyyəti inkişaf etdirən ənamlarda üstün olmağa çalışın. **13** Bu səbəbdən də naməlum dildə danışan öz dediklərini izah edə bilməsi üçün dua etsin. **14** Çünkü əgər mən naməlum dildə dua edirəməsə, ruhum dua edir, amma şüurum bəhrəsiz qalır. **15** Bəs mən nə edim? Ruhən də, şüurlu surətdə də dua edəcəyəm, ruhən də, şüurlu surətdə də ilahi oxuyacağam. **16** Təlim öyrənməmiş adamin vəziyyətini nəzərə al. Sən yalnız ruhən şükür duası edirsənə, o sənin şükrəsinə necə «Amin!» desin? Axi sənin nə dediyini başa düşmür. **17** Əlbəttə, sən yaxşı şükür edirsən, amma bu adam inkişaf edə bilməz. **18** Mən dillərdə hamınızdan çox danışdığını üçün Allah'a şükür edirəm. **19** İmanlılar cəmiyyətində isə naməlum dildə minlərlə söz deməkdənən başqalarını öyrətmək üçün şüurlu surətdə beş kəlmə deməyi üstün tuturam. **20** Qardaşlar, əqlən uşaq olmayı. Pisliyə münasibətdə körpə olun, amma əqlən yetkin olun. **21** Qanunda yazılıb: «Rəbb deyir: "Bu xalqla yadellilərin ağızı ilə, Başqalarının dilləri ilə danışacağam. Amma onlar hətta o vaxt məni eşitmək istəməyəcəklər"». **22** Beləliklə, naməlum dillər iman edənlər üçün deyil, imansızlar üçün bir əlamətdir. Peyğəmbərlik isə iman etməyənlər üçün deyil, imanlılar üçündür. **23** Əgər bütün cəmiyyət bir yerdə toplaşıb, hamı naməlum dillərdə danışmağa başlayarsa və təlim öyrənməmiş adamlar yaxud iman etməyənlər oraya gırırlarsa, deməzlər ki, siz ağlıınızı itirmisiniz? **24** Amma

hamı peyğəmbərlik edirəsə və oraya iman etməyən yaxud təlim öyrənməmiş adam girirsə, o hamı tərəfindən inandırılacaq, hər sözü özünü araşdıracaq. **25** Ürəyindəki gizli fikirlər aşkara çıxacaq və o üzüstə yərə döşənib Allaşa səcdə edəcək və «Allah, həqiqətən, aranızdadır!» deyib nida edəcək. **26** Bəs onda nə deyək, ey qardaşlar? Toplaşanda hər birinizin bir ilahisi, bir dərsi, bir nazil olan sözü, bir naməlum dildə sözü, bir izahı var. Qoy bunlar hamısı bir-birinizin inkişafı üçün olsun. **27** Əgər kimsə naməlum dildə danışırsa, iki yaxud ən çox üç adam növbə ilə danışın, bir nəfər də izah etsin. **28** Əgər izah edən yoxdursa, naməlum dildə danışan cəmiyyətdə sussun, yalnız özü ilə və Allahla danışın. **29** İki ya üç peyğəmbər danışın, başqaları isə onların dediklərini ayırd etsin. **30** Əgər oturanlardan birinə nazil olan söz gələrsə, ilk danışan sussun. **31** Çünkü hamınız bir-birinizin ardınca peyğəmbərlik edə bilərsiniz ki, hamınız təlim öyrənib ruhlanasınız. **32** Peyğəmbərlərin ruhları da peyğəmbərlərə tabe olur. **33** Çünkü Allah qarşıqlıq deyil, sülh qaynağıdır. Müqəddəslərin bütün cəmiyyətlərində belədir. **34** Qadınlar cəmiyyət toplantılarında sussun, çünkü onlara danışmağa icazə verilmir; onlar Qanunun da buyurduğu kimi tabe olsunlar. **35** Öyrənmək istədikləri bir şey varsa, evdə ərlərindən soruşsunlar. Çünkü qadına cəmiyyətdə danışmaq ayıbdır. **36** Məgər Allahın kələmi siz Korinflilərdən qaynaqlandı, yoxsa yalnız siza çatdı? **37** Kim özünü peyğəmbər və ya ruhani hesab etsə, qoy bilsin ki, sizə yaxdıqlarım Rəbbin əmriddir. **38** Kim buna əhəmiyyət verməsə, ona da əhəmiyyət verilməyəcək. **39** Beləliklə, qardaşım, peyğəmbərlik etməyi səylə istəyin və naməlum dillərdə danışmağa da mane olmayı. **40** Amma qoy hər şey ədəblə və intizamla edilsin.

15 İndi, qardaşlar, sizə bəyan etdiyim və qəbul edib əsaslandığınız Müjdəni yadınıza salmaq istəyirəm. **2** Əgər sizə bəyan etdiyim sözə bağlanmışınsa, o Müjdə ilə də xilas olmaqdınız, yoxsa əbəs yərə iman etmişiniz. **3** Özümən də qəbul etdiyim bu ən əhəmiyyətli təlimi sizə çatdırırdım: Müqəddəs Yazılara uyğun olaraq, Məsih günahlarımız üçün öldü, **4** dəfn olundu və Müqəddəs Yazılara uyğun olaraq, üçüncü gün dirildi. **5** O əvvəl Kefaya, sonra On İki sağırdə göründü. **6** Bundan sonra beş yüzdən çox bacı-qardaşa eyni anda göründü. Bu bacı-qardaşlardan çoxu indi də yaşayır, bəziləri isə vəfat etmişdir. **7** Məsih daha sonra Yaquba, sonra bütün həvarilərə göründü. **8** Hamidan sonra isə vaxtından əvvəl doğulmuş bir uşaqə bənzəyən mənə də göründü. **9** Çünkü mən həvarilərin ən kiçiyiyəm və Allahın cəmiyyətini təqib etdiyim üçün həvari adlanmağa layiq deyiləm. **10** Amma indi hər nəyəmsə, Allahın lütfü ilə eləyəm. Onun mənə göstərdiyi lütf əbəs deyildi, çünkü mən hamidan çox zəhmət çəkdim. Əslində mən yox, Allahın mənimlə birgə fəaliyyətdə olan lütfü bu zəhməti çəkdi. **11** Beləcə iştir man, istarsa də onlar bu cür vəz edirik; siz də belə iman etmişiniz. **12** Əgər Məsih haqqında vəz olunursa ki, O, ölürlər arasından dirildi, sizlərdən bəzisi ölürlərin

dirilməsinin olmadığını necə söyləyə bilər? **13** Əgər ölülərin dirilməsi yoxdursa, Məsih də dirilməyib. **14** Əgər Məsih dirilməyib, onda həm bizim vəzimiz puç, həm də sizin imanınız puçdur. **15** Belə halda Allah barədə yalançı şahid olduğumuz da aşkara çıxacaq. Çünkü biz Allah barədə şəhadət etdik ki, O, Məsihi diriltdi. Amma ölülər dirilməzsə, Allah Məsihi də diriltmədi. **16** Çünkü əgər ölülər dirilməzsə, Məsih də dirilməyib. **17** Əgər Məsih dirilməyib, imanınız da əbəsdir, siz hələ günahlarınızın içindəsiniz. **18** Onda Məsihdə vəfat edənlər əbədilik öldülər. **19** Əgər yalnız bu həyat üçün Məsihə ümidi bağlamışıqsa, biz hamidən yazılıq. **20** Əslində Məsih ölülər arasından, vəfat edənlərin ilki olaraq dirildi. **21** Ölüm bir insan vasitəsilə gəldiyinə görə ölülərin dirilməsi də bir İnsan vasitəsilə gəlir. **22** Adəmdə hamı öldüyü kimi Məsihdə də hamı həyata qovuşacaq. **23** Hər biri öz növbəsi ilə - ilk növbədə Məsih, sonra Məsihin zühründə Məsihə məxsus olanlar həyata qovuşar. **24** Bundan sonra O hər başını, hər hakimi və hər qüvvəni aradan götürüb Padşahlığı Ata Allaha təslim edəcəyi zaman hər şey tamamlanacaq. **25** Çünkü Allah Onun bütün düşmənlərini ayaqlarının altına salanadək O, padşahlıq etməlidir. **26** Aradan götürürləcək son düşmən isə ölümdür. **27** Çünkü Allah «hər şeyi Onun ayağının altına qoyma». Amma Məsihə hər şey tabe oldu deyiləndə aydın olur ki, hər şeyi Ona tabe etdirən Allah buraya daxil deyil. **28** Hər şey Oğula tabe olandan sonra Oğul Özü də Ona hər şeyi tabe etdirən Ataya tabe olacaq ki, Allah hər seydə hər şey olsun. **29** Yoxsa ölülər uğrunda vəftiz olunanlar nə edəcək? Əgər ölülər heç vaxt dirilməsə, insanlar ölülər uğrunda niyə vəftiz olunur? **30** Biz də nə üçün hər an təhlükələrə uğrayırıq? **31** Ey qardaşlar, Rəbbimiz Məsih isada sizinlə etdiyim fəxrin haqqı üçün mən hər gün ölümlə qarşılaşıram. **32** Adı insanların başladığı ümidiylərə Efesdə vəhşi heyvanlarla mübarizə aparmağımın mənə xeyri nə idi? Əgər ölülər dirilməzsə, «qoy yeyib-içək, çünkü sabah oləcəyik!» **33** Aldanmayın: «Pis adamlarla ünsiyyət yaxşı əxlaqı pozur». **34** Aylın, saleh olun, daha günahı batmayın. Axi bəziləriniz Allah barəsində heç nə bilmir. Utanasınız deyə bunu yazıram. **35** Lakin bir nəfər belə deyə bilər: «Ölülər necə diriləcək? Onlar nə cür bədənlə gələcəklər?» **36** Ey ağlısız insan! Sənin əkdiyin toxum ölməsə, həyata qovuşmaz! **37** Əkərkən hasil olacaq bədəni deyil, yalnız toxumu - bəlkə bugandan ya digər bitkinin toxumunu əkirsən. **38** Amma Allah o toxuma istədiyi quruluşu verir. O hər bir bitən toxuma özünə məxsus quruluş verir. **39** Hər canlı məxluqun atı eyni deyil. İnsan atı başqa, heyvan atı başqa, quş atı başqa, balıq atı başqadır. **40** Səma cisimləri var, dünya cisimləri də var. Amma səmavi olanların ehtişamı başqa, dünyəvi olanların da başqadır. **41** Günsətin ehtişamı başqa, ayın ehtişamı başqa, ilduzların ehtişamı başqadır. Ulduz da digər ulduzdan ehtişamına görə fərqlənir. **42** Ölülərin dirilməsi də belədir. Əkilən toxum çürüyər, ondan əmələ gəlib dirilən bədən çürüməz; **43** Əkilən

toxum hörmətsiz, dirilən bədən izzətlidir; əkilən toxum zaif, dirilən bədən qüvvətlidir; **44** Əkilən toxum tabii, dirilən bədən ruhanidir. Tabii bədən varsa, ruhani bədən də var. **45** Necə ki yazılıb: ilk insan Adəm «canlı bir varlıq oldu». Sonuncu Adəm isə həyat verən ruh oldu. **46** Amma ilkin ruhani deyil, təbii bədəndir. Ruhani isə sonra gəlir. **47** İlk insan yerin torpağından, ikinci İnsan göydən yarandı. **48** Torpaqdan yaranan adam necadırsə, torpaqdan yarananlar da elədir; səmavi Adam necadırsə, səmavilər də elədir. **49** Bütün torpaqdan yarananın surətini necə gəzdiririksə, səmavi Olanın surətini də elə gəzdirəcəyik. **50** Ey qardaşlar, bunu demək istəyirəm ki, at və qan Allahın Padşahlığını irs olaraq ala bilməz, eləcə də çürüyən bədən çürüməzliyi irs olaraq almaz. **51** Baxın səzə bir sərr açmaq istəyirəm: hamımız vəfat etməyəcəyik, **52** amma son şeypur çalınanda bir andaca, bir göz qırıpınmadaca hamımız dəyişiləcəyik. Çünkü şeypur çalınacaq, ölülər çürüməzliliklə diriləcək, bizsə dəyişiləcəyik. **53** Çünkü bu çürüyən bədən çürüməzliyi, bu ölümə düşçər olan bədən ölməzliyi bürünməlidir. **54** Çürüyən bədən çürüməzliyi və ölümə düşçər olan bədən ölməzliyi büründükdə «Ölüm yox edildi, Onun üzərində qələbə çalındı!» deyə yazılmış söz yerinə yetəcək. **55** «Ey ölüm, qələbən han! Ey ölüm, neşərin han!» (Hadəs g86) **56** Ölümün neşəri günahdır, günah isə gücünü Qanundan alır. **57** Rəbbimiz İsa Məsih vasitəsilə bizi qələbə bəxş edən Allaha şükür olsun! **58** Beləliklə, ey sevimli qardaşlarım, Rəbdə çəkdiyiniz zəhmətin boşça çıxmayağınızı bilərk məhkəm durun, sarsılmayın, hər zaman Rəbbin işində səylə çalışın.

16 İndi isə müqəddəslər üçün ianələr yiğməgə gəlinçə, Qalatiya cəmiyyətlərinə necə buyurmuşasmasa, siz də elə edin. **2** Hər həftənin birinci günü hamınız qazancınıza görə müəyyən miqdarda pul ayırıb saxlayın ki, mən yanınızda gələndə ianə yiğməgə ehtiyac qalmasın. **3** Oraya çatanda ianələrinizi Yerusalıma çatdırmaq üçün seçdiyiniz adamları maktublarla göndəracayım. **4** Əgər mənə də getmək məsləhət olsa, onlar mənimlə gedər. **5** Mən Makedoniyanın keçəndən sonra yanınızda gələcəyəm, çünkü Makedoniyanın keçmək niyyətindəyəm. **6** Bəlkə də yanınızda bir az qalacağam, hətta qıçı ki de keçirəcəyəm ki, siz məni gedəcəyim yerlərə yola salasınız. **7** Çünkü mən sizinlə ötəri görüşmək istəmirəm. Rəbbin izni ilə yanınızda bir müddət qalmağa ümidi edirəm. **8** Efesdə isə Əlliinci Gün bayramında qalacağam. **9** Çünkü mənə fəal iş üçün geniş qapı açılıb. Mənə qarşı çıxınlar da çoxdur. **10** Timotey nə vaxt yanınızda gəlsə, aranızda olanda onun heç bir şeydən qorxmamasına diqqət yetirin, çünkü o da mənim kimi Rəbbin işini görür. **11** Bu səbəbə görə də qoy heç kim ona xor baxmasın. Fəqət onu əmin-arxayıñ yola salın ki, o yanına gələ bilsin. Çünkü mən qardaşlarla birgə onu gözləyirəm. **12** Apollo qardaşa galincə, mən ondan çox xahiş etdim ki, qardaşlarla birgə yanınızda getsin, amma o indi heç bir vasitə ilə getmək istəmir.

Ona münasib olan vaxt gedəcək. **13** Açıq olun, imanda sabit durun, mərd və möhkəm olun. **14** Qoy etdiyiniz hər bir əməl məhəbbətlə olsun. **15** Qardaşlar, sizdən bir xahişim var. Siz Stefananın ailəsini təmiyirsiniz və bilirsiniz ki, onlar Axayyanın ilk imanlılarıdır. Onlar özlərini müqəddəslərin xidmətinə həsr etmişlər. **16** Siz də belə adamlara və onlarla birlikdə çalışan və zəhmət çəkən hər kəsə tabe olun. **17** Stefana, Fortunat və Axaikin gəlməsinə sevinirəm, çünki onlar gələndə sizin üçün dərixməğimi unutdum. **18** Onlar sizin kimi mənim də ruhumu təzələdilər. Belələrinin qədrini bilin. **19** Sizi Asiya vilayətinin cəmiyyətləri salamlayır. Akila və Priskila öz evlərində toplaşan cəmiyyətlə birlikdə Rəbbin ismi ilə sizə çoxlu salam göndərirlər. **20** Bütün bacı-qardaşlar sizə salam göndərir. Bir-birinizi müqəddəs öpüşlə salamlayın. **21** Mən Paul bu salamı öz əlimlə yazıram. **22** Rəbbi sevməyənə lənət olsun. Marana ta! **23** Rəbbimiz İsanın lütfü sizə yar olsun! **24** Mənim məhəbbətim Məsih İsada olan hamınızla olsun!

2 Korinflilərə

1 Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi mən Paul və Timotey qardaşdan Allahın Korinfədə olan cəmiyyətinə və bütün Axayyadakı müqəddəslərə salam! **2** Atamız Allahdan və Rabb Isa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! **3** Rəbbimiz İsa Məsihin Allahına – Atasına alqış olsun! O, rəhmi Ata və hər cür təsəlli verən Allahdır. **4** Çəkdiyimiz hər bir əziyyətdə O bizə təsəlli verir ki, biz də Allahdan aldiğimiz təsəlli ilə hər cür əziyyət çəkənlərə təsəlli verə bilək. **5** Çünkü Məsihin əzablarını necə böyük həcmində çəkirkəsə, Məsih vasitəsilə o cür böyük təsəlli də tapırıq. **6** Əziyyət çəkirkəsə, bu sizə təsəlli və xilas görir. Təsəlli tapırıqsa, bu da bizim kimi çəkdiyiniz əzablarla dözsəsiniz deyə sizə güc verən bir təsəlli almanız üçündür. **7** Sizinlə bağlı təmidimiz sarsılmaz. Çünkü əzablarımıza şərık olduğunuz kimi təsəllimiz də şərık olduğunuzu bilirik. **8** Ey qardaşlar, Asiya vilayətində çəkdiyimiz əziyyətlərdən bixəbər olmağınızı istəmirəm. Gücümüzdən daha artıq bir yük altında qaldıq. Hətta yaşamaqdan belə, təmidimizi kəsmişdik. **9** Daxilən hiss etdik ki, ölüma məhkum olmuşuq. Amma bu özümüzə deyil, ölürləri dirildən Allahə güvənməyimiz üçün başımıza gəldi. **10** Allah bizi belə bir böyük ölüm təhlükəsindən qurtardı və qurtarmaqdə davam edəcək. Ümidimizi Ona bağlamışq **11** və siz də dualarınızla bizə kömək etdikcə bizi yenə qurtaracaq. Belə ki bir çox insanın etdiyi dua nəticəsində bizə verdiyi ənamdan ötrü qoy çıxları bizim üçün Allahə şükür etsin. **12** Vicdanımız da şahiddir ki, dünyaya, xüsusən sizə görə bəşəri müdrikliklə deyil, Allahın lütfü ilə, Allahdan gələn səxavət və səmimiyyətlə həyat sürmüşük. Biz buna görə fəxr edirik. **13** Biz elə bir şey yazmırıq ki, siz oxuyub başa düşə bilməyəsiniz. Hələlik bizi bir az başa düşmüsümüz. Rəbbimiz İsa Məsihin gündənə bizim fəxrəmiz siz olduğunuz kimi sizin də fəxrəniz biz olacaq. Ümidvaram ki, bunu tamam başa düşəcəksiniz. **15** Buna əmin olub əvvəlcə yanınızda gəlmək niyyətində idim ki, ikiqat xeyir tapasınız. **16** Həm Makedoniyaya gedəndə, həm də Makedoniyadan qayıdanda yanınızda gəlmək niyyətində oldum. Bundan sonra siz məni Yəhudeyaya yola salmalı idiniz. **17** Bu niyyətdə olanda görəsan qərarsız idimmi? Ya da niyyətlərim cismani təbiətimdən doğur ki, gah «bəli, bəli», gah da «xeyr, xeyr» deyim? **18** Allahın sədaqətinə and olsun ki, sizə çatdırduğumuz xəber gah «bəli», gah da «xeyr» deyil. **19** Sila və Timoteyla birlikdə sizə vəz etdiyimiz Allahın Oğlu İsa Məsih həm «bəli», həm də «xeyr» deyil. Onda yalnız «bəli» var. **20** Çünkü Allahın bütün vədləri İsa Məsihdə «bəli»dir. Buna görə Allahın izzəti üçün Məsih vasitəsilə «Amin» deyirik. **21** Bizi sizlərlə birlikdə Məsihə möhkəm bağlayan və bizi məsh edən Allahdır. **22** O bizi möhürlədi və Ruhunu qəlbimizdə girov qoydu. **23** Allah şahidimdir, canımı and olsun ki, indiyədək sizə qiymadığım üçün Korinfə gəlmədəm. **24** İmanınızda aqalıq etmək istəmirik,

sevinməniz üçün sizinlə birgə çalışırıq. Çünkü imanda dönməz dayanmışınız.

2 Mən sizi kədərləndirməmək üçün qərara aldım ki, yenə yanınızda gəlməyim. **2** Çünkü sizi kədərləndirəm, kədərləndirdiyim sizlərdən başqa məni kim şadlandırmaq? **3** Bunu yazmışdım ki, gəldiyim zaman məni sevindirəsi insanlar kədərləndirməsin. Hamimizə inanıram ki, mənim sevincim hər birinin sevincidir. **4** Kədərləndirmək üçün deyil, sizə bəslədiyim hədsiz məhəbbəti dərk edəsiniz deyə sizə böyük əziyyət, ürək ağrısı və göz yaşları içində yazdım. **5** Əgər kimsə kədər getirib, şışırtmədən deyim ki, mənə deyil, haradasa hamınıza kədər gətirib. **6** Beləsinə ictimaiyyətin verdiyi bu cəza bəsdir. **7** Hədsiz kədərə qərq olmasın deyə yaxşı olar ki, o insanı indi bağışlayasınız və təsəlli verəsiniz. **8** Buna görə sizdən xahiş edirəm ki, yenidən ona məhəbbət göstərin. **9** Bunu da sizə yazdım ki, hər əziyyətdə sizin itaatlı olmağınızı yoxlayım. **10** Kimi bağışlasanız, mən də bağışlayaram. Əgər mən bir şeyi bağışlamışam, Məsihin hüzurunda sizin xeyriniz üçün bağışlamışam ki, **11** Şeytan bizdən mənfəət qazanmasın. Çünkü onun niyyətlərindən xəbərsiz deyilik. **12** Məsihin Müjdəsini yaymaq məqsədi ilə Troasa gələndə Rəbdən mənim üçün bir qapı açıldı. **13** Amma qardaşım Titi orada tapmayanda ürəyim narahat oldu. Ona görə oradakılarla xudahafizləşib Makedoniyaya gəldim. **14** Bizi həmişə Məsihin zəfər təntənəsində addimlaşan, Onu tanımaqdən yaranan ətri bizim vasitəmizlə hər tərəfə yayan Allahə şükür olsun! **15** Çünkü biz həm xilas, həm də həlak olanlar arasında Allahə xoş olan Məsih ətriyyik. **16** Hələk olanlar üçün ölümə aparan ölüm qoxusu, xilas olanlar üçünsə həyatə aparan həyat ətriyyik. Belə bir iş üçün kim yararlıdır? **17** Axi biz çıxları kimi Allah kələminin alverçiləri deyil; əksinə, Allah tərəfindən göndərilib Allahın hüzurunda, Məsihdə olaraq səmimi qəlbdən danışırıq.

3 Özümüz barədə yənə zəmanət veririkmi? Yoxsa bazılari kimi sizə yazılan və yaxud sizin yazdığınız zəmanət məktublarına ehtiyacımız var? **2** Bütün insanların tanıdığı, oxuduğu, ürəklərimizə yazılmış məktubumuz sizsiniz. **3** Xidmətimizin nəticəsi olan bir Məsih məktubu olduğunuz aydın görünür; bu məktub mürəkkəbə yox, var olan Allahın Ruhu ilə daş lövhələrə deyil, ət üraklərə yazılıb. **4** Məsih sayəsində Allah hüzurunda belə etibarımız var. **5** Özümüzdən yaranan qabiliyyətimiz yoxdur və bunu iddia da edə bilmərik. Bizə qabiliyyət verən Allahdır. **6** O bizi Yeni Əhdin xidmətçiləri olmaq üçün qabiliyyətli etdi. Bu Yeni Əhd yazılı Qanuna deyil, Ruhə əsaslanır. Çünkü yazılı Qanun öldürür, Ruh isə həyat verir. **7** Ölümlə nəticələnən xidmət, yəni daş lövhələr üzərində hakk olunan yazılı Qanun elə ehtisamlı gəldi ki, Musanın üzündən parlayan ehtisam ötəri olduğu halda İsrail övladları onun üzünə baxa bilmirdilər. **8** Onda Ruha əsaslanan xidmət daha da ehtisamlı olmazmı? **9** Əgər

insanı məhkum edən xidmətin ehtişamı varsa, salehlik qazandırın xidmətin ehtişamı nə qədər çoxdur. **10** Çünkü əvvəllər ehtişamlı olanın indi hədsiz ehtişamı olanla müqayisədə ehtişamı yoxdur. **11** Əgər ötəri olan ehtişamla gəldisə, daimi olanın ehtişamı daha da böyükdür. **12** Belə bir ümidi sahib olduğumuz üçün böyük cəsarətla danişa bilərik. **13** İsrail övladları onun üzündəki ötəri ehtişamın keçib-getməsinə baxmasın deyə üzünə niqab çəkən Musa kimi deyilik. **14** İsrail övladları fikirlərində inadkar oldu. Bu günə qədər Köhnə Əhd oxunarkən onları eyni niqab qapayır, açılmır, çünki bu yalnız Məsih vasitəsilə götürürülür. **15** Hətta bu günə qədər Musanın Yazılıları nə vaxt oxunursa, onların ürəklərini bir niqab qapayır. **16** Amma kim Rəbbə tərəf döñürsə, o vaxt niqab aradan qaldırılır. **17** Rəbb Ruhdur, Rəbbin Ruhu haradadırsa, azadlıq da oradadır. **18** Biz hamımız niqabsız üzdə Rəbbin ehtişamını əks etdirərək Rəbbin surətinə dəyişilirik. Ruh olan Rəbdən yaranan bu ehtişam getgedə bizzə görünməyə başlayır.

4 Beləliklə, bizə verilən mərhəmətlə bu xidmətə təyin olunduğumuz üçün ümidiımızı itirmirik. **2** Xəcalət gətirən gizli yolları rədd etmişik. Hiylə işlətmirik, Allahın sözünü təhrif etmirik, amma həqiqəti açıq elan etməklə Allahın öündə, hər insanın vicdanı qarşısında özümüz barədə zəmanət veririk. **3** Əgər yaydığımız Müjdə qapalıdırsa, yalnız hələk olanlar üçün qapalıdır. **4** Onları bu dövrün allahı korazehin etdi ki, Allahın surəti olan Məsihin ehtişamlı Müjdəsinin işığı imansızların üzərinə doğmasın. (aiōnios g165) **5** Biz özümüzü yox, İsa Məsihi Rəbb olaraq vəz edirik. Özümüzü isə İsa naminə qullarınız olaraq təqdim edirik. **6** Çünkü «zülmətdən işiq parlayacaq» deyən Allah ürəyimizə nur saçdı ki, İsa Məsihin üzündən saçan Öz ehtişamını tanımağımızdan doğan nuru biza versin. **7** Üstün qüvvənin bizdən yaranmadığı, Allaha aid olduğu bilinsin deyə bu xəzinəni saxsı qablarda saxlayırıq. **8** Hər tərəfdən əziyyət çəkirik, amma əzilmirik. Çaşqınlıq içindəyik, lakin çarasız deyilik. **9** Təqib olunuruq, amma tərk edilmirik. Yixidilriq, amma yox olmururoq. **10** İsanın ölümünü bədənimizdə həmişə daşıyıraq ki, Onun həyatı bədənimizdə aydın görünsün. **11** Çünkü İsanın həyatı fani cismimizdə aydın görünsün deyə biz yaşaya-yaşaya İsa üçün həmişə ölümə təslim edilirik. **12** Beləliklə, ölüm bizdə, həyat isə sizdə fəaliyyət göstərir. **13** «İman etdim, buna görə danışdım» deyə yazılışı üçün eyni imanı ruhuna sahib olaraq biz də iman edir və buna görə danışırıq. **14** Çünkü bilirik ki, Rəbb İsanı dirildən Allah bizi də İsa ilə birlikdə dirildib sizinlə birgə Öz hüzuruna çıxarıacaq. **15** Bütün bunlar sizə görədir. Belə ki Allahın lütfü çoxalıb daha çox insana ehsan olunsun və Onun izzati üçün daha çox şükür edilsin. **16** Buna görə biz ümidiımızı itirmirik. Zahirimiz get-gedə xarab olsa da, daxilimiz gündən-günə təzələnir. **17** Çünkü müvəqqəti, yüngül əziyyətlərimiz bizə heç bir şeylə müqayisə edilməz dərəcədə böyük və əbədi izzət

qazandırır. (aiōnios g166) **18** Gözlərimizi görünən şeylərə deyil, görünməyən şeylərə dikirik. Çünkü görünənlər goldi-gedər, görünməyənlərə əbədidir. (aiōnios g166)

5 Bilirik ki, sığındığımız bu dünyəvi çadır dağılarsa, göylərdə Allahın bizi verdiyi binamız, əllə tikilməyən əbədi bir evimiz var. (aiōnios g166) **2** İndi isə səmavi məskənimiz üstümüzü örtüsün deyə həsrət çəkərək inləyirik. **3** Soyunuruqsa da, lüt-üryan qalmarıq. **4** Bu dünyəvi çadırda ikən hamımız ağır yük altında inləyirik. Çünkü soyunmamızı deyil, üstümüzün örtülməsini istəyirik ki, həyat fani şeyləri yeyib-udsun. **5** Bizi məhz bunun üçün hazırlaşdırın Allahdır. O, Ruhunu bizi girov verdi. **6** Buna görə həmişə arxayılığımız var, həm də bilirik ki, bu bədəndə məskunlaşdıraq Rəbdən uzaqlaşırıq. **7** Gözlə görünənə deyil, imana görə həyat sürürük. **8** Əlbəttə, arxayılığımız var və bu bədəndən uzaqlaşış Rəbbimizin yanında məskunlaşmağı üstün tuturuq. **9** Buna görə bədəndə məskun və yaxud bədəndən uzaq olmağımıza baxmayaraq, məqsədimiz Rəbbi razı salmaqdır. **10** Çünkü hər birimiz bu bədəndə olanda etdiyimiz əməllər pis də olsa, yaxşı da olsa, onların əvəzini almaq üçün Məsihin hökm kürsüsü öünüə çıxmaliyiq. **11** Demək, Rəbdən qorxmanın nə olduğunu anladığımız üçün insanları inandırmaga çalışırıq. Allaha bizim kim olduğumuz aşkardır və ümidiyəm ki, sizin vicdanınıza da aşkardır. **12** Sizə özümüz barədə yenə zəmanət vermək istəmirik, amma ürəkləri ilə deyil, zahiri görünüşləri ilə öyünənlərə cavab verə biləsiniz deyə bizimlə fərəx etməniz üçün sizə imkan yaradırıq. **13** Əgər ağlımizi itirmişksə, bu, Allah üçündür, yox, əgər ağlımız başımızdadırısa, bu sizin üçündür. **14** Bizi məcbur edən Məsihin məhəbbətidir və bu qənəətə gəlmışik ki, bir Nəfar hamı üçün ölüyüne görə hamı öldü. **15** Bəli, O hər kas uğrunda öldü ki, qoy yaşıyanlar artıq özləri üçün deyil, onlar uğrunda Ölüb-Dirilən üçün yaşınlar. **16** Bunun nəticəsində də biz artıq heç kimi bəşəri nöqtəyi-nazərdən tanımıraq. Nə vaxtsa Məsihi bəşəri nöqtəyi-nazərdən tanışa da, indi Onu elə tanımıraq. **17** Deməli, kim Məsihdədirsa, yeni yaradılışdır, köhnə şeylər keçib-getdi, təzə şeylər gəldi. **18** Bunların hamısı Allahdandır. O, Məsih vasitəsilə bizi Özü ilə barışdırırdı və bizə barışdırma xidmətini verdi. **19** Belə ki Allah insanların təqsirlərini onların əleyhinə qoymayaraq dünyani Məsihdə Özü ilə barışdırmaqdır. Barışdırma sözünü də bizə əmanət etdi. **20** Beləliklə, biz Məsihin nümayəndələriyik, sənki Allah bizim vasitəmizlə rica edir. Məsihin adı ilə yalvarırıq ki, Allahla barışın. **21** Günahla əlaqəsi olmayan Məsihi Allah bizim uğrımızda günah qurbanı verdi ki, biz Onda Allahın salehliyinə nail olaq.

6 Buna görə Allahla birgə işləyən bizlər rica edirik ki, Onun lütfünü boş yera qəbul etməyəsiniz. **2** Çünkü O deyir: «Münasib vaxtda səni eşitdim, Xilas günü sənə kömək etdim». Budur, indi münasib vaxt, budur, indi xilas günü. **3** Xidmətimiz etibardan düşməsin deyə heç kimi

büdrədən bir şey etmirik. **4** Əksinə, Allahın xidmətçisi olaraq hər şeydə özümüz barədə zamanət veririk; hədsiz döyümdə, əziyyətlərdə, ehtiyaclarda, sixintılarda, **5** döyüldən, həbslərdə, qarışqlıqlarda, zəhmətdə, yuxusuz qalanda, acliqlarda, **6** pak yaşayanda, bilikdə, səbirdə, xeyirxahlıqdə, Müqəddəs Ruhda, riyasız məhəbbətdə, **7** həqiqəti elan edəndə, Allahın qüvvəsində, həm sağ, həm də sol əllərimizdə salehlik silahları ilə, **8** gah ucalıb gah alçalaraq təhqiq olunanda, təriflənəndə özümüz özümüzə zəmin dururuq. Bizi yalançı sayırlar, amma biz doğrucusuq. **9** Sanki naməlumuq, amma tanınırıq. Elə bil ölümün ağzındayıq, amma hələ yaşayırıq. Elə bil cəza çəkirk, amma öldürülmürük. **10** Sanki kədər içindəyik, əslində həmişə sevinirik. Yoxsul sayılırlıq, amma coxlarını varlanırıq. Elə bil heç nəyimiz yoxdur, amma hər şəyə sahibik. **11** Ey Korinflilər, sizinlə açıq danişırıq, sizə ürəyimizi açmışıq. **12** Bizimlə yaxın münasibətinə mane olan biz deyilik, bu maneə sizin daxili hissərinizdədir. **13** Buna cavab olaraq, sizə övladlarım kimi deyirəm: siz də ürəyinizi açın. **14** İmansızlarla eyni boyunduruğa girmayın. Çünkü salehliklə qanunsuzluğun nə şərīkliy var? İşıqla qaranlığın ortaq nəyi var? **15** Məsihələ Belialın nə uyğunluğu var? Yaxud imanlı ilə imansızın ümumi nəyi var? **16** Allahın məbədi ilə bütürənin sazişi ola bilərmi? Çünkü biz var olan Allahın məbədiyik. Belə ki Allah demişdi: «Man aralarında yaşayıb-dolanacağam, Onların Allahi olacağam, Onlar da Mənim xalqım olacaq». **17** Ona görə «aralarından çıxıb ayrılmı» Rəbb belə deyir, «Murdar şeylərə toxunmayın»; «Mən də sizi qəbul edəcəyəm». **18** «Mən sizə Ata olacağam, Siz də Mənə oğullar və qızılar olacaqsınız» Külli-İxtiyar Rəbb belə deyir.

7 Sevimlilər, bu vədlərə malik olduğumuza görə Allahdan qorxub kamil müqəddəsliyə çataraq bizi cismində və ruhda murdarlayan hər şeydən özümüzü təmizləyək. **2** Ürəyinizi də bizim üçün yer ayırım. Biz heç kimə haqsızlıq etməmişik, heç kimə zarər verməmişik, heç kimə istismar etməmişik. **3** Sözlərimlə sizi məhkum etmək istəmirəm, çünkü əvvəlcədən dediyim kimi ürəyimizdə elə bir yeriniz var ki, ölsək də, yaşasaq da sizinlə bir olacağıq. **4** Sizə çox etibar edirəm, sizinlə çox fəxr edirəm. Nə cür əziyyət çəksək belə, təsəllim bol, sevincim hədsizdir. **5** Makedoniyaya gələndə də cismən dinclik tapmadıq. Hər tərəfdən əziyyət çəkirdik. Bayırda çəkişmələr, daxilda qorxular var idi. **6** Lakin məzlumlara təsəlli verən Allah Titin gəlişi ilə biza tasallı verdi. **7** Ancaq Titin gəlişindən deyil, sizin ona verdiyiniz təsəllidən də təsəlli aldiq. Çünkü Tit dedi ki, siz məndən ötrü darixir, dərd və qeyrət çəkirsiniz. Buna görə sevincim daha da artdı. **8** Məktubumla sizi kədərləndirdimə də, buna görə peşman deyiləm. Əslində məktubumla sizi bir anlıq da olsa kədərləndirdiyim üçün peşman olmuşdum. **9** Amma indi kədərinizə görə yox, bu kədər hissinin sizin tövbə etmənizə səbəb olduğu üçün sevinirəm. Allah istəyən tərzdə kədərləndiniz, buna görə də bizdən heç

bir şeydə ziyan görmədiniz. **10** Allah istəyən tərzdə olan kədər insanda tövbə yaradıb onu xilasa aparır və bunda peşmanlıqlı yoxdur. Dünyanın kədəri isə ölüm yaradır. **11** Baxın Allah istəyən tərzdə çəkdiyiniz bu kədər sizdə nə qədər böyük cəhd, təmizə çıxməq arzusu, qəzəb, qorxu, həsrət, qeyrət, ədalətpərvərlik yaratdı. Bu işdə hər cəhdən saf olduğunuz barədə zəmanət verdiniz. **12** Sizə o məktubu yazanda haqsızlıq edənə yaxud haqsızlıq məruz qalana görə yazmadım. Bizim üçün etdiyiniz cəhdli Allah önündə aydın görməniz üçün yazdım. **13** Bütün bunlardan təsəlli alıraq. Buna əlavə olaraq Titin sevinci bizi daha da sevindirdi. Hamının onun ruhunu təzələdiniz. **14** Mən onun qarşısında sizinlə fəxr etmişdim, siz də məni utandırmadınız. Sizə dediyimiz hər şey necə doğru idisə, Titin qarşısında sizinlə fəxr etməyimiz də doğru çıxdı. **15** Hamının itaətli olduğunu, onu necə qorxu və ləzər ilə qəbul etdiyinizi yada saldıqca sizə olan sevgisi daha da artır. **16** Sizə hər işdə etibar edə bildiyim üçün sevinirəm.

8 Qardaşlar, sizə bildirmək istəyirik ki, Makedoniyadakı cəmiyyətlərə verilən Allahın lütfü nə etdi: **2** onlar böyük əziyyətlərlə sinananda coşğun sevincləri hədsiz yoxsul olduqları halda zəngin səxavət göstərmələri ilə aşıb-daşdı. **3** Mən şahidəm ki, onlar bunu bacardıqları qədər, hətta artıqlaması ilə, könüllü surətdə etdilər. **4** Bizə yalvara-yalvara müqəddəslərə yardım işinə şərīk olmaq lütfünə nail olmaq istədilər. **5** Bu, gözəldiyimizdən də artıq oldu, çünkü onlar özlərini əvvəlcə Rəbbə, sonra Allahın iradəsi ilə bizə həst etdilər. **6** Ona görə Tidən xahiş etdik ki, onun başladığı bu xeyriyyə işini sizin aranızda başa çatdırınsın. **7** Sizə har şeydə - imanda, sözdə, bilikdə, hər cür cəhdə, sizə göstərdiyimiz məhəbbətdə zəngin olduğunuz kimi bu xeyriyyəcilikdə də zəngin olun. **8** Mən bunları əmr edərək demirəm, lakin başqalarının cəhdli ilə müqayisədə sizin məhəbbətinizin həqiqiliyini sınadın keçirərək deyirəm. **9** Rəbbimiz İsa Məsihın lütfündən xəbərdarsınız; siz Onun yoxsulluğu vasitəsilə varlı olanızın deyə Özü varlı olduğu halda sizin uğrunuzda yoxsullaşdı. **10** Bu baradə sizə məsləhət verirəm. Siz keçən il bu işi nəinki gördünüz, hətta təşəbbüskarı oldunuz. Öz xeyriniz üçün **11** indi bu işi başa çatdırın. Buna həvəsiniz necə idisə, imkan daxilində bunu elə də başa çatdırın. **12** Çünkü insanın həvəsi varsa, verdiyi yardım imkanı çatmadığı qədər yox, imkanına görə məqbul sayılır. **13** Sizi əziyyətə salıb başqalarına rahatlıq vermək deyil, bərabərlik istəyirik. **14** İndi sizin əlavə vəsaitiniz qoy onların ehtiyaclarını ödəsin ki, lazımlı olanda onların vəsaiti də sizin ehtiyacınızı ödəsin. Beləcə qoy bərabərlik olsun. **15** Necə ki yazılıb: «Çox yığının artığı, az yığının əşkiyi olmadı». **16** Titin ürəyində sizin üçün eyni cəhd oyadın Allaha şükür olsun! **17** Çünkü Tit bizim xahişimizi qəbul etməklə kifayətlənmədi, böyük cəhd göstərərək könüllü surətdə sizin yanınızə gəlir. **18** Müjdəni yaydıgına görə bütün cəmiyyətlərdə təriflənən bir qardaşı da

onunla birgə yanınıza göndəririk. **19** Həmçinin o, Rəbbi izzətləndirmək və yardım etməyə həvəli olduğumuza göstərmək üçün apardığımız bu xeyriyyə işində yol yoldaşımız olmaq məqsədi ilə cəmiyyətlər tərəfindən seçildi. **20** Bu bol olan nəzir-niyazla əlaqədər xidmətimizdə heç kim bizdə səhv tutmasın deyə diqqət göstəririk. **21** Çünkü məqsədimiz yalnız Rəbbin gözündə deyil, insanların da gözündə doğru sayılan işləri görməkdir. **22** Çox işdə dəfələrlə sınaqdan keçirib cəhdini gördiyümüz, indi sizə bəslədiyi böyük etibar sayəsində daha da cəhd göstərən başqa qardaşımızı da onlarla bərabər göndəririk. **23** Tətə gəlincə, o mənim şərifikim, sizlərin arasında çalışan əməkdaşım, qardaşlarımızsa Məsihin izzəti üçün cəmiyyətlərin elçiləridir. **24** Buna görə də cəmiyyətlərin qarşısında məhəbbətinizi və sizinlə fəxr etməyimizin səbəbini onlara sübut edin.

9 Müqəddəslərə göstəriləcək yardımla əlaqədər sizə yazımağımı ehtiyac yoxdur. **2** Çünkü yardım etməyə həvəsiniz olduğunu biliyəm. Axayyada olan sizlərin keçən ildən bəri hazırlıqlı olduğunu söyləyərək Makedoniyalılar qarşısında fəxr etməkdəyəm. Sizin səyiniz onların çoxunu hərəkətə gatirdi. **3** Sizinlə etdiyimiz fəxr bu işdə boş çixmasın deyə qardaşları yanınızda göndərirəm və dediyim kimi gərək hazır olasınız. **4** Belə ki bəzi Makedoniyalılar manimla galib sizin hazır olmadığınızı görsəsə, sizə etibar etdiyimizə görə nə bizi utanaq, nə də siz. **5** Ona görə də mən qardaşlardan xahiş etməyə ehtiyac duyuram ki, məndən əvvəl yanınızda galib vəd edilmiş bol bəxşişlərinizi qabaqcadan hazır etsinlər. Qoy bu bəxşişlər istismarlılıqla yox, könüllü surətdə hazır olsun. **6** Yadda saxlayın: az əkən az, bol-bol əkən bol-bol biçəcək. **7** Könülsüz yaxud məcburi yox, hər kəs ürəyinin niyyətinə görə pay versin. Çünkü Allah sevinə sevinə pay verən adamı sevir. **8** Allah sizə hər bir neməti bol-bol verə bilər. Belə ki hər bir şəyə həmişə, hərtərəfli, kifayət qədər sahib olmaqla hər yaxşı əməl üçün bol-bol imkanınız olsun. **9** Necə ki yazılıb: «Səpələyər, fəqirlərə paylayar, Salehliyi əbədi qalar». (aiən 9:165) **10** Əkinçiyyə toxum və yemək üçün çörək ehtiyatı verən Allah sizin də əkin ehtiyatınızı çıxaldacaq və salehliyinizin bəhrəsini artıracaq. **11** Hər tərəfli səxavətli olmanız üçün hər baxımdan varlanırdılaçığınız. Səxavətiniz bizim vasitəmizlə Allaha şükür etməyə səbəb olacaq. **12** Çünkü etdiyiniz bu xidmət yalnız müqəddəslərin ehtiyaclarını ödəməklə kifayətlənmir, həm də Allaha edilən çox şükürlərə aşüb-daşır. **13** Bu xidmətlə sübut etdiyiniz kimi, iqrar etdiyiniz Məsihin Müjdəsinə itaət göstərdiyinizə, onlara və hamiya səxavətə yardım göndərdiyinizə görə Allahı izzətləndiririrlər. **14** Allahın sizə bəxş etdiyi hədsiz lütfə görə hər birinizin həsrətini çəkərək sizin üçün dua edirlər. **15** Allahın sözlə ifadə oluna bilməyən bəxşisinə görə Ona şükür olsun!

10 Yanınızda türkək, lakin sizdən uzaq ikən cürətli olan mən Paul Məsihdən gələn həlimlik və müləyimliklə

sizdən xahiş edir, **2** yalvarıram: yanınızda gələndə məni vadar etməyin ki, bizi cismani təbiətə görə həyat sürən insanlar zənn edən bəzi adamlara göstərməyi vacib saydığını cürəti siz də göstərim. **3** Çünkü cismən həyat sürsək də, cismani təbiətə görə döyüş aparmırıq. **4** Ona görə ki döyüş silahlarımız cismidən düzəldilən silahlar deyil, qalaları dağdan ilahi qüvvəyə malik silahlardır. Nəzəriyyələri, **5** Allah barədə biliyə qarşı çıxan hər bir səddi yixib hər bir düşüncəni əsir edərək Məsihə itaət etdiririk. **6** Siz Məsihə tamamilə itaət edəndə hər cür itaətsizliyi cəzalandırmağa hazır olacaqıq. **7** Göz qabağında olanlara baxın. Kim Məsihə aid olduğuna arxalanırsa, yadda saxlaşın ki, onun qədər biz də Məsihə aidik. **8** Sizi yixmaq üçün deyil, inkişaf etdirmək üçün Rəbbin bizə verdiyi səlahiyyətə görə bir az artıq öyünsəm də, utanmaram. **9** Elə görünmək istəmirəm ki, məktublarımıla sizi qorxuduram. **10** Mənim barəmdə deyirlər ki, «onun məktubları ciddi və təsirlidir, özünü görəndə isə zəhməsiz, nitqi də heçdir». **11** Kim bunu düşünürsə, qoy bilsin ki, uzaqda olanda məktublarımıza dediklərimizə yanınızda olanda da əməl edirik. **12** Öz-özü barədə zəmanət verən bəzi adamlarla özümüzi bərabər sayımağa və yaxud da müqayisə etməyə sözsüz ki cəsarət etmirik. Özlərini öz arşınları ilə ölçə-ölçə, həmçinin özlərini özləri ilə müqayisə edə-edə onlar darrakələrini itirdilər. **13** Biz isə hədsiz öyünməyəcəyik. Öyünməyimiz Allahın bizə verdiyi, sizin də daxil olduğunuz iş dairəsinin həddini aşmayıacaq. **14** Sizə yetişməyənlər kimi uzaqlara getmirik. Çünkü Məsihin Müjdəsinə sizə çatdırın bizik. **15** Başqalarının əməyi ilə öyünüb həddimizi aşmırıq. Ümidvarıq ki, imanımız böyüklikcə aranızda işimizin əhatə dairəsi daha da genişlənəcək. **16** Beləcə başqasının işinin əhatə dairəsində olan nailiyyətlərlə öyünmədən Müjdəni sizin o tayınızdakı diyarlarda daya biləcəyik. **17** «Öyünən Rəbdə öyünsün». **18** Çünkü özü barədə zəmanət verən insan yox, barəsində Rəbbin zəmanət verdiyi insan sınaqdan keçmiş olur.

11 Ümidvaram ki, mənim bir qədər ağılsızlığıma da dözəcəksiniz. Bəli, mənə bir qədər dözün. **2** Sizə görə ilahi bir qısqanlıq hiss edirəm. Çünkü sizlər sanki bakırə qızınız və siz bir Oğlana, yəni Məsihə nişanlayıb təqdim etmişəm. **3** Amma qorxuram ki, ilanın hiyləgərliyi ilə Həvvani aldatması kimi düşüncələrinizin pozulub Məsihə olan səmimi və pak həsr olunmasından azasınız. **4** Çünkü əger kimsə yanınızda gəlib bizim vəz etdiyimiz isadan başqa bir işani təbliğ edirəsə, aldiğınızdan fərqli bir ruh alırsınızsa və yaxud qəbul etdiyinizdən fərqli bir müjdəni qəbul edirsinizsə, siz buna necə də məmənuniyyətlə dözürsünüz. **5** Zənnimcə bu «böyük həvarilər»dən mən heç də geri qalmırıam. **6** Natiqlik məharətim olmasa da, bılıkda məharətsiz deyiləm. Bunu sizə hər vəziyyətdə hər tərəfli göstərdik. **7** Ucalmanız üçün özümü aşağı tutaraq Allah Müjdəsini müftə yayaqla günah işlətdimmi? **8** Sizə xidmət etmək üçün başqa cəmiyyətlərdən təminat alaraq sənki onları soydum. **9**

Yanınızda olarkən ehtiyacım olduğu halda heç birinize yük olmadım. Çünkü Makedoniyadan gələn qardaşlar ehtiyacımı tamamilə ödədilər. Sizə yük olmaqdan özümü saxladım və gələcəkdə də özümü saxlayacağam. **10** Məndə olan Məsihin həqiqətinə and olsun! Axayya vilayətində heç kim məni susdura bilməz ki, buna öyünməyim. **11** Niyo? Sizi sevmədiyimə görəmə? Allah bilir ki, sevirəm. **12** Özərini bizimlə bərabər sayaraq öyünənlər buna əsas axtarır. Mən etdiyimi edəcəyəm ki, onların əsasını kəsim. **13** Çünkü bunlar saxta həvari, Məsih həvarisinin cildinə girən firildaqçılardır. **14** Buna heyrətlənmək lazımlı deyil, çünkü Şeytan da işiq mələyi cildinə girir. **15** Şeytana xidmət edənlərin salehlik xidmətçilərinin cildinə girməsi qəribə deyil. Onların aqibəti əməllərinə görə olacaq. **16** Yenə deyirəm, qoy heç kim məni ağılsız saymasın. Elədirlər, məni ağılsız kimi qəbul edin, qoy mən də bin az öyünüm. **17** Dediklərimi Rəbbin sözü kimi yox, öyünə-öyünə özünə güvənən ağılsız adam kimi deyirəm. **18** Madam ki bir çoxları cismani tabiatlərinə görə öyünürlər, mən də öyünəcəyəm. **19** Siz ağıllı olduğunuz üçün ağılsızlara necə də sevinclə dözürsünüz. **20** Belə ki sizi kölə edənlərə, istismar edənlərə, sizdən faydalananlara, özünü üstün sayanlara, hətta sıfatiniza şillə vuranlara dözürsünüz. **21** Utanaraq qəbul edirəm ki, buna gücümüz çatmır! Kimin bir şəyə öyünməyə cəsarəti varsa, bir ağılsız kimi deyirəm ki, mənim də ona casarətim var. **22** Onlar İbraniyərdirmi? Mən də İbraniyəm. Onlar İsrailiyərdirmi? Mən də İsrailiyəm. Onlar İbrahimim nəslindəndirmi? Mən də İbrahimim nəslindənəm. **23** Onlar Məsihin xidmətçiləridirmi? Dəli kimi deyirəm ki, Onun daha böyük xidmətçisi mənəm, çünkü zəhmətim daha çox olub, həbsa düşməyim daha çoxdur, döyülməyimin sayı-hesabı yoxdur, dəfələrlə ölümlə üz-üzə gəlmışəm. **24** Beş dəfə Yəhudilərdən otuz doqquz qırmancı yemişəm, **25** üç dəfə dəyənəklə döyülmüşəm, bir dəfə məni daşqalaq etdilər, üç dəfə gəmi qəzasına düşdüm və bir gün gecə-gündüz ucsuz-bucaqsız dənizdə qaldım. **26** Tez-tez sayahatda olduğum müddətdə çaylarda təhlükəyə, quldurlar arasında təhlükəyə, soydaşlarım arasında təhlükəyə, başqa millətlər arasında təhlükəyə, şəhərdə təhlükəyə, çöldə təhlükəyə, dənizdə təhlükəyə, saxta qardaşlar arasında təhlükəyə məruz qaldım. **27** Zəhmət və əmək çəkdim, dəfələrlə yuxusuz qaldım. Aclığın, susuzluğun dadımı gördüm. Çox vaxt yemək, soyuqda paltar tapmadım. **28** Bunlarla yanaşı bütün cəmiyyətlər üçün hər gün çəkdiyim qayığının yüksü boyunmadadır. **29** Kimsə zəif olanda mən də zəif olmadımmı? Kimsə büdrəyəndə mən alışib-yanmadımmı? **30** Öyünməliyəmə, zəifliyimi göstərən şəyərlə öyünəcəyəm. **31** Rəbb İsanın əbədi alqışlanan Allah və Atasına and olsun ki, yalan demirəm. (aiən **g165**) **32** Dəməşqdə padşah Aretanın valisi məni tutmaq üçün şəhəri nəzarət altına almışdı. **33** Amma mən səbat içində şəhər divarlarının pəncərələrinin birindən yərə sallandım və onun əlindən qaçdım.

12 Faydalı olmasa da, öyünməliyəm. İndi Rəbdən gələn görüntülərə və vəhylərə keçirəm. **2** Məsihədə olaraq on dörd il bundan əvvəl – bədəndəmi, yoxsa bədəndən xaricmi, mən bilmirəm, Allah bilir – götürülüb göyün üçüncü qatına aparılan bir insanı tanıyıram. **3** Bilirəm ki, bu adam – bədəndəmi, yoxsa bədəndən kənarmı, mən bilmirəm, Allah bilir – **4** cənnətə aparılıb orada dilla ifadə olunmayan, insanın danışması qadağan olunan sözlər eşitdi. **5** Belə birisi ilə öyünəcəyəm, amma özümlə əlaqədar olaraq zəifliyimdən başqa bir şeylə öyünməyəcəyəm. **6** Öyünmək istəsəm belə, ağılsız olmayacağam. Çünkü həqiqəti deyəcəyəm. Amma heç kim məni görüb eşitdiyindən artıq bir şəxs saymasın deyə öyünməkdən çəkinirəm. **7** Aldığım vəhylərin üstünlüyü ilə qırurlanmayım deya cismim üçün bir tikan, yəni mənə əzab vermək üçün Şeytanın bir elçisi göndərildi ki, qırurlanmayım. **8** Bunun məndən uzaq olması üçün üç dəfə Rəbbə yalvardım. **9** Amma O mənə dedi: «Lütfüm sənə kifayətdir, çünkü zəiflik olanda qüvvə tam olur». Məsihin qüvvəsi məndə məskən salsın deyə zəifliklərimlə daha çox sevinə-sevinə öyünəcəyəm. **10** Ona görə də Məsih uğrunda zəifliklərə, təhəjirlərə, ehtiyaclarla, təqiblərə və sixintilərə məmənuniyyətlə dözürəm, çünkü mən zəifləyəndə qüvvətlənirəm. **11** Mən ağılsızlaşdım, çünkü siz məni vadar etdiniz. Amma siz mənim barəmdə zamanat verməli idiniz. Çünkü özüm bir şey olmasam da, həmin «böyük həvarilər»dən heç də geri qalmırəm. **12** Həvariliyimin nişanələri aranızda əlamətlər, xariqələr və möcüzələr vasitəsilə, böyük dözümlüllükə göstərildi. **13** Mən sizə yük olmadım, bundan başqa sizin digər cəmiyyətlərdən nə əskiyiniz var? Bu haqsızlığımı bağışlayın! **14** Budur, üçüncü dəfə yanınızda gəlməyə hazırlaram. Sizə yük olmayıcağam, çünkü sizdən heç nə istəmirəm, yalnız sizi istəyirəm. Axi övladların atana üçün deyil, ata-ananın övladları üçün ehtiyat görməsi doğru sayılır. **15** Mən də sizin həyatınız uğrunda sevinə-sevinə malimdan və canımdan keçəcəyəm. Sizi daha da çox sevsəm, daha az seviləcəyəm? **16** Qoy belə olsun. Düşünürsünüz ki, mən sizə ağır yük olmadım, amma çoxbilmiş olduğuma görə sizi fənd işlədərək aldatdım. **17** Yanınıza göndərdiyim adamlardan hansı biri ilə siz istismar etdim? **18** Titi yanınızda gəlmək həvəsinə saldım və o biri qardaşı da onunla göndərdim. Tit mənə görə sizini istismar etmədi, elə deyilmə? Eyni ruhda həyat sürmədikmi? Eyni izlə getmədikmi? **19** Bu vaxta qədər qarşınızda özümüzü müdafiə etdiyimizi düşünürsünüz mü? Allahın qarşısında, Məsihədə olaraq danışırıq. Sevimlilər, etdiyimiz hər şey sizin inkişafınız üçündür. **20** Qorxuram ki, gəlmişdə siz istədiyim vəziyyətdə tapmayım, siz də istədiyinizi məndə tapmayasınız və aranızda münaqış, qısqanlıq, hiddət, özünü göstərmə, böhtən, qeybət, lovğalıq, qarışılıq tapam. **21** Bu da məni qorxudur ki, yanınızda gələndə Allahım məni sizin qarşınızda aşağı tutacaq: əvvəllər günah işlədərək batdıqları murdarlıq, əxlaqsızlıq və

pozğunluqdan tövbə etməyən bir çox adamlar üçün yas tutacağam.

13 Bu, yanınızda üçüncü golişim olacaq. «Hər iddia iki yaxud üç şahidin sözü ilə təsdiq edilsin». **2** İkinci dəfə yanınızda olanda keçmişdə günah işlədənlərə xəbər verdiyim kimi indi uzaqda olanda da onların və başqalarının hamisəna xəbərdarlıq edirəm ki, yenə yanınızda gələndə onların heç birini cəzasız qoymayacağam. **3** Məsihin mənim vasitəmlə danışdığına dair istədiyiniz sübut budur. Məsih aranızda zəiflikdə deyil, qüdrətlə fəaliyyət göstərir. **4** Çünkü O, zəiflikdə çərmixə çəkildiyi halda Allahın qüdrəti ilə yaşayır. Biz də Onda zəiflik, amma sizin xeyriniz üçün Onurla bərabər Allahını qüdrəti ilə yaşayacağıq. **5** Özünüz yoxlayın və iman yolunda olub-olmadığınızı bilmək üçün sınaqdan keçirin. İsa Məsihin daxilinizdə olduğunu başa düşmürsünüz mü? Yoxsa sınaqdan keçmirsiniz? **6** Ümidvaram, bizim sınaqdan keçdiyimizi başa düşəcəksiniz. **7** Allaha dua edirik ki, pis iş görməyəsiniz; bu bizim sınaqdan keçməyimizi göstərmək üçün deyil, sınaqdan keçməyənlər kimi olsaq da, sizin yaxşılıq etməniz üçündür. **8** Çünkü həqiqətə qarşı heç nə edə bilmərik, nə etsək, həqiqət uğrunda edirik. **9** Biz zəif, sizsə güclü olanda sevinirik. Bərpa olmanız üçün dua edirik. **10** Bunları sizə uzaqdan yazırıam ki, yanınızda olanda Rəbbin yixmaq üçün deyil, inkişaf etdirmək üçün mənə verdiyi səlahiyyəti sərt şəkildə istifadə etməyə məcbur olmayım. **11** Nəhayət, ey qardaşlar, sevinin. Bərpa olunun, təsəlli tapın, həmfikir olun, sülh içinde ömür sürün. Məhəbbət və sülh qaynağı olan Allah sizinlə olacaq. **12** Bir-birinizi müqəddəs öpüşlə salamlayın. Bütün müqəddəslər sizə salam göndərir. **13** Rəbb İsa Məsihin lütfü, Allahın məhəbbəti və Müqəddəs Ruhun şərikiyi hamınıza yar olsun!

Qalatiyalilara

1 Nə insanlardan, nə də insan vasitəsilə, yalnız İsa Məsih və Onu ölülər arasından dirildən Ata Allah vasitəsilə həvari təyin olunan mən Pauldan 2 və mənimlə olan bütün qardaşlardan Qalatiyada olan imanlı camiyyatlərə salam! 3 Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən siza lütf və sülh olsun! 4 Atamız Allahın iradəsinə görə Məsih günahlarımız üçün Özünü fəda etdi ki, bizi indiki şər dövründən qurtarsın. (aiən g165) 5 Allaha əbədi izzət olsun! Amin. (aiən g165) 6 Heyrətlənirəm ki, Məsihin lütfü ilə sizi çağıran Allahı belə tezliklə tərk edib başqa bir müjdəyə tərəf dönürtürsünüz. 7 Əslində başqa müjdə yoxdur. Amma sizi lərzəyə salıb Məsihin Müjdəsini təhrif etmək istəyənlər vardır. 8 Amma istər biz, istərsə göydən gələn bir mələk belə, bizim siza yaydığımız Müjdəyə zidd bir şeyi müjdə kimi yaysa, ona lənət olsun! 9 Əvvəlcə dediyimizi indi bir daha deyirəm: kim siza qəbul etdiyiniz Müjdəyə zidd bir şey yayırsa, ona lənət olsun! 10 İndi mən insanları, yoxsa Alləh məmənun etməyi axtarıram? Yoxsa insanları razi salmağa çalışıram? Əgər mən hələ də insanları razi salmaq istəsəydim, Məsihin qulu olmazdım. 11 Qardaşlar, sizə bəyan edirəm ki, mənim yaydığım Müjdənin mənbəyi insan deyil. 12 Çünkü mən onu insandan almadım və insan tərəfindən də öyrədilmədim. Bunu mənə İsa Məsih vəhyy vasitəsilə açdı. 13 Yəhudi dininə bağlı olduğum günlərdə mənim necə həyat sürdiyümü eşitdim. Mən Allahın cəmiyyətini hədsiz təqib edir, onu dağıdırırdım. 14 Yəhudi dinində soydaşlarım arasında yaşıdlarımın bir çoxundan daha irəlidə idim. Ata-babalarımın adət-ənənələrinin qeyrətini həddindən artıq çəkirdim. 15 Amma hələ anamın bətnindən məni seçib lütfü ilə çağırın Allah 16 Öz Oğlu ilə bağlı Müjdəni başqa millətlər arasında yayım deyə Onu mənə zahir etməyə razi olanda dərhal insanlarla məsləhətləşmədim. 17 Yeruşalimə, məndən qabaq həvari olanların yanına da getmadım, amma Ərəbistana getdim, sonra yənə Dəməşqə qayıtdım. 18 Üç il keçəndən sonra isə Kefə ilə tanış olmaq üçün Yeruşəlimə getdim və on beş gün onun yanında qaldım. 19 O biri həvarilərin heç birini görmədim. Yalnız Rəbbin qardaşı Yaqubu gördüm. 20 Allahın öündə sizə yaxdıqlarımın yalan olmadığını deyirəm. 21 Sonra Suriya və Kılıkiya diyarlarına getdim. 22 Yəhudeyanın Məsihdə olan cəmiyyətləri isə məni şəxsən tanımırıdlar. 23 Yalnız bu sözü eşidirdilər: «Bir zaman bizi təqib edən şəxs vaxtilə yox etməyə çalışığı imanı müjdələyir». 24 Beləliklə, mənə görə Allahi izzətləndirirdilər.

2 On dörd il keçəndən sonra isə Barnaba ilə birlikdə Titi də özümlə götürüb yənə Yeruşəlimə getdim. 2 Vəhyy vasitəsilə getdim. Başqa millətlər arasında vəz etdiyim Müjdəni onlara, etibarlı olanlara şəxsən təqdim etdim ki, boş yerə cəhd etməyim yaxud da cəhd etmiş olmayım. 3 Yanımda olan Tit də Yunan olduğu halda sünnet olunmağa məcbur edilmədi. 4 Bu iş aramızı

gizlice soxulan yalançı qardaşlar üzündən oldu. Onlar Məsih isada malik olduğumuz azadlığı el altından öyrənib bizi kölə etmək üçün gizlicə aramızı girdilər. 5 Onlara bir anlıq da olsa, baş əyib təslim olmadıq ki, Müjdənin həqiqəti sizinlə qalsın. 6 Etibarlı sayılan şəxslərə gəlincə, kim olursa olsun mənə vacib deyil, Allah insanlara tərəfkeşlik etməz. Lakin bu etibarlı sayılan şəxslər mənim dediklərimə heç nə artırmadılar. 7 Əksinə, sünnetlilər Müjdə yaymaq işi Peterə tapşırıldığı kimi sünnetlər arasında Müjdə yaymaq işinin mənə tapşırıldığını gördülər. 8 Çünkü sünnetlilərə həvari olması üçün Peterdə fəal olan Allah başqa millətlər üçün məndə də fəal oldu. 9 Cəmiyyətin sütunları sayılan Yaqub, Kefa və Yəhya mənə bağışlanan lütfü tanıldıqda mənə və Barnabaya sağ əllərini uzatdılar ki, şərkiyimiz olsun. Ona görə ki biz başqa millətlərin, onlarsa sünnetlilərin yanına getsin. 10 Yalnız yoxsulları yad etməyimizi istədilər, mən də məhz bunu icra etməyə səy göstərdim. 11 Kefa Antakyaya geldikdə isə şəxsən ona qarşı çıxdım, ona görə ki tənqidə layiq idi. 12 Çünkü Yaqubun yanından bəzi adamlar gəlməmişdən əvvəl Peter başqa millətlərdən olanlarla yemək yeyirdi. Həmin adamlar gəldikdə isə sünnet tərəfdarlarından qorxaraq başqa millətlərin yanından çəkilib ayrı durdu. 13 Onunla birlikdə o biri Yəhudilər də ikiüzlülük etdi. Hətta Barnaba belə, onların ikiüzlülüyüna qapıldı. 14 Amma mən Müjdənin həqiqətinə görə düzgün riayət etmədiklərini görəndə hamının qarşısında Kefaya dedim: «Əgər sən Yəhudi olduğun halda Yəhudi kimi deyil, başqa millətlərdən biri kimi yaşayırsansa, necə başqa millətləri Yəhudi kimi yaşamağa məcbur edirsən?» 15 Biz anadangəlmə Yəhudilərik, başqa millətdən olan «günahkarlar» deyilik. 16 Lakin biz bilirik ki, insan Qanuna əməl etməklə deyil, yalnız İsa Məsihə iman etməklə sahələşir. Biz də Məsih isaya iman etdi ki, Qanuna əməl etməklə deyil, Məsihə olan imanla sahələşir. Çünkü Qanuna əməl etməklə heç bir insan sahələşir. 17 Əgər biz Məsihdə sahələşirsaq istəkən özümüz günahkar çıxsaq, belə çıxır ki, Məsih günah xidmətçisidir? Əslə! 18 Əgər mən əvvəlcə yixdiğimi yenidən tikirəmə, özümü Qanunu pozan olaraq göstəriram. 19 Çünkü mən Qanun vasitəsilə Qanuna münasibətdə oldum ki, Allah üçün yaşayım. 20 Məsihə birlikdə çarmxıa çəkildim. Artıq mən yaşamırıam, Məsih məndən yaşayır. İndi cismən yaşadığım həyata gəlincə məni sevib uğrunduda Özünü fəda edən Allahın Oğluna olan imanla yaşayırıam. 21 Allahın lütfünü rədd etmirəm. Çünkü əgər sahələşlik Qanun vasitəsilə qazanıla bilsəydi, deməli Məsih boş yerə oldu.

3 Ey ağılsız Qalatiyalılar! Sizi kim tilsimlədi? İsa Məsihin çarmxıa çəkilməsi gözleriniz önündə açıqca təsvir olundu! 2 Sizdən yalnız bunu öyrənmək istəyirəm: Ruhu Qanuna əməl etməklə, yoxsa eşitdiyinizə iman etməklə aldiniz? 3 Siz bu qədərmi ağılsızsınız? Ruhla başlayandan sonra indi cisməni səyləmə bitirirsiniz? 4 Boş yerəm o

qədər əzab çəkdiniz? Həqiqətən, bunlar boş yerə idi? **5** Bəs siz Ruhla təmin edən və aranızda möcüzələr yaradan Allah bunları Qanuna əməl etməyinizlə, yoxsa eşitdiyinizə iman etməyinizlə icra edir? **6** Məsələn, «İbrahim Allah'a iman etdi və bu ona sahəlik sayıldı». **7** İndi isə bunu bilin ki, İbrahimin övladları imana əsaslananlar olur. **8** Mütəqəddəs Yazı Allahın başqa millətləri imanları ilə sahə sayacağını qabaqcadan görüb İbrahim «bütün millətlər sənin vasitənlə xeyir-dua alacaq» deyərək Müjdəni qabaqcadan bildirdi. **9** Beləliklə, imana əsaslananlar iman etmiş olan İbrahimlə birlikdə xeyir-dua alırlar. **10** Qanuna əməl etməyə əsaslananların hamısı lənət altındadır. Çünkü yazılıb: «Qoy Qanun kitabında yazılın hər şeyə riayət etməyən, onu təsdiq etməyən hər kəsə lənət olsun!» **11** Aydırındır ki, Allah qarşısında heç kim Qanun vasitəsilə sahə sayılır, çünkü «sahə adam imanla yaşayacaq». **12** Qanun isə imana əsaslanmamışdır. Əksinə, «bu şəyləri yerinə yetirən adam bunların sayəsində yaşayacaq». **13** Məsih bizim uğrumuzda lənətlənərək bizi Qanunun lənətindən satın aldı. Çünkü yazılıb: «ağacdan asılan hər kəsə lənət olsun!» **14** Belə ki İbrahimin aldığı xeyir-dua Məsih isəda bütün başqa millətlərin üzərinə gəlsin və biz vəd edilmiş Ruhu iman vasitəsilə alaql. **15** Qardaşlar, insan düşüncəsi əsasında deyirəm: hətta insanın belə təsdiq etdiyi əhdi heç kəs ləğv edə bilməz yaxud da ona heç bir şey alava edə bilməz. **16** Vədlər yalnız İbrahimə və onun nəslinə verildi. Allah çox adam barədə danişmiş kimi «və nəslindən olanlara» yox, tək bir adam barədə danişaraq «və sənin nəslindən olana» deyir; bu «nəslindən olan» Məsihdir. **17** Bunu demək istəyirəm: Allahın təsdiq etdiyi əhdi bundan dörd yüz otuz il sonra gələn Qanun qüvvədən sala bilməz ki, vədi ləğv etsin. **18** Çünkü əgər ırs Qanuna əsaslanırsa, artıq vədə əsaslanır. Amma Allah İbrahima ırsı vəd vasitəsilə lütfə görə verdi. **19** Bəs Qanun nə üçündür? Qanun əhdi pozanları təqsirləndirmək üçün əlavə olundu. Vədi alan və İbrahimin nəslindən olan şəxs galənə qədər qüvvədə qalmalı idi. Mələklər vasitəsilə, bir vasitəçi əli ilə tərtib edildi. **20** Vasitəçi tək bir nəfərə aid deyildir, Allah isə birdir. **21** Deməli, Qanun Allahın vədlərinə ziddirmi? Əsl! Çünkü əgər həyat verməyə qadir olan bir Qanun verilsəydi, sahəlik, həqiqətən, Qanunla gələrdi. **22** Lakin Mütəqəddəs Yazı bütün kainatı günahının əsiri elan etdi ki, İsa Məsihə olan imanla vəd olunan şəylər iman edənlərə verilsin. **23** Amma bu iman gəlməzdən qabaq biz Qanun altında saxlanmışdıq, gələcək iman zühr edənə qədər əsir tutulmuşduq. **24** Yəni Qanun bizə Məsihə qədər yol göstərən mürəbbimiz oldu ki, imanla sahə sayılaq. **25** Amma iman gəldiyinə görə biz artıq mürəbbinin əli altında deyilik. **26** Siz hamınız Məsih İsaya olan iman vasitəsilə Allahın övladlarınızınız. **27** Çünkü vəftizdə Məsihla birləşən hamınız Məsihə bürünmüüsünüz. **28** Artıq Yəhudi ilə Yunan, qulla azad, kişi ilə qadın arasında fərq yoxdur. Çünkü hamınız Məsih isəda bırsiniz. **29** Əgər Məsihə

aidsinizsə, deməli, İbrahimin nəslindənsiniz və vədə görə varıssınız.

4 Mən bunu deyirəm: varis hər şeyin sahibi olsa da, uşaqlıq vaxtında kölədən fərqlənmir. **20** atasının təyin etdiyi vaxta qədər qəyyumların və idarəçilərin nəzarəti altındadır. **3** Bunun kimi biz də ruhani tərəfdən uşaq ikən dünyanın ibtidai təlimlərinə kölə idik. **4** Lakin vaxt tamam olanda Allah qadından, Qanun altında doğulan Öz Oğlunu göndərdi ki, **5** Qanun altında olanları satın alınsın və biz övladlığa götürülək. **6** Övladlar olduğunuz üçün Allah Öz Oğlunun «Abba, Ata!» deyərək nida edən Ruhunu ürəklərimizə göndərdi. **7** Buna görə də sən artıq kölə deyil, övladsan. Əgər övladsansa, həmçinin Allahın təyin etdiyi varıssən. **8** Əvvəller Allahı tanımadığınız vaxt təbiətcə allah olmayanların kölələri idiniz. **9** İndi isə siz Allahı tanıdınız, daha doğrusu, Allah tərəfindən tanıdınız. Necə olur ki, təkrarən zəif və dəyərsiz olan ibtidai təlimlərə qayğıdınız? Yenidən onların köləsimi olmaq istəyirsiniz? **10** Xüsusi günlərə, aylara, mövsümlərə və illərə riayət edirsiniz! **11** Sizin üçün qorxuram, bəlkə sizə görə boş yerə zəhmət çəkmisəm. **12** Qardaşlar, sizə yalvarıram, mənim kimi olun, çünkü mən də sizin kimi oldum. Siz mənə heç bir haqsızlıq etməmişiniz. **13** Bildiyiniz kimi, mən Müjdəni ilk dəfə sizə cismən zəif olaraq vəz etmişdim. **14** Cisməni vəziyyətim sizin üçün çətin bir sınaq oldusa da, nə mənə xor baxdım, nə də məni rədd etdiniz. Hətta məni, Allahın bir mələyini, Məsih ısmı qəbul edər kimi qəbul etdiniz. **15** İndi o xoşbəxtliyiniz necə oldu? Sizin haqqınızda şəhadət edirəm ki, əgər mümkün olsayıdı, gözlərinizi çıxardıb mənə verərdiniz. **16** Məgər sizə həqiqəti söylədiyim üçün sizin düşməniniz oldum? **17** Onlar sizin qeyrətinizi çəkirələr, amma yaxşı niyyətlə deyil. Siz onların qeyrətini çəkəsiniz deya sizi məndən ayırməq istəyirlər. **18** Yaxşı niyyətlə olarsa, qeyrətimi çəkməniz yaxşıdır, amma bu, yalnız yanınızda olduğum vaxt deyil, daimi olsun. **19** Övladlarım! Məsihin surəti sizdə yaradılana qadər, sizlər üçün yənə doğuş ağrısı çəkirəm. **20** İndi yanınızda olmaq və səsimi dəyişdirmək istəyirdim. Bu haliniza çəşib-qalmışam. **21** Ey Qanun altında yaşamaq istəyənlər, mənə deyin görüm, Qanunun nə dediyini eşitməmisinizmi? **22** İbrahimin iki oğlu olduğu yazılmışdır. Bir oğlu cariyədən, o biri oğlu isə azad qadından doğulmuşdu. **23** Cariyədən doğulan başəri arzusundan, azad qadından doğulan isə vədə görə doğulmuşdu. **24** Burada bir məcəz var. Çünkü bu qadınlar iki əhdi təmsil edir. Biri Sina dağından, köləlik üçün uşaq doğur. Bu, Həcədir. **25** Həcər Ərəbistandakı Sina dağını təmsil edir və indiki Yeruşəlimə bənzəyir. Çünkü indiki Yeruşəlim övladları ilə birlikdə köləlikdədir. **26** Səmavi Yeruşəlim isə azaddır, o bizim anamızdır. **27** Çünkü yazılıb: «Şənlən, ey sonsuz, qisır qadın! Sevinclə mahni oxu, qışqır, Ey doğuş ağrısı çəkməyən qadın! Çünkü atılmış qadının övladları Ərli qadının övladlarından çıxdur». **28** Sızsə, qardaşlar, işhaq kimi vədə görə doğulan

övladlarınızın. **29** Amma o zaman bəşər arzusundan doğulan şəxs Ruhun gücü ilə doğulan şəxsi necə təqib etdi,indi də belədir. **30** Bəs Mütəddəs Yazı nə deyir? «Cariyəni və onun oğlunu qov. Çünkü cariyənin oğlu azad qadının oğlu ilə birgə varis olmayacaq». **31** Buna görə, qardaşlar, biz cariyənin deyil, azad qadının övladlarıyız.

5 Məsih azad olmağımız üçün bizi azad etdi. Ona görə də möhkəm durun və yenidən köləlik boyundurduğuna tabe olmayın. **2** Budur, mən Paul sizə deyirəm: əgər siz sünnet olunsanız, Məsih sizə heç bir fayda verməz. **3** Sünnet olunan hər adama yənə şəhadət edirəm ki, elə bir adam bütün Qanuna əməl etməyə borcludur. **4** Ey Qanun vasitəsilə saleh sayılmaq istəyənlər, siz Məsihdən ayrıldınız, Allahın lütfündən uzaq düşdünüz. **5** Amma biz Ruh vasitəsilə imanla saleh sayılacağımıza ümidi bağlayıb onu həvəslə gözləyirik. **6** Məsih İsada sünnetlilik də, sünnetszizlik də əhəmiyyət kəsb etmir, əhəmiyyət kəsb edən isə məhəbbətlə fəal olan imandır. **7** Yaxşı irəliləyirdiniz. Axi həqiqətə itaat etmə yolunuzu kim kəsdi? **8** Belə inandırılmığınız sizi Çağırmanın istəyi deyil. **9** Azacıq maya bütün xəməri acidir. **10** Mən Rəbdə sizə etimad edirəm ki, başqa cür düşünməyəsiniz. Sizi lərzəyə salansa, kim olursa olsun, öz cəzasını çəkəcək. **11** Amma, qardaşlar, əgər mən hələ də sünneti vəz edirəməsə, nə üçün hələ də təqibə məruz qalıram? Elə olsayıdı, onlara büdrəmə daşı olan çarmıx ləğv olunardı. **12** Ah, kaç siz çəsdiranlar özlərini axtalayayıdlar! **13** Qardaşlar, siz azadlığa dəvət olunmuşunuz. Amma bu azadlığı cismani təbiət üçün fürsətə çevirməyin, lakin bir-birinize məhəbbətlə qulluq edin. **14** Bütün Qanun tək bir sözdə tamamlanır: «Qonşunu özün kimi sev». **15** Əgər siz bir-birinizi didib-yeysinizsə, ehtiyatlı olun ki, bir-birinizi tələf etməyəsiniz. **16** Mən bunu deyirəm: Mütəddəs Ruha görə həyat sürüün, o zaman siz cismani təbiətin ehtirasını əsla icra etməzsiniz. **17** Çünkü cismani təbiət Ruha zidd və Ruh cismani təbiətə zidd olanı arzulayır. Onlar bir-birinə qarşı durur ki, siz istədiyinizi etməyəsiniz. **18** Amma Mütəddəs Ruhun rəhbərliyi altında olsanız, siz Qanun altında deyilsiniz. **19** Cismani təbiətin əməlləri isə bəllidir. Bunlar cinsi əxlaqsızlıq, murdarlıq, pozğunluq, **20** bütərəstlik, sehrbazlıq, düşmənçilik, münəaqış, qısqanlıq, hiddət, özünü göstərmə, nifaq, təfriqələr, **21** paxilliq, sərəxşluq, eyş-işrət və buna bənzər şeylərdir. Sizə əvvəllər xəbərdarlıq etdiyim kimi indi də xəbərdarlıq edirəm ki, burları edənlər Allahın Padşahlığını irs almayaçaqlar. **22** Mütəddəs Ruhun səmərəsi isə budur: məhəbbət, sevinc, sülh, sabır, xeyirxahlıq, yaxşılıq, sədaqət, **23** həlimlik, nəfsa hakim olmaq. Bu kimi şeylərə qarşı qanun yoxdur. **24** Məsih İsaya maxsus olanlar isə öz həvəs və ehtirasları ilə birləkə cismani təbiəti çarmıxa çəkdilər. **25** Madam ki, biz Ruha görə yaşıyırıq, Ruha görə də rəftar edək. **26** Şöhrətpərəst olmayaq, bir-birimizi hirslandırmayıq, bir-birimizə paxilliq etməyək.

6 Qardaşlar, əgər bir adam bir təqsir üstündə tutulsa, siz ruhanılar onu həlimlik ruhu ilə bərpa edin. Sən də sınağa düşməmək üçün özünə fikir ver. **2** Bir-birinizin yüksəklərini daşıyın və bu yolla Məsihin qanununu icra edin. **3** Çünkü əgər kimsə heç olduğu halda özünü əhəmiyyətli sanırsa, öz-özünü aldadır. **4** Qoy hər kəs öz əməlini yoxlaşın və onda başqasının etdikləri ilə deyil, yalnız öz etdikləri ilə fəxr edəcək. **5** Çünkü hər kəs öz özərinə düşən yükü daşımalıdır. **6** Kəlam haqqında təlim alan, təlim verənlə hər cür neməti bölüştürsün. **7** Aldanmayın: Allaha istehza edilməz. Çünkü insan nəyi əkərsə, onu da biçəcək. **8** Öz cismani təbiəti üçün əkən, bu təbiətdən məhv biçəcək. Ruh üçün əkənsə Ruhdan əbədi həyat biçəcək. (aiənios g166) **9** Yaxşılıq edərkən ruhdan düşməyək. Çünkü əgər həvəsdən düşməsək, vaxtında biçərik. **10** Buna görə də nə qədər fürsətimiz varsa, hamı üçün, xüsusun imanlılar ailəsi üçün yaxşı işlər görək. **11** Baxın, sizə öz əlimlə necə böyük hərflərə yazdım! **12** Zahirən və cismən yaxşı təsir buraxmaq istəyənlər yalnız Məsihin çarmıx üzündən təqib olunmamaq üçün sizə sünnet olunmağa məcbur edirlər. **13** Axi sünnet olunanların özləri də Qanuna riayət etmirlər. Lakin sizin sünnet olunmanızı istəyirlər ki, sizin cisminizlə öyünsünlər. **14** Mənsə Rəbbimiz İsa Məsihin çarmıxından başqa şeylə əsla öyürmərəm. Bunun vasitəsilə dünya mənim üçün çarmixa çəkildi, man da dünya üçün çarmixa çəkildim. **15** Çünkü əhəmiyyət kəsb edən sünnetlilik yaxud sünnetszizlik deyil, yeni yaradılışdır. **16** Nə qədər bu qaydaya riayət edənlər varsa, onların üzərinə, Allahın İsraili üzərinə sülh və mərhəmət gəlsin. **17** Bundan sonra qoy heç kim mənə əziziyət verməsin. Çünkü mən İsanın yara izlərini bədənimdə daşıyıram. **18** Qardaşlar, Rəbbimiz İsa Məsihin lütfü ruhunuza yar olsun! Amin.

Efeslilərə

1 Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi olan mən Pauldan Məsih İsada sadıq qalan Efesdəki müqəddəslərə salam! **2** Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən siza lütf və sülh olsun! **3** Biza Məsihdə səmadakı hər cür ruhani nemətlə xeyir-dua verən Allaha – Rəbbimiz İsa Məsihin Atasına alqış olsun! **4** O, dünya yaranmadan qabaq bizi Məsihdə seçdi ki, biz məhəbbətdə Onun qarşısında müqəddəs və nöqsansı olaq. **5** Öz iradəsinin xoş məramına görə İsa Məsih vasitəsilə bizi əvvəlcədən təyin etdi ki, Özü üçün övladlığa götürsün. **6** Belə ki sevimli Oğlunda bizə bəxş etdiyi Öz lütfünün izzətini mədəh edək. **7** Tam hikmət və dərraka ilə biza bol-bol göstərdiyi Öz zəngin lütfünə görə biz Oğlunda, Onun qanı vasitəsilə satınalmaya – təqsirlərimizin bağışlanmasına malikik. **9** Allah əvvəlcə sərr olaraq saxladığı iradəsini xoş məramına görə biza bildirdi. Bu məramını O, Məsihdə əvvəlcədən təyin etmişdi. **10** Vaxt tamam olanda isə bu niyyətini yerinə yetirərək həm göylərdə, həm də yerdə olan hər şeyi Məsihdə birləşdirəcək. **11** Hər şeyi Öz iradəsindən yaranan qərarı ilə yerinə yetirən Allahın məqsədindən görə biz əvvəlcədən təyin edilərək Məsihdə irs aldıq ki, **12** qabaqcadan Məsihə ümidi bəsləyən bizlər Allahın izzətinin mədəhi üçün mövcud olaq. **13** Həqiqət kələmimizi, xilasınızın Müjdəsini eşidib Məsihə iman edən zaman siz də vəd olunmuş Müqəddəs Ruhla Onda möhürləndiniz. **14** Müqəddəs Ruh Allaha məxsus olanların satın alınmasından ötrü ırsımız üçün qoyulan girovdur. Belə ki Allahın izzətini mədəh edək. **15** Bundan ötrü mən də Rəbb İsaya olan imanınız və bütün müqəddəslərə göstərdiyiniz məhəbbət barədə eşidib **16** sizi dualarında yada salaraq durmadan sizin üçün şüktür edirəm. **17** Dua edirəm ki, Rəbbimiz İsa Məsihin Allahu olan izzətli Ata Özünü sizə tanıtmaq üçün hikmət və vəhylə ruhunu versin. **18** Qoy O, qəlbinizin gözünü nurlandırsın ki, Onun çağırışından yaranan ümidi nə olduğunu, müqəddəslərə verdiyi ırsın izzətinin necə zəngin olduğunu, **19** Onun böyük qüvvəsinin fəaliyyətinə görə iman edən bizlərə sərf etdiyi qüdrətinin hədsiz böyüklüyünün nə olduğunu görəsimiz. **20** Allah bu qüdrətlə Məsihdə elə fəaliyyət göstərdi ki, Onu ölülər arasından dirildib səmada Öz sağında oturtdu **21** və hər başçı, hakim, qüvvə və ağadan, yalnız bu dövrdə deyil, gələcək dövrdə də çəkiləcək hər addan Onu çox yüksəltdi. (aiən g165) **22** Hər şeyi Ona təbe edərək ayaqlarının altına qoydu və Onu hər şey üzərində baş olsun deyə imanlılar cəmiyyətinə verdi. **23** Bu cəmiyyət Onun bədənidir və hər şeyi hərtərəfli Bütövləşdirənin bütövlüyündür.

2 Siz bir zamanlar təqsirləriniz və günahlarınız üzündən ölü idiniz. **2** Siz bu dünyanın gedisiñə və havada olan həkimiyətin, yəni indi Allaha itaətsiz insanlarda fəaliyyət göstərən ruhun hökmədarına uyaraq bu günahların içində həyat sürdüntünüz. (aiən g165) **3** Hamımız bir zamanlar

həmin insanlar arasında cisinin və əqlin istəklərini yerinə yetirərək cismani tabiatımızın ehtiraslarına görə həyat sürdürlük. Beləliklə, tabiatca digər insanlar kimi Allahın qəzəbiniң düşər idik. **4** Lakin mərhəməti bol olan Allah bizi böyük məhəbbətlə sevdiyi üçün **5** təqsirlərimiz üzündən ölü olduğumuz halda bizə Məsihə birlikdə həyat verdi. Onun lütfü ilə xilas oldunuz. **6** Allah bizi Məsih İsada, Onunla birlikdə dirildib səmada oturdu. **7** Bunu Məsih İsada bizə etdiyi xeyirxahlıqla lütfünün hədsiz zənginliyini gələcək dövrlərdə də göstərmək üçün etdi. (aiən g165) **8** Çünkü iman vasitəsilə, lütfələ xilas oldunuz. Bu, sizin nailiyyətiniz deyil, Allahın hədiyyəsidir. **9** Əməllərlə deyil ki, heç kim öyüñə bilməsin. **10** Çünkü biz Allahın yaratdığı əsərlərik, əvvəlcədən hazırladığı yaxşı əməllərinə görə həyat sürmək üçün Məsih İsada yaradıldıq. **11** Buna görə cismən başqa millətlərdən olan sizlər bir zamanlar kim olduğunu yada salın; bədəndə əllə icra olunan sünnetə malik olub «sünnetlilər» deyə tanınanların «sünnetəsiz» adlandırdığı sizlər **12** o vaxt Məsihsiz, İsrail vətəndaşlığından kənar, Allahın vədinə əsaslanan əhd'lərə yad, dünyada ümidsiz və Allahdan məhrum idiniz. **13** Amma bir zamanlar uzaq olan sizlər indi Məsih İsada Məsihin qanı sayəsində yaxın oldunuz. **14** Çünkü Məsih Özü barışığımızdır. O hər iki tərəfi bir etdi və bizi bir-birimizdən ayıran səddi, yəni ədəvəti Öz cismi ilə yuxarı. **15** Qanunu əmərləri və qaydaları ilə birlikdə ləğv etdi ki, hər iki tərəfdən Özündə yeni bir insan yaradaraq barışq təmin etsin **16** və çarmıx vasitəsilə hər ikisini tək bədəndə Allahlə barışdırınsın. O, ölümü ilə ədəvəti yox etdi. **17** O gəlib həm uzaqda olan sizlərə, həm də yaxındakılara bu barışdırma Müjdəsini yaydı. **18** Çünkü hər iki tərəfdən olan bizlər Onun vasitəsilə bir Ruhda Atanın hüzuruna çıxıa bilərik. **19** Deməli, artıq yad və qarib deyilsiniz, siz müqəddəslərlə birgə vətəndaş və Allah ailəsinin üzvüsünüz. **20** Həvarilərlə peyğəmbərlərin təməli üzərində tikilmisiniz, guşədaşı isə Məsih İsa Özüdür. **21** Bütün bina Onun üzərində birləşərək Rəbba aid müqəddəs məbəd olmaq üçün ucalır. **22** Siz də Ruh vasitəsilə Allahın məskəni olmaq üçün birlikdə Məsih üzərində tikilirsiniz.

3 Mən Paul siz başqa millətlərdə olanlar uğrunda Məsih İsanın mahbusuyam. **2** Eşitdiyiniz kimi, Allahın sizin üçün mənə verdiyi lütfü sizə çatdırmaq vəzifəsinə daşıyıram. **3** Yuxarıda qısaca yazdım kimi, Allah sırrı mənə vəhylə vasitəsilə bildirdi. **4** Yazdıqlarımı oxuyanda Məsihin bu sırrını necə dərk etdiyimi anlaya bilərsiniz. **5** Bu sırr əvvəlki nəsillərin dövründə bəşər övladlarına açıq bildirilməmişdi. İndisə Məsihin müqəddəs həvarilərinə və peyğəmbərlərinə Ruh vasitəsilə açılmışdır. **6** Sırr budur ki, başqa millətlər də Müjdə vasitəsilə Məsih İsada eyni ırsın ortağı, eyni bədənin üzvü və eyni vədin şərīkidir. **7** Allah qüdrətli fəaliyyəti ilə lütfünü mənə verdi, buna əsasən Müjdəni yaymaq üçün xidmətçi oldum. **8** Bütün müqəddəslərdən ən dəyərsiziyəm. Lakin Allah mənə bu lütfü verdi ki, Məsihin aqlasığmaz zənginliyi ilə bağlı

Müjdəni millətlərə yayım **9** və hər şeyi yaradan Allahda əzəldən bəri sərr olaraq saxlanan niyyətinin nə olduğunu bütün insanlara izah edim. (əİN g165) **10** Belə ki Allahın çoxcəhətli hikməti indi imanlılar cəmiyyəti vasitəsilə səmadakı başçılarla və hakimlərə bildirilsin. **11** Bu, Allahın əzəldən bəri qurduğu və Rəbbimiz Məsih İsa vasitəsilə yerinə yetirdiyi məqsədində görə oldu. (əİN g165) **12** Məsihda və Məsihə olan iman vasitəsilə Allaha cəsarət və etibarla yaxınlaşa bilirik. **13** Buna görə xahiş edirəm ki, mənim sizin üçün çəkdiyim əziyyətlərdən ötrü ruhdan düşməyin. Bu sizə izzət gətirir. **14** Buna görə göylərdə və yer üzündə hər ailəyə ad verən Atanın qarşısında diz çökürəm ki, **16** O, izzətinin zənginliyinə görə Öz Ruhu vasitəsilə sizi daxili varlığınızda qüvvə ilə möhkəmləndirsin **17** və Məsih iman vasitəsilə türəklərinizdə yaşasın. Siz də məhəbbətdə kök salıb təməl qoyasınız, **18** belə ki bütün müqəddəslərlə birlikdə Məsihin məhəbbətinin nə qədər geniş, uzun, uca və dərin olduğunu başa düşməyə, **19** hər dərəkədən üstün olan bu məhəbbəti dərk etməyə gücünüz çatsın. Beləliklə, siz Allahın bütövlüyündə bütöv olasınız. **20** Bizdə fəaliyyət göstərən qüdrətlə istadiyimiz yaxud düşündüyümüz hər şeydən daha artığını etməyə qadir olan Allaha **21** imanlılar cəmiyyətində və Məsih İsada izzət bütün nəsillər boyunca əbədi olsun! Amin. (əİN g165)

4 Beləliklə, Rəbdə olduğum üçün məhbus olan mən sizə yalvarıram ki, aldiğiniz çağrışa layiq şəkildə həyat sürsəniz. **2** Tamamilə itaətkar və həlim, səbirli olub bir-birinə məhəbbətlə dözün. **3** Ruhun birliliyini sülh bağı ilə qorumağa çalışın. **4** Çağırış alıqda bir ümidi çağırıldığınız kimi bədən bir, Ruh bir, **5** Rəbb bir, iman bir, vəftiz bir, **6** hamının Allahı və Atası birdir. O hamı üzərində, hamı ilə və hamidədir. **7** Hər birimizə isə Məsihin bəxşisinin ölçüsü ilə lütf verilmişdir. **8** Bunun üçün belə deyilir: «Ucalara çıxıb əşirləri Özü ilə apardı, insanlara hadiyyələr verdi». **9** Bəs bu «çıxıb» sözü nə deməkdir? Yalnız o deməkdir ki, Məsih əvvəlcə aşağılıara, yer üzüñə da enmişdi. **10** Enən da Odur, hər şeyi bütövləşdirmək üçün bütün göylər üzərinə çıxan da Odur. **11** Özü kimini həvari, kimini peyğəmber, kimini müjdəçi, kimini çoban və müəllim təyin etdi ki, **12** Məsihin bədəninin inkişafından ötrü xidmət vəzifəsini yerinə yetirmək üçün müqəddəsləri təmin etsinlər. **13** Bunun nəticəsində hamımız imanda və Allahın Oğlunu tanımaqdə birliyə, kamil insan səviyyəsinə, Məsihin tam yetkinliyi həddinə çatacağıq. **14** Belə ki artıq insanların kələkbazählə ilə, bizi yoldan azdırmaq üçün hazırladıqları hiylələrlə, cürbəcür təlimin küləyi ilə çalxalanan və ora-bura sürüklənən körpa usaqlar olmayaq. **15** Əksinə, məhəbbətlə həqiqəti yerinə yetirərək bədənin Başı olan Məsiha bənzəmək üçün hərtərəfli böyükək. **16** Bütünlə bədən Onunla birləşdiyi üçün hər bugumun köməyi ilə üzvi surətdə Ona bağlanıb qurulur və hər üzvün ahəngdar işləməsi ilə böyükür, məhəbbətlə inkişaf edir.

17 Beləliklə, bunu Rəbdə olaraq deyir və xəbərdarlıq edirəm ki, siz artıq başqa millətlər kimi boş düşüncələrə həyat sürməyin. **18** Onların şüurlarını qaranlıq alıb və mənəviyyatca nadan, qəlbən inadkar olduqlarına görə Allah həyatına yad oldular. **19** Həssaslığı hərtərəfli itirərək hərisliklə hər cür murdar işlər üçün özlərini pozğunluğa verdilər. **20** Sızsə Məsihi elə öyrənməmisiniz, **21** əlbəttə, siz İsanın səsini eşitdiniz və İsada – Ondakı həqiqətə əsasən təlim aldınız. **22** Bu təlimə görə əvvəlki həyat tərzinə məxsus olub aldadıcı ehtiraslarla pozulmaqdə olan köhnə mənliyi kənara atın, **23** ruhən və əqlən yeniləşin, **24** əsl salehlik və müqəddəsliklə Allaha bənzər yaradılmış yeni mənliyə bürün. **25** Buna görə yalanı kənara atın, hər biriniz öz qonşunuza həqiqəti söyləyin, çünki hamımız eyni bədənin üzvləriyik. **26** Qəzəblənərkən günah işlətməyin. Günəş batmadan əvvəl qəzəbinizi soyudub **27** iblisa yer verməyin. **28** Oğurluq edən artıq oğurluq etməsin, əksinə, zəhmət çəkib öz əlləri ilə yaxşı əməl etsin ki, ehtiyacı olanlarla bölgündürməyə bir şeyi olsun. **29** Ağzınızdan heç bir pis söz çıxmasın, amma eşidənlərə xeyir versin deyə lazımla olanda başqalarının inkişafına səbəb olan sözler deyin. **30** Allahın Müqəddəs Ruhunu kədərləndirməyin. Çünki satınalma günü üçün o Ruhla möhürləndiniz. **31** Qoy hər cür kirlə birlikdə acılıq, hiddət, qəzəb, çığırı, böhtənciliq büsbüütün sizdən uzaq olsun. **32** Amma bir-birinə qarşı xeyirxah, rəhmlı olun və Allah Məsihə sizi bağışladığı kimi siz də bir-birinizi bağışlayın.

5 Beləliklə, sevimli övladlar kimi Allahdan nümunə götürün. **2** Məsih bizi necə sevdisə, Özünü bizim üçün Allahın xoşuna gələn ətirli təqdim və qurban olaraq fəda etdisə, siz də məhəbbətdə elə həyat sürün. **3** Əxlaqsızlığın, hər cür murdarlığın və yaxud tamahkarlığın adı belə, aranızda çəkilməsin, çünki bunlar müqəddəslərə yaraşmaz. **4** Ədabsızlık, boşboğazlıq və yaxud kobud zarafat da olmasın. Bunlar sizə yaramaz. Bunun əvəzində qoy şükür olsun. **5** Əlbəttə, bilirsiniz ki, heç bir əxlaqsız, murdar yaxud bütəpərəstə tay olan tamahkar adam Məsihin və Allahın Padşahlığında ırsə malik olmayıacaq. **6** Qoy heç kim sizi boş sözlərlə aldatmasın. Bu şeylərə görə Allahın qəzəbi itaətsiz adamların üzərinə gelir. **7** Buna görə də onların şərki olmayı. **8** Siz də bir zamanlar zülmət idiniz, indi isə Rəbdə nərsumuz. Ona görə də nur övladları kimi həyat sürün. **9** Çünki nurun bəhrəsi hər cür yaxşılıqda, salehlikdə və həqiqətdə görünlür. **10** Rəbbi razı salan şeyləri ayırdı edin, **11** qaranlığın səmərəsiz əməllərinə şərlik olmayı. Əksinə, bunları ifşa edin. **12** Belə ki qaranlıqdakıların gizlিং etdikləri şeyləri söyləmək də ayıbdır. **13** Nurun ifşa etdiyi hər şey aşkardır, **14** bu cür nə aşkara çıxırsa, özü də nur olur. Buna görə belə deyilir: «Ey yatan, oyan və ölürlər arasından diril! Məsih sənin üzərinə nur saçacaq». **15** Beləliklə, həyat tərzinə ciddi diqqət yetirin, müdriklidən məhrum olanlar kimi deyil, müdriklər kimi həyat sürün. **16** Hər fürsətdən

istifadə edin, çünkü günler şərdir. **17** Buna görə ağilsız olmayın, Rəbbin iradəsini dərk edin. **18** Şərabdan sərxoş olmayın, bu sizi mənəviyyatsızlığa aparır. Bunun əvəzinə Ruhla dolun. **19** Bir-birinə məzmurlar, ilahilər və ruhani nəğmələr oxuyun, Rəbbə ürəkdən nəğmələr çalıb-oxuyun. **20** Həmişə hər şeyə görə Rəbbimiz İsa Məsihin adı ilə Ata Allaha şükür edin. **21** Məsih qorxusu ilə bir-birinə təbe olun. **22** Ey qadınlar, Rəbbə təbe olduğunuz kimi ərlərinizə təbe olun. **23** Çünkü bədənin Xilaskarı olan Məsih imanlılar cəmiyyətinin Başı olduğu kimi ər də arvadının başıdır. **24** Ona görə cəmiyyət Məsihə təbe olduğu kimi arvadlar da hər vəziyyətdə öz ərlərinə təbe olsunlar. **25** Ey ərlər, Məsih imanlılar cəmiyyətini sevib onun uğrunda Özünü fəda etdiyi kimi siz də arvadlarınızı sevin. **26** Məsih bunu ona görə etdi ki, cəmiyyəti su ilə yuyub kəlamlı təmizləyərək təqdis etsin **27** və beləcə onda ləkə, qırışq yaxud başqa qüsür olmadan izzətli şəkildə, müqəddəs və nöqsansız olaraq Öz hüzuruna çıxarsın. **28** Ərlər də eyni şəkildə arvadlarını öz bədənləri kimi sevməlidirlər. Arvadını sevən özünü sevir. **29** Çünkü heç kim heç zaman öz vücuduna nifrət etməz, əksinə, Məsih cəmiyyətə yanaşlığı kimi onu bəsləyib qayğısına qalar. **30** Axi biz Onun bədən üzvləriyik. **31** «Buna görə də kişi ata-anasını tərk edib arvadına qovuşacaq və ikisi bir bədən olacaq». **32** Bu sırr böyükdür, mən bunun Məsihə və cəmiyyətə dəxli olduğunu söyləyirəm. **33** Sizə gəlinca, qoy hər kəs öz arvadını özü kimi sevsin, arvad isə ərinə ehtiram etsin.

6 Ey övladlar, Rəbdə olduğunuzu görə ata-ananıza itaət edin. Bu haqdandır. **2** İçində vəd olan ilk əmr budur: «Ata-anana hörmət et ki, **3** xoş güzəranın və yer üzündə ömrün uzun olsun». **4** Ey atalar, siz də övladlarınızı qəzebləndirməyin, ancaq onları Rəbbin tərbiyə və öyüdü ilə böyüdüün. **5** Ey qullar, Məsihə itaət etdiyiniz kimi dünyavi ağalarınıza da qorxu və lərzə ilə səmimi qəlbdən itaət edin. **6** Bunu yalnız insanları razi salmaq üçün göza xoş görünən xidmətlə deyil, Məsihin qulları kimi candildən Allahın iradəsini yerinə yetirmək üçün edin. **7** İnsanlara deyil, Rəbbə qulluq etdiyiniz kimi ürəkdən qulluq edin. **8** Bilin ki, istər qul, istsəsə də azad – hər bir kəs görüdüyü yaxşı işin əvəzini Rəbdən alacaq. **9** Ey ağalar, siz də həmçinin qullarınızla bu cür rəftar edin. Daha onlara hədə-qorxu gəlməyin. Bilin ki, onların da, sizin də Ağanız göylərdədir və O, insanlar arasında tərəfkeşlik etməz. **10** Nəhayət, Rəbdə və Onun böyük qüvvəsində möhkəmlənin. **11** İblisin hiylələrinə qarşı dura bilmək üçün Allahın verdiyi bütün zireh və silahlara bürünün. **12** Çünkü mübarizəmiz qandan və ətdən ibarət olan insanlara qarşı deyil, şər başçularına və hakim olanlara, bu qarənlıq dünyanın hökmənlərinə, səmadakı ruhani şər qüvvələrə qarşıdır. (aiən g165) **13** Buna görə Allahın bütün zireh və silahlarnı götürün ki, pis gündə müqavimət göstərib, əlinizdən gelən hər bir şeyi etdikdən sonra dayana biləsiniz. **14** Beləliklə, həqiqəti kəmər

kimi belinizə bağlamış, salehliyi zireh kimi döşünüza taxmış, barışq Müjdəsini yamaq hazırlığını ayaqlarınıza geyinmiş olaraq yerinizdə durun. **16** Bütün bunlara əlavə olaraq şər olanın bütün yanar oxlarını söndürə bilmək üçün iman qalxanını əlinizə götürün. **17** Xilas dəbəlqəsini və Ruhun qilincini, yəni Allahın kəlamını götürün. **18** Hər cür dua və yalvarişla, həmişə Ruhun idarəsi ilə dua edin. Bu məqsəd uğrunda tamamilə mətin olub oyaq qalaraq bütün müqəddəslər üçün dua edin. **19** Ağzımı hər açanda mənə lazımi söz verilsin deyə mənim üçün də dua edin ki, uğrunda zəncircə bağlı halda elçilik etdiyim Müjdənin sırrını açım və bu Müjdəni lazımlıca cəsərətlə bəyan edə bilim. **21** Necə olduğumu və nə iş gördiyümü siz də biləsiniz deyə Rəbdə sevimli qardaş və sadiq xidmətçi Tixik sizə hər şeyi bildirəcək. **22** Onu bu məqsədlə yanınızda göndərdim ki, bizim vəziyyətimizdən xəbərdar olasınız və o sizin qəlbiniizi ovutsun. **23** Ata Allah və Rəbb İsa Məsihdən bacı-qardaşlara sülh və imanla məhəbbət olsun. **24** Rəbbimiz İsa Məsihi ölməz məhəbbətlə sevənlərin hamisəna lütf olsun!

Filipililərə

1 Məsih İsanın qulları mən Paul və Timoteydən Filipida olan cəmiyyət nəzarətçiləri və xidmətçiləri ilə bərabər Məsih İsada müqəddəs olanların hamisə salam! **2** Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən səla lütf və sülh olsun! **3** Sizi hər dəfə yada salanda Allahımısha şükür edirəm. **4** Həmişə haminiz üçün hər bir diləyimdə sevinə sevinə dua edirəm. **5** Çünkü ilk gündən indiyədək Müjdəni yaymaqda şərik oldunuz. **6** Əminəm ki, sizdə xeyrli işə başlayan Allah Məsih İsanın zühr edəcəyi günədək bunu başa çatdıracaq. **7** Haminiz haqqında belə düşünməkdə haqlıyam, çünki qəlbimdə yeriniz var. İstər həbsdə olsam, istər Müjdəni müdafiə və təsdiq etsəm, hamımız mənimlə bərabər Allahın lütfünə şəriksiniz. **8** Allah şahidimdər ki, Məsih İsanın duyğusunu ilə hər birinizin həsrətini çəkirəm. **9** Dua edirəm ki, məhbəbatınız bilik və hər cür idrak baxımından get-gedə daha çox ətsən, **10** siz Məsihin zühr edəcəyi gün pak və nöqsansız, Allahın izzəti və mədhi üçün İsa Məsihdən galən sahəlik bəhrələri ilə dolu olmaq üçün ən ali dəyərləri ayırd edə biləsiniz. **11** Qardaşlar, bunu sizə bildirmək istəyirəm ki, başıma gələnlər Müjdə yaymağı daha da irəli apardı. **12** Belə olanda bütün saray mühafizəçiləri daxil olmaqla hamiya məlum oldu ki, Məsihdə olduğunu görə həbs olunmuşam. **13** Həmçinin qardaşlardan eksariyyəti mənim həbsimdən ötrü Rəbbə güvənərək kələmi qorxmadan bəyan etmək üçün daha çox cəsarət göstərdi. **14** Doğrusu, bəziləri paxıllıq və rəqabət, bəziləri isə yaxşı niyyətlə Məsihi vəz edirlər. **15** Bəziləri bunu məhbəbtələ edirlər, çünki bilirlər ki, mən Müjdəni müdafiə etmək üçün təyin edilmişəm. **16** Bəziləri isə Məsihi səmimiliklə deyil, məhbəbus halimdə guya mənə əziyyət verməklə özlərini göstərmək üçün bəyan edirlər. **17** Nə olar? İstər riyakarlıqla, istərsə də səmimiliklə, nə cür olursa-olsun, əsasən Məsih bəyan edilir, mən buna sevinirəm. Əlbəttə, sevinəcəyəm, **18** çünkü bilirəm ki, bunun nəticəsi dualarınızla və İsa Məsihin Ruhunun köməyi ilə mənim xiləsim olacaq. **19** Böyük həvəslə gözləyir və ümidi varam ki, heç bir vəziyyətdə utandırılmayaçağam, yaşasam da, ölsəm da, həmisi kimi indi də bədənimdə Məsihin ucalması üçün tam cəsarət göstərə biləcəyəm. **20** Çünkü mənim üçün yaşamaq Məsihdir, ölməksə qazancdır. **21** Lakin cismən yaşasam, faydalı işlər görə biləcəyəm. Buna görə nə seçəcəyimi bilmirəm. **22** Hər iki tərəfdən yolum kəsilib. Arzum buranı tərk edib Məsihlə olmaqdır, çünki bu lap yaxşıdır. **23** Amma sağ qalmağım sizin üçün daha lazımlıdır. **24** Buna əmin olaraq bilirəm: sağ qalacağam və hamımızla birlikdə qalmaqda davam edəcəyəm ki, imanda həm irəliləyəsiniz, həm də sevinəsiniz. **25** Belə ki bir də yanınızda gəldiyim üçün mənə görə Məsih İsada fəxriniz ətsən. **26** Lakin həyat tərziniz Məsihin Müjdəsinə layiq olsun. Galib sizi görəm də, gəlməyib haqqınızdə eşitsəm də, bilim ki, siz bir ruhda möhkəm dayanıb Müjdəyə

əsaslanan imanda canbir olaraq səy göstərişiniz **28** və heç bir şəkildə əleyhdarlarınızdan qorxmursunuz. Bu da Allahın işidir. **29** Çünkü sizə yalnız Məsihə iman etmək deyil, Onun uğrunda əzəb çəkmək üstünlüyü də ehsan olundu. **30** Apardığım mübarizəni əvvəldən gördünüz, indi də bunun haqqında eşidir və siz də həmin mübarizəni aparırsınız.

2 Beləliklə, Məsihdə bir ruhlandırma, məhbəbatdən yaranan bir təsalli, Ruha bir şəriklik, bir rəhm və mərhamət varsa, **3** 2 həmfikir olub bir-birinə eyni məhbəbatı göstərərək canbir və həmrəy olmağınızla sevincim bütövləşdirin. **4** Heç bir işi özünü göstərərək və ya lovgahla etməyin. Qoy hər biriniz itaatkarlılıqda digərini özündən üstün saysın **5** və yalnız öz mənəfətini deyil, başqalarının da mənəfətini güdüsün. **6** Məsih İsa necə düşündü, siz də elə düşünün. **7** Allah surətində olduğu halda O Özünü Allaha bərabər tutmağı bir haqq saymadı. **8** Lakin Özünü heç etdi və qul surətinə salib insanlara oxşar oldu. İnsan şəklini alıb **9** Özünü aşağı tutdu və ölümə qədər - çarmıx üzərində ölümə qədər itaat göstərdi. **10** Buna görə də Allah Onu çox ucaltdı və Ona lütfələ bütün adlardan ali bir ad verdi ki, **11** göyə, yerdə və yerin altında olanların hamısı İsanın adına ehtiram edərək diz çöksün **12** və hər dil Ata Allahın izzəti üçün İsa Məsihin Rəbb olduğunu bəyan etsin. **13** Belə isə, ey sevimlilərim, həmişə itaatli olduğunuz kimi yalnız men yanınızda olanda yox, xüsusun yanınızda olmadığım bu anda belə, qorxu və lərzə ilə xiləsinizi əməllərinizdə göstərin. **14** Çünkü sizdə fəaliyyət göstərən Allahdır, belə ki Onun xoş məramını həm istəyəsiniz, həm də bunun üçün fəaliyyət göstərəsiniz. **15** Hər şeyi şikayətlənmədən, mübahisə etmədən yerinə yetirin ki, **16** nöqsansız və saf olaraq bu ayri və azmiş nəsil arasında Allahın ləkəsiz övladları olasınız. Onların arasında dünyanın nuru kimi parlayın. **17** Həyat sözünü təqdim edin. Qoy Məsihin zühr edəcəyi gündə fərxi edə bilim ki, nə boş yera cəhd etdim, nə də boş yera zəhmət çəkdim. **18** Lakin sizin imanınızın qurban və xidməti üzərinə içmə təqdimli kimi töklülcəyəməsə də, sevinirəm və hamımızın sevincinə şərəkəm. **19** Siz də məhz bunun üçün sevinin və mənim sevincimə şərək olun. **20** Vəziyyətinizdən xəbərdar olub ürəyim sakitləşsin deyə bu yaxınlarda Timoteyin yanına göndərəcəyim üçün Rəbb İsada ümidi var. **21** Çünkü Timotey kimi mənimlə canbir olan, həqiqətan qayğıınıza qalan başqa kimsəm yoxdur. **22** Ona görə ki hər kəs İsa Məsihin xeyrini deyil, öz xeyrini güdür. **23** Amma Timoteyin öz dəyərini necə sübut etdiyini, atasının yanında qulluq edən oğul kimi Müjdəni yaymaq işində mənimlə birgə qulluq etdiyini bilirsiniz. **24** Beləliklə, işlərimin nə yerdə olduğunu bilən kimi onu yanınızda göndərmək ümidindəyəm. **25** Mən də yaxında yanınızda gəlməyim barədə Rəbbə güvənirəm. **26** Lakin ehtiyacımın təminatına görə mənə yardım etmək üçün göndərdiyiniz nümayəndəni, qardaşım, əməkdaşım və birlikdə mübarizə apardığım Epafroditi yanınızda

qaytarmağı lazım bildim. **26** Çünkü o hər birinizdən ötrü darıxır və onun xəsta olduğunu eşitdiyinizə görə çox narahat idi. **27** O, həqiqətən, elə xəstələnmışdı ki, az qala ölsün. Lakin Allahan ona, yalnız ona deyil, kədərimin üstüne kədər gəlməsin deyə həm də mənə rəhmi gəldi. **28** Onu yanınızda göndərməyə daha çox buna görə razılıq verdim ki, onu yenidən görüb sevinəsiniz və mənim də kədərim yüngülləşsin. **29** Rəbdə olan bu adamı tam sevinclə qəbul edin və belələrini qiymətləndirin. **30** Çünkü o, Məsihin işi uğrunda az qala ölcəkdi. Sizin mənə edə bilmədiyiniz köməyi etmək üçün canınızı təhlükəyə atdi.

3 Nəhayət, qardaşlarım, Rəbdə sevinin! Sizə eyni şeyləri yazmaq məni yormaz, amma sizi qoruyar. **2** Özünüüzü «itlər»dən qoruyun, pis iş görənlərdən qoruyun, bədəni sünnet edərək kəsib-atanlardan qoruyun. **3** Çünkü əsl sünnetlilər Allahan Ruhu vəsitsiələ ibadət edən, Məsih İsa ilə fəxr edən və cismanı şeylərə güvənməyən bizi ləri. **4** Əslində mən cismanı şeylərə də güvənə bilərdim. Əgər başqası cismanı şeylərə güvənməyi düşünürsə, mən daha çox güvənə bilərəm. **5** Mən səkkizgünlük ikən sünnet olundum. İsrail nəslindən, Binyamin qəbiləsindən, İbrani lərdən törəmiş bir İbraniyəm. Qanuna münasibətdə farisey idim. **6** Qeyrət çəkməyə gəlinca, Allahan cəmiyyətini təqib edirdim. Qanuna əsaslanan salehliyə galincə, nöqsansız idim. **7** Amma mənə fayda gətirən nə varsa, Məsih uğrunda ziyan saymışam. **8** Bundan əlavə, Rəbbim Məsih İsanı tanımağın ali dəyərinin yanında hər şeyi ziyan hesab edirəm. Onun uğrunda var-yoxumu atıb tullantı sayıram ki, Məsihi qazanıb **9** Onda hesab olunum. Belə ki Qanunla galən öz salehliyimə deyil, Məsiha imandan yaranan, imanla Allahdan gələn salehliyə malik olum. **10** Belə ki Məsihi və Onun dirilmə qüdrətini, əzablarına şərikiyi də dərk edim və Onun ölümündə Ona bənzəyim ki, **11** nə olursa-olsun, ölürlər arasından dirilməyə nail olum. **12** Demirəm ki, indi bunlara malik olmuşam və yaxud kamilləşmişəm. Amma hədəfdən tutmaq üçün qaçıram. Çünkü Məsih İsa məni bu məqsəd üçün tutub. **13** Qardaşlar, hesab etmirəm ki, bunu tutmuşam. Yalnız bir şey edirəm: arxada qalanları unudub qarşısında olana çatmaq üçün cəhd edirəm. **14** Və hədəfə doğru qaçıram ki, müükafatı alım, yəni Allahın Məsih İsada yuxarıya çağırışına nail olum. **15** Beləliklə, aramızda kim kamildirsə, qoy belə düşünsün. Hər hansi bir mövzuda fərqli düşüncələriniz varsa, Allah bunu da sizə açacaq. **16** Ancaq çatdığımız səviyyəyə uyğun həyat sürək. **17** Qardaşlar, hamınız birlikdə məndən nümunə götürün və sizə göstərdiyimiz nümunəyə uyğun həyat sürənlərə diqqətlə baxın. **18** Sizə dəfələrlə söylədiyim kimi indi də göz yaşları içinde təkrar deyirəm: bir çoxları Məsihin çarmıixına düşmən olaraq həyat sürüür. **19** Onların sonu həlakdır. Onların allahı qarınlarıdır. Öz rüsvayciliqləri ilə fəxr edir, yalnız dünyəvi şeylər barədə düşünürlər. **20** Bizzə səma vətəndaşlarıyıq və oradan Xilaskar olan Rəbb İsa Məsihi həvəslə gözləyirik. **21** O hər

şeyi Özünə tabe etməyə qadir olan qüvvəsinin təsiri ilə bizim yaziq bədənimizi dəyişdirib. Öz izzətli bədəninə bənzər hala gətirəcək.

4 Beləliklə, ey həsrətini çəkdiyim sevimli qardaşlarım, sevincim və başımın tacı, Rəbdə olaraq bu cür dönməz durun, ey sevimililər! **2** Evodiyaya yalvarıram, Sintixiye yalvarıram ki, Rəbdə həmfikir olsunlar. **3** Bəli, ey əsl əməkdaşım, sandən də xahişim var, bu qadınlara kömək et. Çünkü onlar mənimlə, Klementlə və adları həyat kitabında olan digər əməkdaşlarla bərabər Müjdəni yaymaq üçün səy göstəriblər. **4** Rəbdə həmişə sevinin! Bir də deyirəm: sevinin! **5** Qoy sizin mülayimliyiniz bütün insanlara məlum olsun. Rəbb yaxındır. **6** Heç nəyin qayığını çəkməyin, amma hər barədə xahişərinizi Allaha dualarla, yalvarışlarla, şükür edə-edə bildirin. **7** Onda Allahan aqlagalməz sülhü türklərinizi və düşüncələrinizi Məsih İsada qoruyacaq. **8** Nəhayət, qardaşlar, doğru, ləyaqətli, saleh, pak, cəzibəli, etibarlı nə varsa, əgər əla və tərifə layiq nə varsa, bunları düşünün. **9** Məndən öyrəndiyiniz, qəbul etdiyiniz, eşitdiyiniz və məndə gördüyünüz nə varsa, bunları həyata keçirin. Onda sülh qaynağı olan Allah sizinlə olacaq. **10** Mən Rəbdə bol-bol sevinirəm ki, nəhayət indi mənim barəmdəki qayığını yenidə canlandırdınız. Əslində qayığınız vardi, amma bunu göstərməyə fürsət tapa bilmirdiniz. **11** Ehtiyaca düşdürüüm üçün bunları söyləmirəm, çünkü hənsi şəraitdə yaşısam, ondan razi qalmağa alışmışam. **12** Mən məzəlmlüğün da, bolluğun da nə olduğunu biliyəm. İstər tox, istər ac, istər bolluq, istər ehtiyac içində olum, hər şəraitdə, hər vəziyyətdə razi qalmağın sərrini öyrənmişəm. **13** Mənə qüvvət verən Məsihin köməyi ilə hər işə gücüm çatır. **14** Buna baxmayaq nə yaxşı ki əziyyətimə şərık oldunuz. **15** Ey Filipililər, özünüz də bilirsiniz ki, aranızda Müjdə yayımının başlangıcında, mən Makedoniyani tərk edən zaman sizdən başqa heç bir cəmiyyət nəzir vermək və toplamaq üçün mənimlə şərık iş görmədi. **16** Mən Saloniqdə olanda belə, ehtiyacım üçün dəfələrlə siz mənə yardım göndərdiniz. **17** Bu o demək deyil ki, mən bəxşis xətarıram. Mən ancaq sizin hesabınıza yazılı bilən səmərəni xətarıram. **18** Mənsə tamamilə təmin olunmuşam və bolluq içindəyəm. Epafroditin əli ilə göndərdiyiniz hədiyyələri alandan sonra ehtiyacım qalmadı. Bu, Allahan xoşuna gələn ətirli təqdim, Ona məqbul olan və razi salan qurbandır. **19** Sizin hər ehtiyacınızı isə Allahım Məsih İsada olan Öz izzətli zənginliyinə görə ödəyəcək. **20** Qoy Atamız Allaha əbədi izzət olsun! Amin. (aiən g165) **21** Məsih İsada müqəddəs olan hər kəsi salamlayıın. Mənimlə olan qardaşlar sizə salam göndərir. **22** Sizi bütün müqəddəsler, xüsusən qeyşərin sarayında işləyənlər salamlayıır. **23** Rəbb İsa Məsihin lütfü ruhunuza yar olsun!

Kolossalılara

1 Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi mən Pauldan və Timotey qardaşdan **2** Kolossalı Məsihədə olan müqəddəs və sadıq bacı-qardaşlara salam! Atamız Allahdan sizə lütf və sülh olsun! **3** Sizin üçün həmişə dua edərkən Allaha – Rəbbimiz İsa Məsihin Atasına şükür edirik. **4** Çünkü sizin Məsih İsaya imanınızdan və bütün müqəddəslərə göstərdiyiniz məhəbbətdən xəbərdar olduq. **5** İmanınız və məhəbbətiniz göylərdə sizin üçün saxlanan şeylərə bağladıığınız ümididden qaynaqlanır. Bu barədə sizə çatan, Müjdə olan həqiqət kəlamlından əvvəlcədən eşitmisiniz. **6** Bu Müjdə onu eşitdiyiniz, həqiqətdə Allahanın lütfünü dərk etdiyiniz gündən bəri sizdə olduğu kimi bütün dünyada da bəhra verməkdə və yayılmaqdadır. **7** Bunu bizimlə birgə Məsihin qulu və sizin üçün çalışan Onun sadıq xidmətçisi sevimli Epafrađan öyrəndiniz. **8** O, Ruhdan qaynaqlanan məhəbbətinizin xəbərini də biza çatdırı. **9** Ona görə bunu eşitdiyimiz gündən bəri sizin tam hikmət və ruhani idrakla Allahın iradəsini bütünlükələ qavramanız üçün biz də dualarımızı və yalvarışlarımızı kəsmədik. **10** Belə ki Rəbbə layiq şəkildə həyat sürərək Onu hər cəhətdən razi salasınız və hər cür xeyirli əməldə bəhra verib Allahu tanımaqdə böyüyəsiniz, **11** hər şəyə dözərək səbir edə bilməniz üçün Onun izzətli qüvvəsinə güvənərək hər cür qüdrətlə möhkəmlənəsiniz, **12** müqəddəslərin nurdə olan ırsına şərık olmanız üçün sizə səlahiyyət verən Ataya sevinclə şükür edəsiniz. **13** O bizi zülmət hakimiyyətdən xilas edib Öz sevimli Oğlunun Padşahlığına köçürdü. **14** Oğlunda satinalınmaya – günahlarımızın bağışlanmasına malikik. **15** Görünməz Allahın surəti və bütün yaradılış üzərində ilk doğulan Odur. **16** Çünkü göylərdə və yerdə olan, görünən və görünməyən hər şey – taxtlar, ağalar, başçılar, hakimlər Onda yarandı. Nə varsa, Onun vasitəsilə və Onun üçün yarandı. **17** Hər şeydən əvvəl var olan Odur və hər şey Onda bərərər olur. **18** Bədənin, yəni imanlılar camiyyətinin Başı da Odur. Hər şeydə birinci olsun deyə başlangıç olan, ölürlər arasından dirilərək ilk doğulan Odur. **19** Çünkü Allah Onda tam bütövlüyü ilə yaşamağa **20** və Onun vasitəsilə, çarmıxda axıdılan qanı ilə barışq yaradaraq həm yerdə, həm də göylərdə olan hər şeyi Özü ilə barışdırmağa razı oldu. **21** Eşitdiyiniz pis əməllərə görə bir zamanlar düşüncələrinizdə Allaha yad və düşmən idiniz. **22** İndi isə Məsih cisman olməkla Öz bədəni vasitəsilə sizi Allahla barışdırıcı ki, siz Onun qarşısında müqəddəs, ləkəsiz və nöqsansız təqdim etsin. **23** Bir şərtlə ki eşitdiyiniz Müjdənin verdiyi ümididden sarsılmadan, iman əsasında möhkəm və sabit durasınız. Bu Müjdə səma altında olan bütün yaradılışa vəz olundu və mən Paul Müjdənin xidmətçisi oldum. **24** İndi sizin üçün əzab çəkdiyimə sevinirəm və Məsihin Öz bədəni olan imanlılar cəmiyyəti uğrunda çəkdiyi əziyyətlərin qalanını canıma cəfa verərək tamamlayıram.

25 Allahın sizin üçün mənə verdiyi vəzifəyə görə mən bu cəmiyyətin xidmətçisi oldum ki, Allahın kəlamını, **26** yəni əsrlərdən və nəsillərdən gizlədilən, indi isə Onun müqəddəslərinə açılan sırrını tam bəyan edim. (atən g165) **27** Allah millətlər arasında bu sırrın izzətinin necə zəngin olduğunu müqəddəslərə bildirmək istədi. Bu sər sizdə olan Məsihdir. O sizə izzətə qovuşmaq ümidiini verir. **28** Hər bir insəni Məsihədə kamilləşmiş olaraq Allaha təqdim etmək üçün hamiya tam müdrikkiliklə nəsihət və təlim verərək Məsihi bəyan edirik. **29** Bu məqsədlə də zəhmət çəkirəm və Onun məndə qüdrətlə fəaliyyət göstərən qüvvəsi ilə mübarizə aparıram.

2 İstəyirəm ki, həm siz, həm Laodikeyada olanlar, həm də mənim üzümü görməyənlərin hamısı üçün nə qədər böyük mübarizə apardığımı bilsəniz. **2** Ürəklərinin cəsərat tapıb məhəbbətdə birləşməsini istəyirəm; belə ki idrakin verdiyi kamil etimadın bütün zənginliyinə nail olsunlar, Allahın sırrı olan Məsihi dərk etsinlər. **3** Çünkü hikmət və biliyin bütün xəzinələri Məsihədə gizlədilmişdir. **4** Bunu mən ona görə deyirəm ki, kimsə sizi dilə tutub aldatmasın. **5** Çünkü cismən uzaqda olsam da, ruhən sizinləyəm, intizamınızı və Məsihə olan imanınızın möhkəmləyini görüb sevinirəm. **6** Buna görə Rəbb Məsih İsəni qəbul etdiyiniz kimi Onda həyat sürün. **7** Şükürlərə dolub-dاشaraq Onda kök salıb inkişaf edin və öyrəndiyiniz kimi imanda möhkəmlənin. **8** Baxın, Məsihə deyil, insan adət-ənənəsinə, dünyanın ibtidai təlimlərinə istinad edərək fəlsəfə və boş aldadıcı sözlərlə kimsə sizi əsir etməsin. **9** Çünkü Allahın tam bütövlüyü bədəncə Məsihədə yaşıyır. **10** Siz də Onda tamamlanmışınız. O hər başçının və hakimin Başıdır. **11** Həmçinin siz Məsihədə insan əli ilə deyil, Onun təmin etdiyi sünnettə cismani təbiətdən ayrırlaraq sünnettə olundunuz. **12** Vəftizdə Onunla birlikdə dəfn edildiniz və Onu ölürlər arasından dirildən Allahın gücünə olan iman vasitəsilə Onunla birlikdə dirildiniz. **13** Siz təqsirləriniz və cismanı sünnetsizliyiniz üzündən ölü iken Allah sizə Məsihələ birgə həyat verdi və bütün təqsirlərimizi bağışlayıb **14** tələbləri ilə əleyhimizə və zərərimizə olan borc sənədini ləğv etdi, onu çarmixa mixlayaraq qarşımızdan götürdü. **15** Allah başçıları və hakimləri tərk-silah edib, onlara çarmıxda qələbə çalaraq aləmdə rüsvay etdi. **16** Buna görə qoy heç kim yemək-icmək üzündən yaxud bayram, Təzə Ay mərasimi ya Şənbə gününə görə sizi mühəkəmə etməsin. **17** Çünkü bunlar göləcək şeylərin kölgəsidir, əsl isə Məsihədir. **18** Qoy heç kim sizdən mütilik və mələklərə səcdə tələb edərək sizi mükafatınızdan məhrum etməsin. Belə bir şəxs gördüyü görüntülərə güvənir və boş yera öz cismanı ağılı ilə lovgalanır. **19** O, bədənin Başı olan Məsih ilə əlaqəni itirdi. Bütün bədən bugumlar və bağlarla tüzvi surətdə Məsihə bağlanaraq təmin olunur, qurulur və Allah bəslədiyinə görə böyükür. **20** Məsihələ birgə ölüb dünyanın ibtidai təlimlərindən qurtuldugunuz halda nə üçün dünyadakılar kimi yaşayaraq **21** «buna əl

durma, bunu yemə, buna toxunma» kimi əmrlərə əməl edirsiniz? **22** Bunların hamısı istifadə olunduqca mahv olub gedən şeylərlə əlaqədar olur, çünkü insanların verdiyi əmrlərə və təlimlərə əsaslanır. **23** Şübhəsiz, bu qaydalar uydurma dindarlıq, mütilik və bədənə xətər yetirməkdə zahirən müdrik görünür, amma cismanı təbiətin həvəsinin qarşısını almaq üçün onların heç bir dəyəri yoxdur.

3 Beləliklə, Məsihə birlikdə dirildiyinizə görə ucalardakı şeyləri axtarın. Orada Məsih Allahın sağında oturub. **2** Dünyəvi şeyləri deyil, ucalardakı şeyləri düşünün. **3** Çünkü siz ölmüşünüz və həyatınız Məsihə birlikdə Allahda saxlanılıb. **4** Həyatınız olan Məsih zühr edəndə siz də Onunla birgə izzətlə zühr edəcəksiniz. **5** Buna görə cisinizin dünyəvi meylləri olan cinsi əxlaqsızlığı, murdarlığı, şəhvəti, pis ehtirası və bütürəstliyə tay olan tamahkarlığı öldürün. **6** Bunlara görə Allahın qəzəbi itaatsizlərin üzərinə gəlir. **7** Əvvəller siz bunların içində yaşayanda belə həyat sürdürdünüz. **8** İndi isə siz də qəzəbi, hiddəti, kini, böhtəni, ağzınızdan çıxan ədəbsiz sözlər kimi şeylərin hamısını kənara atın. **9** Bir-birinizi yalan deməyin, çünkü köhnə mənliyinizi və onun əmallərini üzərinizdən çıxarıb **10** yeni mənliyə büründünüz. Yeni mənliyiniz onu Yaradanın surətinə bənzər şəkildə təzələnir ki, biliyiniz tam olsun. **11** Bu təzələnmədə Yunanla Yəhudi, sünnetli ilə sünnetlər, barbar, Skif, qulla azad arasında fərq yoxdur: Məsih hər şeydir və hamımızdadır. **12** Beləliklə, Allahın seçilmişləri, müqaddəsləri və sevimliləri kimi ürək mərhəməti, xeyirxahlıq, itaətkarlıq, həlimlik və səbirə bürünün. **13** Bir-birinizi dözün və birinizin digərindən şikayəti varsa, bağışlayın. Rəbb sizə bağışlığı kimi siz də bağışlayın. **14** Bütün bunlardan əlavə, kamil birliyin bağı olan məhəbbətə bürünün. **15** Məsihin sülhü qoy ürəklərinizdə münsiflik etsin, çünkü bir bədənin üzvləri kimi bu sülhə dəvət olundunuz. Həmçinin şükür edənlər olun! **16** Qoy aranızda Məsihin kələmi bütün zənginliyi ilə yaşasın. Bir-birinizi tam müdrikliklə təlim və nəsihət verin, məzmurlar, ilahilər və ruhani nəğmələr söyləyib ürəklərinizdə Allaha minnətdar ola-ola nağma oxuyun. **17** Dediyyiniz və etdiyyiniz hər şeyi Rəbb İsanın adı ilə edin, Onun vasitəsilə Ata Allaha şükür edin. **18** Ey qadınlar, Rəbdə olanlara layiq olduğu kimi ərlərinizə tabe olun. **19** Ey ərlər, öz arvadlarınızı sevin və onlara sərt davranmayın. **20** Ey övladlar, hər işdə ata-ananıza itaət edin, çünkü bu, Rəbbi razi salır. **21** Ey atalar, övladlarınızı incitməyin, yoxsa cəsarətləri qırılar. **22** Ey qullar, hər işdə dünyəvi ağalarınıza itaət edin. Bunu insanları razi salmaq üçün gözə xəş görünən xidmətlə deyil, səmimi qəlbən, Allahdan qorxaraq edin. **23** Gördüyünüz hər işi insanlar üçün deyil, Rəbb üçün edən kimi can-dildən edin. **24** Bilin ki, Rəbdən bunun əvəzinə ırs alacaqsınız, çünkü siz Rəbb Məsihə qulluq edirsınız. **25** Kim haqsızlıq edərsə, işlətdiyi haqsızlığın əvəzini alacaq, çünkü Rəbb tərəfkeşlik etməz.

4 Ey ağalar, bilin ki, göydə sizin də Ağanız var. Ona görə qullarınızla ədalətli və insaflı olun. **2** Özünüüzü duaya həsr edin və duada şükür edərək oyaq durun. **3** Eyni zamanda bizim üçün də dua edin ki, kələmi yaymaq üçün Allah bizi bir qapı açısından və uğrunda həbs olunduğum Məsihin sırrını elan edim. **4** Dua edin ki, mən bu sırrı lazıminca açıq-aşkar bildirim. **5** Kənar insanlarla müdrikliklə rəftar edin və hər fürsətdən istifadə edin. **6** Sözünüz duzlu və hər zaman lütfə dəlu olsun. Beləcə hər adama necə cavab vermək lazım olduğunu biləsiniz. **7** Rəbdə sevimli qardaş, sadiq xidmətçi və əməkdaş olan Tixik mənim barəmdə hər şeyi sizə bildirəcək. **8** Onu bu məqsədlə yanınıza göndərdim ki, bizim vəziyyətimizdən xəbərdar olasınız və o sizin qəlbinizə ovutsun. **9** Onunla birlikdə sizlərdən biri olan sadiq və sevimli Onisim qardaşı da göndərirəm. Onlar sizə buradakı bütün işlər barədə məlumat verəcək. **10** Mənimlə birlikdə məhabus olan Aristarx və Barnabanın əmisi oğlu Mark da sizə salam göndərir. Mark haqqında əmərləri almısınız. Yanınıza gelsə, onu qəbul edin. **11** Yust çağırılan Yəsua da sizə salam göndərir. Sünnetlilərden yalnız bunlar Allahın Padşahlığı üçün mənim əməkdaşlarım və onlar mənə təsəlli verdilər. **12** Məsih isanın qulu və sizlərdən olan Epafra sizə salam göndərir. Allahın hər iradəsinə yerinə yetirərək kamil və tam əminliklə möhkəm dayanasız deyə o sizin üçün hər zaman dualar edərək mübarizə aparır. **13** Onun haqqında şəhadət edirəm ki, sizin üçün, Laodikeyada və Hierapolisdə olanlar üçün çox zəhmət çəkir. **14** Sevimli həkim Luka və Dima da sizə salam göndərir. **15** Laodikeyada olan bacı-qardaşlara, Nimfaya və onun evindəki cəmiyyətə salam söyləyin. **16** Bu məktub aranızda oxunduqdan sonra onu Laodikeyalılar cəmiyyətində də oxudun, Laodikeyadan gələn məktubu isə siz də oxuyun. **17** Arxivə bunu deyin: «Rəbdə sənə tapşırılan xidməti diqqətlə başa çatdır!». **18** Mən Paul bu salamı öz əlimlə yazıram. Unutmayın ki, mən həbsdəyəm. Sizə lütfə olsun!

1 Saloniklilərə

1 Paul, Sila və Timoteydən Ata Allah və Rəbb İsa Məsihə olan Saloniklilər cəmiyyətinə salam! Sizə lütf və sülh olsun! **2** Dualarımızda siz yada salib həmişə hər birinizi görə Allaha şükür edirik. **3** Çünkü imandan yaranan əməllərinizi, məhəbbətdən doğan zəhmətinizi və Rəbbimiz İsa Məsihə bağladığınız ümidiñ verdiyi dözümi Atamız Allah qarşısında daim yada salırıq. **4** Ey Allaha sevimlişə olan qardaşlar, bilirik ki, O sizə seçib. **5** Ona görə ki yaydığımız Müjdə yahnız sözə deyil, qüvvə ilə, Müqəddəs Ruhla və çox inandırıcılıqla sizə çatıb. Aranızda ikən sizin üçün necə bir adam olduğunu bildiniz. **6** Siz də böyük əziyyət içində Müqəddəs Ruhun verdiyi sevinclə kələmə qəbul edib bizdən və Rəbdən nümunə götürdünüz. **7** Beləliklə, siz Makedoniya və Axayyadakı bütün imanlılar üçün nümunə oldunuz. **8** Çünkü Rəbbin kələmənin sədasi sizdən yayıldı. Allaha imanınızın sorağı yahnız Makedoniya və Axayyaya deyil, hər yerə çatıb. Daha biza söz deməyə ehtiyac qalmadı. **9** Çünkü özləri xəbər yayıldılar ki, bizi nə qədər yaxşı qarşılığınız və var olan həqiqi Allaha qulluq etmək üçün, həmçinin Onun ölürlər arasından diriltdiyi Oğlunun, yəni bizi gələcək qəzəbdən qurtaran ısanın göylərdən zührunu gözləmək üçün bütərdən Allaha tərəf necə döndünüz.

2 Qardaşlar, özünüz də bilirsiniz ki, yanınızda gəlməyimiz əbas olmadı. **2** Bildiyiniz kimi, əvvəlcə Filipida əziyyət çəkmiş, təhqir olunmuşduq. Amma böyük ziddiyətlərə baxmayaraq, Allahın Müjdəsini sizə bəyan etmək üçün Allahımızdan cəsarət aldıq. **3** Çünkü bizim çağırışımız aldatmağa, murdarlıqla əsaslanmır və bunun hiyləgərliyə də daxli yoxdur. **4** Əksinə, Allah tərəfindən Müjdəni yayaq tapşırığını almağa layiq görüldüyüməzə görə insanları deyil, ürəklərimizi sınaqdan keçirən Allahı razi salmaqdan ötrü danişırıq. **5** Siz bilirsiniz ki, heç vaxt yanınızda yaltaq sözlərlə yaxud tamahkarlığı gizlədən riyakarlıqla gəlmədik. Allah da buna şahiddir. **6** İzzəti heç bir insanda – nə sizdə, nə də başqalarında axtardıq. **7** Məsihin həvariləri kimi bunu sizdən tələb edə bilərdik, amma biz sizinlə övladlarını isti qıcağına alıb yedirdən ana kimi mülayim rəftar etdik. **8** Sizlərə elə könül bağlamışdıq ki, yahnız Allahın Müjdəsini deyil, öz canlarımızı belə, sizə verməyə razi idik. Çünkü bizim sevimlişəmiz idiniz. **9** Belə, qardaşlar, bizim əmək və zəhmətimizi xatırlırsınız: heç birinizi yük olmamaq üçün gecə-gündüz çalışaraq sizə Allahın Müjdəsini vəz etdik. **10** Siz imanlılarla necə müqəddəs, saleh və nöqsansız davrandığımıza həm özünüz, həm də Allah şahiddir. **11** Bildiyiniz kimi, ata övladları ilə necə rəftar edirsə, biz də hər birinizlə elə rəftar etdik. **12** Sizə öyüd verdik, ruhlandırdıq və yalvardıq ki, Öz Padşahlığına və izzətinə çağırılan Allaha layiq şəkildə həyat sürəsiniz. **13** Biz də dayanmadan Allaha şükür edirik

ki, siz bizdən eşitdiyiniz Allah kələməni qəbul edəndə onu bəşəri söz kimi deyil, həqiqətən, Allahın kələmə olaraq qəbul etdiniz. Siz imanlılarda fəaliyyət göstərən də bu kələmdir. **14** Çünkü qardaşlar, siz Allahın Yəhudeyadakı Məsih İsəda olan cəmiyyətlərindən nümunə götürdünüz. Onların Yəhudilərdən çəkdiyi əzəbləri eynilə siz də öz soydaşlarınızdan çəkdiiniz. **15** Yəhudilər Rəbb İsanı və peyğəmbərləri öldürdülər, bizi də təqib etdilər. Onlar Allahi narazı salır və bütün insanlara qarşı çıxırlar. **16** Çünkü başqa millətlər xilas olsunlar deyə biz onlarla danışanda bu Yəhudilər bizi mane olur. Beləcə hər zaman günahlarının üzərinə günah gətirirlər. Axırda Allahın qəzəbinə düşər oldular. **17** Bizzə, qardaşlar, qısa bir müddət üçün qəlbən deyil, şəxsən sizdən məhrum olduq, ona görə böyük arzu ilə üzünüzü görməyə daha çox səy göstərdik. **18** Biz yanınızda gəlməyi arzu etdik, dəfələrlə mən Paul bunu istədim, amma Şeytan bizə mane oldu. **19** Rəbbimiz İsa zühr edəndə ümidiñ, sevincimiz yaxud Onun öündə fəxr tacımız nədir? Siz deyilsinizmi? **20** Çünkü siz bizim izzətimiz və sevincimizsiniz.

3 Buna görə də artıq dözməyib Afinada tək qalmağa razi olduq **2** və qardaşımız, Məsihin Müjdəsini yaymaqda Allahın əməkdaşı olan Timoteyi sizə imanda möhkəmləndirmək və ruhlandırmək üçün göndərdik. **3** Belə ki qoy bu əziyyətlərdən heç kim sarsımasın. Özünüz bilirsiniz ki, biz bunun üçün təyin olunmuşuq. **4** Çünkü yanınızda olarkən əziyyət çəkəcəyimizi sizə əvvəlcədən demişdik və bildiyiniz kimi, belə də oldu. **5** Buna görə mən artıq dözməyib Timoteyi yanınızda göndərdim ki, imanınızdan xəbərdar olum. Qorxdum ki, sınağaçkən bəlkə sınaqları ilə siz yoldan çıxarmış olar və əməyimiz hədər gedər. **6** Amma yanınızdan indicə qayıdan Timotey imanınız və məhəbbətiniz haqqında biza şad xəbər gətirdi. O dedi ki, siz bizi daim xoş təəssüratla yada salırsınız və biz həsrətinizi çəkdiyimiz kimi siz də həsrətimizi çəkirsiniz. **7** Ona görə də, qardaşlar, bütün sıxıntı və əziyyətimizə baxmayaraq, imanınızda görə sizdən təsəlli aldıq. **8** Çünkü sizin Rəbdə qalmağınız indi bizi həyat verir. **9** Allahımız qarşısında sizə görə tam sevincimiz var. Belə olmasayı, sizə görə Allaha necə şükür edə bilərdik? **10** Sizin üzünüzü görmək və imanınızda çatışmayanları tamamlamaq üçün gecə-gündüz səylə dua edirik. **11** Qoy Atamız Allah Özü və Rəbbimiz İsa bizim üçün sizin tərəflərə yol açın. **12** Rəbb bir-birinizi və bütün insanlara olan məhəbbətinizi sizə olan məhəbbətimiz tək artırıb-çoxaltsın. **13** Belə ki Rəbbimiz İsa bütün müqəddəsləri ilə birgə zühr edəcəyi vaxt Atamız Allahın öündə müqəddəslikdə nöqsansız olmağınız üçün ürəkləriniza qüvvə versin. Amın.

4 Qardaşlar, necə həyat sürmək və Allahı razi salmaq barədə bizdən təlimat aldımız. Nəhayət, Rəbb İsa naminə sizdən xahiş edir və yalvarıq ki, belə həyat sürməkdə daha çox inkişaf edin. **2** Rəbb İsanın səlahiyyəti ilə sizə hansı əmrləri verdiyimizi bilirsiniz. **3** Çünkü

Allahın iradəsinə görə müqəddəslik yolunuz belədir: cinsi əxlaqsızlıqdan qaçın, **4** hər biriniz Allahı tanımayan bütərəstlər kimi şəhvət və ehtirasla deyil, müqəddəslik və hörmətlə arvad almağı öyrənin, **6** heç kim haqsızlıq edib baci-qardaşını istismar etməsin. Çünkü əvvəlcə sizə dediyimiz və xəbərdarlıq etdiyimiz kimi, Rəbb bütün bunlara görə qisas alacaq. **7** Çünkü Allah bizi murdarlığa deyil, müqəddəsliyə çağırmışdır. **8** Ona görə bu təlimatı rədd edən kəs insanı deyil, sizə Öz Müqəddəs Ruhunu bəxş edən Allahı rədd edir. **9** Qardaşlıq sevgisinə gəlinə, sizə yazmağa ehtiyac yoxdur, çünkü Allah bir-birinizi sevməyi öyrədib. **10** Əslində, siz bütün Makedoniyadakı baci-qardaşların hamisi ilə belə davranırsınız. Lakin ey qardaşlar, rica edirik ki, belə işlərin sayını artırın. **11** Sizə əmr etdiyimiz kimi çalışın ki, dinc yaşayın, öz işinizlə məşğul olasınız və əliniz işdə-gücdə olsun; **12** belə ki kənar şəxslərin qarşısında hörmətəlayiq şəkildə həyat sürsəniz və heç kimdən təminat almağa ehtiyac duymayasınız. **13** Qardaşlar, vafat edənlər haqqında bixəbər qalmağınızı istəmirik ki, ümidsiz olan digər adamlar kimi kədərlənməyəsiniz. **14** Axi ısanın ölübü-dirilməsinə inanırıqsa, demək İsaya bağlanaraq vəfat edənləri də Allah Onunla birgə qaytaracaq. **15** Çünkü Rəbbin kələməna əsaslanaraq sizə deyirik ki, Rəbbin zührunadək sağ qalan bizlər vəfat edənlərdən əsla qabağa keçməyəcəyik. **16** Rəbb Özü amrini səsləndirməkla, baş mələyin sədəsi və Allahın şeypuru ilə göydən enəcək. Əvvəlcə Məsihdə olaraq önlər diriləcək. **17** Ondan sonra sağ qalan bizlər Rəbbi havada qarşılımaq üçün onlarla birgə buludlar içində götürülib-aparıllacaq və beləcə daim Rəblə olacaqıq. **18** Buna görə bir-birinizi bu sözlərlə təsəlli verin.

5 Qardaşlar, zaman və məqamlar barədə sizə yazmağa ehtiyac yoxdur. **2** Çünkü özünüz də çox yaxşı bilirsiniz ki, Rəbbin günü oğru gecə gəldiyi kimi gələcək. **3** İnsanlar «sühl və təhlükəsizlik» deyəndə hamilə qadının ağrıları necə qəfildən tutursa, onlar da elə qəfil məhvə düşər olacaq və bundan əsla qaça bilməyəcəklər. **4** Amma, qardaşlar, siz qaranlıqda deyilsiniz ki, o gün sizi oğru kimi yaxalasın. **5** Axi hamınız nur və gündüz övladlarınız. Biz nə gecənin, nə də qaranlığın övladlarıyıq. **6** Ona görə gəlin başqları kimi yatmayaq, əksinə, oyanıb ayıq-sayıq dayanaq. **7** Çünkü yatanlar gecə yatır, əyyaşlar da gecə vaxtı əyyaşlıq edir. **8** Gündüze aid olan bizlərsə iman və məhəbbətlə döşümüzə zireh taxaraq xilas ümidiini dəbilqə kimi başımıza qoyub ayıq-sayıq olaq. **9** Çünkü Allah bizi qəzəbə düşər olmaq üçün deyil, Rəbbimiz İsa Məsih vasitəsilə xilasa nail olmaq üçün təyin edib. **10** Məsih bizim uğrımızda öldü ki, oyaq olsaq da, yatmış olsaq da, Onurla birləkdə yaşayaq. **11** Buna görə indiki kimi bir-birinizi ürəkləndirin və ruhən inkişaf etdirin. **12** Ey qardaşlar, xahiş edirik ki, aranızda zəhmət çəkənlərin, Rəbdə siza başçılıq edib nəsihat verənlərin qadrını bilin. **13** Etdikləri əmələ görə onlara hədsiz məhəbbətlə hörmət göstərin. Bir-birinizlə sühl içində yaşayın. **14** Qardaşlar,

sizə yalvarırıq, avaralara nəsihat verin, cəsarətsizləri ruhlandırın, zəiflərə yardım edin, hamiya qarşı səbirli olun. **15** Dıqqətli olun ki, heç kim pişliyə pişliklə cavab verməsin, əksinə, bir-birinizi və bütün insanlara həmişə yaxşılıq etməyə çalışın. **16** Daima sevinin, **17** durmadan dua edin, **18** hər vəziyyətdə şükür edin. Çünkü bunlar Məsih İsada olan sizlər üçün Allahın iradəsidir. **19** Ruhu söndürməyin. **20** Peyğəmberlik sözlərinə xor baxmayın. **21** Hər şeyi sınaqdan keçirin və yaxşı olandan möhkəm tutun. **22** Hər cür şərdən uzaq durun. **23** Qoy sülh qaynağı olan Allahın Özü sizi tamamilə təqdis etsin və Rəbbimiz İsa Məsihin zührundə ruhunuz, canınız və bədəniniz nöqsansız olaraq qorunsun. **24** Sizi çağıran Allah sadiqdir və bunu edəcək. **25** Qardaşlar, bizim üçün dua edin. **26** Bütün baci-qardaşları müqəddəs öpüşə salamlayın. **27** Rəbb naminə sizə and verirəm ki, bu məktubu bütün baci-qardaşlara oxuyun. **28** Rəbbimiz İsa Məsihin lütfü sizə yar olsun!

2 Saloniklilərə

1 Paul, Sila və Timoteydən Atamız Allah və Rəbb İsa Məsihə olan Saloniklilər cəmiyyətinə salam! **2** Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihənən sizə lütf və sülh olsun! **3** Qardaşlar, sizin üçün həmişə Allaha şükür etməliyik və belə etməyimiz yerinə düşər, çünki imanınız artdıqca artır və haminizin bir-birinə olan məhəbbəti çoxalır. **4** Bunun üçün tab gətirdiyiniz bütün təqiblərə, əziyyətlər zamanı dözümüñüzə və imanınızğa görə Allahanın cəmiyyətlərində sizinlə özümüz də fəxr edirik. **5** Bu şəyələr Allahın ədaləti hökmünün əlamətidir ki, nəticədə uğrundan indi əzab çəkdiyiniz Allahın Padşahlığında layiq sayılasınız. **6** Çünki Allahın hüzurunda haqq olan işdir ki, sizə əziyyət verənlərə əziyyət, **7** əziyyət çəkən sizlərə isə bunun əvəzində bizimlə birlikdə rahatlıq veriləcək. Bu, Rəbb İsanın qüdrətli mələkləri ilə od-alov içərisində göydən zühr etdiyi zaman olacaq. **8** O zaman Rəbbimiz İsa Allahı tanımayanlardan və Özü barədə olan Müjdəyə itaat etməyənlərdən qısaş alacaq. **9** Onlara Rəbbin hüzurundan və qüdrətinin izzətindən məhrum qalib əbədi olaraq məhv edilmə cəzası veriləcək. (aİōnios g166) **10** Bunlar Rəbbin Öz müqəddəsləri arasında izzət qazanmaq və bütün imanlıları heyrətə gətirmək üçün gəldiyi gün baş verəcək. Siz də belə imanlılardanınız, çünki etdiyimiz şəhadətə inandınız. **11** Buna görə sizin üçün daim dua edirik ki, Allahımız sizə Öz çağırışına layiq görsün, hər yaxşı niyyətinizi və imandan asılı hər əməlinizi Öz qüdrəti ilə yerinə yetirsin. **12** Belə ki Allahımızın və Rəbb İsa Məsihin lütfünə görə Rəbbimiz İsanın adı sizdə izzət qazansın və siz də Onda izzət qazanasınız.

2 Rəbbimiz İsa Məsihin zühruruna və bizim Onunla birlikdə olmaq üçün toplaşmağımıza gəlinəcə, qardaşlar, sizdən xahiş edirik: **2** qoy «Rəbbin günü çatmışdır» deyə iddia edən hər hansı bir ruh, bir söz yaxud guya bizdən gələn bir məktub sizə tez ağıldan çıxarıb talaşa salmasın. **3** Heç kim sizi heç bir şəkildə aldatmasın. Çünki əvvəl tüsyan qaldırılaraq hələk edilməli qanunsuz adam meydana çıxmayıncı o gün gəlməyəcək. **4** 0 adam, allah adlanan yaxud səcdə edilən hər şəyə qarşı çıxaraq özünü hamidan üstün tutacaq. Belə ki Allahın məbədində əyləşib özünü Allah olduğunu elan edəcək. **5** Hələ yanınızda olarkən bunları sizə söylədiyim yadınızda deyilmi? **6** Bəli, vaxtı çatanda meydana çıxın deyə indi o adama nəyin mane olduğunu bilirsiniz. **7** Hələ indi də qanunsuzluğun sırı gücü fəaliyyətdədir. Ancaq hələlik həmin gücü mane olan şəxs aradan qalxanadək belə olacaq. **8** Sonra həmin qanunsuz adam meydana çıxacaq və Rəbb İsa onu ağızından çıxan nəfəsi ilə öldürəcək, Öz zührurunun əzəməti ilə məhv edəcək. **9** Bu qanunsuz adam Şeytanın fəaliyyətinə əsaslanaraq hər cür yalan möcüzə, əlamət və xariqələrlə **10** və həmçinin hər cür haqıqlığın hiyləsi ilə gələcək ki, həqiqəti sevrək xilas olmaq əvəzinə, bunu rədd etdikləri üçün hələk olacaq

insanları aldatsın. **11** Buna görə Allah onların üzərinə aldadıcı bir qüvvə göndərir ki, yalana inansınlar. **12** Belə ki həqiqətə inanmayıb haqsızlıq etməkdən zövq alanların hamısı mühəkimə olunsun. **13** Bizi, ey Rəbbin sevdiyi qardaşlar, sizin üçün həmişə Allaha şükür etməliyik. Çünki Allah başlangıçdan sizi Ruhun təqdisi və həqiqətə iman vasitəsilə xilas üçün seçdi. **14** Rəbbimiz İsa Məsihən izzətinə nail olmağınız üçün O bizim yaydıgımız Müjdə ilə siz bu xilasa çağırıdı. **15** Beləliklə, qardaşlar, möhkəm dayanın və sözümüz yaxud məktubumuz vasitəsilə öyrəndiyiniz təlimlərə bağlı qalın. **16** Rəbbimiz İsa Məsihən Özü və bizi sevib lütfü ilə əbədi cəsarət və xeyirli ümidi verən Atamız Allah (aİōnios g166) **17** sizi ürəkləndirsin, hər yaxşı söz və əməldə möhkəmləndirsin.

3 Nəhayət, qardaşlar, bizim üçün dua edin ki, Rəbbin kələmi aranızda olduğu kimi sürətlə yayılıb izzət qazansın, **2** pis və şər adamlardan xilas olaq. Çünki iman hamiya məxsus deyil. **3** Amma Rəbb etibarlıdır. O siz Möhkəmləndirib şər olandan qoruyacaq. **4** Biz də Rəbbə güvənərək sizdən arxayıñ ki, verdiyimiz əmrlərə əməl edirsiniz və edəcəksiniz. **5** Qoy Rəbb türəklərinizi Allahın məhəbbətinə və Məsihən dözümüñə yönəltsin. **6** Ey qardaşlar, Rəbbimiz İsa Məsihən adı ilə sizə əmr veririk ki, bizdən qəbul etdiyi təlimə görə yaşamayan, avara həyat sürən hər bir bacı-qardaşdan uzaqlaşın. **7** Bizlərdən necə nümunə götürmək lazımlı olduğunu özünü də bilirsiniz. Çünki yanınızda olarkən avara dolanmadıq, **8** heç kimin çörəyini müftə yemədik. Əksinə, gecə-gündüz əmək və zəhmət çəkərək işlədik ki, heç birinəzən yox olmayıaq. **9** Bunu ixtiyarımız çatmadığına görə deyil, siza nümunəvi yol göstərərək bu yolla getməyiniz üçün etdik. **10** Hətta biz sizinlə olarkən sizə bu əmri verdik: kim işləmək istəmirsə, yemək də yeməsin. **11** Eşitmışki, sizlərdən bəzisi avara həyat sürür; heç bir iş görmədikləri halda hər şəyə qarışırılar. **12** Belələrinə Rəbb İsa Məsih naminə əmr verib xəbərdarlıq edirik ki, sakitcə işləyib öz çörəklərini yesinlər. **13** Sizə, qardaşlar, yaxşılıq etməkdən yorulmayın. **14** Əgər kimsə bu məktubdakı sözlərimizə qulaq asmaq istəməzsa, onu nəzərdə saxlayın və onunla əlaqəni kəsin ki, utansın. **15** Yenə də onu düşmən sanmayın, bir qardaş kimi ona nəsihət verin. **16** Sülh qaynağı olan Rəbbin Özü isə sizə hər zaman və hər vəziyyətdə sülh versin! Rəbb hamınıza yar olsun! **17** Mən Paul salamı sizə öz əlimlə yazıram. Bunu hər məktubumda xüsusi bir işarə kimi yazıram. **18** Rəbbimiz İsa Məsihən lütfü hamınıza yar olsun!

1 Timoteye

1 Xilaskarımız Allahın və ümidiimiz olan Məsih İsanın əmrinə görə Məsih İsanın həvarisi mən Pauldan 2 imanda mənə əsl oğul olan Timoteye salam! Ata Allahdan və Rəbbimiz Məsih İsadan sənə lütf, mərhamət və sülh olsun! 3 Makedoniyaya gedərkən mən səndən xahiş etdiyim kimi Efesdə qal və bəzi insanlara əmr et ki, yad təlim yamasınlar, 4 əfsanə və bitməz-tükənməz nəsil şəcərələri ilə məşğul olmasınlar. Çünkü bu şeylər Allahın niyyətinin imanın yerinə yetməsi üçün faydalı deyil, əksinə, boş mübahisələrə səbəb ola bilər. 5 Bu əmrin məqsədi pak ürəkdən, təmiz vicedandan və riyasız imandan gələn məhəbbətdir. 6 Bəzi adamlar isə bunlardan azaraq boşbəzliq qapıldilar. 7 Qanun müəllimi olmaq istəyirlər, amma nə söylədikləri sözləri, nə də üstündə durduqları mövzuları anlayırlar. 8 Biz bilirik ki, kimsə Qanundan qanunu şəkildə istifadə edərsə, Qanun yaxşıdır. 9 Bunu da bilirik ki, Qanun saleh üçün deyil, qanunsuzlar və itaətsizlər, allahsızlarla günahkarlar, müqəddəs olmayanlar və Allahla əlaqəsi olmayanlar, ata və analarını öldürənlər, qatillər, 10 əxlaqsızlar, kişibazlar, adam oğruları, yalançılar, andı pozanlar və sağlam təlimə zidd olan bütün başqaları üçün qoyulmuşdur. 11 Bəxtiyarlı mənbəyi olan Allahın mənə əmanət etdiyi izzətli Müjdəyə görə bu belədir. 12 Mənə qüvvət verən Rəbbimiz Məsih İsaya şükür edirəm ki, məni sadiq sayıb Öz xidmətinə təyin etdi. 13 Əvvəllər Ona küfr edən, təqibçi və soyüşkən olduğum halda mənə mərhəmət edildi. Çünkü nə etdimsə, cahillik və imansızlıq üzündən etdim. 14 Amma Rəbbimizin lütfü Məsih İsada olan iman və məhəbbətlə birlikdə mənə bol-bol ehsan edildi. 15 Məsih İsa günahkarları xilas etmək üçün dünyaya gəldi, bu söz etibarlı və tamamilə qəbul olunmağa layıq sözdür. O günahkarlardan ən betəri mənəm. 16 Lakin ən betəri olduğum halda mənə buna görə mərhəmət edildi ki, Məsih İsa mənim vasitəmlə hədsiz səbrini göstərsin. Ona görə ki gələcəkdə Ona iman edib əbədi həyata malik olanlara mən nümunə olum. (aiōnios g166) 17 Əsrlərin Padşahı, ölməz, görünməz və bir olan Allaha əbədi olaraq hörmət və izzət olsun! Amin. (aiōn g165) 18 Oğlum Timotey, əvvəlcədən sənin haqqında söylənən peyğəmbərlik sözlərinə əsasən bu əmri sənə həvalə edirəm ki, bu sözlərə güvənərək yaxşı mübarizə aparasan, 19 imana və təmiz vicedanə sarısanın, Bəziləri təmiz vicedanı rədd edərkə imanlarını qəzaya uğrayan gəmi kimi batırdılar. 20 Himeney və İsgəndər də onlardandır. Küfr etməməyi öyrənənlər deyə onları Şeytana təslim etdim.

2 Hər şeydən əvvəl xahiş edirəm: möminlik və ləyaqətlə sakit və rahat ömür sürməyimiz üçün, bütün insanlar, o cümlədən, padşahlar və hakimiyyət sahibi olanların hamısı üçün yalvarış, dua, vəsatət və şüfürələr edilsin. 3 Çünkü bu yaxşıdır və Xilaskarımız Allahı razi salır. 4 O

bütün insanların xilas olub həqiqəti dərk etməsini istəyir. 5 Çünkü bir Allah və Allahla insanlar arasında bir Vasitəçi vardır. O, İnsan olan Məsih isadır. 6 O hamını satın almaq üçün Özünü fidyə verdi və bu da münasib vaxtda edilən şəhadətdir. 7 Mən də həmin şəhadətin vaizi və həvarisi təyin edildim - yalanı deyil, həqiqəti söyləyirəm. Başqa millətlərə iman və həqiqət öyrədən müəllim oldum. 8 Buna görə istəyirəm ki, kişilər qəzəblənmədən, mübahisə etmədən hər yerdə müqəddəs əllər qaldırıb dua etsinlər, 9 qadınlara da ədəbli görkəmələ, abır-həya və ağıl-kamalla bəzənsinlər. Dəbdəbəli saç düzümü ilə, qızıllarla, mirvarıllarla və yaxud bahalı paltaqlarla deyil, 10 mömin olduqlarını bəyan edən qadınlara yaraşan tərzdə xeyirli işlərlə bəzənmələrini istəyirəm. 11 Qadın sakitlik və tam bir tabelik içində öyrənsin; 12 qadının öyrədib kişiye ağılıq etməsinə izin vermirəm, qadın sakit olsun. 13 Çünkü ilk yaradılan Adəm oldu, sonra Həvva. 14 Aldadılan da Adəm deyildi, qadın aldadılıb əmri pozdu; 15 amma qadın doğuşa xilas olacaq, bir şərtlə ki ağıl-kamalla imanda, məhəbbətdə və müqəddəslilikdə yaşamağa davam etsin.

3 Bu söz etibarlıdır: kim cəmiyyətdə nəzarətçi olmaga can atırsa, xeyirli iş arzu edir. 2 Nəzarətçi nöqsansız, tək arvadlı olaraq ona sadiq, ayıq, ağıllı-kamallı, ədəbli, qonaqpərvər olmalı, öyrətməyi bacarmalıdır. 3 Şərab duskünü olmamalı; zorakı deyil, mülayim olmalı; davakar və pulpərəst olmamalıdır. 4 Öz evini yaxşı idarə etməli, tam bir ləyaqətlə uşaqlarını öz tabeliyində saxlamalıdır. 5 Öz şəxsi evini idarə edə bilməyən Allahın cəmiyyətinin qayğısına necə qala bilər? 6 Nəzarətçi yeni iman etmiş adam olmamalıdır. Yoxsa qürurlanıb iblisin uğradığı eyni mühakiməyə uğraya bilər. 7 Kənar insanlar tərəfindən də yaxşı bir insan kimi tanınmalıdır. Belə ki iblisin qurduğu tora düşüb utandırılmasın. 8 Cəmiyyət xidmətçiləri də ləyaqətlə olmalıdır. Riyakar, şərab duskünü yaxud haqsız qazanca həris olmamalıdır. 9 İman sirrini təmiz vicedanla saxlamalıdır. 10 Onlar da əvvəlcədən sınaqdan keçsinlər, əgər nöqsanları olmazsa, o zaman xidmət etsinlər. 11 Qadınlardan böhtançı deyil, ləyaqətli, ayıq və hər şeydə sadiq olmalıdır. 12 Xidmətçilər tək arvadlı olaraq ona sadiq olsun, öz uşaqlarını və evlərini yaxşı idarə etsinlər. 13 Çünkü yaxşı xidmət edənlər özləri üçün yaxşı bir mövqə və Məsih İsaya olan imanlarında böyük cəsarət qazanırlar. 14 Tezliklə yanına gəlmək ümidi ilə bu şeyləri sənə yazıram ki, 15 əgər geciksəm belə, sən Allahın ev xalqı arasında necə həyat sürmək lazımlı olduğunu biləsən. Bu xalq var olan Allahın cəmiyyəti, həqiqətin dirəyi və bünövrəsidir. 16 Şübhəsiz ki, möminliyin sirri böyükdür: O, cismən zühur etdi, Ruh tərəfindən təsdiq olundu, Mələklərə göründü, Millətlərə vəz olundu, Dünəyada Ona iman edildi, İzzətlə göyə çəkildi.

4 Ruh aydın şəkildə deyir ki, gələcəkdə bəziləri imandan döñəcək, aldadıcı ruhlara və cılınların talimlərinə qulaq asacaqlar. 2 Bu təlimlər yalançıların ikiüzlülüyü

ilə yayılır. Onların vicdanı sanki yanq yarası kimi hissiyatını itirmiştir. **3** Bu yalançılar evlənməyi qadağan edir və bəzi yeməklərdən çəkindirlər. Amma Allah bu yeməkləri iman edib həqiqəti dərk edənlərin şükürlə qəbul etməsi üçün yaradıb. **4** Çünkü Allahın yaratdığı hər şey yaxşıdır, şükürlə qəbul edilən heç bir şey rədd edilməməlidir. **5** Çünkü hər şey Allahın kəlamı və dua ilə təqdis olur. **6** Bunları bacı-qardaşlara öyrətsən, imanın və əmal etdiyin yaxşı təlimatın sözləri ilə qidalanaraq Məsih İsanın yaxşı bir xidmətçisi olarsan. **7** Allahsız, axmaq qoca qarı əfsanələrindən uzaq dur. Mömin olmaq üçün özünü yetişdir. **8** Bədən məşqinin az faydası olur, möminlik isə hər şey üçün faydalıdır, çünki bunda indi və gələcək üçün həyat vədi var. **9** Bu söz etibarlıdır və tamamilə qəbul olunmağa layiq sözdür. **10** Ona görə də biz zəhmət çəkir və mübarizə aparırıq. Çünkü ümidiimizi bütün insanların, xüsusən iman edənlərin Xilaskarı, var olan Allaha bağlamışıq. **11** Bunları buyur və öyrət. **12** Gənc olduğun üçün qoy heç kim sənə xor baxmasın. Amma sözdə, həyat tərzində, məhəbbətdə, imanda, paklıqda imanlılara nümunə ol. **13** Mən gəlinca Müqəddəs Yazılıları hamiya oxumaqla, nəsihət verməklə, təlim verməklə məşğul ol. **14** Ağsaqqallar əllərini sənin üzərinə qoyanda sənə peyğəmbərlik sözü ilə verilən səndə olan ruhani ənənəmə etinəsizliq etmə. **15** Bunların hamisəna səy göstərərək özünü həsr et ki, sənin inkişafin hamiya aşkar olsun. **16** Özünə və verdiyin təlimə diqqətli ol. Bu işlərlə məşğul olmağa davam et. Çünkü bunu etməklə həm özünü, həm də səni dinişənləri xilas edəcəksən.

5 Ağsaqqalla sərt danışma, ona ata kimi, cavanlara isə qardaş kimi, **2** ağıbırçıklarə ana kimi, gənc qadınlara tamamilə saf ürəklə bir bacı kimi nəsihət ver. **3** Həqiqi dul qadınlara hörmət et. **4** Lakin əgər bir dul qadının uşaqları ya da nəvələri varsa, bunlar əvvəlcə öz ailələrinə yardım edərək möminliyi, yaşı ailə üzvlərinə də haqqını verməyi öyrənsinlər. Çünkü bu, Allahi razi salır. **5** Həqiqətən, dul qalib kimsəsiz olan qadın öz ümidiini Allaha bağlamışdır, gecə-gündüz Ona yalvarmağa və dua etməyə davam edir. **6** Keflə yaşıyan dul qadınsa yaşıdagı halda ölüdür. **7** Nöqsansız olmaqları üçün bu əmərləri təpşir. **8** Öz yaxınlarının, xüsusən, ailə üzvlərinin qayğısına qalmayan insan imanı inkar etmiş və imansızdan betərdir. **9** Qoy bir dul qadının adı dullar siyahısına bu şərtlə yazılışın: ən aži altmış yaşına çatmış, ərinə sadıq olmuş, **10** etdiyi yaxşı işlərlə tanınmış olsun, məsələn, uşaqlar böyütmiş, qonaqpərvərlik göstərmiş, müqəddəslərin ayaqlarını yumaqla xidmət etmiş, əziyyət çəkənlərə yardım etmiş, hər cür xeyirli işlə məşğul bir şəxs olmalıdır. **11** Altmış yaşa çatmamış dul qadınları isə siyahıya yazma. Çünkü cismanı istəkləri Məsihə bağlılıqlarına qalib gələn kimi ərə getmək istəyərlər. **12** Beləcə verdikləri ilk sözdən çıxıqları üçün mühakiməyə məruz qalırlar. **13** Eyni zamanda evdən evə gəzərək tənbəlliyyə öyrənərlər. Yalnız

tənbəlliyyə deyil, lazım olmayan sözlər danişaraq qeybət edərlər, başqalarının işlərinə burunlarını soxarlar. **14** Beləliklə, yaşa dolmamış dul qadınların ərə getməsini, uşaq doğmasını, evini idarə etməsini, düşmənə heç bir böhtən atmaq fürsətini verməməsini istəyirəm. **15** Artıq bəziləri azib Şeytanın ardınca getmişdir. **16** İmanlı bir qadının dul qadın yaxınları varsa, qoy onlara yardım etsin. İmanlılar cəmiyyəti belə yükün altına girməsin ki, həqiqi dul qadınlara yardım edə bilsin. **17** Cəmiyyəti yaxşı idarə edən ağsaqqallar, xüsusən, vəz və təlim işində zəhmət çəkənlər maddi və mənəvi cəhətdən təmin olunmağa layiq görülsün. **18** Çünkü Müqəddəs Yazında belə deyilir: «Xirman çəkən öküzün ağzını bağlama» və «içsi öz haqqına layiqdir». **19** İki yaxud üç şahid olmadıqda bir ağsaqqala qarşı olan ittihama əhəmiyyət vermə. **20** Günah işlədən ağsaqqalları hamının qarşısında məzəmmət et ki, digərləri də günah işlətməkdən qorxsun. **21** Allahın, Məsih İsanın və seçilmiş mələklərin öündə sənin öhdənə qoyuram ki, ayrı-seçkililik salmadan, tərəfkeşlik etmədən bu təlimatlara riayət edəsən. **22** Heç kimin üzərinə tələsərək əl qoyma, başqalarının günahlarına şərīk olma, özünü pak saxla. **23** Yalnız su içməkdən vaz keç; mədənə və tez-tez baş verən xəstəliklərinə görə bir az şərab da iç. **24** Bəzəi insanların günahları mühakiməyə düşəndən əvvəl də bəllidir, digərlərininki isə sonradan ortaya çıxar. **25** Beləcə yaxşı işlər də qabaqcədan bəllidir, bəlli olmayanlar da gizli qala bilməyəcək.

6 Qul boyunduruğu altında olanların hamisi öz ağalarını tam hörmətə layiq saysınlar ki, Allahın adına və təliminə küfr söylənməsin. **2** Ağaları iman etmiş olanlara qardaş olduğu üçün ağalarına xor baxmasınlar. Əksinə, onlara daha yaxşı qulluq etsinlər. Çünkü bu qulluqdan faydalananlar sevdikləri imanlılardır. Bu şəyleri öyrət və nəsihət ver. **3** Kim yad təlimlər yayıb Rəbbimiz İsa Məsihin sağlam sözləri ilə və möminliyə uyğun təlimlə razi deyilsə, **4** o adam qürurlanıb heç bir şey dərk etmir, lakin mübahisə və sözərin mənası baradə dava yaratmaq xəstəliyinə tutulub. Bunların nəticəsi paxılıq, münəqış, böhtənciliq və bədgümanlıqdır; **5** pozğun düşüncəli, həqiqətdən məhrum, möminliyi qazanc mənbəyi kimi zənn edən adamların fasiləsiz mübahisələridir. **6** Əlindəki ilə kifayətlənərək mömin olmaqsa böyük qazanc mənbəyidir. **7** Çünkü dünyaya heç bir şey getirməmiş və oradan heç bir şey də götürə bilmərik. **8** Yeməyiniz və paltarınız varsa, bunlarla kifayətlənirik. **9** Zəngin olmaq istəyənlərsə sinəga və tora düşərlər; insanı məhvə və hələka aparan bir çox axmaq və ziyanverici ehtiraslara batırlar. **10** Çünkü hər cür pisliyin kökü pulparstlikdir. Kimlərsə bu həvəslə imandan azib öz-özlərinə sanki bıçaq soxmuş kimi çox əzab verdilər. **11** Amma sən, ey Allah adəmi, bu şeylərdən qaç. Salehliyin, möminliyin, imanın, məhəbbətin, dözümun, halimliyin ardınca get. **12** İman uğrunda yaxşı mübarizə apar. Əbədi həyatı bərk tut; bunun üçün çağırıldın və yaxşı

əqidəni bir çox şahid qarşısında iqrar etdin. (aiōnios

g166) 13 Hər şeyə həyat verən Allahın və Ponti Pilatin
önündə öz yaxşı əqidəsinə şəhadət edən Məsih İsanın
hüzurunda sənə tapşırıram ki, 14 Rəbbimiz İsa Məsihin
zühurunadək Allahın əmrinə ləkəsiz və nöqsansız riayət
et. 15 Allah Onu Öz vaxtında zahir edəcək. O, bəxtiyarlıq
mənbəyi olan tək Hökmdar, şahların Şahı və ağaların
Ağasıdır. 16 Yegana ölməzliyə malik olan, əlçatmaz
nurda yaşayan Odur. Onu insanlardan heç kəs görməyib
və görə də bilməz. Ona izzət və əbədi qüdrət olsun.
Amin. (aiōnios g166) 17 Bu dövrdə varlı olanlara buyur ki,
təkəbbürlü olmasınlar və gəldi-gedər var-dövlətə yox,
zövq almağımız üçün biza hər şeyi bol-bol verən Allah
ümid bəsləsinlər. (aiōn g165) 18 Xeyirxahlıq göstərsinlər,
yaxşı işlərlə zəngin, əliaçiq olub öz malını başqaları ilə
bölüşünlər. 19 Beləliklə, gələcək üçün özlərinə sağlam
təməl olacaq bir xəzinə toplasınlar. Yəni həqiqi həyatı
bərk tutsunlar. (aiōnios g166) 20 Ey Timotey, sənə verilən
əmanəti qor! Allahsız boşboğazlıqdan və yalan yerə
«bilik» adlanan şeyin zidd fikirlərindən uzaq dur. 21
Bəziləri bu biliya sahib olduqlarını iddia edərək imandan
azdilar. Sizə lütf olsun!

2 Timoteye

1 Məsih Isada olan həyat vədinə görə Allahan iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi mən Pauldan 2 mənə sevimli oğul olan Timoteye salam! Ata Allahan və Rəbbimiz Məsih Isadan sənə lütf, mərhəmat və sülh olsun! **3** Durmadan, gecə-gündüz dualarımızda sənə yada saldığım zaman ata-babalarımız kimi təmiz vicdanla ibadət etdiyim Allaha şükür edirəm. **4** Sənin göz yaşlarını xatırlayaraq sənə görməyə həsrat çəkirəm ki, sevinçə dolum. **5** Səndəki riyasız imanı yadına salırmış. Əvvəlcə nənən Lois və anan Evnikinin saxladığı bu imanı, əminəm ki, sən də saxlayırsan. **6** Bu səbəbdən sənin üzərinə əl qoymağınla Allahan sənə verdiyi ənəmə alovlanırmışını xatırladıram. **7** Çünkü Allah bizə qorxaqlıq ruhu deyil, güc, məhəbbət və ağıllı-kamallı olmaq ruhu vermişdir. **8** Buna görə Rəbbimiz barədə şəhadət etməkdən və Onun uğrunda mahbus olan məndən utanma. Allahan gücü ilə Müjdə uğrunda mənimlə birlikdə əzabə qatlaş. **9** Allah bizi əməllərimizə görə deyil, öz məqsədində və lütfünə görə xilas edib müqəddəs olmağa çağırırdı. Zaman başlamazdan əvvəl o lütf bizə Məsih Isada verilmişdi, (aiənios g166) **10** indi isə Xilaskarımız Məsih İsanın zührü ilə üzə çıxdı. O, ölümü yox etdi, Müjdə vasitəsilə həyatı və ölməzliyi aşkar etdi. **11** Mən bu Müjdə üçün vaiz, həvari və müəllim təyin olundum. **12** Bu əzabları çəkməyimin səbəbi də budur. Amma bundan utanmiram, çünki Kimə iman etdiyimi biliyəm və əminəm ki, mənə verdiyi əmanəti qiyamət gününə qədər saxlamağa qadirdir. **13** Məsih Isada olan iman və məhəbbətlə məndən eşitdiyin sağlam sözlərdən nümunə götür. **14** Sənə verilən yaxşı əmanəti bizdə yaşayan Müqəddəs Ruh vasitəsilə saxla. **15** Bilirsən ki, Asiya vilayətində olanların hamısı məndən üz döndərdi. Həmçinin Figel və Hermogen də bunların sırasındadır. **16** Rəbb Onisiforun ev əhlinə mərhəmat etsin. Çünkü dəfələrlə məni ruhlandırdı, mənim zəncirlənməyimdən utanmadı. **17** Əksinə, Romada olarkən məni səylə axtarıb tapdı. **18** Qoy Rəbb qiyamət günü ona mərhəmat tapmağa imkan versin. Efəsədən mənə nə qədər xidmət etdiyini sən çox yaxşı bilirsən.

2 Sənsə, ey oğlum, Məsih Isada olan lütfən güclən. **2** Bir çox şahidlərin önündə məndən eşitdiyin sözləri başqalarına da öyrətməyə qadır olan sadıq adamlara həvalə et. **3** Məsih İsanın yaxşı əsgəri kimi mənimlə birgə əzabə qatlaş. **4** Əsgərlək edən insan gündəlik həyatla bağlı işlərə sürüklənməz, ona əmr edən zabiti razi salmağa çalışır. **5** Həmçinin yarışlara qoşulan insan da qaydaya görə yarılmazsa, başına zəfər çələngi qoyulmaz. **6** Zəhmətkeş əkinçinin payına məhsulunun ilk bəhrəsi düşməlidir. **7** Dədiklərimə fikir ver. Rəbb söylədiyim hər şeydə sənə anlayış verəcək. **8** Yaydığım Müjdədə açıqlandığı kimi, Davudun nəslindən olub ölürlər arasından dirilən İsa Məsihi yadında saxla. **9** Bu Müjdə naminə zəncirə vurulmuş bir cinayətkar kimi əzabə

qatlaşırıam. Amma Allahan kələmi zəncirlənməmişdir. **10** Bu səbəbdən seçilmişlərə görə, onlar da Məsih Isada olan xilasa əbədi izzətlə bərabər nail olsunlar deyə hər şəyə dözürəm. (aiənios g166) **11** Bu söz etibarlıdır ki, «Əgar Onunla ölüksə, Onunla da yaşayacaq; **12** Əgar dözəriksə, Onunla da birlikdə padşahlıq edəcəyik. Əgar Onu inkar etsək, O da bizi inkar edəcək. **13** Biz sadıq qalmasaq da, O sadıq qalacaq. Çünkü Öz təbiətinə zidd davrana bilməz». **14** Bunları imanlıların yadına sal. Sözlərin mənəsi barədə dava etməməyi Allahan önündə onların öhdəsinə qoy; çünkü bu fayda verməz, dinişənlərə isə ziyan vurur. **15** Özünü Allaha sınaqdan keçmiş, həqiqət kələminin doğruluqla işlədən alnıaçıq bir işçi kimi təqdim etməyə çalış. **16** Allahsız boşboğazlıqlıdan uzaq dur. Çünkü belə boşboğazlıqlar insanı daha da allahsızlığa aparır. **17** Onların sözü irinli yara kimi yayılacaq. Himeney və Filit onların sırasındadır. **18** Onlar dirilmənin artıq baş verdiyini deyərək həqiqətdən azib bəzilərinin imanını alt-üst edirlər. **19** Lakin Allahan atdığı möhkəm təməl bu sözlərlə möhürlənib durur: «Rəbb Özününküləri tanrıyır» və «Rəbbin adını ağızına alan hər kas haqıqlıdan uzaqlaşın». **20** Böyük bir evdə yalnız qızıl və gümüş qablar deyil, həmçinin taxta və gil qablar da var. Onlardan bəzisi şərəflə, bəzisi da şərəfsiz iş üçün istifadə olunur. **21** Beləliklə, kim özünü şərəfsiz işlərdən təmizləsə, şərəfli işlərə uyğun, təqdis olunmuş, Sahibinə faydalı, hər yaxşı iş üçün hazırlanmış qab olacaq. **22** Gənclik ehtiraslarından qac. Təmiz ürəklə Rəbbi çağırınlarla birlikdə salehliyin, imanın, məhəbbətin və sülhün ardınca get. **23** Axmaq və cahil mübahisələrdən uzaq ol. Çünkü bunların davadalaşa səbəb olmasını bilirsən. **24** Rəbbin qulu davakar olmamalıdır. Əksinə, hamı ilə mülayim rəftar etməli, öyrətməyə qabil, səbirlər olmalıdır. **25** Ona qarşı olanları halimliklə tərbiyə etməlidir. Bələliklə, onlar həqiqəti anlayar, **26** ayıq ola bilərlər və istəyini yerinə yetirmək üçün onları əsir edən iblisin torundan çıxarlar.

3 Bunu bil ki, bu axır zamanda çətin dövrlər olacaq. **2** Çünkü insanlar xudbin, pulpərəst, təkabbürlü, mağrur, təhqir edən, valideynlərinə itaət etməyən, nankor, müqəddəslikdən məhrum, **3** şəfqətsiz, barişmaz, böhtənçi, nəfsini saxlamayan, rəhmsiz, yaxşılığın düşməni, **4** xain, ehtiyatsız, qürurlu olacaq. Allahanın çox kef çəkməyi sevəcəklər. **5** Mömin kimi görünüb bu yoluñ gücünü inkar edəcəklər. Bu cür adamlardan uzaq dur. **6** Bunların arasında evlərə soxulub zəif iradəli qadınları əsir edən adamlar var. Belə qadınlar günahla yüksəlmiş müxtəlif ehtiraslarla sövq edilir, **7** daima öyrənir, amma həqiqəti heç zaman anlaya bilmirlər. **8** Yannis və Yambris Musaya necə zidd getdilərsə, bu adamlar da eləcə həqiqətə zidd gedirlər. Onlar düşüncələri pozğun, imanları sınaqdan keçməmiş insanlardır. **9** Amma daha irəli gedə bilməyəcəklər. Çünkü Yannisə Yambrisin axmaqlığı kimi bunların da axmaqlığını hamı açıqca görəcək. **10** Sənsə mənim təlimimi, davranışımı,

məqsədimi, imanımı, səbrimi, məhəbbətimi, dözümümü, **11** Antakyada, Konyada, Listrada başıma gələn təqibləri, çəkdiyim əzabları diqqətlə izlədin. Nə cür təqiblərə qatlandım! Amma Rəbb məni bunların hamisindən xilas etdi. **12** Məsih İsada möminliyə yaraşan bir həyat sürmək istəyənlərin hamısı təqibə məruz qalacaq. **13** Amma pis adamlar və saxtakarlar aldadıb-aldanaraq getdikcə daha betər olacaqlar. **14** Sənsə öyrəndiyin və güvəndiyin şeylərə sadiq qal. Çünkü bunları kimlərdən öyrəndiyini bilirsən, **15** Müqəddəs Yazılırları uşaqlıqdan bilirsən. Onlar Məsih İsaya olan iman vasitəsilə sənə xilas gətirən hikmət verməyə qadirdir. **16** Bütün Müqəddəs Yazılırlar Allahdan ilham almış və təlim, məzəmmət, islah, salehlik tərbiyəsi üçün faydalıdır; **17** beləcə Allah adəmi bacarıqlı olub hər yaxşı iş üçün təchiz edilsin.

4 Allahın və dirilərlə ölürləri mühakimə edəcək Məsih isanın öündə Onun zühuru və Padşahlığının haqqı üçün sənə buyururam ki, **2** Allahın kələməni vəz edəsən, hansı vaxt olursa-olsun hazır olasan, insanlara tam səbirlə təlim öyrədərək məzəmmət, xəbərdarlıq və nəsihət verəsən. **3** Çünkü elə bir zaman gələcək ki, sağlam təlimə dözməyəcəklər. Qulaq oxşayan sözlər eşitmək üçün ətraflarına öz ehtiraslarına uyğun müəllimlər toplayacaqlar. **4** Qulaqlarını həqiqətdən döndərəcək, əfsanələrə meyl göstərəcəklər. **5** Amma sən hər vəziyyətdə ayıq ol. Əzaba qatlaş, müjdəçilik işini yerinə yetir, öz xidmətinə tam əməl et. **6** Çünkü qanım artıq içmə təqdimi kimi tökülmək üzrədir. Artıq ayrılmə zamanım gəldi. **7** Mən yaxşı mübarizə aparmışam, yolumu sona çatdırıdım, imanı saxladım. **8** İndi salehlik tacı mənim üçün hazır durur. Ədalətli Hakim olan Rəbb qiyamət günü onu mənə - yalnız mənə deyil, Onun zühuruna can atanların hamisini verəcək. **9** Yanıma tez gəlməyə çalış. **10** Çünkü Dima indiki dövrü sevdiyi üçün məni tərk edib Saloniqə getdi. Kreskent Qalatiyaya, Tit isə Dalmatiyaya getdi. (aiən g165) **11** Yalnız Luka yanımıdadır. Marki da götür özünlə gətir, çünkü o etdiyim xidmətdə mənə yardım edir. **12** Tixiki isə Efesa göndərdim. **13** Troasda Karpin yanında qoyduğum yəpincini, kitabları, xüsusən, yazılı dəriləri də gələndə gətir. **14** Misgər ısgəndər mənə çox pislik etdi. Rəbb ona əməllərinin əvəzini verəcək. **15** Sən də ondan özünü gözlə. Çünkü söylədiklərimizə ciddi-cəhdə zidd getdi. **16** Mən ilk dəfə müdafiə olunanda heç kim mənə tərəfdar çıxmadi, hamı məni tərk etdi. Qoy onlara günah sayılmasın. **17** Lakin Rəbb köməyimə galib mənə güc verdi ki, vəz mənim vasitəmlə tam elan edilsin və onu bütün millətlər eşitsin. Mən aslanın ağızından xilas oldum. **18** Rəbb məni hər cür pis əməldən qurtaracaq və Öz Səmavi Padşahlığı üçün xilas edəcək. Ona əbədi olaraq izzət olsun! Amin. (aiən g165) **19** Priskila ilə Akilaya və Onisiforun ev əhlinə salam söylə. **20** Erast Korinfə qaldı. Trofimi isə xəstə halda Miletda qoydum. **21** Çalış ki, qışdan əvvəl gələsən. Evvul, Pudent, Lin, Klavdiya və

bütün bacı-qardaşlar sənə salam göndərir. **22** Rəbb sənin ruhuna yar olsun! Sizə lütf olsun!

Titə

1 Allahın qulu və İsa Məsihin həvarisi, mən Pauldan salam! Allahın secdiyi insanların iman edib möminliyə uyğun olan həqiqəti dərk etmələri üçün təyin olundum. **2** Allah yolu əbədi həyat ümidiñə əsaslanır. Bu ümidi yalan danişmayan Allah zaman başlamazdan əvvəl vəd etmişdi. (aiōnios g166) **3** Xilaskarımız Allah Öz əmrinə görə mənə əmanat edilmiş vəzlə kələməni vaxtında aşkar etdi. **4** Ümumi imana görə mənə əsl oğul olan Titə Ata Allahdan və Xilaskarımız Məsih ısadan lütf və sülh olsun! **5** Tamamlanmamış işləri sahmana salasan və sənə tapşırduğum kimi hər şəhərdə cəmiyyət aqsaqqalları təyin edəsan deyə sənii Kritdə saxladım. **6** Aqsaqqal seçilər şəxs nöqsansız və tək arvadlı olaraq ona sadıq olsun. Övladları imanlı olmalı, mənəviyyatsızlıqda ittiham olunan yaxud itaətsiz olmamalıdır. **7** Çünkü cəmiyyət nəzarətçisi Allahın iş idarəcisi olduğunu görə nöqsansız olmalıdır. Dikbaş, hırslı, şərab düşkünü, zorakı, haqsız qazanca həris olmamalı, **8** əksinə qonaqpərvər, yaxlılığı sevən, ağıllı-kamallı, saleh, müqəddəs, nəfsinə hakim olmalıdır. **9** Həm başqalarına sağlam təlimlə nəsihət verməyə, həm də ona qarşı çıxanları təkzib etməyə qadir olsun deyə aldiğι təlimə uyğun olan etibarlı kələmə bərk tutmalıdır. **10** Çünkü, xüsusilə, sünnet tərəfdarları arasında bir çox itaətsiz, boşboğaz və saxtakar insanlar var. **11** Onları sakitləşdirmək lazımdır. Çünkü onlar haqsız qazanc əldə etmək üçün lazımsız şeyləri öyrədərək bəzi ailələri tamamilə alt-üst edirlər. **12** Onlardan biri – öz peyğəmbərlərindən biri belə demişdir: «Kritlilər daima yalançı, azığın heyvan, tənbəl qarınquludur». **13** Bu şəhadət etibarlıdır. Ona görə də onları sərt bir şəkildə məzəmmət et ki, imanları sağlam olsun, **14** Yəhudi əfsanələrinə və həqiqətdən döñən insanların əmrlərinə qulaq asmasınlar. **15** Paklar üçün hər şey pakdır, ləkəli imansızlar üçünsə pak heç bir şey yoxdur. Amma onların həm düşüncəsi, həm də vicdanı ləkələnmişdir. **16** Onlar Allahı tanıldıqlarını iqrar edirlər, amma əməlləri ilə bunu inkar edirlər. İyərənc və itaətsizdirlər, heç bir yaxşı iş görməyə yaramazlar.

2 Sənsə sağlam təlimə uyğun olanı öyrət. **2** Yaşlı kişilər aqıq, ləyaqətli, ağıllı-kamallı, imanda, məhəbbətdə və döñümdə sağlam olsunlar. **3** Yaşlı qadınlar da eyni şəkildə müqəddəslərə yaraşan tərzdə davrənsinlar. Böhtançı, şərab düşkünü olmasınlar və xeyirli şeyləri öyrədərək **4** tərbiyə etsinlər ki, gənc qadınlar ərlərini və uşaqlarını sevşinlər, **5** ağıllı-kamallı, ismətli, evdar, xeyirxah, öz ərlərinə tabe olsunlar. O zaman Allahın kələməna küfr olunmaz. **6** Gənc oğlidlara da ağıllı-kamallı olmaq üçün nəsihət ver. **7** Yaxşı işlər görərək hər şeydə özünü nümunə göstər. Təlimdə dürüst və ləyaqətli olaraq **8** tənqid olunmaz sağlam sözlər danış ki, sənə qarşı çıxanlar bizim haqqımızda pis bir söz deyə bilməyib utansın. **9** Qulları başa sal ki, hər şeydə öz ağalarına tabe

olsunlar, onları razı salsınlar. Qoy cavab qaytarmasınlar, **10** oğurluq etməsinlər, amma hər baxımdan etibarlı olduqlarını göstərsinlər. Beləliklə, Xilaskarımız Allahın təlimini hər cəhdən cazibəli etsinlər. **11** Çünkü Allahın bütün insanlara xilas gətirən lütfü zühur etdi. **12** Bu lütf bizə allahsızlığı və dünyəvi ehtirasları rədd edib, bu dövrə ağıllı-kamallı, saleh və möminliyə uyğun bir ömür sürməyi öyrədir. (aiōn g165) **13** Bu ərəfədə bəxtiyarlıq gətirən ümidiñən gerçəkləşməsini, ulu Allah və Xilaskarımız İsa Məsihin izzətinin zühurunu gözləyək. **14** O Özünü bizim üçün fəda etdi ki, bizi hər cür qanunsuzluqdan satın alıñ, təmizləyib Özünə məxsus və yaxşı işlərə səy göstərən bir xalq yaratsın. **15** Bunları tam bir səlahiyyətlə bildir, nəsihət ver və məzəmmət et. Qoy heç kim sənə hörmətsizlik etməsin.

3 İmanlılara xatırlat ki, başçılar və hakimlərə tabe olub itaət etsinlər. Hər cür xeyirli iş görməyə hazır olsunlar. **2** Heç kimə şər atmasınlar, davakar deyil, müləyim olsunlar və bütün insanlarla həlim davrənsinlar. **3** Çünkü bir zamanlar biz də ağılsız, itaətsiz, yolunu azmış, müxtəlif ehtiraslar və zövqlərə qul olan, kin, paxılıq içində yaşıyan mənfur və bir-birimizə nifrat edən adamlar idik. **4** Amma Xilaskarımız Allah xeyirxahlığını və insana olan sevgisini açıq göstərdiyi zaman **5** bizim salehliklə etdiyimiz əməllərlə deyil, Öz mərhəmətinə görə bizi xilas etdi. Bunu bizi yumaqla, yəni Müqəddəs Ruhun bizi yenidən doğudurub təzələməsi ilə etdi. **6** Allah Xilaskarımız İsa Məsih vasitəsilə üzərimizə bol-bol Müqəddəs Ruhu tökdü ki, **7** Onun lütfü ilə saleh sayılıb ümidiñən əbədi həyatın varisi olaq. (aiōnios g166) **8** Bu söz etibarlıdır. Mən bunların üzərində dayanmağımı istəyirəm ki, Allaha iman etmişlər xeyirxah işlərlə məşğul olmağa diqqət yetirsinlər. Bu, insanlar üçün xeyirli və faydalıdır. **9** Lakin axmaq mübahisələrdən, nəsil şəcərələrindən, münaqışlərdən, Qanunla bağlı dava-dalaşlardan uzaq dur. Çünkü bunlar faydasız və boş şeylərdir. **10** Təfriqəçi adamdan birinci və ikinci xəbərdarlıqlıdan sonra əlaqəni kəs. **11** Belə adamın yolunu azmış və günahkar olduğuna əmin ola bilərsən. O öz-özünü mahkum etmişdir. **12** Mən Artema və ya Tixiki yanına göndərən kimi çalış ki, yanına, Nikopolisə geləsən. Çünkü qış orada keçirməyi qərara almışam. **13** Qanunşunas Zena ilə Apollonu səylə yola sal, qoy onların heç bir şəyə ehtiyacı olmasın. **14** Qoy bizimkiler də tacili ehtiyacları ödəmək üçün xeyirli işlərlə məşğul olmayı öyrənsinlər ki, bəhrəsiz qalmasınlar. **15** Yanımdakıların hamısı sənə salamlayır. Bizi sevən imanlılara salam söylə. Hamınıza lütf olsun!

Filimona

1 Məsih İsa uğrunda həbs olunan mən Pauldan və Timotey qardaşdan sevimli əməkdaşımız Filimona, **2** bacımız Apfiyaya, birlikdə mübarizə apardığımız Arxipə və Filimonun evində toplaşan imanlılar comiyyətinə salam! **3** Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! **4** Dualarımızda səni yada salıram və Allaha daima şükür edirəm. **5** Çünkü Rəbb İsaya olan imanını və bütün müqəddəslərə bəslədiyin məhəbbəti eşidirəm. **6** Sən Məsihdə malik olduğumuz hər xeyirli şeyi dərk etdikcə imanını başqları ilə paylaşmaqda fəal olmağın üçün dua edirəm. **7** Qardaşım, sənin məhəbbətin mənim üçün böyük sevinc və təselli qaynağı oldu. Çünkü müqəddəslərin ürəyi sənin sayəndə təravətləndi. **8** Buna görə münasib oları sənə buyurmağa Məsihdə böyük cəsarətim olsa da, **9** indi Məsih İsa uğrunda həbsdə olan mən - yaşı Paul sənə məhəbbətlə yalvarıram. **10** Həbsdə ikən ruhani atası olduğum oğlum Onisimlə bağlı səndən bir xahişim var. **11** O bir vaxtlar sənə yararsız idi, amma indi həm sənə, həm də mənə yararlıdır. **12** Onun özünü, yəni can-ciyərimi sənin yanına göndərirəm. **13** Müjdə uğrunda həbsdə olduğum müddətə sənin əvəzinə mənə xidmət etməsi üçün onu yanında saxlamaq istəyirdim. **14** Amma sənin razılığın olmadan heç bir iş görmək istəmədim. İstədim ki, etdiyin yaxşılıq məcburi deyil, könlülli olsun. **15** Onisimin bir müddət səndən ayrılması bəlkə də bundan ötrü oldu ki, sən onu həmişəlik, (aiōnios g166) **16** artıq qul kimi deyil, quldan üstün, sevimli bir qardaş kimi qəbul edəsən. O, xüsusilə, mənim üçün çox sevimlidir. Lakin həm cismən, həm də Rəbdə olaraq sənin üçün daha artıq sevimli qardaşdır. **17** İndi məni özünə şərīk sayırsansa, onu da məni qəbul edəcəyin kimi qəbul et. **18** Əgər sənə hər hansı bir haqsızlıq etmişsə yaxud borcludursa, bunu mənim hesabımı yaz. **19** Mən Paul bunu öz əlimlə yazıram ki, əvəzini mən ödəyəcəyəm. Sənin öz həyatın üçün mənə borclu olduğunu demək istəmirəm. **20** Bəli, qardaş, Rəbdə mənə bir yardımın olsun. Ürəyimi Məsihdə təravətləndir. **21** İtaətkar olduğuna əmin olaraq bunu sənə yazıram. Bilirəm ki, istədiklərimi artıqlaması ilə yerinə yetirəcəksən. **22** Bununla yanaşı, mənə bir qonaq otağı hazırla. Ümidvaram ki, dualarınız vasitəsilə sizə bəxs olunacağam. **23** Məsih İsada olub mənimlə birgə həbs olunan Epafra, **24** əməkdaşlarım Mark, Aristark, Dima, Luka da sənə salam göndərir. **25** Rəbb İsa Məsihin lütfü sizin ruhunuza yar olsun!

Ibranilərə

1 Allah qədim zamanlarda dəfələrlə və müxtəlif yollarla əcdadlarımıza peyğəmbərlər vasitəsilə müraciət etmişdi. **2** Amma bu axır zamanda O biza Oğul vasitəsilə müraciət etdi; Onu hər şeyin varisi təyin etmişdi və Onun vasitəsilə kainatı yaratmışdı. (əİN 9:165) **3** Oğul Allahın izzətinin əksi və mahiyətinin tam surətidir. O hər şeyi qüdrətli kələmi ilə saxlayır. O, günahlardan təmizlənməni təmin edəndən sonra ucalarda möhtəşəm Allahın sağında oturdu. **4** Mələklərdən nə qədər üstün adı ırs olaraq aldisa, o qədər onlardan üstün oldu. **5** Axi Allah mələklərin hansına nə vaxtsa «Sən Mənim Oğlumsan, Mən bu gün Sənə Ata oldum» yaxud «Mən Ona Ata, O işə Mənə Oğul olacaq» demişdir? **6** Yenə də Allah ilk Doğulanı dünyaya gətirəndə deyir: «Allahın bütün mələkləri qoy Onun qarşısında səcda etsin». **7** Mələklər barəsində işa deyir: «Öz mələklərini küləklərə, Öz xidmətçilərini yanar oda döndərir!» **8** Amma Oğul haqqında bunu deyir: «Ey Allah, taxtın əbdilik, sənəzadək qalır, Sənin şahlıq əsan insaf əsasıdır. (əİN 9:165) **9** Salehliyi sevib qanunsuzluğa nifrat etmişən. Ona görə Allah, Sənin Allahın Sevinc yağı ilə Yoldaşlarından çox Səni məsh edib». **10** Yenə deyir: «Ya Rəbb, Sən yerin təməlini əzəldən qurmusun, Göylər Sənin əllərinin işidir! **11** Onlar yox olacaq, amma Sən qalacaqsan, Hamisi paltar kimi köhnələcək, **12** Onları geyim kimi bükəcəksən, Onları paltar kimi dəyişdirəcəksən. Amma Sən dəyişməzsən, illərin tükənməzdir». **13** Lakin Allah mələklərin hansına nə vaxtsa «Mən düşmənlərini ayaqlarımın altına kətil kimi salanadək Sağında otur» demişdir? **14** Bütün mələklər xilası ırs olaraq alacaq şəxslərə xidmət etmək üçün göndərilən xidməti ruhlar deyilmi?

2 Buna görə də biz eşitdiklərimizə daha da diqqətli olmalyıq ki, axın bizi aparması. **2** Çünkü mələklər vasitəsilə bəyan edilən söz qüvvəyə mindi, hər cür təqsir və itaətsizliyə haqlı cəza verildi, **3** bu cür böyük xilasa məhəl qoymasaqlı, biz necə qurtula bilərik? Bu xilasə əvvəlcə Rəbb tərəfindən bildirildi və Onu eşidənlər tərəfindən biza təsdiq olundu. **4** Allah da əlamət, xariqələr, müxtəlif möcüzələr və Öz iradəsinə uyğun olaraq paylaşıçı Müqəddəs Ruhun ənamları ilə şəhadət etdi. **5** Barəsində danişdığımız gələcək dünyanı Allah mələklərə tabe etmədi. **6** Lakin kimsə bir yerde belə şəhadət etdi: «İnsan kimdir ki, onun haqqında düşünürsən? Bəşər oğlu kimdir ki, onun qayğısını çəkirsən? **7** Onu mələklərdən az müddət ərzində aşağı tutdu, izzət və əzəmət tacını onun başına qoydu. **8** Hər şeyi onun ayağının altına qoyub tabe etdi». Allah hər şeyi insana tabe etdiyinə görə ona tabe olmamış heç nə qoymadı. Lakin indi biz hər şeyin ona tabe olduğunu hələ görmürük. **9** Amma Allahın lütfü ilə hər kəsin uğrunda ölmək üçün mələklərdən az müddət ərzində aşağı tutulmuş Şəxsi, yəni ısanı görürük. Çəkdiyi ölüm

əzabına görə Onun başına izzət və əzəmət tacı qoyuldu. **10** Hər şey Allah üçün və Allah vasitəsilə mövcuddur. Bir çox övladı izzətə çatdırmaq üçün onların xilasının Banisini əzəblər vasitəsilə kamil etməsi Allaha münasib idi. **11** Çünkü təqdis edən Şəxsin və təqdis olunanların hamisiniñ Atası eynidir. Bu səbəbdən İsa onları qardaş çağırmaqdan utanmayıb deyir: **12** «İsmini qardaşlarımı elan edəcəyəm, Toplantı arasında Sənə həmd söyləyəcəyəm». **13** Yenə də deyir: «Mən Ona güvənəcəyəm» və yenə «Budur, Mən və Allahın Mənə verdiyi övladlar». **14** Bu səbəbdən bu övladlar tərkibcə qan və atdən yarandıqlarına görə İsa Özü də onların insan təbiətinə şərık oldu ki, ölüm üzərində hakimiyət sahibi olanı, yəni iblisi Öz öltümü vasitəsilə təsirsiz hala gətirsin **15** və ölüm qorxusuna görə ömürləri boyu əsərətdə olanların hamisini azad etsin. **16** Şübhəsiz, O, mələklərə deyil, İbrahim nəslinə yardım edər. **17** Buna görə də O hər cəhətdən qardaşlarına bənzər olmalı idi; belə ki Allaha xidmətində mərhəmətli və sadıq Baş Kahin olub xalqının günahları üçün kaffarə edə bilsin. **18** Çünkü Özü sınağa çəkilib əzab çəkdiyi üçün sınağa çəkilənlərə kömək edə bilər.

3 Bu səbəbə görə, ey səmavi çağırışa ortaq olan müqəddəs qardaşlar, əqidəmizin Elçisi və Baş Kahini İsa haqqında düşünün. **2** İsa Onu təyin edən Kəsə sadıq qaldı; neçə ki Musa da Allahın bütün evində Ona sadıq qaldı. **3** Evin bənnası evdən daha çox hörmət qazandığı kimi İsa da Musadan daha böyük izzətə layiq görüldü. **4** Çünkü hər evin bir bənnası var, hər şeyin bənnası isə Alladır. **5** Musa galəcəkdə deyiləcək sözlərə şəhadət etmək üçün Allahın bütün evində bir xidmətçi kimi sadıq qaldı. **6** Amma Məsih Onun evi üzərində Oğul olaraq sadıqdır. Əgər biz cəsərətimizi və fəxr etdiyimiz ümidi qoruyub saxlasaq, Onun evi bizik. **7** Buna görə Müqəddəs Ruhun dediyi kimi: «Bu gün əgər Onun səsini eşitsəniz, **8** Qoy ürəkləriniz üsyan vaxtı olduğu kimi, Səhradakı sınaq gündündə olduğu kimi inadkar olmasın. **9** Orada atalarınız Məni sinadılar, Qırx il əməllərimi görərək Məni yoxladılar. **10** Buna görə o nəsildən zəhləm getdi. Dədim: «Onlar həmişə ürəklərində azır, Yollarını tanımlırlar». **11** Buna görə qəzəblənib and içmişəm: «Onlar Mənim rahatlıq diyarıma girməyəcəklər». **12** Ey qardaşlar, diqqətli olun ki, sizlərdən heç birinizdə var olan Allahdan uzaqlaşan şər və imansız ürək olmasın. **13** Amma «bu gün» adlanan hər gün bir-birinizi ürəkləndirin ki, heç biriniz günahın aldadıcılığı ilə inadkar olmasın. **14** Çünkü əvvəldən bizdə olan etimadı sonadək möhkəm saxlasaq, Məsihə ortaq olarıq. **15** Necə ki deyilmişdir: «Bu gün əgər Onun səsini eşitsəniz, Qoy ürəkləriniz üsyan vaxtı olduğu kimi inadkar olmasın». **16** Bəs eşidib üsyan edənlar kimdir? Musanın başçılığı ilə Misirdən çıxanların hamisi deyilmə? **17** Allah qırx il kimə qəzəblənirdi? Günaha batmış, meyitləri cöldə sərilişlərə deyilmə? **18** Bəs O kimlərə and içdi ki, Onun rahatlıq diyarına girməyəcəklər? Məgər itəat etməyənlərə deyil? **19** Beləliklə, görürük ki, onlar imansızlıqlarına görə oraya girə bilmədilər.

4 Beləliklə, Allahın rahatlıq diyarına girmək vədi hələ də qüvvədə olarkən hər birinizin bundan məhrum olmasından qorxaq. **2** Çünkü Misirdən çıxanlar kimi biz də Müjdə aldıq. Amma onların eşitdiyi kəlam onlara xeyir gətirmədi, çünkü bu kəlama qulaq asanların imanına şərık olmadılar. **3** Biz iman etmişlərsə rahatlıq diyarına girməkdəyik, necə ki Allah demişdir: «Buna görə qəzəblənib and içmişəm: "Onlar Mənim rahatlıq diyarımı girməyəcəklər"». Halbuki Onun işləri dünya yaranandan bəri tamamlanmışdır. **4** Çünkü bir yerdə yeddinci gün barəsində belə deyib: «Allah bütün gördüyü işlərdən ayrılib yeddinci gün istirahət etdi». **5** Bu barədə yenə deyib: «Onlar Mənim rahatlıq diyarımı girməyəcəklər». **6** Beləliklə, bəzilərinə o rahatlıq diyarına girmək üçün, şübhəsiz ki, imkan qalır. Lakin Müjdəni əvvəlcədən eşidənlər itaətsizliyə görə ora girə bilmədilər. **7** Bu səbəbə görə Allah xeyli vaxt keçəndən sonra Davud vasitəsilə «bu gün» deyərək təkrar müəyyən bir gün təyin edir, necə ki əvvəlcə deyilmişdir: «Bu gün əgər Onun səsini eşitsəniz, Qoy ürəkləriniz inadkar olmasın». **8** Çünkü Yəsəva onlara rahatlıq diyarı versəydi, Allah bundan sonra başqa bir gün barəsində danışmazdı. **9** Beləcə Allahın xalqı üçün hələ də bir istirahət qalır. **10** Allah Öz işlərini qurtarır. Şənbə günü istirahət etdiyi kimi Onun rahatlıq diyarına girən də öz işlərini qurtarır istirahət etdi. **11** Buna görə də bu rahatlıq diyarına girməyə çələşək ki, heç kəs eyni itaətsizlik nümunəsinə əməl edib yixiləsin. **12** Allahın kələmi canlı və təsirlidir, hər ikiəzizli qılıncdan da itidir, canla ruhu, oynaqlarla iliyi bir-birindən ayıraq keçir, ürəyin fikir və niyyətlərini ayrdı edir. **13** Allahdan gizli heç nə yoxdur. Lakin Onun gözləri qarşısında hər şey çılpaq və açıq-əşkardır. Biz Ona hesabat verəcəyik. **14** Beləliklə, Allahın Oğlu İsa göylərdən keçən böyük Baş Kahinimiz olduğuna görə əqidəmizi möhkəm tutaq. **15** Çünkü bizim Baş Kahinimiz belə deyil ki, zaifliklərimizdə bizim halımıza acıya bilməsin. Əksinə, hər cəhətdən bizim kimi sınaqça qəkilmiş, lakin günah etməmişdir. **16** Buna görə də lütfkar Allahın taxtına cəsərətlə yaxınlaşaq ki, vaxtında köməyə nail olmaq üçün mərhəmət alıb lütf tapaq.

5 İnsanlar arasından seçilən hər baş kahin günahlardan ötrü təqdim və qurbanlar vermək, Allahla bağlı olan işlərdə insanları təmsil etmək üçün təyin edilir. **2** Cahillərlə və yolunu azmışlarla həlim davrana bilir, çünkü özü də zaifliyə məruzdur. **3** Buna görə o, xalqın günahları üçün olduğu kimi öz günahları üçün də qurbanlar təqdim etməlidir. **4** Heç kəs bu şərəfə öz-özünə nail olmur, ancaq Harun kimi Allah tərəfindən çağırıldırda nail olur. **5** Eləcə də Məsih də Baş Kahin olmaq üçün Öz-Özünü izzətləndirmədi, Ona «Sən Mənim Oğlumsan, Mən bu gün Sənə Ata oldum» deyən Allah Onu izzətləndirdi. **6** Digər yerdə isə O belə deyir: «Sən Melkisedeq vəzifəli əbədi bir Kahinsən». **(aiən g165)** **7** Məsih yer üzündə cismində olduğu günlərdə Onu ölümündən qurtarmağa qadir olan Allaha böyük fəryad və göz yaşları ilə dua edib yalvardı

və möminliyinə görə eşidildi. **8** O, Oğul olduğu halda çəkdiyi əzablarla itaətli olmayı öyrəndi. **9** Kamilliyyə çatandan sonra Ona itaət edənlərin hamısı üçün əbədi xilas qaynağı oldu **(aiənios g166)** **10** və Allah tərəfindən Melkisedeq vəzifəli Baş Kahin təyin edildi. **11** Bu mövzuda deyiləsi sözümüz çıxdur, amma bunları izah etmə çətindir. Çünkü sizin qulağınız ağır eşidir. **12** Siz artıq müəllim olmalı idiniz; amma kimsənin sizə təkrarən Allahın kələminin ibtidai təlimlərini öyrətməsinə hələ də möhtacsınız. Siz bərk yeməyə yox, süda möhtac olmusunuz. **13** Südlə bəslənən hər kəs körpə olduğu üçün salehlik barəsində olan kələmdə təcrübəsizdir. **14** Bərk yemək isə yetkinlər, yəni duyğularını xeyirlə şəri ayırd etməkdən ötrü həssas edənlər üçündür.

6 Bunun üçün Məsih barəsindəki ibtidai təlimi geridə buraxıb kamilliyyə doğru irəliləyək. Ölüm gətirən əməllərdən tövbə edib Allaha iman etmənin təməlini, **2** vəftizlər, əl qoyub təqdis etmə, ənlərlən dirilməsi və əbədi möhkəmə haqqındakı təlimin əsasını yenidən qurmayaq. **(aiənios g166)** **3** Allah izin verərsə, bunlara da əməl edəcəyik. **4** Bir dəfə nurlanmış, səmavi ənamdan dadmış və Müqəddəs Ruha şərık olmuş, **5** Allahın xoş kələmini və gələcək dövrün qüvvələrini dadmış olduqları halda **(aiən g165)** **6** imandan dönenləri yenidən tövbə edəcək vəziyyətinə gətirmək mümkün deyil. Çünkü özləri Allahın Oğlunu yenidən çarmixa çəkib rüsvay edirlər. **7** Dəfələrlə üstüna yağan yağışı içən və kimlər üçün işlənirə, onlara faydalı bitkilər yetişdirən torpaq Allahdan xeyir-bərəkət alır. **8** Tikan və qanqal yetişdirən torpaq isə yararsız və lənətə yaxındır, onun sonu yanmaqdır. **9** Lakin, ey sevimlilər, biz bu cür danışsaq belə, əminik ki, vəziyyətiniz daha yaxşıdır və xilasa malik olursunuz. **10** Axi Allah ədalətsiz deyil ki, əməlinizi və Onun adı ilə müqəddəslərə əvvəldən və indi də xidmət etməklə göstərdiyiniz məhəbbəti unutsun. **11** Ümidiñ verdiyi tam etimada nail olmaq üçün axıra qədər hər birinizin eyni sayı göstərməyinizi arzulayıraq ki, **12** siz tənbəl olmayasınız, amma vəd olunan şəyəri iman və səbirlə ırs alanlardan nümunə götürəsiniz. **13** Allah İbrahimə vəd verdiyi vaxt adına and içmək üçün Özündən üstün birinin olmadığına görə Öz varlığında and içərək dedi: **14** «Sənə mütləq xeyir-dua verəcəyəm və nəslini çıxaldacağam». **15** Beləliklə, İbrahim səbirlə gözləyərək vədə nail oldu. **16** İnsanlar özlərindən daha üstün olanın adına and içirlər və sözlərini təsdiq edən and hər iddiaya son qoyur. **17** Eləcə də Allah vədin varislərinə iradəsinin dəyişməzliliyini daha açıq-əşkar etmək istəyərək Öz vədini andla təsdiqlədi. **18** Belə ki qarşımıza qoyulan ümidiñ bağlanmaq üçün Allaha sığınan bizlər Allahın bunlarda yalan danışması qeyri-mümkün olduğuna görə iki dəyişilməz şeydə - Onun vəd və andında böyük təsalliyə malik oləq. **19** Can lövbərimiz kimi möhkəm və sarsılmaz olan bu ümid məbədin pərdəsinin arxasındakı iç otağı daxil olur. **20**

İsa ilk olaraq bizim uğrumuzda oraya daxil oldu; O, Melkisədeq vəzifəli əbədi Baş Kahin olmuşdu. (aiən g165)

7 Bu Melkisədeq Salem padşahı və Allah-Taalanın kahini idi. Padşahları məğlub edib geri qaydan İbrahimin pişvazına çıxdı və ona xeyir-dua verdi. **2** İbrahim də ona hər şeyin onda bir hissəsini verdi. Melkisədeq ən əvvəl öz adının mənasına görə salehlik padşahıdır, sonra isə Salem padşahı, yəni sülh padşahıdır. **3** O, atasız, anasız olub nəsil şəcərəsi yoxdur. Nə günlərinin başlanğıcı, nə də həyatının sonu var. Lakin Allahın Oğluna bənzədilmiş əbədi kahin olaraq qalır. **4** Baxın bu adam necə böyükdür ki, ulu babamız İbrahim belə, qənimətlərinin onda bir hissəsini ona verdi. **5** Levi oğullarından kahinlik vəzifəsini alırlar, Qanuna görə xalqdan, yəni İbrahim nəslindən olduqları halda, öz qardaşlarından onda bir hissəni almaq əmrinə malikdirlər. **6** Amma onların nəslindən olmayan Melkisədeq İbrahimdən onda bir hissəni aldı və vədlərə malik olana xeyir-dua verdi. **7** Şübhəsiz ki, böyük özündən kiçiyə xeyir-dua verə. **8** Burada onda bir hissəni ölümlü insanlar alır, orada isə yaşıdadığına dair şəhadətə malik olan bir nəfər alır. **9** Demək olar ki, onda bir hissəni alan Levi də İbrahim vasitəsilə onda bir hissəni vermişdi. **10** Çünkü Melkisədeq İbrahimin pişvazına çıxanda Levi hələ aedadının belində idi. **11** Beləliklə, əgər kamillik Levililərin kahinliyi vasitəsilə əldə edilsəydi – çünkü xalq bu kahinliyə əsasən Qanunu alıb – Harun vəzifəli deyil, Melkisədeq vəzifəli başqa bir kahinin təyin edilməsi barədə danışmağa daha nə ehtiyac vardı? **12** Çünkü kahinlik dəyişiləndə Qanunun da dəyişilməsinə ehtiyac var. **13** Haqqında bu sözlər deyilən Adam başqa bir qəbiləyə mənsubdur və bu qəbilədən heç kəs qurbangahda xidmət etməmişdir. **14** Axi Rəbbimizin Yəhuda qəbiləsindən törəməsi məlumdur. Musa bu qəbilə barəsində kahinlərə aid bir söz dərnəmişdi. **15** Melkisədeq bənzər başqa bir Kahinin təyin edilməsi bunu daha da aydın göstərir. **16** O, Qanumun cismani kahinlik əmrinə görə deyil, tükənməz həyat qüdrətinə görə Kahin oldu. **17** Çünkü «Sən Melkisədeq vəzifəli əbədi bir Kahinsən» deyə şəhadət olunur. (aiən g165) **18** Bundan əvvəlki əmr zaif və yararsız olduğuna görə lağv olunur. **19** Çünkü Qanun heç bir şeyi kamilləşdirməyib, Bunun yerinə bizi Allaha yaxınlaşdırın daha gözəl ümidi verilir. **20** Bu kahinlik isə andsız olmadı. O biri kahinlər andsız kahin oldu. **21** Lakin İsa Ona «Rəbb and içdi, qərarını dəyişməz: "Sən əbədi bir Kahinsən"» deyən Allah vasitəsilə andla kahin oldu. (aiən g165) **22** Buna görə İsa daha yaxşı əhdin zəmanətçisi oldu. **23** Bununla belə, həmin kahinlərin sayı çox idi, çünkü ölüm onların vəzifədə qalmasına mane olurdu. **24** Lakin İsa əbədi yaşadığı üçün daimi kahinliyə malikdir. (aiən g165) **25** Buna görə O Özü vasitəsilə Allaha yaxınlaşanları tam xilas etməyə qadirdir. Çünkü O onlar üçün vəsatətçilik etməkdən ötrü həmişə yaşayır. **26** Həqiqətən, bizi belə bir Baş Kahinin olması münasibdir ki, O, müqəddəs,

günahsız, ləkəsiz, günahkarlardan ayrılmış, göylərdən daha ucalara qaldırılmış olsun. **27** O başqa baş kahinlər kimi əvvəlcə öz günahları, sonra da xalqın günahları üçün hər gün qurban təqdim etmək məcburiyyətində deyil. Çünkü Özünü qurban verməklə bunu birdəfəlik etdi. **28** Qanun zəiflikləri olan insanları baş kahin təyin edir. Lakin Qanundan sonra verilmiş and sözü əbədi olaraq kamilləşdirilmiş Oğulu təyin etdi. (aiən g165)

8 Deyilənlərin əsası isə budur: bizim elə bir Baş Kahinimiz var ki, göylərdəki möhtəşəm Allahın taxtının sağında oturub. **2** O, Müqəddəs məkanda və insanın deyil, Rəbbin qurduğu həqiqi çadırda xidmət edir. **3** Hər baş kahin təqdim və qurban gətirmək üçün təyin olunur. Buna görə bizim də Baş Kahinimizin təqdim etmək üçün nəyisə olmalıdır. **4** Əgər Özü yer üzündə olsayıdı, əsla Kahin olmazdı. Çünkü Qanuna əsasən təqdim gətirənlər var. **5** Onlar göylərdəkilərin təsviri və kölgəsi olan yerdə ibadət edir, necə ki Musa əbadət çadırını qurmaq üzrə olanda Allah onu xəbərdar etmişdi: «Dağda sənə göstərilən nümunəyə görə bunların hamisini ehtiyatla düzəlt». **6** Amma indi İsa daha yaxşı vadlər üzərində qurulmuş daha yaxşı bir Əhdin Vasitəcisi olduğu qədər üstün bir xidmətə nail oldu. **7** Əgər ilk Əhd qüsursuz olsayıdı, ikinci Əhdə səbab axtarılmazdı. **8** Çünkü Allah Öz xalqını təqsirkar çıxaraq deyir: «Rəbb bayan edir: "İsrail xalqı və Yəhuda xalqı ilə Yeni bir Əhd bağlayacağım günlər yaxınlaşır. **9** Bu Əhd Atalarını Misir torpağından çıxartmaq üçün Əllərindən tutduğum gün Onlarla bağlığım əhdə bənzəməyəcək. Çünkü onlar əhdimə sadiq qalmadılar, Mən də onlardan üz döndərdim» Rəbb belə bayan edir. **10** «O günlərdən sonra İsrail xalqı ilə Bağlayacağım Əhd belədir» Rəbb bayan edir, «Qanunları onların zəhinlərinə qoyub Ürəklərinə yazacağam. Mən onların Allahı, Onlar da Mənim xalqım olacaq. **11** Bir kəs öz həmvətənini yaxud qardaşını «Rəbbi tanı» deyib öyrətməyəcək. Çünkü böyükdən kiçiyə qədər hamı Məni taniyacaq. **12** Çünkü təqsirlərinə qarşı mərhəmətli olacağam, Günahlarını daha yada salmayacağam». **13** Allah «Yeni Əhd» deməkə birincisinin köhnə olduğunu göstərir. Köhnələn və yaşa dolansa çox keçmədən yox olur.

9 Birinci Əhdin də ibadət barəsindəki qaydaları və dünyəvi Müqəddəs məkəni var idi. **2** Bir çadır qurulmuşdu. Müqəddəs yer adlanan ilk bölmədə çiraqdan, masa və təqdis çörəkləri var idi. **3** İkinci pərdə arxasında isə ən Müqəddəs yer adlanan bir bölmə var idi. **4** Burada qızıl buxur qurbangahı ilə hər tərəfdən qızılla örtülmüş Əhd sandığı var idi. Sandığın içində manna ilə dolu qızıl qab, Harunun tumurcuqlamış əsası və Əhd lövhələri var idi. **5** Sandığın üzərində isə kəffarə qapağına kölgə salan izzətli keruvtar var idi. Lakin bunlar barəsində indi ətraflı danışa bilmirik. **6** Bu şeylər belə qurulduğdan sonra kahinlər həmişə çadırın ilk bölməsinə daxil olub ibadət aparırlar. **7** İkinci bölməsinə isə yalnız baş kahin

daxil ola bilər. O da özü üçün və xalqın bilmədən işlətdiyi günahlar üçün orada təqdim etdiyi qurban qanı olmadan o yera daxil ola bilməz. **8** Müqəddəs Ruh bununla göstərir ki, çadırın ilk bölməsi durduqca ən Müqəddəs yerə gedən yol hələ aşkar olmamışdır. **9** Bu çadır indiki vaxt üçün bir misaldır. Bu səbəbdən ibadət edənini vicdanını kamilləşdirə bilməyən təqdimlər və qurbanlar verilir. **10** Bunlar ancaq yemək, içmək və cürbəcür yuyunma tərzləri ilə, yəni hər şeyin nizama salınacağı vaxtadək qüvvədə olub cisməni işlərə məxsus olan qaydalarla əlaqədardır. **11** Lakin Məsih indi gələn nemətlərin Baş Kahini olaraq gəldi. İnsan əli ilə qurulmayan, yəni bu yaradılışdan olmayan daha böyük və daha mükəmməl çadırдан keçib **12** təkələrlə danaların qanı ilə yox, Öz qanı ilə ən Müqəddəs yera birdəfəlik daxil oldu; əbədi satınalınmanı təmin etdi. (aİōnios g166) **13** Çünkü əgər təkələrlə bugaların qanı və düyənin küləkün murdar olanların üstünə səpilməsi onları təqdis edib cismən təmizləyirsə, **14** deməli, əbədi Ruh vasitəsilə Özünü qüsursuz olaraq Allaha təqdim etmiş Məsihin qanı var olan Allaha ibadət edə bilməmiz üçün vicdanımızı ölüm gətirən əməllərdən nə qədər çox təmizləyəcək! (aİōnios g166) **15** Buna görə də çağırılmışların vəd edilən əbədi irsi alması üçün Məsih Yeni Əhdin Vasitəcisidır. Çünkü O, Birinci Əhd zamanı etdikləri təqsirlərdən onları satın almaq üçün ölmüşdü. (aİōnios g166) **16** Bir vəsiyyətnamə varsa, vəsiyyət edənin ölümünü sübut etmək lazımdır. **17** Çünkü vəsiyyətnamə yalnız ölüm dənən sonra qüvvəyə minir. Vəsiyyət edən sağ olanda vəsiyyətnamənin heç bir qüvvəsi yoxdur. **18** Bu səbəbə görə Birinci Əhd də qan axıdılmadan qüvvəyə minmədi. **19** Musa Qanunun hər əmrini bütün xalqın öndən bəyan edəndən sonra su, al rəngli yun və züfa otu ilə dana və təkələrin qanını götürüb həm kitabın özüna, həm də bütün xalqın üzərinə səpərək dedi: **20** «Budur Allahın sizə əmr etdiyi Əhdin qanı». **21** Eyni tərzdə çadır və bütün xidmət əşyalarının üzərinə qan səpdi. **22** Demək olar ki, Qanuna görə hər bir şey qanla təmizlənir və qan axıdılmadan bağışlanma olmur. **23** Beləliklə, göylərdəkiliərin təsvirlərinə bu qurbanlarla, göylərdəkiliəri isə bunlardan daha yaxşı qurbanlarla təmizləmək lazımdı. **24** Məsih əsl Müqəddəs məkanın nümunəsi olub insan əli ilə qurulan Müqəddəs məkəna deyil, göyün özünə daxil oldu ki, indi bizim üçün Allahın hüzurunda zahir olsun. **25** Baş kahin hər il özünün olmayan qanla ən Müqəddəs yera girər. Amma Məsih Özünü dəfələrlə təqdim etmək üçün göyə girmədi. **26** Elə olsaydı, O, dünya yaranandan bəri dəfələrlə əzab çəkməli olardı. İndi isə dövrlərin sonunda, O Özünü qurban verməklə günahı aradan qaldırmaq üçün bir dəfə zühur etdi. (aİōn g165) **27** Necə müəyyən edilmişdir ki, insanlar bir dəfə ölüb ondan sonra mühakimə olunsunlar, **28** eləcə də Məsih bir çoxlarının günahını Öz üzərinə götürmək üçün bir dəfə təqdim edilmişdir və ikinci dəfə günahın öhdəsindən gəlmək üçün deyil, xilas gətirmək üçün Onu gözləyənlərə zühur edəcək.

10 Qanunda gələcək nemətlərin əslİ deyil, kölgəsi var. Buna görə də Qanun ildən-ilə daimi bir surətdə təqdim olunan eyni qurbanlar vasitəsilə Allaha yaxınlaşanları əsla kamil edə bilməz. **2** Əks təqdirdə, bu qurbanların təqdim olunmasına son qoyuları. Çünkü ibadət edənlər birdəfəlik təmizlənəndən sonra artıq günahlarına görə vicdan əzabı çəkməzdilər. **3** Amma bu qurbanlar vasitəsilə insanlar ildən-ilə günahlarını yadlarına salır. **4** Çünkü bugaların və təkələrin qanı ilə günahları aradan qaldırmaq qeyri-mümkündür. **5** Buna görə Məsih dünyaya gələndə deyir: «Qurban və təqdim istəmədin, Amma Mənə bir bədən hazırladın. **6** Yandırma qurbanı, günah qurbanından xoşun gəlmədi. **7** O zaman dedim: “Budur, gəlmişəm, Kitab tumarında Mənim haqqımda yazılıb. Ay Allah, Sənin iradəni yerinə yetirim”». **8** Məsih əvvəl dedi: «Qurban, təqdim, yandırma qurbanı və günah qurbanı istəmədin, Bunlardan xoşun gəlmədi». Bunlar hamısı Qanuna görə təqdim olunur. **9** Sonra dedi: «Budur, gəlmişəm, Sənin iradəni yerinə yetirim». Yəni, Məsih ikinci Əhdi qüvvəyə mindirmək üçün birincisini lağv edir. **10** Bu iradəyə əsasən biz İsa Məsihin bədəninin birdəfəlik təqdim olunmasına görə təqdis olunduq. **11** Hər bir kahin hər gün xidmətini icra edərək əsla günahları aradan qaldıra bilməyən eyni qurbanları dəfələrlə təqdim edir. **12** Amma Məsih günahlar üçün yalnız bir qurban təqdim edəndən sonra əbədi olaraq Allahın sağında oturdu. **13** O vaxtdan bəri O, düşmənlerinin Onun ayaqları altına kətil kimi salınmasını gözləyir. **14** Çünkü O yalnız bir təqdim vasitəsilə təqdis olunmaqla onları həmişlik kamilləşdirdi. **15** Müqəddəs Ruh da bu haqqda biza şəhadət edir. Çünkü əvvəl deyir: **16** «O günlərdən sonra Onlarla bağlayacağım Əhd belədir” Rəbb bəyan edir, “Qanunları onların ürəyinə qoyub Zehinlərinə yazacağam”. **17** Sonra deyir: «Günahları və qanunsuzluqlarını yada salmayacağam». **18** Günahların bağışlanması olanda isə artıq günah üçün təqdim etmə yoxdur. **19** Beləliklə, ey qardaşlar, isanın qanı sayəsində ən Müqəddəs yerə daxil olmağa cəsarətimiz çatır. **20** O biza pərdədən, yəni Öz cismindən keçən yeni və canlı bir yol açmışdır. **21** Həm də O, Allahın evi üçün cavabdeh olan böyük bir Kəhinimizdir. **22** Ona görə ürkələrimiz pis vicdandan paklanmış, bədənlərimiz də təmiz su ilə yuyulmuş halda imanın tam etimadı ilə, səmimi qəlblə Allaha yaxınlaşaq. **23** Ümid verən əqidədən möhkəm tutaq, çünkü vəd verən Allah sadiqdir. **24** Bir-birimizi məhəbbətə və xeyirxah əməllər etmək üçün necə həvəsəndirmək haqqında fikirləşək. **25** Bəzi adamların vərdiş etdiyi kimi birgə yişəməğimizi tərk etməyək. Lakin qiyamət gününü yaxınlaşdığını gördükcə bir-birimizi daha çox ruhlandıraq. **26** Həqiqəti dərk edib qəbul edəndən sonra qəsdən günah etməkdə davam etsək, artıq günah üçün qurban qalmır. **27** Lakin mühakimənin və Allahın düşmənlərini yandırıb-yaxan şiddetlə alovun dəhşətlə gözlənməsi qalır. **28** Musanın Qanununu heç sayan adam iki yaxud üç şahidin sözü ilə rəhm edilmədən

oldürülür. **29** Əgər bir nəfər Allahın Oğlunu tapdalayaraq təqdis edildiyi Əhdin qanını adı bir şey sayıb Allahın lütfkar Ruhunu təhqir edərsə, sızcə bundan nə qədər ağır cəzaya layiq sayılacaq? **30** Çünkü «Qısas Mənimdir, əvəzini Mən verəcəyəm» və yenə də «Rəbb Öz xalqını mühakimə edəcək» deyəni təniyir. **31** Var olan Allahın əlinə düşmək dəhşətdir! **32** Siz əvvəlki günləri xatırlayın. O vaxt Allahın nuru üzərinizə saçandan sonra əzəblı, böyük mübarizəyə tab gətirdiniz. **33** Bəzən təhqir və əziyyətlərə uğrayıb tamaşa yequlduınız, bəzənsə eyni rəftara məruz qalanların dərdinə şərık oldunuz. **34** Həm də siz məhbusların çəkdiyi əzablara şərık oldunuz, özünüzün daha yaxşı və daimi malınız olduğunu bilərək əmlakınızın talan edilməsini sevinclə qəbul etdiniz. **35** Buna görə cəsarətinizi itirməyin, bu cəsarətə görə mükafatınız böyüktdür. **36** Çünkü Allahın iradəsini yerinə yetirib vəd olunan şeyi almaq üçün sizin tab gətirməyə ehtiyacınız var. **37** Çünkü «Bir az müddətdən sonra Gələn gələcək, gecikməyəcək. **38** Amma saleh adamımlı imanla yaşayacaq. Əgər geri çəkilsə, ondan razi qalmayacağam». **39** Bılsə geri çəkilib hələk olanlardan deyilik; iman edib canlarının xilasına nail olanlardanıq.

11 İman ümidi edilənlərə etibar etmək, görünməyən şeylərə əmin olmaqdır. **2** Əcdadlarımız imanları üçün müsbət şəhadət alırdılar. **3** İman vasitəsilə dərk edirik ki, kainat Allahın kələmə ilə yarandı, beləcə də görünən şeylər görünməyənlərdən törədi. (aiən g165) **4** İman vasitəsilə Habil Allahe Qabildən daha yaxşı bir qurban təqdim etdi. Bunun vasitəsilə saleh olduğu təsdiq edildi, çünkü Allah onun təqdimləri barədə şəhadət etdi. Habil ölmüş olduğu halda iman vasitəsilə hələ də danışır. **5** Xanok ölümü görməsin deyə iman vasitəsilə dünyadan götürüldü. Onu təpə bilmədilər, çünkü Allah onu dünyadan götürmüdü. Götürülməzdən əvvəl o, şəhadət almışdı ki, Allahı razi salıb. **6** İman olmadan Allahı razi salmaq qeyri-mümkündür. Çünkü Allahın yaxınlaşan şəxs inanmalıdır ki, O var və Onu axtaranlara mükafat verir. **7** Nuh hələ gözə görünməyən şeylər barəsində edilən xəbərdarlıq iman vasitəsilə ciddi yanaşaraq öz ev əhlinin xilası üçün gəmi düzəltdi. O, iman vasitəsilə dünyani məhkum etdi və imana görə olan salehliyi irs olaraq aldı. **8** İbrahim çağrırlanda iman vasitəsilə itaətli olub irs alacağı torpağa getdi. O hara getdiyi bilməyərək yola çıxdı. **9** İman vasitəsilə vəd edilmiş ölkədə bir qərib kimi məskunlaşdı. O eyni vədin həmvarıları olan İshaq və Yaqubla birlikdə çadırlarda yaşadı. **10** Çünkü İbrahim memarı və banisi Allah olan bünövrəli şəhəri gözləyirdi. **11** Sara özü sonsuz və yaşı ötmüş olduğu halda iman vasitəsilə nəsil yaratmaq üçün güc aldı, çünkü vəd Edəni sadıq saydı. **12** Buna görə də bir kişidən, artıq ölüdən fərqlənməyən birindən sayca göydəki ulduzlar qədər, dəniz kənarındaki qum kimi saysız-hesabsız nəsil törədi. **13** Bunların hamısı imanlı olaraq öldü. Vəd edilən şeylərə nail olmadılar, amma burları uzaqdan

görüb salamladılar və özlərinin yer üzündə yad və qərib olduqlarını iqrar etdilər. **14** Axi belə sözləri deyənlər bir vətən axtardıqlarını göstərirələr. **15** Əgər onlar çıxıqları ölkə barəsində düşünsəydiłər, qayıtmaga imkanları olardı. **16** Amma əslində onlar daha yaxşı bir ölkəni, yəni səmavi vətəni arzu edirdilər. Buna görə Allah Özünü onların Allahı adlandırmadından utanır, çünkü O onlar üçün şəhər hazırlamışdır. **17** İbrahim sınağı çəkildiyi vaxt iman vasitəsilə İshaqı qurban olaraq təqdim etdi. Vədlərə nail olmuş İbrahim bircə oğlunu qurban vermək niyyətində idi. **18** Halbuki ona «İshaqdan törəyənlər sənin nəslin adlanacaq» deyilmişdi. **19** O, Allahı onu ölürlər arasından diriltməyə qadir saydı. Buna görə də məcazi mənada İshaqı ölümdən geri aldı. **20** İman vasitəsilə İshaq galəcək hadisələrlə əlaqədar Yaquba və Esava xeyir-dua verdi. **21** Yaqub ölərkən Yusifin hər iki oğluna iman vasitəsilə xeyir-dua verdi və öz dəyənəyinin başına söyklənib Allaha səcdə etdi. **22** Yusif də ölərkən İsrail övladlarının Misirdən çıxacaqları haqqında iman vasitəsilə söz söyləyərək öz sümükləri barəsində əmr verdi. **23** Musa doğulanda anası və atası iman vasitəsilə onu üç ay gizlətdilər. Çünkü onlar uşağın gözəl olduğunu görüb padşahın fərmanından qorxmadılar. **24** Musa böyükəndən sonra firon qızının oğlu adlanmaqdən iman vasitəsilə imtina etdi. **25** Günahdan müvəqqəti zövq almaqdansa Allahın xalqı ilə birlilikdə əzab çəkməyi üstün tutdu. **26** Məsih naminə çəkdiyi təhqiri Misir xəzinələrindən daha böyük var-dövlət saydı, çünkü gözünü alacağı mükafata dikmişdi. **27** İman vasitəsilə padşahın qəzəbindən qorxmayıb Misirdən çıxdı, çünkü o, göza Görünməyəni sanki görmüş kimi möhkəm dayandı. **28** İman vasitəsilə Musa Pasxa qurbanının kəsilməsini və onun qanının çı�nıməsini həyata keçirdi ki, ilk doğulanları öldürən məhvedici mələk İsraililərə toxunmasın. **29** İman vasitəsilə İsraililər Qırımızı dənizi qurudan keçən kimi keçdiłər. Misirlilər də bunu etməyə cahd etdilər, amma boguldular. **30** İman vasitəsilə İsraililər yeddi gün Yerixonun ətrafında gəzdikdən sonra onun divarları yixıldı. **31** İman vasitəsilə fahişə Raxav casusları dostcasına qarşılığı üçün itaəti olmayanlarla birgə hələk olmadı. **32** Daha nə deyə bılərəm? Gideon, Baraq, Şimşon, İftah, Davud, Samuel və başqa peyğəmbərlər barəsində danişsam, vaxtim çatmaz. **33** İman vasitəsilə onlar padşahlıqları məğlub etdilər, ədaləti icra etdilər, vədlərə nail oldular, aslanların ağızlarını bağladılar, **34** siddətli alovu söndürdüllər, qılıncın ağızından qaçdılar, zəiflikdən qüvvətləndilər, döyüdə güclü oldular, yadəllilərin ordularını qovdular. **35** Qadınlər öz ölürlərini dirilmiş geri aldılar. Bəziləri işgəncə çəkəndə qurtulmaqdən imtina etdilər ki, dirilib daha yaxşı həyata nail olsunlar; **36** digərləri də təhqir olunub döyüdüllər, habelə zəncirlərə və həbslərə məruz qaldılar; **37** onlar daşqalaq edildilər, mişarlanıb bölgündülər, qılıncdan keçirilib ölürlüdüllər. Bəziləri isə qoyun dərisinə və keçi gönünə bürünərək gəzib-dolaşdılar, yoxsulluğa, əzab-əziyyətə məruz qaldılar. **38** Dünya onlara

layiq deyildi. Onlar sahralarda, dağlarda, mağaralarda və yeraltı oyuqlarda dolaşib gəzdilər. **39** Onların hamisi iman vasitəsilə müsbət şəhadət aldı, amma vəd edilənə nail olmadı. **40** Çünkü Allah bizim üçün daha yaxşı şey hazırlamışdır ki, onlar bızsız kamilliyyətə çatmasın.

12 Buna görə bu qədər böyük şahidlər buludu ilə əhatə olunduğumuz üçün biz hər bir yükü və bizi asanlıqla çəsdiran günahı tərk edib qarşımızdakı yarışda dözümlə qaçaq. **2** Gözümüzü imanımızın Banisi və Kamilləşdiricisi olan İsaya dikək. O, qarşısına qoyulan sevinçə görə rüsvayçılığı heç sayıb çarmixa çəkilməyə tab gətirdi və Allahın taxtının sağında oturdu. **3** Günahkarlardan Ona qarşı olan bu qədər düşmənciliyə dözən Şəxs barəsində düşün ki, yorulub ruhdan düşməyəsiniz. **4** Günaha qarşı etdiyiniz mübarizədə hələ qan töküläcək qədər möhkəm durmamışınız. **5** Sizə oğul deyib verilən bu nəsihəti unutdunuz: «Oğlum, Rəbbin verdiyi tərbiyəyə xor baxma, Onun məzəmmətindən ruhdan düşmə. **6** Çünkü Rəbb sevdiyini tərbiyalandırır, Qəbul etdiyi hər oğulu döyər». **7** Tərbiyəyə tab gətirin. Allah sizinlə övladları kimi rəftar edir. Elə bir oğul varmı atası onu tərbiyalandırmassisin? **8** Hər kəs üçün ümumi olan tərbiyədən məhrum olsanız, deməli, siz oğul yox, qeyri-qanuni övladınızın. **9** Həm də əgər bizi tərbiyələndirən cismani atalarımıza hörmət ediriksə, ruhani Ataya daha çox tabe olaraq yaşamalı deyilikmi? **10** Atalarımız bizi qısa bir müddətə öz dərk etdikləri kimi tərbiyələndirdilər. Amma Allah Onun müqəddəsliyinə ortaq olaq deyə bizi xeyrimiz üçün tərbiyələndirir. **11** Hər tərbiyə isə indiki vaxt sevincə deyil, kədər verən bir şey kimi görünür, amma sonradan bu yolda yetişdirilənlərə salehliyin dinclik səmərəsini hasil edir. **12** Buna görə yorğun əllərinizi qaldırın və zəiflənmiş dizlərinizi gücləndirin. **13** Ayaqlarınız üçün düz yollar seçin ki, axsaq bədən üzvləriniz yerində çıxmasın, əksinə saqlınsın. **14** Hami ilə birlikdə sülh içində yaşamağa və müqəddəs olmağa can atın, çünki müqəddəsliyə nail olmadan heç kim Rəbbi görməyəcək. **15** Diqqət edin ki, heç kim Allahın lütfündən məhrum olmasın, aranızda bir acı kök böyüyüb əziyyət verməsin və bununla bir çoxlarını murdar etməsin. **16** Qoy heç kim əxlaqsız və yaxud Esav kimi allahsız olmasın. O, bir qab xörəyə görə öz ilk oğulluq haqqını satdı. **17** Bilirləriniz ki, bundan sonra da o, xeyir-duanı ırs olaraq almaq istəyirdi, lakin rədd olundu. Xeyir-duanı göz yaşları ilə axtardısa da, atasının fikrini dəyişməyə qadir olmadı. **18** Siz toxunula bilən, odla yanan bir şeyə, qarənlığa, zülmətə, qasırğaya, **19** şəypur gurultusuna və kəlam söyləyən səsə yaxınlaşmadınız; o səsi eşidənlər onlara daha bir söz deyilməsin deyə yalvardılar. **20** Çünkü «əgər dağa bir heyvan belə, toxunsa, o, daşqalaq edilsin» əmrinə tab gətirə bilməzdilər. **21** Bu mənzərə o qədər qorxunc idi ki, Musa «mən qorxu və lərzə içindəyəm» dedi. **22** Lakin siz Sion dağına, var olan Allahın şəhərinə - səməvî Yeruşəlimə, saysız-hesabsız mələklərə, **23** göylərdə adları qeyd edilmiş ilk doğulanların ümumi məclisinə və cəmiyyətinə, hamının

Hakimi olan Allah'a, kamala çatmış salehlərin ruhlarına, **24** Yeni Əhdin Vasitəcisi olan İsaya və Habilin qanından daha üstün söz deyən səpilmış qana yaxınlaşdırın. **25** Bunu Deyəni rədd etməyəsiniz deyə diqqəti olun. Çünkü əgər yer üzündə xəbərdarlıq edəni rədd edənlər cəzadan qaça bilmədilərə, biz göylərdən xəbərdarlıq Edəndən üz döndərsək, cəzadan qaça bilməyəcəyimiz daha çox yəqindir. **26** O vaxt Onun səsi yeri sarsıldı. Amma indi «Mən bir dəfə də yalnız yeri yox, göyü də lərzəyə gətirəcəyəm» deyə vəd etmişdir. **27** «Bir dəfə də» sözü bunu göstərir: sarsıla bilən, yəni yaradılmış şeylər aradan qaldırılacaq ki, sarsıla bilməyənlər daim var olsunlar. **28** Buna görə sarsılmaz Padşahlıqə nail olduğumuz üçün minnətdar olaq; belə ki möminlik və ehtiramla Allaha məqbul tərzdə Ona ibadət edək. **29** Çünkü Allahımız yandırıb-yaxan alovdur.

13 Aranızda daimi qardaşlıq sevgisi olsun. **2** Qonaqpərvər olmağı da umutmayın, çünkü belə davranan bəziləri bilmədən mələklərə qonaqpərvərlik göstərmışlar. **3** Özünüüz həbsdə olanların yerinə qoyaraq onları yada salın. Əzab-əziyyət içində olanları da elə xatırlayın ki, sənki özünüz onlara bирgə əzab-əziyyət çəkirsiniz. **4** Qoy hər kəs nikaha hörmətlə yanaşın. Qoy ər-ərvad yatağı murdarlanması. Çünkü Allah əxlaqsızları və zinakarları mühakimə edəcək. **5** Həyatınız pulparəstlikdən azad olsun, nəyiniz varsa, ona qane olun. Çünkü Allah Özü demişdir: «Səni heç vaxt atmaram, səni heç vaxt tərk etmərəm». **6** Buna görə biz arxayınlıqla deyirik: «Rəbb mənə yardım edəndir, heç qorxmaram. İnsan mənə nə edə bilər?» **7** Allahın kələməni sizə danişan rəhbərlərinizi yada salın. Onların həyat tərzinin nəticəsinə baxıb imanlarını nümunə olaraq götürün. **8** İsa Məsih dünən, bu gün və əbədi olaraq eynidir. (aiən g165) **9** Müxtəlif və yad təlimlərlə yoldan azmayın, çünkü türək yeməklərlə deyil, Allahın lütfü ilə qüvvətlənsə, yaxşıdır. Bu cür yemək qaydalarına riayət edənlər bir xeyir görmədilər. **10** Bizim bir qurbangahımız var ki, ibadət çadırında xidmət edənlərin ondan yeməyə icazəsi yoxdur. **11** Çünkü baş kahin günah qurbanı olan heyvanların qanını Müqəddəs yerə gətirir, cəsədləri isə düşərgənin kənarında yandırılır. **12** Bunun kimi İsa da Öz qanı ilə xalqı təqdis etmek üçün şəhər darvazasının kənarında əzab çəkdi. **13** Buna görə Onun gördüyü təhqiri daşıyaraq düşərgənin kənarına çıxıb Onun yanına gedək. **14** Çünkü burada daimi şəhərimiz yoxdur, amma biz gələcək şəhəri axtarırıq. **15** Onda İsa vasitəsilə həmişə Allaha həmd qurbanını, yəni Onun adını iqrar edənlərin dilinin bahəsi olan sözləri təqdim edək. **16** Xeyirxahlıq etməyi və varınızı başqları ilə bölişməyi unutmayın, çünkü Allah bu cür qurbanlardan razi qalır. **17** Öz rəhbərlərinizə itaətlə olun və onlara tabe olun. Axı onlar hər vaxt həyatınız üçün qayğı çəkir, çünki hesabat verəcəklər. Qoy onlar bunu sevincə etsinlər, ah-zarla etməsinlər, çünki bu sizə fayda verməz. **18** Bizim üçün dua edin. Biz əminik ki, vicdanımız təmizdir və hər cəhətcə yaxşı həyat tərzi

sürməyə can atırıq. **19** Yanınıza tez qayıtmağım üçün dua etmənizi xüsusilə xahiş edirəm. **20** Sülh qaynağı olan Allah – qoyunların böyük Çobanı olan Rəbbimiz İsanı əbədi Əhdin qanı ilə ölürlər arasından dirildən Allah (αιօνιος g166) **21** siz i hər cür yaxşı şeylə təmin etsin ki, İsa Məsih vasitəsilə Özünə xoş olanı bizdə icra etsin və siz Onun iradəsini həyata keçirəsiniz. İsa Məsihə əbədi izzət olsun! Amin. (αιօն g165) **22** Qardaşlar, sizdən xahiş edirəm, bu öyünd-nəsihət sözünü dözümlə qəbul edin, çünki sizə qısaca yazdım. **23** Xəbəriniz olsun ki, qardaşımız Timotey azadlığa buraxılmışdır. Əgər tezliklə yanına gələrsə, onunla birlikdə sizi görəcəyəm. **24** Bütün rəhbərlərinizi və müqəddəslərin hamısını salamlayın, İtaliyadan olanlar sizə salam göndəririrlər. **25** Hamınıza lütf olsun!

Yaqub

1 Allahın və Rəbb İsa Məsihin qulu mən Yaqubdan millətlər arasına səpələnmiş on iki qəbiliyə salam! 2 Ey qardaşlarım, müxtəlif sınaqlarla üzləşəndə bunu böyük bir sevinc hesab edin. 3 Çünkü bilirsiz ki, imanınızın sınaqdan keçməsi dözüm yaradır. 4 Dözüm də öz əməlini kamil etsin ki, siz yetkin və kamil adamlar olasınız, heç bir çatışmazlığınız olmasın. 5 Əgər sizlərdən birinin müdrikiyi çatışmırı, hər kəsə səxavətlə və məzəmmət etmədən verən Allahdan diləsin və ona veriləcək. 6 Amma qoy heç şübhə etmədən, imanla diləsin. Çünkü şübhə edən adam küləyin qaldırığı və hərəkətə gətirdiyi dəniz dalğasına bənzəyir. 7 Qoy belə adam düşünməsin ki, Rəbdən bir şey alacaq. 8 O qərarsızdır, heç bir yolunda sabit deyil. 9 Qoy həqir qardaş öz ucalığı ilə fəxr etsin, 10 varlı qardaşsa öz həqirliyi ilə fəxr etsin, çünkü varlı insan otun çıçayı kimi solub gedəcək. 11 Günsə çıxır, bərk isti olur və otu qurudur. Otun çıçayı tökültür və onun zahiri gözəlliyi itir. Varlı adam da beləcə, işləyə-işləyə solacaq. 12 Sınağa dözən adam nə bəxtiyardır! Çünkü sınaqdan keçəndən sonra Rəbbin Onu sevənlərə və etdiyi həyat tacını alacaq. 13 Sınağa düşəndə qoy heç kim «Allah məni sınağa çəkir» deməsin. Çünkü Allah pisliklə sınağa çəkilmir və Özü də heç kimi sınağa çəkmir. 14 Lakin hər kəs öz ehtirası ilə aparılıb yoldan çıxarılaraq sınağa çəkilir. 15 Sonra ehtiras boylu qalib günah doğurur. Günah da yetişəndə ölüm törədir. 16 Ey sevimli qardaşlarım, aldanmayın: 17 hər yaxşı bəxşış və hər kamil hədiyyə yuxarıdan, Özündə heç bir dəyişiklik ya dönüklük kölgəsi olmayan nurlar Atasından galır. 18 O Öz iradəsinə görə həqiqət kələmi ilə doğulmağımıza səbəb oldu ki, biz Onun yaratdıqlarının bir növ nübarı olaq. 19 Beləliklə, ey sevimli qardaşlarım, qoy hər bir adam eşitməkdə cəld, söz söyləməkdə təmkinli və qəzəblənməkdə də təmkinli olsun. 20 Çünkü insanın qəzəbi Allahın salehliyini hasil etmir. 21 Buna görə də hər cür murdarlığı və dolub-dاشan pisliyi kənara ataraq ürəyinizə əkilən, canlarınızı xilas etməyə qadir olan kələmi halimliklə qəbul edin. 22 Bu kələmin icraçısı olun, yalnız eşidənlər olub özünüüz aldatmayın. 23 Çünkü kələmi eşidən, amma icraçısı olmayan şəxs güzgitə öz üzünün cizgilərinə baxan adama bənzəyir: 24 O öz-özüne baxır, kənara çəkilir və dərhal necə olduğunu unudur. 25 Lakin kamil qanuna, azadlıq qanununa diqqətlə baxıb ona bağlı qalan şəxs unutqan eşidən deyil, əməldə icraçıdır; belə adam öz işində nə bəxtiyardır! 26 Əgər sizdən biri özünü mömin olduğunu düşünür, amma ürəyini aldadıb öz dilini yüyənləmirsə, onun möminliyi puçdur. 27 Ata Allahın hüzurunda pak və nöqsansız möminlik budur: yetimlərə və dullara onların əziyyətlərində qayğı göstərmək və özünü dünyadan qoruyub ləkəsiz olmaq.

2 Qardaşlarım, izzətli Rəbbimiz İsa Məsihə iman edənlər olaraq insanlar arasında tərəfkeşlik etməyin. 2

Məsələn, toplandığınız yerə qızıl üzüklü, gözəl geyinmiş bir adamlı eyni vaxtda kasib, nimdaş paltarlı adam da galərsə, 3 gözəl geyinmiş adama diqqət yetirib «buyurun, burada əyləşin», kasiba da «sən orada dur» və yaxud «yerdə otur» deyərsinizsə, 4 öz aranızda ayrı-seçkilik edib pis fikirli hakimlər kimi davranışımızı? 5 Ey sevimli qardaşlarım, dinləyin: Allah bu dünyada kasıbları imanda zənginləşmək və Onu sevənlərə və etdiyi Padşahlığın varisi olmaq üçün seçmədimi? 6 Sizəsə kasibi hörmətdən saldınız. Məgər sizi sixışdırın varlılar deyilmə? Sizi məhkəmələrə çəkən onlar deyilmə? 7 Sizin məxsus olduğunuz Şəxsin şərəfli adına küfr edən onlar deyilmə? 8 Əgər siz «qonşunu özün kimi sev» deyən Müqəddəs Yaziya görə Padşahınız Allahın qanununa həqiqətən əməl edirsinizsə, yaxşı edirsiniz. 9 Amma əgər insanlar arasında tərəfkeşlik edirsinizsə, günah etmiş olursunuz və Qanuna əsasən onu pozanlar kimi məhkum olunursunuz. 10 Çünkü kim Qanunun hamisəna riayat edərək birində büdrayırsə, o bütün Qanuna qarşı təqsirkar olur. 11 Çünkü «zina etmə» deyən, «qətl etmə» də demişdir. Əgər zina etməyib qətl edirənsə, sən Qanunu pozmuş olursan. 12 Azadlıq qanunu ilə mühakimə olunacaq adamlar kimi danışın və bu cür davranışın. 13 Çünkü mərhəmət göstərməyən mərhəmətsiz mühakimə olunur. Mərhəmət mühakiməyə qalib gəlir. 14 Qardaşlarım, əgər bir kimsə yaxşı əməlləri olmadığı halda imanının olduğunu bildirirsə, bunun xeyri nədir? Belə iman onu xilas edə bilərmi? 15 Əgər qardaş-bacılardan birinin paltarı və gündəlik yeməyi yoxdursa 16 və sizdən biri ona «xarxayın get, işin və qarınını doydur» deyib onların yaşayışı üçün lazımları vermirsə, nə faydası var? 17 İman da elədir, əgər yaxşı əməlləri yoxdursa, özü-özlüyündə ölüdtür. 18 Lakin kimsə belə deyə bilər: «Sənin imanın var, mənim də əməllərim». Sən imanını mənə əməlsiz göstər, mən də sənə imanımı əməllərimlə göstərəcəyəm. 19 Sən Allahın bir olduğuna inanırsansa, yaxşı edirənsə. Cinlər də buna inanır və asırlar! 20 Ey ağılsız adam, əməlsiz imanın puç olduğuna sübut istəyirənmi? 21 Atamız İbrahim öz oğlu İshaqı qurbangahda Allaha təqdim edəndə əməllərlə saleh sayılmadımı? 22 Görürən, iman onun əməlləri ilə birgə fəaliyyətdə idi və iman əməllərlə tamamlanmışdır. 23 Beləliklə, «İbrahim Allaha iman etdi və bu ona salehlik sayıldı» deyən Müqəddəs Yazı belə yerinə yetdi və İbrahim Allahın dostu adlandırıldı. 24 Görürünüz ki, insan yalnız imanla deyil, əməlləri ilə də saleh sayılır. 25 Eyni tərzdə məgər fahış Raxav belə, qasidləri qəbul edib başqa yolla geri göndərərək öz əməlləri ilə saleh sayılmadımı? 26 Çünkü ruhsuz bədən ölü olduğu kimi əməlsiz iman da ölüdür.

3 Qardaşlarım, bildiyiniz kimi biz müəllimlər daha ciddi bir mühakimədən keçəcəyik. Bu səbəbə görə də çoxunuz müəllim olmayınm. 2 Çünkü hamımız çox büdrayırik. Sözləri ilə büdrəməyən bir kimsə bütün bədəni də yüyənləyə bilən kamil bir insandır. 3 Bize

itaat etsinlər deyə atların ağızına yüyən taxırıq, beləcə bütün bədənlərini döndəririk. **4** Bax gəmilər də böyük olduqları və güclü küləklər tərəfindən aparıldıqları halda sükançının könlü haraya istayırsə, kiçicik bir sükanla oraya dönür. **5** Dil də elədir, bədənin kiçik üzvüdür, amma çox öyüñür. Baxın, balaca bir qıgilçım böyük bir meşəni yandırır! **6** Dil də oddur. Dil bədən üzvlərimizin arasında haqsızlıq dünyasıdır. O bütün bədənəmizi ləkələyir və özü cəhənnəmdən odlandırıldıq kimi həyatımızın gedisətini da odlandırır. (**Geenna g1067**) **7** Çünkü istər heyvanların, istərsə də quşların, istər sürünlərin, istərsə də dəniz məxluqlarının hər cinsi insan nəсли tərəfindən əhliləşdirilir və əhliləşdirilmişdir. **8** Amma dili heç bir insan əhliləşdirə bilmir. Dil qarışsalınmaz bəladır və öldürüçü zəhərlə doludur. **9** Dilimizlə Rəbb Ataya alqış edirik. Dilimizlə də Allahın surətində yaradılmış insanları lənətləyirik. **10** Alqış və lənət eyni ağızdan çıxır. Qardaşlarım, bu belə olmamalıdır. **11** Bir bulağın eyni gözündən şirin və acı su çıxarmı? **12** Qardaşlarım, encir ağacı zeytun və üzüm tənəyi də encir yetişdirə bilərmi? Eləcə də şor bulağdan şirin su gələ bilməz. **13** Aranızda müdrik və dərrakəli olan varmı? Qoy o öz yaxşı həyat tərzi ilə, müdriklikdən yaranan halimliklə yaxşı əməllərini göstərsin. **14** Amma ürəyinizdə acı qısqanlıq, xudbin ehtiras varsa, öyünməyin və həqiqəti inkar etməyin. **15** Belə müdriklik yuxarıdan nazıl olan müdriklik deyil, ancaq dünyəvi, ruhani olmayan və şeytani müdriklikdir. **16** Çünkü harada qısqanlıq və xudbin ehtiras varsa, orada qarışılıq və hər cür pis əməl vardır. **17** Amma yuxarıdan nazıl olan müdriklik əvvəla safdır, sonra da sülhporvərdir, müləyimdir, itətlidir, mərhəmət və xeyirli bəhrələrlə doludur, qərəzsizdir, riyasızdır. **18** Sülh yarananların əkdiyi sülh toxumlarından salehlik bəhrəsi yetişir.

4 Aranızda dava və çəkişmələrin kökü haradandır? Bədənlərinizin üzvlərində mübariza edən ehtiraslarınızdan deyilmə? **2** Nə isə arzu edib əldə etməyinə adam öldürürsünüz. Həsəd aparırsınız, amma istədiyinizə nail olmayıncı çəkişib dava edirsiniz. Əldə edə bilmirsınız, çünki dilmirsınız. **3** Diləyirsiniz, amma almırımsınız, çünki öz kefinizə sərf etmək üçün pis niyyətlə diləyirsiniz. **4** Ey vəfəsizlər, dünya ilə dostluğun Allaha qarşı düşmənçilik olduğunu bilmirsinizmi? Buna görə də dünya ilə dost olmaq istəyən özünü Allaha düşmən edər. **5** Bəlkə güman edirsiniz ki, Müqəddəs Yazı əbəs yerə «Allahın daxilimizə verdiyi ruh qısqanlıqla həsrət çəkər» deyir? **6** Lakin Allah daha çox lütf verir. Bunun üçün belə deyilir: «Allah məgrurlara qarşıdır, itaətkarlara isə lütf göstərər». **7** Buna görə də Allaha tabe olun. İblisə qarşı durun və o sizdən qaçacaq. **8** Allaha yaxınlaşın, o da sizə yaxınlaşacaq. Ey günahkarlar, əllərinizi paklayın! Ey qərarsız insanlar, ürəklərinizi saflaşdırın! **9** Kədərlənin, yas tutun, ağlayın! Qoy gülüşünüz yasa, sevinciniz də qəmə dönsün! **10** Rəbbin önündə özünüüzü aşağı tutun, o da sizi ucaldacaq.

11 Qardaşlar, bir-birinizi pisləməyin. Qardaşını pisləyən yaxud qardaşını mühakimə edən kəs Qanunu pisləyir və Qanunu mühakimə edir. Amma sən Qanunu mühakimə edirsənsə, Qanunun icraçısı deyil, onun hakimisən. **12** Qanunverən və Hakim bədir, xilas etməyə və həlak etməyə qadir olan Odur. Bəs sən kimsən ki, qonşunu mühakimə edirsən? **13** İndi siz belə deyirsiniz: «Bu gün yaxud sabah biz filan şəhərə gedib orada bir il qalacağıq və ticarətlə məşğul olub pul qazanacağıq». **14** Əslində isə sabah nə baş verəcəyini bilmirsiniz. Axi həyatınız nədir ki? Qısa bir müddətə görünüb sonra da yox olan buxardır. **15** Bunun əvəzinə «əgər Rəbb istayırsə, sağ qalarıq, bu və ya digər işi görərik» deməlisiniz. **16** İndi isə siz öz təkəbbürlü olmağınızla öyüñürsünüz. Bu cür öyünmələrin hamısı pisdir. **17** Deməli, kimsə bir yaxşı işi görməli olduğunu biliib onu etmirsə, günah edir.

5 İndi isə, ey varlılar, başınıza gələcək kədərlə hadisələrə görə fəryad edib ağlayın! **2** Var-dövlətiniz çürüyüb, paltarlarını da güvə yeyib. **3** Qızıl-gümüşünüz paslamıb. Onların pası sizə qarşı şahidlilik edəcək və ətinizi od kimi yandırıb-yaxacaq. Bu axır zamanda var-dövlət yığmısınız. **4** Bax zəmirlərinizi biçen işçilərdən hiyləgərcəsinə gizlətdiyiniz əmək haqqı sizə qarşı haray çəkir. Biçinçilərin fəryadı Ordular Rəbbinin qulaqlarına çatıb! **5** Siz yer üzündə firavan yaşayıb kef çəkmisiniz. Boğazlanma gündündə də özünüüzü kökəldirsiniz! **6** Sizə müqavimət göstərməyən salehi məhkum edib öldürdüñüz. **7** Beləliklə, ey qardaşlar, Rəbbin zühruna qədər sabırlı olun. Görün əkinçi birinci və axırıcı yağış yağanacaq səbir edərək torpağın qıymətli məhsulunu gözləyir. **8** Siz də sabırlı və ürəkli olun, çünki Rəbbin zührü yaxındır. **9** Qardaşlar, mühakimə olunmamaq üçün bir-birinizdən gileyəlməyin. Budur, Hakim qapı arxasında durur! **10** Qardaşlar, Rəbbin adı ilə danışmış peyğəmbərləri əzəblərə tab gətirmək və səbir nümunəsi kimi götürün. **11** Budur, biz dözümlü olanları bəxtiyar hesab edirik. Əyyubun dözümü barəsində eşitmisiniz və Rəbbin axırda nə etdiyini də gördünüz, çünki Rəbb çox rəhmlı və mərhəmətlidir. **12** Lakin hər şeydən əvvəl, qardaşlarım, nə göyə, nə yerə, nə də başqa bir şeyə and için. Qoy sizdə «balı»niz bəli, «xeyr»iniz xeyr olsun ki, mühakiməyə düşməyəsiniz. **13** Aranızda əzəb çəkən varmı? Qoy dua etsin. Şadlanan varmı? Qoy ilahi oxusun. **14** Aranızda xəstə olan varmı? Qoy imanlılar cəmiyyətinin ağsaqqallarını çağırtdırsın. Onlar da Rəbbin adına onu yağıla məsh edərək dua etsinlər. **15** İmanla edilən dua xəstəni sağaldacaq və Rəbb onu ayağa qaldıracaq. Əgər o adam günah edibsə, bağışlanacaq. **16** Beləliklə, günahlarınızı bir-birinizi etiraf edin və bir-biriniz üçün dua edin ki, sağalasınız. Saleh adəmin duası çox güclü və təsirlidir. **17** İlyas töbətəcə bizim kimi bir adam idi və o səylə dua etdi ki, yağış olmasın. Üç il altı ay torpağa yağış yağımadı. **18** O yənə də dua etdi və göy yağış yağırdı, torpaq da barını verdi. **19** Qardaşlarım, əgər aranızdan biri haqq yoluñdan azar və kimsə onu

doğru yola qaytararsa, **20** qoy bilsin ki, günahkarı azdiği yolundan qaytaran onun canını ölümdən xilas edər və bir çox günahın üstünü örter.

1 Peter

1 İsa Məsihin həvarisi mən Peterdən seçilmiş, Pont, Qalatiya, Kappadokiya, Asiya vilayəti və Bitinyaya yayılmış qəriblərə salam! **2** Ata Allahın qabaqcadan bilməsinə görə siz Ruh tərəfindən təqdis olunaraq İsa Məsihə itaət etməniz və Onun qanının üzərinizə səpilməsi üçün seçilmisiniz. Qoy lütf və sülh sizə bol-bol verilsin! **3** Rəbbimiz İsa Məsihin Allahına - Atasına alqış olsun! O Öz böyük mərhamətinə görə yenidən doğulmamızı təmin etdi. İsa Məsihin ölülər arasından dirilməsi ilə bizi canlı ümidiə, **4** çürüməz, ləkəsiz, solmaz bir irlə qovuşdurdu. Bu irlə sizin üçün göylərdə saxlanılır. **5** Siz Allahın qüdrati ilə axır zamanda aşkar olunmağa hazır olan xilas üçün iman vasitəsilə qorunursunuz. **6** Buna görə hal-hazırda qısa bir müddət cürbəcür sınaqlarda kədərə düşməyə məcbur olsanız da, hədsiz sevinirsiniz; **7** belə ki imanınızın sınaqdan keçməsi İsa Məsihin zührurunda sizə tərif, izzət və şərəf gətərsin. Bu imanınız odla təmizlənsə belə, fani qızıldan daha çox dəyərlidir. **8** Siz İsa Məsihi görməmisiniz, amma Onu sevirsiniz. Hətta siz Onu indi də görmürsünüz, lakin Ona iman edib təsvirolunmaz və izzətli sevinclə hədsiz sevinirsiniz. **9** Çünkü imanınızın nəticəsində canınız xilasına nail olursunuz. **10** Sizə göstəriləcək lütf barəsində əvvəlcədən xəbər verən peyğəmbərlər bu xilasa dair araşdırma və tədqiqatlar aparardı. **11** Onların daxilində olan Məsihin Ruhu Məsihin əzabları və onlardan sonrakı izzəti barədə əvvəlcədən şəhadət edirdi. Bunların necə və nə vaxt gələcəyi barədə Ruhun nə göstərdiyini araşdırıldılar. **12** Bu şeyləri elan edərək özlərinə deyil, sizə xidmət etdikləri onlara açıqça göstərildi. Müjdəni göydən göndərilmiş Müqəddəs Ruh vasitəsilə sizə yayanlar indi həmin xəbəri sizə bildirdilər. Mələklər də bu şeyləri yaxından tanımaq arzusundadırlar. **13** Buna görə ağlınzı toplayıb ayıq durun. Ümidinizi bütünlükə İsa Məsihin zührurunda sizə veriləcək lütfə bağlayın. **14** İtaətkar uşaqlar kimi cahil ikən qapıldığınız əvvəlki ehtiraslara uymayın. **15** Amma siz çağıran Allah müqəddəs olduğuna uyğun olaraq siz də bütün həyat tərzinizdə müqəddəs olun, **16** necə ki yazılıb: «Müqəddəs olun, çünkü Mən müqəddəsəm». **17** Tərəfkeşlik etmədən öz əmalinə görə har kəsi mühəkimə edən Allahı «Ata» deyə çağırdığınız üçün bu qürbət dünyadakı vaxtinizi Allah qorxusunda keçirin. **18** Bildiyiniz kimi, siz atasabalarınızdan irlə olaraq aldiğiniz puç hayat tərzindən qızıl ya gümüş kimi fani şeylərlə deyil, **19** qüsursuz və ləkəsiz quzuya bənzəyən Məsihin qiyəmtli qanı bahasına satın alınmışınız. **20** Dünya yaranmadan əvvəl tanınmış Məsih bu axır zamanda sizə görə zühr etdi. **21** Məsih vasitəsilə siz Onu ölülər arasından dirildib izzətləndirən Allahə iman edirsiniz. Beləliklə, imanınız və ümidiiniz Allahə bağlıdır. **22** Həqiqətə itaət edərək ürəklərinizi saflaşdırıb riyasız qardaşlıq məhəbbətinə sahib oldunuz. Buna görə bir-birinizi var gücünzlə səmimi qəlbdən

sevin. **23** Çünkü siz çürrüyən toxumdan deyil, çürüməzdən, Allahın canlı, davamlı olan kələmi vasitəsilə yenidən doğulmuşsunuz. (aiən g165) **24** Ona görə ki «Bütün başər ota bənzər, Onun bütün gözəlliyi çöl çəçəyi kimidir. Ot quruyar, çiçək tökürlər, **25** Amma Rəbbin sözü əbədi qalar». Sizə vəz olunan Müjdə sözü budur. (aiən g165)

2 Beləliklə, hər cür pisliyi, hiyləni, ikiüzlülüyü, paxillığı və hər cür böhtançılığı üzərinizdən atın. **2** Anadan təzə olmuş çağalar kimi pak ruhani südə susayın ki, bununla başlanıb böyükərək xilasa nail olasınız. **3** Çünkü siz daddınız ki, Rəbb nə qədər xeyrəxahdır. **4** İnsanların rədd etdiyi, amma Allahın qiyəmtli sayib-seçdiyi diri Daşa, Rəbbə yaxınlaşaraq **5** özünüz də diri daşlar kimi hörilüñ ki, ruhani ev qurulsun. Orada müqəddəs kahin dəstəsi olasınız və İsa Məsih vasitəsilə Allaha məqbul olan ruhani qurbanlar təqdim edəsiniz. **6** Çünkü Müqəddəs Yazıda yazılıb: «Budur, Sionda bir daş, Seçilmiş, qiyəmtli bir guşədaşı qoyuram. Ona iman edən kəs əsla utandırılmaz». **7** Beləliklə, iman edən sizlər üçün bu daş qiyəmtlidir, amma iman etməyənlər üçün «bənnaların rədd etdiyi daş guşədaşı olub», **8** «büdrəmə daşı və yixma qayası» da oldu. Onlar kəlama itaət etmədikləri üçün büdrəyir və onların təyinatı budur. **9** Amma siz seçilmiş nəsil, Padşahın kahin dəstəsi, müqəddəs millət, Allaha məxsus olan xalqınızın. Sizi qaranlıqdan Öz heyrətamız nuruna çağırınan Allahın çox gözəl işlərini elan etmək üçün seçilmisiniz. **10** Bir zamanlar xalq deyildiniz, amma indi Allahın xalqınızın. Bir zamanlar mərhamət tapmamışınız, indi isə mərhamət almışınız. **11** Sevimlilər, sizə yalvarıram, cana qarşı mübarizə aparan cismani ehtiraslardan uzaqlaşın. Çünkü siz bu dünyada qərib və gəlməsiniz. **12** İmanlı olmayanların arasında yaxşı həyat tərzi sürün ki, sizi pislik edən adamlar kimi təqsirləndirib böhtan atsalar da, yaxşı işlərinizi müşahidə edib Allahın onlara yaxınlaşduğu gündə Onu izzətləndirsinlər. **13** İnsanın yaradıldığı hər quruma Rəbb naminə təbe olun; həm ali hakimiyət olduğuna görə padşaha, **14** həm də pislik edənləri cəzalandırmaq, yaxşılıq edənləri də tərifləmək üçün onun tərəfindən göndərilən valilərə təbe olun. **15** Çünkü Allahın iradəsi yaxşılıq edərək axmaqların cahiliyini susdurmanızdır. **16** Azad insanlar kimi yaşayın. Amma azadlığını pislək etmək üçün bəhənə saymayıb Allahın qulları olaraq yaşayın. **17** Hamiya hörmət edin. İmanlı bacı-qardaşları sevin, Allahdan qorxun, padşaha hörmət edin. **18** Ey xidmətçilər! Yalnız xeyrəxah və mülayimlərə deyil, zalim ağalarınızı da tam ehtiramla təbe olun. **19** Əgər biri Allah qarşısındaki vicdan naminə, haqsız yera əzab çəkib kədərə tab gətirirsə, bu, tərifə layiqdir. **20** Axi etdiyiniz günahlara görə döyülsəniz və buna dözsəniz, bu sizə nə şərəf gətirər? Amma siz yaxşılıq etdiyiniz üçün əzab çəkib dözsəniz, bu Allah qarşısında tərifə layiqdir. **21** Siz məhz bunun üçün çağırıldınız. Çünkü Məsih də sizin üçün əzab çəkdi və sizə nümunə oldu ki, siz də Onun

izi ilə gedəsiniz. **22** O heç bir günah etmədi, Ağızından hiylə sözü çıxmadi. **23** Onu söydülər, O isə cavabında söymürdü, Əzab çəkərək heç kimi hədələmirdi, Əksinə, ədalətli Hakimə Özünü təslim etdi. **24** O, bədəni çarmixa çəkilərək bizim günahlarımızı Öz üzərinə götürdü ki, biz günaha münasibətdə əlüb salehlik üçün yaşayaq. Onun yaraları ilə siz şəfa tapdırınız. **25** Hamınız qoyun kimi yoluñuzu azımsınız, indi isə canınızın Çobanına və Nəzarətçisəna tərəf döndünüz.

3 Ey arvadlar, siz də eyni tərzdə öz ərlərinizə tabe olun. Əgər onlardan bəzisi Allahan kəlamına itaat etməsə, siz arvadların ismətli, ehtiramlı hayat tərzinizi müşahidə etsinlər; beləcə onları dinməz-söyləməz qazana bilərsiniz. **3** Qoy sizin bəzəyiniz saçlarınızı hörib qızıl bər-bəzək taxmaq və gözəl geyimlər geyməklə zahiri şeylər deyil, **4** gizli olan daxili varlığınız, həlim və sakit ruhun solmayan gözəlliyindən ibarət olsun. Bu, Allahan qarşısında çox dəyərlidir. **5** Çünkü qədim zamanlarda Allaha ümid bağlayan müqəddəs qadınlar öz ərlərinə tabe olaraq belə bəzənərdilər. **6** Məsələn, Sara İbrahimim «ağam» deyə çağıraraq ona itaat edirdi. Siz də yaxşılıq edib heç bir qorxuya qapılmasanız, Saranın övladları olursunuz. **7** Ey ərlər, siz də bunun kimi arvadlarınızla ədəblə, onların daha zərif varlıqlar olduğuna uyğun davranın. Sizinlə birlikdə Allahan lütf etdiyi həyatı ırs olaraq aldiqlarına görə onlara hörmət göstərin ki, dualarınıza maneçilik törədilməsin. **8** Nəhayət, hamınız həmfikir olun. Başqalarının hər bir hissina şərik olun, bir-birinizi qardaşlıq məhəbbəti ilə sevin, rəhmlı və itaətkar olun. **9** Pislıya pisliliklə, söyüşə də söyüşlə cavab verməyin, əksinə xeyir-dua edin. Çünkü bunun üçün çağrılmışınız ki, xeyir-duaları ırs olaraq alasınız. **10** Çünkü: «Kim hayatdan kam almaq, Xoş gün görmək istəyirsa, Qoy dilini şerdən, Ağzını hiylə danişmaqdan qorusun, **11** Qoy şerdən çəkinib yaxşılıq etsin, Qoy sülhü axtarib ardınca getsin! **12** Çünkü Rəbbin gözü salehların üzərindədir, Qulaqları onların fəryadlarına açıqdır. Amma Rəbbin üzü şər işlər görənlərə qarşıdır». **13** Əgər yaxşılıq etməyə səy göstərsəniz, siz kim pislik edər? **14** Amma salehlik uğrunda əzab çəksəniz belə, siz bəxtiyarsınız. İnsanların hədə-qorxu gəlməsindən qorxmayın və lərzəyə düşməyin. **15** Lakin Məsihi Rəbb kimi ürəyinizdə müqəddəs tutun. Daxilinizdə olan ümid barəsində sizdən hesabat istəyən hər kəsə cavab vermək üçün hazır olun. **16** Vicdanınızı təmiz tutaraq bunu həlimliklə və ehtiramla edin ki, Məsihdə olan yaxşı davranışınızı təhqir edənlər sizə atdiqları böhtandan utansınlar. **17** Əgər Allahan iradəsi budursa, yaxşılıq etdiyi üçün əzab çəkmək pislik etdiyi üçün əzab çəkməkdən yaxşıdır. **18** Çünkü saleh olan Məsih də saleh olmayanlar uğrunda, onların günahları üçün bir dəfə əzab çəkdi ki, sizi Allahan hüzuruna gətirsin. O cismən edam edilmiş, amma ruhan hayata qovuşmuşdur. **19** O ruhən gedib zindandakı ruhlara da vəz etdi. **20** Bunlar bir vaxtlar,

Allah Nuhun gəmi düzəltdiyi dövrdə səbirlə gözlədiyi vaxt itaətsiz idi. O gəmidə isə az adam, başqa sözlə, səkkiz nəfər sudan sağ-salamat çıxdı. **21** Bu nümunəyə uyğun olaraq vəftiz indi sizə Isa Məsihin dirilməsi ilə xilas gətirir. Vəftiz cismanı çırkı yumaqdan ötrü deyil, təmiz vicdanla Allah qarşısında söz vermək təcindür. **22** Isa Məsih göyə qalxıb və Allahan sağındadır. Mələklər, hakimlər və qüvvələr də Ona tabedir.

4 Beləliklə, Məsih cismən əzab çəkdiyinə görə siz də eyni düşüncələrlə silahlanın. Çünkü cismanən əzab çəkən günahdan vaz keçmişdir. **2** Nəticədə cisməndə qalan vaxtını isə artıq bəşəri ehtiraslara görə deyil, Allahan iradəsinə görə yaşayır. **3** Siz keçmiş vaxtlarda imanlı olmayanların istəklərini yerinə yetirib həyatınızı əxlaqsızlıqla, ehtirasla, əyyaşlıqla, eyş-işrətlə, içib azıginlıq etməklə, iyrənc bütvpərəstliklə keçirdiyiniz yetər! **4** İmanlı olmayanlar onlarla birlikdə eyni cür pozğunluğa uymadığınıza görə təəccüb edir, siza şər atırlar. **5** Onları diriləri və ölürləri mühakimə etməyə hazır olan Allaha cavab verəcəklər. **6** Çünkü bu səbəbə görə Müjdə ölürlərə də yayıldı ki, cismən onlar bütün insanlar kimi mühakimə olunduğu halda, ruhən Allahan kimi yaşasınlar. **7** Hər şeyin sonu yaxındır. Beləliklə, ağıllı-kamallı olun və dua etmək üçün ayıq durun. **8** Hər şeydən əvvəl, bir-birinizi can-dildən sevin, çünkü «məhəbbət çox günahı örtər». **9** Şikayət etmədən bir-birinizi qonaqpərvərlik göstərin. **10** Hər kəs Allahan coxçəhatli lütfiün yaxşı idarəçiləri kimi aldığı ənəma görə bir-birinə xidmət etsin. **11** Kim danişsə, Allahan sözlərini danişan kimi danişsin. Kim xidmət edirsə, Allahan verdiyi qüvvətlə xidmət etsin. Beləcə Allahan hər şəydə Isa Məsih vasitəsilə izzətlənəcək. İzzət və qüdrət əbədi olaraq Isa Məsihindir. Amin! (aiən g165) **12** Sevimlilər, sizi sinamaq üçün aranızda baş verən odlu imtahana sanki başınıza gələn qəribə bir iş kimi təəccüb etməyin. **13** Əksinə, Məsihin əzəblərinə nə qədər şərik olursunuzsa, o qədər sevinin ki, Onun izzətli zühurunda hədsiz sevinəsiniz. **14** Məsihin adına görə təhqir olunsanız, siz nə bəxtiyarsınız! Çünkü Allahan izzətli Ruhu üzərinizdə qalır. **15** Lakin heç biriniz qatil, oğru ya başqa cür cinayətkar kimi yaxud başqalarının işinə qarışan şəxs kimi əzab çəkməsin. **16** Amma bir insan məsihçi kimi əzab çəkirsə, qoy bundan utanmasın, bu adı daşıyaraq Allahu izzətləndirsin. **17** Çünkü mühakimənin Allahan ev xalqından başlığı vaxt galır. Əgər mühakimə əvvəl bizdən başlanarsa, Allahan Müjdəsinə itaat etməyənlərin sonu necə olacaq? **18** Əgər saleh belə, çətinliklə xilas olursa, bəs allahsız və günahkar necə olacaq? **19** Bunun üçün qoy Allahan iradəsinə görə əzab çəkənlər yaxşılıq edərək həyatlarını sadıq olan Yaradana həvala etsinlər.

5 Ey aranızda olan ağısaqqallar! Mən də sizin kimi ağısaqqal və Məsihin əzəblərinin şahidiyəm, zühur edəcək izzətə də şərikəm. Sizə yalvarıram, **2** Allahan sizə həvalə etdiyi sürüşünü otarın. Ona zorla yox, könüllü və Allahu razi salan tərzdə, haqsız qazanca həris olmadan,

həvəslə nəzarət edin. **3** Sizə tapşırılanlar üzərində ağalıq etməyin, amma sürüyə nümunə olun. **4** Baş Çoban zühur etdiyi zaman siz solmayan izzət tacı alacaqsınız. **5** Eyni ilə, siz də, ey gənclər, ağsaqqallara tabe olun. Hamınız bir-birinə itaətkarlıq göstərin. Çünkü «Allah məğrurlara qarşıdır, itaətkarlara isə lütf göstərər». **6** Allahın qüdrətli əli altında özünüyü aşağı tutun, onda Allah sizi vaxtı çatanda ucaldacaq. **7** Bütün qayğı yükünüyü Ona ötürün, çünkü O sizin qayğıınıza qalır. **8** Ayıq durun, oyaq olun. Çünkü düşməniniz olan iblis nərildəyən və kimisə aşırmaq istəyən aslan kimi dolaşır. **9** Möhkəm imanla ona qarşı durun. Bilin ki, bütün dünyada bacı-qardaşlarınız da eyni cür əzab əkirlər. **10** Siz qısa bir müddət əzab çəkdikdən sonra sizi İsa Məsihdə Özünün əbədi izzətinə çağırmış, hər cür lütf verən Allah Özü sizi bərpa edəcək, möhkəmlədəcək, qüvvətləndirəcək və sarsılmaz təmələ oturdacaq. (aiōnios g166) **11** Qüdrət əbədi olaraq Onun olsun! Amin. (aiōn g165) **12** Bu qısa məktubu etibarlı saydığım qardaşımız Sila vasitəsilə sizə yazırıam. Sizi həvəsləndirərək şəhadət etdim ki, Allahın həqiqi lütfü budur. Ona bağlı qalın. **13** Sizin kimi seçilmiş Babildəki cəmiyyət və oğlum Mark da sizi salamlayır. **14** Bir-birinizi məhəbbətlə öpərək salamlayın. Məsihdə olan hamınıza sülh olsun!

2 Peter

1 İsa Məsihin qulu və həvarisi mən Şimon Peterdən Allahımız və Xilaskarımız İsa Məsihin salehliyi sayəsində bizimlə bərabər qiymətli iman əldə etmiş olanlara salam! **2** Allahi və Rəbbimiz İsanı tanrıqlıca lütf və sülh sizə bol-bol verilsin! **3** Bizi Öz izzəti və alicənəblığına Çağırın ilahi gücü Onu tanımağımız vasitəsilə yaşamağımız və mömən olmağımız üçün lazımlı gələn hər şeyi bize bəxş etdi. **4** Beləliklə, O bize çox böyük və dəyərli vədlər verdi ki, bunlar vasitəsilə ehtirasın nəticəsi olan dünyadakı pozğunluqdan qaçıb ilahi təbiətə şərık olasınız. **5** Elə buna görə də siz bütün səyələ imanınızda alicənəblıq, alicənəblığınıza bilik, **6** biliyinizə nəfsə hakim olmaq, nəfsə hakim olmağınızı dözüm, dözümünüzə möminlik, **7** möminliyinizə qardaşlıq sevgisi və qardaşlıq sevgisine məhəbbət əlavə edin. **8** Çünkü əgər bunlar sizdə varsa və artırısa, sizi Rəbbimiz İsa Məsihi tanımaqdə fəaliyyətsiz və səmərəsiz olmaqdan qoruyacaq. **9** Bunlar kimdə yoxdursa, o kordur, uzağı görə bilməz və əvvəlki günahlarından təmizləndiyini unutmuşdur. **10** Beləliklə, ey qardaşlar, çağırıldığınızı və seçildiyinizi təsdiq etmək üçün daha da səy göstərin. Çünkü əgər bunu etsəniz, heç vaxt bùdrəməzsiz. **11** Beləcə Rəbbimiz və Xilaskarımız İsa Məsihin əbədi Padşahlığına girmək səlahiyyəti sizə bol-bol ehsan ediləcək. (aiənios g166) **12** Ona görə də bunları bilsəniz və sahib olduğunuz həqiqətlə möhkəm dursanız da, daima bunları sizə xatırladıram. **13** Bu bədənda yaşadığım müddətdə xatırlatmaqla siz oyandırmışlığı doğru hesab edirəm. **14** Çünkü Rəbbimiz İsa Məsihin mənə bildirdiyi kimi, bu bədəndən ayrılmışımın yaxın olduğunu bilirəm. **15** Buna görə də çalışıram ki, mən bu dünyadan köçdükdən sonra da siz bunları həmişə yada salasınız. **16** Rəbbimiz İsa Məsihin qüdrətini və zührununu sizə bildirərkən udurma əfsanələrə əsaslanmadıq. Amma öz gözümüzə Onun ululuğunu şahidləri olduq. **17** Çünkü Büyük Ehtişamı Olandan Ona belə bir səs gəldi: «Bu Mənim sevimli Oğlumdur, Ondan razıyam». O vaxt Ata Allahdan izzət və şərəf qəbul etdi. **18** Müqəddəs dağda Onunla birgə olduğumuz üçün göydən gələn bu səsi biz də eşitdik. **19** Həmçinin bizdə daha əmin olan peyğəmbərlik sözləri var. Onlar qaranlıq yerdə işiq saçan bir çrağıa bənzəyir. Səhər açılıb dan ulduzu ürəklərinizdə doğana qədər bu sözlərə diqqət verirsinizsə, yaxşı edirsiniz. **20** Hər şeydən əvvəl bunu bilmalısınız ki, Müqəddəs Yazılılardakı peyğəmbərlik sözlərinin heç birini şəxsən şərh etmək olmaz. **21** Çünkü heç vaxt peyğəmbərlik insan iradəsi ilə qaynaqlanmamışdır, lakin Müqəddəs Ruh tərəfindən yönəldilən insanlar Allahdan gələn sözləri söylədi.

2 Amma Allahın xalqı arasında yalançı peyğəmbərlər də ortaya çıxdı. Eləcə də sizin aranızda yanlış təlim yayanlar ortaya çıxacaq. Bunlar hətta özlərini satın alan Sahibini inkar edib gizləcə aranıza dağıdıcı və

təfriqəçi təlim gətirəcəklər. Belələri öz başlarına tezliklə həlak gətirəcək. **2** Hətta çoxları onların pozğunluğuna qoşulacaq və onların üzündən həqiqət yoluna küfr ediləcək. **3** Tamahkarlıqlarından uydurma sözlərlə sizi istismar edəcəklər. Onların mühakiməsi çoxdan davam edir və haləki hazırlır. **4** Çünkü Allah günahkar mələkləri cəzasız qoymadı, onları qiyamət gününə qədər saxlanmaq üçün cəhənnəmə ataraq zülmətdə buxovaldı. (Tartarоо g5020) **5** O, allahsız adamların yaşadığı qədim dünyaya daşqın göndərərək o dünyani cəzasız qoymadı, amma səkkiz nəfəri, o cümlədən, salehliyi bəyan edən Nuhu qoruyub saxladı. **6** O, Sodom və Homorra şəhərlərini yandırıb-yaxaraq viran olmağa məhkum etdi və beləliklə, gələcəkdə olan allahsız adamlara nümunə göstərdi. **7** Pozğun insanların əxlaqsız həyat tərzindən əziyyət çəkən saleh Lutu isə qurtardı. **8** Çünkü onların arasında yaşayan bu saleh insan günbəgün onların qanunsuz əməllərini görüb-eşidib öz saleh ruhunda iztirab çəkirdi. **9** Əlbəttə ki, Rəbb möminləri sınaqdan necə qurtarmağı, haqsızları isə qiyamət gününə kimi cəza altında necə saxlamağı bilir. **10** O, xüsusilə, cismani murdar ehtirasına uyaraq ağalığa xor baxanları belə saxlayır. Belə adamlar həyəsiz və dikbaşdırılar, ehtişamlı varlıqlara şər atmaqdan qorxmırlar. **11** Halbuki onlardan qüvvət və qüdrətdə üstünə olan mələklər Rəbbin öündə ehtişamlı varlıqlara şər ataraq ittiham etməz. **12** Bu adamlarsa sanki dərrakəsiz, qeyri-iradi surətdə aparılan heyvanlardır ki, tutulub kəsilmək üçün doğulublar. Onlar başa düşmədiyi şəylərə şər atırlar. Heyvanlar necə kəsilişsə, onlar da elə kəsiləcəklər. **13** Etdikləri zərərin əvəzini alacaqlar. Gündüz kef çəkməyi əyləncə sayırlar. Sizinlə yeyib-icərkən sanki aranızda ləkələr və nöqsanlar olaraq öz hiylərindən zövq alırlar. **14** Onların gözləri zina ilə doludur, günahdan doymurlar. Qərarsız insanları yoldan çıxarırlar. Ürəkləri tamahkarlığa alışdırılmış lənətli insanlardır. **15** Haqsızlıqla əldə etdiyi qazancı sevən Beor oğlu Bilamın yolunu tutaraq düz yolu qoyub azıdlar. **16** Bilam işlədiyi günaha görə ifşa olundu: dilsiz-ağzısız eşək insan səsi ilə danişib bu peyğəmbəri dəlilik etməkdən çəkindirdi. **17** Bu insanlar susuz bulaqlar, qasırğanın dağıtdığı buludlar kimidir. Allah qatı qaranlığı onlar üçün saxlayır. **18** Çünkü boş və lovğa sözərək söyləyərək səhv yolla gedənlərin arasından çətinliklə qaçanları cismani ehtiraslarla və əxlaqsızlıqla yoldan azdırırlar. **19** Onlara azadlıq vəd edirlər, halbuki özləri pozğunluğun köləsidirlər. Çünkü insan nəyə məğlub olarsa, onun köləsi olar. **20** Rəbbimiz və Xilaskarımız İsa Məsihi tanımaqla dünyanın çirkabından qaçıqlıdan sonra yenə həmin işlərlə məşğul olub məğlub olarlarsa, son vəziyyətləri əvvəlkindən betər olar. **21** Çünkü salehlik yolunu təməniyən özlərinə əmanət edilən müqəddəs əmrədən geri dönməkdənsə bu yolu tanımamaq onlar üçün daha yaxşı oları. **22** Bu doğru məsəllərdə deyilənlər onların öz başına gəldi: «İt öz qusuntusuna qayıdar» və «çimdirilmiş donuz palçıqda ağnamaga qayıdar».

3 Sevimlilər, indi bu mənim sizə yazdığım ikinci maktubdur. Hər iki maktubumda təmiz düşüncəli olmağınızı xatırladaraq sizə oyaq edirəm. **2** Müqəddəs peyğəmbərlərin qabaqcadan söylədiyi sözləri və Xilaskarımız Rəbbin həvariləriniz vasitəsilə verdiyi əmri yada salmalısınız. **3** Hər şeydən əvvəl bunu bilməlisiniz ki, axır zamanda öz ehtiraslarına görə hərəkət edən rişxəndilər gələcək və rişxəndlə **4** deyəcəklər: «Rəbbin vəd etdiyi zühuru haradadır? Axı ata-babalarımız vəfat edəndən bəri, yaradılışın başlanğıcından hər şey eyni cür olaraq qalır». **5** Onlar qəsdən unutmuşlar ki, Allahın kəlamı ilə göylər qədimdən bəri mövcuddur, quru da sudan ayrırlaraq su vasitəsilə yarandı. **6** Yenə də su ilə, yəni daşqınla o dövrkü dünya məhv oldu. **7** İndiki yer və göylər isə həmin kəlamla oda təslim olmaq üçün təyin olunub, allahsızların mühakimə və həlak olacağı günədək saxlanılır. **8** Sevimlilər, bu bir şeyi yadınızdan çıxarmayın ki, Rəbb üçün bir gün min il kimidir, min ilə bir gün kimidir. **9** Bəziləri bunu gecikmə sayar, amma Rəbb vədini yerinə yetirməkdə gecikməz, lakin sizə görə səbir edir. Çünkü O heç kəsin həlak olmasını istəmir, amma hər kəsin tövba etməsini istəyir. **10** Rəbbin günü isə oğru kimi gələcək. O gün göylər böyük gurultu ilə aradan qalxacaq. Ünsürlər yanaraq məhv olacaq. Yer üzü və onun üstündə hər şey ifşa olunacaq. **11** Hər şey belə məhv olacaqsa, siz nə cür insanlar olmalısınız? Müqəddəs həyat sürməli, mömin olmalısınız. **12** Allahın zühur gününü gözləyərək tezəşdirməlisiniz. O gün göylər od tutub məhv olacaq və ünsürlər yanıb əriyəcək. **13** Amma biz Allahın vədinə əsasən salehliyin sakın olacağı yeni göyləri və yeni yeri gözləyirik. **14** Buna görə, sevimlilər, madam ki bunları gözləyirsiniz, Allahın önünde ləkəsiz və nöqsansız olaraq sülh içində yaşamağa səy göstərin. **15** Sevimli qardaşımız Paulun da ona bəxs edilmiş müdrikliklə sizə yazdığını kimi, Rəbbimizin səbrini də xilas fürsəti kimi sayın. **16** Paul bütün məktublarında çətin başa düşülen bəzi işlər var; cahillər və qararsızlar digər Müqəddəs Yazılıar kimi bunların da mənasını təhrif edərək öz həlaklarına səbəb olurlar. **17** Beləliklə, siz, ey sevimlilər, bunu əvvəlcədən bilib pozğun adamlar sizə aldadaraq yoldan azdırmasın və sabit vəziyyətinizdən ayrılmayasınız deyə özünüüzü qoruyun. **18** Lakin Rəbbimiz və Xilaskarımız İsa Məsihin lütfündə və Onu tanımaqdə böyüyün. Ona indi və əbədi olaraq izzət olsun! Amin. (aiən g165)

1 Yəhya

1 Biz Həyat Kəlamını elan edirik; bu həmin Kəlamdır ki, başlanğıcdan var idi və biz Onu eşitdik, gözlərimizle gördük, seyr etdik və əllərimizla hiss etdik. **2** Həyat zahir oldu, bizi də onu görüb şahidlik edirik və Ata ilə birlikdə olub bizə zahir olan əbədi həyatı sizə elan edirik. (āīn̄īos ḡ166) **3** Biz sizə gördüyüümüzü və eşitdiyimizi elan edirik ki, sizin də bizimlə şərīkliyiniz olsun; bizim şərīkliyimiz də Ata və Onun Oğlu İsa Məsihdir. **4** Biz bunları yazırıq ki, sevincimiz kamil olsun. **5** Məsihdən eşitdiyimiz və sizə elan etdiyimiz xəbər budur: Allah nurdur və Onda zərrə qədər də qaranlıq yoxdur. **6** Əgər biz «Allahla şərīkliyimiz var» dediyimiz halda qaranlıqda gəziriksə, demək, yalan danişırıq və həqiqətə əməl etmirik. **7** Amma O, nurda olduğu kimi biz də nurda gəziriksə, onda bir-birimizlə şərīkliyimiz var və Onun Oğlu İsanın qanı bizi hər günahdan təmizləyir. **8** Əgər günahsız olduğumuzu iddia ediriksə, özümüzü aldadırıq və daxilimizdə həqiqət yoxdur. **9** Amma günahlarımıza etiraf ediriksə, Allah sadiq və ədalətli olduğu üçün günahlarımıza bağışlayacaq və bizi hər həqiqiqliqdan təmizləyəcək. **10** Əgər günahkar olmadığımızı iddia ediriksə, onda Onu yalançı yerinə qoyuruq və daxilimizdə Onun sözü olmur.

2 Övladlarım, burları sizə yazırıq ki, günah etməyəsiniz. Əgər kimsə günah etsə belə, Atanın hüzurunda Vəsətətçimiz var; O, saleh olan İsa Məsihdir. **2** O bizim günahlarımıza görə – təkcə bizim günahlarımıza görə deyil, bütün dünyanın günahlarına görə kəffarə qurbanıdır. **3** Onu tanıdığımızı bundan bilirik ki, Onun əmrlərinə riayət edirik. **4** Kim «Onu taniyıram» deyir, amma Onun əmrlərinə riayət etmirsə, yalançıdır və onun daxilində həqiqət yoxdur. **5** Lakin kim Onun sözüne riayət edirsə, Allah məhəbbəti onda, həqiqətən, kamilliyyə çatıb. Bundan bilirik ki, biz Allahdayıq. **6** Kim Onda qaldığını deyirsə, İsa Məsihin həyat sürdüyü kimi həyat sūrməlidir. **7** Sevimlilər, sizə yeni əmr yazmırıam, əvvəldən bəri malik olduğunuz qədim bir əmri yazırıam; qədim əmr İsa eşitdiyiniz sözdür. **8** Yenə də sizə yeni bir əmr yazırıam; bunun həqiqi olduğu Məsihdə və sizdə görürün. Çünkü qaranlıq keçir və həqiqi nur artıq parlayır. **9** Kim nurda olduğunu deyir, amma qardaşına nifrət edirsə, hələ də qaranlıqdadır. **10** Qardaşını sevən nurda qalır və onda bürdəmə səbəbi yoxdur. **11** Amma qardaşına nifrət edən qaranlıqdadır. O, qaranlıqda gəzir və hara getdiyini bilmir, çünkü qaranlıq onun gözlərini kor edib. **12** Ey övladlar, sizə yazırıam, çünkü Onun adı naminə günahlarınız bağışlanıb. **13** Ey atalar, sizə yazırıam, çünkü başlanğıcdan bəri Var Oləni tanıyrısunuz. Ey gənclər, sizə yazdırıam, çünkü şər olana qalib gəlmisiniz. **14** Ey uşaqlar, sizə yazdım, çünkü Atanı tanıyrısunuz. Ey atalar, sizə yazdım, çünkü başlanğıcdan bəri Var Oləni tanıyrısunuz. Ey gənclər, sizə yazdım, çünkü güclüsünüz, Allahın kəlamı sizdə qalır, şər olana da qalib gəlmisiniz. **15** Dünyanı və dünyada

olan şeyləri sevməyin. Kim dünyani sevirsə, onda Atadan olan məhəbbət yoxdur. **16** Çünkü dünyada olan hər şey – cismanı ehtiraslar, acgözlük və dünya malına görə təkəbbür Atadan yox, dünyadan gəlir. **17** Dünya və ondakı ehtiraslar keçib-gedir, amma Allahın iradəsinə əməl edən əbədi qalır. (āīn̄īos ḡ165) **18** Ey uşaqlar, axır zamandır. Siz «Məsih əleyhdarı»nın gələcəyini eşitmisiniz, indi də çoxlu Məsih əleyhdarı meydana çıxıb. Bundan bilirik ki, axır zamandır. **19** Onlar bizim aramızdan çıxdılar, amma bizə məxsus deyildilər. Əgər bizə məxsus olsayırlar, bizimlə qalardılar. Amma qalmadılar ki, heç birinin bizə məxsus olmadığı aşkarə çıxıb. **20** Lakin siz Müqəddəs Olandan bir məsh almışınız və hamınız biliklisiniz. **21** Mən sizə həqiqəti bilmədiyiniz üçün deyil, onu bildiyiniz üçün yazdım; siz bunu da bilirsiniz ki, heç bir yalanın həqiqətlə əlaqəsi yoxdur. **22** Bəs yalançı kimdir? İsanın Məsih olduğunu inkar edən şəxs! O, Atanı və Oğulu inkar edən Məsih əleyhdarır. **23** Oğulu inkar edən hər kəs Ataya da malik deyil, lakin Oğulu iqrar edən kəs Ataya da malikdir. **24** Sizin əvvəldən bəri eşitdiyiniz söz qoy sizdə qalsın. Əgər əvvəldən bəri eşitdiyiniz söz sizdə qalsa, siz də Oğul və Atada qalarsınız. **25** Onun bizə verdiyi vəd budur: əbədi həyat! (āīn̄īos ḡ166) **26** Bunları sizi aldatmaq istəyənlər barəsində yazıram. **27** Sizə gəlincə, Ondan aldiğiniz məsh daxilinizi qalır və kimsənin sizə talim verməsinə ehtiyacınız yoxdur. Əksinə, Onun bu məshi sizə hər şey barədə təlim verir və bu, yalan deyil, həqiqətdir. Ona görə də sizə öyrətdiyi kimi Onda qalın. **28** Beləliklə, ey övladlar, Onda qalın ki, O zahir olanda cəsarətimiz olsun, Onun züührü zamanı önündə utanmayaq. **29** Əgər Onun saleh olduğunu bilirsinizsə, həm də bilin ki, saleh iş görən hər kəs Ondan doğulub.

3 Görün Ata bizə necə məhəbbət göstərib ki, biz Allahın övladları adlanırıq! Doğrudan da, beləyik! Dünya Onu tanımadığına görə bizi də tanımır. **2** Ey sevimlilər, indi biz Allahın övladlarıyız, amma nə olacağımız hələ üzə çıxmayıb. Lakin bilirik ki, Məsih züühr edəndə biz Ona bənzəyəcəyik, çünkü Onu olduğu kimi görəcəyik. **3** Ona bu cür ümidi bağlayan hər kəs O pak olduğu kimi özünü pak edir. **4** Günah edən hər kəs Qanunu da pozar, çünkü günah Qanunu pozmaqdır. **5** Siz bilirsiniz ki, Məsih günahları aradan qaldırmak üçün züühr etdi. Onda günah yoxdur. **6** Onda qalan hər kəs günahını davam etdiirməz. Günahını davam etdirən hər kəs nə Onu görüb, nə də Onu tanırı. **7** Ey övladlar, heç kəs sizə aldatmasın; saleh iş görən şəxs Məsihin saleh olduğu kimi salehdir. **8** Günahını davam etdirən şəxs iblisdəndir, çünkü iblis başlanğıcdan bəri günah edir. Allahın Oğlu buna görə züühr etdi ki, iblisin əməllərini puça çıxarsın. **9** Allahdan doğulan hər kəs günahını davam etdiirməz, çünkü Allahın toxumu onda qalır. O, günahını davam etdirə bilməz, çünkü Allahdan doğulub. **10** Kimin Allahın övladı, kiminsə iblisin övladı olması bundan aydın olur: saleh iş görməyən, həmçinin qardaşını sevməyən hər kəs Allahdan deyil. **11** Əvvəldən bəri eşitdiyiniz xəbər budur:

bir-birimizi sevək. **12** Şərdən olub qardaşını öldürən Qabil kimi olmayıaq. O, qardaşını niyə öldürdü? Ona görə ki öz əməlləri şər, qardaşının əməlləri isə saleh idi. **13** Beləliklə, qardaşlar, dünya sizə nifrat edirsə, heyrətlənməyin. **14** Qardaşımızı sevdiyimizə görə biz bilirik ki, ölümdən həyata keçmişik. Sevməyənsə ölümdə qalır. **15** Qardaşına nifrat edən hər kəs qatıldı. Bildiyiniz kimi, heç bir qatil özündə qalan əbədi həyata malik deyil. (aiōnios g166) **16** Məhəbbətin nə olduğunu bundan anladığ ki, Məsih Öz canını bizim üçün fəda etdi. Biz də öz canımızı qardaşlarımız üçün fəda etməliyik. **17** Əgər kimsə dünya malına sahib olarkən qardaşını ehtiyac içində görüb ona rəhami gəlmirsə, Allah məhəbbəti onda necə qala bilər? **18** Ey övladlar, sözdə və dildə deyil, əməldə və həqiqətdə sevək. **19** Bununla həqiqətdən olduğumuzu biləcəyik və ürəyimiz bizi məhkum edirsa, ürəyimizi Allahın önünde sakitləşdirəcəyik. Çünkü Allah bizim ürəyimizdən üstündür və hər şeyi bilir. **21** Ey sevimililər, əgər ürəyimiz bizi məhkum etmirsə, demək, Allahın hüzurunda cəsarətlə danışa bilərik **22** və Ondan nə diləyiriksə, alırıq. Ona görə ki Onun əmrlərinə riayət edirik və öündə Ona məqbul olan işlər görürük. **23** Onun əmri də budur ki, biz Onun Oğlu Isa Məsihin adına iman edək və Onun bizə əmr etdiyi kimi bir-birimizi sevək. **24** Onun əmrlərinə riayət edən şəxs Allahda, Allah da onda qalır. Onun bizdə qaldığını bu yolla, bizə verdiyi Ruh vasitəsilə bilirik.

4 Ey sevimililər, hər ruha inanmayın; ruhların Allahdan olub-olmadığını bilmək üçün onları sınadın keçirin. Çünkü dünyada çoxlu yalançı peyğəmbər meydana çıxıb. **2** Allahın Ruhunu bundan təniyə bilərsiniz: Isa Məsihin cismən gəldiini iqrar edən hər ruh Allahdandır, **3** Əsani iqrar etməyən hər ruhsa Allahdan deyil. Bu, «Məsih aleyhdarı»nın ruhudur ki, bu ruhun gələcəyini eşitmisiniz və indi də artıq dünyadadır. **4** Sizsə, ey övladlar, Allahdansınız və yalançı peyğəmbərlərə qalib gəlmisiniz. Çünkü sizdə olan Ruh dünyada olandan üstündür. **5** Onlar dünyadandır, buna görə də dünyəvi mövqedən danışırlar və dünya onlara qulaq asır. **6** Bizsə Allahdaniq. Allah təniyan biza qulaq asır, Allahdan olmaysa biza qulaq asır. Həqiqət ruhunu və aldattma ruhunu bundan təniyirəq. **7** Ey sevimililər, bir-birimizi sevək, çünkü məhəbbət Allahdandır. Sevən hər kəs də Allahdan doğulub və Allahı təniyir. **8** Sevməyən kəs Allahı təmir, çünkü Allah məhəbbətdir. **9** Allahın biza olan məhəbbəti belə zahir oldu: Allah Öz vahid Oğlunu dünyaya göndərdi ki, biz Onun vasitəsilə yaşayaq. **10** Məhəbbət bizim Allahı sevməyimizlə bağlı deyil, amma bundan ibarətdir: O bizi sevdi və Öz Oğlunu bizim günahlarımıza görə kəffarə qurbanı olaraq göndərdi. **11** Ey sevimililər, Allah bizi bu cür sevdiyi üçün biz də gərək bir-birimizi sevək. **12** Allahı heç kim heç zaman görməyib. Əgər biz bir-birimizi sevsək, Allah bizdə qalır və Onun məhəbbəti bizdə kamil olur. **13** Bizim Onda,

Onun da bizdə qaldığını bundan bilirik ki, O biza Öz Ruhundan verib. **14** Biz görüb şahidlik edirik ki, Ata Oğlunu dünyının Xilaskarı olaraq göndərdi. **15** Kim iqrar edir ki, Isa Allahın Oğludur, Allah onda, o da Allahda qalır. **16** Biz Allahın biza olan məhəbbətini anlayıb buna inanıq. Allah məhəbbətdir. Kim məhəbbətdən qalırsa, Allahda qalır, Allah da onda qalır. **17** Məhəbbət bizdə ona görə kamil oldu ki, qiyamət gündən cəsarətimiz olsun. Çünkü Məsih necadırsə, biz də bu dünyada eləyik. **18** Məhəbbətdə qorxu yoxdur, əksinə, kamil məhəbbət qorxunu qovar. Çünkü qorxu cəzaya aiddir, qorxan insan məhəbbətdə kamil deyil. **19** Biz sevirik, çünkü önce O bizi sevdi. **20** Kim «mən Allahı sevirəm» deyir, amma öz qardaşına nifrat edirə, yalançıdır. Axı gördüyü qardaşını sevməyən görmədiyi Allahı sevə bilməz. **21** Bizim Ondan alındığımız əmr budur ki, Allahı sevən gərək öz qardaşını da sevsin.

5 Əsani Məsih olduğuna inanan hər kəs Allahdan doğulub. Doğanı sevən ondan doğulanı da sevir. **2** Biz Allahın övladlarını sevdiyimizi bundan anlayıraq ki, Allahı sevib Onun əmrlərinə əməl edirik. **3** Çünkü Allah məhəbbəti Onun əmrlərinə riayət etməyimizi tələb edir. Onun əmrləri isə ağır deyil. **4** Çünkü Allahdan doğulan hər kəs dünyaya qalib golur. Bizə dünya üzərində zəfər qazandıran öz imanımızdır. **5** Dünyaya qalib gələn kimdir? Əlbəttə ki, Əsani Allahın Oğlu olmasına inanan! **6** Su və qanla gələn Şəxs həmin Isa Məsihdir. O yalnız su ilə deyil, su və qanla gəldi. Buna şəhadət edən Ruhdur, çünkü Ruh həqiqətdir. **7** Bəli, üç şahid var: **8** Ruh, su və qan. Bunların üçü də bir-birinə uyğun gəlir. **9** Biz insanların şəhadətini qəbul edirik, amma Allahın şəhadəti bundan üstündür. Çünkü bu, Allahın şəhadətidir; O Öz Oğlu baradə şəhadət edib. **10** Allahın Oğluna iman edən kəs öz daxilində bu şəhadətə malikdir. Amma Allaha inanmayan Onu yalançı yerinə qoyub. Çünkü Allahın Öz Oğlu baradə verdiyi şəhadətə inanmayıb. **11** Bu şəhadət ondan ibarətdir ki, Allah biza əbədi həyat verib və bu həyat Onun Oğlundadır. (aiōnios g166) **12** Oğluna malik olan şəxsin həyatı var, Allahın Oğluna malik olmayan şəxsin isə həyatı yoxdur. **13** Bunları sizə - Allahın Oğlunun adına iman edənlərə yazdım ki, əbədi həyata malik olduğunuzu biləsiniz. (aiōnios g166) **14** Biz Onun hüzurunda ona görə cəsarətlə danışa bilirik ki, Onun iradəsinə uyğun nəsə dilədikdə O bizi eşidir. **15** Bilirik ki, nə diləyiriksə, O bizi eşidir; beləcə də bilirik ki, Ondan dilədiklərimizi alırıq. **16** Əgər bir kəs qardaşının ölümə aparmayan günah etdiyini görsə, qoy Allahdan onun sağ qalmasını diləsin və beləcə ona - ölümə aparmayan günah edən kəsə həyat versin. Ölümə aparan günah da var. Demirəm ki, bu barədə Allahdan istəsin. **17** Hər cür haqsızlıq günahdır, amma ölümə aparmayan günah da var. **18** Bilirik ki, Allahdan doğulan hər kəs günahını davam etdirməz. Əksinə, Allahdan doğulan Oğul onu qoruyur və şər olan ona toxuna bilmir. **19** Bilirik ki, biz Allahdaniq, amma

bütün dünya şər olanın hakimiyyəti altındadır. **20** Bunu
da bilirik ki, Allahın Oğlu gəlib bizə Haqq Oları tanımaq
üçün dərrakə verdi. Biz də Haqq Olanda, Onun Oğlu İsa
Məsihdəyik. Həqiqi Allah və əbədi həyat Odur. (*αιόνιος*
g166) **21** Ey övladlar, özünüzü bütlərdən qoruyun!

2 Yəhya

1 Mən aqsaqqaldan həqiqətə görə sevdiyim seçilmiş xanıma və onun övladlarına salam! Yalnız mən deyil, həqiqəti dərk edənlərin hamısı sizi sevir. **2** Çünkü həqiqət daxilimizdə qalır və əbədi olaraq bizimlə olacaq. (a10n g165)

3 Ata Allahdan və Atanın Oğlu İsa Məsihdən olan lütf, mərhəmət, sülh də həqiqət və məhəbbət əsasında bizimlə olacaq. **4** Sənin övladlarının arasında Atadan aldığımız əmrə uyğun olaraq həqiqətə görə həyat sürənlərə rast gələndə çox sevindim. **5** Ey xanım, indi də səndən xahiş edirəm ki, bir-birimizi sevək. Sənə yazdığım yeni bir əmr deyil, əvvəldən bəri malik olduğumuz əmrdir. **6** Məhəbbət Atanın əmirlərinə görə həyat sürməyimizi tələb edir. Əvvəldən bəri eşitdiyiniz kimi əmr budur; gərək bu əmrə görə həyat sürəsiniz. **7** Çünkü dünyada çoxlu yalançı meydana çıxıb ki, İsa Məsihin cismən gəldiini iqrar etmir. Bunu edan şəxs yalançı və Məsih əleyhədir. **8** Özünüzü qoruyun ki, bizim çəkdiyimiz zəhməti bada verməyib tam mükafatı əldə edəsiniz. **9** Həddi aşıb Məsihin təliminə sadıq qalmayan kəs Allaha malik deyil, həmin təlimə sadıq qalan kəs isə həm Ataya, həm də Oğula malikdir. **10** Əgər bir kəs yanınıza gəlib sizə bu təlimi öyrətməsə, onu qonaq qəbul etməyin və onunla salamlaşmayın. **11** Çünkü onunla salamlaşan kəs onun şər əməllərinə şərīk olur. **12** Sizə yazılışı çox sözüm var, amma bunları kağız və mürəkkəbə bildirmək istəmədim. Lakin ümid edirəm ki, özüm yanımıza gəlib sizinlə üz-üzə səhbət edim və beləcə sevincimiz tamam olsun. **13** Sənin seçilmiş bacının övladları sənə salam göndərir.

3 Yəhya

1 Mən ağısaqqaldan həqiqətə görə sevdiyim əziz Qaya salam! **2** Ey sevimli, dua edirəm ki, canın uğurlu olduğu kimi özün də hər cəhətdən uğurlu və sağlam olasan. **3** Bəzi qardaşlar gəlib sanın həqiqətə bağlılığını, yəni həqiqətə görə həyat sürdiyünə şəhadət edəndə mən çox sevindim. **4** Mənim üçün öz övladlarımın həqiqətə görə həyat sürdiyünü eşitməkdən böyük sevinc ola bilməz. **5** Ey sevimli, sənə hətta yad olduqları halda qardaşlara xidmət etməkdə sədaqət göstərirsən. **6** Onlar cəmiyyətin qarşısında sənin məhəbbətin barədə şəhadət ediblər. Sən onları Allaha layiq bir tərzdə yola salarkən yaxşı is görəcəksən. **7** Çürkü onlar imansız olanlardan heç nə götürmədən Onun naminə yola çıxdılar. **8** Beləcə biz həqiqət işində həmkar olmaq üçün bu cür adamlara dayaq olmalıyıq. **9** Cəmiyyətə bir şey yazdım, amma onların arasında başçılıq etməyi sevən Diotref bizim səlahiyyətimizi tanımır. **10** Buna görə də mən galəndə onun etdiyi əməllərlə bağlı məsələ qaldıracağam: o bizim barəmizdə pis sözlərlə qeybət edir, hətta bununla kifayətlənməyərək qardaşları özü qəbul etmir, qəbul etmək istəyənlərə də mane olur və onları cəmiyyətdən qovur. **11** Ey sevimli, pislikdən yox, yaxşılıqdan nümunə götür. Yaxşılıq edən Allahdandır, pislik edənse Allahi görməyib. **12** Hami Dimitrinin yaxşı adam olduğuna şəhadət edir, həqiqətin özü də bunu təsdiq edir. Biz də buna şəhadət edirik və sən də bilirsən ki, bizim şəhadətimiz etibarlıdır. **13** Sənə yazılışı çox sözüm var, amma bunları sənə qələm və mürəkkəblə yazmaq istəmirəm. **14** Amma ümid edirəm ki, tezliklə səni görəcəyəm və səninlə üz-üzə səhbət edəcəyəm. **15** Sənə sülh olsun. Dostlar sənə salam göndərir. Oradakı dostlara bir-bir salam söylə.

Yəhuda

1 İsa Məsihin qulu, Yaqubun qardaşı mən Yəhudadan
Ata Allahın sevdiyi, İsa Məsih üçün qorunmuş olan
çağırılanlara salam! **2** Mərhəmət, sülh və məhəbbət sizə
bol-bol verilsin! **3** Sevimlilər, ümumi xilasımızla bağlı sizə
yazmağa çox səy göstərirdim. Bu arada müqəddəslərə
ilk və son dəfə əmanət edilən iman uğrunda mübarizə
aparmağə sizi həvəsləndirmək üçün sizə yazmağı özümə
borc bildim. **4** Çünkü Allahımızın lütfünə pozğunluq üçün
bəhanələrə çevirən, yeganə Pərvərdigarı – Rəbbimiz
İsa Məsihi inkar edən bəzi allahsız adamlar gizlিংcə
aranıza girdilər. Onların mühakiməyə uğrayacaqları
çoxdan yazılmışdır. **5** Bütün burları bildiyiniz halda sizə
xatırlatmaq istəyirəm ki, ilk və son dəfə xalqı Misirdən
xilas edən Rəbb sonra iman etməyənləri məhv etdi.
6 Öz başlıqlarını saxlamayan, maskunlaşdırıq yerləri
tərk edən məlaklıları da böyük qiyamət günü əbədi
zəncirlərlə bağlayaraq zülmətdə saxlamışdı. (aiddios g126)
7 Sodom, Homorra və ətrafdakı şəhərlər də özlərini
buna bənzər tərzdə cinsi əxlaqsızlıq və qeyri-tabii
münasibətlərə təslim etdilər; sonra bu şəhərlər əbədi odla
yandırılma cəzasını çəkərək bir nümunə oldu. (aiōnios g166)
8 Eyni şəkildə aranıza girən bu röyagörənlər də öz cismini
murdar edir, ağalığı rədd edir, ehtişamlı varlıqlara şər
atırlar. **9** Hətta baş mələk Mikael də Musanın cəsədi
barəsində iblisin əleyhinə çıxıb ona şər söyləyərək hökm
verməyə cəsarət etmədi, ancaq «Qoy Rəbb sənə qadağan
etsin!» dedi. **10** Amma bu adamlar başa düşmədikləri hər
şeyə şər atırlar. Onlar dərrakəsiz heyvanlar kimi qeyri-
iradi surətdə nə anlayırlarsa, burlarla məhv olurlar. **11**
Vay onların halına! Çünkü onlar Qabilin yolu ilə getdilər.
Qazanca göra özlərini Bilamin yalanına düçər etdilər.
Qorah kimi üsyan qaldırıqları üçün həlak oldular. **12**
Belə adamlar sizin məhəbbət süfrələrinizi ləkələyirlər.
Onlar sizinlə birlikdə yeyib-içərək qorxmadan özlərini
bəsləyirlər. Bunlar küləklərin tarptədiyi susuz buludlardır.
Payızda meyva vermədiyi üçün kökündən qoparılmış və
iki dəfə ölmüş ağaclardır. **13** Öz xəcalətini köpük kimi
sovuran şiddetli dəniz dalğalarıdır. Səyyar ulduzlardır ki,
onlar üçün Allah qatı qaranlığı əbədi saxlayır. (aiōn g165)
14 Adəmələ birlikdə yedinci nəsil sayılan Xanok da bu
adamlara aid peyğəmbərlik edərək demişdir: «Budur,
Rəbb saysız-hesabsız müqəddəs mələkləri ilə gəldi ki, **15**
hamını mühakimə etsin və Allaha qarşı gördükleri allahsız
işlər və allahsız günahkarların Özünə qarşı inadkarcasına
dedikləri bütün sözlər üçün məhkum etsin». **16** Bu
adamlar deyinərək öz talelərindən gileyənlər. Onlar öz
ehtiraslarına uyğun hərəkət edirlər. Ağzlarından lovğa
sözlər çıxır və öz xeyirlərinə görə yaltaqlanırlar. **17** Amma
siz, ey sevimlilər, Rəbbimiz İsa Məsihin həvarilərinin
əvvəlcədən söylədikləri sözləri xatırlayın. **18** Onlar
sizə dedilər: «Axır zamanda öz allahsız ehtiraslarına
görə hərəkət edən rişxəndilər ortaya çıxacaq». **19**

Bunlar ayrılıq salan, öz təbiətinə əsir olan, Ruha malik
olmayan insanlardır. **20** Siz isə, sevimlilər, özünüüzü
ən müqəddəs olan imanınızın təməli üzərində inkişaf
etdirin və Müqəddəs Ruhun idarəsi ilə dua edin. **21**
Rəbbimiz İsa Məsihin əbədi həyata aparan mərhəmətini
gözləyərək özünüüzü Allah məhəbbətində qoruyun. (aiōnios
g166) **22** Şübhə edən adamlara qarşı mərhəmətli olun;
23 başqalarını oddan qaparaq xilas edin; digərlərinə isə
mərhəmət edin. Amma qorxu içində cisin ləkələdiyi
paltardan belə, çəkinin. **24** Sizi bürdəməkdən qoruyub Öz
izzətli hüzuruna böyük sevincə nöqsansız çıxarmağa
qadir olan **25** Xilaskarımız, yeganə Allaha Rəbbimiz İsa
Məsih vasitəsilə əzəldən bəri, indi və əbədi olaraq izzət,
əzəmət, qüdrət və səlahiyyət olsun! Amin. (aiōn g165)

Vəhy

1 Bu, İsa Məsihin vəhyidir. Allah bunu Ona verdi ki, tezliklə baş verməli hadisələri Öz qullarına aşkar etsin. Məsih də bunu Öz mələyi vəsítəsilə qulu Yəhyaya göndərərək bayan etdi. **2** Yəhya Allahın kələmi və İsa Məsihin şəhadəti, yəni gördüyü hər şey barədə şəhadət etdi. **3** Nə bəxtiyardır bu peyğəmbərlək sözlərini oxuyan, eşidənlər və orada yazılınlara riayət edənlər! Çünkü vaxt yaxındır. **4** Mən Yəhyadan Asiya vilayətindəki yeddi imanlılar cəmiyyətinə salam! Var Olan, Var Olmuş və Gəlməli Olandan, Onun taxtının önündəki yeddi ruhdan, həmçinin ölürlər arasından ilk doğulan, yer üzünün padşahlarının başçısı olan sadıq şahid İsa Məsihənən siza lütf və sülh olsun! Bizi sevən, Öz qanı bahasına bizi günahlarımızdan azad edərək **6** bizdən bir padşahlıq təşkil edən və bizi Öz Atası Allah üçün kahinlər təyin edən Şəxsən əbədi olaraq izzət və qüdrət olsun! Amin. (əİN g165)

7 Budur, O, buludlarla gəlir! Hər göz Onu görəcək, Hətta Onun bədənini deşənlər də Onu görəcək. Yer üzünün bütün tayfaları Onun üçün ah-nalə edəcək. Belə, belə olacaq. Amin. **8** Var Olan, Var Olmuş və Gəlməli Olan, Külli-ixtiyar Rəbb Allah deyir: «Alfa və Omeqa Mənəm!» **9** Əziiyyətə, Allahın Padşahlığına və dözümə sizinlə İsada şərək olan mən - qardaşınız Yəhya Allahın kəlamından ötrü və İsa barədə şəhadət etdiyimə görə Patmos adlanan adada idim. **10** Rəbbin günü Ruhun təsirinə düşdüm. Arxamdan şeypur səsinə bənzər uca bir səsin belə söylədiyini eşitdim: **11** «Gördüyünü bir kitaba yaz və bunu yeddi cəmiyyətə, yəni Efəsə, İzmirə, Berqamaya, Tiatiraya, Sarda, Filadelfiyaya və Laodikeyaya göndər». **12** Onda çevrildim ki, mənimlə danişanın kim olduğunu görüm. Çevrildikdə yeddi qızıl çiraqdan gördüm. **13** Çiraqdanların arasında uzun cübbə geymiş, sinəsinə qızıl qurşaq bağlanmış bəşər oğluna bənzər Biri var idi. **14** Onun başı, saçı yun və qar kimi ağ, gözləri isə odlu alov kimi idi; **15** ayaqları kürədə xalis olan pardaqlanmış tunc kimi idi, səsi da gur suların sədəsinə bənzəyirdi. **16** O, sağ əlində yeddi ulduz tutmuşdu, ağızından ikiağlı iti bir qılınc çıxırdı; Onun üzü tam qüvvəsi ilə parlayan günəşə bənzayirdı. **17** Mən Onu gördükdə ölü kimi ayaqlarına düşdüm. O isə sağ əlini mənim üstümə qoyub dedi: «Qorxma! Birinci və Sonuncu Olan, **18** Diri Olan Mənəm. Mən ölmüşdüm, indi isə əbədi olaraq diriyəm. Ölümün və ölürlər diyarının açarları Məndədir. (əİN g165, Hadəs g86)

19 Beləliklə, öz gördükələrini, indi və bundan sonra baş verəcək hadisələri yaz. **20** Mənim sağ əlimdə gördüyün yeddi ulduzun və yeddi qızıl çiraqdanın sırrını gəlincə, yeddi ulduz yeddi cəmiyyətin mələkləri, yeddi çiraqdan da yeddi cəmiyyət deməkdir.

2 Efəsədə olan cəmiyyətin mələyinə yaz: Yeddi ulduzu sağ əlində Tutan, yeddi qızıl çiraqdanın arasında Gəzən belə deyir: **2** sənin əməllərindən, zəhmətindən, dözümündən və şər adamlara dözmədiyindən

xəbərdaram. Həvari olmadıqları halda özlərini həvari adlandıranları sınaqdan keçirdin və onların yalançı olduğunu müəyyən etdin. **3** Sən dözümlü oldun, Mənim adım naminə tab gətirdin və yorulmadın. **4** Amma səndən bir şikayətim var: əvvəlki məhəbbətindən əl çəkmisən. **5** Buna görə də haradan yixildığını yadına sal, tövbə et və əvvəl etdiyin işləri gör. Əks təqdirdə, tövbə etməsən, yanına gəlib çiraqdanını yerindən götürəcəyəm. **6** Amma yaxşı ki sən nikolaçılın əməllərinə nifrat edirsən; Mən də onlara nifrat edirəm. **7** Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir. Qalib galənə Allahın cənnətində olan həyat ağacından yeməyə imkan verəcəyəm. **8** İzmirdə olan cəmiyyətin mələyinə yaz: Birinci və Sonuncu Olan, ölüb yenidən Dirilən belə deyir: **9** sənin əziiyyətindən və yoxsulluğundan xəbərdaram, amma sən zənginsən. Yəhudi olduqlarını iddia edənlərin küfründən də xəbərdaram, amma onlar Yəhudi deyil, Şeytan yığıncağıdır. **10** Çəkəcəyin əzabdan heç qorxma. Bax iblis aranızdan bəzisini zindana atacaq ki, sınaqdan keçəsiniz. Siz on gün əziiyyət çəkəcəksiniz. Ölüm bahasına olsa da, sadıq qal, Mən sənə həyat tacını verəcəyəm. **11** Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir. Qalib galən ikinci ölümdən heç zərər görməyəcək. **12** Berqamada olan cəmiyyətin mələyinə yaz: İkiağlı iti qılıncı Olan belə deyir: **13** gör harada, Şeytanın taxtı olan yerdə yaşıdığını halda Mənim adıma bağlı qaldığından xəbərdaram. Barəmdə sədaqətlə şəhadət edən, aranızda, Şeytanın yaşıdığını yerdə öldürülən Antipanın günlərində belə, Mənənən imamından imtiyət etmadın. **14** Amma səndən bir az şikayətim var: aranızda Biləmin təliminə bağlı olanlar var. O, Balaqı öyrətdi ki, İsrail övladlarını büdrədərək bütlərə təqdim olunan qurbanların ətinini yeməyə və əxlaqsızlıq azdırsın. **15** Eləcə də sənin içinde nikolaçılın bu cür təliminə bağlı olanlar var. **16** Buna görə də tövbə et. Yoxsa tezliklə sənin yanına gəlib ağzından çıxan qılıncla onlarla döyüşəcəyəm. **17** Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir. Qalib galənə Mən gizli saxlanan mənəndən verəcəyəm. Ona bir ağ daş da verəcəyəm ki, üstündə yeni ad yazılıb; bu adı da daşı alandan başqa heç kəs bilmir. **18** Tiatirada olan cəmiyyətin mələyinə yaz: Gözləri odlu alovla, ayaqları da pardaqlanmış tuncu bənzəyən Allah Oğlu belə deyir: **19** sənin əməllərindən, məhəbbətindən, imanından, xidmətindən və dözümündən xəbərdaram; son işlərin də əvvəlkilərdən daha çoxdur. **20** Amma səndən şikayətim var: sən özünü peyğəmbər adlandıran qadın İzevelə imkan verirsən ki, Mənim qullarımı əxlaqsızlıq və bütlərə təqdim olunan qurbanların ətinini yeməyi öyrədərək onları aldatsın. **21** Mən ona möhlət verdim ki, tövbə etsin, amma əxlaqsızlığından tövbə etmək istəmir. **22** Bax onu xəstəlik yatağına salıram. Onunla zina edənlər birgə etdikləri əməllərdən tövbə etməsələr, onları da böyük əziiyyətə düçər edəcəyəm. **23** Onun övladlarını azara salıb öldürəcəyəm. Bütün cəmiyyətlər də biləcək

ki, insanın daxilini və ürəyini araşdırın Mənəm və hər birinizi əməllərinizə görə əvəz verəcəyəm. **24** Amma siz Tiatırda olan digərlərinə, yəni bu təlimi qəbul etməyənlərə və Şeytanın dərin sirri adlandırılın şəyərini öyrənməyənlərə deyirəm: üstünüzə başqa bir yüksək qoymuram; **25** ancaq Mən gəlincəyə qədər özünüzdə olana bağlı qalın. **26** Qalib gələnə və Mənim buyurduğum işlərə sonadək riayət edənə millətlər üzərində səlahiyyət verəcəyəm. **27** “Dəmir əsə ilə onlara ağalıq edəcək, Saxsı qablar kimi onları çılık-çılık edəcək”. **28** Bunu Atamdan necə aldımsa, eləcə də ona verəcəyəm. Dan ulduzuunu da ona verəcəyəm. **29** Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir.

3 Sardda olan cəmiyyətin mələyinə yaz: Allahın yeddi ruhuna və yeddi ulduza malik Olan belə deyir: sənin əməllərindən xəbərdaram. Adın var ki, guya dirisən, əslində isə ölüsən. **2** Oyaq ol və sağ qalib ölmək üzrə olan nəyin varsa, onu möhkəmləndir. Çünkü Mən sənin əməllərinin Allahımın önündə kamil olmadığını gördüm. **3** Buna görə də nə aldığını və nə eşitdiyini yadına sal. Bunlara riayət et və tövbə elə. Əgər oyaq olmasan, bir oğru kimi gələcəyəm və hansı saat sənin üstünə gələcəyimi də bilməyəcəksən. **4** Amma Sardda, sənin yanında öz paltarlarını ləkələməyən bir neçə şəxs də var. Onlar Mənimlə birlikdə ağ paltarda gəzəcəklər, çünkü buna layiqdirlər. **5** Qalib gələn hər kəs də ağ paltar geyinəcək. Mən onun adını həyat kitabından asla silməcəyəm, Atamın və Onun mələklərinin önündə adını iqrar edəcəyəm. **6** Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir. **7** Filadelfiyada olan cəmiyyətin mələyinə yaz: Müqəddəs və Haqq Olan, Davudun açarının Sahibi, açığını heç kəs bağlamayan, bağladığını heç kəs açmayıan belə deyir: **8** sənin əməllərindən xəbərdaram. Bax Mən sənin üzünə elə bir qapı açmışam ki, heç kəs onu bağlaya bilməz. Gücün az olduğu halda Mənim sözüma riayət etmişən və Mənim adımdan imtina etməmişən. **9** İndi isə Şeytan yığıncağından olub Yəhudi olmadıqları halda özlərini Yəhudi adlandırılın yalançıları məcbur edəcəyəm ki, gəlib sənin ayaqlarına düşsünlər və Mənim səni sevdiyimi bilsinlər. **10** Dözüm göstərərək Mənim sözüma riayət etmişən. Buna görə Mən də səni yer üzündə yaşayanları sinamaq üçün bütün dünyanın üzərinə gələcək sınaq zamanından qoruyub saxlayacağam. **11** Tezliklə gəlirəm. Nəyin varsa, ona bağlı qal ki, heç kəs tacını götürməsin. **12** Qalib gələni Allahımın məbədinə sütun qoymağam və bir daha oranı tərk etməyəcək. Onun üzərinə Allahımın adını, Allahıma məxsus şəhərin, yəni göydən, Allahımın yanından enən yeni Yeruşəlimin adını və Öz yeni adını yazacağam. **13** Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir. **14** Laodikeyada olan cəmiyyətin mələyinə yaz: Amin Olan, sadiq və etibarlı Şahid, Allahın yaratdıqlarının Mənşəyi belə deyir: **15** sənin əməllərindən xəbərdaram. Sən nə soyuqsan, nə də isti. Kaş ki ya soyuq ya da isti olaydın! **16** İndi ki nə isti, nə də soyuq olub ilişsan, səni ağızından qaytaracağam. **17**

Çünki deyirsən: “Varlıyam, zəngin olmuşam və heç nəyə möhtac deyiləm”. Amma bilmirsən ki, zəlil, yaziq, yoxsul, kor və çilpaqsan. **18** Sənə məsləhət görürəm ki, zəngin olmaq üçün Məndən od içində xalis olan qızıl alasan, həmçinin geyinib çilpaqlığının ayibini açmamaq üçün ağ paltar alasan, gözlərinə sürtüb görmək üçün də göz məlhəmi alasan. **19** Mən kimi sevirəm, onu məzəmmət və tərbiyə edirəm. Buna görə də qeyrətə gəl və tövbə et. **20** Bax qapının önündə durub onu döyüürəm; kim səsimi eşidib qapını açsa, onun yanına gələcəyəm və Mən onunla, o da Mənimlə birgə şam edəcəyik. **21** Qalib gələnə Mənimlə birgə Öz taxtında oturmağa imkan verəcəyəm; Mən də eləcə qalib gəlib Atamla birgə Onun taxtında oturmuşam. **22** Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir.

4 Bundan sonra gördüm ki, göyə açılmış bir qapı var. Əvvəlcə mənimlə danışdığını eşitdiyim, şeypura bənzər səs dedi: «Bura qalx. Bundan sonra baş verməli hadisələri sanə göstərəcəyəm». **2** Elə o an Mən Ruhun təsirinə düşdüm. Budur, göydə bir taxt qurulub, taxtda da Biri oturub. **3** Oturanın görünüşü yəşəm və qırmızı əqiq daşına bənzəyirdi. Taxtın ətrafında da görünüşcə zümrüdə bənzəyən göy qurşağı var idi. **4** Taxtın hər tərəfində dəha iyirmi dörd taxt var idi və onların üstündə ağ paltar geyinmiş, başında qızıl tac olan iyirmi dörd ağsaqqal oturmuşdu. **5** Taxtdan şimşək, uğultu və göy gurultusu çıxırdı. Taxtın önündə yeddi məşəl yanındı; bunlar Allahın yeddi ruhudur. **6** Taxtın önündə sanki büllura bənzəyən şüşə dəniz var idi. Taxtın ətrafında, hər dörd yanında ölü də, arxası da gözlərlə örtülmüş dörd canlı məxluq var idi. **7** Birinci məxluq aslana, ikinci məxluq danaya, üçüncü məxluqun üzü insan üzünə, dördüncü məxluq da uçan qartala bənzəyirdi. **8** Bu dörd məxluqdan hər birinin altı qanadı var idi; məxluqların hər tərəfi, hətta qanadlarının alt tərəfi də gözlərlə örtülmüşdü. Bu məxluqlar gecə-gündüz dayanmadan deyir: «Var Olmuş, Var Olan və Galmalı Olan, Külli-İxtiyar Robb Allah Müqəddəsdir, müqəddəsdir, müqəddəsdir!» **9** Canlı məxluqlar hər dəfə taxtda Oturana, əbədi Yaşayana izzət və şərəf verib şükr edəndə (əİN g165) **10** iyirmi dörd ağsaqqal taxtda Oturanın önündə yera qapanıb əbədi Var Olana səcdə edir və taclarını taxtın önünə atıb deyirlər: (əİN g165) **11** «Ey bizim Rəbbimiz və Allahımız! Sən izzət, şərəf və qüdərət almağa layıqsən. Çünkü hər şeyi Sən yaratdır, Hər şey Sənin iradənlə var olub yarandı».

5 Mən taxtda Oturanın sağ əlində bir tumar gördüm ki, onun hər iki tərəfi də yazılmışdı və yeddi möhürlə möhürlənmişdi. **2** Həmçinin gördüm ki, qüdrətli bir mələk uca səslə elan edir: «Tumarın möhürlərini qırmağa və onu açmağa kim layiqdir?» **3** Amma nə göydə, nə yer üzündə, nə də yer altında bir kəs bu tumarı açmağı yaxud onun içinə baxmağı bacarmadı. **4** Mən çox ağladım, çünkü tumarı açmağa yaxud onun içinə baxmağa layiq olan bir kəs tapılmadı. **5** Onda ağsaqqallardan biri mənə

dedi: «Ağlama! Budur, Yəhuda qəbiləsindən olan Aslan, Davudun Kökü qalib galib; buna görə də O, tumarı və onun yeddi möhürüն aça bilir». **6** Gördüm ki, taxtla dörd canlı məxluqun ortasında və aqsaqqalların arasında bir Quzu dayanıb; O sənki kəsilmiş vəziyyətdə idi. Onun yeddi buynuzu və yeddi gözü var idi ki, bunlar da bütün yer üzünə göndərilmiş Allahın yeddi ruhudur. **7** Quzu yaxınlaşış taxtda Oturanın sağ əlindən tumarı götürdü. **8** O, tumarı götürdüyü zaman dörd canlı məxluq və iyirmi dörd aqsaqqal Quzunun öündə yerə qapandı. Hər birinin əlində çəng var idi və buxurla dolu qızıl nimçələr tuturdular ki, bunlar müqəddəslərin dualarıdır. **9** Onlar yeni bir nəgmə oxuyaraq deyirdi: «Sən tumarı götürüb Onun möhürlərini qırmağa layiqsən. Çünkü Sən kəsildin Və hər tayfadan, dildən, xalqdan və millətdən olanları Allah üçün Öz qanın bahasına satın aldin. **10** Onları Allahımızla birgə Padşahlıq və kahinliyə şərik etdin; Onlar da yer üzünə padşahlıq edəcək». **11** Taxtın, canlı məxluqların və aqsaqqalların ətrafında saysız-hesabsız mələk gördüm və onların səsini eşitdim. **12** Onlar uca səslə deyirdi: «Kəsilmiş Quzu Qüdrəti, sərvəti, hikməti, qüvvəti, Şərəfi, izzəti və alqışı Almağa layiqdir». **13** Həmçinin mən göydə, yer üzündə, yer altında, denizdə olan bütün məxluqların və oralardakı bütün varlıqların belə dediyini eşitdim: «Taxtda Oturana və Quzuya əbədi olaraq Alqış, şərəf, izzət və qüdrət olsun!» (əİN g165) **14** Dörd canlı məxluq da «Amin!» deyirdi. Onda aqsaqqallar yerə qapanıb səcdə etdilər.

6 Mən gördüm ki, Quzu yeddi möhürüün birini açdı. Onda dörd canlı məxluqdan birinin göy gurultusuna bənzər səslə «gəl» dediyini eşitdim. **2** Gördüm ki, bir ağ at və onun belində oturan atının əlində ox-kaman var. Ona bir tac verildi və bir qalib kimi yola çıxdı ki, qələbə qazansın. **3** Quzu ikinci möhürü açında ikinci canlı məxluqun «gəl» dediyini eşitdim. **4** Onda ayrışı - od rəngində bir at ortaya çıxdı. Onun belində oturan atlıya izin verildi ki, yer üzündə sülhü aradan götürsün və insanlara bir-birini qırırsın. Atlıya böyük bir qılınc verildi. **5** Quzu üçüncü möhürü açında üçüncü canlı məxluqun «gəl» dediyini eşitdim. Gördüm ki, bir qara at və onun belində oturan atının əlində tərəzi var. **6** Dörd canlı məxluqun arasından sənki bir səsin belə dediyini eşitdim: «Bir xiniks buğda bir dinara, üç xiniks arpa da bir dinaradır; amma zeytun yağına və şərabə ziyan vurma». **7** Quzu dördüncü möhürü açında dördüncü canlı məxluqun «gal» dediyini eşitdim. **8** Gördüm ki, bir solğun rəngdə at var. Onun belində oturan atının adı Ölüm idi. Ölülər diyari da onun ardınca gedirdi. Onlara yer üzünün dördə biri üzərində səlahiyyət verildi ki, qılınc, aqlıq, azar və yer üzündəki vəhşi heyvanlarla insanları qırınlar. (Hadəs g86) **9** Quzu beşinci möhürü açında qurbangahın altında Allahın kələmətinə və etdikləri şəhadətə görə kəsiliş canları gördüm. **10** Onlar uca səslə fəryad edirdi: «Ey müqəddəs və haqq olan Pərvərdigar, nə

vaxta kimi mühakimə etməyib yer üzündə yaşayanlardan qanımızın qisasını almayıacaqsan?» **11** Onda hər birinə ağ xalat verilib deyildi ki, özləri ilə birgə qulluq edən, onlar kimi öldürüləcək bacı-qardaşlarının sayı tamam olana qədər bir az vaxt da rahat olsunlar. **12** Quzu altıncı möhürü açında gördüm ki, böyük bir zəlzələ baş verdi. Günəş qıldı toxunan çul kimi qaraldı və ayın rəngi bütünlükə qan kimi oldu. **13** Göydəki ulduzlar da əncir ağacının güclü küləkdən sarsılıb kal meyvələrini töküdü kimi yerə töküldü. **14** Götürdükdən sonra hər birinin əlində çəng var idi və buxurla dolu qızıl nimçələr tuturdular ki, bunlar müqəddəslərin dualarıdır. **9** Onlar yeni bir nəgmə oxuyaraq deyirdi: «Sən tumarı götürüb Onun möhürlərini qırmağa layiqsən. Çünkü Sən kəsildin Və hər tayfadan, dildən, xalqdan və millətdən olanları Allah üçün Öz qanın bahasına satın aldin. **10** Onları Allahımızla birgə Padşahlıq və kahinliyə şərik etdin; Onlar da yer üzünə padşahlıq edəcək». **11** Taxtın, canlı məxluqların və aqsaqqalların ətrafında saysız-hesabsız mələk gördüm və onların səsini eşitdim. **12** Onlar uca səslə deyirdi: «Kəsilmiş Quzu Qüdrəti, sərvəti, hikməti, qüvvəti, Şərəfi, izzəti və alqışı Almağa layiqdir». **13** Həmçinin mən göydə, yer üzündə, yer altında, denizdə olan bütün məxluqların və oralardakı bütün varlıqların belə dediyini eşitdim: «Taxtda Oturana və Quzuya əbədi olaraq Alqış, şərəf, izzət və qüdrət olsun!» (əİN g165) **14** Dörd canlı məxluq da «Amin!» deyirdi. Onda aqsaqqallar yerə qapanıb səcdə etdilər.

7 Bundan sonra mən yer üzünən dörd küncündə dayanan dörd mələk gördüm. Onlar yer üzünən dörd küləyini tutmuşdular ki, nə quru, nə dəniz və nə də bir ağac üstünə yel əssin. **2** Gündoğan tərəfdən qalxan başqa bir mələk də gördüm ki, var olan Allahın möhürüne malik idi. O, uca səslə quruya və dənizə ziyan vurmaq izni verilmiş dörd mələyi çağırıb dedi: **3** «Biz Allahımızın qullarının alını möhürləyənə qədər quruya, dənizə və ağaclarla ziyan vurmayın». **4** Möhürlənmiş şəxslərin sayını da eşitdim; İsrail övladlarının bütün qəbilələrindən 144 000 nəfər möhürlənmişdi: **5** Yəhuda qəbiləsindən 12 000 möhürlənmiş nəfər; Ruven qəbiləsindən 12 000 nəfər; Qad qəbiləsindən 12 000 nəfər; **6** Aşer qəbiləsindən 12 000 nəfər; Naftali qəbiləsindən 12 000 nəfər; Menaşə qəbiləsindən 12 000 nəfər; **7** Şimeon qəbiləsindən 12 000 nəfər; Levi qəbiləsindən 12 000 nəfər; İssakar qəbiləsindən 12 000 nəfər; **8** Zevulun qəbiləsindən 12 000 nəfər; Yusif qəbiləsindən 12 000 nəfər; Binyamin qəbiləsindən 12 000 möhürlənmiş nəfər. **9** Bundan sonra mən gördüm ki, hər millətdən, hər tayfadan, hər xalqdan və hər dildən olan, heç kəsin saya bilməyəcəyi böyük bir kiitlə taxtın və Quzunun öündə dayanıb. Onlar ağ xalat geyinib, əllərində xurma budaqları tutublar. **10** Uca səslə nida edirdilər: «Xilas taxtda oturan Allahımıza və Quzuya məxsusdur!» **11** Bütün mələklər də taxtın, aqsaqqalların və dörd canlı məxluqun ətrafında dayanmışdı. Onlar taxtın öündə üzüstə yera qapanaraq Allah'a səcdə edib dedilər: **12** «Amin! Allahımıza əbədi olaraq Alqış, izzət, hikmət, şükür, şərəf, Qüdrət və qüvvət olsun! Amin!» (əİN g165) **13** Bu arada aqsaqqallardan biri məndən soruşdu: «Ağ xalat geyimmiş bu şəxslər kimdir və haradan gəliblər?» **14** Ona dedim: «Ağ, bunu sən bilərsən». O mənə dedi: «Bunlar böyük əziziyətdən keçib gələnlərdir. Onlar öz xalatlarını yuyub Quzunun qanı ilə ağartıdilar. **15** Buna görə də Onlar Allahın taxtının öündədir, Gecə-gündüz məbədində Ona ibadət edirlər. Taxtda Oturan da Onların üzərində məskən salacaq. **16** Onlar bir daha nə ac, Nə də

susuz qalacaq, Günsəs və qızmar isti Onları vurmayacaq. 17 Çünkü taxtın ortasında olan Quzu Onların Çobanı olacaq, Onları hayatı suyunun qaynaqlarına aparacaq, Allah onların bütün göz yaşlarını siləcək.

8 Quzu yedinci möhürü açanda göydə təxminən yarım saat süküt yarandı. 2 Onda mən Allahın öündə dayanan yeddi mələyi gördüm. Onlara yeddi şeypur verildi. 3 Başqa bir məlek də gəlib qurbangahın öündə durdu. Onun əlində qızıl buxurdan var idi və ona coxlu buxur verildi ki, bunu bütün müqəddəslərin duaları ilə birgə taxtın öündə olan qızıl qurbangahın üstündə təqdim etsin. 4 Buxurun tüstüsü müqəddəslərin duaları ilə birgə mələyin əlindən Allahın öünü yüksəldi. 5 Onda məlek buxurdanı götürüb qurbangahdakı odla doldurdu və onu yer üzünə atdı. Gök gurultusu, uğultu, şimşək və zəlzələ baş verdi. 6 Yeddi şeypuru olan yeddi məlek onları çalmağa hazırlaşdı. 7 Birinci məlek şeypurunu çaldı. Onda qanla qarışq dolu və od əmələ gəlib yer üzünlə yağırdı. Yer üzünün üçdə biri, ağacların üçdə biri və bütün yaşıl otlar yandırıldı. 8 İkinci məlek şeypurunu çaldı. Onda sənki böyük bir dağ odla yanaraq dənizin içəin atıldı. Dənizin üçdə biri qana döndü. 9 Dənizdə olan canlı məxluqların üçdə biri öldü. Gəmilərin də üçdə biri məhv oldu. 10 Üçüncü məlek şeypurunu çaldı. Onda göydən məşəl kimi yanın böyük bir ulduz enib çayların üçdə birinin və su qaynaqlarının üstüna düşdü. 11 O ulduzun adına «Yovşan» deyilir. Suların üçdə biri yovşana döndü. Çoxlu adam sulardan öldü, çünkü sular acı olmuşdu. 12 Dördüncü məlek şeypurunu çaldı. Onda günsəsin, ayın və ulduzların üçdə biri vuruldu; buna görə də onların üçdə biri qaraldı. Gündüzün üçdə biri, gecənin də elə o qədəri işıqsız qaldı. 13 Onda göyün ortasında uçan bir qartal gördüm və onun uca səslə belə dediyini eşitdim: «Şeypurlarını çalacaq o biri üç mələyin şeypur səslərindən yer üzündə yaşayanların vay, vay, vay halına!»

9 Beşinci məlek şeypurunu çaldı. Onda mən göydən yera düşmüş bir ulduz gördüm. Dibsiz dərinliyə enən quyunun açarı ona verildi. (Abysos g12) 2 O, dibsiz dərinliyə enən quyunu açı və quyudan iri bir kürənin tüstüsünə bənzər tüstü çıxdı. Günsəs və hava quyudan çıxan tüstüdən qaraldı. (Abysos g12) 3 Tüstünün içindən yer üzünə çayırkələr çıxdı və onlara yer üzündəki əqrəblərin gücü qədər güc verildi. 4 Onlara deyildi ki, yer üzündəki otlara, heç bir yaşlılıq, heç bir ağaca deyil, yalnız alımlarında Allahın möhürü olmayan insanlara zərər vursunlar. 5 Onlara izin verildi ki, insanları öldürmədən onlara beş ay işgəncə versinlər. Onların verdiyi işgəncə əqrəbin insanı sancıdı zaman olan işgəncəyə bənzəyir. 6 O günlərdə insanlar ölüm axtaracaq, amma tapmayacaqlar. Özlərinə ölüm arzulayacaqlar, amma ölüm onlardan qaçacaq. 7 Çayırkələrin görünüşü döyüşə hazırlanan atlara bənzəyirdi. Başlarında sənki qızıl tac var idi, üzləri də insan üzü kimi idi. 8 Onların qadınlarda olan kimi

saçları var idi, dişləri də aslan dişləri kimi idi. 9 Döş zirehləri dəmir zirehlər kimi idi. Qanadlarının səsi döyüşə qaçan coxlu sayıda arabalarla atlın səsinə bənzəyirdi. 10 Onların əqrəb kimi quyruqları və neşərləri var idi. Quyruqlarında elə giçləri var idi ki, insanlara beş ay zərər verə bilərdilər. 11 Dibsiz dərinliyin mələyi onların üzərində padşahlıq edirdi; onun adı ibranicə «Avaddon», yunanca «Apollon» idi. (Abysos g12) 12 Birinci bəla ötüb keçdi. Budur, ondan sonra daha iki bəla gəlir. 13 Altıncı məlek şeypurunu çaldı. Onda mən Allahın öündəki qızıl qurbangahın dörd buynuzundan gələn bir səs eşitdim. 14 Bu səs şeypuru olan altıncı mələyə deyir: «Böyük Fərat çayının kənarında bağlanan dörd mələyi burax». 15 Həmin o saat, o gün, o ay və o il üçün hazırlanmış dörd məlek buraxıldı ki, insanların üçdə birini öldürdü. 16 Atlı qoşunların sayı iki yüz milyon idi; mən onların sayını eşitdim. 17 Mən görüntündə atları və onların belində oturan atlıları bu cür gördüm: onların od, tünd göy və kükürd rəngində döş zirehləri var idi, atların başı aslan başı kimi idi və ağızlarından od, tüstü və kükürd çıxırı. 18 Bu üç bəladan, yəni onların ağızından çıxan od, tüstü və kükürddən insanların üçdə biri hələk oldu. 19 Çünkü atların gücü onların ağızında və quyruğundadır. Onların quyruğu başı olan ilana oxşayır və atlar bu başları da zərər vururlar. 20 Bu bələlərdən hələk olmayıb sağ qalan adamlar öz əlləri ilə düzəldikləri şeylərdən dönüb tövbə etmədilər. Cinlərə və görməyə, eşitməyə, yeriməyə qadir olmayan qızıl, gümüş, tunc, daş, taxta bülətlərə səcdə etməkdən əl çəkmədilər. 21 Həmçinin onlar nə qatılıklarından, nə sehrbazlıqlarından, nə əxlaqsızlıqlarından, nə də oğurluqlarından tövbə etdilər.

10 Mən göydən enən başqa bir güclü mələyi gördüm. O, buluda bürünmüdü və başının üstündə göy qurşağı var idi. Üzü günəşə, ayaqları da od sütununa bənzəyirdi. 2 Əlində açılmış kiçik bir tumar var idi. O, sağ ayığını dənizin üstünə, sol ayığını isə quruya qoydu. 3 Aslan nəriltisinə bənzər uca səslə nida etdi. O nida edəndə yeddi göy gurultusu öz səsi ilə danişdi. 4 Yeddi göy gurultusu danişığı zaman mən yazmağa hazırlaşdım ki, göydən danişan bir səs eşitdim: «Yeddi göy gurultusunun söylədiklərini möhürlü saxla, onları yazma». 5 Onda dənizdə və quruda dayandığını gördüküm məlek sağ alını göyə tərəf qaldırıb 6 əbədi Var Olanın, göy və oradakıları, yeri və oradakıları, dənizi və oradakıları Yaradının adına and içərək dedi: «Daha möhələt verilməyəcək, (aিন g165) 7 amma yedinci mələyin şeypur çalacağı günlər Allahın sırı niyyəti, qulları olan peyğəmbərlərə açıldığı kimi tam yerinə yetəcək». 8 Göydən eşitdiyim səs yenə də mənəmə dənişib belə dedi: «Get, dənizdə və quruda dayanın mələyin əlindəki açılmış kiçik tumarı götür». 9 Mən də mələyin yanına gedib ona dedim ki, kiçik tumarı mənə vərsin. O mənə dedi: «Onu götür, ye. O sənin mədəndə acı, ağızında isə bal kimi şirin olacaq». 10 Mən tumarı mələyin əlindən götürüb yedim. O, ağızında bal kimi

şirin idi, amma onu yeyəndən sonra mədəmdə acılıq oldu. **11** Mənə belə də deyildi: «Sən gərək yənə də çoxlu xalq, millət, dil və padşah barədə peyğəmbərlik edəsən».

11 Mənə əsaya oxşayan bir qamış verildi və mənə deyildi: «Qalx Allahın məbədini, qurbanı həyətini nəzərə alma və oranı ölçmə. Çünkü ora başqa millətlərə verildi və onlar müqəddəs şəhəri qırx iki ay tapdaq edəcək. **3** Öz iki şahidimi göndərəcəyəm ki, çula bürünərək həmin min iki yüz altmış gün ərzində peyğəmbərlik etsinlər». **4** Bunlar yer üzünün Sahibinin önündə dayanan iki zeytun ağacı və iki çiraqdandır. **5** Əgər kimsə onlara zərər vurmaq istəsə, ağızlarından od çıxıb düşmənlərini yandırıb-yaxır. Beləcə onlara zərər vurmaq istəyən hər kəs bu cür öldürülməlidir. **6** Onların göyü bağlamağa ixtiyarı var ki, peyğəmbərlik etdikləri günlər yağış yağımasın. Həmçinin onların suları qana döndərməyə və yer üzünə istədikləri qədər hər cür bəla gətirməyə ixtiyarı var. **7** Onlar öz şəhadətlərini bitirdikdən sonra dibsiz dərinlikdən çıxan vəhşi heyvan onlarla döyüşəcək və onları məğlub edib öldürəcək. **(Abysos g12)** **8** Cəsədləri onların Rəbbinin də çarmıxa çəkildiyi böyük şəhərin baş küçəsinə səriləcək; həmin şəhər rəmzi olaraq Sodom və Misir adlanır. **9** Müxtəlif xalqlardan, tayfalardan, dillərdən və millətlərdən olan adamlar üç gün yarım onların cəsədində baxacaq və qəbirə qoyulmasına yol verməyəcəklər. **10** Yer üzündə yaşayınlar onların bu halına sevinib bayram edəcək və bir-birlərinə hədiyyələr göndərəcək. Çünkü bu iki peyğəmbər yer üzündə yaşayınlara iztirab vermişdi. **11** Lakin həmin üç gün yarım bitəndə Allahdan gələn həyat nəfəsi onların içində girdi və onlar ayağa qalxdı. Onda onları görənlərin canına böyük qorxu düdü. **12** O iki peyğəmbər göydən onlara «Bura qalxin!» deyən uca bir səs eşitildi və buludun içində göyə qalxdılar. Düşmənləri də onlara baxdı. **13** O saat böyük bir zəlzələ baş verdi və şəhərin onda biri dağlıdı. Zəlzələdə yeddi min nəfər həlak oldu, qalanları isə qorxuya düşüb göydəki Allahı izzətləndirdilər. **14** İkinci bəla ötüb keçdi. Budur, tezliklə üçüncü bəla gəlir. **15** Yeddinci mələk şeypurunu çalıdı. Göydə belə deyən uca səsler eşidildi: «Rəbbimiz və Onun Məsihi Dünya üzərində Padşahlıq sahib oldu! O əbədi olaraq padşahlıq edəcək!» **(aiən g165)** **16** Onda Allahın önündə öz taxtlarında oturan iyirmi dörd ağsaqqal üzüstə yera qaparıb Allahı səcda edərək **17** dedi: «Ey Var Olan, Var Olmuş Külli-İxtiyar Rəbb Allah, Sənə şükür edirik! Çünkü Öz böyük qüdrətini alıb Padşahlıq taxtına çıxdın. **18** Millətlər qəzəbləndi, Sənin də qəzəbinin vaxtı gəldi. Ölüləri mühakimə etmək, Sənin qulların olan Peyğəmbərlərə, müqəddəslərə, Sənin adından qorxanlara, Kiçiklərə və böyüklərə mükafat vermək, Yer üzünü məhv edənləri Məhv etmək vaxtı çatdı». **19** Allahın göydəki məbədi açıldı və Onun Əhd sandığı orada zahir oldu.

Onda şimşək, uğultu, göy gurultusu, zəlzələ və güclü dolu geldi.

12 Göydə böyük bir əlamət zahir oldu: günüə əyninə geyinmiş, ayaqları altında ay və başında on iki ulduzlu tac olan bir qadın göründü. **2** O hamilə idi və doğmaq üzrə idi, ağrı və iztirab çəkarək qışqırıldı. **3** Göydə başqa bir əlamət zahir oldu: yeddi başlı, on buynuzlu, başlarının üstündə də yeddi kiçik tac olan böyük və od rəngində əjdaha göründü. **4** Onun quyruğu göy ulduzlarının üçdə birini süpürüb yer üzünə atdı. Əjdaha doğmağa hazırlaşan qadının önündə dayandı ki, qadın doğan kimi onun uşağıını udsın. **5** Qadın bir oğlan uşağı doğdu ki, «dəmir əsa ilə bütün millətlərə aqalıq edəcək». Bu uşaq Allahın və Onun taxtının yanına qapılıb götürüldü. **6** Qadınsa çölə qaçıdı. Orada onun min iki yüz altmış gün bəslənməsi üçün Allah tərəfində hazırlanmış yeri var. **7** Göydə döyüş oldu. Mikael və onun məlekələri əjdaha ilə döyüdü. Əjdaha və onun məlekələri də onlara döyüdü, **8** amma gücləri çatmadı. Göydə artıq onlara yer qalmadı. **9** O böyük əjdaha – iblis və Şeytan deyilən, bütün dünyani aldadən qədim ilan yer üzünə atıldı, məlekələri də onunla birlə atıldı. **10** Mən göydə uca bir səsin belə dediyini eşitdim: «İndi Allahımızın xilası, gücü, Padşahlığı və Onun Məsihinin hakimiyyəti həyata keçdi. Çünkü bacı-qardaşlarımıza Allahımızın önündə Gecə-gündüz təqsirləndirən ittihamçı kənara atıldı. **11** Onlar Quzunun qanı və öz şəhadət sözləri vasitəsilə Ona qalib gəldilər. Hətta ölümlə üzbüüz olanda da Öz canlarını sevmədilər. **12** Buna görə də, ey göylər və Orada məskən salanlar, bayram edin! Qurunun və dənizinsə vay halına! Çünkü iblis böyük hiddətlə yanınıza endi, Bilir ki, onun az vaxtı qalib». **13** Əjdaha yer üzünə atıldığına görəndə oğlan uşağı doğan qadının ardınca dödü. **14** Amma qadına böyük qartalın iki qanadı verildi ki, çölə – öz yerinə uçsun və orada, ilandan kənarda bir vaxt, vaxtlar və yarıvaxt ərzində bəslənsin. **15** İlan qadının ardınca ağızından sel kimi su püskürdü ki, sel onu aparsın. **16** Lakin quru qadına kömək etdi: quru ağızını açdı və əjdahanın ağızından püskürdüyü seli içib qurtardı. **17** Onda əjdaha qadına qəzəbləndi, onun nəslindən Allahın əmərlərinə riayət edən və İsa barədə şəhadət edən başqları ilə döyüşmək üçün getdi **18** və dəniz sahilinin qumları üzərində dayandı.

13 Dənizdən çıxan on buynuzlu və yeddi başlı bir vəhşi heyvan gördüm. Onun buynuzlarının üstündə on kiçik tac var idi, başlarının üzərində isə küfr olan adlar yazılmışdı. **2** Gördüyüm vəhşi heyvan bəbərə oxşayırdı. Onun ayaqları ayı ayaqları kimi, ağızı da aslan ağızı kimi idi. Əjdaha ona öz gücünü, taxtını və böyük səlahiyyət verdi. **3** Vəhşi heyvanın başlarından biri sanki ölümcül yaralanmışdı, ancaq o, ölümcül yarasından sağaldı. Bütün yer üzü heyrat içində vəhşi heyvanın ardınca getdi. **4** Əjdahaya səcəd etdilər, çünkü vəhşi heyvana səlahiyyət verən o idi. Həmçinin vəhşi heyvana səcəd edib dedilər:

«Kim bu vəhşi heyvana tay olar və onunla döyüşə bilər?» **5** Vəhşi heyvana lovğa və küfr danişan bir ağız da verildi. Həm də ona səlahiyyətini qırx iki ay icra etmək izni verildi. **6** O, ağızını açdı ki, Allaha küfr etsin, Onun adına, həmçinin məskəninə, yəni göydə məskən salanlara küfr söyləsin. **7** Ona izin verildi ki, müqəddəslərlə döyüşüb onlara qalib gəlsin. Həmçinin ona bütün tayfalar, xalqlar, dillər və millətlər üzərində səlahiyyət verildi. **8** Kəsilmış Quzunun həyat kitabına dünya yaranandan bəri adı yazılınlardan savayı, yer üzündə yaşayanların hamısı ona səcdə edəcək. **9** Kimin qulağı var, qoy eşitsin. **10** Kim əsir olmalıdırsa, əsirliyə gedir, Kim qılıncla öldürülməlidirsa, Qılıncla öldürülür. Gərək müqəddəslərin dözümü və imanı olsun. **11** Mən yerdən çıxan başqa bir vəhşi heyvan da gördüm. Onun quzu buynuzuna oxşayan iki buynuzu var idi, amma əjdaha kimi danişirdi. **12** O, birinci vəhşi heyvanın bütün salahiyətini onun önündə icra edir, yer üzünü və orada yaşayanları ölümcül yarasanın sağalan həmin vəhşi heyvana səcdə etməyə məcbur edir. **13** İkinci vəhşi heyvan böyük əlamətlər göstərir, hətta insanların önündə göydən yera od yağıdır. **14** Birinci vəhşi heyvanın önündə göstərilməsinə izin verilmiş əlamətlərə yer üzündə yaşayanları aldadaraq onlara deyir ki, qılıncla yaralanın, amma sağ qalan həmin vəhşi heyvanın surətini yaratınlar. **15** Ona həmin vəhşi heyvanın surətinə nəfəs vermək qüdrəti verildi ki, bu surət da danişsın və ona səcdə etməyən hər kəsin öldürülməsini əmr etsin. **16** İkinci vəhşi heyvan hamını – böyükləri və kiçikləri, varlıları və yoxsulları, azadları və qulları məcbur edir ki, sağ əlləri yaxud alınları damğalansın. **17** Beləcə bu damğanı, yəni həmin vəhşi heyvanın adını ya da adını təmsil edən sayı daşımayan bir kəsa alıb-satmağa icazə verilmir. **18** Bu işdə müdrik olmaq lazımdır. Kimin ağlı var, qoy bu vəhşi heyvana məxsus sayı hesablaşın, cürrü bu bir insanın sayıdır. Onun sayı altı yüz altmış altıdır.

14 Mən gördüm ki, Quzu Sion dağında durub. Onunla birlikdə 144 000 nəfər var idi. Onların alnında Quzunun adı və Onun Atasının adı yazılmışdı. **2** Mən göydən gur suların sədasi və güclü göy gurultusuna bənzər bir səs eşitdim. Eşitdiyim səs çəng çalanların çənglərinin səsi kimi idi. **3** Onlar taxtın, dörd canlı məxluqun və ağsaqqalların önündə yeni bir nəğmə oxuyurlar. Yer üzündən satın alınmış bu 144 000 nəfərdən başqa heç kəs bu nəğməni öyrənə bilmədi. **4** Bunlar özlərini qadınlarla ləkələməmiş şəxslərdir, cürrü bakirdirlər. Quzu hara getsə, onlar da Onun ardınca gedir. Onlar Allah və Quzu üçün nübar olaraq insanlar arasından satın alındı. **5** Ağızlarından heç vaxt yalan çıxmayıb, onlar ləkəsizdir. **6** Mən göyün ortasında uçan başqa bir mələk gördüm. O, yer üzündə yaşayanlara – hər millətə, hər tayfaya, hər dilə və hər xalqa yaymaq üçün əbədi bir Müjdə gətirirdi. (aiənios 4166) **7** Mələk uca səslə deyirdi: «Allahdan qorxun, Ona izzət verin! Cürrü Onun mühakimə edəcəyi vaxt gəldi. Göyü, yeri,

dənizi və su qaynaqlarını Yaradana səcdə edin!» **8** İkinci mələk də onun ardınca galərək deyirdi: «Dağlıdı, böyük Babil dağıldı! O, əxlaqsızlığının coşğun şərabını bütün millətlərə içirtmişdi. **9** Bunların ardınca üçüncü bir mələk də galərək uca səslə deyirdi: «Kim vəhşi heyvana və onun surətinə səcdə edib öz alının yaxud əlinin damğalanmasını qəbul edərsə, **10** o da Allahın qəzəb kasasına qarışqızsız tökülmüş coşğun şərabından içəcək. Belələrinə müqəddəs mələklərin və Quzunun önündə od və kükürdlə işgəncə veriləcək. **11** Onlara verilən işgəncənin tüstüsi əbədi olaraq qalxacaq. Vəhşi heyvana və onun surətinə səcdə edib adına aid damğanı qəbul edənlər gecə-gündüz rahatlıq tapmayacaq». (aiənios 4165) **12** Allahın əmərlərinə riayət edən və İsaya imanına sadıq qalan müqəddəslərin gərək dözümü olsun. **13** Onda göydən belə deyən bir səs eşitdim: «Yaz: bundan sonra Rəbdə ölənlər nə bəxtiyardır!» Ruh deyir: «Bəli, onlar zəhmətlərindən ayrılb rahatlıq tapacaqlar, cürrü əməllərinin nəticəsi onların ardınca gedir». **14** Mən gördüm ki, ağ bir bulud var və buludun üstündə bəşər oğluna bənzər Biri oturub. Onun başında qızıl tac və əlində iti oraq var idi. **15** Başqa bir mələk də məbəddən çıxıb buludun üstündə Oturana uca səslə dedi: «Orağını işə sal və biç. Cürrü yer üzündəki əkin yetişdiyi üçün biçin zamanı gəldi». **16** Onda buludun üstündə Oturan Öz orağını yer üzüne saldı və yer üzü biçildi. **17** Başqa bir mələk də göydəki məbəddən çıxdı. Onun əlində də iti oraq var idi. **18** Od işinə məsul olan başqa bir mələk də qurbangahdan çıxıb iti orağı olan mələyə uca səslə nida etdi: «İti orağını işə sal və yer üzündəki üzüm tənəyindən salxımları kəs yiğ, cürrü üzümləri yetişib». **19** Mələk orağını yer üzüne salaraq yerdəki üzüm tənəyində üzümləri kəsib yiğdi və Allah hiddətinin böyük üzümsixanına atdı. **20** Üzümlər şəhərdən kənardə olan üzümsixanda tapdalındı. Üzümsixandan qan çıxdı və at yüyənlərinə qədər qalxaraq 1600 stadiyə bərabər məsafəyə axdi.

15 Mən göydə başqa bir böyük və heyrətli əlamət – yeddi bələni gətirən yeddi mələk gördüm. Bunlar son bələlərdir, cürrü Allahın hiddəti bunlarla tamamlanırdı. **2** Sənki odla qarşıq şüsdən olan bir dəniz gördüm. Vəhşi heyvana, onun surətinə və adına aid saya qalib galənlər əllərində Allahın verdiyi çənglərlə şüsha danızın üstündə durub. **3** Onlar Allahın qulu Musanın nəğməsini və Quzunun nəğməsini oxuyaraq deyir: «Ey Külli-İxtiyar Rəbb Allah, Sənin işlərin böyük və heyrətlidir. Ey millətlərin Padşahı, Sənin yolların ədalətli və həqiqidir. **4** Ya Rəbb, kim Səndən qorxmaz, Kim Sənin adını izzətləndirməz? Cürrü yalnız Sən müqəddəssən. Bütün millətlər gəlib Sənin önündə səcdə edəcək, cürrü Sənin ədalətli hökmələrin aşkar oldu». **5** Bundan sonra gördüm ki, göydəki məbəd, yəni Şəhadət çadırı açıldı **6** və yeddi bələni gətirən yeddi mələk məbəddən çıxdı. Onlar tamız və parlaq kətan paltar geyinmiş, sinələrinə qızıl qurşaqlar bağlamışdı. **7** Onda dörd canlı məxluqdan biri yeddi

mələyə əbədi var olan Allahın hiddəti ilə dolu yeddi qızıl nimçə verdi. (aiən g165) 8 Məbəd Allahın izzət və qüdrətinə görə tüstü ilə doldu. Beləcə yeddi mələyin gətirdiyi yeddi bəla tamam olana qədər heç kəs məbədə gırə bilmədi.

16 Mən məbəddən yeddi mələyə «gedin, Allahın hiddətinin yeddi nimçəsini yer üzünə boşaldın» deyən uca bir səs eşitdim. 2 Birinci mələk gedib öz nimçəsini quruya boşaltdı və vəhşi heyvanın damgasını daşıyan, onun surətinə səcdə edən adamlarda pis və ağırlı yaralar əmələ goldı. 3 İkinci mələk öz nimçəsini dənizə boşaltdı və dəniz ölüünün qanına bənzər qatı qana döndü, dənizdə olan bütün canlı varlıqlar məhv oldu. 4 Üçüncü mələk öz nimçəsini çaylara və su qaynaqlarına boşaltdı və onlar qana döndü. 5 Onda mən sular mələyinin belə dediyini eşitdim: «Ey Var Olan, Var Olmuş, Müqəddəs Olan, Sən ədalətlisən ki, belə hökm çıxardın. 6 Çünkü müqəddəslərin və peyğəmbərlərin qanını tökdür. Sən də onlara içmək üçün qan verdin. Onlar buna layiqdir». 7 Qurbanğıdan gələn bir səs də eşitdim: «Bəli, ey Külli-İxtiyar Rəbb Allah, Sənin hökmələrin həqiqi və ədalətlidir». 8 Dördüncü mələk öz nimçəsini günəşə boşaltdı və ona adamları odla qarsalamaq gücü verildi. 9 Adamları qızmar isti qarsaladı və onlar bu bələləri idarə edən Allahın adına küfr etdilər, lakin tövbə edib Onu izzətləndirmədilər. 10 Beşinci mələk öz nimçəsini vəhşi heyvanın taxtına boşaltdı və onun padşahlığını qaranlıq bürüdü. Adamlar iztirabdan dillərini dişlərinə sıxıdilar 11 və öz iztirab və yaralarına görə göylərin Allahına küfr etdilər, lakin öz əməllərindən tövbə etmədilər. 12 Altıncı mələk öz nimçəsini böyük Fərat çayına boşaltdı və onun suyu qurudu ki, gündoğandan gələn padşahlar üçün yol açılsın. 13 Gördüm ki, əjdahanın ağızından, vəhşi heyvanın ağızından və yalançı peyğəmbərin ağızından qurbagaya bənzər üç natəmiz ruh çıxır. 14 Bunlar əlamətlər göstərən cin ruhlarıdır və bütün dünyadan padşahlarının yanına gedirlər ki, onları Külli-İxtiyar Allahın böyük günündə baş verəcək döyüşa toplasınlar. 15 Rəbb deyir: «Budur, oğru kimi gəlirəm; oyaq qalan, çılpaq gəzərək ayıbını göstərməmək üçün paltarlarını əynində saxlayan kənə bəxtiyardır!» 16 Bu ruhlar padşahları ibraniçə Hər-Magedon adlanan yera topladı. 17 Yedinci mələk öz nimçəsini havaya boşaltdı və məbəddəki taxtdan «Tamam oldu!» deyən uca bir səs gəldi. 18 Onda şimşək, uğultu, göy gurultusu və böyük bir zəlzələ baş verdi. Zəlzələ elə güclü idi ki, insanın yer üzündə yaşamağa başladığı dövrdən bəri bundan böyüyü olmamışdı. 19 Böyük şəhər üç yerə böldündü və millətlərin şəhərləri dağıldı. Allah tərəfindən böyük Babil yada salındı ki, Allahın şiddətli qazəb şərəbi ilə dolu kasa ona verilsin. 20 Bütün adalar aradan qalxdı və dağlar yox oldu. 21 Göydən adamların üstünə hərəsinin çökisi bir talant olan böyük dolu dənələri yağıdı. Adamlar dolu bəlasına görə Allah'a küfr etdilər, çünkü bu bəla çox şiddətli idi.

17 Yeddi nimçəsi olan yeddi mələkdən biri gəlib mənimlə danişdi və dedi: «Gəl, çoxlu suların üzərində oturmuş bədnam fahişə barədə çıxacaq hökmü sənə göstərim. 2 Yer üzünün padşahları onunla əxlaqsızlıq etdilər və yer üzündə yaşayanlar onun əxlaqsızlıq şərabından sərəxş oldular». 3 O məni Ruhda çölə apardı. Orada mən gördüm ki, bir qadın yeddi başlı, on buynuzlu və üstündə başdan-başa küfr adları yazılın al rəngli bir vəhşi heyvanın belində oturub. 4 Qadın tünd qırmızı və al rəngli paltar geyinmiş, qızıl, qiyamətli daş və mirvari ilə bəzənmişdi. Onun əlində iyrənc şeylər və öz əxlaqsızlığının çirkəbi ilə dolu qızıl kasa var idi. 5 Alnında isə bu sırılı ad yazılmışdı: «Yer üzünün fahışələrinin və iyrəncliklərinin anası olan böyük Babil». 6 Mən gördüm ki, qadın müqəddəslərin qanından və İsaya şəhadət edənlərin qanından sərəxş olub. Bunu görüb hədsiz heyrətləndim. 7 Onda mələk mənə dedi: «Nə üçün heyrətə düsdün? Mən sənə qadının və onu daşıyan yeddi başlı, on buynuzlu vəhşi heyvanın sərrini açacağam. 8 Gördüyün vəhşi heyvan var olmuş, indi yox olan və dibsiz dərinliklərdən çıxməq üzrə olaraq həlaka gedir. Yer üzündə yaşayan və dünya yaranandan bəri adı həyat kitabına yazılmamış adamlar vəhşi heyvanı görəndə heyrətə düşəcək, çünkü o var olmuş, yox olan, amma yənə galımlı olandır. (Abysos g12) 9 Bu işdə müdrük ağıl lazımdır. Yeddi baş qadının oturduğu yeddi təpədir. Bunlar həm də yeddi padşahdır. 10 Onlardan beşi ölüb, biri qalib, digəri isə hələ gəlməyib və gələndə də qisa müddət qalmağıdır. 11 Bir zaman var olmuş, indi isə yox olan vəhşi heyvan da səkkizinci padşahdır. O, yeddi padşahdan biridir və həlaka gedir. 12 Gördüyün on buynuz hələ padşahlıq etməyən on padşahdır. Onlar vəhşi heyvanla birgə səlahiyyəti elə alıb bir saat padşahlıq edəcəklər. 13 Onların vahid bir niyyəti var, öz qüdrət və səlahiyyətlərini vəhşi heyvana təhvil verəcəklər. 14 Onlar Quzu ilə döyüşəcəklər, lakin Quzu onlara qalib gələcək. Çünkü O, ağaların Ağası, padşahların Padşahıdır və Onuyla birgə olanlar da çağırılmış, seçilmiş və sadiq şəxsəldir. 15 Mələk mənə dedi: «Fahişənin üzərində oturduğunu gördüyün sular - xalqlar, kütłələr, millətlər və dillərdir. 16 Gördüyün vəhşi heyvan və on buynuz isə fahişəyə nifrat edərək onu soyub çılpaq qoyacaq, ətini yeyəcək və onu odda yandıracaq. 17 Çünkü Allah bunu onların ürəyinə qoydu ki, Allahın niyyətini yerinə yetirsinlər, həmfikir olub Onun sözləri tamamlanana qədər padşahlıqlarını vəhşi heyvana təhvil versinlər. 18 Gördüyün qadın da yer üzünün padşahları üzərində padşahlıq edən böyük şəhərdir».

18 Bundan sonra göydən enən başqa bir mələyi gördüm. O, böyük səlahiyyətə malik idi. Yer üzü onun ehtişamı ilə işıqlandı. 2 O, uca səslə nida edib dedi: «Dağlıdı! Böyük Babil dağlıdı! O, cılınların məskəni, Hər cür natəmiz ruhun sığınacağı, Hər cür murdar quşun yuvası, Hər cür murdar və mənfur vəhşi heyvanın

oyağı oldu. 3 Çünkü bütün millətlər O qadının coşgun əxlaqsızlıq şərabından içdi. Yer üzünün padşahları Onunla əxlaqsızlıq etdi. Dünyanın tacirləri Onun şəhvətpərəstliyi ilə qazanılan sərvətdən varlandı». 4 Mən göydən belə deyən başqa bir səs də eşitdim: «Ey Mənim xalqım, oradan çıxın ki, Onun günahlarına şərık olmayasınız, Onun uğrayacağı bələlərə düşər olmayasınız. 5 Çünkü onun günahları qalaqlanıb göyə çatdı, Allah onun haqsız işlərini yada saldı. 6 O nə etdi, Siz də əvəzində ona belə edin. Əməllərinin əvəzini ona ikiqat verin. Tökdüyü kasadakı şərəbin ikiqatını töküb ona verin. 7 Özünü nə qədər izzətləndirib Şəhvətpərəstlik içində yaşıda, Ona o qədər də işgəncə və yas verin. Çünkü türəyində deyir: "Mən mələkə taxtında oturmuşam, Dul deyiləm, əsla yas tutmayacağam". 8 Buna görə də bir günün içində Onun üstünə bələlər gələcək, Azara, yasa, achiğa düşər olacaq, odda yandırılacaq. Çünkü onu mühakima edən Rəbb Allah qüdrətlidir». 9 Onunla əxlaqsızlıq edən və şəhvətpərəstlik içində yaşıyan yer üzünün padşahları onun yanğındından çıxan tüstünü görəndə onun üçün ağlayıb ah-nalə edəcəklər. 10 Onun çəkdiyi işgəncənin qorxusundan uzaqda dayanıb deyəcəklər: «Vay, vay halına, böyük şəhər, Möhkəm şəhər Babil! Çünkü bir saat içində cəzan çatdı». 11 Yer üzünün tacirləri də onun üçün ağlayıb yas tutur, çünkü onların malını - 12 qızıl, gümüş, qiymətli daşlar və mirvarıları; inca katan, ipək, tünd qırmızı və al rəngli parçaları; hər cür ətirli ağacı; fil stümlüyündən, ən qiymətli ağacdən, tunçdan, dəmirdən və mərmərdən olan hər cür əşyani; 13 darçın, hil, buxur, ətirli yağı və kündürü; şərab, zeytun yağı, narın un və buğdanı; mal-qara, qoyunlar, atlar və arabaları; insan bədənləri və canlarını da artıq heç kəs almir. 14 Onlar deyirlər: «Ürəyinin arzuladığı bəhrələr əlindən çıxdı, Bütün cah-calallı malların yox oldu. Heç kəs onları bir daha tapmayıacaq». 15 Orada bu mallarla varlanan tacirlər bu şəhərin çəkdiyi işgəncənin qorxusundan uzaqda dayanacaq və ağlayıb yas tutaraq deyəcəklər: 16 «Vay, vay halına, incə kətan, tünd qırmızı, al rəngli Parçalardan paltar geyən, Qızıl, qiymətli daşlar və mirvarılərə Bəzənən böyük şəhər! 17 Çünkü bu qədər var-dövlət Bir saat içində viran oldu». Bütün gəmi rəisləri, sərnişinlər, dənizçilər və dənizdə ticarət edənlərin hamısı uzaqda dayanaraq 18 onun yanğındından çıxan tüstüyə baxıb nida edirdilər: «Hansi şəhər bu böyük şəhərə tay ola bilər?» 19 Onlar başlarına toz töküb faryad edir və ağlayıb yas tutaraq deyirdilər: «Vay, vay halına, Dənizdə gəmisi olanların hamisinin Oranın çox qiymətli malları ilə Varlandığı böyük şəhər! Çünkü bir saat içində viran oldun». 20 Ey göylər, Müqəddəslər, həvarilər və peyğəmbərlər, Onun halını bayram edin! Onun sizin üçün çıxartdığı hökmü Allah onun öz başına gətirdi. 21 Bir güclü mələk dəyirman daşı boyda böyük bir daşı götürərək dənizə atıb dedi: «Böyük şəhər Babil də Belə zorakılıqla yixılacaq, Bir daha görünməyəcək. 22 Çəng çalanların, müğənnilərin, Tütək və şeypur çalanların səsi Artıq səndən gəlməyəcək. Hər

cür sənətlə məşğul olan sənətkar Artıq səndə olmayacaq. Dəyirman səsi də Artıq səndən gəlməyəcək. 23 Çıraq işığı Artıq səndə görürməyəcək. Bəy-gelin sədasi Artıq səndən gəlməyəcək. Çünkü sənin tacirlərin Yer üzünün böyük adamları idi, Bütün millətlər Sənin sehrbazlığınla aldanmışdı. 24 Peyğəmbərlərin, müqəddəslərin və Yer üzündə kəsilənlərin hamisinin qanı O şəhərdə üzə çıxdı».

19 Bundan sonra göydə böyük bir kütənin səsinə bənzər uca bir səs eşitdim. Onlar deyirdi: «Halleluya! Xilas, izzət və qüdrət Allahımıza məxsusdur! 2 Çünkü Onun hökmələri Həqiqi və ədalətlidir. O, əxlaqsızlığı ilə yer üzünü azdırıran Böyük fahişəni mühakimə etdi, Öz qullarının qanının qisasını Ondan aldı». 3 Onlar dedi: «Halleluya! Fahişədən çıxan tüstü əbədi olaraq yüksəlir», (aiən g165) 4 Onda iyirmi dörd ağsaqqal və dörd canlı məxluq yərə qapanaraq taxtda oturan Allaha səcda edib dedi: «Amin! Halleluya!» 5 Taxtdan da belə bir səs gəldi: «Ey Onun bütün qulları, Böyükdən kiçiyə qədər Ondan qorxanlar, Allahımızı mədəh edin!» 6 Mən böyük bir kütənin, gur suların və güclü göy gurultusunun səsinə bənzər bir səs də eşitdim. Bu səs deyirdi: «Halleluya! Çünkü Külli-İxtiyar Rəbb Allahımız Padşahlıq taxtına çıxdı! 7 Gəlin sevinib şad olaq, Onu izzətləndirək! Çünkü Quzunun toyu başlayır. Gəlini özünü hazırlayıb; 8 Geyinmək üçün ona Təmiz, parlaq və incə kətan verildi». İncə kətan müqəddəslərinin saleh əməllərinin rəmziidir. 9 Onda mələk mənə dedi: «Yaz: Quzunun toy ziyyafətinə dəvət olunanlar nə bəxtiyardır!» Yenə də mənə dedi: «Bunlar Allahın həqiqi sözləridir». 10 Mən ona səcda etmək üçün ayaqlarına düşdüm. Amma o mənə dedi: «Yox, olmaz! Mən də səninlə və İsa barədə şəhadət edən qardaşlarını birgə Allahın quluyam. Allaha səcda et. Çünkü ısanın şəhadəti peyğəmbərlərə ilham verir». 11 Mən gördüm ki, göy yarılıb və orada bir ağ at var. Onun belində oturan Süvari Sadiq və Haqq adlanı və ədalətlə hökm çıxaraq döyüşür. 12 Onun gözləri odlu alovə bənzəyir. Başında çoxlu sayda kiçik tac var və üzərində Özündən başqa heç kəsin bilmədiyi bir ad yazılıb. 13 O, qana batmış bir paltar geyinib və Onun adı Allahın Kəlamıdır. 14 Göydə olan ordular aq, təmiz və incə kətan geyinərək aq atlarının belində Onun ardınca gedirdi. 15 Onun ağzından millətlərə zərbə vurmaq üçün iti bir qılınc çıxır. O, «dəmir əsa ilə onlara ağılıq edəcək». Külli-İxtiyar Allahın şiddətli qəzəb şərəbinin hazırlanlığı üzümsüxani Özü tapdalayacaq. 16 Onun paltarının və budunun üstündə bu ad yazılıb: «Padşahların Padşahı və ağaların Ağası». 17 Gündəşdə dayanan bir mələyi də gördüm. O, uca səslə nida edib göyün ortasında uçan bütün quşlara dedi: «Allahın böyük ziyyafətinə gəlin. Bir yerə yiğilin ki, 18 padşahların, sərkərdələrin, ığidlərin ətini, atların və bellərində oturan atlının ətini, azadların və qulların, böyük və kiçiklərin hamisinin ətini yeyəsiniz». 19 Mən gördüm ki, vəhşi heyvan, yer üzünün padşahları və onların orduları atın belində oturan Süvari

ilə və Onun qoşunu ilə döyüşməyə toplaşıb. **20** Vəhşi heyvan yaxalandı; onun öündə əlamətlər göstərmiş, bunlarla onun damgasını qəbul edib surətinə səcda edənləri aldatmış yalançı peyğəmbar da yaxalandı. Hər ikisi diri-diril kükürdə yanan od gölünə atıldı. (Limnə Pyr g3041 g4442) **21** Başqları isə atın belində oturan Süvarının ağızından çıxan qılıncla həlak oldu. Bütün quşlar da onların atını yeyib doydu.

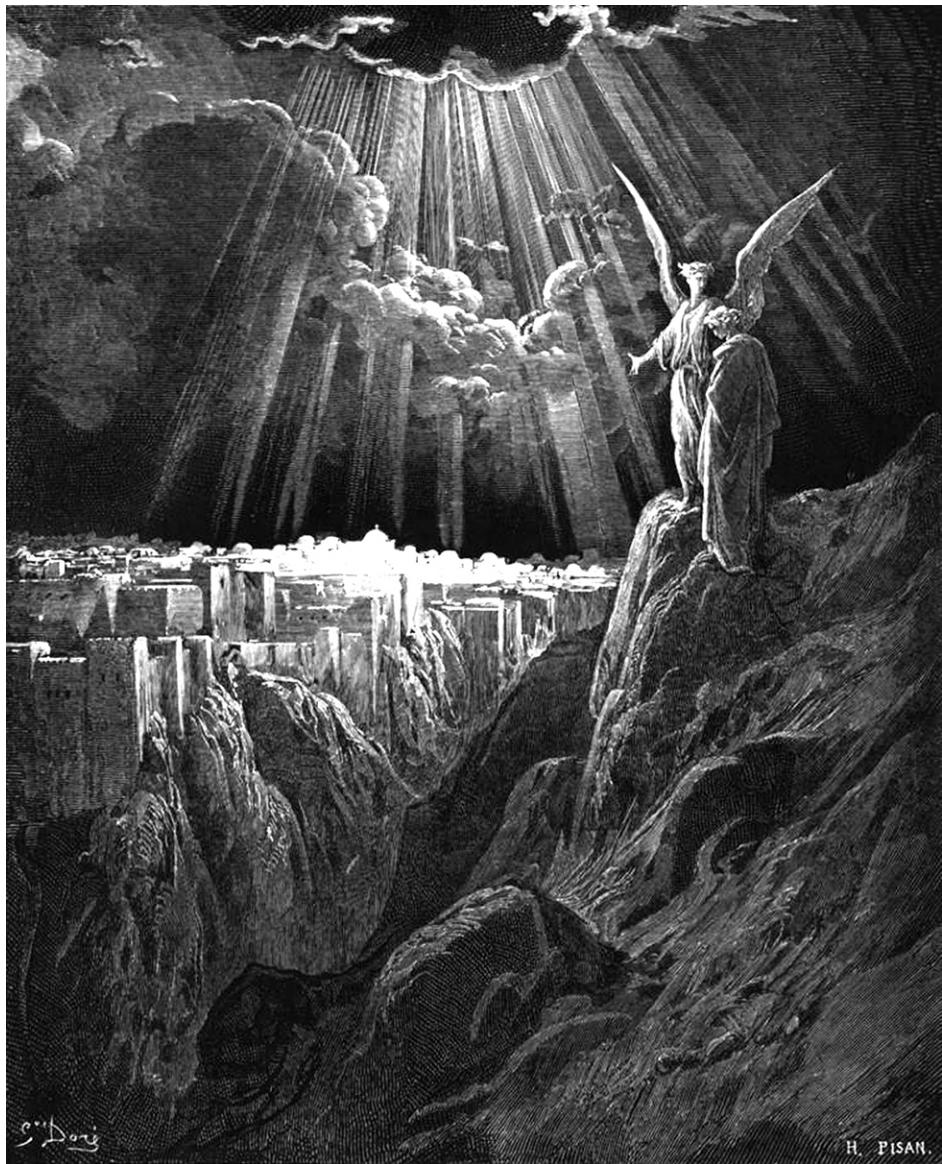
20 Mən göydən enən bir mələyi gördüm. Onun əlində dibsiz dərinliyin açarı və böyük bir zancır var idi. (Abyssos g12) **20**, ajdahani - iblis və Şeytan deyilən o qədim ilanı tutub min il müddətinə zəncirlədi. **3** Onu dibsiz dərinliyə atdı və qapısını bağlayıb möhürlədi ki, min il bitənə qədər millətləri daha aldada bilməsin. Bundan sonra isə o, qısa bir müddətə azad edilməlidir. (Abyssos g12) **4** Taxtları və onların üzərində oturanları da gördüm. Onlara hökm etmək ixtiyarı verildi. İsa barədə şəhadət və Allahın kələmə uğrunda boyunu vurulmuş canları da gördüm. Vəhşi heyvana və onun surətinə səcda etməyib alınlarına və əllərinə damğanı qəbul etməmişdilər. Onlar dirilib Məsihlə birgə min il padşahlıq etdi. **5** Bu, birinci dirilmədir. Qalan ölülsəsə min il bitməyinə dirilmədi. **6** Birinci dirilmədə iştirak edənlər bəxtiyar və müqəddəsdir. İkinci ölümün onlar üzərində salahiyəti yoxdur. Əksinə, onlar Allahın və Məsihin kahinləri olub Onunla birgə min il padşahlıq edəcək. **7** Min il bitəndən sonra Şeytan atıldığı zindandan azad ediləcək. **8** Oradan çıxacaq ki, yer üzünün dörd tərəfində olan millətləri - Qoq və Maqoqu aldadıb döyüşa toplasın; onların sayı dəniz qumu qədər çoxdur. **9** Onlar yer üzünün hər tərəfinə hücum edib müqəddəslərin düşərgəsini və sevimli şəhəri mühəsirəyə aldılar. Lakin göydən od düşüb onları yandırıb-yaxdı. **10** Onları aldadın iblis də vəhşi heyvanın və yalançı peyğəmbərin atıldığı yer - odlu kükürd gölünə atıldı. Bunlar gecə-gündüz, əbədi olaraq işgəncə çəkəcək. (aïn g165, Limnə Pyr g3041 g4442) **11** Böyük ağ taxt və onun üstündə Oturunu gördüm. Yer və göy Onun öündən qaçıdı və onlara yer tapılmadı. **12** Mən gördüm ki, böyükdən kiçiyə qədər ölürlər taxtin öündə dayanıb. Kitablar açıldı və həyat kitabı olan başqa bir kitab da açıldı. Ölürlər kitablarda yazılınlara əsasən öz əməllərinə görə mühakima olundu. **13** Dəniz öz içində olan ölürləri, ölüm və ölürlər diyarı da öz qoynunda olan ölürləri təslim etdi. Hər biri öz əmalinə görə mühakima olundu. (Hadəs g86) **14** Ölüm və ölürlər diyarı odlu gölə atıldı. Bu odlu göl ikinci ölümüdür. (Hadəs g86, Limnə Pyr g3041 g4442) **15** Kimin adı həyat kitabına yazılmayıbsa, o, odlu gölə atıldı. (Limnə Pyr g3041 g4442)

21 Mən yeni bir göy və yeni bir yer gördüm. Çünkü əvvəlki yerlə əvvəlki göy keçib getmişdi, dəniz də artıq yox idi. **2** Mən müqəddəs şəhərin - yeni Yeruşalimin göydən, Allahın yanından endiyini gördüm. Şəhər öz bəyi üçün bəzədilmiş gəlin kimi hazırlanmışdı. **3** Taxtdan belə deyən uca bir səs eşitdim: «Budur, Allahın məskəni

insanların arasındadır. Allah onlarla birgə məskən salacaq; onlar Onun xalqı olacaq, Allah Özü onların Allahı olaraq aralarında yaşayacaq. **4** Allah onların bütün göz yaşlarını siləcək. Artıq ölüm olmayacaq. Yas, nələ və ağrı bir daha olmayacaq. Çünkü əvvəlki şəyər keçib getdi. **5** Taxtda Oturan dedi: «Budur, Mən hər şeyi yenidən qururam». Yenə dedi: «Yaz, çünkü bu sözlər etibarlı və həqiqidir». **6** O mənə dedi: «Tamam oldu! Alfa və Omeqa, Başlanğıc və Axır Mənəm. Mən susayana həyat suyunun qaynağından müftə su verəcəyəm. **7** Qalib gələn bunları ırs alacaq; «Mən ona Allah, o isə Mənə oğul olacaq». **8** Qorxaqların, imansızların, iyrənclərin, qatillərin, əxlaqsızların, sehrbazların, bütərəstlərin və bütün yalançıların aqibəti isə od və kükürdə yanan göldə olacaq; bu, ikinci ölümüdür». (Limnə Pyr g3041 g4442) **9** Son yeddi bəla ilə dolu yeddi nimçəsi olan yeddi mələkdən biri galib mənimlə danişaraq dedi: «Gəl, mən sənə Quzunun arvadı olacaq golini göstərim». **10** Mənə Ruhda böyük və uca bir dağın başına apardı. Oradan mənə göydən, Allahın yanından enən müqəddəs şəhəri, Yeruşalimi göstərdi. **11** Allahın ehtişamı orada idi; oradakı işq an qiyəməti daş - bühlur yəşəm daşı kimi parıldayırdı. **12** Oranın böyük və uca divarı, on iki darvazası var idi. Darvazalarda on iki mələk durmuşdu. Darvazaların üstündə İsrailin on iki qəbiləsinin adı həkk olunmuşdu. **13** Şərqdə üç darvaza, şimalda üç darvaza, cənubda üç darvaza və qərbədə üç darvaza var idi. **14** Şəhər divarının on iki təməli var idi və təməllərin üstündə Quzunun On iki həvarisinin adı var idi. **15** Mənimlə danişan mələyin əlində şəhəri, oranın darvazalarını və divarını ölçmək üçün bir qızıl ölçü qamışı var idi. **16** Şəhər dördəbucaqlı şəklində idi və oranın uzunluğu eninə bərabərdir. Mələk qamışla şəhəri ölçüdü: oranın uzunluğu, eni və hündürlüyü bərabər olub 12 000 stadi idi. **17** O, şəhərin divarını da ölçüdü: onun hündürlüyü mələyin istifadə etdiyi insan ölçüsünə görə 144 qulac idi. **18** Divar yəşəm daşından tikilmişdi, şəhər isə şəffaf şüşəyə bənzər saf qızıldan idi. **19** Şəhər divarının təməlləri hər cür qiyaməti daşla - birinci təməl yəşəmlə, ikinci göy yaqutla, üçüncüsi əqiqlə, dördüncüsü zümrüdlə, **20** beşinci damarlı əqiqlə, altıncısı qırmızı əqiqlə, yedinciisi sarı yaqutla, səkkizinciisi berilla, doqquzuncusu topazla, onuncusu zəbərcədlə, on birinci sirkonla, on ikinciisi ametistlə bəzədilmişdi. **21** On iki darvaza on iki mirvaridən idi, hər darvaza bir mirvaridən düzəldilmişdi. Şəhərin baş küçəsi isə şüşə kimi şəffaf olan xalis qızıldan idi. **22** Mən orada məbəd görmədim, çünkü oranın məbədi Külli-İxtiyar Rəbb Allah və Quzudur. **23** Şəhərin işıqlanması üçün nə günəşə, nə də aya ehtiyacı var, çünkü Allahın ehtişamı oranı işıqlandırır, Quzu da oranın çəräğidir. **24** Millətlər şəhərin işığında gəzəcək, yer üzünün padşahları cah-calalı oraya gətirəcək. **25** Oranın darvazaları gündüz heç bağlanmayıacaq, orada gecə olmayacaq. **26** Millətlərin cah-calal və şərəfi oraya gətiriləcək. **27** Oraya murdar olan heç bir şey, iyrənc iş görən və yalan danişan heç kim

əsla girməyəcək, yalnız adları Quzunun həyat kitabına yazılınlar girəcək.

22 Mələk mənə həyat suyu axan çayı göstərdi. Bu çay büllur kimi parlaq olub Allahın və Quzunun taxtından çıxır **2** və şəhərin baş küçəsinin ortasından axırdı. Çayın hər iki tayında on iki cür meyvə gətirən həyat ağacı var idi. O ağac hər ay meyvə gətirir. Onun yarpaqları millətlərə şəfa vermək üçündür. **3** Daha lənətlənən heç bir şey olmayıacaq. Allahın və Quzunun taxti orada olacaq və qulları Ona ibadət edəcək. **4** Onlar Onun üzünü görəcək, alınlarda Onun adını daşıyacaqlar. **5** Artıq gecə olmayıacaq, heç kəsin çraqlı və günəş işığına ehtiyacı olmayıacaq. Çünkü Rəbb Allah onlara işıq verəcək və onlar əbadi olaraq padşahlıq edəcək. (aiōn g165) **6** Mələk mənə dedi: «Bu sözlər etibarlı və həqiqidir. Peyğəmbərlərin ruhlarına ilham verən Rəbb Allah mələyini göndərib ki, Öz qullarına tezliklə baş verəməli hadisələri göstərsin». **7** İsa deyir: «Budur, tezliklə gəlirəm! Bu kitabın peyğəmbərlik sözlərinə riayət edən kəs nə bəxtiyardır!» **8** Mən Yəhya bunları eşitdim və gördüm. Eşidib gördükdə bunları mənə göstərən mələyə səcdə etmək üçün onun ayaqlarına düşdüm. **9** Amma o mənə dedi: «Yox, olmaz! Mən səninlə, peyğəmbər qardaşlarınlı və bu kitabın sözlərinə riayət edənlərlə birgə Allah quluyam. Allaha səcdə et». **10** Yenə də mənə dedi: «Bu kitabın peyğəmbərlik sözlərini möhürləmə, çünkü vaxt yaxındır. **11** Haqsızlıq edən qoy daha da haqsızlıq etsin. Murdar olan daha da murdarlansın. Saleh olansa qoy daha da saleh işlər görsün. Müqəddəs olan daha da müqəddəs olsun». **12** İsa deyir: «Budur, tezliklə gəlirəm. Verəcəyim mükafat Mənimlədir və hər kəsə öz əməlinə görə əvəz verəcəyəm. **13** Alfa və Omeqa, Birinci və Sonuncu, Başlangıç və Axır Mənəml!» **14** Xalatlarını günahdan təmizləyənlər nə bəxtiyardır! Bununla da həyat ağacından yeməyə icazələri olacaq, darvazalardan keçib şəhərə girəcəklər. **15** İt kimi murdarlar, sehrbazlar, əxlaqsızlar, qatillər, bütürəstlər və yalanı sevib danışan hər kəssə kənarda qalacaq. **16** Yenə deyir: «Mən İsa Öz mələyimi göndərdim ki, cəmiyyətlərə aid olan bu şəhadəti sizə versin. Mən Davudun Kökü və Nəslə, parlaq Dan Ulduzuyam». **17** Ruh da, gelin də deyir: «Gəl!» Qoy eşidən də desin: «Gəl!» Susayan qoy gəlsin, arzu edən həyat suyunu müftə götürsün. **18** Mən bu kitabın peyğəmbərlik sözlərini eşidən hər kəsə xəberdarlıq edirəm: kim bunlara bir şey artırırsa, Allah da ona bu kitabda yazılın bələləri artıracaq; **19** kim bu peyğəmbərlik kitabının sözlərindən bir şey götürürəsə, Allah da bu kitabda yazılmış həyat ağacından və müqəddəs şəhərdən ona düşən payı götürəcək. **20** Bunlara şəhadət edən deyir: «Bəli, tezliklə gəlirəm!» Amin. Gəl, ya Rəbb İsa! **21** Rəbb İsanın lütfü hamiya yar olsun! Amin.

Mən müqəddəs şəhərin - yeni Yerusəlimin göydən, Allahın yanından endiyini gördüm. Şəhər öz bəyi üçün bəzədilmiş gəlin kimi hazırlanmışdı. Taxtdan belə deyən uca bir səs eşitdim: «Budur, Allahın məskəni insanların arasındadır. Allah onlarla birgə məskən salacaq; onlar Onun xalqı olacaq, Allah Özü onların Allahu olaraq aralarında yaşayacaq.

Vəhy 21:2-3

Oxocular Üçün Göstərişlər

Azeri at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of ten special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Lügət

Azeri at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Strong's: g12

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios

Language: Koine Greek

Speech: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Strong's: g126

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn

Language: Koine Greek

Speech: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Strong's: g165

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios

Language: Koine Greek

Speech: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Strong's: g166

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

Geenna

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Strong's: g1067

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Strong's: g86

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Strong's: g3041 g4442

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol

Language: Hebrew

Speech: proper noun, place

Usage: 65 times in 17 books, 50 chapters, and 63 verses

Strong's: h7585

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Strong's: g5020

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Lügət +

AionianBible.org/Bibles/Azerbaijani--Azerbaijani-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romalilara 10:7
Vəhy 9:1
Vəhy 9:2
Vəhy 9:11
Vəhy 11:7
Vəhy 17:8
Vəhy 20:1
Vəhy 20:3

aïdios

Romalilara 1:20
Yəhuda 1:6

aiōn

Matta 12:32
Matta 13:22
Matta 13:39
Matta 13:40
Matta 13:49
Matta 21:19
Matta 24:3
Matta 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Yəhya 4:14
Yəhya 6:51
Yəhya 6:58
Yəhya 8:35
Yəhya 8:51
Yəhya 8:52
Yəhya 9:32
Yəhya 10:28
Yəhya 11:26
Yəhya 12:34
Yəhya 13:8
Yəhya 14:16

Həvarilərin İsləri 3:21

Həvarilərin İsləri 15:18

Romalilara 1:25

Romalilara 9:5

Romalilara 11:36

Romalilara 12:2

Romalilara 16:27

1 Korinflilərə 1:20

1 Korinflilərə 2:6

1 Korinflilərə 2:7

1 Korinflilərə 2:8

1 Korinflilərə 3:18

1 Korinflilərə 8:13

1 Korinflilərə 10:11

2 Korinflilərə 4:4

2 Korinflilərə 9:9

2 Korinflilərə 11:31

Qalatiyalilara 1:4

Qalatiyalilara 1:5

Efeslilərə 1:21

Efeslilərə 2:2

Efeslilərə 2:7

Efeslilərə 3:9

Efeslilərə 3:11

Efeslilərə 3:21

Efeslilərə 6:12

Filipililərə 4:20

Kolosselilərə 1:26

1 Timoteyə 1:17

1 Timoteyə 6:17

2 Timoteyə 4:10

2 Timoteyə 4:18

Titə 2:12

Ibranilərə 1:2

Ibranilərə 1:8

Ibranilərə 5:6

Ibranilərə 6:5

Ibranilərə 6:20

Ibranilərə 7:17

Ibranilərə 7:21

Ibranilərə 7:24

Ibranilərə 7:28

Ibranilərə 9:26

Ibranilərə 11:3

Ibranilərə 13:8

Ibranilərə 13:21

1 Peter 1:23

1 Peter 1:25

1 Peter 4:11

1 Peter 5:11

2 Peter 3:18

1 Yəhya 2:17

2 Yəhya 1:2

Yəhuda 1:13

Yəhuda 1:25

Vəhy 1:6

Vəhy 1:18

Vəhy 4:9

Vəhy 4:10

Vəhy 5:13

Vəhy 7:12

Vəhy 10:6

Vəhy 11:15

Vəhy 14:11

Vəhy 15:7

Vəhy 19:3

Vəhy 20:10

Vəhy 22:5

aiōnios

Matta 18:8

Matta 19:16

Matta 19:29

Matta 25:41

Matta 25:46

Mark 3:29

Mark 10:17

Mark 10:30

Luka 10:25

Luka 16:9

Luka 18:18

Luka 18:30

Yəhya 3:15

Yəhya 3:16

Yəhya 3:36

Yəhya 4:14

Yəhya 4:36

Yəhya 5:24

Yəhya 5:39

Yəhya 6:27

Yəhya 6:40

Yəhya 6:47

Yəhya 6:54

Yəhya 6:68

Yəhya 10:28
Yəhya 12:25
Yəhya 12:50
Yəhya 17:2
Yəhya 17:3
Həvarilərin İsləri 13:46
Həvarilərin İsləri 13:48
Romalilara 2:7
Romalilara 5:21
Romalilara 6:22
Romalilara 6:23
Romalilara 16:25
Romalilara 16:26
2 Korinflilərə 4:17
2 Korinflilərə 4:18
2 Korinflilərə 5:1
Qalatiyalilara 6:8
2 Saloniklilərə 1:9
2 Saloniklilərə 2:16
1 Timoteyə 1:16
1 Timoteyə 6:12
1 Timoteyə 6:16
1 Timoteyə 6:19
2 Timoteyə 1:9
2 Timoteyə 2:10
Tita 1:2
Tita 3:7
Filimona 1:15
İbraniılərə 5:9
İbraniılərə 6:2
İbraniılərə 9:12
İbraniılərə 9:14
İbraniılərə 9:15
İbraniılərə 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 Yəhya 1:2
1 Yəhya 2:25
1 Yəhya 3:15
1 Yəhya 5:11
1 Yəhya 5:13
1 Yəhya 5:20
Yəhuda 1:7
Yəhuda 1:21
Vəhý 14:6

Geenna
Matta 5:22
Matta 5:29
Matta 5:30
Matta 10:28
Matta 18:9
Matta 23:15
Matta 23:33
Mark 9:43
Mark 9:45
Mark 9:47

Luka 12:5
Yaqub 3:6
Hadēs
Matta 11:23
Matta 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Həvarilərin İsləri 2:27
Həvarilərin İsləri 2:31
1 Korinflilərə 15:55
Vəhý 1:18
Vəhý 6:8
Vəhý 20:13
Vəhý 20:14
Limnē Pyr
Vəhý 19:20
Vəhý 20:10
Vəhý 20:14
Vəhý 20:15
Vəhý 21:8
Sheol
Yaradılış 37:35
Yaradılış 42:38
Yaradılış 44:29
Yaradılış 44:31
Saylar 16:30
Saylar 16:33
Qanunun Təkrarı 32:22
Birinci Samuel 2:6
İkinci Samuel 22:6
Birinci Padşahlar 2:6
Birinci Padşahlar 2:9
Əyyub 7:9
Əyyub 11:8
Əyyub 14:13
Əyyub 17:13
Əyyub 17:16
Əyyub 21:13
Əyyub 24:19
Əyyub 26:6
Zəbur 6:5
Zəbur 9:17
Zəbur 16:10
Zəbur 18:5
Zəbur 30:3
Zəbur 31:17
Zəbur 49:14
Zəbur 49:15
Zəbur 55:15
Zəbur 86:13
Zəbur 88:3
Zəbur 89:48
Zəbur 116:3
Zəbur 139:8

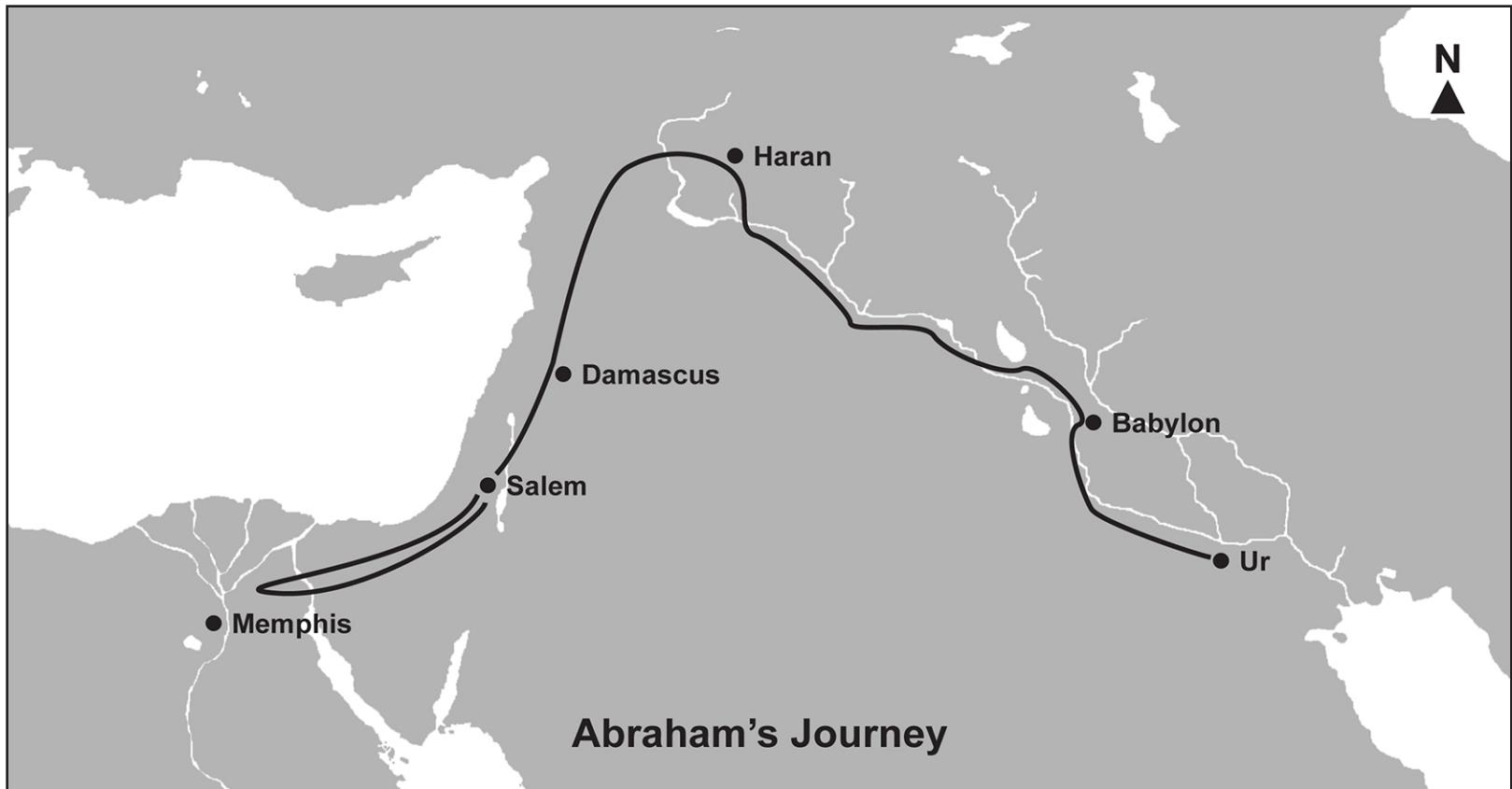
Zəbur 141:7
Süleymanın Məsəlləri 1:12
Süleymanın Məsəlləri 5:5
Süleymanın Məsəlləri 7:27
Süleymanın Məsəlləri 9:18
Süleymanın Məsəlləri 15:11
Süleymanın Məsəlləri 15:24
Süleymanın Məsəlləri 23:14
Süleymanın Məsəlləri 27:20
Süleymanın Məsəlləri 30:16
Vaiz 9:10
Nəğmələr Nəğməsi 8:6
Yeşaya 5:14
Yeşaya 14:9
Yeşaya 14:11
Yeşaya 14:15
Yeşaya 28:15
Yeşaya 28:18
Yeşaya 38:10
Yeşaya 38:18
Yeşaya 57:9
Yezekel 31:15
Yezekel 31:16
Yezekel 31:17
Yezekel 32:21
Yezekel 32:27
Huşə 13:14
Amos 9:2
Yunus 2:2
Habaqquq 2:5

Tartaroō

2 Peter 2:4

Questioned

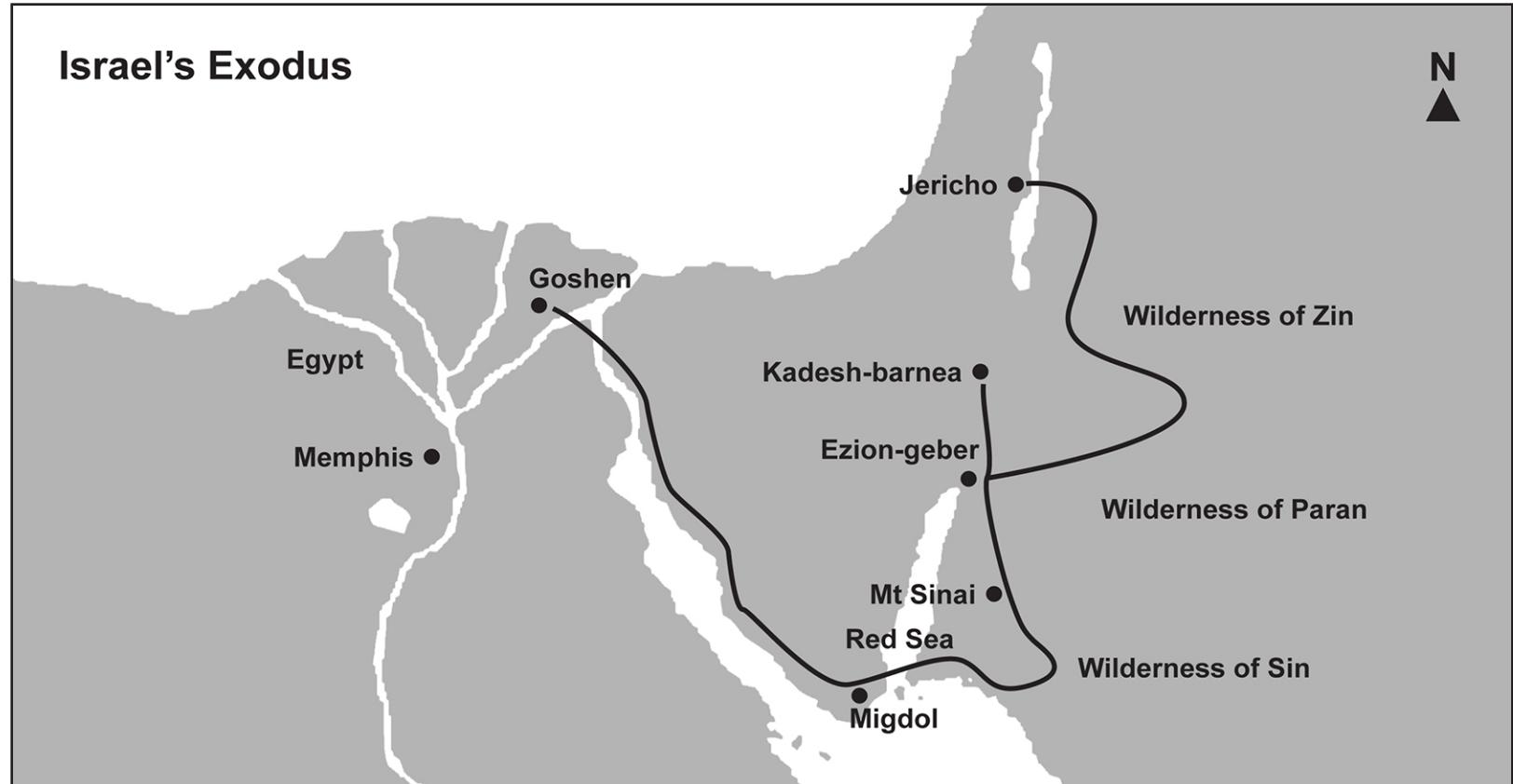
None yet noted

İbrahim çağırılarda iman vasıtəsilə itaətli olub irs alacağı torpağı getdi. O hara getdiyini bilməyərək yola çıxdı. - İbraniilərə 11:8

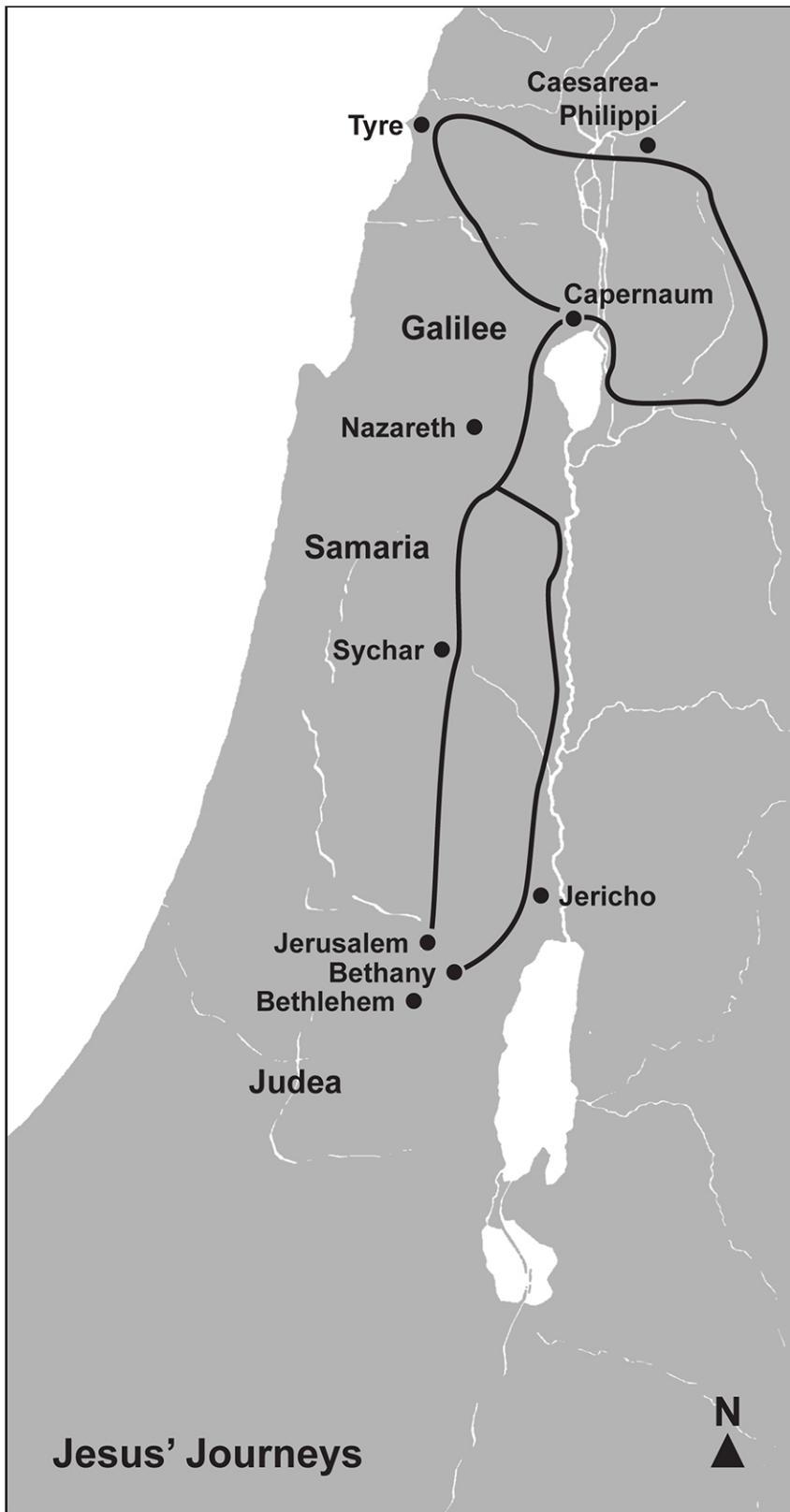
Israel's Exodus

N

Firon xalqı buraxdığını zaman Allah onları Filiştililərin ölkəsindən yol qısa olduğuna baxmayaraq, o yolla gətirmədi.

Çünki O dedi: «Yoxsa xalq müharibə görəndə bəlkə peşman olub Misirə qayıdar». - Çıxış 13:17

Çünkü Başar Oğlu gelmedi ki, Ona xidmat etsinler, galdi ki, Özü xidmat etsin ve çoxlarını satın almaq üçün Öz canını fidye versin. - Mark 10:45

İsa Məsihin qulu, həvari olmağa çağırılmış, Allahın Müjdəsini yaymaq üçün seçilmiş mən Pauldan salam! - Romalilara 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyred in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyred in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Titus destroys the Jewish Temple
39	Thomas reaches Malabar, India
33	Peter reaches Gentile Cornelius
	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3		Mankind is created in God's image, male and female He created us							
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19		Sin entered the world through Adam and then death through sin							
Where are we? ◀			When are we? ▼									
			Innocence		Fallen			Glory				
Who are we? ►	God	Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
		Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light			Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
		Son			John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise					
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers						
	Mankind	Living			Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth							
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise							
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment							
	Angels	Holy	Genesis 1:1 No Creation No people		Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command			Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels				
		Imprisoned			2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus							
		Fugitive	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels		Revelation 20:13 Thalaasa							
		First Beast			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind							
		False Prophet			Revelation 19:20 Lake of Fire							
		Satan			Revelation 20:2 Abyss							
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all							

Prepared for the Devil and his Angels

Azeri at AionianBible.org/Lake-of-Fire

The Aionian Bible shows the location of ten special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, "*You did not choose me, but I chose you*," John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Beləliklə, gedin, bütün millətləri Mənim şagirdim edin; onları Ata, Oğul və Müqəddəs Ruh adı ilə vəftiz edin; - Matta 28:19